coll. Rom. [illegible]

Cat. inscript. C. M.

¶ Logica noua Mengi fauentini per modum resolutionis facta: neq3 hactenus i͂pressa: que vltra antiquas expositiones: ac questiones ad Pauli veneti summulas: hoc in volumine cõtentas: totum fere organum breuissime complectitur: ꝛ alia multa: vt in indice patet.

Cum ego menghus in senectute constitutus scripta mea super dyalecticã aristotelis considerarem scilicet in arte veteri imitãdo boetiũ. Et in libro posteriorũ linconiensem: immo super vtrãq; partem: binos cõmentarios minores ⁊ maiores more boetij in phiermenias. Proposui dyalecticaꝫ resolutiuam componere: in qua tota aristotelis dyalectica summatim comprehẽderetur: vt melius memoriter seruari posset. Consimiliter cõsiderans scripta nostra super regulas hẽtisberi: ⁊ questiones nostras super cõsequentias strodi: existimaui operepreciũ fore omnes subtilitates dyalecticas resolutas in vnum reducere: quod factum est: vt iuuenes acute ⁊ audacter disputare possent: quoniam purus logicus sine his in disputando timidus est: cũ his vero audacissimus est. Qz si hec legentibus placere intellexerimus in lucem dabimus scripta nostra super phylosophiaꝫ aristotelis scilicet super libro phyficorum expositioneꝫ ⁊ questiones ⁊ similiter super libro de anima. In medicina quoq; trinariuꝫ edemus. ⁊ tractatum de cura febris pestilentialis. tractatum quoq; de balneis per omnia italie balnea discurrendo: ⁊ multa alia que breuitatis gratia pertranseo. Nec negabo recollectas super logicam Pauli a me editas esse in adolescentia scilicet in primo anno lecture nostre. Et quia nihil scriptum: nec inquisitum ab alijs inueni: cũ difficultate fuit: propterea recordor sepe dixisse. Quando erit vt nostro claudatur cartha labore? Et tamen cõtinue maiora aggressus sum: nec vnquam quieui: nec modo quiesco octogenarius ducens annum: quoniam homines vt pluriumuꝫ naturalem inclinationem sequuntur: que de sursum venit: sed de his satis: dummodo hec omnia in dei gratiam ⁊ gloriam referantur.

¶ Logica menghi per viam resolutiõis facta.

Dialectica ẽ scientia recte disserendi recteq̧ obuiandi. discernẽdi quoq̧ verum a falso/ ad omnium methodorũ principia viam habens: hoc colligitur a phyloso pho primo topicorum: cũ inquit. Est autem vtilis dyalectice ad tria scilicet ad exercitationez. ad obuiationem: ⁊ ad s̃m phylosophiã disciplinas. Quod autem ad exercitationez sit vtilior ex his manifestum est: q̃ hanc methodum habentes de proposito facile argumentari poterimus. Ad obuiationem vero: quia ex proprijs doctrinis cõtra eos sermocionabimur quicquid nõ videnť benedicere. Ad s̃m phylosophiã ṽo disciplinas: quoniam potentes ad vtrũq̧ dubitare: facile in singulis speculabimur verum ⁊ falsum. Amplius autem viaz habet probãdi p̃ncipia: que sunt circa vnãquãq̧ disciplinaz per ea: que circa singula probabilia sunt: hoc autem p̃prium vel maxime cõueniens dialectice est: cum. n. inquisitiua sit: ad omnium methodorum principia viã habz: vt phs vbi supra. Et dicitur dyalectica ad dyalegome verbo greco: ꝙ ẽ idez ꝙ disputo. Et q̃ dicit ad omnium methodorũ principia viã habere: oportet intelligere quid sit methodus: Est autem methodus grece. latine ṽo breuis via vel disciplina: dicta a methodos grece per thita.

¶ Circa dicta cadit difficultas: vtrum dyalectica sit sciaʼ Et videtur ꝙ non: q̃ scientia procedit ex necessarijs: sed dyaᶜᵃ non procedit ex necessarijs: q̃ syllogismus dyalecticus procedit ex probabilibus: vt inq̃t phylosophus primo topicorum: igitur dyalectica non est scientia.

In contrarium arguitur: quia scientia est vniᵘˢ gñis subiecti p̃tes ⁊ passiones considerans ex proprijs principijs per phylosophum circa fines p̃mi posteriorum: sed dyalectica est huiusmodi: q̃ ens rationis: quod est idem ꝙ res secunde intentionis. s. ens causatuz a ratione: est subiectum in ea: cuius partes ⁊ passiones ⁊ principia considerat dyalectica: igiť dyalectica est scientia.

R̃ʒ dicit distinguẽdo de dyaᶜᵃ: q̃ alia dĩ dyaᶜᵃ vtens. i. qua vtimur in alijs sciẽtijs: ⁊ hec ex probabilibus p̃cedit: q̃a per syllm̃ dyalecticum p̃bat. Alia ṽo dicitur dyalectica docẽs: idest que docet p̃prietates de subiecto. ⁊ eiᵘˢ partibᵘˢ subiectiuis per p̃ncipia propria: ⁊ p̃bat per syllogismũ demonstratiuum: ⁊ hec est sciaʼ ⁊ de hac loquimur. Et sic pz R̃ʒ ad argumentum primum.

¶ Cum autẽ dyalectica sit inuenta ad regulandoz actus rationis: qui sunt tres: vt colligitur a phylosopho tertio de aĩa. s. simplicium app̃hẽsio: cõpõ ⁊ diuisio: ⁊ discursus. ideo dyalectica diuisa est in tres partes: Nã prima pars tractat de terminis simplicibus: secũda ṽo tractat de cõpositione ⁊ diuisione. idest de propositione affirmatiua ⁊ negatiua. Tertia vero tractat de discursu: idest de syllogismo de quibus omnibus tractandum est per ordinẽ: incipiendo a terminis.

¶ Quantũ ad p̃mã partẽ. s. de terminis opor[tet] re. primo diffinire terminũ. scd̃o diuidere in quãq̧ speciem diffiᵗᵒ. 3ᵒ ponere proprietate[s] Quantum ad diffinitionẽ termini: dicit phyl[osophus] mo priorũ. Terminus est in quẽ resoluitur ⁊ de quo predicatur apposito vel diuiso: esse vel nõ esse. Diffinitur etiam terminus a modernis. ꝙ est signum orationis constitutiuum: vt pars propinqua eiusdem. Et vtraq̧ diffinitio est bona: prima est data per viam resolutionis: quia propositio resoluitur in terminos: ex quibus constituitur. s. in predicatum subiectum ⁊ copulaz. Et secunda est data per viam compositiõis: quia propositio componitur ex terminis. s. subiecto. predicato ⁊ copula: q̃ vnũquodq̧ natuz est resolui in ea ex quibᵘˢ cõponiť.

¶ Circa dicta cadit difficultas: vtrum terminus diffinitᵘˢ sit tm̃ sig̃atiuus: aut sit cõis ad sig̃atiuũ ⁊ nõ sig̃atiuũ.

Primo arguitur ꝙ sit tm̃ significatiuus: quia terminᵘˢ primo diuiditur a phõ in antepredicamentis in terminum incomplexum: ⁊ complexum: Et terminᵘˢ incomplexus diuiditur q̃ alius significat substantiam: alius q̃ntitatem alius qualitatẽ: ⁊ sic de singulis p̃dicamẽtis: Et terminᵘˢ complexus est vt oratio: que est etiaz significatiua vt patet primo perhiermenias: igitur terminᵘˢ diffinitiuus est sig̃tiuus. tz 9ñtia quia si diuidẽtia sũt sig̃tiua: ergo ⁊ diuisuz.

Cõfirmať q̃ diffinitur terminᵘˢ per subiectuz predicatum ⁊ copulam: sed hec sunt nomina ⁊ verba que sunt significatiua: vt p̃io perhiermenias: quare.

¶ In contrariũ arguitur: quia terminus diuiditur a modernis in terminum per se significatiuum ⁊ non per se significatiuũ: sed terminᵘˢ non per se significatiuᵘˢ est vt omnis ⁊ nullus: que nihil significãt s̃m phm̃: sed tm̃ aliqualiter 9significãt: ergo terminᵘˢ diffinitus est cõmunis ad terminum significatiuum: ⁊ non significatiuum.

Confirmatur quia diffiniť terminᵘˢ a modernis ꝙ est signũ orõnis 9stitutiuũ vt pars propinqua eiusdẽ: sed tam terminus nõ significatiuᵘˢ q̃z sig̃atiuus põt esse pars propinqua orationis vt patet: dicendo hos est syllaba: ⁊ omnis est signum vniuersale: quare.

R̃ʒ dicit ꝙ sig̃are capiť dupl'r. s. p̃prie: ⁊ cõiter: p̃prie significare est aliqd extra se intellectui rep̃ntare: ⁊ sic vel nãliter rep̃ntat: vt termini mẽtales: vel ex impositiõe: vt termini vocales ⁊ scripti. Et h̃ est formaliter significare: ⁊ sic capitur a phõ qui diffinit tm̃ terminũ significatiuũ. Cõiter vero significare est aliquid intellectui representare: siue extra se representet. siue non: ⁊ sic capitur a modernis: qui diffiniunt terminum vt est communis ad terminum proprie significatiuum: ⁊ non proprie significatiuuz: quia q̃libet terminus saltem significat se ipsum.

Ex his patet ad argumenta: quia prima argumẽta faciũt pro via phi. Et 9ria argumẽta faciunt p̃ via modernorũ.

¶ Quãtum ṽo ad diuisionẽ termini. Sciendum ꝙ terminus põt considerari quadrupl'r. s. in ordine ad significare: in ordine ad predicari. in ordine ad supponi: ⁊ in ordine ad p̃bari: ⁊ s̃m vnũquẽq̧ istorũ modorũ põt diuidi: vt infra patebit. Et incipiemus a termino significatiuo.

Si terminᵘˢ 9sidereť in ordine ad significare. Terminᵘˢ s̃m phm̃ in antep̃ntis diuidiť in terminũ incõplexũ ⁊ complexum: terminus incõplexus est vt dictio: vt socrates: ⁊ currit: terminᵘˢ cõplexus est vt oratio: vt socrates currit. potest tamẽ describi terminus incomplexus ꝙ est terminus cuiᵘˢ nulla pars separata significat: vt dictio: Et terminus complexus est cuius pars separata aliquid significat. s. ꝙ sit de intellectu totius: vt oratio.

Item terminus incomplexus diuiditur ibi a phõ: q̃ alius significat substantiam. alius quantitatem: alius qualitatem: ⁊ sic de alijs predicamentis.

Item terminus incomplexus diuiditur primo perhiermenias a phõ: q̃ alius significat ex impositione: vt terminᵘˢ vocalis ⁊ scriptus. alius ṽo significat nãliter vt termini mentales: qui dicunť a phõ passiones anime.

¶ Amplius scire debes ꝙ taliter potest diuidi terminus:

vt comprehēdat omnes termios sigñatiuos hoc modo. Terminus aūt sigt gñalem modū essendi aut spālez modū essendi. Si pmo mō sunt termini transcēdētes: q sunt sex.s.ens res vnum aliqd verum ꝛ bonum. Si scd̄o modo aut significat subam aut accñs. si subaz: aut corporeā aut incorporeā. Si incorpoream aut finitaz vt intelligētiam: aut infinitaz vt deum. Si vo corpoream: aut aiatā aut inaiatā. si aiatā aut sensibilem aut insensibilem. Et si sensibilē aut rationalem aut inrationalem. si rationalem vt hominē: si in rationalem vt bestiā. Et si corporeaz inanimatam vt elemēta.s. terram aquā aerem ꝛ ignem. Et si animatā insensibilem: vt plantam ꝛ arborem.

Si vero significat accidens: aut absolutum: aut respectiuum: si absolutum aut inest ratione mãe: ꝛ sic quantitatem significat: aut inest ratione forme: ꝛ sic qualitatez significat. Si vero respectum: aut dicit respectum intrinsece aduenientez: ꝛ sic relatiuū per se. Aut extrinsece aduenientem. Et si extrinsece aduenientem: aut ab extrinseco agente causante aliqd: aut ab extrinseco agente mēsurante aliquid. si primo modo sic prouenit actio ꝛ passio: actio vt est ab agente: ꝛ passio vt est in patiente. Si secundo modo.s. ab extrinseco agente mēsurante aliquid vel ſm durationem vel ſm quantitatem: si primo modo sic tempus mensurat ꝛ prouenit quando. si secundo modo ſm quantitatem vel simpliciter vt locus mensurat ꝛ sic est vbi: vel in ordine ad partes ꝛ sic est situs vel pō. Si ab extrinseco non agente aliquid sed tegente tm̄ corpus vel partes sic est habitus.

¶ 2ᵐ ꝫo modernos terminꝰ diuidit in terminū p se significatiuū ꝛ nō p se sigñatiuū. Terminus p se significatiuus est qui per se sumptus aliquid intellectui representat: vt homo. non per se significatiuus est qui per se sumptus nihil intellectui representat: vt qui omnis nullus.

Terminus per se significatiuus diuiditur in naturaliter significatiuuz: ꝛ ad placitum significatiuuz. Naturaliter significatiuus est qui apud omnes idem significat: vt termini mentales. Ad placitum significatiuus est qui non significat idē apud omnes: vt termini vocales ꝛ scripti.

Terminꝰ nālr sigñatiuꝰ diuidit in terminū pme intentiōis ꝛ scd̄e intētiōis. Terminꝰ pᵉ itētionis est q sigt pmo rem que non est terminus: vt termini reales in mente: sicut homo ꝛ animal. Terminꝰ scd̄e itentiōis est qui significat pᵒ rē que est terminꝰ: vt termini itētōales: vt spēs ꝛ genꝰ.

Terminꝰ ad placitū sigñatiuꝰ diuidit in terminū pᵉ ipōnis: ꝛ scd̄e ipōnis. Terminꝰ pme ipōnis est terminꝰ vocalis vel scriptꝰ q sigt pᵒ rem: q̄ nō est terminꝰ: vt termini reales in voce: vel in scripto: vt hō ꝛ aial. Terminꝰ scd̄e ipōnis ē t̄minꝰ vocalis vel scriptꝰ: q sigt pᵒ rē: q̄ est t̄minꝰ. vt t̄mini itētōales i voce vl' i scripto: vt spēs genꝰ ꝛ hmōi.

Terminꝰ nō p se significatiuꝰ diuidit in terminū consignatiuū alicꝰ: ꝛ in terminū ꝯsigñatiuū aliqlr. Terminus ꝯsignificatiuꝰ alicuiꝰ est q cū alio sumptus aliqd sigt ꝛ non per se: vt relatiuum q q̄ quod. Terminꝰ ꝯsigñatiuus aliqualiter est qui cum alio sumptus solum aliqualiter cōsignificat: vt sincathegorematatꝰ: ois nullus ꝛ huiusmodi.

Et addūt alias diuisiones t̄ioꝝ.s. cathegorematicū ꝛ sincathegorematicū. Cathegorematicꝰ est ille: qui tā p se q̄z cū alio: aliqd significat: vt termini p se significatiui. Sincathegorematicꝰ vo est qui taz per se q̄z cum alio nihil significat: tm̄ hꝫ aliqd officiuz: vt omnis nullus: ꝛ hmōi.

¶ Circa diuisionē phi cadit diffiᵗᵃˢ. cū dic̄ ꝙ terminꝰ icōplexus aliꝰ sigt ex ipōne vt termini vocales ꝛ scripti: ꝛ aliꝰ sigt nālr: vt termini mentales: qui dicunt passiones aie.

Cōtra vltimū dcm̄ ar. ꝙ termini mētales nō dicunt passiones aie: qꝛ passiones aie cōiter dicunt in q̄rū acceptione aia patit: ꝛ q̄ dato sequit ꝙ nō essent in aia termini mentales repñtantes deū vel itelligētias ꝙ est fłm: qꝛ non itelligerent nobis. pbat ꝯⁿ: qꝛ aia non patit nisi ab his: que causant aliqd in eaz: sed sube icorporee nō causant aliqd in aia: pbatur: quia nihil causat i intellu: ꝙ non causat prius in sensu: sed sube incorporee nihil causant per se in sensum: ergo nec in itellectuz.

Rꝰ duplex est modus Rᵐ. Unus alexādri dᵒʳᵉˢ ꝙ sube icorporee nihil causant in intellm: sed solū res sensibiles causant spēs in itellm: sed qꝛ res sensibiles sunt effectꝰ subāꝝ incorporeaꝝ: ꝛ qꝛ effectꝰ gerit silitudinē sue cāe: ideo res sensibiles inquātū gerūt silitudinē suarū causarū: intantū possunt cāre spēs illaꝝ causarū in intellm: que species repñtant ipsas. Et si dicit: quō spēs que est res finita pōt cāre rē infinitā puta dei cognem: dr̄ ꝙ sic pōᵗ finita puta intellᵉˢ pōt itelligere rem infinitā sub modo tamē finito: sic spēs finita pōt repñtare rē infinitā sub mō tamē finito.

Alter modus Rᵐ est theologoꝝ dicētiū ꝙ in intellu nō pt esse spēs reꝝ incorpaliū: q̄rū ratio est: qꝛ nihil est in intellectu qn pus fuerit in sensu: sed spēs taliū rerū nō pñt eē in sensu: igit nec in intellu. Sed res incorporee intelligūtur per conceptus elicitos a rebus sensibilibꝰ. Et nālr loquēdo elicit hic ꝯceptꝰ de deo: ꝙ est pmū ens ꝙ est causa omniū aliarū rerū. Et p reuelationē elicit conceptus: ꝙ est triñꝰ ꝛ vnus: ꝛ creator omnium ꝛ omnipotens.

¶ Circa diuisiōes modernoꝝ i t̄minū cathegorematicū ꝛ sincathegorematicū est difficultas: qꝛ a cathegoreo vbo greco: ꝙ est idē ꝙ pdico: vl' significo venit cathegoricꝰ i. p̄tiuꝰ vel sigñatiuꝰ: ꝛ sincathegorematicꝰ. i. ꝯsigñatiuꝰ vel simul p̄tiuꝰ: qꝛ sin in cōpōne apud grecos significat simul: igit vel ab illo vbo dꝫ deriuari cathegorematicus. ꝛ sincathegorematicꝰ: vel nō. Si dꝫ ꝙ veniūt ab illo eodē vbo cathegoreo: ꝯ cathegorematicꝰ erit p̄tiuꝰ vel sigtiuꝰ. Et sincathegorematicꝰ erit simul p̄tiuꝰ vel simul significatiuꝰ: ꝙ ē fłm: qꝛ sinchatregoᵘˢ nec p se: nec cū alio aliqd sigt: qꝛ nō est simul sigtiuꝰ. Si vo dicit ꝙ nō venit ab illo vbo cathegoreo. quero a quo deriuet: ꝛ nō pōt dici aliud: q̄re erit terminꝰ cathegorematicꝰ idē cū termio cathegorico ꝛ sincathegorematicꝰ erit idē cū sincathegorico. Et ꝯsequēter sequit ꝙ male diffinitꝰ est sincathegorematicus ꝙ nihil significet nec per se nec cum alio.

Rꝰ dꝛ a q̄busdā volētibꝰ fugē arᵐ ꝙ isti termini cathegorematicꝰ: sincathegoreᵘˢ nō deriuāt a cathegoreo vbo greco: sꝫ sūt ipositi ad sic sigñandū ſm placitum logicoruz.

Nō satisfacit nobis: qꝛ cū cathegoricꝰ ꝛ sincathegoricꝰ ſꝫ boetiū deriuent a cathegoreo vbo greco: ꝛ isti cathegorematicꝰ ꝛ sincathegorematicꝰ magnā hēant affinitatez cum istis: ideo videntur ab eodem verbo deriuari.

Propterea nos alr dicimꝰ: ꝙ sicut ab eodem noie substantiuo pñt deriuari diuersa denoiatiua parū dña in sigñando. sic ab eodē vbo. declaro assumptum: qꝛ ab albedine venit albus alba albū. Et albatus albata albatū: q̄ differt: qꝛ albus dꝛ q itrinˢᵉᶜᵘˢ factus est: ꝛ albatꝰ extrinsece. Sic a cathegoreo venit cathegoricꝰ ꝛ sincathegoricꝰ. similr cathegorematicꝰ ꝛ sincathegorematicꝰ. pmi sūt magis simplices: ꝛ sūt idē ꝙ sigñatiuꝰ ꝛ ꝯsignificatiuꝰ. Fᵉ vo sūt magis cōpositi: ꝛ aliqd addūt: qꝛ cathegorematicꝰ nō solū est significatiuꝰ p se sed etiā cū alio. Et sincathegorematicus non soluz est consignificatiuus: sed etiā hēt officiuz.

Et si dꝛ ꝯ hoc vltimū ꙗ sincathegorematicꝰ tam p se q̄z cū alio nihil sigñat: igr nō ē ꝯsigñatiuꝰ. negat ꝯⁿ: qꝛ ꝯsigñatiuꝰ diuidit. quoniā alius est alicuiꝰ consignificatiuus: ꝛ alius aliqualiter consignificatiuus: q̄re sincathegorematicus est consignificatiuus aliqualiter: sed non alicuius.

¶ Circa aliā diuisionē in terminū nālr significatiuū ꝛ ad placituz cadit alia difficultas: qꝛ dcm̄ est ꝙ oēs termini mentales naturaliter significāt: ꝛ ideo naturaliter significatiuus

ficatiuꝰ diuidiť in terminum ꝑme intentionis ⁊ secunde.
Cõtra arguiť: qꝛ ſm phm ſo phiꝰ. Eoꝝ q̃ fiũt quedã fiũt a nã ⁊ quedã ꝑꝑ alios oẽs. s. ꝑ intelim ⁊ volũtatẽ que diciunť fieri ab arte: sed q̃ fiũt a nã nãľr signt: que vͦ fiunt ab arte artificiaľr signt ⁊ non nãľr: sed terminꝰ scđe intẽtionis est scđus ꝯceptus factus ab intellectu compante ꝑmum conceptum ad ea qbus conuenit: igitur fit ab arte: quia artificialiter significat ⁊ non naturaliter.
Confirmať: qꝛ ꝙ naturaliter significat: idẽ significat apud omnes: igitur ꝙ non significat idem apud omnes nõ significat naturaliter: sed ꝙ fit ab arte nõ significat idem apud oẽs: ergo ꝙ fit ab arte non significat naturaliter.
Rꝰ dicitur ꝙ ꝑmus conceptus qui diciť terminus ꝑme intẽtionis fit a nã: qꝛ est similitudo rei nãlis: scđus vͦ conceptus ꝑtim fit a nã ⁊ partim fit ab intellͨtu: qꝛ secundus cõceptus fit ex ꝑmo ꝯceptu: compato his quibꝰ ꝯuenit: ⁊ sic fit partim a nã: partim ab intellͨtu: qꝛ nã sine effectus nõ ꝑus ꝯcurrit: qꝛ in q̃cũqꝫ fit ille ꝯceptus ꝑmus ex necessitate sequiť conceptꝰ secũdus itellectu cõparãte illuꝫ qbus ꝯuenit: sed qꝛ cõplemẽtum sui accipit a rõne. i. ab intellectu cõparãte illum ꝑmũ ꝯceptũ: ideo ens rõnis diciť. Et nõ valet fit ab intellͨtu: igiť fit ab arte: qꝛ que soluꝫ fiũt ab itellectu ad extra: diciunť fieri ab arte. Nec valet fit ab intellectu: igitur non significat naturaliter.
Ad argᵘ pꝫ Rꝰ.

De mõ ꝑdicandi terminoꝝ.

Si vͦ terminus consideretur in ordine ad predicari: Et cum predicari sit aliqd de aliquo dici: diuidiť primo terminus in terminum singularem ⁊ cõmunem.
Terminꝰ singᵘˡ ẽ q ð vno solo ꝑꝛ: vt sortes.
Terminus cõis est qui de plibꝰ ꝑdicabilis ẽ: vt hõ ⁊ aial.
Terminꝰ cõmunis diuidiť: qꝛ aut ꝑtur essenᵗ aut accñtaľr. Et si essentiaľr: aut ꝑdicatur ſꝫ vnã rõnẽ aut ſm plures: Et si ſm vnaꝫ rationẽ ꝑdicatur: vniuoce ꝑdicatur: quia.
Terminus vniuocus est qui est predicabilis de pluribus ſm vnum nomen ⁊ vnam rationem: vt homo. Si vero ꝑdicatur de pluribus ſm diuersas rationes: aut equaliter: aut inequaliter: si equaliter est terminꝰ equiuocus: qꝛ terminus equocus est qui est predicabilis de pluribus ſm diuersas rationes ⁊ equaliter: vt canis. Si vero predicatur inequaliter: sic est terminus analogus ⁊ qꝛ Terminus analogus est qui est predicabilis de pluribus ſꝫ diuersas rationes ⁊ inequaliter vt salubre. Si vͦ predicatur accidentaliter de pluribus: dicitur predicari denominatiue. s. de subiecto: vt terminus concretus accidentalis: vt albus alba albuꝫ: qui ꝑtur de subã denõatiue: vñ. Denominatiua dicuntur: quecunqꝫ ab aliquo ſm nomẽ habent appellationem: ⁊ solo casu differẽtia sunt: vt album habet appellationem. i. deriuationeꝫ ab albedine: ⁊ differt ab ea in casu. i. cadentia vocis.
¶ Terminus vniuocus diuiditur: quia alius predicatur in quid. alius vͦ i q̃le. Si ꝑtur in qd: aut ꝑtur de plibus dñtibꝰ spẽ: ⁊ sic est genꝰ vt aial: vnde. Genus est ꝙ ꝑdicatur de pluribus differentibus specie in eo ꝙ quid: vt animal predicatur in quid de homine ⁊ bruto. Si vͦ predicatur i quid de pluribꝰ dñtibꝰ nũo. sic est spẽs. vt hõ. qꝛ. Spẽs est q̃ predicatur de pluribus differentibus numero i quid: vt homo predicatur i quid de sorte ⁊ platone. Si vͦ predicatur in quale aut predicatur in quale essentiale aut accidentale: si in quale essentiale sic est dĩa: qꝛ. Differentia est que predicatur de pluribus differentibꝰ specie in eo ꝙ quale essentiale: vt ratiõale predicatur de homine ⁊ deo. Si vͦ predicatur in eo ꝙ quale accidentale: hoc est dupliciter: quia aut predicatur conuertibiliter: aut non conuertibiliter. Si conuertibiliter sic est proprium. qꝛ. Propriũ est ꝙ ꝑdicatur accidẽtaľr de vna sola specie ⁊ conuertibiliter: vt risibile ꝑdicatur de solo homine conuertibiliter. Et propterea primo topicoꝝ dicit phylosophus: propriũ est ꝙ non indicat ꝙ quid est: soli autẽ in est: ⁊ conuersim ꝑtur de re. Si vͦ predicatur accidentaliter: ⁊ non conuertibiliter est accidens: quia. Accidẽs est ꝙ ꝑdicať in quale accñtale ⁊ nõ ꝯuertibiľr. Et propterea phus primo topicorum dixit. Q accidẽs est ꝙ contingit eidem inesse ⁊ non inesse. Et porphyriꝰ dixit. Accña ẽ ꝙ adest ⁊ abest ꝑter subi corruptiõeꝫ. ⁊c̃.
¶ Circa ꝑmã diuisionẽ terminoꝝ de modo ꝑdicandi cadit difficultas. Prima cũ diuidiť terminꝰ in singularẽ et cõeꝫ: qꝛ phs in ꝑnto subẽ post ꝑprietatẽ illã: q̃ est vniuoce ꝑri: diĉ. A pᵒ quidẽ subã nll'a est ꝑrio: de nll'o. n. ſbo dr̃. In ꝯriũ vͦ est porphyriꝰ in cap̃ de gñe. Nã declarãs diffõnẽ gñis dicit. Eorum q̃ ꝑntur. alia de vno solo dicuntur: vt indiuidua: vt socrates. Alia vero de pluribus dicunť: quẽadmodum genus dĩa spẽs proprium ⁊ accidens.
Rꝰ dicitur ꝙ ꝑdicabile siue ꝑdicari dupliciter diciť. s. cõiter ⁊ ꝑprie: ꝑpe diciť ꝑdicari: ꝙ de aliquo subiecto ꝑdicatur. i. de iferiori: vt terminꝰ cõmunis ⁊ sic loquiť phylosophus. cõmuniter vero ꝑdicari est aliqd de aliquo dici: siue de vno solo dicať: vt terminꝰ singularis: siue de plibus dicať vt terminus cõis: ⁊ sic loquitur porphyrius.
¶ 2ᵃ difficultas est circa illã diuisionẽ: i qua diciť. ꝙ terminus q ꝑdicať ſm diuersas rõnes: aliꝰ ꝑtur eq̃ľr: vt terminꝰ equocꝰ. alius ꝑtur ineq̃ľr sicut terminꝰ analogus. ⁊c̃.
Cõtra argr̃: qꝛ aristᵗᵉˡ diffinẽs equoca dicit. Equoca sunt q̃ruꝫ nomẽ cõe est: ⁊ ſm illud nomẽ rõ subẽ est diuersa: q̃ sub equoco cõphẽdũť q̃cũqꝫ ꝑnť ſꝫ diuersas rõnes: siue eq̃ľr siue ieq̃ľr: et maxᵉ qꝛ nullã mẽtõnẽ fač de analogo.
Rꝰ diciť ꝙ equocũ ꝑt accipi dupliciť. s. cõiter ⁊ ꝑprie. Cõiter acceptum diciť de omnibus que ꝑdicãť ſm diuersas rationes. siue equaľr siue inequaliter: ⁊ sic accipit phus in antep̃dicamẽtis: ꝑprie vͦ acceptum equiuocũ dicitur: solum de his: que ꝑdicanť ſm diuersas rationes ⁊ equaliter: ⁊ sic capit phs equiuocum 4ᵒ meᵗᵉ: quando dicit ꝙ ens nõ ꝑtur equiuoce: sed sicut salubre: ꝙ ꝑtur ſm diuersas rõnes inequaliť: qꝛ salubre prius ꝑdicať de aiali ſm vnam rõneꝫ: ⁊ ꝑ posterius ꝑdicať de cibo ⁊ medicina ⁊ ſm aliam ⁊ aliam rationẽ: Et sic tollitur apparens contradictio inter porphyrium ⁊ phm: quãdo dicit in capitulo de specie. Si qs oĩa entia vocet equoce nũcupabit.
¶ Tertia difficultas est circa diffinitionẽ datã de dĩa: qꝛ dictum est ꝙ ꝑtur de pluribus differentibus spẽ. Cõtra: qꝛ capto gñe imediato spẽi spãˡⁱˢ: vt est aial ad hominẽ: tũc argr̃ sic dĩe diuisiue gñis st̃ ꝯstitutiue spẽꝝ sub gñe: sed rõnale: ⁊ irrõnale sunt dĩe diuisiue aialis. igiť sunt constitutiue spẽꝝ sub aiali: sed irrõnal ꝯstituit brutuꝫ: ergo rõnale ꝯstituit hoiem: sed rõnale non in plus se habet q̃ꝫ constitutum per ipsum. s. q̃ꝫ homo: ergo rationale non predicatur de pluribus differentibus specie.
Rꝰ de h̃ sunt opiniones. Una est opinio Boetij ⁊ cum quo tenet via cõmunis: hec dicit ꝙ aliqua est differentia vltima: que est conuertibilis cum specie spãˡⁱ ⁊ ista vt pluriũum ignota est. Alia est differẽtia non vltima: que non conuertitur cum specie spãˡⁱ ⁊ ista nota est. Et ideo phylosophus scđo posterioꝝ docet diffinire per plures differentias additas generi: quarũ quelibet in plus se habꝫ q̃ꝫ diffinituꝫ. Et sic porphyrius etiã dat diffinitionẽ differentie non vltime: quia magis nota est.
Alia opio est lincoñ. q dicit. ꝙ 2ˣ ẽ diuiso gñis. vna ẽ ꝑ dĩas formales. alia ꝑ dĩas mãles: vt aial formaľr diuidiť ꝑ rõnale ⁊ irrõnale. Et mãľr diuidiť ꝑ mortale ⁊ imortale: ⁊ semper requirũť plẽs dĩe ad diffõnẽ spẽi. ⁊ ẽt ad ꝯstituẽdũ spẽm ⁊ fundat se sup hoc: q phs ⁊ porphyriꝰ qñ diffiniũt dĩã. semꝑ dicũt ꝙ est apta nata ꝑdicari de plibꝰ dñtibꝰ spẽ:

nū. vt nullus nihil ⁊ h9. ⁊ negatio: quia hec signa distribuunt tam terminum mediate sequentem q̃ʒ immediate. vt nullus homo est animal: tā ly animal. q̃ʒ ly homo stat distributiue. et deducto. s. impedimēto alteri9 signi.

3m signum faciēs stare distributiue est gradus comparatiuus ⁊ suplatiu9: q2 distribuunt terminum rectum a parte post. Exēplum de comparatiuo: vt tu es fortior leone ly leone stat distributiue mobilit̄. Simil'r est de positiuo compabil'r sumpto. vt tu es ita fortis sicut leo: ly leo stat distributiue mobiliter. Exemplum de superlatiuo: vt tu es fortissim9 hominū. ly hoium stat distributiue mobil'r.

4m signū est dīr aliud ⁊ nō idem: q̄ ↄfundūt ↄfuse distributiue mobil'r terminum rectum a parte post. vt tu differs a leone. tu es aliud a leone: tu es non ide leoni: ly leone ⁊ ly leoni stat distributiue mobiliter.

5m signum sunt ista verba. Careo indigeo ⁊ hmōi: que confundunt distrib'ue mobil'r terminū rectū a pte post. s. capacez confusionis. ⁊ deducto īpedimēto alteri9 signi. vt careo. vel idigeo pecunia. ly pecunia stat distrib'ue mobil'r.

¶ Decem vero signa ↄfundūt terminū sequētē cōfuse tm̄: sex prima mobiliter. ⁊ quatuor sequentia immobiliter.

¶ Primuʒ signum est dictio exclusiua: vt tm̄: que ↄfundit ↄfuse tm̄ mobil'r t̄minū imediate sequētē se: vt tm̄ hō est aial: ly hō stat ↄfuse tm̄ mobil'r: ⁊ ly aial stat distributiue mobiliter: q2 equiualet isti. omne animal est homo.

2m signum est dictio exceptiua: vt preter: que ↄfundit ↄfuse tm̄ mobil'r suum casuale: si est termin9 cōis. vt nullū aial p̄ter hoiem currit. ly hominem stat confuse mobiliter.

3m signum est dictio reduplicatiua: que confundit suuʒ casuale confuse mobiliter: ⁊ p̄tum confuse tm̄ immobil'r: vt sortes inq̄ʒtū homo est aial. ly homo stat ↄfuse tm̄ mobiliter: ⁊ ly animal confuse immobiliter. vnde versus.

Omne. nil. ita. aliud: careo. distribuit: post inde
Mobilitat tantum preter quantum scio. bis immediate.
Hec immobilitant. modus incipit. obligor. ergo.

4m signum sunt termini concernētes actuʒ mentis: vt scio credo dubito: qui confundunt confuse tm̄ mobiliter terminum cōem sequētē rectum a pte post: vt scio aliquam propositionem: ly ppōnem stat confuse tm̄ mobiliter.

5m signum sunt ista aduerbia. bis ter q̄ter: qui confundunt ↄfuse tm̄ mobil'r terminū sequentem se immediate: vt bis comedi panem. ly panem stat confuse mobiliter.

6m signum est hec nota immediate. q̄ ↄfundit ↄfuse tm̄ mobil'r t̄minū cōeʒ seq̄ntē se: vt ime'te ōn hec tu sciuisti aliq̄ʒ ppōnē. ly ppōnē stat ↄfuse mobil'r q2 lʒ descēdē disiūcti.

7m signū sunt termini modales in sensu cōposito. siue nominal'r siue aduerbial'r sumant'. q ↄfundūt ↄfuse tm̄ imobilit' t̄minos nō distributos. siue sequant' siue precedāt: vt nec̄io hō ē aial. tā ly homo q̃ʒ ly aial. stat ↄfuse imobilit'.

8m signū sunt ista v̄ba icipit desinit q̄ ↄfundunt ↄfuse imobil'r t̄minū cōeʒ seq̄ntē non distributū. vt tu icipis vel desinis scire aliquā ppōnē. ly ppōnē stat confuse imobilit'.

9m signum sunt ista v̄ba. debeo obligor pmitto. q̄ ↄfundūt confuse imobil'r terminū sequentem se. vt promitto tibi aurum ly aurum stat imobiliter: q2 non licet descendere.

10m signum est nota conditionis ⁊ rationis: que confundunt imobiliter omnes terminos cōmunes non distributos. ⁊ hoc in ordine ad totaʒ hypotheticam. vt si homo est. animal est: taʒ ly homo q̃ʒ ly animal stat imobiliter: quia non licet descendere.

Nota q̄ terminus habens vim confundendi confuse tm̄ non impedit distributionē. licet ipediat descensum quandoq̧: vt dicendo. necessario omnis homo est animal. ly hō stat distrib'ue. sicut sine nec̄io: sʒ cū nec̄io stat imobil'r.

Nota etiam q̄ si duo signa distributiua cadant super eundem terminum: quorum quodlibet habet vim distribuendi. vnum impedit reliquū. ⁊ stat determinate. Sʒ si ambo non habent vim distribuendi illum terminum stabit distributiue. Exemplum primi. tu es fortior omni homine. ly homine stat determinate. Exemplū scd̄i. omnis homo est omne animal. ly animal stat distributiue.

¶ De suppositione relatiuorum.

Prima regula. omne relatiuū idētitatis subē pro eodeʒ ⁊ eodem mō supponit sicut suum antecedēs exēplū. vt sor. qui currit mouet'. ly qui supponit discrete sicut suum antecedens. Et cū dicitur omnis homo qui currit mouet': ly qui stat distributiue. sicut suū añs. Et dicēdo: homo disputat: ⁊ suus asinus currit. ly suus supponit determinate sicut suum antecedens. ⁊ ly suus stat p̄ sui.

¶ 2a regula: omne relatiuū diuersitatis subē supponit pro diuerso a suo añte. ⁊ s̄m exigētiā signi: q2 al'n eodem mō al'n diuersimode. exē'm p̄mi. vn9 homo currit. ⁊ alius disputat. Et omnis ppō vera est nec̄ia. ⁊ quelibet alia impossibilis. in p̄'a stat relatiū determinate sicut añs: in scd̄a stat distributiue sicut suum antecedēs. Exemplum scd̄i. ois ↄditiōalis vera est nec̄ia. ⁊ alia est ipossibilis. antecedens supponit distributiue ⁊ relatiuum determinate.

¶ 3a regula: relatiuū idētitatis accn̄tis supponit p̄ sili vel eq̄li p̄ q̄ supponit añs. ex'm sor. est albus: ⁊ talis est pl'o.

¶ 4a reg'. relm̄ diuersitatꝪ accn̄tis supponit p̄ dissilī p̄ quo antecedens. ex'm cignus est alb9 ⁊ aliusmodi est coruus.

¶ 5a regula. omne relatiuū accn̄tis siue idētitatis siue diuersitatis cum non supponat pro eo: pro quo suum antecedens: sed pro alio: nō semp eodeʒ modo supponit sicut suum antecedēs. sed s̄m exigentiaʒ signi: exemplū vt omnis coruus est niger. ⁊ talis est ethiops. ly talis stat determinate quāuis antecedens stet distributiue.

¶ De ampliatione.

¶ Ampliatio est acceptio termini in propositiōe vltra naturā verbi vel participij. Et ponitur species suppositionis large loquendo. Et diuiditur in quinq̧ regulas.

¶ Prima regula. omnis terminus supponēs respectu verbi de futuro vel participij eius: supponit pro eo q̄ est vel erit. vt albū erit nigrū: ly albū stat p̄ eo q̄ ē. vl' erit albū. Consimilis regula est. Si terminus supponit respectu verbi de p̄terito. vl' participij ei9: supponit p̄ eo q̄ ē vel fuit vt albū fuit nigrū. ly albū stat pro eo q̄ est vel fuit albū.

¶ Secunda regula. omnis terminus supponens respectu huius verbi potest vel sui participij tam a parte ante q̃ʒ a parte post supponit pro eo q̄ est vel potest esse: vt album potest esse nigrum. ly album supponit pro eo q̄ est vel potest esse album.

¶ Tertia regula. Omnis terminus supponens respectu huius verbi contingit vel sui participij supponit pro eo q̄ est. vel contingit esse tam a parte ante q̃ʒ a parte post. vt album contingit esse nigrum. ly album supponit pro eo q̄ est vel contingit esse album ⁊ similit' nigrum.

¶ Quarta regula. Omnis terminus supponens respectu huius verbi incipit vel desinit supponit pro eo q̄ est vel incipit esse: vel desinit esse. vt album incipit esse nigrum. ly album supponit pro eo q̄ est. vel incipit esse album. Et similiter dicitur de desinit.

¶ Quinta regula. omnis termin9 rectus a parte post si p̄ponatur verbo concernenti actum mentis. vel eius participio supponit pro eo q̄ est vel imaginabile est. huiusmodi verba sunt scio itelligo credo cognosco ⁊ huiusmodi: vt cesarem cognosco. ly cesareʒ stat pro eo qui est vel imaginabilis est. Et notanter dicitur si pponit' verbo ⁊c̄. quia si postponatur appellat formaʒ: vt dicendo cognosco rosam. significat q̄ cognosco rosaʒ sb̄ ratione qua rosa est. ⁊ sic dicitur appellare formam.

¶ De restrictione.

Restrictio est acceptio t'mi cōis in propōne accepti īfra naturā v̄bi: q2 restringit' a maiori suppōne ad minorē re'ⁿ v̄bi. vt hō alb⁹ cur'. ly hō nō sup' pro omnibus homini b⁹ presentibus: sed solum pro hoīb⁹ albis.

¶ Dupl'x aūt est restrictio: q2 vna fit p nomē: alia v̄o fit p īplicatōnē. s. p rl'uz q ꝛc̄. Que fit p nomē tripl'r fit: q2 aut fit p īferius additū supiori. vt aīal hō currit: aut p dr̄iā ad ditā gn̄i. vt aīal rōnale cur. aut p adiectiuū additū noi. vt homo alb⁹ currit. Que fit per implicationē fit mediā te relatiuo. vt dādo. homo qui est albus currit.

De restrictione facta per nomē dantur tres regule.

¶ Pria regula: oē nomē non diminuēs. nec hn̄s vim ampliādi restringit terminū cōem cui addit' ad supponēdū pro his ad q̄ exigit sua sigtio: vt aīal hō currit. ly aīal restringit' ad aīalia: que sunt hoīes: ꝛ dī non diminuēs ad remouēdū terminos corrūpētes: vt mortu⁹: corrupt⁹. ꝛ huiusmodi: ꝛ dicitur nec habens vim ampliandi. ad remouendum determinationem terminoꝝ ampliatiuorū.

¶ Scd̄a regl'a si signū vl'e addit' termio restricto: nō distribuit' nisi p his ad que restrigit': vt oīs homo alb⁹ currit. ly homo distribuitur solum pro homine albo.

¶ Tertia regula: nullus terminus posit⁹ a parte predicati restringit terminū positū a parte subiecti: vt dādo: hōmo est albus: ly homo non restringitur rōne de ly albus.

De restrictione v̄o facta per īplicationē dat' hec regula. Q2 talis īplicatio sic restringit terminū: sicē suū adiectiuū v̄bi g̃. dādo sor. q est alb⁹ currit. tm̄ restrigit ista īplicatio quantū illud adiectiuū albus. ac si dicat' hō alb⁹ currit.

¶ Circa dicta de restrictiōe cadit diffi'ᵗᵃˢ circa diuisiōnē ei⁹: q2 dc̄m ē q 2ᵉ est restrictio: vna q̄ fit p nomē. ꝛ alia p īplicationē. Cōtra est petrus hyspan⁹. q duas alias spēs restrictiōis ponit. s. restric'ᵒⁿᵉ factā p v̄bū de p̄nti. vt dādo hō cur'. et restrictionē fcāz p pticipiū. vt dādo hō legēs cur'.

2ᵒ circa 3ᵃᵐ regulā de restrictione est difficultas. q2 dictum est q termin⁹ positus a pte p̄dicati non restrigit terminū positū a pte subiecti. contra q2 dādo. cignus est albus. ly cignus restringitur solum ad masculos ratione predicati.

3ᵒ circa regulā de restrictiōe facta p īplicationē est diffi'ᵗᵃˢ. q2 dc̄m est q īplicatio restrigit terminū sicut adiectiuū. ꝯ q2 dādo. oīs homo currit. q est alb⁹. ly hō nō restringit' per īplicationē factā p relatiuū: q2 sup' p oī hoīe. q2. ꝛc̄.

R'ᵒ ad p̄ᵐ cū ar' q sunt due alie restrictiones s̄m petruz hyspanū. s. que fit p v̄bū de p̄nti et q̄ fit p pticipiuz. dī q nō acceptat' auctas vbi ratio fit in ꝯriuz. Et q non fit restrictio p v̄buz de p̄nti. p3 ex diffōne restrictionis. in q̄ dicit' q fit acceptio termini infra nāni verbi. ꝛ hic non est ita. Et de pticipio dī q qn̄ accipit' vt determinat nomē se h3 vt adiectiuū. ꝛ non vt pticipiū. q2 determinaret verbuz.

Ad scd̄m dicitur q in argu⁹ facto restrictio fit ad genus. ꝛ non ad pncipalem significationē de qua intelligit regl'a.

Ad 3ᵐ. dī q regula de implicatione que restringit. intelligit de implicatione q̄ in mediate sequit' terminū cōem. q illa restringit. sicē dādo. oīs homo q est alb⁹ cur': sed de implicatione: q̄ mediate se' non ītelligit. vt i argumēto scd̄o.

¶ De probatione propositionum ꝛ ratione termini precedentis. Et primo de resolutiua.

Si vero considerer' termin⁹ in ordine ad pbari: q2 rōne p̄misi termini positi in ppositione ppositio pbat': sic fit q̄druplex pbatio propositionis. s. per resol'onē. p expōnē. p officiationem: ꝛ per descriptiuā.

¶ Est autē pbatio ppositionis notificatio propositionis ratione termini precedentis eam.

¶ Primo de resolutiua.

Resolutio v̄o est pbatio ppōnis pticularis ꝛ singularis de non pnoie demr̄atiuo: Ex'ᵐ horum. vt sortes currit. homo currit. aliqs homo currit: pbat' āt sic q̄libet istarū. s. p duas ppōnes demr̄atiuas: in q̄rū p̄ma p̄tur p̄tuz ppōnis resoluēde de pnoie demr̄atiuo hoc: ꝛ in s̄a subz ppositionis resoluēde p̄tur de eodē pnoie demonstratiuo vt hoc currit: ꝛ hoc est sortes. ergo sortes currit: similiter hoc currit. ꝛ hoc est homo. ergo homo currit.

Et sil'r in obliquo pbat'. excepto q p⁹ resoluēs semp debet poni in obliquo correspōdēti illi resoluēde. vt hec. hominis asin⁹ currit. sic resoluit'. hui⁹ asin⁹ currit: ꝛ hic est homo. ergo hoīs asinus currit. Simil'r in pl̄i. vt homies currūt sic pbat'. hi currunt: ꝛ hi sunt hoīes. igit' hoīes currunt.

Simil'r in verbis ampliatiuis dicat'. dū mō in s̄a resoluente pnomen demr̄atiuū sumat' cum illa ampliatione: vt album pōt esse nigrū. sic resoluit'. hoc potest esse nigrū: ꝛ h̄ est vel pōt esse album: ergo album potest esse nigrum.

Simil'r fit quando termin⁹ copulat⁹ vel disiunctus subijcitur. vt homo ꝛ asinus currunt sic probatur: hi currūt. ꝛ hi sunt homo ꝛ asinus: ergo homo ꝛ asinus currunt.

Simil'r fit quādo subm fuerit aduerbiuz vel cū aduerbio iunctū. qd̄ aduerbiū hēt terminū infra se: vt heri tu fuisti sic resoluit'. tūc tu fuisti. ꝛ tūc fuit heri. ergo heri tu fuisti: simil'r cras tu eris. sic resoluitur. tunc tu eris. ꝛ tunc erit cras: igit' cras tu eris. Sil'r. hodie tu es: resoluit' sic. nūc tu es. ꝛ nūc est hodie: igit' hodie tu es. Simil'r dādo. alicubi tu eris. resoluitur sic. ibi tu eris: ꝛ ibi est vel erit alicubi: igitur alicubi tu eris.

¶ Propositio v̄o negatiua singularis vel pticularis ꝛ indefinita dupl'r pbari pōt. s. vel resolutiue. vt h̄ homo nō currit: sic pbat'. hoc non currit. ꝛ h̄ est homo: ergo homo nō currit: vel p ꝯdictoriū. sic dādo. ꝯdictorium ei⁹ est falsū: ergo hec est vera. vel ꝯdictorium est verū: g̃ hec est falsa.

¶ Circa pbationē resolutiuā cadit difficl'tas. Quia ex dictis p3 q a resoluētib⁹ ad resolutam v3 ꝯ'ᵃ. sed non eꝯ. q2 nō sequit'. homo currit. g̃ hō currit. ꝛ hoc homo. Cōtra ergi' q d3 valere eꝯ. q2 in oīb⁹ alijs pbationib⁹ valet ꝯ'ᵃ a ppōne pbanda ad suā pbationē. vt ab exposita ad exponētes ꝛ ab officiabili ad officiantez. Et a descriptibili ad descriptionez: ergo a resolubili ad resoluentez debet valere. probatur ꝯseq̄ntia: q2 resolutio est efficacior probatio ceteris: q2 probat p ea que p se nota sunt ad sensuz.

¶ Ideo dī q aliqua est pbatio adequata rei. ꝛ est illa i q̄ ex probatione ad rem pbatā valet ꝯn̄a ꝛ econtra. Aliq̄ vero est non adequata. s. in qua a pbatione ad rē probatā v3. ꝛ non ecōtra. vt in pbōne indetermiate ppōnis ꝛ pticularis dicta supius. Q2 si vis pbōnē adequatā illius in p⁹ demr̄atiua: p̄rum ppōnis resoluende d3 p̄dicari de pronomie demr̄atiuo disiunctiz sumpto. vt i'ᵃ: homo currit. sic resoluēda est. hoc vel hoc vl' hoc: ꝛ sic de singulis hoībus demr̄atis currit ꝛ hoc est hō. ergo homo currit. Et tunc a resoluenda ad resoluentez valet consequētia.

¶ Scd̄o de probatione expositiua.

Expositio est pbatio ppōnis exponibilis. s. per suā ꝯiacentē vel ppoītionalē. ꝛ p negationē sibi correspōdētē. Ex'ᵐ. vt huius. omnis homo currit: expositio sic fit. homo currit. ꝛ nihil est homo q̄n illud currat: g̃ oīs homo currit. Similiter in pl̄i numero. omnes hoīes currunt. exponitur sic: homines currūt: ꝛ nulli sunt homines q̄n illi currant. ergo omnes homines currunt.

Simil'r in obliquo. nisi q in scd̄a exponente ponit' subm vl'e in recto ꝛ relatiuū in obliquo consimili ppositionis exponende. vt cuiuslibet hominis asinus currit. exponitur sic: hominis asinus currit: ꝛ nihil est homo qui illi⁹.

asinus

asinus curratergo cuiuslibet hominis asinus currit.
Cōsilr pbant ppōnes de v̇bo ampliatiuo. p̄ter hoc q̄ i 2ª exponēte ponit v̇bū disiūctuz. vt oē albuz potest esse nigrū. sic exponit: albū pōt esse nigrū: ꝛ nihil est vel p̄t esse albū. qn illō possit eē nigrū. Igit oē albū potest eē nigrū.
Cōsilr pbant ppōnes vl'es de sbo disiūcto vel copulato. vt 1ª. ois hō vel asin⁹ currit sic exponit: hō vl' asin⁹ currit ꝛ nihil ē hō vl' asin⁹ qn illō currat. g̊ ois hō vel asin⁹ ⁊c.
Et nota q̄ notāter dixi q̄ ppō exponit p̄ p̄iacētez vel sibi pportionalez: q2 multe sūt ppōnes exponibiles. q̄ non exponūtur p̄ p̄iacētē s3 p̄ pportionalē sic gradus cōpatiuus suplatiuus differt: aliud exceptiua ꝛ h3. Un̄ qndecī sūt maneries ppōnū q̄ pbāt exponibilr. pª est ppō vlis affirmatiua. 2ª est ppositio de necessario ꝛ ꝯtingēti. 3ª est ppositio de positiuo cōpabilr sūpto. 4ª est ppositio d̊ cōpatiuo. 5ª est ppositio de suplatiuo. 6ª est ppō de dif. aliud ꝛ nō idē. 7ª de reduplicatiua. 8ª de exceptiua. 9ª de exclusiua. 10ª de icipit ꝛ desinit. 11ª de imediate. 12ª de toto. 13ª de ab eterno. 14ª de sp̄. 15ª de infi° vn̄ v̇sus.
Omne necesse. ita. diff. tantum preter ꝛ inquātū.
Semper ab eterno totum incipit infinitū ꝛ imedietate.
¶ Propositio vlis affirmatiua pbat exponibiliter sicut dictū est: vt omnis homo currit. sic pbat: hō currit: ꝛ nihil est hō qn illud currat: ergo omnis homo currit.
¶ Propō de necessario ꝛ cōtingenter aduerbialr sumptis pbat exponibilr sic. vt nec̄io deus est exponit sic. deus est. ꝛ nō p̄t eē qn deus sit. g̊ nec̄io deus est. Silr de p̄terito. vt nec̄io mūdus fuit. mūdus fuit. ꝛ non p̄t eē qn mūdus fuerit. g̊ nec̄io mūdus fuit. Similr de futuro: vt nec̄io aliqd erit. Aliqd erit. ꝛ nō poterit eē qn aliqd erit. ergo necessario aliqd erit. Sed opposito mō ꝯtingent exponitur. vt ꝯtingenter tu es. exponit sic. tu es. ꝛ p̄t esse q̄ tu nō sis ergo ꝯtingēter tu es. Silr de p̄terito: mundus ꝯtingēter fuit. sic exponit. mundus fuit. ꝛ potuit esse q̄ mūdus nō fuerit ergo ꝯtingenter mūdus fuit. Silr de futuro.
¶ Propositio de positiuo cōpabilr sūpto pbat exponibiliter. vt tu es ita fortis sicut aliquis hō mūdi: pbat sic. tu es fortis: ꝛ aliqs hō mūdi est fortis: ꝛ nō aliqs hō mūdi est fortior te: igit tu es ita fortis sicut aliqs hō mūdi. S3 si fiat cōparatio a p̄te post respectu termi cōis nō distributi nō debet sumi ille termin⁹ cū distributione: vt dicēdo. tu es ita albus sicut ois hō. nō debet dici in scd̄a exponēte. ois hō est albior: q2 ly hō p̄us nō stabat distributiue: qn̄ duo signa distributiua cadebāt sup ipsuz: s3 debet dici. ꝛ hic est albus q2 exposita est vera. si tu es ita albus sicut iste homo: ꝛ exponentes erunt false.
¶ Propositio de ꝯpatiuo g̊dui pbat expōibilr sic. vt sor. est fortior platone sor. ē fortis ꝛ plato est fortis. ꝛ plato nō est ita fortis sicut sor. ergo sor. est fortior platone. Et illius: tu es albior oi hoie. scd̄a exponens non d3 esse. ois hō est albus: q2 exposita esset vera. ꝛ exponētes f'se. s3 d3 esse. ꝛ hō est albus. sicut dictū ē d̊ positiuo ꝯpabilr sūpto.
¶ Propositio de suplatiuo igit duplr exponi p̄t. aut p̄ cōparatiuuz. aut p̄ positiuū cōpabilr sumptū. vt tu es fortissimus istoꝝ. vno mō exponit. tu es fortis. ꝛ isti sūt fortes: ꝛ nō aliquis istoꝝ est fortior te. ergo tu es fortissimus istorū. scd̄o mō exponi p̄t. tu es fortis ꝛ isti sūt fortes. ꝛ n̄ aliqs istoꝝ ē ita fortis sicut tu: igit tu es fortissim⁹ istoꝝ.
¶ Propositio d̊ differt aliud ꝛ nō idē. exponit sic. vt tu differs ab hoie. tu es. ꝛ hō est. ꝛ tu nō es hō: igitur tu differs ab hoie. S3 in preterito ꝛ i futuro ē aliqualis diuersitas vt tu differes ab antixp̄o sic d3 exponi. tu es. ꝛ antixp̄s erit qn̄ tu eris. ꝛ nō eris antixp̄s: ergo tu differes ab antichristo. ꝛ patet q̄ secūda exponēs est falsa.
¶ Propositio reduplicatiua sic exponit. vt sor. inquātum hō ē aial: sor. est hō. ꝛ sor. est aial: ꝛ si aliqd ē hō. illud est aial: ergo sor. inq̄ntū hō ē aial. In prima exponēte terminus reduplicatiuus p̄tur de sbo. ꝛ in secūda p̄tum p̄tur d̊ eodez subiecto. ꝛ in tertia idem p̄tum p̄tur de termio reduplicatiuo per terminuz trāscēdētē ꝯuertibilr sūpto.
¶ Reduplicatiua negatiua ꝯsilr exponit: cū negō seqtur notā reduplicatiōis. vt sor. inquātū hō nō ē albus. exponit sic. sor. ē hō. ꝛ sor. nō ē albus. ꝛ si aliqd ē hō illud nō est albuz. igit sor. inquātū hō nō ē albus. Si vero negō p̄cedat notā reduplicatōis pbat p̄ suā oppositā affir^tam.
¶ Propositio exceptiua. sicut de preter ꝛ p̄terq̄3. Affirmatiua sic exponit: vt ois homo p̄ter sortē currit. sor. nō currit: ꝛ ois hō nō sor. currit: ergo ois hō p̄ter sor. currit: ꝛ hic p3 q̄ in scd̄a exponēte. ne' p̄tum a p̄te ex̄ capta. ꝛ in scd̄a affirmatur p̄tum vlr de sbo cū p̄te extra capta infinitata.
Exceptiua negatiua silr exponit: l3 in p̄ia affirmet p̄tuz de p̄te extra capta. ꝛ in scd̄a p̄tū ne' vlr a subiecto cū p̄te extra capta infinitata: vt nullus hō p̄ter sortez currit: sic exponit. sor. currit. ꝛ nullus hō nō sor. currit. ergo nullus hō p̄ter sor. currit. Et nota q̄ ad exceptiuaz propriā due cōditiones reqrunt. p̄ia est: q̄ illud a quo fit exceptio stet distributiue. scd̄a q̄ pars extra capta sit inferior ad illud a quo fit exceptio. Et nota q̄ nisi nō recipit pprie nisi in negatiua: s3 p̄ter ꝛ p̄terq̄3 idēt i' affirmatiua ꝛ negª.
¶ Propositio exclusiua ē triplx: primi ordinis ē: qn̄ nota exclusionis p̄cedit sbm. vt tm̄ hō currit ꝛ exponit sic. hō currit. ꝛ nihil nō hō currit. igit tm̄ hō currit. Exponit g̊ pª p̄ p̄iacētē 2ª p̄ vl'em negatiuā de sbo exclusiue ifinitato.
Exclusiua scd̄i ordinis est qn̄ nota exclusiōis mediat inter p̄tū ꝛ sbm. nec refert si p̄cedat v̇bū vel sequat: ꝛ exponit silr: vt sor. tm̄ est hō. exponit sic. sor. est hō. ꝛ sor. nō ē nō hō. g̊ sor. tm̄ ē hō. Et silr expōit illa d̊ p̄terito: ꝛ d̊ futuro.
Exclusiua tertij ordinis est: qn̄ dictio exclusiua mediat inter p̄tes p̄terini: vt. a. ppō sig̃t p̄cise sicut est. exponitur sic a. propositio sig̃t sicut est: ꝛ non sig̃t non sicut est. g̊ ⁊c.
Oppo° v̇o dāt p̄ negationē p̄positas note. Et h3 duas cās veritatis oppositas exponētibus exclusiue affirmatiue.
Exclusiue vero negatiue: in qbus negō sequit notā: similr exponūtur: vt tm̄ hō nō currit exponit sic. hō nō currit. ꝛ qōlibet non hō currit ergo tm̄ hō nō currit. Et dant op'e per negationem p̄positaz note. Dictiones exclusiue sunt tantum solum precise ꝛ huiusmodi.
¶ Propositio de incipit duplr exponit. Uno mō p̄ positionē de presenti. ꝛ remotionē de preterito vt h. sor. incipit eē albus: exponit sic. sor. nūc est albus: ꝛ nō imme'ante hoc fuit albus. ergo sortes incipit eē alb⁹. Alio mō exponitur per remotionē de p̄nti. ꝛ positionē d̊ futuro. vt sor. nūc nō est alb⁹. ꝛ ime'post h est alb⁹. igit icipit eē alb⁹.
¶ Propositio de desinit duplr exponit opposito mō. pº p̄ remotionē de p̄nti. ꝛ pōnez de p̄terito. vt hec. sor. desinit eē albus exponit sic. sor. nūc nō est albus: ꝛ imme'e ante hoc fuit albus: igit sor. desinit eē albus. Alio mō per positionez de p̄nti ꝛ remotionem de futuro: vt nūc est alb⁹: ꝛ nō in me'post hoc erit albus. ergo desinit esse albus.
¶ Propō de imediate sic exponit: vt imediate an̄. a. tu fuisti: an̄. a. tu fuisti ꝛ nullū fuit istās an̄. a. qn iter illō ꝛ. a. tu fuisti: igit immediate an̄. a. tu fuisti. Silr de p̄terito ꝛ de futuro. Et negatiua silr exponit: qn̄ negō nō cadit super notā. vt immediate post instās p̄ns nō eris: sic exponitur post instās p̄ns nō eris: ꝛ nullū erit instās post istās p̄ns quin inter illud ꝛ hoc tu non eris. igitur immediate post instans presens tu non eris.
¶ Propositio de toto sinca'sumpto q̄ est idem q̄ q̄libet pars qn̄ p̄cedit totā ppositionē sic exponitur: vt tot⁹ sor. est minor sor. all'q̄ p̄s sortis ē minor sor. ꝛ nulla est p̄s sortis q̄ nō sit minor sorte: ergo tot⁹ sor. est minor sorte.
Cathegorematice v̇o totū idē ē q̄ ens p̄fcm̄ ex suis p̄tib⁹:

cari: ꝑbat: qꝛ ſm nomē ⁊ ſm rōnem predicantur.

¶ Tertia ꝓprietas ineſt ſubijs ſcḋis. ſ. ſignificare hoc aliqd licet eñi videaṫ oīs ſubā ſignificare hoc aliqd: tamē in primis ſubijs indubitabile eſt hoc: in ſecūdis vō ſubijs hoc videtur ſub figura appellationis. i. ſub ſiſitudine appellationis. i. noiationis videnṫ ſignificare hoc aliqd: qꝛ ſecunde ſube appellant ſcḋā. i. nominat primā: ſꝫ non eſt verū: qꝛ ſignificare hoc aliqd eſt ſignificare vnū nūo: imo magis quale qd ſigt: non tamē quale aliqd: ſicut albū ſigt: ꝙ nihil aliō ſigt q̄ꝫ q̄litatē: ſꝫ 2ᵉ ſube determināt q̄litatē circa ſbāꝫ.

¶ Quarta ꝓprietas eſt ꝙ ſube nihil eſt ꝯ̄riū: qꝛ nec alicui hōi aliquid ꝯ̄riuꝫ eſt: nec hōi: ſꝫ hoc ſube nō eſt ꝓprium: ſꝫ m̄ltoꝝ alioꝝ: vt quāti⁽ᵗᵃᵗⁱˢ⁾ i nā bicubito ⁊ tricubito nihil ē ꝯ̄riū: nec decē: nec alicui ſimiliū. Niſi qs dicat m̄lta paucis ꝯ̄ria eē: ⁊ magnū paruo: ſufficit aūt ꝙ determinataꝝ quāti⁽ᵗᵃᵗᵘᵐ⁾ nullum nulli cōtrarium eſt.

¶ Quinta ꝓprietas eſt ꝙ ſuba non ſuſcipit neqꝫ magis neqꝫ minus. hoc nō dico ꝙ ſuba non ſit a ſuba magis ⁊ minꝰ vel ſm actū ſubſtandi: qꝛ hoc dictū ē prius: ſꝫ ꝙ vna queqꝫ ſuba ſm illud ꝙ eſt nō dicitur magis ⁊ minus ſuba: ſicut album dicitur alio magis album.

¶ Sexta ꝓprietas ē maxime ꝓpa ſubaꝝ: cū ſit vna ⁊ eadeꝫ nūo: ꝙ eſt ſuſcepti⁽ᵇⁱˡⁱˢ⁾ ꝯ̄rioꝝ: vt qdā hō cū ſit idē nūo: aliqñ niger eſt: aliqñ albus: aliqñ calidus: aliqñ frigidus: ⁊ prauus ⁊ ſtudioſus. In alijs vō aliqd tale nō vr: niſi qs dicat oīonē ⁊ opīonē eſſe hm̄oi: qꝛ eadē oīo ⁊ opīo aliqñ vā ⁊ aliquādo fā videṫ: vt pꝫ. Qō ſi hoc qs ꝯcedat: tñ in modo differt: qꝛ ſuba eadē p ſui mutationē ſuſceptibilis eſt ꝯ̄riorum: ſꝫ oīo ⁊ opīo nō p ſui mutationē ſuſcipit ꝯ̄ria: ſꝫ per mutationē rei: qꝛ ex eo ꝙ res eſt vl nō ē: oīo dr̄ vā vl fā.

¶ Proprietates quoqꝫ quātitatis ponē ꝯuenit poſt deſcriptionē aſſignataꝫ ⁊ diuiſionē eius. Quātitas deſcribiṫ a phō 5ᵒ meta⁽ᵖʰⁱˢⁱᶜᵉ⁾. quātū eſt ꝙ eſt diuiſibilis i ea que inſunt quoꝝ qōlibet natum eſt eſſe hoc aliquid.

¶ Diuidiṫ quātitas in ꝯtinuū ⁊ diſcretū. Cōtinuū eſt cuiꝰ ptes copulanṫ ad aliquē terminū cōem. Et ſunt quinqꝫ quātitates ꝯtinue. ſ. linea: ſupficies: corpus: locus: ⁊ tps. Linea eſt lōgitudo: cuiꝰ extrēa ſunt due puncta: ⁊ ptes linee copulantur ad pūctū. Supficies eſt longitudo ⁊ latitudo ſine ꝓfunditate: cuius extrema ſūt due linee: ⁊ ptes eiꝰ copulanṫ ad lineaꝫ. Corpus eſt longitudo latitudo ⁊ profunditas: cuius termini ſunt due ſupficies: ⁊ ptes corpis terminanṫ ad ſupficieꝫ. Tēpus eſt nūs motꝰ i. mēſura motꝰ: cuiꝰ extrema ſt duo inſtātia. Et ptes eius terminātur ad inſtās. Locus eſt ſupficies corpis ambiētis locatū. Et non dr̄ a ſupficie: niſi accepta ſupficie: vt intriſece mēſurat corpus. locus vō extrinſece mēſurat locatū. Quātitas diſcreta eſt cuius ptes non copulanṫ ad terminū cōmunē. Et ſunt due quātitates diſtincte. ſ. nūs ⁊ oīo. Numerus eſt multitudo mēſurata p vnū. Oratio vō eſt menſura diſcretoꝝ ſuccedētiū. ſ. ſyllaꝝ oīonis vocalis. Et qꝛ diſcretoꝝ mēſura eſt: dr̄ a tpe: qꝛ ſolū mēſurat cōtinua. ⁊ qꝛ ſucceſſiuorū menſura eſt dr̄ a nūo: qui ſolum permanentia menſurat.

¶ Diuidiṫ ēt quā⁽ᵗⁱᵗᵃˢ⁾ p habere pōnem in ptibus ⁊ p nō habere pōneꝫ in ptibus. Habere pōneꝫ in ptibꝰ eſt poſſe aſſignare vbi ptes ſite ſīt: ⁊ hoc ſit qñ hñt pmanētiaꝫ ⁊ cōtinuitatē i ptibus. Et ſūt quattuor linea ſupficies corpus ⁊ locus. Pōneꝫ vō in ptibꝰ nō habēt q̄ carēt pmanētia vel cōtinuitate: vel vtraqꝫ. Et ſūt tres nūs tempus ⁊ oīo ptes nūi nō hñt pōneꝫ: qꝛ carēt cōtinuitate: ptes tpis nō hñt pōnē: qꝛ carent pmanētia: ptes oīonis nō hñt poſitionem: qꝛ carent permanentia ⁊ continuitate.

¶ His p̄miſſis ꝓprietates quātitatis ponere opꝫ. Sunt āt tres proprietates quātitatis.

¶ Prima ꝓprietas quātitatis eſt nihil habere ꝯ̄rium. Et in quāti⁽ᵗᵃᵗⁱᵇᵘ⁾ꝰ qdeꝫ determinatis hoc eſt manifeſtū: qꝛ bicubito ⁊ tricubito nihil eſt ꝯ̄rium. Niſi qs dicat magnum puo ꝯ̄riū eſſe. Sed hec nō ſunt quātitates: qꝛ dicūtur in habitudine ad aliud: qñ magnū referṫ ad paruū. Item ſi magnū ⁊ puū eſſent ꝯ̄ria: idē ſibiipſi ꝯ̄rium eſſet. Forte qs dicet locū ſurſum ꝯ̄riuꝫ eſſe loco deorſum: qꝛ ꝯ̄ria ſunt: que maxīe diſtant ſub eodem gñe. Sed hanc dubitationē nō ſoluit phs. Solutio tamē eſt qꝛ ꝯ̄ria maxime diſtant ſm formas in eodeꝫ genere: ſed ſurſuꝫ ⁊ deorſum diſtant ſolum ſm ſitum: quare non ſunt contraria.

¶ Scḋa ꝓprietas quātitatis eſt nō ſuſcipe magis ⁊ minus: qꝛ nō eſt bicubitum alio magis bicubitum. nec trinarius magis numerus eſt quinario: non tamen eſt proprie proprium quātitatis: qꝛ competit etiam ſube.

¶ Tertia ꝓprietas quātitatis eſt ſm eā dici equalem vl inequalē: qꝛ omni quātitati cōpetit: ⁊ nulli alteri. Nam affectio non dicitur equalis vel inequalis: ſed magis ſimilis vel diſſimilis dicitur.

¶ Qualitatis proprietates.

Proprietates qualitatis ſimilr ponere opꝫ premiſſa deſcriptione ⁊ diuiſione eius. Qualitas deſcribitur a phō ꝙ eſt ſm quā quales dicimur.

Diuiſio vō qualitatis eſt in quattuor ſpēs ſcꝫ in habituꝫ ⁊ diſpoſitionē. po⁽ᵗᵉⁿᵗⁱ⁾nālem ⁊ impo⁽ᵗᵉⁿᵗⁱ⁾ paſſionē vl paſſibilē qualitateꝫ: formā vl ēē aliqd ꝯſtātē fig⁽ᵘʳᵃ⁾.

¶ Habitus eſt qualitas de difficili mobilis. Diſpō eſt q̄litas facile mobilis vt ſcīe ⁊ v̓tutes ſunt hītus i qꝛ difficile pmutanṫ: ſi quis mediocriter ſūmat: niſi forte grādis pmutatio fiat: vel ab egritudine vel ab alia re. Affectiōes vō. i. diſpoſitiones ſunt cito permutabiles: vt calor frigus egritudo ⁊ ſanitas.

¶ Scḋm genus qualitatis eſt po⁽ᵗᵉⁿᵗⁱ⁾nālis vl impo⁽ᵗᵉⁿᵗⁱ⁾ ſm quā ſalubres vel in ſalubres: pugilatores vl curſores dicunṫ. Eſt āt po⁽ᵗᵉⁿᵗⁱ⁾nālis qua facile agimus vel difficile patimur. In po⁽ᵗᵉⁿᵗⁱᵃ⁾ āt eſt p quā difficile agimus: vel facile patimur. Similiter āt ſe hꝫ durū ⁊ molle: durū. n. po⁽ᵗᵉⁿᵗⁱᵃᵐ⁾ habet non facile ſecari: molle vō ꝙ ipſius hꝫ impotentiam.

¶ Tertia ſpēs qualitatis eſt paſ⁽ˢⁱᵒ⁾ vel paſſibilis qualitas: vt dulcedo ⁊ amaritudo calor ⁊ frigus albedo ⁊ nigredo: ⁊ p has dat intelligere oēs qualitates ſenſibiles: licet maxīe exprimat qualitates tangibiles ⁊ viſibiles ⁊ ſapores: dat ēt intelligere odores ⁊ ſonos. Differūt āt paſſibiles qualitates a paſſiōibꝰ: nō ꝙ ea que ſuſcipiūt ea aliqd patianṫ ab eis: ſed magis qꝛ paſſioneꝫ quādā inferunt ſenſibus: dulcedo. n. paſſionē quādā ſm guſtum facit: ⁊ calor ſm tactum. et nō ꝙ mel qꝛ dulce eſt patiaṫ aliquid. Sed albedo ⁊ nigredo ⁊ alij colores nō ſilr his paſſibiles qualitates dicuntur: ſꝫ qꝛ ipſe a qbuſdā paſſionibus innaſcanṫ. Qꝫ aūt p aliquā paſſioneꝫ multe mutationes coloꝝ fiāt: ma⁽ⁿⁱᶠᵉˢᵗᵘ⁾ᵐ eſt. Erubeſcēs enim aliqs rubeus factus eſt. Et timens palidus factus eſt. Similr ſiquis nāliter aliquid taliuꝫ paſſus eſt: ſimileꝫ colorē opꝫ euꝫ habere. Quecūqꝫ igiṫ talium ꝑn⁽ᶜⁱᵖⁱ⁾ᵘᵐ ſumpſerint ab aliqbus paſſionibus difficile mobilibus: ſenſibiles qualitates dicunṫ. Que vō ex his que facile ſoluunṫ ⁊ cito tranſeunt innaſcuntur: paſſiones dicuntur.

¶ Quartū vō genus qualitatis eſt forma. ſ. que circa corpus eſt: ⁊ figura circa aliquid cōſtans. i. ēē ſuperficiem. Amplius rectitudo ⁊ curuitas. ſ. que ſunt circa lineaꝫ: ⁊ ꝙ eſt ſimile his: qꝛ ſm vnū quodqꝫ hoꝝ quale dicitṫ: vt triangulatū: quadrāgulatū: ſilr rectū ⁊ curuū: ſꝫ raꝝ ⁊ ſpiſſū. aſpeꝝ ⁊ lene putabunṫ qualitatē ſignificare: ſed alterū eſt a qualitate: qꝛ pōnem quandā videṫ ſignificare: qm̄ ſpiſſū dr̄. cuius partes ꝓpinque iacent. i. eq̄lr: aſperum vero cuiꝰ hoc quidem ſuperior: illa vero inferior.

¶ Proprietates qualitatis sunt tres. prima est: q2 qualitati aliquid est 9rium: ⁊ pbat: q2 iustitia iniustitie 9traria est: ⁊ albedo nigredini 9ria est: silr que fm eas qualia dicunt contraria sunt. vt iustū ⁊ iniustum: albū ⁊ nigrum. hec tn̄ nō est in omnibus: q2 coloribus medijs nihil 9riū est ⁊ si vnū 9rium est quale: reliquū est quale.

¶ Secūda proprietas est suscipe magis ⁊ minus: ⁊ maxime in 9creto: q2 albū magis ⁊ minus dr̄: ⁊ iustū magis ⁊ minus dr̄: nō tn̄ ols suscipiūt magis ⁊ minus: vt q̄litates in abstracto: nā iustitia nō dr̄ magis ⁊ min⁹ iustitia: nec sanitas magis ⁊ min⁹ dr̄. Sed de q̄litatibus in 9creto indubitanter ver est q suscipiunt magis ⁊ minus: gramatice.n. vnus altero dr̄ ⁊ iustior: ⁊ sanior. triāgulus vo ⁊ quadrangulus nō suscipit magis ⁊ min⁹: q2 diffōnē 3li ⁊ q̄drāli ois eq̄lr suscipiūt: ⁊ nullum magis ⁊ minus dr̄.

¶ Tertia pprietas ⁊ ppria est q fm q̄litatē aliqd dr̄ sile vel dissile alteri: ⁊ fm nihil aliud dr̄ sile: ergo ppriū qualitatis est. Et remouet dubitatiōez dictā. Q2 nō dz qs 9turbari si de qualitatib⁹ loq̄ns mlta d' rl'atiuis interposita sunt: q2 hitus ⁊ dispōnes ad aliqd sunt: sed hoc fm gen⁹ ad aliqd sunt: fm spēs vo qualitates sūt: nā disciplina disciplinati disciplina dr̄ i gra'' vo ⁊ musica qualitates sūt. Ampli⁹ si 9tingit idem q̄le esse ⁊ rl'tiuū nō est icōueniēs.

¶ Relatiuorum proprietates

Proprietates relatiuorū post h ponēde sūt. pmissa descriptiōe ⁊ diuisione eorū. Relatiua describunt sic. Ad aliquid sunt q̄cūq2 h ipsū q sunt aliorū dicūt vel q̄uolibet aliter ad aliqd.i.q̄ referunt ad alia in hitu' gti casus: vel in hitu' alterius casus: vt dn̄s fui dn̄s: ⁊ mai⁹ id q est alteri⁹ dr̄.s.in habitu' gti. q2 g̃'' carent ablatiuo. Silr in relatiuis fm dici. vt hitus affectus disciplina ⁊ positio id qd̄ est alterius dr̄.s.in hitudine gti: vt hitus dr̄ alterius hitus: ⁊ affectus alicuius affectus: ⁊ disciplina alicuius disciplina: ⁊ pō alicui⁹ positio. Sūt ⁊ alia: que q̄uolibet alr ad aliqd dr̄. i. in habitu' alterius casus q̄z gti: vt mons magnus ad mōtē aliū dr̄.s.in habitudine acti. ⁊ simile dr̄ alicui sile.s.in habitudine dti. Et addit q l3 positio sit ad aliqd: tn̄ spēs eius. vt acubitus statio sessio pōnes sunt: ⁊ nō sūt ad aliqd. Sedere vo stare ⁊ iacere nō sūt pōnes: s3 denominatiue dicta a pōnib⁹. Similr disciplina ad aliqd dr̄. spēs vero.s.gra''dya''retho''non sunt ad aliqd fm se: sed fm genus solū. Silr spēs pōnis non sunt ad aliquid fm se: sed solum fm genus.

¶ Proprietates vo relatiuorū sunt q̄nq2: prima est. q2 relatiuis inest 9rietas: q2 virtus vicio 9ria est. ⁊ vtrūq2 ē ad aliqd. ⁊ disciplina ignorantie 9ria ē: ⁊ vtraq2 ad aliquid dicitur. Nō tn̄ in oibus est contrarietas: duplici enim nihil contrarium est: nec triplici.

¶ Scd̄a pprietas est q relatiua suscipiūt magis ⁊ min⁹. Et pbat: q2 sile ⁊ equale fm magis ⁊ minus dr̄. ⁊ vtrūq2 rltm̄ est. Et subdit. nō tn̄ oia rl'atiua suscipiunt magis ⁊ minus: q2 dup'non dicit magis nec min⁹: ⁊ tn̄ relatiuū ē.

¶ Tertia pprietas est q relatiua dr̄ ad 9uertētiam. Et pbat exēplis. Nā seruus dn̄i seruus dr̄: ⁊ dn̄s fui dn̄s ⁊ silr in alijs. Et nota q dici ad 9uertentiam ē vnū iferri ad aliō ⁊ 9o: s3 casu aliq̄n dnt. nā disciplina disciplinati disciplina dr̄. Et disciplinatū disciplia disciplinatū: ⁊ sensus sensati sensus: ⁊ sensatū sensu sensatū dr̄. Et subdit q aliqn̄ relatiōes nō vident 9uti: nisi 9uenientēr assignētur ad id ad qd̄ dicūtur: vt si ala assignaret auis. nō 9uertit: sed si assignet alati 9uertitur: q2 alatū ala alatū dr̄: multorū.n. aliorū sunt ale. q̄ nō sunt aues. Et vt bn̄ assignet dz aliq̄n fingē nomē: vt remus rei remite remus. ⁊ remituz remo remitū: fingit aūt nomē ab his quib⁹ impositū est. Et subdit documētū ad cognoscēdū: qn̄ bn̄ assignant.s. qn̄ circūscripto quocūq2 alio ad ipsū assignat: relicto solo illo ad qd̄ assignat si ad ipsū dicet: vt seru⁹ dr̄ ad dn̄z relicto seruo: quocūq2 alio circūscripto adhuc dr̄ ad dn̄z. 9uenienter assignatum est. Et si nomē sit impositum ad qd̄ assignatur: facile est assignare: si vero nō sit impositū opz imponere nomen fingendo ab eo q dicitur.

¶ Quarta pprietas est: q vident relatiua esse simul nā. ⁊ pbat: q2 posita se ponūt ⁊ pempta se pimunt: nā si duplū est: ⁊ dimidiū est. ⁊ 9o si dn̄s est: fuus est: ⁊ 9o. Et facit duas instantias 9 se. pma est de scia ⁊ scibili. ideo dicē nō vr̄ in oib⁹ relatiuis h esse verū: nā scibile prius est q̄z scia: ⁊ pbat triplr. primo q2 in plurib⁹ subsistētib⁹ reb⁹ scias accipim⁹: in paucis vo ⁊ nullis pcipimus simul cū scibili esse sciam. 2° q2 scibile sublatū aufert sciam: s3 scia sublata nō aufert scibile: q2 quadratura circuli scibilis ē: ⁊ nōdū scita. 3° q2 ablato aiali nō ē scia: q2 oīs scia est i aiali: ⁊ tn̄ pl'a scibilia cōtingūt esse. Silr āt se hz q̄ de sensu ⁊ de sensibili: nā sensibile interemptū pimit sensū: sensus āt interemptus nō pimit sensibile. p3 pempto sensibili pimitur corpus: q2 pimitur sensus qui i corpore est. sensu vo pempto non perimitur sensibile: q2 perempto aiali pimitur sensus: sensibile vo remanebit: q2 corpus calm. dulce ⁊ amarū ⁊ alia oia quecūq2 talia sunt.

¶ Sed circa diffōnem relatiuorū datā mouet phs dubitationē: q2 ex illa diffiōne seqtur aliquas sbas dici ad aliquid. Et in qbusdā sbis nō est dubium q non dicunt ad aliqd. nā in primis sbis siue fm ptem siue fm totū sumātur ma'' est. q non dicūtur ad aliqd: vt aliquis hō: ⁊ aliqs bos nō dr̄ ad aliquid. Neq2 aliqua manus dr̄ alicui⁹ aliqua man⁹. Neq2 aliqd̄ caput dr̄ alicuius aliqd̄ caput Silr in secūdis sbis que dnt fz totū. ma'' est. vt hō nō dr̄ alicuius hō. nec lignū alicuius lignū sed bn̄ alicuius possessio. S3 in qbusdā sbis est dubiū.s.in scd̄is sbis fz partem: vt caput alicui⁹ caput dr̄. ⁊ manus alicui⁹ man⁹ q2 h forsasse ad aliquid dicuntur.

¶ Propterea dic̄ phs q stāte dicta diffōne relatiuorū aut nimis difficile: aut impol'e est soluere q nulla sba dicat ad aliqd. Quare opz alr diffinire relatiua sic dicendo. Ad aliquid sunt qbus hoc ipsum esse ē ad aliud quodā mō se habere. Et sic diffiniēdo nulla suba dicet ad aliqd. Et addit saluando priorē diffōnē dcd̄o q prior diffō seqt oia relatiua.s. taz fm dici q̄z fm esse. Non tamē eis oib⁹ est esse q sit ad aliquid fm id qd̄ sunt.

¶ Hāc nouā diffōnē seqt q̄nta pprietas.s. Si qs diffinite nouit vnū rl'tiuorū diffinite nouit ⁊ reliquū: ⁊ pbat q2 si qs diffinite nouit q ad aliqd ē: esse āt ei⁹ est: ad aliō q̄dā mō se hn̄t: igit ⁊ illud nouit ad qd̄ se hz: ⁊ si nō nouit illō ad qd̄ se hz neq2 nouit illud qd̄ ad illud se hz. Et pbat exemplis: vt si qs diffi''nouit duplū: ⁊ cui⁹ ē duplū diffi''nouit Et si diffi''nouit q meli⁹ ē: ⁊ quo meli⁹ est diffi''nouit. Et sic caput ⁊ man⁹ pn̄t diffi''scire: ⁊ nō ē nece sciri id ad qd̄ dicit. Si vero non sunt de nūo relatiuorum: verum erit dicere: q nulla suba relatiuorum est.

Ultimo excusat se dicens: forsasse difficile est de his reb⁹ 9fidēter determinare: n'sepe ptractata sint: dubitare aūt d singul'is ē iutile.s.cū rōne d' Boe. ⁊ sic ē finis pntorū Ari.

¶ Actionis proprietates.

Proprietates actionis 9sequēter ponēde sūt post d'scriptionē ⁊ diuisionē eius datā. Describitur aūt actio a gilberto. Q2 est fm quā in id qd̄ subicit agere dicim⁹: sicut secans fm sectionē in id qd̄ subicit agere dr̄.

¶ Diuidit āt actio: q2 alia est actio aie: ⁊ alia est actio corporis. Et dnt: q2 actio corpis necessario mouet id i quo est: q2 idem corpus q est agens est mobile: sed actio aie non mouet aiam: q2 aia dum agit imobilis est: mouet āt

corpus:ipsa ãt imobilis pmanet:qm nec fm locũ mouetur.neqꝫ fm quẽqꝫ aliorꝫ motuũ. Nisi forte dicas fm alterationẽ.nõ.n.suscipiendo augumẽtũ:neqꝫ diminutionẽ. mouet neqꝫ ad opm locũ trãseundo:qꝛ locus corporis est. aia aũt non est corpus:ipo aũt est nõ corpus in corpore moueri:qꝛ aia nullã suscipit mutationẽ loci:solum.n. corpus mouetur:eo ꝙ de loco ad locum transit.

Mouet ãt dubitationẽ circa h ꝙ dictũ est. Impossibile est non corpus in corpore moueri:ꝛ dicit h aũt i qbusdã dubitabile apparebit:qꝛ cũ speculũ sit corpus:ꝛ imago sit nõ corpus:videt tñ fieri motus imaginis in speculo pmanẽte imobili ꝛ ad opm diias:qꝛ nõ corpus i corpe mouet. Soluit dicẽs ipossibile erit soluere cõcesso ꝙ imago ibi existat vere.s.in speculo.si vo dicat ꝙ nõ existat ibi: incredibilis error vulgo putabit.ꝫ h sit cõuenientius dicẽ. Pro cuius intellectu notat albertus ꝙ imago subiectiue est in obo ꝙ est añ speculũ:ꝛ in medio est spiritualr sicut indeferenter in speculo ãt est sicut in repñtãte ꝛ reflectẽte radiũ visualẽ ad ispectorẽ:qr pꝫ ꝙ ipossibile ẽ nõ corp i corpe moueri.

Proprietates vo actiõis sũt qttuor. pa ppetas actiõis est esse in motu:pbat ãt sic:qꝛ oẽ ꝙ est in motu est actio:moueri.n.actio est:si qd igit mouet.necio agit:ois.n.actio i motu est:ꝛ ois motus i actiõe firmat. Pro cuius intellectu scias ꝙ actio est in motu vt forma est in mã:ꝛ motus est in actione vt mã in forma:qr magis pprie actio dr esse i motu qꝫ eꝫ:qr de duob se cõsequẽtib: cũ dr vnũ eẽ in altero ꝛ eꝫ potius intelligr vnum esse cum altero ꝛ econtra.

Et mouet duas dubitationes circa hanc ppetatẽ:prima est circa id qd dr:ꝙ ois motus est i actione:qꝛ de motu ex quo gñatur aliqd manifestum est h:sꝫ motus destructiuus nihil agere vr:sꝫ potius ꝙ factuꝫ est.destruit. Soluit dicẽs.dico actionẽ nõ exigere aliqd qd agat:sꝫ in qd agat.

Scda dubitatio ẽ:qꝛ ex dictis qs possꝫ credere ꝙ actio esset motus:ꝛ eꝫ.hoc remouet dicens. Nõ est autẽ motus actio:sed motus est quale.i.qualitas:ꝛ pbat:qꝛ qescere quale est:qr motus quale est pꝫ qꝛ qcũqꝫ recipiũt oppõnẽ ꝫriorũ eiusdẽ gñis sunt in eodẽ gñe. Pro cuius intellectu aduerte ꝙ motus pt accipi dupliciter fꝫ cõmẽ. 3o physicorꝫ.s. pro fluxu forme.ꝛ p forma fluente diminuta:ho mõ acceptus est in termio ad quẽ:ꝛ sic est in 4or pñtis:sed prio mõ acceptus.s.pro fluxu forme pt ꝯsiderari tripliciter vno mõ fm se:ꝛ sic essentialiter est qualitas. Alio mõ:vt est a mouente. ꝛ sic est actio. Alio mõ:vt in passo recipit:ꝛ sic est passio. Sꝫ pro ꝯtrario illius:si quiescere est quale:igit ꝛ motus est qle:scias ꝙ qescere ꝛ moueri sunt ꝫria:ꝛ ꝯñter eiusdẽ generis:sed qescere sub forma mouentis dr qle:ergo moueri fm illam formaꝫ dicit quale:motus aũt dicit forma mouentis:qꝛ per illam denominatur mouens.

Scda ppietas actionis est ex se iferre passionẽ i id qd subijcit:ꝛ pbat qꝛ omnis actio est effectiua passionis:ꝛ omneꝫ passionẽ inferens est actio.

Et remouet duas dubitationes. pma dubitatio est:si actio infert passionẽ:quis posset credere ꝙ actio nõ inferat actionẽ. Remouet h dicens. Contingit ẽt cũ h actionem effici ab actione:qꝛ actio rei:que per se mouet.s.aialis est gñatiua actionis illius rei:que p aliud mouet:puta baculi:ꝛ nihil dr sine illa scda intentio.s.baculi dicat actio vl passio:dũmõ sit pmũ eius q est ab aiali que est actio pura: q vo fit ab illa:vt actio baculi est permixta:qꝛ est actio respectu sequẽtis:ꝛ est passio respectu actionis animalis.

Scda dubitatio orit ex eo ꝙ dictũ est passionẽ causari ab actione:qꝛ quis posset credere ꝙ actio ꝛ passio non sint diuersa pñta:ꝛ qꝛ cã ꝛ cãtum vident esse eiusdẽ ordinis. Remouet hoc dicens:ꝙ res vnius pñti pt esse cã rei alterius pñti:nã qualitas gignit ex se actionẽ:vt calor causat calefacere:ꝛ põ causat qualitatem ꝛ quãtitatẽ; nã lenitas ꝛ asperitas qualitates sunt:q causant ex põne. Et linea ꝛ superficies ꝛ corpus quãtitates sunt:ꝛ causant a põne: verꝫ qualitas ꝛ quãtitas nõ soluꝫ a põne causant sed ẽt quãtitas quãtitatis effectiua est:vt linea efficit longitudinẽ ꝛ superficies latitudinẽ ꝛ corpus pfunditatẽ:qualitas ẽt qualitatis effectiua ẽ:vt calor caliditatẽ efficit:situs etiã causat agere ꝛ pati:qꝛ in cõpõne dispõnis fit qdam gñõ simpliciuꝫ:ad quã gñonẽ necio cõsequit actio ꝛ passio. Et locus causat vbi.ꝛ tps cãt qñ. ꝛ corpus causat habere:ea.n.que cc corpus sũt haberi dñtur. Et subdit a quo causant tã hec singularia qꝫ vlẽs. Et dicit ꝙ pma indiuidua priusa corrupta sunt.s.q fuerunt facta p creationẽ:ꝛ nõ gñata:sꝫ scda indiuidua p gñonẽ facta sunt que cã sũt eorꝫ q pdicãt de ipsis:vt hoies singulares sũt cã hoĩs vlis.

Tertia ppietas est ꝙ actio ꝛ passio recipiũt ꝫrietatẽ. ꝛ pbat prio de actiõe:qꝛ secare ꝛ plãtare ꝫria sunt:ꝛ vrere:ꝛ humidum facere ꝫria sunt q sunt actiones.ꝛ calefieri ꝛ infrigidari ꝫria sunt.ꝛ seccari ꝛ humidũ fi cõtraria sunt.ꝛ gaudere ꝛ tristari ꝫria sunt que sunt passiones.

Quarta proprietas est ꝙ tã actio qꝫ passio suscipiunt magis ꝛ minus:qꝛ calefacere suscip magis ꝛ minus ꝛ calefieri similiter.ꝛ oẽs alie passiones ꝛ actiones suscipiunt magis ꝛ minus.

Passionis proprietates.

PAssionis proprietates silr ponẽ ꝯuenit.pmissa descriptione passionis ꝛ diuisione. Descriptio passionis est h. Passio est effectus illatioqꝫ actionis.

Diuisio vo passionis est:qꝛ fm passiones h quidem patiunt:illa vo non. Et eorꝫ q patiunt qdã sunt plus passibilia:quedam vo minus fm ꝙ qdam animantiora sunt:animãtius.n.est brutũ arbore:ꝛ rationale animantius est irrationali.

Proprietates passionis sunt tot quot sunt actionis:sꝫ d passione dicũtur platione nõ recta. Nã dictũ est ꝙ actio est in motu:silr passio in motu est:sed aliter:qꝛ actio est i motu qui est actus mouẽtis:sꝫ passio est in motu q est actus mobilis. Amplius dictũ est:ꝙ alia est actio aie.alia est actio corpis. Silr alia est passio aie: ꝛ alia est passio corpis.passio aie est que ab aia incipit vlterior in motu: quẽ mouet aia fm fistolẽ. Silr est i gaudio tristitia:ꝛ spe in his.n.oibus mouet aia cõcipiens bonũ ꝛ malũ:ꝛ patitur in his: passio aũt magis est:sicut vri infrigidari ꝛ pcuti. Ideo dicta de actiõe dicũtur de passione.nõ qdem recta appellatiõe sꝫ trãsmutata:ita ꝙ vbi notabat positiuã actiuã.hic nocet passiuaꝫ:sicut mutat appellatio: qñ dr calefacere:ꝛ qñ dicit calefi: ꝛ qñ dr vrere ꝛ vri. Et sic d alijs. Et sicut dictuꝫ est.ꝙ nãlis ppietas actionis est ex se inferre passionẽ:ita nãlis ppetas passiõis est iferri ex actione:ꝛ sic de alijs. Et addit duo dicta.

Primũ est.ꝙ pati est de nũo eorũ que multiplr dicunt. Una quoqꝫ actionũ aie passio dr:qs sub actione locauimus:vt amor odiũ:tristari ꝛ gaudere:q oia actiões passibiles aie appellamus:dr quoqꝫ passio ꝙ in nãm agit vt morbus febris egritudines ꝛ reliqua:atque qualia dicta sunt:dicit ꝛ 3o passio pria gñõ actionis.i.pmũ ꝙ generat in patiente ex actione directa ad ipsum.

Scdm dictũ est. Non est aũt passio in agente: sꝫ in qd agitur.ꝛ opantis actũ suscipit:pcutiens.n.pati non dr.sꝫ mã actũ suscipiens:ꝛ de passione h dicta sufficiant.

Proprietates ipsius qñ ponemus:posita prius descriptione ꝛ diuisione eius.

Describit qñ ꝙ est illud qd derelinquitur i re temporali ex adiacentia temporis. Et subdit declarationem dicens:ꝛ tẽpus qñ nõ est: sed qñ effectus eius est:ꝛ infectio fm quã aliqd dr fuisse. Instans quoqꝫ.i.pñs tps qñ non

est: sed tps pñs est ƀ ꝙ aliqd est equale vel inequale: sed qñ effectus ei⁹ est ⁊ infectio: qui aliquid dicitur esse nũc ⁊ in instanti esse. Futurum simil'r tẽpus qñ non est: sed id qđ futuꝝ est tempus: qm̃ contingere vocem est. ƀm ꝙ aliquid dicitur futuruȝ esse: sic dicitur qñ effectus ei⁹ eẽ.

¶ Diuisio ipsius qñ est: ꝙ aliud qñ est de pñti: aliud de p̄terito. aliud de futuro. Et remouet dubiũ: qꝛ qs possȝ dicere ꝙ ex p̄terito ⁊ futuro nihil p̄t causari cũ ñ sint. Soluit ꝙ p̄teritum nũdũ p̄terijt in excessu suo. i. in extremitate sua que est instans pñs. Et futurũ necesse est cõtingere: ⁊ cõsequẽter cõiungitur instãti pñti: qꝛ nũcupationẽ i. denoiationẽ dant: ac si totaliter essent.

¶ Deiñ cõpat qñ ad tria. pꝛio ad vbi ƀ dñaȝ. dicens. differt qñ ab vbi: qꝛ in quocũqȝ est tps vel fuit. vel erit in eodem est qñ vel fuit vel erit qꝛ ƀm tẽpus dr̃ lȝ differenter: qꝛ qñ ꝙ est ex ñti simul est cũ tpe p̄senti: sed qñ ex p̄terito non simul est cũ tpe p̄terito. Nec qñ ex futuro simul ẽ cũ tpe futuro. Sed vbi ⁊ locus a quo fit nũqȝ in eodeȝ sunt: naȝ vbi est incircũscripto ⁊ locus est incircũscribente.

¶ Scđo cõpat vnũ qñ ad aliud qñ ƀm dñaȝ dicẽs: qñ de p̄terito dr̃ a qñ de futuro: qꝛ qñ de futuro pꝛius ẽ qȝ qñ de p̄terito: ⁊ pbat qꝛ vnũ ⁊ idẽ qñ p̄us ex futuro est scđo vo ex pñti: ⁊ posterius ex p̄terito: queadmodũ idẽ tps p̄ futurũ est. postea pñs deiñ p̄teritũ. 3ͤ cõpat qñ ad tps ƀ duas cõueniẽtias: ⁊ vnã dñiam. pͣ ꝯueniẽtia ẽ ꝙ sicut tẽpus aliud simplex aliud cõpositũ: simplex in simplici actione cõsistit: cõpositũ vo in cõposita actiõe. Sic qñ aliđ simplex est. aliđ cõpositũ: simplex qdẽ vt i momẽto eẽ ⁊ nũc esse. cõpositũ vo: vt eẽ in hoꝛa in die in ebdomada ⁊ siũb⁹. Scđa cõueniẽtia: sicut ptes tpis sibi inuicẽ succedunt sine moꝛa: sil'r qñ p̄teriti ⁊ futuri ad pñs copulãtur. dñia vo tpis a qñ est: qm̃ ƀm tẽpus dr̃ aliqd mẽsurabile vt annus qui diuturnus dicit̃. ⁊ mot⁹ mult⁹: eo ꝙ i multo tpe fit: ƀm vero quãdo nihil mensuratur: sed aliqñ dicitur esse: vel fuisse: vel futurum esse.

¶ Pꝛopꝛietates vo ipsius qñ ponũtur tres. pꝛima ꝓpꝛietas est nõ suscipe magis neqȝ minus: ⁊ probat qꝛ tps ꝙ ẽ causa ipsius qñ non suscipit magis neqȝ minus: qm̃ dies non dicitur magis vna qȝ alia: ⁊ sic de alijs tẽpoꝛibus.

¶ Scđa pꝛopꝛietas est nõ hr̃e ꝯriũ: ⁊ pbat dupl'r. p̄ qꝛ idẽ qñ ẽ ex futuro: ⁊ de pñti ⁊ de preterito: sȝ impoi'e est ꝯria de eodẽ p̄dicari: quare ⁊c. 2 qꝛ ꝯria nũqȝ i eodẽ sil' sunt: sed qñ ꝙ est ƀm pñs tps ⁊ ƀm p̄teritũ ⁊ ƀm futuꝝ sũt sil' in eodẽ: qꝛ id qđ est veꝝ est fuisse ⁊ pmãsurum esse: ꝯria autem nunqȝ sunt in eodem: quare.

¶ Tertia ꝓpꝛietas ipsius qñ est esse in eo ꝙ incipit esse: sicut coꝛpus vniuersuȝ aliqñ est in tpe: ⁊ pbat r qꝛ suscipit alterationẽ tempis: alterat̃. n. coꝛpus in estate i autũno in hieme: ⁊ vere. Sil'r ⁊ aia ƀm ꝙ attingit coꝛpus suscipit alterationes: qꝛ qdaȝ acuti⁹ hieme speculant̃: qdã in vere. qdã in estate: ⁊ qdã in autũno. ƀm cõplexionẽ instrumẽti magis dispositã. Nã q̄ fride ⁊ sicce cõplexionis sunt: demẽtioꝛes sũt in autũno. Et qbus sang⁹ dñatur in vere: ⁊ sic de alijs ƀm siĩtudinẽ tẽpoꝝ ⁊ aialiũ. Est ergo in tpe ꝙ suscipit variationes tpis: alterat̃. n. coꝛpus ƀ tẽpus: đ paucis aut de nullis erit veꝝ dicere ꝙ suscipiat alterationes tpis: solũ. n. coꝛpus ⁊ aia h̄ suscipiunt.

¶ Pꝛopꝛietates vbi.

PRopꝛietates vbi ponende sunt post descriptionez ⁊ diuisionem ipsius.

Ubi describitur ꝙ est circũscriptio coꝛpis a loci circũscriptione procedens: ⁊ subdit declarationẽ dicens: locus aũt est in eo ꝙ capit ⁊ circũscribit. Est ergo in loco qcqd a loco circũscribitur: nõ aũt in eodeȝ est locus ⁊ vbi: locus. n. in eo ꝙ capit est: vbi aũt in eo ꝙ circũscribitur.

¶ Et subdit ꝙ non oĩa sunt in loco. nec hñt vbi dicens. Uident̃ aũt nõ oĩa ad esse in loco. aia. n. nusqȝ est: nullaȝ enim locũ occupat. neqȝ iplet: qꝛ maxie occuparet aiatũ sed nõ occupat aiatum: qꝛ aiatũ aliud ab aia cape p̄t: sed maᵐ est nũqȝ cõtingere locũ occupatũ ab alijs aliud capere posse manẽte pꝛius occupante: qꝛ granũ modio aduenies recipi nõ possȝ: aere qescente i modio quo implebatur: sȝ expulso aere granũ recipit: qꝛ nunqȝ duo coꝛpa in eodem loco esse pñt. Nec vnũ i diuersis locis. Nec aia localis erit: cũ nullũ locuȝ occupet: qꝛ q̄cũqȝ a rõne loci deseruntur: loci circũscriptione carent.

¶ Circa dicta mouet dubitatiõeȝ: qꝛ opinabit̃ foꝛtasse qs idem in diuersis ⁊ pluribus locis simul esse: qm̃ cũ eadẽ vox sit in auribus diuersoꝝ: ⁊ vox nõ possit esse sine aere qꝛ idem aer erit in auribus diuersoꝛum.

¶ Soluit dicens. Concedẽtib⁹ nobis vnã ⁊ eandẽ vocẽ i aurib⁹ diuersoꝝ sentiri: cõfiteri opȝ vnã ptẽ aeris ad aures diuersoꝝ puenire. simpl'r aũt ipoi'e est vnuȝ ⁊ idem coꝛpus in pluribus totũ inuenire. q̄zobrẽ cogimur cõcedere vel diuersam in aurib⁹ sentiri: vl' vnũ ⁊ idẽ in diuersis locis relinqui: ꝙ cũ ipoi'e sit: elligit̃ sensus esse diuersoꝝ se imaginabil'r q̄ñtiuȝ. Et infert ꝯ solõnẽ. Quare q̄dã vox aialis nõ est. s. vt q̄ imaginabil'r: qm̃ ab aiali nõ pꝛofertur. R̷ ad h̄ dicẽs: oẽȝ vocẽ aialis eẽ: qꝛ nemo audiuit vocẽ in silẽnio aialiũ: qꝛ q̄lib3 vox aialis dr̃ q̄cũqȝ sit ipso ꝓferẽte supple tu sȝ mediate: vel imediate: sed nõ eadem numero venit ad aures diuersoꝛum.

¶ Diuisio vbi est: qꝛ aliud vbi est simplex. aliud compositũ: simplex a simplici loco prouenit: cõpositũ vo a cõposito. locus simplex est oꝛigo loci cõpositi: locus cõposit⁹ hȝ ptiᵘᵐ copulatas ad eundẽ terminũ: ad quẽ ptes coꝛpoꝛis copulant̃: coꝛpis ptes ad punctũ copulant: ptiᵘ igitur loci cõpositi claudunt ptiᵘᵐ coꝛpis. Et loca simplicia sũt occupãtia minima ipsius coꝛpoꝛis: qꝛ nec locus sine coꝛpoꝛe: nec coꝛpus sine loco.

¶ Mouet dubiũ ꝯͣ illud dictũ. nõ est coꝛpus sine loco: qꝛ cõtẽtio dr̃ de extremitate vltime spere: quomõ sit in locoꝛ: cũ dictũ sit ꝙ locus est in coꝛpe locante: ⁊ nihil est vltra vltimã sperã. Cõfitẽtibus igit̃ nobis vltimã sperã eẽ in loco: necesse est cõfiteri aliud p̄ter eã eẽ: in quo locus sit: sȝ nihil extra est ⁊ qꝛ extremitas vltime spere non est in loco: sȝ de h̄ insolitũ ⁊ occultũ est ꝓnuntiare. Solutio stat in h̄ ꝙ dupl'x est locus. s. per se ⁊ p accidẽs: locus p se continet locatũ. loc⁹ p accñs continetur ⁊ circa illud mouetur coꝛpus: ⁊ sic vltima spera est in loco per accidens qꝛ centrum est locus eius hec cõᵉᵗ.

¶ Pꝛopꝛietates vbi ponũtur due. pꝛima est non suscipere magis ⁊ minus. Et probat: qꝛ nõ dr̃ alterum altero magis esse in loco: sed hñ maioꝛẽ locũ habere: sȝ non dr̃ magis ⁊ minus ƀm vbi: neqȝ ƀm quãtitatẽ sȝ ƀ qualitateȝ.

¶ Scđa ꝓpꝛetas vbi est nõ hr̃e ꝯriũ: ⁊ pbat qꝛ loc⁹ nõ hȝ ꝯriũ. g̃ nec vbi: pȝ: qꝛ locus ẽ cũ vbi. Et mouet dubitationẽ: qꝛ locus sursuȝ vr̃ ꝯrius loco deoꝛsum: qm̃ maxie distant. Soluit ꝙ nõ sũt ꝯria: p̄ qꝛ cũ ideȝ sit sursuȝ ⁊ deoꝛsum respectu diuersoꝝ: ꝯria essent in eodem: scđo qꝛ seq̄retur ꝙ idem sibi ipsi esset contrarium.

¶ Et nota cũ iste sint ꝓpꝛietates cões mltis alijs: ideo auctoꝛ diminᵘᵗ est nõ assignãdo ꝓpꝛetateȝ scđaȝ ipsi⁹ vbi. Qȝ nos dicam⁹: ꝙ sicut ꝓpꝛiũ ẽ ipsi⁹ qñ esse in eo ꝙ mẽsurat̃ tpe: sic ꝓpꝛiũ est ipsi⁹ vbi esse in eo ꝙ mẽsuratur loco ⁊c.

¶ Positionis pꝛopꝛietates.

PRopꝛietates positionis ponende sunt. premissa descriptione ⁊ diuisione eius.

Describit̃ positio: ꝙ est qdam situs ptium gñonisqȝ oꝛdinatio. i. rei gñate oꝛdinatio. Diuisio positionis est: qꝛ ƀm eaȝ aliqua dr̃

cuntur stantia. et aliqua sedentia et aliqua iacentia vel aspera: vel lenia: vel quolibet aliter disposita. Sedere autem et iacere non sunt positionem: sed ab eis denominatiue dicta. Et mouet dubitationem dicens. Solet enim questio induci de curuo: et recto: aspero et leni quadrangulo triangulo: bicubito: tricubito: magno et paruo: breui et longo: et similibus: quia videntur significare positionem quandam partium: asperum enim dicitur cuius vna pars supereminet alteri. lene vero dicitur cuius particule porrecte sunt leuiter: similiter et de reliquis.

¶ Soluit dicens non sunt positiones: que dicta sunt omnia: sed qualia circa situm existentia: ex eo nanq ꝙ partes sunt sic disposite ex eo talia sensibus iudicant non autem ex eo ꝙ talia. Similiter autem et de alijs huiusmodi: que in partibus habent dispositionem et erit enim vnum quodq predictorum nõ positio sed quale quod circa positionẽ nascitur.

¶ Proprietates positionis sunt tres. prima est ꝙ positioni nihil est contrarium. Et arguit contra quia contraria sunt: que in eodem subiecto simul esse non possunt: sed ista non possunt esse simul in eodem subiecto sed solum successiue: quia sedens illico stare potest: et sic de alijs: igitur videntur contraria. Improbat istam rationem quia ponentibus nobis hec esse contraria. sequitur vnum pluribus esse contrarium ꝙ est inconueniens: quia sedere non magis ad stare contrariũ est q̃ ad accũbere: quare et cetera. Et si forte dicitur ꝙ non putatur incõueniens: vnum pluribus esse contrarium: quia palidum contrariatur nigro et albo: et sub eodem genere sunt: et nunquã simul sũt remouet hanc responsionem dicens: non est autem palidum contrarium nigro et albo: quia palidum componitur ex albo et nigro: propterea in quocũq est palidũ. est album et nigrum. Confirmat per aliam rationẽ ꝙ non sunt contraria quia contraria circa idem naturaliter habent esse: sed ista non sunt naturaliter circa idem: quia sedere proprie est circa rationabilia: iacere et accumbere circa diuersa: quia circa rationalia et irrationalia: cuius signũ similitudo hominis et equi in quibus sine dubio accubitus esse probatur et cetera.

¶ Secunda proprietas est non suscipere magis et minus: et probat inductiue: quia sedere non est magis positio q̃ accumbere: nec minus: neq magis sedens alterum altero dicitur: nec minus: et sic de alijs.

¶ Tertia proprietas etiam magis propria positionis est: proxime assistere ipsi subiecto: et probat per diffinitionẽ positionis quia positio nihil aliud est q̃ naturalis ipsius subiecte ordinatio: que a principio quidem innata est: vt ea que asperas et lenibus: et equalibus et inequalibus inest: vel a non motu consueto vt sessio accubitus et similia. Et concludit ꝙ est conuertibile et ex quo est proprie proprium dicens: quicquid igitur est proxime substãtie assistens: id necessario positio est. Et omnis positio huius rationis suscipit predicationem et cetera.

¶ Proprietates habitus.

Proprietates habitus restat ponere declarata prius descriptione et diuisione eius. Describitur habitus ꝙ est corporis et eorum que circa corpus sunt adiacentia: secundum quam hec dicuntur habere: illa vero haberi.

¶ Diuisio habitus est: quia vel est habitus totius: vel partium: vt armatum esse dicitur secundum habitum totius. Calciatum vero esse dicitur secundum habitum partis. Et his habitibus neq simplicia nomina imposita sunt: quibus appellentur: sed sunt hec nomina eorum: armatio. calciatio ad horum similitudinem in reliquis.

¶ Proprietates habitus sunt tres: prima proprietas est: ꝙ habitus suscipit magis et minus: et probat quia armatior est eques pedite: et calciatior est qui caligis: et calciamentis vtitur: q̃ qui solis calciamentis vel caligis. In quibusdam autem non est verum: quia non est aliquis vestitior altero.

¶ Secunda proprietas est ꝙ habitui nihil est contrarium: quia armatio calciationi contraria nõ est: quoniam idem calciatus et armatus est: quare palam ꝙ non sunt cõtraria: quia sic contraria simul essent in eodem similiter dicitur de alijs.

¶ Tertia proprietas maxime propria habitus est in pluribus esse vt in corpore et in his que circa corpus sunt: et ratio est: quia adiacet corpori et his que extra corpus sunt hoc autem fit secundum diuisionem que est in partibus. In paucis autem alijs principijs huiusmodi proprium inuenies vt in quantitate solum et in his que ad aliquid sunt similia reperies. Ad aliquid vero. vt figuraliter dicatur: vt similitudo et dissimilitudo: que in pluribus similibus et dissimilibus sunt. Quãtitas autem est vt numerus: qui in rebus numeralibus est semper crescens secundum multiformem ascensionem vnitatum. Vniuersaliter autem nihil inuenies in tot partibus distribui posse vt numerum.

¶ Et subdit differentiam habitus ab his dicens. Non est autem omnis quantitas et relatio talium scilicet vt sint in pluribus: sed habitus omnis necessario consistit in pluribus: vt in corpore: et in his que circa corpus sunt. Quare ꝙ in corpore et circa corpus est existens nomen habitus sortitur: quare magis proprium erit habitus existere in corpore et in his que circa corpus sunt secundum eam diuisionem que est in partibus.

¶ Et subdit quinq modos habendi. Vnus est secundum quem dicimus habere qualitatẽ vt albedinem: et hoc nihil aliud est q̃ esse album. Alter modus est secundum quem dicimus habere quantitatem vt longitudinem: et hoc nihil aliud est q̃ esse longum. tertius modus est secundum quem dicimus habere contentum in eo: vt modium habere granum: ꝙ est continere. quartus modus est secundum quem dicimus membrum habere aliquid: vt in digito anulum esse ꝙ nihil aliud est q̃ anulatũ esse. quintus modus est secundum quem dicimus virum habere vxorem et econtra ꝙ nihil aliud est q̃ cohabitare simul. Fortasse sunt alij modi: quos diligens inquisitor inueniet sed hi magis consueti sunt. Et hec de principijs dicta sufficiant. Reliq̃ in analeticis q̃rantur et cetera.

Quattuor in partes diuisus terminus omnis.
Alter quid signat: et de quo iam predicat alter.
Pro quo supponit. per quem probatio fiat.

¶ De enunciatione siue propositione.

Quantum ad secũdam partem que est de enũtiatione siue de propositione dicendum est. Et primo oportet diffinire propositionem: secundo diuidere eam: tertio proprietates ponere. Sed anteq̃ diffinitionem ponamus: oportet prius tria intelligere secundum philosophum primo periermenias.

Primo oportet intelligere quomodo termini tripliciter diuersificati sunt in significando quia termini scripti primo significãt ea que sunt in voce. Et termini vocales primo significãt passiones anime. i. intellectus siue conceptus. Et passiones anime primo significãt res extra intellectum. Nã inquit philosophus ibi: ea q̃ sunt in voce sunt earum q̃ sũt in anima passionum note. Et ea q̃ scribuntur eorum que sunt in voce note sunt. Sed

passiões naturaliter significãt. Et ea que sunt in scripto: vel in voce ad placitum significant.

¶ 2° opz intelligẽ q̧ propositio constituitur ex solo nomie ɽ v̓bo tanq̃ȝ ex partib⁹ integralibus. Et ideo opz intelligẽ. qd est nomẽ: ɽ quid est verbum sm phylosophum.

Nomen autẽ est vox significatiua sine tpe: cuius nulla ps separata signat: ɽ dr sine tpe ad differẽtiã verbi: ɽ dr cui⁹ nulla pars sepata significat ad differentiam orationis.

Uerbũ v̓o est vox signatiua: que ↄsignificat tps: cui⁹ pars nihil ex̄ signt: ɽ est semp nota eoꝝ q̄ de alīo p̄dicant. dixit ↄsignat tps ad dr̄iam nois: q̧ nõ cõsignat tẽpus: qm̄ cõsignificare tps est signare signatũ suũ cuȝ aliqua dr̄ia tẽporis: vt currit. q̧ significat nũc eẽ cursum: cursus v̓o bene significat tẽpus: sed non ↄsignat tẽpus: q: nõ signat significatũ suũ cum dr̄ia tpis. Et est semp nota eorum: que de altero p̄dicant. i. ɽ est vnitiuum p̄di cum subo.

¶ 3° opz intelligẽ qd est oratio: q̄ est gen⁹ ad enũciationeȝ siue ppõnẽ. Est autẽ oratio vox significatiua. cui⁹ ps aliqd sepata signt: ɽ dicit h̄ vltimũ ad dr̄iam nois: ɽ, verbi.

Orationũ autẽ alia pfecta: ɽ alia iperfecta: vt inqt boeti⁹. pfecta est q̄ pfectũ sensuȝ gnat in aio auditoris. i. ex qua pfecte itelligi põt q̧ dr. In pfecta v̓o est q̄ ipfectũ sensum gnat in aio auditoris. i. ex qua non põt pfecte itelli q̧ dr. pfectaꝝ v̓o qnq̧ sũt spẽs. s. depcatiua ipatiua. vocatiua. interrogatiua: ɽ enunciatiua. vnde versus.

Deprecor: imperium. vocat. inter: enunciat atq̧.

¶ Circa dicta cadit diffi^tas. p̄ circa p̄mũ dcm̃: q: voces sũt iposite ad signandũ res: igit p̄ signãt res ɽ non cõcept⁹. 2° circa sm dictum ɽ 3^m: q: cũ logica sit de scdis intentionibus adiunctis primis: igitur logica non est de vocibus: sed de conceptibus: ɽ si sic: igitur nomen. verbum: ɽ oratio nõ recte diffiniuntur per voces.

¶ R°. Ad primum dicitur q̧ vox est imposita ad significãdum rem mediante conceptu: ideo vox primo significat conceptum. i. immediate. rem v̓o mediate.

Ad 2^m dicit q̧ licet logica sit primo de scdis intentionibus adiunctis primis: tamen secundario est de vocibus: inquantum subordinantur ad conceptus: tractat tamẽ primo de vocibus: q: notiores sunt ipsis conceptibus. ɽc̄.

¶ His p̄missis enũciatio siue ppositio diffiniẽda est. Et sic diffinit sm phm. Enũciatio est orõ. in qua est verum: vel falsum: ɽ dicit in q̄ est verũ vel flm ad dr̄iã aliarũ orõnũ pfectaꝝ in qb⁹ nõ est veꝝ vel falsum: q: solum in orõne idicatiua est veꝝ vel flm: ɽ iõ solũ de illa ↄsiderat logic⁹.

¶ Circa hãc diffõnẽ est 2° diffi^tas. p° qd refert illa in diffõne enũciatiõis: cũ dr est illa in q̄ est veꝝ vel flm: si dr q̧ refert orõnẽ. contra q: orõ est gen⁹ remotũ ad enũciationẽ: sed non licet diffinire per genus remotum. quare ɽc̄.

¶ 2° diffi^tas est circa scdaȝ pticulã p̄ q: veꝝ ɽ ens ↄuertunt sm phm: igit veritas est in omni re. 2° q: phus. 6°. me^ta inquit: q̧ bonum ɽ malum sũt in rebus: sed verũ ɽ falsum st in intellcũ. igr̄ nõ sũt in enũciatiõe: q̄ est orõ i voce ɽc̄.

¶ R°. Ad p̄mam difficultateȝ dicitur q̧ per ly illa in qua est verũ vel falsuȝ dȝ intelligi gen⁹ primũ. s. orõ pfecta: q: solum talis significat verum vel falsum: ɽ hoc sufficit. Uel dicitur q̧ licet diffinire per genus remotum contractum per vltimam differentiam: vt sit hic.

¶ Ad 2^m dr q̧ 2° est veꝝ. s. cõplexũ ɽ icõplexũ. Ueritas incõplexa diffinit ab anselmo q̧ est rectitudo sola mẽte pceptibilis. i. entitas recte pceptibilis ab inte^tu: ɽ sic dr de dr re simpliciter sic ens ɽ veꝝ ↄuertũt. Ueritas v̓o cõplexa: vt iqt Isac est adeq̃tio intellcũs ɽ rei. i. ↄformitas intellcs ad rẽ. dico intellcs cõponẽtis res: ɽ apphẽdẽtis illas sic sũt. s. eẽ q̧ ẽ: ɽ nõ eẽ q̧ nõ ẽ: falsitas v̓o p ↄriũ. Et talis veritas est in intellectu cõponente subiectiue formalr: ɽ i re v̓tualr siue cãlr: ɽ i ppõne mẽtali vt i signo. ɽ i vocali p subordinationẽ ad mẽtaleȝ. Ex his pȝ ad 2^m diffi^tas.

¶ De diuisione ppositionis siue enũciationis.

Enũciatio sm phm diuidit primo in vnã ɽ plures Enunciatio vna diffinit q̧ est illa q̄ vnũ de vno signt: vl̓ ↄiũctione vna: ex^m p̄mi: vt hõ ẽ aial. ex^m scdi: si hõ currit homo mouetur: plures v̓o sunt. que non vnũ de vno signt: vel plures inconiuncte. ex^m primi vt canis currit: exemplũ scdi: vt socrates disputat. plato legit.

¶ 2° diui' i affirmatiuã ɽ negatiuã. Affirmatiua ẽ enũciatio alicui⁹ d̓ aliq̄. Negatiua v̓o ẽ enũciatio alicui⁹ ab aliq̄ qm̃ ly ab aliq̄ dic̃ rẽotionẽ ei⁹ ab alio: sic̃ d̓ aliq̄ dic̃ affir^e.

¶ 3° diuidit latẽter in singularẽ vl̓eȝ idefinitã ɽ pticularẽ. Nã dicit qm̃ reꝝ hec qdẽ sũt vl̓ia: illa v̓o singularia: dico vl̓e q̧ i plibus natũ ẽ p̄dicari. singulare v̓o q̧ non vt hõ vl̓e est: plato v̓o singulare: q̃re necẽ ẽ enũciare aliq̃tiens aliqd eoꝝ q̄ sũt vl̓ia: ɽ aliq̃tiẽs aliqd eoꝝ q̄ st̄ singularia. Et si vl̓e enũciat: aut vl̓r qm̃ ẽ aut nõ ẽ: ɽ sic erũt enũciatiões vl̓es ɽ ↄrie. vt ois hõ ẽ alb⁹: nullus hõ ẽ alb⁹: aut nõ vl̓r enũciat: ɽ si sine signo pticulari erũt indefinite: vt hõ est alb⁹ hõ nõ est alb⁹: ɽ si cũ signo pticulari. erũt pticulares: vt aliqs hõ est alb⁹: ɽ aliqs hõ nõ est albus.

¶ 4° diuidit enũciatio in verã ɽ flsaȝ: q: ois affir° vel negatio vera vel falsa est. Et subdit q̧ diuersimode est v̓itas ɽ falsitas in affirmatiõe ɽ negatiõe. s. v̓e oppositis: q: i enũciationib⁹ oppositis q̄ sũt de reb⁹ de p̄nti. vel de p̄terito. necesse ẽ alterã ptẽ oppositiõis eẽ d̓terminate verã: ɽ alterã determinate falsaȝ: sȝ i his q̄ sũt de futuro: nõ ẽ necesse alteram ptẽ eẽ determinate verã: nec falsaȝ. Et ideo dicit. In singularibus. v̓o. s. oppositis ɽ in futuris non similiter est. s. veritas.

Ex his latẽter innuit qnta diuisio enũciationis. s. i nec̃iaȝ: impoſſem. ɽ cõtingentẽ: q: nec̃ia est simplr̄ determinate v̓itatis. Et ipoſſis est simplr̄ deteriate falsitatis. Et ↄtigẽs simplr̄ nõ ẽ deteriate v̓itatis. nec determiate falsitatis.

¶ Circa hec dicta cadit duplex difficultas. p° est: q: si propositio nec̃ia ẽ simplr̄ d̓terminate veritatis: ɽ cõtingens simplr̄ nõ ẽ determinate v̓itatis: g̓ sicut ppõ cõtingẽs de futuro nõ est determinate v̓itatis. ita nec de presenti nec de preterito est determinate veritatis contra phm.

¶ 2° difficultas est: q: si deus scit reȝ futuraȝ ↄtingentẽ debere euenire: ɽ nihil possit fallere sciam dei: ergo res futura cõtingẽs necessario erit. Ut arguamus sic: deus scit hoc cõtingẽs futuꝝ: igit h̄ erit. ↄ^a est bona: q: op^m ↄñtis nõ stat cum añte: ɽ añs est necessariũ: igitur ɽ ↄñs est necessariũ. q̧ est falsum: vl̓ si ↄñs est contingens: g̓ añs est cõtingens q̧ est falsuȝ q: deus necessario scit omnia

¶ R° ad p̄^m dicit phs p̄ piermenias q̧ 2° ẽ nec̃itas: vna simplr̄: ɽ alia ↄditiõata: nec̃itas simplr̄ ẽ v̓itatis d̓teriate respectu cuiuscũq̧ tpis: nec̃itas v̓o ↄditiõata ẽ v̓itas d̓terminate soluȝ respectu tpis p̄ntis ɽ p̄teriti: ɽ non respectu futuri. Et sic ppõ ↄtigẽs illa ẽ nec̃ia ↄditiõata ɽ vt sortẽ sedere necẽ ẽ dũ sedet. ɽ sortẽ legisse necessariuȝ est. cum fuit legẽs: ɽ talis necessitas conditionata non est in propositione contingenti de futuro.

¶ Ad 2^m difficultatẽ dic̃ Boe. q̧ de⁹ cog̃scit futura ↄtin^tia vt ↄtigẽt euentẽtia: q̃re si ñ ↄtigẽt euenirent: falleret scia dei. Sȝ p ↄ^o illo dõȝ q̧ aut iferr̄ ↄñs simplr̄ ex p̄scia dei. s. q: deus p̄sciuit: igit erit. Aut infert ex re futura ↄtingẽter p̄uisa a deo. s. q: h̄ futuꝝ ↄtingẽs p̄uisũ erit: igit hoc erit. Si p̄mo mõ dȝ inferi ↄñs nõ simplr̄. sȝ vt p̄scitũ est. i. eo mõ quo p̄scitum est: sic de⁹ p̄sciuit hoc: igit h̄ erit eo mõ quo p̄scitũ est ab eo: ɽ sicut añs est nec̃iũ: sic ɽ ↄñs: sȝ p̄scitũ ẽ q̧ ↄtigent erit: igr̄ ↄtigẽt erit ɽ nõ nec̃io. Si v̓o iferr̄

ↄñs

ꝯña ex re futura ꝯtigēti q̄ tñ puiſa eſt a deo. ſ3 cum talis puidētia ſiue pſcia nō ſit cā ꝙ eueniat: ſ3 accidit: ſic ſi qs eēt ſup turri altiſſimā: ⁊ videret duos exeūtes ciuitatē ⁊ vnū ire ex vna pte v̄ſus inimicos occultos: ⁊ aliū ire ex alia pte ſaluū: viſio illiꝰ nō eſt cā ꝙ vnꝰ capiat ⁊ alr ſalue tur. ſic nec viſio dei eſt cā ꝙ fiat iꝰ. Tunc deb3 inferri ꝯña ſimplr. ſ. igit. B erit: ⁊ ſic b ꝯña eſt ꝯtigēs: ſic iꝰ ex q̄ īferr. B futuꝝ ꝯtigēs erit de b tñ alibi magl diffuſe dcm̄ ē ⁊c.

De diuiſiōe ꝑpōnis ſm modernos.

Scōm vo modernos ꝑpō diuidit. ꝑ in cathegoricā ⁊ hypothecā ꝑpō cathegorica eſt q̄ h3 ſubj ꝑdū ⁊ copulā tanq̄ ꝑncipales ptes ſui: vt hō eſt aial: hippotca vo ē illa i q̄ plures ꝑpōnes cathegorice ꝯiūgunt ꝑ aliquā notā cōiūctiōis. ſ. vel ꝯdōnis vel copulatiōis vel diſiūctiōis. Et ideo ſi q̄rat q̄ ꝑpō ē iſta: d3 rñderi cathego: vel hipp.

Propō vo cathegorica diuidit ꝑ in verā ⁊ falſam: qꝛ verū ⁊ falſum ſunt de ſuba eius. Et ꝑpea ſi queraƭ que cathegorica eſt: debet reſponderi vera vel falſa.

Propō cathea vera eſt cuiꝰ ſigtū adeq̄tū eſt verum: vt hō eſt aial: adeq̄tū vo ſignatū eſt ꝙ eſt ſimile ꝺ̄oni īfinitiue: vt hoiē3 eē aial eſt adeq̄tū ſigatū illiꝰ ꝑpōnis qꝛ ex tota cōpōne reſultat. Propō vo cathea falſa eſt cuiꝰ adeq̄tū ſignatū eſt ſlm vt hō ē aſinꝰ: qꝛ adeq̄te ſigt hoiē3 eē aſinū.

2° diuidit ꝑpō cathea ſ3 q̄litatē in affirmatiuā ⁊ negatiuā. Et ideo ad negōnem factā ꝑ quale. rñ ꝙ eſt affirmatiua vel negatiua.

Propō cathea affirmatiua eſt illa in qua ꝑncipale v̄bum affirmat: vt homo eſt aial: ꝑpō cathegorica negatiua eſt illa in qua principale verbum negatur: vt hō non ē aial.

3° diuidit ꝑpō cathea ſ3 q̄titatē in vlē3 pticularē indefinitam ſingularem. Et ideo ſi queraƭ quanta eſt ꝑpō cathea d3 rñderi: ꝙ ē vlis: vel pticlaris. vel indefinita vl ſinglaris. Et qꝛ ois diuiſio d3 eē bimēbris: vl reducibilis ad bimēbrē ſm boetiū in libro diuiſionū hec diuiſio q̄ h3 q̄tuor mēbra ſic reducit: qꝛ ꝑpō cathea: vel ē de ſubo ſingulari vl vli ſi de ſingulari eſt ꝑpō ſingularis. Si de vli hec eſt duplr vel cū ſigno vel ſine ſigno. ſi ſine ſigno ē indefinita. ſi cum ſigno: vel vli: vel pticulari. ꝑmo eſt vlis. ſi ſcdo eſt pticlaris.

4° diuidit ꝑpō ca rōe mōi: qꝛ vl nec̄ie. vl ipoſſ: vl ꝯtigēs ꝑpō nec̄ia dr cuiꝰ adeq̄tū ſignificatū eſt nec̄ium: vt deꝰ eſt. ꝑpō ipoſſ dr. cuiꝰ adeq̄tū ſignatū eſt ipoſſe: vt hō ē aſinꝰ. ꝑpō ꝯtingēs eſt cuiꝰ adeq̄tū ſigtū eſt ꝯtigēs: vt hō ābulat. ꝑpō vo poſſ eſt cuiꝰ adeq̄tū ſignatū eſt poſſe. Et dr poſſe ꝙ eſt cōmune tam ad neceſſariū q̄ȝ ad contingens: quia neceſſariū eſt poſſe: ⁊ etiā contingēs eſt poſſe. vñ v̄ſus.

Que ca vel hip. qualis ne vel af. u. quanta par. in ſin.

Pret ā dcās diuiſiōes ſt due alie diuiſiōes ꝑpōnes cathegoricæ.

Pria diuiſio eſt: qꝛ alia dr d̄ īeē: alia vo modalis. ꝑpō cathegorica de ineē eſt illa in q̄ non ponitur aliquis modus: vt homo currit. Modalis vero eſt in qua ponitur aliquis modus: vt poſſibile eſt ſortem currere.

Scda diuiſio eſt propoſitionum modaliū: quia quedā eſt in ſenſu compoſito: Et quedam in ſenſu diuiſo.

Propoſitio modalis in ſenſu compoſito eſt in qua modus totaliter precedit vel totaliter ſequitur: exēplum ꝑmi: vt poſſe eſt ſortē currere. exēplū ſcdi vt ſortē currē eſt poſſe.

Propoſitio modalis in ſenſu diuiſo eſt illa in qua modus mediat inter accuſatiuum caſu3: ⁊ verbum infinitiui modi: vt ſortem poſſibile eſt currere.

Preter has diuiſiones ponitur diuiſio propoſitionis hippothetice in tres ſpecies. ſ. conditionalem copulatiuam ⁊ diſiunctiuam. Et alij addunt alias quatuor ſpecies. ſ. cauſalem: localem: temporalem: ⁊ aduerſatiuam. ⁊c.

Conditiōalis eſt illa in qua plures cathegorice coniūgunt per notam conditionis: vt ſi tu curris tu moueris. Ad veritatem conditionalis requirit ꝙ oppoſitū conſequētis repugnet antecedēti. i. nō poſſit ſtare cum antecedēte. Et ideo iſta eſt vera conditiōalis. Si tu curris. tu moueris: qꝛ te non moueri non poteſt ſtare cum illa tu curris. Et ideo ad falſitatē eiꝰ ſufficit oppoſitum conſequētis poſſe ſtare cum antecedente: vt in iſta. ſi tu es homo: tu ſedes: que eſt falſa: qꝛ te non ſedē ſtat cū illa. tu es hō.

Et nota ꝙ omnis cōditionalis vera eſt neceſſaria: Et omnis falſa eſt impoſſibilis. Conditiōalis diuiditur in affirmatiuā ⁊ negatiuā. Affirmatiua eſt illa in qua nota conditiones affirmat. Et negatiua eſt illa in qua nota conditionis negat. exemplum ꝑmi. Si tu curris tu moueri. Exēplum ſcdi. non ſi tu curris tu moueris: que equiualet huic. q̄ȝuis tu curris. tu nō moueris: ⁊ negō d3 ꝑcedē.

Copulatiua eſt illa in qua plures cathegorice coniungunt per notam copulationis: vt tu es homo ⁊ tu ſedes. Et diuiditur ꝑmo in veram ⁊ falſam. Ad veritate3 eius requiritur quālibet partem eſſe veram. Et ad falſitatem ſufficit vnam partem eē falſam.

Scdo diuiditur copulatiua in affirmatiuam ⁊ negatiuā. Affirmatiua eſt in qua nota affirmationis affirmat: vt tu es homo ⁊ tu ſedes. Negatiua vo eſt in qua nota negationis negatur ſcilicet preponēdo negationem toti propoſitioni: vt non tu es homo: ⁊ tu es ſedes.

Tertio diuidit in neceſſariam ⁊ contingentē. Neceſſaria eſt cuiꝰ quelibet pars eſt neceſſaria: vt homo eſt animal: ⁊ deus eſt: contingens vero eſt cuiꝰ vna pars eſt cōtingens: vt tu ſedes: ⁊ deus eſt.

4° diuidit i poſſe3 ⁊ ipoſſe3: poſſ eſt cuiꝰ q̄l3 pa ē poſſ: ⁊ vna non repugnat alteri: vt tu es homo ⁊ tu curris. Impoſſ vo eſt cuiꝰ vna ps eſt ipoſſ: vel vna repugnat altri. exēm ꝑmi: vt tu curris ⁊ tu es aſinus. exēplum ſcdi: vt tu curris: ⁊ tu non moueris.

Diſiūctiua ē q̄ h3 ples cathegoricas ꝯiūctas ꝑ notā diſiūctiōis: vt tu es hō: vel tu es aſinꝰ. Et diuidit ꝑ in verā ⁊ flam: Ad vitatē eiꝰ ſufficit vnā ptē eē verā vt tu es homo: vel tu es aſinus. Ad falſitatem vero requirit quālibet partem eſſe falſam: vt tu es aſinus: vel tu volas.

2° diuiditur diſiūctiua in affirmatiuā ⁊ negatiuā. Affirmatiua eſt cuiꝰ nota diſiūctiōis affirmat. Et negatiua eſt cuius nota diſiunctionis negat: negat autem nota ꝑ negationē ꝑpoſitā toti: vt non tu es albus. vel tu es niger.

3° diuidit diſiūctiua i nec̄iā3 ⁊ ꝯtigentē. nec̄ia eſt cuiꝰ vna ps eſt nec̄ia: vel cuiꝰ ptes ꝯdicūt exm huiꝰ: vt tu es: vel tu nō es: ꝯtingēs eſt cuiꝰ q̄lib3 ps eſt ꝯtingēs: ⁊ nlla alteri repugt: nec ꝯdicto ptiū repugnant: addit iſta 3a ptia: qꝛ iſta: tu ſi es hō vl tu es al ē nec̄ia: q̄ȝuis nlla ps ſit nec̄ia. nec alti repugnet. qꝛ contradictoria ptium repugnant. ſ. tu es homo ⁊ tu non es animal.

Vel meliꝰ dr ꝙ ad nec̄itatē diſiūctie reqrit copulatiuam factā ex ptibꝰ oppoſitij eē ipoſſe3. Et ad ꝯtigētiā reqrit ꝙ copulatiua facta de ptibꝰ oppoſitij ſit ꝯtigēs: vñ b ē ꝯtigēs tu curris vel tu nō moueris: qꝛ hec copulatiua nō eſt ipoſſ ſ3 ꝯtingēs ſcilicet tu non curris: ⁊ tu moueris.

4° diuidit diſiunctiua i poſſe3 ⁊ ipoſſem. poſſ eſt cuiꝰ vna ps ē poſſ: vt hō ē aſinꝰ: vel antixꝑs ē. Impoſſ vo dr. cuiꝰ q̄libet ps eſt ipoſſ: vt tu es aſinus: vel nullus deus eſt.

Cālis dr q̄ hab3 ples cathegoricas ꝯiūctas ꝑ notā cālitatꝫ: vt qꝛ tu curris tu moueris: Et diuidit i verā ⁊ flā3: ⁊ ad vitatē eiꝰ reqrit quāl3 ptē eē verā: ⁊ vnam eē cauſam alteriꝰ. Ad falſitatem vero ſufficit ꝙ vna pars deficiat.

Localis vo dr q̄ h3 ples cathegoricas ꝯiūctas ꝑ notā localē: vt tu es vbi ego ſum. Et diuidit in verā ⁊ falſam. Ad veritatē reqrit quāl3 parte3 eē verā: ⁊ ꝑ eadē menſura loci vl diuiſa. Ad falſitatē vo ſuffic vt vna ps d̄ficiat.

Tpalis vo eſt illa q̄ hēt plures catheas ꝯiūctas ꝑ notā tpalē vt qñ terra interponit int ſolem ⁊ lunā: luna eclipſat.

¶ Circa 3m dictũ de oppõne modaliũ cadit diffi:qꝛ dicit ꝙ negõ dꝫ addi modo. Et etiã dicit ꝙ modus ſtru:ꝫ af. qꝛ iſte nõ opponunt.dõo.ſoꝛ.currẽ ẽ poſſe:ꝛ ſoꝛ.currẽ eſt nõ poſſe:qꝛ ambe ſũt affir:ꝛ tñ negõ addit ad modum.

Reo ad pmã diffi dixit boetius ꝙ phs intelligit ꝙ vnius affir eſt tñ vna negatio oppoſita.ſ.ꝯdictoꝛie: ꝛ ſi plures ꝯdictoꝛie opponant equiualẽt quare vna eſt tantũ.

Ad alium dicit ꝙ intendit ꝙ vle hñs plura ſuppoſita vniuerſalr ſumptum.ſ.cuꝫ ſigno vniuerſali. affirmatiuo nõ poteſt vere affirmatiue predicari de aliquo.

¶ Ad difficultatẽ circa ſcdm dictuꝫ. An verbum poſſit infinitari.dixit Alexãder ꝙ ſic ſaluãde dictũ pħonis: qꝛ infinitat pticipiũ incluſum in verbo adiectiuo.ſic ꝙ non contingit.i.ꝙ eſt nõ contingens.

Tenẽdo vo pħm dicitur ꝙ lꝫ pticulare ſeoꝛſum ſumptũ poſſit infinitari:tamẽ coniunctũ cum verbo minime:ga vis negationis cadit ſuper verbum.

¶ Ad difficultatẽ circa tertiũ dictuꝫ.ſ.an in modalibꝰ negõ ſit addẽda mõ:dicit ꝙ ſic:ſed modus dꝫ determinare verbum:nõ poſtponi vbo:qꝛ vbuꝫ ſigñat cõpõnẽ:ꝛ modus ſigñat q̃litatẽ cõpõnis:q̃re negõ addita mõ nõ ſolũ cõpoſitionẽ negat:ſed q̃litatẽ cõpõnis:dõm igit eſt ſic.ſoꝛtem currẽ poſſe eſt. Et negare ſic.ſoꝛt.currẽ nõ poſſe eſt: qꝛ nõ debemus poſtponẽ modum vbo.dõo.ſoꝛ.currẽ eſt poſſibile:vt faciũt moderni nõ guſtãtes dcm phi i 2o phiermenias. Et loquit phs ſolũ de modalibꝰ in ſenſu cõpoſito.

¶ 2m vo modernos. Triplex eſt oppõ.ſ.ꝯdictoꝛia. ꝯria:ꝛ ſubcontraria: ratio eſt:qꝛ oppõ ppoſitionũ eſt repugnãtia earum in vitate vel falſitate:vel in vtroq;: ſed ꝯdictoria nõ poſſunt eſſe ſimul vera:nec ſimul falſa. ꝯria vo nõ poſſunt eſſe ſimul vera. Et ſubcontrariã nõ poſſunt eẽ ſimul falſa.quare ꝛc.ꝯdictoꝛie vo opponunt vlis affir:ꝛ pticularis negatiua. Similr vlis negatiua ꝛ particularis affirmatiua.ſ.de conſimilibus ſubiectis ꝛ pꝺis ſupponẽtibus preciſe pro eodẽ vel pro eiſdẽ:vt qlibet hõ currit: aliqs hõ non cur. Nullus hõ cur.aliqs hõ non currit.

Contrarie vo opponunt.vlis affir:ꝛ vlis nega de ꝯſilibus ſubis ꝛ pꝺis ſupponẽtibꝰ pciſe p eodẽ vel pro eiſdẽ: vt quilibet homo currit:ꝛ nullus homo currit.

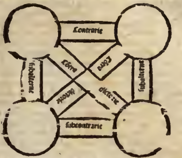
Subcõtrarie vo opponunt ptir affirmatiua ꝛ pticularis negatiua de ꝯſilibꝰ ſubis ꝛ pꝺis ſupponẽtibꝰ pciſe p eodẽ vel pro eiſdẽ:vt aliqs hõ cur.ꝛ aliquis hõ non currit.

Ex his ſe.ꝙ aliq̃ ppões dñtur ſubalterne. Nã pticlaris affirmatiua dr ſubalterna vlis affirmatie: ſilr pticulari negatiua dr ſubalterna vlis negatie.ſ.de ꝯſilibꝰ ꝛ pꝺis ſupponẽtibꝰ pciſe pro eodẽ vel p eiſdẽ:vt iſta.aliqs hõ cur.ẽ ſubalterna illiꝰ.qlꝫ hõ cur.ꝛ iſta aliquis homo non cur. eſt ſubalterna illiꝰ nullus hõ cur.qꝛ ſubaltna dr q̃ ſubalta eſt.ſ.in vitate:ſꝫ ptir eſt ſub vli.igr ptir ſubaltnat vli.

¶ Et nota ſm iſtos ꝙ iſte oppões dicte nõ ſolũ ſũt inter ppões de ineẽ:ſꝫ et inter modales de ſenſu diuiſo:qꝛ iſta. oẽm hoiẽ poſſe eſt currẽ eſt ꝯria illi.nullũ hoiem poſſe ẽ currẽ. Et iſta aliquẽ hoiẽ poſſe eſt currẽ eſt ſubꝯria illi.aliquẽ hoiem poſſe eſt nõ currẽ. Et iſte ſũt ꝯdictoꝛie.quẽlibꝫ hoiẽ poſſe ẽ currẽ:ꝛ aliquẽ hoiẽ poſſe ẽ nõ currẽ. Silr iſte.nllm hoiẽ poſſe ẽ currẽ.ꝛ aliquẽ hoiẽ poſſe ẽ currẽ

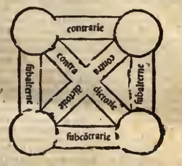
Modales vo in ſenſu cõpoſito ſic opponũt:qa ppõ de neceſſario ꝯriat ppõni de ipoſſi:vt ĩ nece eſt ſoꝛ.currẽ ꝯriat illi ipoſſe eſt ſoꝛ.currẽ. Et ppõ de poſſi affirmatiua.ꝛ de cõtingẽti negatiua ſũt ſubꝯrie:vt poſſe ẽ ſoꝛ.currẽ:ꝛ ꝯtingẽs eſt ſoꝛ.non currẽ. ꝯdictoꝛie vero ſunt affirmatiua de neceſſario:ꝛ negatiua de ꝯtingẽti vt neceſſe eſt ſoꝛ. currẽ:ꝛ ꝯtingẽs ẽ ſoꝛ.nõ currẽ. Et affir de ipoſſi ꝛ nega de poſſi: vt ipoſſe ẽ ſoꝛ.currẽ:ꝛ poſſe ẽ ſoꝛ.nõ currẽ:ꝛ vt hec clare intelligãt ponũt tres reĩe:vna ppõnũ de ineẽ. Alia modaliũ de ſenſu diuiſo. Et tertia modaliuꝫ de ſenſu cõpoſito.

quilibet homo eſt albus nullus homo eſt albus

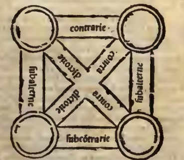
aliquis homo eſt albꝰ aliqs homo nõ ẽ albus

quẽlꝫ hoiẽꝫ poſſe ẽ eẽ. Nllm hoiẽꝫ poſſe eſt eſſe

Aliquẽ hoiẽꝫ poſſe eſt eẽ. Aliquẽ hoiẽꝫ poſſe ẽ nõ eẽ

Neceſſe eſt eſſe. Impoſſibile eſt eſſe

poſſibile eſt eſſe contingens eſt non eſſe

¶ Prima regula eſt ꝙ ꝯdictoꝛia nõ poſſint eſſe ſimul vera:neq; ſimul falſa. Ratio eſt quia inter ꝯdictoꝛia nõ dat mediũ:cũ ꝯdictio ſit oppõ:cuius non eſt medium ſm ſe.

¶ Scda regula eſt:ꝙ non eſt poſſibile duo ꝯria eſſe ſimul vera:ſed bñ ſimul falſa.rõ pme partꝫ: qꝛ ꝯria nõ poſſunt eẽ ſimul in eodẽ. Rõ ſcde partis eſt:qꝛ int ꝯria alñ datur mediũ:ꝙ cũ vificet de aliquo.ꝯria ſimul falſa ſũt de illo.

¶ 3ª regula est. Q sub ꝯria pñt eē simul ꝟa: sed non simul fl'a. ratio est: qꝛ opponunt ꝯrijs. ideo ꝯrio modo se hñt.

¶ 4ª r'ē. de subaltꝰnis: ꝙ si vl'is ē ꝟa pti'' subaltꝰnata ē ꝟa: ⁊ nō eꝯtratio est: qꝛ vl'is includit particularē: ⁊ non eꝯ.
Et cū reg'dare de oppōnib' ꝯueniāt tā ꝓpōnib' modalib' q̄ȝ de ineē: opȝ itelligē. q̄ negō dēat ꝓponi mōi ⁊ q̄n mō. postponi. Et itē'dit pħs ꝙ debēt ꝓponi mō determinātī ꝟbūt vt dēo. non neēe est te currē: nō ipoēe est te currē. non poēe est te currē. non ꝯtigēs est te nō currē. Intēdit āt ꝙ debēt postponi ꝟbo: ⁊ ꝓponi dicto: vt neēe ē te nō currē. Impoēe est te nō currē: ⁊ sic de alijs. Et si dicēs mod' dȝ postpōi ⁊ ꝓpōi ſȝ pħȝ: ⁊ tu ꝓpōis dēo: neēe ē te currē. dr̄ ꝙ itell'r postponi sic te currē neēe est. te currē ipoēe est.

¶ Circa dictas reg'as cadūt diffi'te'. p' diffi'ta' ē ɔ̄ pmā regulā ꝯdictorioꝝ q̄ dic̄ ꝙ neēe ē alt'm ꝯdicto'' esse verū: ⁊ alteꝝ eē fl'm. ꝯ ar. qꝛ maior est oppō ꝯrioꝝ. q̄ȝ ꝯdictoriorū: vt ꝓbabo: ſȝ ꝯria pñt eē sil' fl'a. igr ꝯdicto'' pñt eē simul fl'a: ꝯ' pȝ cū bꝰⁿ maior ꝓbar: qꝛ i ꝯrie'' vl'r ne'. ꝙ vl'r affirmatur g' plus elongat extremum negatum ab extremo affirmato in ꝯrietate q̄ȝ in ꝯdictione: et si plus elongat. maior est oppositio in contrarietate q̄ȝ in cōtradictione. Itē ꝑ ꝑhiermenias dic̄ pħs. Q nō ois ꝯdictio ꝟa vl' fl'a ē.

¶ 2ª diffi'ta est circa regulaȝ ꝯrioꝝ: q̄ dic̄. Q ipoēe est ꝯria eē sil' ꝟa: sed bñ pñt eē sil' fl'a. Cōtra ar: qꝛ posito ꝙ nll'us hō masculus eēt in mūdo: sed solū femīe sint in mundo: q̄ sint albe. tunc iste sūt simul ꝟe ois hō est alb': ⁊ nll'us hō est alb'. pȝ qꝛ i p'ly hō sup' solū pro exñtib'. s. p feminis: ⁊ ille sūt albe. ⁊ in 2ª ly hō sup' solū ꝓ masculis. ꝑꝑ restrictionē factā per 1ª signū nullus: ⁊ pȝ ꝙ nullus hō masculus est albus: quia nullus est per casum: ⁊ iste ponuntur contrarie a pħo in textu: ergo ꝯria sunt simul vera.

¶ 3ª difficl'tas est circa regulā subꝯrioꝝ: que dicit ꝙ pñt eē simul ꝟa ⁊ nō simul fl'a. Cōtra ar: qꝛ caplo duas idefinitas: q̄rū vna est affirmatia: ⁊ alt'a negatia: tūc ar. ꝙ iste subꝯrie nō pñt eē sil' vere: qꝛ ꝓpōnes indefinite dicitur sic indefi''. i. idetermiate: qꝛ pñt trahi ad vl'eȝ ⁊ pti'': vt dic̄ boeti': igr hñt rōnē mãe q̄ idetminata est: sed mā semp trahit ad pei': igit idefi'' trahit ad pei': iq̄re indefi'' affirmatia trahit ad pticularē affirmatiuaȝ: qꝛ pei' est affir'' ptē q̄ȝ totū: ⁊ idefi'' negatia trahit ad vl'em: qꝛ peius ē negare totū q̄ȝ ptē: ſȝ pticularis affirmatia: ⁊ vl'is negatiua nō pñt eē sil' ꝟe: g' nec ille indefinite q̄ reducunt ad illas.

4ª difficl'tas ē ɔ̄ q̄rtā r'''' de subaltꝰnis: qꝛ dcm̄ ē ꝙ si vl'is ē ꝟa pticulari subaltꝰnata ē ꝟa. Ex h̄ se' ꝙ ad neēe eē seqr poēe: ꝙ ꝓbat n̄ solū ꝑ reg'': sed ꝑ rōnē: qꝛ si ad neēe esse. non sequit poēe eē: igit seqr vel non poēe eē: vel poēe nō eē: sed vtrūq̄ȝ istoꝝ est falsum. igit sequit possibile eē: ſȝ ad possibile eē: sequit posse esse ⁊ nō eē. ergo ad necesse esse sequit posse esse ⁊ non esse: g' est falsum: quare ⁊c̄.

¶ R̄ ad p'' diffi'tē de ꝯdictorijs negat maior. s. ꝙ sit maior oppō ꝯrioꝝ q̄ȝ ꝯdicto'': ad ꝓbōnē negat illa ꝯ'. In ꝯrijs vl'r negat: ꝙ vl'r affirmat: igit in ꝯrijs plus elongat vnū extremū ab alio. q̄ȝ in ꝯdictorijs: qꝛ lȝ plus elonget ſm signū. nō tñ ſm rōnē ⁊ ꝟitatem: qꝛ i ꝯdictorijs tal'r fit negatio: vt ꝯdicto'' non hēant mediuȝ in q̄ ꝯiungant: sed semp diuidunt ꝑ veꝝ ⁊ fl'm. In contrarijs ꝟo non sic.

¶ Ad 2'' difficl'tatē dr̄ coiter ꝙ ille non sūt subꝯria. Ois hō cur. nll's hō cur. qꝛ subiecta nō supponūt ꝑ eisdē: qm̄ in vl'i affirmatiua subm̄ supponit ꝑ masculis ⁊ feminis: ⁊ in vl'i negatiua subm̄ supponit solum pro masculis: Et cuȝ dr̄. pħus sic dicit. dicit ꝙ pħus dicit gratia exempli. Exemploꝝ enim requirit manifestatio: ⁊ non ꝟificatio.

¶ Ad 3'' diffi'tē de sub ꝯrijs. negat ꝙ indefinita negatiua equiualeat vl'i negatiue. Et ad ꝓbōnē cū dicit: indefinite dicunt idetermiate: g' hñt rōnē mãe. ꝯcedit ꝙ hñt ratio nē mãe in q̄ȝtum indeterminate sunt: sed negatur postea ꝙ sicut materia trahitur ad peius. ita indefinita trahitur ad peius: qꝛ in h̄ indefinita non similat materie.

¶ Ad q̄rtā diffi'tē de subaltꝰnis pħs dat duas r̄nones: qꝛ mouet istā diffi'tē in 2ª ꝑhiermenias. In p' r̄n̄ dic̄ ꝙ q̄dā st̄ ptātes i rōnales: ⁊ q̄dā ſȝ rōnē. ptātes ſm rōnē sūt ad opposita: qꝛ ptās socratis ē ad ambulādū ⁊ nō ābulā'': ptātes ꝟo irrōnales non oēs sūt ad opposita: nam ptās ignis q̄ est irrationalis est ad calefacē: ⁊ non ad oppositū. Ex quo colligitur r̄n' ꝙ possibile ꝙ sequit ad necesse eē est possibile irrationale: qꝛ non vadit ad opposita.

¶ In 2ª r̄n̄ ponit aliā distictionē ꝯ poss ſȝ quā soluit dubitationē: Et itēdit ꝙ poēe ꝙ frequēt dr̄ i reb' nō dr̄ simplr. i. vno mō. qꝛ poēe dr̄ a ptāte. ptās aūt equocū ē. nā q̄dā potitates dr̄r non qm̄ agūt: sed qm̄ nihil ꝓhibet vt agāt: vt de aliq̄ sedēte: remotis his q̄ ipedire pñt. dicimꝰ poēe est ipȝ ambulare. Et q̄dā potitates dr̄r q̄ iaȝ actu sunt: vt siqs de hoīe ambulāte dicat poēe est eū ambulare: qꝛ iā in actu est: potitas que ſȝ actū est duas hȝ spēs: vna q̄ talē actū defigt. q̄ nūq̄ȝ est sine actu: ⁊ hec est ptās nečia. Et altera est ptās quā licet non eē. s. q̄ ex ptāte in actū migrat: ⁊ h̄ non nečia ē. cū sit i actu ⁊ h̄ potitas q̄ ex ptāte in actū migrat: h̄ nō nečia ē: ⁊ cū sit i actu: ⁊ hec potitas q̄ ex ptāte i actū migrat: solū est corruptibiliū ⁊ corpaliū. Ea ꝟo q̄ sp in actu ē oīnis corpalib' q̄ cois est.

¶ De equipollentia.

Equipollētia est ꝓpōnū equalētia qꝛ tm̄ valet vna quātū altera: Et sunt tres regule.

¶ Prima reg'a est: negatio preposita facit equipollē suo ꝯdictorio: vt s'. nō q̄libet homo currit equalet illi aliqs homo non currit ⁊ illa non nullus homo currit equalet illi: aliqs homo currit. Simil'r ꝓponēdo negationē pticu'' fac̄ equipollere vniuersalib': vt non q̄daȝ homo currit equipollet illi nullus homo currit. Et illa non quidā homo non currit equipollet huic quilibet homo currit.

¶ Scđa regula negatio postposita facit equipollere suo ꝯrio: vt l'. q̄lȝ hō non cur. eq̄pollet huic nll's hō cur. ⁊ illa. nll's hō non cur. eq̄pollet huic. q̄libet homo cur. ⁊c̄.

3ª r' negō ꝓposita ⁊ p'posita fac̄ eq̄pollē sue subaltꝰne: vt l' nō q̄lȝ homo non cur. eq̄pollet huic q̄dā hō currit: ⁊ illa nō nll's hō nō cur. eq̄pollet huic. q̄dā hō nō c'. vn̄ ꝟsus

Pre contradic. post contra. pre post q̄ȝ subalter.

Et nō ꝙ iste reg'e ſuiūt oib' sig''. ſȝ i 3ª sig'' negō dr̄ ꝓposi'. q̄n ꝓponit mō: ⁊ dr̄ postposita. q̄n ꝯiūgit cū ꝟbo isinitiui modi: Ex'' q̄n ꝓponit mō: vt n̄ poēe ē sor. currē. Ex'' q̄n postponit: vt poēe ē sor. nō currē. Et iō iste eq̄pollēt: non neēe ē sor. currē: ⁊ ꝯtigēs ē sor. nō currē. Et l'. nō ipoēe est sor. currē eq̄pollet huic. ꝯtigēs ē sor. currē. Et iste eq̄pollēt. neēe ē sor. n̄ currē ⁊ ipoēe ē sor. currē. Sil'r iste eq̄pollent. Non necesse est sor. non currere. Et possibile est sor. currere. Sil'r iste equipollēt. non impossibile est sor. nō currere: ⁊ contingens est sor. non currere.

¶ Circa dcā cadit diffi'ta'. q̄ est causa ꝙ negatio hoc modo ꝓposita ⁊ postposita fac̄ eq̄pollētiam. R̄n' dr̄ ꝙ causa est: qꝛ negatio ē tāte malignitatis ꝙ q̄cq̄d iuenit ꝯstruit: ⁊ iduc̄ oppo''. Et ideo si ꝓponitur vl'i affirmatiue. destruit vniuersalitatē ⁊ iduc̄ pticularitatē. destruit etiā affir''tē ⁊ iduc̄ negōnē: iq̄re eq̄pollet pti'' nega'': q̄ illi ꝯdicebat. Sil'r si ꝓponit vl'i nega'' ꝯstruit vl'itatē ⁊ negōnē: ⁊ iduc̄ pti''tē ⁊ affir''tē: igr equalȝ pti'' affir''. Et ꝑꝑ h̄ si negō postponit vl'i affir'' ꝓponēdo tñ ꝟbo: saluat vl'itatē ⁊ destruit affir''tē. q̄r equalȝ vl'i nega''. Et si p'pōat neg'' vl'i. saluat vl'i''tē ⁊ destruit negōnē: ⁊ ꝯr induc̄ affir''tē: qꝛ equalȝ vl'i affirmatiue ꝑꝑ h̄ ēt si negō ꝓponit ⁊ postponit vl'i affir'' facit eq̄pollē sue subaltꝰne: qꝛ cuȝ ꝓponit vl'i ꝯstruit vl'i''tē ⁊ facit pticula''tē: ⁊ cū postponit ad etiam ꝟbo iā negato per

to p p^m negōnē destruit negōnē: ꝛ idnē affir^{ti}ꝫqi eqpol let pri^{te} affir^{ue}. Silr si pponit vli nega^{ue} ꝛ postpōat: qꝛ cū pponit destruit vlitatē: ꝛ qꝛ postpōit cū inciat affirmōnē pp duas negōnes pcedētes ideo dstruit affirmationē ꝛ i ducit negationē: quare equivalet particulari negative.

℃ De conversione ppositionum.

[C]E ꝯversiōe ppōnū dōm est. Est aūt ꝯversio trāspō subi in pdiū ꝛ eꝯ: vt hō est aial. ꝯver tit i istam: aial est hō: ꝛ dividit in tres spēs scꝫ simplicē. p accñs: ꝛ per cōtrapositionē.

℃ Cōversio simp^r est trāspō subi in pdū ꝛ eꝯ manēte eadeꝫ qntitate ꝛ qlitate: Et sic vlis negatia. Et pri^{ria} affir^{ua} ꝯver tit simplr. Et vlr si ꝯversa ē va: ꝛ ꝯvertēs va est ꝛ eꝯ: vt si aliqs hō est aial: aliqd aial est hō. Et si nullus homo est albus: nullū albū ē hō. Et ab vna ad reliquā vꝫ ꝯ^a ꝛ eꝯ.

℃ Cōversio p accñs ē trāspō subi i pdū ꝛ eꝯ manēte eadeꝫ qlitate: sꝫ mutata qntitate. Et sic vlis affirmatia ꝛ vlis ne gatia ꝯvertūt p accñs: vt ois hō ē al': aliqd aial est hō. ꝛ nullus hō ē asin^9. igr aliqs asin^9 nō ē hō. Sꝫ nō q in ista ꝯūsiōe p accñs. stat q ꝯūsa sit fl̃a. ꝛ ꝯūtēs va: vt i^a. oē al' ē hō. ꝯūtit i istā. qdā hō ē al': ꝛ pꝫ q ꝯūsa ē fl̃a: ꝛ ꝯūtēs va.

℃ Cōversio p ꝯpōnē ē mutatio sbi i pdū ꝛ eꝯ. manēte ead qlitate ꝛ qntitate: sꝫ mutatꝭ t'is finitꝭ i t'mios ifi^{os}: vt i^a ois hō ē aial: ꝯvertit i hāc. oē nō al' ē ñ hō. Et i hac ꝯversiōe stat q ꝯversa sit va: ꝛ ꝯvertēs fl̃a. Nā h ē va. aliqua rosa nō ē sba nulla rosa exñte: ꝛ tñ h ē fl̃a. Aliq nō sba nō ē nō rosa: qꝛ suū ꝯdicto^m ē vep. s. oē nō sba ē ñ rosa. Et vt sciat que ꝯvertantur sic vel alr dantur duo v̄sus.

Feci simpliciter. convertitur eva per acci.
Asto per contra. sic fit conversio tota.

Circa dcā cadit diffi^{ꝰ} iqꝛ cū phus dicat p phiermenias: q verbum est pdūꝫ: sed in conversione non mutat' verbuꝫ in subm: igitur non fit mutatio totalis pdicati in subm.

R^o dr q i ppōne de 2° adiacēte: vbū ē totalr pdū: sꝫ i ppōe d 3° adiacēte vbū ē t'ē 3^m adiacēs pdo pn^{lis} lꝫ magꝭ se teneat ex pte pdi qꝫ sbi: qꝛ fmo ē de pdo pn^{li} q mutat' i sbꝫ. qr ꝛc.

℃ De consequentia.

[C]Onseqntia est illatio ꝯñtis ex añte: vt tu es hō: g tu es al'. i. ꝯ^a ē ppō illatia ꝯñtꝭ ex añte. Dividit ꝯ^a i bonā ꝛ malā: ꝯ^a bona ē c^9 op^m ꝯñ tis nō stat cū añte: vt tu es hō: igr tu es alr qꝛ te nō eē aial nō stat cū isla: tu es hō: ꝯ^a mala est c^9 op^m ꝯñtis stat cū añte: vt tu es hō: igr tu curris: qꝛ stāt simul q tu nō curras: ꝛ tu sis hō. Et nō q ppe loqn^o ꝯ^a nō divi dit' in bonā ꝛ malam: rō ē: qꝛ divisum ppe dꝫ pdicari de dividētibus: sed ꝯña non pdr de ꝯña mala: qꝛ ꝯña ma la non est illatio ꝯñtis ex añte: qre ꝯ^a mala non est ꝯña.

Dividit' ꝯ^a ppe in mālē ꝛ formalē: ꝯña mālis tñ est illa cu ius op^m consequētis non pt stare cuꝫ añte: sed bñ pt ima ginari stare secum: de qua dantur due regule.

Prima regula est ista: Ꝯ ex añte ipoli se' qdlꝫ: rō est: qꝛ cū impoli nihil pt stare: ideo sequitur: tu es asinus: igitur tu curris: qꝛ opp^m consequētis non stat cum añte ipoli.

2^a r^a est. neciūꝫ se' ad qdlꝫ. i. posito ꝯñte neciō potes ponere pro añte qdcūq tu vis: ideo valet h ꝯ^a. tu curris g deus est. rō est: qꝛ op^m ꝯñtis cū sit ipole nō pt stare cum añte.

Formalis ꝯ^a est illa c^9 op^m ꝯñtis foialr repugnat añti. foialr re pugnare est non posse stare cū añte: nec posse imaginari stare cū illo: vt tu es hō: igr tu es aial: qꝛ te nō eē animal nō ē imagiabile stare cū illo añte tu es hō.

℃ Formalis ꝯña dividit' i 4^{or} modos.

[P]Rim^9 modus si ꝯ^a ē bona ꝛ añs ē vep: igit' ꝛ ꝯñs ē vep. 2^9 modus. si ꝯ^a ē bona: ꝛ ꝯñs ē flm. igr añs ē flm. 3^9 modus si ꝯ^a est bona: ꝛ al'n ita erit sicē figtur p añs: igit' tūc erit sicē figt' p ꝯñs. 4^9 mod^9 si ꝯ^a ē bōa: ꝛ ñ erit ita sicē figt' p ꝯñs: igr ñ erit ita sicē figtur p añs. 5^9 mod^9 si ꝯ^a ē bōa. ꝛ añs ē ꝯce^m. igr ꝯñs est ꝯce^m. 6^9 mod^9. si ꝯ^a ē bōa: ꝛ ꝯñs ē negā^m. igr añs ē negā^m 7^9 modus si ꝯ^a ē bona: ꝛ añs est pole. igr ꝛ ꝯñs est pole. 8^9 modus. si ꝯ^a ē bona: ꝛ ꝯñs est impole: igr añs ē ipole. 9^9 modus. si ꝯ^a ē bona: ꝛ añs ē neciūꝫ: igit' ꝛ ꝯñs ē neciū. 10^9 mod^9. si ꝯ^a ē bōa: ꝛ ꝯñs ē ꝯtingēs: igr añs ē ꝯtigēs vl' ipole. 11^9 mod^9. si ꝯ^a ē bōa: ꝛ añs ē pure negatiuū: igit' ꝛ ꝯñs ē pure negatiuū. 12^9 modus. si ꝯ^a bōa: ꝛ añs est pure affirmatiū. igr ꝯñs ē pure affirmatiū. 13^9 mod^9. si ꝯ^a ē bo na scita eē bona: ꝛ añs ē scitū. g ꝯñs ē scituꝫ. 14^9 modus. si ꝯ^a ē bona: ꝛ ꝯñs ē nescitū: g añs ē nescituꝫ. 15^9 mod^9. si ꝯ^a ē bona: ꝛ añs ē dubitā^m: igr ꝯñs ē dubitā^m. 16^9 mod^9. si ꝯ^a ē bōa: ꝛ ꝯñs ē negā^m. g añs nō ē dubitā^m. 17^9 mod^9. si ꝯ^a ē bōa: ꝛ aliqd se' ad ꝯñs: igr i^d se' ad ꝯñs. 18^9 mod^9. si ꝯ^a ē bōa: ꝛ aliqd añcedit ad ꝯñs. igr i^d idē añcedit ad añs 19^9 mod^9. si ꝯ^a ē bōa ꝛ aliqd stat cū añe. i^d idē stat cū añte 20^9 mod^9. si ꝯ^a ē bōa: ꝛ aliqd rpugt ꝯñti. i^d idē rpugt añti 21^9 mod^9. si ex ꝯdicto^o ꝯñtis seqt' ꝯdicto^m añtis ꝯ^a ē bōa. 22^9 mod^9. si ex op^o ꝯñtꝭ cū aliq pmissap ifert' o^m alti^9 pmis se ꝯ^a ē bōa. 23^9 mod^9 si ꝯ^a ē bōa: ꝛ añs ē ite^m. igr ꝯñs ē ite^m 24^9 mod^9. si o^m ꝯñtꝭ ñ pt stare cū añte. ꝯ^a ē bōa. vñ v̄sus.

Verum est ita fuit concedo potens q necesse.
Sive negas scitum. dubitas q consequor ad con.
Si stat cum primo. si contra intellige primum.

Nō q qtuor ꝯditiōes reqrūt' p v̄ifica^{ꝰ} oiuꝫ istop modop p^a q ꝯ^a sit bona s^a q sit affir^{ua} t'tia denoiata a ly sig l' igr. 4ª signans ex cōpōe suap ptiū ꝛ h colligit' ex ꝯñtijs strodi

℃ Cap^m de ꝯñtijs ēē t'ios finitos ꝛ ifi^{os}: ꝛ ēē fi^{os} ꝛ pvatios.

[C]Irca t'os finitos ꝛ ifinitos sūt due regule: ēē t'os finitos ꝛ pvatiuos est vna regula. p^a r^a ab affirmatia de pdo ifi^o ad negatiuā de pdo fi^o vꝫ ꝯ^a. Eꝯ vꝫ solū cū ꝯstātia sbi. Exē^m p^i. tu es nō iust^9: igr tu nō es iust^9: ex^m scōi tu non es iustus ꝛ tu es. ergo tu es non iustus.

2ª regl'a: ab affirmatia de pdo finito ad negatiaꝫ de pdo ifi^o vꝫ ꝯ^a: sed eꝯ cū ꝯstātia subi. ex^m p^i: vt tu es iust^9: igr tu nō es ñ iust^9. Ex^m s^i tu nō es nō iust^9 ꝛ tu es: igr tu es iust^9.

3ª reg^a ēē terios ifinitos ꝛ pvatiuos: ab affirmatiua de pdo pvatiuo ad affirmatiuā de pdo infinito vꝫ ꝯ^a: sed non eꝯ. ex^m tu es cecus. igit' tu es non videns: sed econtra non vꝫ dicendo tu es non videns: ergo tu es cecus: quia te clau dente oculos añs est verum: ꝛ consequens falsum.

℃ De ꝯñtijs ēē t'ios ptinētes ꝛ iptinētes.

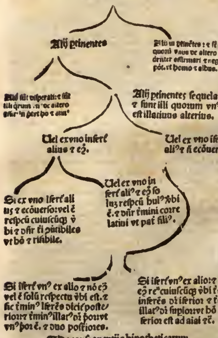
[C]Irca terios ptinētes ꝛ iptinētes sūt multe regl'e ponēde: sed opꝫ pus ponē diffiōnē ter miop ptinētiū ꝛ iptinētiū cū diffōnib^9 suis ꝛ desigre arborē. Teriop qdā sūt ptinētes ꝛ qdā iptinētes. Imptinētes sūt qrū vn^9 de altero pt idiff't affi^{ri} vl' negari supp^o ñ corrupto: vt ly hō ꝛ ly albū sūt iptinēte. ptinētes ꝯo sūt: qrū vn^9 non pt in diff'nt de altero affirmari vel negari: Et sūt duplices qdā n. sūt disperati: ꝛ qdā sūt ptinētes seqla. Dispati sūt: qrūꝫ nullus pt de alio ve affirmari: vt hō ꝛ asin^9: ptinētes seq la sūt: qrū vn^9 est illatiuus alti^9. Et sunt duplices: qꝛ vel ex vno infert' alius: ꝛ eꝯ: vel ex vno infert' ali^9 ꝛ non eꝯ. Et vtrūq mēbrū divid': qꝛ si mutuo se iferūt: vl' respcū cu iuscūq vbi ꝛ tpis: ꝛ hi dnr t'i ꝯvertibiles: vt hō ꝛ risibile: vl' solū se inferunt re^u vbi suꝫ eē: ꝛ hi dnr t'i correlatiui: vt pr ꝛ fili^9. Si vo ex vno ifert' ali^9 ꝛ nō eꝯ vel est respcū cuiuscūq vbi: ꝛ sic t's iferior di iferēs: ꝛ termin^9 illat^9 di superior: vel est solū respcū hui^9 vbi ē: Et sic t's a q nō cō vertit' ꝯ^a di por. ali^9 vo di posterior. sicut vnus: ꝛ duo.

p^a r^a ēē t'ios ptinētes dispatos. Ab affirmatiua vni^9 dispati ad negatiuā alti^9 vꝫ ꝯña: vt tu es hō: g tu nō es asinus.

℃ 2ª reg^a ēē t'ios ptinētes seqla ꝛ ꝯūtibiles: qꝛ ab vno ꝯūti bili ad reliquum. valꝫ ꝯña: vt tu es hō. g tu es risibilis.

¶ 3ª regula ē̄ termios ptinentes seq̄la ⁊ correlatiuos: q̄ ab vno correlatiuo ad reliquū vȝ ꝯn̄a: vt si pat̄ ē. fili⁹ est.
¶ 4ª r̄ ē̄ t̄ios ptinētes seq̄la q̄ se hn̄t vt p̄us ⁊ posteri⁹: vt vn⁹ duo tres. a t̄io posteriori ad t̄uȝ p̄orē vȝ ꝯª. mediāte h̄ v̄bo ē: q̄ bn̄ se' duo sūt: ḡ vn⁹ ē: sȝ nō mediātib⁹ alijs v̄bis: q̄ nō sequit̄ duo trahūt nauim. ḡ vnus trahit naui.
¶ 5ª reḡ ē̄ t̄mios ptinētes seq̄la. q̄ se hn̄t vt iferi⁹ ⁊ supi⁹. Ab iferiori ad suū supi⁹ affir̄ue sine signo ꝯfūdente. vȝ ꝯª: vt hō c̄: ḡ aial c̄: sȝ cū signo ꝯfundēte tm̄. vel distribuēte: vel negato negōne p̄cedēte iferi⁹ ⁊ supi⁹ nō vȝ ꝯª. ex̄m p̄ⁱ. nō vȝ. tm̄ hō c̄. ḡ tm̄ aial c̄. ex̄m s̄cdi non vȝ. ois hō c̄. ḡ oē aial c̄. ex̄m t̄rij ñ vȝ. nll⁹ hō c̄. ḡ nullū aial c̄. Si tm̄ negō postponat̄ iferiori ⁊ supiori vȝ: q̄ bn̄ se'. hō ñ c̄. ḡ al' ñ c̄.
Alia reḡa supiori ad suū inferius negatiue negōe preposita inferiori ⁊ superiori vȝ: q̄ bene sequit̄. nullū aial currit: ergo nullus hō currit. Affir̄ue tm̄ a superiori ad iferi⁹. sine t̄mio ꝯfundētenon vȝ ꝯª: q̄ nō se' aial c̄: ḡ hō c̄ ⁊c̄.

Diuiso Terminorum

¶ De consequentijs hipotheticarum.

¶ Pria regula est de ꝯditionali q̄ ē v̄a hippo^ca. s. Q̄ a cōditiōali affir̄ue cū pōne āñtis ad pōneȝ ꝯñtis valet ꝯn̄a: vt si tu curris: tu moueris. sed tu curris. igit̄ tu moueris.
¶ 2ª reḡ est de copulatiua. s. Q̄ A copulatiua affir̄ue hippo^ca ꝓbabili ad qualȝ ptē p̄n̄lem ꝯn̄a sigñante ex cōpōne suarū partiū. vȝ ꝯn̄a: vt tu es hō: ⁊ tu sedes: igr̄ tu es hō. dr̄ p̄ affir̄ue: q̄ ex negatia nō se': vt nō tu es hō ⁊ tu es asinus. igit̄ tu es asinus: dr̄ s̄cdo hippo^ca probabili: q̄ si cathegorice ꝓbat̄. nō vȝ. sic dr̄o ipossibilr̄: tu es ⁊ tu nō es igit̄ tu non es: dicit̄ tertio ad ptē p̄ncipalē: q̄ ad nō p̄ncipalē nō vȝ: sicut dr̄o: tu es homo vel tu es asinus ⁊ tu sedes: igit̄ tu es asinus: q̄ i⁰ nō est pars p̄n̄lis copulatiue: dr̄ 4ª ꝯn̄a significāte ex compositiōe suarū partium: q̄ alit̄ nō valeret. Et iste 4ᵒʳ cōditiōes reqrunt̄ in oib⁹ hippo^cis.
¶ 3ª regula est de disiūctiua. s. Q̄ a pte p̄n̄li disiunctiue ad totā disiūctiuā affirmatiuā hippo^ca ꝓbabileȝ vȝ ꝯª. dr̄ p̄ a pte p̄ncipali: q̄ arguēdo a nō p̄n̄li nō vȝ: vt arguēdo sic asini sūt asini. igr̄ hoies sunt asini: vel hoies ⁊ asini sunt asini: q̄ añs est verū ⁊ ꝯñs fl̄m. dr̄ 2ᵒ ad disiūctiuam affirmatiuā. iō nō se'. hō est: ḡ nō hō est: vel hō est dato q̄ negatio cadat in totā. dr̄ 3ᵒ hippo^ca ꝓbabilem: ideo non se': ꝯtingent̄ tu es. Igitur contingenter tu es vel tu non es.
Alia regl'a ē̄ disiūctiuā. A disiūctiua affirmatia hippotetice ꝓbabili cū destructione vni⁹ ptis ad aliā ptē vȝ ꝯª. vt tu es hō vl' tu es asin⁹: sȝ tu nō es asin⁹ igr̄ tu es hō.
¶ 4ª reḡ ē de cāli. s. Q̄ a cāli affirmatiua hippo^ca ꝓbabili ad vtrāq̄ ptē p̄n̄lem valet ꝯn̄a ip̄a significāte ex cōpōne suarum partiū: quia bn̄ sequit̄: q̄ tu curris tu moueris: igit̄ tu curris. Et simil'r sequit̄ igr̄ tu moueris. Et ad hāc reqrit̄ qualȝ partē eē verā: ⁊ vnā eē causam alterius.
¶ 5ª r̄ ē de ꝓpōne locali. s. a locali ad vtrāq̄ ei⁹ ptē vȝ ꝯª: ⁊ itell'r: vt. s. s. affir̄ue hippo^ca ꝓbabili. ad ptē p̄n̄lem ip̄a sigñte ex cōpōe suarū ptiū p̄cise ⁊ p̄marie sigñtiū: q̄ bn̄ seq̄t̄. tu es vbi ego suȝ: igr̄ tu es. sil'r seq̄t̄ q̄ ego suȝ: ⁊ tu es i eadē mēsa loci. Et si dicēs tu es. vbi ego nō suȝ. seq̄t̄ igr̄ tu es ⁊ ego suȝ: ⁊ tu nō es in eodē loco vel i eadē mēsura loci. Ad hāc reqrit̄ q̄lȝ ptē eē verā: ⁊ ꝓ eadē m̄sa loci vl' diuisa
¶ 6ª regl'a est de ꝓpōne tpali. s. a tpali affirmatia hippo^ca ꝓbabili ad vtrāq̄ ptē p̄n̄lem vȝ ꝯª: ⁊ itell'r vt s̄. s. affirmatiua hippo^ca ꝓbabili: ip̄a sigñte ex cōpōne suarum partiū p̄cise p̄marie sigñantiū: q̄ bn̄ sequit̄. qn̄ terra interponit̄ inter solem ⁊ lunaȝ luna eclipsatur: igitur terra interponitur: ⁊ similiter luna eclipsatur: quia ad hanc requirit̄ qualibet partem esse veram: ⁊ pro eadē mēsura tēporis.
¶ 7ª reḡ est de aduersatiua. s. q̄ ab aduersatiua ad parteȝ indefinitā vȝ ꝯª cum eisdem quatuor cōditionib⁹ dictis: vt q̄uis seruierim tibi. tu es mihi ingratus: pars determinata est que immediate sequit̄ notaȝ illam q̄uis: indeterminata nō est illa: que mediate sequit̄. s. tu es mihi ingratus: Et ad aduersatiuā ꝓpriā reqrunt̄ due ꝯditiones p̄ª q̄ q̄lȝ ps sit v̄a. 2ª q̄ ps ideterminata aduersef alti ptis: q̄ nō ꝯueīt rōabil'r q̄ si s̄uieri tibi. tu sis mihi igrat⁹ ⁊c̄.
Circa dicta cadit diffi^cas. s. de temporali: q̄ non videtur q̄ a temporali ad qualibet eius parteȝ valet ꝯª: q̄ ista propositio semper est vera: quādo terra interponit̄ inter solē ⁊ lunam luna eclipsatur. Et tm̄ non semꝑ verum est. q̄ terra interponit̄ nec semꝑ verum est. q̄ luna eclipsetur.
Ad hoc cōmuniter dicit̄ negando q̄ illa sit semper vera: qn̄ terra interponit̄ inter solē ⁊ lunā: luna eclipsetur: sed solum vera est quando eclipsis lune est.
Posset tamē aliter dici distinguēdo illaȝ ꝓpōnem. quādo terra interponit̄: luna eclipsat̄: q̄ vel accipit̄ illa temporalis condictiōate. s. dicēdo si quādo terra interponitur luna eclipsatur. Uel accipitur simpliciter. Idest absolute quādo terra interponitur q̄ luna eclipsatur. primo modo accepta semꝑ v̄a est. s̄cdo vero modo non ⁊c̄.
¶ Uersus de ꝓpōnibus ⁊ de sp̄ēbus ⁊ de ꝓp̄etatib⁹ cap. 2
Quid sit: ⁊ in partes quot ꝓpositio scissa est.
Que ca. vel ip. qualis ne vel af. u. quanta par in fin.
Que ca. dic aut verā aut falsam: vel inesse: modalis.
Quid q̄ sit opponi: quare oppositio triplex.
Contra dic prima est. post contra. tertia sub con.
Quid sit conuerti. q̄ fit conuersio triplex.
Feci simpliciter conuertitur eua per acci.
Asto per contra sic fit conuersio tota.
Quid sit q̄ sequitur: quot sunt ex ordine norme.
Nil'e duas normas: sed forma ter octo requirit.
Dant infiniti binis. vnam dat dictio priuans.
Sunt pertinentes disperti. sunt q̄ sequela.

Quantū ad 3^m partē que est de syll'o. op3 p^o diffini' syllm. scdo diuidi'. 3° pprietates ponē. Quātū ad diffōnē syll's diffinit p pop^n p^o topi^r: q est oio in q qbusdā positis ex necitate accit aliqd p ea q posita sūt: q accit 3.

Quātū ad diuisiōem op3 itellige q syll's 2' diuidi pt. f. fm formā: r fm mā3: fm foiā3 diuidi syll's i tres spēs: q ali^9 di esse in p^o fig^a. al^r in 2^a: r alius in 3^a: scōm So materiā syllogismus diuidit in quatuor species. f. demfatiuū. dyalecticū litigiosum r falsigraphū de qb^9 ifra dōm est.

Quantū ad spēs fm formam op3 intelligere qd est figura: r quot sunt figure. Est autem fig^a debita dispositio triū terminoꝝ i duabus pmissis syllogismi.

Figure vo sūt tres: q fic differunt: q2 p^a est: q qū subijcit in vna ptur in altera siue subijcit in p^a pmisse. siue in scda nō refert. Exēplū pmi oē aial rōnale est disciplinabile ois homo est aial rōnale: ergo ois hō est disciplī^le. Ex^m scdi ois hō est aial. onme aial est subā: i g ois homo est substātia.

2ª fig^a est qū idē bis pdr. f. in ambab^9 pmissis. Ex^m nll's hō ē rudibilis: ois asin^9 est rudibilis: i g nll's asin^9 est hō.

3ª figura est quādo idem bis subijcit. f. in ambabus premissis: ex^m omnis homo est risibilis: omnis homo est rationalis: ergo aliqd rationale est risibile. vñ versus.

Sub pre prima bis pre secunda tertia sub bis.

Item quelibet figura diuidit in suos modos. Nā pma fig^a diuidit in nouem modos ptētos in bis duob^9 versibus.

Barbara celarent darij ferio baralipton.

Celantes dabitis fapesmo. frisesomorꝝ.

4^or p^o modi ꝯcludūt directe. Et alij qnqꝫ ꝯcludūt idirecte.

Secunda figura diuiditur i quatuor modos q omnes cōcludunt negatiue r directe. Unde versus.

Cesare camestres festino barocho.

Tertia figura diuidit in sex modos: qui omnes cōcludūt directe r pticularit aliq affir^e r aliq nega^e. vñ versus.

Darapti felapton disamis datisi bocardo ferison.

Circa dicta cadit dubi^m: q2 nō videt q fig^a bñ diffiniat: qm mathematicus diffinit aliter. f. q est fig^a que termio vel termis claudit: igit fig^a nō est dispō triū terminoꝝ in modo. Re^r q hic diffinit figura ad similitudinē fig^e mathe^ce propterea q illa dispositio trium terminoꝝ est apta cōre fig^am mathe^cā. ptrahēdo lineā ab vno termino ad alium.

Quātū vo ad pprietates syllogismi fm formam sumpti. Sciendū q est vnū vna proprietas eius in genere. f. inferre conclusionem: r fm illam proprietatē3 diffinitur.

Circa hos modos figura r nota tria. primo ex his inferūtur tres regule fm phylosophum.

p^a reg^a ē. Q) ex puris negatiuis nihil sequit. f. syllogistice.

2^a reg^a. Ex puris pticularib^9 nihil sequitur. f. syllogistice.

Tertia regula. Si aliqua pmissa fuerit particularis vel negatiua: 3 erit particularis vel negatiua.

Cō 3 scdam regl'a3 ar pbādo q ex puris pti^b posset fieri syll's qū syll's expositori^9 sic fit: sortes ē aial: r sortes ē hō g hō ē aial: r fit ex puri pticu^b9. q̄re. Itē syll's resolutori^9 sic fit: hō currit: r hoc est hō: ergo homo currit quare r̄c.

Re^r q qū phylosophus dicit q ex puris pticularibus non fit syllogismus: intelligit de syllogismis factis in termio cōmunibus: qui ponunt in modo r i figura: quare r̄c.

Nō r̄c modos fig^e: q in illis modis ponunt 4^or l̄re scil3 a. e. i. o. Et p. a. intell'r vl's affirmatia. Et p. e. inte^r vl's negatia. Et p. i. intell'r pticu'ari affirmatia. Et p. o. intell'r pticulari negatia. Et iō q2 in barbara ter poni^t. a. figt^r q barbara ꝯstat ex trib^9 ppōnib^9 vl'b^9 r affirmatiuis. Et q2 in celarēt ponit p. e. figt^r q p^a est vl's negatia. deinde ponit. a. Et sic figt q scda est vl's affirmatiua. Et vltimo ponit. e. r sic figt^r q tertia est vl's negatiua. Et q2 in darij p ponit. a. significat q p^a est vl's affirmatiua. Scdo ponit. i. r sic figt q scda est pticularis affirmatiua. Et 3° ponit. i. Et sic figt q tertia est pticularis affirmatiua. Et q2 in ferio p ponit. e. figt q p^a est vl's negatiua: scdo ponit. i. r sic figt q scda est pticulari affirmatiua. Et 3° ponit. e. Et sic significat q tertia est particularis negatiua: r sic de alijs suo modo intelligatur.

Nota 3° circa reductionē alioꝝ modoꝝ ad quatuor pmos modos: q pmi quatuor modi icipiūt ab his ꝯsonātib^9. b. c. d. f. Et similr oēs alij modi sequētes. Et p b oat itelligi: q oēs modi incboantes a. b reduci debēt ad pmū modū pme fig^e. f. ad barbara. Et oēs modi inchoātes a. c debent reduci ad scdm. f. ad celarent. Et oēs incboātes a. d debēt reduci ad tertiū. f. ad darij. Et oēs incboātes ab. f. debent reduci ad quartum scilicet ad ferio.

Sed de mō reductiōis attēde q vbicūq ponit. a. l̄ra i bis dictionib^9: denotat q ppō intellecta p vocalē imediatē pcedentem debet cōuerti simplr. Et p. p. intell'r q debet ꝯuerti p accñs. Et p. m. intell'r q debet fieri trāspō in pmissis: vt maior fiat minor: r econuerso: r per. c. intelligit q debet reduci per impossibile. vnde versus.

Simpliciter verti vult. s. p. vero per acci.

M. vult transponi. c. per impossibile dici.

Exemplum trium pmoꝝ patet reducēdo fapesmo ad ferio: vt ois homo est animal: nullus lapis est homo: i igit qddam animal nō est lapis. Ista reductio fit conuertendo maiorē syllogismi facti per accidēs: r minorē simpliciter: quibus cōuersionib^9 factis transponant premisse: vt nullus homo est lapis. quoddam animal est homo: g qddam animal non est lapis: r ita de alijs dicatur.

Qualr aurē fiat reductio per impōe. f. in quib^9 ponit. c. solum in duob^9 modis fit. f. in barocho r bocardo: qui modi per impossibile reducunt ad barbara: vt in barocho sic fit syll's sic: omnis homo est animal: aliqs lapis nō est animal: ergo aliquis lapis non est homo: reducit ad barbara sic. f. sumēdo ꝯtradictoriū cōclusionis cum maiori: r inferendo oppo^m minori: vt omnis homo est aial: ois lapis est homo: ergo omnis lapis est animal. Exemplum in bocardo: quidā homo non est lapis: omnis homo est animal: ergo quodā animal nō est lapis. b reducitur sumendo cōtradictoriū conclusionis cum minori inferendo oppositū maioris sic dicēdo. omne animal est lapis: omnis homo est animal: g ois hō est lapis. Et sic patet de forma syllogismi: siue de syllogismo fm formā. r̄c.

Consequenter dicendum est de syllogismo fm materiā quomodo diuidatur. r quas r quot species habeat r quomodo diffiniantur species: r de pprietatibus illaꝝ.

Syllogismus fm materias ꝯsideratus diuidit in quatuor species. f. in syllm demonstratiuū. dyalecticū: litigiosū: r falsigraphum: vt inquit phylosophus primo topicoꝝ.

Syllogismus demonstratiuus siue eo modo est quando ex veris pmis syllogismus erit: aut ex talib^9 que per ea fidem sumpserunt. Sunt autē pma r vera que non per alia fidem sumpserunt: sed per se ipsa fidē habent.

Syllogismus dyalecticus est qui ex probabilibus syllogizatus est. Sunt autem probabilia que videntur omnibus: aut pluribus: aut sapientibus. Et bis aut omnibus aut pluribus: aut maxime notis.

Syllogismus litigiosus est aut ex bis que videntur probabilia syllogizatus: aut ex probabilibus est apparēter syllogizatus: aut ex bis que videntur probabilia apparēs.

Syll's falsigraphus est: q ex ꝯuenietib^9 scie nō veris aurē syllogizatus est. Nota q falsigraphus dī esse ex ꝯuenientib^9 scie r nō veris: q2 est ex pncipijs alicui^9 scie nō recte sumptis: ideo ex nō veris est: exēplum falsigraphi: oē totū est maius sua parte: compositū ex mā r forma est qddā3 totum re^9 mā r forme: g illud compositū est mai^9 forma

dicto est falsa mo b^9. g a^m tqz illud principium mathemati cum nō recte sumptum est: quoniam debet intelligi solū de toto quantitatiuo: et tu accipis vniuersaliter.

¶ Circa diuisionē sylli fm mām cadit diffi^{tas}: qz cum trip^{lex} sit mā scz quant est syllus. s. necīa ɔtingens et ipossibilis: igit tm̄ tres debent esse species syllogismorū fm mām.

Itē cōtra q̄rtā speciē. s. ɔtra falsigraphū arguit: qz cū phs determinet tm̄ de tribus spēb^9. s. de demōstratiuo in lib^o posteriorum. de dyalectico in libro topicorū. de litigioso in libro elencorum et nullibi determinet de falsigrapho: igitur phylosophus videtur diminutus.

R^o. ad p^m dr̄ q scz māni ɔtingētez sunt due spēs: qz ex contingentib^9: pbabilib^9 est sylls dyalectic^9. Et ex ɔtingentib^9 apparent pbabilib^9 est litigiosus. Et scz materiam necessariā est demrātiu^9: qui est ex ppōnib^9 necessarijs. Et scz māni impolēm nullus est: qz falsigraphus: q est ex principijs falsis est scz mām necessariā male intellectā: q̄re.

¶ Ad 2^m dicit q cuz falsigraphus fiat ex principijs pprijs cuiuslz scie male intellectis. de quib^9 determinare nō est dyalectici: ideo phs nō est diminutus: si de illo nō tractat in aliquo libro dyale^{ct}. Audi qd phs dicit pmo elencorū. nam inqt. Sic se hēt sylls litigiosus ad logicū: sicut falsigraphus ad geometraz: sed falsigraphus est de ɔsideratione geometre: g̃ litigiosus ē de ɔsideratiōe dya^{ci}.

¶ De syllogismo dyale^{co}.

De syllogismo dyalectico pmo tractandū est. Et qz sylls dyalecticus diuersificat fm diuersa pn^a: ex quib^9 argumētat pbabilr: que pn^a dicuntur loci: ideo de locis tractādū est: qui loci extrahuntur a libro topicorū.

¶ Locus autē diffinit q est sedes argumēti. i. firmitas argumenti. Argumētū autē est ratio rei dubie faciēs fidez idest est mediuz pbans conclusionem.

Unde ratio sex modis potest accipi: vt patet ex isto versu.

Uis: medium ratio subo: sub diffi. oratio: forma.

Argumētatio vo est argumēti per orōnē explicatio: vt inqt boeti^9 scdo topicorū: Et diuidit arg^{ntio} i duas spēs. s. i syllogismū et iductionē. Sylls qd est dictū est. Inductio vo ē pgressio a singularib^9 sufficiēt nūati ad suā vlez: vt sortes cur^t: et plato currit: et sic de singulis. igit ois hō c^{rit}.

Ad syllm reducit entimema: qd est sylls impfectus: quia vnā pmissam tm̄ explicat: et alteram reseruat in mēte: vt arguēdo sic. Omne animal currit: ergo omnis homo currit qz reseruat minor in mente. s. omnis hō est animal.

Entimema vo sic diffinit a phō. Entimema est ex icotibus et signis: Est autē icos ppositio pbabilis. Signū vo hic dicit necessitatem illationis: ideo entimema est ppositio pbabilis de necessitate inferens ɔnem: et propterea dixit phs Entimema eē ex icotibus: qz illa ppō explicita fuat virtutē duarū. s. suam: et alterius in mēte concepte.

Ad inductionē vo reducit exēplum: qz exemplum est progressio ab vno parti^{ri} ad aliud parti^{re} ppter aliqd simile reptum in eis: vt catilina pugnans cōtra patriam male terminat^9 est: g̃ iste pugnās contra patriā male tminabit.

¶ De diuisione loci.

Locus diuiditur in tres spēs. s. in locū intrinsecum extrinsecum et mediuz. Locus intrinsecus ē quādo summit argumētuz ab his: que sunt de substantia rei: vt a diffinitione. a descriptione: et interpretatione.

Locus extrinsecus est quādo summit argumētuz ab his: que omnino separata sunt a substantia rei: vt ab oppositis: et similibus: vt si probatur q sor. est sanus: sic arguēdo: sortes non est eger. ergo est sanus.

Locus medius est quando summit mediū ab his q̄ partiz ɔueniunt cū terminis positis in q̄ōne: et partim differunt sic est a cōiugatis et similib^9 exēplū: vt si querat an iusti^a sit bona et pbet sic: iustū est bonū: ergo iusti^a est bona.

Locus intrinsecus diuidit in locū a subalr inherētibus: et a cōcomitantib^9 subaz. Locus a suba est quādo summitur argu^m ab his: que sunt de suba rei: et hic locus a substātia diuidit. ¶ De diuisiōe loci a substātia in locū a diffinitione: et locum a descriptione: et locuz ab interptatiōe.

Locus a diffōne est habitudo diffōnis ad diffi^{tum}. Et diffinitio est oratio indicans q quid est esse rei p eēntialia: et cōtinet quatuor argumēta p quatuor maximas propōnes siue per quatuor pn^a p se nota. duo affirmatiua: et duo negatiua. s. duo ɔstruēdo: et duo destruēdo: p^m affirmatiuū de quocūq affirmat diffō et diffi^m. 2^m affirmatiuū. qdcūq affirmat de diffōne et de diffinito affirmat: Et duo negatiuā. p^m negatiuū est: qdcūq negat de diffōne: et de diffinito negat. 2^m negatiuū de quocūq negat diffō: negat: diffi^m. Et ratio horū pn^{orum} est: qz diffō et diffi^m cōuertunt et cū h diffō est cā diffi^{ti}: ideo ɔstructiue et destructiue silr se hnt.

¶ Locus a descriptione silr hz quatuor pn^a per se nota. sicut locus a diffōne. s. duo affir^{tiua} et duo negatiua. Est autē descriptio orō indicatiua q qd est esse rei p accūtalia: vt oratio ɔstituta ex gn̄e et pprio: pmū pn^m affirmatiuū. De q̄cūq p̄tur descriptio: et descriptū. s. p̄tur. 2^m affirmatiuū. Q̄dcunq p̄tur de descriptiōe: et de descripto p̄tur. p^m negatiuū. De q̄cūq ne^r descriptio: et descriptū ne^r. 2^m negatiuū: qdcūq ne^r de descriptione: et de descripto. s. negatur.

Locus ab iterptatione hēt simil'r q̄tuor pn^a p se nota: duo affir^{tiua}: et duo negatiua. Et hic summit interptatio pro interptatione: que ɔuertit cum iterptato: vt amator sapiētie est interptatio hui^9 nomis phus. Et sic interptatio est expositio noīs min^9 noti p nomē magis notū vl p orōnē magis notā. Et nō est fmo de interptatione: que nō conuertit cū interptato: sicut ledēs pedez est interptatio lapidis: sed non ɔuertit secuz: pmū pn^m affirmatiuū. De q̄cūq affirmat interptatio: et etiā interptatū. 2^m principium affirmatiuū. Q̄dcūq affirmat de interptatiōe. etiā affirmat de interptato: p^m negatiuū: qdcunq negat de interpretatione negatur de interptato: 2^m principiū negatiuū. De quocūq negat interptatio: et interptatum. s. negat.

¶ Circa dicta cadunt due diffi^{tes}. Prima diffi^{tas} est scz diuisionem loci. in tria. s. in locū intrinsecū. extrinsecū: et mediū: qz cuz ois diuisio dēat esse bimēbris: vel reducibilis ad bimēbrē: igit ista diuisio nō ē bona nisi sit reducibilis ad bimēbrē. quero ergo quomō reducatur ad bimēbrē.

2ª diffi^{tas} est circa locum a diffinitione: qz aliqñ diffō est min^9 nota q̄z diffi^m vt pz in fallacia petitionis principij. s. qñ arguit in tmis accūtalibus: qz tunc diffō minus nota est q̄z diffinitū: igit nō semp valet arguēdo a diffōne ad diffi^m.

¶ R^o. Ad p^m dicit q diuisio locoꝝ sic reducit: qz aut summitur diuisio a rebus intrinsecis sube: aut extrinsecis: si intrinsecis: aut a subalit inherētib^9: aut a concomitantibus subam. Si ab extrinsecis aut a reb^9 penitus extrinsecis: aut nō penitus extrinsecis: et sic est locus medius.

Ad 2^m dicit q modus arguēdi a diffōne semp valet: qz arguit a conuertibili ad ɔuertibile: sed modus probandi a diffōne nō semp valet: qz quādo arguit a diffōne ad diffinitū respcū p̄toꝝ eēntialiū valet pbatio: Et ecōtra a diffinito ad diffōnē nō valz pbatio. Sed in p̄tis accūtalibus a diffōne ad diffinitū non: sed ecōtra sic: qz p̄ta accūtalia pus isṫ diffi^{to} q̄z diffōni. eēn^{lia} vo p^9 insṫ diffōni q̄z diffi^{to}.

¶ De diuisione loci a concomitantibus subam.

Locus a concomitantib^9 subam diuidit: qz ali^9 summit a toto: alius a partib^9. alius a cā: ali^9 ab effectu: ali^9 ab accūtib^9: ali^9 ab vsu. Locus a toto diuidit in tot: in quot. Totuz diuiditur: Diuidit autē totuz in sex tota. s. in totū

in totū vl'e:ficut eſt genus reſpectu ſpērū:ꝛ ſpēs reſpectu individuo ꝝ:in totū integraleq̧ eſt cōpoſituȝ ex ꝑtibus quātitatiuis:in totū in quātitate:ꝙ eſt vl'e vl'r ſumptuȝ vt dicēdo ois hō c'.nullus hō c'. In totū in modo:ꝙ eſt vl'e ſumptū ſine determinatōe reſpectu ſui ipſius ſumpti cū determinatiōe:vt hō eſt totū:in modo reſpectu hois albi. Totū in loco.ꝛ eſt dictio cōꝑhendēs oēm locū adverbial'r ſumpta.vt vbiq̧.nuſq̄ȝ:ꝛ ps di cōprehēdens ſolum aliquē locū:vt hic ibi. Totū in tpe:ꝛ eſt dictio cōprehendens oē tēpus adverbial'r ſupta vt ſemper.ps vō cōprehēdit ꝑtem tēporis:vt heri cras.

¶ Locus a toto vl'i ad ſuaȝ ꝑtē ſolū valet deſtructiue:ꝑn^m per ſe notum eſt ꝙ a quocūq̧ remouetur totū vniuerſale.remouetur ps eius ſubiectiua.

Locus a ꝑte ſubiectiua ad totū ſemper eſt cōſtructiuus.Et tȝ duas maximas.pria ſubijciēdo ꝑtē affirmatiue. vt hō cur.ḡ aial c'.2ª ꝑdicādo ꝑtē affirma^{ue} vt ſi ē hō ē aial.gī.

Locus a toto integrali ſemꝑ eſt cōſtructiuus:vt ſi dom⁹ ē: paries ē ꝑn^m p ſe notū.poſito toto iteg'li ponit' q̄lȝ ps ei⁹.

Locus a parte integrali ſemper eſt deſtructiuus. ſi paries non eſt:ergo domus non eſt.

Locus a toto in quātitate eſt cōſtructiuus ꝛ deſtructiuus: ꝑn^m per ſe notū.Quicq̄d affirmat' de toto i quātitate affirmat' de ꝑte:vt ſi ois hō currit:aliq̄s hō cur.Deſtructiuus etiā tenet:q: ſi nullus homo currit nec aliq̄s hō cur. ꝑn^m per ſe notum.Quicquid remouetur a toto in quātitate remouetur a qualibet parte.

Locus a ꝑte in quātitate ad totum valet cōſtructiue ꝛ deſtructiue nō q̄dē ab vna ꝑte affirmata vel negata ad totū ſȝ ab oibus ꝑtibus ſimul ſumptis:vt ſi h' hō currit.ꝛ h' ꝛ h'.ꝛ ſic de ſingulis:igitur quilibȝ hō currit.ꝑn^m per ſe notum.Quicq̄d affirmat' de partib⁹ ſimul ſumptis affirmatur de toto.Similiter ſi nec ſoꝛ.nec plato currit ꝛ ſic de ſingulis igitur nullus hō currit.ꝑn^m p ſe notuȝ.Quicquid ne'a partibus ſimul ſumptis negatur a toto.

Locus a toto in mō valet deſtructiue.ſicut locus a gn̄e:vt ſi nō eſt homo.non eſt homo albus.

Loc⁹ a ꝑte ad tale totū ꝯſtru^{ue} ſolū valȝ vt ē hō alb⁹ ḡ ē hō

Loc⁹ a toto i loco valet ꝯſtructiue ꝛ deſtructiue:cōſtructiue:vt ſi deus eſt vbiq̧:ḡ eſt h' ꝛ illic.Deſtructiue:vt ceſar nuſq̄ȝ eſt:ḡ nō eſt h'. nec illic. maxia affirmatiua .Cuicūq̧ cōpetit totū in loco cōpetit q̄libet ps. Maxia nega^{ua} Quicq̄d remouet' a toto i loco.remouet' a qualȝ ꝑte ei⁹

Locus a toto in tpe valȝ ſicut locus a toto in loco.tā cōſtructiue q̄ȝ deſtructiue vt ſi ſemper eſt:ꝛ nunc eſt. Et ſi nū̄q̄ȝ eſt.non eſt nunc.

¶ De loco a cauſa.

Cauſa eſt ad cuius eē ſeq̄' aliud ſm̄ nāȝ. Et diuidit' in cāȝ mālē efficiētē formalē finalē. Cā mālis eſt ex qua fit aliq̄d cū inſit aliud ſ.cū ea. Et eſt duplex:q̄dā eſt ꝑmanēs ꝛ q̄dā trāſiens:ꝑmanēs eſt que ꝑmanet in facto:vt ferrū eſt mā ꝑmanēs in gladio:tranſiens eſt que nō permanet in facto:vt farina in pane eſt materia tranſiens. Itē diffinitur materia ꝙ eſt ens in pura potentia.

Locus a cā māli eſt cōſtructiuus ꝛ deſtructiuus. Cōſtructiue ſic a' ferrū eſt.ḡ arma ferrea ꝑnt eſſe. Maxia propoſitio.poſita cā māli poſ'e eſt poni effectū. Deſtructiue etiā valȝ ſi nō eſt ferrū nō eſt poſ'e arma ferrea eē. maxia ꝓpō ē. Remota cā māli ꝑmanēte remouet' effectus.

Locus ab effectu cāe mālis ꝑmanētis. Max^a ꝓpō poſito effectu pōit' eius cā māl' ꝑmanēa.loc⁹ ab effectu cāe mālis trāſeuntis tenet cōſtructiue ſic.panis eſt.ḡ farina eſt. Max^a ꝓpō poſito effe^{us} māe trāſeūtȝ:neccē ē māȝ ꝓfuiſſe.

Cā efficiens eſt vnde ꝑn^m motus.locus a cā effi^{te} tȝ cōſtructiue.ꝛ deſtructiue:vt ſi domificatoꝛ bonus eſt: domus bona eſt. Max^a ꝓpoſitio cuius cā efficiens eſt bona. effectus bonus eſt. Deſtructiue ſi domeficatoꝛ nō eſt bon⁹: nec effectus bonus eſt. Maxia ꝓpoſitio cuius cauſa effectiua mala eſt ipſum quoq̧ malū eſt. Locus ab effectu ad cauſam efficientem eodem modo valet.

Forma eſt que dat eē rei.ꝛ cōſeruat rē ineſſe:locus a cā formali valet cōſtructiue ꝛ deſtructiue. Cōſtructiue valȝ.albedo eſt.ḡ albū eſt. Max^a ꝓpō poſita cā formali ponit' effectus. Deſtructiue ēt valet:nō eſt albedo:ḡ non eſt album. Maxia ꝓpō. Remota cā formali remouet' effect⁹.

Locus ab effectu ad cām formalem ſimiliter valet.

Finis eſt gr̄a cui⁹ fit aliq̄d.locus a cā finali valet cōſtructiue ꝛ deſtructiue. Cōſtructiue ſic.beatitudo eſt bona:ḡ v'tus eſt bona. Maxia ꝓpō.cui⁹ finis bonus eſt:ipſū q̧ȝ bonuȝ eſt. Deſtructiue ſic pena nō eſt bona ḡ peccatū nō eſt bonum. Maxima ꝓpoſitio. Cuius finis malus eſt:ipſum quoq̧ malum eſt. Et ecōuerſo eſt de loco ab effectu cauſe finalis ad ipſum finem.

¶ De loco ab accidentibus.

Communiter. Accidētia ſunt duplicia q̄dā ſūt:q̄ aliq̄n ſequūtur ꝛ aliq̄n nō vt aliquid cōptuȝ ſequit' aliq̄n adulter.cōptus di quibȝ crines pectine erectos. Et ab his non ſumit' locus dyalecticus. Alia ſunt accidētia quoꝝ vnū ſemꝑ ſequit' ad aliud:vt penitere ſequit' ad deliquiſſe. Et ab h' ſumit' locus dyalecticus. Et tȝ conſtructiue ꝛ deſtructiue. Cōſtructiue ſic:vt hūc penitet ḡ deliquit. Maxia ꝓpō. Si cōiter accītiuȝ poſteriuȝ ineſt: ꝛ primuȝ in fuit. Deſtructiue ſeq̄tur iſte non deliquit: igit' non penitet. Maxima ꝓpoſitio. ſi cōiter accītiuni prius non ineſt: igitur poſterius non inerit.

¶ De loco ab vſu.

Vſus eſt operatio rei ſiue exercitiuȝ ipſius:vt equitare vſus eq̄ eſt ꝛ ſecare ſecuris. locus ab vſu ad illō cuius eſt:valet ꝛ cōſtructiue ꝛ deſtructiue. Cōſtructiue ſic. Equitare bonū eſt:ergo equus bonus eſt. Maxia ꝓpoſitio. cuius vſus bonus eſt ipſum quoq̧ bonū ē. Deſtructiue ſic occidere hoīeȝ malū eſt:ergo occiſoꝛ malus eſt. Maxia ꝓpoſitio. cuius vſus malus eſt:ipſuȝ quoq̧ malum eſt. Ecōtra eſt de loco ab vſitato.

¶ De locis extrinſecis.

Locus extrinſecus diuiditur: q: alius ſumitur ab oppoſitis: alius a maioꝛi: alius a minoꝛi: alius a ſimili: ali⁹ a ꝓpoꝛtiōe: alius a tranſumptiōe: alius ab auctoꝛitate.

¶ De locis oppoſitis:ꝛ primo de oppoſitis relatiue.

Oppoſitoꝝ q̄ttuoꝛ ſūt ſpēs.ſ.op^{ta} relatiue.ꝯ̄rie priuatiue ꝛ contradictoꝛie.

Oppoſita relatiue ſunt illa: quoꝛum alterum ſine altero eſſe non poteſt.

Locus a relatiue oppoſitis valȝ cōſtructiue ꝛ deſtructiue. Cōſtructiue ſic ſi pater eſt:ꝛ filius eſt: ꝛ ſi fili⁹ eſt:pr̄ eſt. Maxima ꝓpō poſito vno relatiuoꝝ ponitur ꝛ reliquū. Deſtructiue ſic:pater nō eſt:ḡ filius non eſt:ꝛ eꝯ̄. Maxia ꝓpoſitio remoto vno coꝛrelatiuoꝛū:remouetur ꝛ reliquum. Et inte' ꙩ valet mediante verbo eſt de ſecundo adiacente.

¶ Oppoſita ꝯ̄rie ſunt que maxie diſtāt ſub eodē gn̄e:vt album ꝛ nigrū ſub gn̄e coloꝛis. Cōtraria q̄dā ſūt mediata ſcȝ inter que eſt mediū:vt albū ꝛ nigrū:inter que ſūt medij colores. Et q̄dā imediata.ſ.que carent medio.vt ſanū ꝛ egrum circa diſpoſitionem aialis.

Locus a ꝯ̄rijs tȝ cōſtructiue ꝛ deſtructiue:vt h' eſt ſanū: ḡ nō eſt egrū. Maxia ꝓpō poſito vno ꝯ̄rioꝝ:remouet reliquū. Deſtructiue tȝ tm̄ in ꝯ̄rijs imediatis ꝛ cū conſtātia

subiecti: vt ħ aial nõ ẽ sanũ: ğ ẽ egrũ. Maxia ppõ. Remoto vno ꝯrioꝝ immediatoꝝ ponit̃ reliquũ sbo manente.

De oppositis priuatiue.

Opposita priuatiue sunt que se hñt p modũ hitus ⁊ priuationis circa idem sbm: vt visio ⁊ cecitas circa oculũ: silr̃ videns ⁊ cecũ. Locus a priuatiue oppositis valet ꝯstructiue ⁊ destructiue. Cõstructiue qdẽ vt ille est vidẽs: igit̃ nõ est cecus silr̃ valet ille est cecus ğ nõ est videns. Maxia ppõ: posito vno ṗuatiue oppositoꝝ circa aliqđ sbꝫ remouet̃ reliquũ. Destructiue ṽo non tenet nisi cũ cõstantia sbi. ⁊ cũ tpe determinato a natura. Catulus. n. nõ dr̃ videns neqꜫ cecus ante nonũ diem. Et puer non dicit̃ edentulus añ tempus determinatum a natura ad habendum dentes.

De oppositis cõtradictorie.

Opposita ꝯdictorie sunt quoꝝ nõ est mediũ ſm se: qꝛ inter ꝯdictoria nõ cadit mediũ p se. nec forme: nec subi. qꝛ iter ꝯdictoria nulla est forma media nec aliqđ subm a quo negetur vtrũqꜫ contradictoriorum.

Locus a ꝯdictorie oppositis vꝫ. si vnũ est verũ. reliquũ est falsum nã si sortem sedere est verũ: sortem nõ sede falsum est. Maxima propositio est. Si vnũ ꝯdictoriũ est verũ. reliquũ est falsum.

De loco a disparatis.

Sunt ⁊ aliqua que cõiter opposita dici pñt: ⁊ si nõ pprie opposita sint ſm aliqđ genus oppositiõis: sꝫ sũt diuersa vl̃ disparata: vt hõ ⁊ asinus. Et in talibus similr̃ valꝫ argu͂a positione vnius ad destructiõeꝫ alterius: qꝛ bñ sequit̃ sor. est hõ: ergo sor. nõ est asinus. Maxia ppõ est. de quocũqꜫ dr̃ vnum disparatum. ab illo remouet̃ reliquum. Et in accidẽtibus ideꝫ intel̃ illis. s. sumptis in abstracto: qꝛ bñ seqt̃. hec ẽ albedo ğ nõ ẽ q̃titas: sꝫ in cõcreto non vꝫ: qꝛ nõ sequit̃ ħ est albũ: ğ ħ non est quantum.

De loco a minori.

Maius dr̃ hic q̃ supra ponit̃ alteri in po' ⁊ ṽtute: ⁊ minus dr̃ q̃ supponitur ei. Locus a maiori vꝫ destructiue: vt si rex nõ põt expugnare castrũ: ergo nec miles. Maxima propositio: si qđ videtur magis inesse non inest. ergo nec q̃ minus.

Locus ṽo a minori vꝫ cõstructiue: qꝛ si miles p̃t expugnare castrũ ergo ⁊ rex p̃t illđ expugnare. Maxia ppõ: si q̃ minus videtur inesse ⁊ inest: ergo ⁊ quod magis.

De loco a simili.

Similitudo ẽ reꝝ dĩntiũ ꝯsilis q̃litaꝫ locus a sili valꝫ ꝯstru͂tiue ⁊ ꝺstructie. Cõstructiue sic. sicut risibile iest hoi sic ibibile iest eq̃. sꝫ risibile ẽ ppriũ hoi. ğ ibibile ẽ ppũꝫ equo. Maxia ppõ: de silib⁹ idẽ ẽ iudiciũ. Destructiue sic vꝫ: si risi'e ñ inest hoi vt gen⁹. ğ nec inbibile inest equo. vt gen⁹ ⁊c.

Proportionalitas est reꝝ differẽtiuꝫ eadem rõe: locus a pportionali valet cõstructiue: ⁊ destructiue: vt sicut rector nauis se hꝫ ad nauim: sic rector scholariũ se hꝫ ad scholã: sꝫ rector nauis debet eligi ex arte ⁊ nõ sorte. ğ rector scholariũ debet eligi arte. Maxima ppositio est. ꝺ pportionalibus idem est iudiciũ. Destructiue similr̃ valꝫ. Si rector nauis non sorte eligendus est: igit̃ nec rector scholarium sorte eligendus est.

De loco a transumptione.

Transumptio est duplex: quedã ẽ qñ dictio vel oratio ṗncipalr̃ vnũ sigñt: ⁊ transumitur ad significãdũ aliud pp aliquã similitudinem: vt ridere trãsumit̃ ad significãdũ florẽ. Silr̃ ⁊ oĩo trãsumit̃ aliqñ ad significandum aliud vt ħ oĩo litus arat̃ trãsumit̃ ad significãdum operã perdere: hec transumptio ptinet ad sophisticum. Alia ṽo trãsumptio est: qñ nomẽ magis notũ trãsumit̃ pro minus noto: vt si volo pbare q̃ phs non inuidet: fit trãsumptio ab hoc noie sapiens: ⁊ ħ ptinet ad dyaleticũ.

Locus a trãsumptione valet cõstructiue ⁊ destructiue. Cõstructiue sic. Si sapiẽs ħ facere debet ergo ⁊ phs. Et destructiue. Si sapiens non inuidet: ergo nec phs. Maxima propositio. quicquid cõuenit sub nomine magis noto: conuenit etiam sub nomine minus noto.

Differt hic locus ab interpretatiõe: qm̃ in loco ab interṗtatiõe accipitur diffinitio siue expositio nois: vt si exponatur phs per ħ q̃ est amator sapientie. Sꝫ in loco a trãsũptiõe accipit̃ nomẽ magis notũ p minus noto.

De loco ab auctoritate.

Auctoritas est iudiciuꝫ sapientis in sua scia locus ab auctoritate tꝫ cõstructiue tm̃: vt astronom⁹ dicit celũ volubile esse: ergo celum volubile est. Et nota qꝛ dixi tm̃ qm̃ nõ valet destructiue: qꝛ nõ sequit̃ phs non dicit ħ ğ ħ ñ ẽ Max' ppõ. cuicũqꜫ expto i arte sua cre͂ndum ẽ.

De locis medijs. Et primo de coniugatis.

Locoꝝ medioꝝ ali⁹ a cõiugatis. Alius a casib⁹. Ali⁹ a diuisione. Alius a comutata pportione. Coniugata dicunt̃ abstracta cũ suis cõcretis que denoiatiue dr̃itur ab illis vt iustitia ⁊ iustũ dicuntur cõiugata.

Locus a cõiugatis valꝫ constructiue ⁊ destructiue. Constructiue qdem vt si iustitia est bona: ⁊ iustuꝫ bonum est. Silr̃ destructiue. Si iustitia nõ est bona nec iustus bon⁹ est. Maxia ppõ. Qđ cõuenit vni coniugatorum ꝯuenit ⁊ alteri: ⁊ si vnum coniugatorũ inest. ⁊ reliquũ inest.

De loco a casibus.

Casus dicunt̃ que cadũt a ṗncipali: vt iustũ ⁊ iuste a iustitia cadunt. Loc⁹ a casib⁹ valet cõstructiue: vt si iustũ est bonum. q̃ iuste fit bñ est ⁊ eꝫ. Maxia ppõ. q̃ vni casui conuenit. ⁊ alteri cõuenit. Valꝫ etiã destructiue. nã si iuste aget̃ nõ ẽ bñ aget̃. nec iust⁹ bon⁹ ẽ. ⁊ ecõuerso.

De loco a diuisione.

Diuisio alia fit p negõnẽ: vt sor. aut ẽ hõ: aut nõ hõ. Alia fit p affirmatiõeꝫ. Et hec fit sex modis: trib⁹ modis per se: ⁊ tribus modis p accñs. Diuisio p se. vel est gñis in spẽs: vt aialiuꝫ: aliud hõ: aliud brutuꝫ. Aut est totius integralis in ptes suas: vt domus diuidit̃ in fundamẽtũ parietes ⁊ tectũ. Aut est vocis in significatiões: vt canis aliud latrabile: aliud piscis: aliud sidus superceleste.

Silr̃ diuisio p accñs fit tribus modis: qꝛ vel est diuisio sbi in accidẽtia: vt aialiũ aliud sanũ. aliud egruꝫ: vel est diuisio accñtis i sbiecta: vt sanoꝝ aliđ hõ: aliđ brutũ vel ẽ diuisio accñtis in accidẽtia: vt sanoꝝ aliud calidũ aliud frigidũ.

Locus a diuisione. si diuisio vere affirmat̃ ꝺ aliquo: ⁊ vna ps neget̃ ab eo: ergo reliqua affirmat̃ de eo: vt si sor. est aial rõnale vel irrõnale: sꝫ nõ est irrõnale: igit̃ est aial rõnale. Maxia ppõ. posito vno mẽbro diuisionis i aliquo sbo. necessario reliquũ mẽbrũ remouet̃ ab eo: sed negato vno mẽbro: nõ affirmat̃ aliud nisi diuisio affirmetur de illo: vt dictum est.

De loco a cõmutata pportione.

Commutata pportio fit: qñ sumunt̃ duo eque pportiõalia. i. duo que hñt eq̃les pportiones ad ea ad que cõpant̃: verbi gr̃a sicut se hñt. 12. ad. 6. ita. 8. ad. 4. qꝛ vtrobiqꜫ est proportio dupla: ⁊ his sic se hñtibus ꝯc. igitur sicut se hꝫ primũ primi pportionalis ad primũ secũdi pro-

portionalis. ita illud ad qd cōparatur pmū primi pporntionalis se hz ad illud ad qd cōparatur pmū secūdi pportionalis: vt in exēplo dato. cōmutata pportio est: cum infertur: igit sicut se hnt. 12. ad. 8. ita se hnt. 6. ad. 4. qr vtrobiqz est pportio sex qui altera. Et est cōmutata pportio: qr prius erat dupla. Et hic modus arguēdi sumit ab euclide in quinto libro gne is. Et phs in fine secundi pheriermenias vtitur h modo arguēdi ad pbandū ɔtrarietatez in ppositionibus: vbi scotus dicit q h modus arguēdi a cōmutata pportione tz solum in quātitatibus. Nos vo defendimus in oibus equalr pportionabilibus tenere: seruatis seruandis: vt tu vide ibi in expositione nostra sup libro perhiermenias. Et vt loci dyalectici memoriter teneri possint fecimus vsus.

Est locus interior mediusqz extrinsecus omnis.
Interior duplex substan concomitat atqz.
Est locus a substan diffin descriptioqz inter.
Concom dat totū dat causas. accidit: vsus.
Extrin oppo minor. simile z proportio. transum.
Additur auctoritas.
Est medius coniug casus diuisio cōmut.

De syllogismo litigioso.

E syllogismo litigioso modo dicendū est. Et primo quid sit: secūdo de diuisione eius in spēs suas. Diffinit syll's litigiosus a pho in elencis: q est qui apparet syllogizans z non est: aut qui est syll's ex apparent probabilibus procedēs: siue vtroqz modo est: fit autē talis syll's in disputatione sophistica.

Disputatio aūt est actus syllogisticus vnius ad alterū ad propositum ostendendum.
Huius autem quattuor species sunt: vt dicitur primo elencoz. s. doctrinalis dyaletica tentatiua litigiosa.
Doctrinalis est que pcedit ex pprijs pncipijs vniuscuiusqz discipline: z ordinatur ad scientiam: z eius instrumentum est syllogismus demōstratiuus.
Tētatiua est ex his que videnr rñdenti: z ordinat ad sum mēdū experimentuz: z eius instrm ē syll's demōstratiuus.
Dyaletica est que pcedit ex pbabilib9: z ducit ad opinionē: z eius instrumētum est syll's dyaleticus.
Sophistica est que pcedit ex his que videnr z non sunt: z ordinatur ad vanam gloriā: z ei9 instrz ē syll's litigiosus.
Finis aūt eoz: qui in disputatiōib9 certāt: est quincuplex vt dicit phs primo elencoz. s. redargutio. falsum inopinabile. solecismus z nugatio.
Redargutio est pconcessi negatio vel pre negati cōcessio in eadem disputatione vel argumētatione.
Falsum est aliqd manifeste falsū qd vi argumētationis respondens negare cogitur.
Inopinabile est q est ɔtra cōmunem oium opionem t vel plurium vel sapiētum: vt matrē nō diligere filium.
Solecismus est vitiū in cōtextu ptiū orōnis. ɔ reglas gramaticorum: vt vir meca.
Nugatio est vnius z eiusdem rei ex eadem parte oratiōis inutilis repetitio. vt h homo currit. Et notanter dicitur inutilis repetitio: qr si esset ad maiorez expressionem laudis vel vituperij vel affectionis nō eēt nugatio t vt deus deus meus vt quid me dereliquisti zc.

De diuisione syllogismi litigiosi.

Diuiditur aūt syllogismus litigiosus in tot species: quot sunt modi fallaciaz: qr syllogismus litigiosus ē faciēs fallaciā. Nam fallacia est deceptio proueniens ex tali paralogismo q appet ɔcludere z nō ɔcludit.
Fallacia diuidit qr alia est in dictione: z alia extra dictionem: z quelibet diuiditur in multos modos.

De diuisione fallacie in dictione.

Fallacia in dictione diuiditur in sex modos scz equiuocationē: amphibologiā compositionē z diuisionē. accentū z figurā dictionis. Et fit qñ principiū motiuum vel cā apparentie est ex pte vocis significantis.

De diuisione fallacie extra dictionem.

Fallacia extra dictionem diuiditur in septē modos. s. in fallaciaz accñtis: in fallaciam fm quid z simplr fallaciā elenci. fallaciā petitionis principij. fallaciam ɔñtis fallaciam fm non cām vt causam: z fm plures interrogationes vt vnaz. Et fit qñ pncipiū est ex pte rei.
De qbus feci duos versus: vt memoriter seruari possint.
Equi vel amphi compos diui accenqz figura.
Accidit vt quid elence petit. con. causa vel inter.

Circa dicta cadit difficultas. Utrū syll's litigiosus recte diuidatur i modos circa dictionē z extra dictionē. Cōtra arg'. qr quot modis dr vnū oppositorū tot modis dr z reliquuz: sed syll's dyalecticus z litigiosus opponūt: qr dyalecticus fit ex vere pbabilib9 z litigiosus fit ex apparenter pbabilibus. Et dyalecticus distinguit penes locos intrinsecos z extrinsecos: ergo litigiosus similiter distingui debet: non g penes modos sumptos circa dictionem z extra dictionem.
Item syll's litigiosus aliqñ peccat in mā tm: z aliqñ in forma z aliqñ in vtroqz: vt pz ex diffinitione eius. ergo dbz diuidi in tres species. non ergo in duas tantum neqz etiā in tales. s. circa dictionem extra dictionez: qr vna non dicit peccatum in forma alia in materia.
Rñsio ad pmū conceditur q syll's litigiosus opponitur syll'o dyalectico: z cōsequēter quot modis dr dyalectic9 tot modis dr litigiosus. Et sic cōceditur q litigiosus pt distingui per locos intrinsecos z extrinsecos: z cuz infertur igitur non distinguitur penes modos sumptos circa dictionē z ex dictionē. Ne ɔ9: qr loci circa dictionem sumunt a sbalr inherētibus: qm fiunt rōne multiplicis significatiōis: z multip'sig est sbalr inherens dictioni. Et loci extra dictionē sumunt ab accñr inherentibus qr peccāt ɔ mom arguēdi: z mod9 arguēdi accit dr omib9 qr zc.
Ad 2m conce q syll's litigiosus peccat ɔ vel rōne forme vl rōne mãe: vel rōne vtriusqz. Et ɔñter triplr diuidi pōt. Et cū infert g nō diuidit duplr. z maxie circa dictionē z extra dictionem: ne ɔ9: qr peccatū in forº vel in mã pōt fieri circa duo. s. circa dictionē: z extra dictionē: quare zc.

De fallacijs in dictione. z primo de equiuocatiōe.

Equiuocatio est fallacia proueniēs ex multiplicitate dictionis. Et fit qñ vna dictio nō variata plura sigt: quibus nō competit vna dictio fm illud nomen: z habz tres species siue tres modos.
Primus modus fit qñ eadē dictio pn'plura sigt. Exēpio phi paralogismus sic fit quicūqz discūt capiunt disciplinam. scientes discunt g scientes capiunt disciplinam. Rº discē equocū est ad intelligere: z ad accipe disciplinā d nouo: qr ñ se' ñ sciētes discūt q capiūt discipnam d nouo
Scds modus fit qñ eadē dictio pn'sigt vnū: z aliud metaphorice. Et ad hanc reducit multiplicitas analogi: z multiplicitas orōnis que ponit loco termini. Exēplum primi palogismus fit. Qdcūqz ridet hz os. pratum ridet ergo pratum hz os. Exēpluz scdi a pho palogismus fit. Omne expediens est bonū: mala sunt expedientia. ergo mala sunt bona. Exēpiū tertij. In quocūqz est sanitas illud est aial. in humoz adequatione est sanitas g humoz adequatio est al'. Rº nō valet primus palogismus: qr ri-

dere ꝓ sigt̃ risuȝ. ⁊ methaphorice sigt̃ florẽ. 2ᵘˢ palogism⁹ ẽt nõ valet: qꝛ expediens ꝓn' sigt̃ vtile ⁊ bonũ. secũdario v̇o sigt̃ minus malũ. Tertius ẽt paralogismus nõ valet: qꝛ illa oratio: in quocũqȝ est sanitas accipit' modo ꝓ sbo sanitatis. modo pro causa effectiua sanitatis.

℄ Tertius modus ẽ qñ vna dictio plura sigt̃ rõne diuersitatis tpis. Exᵐ palogismus fit. Quicũqȝ surgebat stat: sedens surgebat: ergo sedens stat. Rᵒ non valet qꝛ sedẽs sigt̃ nũc sedens: ⁊ tunc sedens ſm ꝙ cõiungitur verbo de presenti vel de preterito quare equiuocatur.

℄ De fallacia amphibologie.

Amphibologia ẽ fallacia: que prouenit ex eo ꝙ vna oratio non variata plura sigt̃ ⁊ habet tres modos.

℄ Primus modus est qñ vna orõ non variata plura sigt̃ seruata eadem cõstructiõe terminorũ. Exẽplũ. palogismus fit. quicqd est aristotelis possidet' ab aristo^le: hic liber est aristotelis: igit' hic liber possidet' ab aristotile. Rᵒ nõ valet: qꝛ illa orõ sigt̃ eque ꝓ plura. qꝛ aliquid dicit' aristotelis: vl' qꝛ compositum est ab aristotele: vel qꝛ possidetur ab aristotele.

℄ Secũdus modus est: qñ vna orõ plura sigt̃: sed vnũ ꝓncipaliter: ⁊ aliud trãsũptiue. Exẽplũ. paralogismus fit: qñcũqȝ litus aratur: terra scindit': sed qñ opa ꝑditur lit⁹ arat': ergo qñ opa ꝑdit' terra scindit'. Rᵒ nõ valȝ: qꝛ litus arare proprie est terraȝ scindere: sed in ꝓprie siue trãsumptiue litus arare est operam perdere.

℄ Tertius modus est qñ vna orõ plura sigt̃ ſȝ diuersam cõstructionẽ casuuȝ: palogism⁹ fit. Quicũqȝ sũt epi sunt hoies asini sũt epi: igit' asini sũt hoies. Rᵒ distiguẽda ẽ aᵃ ⁊ bᵃ qꝛ i aᵃ li epi sumũtur i nõ casu ⁊ sic oȝ esse vera. ⁊ in bᵃ sũmũt' in gtõ casu: qꝛ nõ valet. Similis palogism⁹ fit in exẽplo pħi. Quicũqȝ hȝ sciam seculi seculũ scit ſȝ aliquis hȝ sciam seculi: ergo seculũ scit. Rᵒ aᵃ distinguẽda est rõne illius orõnis seculuȝ scit: qꝛ si seculũ sit nti casus. falsa est: qm̃ sigt̃ seculũ ipsum habere sciaȝ: si v̇o est acti casus sigt̃ seculi aliũ hr̃e sciam: ⁊ sic est vera: ſȝ non seqt' tũc ꝯ. Similr̃ palogismus fit: quoscũqȝ volo me cape: volo ꝙ illi me capiãt: sed inimicos meos volo me cape: ergo volo ꝙ inimici mei me capiant. Rᵒ aᵃ distinguẽda ẽ ⁊ bᵃ qꝛ illa dictio me põt cõiũgi cũ illo ĩfinito cape a pte añ: ⁊ sic est f'a ⁊ post coniungi a pte post. ⁊ sic aᵃ vera est: sed bᵃ est falsa: quare non valet.

℄ De fallacia cõpositionis ⁊ diuisionis.

Fallacia cõpositiõis ⁊ diuisionis fit penes multipl'r potentiale. Et prouenit ex eo ꝙ vna orõ mãl'r sumpta est vna: ſȝ formal'r ẽ plures ſȝ ꝙ dictio diuersimode componi põt. Et si componit' cũ eo ꝙ ẽ magis aptũ ꝺterminare: sic est oratio cõposita: si v̇o cõponit' cũ eo ꝙ est min⁹ aptũ ꝺterminare: sic ẽ diuisa. Et hȝ tres modos.

Primus modus ꝓuenit ex eo ꝙ aliqua dictio est potẽs ꝑdicari ꝺ tota cõpositiõe. Et fit fallacia ex eo ꝙ diuersimode cõponit' ⁊ diuidit'. Et si in sensu cõposito f'a est: fit fallacia cõpositiõis. Et si in sensu diuiso f'a ẽ. fit fallacia diuisionis. Et qꝛ in quocũqȝ mõ p̄t fieri fallacia cõpositionis ⁊ diuisionis: ideo simul ponem⁹ has fallacias vt magis pateant. Et de vtrisqȝ semper exempla ponemus formãdo paralogismos.

Exẽplũ de fallacia cõpositionis ſm hũc primũ. fit paralogismus h̃ mõ. Quꝺcũqȝ esse albũ est pol'e: illud põt eẽ album: ſȝ nigrũ pol'e ẽ eẽ albũ. ergo pol'e ẽ ꝙ nigrũ sit album.

℄ Rᵒ distinguẽda est bᵃ. qꝛ vel totũ illud dictũ: nigruȝ eẽ albũ sup'r^a alb⁹ modi pol'e: ⁊ sic est falsa: qꝛ sigt̃ ꝙ illa ꝓpositio est poña. nigrũ est albũ: ⁊ sic se'ꝯ falsa in sensu cõposito. vel sup' ꝓ pte sui. ita ꝙ mod⁹ mediat: ⁊ sic illa bᵃ est v̇a: qꝛ sigt̃ ꝙ illud ꝙ est nigrũ p̄t eẽ albũ. ⁊ est in sensu diuiso: ⁊ tunc debet inferi ꝯ in sensu diuiso: ergo nigrum possibile est esse album. ⁊ sic est vera.

℄ Exẽplum de fallacia diuisionis in hoc prĩo mõ. Quꝺcũqȝ esse nigrũ est impol'e illud nõ põt esse nigrũ. ſȝ album esse nigrũ est ĩpol'e. ergo album nõ põt esse nigrũ. Rᵒ. bᵃ distinguenda est qꝛ si totũ dictũ sup'respectu illius modi ĩpol'e vera est: ⁊ tunc oȝ inferi ꝯ in sensu cõposito: ergo impol'e est albũ esse nigrũ. Si v̇o modus mediat inter ptes dicti. bᵃ ẽ falsa i sensu diuiso: ⁊ tũc se'ꝯ f'a i sẽsu diso.

℄ Exẽpla pħi sũt pol'e est sedẽteȝ ambulare. Et pol'e est non scribentẽ scribẽ qꝛ nõ significãt idẽ: si diuidens quis dicat: vel cõponẽs. Nã si cõponẽs dicat. pol'e est nõ scribenteȝ scribere sigt̃ qm̃ hȝ potestateȝ vt nõ scribẽs scribat: ⁊ sic falsa est: qm̃ inquãtũ nõ scribẽs nõ hȝ ptãteȝ vt scribat. Si v̇o diuidens dicat illam: sigt̃ qm̃ hȝ ptãtẽ: qñ si scribat vt scribat. Adapta tu paralogismũ ꝑ pol'e i fallacia cõpositiõis. Et ꝑ impol'e in fallacia diuisionis.

℄ Secũdus modus fallacie cõpõnis ⁊ diuisionis fit rõne ꝯiunctiõis copulatiue vl' disiũctiue cõiungẽtis terminos ex eo ꝙ copulatũ vl' disiũctũ p̄t teneri collectiue vl' disiue. Exẽplũ rõne cõiũctiõis copulatiue ꝑ in fallacia cõpositiõis: palogism⁹ fit qcũqȝ nũs cõponit' ex duob⁹ ⁊ trib⁹ ẽ duo ⁊ tria. ſȝ qnqȝ nũs cõpõit' ex duobus ⁊ tribus. Rᵒ distinguẽda est aᵃ ⁊ bᵃ rõne illius note copulatiue: qꝛ si duo ⁊ tria teneantur collectiue. aᵃ v̇a ẽ. ⁊ bᵃ f'a si vero teneatur diuisiue. aᵃ est f'a. ⁊ bᵃ vera.

Exẽplũ in fallacia diuisionis paralogismus fit. Quecũqȝ sũt duo ⁊ tria sũt duo. qnqȝ sunt duo ⁊ tria: ergo quinqȝ sunt duo. Rᵒ distinguenda est aᵃ ⁊ bᵃ rõne note cõiũctionis: qꝛ si duo ⁊ tria teneãtur collectiue aᵃ f'a: ⁊ bᵃ vera si vero diuisiue maior vera ⁊ minor f'a: qꝛ nõ sequit' ꝯ.

Exẽpluȝ rõne cõiunctiõis disiũctiue. paralogismus fallacie diuisionis fit. Omne aial est rõnale vel irrõnale: ſȝ nõ oẽ aial est rõnale: ergo oẽ aial est irrõnale. Rᵒ maior est distinguenda: qꝛ si illa nota vel teneatur diuisiue falsa ẽ qꝛ sigt̃ ꝙ oẽ aial est rõnale: vel oẽ aial est irrõnale: ⁊ vtraqȝ pars est f'a. Et sub ista sũmit' minor: qꝛ seqt' ꝯ f'a. Si v̇o illa nota vel teneatur collectiue: sic maior est vera: ſȝ minor non recti sũmetur sub illa quare non sequitur ꝯ.

Exẽplum in fallacia cõpositiõis. Paralogismus fit qꝺ nõ est rõnale vel irrõnale: nõ est rõnale neqȝ irrõnale: ſȝ non oẽ aial est rõnale vel irrõnale: ergo aliqꝺ aial nõ est rõnale neqȝ irrõnale. Rᵒ distinguenda est minor: qꝛ si vel teneat' collectiue. f'a est: qm̃ opposita vera est. diuisiue v̇o sũpta v̇a ẽ ſȝ nõ recte sumit' sub maiori qꝛ nõ seqt' ꝯ ⁊c.

℄ Tertius modus huius fallacie ꝓuenit ex eo ꝙ vna dictio põt cõiungi diuersis dictionibus in vna oratiõe positis. Et qñ cõiũgit' cum illa aqua magis videt' diuidi fit fallacia diuisionis. Quando vero diuiditur ab illa: cũ qua magis videtur coniungi fit fallacia cõpositionis.

Exẽplũ de fallacia cõpositiõis. Paralogismus fit. Qui p̄t solum vnũ ferre põt plura ferre: ſȝ qui p̄t vnũ soluȝ ferre p̄t nisi vnũ ferre: ergo qui põt nisi vnũ ferre põt plura ferre. Rᵒ maior distinguenda est: qꝛ si illa determinatio solũ determinat li põt falsa est ⁊ cõposita: qꝛ sigt̃ ꝙ qui nõ põt ferre vnum cũ alijs põt ferre plura. vel põt determinare h̃ v̇bũ ferre: ⁊ sic ꝓpositio est v̇a: qꝛ sigt̃ ꝙ q p̄t ferre vnũ solũ ⁊ ferre pl'a p̄t pl'a ferre: ⁊ r̃e minor ñ sumit' sb maiori.

Exẽplũ de fallacia diuisionis. Quocũqȝ vidisti hũc ꝑcussum hoc percussuȝ est: sed oculo vidisti hũc percussuȝ: ergo oculo percussus est. Rᵒ maior distinguenda est: qꝛ ille abl'rs quocũqȝ p̄t determinare illud v̇bum vidisti: ⁊ sic ẽ diuisa. Et falsa. qꝛ sigt̃ cũ illo sensu visus quo vidisti hũc percussum: cũ illo ꝑcussum est. ꝙ est falsuȝ. Et põt' deter

minare illud pcussū cū quo videt magis cōponi.s. pcussum.sʒ sic est va: qꝛ sigt cum illa re cum qua vidisti hunc pcussum: cū illa re percussus est ⁊ tunc minor non sumitur sub ea. quare non sequitur conclusio.

¶ De fallacia accentus.

Fallacia accētus ꝓuenit ex eo ꝙ aliqua dictio diuersimode pronūciata diuersa significat. Et hʒ quattuor modos. Unꝰ modus est qn̄ vna dictio diuersimode ꝓfertur ſm accentum acutū. vel grauē vel circūflexū. Pro quo nota ꝙ accentus grauis est qui deprimit in fine. Acutus vͦ est qui acuitur in fine. Circūflexus vͦ ē q acuit ⁊ deprimit simul: vel qui incipit ab imo. ⁊ tendit i altum. Et finalr̄ tendit in imuʒ. Quare accentus cōsistit in eleuando vocē. vel in deprimendo: sicut cantus ⁊c.

¶ Paralogismus fit: quoscūqꝫ iustū est pendere iustū est pati penā iustos viros iustū est pēdere: ḡ iustos viros iustum est pati penaʒ. Rꝫ distinguēda est tam maior q̄ȝ minor ratione illius dictionis pendere: que pt ꝓferri accentu graui ⁊ accētu acuto. si proferrat accētu graui maior est falsa: qꝛ media syllaba longa est: si vͦ ꝓferrat accētu acuto: maior vera est ⁊ minor falsa: qꝛ media syllaba breuis est. quare non sequitur cōclusio.

Pendo do penam. dum pendeo suffero penas.
Pendeo suspensus sed iustus pendere fertur.

¶ Secūdus modus est. qn̄ vna dictio pt pronūciari cum eadem syllaba breui ⁊ longa. Parologismus fit. Omnis populus est arbor: multitudo gentiū est populus. ergo multitudo gentium est arbor.

¶ Rꝫ distinguēda ē tā aᵃ q̄ȝ bᵃ rōne illiꝰ dictiōis ppl's: qꝛ si pᵃ syllaba sit longa. tunc populus sigt quandā arborē: ⁊ sic maior ē vera. ⁊ minor falsa. Si vͦ pma syllaba breuis sit: tunc populus significat multitudinem gentium habitantem in vno loco. Et tunc maior est falsa ⁊ minor vera: quare non sequitur cōclusio.

¶ Tertius modus fit ſm ꝙ vna dictio pōt proferri aspere vel lene: aspere ꝓferri dr̄ qn̄ scribit cuʒ. h. lene vͦ qn̄ scribitur sine. h. Paralogismꝰ fit. Quicqd hamat hamo capit: bonū vinū amat. ergo bonuʒ vinū hamo capitur. Rꝫ distinguēda est maior ⁊ minor: qꝛ hoc verbum amo pōt scribi cuʒ. h. ⁊ sine. h. qn̄ scribitur cū h. sigt decipi: ⁊ qn̄ scribit sine. h. sigt diligere. Et ideo si scribitur amo cū h. maior est vera: ⁊ minor falsa. Si vero amo scribitur sine. h. maior est falsa: ⁊ minor vera est: quare nō sequit ꝯ.

¶ Quartus modus est quādo vna dictio pōt pronūciari vt vna. ⁊ vt plures. Parologismus fit: tu es qui es: sed quies est requies ḡ tu es requies Rꝫ maior distinguenda est: qꝛ quies pōt esse dictio vna: ⁊ pōt esse plures: si sit vna dictio maior est falsa: ⁊ minor vͣ: si vͦ sit plures maior est vͣ sed minor est falsa: quare non sequitur ⁊c.

Similis palogismus fit. Quicqd deus inite fecit coacte fecit: sed deus in vite fecit vinū: ergo deus vinum coacte fecit. Rꝫ maior distinguenda quia inuite potest esse due dictiones ⁊ potest esse vna dictio: si sit due dictiones sic maior est falsa ⁊ minor vͣ. Si vͦ sit vna dictio maior vͣ est. ⁊ mior fl'a ē: quare nō sequitur ⁊c.

¶ De fallacia figure dictionis.

Fallacia figure dictionis ꝓuenit ex eo ꝙ aliqua dictio est cōsimilis alteri: ⁊ ꝑpea credimus ꝙ habeat consimileʒ moduʒ significādi: quem non habet.

Et hʒ tres modos. primus est qn̄ masculinum accipit vt femininū: vel vt neutꝛ vel ecōtra: ⁊ ꝓuenit ex sili terminatiōe vnius dictionis cum alia. Paralogismus fit. Quecūqꝫ ſba est colorata albedine illa est alba: catillina est ſba colorata albedine: ḡ catillina est alba Rꝫ nō opʒ ꝙ q̄ sunt eiusdē terminatiōis sint eiusdē gn̄is.

¶ Secūdus modus ꝓuenit ex eo ꝙ dictio vnius p̄nti mutatur in dictionem alterius p̄nti quantum ad modum significandi vel quādo dictio vnius p̄nti mutatur in aliā dictionē eiusdeʒ p̄nti. Exemplum primi. Paralogismus fit. Quicqd emisti comedisti. carnes crudas emisti. ḡ carnes crudas comedisti. Rꝫ nō valet: qꝛ mutat qd in quale naʒ in maiori qcqd emisti dicit ſbam. ⁊ in minori carnes crudas dicit qualitatem: quare non valet.

Exēm scdi. Quotcūqꝫ digitos olim habuisti nūc habes: sʒ paruos digitos habuisti: ḡ nūc puos digitos hēs. Rꝫ nō valet qꝛ mutatur quantū discretum in quātum ꝯtinuuʒ.

¶ Tertiꝰ modus ꝓuenit ex eo ꝙ quale' qd mutat in h aliqd. s. ſbe: vel ecōuerso. Paralogismꝰ fit: si sor. ē hō: ⁊ hō est spēs: ergo sor. ē spēs. Rꝫ non valet: quia mutat quale quid in hoc aliqd. Similr̄ palogismus fit. sor. dr̄t a platone: plato est homo: ḡ sor. dr̄t ab homine. Rꝫ non valet: qꝛ mutatur h aliquid in quale quid.

¶ Fallacia accidētis ꝓuenit ex eo ꝙ aliquid assignat similr̄ inesse accidēti: ⁊ rei subiecte vel econuerso: ac si essent totaliter idem. Et habet tres species vel modos.

¶ Primus modus est qn̄ proceditur a re subiecta ad accidens. vel econuerso. Exēplū primi. paralogismus fit: tu cognoscis coriscum: coriscus est veniens: igitur tu cognoscis venientem. Rꝫ non valet: qꝛ non oportet ꝙ si cognosco ſbm. ꝙ cognoscaʒ quod accidit ei.

Exemplū secūdi. paralogismus fit: tu scis h esse albuʒ: ⁊ h est sortes ḡ tu scis hunc esse sortē. Rꝫ nō valet: qꝛ nō oʒ ꝙ si cognoscis accidens. ꝙ cognoscas ſbm cui accidit.

¶ Secūdus modus est: qn̄ ꝓcedit a superiori ad inferiuꝫ vel econuerso. Exēplū primi. paralogismus fit hō ē aial: aial est genꝰ ḡ hō est genus. Exēplū scdi. paralogismus fit. ꝓprietas trianguli est habere tres angulos equales duobꝰ rectis: sed triāgulus est figura igitur ꝓprietas figure est habere tres angulos eq̄les duobꝰ. Nō vʒ quia nō qcqd inest superiori inest inferiori nec econtra.

¶ Tertius modus ē qn̄ ꝓceditur a spē ad ꝓpꝛuʒ. vl' eꝯ. Exēplū primi. paralogismus fit hō est risibile. risibile est propriū ḡ hō est ꝓpꝛiū. Exēplū scdi. palogismus fit risibile ē hō hō ē spēs: ergo risibile ē spēs: nō vʒ. qꝛ. non qcquid inest speciei inest scdo. nec econuerso.

¶ De fallacia ſm quid ⁊ simpliciter.

Fallacia ſm quid ⁊ simplr̄ est deceptio ꝓueniens ex eo ꝙ credimus dictum ſm quid ⁊ simplr̄ esse idem. Et habet quinqꝫ modos.

¶ Primus modus fit ex eo ꝙ dictū hʒ qd est corrūpēs. vl' hʒ oppositiōeʒ ad id cui additur. Exēplū primi. paralogismus fit iste est homo mortuus: ergo iste est hō. Exēplū secūdi. paralogismꝰ fit iste est bonus latro: ḡ iste est bonus. Silr̄ iste mēdax dicit verū se dicēdo mendaceʒ ḡ iste mendax dicit verum.

¶ Secūdus modus fit qn̄ determinatio ꝑtinet ad actum aie. i. est amplius paralogismus fit. cesar est opinabilis ergo cesar est. Similr̄ dicēdo cesar est in memoria hoiuʒ ergo cesar ē. Simliter tu habes in voluntate tua felicitatem: ergo tu habes felicitatem.

¶ Tertius modus est: qn̄ determinatio sigt aliquid eē in potentia. Paralogismꝰ fit. ouuʒ ē al' in poᵃ. ḡ ouuʒ ē al.

¶ Quartus modus est qn̄ determinatio est ſm ꝑtē. Exēpluʒ: paralogismus fit: iste ethiops est albus ſm dētes: ḡ iste ethiops est albus. non valet a pte ad totum.

¶ 5ᵘˢ modꝰ ē qn̄ determiatio addita facit stat mālr̄. Exēm palogismꝰ fit. Iste sapiēs vult admittere malum: ḡ iste sapiēs vult malū. Silr̄ iste fur vult sumere bonū. ergo iste fur vult bonū. Rꝫ nō valet qꝛ a dicto māli. ad dcm̄ formaliter sumptum non valet arᵐ.

¶ De fallacia elenci.

F allacia ignorantie elenci est deceptio proueniens ex eo q̄ nõ obseruantur ꝯdictiões reqsite ad ꝯdictionem:ut qr nõ ad idem. vł ƀm idẽ vel silr̄ vel in eodem tpe:que sũt qttuor cõditiones reqsite ad verã ꝯdictionẽ. Et dĩ fallacia ignorantie elenci:qr elencus est syllogismus cõtradictionis. Et contradictio debet habere has quattuor conditiones. Et ideo sunt quattuor modi istius fallacie.

¶ Primus modus peccat cõtra illam pticulam ad idẽ paralogismus fit. ƀ est duplum ab ƀ. ⁊ nõ ẽ duplũ ad illum demonstrando aliuꝫ. ergo ƀ est duplũ ⁊ nõ duplũ. nõ vꝫ.

¶ Secũdus modus peccat ꝯ illam pticulam ƀꝫ ideꝫ. Paralogismus fit. ƀ est duplũ ad ƀ ƀm longitudinem. ⁊ nõ est duplum ad illud ƀm latitudinem: ergo ƀ est duplum ⁊ non duplum. non vꝫ.

¶ Tertius modus peccat ꝯ illam pticulam similr̄. paralogismus fit: celũ mouetur circulariter. nõ mouet̃ sursuꝫ neq̃ deorsum. ergo celum mouetur ⁊ nõ mouet̃. nõ vꝫ.

¶ Quartus modus peccat ꝯ illaꝫ particulã in eodẽ tpe. paralogismus fit ista domus ẽ clausa nũc. ⁊ nõ erit clausa post nũc. ergo erit clausa ⁊ nõ clausa non valet ⁊c.

¶ De fallacia petitionis principij.

P etitio principij est petitio cõcessionis pn̄cipalis ꝓpositi qd̃ debet probari sub alio vocabulo. Et ideo fallacia petitionis pn̄cipij est deceptio proueniens ex eo q̄ accipit aliquid pro medio q̄ non est magis notum: q̄ꝫ q̄ cõcluditur in cõclusione. Et hꝫ qttuor modos.

¶ Primus modus est qñ accipit̃ diffinitio minus nota ad probandũ diffinituꝫ: ⁊ ƀ est in accidẽtalibus. Aut econuerso qñ accipitur diffinitũ minus notũ ad probãdũ diffinitionem ⁊ ƀ in substãtialibus. Exẽm primi. paralogismus fit arguẽdo sic aial rõnale currit ꝫ hõ currit. Exemplũ secũdi paralogismus fit. sic arguẽdo hõ est sba. ergo aial rõnale est sba: non vꝫ. qr in substãtialibus diffinitio notior est q̄ꝫ diffinitum. In accidẽtalibus vero econtra diffinitum est magis notum q̄ꝫ diffinitio ⁊c.

¶ Secũdus modus est qñ petit̃ vl'e ad probationẽ sui pticularis. s. si procedat̃ in terminis accñtalibus aut ecõuerso. si petunt̃ oia particularia ad probationẽ vl'is. s. si procedatur in terminis sbalibus. Exẽplũ primi paralogismus fit. Omniũ oppositorũ eadem est disciplina ergo oium ꝯriorum eadem est disciplina. Exẽplũ secũdi oiuꝫ ꝯriorũ eadem est disciplina ⁊ omniuꝫ priuatiue oppositorum eadem est disciplina ⁊ sic de aliis. ꝫ oium oppositorum eadem est disciplina. Nota q̄ istud secũduꝫ exemplum non est recte datum: qr est i terminis accidẽtalib⁹.

¶ Tertius modus est. qñ petit̃ cõiunctim: q̄ dꝫ pbari diuisim vel ecõuerso vt. si debes probare q̄ medicina est scia sanorũ ⁊ egroruꝫ ⁊ sumeret̃ diuisim: q̄ medicina est scia sanorum: ⁊ medicina est scientia egrorũ. ergo medicina est scientia sanorum ⁊ egrorum: vel econuerso arguẽdo.

¶ Quartus modus est quãdo petitur vnum rl'm ad probãdũ alt'i⁹ palogism⁹ fit. plo ẽ fili⁹ sortĳ ꝫ sor. ẽ pr̄ plonis.

¶ De fallacia cõsequentis.

F allacia cõseq̄ntis est deceptio proueniẽs ex eo q̄ credimus q̄ sit idem precise añs ⁊ ꝯñs. cũ nõ sit. Et credimus q̄ sicut ꝯñs sequitur ad añs: sic sequatur econuerso. Et q̄ sicut ex opᵒ cõseq̄ntis sequitur opᵐ antecedentis: ita econuerso sequat̃. Et habet duos modos.

¶ Primus modus est. qñ at̃ a positione ꝯñtis ad positionem antecedẽtis. Paralogismus fit si tu es asinus. tu es aial: sed tu es aial: igit̃ tu es asinus. Similiter fit hic modus qñ at̃ a põne magis cõis ad põnem minus cõis.

¶ Secũdus modus fit: qñ at̃ a destructione añtis ad destructionem cõseq̄ntis. paralogism⁹ fit: si hõ currit. aial currit: sed nullus homo currit. ꝫ nullum aial currit.

¶ De fallacia ƀm non cãm vt cãm.

F allacia ƀm non cãꝫ vt causaꝫ est deceptio proueniens ex eo q̄ inter pmissas sumitur aliquid pro causa illius cõclusionis: q̄ nõ est causa. Et habet vnum modum.

¶ Exemplũ huius. Credis tu q̄ aia ⁊ vita sint idem. Si dĩ q̄ sic: cõtra arguit̃ qr mors ⁊ vita sunt ꝯria: generatio ⁊ corruptio sũt ꝯria: sed mori est corrumpi: igitur viuere ẽ gñari: ꝯ est falsa: ꝫ aliqua pmissaꝝ: nõ illa que dicit mors ⁊ vita sũt ꝯria. ⁊ gño ⁊ corruptio sũt ꝯria: ergo illa est falsa. aia ⁊ vita sunt ideꝫ. ergo male cõcessisti. Rn̄ dĩ q̄ illa est falsa. mors ⁊ vita sũt ꝯria. ⁊ tu accipis q̄ sint ꝯria qd̃ tu accipis ꝓ causa id qd̃ nõ ẽ cã ⁊c.

¶ De fallacia ƀm plures interrogatiões vt vnam.

F allacia ƀm plures interrogationes ꝓuenit ex eo q̄ aliqs interrogat orõnem que est plures ac si eẽt vna: ⁊ nõ plures. Et habet duos modos.

¶ Primus modus ꝓuenit qñ pdicãt̃ pl'a de pluribus. vel plura de vno vel vnũ de pluribus in singulari numero. paralogismus fit: credis tu q̄ tu sis hõ ⁊ asinus si dicis sic. ergo tu es asinus: si dicis q̄ non: ergo tu non es hõ. Rn̄ non valet qr neg⁹ negat cõiunctim ⁊ nõ diuisim. Silr̄ palogismus fit. credis tu q̄ ethiops sit hõ albus: si dĩ q̄ sic. ꝫ ethiops est alb⁹. si dĩ q̄ nõ. ꝫ ethiops non est hõ. Rn̄ non valet pp idem. sed dꝫ negari: aut distingui. qr illa iterrogatio est propositio duplex.

¶ Secundus modus prouenit ex eo q̄ pdicantur plura de pluribus vel plura de vno vel vnum de plurib⁹ i pl'ari numero. Paralogismus fit credis tu q̄ mel ⁊ fel sint dulcia. si dicitur q̄ sic. ergo fel est dulce. Si dĩ q̄ non. ergo mel nõ ẽ dulce. Rn̄ dĩ q̄ n̄ seq̄t̃ qr nõ neget̃ nisi ꝯiũcti.

¶ Nota q̄ in oibus interrogationib⁹ que sunt plures nõ dꝫ dari vna Rn̄: sed plures ad euitãdum apparentem redargutionem: lꝫ possit dari vna Rn̄ negatiua. Ad vnam vo interrogationẽ. s. que est vnius simplicis ꝓpositionis vna Rn̄ debet dari pꝫ p phm 2ᵒ pih'er. dicente interrogatio oyᵃᶜᵉ est responsionis petitio. vel propositionis. s. iterrogate. vel alterius ꝯdictionis: q̄ dĩ ꝯ eos: qui ad oẽm ꝓpõnem interrogatam volunt sp̄ respondere per distinctionem: ⁊c. ⁊ sic est finis modorum syllogismi litigiosi. Et vt isti modi menti mandari possint: feci hos versus i iuuentute mea cum legerem bononie publice.

¶ Arbor ego ⁊ socie quas si quis discere certat.
Fallaces poterit exuperare locos.
Eque. vel amphi. compos diui. accenq̃ figura.
Accidit vt quid elence petis con. causa vel inter.
¶ Equiuocum paris ẽ prius altera. tertia tempus
Amphibol eẽ paris. prius altera. tertia casus.
Pone modum prima est. vel ⁊ altera. tertia multis.
Est grauis accentus. breuis. asper ⁊ vnaq̃ plures.
Si genus. ƀ aliquid mutet. vel quale figura.
Si quid sub recto accidit aut generi proprieq̃
Destrue mente potens partem simpliciter hale
Fit ad idem per idem pariter vt elencus eodem
Dis. cõmune petit cõiunctum siue relatum.
Destruit ƀ primum componit ⁊ ille secundum.
Non causam ponit̃ qui causam reddere nescit
Una sit ⁊ plures: vel sunt questio plures.

¶ De syll'o demonstratiuo.

D e syllogismo demõstratiuo mõ dĩcꝫ est. Et quattuor pn̄cipalr̄ tangẽda sunt. primo qd est syll'o demõstratiu⁹ siue ꝯmfatiuo q̄ idẽ

est. scdo que sunt pn^ciua. 3° que sunt ꝓprietates. 4° que sunt eius ptes subiectiue: sed añq̄ ad pncipale intentuz veniam⁹ opz aliq̄ pmitte̅. p^rio quõ fiat scia in nobis. q2 ex p̄exñti cogñe: vt remoueat̃ opio platonis di^{cn}ꝙ scia ē inata nobis. 2° oportet premittere fundamentum. ex q̃ soluuntur rationes platonis.

¶ Dz^m ad pmũ 1^c ꝓbat doctrinã itellectiuã fieri ex p̄exñti cognitione. primo inductiue sic. mathe^ce scie fiunt ex preexñti cognitione. ꝛ vnaqueq3 aliaꝝ artiũ: simil^r ꝛ dya/letice õzones: que procedunt ꝑ syll'os: ꝛ iductionẽ faciũt doctrinaz ex prius notis. naz que procedunt ꝑ syll'os faciunt doctrinaz ex premissis prius notis. ꝛ q̃ ꝓcedũt per inductionez faciunt doctrinaz ɔ̃nis ex singularibus pri⁹ notis. sil^r rhetorice persuadẽt per exẽpla q̃ sunt eis inductio ꝛ per entime^{ta} que sunt eis syll'os. 2° probat idẽ de p̄/cognitionibus quoꝝdã que presupponũtur añ ɔ̃nem. nam dup^x est p̄cognitio. s. quid ē. ꝛ q2 ē: precognitio q2 est habetur de dignitate. ꝛ sil^r de q̃z pn^o demonstrationis. precognitio quid est habet̃ de passione añ demr̃onẽ. ꝛ de subiecto hz vtraq3 p̄cognitio: ꝛ qd est. ꝛ q2 est añ demr̃a/tionẽ: põt ergo sic ꝓbari ɔ̃. Noti^a ɔ̃nis fit ex his q̃ p̄sup/ponũtur añ demr̃ationẽ: sed p̄cognitio q2 est dignitatis ꝛ quid est passionis: ꝛ quid est ꝛ q2 est sibi presupponũt̃ añ demr̃ationẽ. g̃ noti^a ɔ̃nis fit ex istis p̄cognitionibus.

¶ Dz^m ad scdm. s. fundamẽtũ. quo soluunt̃ rõnes platonis Intendit ꝙ ɔ̃ añ demr̃ationẽ vel syll'm est aliquo mõ sci/ta: ꝛ aliquo modo non q2 ꝙ nesciuit simp^r. i. i ꝓpria for/ma: h̄ aliquo mõ scit. s. i vli: vt ꝙ h̄ 3^{lus} hz duos rectos añ syll'm sic qdẽ scit. s. in vli. sciẽdo ꝙ ois 3^{lus} hz duos rectos sic ãt nescit. s. in propria forma. Si vo nõ sic dicat̃ ɔtiget ambiguitas mẽnonis. i. scripta in libro mẽnonis. qd aut nõ discet aut q̃ nouit. Et addit neq3 dõm est ad illã dubitationẽ sicut qdaz. qui conãt̃ soluẽ nũqd sciuisti oẽz dualitatez esse parẽ. dicẽte ãt. i. ɔcedẽte attulerunt quãdam dualitatẽ quã nõ eẽ opinat̃. s. abscõsaz ꝛ inferebãt ergo tu scis hãc esse parẽ. Soluũt nõ cognoscere oẽm dualitatẽ eẽ parẽ: s3 solũ quã sciũt ꝙ dualitas sit. ɔ̃ Arguit phs q2 sciũt illã ꝓpõnẽ vlẽm eo mõ: quo acceperũt ꝑ demõ/strationẽz s3 acceperũt simpliciter de oi ꝛ nõ cũ ɔditione aliq̃. ergo simpl^r sciunt. Qr̃ al^r soluẽdũ est dicens. Sed nihil prohibet vt opinoz sic qdẽ scire. s. in vli ꝙ quis adiscit. ꝛ sic scire est ignorare: incõueniẽs. n. nõ est. si scit q̃dõ mõ ꝙ adiscit: s3 si h̄ mõ scit i quã^m adiscit hñ icõueniẽs ẽ:

¶ Circa primaz ptẽ est difficultas: vtrũ ꝑ doctrinaz intel/lectiuã itelligat̃ solũ noti^a ɔ̃nis: vt dixit lincõ. aut inte^e ois noti^a ite^{lis} cõplexa: vt dixit themi⁹. ɔ̃ primũ ar̃. q2 h̄ nõ cõ/sonat dicto phi in fine secũdi poste. cum dicit. Si notitia pn^u nõ est innata s3 acquisita: necesse est fieri ex preexñti cogñe: sicut in demr̃one dictũ est. ɔ̃ 2^m ar̃. q2 de eo intẽdit ꝙ ꝓbat: s3 ꝓbat hic solũ d noti^a ɔ̃nis. g̃ d illa solũ itẽdit.

¶ R^e ꝙ lincõ. dz ꝙ de eo solũ intẽdit ꝙ ꝓbat Ad ar^m vo ɔ̃. dz ꝙ phs in fine s^l hui⁹ nõ plus vult n^{si} ꝙ noti^a pncipioꝝ fiat ex preexñti cognitione: sicut in primo de demr̃atione dictũ est: nõ tñ dicit notitiã pncipioꝝ doctrinã dici.

Pro themistio dz ꝙ ꝓbare notitiaz ɔ̃nis fieri ex preexñti cognitione pertinet ad primũ librũ vbi agit̃ de demr̃one q2 illa gñat sciam ɔ̃nis ex pmissis: sed probare notitiam pncipioꝝ fieri ex p̄exñti cognitione ptinet ad scdm librũ in quo agit̃ de pncipijs quõ nota fiant. Et ideo non valz q2 probat hic solum de notitia conclusionis fieri sic. igi/tur non intendit de alio.

¶ Circa secũdaz ptem est difficultas: vtrũ fũdamẽtũ phi sit ɔueniens pro soluẽdis rõnibus platonis. s. ꝙ ɔ̃ añ de/mõstrationẽ est scita in vli ꝛ non in pticulari. Et ar̃ ꝙ nõ q2 vna rõ platonis s̃m themi^{um} fuit h̄. necesse est qui inq/rit ꝙ ingrat ꝙ ignorat: sed inquirẽdo ꝙ ignorat: si occur/rit ꝙ inquirit non cognoscet illũ. igit̃ frust^a inquirit. R^e phs ꝙ qui inquirit. scit in vli illud ꝛ ignorat in pticulari Et pz ꝙ rõ non est soluta: q2 plato loqtur soluz de scire i pticulari: q2 si inquirẽdo ignorat in pticulari si occurrit illud non cognoscet: q2 frust^a inquirit. Alia rõ fuit i q di/scit: aut prius sciuit: aut non si prius sciuit: suum scire de nouo ẽ reminisci. ꝛ si nõ sciuit prius: igit̃ ignorat illud: q2 si occurrit illud. non cognoscet R^e phs ꝙ sciuit in vli: ꝛ si in pticulari: q2 si ignorat in pticulari: nesciet illud.

R^e dz ꝙ fundamẽtum phi est. vt possit inuestigare illud ꝙ ignorat in pticulari. q2 si inte^{lus} non sciret aliq^r illud: non posset moueri ad inuestigãdũ illud: q2 volũtas debẽs i/perare inte^{lui} non fertur in incognitum. Et ideo cadit alia difficultas quõ vel ex qbus oz inuestigare. Et dz ꝙ ex locis thopicis: qui sunt decẽ ꝛ octo in gñe: de qbus supra dictũ est. Exe^m de seruo fugitiuo cognoscẽdo ꝓprietates eius q̃ sunt. ꝙ mẽdax est: ꝛ instabilis. ꝛ suspitiosuz i si de aliquo verificent̃: ille erit seruus fugitiu⁹. Ad rõnes platonis R^e cum dicit. si inquirẽdo ignorat ꝛ si occurrit. non cognoscet illud: dicit̃ ꝙ q̃zdiu ignorat. non cognoscet i s3 qñ inuestigatũ e^c ꝙ q̃rit. cognoscet illud: quare ꝛc.

¶ Oportet pmittere diffõnez ipsius scire per cãs suas: vt de mõ diffiniri possit ꝑ easdẽ. Et dicit tria. P^rio dicit qd est scire. dicẽs. Scire opinamur vnũquodq3 simpl^r ꝛ nõ sophistico mõ: ꝙ est s̃m accidens. cum arbitramur cognoscere cãz ꝓp quã res ẽ. ꝛ qm̃ illi⁹ ẽ cã: ꝛ ñ ɔtigit al^r se hẽ.

Pro cuius declaratione dixit themistius. Scire est cũ cre/dimus tenere cãm. a q̃ res hz vt sit. ꝛ que cã illius eẽ co/gnoscitur. Nec putam⁹ illud al^r eẽ posse ac sit. lincõ. vo dixit. Scia maxie propria est cõprehẽsio eius ꝙ incõmutabile est. per cõprehẽsionẽ ei⁹ a q̃ hz eẽ incõmutabile. h̄ ẽ ꝑ cõphẽsionẽ cãe incõmutabilis i eẽndo ꝛ i causando.

¶ Nos ãt dicimus ꝙ in hac distinctiõe sunt tres pticule. p^a est cognoscere cãm ꝓp quã res est. i. ꝓpriaz. ꝛ ꝑ hanc dñr o scire ꝑ cãm remotã: q2 cã ꝓpria est qua posita ponitur effectus: ꝛ qua remota remouet̃: non sic est causa remo/ta: q2 illa posita non ponit̃ effectus. 2ª particula est qm̃ illius est cã. i. ꝛ cognoscere ꝙ est cã illius: q2 sic refertur cã in effectum cuius est causa: ꝛ per hãc pticulã dñr scire simpl^r a scire ꝑ effectum: q2 lz i scire per effectuz. s. in demr̃atione q2 cognoscat̃ cã ꝓp quã res est: non tñ refert̃ cã in effectũ: sed eɔ̃ effectus in cãm. 3^a vo pticula est ꝛ ꝙ nõ cõtingit al^r se hẽ. i. ꝛ cognoscere ꝙ illa cã est necessaria nõ solũ in essendo sed in cãndo: ꝛ ꝑ hanc dñr a cã nãli ꝑ quã demõstrat scia nãlis: q̃ potest impediri in cãndo: ideo nõ est nec̃ia. Et ꝑ hanc pticulã dat intelligere ꝙ res q̃ scitur est necessaria: q2 res qñ ẽ non scitur ꝑ cãm necessariam.

¶ Scdo probat ꝙ scire sit hui⁹ ꝑ cõem oium opionez: q2 tã nescientes q̃z sciẽtes dicũt scire eẽ hmõi: sed dñt i h̄. q2 nesciẽtes cũ h̄ ꝙ arbitrant̃ scire: nesciũt: s3 sciẽtes ar/bitrant̃ scire ꝛ sciũt. Et nota ꝙ sicut diffiniuit scire ꝑ cõez hoium opinionẽ dcdo. Scire aũt simpl^r opinamur. cum arbitramur cognoscere cãm ꝓp quã res est. Sic ẽt ꝓbat ꝑ cõem hoium opionẽ. S3 cã huius q2 sic diffiniuit ꝛ sic probauit est: q2 ad logicum nõ ptinet diffinire scire: cum scire sit pma intentio. Et ad logicũ non pertinet diffinire nisi secũdas intentiones.

¶ Tertio excludit a scire alios modos sciendi dicens. Si aũt est alius modus sciẽdi q̃z scire simpl^r. posterius dicemus: nũc aũt loquimur de eo scire ꝙ est intelligere ꝑ demr̃ationez: demr̃ationẽ ãt dico syll'm apoteticũ. i. facientem scire: ꝛ per h̄ innuit modos sciẽdi ꝑ demr̃ationez q2 sunt duo. vnus per effectũ: ꝛ alius ꝑ cãm remotã.

Et si q̃ratur q2 diffiniẽdo scire magis dicit. ꝙ scire est co/gnoscere cãm ꝓp quã res est. ꝛ qm̃ illius est cã q̃z dicere. scire est cognoscere rem ꝑ cãm. cũ h̄ sit idẽptica diffinitio

q2 scire est cognoscere rē: ⁊ ille sit cāis: qm̄ scire ē pp co/
gnoscere cām: dr̄ q̄ hoc fecit: q2 magis est ad ꝓpositum
demr̄ationis: qm̄ demr̄atio facit prius cognoscere causā
in pᵃ ꝓpōne maiori. deide referre cām in effectū ī minori.

¶ Circa diffōnē scire cadit difficultas: q2 cū diffō demr̄a
tionis inferaẜ ex diffōne scire vt pꝫ p pħm dicentem. Si
igiẜ est scire vt posuimus: necesse est demr̄atiuam sciam
esse ex veris primis: sed demr̄o est ex cāis ꝓprijs ⁊ in/
demr̄abilibꝰ. vt pꝫ per oēs expositores. ḡ oportet q̄ ista
appareāt in diffōne scire. q̄ non videtur.

¶ Rꝫ° dr̄ q̄ p cām pp quā res est. ⁊ nō ꝯtingit alr̄ se habe/
re. hr̄ q̄ est cā ꝓpria indemr̄abilis. declaro q̄ sit cā ꝓpria
declaratū est: q̄ sit indemr̄abilis. declaro. q2 aut talis cā
ꝓpa est demr̄abilis: aut indemr̄abilis. si idemr̄abilis hēo
intētū: si v̄o demr̄abilis sit. nō cognosciẜ talis cā. nisi sit
demr̄ata. donec deueniaẜ ad cām p̄mā indemr̄abilē. q̄re
cū cognoscamus cām pp quā res est: nec̄e est q̄ ille sit ide
mōstrabilis aut formalr̄ aut v̄tualr̄. s. q2 sit demr̄ata vsq₃
ad p̄mā cām. Et sic ēt demr̄o est ex cāis idemr̄abilibꝰ for
malr̄ vel v̄tualr̄. sicut pꝫ ex diffōne demr̄onis data prio
thopicorū. vbi dicitur demr̄o ē ex veris ꝓpis aut ex his
que per ea fidem sumpserunt.

Cōtra arguet q̄s: q2 p̄mo thopicoꝝ videẜ poni d̄ıa inter
demr̄ationē q̄ ē ex primis. i. indemr̄abilibꝰ: ⁊ inter illam q̄
est ex illis q̄ p ea fidem sumpserūt: qm̄ pᵃ est pfectiᵐᵃ fa/
ciens magis scire: sed hic diffiniẜ pfectiᵐᵃ demōstratio: ḡ
debet esse ex indemr̄abilibus formalr̄ ⁊ ꝯñter diffō sci/
re oꝫ esse p cām indemr̄abilem formalr̄. Rꝫ° tu.

¶ Premissa diffōe scire ex illa infert diffōnē d̄mōstratiōis
Ideo dicit. Si igiẜ est scire vt posuimꝰ: necesse est demr̄a
tiuam sciam. i. demr̄onē eē ex veris primis immeᵗⁱˢ prio
ribus notioribusq₃ cāis ꝯnis. In hac diffōne sunt tres p/
ticule ſm themistiū. ⁊ cōmē. pᵃ est ex veris. 2ᵃ ex primis
imediatis. 3ᵃ ex cāis priorib⁹ notioribusq₃. ſꝫ nos sūt 4ᵒʳ
pticule. pᵃ ex veris scd̄a ex primis. i. proprijs. sic expo
nit pħs infra. 3ᵃ ex imediatis. i. ex indemr̄abilibus. 4ᵃ ex
cāis prioribus ⁊ notioribus. Et hoc discutietur infra.

¶ Secūdo infert h̄ corᵐ ex diffōne. Sic. n. erūt p̄nᵃ ꝓpria
ei q̄ demr̄at. Et dicūt themisti⁹ ⁊ cōmē. q̄ seq̄ẜ h̄ ex cāis
prioribus ⁊ notiorib⁹. s. ꝓportionatis. Nota q̄ reddunt
isti hanc pticulaꝫ ꝓportionatis. Et ſm nr̄m modū inferẜ
ex primis. i. ex proprijs. Ex illo. n. sequitur q̄ principia
erunt propria ei q̄ demōstratur.

¶ Tertio declaranẜ pticule. prio ex veris est. q2 q̄ non est
veꝝ. non sciẜ ſꝫ veꝝ non sciẜ nisi ex veris ergo demostra
tio est ex veris. scd̄o q̄ sit ex primis imeᵗⁱˢ. i. ex indemr̄a/
bilibus pꝫ. q2 nō sciet nō hn̄s demr̄ationē eoꝝ quoruꝫ
est demōstratio. 3ᵒ declarat q̄ sit ex cāis prioribus ⁊ no/
tioribus: ex cāis qdem est. qm̄ tunc scimus cū cās cogno
scimus ⁊ prioribus qdem erit. si vere cāe sunt. Et ex no/
tioribus: erit. non solū altero mō intelligēdi ſꝫ nesciendo
qm̄ sunt. i. non solū in cognoscēdo. sed in essendo.

Et pp h̄ q̄ subdit. q̄ priora ⁊ notiora dupl̄r dicunẜ. q2 aliō
est prius nā. ⁊ aliud prius quo ad nos. Et silr̄ aliō est nā
notū aliud quo ad nos. Ad nos priora ⁊ notiora sūt p/
xima sensui. vt singularia. simpl̄r aūt. i. ſm nām priora ⁊
notiora sunt. que sunt longiora a sensu vt vl̄ia. ⁊ opponū
tur h̄ adinuiceꝫ. s. singularia ⁊ vl̄ia. Et subdit ex primis
aūt idem est q̄ ex proprijs p̄ncipijs. idē. n. dico pᵐ ⁊ p̄nᵐ.

¶ Difficultas cadit hic p̄mo cīrca id qd̄ dicit. Ex primis āt
idem est q̄ ex proprijs p̄ncipijs. q2 si prima iportāt p̄nci/
pia propria. videẜ q̄ ille due pticule posite in diffōne de/
mostrationis. s. primis ⁊ imediatis nō sit vna pticula. vt
dixit themistius ⁊ cōmē. qui dixerunt ex primis ⁊ ime/
diatis. i. ex indemōstrabilibus.

Item si esset vna pticula primis ⁊ imediatis nō eēt in diffi
nitione demostrationis aliqua particula que ostēderet
demostrationeꝫ esse ex proprijs p̄ncipijs. pꝫ q2 nō p pti/
culam veris. nec per illā ex indemōstrabilibus nec per
illam causis prioribus ⁊ notioribus.

In ꝯtrium aūt q2 dicit pħs ibi. idem. n. dico primū ⁊ princi/
piū: mō si idē sit pᵐ ⁊ p̄nᵐ: pꝫ q̄ p̄mū n̄ iportat p̄nᵐ ꝓpriū.

Itē infra cū tractat de ꝓprietatib⁹ demr̄ationis dicit opi/
namur. n. scire cū ex primis ⁊ veris ꝓcedimus: ſꝫ non est
scire h̄. sed opꝫ ex ꝓprijs p̄ncipijs procedere.

¶ Rꝫ° dr̄ q̄ primū pōt accipi dupl̄r vno mō ꝓ principio in/
demonstrabili. ⁊ sic accipiẜ a pħo in thopicis cuꝫ diffinit
demōstrationē prio thopicoꝝ. dū dicit demōstratio ē ex
primis veris. i. ex idemōstrabilibus. aut ex his que p ea
fidem sumpserunt: ⁊ sic ſm themistiū sumiẜ in diffōe de
monstrationis. cū dicit. demōstratio est ex veris primis
imediatis. i. ex p̄ncipijs indemōstrabilibus. Et sic dicen/
do opꝫ supplere in diffōne demōstratiōis. cū dicit causis
s. ꝓportionatis. Et tūc ad argᵐ factū ꝯ ipsuꝫ qn̄ dicit. Ex
primis āt idem est q̄ ex proprijs p̄ncipijs. intendit q̄ eē
ex primis sic. s. mō dicto est esse ex proprijs principijs.

Alioᵒ accipiẜ pᵐ ꝓ proprio. sicut infra cuꝫ declarat q̄ vl̄e
dr̄ inesse ſm q̄ ipsum: qn̄ in quolibet ⁊ primo inest: tunc
prio inesse est proprie inesse q2 non p aliud: ⁊ sic accipien
do primū ꝓ ꝓprio p̄ncipio. non opꝫ supplere aliqd indif
finitione demōstrationis. Ad argᵐ ꝯ nos. si sit idē p̄mū ⁊
p̄nᵐ. igiẜ pᵐ nō importat p̄nᵐ ꝓpriuꝫ. dr̄ q̄ sunt ideꝫ sicut
hō ⁊ aial sunt idem. sed nō adequate. Ampli⁹ apparet
manifeste q̄ primū aliqn̄ accipitur ꝓ p̄nᵒ proprio. q2 cuꝫ
pħs distinguit inter demōstrationē quid ⁊ q2 in eadem
scia: dicit q̄ dr̄ q2 scia q̄ ē pp qd sit ſm p̄mā cāꝫ. i. scd̄aꝫ.

Et 3ᵒ mō accipitur primum vt conuertitur cū principio. iu
xta illud pħi: idem. n. dico primum ⁊ principium.

¶ Diffinit p̄nᵐ demōstrationis. dicēs. p̄nᵐ demr̄onis est ꝓ
positio imeᵗᵃ. Immeᵗᵃ aūt ꝓpō est qua non est altera prior
ꝓpō aūt est enūtiationis altera pars vnū de vno signs.
Dyalec. āt est quālibꝫ ptem accipiens. Demōstratiua āt
alterā determinate q̄ veꝝ est. Enūciatio aūt ꝯdictiōis ē
quālibet ptē. Cōtradictio aūt est oppō cui⁹ nō est mediū
ſm se. pars autēꝫ cōtradictiōis q̄ ē aliquid de aliquo af/
firmatio est. Que v̄o aliquid ab aliquo negatio est.

¶ Secūdo diuidit imediatū p̄nᵐ in pōneꝫ ⁊ dignitatem: q̄
maxima ꝓpositio dr̄. Et diffinit vtrāq₃ ptem. positio aūt
est ps p̄ncipij imediati: quā nō est monstrare: nec necesse
est quēlꝫ docēdū hīe. Dignitas aūt ē quā nō ē mōstrare.
ſꝫ necesse ē quēlibet docēdū hīe vt de q̄lꝫ dr̄ affirᵉ ⁊ negᵒ.

Positio diui' in suppōneꝫ ⁊ diffōneꝫ. Suppō est ps pōnis
q̄ dicit esse vl̄ non esse: vt vnitatē esse: diffō v̄o est pars po
sitionis: que nō dicit esse: nec nō esse: q2 arismetricus po
nit diffōnem vnitatis: que est indiuisibile ſm quātitateꝫ
⁊ patet q̄ quid est vnitas. ⁊ vnitatem esse non sunt idem
q2 primum non ponit esse: sed ſm sic.

¶ Tertio dicit qualis sit cognitio p̄ncipiorū. Et tria dicit
primo dicit q̄ p̄nᵒ magis scimus ⁊ magis credim⁹ q̄ꝫ cō/
clusiones. ⁊ probat q2 pp qd̄ vnūqd̄q₃ tale est: illud ma/
gis est: vt illud pp q̄ amamus magis amicū est. sed sci/
mus ⁊ credimus ꝯnes pp p̄nᵒ. ḡ magis scimus p̄nᵒ ⁊ ma/
gis credimus illa. q2 cognitio p̄ncipioꝝ certior est q̄ꝫ co
gnitio ꝯnis. 2ᵒ dicit si magis scim⁹ ⁊ magis credimus p̄n
cipia q̄ꝫ ꝯnes alterū duorū necesse est esse. aut q̄ illa per
demōstrationem scimus aut q̄ in illis meli⁹ affecti. ⁊ me
lius dispositi sumus q̄ꝫ per demōstrationeꝫ. Et h̄ modo
circa dignitates ⁊ primas ꝓpōnes afficimur. 3ᵒ addit q̄
non solum opꝫ ꝓpōnes imediatas magis scire q̄ꝫ ꝯnes.
⁊ eis magis credere. sed q̄ nihil ex oppositis credibili⁹
sit ⁊ notius ipsis p̄ncipijs: q2 si opposita p̄ncipioꝝ notio
ra essent nobis. ⁊ credibiliora: tūc opposita ꝯclusionib⁹

essent nobis credibiliora q̄z conclusiones φ ē falsum:q2
opz simplicit sciētē non incredibilē esse.

¶ Circa descriptionē pn̄ij cadit difficultas: q2 descriptio
non p̄tur vniuersalit de descripto.s.de principio.quoniā
pncipium diuidit incomplexum z in complexum:z hec
descriptio non dicit de incomplexo.quare zc̄.

R̄ dicitur fm themistium z cōm̄ φ non diffinitur principiū
hic:sz ppositio imediata: q̄ ē principium imediatum:z diffinitur
p propositionē qua non ē altera prior.

Lincoñ.vō dixit φ pn̄m in sua vniuersalitate diffinit p pro/
positionē imediatam.Et tunc ad argūm dicitur.φ oē principiū
est ppō imediata formalr vl' virtualit:z hec sufficit.

¶ Circa diuisionē pncipij imediati ē difficultas:q2 princi
pium imediatū diuiditur in dignitatē z positionē:igitur
dz p̄dicari de vtraq3 parte diuisionis.pz ɔn̄a. consequēs
tamē falsum:q2 nō omnis positio ē principium imedia/
tum:quoniā pn̄m imediatuz ē propositio: sed non omnis
positio ē ppositio:q2 diffō ē positio: z non ē propositio.

R̄ ad h dī.φ themisti9 mouit hāc dubitatonē: sz ñ soluit.
Lincoñ.vō soluit hanc vt p̄cedētē.s. dicēdo φ omnis po/
sitio ē principium imediatum:etiam conseq̄nt ē proposi
tio formalit:vl' virtualr:z h sufficit.

¶ Alia difficultas est: quomodo intelligitur illud dictū.
propter φ vnumquodq3 tale:z illud magis.
Et cōmunit dicit φ tz tm̄ in cāis vniuocis principalib9
z essentialr ordinatis:contra primam arguitur quia va
let tu scis conclusionē propter principia: ergo tu magis
scis pncipia:z tñ nō dī vniuoce scia de pncipijs z ɔne.
Contra scōam particulā arguit:q2 valet tu desiderat ar
tē pp lucr̄ ḡ magi dsideras lucr̄:z tñ af i cāis ñ pnci9.
Contra tertiam arguitur: quia bene valet tu diligis ma
gistrum propter puerum.igitur magis diligis puerum:
z tamē magister z puer non sunt essentialiter ordinati.

R̄ dicitur φ h principium pōt accipi dupliciter.s. proprie:
z cōmuniter:pprie loquēdo tenet solum inter illa:quo/
rum vnū est tale per essentiam:z aliud per participatio/
nem.Et φ est tale per essentiam est magis tale intēsiue:
Si vō cōmuniter accipiatur saluatur in omnibus vniuo/
cis:dicendo φ ad esse magis tale sufficit esse magis intē
sum in gradu:vel minus depēdē in eē tali:z h sufficit zc̄.

¶ 5° determinandum de proprietatibus demonstratiōis:
q̄ sunt qnq3 vl' sex.p° ē esse ex nečijs.scōa ex his q̄ sunt de
oī.3° ex his q̄ sunt p se.4° ex his q̄ sunt fm φ ipsum. 5° ex
principijs proprijs.z 6° ex incorruptibilibus.

¶ Prima pprietas probatur sic.illud de quo ē sciētia sim
pliciť ē impossibile alr se hēre:igitur illud ē nečium: tūc
vltra φ scitur ē nečium:igitur demonstratio ē ex nečijs.
tz ɔ° quia non scitur nečium nisi ex nečijs p demóstratio/
nē.Sz nota φ añq3 pbent alie pptates.opz prius diffi
nire:quid ē de omni.quid ē p se:quid ē fm φ ipsum.

¶ De omni dicitur φ in q̄dā est quodā non.neq3 aliquā
do ē aliquādo nō.idest de omni dicit vniuersalitatē subi
z vl'itatē tēporis:vt omnis homo ē animal.

¶ Per se distinguitur in quatuor modos.per se in primo
modo dicitur p̄tum φ ē in eo φ quid ē subi.i. φ ponitur
in diffinitione subi:vt homo ē animal rationale.

Per se in scōo modo dicitur p̄tum in cuius diffōne ponit
subm:vt homo ē disciplīl:q2 discipli'e diffinit p hominē
z isti duo modi dicēdi p se deseruiunt demonstrationi.

Per se 3° modo dicit id qd nō dicit de subo.s.in hēcionis: z
sic q̄lz subs dicitur p se esse:z hic ē modus essendi.

Per se 4° modo dicitur quādo p̄tuz inest subo propter ip/
sum:vt vulneratus interijt:q2 subiectū dicit causam effe/
ctiuā per se p̄ti.Et hic modus dicitur modus causandi.

¶ 8m̄ φ ipsum dicitur p̄tum inesse φ inest de omni.i.vni/
uersaliter:z inest per se.idest prio inest z nō per illud:et
ideo dicit phs vl'e p̄tum dicitur inesse fm φ ipsum.cum
in quolibet z primo demonstratum est in esse.

His diffinitis probantur modo alie proprietates.

¶ 2° proprietas.s.φ demóstratio fit ex ppositiōibus de oi
nō pbatur:q2 manifesta est per se:qm̄ sequit si demr̄atio
est ex nečijs φ fit ex propositionibus vniuersalibus.

¶ 3° pprietas φ demóstratio fit ex propositionibus per se
pbat sic.si demonstratio est ex necessarijs: z solum ea q̄
sunt per se sunt necessaria:igitur ex solis per se est demó/
stratio:pz ɔ° cū maiori minor probat:φ ea que sunt p se/
sit nečia:pz q2 vel sunt in eo φ quid est subs:vt in p° mō:
vel sunt in eo φ quid est p̄dicamē9 de ipsis vt i scōo mō.
Sz φ sola per se sint necessaria probatur: quia omne φ
predicatur:aut predicatur per se aut per accñs: sz q̄ p̄di
cant p accidēs nō sunt nečia.ḡ sola p se sunt necessaria.

¶ 4° pprietas φ demr̄atio fit ex his que sunt fm φ ipsuz.
pbat sic si demr̄atio est ex his que sunt per se:igitur opz
modum in esse 3° propter ipsum:z primū inesse medio p
pter ipz: q̄re demóstratio est ex his que sunt fm φ ipm.

¶ 5° pprietas φ demr̄o fit ex pprijs pncipijs infert ex p̄/
cedēte:q2 demr̄o est ex his q̄ sut fm φ ipz igr̄ demr̄atio ē
ex pprijs principijs:z pp h diffi'e est nosce scire.Et q̄uis
ita sit pncipia tamen ppria hñt cōe pncipiuz per φ pñt
demr̄are.i.probari puta p sciam cōem.s.metha'cam.

¶ Sexta proprietas φ demonstratio fit ex incorruptibi/
libus sequit ex eo φ demóstratio est ex nečijs z vl'ibus.

¶ Circa dicta sunt alique difficultates pma qd itellr p eē
in eo φ quid est.si intellr eē in diffōne vt ps vel vt totuz
vt dicit themistius z cōm̄.se' φ i° est in p° mō:corpus est co
loratuz:quia corpus ponitur in diffinitiōe coloris:quia
color diffi'a pho φ ē extremitas pspicui i corpe tminato.
R̄ñdetur φ intellr φ sit ps vt gen9 vl' dīa:sed corpus in
diffōe coloris non est sic:sed vt terminās dependentiam.

¶ 2° difficultas est cc̄ 4m modū.s.an subm 4i modi dicat
solum causam effectiuā p̄ti:que necessario causat causa/
tum mere themistij.rñr φ sic:z ideo que dicūt cām foia/
lē:vl' finalē:vl' mālē reducunt ad pm vel scōm modum.

¶ 3° difficultas vtrū fz φ ipm z per se idē sint ɔuertibilr.
Et vī φ sic p̄:q2 phs dicit.Idē.n.est per se z fm φ ipsuz.
Itē q2 ex his que sunt per se pbat φ est ex his que fz φ
ipsum.In ɔ̄rium ar:q2 frustra esset addere istaz propue
tatem fm φ ipsum:nisi distingueret a per se. Item q2 ali
qua insunt per se:vt subo hoi:que non īsunt fm φ ipm.

¶ Rñr φ per se duplr capi pōt.s.pprie z cōit. capiendo
per se pprie est cōuertibilr idem cum fm φ ipm.Cōiter
vō acci° per se in plus se hēt:q2 sic per se distinguit ɔ̄ per
accñs:z iō fm φ ipm dicit p̄tuz φ per se inest z nō p ali/
qd z per se pprie dicit idem:sed cōmuniter non.

4° difficultas est.vtrū pbatio quā facit phs ad pbanduz
φ demr̄atio est ex his q̄ sunt p se pp eē ex nečijs valeat.
Et videt φ nō:q2 ppō per se: z ppō nečia nō ɔuertunt:
qm̄ aliqua est necessaria:que non est per se:vt corpus est
coloratū est nečia:vt pz:z tñ non est per se. Item rō quā
facit phs non valet:nam arguit sic ad probādum φ per
se z necessarium conuertunt:q2 aut p̄ta sunt p se:aut per
accñs:sed per accñs nō sūt nečie ḡ sola p̄ta p se sī nečia.

R̄ñr φ nečium ptinens ad demr̄ationē ɔuertit cū p se:q2
illud nečium φ ptinet ad demr̄onē debet hēre hitudinez
eēntialē inter extrema ppōnis p̄hc sumpta:addit pprie
sumpta:pp ɔuersionem ppōnis p° vl' scōi modi: q2 inter
illa est habitudo essentialis:z tñ non sunt per se: z ideo
non sunt nečia ptinētia ad demr̄ationez:vt i°.oē aial rōa
le ē hō nō ē nečia ptinēs ad demr̄onē:q2 nō ē p se.q2.zc̄.

¶ 6° determinandum est de partibus subiectiuis demon/
strationis: vnde demonstratio multipliciter diuidi pōt.
p° diuidit demr̄atio in demr̄ationez pp quid.z q2:demō

stratio pp quid ẽ que fit p causam ppriam: demõstratio võ q̄ non fit p cãm ppriã. Et distiguit 2° demõstratio pp quid a demõstratiõe q2. p̄ in eadẽ scia: scdo in diuersis scientijs. In eadẽ scia q̄ demõstratio pp qd fit p cãm ppriã: z demõstratio q̄ fit p cãm remotã vl p effectũ. Exm de demõstratiõe p effectũ. si demõstret planetas ppe eẽ p nõ scintilare. Silr si demõstret q̄ luna sit circularis pp suscipe lumẽ circularit. Exm de demõstratione q̄ p causam remotã. si demõstretur q̄ paries non respirat: q̄ non est animal: z q̄ sit causa remota probat: q2 sic negatio est causa negationis. sicut affirmatio est causa affirmationis: quare si non esse animal esset causa propinqua non respirandi tunc animal esset causa propinqua respirandi q̄ est falsum.

In diuersis scijs distinguit demõstratio pp qd a q̄: q̄m pp qd fit in sciẽtia subalternãte: z demõstratio q̄ fit in scia subalternata. nã subaltnãs dicit cãs pp q̄s demõstrant passiões in subalternata. Et phs dat 4or exẽpla: vt pspectiua se hz ad geometriã. Et machinatiua ad steriometriã. i. ad sciẽtiam de figuris. Et armonica. i. musica ad aritmetricaz. Et apparentia. i. naualis ad astrologiam.

℄ 2° diuidit demõstratio in vlem z pticularẽ. et q̄rit q̄ potior est. Et arguit ad vtranq3 partẽ q̄ particularis sit potior probat. p̄ q̄ demõstratio pticularis facit scire rẽ pticularez sm q̄ ipm: z vlis sm illud. 2° q2 pticularis magis elõgatur ab errore. 3° q̄ particularis est de eo q̄ hẽt magi eẽ.

In 2riũ ar q̄ vlis est potior: q̄ demõstratio pbãs p cãm est potior hõ est vlis. 2° q̄ causa p° est magis vlis q̄3 pticularis: sed nõ qescim° donec veniam° ad cãm pmã q̄ fac demõstratio vlis z nõ particularis q̄re. 3° q̄ finitũ est magis ens q̄3 infim: s3 demõstratio ptiu cadit ad fim: vlis ÷o ad fim.

R° dicitur qd vniuersalis est potior: q2 facit scire vniuersale z particulare: z est propria intellectui illa ÷o sensui.

Ad pmã negat q̄ pticularis faciat magis scire. imo vlis que facit cognoscẽ vle in eẽ sbo p° z 2sñter sm q̄ ipsum.

Ad 2m ne° q̄ pticulari magi elõget ab errore: nec demõstratio vlis facit opinari vle esse separatum a singularibus.

Ad 3m negat q̄ ptie sit magi ens: q2 vle icorruptibile ẽ.

℄ 3° diuiditur demonstratio in affirmatiuam z negatiuã. Et probatur q̄ affirmatiua est potior negatiua.

p̄ q2 affirua ex paucioib° est. igit velo° facit scire: z si velocius appetibili°. Et etiam pauciores notiores z priores sunt. antecedẽs pterea p3 q̄ affirmatia demõstratio nõ idiget negatiuis ppõnibus: sed negatiua indiget affirmatiuis.

2° quia illud per q̄ aliud demonstratur notius est: sed negatiua per affirmatiuã demonstrat z non ecõtra q̄re zc.

3° q2 pnm demõstrationis affirue est ppõ affirua: et demõstratiõis negatiue pnm est negua: sed affirua prior z notior est: q̄re zc.

4° q̄ sine demonstratione affirmatiua non est negatiua: s3 econtra sic: ergo affirmatiua principalior est.

℄ 4° diuidit demõstratio in ostensiuã z ducentez ad ipole. Est autem demonstratio ostensiua: que ostendit verũ: vt omne aial rationale est disciplie. ois hõ est animal rationale: ergo omnis homo est disciplinabilis: demonstratio ad impossibile est demonstratio pcedens ex opto alic° veri negati ducens ad ipossibile magis manifestũ. Exemplũ si q̄s negat q̄ omne totum est maius sua parte pcedo ex opto. sic: nullum totum est maius sua parte: sed celum est qddã totũ: z stella est ps. g̃ celũ non est maius stella zc. Et pbat q̄ ostensiua est potior: q2 pcedit ex priorib° z notiorib° simpliciter: sed ducens ad ipole ex posteriorib°. Et infert sic ostensiua negatiua potior est ducente ad impossibile: sed ostensiua affirmatiua est potior. ergo ostensiua affirmatiua est potior ducente ad impossibile.

Quare concludit q̄ illa demonstratio est certior z prior que facit scire propter quid q̄3 que facit scire quia zc.

Item illa demonstratio est certior z prior que est intelligibilium. q̄3 que est sensibiliũ.

Item illa est certior z prior que vtitur simplicioribus pncipijs q̄3 que vtitur cõpositioribus. zc.

Determinãdũ est de forma sylli demõstratiui. s. in qua figura fiat demonstratio propter quid: z ostendit q̄ fit in pma figura: z in primo modo eius. Et quadruplicit pbat h.

Primo q̄ mathe scie fiũt per hũc modũ: z p hãc figurã: q̄ maxie faciũt scire: vt aritmetrica geoa z perspectiua. igitur demonstratio propter quid magis fit per hanc figuram. Et nota q̄ scientie mathe dicuntur maxime facere scientiam: q̄ sunt in pmo gradu certitudinis. cũ probẽt suas 2clusiones eque pmo ex magis nobis notis z nãe.

2° q̄ demõstratio pp qd semp aut freqnter fit per hanc figuram: ergo prima figura facit magis scire.

3° q̄ scia ipius q̄ qd est venat per hanc figuram: quoniaz sciẽtia ipsius q̄ quid est vlis est z affirmatiua: z in nulla alia figura sunt propositiões vles z affirue: igit p° figura magis deseruit demonstratiõi pp quid q̄3 alia figura.

4° q̄ pma fig° nõ indiget alijs: z alie idigẽt ista: q̄ densant z augmẽtant quousq3 veniant ad immediata.

℄ Pro declaratione hoꝝ op3 intelligere quomõ alie figure indigent prima: vt densentur z augmententur. Et qd est istud densari z augmẽtari. Themistius dixit: cum in omni figura sit propositio vniuersalis affirmatiua: que non põt concludi nec in scda figura: nec in tertia: si reduci debet ad immea idiget p° figura: z quando vadunt ad immediata dicuntur densari. augentur aũt in suis demõstrationibus addendo media.

℄ Posteriores võ dixere: q̄ scda figura quãdo reducitur ad imea per pmã figuram: oportet q̄ est pdicatuz in scda fiat subm in p°: sed subm hẽt rõnẽ mãeriẽ: di 2densari: s3 3a figura quãdo reducit ad imediata: q̄ est subiectũ i 3° sit pdtum in pma: sed pdtum hẽt rõnem forme. ideo rarefactionis z augmẽtationis: q̄re p augmẽtationẽ reducit.

Et addit phs de ppõnibus negatiuis qño sunt imediate: z qño mediate: vt intelligat quãdo scda fig° z 3a reducuntur ad pam pro imediata. Et intẽdit quãdo alr̃m extremũ ppõnis ẽ in aliq̃ toto. i. sub aliq̃ gñe est mediata vt homo nõ est linea in hac vtrũq3 extremũ est in aliquo toto. nã hõ est sub sba: z linea est sub q̄titate: sed qñ neutruz extremũ est i aliq̃ toto: tũc ẽ imediata vt nlla sba est quãtitas. Et quãdo est mediata põt esse rõne vnius extremi tm: vt subi vel pti: vt nullus hõ est q̄titas: vel nulla sba ẽ linea: z põt eẽ rõne vtriusq3 extremi: vt nllus hõ ẽ linea.

℄ Circa dicta cadit difficultas pmo. an pma figura faciat magis scire. Cõtra ar q̄ pma fig° nõ est necia ad scire simpliciter: q̄ ad scire sufficit cognoscẽ cãm pp quam res ẽ: z quoniã illi° est cã: z q̄ nõ 2tingit alr se hre: sed h põt hri ignorata pma figura: vt p3 de eo qui videt lunaz eclypsari: z querit propter quam causam est h a pitor qui dicit q̄ est propter interpositionẽ terre inter solẽ z lunam: ex qua interpõne luna pdit lumen. q̄ d3 recipe a sole.

Itẽ si reqreret prima figura pro scia: tunc mere legiste: z mere canoniste nihil scirẽt: 2seqñs fīm: z p3 2a: quia cum non studuerint in logica. ignorãt quid est prima figura.

2° ar 2 modũ pbãdi: q̄ dicit mathecam eẽ maxm sciam: que fit p hanc figuram. 2tra h instat: q̄ phs supra quando pbauit q̄ demõstratio ẽ ex pprijs pncipijs. dixit pnr pba hñt aliqd cõe p q̄ demõstrari pñt: z illa est scia cõis z maxima scia z dicit de metha. g̃ mathe nõ est maxima sciẽtia.

℄ 2a difficultas est cc modũ declarãdi ppões imediatas: q̄ videt phs 2dicẽ sibi ipsi: q̄ tractando de pncipijs demonstratiõis supra dixit ppositio imediata est q̄ non est altera prior per quã possit pbari: sed ista potest probari nulla sba est q̄titas: igit ista nõ est imediata. pbat mior q2 pbat sic null° act° est sba. ois q̄titas est act°. igit zc.

℄ R° ad

R°. Ad p^m dr q̄ q scit aliq̃d sim̃ bz demrõne pp q̃d formalr vel virtualr. formalr bz q scit formare demrõne in mõ et in figura. virtualiter vero habet. q cognoscit causam rei: et qm̃ illi⁹ est causa et h̃ sufficit vt virtualiter habeat.

Ad 2^m dr q̄ vna scia põt dici magis scia alia dupliciter. aut rõne obti: q2 est de nobiliori obo. aut rõne modi pce^{di} q2 pcedit ex magis notis. metha^{ca} rõe obi ẽ maxia scia: q2 est d deo et itelligẽtijs. math^{ca} vo ẽ max^a scia rõe modi pce^{di}: q2 pcedit ex magis notis nobis et nãe^{lis}: q̄ nõ faciunt alie scie.

Ad 2^m diffi^{cile} dr q̄ ppõnes ime^{te} diuersi^{mode} sumũt a pho fm diuersas itẽtiões: q2 bñdo r^{em} ad pn^a demrõnis p q̃ debẽt pbari ɔ̃nes. dic̃ q̄ ime^{ta} ppõ est q̃ nõ ẽ alia prior p quã possit demrari. h̃ vo bñdo r^{em} quõ alie fig^e pñt reduci ad p^{am} fi g^{am} dic̃ ime^{ta} ppões q̃rũ nll'm extremũ ẽ i aliq̃ toto. et c̃.

Dõnt est aliq̃d de ignorãtia: q̃m oppositoꝝ eadẽ est sciencia fm phm primo thopicorũ et ad eandem scienciam pertinet tractare de oppositis.

Ignorãtia vo dr puatio scie. vñ ignar⁹ q̃si sine naribus dr: q2 veteres olfacẽ scire dicebãt. Ignorãtia est 2^x. s. ignorãtia dispõnis: et ignorã^a negõnis. Ignorã^a dispõnis ẽ deceptio facta p syll'm. i. factibilis: q2 pt esse sine syll'o. Et h̃ ignorã^a dispõnis 2^r ɔtigit. Uno^o q̃n accipit sim'eẽ q̄ ñ ẽ. Aut nõ eẽ q̄ est. s. sine syll'o. Alio^o q̃n accipit p syll'm eẽ q̄ nõ est: aut nõ eẽ q̄ est. Quare vna dr igrã^a simp^r: et alia dr igrã^a p syll'm. Ignorã^a simp^r vno^o fit. Ignorã^a vo p syll'z plib⁹ modis fit. Et phs ponit 4^{or} modos qb⁹ syllogizat ppõ faciẽs ignorãtias: q2 h̃ talis ppõ cũ oppõat ppõni vere: aut opponit ppõni ime^{te}: aut mediate: si imediate dupl'r aut affirmatiue aut nega^{te}. Et sil'r ppõni vero me^{te} 2^r ẽ: q2 aut oppõit affir^{tiue}: aut neg^{te}. Et de his 4^{or} modis phs abunde discur^t. q̃o syllogizari possit i oib⁹ figuris.

Ignorantia vero negationis est puatio sciencie per defectũ alicuius sensus: qa si aliquis sensus defecit. s. a natiuitate necesse est aliquã sciam deficere. s. illã: cuius pn^m est sensus. Et pbat q2 impo^le est hẽre sciam de sensibilibus illi⁹ sensus. si vere adiscimus p inductionẽ: aut demõstrationẽ: q2 demonstratio est ex vniuersalibus: et impossibile est vl'ia speculari sine inductione. Inducere autẽ ipossibile est nõ habẽtes sensum: quoniam sensus singulariuz est: q̃re non contingit acq̃rere sciam ex vl'ibus sine inductione. neq3 inductionẽ facere põt sine sensu h̃ phs.

Item alia ignorãtia ponit a pho: que dicitur ignorãtia opinata: que est si procedat in infinitum in medijs. Et q̃rit tria. pmo si pcedit in infinitum in sursum. 2° si in deorsum. 3° si procedit in infinituz in medijs. determinatis extremis. Et primo probat q̄ nõ pceditur in infinitum. determinatis extremis: qa nõ põt pueniri ab vno extremo ad aliud nisi pertranseant omnia me^a: sed si me^a sunt infinita non possunt ptrãsiri: igitur non sunt infinita.

2° soluit alias duas q̃stiones simul. pmo dyalectice p duas rationes: p^a est q2 in p̃tis q̃ditatiuis non proceditur in infinitum: qa sic non contingẽt aliq̃d diffinire. Nec in p̃tis accidẽtalibus pcedit in infinitum: qa illa sunt in predicamentis finitis: et in quolibet p̃dicamẽto sunt finita: sed finita finities sumpta non sunt infinita: q̃re: scõa ratio est. Scire est intelligere per demõstrationẽ. demõstratio est ex primis: q̃ non ex vl'ibus pcedunt: qa p se nota sunt: igitur p̃ta finita sunt.

3° soluit analectice sic: demõstratio fit ex p se inherẽtibus: sed per se inherẽtia sunt duobus modis. aut quia subm recipit p̃tũ in sui diffõne: aut subm ponit in diffinitiõe p̃ti: si primo modo omnia p̃ta q̃ditatiua ponuntur in diffinitione illius: igit nõ sunt infinita. Si scõo mõ. sicut subm ponit in diffõne illius p̃ti ita in diffinitione quorũcunq3 p̃ntium de illo: igit si essent ifinita nõ possent poni in diffinitionibus q̄ est iconueniẽs: q̃re. Adde q̄ sunt conuertibilia: q̃re nec in sursuz nec in deorsum pcedit in ifinitũ.

Circa ignorantiã negationis cadit difficultas. Si deficiente sensu: necesse est deficere scientiã sensibilium illius sensus. Et videt q̄ nõ: q2 cũ qs natus est cecus pt habere sciẽtiã de coloribus: quoniã põt adiscere demõstrationẽ aliquã factã de coloribus: sed demõstratio gñat sciẽtiã: igit habebit sciẽtiam de colorib⁹ sine sensu illoꝝ sensi^{lium}.

Itẽ est ratio phi q arguit sic. demonstratio est de vniuersalibus: sed vl'ia non possunt sciri sine inductiõe que est singularium notorũ per sensuz q̃ et c̃. ɔ̃ a^t: q2 si ratio valeret: tunc de substãtijs abstractis. s. deo et itelligentijs nõ posset haberi scientia: patet ɔ^a: q2 de his non potest esse sciẽtia per sensum: consequens tñ falsum.

R°. Ad pmũ dicunt moderni q̄ phs intelligit q̄ in quibus sensibilibus deficit sensus nõ potest haberi sciencia p inuẽtionẽ: sed per auditum ab alio sic. s. per doctrinã.

Contra hos est text⁹ phi scõo phi^{or}: q dicit. Syllogizat vti q3 aliqs de coloribus cum natus sit cecus: quare necesse est de noibus habere rationẽ. nihil aũt intelligẽ de re. h̃ phylosoph⁹. mõ si nihil intelligit de re: igit nõ bz sciam. Quare dõm q̄ natus cecus nõ põt hẽre sciaz de colorib⁹: et si discit aliq̃z demrõnẽ. voces et noia itellit: sz de re nihil.

Ad scõm cũ arguit q̄ p sil'em rõnez de substãtijs abstractis nõ haberet sciẽtia. negat ɔña: qa aliud est dicẽ q̄ de sensibilib⁹ nõ possit haberi scia sine sensu. et aliud q̄ de reb⁹ insensibilibus quarum non est sensus: non possit haberi scientia. quoniaz sufficit q̄ illa insensibilia habeant effectus sensibiles per quos cognoscantur.

Dicendũ est de vnitate scientie totalis: et diuersitate ei⁹. Et consequenter que excluduntur a scientia.

Q̃z^m ad primũ de vnitate scientie dicit. Q̃z vna scientia est vni⁹ gñis subi: que ex pprijs pncipijs cõponit: et ptes et passiões hoꝝ sunt p se. Et nota q̄ tãgit q̃tuor. s. vnitatez gñis subi: vnitatẽ pn^m pporũ: et ptes gñis subi: et passiões subi vel ptium eius. Et q2 ɔsiderant omnia in ordine ad subm fm themistiũ: iõ scia dicitur vna ab vnitate subti.

Q̃z^m ad fm de diuersitate sciarũ. dicit q̄ scientia est altera ab alia: q̃rũ pn^a non sunt ex eisdem generib⁹ subis nec ex alt'utris. i. nec subm est sub altero. Signũ hui⁹ est cuz veniũt ad indemrabilia: q2 opz pn^a esse in eodem genere cũ his que demrant. i. opz pn^a eẽ pportionata gñi subi.

Q̃z^m ad 3^m de his que excludunt a scientia. dic̃ q̄ duo excludunt. p^m est: que sunt a casu: et a fortuna: et pbat q̄ demrãtio nõ est d his: q2 demõstratio est ex ppõnib⁹ necessarijs: vel ex his que frequenter sunt. Et si ppõnes sunt nec̃ie ɔ̃ est nec̃ia: et si frequenter sunt ɔ̃ frequenter est: sed que sũt a casu et a fortuna nõ st nec̃ia: nec freq̃nt q̃re et c̃. Scõm q̄ excludit sunt singl'aria. ideo dic̃: neq3 est scire p sensuz q2 p sensuz solũ percipit singulare et non vniũsale: sed demõstratio est de vl'ibus: ergo non est scire p sensus. Et addit q̄ lz non sit scire per sensum: est tamen vtilia sensibus ad scientiã: q2 sensus facit cognoscere singularia ex qb⁹ per iductionez scit vl'e: q̄ est pn^m artis et scie.

Circa dicta cadit 2ª difficultas. p^a q̃ summit vnitas sciẽtie. Et ex vna parte videt q̄ summit ex vnitate sul'i: qa dicit phs. Una vo scia est que ẽ vnius gñis subi. Ex altera parte videt q̄ sumatur ex vnitate pn^{orum}: q2 dic̃ phs. Sciẽtia ẽ alt'a ab alt'a: q̃ꝝ pn^a nõ sũt ex eisdẽ gñib⁹ subis. i. q̃ꝝ pn^a sunt diuersa fm genera sul'ita: sed si est diuersitas sciẽtiarũ ex pncipijs diuersis: igit vnitas est ex vnitate pn^{orum}: qa ab eodẽ res hz eẽ et vnũ esse. i. diuisum esse ab alijs.

R° dicit q̄ ab eodem est vnitas scientie: et diuersitas. rõ est qa q̄ dat esse. dat vnũ esse: et ɔseq̃nter distictũ eẽ. dicit scõo q̄ ex verbis phi colli^r q̄ ex vtroq3 est vnitas sciẽtie et diuersitas sciẽtie. q2 loquẽdo de vnitate dic̃. vna scia ẽ que est vni⁹ gñis subi q̃ componit ex pmis. ecce q̄ tangit

vtrūq3.s.subiectū ꝛ principia. Et simil'r loq̄ns de diuersitate dicit scia est altera ab alia: q̄ꝝ pn° nō sunt ex eisdē generibus subis. simil'r hic tangit vtrūq3.s.cā pn^m q̄3 subm. Sed quid magis faciat vnitatem patebit infra.

¶ 2° ḡ diffi^as ē. a q̄ pn' ē vnitas scie. Et de h̄ sṫ due opiones.

¶ Una est themistij di^ns ꝙ vnitas scie magis est ab vnitate subiectō ei⁹ est: qm̄ oia ꝯsiderant in scia p attributionez ad subm p3: q2 passiōes ꝯsiderāt in ordine ad pn° mediatas ꝛ mediata in ordine ad ime^ta: ꝛ h̄ in ordine ad tios cōponētes: ꝛ tmin⁹ ꝑdicat⁹ i ordie ad sub3: sed illud ad qd̄ sit attributio ad i⁹ stat resol'o: s3 vbi stat resol'o ē ꝑ°cā. igit sub3 est ꝑ^m ꝙ extat cā vnitatis scie. hanc sequitur scotus.

¶ Alia opio dicit ꝙ rō formalis subi: q̄ summit ex pncipijs est cā ꝑ° ad quā stat resol'o oium ꝯsideratoꝝ in scia. rō est q2 pa° considerant in ordine ad subm: ꝛ subm in ordine ad pncipia ꝓpria ꝛ nō ecōtra: p3 q2 ꝑora nō ꝯsiderant in ordine ad posteriora: sed econtra. hanc sequitur egidius.

¶ Nos v̊o dicim⁹ ꝙ scia pōt ꝯsiderari 2^r.s.p viā cōpōnis: ꝛ per viā resol'onis: ꝑ° mō omnia ꝯsiderant in scia in ordine ad subm: p3 q2 p pn° passiones demrant inesse subo ꝛ sic oia in ordine ad subm: ꝛ sic ab vnitate subi sumitur vnitas scie. 2° v̊o mō oia considerant in scia in ordine ad pn° ꝓpria: p3 q2 passiōes ꝯsiderant in ordine ad subm: ꝛ subm in ordie ad pn° ꝓpria: q2 posteriora ꝯsiderant in ordine ad ꝑora in via resol'onis: q̄re oia ꝯsiderant in ordie ad pn° ꝓpa: ꝛ iō a pncipijs ꝓprijs summit rō formalis sbi que est cā vnitatis scie. Et sic pōt saluari quelibet opio.

¶ Dicēdum est de d'ia ipsius scie ab alijs habitibus anime. maxime ab opione ꝛ itellectu. Unde scia dit ab opinione: q2 scia est v'lis ꝛ necessarij: nec̄iu3 v̊o est ꝙ non cōtingit al'r se habere: opinio vero est de eo ꝙ cōtingit al'r se habere: differt v̊o scia ab intell'u: q2 inte^ms est pn^m scie. qm̄ itell's est acceptio ime^ta ꝓpōnis. sciētia v̊o mediate. Conueniunt aūt intell'a scia ꝛ opio: q2 circa verum sunt: dr̄nt autem: q2 opinio est circa contingēs al'r se habere: qm̄ circa verū vel falsum est. Q₃ autez opinio sit c̄c ꝯtingens al'r se habere: mani^m est ex a parentib⁹. ꝑmo q2 opinio est c̄c incertu3. 2° q2 nullus existimat opiari aliqd cū existimat illud impossibile aliter se habere: sed scire.

2° excusat se a determinatione alioꝝ habituū aie.s. quomodo oportet distinguere alios habitus anime in rationem inte^m scientiam artē ꝛ prudentiam ꝛ sapiētiam: qa non est huius loci pertractare h̄. pro quib⁹ nota ꝙ phus 6. ethicoꝝ distinguit habitus qui sunt c̄c verum in q̄nq3 habitus.s. intellectū sciētiam sapiētiam artē ꝛ prudētiā. tres primi sunt c̄c verū necessarium: ꝛ ptinēt ad sciētias speculatiuas. Et duo vltimi sunt c̄c verum contingēs ꝛ pertinēt ad sciētias praticas: vt moralem: ꝛ huiusmodi. Et addit alium habitū.s. rationē. Est autem ratio deductio prin^r in conclusiones. habit⁹ antē q sunt c̄c verum ꝛ falsum ponunt duo. 6° ethi°.s. suspitio ꝛ opinio.

3° ꝛ vltimo determinat de solertia dicēs. Solertia est subtilitas medij.s. inueniendi in non pꝑspecto tpe.i. subito. Et dat tria exēpla. ꝑmū est. Siquis videt ꝙ luna ꝯuersa ad solē splendorem habeat statim itelligit pp quid est h̄: qa propter id qd̄ illumiat a sole. 2^m exēplum est: si quis videt pauperē litigare cum diuite. statim intelligit ꝙ h̄ est: qa accomodatum est illi aliqd a diuite. 3^m exēplum propter quid duo q prius inimici erant facti sunt amici: statim intelligit: q2 inimici vnius tertij facti sunt. solers.n. videns omnes causas medias statim cognouit vltimas.

¶ Circa ꝑmū dictū de cōueniētia opinionis ꝛ de d'ia ei⁹ cum scia ꝛ intell'u est difficultas: q2 si intellectus scia ꝛ opio c̄c veꝝ ꝯueniūt: sequit ꝙ opio nō erit al'n c̄c falsu3. ꝯ ph'm 6° ethicoꝝ: q distinguit habitus qui sunt c̄c verū: ꝛ sūt in suspitionē ꝛ opionē. 2° q2 si d'nt. vt opio sit circa contingens al'r se habē. ꝛ intell's et sciētia circa nec̄ium: tunc opio nō erit c̄c nec̄iū: p3 ꝯ° q2 nec̄iu3 nō cōtingit al'r se h'e: cōsequens contra ph'm: qui vult ꝙ scientia ꝛ opinio possint eē circa ide3 m̄aliter: sed non formal'r: q2 opinio accipit nec̄ium vt contingit al'r se habere.

Circa 2^m dictū de solertia est difficultas qd sit solertia: quia aut est vis aie: aut habitus: non vis anime q2 in oi anima itellectiua sunt equales vires aie: ꝛ tm̄ nō omnis anima itellectiua habet solertiā. Nec est habitus anime: q2 habit⁹ aie q sunt c̄c verum sunt tm̄ q̄nq3 6° ethicoꝝ.s. intell's scia sapia ars ꝛ prudētia: s3 nll's istoꝝ ē vt p3 q2 ꝛc̄. Forte d2 ꝙ est hitus medij: q cōprehēdit sub intell'u. ꝯ q2 hitus medij ꝑsupponit cog̃nē medij s3 solertia non ꝑsupponit cog̃nē medij: q2 est inuētio medij subito quare ꝛc̄.

R^e ad ꝑmū dcm̄ de cōueniētia opionis cū scia ꝛ intell'u c̄c verū: dicit ꝙ intendit ꝙ al'n sic conuenit: s3 non semper. Ad 2^m de d'ia d2 ꝙ opio semp est c̄c contingēs al'r se habere q̄ntum ad extimationē: qa si opinās habet opionez de aliquo necessario: existimat illud posse al'r se habere. Et plus valet extimatio i opinione q̄3 res ipsa.

Ad 2^m dictum de solertia. quidā dixerunt ꝙ est vis velociter comprehēdens medium vt themisti⁹ ꝛ lincoñ. ꝯmē. vero dixit ꝙ est bonitas sensus super medium inueniendum. Albertus dixit ꝙ est habit⁹ anime: cuius ratio est: q2 cum hic tractet solum de habitibus anime: ꝛ fecerit mentionem de solertia: igitur solertia est habitus.

Pro cui⁹ decl'atione aduerte: ꝙ sicut accidit optio citharedo sepe exercitanti manū suā ad citharisandū: ꝙ prōptitudo quedā acq̄rit in manu sua ad citharisandum. sic intellectui a natura ingenioso bene exercitato acq̄rit prōptitudo quedam ad inueniēda media subito: ita ꝙ solertia dicit ꝓmptitudinē illā acq̄sitaz ex bonitate ingenij ꝛ exercitatione. Quare i3 posset dici vis velocit' comprehendēs mediū: vel bonitas v̊tutis tm̄ ꝓpue loq̄ndo magis hit⁹ dici d3 talis ꝓmptitudo acq̄sita ptim a nāā ꝛ ptī3 ab arte.i. ab exercitatione ad media i subo iueniēda. ꝛc̄.

¶ De medio demonstrationis.

Uestiones sunt eq̄les nūo his q̄ v̊e scim⁹. Cōseq̄nt' in h̄ 2° determinat ph's de medio demōstratiōis: sed cū mediu3 diffō ꝛ cā sint idētiō determinat de mō sciendi per vtrūq3 scil3 per diffōnē ꝛ cām ꝛ dat mediū diffiniēdi. Et ꝑmittit 4^or añq̄3 inuestiget qd est: ꝑ ꝙ q̄sita sunt q̄tuor ꝛ sunt equalia vere scitis. 2° ꝙ hec q̄tuor q̄sita reducunt ad duo q̄sita in genere.s. ad si est: ꝛ quid est. 3° querit an vnius ꝛ eiusdem sit diffinitio ꝛ demonstratio. 4° q̄rit an diffō possit demrari de diffinito in eo ꝙ quid est.

Primo ergo ꝑmittit ꝙ quesita sunt eq̄lia numero vere scitis. Et probat sic: q2 de re simplici querimus duo.s. si est ꝛ quid est: vt de deo querimus ꝑmo si est postea cognoscēdo q2 est. querimus quid est. Similiter de centauro q̄rimus ꝑmo si est postea quid est. Similiter de re complexa querimus duo.s. quia est: ꝛ propter quid est: nam q̄rimus vtrū sol deficiat: aut non: ꝛ scientes q2 est.i. q2 deficit. querimus postea propter quid deficit: quare sic q̄tuor sūt q̄sita: ita q̄tuor sūt scita: q̄re q̄sita sūt eq̄lia scitis.

Notat themistius cām huius.s. q̄re quesita sunt tot quot sunt scita: ꝛ dicit causa hui⁹ est: q2 questio sit causa inueniendi ꝛ sciendi: quoniam qui querit ignorat: ꝛ consequenter querit de re quā ignorat vt iueniat ꝛ sciat illam: ideo quesita sunt tot quot sunt scita.

¶ Circa dicta cadit diffi^as prio. vt^m q̄sita sint eq̄lia v̊e scitis. Et arguit ꝙ quesita sint plura: q2 quesita pn̄t fieri tā de reb⁹ contingentibus q̄3 necessarijs: vt p3. ꝛ tm̄ vere scita sunt tm̄ de nec̄ijs: ḡ plura sunt quesita q̄3 vere scita. 2° q2 q̄sita sunt q̄tuor vt dic̄ ph's.s. si est. quid est: q2 est: ꝛ p

pter qd est:sed si ē:ꝛ qd est nō sunt vere scita:ergo plꝛa sūt
q̄sita q̄ȝ scita.pȝ ꝯ°cū maioꝛi.minoꝛ pbaꝛ: ꝛ ꝑ ꝙ q̄sitū si ē
non sit scitum probatur:qꝛ si esset scitum esset scitū p syl/
logismum hypotheticū sic dr̄o fm lincoñ. Si aial ratio
nale est : hō est:sed aial rōnale est:ḡ hō est:sed hoc nō fac̄
scire pbaꝛ:qꝛ non licet syllogiȝare per duos terminos vt
dicit phus primo pꝛioꝝ:qꝛ fieret petitio p̄ncipij in mio
ri.2°probaꝛ ꝙ quesitum qd est non sit scitum : qꝛ maxie
esset scitum p diffōnem.cōtra arguiꝛ: qꝛ fm phm primo
p̄oꝝ.nō cognosciꝛ veꝝ complexū hīs me^m nisi per syllo
gismū:sed quesitum quid est: est verū complexū qꝛ fit p
ꝑpōnē d̄ 2° adiacēte:igꝛ p syllm̄ ē aptū sciri:ꝛ ñ p diffōeȝ
Tertio quia modi sciendi sunt duo.s.diffinitio ꝛ demōstra
tio:ꝛ modi querēdi sunt quatuoꝛ:sed cuilibet modo sciē
di coꝛrespondet suum scitum: ꝛ cuilibet modo querendi
coꝛrespondet suum q̄situ:igitur plura sunt q̄sita q̄ȝ scita.

¶ 2° difficultas est vtrū quesita sint tm̄ quatuoꝛ:ꝛ similiter
scita. Contra arguiꝛ:qꝛ q̄sita reducunꝛ ad duo p phm in
fra.s. ad si est ꝛ quid est:imo plus qꝛ reducūtur ad vnū
scilicet ad quesitum medij:igitur non sunt quatuoꝛ.
2° arguitur ꝙ sint plura quesita:qꝛ vltra h̄ quatuoꝛ fit que
stio qd nois. Item fit qō q̄lis:ꝛ quanta sit res quare.ꝛc̄.

Rn̄ ad p̄mam difficultatē Rn̄ themistius ꝙ cum questio fiat
de re gr̄a inueniēdi ꝛ sciendi reȝ : qꝛ qui querit ignoꝛat:ꝛ
querit ergo vt sciat:quare quot sunt quesita.tot sunt ve/
re scita.i.que vere sciri possunt siue contingentia siue ne/
cessaria sint:lȝ contingentia non pꝛopꝛie sciri possint.

Ad 2^m negatur ꝙ si est:ꝛ quid est non sint scita: ad pꝛoba/
tionem de si est:cuȝ dicitur.ꝙ si sciretur si est sciretur per
syllogismum hipotheticū vt dicit lincoñ.cōceditur: ꝛ cū
dicitur ꝙ est contra phm p̄mo p̄oꝝum:qꝛ syllogism⁹ non
potest constare ex duobus terminis tm̄.diciꝛ ꝙ intendit
de syllogismo cathegoꝛico:ꝛ non de hypothetico:qꝛ hy
pothetic⁹ bn̄ p̄t ꝯstare ex duob⁹ terminis. Ad aliā pꝛo/
bationē de qd est dicit lincoñ.ꝙ quesitum qd non est cō
plexum:sed incomplexū:ꝛ cum dicitur ꝙ fit per pꝛopo/
sitionem de scd̄o adiacente dicit lincoñ.ꝙ cum illa oꝛa/
tio summiꝛ:vt querit de diffinitione:non querit nisi sub/
stātiā rei:ꝛ iō nō est enūciatio.possȝ tm̄ accipi vt enūciatio.

Ad 3^m dicitur ꝙ sicut modi sciendi sūt duo in genere. sic ꝛ
modi querēdi sunt duo in genere.s.quid est:ꝛ vtrum est:
sed si distinguantur penes scita simp^{cia} ꝛ composita sunt
quatuoꝛ modi sciendi:ꝛ quatuoꝛ modi querendi.

¶ Ad 2^{am} difficultatem cū diciꝛ q̄sita reducuntur ad duo:
ꝛ ad vnum dicitur ꝙ q̄sita in genere foꝛmalr̄ sunt qua/
tuoꝛ:sed virtualiter sunt duo:ꝛ vnum. Ad aliud cum ar
guitur ꝙ q̄sita sunt plura q̄ȝ quatuoꝛ:qꝛ est qd nominis
ꝛ qualis ꝛ quātus : dicitur ꝙ q̄sita d̄ rebus sunt tm̄ 4^{or}.
q̄situ v̄o q̄le ꝛ q̄ȝtū est reducibile ad q̄situ:qꝛ est:q̄re ꝛc̄.

¶ Premittiꝛ ꝙ ista quatuoꝛ q̄sita reducunꝛ ad duo.i.que
sūt duo in genere:qꝛ cuȝ queritur si est.aꝛ qꝛ est non que
ritur nisi si medium aliqd est. Et cuȝ queritur qd est: aut
pꝛopter quid est:non queritur nisi quid est illud mediū.
Et pꝛobat hoc:qꝛ cum q̄ritur si est:aut qꝛ est:non queri
tur nisi si causa est:sed causa ꝛ mediū sunt idem: ergo nō
q̄runt nisi si medium est. Similiter cum queritur qd est:
ꝛ ꝑpter qd est non queritur nisi qd est causa: sed causa ꝛ
medium sunt idem ḡ non q̄ritur nisi qd est mediū. Simi
liter dat aliaȝ pꝛobationē:ꝙ qd est ꝛ pꝛopter qd est sunt
idem:qꝛ per idem rn̄deꝛ ad interrogationē per qd est ꝛ
pꝛopter qd est:vt qd est defectus lune rn̄r est p̄uatio lu/
minis in luna et pꝛopter qd est defectus rn̄deꝛ pꝛopter p̄
uationē lumis i luna. Silr̄ qd ē armo^a est rō nūoꝝ i acu/
to ꝛ ḡui:ꝛ pp qd ē armo^a: pp rōnē nūoꝝ in acuto ꝛ ḡui.

¶ Ex hoc infert vnū coꝛr^m ꝙ si h̄ q̄tuoꝛ q̄sita reducunꝛ ad
duo q̄sita.s.ad q̄situ si est me^m:ꝛ qd est me^m seꝛ ꝙ ois qō ē
qō medij.i.fit gr̄a medij īue^{di}. Et pbat:qꝛ q̄ncūq; me^m est
sensibile nesciētes illud q̄rim⁹ i°:puta q̄rim⁹ si defect⁹ lu/
ne est:nescientes illum. Si vero essemus super lunā non
vtiq; q̄rerem⁹:neq; si est:neq; ꝑpter qd est:qꝛ vtrūq; eēt
nobis simlꝛ manis^m:qm̄ ex singulari sensato factū est in no
bis scire in vl̄i:qꝛ sensus est singulari hui⁹ sensati.s.hui⁹
terre nūc interposite:sed ex h̄ singulari vl̄e scitum est.

¶ Circa p̄^m dictum de q̄sitis est difft^{as}: vtrū ista q̄tuoꝛ q̄si/
ta q̄runt tm̄ duo in gn̄e.s.si est mediū:ꝛ quid est mediuȝ.
Contra arguiꝛ:qꝛ si h̄ esset:maxime esset pꝛopter rōnes
q̄s facit ph̄s:sed ꝑbo rationes illas non valē.contra pri
mā q̄ dicit cā ꝛ medium sunt idem:sed iste q̄tuoꝛ q̄stiōes
q̄runt tm̄ si cā est:ꝛ qd est cā:ergo q̄rūt tm̄ si medium est:
ꝛ qd est medium:ꝯ̄ arguitur:qꝛ ita ignotum.si q̄stio si ē.
q̄rat de causa.sicut de medio. Et silr̄ si questio qd est.q̄rit
de cā sicut de medio:ḡ fit petitio p̄ncipij:q̄re non valet.

¶ Contra 2^{am} rōnē arguiꝛ:q̄ dicit ꝙ p idem rn̄r ad interro
gationē factaȝ p qd ꝛ ꝑpter qd:ꝛ pꝛobat sic:qꝛ si q̄ritur
qd est defectus lune rn̄r ꝙ est p̄uatio luminis in luna. Et
si q̄ritur pꝛopter qd est defectus lune rn̄r pꝛopter priua/
tionē luminis in luna.contra h̄ arguitur:qꝛ pꝛopter qd
q̄rit de causa:sed nō assignatur causa defectus lune dicē/
do pꝛopter priuationē luminis in luna : qꝛ p̄uatio nō est
causa defectus:sed interpō terre inter solem ꝛ lunam.

¶ Rn̄° ad primum negatur ꝙ eq̄ ignotum sit ꝙ q̄stio si est:
q̄rat de causa:sicut de medio:quia causa notioꝛ est q̄ȝ me
dium:qm̄ causa magis in cōmuni vsu est q̄ȝ medium.

Ad 2^m cum arguiꝛ ꝙ per idem nō rn̄deꝛ ad interrogatiōeȝ
factam per qd ꝛ pꝛopter qd:qꝛ p p̄uationē luminis in lu
na bn̄ rn̄r ad qd est defectus lune:sed ad pp qd est defe/
ctus nō bn̄ rn̄r pꝛopter p̄uationē lumis in luna:qꝛ p̄ua/
tio luminis nō est cā defectus sed iterpositio t̄re:ꝛ di ꝙ de
passione dantur due diffōnes: vna que dicit merum qd:
ꝛ alia q̄ dicit pꝛopter qd:modo ista q̄ dicit merū p̄t com/
pari ad duo:vel ad esse passionis : ꝛ sic dicit ꝑpter quid
illius:qꝛ per diffōnē tanq̄ȝ per causam ꝑbaꝛ esse vnius/
cuiusq;:vel cōparaꝛ ad illam q̄ dicit pꝛopter quid: ꝛ sic
illa q̄ dicit meū quid:dicit qꝛ est : ꝛ sic p̄t demōstrari per
aliā q̄ dicit pp quid:q̄re illa q̄ dicit merū quid:dicit cām
ipsi⁹ esse passiōis:sed alia dicē magl cāȝ pp quid pa° inest.

¶ 2° difficultas est ēē coꝛr^m. Utrū omnis qō sit qō medij:
Et videtur ꝙ non:qꝛ quādo aliq̄ distinguūꝛ adinuiceȝ:
si fit q̄stio de vno: non fit de questio de alio : sed extrema
conclusionis ꝛ mediuȝ sunt distincta adinuicē:ꝛ omnes
iste questiones fiunt de extremis conclusionis:qꝛ si est ꝛ
quid est fiunt de subiecto:ꝛ qꝛ est: ꝛ pꝛopter qd est fiunt
de passione:ergo non fiunt de medio.

¶ Itē cum dr̄:ꝙ ois qō est qō medij : aut intellr̄ ꝙ fiat de
medio:aut fiat pp mediū.nō p̄t dici p̄^m pp rōnē factā:nec
2^m:qꝛ cū cā ꝛ mediū sint idē:igiꝛ fiūt pp cāȝ inueniēdi: q̄re
non posset fieri qō de deo:qꝛ nō hȝ causam.ꝙ est falsuȝ.

¶ Rn̄°.ad p̄^m cōcediꝛ ꝙ nulla questio fit de medio foꝛmalr̄
sed virtualr̄ tm̄:qꝛ fit pp mediū inueniēdū. h̄ themistius.

¶ Ad 2^m concediꝛ ꝙ q̄stio fit pp medium inueniendum: ꝛ
cum medium ꝛ cā sint idem : ergo fit pꝛopter causam in
ueniēdam.conceditꝛ ꝯ°:ꝛ cū inferꝛ. ergo in nō habētib⁹
cām nō fit q̄stio.neꝛ ꝯ^a:qꝛ tētatiue pōt fieri q̄stio de eo ꝙ
nō est:sed de eo ꝙ est vere fieri p̄t. Et ita de deo fieri pōt:
qꝛ intrinsec⁹ hēt causam sui esse : postea q̄ritur quid est:
quia est actus pur⁹ q̄ melius excogitari nō potest. Et cuȝ
diciꝛ deus non habet causam:itelligitur extrinsecus ꝛc̄.

¶ Queriꝛ an diffinitio ꝛ demonstratio sint eiusdem ꝛ fm
idem: Et pꝛobaꝛ tribus rationibus ꝙ non ꝛc̄.

¶ Pꝛia ratio diffō est ipsi⁹ ꝙ qd est:sed demr̄ones suppo
nūt ipm ꝙ qd est:vt mathe^{ci} supponūt quid vnitas est:ꝛ
quid impar ꝛ alia similr̄:igiꝛ non demōstrant ꝙ qd est.

¶ 2ª ratio. omnis demonstratio cõcludit aliqd de aliquo: vel affirmatiue: vel negatiue: sed in diffinitione non predicatur aliqd de aliquo nec genus de differẽtia: nec econtra. igit̃ nõ est diffõ illi⁹ ꝙ concluditur per demrãtionẽ.

¶ 3ª rõ. aliud est facere sciaꝫ quid est rei ꝛ aliud qa est res: sed diffinitio facit scire qd est res: ꝛ demrãtio qa est res: igitur alterius rei est diffinitio: ꝛ alteri⁹ rei est demrãtio. Ex his pꝫ ꝙ nulli⁹ eiusdem est diffinitio ꝛ demõstratio.

¶ Circa h̃ cadit diffi ͣᵗ. ꝓ quia passio diffinitur: ꝛ passio demonstrat̃: ergo eiusdem est diffinitio ꝛ demrãtio: antecedens ꝓbat̃. ꝙ passio demrẽt̃ de subo maᵐ est: qa ꝓpõ scdi modi est q̃ demrãt̃: sed ꝙ passio diffiniatur patet p phm in scdo modo dicẽdi per seꝗ dicit ꝙ in scdo modo subm est in eo ꝙ qd est predicantibus de ipso. s. subiectum est in diffõne passiõis. q̃ p̃tur de ipso: q̃re passio diffinitur.

¶ Item ꝓbat̃ per dcm phi supra. s. idẽ q̃rit qd est: ꝛ ꝓpt̃ qd est: sed qd q̃rit de diffinitiõe: ꝛ propter qd q̃rit de demonstratiõe: g̃ de eodem erit diffinitio ꝛ demonstratio.

¶ Itẽ ꝙ qd est diffinit̃: q: diffõ est õro sig̃ans ꝙ qd est. Et ꝙ qd est demrãt̃. ꝓbat̃ qa triplex ẽ gen⁹ diffõnũ: qm̃ alia diffõ dicit: qa est: q̃ est ꝯ demrõnis: ꝛ alia dic̃ pp qd est. q̃ est p̃nᵐ demrõnis ꝛ alia dicit vtrũqꝫ: que est tota demonstratio põne differens: modo si aliqua diffinitio est conclusio demonstrationis: diffinitio demonstrat̃. igit̃ ꝙ qd est demrãt̃: q̃re ꝙ qd est diffinitur ꝛ demonstratur.

¶ R̷ᵉ ad pᵐ dĩ ꝙ phs notant̃ dixit q̃rendo: vtrũ idem fm idẽ possit diffiniri ꝛ demrãri. i. vtrũ eodeꝫ mõ sumptum possit diffiniri ꝛ demõstrari ꝛ intendit ꝙ non. Quare ad argumentũ p̃mũ dicitur ꝙ passio considerata vt in se est diffinitur: sed considerata vt in alio est demonstratur: qa non demõstratur nisi vt est i subo siue vt dicitur de suba.

¶ Ad aliud dĩ ꝙ qd ꝛ propter qd q̃runt idem aliquo mõ in vl̃i: sed non q̃runt idem in speciali: nã qd querit quid est ratio illius in se: sed propter qd q̃rit quid est illud qd̃ est causa propter quã inest alteri: q̃re non fm idem querunt. i. non eodem modo precise.

¶ Ad aliud cũ dĩ ꝙ qd est diffinit̃ ꝛ demrãt̃ h̃ aliquo mõ posset cõcedi: sed non inq̃ꝫtũ idẽ: sed alio ꝛ alio mõ: qa si ꝯcedit̃ ipm ꝙ qd est diffiniri. hoc est iquãtũ ꝯsiderat̃ vt i se est ꝛ si ꝯce̾ ipm ꝙ qd est demrãri h̃ est vt in alio est ꝛ d̾ alio dĩ. Notant̃ dixi pt ꝯcedi aliq̃ mõ ꝙ qd est diffiniri: ꝛ ꝙ qd est demrãri. s. mãl̃r ꝛ nõ fo̾al̃r: qa cum ꝙ qd est passiõis sit idem mãl̃r cum passione: ꝛ passio diffiniatur ꝛ demonstrat̃: sed al̃r ꝛ al̃r: iste ꝙ quid est diffinitur ꝛ demonstratur: qa materialiter sed formal̃r nõ: qa ꝙ qd est alic⁹ nõ est fo̾al̃r illud cui⁹ est ꝙ qd ẽ sꝫ mãl̃r tñ cui⁹ ꝛc̃.

¶ Querit vtᵐ ipsi⁹ ꝙ qd est possit ẽẽ demrõ vel sylľa in eo ꝙ qd est. i. vtᵐ diffõ possit demrãri de diffinito in eo ꝙ qd est. Et themisti⁹ dic̃ vtᵐ diffõ possit demrãri vel ꝓbari de diffinito p sylľm duplatũ ꝙ idẽ est. Et notant̃ dĩ in eo ꝙ qd est: vel p sylľm duplatũ: q: siue ista duplicatiõe p̃t ꝓbari sic dũo. Omne aial rõnale est aial gressi'ᵉ bipes. oĩs homo est aial rõnale: g̃ oĩs hõ est aial gressibile bipes.

¶ Et p̃ ꝓbat ꝙ nec p demrõnẽ ꝓbari p̃t in eo ꝙ qd est opponẽdo: qa nõ valet ista ꝓbatio. oẽ aial rationale est aial gressibile bipes in eo ꝙ qd ẽ: omnis homo est animal rõnalẽ in eo ꝙ qd ẽ: igit̃ oĩs hõ ẽ aial gressibile bipes in eo ꝙ qd ẽ: q: sic arᵈᵒ petit̃ in premissis ꝙ debet probari.

¶ Neqꝫ p sylľm diuisiuũ ꝓbari p̃t sic argᵘᵒ. hõ est aial: vel nõ aial: sed nõ est nõ aial. g̃ hõ est aial: vel g̃ est aial rõnale: vel irrõnale: sed nõ est aial irrõnale. g̃ est aial rõnale: dicit̃ ꝙ h̃ modus argᵐ nihil ꝓbat: q: p̃supponit aliã p̃rẽ diuisiõis nõ ieẽ. Utilis tñ ẽ diuiõ ad diffõnẽ inq̃ꝫᵐ cõplectit̃ oẽ ꝙ ad ẽẽ rei ꝑtiet: ꝛ nihil relinqt vsqꝫ ad vltimã dr̃iaꝫ.

¶ Neqꝫ p sylľm diffinitiuũ ꝓbari põt diffõ de diffinito: q: sic argĩ. qd̃ constat ex his que ad essentiam rei pertinent ꝛ sunt propria rei diffinitio est. hec diffinitio animal gressibile bipes est huiusmodi: ergo animal gressibile bipes est diffõ hoĩs. Nec h̃ fo̾ᵃ argᵐ vꝫ: q: p̃suppõit ꝙ dꝫ ꝓbat̃.

¶ Neqꝫ a cõtrarijs probari potest: quia sic arguitur. Si diffinitio mali est diuisibilitas: igitur contraria erit diffinitio contrarij ergo diffinitio boni erit idiuisibilitas. nõ valet qa petit ꝙ est eque dubium. s. diffinitionẽ cõtrarij.

¶ Neqꝫ per inductionem probari potest: quia iductio ex singularibus procedit. diffinitio vero non est singulariũ: sed vliũ. Item inductio aliud de alio predicat. diffinitio vero incomplexum verbale est ꝛc̃.

¶ Neqꝫ etiam ex certis principijs necesse est ipsam ẽẽ. cũ sint illa. quis ergo modus reliquus. quasi dicat nullus: non. n. monstrabit qd est sensu: aut digito. h̃ phs. ꝛc̃.

¶ Circa dicta cadit difficultas: vtrũ d̾ diffinito possit probari diffinitio in eo ꝙ quid est. Et videtur ꝙ sic ex fundamento omnium syllogismorum: quod est: quia quecũqꝫ conueniunt in vno tertio conueniũt inter se: sed subiectũ ꝛ p̃tum ꝯnis conueniũt in medio: quod est tertium: igitur conueniunt inter se. per h̃ ergo principium siue fundamẽtuꝫ probat̃ ꝙ d̾ diffinito põt ꝓbari diffinitio in eo ꝙ quid est. Et signo extrema cõclusionis probande. que sunt subiectũ qd̃ est diffinituꝫ. ꝛ p̃tum quod est diffinitio in eo ꝙ qd est: puta ꝙ homo sit animal gressibile bipes i eo ꝙ quid est. Et arguit̃ sic. q̃cunqꝫ conueniũt in vno tertio cõueniũt inter se: sed h̃ duo extrema. s. hõ: ꝛ aial gressibile bipes in eo ꝙ qd est. ꝯueniunt in hoc tertio medio scilicet in diffinitione formali hominis. s. aĩali rationali: igitur homo est animal gressibile bipes in eo ꝙ qd est.

¶ R̷ᵉ dicitur ꝙ fundamentum syllogismorum sic intelligitur. Q₂ quecunqꝫ extrema simpliciter sumpta conueniũt in aliquo tertio conueniunt inter se: sed quando vnuꝫ extremum cum conditione aliqua dicitur de medio. non dicitur de altero extremo: nisi illud medium cum eadeꝫ conditione dicatur de altero extremo: quare non sequitur omne animal ratiõale est animal gressibile bipes in eo ꝙ qd est: homo est animal rationale. g̃ homo est aial gressibile bipes in eo ꝙ quid est. ex quibus nõ sequit̃ ꝯ nisi in minori mediũ dicat̃ de subo in eo ꝙ qd est. Et si sic dicatur in minori est petitio principij quare ꝛc̃.

¶ Sᵒ his p̃suppositꝭ q̃rit qd p̃us sciat̃ an qd est an si est: p̃us opponẽdo. postea sumẽdo ꝙ hñ dcm̃ est in oppõnibus. Quãtũ ad pᵐᵐ ptem. p̃ ꝓbat ꝙ nõ põt sciri qd ẽ: nisi p̃us sciat̃ si est: ꝛ arᵘ sic: qa de eo ꝙ nõ ẽ: non põt sciri qd ẽ: lꝫ qd nois possit sciri. sic d̾ tragelahpo ꝛ d̾ hirco ceruo scit̃ qd nois absqꝫ eo ꝙ sciat̃ si ẽ: igit̃ si scit̃ qd est: necio scit̃ qa est: sed scire qd est: ꝛ q: est nõ põt esse vnica rõne: qa p diffõnẽ scit̃ qd ẽ: ꝛ p demrãtionẽ scit̃ qa ẽ: ꝛ h̃ duo dr̃nt sicut qd est ꝛ qa est: q̃re scire qa ẽ prius ẽ q̃ꝫ scire qd est.

¶ In ꝯtrium arguit̃ qa de quocunqꝫ scitur qa est p demrãtioneꝫ scit̃ p causam nisi ẽẽ sit suba rei: sed cã ꝛ diffinitio idem sunt: igit̃ qa est scitur p diffinitioneꝫ tanq̃ꝫ per meᵐ demrãtionis: igitur prius scitur quid est q̃ꝫ q: est.

¶ Nec p̃t dici ꝙ p diffinitionẽ quid nominis scit̃ qa est: p̃ qa assignata diffinitione qd nominis de quacunqꝫ re ad huic restat q̃rere ꝓpter qd est illud ꝙ diffinit̃: cum nõ sit assignata causa sui esse. igit̃ per diffõnẽ quid nominis nõ demõstratur esse. 2ᵒ qa si diffinitio qd nominis demrãret esse rei: tũc diffõ qd nominis esset diffinitio quid rei.

Quo dato sequunt̃ tria inconueniẽtia. p̃mũ ꝙ non subaꝝ ꝛ non entiũ ẽẽt diffõ qd rei: ꝛ patet qa illarum est diffinitio quid nois.

Scdm inconueniens est ꝙ quelibet oratio siue ratiocinatio esset vera diffõ ꝓbat̃ ꝯña: q: cuilibet orõni põt iponi vnũ nomẽ: sic historie troiane ipositũ est nomen Ilias.

3ᵐ icõueniẽs est. cũ nulla scia demrẽt qd sig̃at nomẽ: neqꝫ p

hãc demr̃et: igr̃ diffõ vã nõ demr̃abit. neqꝫ demr̃abit̃ ꝛc̃.

¶ Quãtũ ad pͣᵐ ptẽ soluit dubitationẽ hãc: sed ꝓus soluit aliã dubitationẽ sup̃ motã ꝛ si ea diffõ possit demõstrari de diffinito. Et dicit qm̃ idem est scire qd est ꝛ scire causam si est: qꝛ causa ꝛ diffinitio idem sunt. diffinitio autem aut est eadẽ rei vt formalis: aut alia: si alia: aut demõstrabilis vt materialis: aut indemõstrabilis vt finalis. si est demonstrabilis necesse est meᵐ causam esse per quam demonstret̃ in p̃ma figura: qꝛ vniuersal'r ꝛ affirᵐᵉ demr̃at̃: ꝛ hic est vnus modus exquisitus vnũ ꝙ qd est monstrare per aliud ꝙ qd est. non tamen in eo ꝙ quid est.

¶ 2° soluit dubitationẽ ĩfra motã. Et dicit: ꝙ sicut contigit ꝙ al'n simul scimus qꝛ est: ꝛ propter quid est. s. quãdo scimꝰ qꝛ est ꝑ mediũ ꝙ est causa: sed nõ est poẜe scire ꝓus ꝓpter qd ꝙ̃ qꝛ est. Sic simil'r contingit c̃c quid est ꝛ si est: qꝛ quandoqꝫ simul scimus qd est ꝛ si est: sed non est possibile scire ꝓus quid est q̃ꝫ si est: sed bñ contingit al'n prius scire si est q̃ꝫ quid est. s. quando si est cognoscit̃ ꝑ medium accñtale: sed quando cognoscitur si est per diffinitionem rei q̃ est cã illiꝰ: simul cognoscit̃ si est ꝛ qd est. Et ponit q̃tuor exempla. Primũ exemplũ est: qꝛ simul cognoscimꝰ tonitruũ esse: ꝛ qꝛ sonus in nubibus est. Et simul cognoscimꝰ defectum lune eẽ ꝛ qꝛ priuatio luminis est: ꝛ simul cognoscimus hominẽ eẽ qꝛ animal rationale est. Et animam eẽ: qꝛ numerus se ipsum mouens est.

¶ Circa dicta cadit diffiᶜᵃˢ. pͣ est ꝙ eẽ inte' ꝑ si est: aut dicit̃ existẽ. aut eẽ eẽntie. si primũ illud est singulariũ quorum non est diffõ: ꝛ hic debet queri esse rei cuiꝰ est diffinitio: si s̃ꝫ: ꝯtra qꝛ illud eẽ ꝙ querit̃ aliq̃n ꝓus scit̃ q̃ꝫ quid est: sed hoc non potest esse de esse essentie: quare ꝛc̃.

Item p̃hs dicit de quocũqꝫ scit̃ qꝛ est: scit̃ ꝑ cãm nisi esse sit sub̃a rei: sed eẽ eẽntie est sub̃a rei: igr̃ non scitur per cãm.

¶ 2ᵃ diffiᶜᵃ est: si ꝑ qd est põt sciri eẽ rei: sequit̃ ꝙ nõ posset demonstrari paꝰ de sub̃o per diffõnẽ subiecti ꝓbat̃ ꝫ: qꝛ ꝑ qd est sub̃i. i. ꝑ diffõnẽ ꝓus demr̃et̃ eẽ sub̃i igit̃ diffõ nõ est ꝓxima cã ad demr̃andũ passionẽ. Itẽ si ꝑ qd est subiecti demonstrat̃ eẽ subiecti. iᵒ per ꝙ aliqd demõstrat̃ ꝓus notũ est: igit̃ ꝓus cognoscit̃ qd est q̃ꝫ si est ꝫ dicta superius.

¶ ℞ᵒ. Ad primum dicitur ꝙ per esse subiecti inte' esse existẽtie: ꝛ lꝫ p̃mo cõpetat singularibꝰ competit etiã vl'ibꝰ. Ad aliud di ꝙ arᵐ concludit verum ꝙ si ꝑ esse intelligat̃ esse eẽntie. ꝙ eẽ eẽntie non posset sciri per causam.

¶ Ad 2ᵃᵐ diffiᶜᵃᵐ: si primo demr̃at̃ eẽ sub̃i per diffõnẽ sb̃i: igit̃ ꝑ diffinitionẽꝫ subiecti non poterit demonstrari paꝰ de sub̃o: qꝛ si est ꝓxima cã ipsi eẽ nõ erit ꝓxima causa ipsi passioni. dr̃ ꝙ ab eẽnᵉ totali fluit passio imeᵗᵉ: ꝛ ab eẽntia s̃m partem formalẽꝫ tñ fluit esse subiecti immeᵗᵉ: quare diuersiᵒᵉ consideratur diffinitio in his. Ad aliud cum dicitur si per quid subiecti demonstrat̃ esse subiecti. igitur quid sub̃i est primo notum ꝯce' ꝙ ꝓus nã: sꝫ non ꝓus tp̃e.

¶ 6ᵒ ponit quatuor modos diuisionis diffinitionum. p̃ma diuisio est. quorũdã ꝙ qd est. i. q̃rũdam diffinitionum est altera causa: ꝛ quarũdaꝫ non. i. alia diffõ hꝫ causam per quã potest monstrari: vt materialis: ꝛ alia non habꝫ causam vt formalis: quare ille diffinitiones q̃ sũt sine medio ꝓncipia sunt que ꝛ esse ꝛ quid sunt supponẽ oportet: vt ariᶜᵘˢ supponit quid vnitas que vero habẽt medium: earum est demõstratio non tamen in eo ꝙ quid est.

¶ 2ᵃ diuisio est in diffõnẽ qd nominis ꝛ qd rei. Ideo dicit. Cum diffõ sit ratio ipsius ꝙ qd est. alia erit ipsius ꝙ qd significat nomẽ: vt ratio ponens nomẽ ad significandũ. Et alia quid rei. Et habentes diffinitionem quid nominis: querimus postea si est: ꝛ qd est: ꝛ difficile est accipere qd sunt. q̃ nõ scimus qꝛ sũt: imo ipoẜe ẽ: vt dictũ est s̃.

¶ 3ᵃ diuisio est eadẽ cũ ista scd̃a sed per alia v̾ba. Et dicit. Est autem ratio vna dupliciter: aut coniunctiõe vna: vt Ilias. s. quid nominis. Alia v̾o est vnũ de vno ostendẽs non s̃m accidens sed per se vt diffinitio quid rei ꝛ h̾ dicitur ostendere vnum de vno: qꝛ demonstrat conclusionẽꝫ in qua vnũ de vno predicat̃. Et subdit differẽtiã iter hec: qꝛ diffinitio qd nois dr̃ diffõ rĩ. Alia vero diffõ dr̃ demõstrãs propter quid est: quare p̃ma significat quid est. nõ autem demonstrat. scd̃a vero manifestum est ꝙ erit vt demonstratio eius ꝙ qd est. positione dr̃ns a demr̃atione. dicit themistius ꝙ diffinitio quid rei ꝑ causam formalẽꝫ dicit̃ demõstratio virtual'r: qꝛ continet causam: ꝛ effectũ virtualiter sed demõstratio continet formaliter causaꝫ ꝛ effectum: ꝛ differt ordine quodaꝫ a demr̃one: sicut differt dicẽ propter quid tonat ꝛ quid est tonitruum.

¶ 4ᵃ diuisio est: ꝙ triplex est genus diffõnis ꝑtinẽs ad demonstrationẽ. Et h̾ diuersimode exponitur.

Themistius dicit ꝙ vna est sicut ꝯ̃ demonstrationis. Et alia est sicut ꝓncipiũ tñ virtualiter ingrediẽs demr̃ationem ꝛ alia que est medium in demr̃one: vt formalis: que non differt a demonstratione nisi ordine quodam.

Lincoñ. v̾o dicit ꝙ vna est diffinitio m̃alis. s. que est ꝯclusio demonstrationis: ꝛ alia est diffinitio formalis. s. illa que est medium in demõstratione: ꝛ tertia est aggregatuꝫ ex vtraqꝫ. s. ex materiali ꝛ formali: que dicitur tota demonstratio. positione tñ differẽs ab ea: qꝛ aggregat simul cõclusionẽꝫ ꝛ medium: ꝛ ideo sub alijs verbis dicit lincoñ. triplex est diffinitio. s. vna que dic̃ tñ qꝛ est. Alia que dicit tñ propter quid: ꝛ alia que dicit vtrũqꝫ. prima est cõclusio demonstrationis. scd̃a est medium. 3ᵃ est demõstratio positione differens ab ea.

¶ Circa dc̃a cadunt diffiᶜᵉˢ. pͣ diffiᶜᵃˢ circa p̃maꝫ diuisionẽ que est ꝙ diffõnum alia materialis: alia formalis: quia dixit ꝙ diffinitio formalis non habet medium quo monstret̃: qꝛ causa formalis potest demonstrari per causaꝫ finalem: quoniam finis est causa omnium aliarũ causarũ.

¶ Scd̃a difficultas est circa scd̃am diuisionẽꝫ in quid nominis ꝛ quid rei: qꝛ p̃mittit. ꝙ cum diffinitio sit ratio ipsius ꝙ quid est: alia erit ꝙ quid significat nomen: ꝛ alia quid rei. ꝯ̃ quia videt̃ dicere ꝙ diffinitio nominis sit ratio ipsius ꝙ qd est ꝙ est f̃lm: qꝛ solũ veꝝ est de diffõe qd rei.

¶ Tertia difficultas est circa tertiam diuisionẽ que est eadem cum scd̃a. cum dicit ꝙ alia diffinitio dicit̃ vna coniunctione: ꝛ alia dicit̃ vna simpliciter: qꝛ de illa que est vna simpliciter. siue quid rei dicit ꝙ est illa que demonstrat vnuꝫ de vno: ꝛ h̾ potest dici demonstratio differens positione ab illa. ꝯ̃ demonstratio est syllogismus faciẽs scire: sed diffinitio non est syllogismus. g̃ diffõ non est demonstratio. Deide q̃ro quomõ põne differt a demr̃one.

¶ Quarta difficultas circa q̃rtam diuisionẽ: que dicit triplex eẽ genus demr̃onis. Una est ratio dicẽs quia est tñ que est sicut ꝯ̃ demonstrationis: ꝛ alia que est sicut principiũ. s. virtualiter ingrediens: ꝛ alia que est medium in demõstratione vt formalis que non differt a demonstratione nisi ordine h̾ s̃m themistium. ꝯtra: prima non dicit qꝛ est: sed propter quid qꝛ diffinitio est ratio ꝙ quid est significans. Et si dicit respectu aliarum qꝛ est: quoniam est ꝯ̃ demonstrationis respectu aliarum: tunc quero que aliarum est formalis cum omnes possint demõstrari preter illam que datur per causam finalem ꝛc̃.

¶ ℞ᵒ. Ad primam cum arguitur contra id qd̃ dicit ꝙ formalis non habet medium per ꝙ mõstretur: qꝛ formalis potest monstrari per finalẽ. Ad h̾ dupl'r ℞ᵉⁿ potest. vno modo: ꝙ formalis simpliciter dicitur que nullum habet medium quo monstrari possit: vt data per finem: formalis s̃m quid est data per formam ꝛ efficiens: qꝛ respectu alterius diffinitionis est medium ꝛ respectu alterius est conclusio ꝛ materialis simpliciter est per materiã.

Licon. vo alr dixit q formalis simplr dĩ q̃ non hẽt mediũ
quo mõstrari possit: ⁊ hoc contigit duplr. s. aut q2 nõ hʒ
cãm: vt data p finẽ: aut si habet cãm q2 p se nota est non
põt demonstrari vt data per formaʒ. alie vero due. s. per
efficientẽ ⁊ per materiã nõ sunt simplr foales sʒ mãles.

¶ Ad scdam dixit themisti⁹ q diffõ in vñ est ratio dicens
qd est: q2 duplex est qd. s. quid nominis: ⁊ quid rei.

¶ Ad tertiam difficultatẽ cũ dicit q diffõ qd rei põt di/
ci demratio dfns põne. tu arᵗ ɔtra q2 demro est sylls fa/
ciẽs scire: sed diffõ nõ est syll's. dicit q p̃hus dicit q diffõ
est vt demro. q2 virtualr demratio est: ⁊ non formaliter.

¶ Ad q̃rtã difficultatẽ cũ argᵗ ɔ̃ illud dcm̃ q diffõ vna di
cit q2 est tm̃. ɔ̃ arᵗ: q2 cum diffõ sit oratio sigñans q qd ẽ
esse rei: igit dicit qd est: ⁊ non tm̃ q2 est: dicit q loq̃ respe
ctiue: q2 mãlis diffõ respectu aliaꝝ dicit tm̃ q2 est qñ est
sicut ɔclusio demõstrata per formalẽ: ⁊ formalis dicit q̃/
libet aliarũ: vel simpliciter vt finalis vel fm qd vt alie.

¶ Ostẽdit qũo demratio fit per oẽ genus cãe. Et 4ᵉʳ facit p̃
mo oñdit qũo demratio fit p omne gen⁹ cãe: ⁊ ẽt ratio est:
q2 causa ⁊ mediũ idem sunt: igit quot sunt genera causa
rũ: tot sunt media ad demrandũ: ⁊ exẽplificat de oĩbus
causis. Exẽᵐ in cã mãli. si demonstrat q angulus semicir
culi est rectus per hoc meᵐ. s. p medietatẽ duoꝝ rectoꝝ.
Exᵐ de cã formali. si demrat q ois q est medietas duoꝝ re
ctorũ est rectus per diffõnẽ foialem anguli recti: que est
angulus equalis angulo intriᶜᵒ sibi coniuncto ex linea
super lineam diametraliter cadente constitutus.
Exᵐ de cã effiᵉ. pp qd atheniẽses debellant a medis. cau
sa est: q2 p̃us cõmiserũt bella in sardos: q sũt pars medo
rũ. sic arguẽdo. Iniuriãtes debellant pp vidictã faciẽdã.
Exemplũ de cã finali: vt pp qd deambula⁹ fit post cenam:
vt cibus descendat ab ore stoᶜⁱ: ⁊ ɔ̃siter vt sanus sit.

¶ 2° ostẽdit qũo effectus põt demrari p plures cãs: ⁊ ostẽ
dit maxime p cãm mãlẽ ⁊ finalẽ. Et ponit duo exẽpla p̃ᵐ
q̃re egredit lumẽ de laterna pp cãm mãlẽ est: q2 hẽt po/
ros per q̃s trãsit lumẽ: ⁊ p finalẽ vt non offendat a tran
seuntib⁹. 2ᵐ exᵐ pp qd tonat. pp cãm mãlẽ est: q2 extiguit
ignis in nube: pp cãm finaleʒ est: vt terreant q in inferno
sunt: vt lnq̃t pithagoras. Et maxime in reb⁹ nãlib⁹ cõti/
git fieri demrõnẽ per duas cãs. s. mãlẽ ⁊ finalẽ: ⁊ dat cãʒ
h⁹ dicens: q2 nã facit qdcũq3 facit pp aliquẽ finẽ: ⁊ ẽt fac
ex nec̃itate mãe. vñ nec̃itas est 2ᵉ. vna fm mãm: ⁊ alia fʒ
motũ. i. violẽtiã: vt lap ex nec̃itate fert sursum fm violẽ/
tiã: ⁊ deorsũ fʒ nãʒ. Et addit q q̃ fiũt ab iteᵒ: alia pp finẽ
fiũt: vt dom⁹ statua ⁊ h⁹. alia fiũt a fortũa ⁊ ñ pp finẽ fiũt

¶ 3° corrigit dicta de causis. Et itẽdit q sola ṽa cã dmrat
cãtuʒ: ⁊ non vera demrat a cãto. Et cã vera est que simr
est cũ cãto i fieri: in facto esse. ⁊ in futuro eẽ. Et talis cau/
sa inq̃ʒᵐ est: est cã his q̃ sunt: ⁊ inq̃ʒtũ fit est cã his q̃ fiũt: ⁊
factis inq̃ʒtũ facta est: ⁊ futuris inq̃ʒtuʒ futura est. Et dat
duo exẽpla. p̃ᵐ est de cã eclipsis q̃ est interpõ terre: ⁊ 2ᵐ ẽ
de cã cristalli que est aqua densata pp defectum caloris.
In causis ṽo nõ veris: que non simul sũt cũ cãto fit syll's
a posteriori. p̃ma ratio est. q non sequit. h̃ p̃us factũ est:
g̃ h̃ posteri⁹ factũ est. 2° rõ est. quia causa que syllogistice
infert causatũ est diffinitio: que simul est cum causato.

¶ 4° addit q in reb⁹ i qb⁹ est gñatio circularis: ɔtigit his
demrõnẽ eẽ circularẽ si vere sequãt se adinuicẽ mediũ ⁊
ɔ̃ q2 opʒ q ɔ̃ ɔuertat cũ medio: ⁊ dat exẽᵐ in opib⁹ nãe:
q2 depluta t̃ra: nec̃e est vaporẽ fieri. h̃ autẽ facto necesse
est nubẽ fieri hac autẽ nube facta. necesse est depluta eẽ
terram. Et ɔ̃siter infert. q sicut sunt q̃dã res q̃ semp sũt:
⁊ quedam non semp sed frequent: ⁊ taliũ necesse est me/
diũ freq̃nter eẽ: vt non omnis masculus barbat⁹ est ⁊c̃.

¶ Contra p̃mam partem argᵗ: q2 non videt q possit fieri
demratio per mãʒ: qa mã cũ sit pura po⁹ est modice enti
tatis ⁊ minus cognoscibilis q̃ʒ effect⁹: qui est pluris en/
titatis: ⁊ consequenter magis cognoscibilis.

¶ Contra 2ᵐ pte in qua dicit q p plures cãs põt fieri de/
mratio arᵗ: q2 aut diuisiʒ. aut ɔiũcti. Nõ diuisiʒ q2 ex mã
seorsum accepta non põt demrari aliqd: q2 causa ex qua
dʒ demrari dʒ esse cã vera vt dicit p̃hus hic. q̃ talis est vt
posita cã ponatur effectus ⁊ remota remoueatur. quali/
ter non est materia. Nec coniunctim. q2 vnius cãti est tm̃
vna causa p se. pʒ p p̃hm ifra in penulrio cap̃ hui⁹ li ⁊c̃.

¶ Contra 3ᵐ pte in q̃ dicit q dʒ cãm eẽ verã que demrat:
⁊ talis simul est cũ cãto in fieri in eẽ ⁊ in ɔseruari. Cõtra
q2 seᵗ q nunq̃ʒ contingeret demrare p finẽ. patet q2 finis
non est simul cũ eo cuius est finis sed futurus est.

¶ Contra quartã partẽ de demrõne circuᵃ arᵗ: q2 in p̃ liᵒ i
p̃bat demratio circularis. Forte dĩ q iprobat demrõnẽ
simplr eẽ circularẽ: sed demro fm qd põt eẽ circuᵃ cui⁹
vn⁹ p̃cessus est ex p̃orib⁹: ⁊ alter p̃cessus ẽ a posteriori.
ɔ̃ q2 qñ i reb⁹ ẽ gñõ circuᵃ. sempvnũ est cã gñonis alteri
us: ⁊ econtra: vt pluuia est causa nubis ⁊ econtra. igitur
videtur demonstratio simpliciter esse circularis.

¶ Rñ° ad p̃ᵐ dĩ q mã est magis nota fm nãm q̃ʒ effectus: ⁊
effect⁹ magis not⁹ q̃ ad nos: q2 dʒ vt mã fiat magis nota
his si dʒ demrare effectũ. Uel meli⁹ dĩ q non est fmo de
mã q̃ est pura poᵃ: sʒ de mã cõposita q̃ est in actu: ⁊ talit
disponi potest vt simul sit cum effectu.

¶ Ad 2ᵐ dĩ q qñ dic̃ q cã ṽa est sp simul cuʒ effectu: dĩ q
loq̃ solũ d̃ cã foiali. Et si vis q itelligat hoc de omnib⁹
causis. intellr de mã cõposita respcũ alicui⁹ effect⁹ ⁊ non
reᵃ cuiuscũq3. Ad illud d̃ cãis ɔiũcti pt dici q in vno gñe
cãe ẽ tm̃ vna cã p se sʒ i diũsis gñib⁹ p̃nt eẽ p̃les cause.

¶ Ad 3ᵐ cũ dicit q finis non eẽt cã ṽa: q2 non est siᵗ cum
effectu. nc̃ q2 finis i itẽtiõe est semp simul cum effectu.

¶ Ad 4ᵐ de demrõne circuᵃ. dĩ q i his q̃ circularit gñãt
est demro p accñs: q2 idẽ est cã ⁊ effect⁹ reᵃ alri⁹ rõe diu/
soꝝ singlariũ: qñ pluuia non est simplr cã nubis sʒ h⁹.
Nec nubes est simplr cã pluuie sʒ h⁹. q2 si esset simplicit
cã pluuie. pluuia non posset esse simplicit cã nubis ⁊c̃.

¶ Docet inuestigare diffõnẽ. Et duo p̃nᵗ facit. p̃° docet in/
uestigare diffõne spẽi. 2° docet inuestigare diffõnem gñis
subalterni fm themistiũ. Sʒ fm licoñ. dat 2° inuestigare
diffõnẽ spẽi p viã resolõnis postq̃ʒ p̃ docuit p viã cõpõis.

¶ Quãtũ ad p̃ᵐ ptẽ dicit. Q opʒ eligẽ debitũ gen⁹: ⁊ de/
bitas dĩias. ⁊ ponẽ illas cũ gñe. Et modus ẽ iste in eligẽ
do gen⁹: q2 opʒ eligẽ q p̃cet in qd de oĩnib⁹ spẽ: ⁊ p̃di/
cet in qd de spẽ q̃ʒuis diffiᵗ. Et nõ opʒ eligẽ que sũt sup̃
gen⁹. De dĩia ṽo dic̃ q opʒ eligẽ infra gen⁹ tot p̃ta: que
siᵗ sumpta ɔuertant cũ diffinito: sed singulũ in pl⁹ se ha/
beat. Et h̃ fit dõ genus p dĩias imeᵗᵃ vsq3 ad athomas
spẽs. Et ponit exẽᵐ de diffinitione trinarij: in qua nõ sunt
eligẽda q̃ sũt ex̃ gen⁹ ei⁹: sed gen⁹ eius est nũs: q̃re sumẽ
da sunt q̃ sunt ifra gen⁹: que summunt p diuisionẽ gñis.
Nã numer⁹ alius est par. ali⁹ ipar. ipar ɔuenit trinario:
⁊ nõ sufficit h̃: sed diuidit numerus ipar: q2 alius est pri
mus. alius nõ p̃mus. p̃mus dicitur duplicit: aut non mẽ
suratus alio numero: vel nõ composit⁹ ex alijs: ⁊ hoc to
tum ɔuertit cum trinario. lʒ singulum eorum in plus se
habeat. Et p̃bat hanc eẽ diffõnẽ trinarij. q2 diffõ dʒ eẽ nᵗ
p̃dicari: ⁊ soli inesse: sed hec est huiusmodi. quare ⁊c̃.

¶ Et addit q ad complẽdũ methodum hanc diffinitiuaʒ
requirunt tres ɔdõnes. p̃° q accipiant p̃ta i eo: q qd est.
fm q disponant fm ordinẽ nãlẽ. 3° q diuisio vadat vsq3
ad summũ. i. vsq3 ad vltimam speciẽ: p̃inum p̃bat partiʒ
per methodũ de acciᵐ p q̃ʒ p̃bat aliqd ineẽ. p̃ti p metho/
dũ de gñe p quã p̃bat p̃ri in qd. 2ᵐ p̃bat q2 semp q pri⁹ ẽ
pri⁹ accipiendũ est: ⁊ sic p̃us erit vnus. 3ᵐ p̃bat q oia siᵗ
ɔuertant: q2 sic accipiũt omnia predicãtia in eo q qd ẽ.

¶ Quãtũ

¶ Qz^m ad 2^m ptét quo iuestigáda sit diffó generꝭ subaltni. dicit ꝙ sumẽde sũt spẽs vni⁹ gñis. v.g. si linea diffiniẽda ẽ sumãt sub ea q̃ sũt rectũ ⁊ curuũ: deiñ sumẽde sũt diffinitióes hax spẽx. ⁊ vidẽdũ ẽ qd ẽ eis cõe. vñ linea recta est lõgitudo sine latitudie. cui⁹ mediũ ñ discrepat ab ex̃mis. Et linea curua ẽ lõgitudo sñ latitudie: cui⁹ mediũ discrepat ab extremis. illud cõe in q̃ ꝯueniũt ẽ lõgitudo sine latitudie. ⁊ h̃ seruãdũ ẽ ꝑ ꝓ^a dr̃ia addẽda gñi. q2 vidẽdũ ẽ i q̃ gñe sit. ⁊ cũ sit in quãtitate diffõ linee e^t. quãtitas lõga siñ latitudine. Et excludit duos errores: ꝑm⁹ ẽ. q2 dicũt ꝙ ipoĩe ẽ cognoscẽ oĩas q̃ sũt ad opposita. n^l cognoscat vnũqdq3. R̃^r ꝙ fim ẽ ꝙ cognita oĩa vni⁹ ad alia. ꝙ oporteat cogñscẽ oĩa alia. Scd̃s error ẽ cũ dicim⁹ spẽz sub altera diiax cõꝑhẽdi. ꝙ illd ẽ peti^o. Qd̃ ñ ẽ vex: q2 nihil clari⁹ q̃z sub altera illax eẽ. Et addit ad cõplẽdum hãc methodũ gñis subalterni. Qz si in spẽb⁹ sũptis nõ repit aliquid cõe in q̃ ꝯueniãt diffõnes spẽx. tũc sciẽdũ ẽ ꝙ ille non sũt sub gñe. Et dat ex^m de magnani^te sb̃ q̃ vident eẽ due spẽs sb̃ vna fuit alcibiades aiax ⁊ achilles. ⁊ h̃ fuit iniuriã ñ pati. Sub alia specie fuit diogenes ⁊ socrates quib⁹ cõmune fuit aspernari que in fortuna posita sunt. ⁊ quia in his n^l cõe est ideo magnanimitas non est genus ⁊c.

¶ Circa ꝑ^m mo^m iuestigádi diffõné spẽi cadit difficultas. q2 nõ vi ꝙ sint sumẽda tot ꝑta ꝑ diuisioné gñis. ꝙ oĩa sil' supra ꝯuertant cũ spẽ. ⁊ singulũ in plus se hẽat. q2 vl' sumit gen⁹ ꝓximũ ad diuidẽdũ vl' nõ: si ꝓximũ ꝑ vnã diuisioné hi dr̃ia ꝯstitutiua spẽi. ⁊ ꝯñt diffõ spẽi fit ex illo genere: ⁊ illa dr̃ia. Si v̀o nõ ẽ ꝓximũ gen⁹ ⁊ diuidat ꝑ dr̃ias imediatas. ꝑ vnã dr̃iaz additã gñi ꝯstituit vna spẽs. Et cũ illa sit gen⁹: itex diuidet ꝑ dr̃ias: ⁊ ꝑ vnã additaz gñi cõstituet spẽs. ⁊ tãdẽ deueniet ad gen⁹ proximũ: q2 dicit phs ꝙ diuidẽdũ ẽ gen⁹ ꝑ dr̃ias imediatas vsq3 ad athomas spẽs. Qz illa diuisio ꝑ dr̃iã vltimã additã gñi ꝯstituet spẽz: ⁊ sic diffõ fiet ex solo gñe ꝓx^o ⁊ illa dr̃ia ꝯ dcã supi⁹.

¶ Circa 2^m mo^m iuestigádi diffõnez gñis subalterni ẽ difficultas. q2 dicit ꝙ inspiciẽdũ est in diffõnib⁹ spẽx si ẽ aliqd cõe eis sb̃ gñe. ꝯ q2 diffõnes illax spẽx ꝯstãt ex gñe illo ⁊ dr̃ijs. ⁊ in differẽtijs nõ ꝯueniũt: s3 tm̃ i gñe: igit i eis nõ ẽ aliqd cõe sub gñe. Et ꝯñter nõ ẽ vex illud dictũ. Qz si diffõnes spẽx nõ hñt aliqd cõe sub gñe. ꝙ nõ hẽant genus: sic dixit d̃ duab⁹ spẽb⁹ magnani^tis q̃ carẽt gñe ꝑꝑ h̃.

¶ R̃^r ad ꝑmã sũt duo modi R̃^di. Un⁹ boetij dicẽns. ꝙ nõ sit talis diffõ ex dr̃ijs eẽntialib⁹ s3 accidẽtalib⁹. q̃x q̃l3 in pl⁹ se h3: ⁊ gen⁹ ꝓximũ ẽ ꝙ diuidit. ⁊ q2 ignorantur dr̃ie eẽntiales. iõ capiũt accidẽtales q̃x q̃libet i pl⁹ se habet. Lincon. v̀o dixit ꝙ gen⁹ ꝓximũ diuidit ꝑ dr̃ias eẽntiales s3 aliq̃ sumũt ex forma gñis. vt rõnale ⁊ irrõnale ⁊ aliq̃ sumũtur ex mã generis. vt mortale ⁊ imortale. ⁊ nõ op3 ꝙ cui cõpetit differentia formalis cõpetat genus.

¶ Ad scd̃az dr̃ ꝙ gen⁹ descẽdit in spẽs spãlissimas ꝑ plẽs dr̃ias. Et i vltis dr̃ijs nõ ꝯueñiũt spẽs s3 i alijs pñt ꝯuenir.

¶ Corrigit modũ demõstrãdi ꝑ cãs i q2 vult ꝙ vni⁹ cãti p'se sit tm̃ vna cã ꝑ se. Et tria facit ꝑ mouet dubitatõez: q̃ facit ad cognoscẽdũ cãm ꝑ se. Dubitatio ẽ: vtrũ cũ cãtu3 sit cã sit: ⁊ eꝯ aut nõ. Qd̃ si cũ cãtũ ẽ cã sit: ⁊ eꝯ tunc cã ⁊ cãtu3 simul sũt. ⁊ vnũ ꝑt demr̃ari ꝑ aliõ ⁊ eꝯ. s3 qñ cãtu3 demonstrat ꝑ cãm ẽ demr̃atio ꝑꝑ qd: ⁊ qñ v̀o cã demõstratur ꝑ cãtũ est demr̃atio q2. Et dat duo exẽpla. ꝑ^m ex^m folio fluere ẽ q̃dã cãtũ ⁊ lata folia eẽ cã ei⁹. ⁊ sil' sũt. Aliõ ex^m est. lumẽ deficere. ⁊ cã deficiẽdi sil' sũt. Si v̀o nõ. i. Si qñ cãtu3 ẽ: nõ ẽ cã: tũc nõ sunt sil'. s3 ꝯtingit plẽs esse cãs eiusdẽ cãti. ⁊ ꝯtingit h̃. si idẽ cãtu3 de plib⁹ ꝑmis sb̃iectis dicat. tũc ex cãto nõ seq̃t cã determiata. l3 sequat: ⁊ cũ cãtu3 est: ⁊ cã ẽ: nõ tm̃ seq̃t hãc cãm eẽ. Qz si ꝓpositu3 sit vl'e sb̃m. s. cõuertibile de quo ꝑ dicat cãtu3. tũc cã ⁊ cãtum ⁊ vl'e sb̃m ꝯuertibile ẽ. Et dat ex^m. vt si h̃ ꝑtu3 folio fluẽ sit in quodã toto. i. in sb̃o vl'i determinato: ⁊ si plẽs ipsi⁹ species sint: si igit plãtis aut hui⁹ plãtis ꝑ inerit h̃ ꝑtũ: q2 op3 mediũ eq̃le esse cũ his. Si igit q̃rat ꝑꝑ qd arbores folio fluũt. R̃^r propter densitatẽ humidi: ⁊ hec est cã adequata: que conuertitur cum illo causato.

¶ Scd̃o ꝓsequit ꝑncipale ꝓpositũ. s. ꝙ vni⁹ cãti ꝑ se ⁊ nõ ꝑ accñs ẽ tm̃ vna cã ꝑ se: ⁊ vnũ mediũ demr̃atiuũ. Et intẽdit ꝙ si demr̃et cãtu3 ꝑ se: ⁊ nõ ꝑm signũ neq3 ꝑ3 accñs ꝙ est tm̃ vna sola cã ꝑ se. Rõ est q2 mediũ ẽ termin⁹ vltimi termini. i. diffõ maioris extrẽitatꝭ. s3 vni⁹ vna ẽ rõ. i. diffinitio: igit vnũ est mediũ. Si v̀o cãtũ ꝑ accñs demõstraretur puta de sb̃o nõ ꝑ. ꝯtingit plures esse causas. licet talia non sint ꝓposita in demonstrationibus.

¶ Tertio oñdit ꝙ si cãtum ꝑ se consideret in sb̃o ꝑ. sil'r se h3 mediũ ⁊ cãtũ quo ad vniuocationẽ ⁊ analogiã ⁊ equiuocationẽ: q2 si cãtum est vniuocũ: ⁊ mediũ ẽ vniuocũ: ⁊ si analogũ ⁊ me^m analogũ: ⁊ si equocũ ⁊ medium sil'r. Et exẽplificat de analogo. dicẽs hui⁹ cãti analogi. s. q̃tuor quãtitates ꝓportionabiles. s. nũs linea corp⁹ ⁊ tp̃s sunt ꝑmutati ꝓportionabiles: ẽ me^m analogũ. s. eq̃liter habẽs augmẽtũ. 2° exẽplificat de equoco. dicẽs hui⁹ cãti equoci. s. similẽ esse colorẽ colori. ⁊ figurã figure cã est equiuoca q2 alia ⁊ alia. l3 in figuris fortasse eadẽ ꝑm analogiã dcã. s. hr̃e angulos equales. ⁊ latera ꝓportionalia. In coloribus v̀o hr̃e vnũ sensu3: vel aliqd aliud. Et facit exẽ^m de vniuoco: q2 ma^m est. Et addit si cõsiderat cãtum in sb̃o ꝑ. tunc cã ⁊ cãtũ ⁊ sb̃m ꝑ^m se cõsequũt. si cãtũ est: ⁊ cã est: ⁊ sb̃m ꝑ^m est: ⁊ eꝯ. ¶ Si v̀o cõsideret in subiectis inferioribus nõ se cõsequũt: q2 ꝑ diuersas cãs inest. Et dat exemplũ vt eẽ lõge vite: ꝙ inest q̃drupedib⁹ q̃busdã: ⁊ volatilibus quibusdaz ꝑ aliã cãm inest: vt q̃drupedibus ꝑ carere colera: ⁊ volatilibus per esse sicca. ¶ Et mouet vnaz dubitationẽ: quã statim soluit. Dubitatio est. si inter cãtum ⁊ sb̃m inferi⁹ mediãt plures cãe: per quaz illax demonstrari o3. puta si inter folio fluere ꝙ est cãtum. ⁊ sicũ que est sb̃m inferi⁹ mediãt plures cãe. s. sucũ dẽsari. ⁊ folium latũ esse: ꝑ quã illarũ o3 demõstrari. R̃^r ꝙ per illam que est propinquior. sb̃o iferiori. puta sic⁹ folio fluit. q2 lati folij est: qñ ꝑ hãc cã3 hr̃ alia cã iferior. s. sucũ dẽsari.

¶ Circa dcã cadit difficultas. Utx vni⁹ cãti ꝑ se sit tm̃ vna cã ꝑ se: que sit medium ad demonstrandum.

Cõtra ar̃ q2 dictũ est supra i. 7° capl'o. Qd̃ l3 demonstrare per oẽ genus cãe: sed in oĩ gñe cause potest sumi causa per se igitur vnius causati ꝑ se possunt eẽ plẽs cãe ꝑ se.

Item rõ ꝑ quã ꝓbat nõ val3: q2 dicit diffõ ⁊ cã sũt idẽ i sed vnius est tm̃ vna diffõ: igit est tm̃ vna cã: q2 minor vĩ fl'a: qñ vnius plures sũt diffõnes. s. materialis i formalis: ⁊ que dr̃nt a demonstratione sola positione.

¶ R̃^r dicit ꝙ sicut supra capl'o septimo correxit in fine capituli dictũ suu3. dicẽdo ꝙ sola cã vera est q̃ proprie demõstrat. ⁊ cã v̀a dicit que simul est cũ cãto in fieri in esse ⁊ in cõseruari. Sic sub alijs verbis corrigit illud idem. dicẽdo ꝙ vni⁹ cãti est tm̃ vna cã per se. s. diffõ dicens ꝑꝑ quid. ⁊ h̃ dicit diffinitio formalis. siue modo data sit per formã vt per gen⁹ ⁊ dr̃iam. siue per cãm efficientem: sicut demonstratur defectus lune per interpositionem terre siue per causam finalem. Ex his patet ad argumenta.

Ad primũ qñ dixit ꝙ l3 demonstrare per oẽ genus cause. loquitur improprie de demonstratione. s. ꝓ probatione. ⁊ hic loquitur proprie.

Ad secũdũ dicit ꝙ diffinitio dicẽs ꝑꝑ qd est me^m. ⁊ illa est tm̃ vna. s. formalis cõiter loquendo modo dicto ⁊c.

¶ Ultio mouẽt due dubitatiões de ꝑncipijs ⁊ soluunt. ꝑ^a est vtrũ eadẽ sit cognitio ꝑncipiox ⁊ ꝯnis q̃ oĩ scientia.

¶ 2ª dubitatio vtrũ noti^a ꝑncipiox sit nobis inata vl' acq̃sita de nouo. Et ꝑ exeq̃t de scd̃a arguẽdo ad ꝑtes. Et ꝑ ꝙ

nõ sit inata ar̃: qꝛ seq̃ret certissimã noti̾ eẽ ĩ nobis. ⁊ lateret nos: ꝙ nõ ẽ posẽ: qꝛ si noti̾ min⁹ certa nõ p̃t latere nos: puta noti̾ ꝯnis nouit demr̃ate: q̃ est min⁹ certa q̃ȝ noti̾ p̃n̾ igit̃ min⁹ latebit noti̾ p̃ncipioꝝ. q̃ ẽ magi certa.

¶ In ꝯriũ ar̃ ꝙ nõ sit acq̃sita d̾ nouo: qꝛ si eẽt acq̃sita d̾ nouo: necesse eẽt accipe ex p̃exn̄ti cognitiõe: sic in p̃ libro de demr̃atione dictũ est. s. vbi dr̃ oẽm doctrinã inte̾ fieri ex p̃exn̄ti cognitõe: sȝ noti̾ p̃ncipioꝝ nõ p̃t fieri ex p̃exn̄ti cognitione: qꝛ nõ hȝ notitiã p̃oreȝ ex q̃ fieri possit qĩ. ⁊c.

¶ Et p̃ soluit secũdã q̃onẽ dicẽs. ma̾ est ꝙ nõ ẽ posẽ hẽe eã inatã ignorãtib⁹ nobis. Neq̃ȝ posẽ est eaȝ fieri de nouo nõ hñtib⁹ cognitionẽ prioreȝ ex qua fiat. Necesse est igit̃ hẽe p̃õam quãdã a qua noti̾ p̃ncipioꝝ originẽ trahat. hec ãt po̾ est sensus. Nõ ãt h̃ po̾ erit his honorabilioꝛ ſm certitudineȝ: vĩ aũt inesse oibus aialib⁹ rh̃n̄t. n. p̃õaȝ nãleȝ iudicatiuã. quã vocam⁹ sensuȝ. Cũ ãt sensus insit oĩb⁹ aialib⁹. In his q̃deȝ mansio sensibilis p̃ memoriã. In alijs aũt nõ. Et in q̃b⁹ fit mansio sensibilis. i. retẽtio p̃ memoriã d̾ria q̃dã est: qꝛ ĩ q̃busdã memoria multotiens facta cõtingit fieri rõnem quandã eoꝝ adinuicem i. cõpationẽ quandã illoꝝ retẽtoꝝ p̃ memoriã. In alijs ãt non. vbi nõ est memoria. ex opatiõe illa fit expimẽtũ. qꝛ multe memorie. s. cõperate adiuicẽ ſm silitudinẽ faciũt expimẽtũ. Ex expimẽto aũt fit vl̃e. ꝙ est p̃ncipiũ artis ⁊ scie: siq̃dẽ est c̃c gn̄onẽ artis p̃n̾ est si c̃c eẽ scie p̃n̾ est. i. si c̃c factibilia est p̃n̾ artis. si circa res ſm nãm existentes est p̃ncipiũ sciẽtie. Quare ex singularibus notis per sensum fit vl̃e. Et sic patet solutio primi dubij.

¶ Scd̾o soluit p̃mã q̃onẽ. Et p̃mittit ꝙ hituũ q̃daȝ sunt sp̃ veri: vt inte̾ ⁊ scia. alij v̾o nõ. sȝ falsitatẽ aliq̃n recipiũt vt opio ⁊ rõ. i. cõcinatio. nã rõ est suasibilis rei. sicut opio p̃babil̃. Deĩn soluit dicẽs. Cũ inte̾ sit certioꝛ scia. ⁊ p̃n̾ sint certiora ꝯnib⁹: igit̃ hit⁹ p̃n̾ inte̾ dĩ. ⁊ nõ scia: inte̾ n. est p̃ncipiũ scie. Et subdit h̃ aũt oẽ sil̾r se hȝ ad oẽ gen⁹ reꝝ. dicit themisti⁹. i. ois scia similiter se habet ad omne genus scibile rerũ: sicut notitia p̃ncipioꝝ ad p̃ncipia.

¶ Circa dicta cadit difficultas vtrũ noti̾ p̃n̾ fiat ex noti̾ sensitiua tãq̃ȝ ex p̃exn̄ti cognitiõe. Et vĩ ꝙ nõ. p̃ qꝛ p̃exn̄s cognitio dȝ eẽ certioꝛ ea noti̾ q̃ fit ex ea. sȝ notitia sensitiua nõ ẽ certioꝛ noti̾ p̃n̾ pp̄ duo. p̃ qꝛ circa sensus cõtigit erroꝛ 2° de aia. ⁊° qꝛ dixit hic ph̃s ꝙ notitia sensitiua non est ſm certitudinẽ honorabilioꝛ notitia p̃ncipiorum.

¶ Scd̾o qꝛ si noti̾ p̃ncipioꝝ fuerit ex sẽsitia. marie eẽt pp̄ dictũ ph̃i. ꝙ ex expimẽto fit vl̃e ꝙ ẽ p̃n̾ artis ⁊ scie. Et expimẽtũ fit ex p̃l̃ib⁹ memorijs cõpatis adiuicẽ ſm silitudinẽ. ꝯ qꝛ expimẽtũ ẽ noti̾ p̃ticularis cãta ex p̃l̃ib⁹ singularib⁹ cõpatis adiuicẽ ſȝ silitudinẽ. sȝ ex noti̾ p̃ticulari nõ fit notitia vl̃is. igit̃ ex expimẽto nõ fit vl̃e. tum etiaȝ quia expimẽtũ fit ex q̃busdam singularibus. vl̃e vero fit ex oĩbus singularibus per inductionem quare ⁊c.

¶ R̃ ad p̃m̾ dĩ ꝙ noti̾ vna p̃t eẽ certioꝛ alia dup̃. s. aut quo ad nos. aut quo ad nãȝ. Quo ad nos certiora sũt q̃ sunt p̃pria sensui vt singularia: certiora v̾o q̃ ad nãȝ sũt q̃ sũt remota a sensu vt vl̃ia: qꝛ sufficit ꝙ p̃exn̄s cognitio sit certioꝛ q̃ ad nos. Et ad illõ ꝙ dicit ꝙ c̃c sensũ ꝯtingit errare dĩ ꝙ c̃c sensibilia p̃pria nõ fit erroꝛ. Et ad illõ ꝙ dicit ꝙ notitia sensitiua ſm certitudinẽ nõ est honorabilioꝛ notitia p̃ncipioꝝ cõce̾ ꝙ nõ est honorabilioꝛ: qꝛ certitudo ſȝ nãm est honorabilioꝛ certitudine quo ad nos.

¶ Ad 2m̾ dĩ cũ expimẽtũ sit noti̾ p̃ti̾ siue ĩ v̾tute sensitiua sit siue in inte̾ ſm diuersas opiones cãta ex silitudie pluriũ singulariũ cõpatoꝝ adiuicẽ. Inte̾ v̾o cõsiderãs illã silitudinẽ illoꝝ singulariũ eẽ pp̄ p̃pietatẽ occultã ĩseq̃ntẽ formã. ⁊ ꝯn̄ter illã silitudinẽ eẽ in oĩb⁹ singularib⁹ eo. Iõ resoluta illa silitudie ĩ cãȝ suã: sic inte̾ cãt vl̃e ex expimẽto: qꝛ sic cãtur ex oĩb⁹ singularib⁹ p̃ inductiõeȝ. Et sic itẽ dit ph̃s vl̃e cãri ex expl̃o. Et sic expimẽtũ lȝ sit foꝛal̾r noti̾ p̃ticl̾aris v̾tual̾r tñ ẽ vl̃is mõ dc̃o ⁊c. Et d̾o gr̃as agim⁹.

¶ Du̾ quid sit mediuȝ in demõstratione aut diffinitio subiecti aut diffinitio passionis ⁊c.

Contra diffõnẽ sbĩ ar̃. qꝛ mediũ demr̃atiõis dȝ dicere cãm p̃priaȝ passiõis p̃ ph̃m: sȝ diffõ sbĩ nõ dicit cãm p̃priam passiõis: igit̃ diffõ sbĩ nõ ẽ me̾. pȝ ꝯn̄a cũ maioꝛi. minoꝛ p̃bat̃ qꝛ p̃ q̃d sbĩ demr̃at̃ eẽ sbĩ p̃ ph̃m ĩ p̃n̾ scd̾i huius tãq̃ȝ p̃ me̾ p̃priũ ipsi⁹ esse sbĩ. igit̃ p̃ q̃d sbĩ nõ p̃t demr̃ari passio de subiecto tanq̃ȝ per me̾ p̃priũ: pȝ qꝛ idem non põt esse me̾ propriũ ad demonstrandum diuersa.

Itẽ diffõ q̃ est me̾ dȝ dicere q̃d est ⁊ pp̄ q̃d est passiõis. pȝ qꝛ cũ d̾beat dicere pp̄ q̃d passiõnȝ ⁊ q̃d ⁊ pp̄ quid sũt idẽ ſm ph̃m q̃õ p̃bat sic qꝛ p̃ vbi R̃ ad quid ⁊ pp̄ q̃d: sȝ diffinitio sbĩ non dicit q̃d ⁊ propter quid passionis. pȝ qꝛ p̃ illam non R̃ ad quid factum de passione.

¶ Cõtra diffõneȝ passiõis ar̃ ꝙ nõ põt eẽ mediũ in demõstratõe: qꝛ mediũ demr̃onis nõ solũ debet dicere cãȝ propriã passiõis sȝ ĩdemõstrabilẽ. sȝ diffõ passiõis nõ dĩc cãȝ ĩdemr̃abileȝ passiõis: qꝛ p̃t d̾mr̃ari p̃ diffõnẽ sbĩ qĩ ⁊c.

Itẽ cuȝ triplex sit genus diffõnis ſm ph̃m in hoc scd̾o. qꝛ alia dicit qꝛ ẽ. alia dicit pp̄ q̃d ẽ. ⁊ alia dicit vtrũq̃ȝ. s. qꝛ ẽ ⁊ pp̄ q̃d est. p̃° ẽ ꝯ̊ demr̃onis ſm ph̃m. 2° est p̃n̾ siue me̾ demr̃ationis. 3° est tota demr̃o põne differẽs. sȝ diffõ passionis dicit qꝛ est: ⁊ nõ pp̄ q̃d. vt pȝ de diffõne defectus lune. que est priuatio luminis in luna. igitur diffõ passionis est potius ꝯ̊ demonstrationis. q̃ȝ medium. quare ⁊c.

¶ R̃° due sũt opiones p̃ncipales. vna dĩc ꝙ diffõ sbĩ ẽ me̾ demr̃ationis. hãc seq̃t̃ lincoñ. Et tenẽdo hãc opionẽ R̃ ad ar̃ in op̃m sic. Ad p̃m̾ cũ ar̃ ꝙ diffõ sbĩ nõ dicit cãm propriã passiõis: qꝛ demonstrat p̃us esse sbĩ. dĩ ꝙ a forma sbĩ imediate p̃cedit eẽ sbĩ: qꝛ foꝛ̾ est q̃ dat eẽ rei. ⁊ ideo p̃ quiditatẽ subiecti demõstratur esse subiecti. vt quiditas sumitur a forma: per quiditatem vero subiecti demonstratur passio. prout quiditas dicit totam essentiam subiecti. ⁊ non solum partem formalem.

Ad aliud negatur ꝙ diffinitio que est medium debeat dicere quid ⁊ propter quid. Et ad probationẽ cum dicitur ꝙ ph̃s dicit: ꝙ quid ⁊ propter quid sunt idem. dicitur ꝙ improprie loquitur. patet ſm modum probationis quia dicit ꝙ per idem R̃ ad interrogationem factaȝ per quid ⁊ propter quid vt quid est tonitruum est sonus factus in nubibus. ⁊ propter quid est tonitruum propter sonuȝ factum in nubibus. patet ꝙ proprie loquendo male R̃ quia sic dicendo non assignatur causa tonitrui q̃ñ tonitruum est propter extictionem ignis in nube: vt etiam ipse dicit alibi ⁊c. Uel dicitur ꝙ idem est quid ⁊ propter quid respectu diuersorum: quia quid subiecti ẽ propter quid passionis.

¶ Alia opinio dicit ꝙ diffinitio passionis est medium. s. que dicit propter quid passionis: siue dicat solũ. propter quid passionis siue dicat quid ⁊ propter quid passionis simul non refert. hanc tenet albertus: ad argumenta in contrarium respondetur.

Ad primum cõceditur ꝙ medium debet dicere causam ⁊ propriam ⁊ indemonstrabilem passionis. ⁊ cum dicitur ꝙ diffinitio passionis non dicit causam indemonstrabilẽ ne̾ de diffinitione propter quid passiõis. qꝛ diffinitio subiecti est diffinitio propter quid passionis.

Ad aliud de triplici diffinitione conceditur ꝙ diffinitio passionis que dicit tñ quid est conclusio demonstrationis sed que dicit propter quid siue dicat simul quia est vl̃ non. illa non est conclusio sed medium quia dicit propter quid: quare ⁊c.

ℭ De primus ꝛ secundis intentionibus.

Um logica sit de secundis itētionibꝰ adiunctis ꝑmis. Sitqꝫ facilis ad disputādū in singalis veꝝ ꝛ falsum. Sitqꝫ modus sciendi omniuꝫ rerum tam singularium q̄ꝫ vniuersalium sed diuersimode. Sitqꝫ vtilis ad itelligendū qūo singularia corruptibilia incipiāt ꝛ desināt eē in instāti. Et qūo potentiam actiuā ꝛ passiuā habeāt mēsuratā ꝑ maximū ꝛ minimuꝫ. Et qūo triplici genere motus moueri possint: cuius velocitas penes cām ꝛ effectuꝫ mensurari possit. De his oibus ꝛ annexis subtilitates resolutas cōponere ꝓposui. vt breui eloquio: ꝛ memoriter seruari possint. ꝛ vt facile ꝛ acute iuuenes disputar͛ valeātqꝫm exercitatio i disputatiōe plus cōfert dyalectico q̄ꝫ ꝯtinuata lectio.

Um logica sit de secūdis intētionibus adiunctis primis. vt iquit Auic͛ prio sue meta͛ꝫ ideo necesse ē logicum primo intelligere quid sit itētio prima. ꝛ quid secūda. Et quare dicar͛ sic. Et tertio q̄ mō logica dicatur esse de secūdis intentionibꝰ adiunctis primis.

ℭ Quātū ad ꝑmū qd sit prima intētio. Et qd secūda sunt duo modi ꝑncipales dicēdi. Unus terministaꝝ dicentium ꝙ pria itētio est ꝑmus cōceptus rei. ꝛ secūda intentio est scḋs cōceptꝰ rei.

ℭ Alter modus est realistaꝝ dicentiū ꝙ pria intētio ē ens reale: ꝛ secūda intētio est ens rationis: sed quomodo sit h̄ statim declarabitur.

ℭ Quātū ad s̄m. s. q̄ dicatur sic prima intētio ꝛ scḋa: circa vtrūqꝫ moduꝫ sunt duo modi declarandi. Circa ꝑmū modum qui ponit intentionem primam ꝛ secūdam esse conceptus sunt duo modi declarandi.

ℭ Unus modus est augustini d̄ ancona singularis doctoris ordinis sancti augustini: qui dicit ꝙ pria itētio dr̄ primus conceptus rei: q̄ per illum cōceptū causatū a re in ite͛m inte͛m ꝑ tēdit i rē cognoscēdā: iō ꝑ͛intentio dicitur.

ℭ Pro quo scire debes ꝙ res sensibilis ē: que ꝑ inte͛ ab itellectu nr̄o: q̄m inte͛ ꝑ spēm suā quā causat in itellectum. s. prio cōndo in sensū exteriorē. ꝛ postea in sensuꝫ interiorem: qui dr̄ fantasia a ph̄o: ꝛ tūdē mediāte lumine itellectus agentis fantasma existēs in fantasia cāt spēm intelligibilem i intellectuꝫ possibileꝫ: hec spēs dr̄ primus ꝯceptus rei. q̄ ꝑ eaꝫ prio cōcipit rem. dr̄ pria itētio: q̄ ꝑ eaꝫ itellectus prio tēdit in rem itellectā: dr̄ passio aie: q̄ ꝑ eā patitur aia: iuxta illud ph̄i 3° de aia. intelligere cōsistit in quodā pati. dr̄ ēt sḋs rei. i. imago siue si͞litudo rei: iuxta illud porphirij i ꝑdicabilibus: spēs priami digna est imperio. i. forma priami: siue imago digna est imperio.

ℭ Scḋa vō itētio dr̄ secūdus ꝯceptꝰ: q̄ ꝑ eū scḋo cōcipit rem. Et intētio scḋa dr̄: q̄ ꝑ illū cōceptū itellectus secundario tēdit i rem. Pro quo nota ꝙ scḋs ꝯceptꝰ nō cātur a re sicut primꝰ: sed ab itellectu nr̄o h̄ pacto: q̄ facta apprehēsione rei ꝑ primū ꝯceptū itellectus compat illū primū cōceptum ad ea q̄bus cōuenit: ꝛ si̅ ex si videt cōuenire rebus dn̄tibus spē: causat cōceptū gn̄is. Et si videt cōuenire rebus dn̄tibus tm̄ nūo cāt cōceptū spēi. ꝛ sic d̄ alijs secūdis intētiōibus: q̄ hic scḋs ꝯceptus dr̄ 2ª itētio q̄ ꝑ illū itellectus secūdario tendit in rem.

ℭ Alter modus declarādi hūc primū modū terministarū est coradi ordinis ꝑdicatoꝝ singularis doctoris: hic dicit ꝙ pria itētio est ꝑmus ꝯceptus ꝛ scḋa itētio ē scḋis ꝯceptis. ꝛ cā: s: ꝫ quare dicar͛ sic: dicit: ꝙ itētio ꝓprie dr̄ forma que ꝓducit͛ ꝑ modū trāseūtis i aliud: q̄ forma que ꝓducitur ꝑ modū inherētis ꝛ nō trāseūtis i aliud non oꝫ dici itētio. Et ideo cū spēs cāta in itellectu a fantasmate habeat rōneꝫ forme iherētis ꝛ nō trāseuntis in aliud ꝓpea nō oꝫ dici itētio: opꝫ igit͛ vt ab itellectu caus͛ cōceptus repn̄tās rem ꝑ quē itellectus tēdat i rē ꝛ hic dr̄ itētio prima. q̄ per illū itellectū trāsit: ꝛ tēdit in rem: ꝛ h̄ sit vt itellectus perfectius cōcipiat rem.

ℭ Secūda vō itētio dr̄ habitudo cōsequēs rem inte͛m vt itellecta est. ꝛ talis habitudo dr̄ tēdētia rei i itellectuꝫ abstrahēteꝫ rem apprehēsam ab his q̄bus cōuenit ꝛ ꝓpea itētio dr̄ q̄ dicit quādaꝫ tēdētiaꝫ rei i intellectū: ꝛ secūda dr̄ respectu ꝑme: q̄ secūdario tēdit i rem: ꝛ h̄ sufficit q̄ꝫtū ad declarationem primi modi terministarum.

ℭ Circa vō s̄ꝫ modū realistaꝝ ponētiuꝫ itētiōes esse res s. rē realē ꝛ rē rōnis ponemꝰ ēt duos modos declarādi.

ℭ Primus modus est heruei subtilissimi doctoris: qui dicit ꝙ res realis vt itellecta est dicit͛ prima itētio. Et ens rōnis vt itellectū est dr̄ scḋa itētio. Et res realis ab alio hꝫ ꝙ sit itētio. ꝛ ab alio ꝙ sit pria itētio: hꝫ aūt ꝙ sit intētio ab habitudine cōsequēte rem vt itellecta est: q̄ talis habitudo tēdit i itellectū: hꝫ āt ꝙ sit ꝑma itētio ex nā sui gn̄is: q̄ res realis prior est q̄ꝫ ens rationis.

ℭ Secūda vō itētio hꝫ ꝙ sit itētio ex habitudine cōsequēte ens rōnis: vt itellectum est: q̄ talis habitudo tēdit in inte͛m: hꝫ aūt ꝙ sit secūda itētio ex nā sui generis: q̄ ens rationis posterius est ente reali.

ℭ Alter modus declarādi est noster: qui positus est a nobis ꝓpea q̄ modus ꝑcedēs nō satisfaciebat nobis: vt in dubitationibus patebit. Dicimus aūt ꝙ res realis dicit͛ prima itētio q̄ de rōne itētiōis est tēdere in aliud: q̄m intētio dr̄ in aliud tētio. Et ideo res realis inquātū ē ꝑncipium tēdēdi in aliud. s. in itellectuꝫ intētio dr̄. Est autem ꝑncipiū tēdēdi itellectū: q̄ est ꝑn͛m mouēdi ipsum: ꝛ cāndi in ipsum spēm itelligibilem ꝑ quā cognoscit͛ res: ꝛ q̄ res realis prio tendit i intellectū. iō pria intentio dicitur.

ℭ Scḋa vō itētio dr̄ ens rōnis. ꝓpea q̄ cōseq͛ habitudinem rei intellecte ad alia: que sit a rōne: ꝛ h̄ cōsequēs talem habitudinem: vt est ꝑn͛m tendēdi in itellectū dr̄ itētio. ꝛ scḋa itētio dr̄: q̄ secūdario tēdit i itellectū: cum res realis prius sit principiū tendēdi i itellectū q̄ꝫ ens rōnis ꝛc.

ℭ Quātū ad 3ͫ qūo logica sit de scḋis itētionibus adiunctis primis est duplex modus declarādi. Primꝰ modus dicit ꝙ logica est per se de secūdis itētionibꝰ adiūctis primis. i. adiungibilibus siue applicabilibꝰ ad primas. Et ideo cū dr̄ adiunctis primis ly. ꝑmis stat i datiuo casu: ꝛ ly adiūctis in ablatiuo: priꝰ vō eē intētionibꝰ ē ꝑ accn̄s.

ℭ Alter modus dicit ꝙ logica est nō solū de secūdis intētionibus per se s̄ꝫ ēt de primis: vt stant sub scḋis. Et ideo cum dr̄ adiūctis primis totū stat i ablatiuo casu. s. vt stāt sub scḋis intētionibꝰ. ꝛ de hoc videbitur in dubijs.

ℭ Du͛ primo circa primū modū terministarū vtrū prima itētio sit ꝑmꝰ cōceptꝰ. ꝛ secunda itentio sit scḋs ꝯceptꝰ.

ℭ Cōtra primū ar͛: q̄ prime itētiones sunt res reales: igit͛ non sunt ꝯceptus ꝑꝫ ꝯn̄a: añs ꝓbat͛: q̄ scie reales sunt d̄ primis itentionibus s̄m auic͛m prio me͛ ꝛ sciētie reales sunt de rebus realibus per ph̄m 3° de aia di͛cēm secāt͛ scie queādmodū ꝛ res. igit͛ ꝑme intētiones sunt res reales.

ℭ Item si prime itentiones eēnt ꝯceptus: ꝛ cū scie reales sint de primis intentionibus: igitur scie reales essent de conceptibus: cōsequens falsum. ꝛ patet cōsequētia.

¶ Cõtra ꝫm arguit ꝙ secũde intentiones non sunt cõceptus: qꝛ secũde intẽtiones sunt entia rõnis: sed entia rõnis nõ solũ sunt i mẽte sed in voce ꝛ in scripto: qꝛ nomẽ ꝛ v̄buꝫ sunt scđe itẽtiões: igit̃ scđe intẽtiones nõ sũt vl'r ꝯcept⁹.

¶ Item si scđe intẽtiones eẽnt solũ ꝯceptus: tũc logica eẽt solum de cõceptibus pꝫ ꝯña: ꝯña falsa: qꝛ ph's p'o periermenias tractat de noie v̄bo ꝛ oõne q̃ sunt i voce: qꝛ ꝛc.

¶ In ꝯ̃riuꝫ arguit qꝛ p'ª itẽtio dicit p quã intellect⁹ p'o tẽdit i rẽ ꝛ 2ª p quã 2º tendit in rẽ: sꝫ p p'mũ ꝯceptũ intellectus p'o tendit in rẽ: ꝛ ẽt p 2m ꝯceptũ 2º tendit in reꝫ: ergo p'a intẽtio ẽ p'm⁹ ꝯcept⁹. ꝛ scđa intẽtio est secũdus conceptus.

¶ R' ad p'mum neg' añs. s. ꝙ p'me itẽtiones sint res reales ad pbationẽ dicit ꝙ aũt intelligit ꝙ scie reales dicunt̃ eẽ de p'mis itẽtioib⁹: qꝛ sũt de his q̃ significãt̃ p p'mas itẽtões.

¶ Ad aliud pꝫ: qꝛ scie reales nõ dicunt̃ eẽ d' p'mis intẽtionibus: n' qꝛ sũt de his que significant̃ p p'mas itẽtiones. Et ꝯ̃r non sunt de primis cõceptib⁹ n' inquãtuꝫ sunt de his que significantur p primos cõceptus.

¶ Ad scđm de secũdis intẽtionibus ꝯcedit̃ ꝙ scđe intẽtiones sunt entia rõnis ꝛ ne' ꝙ entia rõnis nõ sunt solum in mente: qꝛ que sunt in voce vel scripto nõ sunt intentiões ꝫ ſꝫ noia scđaꝝ intẽtionũ. Et si aliquo mõ scđe intẽtiões dicãtur h' est pp subordinationẽ ad scđos cõceptus.

¶ Ad aliud cum dicit tũc logica esset solum de cõceptibus cõceditur p'ncipal'r loquẽdo: qꝛ nõ est de vocibus ꝛ scriptis nisi per subordinationem ad conceptus.

¶ Du' 2º qual'r p'me intẽtiones sint primi cõceptus. ꝛ scđe itentiones sint secũdi cõceptus.

¶ Primo arguit ꝯ̃ modũ declarãdi ꝙ prime itẽtiones sint primi cõceptus: quia aut p primũ ꝯceptũ tu itelligis spẽm intelligibileꝫ causatũ a re sensibili in intellectu more augustini de ancona. aut tu intelligis nouuꝫ ꝯceptũ cãtum ab itellectu more coradi. Cõtra p'm arguit. qꝛ itẽtio ꝓp'e dicit forma que producitur per modũ trãseũtis in alterũ: q' aũt q̃ ꝓducit̃ per modũ inherẽtis nõ dicit intẽtio: sed spẽs cãta a rebus sensibilibus ꝓducit̃ p modũ forme inherentis: igitur talis spẽs nõ est intẽtio ꝛ per ꝯña non est p'a intẽtio. Cõtra 2m arguit ꝙ nõ est cõceptus factus ab itellectu: qꝛ spẽs itelligibilis causata a re sensibili pfecte repñtat reꝫ sensibilem: igit̃ frustra fit alius ꝯceptus ad representãdũ illam. pꝫ ꝯña qꝛ nõ pp aliud fit a ꝯcept⁹ n' vt repñtet rẽ: ꝛ añs pꝫ qꝛ spẽs intelligibilis nãliter representat rem: qꝛ similitudo eius est. igitur pfecte repñtat rem.

¶ Scđo arguit ꝯ̃ modũ declarãdi ꝙ secũda itẽtio sit secũdus conceptus: qꝛ aut talis secũdus ꝯceptus est factus post apprehẽsionẽ rei factũ p primũ cõceptuꝫ. s. cõpando reꝫ apprehẽsam ad alia. qbus cõuenit vel nõ. aut per habitudinem rei intellecte ad intellectũ. Cõtra primuꝫ arguit qꝛ cum primus cõceptus. s. spẽs representet rem vl'r. igitur abstractus est ab his quibus cõuenit. igitur añ primum cõceptuꝫ fit talis cõparatio. Cõtra 2m arguit qꝛ secũda intentio magis sequitur habitudinem rei ad rem q̃ꝫ habitudinem rei ad intellectum vt patet in vniuersalibus: igit̃ non fit propter habitudinem rei ad intellectuꝫ.

¶ R' ad primũ de primis intẽtionibus dicit̃ ꝙ p primũ conceptũ itelligit̃ spẽs intelligibilis: qꝛ ſꝫ ph'm tertio de aĩa de rebus sensibilibus non causatur alius cõcept⁹ ꝛ ppea dicit ꝙ intellectus est locus spẽrũ. Ad arg'm ꝯ̃. cũ dicit intẽtio dicit̃ forma que producit̃ per modũ trãseũtis ꝛ nõ inherentis cõceditur q' ne' minor. s. ꝙ spẽs illa nõ producat̃ per modũ trãseũtis: qꝛ si cõparet̃ ad agens producitur ab eo p modũ trãseũtis in aliud qꝛ trãsit ab eo i itellectũ si vero cõparetur ad ſbm fit in eo per modũ inherẽtis.

¶ Ad secũdũ de secũdis itẽtionibus: dicit ꝙ secũda itẽtio sequit̃ magis habitudinẽ rerũ factam adinuicem ab intellectu q̃ꝫ h'itudinẽ rei ad intellectũ: ꝛ ppea ens rõnis dicit̃

Ad arg'm ꝯ̃ dicit ꝙ lꝫ primus cõceptus representet rem vl'r: tñ res vl'is significata per ipsum nõ est formaliter abstracta ab his a qbus p'cipari põt sed tñ virtual'r. sed post app'hẽsionẽ rei vl'is p primũ cõceptũ fit cõparatio talis rei ad ea qb⁹ ꝯuenit ꝛ i tali h'itudine fit scđs ꝯcept⁹ ab itell'.

¶ Du' tertio circa ſm modũ dicẽdi de primis ꝛ secũdis intẽtionibus. s. vtrum p'a intẽtio sit res realis. ꝛ secunda intentio sit ens rationis.

¶ Cõtra p'mũ arguit qꝛ res realis est primo itẽta ab itellectu: igitur res realis nõ est p'ma itẽtio. ꝓbat̃ ꝯña qꝛ qđ p̄tur de aliquo i cõcreto nõ p̄tur de illo i abstracto per ph'm i p'nto ſbe: ꝛ rõ est qꝛ ꝙ p̄tur de aliquo i abstracto p̄tur essentialiter de illo: ꝛ ꝙ p̄tur in cõcreto p̄tur accidẽtaliter: sed idem non p̄tur essentialiter ꝛ accidẽtaliter de eodem quare ꝛc. añs pꝫ qꝛ ens reale dicit̃ primũ itentũ ab intellectu in cognoscẽdo: igitur non est intentio.

¶ Cõtra scđm arguit: qꝛ sicut ens reale est primũ intẽtũ ab intellectu i cognoscẽdo: ita ens rõnis est ſm itẽtũ in cognoscendo ab eodẽ: igitur neutꝝ istorũ est intẽtio. pꝫ ꝯña qꝛ nõ p̄tur idem de eodem in cõcreto ꝛ abstracto: vt probatum est añs pꝫ: qꝛ intellectus prius appetit cognoscere rem realem: qm̃ primo mouet intellectum: ꝛ scđo rẽ rõnis qꝛ secundario mouet intellectum.

¶ R' ad primũ dicit scđm heruei: ꝙ res realis vt intellecta est dicitur intẽtio: qꝛ vt sic cõsiderata est intẽtio itellect⁹ ad ipsam: absolute vero non dicit intẽtio sed potius itenta. Ad formã ergo arg'. dicit̃ ꝙ eo mõ quo res realis est intẽta. nõ est intẽtio. sed absolute est intẽta: igit̃ absolute non est intẽtio: sed vt intellecta dicitur intẽtio: eo ꝙ vt sic intẽtio intellectus est ad ipsam: ideo idem diuersimode consideratum p̄tur in abstracto ꝛ in cõcreto. Et cum dicitur ꝙ p̄tur de aliquo in abstracto p̄tur eẽntialiter. dicit ꝙ veꝝ est si p̄tur p se: sꝫ si p̄tur per accidẽs. nõ opꝫ: vt hic: qꝛ intentio dicit de re reali per accidẽs. s. inquantum est intentio intellectus ad ipsam rem realem.

¶ Licet hoc sit ꝓbabile ꝛ subtiliter dictum. tñ non satisfacit mihi pp h': qꝛ res realis vt intellecta est: dicit itẽta ab intellectu: igitur vt intellecta est. non debet dici intentio. Nec verũ est ꝙ absolute res sit intẽta: sed cum intelligit̃ intenditur: ꝛ cum est intellecta intẽta est.

¶ Ideo nos al'r dicimus sumẽtes fundamẽtũ a scoto: qui dicit ꝙ quãtitas p̄tur in abstracto de suis spẽbus. s. de linea superficie corpore. ꝛ p̄tur etiã de illis in cõcreto diuersimode cõsiderando: qꝛ si quãtitas consideretur: vt est p'n'm mensurandi p̄tur in abstracto de illis. si v̄o consideret̃ vt res mensurata: p̄tur in cõcreto de illis. Eodeꝫ modo dicim⁹ h'. ꝙ cum intentio dicatur in aliud tẽtio: siue in aliud tendens. Ideo p̄tur intentio solum in abstracto de re: que cõsideratur vt p'n'm tendendi in aliud in intellectũ. in concreto v̄o p̄tur de eo ꝙ cõsideratur vt intentũ ab alio. Et cum dicit ꝙ illud ꝙ p̄tur in abstracto p̄tur essential'r: verũ est si simpl'r p̄tur de illo: sed si sit pp aliquem modũ considerandi non oportet. Quia dẽ abstractum p̄dicans de aliquo per modum essentialis p̄tur: sicut ꝛ cõcretuꝫ per modũ accidẽtalis p̄tur: de accidẽtib⁹ loquor ꝛ nõ d' ſbã.

¶ Ad 2m q̃ño ens rõnis dicatur intẽtio secũda: dicit ꝙ ſꝫ diuersum modũ cõsiderandi dicit intentio ꝛ intẽtuꝫ: qꝛ si cõsideretur ens ratiõis: vt est p'n'm tẽdendi in aliud. s. in intellectum dicit intentio: si v̄o cõsideretur vt intentũ ꝛ desideratum ab intellectu dicit̃ intentum. Ad arg'm cõtra. cum dicit ens rõnis est secũdũ intẽtum ab intellectu: igit̃ non est secũda intentio ne' ꝯña qꝛ idem diuersimode sumptum p̄t p̄dicari in concreto ꝛ in abstracto. sicut dictum est in responsione ad primum.

¶ Du' 4º vtrũ hꝫ ens reale vt dicatur intẽtio prima. Et ens rõnis vt dicat̃ intẽtio 2ª. Cõtra rõnem intẽtionis arguit: qꝛ

aut ē vt dixit herueus: ꝙ ens reale vt itellectū dr̄ intētio. Et silr̄ ens rōnis vt itellectū ē dr̄ itētio. Aut ē vt dixit mē gus ꝙ vtrūqȝ istoꝝ dr̄ itētio. si cōsideref vt est principiuȝ tēdendi in aliud. s. in itellectum.

¶ Contra primū arḡ. q2 res vt itellecta est itēta: ⁊ hȝ rōneȝ itētigitur nō est itētio nec hȝ rōnē itētionis. Et si dr̄ vt i/tellecta est: ē itētio itellect⁹ ad illā. cōtra: q2 cū ē itētio in/tellect⁹ ad rē. res est itēta: ⁊ itētio ē ex pte itellect⁹ ⁊ non rei: q2 res p̄ h̄ nō dr̄ itētio. Cōtra 2m arḡ. q2 lȝ ens reale pos/sit esse pn̄m tēdēdi i aliō. s. i itellectū tm̄ ens rōnis non pōt esse pn̄m tēdēdi i itellm̄: q2 ens rōnis nō mouet itellm̄: cū nō causet aliqd i itellm̄: sed causef ab itellectu.

¶ Secūdo arḡ ꝯ rōnē prime ⁊ scđe itētiōis. q2 dicit herue⁹ ꝙ dicif pria itētio ex pte gn̄is: q2 ens reale est pmū gen⁹ entis: ⁊ scđa itētio dr̄ ex pte scđi gn̄is: q2 ens rōnis ē fm gen⁹ entis. Aut dicitur prima ⁊ secūda itentio ex parte prime ⁊ secūde tēdentie fm nos.

¶ Cōtra rōneȝ heruei arḡ: q2 illud ꝙ dat esse dat vnum eē: ⁊ distinctuȝ eē: igif ꝙ facit rē eē itētiōeȝ facit illaȝ esse disti ctā ab alia: q2 facit dici primā vel secūdā. Cōtra nos ar/guet qs: q2 ens rōnes causaf ab itellectu: ⁊ qm̄ pp hoc dr̄ ens rōnis. i. a rōne factū siue ab itellectu: igif nullaȝ facit tendentiam in intellectum.

¶ R̄ñ Ad pm̄ dr̄ ꝙ qui vult substinere herueuȝ respondeat pro ipso: q2 rō fm nos militat cōtra euȝ. Ad rōnē: ꝯ nos dr̄ ꝙ licet ens rōnis possit dici causatū ab itellectu. iquā tum ens rōnis cōsequif habitudinē rei itellecte ad ea q/bus cōuenit cātam ab intellectu. Et vt sic potius itelle/ctus tēdat in ens rōnis q̄ȝ eꝯ. Tamē inquātū itellectus causat cōceptus scđe itētiōis significātes illaȝ itētionē i/tētionalr̄ mouef ab illa. ⁊ sic quādaȝ tēdētiā facit in itel/lectuȝ: nō tm̄ realē: q2 nihil reale cāt in ipsȝ: sic fac pͣ itētio.

¶ Ad scđȝ arm̄ cōcludit ꝯ herueū. Ad arm̄ ꝯ nos: nc̄ illa ꝯ ens rōnis cātur ab itellectu: igif nullā tēdētiā facit i itel/lectuȝ: q2 lȝ realē tēdētiā nō faciat: q2 nō causat aliqd rea le i ipsuȝ: sicut pͣ itētio q̄ cāt spēm: tm̄ itētionaliter mouet vt dictum est ad causandum secūdo a cōceptus.

¶ Du 5 quid sit ens rōnis fm realistas ⁊ a quo fiat: quia non paruam difficultatē habet.

Et primo arḡ ꝙ factū est ab itellectu: q2 oē ꝙ fit: aut fit a nā aut pp alias cās. s. p itellectuȝ ⁊ voluntatē 2° phī. sȝ ens rōnis nō fit a nā: q2 esset ens nāle: igif fit ab item̄ ⁊ volū.

¶ Itē sicut ens nāle dr̄ nāle: q2 fit a nā: ita ens rōnis dr̄ sic q2 fit a rōne: sed rō ⁊ item̄ idē sūt: igif ens rōnis fit ab iten.

¶ In ꝯriuȝ arḡ. q2 ꝙ fit ab itellectu: aut fit ad itra itellectū aut extra: sȝ nec sic nec sic fit ꝓbaf q2 ad intra itellectum nō fiūt n' cōceptus simplices vel cōpositi: vt pȝ 3° de aia. Caplo indiuisibiliū qdē itelligētia: sȝ ens rōnis nō est cō ceptus fm realistas. igif nō fit ad itra. ad extra vō fiunt artificialia: q̄ remanēt post operationē itellectus: sed ens rōnis nō remanet cessante operatione itellectus: g̃ nō fit ad extra itellectuȝ: q2 nullo modo fit ab itellectu.

¶ Itē ꝯ ingr ꝙ ens vt pn̄m rōcinādi dr̄ ens rōnis: sed ꝙ est pn̄m rōcinādi nō fit ab iten. igif ens rōnis nō fit ab intellu.

¶ R̄ñ tria sūt vidēda. pͦ quō causef ens rōnis. Et p h̄ appe bit R̄ñ ad dubitatiōeȝ 2° vidēdū ē. quō dr̄ ens rōnis a se/cūda itētiōe. 3° quō verificentur de ente rōnis. que dicun tur ab auctoribus de ipso.

¶ Quātū ad pm̄ itelligēdū ē ꝙ ens rōnis cōseqf hitudinē rei apphēse ad alia qb⁹ cōuenit vel non ꝯuenit: q̄ hitudo sit a rōne siue ab itellectu. v. g. post q̄ȝ itellect⁹ ꝯphēdit al' ⁊ cōpat reb⁹ qb⁹ cōuenit q̄ dr̄nt spē: cōsequif genus: ⁊ si differēt nūo cōsequif spēs: ⁊ sic de alijs. notāter dixi vel nō cōuenit. q2 p oīaȝ pōt cōpari ad ea a qbus dr̄t: ⁊ silr̄ pōt cōparari res singularis ad ea a quibus dr̄t ⁊ ꝯsequi tur singulare ꝙ est ens rationis.

¶ Quātū vō ad 2m quō ens rōnis dr̄at a scđa itētiōe intel ligēdū est ꝙ illa hitudo rei apphēse ad ea qb⁹ cōuenit: vl' nō ꝯuenit. dr̄ 2ͣ itētio: ⁊ ē rl'o rōnis v. g. hitudo rei appre hēse ad ea q̄ dr̄nt spē dr̄ gn̄alitas: ⁊ hitudo ad illa q̄ dr̄nt nūo dr̄ qditas: ⁊ sic ō alijs: sȝ ꝯcreta dicta ab his dicūtur entia rōnis: q2 ens rōnis dr̄ hn̄s talē hitudinē: q2 sic pr̄ n̄ ē paternitas: sȝ ē illō ꝙ dicit hitudinē p̄ris ad filium. sic ens rōnis nō ē itētio scđa: que hitudo q̄dā ē sȝ ē res dicēs hitudinē illi⁹ ad aliud. Et sic ens rōnis dr̄t ab itētiōe 2°. sicut cōcretū dr̄t ab abstracto. Cum h̄ tm̄ stat ꝙ ens ratio nis possit dici secūda intētio: quādo consideratur vt est principium tendendi in itellectum.

¶ Dr̄m ad 3m quō v'ificenf dicta de ente rōnis ab auctorib⁹. Intelligēdū est ꝙ illud dictū ꝯ'. Ens vt pn̄m rōcinādi dr̄ ens rōnis: sic v'ificaf h̄ dictū: q2 itellect⁹ vt cōsiderās rem simplicē nō cōpando alijs nō dr̄ rōcinari sȝ itelligere: sed vt cōpat rē apphēsā alijs dr̄ rōcinari. Et ad talē cōparatiō nē cōseqf ens rōnis: ideo ens rōnis dr̄ ens vt est pn̄m rōci nādi. Dr̄ ēt ab alijs ꝙ ens rōnis dr̄ res scđe itētiōis: ⁊ nō 2ͣ itētio: ꝙ sic v'ificaf: q2 simplr̄ cōsiderādo ens rōnis non dr̄ 2ͣ itētio: sȝ res 2e itētiōis. qm̄ sicut pr̄ nō est paterni/tas: sȝ res paternitatis. i. res dicēs habitudinē patris ad filium. sic ens rōnis est res dicens habitudinem rei ap/prehense ad alia: ⁊ non est illa habitudo.

¶ Ex his pȝ R̄ñ ad dubitatiōeȝ: ⁊ ad arm̄: q2 ens rōnis pōt dici factū a rōne inq̄ȝ ē ꝯñs hitudineȝ alicui⁹ ad alia fa/ctaȝ a rōne. Nō ē tm̄ fcm̄ a rōne tāq̄ȝ aliqd seorsuȝ existēs nec in inteᵘ. nec extͣ. Quare ens rōnis nō est in inteᵘ subiectiue sȝ tm̄ obiectiue: sicut res apphēsa cōpata al/teri nō est subiectiue in inteᵘ: sed obiectiue. Et vt cogno/scanf entia rōnis facta sunt ab intellectu termini secūde intētiōis: q̄ p̄dicanf de scđis itētionib⁹ in cōcreto sūptis: q̄ sūt entia rōnis: ⁊ hec de ista dubitatione sufficiant.

¶ Du 6 ⁊ vltimo circa 3m q̄situ. s. quō logica sit de secūdis intentionib⁹ adiūctis primis. Querif ergo vtrū logica sit de primis intentionibus.

Et p'o arḡ ꝙ sic: q2 q̄ necessario cōsideranf i scia sūt p se de ꝯsideratiōe scie: sȝ pme itētiones necio ꝯsiderāf i logica: pȝ: q2 sine illis nō possūt itelligi scđe itentiones. cū cōse/quanf habitudinē pmaꝝ intētionum adinuicem: qf ⁊c.

¶ Secūdo q2 de qbuscūqȝ p̄dicāf per se diffōnes ⁊ passio nes scđaꝝ itētionū illa p se cōsideranf in logica: sed diffō nes scđarū intētionū ⁊ passiones illaꝝ p̄ntur p se de pri/mis intētionibus vt stant sub secūdis intētionib⁹: pȝ q2 al' vt gen⁹ p̄tur ō plib⁹ dr̄ntib⁹ spē: ⁊ p se q2 nō rōne alti⁹.

¶ In opm̄ arḡ. q2 scie secanf queadmodū ⁊ res p phm 3° de aia: sed res reales: ⁊ res rōnis sunt distincte adinuicē: er go scia realis: ⁊ scia rōnis distinguunf adiuicē: sȝ logica ꝯsiderat res rōnis p se. igif non considerat per se res rea les que dicuntur prime intentiones.

¶ Item si logica cōsideraret primas intentiōes p se: cum cōsideret ēt secūdas intētiones per se: tūc logica eēt scia magis cōis q̄ȝ meᵗᵃ ꝯñs falsū q2 meᵗᵃ est scia cōissima: qm̄ eius subiectum est ens inq̄ȝtum ens. ꝙ est cōissimum ad oia: ⁊ pȝ ꝯñs q2 meᵗᵃ cōsiderat per se solas primas itētio nes: ⁊ logica p te cōsiderat per se primas ⁊ scđas q2 ⁊c.

¶ R̄ñ ad hoc sunt duo modi r̄ñdēdi. primus modus cōis est qui dicit ꝙ logica est per se de secūdis intētionibus. ō primis vero p accn̄s. Et ideo dictuȝ aucᵗ sic intelligi oȝ: logica est de secūdis intētionibus adiūctis primis. i. ad/iunctis ad primas. Et ad rōnem cum dr̄ ꝙ scia est per se de his que necessario cōsideranf: ne' h̄: si vlr̄ intelligatur q2 singularia necessario cōsideranf in sciētijs: vt pȝ p phȝ circa finem primi posteriorū: ⁊ tm̄ non per se cōsiderātur sic est de primis intentionibus in logica.

¶ Ad aliud cū arḡ ō qbuscūqȝ p̄dicanf p se diffōnes scđaꝝ

intẽtionũ ⁊ passiones illaꝝ per se considerãtur in logica cõce'. sed ne' minor. s. ꝙ diffões scõarũ itẽtionũ ⁊ passiones illiarum ꝑdicẽtur per se de primis itẽtionibus. Et si dicit' predicãtur per se de primis: vt stant sub secũdis itẽtionibus ergo negatur cõsequẽtia.

¶ Alter modus dicit ꝙ logica per se primo considerat de secũdis itẽtionib⁹ ⁊ ꝑ se nõ primo ꝯsiderat de primis intentionibus: vt stant sub scõis. Et ad ar'ta in opm rñdet' ⁊c.

¶ Ad primũ cum dr' scie secant' quẽadmoduȝ ⁊ res. dr' ꝙ scie distinguũt' ꝑncipal'r penes res tñ per se primo consideratas: ⁊ etiaȝ aliqual'r penes res per se non primo cõsideratas: sed de primis simpl'r ꝑ accñs cõsiderat logica.

¶ Ad 2m cum dicit' ꝙ tũc logica esset magis cõis scia. ne' ꝯ⁹ qꝛ nõ cõsiderat primas itẽtiones ẜm se sed solũ vt stãt sub secũdis: ⁊ h' de isto tractatu sufficiãt.

¶ Tractatus de vero ⁊ falso.

Cum logica sit inuẽta ad discernẽdũ veꝝ a falso: vt colligit' a pħo p'o thopicoꝝ. Oportet prius itelligere quid sit verũ: ⁊ quid falsum deinde itelligere ɋ̃uo discernitur verum a falso.

¶ Quãtũ ad ꝑmũ: cũ veꝝ multipl'r dicat': prius opȝ distinguere de vero: deīde dicere qd sit veꝝ. Verũ auteȝ dupl'r dicit' qꝛ de incõplexo dr' ⁊ de cõplexo: de incõplexo quidem qm̃ ens ⁊ verũ cõuertũtur: d' complexo vero: qm̃ ex eo ꝙ res est vel nõ est: oratio dicit' vera vel falsa.

¶ Veritas incomplexa diffinitur ab anselmo: ꝙ est rectitudo sola mẽte perceptibilis. i. entitas recta a solo itellectu perceptibilis. Et sic oẽ ens veꝝ dr': inquãtũ est aptuȝ recte percipi ab itellectu: vel rectã sui causare siĩtudinẽ.

¶ Veritas ṽo complexa diffinit' ab hisaeb. ꝙ est adequatio itellectus ⁊ rei. i. cõformitas itellectus ad rẽ itellect⁹ dico cõponẽtis res adiũicẽ: ⁊ appꝛhẽdẽtis illas: sicut sunt scȝ esse ꝙ est: ⁊ nõ esse ꝙ nõ est: falsitas ṽo ꝑ ɔ̃riuȝ est. Et hec veritas in diuersis diuersimode est. Nã i itellectu cõponẽte formal'r est ⁊ subiectiue: in reb⁹ ṽo mãl'r ⁊ cãlit'. In enũciatõe ṽo siue in propõne: vt i signo. s. significãte.

¶ Quãtũ ad 2m ɋ̃uo discernat' veꝝ a falso dixit pħs p'o thopicoꝝ. Oꝫ potẽtes ad vtrãqꝫ pteȝ dubitare: facile in singulis speculabimur verũ ⁊ falsum. Nã querẽtes veritatem sine dubitatione sil'es sunt quo ire opȝ ignorãtib⁹ vt idẽ 3e meta. Dubitare aũt ad vtrãqꝫ ptem facile poterimus. cuȝ modi probabiles nobis noti fuerit: hoc auteȝ fit per dyalecticam in parte thopica.

¶ Du' ꝑ' circa ṽitatẽ icõplexaȝ vtrũ recte diffinita sit. dr' : ꝙ est rectitudo sola mẽte perceptibilis. Cõtra ar': qꝛ nõ oĩs entitas recta est ꝑceptibilis ab itellectu: igitur ṽitas nõ recte diffinitur pȝ ꝯña: qꝛ diffõ dȝ cõuerti cũ diffinito añs ꝓbatur: qꝛ cũ triplex sit substãtia i gñe. s. que est actus purus vt deus: ⁊ que est po' pura vt mã p'a: ⁊ que est cõposita ex actu ⁊ po': siue imãlis sit: vt itelligẽtia siue mãlis: vt sba cõposita ex mã ⁊ forma siue simplices sint sbe composite vt elementa siue sint mixte: vt aĩata. modo nec mã p'a. nec deus est ꝑceptibilis ab intellectu: ꝑ de mã p'a ꝓbat' qꝛ necesse est itelligẽtẽ fantasma speculari ẜm pħȝ 3o de aĩa: igit' necesse est itelligẽtẽ causare spẽm itelligibilem: ⁊ p'o sensibilẽ in sensum: pȝ ꝯña qꝛ fantasma fit solum ꝑ spẽm causatã a re sensibili i potẽtia sensi: inãi: sed ꝙ ẽ in pura po' vt mã p'a nõ põt causare spẽȝ qꝛ causare est agere ⁊ mouere ꝙ fit solum ab ente in actu: qꝛ existimabitur semp spẽs mouẽs 2o physicoꝝ: quare ⁊c.

¶ Secũdo de deo probat' ꝙ nõ est perceptibilis ab itellectu: qꝛ itellect⁹ noster se hȝ ad manifestissima in nã. que sunt deus ⁊ itelligentie: sicut oculus nicticoracis ad lumẽ solis. 2o meta sed oculus nicticoracis. i. noctue nõ põt ꝑcipere lumẽ solis. ergo nec intellect⁹ noster potest ꝑcipere ista: quare ⁊c.

¶ Adde ꝙ deus est perfectionis infinite: ⁊ intellectus noster est potẽtie finite: sed finiti ad infinitum non est ꝓportio: igitur intellectus nullo modo põt ꝑcipere deum.

¶ Scõo ar' sic: diffõ cõpetit alteri a diffinito: ergo nõ ẽ recta: pȝ ꝯña añs probatur qꝛ bonitas est entitas a sola mẽte perceptibilis: ⁊ tñ bonitas nõ est veritas.

¶ Rñ' dr' ꝙ eorũ que ꝑcipiunt' ab itellectu ɋ̃dam per se ꝑcipiunt' qꝛ ꝑ spẽm suam ꝑcipiũtur: vt sensibilia: ɋ̃daȝ ṽo ꝑ accñs ꝑcipiũtur: qꝛ rõne alterius percepti ꝑcipiũt'. s. illa que nõ sunt sensibilia: vt deus ⁊ itelligẽtie: nã deus rõne effectuũ sensibiliũ ꝑcipit': ⁊ sil'r intelligẽtie. Mã ẽt prima per accñs ꝑcipitur: qꝛ rõne forme subscepte in ea: qꝛ per eam habet esse in actu. Ex his pȝ rñ' ad primũ arm. ɋ̃uo mã ⁊ deus ꝑcipiuntur ab intellectu. s. per accñs rõne alterius. Et ad dictum pħi scõo methaphisice. dicit cõmẽ. ꝙ ꝑ id ostẽdit difficultatẽ ⁊ nõ ipossitatẽ i cognitiõe dei.

¶ Ad scõm dr' ꝙ si bonitas ẽ entitas recta ꝑceptibilis ab itellectu. h' est sub rõne veritatis ⁊ sil'r oĩs alie entitates trãscẽdẽtes: que solum distinguũtur adinuiceȝ formal'r. Nã ens dicit' qꝛ dat esse. ⁊ bonũ: qꝛ appetibile. Et res qꝛ ratum eẽ hȝ. Et vnũ qꝛ indiuisum a se ⁊ diuisum a quolibet alio. Et aliquid dicit': qꝛ aliud quid. i. distinctum ab alijs est. Et verum qꝛ rectum est ⁊c.

¶ Du' scõo cẽ ṽitatem complexam: vtrũ recte describat'. ꝙ sit adeq̃tio intellect⁹ ⁊ rei. i. ꝯformitas itellect⁹ ad rẽ.

¶ Cõtra ar': qꝛ sicut ṽitas incõplexa est entitas rei incomplexe: ita ṽitas cõplexa dȝ eẽ entitas rei cõplexe: ⁊ si sic igitur nõ ẽ adequatio intellectus ad rem.

¶ Itẽ ex eo ꝙ res est: vl' non ẽ: dr' oꝛo ṽa vl' falsa: ergo ṽitas ⁊ falsitas prius ẽ i re ipsa ⁊ si sic. igit' si ẽ adeq̃tio itellectus ad rẽ. Itẽ enũciatio ẽ oꝛo in qua ẽ veꝝ vl' falsum: primo periermenias: igitur ṽitas est in enũciatione ⁊ si sic igitur non est adequatio intellectus ad rem.

¶ Rñ' dr' ꝙ ṽitas cõplexa ꝑncipal'r ẽ i itellectu: qꝛ formal'r iuxta illud pħi 6. methaphisice bonũ ⁊ malum est in rebus sed veꝝ ⁊ falsum ẽ in itellectu. Quo dr' sit i itellectu: dictũ ẽ: qꝛ ẽ in itellectu cõponẽte res sic eẽ vl' nõ eẽ: vt sũt vel nõ sũt: qꝛ formal'r ẽ i intellectu ⁊ subiectiue. In reb⁹ vero mãl'r ⁊ cãl'r: in ꝓpõne ṽo: vt in signo significãte.

¶ Ex his facile rñ' ad ar'ta. Ad primũ ne' siĩtudo. s. ꝙ sicut ṽitas icõplexa est entitas incõplexa: sic ṽitas cõplexa sit entitas cõplexa: qꝛ nõ dr' cõplexa nisi qꝛ reqrit cõplexionẽ ad esse sui: ⁊ hec ẽ facta per intellectuȝ: qꝛ est conformitas intellectus cõponẽtis res vt sunt: nõ est ergo cõpositio formal'r: sȝ cõformitas itellectus ad res itellect⁹. s. cõponẽti eas. Mãl'r tñ ꝑt ꝯcedi ꝙ ṽitas ꝯplexa sit ipa ꝯpõ.

¶ Ad scõm cũ dr'. ṽitas ẽ in re: igit' nõ ẽ i intellectu: negat' cõsequẽtia: quia aliter ẽ in re ⁊ aliter in intellectu: qꝛ in re mãliter est. in intellectu ṽo formaliter.

Ad scõm cũ dr' ṽitas est in enũciatione: igit' nõ est in itellectu. ne' ꝯ⁹: qꝛ al'r est in vtroqꝫ: qm̃ in enunciatione est vt in signo. in intellectu vero formaliter.

¶ Du' 3o vtrum ṽitas sit in enũciatiõe vt i signo. idest vtrũ significare veꝝ vel falsũ sit ꝓpriũ enũciatiõis. i. ꝓpõnis.

¶ Cõtra ar' qꝛ ꝓpriũ diffinit' ꝙ inest oĩ soli ⁊ semp: sȝ significare veꝝ vel falsũ nõ inest oĩ ꝓpositioni: igit' significare verũ vel falsuȝ nõ est ꝓpriuȝ ꝓpositionis pȝ ꝯña cũ maiori. minor ꝓbat' de ꝓpõne insolubili vt est ista. hoc est falsum se demrato. Oꝫ nõ significet verũ ꝓbat'. qꝛ si sigt verũ. igit' ita est sicut sigt: sed sigt se ipsam esse falsam: ergo ipsa est falsa. Oꝫ nõ significet falsum ꝓbat'. qꝛ si sigt falsũ igit' sigt al'r ɋ̃ȝ ẽ: sȝ sigt se eẽ ftaȝ: igit' ipa nõ ẽ falsa: qre ⁊c.

¶ Item ꝓpriuȝ cõpetit semp: sȝ significare veꝝ vl' falsuȝ nõ semp cõpetit ꝓpõni: igit' nõ est ꝓpriũ: pȝ ꝯña cũ maiori: minor ꝓbat' qꝛ significare est aliqd itellectui repñtare:

sed ꝓpõ nõ semp repñtat aliquid inteᵘ.s.qñ intellectus nõ aduertit ad illaz. nec ad eius significatum.

¶ Pro rñsiõe.ad ꝑmũ aduerte.ꝙ vtrũ significare verũ vl' falsum cõpetat oi ꝓpõni est difficultas pp isolubile.Et ꝺ hoc fuerũt q̃ttuoꝛ opiones.due faciunt difficultatem:an insolubile sit propositio.an nõ:quare ꝛc.

¶ Dulmẽton dicit ꝙ isolubile nõ est ꝓpositio:q2 nõ ẽ veꝝ vel falsum q̃zuis sit oꝛo indicatiua signs sicut est:ꝛ rõ q2 nõ ẽ ꝓpõ ẽ:q2 ꝓpõ est in qua est verũ vel falsum.

¶ Ricardus vo dixit ꝙ insolubile est ꝓpõ:ꝛ ꝯñter sigt verũ vel falsum.nõ tñ est simpl'r verũ nec simpl'r falsum:q2 ꝙ est simpl'r veꝝ:quiescẽter ꝛ determinate sigt veꝝ sic ꝙ ad illud non sequit' falsum ꝛ simpl'r fſm est.ꝙ sigt quiescenter falsum:sic ꝙ ad ipsum nõ sequitur verum.

¶ Alie due opiones faciũt difficultatẽ circa significatum insolubilis. Suisset dixit ꝙ propositio isolubilis est fſa: q2 falsificat se ipsaz.l3 significet sicut est. Et ꝯdictoria ẽt ẽ falsa q2 sigt al'r q̃z ẽ.Et sic duo ꝯdicto"sũt simul falsa.

¶ Dentisber vo dixit:ꝙ nõ est admitẽdũ isolubile significare ꝑcise.Et h̃ ẽ.q2 ad eaz sequit' eẽ verã:ꝛ esse falsam.

¶ Ex his patet respõsio ad primũ secũdũ diuersas opiniones:tu sequere eam que tibi placet.

¶ Mibi aũt magis placet opio ricardi.s.ꝙ de rõne ꝓpõnis simpl'r ẽ significare verũ vel falsuz vel determiate vel indeterminate:sed de rõne ꝓpõnis nõ isolubilis est significare veꝝ vel falsum determinate. Et de rõne isolubilis est significare verum vel falsum indetermiate.s. h̃ vel h̃. sed neq3 h̃ neq3 illud ꝛc.

¶ Ad scðm dĩ ꝙ significare verũ vel falsum nõ est ꝓpriuz propõnis:sed esse significatiuũ veri vel falsi ẽ ꝓpriũ propositiõis:posset etiã dici ꝙ significare põt capi proprie.ꝛ cõiter:proprie dicit actum:sed cõiter põt dicere actuz vl' aptitudinem:quare capitur cõiter hic ꝛc.

¶ Du' quarto vtrum ꝓpõ cõtingẽs de futuro sit determinate veritatis.vel determinate falsitatis.

¶ Et primo ar' ꝙ sit determinate veritatis ex facto. vt arguat' sic futura ꝯtigẽtia fiunt ex facto.i.ex influxu celesti igitur futura ꝯtingentia ex necessitate eueniunt. p3 ꝯña q2 nihil põt resistere influxui supercelesti:añs ꝓbat' quia mũdus inferioꝛ guberãtur a superiori ꝑ pħm ꝑ metheorozum dicẽtẽ:nece ẽ hũc mũdũ iferiorẽ ꝯtiguũ eẽ superioribus lationib':vt ois eius ṽtus gubernet' inde.

¶ Scðo ar' idẽ ex ꝓuidẽtia diuina. vt arguat' sic. De' scit q̃cũq3 futura ꝯtigẽtia:igit' futura ꝯtingẽtia nec̃io erunt. ꝓbat' ꝯña q2 nihil põt fallere sciam dei ꝓbat' ẽt ꝯña al'r q2 opp"ꝯñtis nõ põt stare cũ añte:q2 si futura ꝯtingẽtia nõ nec̃io erũt poterũt nõ eẽ:sed h̃ nõ stat cũ sciẽtia dei.

¶ Itẽ facio istam ꝯñam.deus scit soꝛtẽ dãnãduz:igit' soꝛtes dãnabit':posito ꝙ soꝛtes õbeat dãnari:ꝯña est bona. q2 opp"ꝯñtis nõ stat cuz añte.Et añs est necessariũ:igitur ꝯñs est necessariũ.s.soꝛtem dãnari ꝙ est falsum. Et si dicis ꝯñs est cõtingẽs.ergo añs est ꝯtingẽs.ꝙ est falsuz: q2 deus necessario scit futura ꝯtigẽtia:probat': q2 deus videt futura sicut pñtia: ꝛ non põt mutari ab eo ꝙ est q2 stabilisq3 manẽs dat cuncta moueri igit' nec̃io scit illa: ꝛ si necessario scit illa:nõ est contingens deum scire illa.

¶ Rñ° Ad ꝑmũ ar' de fato fuerũt due opiones. Una stoicorũ dicentiuz oia futura fieri a fato.ꝛ ꝯñter ex necessitate fieri propter rationem dictam.

¶ Alia opio est Arist.ꝛ vera:que dicit nõ oia futura fieri a fato. Et dupl'r improbat primã opionez prio q2 multa sunt in potestate nostra:vt fiant: vt p3:ergo nõ oia ex fato fiunt. 2° q2 q̃dam sunt in rebus : que ad vtrũlibet sunt sc3 ad fieri ꝛ nõ fieri. vt tunicam incidi.ꝛ non incidi : ergo talia non sunt ex necessitate.

¶ Item h̃ dato:sequitur ꝙ frustra cõsiliaremur de rebus agẽdis tam in gubernatione rei publice:q̃z in aliis negotiationibus.s.ꝑ mercantiis ꝛ aliis rebus.ꝯña falsum ꝛ patet cõsequentia ex se.

¶ Ad primũ igit' ar"ꝺe fato:ne'ꝰm pħm ꝙ oia futura cõtingẽtia fiãt ex fato:q2 dicit pħs 2° phisicoꝝ ꝙ eoꝝ que fiũt.quedã fiũt a nã.ꝛ q̃daz fiũt pp alias cãs.l.ꝑ itellectũ ꝛ volũtatẽ vtẽglosat cõmẽ.s3 q̃ fiũt pp alias cãs nõ fiunt ex fato.que ãt a nã fiũt nõ oia fiunt ex fato:q2 q̃dam fiũt per se:ꝛ illa ex fato fiũt q̃daz vo ꝑ accñs fiunt vt mõstra ꝛ hmõi ꝛ talia nõ fiunt ex fato. Et ad ꝓba"cũ dĩ mundus inferioꝛ gubernat' a mũdo superiori ne'ꝙ ois ps huius mũdi inferioris gubernet' a superiori:q2 nõ itellect' gubernatur ab illo qm̃ itellectus nõ supponit' in fluxib' super celestibus:sed solum coꝛpoꝛa ꝛ potẽtie illoꝝ ꝛc.

¶ Ad scðz de prouidẽtia diuina.s.qũo cognoscat futura deus fuerũt opiões diuerse apud theologos. Una dicit ꝙ scia dei de futuris est necessaria:q2 de' necessario scit oia futura tã ꝯtingẽtia q̃z necessaria. Sed aliq sequẽtes hãc opionẽ dicunt ꝙ effectus ꝯtingẽtes vt referuntur in deũ siue in diuinaz ꝓuidentiaz sunt necessarij. Et hanc viam sequitur beatus thomas.

¶ Cõtra hũc modũ dicẽdi est boetius in fine primi periermenias.qui dicit qũo si deus ꝑuidit futura.ꝛ futura preuisa nõ possint fallere deum:cur preuisa futura non sunt ex necessitate. Respõdet deus nouit futura. nõ vt ex necessitate euenĩẽtia sed vt contingenter tñ. ita vt al'r fieri posse nõ ignoret h̃ boeti'. Ex hoc sequit' si nouit futura vt cõtingẽter euenĩẽtia.ergo in prouidentia diuina sunt contingentia ꝛ non necessaria.

¶ Cõtra hos facio hãc rõnez. Effectus ꝯtingentes futuri al'r sunt in prouidentia diuina:qual'r deus disposuit illa in sua nã debere euenire:q2 op"iplicat:sed de' disposuit illos debeꝛ euenire ꝯtingẽter:igit' in ꝓuidẽtia diuina sũt ꝯtingẽter euenĩẽtia:ergo nõ sunt necessaria vt referuntur in dei prouidentiam.

¶ Alia opio dicit ꝙ de' scit cõtingẽter futura ꝯtigẽtia.'ꝛ necessario scit nec̃ia. Et ideo si deus ꝯtingẽter scit futura ꝯtingẽtia põt nõ scire illa:sicut ꝯtingẽtia possũt eẽ ꝛ non eẽ:q̃re nõ dicuntur fallere sciam dei:si nõ eueniunt:quia sciẽtia dei circa illa est ꝯtingens ꝛ non necessaria.

¶ Contra hũc modũ ẽ boeti' vbi supra dicens. Nefas est tollere sciam dei de futuris : q2 si ad sciam dei sequit' necessitas euẽtuũ:ergo si nõ sit necessitas euẽtuũ. diuina scia peribit:ꝯñs falsũ:p3 ꝯ'q2 ar' ex opposito ꝯñtis ad op"añtis

¶ Cõtra hũc facio hãc rõnez.deus scit oia futura ꝯtingẽtia tãq3 sibi pñtia:sed nõ p̃t mutari ab eo ꝙ est:q2 stabilisq3 manẽs dat cũcta moueri.ergo necessario scit futura contingentia:p3 ꝯña:q2 si non necessario sciret possz mutari ab eo ꝙ est.ꝙ est absurdum.

Quare nos al'r dicimus cum boetio . qð deus necessario scit futura cõtingẽtia ꝯ scðam opinionẽ ꝛ ꝯtingẽter euenire ꝯ primã opionẽ. Et vtrũq3 istoꝝ ꝓbatum est. Et ad formã argu":ne' illa ꝯña deus scit futura cõtingẽtia:sed nihil põt fallere sciam dei.igitur futura cõtingentia necessaria erũt:q2 si deus scit futura cõtingẽtia : eo mõ scit illa euenire:quo mõ disposuit illa in nã sua debere euenire : sed disposuit illa contingenter euenire. ergo scit illa contingenter euenire.

Ad aliud de illa ꝯña.deus scit soꝛ.dãnãdũ:igit' soꝛ. dãnabitur.dicit' ꝙ illud ꝯñs põt inferi ex prescia dei.vl' ex re ꝯtingẽti preuisa.si infert' ex prescia dei. nõ o3 inferi ꝯñs simpl'r q2 ex necessario inferret' cõtingẽs:sed vt ꝑscituz ab eo h̃ mõ.ergo soꝛ.dãnabit' eo mõ quo ꝑscitũ est ab eo q2 sic ꝯñs erit necessariũ sicut añs:s3 ꝑscituz est ab eo ꝙ cõtingẽter erit ꝛ nõ nec̃io:igit' illð ꝯtingẽter erit. ꝛ nõ necessario.ꝛ tunc sicut añs est necessariũ.sic etiã cõsequẽs.

Et si istatur ꝯ:q2 si pscia dei de re futura cõtingenti est sic visio illi⁹ exñtis supra turri de illo quē videt ire in man⁹ inimicoꝝ:sꝫ visio illa nõ est cã captiuitatis illius ⁊ pt nõ videt.ꝑ°siſr visio dei siue pscia nõ ē cã illi⁹ futuri ꝯtigẽtꝫ ⁊ põt nõ videt illud:⁊ tñ vtrūq3 est sim de deo.ꝑ q2 deus est causa oiuni futur oꝛū:secūdo quia deus necessario videt:igitur non potest nõ videre ⁊c.

Dr ꝙ siſtudo de visiõe illi⁹ qui est sup turrim tꝫ solū quãtū ad h q2 sicut visio illi⁹ nõ est cã illius capture'ı ita nec visio dei est cã illius futuri ꝯtigẽtis. Et cū tu dicis hoc'esse falsū:q2 deus est cã oium futuroꝝ.dr ꝙ deus est causa vñs oiuꝫ futuroꝝ sic:q2 ordinauit fieri necessaria ⁊ cõtingẽtia eo modo quo fiūt:sꝫ in pti'ˡ nõ ē cã.ꝙ magis fiat h cõtingẽs:vel nõ fiat. Et ne' ꝙ tenẽt siſtudo visiõis quãtuꝫ ad cõtingẽter videt:q2 deus necessario videt omnia. ⁊ cõsequẽter necessario videt futura cõtingẽtia. sed qui est super turrim cõtingẽter videt.

Si vero infert ꝯñs ex re ꝯtigẽti pvisa vel pſata:dico ꝙ dꝫ inferi ꝯñs simpſr.s.igit sortes pscitus damnabit.⁊ sicut ꝯñs est cõtigẽs:ita illud añs:ex q̃ ifert:q2 bñ sequit sortes pscitus dãnabitur:igitur sor.damnabitur.

Et si dicatur ꝯ:q2 iste ꝑpositiões cõuertūtur.deus scit sortem dãnari:⁊ sor.pscitus dãnabit:vt probabo:igitur si ex prima nõ potest inferi ꝯñs simpſr:igit nec ex secūda. Et si ex scđa infert simpſr:igit ex prima.ꝑbat añs:quia sicut sequit deus scit sor.dãnari.ergo sor. pscitus dãnabitur:q2 op᷑ ꝯñtis nõ stat cū añte:ita sequitur sor. pscit⁹ dãnabitur.ergo deus scit sortem damnari:q2 opp᷑ cõsequẽtis non stat cum antecedẽte.

Dicitur ꝙ ex illa deus prescivit sor. dãnari.nõ sequit illa igitur sor.pscit⁹vel pvisus dãnabit:q2 ꝯñs est ꝯtingẽs:⁊ añs est necessariū. sꝫ bñ sequit ergo sor.pscitus dãnabit eo mõ quo pscitum est:q2 h est neciū:sed pscitū est ꝙ cõtingẽter dãnabit:ergo sor.ꝯtingẽter dãnabit. Et ex illa sor. pvisus dãnabitur sequit deus scit sortem dãnari solum mãliter:quia ꝯsequẽs est neciū: quare sequitur ad qõiꝫ.

Et si dicẽs quare ex illa deus scit sor. dãnari.nõ sequit illa:igit sor.dãnabit cū op᷑ ꝯñtis nõ possit stare cū añte:ergo videt sequi ex illa. Dicit ex mẽte boetii ꝙ i scia dei duo sunt cõsiderãda:pmo neciās scie:q2 nefas est dicere deū nescire futura ꝯtingẽtia:cū sint sibi pñtia facit necessaria. scđo cõsiderat cõformitas scie dei cū rebus futuris q2 deus p sciam suã scit res futuras cõtingẽtes ꝯtigẽter euenire:sicut necessarias necessario euenire. Et iõ dixit boetius. Nefas est dicere ꝙ ex scia dei sequatur res futuras cõtingentes esse necessarias:inio ꝯ sciam dei est.⁊ iõ ex prescia dei nõ dꝫ iferi res futura cõtingẽs simpliciter sed cum illo addito.eo modo quo scita est ⁊c.

¶ Du' ⁊ vtꝝ dubi'ᵐ ad vtrãq3 ptẽ facile sit iuestigat vitate ꝯñs at q2 scire ⁊ dubitare sūt ꝯria.sed scire est adherere veritati:ergo dubitare est elongari a vitate:sed elongando a vitate non inuestigatur verū:ergo nec dubitãdo.

Itẽ qui dubitat inquirit ꝙ ignorat:sed inquirẽdo ꝙ ignorat:si occurrat ꝙ inquirit nõ cognoscit illud igitur dubitãdo frustra inquirit:ergo dubita'nõ cõfert ad inuestigandam veritatem.

In ꝯriuꝫ est pħs in caplõ de relatiuis in fine dicẽs. Dubitare de singulis nõ est inutile ⁊ boetius dicit cū rõne. Et pmo thopicoꝝ.potẽtes ad vtrãq3 ptẽꝫ dubitare facile in singulis speculari veꝝ ⁊ falsum.⁊ ꝫ°meᵃ.querẽtes a vitateꝫ sine dubitatiões siſe sūt quo ire opꝫ ignorãtibus.

Pro rñsione nota ꝙ dubitare ad vtrãq3 ptẽ cū rõne.cõfert ad iuestigadã vitatẽ.rõ est:q2 cū rõne dubitat.qñ adducūtur rõnes probabiles ad vtrãq3 ptẽ:q2 tūc potiorib⁹ rõnibus adherem⁹:⁊ ppea dicit pħs potẽtes ad vtrãq3 parte dubitare:q2 nõ semper põt fieri h:sed tūc potẽtes sumus ad dubitãdum qñ rõnes probabiles applicare possumus sumptas ex locis dialeticis:de quibus infra dicetur:⁊ maxime fit h in rebus sensibilibus.

¶ Ex his facile ꝶ'ad arᵃ. Ad primū dr ꝙ simpſr dubitare est elongari a veritate:sed dubitare cū rõne ad vtrãq3 ptẽ arguẽdo.ñ ē elõgari a vitate sꝫ appropiq̃re ad vitatẽ

¶ Ad 2ᵐ cū dr.qui dubitat inqrit ꝙ ignorat:dr ꝙ verū est sed põt dupſr inquirere vno mõ cū rõne.s.faciẽdo rõnes ꝑbabiles ad vtrãq3 ptẽ.⁊ sic inqrẽdo.si occurrit ꝙ ignorat.cognoscet illud:q2 relucet illud in rõnibus magis ꝑbabilib⁹. Alio modo põt inquirere sine rõne:⁊ sic faciẽdo.si occurrit illud ꝙ ignorat.nõ cognoscet illõ:q̃re ⁊c.

¶ Dubitat 6' vtrū ex modis ꝑbabilib⁹ arguẽdi notis:facile sit dubitare ad vtrãq3 partem.

¶ Cõtra at q2 si ex modis arguẽdi ꝑbabilib⁹ facile sit dubitare ad vtrãq3 ptẽ. Et sic dubitãdo i singulis facile speculamur veꝝ ⁊ falsuꝫ:igit ex modis arguẽdi ꝑbabilib⁹ facile in singulis speculamur verū:pꝫ ꝯñā:sed ꝯñs est falsum:q2 tunc nõ lateret nos aliqđ verum.

¶ Secūdo at sic.sm pħm scđo elencoꝝ. multotiens falsa ꝑbabiliora sūt veris.sed nõ dicūtur ꝑbabiliora nisi quia de his ratiões ꝑbabiliores sūt q̃ꝫ de veroı ⁊ si sic:igitur difficile speculabimur verum ⁊ falsum in his.

¶ Item cū aliqñ veꝝ sit ꝑbabili⁹ falso:⁊ aliqñ falsū sit ꝑbabilius vero per pħm in elencis igit aliqñ veꝝ ⁊ falsū sunt eq̃ ꝑbabilia:pꝫ ꝯñā q2 vbi est dare magis ⁊ minus ibi est dat equale:⁊ si sic:igitur eque ꝑbabiles rõnes aliqñ fiẽt đ sfo. sic đ vol q̃re tūc ñ discernet veꝝ ⁊ sim i his.

¶ ꝶ° Ad h est duplex modus ꝶᵈⁱ vnus cõis dicẽs. Dꝫ dubitãtes ad vtrãq3 ptẽ facile in singulis speculamur verū ⁊ falsuꝫ.s.sm plimū:⁊ sic facile soluunt oia argumẽta.

¶ Ad primū dr ꝙ ex modis arguẽdi probabilibus facile speculamur i singulis veꝝ ⁊ falsum.s.sm plurimū.

¶ Ad 2ᵐ dr:ꝙ cū pħs scđo elẽcoꝝ dic ꝙ falsa multotiens ꝑbabiliora sūt veris intelligit p multotiẽs aliqñ ⁊ raro iuxta modū loquẽdi cõeꝫ:cū dr multotiẽs fieri h.i.aliqñ s.raro:⁊ sic de falso dicim⁹ ꝙ raro ꝑbabiliores sunt rõnes.⁊ de vero sꝫ plimū. Ad aliã pꝫ ꝙ cū aliqñ sint rõnes ꝑbabiliores de falso:tūc difficile est discernere verū:sed istud est raro. Et siſr si essent eque probabiles rõnes de vtroq3 difficile eẽt discernere verū sed est raro.

¶ Alter modus Rñdẽdi dixit ꝙ ex modis arguẽdi ꝑbabilibus facile speculamur verū ⁊ falsum in singulis.s.in quibus modi arguẽdi ꝑbabiles pfecte applicari possūt ꝙ notanter dr:q2 in rebus sensibilib⁹ perfecte applicari possunt:in alijs autem non sensibilibus non perfecte:q̃re in illis difficile est discernere verum.

¶ Ex h facile ꝶ'ad arᵃ. Ad pmū pꝫ q2 i rebus sensibilibus in quibus hi modi perfecte applicari possunt speculabimur verum facile:sed in alijs non sic.

¶ Ad 2ᵐ dicitur ꝙ falsa multotiẽs probabiliora sūt veris scꝫ in his i quibus modi ꝑbabiles nõ possūt applicari.

¶ Ad 3ᵐ põt concedi ꝙ aliqñ falsa sunt eque probabilia veris:sicut ꝙ mūdus sit eternus est problema neutrū ad vtrãq3 ptẽ ꝑbabile:q̃re sim ita ꝑbabile est sicut verum.

¶ Du' 7° vtrū modi arguendi ꝑbabiles sumant ex locis dyaleticis siue thopicis.

¶ Cõtra at pmo.q2 loci dyaletici sunt media ꝑbabilia sꝫ me'ꝑbabilia sunt multotiẽs flã:igitur loci dyalectici sūt multotiẽs falsi:ꝯñs falsum:⁊ ꝯ'tenet a pmo ad vltimuꝫ. ⁊ minor probat q2 falsa sunt multotiens ꝑbabiliora veris:ergo falsa sunt multotiẽs ꝑbabilia. tꝫ ꝯñā a cõparatiuo ad positiuuꝫ.tunc vltra falsa sunt multotiẽs probabilia:igitur probabilia sunt multotiẽs falsa:tenet ꝯñā per conuersionem simplicem:quare ⁊c.

¶ Secūdo at modi arguẽdi distinguunt sꝫ tres figuras.

q2 in pma figura sunt nouē modi arguendi vt patet per versus illos. barbara celarent ⁊c̄. Et in scda fig^a sunt 4^or modi arguēdi. cesare camestres festino baroco: ⁊ i terti^o sunt sex modi darapti felapton disamis datisi bocardo ferison igit modi arguendi non sumūtur fm locos dya^cos.

¶ Item si sumuntur fm locos dyalec^cos q̄ro q sunt hi loci ⁊ q̄t sūt i gnē ⁊ i spē: vt illis cognitis facile arg^m possim^9.

¶ R^o. ad pmū concesso q̄ media pbabilia aliq̄n sint falsa. negat p^a a pmo ad vltimum: q2 non valet nisi verificet vl'r prium de subo in qualz ppositione. sicut dādo omnis homo est aial. omne aial est suba: ergo ois homo ē suba: s3 pti^r non valet. sicut p3 dādo homo est animal: aial est asinus ergo homo est asin^9. Sil'r hoc non valet dādo locus dya^cus est mediū pbabile: mediū pbabile est multotiēs falsum: ergo locus dya^cus est multotiēs falsus: sed vl'e bene v3: dādo omnis locus dyalec^cus est mediū probabile. oē probabile est multotiens falsum: ergo omnis locus dyalecticus est multotiens falsus: sed minor est falsa.

¶ Posset etiā al'r dici. tenendo q̄ me^a pbabilia semp sint v̄a: ⁊ sic loci dya^ci ɔuertunt cū medijs pbabilib^9. Et tūc ad argu^m dī q̄ l3 f̄la sint multotiēs pbabilia. nō est q̄ falsa sint me^a pbabilia: sed q2 falsa applicant ad me^a pbabilia sumpta pro maiore ideo falsa videntur probabilia.

¶ Ad 2^m cū dī modi arg^di distigunt fz tres figuras: igitur non distingunt fz locos dyalecticos dicit q̄ equiuocat de modis arguēdi formalibus et materialibus: q2 pmi distingunt penes tres figuras: ⁊ fi distingunt penes me^a vel probabilia. vel necessaria vel apparentia: ⁊ ideo modi arguendi probabiles distingunt penes media probabilia: ⁊ modi arguendi demōstrati penes me^a necessaria.

¶ Ad aliud dicit q̄ tres sunt loci dya^ci in gnē. s. intrinseci. extrinseci: ⁊ medij. Intrin^ci summunt ex duob^9 ex. s. subaliter inherētibus: ⁊ ex ɔcomitantibus subam. A subal'r inherētibus sumpti sunt ex tribus. s. ex diffōne que est p eēntialia. s. p genus ⁊ dria3: ⁊ a descriptione: q̄ est p gen^9 ⁊ ppriū: ⁊ ab interpretatiōe que est expō nois p aliqd noti^9 vt phs. i. amator sapie. Loci ex ɔcomitātib^9 subam sunt ex q̄tuor pncipal'r. s. ex toto. ex accidentib^9 ⁊ vsibus Totū sex modis dī. s. totum vl'e vt genus re^u spēi. totum integrale: vt domus respectu ptium. totum in quātitate: vt termin^9 cōis sumptus cum signo vl'i: vt omnis hō: totum in modo: vt termin^9 cōis simpl'r sumptus: vt hō: respectu hois albi. totum in tpe: vt semper totum in loco: vt vbiq3. Causa dicitur quadrupliciter. s. de causa māli. de causa formali de effi^te ⁊ de finali. Accidentia. s. ppa sunt que sequunt eēntiā rei: vt penitere sequitur ad deliquisse. Usus est operatio rei: vt equitatio est vsus equi.

¶ Locus extrinsecus sumit ex sex rebus. s. ex oppōne. ex minori: ex maiori: ex silibus ex pportionib^9. ex trāsumptiōe ⁊ ex auctoritate. Opposita sunt quadruplicia. s. relatiue opposita: puatiue opposita. ɔrie opposita: ⁊ ɔtradictorie opposita. Locus ex minori est. si de quo minus videt inesse ⁊ inest: ergo ⁊ de quo magis. Loc^9 a maiori. Si de quo magis videtur inesse nō inest. igit nec de quo min^9. Silia sunt quorum est eadem qualitas: proportionalia sunt: quorū est eadem ratio: vt si gubernator nauis consilio eligendus est ⁊ nō sorte: ergo ⁊ gubernator studij similit. Transumptio est declaratio vnius noti p magis notum: vt sapiens non inuidet: ergo nec phs. Loc^9 ab auctoritate: vt cuiq3 in arte sua experto credendū sit.

¶ Locus medius summitur ex quattuor. s. ex coniugatis. ex casibus. ex diuisione ⁊ ex comutata proportione. Cōiugata dicunt concreta cum abstractis: vt albu3 ⁊ albedo. Casus dicunt qui cadunt ab eodem: vt iustum: ⁊ iuste: q2 cadunt a iustitia. Cōmutata proportio est cum ex duabus proportionibus similibus infertur alia proportione propterea dicitur cōmutata. ver. gra. sicut se habēt 12. ad. 6. ita. 8. ad. 4. q2 vtrobiq3 est proportio 2^la. ergo a cōmutata proportione. sicut. 12. ad. 8. ita sex ad quatuor se habent quia vtrobiq3 est sexquialtera.

¶ Et nota circa hos locos q̄ op3 intelligere duplicē modum arguendi. s. constructiue ⁊ destructiue. Et aliquando vtroq3 mō vtimur. al'n vno tm̄. Et vt isti loci memorie mandari possint feci hos versus.

¶ Est locus interior medius extrinsecus omnis.
¶ Interior duplex substan. concomitat atq3
¶ Est locus ad substan. diffin. descriptioq3 inter
¶ Concon. dat totum dat causas accidit vsus
¶ Extrin. oppo. minor simile proportio transum.
Additur auctoritas.
¶ Est medius coniug. casus diuisio comut.

¶ Cum dictu3 sit hactenus de vero quid sit: ⁊ quomodo inuestigari possit. conueniēs est tangē aliquid de falso: cum oppositorū eade3 sit disciplina. Sed quid sit falsu3 patet ex diffinitiōe veri: quoniā qui bene diffinit: contraria consignificat. Sed quomodo deducat falsum ex apparenti argumentatiōe non satis constat: ideo de hoc dubitabimus vt hos modos appent arg^di inuestigemus.

¶ Du^r ergo. 8°. vtrum modi apparenter arguēdi recte distinguant a pho p esse vel fieri ĩ dictionē ⁊ ex̄ dictionē.

¶ Contra arguit sic q2 quot modis dicit vnum oppositorū tot modis dicit ⁊ reliquū primo thop^r: sed modi pbabiliter arguēdi qui opponunt ad modos apparent arguēdi distingūt ex locis thopicis qui sunt tres in gnē: igitur modi apparent arguēdi distinguent ex locis sophisticis qui erunt consimiliter tres in genere: ⁊ sic non distinguētur penes dictionem ⁊ extra dictionem.

¶ Item sicut disputatio dyalectica vtit syllogismo dya^co. ita disputatio litigiosa vtitur syllo litigioso. s3 disputatio dya^ca ⁊ modus arguendi ei^9 distinguit ex mō procedēdi syllogismi dya^ci: igitur disputatio litigiosa ⁊ modus arguēdi ei^9 distinguit ex mō pcedēdi sylli litigiosi: sed syllogism^9 litigiosus al'n pcedit ex his q̄ peccant in mā tm̄: aliq̄n ex his que peccant in foia tm̄: aliq̄n ex his que peccāt in vtroq3. igit modus apparent arguēdi distiguetur ex his. nō g̃ distinguetur ex dictione ⁊ extra dictionem.

¶ 3° arguit pncipal'r ɔ modū distinguēdi spēs: q2 phs distinguit palogismum in dictione in. 6. spēs: ⁊ paralogismū ex̄ dictionē in. 7. spēs. Cōtra arguit q2 ois diuisio debz esse bimēbris vel reducibilis ad bimēbrē fm boetiu3 in libro diuisionū: sed ista non est bimēbris: vt p3: nec reducibilis ad bimēbrē. pbat q2 si eēt reducibilis ad bimēbrem vel esset per diuisionē p se: vel per accñs. nō p diuisionē p accidēs: q2 illa est diuisio subti in acci^a: vel accidētis in subiecta: vel accidētis in acci^a. Nec etiam per diuisionem per se: quia vel esset generis in species: vel totius in partes: vel vocis in significationes: sed nulla harum est: nisi dicatur: q̄ est diuisio vocis in significationes: sed illa est diuisio vocis equiuoce in significata sua. g̃ oēs isti palogismi eēnt de fallacia equiuocatiōis: q̄ est falsum.

¶ R^o. Ad p^m pt dici ɔce^do q̄ mod^9 appent arguēdi distinguit: sic mod^9 pbabil'r arg^di. s. ex medijs ex qb^9 pcedit: q2 sic mod^9 pbabil'r arg^di pcedit ex medijs v̄e pba^b9 que summūt vl' a subal'r inherē^b9 vel ab acci^b9. Sic modus appent arg^di pcedit ex medijs appen^b9 siue ex his q̄ videt pba^lia ⁊ nō sūt: ⁊ illa sumūt vel a subal'r inherē^b9 vel ab acci^b9: q2 modi i dictiōe sūpti sūt a sbal'r iheren^b9: q2 m̄ peccāt rōne multiplicis sig̃tiōis. q̄ sig̃tio est sbal'r iherēs dictiōib^9 ⁊ orōnib^9: q2 ponit in diffōnib^9 eo2. Modi v̄o ex̄ dictionē sumūt ab accidētal'r inherētib^9: q2 peccant ɔ modū arg^di: ⁊ mod^9 arg^di accit orōnib^9. S3 l3 possint sic distigui nō valet ɔ^a cu3 dī in fine: igit non distinguitur

penes dictionē ⁊ exdictionē: q2 possunt multiplr distin/
gui isti modi. Et distictio p̄hi in dictionē ⁊ extradictionē fit
ēē o b̄a rōne diuersa⁊ cāp̄ q2 palogism⁹ i dictiōe fit rōne
multiplicis significationis ⁊ extra dictionem fit ratione
sophistici syllogisimi vt infra patebit.

¶ Uel alr̄ dī ⁊ subtili⁹ q̄ ista ppō q̄t modis dī vnū oppo
sitoꝝ tot modis dī reliquū si intelligit̄. q̄t modis diuidit̄
vnū oppositoꝝ tot modis diuidit̄ ⁊ reliquū. fl̄a est: q2 sa
nitas ⁊ egri^{tu}d̄o 2ria sūt: ⁊ tñ egri^{tu}d̄o multis modis diuidit̄ q̄bus
sanitas diui nō p̄t. Nā egri^{tu}d̄o in cōplexiōe diuidit̄ i simplicē
⁊ cōpositā. simp^r diuidit̄ q2 alia calīa: alia frida: alia hūida
alia sic. Et cōposita diuidit̄: q2 alia calīa ⁊ hūi^r: alia calīa ⁊
sicca. alia frida: ⁊ humida: alia frida ⁊ sic. Et tñ sanitas i
cōplōne nō p̄t sic diuidi q2 ⁊c̄. Si vō itellr̄ q̄t modis dī
vnū oppositoꝝ. i. q̄t modis 2siderat̄ vnū oppositoꝝ. tot
modis ⁊ reliquū 2siderari p̄t: sic v̄a est: s3 pp̄ h̄ nō potest
diuidi sic. Quare 2ña vltima negatur: igitur non distin/
guitur penes dictionem ⁊ extradictionem.

¶ Ad 2m p̄ncipale cū ar̄ 2 modū distiguēdi sp̄es: q2 ōis di
uisio d3 eē bimēbris: vel reducibilis ad bimēbrē 2cedit̄:
s3 ne^r mior. s. q̄ ista nō sit reducibilis ad bimēbrē. Et ad
pbōnē dī q̄ palogism⁹ i dictiōe diuidit̄ i hos modos rō
ne multiplicis significatiōis vocis ⁊ sic est diuisio vocis
in significatiōes. Et cū infert̄: ḡ oēs sunt sub equoco ne/
gat̄ 2ñ: q2 diuisio vocis in sig̃atiōes vl̄ est diuisio dictiōis:
vel orōnis. si dictōis sub equoco est. si vō orōnis sub am
phibologia ē. i. sub ambigui^{ta}. h̄ boeti⁹ in libro diuisionū.

¶ Et si q̄rat̄ quomodo distinguātur hi modi specialiter
incipiendo ab equiuoco reducendo ad bimembrem?
R̄ p̄supposito q̄ diuisio palogismi in dictione fiat rōne
multiplicis signis: q̄ est in dictiōe vel orone. Et si i dictio
ne. sic est equocatio. accētus. ⁊ fig^a dictōis: q̄ sic distigūt̄:
q2 si ē i dictiōe nō variata: equocatio est. Si vō variata.
h̄ est 2^r vel rōne pnūciatiōis: ⁊ sic est accēt⁹. vel ratione
similitudinis terminationis vocis: ⁊ sic est fig^a dictionis.
Si vō in orone est multiplx significatio: vel inest ei non
variata oratione: ⁊ sic est amphibologia. Aut est varia/
ta aliqualiter oratio: ⁊ sic est compositio ⁊ diuisio.

¶ Diuisio vō palogismi extradictionē fit rōe sophistici syll̄i.
hoc aūt dupl̄r fit s3 ph̄m p̄ helēcoꝝ: q2 aut videt̄ syll̄s ⁊
nō est: aut est qdē: sed nō est 2ueniēs rei: q2 vel nō debite
pbat: vel nō debite r̄ndet. Si nō est sed videt̄ vt syll̄s so/
phistic⁹ aut peccat 2 formam syll̄i simpl̄r: aut 2 formā syll̄i
helenci. i. 2dictionis. si scd̄o mō est fallacia ignorātie he
lenci: q2 diminuit̄ aliqua 2ditio requisita ad 2dictionem.
Si p̄ mō est dupl̄r: q2 aut peccat 2 modū gn̄alem arguē
di: aut 2 modos sp̄ales. Si p̄ mō est fallacia 2ñtis: q2 ar
guit̄ a pōne 2ñtis ad pōnem añtis: qui est modus oppo
situs mō gn̄ali arguēdi ex opposito 2ñtis ad op^m añtis.
Si scd̄o mō dupl̄r: q2 modi sp̄ales arguendi sunt int̄ ea
q̄ hn̄t nec̄ia 2nexionē adiuicē: q̄ vel sunt 2uertibilia: vl̄
se hn̄t vt supi⁹ ⁊ iferi⁹. ⁊ i his semp alteꝝ simpl̄r inest et
p se. Si ḡ sit p op^m dupl̄r est. Aut q2 vnū nō inest simpl̄r
alt̄i: aut nō inest p se. Si p̄ mō fit fallacia s̄m qd ⁊ simpl̄r
si scd̄o mō fit fallacia accn̄tis. Si vō ē sophisticus syll̄s
solū: q2 ñ 2ueniēs rei: est dupl̄r: aut q2 nō accipit debitū
mediū in pbando: aut nō debite r̄ndet. si nō debite r̄ndet
est fallacia s̄m plures interrogationes vt vnā. si vō non
accipiat debitū mediū est dupl̄r. s. aut q2 nō accipit ma/
gis notum aut q2 non accipit causam. si primo modo est
petitio p̄ncipij. si scd̄o mō est s̄m non causam vt causam.

¶ Equoca^o h3 tres modos ⁊ sic reducit̄ ad bimēbrē: q2 di
ctio plā significat: aut eq̄l̄r plā sig̃t aut non eq̄l̄r: si eq̄l̄r est p̄/
m⁹ modus: vt discē q̄ sig̃t de nouo discē: ⁊ itellige. Si nō
eq̄lit̄ aut sig̃t vnū p̄us: ⁊ aliud posterius: aut vnū nūc: ⁊
aliud tūc. si p̄^o est scd̄s modus: vt expediēs q̄ sig̃t bonus

p̄us ⁊ posteri⁹ min⁹ malū: si scd̄o mō est 3⁹ modus: vt le/
gēs iunctū mō cū p̄nti modo cum preterito. ⁊c̄.

¶ Amphibologia hēt tres modos: ⁊ sic reducit̄ ad bimē
brē diuisionē: q2 orō plā signs vel eq̄liter plura sig̃at vel
ineq̄lit̄. Si eq̄liter est p̄mus modus: vt liber est aristo^{tis}.
Si inequaliter: aut significat p̄ncipal̄r vnū: ⁊ aliud me/
thaphorice: aut diuersa sig̃t s̄m diuersam 2structionē ca
suū. Si p̄ mō est scd̄s modus: vt litus arat̄. si 2° mō est 3⁹
modus: vt quicq̄ h3 sciam seculi. sc̄lm scit. exēplū p̄hi est.

¶ Compō ⁊ diuisio hn̄t tres modos: ⁊ sic reducit̄ ad bi/
mēbrē: q2 vel fit rōne dictiōis potētis determinare dēm
2pōnis vel mediare int̄ ptes dicti: vl̄ fit rōne alteri⁹. Si
p̄ mō est p̄m⁹ modus cōpōnis ⁊ diuiōis: ⁊ qñ peccat cōpō
est fallacia cōpōis. Et qñ peccat diuio est fallacia diuiōis.

¶ Et sic intellige in alijs modis: vt possibile est sedentem
ambulare: si scd̄o mō dupl̄r: q2 vel fit rōne 2iūctiōis et: ⁊
vel: vel fit rōne dictionis: que pōt coniūgi diuersis dictio
nibus. Si p̄^o. est scd̄us modus: ⁊ talis 2iunctio p̄t tene/
ri collectiue ⁊ diuisiue: vt quicq̄ sunt duo ⁊ tria. Si scd̄o^o
est tertius modus: vt posui te seruū entem liberum.

¶ Accētus h3 q̄tuor modos: q reducunt̄ sic ad bimēbrē:
q2 cū accētus fiat eē syllabā: vl̄ fit eē illā simpl̄r sumptā:
vel cū addito: si simpl̄r sumptā dupl̄r: q2 vel fit cū rithi/
mo rōne canēdi. vel rōne cantādi. si p̄^o: est p̄m⁹ modus. s.
accētus grauis vel acutus. si scd̄o mō est accētus breuis
vel longus. Si cū addito: vl̄ cū aspiratiōe: ⁊ sic est terti⁹
modus. leuis ⁊ asper. vel cū additione alterius dictiōis
vel fine: ⁊ sic est quart⁹ modus. Et de isto tñ exēplificat
p̄hs: vt metuo longas pereunte noctes lidia dormis.

¶ Figura dictionis hēt tres modos: qui sic reducunt̄: q2
similitudo terminatiōis vocis vel sumit̄ in ordine ad ge
nus masculinū: vel femininū: vel in ordine ad aliud. Si
p̄mo mō est primus modus: ⁊ mutat̄ gen⁹ vnū in aliud
rōne silitudinis terminatiōis vocis: vt catilina dī alba.
Si vō i ordie ad aliō: vl̄ i ordie ad rē sig̃tā vl̄ 2sig̃tā. si p̄^o
est scd̄s modus: ⁊ sic mutat̄ qd in q̄le ⁊ e3: vel q̄le in q̄z/
tū: ⁊ e3: q2 hec silem terminationē vocis hn̄t. q̄dcūq3 q̄le
cūq3: q̄ztūcūq3: iō vident̄ sig̃re idē. Si scd̄o^o est 3⁹ modus:
q2 mutatur quale quid in hoc aliq̄d: vel e3. nam species
puta hō 2significat singularia sua. s. hunc hominem ⁊ il
lum. Et singularia consig̃nt speciem. Exemplū p̄hi vt iu
gere simil̄r figura dictiōis dī ei q̄ est secare. ⁊ tñ iugē q̄/
le qd ⁊ affectū sig̃t. secare vō significat facere quid.

¶ Accidētis fallacia hēt tres modos: ⁊ dī accn̄s hic q̄ p
accn̄s inest subo. Reducit̄ sic ad bimēbrē: q2 tale p acci/
dēs: vel accipit̄ eē subm singulare: vel vl̄e. si p̄^o est p̄mus
modus: q2 nō op3 q̄ qcqd dī de subo: dicat̄ de tali acci/
dēti nec e3: q2 si coriscus est veniēs: ⁊ coriscus est cogni/
tus nō op3 q̄ veniēs sit cognitus. Si 2m dupl̄r: q2 subm
vl̄e vel se h3 vt supi⁹ ⁊ inferi⁹ re^{sp}u alteri⁹ vel vt 2uertibile.
si p̄^o est scd̄s modus: q2 nō op3 q̄ de quocūq3 dicit̄ aial.
dicat̄ accn̄s ei⁹ si 2° mō est tertius modus: q2 cōpat̄ sp̄es
ad 2priū. puta hō ad risibile: q2 non op3 q̄ de q̄cunq3 dī
aliq̄d borū: de illo dicat̄ q̄ iest paccñs eis. ex^m p̄hi penes
supi⁹ ⁊ iferi⁹. si corisc⁹ ē alt̄ a socrate. socrates ē hō: ḡ co/
risc⁹ ē alt̄ ab hoie. si sc̄^o: q2 accit corisco eē altm a socrate.

¶ 2m qd ⁊ simpl̄r h3 q̄nq3 modos: q sic reducunt̄: q2 s3 qd
dī dictio defectū dicens. talis ḡ dictio dicens defectū vel
nullo mō p̄dicat̄ de dictione simpliciter sumpta: vel ali/
quo mō: si nullo mō p̄dicat̄ est p̄mus modus ⁊ q fit rōne
dictionis corrūpentis: ideo nō valet est hō mortu⁹. ḡ est
hō. Si aliq̄ mō dī: vel real̄r: vel nō: si nō: vel itētiōal̄r dī
vt opiab^{le}. ⁊ ē 2⁹ mod⁹: aut i po^o dī: ⁊ ē 3⁹ mod⁹. Si real̄r
aut 2m p̄te dī: ⁊ ē 4⁹ mod⁹: aut mal̄r dī: ⁊ ē 5⁹ modus. ⁊c̄.

¶ Helenci ignorantia hēt 4^{or} modos: q2 pp defectū vniuscuiusq3 2dōnis reqsite que sunt 4^{or} fit vnus modus. Est
enim

eni belēcus ɔtradictio vnius ⁊ eiusdē nō nominis sȝ rei ⁊ nois ad idē ⁊ fm idē ⁊ silr ⁊ in eodē tpe. pm⁹ modus peccat ɔtra ly ad idē scḋs modus ɔtra ly fm idē tertius modus ɔtra ly silr. 4⁹ modus ɔtra ly in eodem tēpore. Sic reducit ad bimēbreq̄ cū ɔdictio sit oppō : que est inter eadē dino: q̄re vel sunt eadē intrinsecus: vel extrinsecus: si intrinsecus vel sunt eadē fm subaȝ vel fm accidēs: si fm subam ad idē sunt cōparata : si fm accñs sunt fȝ idē. Et si extrīsec⁹ sit eadē: vl' i mō se hñdi: vl' i tpe: q̄ ⁊c̄

¶ Petitio pncipij habȝ q̄tuor modos. ⁊ sic reducit ad bimēbre: q̄ vel accipit pro medio min⁹ notū: vl' eq̄ notuȝ. Si min⁹ notū dupl'r: q̄ vl' accipit diffō ad pbādū aliqd de diffi°. s. in accñtalib⁹: vel accipit diffi^m ad pbādū aliqd de diffōne. s. i subalib⁹: ⁊ sic est pm⁹ modus: vel accipit vl'e ad pbandū aliqd de particula^{ri}. s. in accñtalib⁹: aut accipiunt pti^{ra} ad pbādū aliqd de vli. s. in subalib⁹: q̄ in his mediū est min⁹ notuȝ: ⁊ sic est 2⁹ modus. Si vo accipiat mediū eq̄ notum: vel coniunctiȝ accipitur q̄ oȝ probari: vel eq̄: ⁊ est 3⁹ modus: vel accipit vnum correlatiuuȝ ad probandum aliud: ⁊ sic est quartus modus.

¶ Cōseq̄ntis fallacia hēt duos modos : q̄ vel at a pōne ɔñtis ad pōnē añtis: vel a destructōe añtis ad destruc^{tionem} ɔñtis. Si p̄ mō est pmus modus. si 2° mō est scḋs modus ponit pbs ex^m pmi modi: ⁊ fuit rō melissi q̄ arguebat sic. Si vniuersum est factū habet pn^m: g̃ si nō est fcm̄ non hēt pn^m. ⁊ ɔñr nō hēt finē ⁊ ɔñr est infi^m. Oȝ nō sit factū pbabat: q̄ vel ex ente: vel ex nō ente: nō p^m q̄ eēt añq̄ȝ factuȝ eēt. nō 2^m: q̄ ex nihilo nihil fit dicit pbs si nūc q̄ factum ē hȝ pn^m. nō ɔuertit q̄ oē q̄ hȝ pn^m sit fcm̄: ⁊ cū nō ɔuertat nō lȝ arguē a destructiōe añtis ad destructionē ɔñtis.

¶ 2^m nō cām vt cām hȝ tm̄ vnū modū. s. cū assignat nō cā pro cā. Ex^m pbi est cū aia ⁊ vita nō sint idē: si dicis q̄ sunt idē: at sic: gñō ⁊ cor° sunt ɔria: ⁊ alicui cor^{ri} aliqua gñō est ɔria: sed mors cor° quedā est: ⁊ est ɔria vite: sed cū vita ⁊ aia sint idē: g̃ vita ⁊ aia est gñō: ⁊ sic viuē est gñariȝ h̄ est ipol': ergo illud ex quo se^r: sed se^r ex illo q̄ aia ⁊ vita sīt idē: q̄re dicit pbs q̄ seq̄t sine illo q̄ dicatur q̄ aia ⁊ vita sint idē: q̄ sequit magis ex illo: mors ⁊ vita sūt ɔria.

¶ 2^m plures iterrogatiōes vt vnā h̄ fallacia hȝ duos modos. pmus est in sing^{la} nūo: cuȝ pl'a de vno q̄runt: vt credas tu q̄ ethiops sit hō alb⁹. 2⁹ modus est. cū q̄rit vnuȝ de plib⁹ in pli: vt credis tu q̄ mel ⁊ fel sint dulcia.

¶ Et nota q̄ h^e vna negatia: lȝ videat falsa: est tñ v̄a: q̄ si negant pl'a simul. non est necesse q̄ neget q̄d lȝ seorsum. Et p istis fallacijs memorādis feci hos versus.

¶ Equi vel amphi. compos. diui. accen que figura.

¶ Ut quid helence petis con. causa: vel inter.

¶ Tractatus de scire ⁊ dubitare.

Cum logica dicatur modus sciendi: vt colligit a pbo scḋo me^{ta}: cum dicit. Absurdum est simul querere sciētiam ⁊ modum sciendi. vbi ɔ^m dicit q̄ per modum sciendi pbus intelligit logicam: ideo subtiliter speculantes dicunt: q̄ ita logica est modus sciēdi res singulares. sicut vl'es: sed diuersimode: q̄ scire dupliciter dicitur. s. cōiter ⁊ pp̄e: pp̄e v̄o dictum est ēē res vniuersales: cōiter v̄o dictum est ēē res singulares. Uidenduȝ igit p°: si h̄ ɔsonant dictis pbi. 2° videnduȝ qd est scire proprie dcm̄: ⁊ quid sit scire cōmuniter dictum. 3° videndum est : si scire ⁊ dubitare sint ɔria. 4° in que pncipia resoluitur scire proprie dictuȝ: ⁊ in que resoluitur scire cōmuniter dcm̄. 5° si scio pōt facē sensum compositum ⁊ diuisum.

¶ Quantū ad pmum sciendum q̄ pbs in pmo poste^r: cuȝ diffinit scire simpl'r: loquitur de scire proprio dicto: quia tale scire est intelligere p demōstrationē. demrō autē est ex vniuersalibus ⁊c̄. Et ideo ēē sinē pmi poste^r dicit q̄ p sensum nō est scire: q̄ per sensum cognoscit solum singulare ⁊ non vniuersale: ⁊ demōstratio est ex vniuersalib⁹. q̄re non est scire p sensum. Et ibi loquit de scire proprie: Sed in pbe° poste^r cum dicit. Est autē cognoscere quedā pus cognoscentē: quorūdā aūt simul accipe noticiā: vt quecūq̄ contingūt eē sub vniuersalibus. ⁊c̄. Et addit loquens de singularibus. Quorūdā. n. h̄ mō disciplinat ⁊ non p medium vltimum cognoscit: vt quecunq̄ contingunt eē de numero singularium: ⁊ non dicuntur de alio subiecto: ⁊ hic loquitur de scire communiter. ⁊c̄.

¶ Quātū ad 2^m. Sciendum q̄ scire proprie dictum diffinit a pbo pmo posterioȝ. Cuȝ dicit. Scire simpl'r opinamur. Cum arbitramur cognoscē cām pp̄ter quā res est: ⁊ q̄m illius est cā: ⁊ non cōtingit al'r se habere. Scire v̄o cōmuniter diffinitur ab hentisbero. Oȝ est firmiter credere absq̄ hesitatione. cum h̄ q̄ ita sit.

¶ Quātū. Ad 3^m sciendum q̄ ɔria : vt inq̄t pbus 2° me^{ta}: sunt que sub eodē gñe maxime distant: ⁊ simul eidē ineē non possunt: ⁊ sunt apta nata inesse eideȝ successiue : sed scire ⁊ dubitare sunt h̄: igr̄ scire ⁊ dubitare sunt ɔria.

¶ Quātū ad 4^m. sciendum q̄ scire pp̄ie dictū resoluitur in cās pp̄rias indemrā^{les}: ex qb⁹ siūt ppōnes nec̄ie p se: ⁊ fm q̄ ipm p q̄s causat tale scire per demonstrationeȝ.

¶ Scire v̄o cōiter resoluitur in ppōnes singulares sumptas mediante h̄ v̄bo scio cum pnomie demrātiuo: vt i°: scio sortē currere: resoluit in hāc scio hoc currē. ⁊ scio h̄ eē sortem. Et iste ppōnes singulares sunt ita pn^a indemōstrabilia fm sensum: sic pn^a pp̄ria indemrābilia sunt pncipia pp̄ria fm intē^m. Q̄uis moderni dicant q̄ ppositio de scire cōmuniter dicto probari debeat officiabiliter sic h̄ est scita a me. sortes currit: que adequate significat sortem currere. igitur scio sortem currere.

¶ Quātum ad 5^m sciendum q̄ qñ h̄ verbuȝ scio pcedit dictum ppōnis facit sensum cōpositū qñ v̄o mediat inter partes dicti facit sensum diuisum: exemplū primi: vt scio sortem currere. exēplum scḋi: vt sortem scio currere.

¶ Du^r igitur primo circa primum dictum. s. vtrū scire dupliciter dicatur. s. cōmuniter ⁊ pp̄rie: ⁊ scire cōmunit' sit circa singularia: scire v̄o proprie circa vniuersalia.

¶ Contra primā partem arguit: q̄ scire non recte distinguit in scire pp̄rie dictum: ⁊ cōmuniter dictum : q̄ pbs distinguit pmo posteriorum scire in simpliciter dictuȝ: ⁊ in scire fm accidēs: sed scire simplicit' dictum est scire pp̄rie dictum: ergo scire per accñs est scire cōmunit' dcm̄ ɔñs falsum: q̄ phylosoph⁹ appellat scire per accñs oē scire distinctū ɔ scire simpl'r: ⁊ consequenter scire per demōstrationē q̄ est scire per accidēs: ⁊ tm̄ scire per demōstrationē q̄: nō est scire cōit' qḋ est circa sing^{ria}: q̄ demrō q̄ est ēē vlia: q̄re scire p accñs nō est scire cōit' dictum.

¶ Cōtra 2^{am} p̄tē at. s. ɔ mēbra diuisiōis: q̄ dcm̄ est q̄ scire pp̄rie est ēē vlia: ⁊ scire cōit' est ēē sing^{ria} ɔ pmaȝ p̄tē at. q̄ scia theologie ⁊ scia me^{ta} est scia pp̄e dcā ⁊ tm̄ ē de deo: q̄ est res sin^{ris}. igr̄ de re singulari est sciētia pp̄rie dicta.

¶ Itē at q̄ scia cōit' dicta non est de sing^{rib⁹}: q̄ fȝ porphi. descēdēte a gñalissimis ad spāissi^a: iubet plo q̄escē: q̄ infinita relinquēda sunt cuiusmodi sunt singularia: q̄ horū nō pōt fieri disciplina: hec porphyrius: vt arguat sic. Infinitū fm q̄ infi^m est ignotū. sing^{ria} sūt infinita. igr̄ singularia sunt ignota: q̄re de his non pōt esse scientia. ⁊c̄.

¶ R̄e°. Ad p^m dr̄. q̄ scire pp̄e est ēē vlia: ⁊ scire cōiter est ēē sing^{ria}: sȝ scire pp̄e est 2^r. s. scire sim^r. i. scire p se q̄ est p demrōnē pp̄ qd: ⁊ scire p accñs q̄ ē p demrōnē q̄. Ad ar^m cū dr̄ sȝ scire p se ē pp̄e dcm̄. igit scire p accñs ē scire cōit' dcm̄. ne^r ɔ^a: q̄ scire pp̄e appellat oē scire q̄ est p demrōnē. si sit p demrātionē pp̄ter qd est scire per se : ⁊ si scit p demōstrationē q̄ est scire per accidens : ⁊ nō scire cōit'

¶ Ad aliud cũ arḡ ɔtra mẽbra diuisiõis. p̃ q2. de deo ẽ scia ꝓprie dicta. s. theo⁹ ⁊ me⁹. dicit ꝙ ſm modũ loq̃ndi phi ꝓ post⁹ scia ꝓprie dicta est solũ ꝑ demr̃atõnẽ: ⁊ demr̃o est solũ de vlib⁹. Et sicut scia ꝓprie dicta est 2ᵉ. s. ꝑ se ⁊ ꝑ accidẽs. sic scia coiter dicta põt diuidi in ꝑ se ⁊ ꝑ accidens. ꝑ se est de sing⁹ eternis ⁊ incorru⁹. per accidens võ est de sing⁹ corrup⁹. Et scia coiter dicta q̃ est de sing⁹ incorru pti⁹ est pfectiori q̃ȝ scia ꝓprie dicta iuxta illud phi. x. de aialib⁹ cũ dicit. Concupiscim⁹ magis scire modicũ de rebus honorabilib⁹ ⁊ altis: ⁊ si illud topice sciamus. i. ꝓbabilit̃. q̃ȝ scire multũ de reb⁹ ignobilib⁹ ⁊ si demr̃atiẽ sciam⁹: q2 illud bȝ nobilitatẽ ex se. hic vero ex alio. ⁊c̃.

¶ Ad aliud cũ arguit̃ de singularibus sensibilibus nõ p̃t esse scia: q2 sunt infinita: dicit̃ ꝙ dicuntur infinita. i. indeterminata ſm numerũ: q2 non habẽt numerũ determinatũ: ⁊ negat̃ ꝙ sint infinita ꝓprie accipiendo infinitum: q2 tale est ignotum: ⁊ cũ pl̃o dixit ꝙ de his non est scientia siue disciplina loq̃tur de scientia proprie dicta.

¶ Du⁹ 2ᵒ ẽẽ diffinitionẽ scientie proprie dicte vtrum sit cõueniens. cũ dicit̃. Scire est cũ arbitramur cognoscẽ cãm ꝑꝑ quã res est ⁊ q̃m illi⁹ est cã ⁊ nõ ɔtingit al̃r se hẽre.

¶ Contra totã ar̃. q2 sequit̃ ꝙ nescientes scirẽt simpl̃r. cõsequens falsum. ꝓbat̃ ɔᵒ. q2 tota diffõ competit illis. q̃m nescientes arbitrant̃ cognoscẽ cãm ꝑꝑ quã res est: ⁊ q̃m illi⁹ est causa: ⁊ nõ ɔtingit al̃r se habere. quare mala.

¶ 2ᵒ arguit̃ ꝙ scire non est cognoscẽ cãm sed ex causa vel ꝑ cãm. ꝓbat̃: q2 scire est intelligere per demonstrationem: sed demonstratio est ex causis notioribus ⁊ prioribus g̃ scire est cognoscere ex causis: vel per causas quare ⁊c̃.

¶ 3ᵒ arguit̃ ꝙ frustra dicit̃ q̃m illius est causa: q2 omnes conueniunt ꝙ h̃ dicitur: vt referatur causa in effectum: sȝ q̃n dr̃. ꝑꝑ quã refertur: refert̃ cã in effcm̃: q2 si tu cognoscis cãm ⁊ ꝙ per illã res est. patet ꝙ refert̃ causa in effectuȝ: igitur frustra additur quoniam illius est causa.

¶ 4ᵒ arguitur contra illam particulaȝ: ⁊ non cõtingit al̃r se habere: q2 cõmunit̃ dicit̃ ꝙ per illã particulã intelligit cãm ẽẽntialẽ siue neccĩam sine q̃ non põt esse: ⁊ ꝑ cognoscẽ cãm: ꝑꝑ quã est. intelligit cãm per se: q̃ põt ẽẽ necessaria ⁊ non necessaria. ɔ̃ q2 sic non sufficit cognoscere cãm per se. nisi sciat̃ ipsum illius est cã. sic non sufficit cognoscẽ cãm neccĩam nisi sciat̃: quoniã illi⁹ est causa. q̃re h̃ particula debebat p̃cedẽ illã quoniã illius est causa.

¶ Rᵒ. Ad p̃mũ dicunt q̃dã ꝙ diffinitio scire est arbitrari cognoscere cãm propter quã res est: ⁊ q̃m illius est cã: ⁊ nõ ɔtingit al̃r se hẽre. Et ad argu͞m dicunt ꝙ tota diffõ nõ cõpetit nescientibus: q2 in scd̃a p̃ticula opȝ itelligẽ. ⁊ cognoscẽ ꝙ illi⁹ ẽ cã: ⁊ h̃ nõ competit nesciẽtibus ⁊c̃.

¶ Hoc nõ satisfacit nobis: q2 si diffõ demõstratiõis est: arbitrari cognoscere cãm propter quã res est: opȝ p̃intelligere arbitrari cognoscẽ q̃m illius est cã: ⁊ sic intelligẽdo competit nescientibus: quare illa non est diffõ scire.

¶ Ideo al̃r dicim⁹ ⁊ pono ꝙ diffõ ipsius scire simplicit̃: est cognoscere cãm propter quã res: ⁊ q̃m illius est cã ⁊ nõ ɔtingit al̃r se hẽre: ⁊ tũc oȝ h̃ repetẽ in scd̃a p̃ticula: ⁊ cognoscẽ q̃m illi⁹ est cã ꝙ non conuenit nescientibus. Et si dicit̃ ꝙ phs videt̃ diffinire scire simpl̃r per arbitrari cognoscere negat̃: sed quare phs dixerit opinamur scire simplicit̃. cũ arbitramur cognoscere: cã est q2 ad ip̃m non pertinet ibi diffinire scire: ideo adducit cõem opionẽ. Et est ac si diceret. cõis omniũ opio est. Q2 scire simp̃ est cognoscere causam propter quam res est. ⁊c̃.

¶ 2ᵒ possumus dicere: ꝙ sicut cognoscẽ cãm ꝑꝑ quã res ẽ ⁊ est diffõ ipsius scire simpl̃r. sic arbitrari cognoscẽ cãm ꝑꝑ quã res est ⁊ ẽ diffõ ipsius opiari scire simpliciter: q2 sicut ꝑ p̃mã rñr ad iterrogationẽ fcãm ꝑ q̃d est scire simpl̃r: sic ꝑ scd̃aȝ rñr ad interrogatiõeȝ fcãȝ q̃d ẽ opiari scire simp̃: ⁊ tũc tota illa diffõ 2ᵃ competeret illis nesciẽtibus.

¶ Ad 2ᵐ dicunt q̃dã de mẽte ɔ͞ris ꝙ diffõ sic oȝ glosari. scire est cognoscẽ cãm ꝑꝑ quã res est ⁊ cognoscẽ rẽ per causam coartantẽ ẽẽntiã illi⁹: ⁊ cognoscẽ ꝙ est cã illi⁹ ⁊ non ɔtingit al̃r se hẽre. i. non est poẽ vt inueniat̃ absq2 illa.

¶ Hec Rᵒ nõ satisfacit nobis: q̃m sic glosando frustra ponit̃ postea: q̃m illius est cã: q2 cognoscendo rẽ ꝑ cãm: refert̃ cã in effcm̃: q̃re frustra addit̃: ⁊ q̃m illius est causa.

¶ Ideo nos al̃r dicimus: ɔcedendo ꝙ scire est cognoscere per causam ⁊ non solum est cognoscere causam ⁊ h̃ innuit̃ cũ dicit̃: ⁊ cognoscere quoniam illius est causa.

¶ Ad 3ᵐ negat̃. ꝙ per illam p̃ticulaȝ propter quã res est: referat̃ cã in effectũ sed est vna sola particula cognoscere cãm ꝑꝑ quã res ẽ ⁊ est ac si dicat: cognoscẽ cãm rei: et ideo opȝ addẽ: ⁊ cognoscere quoniam illius est causa.

¶ Contra arguit̃: q2 si in ꝓpõne in qua: ponit̃ relatm̃ licet resoluere illud in et: ⁊ ille illa illud illa ꝓpõ. Scire est cognoscere cãm ꝑꝑ quã res est resoluit̃ in istam. Scire est cognoscẽ cãm: ⁊ ꝑꝑ illam cãm res est: sed ista. ⁊ ꝑꝑ illam causam res est. ita refert causaȝ in effectũ sicut illa: ⁊ q̃m illa ẽ cã illi⁹: immo magis q̃re sup̃fluit addẽ: ⁊ q̃m illi⁹ ẽ cã.

¶ Rñr ꝙ non licet semꝑ resoluẽ relatiuũ in et ⁊ ille illa illud: ⁊ maxime q̃n rl̃m magis refert qualitatẽ añris q̃ȝ subm eius: vt hic: q2 ly ꝑꝑ quã demr̃at q̃litatẽ cãe: vñ ꝙ ẽ cã ꝑ se: q̃re ⁊c̃. ⁊ ẽt q̃n est ex eadẽ parte antecedẽtis: vt h̃.

¶ Ad 4ᵐ cõmuniter dicit̃ ꝙ ꝑ cãm ꝑꝑ quaȝ res est tangit̃ causa ꝑ se: ⁊ per non ɔtingit al̃r se habere tangit̃ cã ẽẽntialis que est neccĩa: q2 non sufficit vt sit causa ꝑ se: nisi sit essentialis. i. neccĩa. Et tunc ad argu͞m dicit̃ ꝙ non sufficit cognoscere causam ꝑ se: nisi cognoscatur ꝙ sit causa illi⁹ ⁊ nisi cognoscat̃ ꝙ sit necessaria: q̃re implicit̃ refertur h̃ necessaria in effectum: si causa per se referatur.

¶ Posset etiã dici: ꝙ ad scire req̃rit̃ cognoscẽ veram cãm rei que est per se causa ⁊ essentialis: ⁊ nõ sufficit h̃ sed oȝ cognoscere ꝙ sit per se causa illi⁹: ⁊ ẽt oȝ cognoscẽ ꝙ nõ possit ẽẽ sine illa: ⁊ sic cog̃scet̃ ꝙ est ẽẽntialis: siue neccĩa.

¶ Contra totam diffinitiõeȝ arguit̃. sciẽtia est cognitio cõclusionis ex causis veris primis ⁊c̃. igit̃ scire est cognoscere conclusionẽ ex causis veris p̃mis: ⁊ sed aliud est cognoscere conclusionẽ ex causis veris primis: ⁊ aliud cognoscere cãs veras primas: sed cum scire sit cognoscere ɔnẽ ex causis: igitur scire non est cognoscere causas. ⁊c̃.

¶ Rᵒ dicitur ꝙ diffinitio phi est causalis: ⁊ ẽ ac si diceret. Scire est propter cognoscere causaȝ propter quã res est ⁊ non contingit al̃r se habere: posset tamẽ reduci ad idẽticam. dicendo. scire est cognoscere rem per causam propter quam res est: ⁊ non contingit al̃r se habere: argu͞m autẽ factum concludit ꝙ non est identica. ⁊c̃.

¶ Du⁹ tertio ẽẽ diffinitioneȝ scire cõmuniter dicti: vtrum sit conueniens. cuȝ dicitur. Est firmiter credere absq2 hesitatione: cum h̃ ꝙ ita sit ex parte rei.

¶ Contra arḡr: quia scire cõiter ẽ firmit̃ apprehẽdere rẽ esse vt est: igitur non est firmiter credere rem esse pȝ ɔña q2 aliud est firmiter credere: ⁊ aliud est firmiter apprehendere: quoniam firmiter credere est assentire rei apprehense antecedens probatur: quia scientia est apprehensio siue cognitio rei ergo scire est apprehendere reȝ. tenet consequentia per locum a coniugatis.

¶ 2ᵒ arḡr sic diffõ competit alteri a diffinito: igit̃ nõ est cõueniens. pȝ ɔñtia: añs probat̃: q2 ponit̃ ꝙ firmit̃ credas sortẽ currẽ ꝑ h̃ ꝙ vides ꝑsonẽ currere añ te: ⁊ queȝ credas ẽẽ sortẽ: sit tamẽ ita ꝙ sort. currat rome: de q̃ nihil scias. Tunc tu firmiter credis sortẽ currere: ⁊ ita est ꝙ sor. currit. Et tamẽ tu nescis sor. currẽ: q2 si tu scires sor. currere: vel h̃: vel alibi. non hic: q2 non est ita ꝙ sort. currat h̃ nec alibi: quia non credis illum currere alibi: q̃re ⁊c̃.

Rᵒ. Ad

¶ Rñ°. Ad pᵐ dicit͛ coiter negādo ɔᵃᵐ q: scire coiter p̄t re/ cte dici vtrūq3: ⁊ firmit͛ app̄hēdē rē: ⁊ firmit͛ credē: qm̄ i/ tell'e est app̄hēdē rē: ⁊ assentire rei app̄hēse ꝙ est credē. Consentire v° est volūtaria. Sed q̄re magis scire dicat͛ firmit͛ credē q̄ȝ firmit͛ app̄hēdē. Quidā dicūt ꝙ h̄ est: q: app̄hēdē indifferēter est ad rem simplicē ⁊ cōplexā: sed credē magis est ad rē cōplexā circa quā est scire.

¶ Non satisfacit nobis: q: si firmit͛ credē est firmit͛ assen/ tire rei app̄hēse: vt dicūt igitur firmiter credē indifferen/ ter est ad rem simplicē ⁊ ad rem complexā app̄hensam.

¶ Nos igit͛ alit͛ dicim⁹: ꝙ cum credē sit fidē3 adhibē: vel in dictis: vel in factis: ideo efficacius est credē: q̄ȝ app̄hē dē: quoniā app̄hēdē dicit merā cognitionē: sed credē di/ cit cognitionē talem vt ei p̄stetur fides: ⁊ propterea scire magis dicit͛ firmiter credē. q̄ȝ firmit͛ apprehēdere.

¶ Ad 2ᵐ dicūt moderni. ꝙ in casu illo. tu scis sortē curre re: ⁊ ad arᵐ dicunt ꝙ tu scis sor. currere hic vel alibi. col/ lectiue sumēdo ⁊ non diuisiue: ⁊ h̄ sufficit.

¶ Contra hos ar͛: q: si in casu illo tu scis sor. currē: igitur talit͛ scis sortē currē. qualiter credis ipsum currē: p3 ɔᵃ: q: sicut simplr̄ ad simplr̄i sic additum se habet ad addi/ tum: ɔñs falsum: q: si talr̄ scis sor. currē: qualiter credis ipsum currere: sed tu credis ipsū currere hic: igitur tu/ scis ipsum currē hic. ɔñs est fl3: ĝ illud ex q̄ seq͛. q̄re ⁊c̄.

¶ Item ista ꝑpositio tu scis sortem currē s̄m hentisbᵐ est probanda resolubilr̄ sic tu scis hūc currē: ⁊ tu scis hunc esse sortē: igit͛ tu scis sortem currē: sed a propositione re/ soluēda de termino singulari ad resoluētes valet ɔᵃ: q: bn̄ sequitur: sor. cur'. ergo h̄ cur': ⁊ h̄ est sortes demōstrato sorte: q̄re valet iᵃ ɔᵃ: tu scis sort. currē igitur tu scis hunc currere: ⁊ tu scis hunc eē sortē: sed ɔñs est fl̄m ĝ ⁊ añs.

¶ Nos igitur alr̄ dicamus: ꝙ in casu illo: tu non scis sor. currē: negatur ꝙ diffō competat illi: quia illa scd̄a par/ ti'ᵃ: cum h̄ ꝙ ita sit. intelligit͛ ꝙ ita sit totaliter sicut cre/ dis: ꝙ nō est: q: ad credere sor. currē: reqrit͛ credē h̄ cur/ rē: ⁊ credē h̄ eē sortē. Et p3 ꝙ nō ē ita totalr̄ sicut credis.

¶ Du' 4°. An scire: ⁊ dubitare sint ɔtraria? Et ɔseq̄nter si ꝙ scitur ab aliquo possit eidem esse dubium?

¶ Contra arguitur ꝙ eadem propositio est scita ⁊ dubia: igitur scire ⁊ dubitare nō sunt ɔ̄ria: p3 ɔñs: añs ꝑbatur: q: illa ꝑpō rex sedet. ē tibi dubia: vt p3: q: significat sicut tu dubitas esse. Et eadē est scita a te probat͛: q: demon/ stro hanc ꝑpositionē dīo h̄ est tibi dubia. ista est scita a te: igitur eadem est scita a te: ⁊ tibi dubia.

¶ Similiter ar͛ de ista. deus est que est scita a te: ⁊ tibi du bia: ꝑbat͛ ꝙ sit scita a te p3: q: significat sic̄ tu scis esse: ⁊ ꝙ sit tibi dubia: probatur q: demōstro hanc propositio nē dicendo. h̄ erit hinc ad annū. patet ꝙ est tibi dubia: q̄ re eadem est scita a te. ⁊ tibi dubia.

¶ Itē ponat͛: ꝙ tu firmiter credas sortē currere ante te: ⁊ ita sit ꝙ currat ante te: sed sor. ⁊ plā sint valde simile sīq̄/ te alius tibi dicat. tu es in errore: q: plō fuit q currebat ante te: ⁊ non sor. Tūc tu dubitas sor. currē ante te: ⁊ tñ tu scis h̄: igitur eadē propositio est scita a te ⁊ tibi dubia.

¶ Rñ°. Ad p̄mum dicitur ꝙ eadē propositio eode3 modo supta nō p̄ōt eē scita ⁊ dubia: s3 diuersimode sumpta nō incōuenit: q̄re si ꝑpositio vt signum significās est scita il la nō p̄ōt eē dubia vt signum: sed vt significatū sic vt pro bas. Similr̄ si ꝑpō vt signu3 est dubia illa nō p̄ōt eē scita vt signū: sed bene vt significatū vt probas. quare ⁊c̄.

¶ Ad 2ᵐ dicit͛ cōiter ꝙ admisso casu ꝙ sor. ⁊ plō sint simi/ les. D; in casu illo tu scis sortē currē. Et cū tu postea ar/ guis: ꝙ tu dubitas ex dicto alteri⁹ qui dicit tibi contra/ rium dicit͛ ꝙ prius sciuisti: ⁊ nunc dubitas: quare non in eodem tempore scis ⁊ dubitas.

¶ Nos aliter dicimus: ꝙ nō potest eē. ꝙ prius scias sor/ tē currē: ⁊ nūc dubites solū propter dictū alterius: q: si sciebas sortē currē: tu sciebas h̄ currere: ⁊ h̄ eē sortē ɔti/ nue eodē dēmr̄ato: q̄re pp solū dictū illi⁹ n̄ potes mutari.

¶ Du' 5°. vtrum aliquis possit dubitare se scire.

Et arguit͛ ꝙ sic: q: scire est actus directus: ⁊ scire se scire est actus reflexus: sed actus directus est p̄us actu refle/ xo: igit͛ stat aliquē scire ⁊ nescire se scire: sed quicūq3 scit. ⁊ nescit se scire: considerās an sciat dubitare potest se sci re si videt aliqd̄ dubium in his per que scit. ergo. ⁊c̄.

¶ Item si aliquis per causam per se ꝑpriā ⁊ indemōstrabilē faciat demōstrōnē ille scit: ⁊ si aliqs doctior eo ɔ̄ eū arguit ꝑbando ꝙ non est cā per se ꝑpria quā accepit: ⁊ nesciat soluere tunc dubitat se scire: quare idem similr̄ continge p̄ōt in scire coiter dicto ꝙ sciet ⁊ dubitabit se scire.

¶ In ɔ̄rium arguit͛: q: tot euidētie reqrunt͛ ad scire: quot requirunt͛ ad scire se scire: ⁊ eɔ̄ igit͛ qcunq3 scit. scit se sci/ re. p3 ɔñia. añs ꝑbatur: q: ad scire requirit͛ firmit͛ credē sic eē: ⁊ ita eē. Et ad scire se scire. vltr̄ h̄. non reqrit͛ nisi vt ɔsideret an aliqd sit in ɔ̄rium: ⁊ quādo non sit aliquid in contrarium: tunc tu scis te scire: sed nihil potest esse in cō trarium quādo tu habes ista duo. s. ꝙ tu firmiter credas sic esse: ⁊ ita sit. ĝ qn̄ tu scis: tu scis te scire. ⁊c̄.

¶ Item ad istā. tu dubitas te scire sequunt͛ duo ɔ̄dictoria ergo nemo p̄ōt dubitare se scire. p3 ɔñia: añs ꝑbatur: q: ad istā tu dubitas te scire sequunt͛ ista duo ɔ̄dictoria: tu scis te nescire: ⁊ tu nō scis te nescire. ꝑbatur primo p̄mū: q: sequit͛: tu dubitas te scire sic esse: igitur consideras an scias sic esse: ⁊ nō pcipis te scire sic esse: ⁊ ex his vlti⁹ seq/ tur: igit͛ tu nō scis sic esse. t3 ɔñs q: ex opp° ɔ̄ntis cū maio ri sequit͛ oppoᵐ minoris: q: sequit͛ tu scis sic esse: ⁊ ɔside ras an scias sic eē: igitur tu pcipis te scire sic esse: ergo ɔᵃ illa ꝑbata est: ⁊ añs est scitum. ĝ ⁊ ɔñs ꝙ sigñat te nesci/ re sic eē igit͛ tu scis te nescire sic esse. 2° probatur aliud cō tradictoriū. s. tu nescis te nescire sic eē: quia sequitur tu dubitas te scire sic esse: igitur tu dubitas te nescire sic eē: t3 ɔᵃ: q: tūc dubitato vno cōtrarioꝝ dubitat͛ ⁊ reliquū tūc vltra seq͛ tu nō dubitas te nescire: igitur tu nescis te nescire sic esse patet ɔᵃ ab inferiori ad suū superius: qua/ re sequuntur contradictoria. h̄ est ratio hentisberi.

¶ Rñ°. ad h̄ sunt duo modi r̄ndēdi. Unus cōis quē sequit͛ mātuan⁹ qui dicit ꝙ p̄ōt aliqs dubitare se scire: pp duas p̄mas rōnes factas a p̄n°. Ad arᵃ in contrarium r̄ndet͛.

Ad p̄mum negatur ꝙ tot euidentie requirant͛ ad scire: quot requiruntur ad scire se scire: q: vltra illas duas re quisitas ad scire. s. ꝙ firmiter credere sic esse: ⁊ ita sit: re/ quiritur vlterius vt consideret si aliquid sit in contrariū: ⁊ si non sit: tunc tu scis te scire: ⁊ si aliquid sit in contra/ rium: tu dubitas te scire.

¶ Ad 2ᵐ ꝙ erat ratio hentisberi negatur: ꝙ ex illa tu du/ bitas te scire: sequantur illa duo contradictoria. tu scis te nescire: ⁊ tu non scis te nescire. Et ad probationē con/ ceditur illa p̄ma ɔᵃ: cum tu arguis: tu dubitas te scire sic eē. ergo consideres an scias sic esse: ⁊ non percipis te sci re sic esse: s3 negatur illa scd̄a ɔᵃ. cum tu arguis vlterius: tu consideras an scias sic eē: ⁊ nō percipis te scire sic esse ergo tu non scis sic esse. Et cum tu probas: q: ex oppoᵐ consequentis cum maiori sequitur oppositū minoris: ne gatur: q: non valet iᵃ ɔña. tu scis sic esse: ⁊ consideras an scias sic esse: ergo tu pcipis te scire sic esse: quia si sic. om nis qui sciret: ⁊ consideraret an sciat: sciret se scire. ꝙ est falsum: quia plus requiritur.

¶ Alter modus respondendi est henᵗ dicentis ꝙ omnis qui scit scit se scire propter rationes in contrariū factas.

¶ Ad p̄mā cōtra ipsum dicitur ꝙ actus directus est pri/ or actu reflexo solū natura: ⁊ non tempore: quare in eo/ dem instanti in quo quis scit: scit se scire.

¶ Ad 2m cum dicit. Q si aliquis p causaz propriam inde monstrabilē faceret demrationez sciret vtiq. Et si aliqs contra argueret pbando q nō est cā ppria indemrabi bilis: et nesciret soluē: dubitabit: quare dubitabit se scire. negaret maiorē: qa si hēt cām propriam indemōstrabilē per quā demonstret: sed non cognoscit: illam esse ppriaz indemrabilem nescit: et si cognoscit esse ppriam indemō strabilem sciret soluē rōnes in contrariuz etc. Similiter de scire cōmuniter dicitur q si firmiter credat sic eē: et ita sit totaliter sicut credat. non dubitabit. quare etc.

¶ Fortius arguamus nos probando q sciens pprie pōt dubitare se scire. Et ad pbandum h psuppono q q opinat aliqd eē. cognoscit illud non cum certitudine. pz ex differētia que est inter scire et opinari: qz scire est cognoscere cū certitudine: opinari vō est cognoscē nō cum certitudine. Et vlterius qui cognoscit non cuz certitudine. potest dubitare scire illud. patet.

¶ Tunc ar sic sm phm in fine pmi poste. scia et opio pūt esse de eadē re mālr sed nō formalr et declarās quō dicit q vterq. s. sciēs et opinans pt cognoscē ōnē nec̄ciā p me ne c̄ciū: sed differenē: qz sciēs opinat illud mediū nō posse alr se hre: sed opinās opinat i me posse alr se hre. iō hz opionē: et nō sciam. Mō ar. sic. sciēs opinat i me nō posse alr se hre: igit nō cognoscit cū certitudie pz ex psup et si nō cogscit cū ctitu. dubitare pt: qre sciēs dubitare pt.

¶ Vel clari ar sic. sit sortes cogscēs ōnē nec̄ciam p me ne cessariū: et cogscat illud cū certitudine: si ga nō pōt alr se hre. Et plato cognoscat eandē ōnē nec̄ciaz p me nec̄ciuz: et cognoscat illud mediū nō posse alr se hre nō cū certitu dine: sed opinet nō posse alr se hre: pz q vterq istoz est sciēs sm phm loco allegato: et tn sor. nō pōt dubitare se scire: qz cū certitudine cognoscit: et plato pōt dubitare se scire: qz cognoscit nō cum certitudine: igit aliquis sciēs potest dubitare se scire et aliquis non etc.

¶ In ōtrium argr pbādo q sciēs pprie nō pōt dubitare se scire. Quia per idez pcise aliqs pprie scit: et cognoscit se scire: igit sciens non pōt dubitare se scire: pz ōña. aña pbat: qz ad scire proprie reqrit cognoscē cām ppriā. i. pn pbat: et cognoscē illa eē pn ppria eius et nō posse eē sine illis pz p diffinitiōez scire. Et ad noscē se scire requirit co gnoscē q sit ex pncipijs pprijs rei per phm i capitulo de pncipijs pprijs: cū dicit difficile est noscē se scire: qz diffi cile est noscē si ex principijs proprijs scit. quare etc.

¶ Quare Rn dicit p q impōle est scientem proprie du bitare se scire. pp rōnē in ōtriū: qa p inde scim et cognosci mus nos scire. Dicimus scdo. q nec̄e est pus scire. q cognoscē se scire: qz actus direct pmi est reflex. tamē cuz ōsiderat hre rē ex pncipijs pprijs tūc cognoscit se scire.

¶ Ad argm contra negat q sciens pprie cognoscat pn nō cum certitudine. et ad probationem cum phs dicit: q sciens opinatur medium necessarium nō posse alr se ha bere dico q capit opinari iproprie. i. cognoscit mediū il lud non posse aliter se habere. quare etc.

¶ Du 6 vtrum scire pprie dictum resoluat in causas pro prias indemōstrabiles: quas cognoscimus esse tales: et consequenter scire sit per causas proprias indemonstra biles: quas cognoscimus eē tales.

¶ Contra argr: qz stat aliquē cognoscē causam ppriā in demrabilē alicui rei: et cognoscē eē talē: et tn nesciret p prie: igit scire pprie nō est per talē cām pbaz indemrabilem sic cognita eē talē: pz ōª. aña pbat de legista cui assignet cā ppria indemonstrabilis alicui rei et cognoscat illam eē talem: et tamē nescit per illam causam probat: qz sci re est intelligere per demōstrationē: sed ille nescit forma re demonstrationē vt presuppono: quare nesciet. etc.

¶ 2o qz sm phz in fine pmi post. dic q scia et opio sunt de eadē re et p idē me mālr tm. sed nō formalr: et declaran do dic: q sciēs opinat illud medium nec̄iuz nō posse alr se hre: et opinās opinat illud me nec̄ium posse alr se ha bere: qre sequit q illud mediū hēt in se dubietatē: vtruz possit alr se hre: aut non: qūuis sciens opinetur veruz: et opinans opinet falsum: sed cause indemonstrabiles: siue ppōnes indemonstrabiles non hēnt dubietatem: qz p se ma nifestur: igit scire pprie nō ē resolutiui cās pprias idemrabiles.

¶ Rn. Ad pm dr q q scit aliqd p cām ppaz idemrabilem: intelligit illud nec̄io depēdē ab illa cā: et nō posse alr eē q p illā cām: et sic ille hēt nec̄io demrationē vl formalr vel virtualr: qre distiguēdū est de demratiōe for et vtua li: et sic legista habet demonstrationē vtualem et sufficit.

¶ Ad 2m de medio nec̄io p q demrat ōnē nec̄ia. vtrum hēat difficultatem in cognoscēdo: aut nō: dr q sic. pz p phm in p po ste in cap illo. in q pbat demrōnē eē ex pprijs pncipijs: et nā subdit diffi aūt est noscē se scire: qz dif est noscē si ex p prijs pncipijs ē. Q dif est noscē si me assignatū sit p priuz pn. Et cū dr ppōnes idemrabiles sunt p se manife ste dr q ite q nō pūt demrari: sed alio cognosci. qre etc.

¶ Du 7o vtrū scire cōit resolutiūm sit in ppōnes singulares resolutiuas mediāte h vbo scio more hen: aut i ppōnes officiātes more modernoz. Et h est qrē. quō ppō de sci re cōit hēat pbari aut per resoluentes aut p officiantes.

¶ Cōtra modū pbandi p resoluentes arguit: qz dato illo mō sequit q scire cōit nō recte diffinit ab hen. ōña fīz: qz ō cōem omniū opinionē. pbat ōña: qz si opz resolue re sic. v. g. istā. scio sortē currē. scio hunc currē: et scio hūc eē sortē. igit scio sortē currē. tūc ad diffōnē de scire cōiter nō sufficit dicē. firmit credo sic eē et ita est. pbat h: qz stat te firmit credē sortē currē: et ita est q sor. cur. et tamen tu nescis illuz eē sortē: quare diffō de scire cōit dinal est: qz diffō cōpetit alicui. cui pbatio non competit. quare etc.

¶ Cōtra 2m modū pbādi p officiātes pbat q nō vz: qz p pō sumpta cū vbo in significatiōe actiua nō recte pbat p ōsiēm sumptā in significatiōe passiua: g illa. scio sor. cur rē nō recte pbat sic. hec est scita a me sor. cur. q adeqte si gnat sor. currē. igr scio sortē currē. pz ōª. aña pb: qz ppō supta i sigtiōe passiua nō est notior illa q ē in signe actia.

¶ Contra vtrūq modum arguit: qa idem nō potest recte probari per idem: ergo ppositio sumpta cuz h vbo scio. non recte probatur per hoc verbum scio.

¶ Rn pro hen dicit q cū scir cōiter dictū sit ec singularia vel ec cōia pro singlr sumpta: ideo ppōnes resoluētes: q sunt sumpte cū pnoie demratiuo sunt pn propria ad p bandū illa: qz sunt p se nota ad sensum. sicut pn propria ipsi scire simplr sunt per se nota ad intellectum: qre hen bn dixit q ppositio de scire cōiter hēt pbari p resoluentes. mediāte h vbo scio sic dicendo. scio h currē: scio hoc eē sortē: ergo scio sortem currere. Ad argumētū vō contra negatur q sequat q scire cōiter nō recte diffinit. Et ad p bationē dicit q in casu illo. vbi tu firmiter credas sortez currē: et ita sit q sor. currat. q diffinitio scire nō compe tat illi nisi scias illū eē sor. qz intelr sic. Scire est firmiter credē. cum h q ita sit vt firmiter credis. Mō non est ita in re sicut credis: qz tu credis sor. currē. et hūc eē sor. qui nō est. Est ergo aliqualr sicut credis: sed nō totalr. dz g non solum sortē currē: sed illum quē credis esse sortē cur rere: quare in casu illo tu nescis sor. currere.

¶ Ex quo patet q moderni male Rn ad hunc casuz dicē tes. q in casu isto tu scis sor. currere. q est falsum: sicut in diffinitione scire cōmuniter supra dictum est.

¶ Ad secundum dicūt moderni q propositio de scire pn cipalr probat ratione dicti infinitiui per ppositionē de pñti que notior est. hen vult q dictum infinitiui proba tur per resoluentes que sunt notiores.

¶ Ad 3m

¶ Ad tertium diceret vterq; istorum: q solum dictum pbatur: quare non probatur idẽ per idem.

¶ Contra hentis. arguitur: q non resoluitur tota propositio in id qd est notius: q2 non solum dictum est resolubile in aliquid notius: sed ⁊ verbuz scio est resolubile in notius: igr̃e tota ppositio nõ est sufficienter probata.

¶ Moderni silr̃ nõ pbant totam ppõnẽ: sed solum dcm̃: imo ⁊ illud dictũ adhuc magis resolubile est.

¶ Nos igit alr̃ dicimus ad exercitationẽ iuuenuz. Q: si volumus vltimate resoluẽ propositionẽ de scire cõmuniter: opz nõ solum resoluẽ dicum sed etiaz verbum determinans dictũ resoluẽ. sic dicendo. Scio sortẽ currẽ. Credo firmit hunc currẽ: ⁊ hic est sor. vt credo. igit scio sort. currẽ. Uel sic credo hunc currere: ⁊ credo hunc eẽ sor. sicut est igitur scio sortem currere. ⁊c̃.

¶ Du'. 8°. vtrum scio ⁊ dubito possint facere sensum compositum ⁊ diuisum. Et videtur q non: q2 cum scire communiter sumptuz sit firmiter credere rem eẽ. cum hoc q ita sit: sed scire sic sumptum determinat totam compositionẽ: igitur scire sic sumptum facit solum sensum cõpositum: ⁊ si sic. igit scio nõ põt facere sensum diuisum.

¶ Item cum tres sint modi generales compositiõis ⁊ diuisionis: vt colligitur a phylosopho primo helencorum scilz aut ratione terminoruz: qui possunt determinare totam compositionem. i. dictum: vel mediare inter partes dicti: vt termini modales. Aut ratione coniunctionis et ⁊ vel: que possunt teneri collectiue ⁊ diuisiue. Aut ratione terminorũ: qui diuersimode summi possunt in oratione: sed scio ⁊ dubito non continentur sub aliquo istorum modorum: q2 maxime continerent sub pmo modo: sed h non est: q2 sub primo sunt termini modales quare ⁊c̃.

¶ R°. Ad primum conceditur q scire diffinitum determinat totam compositionem: ⁊ sic scio facit sensum compositum: ⁊ cum infertur: ergo scio non potest facere sensum diuisum: negatur consequentia: quia h verbum scio potest accipi indifferenter: vt determinat totam compositionem. s. dictum propositionis: vel vt mediat inter partes dicti: pmo modo facit sensum compositũ. secũdo modo facit sensum diuisum. ⁊c̃.

¶ Ad 2m cõcedit maior. s. q tñ tres sunt modi gñales facientes sensum compositũ vel diuisum vt tu arguis: sed negat mior. s. q scio ⁊ dubito nõ reducant ad aliquẽ istorũ modoꝝ: q2 pmus modus gñalis fit rõne terminoruz qui pñt determinare totũ dictũ vel mediare iter partes dicti: qualiter facere possunt scio ⁊ dubito. Et cum dicitur q sub primo sunt termini modales: igit non sunt sub pmo v̇ba ɔcernẽtia actum mẽtis. negat ɔña. quare ⁊c̃.

¶ Du'. 9. vtrũ tñ tres sint modi pn'ᵃˡ ɔpõnis ⁊ diuisiõis. ad q̃s oẽs alij pñt reduci. s. Aut rõne terminoruz: q pñt determinare dictũ ppositiõis: aut mediare inter partes dicti. Aut rõne cõiunctionis et: ⁊ vel que possunt teneri collectiue ⁊ disiue. Aut ratiõe alicui' dictiõis. que diuersimode summi põt: vt videt innuere phs in helencis?

¶ Cõtra arguit p: q2 sic arguẽdo: veniẽtem cognoscis. igr tu cognoscis veniẽtem: silr patrẽ tuum cognoscis: igitur tu cognoscis patrem tuuz tũc arguitur a sensu diuiso ad sensum compositũ mediãte verbo appellante formam respectu termini sequẽtis ⁊ nõ p̄cedẽtis: ⁊ tñ nõ reducit ad aliquẽ istorũ modorũ pbatur: q2 nõ reducit ad pm: q fit qñ termin' põt determinare dictũ: vel mediare inter ptes dicti. qualiter non fit hic. Nec ad scđm modum reducitur qui fit mediante et. ⁊ vel. Neq; ad tertium reducit qui fit: quãdo in oratione est dictio: que diuersa determinare põt: vt dicendo qcqd viuit semper erit: q2 ly semper põt determinare viuit: ⁊ ly erit: qualiter non est hic.

¶ Itẽ cum hen' ponit septẽ modos spãles: quibus fit sensus compositus ⁊ diuisus: pmus fit mediãtibus termĩs modalibus. Scđs fit mediãtibus termĩs ɔfundentib'. Tertius fit mediantibus relatiuis iplicatiuis. Quart' fit ratione terminorũ: qui cathego^ce ⁊ sincathegorema^ce teneri possunt. Quintus fit rõne ɔiunctionis et. ⁊ vel. 6' fit mediante ista determinatione: ita est: ita fuit. ita erit. 7us fit mediantibus termĩs significantib' actum mentis scilz intellectus vel volũtatis. Quare q̃ro quomodo isti septem modi reducant ad illos tres modos gñales. ⁊c̃.

¶ R°. Ad pmum dicit q sic arguendo: veniẽtem cognoscis. igit tu cognoscis veniẽtez: magis fit fallacia accñtis q̃z compositiõis vel diuisiõis. declaro: q2 si tu cognoscis sortẽ qui veniat a longe ita q non possis discernẽ illum. tũc venientẽ cognoscis: q2 hunc cognoscis demonstrato sorte: ⁊ tamẽ tu nõ cognoscis veniẽtez: q2 non cognoscis hunc sub rõne qua venit. Quare ar a cognitiõe subi ad cognitionẽ accñtis. Silr nõ seqtur. patrẽ tuũ cognoscis: igit tu cognoscis patrẽ tuũ: q2 posito q nescias qs fuerit pater tuus: si fuerit socrates qui sit tibi familiaris: tunc patrẽ tuũ cognoscis: q2 hũc cognoscis demonstrato patre tuo: ⁊ tamẽ non cognoscis patrem tuum: quia nõ cognoscis illum. sub ratione qua pater tuus. ⁊c̃.

¶ Aliter tamen potest dicere ꝑm hen^rum: q est vltimus modus cõpositionis qui fit mediantibus terminis accidẽtibus ɔcretis: qui dicunt termini cõnotatiui. illis positis quãdoq; a pte p̄ti. quãdoq; a pte subti respectu verbi de p̄terito vel de futuro. Aut respectu verbi concernẽtis actum mẽtis. Quãuis dicat q magis videt eẽ sub figura dictionis vel sub fallacia accidẽtis. Tenendo tñ q fit sub compositiõe vel diuisiõe. dicit q reducitur ad tertium modum: q est ratione alicui' dictionis que diuersimode summi p̄t: quia quãdo precedit verbum. vno modo summitur: ⁊ quando sequitur verbum alio modo.

¶ Ad scđm cum q̃ris quomõ illi septez modi compõnis ⁊ diuisionis positi ab hentisbero reducunt ad illos tres modos gñales phi. Dicit q ad pmũ modũ gñalẽ qui fit mediantibus termĩs. qui totũ dictum determinare pñt vel mediare iter partes dicti reducunt tres modi speciales. pmus modus spãlis hen'^i est: qui fit mediãtibus terminis modalibus vel nominalr̃ sumptis: vt possibile impossibile. necẽium ⁊ ɔtinges: vel verbalr̃ sumptis: vt põt negr oportet ⁊ cõtingit: vel aduerbialit sumptis: vt possibilit impossibilr̃ necẽie ⁊ contingent. Et differt primo h sensus compositus a diuiso: q2 sensus compositus reqrit verificationẽ istãtaneã diuisus v̇o successiuaz. 2° differt: q2 sensus compositus pbat officiabilit. diuisus vero ꝑm exigentiam termini precedentis. Ideo non sequitur a diuiso ad compositũ: tu poteris pertransire aliqḋ spaciũ: ergo potest esse q pertranseas aliqḋ spacium: nã potest impersonaliter sumptuz facit sensum compositum: ⁊ personaliter sumptum facit diuisum. Quando v̇o compositio potest verificari pro instanti. a diuiso ad compositũ valet consequentia: vt tu potes esse episcopus: ergo potest esse q sis episcopus. ⁊c̃.

¶ Secundus modus specialis qui reducitur ad primuz modum generalem fit mediantibus terminis confundentibus terminos sequentes: vt suppono. indigeo. requiro. teneo. incipio. desino ⁊ quia possunt determinare dictum: vel mediare inter partes dicti. Et fuit 2us modus hen'. Ideo non sequitur a composito ad diuisum sortes indiget oculo ad videndum: ergo aliquo oculo indiget ad videndum. Ratio quare non valet est i^a: quia arguitur a termino stante confuse tñ ad terminum stantẽ determinate. Similiter non sequitur. tu incipis pertransire aliquam partem magnitudinis igitur aliquam partem magnitudinis incipis pertransire.

¶ 3us modus spãlis q reducit ad pm modũ gñalẽ fit mediã
tibus t'is ɔcernẽtibus actũ mẽtis. Et fuit septimus modus
ben'. qr põt determinare totum dictũ: & mediare inter p/
tes dicti. Jdeo nõ sequit: tu scis alterã istarũ ppõnũ eẽ
verã: ergo alterã istaꝝ scis eẽ veram. Arguẽdo tñ a sensu di
uiso cũ minori de inee ad sensum diuisum: vz ɔña: qr est
syll's expositorius. h scis eẽ verũ: & h est. a. ergo. a. scis eẽ ve/
rũ. Silr h scio currẽ: & h est sortes: ergo sortez scio currẽ. Et
si vna istaruz pmissarum est scita eẽ vera: & alia est dubia:
igit est dubitanda. Et si ambe pmisse sit scite ɔ̃ ẽ scita &c.

¶ Ad 2m vo modũ gñalẽ: qui fit mediãte ɔiunctione et:
vel tres alij modi speciales reducunt qui sunt isti.

¶ Primus modus spãlis q reducit ad hũc scõm modum
gñalẽ est qntus modus ben'. qui fit mediãte & ɔiũctio/
ne: & dupl'r fit. pº arguẽdo a ɔiunctis ad diuisum: qr non
sequit. omnis hõ est rome & parisius: ergo ois hõ est ro
me. 2º mõ fit arguẽdo a ɔiũctis ad coniũcta diuersimode
sumpta: qr non sequit: oia duo & tria sunt qnq3: quatuor
sunt duo & tria. igit qtuor sunt qnq3: qa in maiori & tene/
tur diuisiue: & in minori tenetur collectiue.

¶ 2us modus spãlis: qui reducit ad scm modũ gñalez est in
quinto mõ ben'. s. q fit mediante ɔiunctione vel: qr non
sequit: ois ppõ vel ei9 ɔ̃dictoria est vã: omnis ppõ vl' ei9
ɔ̃dictoria est falsa: ergo ppõ falsa est ppõ vã: sed sequit: ergo
falsum vel eius ɔ̃dictoriũ est verum. et rõ est: qr pars di/
siũcti est subm: & nõ totum disiunctũ. Et ideo silr nõ seq/
tur. omnis ppõ vel eius ɔ̃dictoria est vã. homo est asin9
est ppõ vel eius ɔ̃dictoria ergo hõ est asinus est vã: qr subm
maioris est solum pars disiũcti & non totum. Jdeo tu de
bes arguẽ sic. oia ppõ vel eius ɔ̃dictoria est vera: hõ est
asin9 est ppõ. igitur hõ est asin9 vel eius ɔ̃dictoria est vã.
Et nota cũ disiunctũ sit supius ad partẽ disiũcti: qr bñ se
quit: tu es hõ: ergo tu es hõ vel asinus: tamen post terminuz
hñtẽ vim ɔfundẽdi vel distribuẽdi nõ valet ɔña arguen
do a pte disiũcti ad totum: qr non sequit tu differs ab asi
no igitur tu differs ab asino vel ab homine: quia termi/
nus distributus est superior ad quãlibet partem.

¶ 3us modus spãlis: qui reducit ad hũc scm modum pnci
palẽ fit mediante relatiuo iplicatiuo: q q qd: vt est in ter
tio mõ ben'. Et dz reduci ad hũc modũ. ppea qr resoluit
p et. & ille illa illud: qr nõ seqtur tu differs ab hoie qui est
rome: ergo tu differs ab hoie & ille est rome. Nec sequit oẽ
aial qd est rudibile est asin9: ergo oẽ aial est rudibile: & illd
est asinus. Nec sequit. omnis ppõ c9 ɔ̃dictoriũ est verũ:
est falsa: ergo ois ppõ est falsa: & illius ɔ̃dictoriũ est veruz.
Pro quo nota q rl'm q q qd nõ semp exponit p et: & il/
le illa illud: qr nõ potest resolui qñ pcedit aliq negõ: vel
aliqs termin9 includẽs negõnẽ. Aut qñ refert terminuz
stãtẽ ɔfuse tm. Et qñ pcedit vbum pncipale: sicut in pro
põnibus ante dictis. Nota vlteri9 q rl'm in eadẽ cathe/
gorica sui añtis semp eodem modo supp'sicut suum añs.
in alia vo supponit scm exigẽtiam termini. Et nota vl/
terius q qñ relatiuũ pcedit vbũ pncipale facit ppõnem
in sensu composito: vt dõ. omnis ppõ cui9 ɔ̃dictorium
est falsum: est vã: qñ vo ponit post vbum pncipale est in
sensu diuiso: vt oia ppõ est vã: cui9 ɔ̃dictoriũ est falsum.

¶ Ad tertium modum gñalem q fit mediante aliqua di/
ctiõe q diuersimode sumi põt reducũt tres modi spãles.
Primus modus est: qñ eadẽ dictio põt determiare diuer/
sa: ideo nõ seqtur. ois hõ q viuit semp erit: sortes est hõ q
viuit: ergo sor. semp erit: qr in maiori ly sp põt determiare ly
viuit: & ly erit. Si determinat ly viuit: vera est: & si ly erit
f'a est: & tu accipis minorẽ ac si determinet ly erit. Simi
lit nõ seqt. q põt solũ vnũ ferre: põt plura ferre: sed q põt
solũ vnũ ferre põt nisi vnũ ferre ergo qui põt nisi vnũ ferre:
põt plura ferre: qa ly solum põt determinare ly vnum &
potest determinare ly ferre. primo modo falsa est. secun/
do modo vera est. hoc exemplum ponit phus.

¶ Alter modus spãlis fit quãdo eadẽ dictio diuersa sigt
scm q pponit verbo vel postponit: & sic fit h modus me
diante dictiõe: que cathegorematice: & sincathegorema/
tice teneri põt. Et est qrtus modus ben': vt tot9 tota to/
tũ. infinit9 infinita infinitũ qñ pcedũt sincathegorẽati/
ce tenent: & quãdo sequunt vbum cathegoꝛ. Jdeo non
sequitur. Infinitas partes equales non cõicãtes habet
sor. ergo sor. habet ifinitas ptes equales nõ cõicantes.

¶ 3us modus spãlis fit rõne hui9 determinatiõis ita est. ita
fuit. ita erit. q faciunt sensũ cõpositum: qñ pcedũt & diui
sum qñ non ponunt in oratiõe. Et ideo a cõposito ad di/
uisum nõ valet ɔña. si fiat rõne termini distributi: vel rõne du
plicis cõparationis: vel rõne negõnis: vel rõne alic9 habẽtis
vim sic est necio. Quia nõ seqt. aliqñ erit ita q tu es ois
hõ existẽs in isto domo. ergo tu es ois homo existẽs in ista do
mo. Jdẽ accidit rõne cõparationũ dupliciũ mediãte h ver
bo scio: qr non seqtur. ita erit q tu scies aiaz antixpi ne/
cessario fore: ergo ipsa necio erit. Respcũ tñ cõparationuz
simpliciũ: & de simplici subo: & de simplici pto valet ɔña:
qr bñ seqtur: ita erit q tu eris talis: igitur tu eris talis.
Rõ est: qr ad idẽ refertur sibi determiatio & tota cõpõ. &c.

¶ Dubitatur. xº. vtruz a sensu composito ad diuisum sem
per valeat consequentia: & econuerso.

¶ Et arguit q semper valet: qr phs scdo phiermenias inqt q
noia & verba trãsposita idem signt: sed sensus composit9
& diuisus variant solum: scm trãspositionẽ nominũ & ver
borũ: ergo sensus compositus & diuisus idez significant
& si sic igitur ab vno ad alium valet ɔña: & econuerso.

¶ Itẽ boetius loco allegato inquit. Noia & verba trans/
posita variãt solum ornatũ orõnis: non aũt veritatẽ igit
ppõ in sensu cõposito & diuiso est eiusdez vitatis: & si sic
igitur ab vno ad alium valet ɔña: et econuerso.

¶ Rñ. Ad pmũ dixit boetius q noia & vba trãsposita idẽ
signant: qñ eãdẽ vi'l sigtõe retinẽt. Et ɔmẽtator ibi dixit.
q qñ termin9 trãspositus remanet ex eadẽ parte orõnis
scilz subi. vel pti: tunc idẽ sigt. Sed in sensu composito &
diuiso nõ retinẽt eandẽ vim in significatione. Nec termi
nus trãspositus remanet ex eadez pte orõnis: igit nõ sp
idẽ sigat: qre ab vno ad alium non semper valet ɔña.

¶ Ad 2m dicitur q boetius intelligit q noia & vba trãspo
sita variant solum ornatũ orõnis: & nõ vitatẽ: qñ retinẽt
eandẽ vim in signatiõe: qd non faciunt semp: sed aliqñ.
Et ideo aliqñ valet ɔña ab vno sensu ad aliũ: sed nõ semp.
Et ex h tu scis qñ valet ɔña ab vno sensu ad aliuz. Et qñ
non valet. Et h de ista materia sufficiant. &c.

¶ De primo & vltimo instanti.

Cum phs in 4º phy' determiet de pmo & vl
timo instãti: videdũ est: si ɔueniẽs est d his
determinare in logica. Et si sic cũ pmuz &
vltimũ instãs nõ reperiant nisi in his: que
incipiunt & desinũt esse: videndum est scdo
quo exponẽda est ppõ de incipit & desinit. Et quid sit pm
& vltimũ istãs. Et cũ hec reperiant in rebus pmanẽtibus
& successiuis: videndũ est 3º. qd sit res pmanẽs & qd res
successiua. Et cũ res dupl'r incipiat eẽ: & silr dupl'r desi/
nat eẽ. Jdeo 4º duas regulas gñales opz ponẽ. s. vnã circa
inceptionẽ: & aliã circa desitionẽ. Et 5º opz ponẽ 4 r'las
spãles enucleantes totã materiam de pmo: & vltimo in/
stanti. Et sexto & vltimo addemus vnam regulã de mo/
do inceptionis scilz scientie virtutis & sanitatis.

¶ Quãtũ ad pm. Cũ dcm: sit a subtil'r speculantibus. Qz de
rebus singularibus põt eẽ scia cõiter dicta: sic de rebus vlibus
scia pprie dicta. Et ɔsideratio de istis ptineat ad logicuz
in ordine. s. ad 2as intẽtiones. Jdeo de his que cõueniunt

istis

istis sil'r logicus cõsiderare ht:sz pmũ et vltimũ instãs p̃ ꝯueniũt singularib⁹:qꝛ hec p̃ incipiunt esse:et sil'r desinũt esse.ideo de his logicus etiã cõsiderare debet.

¶ Ad 2ᵐ sciendũ ꝙ incipit dupl'r exponi p̃t. Uno mõ p põnem de p̃nti. et remotionẽ de p̃terito: vt h̃ in instanti. p̃nti est: et nõ imediate añ h̃ fuit:ergo h̃ icipit esse: et sic da tur pmũ istãs ꝙ sic. Alio⁹ exponit p remotionez de p̃nti et positionem de futuro. vt h̃ in instanti presenti non est: et imediate post h̃ erit:ergo incipit esse. Et sic datur vltimum instãs in quo nõ. Similiter desinit dupliciter exponi põt:vno modo p positionez de presenti. et remotionẽ de futuro. vt hoc in instãti p̃nti est et nõ imediate post h̃ erit:ergo h̃ desinit esse. Et sic daẽ vltimũ instãs in quo sic. Alio mõ exponit per remotionẽ de p̃nti: et põnem d̃ p̃terito: vt h̃ i istãti p̃nti nõ ẽ: et imediate añ h̃ fuit:g̃ h̃ desinit esse: et sic datur primum in quo non.

¶ Ex his colligo ꝙ duplex est pmũ instãs.s.pmũ instãs ꝙ sic. et pᵐ instãs ꝙ nõ. Sil'r duplex est vltimũ instãs.s. vltimũ instãs in quo sic: et vltimũ instãs ꝙ non. Declaro ista instãs dicit aliqd idiuisibile in tpe ꝯtinuãs ptes tpis sicut pũctus ẽ idiuisibile in linea ꝯtinuãs ptes linee.

¶ pᵐ istãs ꝙ sic.dĩ i quo p̃ ẽ.qꝛ i illo est. et nõ añ fuit.

¶ pᵐ istãs ꝙ nõ dĩ i q̃ p̃ nõ ẽ.qꝛ i illo nõ ẽ. et imeᵗᵉ añ fuit.

¶ Ultiᵐ istãs ꝙ sic.dĩ i q̃ vlti⁹ ẽ.qꝛ i illo ẽ. et nõ p⁹ illõ erit.

¶ Ultimum instãs in quo nõ.dĩ in quo vltimo nõ est. qꝛ in illo nõ est. et imeᵗᵉ post illud erit.

¶ Ad 3ᵐ opz itelligere.ꝙ quedã sunt res pmanẽtes et quedã successiue. Res pmanẽtes dñtur qbus nõ repugnat habere plures ptes simul. Et successiue sunt qbus repugnat hẽe pl'es ptes simul. Et apud aliquos pmanẽtes sunt qbus nõ repugnat hẽe oẽs ptes simul. Et successiue sunt:qbus repugnat hẽe plures simul. et vtrũqꝫ verum est:vt patebit. Exeᵐ rex pmanẽtiũ:vt celi: et corpa simplicia.s.elemẽta: Et mixta ex his siue ipfecta:vt metallarũ: ue perfecta:vt aiata. Exeᵐ successiuax vt tps et mot⁹.

¶ Ad quartũ opz prio ponere duas regulas in gñali. pᵃ regula gñalis est. Q꜓ cuiuslz rei incipiẽtis esse:aut daẽ pᵐ istãs ꝙ sic.aut vltimũ istãs ꝙ nõ. Ratio ẽ:qꝛ si incipit esse.aut incipit esse per põnez de p̃nti et remotionẽ de p̃terito: et sic daẽ pᵐ instãs in quo sic. Aut icipit esse per remotionem de p̃nti: et positionem de futuro. et sic datur vltimum in quo non.

¶ Scda regula gñalis est. Q꜓ cuiuslz rei desinentis esse. aut datur vltimũ in quo sic.aut pᵐ in quo nõ:rõ est:quia si desinit esse:aut desinit per põnez de p̃nti. et remotionez de futuro. Et sic daẽ vltimũ in quo sic. Aut desinit esse p remotionẽ de p̃nti et positionem de preterito: et sic datur primum in quo non etc.

¶ Ad 5ᵐ de rl̃is spãlib⁹.4ᵒʳ sũt rl'e spãles sꝫ viã cõem.

Pria regula spãlis. Cuiuslz rei pmanẽtes icipiẽtis esse de nouo datur pᵐ instãs in quo sic.rõ est:qꝛ cuiuslz rei pmanẽtis pducte de nouo daẽ mĩmimũ ꝙ eque pmo iformatum est forma sbali:igiẽ forme sbalis daẽ pmũ istãs eẽ. et ꝯñter rei hñtis eẽ p illã formã daẽ pmũ istãs esse.

¶ Scda regula spãlis. Cuiuslz rei pmanẽtis desinẽtis eẽ daẽ pᵐ istãs in quo nõ est: et nõ vltimũ in quo sic. Rõ ẽ qꝛ corruptio vni⁹ ẽ gñõ alterius.sed alteri⁹ gñati producti post corruptionẽ illi⁹ pmi daẽ pᵐ istãs in quo sic.igiẽ precedẽtis corrupti nõ põt dari vltimũ i quo sic. pꝫ ꝯña. qꝛ illa duo istãtia nõ p̃nt esse imeᵗᵃ:igiẽ datur pmũ i quo sic. Et est pᵐ istãs rei pducte. pᵐ in quo nõ rei corrupte.

¶ Tertia regl'a spãlis. Cuiuslz rei successiue icipiẽtis eẽ daẽ vltimũ in quo nõ. Rõ hui⁹ est.qꝛ illi⁹ nõ p̃t dari pria pars producta:qꝛ illud nũc nõ est. et imeᵗᵉ post illud erit: igitur datur vltimum in quo non.

¶ Quarta rel'a spãlis. Cuiuslz rei successiue desinẽtis eẽ datur primũ in quo nõ. Rõ est:qꝛ nõ datur vltima pars rei successiue:quare illud nũc nõ est: et imeᵗᵉ ante hoc fuit ergo datur primum in quo nõ.

¶ Ad 6ᵐ de modo iceptionis scie et ṽtutis et sanitatis daẽ vna regula. Si fiat mutatio ad ista ex ꝯ̃rio vl' priuatiõe daẽ primũ istãs cuiuslz hox. Ratio est:qꝛ si fiat mutatio ex ꝯtrario nõ datur vltimũ istãs cõtrarij:qꝛ cum illud ꝯ̃riuz sit ledẽs opõnes ab aliqua ꝓpoztiõe agit:iqꝫ nõ daẽ vltimũ istãs eius. Et si fiat mutatio ex priuatione ad sciam.itellect⁹ est in vltima dispõne. Et si ad ṽtutẽ.illa ex ꝯñti acquiritur. Et simil'r sanitas ex cõsequẽti ꝓductionis forme viuentis acquiritur.

¶ De mõ ṽo desitiõis hox.si mutanẽ in ꝯ̃riũ. daẽ vltimũ istãs hox:rõ est qꝛ nõ daẽ primũ istãs eẽ ꝯ̃rij. Si ṽo mutantur i priuatiõez scie et ṽtutis datur etiã vltimũ cũ sint sub certo gradu. et cuiuslz gradus daẽ vltimũ. Sanitatis ṽo nõ daẽ vltimũ cũ mutaẽ in priuationẽ: qꝛ h̃ fit qñ forma desinit in formare mãm. et nõ datur vltimum istãs forme informãtis.licet primum nõ esse:quare etc.

¶ Du' circa p̃dicta.prio circa primũ dictũ. Utrũ ꝯueniẽs sit in logica determinare d̃ prio et vltio istãti. Et vĩ ꝙ nõ: qꝛ ꝭm pħm 3ᵒ de aia. Scie secãtur queadmodũ et res:igitur que determinanẽ in vna scia nõ sunt determinãda in alia.sꝫ ista determinata sũt in pħia naturali: igitur non sunt determinanda in logica.

¶ Item i logica nõ cõuenit determinare nisi de secũdis intẽtionibus adiũctis primis ꝭm Auicᵉᵐ in primo sue metaphisice.sꝫ iste nõ sunt itẽtiones scde adiũcte primis:igitur nõ est determinãdum de istis.

¶ Rᵒ dictũ est supra.ꝙ cũ logicus hẽat considerare oẽs primas itẽtiones in ordine ad scdas:ideo p̃t ꝯsiderare d̃ singularibus et de his que cõueniũt illis:qualia sũt primum et vltimũ istãs i ordine tñ ad secũdas itẽtiões. Ad arᵐ ꝯ̃ dĩ ꝙ que cõsideranẽ in vna scia:nõ p̃nt cõsiderari i alia eodẽ mõ sꝫ diuersimode sic:pꝫ qꝛ nãlis et mathematicus cõsiderãt de magnitudine.sꝫ diuersimode:qꝛ nãlis de illa cõsiderat vt subiciẽ motui: et mathematic⁹ de illa cõsiderat:vt abstrahit a motu. Sic in proposito nãlis cõsiderat de prio et vltimo instãs:vt sũt termini gñõnis et corruptiõis.logic⁹ ṽo cõsiderat ista:vt accidũt singularibus.ꝭm ꝙ incipiunt.vel desinunt esse.

¶ Ad 2ᵐ dĩ ꝙ pro tãto logicus dĩ cõsiderare de secũdis itẽtionibus adiũctis primis inquãtũ considerat primas in ordine ad scdas: et ita logicus cõsiderat res singulares et vniuersales inquãtum singulares et vniuersales sunt. que sunt secũde intentiones etc̃.

¶ Du' c̃c 2ᵃᵐ ptem. vtruz ꝓpõ de incipit exponaẽ mõ decõ scꝫ aut p põnez de p̃nti et remotionẽ de preterito. dicẽdo nũc est. et non imediate ante h̃ fuit. Aut per remotionez de presenti et positionem de futuro. dicendo nũc nõ est. et imeᵗᵉ post h̃ erit ergo incipit esse.

¶ Cõtra ar:qꝛ si hinc ad cẽtũ ãnos producaẽ antixp̃s i.e. istãti: et per nũc et illud demõ̃etur.c.instãs.nõ valꝫ. nunc nõ est antixp̃s et imeᵗᵉ post h̃ erit antichristus. g̃ antixp̃s incipit esse:qꝛ añs est verum. et ꝯñs falsum.

¶ Et ideo dicit hen'.ꝙ dꝫ dici exponẽdo.in instãti p̃nti si est antichristus. et imediate post illud erit.ergo antichristus incipit esse etc.

¶ Rõ ar qꝛ si nõ preponiẽ negatio ad imediate nõ valet ꝯña:qꝛ sequereẽ ꝙ sor.desinit esse niger et sor.non desinit esse niger ꝓbaẽ:qꝛ posito ꝙ hora futura sit diuisa in ptes proportionales minoribus terminatis ad istãs prius ꝙ sit.a. Et ꝙ in q̃lꝫ pte i pari sit albus: et in parte pari niger ꝓbaẽ ꝙ sor.in.a.istãs desinit esse niger:qꝛ in a.istãs ẽ niger. et imeᵗᵉ post h̃ nõ erit niger ꝓbaẽ qꝛ imeᵗᵉ post h̃ erit albus.ergo imeᵗᵉ post h̃ nõ erit niger. Et tñ nõ desinit eẽ

niger. pbatur q2 nūc est niger. ⁊ imediate post h̄ erit ni-
ger: q2 imediate post h̄ erit ps par ergo imediate post h̄
erit niger. Et iō dicit ꝙ negatio dꝫ p̄poni ad imediate.

¶ Tertio arguit̄ ꝙ ꝑpō de incipit non exponit̄ mō dicto
quia ab exposita ad exponētes valet cōsequētia: sed nō.
vꝫ dicēdo sor. incipit esse: ergo sor. nūc nō est: ⁊ imediate
post hoc erit: quare nō sic recte exponitur.

¶ Et ideo venator dixit ꝙ arm̄ cōcludit verū. s. ꝙ ꝑpō de
incipit nō dꝫ exponi proprie loquēdo de exponētibus.
sed dꝫ ꝓbari per cās v̄itatis. Et a qualꝫ cārū v̄itatis ad
propōnē h̄ñtē cās veritatis vꝫ ꝯña: sed nō eꝫ ad qualꝫ
sꝫ solū ad disiūctiuā factā ex illis: q2 bñ vꝫ. sor. incipit eē
ergo sor. est in istāti p̄ñti. ⁊ nō imediate añ h̄ fuit. Aut nō
est i instāti p̄ñti: ⁊ imediate post h̄ erit.

¶ 4° arguit mātuan⁹ ꝯ: q2 cū his cōditionib⁹ ad huc nō
vꝫ: q2 ponat̄ ꝙ deus añ creationē mūdi creauerit vnum
angelum puta. a. tūc ista est vera. a. angelus incipit esse:
⁊ tñ nulla suarū cāꝝ v̄itatis est v̄a: q2 qlꝫ includit tp̄s.
Et ideo mantuan⁹ dicit ꝙ in illis. illi p̄ti q̄ est de preterito
vel de futuro dꝫ addi in aliquo istāti. ⁊ ēt dꝫ addi ⁊ ime-
diate añ istās p̄ñs fuit tp̄s: ⁊ 3° dicit ꝙ lꝫ a qualibꝫ cā v̄i-
tatis ad ꝑpōnem h̄ñtē has cās valeat ꝯª: tñ non vꝫ eꝫ
a propositione h̄ñte cās ad aliquā illarū. neqꝫ ad disiun-
ctiuam factam ex illis.

¶ Cōtra mantuanū ar̄ ꝙ argumētatio sua nō vꝫ. cū dicit
ꝙ in casu illo. tūc illa est vera. a. angelus incipit esse. ꝯ q2
falsum est: ꝙ tūc illa est vera. qm̄ tunc includit tēpus.

¶ R°. Ad p̄mū nota ꝙ ita exponēdo incipit. ben' vult. ꝙ
male dr̄. dicēdo. nūc nō est. sꝫ dꝫ dici i instāti p̄ñti nō est.
Et ideo facit arm̄ ꝙ exponēdo p nūc stat añs eē verum ⁊
ꝯñs falsum. sꝫ exponēdo. in istāti p̄ñti nō est ⁊c. nō se' il-
lud. vñ bñ sequit̄ in istāti p̄ñti nō est antixp̄s ⁊ imediate
post illud erit antixp̄s. ergo antixp̄s incipit esse.

¶ Saluādo ꝙ possit exponi p nūc. sicut p instāti p̄ñti. dꝫ
ꝙ sicut per instās p̄ñs nō pōt dm̄rari istās futuꝝ. ita nec
per nūc pōt demr̄ari illud: cū nūc sit idē ꝙ istās p̄ñs: sed
p tūc pōt demr̄ari istās futuꝝ. ⁊ p̄teritū sic dicēdo. tunc
nō erit antixp̄s: ⁊ imediate post illud erit. ergo incipiet
esse antixp̄s. Et tñ si tu vis ꝙ per nūc possit demōstrari i-
stās futurū. tūc arguēdo. nūc nō est antixp̄s: ⁊ imediate
post illud erit antixp̄s: dꝫ inferi: ergo incipiet esse: ⁊ non
dꝫ inferi. ergo incipit esse.

¶ Ad secūdū de negatione p̄ponēda ali imediate recte di
cit. neqꝫ alr̄ dōm est: q̄uis hen' hic nō p̄mittat negōnem
sufficit ꝙ in sophismatibus premisit.

¶ Ad tertiū cū ꝓbat̄ ꝙ nō dꝫ exponi sed p cās v̄itatis ꝓ
bari: h̄ pōt cōcedi. Potest etiā defendi ⁊ bñ. ꝙ ꝑpō de in
cipit exponēda est. Et ad arm̄ ꝯ. cū dr̄. ab exposita ad ex-
ponētes valet ꝯª: sed hic nō valet. dr̄ ꝙ illud inte' qñ ꝓ-
positio exponēda hꝫ tm̄ vnū modū exponēdi: sed qñ hꝫ
plures modos exponēdi. nō valet nisi arguat̄ ab exposi
ta ad disiūctiuā factā ex illis duobus modis exponēdi.

¶ Ad 4m̄ de ar° mantuani. Cum ponit ꝙ deus añ creatio
nē mūdi creauerit vnū āgelū puta. a. tūc illa est vera. a.
angelus incipit esse. ⁊ tñ nulla causaꝝ veritatis est vera.
dictū est supra. ꝙ falsum est ꝙ illa sit vera tunc. a. ange-
lus incipit esse: q2 tūc dicit tēpus. Ulterius scias: ꝙ po-
nere ꝙ. a. angelus icipiat esse añ tēpus: implicat ꝯdictio-
nem: q2 eternitas tota simul est: ⁊ que i eternitate sūt nō
h̄ñt p̄ncipiū neqꝫ finē: q̄re nō icipiūt esse. Et ideo ille due
p̄ticule nō sūt addēde in exponēdo. q2 superflue sūt.

¶ Du' 3° circa scd̄am p̄tem. Utrū res permanētes sint. qui
bus nō repugnat habere oēs partes sil' vel plures. Suc
cessiue v̄o sint q̄bus repugnat habere partes simul.
Cōtra ar̄ p̄. q2 sequit̄ ꝙ res aiate nō eēnt res permanētes
ꝯña manifeste falsum ꝓbat̄ ꝯña: q2 in rebus aiatis in q̄-
libet parte sit ꝯtinue resolutio alicuius partis a calore
n̄ali: igitur nūq̄ħ habēt oēs p̄tes simul. nec plures.

¶ Itē sequit̄ scd̄o ꝙ res aiate nō remanerēt idē per quā-
tūcūqꝫ modicū tp̄s: imo eēnt ꝯtiue alie ⁊ alie nūero ꝯñs
manifeste falsum: q2 sic perirēt leges ⁊ iustitia qm̄ puni-
retur qui nō peccauit. Nec creditū daret̄ ei cuius erat. ꝓ
batur ꝯª. q2 variata vna parte cōpositā variat̄ totum cō
positum. Tum etiā q2 p̄hs sexto metaphisice inquit. Ea
dem numero sūt quorū mā est vna: igitur si materia nō
est vna. nō sūt eadem numero.

¶ 2° p̄ncipalr̄ ar̄. q2 si aiata essent res p̄manētes: ⁊ rebus
p̄manētibus non repugnat habere oēs p̄tes simul sequi
tur ꝙ aiata possent viuere sine nutrimēto: ꝯñs falsū. ꝓ-
batur ꝯª. q2 si nō repugnat habere oēs p̄tes simul. nō re
pugnat stare sine resolutiōe alicuius p̄tis. ⁊ si sic nō repu
gnat stare sine nutrimēto pꝫ ꝯña: q2 nutrimētū nō requi
ritur nisi propter resolutionem ⁊c.

¶ Item si nō repugnaret aiata hr̄e oēs p̄tes simul. nō re-
pugnaret aiata semp viuere: ꝯñs falsum. probatur ꝯª: q2
sic nō repugnaret illa stare sine resolutiōe humidi substā
tifici. Et si nō fient resolutio humidi substātifici semp vi-
ta durare posset: quare posset semp viuere. ꝯñs falsum
q2 oē mixtum ex ꝯrijs corruptibile est: quare ⁊c.

¶ R°. Ad primū dr̄ ꝙ nō repugnat aiata habere oēs par
tes simul: q2 i p̄mo istāti eē eaꝝ h̄ñt oēs p̄tes simul: cū
nō fiat resolutio i istāti sed in tp̄e. Et etiā i quocūqꝫ istāti
hꝫ oēs p̄tes simul: cū nō fiat resolutio in istāti sed i tp̄e: sꝫ
i nullo tp̄e quātūcūqꝫ paruo habēt oēs p̄tes simul. Et d̄
rōne reꝝ permanētium est hr̄e oēs p̄tes simul. vel in tp̄e
vel i istāti. Res permanētes aiate i istāti. Et res p̄manē-
tes nō aiate in tp̄e. Res v̄o successiue nullo° h̄ñt p̄tes sil'.

¶ Si v̄o dr̄ ꝙ de rōne rei p̄manētis est hr̄e plures partes
simul: nō est difficultas aliqua dicēdo h̄: q2 si alique p̄tes
sint resolute: alique etiā nō sūt resolute: quare ⁊c.

¶ Ad aliud cū ar̄ ꝙ aiata nō remanerēt eadē. sr̄ duo mo
di r̄ñdēdi. Unus cōis dicit. ꝙ ad h̄ vt aiata remaneāt ea
dem sufficit vt aliqua ps humiditatis substātifice rema-
neat cū eadē mā: q2 tamdiu viuere pōt q̄ꝫdiu est aliquid
de humido substātifico: q̄re sufficit vt forma remāeat cū
p̄te māe appropriate. vel sufficit. vt plr̄es p̄tes remaneāt.

¶ Alter modus est plusq̄ꝫ cōmē. 2° tegni. qui dicit. ꝙ vt
aiatū remaneat idē numero sufficit: vt eadē aia rema-
neat. lꝫ mā cōtinue sit alia ⁊ alia. Et fūdat se super Ari-
stotelē scd̄o de gñatiōe aialiū dicētium: ꝙ mēbrū dicit̄
duobus modis. s. s̄m mām ⁊ s̄m formā: p̄io mō mēbrū
patitur resolōnē: scd̄o v̄o mō nō. Et ē mirabile h̄ ꝙ mē
brū scd̄o modo augeatur ⁊ restauret̄: ⁊ nō primo modo
q2 opꝫ nutritū saluari: mā aūt nō saluat̄: q2 est i cōtinuo
fluxu: forma aūt manet semp durāte vita. Quare cū mā
substātifica mēbri que stat sub forma mēbri nō maneat:
sed loco eius adueniat mā nutrimētalis: que etiā nō ma
net: ideo mēbrū nō dr̄ nutriri s̄m mām: sed tñ s̄m formā:
h̄ pꝫ. d̄ mēte Aristotelis loco allegato. Si q̄uo idiuiduū
maneat idē nūo. ⁊ mā nō sit eadē i sequēti q̄ōne dicem⁹.

¶ Ad 2m̄ p̄n¹ne' ꝯª: q2 si h̄ñt p̄tes sil' p tp̄s: sꝫ solū p istās.
Ad aliud similr̄ ne' ꝯª: cū dicit̄ se' ꝙ semp viuerēt aiata: q2
nō h̄ñt p̄tes oēs sil' p tp̄s: q2 sic starēt sine resolōne.

¶ Du' 4°. Cū mā nō remaneat eadē numero: vtrū mā sit
principium indiuiduationis. aut forma.
Et primo ar̄ ꝙ idiuiduū nō sit h̄ aliquid p mām: q2 cū mā
sit ꝯtinue alia ⁊ alia: igit̄ idiuiduū erit ꝯtinue aliō ⁊ aliō.
Item s̄m p̄hm in de gñatione. vna est mā oīum gñabiliū
⁊ corruptibiliū: igit̄ p māꝫ vnū idiui° ñ distiguit̄ ab alio.
Item in fundamēto nāe nihil est distinctū: vt inquit cōmē-
tator sed fundamētū nāe dr̄ materia quare ⁊c.

¶ Secūdo p̄ncipalr̄ ar̄ ꝙ forma est p̄nm̄ idiuiduationis:

q2 phs secūdo de aīa dicit. q̄ per formā fit h̄ aliquid.
Item Auic. 6° nālium dicit q̄ forma est magis apta appropriare sibi materiam q̄ ecōtra.
Et auerroys tertio de aīa dicit. q̄ meli9 est extimare q̄ cā diuersitatis materie fit diuersitas forme q̄ econtra.
Item rōne arḡ: q2 per idez res h3 eē. et vnū eē: et distinctum esse: sed per formaz habet esse: quare etc.
¶ In ōriūm arḡ q̄ mā sit p̄n^m indiuiduationis: q2 fm phm tertio physicor. diuisio est cā nūi: s3 diuisio fit rōne māe: ergo mā est cā nūationis. et ōñter q̄ vnū diuidit ab altero.
¶ Itez multiplicatio nūl sub eadē spē fit rōne māe. ergo materia est causa distinctionis.
¶ Item rōne arḡ: q2 oē q̄ recipit in aliquo. recipit fm nāz recipiētis. ergo forma que recipitur in mā recipit fm naturam materie: ergo appropriatur fm materiam.
¶ 2° p̄ncipal'r sic. forma vt forma est cōicabilis pluribus: igitur ex se non est hec.
Item forma cōsistit in simplici essentia et inuariabili: ergo forma non est causa variationis.
Item distinctio formalis est distinctio specifica: ergo distinctio per formam non est numeralis.
¶ R° de hoc sunt duo modi R^di p̄ncipales. Unus dicit q̄ materia est p̄n^m idiuiduationis. Et alter dicit q̄ forma est principium indiuiduationis.
¶ Primus modus est duplex. Nam albertus dicit q̄ mā est p̄n^m indiuiduatiōis sed vñ hēat mā q̄ sit hec: et sit cā essendi alijs h̄ nō habet ab aliquo accñti: q2 accñs indiuiduaf p̄ subm et nō ecō. Tum ēt q2 hec mā et h̄ forma sūt partes eēntiales indiuidui: vt p̄z: quare non includunt accñs. Sed mā est hec extrinsece ab agēte diuidēte māz nā diuisio est cā nūl 3° phisicor. et ōñter diuisio numeralis fit ex diuisione materie numeralis. i. multitudo differentium fm numerū fit ex diuisione materie.
¶ Alter modus est sancti Thome di^ts. Q2 cū forma fm nām suā sit cōicabilis multis: ideo ex se nō est hec. Cū aūt recipit in mā fit incōicabilis pp̄ receptionē eius in mā. Et pp̄ receptionē eius in mā fit eē suppositi incōicabile q̄ proprie est ipsius suppositi. S3 cū i mā necessario cōincet quātitas determinata: que determinat etiaz formam ad certas pticulas loci et tpis. iō mā cū quantitate dr̄ eē p̄n^m indiuiduationis. S3 fm veritatē sola mā est p̄n^m indiuiduatiōis quo ad illud: in quo saluatur rō prime sbe sed quo ad nos cōcurrit quātitas. In quātū ergo indiuiduum cadit sub rōne per materiā est h̄ sed iquātū cadit sub sensu exteriori est h̄ per quātitatem.
¶ Ex his facile soluunt rōnes ō hanc viaz. Et fortius argumētū est primū. Cum mā sit ōtinue alia et alia: ergo indiuiduū erit aliō et aliud. dr̄ q̄ mā dr̄ eadē simpl'r q2 fm plures ptes l3 fm quid sit alia. q2 fm pauciores.
¶ Ad aliud cuz dr̄ mā est vna oium gñabilium. dicit q̄ h̄ īntē de mā pria fm se ōsiderata: et non vt in eā agēs agit et inducit formam: q2 sic est alia et alia.
¶ Ad aliud cū dicit in fūdamēto nāe nihil est distinctum. dicit simil'r q̄ itelligit de mā fm se considerata.
¶ Ad auctoritates Auicene et auerroys dr̄ q̄ si acceptāt.
¶ Ad aliud. s. ad rōnez que dicit: q̄ dat esse dat vnū esse: et distinctū esse: dr̄ q̄ forma ex se dat esse specificuz et distinctū eē fm spēm. sed forma dat esse nūale per māz.
¶ Alter modus p̄ncipalis dicit q̄ forma est p̄n^m indiuiduationis. et ratio est q2 per formaz indiuiduū h3 esse. et indiuisum eēe et p̄ māz nō: ergo for^a est p̄n^m idiuiduatiōis.
¶ Et hic modus est duplex: q2 plusq̄ cōmentator vult q̄ mā magis dr̄ vna p̄ formā q̄ eō. Et q̄ forma ex se ē hec.
¶ Nos vō dicim9 q̄ forma est h̄ inquātū p̄ducit ab agēte particulari: q2 philosophus secūdo phisicorū dicit q̄ causarum pticularium effectus particulares sunt.
¶ Ad arg^m in cōtrariū faciliter R^r. Ad primū cū dicit. diuisio est causa numeri. ōce^r. sed agens non diuidit materiam. nisi quia causat formam in eam.
¶ Ad aliud cū dicitur multiplicatio sub eadem specie est ratione māe. dr̄ q̄ talis multiplicatio est ē ratiōe alteri9 et alterius forme recepte in alia et alia materia.
¶ Ad aliud cū dicit oē q̄ recipit: recipit fm nāz recipiētis: dicit q̄ ly fm nō dicit cām. sed modū. i. eo modo quo est apta recipere recipit. sed non est apta recipere nisi appropietur forme et sit hec per formam: quare etc.
¶ Ad scōm p̄ncipale dr̄ q̄ forma: vt specifica est cōicabilis: sed vt producta ab agente particulari est h̄.
¶ Ad aliud cū dr̄ forma cōsistit in simplici eēn^a et inuariabili: dr̄ q̄ in essentia est inuariabilis. l3 in esse ē variabil'.
¶ Ad aliud cū dr̄ distinctio formalis est specifica. et distinctio nūal' ē māl'. dr̄ q̄ ē māl' ex ōñti: s3 p̄ se p̄ for^am ē nūal'.
¶ Du^r 5° circa scdaz ptē. Et p̄ circa reglaz gñalē. Utrū cuiusl3 rei pmanētis sit dare p̄^m istās i q̄ fit. vel vlti^m in q̄ non.
¶ Cōtra arḡ ar^ti mantuani. prio q2 ois forma p̄ducēda successiue p̄ducit: igitur nō daf p̄^m instās in quo fit. nec vltimum in quo nō. p̄baf ō^a. Et prio q̄ nō deť p̄^m instās in q̄ fit: q2 quocūq3 istāti dato: intrinsece illius tpis mēsurantis motū. añ illud fuit: igitur illud nō est primū istās. Q2 nō deť vltimū in quo nō. p̄baf: q2 vltimū in quo nō p̄batur sic: nūc si ē: et imediate p9 h̄ erit i aliq̄ istāti. Et h̄ ē fl3.
¶ Et si ponatur q̄ sicut forma successiue gñaf i successiue corrūpetur: nō erit in vltimo instāti terminātē motū: quare etc. añs vō principale p̄baf. s. q̄ ois forma producēda successiue producatur: q2 sicut agens successiue disponit māz: sic successiue introducit forma: et q̄ agēs successiue disponat māz p̄baf: q2 agens velocius agit i ptē p̄pinquā q̄ remotā: igit pri9 disponit p̄pinquā q̄ remotaz.
¶ Itē nihil q̄ p̄ducit p̄us p̄ducit q̄ erit p̄ductū. ergo tā cito erit p̄ductuz q̄ p̄duceť p3 ōña. s3 i toto tpe adeq̄to p̄duceť. ergo i toto tpe erit p̄ductū: p3 ōña. añs p̄batur q2 q̄ p̄duceť vel subito p̄duceť. vl' successiue. si subito p̄ducetur. nō prius p̄duceť q̄ erit p̄ductū vt p3. Et si successiue p̄duceť p̄baf: q2 ponaf q̄ ialis forma p̄duceť in tota hora futura terminata ad. b. instās: sed in illo instāti primo corrupta fit. arḡ tūc sic. illa forma p̄duceť in hora futura añ. b. instās et in hora futura añ. b. instans erit producta. Et si produceť añ. b. instās ergo erit añ. b. istās p3 ōña q2 si agēs p̄ducet aliquē effectū. ille effectus erit q2 terius sequēs vbū sequit nām vbi: quare si a. agēs p̄ducet. b. effectum: igit. b. effectus produceť: ergo q̄ producetur erit. b. effectus: ergo. b. effectus erit.
¶ Et pp̄ hec ar^tis mantuanus ponit reglaz ōriā dicens. Q2 nullius forme producende est dare primū instans in quo fit: nec vltimum in quo non.
¶ In ōriū arḡ pro via cōi. q2 ois forma p̄ducēda aut p̄ducitur subito. aut successiue: sed vtroq3 modo daf primuz instans in quo fit. aut vltimū in quo nō. igit cuiusl3 forme p̄ducēde datur primū instās in quo fit aut vltimū in quo nō. p3 ōña cū maiori minor p̄baf: q2 que p̄ducit subito. vel p̄ducit in instāti. vel in nō tpe. si in instāti: datur primū in quo fit: si in nō tpe daf vltimū in quo nō. Que vō producūť successiue vl' sunt res pmanētes. vel successiue: si successiue daf vltimū in quo nō: q2 in hoc instāti inceptionis vē sūt. et imediate post illud sunt. Si vō sūt res pmanētes. vl' determinate: vel indeterminate: si indeterminate: vt quātitas qualitas et hmōi tp3 q̄ daf vlti^m in quo nō: q2 in primo istāti inceptionis eor nō sunt: sed imediate post illō sūt. Si vō sūt determinate: vt quātitas pedalis: vl' albedo vt. 4. et hmōi daf p̄mū instās i quo fit q2 h̄ in vltimo instāti terminātē motū sunt: et nō imediate añ illud sunt: q2 si eēnt añ illud cessasset motus añq̄re

cuiuslz forme ꝓducēde successiue datur primum in quo sic vel vltimum in quo non.

¶ Scdo arguit ꝯ fundamētū ꝙ est. Qꝛ nihil ꝙ producet prius ꝓducet ꝗ͂ erit productū. Et ar sic quādiu res est i fieri. res nō est ꝓducta: sed ꝗ͂diu ꝓducet res est i fieri. ergo ꝗ͂diu producet res nō est ꝓducta: pꝫ ꝯña cuz minori maior est pbi in 6 physicoꝝ dicētis. ꝙ fit nō est.

¶ Item forma producēda p motū est terminus ad quem motus: sed terminus ad quē motus nō est añ finem mot⁹ ergo forma ꝓducēda p motū nō est añ finē mot⁹ pꝫ ꝯña cū maiori minor ꝓbat. qꝛ si termin⁹ ad quē motus eēt añ finē mot⁹ cessarz mot⁹: qꝛ hit: ib⁹ ꝑñtib⁹ i mā cessat mot⁹.

¶ Rñ ad primū ꝑ via cōi dr negādo añs. s. ꝙ ois forma successiue ꝓducat. Et ad probationē cuz dr ꝙ agēs veloci⁹ agit in ꝑtē propinquā ꝗ͂ remotā. ne͂. Et si ꝓbat qꝛ agēs meli⁹ applicat ꝑti propinq̄ ꝗ͂ remote: ꝫ hoc facit ad melius agere: ergo dr ꝙ lꝫ cōtactu corporali melius applicetur parti propinque tñ cōtactu virtuali eque bene applicatur cuilibet parti totius minimi.

¶ Ad scdm ne͂ ꝙ nihil prius producet ꝗ͂ erit ꝓductū. Et ad ꝓbationē dr ꝙ si successiue ꝓducat prius ꝓducet ꝗ͂ erit ꝓductum: qꝛ in toto illo tpe producet: in quo erit in ꝓduci: ⁊ solū in fine erit ꝓductū. Et cū tu probas ponendo casuz: ꝙ aliqua forma ꝓducat in tota hora: sed in vltimo instāti illius hore sit corrupta: tunc in toto illo tpe ꝓducetur. cōcedo: ⁊ cuz dr ꝙ in illo tpe erit ꝓducta: ne͂: ⁊ cū tu probas: qꝛ si producet añ vltimū instans: ergo erit añ vltimū instās ne͂ ꝯ᷑. Et ad ꝓbationē cū dr: si agēs producet aliquē effectū. ille effectus erit. ne͂ qꝛ dum ꝓducet erit in fieri: ꝗre nō erit: sed in fine ꝓductus erit. Et cū arguis. si agens producet effectū: ergo effectus ꝓducet cōcedo. ꝫ ꝙ ꝓducet erit effectus. ergo effectus erit. ne͂ ꝯña qꝛ qñ ꝓducet erit i ꝓduci ⁊ in fieri ideo non erit.

¶ Pro mantuano rñdet ad argumēta in ꝯriū. Ad primū dicit ꝙ notanter dixit. Non cuiuslibꝫ forme ꝓducēde ꝑt dari primū in quo sic aut vltimū in quo nō: qꝛ illius forme producēde que in vltimo instāti ꝓductionis erit corrupta nō est dare ꝑ͂m in quo sic. nec vltimū in quo nō. Similiter illius forme que sicut successiue gñatur successiue corrupit. non est dare ꝑ͂m in quo sic: nec vltimū in quo nō. Sꝫ bñ cuiuslibet forme ꝓducēde que erit i aliquo instāti est dare primū in quo sic: aut vltimū in quo non. sed in casibus dictis ille forme non sunt in aliquo instanti.

¶ Ad secūdū cū ar ꝯ fundamētū. Qꝛ nihil ꝙ producet prius producet ꝗ͂ erit ꝓductū: qꝛ ꝗ͂diu res est in fieri ꝓducetur ⁊ nō erit producta. dr ꝙ res q̄ est in fieri est producta: sed nō est producta in aliquo instāti ⁊ qñ tu ꝓbas qꝛ ꝙ fit non est. negetur ꝙ nō est in aliquo instanti.

Ad aliud cū dicit. termin⁹ ad quē est mot⁹ non est añ finē motus. dicit ꝙ nō est añ finem mot⁹ in aliquo istāti ē tñ in toto illo tpe in quo ꝓducet. Opinio tñ cōis melior est.

¶ Dubitat 6 circa regulas spāles. Et ar prio ꝯ primā: q̄ dicit. Qꝛ cuiuslibet rei ꝑmanētis incipiētis eē de nouo datur primum instans qꝛ sic.

Contra ar: qꝛ non dat primū instās. in quo forma iformat mām. ergo nō datur primū istās rei permanētis: pꝫ ꝯña qꝛ nō hꝫ prius eē res ꝑmanēs ꝗ͂ sua forma informet materiā. añs probat: qm̄ forma successiue informat mām: qꝛ mā successiue disponetur ab agēte nāli: qꝛ veloci⁹ agit i ꝑtē ꝓpinquā ꝗ͂ remotā: qm̄ meli⁹ applicat ꝑti ꝓpinq̄.

¶ Scdo arguit sic cū aliqua dispōne forma introducitur in mā. ⁊ cū aliqua nō ergo vel datur minima dispō cum qua introducit: vel maxima cū qua non. pꝫ ꝯña qꝛ cum negatiua verificet pro minori fit diuisio respectu po⁹ pas siue: quare debet inferi ꝙ dat minima cū qua sic. vel maxima cū qua nō. Et cū affirmatiua possit verificari ꝓ maiori ⁊ pro minori: igitur fit diuisio respectu po⁹ mutabilis quare pars negatiua est eligenda. s. ꝙ datur maxima cū qua nō: ⁊ sic nō dabit primū i quo sic: sed vltimuz in quo non. Et nota ꝙ istud est forte argm̄ ꝯ viam cōem.

¶ Et ꝓpea mantuan⁹ ponit regulā ꝯriā dicēs. Qꝛ lꝫ non cuiuslibet rei permanētis detur primū instās ꝙ sic. tñ cuiuslibet rei permanētis: que hꝫ esse in aliquo instāti dat primū instās esse eius: ⁊ illud est vltimū instās terminās motū: ꝙ ē primū istās forme ꝓducte: qꝛ i illo istāti hꝫ eēt ⁊ nō imediate ante ꝫ fuerit in aliquo instanti.

¶ In ꝯriū ar. qꝛ dat primū istās in quo forma prio informat mām: ergo dat primū istās rei ꝑmanētis pꝫ ꝯña: qꝛ tam prio res ꝑmanēs hꝫ esse ꝗ͂ prio forma iformat mā: añs probat: qꝛ dat minima mā: que hꝫ se totā eq̄ ꝑmo alteratur ⁊ disponit. ergo in illaz eque primo forma inducitur: pꝫ ꝯña: añs est cōmētatoris 3 physicoꝝ ꝯmēto 6.

¶ Item ois forma rei permanētis est determinate que dꝫ produci: aut ꝓducit subito aut successiue: si subito ergo ē in instāti: si successiue: igit per motū producit: sed ꝙ producitur per motū hꝫ esse primo i vltimo instāti terminā te motū ꝙ est terminis mot⁹: qꝛ si prius eēt cessasset motus: ergo illius forme producende successiue datur primum instans in quo sic.

¶ Rñ pro via cōi dr. Ad primū negando añs. s. ꝙ non det primū instās in quo forma informat mām: ad probationē ne͂ ꝙ forma successiue iformet: imo minima mā simul disponit: ⁊ ita eque primo forma in illā iducit. neqꝫ agēs veloci⁹ agit in partem propinquā ꝗ͂ remotā: qꝛ eque bñ applicatur toti minimo sicut parti.

¶ Ad secūdū cū ar. Cuz aliqua dispōne inducitur forma ⁊ cū aliqua non. ergo vel datur minima dispō cū qua introducitur forma. vel maxia cū qua nō. cōceditur ꝫ. Et cū vlterius dicis. Qꝛ fit diuisio respectu po⁹ mutabilis: quare eligenda est pars negatiua. ne͂ añs. Et ad ꝓbam. qꝛ si cū aliqua dispōne ꝑt introduci. ⁊ cū maiori ⁊ cū minori pōt introduci. ergo est diuisio respectu po⁹ mutabilis. dicit ꝙ aliud est loqui de introduci forme. ⁊ aliud de posse introduci: qꝛ loquendo de introduci forme vt arguebas fit diuisio respectu po⁹ imutabilis: ⁊ sic datur minima dispō: cū q̄ introducit: qꝛ cū illa itroducit nec cū maiori nec cū minori. Sꝫ loquēdo de posse itroduci aliō est qꝛ facta diuisione cū aliqua pōt itroduci: ⁊ cū aliqua nō: ergo vel datur minima cum qua sic: vel maxima cū qua non: tunc eligenda est pars negatiua: quia cum maiori ⁊ cum minori dispositione potest introduci.

¶ Et nota ꝙ lꝫ detur minima cū qua introducitur: non tñ datur minima cū qua ꝯseruatur qꝛ si daretur minima cū qua cōseruaretur. necesse esset dare vltimū istās forme. ⁊ ꝯñter daretur vltimū instās rei permanentis: pꝫ qꝛ in q̄cūqꝫ instans applicaret agens corrūpēs: illud esset vltimum instās eius: qꝛ nō imediate post illud esset.

¶ Pro mantuano Rñ ad argumēta in opm̄. Ad primū ne͂ ꝙ detur primū instans in quo forma informat mām. Et ad ꝓbationē cū dicitur ꝙ datur minima mā eque disposita. ne͂ qꝛ successiue disponitur. Et si tu ar ꝯ: qꝛ pꝫs dat minima nālia. Rñdetur ꝙ dat minima nālia. ⁊ que certo medio dato resistere possunt. ⁊ non ꝓp aliud.

¶ Ad secūdū dr ꝙ que ꝓducuntur subito. ꝓducūtur in ñ tpe: ⁊ non in istāti. Et de his que ꝓducunt successiue dr ꝙ nō habēt esse in vlrio instāti terminante motū: sed i toto motu bñt esse: sed tñ talis rei permanētis datur primo instans in quo hꝫ esse in aliquo instāti: qꝛ in vltimo istāti tēporis mēsurātis motū hꝫ esse in aliquo instāti: ⁊ nō immediate añ illud hꝫ esse in aliquo instanti: quare ⁊c.

¶ Du⁹ septimo circa secūdam regulam spālē q̄ dicit. Qꝛ cuiuslibet rei permanentis desinentis esse datur ꝑ͂m istās

in quo nō: ⁊ nō vltimum in quo sic.

¶ Contra arḡ psupponēdo ꝙ ad corruptionez ptis forme
sequat corruptio totius forme. Tūc sic. in quocūq; for/
ma est corrūpēda est signare vnū instās in quo agēs cor
rūpēs incipit agere in illā per remotionē de pñti. ⁊ posi/
tionē de futuro. sic dicēdo: nūc nō agit: ⁊ imediate post h̄
aget. sed tale est vltimū istās forme corrūpēde: igit cuius
libet forme corrūpēde datur vltimū istās: pz ꝯña cū ma/
iori minor probat: qr talis forma hz esse i illo instāti: vt
pz: ⁊ nō hz esse post illud istās: qr imediate post illud in/
stās agens aget corrūpēdo aliquid illi⁹: sz ad corruptio
nem partis forme sequitur corruptio toti⁹ ergo imedia/
te post illud tota forma corrupta est: quare ⁊c.

¶ Forte dr̄ negādo ꝙ ad corruptionem partis forme seq̄/
tur corruptio totius forme.

Cōtra qr hoc dato sequit ꝙ pars erit suum totū: ꝯña est i/
possibile probat ꝯ°. qr post illud istās in quo incipit cor/
rūpere formaz per te remanet forma: ⁊ aliquid eius cor/
ruptū est: sz ꝙ remanet est pars forme: ergo pars forme
erit tota forma: ⁊ sic pars erit suum totum.

¶ Secūdo si nō dat vltimū instās forme corrūpende: seq/
tur ꝙ dat minus minimo: ꝯña est impoīe. probat ꝯña.
qr capiat minimus aer: cui sit applicatum frigidissimuz:
⁊ incipiat infrigidare in. c. instāti per remotionē de pñti.
⁊ positionē de futuro: tūc quero an post. c. istās erit illō
minimū aut nō: si non: illud est vltimū instans si sic. illud
erit minus minimo: qr post. c. instās cōdensabit: q̄re post
illō instās erit minus: ⁊ ꝯñter erit minus minimo.

¶ Forte dicit negādo hāc ꝯñam. agens post. c. istās aget
infrigidando: igitur aget cōdensando: qr nō ad quācūq;
frigiditatem sequitur cōdensatio.

¶ Cōtra qr ad aliquā frigiditatē seqt cōdēsatio: ⁊ ad ali/
quā nō: igitur vel datur minima ad quā sequit cōdēsatio
vel maxima ad quā nō: pz ꝯña: qr fit diuisio respectu po°
passiue: cū negatiua verificetur pro minori: sed nō datur
minima ad quā sequitur cōdēsatio: qr tūc daret minima
cōdēsatio: q est impoīe ergo dat maxia ad quā non fit ꝯ
fri^ta vt q̈ttuor maxia ad quā nō. Et sit vnus aer p totum
frigidus vt. 4. a quo separetur vnū minimū cui applicetur
vnū sume frm. ꝙ incipiat agere in illud in. c. istanti. ⁊ tē
imediate post h̄ infrigidabit supra quattuor: igit imedia
te post h̄ ꝯdēsabit: ꝯ imediate post h̄ erit minus.

¶ Et pp h̄ argumēta Mārtuanus dicit ꝯriū cōis opionis
s. ꝙ cuiuslz forme siue sbalis siue accñtalis desinētis esse
dat vlti^m istās: qr dato vno istāti: in q̄ agēs icipit corrūpe
illam formam illud erit vltimū instās: qr in h̄ instāti est:
⁊ nō imediate post h̄ erit: qr erit ista corrupta ꝯm ptez. ⁊
ꝯñter ꝯm totum: qr aliter pars esset totum.

¶ Et sic cuiuslibet compositi habentis formam extensaz
datur vltimum instans esse.

¶ Ex quo sequitur ꝙ homo nō desinit esse: qr eius forma
nō desinit esse. s. anima intellectiua.

¶ Ex h̄ sequitur. ꝙ sor. semper erit: qr h̄ semper erit dmō/
strato numero binario ex aia sortis ⁊ mā. ⁊ h̄ est sortes.
ergo sor. semper erit.

¶ Et si dicitur ꝙ mortuo sorte sortes nō est. dicitur ꝙ illa
non est vera mors.

¶ In ꝯriū arḡ pro via cōi. Q̄ō nullius forme sbalis desinē
tis esse dat vltimū istās: qr cuiuslibz forme sbalis pdu/
cēde dat p^m istās igit nulli⁹ forme sbalis corrūpēde dat
vltimū instās. pbat ꝯ^a qr cū forma pducēda sequat for
mā corrūpēdā: qm̄ ad corruptionē vni⁹ sequat gñō alte
rius: tūc signato p^o istāti forme producēde. si sit aliud
vltimū istās forme corrūpende: tūc cuz illa duo instātia
non sint imediata: ergo in illo tpe medio mā erit sine for
ma ꝙ est impoīe: quare idem est primum instās forme
sequētis pducēde ⁊ primū nō eē pcedētis corrupte.

¶ Itē si daret vltimū istās forme corrūpēde seq̄ret ꝙ non
oēz corruptionē pcederet alt'atio ꝯ phz p de gñone pba
tur ꝯ°: qr sit minima dispō cū q̄ forma asini stat i mā calu/
ditatis vt. 4. ⁊ applicet agēs corrūpēs illā: ⁊ icipiat agere
in. c. istāti. tūc tu dices ꝙ. c. ē vlti^m istās forme corrūpēde:
qr in. c. istāti e st: ⁊ nō imediate post illud erit: qr imediate
post h̄ est facta actio corruptiua illi⁹: tūc sic. añ. c. nll'a al/
teratio fcā ē: ergo corruptionē sbalē nll'a alt'atio pcedit.
et seqt ꝙ nullius cōpositi sbalis datur vltimū instās esse.

¶ R̄e ad p^m p via cōi dr̄ negādo ꝙ post. c. istās illa forma
nō erit: lz ps eius sit corrupta. Et cuz dr̄. seqt ꝙ pars erit
totum. dr̄ cōcedēdo mālit' idētice: sz nō formalr. Et lz
pars erit totū: non tn̄ erit suum totum.

¶ Ad 2^m cū arḡ ꝙ dabit min⁹ minimo. neḡ ꝯ° ad pbationez
ꝙ neḡ imediate post hoc condēsetur.

¶ Ad replicā cū dr̄: aut dat minima frigiditas cuz q̄ stat
ꝯdēsatio: aut max^a cū qua nō: admittit ꝙ dat max^a cuz q̄
nō. ⁊ sit friditas vt. 4. Et cū dr̄. sit aer p totū frigidus vt
4. admittit: sed si sepetur minim⁹ aer ab ipso: nō pōt esse
frigidus: vt. 4. qr i minori materia plus repugnat frigi/
ditas ipsi forme aeris q̄ in maiori materia.

¶ Pro mārtuano vō R̄e. Ad p^m negēt ꝙ det p^m istās forme
pducēde: ad pba^m cū dr̄: tūc forma pducit qñ iducta est
vltima dispō. trāseat: sed h̄ est solū in vltimo instanti ter/
minante alterationē negat h̄: qr forma successiue induci
tur: sicut materia successiue disponitur.

¶ Ad 2^m cū dr̄: si nō: tūc nō oēz corruptionē pcederet alt'a
tio. negat ꝯ^a. Et ad pbationē admittit totū. Et cū dr̄ ime
diate post. c. instās fiet corruptio forme asini. ⁊ añ. c. istās
nulla est facta alteratio: ergo añ corruptionez talē nulla
pcedit alteratio. negat ꝯ^a: qr sicut imediate post. c. istans
fiet corruptio forme: ita imediate post. c. instās fiet alte/
ratio corruptiua dispositiōis illi⁹ forme. Et alteratio illa
corruptiua precedit corruptionē non quidem tempore
sed natura ⁊ hoc sufficit.

¶ Et p via cōi dr̄ ꝙ nulli⁹ for^e itellectiue desinētis infor/
mare mām datur vltimū instās in quo informat: qr for/
me cadaueris dat p^m istās eē. ⁊ seqt ꝙ nulli⁹ hois dsinē
tis eē dat vlti^m istās eē: sic nec forme ei⁹ desinētis iformare.

¶ Et si arguit ꝙ nullus hō desinit esse: qr nec iste. nec ille
⁊ sic de singulis: pbatur añs: qr nec sor. ⁊ sic de singulis:
qr h̄ nō desinit eē demrato nūo binario ex aia itellectiua
sortis ⁊ mā pria. ⁊ h̄ est sortes: ergo sor. non desinit esse.
⁊ sicut de isto. sic de alijs dicatur.

¶ R̄ndetur ꝙ cōpositū pt dupl'r desinere esse. Aut p desi/
tionem forme. Et sic cōposita que hñt formā corruptibi
lem desinūt esse. Aut p desitionē informationis: sicut sūt
que hñt formā incorruptibilē vt hō. Ad arḡ. dr̄ ꝙ ille bi/
narius nec est sor. n^i qñ ille due ptes sūt ꝯiūcte ⁊ lz bina/
ri⁹ ille ñ dsinat eē. tn̄ binari⁹ illa p priū ꝯiūcta p dsinit eē.

¶ Itē nullius forme accñtalis diuisibilis dat vltimū istās
esse. dicit diuisibilis. pp instās ⁊ mutatū esse: dr̄ ꝙ nō dat
vltimū instāa sui ꝯm se ⁊ ꝯm qōlibz sui. vt ꝯdicatur man
tuano: datur tn̄ vltimū instās sic. ꝙ nūc est: ⁊ nō imedia/
te post illud erit terra. tn̄ aliquid illius erit. R̄ō huius ē.
qr talis corrumpit successiue p ptē post ptē. Et sic nulli⁹
rei desinētis eē dat vlti^m istās eē: nisi sit accñs idiuisibile.

¶ Dubitat 8°. ēē tertiā ⁊ quartā r^m. Utrū rei successiue i/
cipientis non det primū istās in quo sic: sed vltimum in
quo non. Et illius desinentis esse non datur vltimum in
quo sic: sed primum in quo non.

¶ Cōtra arḡ posito ꝙ celū sit pductū p creationē sicut est:
tūc ipsius tēporis datur primū instās: qr creatio fit in in/
stanti sed tps est successiuū: ergo successiui datur primuz
instans. ꝯña tn̄ falsum qr instās est continuatiuuz ptium

temporis: quare añ qđlibet instās precessit tēpus.
¶ Item si datur primū instās tēporis: daē ēt primū istans motus: pȝ ɔña. q: tempus est passio motus: sed q̄ȝ primo est passio alicuius: tam prímo est sbm illius: quia si datur primum instans tēporis: daē pmum instans motus.
¶ Rᵉ Ad primū fm pħm nō admitteref celū esse pductū p creationē: q: fm opionē pħoꝝ ex nihilo nihil fit. Et ppterea dicit pħs. celū esse eternū: ꝛ tēpus eternū: ꝛ motum eternum: ꝛ intelligentias eternas.
¶ 2ᵐ vō theologos ꝛ vitatē admittiē celū eē pductuȝ per creationeȝ. vñ sup illo passu genesis in pnᵒ creauit deus celū ꝛ terrā dicūt q p celū dedit ēt itelligere itelligētias ꝛ nō solū orbes: ꝛ p terrā dedit intelligere mām primaȝ. Et vltra ex mēsuratis dedit intelligere mēsuraȝ. s. tēpus. Ad arᵐ cōcedūt q tpis daē pᵐ instās. ꝛ ħ fuit necīū in pᵃ pductione reꝝ. Et cū tu aē. q hoc est falsuȝ q: istās est cōtinuatiuū ptiū tpis. di ɔcedēdo q ē cōtinuatiuū ptiū tpis sed nō sequitur pp ħ ergo istās semp cōtinuat ptes tpis. sicut pūctus est cōtinuatiuus ptiū lineaꝝ. nō tñ semp cōtinuat: q: aliquis punctus est principiū linee: sic etiaȝ aliqđ instans est principium tēporis.
¶ Ad aliud ɔcediē ɔᵃ q si daē pᵐ istās tpis. q daē pᵐ istās motus: q: in pmo istāti tpis est pᵐ mutatū esse motus qđ est pncipiū motus: sicut instans est pncipiū tēporis.
¶ Ad aliud ɔcediē ɔña. q si daē pᵐ istās tpis. q daē primū instās motus. q: in primo istāti tpis est pmū mutatū eē motᵒ: q est pnᵐ motus: sicut istās est pnᵐ tēporis.
¶ Licet hec sint bñ dicta pt tñ alr dici ꝛ subtiliᵒ distinguēdo istā ppōnē: daē pᵐ istans tpis: q: vno mō figē dari pᵐ istās in quo tps est: q: in ħ istanti est: ꝛ nō imediate añ ħ fuit: ꝛ sic fłm est: q deē pᵐ istās tpis. et sic dꝫ q successiui nō daē pᵐ istās. Alio mō dari pᵐ istās tpis figē dari pᵐ instās iniciatiuū. nō q in ħ istāti sit tps: sȝ est aliqđ eius. s. istās iniciatiuū tpis. Et silr neē q deē primū istans motᵒ i. pᵒ istās i q̄ motᵒ ē: sȝ bñ daē pᵐ istās iniciatiuū motᵒ ꝛc̄.
¶ Duᵘ ꝫ vtrū sit dare pᵐ istās i quo sortes erit sciens.
¶ Cōtra aē argumētis mātuani: q: q̄ñcūq: tu scis aliquā ppōnē sub aliquo gradu certe intēsiōis scis illaȝ: igitur prius sub remissiori gradu sciuisti: ꝛ si sic: igitur nullum est primum instans in quo scis illam.
¶ Itē alicuiᵒ ppōnis daē vltimū instās in quo nō est vā: igiē datur vltimū instās in quo nō est scita: tȝ ɔña: q: q̄ȝ cito pōt ppō eē vā tā cito pōt esse scita. añs pbaē de ista ppōne plato moueē que nō est vā. ꝛ aliqñ erit vera. pȝ q daē vltimū istās in quo nō est vera. q: datur vltimum instans in quo non mouetur.
¶ In opᵐ p via cōi aē: q: q̄ñcūq: aliqđ susceptiuū est in vltima dispōne ad recipiēdū formā sbito rcipit illā ab agēte ꝛ in instāti: sȝ itellectus polis est in vltima dispōne ad recipiēdū sciaȝ: igiē intellectᵒ sbito recipit illā pȝ ɔña cū minori maior probaē: q: qñ sbm est in vltima dispositione ad recipiendū formaȝ agens nō hȝ resistentiā in agendo quare sbito agit: ꝛ nō successiue: vt pȝ đ illuminatiōe.
¶ Itē alicuiᵒ ppōnis daē pmū istās in quo est vā. igitur illius daē pmū istās in quo est scita. pȝ ɔña añs probatur q: de iᵃ ppōne ħ istans est. demōstrato istāti pñti: que nō potest esse vera nᶦ in instāti presenti ꝛc̄.
¶ Pro rñsione opȝ notare duo. pᵒ q triplr pōt mutari qs a nō sciente in scientē. s. ex ignorātia negōnis. ex ignorātia dispōnis: ꝛ ex opione. Et p triplex mediū pōt mutari. s. per nouā ɔsiderationē. pmutatiōeȝ rei: ꝛ per mutationem cōtrarij fm quid. i. opinionis.
¶ 2ᵒ nota q scia cōiter dꝫ apprehēsio veri sine formidine: sȝ pprie est apprehensio veri necessarij per cām nec̄iam. Opinio vō cōiter est acceptio vnius ptis ɔdictionis cuȝ formidine alterius. Proprie vō est acceptio cōtingentis inquātū huius cū formidine alterius partis. Error vero est apprehēsio falsi siue falsa rei apprehensio.
¶ Pro via cōmuni rñdendo ponimus 4ᵒʳ conclusiones.
¶ pᵃ cōclusio est q in quacūq: notiᵃ incōplexa tā sensitiua q̄ȝ intellectiua daē primū instās illius. rō est: q: tā sensus q̄ȝ intellectus est in vltima dispōne ad recipiendū illam: ergo subito recipit. quare in instanti recipitur.
¶ 2ᵃ ꝫ q̄ñcūq: fit trāsmutatio a nō sciēte i sciētē vł ex ignorantia dispōnis vł negōnis: q̄ fit p nouā cōsiderationem daē primū instās illius scie. rō est: q: si pduciē ex ignorātia negōnis intellectus est in vltima dispōne: ergo subito pduciē. Si vō pduciē ex ignorantia dispōnis ħ fit p nouas euidētias sed itellᵉs ē aptᵒ sbito pducē eas ḡ i istāti.
¶ Et si diceres noua cōsideratio est qualitas gradualis: igitur est successiue acquisibilis.
¶ Diciē q licet sit successiue acquisibilis: nō tñ acquiritur successiue sbo bene disposito.
¶ Tertia ꝫ. q̄ñcūq: fit trāsmutatio a nō sciēte in sciētē ex opione tā q̄ȝ ex termino a quo p remissionē ɔrij. i. formidinis daē primū istās scie. rō est: q: nō datur vltimū istās formidinis: sȝ primū nō eē: igiē datur pmū instans scie.
¶ 4ᵃ ꝫ q̄ñcūq: fit trāsmutatio a nō sciēte in sciētē p nouaȝ mutationē rei q̄ñq: daē pmū instās q̄ñq: nō: q: ipsiᵒ rei pmutāde aliqñ daē pᵐ istās. vt q sor. sedet daē pᵐ instās: ꝛ aliqñ rei pmutāde non datur primum instans: vt q sor. currit non datur primum instans.
¶ Ex his pȝ rñsio ad arᵐ. Ad pᵐ cū dꝫ q scia est qualitas gradualis: ergo q̄ñcūq: tu scis aliquā ppōnē prius sciuisti illam sub remissiori gradu neē ɔᵃ q: subito acquiritur propter optimam dispositionem passi.
¶ Ad scōm ɔcediē q aliqñ ppōnis scite nō daē pᵐ istans. s. qñ ipsius ppositionis vere nō datur primū instās.
¶ Pro opione mātuani sciendū q cōuenit cū opione cōi i 3ᵃ ꝛ 4ᵃ ɔne. In 3ᵃ dico qñ fit trāsmutatio ex opione i sciaȝ. q: nō daē pmū istās hesitatiōis. Nec vltimū desitionis sȝ vltimū nō esse quo ad iceptionē. ꝛ pmū nō eē quo ad desitionē: quare sui ɔrij. s. scie datur pᵐ instās esse: ꝛ vltimū. In 4ᵃ ēt ɔne ɔuenit. s. qñ fit pmutatio ex nō sciēte in scientem p mutationē rei: q: aliqñ datur primū instans: aliqñ nō: sicut rei daē pᵐ istās: vel nō datur. Sed in pᵃ ꝛ scđa ɔne discordat a via cōi. In prima. s. que dicit q cuiuslibȝ notitie incōplexe tā sensitiue q̄ȝ itellectiue daē pᵐ instās.
¶ Cōtra aē: q: talis notitia est qualitas gradualis: igitur nulla talis subito acqritur. Nec datur ēt vltimū istās illius. In secūda ēt ɔne discordat. q̄ dicit. Qđ qñ fit mutatio a nō sciente in sciētē p nouā cōsideratione. s. pmutādo ex ignorantia dispōnis. vł negōnis tūc daē pmū istās.
¶ Cōtra aē. q: istius noue credulitatꝭ nō datur pmū instās quo ad inceptionē. nec vltimū quo ad desitionē: qm̄ ista noua credulitas ē q̄litas gradualis: igiē nō sbito acqriē.
¶ Ex his pȝ rñsio ad argumēta in ɔrium. Ad primū diciē q subiectū quātūcūq: sit dispositū nō pōt subito recipe q̄litatē gradualē: q: ex nā sua ē successiue acqsibił.
¶ Ad 2ᵐ pȝ: q: p mutatōnē rei aliqñ daē pᵐ istās: aliqñ nō.
¶ Dubitatur vlterius ꝛ. xᵒ. Utrū sit dare primū instās: in quo sortes erit virtuosus.
Et aē q non argumētis mantuani. psupponēdo q virtus sit bona dispositio rectificans appetitum ad bñ operandum. Et ɔñter q est qualitas gradualis. Quo stante aē ɔ: q: si sit dare primū istans vtutis. sit b. illud instans. Et aē sic: in. b. instanti virtus est sub certo gradu intēsionis: igitur prius fuit sub remissiori: quare non datur pmum instans. pȝ: ɔña q: alr totalis latitudo subito acqrereē.
¶ Secūdo si daretur pmū instās vtutis: sequitur q dareē remississima dispositio potens rectificare appetituȝ. ɔñs falsum: q: q̄ñcūq: talis est potens agere in appetitum a

certa proportiōe maioris inequalitatis agit. τ p ꝯñs remissior pōt agere. pbatur ꝯ'qꝛ sumus in prio instāti virtutis si datur. Et quero vtruȝ sit remississima: aut non: si dicit̄ ꝙ sic iam improbatus est. si dr̄ ꝙ nō: ergo remissior pōt rectificare appetitū. τ p ꝯñs ante fuit remissior.

℄ In opp'" pro via cōi ar̄: qꝛ ad v̄tuteȝ nō est motus: ergo virtus subito acquiritur τ per ꝯñs in instāti: pȝ ꝯña. añs est pħi. 7° phisicoꝝ. vbi tribus rōnib⁹ pbat. ꝙ ad v̄tuteȝ nō est motus pria rō est: qꝛ virtus est ad aliqd. 2ª est quia virtus est perfectio: sȝ ad id qd̄ pficit nō est alteratio: q̄rta 3ª est: qꝛ virtus acquirit̄ per alterationem factam in alio ergo ad ipsam non est alteratio.

℄ Secūdo qꝛ si fiat trāsitus a vitio in v̄tutē nōn dat̄ vlti" instās vitij: ergo datur pmū istās virtutis pȝ ꝯña añs pbat̄: qꝛ cū vitiū sit dispō ledēs aīaȝ τ appetitū: sicut egritudo est dispō ledens corpus: sed nō dat̄ minima dispō ledens corpus: ergo nō dat̄ minima dispō ledens alam. τ ꝯñter nō dat̄ remississimū vitiuȝ. Et qꝛ nō datur vltimuȝ instans vitij: qm̄ ab aliqua proportione ledit: igitur minor est apta ledere. ideo datur primū instans v̄tutis.

℄ R° pro via cōi. p̄sup' ꝙ v̄tus sit qualitas de diffi"mobilis per pħm in p̄nto qualitatis. Et rōne pbatur: qꝛ habitus est qualitas de diffi"mobilis vt dicit pħs in p̄nto q̄litatis sed virtus est habitus secūdo ethicoꝝ per pħȝ diffiniētē ipsaȝ: ꝙ ē hīt⁹ ellectiu⁹ i medio" cōsistēs: q̄re τc̄.

℄ Item sicut quicūqȝ habitus viciosus repugnat recte rationi debenti agere virtutem sic passiones appetitus repugnant rōni. τ p ꝯñs ab aliqua ꝓportione repugnāt: τ sic passiones repugnant: sicut vicia.

℄ Via p̄suppositi ponit̄ h̄ ꝯ̄ pro via cōi. Q° qñocūqȝ fiat trāsmutatio ad v̄tutē semp dat̄ primū instās v̄tutis: probatur: qꝛ vel fit trāsmutatio a ꝯ̄rio. s. ex vitio vel ex passionib⁹ appetitus: vel ex priuatione v̄tutis. Si prio mō: cū nō sit dare vltimū instāȝ vitij vel passionū. sȝ pmū non esse: igitur dabit̄ pmū istās v̄tutis. Si secūdo mō fiat trāsitus. s. ex priuatione v̄tutis etiā dat̄ pmū instās virtutis. ratio est: quia queliȝ v̄tus certū gradū intensionis sibi limitat: sed cuiuslibet gradus certe intēsionis dat̄ pmū instans. ergo τc̄. Itē q̄libet forma que ex ꝯñti acqrit̄ subito acquirit̄ sed v̄tus ex ꝯñti acquirit̄ 7° phisicoꝝ: qꝛ acqrit̄ p alteratione factā i alio. s. i passiōib⁹ appetit⁹: qꝛ τc̄.

℄ Ex his facile rūdet̄ ad argumēta. Ad primū dr̄ ꝯm pħȝ ꝙ virtutes nō oīno extinguūt passiōes aleīȝ ꝯtēperāt: τ ad mediocritatē reducūt eas. Scd̄m v̄o stoicos virtutes extinguūt passiones. τ corrūpūt eas. Ad formā ergo argumēti negat̄ i° ꝯ° si datur primū instās v̄tutis: cuȝ sit sub certo gradu itēsionis: igitur p̄us fuit sub remissiori.

℄ Ad 2" dicit̄ ꝙ contingit formā gradualē subito acquiri dupl̄r: vno mō: qñ scd̄m est l vltia dispōne ad ipsam: sicut est intellectus ad sciam: τ sicut aeris ad lumen. Alio mō qñ ex ꝯñti acquiritur. s. p alteratione factaȝ in alio. sicut v̄tutes τ scie: sed qualitates alie sicut colores sapores. τ qualitates prime qꝛ non solū acqrunt̄ p alterationem factaȝ in alio sed et̄ p alterationeȝ factam in eis: quare etiā successiue acquiri possunt.

℄ Pro via v̄o mantuani ponunt̄ he ꝯ̄nes. p° ꝯ̄. si fuit trāsitus a nō v̄tuoso ad virtuosū tāq̄ȝ ex t̄mio ꝯ̄rio. s. ex vitio. dat̄ p" instans v̄tutis: probat̄ qꝛ dat̄ pmuȝ instās nō esse vitij. cum successiue corrūpat̄: sed primū non esse vitij est primum instans virtutis: quare τc.

℄ Scd̄a ꝯ̄ si fiat transitus a nō v̄tuoso ad virtuosum. tāq̄ȝ ex termino priuatiuo: tunc nō datur pmū instās v̄tutis: pbat̄: qꝛ tūc fit trāsmutatio ad v̄tuteȝ per solam acqsitionem dispōnis v̄tutis in appetitu sensitiuo vl' intellectiuo sed dispō v̄tutis est in infinitum remissibilis: ergo ꝓ quocūqȝ instanti dato in quo virt⁹ est añ illud fuit: τ post illō erit quare non datur pmū istās. nec vltimū virtutis.

℄ Ad argumēta in opp'" pro ipso rūdetur. Ad primū negatur ꝙ ad v̄tutē nō sit motus per se. cū sit qualitas gradualis. Et ad pħm dicit: ꝙ intendit ꝙ ad v̄tutes nō est p se motus. s. priuitate exclusionis: sic ꝙ si' exclusus ois alius motus in parte animalis: vult ergo ꝙ fiat primo motus in parte sensitiua.

℄ Ad ꝯm cōceditur. ꝙ si fiat trāsitus a vitio i v̄tutē ꝙ dat̄ primū instās v̄tutis: cū nō detur vltimū instans vitij. Si vero fiat transitus a pura priuatione ad virtutem nō datur primum instans virtutis.

℄ Du°. xi°. vtrū det̄ pmū istans: in quo soꝛ. erit sanus.

Cōtra ar̄ argumētis mantuani. prio qꝛ cū mutat̄ quis ab egritudine in sanitatē si datur pmū istās sanitatis tunc in illo instanti pficit operationes. ergo ab aliqua ꝓportiōe agit pficiendo opōnes: igit̄ remissior est potens perficere sed imediate añ h̄ i infinituȝ parū remissior: igitur ante h̄ fuit potens perficere operationes: pȝ ꝯña: qꝛ aliter aliqua totalis latitudo subito acquireretur.

℄ Item in a instāti. b. sanitas est sub certo gradu intensionis: igit̄ imediate añ h̄ fuit sub remissiori gradu: pȝ cōsequentia: qꝛ nulla latitudo subito acquiritur.

℄ Scd̄o sic. non datur pmū instās sanitatis: cū quis mutatur a pura priuatione sanitatis in sanitatē: puta p inceptionem aīalis: qꝛ non datur pmū instās forme aīalis: ergo non datur primuȝ instans sanitatis: pȝ ꝯña: qꝛ forma successiue informat. τc̄.

℄ In opp'" pro via cōi ar̄. Q° si fiat trāsitus ab egritudine in sanitatē ꝙ dat̄ primū instās sanitatis: qꝛ non dat̄ vltimū instās egritudinis sed p" nō esse eius: igitur dat̄ p" istās sanitatis pȝ ꝯña: añs probat̄: qꝛ egritudo agit ledēdo operationes: igit̄ ab aliq̄ ꝓportiōe agit τ ꝯñter imediate post h̄ aget: quare illud non est vltimum.

℄ Scd̄o ar̄ ꝙ qñ fit transitus a pura priuatiōe ad ipsam sanitatem p inceptionē aīalis ꝙ dat̄ primū instās sanitatis: qꝛ datur primū instās forme aīalis: qm̄ forma sbalis in mimā mā̄ȝ iducit̄ subito: vt sepe pbatū ē supra: q̄re τc̄.

℄ R° pro via cōi p̄mitit̄ ꝙ sanitas est dispō corporis aīalis a qua operatio n̄alis prouenit nō lesa: vel est apta sic prouenire. Et egritudo est dispositio a qua operatio prouenit lesa: Iuxta que ponuntur conclusiones.

℄ Pria ꝯ̄ quocūqȝ fiat trāsitus ad sanitatē: siue ex egritudine: siue ex priuatiōe: vtroqȝ mō dat̄ p" istās sanitatis. Et si fiat transitus in egritudinem. dat̄ vltimū instās sanitatis. Si v̄o fiat trāsitus i nō eē aīalis. nō dat̄ vltimū instans sanitatis. sic vt non datur vltimum animalis.

℄ Et si dr̄ ꝯ̄: qꝛ auerrois secūdo colliget inquit. Q° sanitas est dispō per quā mēbrū agit τ patit̄ ꝯm nām: ergo ab aliqua proportione agit: τ cōsequenter post aget: q̄re non datur vltimum instans sanitatis.

℄ Rūdet̄ ꝙ accipit̄ agere in diffōne sanitatis priuatiue τ nō positiue: priuatiue dico. qꝛ priuatiue agit: τ qñ non ledit: sed in diffinitiōe egritudinis ledere accipit̄ positiue: qꝛ necessario agit ꝯm ꝓportionē maioris ineq̄litatis.

℄ Ad argumēta ꝯ̄ rūdet̄. Ad p" negat̄ illa ꝯ°. sanitas perficit opationes: ergo ꝯm aliquā ꝓportionē agit perficiēdo operationes: qꝛ datur remississima sanitas.

℄ Ad aliud cum dicitur sanitas est sub certo gradu intensionis: ergo prius fuit sub remissiori: neḡ ꝯ°: qꝛ dat̄ remississima sanitas τ remissior ea nō est sanitas.

℄ Ad 2" negat̄ ꝙ nō det̄ p" istās eē aīalis: ad pbationem. negatur ꝙ forma successiue acquiratur.

℄ Pro via mantuani ponuntur iste conclusiones.

℄ Prima ꝯ̄. Si fiat trāsit⁹ a ꝯ̄rio ad sanitatē dat̄ p" istāȝ sanitatis. rō est qꝛ non dat̄ vltimū instans egritudinis.

℄ Scd̄a conclusio si datur trāsitus a pura priuatione ad

sanitatem: non datur primũ instãs sanitatis ratio est i qꝛ non datur primum instans forme animalis.

¶ Ad argumẽta ꝑ ipso rñdetur. Ad pmũ dĩ ꝯcedendo ꝙ datur pmũ instãs. qñ fit transitus ab egritudine in sanitatem: qꝛ nõ datur vltimũ instans egritudinis.

¶ Ad aliud cum dicitur: ꝙ datur primũ instans esse aialis negatur qꝛ forma successiue informat materiam &c.

¶ Cadit hic difficultas. an sanitas in cõplexiõe sit aliqua qualitas de qualitatibus pmis puta caliditas vel hmõi An sit aliqd resultans ex qualitatibus primis.

¶ Et arguitur primo ꝙ sit qualitas: qꝛ calor epatis est dispositio per quam epar pficit opones: igit est sanitas. pꝫ ꝯña per diffõnem sanitatis datã a galieno p° de ĩtutib⁹ nãlib⁹. Cũ dicit sanitas est dispõ per quã mẽbrũ pficit operationes.

¶ In ꝯtrium est phs 7° phisicoꝝ dicẽs. sanitas est cõmẽsuratio quedaꝫ calidorũ et frigidoꝝ. Et auic° 2° fen primi inquit. Sanitas est dispõ per quã corpus hois in sua cõplexione et compositione tale existit: vt ex eo operatiões omnes proueniant in columes.

¶ Rn̄° de hoc sunt due opiniones. Cõis dicit ꝙ sanitas est qualitas resultans ex actione et passione qualitatuꝫ primarum: sicut auic° vult ꝙ cõplexio etiã sit resultãs ex actiõe et passione q̃litatũ pmaꝝ. Et ẽ sanitas in cõplexiõe.

¶ Alia est cuiusdam moderni dĩcẽtis ꝙ sanitas est qualitas refracta. Et nõ ẽ aliqd resultans ex qualitatib⁹ primis.

¶ Contra hunc est phs: qui dicit ꝙ ad sanitatẽ nõ est motus: sed ad qualitatem refractam est motus: igitur qualitas refracta non est sanitas.

¶ Item sicut ex elemẽtis refractis fit mixtũ. sic ex q̃litatib⁹ refractis fit cõplexio: que est sanitas in cõplexione.

¶ Utraqꝫ opinio est substentabilis. tñ cõmunis verior: et phõ magis conformis &c.

¶ De maximo et minimo.

Cum phs in pbemio me°ᵒ dicat ꝙ actiones sũt suppositoꝝ. i. singlariũ: puenit aũt actio a proportione maioris inequalitatis po° actiue supra potentiam passiuam.

¶ Ideo pmo vidẽdũ est: quid sit ꝓportio: et quotuplex sit: ꝯñter quid sit po° actiua. et quid passiua cũ ex proportione po° actiue sup̃ passiuã ꝓueniat actio.

¶ 2° cũ po° actiua de qua loquimur sit finita: qꝛ in aliqd põt. et in aliquid nõ. et silr po° passiua sit finita: qꝛ ab aliq põt pati. et ab aliquo nõ. Ideo vidẽdũ est de termino po° actiue et passiue. s. de maximo et minimo. et ꝯñt de modo exponẽdi propositionem de maximo et minimo.

¶ Tertio vidẽdũ est de diuisione terminoruꝫ po° actiue et passiue: et quõ inferenda est diuisio ꝑ disiũctiuam cõpositam ex affirmatiua de max°ᵐᵒ et negatiua de minimo. vel eꝫ per affirmatiuã de minimo. et negatiuã de max°ᵐᵒ.

¶ 4° vidẽdũ est: q̃ cõditiones reqrant ad h̃ vt seqt diuiso.

¶ 5° ponẽde sunt ꝯ̃nes notificantes respectu cuius fit diuisio. s. vel respectu po° actiue vel respectu po° passiue.

¶ 6° ponẽde sũt regule declarãtes q̃ pars diuisionis ẽ eligẽda.

¶ Qn̄tum ad primũ. s. de ꝓportione actiue ad passiuã. Sciendum ꝙ lꝫ ꝓportio ꝓprie dicta sit duaꝝ quãtitatũ eiusdẽ gñis adinuicẽ habitudo. Et si est hitudo quãtitatũ cõmẽsurabiliũ ꝓportio rõnalis dĩ. si incõmẽsurabiliũ irrõnalis ꝓportio dicit. Exẽᵐ primi: vt quãtitatis bipedalis ad pedalẽ. Exẽᵐ secũdi: vt diametri quadrati ad costã eius. Quantitates cõmẽsurabiles dicunt que hñt mensuram cõem. s. que aliquotiens sũpta p̃cise reddit illam. Incõmẽsurabiles võ dicũtur que nõ hẽt mẽsurã cõeꝫ: q̃ aliqtiẽs sumpta reddat illaꝫ vt diametri quadrati ad costã.

¶ Proportio võ cõiter dicta est q̃ẽcũqꝫ duoꝝ cõparatorũ in aliquo tertio vniuoco adinuicẽ hitudo. Et sic fit proportio potẽtie actiue cõpate in agendo ad potẽtiam passiuam. Est aũt ꝓportio duplex. alia equalitatis: alia inequalitatis exẽᵐ primi vt duorũ ad duo. Exẽᵐ secũdi. vt duorũ ad vnũ. nã ꝓportio equalitatis est habitudo duoꝝ eq̃lium adinuicem. Et ꝓportio inequalitatis est habitudo duoꝝ inequaliũ adinuicẽ. Proportio inequalitatis diuiditur: qꝛ alia maioris inequalitatis. s. q̃ est habitudo maioris ad minus. Alia minoris inequalitatis. s. que est habitudo minoris ad maius.

¶ Proportio maioris inequalitatis diuidit. qꝛ alia simplex alia cõposita. Simplex diuiditur in multiplicẽ: superparticularẽ et superpartiẽteꝫ. Multiplex dicit: qñ maius cõtinet minus pluries et precise. Et ista multiplex diuiditur in duplam triplam. quadruplam. et sic i infinitum.

¶ Super particularis dicit: qñ maius cõtinet minus tm̃ semel. et cũ h̃ ptẽ eius aliquotaꝫ. pars aliquota dicitur q̃ aliquotiens sumpta reddit precise totuꝫ. Et diuiditur super particularis in sexquialteram. sequitertiam sexquartaꝫ et sic in infinitũ sexquialtera dĩ: qñ maius cõtinet minus semel. et alteraꝫ ptẽ: vt triũ ad duo. Sexqtertia dĩ: qñ maius cõtinet minus semel. et cũ h̃ tertiaꝫ pteꝫ vt quattuor ad tria. Sexquiquarta dĩ qñ maius continet minus semel et cum h̃ quartam parteꝫ. vt quinqꝫ ad quattuor et sic in infinitum.

¶ Superptiens võ dĩ qñ maius continet min⁹ tm̃ semel et cũ h̃ ptẽ non aliquotã pars nõ aliquota est q̃ aliquotiẽs sumpta nõ põt reddere pcise totum. Et h̃ diuidit in superbipartientẽ tertias: insupbiptientẽ qrtas: et sic in infinitum. Exẽplũ primi vt qnqꝫ ad tria: nã qnqꝫ ꝯtinet tria semel. et cũ hoc duo q̃ nõ sũt pars aliquota de tria: qꝛ non reddunt illa p̃cise sꝫ qꝛ cõtinet duo que sunt due ptes aliquote: ideo supbiptiens dĩ. et qꝛ quelibet illarũ est tertia pars illius. ideo supbiptiens tertias dĩ. Exẽpliũ de superbiptiente quintas: vt septẽ ad qnqꝫ qꝛ septẽ vltra totuꝫ cõtinet duo que sunt due partes aliquote ipsius qnqꝫ: ideo superbiptiens dĩ: et qꝛ q̃libꝫ illoꝝ est quinta pars. superbipartiens quintas dicitur.

Composita võ est duplex. s. multiplex superpticularis et multiplex supptiens. Multiplex superpticularis dicit qñ maius cõtinet minus pluries: et cũ h̃ ptẽ aliquotã. Et diuidit rõne multiplicis i duplã triplã. q̃druplã. Et rõne suppticularis diuidit in sexquialteram sexquitertiã. et sic in infinitum. Multiplex supptiens dicit. qñ maius continet minus pluries. et cũ hoc ptẽ non aliquotã: et ratiõe multiplicis diuidit in duplã triplã q̃druplã et sic de alijs. Et rõne superptientis diuidit insupbiptientẽ tertias supbiptientẽ quintas: et sic in infinitum.

Potẽtia võ actiua diffinitur 9° me°ᵒ ꝙ est principiũ trãsmutandi alterũ inquãtũ alterum. Et po° passiua est pncipiũ trãsmutãdi ab altero inquãtũ alterũ est. dicit inq̃ztũ alterũ qꝛ idẽ p̃t pati a se inq̃ztũ alterum est prouenit autẽ actio a po° actiua hñte dñiuꝫ supra potẽtiã passiuam: qꝛ maioris virtutis est: et sic prouenit actio a proportione maioris inequalitatis.

¶ Secũdo dicẽdũ est de termino po° actiue et passiue. s. de maximo et minimo. et cõseq̃nter quomodo exponatur propositio de maximo et minimo.

Terminus po° actiue dicitur in quem vltimate agere potest potentia actiua.

Terminus potentie passiue dicitur a quo potest vltimate pati potentia passiua.

Et propterea diffinitur terminus qnto me°ᵒ. ꝙ est vltimũ extra quod nihil est. et infra qd oia. Et terminus dicitur maximũ et minimũ. et h̃ dupl'r. s. maximũ ꝙ sic. et maximũ ꝙ nõ. Et minimũ ꝙ sic et minimum ꝙ non.

Maximũ ꝙ sic dĩ. ꝙ inter oia que potest est maximũ. Et exponitur sic. in h̃ põt nec in aliqd maius: sꝫ in quodlibꝫ

minus vel equale. igitur est maximum q̄ sic.
Maximū q̄ nō dicitur. q̄ inter oīa que non pōt est maxi/
mum. Et exponit̄ sic. in h non pōt nec in aliqd̄ minus sȝ
in qd̄libet maius vel equale: igitur est maximū q̄ non.
Minimū q̄ sic dicitur q̄ inter oīa que potest est minimuȝ.
Et exponitur sic in h potest ⁊ non in minus sed in qd̄libȝ
maius vel equale: ergo est minimum q̄ sic.
Minimum q̄ nō dr̄ q̄ inter oīa que non potest est minimū
Et exponitur sic. in h non potest. nec in aliquod maius
sed in qd̄libet minus vel equale: igit̄ est minimuȝ q̄ non.
¶ Tertio dicendū est quō fit diuisio respectu potētie acti
ue ⁊ passiue. Et dr̄ q̄ diuisio termini potentie actiue fit p
disiunctiuam cōpositam ex affirmatiua de maximo. ⁊ ne
gatiua de minimo sic. q: vel datur maximū in qd̄ pōt age
re vel minimū in qd̄ nō. v̄. g. potētia portatiua sortis cuȝ
sit potētia actiua vel datur maximū pondus q̄ pōt por/
tare: vel minimuȝ q̄ non potest portare.
Diuisio vero potētie passiue fit per disiunctiuā cōpositam
ex affirmatiua de minimo ⁊ negatiua de maximo. verbi
gratia cum potētia visiua sit poª passiua. vel datur mini/
mum a quo potest pati. vel maximum a quo non.
¶ 4º dicēdū est quot ꝯditiōes requirunt̄. vt debite sequa/
tur diuisio. Et dicimus q̄ tres requirunt̄.
pª ꝯditio q̄ sub ꝯ̄ria dicte diuisioni deseruiētia sint v̄a.
2ª cōditio q̄ talia subꝯ̄ria v̄ificent̄ pro tēpore finito.
3ª conditio q̄ illud respectu cuiꝰ fit diuisio: eo ipso q̄ fue/
rit sub aliquo possit esse sub quocūq̄ȝ ente sub illo.
Ratio prime cōditionis est: q: ex quo poª est finita. in ali/
quid potest. ⁊ in aliquid nō si est potētia actiua. Et si est
passiua: ab aliquo potest pati ⁊ ab aliquo non.
Ratio scd̄e conditionis est: q: si aliqs teneret q̄ aliquid
posset fieri in tp̄e infinito puta antixp̄s non seq̄retur diui
sio ex subꝯ̄rijs verificatis q: non sequit̄ p aliquod tem/
pus potest āntixp̄s eē futurus. ⁊ p aliqd̄ nō igit̄ vel datur
maximū tēpus. p qd̄ antixp̄s pōt eē futurus: vel minimū
p qd̄ nō: q: an̄s est verū ⁊ ꝯn̄s falsuȝ: pbatur p̄rio q̄ an̄s
sit verū. Et p prima pte pȝ: q: p tēpus finitū pōt esse fu/
turus: p scd̄a pte pbat̄. q: p tēpus infinitū nō p̄t esse fu/
turus: q: m̄ eius opm̄ implicat ꝯdictionē: q: sequit̄ est futu
rus de tp̄s infinitū. ergo est futurus: ergo antixp̄s erit.
Et ex alia pte sequit̄ est futurus p tempus infinitū: ergo
nūq̄ȝ erit in tp̄e finito. ⁊ per ꝯn̄s nō erit. Q3 ꝯn̄s sit falsuȝ
probat̄ p̄rio falsum est q̄ detur maximū q̄ sic: q: illud nō
est tēpus finitū per opionē dl̄m q̄ per infinituȝ tempus
potest antixp̄s esse futurus: nec ēt illud est tp̄s infinitum
q: illud claudit contradictioneȝ: vt supra probatum est.
2º falsum est q̄ detur minimum q̄ non: quia vel illud est
finitum vel infinitum: nō finituȝ per opinionē: q: in quo/
cūq̄ȝ tp̄e dato: adhuc in minori pōt esse futurus. nec infi/
nitum est minimū in quo non: q: tūc in quocūq̄ȝ minori
posset esse futurus: sed aliqd̄ infinitum est maius alio: er
go aliqd̄ infinitū est illo dato minus: ergo per tēpus infi
nitum posset esse futurus qd̄ est impossibile.
¶ Rō tertie conditionis. Qd̄ si sub aliquo est. q̄ possit eē
sub quocūq̄ȝ ente sub illo est: q: nisi sit hoc nō seq̄t̄ diui/
sio. v̄. g. q: si sub aliqua quātitate pōt esse hō: ⁊ nō sub q̄/
cūq̄ȝ ente sub illa: nō sequit̄: ergo vel datur minima sub
qua pōt esse: vel maxima sub qua nō. Quare opȝ limita
re sub aliqua quātitate citra pedaleȝ pōt esse hō: ⁊ sub
aliq̄ nō: ḡ vel dat̄ mīma sub q̄ pōt esse: vel maxª sub q̄ nō.
¶ Ponēde st̄ ꝯ̄nes notificātes respcū cuiꝰ fit diāo ⁊ st̄ 4ºr.
pª ꝯclo si subꝯ̄ria negatiua v̄ificat̄ p maiori q̄ȝ affirmatiua
sit diuisio respectu poª actiue: pȝ de poª portatiua sortis:
q: aliqd pōt portare. ⁊ aliqd nō. ⁊ q: negatiua verificat̄
pro maiori: ideo sit diuisio respectu potētie actiue.
2ª ꝯ̄ si subꝯ̄ria negatiua verificatur pro minori: q̄ȝ affirma/
tiua: tunc fit diuisio respectu pō̄e passiue. pȝ de potentia
visiua sortis: que potest aliqd̄ visibile videre: ⁊ aliquod
nō: ⁊ q: negª v̄ificat̄ pro minori iō fit diāo rᵘ poª passiue.
3ª ꝯ̄ si subcōtraria negatiua verificatur p eq̄li illi pro quo
verificatur affirmatiua. non sequitur diuisio respectu ali
cuiꝰ potētie. Exempluȝ de scuto cuius vna medietas est
alba: ⁊ alia nigra: q: nō se' aliqua ps huiꝰ scuti est alba. ⁊
aliqua non: ḡ vel dat̄ maxima q̄ sic: vel minima q̄ non.
4ª ꝯ̄ si subcōtraria negatiua verificatur pro maiori: ⁊ pro
minori pro qua verificatur affirmatiua non sequitur di/
uisio nisi per terminos proprios restringatur. Exemplū
sub aliqua quantitate potest esse homo: ⁊ sub aliqua nō
h negatiua potest verificari pro maiori ⁊ p minori: ideo
non sequitur diuisio: nisi restrigatur. v̄bi gr̄a sub aliqua
quantitate infra bipedalem: potest esse homo: ⁊ sub ali/
qua non: tunc negatiua verificatur pro minori.
6ª ponēde sunt re'le per q̄s scit̄ que pars diāōis ē eligēda.
Prima regula: si fiat diuisio respectu potētie mutabilis: ⁊
mediante termino communi non distributo: eligenda est
pars negatiua. Exemplum: aliquod pondus sortes po
test portare: ⁊ aliquod non: ergo vel datur maximū pon
dus q̄ sor. potest portare: vel minimum q̄ non. Eligen/
da est pars negatiua.
Secunda regula. si fiat diuisio respectu potentie mutabi/
lis: ⁊ mediante termino cōmuni distributo habente fini/
ta supposita. Eligēda est pars diuisiōis negatiua. Exem
plum: aut datur maximū pondus q̄ quilibet homo suf/
ficit portare: aut minimū q̄ nō. Eligēda est pars negaᵗⁱᵘᵃ.
Tertia regula. Si fiat diuisio respectu potētie mutabilis:
⁊ mediante termino cōmuni distributo habēte infinita
supposita. Eligenda est pars affirmatiua. Exemplū: aut
datur maximū graue q̄ quodlȝ fortiꝰ forte sufficit porta
re: aut minimum q̄ non. Eligenda est pars affirmatiua.
Quarta regula. si fiat diuisio respectu potentie immutabi
lis. siue sit mediante termino cōmuni distributo vel non
eligenda est pars affirmatiua. Exēplum aut est dare ma
ximā distantiam: que potest pertrāsiri in hora vniformi/
ter. a. ḡ velociᵗᵉʳ: aut mīma q̄ nō. Eligēda ē ps affirª. ⁊c̄.
¶ Duʳ primo vtrum actio proueniat a proportione maio
ris inequalitatis potentie actiue supra resistentiam.
Contra arguitur primo: quia potentia actiua: ⁊ poten/
tia passiua non comparantur in aliquo vniuoco: ergo in
ter ea non pōt esse proportio. patet consequentia ex dif/
finitiōe proportionis dicta supra. Et ex quinto euclidis
non comparantur adinuicem. que non sunt vniꝰ rōnis.
Secundo sic passum reagit in agens tertio phisicorum: et
tamen habet proportionem minoris inequalitatis ad a/
gens: igitur non semper a proportione maioris inequa/
litatis prouenit actio. patet consequentia cum an̄te.
Tertio quia si a proportione agentis supra passum pro/
uenit actio: ergo ab equali proportione equalis actio p
uenire debet patet consequentia: consequens est falsum:
quia graue semper equalem proportionem habet ad ae
rem: ⁊ tamen in fine velocius descendit. Similiter per di
uersam figuram diuersimode descendit: ⁊ tamen seruat
eandem proportionem.
Quarto si a proportione maioris inequalitatis proueni/
ret actio: igitur a maiori proportione maior proueniret
actio. patet consequentia: consequens falsum: quia proij
ciens lapidem in duplo maiorem proportionem habet
ad medietatem ⁊ tamen non in duplo magis proijcit. Et
sic ad tertiam partem maiorem: ⁊ ad quartam maiorē:
⁊ tamen non magis a longe proijcit.
Quinto quia intelligentia mouet orbem: ⁊ tamen non fit
motus a proportione mouentis ad resistentiam: quia ce
lum non resistit intelligentie: quoniam moueret cum fa/

¶ Ad 2m cōtra hm: modum. similiť negať q̄ fiat diuisio respectu pōe mutabilis: imo nec fit diuisio respectu potentie actiue: nec passiue absolute loquēdo. declaro p̄ h̄ 2m: quia pōa actiua est quādo negatiua v̄ificatur pro maiori potentia passiua quādo negatiua verificať pro minori: & q2 a pte superiori negatiua verificať pro maiori: q2 intēsior ē ḡdus q non est in hac latitudine: q̄ȝ qui est. Et a pte inferiori verificať pro minori: q2 minor est gradus qui non est in hac latitudine q̄ȝ qui est. Ideo ꝯditiōe r̄ndendum est. s. q̄ est potentie actiue a pte superiori: & q̄ est potētie passiue a pte inferiori: quare a pte superiori iferturq̄ datur intēsissimus ḡdus qui non est in hac latitudine: vel remississimus qui non est. Et a parte inferiori inferť q̄ dať remississimus qui est in hac latitudine: vel intensissimus q non ē & ita eligēda est pars negatiua in vtraq3 diuisiōe.

¶ Q₃ fit diuisio respectu pōe imutabilis declaro: q2 potētia mutabilis est que si potest agē in aliqd pōt in q̄libet minus. Et si potest patiť ab aliq̄. pōt pati a q̄libet maiori: quare si esset pōa mutabilis: tunc a pte supiori: si aliquis gradus esset in hac latitudine: quilibet remissior esset in hac latitudine q̄ non est. Et a parte inferiori si esset in hac latitudine: & quilibet intensior esset in ea q̄ non est.

¶ Quare est diuisio respectu pōe imutabilis: & nō est inferenda diuisio absolute: sed conditionate. s. a parte superiori: vel a parte inferiori. Et tunc patet r̄n° ad argm̄ q̄ datur remississimus qui non est in hac latitudine a parte supiori.

¶ Dubiū 3° circa 2m partē: vtrū diuisio termini pōe actiue sit faciēda p disiūctiuā cōpositā ex affirmatiua de maximo & negatiua de minimo: & diuisio ti po° passiue sit faciēda p disiūctiuam positā ex affirmatiua de minimo: & negatiua d̄ maximo.

¶ Contra arguiť p̄supposito q̄ actio ꝓueniat a ꝓportiōe maioris inequalitatis agētis supra passum. 7°. phi°. sed talis proportio potest crescere in infinitū passo tendēte ad corruptionem: & potest minui in infinitum passo tendente ad equalitatem agentis: igitur non dať maximū nec minimū.

¶ Consimiliť arguiť de pōa passiua q̄ nō datur maximuȝ & minimū a quo possit pati: cum non patiať nihil a ꝓportione minoris inequalitatis que potest crescere in infinitum: ꝯsimiliter potest minui in infinitum: sicut proportio agentis potest crescere & minui in infinitum.

¶ R̄°. Ad p̄mum concediť q̄ nō datur maximū & minimū in q̄ po° actiua possit agere: sed cum inferť ergo po° actiua nō terminať per disiūctiuā cōpositā ex affirmatiua de maximo & negatiua de minimo: diciť negando ꝯn̄tiam: q2 cum a pte disiunctiue ad totam valeat consequentia: ideo si terminať per negatiuā de minimo: sequiť igiť terminatur p negatiuam de minimo vel affirmatiuam de max°.

¶ Uel aliť diciť q̄ cū duplex sit pōa actiua. s. mobilis siue mutabilis & imutabilis: modo lȝ potētie mutabilis non sit dare maximum q̄ sic: sed minimū q̄ nō: tamē respectu po° imutabilis est dare maximū q̄ sic: & non minimū q̄ non: quare pōa actiua terminať per disiūctiuam cōpositā ex maximo q̄ sic. & minimo q̄ non: sed pars negatiua verificať in pōa actiua mutabili. pars v̄o affirmatiua verificať in pōa actiua imutabili. Siliť de pōa passiua dicať q̄ infertur diuisio p minimū q̄ sic: & maximū q̄ nō: & pars negatiua verificať in pōa passiua mutabili. pars v̄o affirmatiua v̄ificať in pōa passiua imutabili quare dať maximum & minimū affirmatiua & negatiua: sed respectu diuersitatis potētiaruȝ.

¶ Dubiū 4° circa 3m partē. Utrū tres cōditiones p̄dicte requiranť ad inferendum diuisionem terminātem pōam actiuam: & similiter terminantem potentiam passiuam.

Contra p̄mā ꝯditionē arguiť. s. q̄ nō reqrūť duo subꝯ̄ria dicte diuisiōi deseruientia eē vera: q2 ista duo subꝯ̄ria nō sunt vera de deo. s. q̄ deus aliqd pōt pducē: & aliqd nō: q2 m̄ ista scd̄a ps est falsa: & tamē sequiť diuisio: q̄ datur maximum q̄ deus potest pducere: aut minimuȝ q̄ nō: & illud est infinitū: q2 illud nō pōt ꝓducē: cuȝ sit ipo°le: nec aliqd maius illo pōt pducē: sed q̄l̄ȝ minus: quare seqť diuisio.

¶ Cōtra 2m cōditionē arguiť: que dicit q̄ requiriť q̄ subꝯ̄ria sint v̄a pro tēpore finito: q2 facio ista subcontraria. p aliqd tempus pōt antixp̄s esse futurus: & per aliqd nō: & volo q̄ scd̄a solum verificetur pro tempore infinito. tamē b̄n sequiť. q̄ aut dať maximū tēpus p q̄ antixp̄s pōt esse futurus: aut minimū q̄ non: q2 ben' in illo sophis°ate antixp̄i nec̄io erit: dicit q̄ tempus infinitum est minimū: per q̄ antixp̄s non potest esse futurus supposito q̄ antixp̄s possit indifferenter produci: & non produci.

¶ Contra 3m cōditionē arguiť: q̄ dicit q̄ illud respectu cuius fit diuisio eo ipso q̄ fuerit sub aliq̄. possit esse sub quocunq3 ente sub illo. Contra: q2 sequiť aliqd spaciū sor. p̄t pertrāsire in hora adequate vniformiť. a. ḡdu velocitatis: & aliqd nō. ergo vel dať maximū q̄ sic: vel minimū q̄ nō: pȝ q̄ datur maximū q̄ sic: & tamen non eo ipso q̄ potest aliqd spacium pertrāsire in hora adequate vniformiť a gradu velocitatis: potest pertransire minus. quare &c.

¶ R̄°. Ad p̄mū negať q̄ sequať diuisio in casu illo. Et ad ꝓbationē negať q̄ infinitū sit minimū q̄ deus non potest producere: q2 sequitur aliqd infinitū est minimuȝ q̄ deus non pōt ꝓducere. ḡ aliquod infinitum est 1 q̄ est falsum.

¶ Ad 2m dicitur q̄ argm̄ concludit verū. s. q̄ illa conditio non requiriť apud oēs: sed solum apud illos qui dicunt vnum infinitum eē minus alio 1 & cum h̄ q̄ in infinitum potest antichristus esse futurus: sed hentisber in illo sophismate non tenet illam opinionem.

¶ Ad 3m diciť q̄ illa conditio 3° intelliť si fiat diuisio re° pōe mutabilis: nō aūt si fiat diuisio respectu rei imutabilis.

¶ Dubiū 5°. c̄ q̄tuor regulas positas pro cognitione respcū cuius fit diuisio. s. aut respectu potētie actiue: aut passiue: Et p̄mo arguiť cōtra duas p̄mas. Nā p̄ma dicit. Si sub cōtraria negatiua v̄ificatur pro maiori fit diuisio respectu pōe actiue. Et scd̄a dicit si negatiua verificatur p minori: tunc fit diuisio respectu potentie passiue.

¶ Contra has duas p̄mo arguitur: q2 dicēdo. sor. pōt portare aliquod pondus: & aliqd non. negatiua verificatur pro maiori vt patet 1 q2 maius est pondus q̄ non potest portare. q̄ȝ q̄ potest portare: & tamen fit diuisio respectu potentie passiue: & nō actiue: probatur: q2 potentia actiua est p̄ncipium trāsmutādi aliud inquātū aliud. Et potētia passiua est p̄n° transmutandi ab altero inquātū altera est: sed potētia portatiua sortis transmutatur a pondere: & non transmutat pondus: nam patiť a pondere: & non agit in pondus. quare prime regule false sunt.

¶ Scd̄o arguitur contra alias duas regulas. 3° regula dicit. vbi negatiua verificetur equaliter: non sequitur diuisio nisi limitetur. Et q̄rta dicit si negatiua indifferenť verificatur pro maiori & pro minori nō sequitur diuisio nisi limitetur. Contra sequitur q̄ eadem potentia mō esset actiua. modo passiua: ex nostro modo arguēdi: non mutata re: q̄ videtur inconueniēs: probatur ꝯn̄a sic arguēdo: sub aliqua quātitate supra pedalem potest esse hō: & sub aliqua nō: negatiua verificať pro maiori: ergo fit diuisio respectu pōe actiue. Si vero arguiť sic sub aliqua quantitate infra pedalē pōt esse hō: & sub aliqua nō: negatiua verificatur pro minori: igitur fit diuisio respectu potētie passiue. ergo eadem potentia hominis modo actiue modo passiue est respectu eiusdem rei.

¶ R̄°. Ad primum negatur q̄ potētia portatiua sortis sit passiua: imo est actiua: quia est p̄ncipiū transmutandi illud pondus de vno loco ad alium locum. Et cum dicis: quia sic patitur ab illo pondere: ergo nō est potētie actiue. negatur ꝯseq̄ntia: q2 omne agēs phisicuȝ in agendo

patitur: vt dicit phs. 3º phi'. ⁊ de hoc statim dubitabitur.

¶ Ad scdm dicitur ꝙ homo aliquo modo se habet passive respectu quantitatis: ⁊ aliquo modo active. passive quidem inquantum est subiectum suscipiens illam: ratione tamen materie recipit: ⁊ sic est causa mālis respectu illius. Active vero se habet inquantū quantitas est consequens ad esse suum ratione forme. que est causa esse hominis ⁊ ex consequenti omnium accidentium eius.

Ad arm negat ꝙ eadē pōa est ⁊ mō activa mō passiva: lꝫ aliqd sit mō activū mō passivū reª alterius. diversimode tm̄ sumptū ⁊ ꝯsideratū: ⁊ hoc non est inconveniens.

¶ Du' 6º circa qntaꝫ partē. s. q̄ pars divisiōis est eligēda. Et pmo du' circa pmā regulā que dic̄. Si fiat divisio mediāte terio cōi nō distributo: eligēda est ps divisiōis negª.

Contra arguit pmo. qa si demōstratis solum ponderibꝰ maioribꝰ ⁊ minoribꝰ potētia sortis. arguat sic aliqd istorum sor. pōt portare: ⁊ aliqd nō. ꝑ vel est dare maximum pondus ꝙ sor. pōt portare: vel minimū ꝙ nō: hic fit divisio mediāte termino cōmuni nō distributo: ⁊ tamē nō est eligēda pars negativa. imo neutra: qa nō est dare maximū pondus ꝙ sor. pōt portare: nec minimum ꝙ non.

¶ 2º arguit. posito ꝙ sor. sit pōe divisive. vt. 4. ⁊ sit vnum medium vniformit difforme in resistētia incipiēs a non gradu ⁊ terminatū ad. 8. cuius medium sit. a. Tūc si af. Alicuiꝰ partis huiꝰ medij terminati ad. a. sufficit sor. aliquā ptē dividē ⁊ alicuiꝰ ptis terminate ad. a. nullā partē sufficit sor. dividē. ꝑ vel est dare intensissimā partem terminatā ad. a. cuiꝰ aliquā partē suffic̄ dividē: vel remississimā terminatā ad. a. cuiꝰ nullaꝫ partē sufficit sor. dividere: tunc fit divisio mediate termio cōi nō distributo: ⁊ tm̄ ps negativa nō est eligēda imo vtraqꝫ est falsa.

¶ 3º arguit sic. sub aliqua quātitate sup̄ pedalē pt eē sor. ⁊ sub aliqua nō: ergo vel est dare maximā q̄titatem sup̄ pedalē sub q̄ potest esse sor. vel minimā sub q̄ nō: tunc fit divisio mediate termino nō distributo tamē nō est eligēda pars negativa. probat qa omne ens nāle determinatum ſm virtutes est determinatum ſm q̄titatē per phꝫ q̄rto metah. dicētē. in maiori q̄to maior est vtus: sed hō est determinatꝰ ſm vtutes. ꝑ ē detīminatus ſm q̄titateꝫ.

¶ Confirmatur per phm scdo de anima dicētem. Omniū natura cōstantiū terminꝰ ⁊ rō est magnitudis ⁊ augm: ⁊ cōmētator: p phiᵉ. pmū in omni generato est minimum.

¶ 4º arguitur. ⁊ facio istam divisionē. sub aliqua q̄titate supra pedalē est sort. ⁊ sub aliqua non: ergo vel est dare maximā q̄titatem sub qua est vel minimā sub qua non: patet ꝯº qa fit divisio respectu pōe active. cum negativa verificet pro maiori: ⁊ tamē pars negativa nō est eligenda: sed affiª: qa dat maxima sub q̄ est ꝯ regulaꝫ: q̄re ⁊c̄.

¶ Rº Ad pmum cum arguit demōstratis ponderibꝰ maioribꝰ ⁊ minoribus pōa sortis. tunc facta divisiōe mediāte termino cōmuni non distributo: aut datur maximuꝫ pondus. ꝙ sor. sufficit portare: aut minimū ꝙ nō. tūc non est eligēda pars negativa ꝯtra regulā dicit ꝙ nō est eligenda pars negativa: qa in casu excludit. Et regula intelligit. vbi non sit talis exclusio. Naꝫ dixit ben'. Nec aliū de illa divisio non habeat instantiam.

¶ Ad 2m cū arguit ꝙ posita pōa sortis divisiva vt. 4. ⁊ posito medio vniformiter difformi. a nō gradu ad. 8. cuius gradus medius est vt q̄tuor ⁊c̄. Obmissis alijs responsionibus dicit ꝙ non sequit ꝯ regulā: qa excludit ꝙ debet eligi p terminor: ⁊ reª intelligit ꝙ nō fiat exclusio illius.

¶ Ad 3m cum arguit: aut est dare maximā q̄titateꝫ supra pedalē sub qua pōt esse sor. aut minimā sub qua nō. dicitur ꝙ datur minima sub qua nō. Et ad argumētū ꝯcedit ꝙ omne ens nāle est determinatum ſm q̄titatē: sed non valet cū infert ergo dat maxima sub qua pōt esse: qa est differētia dicē sub q̄ est: ⁊ sub qua pōt eē: qa pōa terminat exclusive vt dicit ben'. nec appet ꝯtrium ex dictis phi. Et cuꝫ tu dicis ꝯº dicit dari minimū in omni specie. dicitur ꝙ forte fuit illius opiniōis. Vel alr dicit ꝙ aliud est dare maximū vel minimuꝫ sub quo res naturalis est ⁊ aliud dari maximum: vel minimū sub quo potest esse. pmum datur: ⁊ ſm non. Et de hoc scdo intelligit ben'.

¶ Ad q̄rtum cum arguitur vel datur maxima q̄titas supra pedalem sub qua sor. est vel minima sub qua non: ꝯcedit ꝙ datur maxima sub qua est: qꝛ fit divisio respectu pōe imutabilis: reª aūt itelligit qn̄ fit divisio reª pōe mutabil'.

¶ Du'. 7. circa scdm regulam: que dicit. Si fiat divisio respectu rei mutabilis: ⁊ mediante termino cōi distributo habēte finita supposita: eligenda est pars negativa.

¶ Contra arguitur qa facio istam divisionem. aliqd pondus quilꝫ homo imediate post hoc suffic̄ portare: ⁊ aliqd. non: ergo aut est dare maximū pondus ꝙ qlibet homo imediate post hoc sufficit portare: aut minimum ꝙ non. Et tamē pars negativa non est eligēda: sed affirmativa probat: qa ponat ꝙ sor. sit debilissimus hominū: qui sit fortis: vt 4º incipiat fortificari: ⁊ ponatur ꝙ lapis gravitatis: vt quatuor incipiat. et fortificari: sed minus proportionabiliter gravescat q̄ꝫ sor. fortificetur. Tunc pꝫ ꝙ ille lapis est maximꝰ quē qlꝫ homo sufficit portare: quia ilium sufficit portare: ⁊ nullum maiorem.

¶ Scdo arguitur sic. aliquantā potētiam portativam hꝫ qlibet homo: ⁊ aliquātaꝫ non: ergo vel datur maxima potētia portativa quā habet qlibet homo: vel minimaꝫ quā nō habet. Et patet ꝙ datur maxima quā habet qlibet homo: qa si sor. sit debilissimus hominū: q sit potentie vt. 4. tunc potētia vt q̄tuor est maxima quā quilibet homo habet: quia illam habet quilibet homo: ⁊ nō maiorem: sed quālibet minorem. q̄re ⁊c̄.

¶ Rº. Ad pmum dicitur concedendo ꝙ est eligēda pars affirmativa in illo casu. q fit divisio respectu potētie immutabilis: qa nō eo ipso ꝙ aliqd ē pōdus ꝙ quilꝫ hō imeª post hoc sufficit portare: nec illo est pondus minus ꝙ quilibet homo imediate post hoc sufficit portare.

¶ Ad scdm dicit similiter ꝙ fit divisio respectu potentie īmutabilis: ideo eligenda est pars affirmativa. s. ꝙ datur maxima potentia portativa: quā habet quilibet homo. Sed si dicatur aliquātam potētiam pōt habere quilibꝫ hō: ⁊ aliq̄tam non: tunc fit divisio respectu potētie mutabilis. Et sequitur: ergo vel datur maxima potētia portativa quam potest habere sor. ⁊ quilibet homo: vel minima quā non: ⁊ eligenda est pars negativa.

¶ Du'. 8. circa tertiam regulam que dicit. Si fiat divisio mediāte termino communi distributo habente infinita suppª: pro qbus distribuat: eligēda est pars affirmativa.

¶ Contra arguitur posito ꝙ mundus sit eternus: ⁊ consequenter ꝙ infiniti homines fuerint: ⁊ ponatur ꝙ sort. sit debilissimus: qui sit potētie vt q̄tuor. Tunc facio istā divisionē: aliqd pondus quilibet homo sufficit portare: ⁊ aliqd non: ergo vel datur maxm pondus ꝙ qlibet hō sufficit portare: vel minimū ꝙ nō. Et patet ꝙ non datur maximū ꝙ sic: sꝫ mimū ꝙ non: ⁊ illud est minimū ꝙ sor. nō sufficit portare: puta pondus vt. 4. quia illud quilibet non sufficit portare: nec maius: sed qdlibet minus.

¶ Scdo arguit sic. Et facio istaꝫ divisionē. aliquod pondus debilius sorte ⁊ quodlibet fortiꝰ sort. sufficit portare: ⁊ aliqd non: ergo vel datur maximum pondus ꝙ aliqd debilius sor. ⁊ qdlibet fortius sor. sufficit portare: vel minimum ꝙ non. Et in isto casu datur minimū ꝙ non: ⁊ illud est pondus: vt. 4. qa hoc nō sufficit portare aliqd debilius sor. ⁊ quodlibet fortius sor. nec aliquod maius: sed qdlꝫ minꝰ: q̄re ps affirmativa nō est eligēda ꝯ regulam.

¶ Tertio

¶ 3° arguitur sic. Et facio istã diuisionẽ. Aliqua est pars latitudinis caliditatis uniformiter difformis a nõ gradu ad. 8. cuius quelibet pars est intensior. a gradu. q̃ sit gradus medius totius latitudinis. Et aliqua est cui⁹ nõ q̃libet pars est intensior. a. gradu. ergo vel est dare remissisimam partẽ cui⁹ quelibet pars est intẽsior. a. gradu vel intensissimam partem cuius nõ quelibet pars est intensior. a. gradu. patet ꝯña q̃a sit diuisio respcũ põe passiue. et tñ nõ est eligẽda pars affirmatiua. imo neutra pars diuisionis est vera: q̃a non est dare remississimã supra quatuor: nec intensissimam supra quatuor.

¶ R̃°. Ad primũ dicit̃ ꝙ intendit regula vbi respectu multitudinis infinite nõ detur debilissim⁹ siue vltim⁹. sed ꝙ tota latitudo illorum terminetur exclusiue: cuius oppositum est in casu argumenti.

¶ Ad 2ᵐ dr̃ ꝙ nõ distribuit̃ totũ illud rᵐ cui⁹ sit diuisio: sicut regula itelligit: sed solũ pars: quare nõ est cõtra regulam.

¶ Ad 3ᵐ dicit̃ ꝙ deficit 3ᵃ ꝯditio q̃a nõ eo ipso ꝙ est aliq̃ ps illius latitudinis cui⁹ q̃libet ps est intẽsior. a. g̃du. q̃lz pars illa parte data intẽsior sic se hẽt. nã illa que icipit a q̃tuor et terminat̃ ad sex est pars illi⁹ latitudinis. cui⁹ q̃lz pars est itẽsior. a. gradu. et tamẽ illa que incipit a tribus: et terminatur ad. 8. que est illa intensior: cũ intensiori gradui medio correspondeat non sic se hẽt.

¶ Du' nono cc̃ q̃rtã regulã: qua dicit. si fiat diõ respectu rei imutabilis. eligenda est pars diuisionis affirmatiua.

¶ Cõtra arguit̃: et facio istã diuisionem. Aliq̃ q̃ntitas põt ptrãsire in minori tpe q̃ in hora uniformiter. a. g̃du velocitatis et aliqua nõ: ergo aut est dare maximã q̃ntitatem que põt ptrãsiri in minori tpe q̃ in hora uniformiter. a. gradu velocitatis: aut minimã que nõ. Et pz ꝙ nõ est dare maximã que sic: q̃a si sit dare illã. q̃ro de illa que ptrãsitur in hora: aut est minor q̃ illa que ptransit̃ in minori tpe q̃ in hora: aut eq̃lis: aut maior. Nõ põt dici minor vl' eq̃lis: q̃a que adeq̃te ptrãsit̃ in hora. nõ ptrãsit̃ in minori tẽpore: nec etiã maior: q̃a si maior ptrãsit̃ in hora etiaz in minori tẽpore q̃ in hora. cũ in nulla ꝓportione magis ꝑtranseat̃ in tota hora q̃ in aliq̃ pte eius. ideo q̃cunq̃ minori data que ptrãsit̃ in minori tpe q̃ in hora: illa non est maxima: q̃a adhuc maior ptrãsit̃ in minori tpe. q̃re etc.

¶ 2° sic. ponat̃ ꝙ. a. sit vna po° debilitabilis: vt. 4. Et capio vnũ mediũ uniformit̃ difforᵉ a nõ g̃du ad. 8. ꝙ sit. b. Et arguo sic. Aliquã ptẽ. b. medij sufficit. a. diuidere et aliquã ptez nõ: ergo aut est dare maximã. b. medij. quã sufficit. a. diuidere: aut minimã quã nõ. Et pz ꝙ est dare mimã. quã non: et est illa que est a non gradu ad. 4. inclusiue: q̃a est equalis illi in resistentia: et tamẽ fit diuisio respectu potẽtie imutabilis: ex quo potẽtia est indebilitabilis: igit̃ cõtra regulam que dicit: ꝙ eligi debet pars affirmatiua.

¶ R̃°. Ad ꝑmũ dicit magr̃ ꝙ est dare minimã q̃ nõ: nõ mã illa q̃ est maxima q̃ ptrãsit̃ in hora. a. g̃du velocitatis est minima q̃ nõ põt ptrãsiri in minori tpe: et h̃ nõ est ꝯ reg'laz: q̃a lz. a. g̃dus sit s̃m se imutabilis ꝑut est talis g̃dus uniformis. tñ nõ est imutabilis quo ad propositũ diuisiõis: q̃a nõ limitat̃ ad aliq̃d certum ex parte temporis.

¶ Ad 2ᵐ dicit̃ ꝙ dat̃ maxima latitudo uniformit̃ difforᵐis: quã. a. po° sufficit diuidẽ: et est illa: que est a non g̃du vsq̃ ad q̃tuor inclusiue. Et tũc ad arᵐ dr̃ ꝙ. a. põa sufficit diuidẽ vltimũ pũctũ. Nec seq̃t̃ ꝙ a ꝓportione equalitatis ꝓueniret actio: q̃a in puncto nõ fit resistentia: sed bene seq̃retur hoc. si esset in parte diuisibili.

¶ Vel al'r dicit̃. ꝙ dat̃ minima pars. b. medij. quã nõ sufficit. a. diuidẽ: et est latitudo a non gradu vsq̃ ad. 4. nec ẽ contra regulam: q̃a licet diuisio fiat respectu potentie indebilitabilis. fit tamẽ respectu rei mutabilis vt in ꝓposito spectat: q̃a eo ipso ꝙ po° potest in aliq̃d potest in maius et in minus: et h̃ est melior R̃°.

¶ Du' x°. quare magis infertur diuisio per istos terminos maximum et minimum: q̃ per alios. s. primuz et vltimũ: vel intensissimum: et remississimum.

Item cum fiat diuisio respectu potentie actiue et passiue quare hen' nõ posuit dñiã: inter poᵐ actiuam et passiuã?

¶ R̃°. Ad ꝑmũ dicit̃ ꝙ magis assignat̃ diuisio ꝑ hos terminos maximũ et minimum: q̃a sunt faciliores: et alij ad istos reduci possunt: nã ꝑmũ reducit̃ ad minimũ: et vltiᵐ ad maximũ. Et intẽsissimũ reducit̃ ad maximũ: et remississimũ ad minimũ. Et velocissimũ ad maximũ: et tardissimũ ad mimũ. Et fortissiᵐ ad maxᵐ: et debilissiᵐ ad mimũ.

¶ Et si dicitur contra: q̃r ꝑmuz in vno quoq̃ gn̄e est maxᵐ: igit̃ ꝑmum nõ recte reducitur ad minimum.

¶ R̃' ꝙ ꝑora tpe sũt mĩora ĩ ꝑfectiõe: q̃re ꝙ ꝑus ẽ s̃m tps minus est: licet primum s̃m naturam sit maximum.

¶ Ad scdm dubiũ. dicitur ꝙ q̃a differentia inter potentiã actiuam et passiuam patet ex dictis: ideo hen' tacuit illã: quia patet ꝙ actiua eo ipso ꝙ potest in aliquid potest in minus et non in mai⁹. Ecõ potentia passiua eo ipso ꝙ põt pati ab aliquo põt pati a maiori et nõ a minori.

¶ Contra quia omne agens phisicum in agendo repatitur per phylosophum 3° physicorum: igitur vnũquodq̃ potest pati a maiori et a minori: et potest agere in maius et in minus. patet consequentia ex se.

¶ R̃' ad h̃ dictum est supra s̃m duos modos.

¶ Unus dicit ꝙ quando minus agit in maius agit in resistentiam illius. que est minor sua po° actiua: et nõ agit ĩ põam actiuã illius que est maior q̃ sua potẽtia actiua.

¶ Alr̃ modus dixit q̃ quando minus agit in maius: agit in partem illius: que est minoris potẽtie et nõ agit in totum ꝙ est maioris potẽtie. Et vt ista materia possit bene ventillari ponemus questionem nostram de reactione: in qua tractant̃ omnes opiniones: et reprobantur et ideo addemus aliam opinionem.

¶ Du'. xj°. et vltio. vtrũ omne agens physicũ in agendo repatiatur: vt dicitur a phylosopho 3° physicoruz.

¶ Contra arguit̃: q̃a sequunt̃ duo inconueniẽtia. ꝑmum est ꝙ caliᵗᵃˢ et friditas simul intẽdet̃ in eodem ꝯñs falsuz et ipossibile: q̃a tunc ꝯ̃ria simul starẽt in eodẽ subo. ꝓbat̃ ꝯⁿ: q̃a si. a. calm̃ agit in. b. fridũ ꝑ medũ pedalis distãtie. Et. b. fridum reagat in. a. tunc vnũquodq̃ istoruz prius agit in medium: quare ꝑus iducit̃ caliditas et frigiditas in mediũ: et continue agunt et non nisi producẽdo caliditatẽ et friditatẽ: igit̃ simul intendet̃ caliditas et frigiditas.

¶ Scdm incõueniens est: q̃a tunc ꝓueniret actio a ꝓportione minoris ineq̃litatis ꝯ phm. 7° phi°. ꝓbat̃ ꝯña: q̃a sit a. calidum po°: vt. 8. et. b. fridũ po° vt. 4. mõ si. b. reagit ĩ a. et cũ. b. sit po° vt 4ᵒʳ et reagat in. a. ꝙ est po° vt. 8. igitur a proportione minoris inequalitatis proueniet actio.

¶ In contrarium arguitur ꝙ omne agens phisicum. s. cõmunicans in materia cum passo in agendo repatitur: q̃r elemẽta concurrẽtia ad g̃iõnẽ mixti refranguntur in q̃litatibus suis: igitur sicut vnum agit in aliud. ita patitur ab alio. patet ꝯña: et añs est phi primo de generatione.

¶ 2° arguitur experimento: q̃a ferrum ignitum extinctuz in aqua calefacit aquam: vt patet: et cum h̃ infrigidatur ab aqua: ergo in agendo repatitur.

¶ R̃°. ad h̃ sunt duo modi respondendi principales. Un⁹ est calculatoris dicentis ꝙ non dat̃ reactio propter duo prima argumenta. Ad argumenta in contrariũ r̃ñdet.

¶ Ad primũ cum dicitur. qualitates elementorũ in mixto refrangũtur conceditur: sed hoc non est a qualitatib⁹ contrarijs: sed ab influxibus supercelestibus: qui effectiue concurrunt ad generationem. Vel alr̃ dicitur ꝙ alique qualitates remanent non refracte.

¶ Ad 2ᵐ dr̄ q aqua calefit ab igne: sed ignis non infridat ab aq̄ sed suffocat ideo extinguitur ignis in ferro.

¶ Uel alr̄ dicit q qua bn̄ agit in ferrū ignitum infrigidā/ do: sed ferrū ignitum non agit in aquā calefaciendo: sed q aqua appareat calida est pp exalationes calidas. que erāt in poris ferri igniti que sunt mixte cum aqua.

¶ Et ad dictū phi dicit q intellīt de re pati priuatiue: q est resistē ⁊ non positiue: q est pducere qualitatem in ipsuz.

¶ Secūdus modus rn̄dēdi pncipalis est cōmunis: qui di/ cit q reactio est possibilis. imo necessaria: sed de mō sol/ uēdi rōnes ꝯ ipsum sunt duo modi respondendi pn̄ᵗᵉʳ. Unus marsilij dr̄ ad pmū. q q̄ꝫuis calitas ⁊ frigiditas producant in mediūm. non tamē intēdit calitas ⁊ frigi/ ditas: q̄ q̄ꝫ cito producit frigiditas. tam cito corrūpitur. q̄m nō hꝫ esse pmanens. Et si replicas ꝯtra: q̄ sequit q ad inductionem frigiditatꝫ non sequitur corrᵒ caliditatꝫ. Cōcedit propter frigiditatem nō hēre esse permanens. Et iterum si dicitur. sequitur q mediū simul calefit ⁊ fri/ gefit negat ꝯⁿ: q̄ non acquirit maiorem frigiditatem.

¶ Ad 2ᵐ negat q qn̄ passuz reagit in agēs agat a propor tione minoris inequalitatis: q̄ calitas hēt actiuitatez p quā agit: ⁊ resistentiā per quā patitur: quare lꝫ pportio passi ad actiuitatē agētis sit pportio minoris ineq̄litatꝫ. tn̄ ppor° passi ad resistētiā agētis est maioris inequalitatꝫ.

¶ Alr̄ modus rn̄dēdi est iacobi de forliuio: q rn̄det pmo quō agēs agat i meᵐ: ⁊ quō passum reagit: dicit aūt p q in mediū pducitur spēs caliᵗᵗˢ: ⁊ spēs frigiᵗᵗˢ. postea spēs calitatꝫ pducit caliditatem in medium: sed species frigi/ ditatꝫ non producit frigiditatez in medium: q̄ impedit a specie caliditatꝫ mediante caliditate producta.

Et si replicas contra: q̄ species frigiditatis est ita apta producere frigiditatē: sicut species caliditates calitatez. Respondet negando illud: q̄ impedit a specie calitatis.

Et si ar̄ ꝯ: q̄ nihil resistit alr̄i nisi rōe ꝯrieᵗᵗˢ: sꝫ spēs caliᵗᵗˢ nō ꝯriat spēi friditatꝫ: q̄ sil' sūt in meᵒ. igit non resistit ei. R'ꝫ q non est resistentia p se: ⁊ imeᵈⁱ int qualitates positi/ uas nisi rōne contrarietatꝫ: sed species caliditatis non re sistit p se: sed mediante caliditate pducta i meᵒ. q̄re ⁊c̄.

¶ Ad 2ᵐ quomodo passum reaget in agēs: dicit q reagit a proportione totius passi in partem agētis: quare agit a proportione maioris inequalitatis.

¶ Cōtra modū calculatorꝫ ar̄ 3ᵒ. p ꝯ iterp̄tationē quā dat dcō phi. q oē agēs phiᶜᵘᵐ i agēdo repatit: q̄ itellīt de pas siōe priuatiua que est idē q non ⁊ non recipere pati. mō ꝺ passione positiua: que est recipere actiones passi.

Contra arguit q̄ phs ex illo dicto oē agens phisicum in agendo repatit ꝯcludit q omne agens phisicū in mo/ uēdo mouet. non tamē omne mouens in mouēdo moue tur et pꝫ q sic intelligendo. oē mouens mouet. i. non re/ cipit actionē passi: sicut ⁊ mouens phisicum.

¶ Scdo ar̄ ꝯ modū rn̄dēdi de actione ferri igniti extincti in aqua: q̄ dicit q aut ferrū ignitū nō calefac̄ aquaz. aut q aqua nō infrigidat ignē sed suffocat: q̄ videtur innuē q ignis ⁊ aqua non possunt agere adinuicem. Cōtra ar/ guit q̄ sm̄ phm̄ pmo de gn̄one omne elemētuz pōt trās mutari in aliud ⁊ eꝯ: sꝫ omnē trāsmutationē substantia/ lez necessario pcedit alteratio q̄litatū pmaꝝ in trāsmuta toꝝ elemēta necio agunt ⁊ patiunt adinuicem.

¶ 3ᵒ ꝯtra id qđ dicit q qualitates aliq̄ elementorū rema/ nent nō refracte in mixto. Cōtra q̄ lꝫ est ꝯ phm̄ p de gn̄a tione. dicentē gn̄o est mutatio totius in totum nullo sen/ sibili remanēte: mō si alique qualitates essent non refra/ cte: remanerent qualitates sensibiles ꝯtra phꝫ q̄re. ⁊c̄.

¶ Cōtr 1 pᵐ declarationē scdi modi: que fuit marsilij ar̄. Et p ꝯ modū declarādi de actiōe ꝯrioꝝ in mediū: q̄ dic̄ q pducit calitas ⁊ friditas in mediū: sed nō remanet fri gidita s i meᵒ: sed caᵗᵗᵉ sic. Cōtra ar̄: q̄ stāte meᵒ tēpatoꝝ si pducit calitas ⁊ friditas in meᵐ. vtraq; est vltra ḡdū me diū: igit ꝯrie opponūt: sꝫ oppoᵃ ꝯrie ipoīe ē sil' eē in eodē subo. siue p instans siue per tēpus mouent. quare ⁊c̄.

¶ Scdo arguit ꝯtra modū saluādi q passum agat a pro portione maioris inequalitatꝫ: q̄ dicit q omne agēs hēt actiuitatē p quā agit: ⁊ resistētiā per quā patit: ⁊ resisten tia est semp minor actiuitate alterius ꝯrij: quare passum pōt agere a pportione actiuitatꝫ sue ad resistētiaz agentꝫ. q̄re agit a pportiōe maioris ineq̄litatꝫ. ꝯtra arguit: q̄ p quātū agēs sufficit agē p tātū sufficit phibe actionē ꝯrij: ⁊ per quantū sufficit phibe actionē ꝯrij: p tātum sufficit resistē: igit actiuitas agētis ⁊ resistētia eiꝰ sunt eq̄les: ⁊ si sic: igit actiuitas potētis nō pōt agē in resistentiaz agētꝫ.

¶ Cōtra scdaz declarationē scdi modi q̄ fuit Iacobi forli/ uiēsis arguit. Et p ꝯ modū reagendi: q̄ dicit. q ex eo q agēs calᵐ mediāte specie calitatꝫ pducit calitatē in me/ diū. ideo fridū si multiplicet spēm friditatis in meᵐ non pōt pducē friditatē in mediū: sed bn̄ in passum. Contra arguit: q̄ si calitas de nouo pducta i meᵐ est cā q̄re spēs frigiditatꝫ nō pōt pducē friditatē in meᵒ: multo minꝰ po terit pducē friditatē in passuz: pbat ꝯⁿ q̄ caliditas fixa multo magis est apta prohibē: q̄ fortior est: quare pas/ sum non reaget in agens.

¶ 2ᵒ arguit ꝯtra modū saluandi passum ipm agere a ppor tione maioris ineq̄litatis: q̄ dicit q passum agit in agēs a pportione totiꝰ passi in partē agentis. ꝯtra arguit: q̄ vnūqđq; inquātū agit in tantū resistit: sed agens agit sm̄ totū vt pbabo igit resistit sm̄ totum pꝫ ꝯn̄a cuz maioris mior pbat q̄ vnūqđq; agit sꝫ q est i actu: q̄ forma sp exi stimabit mouens 3ᵒ phiᶜᵒʳ: sed est in actu sm̄ totum ⁊ non sm̄ partem: q̄ sm̄ partē est in poᵃ. igit sm̄ totum agit: ⁊ ꝯsequēter sm̄ totū resistit ⁊ non sm̄ partem.

¶ Item sicut vnūqđq; naturalr̄ appetit ꝯseruare se ⁊ q̄ꝫli bet ptem sui vt dicit ꝯ primo phiᶜᵒʳ. sic vnūqđq; natura/ liter nititur ꝯseruare se ⁊ q̄ꝫlꝫ partē sui: quare totum sem per aget pro cōseruatione totius ⁊ partis: ⁊ si sic. totum resistit ⁊ non solum pars.

¶ Propterea nos ponimus alium modū respondendi cō tra viam calculatoris tenendo q agens phisicum in a/ gendo repatitur scilicet positiue.

¶ Et dicimus duo. pmo dicimus q omne agens phisicuz scilꝫ agens per ꝯtactum in agēdo repatit sic dicit phs 3ᵒ phiᶜᵒʳ. Et notant dicit agens per ꝯtactum: q̄ tale agens cōicat in mā cuz passo ⁊ pp̄terea repatit: ⁊ propter hoc intelligentia mouens celum non patitur: quia non com/ municat in materia cum passo.

¶ Secundo dicimus q reactio facta per contactum fit a virtute productiua in virtutem conseruatiuam alterius. Et hoc notanter dicitur vt saluetur omnē actionem fie/ ri a proportione maioris inequalitatis. pro quo nota q omne tale agens phisicum habet virtutem productiuā per quam agit extra se in aliud ⁊ conseruatiuam p quaz conseruat se: ⁊ virtus productiua cuiusq; fortior est vir/ tute ꝯseruatiua alterius: ⁊ ideo passum reagit a propor tione virtutis pductiue ad v̄tutē ꝯseruatiuam agentis.

¶ Et si diceres contra: quia hoc dato sequitur q q̄ꝫlibet passum est aptum corrumpere suum agens: consequens falsum est: ⁊ probatur ꝯsequentia: q̄ virtus productiua passi est fortior parte virtute conseruatiua agentis.

¶ Dr̄ q hoc sequeretur. si virtus productiua agentis nō esset coniuncta cum virtute conseruatiua eius: sed quia coniuncta est virtus productiua agentis cum virtute cō seruatiua est: que plus proportionabiliter agit in virtu/ tem conseruatiuā passi. q̄ꝫ eꝯ passum in agens. iō nō seᵗ.

¶ Contra nos arguet qs pmo. q̄ cū v̄tutes pductiue eiꝰ

aut

aut mediantibus qualitatibus 9ñijs. Aut ergo se ipediũt in agẽdo sic q per quātum extendit ca'ᵗᵃˢ de nouo producta ab agẽte: ꝑ tantū ꝓhibet friditas induci: aut non. Si nō: calitas ⁊ frigiditas stabūt simul supra gdum mediu3. q est impossibile: si vero se impediũt: igit si agēs induxit calidi tatē in parte passi. passum nō poterit inducē frigiditate3 nisi prius corrumpat calidita tē: ⁊ si sic igit agens nō sem ꝑ repatit qn agit: q: nisi prius corrūpat calitas nō repatit.

C Scdo arguit sic q̄tū agēs sufficit agē tantū sufficit ꝓhibere actionē ɔtrarij ⁊ q̄tū sufficit ꝓhibere actionem ɔrij tantū sufficit resistē: g a pmo ad vltimū q̄tū sufficit agere tm̄ sufficit resistē: ⁊ si sic igit quāta est actiuitas agē tis. tanta est resistēntia eius: sed actiuitas agentis excedit actiuitatē passi: g resistētia agētis excedet actiuitatē passi: quare passum non poterit agere in agens.

C R°. Ad pmū dicit q q̄uis qualitates ɔrie se ipediant i agendo: qa vbi pducit calitas nō pōt pduci friditas. s. il la calitate stante tm̄ cū iste q̄litates agant per spēs quas multiplicant ⁊ iste spēs nō se ipediāt: q: vbi inducta est calitas pōt multiplicari spēs frigiditatis ⁊ etiā talis spēs frigiditas pōt multiplicari ita agēs: q̄re ibi passum pōt iducē frigiditatē cū maior sit vtus pductiua passi q̄ vtus ɔseruatiua agētis: ⁊ sic simul agunt ⁊ patiuntur.

C Et si dicit si ꝓhibet induci friditas in parte passi. vbi inducta est caliditas de nouo: ergo a fortiori ꝓhibet induci in agēte: vbi est calitas fixa.

C Dicit negando ɔñam q: nō ꝓhibet induci friditas in pte passi solū pp calitatē nouiter inductā: sed q: passu3 nō pōt agē ɔ vtutē pductiuam agentis que fortior est.

C Ad 2ᵐ cōcedit q quātū agens sufficit agē tantū sufficit resistere: sed duplex est pōa actiua agētis. s. vna p quam agit ex: ⁊ ē actiuitas vtutis pductiue: ⁊ alia est actiuitas p quā agit ad intra: ⁊ est actiuitas virtutis ɔseruatiue. pⁿ actiuitas est maior q̄ actiuitas passi. scda vō est minor: q: actiuitas vtutis ɔseruatiue ⁊ est minor q̄ actiuitas virtutis productiue passi: ⁊ propterea passum per vtutem productiuam suam pōt agē in vtutē ɔseruatiuā agentis: sed nō pōt agere in virtutē productiuam agentis.

C Et si diceres. s. per quātum agens agit per tantū ꝓhibet actionē ɔtrarij: igit vbi virtus agētis fortior est: ibi magis ꝓhibet actio ɔrij: sed in agente vis agentis fortior est q̄ extra: q: vis a forma dependet ⁊c.

C Dicitur q l3 virtus productiua agentis fundamentaliter sit fortior in agente q̄ extra. Tamen formaliter ⁊ effectualiter fortior est vbi agit ⁊ h ē ex. Et de his satis dcm̄ sit.

C De tribus predicamentis.

Cum motus dupliciter accipi possit sm ɔⁿᵗᵉᵐ 3ⁱ phiᶜ cōmēto 4ᵒ. s. pro forma fluēte ⁊ pro fluxu forme. siue pro via in formam. Et motus pro via in formam sumptus famosior est. de q in logica determinat. Et p forma fluēte verior est: de quo in phia determinādū est. h ɔⁿᵗ. Jdeo de motu pro fluxu forme hic determinādū est. Et primo in gñali de tali motu q̄tuor tangemus. pⁿ quid sit motus pro fluxu forme. 2ᵐ in q̄ p̄ntis sit talis motus. 3ᵐ penes qd velocitas motus in genere attendat tanq̄ penes causa3. 4ᵐ. penes quid attendatur velocitas motus in genere tā q̄ penes effectu3.

C 2ᵒ. in spāli determiᵃⁿᵈᵘᵐ est de velocitate motᵘ. Et pⁿ de velocitate motus localis penes qd attēdat velocitas eiᵘ tanq̄ penes effectum: q: prior est alijs motibus.

C Et cum motus localis diuidatur per vniformē ⁊ diffor mē: prius diffinietur vtrūq̄ membrum.

C Deide ponetur regula declarans primo penes quid attendatur velocitas motus circa vniformē.

C Secundo penes quid attendat veloᶜⁱᵗᵃˢ motᵘ ēē diffoʳᵐⁱˢ.

C Et cum motus localis diuidatur et per intensionem et remissionem. prius vtrūq̄ membrum diffinietur deinde ponent duo principia circa latitudinem motus.

C Primum principium circa latitudinem velocitatis motus est q talis latitudo motᵘ est infiᵗᵃ. Ex q infert duo: pⁿ q non est possibile aliqd mobile tota3 latitudinem motus acquirere in tēpore finito. 2ᵐ infert q a nō gradu ad quēcunq̄ gradum datum contingit vniformiter intēdere motum suum. Et similiter a tali gradu dato ad non gradu3 contingit vniformiter remittere motum suum. Et similiter a quocunq̄ gradu ad quemcunq̄ gradum contingit vniformiter intendere ⁊ remittere motum suum.

C Scdm principium est q talis latitudo motus quocūq̄ icipiat terminata ad certū gradū corrūdet gdui medio.

C Ex quo infert duo primo q si latitudo incipit a non gdu: ⁊ terminetur ad certum gradum: q gradus medius est pcise subduplus ad gdū terminantē totā latitudinē. Et consequenter si mobile moueatur gradu medio vniformiter in duplo minus spacium pertransibit q̄ si moueatur sm totam latitudinem.

C Scdo infert q si latitudo incipiat a certo gradu: ⁊ terminetur ad certum gradu3: gradus medius est maior q̄ subduᵖˡᵘˢ ad totam latitudinem. Et cōsequenter si mobile moueatur tali gradu medio plus pertransibit q̄ subduplum ad totam latitudinem.

C 2ᵒ agēdum est in spāli de velocitate motᵘ augmētatōis penes qd attendat velocitas eius tanq̄ penes effectu3.

C Et prius agēdū est in spāli de veloᶜⁱᵗᵃᵗᵉ motᵘ alteratiōis. s. penes qd attēdat velocitas eius tanq̄ penes effectū. ⁊c.

C Primo igitur dicemus de his que in generali determinanda sunt: secundo de his que in speciali.

Quantum ad primū quatuor tangenda sunt: sicut dictū est: primo quid est motus pro fluxu forme. 2ᵐ in quo predicamēto sit talis motus. 3ᵐ penes quid veloᶜⁱᵗᵃˢ attendat penes cā3. 4ᵐ penes qd attēdat velocitas penes effectū.

Quantū ad pmum di q i3 diffinitio motus data a pho 3ᵒ phiᶜ. Di q motus est actus entis in pōa sm q in potentia possit adaptari ad vtrūq̄ mēbrū diuisiōis sm ɔⁿᵗᵉᵐ. s. tam pro fluxu forme q̄ pro forma fluente: tamē q magis adaptat ad motum pro forma fluente. Jdeo vt possim' distinguere motū p fluxu forᵉ. a motu p forma fluente: op3 aliter diffinire motū famosiorē: qui est motus pro fluxu forme. Dicamus ergo q talis motus sic diffinit. De est transmutatio successiua forme partibiliter acquisibilis. Et propter h dixit pho 5ᵒ phiᶜ q motus ꝓpe dictus est de ɔrio in ɔriū q: p hoc innuit successiua acq̄sitio rei ptibilis.

C Quantum ad secundum dicimus. q motus proprie dictum. s. qui est pro fluxu forme est tm̄ in tribus predicamentis. s. quantitate qualitate ⁊ vbi: quia in his tm̄ est successiua acquisitio rei partibilis.

C Quantum ad tertium dicimus q velocitas motus in genere penes causam attenditur penes proportionē potentie mouentis ad resistentiam.

C Quantum ad quartum dicimus q velocitas motus in cōi penes effectum attenditur penes latitudinem effectiua consequentis ad illum motu3: siue analogum sit: siue vniuocum non refert.

C Du' primo circa primū. vtrum diffinitio motus pro fluxu forme sit conuenienter data scilicet q sit transmutatio successiua forme partibiliter acquisibilis.

C Primo ɔ ly trāsmutatio arguitur: quia transmutatio ⁊ mutatio idē sunt: vt patet: sed mutatio dicitur tā de trāsmutatiōe subita vt est gñō ⁊ corrᵒ. q̄ de trāsmutatiōe successiua: vt est augᵐᵉⁿᵗᵒ ⁊ alteratio ⁊ motᵘ localis: igit transmutatio dī de oibus istis: ⁊ si sic igit motᵘ pro fluxu nō est solum trāsmutatio forme partibiliter acquisibilis.

¶ Scđo contra ly successiua arguit: qa motus p fluxu hȝ partes simul permanētes: igitur nō est successiua trans/mutatio: pȝ ɔña: qa res successiua nō habȝ partes simul permanētes. aña probat: qa talis motus intendit ꝛ re/mittit: sed intēsio est additio gdus ad gdum vtroqȝ remanēte igit ptes gduales intensiōis simul remanēt. qre ꝛc.

¶ Tertio cōtra totā arguit: qa h diffinitio competit mo/tui pro forma fluēte: ergo non est conueniēs pȝ ɔña: aña pbat: qȝ sm ɔmen 3° phi⁹. motus p forma fluente non est aliud qȝ generatio partis post partem illius perfectiōis ad quā tendit. donec perficiatur ꝛ fiat in actu: sed talis generatio. partis post partem non est nisi transmutatio successiua rei partibiliter acquirende. quare ꝛc.

¶ R°. ad pmum conceditur ꝙ transmutatio et mutatio sūt idē: ꝛ ɔñter sicut mutatio dicit de mutatione subita ꝛ de successiua. ɔsimilr ꝛ transmutatio sic dī. qre ɔtiū ɔcludit verū ꝙ mot⁹ pro fluxu nō est solū transmuta° foie ptibilr acqrēde: sed opȝ addē successiue: qȝ trāsmuta° successiua foie ptibilr acqrēde solum dī de motu pro fluxu forme.

¶ Ad 2m dī ꝙ mot⁹ hēt duplices ptes: qȝ aliqs hȝ sm suc/cessionē que mēsurant tpe: ꝛ iste nō sunt simul: ꝛ alias hȝ sm intensionē que non sunt successiue ꝛ iste simul sunt ꝛ de istis non incōuenit ꝙ simul sint: sed de aliis sic.

¶ Ad tertium dicitur ꝙ illud dictum ɔtis generatio par/tis post partem pōt dupliciter accipi. s. p re que gnatur pro motu quo gnat. pmo modo dicit de motu pro foia fluente. 2° modo dicitur de motu pro fluxu forme.

¶ Uel aliter concesso. ꝙ motus pro forma fluēte sit genera/tio partis post partē illius perfectiōis ad quā tendit ꝛc. negat ꝙ talis gnatio sit transmuta° successiua forme pti/bilr acquirende: qȝ p h ꝙ dicitur successiua restringitur mutatio ad fluxum: ꝛ non ad formam fluentem.

¶ Du° 2° circa 2m. vtrum motus pro fluxu forme sit tm in tribus pnis. s. quātitate qualitate ꝛ vbi?

Contra arguit primo qȝ sm ɔmen 3° phisicoꝝ ɔm 4° mot⁹ pro fluxu forme est in pnto passionis: ꝛ mot⁹ pro forma fluēte est in quatuor pntis. s. subā. quantitate qlis ꝛ vbi: igit mot⁹ p fluxu forme non est in tribus pntis.

¶ Item phs 5°. phi⁹ dicit. ꝙ mot⁹ est de ɔrio in contrariū: igit mot⁹ non est in pntis in quib⁹ non est contrarietas. pȝ ɔña: sed in quātitate non est contrarietas per phm in pnto quantitatis: igit in quātitate nō est motus. Similr in vbi nō est ɔrietas: qȝ ea: in quib⁹ est ɔrietas dīunt sm magis ꝛ minus: sed vbi non dīt sm magis ꝛ min⁹ qȝ est indiuisibile. Nec in qlis est cōtrarietas: qȝ foia est in eētia simplici ɔsistēs: igitur nō dī sm magis ꝛ min⁹.

¶ Item mot⁹ pro fluxu non est in illis pntis: in quib⁹ non est successio: sed in quantitate non est successio: qȝ cuȝ sit cōuersio nutrimenti in subam aliti sit subita introductio forme viuētis in māa nutrimēti vna cum quātitate: qre subito acqritur quantitas sicut forma substantialis. In vbi etiam non est successio: cuȝ sit indiuisibile: quare suc/cessio solum erit in qualitate.

¶ Item si motus pro fluxu forme esset in tribus pntis non differret a motu pro forma fluente: qui ponitur in his tri/bus predicamentis. consequens falsum: ꝛ patet ɔña.

¶ R°. ad pmum cū dicit ꝙ mot⁹ pro fluxu forme sm ɔmen est in pnto passionis: negatur h a quibusdam subtilr spe/culantibus: ꝛ ratio est qa cum motus pro fluxu forme sit subm temporis: ꝛ temp⁹ est absolutum: igit mot⁹ qui est subm ei⁹ est absolutum: pȝ ɔña: qȝ subm non est minoris entitatis: qȝ passio ei⁹. Et si est absolutum non est in pnto passionis: ꝙ est predicamentum respectiuum: ꝛ sic nō acceptatur auctoritas ɔmētis. Et si querit in quo pnto est: di/cetur statim ꝙ est reductiue in pdicamēto termi ad quē.

¶ Saluādo ɔm pōt dici: ꝙ mot⁹ pro fluxu forme pōt cōsiderari 3r. vno mō: vt est a mouente: ꝛ sic est actio. Alio modo: vt est in moto: siue mobili: ꝛ sic ē passio. Alio modo vt est via in terminū ad quē: ꝛ sic nō est actio: nec pas/sio: sed in gne termini ad queȝ reductiue. ɔm ergo accipit motum scđo mō: cum dicit ꝙ est in genere passionis. ꝛc.

¶ Ad 2m cum dicit ꝙ motus est de ɔrio in ɔrium. cōceditur: ꝛ negat ꝙ in his trib⁹ pntis dictis non sit contrarietas. Et de quātitate dicit ꝙ lȝ non sit in ea ɔrietas sm esse in mā. qȝ h non est nisi in his que intēduntur ꝛ remittunt. tamē ɔrietas sm motum est in his que successiue acquirū/tur h egidi⁹: sed quātitas successiue acquirit qre. In vbi etiam accepto pro situ. siue pro distantia a centro mūdi ad hunc locuȝ est etiā ɔrietas: qȝ successiue acquirit. Sic etiam in qualitate accepta sm esse ꝙ hȝ in subo est etiaȝ contrarietas: quia sic participatur sm magis ꝛ minus. lȝ sm essentiam non habeat contrarietatem.

¶ Ad 3m cum dicit ꝙ mot⁹ est solum in illis pntis in qbus est successio. conceditur: lȝ negat ꝙ in quantitate non sit successio. quādo sit extēsio quātitatis: lȝ non sit successio: quādo subito sequitur quantitas cum forma substan/tiali. Similr negatur ꝙ in vbi sumpto pro situ: vel distā/tia a centro non sit successio: quare ꝛc.

¶ Ad 4m cum dicitur si motus pro fluxu forme esset in tri/bus predicamētis non differet a motu pro forma fluente. negatur: qȝ alr mot⁹ pro forma fluēte est in pnto termini ad quē: qȝ est p se in pnto illo: qm forma fluens est eiusdē speciei cum termino ad quē: sed mot⁹ pro fluxu forme est solum reductiue in pnto termini ad quē: ꝛ ratio est: qa si pōa est reductiue in gne actus: a fortiori ꝙ est mediuȝ in/ter pōam: ꝛ actum est reductiue in gne actus. ꝛc.

¶ Et si queratur quare ɔm posuit motum pro forma fluē/te in qtuor predicamētis: cū in suba non sit forma fluens. R° obmissis variis modis rñdēdi: ꝙ cōmentator dicit h: qȝ ponit formas substantiales elemētorum esse intensibi/les ꝛ remissibiles sicut qualitates: sed sm viam cōmunē non est verum: quia substantia non suscipit magis ꝛ mi/nus sm phylosophum in predicamēto sube. ꝛc.

¶ Du° tertio vtrum sit aliquod cōmune penes ꝙ attenda/tur velocitas mot⁹ tanqȝ penes causam: ꝛ maxime vtrū penes proportionem potentie mouentis ad resistentiaȝ attendatur velocitas motus?

¶ Cōtra ar° p° ꝙ nō attēdit penes pportionē pōe mouētis: qȝ stat sor. ꝛ plonē eq̄ velocit mouer aliqd mobile: ꝛ tn̄ vnū hēt maiorē pportionē ad mobile qȝ aliud: igit nō at/tēdit penes pportionē pōe mouētis ad mobile. pȝ ɔña: aña pbat qȝ posito ꝙ sor. sit maior pōe qȝ plo. puta sor. sit po°: vt. 6. ꝛ plo sit po°: vt. 4. ꝛ mobile sit resistētie vt. 2. sed sor. nō moueat sm vltm conatū: sed eq̄ velocit sic plo. Tūc pȝ ꝙ sor. hȝ maiorē pportionē ad mobile qȝ plato: ꝛ tamē eq̄ velocit mouebūt: ḡ velocitas non attēdit pe/nes pportionem potentie mouētis ad resistentiam. ꝛc.

¶ 2° argr ꝙ nō attēdit in ordine ad resistētiā: qȝ alīn pue/nit velocitas a po° mouēte: vbi nulla est resistētia: igit ve/locitas nō attēdit penes pportionē pōe mouētis ad resi/stētiā. pȝ: ɔña. aña pȝ de motu celi: q est cū aliq̄ velo° ꝛ puenit ab intelligētia mouēte sine resistētia: pbat qȝ vbi/cūqȝ est resistētia: pōa mouet cum fatigatione: sed intelli/gētia mouet sine fatigatione. igit sine resistētia mouet.

¶ Propt has rōnes dicūt aliq ꝙ velo° mot⁹ in cōi penes cām nō attēdit penes pportionē po° mouētis ad resistētie: sed penes aptitudinē po° mouētis ad rem motam.

¶ Contra aptitudinē arguit: ꝛ pbat ꝙ velocitas motus attendit penes pportionē potētie mouētis tanqȝ penes causam: qa phus. 7°. phi⁹ dicit ꝙ ois actio prouenit a p/portione maioris inequalitatis. potētie mouētis supra rē motam: sed velocitas motus est quedam actio: igitur

puenit

prouenit a proportione potentie mouentis ad rem motam: quare velocitas penes causam attēditur penes proportionem potentie mouētis ad rem motam.

¶ Cōfir'. q2 si sor. sit maioris pōe q̄3 pl'o: ꝛ eq̄ velocit' moueāt aliqd mobile maiorē aptitudinē h3 sor. ad mouendū q̄3 plato: p3 qa aptitudo po° quedā est nālis: qa si maiorē pōam hēt: maiorez aptitudinē h3: nō tn̄ maiorē proportionē hēt pbaf: qa pportio attēdif penes pōam cōtractā ad actū: sed aln̄ ꝯbif ſm vltimū conatū. aln̄ ſ3 minus: vt in casu: q̄re ſm equalem proportionem mouet.

¶ Item arguif ꝙ de necessitate reqrif resistentia ex parte passi: quādo agēs agit in passum: qa omnis actio finita puenit a pportione finita agentis supra passum: sed proportio finita agētis supra passum est cum resistētia. pbatur q2 si passum non resistit aliqualiter proportio esset infinita igitur omnis actio finita prouenit ex proportione finita agētis supra resistentiam.

¶ R° dicimus cu3 via cōi: ꝙ velocitas in motu penes causam attēdif penes pportionē po° mouētis supra resistentiam: ꝛ loquor de velocitate finita. Ad argu™ cōtra proportionē iam responsum est admittēdo casum: ꝙ sor. sit maioris po° q̄3 pl'o: ꝛ ꝙ moueat eque velociter. sicut plato. Et cū tu dicis ꝙ sor. habet maiorē pportionē ad rez motā q̄3 plato. negaf: qa l3 maiorē pōam habeat q̄3 plato. nō tamē maiorem pportionem habet: qa non mouet ſm vltimū conatū pōe: sed mouet ſm pōam restrictā ad eq̄litatē pōe pl'onis: ideo ſm equalē pportionē mouet.

¶ Ad aliud ꝯ resistētiam etiā responsum est: qa cum dicif ꝙ intelligētia mouet orbem certa velocitate ꝯcedif: ꝛ ꝙ mouet sine resistētia. negaf. Et ad probationē: cu3 dicif: qa vbicunq3 est resistentia pōa mouet cum faticatiōe negaf: qa l3 in rebus corporalibus h̄ sit verum: tn̄ in rebus incorporalib° vt sunt intelligētie nō est verū ꝙ moueāt cum faticatione: qa mouēt voluntate regulata a rōne: ꝛ velocitate finita mouent ideo cum resistētia. Utrum autem intelligentia mouens orbem moueat ſm vltimū conatum vel non: non determino ad presens.

¶ Du' 4° vtrū velocitas motus in cōi tanq̄3 penes effectū attēdaf penes latitudinē effect° ꝯſītis ad talem motu3?

¶ Cōtra ar' q2 h̄ dato seqf ꝙ velocitas augmētatiōis attēderef penes q̄ntitatē acq̄sitā: vt voluit calculator. p3 ꝯ° q2 q̄ntitas acq̄sita est lati°° effect° ꝯſītis motū augmen™ ꝯn̄s fl'm: qa sequunf duo incōueniētia. p™ est: ꝙ totū cathe°° sumptū eq̄ velocit' augmētaref sic aliq̄ ps eius posito ꝙ illi soli ps augmentef in illo toto. p3 ꝯn̄a: q2 eq̄lis q̄ntitas acq̄rif vtriq3 ꝛ pti ꝛ toti: ꝯn̄s tn̄ fl'm: qa pars sensibiliter augmentaf totum vero insensibiliter.

¶ 2™ inconueniēs est: qa sequeref ꝙ eque velocit' augmētaref q̄rcus magna sicut vna pua herba: posito ꝙ vtraq3 digitalem quantitatē acquirat: p3 ꝯn̄a. consequēs falsum: qa vna sensibilit' augmentatur vt herba: ꝛ alia isensibiliter: vt quercus: non ergo eque velociter.

¶ 2° ar'. q2 seqf: ꝙ qlibet motus esset cuil3 motui comparabilis. ꝯn̄s ꝯ phm. 7° phi° p3 ꝯn̄a: qa oēs motus essent cōparabiles ēē effectus ꝯsequētes ad ipsos: puta sic mot° localis se hēt ad spa™ ptrāsitū: sic augmēta° ad q̄ntitatē acq̄sitā. Et alteratio ad qualitatē acq̄sitā se habet.

¶ R°. Ad h̄ sūt duo modi rn̄dendi. Un° calculatoris di'ʳ ꝙ velocitas motus penes effectū hēt attēdi penes latitudinē effect° ꝯſītis ad illū motū: q̄re sic velocitas mot° localis penes effectū h3 attēdi penes spa™ ptrāsitū. ita velocitas augmē™ penes q̄ntitatez acq̄sitā. ꝛ velocitas alteratōis penes q̄litatē acq̄sitā. Et tūc ad ar'° in ꝯriū rn̄r.

¶ Ad p™ cū dī sequūf duo icōueniētia: negaf ꝙ illa sint inconuenientia: qa sensibiliter ꝛ insensibiliter augmentari non diuersificant latitudinem effectus.

¶ Ad 2™ cū dī ꝙ se' ꝙ ql3 mot° cuil3 motui eēt cōpabilis ꝙ est ꝯ phm. 7° phi°. dī ꝙ phs itelligit ꝙ cōpatio simp'ꝗ sit in vniuoco non pōt fieri in diuersis spēb°: sed cōpatio cōposita pōt fieri in analogo equiuoco: q2 dī ꝙ stilus est acutior in tactu: q̄3 vox in auditu. Et ideo dictū est ꝙ nō daf cōe vniuocū penes ꝙ hēat attendi velocitas motus tā penes causam q̄3 penes effectū: sed bn̄ cōe analogū vl' equocū penes ꝙ pōt attēdi cōpatio cōposita ꝛ nō simp'.

¶ Alter modus respondendi est hentisberi dicētis ꝙ non daf aliqd cōe vniuocū penes ꝙ attēdaf velocitas mot°. imo nec cōe equocum: pp illias duas rationes dictas.

¶ Cōtra istū modū hentisberi argr' ad exercitationē iuuenū: q2 sic se hēt motus localis ad effectū suū inducēdum p motū localem: ita se hēt augmētatio ad effectum suum inducendū per augmētationē igif sicut velocitas mot° localis attendif penes spa™ pertrāsitu3 tanq̄3 penes effectum: sic velocitas augmētationis attendif penes quātitatē acq̄sitā tanq̄3 penes effectum p3 ꝯn̄a antecedēs pbaf: qa motus hēt eē ꝛ vnum eē a termino suo: qa est in eodē genere cum termino suo: imo in eadē spē cum illo: igitur motus habet distinctū esse a termino motus: qui est effect° eius: q̄re velocitas mot° necio hēt distigui penes terminū motus tanq̄3 penes effectum. R° m.

¶ 2° dicem° de his: que in speciali dicēda sunt. s. penes qd attendatur velocitas motus tanq̄3 penes effectum. Et pmo de motu locali: et cum diuidaf motus re™. s. per vniformē ꝛ difformē. Et per intensionē ꝛ remissionē: primo circa membra prime diuisionis penes quid attendaf velocitas dicemus. scdo circa membra scdo diuisionis penes quid attendatur velocitas motus.

¶ Quantum ad pmam diuisionē tangit quatuor primo ponit diuisionē. dicens ꝙ q̄uis motus multiplicit' diuidi possit tam differentijs essentialibus q̄3 accidentalib°: tamen in proposito sufficit distinguē p vnif'' ꝛ difformē.

¶ Secundo diffinit vtrūq3 membrum diuisionis. Mot° localis vniformis est ille: quo equali velocitate in equali parte temporis equale spacium pertransitur.

Difformis vero in infinitum variari potest tam respectu magnitudinis. q̄3 respectu temporis.

¶ Tertio ponit r™ circa motum localem vniformem. dicens ꝙ velocitas in motu locali vniformi attenditur penes lineam descriptam a puncto velocissime moto si qs fuerit talis: ꝛ reddit causam: qa penes talem pūctum velocissime motum denominatur motus vnifor'' vel difformis. qualitercunq3 alijs punctis al'r se habentibus.

Si vero nullus sit punctus velocissime motus: tunc velocitas attenditur penes lineam: quam describeret punctus: qui indiuisibiliter velocius moueretur q̄3 aliquis punctus in dicta magni'. Et ponit duo exempla: pmum exemplum est. si incipiant corrumpi pūcta extrema eius ꝙ mouetur puta alicuius rote. tunc non datur punctus velocissime motus.

¶ Secūdu3 exemplū est. Si nulla sint vltima puncta ei° ꝙ mouetur: sicut accidit in linea giratiua que ponitur infinita: ꝛ reddit causam: quia omnis magnitudo mota localiter mouetur ita velocit'. sicut aliqua pars ei°: aut sicut aliquis punctus eius. Et in casu isto talis magni°° indiuisibil'r veloci° mouetur q̄3 aliquis punctus eius.

¶ Declaro exemplum de linea giratiua: quia si sit vna columna longitudinis decem pedum: ꝛ grossitiei vnius pedis. que diuidatur in partes proportionales minoribus terminatis versus. b. extremum. Et sit vna linea cui° ps vnius pedis giret primam partem proportionalem. Et alia vnius pedis giret aliam partem proportionalem: ꝛ sic in infinitum: tunc sicut nō datur vltima pars proportionalis: ita nō datur vltima ps linee girās vltimā ptez.

¶ Ex vltima parte huius regule.s.si nullus sit pūctus velocissime motus infert tria correlaria.

¶ Primū corm est ꝙ ꝯcedit iux̄ h tāq̄ poſe. Q: stat ꝙ cōtinue tardi⁹ ꝛ tardi⁹ mouebit.a.mobile p horā ꝛ tn̄ ꝯtinue p eandē horā qlibet punctus qui mouebit veloci⁹ mouebit q̄ꝫ prius ꝛ intēdet motū suū. Hoc idem verificat de rota mota. cuius quilibet punctus intendit motum suum: ꝛ cum hoc extrema continue corrumpantur.

¶ 2m correm est.ꝙ possibile est.ꝙ magnitudo ꝯtinue eq̄ velociter mouebit p horā ꝛ vniuersaliter quo ad tpor ꝛ tn̄ quilibet punctus eius ꝯtinue tardabit motū suū:ꝫ h v'ificat de li° giratiua in q̄ non est assignare punctum velocissime motum ponendo ꝙ in hora futura quelibet pars proportionalis in 2lo minus velociter moueatur q̄ꝫ prius.

¶ 3m corm pōt eē ꝯcessum tanq̄ꝫ imaginabile ꝙ.a.magnitudo p horā ꝯtinue veloci⁹ ꝛ veloci⁹ mouebit: ꝛ tn̄ erit ita ꝙ qlꝫ punctus i ea ꝯtinue p illā horā remittet motū suū. h v'ificat de mobili:cui fit appositio nonarꝫ partium fm extremum velocius motum: posito cum h ꝙ plus proportionabiliter fit appositio q̄ꝫ remissio motus in p̄exiti.

¶ Et notat vlteri⁹ ꝙ q̄ꝫuis vlr ois magnitudo mota localiter ita velocit' moueat sic aliq̄ ps ei⁹ nō tn̄ ita tarde mouet sicut aliq̄ ps ei⁹. Et rō est q: tarditas est q̄si p̄uatio velocitatis. Nō obstāte ꝙ de virtute fmonis.ois tarditas sit velocitas ꝛ eꝫ. sicut qlibet puitas est magnitudo.mō res q̄cunq̄ꝫ vlr denoiat ab habitu ꝛ pfectione.ꝛ nō a p̄uatōe. Et iō omne cōpositum q̄ꝫuis q̄ꝫlibet puitatē habeat:quā habꝫ aliqua sua pars:nō tamē ita puū dicit. sicut aliqua sua pars. Et silr q̄ꝫuis oi tarditate q̄ mouet ps: moueat totum nō tamē ita tarde mouetur totum sicut sua pars.

¶ 4° ponit rm cc motū diffor ei penes qd attēdat velocitas ei⁹. dicēs. Q: i motu locali difformi velo attēdit i q̄cūq̄ꝫ istanti penes lineam quā describeret punctus velocissimi motus si per tēpus mouēt vniformit illo gdu velocitatis quo mouetur in illo instanti.quocunq̄ꝫ dato.

Et declat rm dicēs.pono ꝙ.a.pūctus ꝯtinue p horā intēdat motū suū: nō opꝫ ꝙ in aliq̄ instāti illi⁹ hore velocitas attendat penes lineā quā describēt ille pūctus in illa hora: sed bn̄ penes lineā quā describēt: si p horā vniformit moueret illo gdu q̄ mouebit i illo istāti dato. Rō hui⁹ ē: q: ad h ꝙ duo puncta.siue mobilia eq̄ velocit' moueant in aliq̄ instāti: nō reqrit ꝙ in eq̄li tpe eq̄les ptrāseāt magnitudines: sed stat ꝙ in eq̄les in quacūq̄ꝫ pportione volueris. puta posito ꝙ.a.pūctus moueat vniformit.a.gu velocitatis: vt 4or in hora.b.vo itēdat motū suū a non gdu ad.c.in pa medietate: ꝛ in 2a medietate ad nō gm: tūc in me° istāti hore.a.ꝛ.b.eq̄ velocit' mouebunt: ꝛ tamē in tali hora nō ptrāsibūt eq̄les magnitudines: sed.a.plus ptrāsibit: vt patet.

¶ Silr alia cā est: q: in ptrāseūdo solū lineā finitā q̄ꝫtumcūq̄ꝫ modicā pōt.b.pūctus in infinitū velocitare motū suū. puta sup̄ pam ptē pportiōalē aliq̄ velocitate: ꝛ sup̄ 2am in 2lo maiori: ꝛ sic i ifim: ꝙ pt fieri ꝙ h⁹ velocitas difformis siue instantanea nō attendat penes lineā ptransitam in aliquo tēpore: sed penes lineaꝫ ptrāseundā.si vniformit mouent in tpe tali gu velocitatis.quo mouet in instanti.

¶ Quantum ad secundam diuisionem motus localis circa intensionem ꝛ remissionem quatuor principaliter facit.

¶ Primo ponit diuisionē. 2° diffinit vnūqdq̄ꝫ mēbꝝ. 3° ponit vnum principium. exquo infert duo corre. 4° ponit aliqd p̄ncipium. exquo infert alia.

¶ Quātum ad primum. dicit ꝙ contigit motum vniformit intēdi ꝛ remitti dupliciter. s. vniformiter ꝛ difformit.

¶ 2° diffinit vtrūq̄ꝫ mēbrū dicēs. Uniformit itēdit motus: cū in qlꝫ pte eq̄li tpis eq̄lē latitudinē velocitatis acqrit. Uniformiter vero remittit. cum in quacūq̄ꝫ equali parte temporis equalem perdit latitudinem velocitatis.

¶ Difformit vo itēdit ꝛ remittit: cū maiorē latitudinem velocitatis acqrit vel dep̄dit in vna pte eq̄li tēporis q̄ꝫ in alia.

¶ 3° ponit vnum p̄m. ex q̄ infert duo correlaria. pm est h. Q: latitudo velocitatis motus ē ifia ex h isert p. Q: nō est poſe aliqd mobile totā latitudinē mot⁹ vniformit acqre in aliq̄ tpe finito. h sic sequit ex quo tota latitudo est infinita.

¶ 2° sequit ꝙ a nō gu ad quēcūq̄ꝫ gdū datū ꝯtigit mobile vniformit itēdē motū suū. Et silr a q̄cūq̄ꝫ gdu dato ad nō gdū ꝯtigit vniformit remittē. Et silr a q̄cūq̄ꝫ gdu dato ad quēcūq̄ꝫ gdū datū ꝯtingit vniformit itendē: ꝛ vniformit remittē motū suū. h se sic ppea q: a q̄cūq̄ꝫ gdu ad quemcūq̄ꝫ gdū ꝛ similiter ad non gradū est latitudo finita: iō per tempus finitū pōt vniformit acquiri. ꝛ deperdi.

¶ 4° ponit aliud p̄m. ꝙ ois latitudo terminata ad aliquē gdū sm si vnif acqrat siue dep̄dat: quōcunq̄ꝫ icipiat siue a nō gdu: siue ab aliq̄ gdu: corrn̄det gdui me°: imaginando ꝙ mobile ipam vniformiter acquirens vel dep̄dens in aliquo tempore equalem magnitudinem pertrāsibit. sicut si p equale tēpus mouentur gradu medio.

¶ Ex h isert p ꝙ p talē latitudinem vnifor difformem nō plus de spacio ptrāsibit i qlꝫ tpe: ipꝫ vniformit acqrendo: q̄ꝫ ipaꝫ vnifor dep̄dēdo: q: ex q̄ corrn̄det gdui medio eadē vniformit acq̄sita: ꝛ vnifor dep̄dita corrn̄det gdui medio.

¶ 2° se ꝙ si latitudo vniformit difformis incipiēs a non gu termine ad gdum: suus gdus medius est precise sub2lus ad gdum terminantem totam latitudinem.

¶ 3° se si aliqd mobile a nō gdu vsq̄ꝫ ad certum gduꝫ vniformit itēdat motū suū p gdū mediū in 2lo min⁹ spaciū ptrāsibit ineq̄li. q̄ꝫ si moueret vnifor gdu terminānte totaꝫ latitudinē: pꝫ q: totalis motus corrn̄det gdui medio: sꝫ gdus medius est sub 2lus ad gradū terminantem totaꝫ latitudinem: quare sub 2lum ad illud pertransibit.

¶ 5° ponit aliud p̄m. Q: cuiuslꝫ latitudis tminate iter duos gdus siue iclusiue siue exclusiue gdus medi⁹ est maior q̄ꝫ sub 2lus ad gradum terminantem latitudinem.

¶ Ex h infert p. ꝙ si aliqd mobile moueat vnifor tali gdu medio plus pertrāsibit q̄ꝫ sub2lum ad illud ꝙ ptrāsiret in eodē tpe. si vniformit mouēt gdu terminante latitudinē.

¶ Et remouet postea vnum dubiuꝫ. Q: q̄ꝫuis tota latitudo vniformiter difformis correspōdeat gdui medio: tamē totus motus cathegorice sumptus est ita intensus. sicut aliquis gradus intrinsecus illius latitudinis. ꝛc.

¶ Du p cc p° diuisionē. vtrm mot⁹ recte diuidat p vnif ꝛ diffor. Cōtra ar p: q: ꝯueniētius ē diuidē vnūqdq̄ꝫ p drias eēntiales q̄ꝫ accn̄tales: sꝫ rectū ꝛ circulare sūt drie eēntiales mot⁹ localis. vnif vo ꝛ diffor sūt drie accn̄tales: g̃ ꝯueniēti⁹ est diuidē p rectū ꝛ circulare. q̄ꝫ p vnif ꝛ diffor pꝫ ꝯ° cū maiori. mior pbat ꝙ rectū ꝛ circulare sint drie eēntiales mot⁹. pꝫ q: specificant ꝛ distinguntur penes terminos ad q̄s. ꝙ vniforme ꝛ difforme sint drie accidentales: patꝫ q: distingunt per velocitatē equalē ꝛ inequalē: velocitas aūt est passio motus ꝛ accn̄s: q̄re drie accidentales sunt.

¶ Itē 2m plbm. 5° phi⁹ motus specificat a tmio ad quē: igit ponit in eē spe solū p tminū ad quē: ꝛ ꝯn̄r distinguit solū spe p terminū ad quē. nō g̃ p vniformitatem ꝛ difformitatem distinguitur spe. cum h dria non sumat a termino ad quem.

¶ Forte dr̄ ꝙ lꝫ sint drie accn̄tales sꝫ tn̄ p se: q: fundāt i velocitate q̄ est ppa motui: qm̄ velocitas aut est eq̄lis: ꝛ sic est vniformitas: vel est inequalis: ꝛ sic est difformitas.

¶ Cōtra ar: q: a cā extrinseca venit vnif ꝛ diffor: g̃ non venit p se ab intrinseco. pꝫ ꝯ° ans pbat: q: ꝙ sit vniformis est propter pportionē equalis agentis a quo fit: ꝛ ꝙ sit difformis est q: fit a proportione agentis in equali. quare ꝛc.

¶ Rñ°. Ad pm ꝯce ꝙ simpl loq̄ndo ꝯueniēti⁹ ē diuidē vnūqdq̄ꝫ p drias eēntiales q̄ꝫ accn̄tales: ꝛ ita ꝯcedit ꝙ rectū ꝛ circulare sꝫ drie eēntiales mot⁹: ꝛ ꝙ vnif ꝛ diffor sūt accn̄tales.

Et lz simplr loq̃ndo ɔuenientius sit diuidere p diias eēntiales q̃z accidētales. tn̄ respectiue loq̃ndo conuenientius est aliq̃n diuidere p accn̄tales vt in proposito: qn̄ volumus inuestigare penes quid attendat velocitas in motu cū talis multū diuersificetur per vniforme et difforme.

¶ Ad 2m dr vt supra q vniforme et difforme sunt dr̄e accidentales et p se. et cū af ɔ. q2 veniūt ab extrinseco. s. a proportione equali et inequali: igit non sunt p se negat ɔ: q2 passio p se sequitur fm̄ qd venit ab extrinseco. s. ab agente et ita motus ai causat a pportione agētis: eius passio s. velocitas causatur ab eadem proportione etc.

¶ Dubitat 2° circa diffōnem motus vniformis si sit recte data. Cum dicitur q motus vniformis est quo equali velocitate inequali pte tpis equale spatium pertransitur.

¶ Cōtra arguit: q2 sequit q corpus circulare non posset vniformiter moueri: ɔn̄s manifeste falsum pbat ɔ: quia partes circūferentiales maius spatiū describunt q̃z partes propinque centro.

¶ Et si dr q sufficit q talis motus sit vniformis quo ad tēpus: q2 quocūq3 pūcto signato: illud equale spam per trāsibit ineq̃lib9 ptib9 tpis: nō aūt ē vnifoꝛis q̃ ad ptes sbi.

¶ Cōtra q2 q̃ro de quo motu vniformi loq̃t hic. aut d vniformi quo ad tp̄s tm̄ aut de vniformi quo ad tēpus et ad ptes sbi simul. Si primo mō. tūc nō eēt vniformis. q eēt vniformis quo ad vtrūq3 q est falsū. si secūdo modo. sequitur q non esset vniformis. qui esset vniformis tantu3 quo ad tempus cōtra responsionē datam.

¶ Scdo q2 posito q sit vnū pedale. cuius primū punctu3 sit. a. et mediū pūctū sit. b. et vltimū pūctū sit. c. Et. a. moueat versus. b. rarefaciēdo et acquirat aliud pedale: et. b. moueat versus. c. rarefaciendo: et acq̃rat aliud pedale: et c. rarefiat acquirēdo aliud pedale i hora. Et silr in scda hora moueant illa puncta. Tūc sequit q ille motus illorū punctoꝝ simul est vniformis et difformis pbat ɔ: q sit vniformis p3: q2 in equali pte tpis equale spam ptransseunt. Qd sit difformis af: q2 rarefactio illoꝝ punctoru3 est difformis: ergo motus illoꝝ pūctoꝝ est difformis p3 ɔn̄a ab inferiori ad suū superi9: añs pbat: q2 rarefactio est augmentatio: sed vniformis augmētatio attendit penes aggregatū ex preexistēti et acq̃sito: ad p̄existētē: s3 in fine prime hore illud pedale est factū quadrupedale: sed quadrupedalis ad pedale ē proportio 4la. et in fine scde hore est factum septipedale sed septipedalis ad quadrupedale nō est proportio 2la sed minor. igitur minus augmentatur in secūda hora q̃z in prima.

¶ Tertio q2 posito. q. a. mobile equali gradu velocitatis moueatur in medio difformi: tūc nō pertransitur equale spam. inequalibus partibus tpis: vt p3: q2 plus ptransitur qn̄ mediū paꝝ resistit. Et minus ptransit qn̄ mediu3 plus resistit: quare ex equali velocitate nō pertransitur equale spam: igitur diffinitio mala.

¶ 4° q2 ponatur q mixtum ponatur in vacuo. et quero aut mouebitur vniformiter aut nō: si dicis q sic: et tn̄ talis motus non pōt attēdi penes spam pertrāsitū: q2 in vacuo non est spaciu3 ergo male diffinitur motus vniformis. Si dicis q nō mouebitur. hoc est ɔ cōmē. 4° phisicoru3. qui dicit q non potest fieri motus in vacuo: nisi q2 non h3 resistentiā: ergo q h3 resistentia3 mouebitur sed corpus mixtū h3 resistentiam intrinsecā: q̃re etc.

¶ R° Ad primū dicit vt supra. Ad replicas dr q mot9 dr vniformis quo ad tēpus non includendo nec excludendo quo ad partes subiecti: quare arm non valet.

¶ Ad secūdū: fm calculatorē illa rarefactio dr augmentatio et vniformis: q2 vniformis augmētatio quo ad effectum attēdit penes equale3 quātitatē acq̃sitam. Scdo3 vo hentisberū cū augmētatio vniformis attēdat penes pportionē aggregati ex acq̃sito et p̄existēti ad p̄existētē dr q illic est duplex motus. s. mot9 localis pūctoꝝ: et motus augumētatiōis prim9 est vniformis. scds difformis.

¶ Ad 3m dr cōiter q rl'a intendit: q equali velocitate inequalib9 ptib9 tpis equale spaciū pertrāsit ceteris parib9 qualr nō est: q2 tu ponis medium esse difforme.

¶ Angelus dixit ptransitur. i. est aptū ptransiri: quare lz si in medio difformi nō ptrāseat equale spaciū: tn̄ ē aptū ptransiri equale spacium: quia in medio vniformi pertransitur equale spacium.

¶ Cōtra vtrāq3 rn̄sionē af. pbādo q implicāt ɔdictionē. dicere q. a. mobile equali gradu velocitatis moueat i medio difformi: et tn̄ nō pertrāsibit eq̃le spaciū: q2 si equali gradū velocitatis moueat. eq̃lem pportionē habebit supra tota3 resistentia3. et eo si equalē pportionē hēbit supra totā resistentiā equali gradu velocitatis mouebitur: et cōsequēter equale spacium pertransibit.

¶ Quare nos alr dicim9 q posito q i medio difformi. a. mobile moueat equali gradu velocitatis. necesse est vt ab equali pportiōe moueat sup partē magis resistentē et supra minus resistētē: quare necesse est q fm maiorē gradum v̄tutis moueat vbi est maior resistētia: et f3 minorē gradū v̄tutis vbi est minor resistētia: et sic eq̃le spaciū pertransibit. Sed lz h sit imaginabile: tn̄ in facto nō est poe vt possit ita cōmēsurari v̄tus motiua super mobile et super mediū resistens: vt eq̃ pportionabilr possit mouere.

¶ Ad 4m de motu mixti i vacuo cōiter dr q in vacuo vniformitas motus attendit penes spaciū imaginarium. q2 sicut loquimur i vacuo de motu fm imaginationē: ita et de spacio fm imaginationē. Et si af ɔ q2 nullū spaciū est in vacuo: ergo nec veꝝ nec imaginariū negat ɔ: q2 ex opposito ɔsequētis et nō sequit oppositū añtis: q2 nō seqt est spaciū verū vel imaginariū i vacuo. g ē aliqd spaciū.

¶ Angelus dixit q cū velocitas attēdat penes spaciū. q est aptū ptrāsiri. ideo lz in vacuo gr̄a velocitatis equalis nō ptrāseat eq̃le spaciū: tn̄ ē aptū natū ptrāsiri eq̃le spm.

¶ Cōtra angelū af. si eq̃le spaciū est aptū ptrāsiri i vacuo merito eq̃lis velocitatis aut h erit in pleno. aut in vacuo nō in pleno. q2 talis equalis velocitas q̃ est i vacuo non pōt esse in pleno: q2 vltra resistentiam intrinsecā est etia3 resistētia extrinseca medij: nec i vacuo p te. ergo nullibi.

¶ Dicamus ergo q in vacuo nō pōt fieri motus vere: sed solum fm imaginationē: et ita est spaciū imaginariū ibi.

¶ Du' 3° circa primā ptē regule de motu vniformi: q̃ dicit q velocitas i motu locali vniformi attēdit penes linea3: quā d̄scriberet pūct9 velocissime mot9: si qs fuerit talis.

¶ Cōtra af q2 si sit vnū mobile. a. b. c. et pūcti extremis nō mutatis. puta. a. et. c. sed. b. moto ɔ. a. si istud mobile vniformiter moueat ad aliquē terminū n̄ attēdit velocitas penes pūctū velocissime motū. pbat: q2. b. velocius mouetur q̃z alius pūctus in dicto mobili: q2 mouet motu totius. sicut alia puncta. et mouet ēt motu proprio: et tn̄ illud totū nō dr veloci9 moueri: q̃z si. b. non moueret.

¶ Cōsile arm pt fieri de sorte et platone: q eq̃ velocit moueant vsq3 ad certū terminū: s3 cū sunt in termino plato extēdat manū suā vltra t̄minū: p3 q maiorē lineā d̄scriberet punctus velocissime motus in platone q̃z in sor. et tn̄ non velocius mouetur plato q̃z sor.

¶ Scdo af q fundamētū regule est fl̄m. q est q totu3 dr eq̃ velociter moueri. sicut ps velocissime mota. q2 h dato sequit a sili. q latitudo vnifor' difformis a nō gradu ad 8. denoiaret intēsa: vt. 8. ɔn̄s falsum: q2 correndet gradui medio. p3 ɔn̄a q2 d3 denominari intēsa sic aliq̃ ps eius.

¶ 3° q2 posito q sint duo grauia eq̃lr distātia a cētro que ineq̃li tpe descēdāt ad centrm vnū p lineam rectā. s. p cordam. et aliud p curuā. s. p arcū: tunc i° inequalia spatia trā

sibunt: vt pz. ⁊ tñ eq̄ velociter mouebūtur ꝓbaꝰ: q2 eque velociter descēditur: ergo eq̄ velociter mouebitur tenet cōsequētia ab inferiori ad suum superius.

℄ 4° q2 posito φ sint duo mobilia sperica circulariter mota ab eq̄li ꝓportione a duabꝰ potētijs: sz vnū maius sit ⁊ aliud minꝰ: tūc ista duo mobilia eq̄ velociter mouebunꝰ pz q2 ab eq̄li ꝓportione: ⁊ tñ mobile maiꝰ: spatiū maius describet q̄z aliud ꝓbaꝰ: q2 hec duo mobilia eq̄ cito reuoluētur: ergo maiꝰ i eq̄li tpe describet maiorē lineā q̄z aliud patet ꝯña. añs probatur: q2 eque velociter mouebūtur ergo eque cito reuoluentur.

℄ Ad pͫ cū aꝰ. φ velocitas i motu difformi nō attēditur penes pūctū velocissime motum posito φ. a.b.c. mobile moueaꝰ. sic φ vltra motū totiꝰ. b. pūctus mediꝰ mouetur versus. c. pūctū: tūc b. pūctus est pūctus velocissime motꝰ in. a.b.c. mobili ⁊ tñ illud mobile non dr̄ velocius moueri. q̄z si. b. pūctus nō mouētur: cōceditur hoc: sz nō est ꝯ regulam: q2 intelligit mobili nō aliter variato. neq̄ per cōdensationem neq̄ per rarefactionem.

℄ Ad ꝯfirmationē de platone extēdēte manū suā. dr̄ sil'r.

℄ Ad 2ͫ cū aꝰ ꝯ fundamētū regl'e. Cū aꝰ φ totū nō eque velociꝰ dr̄ moueri sic ps velocissime mota. Et cū aꝰ q2 sequitur φ latitudo vniforꝰ difformis esset ita intensa sicut gradus sūmus. ꝯ hentisbe: qui dicit φ latitudo vniformiter difformis corrñdet gradui medio. Tenēdo hētisberū oz dicere φ talis latitudo corrñdet suo gradui medio effectiue ⁊ nō intēsiue: q2 quilibet motus est ita intensus sicut aliqua pars eius.

Et si dr̄ ꝯ. q2 cōmē. 2° phisicoꝝ dicit φ forma est ꝑfectior q̄z cōpositū: ergo totū cōpositū nō ē ita ꝑfectū sicut aliqua pars eius. Dr̄ ſm hentisberū φ totuz est ita ꝑfectuz sicut aliqua ps eius. lz aliqui teneant ꝯriuz vt cōmētator.

℄ Ad 3ͫ cū aꝰ de duobꝰ grauibꝰ eque velociter descēdentibus. ergo eque velociter mouebūtur negaꝰ ꝯña: q2 velocitas descensus: ⁊ velocitas motus penes aliud ⁊ aliud hz attēdi: q2 velocitas descēsus hz attēdi penes spaciū lineale descriptū mensurans appropinq̄tionez ad centͫ sed velocitas motus attenditur penes spaciuz lineale descriptum a puncto velocissime moto.

℄ Ad 4ͫ cum aꝰ de duobus corporibus spericis ineq̄libus ab equali proportione motis a duabus potētijs. Et cuz dicitꝰ eque velociter mouebunꝰ. cōceditur q2 ab eq̄libus ꝓportionibus mouebunꝰ: ergo eq̄ cito reuoluenꝰ. negaꝰ ꝯña: q2 penes aliud attēdiꝰ velocitas motꝰ. ⁊ penes aliud velocitas circuitionis q2 velocitas circuitionis attendiꝰ penes angulum descriptuz circa centͫ circa φ moueꝰ in tanto vel in tāto tpe: ⁊ velocitas motus attēdiꝰ penes lineam descriptam a puncto velocissime moto.

℄ Dubitaꝰ q̄rto circa ſm ptez regule: que dicit si nullꝰ sit punctus velocissime motus attēdiꝰ penes lineaz quam describeret punctus qui est diuisibiliter velocius moueꝰ q̄z aliquis punctus in dicta magnitudine.

℄ Contra aꝰ. primo q2 in qualibet magnitudine ē assignare punctuz velocissime motū: igitur velocitas attenditur penes talez pūctum velocissime motuz: patet ꝯña. añs probatur: q2 ois magnitudo est fiͭª per vltimā superficiē. ⁊ ois superficies est fiͭª per lineam. ⁊ ois linea est finita ꝑ pūcta extrēa: igiꝰ q̄ncūq̄ moueꝰ: hz pūctū veloͫͭ motū.

℄ 2° aꝰ φ velocitas. a. mobilis ꝑ velocitatez alterius mobilis. cuius pūctus indiuisibilit' velocius mouetur q̄z. a. mobile: q2 q̄ro aut ista duo mobilia eque velociꝰ mouētur: aut vnū velocius alio mouetur. non pōt dici primū. q2. b. indiuisibiliter velocius moueꝰ: ergo aliqualiter velocius ⁊ si sic. ergo non eque velociter mouenꝰ. Nec pōt dici secūdū φ vnum alio velocius moueatur: q2 si sic igiꝰ in aliqua proportione velocius. φ est falsum.

℄ Rͤ° Ad primū diciꝰ. φ lz ois magnitudo sit finita: tñ pōt contingere: φ q̄ncūq̄ mouētur partes extreme cōtinue corrūpantur: ⁊ ita sint alie ⁊ alie ⁊ sic nō est signare pūctum velocissime motū. Et saltem hoc est possibile ſm imaginationem. Et ex possibili ſm imaginationē non debet sequi impoſſe vt dicit auerrois q̄rto phisicorum.

℄ Ad secūdū dicitur φ. a. mobile eque velociter moueꝰ: sicut. b. mobile. q̄uis. a. mobile ita velociter moueaꝰ ꝑ punctum. b. mobilis: qui indiuisibiliter velocius moueꝰ q̄z aliquis punctus. a. mobilis. Et cum queritur: aut ista duo mobilia eque velociter mouebuntur: aut non: dr̄ φ sic: ⁊ cum aꝰ ꝯ. q2. b. indiuisibiliter velocius mouetur q̄z. a. ergo aliqualit' velocius: ⁊ si sic ergo non eque velociter moꝰ. a. sicut. b. negatur φ. b. aliqualiter velociꝰ: q2 si sic igitur maͭª proportione velocius non est.

℄ Duͫ 5° circa regulā d velocitate motus difformis penes quid attendatur eius velocitas. Et q2 dicit φ in quocūq̄ instanti attēditur velocitas penes lineam: quā describeret punctus velocissime motus. si ꝑ tēpus moueretur vniforꝰ illo gradu velocitatis quo moueꝰ i instanti.

℄ Contra aꝰ ꝑ q2 latitudo vniformiter difformis corrñdet suo gradui medio: igitur tantum spacium ꝑtransibit quātū gradus medius latitudinis vniformis: ⁊ si sic igiꝰ non opz mensurare penes lineam descriptā a puncto velocissime moto in instāti. si ꝑ tēpus mouereꝰ sic ⁊c.

℄ Scd̄o aꝰ φ dicit multa incōueniētia: primo dicit φ velocitas attenditur in instāti: ꝯ motus non fit in instāti igitur non attenditur velocitas in instanti. scd̄o dicit penes lineā quā describeret punctus velocissime motꝰ in instāti. ꝯ non fit velocitas in instāti. nec est punctus velocissime motus in instāti. 3° dicit penes lineam quā describeret talis punctus velocissime motus si per tēpus moueretur illo gradu motus vniformiter. ꝯ quia per motum vniformē factum in tēpore non mensuratur motus difformis: quare non recte dicit.

℄ Rͤ° tenēdo hanc regulā hētisberi. pōt concedi φ in motu vniforꝰ difformi. potest attēdi velocitas penes spaciuz φ pertransitur a gradu medio latitudinis vniforꝰ difformis si per equale tēpus moueretur. Sed non sequitur q̄ non attēdiꝰ penes lineam quā describeret punctus velocissime motus: cum motus difformis posset esse difformiter difformis: sicut vniforꝰ difformis.

℄ Ad secūduz saluando dicta hētisberi diciꝰ φ est dña dicere. in instanti attenditur velocitas: ⁊ velocitas attēdiꝰ in instanti: in instanti fit velocitas: ⁊ velocitas fit in instāti in primo fit motus: ⁊ motus fit in instanti q2 cū preponitur ly i istāti conceditur ꝓpositio: ⁊ cū postponiꝰ ly in istanti. neganda est propositio q2 significatur φ motus ⁊ velocitas sint in instanti tanq̄z in mensura.

℄ Et cum dr̄ φ per motū vniformē factum in tēpore non pōt mensurari velocitas motus difformis dr̄ φ lz nō possit mēsurari totus motus cathegorice: tamē sincathegorematice totus mēsurari pōt hec valeant quātū possunt.

℄ Propterea nos aliam dicimus opinionē circa motum difformē. Q̄ d distinguendū est de motu difformi. q2 aut est vniforꝰ difformis. Aut difformiter difformis. Si vniformiter difformis. cum latitudo talis motus corrñdeat gradui medio: pōt mensurari per spaciuz φ ꝑ talē gradum medium pertrāsitur. Si vero est difformiter difformis. cum infinitis modis variari possit: non potest mensurari velocitas talis motus per aliquod spaciuz φ per talem motum pertransiri possit.

℄ Dubitatur circa secūdaz diuisionem motus localis factam circa intensionem ⁊ remissionem que fit per vniformiter intendi ⁊ remitti. vel difformiter.

℄ Et primo dubitatur. vtrū sit poſſe motū itēdi ⁊ remitti

Et arguitur ꝙ non: quia sequitur ꝙ motus sic intensus esset infinite remissus. consequentia falsum: quia cum infinita remissione non stat intensio: probatur consequentia: quia capio motum vt. 4. patet ꝙ est finite intensus ꝙ sit infinite remissus: probatur: quia hic motus per infinitam latitudinem distat ab infinito gradu intensionis: sed cum infinito gradu intensionis stat non gradus remissionis igitur per infinitam latitudinem distat a non gradu remissionis ⁊ consequenter est infinite remissus, probatur consequentia: quia sicut intensio attenditur penes distantiam a non gradu intensionis sic remissio attenditur penes distantiam a non gradu remissionis.

¶ 2° sequitur ꝙ agens finitum in tempore finito produceret formam infinitam intensiue: probatur consequentia: de corpore luminoso a. ꝙ producat in. b. partem aeris. c. gradum luminis. s. vt. 4. gratia exempli: ⁊ vlterius illud luminosum. a. appropinquet magis versus. b. parte in tota hora futura. Et arguitur sic in quolibet instanti futuro. a. luminosum producit intensiorem gradum luminis quam. c. sed infinita sunt instantia in hora futura. ergo producit infinitos gradus maiores quam c. ⁊ per consequens in fine hore erit productum lumen ex infinitis gradibus: et sed ꝙ est sic intensum est infinitum: quare ⁊c.

¶ Tertio sequitur ꝙ vna forma esset in infinitum perfectior alia eiusdem generis: et ꝙ est absurdum: quia tunc illa esset infinite perfecta: probatur consequentia, presupponendo: ꝙ illud quod est intensius sit perfectius: ⁊ probatur quia capio caliditatem summam: que sit. a. ⁊ frigiditatem summam que sit. b. Et arguitur ꝙ. a. est in infinitum perfectior. b. quia. a. est in infinitum aliqua sua parte graduali intensius: ⁊ consequenter perfectius: sed quelibet pars gradualis. a. est perfectior. b. ergo a. est in infinitum perfectius. b. probatur minor quia si aliqua pars. a. non esset perfectior. b. ⁊ cum aliqua sit perfectior: sequitur ꝙ aliqua pars. a. esset eque perfecta cum. b. consequens est impossibile quia impossibile est duas species esse eque perfectas.

¶ 4° arguitur quia si forma intenditur: aut precedens: aut sequens: aut aggregatum. non precedens quia ꝙ intenditur sit intensius quam prius: sed forma precedens non sit intensior: quam prius: quia semper manet equalis intensionis: nec sequens intenditur quia non prius fuit: igitur non sit intensior quam prius: nec aggregatum per idem: quia non prius fuit.

¶ Responsio Ad primum negatur consequentia. s. ꝙ sequatur ꝙ gradus finite intensus sit infinite remissus. ad probationem negatur consequentia cum dicitur hic motus per infinitam latitudinem distat ab infinito gradu intensionis: ⁊ cum infinito gradu intensionis stat non gradus remissionis. ergo per infinitam latitudinem distat a non gradu remissionis dixi negando consequentiam: quia licet totalis latitudo remissionis sit coextensa totali latitudini intensionis: ⁊ vtraque illarum sit infinita. tamen cum parte infinita intensionis que est a 4° vsque ad infinitum gradum intensionis extenditur pars finita latitudinis remissionis. s. a 4° gratia exempli vsque ad non gradum remissionis. Et econtra ex parte finita intensionis. s. a gradu vt quatuor vsque ad non gradum extenditur pars infinita remissionis. s. a quatuor vsque ad infinitum gradum remissionis.

¶ Ad 2m negatur ꝙ agens finitum in tempore finito producat formam infinitam: ⁊ ad probationem negatur ꝙ corpus luminosum producat in instanti lumen: quia secundum aliquos producit successiue in tempore insensibili: ⁊ secundum viam communem subito producit. i. in non tempore. Et si dicitur nullum habet contrarium: igitur non habet resistentiam. Aliqui negant consequentiam quia resistit ꝙ per accidens dicitur licet non per se. Aliter dicitur ꝙ non habet resistentiam: sit subito. i. in non tempore.

¶ Ad 3m sic conceditur. ꝙ vna forma est infinite perfectior alia eiusdem generis: nam homo est infinite perfectior asino. Et si dicitur homo est infinite perfectior musca: ⁊ asinus est infinite perfectior musca ergo homo ⁊ asinus sunt equalis perfectionis probatur consequentia quia quorumcumque duorum ad tertium est equalis proportio. illa sunt equalia inter se: dicitur ꝙ hoc verum est. si sit equalis proportio numerabilis vt dupla vel tripla vel huiusmodi. aliter non valet: quia deus non est plus perfectior asino: quam homo: quia vterque est infinite perfectior asino: ⁊ tamen deus: ⁊ homo non sunt eque perfectior.

¶ Vel aliter dicamus presupponendo dictum philosophi 9° methaphisice. s. ꝙ species sunt sicut numeri. sed vnus numerus non est in infinitum perfectior alio. igitur vna species non est infinite perfectior alia. Et ad argumentum admisso casu negatur illa consequentia. a. in infinitum perfectior est quam aliqua pars eius: sed quelibet pars. a. est infinite perfectior. b. ergo a est infinite perfectius. b. quia variatur suppositio in maiori ⁊ in minori circa ly pars: ideo non valet: quia in maiori stat immobiliter: ⁊ in minori mobiliter.

¶ Ad 4m dicitur ꝙ aliquid dicitur intendi 2r. s. subiectiue: ⁊ terminatiue primo modo subiectum sit intensius quam prius 2o modo forma: ⁊ sic forma non sit intensior quam prius. Et si arguitur ꝙ augetur sit maius quam prius: ergo ꝙ intenditur sit intensius quam prius negatur consequentia.

¶ Nos aliter dicimus: ꝙ nec gradus precedens nec sequens intenditur sed forma intenditur cum sit additio gradus supra gradum: forma gradus stans sub priori gradu intenditur quia sit sub intensiori gradu: ⁊ forma recipit gradus tanquam partes formales: sed subiectum recipit solum materialiter ⁊ sic vtrumque dicitur intendi ⁊ subiectum ⁊ forma sed diuersimode. Et si dicitur contra quia sequitur ꝙ motus esset res permanens: probatur quia partes graduales forme sunt permanentes. Dicitur ꝙ motus dicitur successiuus ratione partium que mensurantur tempore: ⁊ non ratione partium gradualium.

¶ Dubitatur 2° vtrum motus possit vniformiter intendi ⁊ remitti?

Contra vniformiter intendi arguitur primo: quia ponatur gratia exempli ꝙ. a. motus qui est vniformis vt. 4. vniformiter intendatur in vna hora vsque ad. 8. tunc arguitur sic maiorem intensionem acquirit in secunda medietate quam in prima: igitur non vniformiter intenditur patet consequentia per quid nominis vniformiter intendi: antecedens probatur quia in prima medietate acquirit intensionem vt. 6. ⁊ in secunda vt. 8. sed maior est intensio vt. 8. quam vt. 6. quare ⁊c.

¶ Confirmatur quia si motus potest vniformiter intendi: aut est per augmentationem potentie: aut per diminutionem resistentie: patet consequentia: quia ille sunt due cause intensionis motus: consequens falsum: primo de augmentatione potentie arguitur quia sit potentia vt. 4. mouens resistentiam vt. 2. intensione motus vt tria. ⁊ moueatur vniformiter ad triplum. s. ad. 12. patet ꝙ erit vniformis augmentatio potentie ⁊ tamen non vniformiter intendetur motus: quia non vniformiter maioratur proportio ex qua sequitur motus: quia in prima medietate maioratur potentia ad duplum: ⁊ in secunda medietate solum per sexquialterum. Similiter si resistentia diminuatur vniformiter: quia continue augmentatur proportio.

¶ 2° principaliter arguitur. Quod non potest vniformiter remitti: quia qua ratione potest vniformiter remitti ab aliquo gradu ad aliquem gradum eadem ratione potest remitti ad non gradum: sed hoc non potest esse igitur ⁊c. patet consequentia cum maiori: minor probatur: quia ponatur ꝙ. a. motus vt. 4. remittatur in hora ad non gradum: tunc in medio instanti erit intensus vt. 2. tunc arguitur sic maiorem intensionem acquirit in secunda medietate: quia infinitum gradum remissionis: ⁊ in prima medietate acquirit solum certum gradum remissionis: ergo non vniformiter remittitur: per tria per quid nominis vniformiter remitti.

¶ Confirmatur quia si possit vniformiter remitti: remittatur gratia exempli in hora futura ad subduplum. ⁊ sit vt. 4. ⁊ remittatur ad. 2. tunc in prima medietate minoratur ad sexquitertium. s. a quatuor ad tria. ⁊ in secunda minoratur ad sexqualterum: quia a tribus ad duo: sed in prima medietate acquirit quartam partem remissionis: ⁊ in secunda acquirit medietatem remissionis: sed maior est medietas remissionis quam tertia pars ergo non vniformiter remittitur.

¶ Responsio ad primum admittitur casus: ⁊ negatur illa consequentia maiorem intensionem acquirit. a. in secunda medietate quam in prima: ergo non vniformiter intenditur: quia equalem latitudinem intensionis acquirit: ⁊ penes hoc attenditur vniformis intensio.

¶ Ad confirmationem negatur consequentia ꝙ si motus potest vniformiter intendi. ꝙ attenditur penes vniformem acquisitionem potentie vel penes vniformem diminutionem resistentie. si attendatur penes vniformem acquisitionem proportionis sed quamuis vniformiter augmentetur potentia: non sequitur vniformiter acquiri proportionem.

¶ Replica contra quia hoc dato sequitur ꝙ nunquam motus poterit vniformiter intendi probatur consequentia: quia nulla proportio potest vniformiter acquiri probatur quia sit proportio dupla. que debeat vniformiter acquiri. illa non potest vniformiter acquiri: quia non componitur ex partibus equalibus sed inequalibus: quoniam ex vna sexquialtera: ⁊ vna sexquitertia.

¶ Rñdet āgelus q si po⁹ vnifor' maiorat nō variata resistētia: tūc tardi⁹ ⁊ tardi⁹ itēdet motū suū: p3 q₂ minor ꝓportio ꝯtinue acqrit. dicit 2° q ad h̄ vt po⁹ vnifor' itēdat motū suū: reqrit q po⁹ veloci⁹ ⁊ veloci⁹ augmētetur: ⁊ vt si po⁹ vt. 4. crescat ad. 16. in pria medietate hore crescat ad. 8. ⁊ in scđa medietate ad. 16. ⁊ sic suaf eq̄lis ꝓportio.

¶ Hec Rᵉ patit istātiā: q₂ i motu. q vnifor' itēdit op3 q in omnib⁹ ptib⁹ eq̄lib⁹ tpis eq̄lis ꝓportio seruet: q̄re si in h̄° me^{te} hore acqrit ꝓpor° 2^{la}: q₂ maiorat po⁹. a. 4. ad. 8. diuidat illa medietas hore i duas ptes eq̄les. p3 q ñ poterit eq̄lis ꝓpor° acquiri: cū ꝓportio 2^{la} nō possit diuidi i partes eq̄les: sed de h̄ infra i q̄ōne de vniformiter alterari.

¶ Ad 2^{m} ꝑncipale admittit casus. q remittat a 4to ad nō gradu3. Et cū arguis maiorē remissionē acqrit i scđa medietate hore. q̄3 i p̄ᵃ. ḡ si vniformit' remittit negat ꝯ° q₂ l3 maiorē remissionē acqrat. tñ eq̄lē lati^{nem} remissiōis acq'.

¶ Cōtra q₂ vbi est nō gradus itēsiōis ē ifinitus gradus remissionis: ergo q si remittit ad nō gradum infinitam latitudinem remissionis acquirit.

¶ Aliter ḡ dr̄. q l3 maiorē remissionē. ⁊ maiorē latitudinē remissionis acqrat: nō seq̄t q nō vniformiter remittatur q₂ ad remissionē vniformē requiritur ⁊ sufficit equalis ⁊ latitudinis intensionis deperditionē esse: ⁊ ita est.

¶ Ad ꝯfirmatiōe3 admittit casus: ⁊ negat ꝯñā: q₂ l3 maiorē latitudo remissiōis acqrat i 2ª pte q̄3 i pria nō tñ maior latitudo itēsiōis depdit. Et si dr̄ ꝯ: q₂ latitudo intēsionis est extēsa cū latitudine remissiōis. igit quāta est vna tāta est altera: negatur ꝯsequētia. q₂ infinita est latitudo remissionis cum qua extenditur finita latitudo itēsiōis.

¶ Du' 3° ēē ꝑsup^{m}. vt^{m} totalis lati^{do} velocitatꝭ mot⁹ sit ifi^{ta}.

¶ Et vr̄ q ñ. q₂ cū illa sit acq̄sibilis: vt ꝯcedūt ponētes eā aut ḡ acqret i tpe finito: aut ifinito. nō in tpe finito: q₂ ad acqrēdū aliquā latitudinē certū tēpus reqrit: ⁊ ad acqrendū maiorē mai⁹: ḡ ad acqrēdū ifinitā ifinitū tp̄s reqritur. Nec ēt i tpe ifinito q₂ iplicat ꝯdictōe3: q₂ si acqreret i tpe ifi^{to} ḡ acqreret. Ex altera pte seq̄t. s3 si acqreret i tpe ifi^{to} nūq̄3 acqreret: q₂ si aliqñ acqreret i tpe fi^{to} acqreret.

¶ Itē si mot⁹ poss3 ēē infinitus: max' ēēt ve𝔯 de motu locali p3 ꝯñā: q₂ ille ꝑm⁹ mot⁹ ē: ⁊ velocissim⁹: ꝯñs fl̄m q₂ talis mot⁹ vl' ēēt circularis vl' rect⁹ nō circularis q₂ nō datur mot⁹ circularis velocior motu celi: q tñ est finit⁹ nec ēt rect⁹: q₂ tūc necio p ipm' ptrāsiret spa^{m} infinitu3. ꝓbat ꝯñā q₂ per motum rectum finitum pertrāsitur spacium finitum: igitur per infinitum pertrāsit spacium infinitu3.

¶ In opp^{m} at q datur mot⁹ infinit⁹ i duob⁹ casibus. ꝑm⁹ casus ē̄ i motu alteratiōis q₂ ponat q. a. ignis agat i. b. aquā talr̄ vt possit sibi assilare aliquā pte3. ⁊ sic tñ agat vt assil'et sibi totū. tūc ꝓportio. a. ignis supra. b. aquā crescit in ifinitū: igit illa alteratio crescit in ifinitū. p3 ꝯñā q₂ mot⁹ iseq̄t ꝓpor^{nem} agētꝭ. s. passū: q₂ mot⁹ ille erit ifinit⁹.

¶ Scđa casus ē in motu locali: q₂ ponat q duo lapides molares fm supficies planas se ꝯtāgāt: ⁊ vnus suppōnat alteri. ⁊ icipiat supior eleuari ab altero eq̄lr̄. Tūc at post h̄ aliq̄ ps aeris ē mota a circūferētia ad centrū pp ñ dari vacuū: ḡ i medietate post h̄ ptrāsibit distantiā illā a circūferentia ad cētrū: ergo mouebit motu ifinito: ꝓbat ꝯ°: q₂ si illā distantiā ptrāsiret in hora: aliquātu3 velocit' moueret ⁊ si imedietate hore in 2^{lo} veloci⁹: ⁊ si in triplo. in triplo velocius. ⁊ sic in ifinitū: igit ifinite velociter mouebitur quare motus infinitus erit.

¶ Rᵉ. Ad h̄ sūt duo modi rñdēdi. Un⁹ hētisberi ⁊ sequētiū di^{tis} q latitudo velocitatis mot⁹ est infinita: q₂ latitudo ꝓportionū est ifi^{ta}. Et tenēdo istā angelus Rᵉ ad ar^{m}.

¶ Ad ꝑ^{m} dr̄ q mot⁹ ifinitus acqrit in tpe finito. Et ad ar^{m} negat añs. s. q ad acqrēdū aliquā latitudinē certu3 tp̄s reqrat: q₂ nulla ē latitudo mot⁹ q̄ nō possit acqri in maiori ⁊ minori tempore.

¶ Replica ꝯ q₂ fm ph̄m ista tria se ꝯsequūtur quantū ad finitum ⁊ infinitum. s. tp̄s motus ⁊ magnitudo igitur si motus est infinitus. ⁊ tp̄s in quo fit est infinitum.

¶ Rñdet q ph̄s itelligit q ista se ꝯsequūtur q̄3tu3 ad finitatem ⁊ ifinitatem fm durationē3 ⁊ nō fm itensionem.

¶ Ad 2^{m} dr̄ q i motu recto p̄t ēē infinitas: ⁊ cū infert ḡ p illu3 ptrāsibit sp^{m} ifinitū: negat ꝯ° q₂ p nullū tēpus adeq̄te durabit talis mot⁹ sed per infinitum modicum tēpus.

¶ Replica ꝯ: q₂ seq̄tur q dabit mot⁹ maior infinito. ꝯñs fl̄m. ⁊ ꝓbat ꝯñā: q₂ in tali motu infinito. s. qñ aer subito mouēt ad replēdū spa^{m} inter duos lapides molares. Ponatur q sint alij duo lapides molares maiores fm latera ⁊ silr̄ eleuet supior lapis. tūc imedietate post h̄ plus pertrāsitur fm istā p ꝑm motū q̄3 p ꝑmū: igit iste secūdus motus est maior ꝑmo. ⁊ tñ primus est infinitus. igitur iste secundus est maior infinito.

¶ Rñdet negādo ꝯñam: ad ꝓba^{m} negat i' ꝯñā. per secūdū motū maius spa^{m} ptrāsit q̄3 p ꝑmū igit iste scđs mot⁹ est maior s3 op3 addere i eq̄li tpe mai⁹ spaciū ptrāsit: ⁊ q ne' q₂ nullū ē tp̄s p q fit iste motus. nec ēt p q fit primus.

¶ Aliter modus rñdēdi est iacobi furliuiensis di^{tis} q infinita latitudine alteratiōis intēsiue alterabit. b. negatur tñ q aliqua alteratio. b. erit ifinita: q₂ nulla erit tota alteratio q̄ alterabit. Ad argumēta p3 Rᵉ. Ad ꝑ^{m} dr̄ q concludit q ifinita erit illa alteratio. q₂ ifinita erit illa ꝓpor° a q̄ ꝓuenit. nō tñ pp h̄ seq̄t q alteratio erit infinita.

¶ Ad scđ3 cōsil'r dr̄ q infinita velocitate mouebit aliqua ps aeris. nulla tñ pars aeris mouebit ifinita velocitate.

¶ Gaietan⁹ v̄o dr̄am facit inter latitudinē mot⁹: ⁊ latitudinē velocitatis mot⁹: q₂ ꝯcedit q latitudo velocitatis mot⁹ sit infinita. cū seq̄t ꝓportionē agentis supra resistentiā q̄ est infinita: s3 tñ latitudo mot⁹ est finita. Et nō seq̄t pp h̄ q passio sit maioris entitatis q̄3 s̄bm: cū velocitas sit passio motus: q₂ superficies est maioris entitatis q̄3 l' finiti respect⁹ ipsius totius superficies ad infinitas ptes eius: q̄re nō oē infinitum est maioris entitatis q̄3 finitu3.

¶ Du' 4° vtrū lati^{do} vniformite difformis corrñdeat gradui medio intēsiue: dūmō terminetur ad gradū finitu3. Et ben' tenet q non. ideo arguitur contra.

¶ Cōtra ꝓbat q latitudo vniformit' difformis corrñdet gradui medio: q₂ sit. a. latitudo vniformit' difformis a nō ḡdu ad. 8. Et. b. sit latitudo mot⁹ vniformis vt. 4. Et at sic. quātū medietas intēsior. a. excedit medietatē. b. tātū medietas. b. excedit medietatē. a. remissiorē igit totū. a. est equale toti. b. t3 ꝯñā: q₂ quorūq̄3 duo𝔯 resultantiū ex duab⁹ ptib⁹: q̄3tū vnū illo𝔯 excedit pte3 alterius. tñ altera ps ei⁹ exceditur ab altero alterius. illa sunt equalia quare iste latitudines erunt equales ⁊ sed latitudo. b. est intensa vt. 4. igitur latitudo. a. silr̄ est intēsa vt q̄ttuor.

¶ Cōsi'. q₂ sit vnū agēs q remittat quēlib3 pūctū medietatis itēsioris vsq̄3 ad. 4. gradū. Et aliđ agēs itēdat q̄dli3 pūctū medietatis remissioris. Tūc at quātā latitudinē depdit medietas itēsior: tātā acqrit medietas remissior: igit p talē alterationē. a. nō est intēsius nec remissius sed eq̄ intēsu3: sed nūc est itēsum vt. 4. ḡ prius erat intensum vt quattuor: quare latitudo vniformit' difformis correspondet gradui medio intensiue.

¶ Scđo ꝑncipalr̄ ar̄ sic si latitudo vniformit' difformis ñ corrñdet gradui medio max' ēēt vt dicit hentisber q₂ talis latitudo est itensa sicut aliq̄ ps eius: ⁊ ꝯñter est intēsa vt. 8. Cōtra q₂ oē s̄bm est aptū denoiari a q̄litate extēsa p ipsu3: s3 ip3 s̄b3 in q̄ est ista latitudo vniformit' difformis vsq̄3 ad. 8. non denoiatur intensa vt. 8. ergo latitudo illi⁹ qualitatis non est intensa vt. 8.

¶ Cōsi' q₂ cū agēs p maiorē itēsionē mot⁹ magis agat. ⁊

p minoré min⁹ igit̃ p eq̃lé itẽsióez eq̃lr agit sz mior⁹ p lati⁹ vnifor' diffor' a ñ gdu ad .8. eq̃le ptrãsit p te. sic p latitudiné vniformé vt .4. igr̃ iste due latitudies st̃ eq̃lis itẽsióis: q̃re latitudo a nó gdu ad .8. corrñdet gdui medio itẽsiuo.

¶ R̃ ad p̃m sz Henti⁹ neg'asis. qr tãte intẽsióis est me⁹ remissior .a. sic totũ .b. cũ eq̃lé distãtiã includit a nó gradu. Ad pbatióez neg' ɔñã. cũ ar̃. quãtũ vna medietas .a. excedit medietaté .b. tñ alia medietas remissior excedit: ergo totũ est eq̃le toti. sed opz dicere q̃ tãtuz alia medietas .b. excederet medietaté .a. in extremo intensiori q̃ nó est.

¶ Ad ɔfirmatóez admitto casũ. ad ar̃m negat̃ illa ɔ°. q̃z tũ depdit medietas itẽsior .a. tñ acqrit medietas ei⁹ remissior. g̃ p talé alteratioñé est eq̃ itẽsũ. ⁊ cã est. qr talis acq̃sitio facta i pte remissiori nó facit illã remissioné magis intẽsaz q̃z eẽt pri⁹: sz bñ me⁹ itẽsior fit remissior q̃z p⁹us.

¶ Ad 2m p̃n⁹ ɔcedit̃ q̃ cã q̃re talis latitudo vnifor' diffor'mis nó corrñdet gradui medio ẽ: qr talis lati⁹ est ita intensa. sic aliq̃ ps ei⁹. Ad ar̃m ɔ̃ negat̃ ɔña illa. sbm nó denoiat̃ intẽsũ vt .8. a qualitate illa. g̃ q̃litas illa nó ẽ intẽsa vt .8. qr q̃litas nó est apta denoiare n'pté illã p quã extẽdit̃: sz cũ q̃litas vt .8. nó extẽdat sup̃ totũ sbz. imo nec sup aliq̃z pté sz i pũcto extrẽo. ið ñ p̃t d̃noiare sbz nec pté ei⁹.

¶ Hic eẽt replica. si non p̃t denoiare sbm vt .8. vĩ aliqualr posse denoiare: sed nó vĩ q̃ possit denominare nisi vt q̃tuor intensum: ergo correspondet gradui me⁹ intensiue.

¶ R̃ q̃ a q̃litate vniformi extẽsa sbm p̃t itẽsiue d̃noiari: sz a q̃li⁹ vnifor' diffor'mime p̃t simp' d̃noiari: qr ñ ẽ extẽsa.

¶ Ad ɔfirmatióez cũ dĩ. agẽs p maioré itẽsioné mot⁹ magis agit ⁊ p minoré min⁹ igit̃ p eq̃lé eq̃lr agit. Dicũt aliq̃ q̃ lz p eq̃lé itẽsioné equalr agat: nó tñ q̃ncũq̃z eq̃lr agit: eq̃lé itẽsioné hz: qr vult q̃ agẽs p talé latitudiné vniformiter difformé eq̃liter agat: qr corrñdet gdui medio effectiue: ⁊ nó intẽsiue. Replica ɔ̃ effectus pportionari dz suis causis: sz cũ actio pueniat ex itẽsióe mot⁹ g̃ eq̃l' actio ex eq̃li itẽsióe pueniet: q̃re R̃ ñ satisfac ar̃o nfo. tu cogita

¶ Propterea ẽ alr̃ modus rñdẽdi q̃ rz q̃ latitudo vniformiter difformis corrñdet gradui medio tã itẽsiue q̃z effectiue. Et nó vult q̃ totalis latitudo dicat̃ ita itẽsa sic aliq̃ ps ei⁹: ⁊ h̃ opio vĩ magis rõnalis: ⁊ fundamẽtũ ẽ factũ i argumẽtis ɔ̃ hẽtisbez marie qr p itẽsioné maioré vel minoré magis agit vel minus agit. ⁊ oĩs qualitas est apta denoiare sbm aliquale: quare ex his patet. Et falsum est q̃ omnis latitudo sit ita intensa sicut aliqua pars eius.

¶ Tertio dicemus in spãli de velocitate mot⁹ augmentationis ⁊ post de velocitate motus alterationis.

¶ Q̃m ad velocitaté mot⁹ augmẽtatióis tres fuerũt opiones. Una opio dicit q̃ sicut velocitas i motu locali attẽdit̃ penes lineã descriptã a pũcto velocissime moto: ita velocitas augmentationis attenditur penes maximam quantitatem quam acquirit totũ aut pars eius.

¶ Cõtra quã arguit qr sequitur q̃ ita velociter augmẽtatur totum cathegorice: sicut ps eius ceteris paribus.

¶ 2° sequit̃ si tumescit digit⁹ sor. ad duplũ in hora. q̃ eque velociter augmẽtatur sor. sicut digitus eius. Et q̃ ita velociter crescit vna q̃rcus antiqua p totũ annũ. sicut vna herba que crescit ad quãtitatez bicubitalem sensibilr: ⁊ quercus insensibiliter crescit.

¶ Alia opinio dicit q̃ velocitas motus rarefactionis attenditur penes latitudinem raritatis quam acquirit totum. aut aliqua pars eius.

¶ Cõtra quã pónez ar̃ qr seq̃t q̃ si sit .a. puũz modicã raritaté hñs qr sũme densũz ⁊ i hora acq̃rat totã latitudiné raritatis ab illo gradu qué hz vsq̃z ad .c. graduz raritatis ⁊ .b. sit magne quãtitatis ⁊ multũ rarũ q̃ acq̃rat in hora vniformiter equalez latitudiné supra gradũ suum. Isto posito pz q̃ nó eq̃ velociter maiorat̃ .a. sicut .b. q̃uis eq̃lem latitudiné raritatis acq̃rãt vniformit̃ ⁊ i equali tpe. imo velocius pportionabilr rarefit .a. q̃z .b. sicut min⁹ ẽ. Nisi reuertat̃ ad primã póné dõo q̃ eq̃ velocit̃ maiorat̃ qr equalé quãtitatez accipit. Jtẽ insufficiens est: qr mutato isto termino rarefactio in istum terminũ maioratio nó erit ista positio ad ppositũz n' cõcurrat cũ póne p̃ori.

¶ 3° positio est hentisberi quã veriorẽ reputat. s. q̃ vlr oĩs velocitas talis motus attẽdit̃ penes pportioné quãtitatis vniformiter de nouo acq̃rende i tãto vl' in tãto tpe cũ p̃existente ad quãtitatez prius habitam. sic. s. q̃ q̃buscũq̃z quãtitatibus siue quãtĩs signatis quoꝝ vtrũq̃z vniformiter ⁊ in equali tépore augmẽtabitur ad equalitatez sui dupli. q̃ztũcũq̃z sint illa duo inequalia q̃ ipsa eque velociter augmentabunt̃. Et vlr vnicuiq̃z augmentationi vniformi per quã acq̃ritur maior pportio corrñdet maior gradus velocitatis: ⁊ diuerse proportioni semper diuersus gradus velocitatis correspondet.

¶ De velocitate alteratióis tres opiones solẽt substineri.

¶ Una ẽ q̃ velocitas alt̃atióis attẽdit̃ penes gdũ iductũ.

¶ Alia dicit q̃ velocitas alterationis attẽdit̃ penes latitudinem forme acq̃site incõpatióe ad sbm. sic q̃ vbi eq̃lis latitudo forme vniformit̃ acq̃rit̃ eq̃li sbo. eq̃lis est velocitas. Et vbi eq̃li sbo maior latitudo forme vniformit̃ acquirit̃. velocioré alteratio. Et vbi minor acq̃rit̃ tardior est. sicut qdã dicũt substinẽtes istã póné. Alij dicũt q̃ vbi eq̃lr acq̃rit̃ de forma sbis ineq̃lib⁹ ille alterationes non sunt ṽe cõpabiles adinuicé. ⁊ ɔñter ɔcedũt. Q̃ taliũ alterationũ q̃uis multe sint eiusdẽ spẽi specialissime. non tñ alia earũ velocior ⁊ tardior: aut alia alteri equalis.

¶ Tertia ponit q̃ velocitas alterationis attendit̃ penes latitudinem talis forme que vniformiter acquiritur alicui sub⁹ siue maiori siue minori in tanto. vel in tanto tpe.

¶ Circa augmẽtatióez p̃mo dubitat̃ vtrũ augmẽtatio proprie dicta distinguatur contra rarefactionem.

¶ Cõtra ar̃. qr q̃ro qd est augmentatio pprie dicta. Aut est cõuersio nutrimẽti in sbam aliti. Aut est extẽsio nutrimẽti ɔña talé cõuersioné. Nó p̃t dici p̃m pbat̃ triplr primo rõne termini ad quem qr cũ sit ɔuersio in sbaz aliti. terminus ad quem est sba: quare augmentatio proprie dicta esset ad substantiam ɔ̃ philosophũ primo de generatióe.

¶ Secũdo rõne tpis qr cõuersio nutrimenti in sbam aliti fit in instanti. augmentatio vero fit in tempore.

¶ Tertio rõne sbi: qr si augmẽtatio eẽt ɔuersio in sbaz aliti. tũc sbm augmẽtationis eẽt nutrimẽtũ cõuersũz i sbaz aliti. q̃ dato seq̃t̃ q̃ sbm augmẽtatióis nó augmẽtaret: p bat̃ ɔña: qr illud ɔuersũ i sbaz aliti replet p̃cise poꝝ illũ.

¶ Nec 2m dici potest. s. q̃ augmẽtatio proprie dicta sit extensio nutrimenti sequens conuersionem pp tria.

¶ Primo qr nó differret specie ab augmẽtatióe cõiter dcã q̃ ẽ extẽsio siue rarefactio pz ɔña qr ẽ ad eũdẽ t'minũ spẽ

¶ Scd̃o qr illa extẽsio nó est n' raritas q̃d ãt̃z raritas ẽ q̃litas. g̃ augmẽtatio pprie dicta eẽt ad q̃litatez ⁊ cõsequẽter esset alteratio. pz ɔña. qr talis rarefactio non est n' ad raritatem tanquã ad terminũ propriũz.

¶ Tertio qr q̃ro de cã effectiua illi⁹ extensionis si dĩ more iandoni. q̃ ps antiq̃ viuẽtis extẽdit ptez nouiter acq̃sitã p ṽtuté ei⁹ vegetatiuã: ⁊ eɔ̃ ps noua extendit antiquã ɔ̃ qr seq̃t̃ q̃ viuens possz augeri absq̃z aduẽtu nutrimẽti ɔ̃ phm p̃° de g̃nationé: pbat̃ ɔña qr añ aduentũ cibi vna ps viuẽtis p sui ṽtuté vegetatiuã possz aliã extẽdẽr ⁊ ɔñr totuz diceret̃ augeri: sicut ⁊ post cõuersioné nutrimẽti.

¶ R̃ ad h̃ sunt duo modi respondẽdi.

¶ Un⁹ cõis qué seq̃t̃ iandon⁹ ⁊ burleus dicẽs q̃ augmentatio pprie dicta p̃t accipi duplr. Uno° p ɔuersióe nutrimẽti in sbam aliti. ⁊ sic augmẽtatio ẽ sbita g̃ño sbalis ptis viuẽtis. q̃ fit in istãti. ⁊ ẽ ad sbaz tãq̃z ad terminum: ⁊ sbz ei⁹ est mã: q̃ erat sub forma nutrimẽti. ⁊ nũc ẽ sub forma viuẽtis. ⁊ sic non accipit̃ augmentatio a phõ. q̃ vult

ꝙ augmẽtatio fit mot⁹ ꝯtinuus ad quãtitatẽ ꝑ quã ſbm augmẽtatur. Alio mõ accipit augmẽtatio ꝓprie pro extensione nutrimenti ſeq̃nte cõuerſionẽ eius in ſbam aliti: ⁊ ſic augmẽtatio eſt motus ad quãtitatẽ: ⁊ ſic ad arᵗᵘᵐ ꝶ.

¶ Ad pᵐ dr̃ ꝙ augmẽtatio ꝓprie ſũpta diſtinguit̃ ꝯ rarefactionez in h: q2 eſt extenſio ſequẽs cõuerſionẽ nutrimẽti in ſbam aliti: ſ3 augmẽtatio cõiter dicta que ẽ idẽ ꝙ rarefactio l3 ſit extẽſio ñ ſeq̃t ꝯuerſiõez nutrimẽti i ſba3 aliti.

¶ Ad ſcðm dr̃ ꝙ rarũ ⁊ denſu3 ſũt q̃litates de ſcða ſpẽ cõſequẽtes ſitũ ptiũ in toto: ⁊ ſm ꝙ ipoꝛtãt q̃litates ſic rarefactio eſt alteratio. ⁊ ſm ꝙ ipoꝛtãt quãtitatẽ ptiũ ſic ẽ augmẽtatio. Ad arᵐ igit̃ negat̃ ꝙ extẽſio ſit qualitas ſiue raritas: ſ3 ad illã ſequit̃ raritas. Et ſi dicẽs qd eſt extenſio. dicitur ꝙ eſt res extenſa puta quantitas extenſa: ſed verum eſt ꝙ extenſio vltra quãtitatẽ conotat rarefactiõez.

¶ Ad 3ᵐ neᵗ ꝙ añ cõuerſionẽ nutrimẽti in ſba3 aliti ps viuentis poſſit aliã ptẽ extẽdere: q2 debilioꝛ ẽ: l3 poſt ꝯuerſionẽ nutrimẽti ingenita ẽ ꝓpt̃ea ꝑt aduenıẽtẽ ptẽ extẽdẽ.

¶ Alr̃ modus ẽ quẽ ſeq̃t gaietan⁹: q hic dicit ꝙ augmẽtatio eſt ſucceſſiua cõuerſio nutrimẽti i ſbam aliti. ſ. i maiores ptes viuentis q̃3 ſint deꝑdite ⁊ ꝓbat ſic: q2 augmẽtatio pꝛopꝛie dcã vl̃ eſt ſbita ꝯuerſio nutrimẽti in ſbam aliti: vl̃ ẽ extẽſio ſeq̃ns talẽ ꝯuerſionẽ: vel ẽ ſucceſſiua trãſmutatio nutrimẽti i maiores ⁊c. nõ pᵐ: q2 ſic augmenᵗⁱᵒ nõ eẽt mot⁹ ꝯ ꝑhm. ꝑ de gñatiõe. Nõ ſm: q2 ſic augᵗⁱᵒ ꝓpꝛie dcã ñ differet ab augᵗⁱᵒⁿᵉ cõit̃ dcã i aiatoꝝ reliqt̃ g 3ᵐ.

¶ Et ſi ar̃ ꝯ iſtu3 moᵐ. ꝑ q2 i oi motu ẽ dare pᵐ gñatu3 ſm auerroi3 6ᵒ phiſi. igit̃ i reſtauratõe carnis ẽ dare pᵐ reſtauratũ: ſed illõ pᵐ ẽ mimũ ꝙ ſbito acq̃rit̃: igit̃ ñ ſucceſſiue.

¶ 2ᵒ ar̃ ꝙ nõ fiat cõuerſio i maiores ptes q̃3 ſint deꝑdite: q2 ꝙ reſtaurat̃ ex nutrimẽto ꝯtinet̃ i poꝛo facto ex reſolõne ꝓcedẽte: ſ3 talis poꝛus nõ ꝯtinet pluſq̃3 pꝛius: quare ⁊c.

¶ Ad pᵐ ꝯcedit̃ ꝙ in pᵒ ſit gñio minimi: ſ3 poſt ſit gñio per ptes poſt ptes i infiᵐ: ſucceſſiue ſicut i alteratiõe: vñ huic ſucceſſiue gñoni ꝯiũgit̃ extẽſio ⁊ dilaᵗⁱᵒ pᵗⁱ poꝛoſe ⁊ ei⁹ q̃ d nouo acq̃rit̃: q̃re toᵐ reddit̃ mai⁹ q̃3 ꝑus ⁊ ꝑ h p3 ad pᵐ.

¶ Ad 2ᵐ dr̃ cũ vnũ mimũ ẽ reſtauratũ i poꝛo. ꝓcedit gñio vna cũ extẽſiõe ptis q̃ gñat̃ ⁊ ꝑexiſtentis donec tranſeat quãtitatẽ pꝛius reſoluti. ⁊ tunc incipit pꝛopꝛie augmẽtatio que in parte illa per totum tẽpus continetur.

¶ Et ſi ar̃ ꝙ hic mot⁹ ſil̃ eſt gñio ſubalis ⁊ augmẽtatio. p3 q2 eſt ad ſubas tãq̃3 ad ẽminũ ad quẽ ⁊ ad quãtitatẽ ꝯñs ſl̃m: q2 gñio ẽ a nõ ſubo in ſub3. augᵗⁱᵒ vͦ eſt a ſubo i ſub3.

¶ ꝶ ꝙ nõ eſt incõueniẽs eũdẽ motũ diuerſimode acceptũ ad diuerſos terminos terminari ⁊ ſm ꝙ ẽminat̃ ad ſub3 gñio eſt. ⁊ ſ3 ꝙ ad quãtitatẽ augmẽtatio eſt.

¶ Du' vtrũ velocitas augmẽtatiõis cõiter dicte: q̃ ẽ idem ꝙ rarefactio attẽdit̃ penes quãtitatez acq̃ſitã vt dixit pᵃ opio. Aut penes latitudinez raritatis acquiſite: vt dicit ſcða opio. Aut penes ꝓpoꝛtiones aggregati ex ꝑexiſtẽti acq̃ſito ad ꝑexiſtẽtez vt dixit tertia opinio.

¶ Cõtra pꝛimã opionẽ ar̃ q2 ſeq̃t ꝙ totũ carheᶜᶜ ſũptũ ita velociter augmẽtatur ſicut ꝑcius. p3 ꝯña q2 eq̃lez quãtitatez acq̃rit totũ ſicut ps ꝯñs falſũ: q2 ſi digit⁹ ſoꝛtis tumeſcit: tũc ſoꝛtes ita velociter augetur ſicut digitus: ꝯñs abſurdũ: q2 digit⁹ augetur ad duplũ. ⁊ ſoꝛtes non.

¶ Itẽ ſeq̃ret̃ ꝙ vna q̃rcus antiqua aucta ad digitalẽ quãtitatẽ ſicut vna ꝑua herba in eq̃li tpe ita velocit̃ augmẽtaret̃ ſicut illa ꝑua herba p3 ꝯña: q2 eq̃lẽ quãtitatẽ acq̃rũt ꝯñs abſurdũ: q2 herba ſenſibilr̃ augmẽtat̃. q̃rcus vͦ ñ.

¶ Itẽ ſeq̃ret̃. ꝙ nihil poſſet vnifoꝛmit̃ rarefieri q̃ ad ptes ſibi quãtitatiuas: q2 ſi ſic. ſeq̃t ꝙ ipſu3 eẽt infinitũ imeᵗᵉ poſt h ꝓbat̃ ꝯña: q2 ſic q̃l3 ps quãtitatẽ eq̃lẽ acq̃rit: ſ3 infinite ſũt ptes i oi toto. ergo infinitã eq̃litatem in quãtitate acq̃rit ⁊ imediate poſt hoc: quare totũ infinitũ erit.

¶ Cõtra ſcða3 opionez ar̃: q2 ſi. a. ſit ꝑuũ ⁊ rarum. b. vͦ ſit magnũ ⁊ raꝝ. ſi eq̃lez latitudinẽ raritatis acq̃rãt: igit̃ eq̃ velociter rarefient: p3 ꝯña ex põne: ꝯñs ſl̃m: q2. a. veloci⁹ pꝛopoꝛtionabiliter maioꝛatur q̃3. b. igitur velocius pꝛopoꝛtionabiliter rarefit.

¶ Itẽ mutatio illo termino rarefieri in maioꝛari ſequitur ꝙ h ſecunda opinio reddit in pꝛimam.

¶ Itẽ ar̃. ⁊ q̃ro qd ẽ raritas. aut ẽ q̃litas aut quãtitas: ſi q̃litas igit̃ velocitas augmẽtatiõis attendit̃ penes qualitatem. ꝯñs falſu3: ſi vͦ raritas ſit quãtitas ſequit̃ ꝙ velocitas augmẽtationis attenditur penes latitudinem quãtitatis: ⁊ ſic reddit in pꝛimam opinionem.

¶ Contra tertiã opionẽ ar̃. q2 ſic velocitas mot⁹ penes effectũ h3 attẽdi penes latitudinem effectus ꝯñis ad motũ: ſ3 effect⁹ augmẽtatiõis eſt quãtitas acquiſita: ergo velocitas augmẽtationis habet attendi penes quantitatẽ acquiſitam in tanto vel in tanto tempoꝛe.

¶ Itẽ ſicut ſe h3 velocitas mot⁹ localis ad ſpaᵐ ꝑtrãſitu3 ita velocitas augmẽtatõis ad quãtitatẽ acq̃ſitã: ſ3 velocitas mot⁹ localis h3 attẽdi penes ſpaciũ ꝑtrãſitũ: ergo velocitas augmẽtatiõis h3 attẽdi penes q̃ntitatẽ acq̃ſitã.

¶ ꝶᵒ pro defenſione pᵉ opionis q̃ ẽ calculatoꝛis facilr̃ rñdet̃ ad arᵒ. Ad pᵐ ꝯcedit̃ ꝙ totũ carheᶜᶜ ſũptũ: ita velociter augmẽtat̃ ſicut ps. Et ꝙ ſoꝛ. ita velociter augmẽtat̃ ſicut digit⁹ ei⁹: ⁊ ad arᵐ negat̃ illa ꝯña digitus augmentat̃ ad duple ⁊ ſoꝛtes non: igitur non ita velociter augmẽtatur ſ3 bene ſeq̃t ꝙ non ita pꝛopoꝛtionabiliter augmentatur.

¶ Ad 2ᵐ de q̃rcu cõcedit̃ ꝙ q̃rcus ita velociter augmẽtatur ſicut ꝑua herba. ⁊ ad arᵐ ꝯ: q2 herba ſenſibilr̃ augmẽtatur. ⁊ nõ q̃rcus: igitur q̃rcus nõ ita velociter augmentatur negat̃ ꝯña ſ3 ſequitur ꝙ nõ ita ꝓpoꝛtõabilr̃ augᵗᵘʳ.

¶ Ad 3ᵐ cũ dr̃ ꝙ ſeq̃t ꝙ nihil poſſ3 vnifoꝛmit̃ rarefieri q̃ ad ptes ſbi negat̃ ꝯᵒ. Et ad ꝓbatiõez negat̃ ꝙ ſeq̃t ꝙ ip3 ſit ifinitũ ⁊ ad ꝓbatõez dr̃ ꝙ ad h ꝙ vniformit̃ rarefiat q̃ ad ptes ſbi ſiue ꝙ ptes equales ſenſibiles equalẽ quãtitatẽ acq̃rãt: ⁊ tales ptes ſunt finite. Et l3 imediate poſt h q̃l3 ps aliquã quãtitatẽ acq̃rat: nullã tñ quãtitatẽ imediate p⁹ h acq̃ret aliq̃ ps ei⁹: q̃re ñ ſeq̃t ꝙ imediate p⁹ h erit ifiᵐ: imo nec i fine hoꝛe hãc opionẽ ego laudo ꝑcet̃is.

¶ Pro defenſione ſcðe. Ad pᵐ dr̃ ꝙ. a. ⁊. b. i caſu dicto eq̃ velociter rarefient ad arᵐ ꝯ negatur illa ꝯña. a. velocius ꝓpoꝛtiõabiliter maioꝛatur q̃3. b. ergo velocius rarefiet.

¶ Ad 2ᵐ negat̃ ꝙ h a põ redeat ad pꝛimã l3 parũ dr̃at.

¶ Ad 3ᵐ cũ q̃rit̃ qd ſit raritas: dr̃ ꝙ raritas ⁊ dẽſitas ſunt in quãtitate. ſicut intenſio ⁊ remiſſio i q̃litate. Et iõ l3 intẽſio mãl̃r ſũpta ſit q̃litas intenſa: tñ foꝛmalr̃ eſt additio maioꝛ ⁊ minoꝛ gradus ad gradũ: ſic raritas mãl̃r ſũpta eſt q̃ntitas rara: ſ3 foꝛalr̃ ẽ extẽſio maioꝛ ⁊ mioꝛ q̃ntitati.

¶ Pro defenſiõe tertie. ſ. hẽtiſberi. ꝶ. ad pᵐ. ꝙ nõ penes q̃ncũq3 effectũ ꝑt mẽſurari velocitas augmẽtatiõis q2 nõ penes quãtitatẽ acq̃ſitã. vt ꝓbatũ ẽ ꝯ pᵃᵐ opionẽ: ſed penes ꝓpoꝛtionẽ aggregati ex acquiſito ⁊ ꝑexiſtens ad pꝛeexiſtẽs: ⁊ h ꝓpoꝛtio eſt effectus cõſequẽs velocitatez motus. caue q2 videtur potius cauſa q̃3 effectus.

¶ Ad 2ᵐ dr̃ ꝙ i aliq̃ ẽ ſilitudo: ⁊ in aliq̃ nõ. ſilitudo qdẽ eſt q2 vtrũq3. ſ. ſpaciũ ꝑtrãſitũ. ⁊ quãtitas acq̃ſita ſũt effect⁹ illoꝝ motuũ: diſſilitudo vͦ ẽ. q2 ſpaᵐ ẽ effect⁹ potẽs mẽſurare cãmi: ſ3 quãtitas nõ: caue q2 nõ eſſet effect⁹ adequatus nec pꝛopoꝛtionatus. pꝛima mihi magis placet.

¶ Dubitat̃ tertio vtrũ ꝯtingat aliqd vnifoꝛmit̃ rarefieri. Et ꝑ ar̃ ꝙ nõ ꝯtingit aliqd vnifoꝛʳ rarefieri q̃ ad ptes ſbi: q2 ad vnifoꝛmẽ rarefactionẽ req̃rit̃ aut ꝙ eq̃lẽ q̃ntitatẽ acq̃rat q̃l3 ps cũ alia i eq̃li tpe: vt vult pᵃ opio. Aut ꝙ eq̃lẽ ꝓpoꝛtiõez acq̃rat q̃l3 ps cũ alia: in eq̃li tpe vt vult 3ᵃ opio. Cõtra hoc dato ſeq̃t ꝙ q̃dcũq3 vnifoꝛmit̃ rarefiet i q̃cũq3 breui tpe eẽt ifinitũ ꝯñs ſl̃m: ꝓbat̃ ꝯᵒ ꝑ ꝯ pꝛimã viã. q2 ifinite ſũt ptes ſbi. ⁊ infinita ſũt eq̃lia acq̃rẽda: ſ3 ex ifinitis eq̃lib⁹ ſit ifiᵐ q̃re ⁊c. Cõtra 3ᵃᵐ viã ar̃ ꝙ ſeq̃t illõ idẽ: q2 infinite ꝓpoꝛtões acq̃rũt: ⁊ ñ n'ꝑ ifiᶜᵉ eq̃lia. igr̃ illõ erit ifiᵐ.

¶ Secūdo arguitur ꝙ non contingit aliquid vniformiter rarefieri quo ad tēpus: quia ad hoc requiritur ꝙ in quacūq; equali parte tēporis equalē acquirat quantitatē: vel equalem proportionem. Si dicitur primum ꝯ: quia plus proportionabiliter rarefit minus ꝙ̄ maius per equalem quātitatem acquisitam: quia minus maiorem proportionem acquirit ꝙ̄ maius: ergo non vniformiter rarefit per equalem quātitatem acquisitam. Si dicitur secūdum contra sit .a. pedale ꝙ rarefiat ad duplum. ⁊ sequitur cum illud acquirat proportionem duplam ꝙ medietatē duple proportionis i medietate tēporis acquiret: ⁊ suam medietatem in alia medietate sed proportio dupla non potest partiri in duas medietates equales: quia proportio dupla componitur ex sexquialtera ⁊ ex sexquitertia ⁊ sexquialtera maior est ꝙ̄ sexquitertia: quare ⁊c.

¶ Respondeo ad primum fm primam opinionem. vniformiter rarefieri quo ad partes subiecti est sic rarefieri ꝙ equalem quātitatem quelibet pars acquirat cum alia. inequali parte tēporis. Et secunda opinio diceret equalem latitudinem raritatis. Et tunc ad argumētū secūdum primam opinionem dicitur ꝙ acquirit ꝙ quelibet pars actualis equalem quātitatem acquirat cum alia. Et partes actuales dicuntur in quartas totū est diuisibile actu sic ꝙ ille possint separatim existere: potentiales vero dicuntur que non possunt seorsum existere que sunt minores vno minimo: ⁊ partes actuales sunt finite quare patet responsio ad argumentum.

Et fm tertiam opinionem requirit ꝙ quelibet pars actualis equalem proportionem acquirat cum alia. ⁊ ille nō sunt infinite.

¶ Ad secūdum fm primam opinionem vniformiter rarefieri fm tempus est in quacūq; parte temporis equali equalem acquirere quātitatem fm vero tertiam opinionem est in quacūq; parte equali temporis equalem acquirere proportionem. Et tunc ad argumētum secūdum primam opinionem negatur ꝯsequētia quia licet plus proportionabiliter rarefiat minus ꝙ̄ maius equalem quātitatem acquirendo tamen cum hoc stat ꝙ eque vniformiter rarefiat. Et ideo si vnum pedale vniformiter rarefiat ⁊ in prima hora acquirat vnum pedale: ⁊ in secūda hora vnum. ⁊ in tertia vnum ⁊ sic de aliis dicitur vniformiter rarefieri.

¶ Secūdum vero tertiam opinionem si in prima hora acquiret vnum pedale. aggregatum ex acquisito ⁊ preexistenti ad preexistens habet proportionem duplam: ideo in scḋa hora vt acquirat proportionem duplam oportet vt acquirat duo pedalia ⁊ in tertia hora oportet vt acquirat quattuor pedalia vt equalem proportionem acquirat scilicet duplam.

Et ad argumentū quomodo medietatem duple proportionis i medietate temporis acquiret dicitur ꝙ argumētum concludit si intelligit vt verba sonant. s. ꝙ medietatem duple proportionis i medietate temporis acquirat. Sed intelligit ꝙ medietatem duple proportionis quo ad terminos acquirit i medietate temporis ⁊ nō quo ad proportionem. declaro ꝙ si .a. debet acquirere proportionem duplam per acquisitionē duorū pedalium ꝙ vnū pedale in prima medietate temporis acquiret: ⁊ aliud in alia medietate: ⁊ istud est acquirere medietatem duple proportionis quo ad terminos: ⁊ non quo ad proportionem: ⁊ hoc intelligit vbi proportio non habeat partes equales secūdum se. quia tunc sumuntur partes equales quo ad nos. Et nota ista dicta quia pulchra sunt ⁊c.

¶ Consequēter circa alterationem dubitandum: declarādo prius opiniones.

¶ Prima opinio dicit ꝙ velocitas alterationis attendit penes gradum inductū: sic ꝙ vbicūq; inducitur gradus intensior qualitatis in aliquo subiecto ille motus est velocior: ⁊ in ea proportione in qua est vnus gradus intensior alio. in ea proportione motus est velocior.

¶ Secūda opinio dicit: ꝙ velocitas alterationis attenditur penes latitudinē forme in cōparatiōe ad subiectū dupliciter potest intendi vno modo ꝙ subiectum maius ⁊ minus variat velocitatem: sicut latitudo maior ⁊ minor. Et ideo si equalis latitudo equalibus subiectis acquiritur est equalis velocitas. ⁊ si maior latitudo acquiritur equali subiecto maior velocitas fit. Et si equalis latitudo in equalibus subiectis maius velocius alteratur.

¶ Alio mō potest itelligi in cōparatione ad subiectū ꝙ semper sit equalitas subiecti: ꝙ si non sit equalitas subiecti: non sunt cōparabiles ille alterationes: quia si requirit eq̄lis latitudo sbiectis in eq̄libus vnus nō dr̄ velocior alia.

¶ Tertia positio dicit ꝙ velocitas attenditur penes latitudinem forme que vniformiter acquirit alicui subiecto siue maiori siue minori dicit penes latitudinem vt differat a prima opinionem que dicit penes gradum eque intensum: dicit subiecto maiori vel minori vt dr̄at a secūda opinione que dicit in cōparatione ad subiectum: quia subiectum minus variet velocitatem. Aut tollit cōparatione velocitatum fm illos qui dicunt ꝙ requiritur semper equalitas subiecti.

¶ Dubitatur primo vtrū contingat aliquid alterari: siue vtrum alteratio sit possibilis.

¶ Et primo arguit ꝙ nō: quia si aliquod agens ageret alterando passum: ⁊ cū omne agēs in agendo repatiatur fm phm tertio phisicorum: igitur daretur reactio: pz ꝯsequētia ꝯñs est impossibile propter duo.

¶ Primo quia in eodem modo simul intēderetur caliditas ⁊ frigiditas posito ꝙ .a. calidum vt .8. ageret in frigidum vt 6. per distantiam semipedalem quia si .a. debet agere in .b. prius debet inducere caliditatē i medium: quia omne agēs velocius agit in propinquū ꝙ̄ in remotū: ⁊ similiter .b. frigidum. si dz reagere in .a. prius debet inducere frigiditatem in mediū ꝙ̄ in agens per idem principium: quare ⁊c.

¶ Secūdo sequit ꝙ a proportiōe minoris inequalitatis proueniret actio: contra phm septimo phisicorum probatur ꝯñs quia passum ꝙ reagit in agens est minoris potētie ꝙ̄ agēs. ⁊ tamen agit in ipsum: igitur a proportione minoris inequalitatis prouenit actio ꝙ est absurdum.

¶ Scḋo quia data alteratiōe sequit aliqd alterari. ꝙ a nullo alteratur ꝙ est impossibile probatur ꝯsequētia. posito ꝙ aq̄ calefiat ab igne ex quo ē possibilis alteratio: deinde dimittatur aqua nāe sue: ⁊ cū redeat ad pristinam frigiditatem: quero a quo agente vel extrinseco vel intrinseco: non extrinseco: quia reducitur ad maiorē frigiditatem ꝙ̄ sit frigiditas aeris. Nec ab intrinseco: quia vel a forma substātiali aq̄ reducitur: vel a frigiditate remissa que est i aqua calida: nō primo mō: quia phs in de sensu ⁊ sensato dicit: ꝙ ignis nō agit nisi inq̄ntum calidus. Ex quo accipitur ꝙ forma substantialis nō pōt esse principium alicuius operationis nisi mediāte aliquo instrumēto. Nec secūdo modo: quia frigiditas remissa que est in aqua calida est minus potens ꝙ̄ caliditas intensa.

¶ Sed hec qō de reactione facta est diffuse in precedēti tractatu de maximo ⁊ minimo. Quare breuiter ꝯsile dicem⁹ ꝙ de reactione sunt due opiniones principales.

¶ Una est calculatoris: qui dicit ꝙ non datur reactio positiua sed solū priuatiue ꝙ est resistere passio.

¶ Alia ē cōis ꝙ dat reactio posi^{ua}: ⁊ lz sint plūs modi sed ^{vi}.

¶ Noster modus dicit. ꝙ solū est possibilis in agente nāli per ꝯtactum: ⁊ sic tollitur argumētū de me^{o}. Et dicitur ꝙ est duplex potētia in vnoquoq;. s. productiua ⁊ cōserua/

tiua pductiua fortior ē q̄ cōseruatiua: q̄re passuʒ agit in agens a pportiōe v̄tutis pductiue supra v̄tutē cōseruatiuā agentis: ⁊ sic a proportiōe maioris ineq̄litatis agit.

¶ Ad 2ᵐ q̄uo reducit aq̄ calida ad p̄stinā frigiditatē. Et d̄ h̄ sūt duo modi p̄ncipales r̄ndēdi lʒ sint plimū variati.

¶ Unus modus dicit q̄ reducit a forma s̄bali aq̄ ad p̄stinā frigiditatē. Et variat hic modus tripliciter.

¶ Quia q̄dā dicūt q̄ sola forma s̄balis ex se potēs ē agere in s̄bm ppriū: sʒ in aliū s̄bm non p̄t agere n̄ mediante instr̄o. vel nō p̄t agere in aliud sine instr̄o. s. q̄n est i dispōne nāli. sʒ q̄n ē i dispōne p̄ter nāli p̄t agere sine istrumēto.

¶ 2° variat hic modus q̄ dicit q̄ forma s̄balis aque mediāte frigiditate v̄tuali p̄t eā reducere: q̄ pōt producere aliquā frigiditatē actualē in se ipsā: lʒ qualitates v̄tuales mixtoꝝ: vt piperis ⁊ gingiberis non possunt producere nisi in extrinsecum subiectum.

¶ 3° variat hic modus q̄ dicit q̄ forma s̄balis agit mediāte frigiditate actuali remissa ⁊ p̄t facere h̄. q̄ aqua ē difformit calida: ⁊ si eēt vnifor' calida nō possʒ facere h̄: ⁊ lʒ friditas illa sit min⁹ potēs adiuta a for' s̄bali sit potētior.

¶ Scd̄s modus dicit q̄ reducit ab extrinseco ɔtinente. s. sere i v̄tute friditatis iluxe a supcelestib⁹. Et du' variat.

¶ Q̄r q̄dā dicūt q̄ reducit ad maiorē frigiditatē q̄ȝ sit cōtinētis pp dispōnē passi: ⁊ hoc nō inconuenit.

¶ Alij dicūt q̄ reducit p̄cise ad equalēʒ frigidā ɔtinētis q̄ maior ⁊ minor ē s̄ʒ diūsa tp̄a. ⁊ i nocte maior ē q̄ȝ i die.

¶ Cōtra p̄ᵐ modū ar: q̄ si ab intrinseco solū reduceret. nō r̄duceret ad maiorē fridi'ᵉᵐ i hieme q̄ȝ i estate cui⁹ ɔ̄riū ē.

¶ Cōtra 2ᵐ modū ar q̄ si solū reduceret ab extriseco: nō reduceret ad maiorē frigiditatē q̄ȝ eēt frigiditas cōtinētis: cuius ɔ̄riū apparet q̄ reducit ad suā friditatē nālēʒ q̄ est maior q̄ȝ frigiditas continentis saltē in estate.

¶ Ideo nos dicim⁹ aliū modū r̄ndendi q̄ aqua calefacta reducit ad frigiditatē pristinā ptim ab extrinseco ⁊ ptim ab intrinseco. Q̄ sit ptim ab extrinseco pʒ q̄ cuʒ aer sit frigidus respectu aque calide ⁊ cōtinens s̄m necessario agat in cal'm: ⁊ cū sit potētius reducit ad equalē frigiditatem sui. Q̄ ab intrinseco probatur q̄ cū aqua sit reducta ad equalēʒ frigiditatē ɔtinētis: ⁊ talis frigiditas adhuc nō sit nālis ei: ⁊ oē agens nāle agit inquātuʒ potest vt stet in suo esse nāli. ideo forma s̄balis aque mediante illa frigiditate reducit eam ad nālem suam dispositionēʒ scilicet ad frigiditatem naturalem: quare ⁊c.

¶ Dubitat 2° vtruʒ ɔtingat aliq̄d vniformiter alterari.

¶ Et p̄o arguit q̄ nō rōne effectus: q̄ si aliq̄d vniformiter alteraret: hoc eēt q̄ eq̄lēʒ latitudinē q̄litatis acquireret gr̄a eq̄lis velocitatis in q̄libʒ pte eq̄li t̄pis: puta si caliditatem vt duo acquirit i medietate hore ⁊ alias duas in alia medietate.

¶ Contra q̄ maiorē intēsionē acquirit in scd̄a medietate q̄ȝ in prima: igit nō vnifor' alterat: pʒ ɔ̄ña: q̄ maior intēsio ⁊ minor intēsio non sunt effectus eq̄les sʒ ineq̄les.

¶ Confir. q̄ sit for. calidus vt 2°. ⁊ alteret ad 4ᵒʳ i hora: ⁊ plato sit calidus. vt. 4. ⁊ alteret ad sex in hora vniformiter alterant per te. ɔ̄ for. alterat ad duplū: ⁊ pla. ad sexq alterū: ergo nō vniformiter alterantur pʒ ɔ̄ña: q̄ vniformis alteratio p̄e sup' eq̄ velociter alterari.

¶ Scd̄o ar rōne cā̄: q̄ nō p̄t aliq̄s vnifor' alterari: q̄ si h̄ eēt tūc possʒ alterabile cōtinue moueri ab equali pportione: sed cōtra q̄ nullum alterabile potest ab equali pportione alterare per aliquod t̄pus probatur q̄ oē alterans agens plus corrūpit de passo alterato q̄ȝ ecōtra: sed maiori ⁊ minori equaliter decrescentibus crescit proportio maioris supra min⁹: ergo a fortiori minori decrescente plus q̄ȝ maiori. v̄. gr̄a si. a. ignis sit caliditatis vt 8. ⁊ alteret. b. aquā que sit frigiditatis vt. 4. tūc alterat a proportione dupla. Et si perdatur vnus gradus frigiditatis aque: ⁊ vnus gradus caliditatis ignis: remanet pportio septeʒ ad tria q̄ est maior q̄ȝ dupla ergo si plus deperditur de frigiditate q̄ȝ de caliditate, adhuc multo magis maiorabitur proportio ignis super aquam.

¶ Confirmat q̄ cū. a. alterat. b. aut agens corrūpit equaliter de passo: ⁊ passum de agente: aut inequaliter: si eq̄liter non seruatur eadem proportio: vt patuit supra: si inequaliter aut agens plus corrūpit de passo: aut ecōtra. si primum a fortiori crescit proportio agentis: si s̄m: seq̄t q̄ passum est potentius in agendo q̄ȝ agēs: q̄ implicat.

¶ R̄° Ad primū negat illa ɔ̄ña: maiorē intensioreʒ acq̄rit caliditas i scd̄a medietate q̄ȝ in prima: igitur non vniformiter alteratur ⁊ rō est q̄ effectus vniformis alt̄ationis est latitudo qualitatis que est equalis.

¶ Ad cōfirmationē admisso casu. negat illa ɔ̄ña. for. alterabit ad dupluʒ: ⁊ pla. ad sexquialterū: ergo nō eque velociter alterabitur sed bene sequitur: ergo nō eque proportionabiliter alterabitur.

¶ Ad secūdū cōceditur: q̄ si oʒ vniformiter alterari ab eq̄li proportione alterabitur. Et tunc ad argumētū ɔ̄: negatur q̄ nō sit pōe aliquid vniformiter alterari ab equali proportione: q̄ possum imaginari sine ɔ̄dictiōe in casu illo: q̄n. b. aqua que est frigida vt. 4. pdit vnū graduʒ. q̄ a. calidū vt. 8. perdit duos gradus ⁊ fiat vt. 6. Et si. b. aq̄ fiat vt. 2. a. ignis erit vt. 4. ⁊ si. b. aqua erit vt vnū. a. ignis erit vt. 2. ⁊ si pōe est. b. aquā ab eq̄li pportione alterari. Aliter vnifor' alterari nō pōt puenire ab eq̄li pportiōe.

¶ Ad confirmationē di' sic r̄o. q̄ ad h̄ vt aliquid alteretur vniformiter opʒ plus corrumpi de agente q̄ȝ de passo sʒ h̄ non fit a passo sed ab alio agente.

¶ Non satisfacit nobis h̄: q̄ non est rōnabile q̄ si agens agat in passum: plus corrūpat de agente q̄ȝ de passo.

¶ Ideo necesse est dicere: q̄ si vniformiter alterari penes eām attendatur penes eque proportiōabiliter alterari: non intelligit penes illud simpl'r: sed in ordine ad terminos acquisitos: vt dictum est in augmentatione.

¶ Dubitatur 3° vtrū iste tres q̄ōnes sint probabiles?

¶ Contra primā q̄ dicit q̄ velocitas alterationis attenditur penes equalem gradum intensionis acquisitum q̄ sequitur q̄ nō velocius alterabit forte: q̄ȝ debile: ɔ̄ñs falsum probat ɔ̄ña: q̄ ponatur q̄ sit daret gradū sūmuʒ qualitatū primaꝝ p quē inducitur sūmus gradus velocitatis in tali alteratione. hoc posito ar q̄ non velocius alterabit alterans fortius q̄ȝ debili⁹: puta ignis magn⁹ q̄ȝ modica scintilla: q̄ ita gradum sūmum inducit scintilla: sicut ignis magnus.

¶ Scd̄o sequeret q̄ essent due alterationes inequales: q̄rum vna in nulla proportione esset velocior neq̄ȝ tardior alia probatur ɔ̄ña: posito q̄. b. sit vna alteratio p quam inducitur gradus sūmus. ⁊ sit. c. alia p quaʒ inducit quilibet gradus citra sūmum: pʒ ɔ̄ña q̄ gradus sūmus in nulla proportione est intensior: q̄ȝ quilibet citra sūmum. ⁊ velocitas attenditur penes proportioneʒ igitur in nulla proportione vna alteratio est velocior alia ⁊c.

¶ Contra scd̄am positionē que dicit q̄ velocitas attenditur penes equalem latitudinē forme in cōpatiōe ad s̄bʒ: ɔ̄ ar q̄ sequit q̄ nō pōt dari quātū vniformiter alterari s̄m oēs suas ptes quātitatiuas pbatur ɔ̄ña: q̄ semp maior pars velocius alt̄abit q̄ȝ minor equalem latitudineʒ forme acquirendo quare q̄ maioris quātitatis est. velocius alteratur: ɔ̄ñs falsum q̄ probatur: q̄ sit. a. corpus remisse calidum q̄ continue alteretur ad calʒ sic q̄ in q̄libet istāti maneat vniformit' calidū quousq̄ȝ fuerit summe calidum tunc arguitur sic eque velociter calefiet q̄lʒ ps sicut totū. ergo eq̄ velociter alterabitur pʒ ɔ̄ña. aīs

probatur qꝛ continue oẽs partes erunt equaliter calide sicut totum: igitur eque velociter calefient.

¶ 2° qꝛ seqꝛ ꝙ vbi equalis latitudo acqraꝛ duplo sbo eẽt dupla velocitas: pꝫ ꝯña' qꝛ cũ illa velocitas sit maioꝛ. ñ vꝛ ꝙ sit in alia ꝓportione ꝙ̃ dupla. ꝯña falsũ qꝛ si subdupla latitudo acqriꝛ subduplo sbo ad sbm maius eẽt velocitas subdupla: ꝛ illa esset minoꝛ ꝙ̃ prioꝛ quare ꝛc̃.

¶ Contra tertiaꝫ positionẽ arꝛ q̃ dicit ꝙ velocitas alterationis attẽdiꝛ penes latitudineꝫ forme: que vniformiter acquiriꝛ alicui subiecto: vel maioꝛi vel minoꝛi.

¶ Cõtra ar. qꝛ pħs. 7° phisi. ꝛ cõmẽtatoꝛ. ibi ꝯmẽto. 31. dicit ꝙ equalitatẽ alterationis nõ sufficit equalitas forme inducere: sed requiritur equalitas subiecti: quare ꝛc̃.

¶ Secũdo qꝛ stat aliqd fieri calidius absqꝫ ħ ꝙ aliqua latitudo caliditatꝭ sibi acqraꝛ: ꝓbaꝛ qꝛ ponaꝛ: ꝙ. a. sit vnũ corpus remisse calidũ. cui⁹ vna tertia pars sit calida: vt 8. ꝛ due tertie sint calide vt. 4. Et vlterius ponaꝛ ꝙ illa 3ᵃ pars que ẽ calida: vt. 8. rarefiat ad duas tertias. Et ille due tertie q̃ sunt calide vt q̃ttuoꝛ ꝯdenseñꝛ ad vnã 3ᵃᵐ ptẽ: tũc pꝫ ꝙ ħ corp⁹ est calidius ꝙ̃ pri⁹ qꝛ ꝑ duas tertias est calm̃ vt. 8. ꝛ ꝑ vnã vt. 4ᵒʳ. Et prius erat solũ ꝑ 3ᵃᵐ pteꝫ vt. 8. ꝛ per duas tertias: vt. 4. ꝛ tamen nulla latitudoꝛ nec gradus est acquisitus.

¶ Rᵉ ꝑ defensione prime põnis. Ad primũ negaꝛ ꝯña. cũ dꝛ sequiꝛ ꝙ nõ fortius alterabit alterãs fortius ꝙ̃ debilius. Et ad ꝓbationẽ admisso ꝓsupposito cũ dꝛ ita summuꝫ gradũ caliditatis inducit agens debilius: sicut fortius: ergo nõ velocius alterat fortius: negaꝛ ꝯña: qꝛ attẽdit velocitas penes graduꝫ inductũ in tãto vel in tãto tẽpore: sed scintilla ignis si inducet gradum summũ in longiori tempore inducet ꝙ̃ ignis magnus.

¶ Ad 2ᵐ cũ dicis sequiꝛ ꝙ erũt due alterationes inequales: quarũ vna in nulla ꝓportiõe est velocioꝛ nec tardioꝛ alia puta si ꝑ vnã acquiraꝛ gradus summus. ꝛ per aliam acquiratur glꝫ gradus citra summum: cõcediꝛ ħ. vna tñ ẽ indiuisibiliter velocioꝛ alia. s. q̃ acqrit gradũ summum.

¶ Pro defensione 2ᵉ põnis. Ad ħᵐ cõcediꝛ ꝯña: cũ dꝛ seqꝛtur ꝙ nõ poterit aliqđ quãtum vniformiter alterari sm̃ oẽs ptes suas quãtitatiuas: ꝛ ad iꝓbationẽ ꝯñtis admitto casuꝫ: ꝛ negaꝛ postea illud añs: eque velociter calefit quelibet pars sicut totũ: ꝛ ad ꝓbationẽ oẽs ptes erũt cõtinue eque calide sicut totũ: ꝗ̃ eq̃ velociter calefiẽt oẽs ptes sicut totũ: ꝛ ad ꝓbatiõeꝫ ꝯcediꝛ ꝙ in infinitum tarde calefiet aliqua ps: sicut in infinitũ ꝑua est aliqua ps.

¶ Ad 2ᵐ cũ dꝛ sequiꝛ ꝙ vbi equalis latitudo acqraꝛ duplo sbo esset dupla velocitas ꝯcediꝛ ꝯña. Et ad iꝓbationem ꝯñtis cũ dꝛ si subdupla latitudo acqraꝛ subduplo sbo ad sbm maius eẽt velocitas subdupla: negatur: imo minoꝛ ꝙ̃ subdupla vñ si solũ sbꝫ eẽt subduplũ ꝛ latitudo esset equalis: esset subdupla velocitas. Et silr̃ si latitudo esset subdupla ꝛ subm esset equale: eẽt subdupla velocitas: igitur si vtrũqꝫ sit subduplum. s. tam latitudo ꝙ̃ sbꝫ est minoꝛ velocitas ꝙ̃ subtripla imo subq̃drupla.

¶ Pro defensione 3ᵉ põnis. Ad primũ dicit ben' ꝙ pħs loquitur magis ꝓprie: ꝛ magis minute tñ stat esse eq̃leꝫ alterationem penes equalitateꝫ latitudinis solum.

¶ Ad 2ᵐ ꝯcediꝛ ꝙ in hoc casu intẽdiꝛ q̃litas in aliquo sbo cui nõ acquiriꝛ aliqs gradus: nec aliqua latitudo de nouo: notanter dico de nouo: qꝛ solũ acqriꝛ ħ qualitas ꝑ rarefactiõeꝫ ꝛ condensationẽ pexistentis forme: qꝛ facta rarefactiõe ꝛ cõdensatiõe corrñdet intẽsioꝛi gradui ꝙ̃ pri⁹.

¶ Item aliud arᵐ fit ꝯ hãc põnẽ: si. c. et. d. sint duo remisse calida: ꝛ. c. alteretur per totũ vniformiter vsqꝫ ad. 8. iclusiue. d. vo vniformiter difformiter vsqꝫ ad. 8. exclusiue: pꝫ ꝙ. c. velocius alteratur qꝛ velocius calefit: ꝛ tñ in nulla ꝓportione maioꝛeꝫ latitudinem caliditatꝭ acqret ꝙ̃. d. ꝗ̃ velocitas alteratiõis nõ attendiꝛ penes latitudinẽ forᵉ.

¶ Rᵉ ꝙ. d. eque veloci alteratõe sicut. c. qꝛ ineq̃li tpe equalem latitudinẽ caliditatis acqret: ꝛ velocitas alterationis bꝫ attendi penes latitudinẽ qualitatis: nõ obstante ꝙ caliditas. c. sit vniformis terminata inclusiue: ꝛ caliditas. d. sit difformis terminata exclusiue. Tamẽ. d. nõ eq̃ velociter alterabitur sicut. c. qꝛ velociter alterari attenditur penes latitudinem denoĩationis ꝛ pꝫ ꝙ. c. denoiatur calidius ꝛc̃. ꝛ sic est finis hui⁹ tractatus: ꝛ omnium subtilitatum dyalecticarum.

¶ Finit logica doctissimi philosophi Mengi fauentini ꝑ modũ resolutionis facta cũ alijs ꝙ̃pluribꝰ annexis quõnibus tam naturalibus ꝙ̃ logicalibus: vt in indice breuius ꝛ latius in toto volumine est legere. Nũc primuꝫ in lucem edita: ꝛ ab ipso authore acuratissime recognita: cunctisqꝫ mendis expurgata.

Menghus sup logica Pauli veneti cum tabula.

DIALECTICORVM tépestatis nostre principis Méghi Fauétini subtilissime expositióes questionesq̧ super summulis magistri Pauli Veneti ordinis Eremitarũ sancti Augustini: vna cũ integris annotationibus Jacobi Ritij Aretini seriatim insertis. Necnon argutissimis additionibus Manfredi de medicis: ad lectoris confusionem euitandam seorsum positis. Jtidemq̧ eiusdem Menghi q̃plures insignes tractatus et opuscula: nuncprimum ex ipsius officina deprompta. vz.

- Logica tota Aristotelis per viã resolutionis edita.
- Tractatus de primis ⁊ secundis intentionibus.
- Tractatus de vero ⁊ falso.
- Tractatus de scire ⁊ dubitare.
- Tractatus primus de primo ⁊ vltimo instanti.
- Tractatus de maximo ⁊ minimo.
- Tractatus de tribus predicamentis.
- Tractatus alius magnus de primo ⁊ vltimo instanti.
- Tabula in totum volumen nouiter reformata.

¶ Que omnia cum innumerabilibus alijs questionibus annexis: non a quodam te meritatis magistro: sed ab eodem authore Mengho adhuc in humanis agente nouissime fuere recognita: cunctisq̧ mendis ⁊ erroribus expurgata.

¶ Andree arriuabeni veneti carmen.

Vaniloqui doctrina viri: proh iuppiter alme.
Omnibus in locis dilacerata fui.
An quia preteriti memor est locusta furoris.
Dum recolit eremi tristia facta fui.
Stultum (crede mihi) Menghi documenta magistri
Vertere: quęq̧ graui tersit ⁊ ipse manu.
Nil tamen Ambrosius fecit: nam Menghus ⁊ idem
Inuito Ambrosio toto legendus erit.

Tabula

¶ Tabula questionũ eximii ac pclarissimi doctoris magistri Menghi Blanchelli Fauentini sup quatuor tractatus logicale Magistri Pauli Ueneti.

¶ Questiones super pmũ tractatũ.

¶ Questiones super 2m tractatum.

¶ Questiones super 3m tractatum.

¶ Questiones sup 4m tractatum.

q̄ō p̄ Utrum ꝓpō ꝑticularis indefinita ꝛ singularis de nō subiecto pronoie demr̄atiuo sit ꝓbanda resolubiliter ꝑ duo demōstratiua ꝛc̄.
2° Utrum ꝓpositio vl̄is affirmatiua sit ꝓbanda exponibilr̄. ꝑ ꝑiacentē ꝛ vl̄em negatiuā sibi correſidentem.
3° Utrum talis ꝓbatio ꝓpōnis officiabilis sit ꝯueniens.
4° Utrū ꝓpositio descriptibilis sit ꝓbāda descriptibilr̄.
5° Utrum neč̄io ꝛ contingēter ꝓbentur exponibiliter.
6° Utrū positiuus gradus cōparabiliter sumptus ꝓbeť exponibiliter sicut Magister dicit.
7° Utrum cōparatiuus gradus exponibilr̄ ꝓbetur.
8° Utrum superlatiuus gradus exponibilr̄ ꝓbeť.
9° Utrū differt aliud ꝛ nō idē exponať vt dic̄ Magister.
10° Utrū nō exclusiōis vt iȝ tm̄/ꝛ ꝑcise ꝓbeť exponibilr̄.
11° Utrū dictiones exceptiue ꝑter/preter q̄ꝫ/ꝛ nisi/ ꝓbenť exponibiliter.
12° Utrū nota reduplicationis inquātū ꝓbeť exponibilr̄.
13° Utrū imediate ꝓbeť exponibilr̄ sic̄ dicit Magister.
14° Utrū incipit ꝛ desinit ꝓbenť exponibiliter.
15° Utrū totus syncathe͠ sumptus ꝓbeť exponibilr̄.
16° Utrum semꝑ exponibiliter probeť.
17° Utrum ab eterno probeť exponibilr̄.
18° Utrum infinitum probeť exponibiliter.

¶ Indicis tabularis finis.

¶ Tabl̄a dubitatiūculaꝝ expositoꝝ circa textū.

¶ Dubitationes p̄mi tractatus.

Utrum terminus debeat diffiniri ꝑ orationem. Manfre. fo. 179. fa. 1.
Utrum illa syllaba/ soꝛ/ cōponens illā dictionem sortes sit terminus. Manfre. ibidē.
Utrum si scribať illa littera/ a/ per se ita q̄ nō vniať cum alio sit terminus. Manfre. fo. 179. fa. 2.
Utrum siq̄s deceptus per terminum nō ꝑ se significatiuꝫ apprehēderet aliq̄d: tunc talis terminus esset ꝑ se significatiuus. Ritius. fo. 4. fa. 1.
Utrum p̄ma diuisio terminorum euacuat totum diuisum. Manfre. fo. 179. fa. 3.
Utrum pronomen demonstratiuū sit terminus per se significatiuus. Manfre. fo. 179. fa. 4.
Utrū ois termin⁹ mentalis sit nālr̄ significatiuus: ꝛ ois vocalis aut scrip͠t⁹ sit ad placitū sig͠tiu⁹. Māfr. fo. 179. fa. 4
Utrum terminus mentalis sit ad placitum significatiuus. Manfre. fo. 184. fa. 1.
Quare Magister in diffōne termini cathego͠ magis dixit habet proprium significatum: q̄ꝫ aliquid proprie significat. Menghus. fo. 5. fa. 2.
Utrum sit differentia inter p̄mam diuisionem terminorū ꝛ tertiam. Menghus. fo. 5. fa. 3.
Utrū iste ter͠/ canis/ sit cathe͠. Manfre. fo. 80. fa. 2.
Utrū iste terminus/ hō/ sit cathe͠. Manfre. fo. 180. fa. 2.
Utrum sit aliq̄s terminus vocalis aut scriptus: q nec sit p̄ aut 2e ipositionis. Ritius. fo. 7. fa. 2.
Utrum iste terminus sig͠atiuus in mente sit p̄me aut scd̄e intentionis. Manfre. fo. 181. fa. 1.
Quomodo omnes diuisiōes termini assignate a Paulo reducanť ad bimembrē diuisionē. Menghus. fo. 7. fa. 3.
Propter q̄ð Magr̄ non fecit mentionē de aliis diuisionib⁹ terminorūꝫ. s. cōmuni/ discreto/ finito/ infinito/ positiuo/ ꝑuatiuo/ mediato/ ꝛ imediato/ magis cōmuni/ ꝛ min⁹ cōmuni/ cōnotatiuo/ ꝛ nō cōnotatiuo. Menghus ibidem.
Utrū iȝ isti/ in numero plurali sit termin⁹ cōmunis vel singularis. Menghus fo. 8. fa. 1.
Utrū isti termini/ homo/ asinus/ sint vnus complex⁹ terminus. Manfre. fo. 181. fa. 1.
Utrū nomē significet cum tp̄e. Menghus. fo. 9. fa. 1.
Utrū ps nois sepata sig͠at. Menghus ibidem.
Utrū sicut termino vocali: aut scripto dantur rectus ꝛ obliquus: ita etiā termino mētali denť rectus ꝛ obliquus. Manfre. fo. 181. fa. 3.
Utrū iȝ amat/ sit v̄bū. Ritius. fo. 10. fa. 2.
Utrum propositio dubia generet perfectum sensum. Manfre. fo. 182. fa. 1.
Utrum in propositione cathe͠ subiectum semꝑ preponať predicato. Manfre. fo. 182. fa. 3.
Utrum ista propositio falsa false/ hō est asinus/ sit affirmatiua aut negatiua. Manfre. fo. 182. fa. 4.
Utrū ista ꝓpō sit negatiua/ nō hō currit. Manfre. ibidē.
Utrū tales ꝓpōnes modales/ neč̄e est te nō currere ꝯtingēs est te nō eē ꝛc̄. sint affirmatiue vel negatiue. Māfr. ibið.
Utrū ista ꝓpō sit v̄a/ tu es non hō. Māfre. fo. 183. fa. 2.
Unde sumať quātitas ꝓpōnis: ꝛ q̄re alique ꝓpōnes dicunť alicui⁹ quātitatis: ꝛ alique nulli⁹. Mengh⁹. fo. 14. fa. 2.
Utrum illa ꝓpositio/ asinus sortes currit/ vel ista/ brunelli⁹ hominis q̄escit: ꝛ alie cōsimiles: sint indefinite vel singulares. Manfre. fo. 183. fa. 4.
Utrum oēs diuisiones propōnum sint date de ꝓpōne eodē modo sumpte. Menghus. fo. 15. fa. 2.
Quare Magister nō posuit ꝓpōnes de vero ꝛ falso in figura sicut alias modales. Menghus. fo. 15. fa. 3.
Utrum ꝓpositio de sensu cōposito sit vere modalis: an illa de sensu diuiso. Menghus. fo. 15. fa. 4.
Utruꝫ q̄litas modaliū attendať pene modū affirmatū ꝛ negatum: an penes dictū. Menghus. fo. 16. fa. 1.
Utrū ꝓpōnes modales sint alicui⁹ q̄ꝫtitatis. Mēgh⁹ ibidē.
Quare subcōtrarie nō eq̄pollent ꝑ negationē ꝑpositā aut postpositā: vl̄ sil̄ ꝑpositā ꝛ postpositā. Mēgh. f. 17. fa. 4
Utrum due negationes equaleant vni affirmationi. Menghus. fo. 18. fa. 1.
Utrum sint alie species conuersionis ab his que assignanť a Paulo. Menghus. fo. 18. fa. 1.
Utrum in conuersione per contrapositionem remaneat eadem quantitas. i. suppositio in conuersa ꝛ in conuertēte. Menghus. fo. 19. fa. 3.
Utrū tēporalis localis/ ꝛ causalis sint hypothe͠. Māfre. fo. 185. fa. 1.
Utrum aliq̄ hypo͠ sit affirmatiua vel negatiua. Manfre. fo. 185. fa. 1.
Quare Paulus fecerit mentionem de v̄itate/ falsitate/ possibilitate: non autem de concedēdo dubitādo/ negādo/ scito: ꝛ aliis h̄ꝫ. Manfre. fo. 185. fa. 2.
Utrum ꝑ notam disiunctionis coniunganť plures cathe͠. Menghus. fo. 22. fa. 1.
Quare a predicari in quid sumunť duo ꝑdicabilia. s. gen⁹ ꝛ species: a predicari aūt in quale essentiale non sumunť duo predicabilia. Manfre. fo. 185. fa. 3.
Utrum diffinitio ꝑdicationis directe sit bene data a Magistro Menghus. fo. 25. fa. 3.
Utrū prima declaratio ꝑdicationis essentialis data a Magistro sit bona. Menghus. fo. 25. fa. 3.
Utrū spēs q̄litatis sint disticte ita q̄ illud q̄ð poniť in vna specie nō ponať in alia. Menghus. fo. 26. fa. 2.
Utrum sex vltima predicamenta sint distincta. Menghus. fo. 28. fa. 2.
Utrum sint plura ꝑdicamēta q̄ꝫ decem. Menghus ibideꝫ.
Utrum detur quarta figura. Manfre. fo. 186. fa. 1.
Quare barocho ꝛ brocbardo dicantur reduci ꝑ impossibile. Manfre. fo. 186. fa. 1.

Tabula

Finis.

¶ Ad intellectū sequētis tabule scito q per.fo. intelligit foliū.per.fa.facies.per.soph.sophisma.per.ar.argum.p.lo.logica.per ma.magna. per.trac.tractatus.per.cm.capitulū.per Pau. Paulus.p.Mēg.Mēghus.p.Rit.Riti9. per.Manf.Mafredus.p.sol.solutio.p.cōf. cōfirmatio.Cetera aūt habent in cōmuni vsu.

¶ Tabula propositionum distinctionum atq sententiarum expositorum.

Tabula

Tabula

Tabula

Finis.

¶ Pauli Veneti ordinis diui Augu. summule cũ cõmentarijs sup his: ac qõnib⁹ Megi Fauentini viri clarissimi: ⁊ Jacobi Ricij de Aretio artium ⁊ medicine doctoris excellentissimi Feliciter incipiunt.

N circuitu librorũ quorũdam conspiciens magnitudinẽ tedium constituẽtes in animo studẽtium nec non ⁊ aliorũ nimiam breuitatẽ quibus nulla fere est annexa doctrina. Ideo volens medium retinere vtriusq̃ sapiens naturam extremi: compendium vtile construxi iuuenibus: pluribus diuisum tractatibus: quorum primus summularũ tradit notitiam. Secũdus suppositionum declarat materiam. Tertius consequentiarum ostẽdit doctrinam. Quartus terminorum vim instruit probatiuam. Quintus ligandi regulaſ docet obligatiuam. Sextus insolubilia soluẽdi dat artem ⁊ viam. Septimus contra primũ obijcit solutionem addens responsiuam. Octau⁹ vero tertium fortificat per rationem argumẽtatiuam. Quia ergo doctrina quecũq̃ a cõiori: vt ait phs in prohemio physicorum sumit exordium: ideo tractatus primus terminum sic diffiniens incipit a priori.

in.1.c.2.

Menghus in prohemium Pauli.

Cum viderem Pauli Veneti logicam non parua indigere expõne. Tũ ꝓpter ipsius difficultatem. Tum ꝓpter alioꝝ obscuram diligẽtiam modicãq̃ sollicitudinem: cõstitui nouos cõmentarios edere. bipartitũq̃ opus facere. expositionem. s. ⁊ questionem: vt cognitio ipsius nõ in obscurũ: sed in claram lucẽ producta sit. Sic. n. putaui hinc tyrũculis: illinc ꝓuectioribus satisfacere. Nam quid vtilius opera nostra ferre possent q̃ iuuenibus philosophari cupientibus patentes: vt aiunt: fores ad ipsam phiã reddere cum potissimũ sine logica nullus recte philosophari queat. nec rerum causas cognoscere possit. neq̃ medicinam absq̃ ipsius cognitione quis tentet. Non. n. in manibus illius medici me confidam qui logicam ignorat. Taceo theologiam que dei essentiam ꝯtemplaẗ. vbi tota nostra beatitudo consistit. quam ne dum amplecti dicam. sed neq̃ a longe videre poteris. Ceteras omitto disciplinas: que neq̃ intelligi neq̃ recte degustari sine logica possunt. Ad oĩum. n. metodorum principia viam habet. vt placet pho primo topicorum. Eos tamen obsecramus rogamusq̃ qui cõmentarios nostros legerint: ne illos prius damnent q̃ eorum succum delibauerit. ⁊ si in tanto opere aliquid ambiguum vel minus absolute dictũ inuenerint boni potius interpretes sermonis vel scripti q̃ molesti interpellatores esse velint. Vel si pertinaces esse voluerint suo gñe delectari aliquid in lucem edãt quod videri legiq̃ possit: vt si quam voluptatem maledicendo acceperint: eam de se male audiendo amittant. Nos autem nostro more delectari hos cõmentarios edidimus quos logice vacantibus arbitramur fore non inutiles. Placet insuper huius logice diuisionẽ superaddere que tripartita est ſm triplicem intellectus operationem. Prime. n. operationi intellectus que simplicium apprehẽsio dicitur. correspondet primus tractatus. qui est de terminis. ⁊ secundus qui est de proprietatibus terminoꝝ. Secunde operationi intellectus que compositio vel diuisio dicitur. correspondet quartus tractatus qui est de probationibus terminorum. Tertie ꝟo operationi intellectus que discursus dicitur corñdet tertius tractatus qui est de ꝯñtijs. ⁊ quintus qui est de obligationibus. ⁊ sextus qui est de insolubilibus. In his. n. tribus fit discursus ⁊ argumentatio ab vno in aliud. Ex quo patet. hunc ordinem a magistro fuisse peruersum. cum tractatus de ꝓbationibus terminoꝝ debeat precedere tractatum ꝯñtiarũ: qđ gratia doctrine a magr̃o factum fuisse puto. ¶ Prima pars ꝯtinet duos tractatus. ¶ In primo. n. determinat de terminis. ¶ In scđa vero de ꝓprietatibus terminorũ. s. de suppõne ampliatione ⁊ appellatione. ¶ Prim⁹ tractatus continet decẽ capl'a. ¶ In primo determinat de terminis ponendo diuisionem ⁊ diffinitionem eorũ. ¶ In secũdo determinatur đ nomine ⁊ ꝟbo ⁊ oratione. ¶ In tertio de ꝓpositione ⁊ diuisionibus eius. ¶ In q̃rto de figuris propositionum. s. qualiter ꝓpositiones collocentur in figura ⁊ de natura earũdem. ¶ In quinto de equippollẽtijs. ¶ In sexto de conuersionibus. ¶ In septimo de hypoteticis. ¶ In octauo de predicabilibus. ¶ In nono de predicamentis. ¶ In decimo de syllogismis. Partes de se patent. ¶ Et licẽ hunc primum tractatum denominauerit de terminis tãq̃ a prima parte. ⁊ nõ tamen hic solum terminos cõprehendit. sed ẽt ꝓpõnes ⁊ syllo'os ⁊ fere totã logicam. ideo notãter dictũ est a magistro tractatus summulaꝝ. Sũmula. n. breuis sũma dicit̃. Sũma aũt est plimarum reꝝ in vnum collectio. Neq̃ a me expectes diuisionem capituloꝝ vsq̃ ad minutissimas particulas. Hoc. n. lectoris prudentie faciendum relinq̃: ne sim prolixior in partiendo q̃ exponendo.

in.3.de aia in.t. c.21.

Terminus est signum orationis cõstitutiuum: vt pars propinqua eiusdem: vt ly homo ly animal. Et notanter dicitur propinqua: q: oratio habet partes propinquas ⁊ remotas: ꝓpinq̃ vocatur dictio: remota vero vocatur littera vl' syllaba: dictio igitur ⁊ non littera vel syllaba est terminus.

¶ Incipit expositio Mẽghi in textum Pauli.

Terminus quadrupl'r sumit̃. Uno modo pro omni re terminante aliquid ⁊ isto modo accipit̃ terminus ſm ethymologiam vocabuli ꝓut terminus dicit̃ a terminando. ⁊ sic accipit phs quinto metaphy. di. Terminus est qđ est rei vltimum. ⁊ extra qđ nihil est accipere rei. ⁊ sic subm ⁊ ꝑdicatũ sunt termini: q: terminant propositionem: ⁊ syllaba est terminus: q: terminat dictionem. ⁊ littera est terminus: q: terminat syllabam ⁊ dictionem. ⁊ diffinitio est terminus: q: terminat essentiam rei. ⁊ lapis in fine agri positus est ter-

Termin⁹ 4. ꝑ. i.1.c.22.

cap.2.

minus: quia terminat agrum. ⁊ sic excedit ꝯsiderationē logice. ¶ Alio modo dicitur terminus q̄dcūq; potest esse subiectum vel predicatum ꝑpositionis. ⁊ isto modo dicit̄ terminus: vt dicitur a terminando ꝑpositionem. ⁊ sic accipit phs terminum primo prioꝝ diffiniens ipsum cuȝ dixit. Terminus est in quem ꝑpositio resoluitur. vt p̄dicatum ⁊ de quo predicatur apposito vel diuiso esse vl' nō esse. ⁊ etiam cum dixit. Sill's est ex tribus terminis scilȝ maiori extremitate. minori. medio termino vbi. nec copulam nec signum vniuersale nec notam rōnis terminos vocat. ¶ Alio modo sumitur terminus pro eo q̄d potest eē copula vel extremum ꝑpositionis: ⁊ isto modo accipitur terminus: vt dicitur a terminando ꝑpositionē vel determinando partes eius vnitiue scilȝ s̄bm ⁊ predicatuȝ. ⁊ sic accipit Boetius in primo topicoꝝ suoꝝ dicens. Terminos autem voco nomina ⁊ verba ex quibus ꝑpositio vel oratio nectit̄ ⁊ hoc modo nullȝ syncaᵐ. formaliter sumptum dicitur terminus. ¶ 4ᵒ sumitur terminus pro omni eo quod potest esse extremum ꝑpositionis vel copula vel determinatio eius quomodocūq;. ⁊ isto modo dicit̄ a terminando vel determinando quomodocūq;: ⁊ sic terminus est idem quod dictio vel aggregatum ex dictionibus. Omnis enim terminus est dictio vel aggregatuȝ ex dictionibus. ⁊ omnis dictio vel aggregatum ex dictionibus est terminus. ⁊ sic terminus: syncaᵐˢ. dicitur terminus quia determinat aliquid in ꝑpositione. Hunc autem modum accipiendi terminum. Illa ꝯn̄r innuit in secūdo tractatu primi priorum vbi ponit differentiam inter diffinitionem ⁊ suppositionem. ⁊ sic accipit terminuȝ in proposito magister diffiniens ipsum.

2ᵒ modo — c. 1. — 3ᵒ modo — c. 2. — 4ᵒ mō

Signū 2ᵉ capit̄

Signum dupliciter capit̄. Uno modo large ⁊ sic describitur cōmuniter. Signum est illd̄ q̄d apprehensum ab intellectu ducit ipsum in cognitionē alicuius rei. Et vt vniuersal'r vera sit descriptio dȝ intelligi in aptitudine: ⁊ sic signum est genus ad terminuȝ cū sit cōius eo. est enim cōe ad terminum ꝯstitutiuȝ orōnis. ⁊ ad circulum ante tabernaȝ. ¶ Alio modo capitur stricte. ⁊ sic describitur. Signum est q̄d apprehēsum ab intellectu ducit ipsum in cognitionem alicuius rei ⁊ supponit pro illa. ⁊ sic signum est minus cōe q̄ȝ terminus diffinitus h': quia competit solis terminis qui possunt supponere. primo modo capitur in diffinitiōe: quia est loco generis. ⁊ per consequens debet esse cōius termino diffinito.

Diīa pᵃ — Nōndū

Orationis constitutiuum est vna differentia per quam differt a signo q̄d non est constitutiuum. puta a circulo ante tabernam. ¶ Et nota ꝙ nomina terminata in bilis vel in bile s̄m grammaticos dn̄t potentiam passiuam. vt corruptibilis quod potest corrumpi. ⁊ nomina terminata in iuus dn̄t potentiam actiuam: vt corruptiuus quod potest corrumpere. Modo si terminus esset constitutiuus orōnem constitueret actiue: quod est falsum: quia intell's est qui actiue orationem constituit. Terminus ꝟo est ille: ex quo constituitur oratio. Dicatur ergo ꝙ improprie dicitur terminus orōnis constitutiuus: sicut improprie dicitur ꝙ paries ⁊ tectum constituunt domum: quia ex illis constituitur domus.

Diīa pᵃ

Ut pars propinqua. ¶ Est alia differentia p̄ quaȝ terminus differt a littera ⁊ syllaba vt illa non habent vim dictionis. ¶ Pro quo nota ꝙ lr̄a ⁊ syllaba habent aliquando viȝ dictionis. ⁊ sic sunt termini tūc non habent vim dictionis quando componunt aliquam dictionem: vt dicendo sor. illa littera. s. vl' illa. o. vel illa. r. tunc non habent vim dictionis: tunc autem hn̄t vim dictionis quando componunt orationem: vt dicēdo sor. est syllaba. ¶ Nota ēt ꝙ pars propinqua dicit̄ illa ex qua imediate ꝯstituitur totum sicut. paries ⁊ tectum dn̄t partes propinque domus. Pars remota dicitur illa ex qua non imediate constituitur totum: sicut lapides ⁊ ligna respectu domus sunt partes remote: ita dicimus terminuȝ esse partem ꝑpinquam: quia ex termino imediate constituitur oratio. litteras ꝟo ⁊ syllabas esse partes remotas. Inter partes tamen remotas alia est magis remota. alia minus: vt littera est magis remota. ⁊ syllaba minus remota respectu orationis. Nota ꝙ si vis cognoscere an diffinitio termini sit bona an non: oportet scire quid sit diffinitio. ⁊ quas partes debeat habere. ¶ Pro quo aduerte ꝙ diffinitio potest sumi dupliciter. Uno modo cōmuniter prout non distinguit̄ contra descriptionem. ¶ Diffō cōiter sumpta sic diffinitur a pho primo thopi. Est oratio q̄d est esse rei significans. Cum dicit oratio supple tū cōposita ex genere: ⁊ differentia. vel ex aliquo quod se habet per modum generis: ⁊ aliquo quod se habet per modum differentie. Cum dicit: q̄ est esse rei significans. i. essentiam rei significās. Debet ergo diffinitio hr̄e duas partes. prima est genus: ⁊ alia que est differentia. Si ꝟo plures habet partes prima esset genus oēs alie eēnt loco differentie. Genus debet esse cōius diffinito. Differentia si est tm̄ vna est eēntialis diffinito. Si ꝟo sunt plures omnes conuertunt̄ cuȝ diffinito. ¶ Diffinitio ꝑprie dicta sic describitur. Est oratio q̄d est esse rei significans per substantialia idest oratio composita ex genere ⁊ differentia: vt aial rationale est diffinitio hoīs. ¶ Descriptio est oratio q̄d est esse rei significās per accñtalia. i. oratio composita ex genere ⁊ ꝑprio vel ex aliquo q̄d se habet per modum generis. ⁊ aliquo q̄d se habet per modum ꝑprij. vt aial risibile est descriptio hoīs. ¶ Ad ꝑpositū ergo diffō termini est bona. quia est oratio composita ex genere ⁊ differentia. nam ly signum est genus: quia est cōius termino. Omnes alie particule ponuntur loco differentie.

Noᵐ 3ᵐ — Diffō sumit̄ du plr. c. 4.

¶ Incipit expositio Ricij ⁊c̄.

Circa diffinitum est notanduȝ ꝙ hic diffinitur illa dictio terminus que est secunde intentionis habens solum significatum formale quia se formaliter significat ⁊ diffinitur pro omni suo significato tam in voce ⁊ in scripto q̄ȝ in mente. quia hec omnia sunt signa orationis constitutiua. quia ex terminis scriptis ab intellectu sit oratio scripta ex vocalibus vocalis ⁊ ex mentalibus mentalis ⁊ conuertitur hoc diffinitum cum diffinitione sequente sic ꝙ omnis terminus est signum ⁊c̄. ⁊ omne signum orationis ⁊c̄. est terminus. ¶ Circa diffinitionem nota ꝙ bona diffinitio debet conuerti cum diffinito ⁊ habere aliquid pro genere ⁊ aliquid vel aliqua pro differentijs. ⁊ sic est in ista. quia conuertitur cum diffinito: vt patet ⁊ est ibi ly signum. pro genere. quia omnis terminus est signum ⁊ non econuerso. ¶ Secundo est hi. ly orationis constitutiuum pro differentia prima per quaȝ terminus differat a statuis ⁊ signis nō constitutiuis orationis. ¶ Tertio est ibi. ly pars propinqua eiusdem pro secunda differentia: vt per istam terminus differat a litteris ⁊ syllabis: que non sunt termini secundum magistrum: eo ꝙ sunt partes remote ⁊ non propinque orationis. ¶ Pro quo nota ꝙ duplex est pars scilȝ propinqua ⁊ remota: pars propinqua est illa ex qua imediate sit aliquid: vt paries ⁊ tectum respectu domus. ⁊ littere respectu syllabarum: pars remota est illa est qua mediate sit aliquid. vt tegule ⁊ lapides respectu eiusdem domus ⁊ littere respectu orationis. ad propositum: quia ex litteris immediate fiunt syllabe: ⁊ ex syllabis dictiones seu termini: ⁊ ex terminis orationes littere sunt partes ꝑpinq̄ syllabaꝝ. syllabe terminoꝝ. ⁊ termini orōnū. ¶ Et si arguitur: igit̄ syllabe eēnt simul partes ꝑpinque ⁊ re-

Noᵐ pᵐ — Noᵐ 2ᵐ — Noᵐ 3ᵐ Duplex est pars — Obiecti

Notandum pᵐ — Notandum 2ᵐ

motes: q2 ppinque respectu terminorum ꝛ remote respe/
ctu orationis. ¶ R̄ndetur ꝙ non est inconueniens: quia
ly ppinquum ꝛ remotum. sunt termini relatiui qui pn̄t
simul de eodem verificari respectu diuersorū: sicut ly pa/
ter. ꝛ ly filius. ¶ Contra diffinitionē arguitur. pmo sic.
ly signum. nō conueniēter ponitur pro genere. igiť diffi/
nitio mala. tenet ꝯsequētia: ꝛ añcedēs probatur. q2 ly si
gnum: aut eēt scđe. aut pme itētionis: nō secūde: q2 tunc
cōuerteretť cum ly termin⁹. ꝛ sic nō esset genus. nec pme
ppter duo pmo. q2 Paulus in. 2. cap. suppositionum di/
cit ꝙ est secūde. scđo q2 tūc logicus diffiniret p pmas in/
tētiones: cuius oppositum cōiter dicitur. ¶ Scđo pnci/
paliter arguiť cōtra ly orationis ꝯstitutiuū. sic. nō omnis
terminus est orationis constitutiu⁹. igitur diffinitio mala
patet ꝯsequētia. ꝛ añcedēs probatur. q2 da oppositum.
Et arguiť sic: oīs terminus est ꝯstitutiuus orationis: ꝛ oīs
oratio est terminus. igitur oīs oratio est constitutiua ora
tionis. patet ꝯn̄tia. ꝛ ꝯsequēs est falsum. q2 ireť in infinitū.
igiť ꝛ aliqua pmissaꝝ. ꝛ nō minor. igitur maior. ¶ Et cō
firmatur: q2 ly ꝯstitutiuus dicit actionē sicut alia nomia
terminata in iuus. Sed nullus terminus in veritate fa/
cit orationē sed solum intellectus vel sensus ex terminis.
igitur ꝛc̄. ¶ Tertio arguiť sic. littere ꝛ syllabe sunt par/
tes propinque orōnis. igiť frustra ponitur illa particula.
patet ꝯsequētia. ꝛ añcedēs probaťq2 sunt subm vt pȝ i
istis. a. est littera. ba. est syllaba. ¶ Ad pmum respōdeť.
ꝙ ly signum dupľr describiť. vno modo sic. Signum est
quo apprehēso. i. ꙗ si apprehēdatur facit nos venire in
cognitiōem alicuius. ꝛ sic quodlibet ens mundi: siue sit
terminus: siue nō. est signum: q2 eo apprehēso venimus
in cognitionē alicuius: puta ad minus sui ipsius: ꝛ sic ly
signum est pme intētionis. Alio modo describitur sic. si/
gnum est illud quo apprehēso venimus in cognitionem
alicuius pro quo pōt in propositione supponere: vel est
vnum qđ pōt addi pro determinatiuo illi tanq̄ȝ habens
officium circa illud vel est aggregatiuum ex ambobus.
Exēplum pmi: ly homo. ꝛ oēs termini cathegorematici.
Exēplum scđi. ly oīs ꝛ termini sincathegorematici. Exē
plum tertij. ly oīs homo ꝛ oēs orōnes. ¶ Tūc ad argu
mētum. Respōdetur ꙗ in diffinitiōe termini capiť pmo
modo. ꝛ in suppositiōe scđo modo. ꝛ cum diciť. ꙗ logicꝰ
diffiniret per pmas intētiones ꝯceditur: ꝛ dicitur ꙗ au/
ctores dicētes ꙗ logica est de secūdis itētionibus intelli
gūt ꙗ diffinit solum secūdas intentiones: vt patet. nō ta/
mē negāt qui quādoq̄ȝ possit eas diffinire per primas. ꝛ
hoc semel tm̄. s. in diffinitione cōissimi termini secūde in
tentiōis qui est ly terminus. ꝛ sic patet solutio. ¶ Ad 2m
negatur ꙗ illud cōsequens sit falsum. s. omnis oratio est
orationis constitutiua. quia nulla est oratio quin illa sit
constitutiua orationis longioris: cuius ipsa sit pars. Et
cum arguiť. ꙗ ibitur in infinitum. respondeo ꙗ non itur:
nec ibitur. nec iri pōt in infinitum. neq̄ȝ cathegorematice:
neq̄ȝ sincathegorematice: quia neq̄ȝ a te: neq̄ȝ a me. neq̄ȝ
ab alijs iri potest. bene tamē conceditur ꙗ nō repugnat
ꝛ est imaginabile iri in infinitum in constituēdo: vt si po
natur ꙗ hora futura diuidatur in partes proportiōales
minoribus terminatis versus finem ꝛ in qualibet parte
proportionali huic: homo est. copuletur alia cathegori/
ca. tūc in fine illud aggregatum foret vna copulatiua in/
finita: quia ex infinitis cathegoricis composita. ¶ Sed
contra istam solutionem arguitur. primo sic. illud aggre
gatum in fine hore nō esset copulatiua. igitur responsio
nulla. tenet consequentia. ꝛ antecedens probatur: q2 il/
lud non esset propositio: quia nulli esset significatiuum
veri vel falsi: ex quo nullus intellectus posset illud intel/
ligere cum sit infinitum. ¶ Scđo arguitur probando. ꙗ
in fine illud aggregatum non esset copulatiua infinita:
quia vel in fine illud aggregatum esset constitutiuū ora/
tionis: aut non si non. ꝛ illud per te in fine esset proposi/
tio: ꝛ oratio ꝛ terminus. igitur aliquis terminus nō eēt
constitutiuus orationis. Si sic. igitur esset constitutiuū
vnius alterius. quod haberet plures partes q̄ȝ ipsum ꝛ
sic ipsum non fuit infinitum. qđ fuit probandum. ¶ Ad
primum negatur ꙗ in fine illud nō esset propositio. ꝛ di/
citur ꙗ esset significatiuum veri vel falsi. ꝛ tanq̄ȝ sequēs
cōceditur quod datur intellectus infinite virtutis in in/
telligendo. Et si dicitur ꙗ hoc est falsū ꝛ impossibile: di
citur ꙗ non: quia iam de facto itellectus diuinus est hu/
iusmodi: ꝛ dato etiam ꙗ hoc esset falsum: ꝛ impossibile: ꝛ
habet cōcedi tanq̄ȝ sequēs ex posito: quod est etiam im
possibile sm̄ esse ꝛ non sm̄ imaginationē. vnde amisso i/
possibili sm̄ esse. sicut esset hic. non est inconueniens cō/
cedere vnum aliud impossibile sm̄ esse: sed bene sm̄ ima
ginationem. ¶ Ad scđm respondetur: ꙗ in fine hore il/
lud esset propositio ꝛ constitutiuum orationis. Et cum
arguitur ꙗ esset constitutiu⁹ vnius habētis plures par
tes: negatur. immo dico ꙗ esset constitutiuum vnius qđ
non haberet tot partes: neq̄ȝ plures: neq̄ȝ pauciores: q2
vtrunq̄ȝ esset infinitum. ¶ Et si arguiť. omnis pars que
esset in primo esset in secundo: ꝛ non econuerso. quia es/
set addita vna igitur plures essent partes in secūdo q̄ȝ in
primo. ¶ Respondetur ꙗ non valet consequentia: sicut
nō sequitur. omnis pars que est in mediate digiti est in
toto. ꝛ non econuerso. igitur plures partes sunt in toto:
quia vtrobiq̄ȝ infinite sunt partes. ¶ Ad confirmatio/
nem secundi principalis. Respondetur ꙗ bene probat.
Nam sicut lapides nō sunt proprie constitutiui domus:
sed domificator: sunt tamen lapides illa ex quibus con/
stituitur domus. ita termini non sunt proprie constituti/
ui orationis. sed sunt illa ex quibus ab intellectu vel sen
su constituitur oratio. ꝛ sic intellexit Paulus. dicitur ta/
men ꙗ illud quod assumitur in argumento est falsum. s.
ꙗ omnia terminata in iuus dicant actionem: quia ly vi/
siuus dicit passionem: secūdo de anima: sed hoc est vt plu
rimum: sicut etiam vt plurimum terminata in bilis di/
cunt passionem: licet non semper: vt patet de ly visibilis.
¶ Ad tertium pricipale dicunt quidam ꙗ ly a. ꝛ. b. sum
pta materialiter ꝛ pro se sunt termini ꝛ partes propin/
que: sed sumpta formaliter: ꝛ pro quanto constituunt di
ctiones non sunt termini: neq̄ȝ partes propinq̄ȝ orationis: ꝛ
ꝛ dicunt ꙗ magister intellexit secūdo modo. ¶ Sed cō/
tra dupliciter. primo non plus significat ly a. dum mate
rialiter capitur q̄ȝ dum formaliter capitur: quia semper
solum seipsum significat. igitur si vno modo est termin⁹: ꝛ
etiam ꝛ alio. patet consequentia. ꝛ antecedens patet. igi
tur ꝛ consequens. ¶ Secundo ly a. existens in compo/
sitione adhuc est terminus. igitur responsio falsa. patet
consequentia. ꝛ antecedens probatur. quia ly a. in com/
positiōe est signum. ꝛ est cōstitutiuum orationis: vt pars
propinqua ex quo ly constitutiuum. dicit aptitudinem.
igitur ꝛc̄. ¶ Ideo aliter respōdeo. ꝛ suppono ꙗ in logi/
ca nulla sit oratio explicita nisi sit grāmaticalis. isto stā/
te dicitur ꙗ ly a. nō est pars propinqua orationis. Et ad
probatiōem dicitur ꙗ ista. a. est a. nō est oratio neq̄ȝ pro/
positio. quia ly a. nō est pars orationis: sed se habet i isto
complexo: sicut se habēt isti duo triāguli in hac pictura
interposito verbo est. triangulus est triangulus: vnde si/
cut istis triangulis nō est datum ꙗ significent: ꝛ ideo nō
sunt nomina: sed res: ita per eandem rationem ly a. non
est nomē neq̄ȝ terminus. Siquis tamē poneret aliā spe/
ciem orationis preter grammaticalē habet dicere ꙗ nul
la est citra aut pictura in mundo que non sit terminus:

Marginalia: R̄. — Ꝯ diffō/nē istaꝫ primo — argũ 2°. — cōfir. — 3° argũ. — Ad pri/mū rñ. — Ad 2m dicit. — Instan°. — R̄. — Ad con fir. — Ad 3m dicit. — Ꝯ rñ. ef p̄. — 2° ad idē arguit. — R̄° pp̄a Ad 3m.

vt patet iterposito verbo: quod licet fore sit veruz nõ tamẽ est ſm intẽtionem magiſtri hic.

¶ Prima diuiſio eſt iſta. Terminorum quidam eſt per ſe ſignificatiuus: quidam vero non. Terminus per ſe ſignificatiuus: eſt ille qui per ſe ſumptus aliquid repreſentat: vt ly homo. ly animal. Terminus nõ per ſe ſignificatiuus eſt ille qui per ſe ſumptus nihil repſentat: vt omnis nullus ꝛ conſimiles.

No^m p^m **Aduerte** primo circa ly per ſe ſumptum quod exponi poteſt dupliciter. Uno modo ſm aliquos: vt ille terminus dicatur per ſe ſumptus qui ſumitur ſine additione alterius termini determinantis vel determinati: vt dicendo homo eſt animal: tam ly homo q̃ꝫ ly animal eſt terminus per ſe ſumptus dato ꝙ ſumatur in propoſitione: ꝛ per cõtrarium non per ſe ſumptus dicitur quando ſumitur cum additione alterius termini determinantis vel determinati: ſicut dicendo. omnis homo eſt aial. tam ly homo. q̃ꝫ ly omnis. nõ eſt per ſe ſumptus. ¶ Secũdo modo poteſt exponi vt ly per ſumptᵘ. itelligatur ſolitarie. i. non cum alio ꝛ extra orationem ꝛ nõ per ſe ſumptus nõ ſolitarie: ſed cum alio. vt in oratione. ꝛ hec expoſitio iudicio meo magis eſt de mẽte magiſtri: vt patebit iſra. in diffinitione termini cathegoriᵗ. qꝛ ibi exponẽs magiſter quid vult dicere tam per ſe q̃ꝫ cuꝫ alio: dicit per ſe. i. extra orationeꝫ: ꝛ cum alio. i. in oratione.

No^m 2^m ſigre 2^e. ¶ Aduerte ſecundo circa ly aliquid ſignificat. ¶ Significare dupliciter ſumitur. ¶ Uno modo cõmuniter ꝛ ſic ſignificare eſt aliquid itellectui rẽpſentare. ꝛ illo modo quilibet terminus aliquid ſignificat: quia aliquid intellectui repreſentat: quia ſaltem ſeipſum: quod poteſt probari per hoc medium. omne ens eſt aptũ natum cauſare ſimilitudinem ſui intellectui: aliter non eſſet imaginabile. Alio modo ſumitur proprie: ꝛ ſic ſignificare eſt aliquid intellectui extra ſe repreſentare ſiue naturaliter

No^m 3^m ſiue ex impoſitione: ꝛ ſic ſumitur in propoſito. ¶ Aduerte tamẽ ꝙ illa diſtinctio data de ly ſignificare cõmuniter ꝛ proprie eſt diſtinctio cõmunis: quam etiam ponit magiſter in logica ſua magna: ꝛ ſic ſignificare ꝛ repreſentare idem ſunt. Strodus autem aliter accipiens ponit differentiam inter ſignificare ꝛ repreſentare in conſequentijs ſuis in. 24ᵃ regula dicens ꝙ repreſentare eſt naturaliter: ſignificare vero ad placitum. ſ. ex impoſitione. ꝛ ſic omnis terminus ſeipſum repreſentat. Mentalis autem terminus cum hoc aliam rem extra ſe repreſentat. Uocalis autem ꝛ ſcriptus ſignificat aliquid extra ſe. ſi ſuerit impoſitus ad illud ſignificãdum: non autem repreſentat. Hec volui dixiſſe: vt ſcias auctores in eadem materia diuerſimode loqui.

No^m 4^m ¶ Aduerte ꝙ tres cõditiones requirũtur ad hoc ꝙ aliquid ſit terminus per ſe ſignificatiuᵘ. ¶ Prima ꝙ ſit terminus: ꝛ hec conditio ſubintelligitur in diffinitione. ¶ Secunda ꝙ aliquid extra ſe ſignificet. ¶ Tertia ꝙ illud tale ſignificet per ſe ſumptus. Propter defectum prime conditionis illa res que eſt ſimus non eſt terminus per ſe ſignificatiuus: licet alie particule competant ſibi. Propter defectum ſecunde conditionis iſti termini buf: baf: omnis: nullus nõ ſunt per ſe ſignificatiui. Propter defectum tertie ly albus alba album ꝛ hoc relatiuum qui ꝛ cõmilia adiectiua nõ ſunt termini per ſe ſignificatiui: quia per ſe ſumpti nõ ſignificãt aliquid extra ſe. l3 cõſignificẽt. i. cum alio ſignificẽt. vt infra patebit. Aliqui tamen dicunt ꝙ omnes termini materialiter ſumpti ſunt per ſe ſignificatiui. ſormaliter autem nõ: ꝛ quamuis hoc ſit probabile: oppoſitum tamẽ teneo: ꝛ arguo contra ipſos: vide in tertia queſtione contra ſummulas. Terminus vero nõ per ſe ſignificatiuus eſt terminus cui alie due cõditiões nõ competũt. ꝛ ẽ duorum modorum. Aliquis enim qui nullo modo ſignificat loquendo proprie. nec per ſe nec cum alio. vt buf. baf. omnis nullus. Aliquis vero nõ ſignificat per ſe. licet cum alio ſignificet. vt qui albus alba album.

Riti^r No^m p^m **Circa** primum diffinitum. Nota ꝙ eſt ly terminus. per ſe ſignificatiuus: ꝛ eſt ſecũde intẽtiõis habens ſolum ſignificatum formale: ꝛ diffinitur pro omni tali ꝛ ex conſequente pro ſe: ꝛ cum illo conuertitur diffinitio. Circa diffinitionem nota ꝙ itelligitur ſic. terminᵘ per ſe ſignificatiuus eſt ille ſcilicet terminus ꝛ ponit̃ loco generis qui per ſe ſumptus. i. ſi ſolitarie ꝛ extra orationem ſumatur: eſt ſignificatiuus alicuius: vt ly homo. ꝛ hoc ſm ſignificationem perſonalem: aut ſm ſignificationem per quam terminus eſt terminus: quod ideꝫ eſt. Dixi autem hoc: quia ly omnis nõ eſt per ſe ſignificatiuus. ꝛ tamẽ ꝙ ſit per ſe ſumptus aliquid ſignificat ꝛ ſeipſum: nõ tamẽ ſm ſignificationem facientem ipſum eſſe terminũ: eſt enim ly omnis terminus propter officium: ꝛ nõ propter ſignificare ſe. vt patet. Si enim eſſet terminus propter ſignificare ſe. tunc omnis res eſſet terminus. ex quo omnia res ſignificat ſe.

No^m 2^m ꝑ diffi^{ms} argr̃ p. ¶ Circa ſcõm diffinitum nota ꝙ iterum eſt ſcõe habẽs duo ſignificata ꝛ nõ diffinitur pro ſe: aut ſibi ſimili: ſed pro ſuo ſignificato formali. ꝛ intelligitur ſua diffinitio ſicut precedens. ¶ Contra iſtam diuiſionem arguitur. primo probãdo ꝙ ly terminus. nõ poteſt diuidi per ſe ſignificatiuum: ꝛ nõ per ſe ſignificatiuũ: quia ſi ſic diuideretur oporteret ꝙ diuideretur i duas partes: quarum vna eſſet per ſe ſignificatiua. ꝛ alia nõ: cõſequẽs ſalſum quia ly terminus eſt vna dictio: cuius partes nõ ſignificant ſeparate.

argr̃ 2^m ¶ Secundo arguitur ſic aliquis. eſt terminus qui neq; eſt per ſe ſignificatiuus: nec nõ per ſe ſignificatiuus. igitur diuiſio mala tenet conſequẽtia. ꝛ antecedẽs probatur. quia terminus qui diuiditur: nec eſt per ſe ſignificatiuus. nec nõ per ſe ſignificatiuus. ꝛ terminus qui diuiditur eſt aliquis terminus. igitur ꝛc. tenet cõſequẽtia cum maiori. quia terminus qui diuiditur eſt ly terminus. ꝛ maior probatur. quia da ꝙ ſit vnum illorum. puta per ſe ſignificatiuus. Et arguitur ſic. terminus qui diuiditur eſt per ſe ſignificatiuus: ꝛ diuiditur per ſe ſignificatiuum. ꝛ nõ per ſe ſignificatiuũ. igitur terminus per ſe ſignificatiuus diuiditur per ſe ſignificatiuum: ꝛ nõ per ſe ſignificatiuum: ꝛ ſic idem diuideret ſe ipſum.

argr̃ 3^m ¶ Tertio arguitur ſic. ex iſta diuiſiõe ſequitur ꝙ diuiſum cõtinetur ſub diuidẽte. igitur diuiſio mala patet cõſequẽtia. ꝛ antecedẽs probatur ſic. omnis terminus per ſe ſignificatiuus cõtinetur ſub ly terminᵘ per ſe ſignificatiuus. ſed diuiſuꝫ eſt terminus per ſe ſignificatiuus. igitur cõtinetur ſub illo quod eſt diuidens tenet cõſequẽtia cum minori. ꝛ maior probatur. quia omne ſignificatum cõtinetur ſub ſuo ſignificãte.

argr̃ 4^m ¶ Quarto ſic. omnis terminus eſt per ſe ſignificatiuus. igitur diuiſio mala. tenet conſequentia. ꝛ antecedens probatur. omnis terminus eſt ſignũ. ꝛ omne ſignum eſt illud quo appreheſo deuenimus in cognitionẽ alicuius. igitur omnis terminus eſt illud quo appreheſo venimus in cognitionem alicuius. ꝛ per conſequẽs omnis terminus eſt ꝑ ſe ſignificatiuus.

argr̃ 5^m ¶ Quinto ſic. omnis terminus eſt per ſe ſignificatiuus. igitur diuiſio mala. patet cõſequẽtia. ꝛ ãtecedẽs probatur ſic. ly oĩs ſm ſignificatiõem perſonalẽ quã iam h3 eſt alicuius repſitatiuus. igitur a pari ratiõe quilibet alius tenet cõſe quẽtia. ꝛ ãtecedens probatur ꝛ pono ꝙ ly omnis ſit a longe ꝛ appareat forti ꝙ ſit ille terminus homo. ſic ꝙ deceptus per illum appbẽdat

hominem

Ad pᵐ rñr. Duplex est diuiõ

bolem ⁊ sequitur intentum. ¶ Ad pmuȝ rñ. ꝙ duplex est
diuisio. s. realis ⁊ logicalis. diuisio realis est quando to/
tius: vt caro super scanno diuiditur in partes que vere
componebãt totum. Sed logicalis est cum sub vno ter/
mino cõmuni sumuntur duo: aut plures termini quorũ
est ita cõmunis: sicut fuit ille pmus: ⁊ quilibet illoruȝ si/
gnificat aliquod vel aliqua que significantur per illuȝ ⁊
nõ omnia ⁊ disiũctum ex illis cõuertitur cũ diuiso. exem
plum. dicimus ꝙ cõsequẽtia diuiditur per bonam ⁊ ma
lam: qꝛ sub hoc nomie consequẽtia sumũtur isti duo ter/
mini. bona ⁊ mala: quorum primus significat partem eo
rum que significatur per ly consequẽtia. ⁊ non omnia. ⁊
similiter secũdus. sed hoc disiunctum bona vel mala cõ/
uertitur cum ly consequẽtia. vt patet ⁊ sic illud quod di
uiditur: non diuiditur in partes que componant ipsum.
sed diuiditur in terminos qui appellãtur partes subiecti
ue: ⁊ ipsum diuisum appellatur totuȝ vniuersale. ad pro
positum dico. ꝙ cum diuiditur terminus in per se signifi
catiuum. ⁊ non per se significatiuum. non diuiditur vere
⁊ diuisione reali in partes componentes ipsum: quarum
vna sit per se significatiua: ⁊ alia non. sed diuiditur diui/
ditur diuisione logicali. sic ꝙ sub hoc ꝙ dico termin⁹ su/
niuntur duo termini minus cõmunes scilicet ly per se si/
gnificatiuus. ⁊ ly non per se significatiuus. quorum qui
libet significat aliqua. ⁊ non omnia que significãtur per
ly terminus. vnde hoc verbum diuiditur secundo modo
sumptum est terminus secũde limitans terminos ad stã
dum pro dictione: vt si dicam consequentia diuiditur in
bonam ⁊ malam. sensus est ꝙ illa dictio consequentia. di
uiditur per istas duas dictiones. bona ⁊ mala diuisione
logicali. ⁊ hoc est verũ. Et sic patet solutio primi. ¶ Ad

Ad 2ᵐ

secundum negatur antecedens. Et ad probationem di/
citur. ꝙ illud diuisuȝ est illa dictio. terminus que est per
se significatiua. Et cuȝ arguitur. illud quod diuiditur est
terminus per se significatiuus: ⁊ diuiditur per se signifi/
catiuum: ⁊ non per se significatiuum. igitur terminus ꝑ
se significatiuus diuiditur per se significatiuum: ⁊ nõ per
se significatiuum. respondeo. ꝙ non valet consequentia.
quia vt dictum fuit ly diuiditur. limitat terminũ ad stan
dum pro seipso. ⁊ sic ista propositio termin⁹ per se signi/
ficatiuus diuiditur per se significatiuum ⁊ non per se si/
gnificatiuum. significat ꝙ illa dictio terminus per se si/
gnificatiuus. diuiditur diuisione logicali per illas duas
scilicet per se significatiuus ⁊ non per se significatiuus:
quod est falsum quia non dicimus. terminus aut termi/
norum per se significatiuorum. alius per se significatiu⁹.
alius non per se significatiuus. Sed bene conceditur ꝙ
ex illo antecedente: sequitur ꝙ aliquis terminus qui est
per se significatiuus: diuiditur per se significatiuum. ⁊
non per se significatiuum. ⁊ ex hoc non sequitur ꝙ idem
diuidat seipsum: ⁊ multa est differentia inter istas. termi
nus per se significatiuus diuiditur ⁊c̃. ⁊ aliquis termi/
nus per se significatiuus diuiditur ⁊c̃. quia prima est fal
sa. ⁊ secunda vera. vt patet. propter limitationem factaȝ
in prima a ly diuiditur: ⁊ non in secunda. ¶ Ad tertium

Ad 3ᵐ

dicitur ꝙ dupliciter aliquid cõtinetur sub alio. vno mo/
do quando ipsum est terminus cõmunis habens supra
se vnum terminum magis cõmunem: sicut dicimus ꝙ ly
homo. continetur sub ly animal. ⁊ tunc continere aut cõ
tineri isto modo limitat terminos ad standum proscip/
sis. vt in exemplo superiori. alio modo dicitur aliqd con
tineri sub alio: quia significatur ab illo: ⁊ sic dicimus ꝙ
veri homines continent sub ly homo: quia per ipsum si/
gnificatur. ⁊ iste modus continentie est valde impropri/
us. Tunc ad argumentum dicitur distinguendo istaȝ di
uisum continetur sub diuidente. quia vel loquitur pmo
modo: aut secundo modo. Si primo negat ista. nec hoc
sequitur. quia diuisum nõ est minus cõmune q̃ȝ diuidẽs:
sed econuerso. Si secundo modo conceditur ista: quia
diuisum: significatur per membrum diuidẽs: nec hoc est
inconueniens. immo quandoq̃ȝ idem continetur sub se/
ipso isto modo. quia idem significat seipsum. vt patet. de
ly nomen. ¶ Ad quartum respondetur ꝙ aliquem ter/
minum esse per se significatiuum ex duobus modis: vno
modo: quia per se sumptus aliquid significat: quomo/
docunq̃ȝ significet. alio modo quia per se sumptus fm si
gnificationem facientem ipsum esse terminum aliquid si
gnificat. Primo modo omnis termin⁹ est per se significa
tiu⁹: quia saltem seipsum representat. sed non secũdo mo
do. ⁊ sic accipit magister: vt patet supra. Sed dices quid
ad argumentuȝ dicitur ꝙ concludit ꝙ omnis terminus
est significatiu⁹ primo modo: ꝙ non est cõtra magistrũ.

Ad 4ᵐ

¶ Ad 5ᵐ conceditur. tanq̃ȝ sequens ex casu ꝙ ly omnis
est per se significatiu⁹ quia significat hominem: vt ponit
casus: ⁊ nego ꝙ a pari quilibet esset per se significatiu⁹.
quia casus non ponit de quolibet. ¶ Et si arguit. pona
tur ꝙ non sit casus. Et arguitur sic. multotiens aliquis
decipitur in significatione. ⁊ per terminũ qui est non per
se significatiuus representatur sibi aliquid: qꝛ credit vnũ
terminum esse aliũ: ⁊ quid dicendũ. ¶ Respondetur ꝙ
vbi sic esset ꝙ aliquis deciperetur in terminis: terminus
ille sibi esset per se significatiuus: ⁊ alijs non. ¶ Sed di/
ces contra. nulla est facta noua impositio. ¶ Responde/
tur ꝙ licet non sit facta impositio. qꝛ tamen ille credit ꝙ
in pn⁹ fuerit facta talis impositio illi termino: sibi est: ac si
fuisset facta: ⁊ ideo sibi est per se significatiu⁹.

Ad 5ᵐ

dubita°

Rñ°.

instãtia

R°.

¶ Secunda diuisio est ista. terminorum qui/
dam significant naturaliter: ⁊ quidam ad pla
citum. Terminus naturaliter significans est
ille qui apud omnes eiusdem est representati/
uus: sicut ly homo. ly animal. in mente. Ter
minus vero ad placitum significans est ille q
non apud omnes eiusdem est presentatiuus:
sicut ille terminus homo i voce vel in scripto
qui apud nos significat hominem: sed apud
aliquas certas nationes nihil significat: vt sũt
greci ⁊ hebrei.

Aduerte pmo ꝙ magister dicit ꝙ terminus natu
raliter significatiuus est qui apud om/
nes idem significat. vt terminus mentalis. ¶ Sed dubi
um est quid sit terminus mentalis. ⁊ est duplex opinio.
¶ Quidam enim dixerunt ꝙ terminus mentalis. est so/
lum conceptus vocis: quorum ratio est: quia voces si/
gnificant conceptus fm phylosophum primo ꝑhiarme.
¶ Hec opinio est falsa. quia conceptus de re habitus: vt
puta de leone. est terminus mentalis: ⁊ tamen talis non
est conceptus vocis. ergo terminus mentalis non soluȝ
est conceptus vocis. patet consequentia cum anteceden/
te simul. Ratio autẽ hui⁹ opinionis soluet infra. ¶ Alij
vero dixerunt ꝙ terminus mentalis est similitudo rei in
intellectu siue conceptus rem representãs ad extra. Cu/
ius opinionis est magister in logica magna: ⁊ omnes fe/
re auctores. Cuius ratio est: quia similitudo vbiq̃ȝ repre
sentat idem: sicut si esset imago Cesaris: illa vbiq̃ȝ repre/
sentaret Cesarem: ad cuius. imitationem fit: ⁊ non repre
sentaret in vno loco vnũ ⁊ in alio loco alium. sic autẽ est
de conceptibus ⁊ similitudinib⁹ existentibus in anima.
quare ⁊c̃. Et ex hoc patet ꝙ terminus mentalis signifi/
cat idem apud omnes: qꝛ. s. significat ex silitudine ⁊ pue

No^m pᵐ Du^m de/ termio mentali opi. pᵃ ca. 1. 3 opi. in statur.

Opi. 2ᵃ.

ꝯ op. a̅r ca. 1. nlentia ad rem. ¶ Aliqui tamē arguūt cōtra hanc opi/
nionē sic. termin⁹: vocalis sigñat mētalem ſm phm pri/
mo phiar. dicentē3. Ea que sunt in voce sunt earum que
sunt in anima passionū note. ꝛ per Boe. in dicto loco di/
centē hoc expressius dicit. n. Vox nō significat ꝑmo rem
Opi. 3ᵃ. extra: sed aliquid in anima. ꝛ ex ꝯñti significat rē. extra:
tūc vltra: sed terminus vocalis. nō significat similitudinē
rei: neqȝ cōceptum sed rē. ergo termin⁹ mētalis nō est cō
ꝯ. op. a̅r ceptus nec similitudo rei: sed ipsa res. Et propter hoc fa
ciūt tertiā3 opinionē di. ꝙ terminus mētalis est ipsa res
ſm esse spūale. Res vero ſ3 esse ſm esse reale est ex̄ aiā3.
In. 3. c. 30. ¶ Hec opinio iudicio meo est falsa si per rē ſm esse spiri
tuale itelligit aliud q̄3 similitudinē rei in itellectu: quod
probat: qꝛ phylosophus in tertio de aīa ait. Lapis non
ad argᵐ ꝯ 2ᵃᵐ. opi. dr. est in aīa. sed spēs eius: sed spēs lapidis nō est nisi simili/
tudo: ergo lapis ſm spūale in anima non est nisi silitudo
lapidis: qd̄ negant. Restat ergo defendere secūdam opi
nionē que vera est. ¶ Ad argumētum in oppositū dd̄m
est: ꝙ qꝛ voces imponunt̄ ad significādum illa eadē que
per cōceptus significātur: ꝛ ꝑmo significātur per conce/
ptus ꝛ mediātibus cōceptibus scd̄ario significātur per
ipsas voces ideo voces dicūtur significare cōcept⁹. Vñ
formalr̄ rñdēdo dicit̄ ꝙ vocē significare cōceptus potest
itelligi dupliciter. Vno modo ꝙ vox sigñet cōceptum tā
q̄3 illud qd̄ ꝑmo imponit̄ ad significandum. ꝛ hoc est fal
su3: qꝛ sic significat rē ad extra. Alio modo potest intelli
gi vocem significare conceptum tanq̄3 illud quo median
te imponit̄ ad significandum. ꝛ hoc est verum. ꝛ hoc vo/
luit phs loco allegato. Auctoritas aute3 Boe. sic habet
itelligi ꝙ vox nō sigñat ꝑ rē. i. in mediate sed aliqd i aīa:
Noᵐ 2ᵐ tñ ꝙ sigt̄ rem. i. ꝑncipaliter ꝛ nō conceptu3. ¶ Aduerte
scd̄o ꝙ de virtute sermonis illa diffinitio. ¶ Terminus
naturalr̄ significatiuus est qui apud omnes ide3 sigñat.
est diminuta. nā si ponat̄ ꝙ ille terminus in voce homo
vel in scripto apud oēs natiōes fuerit impositus ad signi
ficādum rem que est homo puta soz. ꝛ pla. tūc talis ter/
minus apud omnes idē significat. ꝛ tamē non est natura
liter significatiuus. qꝛ cum non sit terminus mētalis non
significat ex similitudine quā habet cu3 re: ꝛ per ꝯñs nō
sigñāt naturalr̄. De v̄tute ergo sermonis imperfecta est
cum competat alteri a diffinito. Sed de bonitate intelle
ctus perfecta est. vñ significare idē apud omnes. pōt in/
telligi dupl̄r. Vno modo ꝑ accñs: sic. s. ꝙ tamē potest nō
significare idē apud oēs: ꝛ isto modo tam termini voca/
les q̄3 scripti pñt significare idē apud oēs. Alio mō ꝑ se
sic. i. ꝙ ipossibile sit nō significare idē apud omnes signi/
ficādo aliqd: ꝛ illo scd̄o modo intelligit̄ ꝙ terminus nā/
liter significatiu⁹ est qui apud oēs idem significat. i. ꝑ se:
sic. s. ꝙ ipol̄e est significādo nō significare illud: ꝛ tūc oīs
instātia remouet̄. Vnde due cōditiones requiruntur ad
terminū nāl̄r significatiuū. ꝑmo ꝙ sit termin⁹. ꝛ hoc sub
intelligitur in diffōne loco generis. Scd̄a ꝙ sigñet idem
Noᵐ 3ᵐ apud omnes per se vt dictum est. ¶ Aduerte tertio cir/
ca terminū ad placitum significatiuu3. qꝛ magister dicit
ꝙ est ille q apud oēs nō significāt idē. vt terminus voca
lis vel scriptus. ꝛ causa q̄re terminus vocalis vel script⁹
non significat idem apud oēs est: qꝛ non significat re3 ex
aliqua cōueniētia ꝛ similitudie quā hēt cum re. sed solū
ex impositione ꝑmi impositoris. ꝛ ideo dī significare ad
placitum: qꝛ sigñat ad volūtatem ꝑmi instituētis qui im
posuit significare talē rē. qꝛ ita bene potuisset imponere
noᵐ 4ᵐ. ad sigñandū aliam rem q̄3cūqȝ voluisset. ¶ Notandū tñ
ꝙ termini vocales: ꝛ scripti aliud significant naturalr̄ et
aliud ad placitum. nam sigñant seipsos naturaliter. Re3
aūt ad extra sigñant ad placitum. Ideo cum dī termin⁹
naturalr̄ significatiu⁹ est qui apud oēs idē significat. ca/
pit̄ ly sigñare proprie vt est aliqd extra se intellectui re/
presentare. modo l3 quilibet terminus siue mētalis siue
vocalis siue scriptus naturaliter aliquid significet. non
tamen extra se naturaliter significat nisi mentalis. ꝛ ita
Corre ͫ babet intelligi. ¶ Ex hoc patet ꝙ due cōditiones requi
runt̄ ad terminū ad placitum significatiuum. ꝑmo ꝙ sit
terminus. scd̄o ꝙ nō idem apud omnes significet.

Ritius Noᵐ ꝑᵐ **Circa** ꝑmū diffinitū. nota ꝙ est termin⁹ scd̄e habēs
duo significata. qꝛ ſm significationē facientē3
ipsum esse terminum nō significat se: ꝛ qōlibet sibi simi/
le. ꝛ diffinitur pro omni sigñāto formali ꝛ ex consequēte
Noᵐ 2ᵐ pro seipso in mente solum ꝛ in voce. ¶ Circa 2ᵐ diffinitū
dicas similr̄. ꝙ est scd̄e habens duo significata: ꝛ diffinit̄
ꝯ diffōnes arᵍ pro seipso solum in voce vel in scripto. ¶ Sed arguitur
ꝯtra diffinitiōes. Et ꝑmo ꝯtra ꝑmā sic. ly omnis. in scri/
pto nō est termin⁹ nālr̄ significatiu⁹: ex quo nō est mēta/
lis. ꝛ tamē est apud oēs eiusdē repñtatiu⁹: qꝛ ad minus
Arᵍ 2ᵐ sui ipsius. igit̄ diffinitio mala. ¶ Scd̄o arguit̄ sic. ly ho/
mo. in mēte mea est naturalr̄ significatiuus. ꝛ tamen nō
est apud omnes eiusdem representatiuus. igitur diffini/
tio mala. tenet ꝯsequētia cum maiori. ꝛ mior probatur.
qꝛ ly homo. in mente mea nulli representat. aut represen
Arᵍ 3ᵐ tare potest. nisi mihi. ¶ Tertio arguitur cōtra secunda3
diffinitionem. qꝛ pono ꝙ omnes hoies imponāt ly bos.
ad significādum bouē. Et arguitur sic. ly bos. in scripto
est ad placitum significatiuus. ꝛ tamē est apud oēs eius/
Notā dē representatiuus. igitur diffinitio mala. ¶ Pro solutio
ne est sciēdu3 ꝙ diffōnes date a magr̄o non sunt bone de
virtute sermonis. sed habent sic intelligi. terminus natu/
raliter significatiuus est ille. s. terminus qui ſm significa
tionē facientē ipsum esse terminum quātum ex se ꝛ non
ex alio est apud omnes eiusdem representatiu⁹. ¶ Ter
minus autem ad placitum significatiuus est ille qui ſm
significationē facientem ipsum esse terminū non est quā/
tum est ex se apud omnes eiusdem representatiuus. S3
ex alio habet ꝙ sit significatiuus: ꝛ sic itellexit magister.
vnde terminus qui est significatiuus nālr̄ sigt̄ rem ex na
turali cōuenientia quā habet secum. sicut vestigiū in pul/
uere significat pedē ꝛ terminus ad placitum significati/
uus sigñat rem non ex similitudine quā habeat secū: sed
ꝓpter nostram: vel antiquorum impositionē. Isto stante
ad ꝑᵐ di respōdeo ad argumēta. ¶ Ad ꝑmū dicit̄ ꝙ ly ois. l3 sit
apud omnes eiusdem representatiuus. non tamen ſm si
gnificationem facientem ipsum esset terminum vt pat3.
Ad 2ᵐ. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ ly homo. in mēte est terminus naturali
ter significatiuus: qꝛ quantum est ex se ſm significationē
facientē ipsum esse terminum est apud omnes ꝛc̄. Et cū
dicitur non pōt representare nisi mihi: concedo. tamē di
co ꝙ est representatiuus omnibus quātū est ex se. Vnde
si talis terminus poneretur in mente greci. ꝛ grecus de
eo consideraret formaliter sequit̄ ꝙ ide3 mihi ꝛ greco re
presentaret non sic aute3 est de illo termino homo in vo/
Ad 3ᵐ. ce aut in scripto. ¶ Ad 3ᵐ dicit̄ ꝙ licet ly bos in casu illo
sit representatiuus eiusdem apud omnes. nō tamē quā/
tu3 est ex se. sed ex alio. s. ex impositione. ꝛ patet solutio.
Peti. ꝑᵃ ¶ Sed hic sunt alique petitiones. Prima an sit aliquis
terminus. qui nec sit sigñatiuus ad placitu3: nec nāliter.
R̄ᵒ ¶ R̄ᵒ ꝙ sic. quia termini syncathegorematici. vt pat3 ex
diffōne magistri: quia isti nō sunt significatiui. ¶ Scd̄a
Peti. 2ᵃ R̄ᵒ. an isti termini naturalr̄ significatiui sint. ¶ Respōdetur
ꝙ sic. qꝛ aliter tu non posses assignare causam. quare an
teq̄3 videres me ego nō representabar tibi distincte: ꝛ po
stea sic. nisi qꝛ ex mei presentia habes terminum menta/
Peti. 3ᵃ R̄ᵒ. lē significantē me distīcte quē nō habebas. ¶ Tertia pe
titio qd sunt isti termini. ¶ Respondetur ꝙ sunt queda3
similitudines rerum in sensu vel intellectu representati/
ue rerū

Petitio 4ª R°.

ne rerū quarum sunt similitudines. ¶ Quarta a quo causant isti. ¶ R° ꝙ a rebus quaꝝ sunt similitudines.

¶ Tertia diuisio est ista ꝙ terminorum quidā est cathegorematicus ⁊ quidam est syncathegorematicus. Terminus cathegorematicus est ille qui tam per se ꝙ̃ cum alio habet proprium significatum: vt ly homo: siue.n.ponatur in oratione siue extra semper significat hominem. Terminus syncathegorematicus est terminus habens officiuꝫ qui per se sumptus nullius est significatiuus: vt signa distributiua: vt omnis nullus: ⁊ signa particularia: vt aliquis alter: ⁊ prepositiones ⁊ aduerbia ⁊ cōiunctiones. Signa nāqꝫ distributiua habent officium; q: determinant distributiue ⁊ particularia particulariter: prepositiones determinantur sub certo casu aduerbia verbum: ⁊ cōiunctiōes hn̄t cōiūgere terminos vl' orōnes.

No° p° p° opi. d termio cathe.

Aduerte primo

ꝙ de termino cathegore. sūt quatuor opiniones. ¶ Prima est Bur. qui vult ꝙ ad hoc ꝙ aliquis sit terminus cathegorematicus requiritur sola vna conditio. i. ꝙ possit esse extremuꝫ propositionis vel pars extremi. s. ꝙ possit esse subiectum vel predicatum vel pars subiecti vel predicati ⁊ ex hoc correlarie dicit ꝙ hoc verbum est. quando est secūdum adiacens cum sit predicatum: ꝙ ipsuꝫ est cathegore. quando vero est tertium adiacens est syncathegorema. quia tunc non predicatur ꝙ in ipso est. Similiter omnis quando est ex parte subiecti. s. quādo precedit subiectum est syncathegore. cū non sit subiectū nec pars eius. sed cū ponitur ex parte p̄dicati est cathegorema. cū sit pars predicati. ¶ Et licet hec opinio probabilis sit: q: tn̄ nō est ad mētem magistri: vt patet manifeste ideo nō est accipienda aliquo modo.

2ª opio.

¶ Secūda opinio dicit ꝙ due cōditiones requiruntur ad terminum cathegorematicum: prima ꝙ habeat per se significatum proprium. secūda ꝙ cum alio etiam habeat proprium significatum. propter primaꝫ excluduntur termini syncathegorema. propter secundam excluduntur aliqui termini per se significatiui qui non possunt esse termini cathegorematici. vt termini equiuoci. naꝫ tales termini licet per se habeant proprium significatum: tamē cum alio sumpti non habent illud idem significatuꝫ propriuꝫ: vt dicēdo canis stella currit: ly canis. non idem proprium significatum habet quod habet quādo est per se: vt dicendo canis: q: quādo sumitur per se eque primo oia sua significata significat: sed dicendo canis stella currit. solum stellaꝫ significat.

3ª opi. i statur.

¶ Hec opinio rudis est ⁊ non valet: q: terminus equiuocus cum alio habet idem significatuꝫ. quod per se probatur. q: cum alio intelligitur in oratione. sed ꝙ tunc habeat illud idem significatum qd̄ hꝫ per se. patet per p̄hm 2° perhiar. qui dicit ꝙ primo distinguēda est propositio in qua ponit terminus equiuocus pp suum multipliciter significare. ergo illud idem significat in oratione qd̄ extra.

Ca. 2ª

3ª opio.

¶ Tertia opinio est Pauli pergu. qui vult ꝙ due cōditiones requirūtur ad hoc ꝙ aliquis sit terminus cathego. Prima ꝙ significet aliquid extra se. Secūda ꝙ illud distincte ⁊ determinate significet. pp primam cōditionem excluduntur termini synca°. pp̄ter scḋam excluditur terminus quem vocat indistinctum. vt ly albus qui nō significat distincte ⁊ determinate. Fundatur hec opinio sup diffinitione magistri que est ꝙ taꝫ per se: ꝙ̃ cum alio habet propriū significatum. per hoc.n. ꝙ dicit tam per se ꝙ̃ cum alio habet primam cōditionem. q: ille terminus significat extra se qui tam per se ꝙ̃ cum alio significat: per hoc ꝙ dicit habet proprium significatum. habet secūdam conditionem. i. distinctum: ⁊ determinatum significatuꝫ habet.

3ª opi. i statur.

¶ Hec opinio est dubia: q: talis terminus indistinctus: vt albus si esset per se significatiuus esset cathego. ꝯn̄a nota est. ꝯn̄s vero est falsum: vt infra patebit: q: terminus per se significatiuus ⁊ cathegorematicus cōuertūtur ⁊ antecedens ab eis conceditur. ergo ⁊c̄.

4ª opio.

¶ Quarta opinio est magistri in logica sua magna qui diffusius loquēs ꝙ̃ in hac parua vult ꝙ quatuor conditiones requirantur ad terminū cathegorematicum. ¶ Prima ꝙ sit terminus simplex tam implicite ꝙ̃ explicite: vt ly homo: ⁊ per hanc excluditur terminus pregnans qui explicite est simplex: sed implicite nō vt nihil suboꝛdinatur huic cōnexo non aliquid. ¶ Secūda ꝙ non sit extremorum vnitiuus: ⁊ per hanc excludit verbum ꝙ vnit extrema. ¶ Tertia ꝙ significet aliquid extra se. ⁊ per hanc excluduntur omnia syncathe. vt ois nullus. ¶ 4ª ꝙ de cōi lege. i. de impositione prima. quod dicitur pp syncathegoremata ⁊ pp illos terminos ignotos. a. b. qui possent fieri syncathegoremata per nouam impositionem: sed q: hec vltima conditio requiritur in omnibus vel intelligitur oibus his diffinitionibus merito pōt taceri ⁊ subintelligi in hac sicut in alijs.

3ª opi. i statur.

¶ Licet hec opinio p̄bari posset nō tamē videtur de mente magistri in hac logica parua: magis.n. illic restringit terminum cathe. ꝙ̃ hic faciat: quare si hanc eandem opionem hic ⁊ ibi teneret: hec diffinitio data hic diminuta esset cū ille quatuor cōditiones non exprimant' in ista.

5ª opio

¶ Jō addo quintam opionē quā solam reputo de mēte magr̄i hic. ⁊ dico ꝙ ad terminum cathego. due cōditiones requirūtur. prima ꝙ sit terminus. 2ª ꝙ taꝫ per se ꝙ̃ cum alio hēat p̄priū significatū ⁊ per hanc itelligo ꝙ significet aliquid extra se tam per se ꝙ̃ cū alio. ⁊ sic per se significatiuus ⁊ cathegore. conuertuntur ⁊ realiter idē sunt. differunt tamen rōne. q: dicitur per se sig̃atiuus ex hoc soluꝫ ꝙ per se sumptus aliquid sig̃at. dr̄ autē cathegorematicus nō ex hoc. sed ex eo ꝙ tā p se ꝙ̃ cū alio hꝫ p̄prium significatum.

obiecto R°.

¶ Et si diceres si sig̃t per se aliquid extra se nōne sig̃t cum alio: ⁊ cōsequēter quare addit' ꝙ̃ cū alio. Dicitur ꝙ verum est si sig̃t per se: sig̃t etiā cuꝫ alio: sed nō ecōtra. terminus.n. cōsig̃atiuus: vt ly albus. cū alio sig̃t. ⁊ tamen per se non aliquid sig̃t. ¶ Dr̄ autē ꝙ̃ cū alio vt differat formaliter a per se sig̃atiuo. q: non dicitur cathego. per hoc soluꝫ ꝙ per se aliqd sig̃et. sicut dicitur per se significatiuus: sed dr̄ cathegorematicus per hec duo: q: tam per se ꝙ̃ cū alio sig̃t ⁊ etiā q: ne credat qs ꝙ cathe. solum per se significet. sicut cuꝫ aliquis terminus solum sig̃at cum alio. Et ideo dicit tam per se ꝙ̃ cum alio. qualiter non facit ꝯsignificatiuus qui soluꝫ cū alio sig̃t.

Dubitatio. R°.

¶ Et si diceres q̄re magis dixit hꝫ propriuꝫ significatū ꝙ̃ diceret aliqd p̄p̄e sig̃t. dr̄ ꝙ tm̄ ē dicere hꝫ p̄priū sīnificatū ⁊ aliqd p̄p̄e sig̃t s; si dixisset aliqd sig̃at qs potuisset intelligere de sig̃are cōiter. ⁊ nō p̄p̄ie. ⁊ tūc verum esset de consignificatiuo ꝙ tam per se ꝙ̃ cū alio sig̃t nam per se sumptum significat se ⁊ cum alio sig̃t illud ꝙ illud aliud sig̃t. Et ideo dixit habet propriū significatum ne quis incideret in illū erroꝛē: ⁊ proprie significare intelligitur. vt dictum est supra. aliqd extra se rep̄ñtare. ¶ Si quis tamē vellet defendere q̄rtaꝫ opionē esse de mēte magistri in logica p̄ua. sicut al's memini me ēt fecisse. Tunc dicēdum ꝙ diffinitio data hic nō est diminuta: q: vltima ꝯditio. s. de cōi lege p̄supponit' supius in oib⁹. Jō tacuit illā h̄ sic

in alijs. Penultimam vero cōditionē.s.ꝙ aliquid signi/
ficat extra se. expressit magister cum dixit. tam per se qꝫ
cum alio habet proprium significatum: qꝛ hoc nihil aliō
est dicere nisi ꝙ significet aliquid extra se. secundam ve/
ro conditionem nō expressit nec primā: qꝛ ille note sunt.
Quia prima nota sit patet. qꝛ notū est ꝙ terminus cōpo
situs ex cathegorematico. ⁊ synca. nō est cathegoremati
cus: qꝛ nō est maior ratio ꝙ sit cathe. qꝫ ꝙ sit synca. vt nō
aliquid: sed terminus pregnās est hmōi. Scōa conditio
etiaꝫ nota est ex ethymologia vocabuli: dicitur.n. termi
nus cathegorematicus quasi pdicatiuus.s.ꝙ pōt pdica
ri. verbū aūt nō pōt predicari formaliter sumptū. ¶ Ad

Noᵐ ⁊ᵐ pᵒ opi. ō termio synca.

uerte secūdo ꝙ de termino syncathegorematico sūt due
opiniones. Una est Bur. in logica sua in tractatu de di/
ctionibus syncathe. qui vult ꝙ ad terminum syncathe/
gorematicum requiratur hec sola cōditio.s.ꝙ habeat
aliquod tale officium distribuēdi particularisandi: deter
minādi ⁊c. etiam ly nullus: differt: totus: infinitus: ⁊ cō/
similes dicūt sincathegorematici. Et dicit ipse dicitur syn/
ca. quasi cōsignificatiuū.i. cum alijs significatiuum: nō
quia de se nihil significet. sed qꝛ nō habet de se significa/
tionem finitam vel determinatam: sed finitam trahit ex
adiunctis vbi ponit diuisionem oīum synca. ⁊ numerat

Opi. 2ᵃ.

oia que habēt aliquod tale officium. Licet hec opinio p
babilis sit nō tamē est ad mētem magri. ideo relinquen/
da. ¶ Alia est opi. magistri ⁊ oium exponētium ipsum

Duᵐ de pᵃ ⁊ 3ᵃ di uisione.

ꝙ ad terminū synca. requirūtur due cōditiones. Prima

Opi. pᵃ

ꝙ sit terminus habēs officium.s. distribuendi: cōfundē/
di. particularisādi: cōiungendi terminos vel orationes:
⁊ determinādi verbum vel deseruiendi sub certo casu:
ad differētiam aliquorum terminorū cathegorematico
rum qui nō habēt aliquod tale officium: vt homo ⁊ etiā
ad differētiam aliquorū terminorū nō per se significati/
uorum: qui nullū tale officiū habēt. vt relatiuū qui ⁊
adiectiuum: vt albus alba albū: ⁊ vt termini ignoti. a. b.
c. buf. baf. ¶ Secūda ꝙ per se sumptus nihil signēt ex/
tra se. ad differētiam aliquorū terminorū cathegorema
ticorum aliquod tale officium habentium: vt differt: ni/
hil: que non sunt syncathegoremata licet distribuant.
¶ Dubitatur an sit differentia inter illam primā diuisio
nem ⁊ istam tertiam: ⁊ int ͛ mēbra pme diuisionis ⁊ isti⁹
tertie. ¶ Ad hoc tres modos respondendi inuenio.
¶ Primus dicit ꝙ terminus non per se significatiuus ⁊
syncathegorematicus cōuertunt: sed terminus per se si/
gnificatiuus cathegorematicus non conuertūtur: quia
per se significatiuus est superior ad cathegorematicum.
Omnis.n. cathegorematicus est per se significatiuus: ⁊
nō ecōuerso. quia tam terminus vniuocus qꝫ terminus
equiuocus est terminus per se significatiuus: sed solus
vniuocus est cathegorematicus ⁊ nō equiuocus: vt ly

3 opi. in statur.

canis est per se significatiuus ⁊ non cathegorematicus.
¶ Hic modus respōdēdi rudis est: ⁊ dupliciter peccat.

Primo

¶ Primo quia ponit ꝙ nō per se significatiuus. ⁊ synca/
thegorematicus cōuertuntur: quod est falsum: quia nō
per se significatiuus in plus se habet: quod probatur: qꝛ
omnis syncathegorematicus est non per se significatiu⁹:
sed nō omnis nō per se significatiuus est syncathegore/
maticus. ergo ⁊c. cōsequētia tenet ⁊ maior cōceditur ab
ipsis: minor vero probatur: quia relatiuum: qui. est non
per se significatiuus: cum sibi competat diffinitio termi/
ni nō per se significatiui: ⁊ nō est syncathegorematicus
cum sibi nō competat diffinitio termini synca. Similiter
arguitur de ly albus alba album cōsimiliter isti termini
buf. baf. a. b. c. sunt nō per se significatiui: ⁊ tamē nō sunt

Scōo.

syncathegorematici. ¶ Secūdo peccat: quia ponēs dif/
ferentiam inter per se significatiuum ⁊ cathegoremati/
cum nō saluat distinctionem cōmunē iter significare: sup
ponere: ⁊ verificari: que essentialiter ordinātur: sicut ma
gis cōmune ⁊ minus cōmune: nam significare in plus se
habet qꝫ supponere: ⁊ supponere in plus se habet qꝫ ve/
rificari: probatur tamē ꝙ non saluet istam distinctionē:
quia talis terminus equiuocus non habet idem signifi/
catum proprium per se sumptum ⁊ cum alio: quia per
se sumptus significat non aliquid vnū: sed plura: in pro
posito: autem vnum significat ⁊ non plura. vt dicendo.
canis currit. solum canem significat latrabilem. tūc eniꝫ
sequeretur ꝙ significare nō in plus esset qꝫ verificari. qꝛ
cuꝫ precise verificetur pro animali latrabili: ⁊ tu vis pre
cise ꝙ illud significet: ⁊ sic significare non esset in plus qꝫ

Tertio

verificari. ¶ Item sequeretur contra philosophum qui
dicit ꝙ primo proposito est distinguenda in qua ponitur
terminus equiuocus propter suum multiplex significa/

quarto.

re. ¶ Item quia sicut extra propositionem habet ade/
quatum significatum: ita in ista propositione dicendo ca
nis est ens. ⁊ non magis verificatur pro vno qꝫ pro alio.

Opio 2ᵃ

¶ Secūdus modus est Pauli pergulensis dicentis ꝙ
terminus per se significatiuus est superior ad cathego/
rematicum ⁊ non per se significatiuus est inferior ad ter
minum syncathegorematicum. Omnis enim cathego/
rematicus est per se significatiuus: vt patet: ⁊ non econ/
uerso: quia terminus indistinctus: vt albus alba album.
non est cathegorematicus. ⁊ tamen est per se significa/
tiuus. Similiter omnis terminus syncathegorematicus
est non per se significatiuus: vt patet. ⁊ non econuerso:
quia terminus dependens: vt relatiuum qui non per se
significatiuus: ⁊ non est syncathegorematicus. ¶ Licet

3 opi. i/ statur.

hec opinio probabilis sit. tamen est mihi dubia in primo
dicto: quia omnis per se significatiuus per se sumptus
aliquid proprie significat: ergo omnis talis tam per se
qꝫ cum alio habet proprium significatum. patet conse/
quentia prima: quia oppositum consequentis non stat
cum antecedente. Secunda consequentia tenet a con/
uertibili ad conuertibile: antecedens: prime consequen/
tie sufficienter probatum est in illa questione contra su/
mulas. quia capitur significare proprie ⁊ non cōmuni/

Opio 3ᵃ

ter in diffinitione termini per se significatiui ⁊c. ¶ Ter/
tius modus respondendi est magistri in logica magna
qui vult ꝙ per se significatiuus sit superius ad cathego/
rematicum: ⁊ non per se significatiuus est etiaꝫ superior
ad syncathegorematicum: aliter tamen qꝫ Paulus per/
gulensis. Nam aliqui sunt per se significatiui: vt pregnā
tes termini ⁊ copula qui non sunt cathegorematici. Si/
militer aliqui non per se significatiui: vt relatiuum qui:
⁊ termini ignoti. a. b. c. buf. baf. qui non sunt syncathe/
gorematici. Hec opinio etiam probabilis est: ⁊ licet vi/
deatur etiam posse reduci ad mentem magistri in hac lo
gica parua: ad supra dedi modum: tamen violenter tra/

Opi. 4ᵃ

hitur. ¶ Quartus igit͛ modus ponendus est: quem so/
lum de mente magistri h͛ reputo ⁊ dicēdum ꝙ terminus
per se significatiuus ⁊ cathegorematicus conuertuntur:
⁊ ideo realiter non differunt: sed ratione. Omnis.n. per
se significatiuus est cathegorematicus ⁊ econtra: vt su/
pra dictum est: ideo conuertuntur ⁊ non realiter differūt
ꝙ autem differant ratione patet. dicitur enim per se si/
gnificatiuus ex hoc ꝙ per se sumptus aliquid significat.
dicitur autem cathegorematicus nō ex hoc sed ex eo ꝙ
tam per se qꝫ cum alio habet proprium significatum.
¶ Et dicitur vlterius ꝙ non per se significatiuus est su/
perior ad syncathegorematicum. Omnis enim sincathe
gorematicus est non per se significatiuus vt patet: sed
non econtra: aliqui sunt non per se significatiui: vt relati
uum qui. ⁊ termini ignoti. a. b. c. buf. baf. q nō. sunt syn

cathegorematici: vt ex dictis patet.

Ritius. No^m p^m

Circa primum diffinitum nota q est termin^9 secūde habēs solum significatum formale. ⁊ diffinitur p omni tali: ⁊ ex cōsequēte pro se ⁊ sibi simili. Secūdum vero diffinitū est terminus habens duo significata. ⁊ diffinitur solum pro formali. ⁊ ex consequente non pro seipso. Circa primam diffinitionez dico q sic intelligitur: terminus cathegorematicus est ille. s. terminus. qui tam per se quam cum alio. i. in oratione habet proprium significatum. i. habet significatuz fz significationem facientem terminum esse terminuz. vt ly homo. secūda autē sic intelligitur. terminus sincathegorematicus est terminus habēs officiuz ⁊ per se sumptus nullus est significatiuus fm significationem facientem illum esse terminum: vt ly ois ⁊c.

peti. ¶ Prima petitio. an ly qui. ⁊ ly albus. sint sincathegorematici.

p^a rñ. ¶ Responsio q ly albus. secūduz dicta est terminus sincathegorematic^9 q2 vt patet intelligēti sibi competit diffinitio illius: quia semper est significatiuus albedinis vbicūq ponatur. sz de ly qui dicit scōm dicta q est sincathegorematicus: q2 p se sumptus nihil significat: ⁊ hz officiuz referendi.

Alia rñ. Alij tñ ⁊ non male: sed non fz dicta superiora dicūt q ly qui. nec est terminus cathegorematicus neq sincathegorematicus: q2 sibi non cōuenit diffinitio termini sincathegorematici. vt patet neq sincathegorematici. quod probātq2 diffinitio termini sincathegorematici. vt dicūt. oz sic intelligi. terminus sincathegorematicus est terminus habēs officiuz. qui terminus per se sumptus nullius est significatiuus. nec ēt cum alio. Jsto stante dicunt pmo. q ly qui nō hz officiū: q2 referre aña non est habere officiū fm eos. 2° dato q referre esset officium: sibi deficit tertia cōditio. q2 ly qui cum alio sumptum aliquid significat. s. duz sumitur cum ante. ⁊ vtraq via est bona.

2^a pe. Rñ. ¶ Secūda petitio. que differentia est inter terminum per se significatiuuz ⁊ cathegorematicuz. ⁊ nō p se significatiuū ⁊ sincathegorematicum. ¶ Respondeo tenēdo. q ly qui. sit sincathegorematicus. vt dixit primis via q nulla est dña inter ista. q2 ois terminus per se significatiuus est cathegorematicus. ⁊ ecōuerso. ⁊ ois non per se significatiuus est sincathegorematicus: ⁊ econuerso. ⁊ sic significata p membra istarum diuisionum nullo modo differunt.

Alia Rñ. ¶ Sed tenēdo secūdaz viā di q est aliqua differētia. q2 licet non sit differētia inter per se significatiuum ⁊ cathegorematicum. tamē est differētia inter nō per se significatiuum ⁊ sincathegorematicum. q2 ois terminus sincathegorematicus est non per se significatiuus. ⁊ non econuerso. vt patet de ly qui. ⁊ sic non significatiuus est cōius q̃ ly sincathegorematicus.

ꝯ p^am rñ. af p 2°. ad idē. ¶ Sed cōtra primaz viam arguitur primo q2 si nulla esset differētia inter per se significatiuū ⁊c. igitur vna illarū diuisionuz esset supflua. Secūdo aliquis est terminus nō per se significatiu^9: qui nō est sincathegorematicus: igitur ibi est dña. tenet cōsequētia ⁊ antecedens probatur. q2 ly huf. est nō per se significatiuus vt pz. ⁊ nō est sincathegorematicus ex quo nullum habet officiū.

Ad p^m dicitur. ¶ Ad p^m negat cōsequētia. ⁊ dicitur q stat q ex parte rei nulla sit dña inter illa. ⁊ tamē nulla illarum diuisionum sit superflua. ⁊ do tibi exemplū. Si eniz aial diuidatur istis duabus diuisionibus. s. aialium. aliud rationale. aliud irrationale: ⁊ animalium. aliud risibile. aliud non risibile quantumcūq membra istarum diuisionum cōuertātur. vt pz: tamē nulla istarum est supflua. q2 mēbra istarum diuisionum: lz sint conuertibilia: nō tamē sunt sinonyma ⁊ aliquid cōnotatur p vnum mēbrum puta p ly rōnale. qd nō cōnotatur per aliud. puta per ly risibile. vt pz. Simlr in proposito lz ois termin^9 per se significatiuus sit cathego. ⁊ ecōuerso: tñ aliqd cōnotat per istud mēbrum cathego. qd nō cōnotat p ly p se significatiuus: q2 p ly cathego. cōnotat q talis terminus potest poni pro pdicato: aut parte predicati aliquid significādo: quod nō cōnotat. per ly per se significatiuus ⁊ ita dicatur de non per se significatiuo ⁊ sincathegorematico: ⁊ in hoc differt vna diuisio ab alia.

Ad 2^m ¶ Ad scōm dicit. q ly huf. nō est terminus: sicut nec ly aut patet supra ⁊ breuiter dicatur de vno sicut de alio.

¶ **Quarta diuisio est illa q terminorum quidā est prime intentionis: ⁊ quidem secunde intētionis. Terminus prime intentionis est terminus mentalis significans non terminum idest rem que non est terminus dató q esset: sicut ly homo significat sortez ⁊ platonē: quorum nullus potest esse terminus. Terminus autem secunde intentionis est mentalis significans soluz modo terminū vel propositionez vt illi termini mentales nomen: verbum: participium: propositio: oratio: ⁊ huiusmodi.**

No^m p^m.

Aduerte primo q ad terminuz prime intētionis requirūtur due cōditiones. ¶ Prima q sit terminus mētalis. ⁊ propter hoc excludūtur oēs termini vocales ⁊ scripti. ¶ Secūda q significet non terminū idest rem que nō est terminus sit sit: siue cum hoc significet etiam aliquē terminum: vt iste terminus mētalis ens siue nō: vt iste terminus mētalis homo: ⁊ per hanc excluditur terminus secūde intētionis qui soluz modo signat terminum. ¶ Ad terminū etiā secūde intētionis due cōditiones requirūtur. ¶ Prima q sit mētalis: ⁊ sic excluditur terminus vocalis ⁊ scriptus. ¶ Secūda q signet solum modo terminū ad differētiaz termini prime intentiōis qui nō solum signat terminū: imo aut signat aliam rem solam que nō est terminus: vt ly homo in mēte: aut signat rem ⁊ cū hoc aliquē terminū: vt ly ens i mēte ⁊c̄.

No^m 2^m p^a expō de ly dato q eēt ꝯ opio. istat p.

¶ Aduerte scōo qd hec particula: dato q eēt: tres expōnes habet. ¶ Prima est cōis dicēs q magister dixit: dato q esset propter terminos ficticios solum: vt ly chymera ⁊ hyrcoceruus qui in mēte sunt prime intētionis: q2 significant rem que non est terminus dato q esset illi res signata. ¶ Hec opio nō est ꝯña quod probo: q2 nō min^9 termini ficticij significāt rem q̃ res nō est terminus si res signata nō sit q̃ si res signata esset. ergo nō ponit pp̄ter terminos ficticios: ꝯña nota. ⁊ aña pz. ¶ Jtē multi sunt termini prime intētionis nō ficticij significātes rem que nō est: ergo nō solum ponitur pp̄ter terminos ficticios. cōsequētia tenet ⁊ antecedēs pz. de istis terminis infinitum vacuum.

2° expo/si.

¶ Scōa expō est Pauli pgulēsis dicētis q magister dixit dato q esset pp terminos transcēdētes de quibus poterat esse dubium an essent prime intentionis: cum significēt ois formaliter tam rem que nō est terminus q̃ rem que est terminus. ¶ Jdeo dixit. dato q esset. i. dato q etiā significet formaliter terminū adhuc est terminus prime intētiōis.

ꝯ opio i statur.

¶ Hec opio falsa est: q2 sequeretur q ly nomē in mēte eēt terminus prime intētionis quod est falsum. probat cōsequētia: q2 ille terminus nomen in mēte est terminus mētalis significās rē que non est terminus dato q eēt. i. dato q etiā significet terminū. ergo est terminus prime intētiōis. cōsequētia tz a diffōne ad diffinitū: ⁊ aña pro 2° pte notuz est. s. q figt terminum. ¶ p^a vo ps pbatur. ly nomē i mēte figt oē nomē. s. pñs pteritū ⁊ futur. sz nomē pteritū ē res q̃ nō ē termin^9 cū sit corruptuz. ergo figt rem que nō est terminus vnde

cum fignat rem que de necessitate nō est: fignat rem que
non est terminus. ¶ Tertia opinio est senēsium di. φ il/
la particula dato φ esset ponitur pp terminos secūde in/
tētionis quibus competeret diffinitio si non poneretur: vt
probat argumētū factum ꝯ Paulum pgulen. Ideo dici/
tur dato φ esset. i. dato φ illa res fignata non esset termi
nus. Unde imaginantur isti φ in hac diffōne ponuntur
tres particule. ¶ Prima terminus mentalis. ¶ Secun/
da significans nō terminum que exponitur. i. significans
rem que non est terminus. ¶ Tertia dato φ esset τ per
hanc particulam dato φ esset solum differt a termino se
cūde intentionis cui competunt oēs alie particule illius
diffōnis: τ dicunt vlterius. ¶ Et notāter dixit significās
non terminum τ nō dixit non significans terminum: q2
ad hoc φ significet non terminum sufficit φ res aliquā
sit significata per ipsum que nō sit terminus siue cū3 hoc
significet rem que est terminus siue non. Si autem dixis/
set non significat terminum ad hoc φ esset vera require/
retur φ nullo modo rem significaret que est terminus τ
vt adhibeatur fides dictis eorum qui dicunt φ hec fuit
expositio magistri quā audiuit ex ore eius magister Ni/
cholaus de sulmone dum esset Bononie. ¶ Hec exposi/
tio est dubia: q2 dicit φ dixit dato φ esset ad differentia3
terminorum secūde intentionis quibus competeret ista
diffinitio si non poneretur illa particula dato φ esset. τ
sic cōcedit φ terminus scđe intētionis fignat nō terminū
eo φ fignat rem que non est terminus. sed hoc est falsum
qđ probo sic. Terminus scđe intentionis significat solu3
modo terminum. ergo nō significat non terminu3: tenet
cōsequentia. ab exposita ad suam exponentem. τ ꝯñs est
ve℞ vt patet de mēte magistri diffiniendo terminu3 scđe
intētionis. ergo ꝯñs est verū qđ cōtradicit illi cōcesso. ter
minus scđe intētionis significat non terminum. ¶ Ideo
addo quartā expōnem quā sola3 de mente magistri re/
puto. ¶ Pro qua aduerte φ due particule ponuntur in
hac diffōne. Prima terminus mentalis per quā cōuenit
cum termino secūde intentionis. ¶ Scđa fignās nō ter/
minū p quam differt a termino scđe intentionis q2 falsu3
est dicere φ termino secunde intentionis: φ significet nō
terminum: q2 sequitur. significat non terminum ergo nō
significat solum modo terminum contra magistru3: τ p3
cōsequētia a cōtradictorio vnius exponentis ad contra
dictorium exposite. ¶ Aduerte vlterius φ hec particu/
la fignans non terminu3 est modicū obscura. ideo magi
ster exponit eam per duas particulas sequentes prima
est rem que non est terminus. Scđa dato φ esset. i. si illa
res significata esset. Prima particula. s. res que nō est ter
minus nō sufficiēter exponit ly significans nō terminum
q2 de aliquo est verū dicere φ significat rem que non est
terminus: τ tñ falsum est dicere significat non terminum
qm̄ de termino secūde intentionis est verū dicere signifi/
cat rem que nō est terminus: q2 iste terminus nomen in
mente fignat nomen preteritu3 quod est corruptu3: τ ta/
le est res que nō est terminus. terminus. n. corruptus nō
est terminus: τ tamen falsum est dicere φ significet non
terminum: vt supra probatu3 est: q2 est ꝯ diffōnem termi
ni secūde intētionis. Ideo significare rem que non est ter
minus in plus se h3 q̄3 figre nō terminū: sic res q̄ nō ē ter
minus i plus se h3 q̄3 non terminus: q2 ois nō terminus
est res que nō est terminus: τ nō ecōtra. aliquid. n. est res
que nō est terminus: vt terminus corruptus: τ tamē fal/
sum est φ terminus corruptus est nō terminus. sicut ois
nō homo. est res que nō est homo: vt homo mortuus: τ
tamē falsum est dicere φ est non homo: quia sequeretur
φ esset. ¶ Ideo addit magister aliam particulam: dato
φ esset. i. si res fignata sit: vt sufficienter exponāt illā pti/
culam significās nō terminū: qđ nō sufficiēter exponeba
tur p illā sola3. s. rē que nō est terminus. Hec aūt due pti/
cule simul sumpte sufficiēter exponūt illam: q2 ꝯuertunt
secū. Oē. n. fignans nō terminū est significās rem que nō
est termin⁹: si res fignata sit. τ ecōtra. Oē significans rem
que non est terminus si res significata sit est significans
nō terminu3: modo falsum est dicere de termino secūde
intentionis φ fignet rem que non est terminus: si res si/
gnata sit: sicut falsum est dicere de eo φ fignet non termi
num. τ sic p3 φ magister posuit: dato φ esset: vt sufficien/
ter exponeret ly fignans nō terminu3. q2 non sufficienter
exponebatur per fignare rem que non est termin⁹. τ cō/
sequēter nō differt per hanc particula3 ab aliquo a quo
non differat per illam: fignans nō terminum quod est cō
tra senēses: non tñ tollitur quin differat per illam parti/
cula3 a termino scđe intētionis. ¶ Aduerte tertio circa
diffinitu3 φ nō est idē intētio prima: terminus prime intē
tionis: τ nomē pme intētiōis. Simil'r non est ide3 intētio
scđa. terminus secūde intētionis: τ nomē scđe intētiōis.
¶ Itentio prima a diuersis diuersimode declaratur. Qui/
dā. n. dicūt φ intētio pma est ipsa res intellecta in inte'ᵘ ē
in qua p'o tēdit itellectus. Intētio v̄o scđa est res itelle/
cta vt taliter cōsideratur: v̄bi gr̄a vt predicabilis de pluri/
bus: vñ quo ad mā'e scđa ītētio est ens reale: sed quo ad
formale est ens rōnis τ nō reale: q2 ꝓprie loquendo ens
rōnis est qda3 modus ꝯñs rē intellecta3 vt intellecta est
sicut sunt intētiones scđe fm Herueu3 in tractatu suo de
secūdis intētionibus. ¶ Prima intētio formaliter est ha
bitudo rei intellecte ad intellectū. ¶ Intētio secūda ē ha
bitudo illius habitudinis ad intellectum. τ sic tam pᵃ in/
tētio q̄3 scđa essent respectus qdā siue relōnes rōnis subi
ecte in re intellecta exñtes. Tñ fm Burleu3 intētio pma ē
est pmus cōceptus imediate abstractus a re. secūda intē
tio est secūdus conceptus imediate abstractus a conce/
ptu primo. Et rōnabil'r dr̄ intētio pma fm Bur. q2 est il/
lud quo mediāte primo res intelligit: τ secūda intentio
q2 eo mediante secūdario res intelligitur. Ecce quō au/
ctores diuersimode loquuntur de intētione pᵃ τ secunda.
¶ Nomen vero prime intētionis ē vox fignans rē que
nō est terminus nec nata est esset terminus: vt hoc nomē
vocale homo albu3. Nomē v̄o scđe intētionis est vox si/
gnificās conceptū: vt hoc nomē vocale spēs genus dr̄ia
supposito φ vlia sint solu3 conceptus aie vt dicunt ter/
ministe. ¶ Scđm tamē reales nomē pme intētionis ē vox
significās rē vt cadit sub pᵒ conceptu itellectus: τ nō dici
tur nomē prime intētionis vl' scđe: q2 sit terminus mēta/
lis vl' itētio aie. s3 q2 intētionē fignat vel mediāte itētiōe:
qđ dico pp diuersitatē opionū. Termin⁹ vero prime intē
tiōis est terminus mētalis significās rē que non ē termi/
nus. idest. silitudo rei in aia vl' conceptus primus rei re/
pñtans re3. Terminus v̄o scđe intētionis est termin⁹ mē
talis fignans rē solū mō que ē terminus. s. scđs concept⁹
rei. abstractus a p'io. ex his potes colligere dr̄iam.

Circa primū diffinitum nota φ est ly terminus
prime intētionis. qui est secūde in/
tētionis habēs duo fignata. τ diffinitur pro formali solū
τ ex ꝯñte nō diffinitur pro seipso. De scđo diffinito dic ite
rum φ ē scđe intētionis si sit in mēte hñs duo fignata. τ
diffinitur pro formali solum. τ ex consequēte pro seipso.
τ quolibet sibi simili in mēte: τ non in voce. aut scripto.
¶ Circa primam diffinitionem. nota φ in ea debet poni
pro parte ly dato φ esset: qđ ponitur ad hoc vt termin⁹
prime differat a termino scđe q2 ista dictio nomen que ē
scđe bñ fignat re3 que non ē terminus: q2 nois p̄terita τ
futura: s3 non fignat rem que nō est terminus dato φ eēt
sed fignat solum rem que dato φ esset: esset terminus:

[Marginalia, left: 3ᵃ op̄s. — ꝯ opio/nē istā. — 4ᵃ opio — Noᵐ — Noᵐ]

[Marginalia, right: Noᵐ 3ᵒ — qd sit intētio pᵃ τ 2ᵃ fm heruei. qd fm bur. — quid sit nom̄ pᵃ itētiōis τ 2ᵉ fm termini stas qd fm rea. — Noᵐ pᵒ — Noᵐ 2ᵒ]

q2 significat rem que dato q essetresset nomen : vt patet:
igitur terminus. ¶ Silr in scđa diffinitione. dʒ poni: da/
to q esset sic. vt dicamus terminus scđe intētionis est ter
minus mētalis significās solū modo terminum: dato q
esset: ꝛ nisi apponeref illa particula esset diffinitio mala:
q2 nomen secūde significat rem que non est terminus. et
non terminum. ꝛ ita non significat solū modo terminuʒ:
sed non significat non terminū dato q esset: sed solū mo/
do terminum dato q esset. Et contra istas diffinitiones
sic intellectas. de intētione magistri non procedit vnum
argumētum q qdam faciunt. ¶ Hic sunt due petitiones.
Prima an sit aliquis terminus mētalis. qui nec sit ꝑme.
nec scđe intentionis. ¶ Respōsio q sic. q2 termini nō per
se significatiui. exceptis relatiuis. nec sunt ꝑme. neqʒ se/
cunde. vt patet de ly omnis. qđ nec significat terminum
nec rem. ¶ Secunda petitio in quo differt ista diuisio a
secunda. ¶ Responsio q ista ↄtinetur sub ꝑmo membro
secunde. vt patet. q2 terminoꝝ naturaliter significatiuo/
rum qdam est ꝑme intentionis: ꝛ quidam secunde.

Petitio p^a. Rñsio. Petitio 2^a. Rñsio.

¶ Quinta diuisio est ista q terminorum qui/
dam est prime impositionis : quidam secun/
de. Terminus prime impositionis est termi/
nus vocalis vel scriptus significans non ter/
minum: vt ly homo: ꝛ ly animal: in voce vel
in scripto. Terminus autem secunde imposi
tionis est terminus vocalis vel scriptus signi
ficans solū modo terminum vel propositionē
vt illi termini vocales vel scripti nomen: ver/
bum: participium: ꝛ huiusmodi.

Notandum p^m.

Aduerte primo q ad terminum prime impositio/
nis requiruntur due conditiones. ¶ Pri
ma est q sit terminus vocalis vel scriptus: vt excludatur
quicūqʒ terminus mentalis. Secundo q significet nō ter
minum sicut dicebatur de termino prime intentionis: ꝛ ꝑ
hanc particulam differt a termino secunde impositionis
qui significat solum modo terminum. Et ex hoc signum
est: cum terminus prime impositionis ꝛ prime intētionis
non differunt principaliter: nisi q vnus est in mēte alius
ꝟo in voce vel in scripto q ille due ꝑticule terminus mē
talis significans: non terminum erant sufficientes in dif/
finitione termini prime intentionis. ꝛ residuum addeba/
tur solum ad declarandum istam particulam significās
non terminum. ¶ Ad terminum etiam secunde imposi/
tionis due conditiones requiruntur. prima q sit termi/
nus vocalis vel scriptus. secunda q significet solum mo/
do terminum. ꝛ ex hoc patet duplex differentia inter ter/
minos prime ꝛ secunde intentionis ꝛ impositionis. pri/
ma q2 termini primi: sunt mentales: secundi ꝟo sunt vo/
cales vel scripti: ꝛ ex consequēti sequitur secunda que est
q primi significant naturaliter: secundi ꝟo ad placitum.

Notandu 2^m.

¶ Aduerte secundo circa diffinitum q non est idem im/
positio prima: ꝛ nomen prime impositionis ꝛ terminus
prime impositionis. ¶ Similiter non est idem impositio
secunda. nomen secunde impositionis ꝛ terminus secun
de impositionis. Unde Herueus sic diffinit impositionē.

qd sit i/positio sʒ Her.

Impositio est termini voluntaria institutio ad aliquid si/
gnificandum q prius non significabat. prima impositio
est ad significandum rem: secunda ꝟo impositio est ad si/
gnificandum vocem. ¶ Nomen prime impositionis est
nomen vocale significans rem. vt res distinguitur con/
tra vocem. Et ideo dicit Boetius in primo periherme. q
nomina prime impositionis sunt nomina rerum distin/
guendo rem contra vocem. vt scilicet est communis ad
conceptus anime ꝛ ad rem extra animā que non est vox.

qd nomē p^i ipõis

Notanter dicitur prime impositionis: quia prius impo/
nitur nomen ad significandum conceptū ꝛ rem extra ani
mam qʒ vocem: ꝛ tale nomen prime impositionis diuidi
tur in nomen prime intentionis ꝛ in nomen secunde in/
tentionis a Boetio primo periher. ꝛ declaratum est su/
pra quid est nomen prime intentionis ꝛ quid secunde.
ideo vide ibi. ¶ Nomen ꝟo secunde impositionis est no
men vocale significans solum vocem. Et ideo dicit Boe/
tius q nomina secunde impositionis sunt nomina nomi
num. idest sunt communia solis vocibus significantibus
ad placitum: vt iste voces: nomen: verbum: ꝛ participiū:
que solum sunt communia vocibus significantibus ad
placitum: vt istis vocibus: homo: animal: albedo: quan/
titas. Terminus autem prime impositionis dicitur ter/
minus quicunqʒ vocalis vel scriptus. qui significat rem
que non est terminus. Terminus ꝟo secunde impositio/
nis dicitur quicunqʒ terminus vocalis vel scriptus qui
significat solum terminum. Ex his tribus potes collige/
re differentiam inter ista.

quid 2^a.

Circa ista diffinita. ꝛ diffinitiones repete
illa que dicta sunt in
quarta aliter iste diffinitiones non essent bone. ꝛ ideo po
ne ibi in vtrisqʒ ly dato q esset: quia ista diuisio in nullo
differt a quarta: nisi quia membra illius significant ter/
minos naturaliter significatiuos ꝛ membra istius termi
nos ad placitum significatiuos: ꝛ sicut quarta diuisio cō
tinebatur sub primo membro secunde. scilicet sub hoc
membro naturaliter significatiuus. ita ista quinta con/
tinetur sub secundo membro. scilicet sub hoc mēbro ad
placitum significatiuus. Et si dicatur. est ne aliquis ter/
minus vocalis: aut scriptus qui nec sit prime impositio/
nis. aut secunde. Respondetur q sic. quia termini non si/
gnificatiui: vt dictum est in quarta.

Ritius. Nōndū. Dubitatio rñ.

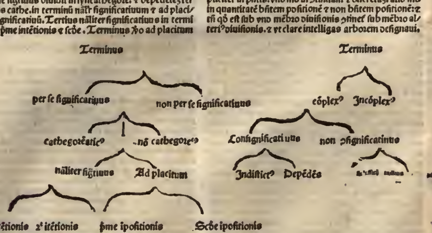
¶ Sexta diuisio est ista. Terminorum quidaʒ
sunt incomplexi: ꝛ quidam complexi. Termi
nus incomplexus vocatur dictio: vt ly lapis:
ly lignum : sed terminus complexus est ora/
tio: vt homo albus: sortes ꝛ plato : deum esse
ꝛ huiusmodi ꝛc.

Notandum p^m. Ca.12.

Aduerte circa diffinituʒ q terminus potest dici cō
plexus tripliciter. ¶ Primo quo ad ter/
minos tm̄: vt Joannes antonius. ¶ Secundo quo ad si
gnificatum tm̄ : vt si hic terminus homo imponatur ad
significandum hominem esse animal. ¶ Tertio quo ad
terminos ꝛ quo ad significationem : et sic describitur.
Terminus complexus est qui significat aliquid cuius
partes significant aliquid separate: vt homo albus. deū
esse. ꝛ huiusmodi: ꝛ sic accipitur in proposito. Ita termi/
nus incomplexus dicitur tripliciter: quia quot modis di
citur vnum oppositorum tot modis dicitur ꝛ reliquum:
primo topi. In proposito potest accipi terminus incom/
plexus quocunqʒ modo: siue sit incomplexus quo ad si/
gnificatum ꝛ quo ad terminos simul: vt ly homo: siue sit
incomplexus quo ad significatum. vt ly Joannes anto/
nius siue incomplexus quo ad terminos tm̄: vt ly homo:
si ponatur ad significādum hominem esse animal. ¶ Ad
uerte secundo circa diffinitionem termini incōplexi cum
dicitur terminus incomplexus vocatur dictio : quia ista
non est diffinitio nec ꝓprie nec cōmuniter: q2 diffinitio nō
est ex vno termino ſm pħm 2° post. ꝛ 7° metaphy. sed ad
minus ex duobus: vt ex genere ꝛ differētia. sed illa est de
claratio exemplaris. Quid sit dictio : patet ex gramma/
tica est. n. pars minima orationis composite. Similiter

No^m 2^m. In.t.cō. 33.

dicat de termino cõplexo: q2 illa est declaratio exẽplaris ⁊ nõ diffinitio cũ dr. Terminus cõplexus est orõ. Quid aũt sit orõ infra habet. (p^m du^m.) ¶ Hic sunt duo dubia. ¶ Primũ cum ois bona diuisio debeat esse bimẽbris vel reducibilis ad bimẽbrẽ per Boetiũ in libro diuisionũ. dubitatur quõ dcẽs diuisiones termini reducant ad bimẽbrẽ ex quo sunt sex diuisiones p̃ q̃s terminus videt eque p̃mo diuidi ⁊c̃. (2^m du^m.) ¶ Scõm dubium est ꝓpter qd magister non fecit mẽtionẽ de aliis diuisionib⁹ terminoꝝ. s. cõi: discreto: finito: infinito: positiuo: ⁊ p̃uatiuo: mediato: ⁊ imediato: magis cõi: minus cõi: ꝯnotatiuo: ⁊ non ꝯnotatiuo: cũ de his ẽt hẽat logicus ꝯsiderare ꝯslr. (Ad p^m dubiuz) ¶ Ad p^m dubiũ inuenio duos modos r̃ndendi. Primus est quoꝝdã dicẽtium: ꝙ terminus imediate hz tres diuisiones: in p se significatiuum: ⁊ nõ p se significatiuũ ⁊ cathegorematicuz ⁊ syncathegorematicũ: cõplexum ⁊ incõplexũ. Deinde p se significatiuus diuidit in nãlr significatiuũ ⁊ ad placitũ significatiuum. Nãlr significatiuus diuidit in terminũ p̃me intẽtionis ⁊ scd̃e. Ad placituz significatiuus diuidit in terminum p̃me impõnis ⁊ scd̃e impositionis. ⁊ sic pz r̃nsio ad dubiũ s̃m istos. (p̃ r̃n.) Hic modus peccat in h ꝙ ponit terminum diuidi p̃ in cathegorematicũ ⁊ syncathegorematicũ qd̃ est falsum: qd̃ ꝓbat: q2 q̃cunqz dant plures diuisiones de aliquo: quaꝝ aliqua euacuat totũ diuisum: ⁊ aliq̃ non: illa que nõ euacuat diuisum nõ põt esse p̃ma. sz diuisio termini in cathegorematicũ ⁊ syncathe. non euacuat totũ diuisum: q2 aliq̃s est terminus qui nõ est syncathego. nec cathegorematicus. vt qui. a. b. c. buf baf. Diuisio aũt termini in cõplexũ ⁊ in incõplexũ euacuat totũ diuisum. ⁊ ẽt diuisio in p se significatiuum ⁊ nõ p se significatiuum euacuat totum diuisum. g̃ illa nõ est p̃ma. (2° R̃n^o) ¶ Scd̃s modus est Pauli pgul. dicẽtis ꝙ terminus p̃mo diuidit in terminũ cõplexũ ⁊ incõplexũ. Deĩde terminus incomplexus in p se significatiuũ ⁊ nõ p se significatiuũ: de hinc p se significatiuus in cathegorematicũ ⁊ idistinctuz: ⁊ nõ p se sigñtiuus diuidit in syncathegore. ⁊ depẽdẽtez terminus cathe. in terminũ nãlr significatiuum ⁊ ad placituz significatiuũ. Tertius nãliter significatiuus in terminum p̃me intẽtionis ⁊ scd̃e. Terminus ṽo ad placitum significatiuus in terminũ p̃^e impositionis ⁊ 2^e. ⁊ per hoc pz r̃nsio ad dubiũ. (3 r̃n. in/stat p̃.) ¶ Hic modus multis modis peccat. Primo q2 ponit ꝙ termin⁹ diuidit p̃us in cõplexũ ⁊ in incõplexũ. deinde in p se sigñtiuum ⁊ nõ p se sigñtiuũ. cõtra p se sigñtiuus ⁊ nõ p se significatiuus ita euacuat terminũ diuisuz in cõi sicut cõplexũ ⁊ incõplexũ. g̃ ita p̃mo diuidũt terminũ. (Scd̃o) ¶ Scd̃o peccat cuz diuidit terminũ p se significatiuum in cathegorematicũ ⁊ indistinctũ: q2 dẽ diuisum p̃dicat de suis diuidẽtibus. sz indistinctus non est p se significatiuus. vt albus alba albũ: q2 p se sumpt⁹ non sigt. g̃ ⁊c̃. (Tertio) 3° peccat cuz diuidit nõ p se sigñtiuum in syncathe. ⁊ depẽdẽtem: q2 nõ sufficiẽter diuidit terminũ nõ p se significatiuũ: cũ aliq̃s sit termin⁹ nõ p se sigñs qui nõ est syncathe. nec depẽdens. vt buf. baf. (R̃n° 3°.) ¶ Ideo addo tertiuz modum quẽ solũ de mẽte magr̃i hic reputo: ⁊ dõm ꝙ terminus põt diuidi dup^r eque. p̃ ⁊ sufficiẽter in terminuz per se sigñtiuum ⁊ nõ p se significatiuũ: ⁊ in terminũ cõplexuz ⁊ incõplexũ. Cuius rõ est: q2 quelibet haꝝ diuisionũ sufficiẽter euacuat diuisum. veꝝ est ꝙ vna dat p respectũ ad signa. alia p respectũ ad sigñta. Deinde terminus non p se significatiuus diuidit in terminũ ꝯsignificatiuũ ⁊ nõ cõsignificatiuũ. terminus ꝯsigñtiuus diuidit in terminũ indistinctũ ⁊ depẽdentẽ siue relatiuũ. Terminus nõ ꝯsignificatiuus diuidit in terminũ alicuius officij. ⁊ terminũ nullius officij: terminus ṽo p se significatiuus diuidit in terminum nãlr significatiuũ ⁊ ad placitũ. Nãlr significatiuus diuidit in terminuz p̃me intẽtionis ⁊ scd̃e. terminus ad placitũ significatiuus diuidit in terminũ p̃me impositionis ⁊ scd̃e. ¶ Et q̃ zuis terminus in cõi duplr diuidat imediate nõ seqtur aliqd̃ incõueniens. q2 mẽbra illaꝝ diuisionum nõ sunt opposita realiter: sed s̃m rõnẽ. Quod eniz est sub vno mẽbro diuisionis est sub mẽbro alterius diuisionis: vt ly hõ est terminus icõplexus. ⁊ est p se significatiuus: ⁊ ly hõ alb⁹ est terminus cõplexus: ⁊ est p se significatiuus: ⁊ sic de alijs. sicut q̃ntitas diuidit a pho dupliciter in p̃ntis: vno mõ in ꝯtinuam ⁊ discretaz. alio mõ in quantitatẽ hñtem positionẽ ⁊ non hñtem positionẽ: ⁊ tñ qd̃ est sub vno mẽbro diuisionis ꝯtinet sub mẽbro alteri⁹ diuisionis. ⁊ vt clare intelligas arborem designaui.

(Nõndũ) ¶ Aduerte tñ ꝙ nullã mẽtionẽ feci de aliquo qd̃ ꝯuertitur cũ p se significatiuo. Sequẽdo tñ opinionez magr̃i in logica magna huic totali diuisioni addẽda eẽt solũ diuisio termini p se significatiui in cathegorematicuz ⁊ nõ cathegorematicũ p se sigñtiuum. sicut est terminus p̃gnas ⁊ copula. (Ad 2^m dubiuz.) ¶ Ad 2^m dubium dicũt senenses ꝙ magister debuisset eos terminos describere in hoc loco. Uerũ infra ad ꝓpositum suum eos notificat. Sed tunc est dubium vir omnes declaret. Ideo alij aliter dicũt: ꝙ magister posuit diuisiones famosiores: ⁊ min⁹ famosas tacuit. (R̃n. 2°.) Sed si aliq̃s quereret nunqd diuisio termini in terminũ singularez ⁊ vniuersalẽ sit famosa vel nõ. (R̃n. 3°.) Et ideo ego aliter dico q̃ magister non posuit omnes illas ne intricaret animum iuuenum cum tot diuisionibus. (Dubiuz) ¶ Sed tunc que

Rñsio. reres quare potius tacuit illas ꝙ̃ istas. Dicit ꝙ ille magis faciunt ad propositum suum. Pro maiori tamen doctrina hic istas sex diuisiones terminorum volo declarare: cum etiam necesse sint ipsi logico.

Quid sit t'mi/nº vl'is. Quid singularis. ℨ diffõ/nes ar. primo. Ar 2º No^m Diis inter reales et terministas õ termio vl'i et singulari.

Prima diuisio termini in vl'em et singularem.

Terminus vniuersalis est qui est aptus natus predicari de pluribus: vt ly homo: ly animal. Terminus singularis est qui est aptus natus predicari de vno solo et non de pluribus: vt sor. et plato. et sic diffinit eos philosophus p̄ periermenias. ℭ Contra has diffinitiones arguit. qꝛ sol est terminus vniuersalis: et tamē non predicatur de pluribus sed de vno solo igitur diffinitiones male. ℭ Item sor. est terminus singularis: et tamen predicatur de pluribus: qꝛ plures appellātur hoc nomine sor. ergo diffinitiões male. ℭ Pro responsione ad hec argumenta aduerte ꝙ causa: quare terminus vniuersalis sit predicabilis de pluribus et singularis non: aliter designatur a realibus aliter a terministis. ℭ Reales dicunt ꝙ terminus vniuersalis est predicabilis de pluribus: quia significat vnam naturam cōmunicabilem ab illis pluribus quo ad terminos vniuocos: vel plures naturas cōmunes quo ad terminos equiuocos. Singulares vero quia non significant vnam naturam cōmunicabilem pluribus neqꝫ plures naturas communes ideo non predicatur de pluribus. sed de vno solo. Terministe vero dicunt ꝙ terminus communis natus est predicari de pluribus: non quia significet aliquā naturam cōmunem pluribus: sed quia impositum fuit ad significandum plura s'm vnam et eandem impositionem. Singularis vero est aptus natus predicari de vno solo: quia est impositus ad significandum vnum solum s'm vnam impositionem.

Ad p^m s'm reales df. — ℭ Ad primum ergo respondetur ꝙ quāuis ly sol non predicetur de pluribus. tamen est aptus natus predicari de pluribus s'm primam opinionem: quia significat naturā cui non repugnat esse in pluribus ꝙ̃tum est de se licet per accidens possit impediri vt hic ratione materie: qꝛ hec forma solis informat totam materiam capacem forme solis.

Rñ° terministarum. — Secūdum aliam opinionem dicitur ꝙ sol est aptus natus predicari de pluribus quia est impositus ad significandū plura s'm eandem impositionem.

Ad 2^m s'm reales df. — ℭ Ad secundum s'm reales pꝫ ꝙ ly sor. non predicatur de pluribus: qꝛ non significat vnam naturā cōmunē pluribus: sed solum s'm nomen.

Rñ° terministarum. — Et s'm terministas non predicatur de pluribus: qꝛ nō est impositum ad significandum plura s'm eandem impositionē.

Obiectio. — ℭ Et si dicitur cōtra. chymera est terminus cōmunis: et tamen non est aptus natus predicari de pluribus: qꝛ nihil ē quod sit chymera.

Rñsio. — ℭ Dicitur ꝙ apud intellectum tales predicationes vere sunt: illa chymera est chymera: illa chymera est chymera: licet s'm naturam sint impossibiles.

Du° de ly isti. — ℭ Dubium est: an ly isti in numero plurali sit terminus cōmunis vel singularis. videt' primo ꝙ sit termin⁹ cōis: qꝛ omnis terminus supponibilis pro pluribus de quibus predicatur est cōmunis: ly isti est hm̃oi. vt pꝫ. ergo et c̄. ℭ Oppositum arguitur. ꝙ si ly isti esset terminus cōis: tunc illa esset vniuersalis: oēs isti currunt. sed hec non est vl'is: ergo et c̄. ꝯña nota cū maiori: minor probat': qꝛ ista non est vl'is. oēs Cicerones currunt: ergo a simili nec oēs isti currunt. tꝫ ꝯña. qꝛ sicut ly Cicero est nomē proprium et terminus discretus: ita ly isti in singulari: pbat' qꝛ illa oēs Cicerones currūt. nō est ppō. ergo nō est vl'is tꝫ ꝯña: et añs pbat': qꝛ illa est ppō equoca. ergo non est ppō vna. et sic si nō est vna ppō. ergo nō est ppō.

opio p° / opio 2ª — ℭ Circa hoc dubium due sunt opiniones. Una vult ꝙ sit terminus cōis. et hanc tenet magister in logica parua. Alia vult ꝙ non sit terminus communis: et hanc tenet in logica magna.

Scd̃z p'mā opinionem rñdetur c. 4. — ℭ Sustinēdo p'mam opinionem neganda est vltima cōsequentia: nō est vna propositio: ergo nō est propositio: quia phylosophus p'mo periher. diuidit enūciationem in vnam et plures: et certum est ꝙ diuisum predicatur de quolibet diuidentium: ergo illa est vera: enunciatio plures est enūciatio: ita in proposito dicatur. ℭ Ulterius potest negari similitudo īter illas: omnes cicerones currunt: et omnes isti currunt: et ratio est: quia ly cicerones predicatur de pluribus s'm diuersas rationes: sed ly isti s'm eandem rationeꝫ.

Scd̃z secundaꝫ opionē rñdetur. — ℭ Sustinendo vero scd̃am opinionem ad argm̄ dd̃m: vt ipse dicit negando maiorē: sed debet sic sumi. si debet esse vera. Omnis terminus supponibilis diuisiue pro plurib⁹ est cōmunis: modo si ly isti supponit pro pluribus hoc est per modum vnius et collectiue. Uel dicit ipse lꝫ significet plura non tamen supponit pro illis: quia non s'm rationem eandem predicatur de pluribus. Prima opinio mihi magis placet.

ℭ Secunda diuisio termini in terminum magis cōmunem et minus communem.

Quid terminus magis cōis. Quid termin⁹ minus cōis. cōtra diffinitiões instatur.

Terminus magis cōmunis est q̄ vniuersaliter pōt p̄dicari de alio et nō econtra: respectu cuius est magis cōis: vel saltē sibi non repugnat: vt ly aial respectu hois est termin⁹ magis cōis. Et notāter dicit': et sibi non repugnat: qꝛ iste sol est inferius ad ly sol: et minus cōis: et tamē vl'r p̄dicatur dicendo: ois sol est iste sol: etiā apparet ꝙ ly sol nō sit cōior: sufficit tamen ꝙ nō repugnet isti termio sol p̄dicari vl'r de ly ille sol: et nō econtra. ℭ Terminus minus cōis est qui nō vl'r p̄dicari pōt de alio respectu cui⁹ est minus cōe vel saltē nō repugnat: vt ly hō respectu aialis. ℭ Contra hoc arguit' et probat' ꝙ nullus terminus est cōior alio: qꝛ cōitas termini attēdit' penes multitudinē significatorum: sed eque multa: sigñat vnus terminus cōis sicut et alius: vt pbabo ergo et c̄. ꝯña nota cū maiori: minor pbat'. Nā q̄libet terminus cōis sigñat infinita: ergo vn⁹ nō pl'a sigñat ꝙ̃ alter: ꝯña nota: qꝛ vnum infinitū nō est mai⁹ alio: añs pbat': qꝛ iste termin⁹ hō sigñat oēs hoies p̄ñtes p̄teritos et futuros poss'es et imaginabiles q̄ sunt infiniti. Etiā de q̄cunqꝫ alio termino cōi dd̃m est: et hoc argm̄ fuit tante efficacie apud aliquos: ꝙ fuit opinio q̄ dixit ꝙ nullus termin⁹ cōis est alio cōior: qꝛ q̄libet sigñat infinita.

ℨ rñsionē ar. p°. — ℭ Sed h' opinio falsa est et tripliciter iprobat': qꝛ sequit' null⁹ termin⁹ cōis est alio cōior: ergo nullus termin⁹ cōis est superior alio: tenet cōsequētia: qꝛ q̄libet terminus supior est communior ꝯsequēs est manifeste falsuꝫ.

Ar 2°. — ℭ Scd̃o p'me sube sunt magis sube ꝙ̃ scd̃e: et sp̄es sunt magis sube ꝙ̃ gña. ergo aliqui sunt termini magis cōes: ergo oppositū cōsequētis nō stat cum añte.

Ar 3°. — ℭ Tertio sequeret' ꝙ nulla esset predicatio indirecta in terminis cōibus: qꝛ semp equale p̄dicat' de eq̄li: consequēs est manifeste falsum.

Ad ar^m dicitur. — ℭ Ad argm̄ illorū rñ° negando ꝙ penes multitudinē significatorꝫ attendat' cōitas termini: qꝛ homo albus plura sigñat ꝙ̃ homo: et tamē est minus cōmunis: qꝛ sigñat omnes q̄s sigñat homo et album vltra: sed cōitas termini attendit': vt dictum est in diffiniendo penes vniuersaliter p̄dicari de alio et non econuerso vel penes non repugnantiam.

ℭ Tertia diuisio termini in terminum infinitum et terminum finitum.

Quid sit t'mi/n⁹ ifi^{tus}. Quid finitus. ℨ diffõ/nes instatur

Terminus infinitus est terminus negatiuus: qꝛ naturam vnam interimit et infinitas derelinquit: vt ly non homo: et dicitur infinitus. i. indeterminatus s'm suā sigñationē. ℭ Terminus finitus est terminus nō negatiuus: qꝛ nullam nām interimit: et dr̄ finitus. i. determinatus in sigñando. ℭ Contra termin⁹ infinitus dr̄ tam de nō ente ꝙ̃ de ente: ergo nō infinitas nās derelinquit: tenet ꝯña qꝛ si relinqueret infinitas nās di/

ceret aliquid positiuū: ꝛ consequēter non posset affirmari de non ente. antecedēs autē est de mēte philosophi primo phiermenias. capitulo de verbo dicentis: sed infinitum sit verbum: quoniam similiter est in quolibet quod est vel non est vbi sanctus Thomas ꝛ Boetius ꝛ alij exponentes dicunt de mente phi ꝙ terminus infinitus dicitur tam de ente ꝙ̄ de non ente. ideo concederent istā. chimera est non homo. ꝛ tamē non sequitur. ergo chimera est: a tertio adiacente ad scd̄m adiacens: quia terminus infinitus est distractiuus: cum verificetur tam de non ente ꝙ̄ de ente. ¶ In oppositum arguitur. qa cōmuniter logicantes dicunt ꝙ a negatiua de predicato finito ad affirmatiuā de predicato infinito sine constantia subiecti nō valet consequentia. sed cum constantia sic: per quod habetur ꝙ terminus infinitus solum dicitur de ente: quia si posset vere predicari de non ente sicut de ente valeret cōsequentia sine constantia subiecti. ¶ Item Boetius in primo perhiermenias dicit ꝙ terminus infinitus est qui negat vnam naturam ꝛ infinitas derelinquit: modo per h ꝙ infinitas derelinquit denotat ꝙ importat aliquid positiuum: ꝛ per cōsequēs non potest verificari de non ente. sic videtur Boetius sibi contradicere. ¶ Pro conculcatione horum aduerte ꝙ terminꝰ infinitus dicit duo: vnū principaliter. s. negationem vnius nature: aliud secundario: indeterminate tamen. s. aliquid quod non est natura illa negata. Quo ad primum indifferenter dicitur tam de nō ente ꝙ̄ de ente: quo autem ad scd̄m dicitur solū de ente. Qui ergo dicunt ꝙ dicitur tam de non ente ꝙ̄ de ente considerant solum ad principale significatum. Qui autem dicunt ꝙ dicitur solum de ente considerant totale significatum. quare vtriqꝫ bene dicunt.

c. 2.

No^m

¶ Quarta diuisio in positiuum ꝛ priuatiuum.

Rn^o. Quid sit terminꝰ priuatiuus. Quid positiuus. No^m.

Terminus priuatiuus est qui naturam vnam negat connotans aptitudinem ad illam ex parte subiecti: vt cecus dicitur qui non habet visum: ꝛ tamen est aptus natus habere visum. ¶ Terminus positiuus est qui ponit naturam vnam cui potest aduenire priuatio: vt visus: auditus. ¶ Aduerte tamen ꝙ aliquis est terminus qui non est positiuus nec priuatiuus. vt non homo.

¶ Quinta diuisio termini in terminum connotatiuum ꝛ terminum non connotatiuum.

Quid sit terminꝰ cōnotatiuus.

Terminus connotatiuus est qui adequate significando suum significatum: significat aliquod quod se habet per modum forme respectu illius significati: vt ille terminus album est connotatiuus: quia significando album significat albedinem que se habet per modum forme respectu albi: ꝛ sic de alijs: ꝛ breuiter omnis terminus in concreto est connotatiuus.

Quid sit terminus nō cōnotatiuus.

¶ Terminus non connotatiuus est qui significando suum significatum non significat aliquid quod se habet ꝑ modum forme respectu illius significati. vt humanitas ꝛ albedo: ꝛ breuiter quicunqꝫ terminus in abstracto.

¶ Et si aliquis terminus in significando suum significatum significat aliquid per modum forme substantialis: est terminus substantialis: vt homo: si vero significat aliquid per modum forme accidentalis est terminus accidentalis: vt album: si vero non significat per modū substantie nec per modum accidentis non est terminus substantialis nec terminus accidentalis: nec quilibet terminus substantialis est in predicamento substantie. vt deus: nec quilibet terminus accidentalis est in predicamēto accidentis: vt iustum sapiens: vel bonum abstracta: qꝛ sunt analogi vel equiuoci.

¶ Sexta diuisio termini in terminum mediatum ꝛ in terminum immediatum.

Quid sit terminus immediatus.

Terminus immediatus est terminus simplex nō resolubilis in aliquid: vt pronomina demonstratiua in singulari numero: vt ego: tu: ille: iste. hic: ꝛ aduerbia demonstrandi: vt nunc: tunc: hic: ꝛ illic ꝛ hoc verbum est presentis temporis ꝛ singularis numeri. Et causa est. quia hoc posset intrare probationē quorumlibet aliorum terminorum pro aliquibus supponentium ꝛ non econuerso sicut notius: ꝛ nō dico sicut superius vel inferius: quia ly hoc intrat probationem illius termini: ille homo: ꝛ tamen non est inferius nec superius ad illum: sed bene est notius sequitur enim hoc currit: ꝛ hoc est ille homo. ergo ille homo currit. Ideo illa talis propositio est immediata: hoc est quia non potest probari per aliquod notius per sensum: ꝛ tamen est differentia inter illos terminos immediatos: eo ꝙ pronomina ꝛ aduerbia sic sunt immediata ꝙ nullū terminū inferiorem se habent per quem possint probari: sed illud verbum est presentis temporis numeri singularis sic est imediatū ꝙ nullū hꝫ supra se terminū: sed sub eo oīa verba continens. cōueniunt tñ oēs in hac diffinitione: qꝛ sunt simplices termini non resolubiles in aliqd aliō ꝛc.

¶ Terminus mediatus est terminus resolubilis in aliqd aliud: vt ly homo.

Quid terminꝰ mediatus. Rn^o. No^m.

Circa istam diuisionem nota ꝙ ly terminus complexus est terminus secunde habens solum formale significatum: ꝛ diffinitur pro omni tali ꝛ ex consequente pro seipso. Sed ly terminus incomplexus: habet duo significata: ꝛ diffinitur pro formali solum: ꝛ nō pro se: aut sibi: simili. ¶ Circa diffinitiones nota ꝙ ipse non sunt diffinitiones: quia non dantur per genus ꝛ differentiam: nec per aliquid loco generis: aut loco differētie sed dantur per vnum simplex conuertibile cum diffinito: dicitur enim terminus incomplexus est dictio: ꝛ cōplexus est oratio: ꝛ ideo potius appellantur notificationes. ¶ Sed est vna petitio. s. an ly Petruspaulus in scripto sit terminus incomplexus vel complexus: ꝛ similiter ly nihil. ¶ Ad istud dicitur ꝙ difficile est soluere quesitum: sed in diffinitiōe propositionis tractabitur ista materia: pro nunc: tamen dicitur probabiliter ꝙ ly Petruspaulus est terminus simplex: qꝛ subordinatur vni conceptui simplici: ꝛ ly nihil est complexum: qꝛ duobus cōceptibus subordinatur. ¶ Sciendum est tamen circa diffinitiones precedentes istam ꝙ ipse date sunt de termino simplici: ꝛ non complexo.

Petitio. Rn^o. Nōt.

¶ Capitulum de nomine.

Quia de nomine ꝛ verbo ex quibus oratio componitur ꝛ propositio: logicus principaliter cōsiderat. Idō de his restat diffinitiones assignare. Nomen est terminus significatiuus sine tempore cuius nulla pars aliquid significat separata: vt homo. In ista diffinitione ponitur terminus loco generis: quia omne nomen est terminus ꝛ non econuerso: dicitur significatiuus: quia termini non significatiui nō sunt nomina apud logicū. licet bene apud grammaticum: vt omnis nullus ꝛ similia. ¶ Tertia dicitur sine tempore ad dr̄iam verbi ꝛ participij que significāt cū tp̄e. ¶ Quarto ponitur. cuius nulla ps aliqd sigñat ad differentiā orationis cuiꝰ ꝑtes significāt separate.

Aduerte

Notandum pᵐ ca. 2. diia iter phm et magrm i diffiniendo nomen

Aduerte q phs in primo periher. aliter determinat de nomine: et aliter magister h. Phs .n. strictius locutus est q magister. determinat .n. solum de nomine vocali: ad qd. vij. conditiones requirunt vt diffinitio completa manifestat. Est .n. nomen vox significatiua ad placitum sine tpe: cuius nulla pars separata significat finita et recta. ℂ Dicitur pmo vox ad diiam sonorum: qui nō sunt voces. vt strepitus pedum. frāgor arborū. ℂ Scdo dicitur significatiua. ad differentiam vocum non significatiuarum: vt hec vox buba. ℂ Tertio. ad placitum fm institutionem hois a bene placito pcedentem. ad diiam vocum naturalr significatiuarum: vt gemitus infirmorum. ℂ Quarto sine tempore. ad differentiam vbi et participij que significant cum tempore. ℂ Quinto. cuius nulla ps separata significat ad differentiam orōnis. cuius partes significant sepate. ℂ Sexto. finita ad diiam nois infiniti: qr non est nomen fm logicos. vt nō homo. cuius rōnem assignat sanctus Tho. ibi. qr nomen determinatam rem significat: aut nām sicut nomen: aut personam sicut pnomen: aut vtrūq sicut nomen proprium. Infinitum autem nomen non sigt determinatam rem: qr verificatur tam de ente q non ente. ℂ Septimo. dicitur recta ad diiam obliqui casus qui non dr nomen. Cuius ratio assignat a pho in primo phier. qr nomen iunctum cum verbo substantiuo facit orationem veram vel falsam. sed talis obliquus non facit orationem veram vel falsam. ideo nō est nomē. Sanctus doctor dicit q solus nominatiuus est nomen: qr per ipsum facta est impositio nominis ad significandum: obliqui vero vocantur casus: qr quasi cadunt per quādam declinationis originem a nominatiuo: qui non dicitur casus: eo q non cadit. Stoici tn dixere nominatiuos casus: quos grāmatici sequunt. eo q cadūt. i. pcedunt ab interiori sceptione mētis. et dr rectus: qr nihil phibz. vt aliqd cadens sic cadat. vt rectum sicut stilus qui cadēs in ligno sfigitur. Magr aūt largius determinat de noie. primo qr cōprehendit tam nomen in voce q ēt in scripto et in mente: et sic non potest poni in diffōne eius q sit vox nec ad placitum significatiua. qr aliqd ad placitū et ad naturaliter significat. qd .n. est in scripto vel in voce ad placitū significat. qd vo in mente naturaliter sigt. ℂ Scdo. qr magr cōprehendit tam nomen finitum q infinitum. tā obliquū q rectum. Unde ad nomen sic acceptum. iiij. cōditiones requirunt. ℂ Prima q sit terminus ad diiam signorum que nō sunt termini. ℂ Scda significatiuus ad diiam non significatiuorum: vt ois. nullus. que apud logicum nō sunt nomina. ℂ Tertia sine tpe. ad diiam vbi vel participij. ℂ Quarta cuius nulla pars sepata aliqd significat ad differentiam orōnis.

Notandum 2ᵐ Duᵐ pᵐ

ℂ Aduerte scdo circa duas vltimas particulas huius diffinitionis. que dubie sunt. quomodo sunt intelligende. et primo contra illam sine tempore. qr videt q nomen significet cum tpe: nam ista nois dies: mensis: annus: et consimilia significant tempus.

Tps pt triplr considerari

ℂ Pro huius intellectu nota q tempus potest cōsiderari tripliciter. Uno modo put est res quedam in se. et sic significatur per nomen. vt annus et dies et c. Alio modo pōt considerari vt est mensura motus: qr illud qd primo et pncipaliter mensuratur tpe est motus: in quo cōsistit actio et passio. ideo vbum quod sigt actionem et passionem significat illo modo tempus. et hoc est significare cum tpe: qr significare cum tempore nihil aliud est nisi significare rem vt mensuratur tempore. q phs vocat consignificare tempus. et a tali ssignificatione tpis excludit nomen per illam particulam sine tpe. Tertio potest sfiderari vt dicit habitudinem rei mēsurātis ad rem mēsuratā. et sigtur per aduerbium temporale. vt heri cras. Et per hoc patz responsio ad instantiam factam.

Duᵐ 2ᵐ

ℂ Scdm dubium est cōtra illam particulaz. cuius nulla pars separata sigat. qr nominis compositi pars separata a toto aliqd significat. vt horum noium respublica. hircoceruus. eqferus. partes separate a toto aliquid significant.

Rñsio.

ℂ Dōm q nominis nulla pars separata significat aliquid si ad significationem nois cōparetur fm q est in toto: vel per alia verba: pars separata nihil significat quod sit de intellectu totius: cuius ratio est: qr vnūqdq nomen siue simplex siue compositum imponitur ad significandū vnum sceptum simplicem. vnde aliquando aliud est illud a quo nomen imponitur ad significandum ab eo qd significat. vnde h nomen lapis imponitur a lesione pedis. sigt tamen quēdam cōceptum simplicem siue naturam simplicem. et ita est nomine composito. lz .n. imponatur a duobus conceptibus. non tamen significat duos conceptus: sz vnum. Oratio imponitur ad significandum a pluribus conceptibus: et significat plures cōceptus. et sic ly ferus fm q est pars nominis compositi nihil significat. fm autem q est pars orationis nominis significat partem conceptus compositi. Nominis tamen copositi pars videt significare simplicis vo non. Ratio primi est. qr nomen compositum imponitur ad significandum a duobus conceptibus. simplex ab vno. et per hoc patet responsio ad instātiam.

Ritius Notandum pᵐ Notandum 2ᵐ

Circa diffinitum nota pᵐ q ipsum est secunde sicut et alij termini logicales. et habet solum significatum formale. et pro omni tali diffinitur. et ex consequēte pro se: et quolz sibi simili. ℂ Scdo nota q intentio Pauli est q hic diffiniatur nomen pro eo qd poni potest poni pro subiecto: aut predicato propositionis: vt patet ab eo in textu cum dicit: quia de nomine et verbo ex quibus oratio componitur et propositio et c. et sic intentio sua est. q nullum adiectiuuz sit nomen in logica: et similiter nullus obliquus: ex quo nullū istorum potest esse subiectuz: aut predicatum. vt infra patebit.

Z diffōnem arḡ p.

ℂ Sed vt ista diffinitio sane intelligatur. arguitur contra multipliciter: pmo sic. ly nomen. non potest diffiniri: igitur diffinitio nulla patet consequentia. et antecedēs probatur: supposito q diffiniantur termini pro suis significatis. tunc sic. nullus terminus secunde potest diffiniri: igitur ly nomen non potest diffiniri: patet consequentia: et antecedens probatur. omne diffinibile debet habere genus supra se: et ex consequenti coordinari in linea predicamentali. sed termini secunde intentionis non coordinatur in predicamento. igitur et cetera patet consequentia cum maiori. et minor probatur per Aristotelem in antepredicamētis. vbi vult q termini coordinari in predicamento sint prime intentionis. dicit .n. sic singulum in complexorum: aut significat substantiam: aut quantitatem: et c. et sic vult q termini qui sunt in predicamento signicant rem: que nō est terminus.

Ca. 4.

Arḡ 2°

ℂ Secundo arguitur. q obliqui et adiectiua sint nomina de intentione Pauli. qr illa sunt nomina: quibus competit diffinitio data a Paulo: sed istis competit diffinitio Pauli igitur et c. patet consequentia cum maiori. et minor probatur quia obliqui et adiectiua sunt termini significatiui sine tempore et c.

argḡ 3°.

ℂ Tertio arguitur sic. illud quod est predicatum est nomen: sed adiectiua sunt predicatum: igitur et c. patet consequentia: cum maiori: et minor probatur: quia dicendo. sortes est albus. ly albus. est predicatum. vt patet.

Arḡ 4°

ℂ Quarto ly omnis. nō est nomē: et tamen est terminus significatiuus sine tempore et c. ex quo seipsum significat: igitur diffinitio mala. consequentia tenet cum maiori. et minor est etiam nota.

argḡ 5°

ℂ Quinto: ly dies est nomen. et tamen significat cum tempore: igit diffinitio mala.

Arḡ 6°.

ℂ Sexto. ly Petrus Paulus. est nomen:

Nōndū Duplex est diffō

⁊ tamen partes significant separate. Igitur diffinitio mala patet. consequētia. ⁊ antecedens similiter. ¶ Ad ista respondeo primum dicitur ꝙ duplex est diffinitio: vna que est ꝓprie dicta: ⁊ est illa que datur per verum genus ⁊ veram differentiam connotantem partem essentialem eius pro quo supponit diffinitum. sicut si diffiniretur homo ista diffinitione: animal rationale. ⁊ tali diffinitione non diffiniuntur: nisi quedam species de predicamento substantie. ⁊ de ista loqtur septimo metaphysice. ¶ Alia est diffinitio que nō est proprie dicta. ⁊ est omnis illa que non datur per verum genus ⁊ veram differentiam. sꝫ per aliquid quod tenet locum generis: aut differentie: ⁊ tali diffinitione diffiniuntur tam illa que sunt substātie quaꝫ accidentia. ¶ Isto stante dicitur ꝙ argumentum concludit ꝙ illa non est diffinitio proprie sumpta. sed improprie quia datur per aliquid loco generis: ⁊ per aliquid loco differentie: ⁊ non per genus ⁊ differentiam. ¶ Ad secundum negatur ꝙ obliqui ⁊ adiectiua sint nomina de intentione Pauli. Et cum probatur ⁊ dicitur ꝙ eis competit diffinitio data: quia sunt termini significatiui ⁊c. respondeo ꝙ aliquem terminum esse per se significatiuuꝫ est dupl'r sciꝫ quiescenter ⁊ non quiescenter. termini significatiui quiescenter sunt illi qui possunt reddere suppositum verbo sicut substantiui in casu recto. Sed termini significatiui non quiescenter sunt illi qui significant per moduꝫ dependentis. ⁊ non possunt reddere suppositum verbo: sicut sunt adiectiua ⁊ obliqui. Tunc ad argumentum dicitur. ꝙ in diffinitione nominis debet iungi ly quiescenter. de intentione Pauli. ⁊ sic talis diffinitio non competet illis. vt patet. ¶ Ad tertium negatur minor ⁊ negatur ꝙ in ista. sor. est albus. ly albus. sit predicatum. Immo dicitur ꝙ ibi non est predicatum nisi subintelligatur vnū substantiuum sic Sor. est albus idest sor. est sor. albus. vt patet ab eo in primo dubio. argumento. 4. ⁊ sic predicatum erit ly. sor. albus. ⁊ non ly albus. ¶ Ad quartum negatur minor sciꝫ ꝙ ly omnis. sit significatiuus ⁊c. loquēdo de significatiuo proprie: ⁊ eo modo quo logici sciꝫ de eo quod est significatiuuꝫ alicuius. ⁊ hoc fm significationem facientem ipsum esse terminum. ¶ Ad quintum negatur minor. Et ad probationem dicitur: ꝙ est differentia inter significare tempus ⁊ significare cum tempore. Significare enim tempus est representare rem: que si esset esset tempus. significare autem cum tempore seu temporaliter est representare per modum fluxus: vt dicunt grammatici: aut sub aliis verbis per modum presentis preteriti vel futuri. Et tunc ad argumentum dicitur ꝙ ly dies ⁊ annus. bene significant tempus: sed non cuꝫ tempore. idest. per modum fluxus ⁊ patet solutio. ¶ Ad vltimum respondeo dupliciter: primo dicitur ꝙ diffinitio nominis: vt verba sonant non est completa: sed cum ibi ponitur ꝙ partes nominis non significāt separate. debet sic intelligi ꝙ partes nominis nō significant separate aliquid quod per totum significetur. ⁊ sic patet solutio: ꝙ licet partes illius dictionis Petruspaulus. significent separate: non tamen aliquid ꝙ significaretur per totum: quia totum significabat vnum hominem. ⁊ ly Petrus non illum: sed alium: ⁊ similiter ly Paulus: non autēꝫ sic est de partibus orationis. vt patet. ¶ Secundo potest responderi petendo an opponens velit ꝙ ly Petruspaulus subordinetur pluribus conceptibus: sicut ly sor. pla. an vni tantum. ¶ Si primum dicitur ꝙ non est nomen: sed duo nomina. si secundum. dicatur consequenter ꝙ sue partes non significāt separate. vt patet ex casu. Et si dicatur ab opponēte. volo ꝙ tibi subordinetur vni conceptui ⁊ platoni duobus. dicas in isto casu ꝙ illud vocale tibi est nomen. ⁊ platoni est oratio: quia duo nomina ⁊ ista solutio apparet mihi melior. Colligendo igitur: descriptio nominis erit ista. nomen est terminus. ⁊ hoc loco generis significatiuus vt differat a non significatiuis: quiescenter: vt differat ab adiectiuis ⁊ obliquis sine tempore. i. non per modum fluxus. ad differentiam verbi ⁊ participii: cuius nulla pars ⁊c. ad differentiam orationis. Siquis autem velit ꝙ illa descriptio competat obliquis. demat de descriptione ly quiescenter. ¶ Sed hic est vna petitio quid est subordinari. Respondeo ꝙ quando sunt duo termini sinonimi: quorum vnus est vocalis vel scriptus. ⁊ alter mentalis dicimus illum vocalem: aut scriptum subordinari mentali. i. ordinari sub mentali: prius. n. sunt termini mentales q̄ꝫ vocales: aut scripti: ⁊ ita vocales subordinantur mentalibus. ⁊ non econuerso. Et breuiter subordinari est significare ad placituꝫ illud vel illa vel illo modo: quod vel que. vel quomodo significatur naturaliter per terminum mentalem sibi synonimum.

Jn. 7. cō. 35.

Ad pᵐ di

Ad 2ᵐ

Ad 3ᵐ

Ad 4ᵐ

Ad 5ᵐ

Ad vltimum

Alia rñsio

Petitio Rñsio.

Capitulo de verbo.

Verbum est terminus temporaliter significatiuus ⁊ extremorūꝫ vnitiuus: cuius nulla pars aliquid significat separata: vt currit vel disputat: ⁊ dicitur primo temporaliter significatiuus ad differentiam nominis: quod significat sine tempore. Secundo dicitur ⁊ extremoruꝫ vnitiuus ad differentiam participii quod significat cum tempore: sed non vnit suppositum cum apposito sicut verbum: cetere autēꝫ particule ponuntur sicut in diffinitione noīs.

Aduerte ꝙ phs diffiniens verbum primo perhyermenias aliter diffinit q̄ꝫ magister cum aliter accipiat verbum. Dicit. n. Verbum est vox significatiua ad placitum cum tempore. cuius nulla pars per se separata significat. Et est nota eorum que de altero dicuntur finita ⁊ recta. per primam particulam. vox significatiua ad placitum. verbum conuenit cum nomine: per secundam: cum tempore: verbum differt a nomine: ⁊ conuenit cum participio. per tertiam cuius nulla pars separata significat. differt ab oratione: per quartam. est nota eorum que de altero dicunt. differt a participio. ¶ Hec particula a diuersis diuersimode exponitur Sanctus doctor. di. Est nota eorum que de altero predicātur. idest verbū est significatiuum eorum que predicantur. i. verbuꝫ se tenet ex parte predicati: ex quo significat illud quod predicatur. Aliter Gratiadeus de intētione sancti doctor. verbum est eorum que predicantur. idest significatiuum eorum que predicantur: non ꝙ quicquid predicat sit significatum verbi: q2 tunc omnia predicata essent accidentalia. cum significata verborum sint quedam accidentalia: sed pro tanto dicitur ꝙ siue predicatur vnum nomen siue aliquid ipsum verbum est signum eoꝝ que predicantur: eo ꝙ ratione compositionis importate per verbum omnis predicatio fit per verbum in actu siue sit predicatio essentialis siue accidentalia. ¶ Burleus ꝟo dicit. Est nota eorum. idest est principium notificandi predicatuꝫ de subiecto. Magister ꝟo dicit. est nota eoꝝ. i. est vnitiuū subiecti cum ꝑdicato. ¶ Ultimo di finita ꝓpter ꝟbuꝫ infinituꝫ. vt non currit. ⁊ recta: ꝓp obliquū ꝟbum vt currebat: que nō sunt ꝟba fm phm. Et sic patet phm soluꝫ de terminare de verbo vocali ⁊ non mentali nec scripto. ⁊ tantum de

Nōndū Diua inter phꝫ ⁊ magistrum in diffiniendo ꝟbū a pō sanc. doct. a pō gra dei.

expō Bur.

oñi de verbo finito ⁊ recto. Magister autē largius diffinit verbū dicēs. Verbū est terminus tpaliter significatiuus ⁊ extremoꝝ vnitiuus: cuius nulla pars separata aliquid significat. Et sic pꝫ ꝙ hec diffinitio est cōmunis ad omne verbū siue vocale siue mētale siue scriptum siue finitum siue infinitū: siue rectum siue obliquum. per aliaꝫ particulā temporaliter significatiuus. differt a nomine. Per illā particulā. cuius nulla pars ⁊c. differt ab oratione. Per illā. extremorū vnitiuus. differt a participio: qḋ non vnit extrema: q2 non regit aliqd a parte añ sꝫ solum a parte post. ¶ Quid sit signare tēporaliter: ⁊ q̄uo nulla ps separata aliqd signat dictū est in diffōne nois.

Rñ° No^m p^m No^m 2^m

Circa diffinitū nota ꝙ est scđe habens duo significata. ⁊ diffinitur solū pro formali ⁊ nō pro seipso: q2 ipsum est vnum nomē. ¶ Circa descriptionem est notandum ꝙ intelligitur sic: verbū est terminus. ⁊ hoc loco generis. significatiuus tēporaliter. i. per modum fluxus: ⁊ in hoc differt a nomine ⁊ multis alijs partib⁹ orationis: ⁊ extremoꝝ vnitiuus. i. vnitiuus subiecti ⁊ predicati: ⁊ per hoc differt a participio: cuius nulla pars ⁊c. i. hoc differt ab oratione. ¶ Sed iuxta istaꝫ descriptionē est bona dubitatio. s. an ly amat: sit verbum. ⁊ arguitur ꝙ sic: q2 est pars orationis: ⁊ non nisi verbum. vt patet. igitur ⁊c. ¶ In oppositū arguitur: q2 magister infra dicit. copula auteꝫ semper est sum es est. ¶ Pro solutione istius dubitationis: ⁊ vt inde appareant multe cōclusiones. presuppono duo. p^m ꝙ omne verbum est extremorum vnitiuūꝫ. i. subiecti ⁊ predicati. istud patet per omnes. 2° presuppono ꝙ si est aliqua propositio cathegorica affirmatiua vera habēs subiectū ⁊ p̄dicatum: tūc subiectum ⁊ p̄dicatū supponunt pro eodē: istud p̄missūꝫ patet per multos logicos ⁊ si negaretur. probatur ratione nam cuꝫ propositio cathegorica affirmatiua. vt illa. homo est animal. sit compositio. ⁊ significet hoc eē hoc: aut igitur significat hoc esse hoc: q2 subiectum sit predicatū: aut hoc esse hoc: q2 illud pro quo supponit subiectū sit illud pro quo supponit p̄dicatum: sed non primum vt patet: q2 dictio que est subm non est illa que est p̄dicatum. igitur scđm. ¶ Istis stantibus rñdeo ad dubium ponendo. 7. conclusiones. ¶ Prima: nulluꝫ verbuꝫ adiectiuū in logica est verbū. probatur. nullum verbum adiectiuū est vnitiuum extremorum. igitur conclusio vera. patꝫ cōsequentia ⁊ añs probatur: q2 si aliquid tale sit vnitiuum extremorū. sit ꝙ ly creauit. in ista. deus creauit celum. ⁊ arguitur sic. ly creauit. non vnit nisi ly deus. ⁊ ly celum. Sed ista nō sunt extrema. igitur ⁊c. consequentia patet cum maiori. ⁊ minor probatur sic. quādocūqꝫ in aliqua cathegorica affirmatiua vera sunt duo termini. qui non possunt supponere pro eodem. illi nō sunt extrema. sed in ista. deus creauit celum. q̄ est huiusmodi sunt duo termini: qui non possunt supponere pro eodem. s. ly deus: ⁊ ly celū. igitur illi nō sunt extrema. ꝯña patet cū maiori per suppositum: ⁊ minor de se patet. ⁊ sic patet prima cōclusio.

p^a ꝯ̄

p^m cor^m.

¶ Ex ista sequitur primo hoc correlarium. s. ꝙ solum verbum substantiuum est verbum in logica. probatur aliqḋ verbum est verbū in logica. ⁊ nullum adiectiuum est verbuꝫ in logica. igitur solum substantiuum est huiusmodi.

2^m cor^m.

¶ Scđo seqtur ꝙ ois cathegorica de verbo adiectiuo dꝫ reduci ⁊ subordinari vni de substantiuo. probatur. omnis cathegorica dꝫ habere verbum. per quod vniuntur extrema: aut subordinari vni habēti ipsum: sꝫ illa de adiectiuo non habet verbum. per qḋ vniatur extrema. q2 per nullum fit ista vnio nisi per substantiuum. vt patet in conclusione. igitur ois talis debet subordinari vni habēti verbum substantiuū. per quod vniūtur extrema. tenet ꝯña cum minori. ⁊ maior probatur. q2 ois cathegorica dꝫ habere subm predicatum ⁊ copulā p̄ncipales partes sui implicite vel explicite. per Pau. in littera.

3^m cor^m.

¶ Tertio sequitur ꝙ in mente non est verbum adiectiuum: ⁊ sic ly currit: ly incipit: ly promittitur: non sunt in mente licet apparet. patet hoc intelligēti.

2^a ꝯ̄.

¶ Secūda conclusio. ly amat in voce subordinatur huic complexo est amans. probatur sic. ista propositio. sor. amat Joannem. subordinatur huic. sor. est amans Joānem. per tertium correlariū. sed ly sor. subordinatur solum illi termino sor. ⁊ ly Joānem illi termino Joānem. igitur ly amat illi cōceptui est amans.

3^a ꝯ̄.

¶ Tertia ꝯclusio. verbum logicale non regit obliquos. probatur. solum extrema regūtur a verbo: sed obliqui non sunt extrema. igitur conclusio vera. patet ꝯña cuꝫ maiori: ⁊ minor probatur. q2 si nō sit vera: detur oppositū: ⁊ sit gratia exempli ꝙ in ista. deus est in celo. ly in celo. sit extremū. ⁊ arguit̄ ꝙ non sit. q̄m cū qꝫ in propositione affirmatiua vera sunt duo termini: q non possunt supponere pro eodem: illi nō sunt extrema: sed ly deus. ⁊ ly in celo. non possunt supponere pro eodem: vt patet: igitur non sunt extrema: quod fuit probādum. Similiter arguitur de ista. sor. est asinus.

p^m cor^m.

¶ Ex ista conclusione sequitur primo ꝙ si in propositione est aliquis casus obliquus ille regit̄ a nomine vel ab alia parte orationis. probatur. q2 ab aliquo debet regi: ⁊ nō a verbo logicali. igitur ⁊c. ⁊ ista est sententia. B. Augustini ⁊ Albertucij ⁊ multorum aliorum.

2^m cor^m.

¶ Secundo sequitur ꝙ ois cathegorica que est de extremo obliquo debet reduci ad rectum. probatur. ois cathegorica dꝫ habere extrema: aut subordinari vni habēti. Sed illa de obliquo non hꝫ extrema. vt patet in conclusione. igitur dꝫ reduci. ⁊ subordinari vni habenti. ꝯña patet cū minori. ⁊ maior patet per diffinitionem propositionis cathegorice.

4^a ꝯ̄.

¶ Quarta conclusio. q̄n obliquus in propositione vocali p̄cedit rectum: rectus se tenet ex parte predicati vt gratia exempli in ista. ⁊ consimilibus. cuiuslibet hominis asinus currit. ly asinus se tenet ex parte p̄dicati. probatur. quādo vna propositio vocalis subordinatur mētali eo modo quo terminus se tenet in mentali eo modo se tenet in vocali. sed ista. cuiuslibet hominis asinus currit. est vocalis. ⁊ per conclusionē subordinatur huic mētali de recto. quilibet homo est homo: cuius asinus currit. igitur sicut ly asinus. se tenet in vna se tenet in alia. sꝫ in illa mētali se tenet ex parte p̄dicati. igitur ⁊ in vocali. ⁊ patet conclusio.

5^a ꝯ̄.

¶ Quinta cōclusio. nulla propositio est de secundo adiacente in mente probatur. omnis propositio vocalis subordinatur mētali in qua est verbum vniens extrema. sed vbi est verbū vniens extrema ibi nō est propositio de secundo adiacēte. sed de tertio. igit̄ cōclusio vera.

6^a ꝯ̄.

¶ Sexta conclusio. ly est. ⁊ ly est in istis vocalibus. asinus est sortis. ⁊ asinus est sortes. non sunt synonyma. patet. q2 ly est in prima subordinatur verbo: ⁊ nomini. ⁊ in scđa verbo tm̄. igitur ⁊c. patet consequētia ⁊ añs probatur. q2 ista. asinus est sor. subordinat̄ isti asinus est asinus sortis. vt pꝫ supra. Et sic pꝫ solutio dubij. q2 dicit̄ ꝙ ly amat. non est verbū logicale. sꝫ grāmaticale.

Ad dubiuꝫ oi.

Vlt^a ꝯ̄

¶ Vltima cōclusio. aliqua est cathegorica que nō hꝫ verbū logicale. pꝫ de ista. sor. amat Petrū.

ꝯ 5^m ꝯnē instat.

¶ Sꝫ arguitur cōtra conclusionē 5^m probādo ꝙ in mente sit propositio de scđo adiacente: q2 in mente est propositio de tertio. sed vbi est totū est quelibet eius pars igit̄ in mēte est quelibet ps propositionis de tertio adiacēte. sed vna ps est illa de scđo. igitur cōclusio falsa.

ꝯ vl. ꝯnē arguit.

¶ Scđa arguit̄ contra vltimam conclusionē. q2 illa contradicit diffinitioni propositionis cathegorice vbi dicitur ꝙ est illa que habet subiectū predicatum ⁊ copulam.

Ad p^m

¶ Ad primū cōcedit̄ ꝙ in mēte est pars propositionis de tertio adiacē/

te. sed dz ꝙ illa pars non est propositio: q2 nõ est cõpositio: aut diuisio. ¶ Ad 2m dicet̃ in diffõne cathegorice.

Ad 2m

¶ Capitulum de oratione.

Oratio est terminus significatiuus cuius aliqua pars aliquid significat separata: vt homo albus deuz esse. Ultima particula ponitur ad differentiam nominis ⁊ verbi: quorum partes nõ significant separate. Orationum alia perfecta alia imperfecta. Oratio perfecta est illa que pfectum sensum generat in animo auditoris: vt homo currit. Oratio imperfecta ẽ illa que imperfectum sensum generat in animo auditoris: vt homo albus deum esse. ¶ Notãdũ ꝙ tres sunt species orationis pfecte. Orationum perfectarũ alia indicatiua: vt homo currit: alia imperatiua: vt doce Joãnem: alia optatiua: vt vtinã essem bonus logicus.

Nom ca. 4.

Aduerte ꝙ phs diffiniens orationẽ: primo pbier. dixit. Oratio est vox significatiua: cuius partium aliqua est significatiua separatis. vt dictio ⁊ nõ ẽ affirmatio. hanc vltimaz particulam posuit non ꝙ nõ sit aliqua oratio: cuius pars nõ significet: vt affirmatio: quia pars hypothetice significat: vt affirmatio: sed quia hoc non est cõmune orationi. s. habere partẽ que significet vt affirmatio: sed bene competit cuilibet orationi habere partem que significet vt dictio. Et diuidit philosophus orationẽ in has quinq3 spẽs. s. enunciatiuam vocatiuam. interrogatiuam. imperatiuã: ⁊ deprecatiuã. Causa huius diuisionis ẽ: q2 homo aut percipit veritatẽ rei: ⁊ ad hoc ordinatur enunciatio que est oratio indicatiua significans verum vel falsum: aut dirigit ⁊ ordinat aliũ: aut ad attẽdendum mẽte: ⁊ ad hoc ordinatur vocatiua oratio: aut ad exequendũ opere: ⁊ ad hoc ordinatur oratio interrogatiua: aut ad respondenduz voce: ⁊ sic dupliciter: aut quãtum ad inferiores: ⁊ sic deseruit oratio deprecatiua: aut quantum ad superiores: ⁊ sic deseruit oratio imperatiua. Alie autem orationes ad aliq̃z istarum specierum reducũtur: dubitatiua enim siue subiectiua reducitur ad iterrogatiuã siue optatiuã vel ad deprecatiuã. ¶ Magister aũt largius diffiniens orationẽ dixit. Oratio est terminus significatiuus. cuius partes aliquid separate significant: vltima particula ponitur ad differentiam nois ⁊ verbi. Et diuidit orationẽ. pmo in pfectam: ⁊ in imperfectam. Deinde pfectam in quatuor spẽs. s. indicatiuã optatiuã impatiuã ⁊ subiunctiuam. Ex his pz ꝙ magister largius accipit orationez: q2 pro scripta vocali ⁊ mentali. Phs autẽ pro vocali tm̃ que proprie oro. i. oris ratio dicit̃. Patet scdo ꝙ vterq3 bene diuidit orõnẽ: sed fm aliã considerationez diuidit phs: ⁊ fm aliam magister. Nam phs diuidit orationẽ fm perceptionem veritatis ⁊ ordinationẽ aliorũ. Magister aũt fm diuersitatem modorum verbi. ¶ Oratio perfecta sic diffinitur a magistro. ¶ Est que pfectum sensuz generat in animo auditoris: ⁊ hec est data per respectum ad significatum. Alij autẽ aliter diffiniunt orationem sic. est congrua dictionum ordinatio: ⁊ est data p terminos siue dictiones. Ex his autem duabus fit vna completa sic. Oratio perfecta est congrua dictionum ordinatio pfectaz sniam demonstrans. Aliqui tñ faciunt differẽtiam inter orationẽ perfectam ⁊ congruam. Perfecta dicitur per respectuz ad significatum. Congrua ꝟo per respectum ad ordinationem rectam dictionuz: ⁊ omnis pfecta est congrua ⁊ non econuerso: ⁊ de congrua grãmaticus considerat: de perfecta ꝟo logicus. Oratio impfecta sic diffinit̃ est que impfectum sensum generat in animo auditoris: ⁊ est triplex: q̃dam enim sine verbo: vt homo albus quedam cũ solo verbo infinito: vt deũ esse: q̃dam cũ verbo idicatiuo sumulari nõ significãs verũ nec falsum. vt sor. incipit.

Dria inter magistrũ ⁊ phm de mõ accipiendi orõnez.

Contra istam descriptionem arguitur dupliciter. Primo sic. ista diffinitio competit alteri a diffinito. igitur non est bona. patet ꝯsequẽtia. ⁊ añs probatur: q2 ly Petrus Paulus non est oratio. ⁊ tamẽ ptes separate significant. igitur ⁊c̃. ¶ Secundo sic. illa diffinitio non competit omni orationi. igitur est mala. pz ꝯsequẽtia ⁊ añs probatur. q2 subordinatur ly a. huic. sor. ẽ homo. Et arguitur sic. ly a. est oratio: ⁊ tñ nulla pars separata significat. igitur ⁊c̃. tenet ꝯsequẽtia cum maiori. q2 est oro perfecta: ⁊ minor ẽt patet. q2 ly a. non hz ptes. ¶ Ad pmum istorum respon. sicut est dictum in diffinitione nominis. ¶ Ad 2m dicetur infra in diffinitione cathegorice. ¶ Orationum alia ⁊c̃. ¶ Contra istas diffinitiones arguitur sic. istis datis sequitur ꝙ nulla est oratio pfecta: aut imperfecta nisi vocalis consequẽs falsum: ⁊ cõsequẽtia probatur: q2 nulla generat perfectuz: aut imperfectuz sensum in animo auditoris nisi illa que audit. igitur tm̃ vocalis erit pfecta aut imperfecta. ¶ Rñ° breuiter ꝙ vtraq3 diffinitio est falsa de virtute sermonis: sz dz sic dici. oratio perfecta est illa que est apta generare pfectum sensum in aio auditoris. i. intelligentis.

Rñs ꝯ descriptionẽ ꝯ. a. 2°.

ad pm di
Ad 2m

¶ Capitulum de propositione.

Propositio est oratio indicatiua verum vel falsum significans: vt homo currit: ponitur oratio loco generis: q2 omnis propositio est oratio ⁊ non econuerso. Secundo dicitur indicatiua: q2 sola indicatiua est propositio: non autem imperatiua nec optatiua. Ultimo annectitur verum vel falsum significãs propter tales orationes. sortes potest: plato incipit: que non sunt propositiones: non obstante ꝙ sint indicatiue: q2 non significant verũ nec falsum cum sint orationes imperfecte.

Aduerte ꝙ phs diffiniẽs enunciationẽ. p pbier. q̃ est idez realiter ꝙ propõ dixit. Enũciatio est oro significans veruz vel falsuz: cuius 4or diuisiones assignãtur. ¶ Primo. n. diuiditur enũciatio in enunciationem vnã simplr̃: ⁊ vnã per ꝯiunctionẽ. i. cathegoricã ⁊ hypotheticã. ¶ Secundo enunciatio vna simplr̃ in affirmatiuam ⁊ negatiuam. ¶ Tertio. diuiditur enunciatio vna simpliciter in enunciationem de subiecto vniuersali: ⁊ in enunciationẽ de subiecto singulari. ¶ Quarto diuiditur enũciatio in vnam ⁊ plures: sed hec est cõmunior diuisio: ⁊ prima inter oẽs: sed etiã impropria: q2 ois enũciatio ẽ proprie vna: sz improprie diuiditur: sicut hõ improprie diuiditur i hoiem verũ ⁊ hoiem mortuũ. Iste diuisiones sic ordinãtur. Enunciatio diuiditur in vnam ⁊ plures. Enunciatio vna diuiditur in cathegoricam et hypotheticam. Cathegorica diuiditur in affirmatiuã ⁊ negatiuã: ⁊ iterũ cathegorica diuiditur in singularẽ: ⁊ illam de subto vli. Phs aũt ponit aliam diuisionem enunciationis et simplicẽ ⁊ compositaz: sed fm aliquos coincidit in illam que est in vnam ⁊ plures. Boeti. tñ vult ꝙ diuisio

Nom p ca. 5.

diuisio illa que est in vnam ꝛ plures referatur ad signifi/
cata: sed simplicitas ꝛ cópositio referť ad voces. ¶ Ma/
gister autez diffiniens ꝓpositionem dixit. Propositio est
oratio idicatiua veꝝ vel falsum significãs. In qua diffini/
tione ponunť. iij. particule. Prima oratio. que est genus:
ꝛ capiť vt se extendit ad scriptam vocalē ꝛ mētalem. Se/
cunda indicatiua per quam differt ab orönibus alioꝝ
modoꝝ. Significãs verum vel falsuz est alia diĩa: ꝑ quã
differt ab orönibus indicatiuis non significãtibus veruz
vel falsuz: vt soꝛ. incipit: pla. pôt. ¶ Nota ꝙ ly significãs
veꝝ vel falsum: capiť pro esse significatiuum veri vel fal/
si. Nam significãs ꝓprie dicit actum sed significatiuuz
dicit aptitudinem: modo ꝓpositio que est in libro clauso
est ꝓpositio: ꝛ tñ non significat veꝝ nec falsum: sed signifi/
catiua est veri vel falsi. Et nota vlterius ꝙ significare ve/
rum vel falsum siue esse significatiuuz veri vel falsi est du/
pliciter. vno modo quiescēter: alio modo nõ quiescēter.
¶ Quiescēter est qñ intellectus quiescit audita illa ora/
tione significãte. ꝛ sic oratio indicatiua significat veꝝ vel
fl'm: vt ista: deus est: que generat ꝑfectum sensum in ani/
mo auditoris. Non quiescēter vero est: qñ intellectus nõ
quiescit audita illa oratione: vt deuz esse: qꝛ non generat
ꝑfectum sensum in animo auditoris. ꝓma significat verũ
vel falsum. sed scđa non. ¶ Dubium est cur magister ad/
dit illam particulaz: indicatiua diffinitioni pħi aut ergo
diffinitio pħi diminuta est: aut diffinitio magistri est suꝑ/
flua. ¶ Ad qđ est dicendum ꝛ ꝙ nec illa est diminuta nec
ista superflua. ¶ Pro quo aduerte ꝙ ꝓpositiones allo/
rum modoꝝ. vt dicit phs ꝓmo peri. non significant verũ
nec falsum. Omnis ergo oratio significans veruz vel fal/
sum est indicatiua. ꝛ sic patet ꝙ diffinitio pħi non est di/
minuta. nec ista superflua. lz ponatur ista particula indi/
catiua: qꝛ diffinitio tunc diciť esse suꝑflua quando nõ cõ/
petit omni ꝯtento sub diffinito. vt si per diffinitionē ani/
malis assignareť hec. substãtia animata sensitiua rationa/
lis est superflua. qꝛ non cõpetit omni aiali: ꝛ tũc est dimi/
nute quando cõpetit alteri a diffinito: vt si pro diffinitio/
ne aialis assigneť ista substãtia animata: ꝛ non aliud: tũc
est diminuta: qꝛ cõpetit alteri a diffinito. vt plãte. Ex his
patet ꝙ diffinitio magistri non est suꝑflua nec diminuta
cum ꝯuertať cuz diffinito. Magister ergo addit illã par/
ticulam indicatiuã non tanꝙ neĉiam. sed ad exprimēdã
magis nãm ꝓpositionis sicut cum diffinitur aial sic. sub/
stantia aiata sensitiua diffinitio est bona. ꝛ etiaz est bona
si simiľr addatur hec particula corporea: sic dicēdo. aial
est substantia corporea aiata sensitiua. Et non valet si di/
catur illa particula includiť in alijs. ergo frustra poniť:
qꝛ quãuis includatur non tñ conuertitur cum aliqua il/
larum. ¶ Uel aliter pôt dici ꝙ illa particula indicatiua
est necessaria in diffinitione ꝓpositionis. qꝛ sine illa par/
ticula indicatiua illa diffinitio non ꝯuertereť cum diffini/
to: qꝛ non omnis oratio significans veꝝ vel falsum est ꝓ/
positio. ¶ Et si dicis. hoc est contra pħm ꝓ ꝓhier. qui di/
cit. orationes alioꝝ modoꝝ ꝛ non significare veꝝ vel fal/
sum. ꝛ etiam qꝛ diffinitio pħi est diminuta cuz cõpetat al/
teri a diffinito. s. orationi ifinite. ¶ Diciť ꝙ significare ve/
rum vel falsum dupľr pôt capi. s. ꝓprie vt significare ve/
rum vel falsum quiescēter. Alio modo cõiter. siue quie/
scenter siue non quiescēter significet veꝝ vel falsum. Pri/
mo mõ accipit phs. ꝛ illo modo ois orõ significans veꝝ
vel falsum est ꝓpositio. Scđo modo accipiť magister: ꝛ
sic non ois oratio signs veꝝ vel falsum est ꝓpositio. ꝛ sic
patet solutio ꝛc. ¶ Aduerte vlterius ꝙ ista verba icipit.
potest ꝛ ꝯsimilia. possunt dupľr ꝯsiderari. Uno modo vt
famularia sunt: alio mõ non vt famularia. Si vt famula/
ria ꝯsidereť scias ex grãmatica ꝙ hñt famulari infiniti/
uis cum qbus iunguntꝛ: ꝛ sic essent personalia vel imꝑso/
nalia ꝺm ꝙ sunt infinita qbus famulanť. Si ꝟo conside/
rentur nõ vt famularia tunc erũt verba ꝑsonalia: vt ly in/
cipit est verbũ actiuum purũ. ꝛ ly pôt absolutum. Si pri/
mo modo ꝯsidereť iste orönes non significant veruz vel
falsum. soꝛ. pôt. plato incipit: cuz sint imꝑfecte. ꝛ nõ signi/
ficent veꝝ neqꝫ falsum: seu ꝑfectum sensum in animo au/
ditoris. Si ꝟo consideretur scđo modo: erunt ꝑfecte: ꝛ si/
gnificant verum vel falsum. ꝓmo igiť modo accipit ma/
gister. ¶ Aduerte vlterius ꝙ eadē oratio est enunciatio
ꝓpositio: conclusio: ꝛ iterrogatio realiter: sed differũt ra/
tione: qꝛ dr enunciatio inqꝫtum enunciat aliqd de aliquo
scz veꝝ vel falsum. Diciť ꝓpositio inqꝫtum imponitur ad
inferēdum aliqd aliud: ideo ꝓpositio dicať pro alio posi/
tio: vt ꝓmissa que poniť pro ꝯne inferenda. Diciť conclu/
sio inqꝫtum concludiť. Dicitur aũt interrogatio inquan/
tum interrogať: ꝛ ꝓponitur sub modo dubij: ꝛ etiaz pôt
dici questio: ꝛ est indubitabilis ꝓpositio. In presenti su/
mit magister ꝓpositionem non ꝺm ꝓmam rõnem. s. pro
orõne que poniť ad inferēdum: vt est ꝓmissa: sed large ꝓ
omni orõne indicatiua significante verum vel falsum.

Circa diffinitum nota ꝙ est 2ᵉ intētionis hñs duo si/
gnificata. sicut ly oratio diffiniť solũ pro forma/
li: ꝛ tñ non pro seipso: qꝛ ipsum est vnum nomē. ¶ Con/
tra istam diffõnem arguiť multipľr. ꝓmo sic. ista. soꝛ. cur/
rit. iterrogatiue tenta. est orõ indicatiua veꝝ vel falsuz si/
gnificãs. ꝛ non est ꝓpositio. igiť diffinitio mala. ꝯñtia pz
cum minori. qꝛ illa non est orõ ꝑfecta ꝛ non est vera vel
falsa. ꝛ maioꝛ ꝓbatur. qꝛ est oratio indicatiua. vt pz: ꝛ ꝙ
significet veꝝ vel falsuz. probať sic. quicqd significať per
illam. soꝛ. currit. non iterrogatiue tentam significať p il/
lam iterrogatiue tentam. sed veꝝ vel falsum significať p
illam non iterrogatiue tentam: sed veꝝ vel falsum signifi/
catur per illã non iterrogatiue tētam. igiť veꝝ vel falsuz
significať per illam iterrogatiue tentam. ꝯñtia patet cuz
minori. ꝛ maioꝛ ꝓbatur. qꝛ ille orationes sunt sinonime
vt pz. ¶ Scđo arguiť sic. ly deum esse est ꝓpositio: ꝛ tñ
non est oratio idicatiua. igiť diffinitio mala. pz ꝯñtia cuz
minori. ꝛ maioꝛ ꝓbatur sic. qñcunqꝫ sunt due orönes sic
se hñtes ꝙ quicqd significať per vnaz significať per aliã.
ꝛ eꝫ. tunc si vna est ꝓpositio: a pari alia est ꝓpositio. sed
ly deus est ꝛ ly deum esse sunt hꝰ. qꝛ vtraqꝫ significat deũ
esse. vt patet. igiť si vna est ꝓpositio. ꝛ alia simiľr. sed illa
deus est. est ꝓpositio igiť ꝛ illa. deum esse. tenet ꝯñtia cũ
minori: ꝛ maioꝛ arguitur: qꝛ si non: detur causa diuersita/
tis. ¶ Tertio sic. ista. canis currit est oratio idicatiua ꝛc.
ꝛ tñ non est ꝓpositio: igiť ꝛc. ꝯñtia patet cũ minori ꝛ ma/
ioꝛ ꝓbatur. qꝛ est equiuoca. ꝛ ita non est ꝓpõ. ¶ Quar/
to sic. illa. ego vellem mille ducatos. est ꝓpositio: ꝛ tamē
non est indicatiua: igitur ꝛc. ꝯña patet cum minori: ꝛ ma/
ioꝛ probať: qꝛ illa est vera. ꝛ ab oibus ꝯcedereť. ¶ Ulti/
mo sic. subordineť ly a. huic. homo est animal. et sequiť
ꝙ est ꝓpositio ꝛ tamē non est idicatiua. igitur ꝛc. ¶ Ad
ista rñº. ꝛ primo ad ꝓmum diciť ꝙ argumētum verbali/
ter ꝯcludit. sed non ꝯtra sensum diffinitionis. qꝛ diffini/
tio sic intelligiť. propositio est oratio idicatiua veruz vel
falsum significans quiescēter. ꝛ sic patet solutio. qꝛ diciť
ꝙ ly soꝛ. currit interrogatiue non significat veruz vel fal/
sum quiescenter. ¶ Ad 2ᵐ diciť simiľr ꝙ illa oratio. deũ
esse. lz significet verum: non tamē quiescenter vt patet ex
grãmatica: nec sequitur quicqd significať per istaz deus
est: significatur per istam. deum esse. sed illa deus est: est
propositio. igitur ꝛ illa deum esse. sed opoꝛtet in antece/
dente ponere ꝙ idem ꝛ eodē non significent. qđ si ponať
negať añs. Uel dicatur aliter ad vtrũqꝫ ꝙ magř loco de
ly verum vel falsum intellexit vere vel false. ꝛ tunc patet

Notan/dum 2ᵐ

Notan/dum 3ᵐ
Figure ve/rũ vl' fľz dupľr.
Dubiuz
Rñsio cap. 5.
Nõndũ

Rñsio ad taci/tã obie/ctionez.
Alia rñ/sio istan/tiã ꝯtra rñsi.
cap. 5.
Rñsio.

Noᵐ 4ᵐ

Notan/dum 5ᵐ
Ritius
Nõndũ ꝯ diffini/tionem
Ař ꝓ

argř 1ᵒ.
argř 3ᵒ.
ař 4ᵒ.
vlᵗ ař.
Alia rñ/sio

solutio:qꝛ lꝫ ista. deum esse:significet verum. non tñ vere. ⁊ modo vero cum nó sit oȝo pfecta. ¶ Ad 3ᵐ dĩ ꝙ illa canis cur. est ꝓpositio equoca que nó est ꝓpositio vna:sed ꝓpositio plures:qꝛ subordinatur pluribus. vnde audita ista. canis currit in méte generant᷑ iste. 3. sine nota. s. latrabile currit. marinus cur. sidus celeste cur. que sunt vnuꝫ aggregatũ ⁊ non ꝓpositio:sed ꝓpositiones 3 ⁊ ita de vocali dicit᷑. ⁊ cum dĩ ꝙ ipsa est oratio negat᷑. ⁊ dĩ ꝙ est orationes. ¶ Ad 4ᵐ rñ. dupl'r. pmo ꝙ illa. ego vellem mille ducatos:non est ꝓpositio:⁊ non est vera neqꝫ falsa. sꝫ oratio impfecta:nisi aliud subintelligat᷑. s. añs côditionalis: puta hoc si possez. ¶ Scđo dĩ ꝙ illa est ꝓpositio ⁊ negatur ꝙ non sit indicatiua. qꝛ côiter in illo complexo ly vellem subordinat᷑ verbo idicatiuo. s. illi verbo volo. modo illud qđ subordinat᷑ verbo indicatiuo est verbum indicatiuum. Siqs dicat ꝙ ei sic subordinatur:quia de hoc nõ possumus disputare teneat hoc. Si aũt teneat ꝙ non est propositio. ¶ Ad 5ᵐ ⁊ vltimum dicetur infra.

¶ De propositione cathegorica.

Diuisiones sub ꝓpositione ꝯtentas sequtur numerare. Prima est ista. Propositionuꝫ alia cathegorica: alia hypothe. ¶ Propositio cathegorica est illa que hꝫ sbm p̄dicatuꝫ ⁊ copulam tanqꝫ principales ptes sui: vt hõ est aïal: sbm est ly homo:p̄dicatũ vo ly aïal:⁊ copula est illud ỽbum est:qꝛ ꝯiungit sbm cuꝫ p̄dicato. ¶ Et si dicat᷑ hõ currit:est ꝓpositio cathegorica:⁊ non hꝫ p̄dicatum:dĩ ꝙ hꝫ implicitũ p̄dicatum. vꝫ. ly currẽs:qđ pꝫ in resoluẽdo illud ỽbum currit in sum es est:⁊ suuꝫ participiuꝫ. Subm est de quo aliqd dicit᷑. vt homo. Predicatum vo qđ dĩ de altero vt aïal. sꝫ copula semp est ỽbum substãtiuũ. s. sum es est. ¶ De ꝓpositione hypothetica posterius dicetur:ad differẽtiam cuius ponit᷑ illa particula principales partes sui. Quia p̄ncipales partes hypothetice non sunt sbm ⁊ predicatum: sed plures cathegorice:vt infra dicetur.

Aduerte p̄ ꝙ magister diffiniens ꝓpõneꝫ cathegoricam dicit sic. Propositio cathegorica ẽ que hꝫ sbm p̄dicatuꝫ ⁊ copulã p̄ncipales ptes sui. Duas pticulas posuit in ista diffinitione. pᵃ est ꝓpositio que est loco gñis. 2ᵃ est que hꝫ sbm p̄dicatum ⁊ copulam p̄ncipales ptes sui. que est loco dĩe. nam p hanc pticulã differt a ꝓpositione hypothetica:cuius ptes p̄ncipales nõ sunt subiectum ⁊ p̄dicatum ⁊ copula:sed due ꝓpositiones:⁊ hec pticula dꝫ itelligi explicite vel implicite:qꝛ dicendo. oïs homo est risibilis. ⁊ cꝭ. ly cꝭ est ꝓpositio cathegorica ⁊ non hꝫ ptes explicite:sed bene implicite:qꝛ subordinatur vni mẽtali hñti oẽs has ptes explicite. vt isti. oẽ risibile est homo. Sil'r dicẽdo si sor. currit est. ly est. est ꝓpositio cathegorica ⁊ implicite hꝫ duas ptes ⁊ nõ explicite. ¶ Et si dicas ꝙ ly est nõ significat veꝝ nec falsuꝫ. p phm pmo phier. cap̄ de verbo. ponẽtem ꝯueniẽtiam inter nomen ⁊ verbum in hoc ꝙ sicut nomen per se sumptum sine cõpositione non significat veꝝ nec falsum. ita verbum per se sumptum sine aliqua cõpositione non significat verum vel falsum:⁊ tũc vltra non significat verum vel falsuꝫ. ergo non est propositio. ¶ Respondet᷑ ꝙ philosophus intelligit ꝙ nomen ⁊ verbum sumptũ sine compositione tam explicite qꝫ implicite non significat veꝝ neqꝫ falsuꝫ. sed si implicite hꝫ cõpositionem significat veꝝ vel falsuꝫ: vt de illo verbo est. patet in argumẽto. Patet etiaꝫ de nomine:vt siqs interroget quis currit. ⁊ respondeat᷑ sortes. ly sor. significat veꝝ vel falsum. qꝛ implicite est cum compositione: cum subordinetur isti mentali. sortes currit. ¶ Aduerte scđo circa diffinitum. vnde sumptuꝫ est hoc nomen cathegorica dicit Boe. in topica sua ꝙ cathegorica idem est qđ predicatiua:denominat᷑ autem sic a maioris partis p̄uilegio. i. a digniori parte eius:qꝛ p̄dicatum est dignius subiecto. ¶ Sed vlterius querea:quare terminus sequens verbum dicit᷑ predicatum:⁊ precedẽs dicitur subm:⁊ verbum dĩ copula. Dicit᷑ ꝙ rationes eoꝝ ostẽdunt. Nam p̄dicatuꝫ est qđ de altero dĩ subiectũ ỽo de quo alteꝝ dĩ. i. qđ subijcit᷑ alteri. puta p̄dicato:copula dĩ verbũ substãtiuum:qꝛ copulat ⁊ coniungit p̄dicatũ cum subiecto:⁊ omne ỽbum facit hoc in virtute ipsius. Nam oẽ aliud ỽbum a verbo substãtiuo dĩ adiectiuum: qꝛ est resolubile in suum pticipiũ ⁊ sum es est. ¶ Aduerte tertio circa diuisionẽ. qꝛ côiter dĩ ꝙ illa est diuisio analogi in analogata. põt tamẽ teneri ꝙ sit diuisio generis in spẽs. de hoc vide ample in questionibꝰ ꝯtra summulas. ¶ Sed pro oïbus diuisionibus dandis ⁊ datis. ¶ Aduerte scḋm Boe. ꝙ quadruplex est diuisio. Est enim oïs diuisio. aut generis in species. aut totius in partes:aut vocis in significationes. Et p̄ter has est alia diuisio que scḋm accidens dĩ:⁊ hec est triplex:aut cum subiectũ in accidẽs diuidimus. aut cum accidẽs in subiectũ:aut accidẽs in accidentia. Exẽplum p̄mi:cũ genus in spẽs diuidat᷑:aïalium aliud rõnale aliud irrõnale. Exẽplum scḋi:cum totuꝫ in ptes diuidit᷑:aut cum totũ ꝯtinuum diuidit᷑ in ptes integrales:vt domus diuidit᷑ in tectum:fundamẽtum:parietes:aut cũ totum diuidit᷑ in partes essentiales: vt homo diuidit᷑ in corpus ⁊ aïam:aut totuꝫ discõtinuum diuidit᷑: cum diuidimus gregẽ:aut populum:aut exercitũ:aut cũ diuidit᷑ totum vl'e. vt homo in sor. ⁊ ciceronẽ:aut cum diuidit᷑ totum ptãtiuuꝫ in suas potẽtias ⁊ virtutes:vt anima diuidit᷑ in potẽtiam intellectiuã:sensitiuã:⁊ vegetatiuam. Exẽplum tertij. cum sit diuisio vocis in significationes:qꝛ vel est vox equoca:vt est canis. significat eniꝫ aïal latrabile:piscẽ marinũ:⁊ sydus celeste:⁊ talis diuisio dĩ equocationis:vel est oȝo multa significãs. vt Aio te eacida romanos vincere posse. ⁊ hec diuisio dĩ ambiguitatis siue amphibologie:aut scḋm modũ. hec enim vox infinitũ non significat plura:sed multis modis. nã significat rem vnã. cuius terminus inueniri potest. ⁊ hoc aut scḋm mensuram. i. magnitudinẽ. aut scḋm multitudinẽ aut scḋm speciẽ. Exẽplum quarti. cum sbm diuidit᷑ in accidentia. vt cum dĩ hoiuꝫ alij sunt nigri:alij sunt cãdidi. alij medio colore colorati. accidẽs diuidit᷑ in subiecta sic eoꝝ que expetunt᷑ alia in aïa:alia in corpibus sita sunt. accidẽs in accidẽtia diuidit᷑ sic. cãdidoꝝ alia dura sunt:vt Margarithe. alia liquida vt lac. sed nota ꝙ diuisio analogi i analogata reducitur ad diuisionem equiuoci in equiuocata.

Contra istam diffinitionẽ arguit᷑ sic. qlibet istaꝝ in scripto. sor. currit. sor. amat Joãnẽ. Sor. est asinus. sor. est bonus. est cathego. ⁊ tamen prime deficit p̄dicatum. ⁊ scḋe simil'r. qꝛ obliquus non põt esse p̄dicatum. ⁊ tertie deficit subiectũ. qꝛ est ibi obliquus. ⁊ q̄rte deficit p̄dicatum. qꝛ adiectiua non sunt p̄dicatum igit᷑ diffinitio mala. tenet consequẽtia cuꝫ maiori. ⁊ minor ꝓbatur. qꝛ ipse sunt oȝones indicatiue significantes veruꝫ vel falsum quiescẽter. igit᷑ sunt ꝓpositiones ⁊ non hypothetice:igitur cathegorice. ¶ Ad istud argumentum dicit magister in textu ꝙ illa. sor. currit est cathegorica. et dicit

Ad 3ᵐ

Ad 4ᵐ

Alia rñ

Ad 4ᵐ

Notandum pᵐ

Notandum 2ᵐ

Notandum 3ᵐ

Notandũ 4ᵐ. 4ᵉ ẽ diuisio.

Ratio. ꝯ diffinitionem argᵗ

Rñsio

dicit ꝙ habet predicatum implicite. ⁊ hoc sufficit: q2 ista
Dubiuz
sor. currit. resoluit sic. sor. est currens. ¶ Sed dubitaret
aliquis qualr̄ in ly currit in scripto est ly currens impli/
solo
citum. nam hoc non vi verum: vt patet ad sensum. ¶ Et
ideo dī de intentione magr̄i in 2° argumento p̄mi dubij.
ꝙ pro tanto dicitis ꝙ in ly currit in scripto est ly currens
q2 ly currit subordinat̄ huic: est currens. ⁊ sic dicimus ꝙ
in ly currit. est v̄bum ⁊ p̄dicatum implicitum: t̄n in veri/
tate ly currens. nō est in ly. currit: nec sequit̄: ista. sor. cur/
rit. habet p̄dicatum implicite. igitur habet p̄dicatum. sꝫ
seqtur oppositum. s. ꝙ non habet p̄dicatum. ⁊ subordina
tur vni habenti. est igitur diffinitio ꝓpōnis cathegorice
s̄m magr̄m talis ꝓpositio cathegorica est illa que hꝫ s̄bm
predicatum ⁊ copulam partes p̄ncipales sui explicite vl'
implicite. i. est illa que habet ista tria vel subordinat̄ vni
habenti ⁊ ex hoc patet solutio aliaꝝ. dī. n. ꝙ ista. sor. est
non habet p̄dicatum: sed subordinat̄ vni habenti ⁊ h̄ suf
ꝫ solu//
ficit: ⁊ ita dicat̄ de illa. sor. est homo ⁊ de silibus. ¶ Sed
t̄m du//
contra sol'onem magr̄i arg̃r: q2 ea data seqtur ꝙ ly eꝫ in
bij istat̄
illa. sor. est homo ⁊ eꝫ. esset ꝓpositio cathegorica. ↄn̄s est
falsum ⁊ ↄn̄a ꝓbatur. q2 omne hn̄s s̄bm predicatum ⁊ co
pulam p̄ncipales partes sui explicite vel implicite est ꝓ
positio cathegorica. sed ly eꝫ habet hec oīa implicite igi
tur est cathegorica. tenet ↄn̄a cum maiori per magr̄m.
Rn̄sio
⁊ minor ēt patet: q2 ly eꝫ subordinat̄ vni hn̄ti. ¶ Huic ar
gumento rn̄det magr̄ argumento. 46. primi dubij conce
dendo ꝙ ly eꝫ est ꝓpositio. ⁊ ista est intentio sua expresse
⁊ Pau. pergu. ⁊ Petri. Man. in cap. ↄuersionum. vbi di
cit ꝙ ly a. dato ꝙ subordinet̄ ꝓpositioni ē ꝓpositio. ⁊ ita
s̄m istos negat̄ ↄn̄s esse falsum. ¶ Sed circa dicta istoꝝ
Dubiū
doctorum mouet̄ talis questio. s. an ly eꝫ vocale: ⁊ ly a. in
ꝓ opio.
casu superiore sit cōplexum ⁊ arguit̄ ꝙ non auctoritate
hēti. ⁊
⁊ ratione: q2 Hentisber sophismate. 21. ⁊ aliqui alij sunt
aliorūz
huius opinionis. ¶ Sed arguit̄ rōne. primo sic illō qd
af.
est pura dictio non est cōplexum. Sed ly ecōuerso voca/
le est pura dictio vt ad sensum patet. igit̄ non est comple/
xum. tenet ↄn̄a: ⁊ antecedēs ꝓbatur. q2 pura dictio ⁊ oīo
ↄfir.
ex opposito distinguunt̄. ¶ Et confirmatur q2 si ly econ/
uerso sit complexum oa ex quibus: ⁊ non poterit dici ex
In ↄriū
quibus. ¶ In oppositum arguitur auctoritate illoꝝ do/
Ar. p̄.
ctorūꝫ ⁊ rationibus. primo sic. ly econuerso est oīo: ⁊ pro
positio. igitur terminus complexus. ↄn̄a patet. ⁊ an̄s ꝓ/
batur: q2 ly econuerso habet s̄bm predicatuꝫ ⁊ copulam
principales partes sui explicite vel implicite. igitur est ꝓ
positio. tenet consequentia de intentione istorum doctoꝝ
Ar 2°.
⁊ antecedens est verum. igitur ⁊ ↄsequens. ¶ Scd̄o ar/
guitur sic. nullum incōplexum est verum vel falsum: sꝫ ly
conuerso. ⁊ ly a. est verum vel falsum. igitur illa non sunt
incomplexa consequentia patet cum minori. quia ly a. in
Ca. 5.
casu concederet̄: sicut ly econuerso. maior est Aristote. in
Ar. 3°.
antepredicamentis. ¶ Tertio sic. omne concedendum:
aut negandum est affirmatiuum: aut negatiuum: cum in
tellectus ei assentiat̄: aut dissentiat: sed ly a. est concedē/
dum: aut negandum. igitur est affirmatiuum vel negati/
uum. tunc vltra omne affirmatiuum vel negatiuūꝫ est cō
plexum. a. est huiusmodi. igitur est complexum igit̄ non
incomplexum. patet consequentia: prima ⁊ secunda simi
Ca. 5.
liter. arguitur eius maior per Aristo. in antepredicamen
argr̄ 4°
tis vbi dixit ꝙ nullum incomplexorum est falsum seu est
affirmatio vel negatio. ¶ Quarto sic. omne quod est no
men ⁊ verbum est complexum. sed ly a. in casu vbi sub/
ordinaretur isti. sor. est. est nomen ⁊ verbum. igitur cōple
xum. consequentia patet cuꝫ maiori: ⁊ minor probat̄ sic.
illud quod subordinat̄ nomini ⁊ verbo collectiue est no
men ⁊ verbum. sed ly a. est hō. igitur ⁊c̄. tenet cōsequen/
tia cum minori ⁊ maior ꝓbatur. q2 non potest assignari:

causa quare aliquid sit nomē: nisi q2 subordinatur nomi
ni: ⁊ ita a pari non potest assignari causa ꝙ aliquid sit no
argr̄ 5°
men ⁊ v̄bum nisi q2 subordinat̄ nomini ⁊ v̄bo. ¶ Quin
to. Si. ly a. esset incomplexum a pari. dato. ꝙ ly vel: sub/
ordinaretur huic homo est sor. esset incomplexum. conse
quens est falsum. igitur ⁊ illud ex quo sequitur: ꝙ conse/
quens sit falsum probatur. quia ly vel non esset pars ora
tionis. igitur non incomplexum. consequētia patet: ⁊ an
tecedens probatur: quia si esset pars orationis esset con/
iunctio. Sed arguitur ꝙ non sit coniunctio: quia si eēt cō
iunctio ista esset incongrua. sor. est homo. ⁊ vel. que t̄n nō
Ar 6°
est incongrua. igitur ⁊c̄. ¶ Sexto sic. si ly a esset incōple/
xum maxime esset nomen: sed non est nomen. igitur non
est incomplexum: consequentia patet cum maiori. ⁊ mi/
nor probatur sic. omne vocale quod est nomen subordi/
naretur solum nomini. sed ly a. non subordinatur solum
nomini. igitur non est nomen. consequentia patet cuꝫ mi
R° taci/
nori: ⁊ maior etiam patet. ¶ Sed forte negatur illa ma
ta
ior. ⁊ dicitur ꝙ ad hoc ꝙ aliquid sit nomen sufficit ꝙ sub
ordinetur nomini. ⁊ non requiritur ꝙ subordinetur no/
ꝫ rn̄.
mini solum. ¶ Sed contra istam responsionem arguitur
Ar p̄°.
quia ea data sequitur ꝙ ly currit vocale est participiuꝫ.
argr̄ 2°.
probatur: quia subordinatur participio. ¶ Item illa da
ta sequitur ꝙ ly. a. a pari est verbum. quia subordinatur
verbo. licet non soli verbo ꝙ si conceditur arguitur hoc
esse falsum sic. nullum nomen est verbum. sed ly a. est no/
men. igitur ly a. non est verbum. patet consequentia cuꝫ
minori per se. ⁊ maior probatur sic. nihil quod significat
sine tempore significat cum tempore. sed omne nomen si/
gnificat sine tempore: ⁊ omne verbum cum tempore. igi/
Ar 7°
tur nullum nomen est verbum. ¶ Septimo arguitur sic
ly nihil est complexum. igitur a pari ly a. ⁊ ly econuerso
in casu superiori. consequentia patet. ⁊ antecedens pro/
batur. quia si non. da tu oppositum. s. ꝙ ly nihil sit incō/
plexum: ⁊ sequitur ꝙ ipsum esset nomen. Sed arguitur
hoc esse falsum. quia capio istaꝫ nihil est chymera in scri/
pto. ⁊ arguitur sic. si ly nihil hic esset nomen: aut esset no
men habens hic officium vniuersaliçandi: aut non ha/
bens hic officium vniuersaliçandi. sed nec p̄m nec 2m. igi/
tur non est nomen ꝙ non p̄m probat̄. q2 si hic haberet ta/
le officium: aut supra seruit supra alium terminum: sꝫ nō
supra seruit patet nec supra alium terminum: q2 nullus est
ibi alius terminus a parte subiecti. igitur ⁊c̄. ꝙ nō 2m pro
batur: q2 si esset nomen non habens hic tale officium. igi
tur ista non esset vniuersalis. nihil est chymera: quod om
af vlt°
nes negant. ¶ Ultimo arguitur sic. sicut se habet ly Pe/
trus Paulus dato ꝙ subordinetur vni conceptui ad esse
simplex: ita ly a. ⁊ ly econuerso ad esse complexum: sed ly
Petrus Paulus: in tali casu est simplex. igitur ⁊ ly a. ⁊ ly
econuerso complexum. consequentia patet cum maiori
ex conuenienti silitudine ⁊ minor est de intentione Mar/
silij in antepredicamentis. ⁊ apparebit vera consideran/
ti. ¶ Ista dubitatio propter rationes ⁊ auctoritates est
multum difficilis. ideo difficile est sine distinctione solue
R° ad
re. ¶ Respondeo tamen dupliciter. primo sine distinctio
Dubiuꝫ
ne. secundo cum distinctione. primo sine distinctione di/
Ad p̄m
citur. ꝙ ly econuerso est propositio ⁊ complexum. ¶ Et
in opm
ad argumentum in oppositum dicitur negando maiorē
dicitur.
scilꝫ ꝙ ly econuerso. sit pura dictio: imo dicitur ꝙ ly ecō/
uerso. est nomen aut nomina ⁊ verbum collectiue: ⁊ ta/
men nec est nomen nec est v̄bum. ⁊ ratio est: q2 subordi/
natur illis collectiue ⁊ non diuisiue. ⁊ sic nō est pura di/
ad ↄfir.
ctio. ¶ Et ad ↄfirmationem cum dī. detur ex qbus est cō
plexum: dī ꝙ ad hoc ꝙ aliquid sit cōplexum nō reqritur
ꝙ cōponatur ex duabus: aut ex plibus partibus orōnis
sed reqritur: ꝙ cōponatur ex duabus aut pluribus par/

tibus orationis: aut sint due vel plures partes orationis collectiue sumendo. ⁊ sic in proposito de ly econuerso. ⁊ ideo est complexum.

Cõ solõnem

¶ Sed contra istam solutionem arguitur. primo sic. si ly econuerso est complexum. igitur

arẽ primo

oratio. igitur terminus: cuius aliqua pars aliquid separata significat. consequens falsum. igitur illud ex quo sequitur.

arẽ 2°

¶ Secundo arguitur sic. si ly econuerso subordinatur nomini ⁊ verbo ⁊ pluribus partibus orationis. igitur ly econuerso erit equiuocum. igitur non erit propositio. cuius oppositum dicebatur.

Ad pᵐ di

¶ Ad primum respondeo. ꝙ diffinitio orationis est incompleta: sed intelligitur sic secundum Paulum oratio est terminus cuius aliqua pars aliquid separate significat: vel est illud quod subordinatur vni tali. ⁊ sic est in proposito. quia licet partes de ly econuerso non significent separate: tamen subordinantur vni. cuius aliqua pars separate significat. si ⁊ ita sibi competit diffinitio orationis: ⁊ est oratio.

Ad 2ᵐ

¶ Ad secundum cum dicitur: si ly econuerso subordinatur duabus partibus orationis: ⁊ non vni tantum. igitur est equiuocum nego consequentiam: ⁊ adducitur instantiam: quia ista: homo est: subordinatur duabus partibus: ⁊ tamen non est equiuoca. Unde ista est differentia inter ly econuerso. ⁊ terminum equiuocum. puta ly canis: quia ly econuerso. subordinatur pluribus ordine quodam. Sed ly canis: non cum ordine: vt patet.

alia rñ. ad dubᵐ

¶ Secundo ⁊ melius ad dubium respon. distinguendo de complexo ⁊ incomplexo: quia duplex est complexum scilicet grammaticale ⁊ logicale.

Duplex est complexum

¶ Complexum logicale est illud quod est aggregatum ex pluribus conceptibus: vel subordinatur pluribus conceptibus: ordine quodam: ⁊ sic loquendo de complexo: ly homo est animal. in mente est complexum: quia est aggregatum ex pluribus: ⁊ ly homo currit: ⁊ ly nihil: ⁊ ly econuerso: in voce: aut scripto sunt complexa: quia licet non sint composita ex pluribus conceptibus: eo ꝙ sunt vocalia: tamen subordinantur pluribus conceptibus ordine quodam. Similiter per oppositum incomplexum logicale est illud quod non est compositum ex pluribus conceptibus: neque subordinatur ordine quodam vni composito ex pluribus: ⁊ sic ly homo: tam in voce quam in scripto est incomplexum logicale. Sed complexum grammaticale est illud quod est aggregatum ex pluribus quorum aliqua tenentur pro dictionibus in grammatica: siue istud tale subordinetur pluribus conceptibus siue non. Exemplum: dicimus ꝙ ly homo est animal: siue in voce: siue in scripto: siue in mente est complexum grammaticale. ⁊ similiter ly Petrus Paulus. ⁊ ly leopardus: in voce est complexum grammaticale: ⁊ hoc siue ly Petrus Paulus. subordinetur pluribus conceptibus siue non. ⁊ hoc quia ly Petrus Paulus. componitur ex pluribus: quorum aliqua in grammatica tenentur pro dictionibus. similiter per oppositum. incomplexum grammaticale est illud quod non est factum ex pluribus. quorum aliqua communiter teneantur pro dictionibus in grammatica: seu quibus grammatica communiter vtatur tanquam dictionibus: ⁊ isto modo loquendo: ly homo est incomplexum grammaticale. sed ly leopardus. ⁊ ly Petrus Paulus est complexum: quamuis subordinentur simplici conceptui: ⁊ hoc quia grammaticus communiter vtitur illa parte leo: ⁊ illa parte pardus pro dictionibus: ⁊ eas declinat: ⁊ similiter illa dictione Petrus. ⁊ illa dictione Paulus.

2° pe. Rñ.

¶ Et si dicatur: quomodo cognoscam si grammaticus vtitur partibus alicuius pro dictionibus: aut non. Dicitur ꝙ quando grammaticus attribuit illis partibus accidentia que communiter tribuit partibus orationis scilicet casum aut genus aut personam aut modum: aut alia: tunc dicas ꝙ vtitur illis pro partibus orationis: vt in proposito de ly Petrus paulus.

¶ Ex quibus patet solutio ad dubium. dicitur enim ꝙ ly econuerso est incomplexum grammaticale ⁊ complexum logicale. ⁊ per oppositum. ly Petrus Paulus est complexum grammaticale. ⁊ incomplexum logicale. dato ꝙ vni conceptui subordinetur. Et sic poteris soluere argumenta facta superius cum ista distinctione.

Petitio 2ª Rñsio

¶ Et si dicitur. quomodo accipit magister complexum quando dicit ꝙ oratio est terminus complexus. dicitur ꝙ capit logicaliter ⁊ non grammaticaliter.

¶ Secunda diuisio est ista. ¶ Propositionum cathegoricarum: alia affirmatiua: alia negatiua. Propositio cathegorica affirmatiua est illa in qua verbum principcipale affirmatur vt homo currit. Propositio cathegorica negatiua est illa in qua verbum principale negatur: vt homo non currit.

Notandum pᵐ

Aduerte primo ꝙ magister diffinit propositionem affirmatiuam sic. est illa in qua principale verbum affirmatur. duas particulas posuit. Prima est ly illa que sic exponitur. i. propositio ⁊ stat loco generis. Secunda est principale verbum affirmatur: que est loco differentie quod di propter secundarium verbum penes quod non attenditur affirmatio vel negatio propositionis: quia si negetur non propter hoc dicitur propositio negatiua: vt illa est affirmatiua. sor. qui non currit mouetur ⁊ tamen secundarium verbum negatur. Similiter si affirmatur non propter hoc dicitur propositio affirmatiua: vt illa est negatiua. sor. qui mouetur non currit: ⁊ tamen secundarium verbum affirmatur: ⁊ hec secunda particula principale verbum affirmatur debet intelligi explicite vel implicite: quia dicendo: omnis homo est animal rationale: ⁊ econuerso. ly econuerso est propositio affirmatiua: ⁊ tamen illic non est principale verbum quod affirmetur explicite. sed implicite tantum: quia subordinatur huic mentali. Omne animal rationale est homo.

¶ Consimiliter ponit duas particulas in diffinitione propositionis negatiue. Prima est. ly illa que exponitur: vt supra: idest propositio loco generis. Secunda in qua principale verbum negatur ⁊ ponitur loco differentie ⁊ dicitur propter secundarium verbum penes quod non attenditur affirmatio nec negatio propositionis: vt dictum est supra: ⁊ hec particula debet intelligi consimiliter explicite vel implicite propter secundam partem huius propositionis: nullum animal est rationale: ⁊ econuerso. ly econuerso est propositio negatiua implicite. Magister etiam in tractatu contra summulas addit aliam glosam huic particule in qua principale verbum negatur scilicet per negationem existentem aliquid illius: quod dicitur propter preiacentem vniuersalis negatiue que est affirmatiua: ⁊ tamen negatur verbum principale: sed non propter negationem existentem aliquid illius.

Notandum 2ᵐ

¶ Aduerte secundo circa diuisionem que est generis in species. propositio enim est genus ad affirmatiuam ⁊ negatiuam: vt voluit Porphyrius: sic recitat Boetius in primo perhie. licet Alixander dixerit ꝙ sit diuisio analogi in analogata. Rationes eorum vide in questione contra summulas si placet.

Notandum 3ᵐ

¶ Aduerte tertio ꝙ penes aliud attenditur affirmatio vel negatio in cathegoricis ⁊ penes aliud in hypotheticis: quoniam in hypotheticis attenditur penes notam contingentem que si negatur est negatiua. si autem non est affirmatiua: quia ita se habet nota in hypotheticis: sicut verbum principale in cathegoricis de inesse. In cathegoricis autem est quedam diuersitas. Nam quedam sunt de inesse quedam modales. In cathego. de

inesse affirmatio. et negatio attenditur penes verbum principale: quod si negatur est negatiua si non: est affirmatiua. In modalibus vero dicit philosophus secundo perhiermenias ꝙ penes modum attenditur affirmatio ⁊ negatio: quia ita se habet modus in modalibus: sicut verbum principale in cathegoricis de inesse. an autē sit vniuersaliter verum in modalibus de sensu composito ⁊ de sensu diuiso: ⁊ an modalis in qua modus affirmatur et dictum negatur sit negatiua: vel non: clare declarabimus cum de modalibus infra declarabitur.

Dubium

¶ Dubitaret quis. quare si propositio debet esse negatiua requiritur aduerbium negandi in propositione: ⁊ tamen si debet esse affirmatiua non requiritur aduerbium affirmandi in propositione: quia illa est affirmatiua tu es homo: ⁊ non tamē ponitur aduerbium affirmandi in propositione vt profecto: quippe: ⁊c.

Responsio pau. pergu.

¶ Ad hoc respondet Paulus pergulensis in septimo dubio supra consequentias Strodi: dicens ꝙ talia aduerbia teste Prisciano in maiori volumine nō sunt aduerbia affirmandi: sed confirmandi: quia non faciunt propositionem affirmatiuam: sed propositionem quam inueniunt confirmant. Unde si dixero. ꝓfecto nullus homo est asinus: ly profecto non affirmat: sed confirmat negationem quam inuenit. Sed aduerbia negandi ex officio suo habent negare: ⁊ proprie sunt aduerbia negandi.

Contra ad

¶ Contra. sicut illud aduerbium dicitur aduerbium negandi per hoc ꝙ negatur aliquid. ita aduerbiū dicitur affirmandi per hoc quod affirmatur aliquid: sed per talia affirmatur aliquid. ergo. minor probatur: quia si queratur. putas ne ꝙ homo sit albus ⁊ respondit ita certum est ꝙ affirmatur illud. Deinde omne confirmare est affirmare.

Alia responsio

¶ Ideo dico aliter ꝙ talia sunt aduerbia affirmandi: non tamen habent facere propositionem affirmatiuam: sicut aduerbium negandi facit propositionem negatiuam: quia propter hoc ex natura verbi substantiui est propositionē affirmatiuam facere: cum ex natura eius sit vnire ⁊ componere extrema: non autem de natura verbi est diuidere vnum extremum ab altero. ideo requiritur aliqd per quod fiat hoc ⁊ illud est negatio.

Ritius. Nōndū

Circa istas diffinitiones scias ꝙ sic debent limitari. propositio cathegorica affirmatiua est illa in qua verbum principale affirmat. idest non negatur per negationem existentem in ea: vel est illa que subordinatur vni tali. Primum dicitur propter preiacentem istius nullus homo est. que est affirmatiua: ⁊ tamen verbum negatur a ly nullus. sed non a ly nullus. existente in preiacente. vt patet. Secundum dicitur propter ly a. posito ꝙ subordinetur illi. homo est asinus. Similiter limitetur diffinitio negatiue.

¶ Tertia diuisio est ista. Propositionum cathegoricarum: alia vera: alia falsa. Propositio cathegorica vera est illa: cuius primarium ⁊ adequatum significatum est verum: vt tu es homo. hec enim est vera: tu es homo: quia te esse hominem est verum. Uoco significatum primarium ⁊ adequatū propositionis quod est simile orationis infinitiue: vel coniunctiue illius: vnde te esse hominem: vel quod tu es homo. dicitur significatum primarium ⁊ adequatum illius: tu es homo cetera autem significata vt te esse animal: te esse substantiam: ⁊ huiusmodi: sunt significata secundaria: et penes illa non dicitur propositio vera nec falsa. Propositio cathegorica falsa est illa: cuius primarium ⁊ adequatum significatum est falsum vt tu asinus.

Notandum pᵐ significatū ꝓpositionis ē triplex.

Aduerte pro itellectu diuisionis ꝙ triplex est significatum ꝓpositionis. s. ꝓncipale: assertiuū ⁊ representatiuum. Principale est illud qd̄ resultat ex primaria significatione diuꝫ suoꝝ terminoꝝ vt hec propositio. homo est aial ꝓncipal'r significat hominem esse animal. Assertiuum est qdcunqꝫ significatum ꝓncipale alicuius ꝓpositionis sequētis ad eam ⁊ sic illa ꝓpositio. homo est animal significat assertiue aliqd esse. nam formaliter sequitur homo est aial. ergo aliquid est. Representatiuum vero dicitur qdcunqꝫ significatum qd̄ significando apprehenditur per ipsam: ⁊ sic significatum representatiuum illius ꝓpositionis. homo est aial. est hoiem esse asinum. ex quo sequitur: ꝙ omne significatum ꝓncipal'r est assertiuū: ⁊ nō ecōuerso. ⁊ omne assertiuum est representatiuum: ⁊ nō econuerso. Ad ꝓpositum. ergo penes veritatē vel falsitatem ꝓncipalis significati dī ꝓpositio vera vel falsa. non aūt penes veritatē vel falsitatem alterius significati.

Noᵐ 2ᵐ

¶ Aduerte ꝙ ista tria nomina significatum ꝓncipale significatum primarium ⁊ significatū adequatum: sunt nomina synonima sicut tunica: vestis ⁊ indumētum extra mām insolubilium: qd̄ notanter dico: qd̄ in mā insolubilium adequatum significatum ⁊ ꝓncipale non sunt idem: sm magrm in vltimo notabili insolubilium. Adequatum enim significatū in illis est significatū cathegoricū qd̄ est simile oratioi infinite vel cōiunctiue: vt hi sor. dicit falsum significatum adequatum est sortem dicere falsum. principale vero significatum est hypotheticū: vt sor. dicere falsum ⁊ istaꝫ esse veram: ⁊ in isolubilibus possibilitas attēditur penes adequatuꝫ significatum. falsitas vero penes ꝓncipale. Quod autem illa tria idem sint extra mām insolubilium probatur: quia oē significatum primarium vel adequatuꝫ est illud qd̄ est simile orationi infinitiue vel ꝯiunctiue. vt pꝫ ꝑ magistrum in textu: sed omne ꝓncipale est hꝫ. vt patet ex ꝓ notato. quare ⁊c.

Notandum 3ᵐ Uerū et fālm 3ᵉ.

¶ Aduerte 3ᵒ ꝙ isti termini veruꝫ vel falsum possunt accipi tripl'r. Primo transcēdenter: ⁊ sic sunt termini pme intētionis: vt impositionis: ⁊ sic conceditur sophistice. ꝙ illa ꝓpositio. homo est asinus est vera: quia est entia: quia est tres res siue tres termini. Secundo pro ꝓpositione vera vel falsa: ⁊ sic sunt termini secunde intētionis vel impositionis. Tertio aduerbial'r veꝝ pro vere: vel ita esse falsum pro false vel nō ita esse. In ꝓposito cōiter dicit. ꝙ sumuntur aduerbial'r qd̄ idem est dicere ꝓpositio vera est cuius pmarium significatum est veꝝ ⁊ dicere ꝓpositio vera est illa que pmarie significat sicut est: ⁊ idem est dicere ꝓpositio falsa est illa: cuius pmariū significatuꝫ est falsum: ⁊ dicere ꝓpositio falsa est illa que significat: sicut nō est vnde sic ita est: sicut significat. ergo est vera: ⁊ ecōuerso nō est ita sicut significat. ergo est falsa: ⁊ ecōuerso. Quantum aūt veritatis hoc contineat. vide in questione contra summulas vbi declarat ꝙ verum nominaliter sumptū denominat intellectum verum ꝓpositionem veram ⁊ significatum veruꝫ: ⁊ eadem veritate intellectus denominatur verus: ⁊ propositio vera: ⁊ significatum verum. Non igitur debet exponi ꝙ significatuꝫ dicatur verum aduerbial'r pro vere. Si nominaliter sumendo verum recte dicatur ꝙ significatum sit verum. vide ibi ample. Ex his pꝫ intellectus diffinitionis ⁊c.

Ritius ꝯ diffinitionē Ar pᵐ

Contra istas diffinitiones arguitur dupliciter. Primo sic. aliqua est propositio vera: cuius primarium adequatum significatum non est verum. igitur diffinitio mala. patet consequentia. antecedens probatur de ista. nulla chymera est: cuius significatum nec

Confir.

est verum nec falsum: q2 non est. ¶ Et confirmatur: quia ista chymera est: est falsa: ⁊ tamen suum significatum non est falsum ex quo non est. ¶ Forte dicet aliquis alter ꝙ suum significatum est falsum: q2 ly falsu3 idem sonat: q̄d non ens. sicut ly verum. ¶ Contra ista responsio concedit ꝙ illud significatum. s. chymeram esse est non ens: sed ista ꝓpositio implicat ꝯtradictionem in logica quomodocunq3 capiat ly ens. igitur r̄nsio nulla. ¶ Scd̄o arguitur sic. datis illis diffinitionibus. sequitur ꝙ illa duo cõtradictoria sunt simul vera. s. aliqs homo est: ⁊ non aliqs homo est. ꝯn̄s est falsu3. ⁊ ꝯñria probatur sic. significata istaꝝ sunt simul vera. igit̄ ista sunt simul vera. tenet consequentia per diffinitionẽ. ⁊ añs probat̄: q2 significatum prime est verum vt diceret positor: ex quo ipsa est vera. s3 quicq̄d est significatum prime est significatum scd̄e. ⁊ e3 igitur significatum scd̄e ẽt est verum tenet consequentia cum maiori ⁊ minor probat̄ sic quandocũq3 sunt due ꝓpositiones sic se habẽtes ꝙ oẽs termini significatiui qui sunt in vna sunt in alia. ⁊ econuerso. tunc quicq̄d significatur per vnam significat̄ per aliam: sed sic est in ꝓposito de istis ꝙ oẽs termini significatiui qui sunt in vna sunt in alia. ⁊ e3. igit̄ quicq̄d significat̄ per vnam significat̄ per aliam. consequẽtia patet cu3 maiori. ⁊ minor probatur: q2 nihil plus est in vna q̃3 in alia nisi ly non modo ly non: non est terminus significatiuus. igitur ⁊c̄. Et istis argumẽtis poteris arguere contra diffinitionẽ propositionis necessarie ⁊ possibilis. ¶ Tertio specialiter arguitur cõtra diffinitione3 ꝓpositionis necessarie: q2 ista. chymera non est: est neciã. ⁊ tamen suum significatuu3 non est necessarium: q2 non est. igit̄ ⁊c̄. ¶ Pro solutione argumentoꝝ op3 declarare diffinitiones propositionis vere falsae ⁊ necesse dico igit̄ ꝙ diffinitio ꝓpositionis vere sic intelligit̄. ꝓpositio vera est illa: cuius ꝓmarium ⁊ adequatum significatũ est verum. i. est significatũ verum eo modo quo representat̄ per ꝓpositionem talem. Et falsa est illa: cuius ꝓmarium ⁊ adequatũ significatũ est falsum. i. est significatum falsum eo modo quo representatur p illã ⁊ ita de necessaria dicatur. ¶ Isto stante ad ꝓmum dĩ ꝙ illa. nulla chymera est: est vera: ⁊ ꝙ significatum suu3 est verum: ⁊ ꝙ nullam chymerã esse est verum. i. significatũ verum. Et vlterius negatur ista consequẽtia. nullã chymeram esse nihil est. igitur non est significatum verum: quia ly significatum verum ampliat vsq3 ad imaginabilia. ¶ Et ad cõfirmationem nego ꝙ significatum istius. chymera est. non sit falsum: ⁊ cum probatur arguẽdo nõ est. igitur nõ est falsum. nego consequẽtiam: q2 ly falsum. ampliat etiam vsq3 ad imaginabilia. ¶ Ad 2^m concedit̄ ꝙ idem est significatu3 duoꝝ contradictorioꝝ: ⁊ nego ꝙ duo ꝯtradictoria sint simul vera. Et ad ꝓbationem conceditur ꝙ ista est vera. aliqs homo est. Sed nego ꝙ ista sit vera. non aliqs homo est. Et cum arguit̄. eius primarium ⁊ adequatum significatum est veꝝ: igit̄ ipsa est vera dĩ ꝙ non valet ꝯñria. Sed op3 sic arguere. eius ꝓmarium ⁊ adequatũ significatu3 eo modo quo representat̄ per illam est veru3. igit̄ illa est vera: ⁊ tunc negatur añs. ¶ Ad 3^m ꝯceditur ꝙ ista est necessaria. chymera nõ est ⁊ significatũ est necessarium: ⁊ cum arguit̄. chymera3 non esse nihil est. igit̄ non est necessarium. negat̄. consequentia: q2 ly neciũ. ampliat vsq3 ad imaginabilia: ex quo includit ly verum ⁊ ly verum. includit ly intelligi. ampliãs vsq3 ad imaginabilia. Sed de h̄ forte dicet̄ alibi. ¶ Sed hic tu queres quomodo cognoscam ego si significatũ eo modo quo significat̄ per propositionem sit veru3 vel falsum. ¶ Respõdeo ꝙ quando intellectus adequabitur p illam propositionem illi significato. tunc illud significatum eo mõ representatu3 erit veꝝ: q2 veritas est adequatio intellectus ad rem. ¶ Sed iteru3 queres. quomodo adequatur intellectus rei per ꝓpositionem. ¶ Respondeo ꝙ quãdo intellectus per aliquam ꝓpositionem que est aut erit: aut que esse potest: aut intelligi: vel etiam nõ esse que non est: aut non fuisse que non fuit ⁊c̄. tunc adequatur rei ⁊ ipse intellectus est veru3 ⁊ intellectio vera ⁊ propositio vera: q2 per illam adequatur rei. ⁊ res est vera: q2 adequatur intellectui s̄m intellectionem.

Ergũ 2°.

Ergũ 3°.

Nõndũ

Ad ꝓ^m dĩ

ad ꝯfir.

Ad 2^m

ꝓ^a Petitio Rñsio.

2ª Petitio Rñsio

¶ Quarta diuisio. propositionum cathegoricarum alia possibilis: alia impossibilis. Propositio cathegorica possibilis est illa cuius primarium ⁊ adequatum significatum est possibile: vt tu cur. Propositio cathegorica impossibilis est illa: cuius ꝓmarium ⁊ adeq̃tum significatũ est ipossibile. vt homo est asinus.

Aduerte ꝓmo circa diffinitiones illas ꝙ significatu3 possibile dĩ esse illud q̄d potest esse: ⁊ ideo idem est dicere: cuius ꝓmarium significatũ est possibile ⁊ dicere ꝙ ꝓmarie significat: sicut põt esse vt dicunt alij. Significatum ṽo impo!e est illud q̄d non põt esse. ⁊ ideo idẽ est dicere: cuius ꝓmarium significatũ est impossibile: ⁊ dicere significat: sicut non põt esse. ¶ Aduerte t̃n ꝙ impossibile est duplex. s. simpliciter ⁊ s̄m q̄d. Impossibile simplr̄ est illud q̄d non potest esse: nec potuit esse: vt chymeram esse: ⁊ deu3 nõ esse. Impossibile ṽo s̄m quid est illud q̄d non põt esse: nec poterit esse: tamẽ potuit esse: vt cesarem nõ fuisse: ⁊ ita proportionalr̄ propositio põt dici impossibilis simpliciter vel s̄m quid. ¶ Aduerte 2° ꝙ non oĩs propositio possibilis potest esse vera sic precise significando. multe enim sunt ꝓpositiones possibiles que nõ possunt esse vere. vt ille. Nulla ꝓpositio est. Nulla propositio est vera. Nulla propositio est vniuersalis. Nulla ꝓpositio est necessaria: sortes non est in mente sor. Declaro de ꝓma ⁊ sufficit: q2 sic habes itelligere de alijs. vnde si ponatur inesse ꝙ posset esse vera sequuntur contradictoria ex eo quod probatur: q2 si dicas ꝙ ista. nulla propositio est: est vera. ergo aliqua ꝓpositio est vera. tunc vltra aliqua propositio est vera. ergo aliqua propositio est ⁊ ex altera parte sequitur ꝙ nulla propositio est: quia sequitur illa propositio est vera. nulla ꝓpositio est que precise significat ꝙ nulla propositio est. ergo nulla propositio est: ⁊ sic patet ꝙ sequuntur contradictoria ꝙ aliqua ꝓpositio est: ⁊ nulla propositio est. Nec etia3 omnis impossibilis potest esse falsa: imo aliqua est que non potest esse vera nec falsa. vt illa assignata.

Notandum ꝓ^m

impol̄e est 2^x

Notandu3 2^m

¶ Quinta diuisio: propositionum cathegoricarum alia necessaria: alia contingens. Propositio necessaria est illa: cuius primarium et adequatum significatum est necessarium: vt deus est. Propositio contingens est illa: cuius significatum primarium ⁊ adequatum est contingens: vt tu es homo. Et voco significatum contingens illud quod indifferenter potest esse verum vel falsum.

Aduerte ꝓmo circa has diffinitiones ꝙ significatũ necessarium dicit̄ ꝙ non potest esse: q2 necessarium dicitur. quinto metaphy. quod est impossibile aliter se habere. idem ergo est dicere. propositio necessaria est illa cuius significatum est necessarium: ⁊ dicere ꝙ suum significatum non põt non esse. ¶ Aduerte tamẽ ꝙ necessarium est duplex. s. simplr̄ ⁊ secundu3 quid. Neces-

No^m ꝓ^m In. 5. c. 6 2^x est necessariũ

sarium simplr est qd non potest nō eē: nec potuit nō esse: nec poterit non esse: vt deum eē est nec̃ium. ¶ Nec̃ium sm quid est ꝙ nō potest nō esse: nec poterit non esse: potuit tñ non esse: vt cesarem fuisse: ⁊ ita ꝓportionalr ꝓpositio potest dici nec̃ia dupliciter. vel simplr: vel sm qd. Sigtū vero contingēs est qd pōt esse ⁊ non esse. Idez ergo est dicere ꝓpositio contingēs est illa: cuius ꝑmarium sigtuz est contingens ⁊ dicere ꝙ primarie significat: sicut potest eē ⁊ non esse. ¶ Aduerte scd̄o ꝙ non ois ꝓpositio ꝯtingens ad vtrūlibet potest esse falsa: sic precise significando. Naz ista aliqua ꝓpositio est falsa: non potest esse falsa sic precise significando: qz si potest esse falsa ponatur in eē: ⁊ tūc sequunt duo ꝯdictoria: qz sequitur ista est falsa. ergo aliqua ꝓpositio est falsa: ex alia parte sequitur ista est falsa que precise sigt ꝙ aliqua ꝓpositio est falsa. ergo nulla ꝓpositio est falsa: quare sequitur ꝯdictio. Nec ois ꝯtingēs potest esse vera: imo aliqua contingens est que nō potest esse vera neqꝫ falsa. vt patet de ista. nulla ꝓpō est. ¶ Aduerte tertio ꝙ sicut dixi ꝙ verum ⁊ falsum pñt accipi tripliciter. Ita dico de oibus terminis modalibus posē impossibile nec̃iuz contingēs verum ⁊ falsum. Et sic dico ꝙ necessario ꝙ sumitur tripłr. ¶ Primo trāscendēter pro re nec̃ia: vt cum dico. necessarium est deum esse. tunc ista significat ꝙ aliqua res est que est nec̃ia: ⁊ ista est deuz eē. ¶ Scd̄o sumitur aduerbialiter pro modo nec̃io. ⁊ sic necessario deus est sigt ꝙ aliqualiter est in re qualiter non potest nō esse ⁊ taliter est deum esse. ¶ Tertio sumitur ꝓ ꝓpositione necessaria. ⁊ tunc necessarium est deum esse significat ꝙ ista ꝓpositio deus est: est necessaria.

Notandū 2m

Notandū 3m. Oēs termini modales pñt 3r sumi

¶ Sexta diuisio propositionum cathegoricarum alia alicuius q̄ntitatis alia nullius. Propositio cathegorica alicuius q̄ntitatis est illa q̄ est vlis particularis indefinita vel singularis. Propositio vlis est illa in qua subijcitur terminus cōis signo vli determinatus: vt omnis homo currit. Terminum cōem voco in pñti nomen appellatiuum ⁊ ꝓnomen pluralis numeri. Signa vlia sunt ista. ois: nullus: q̄libet: vnusq̄sqꝫ: vterqꝫ: neuter: q̄lislibet: quātuslꝫ: ⁊ hmōi. Propositio particularis est illa in q̄ subijcitur terminus cōis signo particulari determinatus: vt aliquis homo disputat. Signa particularia sunt ista aliquis: quidam: alter reliquus. ⁊ hmōi. Propositio indefinita: est illa in qua subijcitur terminus cōis sine aliquo signo: vt homo est animal. Propositio singularis est illa in qua subijcitur terminus discretus vel terminus cōis cum ꝓnomine demōstratiuo singularis numeri. Exēplum primi. qd sor. currit. Exēplum scd̄i. ille homo disputat. Voco aūt terminum discretum vel singularē nomen ꝓprium: aut pronomē demōstratiuū singularis numeri: vt iste ista istud.

Notandū pm. limitationes ꝓpōnis vlis

Aduerte primo. ꝙ pro limitatione ꝓpositionis vlis quatuor conditiones requirūtur sm magistrum in logica magna. ¶ Prima ꝙ subijciatur terminus cōis vt excludat terminus singularis: ⁊ per hoc qd dicitur subijcitur ⁊ non predicat denotauit ꝙ q̄ntitas ꝓpositionis sumit a sbō ⁊ nō a predicato. ¶ Scd̄a nō pregnans: qz si sit terminus pregnans mediante signo vli nō est vlis: vt dōo non semper fuit homo. nō nemo disputauit. nulla istarum ē propositio vlis. ¶ Tertia solo signo determinatus vel pluribus eidem equiualentibus. Dicitur solo signo vli determinatus: qz si alijs determinaretur non esset vlis. vt illa. incipit ois homo esse. Dicitur ēt vel pluribus eidem equiualentibus propter negationes equiualentes signis affirmatiuis vt dōo. nullus hō non currit: qz equiualet huic. quilibꝫ homo currit. ¶ Quarta existente vel exñtibus aliquid illius ꝓpter preiacētem vlis: cum idem sit sbm vtriusqꝫ. ¶ Pro limitatione ꝓpōnis particularis quatuor ꝯditiones requiruntur. Prima ꝙ subijciatur terminus cōis nō singularis. Scd̄a non pregnans ꝓpter istas aliquis nemo ē. Tertia solo signo particulari determinatus vel pl'ibus eidem equiualentibus propter pm ista non ē particularis. Incipit esse aliquis homo. ꝓpter 2m. ista est particularis non nullus hō est asinus cum equiualeat huic. aliqs hō est asinus. Quarta exñte vel exñtibus aliqd illius referendo relatiuum ad talem ꝓpōnem particularem pp eius preiacētem. ¶ Pro limitatione ꝓpōnis indefinite quatuor ꝯditiones requiruntur. Prima ꝙ subijciat terminus cōis pp singulares. Secūda non pregnās pp tales que non sunt indefinite: ab eterno fuit homo. semper fuit hō. Tertia nullo signo determinatus vel pluribus eidem equalentibus. Primum dr pp illas in qbus est signum siue alicuius q̄ntitatis siue nullius: Scd̄m dr: qz dōo non nullus equus currit equalet isti. equus currit. Quarta exñte aliqd illius ꝓpter preiacentem vlis. ¶ Ex tertia ꝯditione videt seq ꝙ eadē ꝓpō est pticularis ⁊ indefinita: qz illa non nullus equus currit: cum equaleat huic pticulari aliquis equus currit ⁊ etiam equaleat huic indefinite. equus currit. ergo ē pticularis ⁊ indefinita. ¶ Propositio singularis sic limitat: est illa in qua subijcit terminus discretus sine signo immobilitante: aut terminus cōis ꝓnomine demr̄atiuo determinatus exñte aliquid illius. Dicitur sine signo immobilitante pp tales nec̃io tu non es asinus: cuius sbm immobilitatur: nō ꝙ fter determinate vel ꝯfuse ⁊ impediat descensuz: qz non potest de lege cōi descendi sub termino discreto: sed qz suspendunt talia substantia a ꝓpria denominatione: qz nulla illarum dr discreta sed modalis. Dicitur vlterius. vel subijcitur terminus cōis solo ꝓnoīe demonstratiuo determinatus exñte aliqd illius. Dr existente aliquid illius. vt supra. ¶ Dubitat vnde sumitur q̄ntitas ꝓpōnis: ⁊ ꝯñter. quare alique ꝓpōnes dñr alicui' q̄ntitatis alique nullius. Alicuius q̄ntitatis vt vlis: particularis indefinita ⁊ singularis. Nullius vt exclusiue: exceptiue reduplicatiue. ¶ Ad hoc rñdent quidam dicentes ꝙ ꝓpositio potest ꝯsiderari dupłr. Uno modo sm sbam ⁊ compositionem terminoꝝ. Alio modo sm sigtum. Primo modo ois ꝓpō est alicuius q̄ntitatis: qz q̄ntum est illd qd est diuisibile in partes quaꝝ q̄libet est nota esse hoc aliquid. 5. metaph. sed ꝓpō p̄ modo accepta pōt diuidi in partes. i. sbm predicatum ⁊ copulā. quoꝝ qdlibet est natum per se esse hoc aliqd. Sed 2° mō quo ad sigtum ꝓpō dicitur alicuius q̄ntitatis: cuius sbm sigt aliqd totum vel aliqd. qd est pars in toto. Exemm pmi. vt qlibꝫ hō currit. Exemm scd̄i. vt aliqs homo currit. homo currit. sor. currit tunc autem sbm sigt partem in toto: qñ pars significatur sic. qd potest ꝯtineri in toto: ꝙ tunc est qñ toto exñte: vero pars est vera. ¶ Ex isto pꝫ ꝙ ꝓpō exceptiua ⁊ exclusiua reduplicatiua non sunt alicuius q̄ntitatis vt dōo. tm̄ homo currit: vel qlꝫ homo p̄ter sor. currit. vel q̄libet homo inq̄ntum hō currit. nō. n. sigt ista sbta totū qd cōprehēdi pōt sub eis: nec ptem que ꝯtineat in toto: quia si ista est vera: qlꝫ homo currit: nō tñ h̄ ē vera tm̄ hō currit: nec

limitationes ꝓpōnis particularis

limitationes ꝓpōnis indefinite

limitationes ꝓpōnis singularis

dubiuz.

Rñsio. ꝓpō 2r potest ꝯsiderari

In. t. p. 18.

ista. ois homo preter sor. currit: nec ista. quilibet homo in quãtum homo currit. Addunt etiam isti q̃ ista est nulli⁹ q̃titatis. homo est species: si ly homo simplr̃ supponat: q: si esset alicuius q̃titatis maxime esset idefinita: q̃ nõ est verum: q: non potest esse vlis: nec particularis. Item non potest ordinari in figura. Item significaret partez in toto: qđ est falsum: q: cum supponat simpliciter nõ est ps hominis essentialis nec subalterna nec aliqualis pars.

Rñ. inflatur

¶ Hec opinio peccat in duobus. Primo diminuta est: q: dicit q̃ q̃titas attenditur penes sbm ⁊ non assignat cam: quare magis penes sbm q̃ȝ predicatum. Scđo dicit falsum dicit. n. Omnis ꝓpositio: cuius sbm significat totum aut partem in toto est alicuius quantitatis sane intelligẽdo: sicut ipse intelligit. ¶ Contra: q: ista ꝓpositio. h homo inquantum h homo est animal sigt̃ partem in totum ad modum suum: ⁊ tamen nullius est q̃titatis. ergo ⁊c̃. consequentia est nota cum minori: maior ꝓbatur: q: ẜm ipsum ꝓpositio significat partem in toto qñ pars sic sigt̃ q̃ contineri potest in toto qđ tunc est: quando toto existe vero pars est vera: sed ita est. h ꝓbatio: q: illa vlis. omnis homo est animal: nũq̃ȝ potest esse vera quin illa singularis sit vera. hic homo inquantum h homo est animal. Similiter arguitur de illa homo inquantum homo est animal: quia illa vniuersalis: omnis homo est animal nõ potest esse vera: quin talis sit vera. ergo est alicuius quantitatis. consequentie patent ẜm illos.

Alia rñsio

¶ Aliter ergo respõdendum est: ⁊ q: dubitatio habet duas partes. prima est. vnde sumitur quantitas. secunda. quare alique ꝓpositiones sunt alicuius quantitatis ⁊ alique non. vt clare habeat rñsio sigillatim respondebo. ¶ Ad pᵐ dr̃ q̃ quantitas sumitur a sbis ⁊ non a predicatis. Cuius ratio est: q: sbta possunt accipi vniuersaliter ⁊ particulariter. predicata v̈o non nam phs primo perhiermenias dicit q̃ vniuersale vlr̃ sumptum nunq̃ȝ predicatur. Quare autem subta possunt accipi vlr̃ ⁊ particulariter ⁊ nõ predicata duplex est ratio. Prima q: signum potest remanere signum a pte subiecti. non autem a parte predicati cum sit pars predicati. Secunda ratio est: q: sbm se habet vt materia: predicatum v̈o vt forma. Cum autem forma de se sit indiuisibilis: materia v̈o diuisibilis ratione: cuius diuiditur forma. ideo signũ vniuersale dicens diuisionum habet addi sbo. non autem predicato etiam quod modis potest variari sbm variatur q̃titas ꝓpositionis: cum autem q̃druplicit̃er possit variari. q: aut sbm est terminus vlis aut singularis. Si singularis sic facit singularem. Si vlis: aut cum signo: aut sine signo: si sine signo: sic facit ꝓpositionẽ indefinitam: si cum signo: aut vlr̃ aut particulariter: si particulariter: facit particularem: si vniuersaliter vl'em: ⁊ sic quadruplex est ꝓpõ alicuius quantitatis.

Cap. 5.

sbm variari 4ʳ

¶ Ad 2ᵐ dicit magister in logica magna formaliter hec v̈ba. Quãdocũq̃ȝ subiectum alicuius ꝓpositionis imobilitatur nõ quidem per modum determinationis super determinabilis: sicut imobilitatur predicatum vniuersalis affirmatiue: aut subiectuȝ exclusiue: sed imobilitatur per modũ probationis termini precedentis ipsum: ratione cui⁹ subiectum a sua propria denominatione suspenditur: nõ est alicuius quantitatis. Ideo exclusiua vt tm̃ homo currit que habet ꝓbari ratione signi ⁊ non sbti non est alicui⁹ q̃titatis. Exceptiua silr̃: reduplicatiua silr̃ ablatiuus in consequẽtia qñ precedit: bene dico qñ precedit: q: aliter non. vnde ista. non hoie currente tu es asinus. nullius est q̃titatis: sed ista. tu es asinus. nullo hoie currente. est singularis. silr̃ ista: sine aure tu potes audire nullius est q̃titatis: ⁊ breuiter dicatur de omnibus illis in quibus sbm suspenditur a ꝓpria denominatione rõne ꝓbationis termini precedentis ipsum. Et nota bene. q: non oẽs sciunt hoc quos credis scire. ideo tu deciperis.

Nota q̃ ista diffinitio habet sic limitari. propositio vniuersalis est illa in qua subijcitur terminus cõis determinatus signo vniuersali. i. stans distributiue mobiliter rõne signi existentis in ea: vel est illa que subordinat̃ vni tali. ⁊ sic solues oẽs instantias.

Ritius.

Nõndũ pma petitio

Rñsio.

¶ Hic sunt due petitiones. Prima quid est sbm in ista. vterq̃ȝ hominum est animal. ¶ Rñ°. q̃ ista vocalis: aut scripta non habet subiectum: qđ ꝓbatur. q: si haberet maxime esset ly hominum. sed id non est subiectum. igitur nõ habet ꝯña pȝ cum maiori. ⁊ minor ꝓbatur sic. omne sbm regitur a verbo. sed ly hominum nõ regitur a v̈bo: q: est obliquus. ⁊ expresse patet q̃ regit̃ a ly vterq̃ȝ. igit̃ ⁊c̃. sed bene dicitur q̃ ista subordinatur vni habenti sbm. puta isti. vterq̃ȝ homo est animal.

2ª Petitio

Rñsio.

¶ Scđa petitio. que differentia est inter istas. vterq̃ȝ hoium currit: ⁊ qlibet homo currit. ¶ Rñ°. q̃ ex prima sequitur secunda: ⁊ non eȝ. probatur. q: sequitur. vterq̃ȝ hominuȝ currit: ⁊ quilibet homo est alter hominum igitur quilibet homo currit: sed econuerso nõ sequitur: q: posito q̃ non sit nisi vnus homo in mundo ⁊ currat. ista esset vera. quilibet homo currit. ⁊ ista falsa. vterq̃ȝ hoium currit: q: ponit plures esse homines.

¶ Ex quibus sequitur iam que est cathegorica nullius q̃titatis. Et dicitur q̃ illa que non est vlis: nec particularis: nec idefinita: nec singularis: vt exclusiue: ⁊ exceptiue: vȝ. tm̃ homo currit: ois homo preter sortem mouetur.

Nõndũ

Aduerte q̃ licet cõiter ponatur q̃ iste quatuor nõ sunt alicuius q̃titatis. s. exclusiua: exceptiua: reduplicatiua: ablatiuus in consequentia: tñ non tm̃ iste quatuor non sunt alicuius q̃titatis: ẜȝ multo plures: vt dicit magister i logica magna. Et breuiter omnes iste sunt nullius q̃titatis in quibus sbm suspenditur a ꝓpria denominatione rõne ꝓbationis precedentis ipsum. vt iste. ab eterno deus fuit: semp homo fuit: incipit sor. eẽ imediate añã tu fuisti. necio deus est: ꝯtingenter tu es: tu scis sor. currere. pot̃e est sor. currere. ⁊ de ꝯsimilibus.

¶ Iuxta primam scđam ⁊ vltimam diuisiones ponitur iste versus. Que ca. vel ip. qualis ne. afflu. quanta par. in sin. Prima pars sic intelligitur q̃ ad interrogationeȝ de propositione facta per que respondetur cathegorica vl' hypothetica. Secunda autem asserit q̃ ad interrogationem factam per qualis respondet̃ affirmatiua vel negatiua: sed in tertia denotatur q̃ ad interrogationem factam per quanta respondetur vniuersalis particularis indefinita singularis: ⁊ hoc ẜm exigentiam propositionis proposite. quare ⁊c̃.

Dubiuȝ

Rñsio

ꝓpõ 3ᵉ põt cõsiderari

Dubitatur contra oẽs diuisiones ꝓpõnum vtrũ sint date de propositione eodem modo sumpta. ¶ Ad qđ rñdẽt quidam q̃ non sunt date de propositione eodeȝ modo sumpta sed diuersimode. Unde ꝓpositio potest ꝯsiderari tripliciter. Uno modo quo ad sbam. ⁊ sic diuidit̃ in cathegoricam ⁊ hypotheticam: q: habere sbm predicatum ⁊ copulam tanq̃ȝ partes ꝓncipales. vel habere plures propositiones tanq̃ȝ partes est de substantia ꝓpositionis. Alio modo potest. considerari quo ad q̃titatem. ⁊ sic diuiditur in vniuersalem particularem. indefinitam. ⁊ singularẽ. q: facta est diuisio ẜm conditionem subiecti a quo sumitur quantitas cuȝ sbm

se habeat vt mã: ꝛ quantitas est eterna mãe ẜm Commẽ
tatorem in de substantia orbis. Alio modo põt cõsidera/
ri quo ad qualitatẽ: ꝛ hoc dupliciter: vel qꝛ consideratur
qualitas significantis vel sigñati. si significantis: sic diui/
dit in affirmatiuã ꝛ negatiuam: qꝛ facta est diuisio ẜm id
quod se habet vt forma in propositione. ꝛ pñter vt quali
tas pura: sed verbũ est illud qδ est vt forma respectu sbti
ꝛ pdicati. Si aũt cõsideratur qualitas sigñati: sic diuiditur
in veram ꝛ falsam: necessariam ꝛ cõtingentem: possibilez
ꝛ impossibilẽ. ℭ Aliter potes dicere ꝛ clarius ꝙ propo
sitio põt quadrupliciter diuidi. s. ẜm subãm: ẜm qualita
tem: ẜm quantitatem: ẜm mãm. Si ẜm subãm diuiditur
in cathegoricam ꝛ hypotheticam. Si ẜm qualitatem in
affirmatiuam ꝛ negatiuam. Si ẜm quantitatẽ diuidit in
vlem: particularem: indefinitam: ꝛ singularẽ. Si ẜm ma
teriam diuiditur in necessariam: cõtingẽtẽ: verã: ꝛ falsaz
possibilem: ꝛ impossibilem. ℭ Aduerte tñ ꝙ nõ loquor
de materia ex qua eum propositio: qꝛ sic esset accipẽ ꝓpõ
nem ẜm subãm qꝛ termini sunt mã propositiõis ꝛ de suba
eius sed loquor de materia circa quam puta de significa
to. ꝛ tunc cũ mã ꝓpositionis sit triplex. s. nãlis. cõtigẽs: ꝛ
remota. Mã naturalis est illa in qua predicatũ est de es/
sentia subiecti: vel proprium eius: vt homo est aial. ꝛ hõ
est risibilis. Contingens vero est illa in qua predicatum
potest inesse aut abesse subiecto vt hõ est albus. Remo/
ta est illa in qua predicatũ non põt conuenire subiecto.
vt homo est asinus. Et ẜm hanc triplicem mãm sumunt
alie tres diuisiones: quia si mã est nãlis: propositio est ne
cessaria. si contingens est: propositio cõtingẽs est. Itez si
naturalis vera est si remota falsa est: Itez si naturalis vel
cõtingẽs possibilis ẽ. si remota impossibilis: ꝛ loquor de
affirmatiuis: quia in negatiuis aliter variantur. ℭ Ad/
huc subtilius potest dici ꝙ propositio remota ẜm vnita/
tem diuiditur in cathegoricam ꝛ hypotheticam: qꝛ pro/
positio vna vel est simpliciter vna vt cathegorica: vel est
vna cõiunctiõe: vt hypothetica: sicut aliquid vnum diui/
dit in vnum simplex ꝛ cõpositũ. Deinde ꝓpositio cathe/
gorica ẜm qualitatẽ diuidit in affirmatiuam ꝛ negatiuã:
rõne copule: penes quam attendit affirmatio ꝛ negatio.
Deinde ẜm quantitatẽ diuidit in vlem. pticularẽ indefi/
nitam: ꝛ singularẽ rõne subiti quod nõ suspẽdit a propria
denominatiõe. Deinde ẜm mãm diuiditur vlterius in ve
ram ꝛ falsam: necessariaz ꝛ cõtingẽtẽ: possibilẽ ꝛ impos
sibilem: rõne significati propositionis quod est tale.

Alia rñ
sio ꝓpõ
quadru
plr põt
diuidi
Noᵐ

Preter supradictas diuisiones due
alie declarantur. Prima est ista.
Propositionum cathegoricarũ.
alia de inesse: alia modalis. Propo
sitio cathegorica de inesse est illa in qua nõ po/
nitur aliquis modus: vt homo currit. Pro/
positio cathegorica modalis est illa in qua po
nitur aliquis modus: vt possibile est sortem
currere. Modi autem sunt sex. scilicet possibi
le ꝛ impossile: necessarium ꝛ contingens: ve/
rum ꝛ falsum.

Noᵐ
pmum.

Aduerte ꝙ diffinitiões iste: de virtute sermonis fal
se sunt cum aliqua propositio non sit mo
dalis in qua ponitur modus: vt ista. hic est possibile. Sz
in sensu in quo fiunt vẽre sunt. Prima enim que dicit mo
dalis est illa in qua ponitur modus sic intelligitur. i. in q̃
predicatum inest subiecto cum determinatione modi: vt
opssibile est sortem currere. Uel magis ad litteram dic.

Modalis est illa in qua ponitur modus modaliter uni
ptus: qꝛ tunc ordinatur cum dicto. ℭ Consimiliter dica/
tur de propositione de inesse. ꝙ est illa in qua predicatũ
inest subiecto simpliciter idest sine determinatiõe modi.
Uel magis ad litteraz dic de inesse est illa in qua non po/
nitur modus modaliter sumptus. Modi autez sunt sex.
ℭ Ad cognoscenduz qd sit modus in proposito ꝛ quot
sunt modi. ℭ Aduerte circa primum ꝙ modus est adia/
cẽs rei determinatio. i. determinatio facta per adiectiuũ
vnde adiectiuum: determinatio ꝛ modus eandem rem di
cunt: sed differunt ẜm rationem. Adiectiuum enim dicit
rem adiacentem determinatio vero dependentiam rei.
modus autem dicit vtrunq;. ℭ Circa secundum aduerte
ꝙ adiectiuum est duplex. s. nominis vt albus alba albũ:
ꝛ similia: ꝛ verbi vt aduerbium: qꝛ ẜm Priscianũ aduer/
bium est vt verbi adiectiuum. ℭ Adiectiuum vero tam
nominis q̃z verbi est duplex: quia quoddam potest deter
minare verbum rõne compositionis: ꝛ quoddaz non. Il/
lud aũt quod põt determinare verbum rõne compositio
nis. si addat aliquid supra cõpositionẽ. vtputa necessita/
tẽ vel aliqd hmõi: qδ sic additũ sit ex pte rei põt facere ꝓ
positionẽ modalẽ. Uñ dicitur primo ꝙ determinet vbuz
rõne cõpositionis. i. ꝙ determinet orõnez cõiunctiuã vel
infinitam: vt dicendo sortem currere est possibile: qδ non
faciunt illa aduerbia bene: male: ꝛ velociter: quia deter/
minant rõne verbi: vt sor. currit velociter: ꝛ nunc: nuper
q̃ determinant ratiõe temporis: vt sor. nũc currit: ꝛ mul/
ta adiectiua nominalia ꝛ verbalia. Dicitur secũdo ꝙ ad
dat aliquid supra cõpositionem: quod sit ex parte rei qδ
nõ faciũt ista aduerbia dubie: probabilr: vel ista noia du
bium probabile scitũ: cum significẽt qualitatem aie ꝛ nõ
rei: qꝛ nulla dubietas est ex pte rei. ꝛ qꝛ ista. s. necessariũ
ↄtingens. pole: impole: verum: ꝛ falsum: ꝛ nõ plura hñt
has duas ↄditiones. Ideo tantum sunt sex modi faciẽtes
ꝓpõnem modalem. ℭ Et hi modi possũt duplr sumi. s.
noialiter: vt exemplificatum. ꝛ aduerbialiter: vt necessa/
rio possibiliter impossibiliter: vere ꝛ false. horũ autem
aliqui possunt sumi verbaliter: vt potest: pro possibili: nõ
potest pro impossibili. oportet pro necessario. cõtingit ꝓ
contingenter. ℭ Circa sufficiẽtiam modoꝝ nota ꝙ qdaz
sic eam assignãt. Nam cum modi determinent cõpõnez:
vel inherẽtiam predicati ad subm quot modis ↄuenit de
terminare istã inherẽtiam tot erunt modi: terminari aũt
contingit tñ sex modis: qꝛ aut ꝑ veritatem aut falsitatez
absolute: ꝛ sic sumuntur duo modi. s. verum ꝛ falsuz: aut
per aliqd quod importat veritatẽ illius inherentie cõdi/
tionate: aut falsitatem conditionantis. si veritatẽ ↄditio/
natã: aut dicit vitatẽ. infallibilẽ. ꝛ sic accipit nečium: aut
falsitatẽ infallibilẽ. ꝛ sic accipitur ipossibile: aut dicit ve/
ritatẽ fallibilẽ: ꝛ sic accipit cõtingens: aut falsitatem fal/
libilẽ: ꝛ sic accipit pole: ꝛ sic tñ erũt ibi sex modi pole: i.
possibile: necessarium: cõtingens: verum ꝛ falsum. Et di
cunt vlterius ꝙ pole ꝛ cõtingens non dfnt: nisi ꝙ vnum
importat de suo modo significandi veritatem fallibilẽ vt
contingẽs: aliud falsitatẽ fallibilẽ vt possibile: ꝛ iõ dñt ꝙ
possibile est falsum potẽs esse verũ: sed cõtingens est verũ
potẽs esse falsum. Dant ẽt aliã dfiam. s. ꝙ cõtingẽs: dicit
veritatẽ euẽtus ex parte rei. sed possibile dicit vitatẽ euẽ
tus ex parte tpis. ℭ Licet hec sint subtilr dicta: tñ sequen/
do viam cõem magis distinguenduz est de cõtingẽti: qδ
vno modo accipit ꝓ possibili. alio modo ꝓ cõtingenti ad
vtrũlibet. Primo modo accipit hic: ꝛ sic ordinatur in figu
ra: ꝛ sic possibile ꝛ contingens non dfnt ꝛ si vnũ dicit ve
ritatem fallibilem ꝛ aliud. ℭ Secundo vero modo acci
piẽdo ↄtingẽs nõ cõtradicit sibi aliq̃ ꝓpõ de nečio: qꝛ cõ
tingẽs ad vtrũlibet exponit pro pole esse ꝛ pole nõ esse

Noᵐ
secũdũ

Noᵐ
tertiũ
Adie
ctiuũ
est du/

Modi
põt su/
mi du/
plr.
Suffi/
cienna
modoꝝ

Alr de/
clarat
sufficiẽ/
tia mo/
doꝝ

hoc est p vnam copulatiuam factã ex duabus ptibus de possibili verbi gratia. omnem hominem ɔtingens est ad vtrũlibet currere exponitur sic. ois hõ põt currere: ⁊ ois hõ põt non currere: ɔdictorium est. ⁊ nõ oẽm hoiem contingens est currere qδ valet istã aliquis homo de necessitate currit: vel idẽ homo de necessitate non currit. ¶ Et sufficiẽtia est talis: aut modus dicit veritatẽ vel falsitatẽ absolutam vel cõditionatam. Si absolutam sic est verũ vel falsum. Si conditionatã: aut vt dicit veritatem infallibilẽ: ⁊ sic est necessariũ aut falsitatẽ infallibilẽ: ⁊ sic est impossibile: aut veritatẽ vel falsitatẽ infallibilẽ: ⁊ sic est cõtingens ⁊ possibile. ¶ Dubium est si oẽs isti faciunt propositionẽ modalẽ: quare magister non posuit ppositiones de vero ⁊ falso in figura. sicut alias modales. ¶ Idẽ dubiũ est cõtra figuras assignatas a pho scdo phierm. in quibus non ponunt propositiones de vero ⁊ falso: ⁊ alias sic ⁊c̃. ¶ Ad quod Burle. dicit in scdo phierme. φ verũ ⁊ falsum nõ faciũt ppositionẽ modalẽ: qꝛ nihil addũt supra compositionẽ. s. supra esse ⁊ non esse: idẽ. n. est dicẽ sortes currit ⁊ verũ est sortem currere: ⁊ idem est dicẽ sortes non currit: ⁊ falsum est sortez currere: qꝛ nihil addũt supra esse ⁊ non esse: ideo non faciunt propositionem modalem. Similiter nulla propositio modalis conuertitur cum sua de inesse: sed iste cõuertunt: sortes currit: ⁊ sortẽ currere est verũ. Ideo hec propositio: verũ est sor. currere: non est propositio modalis. Qꝫ aũt phs cõnumeret verũ ⁊ falsum inter alios modos. hoc est: qꝛ determinãt quod predicatum inest subo: sed qꝛ nihil addunt supra compositionẽ. ideo non faciunt propositionem modalẽ. Et propter hoc phs nõ determinat de oppositiõe. nec de cõsequẽtia ppositionũ: in quibus ponunt verũ ⁊ falsum: sicut de alijs modis q faciunt ppositiones modales. ¶ Licet hoc sit pbabile: est tamẽ cõtra cõem sententiam auctorũ ⁊ ex sufficiẽtia modo p põt argumẽtari cõtra ipsum: sed gratia breuitatis relinquo. ¶ Idõ aliter dõm fm Boe. de mente armonij in scdo phierme. φ phs determinat de propositionibus modalibus p' vt habẽt oppõnem: ⁊ consequẽtiam: aliter q̃ ille de inesse: ⁊ qꝛ propositiones modificate his duobus modis. s. vero ⁊ falso non differũt per oppositionem: ⁊ consequentiam ab illis de inesse: sed bene modificate per alios quatuor modos: ideo de istis duobus non determinauit: sed de alijs quatuor sic. ¶ Quare autẽ propositiones modificate fm verum ⁊ falsum nõ variant oppositionẽ ⁊ consequẽtiã ab illis de inesse causa est: qꝛ tales propositiones sic modificate equiualent propositionibus: correspondentibus de inesse. ⁊ ideo talem oppositionem ⁊ ɔsequẽtiã habẽt adinuicẽ qualẽ habent ille de inesse quibus equalent. vnde iste. oẽm hoiez currere est verũ. nullum hominẽ currere est verum. cum equiualeant istis. ois homo currit. nullus homo currit. que sunt contrarie: ⁊ sic sunt contrarie adinuicem: iste. oẽm hoiem currere est falsum: nullum hoiem currere est falsum: cum equiualeãt istis: aliquis homo currit: aliqs hõ non currit. que sunt subcontrarie. ita ⁊ ille sunt subcõtrarie: ⁊ ita de alijs dicatur. Sed cum propositiones modificate fm alios quatuor modos nõ equiualeãt illis de inesse: vt manifestũ est. Ideo hñt oppositionẽ ⁊ ɔñam diuersam ab illis. ¶ Sed forte diceret aliquis φ iste contrarie sunt. oẽm hoiem currere est necesse: nullum hoiem currere est necesse: qꝛ q̃uis non equiualeant illis de inesse correspondentibus. Sufficit tñ φ iste correspondẽtes sint ɔrie. vt ois homo currit. nullus hõ cur. ¶ Dicẽduz φ adhuc nõ est vlr verũ: hic φ iste oẽm hoiem currere est necesse: ⁊ aliquem hoiem non currere est necesse: non sũt ɔtradictorie: ⁊ tñ ppositiones correspondentes illis sũt cõtradictorie: vt ois homo currit. aliquis hõ nõ currit.

Duᵐ ɔ̃ figuras assignatas pᵒ Bur.

Ↄ burle um

Alia responsio

Petitio

Rᵒ

¶ Secunda diuisio propositionum modaliũ quedam est in sensu diuiso ⁊ quedam in sensu composito. Propositio modalis in sensu diuiso est illa in qua modus mediat inter accusatiuum casum ⁊ verbum infinitiui modi: vt sortem possibile est currere. Propositio modalis in sensu cõposito est illa in qua modus totaliter precedit vel finaliter subsequitur: vt deum esse est necessarium: impossibile est hominem esse asinum.

Aduerte φ de propositionibus de sensu composito vel diuiso mediantibus istis modis, possibile impossibile. quadruplex est opinio. Nam Petrus de Man. vult φ quando isti termini totaliter precedunt dictum propositionis: tunc est propositio de sensu composito sed qñ mediãt inter partes dicti: aut finaliter sequuntur: tunc est sensus diuisus. Ratio est: qꝛ tunc non cadũt supra totam compositionem. cũ terminus sequens non hẽat vim supra precedentem: qꝛ negatio que est maxime virtutis non habet vim supra terminum precedentem. ergo nec aliquis alter termin⁹. ¶ Hentisber autem tenet cuz opinione cõi quam sequitur magister: ⁊ vult φ tales termini faciant sensum compositũ siue totaliter precedãt siue totaliter sequant: qꝛ ẽt dum finaliter sequuntur. virt⁹ eorum transit in totam compositionem: sed tunc faciunt sensum diuisuz qñ inter partes dicti mediãt. ¶ Strodus vero dicit: φ licet dum totaliter precedunt dictum faciãt sensum compositum ⁊ dum mediant faciant sensum diuisum: dum tamen finaliter sequuntur possunt indifferẽter capi aut fm cõpositionem aut diuisionẽ. Ideo vult φ tales propositiones habeãt distingui anteq̃ ad eas respõdeatur: ⁊ fm φ fit limitatio ad sensum ɔpositum vel diuisum aliter ⁊ aliter est respondẽdum. ¶ Burleus vero sequens antiquos ⁊ non modernos vult φ quando mod⁹ ordinatur cum dicto. tunc distinguenda est ppositio: qꝛ põt eẽ in sensu cõposito ⁊ in sensu diuiso. Erit aũt in sensu cõposito si modus p̄dicat ⁊ totũ dictum se teneat ex pte eiusdẽ extremi. s. subti. Si vero mediat facit sensum diuisum si aũt p̄cederet totum dictum ⁊ nõ acciperet: vt p̄dicat: nec vt mediat non faceret sensum compositum neq̃ diuisum. ¶ Dubitat p̄ que sit ppositio vere modalis. an illa de sensu cõposito: an illa de sensu diuiso. ¶ Circa hoc due sunt opiniones. Opinio cõis ẽ φ ppõ modalis de sẽsu cõposito est vere modalis: nõ autem de sensu diuiso: ⁊ fundat se supra auctoritatẽ phi in 2ᵒ phier. q dicit in modalibus esse ⁊ non esse sunt subta: ⁊ appõnes sunt p̄dicata per esse ⁊ non esse intelligens dictũ affirmatũ ⁊ negatum p appõnes vero ipsos modos. ¶ Alia est opio que vult φ modus faciens ppositionẽ modalez nec sit subm nec p̄dicatum: nec se teneat ex pte subiecti nec ex pte p̄dicati: sed ex pte verbi vnientis p̄dicatũ cum subo. Unde sicut q̃dã sincathego. determinãt subz: vt ois nullus: ⁊ huiusmodi. ⁊ quedã determinant p̄dicatuz: vt bene: ⁊ male ita quedã determinẽt cõpositionẽ vniẽtem p̄dicatum cũ subto: ⁊ hmõi sincathegoremata faciunt propositionem modalem. Si autem mod⁹ p̄dicat ⁊ non sit alter modus determinans compositiõem: est ppositio de inesse: cuius rõ est. qꝛ ppositio de inesse est illa in qua denotat predicatũ inesse subiecto simplr. i. sine determinatione alicui⁹ modi: sed quando aliquis modus subijcit vel p̄dicatur: ⁊ nullus alius modus determinat cõpositionẽ denotat predicatuz inesse simpliciter subiecto. ergo est de inesse. Utraq̃ opinio põt defendi. Require modum in tractatu

Noᵐ Opi. Pet. Man. de ppõnibus de sensu cõposito vel diuiso

Opi. Hentis.

Opi. stro.

Opi. Bur.

Duᵐ pᵐ q̄ sit ppõ vere modalis pma opio cõ. 2. 2ᵃ op.

Du[m] 2[m] penes qd attēdaſ q̄līta s in illis ⁊c̄.

contra ſumulas. ¶ Dubitatur ſcōo de qualitate moda/ lium de ſenſu diuiſo ⁊ cōpoſito. ſ. penes quid attendatur qualitas in illis an penes modum affirmatū ⁊ negatū. an penes dictum affirmatum ⁊ negatum. ¶ Circa hoc ſunt due opiniones. vna opinio vult ꝙ penes modū affir matum ⁊ negatū: ⁊ dicit: ꝙ ſi modus nō negatur eſt affir matiua. ſi vero negatur eſt negatiua. ꝫ inter eos aliqualis ſit differētia. Nam magiſter vult ꝙ ſit negatiua dūmodo cadat ſupra modum: ꝫ non ſupra verbum: vt dicēdo ſor tem currere eſt non poſſibile. Alij volunt ꝙ debet etiam cadere ſupra verbū vt dicēdo ſortem currere non eſt poſ ſibile. ¶ Hec opinio fundaſ ſupra auctoritatem phi ſcōo phierme. dicentis: ꝙ ſicut verbuꝫ ſe hꝫ in ꝓpoſitionibus de ineſſe: ita modus in ꝓpoſitionibus modalibus: ſed in illis de ineſſe verbum eſt vt forma: penes qd̄ attendiſ af/ firmatio ⁊ negatio. ergo modus in modalibus eſt: ſicut forma penes qd̄ attendiſ affirmatio ⁊ negatio. ¶ Alia opinio eſt que rñdet diſtinguendo. vnde propoſitio mo/ dalis poteſt dici negatiua tripl̄r: aut de dicto tm̄: aut de modo tm̄: aut de dicto ⁊ de modo ſimul. Exēplum pmi: vt ſor. non currere eſt poſſibile. Exēplum ſcōi: vt ſortem currere non eſt poſſibile. Exēplum tertij. vt ſor. non cur/ rere nō eſt poſſibile: ⁊ ita poteſt diſtingui de affirmatiua ſuo modo. ¶ Dubitaſ tertio de quātitate modalium an ſint alicuius quātitatis: ⁊ cuius quātitatis ſint. ¶ Circa hoc ſunt due opiniones Burle. n. ſequens antiquos vult in 2° phiarme. ꝙ omnis propoſitio de ſenſu compoſito eſt propoſitio ſingularis: q2 in ea ſubijciſ terminus ſingula ris: qd̄ patet: q2 ſubijcitur dictum ꝓpōnis: qd̄ eſt ſignifi/ catuꝫ ſingulare illius ꝓpōnis: ⁊ accipiſ pro vno termino ſingulari: ⁊ ſic de alijs ꝗuis in eis ſit ſignum vl'e adhuc eſt ſingularis vt hic: omnem hoiem currere eſt poſſibile. ꝓpoſitio vero de ſenſu diuiſo accipit quātitateꝫ a ſubiecto dicti: ꝙ ſi ſit terminus ſingularis eſt ꝓpoſitio ſingularis: vt hic: ſor. poſſibile eſt currere. Si vero eſt terminus cōis cum ſigno vli eſt vlis: ⁊ ita de alijs: vt omnem hoiem poſ ſibile eſt currere. Unde h̄ opinio dicit qd̄ quedaꝫ ſunt ꝓ/ poſitiones modales de dicto: vt ſor. currere eſt neceſſe in qbus. ſ. dictū ſubijciſ ⁊ modus ꝑdicaſ. quedam vero ſunt modales de re in qbus modus iterponiſ dicto: vt ſor. ne/ ceſſe eſt currere. Non. n. eſt ſenſus ꝙ hoc dcm̄ ſit neciūm ſcꝫ ſortem currere: ſed ſenſus huius eſt ꝙ in ſor. eſt neceſ/ ſitas ad currēdum. Clarius hoc apparet de poſſibili: cū eniꝫ dicitur ſortem currere eſt poſſibile. ſenſus eſt ꝙ hoc dictum ſortē currere ſit poſſibile: ſed cum dī ſortē poſſibi le eſt currere. ſenſus eſt ꝙ in ſor. eſt potētia ad currēdum. ¶ Enunciationes vero in qbus modus ſubijcitur ⁊ dictū predicaſ: vt poſſibile eſt ſortē currere videntur modales: ſed non ſunt modales: de dicto: ſꝫ ſingulares. Modales vero de re vt que videntur modales ſumunt quātitatem a ſubiecto dicti ⁊c̄.

p° opio. Cap. 2.

2° opio ꝓpōmo dal' pōt dici ne/ gati° 3'.

Du[m] 3[m] de q̄tit[e] modali um.

p° opio.

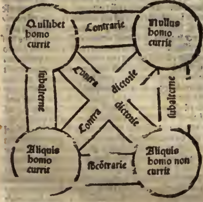
2° opio.

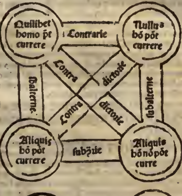
¶ Alia eſt opinio modernoꝝ quam ſe/ quitur magiſter: ⁊ h̄ opinio vult ꝙ modales de ſenſu cō/ poſito non ſint alicuius quātitatis. ꝯſr non debēt dici ſingulares. Ratio ipſius eſt: q2 quātitas ꝓpōnis ſumiſ a ſubiecto nō q̄tocunq3: ſed a ſubiecto qd̄ non ſuſpēditur a ꝓpria denoiatione rōne ꝓbationis ꝑcedentis ipſum: ⁊ ideo ſi ſubm ſit terminus ſingularis non ſeqtur ꝙ ꝓpoſi/ tio ſit ſingularis: q2 iſta nullius eſt quātitatis: neceſſario tu curris: ⁊ tm̄ ſubiectum eſt terminus ſingularis: ⁊ ita dī catur de modalibus de ſenſu cōpoſito: ꝙ lꝫ ſubiectum ſit terminus ſingularis: non tm̄ ſunt alicuius quātitatis: q2 ſubiectum ſuſpēditur a propria denominatione ratione probationis ipſum precedētis. vt dictum eſt ſupra.

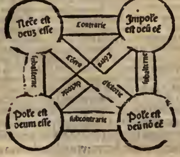
¶ Ex his diuiſionibus originantur tres figu/ re. quarum prima dicif de ineſſe. ſecunda mo dalis ⁊ de ſenſu diuiſo ſe habens ad modum prime. Tertia vero dicitur modalis de ſen/ ſu compoſito: ſed a ceteris diſperata. qua/ rum declarationes habes in exemplo hic in/ ferius poſito.

Nōndū

Aduerte ꝙ ſcōa eſt admoduꝫ prime: q2 in ea ſit va riatio ꝓpoſitionum ratione ſigni. ſicut in pma. In tertia autē ſit variatio ꝓpōnum ratione modi ⁊ non ſigni. Has figuras h̄ ſubſequentes conſidera.

Rñsus ꝯ tertiã fig^am ar.

Sed arguitur ꝯtra 3^am figuram de sensu cõpo-sito probando. ꝙ si stet vt iacet: duo ꝯdictoria sunt simul falsa: ⁊ arguit̃ sic. ista sunt simul falsa. necesse est te esse asinũ. ꝯtingens est te nõ esse asinũ: ⁊ ista sunt ꝯdictoria. igit̃ ⁊c̃. ꝯña pꝫ cum minori ꝑ magi-strum. ⁊ maior ꝓbat̃: qꝛ ꝑma est falsa. vt pꝫ ⁊ sc̃da similit̃: qꝛ nõ est ꝯtingẽs ꝙ tu non sis asinus. ⁊ illa sic adequate sigñt. igit̃ illa est falsa. ꝯñtia pꝫ cum minori: ⁊ maior ꝓbat̃: qꝛ necesse est te nõ esse asinum. igit̃ non ꝯtingẽs est te nõ

Rñsio.

esse asinũ. ¶ Huic argumẽto dicit magister in dubijs ꝙ loco dẽ ly ꝯtingens: dꝫ poni ly possibile: ⁊ sic pꝫ rñsio ad argumẽtum: qꝛ dꝫ ꝙ illa esset vera. ꝯtingẽs est te non esse asinum. i. possibile est te nõ esse asinum: qꝛ iam nõ es asi-

ꝯ istam rñ. istat̃

nus. ¶ Sed adhuc arguit̃ ꝓbando duo ꝯdictoria eẽ si-mul vera: qꝛ ista sunt simul vera: necesse est aliqđ ens fuis-se: ⁊ possibile est aliquod ens non fuisse. ⁊ ista sunt ꝯdicto-ria. igitur ⁊c̃. ꝯñtia patet cuꝫ minori: ⁊ maior probatur. nam illa est vera. necesse est aliqđ ens fuisse. vt patet offi-ciando: ⁊ secunda similit̃r. s. possibile est aliquod ens non fuisse: quod ꝓbatur. qꝛ ista propositio est possibilis. ali-quod ens non fuit: ⁊ ista adequate sic significat. igit̃ pos-sibile est aliquod ens nõ fuisse. patet consequẽtia cuꝫ mi-nori ab officiantibus ad officiatam: ⁊ maior probat̃ sic. hoc non fuit demõstrando instans presens: ⁊ hoc est vel fuit aliqđ ens. igitur aliqđ ens non fuit. patet ꝯsequẽtia a resoluẽtibus ad resolutam. ⁊ añs est possibile. igitur ⁊

Rñsio

consequẽs: quod fuit ꝓbandum. ¶ Ad istud argumen-tum dicit̃ ꝙ bene probat ꝙ ille sunt simul vere: sed nega-

Nõndũ

tur ꝙ sint ꝯdictorie. ¶ Pro quo nota ꝙ ad formandam tertiam figurã opꝫ sumere istos quatuor terminos. s. ne-cesse: impossibile: possibile: ⁊ possibile: ⁊ tres ꝑmi debẽt semper cadere super vno ⁊ eodem dicto: sed quartus su-per dicto propositionis contradictorie. Exemplum dice-mus sic. necesse est aliquod ens fuisse. impossibile est ali-quod ens fuisse. possibile est aliquod ens fuisse. possibile est non aliqđ ens fuisse: seu nullum ens fuisse: ⁊ sic patet ꝙ ille priores adducte in argumẽto nõ sunt ꝯtradictorie. Ideo nõ mirum si sint simul vere. Sed iste bene sunt ꝯtra-dictorie: necesse est aliquod ens fuisse: ⁊ possibile est non aliquod seu nullum ens fuisse: que vt patet: neqꝫ possunt simul esse vere: neqꝫ false. Et patet solutio.

Sunt igitur tam prime q̃ꝫ secunde figure he regule generales: prima est ista.

Nõndũ Fig^a 4^r sumit̃.

Aduerte ꝙ figura quatuor modis sumit̃ vno modo a mathe-maticis. ⁊ sic diffinit̃. Figura est que termino vel terminis claudit̃ vt circulus ⁊ triãgulus. Alio modo capit̃ a grã-maticis: ⁊ sic describit̃. Figura est vitium cum rõne factũ in contextu partium orationis. Alio mõ sumit̃ a pħo ꝑ priorum: ⁊ sic describit̃. Figura est debita dispositio ter-minorum ſm subijcibilitatẽ ⁊ predicabilitatẽ. Alio mo-do sumit̃ per cõparationem ad figuraꝫ ꝑmo modo sum-pta ⁊ sic describit̃. Figura est dispositio debita quatuor propositionũ in modum quadrãguli dĩ ꝑmo dispõ tanq̃ꝫ genus: qꝛ ols figura est dispositio: ⁊ non q̃ꝫ 1 dĩ 2° debita 4^or ꝓpõnum in modũ quadrãguli loco drẽ: vñ si dꝫ esse debita dispõ haꝝ 4^or ꝓpõnum reqrunt̃ due cõditiones. Prima ꝙ ꝓpões que in ꝑma linea ponuntur sint ꝯrie. Scđa ꝙ que se ex angulis oppositis respiciũt ꝯdicant.

¶ Uniuersalis affirmatiua ⁊ vniuersalis nega-tiua de cõsimilibus subiectis ⁊ predicatis sup-ponentibus precise pro eodem vel pro eisdeꝫ sunt contrarie in figura: vt quilibet homo cur-rit: ⁊ nullus homo currit.

Limita-ꝑ^e regle

PRima regula sic limitat̃. ¶ Uñis affir-matiua ⁊ vñis negatiua sunt cõ-trarie in figura bis quatuor ꝯditionib⁹ ser-uatis. s. ꝙ sint de ꝯsimilibus subiectis ꝑdi-catis ⁊ copulis explicite vel implicite: sup-ponẽtibus precise pro eodẽ vel pro eisdẽ ⁊ ꝑdicatum nõ distributum in vna distribuat̃ in altera ⁊ eꝯ. si fuerit ca-pax ꝯfusionis. Dicit̃ ꝑmo de ꝯsimilibus subiectis ꝑdica-tis ⁊ copulis. qꝛ si non essent sic non essent ꝯtrarie. Dicit̃ secundo. explicite vel implicite: qꝛ iste ꝓpões. q̃ꝫlibet est ens nihil est ens: sunt ꝯrie: ⁊ tñ subiecta explicite non sunt cõsimilia. sed bene implicite. Dicit̃ tertio supponẽti-tibus ꝑcise pro eodem vel pro eisdẽ: qꝛ iste non sunt ꝯtra-rie. ois homo est asinus. nullus hõ est asinus. cum ly ho-mo: in ꝑma supponat pro masculino ⁊ feminino. In scđa hõ pro masculino tñ. Quarto dꝫ predicatum non distri-butum in vna distribuat̃ in alia: ⁊ eꝯ. si fuerit capax ꝯfu-sionis. qꝛ ꝓpter defectum huius: iste nõ sunt ꝯtrarie: qui-libet hõ est aial. nullus homo est q̃ꝫlibet aial. qꝛ ly aial. in nulla illaruꝫ supponit distributiue. ꝙ non sint ꝯrie. pꝫ per nãm eaꝝ: qꝛ ꝯtrarie non possunt simul eẽ vere: sꝫ bñ simul false: sed iste sunt simul vere. vt pꝫ. ergo ⁊c̃. sꝫ ꝑme ꝯria est ista. nullus hõ est aial. scđe: ꝯria est ista q̃libet hõ

Nõndũ

est q̃ꝫlibet aial. ¶ Aduerte tñ ꝙ ꝓpositiones tales dicũ-tur ꝯrie per similitudineꝫ ad ꝯrietatem que est in rebus: que est repugnantia extremoꝝ nõ potẽtium simul esse in eodẽ subiecto. sed successiue: vt album ⁊ nigrũ: ita iste ꝓ-positiones se habẽt: qꝛ nunq̃ꝫ possunt simul esse vere: sed aut vna est vera: ⁊ altera falsa. aut ambe sunt false. sicut aut vnum ꝯtrarium inest subiecto aut nullum inest.

¶ Scđa regula est ista. particularis affirmati-ua ⁊ ꝑticularis negatiua de ꝯsimilib⁹ subiectis ⁊ ꝑdicatis supponẽtibus precise pro eodẽ vel pro eisdem sunt subcõtrarie in figura: vt qdaꝫ homo currit: ⁊ qdam homo non currit.

Limita-tiones 2^e regle.

Secunda regula sic limitat̃. Particularis affirma-tiua ⁊ particularis negatiua sunt subcõ-trarie bis 4^or ꝯditionibus seruatis: ꝓ sint de ꝯsimilibus subiectis ꝑdicatis ⁊ copulis ꝑcise supponẽtibus explici-te vel implicite pro eodẽ vel pro eisdeꝫ: predicatis tñ dif-formiter supponẽtibus quo ad mobilitatẽ ⁊ imobilita-tem. i. ꝙ si ꝑdicatum vnius stat mobiliter. i. distributiue: predicatum alterius stat imobiliter. i. non distributiue: ⁊ econtra. ¶ Tres ꝑme ꝯditiones patent per superius dꝫ-cta. ¶ Quarta ponitur: qꝛ iste non sunt subcõtrarie: ali-quis homo aial est: aliqs homo aial non est: qꝛ predica-tum nullibi distribuit̃. sed ꝑme subcontraria est ista. ali-quis homo nullum aial est. scđe ista. aliqs homo oẽ aial

Nõndũ

est. ¶ Aduerte tñ ꝙ tales ꝓpositiones dicunt̃ subcontra-rie: qꝛ ponunt̃ sub contrarijs ꝓpõnibus: quo ad signifi-cationem intelligẽdo. q̃ꝫ aũt ponant̃ sub illis causa est. qꝛ quãto aliqđ plura ꝯtinet dꝫ esse superior. ⁊ quanto pau-ciora inferior. ⁊ ideo cum iste pauciora ꝯtineant: ⁊ cõtra-rie plura. ideo iste dicuntur esse subcontrarijs.

¶ Tertia regula. vñis affirmatiua ⁊ particula-ris negatiua: vel vniuersalis negatiua: ⁊ parti-cularis affirmatiua de consimilibus subiectis ⁊ predicatis supponentibus precise pro eodẽ vel pro eisdem sunt cõtradictorie in figura: vt quilibet homo currit: ⁊ qdam homo non cur-rit. Nullus homo currit: ⁊ qdã homo currit.

Tertia

Limitatiões 3ᵉ regule.

Tertia regula sic limitaꝛ. Uſis affirmatiua ⁊ pticularis negatiua: vlis negatiua. ⁊ particularis affirmatiua sunt ꝯdictorie: his 4ᵒʳ ꝯditionibꝰ seruatis. s. ꝙ sint de ꝯsilibꝰ subiectis ꝑdicatis ⁊ copulis explicite vl' implicite supponētibꝰ precise pro eodē vel pro eisdē. ⁊ ꝙ terminus nō distribuꝰ in vna distribuaꝛ in altera ⁊ eꝯ si sit distribuibilis. Tres ꝓᵉ pticule ex ꝑdictis note sūt. Ultima ponitꝛ qꝛ illa nō sunt ꝯdictoria: qlꝫ homo aial est. aliqs homo aial nō est: qꝛ ly aial in nulla distribuiꝛ ⁊ sꝫ ꝑme ꝯdicit ista. aliqs hō nullūꝫ aial est. ⁊ 2ᵉ ista. qlꝫ hō oē aial est. Nōndū ℭ Aduerte tñ ꝙ tales ꝓpōnes dicunꝛ ꝯdictorie per silitudinē ad verā ꝯdictionē que est oppositio: cuiꝰ nō est dare medium ꝓm se: sicut. n. īter hoiem ⁊ nō hoiem nō est dare aliqđ mediū qđ nō sit aut homo: aut nō hō: ita non est dare aliquā vnam ꝓpōnem in qua nō sit: sicut significaꝛ per vnum ꝯdictoriū: aut sicut significaꝛ per aliud.

ℭ Quarta reglā. vniuersalis affirmatiua ⁊ particularis affirmatiua ⁊ vniuersalis negatiua: particularis negatiua de consimilibus subiectis ⁊ ꝑdicatis supponentibus precise pro eodem vel pro eisdem sunt subalterne in figura. vt quilibet homo currit: ⁊ qdam homo currit. Nullus homo currit: ⁊ quidam homo nō currit. Ex predictis sequitur ꝙ ille nō sunt contrarie. Omnis homo currit. ⁊ nullus homo currit. nec iste contradictorie. Omnis homo currit. ⁊ quidaꝫ homo non currit. nec iste subalterne. Omnis homo currit. ⁊ quidam homo currit. quia termini non supponunt precise pro eodem vel pro eisdem. In vna eniꝫ subiectum supponit pro vtroqꝫ sexu: in alia vero pro masculino tm̄.

Limitatiōes 4ᵉ regule.

Quarta regula sic limitaꝛ. Uſis affirmatiua ⁊ particularis affirmatiua. vlis negatiua ⁊ particularis negatiua sunt subalterne. his 4ᵒʳ ꝯditionibꝰ seruatis: ꝙ sint de ꝯsilibꝰ subiectis ꝑdicatis ⁊ copulis explicite vel implicite supponētibꝰ ꝑcise pro eodē vel pro eisdem ⁊c̄. sic oꝫ stare si ꝑdicatū vnius stat imobilr. i. sine distributione ⁊ ꝑdicatū alterius: ⁊ si in vna stat imobilr̄ et sic in altera. Tres ꝓᵉ note sunt ex dcis: ꝓpter 4ᵃᵐ iste nō sunt subalterne. qlꝫ homo nō est aial. ⁊ aliqs homo non est aial. sed ꝓᵉ subalterna est illa. aliqs hō aial nō est. ⁊ 2ᵃ est subalterna huiꝰ. nullus hō est aial. ℭ Aduerte tñ ꝙ ꝓpōnes dicunꝛ subalterne. qꝛ vna est sub altera. vt particularis sub vlī: cum vlis plura ꝯtineat: particularis ꝟo pauciora. ℭ Aduerte ꝙ propōnes singulares in figura nunꝗ̄ se hñt nisi ꝯdictorie. nunꝗ̄ ꝟo ꝯtrarie subcōtrarie aut subalterne. Et si subiectū sit terminus cōpositus contradictorium daꝛ per negationē prepositam toti. vñ contradictoriū istius: ille homo vel asinus est homo. est hoc. nō ille homo vel asinus est homo. non aūt illud. iste homo vel asinus non est homo. qꝛ ambe sunt vere.

Notandum ꝓᵐ

Notandum 2ᵐ

Sicut quatuor regulis situanꝛ propositiones in figura: ita quatuor alijs regulis ipsarū cognosciꝛ lex seu natura: quaꝝ ꝑma est ista. Nō est possibile duo ꝯtraria esse simul vera: sed bene simul falsa. Prima pars patet iductiue in omnibꝰ. ⁊ secunda ꝓbatur. quoniam ista sunt simul falsa. Quilibet homo est albus. nullus homo est albus. ⁊ iste similiter. Omne animal est homo. ⁊ nullum animal est homo.

Sicut 4ᵒʳ regulis situanꝛ propositiones in figura: ita quatuor alijs ipsaꝝ lex ⁊ nā cognosciꝛ. Prima est ista: duo ꝯria non possunt simul esse vera sed bñ simul falsa. Ratio ꝑme partis. s. ꝙ nō possunt simul eē vera est: qꝛ dato opposito sequiꝛ ꝙ duo ꝯdictoria simul de codeꝫ verificari possunt: qđ est ꝯtra ꝑmum ꝑnᵐ quod dicit. De quolibet dꝛ alteꝝ ꝯdictoriūm incōplexoꝝ: ⁊ de nullo eorum ambo simul. Et ꝙ hoc sequaꝛ ꝓbatur. nā si quelibet istaꝝ est vera. quilibet homo currit. nullus hō currit. cū soꝛ. sit homo: seqtur ꝙ soꝛ. cur. ⁊ ꝙ soꝛ. nō currit. ⁊ sic currens ⁊ non currēs de eodē verificabunꝛ. ℭ Rō scđe partis. s. ꝙ possunt simul eē falsa: est qꝛ daꝛ dispō media inter hec ꝯria per quā non se hꝫ sicut vnū ꝯriūꝫ nec sicut aliud: vt si aliqs homo currit. ⁊ aliqs homo nō. non se hꝫ sic ꝙ quilibet hō currit: nec se hꝫ sic ꝙ nullus hō currit. ℭ Aduerte ꝙ nō possunt semꝑ simul eē falsa. sed solū in mā cōtingenti: vt exēplificatum est. In mā auteꝫ nāli ⁊ remota semꝑ vnum est veꝝ ⁊ alterum falsum. Cuius ratio est. qꝛ in materia necīa seu nāli si aliqd competit vni individuo de necessitate cōpetit cuilibet individuo eiusdē speciei. ⁊ ideo affirmatiua de necessitate vera est ⁊ negatiua falsa. In materia aūt remota id quod remoueꝛ ab vno indiuiduo de necessitate remoueꝛ a quolibet: negatiua ergo vera est ⁊ affirmatiua falsa. vt soꝛ. non est asinus.

Nōndū

ℭ Secunda regula est ista. Non est possibile: duo cōtradictoria esse simul vera vel simul falsa. patet ista regula discurrendo per singula contradictoria.

Duo ꝯdictoria non pñt simul eē vera nec simul falsa. ℭ Ratio ꝑmi. s. ꝙ nō possunt esse simul vera est. qꝛ dato opposito sequiꝛ ꝙ duo ꝯdictoria incōplexa pñt simul verificari de eodē. qđ est ꝯtra ꝑmum ꝑnᵐ: ꝙ sequaꝛ ꝓbaꝛ. qꝛ si quelibet istarum est vera: quilibet hō currit. ⁊ aliqs homo nō currit: tūc si quero pro quo verificaꝛ ista. aliqs homo nō currit. sit exēpli grā pro soꝛ. est ergo veꝝ dicere soꝛ. nō currit. ⁊ ex altera parte seqtur: quilibet homo currit soꝛ. est homo. ḡ soꝛ. currit. ⁊ sic currens ⁊ non currēs verificabunꝛ de eodē: qđ est ꝯtra ꝑmum ꝑncipiū. ℭ Rō scđi ꝙ nō possunt simul esse falsa est: qꝛ dato opposito: tūc de quolibet nō verificabiꝛ alteꝝ ꝯdictoriūꝫ incōplexoꝝ qđ est ꝯtra ꝑmuꝫ ꝑnᵐ. ꝙ sequaꝛ ꝓbatur: qꝛ dicaꝫ ꝙ illa sint simul falsa. quilibꝫ homo currit. ⁊ aliqs hō nō currit. tūc si quero ꝙ istoꝝ sit veꝝ dicere de sorte. aut currens: aut nō currens. Si non currēs. ḡ illa est vera. aliqs homo nō currit. ⁊ sic alteꝝ est verum. Si dicis ꝙ cursus vere affirmeꝛ de soꝛ. ergo illa est vera aliqs homo currit. que est ꝯtradictoria illius: nullus homo currit. Si autē nullum vere affirmetur habeo intentum. Et sic patet ꝙ hec regula tenet virtute primi principij.

ℭ Tertia regula est ista. Non est possibile duo subcontraria eē simul falsa: sed bene simul vera. Patet pars prima in singulis discurrendo: secunda probatur: quoniam ista sunt simul vera. Aliquis homo est albus. ⁊ aliquis homo non est albus. Aliquod animal est homo: ⁊ aliquod animal non est homo.

Duo sub ꝯria nō possunt eē simul falsa. sꝫ bñ siꝛ vera. ℭ Rō primi est: qꝛ si essent simul falsa ꝯdictoria coꝝ eēnt siꝛ vera. sed ꝯdictoria coꝝ sunt simul ꝯria ergo

Ritius contra tertiam figuram.

Sed arguitur contra 3am figuram de sensu composito probando quod si stet ut iacet: duo contradictoria sunt simul falsa: et arguitur sic. ista sunt simul falsa. necesse est te esse asinum. contingens est te non esse asinum: et ista sunt contradictoria. igitur etc. consequentia patet cum minori per magistrum. et maior probatur: quia prima est falsa, ut patet et secunda similiter: quia non est contingens quod tu non sis asinus, et illa sic adequate significat. igitur illa est falsa. consequentia patet cum minori: et maior probatur: quia necesse est te non esse asinum. igitur non contingens est te non esse asinum.

Responsio.

¶ Huic argumento dicit magister in dubiis quod loco dictorum ly contingens debet poni ly possibile: et sic patet responsio ad argumentum: quia dato quod illa esset vera. contingens est te non esse asinum. i. possibile est te non esse asinum: quia iam non es asinus.

Contra istam responsionem.

¶ Sed adhuc arguitur probando duo contradictoria esse simul vera: quia ista sunt simul vera. necesse est aliquod ens fuisse: et possibile est aliquod ens non fuisse. et ista sunt contradictoria. igitur etc. consequentia patet cum minori: et maior probatur. nam illa est vera. necesse est aliquod ens fuisse. ut patet officiando: et secunda similiter. s. possibile est aliquod ens non fuisse: quod probatur. quia ista propositio est possibilis. aliquod ens non fuit: et ista adequate sic significat. igitur possibile est aliquod ens non fuisse. patet consequentia cum minori ab officiantibus ad officiatam: et maior probatur sic. hoc non fuit demonstrando instans presens: et hoc est vel fuit aliquod ens. igitur aliquod ens non fuit. patet consequentia a resolventibus ad resolutam. et assumptum est possibile. igitur et consequens: quod fuit probandum.

Responsio

¶ Ad istud argumentum dicitur quod bene probat quod ille sunt simul vere: sed negatur quod sint contradictorie.

Notandum

¶ Pro quo nota quod ad formandam tertiam figuram oportet sumere istos quatuor terminos. s. necesse: impossibile: possibile: et possibile: et tres primi debent semper cadere super uno et eodem dicto: sed quartus super dicto propositionis contradictorie. Exemplum dicemus sic. necesse est aliquod ens fuisse. impossibile est aliquod ens fuisse. possibile est aliquod ens fuisse. possibile est non aliquod ens fuisse: seu nullum ens fuisse: et sic patet quod ille priores adducte in argumento non sunt contradictorie. Ideo non mirum si sint simul vere. Sed iste bene sunt contradictorie: necesse est aliquod ens fuisse: et possibile est non aliquod seu nullum ens fuisse: que ut patet: neque possunt simul esse vere: neque false. Et patet solutio.

Sunt igitur tam prime quam secunde figure he regule generales: prima est ista.

Notandum figura 4or sumitur.

Aduerte quod figura quatuor modis sumitur uno modo a mathematicis. et sic diffinitur. Figura est que termino vel terminis clauditur ut circulus et triangulus. Alio modo capitur a grammaticis: et sic describitur. Figura est vitium cum ratione factum in contextu partium orationis. Alio modo sumitur a philosopho priorum: et sic describitur. Figura est debita dispositio terminorum secundum subiicibilitatem et predicabilitatem. Alio modo sumitur per comparationem ad figuram primo modo sumpta et sic describitur. Figura est dispositio debita quatuor propositionum in modum quadranguli dicitur primo dispositio tanquam genus: quia omnis figura est dispositio: et non econtra: dicitur 2o debita 4or propositionum in modum quadranguli loco differentie ut si oportet esse debita dispositio harum 4or propositionum requiruntur due conditiones. Prima quod propositiones que in prima linea ponuntur sint contrarie. Secunda quod que se ex angulis oppositis respiciunt contradicant.

¶ Universalis affirmativa et universalis negativa de consimilibus subiectis et predicatis supponentibus precise pro eodem vel pro eisdem sunt contrarie in figura: ut quilibet homo currit: et nullus homo currit.

Limitatio prime regule

Prima regula sic limitatur. ¶ Universalis affirmativa et universalis negativa sunt contrarie in figura bis quatuor conditionibus servatis. s. quod sint de consimilibus subiectis predicatis et copulis explicite vel implicite supponentibus precise pro eodem vel pro eisdem et predicatum non distributum in una distribuatur in altera et econtra. si fuerit capax confusionis. Dicitur primo de consimilibus subiectis predicatis et copulis. quia si non essent sic non essent contrarie. Dicitur secundo. explicite vel implicite: quia iste propositiones. quodlibet est ens nihil est ens: sunt contrarie et tamen subiecta explicite non sunt consimilia. sed bene implicite. Dicitur tertio supponentibus precise pro eodem vel pro eisdem: quia iste non sunt contrarie. omnis homo est asinus. nullus homo est asinus. cum ly homo: in prima supponat pro masculino et feminino. In secunda vero pro masculino tantum. Quarto dicitur predicatum non distributum in una distribuatur in alia: et econtra. si fuerit capax confusionis. quia propter defectum huius: iste non sunt contrarie: quilibet homo est animal. nullus homo est quodlibet animal. quia ly animal. in nulla illarum supponit distributive. quod non sint contrarie. patet per naturam earum: quia contrarie non possunt simul esse vere: sed bene simul false: sed iste sunt simul vere. ut patet. ergo etc. sed prime contraria est ista. nullus homo est animal. secunde contraria est ista quilibet homo est quodlibet animal.

Notandum

¶ Aduerte tamen quod propositiones tales dicuntur contrarie per similitudinem ad contrarietatem que est in rebus: que est repugnantia extremorum non potentium simul esse in eodem subiecto. sed successive: ut album et nigrum: ita iste propositiones se habent: quia nunquam possunt simul esse vere: sed aut una est vera: et altera falsa. aut ambe sunt false. sicut aut unum contrarium inest subiecto aut nullum inest.

¶ Secunda regula est ista. particularis affirmativa et particularis negativa de consimilibus subiectis et predicatis supponentibus precise pro eodem vel pro eisdem sunt subcontrarie in figura: ut quidam homo currit: et quidam homo non currit.

Limitationes 2e regule.

Secunda regula sic limitatur. Particularis affirmativa et particularis negativa sunt subcontrarie bis 4or conditionibus servatis: quod sint de consimilibus subiectis predicatis et copulis precise supponentibus explicite vel implicite pro eodem vel pro eisdem: predicatis tamen difformiter supponentibus quo ad mobilitatem et imobilitatem. i. quod si predicatum unius stat mobiliter. i. distributive: et predicatum alterius stat imobiliter. i. non distributive: et econtra. ¶ Tres prime conditiones patent per superius dicta. ¶ Quarta ponitur: quia iste non sunt subcontrarie: aliquis homo animal est: aliquis homo animal non est: quia predicatum nullibi distribuitur. sed prime subcontraria est ista. aliquis homo nullum animal est. secunde ista. aliquis homo omne animal est.

Notandum

¶ Aduerte tamen quod tales propositiones dicuntur subcontrarie: quia ponuntur sub contrariis propositionibus: quo ad significationem intelligendo. quare autem ponantur sub illis causa est. quia quanto aliquid plura continet dicitur esse superior. et quanto pauciora inferior. et ideo cum iste pauciora contineant: et contrarie plura. ideo iste dicuntur esse subcontrarie.

¶ Tertia regula. universalis affirmativa et particularis negativa: vel universalis negativa: et particularis affirmativa de consimilibus subiectis et predicatis supponentibus precise pro eodem vel pro eisdem sunt contradictorie in figura: ut quilibet homo currit: et quidam homo non currit. Nullus homo currit: et quidam homo currit.

Limitatiões 3ᵉ regule. **Tertia** regula sic limitaᵗ. Vl̄is affirmatiua ⁊ ꝑticularis negatiua: vl̄is negatiua. ⁊ particularis affirmatiua sunt ꝯdictorie: his 4ᵒʳ ꝯditionibꝰ seruatis. s. ꝙ sint de ꝯsilibꝰ subiectis ꝑdicatis ⁊ copulis explicite vł implicite supponētibꝰ precise pro eodē vel pro eisdē. ⁊ ꝙ terminus nō distributꝰ in vna distribuaᵗ in altera ⁊ eꝯ si sit distribuibilis. Tres pᵉ pticule ex ꝑdictis note sūt. Vltima poniᵗ qꝛ illa nō sunt ꝯdictoria: qlꝫ homo aial est. aliq̄s homo aial nō est: qꝛ ly aial in nulla distribuiᵗ: sꝫ pme ꝯdicit ista. aliq̄s hō nullꝫ aial est. ⁊ 2ᵉ ista. qlꝫ hō oē aial est. ℭ Aduerte tn̄ ꝙ tales ꝓpōnes dicunᵗ ꝯdictorie per siītudinē ad verā ꝯdictionē que est oppositio: cuiꝰ nō est dare medium ꝓm se: sicut. n. iter hoiem ⁊ nō hoiem nō est dare aliqᵈ mediū qᵈ nō sit aut homo: aut nō hō: ita non est dare aliquā vnam ꝓpōnem in qua nō sit: sicut significaᵗ per vnum ꝯdictoriū: aut sicut significaᵗ per aliud. Nōdū

ℭ Quarta regl̄a. vniuersalis affirmatiua ⁊ particularis affirmatiua ⁊ vniuersalis negatiua: particularis negatiua de consimilibus subiectis ⁊ ꝑdicatis supponentibus precise pro eodem vel pro eisdem sunt subalterne in figura. vt quilibet homo currit: ⁊ qdam homo currit. Nullus homo currit: ⁊ quidam homo nō currit. Ex predictis sequitur ꝙ ille nō sunt cōtrarie. Omnis homo currit. ⁊ nullus homo currit. nec iste contradictorie. Omnis homo currit. ⁊ quidaꝫ homo non currit. nec iste subalterne. Omnis homo currit. ⁊ quidam homo currit. quia termini non supponunt preci se pro eodem vel pro eisdem. In vna eniꝫ subiectum supponit pro vtroqꝫ sexu: in alia vero pro masculino tm̄.

Limitatiões 4ᵉ regule. **Quarta** regula sic limitaᵗ. Vl̄is affirmatiua ⁊ particularis affirmatiua. vl̄is negatiua ⁊ particularis negatiua sunt subalterne. his 4ᵒʳ ꝯditionibꝰ seruatis: ꝙ sint de ꝯsilibꝰ subiectis ꝑdicatis ⁊ copulis explicite vel implicite supponētibꝰ ꝑcise pro eodē vel pro eisdem ⁊c̄. sic oꝫ stare si ꝑdicatū vnius stat imobilr̄. i. sine distributione ⁊ ꝑdicatū alterius: ⁊ si in vna stat imobilr̄ ⁊ et sic in altera. Tres pᵉ note sunt ex dicis: ꝓpter 4ᵃᵐ iste nō sunt subalterne. qlꝫ homo nō est aial. ⁊ aliqs homo non est aial. sed pᵉ subalterna est illa. aliqs hō aial nō est. ⁊ 2ᵉ est subalterna huiꝰ. nullus hō est aial. ℭ Aduerte tn̄ ꝙ ꝓpōnes dicunᵗ subalterne. qꝛ vna est sub altera. vt particularis sub vl̄i: cum vl̄is plura ꝯtineat: particularis ꝟo pauciora. ℭ Aduerte ꝙ propōnes singulares in figura nunq̄ꝫ se hn̄t nisi ꝯdictorie. nunq̄ꝫ ꝟo ꝯtrarie subcōtrarie aut subalterne. Et si subiectū sit terminus cōpositus contradictorium daᵗ per negationē prepositam toti. vn̄ contradictoriū istius: ille homo vel asinus est homo. est hoc. nō ille homo vel asinus est homo. non aūt illud. iste homo vel asinus non est homo. qꝛ ambe sunt vere. Notandum pᵐ Notandum 2ᵐ

Sicut quatuor regulis situanᵗ propositiones in figura: ita quatuor alijs regulis ipsarū cognosciᵗ lex seu natura: quaꝝ pma est ista. Nō est possibile duo ꝯtraria esse simul vera: sed bene simul falsa. Prima pars patet inductiue in omnibꝰ. ⁊ secunda ꝓbatur. quoniam ista sunt simul falsa. Quilibet homo est albus. nullus homo est albus. ⁊ iste similiter. Omne animal est homo. ⁊ nullum animal est homo.

Sicut 4ᵒʳ regulis situanᵗ propositiones in figura: ita quatuor alijs ipsaꝝ lex ⁊ nā cognosciᵗ. Prima est ista: duo ꝯtria non possunt simul esse vera sed bn̄ simul falsa. Ratio pme partis. s. ꝙ nō possunt simul eē vera est: qꝛ dato opposito sequiᵗ ꝙ duo ꝯdictoria simul de eodeꝫ verificari possunt: qᵈ est ꝯtra pmum pnᵐ quod dicit. De quolibet dī alteꝝ ꝯdictoriūm incōplexoꝝ: ⁊ de nullo eorum ambo simul. Et ꝙ hoc sequaᵗ ꝓbatur. nā si quelibet istaꝝ est vera. quilibet homo currit. nullus hō currit. cū sor. sit homo: seqtur ꝙ sor. cur. ⁊ ꝙ sor. nō currit. ⁊ sic currens ⁊ non currēs de eodē verificabunᵗ. ℭ Rō scd̄e partis. s. ꝙ possunt simul eē falsa: est qꝛ daᵗ dispō media iter hec ꝯtria per quā non se hꝫ sicut vnū ꝯtriuꝫ nec sicut aliud: vt si aliqs homo currit. ⁊ aliqs homo nō. non se hꝫ sic ꝙ quilibet hō currit: nec se hꝫ sic ꝙ nullus hō currit. ℭ Aduerte ꝙ nō possunt semꝑ simul eē falsa. sed solū in mā cōtingenti: vt exēplificatum est. In mā auteꝫ nāli ⁊ remota semꝑ vnum est veꝝ ⁊ alterum falsum. Cuius ratio est. qꝛ in materia necīa seu nāli si aliqd competit vni indiuiduo de necessitate cōpetit cuilibet indiuiduo eiusdē speciei. ⁊ ideo affirmatiua de necessitate vera est ⁊ negatiua falsa. In materia aūt remota id quod remoueᵗ ab vno indiuiduo de necessitate remoueᵗ a quolibet: negatiua ergo vera est ⁊ affirmatiua falsa. vt sor. non est asinus. Nōdū

ℭ Secunda regula est ista. Non est possibile: duo cōtradictoria esse simul vera vel simul falsa. patet ista regula discurrendo per singula contradictoria.

Duo ꝯdictoria non pn̄t simul eē vera nec simul falsa. ℭ Ratio pmi. s. ꝙ nō possunt esse simul vera est. qꝛ dato opposito sequiᵗ ꝙ duo ꝯdictoria incōplexa pn̄t simul verificari de eodē. qᵈ est ꝯtra pmum pnᵐ: ꝙ sequaᵗ ꝓbaᵗ. qꝛ si quelibet istarum est vera: quilibet hō currit. ⁊ aliqs homo nō currit: tūc si quero pro quo verificaᵗ ista. aliqs homo nō currit. sit exēpli gr̄a pro sor. est ergo veꝝ dicere sor. nō currit. ⁊ ex altera parte seqtur: quilibet homo currit sor. est homo. ḡ sor. currit. ⁊ sic currens ⁊ non currēs verificabunᵗ de eodē: qᵈ est ꝯtra pmum pncipiū. ℭ Rō scd̄i ꝙ nō possunt simul esse falsa est: qꝛ dato opposito: tūc de quolibet nō verificabiᵗ alteꝝ ꝯdictoriuꝫ incōplexoꝝ qᵈ est ꝯtra pmuꝫ pnᵐ. ꝙ sequaᵗ ꝓbatur: qꝛ dicas ꝙ illa sint simul falsa. quilibꝫ homo currit. ⁊ aliqs hō nō currit. tūc si quero ꝙ istoꝝ sit veꝝ dicere de sorte. aut currens: aut nō currens. Si non currēs. ḡ illa est vera. aliqs homo nō currit. ⁊ sic alteꝝ est verum. Si dicis ꝙ cursus vere affirmeᵗ de sor. ergo illa est vera aliqs homo currit. que est ꝯtradictoria illius: nullus homo currit. Si autē nullum vere affirmetur habeo intentum. Et sic patet ꝙ hec regula tenet virtute primi principij.

ℭ Tertia regula est ista. Non est possibile duo subcontraria eē simul falsa: sed bene simul vera. Patet pars prima in singulis discurrendo: secunda probatur: quoniam ista sunt simul vera. Aliquis homo est albus. ⁊ aliquis homo non est albus. Aliquod animal est homo: ⁊ aliquod animal non est homo.

Duo sub ꝯtria nō possunt eē simul falsa. sꝫ bn̄ siᵗ vera. ℭ Rō primi est: qꝛ si essent simul falsa ꝯdictoria eoꝝ eēnt siᵗ vera. sed ꝯdictoria eoꝝ sunt simul ꝯtria ergo

duo ꝯ̃ria essent simul vera ꝯtra p̄mā regulā. ¶ Rō scḋi est. q2 duo ꝯtraria pn̄t esse simul falsa. ḡ duo subcōtraria possunt esse simul vera: pꝫ ꝯñia. q2 ꝯ̃dicunt illis. ⁊ existē te vno ꝯtradictorio falso alteꝝ veruꝫ est: non tñ in oi mā possunt eē simul vera: sed in mā ꝯtingenti. In necessaria autem ⁊ remota alteꝝ verum est semper ⁊ alteꝝ falsum. Ratio huius assignata fuit in contrarijs.

¶ Quarta regl'a est ista. Si vl'is est vera sua particularis vel indefinita sibi subalterna est vera: sed non ecōuerso. Unde si hec esset vera: quilibet homo est albus. hec simil'r esset vera: aliqs homo est albus: sed non ecōuerso: q2 iam de facto hec est vera. aliqs homo est albus: ⁊ nō ista. quilibet homo est albus. Et eodem modo dico de negatiuis: quare ⁊c̄.

Si vl'is est vera sua indefinita ⁊ p̄ticularis sibi subalterna est vera. Ratio huius est. q2 in ꝓpōne vl'i subm̄ supponit distributiue. ergo p oib⁹ suppositis subiecti: ⁊ si est vera: p̄dicatum verificat' pro oib⁹ suppositis subiecti: ⁊ sic particularis ⁊ idefinita erit vera: in qua denotat' p̄dicatum inesse vni parti subiectiue subri vl'is. ecōtra aūt non. s. in mā ꝯtingenti. In mā enim nec̄ia ⁊ remota est ⁊ ecōtra. Nā si ista est vera aliqs homo est aial. ⁊ ista. ois homo est aial. ⁊ si ista est vera aliqs homo non est asinus. ⁊ ista. nullus hō est asinus. Quādo ēt sbm nō ꝯtinet plura indiuidua sub se valet eꝫ. vt si illa est vera. ħ sol lucet: illa est vera. ois sol lucet: ⁊ si illa est vera aliqua phenix est: ⁊ ista. q̄libet phenix est. ¶ Aduerte tñ ꝙ aliqua vl'is pōt eē vera. imo de facto est vera. ⁊ nulla sua singularis pōt esse vera: vt illa. nihil demonstratur.

Nōndū

¶ Capitulum de equipollentijs.

Equipollentiaꝝ tres sunt regule: q̄rum p̄ma est ista. Negatio preposita facit eqpollere suo contradictorio. vñ nō quilibet homo currit equalet isti. Aliqs homo ñ currit. Et nō nullus homo cur. equiualet isti. aliqs homo cur.

Quid sit eqpollentia.

Equipollentia sic describit'. Est equiualentia duaꝝ ꝓpōnū in significato sitarum in figura: quaꝝ quelibꝫ est alterius illatiua. Di p̄ equalētia loco gn̄is. Nam ois eqpollētia est equalētia: ⁊ non eꝫ. Nā equalētia nō solum est in ꝓpōnib⁹. sed ēt in terminis ⁊ in reb⁹. In terminis dicim⁹ ꝙ vestis ⁊ indumētum equalēt in significādo: nō tñ dicunt' eqpollere. iō ponit' 2ª p̄ticula: duarū ꝓpōnum in significato: ad d'iam equalētie terminoꝝ que nō d'i eqpolliētia. Di 3°. sitaꝝ in figura. q2 alique ꝓpōnes equalent in significādo. non tñ d'i eqpollere vt capit' hic eqpollentia vt ille: tm̄ hō currit omne currēs est homo. Di 4°. quaꝝ quelibet alteri⁹ est illatiua: que p̄ticula ponit' ad declarādum ad qd est vtilis eqpollētia: ad ħ. s. vt ex vna possimus iferre aliā. ¶ Prima regula sic limitat'. Negatio p̄posita. s. toti subiecto. facit eqpollere suo ꝯtradictorio. Ratio hui⁹ regule est. q2 negatio quicqd iuenit destruit ⁊ ducit oppositū. vt dicit beat⁹ Aug. Si ḡ inuenit vl'itatē destruit: ⁊ ducit oppositū. s. p̄ticularitatē. Si inuenit particularitatē destruit et ducit oppositū. s. vl'itatē. Si inuenit negationē destruit ⁊ oppositum ducit. s. affirmationē. Si inuenit affirmationem: destruit ⁊ ducit oppositū. s. negationem.

Limitatiōes p̄e regule.

¶ Secunda regula est ista. Negatio postposita facit equipollere suo ꝯtrario: probatur. Nā ista. quilibet homo non currit equipollet isti. nullus homo currit. ⁊ nullus homo non currit. eqpollet isti. quilibet homo currit.

Ista regula sic limitat'. negatio postposita. s. toti subo ante copulā ⁊ p̄dicatuꝫ facit eqpollere suo ꝯ̃rio. ¶ Rō huius regule est. q2 ex quo ponit' post subm̄ nō hꝫ vim supra ipsum. ⁊ sic nō destruit vl'itatem eius: cum aūt ponat' ante ꝟbum. si inueniet affirmatū destruet affirmationē ⁊ iducit negationē: si aūt iueniet negationē destruit negationē: ⁊ inducit affirmationē. ideo equalent.

Limitatiōes 2ᵉ regule.

¶ Tertia regula est ista. Negatio preposita et postposita facit equipollere suo subalterno vñ hec. nō quilibet homo nō currit. eqpollet isti aliqs homo currit. ⁊ ista nō nullus hō nō currit. eqpollet isti. aliqs homo nō currit. Unde versus. Prę. contradic. post contra. pre post ꝗ subalter. Hec regula nō solum deseruit prime vel secunde figure. immo ⁊ tertie. Et voco ibi negationem prepositam quādo coniungitur modo siue modus precedat: siue sequat': ⁊ postpositā quando coniungitur verbo infinitiui modi. Exemplum primi. Non possibile est soꝛ. currere. vel soꝛ. currere non est possibile. Exempluꝫ secundi. possibile est soꝛ. non rere. vel soꝛ. non currere est possibile. Hec ergo: nō necesse est soꝛ. currere. equiualet isti cōtingens est soꝛ. non currere. per primaꝫ regulam: ⁊ hec. necesse est soꝛ. non currere: equiualet isti impossibile est soꝛ. currere per secundā regulam ⁊ ista. non necesse est soꝛ. non currere. equiualet huic: possibile est soꝛ. currere per tertiam regulam: ⁊ ita dicatur de ceteris quibuscunqꝫ: quare ⁊c̄.

Ista regula sic limitat'. ¶ Negatio p̄posita. s. toti subiecto. ⁊ postposita. s. toti subto. ⁊ ante copulam ⁊ predicatū. facit eqpollere sue subalterne. Rō hui⁹ regule cū ponant' due negationes ⁊ ambe ante ꝟbuꝫ non pn̄t negare ꝟbuꝫ: q2 vna destruit vim alterius ⁊ eꝫ: remanet ergo ꝓpositio in eadē q̄litate in qua erat p̄us. Deīde cuꝫ negatio p̄ponat' subo toti: si iuenit distributionē destruit ⁊ iducit p̄ticularem: si iuenit p̄ticularem destruit ⁊ iducit vl'em: ideo eqpollent. ¶ Dubitat' quare subcōtrarie nō eqpollēt per negationē prepositā vel postpositā vel simul prepositā ⁊ postpositā. nō p̄mo mō: q2 eqpollent ꝯ̃dictorie. nec tertio mō. q2 eqpollēt subalterne: non ēt 2° mō: q2 oino idem sunt ꝓpositiones aūt equalētes aliqual'r differre debēt pura signo lꝫ cōueniant in significato. ¶ Nota. ꝙ eqpollētie in modalibus eodē mō fiunt sicut in illis de inesse per illum versuꝫ. ¶ Pre ꝯtradic. post ꝯtra. pre. postqꝫ subalter. Et p negationē prepositā dicit magister intelligo quando ꝯiungit' mō siue modus p̄cedat siue sequat'. sup. tu. taliter negatio ꝯiungit' mō. supple tu: ꝙ p̄cedat modū. Et per negationeꝫ postpositā dicit magister intelligo quādo ꝯiungit' ꝟbo infinitiui modi. supple tu. taliter ꝙ p̄cedat ꝟbum infinitū. Exēplum p̄mi. vt nō possibile est soꝛ. currere. ⁊ soꝛ. currere est nō possibile. Exemplum secundi. possibile est soꝛ. non currere. vel soꝛ. non currere est possibile. ¶ Aduerte tamē ꝙ antiqui magiri laborabant

Limitatiōes 3ᵉ regule.

Du^m de subꝯ̃ijs

Nōndū

Nōndū

laborabāt ad cognoscēdum equipollētias. posuerūt enim quatuor ordines ꝓpōnum modalium: vt declarat ph's in 2° ꝑhier. ⁊ in quolibet ordine 4°ʳ ꝓpōnes equalētes collocarūt: quō aūt debeant sumi ꝓpōnes in quolʒ ordine per duas regulas declarabāt. Per ꝑmā regulā sumunt̃ ꝓpōnes ꝑmi ordinis ⁊ scđi. Per 2ᵃᵐ regulā sumunt̃ ꝓpōnes tertij ⁊ q̄rti ordinis. Prima regula est ista cuicunqʒ dicto affirmato vel negato attribuit̃ poss̄e. eidē ꝯtingens. ⁊ ab eodē remouet̃ imposs̄e ⁊ ab eius ꝯdictorio opposito remouet̃ nec̄e. per h̄ q̄ dicit affirmato. sumunt̃ ꝓpōnes primi ordinis ⁊ hoc q̄ dī negato sumunt̃ ꝓpōnes scđi ordinis: que regula de se pʒ. iō nō declaro. 2ª regula. a quocūqʒ dicto affirmato vel negato remouet̃ poss̄e ab eodē remouetur ꝯtigēs ⁊ eidē attribuit̃ iposs̄e. ⁊ eius ꝯdictorio opposito attribuit̃ nec̄e. Per h̄ q̄ dicit affirmato sumunt̃ ꝓpōnes tertij ordinis. per h̄ q̄ dī negato sumunt̃ ꝓpōnes q̄rti ordis. que doctis clare sunt. Has ꝓpōnes distinctas ꝯm ordines suos posui. hic inferius vt ille clarius appeant.

Cap. 2.

Du^m de negō^bꝰ ¶ Dubitat̃. vtꝝ. due negationes equaleant vni affirmationi. ¶ Ar. q̄ nō. Primo sic: oē sīle adauget suum sīle. sʒ quelʒ negatio est sīlis alteri. ergo q̄lʒ negatio adauget alterā. g̃ due negōnes magis negāt q̄ʒ vna. ¶ Cōfirmat̃. q2 ōis res per quas cās oritur per easdeʒ auget̃. vt colligit̃ 2° ethi. sed negaᵒ vbi vbi fit per negationē. ergo augebit̃ per negationē. ¶ Scđo. negatio ita opponit̃ affirmationi sicut ꝑuatio habitui. vtputa. tenebra lumini: sed tenebra non aufert̃ per aliam tenebrā: imo auget̃. ergo negatio non aufertur per aliā negationeʒ. imo magis auget̃. ¶ Cōfirmat̃. q2 nullū sīle destruit suum sīle. sed quelibet negatio est similis alteri. g̃ nulla negatio destruit aliam. ¶ Tertio sic. sicut negatio est cā negationis. ita affirmatio est cā affirmationis. g̃ a cōmutata ꝓportione: sicut negatio est cā affirmationis. ita affirmatio est cā negationis h̄ ꝯñs est falsum: ⁊ nō sequitur ex alio nisi ex h̄ q̄ negatio est cā affirmationis. g̃ falsum est hoc. ¶ Cōfirmat̃: q2 sicut se hʒ affirmatio ad affirmationē. ita negatio ad negationē: sed affirmatio addita affirmationi magis affirmat vel saltē non iducit oppᵐ. g̃ negatio addita negationi magis negat vel saltē non iducit oppᵐ. ¶ Quarto sic. si negatio eēt causa affirmatiōis. hoc eēt: q2 due negationes se impedirēt. vna. s. ipediret aliā. ⁊ ecōtra. hoc aūt est falsum. qđ ꝓbat̃: q2 aut vna illaꝝ hʒ tātam vim q̄ʒtam hʒ aliā vel maiorē vel minorē. Si equalē vim ⁊ ab equalibus non ꝓuenit actio ergo vna nō destruit vim alteriꝰ. si vna vim maiorem hʒ. ergo destruit sociā: ⁊ non ecōtra. q2 a ꝓportione minoris inequalitatis non ꝓuenit actio.

Ar p̄ Confir. Ar 2° Confir. argt̃ 3°. Confir. ar̃ 4°.

¶ Confirmat̃ sic. vis negationis precedētis ꝓpositionē non impedit̃ ab alia negatione. ergo retinet vim negandi: ꝯñs tenet. ⁊ añs ꝓbat̃. q2 vis negandi nō est nisi supra sequētes terminos: ergo non est supra p̄cedentes. ⁊ sic 2ª non habet vim supra ꝑmam. tunc vltra ꝑma retinet vim negādi. ergo negat. ⁊ si sic. ergo non affirmat. ¶ Pro rñsione ad hec argumēta nota q̄ negatio in ꝓposito habet duplicē vim. vnam ꝑncipalē ⁊ aliam secūdariam siue ex ꝯñti. Principalis vis eius est negare seu destruere qcq̄d inuenit. Secūdaria vis eius est inducere oppositum eius qđ inuenit. prius enim intelligimus: aliquid destruit per ipsam q̄ʒ ꝯstitui: lʒ in eodē instanti fiant hec. Et inducere oppositū eius qđ inuenit pōt esse dupl'r ꝯm q̄ pōt inuenire affirmatū vel negatum: si. n. inuenit affirmatū inducit oppositū. s. negationē. si ṽo negatū inuenit iducit oppositum. s. affirmationē: ⁊ sic pʒ q̄ ex consequēti negatio potest facere affirmationē. lʒ principal'r semꝑ neget. ¶ Ad ꝑmum ergo dicunt q̄dam q̄ veꝝ est q̄ oē simile adauget suum sīl'e nisi impediat aliud. modo hic vnum impedit aliud ratione tertij circa qđ agunt: q2 non possunt simul esse in illo tertio. q2 illud tertium nō est capax illoꝝ duorum. ¶ Uel aliter dicat̃. q̄ omne simile adauget suum simile si est aptum natū augeri aliter nō. modo negatio nō est apta nata augeri: ex quo vna negatio destruit aliam quam inuenit. ¶ Uel aliter dicat̃: q̄ omne simile adauget suum sīle. verum est de his que hn̄t principal'r vim constructiuam alicuius. non aūt destructiuam: ideo non valet. ¶ Ad ꝯfirmationem dī q̄ ōis res auget̃ per illas res per quas oritur si apta nata est augeri: modo negatio nō est apta nata augeri ⁊c̃. ¶ Ad 2ᵐ negat̃ maior. imo negatio opponit̃ ꝯdictorie affirmationi. vt homo non homo. ¶ Uel aliter dicat̃ negādo maiorē: siue per negationem intelligimus notam negātem siue negatū: nam si itelligit̃ nota negās nullo modo. opponit̃. si ṽo intelligit̃ negatum tunc dī q̄ affirmatum ⁊ negatū aliter opponunt̃ q̄ʒ ꝑuatiue. ¶ Ad ꝯfirmationeʒ dī. q̄ nullū sīle destruit suū sīle vel actum suū similis per se: per accidēs tn̄ potest eē hoc: sicut vna candela accēsa liquefacit aliam: ⁊ ex ꝯñti extinguit illam. ¶ Uel aliter dī. q̄ veꝝ est in similibꝰ que hn̄t vim ꝯstructiuā: si autem hn̄t ꝑncipaliter vim destructiuam non valet. ¶ Ad 3ᵐ dicit̃. q̄ argumētum a cōmutata ꝓportione solum tenet in quātitatibus vel cōtinuis vel discretis. ideo non valet. ¶ Uel aliter dī negando: q̄ arguit̃ a cōmutata ꝓportione: q2 q̄ñ ar̃ a cōmutata ꝓportione tūc arguit̃ q̄ sicut se hʒ añs vnius ad añs alterius: ita ꝯñs vnius ad ꝯñs alterius vel econtra. sed hic nō sic arguit̃ ⁊c̃. Sed dʒ sic argui. sicut negatio est cā negationis: ita affirmatio est cā affirmationis. sʒ negatio est affirmatio: ergo causa negōnis est cā affirmationis: sʒ minor est falsa. ¶ Uel sic. sicut negatio est cā negationis. ita affirmatio est cā affirmationis. sʒ causa negationis est causa affirmationis. g̃ negatio est affirmatio. ¶ Sed dices ꝯclusio est falsa. g̃ aliq̄ p̄missaꝝ: sʒ non maior: g̃ minor ⁊c̃. ¶ Ad hoc dī quo ad maiorē. q̄ q̄ñ ph's dicit sicut affirmatio est cā affirmationis: ita negatio est cā negationis. per negationē non itelligit notam negationis. nec ꝑ affirmationem intelligit notā affirmationis. sed intelligit dictum vel significatū ꝓpōnis negatum vel affirmatuʒ: vt non esse aial est negatio ꝯm ipsum. ⁊ esse animal est affirmatio. ⁊ tūc minor est falsa. q̄ causa negationis sit causa affirmationis. ¶ Si aūt vis intelligere notam negationis. negat̃ maior. q2 nō est aliqua nota affirmationis que facit ꝓpōnem affirmatiuā: sicut est nota negationis que facit ꝓpōnem negatiuā. vñ sine aliqua nota affirmationis ꝓpositio est affirmatiua. ⁊ tamen non est negatiua sine nota negationis per notā affirmationis intelligo ad

Confir. Nōndū Negō hʒ duplicē vim. Ad ꝑᵐ dī 2ª Rñsio. 3ª Rñsio ad ꝯfir. Ad 2ᵐ Alia rñsio ad ꝯfir. Alia rñsio Ad 3ᵐ Alia rñsio

uerbium affirmandi.sicut per notam negationis aduerbium negandi. ¶ Ad ↄfirmationem negatꝰ maior ad intellectum datum:q2 negatio sic se habet ad aliā negationem ꝙ destruit illam siue actum eius. sed affirmatio : nō destruit actū alterius affirmationis. ¶ Ad 4m dico ꝙ q̄libet negatio habet equalē vim cum altera intēsiue:q2 sicut vna est apta nata negare quicqd inuenit.ita ⁊ altera. Extēsiue autem vna habet maiorē vim q̄ȝ altera.vñ que plura destruit maiorē vim habet.⁊ ideo negatio cadens sup alteram maiorē vim habet extēsiue:q̄ȝ alia sup quaȝ cadit.Et non sequitur prima negatio destruit vim scđe:⁊ secūda non destruit vim pme.ergo propositio est negatiua.q2 prima negatio negat negatum.⁊ illud est affirmare. ¶ Ad ↄfirmationem concedo ꝙ pma negatio suam vim retinet.⁊ cum dicis.ergo negat concedo consequentiam:⁊ tunc vltra.ergo non affirmat:nego ↄñtiam:vndē principalr̄ negat:ex ↄñtī tamen affirmat.q2 ex consequēti inducit oppositum eius qđ inuenit.⁊ cum inuenerit negatione inducit oppositum eius:scilicet affirmationem. ¶ Et sic patet solutio ad argumentum.

Ad ↄfir. — *Ad 4m* — *ad ↄfir.*

Nitiꝰ

Circa hoc caplm̄. Nota ꝙ causa quare hoc capitulū est inuentum.⁊ eius vtilitas est:q2 multotiens in ꝓpositione ponuntur multe negationes propter quas talis propositio fit obscura.⁊ difficilis intellectui:quantum ad sui veritatem vel falsitatem . vt igitur plures negationes reducantur ad nullam vel ad vnam solum : inuentum est hoc caplm̄. ¶ Ex quo sequitur ꝙ proprie:⁊ conuenienter dicimus ꝙ ista . non ois homo non currit. equiualet isti.aliqs homo currit.⁊ non econuerso. quia propositio difficilior reducitꝰ ad faciliorem ⁊ non econuerso.vnde si aliqs petat cui equalet ista . aliquis homo currit.dices nulli.sed si petam.cui equiualet ista. nō quilibet homo non currit.dices . isti.aliquis homo currit. ¶ Sed vt tollamus verba.dicimus ꝙ equipollentia est duplex.s.ꝓpria ⁊ impropria. ¶ Equipollentia ꝓpria describitur sic.equipollentia est propositionis ignotioris ratione negationis:aut negationuȝ ad ꝓpositionem notiorem in figura equiualentia . ¶ Impropria autem sic describitur.equipollentia est equalentia ꝓpositionis ignotioris ad notiorem in figura. vel econuerso.vȝ. negationis:vel negationum. ¶ Et si dicatꝰ.quomodo loquitꝰ magister de equipollentia. ¶ Dicitur ꝙ pmo modo. ⁊ hinc est ꝙ ipse non posuit regulam de subcontrarijs. q2 postponendo negationem huic aliqs homo est aial.non dicimus proprie ꝙ equiualeat illi. aliqs homo non est aial: q2 vna non est difficilior alia:sed synonima. Paulus autem pergulensis locutus est de secunda equipollentia.⁊ ideo posui regulam subcontrarijs. vt pȝ ab eo . ¶ Sed h̄ sunt quatuor petitiones. ¶ Prima propter quid negatio preposita huic.nullus homo currit.facit equipollere suo contradictorio.s.huic.aliqs homo currit. ¶ Respō. ꝙ vt dicit sanctus Augu.⁊ auctor modorum.negatio destruit quicqd inuenit.⁊ oppositum ponitꝰ.cum igitur negatio ibi inueniat vniuersalem negatiuam destruit:⁊ ponit particularem affirmatiuā. ¶ Secunda petitio.propter quid negatio postposita huic.quilibet homo currit facit equipollere contrario.scilȝ huic.nullus homo currit. ¶ Respon.ꝙ negatio postposita non habet vim destruendi vniuersaleȝ.sed bene affirmationē verbi ⁊ ideo restabit vniuersalis negatiua. ¶ Tertia petitio.propter quid negatio preposita ⁊ postposita huic.aliquis homo currit facit equipollere suo subalterno.s.huic . quilibet homo currit. ¶ Respon.ꝙ est.quia prima negatio.s.preposita inueniebat affirmatiuam particularem. ⁊ destruebat omnia ponendo vniuersalem negatiuam. Sed secūda negatio.s.postposita inuenit vniuersalem negatiuaȝ:

Corm — *2a est equipollētia* — *1a Petitio Rñsio* — *2a Petitio Rñsio.* — *3a Petitio*

⁊ non potuit destruere vniuersalem: quia erat postposita. Sed bene destruit negationem verbi : ideo restat ibi vniuersalis affirmatiua. ¶ Quarta petitio. que differentia est inter dicere synonimum : ⁊ conuertibile equipollens. ¶ Respon. ꝙ loquendo de terminis incomplexis illi sunt synonimi qui sic se habent ꝙ non significatur aliquid vel aliqua vel aliqualiter per vnum qui significetur per alium. ⁊ sic ly homo. in libro meo est synonimus cum ly homo in libro tuo. ⁊ similiter ly omnis. ⁊ generaliter omnis terminus vocalis est synonimus cum mentali cui subordinatur. Illi v̄o termini dicuntur conuertibiles:qui sic se habent ꝙ pro quocunqȝ in propositione supponit vnus.supponit alter siue importet aliqd plus siue non. ⁊ sic dicimus ꝙ ly homo. ⁊ ly rationale sunt conuertibiles. quia pro quocunqȝ stat vnus in propositione stat alter:non tamen sunt synonimi: quia per vnum : puta per ly rationale connotatur anima:que non connotatur per ly homo: vt patet. ¶ Et sic omnes termini synonimi sunt conuertibiles. ⁊ non econuerso. ¶ Sed dices. quid de equipollentibus . ¶ Dicimus ꝙ in logica non dicimus proprie ꝙ termini simplices equipolleāt. ¶ Si vero loquamur de propositionibus. dicitur ꝙ ille prepositiones sunt conuertibiles que sic se habent ꝙ vna īfert aliam de forma. ⁊ econuerso. vt homo currit. ⁊ rationabile currit . ¶ Ille v̄o sunt synonime. que sic se habent: ꝙ ab vna ad aliam valet consequentia de forma. ⁊ vltra hoc quicquid importatur per vnam: eo modo quo importatur: importatur per aliam: vt patet de istis : homo currit in libro meo. ⁊ homo currit in meo. ¶ Propositiones autem equipollentes loquendo cōmuniter de equipollentia sunt ille que sunt in figura:⁊ vi negationis vel negationum ab vna ad aliam. valet consequentia de forma. ⁊ econuerso. vt nullus homo currit. ⁊ aliquis homo currit . ¶ Et ex hoc patet ꝙ conuertibile diuiditur per synonimum ⁊ equipollens. sicut animal per rationale ⁊ irrationale: ⁊ est superius ad illa.

4a Petitio Rñsio.

¶ Capitulum de conuersione.

Conuersio est transpositio subiecti in predicatum ⁊ econuerso. vt homo est animal . animal est homo. Et hec diuiditur in conuersionem simplicem per accidens et per contrapositionem.

Cōuersio 3 pt accipi.

Conuersio potest tripliciter accipi . Uno modo pro conuertibilitate terminorum . et sic termini cōuertibiles dicuntur conuerti qui se mutuo inferunt respectu cuiuscunqȝ verbi ⁊ temporis . vt homo ⁊ risibile. Alio modo pro conuertentia. ⁊ sic dicimus terminos relatiuos conuerti: siue dici ad conuertentiaȝ. qui se mutuo inferunt respectu huius verbi est . vt pater et filius . Tertio modo capitur secundum vim vocabuli. ⁊ est simul versio ⁊ transpositio extremorum propositionis : ⁊ sic dicimus propositionem conuerti quando vertimus extrema eius . scilicet subiectum in predicatum ⁊ econuerso. ⁊ sic accipitur in proposito. Uel potest dici et melius ꝙ est differentia inter conuertibilitatem: conuertentiam ⁊ conuersionem . Conuertibilitas enim respicit terminos conuertibiles : Conuertentia vero respicit terminos correlatiuos. Sed conuersio respicit extrema propositionis. ¶ Aduerte circa diffinitionem cōuersionis ꝙ oportet sic limitare . ¶ Conuersio est transpositio debita subiecti in predicatuȝ ⁊ econuerso vel similium explicite vel implicite. Dicitꝰ pmo trāspositio: loco generis: q2 in plus se habet q̄ȝ conuersio. omnis enim

Notandum pm Limitationes diffōnis ↄuĩsiōis.

conuersio

conuersio est trāspositio:sed non ecōuerso. Dicit͛ secundo debita. ꝓpter ↄsimilem suppositionē generalem que debet remanē in extremis. ¶ Pro qua particula aduerte. ꝙ si debet fieri recte ecōuersio termini debent habere consimilē suppositionem generalē ante transpositionē ⁊ post. Generalis suppositio est mālis suppositio ⁊ personalis:speciales ꝟo suppositiones sunt discreta:determinata:confusa tm̄:confusa distributiua. Ideo illa non est recta conuersio dicēdo. homo est nomen:nomen est homo:q2 non est trāspositio debita:cum termini non seruēt eandem suppositionez generalem in vtraqꝫ ꝓpositione: q2 in ꝑma:ly homo supponit materialiter:in secunda ꝟo personaliter. patet per magistrū in sexta ⁊ septima regula illius capituli. Ut autem cognoscat͛ quomodo termini supponant. ¶ Secundo ꝓpter consimilem qualitatē propositionis. que etiam debet remanere in vtraqꝫ ꝓpositione:quia aliter non esset bona cōuersio. qđ qualiter sit: vide in questione contra sumulas. Dicitur tertio subiecti in predicatuz ⁊ econtra:q2 si fieret tm̄ transpositio vnius extremi non esset conuerso. Dicit͛ quarto vel similiū. propter propositionem vocalem cuius subiectum non potest transponi in predicatum nec econuerso: q2 cū subiectum est prolatum non amplius pōt resumi. Dicit͛ quinto explicite vel implicite propter tales ⁊ econuerso:vt si dixeris. omnis homo est animal ⁊ econuerso. ly econuerso est implicite ↄuertens illius. omnis homo est animal: quia equiualet huic. omne animal est homo. Magister addit aliam particulam in logica magna. s. copula manēte:hec tamen meo iudicio videt͛ supflue poni. q2 si copula non maneret in secunda ꝓpositione non esset propositio. ⁊ consequēter non esset transpositio subiecti in predicatum. ecōuerso. Si tm̄ velis ꝙ diffiniat͛ conuersio in cōmuni prout est cōmunis ad bonā ⁊ malam remoueat͛ secunda particula. s. debita toto residuo remanente:hoc vide ample contra summulas. ¶ Et hec diuiditur in conuersionem simplicē. per accidens. ⁊ per ↄtrapositionem.

Notandum 2m. Spēs ↄuersionis sunt tres.

¶ Aduerte ꝙ de speciebus ↄuersionis sunt due opiniones. Una est cōmunis ꝙ tres sunt species cōuersionis. s. simplex per accidēs:⁊ per ↄtrapositionem. ¶ Has tres species Boetius assignat in libello de syllogismis cathegoricis ⁊ hanc opinionē sequitur in presentia magister. ¶ Alia est opinio quā tenet magister in logica magna. s. ꝙ tres sunt species conuersionis. s. simplex per accidens ⁊ preter quātitatem. ↄuersionem enim per contrapositionem negat ⁊ improbat. Conuersio preter quātitatem implicite vel explicite est debita transpositio extremoꝝ copula manente:cuius alteꝝ extremuz:tam implicite q̄ȝ explicite caret quantitate logicali:⁊ illo modo ↄuertuntur exclusiue cum suis vniuersalib⁹ de terminis trāspositis: ⁊ propositiones modales adinuicez ex sensu composito. vnde illa. tm̄ homo currit. sic ↄuertitur per conuersionez que dicit͛ preter quantitatem: omne currens est homo: sor. currere est possibile. cōuertitur in istam. possibile est sor. currere.

Dum de spēb⁹ cōuersiōis

¶ Dubitatur. q2 videnť esse due alie species conuersionis vltra illas. Nam facta transpositione extremorum si mutetur qualitas ⁊ non quātitas:vt dicendo: omnis homo est animal. omne animal non est homo. est econuersio. vt patet per diffinitionem conuersionis:⁊ tm̄ sub nulla illaꝝ specieruz est. ergo ⁊c̄. ¶ Item si mutetur quantitas ⁊ qualitas:vt dicendo. omnis homo est aial. aliqđ animal non est homo. est etiam ↄuersio. vt patet. ⁊ sub nulla illarum specieꝝ est. ergo alie species sunt. tenet consequētia. q2 nihil est in genere quin sit in specie. 4° topicorum.

Rñ°

¶ Dicendum ꝙ argumentum cōcludit ꝙ sunt alie species conuersionis. sed non bone conuersionis. q2 conuersio diuiditur in bonam ⁊ malam. sed solum magister dat species conuersionis bone. Uide bene hoc ample contra summulas.

¶ **Conuersio simplex est transpositio subiecti in predicatuz ⁊ econuerso manente eadē qualitate ⁊ quantitate. vt nulluz animal currit. nullum currens est animal.**

Notandum pm

Aduerte ꝑmo ꝙ due particule sunt in hac diffinitione. Prima trāspositio subiecti in predicatum ⁊ ecōuerso ponit͛ loco generis. q2 ois ↄuersio simplex est trāspositio subiecti in ꝑdicatum ⁊ ecōuerso ⁊ nō econtra. Scđa particula. manēte eadē qualitate ⁊ quātitate. est loco differentie. per quaȝ differt a conuersione per accidens in qua non remanet eadem quātitas: sꝫ bene qualitas. differt a conuersione per ↄtrapositionem:in qua non manet eadē qualitas. sed bene quantitas. vnde per qualitatem intelligimus qualitatem ꝓpositionis:⁊ etiam terminoꝝ. modo lꝫ in conuersione per ↄtrapositionem maneat eadem quātitas ꝓpositionis. non tamē manet eadeȝ qualitas ꝓpositionis cum termini finiti in terminos infinitos mutentur:finiti autem termini sunt affirmatiui:infiniti aūt negatiui. Uel potes dicere ꝙ per qualitatem nō differt a ↄuersione per ↄtrapositionem. q2 per qualitatez solum itelligit͛ qualitas ꝓpositionis:sed sicut dicit͛ de diffinitione speciei specialissime ꝙ ista est intelligēda cuȝ precisione. q2 aliter cōpeteret generi sic. s. Species est que ꝑdicat͛ de pluribus differētibus numero solum. ita ꝙ si solum addit͛ ne cōpetat diffinitio generi. Ita diffinitio in ꝓposito conuersionis est intelligēda cuȝ precisione sic. s. ¶ Conuersio simplex est trāspositio subiecti in predicatum ⁊ ecōuerso. manēte eadem q̄litate ⁊ quantitate solum. ita ꝙ ly solū mihi importat idē qđ hec particula nulla alia variatione facta. qđ non competit conuersioni per ↄtrapositionē. ⁊ sic per istam particulā. manente eadem qualitate. differt a ↄuersione per accidens. sed per ly solum vel nulla alia variatione facta differt ab illa per ↄtrapositionem.

Notandum 2m.

¶ Aduerte scđo ꝙ sunt due opiniones diuerse declarantes qd per quātitatem intelligere debemus. vna est opinio magistri. qui vult ꝙ ꝑ quantitatem intelligamus suppositionē specialem terminoꝝ: vt ipsemet declarat in tractatu ↄtra summulas. ita ꝙ remanere eādem quātitatem in conuersa ⁊ ↄuertente est ꝙ termini supponāt eodem modo specialiter. Dico specialiter:q2 speciales suppositiones sunt discreta:determinata. confusa tm̄:⁊ distributiua:generales ꝟo sunt mālis:⁊ personalis. ¶ Dicit͛ ergo specialiter: q2 supponunt termini eodē modo general'r in oībus ↄuersionibus. sed nō specialiter. In simplici autem ↄuersione debent supponere eodē modo special'r. ¶ Alia est opinio cōmunis quaȝ sanctus doctor sequit͛ in logica sua dicens:ꝙ per quātitatem ꝓpositionis in ↄuersionibus nos debemus intelligere illud idem qđ indicat͛ per illum versum. v. quanto per in sin. s. vl'em particularem:indefinitam:⁊ singularē. ⁊ sic remanere eādem quātitatem est:ꝙ si prima erat vniuersalis ⁊ etiam scđa debet esse vniuersalis: ⁊ si alterius quātitatis:⁊ scđa debet esse eiusdem.

Corem

¶ Ex his pꝫ ꝙ illa ꝓpositio sor. est homo ꝟm ꝑmaȝ opinionē ↄuertit͛ in istā. homo est sor. cum tm̄ ꝟm 2am opinionem nō possit ↄuerti: aut saltem non sic ↄuertat͛. Simil'r ista tm̄ currēs est homo ꝟm ꝑmam ↄuertit͛ in istā omnis homo currit. cum tm̄ non sit ↄuertibilis ꝟm 2am opinionem. Et sic patet ꝙ multum differunt iste opiniones.

Notandum 3m

¶ Aduerte 3° circa diffinitionē ꝙ hec conuersio dicta est cōuersio simplex:q2 sit sola extremoruȝ trāspositio nulla alia variatione facta in conuertente ⁊ in conuersa. Licꝫ hoc verum sit ꝟm viam cōmunem:non tamen videtur ꝟm intentionem magistri:

quia aliqñ erit alia differentia inter ꝯuersam ꝛ cōuertentem. qz stat s̄m magistrum q ꝯuersa sit singularis: ꝛ conuertens idefinita ꝛ ecōtra. ꝛ stat q vna sit alicuius quātitatis ꝛ altera nullius. ¶ Potest tamē dici q in cōuersione simplici vt simplex: fit transpositio extremoꝝ: vnde si alia variatio fit: illa non fit in cōuersione simplici: vt simplex est: quia in qualibet simplici fieret: quod falsum est. ¶ Uel dicendum aliter ad principale q conuersio dicta est simplex: quia minor variatio fit inter conuersam ꝛ cōuertentem conuersionis simplicis q̃z aliarum conuersionum. Unde triplex variatio principaliter fieri potest. qz aut transpositio extremorum: aut mutatio qualitatis terminorum: aut mutatio quantitatis. In conuersione simplici fit prima: in alijs vo plures.

¶ Conuersio per accidēs est trāspositio subiecti in p̄dicatum ꝛ ecōuerso manēte eadē qualitate: sed mutata quātitate. vt omnis homo est animal. aliquod animal est homo.

Nōndū

Aduerte circa diffinitū q hec conuersio dr̄ per accidens: qz vltra transpositionē extremorum fit mutatio ꝛ variatio alicuius accidentis ꝓpositionis: vtputa quātitatis: siue per quātitatē tu itelligas suppositionē siue vl'itatem vel particularitatē. Diffinitio de se nota est per ea que dicta sunt supra. Nam ly transpositio subiecti in p̄dicatū est sicut genus: sed manente eadē qualitate ꝛ mutata quātitate est differentia per quā differt ab alijs speciebus conuersionis.

¶ Conuersio per ꝯtrapositionem est transpositio subiecti in predicatum ꝛ econuerso manēte eadem qualitate ꝛ quantitate: sed mutatis terminis finitis in terminos ifinitos vt quoddam animal non currit. quoddā non currēs non est non animal.

Nōndū

Aduerte circa diffinitum q hec ꝯuersio dicta est p ꝯtrapositionem: qz termini sumuntur cōtrario modo quo ad significationē. Nā homo significat hominē: non homo significat cōtradictorium hoīs: cum p̄mus sit terminus finitus ꝛ secūdus terminus infinitus. Quid autē sit terminus finitus ꝛ infinitus dictum est supra. Diffinitio de se nota est. Nam ly trāspositio subiecti in p̄dicatum est genus manēte eadē qualitate ꝛ quantitate. est vna differentia per quam differt a ꝯuersione per accidens: mutatis terminis finitis in terminos infinitos est vna alia differētia per quā differt a ꝯuersione simplici. ¶ Dubium pulchrū est quō remaneat eadem quantitas. i. suppositio in ꝯuersa ꝛ conuertēte huius conuersionis per ꝯtrapositionem: qz de facto termini nō supponūt eodē modo in vtraqz: vt dicēdo. oīs homo est aīal. si conuertatᷓ per ꝯtrapositionē sic. omne non aīal est nō homo. ille terminus qui supponit distributiue in p̄ma: supponit confuse tm̄ in scđa: ꝛ ille terminus qui supponit confuse tm̄ in p̄ma stat in secunda distributiue. ¶ Ad hoc dicendum q manet eadē suppositio ꝓpositionis: non aūt terminorum. verbi gratia. q si in vna ꝓpositione vt in conuersa est suppositio determinata: ꝛ distributiua: ꝛ in conuerte similr̄: sed tn̄ termini non retinent eandē suppositionem: qz in conuersa supponūt vno modo ꝛ in conuertēte alio modo. ¶ Uel dicatᷓ. q manet eadem suppositio extremoꝝ s̄m denominationem: sed non terminoꝝ. dico nō terminorum: qz termini non eodem modo supponunt in vtroqz. extremorum autem s̄m denominationē dico sic: qz subiectum conuerse ꝛ conuertētis eo modo supponūtur. ꝛ similr̄ predicatum vtriusqz eodem modo.

Dubiū quō remaneat q̃titas eadē.

Rn̄sio

Alia rn̄sio

¶ Ut autem sciatur que ꝓponum his conuersionibus conuertanᷓ ponunᷓ isti versus. Feci simpliciter ꝯuertitur eua per acci. Asto. per contra sic fit ꝯuersio tota. In quibus ponunᷓ quatuor lr̄e vocales. s. a. e. i. o. A significat vniuersalem affirmatiuam. e. vl'em negatiuam. i. particularē vel indefinitam affirmatiuā. o. vo particularē vel indefinitam negatiuā. Cuz ergo dī feci simplr̄. i. vl'is negatiua ꝛ particularis affirmatiua conuertunᷓ simplr̄: conuertiᷓ eua per acci. i. vl'is negatiua ꝛ vniuersalis affirmatiua conuertunᷓ per accidēs. Asto. per cōtra. i. vl'is affirmatiua. ꝛ particularis vel indefinita negatiua ꝯuertuntur per contrapositionem. Hāꝝ ꝯuersionum simplex est vtilior: qz vniuersalr̄ si conuersa est vera conuertens est vera ꝛ ecōuerso. sed non est ita in conuersione per accidēs vel per ꝯtrapositionē. nam in conuersione per accidēs est ꝯuersa falsa. vt omne aīal est homo. ꝛ ꝯuertens vera. homo est aīal. In ꝯuersione vo per ꝯtrapositionē est cōuersa vera ꝛ ꝯuertens falsa. nam hec est vera: aliq rosa non est substātia nulla rosa existente. ꝛ tn̄ hec est falsa. Aliqua nō substātia non est nō rosa: qz suum ꝯdictorium est verū. vz. oīs nō substantia est nō rosa. ¶ Contra id qd dcm̄ est de conuersione simplr̄ arguiᷓ primo sic. Hec est vera. nullus hō est mulier. ꝛ hec est falsa. nulla mulier est homo. igiᷓ ꝛc̄. ¶ Secundo hec est vera. nullus cecus videt ens. ꝛ hec est falsa. nullum ens videt cecum. ergo ꝛc̄. ¶ Tertio hec est vera nulla domus est in hoīe. ꝛ hec est falsa. nullus homo in domo. g̃ ꝛc̄. ¶ Ad primum dicitᷓ q illa non est sua ꝯuertens: sed ista. nulla mulier est aliqs homo: qz debet esse consimilis limitatio in conuertente ꝛ in ꝯuersa. ¶ Ad scđm dico q non fit de subiecto predicatum: qz non est predicatum. ly ens. sed ly videt ens: ideo sic conuertitur. ergo nullus videns est cecum. ¶ Ad tertium dicitur similiter. q illa nō est ꝯuertens eius: sed ista. nullū ens in homine est domꝰ: vel ista. in nullo homine est domus: quia non debent termini mutare casum. quare ꝛc̄.

Aduerte circa hos ꝟsus: qz due opiones sūt. Una est magr̄i hic: q vult q isti versus ponanᷓ solū gr̄a exēpli. qz nō solū feci. i. vl'is negatiua ꝛ ꝑticularis affirmatiua ꝯuertunᷓ simplr̄. sz quelz ꝓpō pōt simplr̄ ꝯuerti in quācūqz in qua fit trāspositio extremoꝝ ꝛ maneat eadē q̃litas ꝛ eadē suppō terminoꝝ. Similr̄ non tm̄ eua. i. vl'is negatiua ꝛ vl'is affirmatiua ꝯuertunᷓ per accidēs: sz quelz ꝓpō pōt ꝯuerti per accn̄s in quācūqz aliam in qua fit trāspositio extremoꝝ manēte eadē q̃litate: sed

Notandum

mutata

mutata q̄titate.i.suppōne. ¶ Alia v̄o est opinio cōis q̄ vult q̄ isti versus non ponant̄ tm̄ grā exēpli imo gratia veritatis: ita q̄ sola vlīs negatiua ⁊ particularis affirmatiua conuertunt̄ simplr̄. ⁊ ita de alijs suo modo dicatur ⁊ hec opinio per q̄titatē non intelligit suppositionem. sed vl̄itatem particularitatē. ¶ Ulterius hec opinio vult q̄ quelibet bona ɔuersio sit bona ɔ̄ntia: siue sit ɔuersio simplex siue per accidēs: siue per ɔtrapositionē. ¶ Opinio aūt p̄ma vult q̄ solum ɔuersio simplex sit vl̄r bona consequentia. non aūt alie. De his aūt opinionibus vide ample contra sumulas vbi defendimus vtrunq̄.

Ritius Notandum p̄m Conuersio 2ᵉ.

Circa diffinitum. nota q̄ ɔuersio duplr̄ accipit̄. s. formaliter ⁊ mālr̄. Cōuersio formalr̄ est duo act⁹ vnitiui aliquax intētionum transpositax: vel duo actus vnitiui aliquax intētionū transpositax cum duob⁹ actibus negatiuis vel vnum subordinatū illis. Et sic ɔuersio isto modo non est aliqd: sed aliqua: q̄ vel est duo verba substantiua si sumus in affirmatiuis: vel est duo v̄ba substantiua cū duabus negationib⁹ si sumus in negatiuis: ⁊ sic est quatuor actus. i. opationes intellectus. Exēplū primi dicendo. homo est aīal. animal est homo. illa duo verba sunt ɔuersio formaliter sumpta. Exēplum secundi dicēdo. nullus homo est asinus. nullus asinus est homo. hic conuersio formalr̄ loquendo non est nisi duo verba ⁊ due negationes: que oīa sunt quatuor actus. Cōuersio autem mālr̄ est aggregatum ex illis actibus ⁊ intētionibus que per illos actus transponebant̄. ⁊ sic ɔuersio adhuc non est aliqd: nec est ꝓpositio. sed est due propositiones: nec est ɔ̄ntia cum ibi deficiat ly ergo. Exēplum totū hoc. homo est aīal. animal est homo. est ɔuersio. ⁊ prima dicit̄ conuersa. ⁊ secunda ɔuertens. ⁊ isto modo capit̄ in logica ⁊ non p̄mo: ⁊ est terminus secunde habēs duo significata.

Notandū 2ᵐ ɔ̄ descriptionē. Argt̄ p̄.

¶ Circa diffinitionē intellige eam sic. Conuersio est trāspositio. i. due ꝓpōnes transposite. sic q̄ ille terminus qui est subiectum in p̄ma que dicit̄ conuersa ponitur a parte p̄ti in secunda que dicit̄ conuertens. ⁊ econuerso. ¶ Conuersio simplex ⁊c̄. ¶ Contra istam descriptionem arguit̄ p̄mo. argumēto magistri sic. ista est conuersio simplex. sor. est homo. homo est sor. ⁊ tm̄ mutatur quantitas. q̄ prima est singularis. ⁊ secunda indefinita. igitur descriptio mala.

Argt̄ 2ᵒ

Scd̄o sic. data ista descriptiōe: sequitur q̄ omnis ɔuersio simplex est per ɔtrapositionem: ɔ̄ns est falsum. ⁊ ꝓbatur. ɔ̄sequētia sic. omnis trāspositio subiecti in p̄dicatum. ⁊ econuerso. manēte eadem qualitate ⁊ quātitate est ɔuersio simplex. sed omnis ɔuersio p ɔtrapositionem est hmōi. igit̄ ⁊c̄.

Ad p̄m dī

¶ Ad p̄mum dicit magister q̄ illa est ɔuersio simplex. ⁊ negat q̄ nō remaneat eadem quātitas dicens q̄ per quātitatem intelligit positionem termino x: modo suppositio manet cōsimilis in conuersa ⁊ ɔuertente.

Ad 2ᵐ

¶ Ad 2ᵐ dicet̄. q̄ diffinitio conuersionis simplicis habet intelligi cum precisione sic. Cōuersio simplex est trāspositio subiecti in p̄dicatum. ⁊ econuerso manente eadē qualitate ⁊ quantitate. i. suppositione ⁊c̄. non mutatis: ⁊ sic intellecta non cōpetit conuersioni per contrapositionē.

Contra solōnes Argt̄ p̄

¶ Sed contra solutiones magistri. arguitur p̄mo. q̄ sequitur istam esse ɔuersionem simplicē. oīs homo est animal tm̄. animal est homo. ꝓbatur. quia est transpositio ⁊c̄. manēte eadē qualitate ⁊ quātitate. i. suppositione si per quātitatem intelligit suppositionem. ɔ̄ns est falsum. q̄ illa nō est vl̄s negatiua aut particularis affirmatiua. ⁊ sic nō debet conuerti simplr̄.

Argt̄ 2ᵒ

¶ Secūdo data ista rn̄. sequitur q̄ a singulari ad vniuersalē valet ɔ̄ntia de forma probatur: q̄ illa consequētia est de forma. sor. est oīs homo. igit̄ omnis homo est sor. cum sit cōuersio simplex per magistrum. ¶ Tertio sequitur q̄ omnis cathegorica esset cōuertibilis simpliciter vel per accidens: probatur. omnis cathegorica sic se habet q̄ potest fieri in ea trāspositio subiecti in predicatum ⁊ ecōuerso vel manēte eadem qualitate ⁊ quantitate vel mutata quātitate. sed si p̄mum ipsa est conuertibilis simplr̄. si secundum per accidens. igit̄ ⁊c̄.

Ad p̄m dī

¶ Ad p̄mum concedo. q̄ illa s̄m intētionem magistri ⁊ Ocham ⁊ aliox est cōuersio simplex: neq̄ illud est incōueniens: ⁊ cōceditur q̄ vniuersalis affirmatiua conuertitur simplr̄. ⁊ etiam ꝓpositio non quanta vt exclusiua. ⁊ dicitur q̄ ille versus. Feci simpliciter non ponit̄ pro regula. sed pro exēplo adiscentium.

Ad 2ᵐ

¶ Ad scd̄m concedit̄. q̄ vniuersalis seqt̄ur de forma ex singul̄. sed non de tali forma a singulari ad vniuersalem. sed de tali a conuersa ad ɔuertentem. neq̄ incōuenit q̄ vna consequētia s̄m vnam regulam sit de forma ⁊ s̄m aliam nō.

Ad 3ᵐ

¶ Ad tertium nego consequētiam. q̄ multe sunt cathegorice non conuertibiles: vt ille que non habent predicatum vt statim patebit conceditur tamen q̄ omnis cathegorica sic se habet q̄ ipsa vel illa cui subordinatur est conuertibilis simpliciter vel per accidēs data diffinitione magistri. ¶ Hic sunt quatuor petitiones.

Petitio p̄ᵃ Rn̄sio

¶ Prima propter quid est inuentū hoc capl̄m. ¶ Rn̄. q̄ ideo est inuentum vt syllogismi non euidentes: i. qui. s. non sunt facti in quatuor modis primis p̄me figure reducantur ad quatuor primos p̄me figure. vt patebit infra.

Petitio 2ᵃ Rn̄sio

¶ Secunda petitio que sunt ille ꝓpositiones que nullo modo possunt cōuerti. ¶ Rn̄. primo q̄ nulle propositiones hypothetice possunt conuerti: lȝ bene cathegorice in illis existentes. Secundo. nulla vocalis potest conuerti. q̄ transit. Tertio. nulla cathe. que est propositio per subordinationem. vt ly ecōuerso. Quarto. nulla de obliquo extremo. Quinto. nulla de verbo adiectiuo. quia iste nō habent extrema: sed bene dicitur q̄ ille quibus subordinantur sunt conuertibiles.

Petitio 3ᵃ Rn̄.

¶ Tertia petitio. quas ꝓpositiones oportet vt sciamus conuertere. ¶ Rn̄. q̄ ꝓpter reductionē syllogismox expedit. vt omnes ꝓpositiones ponibiles in syllogismo vel ille quibus subordinantur cōuertantur a nobis: ⁊ istarum ꝓpositionum alique ɔuertuntur simpliciter. vt vniuersalis negatiua ⁊ particularis affirmatiua: ⁊ valet consequētia ab vna ad aliam ⁊ econuerso: ⁊ alique per accidēs: vt vniuersaliter affirmatiua: ⁊ valet consequētia ab illa ad conuertentem. lȝ non econuerso. ⁊ hoc sufficit nobis quantum ad intentionem capituli.

Petitio 4ᵃ Rn̄.

¶ Quarta petitio. que sunt consideranda cū offertur propositio a nobis conuertenda. ¶ Rn̄. q̄ multa primo si est ibi verbum adiectiuum reducas ad substantiuum. vt sor. currit. dic sor. est currens. ⁊ post conuerte. Secundo. si est ibi casus obliquus reducas ad rectum: quia aliter illa non est conuertibilis. Exemplum. sortis asinus est animal. reducas sic. sor. est sor. cuius asinus est animal. deinde conuerte. Tertio serua inconuertente cōsimilem suppositionem generalem que fuit inconuersa. Exemplum. chimera est dictio. dicas. dictio est ly chimera. similiter non signuȝ. est terminus. dicas. terminus est ly non signum sic q̄ ly chimera. ⁊ ly non signum. stent in vtraq̄ materialiter. Item serua ampliationis ⁊ appellationes. Exēplum. sor. fuit animal conuerte sic. q̄ fuit animal est. vel fuit sor. similiter album videbit nigrum dic. quod erit videns nigrum est vel erit album. ¶ Sed dices. quomodo conuertam istam in currit sor. currere. dico q̄ ista non est locabilis in syllogismo. ideo nō expedit conuertere illam: ⁊ in veritate non video q̄ possit cōuerti: q̄ mihi subordinatur vni hypothetice. ⁊ credo q̄ etiā tibi sic subordinetur q̄ non potest probari. Et idē est dicendum de multis alijs propositionibus exponibilibus que apparent cathegorice ⁊ non sunt.

¶ Capitulum de propositione hypothetica.

Propositio hypothetica est illa que habet plures cathegoricas coniunctas per notam conditionis copulationis: disiunctionis vel alicuius istarum equivalentem: vt tu es homo: et tu es animal. Tres igitur sunt species hypothetica. non equivalentes in significando. videlicet conditionalis: copulatiua: et disiunctiua. Alie vero vt localis: causalis: et temporalis non sunt hypothetice: sed cathegorice.

Notandum primum

Aduerte circa diffinitum quod propositio hypothetica idem est quod suppositiua. hypothetica enim dicitur ab hypos quod est sub et thesis positio. i. suppositiua. ¶ Dicitur suppositiua: quia vna pars alteri supponitur. Utrum tamen quelibet hypothetica sit suppositiua dubium est: vide in tractatu super summulas. ¶ Aduerte circa diffinitionem quod ly illa. ponitur loco generis. sed ly que habet plures cathegoricas coniunctas per notam ponitur loco differentie. per hanc enim particulam differt a cathegorica. Cuius partes principales sunt subiectum predicatum et copula: et non due propositiones cathegorice: et per cathegoricas hic intelligimus veras cathegoricas: et etiam illas que habent modum et similitudinem cathegoricarum. Oratio autem habet similitudinem cathegoricarum quando habet subiectum: predicatum: et copulam: vt partes principales quamuis non sit vera propositio cathegorica: quia ista est propositio hypothetica. Si antichristus esset albus antichristus esset coloratus: et tamen orationes ex quibus componitur non sunt proprie cathegorice: sed habent similitudinem cathegoricarum in habendo subiectum predicatum et copulam: tanquam partes principales sui. ¶ Tres sunt species hypotheticarum non equivalentium in significando. scilicet conditionalis: copulatiua: et disiunctiua. Alia vero vt localis. causalis: temporalis: non sunt hypothetice sed cathegorice etc. ¶ Aduerte quod de speciebus propositionum hypotheticarum sex fuerunt opiniones. vt recitat magister in logica magna. Quidam enim tres posuerunt. scilicet copulatiuam: disiunctiuam: et conditionalem. Localis vero sub conditionali intelligitur: et hec opinio communis est quam sequitur magister vbique. Alii quinque posuerunt. Alii sex. Alii. 7. Alii. 10. Alii duodecim. Inter quas opiniones tres famosiores sunt. scilicet. Prima que dicit tres assignatas esse. Secunda est. que dicit esse quinque illis tribus addendo duas. scilicet causalem et temporalem. et hec fuit opinio Gulielmi ferabrich. Tertia est. que dicit esse septem addendo duas scilicet localem et expletiuam: cuius nota est li quamuis: vel: licet. et fuit opinio Strodi in consequentiis suis. Qui vero dixerunt esse sex remouerunt expletiuam et alias sex assignabant. Superuenit Paulus pergulensis qui posuit octo species illis assignatis addendo effectiuam: vt quia dies est sol est super terram et hoc dico in affirmatiuis: in negatiuis etiam totidem posuit. Qui vero dixerunt decem quinque affirmatiuas assignatas dicebant et quinque negatiuas. Qui vero duodecim sex affirmatiuas ponebant et sex negatiuas posuerunt. In summa ergo septem sunt opiniones de speciebus hypotheticarum. Quarum prima melior est meo iudicio: et ideo sequamur illam. ¶ Aduerte 4° quod ratio quare ille tres. scilicet localis: causalis: et temporalis non sunt hypothetice secundum magistrum sed cathegorice: tales assignantur ab ipso in logica magna: quia non maiori ratione ille essent hypothetice quam alie propositiones constitutiue per alias notas aduerbiales vel coniunctiuas: et sic similitudinaria est hypothetica: vt dicendo scripsi sicut rogasti me. et sortes respondet: sicut eum docuit plato. Similiter comparatiue essent hypothetice: vt dicendo tam bonus est sor. quam bonus est plato. et sic discurrendo per alias notas aduerbiales: quod est falsum. quod autem sint cathegorice probatur sic. quia equivalent cathegoricis factis ex eisdem terminis sola nota resoluta in illud cui equivalent. vnde dicendo quando sor. currit ipse mouetur. equivalet huic. quandocunque sortes currit est causa quod ipse moueatur. quamuis ergo plures cathegoricas continere videantur tanquam principales partes: tamen in eis subiectum et predicatum et copula sunt principales partes: quia ille orationes sunt: sicut subiectum vel predicatum etc.

Notandum 2m

Notandum 3m

Notandum 4m

¶ Propositio conditionalis est illa in qua coniunguntur plures cathegorice per notam conditionis: vt si tu es homo: tu es animal.

Aduerte quod diffinitio sic limitatur. Propositio conditionalis est illa. i. est propositio in qua coniunguntur plures cathegorice: vel se habentes per modum cathegoricarum: per notam conditionis. Prima particula est loco generis. Secunda loco differentie: per quam differt ab omnibus cathegoricis et additur vel se habentes per modum cathegoricarum: vt diffinitio competat cuilibet conditionali: quoniam illa est conditionalis si antichristus esset albus: antichristus esset coloratus. et tamen non iunguntur in ea plures cathegorice: sed bene se habentes per modum cathegoricarum. Si tamen nihil velles supplere dicas quod per cathegoricas intelligit tam veras cathegoricas quam non veras. Tertia vero particula est etiam loco differentie per quam differt ab aliis hypotheticis. ¶ Aduerte 2° quod nota conditionalis dupliciter sumitur. scilicet conditionatim et conditionaliter. Primo modo sumitur quando coniungit terminos. Secundo modo sumitur quando coniungit propositiones. Exemplum primi. vt dicendo omne falsum: si est impossibile non est verum. Exemplum secundi. vt dicendo. si tu es homo. tu es animal.

Notandum primum
Limitationes conditionalis.

Notandum 2m

¶ Propositionum conditionalium: alia affirmatiua: alia negatiua. Propositio conditionalis affirmatiua est illa in qua affirmatur nota conditionalis: exemplum positum est. Conditionalis negatiua est illa in qua nota conditionalis negatur vt non si tu es homo: tu es asinus. et hec semper probatur per affirmatiuam. Ad veritatem conditionalis affirmatiue: requiritur et sufficit quod oppositum consequentis repugnet antecedenti: vt si tu es homo: tu es animal. Hec vera est: quia ista repugnant tu es homo: et tu non es animal. Antecedens vocatur illa propositio que immediate sequitur notam conditionis. consequens vero est alia: ita quod tu es homo. est antecedens. et tu es animal. est consequens. Ad falsitatem conditionalis affirmatiue requiritur et sufficit quod oppositum consequentis stet cum antecedente. vt si tu es homo tu sedes. Hec autem stant simul tu es homo: et tu non sedes: ideo ista conditionalis est falsa. De impossibilitate: possibilitate: necessitate: et contingentia eiusdem non oportet dicere aliter: quia omnis conditionalis vera est necessaria: et omnis falsa est impossibilis. Nullas autem que sit contingens. Iste regule dicte sunt de conditionali denominata a ly: si quare etc.

Aduerte quod si nota conditionis debet negari oportet quod negatio supra ipsam cadat. Et hoc potest tripliciter fieri. Uno modo: quando preponitur sibi immediate et non toti propositioni: vt dicendo: tu es rationalis. non si tu es irrationalis. 2° quando preponitur toti propositioni et non sibi immediate: vt dicendo non tu es rationalis: si tu es irrationalis.

Notandum primum

tertio qñ preponit̃ sibi imediate ⁊ toti ꝓpositioni: vt dicẽdo non si tu es homo tu es asinus. qñ autem ponitur inter partes non est negatiua: cum negatio non cadat supra notam conditionis: vt dicendo si tu non es animal tu non es homo: ista est affirmatiua ⁊ non negatiua. ¶ Aduerte ꝙ conditionalis negatiua equiualet vni aduersatiue facte ex añte ⁊ opposito consequentis: vt illa: nõ si tu es homo tu es asinus: equiualet huic q̃uis tu sis homo tu non es asinus. ¶ Ad veritatez conditionalis affirmatiue requiritur ⁊ sufficit ꝙ oppositum consequentis repugnet antecedenti: vt si tu es homo tu es animal. ¶ Ad falsitatem requiritur ⁊ sufficit ꝙ oppositum consequentis stet cuz añte: vt si tu es homo tu sedes. ¶ Aduerte ꝙ contradictorium ↄñtis dicitur tunc repugnare antecedenti quando ex illis nõ potest fieri vna copulatiua possibilis: ⁊ sic idem est oppositum ↄñtis repugnare añti ⁊ ipsum non posse stare simul cum antecedente. licz tamen Strodus in vigesimaquarta regula velit ꝙ non posse stare cum alio sit superius ad repugnare: qualr̃ tamen hoc sit. vide supra ↄñtias in scdo notato pro declaratione cõsequentie bone. ¶ Aduerte vlterius ꝙ magister notanter dixit conditionalis affirmatiue: qz in conditionali negatiua hoc non est verum quoniam stat conditionalem negatiuam esse veram ⁊ tamen oppositum ↄñtis stabit cum añte. vt in illa non si tu es animal tu es hõ illa est vera: qz eius ↄtradictoria affirmatiua est falsa: ⁊ tñ oppositum consequentis stat cum añte. s. tu nõ es homo: stat cuz illa. tu es animal ⁊ intelligitur ẽt de ↄditionali denoiata a ly si ⁊ non a ly nisi. ¶ De possibilitate ⁊ impossibilitate: necessitate ⁊ contingẽtia non oportet dicere: qz omnis conditionalis possibilis erit vera ⁊ necessaria: ⁊ ois falsa est impossibilis: nulla aũt est que sit ↄtingens. ¶ Aduerte ꝙ ratio huius. s. qr̃ ois ↄdic^lis^ v̄a est nec̃ia ⁊ po^lis^ est qz ad h ꝙ ↄditionalis sit vera requiritur ꝙ non possit eẽ ita sicut adequate significatur per añs quin sit: ita sic̃ adequate significatur per ↄñs. i. ꝙ sit necessaria habitudo inter veritatem añtis ⁊ consequentis. ⁊ si est necessaria habitudo: tunc est necessaria ⁊ etiaz possibilis: ergo si est vera est sir̃ necessaria ⁊ possibilis. ¶ Ratio autem q̃re falsa est impossibilis est: qz duoz oppositoz si vnum est necessarium aliud est impossibile: cum ergo conditionalis vera sit necessaria: sequitur ꝙ falsa sit ipossibilis. ¶ Uel aliter ⁊ formalius si conditionalis est vera illatio est bona: si illatio est bona est necessaria consecutio consequentis ex antecedente: ⁊ si est necessaria consecutio ↄñtis ex antecedente ↄña est bona ⁊ necessaria: ergo a primo ad vltimum si conditionalis est vera ipsa est necessaria ⁊ cõsequenter possibilis. Ratio secũdi dicta est: qz si vnuz oppositorum est necessarium: reliquum erit impossibile.

¶ Aduerte vlterius: quid velit dicere illud dictum cõe. scilz conditionalis nihil ponit inesse ⁊ sir̃ ↄsequentia. Dicitur ꝙ nihil aliud vult dicere nisi ꝙ concedendo conditionalem: aut ↄñtiam: non oportet añs eius vel ↄñs concedere ⁊ sir̃ negando conditionalem vel ↄñtiam nõ opz negare antecedens eius vel ↄñs. Uel per alia verba conditionalis nihil ponit inesse: qz ex conditionali nõ sequitur formaliter suum añs nec suum ↄñs: sed concedere cõditionalem: aut ↄñtiam est concedere ↄñs debite inferri ex añte. ⁊ negare ↄñtiam est negare ↄñs debite inferri ex añte. ¶ Iste regule dicuntur de conditionali denominata a ly si. ¶ Aduerte vltimo ꝙ due sunt note conditionis. vna est affirmatiua: vt si: alia negatiua vt nisi: que equalet huic que est si non. Modo dicit magister ꝙ ille regule date tenent de conditionali denominata a ly si. non autem omnes tenent de conditionali denoiata a ly nisi. ¶ Unde regula que data est de veritate conditionalis. s. ꝙ requiritur ꝙ oppositum ↄñtis repugnet añti nõ tenẽt in conditionali denoiata a ly nisi: qz stat ꝙ illa sit vera ⁊ tamen oppositum consequentis stabit cum añte: vt ista: nisi tu es animal tu non es homo es vera ⁊ tamen oppositum ↄñtis scilz tu es homo stat cum antecedẽte. s. tu es animal. ¶ Posses tamen dicere ꝙ oppositum ↄñtis repugnat antecedenti implicanti illam negationẽ que implicite continetur in ly nisi. ⁊ tunc dicendo: nisi tu es animal tu nõ es homo. antecedens est: tu non es aial. quod patet resoluendo ly nisi in si non. ⁊ tunc oppositum consequentis repugnat sibi. s. tu es homo.

Notandum 2^m
Notandum 3^m
Notandum 4^m
Notandum 5^m
Notandum 6^m
Notandum 7^m

Circa diffinitum

Nota ꝙ est terminus secũde habens duo significata: ⁊ diffinitur non pro se. sed pro omnibus significatis formalibus. ¶ Circa diffinitionem intellige eam sic propositio hypothetica est illa in qua coniunguntur plures cathegorice per notam conditionis copulationis vel disiunctionis. vel est illa in qua coniunguntur plures propositiones quarum alique vel aliqua includit cathegoricas. vel est illud que subordinat̃ vni tali. Dixi secundum propter istam. si tu volas. tu habes alas. ⁊ si tu es asinus tu non es homo. que est copulatiua. ⁊ tamen in ea nõ cõiunguntur plures cathegorice per notam copulationis. sed per aliam notam. vt patet. sed in ea coniungunt̃ plures orationes quarum aliqua vel alique includunt cathegoricas. Dixi tertium. propter ly a. ⁊ ly conuerso que dato ꝙ subordinẽtur hypothetice sunt hypothetice sm magistrum argumẽto. 46. primi dubij. ⁊ tamen in eis nõ coniunguntur cathegorice: sed bene subordinantur vni tali. ⁊ sufficit. Tres sunt species hypotheticarum ⁊c̃. intellige sic. ꝙ sub hoc cõmuni hypothetica imediate ponunt̃ tres termini minus cõea. s. ly ↄditionalis copulatiua: ⁊ disiunctiua: quorum nullus significat aliquid quod significetur per alium ⁊ quilibet illoruz significat aliqua que significantur per ly hypothetica ⁊ non omnia: sz isti tres disiunctiue sumpti conuertuntur cum ly hypothetica. ⁊ ideo quilibet illorum de per se appellatur species.

Ritius
Notandum p^m
Notandum 2^m

Ad veritatem conditionalis affirmatiue ⁊c̃. ¶ Contra istud arguitur. ⁊ primo sic. sit ita de facto ꝙ illa. tu es animal. nõ habeat op^m. ⁊ arguitur sic. ista conditionalis est bona. si tu es homo tu es animal. vt patet. ⁊ tamen o^m cõsequentis non repugnat añti ex quo ipsum non est. igit̃ diffinitio mala. ¶ Secundo arguitur sic: ista conditionalis est falsa. ⁊ affirmatiua contingenter. si tu es homo. tu es animal. ⁊ tamen o^m ↄñtis repugnat añti. igitur diffinitio mala. consequentia patet cum minori ⁊ maior probatur. quia necessario. si tu es homo. tu es animal. vt patet exponendo. ¶ Tertio ista est bona conditionalis. si tu esses homo tu esses animal. Et tamen oppositũ consequentis non repugnat antecedenti. Igitur ⁊c̃. ↄsequentia patet cum maiori. ⁊ minor probatur. quia ista non repugnat. tu esses homo. ⁊ non esses animal. quia sunt orationes imperfecte. ¶ Quarto subordinetur ly a vni conditionali vere. tunc ly a. est vna cõditionalis. ⁊ tamen oppositum ↄsequentis nõ repugnat antecedenti. ¶ Ad ista dicitur ꝙ diffinitio ista debet limitari sic. ↄditionalis vera est illa in qua oppositum consequentis indicatiue sumptum est aptum natum repugnare antecedenti indicatiue sumpto. i. facere cum illo copulatiuam impossibilem: vel est illa que subordinetur vni tali. ⁊ sic intelligendo: patet solutio ad primum. Quia dicitur ꝙ oppositũ consequentis est aptum natum repugnare antecedenti licet non sit. ¶ Patet ẽt responsio ad tertium qz dĩ ꝙ debent illa sumi indicatiue. ¶ Ad 4^m dicitur ꝙ ly a. subordinat̃ vni tali. ⁊ hoc sufficit. ⁊ per hoc posset ẽt r̃nderi ad 3^m. ¶ Ad 2^m sic dĩ. ꝙ duplex est ↄditionalis. s. cathego-

Ↄ veritatẽ ↄdõnal̃
arg̃ p^m.
arg̃ 2^m
arg̃ 3^m
arg̃ 4^m
Ad p^m.
Ad 3^m
Ad 4^m
Ad 2^m

rice probabilis. vt est illa adducta que probatur ratione de ly contingenter exponibiliter: ⁊ de ista non tenet diffi/nitio data. Alia est hypothetice probabilis scilꝫ que probari habet ratione sue note. Sicut eẽt ista. si tu es hõ. tu es animal. Cuius primus terminus probabilis est ly si. ⁊ de ista tenet diffinitio magistri.

¶ De ppositione hypothetica copulatiua.

Copulatiua ẽ illa que habet plures cathegoricas per totam copulationis inuicem cõiunctas: vt tu es hõ. ⁊ tu sedes. ¶ Propositionuꝫ copulatiuarum: alia affirmatiua: alia negatiua. Affirmatiua est illa in qua nota copulationis affirmatur. exemplum posituꝫ est. Negatiua vero est illa in qua nota copulationis negatur: vt non tu es homo ⁊ tu es asinus. Et semper negatiua probatur per affirmatiuam.

Notandum pᵐ

Aduerte primo ꝙ diffinitio ista limitatur ı sicut diffinitio de propositione ↄditionali. ¶ Aduerte secundo ꝙ nota copulationis dupliciter potest sumi scilꝫ copulatiue ⁊ copulatiꝫ. Copulatiue sumit̃ quando copulat propositiones. Copulatiui vero quando copulat terminos. Copulatiui adhuc dupliciter scilꝫ collectiue ⁊ diuisiue. Diuisiue sumit̃ qñ ex ppõne cuius ipsa est pars sequit̃ copulatiua ⁊ de ↄsimilibus terminis: vt sor. ⁊ pla. currunt: ergo sor. currit ⁊ pla. currit. Collectiue vero qñ nõ sequtur hõ copulatiua de ↄsimilibus termis: vt sor. ⁊ pla. sufficiunt trahere nauim. ergo sor. sufficit trahere nauim: ⁊ pla. sufficit trahere nauim. nõ valet ↄña posito ꝙ nullus eorum sufficiat: sꝫ ambo simul. ¶ Copulatiue alia affirmatiua ⁊ est in qua nota copulatiõis affirmat̃. Alia negatiua ⁊ est in qua nota copulationis negatur.

Limitatiões de diffões ppõnis ↄdõnal'

Notandum 2ᵐ Nota copulationis 2ʳ sumit̃

Notandum 3ᵐ

¶ Aduerte ꝙ nota copulationis negatur qñ negatio cadit supra ipsam. Cadit aũt supra ipsam dupliciter. Aut qñ negatio preponit̃ toti ppõni: vt dicendo non tu es hõ ⁊ tu es animal. Scdo qñ preponit̃ note copulationis ⁊ non toti ppositioni: vt dicendo: tu es homo nõ ⁊ tu es animal. Primo mõ est ſm ↄsuetum modum loquendi. Secundo vero modo ſm incõsuetum modum loquendi.

¶ Ad veritatem copulatiue affirmatiue requiritur quãlibet partem esse veram. vel tu es hõ ⁊ tu es animal. Et ad falsitatem copulatiue affirmatiue sufficit vnam partem esse falsam: vt tu es homo ⁊ tu curris.

Notandum pᵐ

Aduerte ꝙ magister primo notanter dicit affirmatiue: quia copulatiua negatiua potest eẽ vera. cuius tñ vna pars principalis est falsa: vt illa: non tu es homo ⁊ tu es asinus. Dicit secundo q̃zlibet partem principalem ı qꝛ aliqua est copulatiua affirmatiua vera cuius vna pars est falsa. sicut dicendo: tu es homo vel tu es asinus ⁊ tu es animal: illa pars tu es asinus est falsa: sꝫ non est principalis pars: vnde aliqñ copulatiua est cõposita tñ ex duabus ppõnibus: ⁊ ẽt quelibet illaꝝ est pars principalis eius. Aliqñ vero ex composita ex pluribus ⁊ tunc vna pars principalis est tota illa oratio que precedit notaꝫ copulationis ⁊ altera pars est tota illa oõ que sequitur notam copulationis. vnde illius: tu es homo vel tu es asinus ⁊ tu es animal. Prima pars principalis est: tu es homo vel tu es asinus: ⁊ secunda tu es aĩal. ¶ Pro falsitate vero copulatiue affirmatiue sufficit vnam partem principalem esse falsam cuius ratio est: quia ad destruendum sufficit vnum: ad ↄstruẽdum vero plura. Ideo dicitur topicoꝝ. 7. ꝙ facilius est destruere q̃ȝ construere. verum autem consistit in ↄstructione. ⁊ falsum in destructione. nam verum est qδ est: ⁊ quicqd ponitur in hac diffinitione est affirmatiuum. ¶ Falsum vero est qδ non est ideo in hac diffinitione ponitur negatio que est affirmati destructio. Unde copulatiua potest esse falsa dupliciter vno modo qꝛ tñ vna pars principalis est falsa. alio modo. qꝛ ambe partes sunt false.

Co. 8.

Copulatia 2ʳ pt eẽ falsa

¶ Ad possibilitatem copulatiue requirit̃: q̃zlibet partem esse possibilem ⁊ nullaꝫ alteri incõpolem: exemplum primi. vt tu es homo ⁊ tu curris: sed ad impossibilitatẽ eius sufficit vnaꝫ partem esse impossibilem: aut vnam alteri incõpossibilem: exẽpluꝫ primi: vt tu curris ⁊ tu es asinus: exẽplum scdi: vt tu es: ⁊ tu non es.

Nõndũ

Aduerte ꝙ due conditiones requntur ad possibilitatem copulatiue. Prima ꝙ quelibꝫ ps sit possibilis. Scda dato ꝙ quelibet pars sit possibilis ꝙ vna nõ sit incompossibilis alteri qδ tñ intelligitur in copulatiua facta ex duabus propositionibus. Si aũt esset facta ex pluribus propositionibus. vt illa omnis hõ currit. ⁊ tu es homo ⁊ tu non curris. intelligitur ꝙ nõ sit incompossibilis alteri vel alijs. Unde in exemplo dato ista tu non curris: est incompossibilis illis duabus: licet cuilibet illaruꝫ sit compossibilis. Uel dicas ꝙ intelligitur in omni copulatiua ꝙ si ille due cõditiones adsunt illa erit possibilis: ⁊ secunda ↄditio est ꝙ vna non sit incompossibilis alteri. In hac copulatiua auteꝫ data facta ex tribus propositionibus licet vna sit compossibilis alteri tamen vna pars principalis non erit compossibilis alteri: vt patet. ideo non est possibilis. Ad impossibilitatem vero sufficit vnam illarum deficere.

¶ Ad necessitatem copulatiue requiritur q̃zlꝫ partem esse necessariam: vt hõ est aĩal: ⁊ deus est. Et ad ↄtingentiam ipsius reqritur ⁊ sufficit vnam partem esse ↄtingẽtem: alteram aũt non impoſſ'em: nec eidem incõpossibilem: vt tu curris ⁊ tu es hõ: vel deus est ⁊ tu curris.

Nõndũ

Aduerte ꝙ ad contingentiam tres conditiones requiruntur: ⁊ si vna illarum defecerit non est contingens. Prima ꝙ vna pars sit contingens ⁊ propter huius defectum ista non est contingens deus est: ⁊ homo est animal. Secunda ꝙ altera nõ sit impossibilis: ⁊ propter defectum huius ista non est contingens. tu curris ⁊ homo est asinus. Tertia ꝙ vna non sit alteri incompossibilis ⁊ pp defectum huius ista non est ↄtingẽs q̃zuis adsint prime due conditiones. s. tu es ⁊ tu non es. Ad necessitatem vero tñ vna conditio requiritur. s. ꝙ quelibet pars necessaria principalis.

Ratius.

ↄ diffõnẽ copulatiue negaᵉ arg̃. p.

Circa diffõnes positas in hoc capitulo sunt ponende quedam limitationes superius posite in conditionali: vt per teipsum videbis. ¶ Sed arguitur contra diffinitioneꝫ copulatiue negatiue. ⁊ arguitur sic. in ista. non tu non es asinus. ⁊ tu non es bos negatur nota copulationis. vt patet. ⁊ tamen ista non est negatiua. igitur diffinitio mala consequentia tenet cum maiori ⁊ minor probatur. quia ista equiualet vni in qua nulla est negatio scilꝫ huic disiũctiue facte de partib⁹ oppositiuis. tu es asinus vel tu es bos. igit̃ ipsa est affirmatiua. ¶ Scdo arguit̃ ↄ diffõnẽ copulatiue vere ⁊ false. Qꝛ ista est falsa. nec̃io tu es hõ. ⁊ tu es aĩal. ⁊ tñ q̃/

arg̃ 2ᵒ ↄ diffõnẽ copulaᵗ vere ⁊ false.

libet pars principalis est vera. igitur diffinitiones nule. consequentia patet cum maiori exponendo illam ⁊ mi-nor patet de se. ℭ Ad ista respondeo.

Ad p^m dicitur

Ad primum dicit negando minorem scilz ꝙ illa nõ sit negatiua. Et ad pro-bationem cum dicitur. ista conuertitur cum vna affirma-tiua. Igitur non est negatiua negatur consequentia: ⁊ di-citur ꝙ in hypotheticis non est inconueniens ꝙ ex nega-tiua sequatur affirmatiua. imo est satis conueniens vt in multis exemplis videre poteris.

Ad 2^m

ℭ Ad secundum con-ceditur ꝙ illa est falsa. Necessario tu es homo. ⁊ tu es animal. Et cum dicitur ꝙ quelibet pars est vera. conce-ditur ⁊ dicitur ꝙ argumentum verbaliter probat: sz non contra mentem regule: q̄ regula non datur de omni co-pulatiua. sed de copulatiua affirmatiua hypothetice ꝓ-babili ⁊ non cathegorice: cuiusmodi est illa.

ℭ De ppositione ypothetica disiunctiua.

Disiunctiua est illa in qua cõiũgun-tur plures cathegorice per notam disiunctionis: vt tu es homo vel tu non est asinus.

Notan-dum p^m Limita-tiones diffõnis

Aduerte ꝙ diffinitio illa limitat̃ sicut aliarum hy-pothecaꝝ diffinitiones limitant̃. ℭ Ad-uerte secundo ꝙ nota disiunctionis vel potest sumi dupli-citer scilz disiunctiue ⁊ disiũctiz. Disiunctiue sumit̃ quan-do coniungit propositiones: vt tu es homo: vel tu es ani-mal. Disiunctim sumitur quando coniungit terminos. vt sortes vel plato currit.

Notan-dum 2^m Nota disiun-ctiõis pt duplr sumi.

Disiunctim adhuc dupliciter po-test teneri scilz diuisiue ⁊ collectiue. Diuisiue sumit̃ quã-do ex ipso disiuncto sequitur disiunctiua de similibus ter-minis. vt sortes vel plato currit. ergo soꝛ. currit vel pla-to currit: ⁊ etiam a qualibet parte disiuncti ad ipsum di-siunctum valet consequentia. vt tu es homo: ergo tu es homo vel asinus. Collectiue vero tenetur quando ex hu-iusmodi disiuncto non sequitur disiunctiua de consimili-bus terminis: vel ex qualibet parte disiunctim nõ sequi-tur ipsum disiunctum verbi gra. non sequitur. ego diffe-ro a te: ergo ego differo a te vel a me. quia sequeretur ꝙ non essem tu vel ego quod est falsum. ℭ Similiter nõ se-quitur. tu scis regem sedere: ergo tu scis regem sedere vl̃ tu scis nullum regem sedere: quia antecedens est veruz: vt patet officiabiliter ⁊ consequens est falsum.

Dubiuz

ℭ Dubi-tatur quomodo per notam disiunctionis coniunguntur plures cathegorice: quia videtur oppositum inadiecto ꝙ nota disiunctionis iungat: Nam disiungere est separare vel dimittere sig̃ tali ꝯ nota disiunctionis separat ⁊ diuidit quomodo est verum ꝙ coniungat.

Rñsio

ℭ Ad hoc respondet Donatus ꝙ nota disiunctionis coniungit voces: disiun-git tamen sensum. i. significatum. ⁊ si non inconuenit ꝙ vnum ⁊ idem disiungat ⁊ coniungat respectu diuersoꝝ.

Instan-tia

ℭ Sed diceres contra: quia tũc nulla est disiunctiua mẽ-talis cum non sint voces in intellectu quas possit cõiun-gere.

Rñsio.

ℭ Dicendum est ꝙ Donatus loquitur solum de di-siunctiua vocali cum maxime grãmaticus versetur cir-ca sermonem. Si autem volumus vniuersaliter loqui de disiunctiua siue in mente siue in voce siue in scripto sic di-cendum est ꝙ nota disiunctionis terminos vel ꝓpositio-nes ꝯiungit: ⁊ disiungit significatum. De hoc tñ vide am-ple contra summulas: quia auctoꝛ modoꝛum significandi mordet donatum ⁊c̃.

ℭ Propositionum disiunctiuarum alia affir-matiua alia negatiua. Disiunctiua affirmati-ua est illa in qua affirmatur nota disiunctionis vt patuit. Negatiua vero est illa in qua nota di-siunctionis negatur: vt non tu es homo vl̃ tu es capra: ⁊ hec semper probatur per affirma-tiuaz: nec esset negatiua nisi proponeretur ne-gatio: vt tu non es asinus vel tu non es capra: affirmatiua est quia nulla illarum negationuz transit in notam disiunctionis.

Nõdũ

Aduerte ꝙ nota disiunctionis negatur quando ne-gatio cadit supra ipsam. Cadit autem su-pra ipsam dupliciter: aut qñ preponit̃ toti ꝓpõni: vt dicẽ-do nõ tu es capra: vel tu es asinus: aut qñ imediate pre-ponitur sibi: vt dicendo tu es capra nõ vel tu es asinus. Primo modo tñ hoc est fm ꝯsuetum modum loquendi. Scd̃o ꝟo modo fm inconsuetum modum loquendi ⁊c̃.

ℭ Ad veritatem disiunctiue affirmatiue suffi-cit vnam partem esse veram: vt tu es homo vl̃ tu es asinus. Et ad falsitatem eius requiritur quãlibet partem esse falsam: vt tu curris vl̃ nl̃-lus baculus stat in angulo.

Nõdũ Opio p^a

Aduerte ꝙ circa hoc due opiniones sunt. ℭ Una opinio est quam sequitur magr̃ ⁊ Pe. hi-spanus dicens. Qꝫ disiunctiua est vera si vna pars est ve-ra: ⁊ adhuc si quelibet pars est vera disiunctiua est vera: ⁊ ideo dicit magister ꝙ sufficit vnã partem esse veraz ⁊ non dixit requiritur: q̄ si ambe partes sunt vere adhuc ipsa est vera.

Opio 2^a

ℭ Alia est opinio quam sequitur sanctus doctor in logica sua ⁊ Algaçel ⁊ plures alij dicentes ꝙ si disiunctiua debet esse vera tñ vna pars debet esse vera. Si autem ambe partes essent ꝟe disiunctiua esset falsa. ⁊ vtraqꝫ opinio pro se habet rõnem.

p^a rõ p^e opionis

ℭ Prima opinio ma-xime fundat̃ super duabus rationibus. pma est arguen-do a parte disiunctiue ad totam disiunctiuam sine impe-dimento ꝯñtia est bona ergo ista ꝯña est bona. tu es ho-mo: ergo tu es hõ vel tu es animal ꝯñtia tenet. tũc vltra. ista ꝯñtia est bona ⁊ añs est verum: ergo ⁊ ꝯñs: sz ꝯñs est disiunctiua que hꝫ ambas partes veras. ergo disiũctiua talis est vera.

2^a rõ

ℭ Scd̃a ratio est q̄ ꝯdictoꝛiuz disiunctiue affirmatiue assignat̃ per copulatiuam factam ex ptibus oppositis disiunctiue: vt cõiter dĩ: ergo oppositum illius tu es hõ vel tu aial: est illud tu nõ es hõ: ⁊ tu non es aial: sed duoꝝ ꝯdictoꝛium si vnum est falsuz aliud erit veruz. sed hoc 2^m est falsum q̄ est vna copulatiua cuius quelibz pars est falsa: ergo p^m est verum. ⁊ ista est disiũctiua que habet ambas partes veras ergo ⁊c̃.

p^m p̄sup-positũ 2^e opio-nis

ℭ Scd̃a opinio fun-dat rõnem super duobus p̄suppositis. Primuz est. disiun-ctiue ꝓpꝛium est disiungere sensum. i. significatuz. Hoc. n. Dona. affirmat: ⁊ ratione patet q̄ disiũctiua per hoc dif-fert a copulatiua ⁊ non per aliud ergo hoc est sibi ꝓpꝛiũ.

Ca. de sba

ℭ Scd̃m presuppositum est ꝙ ex eo ꝙ res est vel non est oratio dĩ vera vel falsa. i. oro dicitur vera que significat sicut est: ⁊ dicitur falsa que significat sicut non est. hoc pa-tet per phm in predicamentis. Hoc etiam ex ratione pa-tet: q̄ veritas ꝓpositionis attenditur penes significatuz.

rõ hui^9 opionis

His presuppositis arguunt sic. Illa oratio est falsa que si-gnificat sicut non est ex parte rei: sed disiunctiua habens duas partes veras significat sicut non est vt ꝓbabo: ergo illa est falsa ꝯñtia tenet cum maiori per 2^m presuppositũ minoꝛ ꝓbatur. ⁊ capio illam disiunctiuam: tu es hõ vl̃ tu es aial tunc sic illa significat res illas siue significata illa-rum reꝝ esse disiuncta per p^m presuppositum: ⁊ non sunt disiuncta: ergo significat sicut non est.

Confir-m.^o

ℭ Item hoc confir-mant auctẽ Boe. dicentis ꝙ ꝯiunctio disiunctiua ea inter que cadit sil̃ eẽ nõ ꝑmittit. ergo vnũ est vt affirmatũ ⁊ re-liquũ vt negatũ ⁊ dicẽdo soꝛ. vl̃ pla. currit sensus est: soꝛ.

currit: ꝛ pla. nō vel eꝫ. ¶ Aliqui volētes ꝯcordare has opiniones dicunt ꝙ ꝓpō disiūctiua dupl'r pōt dici v̄a. s. aut v̄itate cōpositoꝝ: aut v̄itate ꝯpōnis. v̄itate cōpositoꝝ illa est v̄a cui⁹ ꝓpōnes i ea cōposite sunt v̄e. Illa est v̄a v̄itate ꝯpōnis cui nō repugnat vt sit verus modus significandi ꝯiūctionis. Primo mō locutus est magr̄. Secūdo mō loquunt̄ ātiq. Di nō recte ꝯcordāt iudicio meo; cuius rō est: qꝛ q̄ro: an ꝓpō disiūctiua dēat dici absolute v̄a pp v̄itatē cōpositoꝝ tm̄: aut pp v̄itatem ꝯpōnis tm̄: aut pp v̄itatem vtriusqꝫ. Si per v̄itatem vtriusqꝫ: vtrīqꝫ peccat. Si pp v̄itatē cōpositoꝝ tm̄. 2ᵃ opinio falsa est. Si pp v̄itatē ꝯpōnis tm̄: p̄ᵃ opio v̄a erat. ¶ Possumus tm̄ al'r eos ꝯcordare lꝫ forte. nō sint ꝯcordādi. Et dicemus ꝙ queda est disiūctiua ꝓpā ꝛ q̄daꝫ iꝓpā. Disiūctiua ꝓpā est illa q̄ de tali mā̄ fit in q̄ vnū dio ponit̄ ꝛ alteꝝ remouetur. vt aial: aut est sanū: aut est egrū. Disiūctiua v̄o improꝓia est illa que nō fit de tali mā̄: lꝫ tm̄ dio vnū ponat̄: ꝛ alteꝝ remoueat̄: imo pōt fieri de tali mā̄: vt ambo rēoueantur: vt soꝛ. est asinus aut est capra: aut in tali mā̄: vt ambo ponant̄: vt soꝛ. est hō aut est aial. Ad ꝓpositum modo dico ꝙ 2ᵃ opinio quaꝫ scūs Thomas seqt̄ur ꝛ multi alij loquit̄ de disiūctiua ꝓpria. Opinio aūt p̄ᵃ quam seqt̄ur magister loqt̄ur de oi disiunctiua siue ꝓpria siue impropria.

¶ Ad possitatem disiunctiue affirmatiue sufficit vnam ptem eē possē: vt hō est asin⁹ vel antixp̄s est. Sꝫ ad ipossitatē ei⁹ reqrit̄ qualꝫ partem eē ipossē: vt hō est asin⁹ vel filius de⁹ est.

Aduerte ꝙ magister dicit ad possibilitatem sufficit ꝛ non dixit reqritur: qꝛ potest esse possibilis dupliciter. ¶ Uno modo qñ tm̄ vna ps est poss. ¶ Alio modo qñ quelibet pars est possibilis.

Nōndū ¶ Ad necītatem disiūctiue affirmatiue sufficit vnam ptem esse necīam vel inuicem ꝯtradici. Exemplum primi vt deus est vel soꝛ. mouet̄. Exēplum scdi: vt tu es vel tu nō es. Et ad contingentiam eiusdeꝫ reqritur quālibꝫ pteꝫ esse ꝯtingentem: ꝛ nullam alteri repugnare nec ēt ꝯdictoria illaꝝ: vt antixp̄s est alb⁹ vel ipse currit. Ponit̄ tertia particula: qꝛ hec disiunctiua est necīa. tu nō es hō vl' tu es aial: ꝛ tm̄ nulla ps alteri repugnat ꝛ q̄lꝫ est ꝯtingens: sed hoc iō qꝛ ꝯdictoria ptium repugnat. vꝫ. tu es homo: ꝛ tu nō es aial. vel dicat̄ ꝛ melius ꝙ ad necītatem disiūctiue reqritur ꝛ sufficit copulatiuam factam de ptibus ꝯdictoriꝫ esse impossēꝫ. Et ad ꝯtingentiam ꝙ copulatiua facta de ptibus oppositis sit ꝯtingens. Hec. n. est necīa. tu nō curris vl' tu moueris: qꝛ hec copulatiua est impossibilis: tu curris ꝛ tu non moueris. Et hec

Nōndū est ꝯtingens. tu curris vel tu nō moue. qꝛ hec copulatiua est ꝯtingens. tu nō curris ꝛ tu moue. s̄m reglas datas de copulatiuis.

Aduerte ꝙ magister declarat dupl'r cognoscere disiūctiuā necīaꝫ. Primo qñ est altero triuꝫ modoꝝ dictoꝝ: aut ꝙ vna ps sit necīo v̄a: aut ꝙ partes ꝯdicant: aut ꝯdictoria ptiuꝫ ꝯdicāt. Exēpluꝫ tertij: vt nō es hō vel tu aial: quam tertiaꝫ ꝯdictionē magr̄ nō expressit: sed illam accipit̄ ex declaratione ꝯtingentis. Secūdo modo declarat breuius. s. qñ copulatiua facta de partibus oppositis est impossis. disiunctiua est necīa: cuius rō est: qꝛ duoꝝ ꝯdictorioꝝ si vnum est impossē aliud est necessarium ꝛ econtra. Sed cum illa copulatiua facta de partibus oppositis contradicat illi disiunctiue: ergo si illa copulatiua est impossis disiunctiua erit necīa. ¶ Consimiliter dupliciter declarat cognoscere disiunctiuaꝫ contingentem. ¶ Primo qñ adsunt tres conditiones simul: quarum prima est ꝙ q̄lꝫ pars sit contingens. ¶ Scd̄a ꝙ nulla alteri repugnet. ¶ Tertia ꝙ ꝯtradictoria illarum partium nō repugnent. ꝛ si aliqua istarum deficit nō erit contingens. ¶ Secūdo declarat breuius ꝛ subtilius sic scilꝫ quando copulatiua facta de partibus oppositis est contingens. ¶ Cuius ratio est quia duoꝝ contradictoriorum si vnum est ꝯtingens ꝛ aliud. sed cum illa copulatiua facta de partibus oppositis ipsius disiunctiue sit eius ꝯdictoria: ergo si illa copulatiua est ꝯtingens ꝛ disiunctiua erit contingens. Non exemplificaui gratia breuitatis: cum exempla sint in textu.

In hoc caplo etiam sunt ponende q̄dam limitationes supius posite: in ꝯditionali. Sed arguitur ꝯtra diffōnes disiūctiue ꝛ false. qꝛ ista est falsa. cōtingenter tu es vel tu non es. ꝛ tm̄ vna pars est v̄a. igit̄ diffinitiones nulle: ꝯñtia tenet cum minori: ꝛ maior ꝓbatur: qꝛ necīo tu es vel tu non es: igitur nō ꝯtingenter. Secundo arguitur ꝯtra diffōnes disiunctiue ꝯtingētis in qua dr̄ ꝙ est illa cuius q̄libꝫ pars est ꝯtingēs: ꝛ vna alteri nō repugnat: nec ꝯdictoꝛ ꝑtium repugnāt. Cōtra. ista est cōtingens: deus nō est vel ego scribo. ꝛ non tm̄ sunt ille conditiones: igitur diffō mala. ꝯñtia tenet cum maiori: qꝛ illa est v̄a: ꝛ qñqꝫ erit falsa. s. me nō scribēte. ꝛ minor ꝓbatur: qꝛ ibi deficit p̄ᵃ ꝛ 2ᵃ ꝯditio: vt patet. ¶ Ad ista r̄ndendo ad p̄ᵐ ꝯcedit̄ ꝙ illa est falsa ꝯtingenter tu es. vel tu nō es. ꝛ dr̄ ꝙ argumētum verbal'r ꝯcludit. qꝛ ista diffinitio ꝛ regula dat̄ de disiunctiua hypothetice ꝛ nō cathegorice ꝓbabili. ¶ Ad 2ᵐ dr̄ ꝙ illa si sit diffinitio non est bona vt ꝓbat argumentum. Et magr̄ hoc cognouit. iō posuit aliam regulam in qua est standum. s. ꝙ disiunctiua contingens est illa cuius copulatiua de partibus oppositis est etiam cōtingens: vt patet in textu. ¶ Sed h̄ sunt due petitiones. p̄ᵃ. quare ad veritatem copulatiue requiritur quālibet partem esse veram: ꝛ ad veritatem disiunctiue vnam. ¶ R̄ñ ꝙ est ex nā̄ note: qꝛ copulatiua est que copulat tam sensus q̄ꝫ verba. vt dicit grāmaticus. ꝛ disiunctiua est que q̄ꝫuis voces coniungat: sensus tamen disiūgit. ¶ Scd̄a. quare est ꝙ ad negandam hypotheticam oportet negare notam. ¶ R̄ñdeo. ꝙ sicut in cathegorica ad hoc vt esset negatiua: eo ꝙ verbum erat principalior pars optebat negare verbuꝫ: ita in hypothetica eo ꝙ nota est principalior pars oportet negare notā.

Ritius. Ad p̄ᵐ. dr̄ Ad 2ᵐ. Petitio p̄ᵃ R̄ñsio Petitio 2ᵃ R̄ñsio

¶ Incipit tractatus de predicabilibus.

Predicabile dupliciter sumit̄. vꝫ. cōiter ꝛ ꝓprie. Predicabile cōiter sumptum est terminus aptus natus de aliquo predicari: ꝛ sic tam terminus cōis q̄ꝫ singularis tam complexus quam incomplexus dicitur predicabile. Sed proprie sic sumendo diffinitur. Predicabile est terminus vniuocus aptus natus de pluribus predicari. ꝛ sic nullus terminus singularis nec transcendens aut compositus. dicitur predicabile. seu vl'e qd̄ idem est: quia nullus talis est terminus vniuocus vñ termin⁹ vniuo

cus est terminus simplex plura signãs sm vnicaz rõnem: sicut ly homo qd signat sor. & pla. & oia sua signata sm hanc rõnez animal rõnale. Per hoc qd dr terminus simplex excludũt termini singulares: vt vnica ratione: excludit terminum trãscendentem. vz. ens: aliquid: & hmõi.
¶ Terminus equiuoc⁹ est terminus simplex plura signãs sm diuersas rationes sicut ly canis. quod signat canem latrabilem: sidus celeste & piscem marinum: & hec diuersis rationibus.

Notandum pm̃

Aduerte q accipiẽdo pdicabile illo mõ cõiter: ois termin⁹ mũdi dr pdicabile: & rõ est qz predicabile dr a pdicari mõ ois terminus põt pdicari de aliquo: aut directe: aut indirecte: aut d alio termino: aut saltim de seipso & isto mõ accipit Porphy. pdicari in cap. d gñe cum diuidit pdicari in pdicari de vno solo vel de pluribus. Indiuiduũ.n. predicat de vno solo: vle vo de pluribus. Sz pprie sumẽdo sic diffinit. ¶ Predicabile est terminus vniuocus aptus natus de pluribus pdicari & sic nullus terminus singularis nec trãscendens aut cõpositus dr predicabile: aut vle. qd idem erit: qz nullus talis est terminus vniuocus. Unde terminus vniuocus est terminus simplex plura signãs sm vnicam rationem: sicut ly homo qui signat sor. & pla. & oia sua signata sm hanc rõnem animal rõnale. Terminus equocus est terminus simplex plura signãs sm diuersas rõnes: vt ly canis qd signat canez latrabilem celestẽ & marinum vno noĩe: diuersis tñ rõnibus: vt patet &c. ¶ Aduerte q magister h ponit tres diffinitiones scdam & tertiam ponit pro declaratione p⁹ que est predicabilis pprie sumpti. Et he diffões noĩe sunt qz magister eas bñ declarat. Nota tñ dñiam inter predicabile pprie sumptũ & vle. nam idẽ sunt realr pdicabile & vle differũt aũt sm rõnem: qz vle dr: vt est in multis pdicabile vo vt dr de multis. ¶ Aduerte 3° q vniuocum est duplex & sitr equocum. s. vniuocuz vniuocãs & vniuocũ vniuocatum. Uniuocũ vniuocãs est terminus simplex signãs plura: vt h diffinit. Uniuocũ vo vniuocatuz est res signata per terminum vniuocũ: & sic diffinit a pho in añpredicamentis. Uniuoca dñr quoz nomen est cõe: & sm illud nomen ratio sbe est eadẽ. Equocum equocãs est terminus simplex signãs plura: vt h diffinit. Equocum vo equocatum est res signata per terminũ equocuz & sic diffinit a pho. in añpdicamẽtis. Equoca dñr quoz nomẽ solum est cõmune & sm illud nomen ratio substantie est diuisa.

Notandum 2m

Notandum 3m

Cap. 1.

¶ Predicabile pprie sumptuz diuidit i qnqz vlia. s. genus: spẽs pprium: dñiaz & accñs.

Nõndũ

Aduerte q cõiter dr q diuisio predicabilis in illa quinqz est diuisio analogi in analogata. Analogum.n. est illud qd dr de pluribus sm idẽ nomen & eãdem rõnez: sz sm prius & posterius cũ pdicabile p prius dicat de gñe qz de alijs. Scotus tñ vult in qõnibus suis super pdicabilia q sit diuisio gñis in species. Utraqz opinio pbabilis est. elige que tibi magis placet &c.

¶ Caplm de genere.

Genus q est termin⁹ vniuocus pdicabilis in qd de plibus dñtibus spẽ vt aial predicat de hoie & de asino qui differũt spẽ in eo q quid qz ad interrogationẽ factaz per qd est homo vel asin⁹ rñdet qd est aial. Gen⁹ diuidit. Nã qdaz est genus gñalissimum & qdam gen⁹ subalternum. Genus gñalissimum est termin⁹ qui sic est gen⁹ qd nõ põt esse spẽs: vt suba. Genus subalternum est terminus qui sic est gen⁹ qd potest esse spẽs: vt aial. Est.n. genus respectu hois: species vero respectu corporis.

Notandum pm̃ Genus mltipliciter sumit

Aduerte circa diffinitiuz q genus dr tribus modis sz Porphyr. in caplo de gñe. ¶ Primo modo dicitur collectio multoz quodãmodo se habẽtiũ ad vnum pn̄m: vt collectio eorum qui sunt de eodem parentela descendentium ab vno. ¶ Scdo modo dr genus qd est pn̄m vniuscuiusqz generatiõis sicut pater & patria. ¶ Tertio modo dicitur genus cui supponitur species: & sic accipitur in pposito cum de eo sit sermo apud logicos & phos. ¶ Quarto modo etiam solet a grãmaticis accipi pro differentia sexus. vt cum dicitur. Berta est generis feminini. & fortes masculini. ¶ Aduerte circa diffinitionem q quatuõ particule ponuntur in hac diffinitione. ¶ Prima est ly terminus. qui est loco generis: in q conuenit cum omnibus alijs terminis. ¶ Secunda vniuocus: per quam differt a terminis non vniuocis: sicut sunt termini singulares: transcendentes: termini complexi & termini equiuoci & ꝯuenit cum omnibus vniuersalibus. ¶ Tertia predicabilis in quid. per quam differt a differentis proprio: & accidente que non predicatur in quid & conuenit cum specie. ¶ Quarta de pluribus differentibus specie. per quam differt a specie: que predicatur de pluribus differentibus numero soluz. ¶ Posses tamen dicere & meli⁹ q sunt tria in diffinitione & q ly terminus vniuocus est pma particula que est loco generis. alie vero sunt loco differentie. ¶ Aduerte tertio q Porphyr. in capitulo de genere inuit duas diffinitiones generis. ¶ Prima est. genus est illud cui supponitur spẽs. ¶ Secunda est. genus est quod predicatur de pluribus differentibus specie in quid. ¶ Et duas etiam descriptiones generalissimi assignat. ¶ Prima est generalissimum est illud quod cum sit genus non põt esse species. ¶ Secunda est generalissimum est illud quod non habet supraueniens genus. ¶ Et alias duas etiam descriptiones subalterni ponit. ¶ Prima est. genus subalternum est quod cum sit genus potest esse species. ¶ Secunda est: subalternum est quod habet supraueniens genus.

Notandum 2m Ratio nis diffõnis gñis

Notandum 3m

¶ Caplm de specie.

Spẽs est termin⁹ vniuocus nõ supremus pdicabilis in qd de plibus: vt ly hõ pdicat de sor. & pla. i eo qd quid qz ad interrogationẽ factam qd est sor. vel pla. rñdet q est hõ. Spẽs diuidit qz qdam est spãlissima. & qdã subalterna. spẽs subalterna est termin⁹ qui cum sit spẽs põt eẽ genus: vt aial. Spẽs spãlissima est termin⁹ q cũ sit spẽs nõ põt eẽ genus: vt hõ vl alr. Spẽs spãlissima est termin⁹ vniuoc⁹ pdicabil in qd de plibus dñtibus nũero solũ & notant dr solũz qz ly aial. nõ est spẽs spãlissima & tñ est terminus vniuoc⁹ pdicabilis in qd de plibus dñtib⁹ nũero: qz de sor. & pla. sz nõ solũ d dñtib⁹ nũero: qz ẽt de dñtib⁹ spẽ: vt de hoie & leone.

Notandum pm̃ Spẽs mltipliciter dicitur.

Aduerte circa diffinitiuz q species dicitur duobus modis sm Porphy. in capitulo de specie

¶ Pmo modo: spēs dī forma seu pulchritudo rei. ꝛ isto modo dī ꝙ spēs pami digna est ipso. ¶ Scđo. modo accipitur spēs pro eo qđ ponit sub assignato gñe: ꝛ sic accipitur in ꝓposito cum de ea fit sermo apđ logicos ꝛ phos. ¶ 3°. ēt modo solet accipi a grāmaticis pro dīa ipōnis nōis ad signdum fm qđ dī vox primitiua est ista q̄ fuit ꝓ imposita ad signdum: deriuatiua vero scđario ꝛ mediāte alia. ¶ Aduerte circa pmam diffōnem spēi ꝙ tres pticule ponunt in ea. ¶ Prima est terminus vniuocus que est loco gñis per quam ꝯuenit cum alijs vlibus. ¶ 2° nō supremus: per quā differt a gñalissimo qđ dī supremum: conuenit tñ cū alijs vlibus que nō sunt gña gñalissima. ¶ 3° predicabilis in qd de plibus differētibus nūo: per quam differt a dīa ꝓprio ꝛ accñte. Nec ly differentibus nūo est q̄rta particula: q2 nō facit ipsum diffinitum differre ab aliquo a quo nō differat per pticulas precedentes sed ponit ad declarādum tertiā pticulam. ꝛ ad exꝓmendum magis nām diffiniti. Nam posset esse dubiū de quibus predicat spēs q̄uis scires ꝙ spēs est terminꝰ vniuocus nō supremus ꝓdicabilis in qd de plibus: vt ḡ 3ª pticula optime declaret addit de plibus dñtibus nūo: tñ ꝛ h est tñ vna pticula ꝛ nō due: ꝛ sic tñ tres pticule sunt in hac diffōne ꝛ nō q̄tuor. ¶ Aduerte circa vltimam diffōnem spēi spālissime ꝙ ly solum determinat illā pticulam nūo: isto modo intelligēdo. Spēs est que predicat de plibus dñtibus solum nūo: ꝛ tunc diffō nō cōpetit gñi dicēdo: genus est qđ predicat de plibus dñtibus nūo soluz. q2 2ª exponens est falsa. s. ꝛ genus predicat de plibus dñtibus nō nūo: q2 genus predicat de plibus dñtibus spē cie: sed dīa spē sunt dīa nō nūo. ergo predicat de plibus dñtibus nō nūo. ¶ Et si dicas ista est falsa: dīa spē sunt dīa nō nūo: q2 ista est vera: dīa spē sunt dīa nūo. Dicitur ꝙ ista sunt simul vera: dīa spē sunt dīa nūo: ꝛ dīa spē sunt dīa non nūo. q̄uis ista sit falsa dīa specie nō sunt dīa nūo genus ergo predicat de plibus dñtibus nūo: ꝛ etiam predicat de plibus dñtibus non nūo q̄uis ista sit falsa: genus nō predicat de pluribus dñtibus numero. ¶ Aduerte vlteriꝰ ꝙ Porphy. in cap. de spē posuit tres diffōnes spēi. ¶ Prima fuit. Spēs est que ponit sub assignato gñe. ¶ Scđa spēs est de qua genus predicat ī qd. ¶ Tertia spēs est que ꝓdicat de plibus dñtibus nūo. pᵉ due diffōnes cōpetunt cuilꝫ spēi: ꝛ opꝫ supplere hāc pticulam imediate in vtraqꝫ. 3ª diffō cōpetit soli spēi spālissime. ꝛ opꝫ addere hanc pticulaz solū in fine. ¶ De specie spālissima duas alias diffōnes posuit Porᵒ. Prima est. ¶ Spēs spālissima est illa extra quaz nō est alia inferior species. ¶ Scđa fuit: spēs spālissima est illa que sic est species ꝙ non potest esse genus.

No^m 2^m Limitationes diffōnis spēi

Notandum 3^m

Notandū 4^m.

¶ Capl'm de differentia.

Differentia est terminus vniuocꝰ predicabilis de plibus in q̄le eēntiale: vt rōnale qđ ꝓdicat đ sor. ꝛ pla. in eo qđ q̄le: q2 ad interrogationeꝫ factam per q̄lis est sor. rñdetur ꝙ est rōnalis.

Aduerte ꝙ dīa tribus modis dī fm Por. in ca. de dīa. s. cōiter: ꝓprie: ꝛ magis ꝓprie. Dīa cōiter dicta est illa per quam aliqd differt ab alio alteritate q̄dam. i. diuersitate q̄dam quecūqꝫ sit. Dīa proprie dicta est illa qua alterum differt ab alio insepabili accñte. Dīa magis ꝓprie dicta est qua alterum differt ab altero specifica dīa. vt rōnale est hois dīa. ꝛ de hac vltima est sermo in ꝓposito. ¶ Porphy. ēt ponit duas alias diuisiones dñtiaꝝ. Prima est dīarum alia facit alteratuꝫ: alia facit aliud. Faciens aliud vocat dīa specifica. Faciēs alteratum diuidit: q2 vel facit alteratū per accñs sepabile: vel per accñs insepabile. 2ª diuisio dīarum alia sepabilis alia insepabilis. Insepabilium dīarum alie per se. vt dīe specifice: alie per accñs: vt accñtia isepabilia. ¶ Aduerte scđo circa diffōnem ꝙ tres pticule ponunt que ex dictis patent: ideo dimitto eas declarare. ¶ Aduerte tertio ꝙ Por. in cap. de dīa posuit qnqꝫ descriptiones. ¶ Prima est: dīa est q̄ spēs abundat a gñe. ¶ Scđa differētia est que ꝓdicat de plibus dñtibus spē in eo qđ q̄le essentiale. ¶ Tertia: dīa est qđ est aptum natū diuidere ea que sunt sub eodem gñe. ¶ Quarta est: dīa est q̄ differunt a se singula. ¶ Quinta est: dīa est que diuidit ea que sunt solū sub eodē gñe ꝛ ꝯducit genꝰ ad eē specificum ꝛ est ps rei. ꝛ q2 vnius rei est tñ vna diffō: 6° topicoꝝ: ideo nō sunt tot diffōnes dīe vno mō ꝯsiderate: sed fm diuersas cōsiderationes: vt hꝫ videri in liᵒ ꝓdicabilium. pᵒ. n. dat de dīa: vt est ꝯstitutiua. 2ª dat de dīa intermedia. vt est vl'e: ꝛ si remoueat differentibus spē est ꝓpria diffō dīe in q̄ꝫtū agit de illa hic ꝛ ibi. tertia dat de dīa: vt est diuisiua gñis in species. quarta vt differre facit species. quinta. vt diuidit genus ꝛ constituit speciem.

Notandū 2^m.

No^m 3^m.

Ca. 4.

¶ Capl'm de proprio.

Proprium est terminus vniuocus predicabilis de plibus: in eo qđ q̄le accñtale ꝯuertibiliter: vt risibile qđ predicat de sor. ꝛ pla. in eo ꝙ q̄le: q2 ad interrogationeꝫ factā per q̄lis est sor. vel pla. ꝯuenienter rñdetur ꝙ risibilis: ꝛ tota ratio q̄re sic ꝓdicat de illis: q2 est ꝓpria passio illius termini homo. cum quo ꝯuertitur.

Aduerte circa diffinitum ꝙ ꝓprium quadruplr' sumitur fm Por. in cap. de ꝓprio. Uno mō ꝙ soli ꝯuenit: ꝛ non oī: vt esse medicū est ꝓprium homini. ¶ Scđo modo ꝯuenit oī: sed nō soli: vt esse bipedem est ꝓprium hois. ¶ Tertio modo ꝯuenit oī ꝛ soli: sed non semp: vt canescere est ꝓprium hois. ¶ Quarto mō quod ꝯuenit oī soli ꝛ sp vt risibile est ꝓprium hois: ꝛ de hoc est sermo in ꝓposito. ¶ Aduerte scđo circa diffōnem ꝙ q̄tuor pticule ponunt in ea que de se note sunt. iđ ex te ꝯsidera eas. ¶ Aduerte 3°. ꝙ Porphy. in ca. de ꝓprio sic diffinit ꝓprium. Porphyr. est illud qđ accidit oī ꝛ soli ꝛ sp. ꝛ per h ꝙ dicit accidit: dat intelligi ꝙ sit ꝓdicatum accñtale qđ predicat in q̄le: ꝛ per h ꝙ dicit oī soli ꝛ sp dat intelligi qđ predicat ꝯuertibiliter ꝛ sit idē ac si diceret ꝓpriū est predicatum accñtale qđ predicat in q̄le ꝯuertibilr'.

Notandum pᵐ ꝓpriū multiplr' sumit

Notandum 2^m

Notandum 3^m.

¶ Capl'm de accidente.

Accidens est terminus vniuocꝰ predicabilis de plibus in eo qđ quale accidētale non ꝯuertibiliter sicut ly album: qđ predicat de hoie: in eo qđ quale accñtale: q2 ad interrogationem factam per q̄lis est homo vel asinus pōt ꝯuenienter rñderi qđ est albus: ꝛ hoc nō ꝯuertibilr': q2 non ꝯuertitur ly album cum aliquo illorum.

Aduerte circa diffm ꝓ ly accñs duplr' sumit vnoᵒ vt est nomē pᵉ impōnis. ¶ Alioᵒ vt est nomē 2ª impōnis. Si accipiat ꝓ modo adhuc duplr' vt dicit 5°. metaphy. q2 vnoᵒ dī illud qđ est ꝯtingens in paucioribus alioᵒ: illud qđ est adueniens enti in actu post eiꝰ esse completuꝫ: ꝛ hoc mō loqtur metaphy. cum diuidit ens in substātiaꝫ ꝛ accñs: ꝛ illō sic sumptū est equocū ad nouē pre-

Notandum pᵐ Accñs multiplr' sumit in tex. ꝯ. 4

Notandum pᵐ Dīa multiplr' dī

dicamenta accñtium. Si vero accipiat secundo modo adhuc quadrupliciter sumit. ¶ Uno modo vt significat idez quod extraneum prout sumit in elenchis de fallacia accñtis. Alio modo significat idem quod intentio secunda .s. quodaz quod causatur ex sola consideratione intellectus. et illo modo oia quinqz vlia sunt accidentia. Alio modo significat idem quod predicatum non essentiale. et sic diuidit contra predicatuz essentiale: et sic est cõe duobus vltimis vlibus. et ponitur in diffinitione proprij a Porphy. ¶ Quarto modo dicitur idem quod predicatum non essentiale nec per se siue non conuertibiliter. et sic est quintum vle de quo est sermo in proposito.

Notandum 3m

¶ Aduerte circa diffinitionem quod quatuor particule ponuntur in ea que clare sunt. ideo vide ex te. ¶ Aduerte vlterius quod Porphyri. in cap. de accidente ponit tres diffões accidentis. Prima fuit. ¶ Accidens est quod adest et abest preter subiecti corruptionem: postqz diffinitionem posuit diuisionem vnaz accidentis. quod accidentiuz quodaz est separabile: vt moueri et quiescere: et quoddam inseparabile: vt nigredo a coruo et ethiopi. et albedo niui. Et diffinitio data competit cuilibet accidenti. quia inseparabile accidens adhuc potest abesse secundum intellectum. ¶ Secunda diffinitio fuit. accñs est quod contingit inesse et non inesse. ¶ Tertia diffinitio fuit. Accidens est quod nec est genus: nec species: nec differentia: nec proprium: semper autem est in subiecto subsistens. In prima diffinitione per hoc quod dicit adest datur intelligi quod est predicatum accidentale: et per ly abest preter subiecti corruptionem datur intelligi differentia .s. sub cuius opposito potest subiectum intelligi sine repugnantia intellectuum. Uel sic. accidens est predicatum non essentiale sub cuius opposito potest subiectum intelligi sine repugnantia intellectuum. Uel sic. accidens est quod predicatur accidentaliter non conuertibiliter.

Notandum 2m

Contra illa que dicunt in hoc ca. arguitur. Et primo contra diffõnem predicabilis proprie sumpti sic. ly album in voce est predicabile proprie. et tamen non est vniuocum. igitur diffinitio mala. tenet consequentia cum maiori. et minor probatur. quia ly album. aut est cõplexum: aut incõplexum. si primum nõ est terminus vniuocus: vt patet. Si 2m. Iterum non est vniuocum: quia tunc esset vnuz simplex subordinatum pluribus conceptibus. puta huic orationi hñs albedinez loquendo de albedine sufficiente denoiare. ¶ Secundo arguitur contra diffinitionem generis sic. ly coloratum est genus: et tamen nõ predicatur in quid sed in quale. vt quale est corpus. est coloratum igitur diffinitio mala. ¶ Tertio arguitur contra diffõnem speciei sic ly album est species colorati. vt patet. et tamen nõ predicatur in quid: sed in quale: vt patet. igitur diffõ mala. ¶ Quarto arguitur contra diffõnem spãlissime sic. ly aial. predicatur in quid de pluribus differentibus nũo solum: et tamen nõ est species spãlissima. igitur diffõ mala. tenet consequentia cum minori. et maior probatur. quia ly aial predicatur de sorte et pla. qui differunt nũo solum: seu solum nũo: quia differunt solum differentia numerali. vt patet. ¶ Quinto arguitur contra diffinitionem differentie sic. aliqua est differentia que nõ predicatur in quale essentiale: igitur diffinitio mala. tenet consequentia. et añs probatur. Nam differentia albedinis nõ predicatur in quale essentiale: quod probo sic. nihil quod caret potestatibus essentialibus hz differentiam predicabilem in quale essentiale: sed albedo caret illis. igitur nõ habet differentiam predicabilem in quale essentiale. tenet consequentia. cum minori. quia albedo nõ componitur ex mã et forma: quo sunt partes essentiales. et maior probatur: quia predicari in quale essentiale esset cõnotare partem essentialem. ¶ Sexto arguitur cõtra diffinitionem proprij sic. risibilitas est proprium. vt patet. et tamen non predicatur in quale. vt patet. quia non dicimus qualis est sor. risibilis. igitur diffinitio mala. ¶ Septimo arguitur contra diffinitionem accidentis sic albedo est accñs: quia adest: et abest preter subiecti corruptionez. et tamen non predicatur in quale: vt patet sed in quid de tua et de mea albedine: igitur diffinitio mala.

Ulti. ar.

¶ Ultimo arguitur contra diffõnez differentie proprij et accidentis simul. Et arguitur sic nullum istorum est predicabile. igitur diffinitiones male: tenet consequentia et añs. probatur. et capio ista tria .s. album. risibile: et rõnale. Et quero vel ista sunt adiectiua vel substantiua. si adiectiua: igitur nõ sunt predicabilia quia adiectiua nõ põt esse predicatuz vt patet supra: si dicitur quod substantiua. Iterum nõ sunt predicabilia: quia sunt complexa: et ex quo subordinant cõplexis. ¶ Et confirmatur. quod nõ possint esse substantiua: naz ly rationale dum est differentia nõ est subiectuz. igitur et cetera. tenet consequentia: et añs probatur. nam in ista diffinitione. homo est animal rationale. ly rationale est differentia et tenetur adiectiue: vt patet. quia si teneretur substantiue. tunc teneretur appositiue et esset sensus. homo est animal rationale .i. homo est animal ens habens rationem. quod est falsum.

Notandum pm

¶ Pro solutione argumentorum: quorum aliqua mihi sunt difficilima sunt ponenda sex notabilia. ¶ Primuz. aliquez terminum esse complexum est dupliciter .s. grãmaticaliter et logicaliter. vt patet supra. in de propositione cathegorica. Exempli primi. ly econuerso vocale. Exemplum secundi. ly homo.

Notandum 2m

¶ Secundo notandum quod aliquando terminum esse predicabilem proprie est dupliciter .s. vel quia potest esse totale predicatum. vt ly homo. et ly animal. et ly albedo. Uel quia esse pars predicati aliquid significando. sicut ly albus. et ly risibilis adiectiue. ¶ Tertio notandum quod isti duo termini .s. genus et species semper sunt secunde intentionis limitantes subiectum ad stãdum materialiter. vt si dicam. albedo est species. aut color est genus.

Notandum 3m

¶ Quarto notandum quod iste terminus differentia capitur dupliciter. Uno modo logicaliter: et sic est terminus secunde et describitur sicut describitur a magistro .s. differentia est terminus vniuocus et cetera. Et sic ly differentia limitat ad standum materialiter. vt si dicam. rationale est differentia. sensus est quod ly rationale est differentia. Alio modo capitur ly differentia realiter. Et tunc est terminus prime. et non limitat subiectum ad standum materialiter et describitur sic. Differentia sic est illud per quod vna res differt ab alia: et sic dicimus quod differentie per quas tu differs a coruo sunt multe. quia tu differs per tuam animaz intellectiuam a coruo. per tuuz corpus. per tuaz manuz. per tua accidentia. puta per tuam albedinem vel grammaticam. et sic conceditur ista. quod albedo est differentia. vbi ly albedo. et ly anima stant personaliter. Simili modo distinguitur. de ly accidens. quod accipitur dupliciter. Uno modo logicaliter. et sic est terminus secunde limitãs subiectum ad standum materialiter. Et tunc describitur. vt dicit magister in textu. Alio modo realiter. et tunc est terminus prime. Et describitur sic. accidens est. omnis forma que potest adesse alicui subiecto. Cum quo non facit per se vnum. Et nõ implicat contradictionem ipsam separari ab illo. Et eius oppositum inesse: et sic loquendo dicimus quod nigredo corui est accidens. quia adest coruo. et cum illo non facit vnum: quia ex nigredine. et coruo nõ fit vnũ. Nam ex substantia. et accidente non fit vnum. vt patet ab Aristotele in predicamentis dicente: quod partes substantie sunt substantie. Et vltra hoc non implicat contradictionem nigredinem separari a coruo et inesse sibi albedinem. vt patet et eodem modo distinguatur de proprio.

Notandum 4m

C. 5 sba

Notandum 5m

¶ Quinto notandum quod aliquem terminum predicari in quid de alio est dupliciter. Uno modo proprie alio modo improprie. Ille proprie predicatur in quid qui vere et affirmatiue predicatur de alio et vltra hoc non connotat aliquid quod sit pars essentialis: aut extraneuz illi pro quo supponit ille terminus de quo predicatur. et sed im-

portat p̄mo totum ⁊ sic dicimus. ꝙ ly hō. ⁊ ly aial. predi
catur in quid de sor. ⁊ ly color. de ly albedo. vt pꝫ. ſꝫ non
dicimus ꝙ rōnale predicat᷑ de sor. inqd nec ēt ly alb⁹. q̄
p̄ᵐ cōnotat ptem essentialem sor. ⁊ ſm albedinem sor. Il/
le aūt terminus predicat᷑ inqd impropꝛie. qui vere predi
catur de alio ⁊ affirmatiue: ⁊ cōnotat aliquid: qđ est pars
essentialis. aut extrinsecum illi pro quo supponit ille ter
minus. de quo predicat᷑. sed tñ illud cōnotatum nō est ex
trinsecum illi cōnotato per subiectum. sed id cum illo. ⁊
sic dicimus ꝙ ly coloratum predicat᷑ in quid. de ly albuꝫ
cōnotando colorem qui est extrinsecus rei. pro qua stat
ly album. nō tñ est extrinsecus albedini que ꝯnotat᷑. per
ly album. ¶ Ultimo notandum ꝙ aliquem terminuꝫ eē
genus. aut spēm est dupliciter. s. propꝛie vel impropꝛie. Il/
le terminus est ꝓpꝛie genus. aut species qui ꝓpꝛie predi/
catur in quid. sicut ly hō. ⁊ ly aial. ⁊ ly albedo. ⁊ ly color.
Ille aūt terminus est impropꝛie genus. aut species qui im
propꝛie predicat᷑ inqd. vt ly albū ⁊ ly coloratum. ¶ Istis
stantibus rñ°. ad argumenta. ¶ Ad p̄ᵐ dicit Pe. Man.
ꝙ ly album in voce est incomplexum ⁊ negat ꝙ sit equi/
uocum. ⁊ cum dicitur ꝙ subordinat᷑ pluribus concepti/
bus. hoc negat ⁊ dicit ꝙ subordinat᷑ vni conceptui: ⁊ nō
ōꝛonis ⁊ sic est incomplexum tam logical'r q̄ꝫ grāmatica/
liter: ⁊ patet solutio. Sed q̄ alij tenent. ꝙ ly albuꝫ subor/
dinatur complexo. ¶ Rñ°. aliter ad argumentum. Cuꝫ
petit᷑. an ly album in voce sit incōplexum dī ꝙ est incom
plexum grāmaticaliter: ⁊ cum dī ly albuꝫ subordinatur
pluribus conceptibus. igit᷑ est equiuocum negat᷑ ꝯñtia.
q̄ subordinatur illis ordine quodam: ⁊ vni in recto alte
ri in obliquo. sed si subordinaret᷑ eque p̄mo pluribus cō/
ceptibus in recto. aut pluribus in obliquo bene eēt equi
uocum. ¶ Ad 2ᵐ cum dicitur. ꝙ ly coloratum est genus
distinguo. q̄ vel loqueris de genere ꝓpꝛie dicto: aut in im
propꝛie. si primum. nego añs: vt patet ex notabili quinto
si scđm concedo. ꝙ ly coloratum est genus. ⁊ cum dicit᷑ ꝙ
predicatur in quale concedit᷑. sed magister nō intellexit
de isto: sed descripsit genus ꝓpꝛie sumptum. q̄ genus im
propꝛie sumptum simul predicat᷑ in quid. ⁊ in quale re/
spectu diuersorum ⁊ impropꝛie nō debet dici genus. sed
potius accidens. ¶ Ad 3ᵐ cuꝫ dī ly album est species ⁊c̄.
Rñ°. distinguendo de specie precise sicut de genere in so/
lutione argumenti. ¶ Ad quartum dī ꝙ illud argumen
tum concludit: lꝫ quidam putet ꝙ nō: ⁊ dī ꝙ diffinitio il/
la est diminuta. ⁊ in ea opꝫ ponere bis ly solum. vnum su
per ly pluribus dñtibus. aliud super ly nūo: vt dicat᷑ spe
cies sp̄ālissima est ille terminus qui predicatur in quid. so
lum de pluribus differentibus solum nūo: ⁊ sic intellecta
non conuenit illi termino animal. nam licꝫ ille terminus
animal predicet᷑ de differentibus. seu de his que diffe/
runt solum nūo: vt dicit argumentum. non tñ predicatur
solum de differentibus. seu solum de his que differunt so
lum nūo. sed etiam de differentibus spē. vt patet. ¶ Ad
quintum negat᷑. ꝙ aliq̄ sit dīa que non predicet᷑ in quale
essentiale loquendo de dīa logical'r ⁊ ꝓpꝛijssime dicta. ⁊
ad ꝓbationem. negatur ꝯñtia: q̄ arguit᷑ ab inferiori ad
suum superius negatione post posita sine debito medio
sed opoꝛteret sic arguere. dīa albedinis nō predicatur in
quale ⁊c̄. ⁊ differentia albedinis est dīa. igit᷑ ⁊c̄. ⁊ tūc ne
gatur minoꝛ. q̄ albedo nō habet dīam essentialeꝫ ⁊ que
predicatur in quale essentiale. i. ꝯnotet partem essentialē
albedinis ex quo albedo nō habet illam: vt ꝓbat argumē
tum. ¶ Ad 6ᵐ. Rñ° distinguendo illam. risibilitas est ꝓ/
pꝛium. q̄ vel ly ꝓpꝛium. accipit᷑ realiter pro termino pri
me intentionis: sic ꝙ ly risibilitas. a parte subiecti stet ꝑ/
sonaliter: vel ly ꝓpꝛium accipitur logicaliter pro termi/
no secunde: sic ꝙ ly risibilitas. stet māliter. si p̄mum dicit᷑
ꝙ magister non loquit᷑ de tali ꝓpꝛio: ⁊ tale ꝓpꝛiuꝫ est res
que non est terminus. ⁊ sic nō est predicabile. nec in quid.
nec in quale. si aūt dī scđm. negatur illa. risibilitas est ꝓ/
pꝛium: q̄ ista sigt̄ ꝙ ly risibilitas est propꝛium qđ est fal/
sum: q̄ ſm cōia dicta non predicat᷑ in quale sed bene ly ri
sibile est ꝓpꝛium ⁊ predicatur in quale. ¶ Posset etiaꝫ di
ci aliter sciꝫ ꝙ ly risibilitas est ꝓpꝛium. ⁊ ꝙ predicatur
in quale. si bene notabis notanda superioꝛa. ¶ Ad 7ᵐ di
cemus: ꝙ ista est distinguenda: albedo est accidēs. q̄ vel
ly accidens: accipit᷑ realiter pro termino prime intentio/
nis: aut logicaliter pro termino secunde. si primum cōce/
ditur ꝓpositio: q̄ ly albedo stat personaliter. ⁊ est sensus
ꝙ res illa que est albedo est accidens. i. vna forma q̄ pōt
ad esse alicui subiecto: cum quo non facit per se vnuꝫ ⁊c̄.
⁊ hoc est verum ⁊ cum dicit᷑ ꝙ nō predicat᷑ in quale cōce
ditur. ⁊ dicitur ꝙ nullo modo p̄dicat᷑. q̄ res que nō sunt
termini nō predicātur. nec hoc est contra magr̄m: q̄ ma/
gister non diffinit accidens realiter: sed logical'r. Si aūt
ly accidens. sumatur logical'r pro termino secūde negat᷑
ista albedo est accidens. q̄ ly accñs. limitat subiectum ad
standuꝫ māliter. Et est sensus ꝙ ille terminus albedo est
accidens. i. terminus predicabilis in quale accidentale
non conuertibiliter: qđ est falsum. q̄ propꝛie predicat᷑ in
quid. ⁊ est species. ¶ Ad vltimum potest dupliciter re/
sponderi. vno modo tenendo illa tria predicabilia eē sub
stantiua. ⁊ tunc rñ° sicut rñsum est in primo argumento.
Alio modo tenendo illa esse adiectiua. sicut credo. ⁊ cuꝫ
dicitur ꝙ non sunt predicabilia. q̄ adiectiua nō predicā/
tur dicitur ꝙ nō sunt predicabilia capiendo predicabile
pro eo ꝙ pōt esse totum predicatum: tamen sunt predica
bilia capiendo predicabile pro eo. qđ pōt esse pars pre/
dicati aliqđ significādo: vt patet in scđo notato. ⁊ hoc suf
ficit ſm magistrum. ¶ Sꝫ hic sunt petitiones. prima. an
posito ꝙ ly album subordinet᷑ cōplexo illud mentale cui
subordinat᷑ sit p̄dicabile cum sit vere cōplexū. ¶ Respō/
deo. ꝙ tenendo ꝙ ly album sit substantiuum: ⁊ subordi/
netur complexo in veritate: tñ duo predicabilia sunt ve
re ⁊ logicaliter incomplexa. s. genus ⁊ species ⁊ alia sunt
tñ vocaliter ⁊ grāmaticaliter incōplexa. ⁊ sic dī. ꝙ illō.
cui subordinat᷑ est predicabile: ⁊ licet in veritate nō sit in
complexum: q̄ tñ ſm institutionem antiquam grāmati/
corum ei corrñdet vnum incomplexuꝫ in voce. potest di/
ci predicabile ⁊ sufficit: q̄ ēt nostri logici dum dixerūt ꝙ
omne predicabile est terminus simplex attendebant ma
gis ad vocem q̄ꝫ ad mentem. ¶ Secunda petitio. si ge/
nus ⁊ spēs sunt termini. vt ly aial. ⁊ ly homo. quō sunt ve
re iste ꝓpositiones. gen⁹ est de essentia speciei. ⁊ ď qdita/
te speciei. ⁊ pars spēi. ⁊ genus ꝯstituit specieꝫ. ¶ Rñdeo
ꝙ prima propositio sic intelligit᷑. genus predicatur essen/
tialiter de specie. vt homo est aial. Et secunda itelligitur
sic. genus predicat᷑ in quid de specie. Et tertia sic. genus
est pars nō speciei: sed diffinitionis speciei. vt patet dicen
do. homo est aial rōnale. Et quarta sic intelligit᷑. genus ⁊
dīa ꝯstituūt speciem. i. diffōnem speciei. ¶ Tertia quis
istorum terminoꝝ significat plura. s. an ly hō. an ly aial.
Rñdeo. ꝙ neuter. q̄ vterq̄ꝫ infinita significat. Naꝫ ly hō.
omnes hoies presentes preteritos ⁊ futuros: ⁊ imagina
biles significat. ⁊ ita infinita significant. similiter ly ani/
mal. Unde gñaliter quando sunt duo termini cōes nul/
lus significat plura q̄ꝫ alter. ¶ Et si dī. igitur vnus non
erit cōioꝛ ⁊ superioꝛ ad alium quod est falsuꝫ. ¶ Rñdeo
negando consequentiam: quia ad hoc ꝙ terminus sit su/
perioꝛ ad alium non requiritur ꝙ significet plura. sed ꝙ
predicetur de eo in quid. ⁊ vltra hoc omnia que signt̄ur
per alium significentur per istum. ⁊ non econuerso. Uer/
bi gratia. iste terminus animal: ⁊ cōmunioꝛ isto termi/
no homo

Notandum 6ᵐ — Ad p̄ᵐ dī — Alia rñsio — Ad 2ᵐ — Ad 3ᵐ — Ad 4ᵐ — Ad 5ᵐ — Ad 6ᵐ — Alia rñsio — Ad 7ᵐ — Ad vltimum — Petitio p̄ᵃ — Rñsio — Petitio 2ᵃ — Rñsio — Petitio 3ᵃ — Obiectio — Rñsio

no homo q2 oia que significat per ly3 homo: significatur per ly aial. & non econuerso. ¶ Quarta petitio quo ly rationale. logicaliter loquedo fit differentia cum per illu3 terminu3 no differat homo ab asino. Rnsio. q res ad extra in veritate non differut per diiam logicalem sed per diiam realem, puta per partes suas: aut accidetia: aut p seipsas. Et dato q non esset ille terminus ronale adhuc differret homo ab asino per anima intellectiuam. sed ly rationale. duplici de causa dicit differetia. pmo: q2 significat & 9notat illud per qd res dist nguunt essentialiter puta q2 9notat rationem. i. anima3 intellectiua per qua homo differt specie ab asino. Secuda causa est: q2 ly rationale est medium 9cludedi in syllogismo vnam negatiuam: in qua remouet vna species ab alia. Exeplum. Si formauero hunc syllogismu. Nullu rationale est eiusde3 speciei cum asino. quilibet homo est ronalis. igitur non homo est &c. patet q ly ronale. est tibi medius termin9. & di differentia logicalis. ¶ Quinta petitio an in omni predicamento sint differentie essentiales. i. predicabiles in quale essentiale. seu 9notantes partes essentiales. Responsio. q in nullo predicameto sunt iste tales: nisi in predicameto substantie: quia res alie a substantia non habent pres essentiales: & ita non habent differentias essentiales. Ex quo sequitur q si omnis bona diffinitio debet dari per genus & differentiam essentialem nullus terminus de predicameto accidentiu est proprie diffinibilis. sed solu3 species specialissime vel subalterne de gne substantie significates tantummodo res copositas ex materia & forma sunt diffinibiles. vt ly homo ly aial. & ly bos &c. & hoc est qd dixit. P. 7. metaphysice: q solius substantie est diffinitio & solius speciei est diffinitio: non tn dixit q oes species de predicameto substatie essent diffinibiles & multe sunt que non diffiniunt. puta ille que significant res caretes partibus essentialibus. i. ma & forma.

Petitio 4ª. *Rnsio.* *Petitio 5ª.* *Rnsio.* *Corre°* *In tex. Com. 35*

¶ Sufficientia pdicabilium hr isto mo: q2 oe vle aut est pdicabile essentialiter aut accidentaliter. Si essentialiter: aut in qd: aut in quale. Si in quale illud est differetia. Si in qd aut de pluribus differetibus specie: & illud est gen9: aut de pluribus differetibus numero solum: & sic illud est species. Si vero est predicabile accidetaliter. Aut ergo in quale accidetale co uertibiliter: & illud est propriu: vel in quale accidetale no 9uertibiliter & illud est accidens.

Nondu

Aduerte q sufficientia predicabilium non est nisi probatio quedam per quam predicabile probat sufficieter diuidi in illa quinq3: & no in plura. Et hoc probat reducendo istam diuisione ad bimebrem: q2 ois bona diuisio debet esse bimebris vel reducibilis ad bimebrem: & q oes diuisiones bimebres quas facit magister sint bone i patet q ille diuisiones sunt bone cuius mebra non cociduntur nihil sub diuiso cotinetur qn sub mebris diuisionis continecatur: vt patet de mente Boetij in lib. diuisionum. sed hic est huiusmodi. ergo, &c.

¶ Ex predictis potest intelligi que sit predicatio directa vel indirecta essentialis vel accidentalis. Predicatio directa est illa in qua superius predicatur de suo inferiori: vt homo est animal. ¶ Predicatio idirecta est illa in qua inferius predicatur de suo superiori: vt animal est homo.

Nondu

Aduerte q ratio huius est. q2 pdicatio directa est quado seruatur vera ratio predicationis & vera ratio predicationis est q illud qd subijcitur se habeat per modum materie respectu illius: quod predicatur: & q illud quod predicat se habeat per modum forme respectu illius qd subijcitur. Cum autem superius se habeat per modum forme respectu illius quod subijcitur. Cum aute superius se habeat p modum forme respectu inferioris: & inferius p modum materie respectu superioris. ideo qn supius pdicatur de suo inferiori est pdicatio directa: & econuerso vero directa est predicatio.

¶ Predicatio essentialis est illa in qua supius predicatur de inferiori vel ecouerso: sm q dictum est: vel differentie de aliquo suo indiuiduo vel aliquo illorum. Sed predicatio accidentalis est illa in qua proprium vel accidens predicatur de genere: specie: & differentia: vel suo indiuiduo: aut econuerso. Exeplu primi: vt homo est risibilis: vel animal est albu. Exemplum secundi: vt risibile est homo album est animal. Et consimiliter de differentia & indiuiduo dicatur: vel melius dicatur: q predicatio essentialis est predicatio terminorum eiusdem predicamenti: vt homo est animal: predicatio autem accidentalis est predicatio terminorum diuersorum predicamentorum vt homo est albus. Terminus superior ad reliquum dicitur esse ille qui continet illum & no econuerso: sicut ly animal respectu istius termini homo: q2 significat quicquid ille & cum hoc aliquid vltra. Terminus inferior ad reliquum dicitur esse ille qui continetur ab eo: & non econuerso: vt ly for. respectu istius termini homo.

Nondu

Aduerte q eentiale capitur tripl'r. ¶ Uno modo illud dicitur essentiale alicuius: quod est de eentia eius: & sic quodlibet supius & differentia est de essentia inferioris. ¶ Alio modo eentiale dicitur quod est fluens ab essentia: & sic propria passio dicitur essentialis subiecto. ¶ Tertio modo dicit aliqd eentiale alicui: q2 ponit in diffinitione eius. & tn non est de eentia eius. & sic substantia posita in diffinitione accidentis dic: eentialis accidetis: & hoc magis proprie appellatur esse de intrinseca rone eius q de essentia: sicut subiectum respectu pprie passionis. ¶ Ad propositum predicatio essentialis est quando essentiale primo modo predicatur de re vel econtra: & non alijs modis. ¶ Aduerte scdo q accidetale dicitur dupl'r. vno modo vt distinguitur contra per se. alio modo vt distinguit contra essentiale. Si accipiatur pmo modo falsum est dicere q risibile sit pdicatu accidetale hominis: imo est p se in secudo modo dicedi per se. Si vo accipitur scdo modo verum est dicere q risibile sit pdicatum accidetale hominis: q2 non est eentiale homini. ¶ Ad propositum pdicatio essentiale distinguitur a predicato accidetali secudo modo: non aut primo modo. ¶ Aduerte tertio differetiam inter terminus supiores & magis comune. omnis terminus superior est magis comunis & non econtra. si enim debet esse superior debet ee supra alium in recta linea predicamentali

Nondu primu. Eentia le multi plr capi tur.

Nondu secudu3 Accntis le dup'.

Nondu tertium

aliter nõ est superior. Ideo ens nõ est terminus superior ad subaz. sed bene terminus cõior. Simil'r se hz inferior respectu minus cõis: q2 ois inferior est minus cõis ꝛ nõ econtra. q2 si oz eẽ inferior oz esse infra alium in recta linea predicamentali. ℭ Dubitatur circa dcã. Primo circa directam predicationẽ: q2 aliqñ est predicatio directa qñ superius non predicatur de inferiori: vt dicẽdo. hõ est risibilis: equus est hinnibilis. ꝛ ita de alijs in qbus predicatur equale de equali. ergo diffõ magistri mala: tenet ↄña. q2 alicui competit diffinitum cui nõ competit diffinitio. añs autez est de mente Porphy. in capit. de specie. vbi dicit. Op3. n. equa de eqs predicare. aut maiora de minoribus. vbi omnes expositores dñt ꝙ loquitur de ꝑdicatione directa. ℭ Dubitatur secundo circa predicationem essentialẽ. q2 cũ magister dupl'r declaret predicationem essentialẽ: ꝛ aliqua sit predicatio essentialis secũdũ declarationẽ scðam que nõ erit eẽntialis secũdũ ꝑmã declaratione. videt ꝙ ꝑma declaratio sit diminuta. ↄña nota. añs probatur: q2 ista. hõ est asinus est essentialis secũdũ declarationẽ scðam: q2 est predicatio terminorum eiusdẽ predicamẽti: ꝛ tamẽ nõ est essentialis secũdũ ꝑmã declarationẽ: q2 nõ predicatur superi⁹ de suo iferiori nec dña de aliquo illoꝝ nec econtra. ℭ Ad primum dicit ꝙ magister nõ loquitur de oi ꝑdicatione directa sicut Porphy. sed solũ loquit de omni tali predicatione directa q̃ fit ex terminis q sunt in recta linea ꝑdicamẽtali. ℭ Ad secundum patet solutio. Ideo require tu.

Du^m ꝑ^m de ꝑdicatõe directa.

2^m dub^m de ꝑdicatione eẽntiali

Ad ꝑ^m dicitur.

Ad 2^m

ℭ Incipit tractatus predicamen.

Predicamentũ est coordinatio pluriuz terminoꝝ ẽm sub ꝛ supra: ꝛ diuiditur in decem predicamenta.

Aduerte ꝙ ꝑdicamentũ scðm simplicium in cõmẽto predicamentoruz sumitur quadrupliciter. Primo modo cõiter pro omni termino predicabili: siue sit cõis siue sit singularis. ℭ Scðo mõ proprie ꝑ termino cõmuni de pluribus predicabili. ℭ Tertio modo magis ꝑprie pro generalissimo in aliquo ordine predicamẽtali. ℭ Quarto maxime proprie ꝑ ordinatiõe pliũ terminorum se habẽtiũ sub ꝛ supra. ꝛ isto modo capitur in ꝑposito. ℭ Aduerte scðo circa diuisionẽ predicamẽti in illa decẽ: ꝙ huius diuisiõis sufficientia sic põt hẽri. Q2 ois ordinatio predicamẽtalis: aut est terminorũ significantiũ subam: aut terminoꝝ significantium accidẽs. Si ꝑmo mõ est. predicamentũ sube. Si scðo mõ: aut est terminoꝝ significãtiũ rẽ absolute. aut respectiue. Si ꝑmo modo adhuc dupl'r. q2 vel talis res est ratione mãe. ꝛ sic est quãtitas: vel ratione forme: ꝛ sic est q̃litas. Si vero respectiue dupl'r. q2 vel intrinsece vel extrinsece. Si per intrinsecũ: sic est relatio que inheret sube ratione fundamẽti qð est intrinsecũ. Si aũt insit per extrinsecũ: aut illud extrinsecũ cõparatur ad subam sicut agens ad patiens. aut sicut mẽsura ad mẽsuratum: aut sicut habitus ad id qð habet ipm. Si ꝑmo modo causant duo predicamẽta. s. actio ꝛ passio. Naz motus vt est ab agẽte dicitur actio: vt recipit in patiẽte dicit passio. Si vo vt mẽsura est dupl'r: q2 vel mensura illa est tẽpus. ꝛ sic resultat qñ q2 quãdo causat a tpe vt in re tpali. Uel est locus ꝛ hoc dupl'r. q2 vel cõparat ad subam absolute: ꝛ sic est vbi. nã vbi causat a loco in locato: aut cõparat ad locatum non absolute. sed in habitudine ad partes locati. ꝛ sic est positio. Si vo extrinsecũ ꝛ cõparatur ad substantiam sicut habitus ad illud qð habet ipsum sic est habitus. ℭ Aduerte tertio: ꝙ ꝑdicamẽtum substãtie sic describit. Est ordinatio plurium terminoꝝ significantium substãtiaz ẽm sub ꝛ supra. Illi termini significant substantiã per quos respondetur ad interrogationem factam per quid de rebus substantialibus: vt homo animal ꝛc.

Notandum ꝑ^m Predicamẽtũ mlt'ipl'r sumitur

Notandum 2^m

Notandum 3^m

ℭ Quorum ꝑmum est predicamentuz substãtie: cuius generalissimũ est hic terminus: substantia: sub quo ponitur hic termin⁹: corpus sub corpore corpus animatũ sub corpore animato: animal sub animali species specialissima homo vel asinus: ꝛ sub istis sua idiuidua sor. ꝛ pla. brunellus ꝛ fauellus.

Aduerte ꝙ vnaqueqz res sufficiẽtissime cognoscit nomine: diffinitione: ꝛ ꝑprietate cognoscibili. ideo substãtia his tribus declarabimus. ℭ Nomen autem declarabimus si entimologiam nominis dabimus. Unde substãtia analogice dicta dicit a substãdo vel a subsistẽdo. non enim dr̃ a substando tm̃. q2 non ois substãtia substat. Deus enim est substantia ꝛ non substat accidẽtibus: nec dicitur a subsistẽdo tm̃: q2 materia ꝑma est substãtia: ꝛ tm̃ non subsistit: sed bene dr̃ a substãdo vel subsistẽdo: q2 omnis substãtia substat vl' subsistit. Suba aũt predicamẽtalis dicit a substãdo ꝛ subsistẽdo simul. Ois. n. substãtia predicamẽtalis substat ꝛ subsistit. ꝛ ois suba substãs ꝛ subsistens est substãtia predicamẽtalis: ꝛ ideo deus ꝛ mã ꝑma non sunt in predicamẽto substãtie. Diffinitionẽ substantie predicamẽtalis ponit. Auicenna 6 sue metaphy. distinguẽs de substantia dicit. ꝙ põt dupliciter capi. s. analogice. vt est cõis ad oẽs substãtias: ꝛ sic tunc describit. Substãtia est ens nõ in subiecto exñs. Aliõ modo accipit pro ꝑdicamentali substãtia ꝛ sic diffinitur. Substãtia est ens habẽs substantialẽ quiditatez: cuius esse est in subiecto nõ esse: ꝛ sic deus ꝛ materia prima nõ recipiunt ꝑdicationẽ substantie in recto. ℭ Proprietates substãtie ponit phs in predicamento substãtie dicẽs: ꝙ maxime ꝑprium est substãtie esse susceptiuũ cõtrarioꝝ ẽm sui mutationẽ. Huius autem predicamenti ꝛ alioꝝ arborẽ sub singulis capitulis posui vt facilius iuuenes menti cõmendare possent.

Nõdũ

Genus generalissimum.

Substantia.	
corporea	incorporea
	species subalterna.
Corpus	
genus subalternum.	species subalterna:
animatum	inanimatum
Uiuens	
genus subalternum	species subalterna
sensibile	insensibile
Animal	
genus subalternum	species subalterna
rationale	irrationale
Homo.	
species specialissima	asinus leo

iste: ista: sortes: plato. aliquis homo: aliquis equus: singularia: supposita: indiuidua.

ℭ Seqtur scðm ꝑdicamentũ. s. quantitatis.

Secũdum predicamentũ est predicamẽtuz q̃ntitatis. Cuius gñalissimũ est q̃ntitas sub quo sũt duo gña subalterna: quoꝝ nullũ est supius ad reliquũ: videlicet ↄtinuũ ꝛ discretũ. Primi generis iste sunt spẽs: linea: supficies: corpus:

tempus

tempus ꝛ locus: quarum hec sunt indiuidua hec linee: hec superficies: hoc corpus: hoc tēpus: hic locus. Secundi generis infinite sunt species. scilicet binarius: trinarius: quaternarius ꝛc̄. indiuidua ꝟo sunt: hic binarius: hic ternarius ꝛc̄.

Notandū pᵐ. Notandum 2ᵐ

Aduerte pᵒ ꝙ illi termini significāt quātitatem: per quos rn̄detur ad questionē factam de rebus substātialibus per q̄ʒtum vel per quot. ℭ Aduerte 2ᵒ circa hoc pdicamētum: ꝙ quātitas sic describit a pħo in 5ᵒ metaphy. in ꝯcreto. Quātum est illud qḋ est diuisibile in ea que insunt: quoꝝ qḋlibet est natum esse hoc aliquid. Quantitas cōtinua est illa cuius partes copulant ad terminum cōem. Quātitas discreta est illa cuius partes non copulant ad aliquem terminum cōem. Linea est quātitas longa sine latitudine ꝛ pfunditate: cuius extrema sunt duo puncta. Supficies est quantitas longa ꝛ lata sine pfunditate: cuius extrema sunt due linee. Corpus est quātitas lōga lata ꝛ pfunda: cuius extrema sunt due superficies. Locus est vltima superficies corporis continentis imobile pmum. Tempus est numerus pmi mobilis ſm prius ꝛ posterius. Numerus est mltitudo ex vnitatibus aggregata. Orationem tacet magister: lꝫ ēt pħs posuerit in predicamētis: qꝛ ibi loquitur pħs ſm opinionem Archite tarētini: ꝛ non ſm ppriam opinionē. Proprietas ꝟo quātitatis est ſm eam equale vel ineq̄le dici. ℭ Sufficiētia coꝝ que ponunt in predicamēto quātitatis pōt haberi per hss diuisiones ſm magr̄m: quaꝝ prima est. Ois quātitas aut est mēsura ꝯtinua: aut discreta patet. qꝛ ratio mēsure per se cōpetit cuilibet quātitati. vt pbatur 10ᵒ metaphy. ℭ Scḋa diuisio. ois mēsura discreta: aut est pmanens aut successiua. Si pmanēs: illa est numerus si successiua: illa erit oratio. ℭ Tertia diuisio. mēsura ꝯtinua. aut est pmanens: aut successiua. si permanēs est magnitudo. si successiua est tēpus. ℭ Quarta diuisio. Ois mēsura continua pmanens: aut est intrinseca: aut extrinseca: si itrīseca: sic est linea: supficies: ꝛ corp᷒. si extrīseca: illa est locus. ℭ 5ᵃ diuisio. ois mēsura intrinseca pmanens: aut mēsuratur ſm vnam dimēsionem tm̄: ꝛ sic est linea: aut ſm plures dimēsiones: ꝛ sic est superficies ꝛ corpus. ℭ Sexta diuisio. Ois mensura ꝯtinua pmanēs intrinseca mēsurans ſm plures dimēsiones: aut mensurat ſm duas tm̄: ꝛ sic est supficies: aut mēsurat: ſm tres ꝛ sic est corpus: ꝛ nō dant plures dimēsiones q̄ʒ tres vt pbat pmo celi: qꝛ nō possunt esse plures diie positionis q̄ʒ sex. Et ita pꝫ ꝙ quātitatis ꝯtinue qnqʒ sunt spēs. s. linea: superficies: corpus: locus: ꝛ tempus. Quantitatis ꝟo discrete duo sunt species ſm antiquos. s. numerus ꝛ oratio.

In tex. cōm. 18

In. 1. c. 2

ℭ Genus generalissimum.

Quantitas.

genus subalternum	genus subalternum
Continua	Discreta
linea	numerus oratio
superficies	binarius
corpus	ternarius
locus	
tempus	

ℭ De pdicamēto qualitatis.

Tertium predicamētum qualitatis cuius gn̄alissimū est qualitas: sub quo sunt quatuor genera subalterna non se habentia ſm sub ꝛ supra. Primū est habitus vel dispositio. Secundum est naturalis potentia vel impotentia. Tertium est passio vel passibilis qualitas. Quartuꝫ est forma vel circa aliquid constans figura. pmi generis species sunt grāmatica: logica: ꝛ rhetorica: quarum indiuidua sunt: hec grāmatica: hec logica: hec rhetorica. Secundi generis species sunt durum ꝛ molle: quarum indiuidua sunt hoc durum hoc molle. Tertij generis species sunt: dulcedo: amaritudo: album: nigrum: calidum ꝛ frigidum: humidum et siccum: quaruꝫ indiuidua sunt: hec dulcedo: hec amaritudo: hoc album hoc nigruꝫ: ꝛ huiusmodi. Quarti generis species sunt circulus triangulus quadrangulus: ꝛ huiusmodi quarum indiuidua sunt: hic circulus hic triāgulus: hic quadrangulus.

Aduerte pmo. ꝙ illi termini significāt qualitatem: per quos rn̄detur ad q̄ōnem querentem qualis est substantia accidentaliter. ℭ Aduerte 2ᵒ. circa hoc predicamētum: ꝙ qualitas sic describit a pħo in predicamētis. Qualitas est ſm quam quales esse dicimur. Primū genus subalternū est habitus vel dispositio. Unde dispositio pōt capi duplr. Uno modo vt est cōior habitu. ꝛ tunc sic describit. Dispositio est qualitas de facili aut de difficili mobilis. Alio modo capit: vt est qualitas distincta ꝯtra habitum. ꝛ tunc sic describit. Dispositio est qualitas de facili mobilis: ꝛ non differt ab habitu: nisi sicut minus pfectuꝫ differt a magis perfecto. vt dicit Boetius in predicamētis. ℭ Secūdum ergo est potētia naturalis vel impotētia. Capit hic impotētia: nō vt dicit priuationeꝫ in subiecto apto nato: qꝛ sic in nullo predicamēto esset: sed capit pro potētia diminuta: que reddit subiectum indispositum ad operationes naturales. Potētia dupliciter sumit. Uno modo vt est de transcēdentibus. Potentia enim ꝛ actus diuidūt ens 3ᵒ physicoꝝ. Alio modo vt est pncipium transmutādi aliud: inquātum aliud: aut ab alio inquātum aliud: vt ex naturalitate data: ꝛ sic diffinitur. Potentia est qualitas a natura data: qua aliquid potens vel impotens est ad agendum sic sumit in proposito. ℭ Tertium genus est passio vel passibilis qualitas que differunt in hoc: ꝙ passio consurgit ex leui passione. passibilis ꝟo qualitas ex forti alteratione procedit. Hec species differt a prima: qꝛ qualitates: visus: tactus: gustus: ꝛ olfactus. sunt in hac tertia specie: vt imutant sensus. Sunt aūt in prima: vt sunt dispositiones fixe in subiecto. ℭ Quartum genus est forma: vel circa aliqd constans figura. Boeti. dicit. ꝙ accipitur forma pro dispositione membroꝝ conuenienti vel discōuenienti: que reperitur solum in rebus animatis. Figura ꝟo pro clausione rei quante: que reperitur in reb᷒ tam animatis q̄ʒ inanimatis. Albertus ꝟo vult ꝙ sit idem realiter: differāt autem ratione: qꝛ forma dicitur vt subiectum informat. figura ꝟo vt respicit terminatum. Burle. ꝟo in predicamentis dicit: ꝙ etiam ponitur expositiue. In septimo tamen physicorum dicit ꝙ forma accipitur pro forma artificialius: figura ꝟo pro forma artificialiuꝫ ꝛ naturaliū. Gratiadeus dicit ꝙ forma sit circa quātitateꝫ que est corpus: figura circa superficiem. rectitudo ꝛ circuitus circa lineam. ℭ Dubitaret quis an iste species qualitatis sint

Notandum 2ᵐ

Dispō 2ᵒ sumit

Pōa 2ᵒ. In. 1. c. 3

distincte. ita ꝙ illud quod ponitur in vna specie non po/
natur in altera. ¶ Circa hoc sūt tres opiniones. Alber.
vult. ꝙ sint species distīcte. vñ dicit ꝙ in ꝑma specie qua/
litatis sunt tant um qualitates insensibiles: siue sint spi/
rituales vt virtutes intellectuales ⁊ morales: siue corpo
rales: vt sanitas ⁊ egritudo: qualitates autem sensibiles:
vt prime: ⁊ prouenientes ab eis nō sunt in hac specie col
locāde: qꝛ diuersoꝝ generꝝ ⁊ nō subalternatim positoꝝ
diuerse sunt spēs ⁊ dr̄ie. Quia aūt phs exēplificando de
his que sunt in ꝑma specie qualitatis. dicat vt calor ⁊ fri
gus. dicit Alber. ꝙ phs non vult. ꝙ illa sint in ꝑma spe/
cie qualitatis: sed solū exēplificauit qūo contingit aliqd
fixe inherere vel nō fixe vel facilr̄ vel difficiliter. ¶ Alij
tñ dicunt ꝙ phs per calorē intelligit irā. ꝑ frigus xo tri
stitiam: que sunt in ꝑma specie cum sint q̄litates isensibi/
les. ¶ Burleus aūt vult ꝙ nō sint spēs ꝓprie: qꝛ idē rea
liter repit̄ in pluribus specieb⁹. Naꝫ calor ꝑm phm ⁊ fri
gus sunt in ꝑma specie qualitatis ⁊ in scd̄a ⁊ ēt in tertia:
sed sunt modi: qꝛ rōne differunt: per aliam. n. rōnem sunt
in ꝑma ⁊ in scd̄a ⁊ in tertia specie sunt. n. in tertia vt sunt
ꝑncipium opationis intētionalis. sunt aut in scd̄a vt sunt
ꝑncipium opationis realis. sunt aūt in ꝑma: vt sunt fixe
dispositiones vel nō fixe in subiecto. ¶ Magister aūt in
suis predicamētis vult ꝙ non sunt spēs nec sunt modi. sꝫ
sunt species modales ptinentes ad hoc predicamentum
ꝑm esse: ⁊ ad predicamētum relationis ꝑm dici. Nō sunt
autem spēs proprie: qꝛ aliqd qd̄ est in vna specie est etiā
in alia specie: vt caliditas frigiditas: que sunt in ꝑma spe
cie sunt ēt in tertia: ⁊ vt durū ⁊ molle: que sunt in secūda
specie sunt ēt in tertia. qꝛ sunt q̄litates sensibiles ꝑm phꝫ
7° physico. Nec sunt modi ꝓprie: qꝛ modus in eo ꝙ mo
dus nō est p se in ꝑdicamēto illo. cuius est modus: sꝫ sunt
spēs modales cōi onces quidē nō simplr̄ ꝑm oīa ꝯtenta
sub eis. sed ꝑm qd inquātum vnum ⁊ idē inuenit̄ in plu/
ribus illaꝝ specieꝝ: vnde qualitates sensibiles que sunt
in ꝑma specie sunt qualitates acq̄site: que xo sunt in scd̄a
specie sunt inate: q̄litates aūt sensibiles. sunt in tertia spe
cie siue sint acq̄site siue sint inate. Nihil ḡ qd̄ est in p̄ᵃ spe/
cie est in scd̄a. ⁊ nihil qd̄ est in scd̄a est in ꝑma. aliqd tamē
qd̄ est in ꝑma est in tertia. ⁊ aliqd qd̄ est in scd̄a est in ter/
tia. Cum aūt phs dicit diuersoꝝ generꝝ nō subalternatiꝫ
positoꝝ diuerse sunt spēs. intelligit de generib⁹ simplr̄ di
uersis: non aūt ꝑm qd: vt illa ⁊c̄. ¶ Tu potes addere q̄r/
tam opinionē ⁊ dicere. ꝙ non sunt spēs nec modi nec spe/
cies modales: sed modi speciales ⁊ ꝯsidera parūper sup
hoc. ¶ Sufficientia aūt huius ꝑdicamenti a diuersis di
uersimode assignat̄. Magister taleꝫ posuit in predicamē
tis suis. Omnis qualitas aut inest substātie rōne forme
aut rōne materie. si ratione forme. aut ratione forme acq
site: aut inate: si ratione forme acq̄site ista est habitus vel
dispositio. si rōne forme innate: ista est nālis potentia vel
impotētia. Si aūt inest ratione materie: aut rōne māe pa
tientis. aut rōne māe terminate. si rōne māe patiētis: ista
est passio vel passibilis qualitas. si ratione māe termina
te ista est forma vel figura. Materia. n. nō solū a q̄titate
sed etiam a forma subali terminat̄. ¶ Gratiadeus dicit
ꝙ qualitas cum sit qdā modus: ⁊ modus sit determina/
tio quedā. qualitas est determinatio quedā qua determi
nat̄ potētia subiecti ad eē accidētale. ⁊ hoc pōt triplr̄ eē:
qꝛ vel in ordine ad nām: ⁊ sic est habit⁹ vel dispositio. qꝛ
vt dr̄ 7° physi. Habit⁹ sunt dispōnes quedā pfecti ad opti
muꝫ. Perfectū aūt vt ibi subdit̄ est qd̄dam dispositū ꝑm
nāꝫ. Uel determinat potētiā subiecti ad actionē ⁊ passio
nē: ⁊ hoc duplr̄. qꝛ vel in ordine ad actionē ⁊ passionem
non nālr̄ simplr̄: ⁊ sic est potentia nālis vel impotentia.
aut in ordine ad actionē ⁊ passionē in sensuꝫ: ⁊ sic est pas/
sio vel passibilis q̄litas. Aut determinat potētiā subiecti
in ordine ad q̄titatē: ⁊ sic est forma vel circa aliqd ꝯstans
figura. ¶ Burle. aūt diceret ı ꝙ cū qualitas sit quedā di/
spositio sube pōt ꝯsiderari duplr̄: aut in ordine ad subm
aut in ordine ad actionē ⁊ passionē. si ꝑmo mō est duplr̄.
aut ꝑm modū inherēdi fixe vel non fixe: ⁊ sic est habitus
⁊ dispositio. aut ꝑm modū terminandi: ⁊ sic est forma vel
circa aliqd ꝯstās figura. Si 2° mō. s. in ordine ad actionē
vel passionē. ⁊ hoc duplr̄. qꝛ vel vt est ꝑnᵐ actionis ⁊ pas
sionis realis. ⁊ sic est potentia nālis vel impotētia vel vt
est ꝑnᵐ opationis intētionalis. ⁊ sic est passio vel passibi/
lis qualitas. Ex his collige arborē vt tibi placet.

Genus generalissimum

Qualitas

Habitus vel dispositio — grammatica, logica, philosophia

Naturalis potentia — Intellectus, voluntas, memoria

Uel impotentia — durities, mollicies, debilitas

Passio — amor, odium, timor, tristitia

Uel impassibilis q̄litas — lumen, lux, color, sapor

Forma vel circa aliud. constans figura — circulus, monangulus, binangulus, trinangulus, quadrangulus

¶ De predicamento relationis.

Quartum predicamentuꝫ est predi
camentuꝫ relationis. Cuius gene
ralissimum est relatio: vel ad aliqd
sub quo sunt tria genera subalter/
na: non se habentia ꝑm sub ⁊ supra. Primuꝫ
est equiparatio. Secundum est superpositio.
Tertium est suppositio. ¶ Primi generis
species sunt: vicinus: equale: ⁊ simile: quaruꝫ
indiuidua sunt: hic vicinus: hoc equale: ⁊ hoc
simile. Secundi generis species sunt. pater.
dominus. ⁊ magister. quorum idiuidua sunt.
hic pater. hic dominus. ⁊ hic magister. Ter/
tij generis species sunt. filius seruus: ⁊ disci/
pulus. quarum indiuidua sunt hic filius: hic
seruus: hic discipulus.

Dubiuꝫ d̄ spēb⁹ q̄litatis.

Opio 2ᵃ

Opio 3ᵃ

In tex. cōm. 11.

opio 4ᵃ

In tex. cōm. 17

Notandum pᵐ **Aduerte** primo ꝙ illi termini significant relationē per quos ꝯuenienter respōdetur ad questionem querētem de aliquo ad quid est. Quesitiuum.n. huius predicamēti est questio ad qd ꝑm magistrū in predicamentis suis. ¶ Aduerte circa hoc predicamētuz ꝙ relatiuum sic diffinit a pho in predicamētis. Ad aliquid dicuntur quecunqꝫ hoc ipsum qd sunt aliorꝫ dicuntur: vel quomodolibet aliter ad aliud. ¶ Primū genus subalternum est equiparētia: que sic describitur. ¶ Equiparentia est relatio que vtriusqꝫ extremi denotat equalitatem: vt vicinitas similitudo ⁊ equalitas. ¶ Secundum genus est suppositio: que sic describitur. Suppositio est relatio que denotat in relatiuo in quo est maioritatez: vt paternitas: dominatio: ⁊ magistratus. ¶ Tertiū genus est suppositio que sic describitur. Suppō est relatio que denotat i relatiuo: in q est minoritatē: vt filiatio: seruitus. ¶ Proprium relatiuoꝝ est dici ad conuertentiā. ¶ Sufficientia relatiuorum a diuersis diuersimode assignatur: cum tamen ex intentione philosophi.5.metaphy.constet tres esse modos relatiuorum. quorum pmus est ꝑm vnitatem vel numeꝝ. Secundus ꝑm potētiam actiuam vel passiuam. Tertius ꝑm mēsuraz vel mēsurabilem. Communiter solet sic assignari. Relatiuoꝝ quedam referuntur modo numeri vel vnius. quedam aliter. Si pmo modo dupl'r: q2 vel ꝑm vnitatem vel ꝑm numeꝝ. Si ꝑm vnitatem quedā importāt substātiam: vt idem: quedā quantitatem: vt equale: quedaz qualitatē: vt simile. Si ꝑm numerum. quedā respiciunt determinatum numeruz. vt duplum ⁊ dimidiū: quedam indeterminatū. vt multiplex ⁊ submultiplex. Si vo aliter referūtur ꝙ numerus vel nō numerus: adhuc dupliciter: q2 vel ꝑm potētiam actiuaz: ⁊ passiuam: vel ꝑm mēsuram ⁊ mēsuratum. Si pmo modo ꝑm potētiam actiuam ⁊ passiuā: aut dicunt actum vt calefaciēs ⁊ calefactum aut dicunt aptitudinē vt calefactiuum ⁊ calefactibile. Si vo ꝑm mēsuram ⁊ mensurabile: sic scia ad scibile: ⁊ sensus ad sensibile referunt relatione reali: sed scibile ad sciētiam ⁊ sensibile ad sensum referunt relatione rationis. Magister aūt aliter inuit distinctionem inter spēs relatiuoꝝ. ⁊ ostendit aliter sufficiētiā penes.s.fundamēta sic. Relatiuoꝝ quedam sunt equiparentie quedā non. Relatiua equiparētie sunt vt sile. eqle vicinus. Si vo non sunt eqparentie: aut sunt suppōnis: vt magister: pater: dn̄s: aut suppōnis: vt fili⁹. discipulus: seruus. In his.n. multū difficile est diuidere: vsqꝫ ad species specialissimas ꝑpter dr̄ias ignotas: cuz relatiua sint minime entitatis ꝑm Cōmentatorē quinto metaphy.

Notandum 2ᵐ — In tex. cō. 20. ⁊ 10. cō. 2. ⁊ 3. phisi. cō. 3.

Relatio.

Equiparentia	Suppositio	Suppositio
amicitia	seruitus	paternitas
fraternitas	filiatio	dominium
similitudo	minoritas	maioritas

¶ De pdicamento actionis.

Quintum predicamētum est pdicamētum actionis: cuius gn̄a subalterna sunt sex: quorꝫ nullū est supi⁹ ad reliquum: videlz: generare: corrūpere: augere: diminuere: alterare: ⁊ ꝑm locum mouere. Primi ⁊ secundi generis spēs sunt generare hoiem ⁊ corrūpere equum: quarꝫ indiuidua sunt sic gn̄are hominem: sic corrumpere equum. tertij ⁊ quarti gn̄is species sunt: augere in lōgum: diminuere in latum: quarꝫ indiuidua sunt: sic augere in lōgum sic diminuere in latū. Quinti generis spēs sunt calefacere ⁊ frigefacere: quarum idiuidua sunt sic calefacere sic frigefacere. sexti generis species sunt mouere sursum: mouere deorsum: quarꝫ indiuidua: sic mouere sursuz: sic mouere deorsum.

Notandum pᵐ **Aduerte** pᵒ ꝙ illi termini significāt actionē p quos ꝯuenienter rn̄detur ad qōnem querētem de aliquo inqd agit. Quesitum.n. huius pdicamenti ꝑm magrm est questio inqd. Aduerte circa hoc pdicamētū ꝙ actio sic describitur a Gilber. in sex pncipijs. Actio est ꝑm quā in id qd subijcit agere dicimur. Gn̄atio est mutatio de nō esse ad esse. Corruptio est mutatio de esse ad nō esse. Augmētatio est mutatio de minori quātitate in maiorem. Diminutio est mutatio de maiori quātitate in minorez. Alteratio est mutatio de q̄litate in qualitatē. Motus ꝑm locum est pgressus de loco ad locum. Proprium actionis est ex se iferre passionem. ¶ Sufficiētia huius predicamēti sic assignatur a Burleo ex intētione Gilber. Actionū alia est actio aie: alia est actio corpis. Actionuz aie alia est cuz cognitione: alia est sine cognitione. Actio aie sine cognitione. est actio aie vegetatiue que diuidit: q2 est alia saluās spēm: vt gn̄o: alia est saluās idiuiduuz: vt nutritio ⁊ augmētatio. ⁊ sub istis ponuntur idiuidua. ¶ Actio aie cum cognitione diuidit. q2 alia est actio aie sensitiue: alia itellectiue. ⁊ sic vlterius. ¶ Actio corporis diuidit in actionem corpis simplicis: ⁊ in actionē corpis mixti. ⁊ sic vlterius. ¶ Magr aūt aliter h inuit sufficientiam. Nā cū actio sit motus specificat a termino ad quez sicut mot⁹. Motus aūt large accept⁹ vel est ad sbam vel est ad accidēs. Si ad sbam. vel pncipalr terminat ad eē: ⁊ sic est gn̄atio vel ad nō esse: ⁊ sic est corruptio. Possunt vlterius distingui ꝑm illa que dicunt gn̄ari ⁊ corrūpi: vt gn̄are hoiem equum corrūpere. gn̄are equuz: corrūpere hoiem. ⁊ sic de alijs. Si vo motus est ad accidēs vel est ad absolutū vel ad accidēs respectiuum. Si ad accidens absolutū: vel ad q̄ntitatē vel ad qualitatē. Si ad q̄ntitatē: vel terminat ad esse maiori quātitatis: ⁊ sic est augmētatio vel ad esse minoris q̄ntitatis. ⁊ sic est diminutio. Deinde de argumentatio vel diminutio. possunt vlterius distingui: ꝑm diuersitatē dimēsionuz. Si vo illa est ad q̄litatē: illa dr̄ alteratio: que alteratio distinguitur ꝑm ꝙ est ad diuersas spēs qualitatis. Si.n. ad calitatē: sic motus dr̄ calefactio. Si vo ad frigiditatē: dr̄ frigefactio: ⁊ ita de alijs. Si vo ad accidēs respectiuum: est ad vbi ⁊ sic est motus ꝑm locum qui distinguitur ꝑm differentias positionis: vt motus sursum. motus deorsum. ⁊ sic de alijs.

Notandum 2ᵐ

Agere

Generare	Corrumpere.	Augere	Diminuere.	Scd̄z locū mouē.	Alterare
hominem	leonem	in longum	in longum	sursum	calefacere
hunc	hunc	latum	latum	deorsum	frigefacere
		profundum	profundum	introrsum	humectare
		sic sic	sicsic	sinistrorsum	siccare
				dextrorsum	

¶ De predicamento passionis.

Sextum predicamentum est predicamentum passionis: cuius generalissimum est passio. Et habet similiter sex genera subalterna nō se habentia ſm sub ⁊ supra: videlicet generari: corrumpi: augeri: diminui: alterari: ⁊ ſm locum moueri. Primi ⁊ secundi generis spēs sunt: hominem generari: equuz corrūpi quarum indiuidua sunt: istum hominem generari: istum equuz corrumpi. Tertij ⁊ quarti generis species sunt: augeri in longuz: diminui in latum: quaꝝ indiuidua sunt: sic augeri in lōgum: sic diminui in latū. Quinti generis spēs sunt: calefieri ⁊ frigefieri: quaꝝ idiuidua sunt sic calefieri: sic frigefieri. Sexti gn̄is spēs sunt moueri sursū: moueri deorsū: quaꝝ idiuidua sunt: sic moueri sursuz ⁊ sic moueri deorsum.

Aduerte ꝑmo ꝙ illi termini significāt passionē per quos conuenienter respondet ad questionem querētem a quo est siue quid formalr̄ patitur: vt excludamus baculum: ⁊ similia. Questitiuū huius predicamenti ſm magistrum est questio a quo est. ¶ Aduerte circa hoc predicamentum: ꝙ passio sic diffinitur a Gilberto. Passio est effectus illatioqꝫ actionis. Et Albert. vult ꝙ ly qꝫ teneatur expositiue: ⁊ passio dicitur effectus actionis in facto esse. dicitur autem illatio in fieri. Burle. vero vult ꝙ ly qꝫ teneatur copulatiue: ⁊ quia species passionis eodem modo sumuntur sicut species actionis sola mutatione facta actiui in passiuum. Ideo diffinitiones earum sufficientiamqꝫ predicamenti relinquo.

Notandum ꝑm

Notandum 2m

Pati

Generari.	Corrumpi	Augeri	Diminui.	Secōz locū moueri.	Alterari
hominem	leonem	in lōgum	in longum	sursum	calefacere
hunc	hunc	latum	latum	deorsum	frigefacere
		ꝓfunduz	profundum	introrsum	humectare
		sic sic	sic sic	sinistrorsum	siccare
				dextrorsum	

¶ De predicamento vbi.

Septimum predicamētum est ꝑdicamētuz vbi: cuius generalissimū est vbi: sub quo sunt hec gn̄a subalterna in loco in spatio: quorum species sunt in domo: in platea: sub quibꝰ sunt indiuidua: in hac domo: in hac platea: hic vel ibi.

Aduerte ꝑmo ꝙ illi termini significāt vbi per quos cōuenienter rn̄det ad questionē factam per vbi: vt sunt isti termini: hic: illic: in platea in ecclesia. Huius ꝑdicamēti questitiuuz est questio vbi. ¶ Aduerte circa hoc predicamētum: ꝙ vbi sic diffinit a Gilber. vbi est circūscriptio corporis a loci circūscriptione prouenlens. i. vbi est quedā forma simplex causata a circūscriptione loci. per quam aliqd dr̄ esse in loco formalr̄: sicut albedo est forma per quā aliqd dr̄ esse albus. Habes eniz imaginari ꝙ quēadmoduz sigillus imprimit suum characterē in cerā: ita locus ex eo ꝙ ambit locatū imprimit vnam formam in ipm que dr̄ vbi. ¶ Primū genus subalternuz nō erit esse in loco. sed erit vnū vbi per qđ aliqd dr̄ esse in loco. Similr̄ ſm genus subalternū nō erit eē in spatio. sed erit vnū vbi per qđ aliqd dr̄ esse in spatio. Cum. n. ista nō sunt noiata noibus simplicibꝰ. circūlogmur per ista. Illa que sunt simplr̄ spēs. ¶ Sufficiētia huius ꝑdicamenti a diuersis diuersimode assignat. Burle. in lib. sex ꝑncipioꝝ dicit. ꝙ cū vbi causet ex circūscriptione loci ſm diuersas spēs loci debent accipi diuerse spēs vbi. ⁊ qr. 3° phys. ſm Cōmen. spēs locoꝝ debent sumi ſm spēs corpoꝝ simplicium: quoꝝ qnqꝫ sunt spēs. vt vult phs in libro de celo ⁊ mūdo: qr quedam mouent circulr̄: vt celum. quedā sursum simplr̄ vt ignis: quedā sursum ſm qd vt aer. quedaz deorsum simplr̄: vt terra. quedā deorsuz ſm qd vt aqua. Ideo diuidit sic. s. in vbi mobile motu circulari: ⁊ in vbi mobile motu recto: ⁊ diuidit vbi mobile motu recto: qr quoddā est extremum ⁊ qđdam mediū. Et vbi extremū diuidit. qđdam est sursum ⁊ qđdam deorsum. Silr̄ vbi mediū diuidit: ⁊ sic iste sunt spēs specialissime. ¶ Magr̄ autem aliter inuit diuisionem dicens: ꝙ vbi diuiditur in vbi per quod aliquid dicitur esse in loco. ⁊ in vbi per qđ aliquid dicitur esse in spatio. vbi per quod aliquid dicit esse in loco diuiditur in plures species specialissimas. vt in vbi per quod aliquid dicitur esse in domo: ⁊ vbi p qđ aliquid dicitur esse in ecclesia vel in vbi per quod aliqd dicitur eē in stupro. ⁊ ita de alijs. Vbi per quod aliquid dicit eē in spatio: diuiditur in vbi per quod aliquid dicitur eē in campo: ⁊ in vbi per quod aliquid dicitur esse in platea ⁊ in via: ⁊ ita de alijs: ⁊ sunt species specialissime. Gilber. tamen videtur diuidere vbi in vbi simplex ⁊ vbi compositum: ⁊ non aliter vide si placet.

Notandum ꝑm

Notandum 2m

Vbi

Mobilis mo. cir.	Mobilis mo. rector	
	extremum	medium
	sursum	deorsum

Vbi

in loco	in spatio
in oratorio	in platea
in capella	in campo
in ecclesia	in via

¶ De predicamento quando

Octauum predicamētum est ꝑdicamētuz qn̄: cuius gn̄alissimū est qn̄ sub quo sunt gn̄a subalterna. vz: in tpe: in euo: in eternitate: quoꝝ species sunt: heri: hodie: cras: ⁊ indiuidua: vt tūc vel in illo die: vel in illo instanti.

Aduerte ꝑmo ꝙ illi termini significant quādo. per quos rn̄detur ad qōnem factā per qn̄: vt hodie: cras. pridie. Questitiuū huius predicamēti est qn̄

Notandum ꝑm

Aduerte

Notandum 2m

¶ Aduerte circa hoc p̄dicamentum q̄ q̄n sic describit̄ a Gilber. Quādo est qd̄ ex adiacētia tp̄is relinquitur in re tp̄ali ex vnione tp̄is ad illā rem tp̄alē: a qua forma singulari denoiat̄ aliqd esse in tp̄e: sicut ab albedine denoiatur aliqd albū. Primū genus subalternū est in tp̄e. i. q̄n per qd̄ aliqd dr̄ esse in tp̄e. Tēpus est duratio successiua rerū gn̄abilium ⁊ corruptibilium. Describit̄ aūt sic a phō. 4. phys. Tp̄s est numerus motus p̄mi mobilis s̄m prius ⁊ posterius. Scd̄m genus est in euo. Euum aūt est duratio mutabilis angeloꝝ tota simul. ¶ Tertium genus est in eternitate. i. q̄n per qd̄ aliqd dr̄ esse in eternitate. Eternitas aūt est duratio imutabilis dei tota simul. ¶ Nota tn̄ q̄ magister capit largius q̄n: q̄ʒ facit Gilber. Accipit. n. Gilbert. solum vt est forma quedā derelicta a tp̄e in re tēporali: ⁊ sub tali q̄n: non cōtinet̄ euum: nec eternitas: sed magister accipit q̄n: prout est vna forma derelicta in re a duratione mēsurāte ipsam: siue talis duratio sit tp̄s: siue euum. siue eternitas: ⁊ tunc describit̄ sic. Quando est qd̄ ex adiacentia durationis derelinquitur in re mēsurata per ip̄m. ¶ Sufficiētia huius p̄dicamēti sic assignat̄ a Bur. in sex p̄ncipijs. Q̄n aliud est simplex. s. qd̄ causat̄ ab instanti. Aliud cōpositū. s. qd̄ causat̄ a tp̄e. Q̄n cōpositū: diuidit̄. q: aliud est derelictum a tp̄e p̄nti: aliud a tp̄e non presenti. Q̄n derelictū a tp̄e non p̄nti diuidit̄: q: aliud derelinquit̄ a tp̄e p̄terito: aliud a futuro. Quādo aūt de preterito. diuidit̄ per dr̄ias q̄bus tn̄ non sunt noia imposita: sed vtimur istis noibus loco illaꝝ: derelictis a tp̄e hesterno: ⁊ derelictis ab alio tp̄e qd̄ est tp̄s hesternum. ¶ Magister v̄o inuit aliam sufficiētiā sic. Quādo: aliud est derelictum a tp̄e: aliud a nō tp̄e. Q̄n derelictū a tp̄e. diuidit̄ in q̄n hodiernū in q̄n hesternū: ⁊ q̄n crastinū: ⁊ hec sunt spēs specialissime. Q̄n v̄o derelictū a nō tp̄e: diuiditur: q: aliud q̄n est derelictū ab euo: aliud ab eternitate.

Quando

In eternitate	In euo	In tp̄e
		in anno
		in mense
		in die
		in hora

¶ De predicamento situs.

Nonum predicamētum est predicamentum situs: cuius generalissimum est situs vel positio. sub quo sunt species. videlicet: stare: iacere sedere: quarum indiuidua sunt: sic stare: sic sedere: sic iacere.

Notandum p̄m

Aduerte p̄mo q̄ illi termini significant positionē per quos r̄ndet̄ ad qōnem factam de aliquo per q̄ūo vel qualr̄. Quesitiuum. n. huius p̄dicamēti est q̄ūo vel qualr̄. ¶ Aduerte circa hoc p̄dicamētum q̄ positio sic describit̄ a Gilber. positio est qdā situs partiū generationisq̄ʒ ordinatio: Ly q̄ʒ s̄m aliquos tenet̄ expositiue. i. rei gn̄ate ordinatio q: positio nō est nisi ordinatio partiū in toto in cōparatione ad locū. Aliqui volūt q̄ ly q̄ʒ teneat̄ copulatiue: ⁊ dicunt q̄ per h̄ qd̄ dicit qdā situs partium tāgit positionē que est a ↄsueto modo nāe: vt sedere: iacere: stare. Per hoc v̄o qd̄ dicit gn̄onis ordinatio tangit positionem que est a nā: vt asperꝫ ⁊ lene. ¶ Tres spēs ponit magr̄. s. sedere: stare: iacere: sedere: sic describitur: est talis situs p̄tiū in toto in cōparatione ad locum: ⁊ ita dicat̄ de alio suo mō. Propriū aūt positioni est p̄ assistere ipsi subiecto. ¶ Sufficiētia huius p̄dicamēti sic assignat̄ a Burleo ex intētione Gilberti. Positionis alia est a p̄n° inata: alia est a ↄsueto mō nāe. Positio inata diuiditur: q: alia est p̄tium ineq̄litatis: vt asperitas: alia est partium equalitatis: vt lenitas: ⁊ sunt spēs sp̄alissime. Positio v̄o a ↄsueto modo nāe diuidit̄ in stare ⁊ nō stare. Nō stare v̄o diuidit̄ in sedere ⁊ iacere. que ēt sunt spēs specialissime. Magister v̄o loqtur de positione que est a cōsueto modo nature: vt est sedere: stare: iacere. Aut q: Gilbertus negat asperum ⁊ lene esse positiones: sed dixit q̄litates esse: aut quia positiones ex cōsueto modo nature sunt alijs notiores. ¶ Ideo potius eas explicauit. que qualiter ordināturnotum est ex dictis.

Situs vel positio

Stare	Iacere	Sedere
sic	sic	sic

¶ De predicamento habitus.

Decimum predicamētum est predicamētum habitus: cuius generalissimum est habitus sub quo sunt species: annulus ⁊ corona: armatū esse calciatum esse quaruꝫ indiuidua sunt: hic annulus: hec corona: sic armatum esse: sic calciatum esse. Iuxta predicta est notādum: q̄ in quocunq̄ʒ predicamento ponitur concretum in eodem ponitur suum abstractum: ⁊ ecōuerso. ita q̄ in eodem predicamento ponitur homo in quo humanitas: in codē albedo in quo album: ⁊ econuerso ⁊c̄.

Notandum p̄m.

Aduerte p̄mo q̄ illi termini significant habitū per quos ↄuenienter r̄ndetur ad qōnem querētē de aliquo circa qd siue qualr̄ est habituatus. Quesitiuūʒ. n. huius predicamēti est questio circa qd s̄m magistrum. ¶ Aduerte circa hoc predicamētum: q̄ habit⁹ sic describit̄ a Gilberto. Habitus est adiacētia corporꝫ: et coꝝ que circa corpus sunt. i. habitus est quedam forma simplex derelicta a corporib⁹: ⁊ coꝝ adiacentia que sunt circa corpus. vt sunt vestimenta: arma.

Notandum 2m

Hitus 3° sumitur

¶ Habitus capitur tripl'r. Uno modo pro q̄litate de difficili mobili. Secundo modo pro vestimētis. Tertio modo pro adiacentia. i. pro forma causata ex adiacētia corpoꝝ. Spēs sunt: coronatum esse. anullatū esse: calciatum esse: vestitū esse: ⁊ ita de alijs. Iste non sunt ꝑprie species: sed illā Circūloquitur ex carētia vocabuloꝝ: per coronatum esse intelligit formam per quam aliqd dicit̄ coronatuꝫ: ⁊ ita dicit̄ de alijs suo modo. Proprium autem est habitui in pluribus existere. Sufficienntia huius predicamenti difficilis valde est attamen sic potest assignari. Habitus quidā est totius: vt vestitum esse. armatum esse: quidam eē partis: vt coronatum esse: annulatum esse.

Habitus

Coronatum esse	calciatum esse
sic sic	sic sic
armatum esse	vestitum esse
sic sic	sic sic

Du^m p̄^m distōne aliq̄ruꝫ p̄ntoꝝ.

Dubitatur p̄ q̄ūo sex p̄dicamenta vltima sunt distincta. s. actio: passio. vbi q̄n: situs: ⁊ habitus: q: omnia ista vel sunt respectus: qdā vel quedā forme importātes respectū. Si p̄mo° cum ois respectus

sit in predicamēto relationis oia ista p̄dicamēta erunt in p̄dicamētis relationis. Si 2ᵐ mō. tunc q̄libet hoꝝ dicet aggregatum ex forma ⁊ respectu. vt gr̄a exēpli. Actio dicit aggregatū ex motu ⁊ respectu ad agēs: sed nullū aggregatū per accidēs est in p̄nto. 5ᵒ metaphysi. q2 ens p se diuidit in decem p̄nta. ergo nullū tale est in p̄nto. ¶ Circa hoc sunt due opiniones. Una cōior que dicit: ꝙ oia ista p̄dicamēta sunt quedā forme importātes respectū vt dicebat de actione. ¶ Actio est motus cū respectu ad agēs. ⁊ cum dicis ꝙ sic q̄libet est aggregatū per accidēs nego. vnde nō dico ꝙ actio sit aggregatū ex motu ⁊ respectu. sed dico ꝙ est motus cū tali respectu vt est ab agēte. Motus enim est sicut mal̄e vt est ab agente est formalē. Actio enim mal̄r est ipse motus: formal̄r ꝟo est respect⁹ ad agens. Adequate aūt est motus vt est ab agēte. nego tamen ꝙ sit aggregatū ex motu ⁊ respectu ad agens ⁊c̄. ¶ Alia opinio est subtilioꝛ. que dicit: ꝙ q̄libet hoꝝ est respectus qdam. Unī actio nō est nisi respectus qdā fundatus in motu ad agens. ⁊ passio est motus quidam fundatus in motu ad patiēs: ⁊ cū dicis ꝙ quilibet respectus est in p̄nto relationis negat̄ hoc. Et si diceres que est differētia que est iter respect⁹ qui sunt in p̄nto relationis: ⁊ alioꝝ generꝝ. Dicunt qdam ꝙ hoc interest: q2 respectus qui est in predicamēto relationis coexigit in termino ad quē alium respectū sibi correspōdentem: sed respect⁹ qui est in sex p̄ncipijs non reqrit in terminū ad quē aliuz respectum sibi corrn̄dentem. Actio. n. vt est vnuz de sex p̄incipijs dicit respectuz motus ad agēs. Unī respect⁹ ipsius motus ad agens dicit̄ actio. ⁊ respectus ipsius mot⁹ ad patiens dicit̄ passio: tn̄ nec in agente nec in patiēte est respectus ad motum: licz sit respectus agentis ad patiens: ⁊ ecōuerso: qui respectus nō sunt actio ⁊ passio. sed due relationes. s. actiui ⁊ passiui. ⁊ ita dicat̄ de alijs ⁊c̄. ¶ Dubitatur 2ᵒ. ꝙ vident̄ esse plura predicamēta q̄ꝫ decem: ratione diuersaꝝ questionum ad quas respondet̄ per aliquod hoꝝ p̄ntoꝝ: vt sunt iste: cur: quare: vtrum: ⁊ ille q̄s phs exprimit 2ᵒ posterioruꝫ: si est: quid est: qꝛ est: ⁊ ꝓpter quid est. Simil̄r alia nominata a grāmaticis: vt qs vel q que qd vel quid: simil̄r quo: vnde: qua: vt arguat̄ sic. Quot sunt qōnes diuerse. tot sunt diuersi modi predicādi: quot sunt diuersi modi predicādi: tot sunt predicamēta. ergo a p̄mo ad vltimum: quot sunt qōnes diuerse: tot sunt predicamēta: sed questiones sunt plures dictis: vt dictum est. quare ⁊c̄. Confirmat̄. q2 non videt̄ maior ratio: ꝙ vbi faciat vnum predicamētum. q̄ꝫ quo: vnde: qua ⁊c̄. ¶ Ad h̄ r̄ndet magister in predicamētis suis dicēs: ꝙ decem sunt questiones p̄ncipales p̄ntoꝝ habendo respectum ad diuersos modos predicādi. Unī qd est questio p̄dicamenti substātie: quale qualitatis: quātum q̄ꝫtitatis: questio ad quid est relationis. in quid: ⁊ a quo est actionis ⁊ passionis. Dum enim querit̄ in qd agit ignis: r̄ndet̄ in lignū. ⁊ a quo patit̄ aqua r̄ndet̄ ab igne: questio vbi ꝑtinet ad p̄dicamentum obiectionis: ⁊ qn̄ qualitatis. questio qual̄r vel q̄uo ꝑtinet ad situm: ⁊ questio circa qd ad habitum. ¶ Ad argumētum dr̄: ꝙ sicut sunt aliqua trāscendentia que nō sunt in aliquo p̄dicamēto per se nec per accidens nec per reductionē: sed descēdunt in oia predicamēta. vt ens vnū. 5ᵒ metaphysice. Ita sunt aliq̄ quesitiua que non appropriant̄ alicui predicamēto: sed sunt applicanda oibus p̄dicamētis vt si est: qd est: ꝓpter quid est: ⁊ cur: quare: vt patet. Nam cur ⁊ quare: importāt questionem propter qd est: ⁊ vtrum importāt questionē: si est: aut q2 est. Ita etiam: qs: que: qd sunt interrogatiua transcēdentia applicabilia oibus predicamētis. Et questio qd large sumpta est transcēdens applicabile omnib⁹ predicamentis: stricte ꝟo soli predicamēto substantie. Questio quot: large sumpta est transcendens: stricte ꝟo: ad predicamentū quantitatis pertinet. Ista ꝟo quo: qua reducunt̄ ad vbi. vt quo vadis: est dicere vbi intēdis esse: ⁊ vnde venis: est dicere vbi fuisti ante motum. Et per hoc patet responsio ad argumentum ⁊ confirmationem.

In tex. cōm. 14

Opio p̄ᵃ

Opio 2ᵃ

Du.ᵐ 2ᵐ i q̇ arg.ᵉ ꝙ sint pl̄s q̄ꝫ decē p̄nta.

Confir.ᵒ

R̄nsio

¶ Incipit tractatus syllogismoꝝ.

Syllogismus est ōro in qua quibusdam positis ⁊ concessis: necesse est ad aliud euenire per ea que posita sunt ⁊ ꝯcessa: vt omnis homo currit: soꝛ. est homo: ergo soꝛ. currit.

Aduerte p̄mo circa diffinitum ꝙ quatuoꝛ sunt particule speciei argumētationis. s. syllogismus: inductio: enthimema: ⁊ exemplum. ¶ Argumētatio sic describitur a Boet. primo topicoꝝ suorum. Argumentatio est argumēti per orationez explicatio. i. oratio explicans argumētum composita ex premissis ⁊ ꝯclusione. Argumentum ꝟo est ratio rei dubie fidem faciens. i. medium probans cōclusionez. Quid sit syllogismus patet a magistro: hic diffiniente syllogismum: q̄ꝫ diffinitionem capit a Boetio libro topicorum suorum. Inductio ꝟo est progressio a particularibus ad vniuersale. Enthimema est syllogismus imperfectus. i. oratio in qua non oibus positis infertur festinata ꝯclusio. vt omne animal currit. ergo ois homo currit. Exēplum est: ꝙ particulariter ꝓpositum particulare quoddam cōtendit ostendere per simile repertum in illis: vt dicat̄ oportet a Tullio cōsule necari Catilinam: cum a Scipione graccus fuerit interēptus. ¶ Aduerte 2ᵒ circa diffinitionem: ꝙ lꝫ oratio est loco generis: est enim oratio genus ad syllogismū: q2 syllogismus est oratio hypothetica rōnalis in qua ꝯiungunt̄ tres cathegorice per notam rōnis. Ois. n. syll̄s est consequētia: ois ꝯsequentia est oratio hypothetica: ideo omnis syll̄s est oratio hypothetica: oratio ergo erit loco generis. Nec turberis quāuis oratio sit genus remotū: argumētatio ꝟo genus ꝓpinquum: ⁊ diffiniatur per genus remotum ⁊ non propinquum: vt licet quādo generi remoto additur differētia vltima: vt hic: hoc tn̄ ample videtur contra sumulas. Per hoc qd dicit: qbusdam positis. i. dispositis in modo ⁊ in figura: tangit ꝓpositiones syllogismi: que ordinantur in modo ⁊ in figura: ⁊ p hanc particulam differt ab alijs argumentationibus: per hoc ꝟo ꝙ dicit: necesse est ad aliqd euenire: tangit ꝯclusionez que sequitur ex p̄missis. Unde oportet scire: ꝙ ꝓpositio ꝓprie sumpta est oratio: qua posita ad eam seqtur aliqd. Est aūt ꝯclusio approbata ꝓpositio. Addit aūt magister hāc pticulam. ꝯcessis. sic ⁊ Boeti. quam non posuit phs in p̄mo prioꝝ. diffiniens syllogismum: nec ēt in p̄ topicorum. quare aūt hoc fit: vide contra summulas.

Notandum p̄ᵐ

Notandum 2ᵐ

Ca. p̄.

¶ Et sciēdum est primo ꝙ omnis syllogism⁹ constat ex tribus terminis. s. maiori extremitate: minori extremitate: ⁊ medio termino. Unī medius terminus est ille qui bis sumitur ante conclusionem ⁊ non ingredit̄ cōclusionem vt homo. Maioꝛ extremitas est ille terminus q sumit̄ in maiori ꝓpositione cuꝫ medio termino: vt currēs. Minoꝛ extremitas est ille terminus q sumit̄ in minori ꝓpōne cū medio termino: vt soꝛ. ¶ Scd̄o est notādū ꝙ figura est debita dispō terminoꝝ: que dispō tripl̄r fit. Naꝫ aut illud qd subijcit̄ in p̄ma ꝓpōne p̄dicatur

in scd̄a:

in scda: et sic resultat prima figura: aut idem predicatur vtrobique: et sic ordinatur scda figura: vel idem subijcitur in vtraque: et sic habetur tertia figura. Exemplum prime figure: vt omne animal est substantia omnis homo est animal: ergo omnis homo est substantia. Exemplum secunde figure: vt nullus lapis est homo: omne risibile est homo. ergo nullum risibile est lapis. Exemplum tertie figure. omnis homo est animal: omnis homo est rationalis: ergo quoddam rationale est animal. Unde versus.

Sub pre prima: bis pre scda: tertia bis sub.

Notandum pm — **Aduerte** pmo q causa quare iste terminus dicitur maior extremitas qui sumitur in ppone cum medio termino: est quia cum itellectus format syllm pcedit discurrendo a magis noto ad minus notum. In pdicto autem discursu triuz terminorum. Primus qui vlior est siue magis notus. pro occurrit itellectui et dicitur a^{us} extremitas: extremitas dicitur quia pro occurrit intellectui. Maior dicitur: quia vlior vel magis notus. Secundus autem terminus qui itellectui occurrit est qui non est ita vlis vel ita notus. tamen sm locum itellectus tenet pus pm. Huic autem 2° termino scimus iesse pm terminum. et hic dicitur maior ppo quia pior in cognitione. Ultimus terminus minus notus dicitur minor extremitas: cui scimus inesse pm terminum: vel etiam dicitur minor ppo: quia minus nota vel scdo nota. vt dicendo omnis homo est aial. sor. est homo. ergo sor. est aial. ¶ Scdo notandum: q figura est debita dispo terminorum. ¶ Aduerte causam: quare pa figura est quando medium subijcitur in pa ppone: et pdicatur in 2^{a}: causa est: quia tunc medium vere est medium: quia sapit naturam vtriusque extremi. s. subiecti: et pdicati. pdicatur. n. et subijcitur: vt dictum est. Si vero medium pdicatur in vtraque. dicitur 2^{a} figura. Cuius ratio est: quia licet medium non sit vere medium sapiens in naturam sbti et pdicati tamen: quia dignius est pdicari quam subijci. ideo hec figura sm locum tenet. Si vero medium in vtraque subijcitur dicitur 3^{a} figura et vltima: quia medium in ea non stat in medio sicut in pa: quod est dignius nec pdicatur: sicut in 2^{a} sed subijcitur. Plures autem figure non possunt esse: quia tres termini in duabus pponibus non possunt aliter variari. ¶ Sed quereret quis. quare talis dispo terminorum sm subiectionem et pdicationem dicta est figura. ¶ Dicitur p similitudinem ad figuras mathematicas: sicut. n. termini linearum in mathematicis aliter et aliter situati: variant spem figurarum. Nam tria puncta que faciunt triangulum si iter se equaliter distabunt erit spes trianguli que dicitur eqlaterus siue isopleurus. Si vero duo equaliter distabunt a tertio: quorum duorum inter se distantia est maior vel minor: distantia eorum. ad tertium est spes trianguli que dicitur isocheles. Si vero omnes distantie punctorum sint ineqles est spes trianguli que dicitur gradatus: siue scalenon. Sic sm diuersitatem illorum trium terminorum subijciendo et pdicando fiunt tres figure syllorum licet alio modo quam in figuris superficialibus iam dictis.

Petitio

Responsio

¶ Tertio est notandum. q quedam est conclusio directa et quedam indirecta. conclusio directa est illa in qua maior extremitas predicatur de minori conclusione. Exempla data sunt. Conclusio indirecta est illa in qua minor extremitas predicatur de maiori in conclusione. vt omnis homo est animal. sor. est homo. ergo aliquod animal est sor.

Notandum — **Aduerte** causam huius quare conclusio directa: dicitur quando maior extremitas pdicatur de minori: causa est: quia maior extremitas habet veram rationem pdicandi respectu minoris extremitatis et minor habet veram rationem subijcibilitatis respectu maioris extremitatis: quia maior extremitas est: sicut forma respectu minoris: et minor est sicut materia respectu maioris. ideo conclusio est directa et predicatio directa contra vero indirecta dicitur quia quod predicatur non habet veram rationem predicandi. et quod subijcitur non habet veram rationem subijcibilitatis. quare et cetera.

¶ Quarto est notandum: q omnium istarum figurarum sunt decem et noue modi quibus syllogiçatur in illis: quorum nouem pertinent ad primam figuram: quattuor ad secundam: et sex ad tertiam: et continetur in istis versibus.

Notandum — **Aduerte** q modus in proposito sic diffinitur. Est ordinatio duarum pponum circa qualitatem et quantitatem et dicitur modus quia est quedam accidentalis determinatio ipsarum propositionum syllogismi. Utrum autem figure sint tres. et similiter vtrum modi sint. 19. vide contra summulas.

¶ Barbara: Celarent: darij: Ferio: Baralypton. Celantes: Dabitis: Fapesmo: frisesomorum: Cesare: Camestres: Festino: Baroco: Darapti. Felapton: Disamis Datisi: Brocardo: Ferisó. Et hi omnes concludunt directe: preter quinque vltimos prime figure. In his nominibus ponuntur quatuor littere vocales. s. a. e. i. o. prima significat vniuersalem affirmatiuam: secunda vlem negatiuam: tertia particularem indefinitam: aut singularem affirmatiuam: quarta particularem indefinitam: vel singularem negatiuam: sm ergo situm istarum litterarum in modo debet constitui syllogismus: quia ergo in barbara ter ponitur a: ideo quelibet propositio in modo erit vniuersalis affirmatiua. Et quia in celarent prio ponitur e. et secundo a. et iterum tertio e. ideo illius modi prima propositio et tertia erit vniuersalis negatiua: secunda vero vniuersalis affirmatiua. Si ergo queratur barbara ex quibus constat: dicatur q ex duabus vniuersalibus affirmatiuis vniuersalem affirmatiuam directe concludentibus: celarent vero: ex vniuersali negatiua et vniuersali affirmatiua: vniuersalem negatiuam directe concludentibus: et ita de singulis dicatur. ¶ Quinto est notandum: q prime quatuor dictiones primi versus incipiunt ab his consonantibus. b. c. d. f. et similiter omnes dictiones sequentes: et per hoc intelligitur q omnes modi incohantes a b. debet reduci ad primum prime: et omnes modi incohantes. a. c. ad secundum. et per. d. ad tertium: et per. f. ad quartum. Item vbicunque ponitur. s. in his dictionibus denotatur q propositio intellecta p vocalem imediate precedentem debet conuerti simpliciter: et per. p. debet conuerti per accidens: et p. m. q fiat

transpositio in premissis: ita ꝙ maior fiat minor. ⁊ econuerso. ⁊ per. c. quod reducatur per impossibile. Exemplum trium primorum habetur reducendo fapesino ad ferio. vt omnis homo est animal: nullus lapis est homo. ergo quoddam animal nō est lapis. Dicatur ergo sic. nullus homo est lapis. quoddam animal est homo: ergo quoddam animal non est lapis. Ista reductio habetur conuertendo maiorem primi syllogismi per accidens: ⁊ minorem simpliciter: quibus cōuersionibus factis transponantur premissa. ⁊ ita de alijs dicetur. Qualiter autem modus in quo ponitur. c. reducatur. per impossibile ostenditur. Nam in istis modis solūmodo infertur. c. vz. i. ī baroco ⁊ in brocardo. Ideo solū isti modi reducuntur ad barbara per impossibile. Exēplum primi. omnis homo est animal. aliquis lapis non est animal. ergo aliquis lapis non est homo. Reducitur namq; ad barbara per impossibile sumendo contradictoriū conclusionis cum maiori: ⁊ inferendo oppositum minoris vt omnis homo est aīal. omnis lapis est homo. ergo omnis lapis est animal. Exemplū secundi modi: vt quidam homo non est lapis omnis homo est animal: ergo quoddam animal non est lapis. Reducitur nāq; ad barbara sumendo contradictorium cōclusionis cum minori: ⁊ inferendo oppositum alterius premisse. s. maioris: vt omne animal est lapis: omnis homo ē animal: ergo omnis hō est lapis.

Notandum pᵐ

Notat duo magr̄ pro declaratione horum versuum: primo ꝙ cum istis dictionibus importantibus omnes modos figurarum: ponātur quatuor littere vocales. s. a. e. i. o. Per a intelligitur propositio vniuersalis affirmatiua. Per e. vniuersalis negatiua. Per i. particularis affirmatiua. Per o. particularis negatiua. Barbara ergo cum habeat ter a. constat ex tribus propositionibus vniuersalibus affirmatiuis. ⁊ ita de alijs hoc patet.

Notandum 2ᵐ

¶ Nota secundo: ꝙ omnes syllogismi reducunt̄ ad quatuor primos modos qui incipiunt ab his consonantibus. b. c. d. f. vt Barbara celarent darij ferio: qui incipiunt. a. b. reducuntur ad barbara: qui incipiunt a. c. ad celarent: ⁊ qui incipiūt a. d. ad darij: qui ab. f. ad ferio. Modus aūt reductionis declaratur per duos versus.

¶ Unde versus. Simpliciter verti vult. s. p. vero per acci. m. vult transponi. c. vero per impossibile duci. Ex predictis sequitur ꝙ nullus syllogismus constat ex omnibus ꝑticularibꝫ: nec ex omnibus negatiuis: ⁊ si altera premissarum fuerit particularis: vel negatiua. ⁊ cōclusio similiter erit particularis vel negatiua. Et hec de syllogismis dicta sufficiant.

Notandum pᵐ

Aduerte primo ꝙ isti versus declarantur sic ꝙ vbicūq; ponitur. s. in his dictionibus: datur intelligi ꝙ propositio intellecta per vocalē immediatē precedentem: debet conuerti simpliciter. ⁊ per. p. debet conuerti per accidens. ⁊ per. m. ꝙ fiat transpositio in premissis: ita ꝙ maior fiat minor. ⁊ ecōuerso per. c. ꝙ reducatur per impossibile: est enim reductio per impossibile quando ex opposito conclusionis cum altera premissarum infertur oppositum alterius premisse: ⁊ est gñalis modus per quem phs ꝓbat in pmo prioꝝ quēcūq; syllm esse bonum: hoc clare patet in textu.

Ca. 8.

Notandum 2ᵐ

¶ Aduerte tñ vnum circa modos figuraꝝ: vt dicit Boeti. in cathegoricis suis quatuor pmos modos in prima figura: in analethicis suis posuit Arist. ¶ Ceteros quoq; Theophrastus ⁊ Eudenus addiderunt qbus Porphyrius vir grauissime auctoritatis visus est consensisse oēs modos scđe figure ⁊ tertie posuit ēt Ari. in analethicis suis. i. in liᵒ prioꝝ. Salua tñ reuerentia Boe. phs posuit. Fapesmo frisesomoꝝ in ꝑ priorum. Dicit. n. cum aūt pdicatiuus ⁊ puatiuus ⁊ vlr̄ sunt ptus puatiuus semp fit syll's mioris extremitatis ad maiorem. imo addit. Silr̄ aūt ⁊ in alijs figuris ex quo patet manifeste: ꝙ phs posuit duos modos ꝯcludētes indirecte in pᵃ figura et vnum modum ꝯcludētem indirecte in scđa figura: vt fisesmo: ⁊ vnum in tertio: vt fiseson contra Boetium.

Notandum 3ᵐ

¶ Aduerte vlterius pro maiori doctrina syllogismoꝝ: ꝙ quedā sunt cathegorici: qdam hypotetici. Cathegorici sunt illi qui ꝯstant ex ꝓpositionibus cathegoricis: hypothetici ꝟo q ꝯstituunt̄ ex hypotheticis. Syllogismoꝝ cathegoricoꝝ qdam sunt de inesse: qdam modales. Syllogismi de inesse sunt illi qui ꝯstituunt̄ ex ꝓpositionibus de inesse. Modales ꝟo qui ꝯstituunt̄ ex ꝓpositionibus modalibus. Syllogismoꝝ de inesse qdam sunt ostensiui: qdam sunt ad impole. Syll's ostensiuus est qui continet totum vnū discursum: ex pmissis. s. duabus concludens vnā ꝯnem: vt ois homo currit tu es hō ergo tu curris. Sill's ad impole est ille qui continet duos discursus pncipaliter. s. vnum a premissis ad ꝯnem alium a contradictorio ꝯnis ad ꝯdictorium alterius premisse vt dicēdo. ois homo est aial: ois hō est lapis. ergo ois lapis est animal: sed aliqs lapis non est aial. ergo aliqs lapis non est homo. In sūma ergo sunt quatuor diuersitates syll'orum. s. osiui ad impole: modales ⁊ hypothetici apō modernos. licet Arist. multa plura genera syll'orum ponat in lib. prioꝝ. vt in regulares conuersiuos ex oppositis. ⁊ alia multa que patent legenti librū illum. Magister aūt solum de ostensiuis determinat breuiter. Si aūt deo placebit faciem tractatum breuissimum. in quo illa genera syllogismorum narrabo. Et sic est finis tractatus summularum ad laudem dei ⁊ beate Uirginis.

Rubrica

Notandum pᵐ

Circa hoc caplm notandū est primo: ꝙ syllogismus capitur tripl'r. vno modo capit̄ syll's: vt dicunt isti formaliter sicut ēt ly propositio. ⁊ ly consequentia. ⁊ sic syllogismus non est nisi quidam actus. i. operatio intellectus discursiuus per quam intellectus ex copulatiua duarum premissarum in modo ⁊ in figura infert conclusionem. ⁊ sic syllogismus est quoddam sincathegorematicum ⁊ incomplexum. quia est nota rationis tāntum. Secundo modo capitur syllogismus pro aggregato ex copulatiua duarum partium ⁊ conclusione cum nota rationis in modo ⁊ figura: ⁊ isto modo sumit̄ syllogismus materialiter. Tertio modo sumitur syllogismus pro copulatiua ex duabus premissis tñ que antecedit notā rōnis. ⁊ isto modo omnis syllogismus est ꝓpositio copulatiua. ⁊ non ecōuerso. Et de isto locutus est Aristoteles in libᵒ prioꝝ dicens. ꝙ potestas sylli est plura concludere. i. due premisse possunt plures ꝯclusiones ꝯcludere. Exemplū. iste due ois homo currit. omne rationale est homo. possunt concludere istam. oē rationale currit. Et istam

Notandum 2m

etiam. aliquod rationale currit. vt patet. ¶ Secundum
notandum ꝙ hic diffinitur. ly sylo scdo modo sumptus.
⁊ est terminus secunde habens duo significata. ⁊ non dif
finit pro se: sed pro suis significatis psonalibus que signifi
cata sunt quedam propositiones rationales que in logi/
ca sunt hypotetice: ⁊ non distinguuntur a conditionali/
bus.

Notandum 3m

¶ Tertio notandum. ꝙ sua descriptio intelligitur
sic. Syllogismus est oratio in qua positis in modo: ⁊ in
figura ⁊ concessis quibusdam vt duabus propositioni/
bus. i. si ponantur ⁊ concedantur due propositiones pre
misse: necesse est aliquid aliud euenire per ea que posita
sunt: ⁊ concessa. i. necesse est per viam consequentie ter/
tiam propositionem: que est conclusio sequi: ⁊ bene ad/
uertentem illam saltem mente concedere: vt si concedan
tur iste. omnis homo est asinus. ⁊ tu es homo: supposita
debita aduertentia ⁊ intellectione concedetur etiam ista
tu es asinus.

Notandum 4m

¶ ¶ Quarto notandum. ꝙ omnis syllogi
smus constat ex tribus propositionibus scilz maiore: ⁊
minore ⁊ conclusione. Et ex tribus terminis: capiendo
terminum non generaliter: sed pro termino cathegoreu/
matico. qui est subiectum vel predicatum: quorum termi
norum. quilibet bis reperitur. ⁊ ille qui reperitur ante cō
clusionem est medius terminus: ille autem qui est cū me
dio termino in maiori propositione est maior extremitas
⁊ ille qui est cum eodem in secunda propositione est mi/
nor extremitas. vt patet in textu.

Contra diffōnez sylli arguit p.

¶ Contra diffinitionez
syllogismi. Arguitur primo sic. hec competit alteri a dif/
finito. igitur non est bona. consequentia tenet. ⁊ antece/
dens probatur. Et capio istam consequentiam scilz om/
ne animal ⁊ corpus. ⁊ sor. est homo. igitur sor. est corpus.
⁊ arguitur sic. ista consequentia nō est syllogismus. quia
non est ex tribus terminis tantum. sed quatuor. ⁊ tamen
ei cōpetit diffinitio syllogismi: quia est oratio in qua po/
sitis ⁊ concessis. necesse est ⁊c.

Arguit scdo

¶ Secundo arguitur sic: et
subordinetur ly a vni syllogismo. ⁊ sequitur ꝙ ly a. est syl
logismus. ⁊ tamen non est oratio. in qua quibusdam ⁊c.
igitur diffinitio mala.

Arguit tertio

¶ Tertio arguitur contra figuras
probādo ꝙ sunt quatuor: argumento. magistri: quia iste
syllogismus. Omnis homo est animal. Et omne animal
est substantia. igitur omnis homo est substantia. est bo/
nus. ⁊ non est in aliqua figura. vt patet discurrendo igi/
tur ⁊c.

Arguit qrto

¶ Quarto arguitur contra modos. quia iste syl/
logismus est in prima figura. omne animal est substātia.
omnis homo est animal. igitur aliquis homo est substan
tia. ⁊ tamen non est in aliquo modo. vt patet. igit ⁊c. Sz
forte dicitur ꝙ est in baralipton. Cōtra quia baralipton
concludit indirecte. ⁊ iste directe. vt patet.

Ad pm

¶ Ad primuz
respondeo negando ꝙ hec diffinitio competat alteri a
diffinito. Et ad probationem conceditur ꝙ illa ꝯsequen
tia assumpta non est syllogismus. ⁊ negatur ꝙ ei compe
tat diffinitio syllogismi. quia diffinitio syllogismi non est
oratio: in qua quibusdam positis ⁊ concessis: necesse est
ad aliquid euenire: sed ista oratio in qua quibusdam po
sitis: ⁊ concessis in modo ⁊ in figura necesse est ⁊c. quali/
ter non est in consequentia data. quia ipsa non ordinatur
in figura. ⁊ sic patet solutio.

Ad 2m Ad 3m

¶ Ad secundum patet solu
tio ex dictis supra. ¶ Ad tertium dicit magister: ꝙ ille
syllogismus est in prima figura. ⁊ sic non datur quarta fi
gura. vnde syllogismus prime figure secunduz magistruz
est quando illud quod est subiectum in prima est predi/
catum in secunda. vel econuerso. ⁊ sic est in isto. ideo est
prime figure. ⁊ in barbara.

Contra rñsionē arguit p

¶ Sed contra magistruz ar/
guitur dupliciter. primo sic. sequitur ꝙ syllogismus fa/
ctus in barbara concluderet indirecte. consequens con/
tra ipsum. ⁊ consequentia. patet de silogismo dato quez
dicit esse in barbara.

Arguit scdo

¶ Secundo ⁊ fortius arguitur sic:
quia data sua respō. sequitur ꝙ iste syllogismus est bō
nus scilz omne animal est substantia. ⁊ aliqua substan/
tia est lapis: igitur aliquis lapis est animal consequens
falsum. quia premisse sunt vere. ⁊ conclusio falsa ⁊ conse
quentia probatur: quia esset in darij cum seruetur secun/
dum ipsum ordo prime figure. ⁊ sint ibi cetera requisita.

Ad 4m

¶ Ad quartum etiam dicit magister: ꝙ ille syllogismus
est in barbara mediate. quia ille due premisse. omne ani/
mal est substantia ⁊ omnis homo est animal imediate cō
cludunt istam. omnis homo est substantia. ex qua sequi/
tur ꝙ aliquis homo est substantia. ideo ille syllogismus
est in barbara mediate.

Contra rñsionē arguit

¶ Sed contra magistrum argui
tur. quia istud non soluit: quia queratur an esse in barba
ra mediate facit vnum moduz distinctum a barbara. vel
non si primum igitur dabuntur plures modi in prima fi/
gura qz nouē. si secundum. igitur baralipton non erit mo
dus distinctus a barbara. quia premisse in barbara con/
cludunt mediate conclusionem baralipton. vt videbitur
statim infra. ⁊ generaliter nullus modus reducibilis: ad
quatuor prime figure: preter baroco ⁊ brocardo faceret
modum distinctum ab illis: quia premisse in barbara cō
cludunt mediate conclusiones illorum modorum. vt pa
tebit infra. ⁊ sic non essent nisi quatuor: aut ad plus sex
modi in his tribus figuris. quod est contra illuz. Et ideo
credo ꝙ melius esset ponere plures figuras ⁊ plures mo
dos qz posuerit magister: sicut posuit Pe. Man.

Alia rñsio ad 3m ⁊ 4m. Petitio prima. Rñsio

¶ Sed
hic sunt quinqz petitiones prima: que sunt seruanda ad
videndum bonitatem: aut falsitatem syllogismi. Respon
deo. ꝙ oblato syllogismo ⁊ visis premissis veris ⁊ con/
clusione falsa. statim dicendum est ipsum non esse bonuz.
⁊ ꝙ non est in modo ⁊ figura qzticūqz tibi appareat. ⁊ p
cognoscenda eius fallacia habes notare multa que pos/
sunt esse causa erroris.

Notandum pm.

¶ Primo aduerte si in syllogismo
tuo: sit casus obliquus. ⁊ reducas ad rectum: quo facto
patebit error istius syllogismi: qui apparet in darapti. cu
iuslibet hominis asinus currit: ⁊ cuiuslibet hominis asi/
nus quiescit. igitur quiescēs est currens. dicitur enim ꝙ
non est bonus. ⁊ ꝙ premisse in casu isto ꝙ quilibet homo
habeat duos asinos. vnum currentem ⁊ alium quiescen/
tem sunt vere. ⁊ conclusio falsa. ⁊ causa erroris est. quia
maior extremitas non predicatur de minori in conclusio
ne. vt patet reducendo sic. quilibet homo est homo cuius
asinus currit: ⁊ quilibet homo est homo cuius asinꝰ quie
scit. ex quibus concludi debet. igitur homo cuius asinus
quiescit est homo cuius asinus currit: patet etiam falsi/
tas istius. in qualibet ciuitate est lapis: tu es in ciuitate.
igitur tu es lapis: dicitur enim ꝙ plus predicatur in mi/
nori: quam subijciatur in maiori: vt patet resoluendo sic.
Quelz ciuitas est ciuitas in qua est lapis. ⁊ tu es in ciui
tate. igitur tu es in ciuitate. ⁊ sic est plus pro pdicato mi/
noris: sed minor deberet esse ista. ⁊ tu es ciuitas. Tertio
patet error. istius cuiuslibet contradictionis altera pars
est vera. homo est asinus. est cōtradictionis altera pars.
igitur homo est asinus est vera. dicitur enim ꝙ plus pre/
dicatur in minori quam subijciatur in maiori: vt patet re
ducendo ad rectum. ¶ Quarto patet error istius. cuiusli
bet hominis asinus currit. brunellus est asinus hominis.
igitur brunellus currit. quia dicitur ꝙ plus predicatur
in minori quam subijciatur in maiori. ⁊ sic etiam de mul
tis dicere poteris.

Notandum 2m

¶ Secundo aduerte si in syllogismo
sit verbum adiectiuum: ⁊ quia tale posset esse causa erro
ris reducas ad substantiuū. ⁊ sic patet ꝙ iste syllogismus
non est bonus. qui apparet in celarent. Nullum rudibi/
le differt ab asino. omnis homo differt a rudibili. igit nul
lus homo differt ab asino. Similiter ⁊ iste alius. nullus
denarius valet argētuz. oia. florenus valet denariū. igit

nullus florenus valet argentum. sunt enim premisse ve/
re: et conclusiones false. Et hoc ideo quia plus predicat
in minori q̃3 subiiciat in maiori. q2 in prima maiori sub/
iectum est ly rudibile. et predicatum minoris: ly differẽs
a rudibili: vt patet resoluendo. s3 deberet sic argui. Nul/
lum rudibile est differens ab asino. et omnis homo est ru
dibilis. igitur nullus homo est differens ab asino. et mi/
nor erit falsa. et similiter de secundo syllogismo dicatur
et consimilibus. ¶ Tertio respice si in premissis aliquis
terminus stet naturaliter et in conclusione personaliter
aut econuerso. et per hoc patet q syllogismi infrascripti
non erunt boni. et premisse erunt vere. conclusiones fal/
se eo q minor extremitas in minori stabit materialiter. et
in conclusione personaliter. syllogismi sunt isti. Omne no
men est ens. chimera est nomen. igitur chimera est ens.
Sed deberet concludi. igitur ly chimera est ens. Simi/
liter nullum nomen est animal. homo est nomen. igitur
homo non est animal. Omne nomen est non homo. ho/
mo est nomen. igitur homo est non homo. Omne signifi/
cans est. chimera est significans. igitur chimera est. simi/
liter et isti infrascripti non erunt boni: quia econuerso mi/
nor extremitas stabit in minori personaliter. et in conclu
sione materialiter. Exemplum. Nullum animal est spe/
cies. homo est animal. igitur homo non est species. Si/
militer nullu3 sensitiuũ est genus. animal est sensitiuu3.
igitur animal non est genus et sic de infinitis dicere pote/
ris. ¶ Sed si voles recte concludere iunge subiectis con
uersionum signum personalitatis sic. vt dicas igitur ali/
quis homo non est species: vel aliquod animal nõ est ge
nus. ¶ Quarto. caue ne termini stent ampliatiue in pre
missis et conclusione non: aut econuerso. et sic videbis q
iste syllogismus non est bonus. Quicquid heri vidisti:
nunc tu vides. sed laycum heri vidisti. igitur laycum nũc
vides. et hoc quia laycum in minori stat ampliatiue. et nõ
in conclusione. et premisse sunt vere. posito q heri vide/
ris solum sortem qui tunc erat laycus. et nunc videas so/
lum eundem qui sit papa. et conclusio est falsa: sed debet
concludi. igitur illum qui est vel fuit laycus tu vides si/
militer nec iste est bonus. omne preteritum est. Ada3 est
preteritus. igitur Adam est. similiter nec iste. omne signi
ficatum est. chimeram esse est significatum. igitur chime/
ram esse est. et hoc quia termini in minori stant ampliati/
ue. et non in conclusione. quando etiam terminus in con
clusione staret ampliatiue et non in premissis non valet
syllogismus. et propter hoc nõ valet iste. Nihil quod est
animal fuit in archa. Noe. omnis homo est animal. igi/
tur nullus homo fuit in archa noe et premisse sunt vere:
et conclusio falsa. sed debet concludi. igitur nullus homo
qui est fuit in archa Noe. similiter nec iste valet. Omne
quod currit curret: omnis homo currit. igitur omnis ho
mo curret. quia premisse in isto casu scil3 q omnis homo
qui est currat. et curret per horam. deinde cras nascatur
sor. qui nunquam curret sunt vere. vt patet et conclusio
falsa. quia significat q omnis homo qui est vel erit cur/
rit. quod est falsum pro sorte. Similiter nec iste valet. om
ne disputans est disputaturum. omnis homo est dispu/
tans igitur omnis homo est disputaturus. et hoc patet in
casu simili. et est. quia ly. homo in cõclusione stat amplia/
tiue et non in premissis: et sic de multis dicere possumus.
¶ Quinto. caue ne esset ibi aliqua premissarum nõ quã
ta. et sic patet falsitas huius. omnis homo est animal. tan
tum risibile est homo igitur: tãtum risibile est animal. Si
militer patet defectus huius. omne quod est sor. differt
a capra solus seu tantum. sor. est sor. igitur solus sor. dif/
fert a capra. sunt enim premisse vere et conclusio falsa: et
minores non sunt alicuius quantitatis. ista etiam non va

Notandum 3m

Notandu3 4m

Notandũ 5m.

lebit. Nullo homine currente nullum risibile currit. sed
sor. est homo currens: igitur sor. currente nullum risibile
currit. et hoc ideo: quia maior non est quanta nec vniuer
salis: quia subiectum non stat distributiue mobiliter q̃d
requiritur ad vniuersalem. Sunt etia3 et alie regule par
ticulares: sed poteris ex te cognoscere: quarum vna est
q minor in prima figura non debet esse negatiua: et sic nõ
valet ista omnis homo est animal: brunellus non est ho/
mo. igitur brunellus non est animal. et non mirum: quia
non est in modo. similiter est alia regula scil3 q in syllo/
gismo debet esse aliqua vniuersalis. et hoc voluit Aristo
teles dicens: q syllogismi regulantur per dici de omni
vel de nullo. i. in eis debet esse vniuersalis affirmatiua:
aut negatiua. et sic non valebit ista. tu querebas aliquem
homine3: et sor. erat homo. igitur tu querebas sorte3 etc.
sed bene valebunt omnes isti. Quicquid emisti comedi
sti: carnes crudas emisti. igitur carnes crudas comedisti.
Similiter quicquid predicatur in a. predicatur in b. da/
to q a. sit ista. asinus est asinus. Et b. ista: homo est asinus:
sed idem de seipso predicatur in a. igitur idem de seipso
predicatur in b. similiter. quicunq3 dicit te esse animal. di
cit verum. et quicunq3 dicit te esse asinum. dicit te esse ani
mal. igitur quicunq3 dicit te esse asinum dicit verum. Et
in primo premisse et conclusio sunt vere. quia ly carnes
crudas. stat ampliatiue. et in secũdo maior est falsa: et mi
nor est falsa duplici de causa vt consideranti patebit. et in
tertio minor est falsa. Nam sensus illius minoris est: q
quicunq3 dicit illam tu es asinus. dicit etiam istam. tu es
animal. quia ly dicit. limitat ad suppositionem materia/
lem. quod etiam contingebat de ly predicatur in minori
secundi syllogismi: nec hoc est fugere argumentum s3 sol
uere: donec ille detegat errorem suum: sed de hoc forte di
cetur infra. ¶ Secunda petitio: quid est dicere q omnes
modi incipientes a b. reducuntur ad barbara. Respon/
deo. q duplex est syllogismus. perfectus et imperfectus.
Perfectus est ille cuius bonitas statim intellectis termi
nis est nota nobis bene aduertentibus sic q intellectus
noster naturaliter inclinatur assentire illi. et iste erit om/
nis syllogismus factus in vno ex quatuor primis modis.
prime figure. Imperfectus autem est ille qui bonus est
sed eius bonitas non est nobis multum euidens. et hu/
iusmodi sunt omnes syllogismi facti in alijs modis ab il
lis quatuor. Reducere igitur syllogismum: nil aliud est
quam per syllogismum perfectum: qui fiet in vno q̃tuor
modorum ostendere bonitatem syllogismi imperfecti.
Exemplum in prima figura. Iste syllogismus est bonus.
Omne album est coloratum nullum nigrum est album.
igitur coloratum non est nigrum. et si debet ostendi eius
bonitas ostenditur reducendo ad syllogismum in ferio.
Procuius et aliorum reductione suppono istas regulas.
Quicquid sequitur ex consequẽte consequentie bone se
quitur etiam ex antecedente. patet a Strodo. ¶ Secun
da. a conuersa ad conuertentem simplicem valet conse/
quentia. patet: quia sequitur. homo est animal. igit ani/
mal est homo. ¶ Tertia. a conuersa per accidens. que
est vniuersalis ad conuertentem: valet consequentia. pa/
tet. quia sequit. omnis homo est animal. igitur aliquod
animal est homo. ¶ Quarta: quando ex contradictorio
consequentis cum aliqua premissarum sequitur contra/
dic^{m} antecedentis: illa consequentia est bona. Quibus
stantibus ostendo bonitatem predicti syllogismi: et sumo
istas duas premissas. Omne album est coloratum: et nul
lum nigrum est album. Et arguitur q ex his sequitur q
coloratum non est nigrum: quia sequitur. omne album
est coloratum. et nullum nigrum est album. igitur nullu3
albũ est nigrũ. et aliq̃d coloratũ est albũ igit aliq̃d colora

Petitio secunda

Duplex est syllo perfectus et imperfectus.

1a suppõ
2a suppõ
3a suppõ
4a suppositio

tum non est nigrum. Tunc sic. ex premissis primis sequuntur alie due tanq̄ a conuersis ad ↄuertentes. ⁊ ex illis sequitur illa conclusio in ferio: qui est syllogismus tibi notus: ⁊ quem tu non negares. ⁊ quicquid sequitur ex consequente sequitur ex antecedente. igitur illa eadem conclusio sequitur ex premissis duabus primis. ⁊ ille fuit syllogismus in fapesmo. igitur syllogismus factus in fapesmo est bonus: ⁊ sic per syllogismum in ferio ostendo bonitatem syllogismi in fapesmo. Simili modo reduces syllogismum secunde figure. Exemplum. iste syllogismus est in camestres. omnis homo est animal. nullus lapis est animal. igitur nullus homo est lapis. ⁊ est bonus ⁊ eius bonitas ostenditur per syllogismum factuꝫ in cesare. sic. quia capio illas duas premissas. s. omnis homo est animal. nullus lapis est animal. Et probo ꝙ sequitur ex illis ista conclusio. nullus homo est lapis: quia sequitur. omnis homo est animal. ⁊ nullus lapis est animal. igitur nullum animal est lapis. ⁊ omnis homo est animal. igitur nullus homo est lapis. Tunc sic: ex duabus primis premissis sequuntur alie due. vt patet: quia nihil ibi mutatur nisi ꝙ vna conuertitur simpliciter: ⁊ ex illis alijs sequitur illa conclusio in celarent: ⁊ quicquid sequitur ex ↄsequente sequitur ex antecedente. igitur illa vltima conclusio sequitur ex premissis primis. ⁊ ille fuit syllogismus in camestres. igitur per syllogismum in celarent: qui est tibi notus ⁊ euidens: ⁊ quem tu non negares ostenditur bonitas syllogismi facti in camestres. simili etiam modo reduces syllogismum tertie figure.

Petitio tertia Responsio

¶ Tertia petitio. quid est baroco ⁊ brochardo reduci ad barbara per impossibile. Respondeo. ꝙ est ostendere bonitatem istorum syllogismorum: ex eo ꝙ argumentando a cōtradictorio cōsequentis cum vna premissarum sequitur oppositum alterius premisse in barbara. ⁊ sic sequitur contradictio. Exempluꝫ omnis homo est animal. lapis nō est animal. igitur lapis non est homo. iste syllogismus est in baroco ⁊ est bonus: quod probo. quia si non: igitur stat ꝙ antecedens sit verum ⁊ consequens falsuꝫ. ponatur igitur in esse ⁊ deduco contradictionem per syllogismum factum in barbara: quia sequitur. antecedens predicti syllogismi est verum. ⁊ consequens falsum. igitur illa minor est vera. s. lapis nō est animal. Sed arguitur ꝙ etiam sua cōtradictoria sit vera. quia si antecedens predicti syllogismi est verum. ⁊ consequens falsuꝫ. igitur illa maior. s. omnis homo est animal. est vera. ⁊ etiam oppositum consequentis verum. s. quilibet lapis est homo. Sꝫ ex his duabus. s. omnis homo est animal. ⁊ qlibet lapis est homo: sequitur ꝙ quilibet lapis est animal in barbara. igitur ista. quilibet lapis est animal. esset etiam vera: tenet consequentia. quia ex vero non sequitur nisi verum. Et ita sequitur negato syllogismo in baroco: ꝙ duo contradictoria sunt simul vera: quod est impossibile. Et ita per barbara ostenditur eius bonitas. Simili modo dicatur de brocardo.

Petitio quarta Responsio

¶ Quarta petitio. An omnes modi incipientes a b. reducantur ad barbara ⁊ a c. ad celarent. Respondeo. ꝙ non: quia iste omnis asinus est rudibilis. ⁊ sortes non est rudibilis. igitur sortes non est asinus. qui est in baroco. non potest reduci ad barbara. vt patet quia erunt ibi due singulares. Sed sufficit quod reducatur per impossibile ad aliquem moduꝫ prime figure. Et sic est. quia reducitur ad darij. sic. omnis asinus est rudibilis. que fuit maior. Sortes est asinus. que est oppositum conclusionis. igitur sor. est rudibilis: qđ est oppositū minoris.

Petitio quinta Responsio

¶ Quinta petitio. An omnes modi imperfecti possint reduci per impossibile ad aliquem illorum quatuor. Respondeo. ꝙ omnes poterunt sic reduci. vt patebit volenti inquirere. quia semper ex opposito consequentis sequitur oppositum antecedentis.

¶ Incipit tractatus suppōnum.

Suppositio est acceptio termini in ꝓpositione pro aliquo: vel pro aliquibus. Exemplum primi. tu es. Exēplum secundi. ego ⁊ tu sumus. In prima supponit solum pro aliquo. in secunda pro aliquibus. Et notanter dicitur in propositione: quia extra propositionem non supponit terminus: licet tamē significet. vnde ly homo ita significat extra propositionem sicut intra. Nunq̄ tamen supponit nisi existat pars propositionis.

Notandum pᵐ Suppó 4ʳ sumit

Suppositio quadrupliciter accipitur. Uno modo prout est idem quod propositio indemōstrabilis non demōstrata in scientia in q̄ est. Suppositio dicens esse vel non esse ad differentiam diffinitionis que non dicit esse non esse. vt omne totum est maius sua parte. Se ab equalibus equālia demas remanentia sunt equalia. Alio modo suppositio accipitur prout est genus in predicamento relationis ⁊ sic dicitur ꝙ sunt tria genera subalterna relationis: scilꝫ superpositio: suppositio: ⁊ equiparentia. Alio modo accipitur suppositio prout idem est quod positio termini sub alio termino. Et sic in quolibet predicamento est suppositio: quia in quolibet predicamento est aliquis terminus positus sub alio: vt homo supponiť animali. ⁊ animal supponit hominem actiue. Quarto modo accipitur suppositio ꝓut est proprietas termini existentis extremi propositionis: ⁊ sic accipitur in proposito: ⁊ suppositio sic accepta non est nisi positio termini sub alio. i. pro alio in propositione. s. ꝓ suo significato tres. n. poniť ꝓ significato in ꝓpositione: ⁊ capitur ly sub ꝓ ly pro hoc vide ample contra suppositiones.

Notandum 2ᵐ Declaratio diffōnis suppōnis

¶ Aduerte circa diffinitioneꝫ ꝙ tres particule ponuntur in diffinitione. Prima est ly acceptio termini que est loco generis. naꝫ omnis suppositio est acceptio termini ⁊ non econtra. Secunda in propositione ad differentiam acceptionis termini extra propositionē: que non est suppositio. Tertia pro aliquo vel pro aliquibus. i. pro suo significato vel pro suis significatis ad differentiam sincathegoreumatis formaliter sumpti ꝙ nihil significant. vt dicendo. omnis homo currit. ly omnis. non supponit: quia si accipiatur in propositione pro aliquo. s. pro distributione. non tamen pro formali significato nec materiali: non pro materiali: quia quādo capitur formaliter non stat pro materiali. nec etiam pro formali significato: quia illud non habet. vnde sincathegorema formaliter sumptum: nec significat aliquid: nec consignificat aliquid. aliqualiter tamen consignificat. vt phs vult in primo phier. dicens. Omnis nāq3 non vle est: sed vniuersaliter consignificat.

Instantia ꝯt. a diffōnē Responsio. Notandum 3ᵐ Dūa inter significare supponere ⁊ significari.

¶ Sed aliquis arguet cōtra diffinitionem. quia alicui competit diffinitio cui non competit diffinitum. Nam verbum siue copula accipitur in propositione pro aliquo suo significato. s. pro formali cū sit terminus per se significans ⁊ tamen non supponit. qꝛ solum subiectum ⁊ predicatum supponunt aliter regule de suppositione essent insufficientes cū non declarēt quo modo copula supponat. Dicendum ꝙ diffinitio debet sic suppleri. Suppositio est acceptio termini in propositione extremaliter se habentis non extremorum vnitiui pro aliquo vel pro aliquibus: ⁊ sic excluditur instantia ⁊ hoc est de mente magistri in logica magna.

¶ Aduerte vlterius differentiã inter significare supponere ⁊ verificari: quia se habent per ordinem pro quocunque enim terminus verificatur pro eodem supponit ⁊ nõ econtra. ⁊ pro quocũqꝫ supponit illud significat ⁊ non econtra. Ideo significare in plus se habet q̃ȝ supponere et supponere plus se habet q̃ȝ verificari: verbi gratia. in hac propositione homo currit. ly homo significat omnes homines presentes preteritos ⁊ futuros supponit autem solum pro presentibus ratione verbi de presenti. verificat autem pro vno cum stet determinate: sub quo licet disiunctiue descendere ad sua supposita. Si. n. solus sortes curat propositio est vera. Amplius terminus significat: siue sit in propositione siue extra propositionem supponit autem solum in propositione. ¶ Aduerte vlterius circa diffinitionem suppositionis: ꝙ diuersi diuersimode diffiniunt ipsam. Magister in logica magna dicit. Suppositio est significatio termini in propositione. Petrus hispanus concordans cum magistro hic dicit. Suppositio est acceptio termini in ꝓpositione. Pet. mantua. dicit ꝙ suppositio est statio termini in propositione. Quidã moderñus dicit. ꝙ suppositio est proprietas subiecti ad predicatum in ꝓpositione compati. Cõiter aũt glosat̃ sic diffõ magri hic. suppositio est acceptio termini. i. ex acceptiõe termini: de hoc tñ vide contra suppositiones.

Notandũ 4ᵐ

Circa diffõnem nota ꝙ intelligitur sic. Suppositio est acceptio termini. i. terminus acceptus in ꝓpositione ab ipso intellectu vel virtute cognoscitiua pro aliquo vel pro aliquibus. ¶ Ubi primo ponitur genus. s. ly terminus acceptus. ¶ Secundo ponitur ista differentia. s. in ꝓpositione vt differat a terminis acceptis extra propositionem qui non supponunt. ¶ Tertio ponit̃ ly pro aliquo: vel pro aliqbus: vt per istam differat a terminis sincathegoreumaticis: qui non supponunt si personaliter sumant̃. vt est ly omnis: in ista. omnis homo currit. ¶ Sed dices quomodo accipitur terminus in propositione vocali aut scripta ab intellectu. nunquid ponitur in intellectu. Respondeo ꝙ non sed terminum accipi in propositione ab intellectu est terminum existentem in ꝓpositione siue vocali siue scripta representare itellectui. Et sic terminus supponit tam in voce ⁊ in scripto q̃ȝ i mẽte. licet prius in mente. ¶ Ex qua diffinitione sequit̃ primo: ꝙ omnis terminus cathegoreumaticus existens in propositione supponit. patet de se. ¶ Secundo sequitur ꝙ ly suppositio est suppositio. patet in illa propositione suppositio est. acceptio. ¶ Tertio sequitur. ꝙ ly suppositio est terminus secunde: habens solum significatum formale. Et diffinitur pro omni tali: ⁊ ex consequenti pro se ⁊ quolibet sibi simili. ¶ Secundo notandum. ꝙ isti tres termini se habent ꝼm sub ⁊ supra. s. significat. supponit. ⁊ verificatur sic ꝙ sequitur. iste terminus verificatur: igitur supponit ⁊ significat. ⁊ sequitur. iste terminus supponit: igitur significat. ⁊ non econuerso. non. n. sequitur iste terminus significat igitur supponit. vt patet de termino extra propositionem. nec ẽt sequitur. iste terminus supponit. igitur verificatur. patet. nam in propositione falsa. aut in ista. homo est asinus. ly asinus supponit: vt patet. ⁊ non verificatur. quod probatur: quia verificari de aliquo est vere ⁊ affirmatiue de illo predicari. sequitur ẽt iste terminus verificatur pro hoc igitur supponit pro hoc ⁊ significat hoc. Exemplum dicendo homo est sor. ly sor. verificatur de illo termino. homo pro sor. ⁊ etiaȝ pro sor. supponit ⁊ sortem significat. vt patet. Sed econuerso nõ sequitur: ly homo significat hoc demonstrato sor. igitur supponit pro hoc. patet dato. ꝙ ly homo sumatur per se. ¶ Sed tu dices: quid est significare. Respõdeo ꝙ est aliquid vel aliqua. vel aliqualiter potentie cognitiue representare vbi primo dicitur aliquid propter terminos singulares: sicut est ly sor. secundo dicitur aliqua ꝑpter terminos cõmunes. sicut ⁊ ly homo. Tertio. dicitur aliqualiter propter terminos sincathegoreumaticos qui nihil nec aliqua proprie significant: sed aliqualiter significant. i. hunc officium circa terminum significantem. vt ẽẽt ly omnis ⁊ similia. ¶ Contra descriptionem suppositionis arguitur. ¶ Primo quia ista data sequitur ꝙ aliquis terminus posset supponere materialiter: qui tamen nõ posset supponere personaliter. consequens videtur esse falsum. ⁊ non de intentione magistri. ⁊ consequentia probatur: quia termini sincathegoreumatici materialiter bene possunt supponere. qr possunt accipi pro aliquo. vt pro seipsis ⁊ personaliter non possunt supponere: quia non possunt accipi pro aliquo vel pro aliquibus. ex quo personaliter nihil significat. igitur ⁊c̃. ¶ Secundo arguitur sic. aliquis terminus accipitur in ꝓpositione pro aliquo vel pro aliquibus. ⁊ tamen non supponit. igitur diffinitio mala. consequentia tenet. ⁊ antecedens probatur: qr in ista quilibet homo albus est animal ly homo. accipitur in propositione. vt patet. ⁊ tamen nõ supponit. quod probatur. ꝙ si supponeret maxime supponeret distributiue mobiliter: sed non supponit sic. igitur non supponit consequentia tenet cum maiori. ⁊ minor probatur. quia sub ly homo. non licet descendere copulatiue. igitur non stat distributiue mobiliter patet consequentia iterum ⁊ antecedens probatur quia nõ sequitur. omnis homo albus est animal. ⁊ isti sunt omnes homines. igitur iste homo albus est animal. ⁊ iste homo albus est animal: quia veniendo ad ethiopem est antecedens verũ. ⁊ consequẽs falsum. ¶ Tertio arguitur sic. aliquis terminus cathegoreumaticus accipitur in propositione: ⁊ tamen nõ supponit. igitur diffinitio mala. consequentia patet. ⁊ antecedens probatur. quia ly chimera. in ista chimera currit accipitur pro aliquo. ⁊ tamen non supponit. Forte dicitur ꝙ supponit ⁊ supponit pro chimera. Sed contra dupliciter. primo. chimera nihil est. igitur ly chimera non supponit pro chimera. secundo quia si supponeret ꝓ chimera: ⁊ non supponit nisi pro eo quod est ꝼm regulas appellationum. igitur iam chimera est quod est impossibile. ¶ Quarto arguitur contra descriptionem datam de significare sic termini sincathegoreumatici nõ significãt aliqualiter personaliter sumpti igitur frustra ponitur illa particula. consequentia tenet: ⁊ antecedens probatur quia datu oppositum. s. ꝙ significẽt aliqualiter. ⁊ arguitur sic. significant aliqualiter. igitur significant aliqd aliqualiter. patet consequẽtia. sicut sequit̃ isti homines vident: aut audiunt: aut intelligunt aliqualiter. igit̃ vident aut intelligunt aliquid aliqualiter. ⁊ sic posito ꝙ termini sincathegoreumatici significẽt aliqualiter sequitur ꝙ isti termini significent aliquid. cuius oppositum dicebatur. ¶ Et confirmatur. quia ly significat ꝼm sui naturam regit post se accusatiuum. igitur si isti termini significant vt tu dices aliqualiter ipsi significabunt aliquid aliqualiter. ¶ Ad ista respon. ad primum dicitur. ꝙ argumentum verbum concludit ex dictis. ⁊ ideo concedit illõ ad quod deducit: neqꝫ est inconueniens: neqꝫ apparet contra magistrum. Siquia tamen haberet hoc pro incõuenienti demat de diffinitione illa ly pro aliquo vel aliquibus. ⁊ dicat sic. suppositio est acceptio termini. i. terminus acceptus in propositione. ¶ Ad secundum duplex est respõsio. dicunt quidam ꝙ in illa. omnis homo albus est animal. ly homo non supponit. vt ꝓbat argumentuȝ. ⁊ tenet ꝙ pars extremi non supponat quandoqꝫ. sȝ bene totum extremum. vtputa ly hõ albus. ⁊ rñdẽdo ad argumẽtũ dicerẽt ꝙ diffõ magistri est diminuta. Sȝ opȝ eã sic

Ritius Notandum pᵐ

Petitio Rñsio

pᵐ corᵐ

2ᵐ corᵐ

3ᵐ corᵐ Notandũ 2ᵐ

Petitio Rñsio

Cõtra diffõneȝ arguit̃ primo

Arguit̃ scdo

Arguit̃ tertio

Arguit̃ quarto.

Confir̃

Ad pᵐ dicitur

Ad 2ᵐ

intelligere.suppositio est acceptio termini qui est totale extremum pro aliquo vel pro aliquibus. Ista responsio nõ est de intentione magistri in capi.relativorum:nec de intentione Petri mãtuani.nec etiã mihi placet.qz si recte cõsiderabit difficile erit tenere q terminus talis accipiat in propositione ⁊ nõ supponat. ℂ Ideo aliter rñdet.⁊ dicitur q ly.hõ.stat distributive mobiliter nõ absolute:sz in respectu ad suam determinationez.s.in respectu ad adiectiuum. Et dĩ q sub ly hõ.nõ oz descendi absolute.sed in respectu:⁊ oz sumi debitum mediuz sic.⁊ isti sunt oẽs homines albi.

2ᵃ rñsio.

ℂ Sz tu dices stat ne ly hõ.in ista.ois homo est aial pro pluribus q̃z in ista.ois homo albꝰ ẽ aial. Respõdeo.q nõ imo dr q pro tot precise.qz pro oibus presentibus in vtraqz:sed bñ pro pluribus distribuit i pᵃ q̃z in 2ᵃ. Uñ aliud est dicere:iste terminus supponit aut stat pro pluribus:⁊ distribuit pro pluribus:stat pro oibus ⁊ distribuitur ꝓ oibus. In ista.n.homo est aial:stat ly hõ ꝓ omnibus hoibus presentibus.vt patet:qz stat pro oibus his ad quos licet descendere disiunctive.sed ad oẽs licet descendere.igit stat pro oibus.⁊ tñ ly hõ nõ distribuitur ⁊ similiter in ista.ois homo albus est animal.sed in ista. omnis homo est aial.stat ly hõ pro oibus:⁊ distribuitur pro oibus.valet igit ista ꝯñia.iste terminus distribuitur pro oibus.igitur supponit pro oibus:sed nõ eꝫ.sed de hoc forte dicetur infra.

Ad 3ᵐ

ℂ Ad tertium negatur q in ista:chimera currit ly.chimera nõ supponat:⁊ dr q supponit ꝓ chimera. Et cum arguit.chimera nihil est.igitur iste terminus.chimera non supponit ꝓ chimera.negat ꝯñia:qz ly supponit ampliat vsqz ad imaginabilia:ex quo est verbum concernẽs actum mentis.sicut ly sigt. ℂ Uñ sicut non sequitur. Adam non est.igit ille terminus. Adã non significat. Adam. Ita non sequitur chimera non est. igitur ille terminus chimera nõ supponit pro chimera. Et ad scdam iprobationẽ cum dicit supponit pro chimera.igitur supponit pro chimera que est igitur iam est chimera. Potest dupliciter responderi. Uno modo negãdo secundam ꝯñiam.s.ly chimera supponit pro chimera q̃ est.igitur iam chimera est quia in ista propositione.chimera que est non fuit.ly.chimera que est.supponit ꝓ chimera que est.vt pz.⁊ tñ nulla chimera est. ℂ Aliter potest dici.negando primam ꝯñiam.s.si ly.chimera supponeret:supponeret pro chimera que est. Sed dicit q supponit pro chimera que est vel potest esse vel potest intelligi denotando chimeram esse ⁊ hoc est quod vult regula illa appellationum.

Ad 4ᵐ

ℂ Ad quartum dicitur q in veritate termini sincathegorici non significant:⁊ cum dictuz fuit q significant aliqualiter ex hoc nolo habere q significent:sed per hoc nõ intelligo nisi q habent officium circa terminum sigñtem. Unde ly significare aliqualiter.est terminus distrahens:⁊ non sequit.iste terminus omnis significat aliqualiter.igitur significat.sz sequitur . igitur habet officium circa terminum significantez. Respõdeo igitur formaliter ad argumentuz negatur ista ꝯñia . iste terminus significat aliqualiter.igitur significat aliqd aliqualiter.⁊ ad similitudinem:negatur similitudo:⁊ causa est.quia significare aliqualiter non est significare. Sz videre aliqualiter bene est videre. Et ad confirmationem cum dĩ ly significat regit accusatiuum cõcedo.sz dĩ q termini sincathegorematici non significant.

ℂ Suppositio diuiditur: quoniam aliqua est suppositio materialis ⁊ aliqua suppositio personalis. Suppositio materialis ẽ acceptio termini in propositione pro suo materiali significato.vt homo est nomen patet q ly homo nõ supponit nisi pro se vel pro sibi consimili que sunt significata materialia istiꝰ termini homo. Suppositio personalis est acceptio termini in propositione ꝓ suo formali significato: vt homo est animal:patet q ly homo supponit pro sor.vel ꝓ pla.que sunt significata formalia istius termini hõ. Ad euidẽtiam autem istarum diffinitionum est notandum q differentia est inter significatum formale ⁊ materiale alicuius termini. Nam significatum formale alicuius termini est illud:quod ille terminus significat:⁊ de eodez ac pro eodem est verificabilis affirmative sine additamento signi materialitatis sicut sor.vel pla.est significatuz formale istius termini homo.quia de sor.⁊ de pla.verificatur affirmative ly homo sine additamento signi materialis:quia quelibet istarum ẽ vera:sor.est homo:⁊ pla.est homo.sed significatum materiale alicuius termini est illud:quod iste terminus significat pro quo non est verificabilis affirmative sine additamento signi materialitatis:sicut ille terminus homo ⁊ qlibet sibi consimilis est significatuz eiusdem termini homo materiale.quia seipsum significat ⁊ quelibet sibi consimilez:tamen pro nullo tali est verificabilis sine additamento signi materialitatis:qz hec est falsa:iste terminus homo est homo:sed hec est vera:iste est terminus homo est ly homo:vel dicatur ⁊ breuius q significatum formale alicuius termini est illud de cuius pronomine demonstrante verificabilis est talis terminus affirmative sine additamento signi materialitatis:vt sor.est significatum formale illius termini homo:qz est vera hoc est homo demonstrando sor. sed significatuz materiale alicuius termini est illud de cuius pronomine demonstrante non est talis terminus verificabilis affirmative:nisi mediante signo materialitatis:sicut iste terminꝰ homo ẽ significatum materiale eiusdez:qz hec non est vera.hoc est homo demonstrando illum terminuz homo:sed bene est vera:hoc est ly homo demonstrando eundem.

Notandum pᵐ Quatuor fuerunt opiniones suppõne.

Circa diuisionem aduerte q quatuor fuerũt opiniones de suppõne l quot diuidat. Una.n.opio est q̃ solum ponit suppõnem ꝑsonalem ⁊ omnes alias negat:⁊ hec opio est. Pet.mãtua.sicut pz in logica sua:quã vide si placet. ℂ Alia ẽ opinio que ponit tñ duplicem suppõnem.s.mãlem ⁊ ꝑsonalẽ cuius opinionis est magister in logica parua. ℂ Tertia opinio põit tres species suppõnis.s.mãlem ꝑsonalem ⁊ simplicem:cuius opinionis est magr in logica magna ⁊ hec cõmũis opio est:lz sic inter opinantes diuersitas sit maxime inter reales ⁊ terministas

vt declarabo nunc. Nam Pe. hispanus realistarum optimus dicit. quod suppositio personalis est acceptio termini communis pro suis inferiorib⁹. Simplex aūt est acceptio termini cōis pro rebus significata per ipsum: vt cum dicit homo est species. Mālitēr vero est acceptio termini pro se. vt cum dī homo est dissyllabuz. ℂ Ochā aūt terministarum p̄nceps dicit: quod suppō personalis est qñ termin⁹ pro suo sigto supponit: siue illud sigtum sit ens extra aiam siue vox siue intentio aie siue scriptum. Exm̄ p̄mi. ois hō est animal: ly hō supponit pro suo sigto. qz hō imponit ad significandum illos hoies. Exm̄ scdi. vt oē nomē vocale est pars orōnis: nō supponit nisi pro vocibus: qz imponitur ad sigñdum illas voces. Exm̄ tertii. ois species est vl'e: vl' ois intētio aie est in aia: vtriusqz subm supponit personaliter: qz supponit pro illis pro qbus imponit ad sigñdum. Exm̄ quarti. ois dictio scripta est dictio: subz nō supponit nisi pro significatis suis. Suppō simplex est qñ terminus supponit pro intentione aie: sz nō tenet significare vt hō est species. ly hō. supponit pro intentione aie. qz ista intētio p̄prie est species: tñ nō sigt istam proprie loquendo. ℂ Suppositio mālis est qñ terminus non supponit pro significato: sed pro voce vel scripto: vt hō est nomē: ly hō supponit pro seipso: non tñ sigt seipsum.

4ª opio

ℂ Quarta opinio principalis ponit quatuor species suppōnis. s. mālez personalem simplicem et naturalem. et hanc opinionem ponit san. Vincen. ordinis predicatorum: quaz dicit esse de mente Cōmentatoris et Alberti et p̄cipue scē Tho. et cuz hec multum scientifica sit perstringam ipsam in fine huius tractatus quo melius potero.

Notandum 2ᵐ

ℂ Aduerte circa diffinitionem et p̄ circa primaz: quod ly acceptio termini: in p̄pōne: est loco gn̄is: ly pro sigto māli loco differentie per quaz suppositio mālis distinguit a psonali. Consimilr in 2ª diffinitione. ly acceptio termini in p̄pōne est sicut genus ly pro significato formali est dr̄ia per quam differt ab aliis. ℂ Pro intellectu harum diffōnum magister notat quid est sigñatū māle et quid formale: et dīlā hoꝝ et ponit duas notificationes vide ipm in summa tñ vult quod ipsemet terminus vel sibi sīlis est sigtum māle sui ipsius termini: res autem ad extra significata per ipsum terminum est significatuz formale ipsius: hoc dico vbi terminus habet duo significata: quia si non haberet nisi vnum significatū: tūc formaliter significaret se et aliqd extra se vt ly ens.

Notandum 3ᵐ

ℂ Sz aduerte cām hui⁹. i. quare si terminus habeat duo sigta ipsemet terminus dicatur sigtum māle sui ipsius: res vero ad extra formale. Ratio est ista: quia qñcūqz aliq̄ duo competunt vni tertio quod prius competit dicit' nāle respectu illius quod posterius cōpetit et quod posterius competit dr̄ formale: quia quod presupponit' alteri est sicut mā eius vt genus respectu differentie: modo quia terminus significat seipsum nāliter: significat autē extra se aliquid ex impositione. prius autem competit termino qd̄ nāliter inest q̄z qd̄ ex impositione est sibi datum. Ideo significatum nāle ex dictum māle: significatum vero ex impositione est dictum formale. Et locutus sum de terminis in voce et in scripto. In mente. n. licet terminus naturaliter significet se et etiam extra se. per prius tam sigt se et per posterius extra se. Ideo sic ipsemet terminus erit sigtum māle sui ipsius: et res extra sigtum formale.

Ritius Notandum

Circa hoc capitulū notā quod magister ponit duas regulas ad cognoscendum significatum formale. ℂ Quarum prima potest iacere duobus modis vno modo sic. significatuz formale est illud quod terminus sigt et de eodē est verificabilis affirmatiue et c̄. et tūc non esset bona: quia tunc fere ois terminus significaret se formaliter: quia verificatur de seipso: licet nō pro seipso. vt dicendo. homo est homo. sortes est sortes et c̄. ℂ Scdo modo potest sic intelligi. significatuz formale est illud qd̄ terminus significat: et de eodem ac pro eodem est verificabilis affirmatiue et c̄. et sic intelligendo regula est bona. ℂ Secunda regula est illa. significatum formale est illud de cuius p̄noie demonstrante et c̄. i. est illud quod significat' a termino: et de pronomine demonstrante tale significatū ē verificabilis talis terminus affirmatiue et c̄. ℂ Potest ēt addi tertia regula. s. significatum formale alicuius termini est illud quod significatur a termino s'm significationem facientem ipsum esse terminum et significatum māle est illud quod significatur a termino et nō significatur per significationem facientem ipsuz esse terminuz. Exemplum iste terminus homo. significat se: et quodlibet sibi simile et nō p̄p id quod se et quodlibet sibi simile significat dī esse terminus: quia hoc facit ois res mundi. et tñ nō quelibet res mundi est terminus. ideo ipsemet: et quodlibet sibi sīle est significatum māle sui. sed iste idem terminus homo p̄pter id quod veros homines significat. vt sor. et pla. bene est terminus. et iō veri homines sunt significata formalia eiusdem.

Contra 2ᵐ regulā arguit'

ℂ Sed arguitur contra scdam regulam sic. aliqd̄ est significatum formale: et tñ terminus nō est verificabilis de p̄noie demr̄ante illud igitur regula falsa. consequentia patet et añs probatur. qz vera chimera est sigtuz formale istius termini chimera et tñ ly chimera nō verificatur de p̄noie demr̄ante illam ad intellectū dicendo hoc est chimera. vt patet igit' et c̄.

Rñsio

ℂ Ad hoc rñ. quod dif finitio est diminuta: et oz suppleri sic. sigtum formale est illud de cuius p̄noie demr̄ante est talis terminus verificabilis affirmatiue: supposito quod tale sigtum sit. et talis p̄positio de pronomine demonstrāte sic significās sit vel eē possit et tunc dico quod vera chimera est sigtum formale istius termini chimera: qz si tale sigtū eēt et eēt talis p̄pō sic significans hoc est chimera formaliter. et non solū ex impossibili sequitur illā esse veram: sīli modo pōt argui cōtra significatum materiale. sed ex te solues.

ℂ Ex quibus sequitur primo: quod quilibet terminus qui non est de seipso verificabilis nisi mediante signo materialitatis habet duplex significatum. vz. materiale et formale: sicut isti termini homo: animal lapis: lignum hmōi. significat. n. ly homo sor. formaliter: et seipsū aut sibi cōsimilem materialiter. ℂ Secundo sequitur: quod quilibet terminus qui est de seipso verificabilis sine tali signo habet vnum soluz significatum: et illud est formale et formaliter significat: sicut isti termini ens: aliqd: nomen: et terminus et hmōi. Nā sicut illa est vera. ens est ens: ita illa. ly ens est ens: et sicut illa est vera: nomen est nomen: ita illa ly nomen est nomen. Tertio sequitur: quod sicut aliquis terminus prime itentionis vel impositionis habet significatum formale solūmodo et aliquis materiale et formale: ita aliquis terminus secunde intentionis vel impositionis habet significatum formale solūmodo: et aliquis vtrunqz: prima pars est ostensa. qm̄ tam ly homo q̄z ly ens est terminus prime intentionis vel impositionis: et tñ ly hō hz vtrūqz sigtum: et ly ens formale solūmodo. scda ps p̄baf. Naz ly nomen et

men τ ly ꝓpō sunt termini scđe ītētionis vel iꝫ/ positionis: τ ly nomē hꝫ significatū formale solū mō: q̄ꝛ hec est vera ly nomen est nomen. Et ly ꝓpō hꝫ vtrūq̄ꝫ: q̄ꝛ hec nō est vera ly ꝓpō est ꝓ/ positio: sꝫ bñ quelꝫ istaꝝ: ꝓpō affirmatiua est ꝓpō: ꝓpō negatiua est ꝓpō. Silr ille termin⁹ syll'o hꝫ vtrūq̄ꝫ significatū: q̄ꝛ hec nō est vera. ly syll'o est syll'o: sed bñ quelꝫ istaꝝ a. est syll'o. τ b. est syll'o dato q̄ a. sit syll'o prime figure. τ b. scđe. ¶ Quarto sequit̄ q̄ sicut aliq̄s termi/ nus p̄me ītētionis vel impōnis pōt suppone/ re mālr τ aliq̄s psonalr: ita aliq̄s termin⁹ scđe intētionis vel impōnis pōt supponere psona liter: τ aliq̄s mālr p̄ma pars est ostensa τ scđa ꝓbat̄. Nam dicēdo nomē est terminus. ly no mē supponit psonaliter: q̄ꝛ pro suo formali si/ gnificato: τ ita dicendo: ꝓpō vel syll'o est ora/ tio. sed dicēdo. ꝓpō est terminus simplex. syl logismus est nomē tā ꝓpō q̄ꝫ ly syll'o suppo/ nit mālīter pro suo materiali significato τc.

Notandum p^m

Aduerte circa p^m correlariū: q̄ nō absolute veꝝ est q̄ qlꝫ termin⁹ qui nō est de seipo verifica bilis sine additamēto signi mālitatis hꝫ vtrūq̄ꝫ significa/ tum: q̄ꝛ ly ois nō hꝫ vtrūq̄ꝫ significatū: q̄ꝛ nō hꝫ formale cū nihil significet formalr: lꝫ aliq̄lr significet: τ tñ nō veri ficat̄ de seipso sine additamēto signi mālitatis: illa. n. nō est ꝟa: ois est ois: imo nō est intelligibilis fm magrm: q̄ꝛ si velles q̄ eēt vera p 2^m correlariū: tūc hēret soluꝫ signꝫ formale qđ est falsuꝫ: q̄ꝛ signt seipsum mālit̄ τ silr est de aliis termis nō per se signtiuis: ergo dꝫ itelligi correlariuꝫ de termis per se signtiuis. ¶ Adūte 2° circa 2^m correlariuꝫ

Notandum 2^m

q̄ nō qcūq̄ꝫ terminus hñs tm̄ vnum signtum habet forma le signtum: imo termino ꝫ hñtium vnum signtum qdam hꝫ tm̄ formale vt ille qui est verificabilis de seipso sine addi tamento signi mālis: vt ly ens τc. qdaꝫ hꝫ tm̄ māle vt qui cūq̄ꝫ nō per se signtiuus qui est ꝯsignificatiuus: vt ois nul lus buf. baf. a. b. c. Significatum. n. formale est datuꝫ ex impōne: τ māle nālit̄ inest: loquor de terminis in voce: q̄ꝛ in mente oēs termini nālit̄ signt: sꝫ tñ fm p̄us τ po/ steri⁹. Ex correlario: ergo magri nō hꝫ' q̄ qcūq̄ꝫ termin⁹ hꝫ tm̄ vnū signtum q̄ illud sit formale. De hoc tñ vide am ple ꝯtra summulas. ¶ Alia duo correlaria sequunt̄ ex pri mis τ de se nota sunt: ideo nihil de ipsis.

¶ Caplm de cognitione terminoꝝ: quando supponunt mālīter. τ quando personaliter.

Ut autem cognoscatur qñ termini nāliter supponūt τ qñ psonaliter sp̄ales regule declarant̄. quaꝝ pri/ ma est ista. Ois terminus solū hñs significatū formale est solūmodo psonalr sup ponibilis. patet: q̄ꝛ talis nunq̄ꝫ supponit nisi pro suo formali significato. Ubi grā. de termi/ nis p̄me intētionis vel impositionis vt ens ali qd τ hmōi. Exēpluꝫ de terminis scđe intētio/ nis vel impositionis vt termini nomē τ hui⁹.

Ratio huius regule pꝫ: q̄ꝛ ex quo talis terminus hꝫ solum signtum formale: solum pōt accipi in ꝓ/ positione pro tali significato formali: sed qñ terminus ac cipitur pro signto formali supponit personalr: vt pꝫ per dif finitionem suppōnis psonalis: ergo a p̄ ad vltimum qñ terius hꝫ solū signtum formale supponit personaliter.

¶ Scđa regula est ista. Ois terminus vtrunq̄ꝫ hñs significatum si sibi addit̄ signum mālita/ tis in ꝓpōne solūmodo mālīter supponit. pꝫ q̄ꝛ nō supponit nisi pro suo māli significato ra tione signi mālitatis. Exempluꝫ de terminis prime ītētionis vel impositionis. vt ly homo est ly homo. ly aial est ly aial. tam ly homo q̄ꝫ ly aial stat mālīter. Exēplum de terminis scđe intētionis vel impōnis vt ly ꝓpositio est ly ꝓ/ positio. ly syll'o est ly syll'o. tam ly ꝓpositio q̄ꝫ ly syll'o supponit mālīter: q̄ꝛ pro suo māli si/ gnificato. Signa materialitatis sūt ista ly. iste termin⁹. ista ꝓpositio. ista oratio. τ huiusmo/ di. sed potissimum est ista vox ly.

Ratio hui⁹ regule pꝫ ēt de se: q̄ꝛ signū mālitatis ꝯhꝫ terminū ad signtum māle: fuit. n. ad h̄ īpositū a p̄ impositore ad ꝯhendū. s. terminū ad signtum māle.

¶ Tertia regula est ista. Cuiuscūq̄ꝫ ꝓpōnis ex/ trema sunt termini p̄me intētionis vel imposi tionis qbus non addit̄ signuꝫ mālitatis tam sbm q̄ꝫ p̄tūm supponit psonalr vt hō est aial. sor. currit. Et notāter dr̄ si non addit̄ signum mālitatis. q̄ꝛ addito illo supponeret ibi termi nus materialiter. per secūdam regulam.

Fundamentum huius regule τ alioꝝ seq̄n/ tiuꝫ est: q̄ꝛ talia sūt sbā q̄lia pmittūt eoꝝ p̄dicata. Mō ꝓ regula hēas q̄ p̄dicatū cu/ iuslibet ꝓpōnis supponit psonalr nisi addat̄ signū mālita tis: cuius rō est: q̄ꝛ illud p̄dicatū vel hꝫ tm̄ formale: τ sic supponit psonalr: ꝓ p̄ma regulā: vel hꝫ vtrūq̄ꝫ signtū τ tūc semp ꝓ nobiliori accipit̄: τ illud est formale: τ iō si nō ad dat̄ signū mālitatis semp supponit psonalr: q̄ꝛ extꝫ est in/ dfns accipit̄ ꝓ nobiliori. Deinde p fundamētū p̄dictū cū talis sint sbā q̄lia pmittūt eoꝝ p̄dicata p̄dicatū nō pmit tit sbm supponere mālīter: sꝫ psonalr: q̄ꝛ verificat̄ de eo p signto formali τ nō māli: vt pꝫ dōo: homo est aial: tam ly homo q̄ꝫ ly animal supponunt personaliter.

¶ Quarta regula est ista. Cuiuscūq̄ꝫ ꝓpositio/ nis extrema sunt termini scđe intentionis vel impositionis. quoꝝ subiectū hꝫ solum signifi/ catum formale τ p̄dicatum vtrunq̄ꝫ taꝫ subm q̄ꝫ p̄dicatuꝫ supponit psonaliter: si predicato non addit̄ signum mālitatis. verbi gratia. si/ gnum est ꝓpositio: terminus est syll'o.

Ratio huius regule tacta est in tertia: nam p̄dicatum supponit personaliter: q̄ꝛ pro nobiliori signifi/ cato: τ sbm cum non hēat nisi vnum significatum. s. for/ male τ personaliter supponit per primam regulaꝫ: ideo vterq̄ꝫ supponit personaliter: ideo hec regula vera.

¶ Quinta regula est ista. Si extrema sūt termi ni scđe intentionis vel impōnis τ sbm habeat vtrūq̄ꝫ significatuꝫ: p̄dicatū ꝟo silr vtrūq̄ꝫ vel solū formale nō datur regula gñalis: q̄m iter/

dum supponit glz illoꝝ psonalr: iterdū aliter mālr: verbi grā: dicēdo ꝑpō est orō: ambo extrema hn̄t vtrūqꝫ significatū ⁊ ambo psonalr supponūt. Item si dr ꝑpō est signum sbm hꝫ vtrūqꝫ significatū ⁊ pdicatū solū vnū .s. formale ⁊ vtrunqꝫ psonalr supponit. Sed si dr ꝑpō est nomē: sbm hꝫ vtrūqꝫ significatū: ⁊ pdicatū solum formale: ⁊ tn̄ subiectū supponit mālr: qꝛ aliter non foret ꝑpositio vera. Itē si dr ꝑpō est terminus cōplexus vtrunqꝫ extremum hꝫ vtrunqꝫ significatuꝫ: ⁊ tn̄ subiectum supponit materialiter: qꝛ ꝑpositio est falsa.

Si tamen vis hic ēt regulā nota ꝙ pdicatū semp supponit psonalr si nō addat signū mālitatis: vt dcm̄ est. Sed ad cognoscēdum qlr sbm supponat scias ꝙ cuꝫ talia sint subiecta: qlia pmittunt a pdicatis talr supponit sbm qlr pdicatū pmittit. Si .n. ptūꝫ supponens psonalr verificet de signato formali subti: subm sup' psonalr: si aūt verificat de significato māli: sbm supponit mālr. Si aūt pdicatum posset verificari de vtroqꝫ .s. de māli ⁊ formali subm supponit psonalr: qꝛ supponit pro nobiliori: h pꝫ discurrēdo p exēpla. Primum est: ꝑpō est orō tā sbm qꝫ pdicatū supponit psonalr: qꝛ verificat de significato formali subi. Scdm exēplū: ꝑpō est signū: tam sbm qꝫ pdicatū supponit psonalr: qꝛ pdicatū pōt verificari de subo tā pro signato māli qꝫ psonali: ⁊ supponit pro digniori ⁊ illud est formale signatū: supp' g psonalr. Tertium exēplū: ꝑpō est nomē: qꝛ pdicatū nō pōt verificari de subto nisi pro signato māli ⁊ nō p formali: vt pꝫ: iō subm supponit mālr pdicatū vo psonalr. Quartū exēplū: ꝑpō est termin' incōplexus: qꝛ pdicatū nō pōt verificari de sbto nisi pro signato māli: iō subm supponit mālr: pdicatū vo psonaliter. Ex his mō appet rō huius regule: qꝛ non pōt dari vna regula gnālis: sed due vt diximus.

¶ Sexta regula est ista. Cuiuscūqꝫ ꝑpōnis predicatum est terminus pme intētionis vel ipositionis ⁊ sbm secūde deducto impedimēto signi mālitatis: taꝫ sbm qꝫ ptūm supponit psonaliter vt spēs est hō. Aliqd genus est aial.

Ratio hui' regule est: qꝛ tā pdicatū supponit psonaliter cū supponat pro digniori: sed cū illud predicatū nō possit verificari de subo ꝑ significato formali: qꝛ ambob' supponētib' psonalr ista est falsa: spēs est hō: qꝛ cū hō supponat determinate: liceret descēdi sub eo disiūctiue ad oia sua supposita qd est falsuꝫ: vt pꝫ descēdēdo: ⁊ isti sūt oēs hoies: g spēs est ille hō: ⁊ sic de alijs: mō oēs tales sūt false cū g pdicatū nō possit verificari de subo. nec pro signato māli: nec pro signato formali: pdicatū trahit subm ad potius significatū: ⁊ illud est formale: ideo psonaliter supponit de hoc vide ample ꝯtra sūmulas.

¶ Septima regula est ista. Cuiuscūqꝫ ꝑpōnis subiectū est terminus pme itētionis vel impositionis nō significās formalr se: ⁊ predicatuꝫ scde deducto ipedimento signi limitātis: sbm supponit mālr ⁊ pdicatū psonalr: vt hō est nomē. Petrus est noiatiui casus. Et notāter dr non significās formalr se: qꝛ si terminus aliqs significaret se formalr psonalr supponeret p pmam regulā: vt ens est terminus trāscēdēs. Item dr sine impedimēto signi limitantis: qꝛ signū vle vel particulare eiusdeꝫ gn̄is: limitat ad suppositionē psonalē: vt aliqs hō est spēs: vel nullum aial est genus: tam ly homo qꝫ ly aial stat psonalr ꝑpter limitationē signi.

Ratio huius regule est: qꝛ cuꝫ pdicatū stet psonalr ⁊ nō possit de subo verificari nisi p significato māli: pdicatū trahit subm ad suppōnē mālē: qꝛ talia sūt subiecta qlia pmittunt a pdicato: ⁊ non eꝫ. ¶ Pro veritate tn̄ regule magr ponit duas ꝯdōnes: pa ꝙ subm nō significet se formalr: qꝛ tūc de necitate supponeret psonalr p pmā regulā. Scda deducto impedimēto signi litantis ad suppositionē psonalē: signū .n. vle ⁊ pticulare limitāt ad suppōnē psonalē: sicut ista vox ly: limitat ad suppōnē mālē. ¶ Dubitat ꝯtra 2m ꝯdōnē de cā .s. qre signa vlia ⁊ pticularia limitāt ad suppōnē psonalē. ¶ Similr dubitat. qre ista vox ly: cū sit signuꝫ demrātiuū: ⁊ ꝯn̄r ita posset demōstrare significatuꝫ formale: sicut māle qre magis trahit ad suppōnē mālē qꝫ psonalē. ¶ Ad pm dicūt qdam ꝙ cā est: qꝛ masculinū genus sumptū est ex ꝑpetate rei que est potētia actiua: ⁊ femininū genus sumptū est ex ꝑpetate rei que est potētia passiua ⁊ metaphorice p silitudineꝫ ꝯn̄r mascu. ⁊ femi. gn̄is ad aialia in qb' videmus masculos hr̄e potētiam actiuā: ⁊ fe. hr̄e potētiaꝫ passiuā: ⁊ qꝛ h dīa magis repit iter significata formalia qꝫ mālia vel saltim expssio: ideo termin' psonalr sumit si signo mascu. vl fe. gn̄is sit determinat'. ¶ Hec rn̄sio nō vꝫ: qꝛ ēt signum vle ⁊ pticulare in neutro gn̄e limitāt ad suppōnē psonalē qd pꝫ: qꝛ dicēdo nullū aial est genus: vel aliqd aial est genus: supponit ly aial psonalr in vtraqꝫ: vbi sine signo supponeret mālr. Signū ēt in cōi gn̄e limitat ad suppōneꝫ psonalē: vt dicēdo: ois hō est spēs: ly hō stat psonalr. ¶ Ideo dōm est alr ⁊ dico duo. Primum ꝙ signa vlia ⁊ pticularia mascu. vel femi. vel cōis gn̄is limitāt semp ad suppōnē psonaleꝫ. Dico 2o ꝙ signa neutri gn̄is si addant termis neutri gn̄is fm pmā impositionē: silr ad psonaleꝫ limitāt. Si vo addant termis qui nō sunt neutri gn̄is ad mālē limitāt. Rō pmi est: qꝛ ois terminus debēs māliter supponē dꝫ esse neutri gn̄is ⁊ indeclinabile nomē. Sꝫ cū signū vel masc. vel fe. vel cōis gn̄is non ꝯhat terminū ad neutrū gen': ideo nō limitat ad mālē: sed qñcunqꝫ signuꝫ ꝯcordat in gn̄e cū termino dato a pma impōne trahit ad significatū formale: qꝛ trahit terminū ad illud genus fm qd hꝫ significatū formale: qꝛ signatū formale cōpetit sibi ex impōne: ⁊ h dico de vocalib' ⁊ scriptis. De mētalibus aūt dico ꝙ trahit terminuꝫ mētalem ad illud genus fm qd hꝫ significatuꝫ formale cōpetēs sibi nālr. Et sic appet ratio scda: qꝛ qñ terminus discordat in gn̄e cuꝫ termino cui addit aut latinitas incōgrua est ⁊ illam non ꝯsiderat logicus: aut trahit terminū ad neutrū genus ⁊ facit māliter stāre: qꝛ terminus stans mālr est neutri gn̄is ⁊ indeclinabile nomē. ¶ Ad 2m dn̄t illi nr̄i amici ꝙ ista vox ly: solū demōstrat signatū mālē: ideo limitat ad suppōnē mālē. Sed si queris: qre demōstrat solū signū māle. Dicunt ꝙ cā hui' est: qꝛ illud signū addit termino: mō lꝫ termin' hēat vtrūqꝫ signatū .s. māle ⁊ formale: qꝛ tn̄ signatuꝫ formale est ex terminū: māle vo nō est ex: sed ipsemet terminus: iō p illud signuꝫ ly: magis demrat māle qꝫ formale cū demrat termin': ⁊ ꝯn̄r ꝙ est itrinsecū ⁊ nō est extrinsecuꝫ. ¶ Hec rn̄sio nō vꝫ: qꝛ si ista esset cā ꝙ ista vox ly. magis demrat signatū māle qꝫ formale ꝑpter h: qꝛ cū addit termino demrat significatū ꝑpinquius ⁊ significatū ꝑpinquius est māle cū sit itrinsecū ⁊ ipsemet termin' isignatū

Du^m p^m

Du^m 2^m

Ad p^m rn̄^o

ꝯ rn̄sio/nē istā.

Alia rn̄sio

Ad 2^m

ꝯ rn̄sio/nem.

vo formale

vo formale sit remotius: qr extrinsecū est. A fili seqtur φ oia pnoia demōstratiua addita terminis denotant solū significatū mãle: ⁊ sic trahunt ad mãle: vt dicēdo iste hō currit: qd falsum est: ↄñtia pz manifeste. ℭ Ideo dicatur aliter. s. φ illud signum ly. in voce ab imposito re pmo habuit φ demōstret significatum mãle ⁊ non formale: cuius signum est: qr nullam variationē casus: aut gñis hz sicut alia signa demōstratiua hñt: sed est neutri gñis ⁊ indeclinabile nomen: sicut terminus mãliter supponens.

Alia rñsio

ℭ Ex quo sequit φ subalterna illi⁹: hō est spēs non est: ois hō est spēs: nec pticularis est illa: aliquis hō est spēs: sed illa: aliqd hō est spēs: nec singularis eius est aliqua istarū: iste hō est spēs: ista hō est spēs: sed ista hoc hō est spēs. Item ↄdictoriū huius: homo est spēs: nō est illud: nihil qd est homo ē spēs: aut nullus homo est spēs: qr tunc duo ↄdictoria forēt simul vera: sed illud: nullū hō est spēs: nec subcōtrarium ei⁹ est: aliqs homo nō est spēs: seu aliqd qd est hō nō est spēs: sed illud: aliqd hō nō est spēs. Ratio autē quare aliqui istaꝝ situant in figura ⁊ aliqui nō est: qr in aliqbus seruat eadem suppositio ⁊ in aliqbus non: vñ oēs propositiones existētes in figura debēt habere ↄsimilem gñalem suppositionē. Et si dr: quare suppositio mãlis semp reqrit signa neutri generis: dicit φ ideo: qr omnis terminus materialiter supponēs est neutri generis ⁊ indeclinabile nomen fm grāmaticos.

Ratio huius est φ aliqui illaꝝ situant in figura ⁊ aliqui nō est: qr in aliqbus seruat eadē suppō: ⁊ in aliqbus nō: vñ ppōnes existēs in figura debent hre ↄsimilem suppōnē gñalē. Et si dr: quare suppō mãl reqrit signū neutri gñis. Dr φ ideo est qr ois terminus mãlr supponēs est neutri gñis ⁊ ideclinabile nomen fm grāmaticos.

Dubiū

ℭ Dubitat: qre nomē mãlr sumptū sit ideclinabile: ⁊ psonalr vo declinabile.

Rñsio

ℭ Dnt qdā vt sit dr̃ia iter terminum qñ sumit mãlr ⁊ qñ sumit psonalr. Sed si qris qre psonalr sumēdo potius nō est ideclinabile: sz declinabile. Dicūr duplici de cā. Prima est: qr frequentius sumit psonaliter ꝗ mãlr ⁊ fieret fastidiū ex frequēti vsu eiusdē vocis. Scda cā est: qr dr̃ia casuū est supta ex ppetatib⁹ reꝝ: noiatiuus. n. iportat actionē: accusatiuus passionē: iō potius agēs sumit i noiatiuo ⁊ patiēs i actio: ⁊ ista dr̃ia magis apparet iter signata formalia ꝗ mãlia. ℭ Iste nuge sunt: iō nō est opus istare ↄ eas. ℭ Iō alr dicam⁹ φ tunc termin⁹ stat psonalr qñ stat p signato formali: ⁊ cū stat p fo[r]mali stat p signato dato ex impōne: ⁊ h dico de vocibus ⁊ scriptis. De mētalibus aūt dico φ hñt ex nã rei: qñ vo stat mãlr stat pro significato mãli qd sibi cōpetit nãlr: h aūt est sine variatione ⁊ declinatione ex natura rei.

Alia rñsio

ℭ Ex vltima ⁊ penultima regulis seqtur φ ista nō est bona ↄuersio: hō est spēs: species est homo: qr ly hō: in pma supponit mãliter: ⁊ in secunda psonalr: sed si cōuertit simplr spēs est ly hō: nec ista est bona ↄuersio p accidēs: nullū nomē est homo: ḡ homo non est nomē sed sequit: igit aliqd qd est hō non est nomen.

Et ratio horum est: qr in conuersione debet remanere eadem suppositio generalis.

In hoc cap° magr ponit septē regulas ↄtra qs arg'. ℭ Et p.° ↄ pmā vbi dr: terminus hñs vnū signū semp stat psonaliter. Cōtra. qr dicēdo ly. ens est ly ens: supponit ly ens mãlr: ⁊ tñ hz vnū signatū: igit regula falsa: ↄña tz cū minori: ⁊ maior pbat: qr vel ly ens pōt supponere mãlr: aut nō: si sic: ⁊ ei addit dictio mãlitatis: igit stat mãlr. Si nō igit ista eēt iproprja ly ens: ē ly ens: pbat ↄña: ois ppō in q termin⁹ hñs offm addit termino circa quē nō pōt exercē suū offm est iproprja: sić pz in illa ois ego curro: sz ista est hõ: cū in ea ponat ly ly. iuxta terminū nō potētem recipe offm suū: vt tu dices: igit ista est impropria.

Riciũs ↄ pᵐ regulã af.

ℭ Et ↄfirmat: qr nisi ly ens staret mãlr: tunc iste ppōnes ↄuerterent ly ens est ens: ⁊ ens est ens pz: qr subiã ⁊ pdicata ↄuertunt: ⁊ termini seruāt eandē suppōnē: ⁊ est ↄsilis denoiatio ppōnū: vt pz.

Confir°

ℭ Ad pᵐ dr φ ly ens stat psonalr: ⁊ φ ppō illa nō est impropria. Et cū arguit: ois ppō in q ⁊c. ↄcedit: sz negat minor: ⁊ dr φ offm illius dictionis ly. nō est limitādi terminū cui additur ad stādū mãlr: sz ad stādū pro se aut sibi silr: ⁊ h offm ibi exercet: vt pz: ⁊ si dr φ qñqz facit stare mãlr ↄcedit: sz h est p accñs. s. cū addit termio hñti duo signata.

Ad pᵐ

ℭ Et ad cōfirmationē negat φ ille ↄuertant: ⁊ dr φ lz subã ⁊ pdicata ↄuertant ⁊c. ex h tñ non seqtur φ ille ↄuertant: qr strictius stat ⁊ dearticulatius ly ens in p.ª ꝗ in 2.ª: qr in pª stat pro se vel sibi silr: ⁊ in 2ª pro oib⁹ entib⁹ ⁊ est exēplū sile in istis: qlz hō currit: ⁊ quelz hō currit: vbi ly hō dearticulatur in vna p masculus ⁊ nō in alia ꝗtūcūqz ly hō: ⁊ ly hō ↄuertant.

Ad ↄfirmatōez

ℭ Cōtra 3ᵐ regulã arguit sic: extrema istius. Adã est ens. sunt pª: ⁊ tñ sbm stat mãlr. igit regla falsa: pz ↄña cū maiori ⁊ minor pbat: qr ptūm vificat de subto: ⁊ h pro signato mãli tm: igit sbm supponit mãlr: pz ↄñtia: qr vificari est iferius ad supponē: ⁊ ideo seqt: vificatur mãlr: igit supponit mãlr ab iferiori ⁊c.

ↄ 3ᵐ regulã af.

ℭ Scdo argr ↄ qntã ↄsilī fundamēto: qr dōoi ppō est termin⁹ dicit regula φ ambo stāt psonalr. Cōtra ptūm vificat de subto tāz pro signato mãli ꝗ pro psonali: vt pz igit sbm supponet vtroqz mō. s. formalr ⁊ mãlr.

ↄ 5ᵐ regulã af.

ℭ Tertio argr ↄtra 6ᵐ silī mō: qr dōo: ens est oīo p regulã ly. oīo stat psonalr: sz arguit φ mãlr: qr ly oīo: vificat de subo: ⁊ hoc pro signato mãli ipsi⁹ pdicati.

ↄ 6ᵐ regulam.

ℭ Quarto argr ↄ 7ᵐ: qr dōo: hō qui legit est nomē. stat ly hō psonalr: ⁊ tñ p regulã dz̃et stare mãlr igit regla fla: pz ↄña cū minori: ⁊ maior pbat: qr nisi staret psonalr nō adderet ei ↄuenlēter relm in masculino.

ↄ 7ᵐ regulam.

ℭ Quinto arguit ↄ eādē: qr eo dato seqtur φ idē significatū est psonale ⁊ mãle: ↄña vr falsū: ⁊ ↄñtia pbat: qr capio istã: homo est nomē: ⁊ arguit sic: p regulã subm stat mãlr ⁊ pdicatū formalr: ⁊ ppō est vera ⁊ affirmatiua: igit subm ⁊ pdicatum stant pro eodē: ⁊ vltra sbm ⁊ pdicatū stāt pro eodē: ⁊ qdlz pro quo stat sbm est signatū mãle: ⁊ qdlz pro quo stat pdicatū est formale: igit idē est significatū formale ⁊ mãle.

ↄ eādē arguit.

ℭ Ad ista rñ. ad pᵐ dr negando φ in ista. Adã est ens: pdicatū vificet de sbto p signato mãli ipsi⁹ sbti. Immo dr φ pdicatū nullo mō vificat de sbto ⁊ ppō est simplr falsa: ⁊ logici acceptāt eā pro falsa: ⁊ sic non seqtur φ supponat ly Adã mãlr: ⁊ breuiter: ly Adã: stat psonalr: qr logici ex cōi ↄsuetudine: ⁊ ex mō intelligēdi ⁊ nō absqz rōne non acceptāt φ pdicata pme intētionis limitēt sbm ad standum mãlr.

Ad pᵐ

ℭ Ad 2ᵐ dr silr negādo φ in illa: ppō est termin⁹: pdicatum verificet de subo pro vtroqz signato. Sed tñ p significato formali: ⁊ hoc qr logici ex ↄsuetudine ↄcipiūt p illã φ vera ppō est termin⁹.

Ad 2ᵐ

ℭ Ad 3ᵐ rñ. eodē modo pcise.

Ad 3ᵐ

ℭ Ad 4ᵐ dr φ in ista: homo q legit est nomen: ly hō stat psonalr ⁊ ppō est falsa: ⁊ cū dr φ est ↄtra regulã: dr negādo: qr regla dicit

Ad 4ᵐ

ꝙ qñ subiectum est pñme ꝛ ꝑdicatum scðe: ꝛ sðm non significat formalr se. i. hꝫ duo significata nec ei addat̃ limitatio limitãs ad suppõnẽ ꝑsonalẽ: tũc sðm stat mãlr: modo hic addit̃ limitatio. s. illud relatiuũ qui in masculino qð limitat ad suppõnẽ ꝑsonalẽ: vt pꝫ. ❡ Ad 5m ꝯcedit̃ totũ nec est incõueniens ꝙ idẽ sit significatũ formale ꝛ mãle respectu diuersoꝝ: nã ly hõ est significatũ mãle suiipsius ꝛ formale illius termini nomẽ: vt pꝫ.

Ad 5m

❡ Sed circa dicta sunt petitiones: pñma: vñ est ꝙ veri hoies sunt significata ꝑsonalia istius termini hõ: ꝛ ille dictiones hõ: sunt sigñta mãlia.

Petitio pª

❡ Rñ° ꝙ h̃ ideo est: q2 veri hoies significãtur ab illo termino hõ: ſm significationẽ ꝑsonalẽ seu faciẽtẽ terminum esse terminoꝫ seu formalẽ: que ois pro eodẽ hẽo. Sed ille dictiones homo signt̃ ab illo termino hõ: nõ ſꝫ significationẽ faciẽtem illũ esse terminũ: aut ſm significationem ꝑsonalẽ.

Rñsio

❡ Pro quo est notãdum ꝙ ille termin⁹ homo: ꝛ qlibet alius termin⁹ cathegorematicus hꝫ duplicẽ significationẽ: vnã per quã sigt̃ tm̃ se: ꝛ qðlꝫ sibi sile ꝛ per istã non hꝫ ille termin⁹ hõ ꝙ sit terminus: sicut nec res illa que est for. hꝫ ꝓpter id qð significat se ꝛ qðlꝫ sibi sile ꝙ sit terminus: ꝛ ista significatio dr̃ significatio mãlis illius termini. Alia significatio est per quã iste terminus homo: sigt̃ aliud ꝑter se: ꝛ ista appellat̃ formalis ꝛ ꝑsonalis: vtputa significatio que sigt̃ veros hoies ꝛ hinc est ꝙ significata per pñmã appellant̃ mãlia: ꝛ ꝑ scðaꝫ formalis.

Nõndũ

❡ Sed dices. q̃re scða significatio appella̍ formalis et pñma mãlis.

Dubiũ

❡ Rñ° ꝙ sicut in nãlibus oẽ illud appellat̃ forma: qð est cõplemẽtũ rei: sicut aia intellectiua est forma hoia: q2 est illud per cuius aduẽtũ in mã ꝑsupposita fit hõ: ꝛ illud ꝑsuppositũ aie appellat̃ mã: ita in ꝓposito: q2 ꝑ scðam significationẽ supueniẽtem pñme terminus fit termin⁹: sicut hõ fit homo ꝑ aiam: 2ª sigñtio dr̃ formalis. ꝛ pª mãlis.

Rñsio

❡ Scða petitio. an sicut ly hõ: hꝫ duo significata: ita suus termin⁹ ifinitus. s. ly nõ hõ: hẽat duo.

2ª Petitio

❡ Rñ° ꝙ non: imo dr̃ pro regula ꝙ semp aut q̃si semp ois dictio cathegorica hñs duo significata: ifinitata: hẽbit vnũ tm̃: pꝫ de ly homo: ꝛ ly nõ homo: ꝛ econuerso: ois dictio cathegorica hñs vnum significatũ: infinitata hẽbit duo: sicut pꝫ de ly terminus: ꝛ ly nõ termin⁹.

Rñsio.

❡ Tertia petitio. an ly ens sit signum mãle suiipsius.

3ª Petitio

❡ Rñ° ꝙ non: sed ꝑsonale: q2 significatũ formale dcm̃ est ꝙ est illud ꝙ significat̃ a termino ſm significationẽ faciẽtem terminũ eẽ terminũ: modo sic est in ꝓposito: q2 ly ens sigt̃ se ſm significationẽ faciẽtem ipm̃ esse terminũ. Nam ſm illã significationẽ sigt̃ oia entia: sicut ly homo: oẽs hoies: ꝛ ipmmet est vnũ ens. Ideo ſm talẽ significationẽ significat seipm̃. Et si dr̃ ꝙ a pari est mãle: ẽt q2 significat̃ a seipo ſm significationẽ non faciẽtem ipm̃ esse terminũ: dr̃ ꝙ nõ est significatum mãle: neqꝫ vꝫ ꝯña ista: ly ens significat̃ a se ſm significationẽ non faciẽtem ipsum esse terminũ: igit̃ est significatum mãle sui: sed opꝫ sic argui si bene aduertis dicta supiora: ly ens significat̃ a se: ꝛ nõ significatur ſm significationẽ facientem ipm̃ esse terminum igit̃ est significatum mãle sui: sed añs est falsum: vt patet.

Rñ°.

❡ Caplm̃ de suppositione materiali.

Materialis suppõ plures ꝯtinet diuisiones: quaꝝ pñma est ista. Suppõnum mãliũ alia discreta: alia cõis. Suppõ mãlis discreta est acceptio termini mãlr supponẽtis cũ ꝓnoie demõstratiuo: vt h̃ homo est spẽs: iste terminus aial est genus. Suppõ mãlis cõis est acceptio termini mãlr supponẽtis sine ꝓnoie demõstratiuo, vt hõ est noĩatiui casus. Petrus est nomẽ ꝓpriũ: vñ ly Petr⁹ ꝑsonalr sumptũ est termin⁹ discret⁹ ꝛ nomẽ ꝓpriũ: sꝫ mãlr est termin⁹ cõis ꝑdicabilis de plib⁹: vꝫ de isto termino Petr⁹ in mẽte: ꝛ de isto in scripto ꝛ de isto in voce. Similr dicẽdo: tu est ꝓnomẽ demr̃atiuũ sðm huius non est ꝓnomen: sed nomẽ indeclinabilr sumptum hñs silr plura supposita.

Aduerte circa diffõnem ꝙ ly acceptio termini mãliter supponẽtis in vtraqꝫ est loco gñis: ly cum ꝓnoie demr̃atiuo ponit̃ loco dñe: ad dñaꝫ suppõnis cõis que est acceptio termini cõis sine ꝓnoie demr̃atiuo: sed qñ sumit̃ cum ꝓnoie demr̃atiuo est terminus discretus: q2 sigt̃ tm̃ rem vnã discretã ꝛ distinctaꝫ ab alijs.

Nõndũ

❡ Suppositio ṽo cõis dicit̃ rõne termini cõis sic statim. Terminus aũt cõis est qui sigt̃ plures res sed vnã impõnẽ. De verificatione ṽo exẽploꝝ est dubium: sed illud declarabit̃ in suppõne determinata: ideo nũc relinquo.

❡ Scða diuisio est ista. Suppõnũ mãliũ cõiuꝫ. alia determinata: alia ꝯfusa. Suppõ mãlis determinata est: acceptio termini mãlr supponẽtis sub quo ꝯtingit descẽdere ad oia ei⁹ supposita disiũctiue: vt hõ est termin⁹ cõis: ꝛ isti sunt oẽs termini hõ: ergo hoc hõ est terminus cõis: vel hoc hõ est terminus cõis: ꝛ sic de singulis.

❡ Ex quo sequit̃ ꝙ ista ꝓpõ est vera: hõ non est noĩatiui casus: sicut ista hõ est noiatiui casus: q2 sunt due idefinite subcõtrarie: in quaꝝ pñma verificat̃ sðm pro isto termino hõ qui est datiui vel acti casus mãliter sumpto: ꝛ in alia pro silĩ qui est noiatiui casus. Et ita cõcedit̃ ꝙ amo est verbũ: ꝛ ꝙ amo nõ est ṽbum: legens est participiũ: ꝛ legens nõ est ꝑticipiũ: tu est ꝓnomẽ demr̃atiuum: ꝛ tu nõ est ꝓnomẽ demõstratiuum: nec sunt iste ꝯtradictorie: sed subcõtrarie: ideo non cõcedo ꝙ amo est verbum: ꝛ nullum amo est verbũ: tu est ꝓnomen: ꝛ nullum tu est ꝓnomen: q2 contradictorie.

Dubitatur circa h̃ exẽplum hõ est termin⁹ cõis: q2 cũ ista ꝓpositio sit vera: lꝫ descẽdẽ disiunctiue ſm magr̃m sub ly hõ: ꝛ tm̃ descẽsus non apparet verus: q2 descẽderet̃ sic: ꝛ isti sunt oẽs termini hõ: ergo h̃ homo est termin⁹ cõis vel h̃ homo est termin⁹ cõis: ꝛ sic de alijs arguit̃: ꝙ ꝯña sit falsum: ꝛ añs sit veꝝ ꝓbat̃: q2 h̃ homo est terminus discret⁹: ergo non est terminus cõis tenet ꝯña ab affirmatiua vnius dispati ad negatiuã alterius: añs ꝓbat̃ dupl̃r. Primo q2 h̃ homo est indiuiduũ de ly homo: sꝫ ly homo est spẽs spãlissima: ergo hoc homo est terminus discret⁹.

Dubiũ de exemplo ꝛc.

❡ Scðo fortius. Quicũqꝫ termin⁹ solũ ꝑ se sumpt⁹ sup' discrete est termin⁹ discret⁹ ly hoc hõ per se sumptũ sup' discrete. igit̃ est terminus discretus: maior pꝫ: q2 oppositũ implicat: minor ẽt pꝫ ꝑ magistrum in exẽplificando de suppõne discreta. Consile argumẽtum põt fieri de illa: homo est spẽs: cuꝫ ꝓpositio sit vera: ꝛ ly homo supponit determinate: ꝛ tñ descensus est falsus: ꝛ isti sunt oẽs termini homo: ergo h̃ homo est species: ꝛ sic de aliis: ꝯña tñ est falsuꝫ pro qualibet ꝑte: q2 h̃ homo est terminus discret⁹ vt ꝓbatũ est: ergo nõ est terminus

argt̃ 2°

Rñ° p°

minus cõis ⁊ ɔñr nõ est spẽs. ¶ Ad ħ sunt duo modi rñdendi famosiores. ¶ Primus est aliquoꝝ dicẽtium q ħ hõ est terminus cõis: ⁊ silr q ħ homo est spẽs: ⁊ ɔñr ɔcedũt q ly hõ est spẽs subalterna cuȝ sit supior ad ħ hõ qđ est spẽs spãlissima. Et rõ hoꝝ est: qꝛ oĩs terminus stans mãlr est terminus cõis: cui vĩ magr̃ assentire: ⁊ cũ ista sit vera descẽsus est verus: ideo dicũt q sub ista ɔtingit descẽdere: hõ est terminus cõis: ⁊ isti sunt oẽs termini hõ: g̃ ħ homo est termin⁹ cõis: vel ħ homo est terminus cõis. ⁊ si ista est vera opȝ q hoc hõ est terminus cõis: sic oĩs terminus stans mãle est termin⁹ cõis. ¶ Ad argͣ in oppoᵐ pȝ ẜm istos solõ. ¶ Ad pᵐ. n. cum dĩ: ħ hõ est termin⁹ discret⁹: g̃ non est termin⁹ cõis: ɔcedunt ɔñam: sed negant añs. ¶ Ad pmaȝ pbationẽ cum dĩ hoc hõ ɔtinet sub ly homo: ẜȝ ly hõ est spẽs spãlissima: negeẜ minor: imo ly hõ homo est spẽs subalterna: ⁊ ly ħ hõ est spẽs spãlissima.

Ad 2ᵐ

¶ Ad 2ᵐ pbationẽ negãt maiorẽ. s. q qcunq̃ terminus pro se sumpt⁹ supponit discrete sit terminus discret⁹: sed veꝝ est dicunt in suppõne psonali. In mãli ꝟo nõ: sed terminus cõis cum pnoie demrãtiuo stat discrete. Consilr rñdẽt ad illã homo est spẽs. De rñsiones iudicio meo nõ valẽt: ɔ́o ɔtra ipsas arguã.

ɔ pmaȝ rñsionẽ arg. p.

¶ Primo ɔtra pmã arguit: pte illa est vera: hõ est spẽs subalterna: ⁊ ly hõ suppõit determinate: ⁊ tñ descẽsus est falsus: ⁊ isti sunt oẽs termini homo: g̃ hoc hõ est spẽs subalterna: vel ħ hõ est spẽs subalterna: ⁊ sic de alijs: p⁹ qꝛ quelȝ istaꝝ est vera: hoc hõ est spẽs spãᵐᵃ: ħ hõ est spẽs spãᵐᵃ: ⁊ sic de alijs: g̃ quelȝ illaꝝ est falsa hoc hõ est spẽs subalterna: ⁊ ħ hõ est spẽs subalterna: qꝛ idem non est spẽs spãlissima ⁊ spẽs subalterna.

arg̃ 2°

¶ Scđo sic. hec opio ɔcedit q hec est vera: ħ hõ est spẽs spãlissima: tunc arguit: oĩs spẽs spãlissima est pdicabilis de plurib⁹: sed ħ homo p te est spẽs spãlissima: ergo erit pdicabile de pluribus. Quero de qbus pdicatr: ⁊ ponatr casus q sint tñ tres termini hõ in scripto: pm⁹ sit a. scđs b. tertius c. ⁊ pȝ q hoc demrãdo a. non pdicatr de plib⁹ mãlr loquẽdo: qꝛ nec pdicatr de b. nec de c. qꝛ b. nõ est a. nec c. est a. ⁊ sic de alijs arguit.

arg̃ 3°

¶ Ideo fortius sic arguit pbãdo q ħ homo nõ sit terminus cõis: qꝛ quelibet spẽs spãlissima hȝ aliquẽ terminũ sub se: spẽs. n. hȝ idiuiduũ: sed hoc hõ nullũ indiuiduũ hȝ sub se p positionẽ: qꝛ oĩs termin⁹ stans mãlr est cõis: mõ nullus termin⁹ cõis mãlr stans est minus cõis q̃ȝ spẽs spãlissima. ergo ⁊c̃.

ɔ scđaȝ rñsionẽ arg. p.

¶ Cõtra 2ᵃᵐ rñsionẽ arguit: tu negas q quicũq̃ supponit discrete sit termin⁹ discretus. Quero g̃ a te pꝑter qđ dĩ suppõ discreta: ⁊ nõ potes dicẽ nisi rõne termini discreti: q̃re ⁊c̃.

Arg̃ 2°.

¶ Scđo sic. oĩs spẽs hȝ aliqđ indiuiduũ sub se: ẜȝ ly homo mãlr stans est spẽs: ergo hȝ indiuiduũ sub se: sed cuȝ non hẽat idẽ indiuiduum qñ stat mãlr: ⁊ qñ stat psonalr non hẽbit ergo istũ hoiem nec illũ: sed aliquẽ terminum de quo mãlr verificatr: sed qđlibet idiuiduũ est terminus discret⁹: ergo aliqs terminus stans mãlr est terminus discretus ⁊c̃. Qui volũt hãc opinionẽ sustinere iustũ est q ad ħ argͣ rñdeant.

2ᵃ rñsio.

¶ Scđs modus rñdendi pmittit q terminus stans mãlr supponit pro se vel pro sibi silĩ: hoc pȝ p magr̃m in declaratione diffõnis suppõnis mãlis: vbi dicit q dicẽdo homo est nomẽ: ly hõ supponit mãlr: cum non supponat nisi pro se vel pro sibi silĩ que sunt sigͣ mãlia istius termini homo. ¶ Tũc ad rõnes in oppoᵐ rñr. ¶ Ad pmã dĩ q ista: hõ est terminus cõis: est vera: ⁊ silr ista: hõ est spẽs: ⁊ q descẽsus est verus: g̃ hoc hõ est terminus cõis: vel hoc hõ est terminus cõis ⁊c̃. de alijs ẽt: g̃ ħ homo est spẽs vel ħ est spẽs. Et cũ tu arguis ħ homo est terminus discret⁹. Dico q veꝝ est: ẜȝ illa ppositio: homo est terminus cõis: est vera non p se: sed qꝛ supponit p suo silĩ qđ est termin⁹ cõis puta pro sbͣto huius ppõnis hõ est aial: vel hui⁹ homo est spẽs: ⁊ talis est termin⁹ cõis: ⁊ est spẽs: vel sicut iste terminus homo psonalr sumpt⁹ est terminus cõis ⁊ spẽs ad istũ hoieȝ ⁊ istũ. s. sor. ⁊ pla. ita mãliter sumpt⁹ est spẽs ad istos terminos ħ homo: vel ħ hõ: sic. n. veꝝ est q iste hõ est hõ: ⁊ iste hõ est hõ: ita veꝝ est q ħ homo est ly hõ: ⁊ lȝ hõ mãlr sumpt⁹ sit spẽs: sic ly hõ psonalr sumpt⁹: pro alijs tñ idiuiduis: vt dicit magr̃ in logica magna in tractatu de suppõnib⁹.

Ad 2ᵐ

¶ Ad 2ᵐ rõnẽ pȝ rñ° qꝛ ħ est vera ħ hõ est termin⁹ discret⁹: put ly ħ homo supponit p se: ⁊ ħ est vera: ħ hõ est termin⁹ cõis: put supponit p sibi silĩ. Silr ille due sunt silr vere: ħ hõ est spẽs: ħ hõ non est spẽs: pᵃ put supponit pro sibi silĩ: 2ᵃ put supponit pro se. Hãc sniam cũ magr̃ affirmaret i logica magna credo eẽ verã ⁊ a nullo habui nisi a magrõ fũdamẽtalr. Ex q̃ seqͭ q magr̃ sic coarͣ ifert ꝟitatẽ. s. ppõnũ pᵃ ⁊ 2ᵃ. s. hõ est noĩ casus: ⁊ hõ non est noĩatiui casus: ⁊ ly homo in vtraq̃ stat mãlr ⁊ est ideclinabile sic ɔ noĩatiuo: ħ homo: gtõ hui⁹ homo: pᵃ verificatr pro ħ termino hõ vt est noĩatiui casus: 2ᵃ ꝟificatr pro ħ termino hõ vt est gtĩ casus vel datĩ: qꝛ tunc nõ est noĩatiui casus: lȝ sibi silr sit noĩatiui casus. ¶ Alie due ppõnes amo est ꝟbũ: amo nõ est ꝟbuȝ. 2ᵃ verificatr put ẜbm illius ppõnis stat mãlr. g̃ est nomen ideclinabile sic: noĩatiuo ħ amo gtõ huius amo: ⁊ si est nomẽ indeclinabile nõ est ꝟbũ: pᵃ verificatr put ẜbm supponit pro sibi silĩ: puta p illo termino amo posito in illa oratione: ego amo pe. vt pȝ p resolutoriũ syllm̃: sic: hoc est ꝟbũ demrãndo ly amo in illa ppõne: ego amo pe. ⁊ hoc est ly amo: g̃ amo est ꝟbum. ¶ Alie due ppõnes: legẽs ẽ participiũ: legẽs nõ est pticipiũ. 2ᵃ est vera put ly legens supponit pro seipso termino: qꝛ illud qđ est ẜbm in illa ppõne est nomẽ ideclinabile: igit non erit pticipiũ: sed pᵃ reddit vera pro sibi silĩ: puta pro isto termino legens q ponit in ista ppõne: ego sum legẽs donatũ. ¶ Alie due ppõnes: tu es pnomẽ demrãtiuum: tu non est pnomẽ demonstratiuum. 2ᵃ est vera put supponit pro se: qꝛ ẜbm est nomẽ indeclinabile: pma est vera put supponit pro sibi silĩ: puta pro subiecto huius ppositionis: tu legis.

¶ Suppositio mãlis ɔfusa est acceptio termini mãliter cõiter supponẽtis sub quo nõ ɔtingit descẽdere ad oĩa sua supposita disiunctiue: vt tñ homo est nomẽ ⁊ isti sunt oẽs termini homo: ergo tñ hoc homo est nomẽ: vel hoc homo est nomẽ: ⁊ sic de singulis: in casu enim antecedens est verum ⁊ ɔñs est falsum.

Nõdũ

Aduerte circa exẽpluȝ qũo non lȝ descẽdẽ: qꝛ casu possibili posito añs est veꝝ ɔñs falsuȝ vt ponatr q sint tñ duo termini hõ in mũdo q sunt noĩa: vn⁹ scriptus in lib. meo: alter in lib° tuo: tunc illa est vera tñ hõ est nomẽ. vt pȝ p exponẽtes: ⁊ tñ descẽsus est falsus: ⁊ isti sunt oẽs termini hõ demrãtis illis noĩb⁹: ergo tñ ħ hõ est nomẽ: vel tñ ħ homo est nomẽ: ɔñs pro vtraq̃ pte est falsum: imo non tñ hoc homo est nomen.

¶ Tertia diuisio est ista. Suppositionũ mãliũ ɔfusaꝝ quedã est ɔfusa tñ: ⁊ quedaȝ ɔfusa distributiua. ¶ Quarta diuisio est ista. Suppõnum mãliuȝ ɔfusaꝝ tñ: quedã est mobilis quedam imobilis. Suppõ mãlis ɔfusa tñ mobilis est acceptio termini mãlis supponẽtis sub quo ɔtingit descẽdere ad oĩa sua supposita disiunctim: vt tñ homo est nomẽ ⁊ hec sunt oĩa ly homo ergo tñ hoc homo vel hoc homo: ⁊ sic de singulis est nomen.

Nōndū **Aduerte** pro declaratione exẽpli magr̃i:quō lʒ descẽdere disiūctim:qꝛ est dr̃ia iter disiūctuʒ et disiūctiuū copulatū ꝛ copulatiuū. Disiūctiua.n.requirit aliquā ptē determinate verā. Disiūctuʒ ꝟo nō:vñ posito ꝙ soꝛ.de se nō sufficeret trahere nauim:nec plato de se:sil' tñ traherent nauim:tūc disiūctiua eēt falsa:soꝛ. trahit nauim:vel pla.trahit nauim:qꝛ nulla ps est vera: disiūctuʒ tñ est veꝝ:soꝛ.vel pla.trahūt nauim. ℭ Sed aduerte vlterius ꝙ disiunctū pōt teneri dupl'r.s.diuisiue ꝛ collectiue:tẽtum collectiue reqrit verificationẽ totius disiūcti sil' ꝛ nullus ptis seorsuʒ vt in casu posito ista est vera:soꝛ.vl' pla.trahūt nauim:collectiue:tenẽdo disiunctuʒ:ꝛ ab illo disiūcto ad disiūctiuā de ꝯsilib⁹ terminis nō vʒ ꝯñā:vt in casu posito:nec ex ālʒ pte disiūcti seq' ipm disiunctū:ꝟbi grā:nō sequr:ego differo a te:ꝟ differo a te vel a me:añs eniʒ est verū ꝛ ꝯñs est fl'm:qꝛ sc' ꝙ nō sum tu:ꝛ ego disiue ꝟo tentū reqrit ꝟificationẽ vnius ptis seorsuʒ vt in casu supra ista eēt falsa:soꝛ.vel pla.trahūt nauim:ꝛ a tali disiūcto diuisiue tẽto ad disiūctiuam de ꝯsilib⁹ terminis:vʒ ꝯñs. Copulatuʒ collectiue tẽtum reqrit verificationẽ totius copulati sil' ꝛ nō cuiuslibet ptis seorsuʒ nec alicui⁹:ꝛ a tali copulato ad copulatiuā factā de ꝯsilib⁹ terminis nō vʒ ꝯñs:vt in casu supra facto:ħ est vera soꝛ.ꝛ pla.trahunt nauim:diuisiue ꝟo tẽtū reqrit verificationẽ cuiuslibet ptis seorsum ꝛ diuisim:ꝛ ex copulato sequit' copulatiua de ꝯsilib⁹ termi:s:seqtur.n.soꝛ.ꝛ pla.currūt:ergo soꝛ. currit ꝛ pla.currit. ℭ Ad ꝓpositum:qñ licet descendere disiūctim sufficit collectiue vel diuisiue. In exemplo magistri licet descendere disiunctim collectiue.

ℭ Suppositio mãlis ꝯfusa tm̃ imobilis est acceptio termini mãl'r cōiter supponẽtis sub quo nō ꝯtingit descẽdere:sʒ si ꝯtingeret descẽdere descẽderet' disiuncti:vt neccio homo est spẽs: ly homo stat ꝯfuse tm̃ imobil'r:qꝛ nō lʒ descẽdere:vt non seqtur:neccio homo est spẽs:ꝛ isti sunt oẽs termini homo:ergo neccio: hoc homo:ꝛ sic de singulis est spẽs. Antecedẽs eniʒ est verum ꝛ ꝯsequens falsum:si ꝯtingeret descendere descenderetur modo dicto.

Nōndū **Aduerte** circa exẽm magr̃i:quō nō lʒ descẽdẽ disiūctim:qꝛ descẽdẽdo añs est veꝝ ꝛ ꝯñs fl'm: vt sic ꝛ isti sunt oẽs termini homo:ꝗ neccio ħ homo vel ħ homo est spẽs:añs est veꝝ:vt pʒ:ꝛ ꝯñs falsum. Qꝫ autē ꝯñs sit falsuʒ:ꝓbat' per expōnes suas:qꝛ sic exponit':hoc homo vel ħ homo est spẽs:ꝛ non pōt esse qn hoc homo vel ħ homo sit spẽs:ꝗ ista 2ª est fl'a:qꝛ pōt esse ꝙ ħ homo vel ħ homo nō sit spẽs:qꝛ pōt eē ꝙ non sit:ꝛ ꝯñr ꝙ nō sit spẽs. Posset ēt aliter ꝓbari ꝯñs esse falsum sic:ꝯtingẽter hoc homo vel ħ homo est spẽs: ergo non neccio ħ homo vel ħ homo est spẽs:ꝯña pʒ ab equalente ad equalẽteʒ: ꝛ añs ꝓbatur:qꝛ hoc homo vel ħ homo est spẽs ꝛ potest esse ꝙ hoc homo vel hoc homo non sit spẽs:ergo contingenter hoc homo vel hoc homo est species.

ℭ Quinta diuisio est ista. Suppōnū mãliuʒ distributiuaꝝ q̄dā est mobilis ꝛ q̄dam imobilis. Suppositio mãlis distributiua mobilis est acceptio termini mãl'r supponẽtis sub quo ꝯtingit descẽdere ad oīa sua supposita copulatiue: vt oẽ homo est termin⁹:ꝛ isti sunt oẽs termini homo:ꝗ ħ homo ẽ termin⁹:ꝛ ħ homo est terminus ꝛc̃.de singulis. Suppō mãlis distributiua imobilis est acceptio termini mãl'r cōiter supponẽtis sub quo nō ꝯtingit descẽdere: sed si ꝯtingeret:descenderet' copulatiue:vt neccesse oẽ homo est spẽs:ly hō stat mãl'r:distributiue imobil'r:qꝛ nō licet descẽdere:cum non sequat':neccio oẽ homo est spẽs:ꝛ isti sunt oẽs termini hō:ergo neccio ħ homo est spẽs ꝛ neccio ħ homo est spẽs:ꝛ sic de singulis. Añs enim est veꝝ ꝛ ꝯñs falsum. Uerūtñ si ꝯtingeret descẽdere descenderet' illo modo. Propt' p̄dicta est notādū:ꝙ ista ꝯiunctio ꝛ aliqñ tenet' copulatim:ꝛ aliqñ copulatiue:copulati tenet' qñ copulat terminos vt soꝛ.ꝛ pla.currūt tenetur copulatiue qñ ꝯiungit ꝓpōnes:vt soꝛ.currit:ꝛ plo mouet'. Consil'r nota disiūctionis aliqñ tenet' disiūcti:ꝛ aliqñ disiunctiue:tenet' disiunctim:qñ disiungit terminos:vt soꝛ.vel plato currit:ꝛ tenetur disiunctiue qñ disiungit ꝓpositiones vt deus ẽ vel homo ẽ asinus.

Aduerte circa exẽplum ꝙ descẽsus est falsus:ꝛ isti sunt oẽs termini homo:ꝗ neccio ħ homo est spẽs:ꝛ neccio ħ homo est spẽs:ꝛ sic de alijs:ꝯñs est falsum pro qualibet pte:vt supra in suppōne cōfusa mobili ꝓbatum est:ꝛ tñ añs est veꝝ vt patet de se.ergo ꝛc̃. — Notandum

ℭ Caplm̃ de suppositione psonali.

Consequẽter sequit' diuisiões ponere suppōnis psonalis mãm ꝯcernẽtis. Quaꝝ pma ẽ ista. suppōnū psonaliū:alia discreta:alia cōis. Suppositio psonalis discreta ẽ acceptio termini singulis vel cōis cuʒ ꝓnoīe demr̃atiuo singulis numeri psonal'r supponẽtis vt soꝛ.currit: ille homo disputat. ℭ Ex ista diffōne seqtur ista regula ꝙ ois terminus discret⁹ vel cōis cuʒ ꝓnoīe demr̃atiuo singulis numeri ex̃ns ps ꝓpōnis discrete supponit siue p̄cesserit signū distributiuū siue non. Unde ita stat discrete ly tu in ista:nullus asinus es tu:sicut in ista tu es homo. Suppō psonalis cōis ẽ acceptio termini cōis psonal'r supponẽtis sine pronomine demōstratiuo singulis numeri vt homo currit.

Aduerte vt supra ꝙ suppō dr̃ discreta rõne termini discreti supponẽtis sic. Nā termin⁹ singulis ꝛ terminus cōis cū ꝓnoīe demr̃atiuo est terminus discretus.qꝛ sigt rem discretaʒ.i.distinctā a qualibʒ alia. Significat rẽ vnā numero. ℭ Suppositio ꝟo dr̃ cōis ratione termini cōis qui sigt plura eadẽ ratione. — Notandum pᵐ

ℭ Scd̃a diuisio ẽ ista. Suppōnū psonaliū cōmuniū:q̄dā est determinata ꝛ q̄dā ꝯfusa. Suppositio psonalis determinata est acceptio termini psonal'r supponẽtis sub quo ꝯtingit descendere ad oīa ei⁹ singularia disiūctiue.vt hō currit:ꝛ isti sunt oẽs hoīes:ꝗ iste hō currit vel iste hō cur.ꝛ sic de singulis. Juxta quā suppōneʒ

fit ħ

sit h̄ p̄ma r̄la. Cuiuslz p̄ticulares vel idefinite s̄b̄m supponit deteriate: tā affirmatiue q̄z negatiue: tā i suppōne māli q̄z psonali. ¶ Scd̄a r̄la ē ista: ois termin⁹ cōis quē nullū signū p̄cedit: nisi signū p̄ticulare: supponit determiate: vn̄ hui⁹ p̄pōnis hō ē aial: tā s̄b̄m q̄z p̄tūm supponit determinate: ꝛ si alicui istoꝝ adderet̄ signuz p̄ticulare non p̄p h̄ ipediret̄ suppō ista. Suppō ꝯfusa ē acceptio termini cōis psonalr̄ supponētis sub quo non ꝯtigit descēdere disiūctiue. vt tm̄ homo est risibilis: ly hō stat ꝯfuse: ꝛ non dz disiūctiue descendi vt patebit.

Notandum p̄m

Aduerte q̄ suppō dr̄ determinata rōne v̄ificationis termini cōis: q2 ad h̄ q̄ termin⁹ stet determinate reqrit̄ q̄ v̄ificet̄ p̄ aliq̄ supposito determinato: vn̄ si ista est vera: aliqs hō currit: vel ista: hō currit: reqrit̄ q̄ p̄tūm v̄ificet̄ determinate de aliq̄ supposito s̄b̄i: puta: aut q̄ iste hō currit: vel iste hō currit ꝛ sic de singulis: ita q̄ nūatis oīb⁹ suppositis p̄tūm v̄ificet̄ determinate de aliquo illoꝝ.

Notandum 2m

¶ Aduerte 2° q̄ suppositio dr̄ ꝯfusa: q2 nō requirit̄ q̄ v̄ificet̄ pro aliq̄ supposito determinato: vn̄ illa est vera tm̄ hō est risibilis: vbi ly hō stat ꝯfuse tm̄: ꝛ nō oz q̄ p̄dtūm verificet̄ pro aliq̄ supposito determinato ōdō: ꝛ isti sunt oēs hoies: ḡ tm̄ iste homo est risibilis vel tm̄ iste hō est risibilis: q2 oēs iste sunt false: sed verificat̄ pro suis suppositis in confuso vt paulo infra dicetur.

¶ Tertia diuisio est ista. Suppōnū psonaliū ꝯfusaꝝ: q̄dā est ꝯfusa tm̄ ꝛ q̄dā ꝯfusa distributiua.

¶ Quarta diuisio ē ista. Suppōnū psonaliū cōfusaꝝ tm̄ q̄dā est mobil̄ ꝛ q̄dā imobilis. Suppositio psonalis cōfusa tm̄ mobilis ē acceptio termini psonalr̄ supponētis sub quo ꝯtigit descēdere ad oīa sua supposita disiunctim: vt oīs hō est aial: ꝛ h̄ sunt oīa aialia: ergo oīs hō est h̄ aial: vel h̄ aial ꝛc̄. de singulis. ¶ Juxta quam suppōnē sit h̄ p̄ma regula. Cuiuslz v̄lis affirmatiue p̄tūm si fuerit terminus cōis deducto impedimēto stat ꝯfuse tm̄ mobilr̄ vt oīs hō est aial: ly aial ꝯstat ꝯfuse tm̄ mobilr̄: dico si fuerit termin⁹ cōis: q2 si foret termin⁹ discret⁹ staret discrete: ēt dico sine ipedimēto ad excludēdū alia signa: vn̄ dōo oīs hō oē est aial: ly aial est p̄tūm v̄lis affirmatiue ꝛ termin⁹ cōis: ꝛ tm̄ non stat ꝯfuse tm̄: s3 distributiue vt patebit. ¶ Secūda r̄la. Cuiuslz exclusiue p̄mi ordīs: cuius nota exclusionis nō negat̄ s̄b̄m si fuerit terminus cōis deducto oī alio ipedimēto stat ꝯfuse tm̄ mobilr̄. vt tm̄ hō currit tm̄ hō non currit: vtrobiq3 supponit ly homo ꝯfuse tm̄ mobilr̄.

¶ Suppō psonal̄ ꝯfusa tm̄ imobil̄ ē acceptio termini: cōis psonalr̄ cōiter supponentis sub quo nō ꝯtingit descēdere: sed si cōtingeret descēderet̄ disiūctim: vt nec̄io hō est aial supponit ly homo isto mō: q2 cum nullo debito medio: sequitur ergo necessario ille homo vel ille homo ꝛc̄. de singulis est aial: q2 an̄s est veruz ꝛ consequens falsum: tamen si contingeret descendere descenderetur illo modo.

Notandum p̄m

Aduerte p̄ q̄ suppō dr̄ ꝯfusa: q2 nō reqrit v̄ificationē pro aliq̄ supposito determinato: ꝛ dr̄ mobilis: q2 l3 moueri siue descendi sub illo ad sua supposita disiūctim: ꝛ ideo in ꝯfuso est disiūctum collectiue ꝛ nō diuisiue teneat̄. Ex his p3 p̄ᵃ regula q̄ p̄tū3 v̄lis affirmatiue stet ꝯfuse mobilr̄: q2 l3 descēdē ad oīa sua supp⁹ disiunctim: vt oīs hō est aial: ꝛ h̄ sunt oīa aialia: ergo oīs hō est hoc aial vel h̄ aial ꝛc̄. de singulis: illud disiūctū tenet̄ collectiue ꝛ nō diuisiue: q̄n̄. n. tenet̄ diuisiue: l3 iferre disiūctiuam de eisdē termis: q̄n̄ v̄o tenet̄ collectiue nō lic3 vt h̄. ¶ 2ᵃ regula ēt p3. s. q̄ s̄b̄m exclusiue p̄mi ordinis: cui⁹ nota exclusiōis nō negat̄ stat ꝯfuse mobilr̄: vt tm̄ hō currit: q2 l3 descēdere disiūctim sub eo: nō. n. stat istā eē verā q̄n ista v̄a sit ad quā descēdim⁹: vt p3.

Notandum 2m

¶ Aduerte 2° q̄ suppositio dr̄ imobilis: q2 nō l3 descēdē. Jmmobile. n. i. non mobile: q2 nō possim⁹ moueri sub termino q̄ ad descēsu3: vt nec̄io hō est aial: ista p̄pō ē v̄a vt3 p exponētes suas q̄ sit hō ē aial: ꝛ nō pōt eē q̄n hō sit aial: ḡ nec̄io hō ē aial: ꝛ tm̄ nō lic3 descēdē: ꝛ isti sunt oēs hoies: ḡ nec̄io iste hō vel iste hō: ꝛ sic de singulis est aial: an̄s. n. est veꝝ vt p3: ꝛ ꝯn̄s fl̄m: q2 ꝯtingēter ille hō vel ille homo est aial: ḡ nō nec̄io ille homo vel ille hō est aial: tenet ꝯn̄a: ꝛ an̄s p̄bat̄ p suas exponētes sic: ille homo vel ille hō est aial: ꝛ pōt eē q̄ ille homo vel ille hō non sit aial. Jsta eēt vera: q2 pōt eē q̄ ille hō non sit: ḡ pōt eē q̄ ille homo non sit animal.

¶ Huic suppōni annectunt̄ regule p̄ma ē ista. Cuiuslibet ꝯditionalis affirmatiue de termis cōibus deducto impedimēto alteri⁹ signi quilibet illoꝝ supponit confuse tm̄ imobiliter: vt si homo est: aial est. ta3 ly homo q̄z ly animal stat confuse tm̄ immobiliter.

Dubiu3

Dubium difficillimū est: q̄uo s̄b̄m an̄tis ꝯdōnalis supponat ꝯfuse imobilr̄: q2 l3 descēdē s̄b eo vt in exēplo magr̄i: si hō est aial est: ḡ si ille vel ille hō ē aial est: ꝯn̄a ista est optima: q2 nō pōt an̄s eē veꝝ q̄n ꝯn̄s sit veꝝ: ḡ supponit ꝯfuse mobilr̄.

Rn̄sio

¶ Ad h̄ du᷑ plēs rn̄siones iuenio: verūtn̄ ne itell'm inuenū ꝯfundā in p̄n̄tia solū rn̄siōnē rōnē magr̄i tangā: alias aūt rn̄siones vide ꝯ̄ suppōnes. Magr̄. n. vult in. 8. argᵐᵒ scd̄i dubij p̄ncipal' sue q̄drature: vbi ample hāc māim determinat q̄ s̄b̄m an̄tis supponat imobilr̄ ꝛ inuit rōnes.

p̄ rō

¶ Quaꝝ p̄ᵃ est: q2 dā opp᷑ q̄ ꝯfundat̄ mobilr̄ s̄b̄m an̄tis: tūc argr̄ sic: nō est maior rō q̄re plus ꝯfundat̄ mobilr̄ s̄b̄m an̄tis q̄z ꝯn̄tis in ordie dico sp̄ ad ꝯdōnalē: q̄ declabo q̄d velit dic ex itētione magr̄i: s3 non ꝯfūdit̄ mobilr̄ s̄b̄m ꝯn̄tis vt p̄babo: ḡ nec an̄tis: p̄bo minorē: q2 dōo aial est si hō est: nō v3: ꝛ h̄ sūt oīa aialia: ḡ h̄ aial vel h̄ aial est si hō est: q2 an̄s est nec̄iu3 ꝛ ꝯn̄s ꝯtingēs: ꝛ ēt hinc ad mille annos an̄s est veꝝ ꝛ ꝯn̄s fl̄m.

2ᵃ rō

¶ 2ᵃ ratio: q2 si ꝯfūdat̄ mobil' s̄b̄m an̄tis: ḡ p aduētū signi distributiui staret ꝯfuse distributiue mobilr̄: vt sic dicendo: oīs hō mouet̄: si oīs hō currit: ly hō ex p̄te an̄tis staret ꝯfuse distributiue mobilr̄: ꝛ sic liceret descendē copulatiue: q̄d est falsu3: vt isti sunt oēs hoies: ḡ oīs hō mouetur si ille hō currit ꝛ oīs hō mouet̄ si ille hō currit: ꝛ sic d̄ singulis: ꝛ p3 q̄ ꝯn̄s est fl̄m.

Ad formā argumēti. ꝯ̄ rn̄sionem.

¶ Ad formā argᵐ cū dr̄: q̄ l3 descēdē sub s̄b̄o an̄tis: dr̄ q̄ descēsus est bonu3: sed h̄ gr̄a māe est ꝛ non gr̄a forme: est gr̄a māe: q2 ꝯn̄s est nec̄ium: nō est aūt gr̄a forme: q2 nō v3 in oīb⁹: hoc p̄cise dic̄ magr̄ in loco p̄allegato. ¶ Cōtra hāc rn̄siōnē arguit̄: q2 descē-

ſus vȝ in oībus: ergo eſt gr̃a forme: ↄñ̃a tenet ⁊ añs ꝓbatur: q꞉ ſi non: oa inſtātiam in aliquo: q꞉ dicit pħs. 8. phyſi. ꝙ ille nō ſoluit qui ꝓpoſitionē interimit: ⁊ ꝓpter qd̓ ſit falſa non oñdit: non ḡ ſufficit negare añs niſi des inſtantiam. ℭ Ad hoc dicūt qdam aſſignādo inſtātiam ꝙ non lȝ deſcēdere ſub ſb̓o añtis huius: ſi homo nō currit riſibile non currit: ⁊ iſti ſunt oēs hoīes: ḡ ſi iſte homo vl̓ iſte homo nō currit. riſibile nō currit. ℭ Sed ꝯ. deſcēſus factus ſub iſta ↄditionali aſſignata non eſt ſil̓is in forma alteri deſcēſui hͤ ↄditionalis: ergo inſtātia nō eſt ad ꝓpoſitum: ↄñ̃a tenet ⁊ añs ꝓbat̓: qm̄ añtia non ſunt ſil̓ia rōne hͤ ptis: qm̄ ↄditionales ille nē ſunt ſil̓es in forma: cuȝ cathegorice ſue non ſint ſil̓es in forma. ℭ Ego aūt alr̓ ſum ſolitus rñdere ⁊ aſſigno inſtātiam: q꞉ ſub ſb̓o ↄñtis non lȝ deſcēdere: ⁊ ſi dicis ꝙ nō eſt ſil̓is modus arguēdi deſcēdere ſub añte ⁊ deſcēdere ſub ↄñte: dico ꝙ lȝ non ſit ſil̓is modus arguēdi abſolute: eſt tñ̄ ſil̓is rōne note ↄditionalis: quō hoc ſit verum vide ↄtra ſuppōnes aperte.

ℭ Scd̓a regula: cuiuſlibet reduplicatiue affirmatiue ꝑ̄dicatum ſi fuerit capax cōfuſionis ⁊ nō habuerit aliunde impedimētum ſtat cōfuſe tm̄ imobiliter: vt ſoz. in q̄ȝtum homo eſt animal: ly animal ſtat illo modo.

Dubiū **Dubium** eſt quō ꝑ̄dicatum reduplicatiue ſtet imobiliter: q꞉ lȝ deſcēdere diſiūctim ſub eo vt in exēplo magr̄i: ⁊ iſta ſunt oia aialia: ergo ſoz. inq̄ȝtū homo eſt h̓ aial vel hoc aial ꝙ deſcēſus ſit bonus pȝ: q꞉ nō pōt añs eſſe verū ſine ↄñte: ꝙ añs ſit verū pȝ: ꝙ ↄñs etiam ſit verū ꝓbat̓ p̄ exponētes que ſunt ſoz. eſt homo. ⁊ ſoz. eſt hoc aial vl̓ hoc aial: ⁊ ſi aliqd eſt homo illud eſt hoc aial vel hoc aial: ⁊ pȝ ꝙ oēs iſte exponentes vere ſunt: ḡ ipſa expoſita eſt vera: ſic ergo ꝑ̄dicatum ſtat ↄfuſe mobiliter.

Rñſio. ℭ Ad h̓ dubiū plures rñſiones īuenio q̄s dicā ↄtra ſuppoſitiones: pro nūc dabo rñſionē magr̄i quā puto veriſſimā q̄cqd dicāt alij: dicat̓ ḡ ꝙ non lȝ deſcēdi ſub ꝑ̄dicato reduplicatiue diſiūctim: q꞉ añs eſt verū ⁊ ↄñs ſl̓m: ꝙ añs ſit verū pȝ: ꝙ ↄñs non ſit verū ꝓbat̓: q꞉ 3ª exponēs eſt falſa que eſt illa: ⁊ ſi aliqd eſt homo illud eſt hoc aial vel h̓ aial: q꞉ illa eſt vna cōditionalis: cuius ↄñs non ſeq̄tur ex añte: imo oppoᵐ ↄñtis ſtat cum añte: ergo nō eſt vera: ꝓbo añs: nam oppoᵐ ↄñtis tunc ſtat cum añte: qñ ex eo ſit vna copulatiua poſſi̓s: modo illa copulatiua eſt poſſi̓s: aliqd homo: ⁊ illud eſt hoc aial vel hoc aial demrando oia aialia p̄ñtia: non dico tū ꝙ ſit vera nūc: ſed eſt poſſibilis: q꞉ pōt eſſe vera: ⁊ hinc ad cētum annos erit vera.

ℭ Tertia rl̓a cuiuſlȝ modalis in ſenſu cōpoſito hñtis terminum cōēȝ nō diſtributiuū: ſupponit ille terminus confuſe tm̄ imobiliter: vt neceſſario homo eſt aial. Impoſſibile eſt hominē non eſſe: q꞉ non lȝ deſcēdere vt patet.

Nōndū **Aduerte** circa exēpla: ⁊ p̄mo circa p̄mū deſcenſus eſt falſus ſub iſto termino hō ⁊ ēt ſub illo termino aial. ℭ Primū declaro. ſ. ſub iſto termino hō: et iſti ſunt oēs hoīes: ḡ neċio hic homo vel hic hō eſt aial: h̓ ↄñs eſt ſl̓m: q꞉ ↄtingēter h̓ hō vel hic hō eſt aial: ſub iſto termino aial ēt deſcenſus eſt falſus: ⁊ h̓ ſunt oia aialia: ḡ neċio hō eſt hoc aial vel hoc aial: hec eſt falſa: q꞉ ↄtingēter hō eſt hoc aial vel hoc aial. ℭ Scd̓m exēplū clarum eſt: vt dd̓o: impoſſ̓e eſt hoīem non eē aial: q꞉ ly hoīem ſtat ↄfuſe imobil̓r: q꞉ non licȝ deſcēdi: ⁊ illi ſunt oēs hoīes: ḡ impoſſ̓e eſt hūc hoīem vel hūc hoīem non eē aial: ↄñs eſt ſl̓m: q꞉ poſſ̓e eſt hūc hoīem vel hūc hoīem non eē aial.

ℭ Quinta diuiſio eſt iſta. Suppōnū pſonaliuȝ diſtributiuarū q̄dā eſt mobilis ⁊ q̄dā imobilis. Suppō pſonalis diſtributiua mobilis eſt acceptio termini pſonalr̓ ſupponētis ſub quo cōtingit deſcēdere ad oia ſua ſuppoſita copulatiue: vt oīs homo currit: ⁊ iſti ſunt omnes homines: ergo iſte homo currit ⁊ iſta homo currit: ⁊ ſic de ſingulis: quare concludit̓ ꝙ ly homo ſtat confuſe diſtributiue mobil̓r.

Notandum **Aduerte** ꝙ h̓ ſuppō oī diſtributiua rōne t̓mini diſtributiui. ℭ Diſtribuit̓ āt t̓minꝰ: ⁊ tūc qñ ſtat pro oībꝰ ſuis ſuppoſitis: dr̓ āt mobil̓r: q꞉ lȝ moueri ⁊ deſcēdi ad ſua ſuppoᵗᵃ ꝑ qbꝰ ſuppōit: exēᵐ āt clar̄ ē de ſe.

ℭ Iſti ſuppōni ſūt anexe iſte regl̓e. p̄ma ē iſta. Cuiuſlȝ ꝓpōnis vl̓is affirmatiue ſb̓m ſtat cōfuſe diſtributiue mobil̓r. vt oīs hō currit. qlȝ hō diſputat. qōlȝ aial mouet̓. tam ly hō q̄ȝ ly aial ſtat diſtributiue mobil̓r. ℭ Scd̓a regula. Cuiuſlȝ vl̓is negatiue de cōſueto mō loquēdi tā ſb̓m q̄ȝ ꝑ̄tūm. ſi fuerit terminꝰ cōis nō impeditꝰ ſupponit ↄfuſe diſtributiue mobil̓r vt nullus hō eſt aſinꝰ. taȝ ly hō q̄ȝ ly aſinꝰ ſtat cōfuſe diſtributiue mobil̓r. Dico de conſueto mō loquēdi: q꞉ hm̄ōi vl̓is negatiue. Oīs homo animal non eſt: non ſtat ly animal qd̓ eſt predicatum diſtributiue: ſed confuſe tm̄.

Nōndū **Aduerte** ꝙ tres ↄditiones req̄runt̓ ad hanc regulā. ℭ Prima ꝙ ſb̓m ⁊ ꝑ̄tūm ſit terminus cōis alr̓. n. nō eēt capax ↄfuſionis ⁊ diſtributiōis. ℭ Secūda. ꝙ nō ſit ipeditꝰ. ſ. ꝑ aliud ſignū: q꞉ ſi duo ſigna caderēt ſupra eūdē terminuȝ nō ſtaret diſtributiue mobil̓r: vt dicēdo. nullus hō eſt oīs aſinus. ly aſinꝰ nō ſtat diſtributiue ſȝ ↄfuſe tm̄. ℭ Tertia ↄditio ꝙ iſta vl̓is ſit de cōſueto mō loquēdi: q꞉ huiꝰ negatiue. oīs hō aial non eſt: ly aial qd̓ eſt ꝑ̄dicatum non ſtat ↄfuſe diſtributiue ſed ↄfuſe tm̄: ad hoc ḡ ꝙ vl̓is negatiue ſb̓m ⁊ ꝑ̄dicatuȝ ſtent confuſe ⁊ diſtributiue. he tres ↄditiones debent ſeruari.

ℭ Tertia regl̓a. Cuiuſlȝ p̄ticularis vel idefinite aut ſingul̓is negatiue de ↄſueto mō loq̄ndi ꝑ̄dicatū ſi fuerit terminꝰ cōis deducto impedimēto alteriꝰ ſigni ſtat ↄfuſe diſtributiue mobiliter: vt aliq̄s hō nō eſt aſinꝰ. aial nō eſt lapis. ſoz. nō eſt capra. in his oībꝰ ꝑ̄dicata ſtāt ↄfuſe diſtributiue mobil̓r. Adueniēte tm̄ ipedimēto alteriꝰ ſigni nō ſic ſtarēt. vñ dicēdo ſoz. non eſt oīs hō. nō ſupponit ly hō ↄfuſe diſtributiue. ſȝ determiate vt oñdet̓. ℭ Quarta regl̓a. Cuiuſlibet excluſiue affirmatiue p̄mi ordinis ꝑ̄dicatū ſi fuerit terminꝰ cōis deducto ipedimēto alteriꝰ ſigni ſupponit ↄfuſe diſtributiue mobiliter vt tm̄ aial eſt hō. ly hō ſupponit illo mō.

Et he regule patēt per p̄cedētes: q꞉ tres ↄſil̓es limitationes requirunt̓ pro veritate eorum.

ℭ Suppoſitio pſonalis diſtributiua imobilis eſt acceptio termini cōīter pſonaliter ſupponentis: ſub quo nō ↄtingit deſcēdere: ſȝ ſi ↄtingeret:

geret: descẽderet copulatiue. vt nec̃io oĩs hõ est aĩal: ly hõ sic supponit: q̃m nõ seq̃r cũ debito medio: g̃ nec̃io ille hõ est aĩal: ꝛ sic de singul' q2 añs est verũ ꝛ ꝯñs est falsũ. ¶ Juxta suppõnẽ istã sit p̃ma hec reg'a. Cuiuslꝫ ꝯdõnalis de termino distributo supponit termin⁹ ꝯfuse distributiue imobil'r in ordĩe ad totã ꝯdõnalẽ: vt si oẽ aĩal currit oĩs hõ currit. taꝫ ly hõ q̃ꝫ ly aĩal stat distributiue imobil'r: q2 nõ lꝫ descẽdere: ꝛ hoc in ordine ad totã ꝯditionalem.

Nõndũ

Aduerte quid velit dicere in ordine ad totã ꝯditionalẽ. ꝛ nõ vult dicere vt q̃daꝫ rudes dñt ꝙ mag'r velit ꝙ nõ lꝫ descẽdere in ordine ad totã ꝯdõnalem. i. sil' ꝛ semel sub añte ꝛ ꝯñte. q2 vel sil' vl' p se descẽdat nõ lꝫ. vt dem̃ ẽ. Uñ in ꝯdõnali ð termĩs cõib⁹ nõ distributis vt dicẽdo. si hõ ẽ aĩal est. lꝫ s̃m ꝯñtis hẽat pl'a supposita q̃ꝫ s̃m añtis tñ lꝫ descẽdere sil' descẽdẽdo sub vtroq̃ꝫ vt pꝫ: qð tñ eẽt ꝯ mag'm in. 8. argumẽto sc̃di dubij p̃ncipalis sue q̃draturе ꝙ idẽ termin⁹ pt hẽre diũsam suppõnẽ si ꝯsideret' vt est ps cathegorice: ꝛ si ꝯsideret' vt est ps hypothetice. Naꝫ dicẽdo si hõ est aĩal est tã ly hõ q̃ꝫ ly aĩal stat determiate vt est ps cathegorice. stat aũt ꝯfuse imobiliter. vt est ps hypothetice. ¶ Sil'r dicẽdo. si oẽ animal currit oĩs hõ currit. tã ly homo q̃ꝫ ly aĩal stat ꝯfuse distributiue mobil'r vt est ps cathegorice. stat autem imobil'r vt sunt ps hypothetice. vide ipsum non credas mihi.

¶ Sc̃da regula. Cuiuslꝫ exceptiue p̃prie tam affirmatiue q̃ꝫ negatiue illð a quo fit exceptio stat ꝯfuse distributiue imobiliter. vt oĩs homo preter sor. currit. Nullum animal preter hominem est rationale: tã ly homo q̃ꝫ ly aĩal stat distributiue imobil'r. q2 nõ lꝫ descendere.

Nõndũ Aliq̃ est exceptiua p̃pa ꝛ aliq̃ i p̃pria.

Aduerte ꝙ notãter dicit mag'r exceptiue p̃prie: q2 aliq̃ est p̃pria ꝛ aliq̃ ip̃ropa. Ad exceptiuam p̃priã req̃runt' due ꝯditiones. P̃ria. ꝙ illð a q̃ fit exceptio stet ꝯfuse ꝛ distributiue: ex q̃ seq̃r ꝙ illa est i p̃pa: aliq̃s hõ p̃ter sortẽ currit. 2° req̃rit' ꝙ ps ex̃cepta sit terminus iferiori ad illð ex q̃ fit exceptio: ꝛ ex h̃ seq̃r ꝙ illa est improp̃a. oĩs hõ p̃ter hoiem currit. hec ãt est p̃pa. oĩs hõ preter sor. currit. q2 habet illas duas conditiones.

¶ Tertia regula. Cuiuslibꝫ modalis in sensu cõposito h̃ntis terminũ distributum suppõit termin⁹ ille ꝯfuse distributiue imobil'r vt nec̃io oĩs homo est aĩal. oẽm hoiem esse aĩal est scitũ a me. q2 nõ lꝫ descendere: verũtñ. si aliq̃n possit descendi. hoc erit g̃ra materie. q2 oppositũ consequentis repugnabit antecedenti.

Ritius ꝯ diffõnes suppõnis discrete arguit' p̃ ꝯ diffõnes suppõnis determiate arg'r 2°. Ar 4° ꝯ diffõnẽ tãtũ confuse mobilis

Hec vltima regula cum suo notando est de se nota.

Contra illa que dñr i h̃ ca. arg'r. Et p̃° ꝯtra diffõnes suppõnis discrete ꝛ arguit' sic: s̃m isti⁹ propositionis. talis hõ currit. demr̃ato sor. albo. nõ suppõit discrete. ꝛ tñ accipit' ibi cuꝫ p̃noie demr̃a: imo singul' nuĩ igit' diffõ mala. ꝯña tꝫ cum minori: q2 ly talis est p̃nomen demr̃atiuum: ꝛ maior p̃bat'. q2 ly hõ. supponit cõiter. q2 p oĩbus talibus ꝛ silibus sor. vt pꝫ. ¶ 2° arg'r ꝯ diffõneꝫ determiate sic: s̃m in ista oĩs hõ est aĩal: nõ stat determiate ꝛ tñ sub eo lꝫ descẽdere de sor⁹ ad oĩa supposita disiũctie. igit' diffõ mala: ꝯña tꝫ cũ maiori: q2 ly hõ stat distributie. ꝛ minor p̃bat' q2 sub illo s̃bo lꝫ descẽdere copulatiue. igit' a fortiori disiũctiue. ¶ 3° arg'r ꝯtra diffõneꝫ ꝯfuse tñ mobilis sic: s̃m in ista hõ est aĩal: nõ stat ꝯfuse tñ mobiliter. ex q̃ stat determiate. ꝛ tñ sibi ꝯpetit diffõ suppõnis confuse tñ mobilis. igit' diffõ mala: ꝯña tꝫ cũ maiori: ꝛ minor p̃batur. q2 sub eo lꝫ descẽdere de sor° ad oĩa sua supposita disiũctim. vt pꝫ. ¶ 4° arg'r ꝯtra ꝯfusaꝫ tñ imobileꝫ sic in ista: nec̃io hõ est aĩal. stat ly hõ. ꝯfuse tñ imobil'r. ꝛ tñ sibi nõ cõpetit diffõ mag'ri. igit' illa diffõ ẽ mala. ꝯña tꝫ cũ maiori. ꝛ minor p̃bat' q2 diffõ mag'ri est ista. suppõ ꝯfusa tñ imobilis est acceptio ꝛc̃. sub quo nõ lꝫ descẽdere disiũctim: tñ si liceret. i. si esset dẽptuꝫ impedimẽtũ descenderetur disiũctim. mõ sub illo subto. s. sub ly hõ. nõ lꝫ descẽdere disiũctim. vt pꝫ neq̃ꝫ si esset dẽptuꝫ ipedimẽtum descenderet' disiũctim. sed disiũctiue. vt pꝫ. q2 restaret p̃põ indefinita. igit' ꝛc̃. ¶ 5°. arguit' ꝯtra diffõnem distributiue sic. s̃m in ista. hõ est aĩal. nõ stat distributiue. vt pꝫ. ꝛ tñ licet descendere copulatiue. vt pꝫ. igit' diffõ mala. ¶ 6° ꝛ vltio arguit' ꝯtra illaꝫ regulã in qua dĩ ꝙ cuiuslꝫ p̃positionis vl'is affirmatiue p̃dicatũ stat ꝯfuse tñ mobiliter. ¶ Contra. p̃dicatum in ista. oĩs hõ est hec subta. vel hec s̃ba ꝛc̃. non stat ꝯfuse tñ. ꝛ tñ est p̃dicatum p̃põnis vl'is affirmatiue. ꝛ est capax ꝯfusionis. igit' diffõ mala. ꝯña tenet cum maiori. q2 dato opposito. s. ꝙ staret confuse ꝛc̃. seq̃tur ꝙ sub eo liceret descendere infinitum. ꝛ minor p̃bat'. quia si illud predicatuꝫ nõ esset capax ꝯfusionis. hoc ideo esset q2 ipsum esset terminus discretus: sed hoc nõ obstat: q2 illud p̃rũm est terminus cõis supponẽs p tot pro q̃t supponebat ille terminus s̃ba in ista: sub cuius p̃dicta descendebatur. s. oĩs hõ est s̃ba ergo. ꝛc̃. ¶ Pro r̃nsione ad ista est sciendum ꝙ diffõnes date a mag̃ro in hoc ca° sic intellecte vt v̾ba sonant non sunt bone. ꝛ ideo opus est limitare illas. q̃bus limitat patebit sol'o argumentoꝝ. Ponendoꝝ igit' diffõnes limitatas per ordinẽ dĩ ꝙ suppõ discreta est acceptio termini discreti in p̃põne: aut cõis cũ p̃nomine demr̃atiuo s̃be singul'is nũi. Et suppõ cõis est acceptio termini cõis in p̃põne sine tali p̃noie. Suppositio ãt cõis diuidit': q2 q̃dam est determiata: q̃dam ꝯfusa. Suppõ determiata est acceptio termini ꝛc̃. sub quo lꝫ descẽdere ad oĩa sua supposita. i. singul'ia disiũctiue. ꝛ eꝯ ascẽdere. ex'm dicimus ꝙ in ista. hõ est albus. ly homo stat determiate: q2 sub eo lꝫ de sor° descendere cuꝫ debito me° ad oĩa sua supposita disiũctiue. ꝛ eꝯ ascẽdere. i. ex p̃positione in qua est ly homo. lꝫ cum debito me° de sor° inferre vnã disiũctinã. ꝛ eꝯ ex illa disiũctiua inferre illam p̃põnem. ex'm. lꝫ sic arguere. homo est albus. ꝛ isti sunt oẽs hoies. igit' iste homo est albus vel iste hõ est albus. ꝛ sic de alijs. ꝛ eꝯ. iste homo est alb⁹. vl' iste hõ est alb⁹ ꝛc̃. ꝛ isti sunt oẽs hoies. igit' hõ est alb⁹. ¶ Sꝫ suppõ ꝯfusa est acceptio termi ꝛc̃. sub q̃ nõ lꝫ descẽdere de sor° ad oĩa sua supposita disiũctiue: vel si lꝫ descẽdere: nõ lꝫ eꝯ ascẽdere. ex'm. dicim⁹ ꝙ in illa. oĩs hõ est alb⁹. ly homo. stat ꝯfuse ꝛ nõ determiate: q2 lꝫ sub eo liceat descẽdere disiũctiue sic oĩ homo ẽ alb⁹. ꝛ isti sunt oẽs hoies. igit' iste homo est alb⁹. vl' iste hõ ẽ alb⁹ ꝛc̃. nõ tñ lꝫ ascẽdere sic iste homo est albus. vl' iste hõ ẽ alb⁹ vel iste homo est alb⁹. ꝛ isti sũt oẽs hoies. igit' oĩs homo est alb⁹. q2 añs est veꝝ. ꝛ ꝯñs falsum. vt patet. ¶ Suppõ ꝯfusa diuidit'. q2 q̃dam est ꝯfusa distributiua: ꝛ q̃dã ꝯfusa tñ. ¶ Suppõ confusa distributiua est acceptio termini ꝛc̃. sub q̃ iaꝫ lꝫ descẽdere copulatiue ꝛ eꝯ ascẽdere vl' si iam nõ lꝫ licebit dẽpto ipedimẽto. signi nõ distribuentis illum terminũ. ex'm in vtraq̃ꝫ istaꝝ. oĩs homo est animal: ꝛ nec̃io oĩs hõ est aĩal. stat ly hõ ꝯfuse. q2 sub vno lꝫ descendere ꝛ ascẽdere. s. sub p̃° ꝛ sub 2° iaꝫ nõ lꝫ: sꝫ licebit dẽpto sig̃° nõ distribuẽtem. s. dẽpto ly nec̃io. ¶ Et notanter dixi dempto signo nõ distribuẽte. q2 in ista. nõ nullus hõ cur/

argr 3°. ꝯ diffõnez ꝯfuse tñ immobil'.

argr 5° ꝯ diffõnẽ distributiue argr 6° ꝛ vltio.

Nõndũ

rit.ly hō nō stat ꝯfuse: ⁊ tm̄ dēpto ly nō.licebit descēdere copulatiue.℄ Suppō āt ꝯfusa tm̄ est illa q̄ est ꝯfusa solū sic ꝙ nō est distributiua. Suppō ꝯfusa distributiua diuidit.q2 q̄dā est mobil'r: ⁊ q̄dā imobil':mobilis est illa sub q̄ licz lz descēdere copulatiue ⁊ ascēdere de forma.vt ois hō est aial.℄ Immobilis āt est illa q̄ est ꝯfusa distributiua sz iā sub ea nō lz descēdere sic ⁊ ascēdere: vt necio ois hō est aial.℄ Suppō ꝯfusa tm̄ diuidit.q̄dā.n.est mobil'r ⁊ q̄dā imobilis.℄ Mobil' est illa q̄ est ꝯfusa ⁊ nō distrib'⁊ sub ea lz descēdere disiūctim.⁊ eꝯ ascēdere.exm̄ de p̄dicato isti⁹.ois hō est aial. Immobil' āt ē illa q̄ est ꝯfusa ⁊ n̄ distributiua: ⁊ sub ea n̄ lz descēdere disiūctim ⁊ ascēdere.sz dēpto ipedimēto lz descēdere ⁊ ascēdere disiūctiz vl' disiūctiue. Et sic itellexit Paulus ista. Ul' al'r.suppō ꝯfusa tm̄ imobil' est illa q̄ ē ꝯfusa.⁊ n̄ distributiua ⁊ sub ea n̄ lz descēdere disiūcti de for°.℄ Stātib⁹ istis diffōnib⁹ q̄x licet aliq̄ n̄ sint oio satisfaciētes sūt tm̄ satis bone. Rn̄°. ad argumēta.

Ad p̄m

Ad p̄m pz solō.q2 dī ꝙ illō pnomē demr̄atiuuz nō est pnomē sbe.⁊ sic argm̄ n̄ pcedit.

Ad 2m

℄ Ad 2m dī ꝙ ly homo stat distributie ⁊ n̄ ɔteriate: ⁊ di ꝙ q̄uis liceat descēder disiūctiue:n̄ tm̄ lz eꝯ ascēdere qō reqrebat: q2 n̄ seq̄t.iste hō est alb⁹ vel iste hō est alb⁹.igit ois hō est alb⁹.

Ad 3m

℄ Ad 3m dī ꝙ in illa.hō est aial ly hō.stat ɔteriate: ⁊ cū di ꝙ stat ꝯfuse tm̄ mobil'r:q2 lz descēdere disiūctim: dī ꝙ vltra reqrit ꝙ stet ꝯfuse.vt pz i diffōne.

Ad 4m

℄ Ad 4m dī ꝙ i ista.necio hō est aial ly hō stat ꝯfuse tm̄ imobil'r: ⁊ cū pbat ꝙ nō.q2 dēpto ipedimēto nō licebit descēdere disiūctim.sz disiunctiue:dī ꝙ magr per disiūctim.intellexit disiūcti vl' disiūctiue.

Ad 5m

℄ Ad 5m dī ꝙ sbm isti⁹.hō est aial. stat determiate ⁊ cum dī ꝙ lz descende copulatiue.rn̄°.ꝙ h̄ nō est de for° qō reqrebat de itētione magr̄i.

Ad vltm

℄ Ad vltim dī ꝙ illō predicatuz supponit discrete: ⁊ supponit cōiter.

Qō

Propter negatia argr̄ p̄.

℄ Sz circa solonem hui⁹ vltimi argumēti mouet talis qō.an.s.ptūz in ista vz.ois hō est h̄ vt h̄ vel h̄ sbatsit termin⁹ cōis vl' discretus.⁊ q̄liter in ista ppōne supponat.⁊ ar̄ ad ptes. ⁊ p̄ pbādo ꝙ ille nō sit termin⁹ discret⁹ ⁊ appellet illud ptūz a.⁊ ar̄ sic.p̄ illud qō nō est termin⁹ nō est termin⁹ discret⁹ sz.a.nō est termin⁹.igr nō est termin⁹ discret⁹.ꝯña tz cuz maiori.⁊ minor pbat. Naz aggregatū ex lapidib⁹ nō est lapis.igit a sili aggregatū ex termis nō est termin⁹.

Ar̄ 2°.

℄ 2° sic.nullus termin⁹ discretus ꝟificat de termino cōi distributo hn̄te pl'a supposita.sz ly.a.ꝟificat de termio cōi distributo.⁊ hn̄te pl'a supposita.igit nō est termin⁹ discret⁹ ꝯña tenet cū maiori: q2 al'r vnū eēt multa.⁊ minor pz in illa.ois hō est hec: vel h̄ vl' h̄: sba.

argr̄ 3°

℄ 3°.ar̄ sic.illō qō supponit p multis nō est termin⁹ discret⁹ sz a.supponit p m'ltis.igit ⁊c̄.ꝯña pz cū maiori.⁊ minor pbat.q2.a.ꝟificat de sbto suo p multis.⁊ posset ꝯfirmari argumēto facto sup̄.

argr̄ 4°

℄ 4° ille termin⁹ q est supra aliū nō est termin⁹ discret⁹. sz a.est supra aliū.igit nō est termin⁹ discret⁹.ꝯña pz cum maiori.⁊ minor pbat p logicos dicētes disiūctū eē supi⁹ ad qualz sui ptem.

argr̄ 5

℄ 5 nullus termin⁹ stās ꝯfuse ē terminus discret⁹.sz.a.stat ꝯfuse.igit ⁊c̄.ꝯña tz cum maiori.⁊ minor pbat.q2 a.nō est resolubile in disiūctiuā:cui⁹ nulla pōt assignari cā nisi ꝙ stat ꝯfuse.vt pz.

Ar̄ 6

℄ 6.a.est vnus purus termin⁹: ⁊ nō est pur⁹ termin⁹ discretus.igit erit cōis.ꝯña tenet cū minori.⁊ maior.pbat.ois termin⁹ cōplexus est vn⁹ pur⁹ terminus.a.est terminus cōplexus. igit ⁊c̄.ꝯña tz cū minori.⁊ maior pbat.⁊ suppono ꝙ termini se habeāt in ordine.sic lapides in cumulo: q̄ stāte ar̄. sic.qlz lapis aggregatus in cumulo est lapis. igit quilz terminus cōplex⁹ est termin⁹.tz ꝯña ex silitudine.⁊ añs pbat.q2 sic ille cumulus factus ex lapidibus albis.⁊ ar̄ sic.quilz lapis aggregatus est albus igit qlz talis est lapis albus.⁊ vltra.igit qlz talis est lapis ⁊ vnus lapis q2 lapis ⁊ vnus lapis ꝯuertunt. Oēs ꝯñe sunt note p̄ter p̄m q̄ est de intētione magr̄i argumēto 5°.pml dubij.vbi vult ꝙ ista.sor.est alb⁹.subordinet isti. sor. est sor.alb⁹.

In opm ⁊ p pte affirmatia ar̄ p̄

℄ In oppositū ar̄ si.a.nō eēt termin⁹ discret⁹ cū sit termin⁹ igit eēt termin⁹ cōis.ꝯñs falsuz.igit ⁊ añs. ꝙ ꝯñs sit flm pbatur.q2 si a.eēt termin⁹ cōis: tūc ꝯfunderet ꝯfuse tm̄ ⁊ iret in ifinitū vt argutū est supra.℄ 2°.ar̄ sic.a.nō est termin⁹ cōis ⁊ est termin⁹.igit est discret⁹.ꝯña tz cū minori.⁊ maior pbat sic cuilz termino cōi substātiuo in ppōne pōt cōgrue addi signū distributiuū nullo alio subitellecto.sz a. nō ꝯgrue pōt addi signū tale.igit nō est cōis.ꝯña tz cum maiori.⁊ minor pbat: q2 nō ꝯgrue dī.ois hec sba vel hec sba vel h̄ sba est hō.nisi subitelligat ens: sic nō ꝯgrue dī ois sor.vel pla.vl' cicero est aial.

p̄° distō duplex ē terminus

℄ Rn̄°.ad istud dum̄ premitto.iiij.distōnes.p̄° dupl'x est termin⁹ p̄pe dict⁹ ⁊ cōiter seu improp̄e dict⁹ terius.p̄pe dict⁹ est ille q est simplex logicaliter loq̄ndo de simplici.vt ly hō. Termin⁹ cōiter dictus est ois terius siue sit ꝯplex⁹ siue incōplex⁹.

2° distō dupl'x ē terminus cōis

℄ 2° distō duplex est terius cōis.s.p̄pe sūptus ⁊ cōiter sumpt⁹ terminus cōis p̄pe sūptus est ille q est simplex seu incōplex⁹ logical'r ⁊ sigt multa.sz termin⁹ cōis cōiter sūptus est ille qui sigt.multa.⁊ h̄ siue ipse sit ꝯplexus logical'r siue nōn sic esset istō disiūctuz sor.vel pla.siue in voce siue in mēte qō rōne ptium sigt multa.⁊ p multis in ppōne suppōit.

3° distō duplx ē terminus discret⁹

℄ 3° distō est.ꝙ a sili duplex est termin⁹ discretus.s.pprie sumptus.⁊ est ille q est incōplexus logical'r ⁊ sigt tm̄ vnū vt ly sor.⁊ cōiter sumpt⁹ est ille q ꝯponit ex m'ltis termis discretis p̄pe sumptis.vt ly sor.siue pla.

4° distō

℄ 4° distō est ista. aliqnem terminū suppone cōiter aut discrete est duobus modis.s.pprie ⁊ iprop̄e: ⁊ h̄ iux ꝯsonātiam termini cōis aut discreti p̄pe vel iproprie sumpti.

p̄° ꝯ

℄ Istis visis ponantur.iiij.ꝯnes p̄°.illud disiūctum nō est pprie terminus pz ex p̄° distōne: ⁊ pbat ratione. Nā sic aggregatum ex lapidibus nō est lapis sz lapides ita aggregatū ex termis q̄le est illud disiūctum nō est termin⁹ sz termi.

Corm

℄ Corm.a. non est termin⁹ cōis nz discret⁹ p̄pe pbat: q2 p̄pe non est termin⁹.igit ⁊c̄.

2° ꝯ

℄ 2° ꝯ rn̄.a.est termin⁹ cōis iprop̄e. pbatur.ois termin⁹ ꝯplex⁹ stās in ppōne p multis est cōis improprie.a.est h̄ꝯ.igit ⁊c̄.ꝯña tz cū minori ⁊ maior pz ex distōne 2°.

3° ꝯ

℄ 3° ꝯ.a.termin⁹ discretus iproprie pbat.oē complexum ex termis discretis pprie sūptis termin⁹ discret⁹ improprie.a.est h̄ꝯ igr ⁊c̄.ꝯña tz cuz minori: maior pz ex 3°.distōne.

Corm

℄ Corm.1° disiunctum.s.a in ppōne supponit cōiter ⁊ discrete: loq̄ndo de supponibus iproprijs pz ex 2° ⁊ 3° ꝯne.

4° ꝯ

℄ 4° ꝯ.a.supponit coll'plibus suppōnibus discretis pprie sūptis.⁊ nō vna pbat.oē ꝯpositū ex plibus terminis cathegorematicis: q̄rū qlz est discretus supponit multis suppōnibus discretis: ⁊ nō tm̄ vna.sz.a.est h̄ꝯ. igitur ⁊c̄.ꝯña tz cum minori.⁊ maior patet ex diffōe suppōis. Nam cum suppō sit acceptio termini.i.termin⁹ acceptus in ppōne seqtur ꝙ q̄ñcūq3 in ppōne ponet vnū disiunctum ex multis teris discretis ibi erunt multe suppōnes discrete: ⁊ illud disiūctum supponet multis suppōnibus discretis:

Ad p̄m dī

℄ Ex his seqtur rn̄°.ad argā.℄ Ad p̄m dī ꝙ pbat ꝙ a.in ꝟitate.⁊ pprie nō est termin⁹: nec cōis nec discretus: ⁊ ꝙ pprie non est terminus: qō concedit.vt dixit p̄° ꝯ.

Ad 2m

℄ Ad 2m dī ꝙ maior illa.s.nullus termin⁹ discretus ꝟificat de termino cōi ⁊c̄.non est vera absolute.sz tm̄ de termino discreto pprie sumpto quale non est illō disiūctum.

Ad 3m

℄ Ad 3m dī silr ꝙ illa maior non est absolute vera. Sed habet veritatem de termino discreto pprie sumpto.

Ad 4m

℄ Ad 4m rn̄r.silr oino.dici tm̄ possz ꝙ disiūctum nō est pprie supiua cum non sit in p̄dicto: sed ista solō nō iret ad vim argumenti.

Ad 5m

℄ Ad 5m dī ꝙ illa maior habet ꝟitatem de termino discreto pprie sumpto quale non est illud disiūctuz de q̄ dici p̄t ꝙ supponit cōiter ⁊ ꝯfuse tm̄ mobil'r. Et si ar̄.igit licet descendere disiunctim negatur ꝯñtia:

q₃ non sub q̃lʒ termino ſtāte ꝯfuſe tm̄ mobilr̄:lʒ deſcēde/re diſiūctim:ſʒ bn̄ ſub q̃lʒ termīo rōī ꝓpe ſūpto:q̃lr̄ nō eſt in ꝓpoſito. ¶ Ad 6m negaſ ꝙ a. ſit vn⁹ purus termin⁹. ¶ Et ad ꝓpōnē negaſ minor de vtute ſmonis.ſ.a. eſt terminus ꝯplex⁹:ſʒ bn̄ ꝯcedit ꝙ a. eſt ꝯplexū ex termis:⁊ illud volūt logici cū dicunt ꝙ a. eſt termin⁹ complexus. ¶ Ad argumēta ēt poſt oḿ rñr. tenēdo ꝙ a. ſit terminus cōis. Ad p̄m pʒ ſolō ex ſolone ſexti argumti an oḿ. ¶ Ad ſcōm dr̄ ꝙ illa maior hʒ xitatē de termino cōi ꝓpe ſumpto:⁊ non abſolute. ¶ Sʒ dubitaſ ꝯtra p̄mā ꝯnē pbādo ꝙ illō diſiūctū.ſ. iſta ſba:vl' iſta ſba vl' iſta ſba ē ꝓpe terminus: p̄ ſic. illud diſiūctum eſt xe ⁊ ꝓprie orō. igiſ eſt xe ⁊ ꝓprie terminus. tenet ꝯña ab inferiori ad ſuum ſupi⁹ affirmatiue. ¶ Scdō. illud diſiūctum eſt xe ſigm orōnis cōſtitutiuum. vt pʒ ⁊c. igſ eſt xe terminus. tʒ ꝯña. ⁊ añs pbaſ:q₃ eſt xe illud q̄ app̄hēſo venimus ⁊c. ¶ Tertio. illud diſiūctum eſt p̄dim. igiſ eſt xe ⁊ ꝓpe terminus. tʒ ꝯña iteꝝ ab inferiori ad ſuū ſupius:q₃ non tenemus p̄dicta niſi terminos. ¶ Quarto illud diſiunctum ſubordinaſ xe vni termino ſimplici:⁊ vni intētioni. igiſ eſt xe termin⁹. tenet ꝯña. ⁊ añs pbaſ ſic. q̃ñcūqʒ ſbm alicuius ꝓpōnis ē intētio aut ſubordinaſ intētioni ſimplici:ēt p̄dictū eſt hōx ſed ſbm iſtius vocalis.ſ. ois hō eſt iſta ſba:vel iſta ſba ⁊c. ſubordinaſ vni intentioni ſimplici. igiſ ptūm. ¶ Ad iſta rñr. Ad p̄m negaſ iſta ꝯña:eſt xe orō ⁊ ꝓprie. igiſ eſt terminus ꝓprie:⁊ cum dr̄ ꝙ aſ ⁊c. negaſ. Immo dr̄ ꝙ terminus ꝓprie ſumptus non eſt ſupius ad orōnem:⁊ ſi dicitur orō diffiniſ per terminum. dr̄ ꝙ non:ſed per terminum:cuius aliq̄ pars aliqd ſepate ſigt:ſic ꝙ tota illa deſcriptio ſonat ho⁊.orō eſt cōplexum ex terminis ſi bn̄ ꝯſiderabis. ¶ Ad 2m negaſ ꝙ illud diſiūctum ſit xe ſigm:ſed eſt ſigū: nec eſt illud quo app̄hēſo deuēimus in cognitione alicuius. Sʒ bn̄ eſt illa. quibus app̄hēſis ⁊c. ¶ Ad 3m dr̄ pro nunc negādo illam ꝯñam. illud diſiūctū eſt ptūʒ. igiſ eſt terminus ꝓprie ſumptus:⁊ dr̄ ꝙ terminus ꝓprie ſumpt⁹ non eſt ſuperius ad ly ptūm. ¶ Ad 4m ſimiliter negatur illa ꝯñtia. ſubiectum ſubordinatur vni ſimplici intentioni. igitur ⁊ ptūm. ⁊c. patet ſolutio.

¶ Caplm de ſignis confundentibus.

Pro maiori euidētia dictoꝝ ponende ſunt aliq̄ regule termioꝝ viʒ cōfundēdi hñtiū: q̃ruʒ p̄ma eſt iſta. ¶ Oē ſignū vl'e affirmatiuū terminū ſequētē ſe imediate ꝯfūdit ꝯfuſe diſtributiue mobilr̄. ⁊ mediate ſequētē ſi fuerit termin⁹ capax ſue ꝯfuſionis ꝯfundit ꝯfuſe tm̄ ſimilr̄ deducto ipedimēto alteri⁹ ſigni: vt ois hō ē aial. aut ois hō aial nō eſt vtrobiqʒ ſupponit ly hō diſtributiue:⁊ ly aial ꝯfuſe tm̄. Et notāter dr̄. ſi fuerit capax ꝯfuſionis. ꝓpter p terios ſingulres q nō p̄nt cōiter ſuppōere. Scdō pp tales ꝓpōnes: vidēs oēm hoīem eſt aial. Afin⁹ cuiuſlʒ hois currit. vbi nec ly aial. nec ly currēs ꝯfundiſ. q₃ nō gradiſ vt' ſigni vſqʒ ad p̄dicatuʒ ex quo eſt ps ſubi. Dr̄ ſo deducto ipedimēto alteri⁹ ſigni: q₃ in iſta ꝓpōne. nō ois hō eſt aial. nō ſupponit ly hō diſtributiue ſʒ deteriate per vnā regulā ptinētē ad hāc māʒ. vʒ qcqd mobilitat imobilitatū imobilitat mobilitatū. i. qd lʒ ſignū hñs viʒ diſtribuēdi aliquē terminuʒ ſi ipſuʒ repit nō diſtributū facit ipſuʒ ſtare diſtributiue:⁊ ſi ipſuʒ repit diſtributū facit eū ſtare nō diſtributiue. i. deteriate vel ꝯfuſe tm̄. Exem plū p̄mi. ſubʒ hui⁹ hō currit ſtat nō diſtributiue. iō adueniēte ſigno vl'i ſtabit diſtributiue dicēdo. ois hō currit. Et q₃ iā ſtat diſtributiue. iō adueniēte alio ſigno ꝯgrue. ſtabit nō diſtributiue. vʒ. nō ois hō currit. ¶ Jtē notādū ꝙ ſi duo ſigna affirmatiua edūt ſup eūdē terminū faciūt illū ſtare deteriate: vt tu differs ab oi hoie. Et ſi vnū fuerit affirmatiuū ⁊ reliquū negatiuū iteꝝ faciūt ipſuʒ ſtare deteriate vt tu nō differs ab hoie: nō q̃lʒ hō currit. etiaʒ ſi ambo ſūt negatiua ⁊ imediate cadāt ſup eūdē faciūt illuʒ ſtare deteriate. vt nō nullus hō currit. Si aūt mediate cadāt ita ꝙ mediet termin⁹ diſtributus: faciūt illū ſtare ꝯfuſe tm̄. vt nullus homo nō currit. pʒ ꝙ ly currēs ſtat ꝯfuſe tātū: q₃ illa ꝓpō equalʒ iſti. q̃libʒ hō currit. vbi currēs ſtat ꝯfuſe tātum. Silr̄ dōo: nō aliqs hō nō eſt animal. ſupponit ly aial confuſe tātum: vt pʒ per ſuam equalētem. vʒ. q̃libʒ homo eſt aial. vbi li animal ſtat confuſe tantum.

Nota p̄ pro limitatione huius regule tres regulas. ¶ P̄ᵃ q̄ñ ſigm vl'e affirmatiuū addiſ recto ex pte ſbti:⁊ ſeqtur obliqu⁹: totū aggregatū ex recto ⁊ obliquo ſtat ꝯfuſe diſtributiue mobilr̄: vt in h̄ exēplo. q̃lʒ aſinus hois currit. totū h̄. aſin⁹ hois currit ſtat diſtributiue mobilr̄. ¶ Scdā regl'a. q̄ñ obliqu⁹ p̄cedit rectū ⁊ obliquus diſtribuiſ: tūc rect⁹ ſeq̄ns obliquū ſtat ꝯfuſe tm̄: ſic ⁊ p̄dicatū. nā tūc rct⁹ ſe tenet ex pte p̄dicati: vt i exēplū. cuiuſlʒ hois aſin⁹ currit. ly aſin⁹. ⁊ ly currit ſtāt ꝯfuſe tm̄. ¶ Tertia regl'a: q̄ñ ſignū vl'e affirmatiuū eſt ps ſbi: vis ei⁹ n̄ trāſit in terminū mediatū: ſʒ ſolū imediatū diſtribuit: vt dicēdo: vidēs oēm hoiem eſt hō: ly hō ſtat deteriate: ⁊ rō ē: q₃ p̄dit vim cū ſit cathegorema. Oē ḡ ſignū vl'e affirmatiuū terminū imediate ſequētē ſecū ei⁹ deteriatione ſe tenēteʒ ex pte eadē extremi ꝯfundit ꝯfuſe diſtributiue mobilr̄:⁊ mediate ſequēteʒ ſe nō ſe tenētē ex eadē pte extremi. ⁊ ei⁹ determiatione ꝯfundit ꝯfuſe tm̄ mobilr̄. Et h̄. ſi termin⁹ fuerit capax ꝯfuſionis:⁊ deducto ipedimēto alterius ſigni. Jſte due ꝯditiones vltime gn̄ales ſūt oib⁹ regul' hui⁹ capli. ¶ Prima gn̄alis eſt: ſi termin⁹ fuerit capax ꝯfuſionis: vn̄ ꝯtingit terminū nō eē capacē ꝯfuſiōis 2ʳ. ¶ Pri⁹ q̃ʒtuʒ eſt ex pte ipſi⁹ termi nō potētis recipe ꝯfuſionez:⁊ h̄ eſt q₃ nō eſt termin⁹ cōis: ſʒ ſingularis. Scdo q̃ʒm eſt ex pte ſigni dātis ꝯfuſionē: lʒ tm̄ q̃ʒtū eſt ex pte ipſi⁹ termi ſit capax ꝯfuſionis: vt dōo vidēs oēm. hoieʒ eē aial: ly aial nō eſt capax ꝯfuſionis: q₃ illā nō pōt dare ex q̄ eſt ps ſbti: lʒ termin⁹ de ſe ſit capax ꝯfuſionis cū ſit terminus cōis. Scdā ꝯditio gn̄alis eſt deducto impedimēto alterius ſigni: p qua ꝯditione declarāda ponit vnū p̄n̄m declaratum iiij. regulis. Quicquid mobilitat imobilitatuʒ ⁊c. ꝙ paulo poſt declarabitur. ⁊ regula ſic limitata continet duas partes. pᵃ pars duas ꝯditiones hʒ. pᵃ eſt terminū ſequentem ſe imediate: que patet ad diiam nō imediate ſequentem. 2ᵃ eſt eius determinatione ſe tenēte ex eadē pte extremi: vt dicendo. quelʒ ſingularis alicuius vl'is ē vera. ly alicuius vl'is ſtat ꝯfuſe diſtributiue mobiliter: q₃ q̄ñ rectus

precedit obliquum vtrūq3 se tenet ex parte vnius extre/
mi:sed qñ obliqu⁹ pcedit rectuz obliqu⁹ se tenet ex parte
sbti:⁊ rectus ex pte pdicati:vt dōo.cuiusl3 bois asin⁹ cur
determinatio alicui⁹ termini pt eē tripl'r
rit:ly asin⁹ nō stat distributiue:s3 ɔfuse tm̄. ℂ Determina
tio.n.alicuius termi in ꝓposito potest eē tribus modis.
Uno⁹ sicut adiectiuū sequēs:vt dicēdo.ois hō albus cur
rit. Scdo⁹ si est relatiuū i eadē cathegorica vt ois hō q̄ ē al
bus currit. Tertio⁹ si sit obliqu⁹ imediate sequēs ipsū ter
minum vt ql3 singlās alicui⁹ vlis est ꝟa:⁊ qōl3 illoꝝ dter
minatiuū stat sicut terminus determinatus. ℂ Scda ps
regule h3 ēt duas ɔditiones. Prima est terminū imedia/
te sequētem se nō ex eadē pte extremi. Scda ⁊ el⁹ deteria
Dubiū
tionem si h3 illā. Iste patēt ex dictis. ℂ Aduerte vnū pul
chrū du^m q̄re aliqs terminus est distributiu⁹:⁊ aliqs nō:
⁊ q̄re aliqs terminus distribuit sbm ⁊ nō pdicatū3:aliqs
Rñsio
ꝟo e3. Querit ergo que est cā diusitatis. ℂ Ad hoc rñ/
det magr in 49° argumēto tertij dubij pncipalis q̄drans
re.⁊ dicit nō est aliq̄ alia cā hui⁹ diuersitatis nisi in ipo si
ue nā rei. ℂ Nemo.n.sciret dare cām q̄re ly ois distribu
at.⁊ nō ly aliqs nisi impōne3:quo ad vocē vel scripturā.
⁊ nām rei:quo ad terminos mētales.⁊ sic p3 cā huius re
Notandum 2^m
gule:⁊ oīum aliaꝝ huius capli. ℂ Aduerte 2° ꝓ declara
tione huius pncipij. Quicqd mobilitat imobilitatū:imo
bilitat mobilitatū3 ꝙ magr ponit.iiij.regulas.q̄ indigēt
limitatione.⁊ l3 vario mō apd diuersos limitent:vt ɔtra
suppōnes adducā:tñ breuiter hic tāgā nr̄am opinionē.
vñ dico ꝙ 4ᵃ regula nulla limitatione indiget:tres aūt p⁹
vnico limitatione indigēt.s.ꝙ illa duo signa imediate ca
dant supra eūde3 terminū3:qd itelligo sic.ꝙ vis illoꝝ si/
gnoꝝ p cadat in illum terminū3:ita ꝙ iste terminus p re
cipiat vim illoꝝ signoꝝ:vt dicēdo:nu ea differēs ab omni
boie:⁊ dicēdo.nō glibet hō currit ⁊ dicēdo.nō nullus hō
currit:ly hō in oibus istis.p recipit vim illoꝝ signorum.
ℂ Et sic soluunt instātie que solēt fieri ɔtra ipsas. q: di/
cendo.oē differēs ab ente non est ens:supra ly ente cadūt
duo signa affirmatiua.⁊ tñ ly ente non stat determinate
q: non licet descēdi disiūctiue.cum ꝓpositio sub qua de/
scendimus sit ꝟa ⁊ descensus sit falsus. vt p3 de se. Di ꝙ
non imediate cadunt q̄liter intelligit regula. q: vis illius
signi oē:prius cadit in ly differens q̄3 in ly ente. ideo nō stat
determinate:sed ɔfuse tm̄. ℂ Similr soluit hec instātia.
Nullum differens ab ente est ens:q: ly ente:nō stat deter
minate:cum non liceat disiūctiue descēdere. Dicitur ꝙ ly
nullum non imediate cadit supra ly ente:sed supra ly dif/
ferens. ℂ Silr soluit hec nullus hō est ois homo: q: ly
homo a pte pdicati nō stat determiate:q̄3uis duo signa ca
dant supra ipsum cu3 equaleat illi.glibet hō non est ois
hō:q: ly hō a pte pdicati nō stat ɔfuse tm̄. Di ꝙ ly nullū:
non imediate cadit supra pdicatū. Silr soluit hec:aliqs
homo non est ois hō:q: ly homo a pte pdicati nō stat de
terminate:q̄3uis duo signa cadāt supra ipsu3 cu3 equalet
illi.non glibet homo est ois hō:vbi ly homo a pte pdica
ti stat ɔfuse tm̄. Di ꝙ ly nō: non imediate cadit supra ly
hōis:s3 supra ly est. ℂ Silr soluit instātia hec:aliqs homo
non est nullū aial:q: ly aial nō stat determinate cu3 equa
leat huic non quilibet homo est nullū aial. vbi ly animal
stat confuse tm̄. Di ꝙ ly non.non imediate cadit supra ly
Dubiu3 ɔ magr3
animal:sed supra ly est. ℂ Scda contra 4^am regulam qs
posset arguere ꝓbādo ꝙ magister implicat:q: in scda re
gula ipse dat hoc exemplum:nu non differs ab hoie:vbi
vult ꝙ ly hoie stet determinate:cu3 tñ illa duo signa non
cadant imediate supra ly homine sm intellectum datu3:
quia ly non imediate cadit supra ly differens:⁊ differens
Rñsio.
supra ly homine quare ⁊c̄. ℂ Ad hoc dici posset ꝙ exē/
Alia rñsio
ploꝝ requiritur manifestatio ⁊ non verificatio. ℂ Uel
dicatur ꝙ in propositionibus singularibus non refert

an mediate an immediate cadant. In oībus autem signa
debent continere veritatem:debent.n.ista duo signa ca
dere imediate:argumentum autem factu3 pcedit de pro
positione singulari. quare non ɔcludit ɔtra opinionem.

Ritius Nōndū
In hoc capl̄o magister ponit.xij.regulas.quaꝝ p⁹ est
ista.oē signum vl'e affirmatiuu3 ⁊c̄. ℂ Pro
cuius noticia est sciendum ꝙ ista signa vlia affirmatiua.
ꝟbi gr̄a ly ois.⁊ ly ql3:hn̄t duplex offm̄ ⁊ duplice3 vim.
vna est ɔfundēdi distributiue mobilr terminu3. sub quo
imediate cadunt. Et ista vis est essentialis istis signis sic,
ꝙ cum in ꝓpōne ponunt iuxta terminum circa que3 non
pn̄t exercere talem vim.tunc cadunt a modo signdi ⁊ a
vi eoꝝ:⁊ reddunt orōnem impropriam. vt si dicam.ois
ego curro vel curro. Alia vis istoꝝ signoꝝ est ɔfundendi
tantum mobiliter terminum:sup quo cadunt mediate.⁊
ista non est eis eēntialis. Et pn̄t poni ɔgrue in ꝓpōne.da
to ꝙ istam vim non exerceant. perdunt aūt ista3 in tripli
ci casu.p qñ terminus ille esset discretus. vt ois homo est
sor. Scdo qñ terminus ille esset relatiuum. vt aliquis hō
currit.⁊ ql3 homo est ille. vbi ly ille non stat ɔfuse.sed de
terminate. Tertio perdunt illā qñ pmam vim.s.distribu
tiuam nō exercēt circa terminum rectū a ꝟbo:s3 a noie.
ex^m.asinus cuiuslibet bois est aial.ly animal stat determi
nate:⁊ q: ly cuiusl3 non exercet pmā vim super ly asinus
recto a ꝟbo.sed super ly bois recto a noie: hinc est ꝙ ly
cuiuslibet nō pōt dare suppōnem ɔfusā3 illi termino ani
mal quāuis ly animal sit capax ɔfusionis:⁊ defectus
hic solum est ex parte signi:⁊ non ex pte termini. vt dicit
Magister:q: terminus ille est capax ɔfusionis. vt p3. qñ
ꝟo non esset aliqs istoꝝ trium casuum:tunc nō pdit illa3
vt si dicam.ois hō est aial. ℂ Et si querat que est cā ꝙ in
ista. Asin⁹ cuiusl3 bois est aial.ly cuiuslibet pdit 2ᵃ3 vi3.
⁊ in ista. quil3 homo est aial non pdit. Rñ° ꝙ hoc est ideo
q: vis ista 2ᵃ que est accñtalis est data illi signo nō absolu
te:sed supposito ꝙ pmam exerceat super termino recto a
ꝟbo.⁊ hinc est ꝙ in p° ꝓpositione pdit ⁊ in 2ᵃ non pdit il/
lam. ℂ Et si iteru3 petit vnde est ꝙ illis signis data est 3ᵃ
vis non absolute:sed sic:supposita p° rñ°.ꝙ hoc est ex eo
ꝙ nos cōiter ɔcedimus quasdam ꝓpositiones. in qb⁹ su/
biectum est terminus distributus affirmatiue ꝓ multis.
vt istam. ql3 homo est aial. Modo q: ly aial non pōt ve/
rificari de ly homo.hn̄te multa supposita.⁊ ꝓ his distri/
buto nisi ly aial stet ɔfuse tm̄:vt p3:hinc est ꝙ ex nr̄o mo/
do intelligendi h3 ille terminus ois seu ql3:ꝙ supposita
prima vi in termino recto a ꝟbo:exerceat scda3 in termi
num cōmunem mediate sequētem. ℂ Supposito igit ꝙ
ista signa exerceant duplicem vi3 erit regula talis. ℂ Si
gnum vl'e affirmatiuum ɔfundit terminum imediate se/
quētē.i.oē3 terminū rētū a pte sbti ɔfuse distributiue mo
biliter.⁊ mediate sequentem.i.rētum a pte pdicati ɔfuse
tm̄ mobiliter. exēplu3. ql3 asinus bois est aial bois.ly asi
nus:⁊ ly bois.stant distributiue.⁊ ly aial.⁊ ly bois ɔfu/
ɔ pdicta argr p°
se tm̄ mobilr. ℂ Sed ɔtra predicta arguit.⁊ p sic. ly ois
in ista. non ois homo est aial:non exercet pmam vi3.⁊ tñ
orō est ꝓpria:igit dcm̄ in regula fuit falsum. ℂ Et confir
Confir°
mat fortius. q: in ista. non ois sor. currit. ly ois non exer/
cet nec exercere pt pmā vi3 circa ly. sor.⁊ tñ illa non ē im
argr 2°
propria igit vis illa nō fuit illi eēntialis. ℂ Scdo. arguit
ɔtra regulā sic. in ista. ql3 asinus bois currit. ly bois. se te
net ex pte sbti.⁊ tñ non distribuit igit regula falsa. ɔñ a t3
cum maiori. q: per logicos ⁊ p regulam posita3 supra in
caplo de verbo. qñ rectus precedit obliquum:quilib3 se
tenet ex eodem extremo:⁊ minor ꝓbatur. q: non lic3 de/
scēdere copulatiue:qd ꝓbo:⁊ suppono ꝙ glibet asinus
qui est bois currat. Et cū hoc sit sor. q non habeat asinū,
⁊ tunc est añs veru3 vt p3 per exponentes.s. quilibet asi/

nus hois currit: et 9ña falsum. s. qlibʒ asinus istius hois currit: et qlʒ asinus istius hois currit et c. qr veniendo ad sor. erit illa falsa. s. qlʒ asinus istius hois currit. ex q̃ ipse nõ hʒ asinum. ¶ Tertio arguit̃ ɔ̃ regulas de ipedimẽto signoꝝ: et ꝓ ɔtra illã que dicit ꝙ duo signa distributiua et affirmatiua faciũt stare determinate. Cõtra. i ista. ois hõ differt ab oi hoie. ly hoie. nõ stat determinate. vt patet qr nõ lʒ descẽdere: et tñ sup illo cadũt duo signa. igit̃ regula falsa. ¶ Et ɔfirmat̃: qr in ista. qlʒ asinus cuiuslibet hois currit. ly homis stat distributiue: et tñ cadũt duo signa. igitur et c. ɔña tenet cuʒ minori: et maior est de intẽtione magistri. argumẽto. 15. scdi dubij. et Petri mãtuani in suppõnibus. ¶ Quarto arguit̃ ɔtra illõ qd dr in scda regła sic. in ista. nullus hõ differt ab hoie. ly hoie nõ stat deteriate et tñ cadunt duo signa. vnũ affirmatiuũ et aliud negatiuũ igitur regula falsa. ɔña tʒ cum minori et maior ꝓbat̃: qr nõ lʒ descẽdere: qr descẽsus esse falsus. et illa vera: vt patet. ¶ Quinto arguit̃ ɔtra tertiam regulã: qr in ista. ois hõ est nõ nullus hõ. ly homo nõ stat determinate: et tñ cadũt duo signa negatiua imediate. igit̃ regła falsa ɔñia tenet cum minori. maior ꝓbatur: qr non lʒ descẽdere. vt patet. ¶ Sexto arguit̃ ɔtra q̃rtam regulam. Nã dicẽdo nõ ois homo nõ est aial. supra ly animal cadũt duo signa negatiua mediate: et tñ ly aial: non stat ɔfuse tñ. igit̃ regula falsa. ɔñia pʒ cum maiori. et minor ꝓbat̃: qr ly aial. stat determinate. vt pʒ in equalente. ¶ Ad ista respõ. ad pᵐ dicitur ꝙ in ista. non ois homo est aial. ly omnis. exercet suã vim. et dr ꝙ ly homo. stat distributiue. Et si arguit̃ ꝙ stat determinate ɔcedit̃. neq3 est inconueniens ꝙ idem terminus stet determinate et distributiue respectu diuersoꝝ. vt dicit Magr in obiectionib⁹. et ẽt Petrus mantuanus in suppositionibus suis. ¶ Et ad ɔfirmationẽ dr ꝙ ista. nõ omnis sor. currit. nõ est ꝓpositio. sicut nec ẽt ista que apparet sua ɔ̃dictoria. s. ois sor. currit. ¶ Aliter posset rñderi ad argumẽtum. sed non esset ſm dicta cõia logicoꝝ. ¶ Ad scdm sunt duo modi dicẽdi. Primus est magistri in. 15. argumẽto scdi dubij. et Petri mantuani in suppõnibus: et multoꝝ alioꝝ qui dñt. ꝙ ly hois. stat distributiue mobiliter. ¶ Scđs modus est alioꝝ dicẽtium ꝙ ly hois stat ɔfuse tñ mobiliter. ¶ Rõ pme põnis est multiplex. Prima qr ly hois se tenet ex parte sbi. ¶ Scđa qr in ɔ̃dictoria. s. in ista. aliqs asinus hois non currit. ly hois non distribuitur. igit̃ oportet ꝙ distribuat̃ in ista. ¶ Tertia. qr in pmaexponente distribuit̃. ¶ Ratio aũt pma secũde opinionis est argumẽtum factũ supra. Et scđa est. qr sub ly hõ. lʒ descẽdere solum disiũctum sequẽdo viam magri. ¶ Respõ. ad argumẽtum pro cuius solõne sunt duo notanda. ¶ Primũ est. ꝙ ista ɔña non valet. iste terminus supponit pro oibus. igit̃ stat distributiue seu distribuit̃ ꝓ oibus: qd declarat̃. qr dicẽdo. hõ est aial. ly homo nõ distribuit̃. nec stat distributiue: et tñ supponit ꝓ oibus. igit̃ notatum est veꝝ. tenet ɔña cum maiori. et minor ꝓbat̃. qr ly hõ supponit ꝓ his ad que põt disiũctiue descẽdi. Sed ad oẽs põt disiũctiue descẽdi. vt pʒ. igit̃ ꝓ oibus supponit: et qd dcm est de illa. dicat̃ ẽt de sbto istius. Ois hõ alb⁹ currit. s. ꝙ ly. hõ stat ꝓ oibus ꝑsentib⁹ et nõ distribuit̃ ꝓ oibus presentibus. Silr ẽt dicat̃ de ista. qlʒ asinus hois currit. ¶ Scdm notãdũ est ꝙ qñ in ꝓpõne sunt duo termini cõmunes: quoꝝ vn⁹ est limitatio alterius. et ambo suscipiũt distributionẽ ab vno tertio. neuter illoꝝ absolute distribuit̃: sʒ vnus in respectu ad aliuʒ. et ita sub neutro illoruʒ dʒ absolute descẽdi. Sʒ in respectu ad aliũ: exẽplũ in casu nr̃o. Quilibʒ asinus hois currit. tã ly asin⁹. qʒ ly hois stat ꝓ oibus ꝑsentib⁹. vt pʒ ex pᵒ notato. et nullus illoꝝ absolute distribuit̃: sʒ in respectu ad aliuʒ: qr. s. ly asin⁹ distribuit̃ pro asino hois. et ly hois. ꝓ hoie hñte asinũ. ¶ Istis stantibus dr ad argumẽtum ꝙ sub ly hois dʒ descẽdi copulatiue ad ois illa ꝓ qbus distribuit̃ sic. qlibet asin⁹ hois currit: et isti sunt oẽs hoies hñtes asinũ. igit̃ qlibet asinus istius hois currit. et qlibʒ asin⁹ et c. ¶ Ad 3ᵐ rñdetur ꝙ ly hoie stat ɔfuse tñ mobilr nec hoc est ɔtra regulã: qr regula intelligit̃ nullo alio signo exñte i ꝓpõne: qd nõ est hic. vñ. in ista sũt tria signa. duo vltima se impediũt et 3ᵐ. s. ly ois. a pte subiecti ɔfundit ɔfuse tñ mobilr: qr est termin⁹ mediate sequẽs. et si querit̃ de descẽsu dr ꝙ non dʒ descẽdi in ꝓpria forma: sʒ per vnã de iconsueto mõ loquẽdi sic. ois hõ differt ab oi hoie. et isti sunt oẽs hoies. igit̃ ois hõ ab isto. vel isto. vł isto hoie differt. ¶ Ad 4ᵐ dr ꝙ in ista. nullus hõ differt ab hoie. ly hoie. stat ɔfuse tñ mobilr. et cũ dicit̃. est ɔtra regulã. dr ꝙ non: qr regula intelligit ꝙ qñ sunt duo signa: qꝝ vnũ est negatiuũ et aliud affirmatiuuʒ et cadũt imediate. tũc faciunt stare determinate. Modo non est sic in ꝓposito: qr mediat terminus distribut⁹ inter ly nullus. et ly differt. idẽ dicat̃ de ista. nullus hõ est qlibʒ hõ. ꝙ ly hõ stat ɔfuse tñ. et equalet huic. qlibʒ hõ aliquis hõ nõ est. et dʒ descẽdi ĩ iconsueto mõ loquẽdi. ¶ Ad 5ᵐ dr ꝙ ly hõ. in ꝑdicato istius. ois hõ est nõ nullus hõ. stat ɔfuse tñ. et ad regulã dr ꝙ itelligit̃ nullo alio signo exñte in ꝓpõne. Mõ hic sũt tria signa. duo negatiua vltia que se impediũt. et 3ᵐ postea qd dat ɔfusionẽ tãtum. ¶ Ad vltimũ ɔcedit̃ ꝙ in ista non ois hõ nõ est aial. ly animal stat determinate: nec hoc est ɔtra regulam. qr regula intelligitur sic. Qñ qñ cadunt duo signa negatiua imediate sic. ꝙ inter illa est terminus distributus faciunt stare ɔfuse tñ. Modo in ꝓposito ly homo. quod mediat non est terminus distributus. sed stans determinate.

[Margin: Arg 3ᵒ; Confirᵒ; argᵗ 4ᵒ; argᵗ 5ᵒ; Arg 6ᵒ; Ad pᵐ dr; Ad ɔfir. matiõeʒ; Alia rñsio; Ad 2ᵐ; Notandum pᵐ; Notandum 2ᵐ; Ad 3ᵐ; Ad 4ᵐ; Ad 5ᵐ; Ad 6ᵐ]

¶ Scđa regula est ista. Omnia signa negatiua non impedita confundunt confuse distributiue mobiliter tam terminum sequentem mediate q̃ʒ imediate dũmodo fuerit capax sue cõfusionis: verbi gratia. non homo currit: nullus homo disputat: tam subiectum q̃ʒ predicatum stat confuse distributiue mobiliter. Sʒ in ista: asinus nullius hominis est animal: ly animal non stat distributiue: qr non capit confusionem a signo. ꝓpter limitationem factam a subiecto. cuius est pars.

Limitatio huius regule pʒ duobus seruatis ɔditionibus gñalibus oibus. prima ꝙ si fuerit capax ɔfusionis ꝓp terminos singulares: et ẽt ꝓp signum negatiuum qñ est pars subiecti qd non hʒ vim supra mediatum. scđa deducto impedimento alterius: qr per illud pñᵐ quicqd mobilitat et c. staret alr. ¶ Ratio regule pʒ ex ratione prime regule. Nam signum negatiuũ in voce et in scripto ex impõne hʒ ꝙ distribuat omnes terminos sequentes: in mente autem ex nã rei vt dictum est supra ex intentione magistri in quadratura sua.

Circa istam regulam est sciendum ꝙ est dña inter signum qd est tñ negatiuum. et signum qd est negatiuum et vłe. Vbi gfa. inter ly non. et ly nullus. Naʒ ly non. per se et eẽntialiter hʒ solum vnuʒ officiũ. s. destruendi seu negandi: a quo non põt in ꝓpositione absolui. ly aũt nullus. hʒ plura officia essentialia. s. negãdi seu destruendi et distribuendi. et a nullo istoꝝ potest in ꝓpositione absolui. et hinc est ꝙ non cõuenienter dicimus. nullus ego currit: aut curro: sed bene dicimus. non ego curro. et de omnibus istis loquitur magister in regula. Sed est sciendum ꝙ signis negatiuis vniuersalibus inest duplex vis distributiua. vna inest eis super termino immediate

[Margin: Ritius; Notandum pᵐ; Notandum 2ᵐ]

sequente: ⁊ istā nūq̄ꝫ perdūt nisi reddat ꝓpō incōgrua. vt dicēdo. nullus ego currit. Alia inest eis sup termino mediate sequēte ⁊ istā in trib⁹ casibus ꝑdūt. ꝑ qñ terminus mediate sequēs eēt discretus vt dicēdo. nullus hō est brunellus. 2° qñ eēt relatiuum vt in 2ª pte istius copulatiue. ¶ Aliqs hō est. ⁊ nullus hō est ille. vbi ly ille stat determinate. 3° qñ terminus mediate sequēs nō eēt rect⁹ ab illo termino a quo regit terminus distributiu⁹ seu imediate sequens. Exēplū. asin⁹ nullius hoīs est aial. ly aial. stat determiate: ⁊ h̄ qꝛ nō regit ab illo. a q̄ regit ly hoīs. vbi aūt nō sint ista ipedimēta nō ꝑdūt istā scdāꝫ vim. exēplū. nullus hō est asinus. ⁊ breuiter de istis dicat. sic supra de

ↄ dicta ar. ꝑ.

signo vlī affirmatiuo. ¶ Sꝫ ↄ dicta arguit 4ᵒ. ꝑ ꝓbādo ꝙ ly. nullus. nō hꝫ officiū negādi sic. nihil hꝫ officiū negādi nisi aduerbiū aut negatio. Sꝫ ly nullus nō est hꝫ cū sit

argr 2°

nomē grāmaticale. igit ⁊c̄. ¶ Scdo arguit ꝙ officiū distribuēdi nō est eēntiale signo vlī negatiuo ⁊ arguit sic. illud a quo terminus pōt absolui in ꝓpōne nō est sibi eēntiale. sed ab isto officio distribuēdi absoluit ly nullus. cōgrue in ꝓpositione vt in ista. nō nullus hō currit igit ⁊c̄.

argr 3°

¶ Tertio qꝛ videt ꝙ officiuꝫ distribuēdi ↄueniat negationi essentialr̄.

Ar 4°

¶ Quarto. arguit ↄtra regulā magistri sic. in ista. nullū aial p̄ter hoiem currit. ly hoiem. non stat distributiue. ⁊ tñ est terminus mediate sequēs signū negatiuum. igit ⁊c̄. ¶ Forte dr̄. ꝙ ly nullū. impedit ab illa nota preter. Cōtra nullū signuꝫ ↄfundēs ↄfuse tm̄ impedit distributionē. sꝫ ly p̄ter. est hꝫ. igit nō impedit signuꝫ distributiuū.

Ad pm̄ dī

¶ Ad pm̄ rñdeo ꝙ ly nullus. in ꝟitate in voce est terminus pregnās subordinatus duabus partibus orationis sincathegorematicis. qđ patet ex eo ꝙ hꝫ duo officia essentialia nō potentia cōpetere vni parti orationis. ⁊ subordinatur huic cōplexo: non aliquis seu non vnus. Et ad argumētum dr̄ negando illaꝫ maiorem. Nihil negat nisi sit aduerbium: aut includens illud sicut est

Ad 2m

de ly nullus. ¶ Ad scdm patꝫ solutio ex dictis in alia regula. quia dicitur ꝙ ly homo. stat confuse distributiue ⁊

Ad 3m

determinate. ¶ Ad tertium dr̄ ꝙ non est verum. imo negatio absoluitur a vi distributiua vt patet in ista. nō sor. currit si tamen quandoqꝫ distribuit hoc non est ei essen-

Ad 4m

tiale. ¶ Ad 4m dicitur. ꝙ ly hoiem. stat non distributiue. ⁊ dicitur ꝙ non est contra regulam. qꝛ terminus ille mediate sequens non regitur ab eodem: a quo regitur terminus distributiuus. vt patet. quia ly animal regit a verbo. ⁊ ly hominem. a ly preter predicatum.

¶ Tertia regula est ista. Oīs cōparatiuus gradus ⁊ suplatiuus: ita: sicut ⁊ q̄ꝫ: differt: aliō: ⁊ nō idem: ⁊ illa ꝟba: careo ⁊ indigeo: ↄfundūt distributiue mobiliter terminum sequētēꝫ immediate capacē ↄfusionis: ⁊ oī alio ipedimento deducto: vt tu es fortior hoīe: tu es fortissimus hominū: tu es ita fortis sicut aliqs hō: tu differs ab hoīe: tu es aliud ad hoīe: vel nō idē homini: ego careo vel indigeo pecunia: in oībus istis stat distributiue mobiliter termin⁹ sequēs signa noīata. Sꝫ notādū est ꝙ cōpatiu⁹ gradus ↄfundit ↄfuse distributiue mobilr̄ terminum a se rectum ex nā cōparationis. Ablatiuum autem rectum ex nā excessus ↄfundit ↄfuse tm̄. vt ego sum maior te longitudīe vni⁹ brachij: supponit ly longitudine confuse. tm̄. Item nullus horum terminorum confundit distributiue nisi terminum a se rectum a parte post: vñ dđo: hoīe est fortior equus vel ab homine differt asinus: non supponit ly equus nec ly asin⁹ distributiue: sꝫ solum determiate.

Notandum pm̄

Aduerte ꝙ ista regula ↄtinet q̄ttuor spāles regulas. ¶ Prima. terminus cōparatiu⁹ ⁊ superlatiuus. ¶ Scda iste dictiones: ita: sic: tā: ⁊ q̄ꝫ. ¶ Tertia: aliud. ¶ Quarta: careo: indigeo. ⁊ ↄfundūt ↄfuse distributiue terminū sequētem se. ¶ Pro limitatione due spāles ↄditiones reqrunt. ¶ Prima ꝙ talis termin⁹ qui dꝫ distribui imediate seqtur aliquā illaꝝ dictionū. Si āt non: nō distribuet. Scda. ꝙ talis termin⁹ sit rectus a pte post: alr̄ nō. Ultra has duas spāles ↄditiones requirunt due gñales que in oībus his regulis reqrunt. ¶ Prima ꝙ sit terminus capax ↄfusionis. ¶ Scda ꝙ sit deductuꝫ impedimētum alterius signi.

Notandum 2m

¶ Ulterius magr̄ duo notanda ponit. Pm̄ ꝙ ablatiuus rectus ex nā cōparatiōis est iste qui distribuit a cōpatiuo. rectus aūt ex nā q̄ꝫtitatis excessus stat ↄfuse tm̄ mobilr̄. ¶ Scdm nōndū declarat scdam ↄditionem spālēꝫ dictā. s. ꝙ talis terminus qui dꝫ distribui dꝫ esse rectus a pte post. Et ego addo tertiuꝫ notandū de intētione magr̄i in 2° caꝑ relatiuoꝝ. s. ꝙ illa ꝟba indigeo: careo: tum sumunt sine gerūdio. tūc ↄfundūt cōfuse tm̄. vt dcm̄ est. qñ ꝟo sumunt cū gerūdio ↄfūdūt cōfuse tm̄. vt dđo indigeo oculo ad vidēdū: ly ocl'o. stat ↄfuse tm̄. ¶ Ratio regule pꝫ ex rōne pme regule ⁊ secunde.

Ritius Nōndū indigeo 2ʳ accipitur.

Circa istam regulā nota ꝙ ipsa indiget bona limitatione de qua dicet in caꝑ ꝓprio de ꝓbationib⁹ terminoꝝ. Nunc aūt solum dicat de ly indigeo de quo dico ꝙ dupliciter accipit. s. ꝓprie ⁊ improprie. Si improprie tunc ↄuertitur cum ly careo: ⁊ nō regit gerundiuꝫ ⁊ confundit distributiue mobiliter. vt indigeo pecunia. i. careo pecunia. ¶ Quid āt velit dicere ista. ego careo pecunia. dicunt quidam ꝙ ipsa conuertit cum hac. ego nō habeo pecuniam: sed hoc est falsum: qđ ꝓbatur: qꝛ eo dato sequitur ꝙ ista ↄñtia esset bona. Adam non hꝫ pecuniaꝫ igitur. Adam caret pecunia: que tñ non valet. vt pꝫ. ꝑ qꝛ ex negatiua nō seqtur affirmatiua. Scdo. qꝛ añs est verū vt patet. ⁊ ↄñs falsum. qđ ꝓbatur: qꝛ seqtur. Adaꝫ caret pecunia. igit Adam est carens pecunia. ⁊ vltra Adā est carens pecunia. igit Adam est non hñs pecuniam. ⁊ vltra. igitur Adam est. ↄñtia oēs sunt bone: ⁊ ↄñs vltimuꝫ est falsum. igitur ⁊ añs. Ideo dicas ꝙ ista. ego careo pecunia. ↄuertitur cum ista affirmatiua. ego sum nō habēs pecuniam. Si ꝟo ly indigeo sumatur ꝓprie tunc confundit confuse tm̄ imobiliter ⁊ semper habet gerundium explicite vel implicite. Ratio autem. quare sic ↄfundit est. quia ly indigeo. in suis exponentibus includit notam cōditionis. vnde ista ꝓpositio. ego indigeo oculo ad videndum exponitur per tres sic. ego sum: ⁊ sum aptus natus ad videndum. ⁊ si debeo videre oportet me habere oculum. vbi ly opꝫ determinat totam ↄditionalem: ⁊ nō consequens. Uel sic. Ego suꝫ ⁊ sum aptus natus ad vidēdū. ⁊ si video habeo oculum. igit ego indigeo oculo ad vidēdum. Ex quo sequitur ꝙ ista de ꝟtute sermonis est falsa. Ego indigeo pecunia ad edificādum. qꝛ tertia exponens est falsa. s. si ego edifico opꝫ me hr̄e pecuniam: sꝫ bñ est ꝟa ad modum loquendi vulgarium: qꝛ ↄcedunt hꝫ ↄditionales impossibiles. Silr̄ ista est falsa. ego indigeo pecunia ad emēdum vestem: qꝛ possum emere veste. dādo frumētū. Silr̄ ista est falsa. lapis indiget aure ad audiendū: qꝛ scda exponens est falsa. s. lapis est aptus natus audire. sed bñ ista est ꝟa. Ego indigeo oculo ad vidēduꝫ. posito ꝙ ego habeā duos bonos ocl'os. vt pꝫ exponēdo illā: nec ex ipsa sequitur ꝙ ego non habeam oculum: quia

indigemus tam his que habemus q̄ꝫ his que non habe/mus. vt patet ex cōmuni modo loquendi.

¶ Quarta regula. Dictio exclusiua cōfundit confuse tm̄ mobiliter terminuꝫ cōem imediate sequentem se: ꝛ mediate sequentem confuse distributiue mobiliter: vt tm̄ hō est animal. ly homo. supponit confuse tm̄ mobiliter. ꝛ ly animal. distributiue mobiliter.

Limitata est regula hec sufficiēter additis duab⁹ ꝯditionibus ḡnalibus supra declaratis scilꝫ si terminus fuerit capax ꝯfusionis ꝛ deducto impedimento alterius signi. ¶ Rō regule patet ꝛ ex dictis supra. ¶ Cōtra hāc regulaꝫ solet sic argui. ly tm̄. distribuit a parte predicati. igit̄ a fortiori distribuit a pte subiecti. patet ꝯña. qꝛ oē agens fortius ꝛ velocius agit in partem ꝓpinquam q̄ꝫ remotam. ¶ Ad hoc r̄ndet magr̄ in quadragesimonono argum̄to tertij dubij ꝑncipalis sue quadrature: ꝛ negat ꝙ oē agens fortius agat in ptem ꝓpinquam q̄ꝫ remotam. sol. n. fortius agit distāter a se q̄ꝫ ꝓpe se. Et adhuc ea ꝯcessa nō seqtur ꝙ ly tm̄ poti⁹ distribuat prope se q̄ꝫ distāter a se: qꝛ nullū signū est agens: vt declarani in r̄nsione ad illud argm̄ principale. Uel dicat̄: ꝛ tutius ꝛ formaliter r̄ndendo negat̄ ꝯña. Ad ꝓbationē cuꝫ dicitur. oē agens fortius agit in ꝓpinquus q̄ꝫ in remotius. dicendo ꝙ verum est de agēte nālí: qd̄ agit per actionem realem. non autem de agente per voluntatem aut per institutionem nālem: sicut ly tm̄ in voce vel in scripto: ꝛ lꝫ in mēte faciat ex natura rei: nō tamen facit hoc per actionem realem: quare ꝛc.

¶ Quinta regula. Dictio exceptiua cōfundit suum casuale si est terminus cōis confuse tm̄ mobiliter. vt nullum animal preter hominē currit. Omne animal preter hominē currit. ly hominem. stat confuse tm̄ mobiliter.

Limitatur hec regula sufficienter duabus cōditionibus ḡnalibus seruatis. Prima ꝙ casuale sit capax ꝯfusionis siue sit terminus cōmunis: qd̄ idem est. Scd̄a. deducto quocūqꝫ ipedimēto alterius signi. ¶ Ratio huius regule patet ex alijs supra.

Dicit magr̄ in ista regula ꝙ casuale. i. casus rectus a dictiōe exceptiua stat ꝯfuse tm̄ mobilr̄. ꝛ d̄ alijs nihil dicit. ¶ Tu aūt dicere debes ꝙ sbm̄ stat ꝯfuse distributiue imobilr̄: ꝛ ꝑdicatum ꝯfuse tm̄ mobilr̄: cuius ratio est: qꝛ ꝑdicatum regit̄ ab eodem ꝟbo: a quo regitur terminus distributus qui est sbm̄. ꝛ iō dꝫ stare cōfuse tm̄ mobiliter per regulam ꝑmā. ¶ Sꝫ dices. a quo hꝫ sbm̄ exceptiue ꝙ stet imobiliter. ꝛ videt̄ ꝙ a nullo: qꝛ non ab illo signo ōis: qꝛ nō hꝫ istam vim. Nec a ly predicatū. qꝛ ly ꝑdicatum. nō hꝫ vim sup termino ꝑcedente. ¶ R̄n̄. ꝙ a nullo illoꝝ de per se. ꝛ tāq̄ꝫ a causa totali: sed ab ambobus simul. ꝛ cum dī ꝙ ly predicatum. non habet vim super termino precedente. dicitur ꝙ verum est se solo. Sed cum alio habent: vt in proposito cum ly omnis.

Ritius. — Petitio — R̄nsio.

¶ Sexta regula. Dictio reduplicatiua suuꝫ casuale ꝯfundit ꝯfuse tm̄ mobiliter ꝛ ꝑdicatū cōfuse tm̄ imobiliter. vt sortes inq̄ꝫtuꝫ homo est animal. ly hō stat ꝯfuse tm̄ mobiliter ꝛ ly aīal: imobiliter: quia sub primo contingit disiūctiꝫ descendere ꝛ non sub secundo.

Limitatur hec regula cum duabus ꝯditionibus ḡnalibus additis: vt supra. Ratio ēt patet ex alijs supra. ¶ Dubitat̄ hic ꝑ͂ de ꝑdicato: qꝛ videtur stare mobiliter. vt in exēplo magr̄i: sortes inquātum homo est aīal: qꝛ sub ꝑdicato licet descēdi disiūctim sicut sub casuali: qꝛ valꝫ iste descēsus: ꝛ hec sunt oīa aīalia: ergo sor. inquātum hō est hoc aīal vel h̄ aīal. ꝛ qꝛ nō potest añs eē veꝝ sine ꝯñte. ita. n. opꝫ ꝯñs esse veꝝ sicut ꝛ añs. ¶ Dubitat̄ 2° de casuali: qꝛ videt̄ stare determiate: qm̄ licet descēdē disiūctiue ad oīa sua supposita: vt pꝫ descēdēdo in exēplo magr̄i: ꝛ isti sunt oēs hoies: ergo sor. inquātum h̄ hō est aīal: vel sor. inquātuꝫ est hic hō est aīal. ꝛ sic de singulis. mō ꝯñs est veꝝ ꝓ vna pte vt pꝫ: ꝛ hoc suffic̄ cum sit vna disiūctiua. ¶ Ad ꝑ͂m r̄nsum est in cap̄ supiori de suppōne ꝑsonali negādo ꝙ liceat descēdere: ꝛ cū dicis ꝙ ꝯñs est veꝝ: nego imo est falsum: qꝛ tertia exponēs est falsa. s. si aliqd est hō illud est hoc aīal vel h̄ aīal: qꝛ oppositum ꝯñtis stat cum añte. ꝛ cum ex illis fiat vna copulatiua posis vt illa. aliqd est hō. ꝛ illud nō est hoc aīal vel h̄ aīal. Simil̄r ex añcedente ꝛ opposito ꝯñtis fit vna copulatiua: ꝟa vt illa q̄ꝫuis aliqd sit hō illud nō est hoc aīal vl̄ hoc aīal: ꝙ ēt oppositum ꝯñtis stet cum añcedēte: declaro per sile: vt si solus sortes esset: ꝛ nullum aliud aīal: illa ꝯditionalis nō esset ꝟa: si aīal est sor. est: qꝛ oppositū ꝯñtis: stat cum añcedente: aīal est ꝛ nō est sor. qꝛ illa copulatiua est posis lꝫ nō sit ꝟa i casu. Simil̄r si oēs hoies eēnt hodie albi: cras ꝟo nigri: illa ꝯditionalis nō est ꝟa. si aliquid est hō illud est album: qꝛ oppositū ꝯñtis pōt stare cum añcedente. aliqd est hō ꝛ illud nō est albū. illa. n. copulatiua est posis. dato. n. ꝙ illud oppositū ꝯñtis: nūc de facto nō stet in ꝟitate cum illo añte. i. ꝙ nunc nō sit simul verum cum añcedente. pōt tm̄ esse veꝝ cum antecedente. ꝛ ita in ꝓposito nostro dicat̄. Hoc multis modis declaraui ꝓp aliquos r̄ndentes qui hoc negabant. ¶ Ad 2m̄ dicitur ꝙ nō semper licꝫ descēdere disiunctiue sub casuali: sꝫ bn̄ semper disiunctim: ideo nō stat determinate: sed cōfuse tm̄: tnam dicendo. oīs homo inquātum risibilis est animal: ly risibile stat confuse tm̄: ꝛ non licet descendi disiunctiue sub eo: qꝛ descensus falsus esset: vt patet: sed bn̄ disiunctim: ꝛ tunc descensus verus est.

Dubiū ꝑ͂m. — Dubiū 2m — Ad ꝑ͂m — Ad 2m

Circa dicta magistri in hac regula dubitatur. ꝛ ꝑmo an casuale in ista. sor. inquātum homo est aīal. stet confuse tm̄ mobiliter. vt dicit magister. ꝛ arguitur ꝙ non. ¶ Primo. qꝛ illud casuale vt ly homo. stat determinate. igitur regula falsa. ꝯñtia tenet. ꝛ antecedens probatur: qꝛ sub illo licꝫ descēdere disiunctiue. vt patet. ¶ Secundo sic. si ly homo. staret confuse tm̄ mobiliter. ista cōsequentia deberet esse bona. sor. inquātum homo est animal. igitur sor. inquātum sb̄a est animal: sed hec ꝯña non valet. igitur ly homo. non stat ꝯfuse tm̄ mobiliter. pꝫ consequentia cum minori: qꝛ antecedens illius est veꝝ ꝛ ꝯñs falsum. vt patet exponendo. ꝛ maior ꝓbatur: qꝛ argueretur ibi ab inferiori ad suum superius confuse tm̄ mobil̄r ꝛ affirmatiue. quem modum arguendi approbat magr̄ in obiectionibus contra ꝯñtias in cap̄. 5°. ¶ Secūdo dubitatur an ly animal. quod est ibi predicatum stet cōfuse tm̄ imobiliter. ꝛ videtur ꝙ non: qꝛ si staret sic: hec ꝯñtia non deberet esse bona. sor. inquātum hō est animal. igit̄ sor. inquātum homo est substantia. sed hec est bona. igit̄ ly animal. non stat illo modo. consequentia tenet cuꝫ maiori. ꝛ minor ꝓbatur. qꝛ ibi argueret̄ ab inferiori ad suuꝫ superius confuse tm̄ imobiliter. quem moduꝫ arguendi magr̄ non approbat. ¶ Ad ista r̄ndeo cum suppositione ꝙ tam ly homo. q̄ꝫ ly aīal stat ꝯfuse tantum imobiliter ad quod ꝓbandum adducūtur tres rōnes. ¶ Quaruꝫ ꝑ͂ est ista: taliter ꝯfunduntur termi a nota reduplicationis qualiter a nota ꝯditionis: quam includit in suis exponētibus sed nota conditionis. vt patebit infra in regula

Ritius — Dubiū ꝑ͂m — argr̄ ꝑ͂. — parte negatia — argr̄ 2° — Du͂m 2m — Opio ꝓpria — Rō ꝑ͂

propria ↄfundit ↄfuse tātum imobiliter. igit̃ ꝛ nota redu plicationis ↄfundit ↄfuse tm̄ imobilr̄. ℂ Scd̄a ratio ad ducit̃ a quibusdā sic. quādocūq̄ sub aliquo termino cō muni nō distributo nō licꝫ descēdere. ille terminus stat cō fuse tm̄ imobiliter sed sub termino cōmuni nō distributo in reduplicatiua nō licꝫ descēdere. igit̃ ꝛc̄. ↄn̄a tenet cum maiori. ꝛ minor ꝓbatur supponendo vnum. s. ꝙ qn̄ dici mus ꝙ sub aliquo termino licꝫ descēdere ad oīa sua sup posita. per supposita intelligimus duo. s. supposita cū ter mino cōi ꝛ ꝓnoīe demōstratiuo singularis nūi. ꝛ supposi ta per solum ꝓnomen demōstratiuū. Vbi grā. cum dici mus ꝙ sub ly homo. in ista. hō currit: lꝫ descēdere ad sua supposita disiūctiue. volum⁹ dicere ꝙ licꝫ sic arguere hō currit. ꝛ isti sunt oēs hoīes. igit̃ iste hō currit. vel iste hō currit. vel iste homo currit ꝛc̄. ꝛ etiam sic. hō currit. ꝛ isti sunt omnes hoīes. igit̃ hoc currit. vel hͦ currit ꝛc̄. demon strando semper hoīem. vbi in primo descensu descendi mus ad supposita de termino cōmuni cum ꝓnoīe. ꝛ in se cundo. a supposita de solo ꝓnomine. Et ita per oppositū cum dicimus ꝙ sub aliquo termino nō licet descendere. volumus dicere ꝙ altero illorum duorum modoꝝ non licet descendere. ꝛ hoc sufficit. ℂ Isto stante probatur il la minor. ꝛ capio istam. homo inquantum album est al bum. Et arguitur sic. sub ly album quod est casuale non licet descendere disiunctim. ꝛ est terminus cōmunis non distributus igitur ꝛc̄. consequentia tenet cum minori. ꝛ maior probatur. q2 non seq̄tur homo inquātum album est album. ꝛ ista sunt omnia alba. igitur inquātum hoc vel hoc. vel hͦ est album demonstrando rem albam. vbi descenditur per sola ꝓnomina demonstratiua. ꝛ ꝙ non se quatur ꝓbatur. Antecedens est verum. ꝛ ↄn̄a falsum. q2 tertia eius exponens est falsa. vt patet. ꝛ ista ratione po terunt ꝓbari multe regule infra. quam tm̄ pro nunc non

Rō 2ª

approbo. ℂ Tertia ratio est ista. in ista. sor. inq̄ntum om nis homo est. oē risibile. ly homo stat imobiliter. ꝛ non a ly oīs. igitur a ly inquātum. ↄn̄a tenet. cum minori. ꝛ ma ior ꝓbatur. q2 non seq̄tur. sor. inquātum. oīs homo est oē risibile. ꝛ isti sunt omnes hoīes. igitur sor. inquātum iste homo. est omne risibile. q2 antecedens in casu isto ꝙ so lus sor. sit hō. est verum. vt patet. ꝛ consequens falsuꝫ. vt patet exponendo. ℂ Quarta ratio posset esse argumen tum factum supra: quod est satis difficile. ℂ Et tunc ad rationes oppositas. Ad primam cuꝫ dicitur. ꝙ ly homo stat determinate negatur. ꝛ cum dicitur ꝙ licꝫ descende re ꝛc̄. dicitur ꝙ non de forma. ℂ Ad aliaꝫ qua probatur ꝙ predicatum non stat confuse tm̄ imobiliter dicitur ne gando illud. ꝛ dicitur ꝙ illa consequentia est bona: sed non de forma: quia non omnis in qua arguitur ab infe riori ad suum superius confuse tantum imobiliter valet. Et hoc voluit regula.

3ª rō

ad ꝓmā rōnē p̄ʒ mi du bij

Ad 2ᵐ

ℂ Septima rl̄a. termini ↄcernentes actū men tis: vt scire: credere: dubitare: ꝛ hmōi ↄfūdūt ↄfuse tm̄ mobilr̄: Exēplum. ego scio aliquam ꝓpositionem. ly ꝓpositionem stat confuse tm̄ mobiliter. q2 bene seq̄tur. ego scio aliquā pro positionem: ꝛ ille sunt omnes ꝓpositiones. ergo scio illam vel illam. sic de singulis.

Limitatur hec regula duabus spālibus ↄditio nibus additis vltra duas cōditiones gn̄ales req̄sitas in oībus. Prima spālis est ꝙ talis termi nus imediate seq̄tur. ideo dicēdo aliquam ꝓpōnem scio ly ꝓpōnem nō stat ↄfuse mobilr̄: sed determinate: q2 lice descendi disiunctiue. Scd̄a ↄditio spālis est ꝙ sit rectus a parte post. ideo dicendo aliquam ꝓpōnem scit homo. ly homo non stat ↄfuse tm̄ mobiliter: lꝫ imediate sequat̃: sꝫ determinate: q2 non est rectus a parte post: sꝫ dicēdo ego scio aliquam ꝓpōnem ly ꝓpōnēꝫ stat ↄfuse tm̄ mobiliter cum ille ambe ↄditiones adsint: adsunt etiaꝫ due alie con ditiones gn̄ales. i. ꝙ terminus sit capax confusionis ꝛ de ductum sit impedimentum alterius signi ꝛc̄.

De ista regula dicetur in capitulo de officialibus ꝛ descriptibilibus.

ℂ Octaua regula oīa aduerbia nūeralia: vt bis: ꝛ quater: ꝛ hmōi ↄfundūt ↄfuse tm̄ mobiliter terminum sequentem se: vt bis comedi panē ter potasti vinum: supponit ly panem. ꝛ ly vi num confuse tm̄ mobiliter. Nam sic illa vice ꝛ illa vice cum interrūptione temporis comedi panem. ita illum vel illum panem.

Ritius

Limitatur hec regula vnica limitatione spāli ex pressa a magistro. s. terminum sequen tem se imediate. ℂ Aduerte tm̄ ad ly imediate ꝙ non est absolute verum ꝙ terminus imediate sequens ↄfundat̃ ab illis aduerbijs. q2 dicendo bis comedi. panem. termi nus imediate sequens est ly comedi. qui nō ↄfundit̃: sed ly panem ↄfundit̃: sed cum aduerbium determinet ver bum siue actum verbi intelligit̃ imediate sequentem ad ipsum simul cuꝫ verbo determinato. Due alie ↄditiones requirunt̃ etiam gn̄ales: vt supra. ℂ Aduerte tm̄ ad mo dum descensus: q2 debes descendere ad sua supposita cū verbo correspondenti vbo ꝓpositionis: vt in exemplo dato cum verbo de preterito sic. ꝛ isti fuerunt omnes pa nes. ergo bis comedi illum vel istum panem ꝛ descensus factus disiunctim est verus: sed disiunctiue factus est fal sus. Ratio regule ex alijs patet. ℂ Aduerte etiam vnuꝫ ꝙ copulatum diuisim tētum: ↄfundit sil̄r confuse tm̄ mo biliter terminum cōem ↄn̄tem se: vt dicendo. hic ꝛ rome venditur piper: supponit ly piper: confuse tm̄ mobiliter. Idem facit hoc aduerbium imediate vt dicendo imedia te post hoc erit homo. ly hō. stat cōfuse tm̄ mobiliter. vt in decima regula magister declarabit.

Notandum pᵒ.

Notandū 2ᵐ

Notandum 3ᵐ.

Circa istam regulam. nota ꝙ de intentione. Pe. M. non solum aduerbia nūalia. sed etiam ly. ꝛ ten tum diuisiue. i. cuꝫ sumitur in cathegorica de extremo co pulato que equiualet vni copulatiue. ↄfundit cōfuse tan tuꝫ mobiliter. vt hic ꝛ rome est aliquis homo. stat ly hō. confuse tantum mobiliter. ꝛ etiam casus pluralis nume ri hoc idem faciunt. vt homines sunt aīal. stat ly aīal. con fuse tantum mobiliter: ꝛ ideꝫ sentit. P. pergulensis de ly. ꝛ magister autem in secūdo dubio argumento. 14. tenet ꝙ ly. ꝛ nunquam confundit: quod bona ratione ꝓbat. ideo vult ꝙ dicendo sor. ꝛ plato sunt homo. ly homo stet determinate. ꝛ propositio sit falsa. ꝛ ꝙ conuertatur sic. homo est sor. ꝛ plato que tamen sm̄ alios erat vera. nec sic habet conuerti. Sed quia ratio magistri iudicio meo peteret aliam difficultatem: de qua forte infra dicetur. ideo eam non pono ad presens.

Ritius Nōndū

ℂ Nona regula. Termini modales noīaliter ꝛ aduerbialiter sumpti in sensu composito cō fundunt confuse tm̄ imobiliter omnes termi nos cōes non distributos vel sequātur vel pre cedāt: vt necessario homo est animal. ꝛ homi nem esse animal est necessarium.

Limitatur satis sufficienter regula cum duabus cōditionibus generalibus dictis. Ra tio regule ex alijs supra patet. A. posteriori tamen decla ratur: q2

raturꝫ non. lꝫ diſiunctim deſcendere: ideo ſtat imobiliter. antecedẽs ꝓbatur. qꝛ iſta ꝓpoſitio eſt vera. neceſſario homo eſt aial. vt pꝫ per exponentes. ⁊ tamẽ deſcẽſus eſt falſus. ⁊ iſti ſunt oẽs homines. ergo neceſſario iſte homo. vel iſte homo eſt animal. conſequẽs eſt falſum: qꝛ cõtingenter iſte homo. vel iſte homo eſt aial. ergo non neceſſario iſte homo vel iſte homo eſt animal.

Ritius ꝯ iſtam regulaꝫ ar. ꝑ.

Contra iſtam regulã arguiſ. ⁊ ꝑ ſic. ly veꝝ. ⁊ ly falſum. non ꝯfundũt ꝯfuſe tm̃ imobilr̃. igiſ regula falſa. pꝫ ꝯñia. ⁊ antecedẽs ꝓbatur: qꝛ quacunqꝫ ꝓpoſitione data. de ly veꝝ. aut ly falſum: patebit ꝙ ſub termino cõi exiſtẽte in ea licebit deſcẽdere. ſi non ſuꝑueniat aliud impedimẽtuꝫ. vñ bene ſequiſ: verum eſt. hoiem eẽ aial. ⁊ iſti ſunt oẽs hoies. igiſ verum eſt iſtum hoiem eſſe aial: vel veꝝ eſt iſtum hoiem eſſe aial ⁊c̃. ⁊ ſic dĩ. de ly falſum: ℭ Scd̃o arguiſ ſic. ly impoſſibile. nunq̃ꝫ ꝯfundit cõfuſe tm̃ imobiliter. igiſ regula falſa: patet ꝯñia. ⁊ antecedens ꝓbatur. quia ſemp licebit deſcẽdere. vt patet adducendo exẽpla.

Ar 2°

Notandum

ℭ Pro ſolutione argumentoꝝ eſt ſciendũ ꝙ iſtoꝝ ſex terminoꝝ qui appellanſ modales qdam ſunt qui ſunt vere modales: ⁊ qdam ſunt qui ſunt tm̃ apparẽter modales. illi qui ſunt vere modales ſm̃ Burleum et pleroſqꝫ alios ſũt tm̃ quatuoꝛ. ſ. poſſibile impoſſibile neceſſarium ⁊ ꝯtingens: ſed ſm̃ Petrum Mant. ſolũ ly neceſſario. illi ꝟo termini qui ſunt modales ſolum apparẽter ſunt iſti duo. veꝝ ⁊ falſum. ℭ Iſto ſtãte poſſet dici ad argumẽtum ꝑmũ reſpon. dicẽdo ꝙ regula non dixit oẽs termini modales: ſed dixit termini modales. vt per ħ intelligeres ꝙ illi qui nõ ſunt: vere modales. ſicut ly verũ. ⁊ ly falſum. non ꝯfundunt. ſed bene illi qui ſunt vere modales. Et ſic pꝫ ſolutio ꝑmi.

Ad ꝑm

Ad 2m

ℭ Ad 2m diciſ ꝙ ly impoſſibile. ꝯfundit confuſe tm̃ imobiliter. ⁊ ſimilr̃ ly poſſibile. qð duplr̃ probaſ. ℭ Et ꝑmo ſic. iſta impoſſibile eſt albũ eſſe nigrũ. ſub ly albuꝫ: non licet deſcẽdere diſiũctim. igitur regula vera pꝫ. ⁊ antecedens probaſ. qꝛ non licet deſcẽdere per ſola ꝓnomina demonſtratiua. vt dicebaſ ſupra in ſexta regula: ſic arguẽdo. impoſſibile eſt albuꝫ eſſe nigruꝫ. ⁊ iſta ſunt oia alba. igitur impoſſibile eſt hoc vel hoc vel hoc eſſe nigrum demonſtrãdo album. qꝛ antecedens eſt verum. ⁊ ꝯſequens falſuꝫ.

Rõ ꝑ°

ratio 2°

ℭ Secundo ꝓbatur idem ſic. in iſta. impoſſibile eſt omne ꝯtradictoꝛiuꝫ eẽ verum. ly ꝯtradictoꝛium. ſtat imobiliter ex quo nõ licet deſcendere: ⁊ non a ly omne: igitur a ly impoſſibile. qð fuit probãdum. patet conſequẽtia. cum minoꝛi. ⁊ maioꝛ probatur. ſ. ꝙ non liceat deſcẽdere: qꝛ non ſequiſ impoſſibile eſt omne ꝯ̃dictoꝛium eſſe verum. ⁊ iſta ſunt oia ꝯ̃dictoria. igiſ impoſſibile eſt hoc ꝯ̃dictoꝛium eſſe verum: ⁊ impoſſibile eſt hoc ꝯ̃dictoꝛium eſſe veꝝ: qꝛ antecedens eſt verum ⁊ ꝯñs falſum: qꝛ eſt vna copulatiua cuius multe partes ſunt falſe. puta ille in quibus demonſtratur vnuꝫ contradictoꝛium contingens aut verum.

ℭ Decima regula. Iſta ꝟba incipit: ⁊ definit: ꝯfundũt terminũ ſequẽtem cõem nõ diſtributum ꝯfuſe tm̃ imobilr̃: ⁊ ly imediate in eis īcluſum mobilr̃: vt tu īcipis vel definis ſcire aliq̃ꝫ ꝓpõnẽ: ly ꝓpõnem ſtat cõfuſe tm̃ imobilr̃: qꝛ non licet deſcendere: ⁊ ly ꝓpõnem in iſta imediate ante hoc ſciuiſti aliquam ꝓpõnẽ ſtat confuſe tm̃ mobiliter: ſed hec clare intelligenſ viſo tractatu de ꝓbationibus terminoꝛum.

Notandum

Aduerte ꝙ iſta regula duas particulas ſpeciales continet. Prima eſt. de incipit ⁊ definit ꝙ confundunt terminuꝫ ſequẽtem ſe imobiliter. ⁊ requiritur vnã ſpecialis conditio. ſ. ꝙ talis terminus debet ſequi. Due generales etiam explicanſ. ſ. ꝙ ſit capax confuſionis: ⁊ ꝙ ſit deductum impedimentum alterius ſigni. ℭ Scd̃a regula eſt. de ly imediate qð diciſ incluſum in eis: qꝛ intrat vna ſuaꝝ exponẽtium ⁊ confundit confuſe tm̃ mobiliter terminum ſequẽtem ſe cum illiſmet conditionibus. ℭ Ratio huius ſecũde regule patet ex alijs ſupra. A poſterioꝛi tamẽ ratio ꝑme regule eſt: qꝛ non licet deſcẽdi ſub eo diſiunctim. ℭ Ratio ſcd̃e regule eſt qꝛ licet deſcendi ſub termino ꝯfuſo confuſe a ly imediate diſiunctim. quare ⁊c̃.

Dum ꝑm

ℭ Dubitaſ ꝑmo modo: nõ licet deſcẽdi ſub ly aliquam ꝓpoſitionẽ. dicẽdo tu incipis ſcire aliquam ꝓpoſitionẽ. qꝛ quocũqꝫ caſu poſſibili poſito videſ bene valere deſcẽſus cum debito medio ſic. ⁊ ille ſunt vel incipiunt eſſe oẽs ꝓpoſitiones. ergo tu incipis ſcire iſtaꝫ vel iſtã.

Dum 2m

ℭ Dubitaſ ſcd̃o. qꝛ non videtur ꝙ liceat deſcẽdi ſub ly ꝓpoſitionem dicẽdo imediate ante hoc tu ſciuiſti aliquam ꝓpoſitionẽ: qꝛ ponaſ ꝙ nunc ſint tm̃ deceꝫ propoſitiones: quaꝝ nullam ſciuiſti nec ſcis: ſed ante per horam erãt vndecim: quaꝝ decem imediate ante hoc ſciuiſti ⁊ tunc neſcis: qꝛ poniſ ꝙ tunc primo ſit iſta coꝛrupta. nunc iſta eſt vera imediate ante hoc tu ſciuiſti aliquã propoſitionem ⁊ deſcẽſus eſt falſus. ⁊ iſte ſunt oẽs ꝓpoſitiones demonſtratis oibus decem exiſtẽtibus. ergo imediate ante hoc tu ſciuiſti iſtam vel iſtam. ꝯſequens eſt falſuꝫ. ⁊ contra caſum.

Rñ° ad ꝑmum.

ℭ Ad ꝑmum dicunt qdam caſu poſſibili poſito non licet deſcendi ad oia ſua ſuppoſita pro qbꝰ ſupponit. ſed dicunt ꝙ ſi vis deſcẽdere ſub aliquo termino debes deſcẽdere ſubilio ſm̃ exigẽtiam tẽpoꝛis verbi ꝓpoſitionis ⁊ non alterius ampliationis: vt ſi verbũ eſt de preſenti: accipe ſuppoſita cuꝫ verbo de preſenti: ſi verbum eſt de p̃terito: accipere ſuppoſita cum ꝟbo de preterito: ſi eſt de futuro: accipe ſuppoſita cum verbo de futuro: non aũt debet fieri deſcenſus ſm̃ exigẽtiam: ampliationis: qꝛ aliter iſta regula falſa eſſet. ℭ Tunc verificant regulam ſic. vnde ponaſ ꝙ nunc ſint decem ꝓpoſitiones ⁊ neſcias aliquam illaꝝ nec incipias ſcire aliquaꝫ illaꝝ: ſed incipiat eſſe altera ꝓpoſitio vndecima que ſit a. ꝑ remotionem de p̃ſenti ⁊ poſitioneꝫ de futuro. ita ꝙ nũc nõ eſt ⁊ imediate poſt hoc erit: ⁊ incipias tu ſcire iſtaꝫ ſic ꝙ nunc neſcis ⁊ imediate poſt hoc ſcies: tũc iſta eſt vera. tu incipis ſcire aliquam ꝓpoſitionem: vt patet per caſum. ⁊ tamẽ non valet deſcẽſus: ⁊ iſte ſunt omnes ꝓpoſitiones demonſtratis omnibꝰ illis decem exiſtẽtibus. ergo tu incipis ſcire iſtam vel iſtam: qꝛ antecedens eſt veꝝ. ⁊ conſequens falſum.

ꝯ rñſionem.

ℭ Hec rñſio eſt modicum voluntaria dicens. ꝙ non debet fieri deſcẽſus ad oia ſua ſuppoſita pro quibus ſupponit. ideo non eſt acceptanda.

Alia rñſio

ℭ Aliter reſpondent alij dicẽtes ꝙ caſu poſſibili poſito non licet deſcendi ſub termino cõmuni: ſequẽte hoc verbum incipit vel definit. caſus ſit talis quem accipiunt ab Hẽtiſbero de incipit ⁊ definit. ponaſ ꝙ ſit paries diuiſus in partibꝰ ꝓpoꝛtionalibus minoꝛibus terminatis ad a. extremum: ⁊ ſit coopertus cultrina que incipiat remoueri: nunc incipiendo ab a. extremo: tunc illa eſt vera: tu incipis videre aliquam partem ꝓpoꝛtionalem: deſcenſus tñ eſt falſus: ⁊ ille ſunt oẽs partes ꝓpoꝛtionales que ſunt vel icipiunt eſſe. ergo tu incipis videre iſtam vel iſtam. ꝯñs eſt falſuꝫ: qꝛ nullaꝫ incipis videre. ℭ Et pro exemplo magiſtri ponunt ꝙ in qualibet parte ꝓpoꝛtionali ſit iſta propoſitio ſcripta. hec eſt viſa a me. ⁊ incipias ſcire talem ꝓpoſitionem per remotionem de preſenti. ⁊ poſitionẽ de futuro. ⁊ ſcias nunc aliquã ꝓpoſitionem: tunc iſta eſt vera. tu incipis ſcire aliquam ꝓpoſitionẽ: qꝛ tu nunc neſcis aliquã propoſitionem: ⁊ imediate poſt hoc ſcies aliquam propoſitioneꝫ: ⁊ tamẽ deſcenſus eſt falſus: ⁊ iſte ſunt omnes

pꝓpositiones que sunt vel incipiunt esse. ergo tu incipis scire istam vel istam. cõsequens erit falsum. quia nullam istarum incipis scire. ¶ Cuꝫ suppositione ista respõsio non valet. qꝛ in casu isto ista ꝓpositio erit vera: tu incipis scire illam vel istam ꝓpositionẽ: qꝺ ꝓbaṫ tu nunc nescis istam vel istam ꝓpositionē: ⁊ imediate post hoc tu scies istam vel istã. ergo tu incipis scire istam vel istam ꝓpositionem: tenet ꝯñtia ab exponẽtibus ad expositaꝫ siue ab vna causa veritatis ad ꝓpositionem habẽtem illam causam: antecedens est veꝝ. vt probo. ergo ⁊ consequẽs: qꝺ tu negas: ꝙ antecedẽs est verum pro ꝑma parte patet. ꝓ secunda parte ꝓbatur. qꝛ in casu illo. illa est vera. imediate post hoc tu scies aliquam ꝓpositionẽ: vt patet: ⁊ etiaꝫ põt probari per exponẽtes sic: qꝛ tu nunc nescis aliquaꝫ ꝓpositionem. ergo imediate post hoc scies aliquam ꝓpositionez. Et sequiṫ. imediate post hoc tu scies aliquã propositionem. ⁊ ille erunt oẽs ꝓpositiones. ergo imediate post hoc tu scies istam vel istam: tenet ꝯñtia: qꝛ licꝫ descẽdi disiunctim sub termino supra quem cadit ly imediate ſm magistrum. Cõsimiliter ꝓbatur. ꝙ illa est vera in casu illo. tu incipis videre illam vel illã partem ꝓportionalem: cum qbus stat ꝙ nullam ꝓpositionem incipis scire: ⁊ simil'r nullam ꝑtem ꝓportionalem incipis videre: vt pꝫ intelligẽti. ¶ Ideo ego aliter dico ꝙ incipit ⁊ desinit cõfundunt confuse tm̃ mobiliter terminuꝫ sequẽtem capacem ꝯfusionis: cuius ratio est. qꝛ in illa ꝓpositione tu incipis scire oẽm ꝓpositionem. ly ꝓpositionem. stat imobiliter. ⁊ non ratione de ly oẽm. ergo ratione de ly incipit: qꝺ stat imobiliter. ꝓbatur. qꝛ non licet descẽdi sub eo: vt ponaṫ ꝙ tm̃ decem ꝓpões fuerunt ⁊ tm̃ nouem sciuisti ⁊ scis. sed decima nunc ꝑmo corrupta sit: tunc ista est vera: tu incipis scire oẽm ꝓpositionem: qꝛ exponitur sic: tu scis oẽm ꝓpositionez ⁊ non imediate ante hoc tu sciuisti omnem ꝓpositionẽ. ergo ⁊c. Et tm̃ non valet descensus. ⁊ ille sunt oẽs ꝓpositiones que sunt vel incipiunt. ergo tu incipis scire illam. ergo ⁊c. ¶ Ad ꝓpositum modo dico ꝙ in illa: tu incipis scire aliquam ꝓpositionem. lꝫ gratia materie descẽdi. qꝛ oppositum ꝯñtis repugnat antecedẽti. sed non gratia forme. qꝛ non tenet in oibus similibus in forma: qꝛ non in illa: tu incipis scire oẽm ꝓpositionẽ. Et si dicis talis descensus nõ est similis in forma: quia in prima ly ꝓpositionem stat confuse tm̃: in secunda stat distributiue. ¶ Dicitur ꝙ lꝫ non sit similis rõne distributionis. est tm̃ similis in forma quo ad mobiliter ⁊ imobiliter ratione note inceptionis: ⁊ hoc sufficit: quare si in ꝑma lꝫ descendi. ⁊ in secunda: ⁊ si in secunda non ⁊ nec in prima. ¶ Et simil'r aliquam partẽ ꝓportionalem incipis videre: vt pꝫ intelligenti.

Ad 2m dubiuꝫ.

¶ Ad 2m dubium dicitur. ꝙ non descenditur cuꝫ debito medio qꝺ debet esse tale. ⁊ ille sunt vel erunt oẽs ꝓpositiones demonstrãdo illas decẽ. ꝗ ⁊c. ⁊ tunc descensus est bonus: ⁊ minor est falsa ſm casum. Sed solet fieri replica contra. qꝛ dicendo. imediate post hoc erit instans sub ly instãs non licet descẽdi: ⁊ ista erũt oia instãtia. ergo imediate post ħ erit hoc vel hoc instãs: qꝛ antecedẽs est verum: vt pꝫ. ⁊ ꝯñs falsum: qꝛ sequiṫ ad ipsum ꝙ aliqꝺ instans erit imediatum instanti presenti. ¶ Dicitur negãdo ꝙ consequẽs sit falsum: nec ad ipsum sequitur ꝙ aliqꝺ instans erit imediatum instãti presenti. Unde lꝫ imediate post hoc erit hoc vel hoc instans: nullum tamen instans imediate post hoc erit.

Ratius. p'rõ ꝓbans regulam.

In ista regula dicit magister ꝙ icipit ⁊ desinit ꝯfundunt confuse tm̃ imobiliter. sed quo hoc sit verum nõ declarat. Ideo possumus ꝑsuadere regulã tribus vijs. ¶ Quaruꝫ forte aliqua erit sufficiens. Prima igiṫ via est ista. capio istam. tu icipis esse albũ. Et arguiṫ sic. sub ly album. non licet descẽdere disiunctim. igiṫ regula vera. patet ꝯñtia. ⁊ antecedens probaṫ. qꝛ sub ly album. non licet descẽdere per ꝓnomina demõstratiua sic. tu icipis esse album. ⁊ ista sunt oia que sunt vel incipiũt esse alba. igiṫ tu incipis esse hoc vel hoc vel hoc demonstratis albis: qꝛ antecedẽs est verum posito ꝙ tu nõ incipias esse. sed bene incipias eẽ albus: ⁊ ꝯñs est falsum. vt patet.

2a rõ

¶ Secundo probaṫ regula sic. ista ꝯñtia nõ valet: tu incipis videre aliquem hoiem. ⁊ isti sunt oẽs homines qui sunt vel incipiunt esse. igiṫ tu incipis videre istuꝫ vel istum vel istum hoiem. igiṫ regula vera. pꝫ ꝯñtia. ⁊ antecedens probaṫ. qꝛ antecedens est veruꝫ in casu. ⁊ ꝯñs falsuꝫ. qꝺ probo. ⁊ pono ꝙ in mũdo non sint nisi duo homines. s. tu ⁊ sor. ⁊ pono ꝙ tu nec videas te nec sor. nec videbis: ⁊ cum hoc pono ꝙ hora futura diuidaṫ in partes ꝓportionales minoribꝰ terminatis ꝯ̃sus instans presens. ⁊ pono ꝙ in qualibet parte ꝓportionali deus creet vnũ hoiem: ⁊ ꝙ quilibet homo qui creabiṫ duret soluꝫ ꝑ partem in qua creabiṫ: ⁊ videatur a te per illam parteꝫ: ⁊ simus nunc in instãti presenti. ⁊ pꝫ ꝙ ꝑma pars antecedẽtis est vera. s. tu icipis videre aliquem hoiem: qꝛ in instãti qꝺ est presens non vides aliquem hominẽ: ⁊ imediate post instans qꝺ est presens videbis aliquẽ hoiem. vt posuit casus. Scda pars simil'r pꝫ. s. isti sunt omnes hoies q sunt vel incipiunt esse demõstrato te ⁊ sor. qꝺ probatur. qꝛ omnes hoies qui sunt vel incipiunt esse sunt isti. igitur isti sunt oẽs homines qui sunt vel incipiũt esse. patet consequentia. ⁊ antecedens ꝓbaṫ. exponendo sic. hoies qui sunt vel incipiunt esse sunt isti. ⁊ nulli sunt hoies qui sunt vel incipiunt esse qn isti sint illi. igiṫ ⁊c. pꝫ ꝯñtia. ⁊ antecedens est veꝝ. vt pꝫ. igiṫ ⁊ ꝯñs.

3a rõ

¶ Tertio probaṫ regula sic. in ista. tu incipis videre quẽlibet hoiem ly hominez. stat imobiliter. sed non. a ly oẽm. igiṫ a ly incipis. igiṫ regula vera. ꝯñtia pꝫ. cum minori. qꝛ ly omnez. non habet vim imobilitandi. ⁊ maior probaṫ. qꝛ sub ly hoiem: nõ licet descendere in casu. vt posito ꝙ continue ante fuerint x. homines in mundo. quoꝝ nouem videas videris ⁊ videbis: decimus autem quẽ nunꝙ vidisti nunc ꝑmo non sit: tunc ista est vera: tu incipis videre quẽlibet hoiem: vt patet. ⁊ consequẽs falsum. s. tu incipis videre istum hominem: ⁊ incipis videre istum hominem ⁊c.

¶ Undecima regula. Ista verba: ꝓmitto: debeo: obligor: confundunt confuse tm̃ imobiliter: vt ꝓmitto tibi denarium: ly denariuꝫ stat imobiliter. quia non licet descendere.

Limitatur hec regula cum hac ꝯditione speciali sequẽte: ex duabus gñalibus additis. s. si terminus fuerit capax ꝯfusionis: ⁊ deducto impedimẽto alterius signi. ¶ Rõ regule a priori ex dictis supra pꝫ. A posteriori ꝯ̃o ratio est: qꝛ non licet descẽdi disiunctim: vt dicẽdo ꝓmitto tibi denarium: non valet ⁊ isti sunt oẽs denarij. ergo ꝓmitto tibi istum vel illum: qꝛ añs est verum: ⁊ ꝯñs falsum. qꝛ dicendo ꝓmitto tibi denariũ: ly denarium non stat solum pro denarijs qui sunt. sꝫ pro omnibus denarijs potentibus esse. quoniam vis illius verbi non solũ ad pñtia se extendit: sed etiam ad futura. ⁊ similiter dicatur de debeo ⁊ obligor.

¶ Duodecima regula est ista. nota ꝯditionis ⁊ rõnis omnes suos terminos cões non distributos confundunt confuse tm̃ imobiliter. ⁊ ħ in ordine ad totam hypotheticaꝫ. vt si homo est animal est. homo currit. ergo anial currit. ¶ Notãdum ꝑmo ꝙ lꝫ nullus terminus distributiuus habeat vim supra terminum pre-

cedentem

cedētez: tñ bene habet vim supra illum terminus ꝯfusiuus confuse tm̄: non tñ quilibet: sed solum ille qui indifferēter ante se ꝛ post se determinat cōpositionez verbalem. vnde illi termini oīs: nullus: ꝛ hmōi non ꝯfundūt aliquē terminū precedētez: q2 in qualibet istaꝝ. aliqs homo oē aīal est. aliqs homo nullum aīal est. supponit ly hō determinate. Silr̄ nec ista vba incipit: vel desinit: vel ꝓmitto: q2 dicēdo hō icipit esse: aut ꝓmitto denariuz: tam ly homo q̄z ly denarium stat determinate. Sed dicēdo hoiem esse aīal est scitum a me: aut hoiem nō eē est impoīe. vel homo est animal nec̄io: supponunt oēs illi termini cōes confuse tm̄ licet precedant: ꝛ hoc ideo. q2 illi termini facientes sensum cōpositū vel diuisum: ita determināt cōpositionem ante se sicut post se. ꝛ ita ꝯsequēter dicat̃ de nota rōnis: ꝛ ꝯditionis q̄ confundunt ante se. ¶ Scdo notādum q̄ terminus hñs solum vim ꝯfundendi confuse tm̄ nō impedit distributionē termini lz interdum impediat eius descēsum. vbi gr̄a. dicendo. oīs homo est aīal. ly homo stat distributiue. ꝛ ita stat dicendo. nec̄io oīs homo est aīal. sed est differentia: q2 in p̄ma stat mobilr̄: ꝛ in secunda immobiliter ꝓpter aduētum termini modalis. Dico igitur q̄ oēs termini habētes solā vim ꝯfundendi terminum imobilr̄ impediunt descensum: ꝛ ita imobilitant. Sed alij habentes solam vim ꝯfundendi confuse tm̄ mobilr̄ non impediunt descensum: ꝛ ita non imobilitant. Unde sequit̃. Scio oēm ꝓpositionem: ꝛ iste sunt oēs ꝓpositiones. ergo scio istam ꝛ scio illam. ꝛ sic de singulis. ¶ Tertio est notādum q̄ si duo signa distributiua cadūt supra aliquē terminum quoꝝ non qōlibet per se sumptuz caderet distributiue sup eundē terminuz. nullum istoꝝ impedit reliquum vbi gr̄a. Omnis homo oē anīal est. ly animal stat distributiue. non obstāte q̄ precedant duo signa distributiua: q2 p̄mum per se sumptum non distribueret ly aīal. sed faceret ipsum stare confuse tm̄. Similr̄ oīs homo aīal nou est. ꝛ ita dicendo a forte differt oīs homo. supponit ly homo distributiue: non obstāte q̄ p̄cedant duo signa: q2 primum sumptū sine secūdo non distribueret. ly homo dicendo a forte differt homo. q2 ly differt. non distribuit nisi terminum rectuz a parte post: vt dictum est. Modo cōsimili dico in ista. tu es fortior q̄z homo: q̄ ly homo. stat distributiue: nec p̄mum signum impedit: q2 per se sumptum non distribuit aliquem rectum. vt declaratum est supra. Sed dicendo. nullus homo non est animal. tu differs ab oī homine: vel tu es albior omni albo. impedit̃ distributio termini vltimi. q2 precedūt duo signa. Quorum quodlibet sine altero distribueret terminum illum. quare ꝛc̄.

Limitatur hec r̃gula solū cū duab⁹ ꝯdōnib⁹ qñalib⁹ q̄s magr̃ exp̄mit in textu. ¶ Rō regule a p̄ori supra pz. A posteriori vo est: q2 non lz descēdere disiunctim de quo reuoca ad mentē duo declarata in cap̄ supiori. ¶ Primum qūo licet descēdē gr̄a materie ꝛ non gr̄a forme. Scdm qūo in ordine ad totā hypotheticā. i. ꝯsiderando terminos vt sunt ptes hypothetice ꝛ nō cathegorice. vide diffuse h̄ supra. ¶ Ultimo tria notāda ponit magr̃ que clara sunt. Primū est. lz termin⁹ distributiuus non hēat vim supra terminos p̄cedentes: tñ terminus ꝯfusiuus qui idifferēter ante se ꝛ post se determinat cōpositionē vbalem. i. qui idifferēter facit ꝓpōnē de sensu cōposito: vel totalr̄ p̄ponat̃ vel totalr̄ postponat̃ hz vim supra p̄cedētes. ¶ Scdm est. nullus termin⁹ hñs vim ꝯfundēdi confuse tm̄ impedit distributionē termini. lz aliqñ impediat descēsum. puta. si sit ꝯfundens confuse tm̄ imobilr̄. si aūt confundat mobilr̄ non impedit descēsum. ¶ Tertium est. si duo signa distributiua cadūt sup̄ aliquem terminū quoꝝ qōlibet p se sumptuz nō ꝯfunderet distributiue sup eūdē terminū nullū hoꝝ impedit reliquū: sed si cadant duo signa sup eundē terminū quorum qōlibet per se distribueret impedit̃ distributio termini.

Circa istam nota q̄. P. Man. dicit. q̄ ly si. ꝛ ly igit̃. distribuunt mobilr̄ scdm añtis. ¶ De subiecto autem ꝯñtis dicit q̄ stat ꝯfuse tm̄ imobilr̄. Magister autez vult q̄ ly si. vel igitur. ꝯfundant confuse tm̄ imobilr̄ oēs terminos cōes siue fuerint ante notam. siue post. ꝛ dicit. q̄ si qñqz licet descēdere: erit gratia mãe. ¶ Probat̃ igit̃ regula scdm ipm. ꝛ p̄ sic. in ista si album est albū est. ly albū stat imobiliter. igit̃ regula vera. ꝯña pz. ꝛ antecedēs probatur. q2 sub ly album. non licet descēdere per ꝓnomina demōstratiua sic arguēdo. si album est albū est: ꝛ ista sunt oia alba igit̃ si hoc vel hoc vel hoc est albū est: q2 antecedens est veruz. ꝛ ꝯñs est vna ꝯditionalis impossibilis. ꝛ per talem descēsum in ꝓnominibus verificabis multas regulas. ꝛ hoc vbi terminus quo debet descendi sit connotatiuus: sicut est ly album. in proposito. sed hoc nō approbo nisi in vocalibus ꝛ apparenter tantum. ¶ Secūda probat̃ regula sic in ista. si oīs homo currit. oē rationale currit. stat ly homo imobiliter. vt pz. ꝛ non a ly oīs. igitur a ly si. igitur regula vera. ¶ Tertio probat̃ regula exemplo Pauli pergulensis sic. in ista. si homo nō est rationale non est. stat ly hō. imobiliter: et non pōt dici a quo nisi a ly si. q2 ly non. non hz vim super termino precedēte. igit̃ regula vera. consequētia patet cū minori ꝛ maior ꝓbatur. q2 non licet descendere sic. si homo nō est rationale non est: ꝛ isti sunt oēs homines. igit̃ si iste vel iste vel iste homo non est rōnale non est. q2 antecedens est verum. ꝛ ꝯñs est vna conditionalis impossibilis ex quo oppositum consequentis stat cum antecedente.

Ritius

p⁹ rō ꝓbans regulam.

2ª rō

3ª rō

¶ Capitlm pro qbus relatiua supponunt.

DE suppositione relatiuoꝝ sequit̃ ꝓ tractare. vbi quedā diuisiones sūt premittēde. Prima est illa. Relatiuoꝝ quedam sunt relatiua substantie.

vt qui que quod. ꝛ quedam accidẽtis: vt talis qualis: tantus quãtus ꝛ similia. ¶ Scḋa diuisio est ista. Relatiuoꝝ substantie quedam sunt idẽtitatis. vt qui iste. ille hic. ꝛ is ꝛ quedam diuersitatis. vt alius. alter. reliquus. ꝛ huiusmodi. ¶ Tertia diuisio est ista. Relatiuoꝝ identitatis: quedam sunt reciproca. vt sui. meͦ. tuus suus. q̇dã non reciproca. vt ille. ipse. ¶ Quarta diuisio est ista. Relatiuoꝝ reciprocoꝝ quedam sunt possessiua. vt tuus. suus. ꝛ quedam non possessiua. vt se. ¶ Quinta diuisio ē ista. Relatiuoꝝ accidentis quoddam est identitatis: vt talis: ꝛ tantus. ꝛ quoddam diuersitatis vt aliusmodi. ¶ His diuisionibus premissis sit hec prima regula. Relatiuum diuersitatis substãtie ꝛ relatiuum possessionis. non supponunt pro illo pro quo suum añs. Exẽpluꝫ primi duoꝝ contradictorioꝝ vnum est veꝝ ꝛ reliquum est falsum. patet ꝙ pro alio supponit ly vnum ꝛ pro alio ly reliquuꝫ. Exẽplū secundi. aliqs homo currit. ꝛ suus asinus tacet: supponit añs pro hoīe ꝛ relatiuum pro asino. ¶ Secunda regula est ista. Relatiuuꝫ idẽtitatis nõ possessiuum semper supponit pro eo pro quo suum añs: in comparatione tñ ad alterum extremoꝝ. Exẽplum de relatiuo identitatis non reciproco: vt aliquis homo currit. ꝛ ille disputat. supponit ly ille nõ absolute pro aliquo homine: sed pro aliquo homine currẽte: ideo nõ significat secunda pars absolute ꝙ aliqs homo disputat: sed ꝙ aliqs homo currẽs disputat. Similr̄ huius copulatiue: aliqs homo est latro ꝛ tu es ille: non significat secunda pars p̄cise ꝙ tu es aliqs homo. qꝛ tunc illa copulatiua esset vera: sed ꝙ tu es aliquis homo qui est latro. Ex quo seqtur ꝙ hec est falsa aliquis est animal: ꝛ asinus est illud: qꝛ secunda pars significat assertiue ꝙ asinus est aïal qḋ est aliquis homo ꝛ per idem hec est falsa. aliqs homo est soꝛ. ꝛ plato est ille. sed hec est vera. aliqs homo est soꝛ. ꝛ pla. non est ille. qꝛ pla. aliquis homo est qui soꝛ. non est. ꝛ illa est vera. aliqs homo non est soꝛ. ꝛ pla. non est ille. qꝛ pla. cicero non est. ꝛ cicero est. aliqs homo qui non est soꝛ. Item concedit̄ ꝙ aliqs homo non est soꝛ. ꝛ pla. est ille. qꝛ pla. est aliqs homo qui non est soꝛ. qm̄ plato est ipsemet q non est soꝛ. Exemplum de relatiuo identitatis reciproco: vt oīs homo videt se: supponit ly se pro homine nõ absolute: sic intelligendo omnis homo videt omnem hoīem: sed referendo singula singulis: vt ille homo videt se: ꝛ ille homo videt se ꝛ sic de singulis. Similr̄ dicatur de illa. omnis homo habens filium diligit illum. ¶ Tertia regula est ista. Relatiuum idẽtitatis accidentis semp supponit pro simili vel equali illi pro quo supponit suum añs. verbi gratia. soꝛ. est albus. ꝛ talis est pla. vel soꝛ. est albͦ qualis est pla. supponit relatiuuꝫ non pro soꝛ. sed pro simili soꝛ. Similr̄ illa soꝛ. est bicubitus ꝛ tantus est pla. supponit relatiuū p̄ eq̄li soꝛ. ¶ Quarta regula est ista. Relatiuum diuersitatis accidentis semper supponit pro dissimili illi pro quo supponit suum antecedẽs: vt cignus est albus: ꝛ aliusmodi est coꝛuus. ¶ Ex quibus duabus regulis seqtur quinta. vꝫ. ꝙ relatiua accidentium tam idẽtitatis q̄ꝫ diuersitatis supponunt pro alio. supposito sui antecedentis: patet regula ex exemplis.

Premittit magister qnq̄ȝ diuisiones grãmaticales ipoꝝ relatiuoꝝ que de se note sūt. ¶ Et ponit 4ᵒʳ regulas ad declarãduꝫ q̄uo relatiua supponunt. ¶ Sed aduerte p̄ͦ circa hoc capl̄m ꝙ relatiuuꝫ est duplex qḋdam est grãmaticū qḋdam logicū. Relatiuum logicū dr̄ illud cuius eē est ad aliud se hr̄e: vt pater: filius: dn̄s: seruus: de quo ph̄s determinat in p̄dicamentis: ꝛ hoc relatiuū non facit supponē relatiuam: sꝫ absolutã sicut termini absoluti. cum. n. dr̄ pater currit: ita ib̄i supponit p̄sonal̄r determinate: ac si diceret homo currit. Relatiuū grãmaticum dr̄ qḋ est ante late rei rep̄sitatiuū. vt qui: ipse: ꝛ lꝫ hoc relatiuū sit de ꝯsideratione grãmatici: tñ ptinet ad logicum tractare de ipso inq̄ꝫtum p ipsum variat̄ suppositio vel appellatio vel aliqua alia p̄prietas ꝓpōnis eiusdeꝫ. ꝛ ab hoc relatiuo dr̄ suppositio relatiua de qua hic loquit̄ magister. ¶ Aduerte 2ͦ ꝙ relatiuū de quo hic intẽdimus pōt dupl̄r sumi. s. mal̄iter ꝛ formal̄r. Si mal̄iter sumat̄ cōpetit ei suppositio sicut eēt terminͦ sic absolutus. qꝛ lꝫ sit relatiuum tñ sumit̄ in vt nois absoluti. vt si dicat̄: ille est bisyllabuꝫ: illius est genitiui casus. Si vo relatiuum sumat̄ formal̄r sic differẽter cōpetit ei suppositio. Intẽdit ergo loqui de relatiuo grãmatico formaliter sumpto. ¶ Dubitat̄. circa p̄mam regulã: qꝛ videtur ꝯ̄dicere grãmaticis. Nam dicit ꝙ relatiuū diuersitatis ꝛ relatiuū idẽtitatis possessiuū non supponit pro illo pro quo suum añs. ¶ Cōtra. relatiuum idẽtitatis sic diffinit̄ a grãmaticis: est illud qḋ refert pro vno ꝛ supponit pro eodẽ. ergo relatiuū idẽtitatis supponit pro eodẽ cōtra magr̄m. Vñ videt̄ implicare ꝙ sit idẽtitatis: ꝛ tñ non supponat pro eodẽ. ¶ Ad h̄ r̄ndet̄ ꝙ talia relatiua duo significãt vnū in recto aliud in obliquo. Vbi gr̄a suum in recto: siḡt rem possessam: in obliquo vo possessorẽ. Referunt g̊ oia relatiua idẽtitatis añria et supponūt pro illis in recto vel obliquo s̄m grãmaticos. ꝛ qꝛ logicus ꝓprie accipit supponē qñ supponit in recto ꝛ talia relatiua possessiua non supponunt pro añte in recto: ideo non dicunt̄ supponē pro eodẽ: vt dicẽdo iste liber est suus est dicē. iste liber est possessus a se. siue est sui possessio. vbi pꝫ ꝙ relatiuum supponit pro añte in obliquo: pro re possessa in recto. ¶ Dubitat̄. circa 2ᵃᵐ regulam qd velit dicere in ordine ad alteꝝ extremoꝝ: qꝛ hoc non videt̄ veꝝ ꝙ relatiuuꝫ idẽtitatis non possessiuū supponat semp pro añte in ordine ad alteꝝ extremoꝝ: qꝛ dicẽdo: aliqs homo qui currit mouet̄. ly

Notandum p̄ͦ Rel̄m ē duplex.

Notandum 2ᵐ Relꝫ pt 2ʳ sumi.

Duᵐ circa p̄mã regulaꝫ

R̄nsio

Duᵐ circa scḋaꝫ regulaꝫ

mouet. ly qui supponit pro aliquo hoie sine aliqua cōpa ratione ad aliud. ¶ Ad hoc rñdet ꝙ relatiuū idētitatis non possessiuū qñqꝫ refert suū añs in eadē cathegorica: aliqñ in diuersa: cum in eadē cathegorica refert: supponit pro illo absolute: ꝛ nō in ordine ad aliqd aliud: vt argumētum ꝓbat. Cum aūt refert añs in diuersa cathegorica: supponit pro illo in ordine ad alterꝫ extremoꝝ vł ad totam cōpositionē: vt dicit magister in cap̄ sequenti. Uñ referre sꝫm in ordine ad alterū extremoꝝ: est referre aggregatū ex sbto ꝛ ꝑdicato ꝛ supponē pro illo aggregato vt dicēdo. aliqs hō est fur. ꝛ tu es ille. ly ille supponit pro hoie fure. ꝛ siłr si refert in ordine ad alterꝫ extremoꝝ supponit pro aggregato ex subiecto ꝛ ꝑdicato. vt dicēdo aliqs homo est aial. ꝛ asinus est illud. ly illud supponit pro aiali hoie siue qd̄ est homo. ¶ Dubitat circa 3ᵐ regulā: qꝛ videt ꝙ relatiuū idētitatis dꝫ supponere pro illo pro quo suum añs: ex quo dı̄ identitatis: aut si non supponit pro illo non dı̄ idētitatis: qꝛ tūc diffinitio relatiui idētitatis non cōpetit sibi. ¶ Ad hoc dı̄ ꝙ silitudo est duoꝝ differētium in eadē qualitate. Et eq̄litas est duoꝝ differentium in eadē quātitate. ¶ Supponēdo ergo pro sili vel equali: ꝛ aliquo mō supponit pro eodē: qꝛ pro identitate eq̄litatis vel quātitatis: ꝛ illud ꝯsiderat grāmaticus. Logicus ꝟo qꝛ vidit ꝙ nō supponit pro eodē substātialiꝛ: dicit ꝙ nō supponit pro eodē: sed pro sili. ¶ Contra 4ᵐ regulā arguit ꝓbando ꝙ relatiuuꝫ diuersitatis supponat pro illo pro quo suum añs. Et arguit sic. oē relatiuū supponit pro illo qd̄ repn̄tat: sed oē relatiuum repn̄tat suuꝫ añs. ergo oē relatiuum supponit pro suo añte. ꝯña nota cum minori. maior ꝓbat. qꝛ supponē est qꝺdam significare. Significare autē est idem qꝺ repn̄tare. g̃ si repn̄tat añs: supponit pro illo. De h̄ tn̄ vide ample ꝯtra suppositiones. vbi querit vtꝝ omne relatiuuꝫ supponat pro illo pro quo supponit suum añs. vbi adducunt argumenta Petri mātuani negātis relatiua diuersitatis. ¶ Ad hoc rñdet negādo ꝯñam: liꝫ. n. omne relatiuū supponat pro illo qd̄ repn̄tat: non tn̄ supponit pro quocūqꝫ qd̄ repn̄tat. Sed si accipiat maior sic. oē relatiuū supponit pro quocunqꝫ qꝺ repn̄tat: ꝯcedo ꝯñam: sed negatur maior tunc. Relatiuum enim diuersitatis representat accidēs in obliquo: ꝛ tn̄ non supponit pro illo. Repn̄tat autē dissimile ab antecedēte in recto: ideo supponit pro dissimili antecedenti. De hoc tamen vide contra suppositiones.

Rñsio

Du^m circa 3ᵐ regulam.

Rñsio.

Du^m ꝯ 4ᵐ regulam

Rñsio

In hoc cap̄. magr̄ ponit qnqꝫ regulas contra q̄s arguit. ꝛ p̄ ꝯtra p̄maꝫ. qꝛ ly hō. ꝛ ly alr̄ in ista. vnus hō currit. ꝛ alter disputat supponūt pro eodeꝫ: igit rł'a falsa. ꝯñtia pꝫ. ꝛ añs ꝓbat. qꝛ ly homo supponit pro oībus hoib⁹ p̄ntib⁹. ꝛ ly alter pro aliquo hoie p̄nte. igit supponūt pro eodē. ꝯña pꝫ cuꝫ minori. ꝛ maior ꝓbat 2ᵒ. Et p̄ sic. ly hō. in ista. vnus hō currit. supponit respectu verbi d̄ p̄nti. ꝛ ꝑsonalr̄ ꝛ nō est restrictus ab aliquo. igit supponit pro oib⁹ hoibus p̄ntib⁹. Scdo sic. pro oib⁹ hoibus supponit ly hō: que signt̄ ꝑ supposita ad que licet descendere disiūctiue. sed ad supposita sign̄tia oēs hoies presentes licet descēdere. igit pro oib⁹ hoibus p̄sentib⁹ supponit ly homo. ꝯñtia pꝫ cū minori. ꝛ maior est euidēs. g̃ ꝛc̄. ¶ Scdo p̄nr̄ arguit cōtra 2ᵐ p̄tem regule sic. ly sor. ꝛ ly suus in ista. sor. disputat ꝛ suus asin⁹ currit. supponunt ꝓ eodē. igit regula falsa. ꝯña pꝫ ꝛ añs ꝓbat. qꝛ ly sor. supponit pro sorte. ꝛ ly suus pro sorte. igit supponūt pro eodē. ꝯña pꝫ cum maiori: ꝛ minor ꝓbat. qꝛ illa. suus asinus currit. subordinat isti. asinus sortis currit. vt pꝫ volenti ꝯsiderare. ¶ Et ꝯfirmat. ꝙ ly suus stet pro sorte. ꝛ nō ꝓ asino. qꝛ in ista. ego sedeo. ꝛ meus asinus currit. ly meus stat pro eo pro quo ly ego. igit a sili ꝓ eodē stabit ly sor. ꝛ ly suus. ꝯña pꝫ. ꝛ añs ꝓbat sic. qñcunqꝫ sunt due dictiones: quaꝝ vna est adiectiua ꝛ alia sua substantiua: sic ꝙ vna descēdit ab alia: tūc ille stant pro eodē. sicut pꝫ de ly albus. ꝛ ly albedo. sed sic est de ly ego. ꝛ ly meus. igit ille stant pro eodē. ꝯñtia pꝫ. cum minori. ꝛ maior est de intentione grāmaticoꝝ: ꝛ maxime auctoris modoꝝ significādi. ¶ Et cōfirmat illud idem fortius. qꝛ aut ly suus. illa supponit ꝓ sor. aut pro asino sor. si pro sor. habet intētū. si ꝓ asino. igit non stabit discrete: qꝺ est ꝯtra regulā magistri. ꝙ relatiuum referens añs discretum stat discrete. ¶ Tertio p̄ncipalr̄ arguit ꝯtra 2ᵐ regulam. qꝛ ly qui. in ista. homo qui currit mouet: non supponit. igit nō supponit pro eo pro quo suum añs. ꝛ sic regula falsa. ꝯñtia pꝫ. ꝛ añs ꝓbatur. qꝛ si supponeret staret determinate. sꝫ nō stat sic. igit ꝛc̄. ꝯñtia pꝫ. cum maiori. ꝛ minor ꝓbatur: qꝛ sub eo non licet descēdere vel. si licet dicatur quomodo. ¶ Quarto arguit ꝯtra regulā 3ᵐ. qꝛ tale relatiuū supponit p̄cise pro illo pro quo suuꝫ añs. igit non supponit pro simili. pꝫ ꝯñtia. qꝛ idem non est sił'e sibi. ꝛ añs ꝓbat. qꝛ dicendo sor. est albus ꝛ talis est cignus. ly albus. ꝛ ly talis. stant pro eodeꝫ. igit ꝛc̄. ꝯñtia patet. ꝛ añs ꝓbat. qꝛ ly albus stat pro omni albedine p̄senti. ꝛ ly talis similr̄. igit stant pro eodē. ꝯñtia pꝫ. añs patet supra in argumēto scdo. ¶ Quinto arguit ꝯtra 4ᵐ regulā sic relatiuum diuersitatis accidētis supponit pro eo pro quo suuꝫ añs igit non ꝓ dissimili. igit regula falsa. ꝯñtia pꝫ. ꝛ antecedens ꝓbat sic. omne relm̄ signt̄ illud qꝺ suum antecedens ꝛ ex ꝯñti in ꝓpōne supponit pro eo pro quo suum añs. sed relm̄ diuersitatis accidentis est relm̄. igit significat ꝛ in ꝓpōne supponet pro eo pro quo suum añs. ¶ Et ꝯfirmat regulam esse falsam. nam relatiuū diuersitatis accidentis supponit pro simili. igit regula falsa ꝯñtia patet. ꝛ antecedēs ꝓbatur. qꝛ sꝫm magr̄m stat pro dissimili. sed oē dissimile alicui est illi simile. vt pꝫ a magr̄o in illa conclusione. oia inq̄ꝫtum cōueniunt differunt. igit stabit tale relatiuum ꝓ sili. ¶ Ad p̄ᵐ dicit ꝙ argᵐ concludit: qꝛ in veritate ibi relatiuum stat pro illo ꝓ quo suum añs. ꝛ ad regulam dı̄ ꝙ itellexit ꝙ relatiuuꝫ diuersitatis substātie quādoqꝫ. non dico semꝑ. sic se habet ꝙ ꝑdicatum ꝟificat de illo pro aliquo pro quo nō verificat predicatuꝫ añtis de añte. exēplum dicēdo. vnum aial est rōnale. ꝛ aliud irrationale ly irrōnale verificat de ly aial pro asino ꝛ boue ꝛ ly rōnale qꝺ est ꝑdicatum añtis verificat de ly aial pro hoie: ꝛ ita pro alio licet supponant pro eodeꝫ: ꝛ h̄ voluit regula. ꝛ sic etiam pꝫ solutio ad ꝯfirmationeꝫ. ¶ Ad 2ᵐ p̄ncipale dı̄ similr̄ ꝙ relatiuum possessiuū stat semꝑ ꝓ eo pro quo suum añs. tn̄ qꝛ relatiuum possessiuū semꝑ equiualet vni obliquo qui addit vni recto supponēti qñqꝫ ꝓ alio q̄ꝫ suum añs. hinc est ꝙ magister attēdens ad rectuꝫ casum dixit ꝙ relatiuum supponit ꝓ alio. exēplū dicēdo. sor. est aial. ꝛ suus asinus currit. ista subordinat huic. sor. est aial. ꝛ asinus sor. currit. vbi sꝫm in ista 2ᵃ est totū hoc: asinus sor. cuius p̄ncipalior ps est ly asinus stans pro diuerso. ꝛ pro alio a supposito añtis. ¶ Ex qua solutione sequr ꝙ falsum est ꝙ relatiuum possessiuū importet possessorem ꝛ possessionē. sicut cōiter dı̄. sed importat solum possessorē. vt dicit auctor modoꝝ significādi. sed bene est veꝝ ꝙ relatiuum possessiuū simul cum vno alio termino a quo non absoluit in ꝓpōne importat possessorē ꝛ possessionē. hoc voluerūt illi qui dicunt istud. ¶ Ad 3ᵐ multi dicūt ꝙ relatiuum non supponit: nec ēt antecedens. sꝫ totum aggregatū ex relatiuo antecedēte. ꝛ sic dꝫ descēdi sub toto aggregato. quoꝝ rō est arᵐ factum. magister autem h̄ dı̄. lꝫ oppositū ꝛ credo ꝙ bene dicat. ꝛ sequēdo eū opꝫ dicere ꝙ non sub quolibet termino stante determinate licet descēdere disiūctiue: sed bene sub quolibet termino absoluto ꝛ non relatiuo. Si qs tamen habet hoc pro

Ritius ꝯ p̄ᵐ regulam arḡ p̄.

ꝯ 2ᵐ p̄tē regule argr̄ 2ᵒ.

Confirᵒ

Alia cōfirmatō

ꝯ 2ᵐ regulam argr̄ 3ᵒ.

ꝯ 3ᵐ regulam ar̄ 4ᵒ.

ꝯ 4ᵐ regulam argr̄ 5ᵒ

Confirᵒ

Ad p̄ᵐ

Ad 2ᵐ

Corᵐ

Ad 3ᵐ

inconuenienti ꝛ velit oino descẽdere opȝ ꝙ istas vocales de relatiuo reducat ad hypothericas. ꝛ dicat ꝙ iste subordinant hypotheticis ꝛ sunt hypotheticeꝛ deinde descẽdat in partib⁹ hypotheticaꝝ. sed h̄ licet forte sit veꝝ. nõ tñ est fm cões regulas.

Ad 4ᵐ

¶ Ad 4ᵐ dī ꝙ in veritate relatiuum idẽtitatis accidẽtia supponit pro eodẽ cuȝ suo añte. vt argᵐ ꝓbat. sed magister intellexit ꝙ non verificat pro eodẽ sed pro simi. exẽpluȝ. soꝛ. est albus ꝛ cignus est talis. ly albus. verificat tanq̄ȝ para partim de soꝛ. pro albedine soꝛ. ꝛ ly talis. de cigno pro albedine cigni que sũt similes: vel dicat ꝙ magister itellexit ꝙ illud cui addit ly albus tanq̄ȝ adiectiuũ stat pro simi illi pro quo supponit illud cui addit ly talis. qꝛ vnũ pro cigno ꝛ aliud pro forte. vt pȝ.

Ad 5ᵐ

¶ Ad 5ᵐ ꝓbabilr dicit negando illam ꝯñam. s. relatiuum diuersitatis accidẽtia significat illud qδ suũ antecedens. igit in ꝓpõne supponit pro eo pro quo suũ antecedens: qꝛ arguit a supiori ad suum inferius sine distributione. ꝛ adducit instãtia. qꝛ non sequit. ly homo. i ista. homo est aial. signt ois ly homo. ꝛ significat ẽt hoies futuros. igit supponit pro illis dictionib⁹ homo. aut pro hoibus futuris. non ẽt seqtur. ly albũ. in ista. albuȝ currit. significat albedineȝ. igit supponit pro albedine. ꝛ hoc fm cõia dicta. Ego tñ credo ꝙ ly albũ supponat pro albedine ꝛ pro re albaꝛ ꝙ ista albũ currit. subordinat isti. Res habens albedinẽ currit. Loquẽdo de albedine sufficiẽter denoiare.

ad ꝯfir.

¶ Et ad ꝯfirmationem dī ꝙ ꝯcludit ꝙ si relm supponit pro simi ẽt supponit pro dissimili. Sed qꝛ p tales ꝓpõnes mediãte relatiuo apprehẽdimus potius similitudinem q̄ȝ dissimilitudinẽ. hinc est ꝙ magr potius dixit ꝙ supponit pro simi q̄ȝ pro dissimi.

Petitio p̄ª

¶ Sed hic sunt petitiões. An illud relm qui. sit terminus cõis.

Rñsio

¶ Rñ. ꝙ qꝛ relatiuum est terminus depẽdens ipm erit terminus cõis: aut discret⁹ fm ꝙ suum añs erit terminus cõis: aut discret⁹. Sed tu dices. sint due ꝓpões sic scripte. Sortes hõ qui currit mouet. Et quero de ly. qui rñ°. ꝙ ly qui. i casu isto. est equocum. vt pȝ.

Petitio 2ª

¶ Scđa petitio. quõ est ꝙ relatiuuȝ cum sit ꝓnomẽ certam significet psonam. s. rem. vt dicũt grãmatici.

Rñsio.

¶ Rñ°. ꝙ ꝓnomẽ diuidit in demstratiuum ꝛ relatiuum. sicut nomẽ in adiectiuũ ꝛ substãtiuum ꝛ qδlibȝ istoꝝ significat certã rem. Nam si sit demstratiuum significat rem p modum pñtis. ꝛ ideo certã. Si relatiuũ signt. qꝛ illam de qua facta est pma noticia p suum añs. ꝛ ideo dicunt grãmatici ꝙ demstratiuum facit pmã noticiã de re. ꝛ relatiuum scđam. ꝛ ideo est ante late rei repñtatiuũ. Uel dicat aliter. s. ꝙ ideo relatiuum signt certã rem. qꝛ fm grãmaticos est inuẽtum ad tollẽdam vꝰitateȝ sui añtis: ꝛ ad restringẽdum añs. sed hoc non est fm logicos. qꝛ logici addũt relatiuum termino discreto. vt dicẽdo. soꝛ. qui currit mouet. qδ frustra facerẽt. si relatiuum esset inuẽtum ad tollẽdam vꝰitatem añtis. qꝛ nulla est vꝰitas in añte ex quo est terminus discret⁹.

Petitio 3ª

¶ Tertia petitio. an ista sit vera. chymera que currit non mouet.

Rñ°.

¶ Rñ° fm magrm. argumẽto. 22. scđi dubij. ꝛ fm Petrum Mant. ꝛ multos alios logicos ꝙ illa est vera. qꝛ sua ꝯdictoria est falsa scȝ ois chymera que currit mouet.

Nõndũ

¶ Pro quo est aduertẽdum fm magrm. ꝙ quãdo est vna ꝓpositio cathegorica de relatiuo. cuius añs non est ꝯfusuȝ ꝛ est affirmatiua: illa semp equiualet vni copulatiue. de eisdẽ partib⁹. Exẽplum. ista. Adam qui non est erit. ꝯuertit cum ista. Adã non est ꝛ ipse erit similr ista chymera que currit mouet. conuertit cum ista. chymera currit. ꝛ ipsa mouet. sed qñ talis ꝓpositio esset negatiua tunc illa equiualet vni disiunctiue de partibus oppositis ꝯtradictorie. aut subcontrarie sue affirmatiue. Exemplum primi. soꝛ. qui est non erit. ista equiualet huic. soꝛ. non est vel ipse non erit que est vna disiunctiua facta de partibus que sunt ꝯtradictorie partibus sue affirmatiue. vt patet. Exemplum secundi. chymera que currit non mouet. ista equiualet huic. chymera non currit. vel ipsa non mouet. que est vna disiunctiua de partib⁹ oppositis subcontrarie partib⁹ illius affirmatiue aut partibus eius in quam resoluebat ista affirmatiua. s. chymera que currit mouet. ratio autẽ huius regule est. quia sicut iste sunt subcontrarie. chymera que currit mouetur. ꝛ chymera que currit nõ mouetur. Ita debent resolui in ꝓpositiones subcõtrarias vna per disiunctiuam. s. illa negatiua. ꝛ alia per copulatiuaȝ. s. illa affirmatiua.

Petitio 4ª

¶ Quarta petitio. An ista sit vera. Omne animal est substantia qδ est rationale. ꝛ videtur ꝙ nõ per Paulum pergulẽsem ꝛ Hentisberuȝ ꝛ alios multos logicos. qꝛ apud eos ista significat ꝙ omne aial est substantia. ꝛ ꝙ omne aial est rationale. qꝛ vt dicit in 3° modo sensus cõpositi ꝛ diuisi quando relatiuuȝ non vnit termino distributiuo. sed remouet ab eo: ꝛ ponit post verbuȝ pncipale illa ꝓpositio equalet copulatiue.

Rñsio.

¶ In oppositum est magister. argᵒ. 41. pmi dubij. ꝛ. P. Mant. vbi volunt ꝙ relatiuuȝ in eadẽ cathegorica cum suo añte semp se tenet ex parte ꝛ ex eodẽ extremo cũ suo añte: ꝛ ita apud eos idem erit dicẽ. Omne aial est substantia qδ est rationale. ꝛ omne aial qδ est rationale est substãtia. Sed scđa per oẽs est manifeste vera. igit ꝛ pma. ꝙ autem tale relatiuum se teneat sic ꝓbat Paulus. qꝛ aliter illa propositio assumpta nullo mõ posset cõuerti. vt pȝ: qꝛ nunq̄ȝ posset fieri de subto p̄dicatum. oporteret eni sic dicere subã. qδ est rõnale est aial. vbi non erit sermo latinus. Et breuiter de isto est tenẽdum illud qδ dicit magister vel soluas rationem suã vel dicas illam fuisse hypotheticam.

¶ Caplm de modo supponẽdi relatiuorum.

Ex quo patuit pro qbuȝ relatiua supponunt. restat ostẽdere eoꝝũdẽ modos supponendi. Sit ergo hec prima regula.

pª regla.

Relatiuuȝ diuersitatis substantie non semp supponit eodẽ modo sicut suum añs. sed fm exigẽtiam sui signi vel situs. Unde aliqñ supponit eodeȝ mõ: vt vnus homo currit. ꝛ alius disputat. Ois ꝓpositio vera est necia. ꝛ omnis alia est ipossibilis. In prima añs ꝛ relatiuum supponũt determinate ꝛ in scđa confuse distributiue. Aliqñ antecedens supponit magis ꝯfuse q̄ȝ suuȝ relatiuũ: vt ois conditionalis vera est necia ꝛ alia est impossibilis. supponit añs distributiue ꝛ relatiuum determinate. Aliquãdo econuerso relm diuersitatis substãtie supponit ꝯfusius q̄ȝ suũ añs: vt aliquis homo est niger. ꝛ nullus alius est albus. añs supponit determinate: relm distributiue. Similr aliqs homo legit ꝛ tm alius disputat. relm supponit ꝯfuse tm ꝛ antecedẽs determinate.

2ª regla.

¶ Scđa regla est ista. Omne relatiuum idẽtitatis substãtie in eadem ꝓpositione cathegorica sumptuȝ semp supponit eodẽ modo sicut suum añs: ꝓbat inductiue: vt ois homo qui currit mouet: relm supponit ꝯfuse distributiue. ꝛ in ista. ois homo est animal qδ est rõnale supponit confuse tm: ꝛ in ista homo

qui

qui disputat legit. supponit determinate. et in ista sor. qui currit non sedet. supponit relatiuum discrete. Idem est iudicium de reciprocis tam possessiuis quam non possessiuis: vt ois homo videt se. ly se stat confuse distributiue. Et in ista aliqs homo diligit filium suuz. ly suum stat determinate. in ista pr sortis vocauit illum. ly illū stat discrete. ¶ Ex ista regula seqtur prima conclusio q aliqua est ppō vlis affirmatiua hñs pcise vnum signū cuius pdicatuz stat ꝯfuse distributiue vt quilibet homo est ipsemet. ¶ Scda ꝯclō est ista. Signuz vle affirmatiuum ita hz vim distribuēdi a pte pdicati sicut a pte subiecti. ¶ Tertia ꝯclō. aliqui duo sunt termini cōes sequētes signuz vle affirmatiuū nō impeditū per aliud signū quoꝝ remotiorē distribuit: et non ppinqorem: pz vt ois homo est vidēs se. vbi ly se stat ꝯfuse distributiue. et ly vides ꝯfuse tm̄. Et si ꝯtra istas cōclusiones adducanf rle pcedentis capli. dicaf q ille regule itelligunf extra mām relatiuoꝝ. ¶ Cōtra istam regulā arguif. qm̄ dato q ly se distribuaf in dicta ppōne. seqtur istā ꝯñaz forte bonam. Ois homo videt se. ergo ois hō videt oēm hoiem. ¶ Dī q stat distributiue nō absolute: sed referēdo singula singulis. videlz iste hō videt se: et ille hō videt se: et sic de singulis. ¶ Ex quo infero istaz ꝯñam nō valere. tm̄ sor. videt se. ergo oē videns se est sor. qz ly se in pma supponit discrete. et in scda distributiue: sed bene seqtur. ergo omne videns sor. est sor. ¶ Tertia regula est ista. Oē relatiuum idētitatis sube hypothetice relatū ad suuz añs supponens ꝯfuse tm̄. non supponit eodem mō: sz determinate habēdo respectū ad totā cōpositionem sui añtis. vt ois. homo est aīal. et istud est rōnale: relatiuū stat determinate: et ideo secunda ps est falsa. et significat assertiue q aīal qd est ois homo est rōnale qd est falsum: qz nullū est aīal: qd est ois homo. ¶ Silr ista est falsa. Ego idigeo oculo ad vidēdum et illo idigeo: qz nullo oculo idigeo ad vidēdū. ¶ Ubi est aduertēdum q ly idigeo cum suo gerūdio ꝯfundit confuse tm̄: et sine illo ꝯfundit confuse distributiue. ¶ Quarta regula est ista. Oē relatiuum idētitatis sube hypothetice relatū ad suum añs supponēs discrete: determinate: vl distributiue: supponit eodem mō: sicut suum añs habendo respectū ad totā cōpositionē sui añtis: vel ad alteꝝ extremoꝝ. Ideo cōceditur quelibet istaꝝ. aliqs homo est: et tu es ille aliqs homo est: et tu nō es ille. Regula non significat q tu non es aliqs homo q est. sed q tu aliqs homo qui est nō es: et hoc est veꝝ. Uñ non semp est licitū loco relatiui ponere suum añs: nisi seruef eadē suppositio. Item regrif q ista est falsa: aliqs homo est: et qlibet hō est ille. qz ex quo ly ille stat determinate: scda ps significat q aliqs homo est qlibet homo. sed ꝯcedif q qlibet homo est aīal. et idē est risibilis. qz relatiuum distributuz non refert in cōparatione ad totā cōpositionem: sed soluz ad alteꝝ extremoꝝ. non distributū vō bene refert añs hñdo respectū ad totaz cōpositionē. ¶ Ex ista regula seqtur pmo ista ꝯclusio q aliqua est vlis affirmatiua hñs solum vnuz signū cuius pdicatum est terminus cōis. et non stat ꝯfuse tm̄: sed determinate: pz de pdicato scde partis huius copulatiue: aliqs hō est: et quilibet homo est ille. ¶ Scda ꝯclo signum vle affirmatiuū non impedif per aliud signū non ꝯfundit ꝯfuse tm̄ terminū cōem mediate sequētem in eadem cathegorica nec hoc est incōueniēs: qz hoc non est rōne signi: sz relatiui non potētis recipe cōfusionem illaz ppter depēdentiam quā hz ad suum añs. Et ita nulla istaꝝ ꝯclusionū aut pcedētium est ꝯtra regulas alterius capli: qz aut impedif signū aut termin9 nō est capax ꝯfusionis. ¶ Quinta regula est ista. Relatiuū accidētis siue idētitatis siue diuersitatis nō semp supponit eodē modo sicut suum añs: sed ꝯm exigētiam sui signi vel situs. Unde aliqñ supponit eodem modo: vt aliqs est albus: et talis est equus: ois hō alb9 legit: et nullus talis disputat. Aliqñ supponit añs magis cōfuse: vt omne albuz currit et tale disputat: aliqñ ecōuerso relm supponit ꝯfusius: vt aliqs hō est albus et nullus coruus est talis. Aliqs hō est niger: et quilz ethiops est talis: in qualibet istaꝝ supponit añs determinate: et relm in vna distributiue et in alia ꝯfuse tm̄. Idem est iudiciū de relatiuo diuersitatis accidētis. Supponit. n. interdum confusius q̄z suum añs vt aliqs hō est niger: et nō hmōi est coruus. ¶ Sexta et vltima regula. Oē relm mūdi supponit eodez modo sicut suum añs: intelligēdo de mō supponēdi vli: ita q si añs supponit mālr et relatiuum similiter: si psonalr et relatiuum silr: vbi gra homo est species et istud est nomen tam relatiuū q̄z antecedens supponit materialr: sed dicendo homo est animal et ille est risibilis: tam relatiuum q̄z añs supponit personaliter. ¶ Re

gule ergo superiores de modo supponēdi relatiuorum debent itelligi quo ad modos supponendi speciales pertinentes ad suppositionem discretam determinatam: confusam tm̄: aut distributiuam: ⁊ hec pro materia relatiuorum dicta sufficiant: quare ⁊c̄.

Nōndū hᵉ opio d̄ supp̄ōne relatiuoꝝ.

Magister in hoc cap̄ ponit sex regulas. ¶ Aduerte circa modū supponēdi relatiuorum: q̄z vt tangit Hentisber in tractatu de relatiuis: tres fuerūt opiniones. ¶ Prima opinio dicit q̄ relatiuū ꝯuertit cum añte tam quo ad sigtum q̄z quo ad modū supponēdi: ⁊ sic et illud qḋ sigtur per añs significat per relatiuū: ⁊ si añs supponit discrete vel determinate vel aliter: silr relatiuum siue in eadē cathegorica siue in diuersa: ita q̄ refert suum añs simplr: cuius fundamētū fuit q̄ relatiuum assimilat̄ māe p̄me: que oēm suam actualitatē hz a forma.

2ᵃ opio

¶ Scd̄a opinio dicit q̄ relatiuū ꝯuertit̄ cū suo añte non simplr: sed in respectu ad alterū extremoꝝ siue in ordine ad cōpositionē sui añtis. ¶ Unde vult q̄ si relatiuum ponat̄ in eadē cathegorica cum suo añte semꝑ supponit eodē modo. In diuersa ꝟo cathegorica supponit ſm exigētiā sui signi vel situs. Si.n. non p̄cessit terminus ꝯfusiuus supponit discrete vel determinate ſm q̄ relatiuum est terminus discretus vel cōis. Est autē terminus discretus vel cōis ſm q̄ suum añs erit. Si autem p̄cedit signum supponit ſm exigētiaz signi ⁊ refert̄ in ordine ad cōpositionē sui añtis cuz signis positis ex parte alterius extremi si ibi fuerint signa. Et nunq̄z refert cum signo posito ex parte añtis. Huius opinionis fundamētum est q̄ relatiuū assimilat̄ adiectiuo. Adiectiuum aūt pōt supponere magis ꝯfuse q̄z suum substātiuum ⁊ ita relatiuum.

3ᵃ opio

¶ Tertia opinio est Hentisberi dicentis q̄ relatiuum significat quodāmodo idem qḋ suum añs: sed minus confuse: ꝑut est relatiuū ad illud. Pro qua opinione sunt q̄tuor ꝯclusiones. ¶ Prima cōclusio: añte supponente discrete vel determinate siue in eadē cathegorica siue in diuersa relatiuum supponit eodē modo: pz quia relatiuū nunq̄z supponit ꝯfusius q̄z suum añs. ¶ Scd̄a añte supponente confuse tm̄ relatiuum supponit determinate siue in eadē cathegorica siue in diuersa: ideo negat istā: ꝓmitto tibi denariū quem tibi ꝓmisi in casu cōi. ¶ Tertia añte supponēte confuse distributiue in eadē cathegorica relatiuum confilr supponit vt ois homo qui est albꝰ currit. In diuersa ꝟo cathegorica supponit determinate: nisi p̄cedat signum: q̄z tūc supponeret ſm exigētiam signi. ¶ Quarta relatiuū existēs in eadē cathegorica cum suo añte non refert ip̄m in cōparatione ad alterū extremum: licz bene dum ponit̄ in diuersa referēdo cum syncathegorematibus positis ex parte añtis si fuerit pluralis numeri preter relatiuū reciprocum qḋ est in diuersa cathegorica positum nō refert cum tali respectu in ordine ad alterum extremoꝝ. Hāc opinionē vide ample in relatiuis eius in tractatu de relatiuis.

4ᵃ opio.

¶ Quarta opinio supaddita illis est opinio magistri p̄mo recitata ⁊ sex regulis declarata parum differēs ab opinione Hentisberi. Maior.n. differentia inter ipsos est q̄ magister vult q̄ relatiuum semꝑ supponat eodē modo sicut suum añs in eadem cathegorica. Hentisber ꝟo non vult. Fundamētum autē opinionis magistri ⁊ rōnes omnium regulaꝝ vide si plz in questione ꝯtra suppositiones: vbi pulchre declaramus ipsā: cum nobis rōnabilior appareat inter omnes.

Rūsus ꝯ 2ᵃᵐ regulam arḡ p̄.

In isto cap̄ magister ponit sex regulas: ꝯtra quarū aliquas arguit̄: ⁊ p̄mo ꝯtra scd̄az sic: in ista: ois homo qui est albus currit: ly qui non supponit sicut suum añs: ⁊ tamen est in eadem cathegorica: igit̄ regula falsa. ꝯñtia tenet cum minori ⁊ maior ꝓbatur: q̄z nec relatiuum: nec añs supponit: cum sub nullo eoꝝ liceat aliquo modo descendere de per se: vt pz.

ꝯ eādez argr̄ 2ᵒ.

¶ Scd̄o arguitur ꝯtra eādem sic. In ista. sor. non eq̄tat equuz suum: lz sor. stat discrete: ⁊ ly suum distributiue: igit̄ regula falsa: ꝯña pz cum maiori: ⁊ minor probatur sic. Quandocūq̄z sunt due dictiones quaꝝ vna est substantiuum: ⁊ alia adiectiuum eiusdē: tūc si vna stat distributiue alia similr stat distributiue. Sed ly suum est adiectiuū de ly equum: ⁊ ly equum stat distributiue: vt patet: igit̄ ⁊ ly suum: qḋ fuit ꝓbandum.

ꝯ 4ᵃᵐ regulam argr̄ 3ᵒ.

¶ Tertio arguit̄ ꝯtra quartam regulā sic: in ista: antichristus est: vel ipse erit: ly ipse non replicat compositionem sui añtis: ⁊ tamen est in diuersa cathegorica: seu hypothetice relatum: qḋ idez est: igitur regula falsa: ꝯñtia tenet cum minori ⁊ maior ꝓbatur: q̄z ois tu oppositum. s. q̄ replicet illam: ⁊ seq̄tur q̄ ista est falsa que cōmuniter ꝯcedit̄: ⁊ q̄ sequatur: ꝓbo q̄z ista significaret q̄ꝫtum hec disiunctiua. s. antichristus est: vel ipse antichristus q̄ est erit. Cuius quelibet pars est manifeste falsa: igit̄ ipsa esset falsa.

ꝯ 5ᵃᵐ regulam arḡ 4ᵒ.

¶ Quarto arguit̄ ꝯtra q̄ntam regulam sic: relatiua accidētium non supponūt: igit̄ regula falsa: ꝯñtia pz: ⁊ añs ꝓbatur sic. Nullū adiectiuum supponit: sed talia relatiua sunt adiectiua: igit̄ non supponunt: ꝯñtia pz cum minori ⁊ maior ꝓbat̄: q̄z non videtur quō sub eis liceat descēdere.

ꝯ 6ᵃᵐ regulam argr̄ 5ᵒ

¶ Quinto arguit̄ ꝯtra sextam regulā sic relatiuum referens añs stans mālīter non supponit pro seipso relatiuo aut sibi simili: igit̄ non supponit mālīter: ꝯñtia pz: ⁊ añs ꝓbatur. Nam dicēdo homo est nomē: et illud est spēs: supponit ly illud: pro eo: pro quo suū añs: ⁊ ita supponit pro illo termio homo.

Ad p̄ᵐ

¶ Ad ista rn̄ᵒ. Ad p̄mum dr̄ q̄ difficile est rn̄dere nisi teneamus illas eē hypotheticas: qḋ si volumus tn̄. vt supra in alio cap.

Ad 2ᵐ

¶ Ad scd̄m negat̄ q̄ ly suum: stat distributiue. Et ad ꝓbationez negat̄ illa maior. s. quandocūq̄z sunt due dictiones ⁊c̄. ⁊ ratio est: q̄z q̄nq̄z substātiuum est terminus cōis: ⁊ adiectiuū est terminus discretus sic est in ꝓposito de ly equū: qḋ est cōe: ⁊ de ly suum: qḋ est discretum.

Ad 3ᵐ

¶ Ad tertium dr̄ q̄ non semper relatiuum hypothetice relatum ad añs stans discrete replicat totā cōpositionem añtis: vt ꝓbat argumētum. Unde ista cōiter concedit̄. Antichristus est ens: vel ipse erit: similr ista: antichristus est ens: vel ipse non est ens: que tn̄ ſm regulam essent false. Ideo dicat̄ q̄ illa regula intelligit̄ de relatiuo existente hypothetica copulatiua ⁊ nō disiunctiua: q̄z in disiunctiua: vt argumentum probat relatiuum solū replicat antecedens.

Ad 4ᵐ

¶ Ad quartum negat̄ q̄ adiectiua non supponāt: vnde in ista: ois homo est albus: ly albus stat cōfuse tm̄ mobiliter: ⁊ ratio est: quia ista: ois homo est albus: subordinatur isti: ois homo est habēs albedinem: vbi sub ly albedinem: lz descendi disiunctim: vt pz: ⁊ loquor de albedine sic habita q̄ sufficiat denominare rem albaz.

Ad 5ᵐ

¶ Ad vltimum dr̄ q̄ magister nō voluit q̄ relatiuum staret mālīter duz refert antecedens stans mālīter: sed intellexit q̄ stabat pro significato mālī sui añtis.

Dubiuz
In opᵐ argr̄ p̄ᵒ.
Rᵉ p̄ᵒ ad h̄ argᵐ.

¶ Sed h̄ occurrit bonum dubiuz. s. An ꝓpōnes de relatiuo sint hypothetice: ⁊ arguitur q̄ non sic. Omnis hypothetica habet plures cathegoricas ꝯiunctas per notam ꝯiunctionis vel vni tali subordinatur: sed iste de relatiuo non sunt huiusmodi: igitur non sunt hypothetice. ¶ Huic argumēto potest dupliciter rn̄deri: p̄mo negando maiorē ſm intentionē Ochanı ⁊ multoꝝ: q̄z ſm eos locales ⁊ tēporales sunt hypothetice: ⁊ tamē in eis non ꝯiungunt̄ plures cathegorice per notam cōiunctionis: sed per aduerbium: vt si dicam. Tu moueris quando curris: ⁊ tu es vbi plato non est.

Rn̄sio 2ᵃ ꝓpō p̄ᵉ rn̄sionis.

Secūdo posset negari minor: ideo probatur vtraq̄z: ⁊ primo

maior

maior sic: quia dato opposito sequitur quod aduerbium est vere coniunctio: quod est falsum et contra logicos et grammaticos: et consequentia probatur sic. Omne illud quod coniungit duas substantias: seu duo substantiua respectu duorum actuum seu verborum est vere coniunctio: sed aduerbium est huiusmodi: igitur esset vera coniunctio: consequentia patet cum minori per illos: et maior est grammaticorum: et apparebit vera considerantibus: nam non est rationabile quod aliud a coniunctione coniungat illo modo. ¶ Secundo probatur illa minor: nam da tu oppositum. scilicet quod iste subordinentur vni habenti plures etc. et capio istam vocalem: sortes qui currit mouetur: et arguitur sic: nihil quod est in ista vocali: nec etiam tota hec vocalis subordinatur coniunctioni: igitur hec vocalis non subordinatur vni in qua coniungantur plures cathegorice: consequentia patet: et antecedens probatur: quia si in ista vocali esset aliquid quod subordinaretur coniunctioni maxime esset ly qui. eo quod esset resolubile in et: et ille illa illud: sed hoc non est: igitur nihil est hic quod subordinetur coniunctioni: consequentia patet cum maiori: et minor probatur: quia dato opposito sequitur quod ly qui: non esset pronomen: quia per te subordinatur pronomini et coniunctioni simul: quod tamen reputatur falsum: quia omnes dicunt oppositum.

Ppo 2e rnsionis

¶ Secundo arguitur sic. nulla propositio locabilis in syllogismo est hypothetica: sed ista: omnis homo qui currit mouetur: est locabilis in syllogismo: igitur non est hypothetica sed hec ratio non erit multum efficax.

2a ro pn cipalis

¶ In oppositum arguitur sic: ista. sortes est animal: quod est rationale: subordinatur vni in qua coniunguntur plures cathegorice per notam coniunctionis. igitur ipsa: et a pari quelibet alia est hypothetica: consequentia patet per descriptionem hypothetice: et antecedens probatur: quia illa subordinatur vni in qua sunt duo nomina et duo actus compositiui: et ita erunt ibi due compositiones et ita due propositiones.

Pro altera parte arguit.

¶ Et confirmatur: quia si in illa cui subordinatur sunt duo verba: et cum omne verbum in propositione vniat extrema: ibi erunt duo subiecta et duo predicata: et sic due cathegorice.

Confirma.

¶ Huic argumento potest dupliciter responderi: primo dicendo quod vnum illorum verborum non est principale: et solum verba principalia sunt que vniunt extrema: et ita non sequitur quod ibi sint due cathegorice: sed ista est fuga.

Rn 1a ad 3 argumetu

¶ Secundo vel quodlibet verbum est vnitiuum extremorum vel nullum: et breuiter: si quis considerabit recte videbit istam responsionem esse falsam.

Rn 2a

¶ Secundo posset responderi concedendo quod illa vocalis subordinatur vni in qua sunt due cathegorice: sed negatur quod subordinetur hypothetice: quia illa non subordinatur vni habenti notam coniunctionis.

¶ Contra quandocunque aliquod vocale subordinatur pluribus propositionibus mentalibus sine nota. illud tale propositum: non est concedendum: aut negandum: aut dubitandum: sicut si proponeretur tibi hoc: sortes. currit. plato. currit. sine nota. sed sic est quod ista. sortes. est animal quod est rationale: est vnum vocale concedendum: et subordinatur pluribus cathegoricis: igitur pluribus cathegoricis cum nota.

Contra rnsionem.

¶ Ad hoc forte respondetur. negando istam maiorem: et dicitur quod ista non tenet in relatiuis: vnde forte dicitur quod non inconueniens quod aliquod complexum vocale de relatiuo subordinetur pluribus cathegoricis sine nota. et tamen sit concedendum: et hoc est ideo: quia relatiua habent dependentiam ad antecedens. et sic stabunt congrue sine nota.

Rnsio.

¶ Contra. primo dupliciter. quia a pari sequitur quod ista esset concedenda. sortes. currit. ille mouetur: et esset vna oratio perfecta: tenet consequentia ex dictis: quia illud relatiuum habet respectum ad antecedens: et ita poterit stare sine nota.

Contra rnsionem ar primo.

¶ Secundo data ista responsione sequitur quod aliquod vocale esset oratio perfecta: et illud cui subordinatur est oratio imperfecta: quod est impossibile: probatur consequentia: quia illud vocale: sortes. est animal quod est rationale est oratio perfecta: vt patet: et illud cui subordinatur non est oratio perfecta: quod probo: quia illud cui subordinatur est due cathegorice: sine nota et absque relatiuo ex quo in mente non sunt relatiua: igitur erunt vnum imperfectum: vt patet ex dictis.

Ar 2o

¶ Ad istud dubium difficilis est responsio credo tamen quod illi qui tenent locales et temporales esse hypotheticas habeant etiam tenere de istis: licet non teneant. Et quod omne argumentum quod est contra vnum est contra aliud et credo quod tenendo istam esse necessariam secundum ordinem nature: homo qui est animal est substantia. iste propositiones de relatiuo sint hypothetice: et etiam locales et temporales: et si quis tamen teneat istam esse contingentem secundum ordinem nature sicut credo quod sequatur ex grammatica et non male: ipse habebit tenere illas cathegoricas: et hoc apparebit bene consideranti diffinitionem propositionis et ad quid inuentum sit pronomen dimittatur tamen dubium insolutum quod pro vtraque parte habet vnam rationem que consideranti continue videbitur efficacior.

Rnsio. ad du.

¶ Capitulum de ampliationibus.

Iam de suppositione que fit respectu diuersorum temporum penes ampliationem et appellationem expedit pertractare: vnde ampliatio est acceptio termini temporalis sumpti vltra significationem verbi principalis vel participij eiusdem. Pro cuius diffinitionis declarationis prima regula sit hec. Omnis terminus supponens respectu verbi de preterito vel participij sui a parte ante ampliatur ad supponendum pro eo quod est vel fuit: verbi gratia: album fuit nigrum non supponit ly album pro eo quod fuit album precise: aut solum pro eo quod est album: sed disiunctim pro eo quod est vel fuit album. ¶ Ex quo sequitur veritas istarum propositionum prima. Virgo fuit pregnans: patet: quia que est virgo: aut fuit virgo: fuit pregnans. Secunda propositio: puer fuit senex: quia ille qui est vel fuit puer: fuit senex: non quidem quando fuit puer: sed postquam fuit puer. Tertia propositio: album fuit quando nullam habuit albedinem: patet: quia id quod est vel fuit album: fuit quando nullam habuit albedinem: dato quod nunc aliquid sit album quod continue ante hoc fuit nigrum. Consimiliter est dicendum si fuerit participium predicatum respectu verbi est: vt aliquis homo est mortuus: patet quia ly homo supponit pro homine qui est vel fuit: et significat ista propositio: quod aliquis homo qui est vel fuit est mortuus: et conceditur: vt prius: quod virgo est corrupta: quia ista que est vel fuit virgo: est corrupta. ¶ Secunda regula est ista. Omnis terminus supponens a parte ante respectu verbi de futuro vel sui participij supponit pro eo quod est vel erit: verbi gratia: homo generabitur: supponit subiectum pro homine qui est vel qui erit: ideo significat ista propositio quod qui est vel erit homo generabitur. ¶ Ex illa regula sequitur veritas istarum propositionum. Prima: senex erit puer: patet quia qui est vel qui erit senex erit puer. Se-

cunda: corrupta erit virgo: qz que est vel que
erit corrupta erit virgo. Tertia ppositio: deca
pitatus cantabit: qz qui est vel q erit decipitat⁹
cantabit. Idem est iudiciuz de suppõne respe
ctu sui participij: vt homo est gñandus: signi
ficat enim ista ppositio q qui est vel q erit ho/
mo est gñandus. ¶ Tertia regla est ista. Oīs
terminus supponens a parte ante vel a parte
post respectu huius vbi ꝯtingit vel sui partici
pij: supponit pro eo qd est vel ꝯtingit eē: vt al/
bum ꝯtingit esse nigrū: denotat q id qd est vl
contingit esse albuz: ꝯtingit esse nigrū: et ita di/
catur de ista: sedentem cõtingens est currere.
¶ Quarta regula est ista. Oīs terminus sup/
ponēs a parte ante vel a pte post respectu hui⁹
vbi potest: vel sui participij: aut termini vba/
lis desinentis in bilis vel in bile: supponit pro
eo qd est vel pōt esse: vt album potest eē nigrū
denotat q illud qd est vel potest esse albuz pōt
esse nigrum. ¶ Ex ista regula sequūtur ppō/
nes. Pria creans potest esse deus dato q de⁹
non crearet: qz qd est vel pōt esse creās pōt esse
deus. Scda ppō. calidissimū pōt esse calidius:
qz qd est calidissimum vel potest esse calissimū
potest esse calidius. Tertia ppō infimum pōt
esse inferius: qz qd est infimū vel pōt eē infimū
potest esse inferius: idem est iudicium de par/
ticipijs: et termino vbali: ideo ꝯcedit q geni
tum est gñabile: et corruptuz est corruptibile.
Prima sigñat illud qd est vel pōt esse genitū
est gñabile. Scda signat q illud qd est vel pōt
esse corruptum est corruptibile. Quinta regu
la est ista. Oīs terminus supponēs a pte ante
vel a parte post respectu hoꝝ vboꝝ incipit vl
desinit: at suoꝝ pticipioꝝ supponit p eo qd est
aut incipit vel desinit esse: vt album incipit vel
desinit eē: et ita de pticipio dicat. Sexta regula
est ista. Oīs terminus supponēs a pte añ vl a
parte post respectu vbi vel pticipij hñtis nāz
trāseundi indifferenter ad posse et imaginabile
supponit indifferēter pro eo qd est vel pōt eē
vel est imaginabile: sicut sunt ista vba: cogsco
intelligo et hmōi. Cuz ergo dr rosaz intelligo
aut cognosco: dnotat q rosaz que est vl q pōt
esse vel est imaginabilis: ego intelligo vel co/
gnosco: vñ ita intelligr illud vel cognoscitur qd
nō potest esse sicut illud qd potest esse. Intelli/
go nāqz chimeram vel mōtem aureū quoruz
nullum potest esse. Et intelligit regula de ter/
mino recto a pte post a vbo actiuo: vel de re/
cto a pte añ a vbo passiuo siue pponat vl post
ponat. ¶ Ex pdictis regulis seqtur pmo q a
tertio adiacēte ad scdm adiacens cum pdica/
to pticipio ampliatiuo nō vz argumētum: vñ
nō seqtur adam est mortuus: ergo adā est. an/
tixps est futurus: ergo antixps est. ¶ Scdo se
quit q ista nō est bona ꝯuersio: antichristus est
futurus: ergo aliqd futurum est antixps: qz in
añte supponit ly antixps ampliatiue et in ꝯñti
nō: ideo dēret sic ꝯuerti aliqd futurum est vel
erit antixps. ¶ Tertio seqtur q ille sylls non
valet. Oē futurum est: antixps est futurus: er
go antixps est: qz in ꝯclõne nō supponit ly an/
tixps ampliatiue: vt in miori: ppterea minor
debat eē talis: antixps est aliquod futurū: vbi
ly futurum: tenetur noialiter sicut in maiori et
non participialiter. quare etc.

Magister in hoc caplo p diffinit ampliationem dicens. Ampliatio ampliatio est acce/
ptio termini cpalr sumpta vltra ꝯsiderationes vbi pñtis
vel participij eiusdē. etc. ¶ Deinde sex regulas ponit de/
clarantes totā mām ampliationū. ¶ Dubitat p vtrū ter
minus supponens respectu vbi de pterito impfecto am
pliat ad stādum p eo qd est vel erat: vel nō si sic. g magr
est diminutus: qz nihil dixit de illo: si aūt nō: ergo nec sup
ponens respectu vbi de pterito vel futuro ampliat: pba
tur ꝯña: qz ita vbum de pterito impfecto includit pñs si/
cut et vbum de pterito et ēt de futuro. ¶ Ad hoc dr q ver
bum de pterito impfecto ampliat terminū. s. de intētione
magri in pn⁹ tractatus de pbationibus terminoꝝ: vbi di
xit q ppōnes de vbo ampliatiuo eodem mō pbant: exce
pto q scda demōstratiua dz esse de vbo disiūctiuo et dat
exēplum de ista: hō currebat: vbi hō stat pro eo qd est vl
erat: et tu dicis: ergo magr est diminutus: negat ꝯña: qz p
hoc qd dixit de pterito dedit intelligere qdcūqz pteritum
et perfectum et impfectum et plusqzpfectum. De partici/
pio aūt pteriti impfecti nō est ita: qz pñs et pteritum imp
fectum hñt pticipium eōe qd vtrisqz deseruit et fm vbuz
cum quo ꝯiungit sigt illud tps si cum pñti sigt pñs: si cuz
preterito impfecto sigt illud. ¶ Sed dubium est dicēdo
tu eris amatus: pro quo ampliat ly tu: qz hic sunt duo
ampliatiua diuersa. s. vbum et participium. Dr q vbum
est potissimum: ideo ratio eius ampliat. ¶ Dubitat se/
cundo qre terminus pcedens vbum de pterito vel de fu
turo magis ampliat qz sequēs: cum tñ vbum maiorem
vim habeat supra terminū sequētem qz pcedētez. ¶ Ad
hoc rñdet magr in logica magna dicēs q difficile eēt as/
signare cām: qz tñ sic nobis tradūt auctores: vt Aristoti/
les in lib⁹ prioꝝ respectu huius vbi ꝯtingit: et in p elēcho
rum respectu huius vbi sanabile: et in 2⁰ pihermenias re
spectu huius vbi pōt: et in multis alijs locis talē moduz
loquēdi ponit etc. ¶ Uel alr pōt dici: dicit magr q terius
pcedens vbum ampliat et nō sequēs qz t's pcedēs vbuz
de per se supponit respectu huius vbi est inclusi in vbo
ampliatiuo et respectu vbi ampliatiui vel equalentis et
respectu pticipij eiusdem vbi ampliatiui nō determinet:
sed terminus sequens vbuz nō supponit respectu huius
vbi est saltem de per se: sed soluz respectu: pticipij a quo
determinat: sicut substātiuum a suo adiectiuo rōne cuius
determinationis impedit eius ampliatio: sic in ista ppō/
ne: ois hō est albus: iſtm supponit pro oi hoie: qz nō im/
peditur per aliud: tñ dicendo: ois hō albus est: ly homo

Du^m p^m

Rñsio

Du^m 2^m

Rñsio.

Alia rñ sio

solum supponit p hoib⁹ albis rõne determinationis eius adiectiui albus. ¶ Dubitat tertio: q̄re termin⁹ supponēs respectu verbi de p̄terito vel de futuro magis supponit p his que sunt q̄ꝫ terminus supponens respectu verbi de p̄senti supponat p his que fuerunt vel erunt. ¶ Ad hoc dicitur ꝙ causa est: q2 ∛bum de p̄terito ⁊ de futuro includit in se ∛bum substantiuū de p̄nti cum resoluat in illud ⁊ suum participium: vt dicēdo: sortes: erit: resoluitur in istam: sortes est futurus: ⁊ dicēdo. sor. fuit resoluit i istā: sortes est preteritus. Uerbum aūt de p̄nti nō includit verbum de preterito nec de futuro: quare ⁊c̄. ¶ Dubitatur quarto q̄re ista ∛ba ꝯtingit: potest: ⁊ ∛balia in bilis vel in bile: ⁊ incipit: desinit: habeant viꝫ ampliandi terminū sequentē: sicut precedētem ⁊ nō ∛ba substantiua de preterito vel de futuro: ⁊ etiam quare ista ∛ba habeāt magis vim ampliandi terminum q̄ꝫ alia. ¶ Ad hoc respondet magr̄ ꝙ ∛buꝫ aliq̄d ampliet an̄ se ⁊ nō post se: hoc nō est nisi rationen āe sic dictātis aut volūtaria sic impantis sicut ꝯtingit de dictione exceptiua que ante se ⁊ nō post se īmobilitat: vt ois homo preter sortem currit: īmobilitat ly homo ⁊ nō ly currens. Huiusmodi āt ∛ba que sic ampliant ante ⁊ nō post se: sunt ista que cadunt vere nisi sup illa que sunt fuerunt: vel erunt: vt est: fuit: disputabit: monebitur: ⁊ h̄ꝫ. ¶ Alia aūt que cadunt vere sine quorum actus p̄nt attingere que non sunt erunt vel fuerunt: ampliant talia tam ante q̄ꝫ post: vt album pōt esse nigrum: tam ly album q̄ꝫ ly nigrum stat ampliatiue. Silr̄ in illa: chimeram intelligo: vel intelligo chimerā: ly chimeram supponit ampliatiue pro eo q̄d est vel erit vel est imaginabile. ¶ Dubitat̄ 5⁰ quare solum terminus rectus a preposit respectu ∛bi actiui vel participij h̄n̄tis nām trāseundi in poīe ⁊ imaginabile ampliat̄ siue preponat̄ siue post ponatur ⁊ non alius terminus. In sūma est querere que est causa regule. ¶ Ad hoc dī ꝙ causa est: q2 tales termini transeuntes importāt actum suum. qui transit in terminum ad quem siue procedat siue sequat̄: nihilominus intellectu dirigit actum suum supra illū: vt dicēdo: intelligo chimeram: lꝫ. n. ille actus sit a termino a quo: non tn̄ transit impoīe rōne termini a quo sed ratione termini ad quem. ¶ Dubitat̄ 6⁰ quare dicēdo antixp̄s est ens: ly ens stat ampliatiue ⁊ nō s̄m aliquem modum dictum: ergo diminutus est magr̄: ꝯn̄a nota cum minori: maior aūt pꝫ per magr̄m in p̄mo posterioꝝ. in illa parte. q̄d nō est nō est scire. ¶ Ad hoc dicunt q̄dam ꝙ p̄oristice loquēdo nō stat ampliatiue ly antixp̄us: sꝫ bene posterioristice: ⁊ vt vī dicere magr̄ p̄mo posterioꝝ in loco allegato: ⁊ cum hic prioristice ⁊ nō posterioristice loq̄tur: ideo nō est diminutus. ¶ Aliter potest dici ꝙ ly ens pōt esse participiuꝫ de ly est: ⁊ tunc non ampliat̄ ly antixp̄us: q2 idem est dicere antichristus est ens: ⁊ antichristus est exn̄s. ¶ Potest ēt ly ens esse nomen: ⁊ sic est terminus trāscendens ⁊ verificatur tam de ente in actu q̄ꝫ in potentia cum diuidat̄ in illa: ⁊ tunc facit stare terminum precedētem ampliatiue: ⁊ equiualet huic antichristus potest esse: ⁊ sic deducit̄ ad illam regulam de potest: que sic intelligitur ꝙ omnis terminus supponens respectu huius verbi potest vel participij vel sibi equiualentis supponit ampliatiue. ¶ Uel potest dici ꝙ reducit̄ ad istam de terminis trāseuntibus impossibile vel imaginabile: lꝫ indirecte: dico indirecte: quia nō ampliatur terminus iste sicut rectus ab eorum nullum terminum regat. ¶ Dubitatur 7⁰ dicendo antichristus est futurus: quomodo supponat ly futurus: sicuꝫ supponat pro antichristo: quia vel supponit pro antichristo qui est: ⁊ sic ꝓpositio est falsa aut pro antichristo qui erit: ⁊ hoc non: q2 cum ois terminus habeat suppōnem a verbo a ∛bo autē p̄nti non habet terminus ꝙ supponat pro eo q̄d erit: quare ⁊c̄. ¶ Ad hoc dī ꝙ futurus supponit pro ente q̄d est. ⁊ non habet a verbo absolute hoc nec a se: sed a verbo in ordine ad participium.

Dum 3m — Rn̄sio — Dum 4m — Rn̄sio. — Dum 5m — Rn̄sio — Dum 6m — Rn̄sio. — Alia rn̄sio — Rn̄sio. 3ª. — Dum 7m — Rn̄sio.

Suppositis hic que clare dicunt̄ a magistro est ꝯsiderandum ꝙ est drīa inter terminum distractiuum ⁊ ampliatiuū. Nam terminus distractiuus est ille qui positus in ꝓpōne nō permittit terminū a parte subiecti stare s̄m sig̃nionem ∛bi. sꝫ tollit sibi hoc ⁊ dat aliud. exēpliū. dicim⁹ ꝙ ly mortuus. est distractiuū. Naꝫ dicēdo ꝙ hō est mortuus nō est sensus ꝙ ille qui est vel fuit hō est mortuus. nec etiā est sensus ꝙ hō qui ē. est mortuus. sed ꝙ hō qui fuit ⁊ nō est. est mortuus. Et breuiter qn̄ vna ꝓpositio de tertio adiacēte de subiecto ꝓnomine demr̄atiuo vera ⁊ affirmatiua de p̄nti: non cōpatit̄ secum illam de scd̄o adiacente de ꝓnoie etiam demr̄atiuo per q̄d demōstratur idem: sed formalr̄ cum illa implicat ꝯ̄dictionem: tunc ille terminus est. distractiuus. vn̄ q2 ista. hoc est mortuum. demr̄ando adam nō cōpatit̄ secum istum hoc est demōstrato eodem. dicimus ꝙ ly mortuum est distractiuum. terminus aūt ampliatiuus est ille, qui positus a parte p̄dicati ꝑmittit s̄bm stare s̄m sig̃tionem verbi dādo etiam sibi plus. sicut dicēdo. antixp̄s est futurus. vbi ly antixp̄s stat pro eo q̄d est vel erit. ⁊ huic ꝓpōni non repugnat formalr̄ illa de scd̄o adiacente. sicut erat in termino distractiuo. vn̄ iste nō repugnāt. hoc est futurum ⁊ hoc est. vt patet de mente magistri.

Risus. — Nōndū

¶ Capl̄m de appellationibus.

Appellatio est acceptio termini in ꝓpōne h̄n̄tis respectum ad nām ∛bi vel participij eiusdem: vt aliquis homo est. ly hō. supponit p hoie ⁊ nō pro quolibet hoie indifferenter: sed solum pro hoie q̄ est: vt ergo clarius intelligatur hec diffinitio notādum ꝙ appellatio sic diuiditur: q̄m aliqua vocat̄ appellatio tp̄is: aliq̄ ampliationis: ⁊ tertia forme. Appellatio tp̄is est acceptio termini in ꝓpositiōe pro aliquo vl̄ pro aliq̄bus s̄m solam ꝯsignificationem ∛bi vel participij eiusdeꝫ: vt album fuit nigrum: lꝫ ly album supponat pro eo q̄d est vel fuit album: tn̄ ly nigruꝫ nō supponit nisi pro eo q̄d est fuit nigrum: ⁊ ∛bum eiusdem ꝯsignificat solūmodo preteritiue ideo ly nigrum appellat solum tp̄s preteritum. ¶ Prima regula. Ois terminus supponens respectu ∛bi d̄ presenti nō ampliatiui nec distracti per pticipium ampliatiuū appellat tp̄s p̄n̄s: vt homo est animal: vel sor. currit qlꝫ illoꝝ tam a pte subiecti q̄ꝫ predicati supponit solūmodo p eo q̄d est. ¶ Scd̄a regula est ista. Ois terminus sequēs ∛bum ampliatiuū p̄teriti tp̄is solūmodo vel futuri appellat tp̄s preteritum aut futuruꝫ: vt hoc fuit album: vel hoc erit nigrum. Supponit ly album in prima ꝓpositione precise p eo quod fuit album: ⁊ in secunda precise pro eo quod erit nigruꝫ. ¶ Appellatio ampliatiōis est acceptio termini ampliatiue sumpti limi-

tati per terminum ampliatiuum pcedentez vt hoc pôt esse album. Supponit ly albû ampliatiue a parte post sicut a pte añ: sz a parte añ nô appellat: a parte vo post appellat suppleam/pliationem. ¶ Prima regula est ista. Omnis terminus seqûes aliqd istoꝝ vboꝝ icipit vel desinit: vel aliqd suoꝝ participioꝝ appellat ampliationem: Uerbi grã. soꝛ. incipit esse albus: supponit ly albuni: pro eo qd est vel incipit esse album: sed positum a parte añ nô appellat: a parte vo post appellat pp limitationem termini appellatiui pcedêtis. ¶ Scda regula. Ois terminus sequens aliqd istoꝛum vboꝝ potest: ptigit: aut aliqd suoꝝ participiorum appellat ampliationem ipsoꝝ vt hoc verbum potest vel ptingit esse albuni: ampliat ly albuz ita a parte post sicut a parte ante: z a pte post appellat ampliationem ipsoꝝ quaz non appellat a parte ante ex quo nô limitat. ¶ Appellatio forme est acceptio termini i pposito ne limitati per terminum precedentem pcernentem actum mentis vt intelligo hoiez appellat suam formam: qz significat suum significatum sub ratione eiusdem ppter limitationem factam a termino pcernente actum mentis: ideo per illam denotat q ego intelligo aliquid sub ratione qua homo. ¶ Ex pdicta diffinitione seqtur veritas trium conclusionum.

¶ Prima conclusio est ista: prem meum cognosco. z tamen nô cognosco patrem meuz: probatur z pono q soꝛ. sit pater meus quem bene cognoscam: nesciam tamen an sit pater meus vel non: imo pono q nô considerez de patre meo vtrum talem habeam vel nô. Isto posito patrem meum cognosco: non tamê cognosco patrem meum. qa non cognosco aliquid sub ratione q pater meus. ¶ Scda conclusio. soꝛ. volo videre: z tñ nolo videre soꝛ. pbatur: pono q soꝛ. sit inimic⁹ meus. ita q nollem videre ipsum: z plato sit amicus meus similis soꝛ. existenti coꝛam me quem credaz eê plato. Isto posito soꝛ. volo videre. qa hunc q est soꝛ. volo videre. ex eo quod puto ipsum eê pla. z tamê nolo videre soꝛ. qa nolo videre aliquid sub ratione qua est soꝛ. ¶ Tertia côclusio: propositionem hypotheticam scis: z tamen nescis aliquam propositionem hypotheticam. probatur: z pono q credas firmiter nullam esse hypotheticam: si tamen aliqua hypothetica quam credas esse cathegoꝛicam scienꝺo significatum eius. Isto posito aliquaz propositionem hypotheticam scis: quia illud q est propositio hypothetica scis: z tamen non scis aliquam propositionem hypotheticam: quia non scis aliquid sub ratione qua est propositio hypothetica: z consequenter conceditur q propositionem affirmatiuam credo: z tamen non credo propositionez affirmatiuã: z ita de infinitis quaruz quelibet ex prioribus potest verificari.

Aduerte circa has species: z p° circa appellationê tpis q appellare tpꝫ est sigñre suum sigñuz fm solam dõiam tpis vbi pncipalis: si de pñti de presenti: si de preterito de pterito: si de futuro de futuro. ¶ Circa appellationem ampliationis aduerte scdo q appellare ampliationem est sigñre sigñum suum ampliatiue fm q restringit ad nãm vbi ampliatiui vel participij eiusdem: vt dicendo album pôt esse nigrum: taz ly nigrum qz ly album stat ampliatiue p eo qd est vel pôt esse: tñ ly nigruz a parte post restringit ad stãdum p eo q pôt esse album aut stat absolute ampliatiue z nô restringit. ¶ Circa appellationem forme aduerte q appellare formaz est sigñre suum sigñuz sub rône formali eiusdez. Rô aût in pposito nô est ipsa diffinitio: sz ipsa denoiatio: siue illud vñ est denoiatio: z sic rô hois est humanitas per quã denoiat hô: z ita de alijs. ¶ Circa aût has spês sût dubitationes pulchre subtiles qs vide ptra suppônes. ¶ Aduerte q i pn° bulus tractatus i m.ãm suppônum fm opinionem sancti Uincentij pmisi declarare. Ideo opinionem illius sic perstringam diffiniêdo: diuidêdo: z regulas de mente eius ponêdo. ¶ Suppô sic ab eo diffinit q est pprietas subiecti ad predicatuz in ppône côparati. Scdm aût q diuersi mode accipit fbm in côparatione ad predicatum diuisio suppônis hꝫ attendi. Sz secûdum scm doctorem in de ente z essentia nã importata per terminuz côem pôt dupl'r capi. Uno mô fm rônez ppriam. Alio mô fm eê qd hꝫ in alio: z hoc dupl'r. qz vel fm esse qd hꝫ in suppositis vl' zm esse qd hꝫ in aia. Sic suppô dꝫ diuidi p° in nãlem z accñtalem. ¶ Suppô nãlis dr qñ terminus côis accipit respectu pdicati sibi eêntial'r pueniêtis: queadmodum est hic: homo est aial: hô est risibilis. Suppô vo accñtalis est qñ terminus côis accipit respectu pdicati sibi pueniêtis accidêtaliter: vt hic: hô studet: homo est spês. ¶ Suppô accidentis diuidit in psonalê z simplicê. ¶ Personalis dr qñ termin⁹ côis sumit respectu pdicati sibi accñtal'r puenientis per esse qd habet in suppositis: vt homo studet. ¶ Simplex dr qñ termin⁹ côis accipit respectu pdicati sibi accidental'r puenientis pro esse qd hꝫ in aia: vt homo est spês. ¶ Suppô ergo nãlis est pprietas termini côis accepti respectu pdicati essential'r pueniêtis. Tunc autê predicatum dr essential'r puenire qñ pertinet ad essentiaz subiecti vt homo est rônalis: vel seqtur pn° essentialia subiecti vt homo est risibilis. Et hec suppô nãlis diuidit q quedam est determinata quedam indefinita. Determinata est qñ aliquis terminus côis est aliquo signo determinatus. Indefinita qñ sumitur sine signo. ¶ Determinata diuiditur in vl'em z particularê. ¶ Uniuersalis est qñ cuz signo vniuersali sumitur. ¶ Particularis quando cuz signo particulari sumit. ¶ Suppositionis naturalis quatuoꝛ sunt regule. ¶ Prima est quandocûqz predicatum in aliqua ppositione dicitur de subiecto in aliquo modo dicendi per se: subiectum semper supponit naturaliter. Exêplum de pmo modo dicendi per se: vt homo est aial: homo est rônalis. Exêpluz de scdo: vt homo est risibilis.

Notandum p°

Notandum 2m

Notandum 3m

Notandum 4m. Opinio sti vincêtij d suppositiôe

Quid sit suppô nal'

p° regl'a

Tertius modus per se nõ est ad ꝓpositum. qꝛ nõ est mo/
dus dicendi: sed modus essendi. Exẽplum de q̃rto: vt iter
fectus iterit. In oĩbus. n. istis sb̃a supponũt nãlr̃. ℭ Rõ
regule est: qꝛ suppositio nãlis est qñ predicatum essentia
liter ꝯuenit subiecto: sed qñ predicatum dr̃ de aliquo in
aliquo modo dicendi per se est hõ. Nam in p̃ predicatur
diffinitio vel pars diffõnis. In scd̃o ꝛ in q̃rto predicatur
ꝙ ꝯsequitur essentiaꝫ subiecti: vt pꝫ p̃ posterioꝝ. q̃re ꝛc̃.

2ª regla.

ℭ Scd̃a regula. Omnis ꝓpositio cuius sb̃m hꝫ suppõnẽ
nãlem est vlr̃ vera. s. pro oĩ tp̃e: cum supponit pro oĩbus
suis suppositis. Rõ regule est: qꝛ in oĩbus his ꝓpositio/
nibus predicatum est de essentia subiecti: vel saltem ꝯseq
tur essentiam eius: ideo põt attribui oĩbus ꝯuenientibus
in essentia subiecti.

3ª regla.

ℭ Tertia regula est a ꝓpõne de ter/
tio adiacente cuius sb̃m supponit nãliter ad ꝓpõnem de
scd̃o adiacente non valet ꝯña: qꝛ nõ vꝫ: homo est risibilis
ergo homo est. Rõ est: qꝛ in his de tertio adiacente predi
catum pertinet ad essentiam: in ꝓpõne ṽo de scd̃o adia/
cente predicatum pertinet totalr̃ ad esse siue existere: qꝛ
tunc p̃ncipale predicatuꝫ est hoc ṽbum est qd̃ ponit rem
esse in reruꝫ nã.

4ª regla

ℭ Quarta regula. Nulla ꝓpõ cuius sub
iectum supponit nãliter ad sui ṽitatem req̃rit exñtiã ter/
minorum. Rõ regule est qm̃ ad ṽitateꝫ ꝓpõnis affirma
tiue sufficit ṽa vnio extremoꝝ: sed in omni affirmatiua
cuius sb̃m supponit nãliter de rebus nõ exñtibus salua/
ri põt talis vnio: ergo ꝛc̃. qꝛ absolute res importate per
predicatum respicit rem importatam per sb̃m qbus ex̃/
teum est existere.

Quid sit suppo personalis.

ℭ Suppõ personalis est ꝓprietas ter/
mini cõis accepta respectu predicati sibi ꝯuenientis pro
esse qd̃ habet in suppositis: ꝛ diuidit̃: qꝛ quedam est con/
fusa ꝛ quedam determinata. Di determinata: qm̃ termi/
nus supponens personaliter accipit̃ particulariter vl̃ in
definite: vt homo legit: aliquis gallus cantat. ℭ Suppõ
confusa est qñ terminus supponens personaliter accipit̃
vlr̃: vt omnis homo currit. ℭ Confusa diuidit̃: qꝛ que/
dam est distributiua: quedaꝫ collectiua. ℭ Distributiua
dicitur qñ terminus supponens ꝯfuse potest diuidi seu di
stribui in omnia sua supposita respectu predicati: vt qui/
libet homo sedet. ℭ Collectiue dr̃ qñ terminus suppo//
nens confuse nõ potest diuidi in sua supposita: sꝫ magis
sua supposita sunt collecta respectu predicati: vt omnes
apostoli sunt duodecim. ℭ Suppõnis personalis q̃tuor
sunt regule.

1ª regla.

ℭ Prima regl'a. Cuiuslibet particularis: vel
indefinite sb̃m supponens personaliter supponit deter/
minate: vt hic: homo currit: hõ sedet.

2ª regla.

ℭ Secũda regula.
Sub omni supposito supponente determinate põt descẽ
di per ꝓpõnem disiunctiuã ad sua supposita respectu pre
dicati: vt homo currit: ergo sor. currit vel plato currit.
ℭ Tertia regula cuiuslibet propõnis vl̃is sb̃m supponit
confuse ꝛ distributiue: vt hic. oĩs homo currit. intelligit̃
tñ subiectum suppõnis personalis per suppõnem nãleꝫ.

4ª regla

ℭ Quarta regula. Sub oĩ subiecto supponente ꝯfuse ꝛ.
distributiue põt descẽdi per ꝓpõnem copulatiuã ad eius
supposita respectu p̃dicati: vt oĩs homo currit. ergo iste
homo currit. ꝛ iste homo currit. ℭ Suppõ simplex est ꝓ
prietas termini cõis. accepta respectu predicati ꝯuenien
tis sibi pro esse abstracto in aĩa seu extra supposita quod
idem est: vt homo est spẽs. ℭ Diuersificat̃ aũt suppõ sim
plex nõ rõne subiecti: qꝛ sb̃m nõ est determiabile aliquo
signo: qm̃ tam signa vl̃ia q̃ꝫ ꝑticularia determinant sb̃m:
vt respicit supposita: diuersificat̃ aũt suppõ simplex rõne
predicati: qꝛ vel p̃dicatum ꝑtinet ad p̃mam intẽtionẽ siue
p̃m actum aĩe: vt h̃ homo intelligit̃ hõ ꝯsideraẗ. ℭ Ul' per

Quid sit suppo simplex.

tinet ad scd̃am intẽtionẽ siue 2m actuꝫ aĩe: vt hic homo est
spẽs. hõ est p̃dicabile. ℭ Suppõ ergo simplex diuidit̃ in
primam ꝛ scd̃am. ℭ Suppõ p̃a est qñ sb̃m supponẽs sim
pliciter sumit̃ respectu p̃dicati ꝑtinentis a p̃m actum aĩe:
vt exẽplificatum est supra. ℭ Scd̃a suppõ est qñ termi/
nus supponẽs simpl'r sumit̃ respectu p̃dicati ꝑtinẽtis ad
sm̃ actum aĩe vt supra exẽplificatũ est. ℭ Et vtraq; diui/
ditur: qꝛ q̃dam est intẽnonalis q̃dã intẽtionata. ℭ Intẽ/
tionalis est qñ solum p̃dicat̃ intẽtio vel actus aĩe: vt hic.
hõ est intellectus: hõ est predicabile. ℭ Intẽtionata ṽo est qñ
ens p̃dicat̃ cum intẽtione. vt hõ est aĩal intellectũ: vel hõ
est aĩal p̃dicabile. Suppõnis simplicis q̃tuor regule sũt.

1ª regla

ℭ Prima nullus terminus determinat' signo vl̃i vel ꝑti/
culari supponit simpl'r. Rõ regule est: qꝛ termin' suppo/
nens simpl'r sumit̃ sm̃ abstractionem suppositis. Termi
nus aũt determinat' aliq̃ signo respicit supposita.

2ª regla.

ℭ Se
cunda regula. Oĩs termin' supponẽs respectu p̃dicati in
tentionalis ꝑtinentis ad potẽtiam app̃hendẽteꝫ obm̃ in
absentia supponit simpl'r: vt panis appetit̃: cibus deside
ratur. Rõ regl'e est diffõ suppõnis simplicis data.

3ª regla.

ℭ Ter
tia regula. Oĩs ꝓpõ cuius sb̃m supponit simpl'r est singu
laris. ℭ Rõ est. qꝛ oĩs ꝓpõ in qua subijcit̃ terminus non
aptus natus de pluribus p̃dicari debet dici singularis: sꝫ
in oĩ suppõne cuius sb̃m supponit simpliciter ipse termi
nus substãtiuus nõ est aptus natus de pluribus p̃dicari:
ergo minor declarat̃. qm̃ terminus supponens simplici/
ter sumitur ꝑ intellectum: vt vnum p̃ter multa: ꝛ id̃ vt sic
excludit ꝛ p̃scindit oĩa supposita ꝛ iferiora: ꝛ id̃ vt sic nõ
est aptus natus de pluribus p̃dicari. Unde ex intẽtione
sancti doctoris p̃mo ꝑihermenias. lectione p̃ma dupl̃ici
ter ꝯtingere qd̃ illud qd̃ significat̃ ꝑ nomen nõ sit aptũ
natum p̃dicari. Uno modo ꝙ nomen significet formã sm̃
ꝙ determinata est ad hanc mãm: sicut hoc nomen sortes
vel plato: qd̃ sig̃t mãm humanaꝫ ꝓut est in hac mã. Alio
modo sꝫ ꝙ significat formam que nõ est apta nata reci/
pi in mã: sicut albedo si esset forma nõ existens in mã eẽt
vna forma singularis. Et ꝑꝑ hoc dicit phs nono meta//
phy. ꝙ si essent spẽs rerum sepate: sicut ponit Plato eẽnt
indiuidua quedam. hec sunt ṽba sancti Thome: sed fa/
ciamus minoreꝫ: sed res imꝑtata ꝑ terminum supponen/
tem simpl'r nõ est nata in mã recipi: imo vt sic est ꝑ aĩam
a mã sepata. quare ꝛc̃.

4ª regla

ℭ Quarta regula. sub nullo ter/
mino supponente simpliciter potest descendi copulatiue
vel disiunctiue: vt patet. Unde nõ valet. homo est spẽs.
ergo iste homo est spẽs. ℭ Discretam suppõnem qdã po
suerunt sub ꝑsonali diuidentes ꝑsonalem p̃mo in discre/
tam ꝛ cõmunem. ℭ Quidam ṽo extra diuidentes p̃mo
suppositionem in cõmunem ꝛ discretam. Deinde cõmu/
nem in simplicem ꝑsonalem ꝛ nãlem.

Notandum 5m

ℭ Nos aũt sm̃ in
tentioneꝫ sancti doctoris media via ambulãtes dicimus
ipsam non esse extra suppõnes termini cõis: nec oĩno cõ
tineri sub ꝑsonali suppõne: sꝫ quodaꝫ mõ sic. ℭ Propter
qd̃ notari debet ꝙ terminus supponit significatum suũ.
ℭ Terminus autem singularis alium modum significã
di habet quam terminus cõis. Nam vnam essentiã quaꝫ
terminus cõmunis significat absolute ꝛ non signate: sin/
gularis significat determinate: ideo discreta non contine
tur sub aliqua specierum suppositionis attribute termi/
no communi. Et hoc est de intellectu expresso sancti do//
ctoris. ℭ Attamen quia ostensum est ꝙ terminus capit
suppositionem a predicato. Predicata autem illa que cõ
ueniunt termino communi: conuenire etiam possunt ter
mino singulari: ꝛ eadem dico genere: nam terminus sin/
gularis habet aliqua predicata que conueniunt sibi es//
sentialiter. ꝛ aliqua accidentaliter: ꝛ hoc vel realiter vel
intentionaliter: sicut terminus communis. ideo suppo/
sitio discreta non debet omnino separari nec poni extra
suppositiones conuenientes termino cõmuni. cuꝫ ẽt sup
positio nãlis personalis ꝛ simplex conueniant etiam ter/

mino singulari. vt declarabit᷑. Suppō discreta est qñ terminus singularis ex se supponit vel aliqd ei equalēs. Dico aūt ex se: qm̄ licet in ista ꝓpōne. homo est species. sbm sit terminus singularis: per accñs. s. vt hic supponit. tñ homo ex se vlis est. dico aūt vel aliqd ei equivalens. quia vt videbit᷑ nō sp suppō discreta sit in termino singlari. ꝛ dividit᷑ in nālem personalem ꝛ simplicez. ℭ Nālis est qñ predicatum essentialiter attribuit᷑ subiecto. vt hic. sortes est homo. sor. est risibilis. ℭ Propō psonalis est qñ p̄dicatuz reale accñtaliter ꝯuenit sbo. vt sor. currit sortes movet᷑. Simplex ỽo qñ p̄dicatum intentionale accñtaliter ꝯuenit subiecto: vt hic. sortes est singularis. sor. est individuum. ℭ Sciēdum tñ ꝙ lz terminus singularis supponat nāliter: simpliciter: ꝛ personalr̄: tñ per prius ꝯuenit sibi personalis suppō: qm̄ in suppōne simplici sigtuz per subiectum abstrahit᷑ cum precisione ꝯditionum individuantium: ꝛ in nāli abstrahit᷑: nō tñ cum precisione. sed cum quadā indeterminatione: ꝛ talis ideterminatio solet cōiter appellari abnegatio: ꝛ sic patet ꝙ tam in nāli q̄z in simplici sit aliqualis abstractio. Singulare āt nō pōt abstrahi a ꝯditionibus individuantibus: imo sunt de rōne singularis: q: vt dicit ph̄s in p̄ posterioꝝ iuxta medium. ꝙ lz metaphysic⁹ abstrahat lineam: nō tñ pōt abstrahere hanc lineam. ꝛ hec suppō discreta tam nālis q̄z personalis ꝛ simplex pōt tribus modis fieri: aut qñ terminus singularis supponit. vt sortes currit: aut qñ ponit᷑ ꝓnomen demonstrativum demōstrans illud qδ ꝓprium nomen significat. vt ille currit. aut qñ terminus cōis cum ꝓnomie demonstrativo. vt ille homo currit. ℭ Suppō mālis est qñ terminus supponit ꝓ illo qδ māliter significat vt sor. est nomen ꝓprium: sor. est bisyllabum. Dicitur aūt significatum māle: q: ipsa vox seipsaz significat. ꝛ etiaz aliquid extra se ꝯsiter: per prius autem significat se: q: de ratione eius est significare se: ꝛ per posterius significare extra se: q: per impositionem ꝛ per artez ꝛ ꝙ p̄supponitur alteri est sicut māle: ideo ipsamet vox sive ipsemet terminus est significatum māle suiipsius ꝛ dividit᷑: q: quedam est cōis quedā discreta. ℭ Discreta est qñ termin⁹ stat determi[te] pro aliquo supposito sui significati mālis ꝛ fit tribus modis. Uno nomen per nomen tm̄: vt buf baf. dr̄ a me. Secundo modo per ꝓnomen demōstrativum demonstrans aliquam vocem vel terminum singularem: vt hoc est nomen: demonstrata ista voce homo. ℭ Tertio modo fit ꝑ terminum determinatuz ꝓnoie demōstrativo. vt hoc homo est nomē. ℭ Suppositio mālis cōis est qñ terminus supponit indeterminate suum sigtum māle: vt cum dr̄ aliqua dictio describitur: subiectum huius stat indeterminate pro illo vel ꝓ isto. ℭ Regula de relativis est optima ꝛ gnālis ꝙ relativum habet talem suppōnem respectu predicati qualem hr̄et illud pro quo supponit si poneret᷑ loco illius: ꝛ hoc indifferenter pro oībus relativis: vt cum dicitur sortes currit qui disputat. si in scd̄a parte loco relativi ponatur pro sbo añs dicendo: sortes disputat: hoc añs supponeret discrete: ideo relativum ꝯsil'r supponit. Nec ꝓpter hoc volo ꝙ semper loco relativi liceat ponere añs: q: hoc nō est verum: sed dico ꝙ ad cognoscēdum suppōnem relativi licitum est respicere qualē suppōnez hr̄et añs si loco relativi poneret᷑: q: talem hz relativuz: vt est exēplariter declaratuz. ℭ Suppōnis relativoꝝ sunt tres regule. ℭ Prima. impol'e est ꝙ añs supponat personaliter ꝛ relativū idētitatis simpl'r vel eˀ. Ista. n. ꝓpōnō est intelligibilis. Homo currit qui est spēs. Ratio est: q: relativum idētitatis semper supponit pro eodem ꝓ quo suum añs. sed vt est ostēsum est sigtum acceptum pro esse quod hz in suppositis nō est idem cuz se ipso: vt est abstractum a suppositis. ℭ Scd̄a regula. añs hñ pōt supponere nāliter relativo supponente simpl'r vl' personal'r ꝛ eˀ. Exemplum p̄mi: homo est aial qui currit: vel qui est species. Exēplum scd̄i: homo currit vel hō est species q est aial. Ratio regule est q: nālis est quodāmodo media iter personalem ꝛ simplicē. ℭ Tertia qñ relativū diversitatis supponit respectu eiusdē p̄dicati spē cum suo añte infert ꝓpōnem de sbo plurali: cum hoc dico duo vel ambo respectu eiusdez p̄dicati de plr̄: vt si dicat᷑ sortes currit ꝛ alter currit: bñ seqtur. ergo duo currūt. ℭ Suppō ipropria est qñ terminus supponit ꝯtra rōnem sive nām subiecti: vt cum dr̄. apl's dicit hoc. ly apl's supponit solū pro Paulo. q: ꝯtra nām subiecti est ꝙ terminus nō supponat pro suo sigto indifferenter sicut ipsum indifferenter sigt. Et ꝓpria est qñ terminus supponit sm̄ debitam nāz subiecti. ℭ Suppōnis improp̄e sex sunt spēs. s. antonomatica: sinecdomathica: methonōica. trāsmutata: ipedita: ꝛ poetica. Antonomatica est qñ terminus ad p'sa se hñs accipit᷑ precise pro aliquo cui ꝯuenit sm̄ excellētiam: vt apl's. accipit᷑ pro paulo: ph̄s aūt ꝓ Aristotele: sapiens ꝓ Salomone ꝓpheta pro David. Sinecdomathica est qñ terminus signs totuz accipit᷑ ꝓ parte: vt ois homo est destructus posito ꝙ soluz sit p̄uatus manibus: vel eˀ qñ terminus signs partem accipit᷑ pro toto: vt dicendo: hoc caput bñ regit. partez accipimus pro toto hoie: ꝛ puppis est in mari pro tota navi. Metonomica est qñ terminus cōtinens sumit᷑ pro ꝯtento vel eˀ. Exemplum p̄mi cum dicitur: cyphus est potatus: accipit᷑ pro vino. Exēplum scd̄i flandria pugnat. i. hoies de flandria. Trāsmutata est qñ debitus ordo ꝓpōnum est transmutatus: vt qñ terminus magis cōis supponit respectu minus cōis: vt aial est homo. Sil'r qñ terminus ꝯcretus accidentaliter supponit: vt album est homo: albuz est musicū. Impedita est quando sbm respectu predicati hz unam suppōnez: tñ ratione determinationis advenientis pertinet ad aliam: vt si dicatur: omnis homo est singularis: nullus homo est species. In istis enim ratione predicati subiecta deberēt supponere simpliciter: sed signum additum impedit ꝛ facit stare ꝓ inferioribus: ꝛ hoc est ꝯtra nāz subiecti. s. ꝙ determinetur modo opposito q̄z p̄dicatum ꝓpōnis requirat. Idō vocat᷑ impedita. Poetica dr̄ qñ terminus nāliter significans supponit pro suo signo nāli: vt cum dr̄: heu est mihi. i. dolor: heu nāliter significat oēm dolorem significatiōe que nō est per impōnem nr̄am: ideo nō supponit ꝓprie ꝓ dolore: sed improprie: hoc enim est ꝯtra nām subiecti supponere pro aliquo extra se ad qδ nō est impositum ad significandum: ꝛ hec dr̄ poetica qm̄ poete maxime vtunt᷑ sīlibus locutionibus. Ex oibus istis habet᷑ totalis divisio suppōnis qm̄ quedam suppositio est ꝓpria ꝛ alia impropria. Suppō impropria habet sex spēs. vt dcm̄ est. Suppositio aūt ꝓpria dividit᷑. q: quedaz est relativa ꝛ alia absoluta: ꝛ q̄libet illaꝝ dividit᷑ in mālem: formalem: iterum indiscretam: ꝛ cōem: iteruz in nālem: psonalem: ꝛ simplicem: ꝛ q̄libet in suo a modos dividit᷑ ꝓut dictum est.

Notandum 6ᵐ

Quid sit suppō māl'.

Quid discreta

Quid sit suppō māl' cōis

Regula de relativis

p̄ regl'a d suppō ne relativorum.

2ᵃ regl'a

3ᵃ regl'a

Quid sit suppō impropria.

Circa istud diffinituz est p̄ notāduz ꝙ nō est credēdum ꝙ appellatio sit vna qualitas extrīs in termino per quaz terminus talis dicat᷑ appellās: sed appellatio nō est nisi terminus appellās: sicut suppō nō est nisi terminus supponēs. ꝛ ita etiam de ampliatione dicat᷑. ℭ Scd̄o notādū ꝙ appellare est idem qδ vocare: ꝛ q: cum aliqs appellat aliquem pro iudice suo i ista appellatione se restringit ad faciēdum illud qδ volet iste iudex. Ita a sili qñ terminus restringit᷑ ꝛ supponit sm̄ ꝙ vult verbum dicimus ꝙ appellat. qñ ỽo non dicimus ꝙ ampliat᷑. exempluz. dicendo homo fuit animal. dicimus ꝙ ly homo ampliat᷑. q: nō stat sm̄ ꝙ vult ỽbum. sz vltra nām verbi. sed ly animal appellat ꝛ restringit᷑ ad stan-

Ritius

Notandum p̄ᵐ

Notandum 2ᵐ

dum sicut vult verbum ex quo stat solum proprietas. et est sensus propositionis quod homo qui est vel fuit. fuit animal quod fuit. seu quod illud quod est vel fuit homo. fuit id quod fuit animal. ¶ Adver-

Notandum 3m

Dubium

tere tertio quod circa istam appellationem temporis dubitatur: an ista consequentia sint vere. tu vidisti papam. posito quod heri tu vidisti unum qui non erat papa: sed bene ante erat papa. et videtur quod sic. quia ista per regulam videtur significare quod tu vidisti

Responsio

illum qui fuit papa. quod est verum. ut ponit casus. Responsio secundum Petrum. M. et Hentisberum et magistrum et alios logicos. quod illa propositio est falsa. et dicitur quod talis propositio tu vidisti papam non solum significat quod tu vidisti illum qui fuit papa. pro tempore pro quo eum vidisti: quod est falsum. ut patet ex casu. similiter et ista. tu videbis album. non significat solum quod tu videbis illud quod erit album. sed quod tu videbis illud quod erit album pro tempore pro quo videbis ipsum. sic quod ly album. appellat plus quam

Notandum

tempus futurum. ut dicit. P. M. ¶ Pro quo est notanda una regula que si non sit ex toto sufficiens erit tamen multum utilis: et est ista quod terminus existens a parte predicati in propositione vocali aut est in propositione de verbo adiectivo. aut substantivo. si primum semper appellat tali modo supradicto. exemplum. tu interfecisti sacerdotem. sensus est quod tu interfecisti illum qui fuit sacerdos dum interfecisti ipsum. Si verbo sit de verbo substantivo. aut est in obliquo aut in recto. si in obliquo talis terminus appellat modo supradicto. exemplum. tu fuisti in domo platonis. sensus est. quod tu fuisti in ea que fuit domus platonis pro tempore pro quo fuisti ibi. similiter tu fuisti in carcere. sensus est quod tu fuisti in loco quod fuit carcere pro tempore pro quo fuisti ibi. Si verbo sit in recto hoc dupliciter: quia aut est aliquod adverbium temporis circa verbum aut non. si sit. tunc talis terminus appellat modo dicto exemplum. sor. cras erit homo. ly homo sic appellat: et est sensus quod sor. erit id quod cras erit homo. Et non est solum sensus quod sor. cras erit id quod erit homo. Similiter dicendo. hoc heri fuit homo: est sensus quod hoc heri fuit id quod fuit heri homo: non quod hoc heri fuit id quod fuit homo absolute. Si verbo ibi non sit aliquid tale adverbium ibi non erit talis appellatio. exemplum dicendo. sor. erit homo sensus est quod sor. erit id

Notandum 4m

quod erit homo. et sic de aliis. ¶ Notandum 4o quod appellatio forme seu rationis non est nisi in propositione ubi est terminus concernens actum mentis pro quo est notandum quod termini concernentes actum mentis positi in propositione non habent vim nisi super personam patientem recta ab eis. ista autem persona patiens aut precedit aut sequitur. si precedit ampliatur usque ad imaginabilia nullo modo appellando. exemplum. si dicam. rosam intelligo. sensus est quod rosam quod est: vel pot esse: vel intelligitur ego intelligo: sive intelligam ipsam per istum conceptum rose: sive per istum conceptum floris. si verbo sequitur tunc talis terminus ampliatur modo dicto: et ultra hoc appellat rationem seu formam: exemplum dicendo intelligitur rosa: sensus est quod intelligitur rosa que est. vel potest esse: vel pot intelligi: et quod intelligitur per illum conceptum seu terminum rosa. et sic ly rosa appellat rationem. ¶ Et si dicitur. quid est istud appellare rationem seu formam. Responsio quod appellare formam nil aliud est quam per terminum concernentem actum mentis precedentem denotari significatum termini sequentis ipsi per talem terminum vel per secundum sinonimum. exemplum dicendo intelligo chimeram. dicimus quod ly chimeram. appellat formam: quia per talem propositionem denotatur quod tu intelligis significatum illius termini chimera: per illum conceptum chimera. similiter dicendo. ly homo significat hominem. sensus est quod ly homo significat

1a 2a

hominem per illum conceptum homo. et sic de aliis dicatur. ¶ Sed iuxta ampliationes et appellationes possunt concedi multe conclusiones. ¶ Prima. tu differs a nigro. et tamen tu non potes differre a nigro. prima pars est nota. et 2a probatur. nam da tu oppositum. scilicet tu potes differre a nigro. Et cum ly nigro. stet distributive pro eo quod ponitur quod sic. Tu potes differre a nigro. et tu potes esse nigrum. igitur tu potes differre a te ipso. consequentia est falsum. igitur et antecedens. non minor. igitur maior. quod

2a 2e

fuit probandum. ¶ Secunda conclusio. tu es omnis homo existens in ista domo: et tamen tu non potes esse omnis homo existens in ista domo. prima pars ponitur in casu. et 2a probatur. quia da tu oppositum. tu potes esse omnis homo existens in ista domo. et arguitur hoc esse falsum: quia sequitur tu potes esse omnis homo existens in ista domo. sed sor. pot esse homo existens in ista domo. igitur tu potes esse sor. consequentia falsum. igitur et antecedens. et non pro minori. igitur pro maio-

3a 2e

ri. ¶ Tertia conclusio est ista. hec consequentia non valet. album erit non album. igitur non album erit album: quia antecedens est verum. et consequentia falsum. probatur. et pono quod una res alba erit nigra continue post hoc isto posito ista est vera album erit non album: quia album continue erit nigrum. ut ponit casus: et quod consequentia sit falsum. probatur. quia illud consequentia significat quod id quod non est vel erit album erit album: ubi illa negatio cadat super toto dictum quod implicat contradictionem: quia sensus esset quod id quod non est nec erit album erit album. Et si dicitur quod illa consequentia valet: quia est conversio simplex. dicitur quod non est conversio simplex. quia non servatur eadem appellatio: sed sua convertens erit hec. quod

4a 2e

erit non album et erit albus. ¶ Quarta conclusio. ista consequentia non valet. non rex est filius tuus. igitur tu modo rex pot

5a 2e

esse filius tuus. patet ut precedens. ¶ Quinta conclusio. propositionem impossibilem tu concessisti bene respon. et tamen tu non concessisti impossibilem propositionem bene respon. probatur. posito quod heri concesseris istam. homo est asinus. que significabat deum esse. nunc tamen significat hominem esse asinum tunc pater prima pars. quia istam concessisti bene respon. et hec est vel fuit propositio impossibilis. igitur etc. 2a pars etiam patet: quia tu non concessisti bene respondendo propositionem impossibilem pro tempore: pro quo concessisti eam. Item conceditur quod carnes crudas comedisti: et tamen tu non comedisti carnes crudas. Item conceditur quod hec propositio que est falsa. ter me negabis. dicta fuit a deo: et tamen deus non dixit istam propositionem falsam. patet prima pars: quia hec fuit dicta a deo. et hec est vel fuit hec propositio falsa. quia est falsa. igitur etc. 2a pars est patet: quia non dixit deus illam pro tempore pro quo erat fal-

6a 2e

sa. ¶ Sexta conclusio. preuisum a deo pot esse falsum. Et tamen preuisum a deo non erit falsum. patet 2a pars et prima probatur sic. quodlibet istorum pot esse falsum demonstratis istis. Ego diligam Johannem. ego non diligam Johannem. sed alterum istorum est preuisum a deo. igitur preuisum a deo pot esse falsum. consequentia tenet cum maiori. exponendo illam. ex quo ego sum libere voluntatis. et minor probatur. Omne verum est preuisum a deo. alterum istorum est verum. igitur alterum istorum est preuisum a deo consequentia tenet cum maiori. et minor patet: quia

7a 2e

ista sunt contradictoria. ¶ Septima conclusio. id quod est non preuisum a deo pot esse preuisum a deo. probatur. quodlibet istorum pot esse preuisum a deo demonstratis illis contradictoriis. Sed aliquod istorum est aliquid quod est non preuisum a deo. igitur aliquid quod est non preuisum a deo pot esse preuisum a deo consequentia tenet cum minori. quia unum illorum est falsum. et maior probatur. Omne quod pot esse verum potest esse preuisum a deo. sed quodlibet istorum pot esse verum. ex quo sunt liberi arbitrii. igitur quodlibet illorum pot esse preuisum a deo: non tamen conceditur quod non preuisum a deo pot esse preuisum a deo. sicut non conceditur quod non album erit album. ¶ Ulterius sunt ponende quedam petitiones. ¶ Prima. An ista

Petitio

Responsio

sit vera. deus dixit falsum. Responsio quod sic. quia ista non plus significat quam quod deus dixit illud quod fuit falsum pro tempore pro quo dixit illud quod est verum. Nam deus dixit duo contradictoria simul igitur dixit falsum. consequentia tenet et antecedens probatur. quia genesis 6o cap. dixit istam negativam. Non permanebit spiritus meus in homine in eternum. quam non potuit proferre nisi proferret suam

contradictoriam affirmatiuam que est pars illius nega/
instãtia
tiue.s.istam permanebit spiritus meus ꝛc̃. ¶ Sed tu di/
ces ego bene video ꝙ dixit falsum.sed volebat ꝙ nos cre
deremus oppositũ illi⁹ falsi. Ideo peto vlterius an deus
dixerit falsum: ꝛ id nobis manifestauerit pro ꝰo volẽdo
ꝙ assentiremus illi falso. quãuis illi ipse non assentiret.
Rñsio
¶ Respondet salua veritate ꝙ videt ꝙ sic: qꝛ Jone cap.
3. Deus dixit istam cathegoricaꝫ niniuitis.s.hinc ad qua
draginta dies Niniue subuertet que fuit falsa pro tpe ꝓ/
lationis. ꝛ illi tenuerunt eam ꝓ vera: ꝛ eã Jonas de intẽ/
tione dei predicauit pro vera. Forte dr̃ ꝙ deus bene dixit
illam cathegoricam: sed ipse intellexit illam ꝯditionali/
ter: ꝛ sic non voluit eos assentiri falso. Istud tñ nõ soluit
qꝛ bene scimus ꝙ deus intellexit ꝯditionaliter ꝛ non fuit
Proba/ no rñsio nis.
deceptus. Sed tñ eam illis dixit cathegorice: ꝛ voluit il/
los intelligere cathegorice ꝛ non ꝯditionaliter. ex quo
nullum dedit signum ꝙ intellexerit ꝯditionaliter. Unde
arguit sic. ipse dixit illam falsam cathe. ꝛ per nullũ signũ
aut reuelationem notificauit niniuitis qđ ipse intellexe/
Confir°
rit hypothetice. Igit dixit illud falsuꝫ ꝛ voluit niniuitas
illi assentiri pro ꝰo: lꝫ ipse illi non assentiret. Et ꝯfirmat:
qꝛ si tu dicis ꝙ illam quam deus dixit mĩ cathegorice in/
tellexit conditionaliter. ꝛ voluit non intelligere conditio
Ad rõ/ nem ꝓ rñsione dicitur.
naliter. Tunc a sili haberem dubitare de omni proposi/
tione dicta a deo cathegorice an intellexit illaꝫ ꝯditiona/
liter. ꝛ voluerit nos illam intelligere ꝯditionaliter: quod
non est dõm. ¶ Sed ad pᵐ illoꝝ forte diceret aliquis ꝙ
deus per signum ostendit niniuitis ꝙ ipse itellexerit ꝯdi/
Ad ꝯfir matiõeꝫ ꝓ rñsio/ nem ar/ guit ꝓ
tionaliter: qꝛ niniue non est subuersa. ¶ Et ad ꝯfirmatio
nem dicitur ꝙ non sequitur ꝙ ego haberem dubitare de
omni ꝓpõne cathegorice dicta a deo: qꝛ non apparet op/
posituꝫ dicti. sicut apparuit niniuitis: sed istud adhuc nõ
soluit. qꝛ signo tps in quo dixit deus illam niniuitis. ꝛ si/
gno illam in quo dedit signum in oppositum: ꝛ sequitur
ꝙ ad minus voluit niniuitas per tempus mediuꝫ crede
Ar 2°
re illud falsum. ¶ Iteꝫ stat confirmatio superior. s. ꝙ ha
beo a simili dubitare de omni ꝓpositione dicta cathego/
rice. An deus voluerit ꝙ intellexerim illam conditiona/
liter: qꝛ licet non dederit nobis signum in oppositum. tñ
habeo dubitare an in futurum sit daturus nobis signuꝫ
in oppositum. Ideo mihi videt ꝙ ista sit concedẽda. deus
ꝓ rñsio/ nem ad instãtiã ꝓmam argit
dixit falsum volens non credere illud ꝓ vero. ¶ Sꝫ con/
tra hoc arguitur forti argumento sic. si deus dixit falsum
volens ꝛc̃. Aut ergo dixit hoc ex ignorantia: quia crede/
ret illud esse verum: aut ex scientia. Si primuꝫ igitur est
ignorans veritatem. Si scđm igitur est mentitus. probo
consequentiam: quia omne dicens falsum alicui pro ve/
ro: ꝛ credens eius oppositum mentitur illi. sed deus dixit
falsum pro vero ꝛ oppositū credidit. igitur est mentitus.
Rñsio.
¶ Ad istud rñ°. ꝙ aliquem mentiri est duobus modis:
proprie ꝛ improprie. ille mentitur proprie qui vnum di/
cit ꝛ aliud sentit volens ꝙ illud quod dicit teneatur pro
vero. ꝛ hoc facit cum intentione nocendi. aut decipiẽdi
illum cui mentitur absqꝫ causa ꝛ iniuste: ꝛ hoc dicimus
de ꝓditoribus. ille ꝰo mentitur improprie qui vnum di/
cit ꝛ aliud sentit: sed hoc quacūqꝫ intentione faciat nõ fa
cit iniuste. sicut cõiter faciunt patres dicentes fabulas fi
lijs. vt per illas filij reducantur ad vitam rectaꝫ. Isto stã/
te dicitur ꝙ opꝫ vnum istoꝝ concedere. s. vel ꝙ deus non
scit oia ꝛ decipitur: aut ꝙ potest facere preteritum nõ eẽ
preteritum: vel ꝙ mentitus est niniuitis. Quoꝝ pᵐ nõ vi
detur dõm. 2ᵐ etiam licet non implicet ꝯdictionem: quia
est pure negatiuum mihi non videt verum: qꝛ tũc posset
facere Christum non fuisse crucifixum. Tertium forte vi
detur ponendum capiẽdo mentiri scđo modo ꝛ non pri/
mo. de quo tñ nihil dico assertiue: lꝫ argumentuꝫ nĩe ad

hoc cogat. ¶ Scđa petitio. An posito ꝙ voles sor. eẽ sa/
Petitio 2°
cerdotem: ꝛ voles eum percutere: sequat ꝙ tu voles per
cutere sacerdotem. Et videtur ꝙ sic: qꝛ illa nõ videt aliđ
Rñsio
significare. ¶ Respõ. ꝙ ꝫm dicta ꝛ ꝫm magꝫm. argumen
to 38. primi dubij id non seqtur: qꝛ posito ꝙ voles percu
tere cras. sor. ꝛ velis post cras ipsum esse sacerdotem: ꝛ
non percutere ipsum est añs veꝝ: ꝛ ꝯñs falsum: qꝛ ꝯñs si
significat ꝙ non solum tu voles percutere sor. volẽdo ꝙ
sit sacerdos: sed tu voles percutere sor. volẽdo ꝙ sit sacer
dos pro eo tpe adequate pro quo voles eum percutere:
Petitio 3°
quod est falsuꝫ. Tertia petitio. an ista sit vera ly animal.
significat hoiem. ¶ Rñdetur ꝙ non. qꝛ ista propositio ꝓ
Rñ°.
pter appellationem rationis factaꝫ a ly significat. super
illo termino hoiem: denotat ꝙ ly animal. significat ho/
minem per illum terminum homo: qđ est falsum. Ideo
haberes ꝯcedere ꝙ ly animal non sigt hominem: nec sub
stantiam: nec asinũ: nec sortem: sed bene hoiem ꝫbam asi/
num: ꝛ sor. significat: nec supponit pro sor. aut asino. aut
hoie: sed pro sor. asino ꝛ hoie supponit. Unde soluꝫ ly ho
mo. significat hominem. ꝛ ly animal significat animal. ꝛ
ly sor. significat sor. ꝛ ly omnis homo. omnem hominem.
si tamen quãdoqꝫ dicimus oppositum facimus vbi ma/
teria non petit difficultatem.

¶ Incipit tractatus consequentiarum.

Consequentia est illatio consequen
tis ex antecedente: vt homo currit
ergo animal currit. añs voco ꝓpõ
nem precedentem notam rationis
vt homo currit. consequens vero illam que se
quitur: vt animal currit. ꝛ notam rationis no/
mino ly ergo. ꝛ ly igitur pro huius diffinitio/
nis declaratione sit hec prima diuisio.

Circa diffinitionem ꝯsequentie. ¶ Aduerte ꝙ conse
Notan/ dum pᵐ.
quentia põt q̃drupl'r diffiniri. Primo mãliter.
ꝛ sic consequentia est aggregatum ex añte ꝛ ꝯñte ꝛ nota
illationis. Scđo formaliter. ꝛ sic ꝯña est illatio ꝯsequen/
tis ex antecedente. Tertio efficienter. ꝛ sic ꝯñtia est ora/
tio producta per discursum vel ratiocinium intellectus.
Notan/ dum 2°
Quarto finaliter ꝛ sic consequentia est instrumentum in
tellectus ordinatum ad discernendum verum a falso per
Opio pᵃ.
ratiocinium. ¶ Adhuc circa expositionem formalis dif
finitionis sunt q̃tuor opiniones. ¶ Prima est Ferabric di
centis consequentiam esse relationem consequentis ad
antecedens. ita ꝙ est illatio ꝯsequentis ex antecedente. i.
respectus de ꝑnto relationis consequẽtia ad antecedẽs.
Ex hac opinione sequitur ꝙ nulla est ꝯñtia mala cum in
mala nulla sit consecutio ꝯñtis ad antecedens ꝛ per istaꝫ
relationeꝫ consequens denoiatur ꝯñs in concreto. rela/
tio autem antecedentis ad consequens dicitur añtia per
Opio 2ᵃ
quam antecedens dr̃ antecedens. ꝛ sic ly. ergo est signum
duarum relationum ꝫm hanc opinionem. ¶ Scđa opi/
nio est Strodi. ꝛ primo Hentisberi dicentis. ꝯñam esse
actum intellectus: ita ꝙ consequentia est illatio ꝯñtis ex
antecedente: idest actus intellectus inferentis ꝯsequens
ex antecedente. ꝛ sic consequentia est illatio de predica/
mento actionis: ꝛ consequẽter cum illa illatio possit esse
bona ꝛ mala datur ꝯñtia mala. ꝛ ex hac opinione sequi/
tur ꝙ nulla est consequentia nisi in mente. pꝫ. qꝛ actus in
tellectus quem dicit esse ꝯsequentiam nõ est nisi in men/
Opio 3ᵃ
te. ¶ Tertia opinio est Pauli pergulensis dicentis. con
sequentiam esse respectum de predicamento passionis.
Unde dicit ꝙ sicut ad calefactionem requiruntur tria.
Primo actus quo aqua actualiter alteratur. Secundo
respectus

respectus actionis quo ignis dicitur calefacere. Tertio respectus passionis quo aqua dicit calefieri. Ita in motu intētionali quo intellectus aliqd infert ex alio tria requirunt. Primo actus intellectus inferētis. Scđo respectus actionis quo antecedēs dicit inferre ꝯñs saltez instrumētaliter. Tertio respectus passionis quo ꝯñs dicit inferri ex añtecedente. ꝛ hoc modo dicit ꝯñtiam esse respectum de ṗdicamēto passionis. Unde dicit ꝯñam esse nomen verbale ṗncipalr̄ significans ꝯsecutionem passiuaz ꝯñtis ex antecedēte: sicut passio dicitur effectus illatioqꝫ actionis. ſm Gilbertū porretanum in libro sex ṗncipioꝝ. vult igit breuiter ꝙ ꝯsequentia est illatio. idest passio cōsequentis illati ex añtecedente. ℭ Quarta opinio est cōis

opio 4ª

quā solum reputo verā de mēte magistri diᵐ iꝙ ꝯñs formaliter sumpta est ꝓpositio illatiua ꝯñtis ex antecedēte: ꝛ est simile ac si diceret. Consequētia est ꝓpositio in qua ꝯiunguntur plures cathegorice per notā illationis. Uoco aūt notam illationis. notā cōditionis: ꝛ notam rationis: vt si nisi ergo igitur ꝛc̄. Quod autē consequētia formaliter sumpta sit hoc ꝓbatur: qꝛ omnis diffinitio data per genus ꝛ differētiam indicat formaliter qd est diffinitum: sed ista est hꝰ. ergo ꝛc̄. Consequētia nota cum maiori minor ꝓbatur. qꝛ ly ꝓpositio est genus ad ꝯditionalē ꝛ rationalem ſm magr̄m in caᷓ de hypotheticis. Differentia ꝟo est residuū. s. per notam illationis. ℭ Forma enim in quaclꝫ ꝓpositione hypothetica est nota vniēs cathegoricas. Unde causa effectiua ꝯñtie est intellectus agens qui ceteros discursus ꝓducit. ℭ Causa māalis sūt termini ex quibus ꝯstruitur. Causa formalis est talis cōpositio denotata per notam illationis. Causa finalis est scire siue discernere verum a falso.

Ritius

Notandum pᵐ

Circa diffinitum est sciēdum ꝙ ly ꝯñtia. pōt dupliciter accipi. vno modo formalr̄. ꝛ sic non est nisi quedam opatio intellectus per quam intellectus infert vnam ꝓpositionē ex alia siue bene inferat siue male. Uel vnum sinonimū cum illa. ꝛ sic ꝯñs in voce nihil aliud est q̄ꝫ ly. ergo vel igit. in mente. aut est talis opatio. ꝛ sic semper est vnum incōplexum ꝛ terminus sincathegorematicus. Alio modo accipit ꝯñs māliter. ꝛ sic ꝯñs est quedaz ꝓpositio hypothetica rōnalis que habet pro ꝯditionali. ꝛ isto modo non est vnum simplex. sed cōplexum. ꝛ similiter dicat de ly illatio. qꝺ eisdem modis accipit. Tunc ad ꝓpositum reducendo dr̄ ꝙ cum magister describit cōsequētiam: describit ꝯñam. 2º modo. ꝛ sic ly ꝯñs. est terminus 2ᵉ significans veras ꝯñtias: ꝛ habet duo significata: ꝛ non diffinit pro se: aut sibi simili. sed pro suis significatis ꝑsonalibus. Et si petitur. in quo differt: consequentia ṗmo modo: a ꝯsequētia 2º modo dicta: rñ°. ꝙ differt. sicut pars a toto: qꝛ consequētia ṗmo modo est sola nota illationis. sed 2º modo est aggregatum ex nota ꝛ antecedente ꝛ ꝯñte. ℭ Circa diffinitionem nota ꝙ intelligit sic. ꝯsequentia est illatio. i. ꝓpositio quedam illatiua consequentis ex antecedēte. s. habens notam illationis per quam: aut per secum sinonimā infertur ab intellectu vel sensu consequēs ex antecedente: sed 2º modo intelligitur diffinitio sic. consequētia est illatio. i. nota illationis per quā: aut secum sinonimā infertur ꝯñs ex antecedēte. que nota est ꝯiunctio habens officium vniendi ꝛ cōfundendi confuse tm̄ imobiliter. ℭ Sed ꝯtra istam diffinitionē arguitur: qꝛ subordinet ly a. huic. tu es. igitur tu es. Tunc ly a. est consequentia. ꝛ tamen sibi non infertur ꝯñs ꝛc̄. ℭ Rñ°: vt supra pluries est responsum.

Notandum 2ᵐ

Ꝯ diffō

nē argᵗ

Rñsio

ℭ Consequētiarum alia bona alia mala. consequētia bona est illa cuius oppositū consequētis repugnat antecedenti: vt tu es homo ergo tu es animal: nam hec duo repugnāt tu es homo ꝛ tu non es aial: ideo ista consequētia fuit bona: ꝯñs mala est illa cuius ꝯtradictoriū consequētis stat cum añte: vt tu es homo: ergo tu sedes: naz hec bñ stant simul tu es homo: ꝛ tu non sedes: ideo ista ꝯñtia non valuit.

Aduerte ṗ circa diffinitiones istas ꝙ alij aliter diffiniunt ꝯñam bonam ꝛ malaz. Nā Strodus dicit. Consequētia bona est illa quando non pōt ita esse sicut adequate significat per antecedēs. quin sit ita sicut adequate significat per consequēs. Mala ꝟo est qñ stat ita esse sicut adequate significat per antecedēs: lꝫ nō sit ita sicut adequate significat per consequēs. Et cōmuniter auctores volūt ꝙ iste diffinitiones itelligant in sensu cōposito: qūo autem hoc sit diximus supra consequētias Strodi: vide ibi. ℭ Alij diffiniūt sic cōmuniter. Cōsequētia bona est illa cuius non pōt antecedēs esse verū sine ꝯsequēte. Mala ꝟo est illa cuius añs potest verum sine consequēte. Et iste diffinitiones eedem sunt in sententia cuz ṗmis: sunt tñ clariores. Magister ꝟo aliter ꝛ optime diffinit vt patet. Oēs tñ veniunt ad idem: nam si nō potest antecedēs esse verum sine ꝯñte: oppositum consequentis repugnat antecedēti: ꝛ si oppositum ꝯñtis repugnat antecedēti: non potest antecedēs esse verum sine cōsequente. ℭ Aduerte 2º quid sit aliqd alteri repugnare. vnde Strodus in 24ª regula in consequētijs ponit differentiam inter aliqd alteri repugnare ꝛ non posse stare cū alio. ꝛ dicit ꝙ quecunqꝫ inuicē repugnāt non stāt simul: sed non econtra. Nam ad hoc ꝙ aliqd non stet cum alio sufficit ꝙ copulatiua cōposita ex illis sit impossibilis siue includat ꝯdictionem siue non: sed ad hoc ꝙ repugnet alteri: reqritur vt vna illaꝝ formaliter inferat ꝯdictoriū alterius. Unde illa non starēt simul: tu non es albus: ꝛ nihil est: qꝛ 2º pars non est possibilis: tñ non repugnāt: cuz neutra illaꝝ inferat formaliter ꝯdictorium alterius i exqꝫ quelibet est cathegorica pure negatiua: ꝛ tūc ſm ipm ad hoc ꝙ ꝯñtia bona sit: sufficit ꝙ oppositum consequentis non stet cum añte: q̄ꝫuis illi non repugnet: vt illa ꝯñs est bona: tu nō es albus: ergo aliqd est: qꝛ oppositum ꝯñtis non stat cum añte: sed nō repugnet añtis. Magister ꝟo non facit dr̄iam inter repugnare alteri: ꝛ nō stare cū alio. Quicqd enim magr̄m repugnat alteri non stat cuz alio ꝛ quicqd non stat cum alio repugnat illi. ℭ Repugnare ergo alteri est non stare simul cum illo. Illa ꝟo non stant simul ex qbus non fit vna copulatiua possibilis. Non repugnare ꝟo alteri est stare cum alio. Stare autem cum alio est ꝙ possit fieri vna copulatiua possibilis.

Notandum pᵐ

Notandum 2ᵐ

Circa diuisionem nota ꝙ ꝯñs diuidit in bonā ꝛ malam diuisione logicali vt supra ꝯñs bona dicit ꝙ est illa: cuius oppositum ꝯñtis est aptū repugnare antecedenti: vel est illa que subordinat vni tali. mala autez est illa. in qua oppositum consequētis stante sua significatione stat cum antecedente. i. non est aptum repugnare antecedenti: neqꝫ subordinari vni tali.

Ritius

Notandum

ℭ Secunda diuisio est ista. consequentiaꝝ bonaruz alia formalis alia materialis: consequētia bona ꝛ formalis est illa cuius ꝯtradictoriuz consequētis formaliter repugnat antecedēti: vt tu curris ergo tu moueris voco illa formaliter repugnare que non sunt imaginabilia stare simul absqꝫ cōtradictione: vt tu curris: ꝛ tu non moueris: consequētia bona ꝛ materialis

est illa cuius ꝯtradictoriuꝫ consequētis materialiter repugnat antecedēti: vt deus non est: ergo nullus homo est. Illa dicuntur mālr repugnare que non possunt stare simul: sunt tamen imaginabilia stare simul absqꝫ contradictione: vt deus non est: ⁊ aliqs homo est: licet ista non possint simul stare propter impossibilitatem illius. deus non est: tamē sunt imaginabilia stare simul absqꝫ aliqua cōtradictione: qꝛ ꝙ deus non sit: ⁊ aliqs homo sit: non videtur implicatio contradictionis.

Notandum pᵐ

Aduerte pᵒ ꝙ alij aliter diffiniunt ꝯñam bonā formalē ⁊ mālem. Strodus. n. in ꝯñtijs suis dicit. Consequētia formalis est cuius si sicut adequate significaᷓ per añs intelligiᷓ esse. etiam sicut adeq̄te significaᷓ per ꝯsequens intelligiᷓ esse. Mālis ṽo ꝑ oppositū. Vel ꝯña bona formalis est illa. cuius ꝯñs est de formali intellectu añtis: mālis ṽo est illa. cuius ꝯñs non est de intellectu formali añtis: seruatis tñ ꝯditionibꝰ reqsitis ad ꝯñam bonā. Et circa has litigāt auctores an sint intelligende in sensu composito vel diuiso. ⁊ sunt opiniones ad vtrāqꝫ ptē.

Notandum 2ᵐ

¶ Aduerte tñ ꝙ diffinitiones ille sunt diffinitiones ꝯñe formalis simplr que est bona de forma. Et iō strictius capit Strodus ꝗ magr hic. qꝛ ille diffinitiones non cōpetūt cuilibet formali. sed tātum formali simplr: que diciᷓ bona de forma. Magister aūt semp in distincte loquēs ponit dr̄iam inter formalem ⁊ bonam de forma. Et ideo aliter dicit. s. ꝯña bona ⁊ formalis est illa: cuius ꝯdictorium ꝯñtis formalr repugnat añti. Mālis ṽo cuius ꝯdictorium ꝯñtis materialr repugnat añti. Et optime declarat qd est formalr repugnare ⁊ quid māliter dicens illa formalr repugnare que non sunt imaginabilia stare simul absqꝫ ꝯtradictione. Illa ṽo māliter repugnare que non possunt stare simul: sunt tamen imaginabilia stare simul absqꝫ ꝯtradictione. Exēplum pmi tu nō eris deus tu nō moueris. Exēᵐ scdi deꝰ non est: ⁊ aliqs hō est.

Ritiua.

Notandum

Circa diffōnes istius diuisionis dicas sic. ꝯña bona ⁊ formalis est illa in qua oppositū ꝯñtis formalr repugnat añti. i. est aptū cum añte facere copulatiuā implicantē ꝯtradictionem. Que ꝯtradictio resultat merito añtis: ⁊ oppositi ꝯñtis collectiue. Exēplum. dicimus ꝙ ista est formalis. Tu es homo. igitur tu es aial. qꝛ ista copulatiua facta ex añte ⁊ opposito ꝯñtis. s. tu es homo. ⁊ tu non es aial. implicat ꝯdictionē: que cōtradictio resultat merito vtriusqꝫ partis. ⁊ non merito vnius tñ: vt pꝫ: qꝛ nulla illaꝶ de per se implicat. Consequētia autem bona ⁊ mālis est illa que est bona. sed oppositūꝫ consequētis cum antecedēte non infert ꝯtradictionē resultantem merito vtriusqꝫ. Exēplum. tu es: ⁊ tu non es. igitur tu sedes. illa consequentia est bona ⁊ mālis ⁊ non formalis. quia licet ex opposito consequentis cum antecedente sequaᷓ contradictio. qꝛ sequitur te esse. ⁊ te non esse. hoc tamen non est merito antecedentis ⁊ oppositi consequentis: sed merito antecedentis tñ.

¶ Iuxta istam diffinitionē ponuntur due regule. Prima ex impossibili seqtur qdlibet. Secunda necessarium seqtur ad qdlibet: ⁊ intelligant iste due regule ꝙ illa ꝯñtia est bona ⁊ mālis in qua antecedens est impossibile vel ꝯñs necessariuꝫ subductis alijs modis quibus cōsequentia foret bona ⁊ formalis.

Pro intellectu hay regulaꝶ est sciēdū ꝙ impoſe dr̄ triplr. s. ꝑ se ꝑ accñs: ⁊ per reflexionē. Impoſe per se est illud qd adequate significat sicut non pōt esse: nec potuit eē: nec poterit eē: vt hō est asinus. Per accidēs est illud qd significat sicut nō pōt esse: nec poterit eē: sed aliqn potuit esse. vt Adaꝫ nō fuit. Impossibile per reflexionē est illud qd asserit se eē impossibile: vt hoc est impoſe: seipso demōstrato. Impossibile per se est duplex: qddam non implicās ꝯtradictionem: ⁊ qddam implicās ꝯdictionem. Exēplum pmi. vt deus nō est. Implicās ꝯdictionem est duplex: qꝛ qddam formalr ⁊ explicite implicat ꝯdictioneꝫ. vt tu es: ⁊ tu nō es. Qddam ṽo virtualr siue implicite. ṽbi gr̄a. tu differs a te. similiter homo est asinus: ⁊ silr tu scis te esse lapidē. similr tu credis precise ꝙ aliqs homo decipiᷓ. silr tñi pater est.

Nōndū impoſe triplr.

¶ Necessariuꝫ similr diciᷓ triplr. s. per se: per accidēs: ⁊ per reflexioneꝫ. Per se est qd adequate significat sicut nō pōt: nec potuit. nec poterit non esse. vt deus est. Per accidens ṽo est illud qd sigt sicut non pōt: nec poterit nō eē. potuit tamē non eē vt Adam fuit. Per reflexionem est illud qd asserit se eē necessarium. ¶ Ad ꝓpositum cum dicitur ex impossibili sequiᷓ quodlibet intelligiᷓ de impossibili pmo modo. Similr cum diciᷓ necessariuꝫ sequiᷓ ad quodlibet intelligiᷓ de necessario primo modo. s. per se ⁊ nō alijs modis. Et subdit. magister ꝙ ille due regule qn consequētia est bona ⁊ materialis. s. in qua antecedēs est impossibile vel consequens est necessarium. intelligunᷓ subductis alijs modis quando consequētia foret formalis. s. quando non arguitur ſm aliquem modum formalem: de quibus dicet infra ⁊c̄.

Necūꝫ triplr

¶ Tertia diuisio est ista. ꝯñaꝶ bonaꝶ quedam est bona de forma: ⁊ quedam est bona de mā. ꝯña bona de forma est illa cui quelibet ꝯsilis in forma est bona vt albedo videᷓ. ergo color videtur: ille ꝯñtie sunt silis forme que hñt consimilē modum arguēdi ꝯñe formalis de quibꝰ modis dr̄ postea: ⁊ cum hoc añtia: ⁊ ꝯñtia sint similia in forma. Notāduꝫ ꝙ ille cathegorice sunt siles forme que sic se hñt. ꝙ si vna est affirmatiua de scdo adiacente vel de tertio. ⁊ alia similiter. ⁊ si vna est pticularis indefinita vel singularis: ⁊ alia silr. Item si vna est exclusiua: exceptiua: reduplicatiua: vel modalis ī sensu cōposito vel diuiso ⁊ alia silr. Itē si vna est de termino simplici: vel cōposito: copulato: disiuncto: vel ꝯditionato: ⁊ alia silr: ideo iste nō sunt siles in forma. hō vel asinꝰ currit. ⁊ hō currit. qꝛ vna est de termino simplici: ⁊ alia de cōposito: silr iste non sunt siles in forma. quilibet hō currit. ⁊ aliqs asinus moueᷓ. qꝛ vna est vlis. ⁊ alia particularis: sꝫ ille sunt similes in forma. homo est asinus. ⁊ homo est aial. non obstāte ꝙ vna sit necessaria: alia impossibilis: quia habent omnes ꝯditiones assignatas. ex quo seqtur. ille consequētie sunt similes in forma. homo currit. ergo animal currit. albedo videᷓ. ergo color videtur. quia habent consimilem modum arguēdi consequētie formalis vtrobiqꝫ enim

biꝗ enim arguit̄ ab inferiori ad suum supius affirmatiue: ⁊ antecedētia ⁊ consequētia sunt similia vt patet ex ꝯditionibus assignatis.

Nōdū **Aduerte** ſm magr̄m ꝙ ad h ꝙ quelibet sibi ꝯsilis in forma sit bona due reqrunt̄ ꝯditiones. Prima ꝙ hēant ꝯsimilem modum arguēdi ꝯn̄tie forma/lis: de qbus modis dicet̄ post. puta si in vna arguit̄ ab in/feriori ad suum supius: ⁊ in altera: ⁊ sic de alijs. ¶ Scđa est ꝙ an̄tia ⁊ ꝯn̄a sint silia in forma. ¶ Ad qđ cognoscen/dum est opus scire qūo ꝑpōnes sint similes in forma cū an̄tia ⁊ ꝯn̄a sint ꝑpōnes. Unde ꝑpōnes hypothetice sūt similis forme. quaꝝ cathegorice ⁊ note illarū sunt silis forme: vt aial currit: ⁊ sba mouet̄ est silis in forma huic asinus currit: ⁊ lignum cōburit̄: ꝑpōnes ꝟo cathegorice sunt similes in forma que has tres ꝯditiones habēt. s. ꝙ sint eiusdē qualitatis ponētes in numeꝝ: vel nō eiusdem quātitatis: vel preter quātitatē eiusdē simplicitatis vel cōpositionis. Dico p̄ eiusdē qualitatis: vt si vna affirma/tiua ⁊ alia: ⁊ si vna est negatiua ⁊ alia: ⁊ notāter additur ponētes in numerum vel non. i. si vna sit de 3° adiacēte ⁊ alia: ⁊ si vna est de. 2. adiacēte ⁊ alia. Propositiones. n. de 3° adiacēte dicūt ponē in numeꝝ: de. 2. ꝟo non ponē in nu/merum: vt dicit phs in. 2. posterioꝝ. Dico. 2. eiusdē quan/titatis vel p̄ter quātitatem. vt si vna est vl'is: vel particu/laris: vel idefinita: vel singularis: ⁊ alia sil'r: ⁊ si vna est ex/ceptiua: exclusiua: vel reduplicatiua: vel modalis in sen/su cōposito vel diuiso ⁊ alia simil'r. Dico 3° eiusdē simpli/citatis vel cōpositionis. vt si vna est de extremo simplici vel cōposito: vt puta copu^lo vel disiuncto vel ꝯditionato ⁊ alia simil'r. ¶ Ex quo seqtur dicit magister ꝙ iste cōse/quētie sunt similes in forma. homo currit. ergo aial cur/rit: albedo videt̄. ergo color videtur. qꝛ saluate sunt due dicte ꝯditiones. ¶ Prima qꝛ habēt ꝯsimilem moduꝫ ar/guēdi ꝯn̄tie formalis. qꝛ vtrobiꝗ arguit̄ ab inferiori ad suum supius affirmatiue. ¶ Scđa ꝙ an̄tia ⁊ ꝯsequētia sint similia in forma: vt pꝫ ex ꝯditionibus assignatis.

¶ **Consequētia bona de mā̄ est illa que est bo/na ⁊ nō quelibet sibi ꝯsimilis in forma est bo/na: vt tu nō es homo: ergo tu non es aial: ista consequētia est bona: qa contradictorium cō/sequentis repugnat antecedenti: ⁊ non queli/bet sibi consimilis forma est bona: vt hoc non est homo: ergo hoc nō est animal.**

Hec diffinitio de se pꝫ. Declaremus ḡ exēplū magri qūo hec ꝯn̄tia est bona de mā. tu non es hō. ergo tu nō es aial: cum ois bona de mā sit bona ⁊ formalis ſm magr̄m: lꝫ non sit bona de for/ma. Qꝫ illa nō sit bona đ forma pꝫ: qꝛ nō q̄libet sibi silis in forma est bona: vt ista nō valet: hoc nō est homo demon/strato asino. ergo hoc nō est aial: ꝙ tn̄ sit bona ⁊ formalis ꝑbat̄: qꝛ ex ꝯ̄dictorio ꝯn̄tis seqtur formal'r ꝯ̄dictorium an̄tis: ꝑbat̄: qꝛ seqtur: tu es aial. ḡ tu es homo te demīa/to: ꝑbatur: qꝛ valet tu es. ergo tu es: a 3° adiacente ad 2^m adiacēs: ⁊ vltra. ergo tu es tu: tenet ꝯsequētia: qꝛ opposi/tum consequētis non est imaginabile stare cū antecedē/te: tunc vltra. ergo tu es iste homo: ab eodē ad idem. ⁊ vl/tra. ergo tu es homo: ab inferiori ad suum supius. ergo a primo ad vltimum valet: tu es animal. ergo tu es ho/mo: te demonstrato dico: non autem asino.

¶ **Ex predictis seqtur ꝙ aliqua est ꝯsequentia bona ⁊ formalis que nō est bona de forma: si/cut predicta ⁊ quelibet istaruꝫ: tm̄ pater est: er/go non tm̄ pater est. Tu scis te esse lapidem: ḡ tu non scis te esse lapidem. ⁊ sic de alijs. Tu credis precise ꝙ aliquis homo decipitur: er/go aliquis homo decipitur.**

Prima deducitur sic. tm̄ pater est. ergo pꝛ est. ab ex/clusiua ad suā preiacētē: ⁊ vltra. ḡ filius est: ab vno correlatiuo ad reliquuꝫ. ⁊ vltra. ḡ aliud a pꝛe est: qꝛ oppositū ꝯn̄tis nō est imaginabile stare cum an̄te: tūc vltra. ḡ nō tm̄ pater est: qꝛ ex ꝯ̄dictorio vnius exponētis seqtur ꝯ̄dictorium expositi: ergo a p̄ ad vltimū valet: tm̄ pꝛ est: ergo nō tm̄ pꝛ est. ¶ Scđa deducit̄ sic: tu scis te eē lapidē: ergo tu es lapis: tenet ꝯn̄a: qꝛ nihil scitur nisi ve/rum: tūc vltra. ergo tu nō es homo: tenet ꝯn̄a ab affirma/tiua vnius disperati ad negatiuā alterius: tūc vltra. ḡ tu non es tu: te demōstrato: tenet ꝯn̄tia a supiori ad suuꝫ in/ferius negatione ꝑposita inferiori ⁊ supiori: tunc vltra. ḡ tu nō es: tenet ꝯn̄a: qꝛ oppositum ꝯn̄tis nō est imaginabi/le stare cum an̄te: ⁊ vltra. ergo tu non scis te eē lapidē: te/net ꝯn̄a a supiori distributo negatiue ad suū inferius: ḡ a ꝑmo ad vltimū valet. tu scis te eē lapidē: ḡ tu non scis te eē lapideꝫ. ¶ Tertia deducit̄ sic: tu credis p̄cise ꝙ aliqs homo decipit̄: ḡ tu credis p̄cise veruꝫ. vel tu credis p̄cise falsum: si credis p̄cise verum: ⁊ tu credis ꝙ aliqs hō deci/pitur: ḡ aliqs homo decipit̄: si tu credis precise falsum. ḡ tu decipis: sed tu es aliqs homo: ergo aliqs homo deci/pit̄. ¶ Aduerte diīam inter mālē tm̄. ⁊ formalē tm̄: ⁊ for/malē de forma. Mālis tm̄ est qñ oppositū ꝯn̄tis nō pōt stare cum an̄te: est tn̄ imaginabile stare simul absꝗ ꝯ̄di/ctione. ¶ Formalis tm̄ est quādo oppositū ꝯn̄tis nō pōt stare cum an̄te: nec pōt imaginari stare simul. non tamē valet ꝯsimilis modus arguēdi in oibus. Formalis de for/ma est qñ oppositū ꝯn̄tis non pōt stare cum an̄te: nec po/test imaginari stare simul: ⁊ modus arguendi valet in oī/mā. ⁊ sic est triplex bonitas. s. bonitas mālis q̄ bonitas il/lationis dicit̄: ⁊ bonitas formalis que bonitas modus arguēdi specialis dicit̄: ⁊ bonitas de forma que bonitas modus arguēdi gn̄alis dicit̄. Materialis tm̄ est: aut qñ an̄s est impossibile non implicās ꝯtradictionē: aut quā/do ꝯsequēs est neciūm deductis modis formalibus ar/guēdi. ¶ Poterit et esse mālis tm̄ aliter q̄ꝫ istis duobus modis: vt dicendo. omne aial currit. ergo ois homo cur/rit. ista ꝯn̄tia est bona: qꝛ oppositum ꝯn̄tis repugnat an/tecedēti: qm̄ hoc repugnat. oē animal currit: ⁊ homo nō currit: qꝛ ex his seqtur impo^le. s. homo non est animal in quarto modo 2^e figure. ⁊ tamen non est formalis nec de forma: qꝛ oppositū ꝯn̄tis est imaginabile stare cum an̄te. Formalis tm̄ est: qm̄ an̄s est implicans ꝯtradictionē siue formal'r. vt tu es ⁊ tu non es: siue virtual'r. vt tu differs a te. ¶ Adhuc aliter: vt dicēdo. tu nō es homo: ergo tu nō es animal ⁊ similiter tu es animal: ergo tu es hō. ¶ At/tento ꝙ modus consimilis arguendi non valet in omni/bus erit autem de forma quando consimilis modus ar/guendi valebit in omnibus ⁊c̄.

Nōdū

Circa istam diuisionē intellige diffinitiones sic. conse/quētia bona de forma est illa: cuius qlibet ⁊c̄. i. est illa que est bona ⁊ formalis: ⁊ quelibet sibi similis in forma: etiam est bona ⁊ formalis. ¶ Sed dices. quid est forma ꝯn̄tis: dicit̄ ꝙ est modus arguendi gn̄alis iam in/uentus a logicis: ſm quē sit ꝯn̄tia bona ⁊ formalis. Exē/plum dicimus ꝙ ista est bona. ⁊ de forma. homo est igi/tur aial est: qꝛ bona est ⁊ formalis. ⁊ quelibet silis illi ſm illum modū arguēdi est bona ⁊ formalis. Consequētia autē bona de mā est illa que est bona ⁊ formalis: non tn̄ quelibet sibi silis in forma est bona ⁊ formal'r. Exēpluꝫ. ista. tm̄ pater est. igit̄ non tm̄ pꝛ est: est bona ⁊ formalis ⁊

Ritius. Notan/dum

Dubiuz

non de forma. Quia illa que est sibi sitis. s. tm̃ deus igitur non tm̃ deus est. nō est bona ⁊ formalis: lꝫ sit bona ⁊ ma-lis ex quo añs est impol'e. ℂ Sꝫ hic est dubitatio an ista sit de forma. aial est igit' omne aial. est. ⁊ videt' ꝙ sic. quia ista est bona. ⁊ quelibet sibi silis in forma est bona: quia quelibet in qua arguet' a pticulari ad vl'em in 2° adiacē-

Rñsio

te. valebit. Rñ°. ꝙ ista ioꝫ nō est de forma: qꝛ iō nō tenet rōne alicui⁹ forme seu modi arguēdi inuēti ⁊ noīati in logica: qꝛ nōduꝫ cōposita est talis regula in logica: ab idefinita ad suā vl'em de 2° adiacēte valet ꝯña: sꝫ ista gñali ⁊ ꝑticulari vel idefinita ad suā vl'em non valet ꝯña. si tm̃ illa regula prior esset inuēta: credo ꝙ ista ⁊ multe alie que non sunt bone de forma essent bone ⁊ de forma.

ℂ Capl'm de regulis generalibus.

Generalis ꝯñe quedam sunt regule vl'es ponēde ipsius isinuantes notitiā. quaꝝ pima est ista. Si alicuius ꝯñe ex ꝯdictorio ꝯñtis sequitur ꝯdictorium añtis ista ꝯña est bona: vt ista: hō currit. ergo aial currit: qꝛ bñ sequitur: nullus aial currit. ḡ nullus hō currit: vel nihil qd est homo currit. ℂ Ex ista regula seqt' alia: videlꝫ si alicuius ꝯñe ꝯdictorium ꝯñtis nō est illatiuuꝫ ꝯdictorij añtis illa ꝯña nō valet. vñ nō seqtur tu loqueris: ergo tu disputas: qꝛ nō seqtur tu non disputas. ergo nō loqueris.

Nōndū

Hec regula tribus limitationib⁹ gñalibus idiget. ℂ Prima si alicuius ꝯñtie affirmatiue: qd pro tanto dꝛ: qꝛ illa ꝯña negatiua nō est bona non si tu nō es aial tu non es hō: ⁊ tm̃ ex ꝯdictorio ꝯñtis seqtur ꝯdictorium añtis: qꝛ sequitur tu es homo. ḡ tu es aial. ℂ Scd'a denoiate a ly si ergo. vel igitur: ꝙ pro tāto dꝛ: qꝛ illa ꝯña nō est bona: nisi tu non es aial: tu nō es hō: ⁊ tm̃ ex ꝯdictorio ꝯñtis seqtur ꝯdictorium añtis. ℂ Tertia signs ꝑcise ex ꝯpōne suaꝝ ptium ꝑcise signtium pmarie: qd ꝓpter subordinationē dꝛ: qꝛ ista ꝯñtia non est bona: tu es homo. ḡ tu es aial. vbi subordinetur vni mētali male: ⁊ ꝓpter variationē signionis ptium: qꝛ vbi ptes nō significarēt sic ꝑcise: sed ista tu es aial significaret ꝙ tu es aial: ⁊ ꝙ tu es asinus: adhuc nō valeret: ⁊ tm̃ ex ꝯdictorio

Dubiuz

ꝯñtis sequeret' ꝯdictoriū añtis. qs. ℂ Aduertēdū ꝓpter curiosos iuuenes: qꝛ qs posset dubitare de ordine haruꝫ regulaꝝ positaruꝫ in h capl'o. s. q̄re magister nō seruauit ordineꝫ Strodi in ꝯñtijs suis in viginti q̄tuor modis qs posuit Strodus: imo pmisit 21ᵐ regulā in ordine illius.

Rñsio

ℂ Rñdēdum est ꝙ magr' magna ex cā facit hoc mirū tenēdo ordinē. Causa. n. est: qꝛ ista pma regula cuꝫ annexa est tāte ꝟtutis ⁊ nccītatis in logica: ꝙ sunt q̄si fundamētuꝫ totius discursus itellectus nr̄i: ⁊ ꝑ has regulas inuēte fuerūt oēs bone forme arguēdi: sic pꝫ ispiciēti ꝓcessuꝫ phi in lib. poꝝ. vbi ꝑ has ꝓbat formas syllogisticas q̄sdā eē vtiles: ⁊ quasdā inutiles. Et Strodus silr' ꝓbando alias regulas gñales sumit sepe illas. Ideo magr' pmisit istā cū ānexa addēdo postea fm ordinē alias regulas.

ℂ Scd'a regula est ista. si alicuius ꝯñtie añs est veꝝ: ⁊ ꝯñs silr' est veꝝ. qꝛ ex falsis veꝝ: ex veris nil nisi veꝝ: vt dicit Ari. pmo poꝝ. ℂ Ex ista sequunt' regule. pma. Si alicuius ꝯñtie bone ꝯñs est falsum ⁊ añs silr'. ℂ Scd'a si alicuius ꝯñe añs est veꝝ ⁊ ꝯñs falsum: illa ꝯñtia nō valet. Ideo non seqtur. chymera que currit non mouetur. ergo chymera currit. qꝛ antecedēs est verum. ⁊ consequens falsum.

Notandum p°

Hec regula reqrit 4ᵒʳ limitationes generales. ℂ Prima est alicui⁹ ꝯñe bone: q̄m male nō incōuenit añs esse veꝝ. ⁊ ꝯñs falsum: sicut in mā insolubiliū: vt sic arguēdo. h est falsum. ḡ hoc est falsum: ꝯtinue demōstrando ꝯñs qd non ꝑcise significet: qꝛ alr' non admitteret' casus tūc notuꝫ est ꝙ talis ꝯñe añs est veꝝ: ⁊ ꝯñs falsum: ꝙ nō incōuenit: qꝛ ꝯña nō est bona: q̄m non argr' a ꝯuertibili ad ꝯuertibile: nisi apparēter: qꝛ añs sigt precise cathegorice. ꝯñs ꝟo hypothetice. 2° affirmatiue: q̄m bone negatiue non incōuenit añs esse veꝝ. ⁊ ꝯñs falsum. vt istius. nō si tu es hō tu es asinus: que est bona: cū suum ꝯdictoriū sit falsum. ⁊ tm̃ añs est veꝝ: ⁊ ꝯñs falsuꝫ. ℂ Tertia denotata a ly si. ergo. vel igit': qꝛ ista est bona: nisi tu es aial. tu nō est hō. ⁊ tamē añs est veꝝ. ⁊ ꝯñs falsum. ℂ Quarta signtis ꝑcise ex ꝯpōne suaꝝ ptiuꝫ ꝑcise ⁊ pmarie signtium: ꝓp subordinationē ⁊ variationē significationis ptium. qꝛ ista ꝯña est bona: deus est ḡ hō est asinus. vbi subordinet' vni bone: ⁊ tamē añs est veꝝ: ⁊ ꝯñs falsum: ⁊ silr' ista est bona: tu es homo ḡ tu es aial. cuius tm̃ añs est veꝝ. ⁊ ꝯñs falsum. posito ꝙ significet te eē aial ⁊ te esse asinum. Et ꝓp hāc limitationem soluit' argᵐ magistri cum ꝓbat istā ꝯñam esse bonā: tu es homo. ḡ tu nō es homo. vbi subordinet' vni bone mētali: cuius tm̃ añs est veꝝ: ⁊ ꝯñs falsuꝫ. Pꝫ ꝙ nō est ꝯ regulā ex quo nō sigt precise ex ꝯpōne suaꝝ ptiuꝫ: qꝛ si precise sigret ex ꝯpōne suaꝝ partium nō posset subordinari vni bone. Et hec 4ᵃ ꝯditio est tāte necītatis ꝙ sine illa q̄lꝫ ꝯña mundi posset falsificari: iō i oibus regulis est necīa. ℂ Aduerte tm̃ vnū

Notandum 2°

ꝙ lꝫ iste modus arguēdi valeat de pñti: ista ꝯña est bōa: ⁊ añs est veꝝ. ḡ ⁊ ꝯñs veruꝫ. nō tm̃ valet de pterito nec de futuro. Vñ nō valet: ista ꝯña est bona: ⁊ añs fuit verū. ḡ ꝯñs fuit veꝝ. Silr' de futuro nō valet. ista ꝯña est bona: ⁊ añs erit veꝝ. ergo ⁊ ꝯñs erit veꝝ. Dato. n. ꝙ illi⁹ ꝯñtie: tu es homo: ergo tu est aial. p° ꝓpō que est añs diu fuerit ⁊ post h erit. Et 2° ꝓpō que est ꝯñs: nūc ꝑ sit ⁊ nūq̄ꝫ post hoc erit. añs vtriusqꝫ ꝯñe est veꝝ: ⁊ ꝯñs flm. sed bene sequitur cuꝫ restrictione tali: illa ꝯña est bona: ⁊ aliq̄n fuit ita sicut adeq̄te significat' per añs. ergo pro tūc fuit ita sicut adeq̄te significat' per ꝯñs. ℂ Et silr' seqtur. illa ꝯña est bona: ⁊ aliquando erit ita sicut adeq̄te sigtur: per antecedens. ergo ꝓ tunc erit ita sicut adeq̄te sigtur per cōsequens. Silr' valꝫ dicendo ista ꝯña est bona. ⁊ aliquando fuit ita vel erit: ita ꝙ añs est veꝝ. ergo pro tūc fuit ita vel erit ita ꝙ ꝯñs est veꝝ: sed añs in casu predicto est falsum: lꝫ enim diu fuerit illa ꝓpositio: nūq̄ꝫ tm̃ fuit añs: nec vnq̄ꝫ fuit: ita ꝙ añs illius est verum: lꝫ añs fuerit veruꝫ. Silr' valꝫ facta tota restrictiōe ad pteritū vl' futuꝝ sic ista consequētia fuit bona. ⁊ añs fuit verum. ergo ꝯsequēs fuit verum. illa ꝯñtia erit bona ⁊ añs erit verum. ergo ꝯsequens erit veꝝ. ℂ Aduerte vlterius ꝙ non valet iste

Nōndū

modus arguendi cum tꝑali sic: ista ꝯña est bona: ḡ quandocūqꝫ añs erit verum ꝯsequens erit veꝝ: qd patet signata ista ꝯña: si tu es asinus tu es asinus que est optima: ⁊ tamen nō q̄ñcūqꝫ añs erit verum ꝯñs erit veꝝ: qꝛ seqtur formaliter: nūq̄ꝫ añs erit verum: ergo nō q̄ñcūqꝫ antecedens erit verum ꝯñs erit verum: tenet ꝯñtia a supiori distributo negatiue ad suum inferius: ꝙ ēt valeat illa consequentia. nūq̄ꝫ añs erit veꝝ. ergo nō q̄ñcūqꝫ añs erit verum consequēs erit veꝝ. ꝓbat' al'r sic: qꝛ ex opposito cōsequētis seqtur oppositum añtis formaliter. seqtur eniꝫ q̄ñcūqꝫ añs erit verum ꝯñs erit verum: ergo aliquando antecedens erit veꝝ quādo ꝯsequens erit verum: sꝫ con-

ſequētia a ſubalternāte ad ſubalternatā. tūc vltra aliqñ añs erit verū qñ ꝯñs erit verū: ḡ aliqñ añs erit verū: ⁊ pro tūc ꝯñs erit verū: tꝫ ꝯña a reſolōne relatiui iplicātis l et. ⁊ ſuū ꝓportionabile cū olbꝰ ꝯditionibꝰ reqſitis: ⁊ vltra ſeq tur: ḡ aliqñ añs erit verū: tenet ꝯña a copulatiua affirma tiua ad alterā eius ꝑtem ꝓncipalē: ⁊ h̄ eſt oppoᵐ antece dētis: ḡ ex oppoſito ꝯſequētia ſeqꝰ oppᵐ antecedētis.

¶ Tertia regula eſt iſta. Si alicuius ꝯſequen tie bone antecedens eſt neceſſariū ⁊ ꝯſequēs ſimiliter eſt neceſſarium. Ex q̄ ſeqtur. ꝙ ſi ante cedens eſt neceſſarium: ⁊ ꝯñs contingēs: illa conſequentia nō valet: vt omnis homo eſt ani mal. ergo tu es animal.

Nōndū Hec regula eaſdē 4ᵒʳ limitationes gñales reqrit. ſ. ſi alicuiꝰ ꝯſequētie bone affirmatiue: denoiate a ly ſi. ergo: vel igit: ſignātis ex ꝯpōne ſua ꝑ ꝑtium ꝓciſe prima rie ſignātiū: ⁊ ꝑꝑ h̄ pꝫ ſolꝰo ad argᵐ magr̄i cum arguit ꝙ iſtiꝰ ꝯſequētie: deus eſt. ḡ hec eſt vera deus eſt: añs eſt ne ceſſariū ⁊ ꝯñs ꝯtingēs: ⁊ tamē ꝯña eſt bona: q: ſi nō ſtet oppoᵐ ꝯñtis cum añte: ⁊ arguit: ſi hec nō eſt vera deꝰ eſt: ⁊ ipſa ſigt adeq̄te deū eē. ḡ deum eē nō eſt verū: ⁊ ꝑ ꝯſequēs deꝰ nō eſt: qḋ eſt oppoᵐ ꝯſequētis. Di. n. ꝙ ꝯſequētia non bona: ⁊ ꝯcedit oppoᵐ ꝯſequētis ſtare cū antecedēte ⁊ ad ꝓbationē nego minorē. ſ. ꝙ adeq̄te ſigt deum eē: q: repu gnat duobꝰ ꝯceſſis. Et ſi replicas. iſta nō pñt eē ſilr̄ vera: deꝰ eſt: ⁊ hec nō eſt vera deus eſt: ḡ nō ſunt ꝯpoſſa. Di ne gādo ꝯſequētiā. Multe. n. ſunt ꝓpōnes cōpoſſes que nō poſſunt eē ſilr̄ vere vt iſta: nulla ꝓpō eſt vera: ⁊ aliq̄ ꝓpoſi tio eſt: ſilr̄ ois ꝓpō eſt affirmatiua. ⁊ nulla eſt negatiua: ⁊ ꝯſequēter non vꝫ iſta copulatiua eſt poſſi: ḡ pōt eē vera. Silr̄ non valet: nō pōt eē vera: ḡ eſt impoſſi. ¶ Pꝫ ēt re ſpōſio ad aliud argᵐ: q: iꝫ hō eſt: ḡ iſte hō ē: ⁊ iſte hō ē. ⁊ ſic de ſingulis: cuius antecedēs eſt neceſſariū ⁊ ꝯſequēs cōtin gens: q: non eſt bona. Et ſi arguis ex oppoſito ꝯſequen tis ſequiꝰ oppoſitum antecedētis: ergo eſt bona tenet ꝯ ſequentia ⁊ antecedēs ꝓbaꝰ: q: ſequiꝰ nec iſte homo eſt: nec iſte homo eſt: ⁊ ſic de ſingulis: ergo nullus homo eſt. Dicitur negando antecedens: ad probationē negatur ꝯ ſequentia: q: requiritur debitum medium.

¶ Quarta regula eſt iſta. ſi alicuius conſequen tie bone antecedens eſt poſſe conſequens ſilr̄ eſt poſſibile: ex qua ſeqtur: ꝙ ſi antecedens eſt poſſibile: ⁊ conſequens impoſſibile ꝙ illa con ſequentia non valet: vnde non ſeqtur: oē cur rens eſt homo. ergo hoc currēs eſt homo. de monſtrando aſinum: q: antecedens eſt poſſi bile ⁊ conſequens impoſſibile.

Nōndū Hec regula ēt 4ᵒʳ limitationes dictas hꝫ. ſ. ſi alicuius ꝯſequētie bone affirmatiue denoiate a ly ſi: ḡ. vel igit: ſignātis ꝓciſe ex ꝯpōne ſua ꝑ ꝑtium ꝓciſe ꝓmarie ſign tium: ⁊ ſic pꝫ ſolꝰo ad iſtud argᵐ: iꝫ eſt ipoſſe: ḡ hoc eſt im poſſe. ꝯtinue demrando ꝯſequēs: cuiꝰ antecedēs eſt poſſe cū ſignificet ſic eſt: ⁊ ꝯñs ipoſſe: q: aſſerit ſe eē ipoſſe. ⁊ ꝯſe quētia eſt bona: q: argꝰ a ꝯuertibili ad ꝯuertibile. Di. n. negādo ꝯñam eē bonā: q: antecedēs eſt verū ⁊ ꝯſequens falſum. nec arguiꝰ a ꝯuertibili ad ꝯuertibile: cū ꝯſequēs hypothetice ſignificet. ⁊ añs cathegorice ſi aūt poneres ꝙ ꝯſequēs ſignificaret ꝓciſe cathegorice. nō admitteretꝰ caſus. ¶ Per hāc ḡ ꝑticulam bone excludiꝰ argᵐ hoc. ⁊ qḋcūq̄ factū in mā inſolubiliū. q: iſte regule tenēt nō in mā inſolubiliū: ſed ex̄ mām inſolubiliū: q: in mā inſolubi liū ſtat ꝯſequētiam eſſe bonā ⁊ añs eē verū ⁊ ꝯſequens falſum: ſilr̄ añs eſſe neceſſariū ⁊ ꝯſequēs ꝯtingēs. ⁊ ſilr̄ an tecedēs eſt poſſe ⁊ ꝯſequēs ipoſſe. Alij tamē addūt vnā ꝯditionē ad hāc regulā. ſ. ꝙ ꝯſequēs nō aſſerat ſe eē im poſſe q̄lr̄ eſt in ꝓpoſito. ¶ Reſpōdeꝰ ēt ad illud. Oē cur rēs eſt aſinꝰ. ḡ oē currēs pōt eſſe aſinꝰ: cuiꝰ antecedēs eſt poſſe ⁊ ꝯſequēs ipoſſe: q: ſeqꝰ oē currens pōt eſſe aſinus: ois hō pōt eſſe currēs: ḡ ois homo pōt eē aſinꝰ. Di. n. ꝙ ꝯſequētia nō eſt bona. ⁊ ſi ꝓbas ꝯñam eē bonā. q: expo nētes antecedētis inferūt exponētes ꝯſequētis: negaꝰ h̄. ⁊ ſi tu ꝓbas. q: ſeqtur. currēs eſt aſinus. ḡ currēs pōt eē aſinus: tenet ꝯſequētia ab eē ad poſſe affirmatiue ſine di ſtributione. ꝯcedo illā: ⁊ ſeqtur. nihil eſt currēs qn illud ſit aſinꝰ. ḡ nihil eſt currēs qn illud poſſit eē aſinus. q: qc qd eſt tale pōt eſſe tale: ⁊ ſic pꝫ ꝙ totū ꝯſequēs ſeqtur ex toto añte. nego illā. Vñ dico ꝙ ex hac 2ᵃ exponēte añtis nō ſeqtur exponēs ꝯſequētis. q: 2ᵃ exponēs ꝯñtis eſt: ni hil eſt vel pōt eē currēs qn illud poſſit eſſe aſinꝰ. ¶ Pꝫ ēt ad illud: aliqḋ currēs pōt eē hō: oē currēs eſt aſinus: ḡ aſi nus pōt eē hō: ſyllꝰs eſt in diſamis. ⁊ tamē añs eſt poſſe ꝑ vtraq̄ ꝑte: ⁊ ꝯñs ipoſſe. Di ꝙ ꝯña. nō eſt bona: nec eſt in diſamis: q: mediū ſupponit in maiori latius q̄ꝫ in mino ri: cū ſupponat ampliatiue in maiori ⁊ non in minori: ſed minor dꝫ eſſe: omne currens pōt eſſe aſinus: ſi dꝫ conclu dere talem ꝯñem: ⁊ tūc minor eſt impoſſi ſicut ꝯcluſio.

¶ Quinta regula eſt iſta. ſi aliq̄ eſt ꝯñtia bona: ⁊ aliquid ſeqtur ad ꝯñs illud idem ſeqtur ad antecedens. vnde bñ ſeqtur. homo currit. er go aial currit. ꝙ ſeqtur ergo corpus currit. iō bñ ſeqtur ad añs. hō currit. ergo corpꝰ currit. Ex iſta regula ſequūꝰ due regule. ꝓma. Quic quid añcedit ad añcedens añcedit ad ꝯñs: vñ q: hec ꝯñtia eſt bona. hō currit: ḡ aial currit. ⁊ hec. tu curris. añcedit ad iſtā hō currit. iō añce dit ad iſtā. aial currit. ¶ Scḋa regula. a ꝓmo añte ad vltimū ꝯñs qñ oēs ꝯñe intermedie ſūt bone ⁊ formales ⁊ nō variate: tūc ꝯña eſt bōa ⁊ formalis. Vbi gr̄a. hō eſt: ergo aial eſt. aial eſt: ergo corpus eſt. corpꝰ eſt: ergo ſubā eſt: ⁊ ſic a ꝓmo ad vltimum ſeqtur formalr̄. hō eſt er go ſubā eſt. Cōſequētie itermedie nō ſunt va riate qñ ꝯñs prime ꝯñtie eſt añs poſterioris ꝯñe ſicut in exēplo. Nullū tpſ eſt: ergo dies nō eſt: dies nō eſt ⁊ aliq̄ hora eſt: ergo nox eſt. nox eſt ergo aliqḋ tpſ eſt: ⁊ tñ non ſeqtur a primo ad vltimum. nullū tpſ eſt: ergo aliqḋ tpſ eſt. ꝓpter variationem factā: q: ꝓme ꝯñe fuit ꝯñs dies nō eſt: ⁊ non fuit antecedens ſcḋe. ſꝫ illa copula dies non eſt: ⁊ aliqua hora eſt.

Hec regula 4ᵒʳ limitationes dictas reqrit: q̄s gr̄a bre uitatis taceo. Sed 3ᵃ regula duas alias limitatio nes reqrit. q̄s magiſter itelligit in textu. Pria ꝙ ꝯſequen tie itermedie ſint bone ⁊ formales: q: alr̄ a ꝓ ad vltimū ꝯñtia non eſſet bona ⁊ formalis: que. n. ſcias in ꝓmiſſis colligis in ꝯñe: ideo iſta ꝯñtia non eſt bona ⁊ formalis a ꝓ ad vltimū: ſi nullum tpſ eſt aliqḋ tpſ eſt ſic arguēdo: ſi nullū tpſ eſt: nulla dies eſt: ḡ nox eſt: ⁊ vltra: ſi nox eſt ali qḋ tpſ. ḡ a ꝓmo ad vltimū. ſi nullū tpſ eſt aliqḋ tempus eſt: iſta ꝯſequētia eſt bona ⁊ mālis. non aūt formalis. q: ſcḋa ꝯſequētia fuit mālis tm̄. ¶ Silr̄ ſi deducaꝰ de ꝓmo Nōndū

ad vltimū:ſi tu curris deus eſt:ſic arguendo. ſi tu curris tu es:ſi tu es cauſatū eſt:ſi cauſatū eſt cā eſt:ſi cā eſt cauſa ſm ordinē eſt.ſi cā ſm ordinez eſt cā prima eſt vel ſcda:ꝛ vltra.ꝗ pma cā eſt:ſi hᵉ cā eſt:ꝗ deus eſt:ꝗ a pᵒ ad vltimū: tu curris.ꝗ deus eſt. ¶ Di ꝙ illa ↄñtia a pᵒ ad vltimū eſt mālis tm̄.ɋꝛ 2ᵃ ↄña fuit mālis tm̄. ¶ Scda limitatio eſt ꝙ tales ↄñe itermedie nō ſint variate. Ad quā 2ᵐ ↄditio nē duo reqrunt̄. Primum ꝙ ↄñs pcedētis ↄſequētie pci/ ſe ſit añs ↄſequētie imediate ſequētis. Scdm ꝙ ſit eodez mō acceptū:ꝓpter hᵐ nō ſeqtur:ꝗ̄to magis ſitis tāto ma gis bibis:ꝗ̄to magis bibis tāto minus ſitis:ꝗ a pᵒ ad vl/ timū:ꝗ̄to magis ſitis tāto minᵘ ſitis:ɋꝛ illud qđ eſt ↄñs hᵉ ↄſequētie nō eſt añs ſequētis. Propter 2ᵐ non ſeqtur: tu curris:ꝗ tu curris vel hō eſt aſinus:ꝛ tu non curris:a pte diſiūctiue ad totā diſiūctiuā:ꝛ vltra.tu curris vel hō eſt aſinus.ꝛ tu nō curris:ꝗ hō eſt aſinᵘ. a diſiūctiua affir/ matiua cū deſtructione vnius ptis ſupra alterā:ꝗ a pᵒ ad vltimū.tu curris.ꝗ hō eſt aſinus:ɋꝛ ↄñs hᵉ ↄſequētie qđ fuit añs.2.non eodē mō ſumit̄ in vtraq̄ȝ. Nā duz eſt ↄñs ſumit̄ diſiūctiue:dū ꝟo eſt añs ſumit̄ copulatiue:quādo eni arguit̄ a diſiūctiua cum diſtributione vnius ptis ad aliā illud tenet̄ copulatiue:ɋꝛ lȝ hēat duas notas.ſ.diſiū ctionis ꝛ copulationis.tamē nota pncipalis nō eſt diſiū/ ctionis.ſȝ copulationis:cū nō intēdimus diſiūgere:ſȝ de ſtruere. ¶ Deſtructio ꝟo denotat̄ ꝑ hanc notā:ꝛ que eſt nota copulationis. Et ꝓꝑ h̄ ſoluit̄ argᵐ magr̄i cum argr̄: ꝗ̄ternarius eſt.ꝗ binarius eſt binarius eſt.ꝗ eiᵘ medietas eſt pciſe vnitas.ꝗ a pᵒ ad vltimū.ꝗ̄ternarius eſt.ꝗ eiᵘ me/ dietas eſt pciſe vnitas:ɋꝛ non eſt eodē mō accepta iſta ꝓ/ poſitio.eiᵘ medietas eſt pciſe vnitas. dū eſt ↄñs 2ᵉ ↄñe:ꝛ dū eſt ↄñs ↄſequētie facte a pᵒ ad vltimū rōne relatiui:qđ variat ſignificationē ad variationē añtis.ideo pōt dici ꝙ regula intelligit̄ extra materiam relatiuorum.

¶ Sexta regula eſt iſta.ſi aliqua eſt ↄña bona ꝛ aliqđ ſtat cū añte illud idē ſtat cū ↄſequēte. ver bi grā.ſeqtur.ois hō currit.ergo hō currit:ꝛ cū antecedēte ſtat ꝙ aliqđ corpus currat:ꝛ qđ nullus aſinus moueat̄:ꝛ ſic de alijs:ideo que libet iſtaꝝ ſtat cuȝ conſequēte. ¶ Ex iſta regu la ſequitur alia.vȝ.quicquid repugnat conſe/ quenti repugnat antecedenti. patet iſta regu/ la diſcurrendo per omnia.

Nōdū

Hec regula eaſdē limitationes reqrit.ꝛ ꝓꝑ h̄ il/ lud argᵐ ſoluit̄:qđ ſolet fieri.iſta cō ſequētia eſt bona.ꝗ tu es aſinus.ꝑ ly illa.demr̄ando ↄſe/ quētiam nūc factā:ꝙ illa ↄſequentia ſit bona ꝓbat̄. ɋꝛ ſi non oppᵐ ↄſequētis ſtat cum añte.ſ.ꝙ eſt bona:ꝛ tu non es aſinus:tūc argr̄.iſta ↄña eſt bona:ꝛ tu non es aſinus. ꝗ illa ↄſequētia eſt bona.pȝ ↄſequētia a copulatiua ad al terā ptem:opȝ ergo ↄcedi iſtā ↄñam eſſe bonā:ꝛ tamē cū añte ſtat aliqđ qđ non ſtat cū ↄſequēte. Nā iſta.tu nō es aſinus.ſtat cū añte:ɋꝛ antecedēs eſt poſſe:ꝛ illa eſt nec̄ia: ꝛ tamē non ſtat cū conſequēte cū ↄdicant. ¶ Di.n.diſtin guēdo antecedēs hᵉ conſequētie:aūt pciſe ſignificet:aut non.ſi vis ꝙ pciſe ſignificet non admittit̄ caſus:ɋꝛ ſeqtur ↄdictio.ſ.ꝙ ſi illa conſequētia nō eſt bona ꝙ ſit bona:vt ꝓbatuȝ eſt.ꝛ ꝙ ſi eſt bona non eſt bona. Nā ſi eſt bona ꝛ antecedēs ſic pciſe ſigt̄.ergo antecedēs eſt veꝝ.tūc vltra. antecedēs eſt veꝝ:ꝛ conſequēs falſuȝ.ergo conſequētia non eſt bona.ſi ꝟo non ponat̄ illud antecedēs ſignifica/ re pciſe admittat̄:ꝛ concedit̄ conſequētia ſed antecedēs eſt impoſſibile:ꝛ ſignificat hypothetice ꝙ iſta conſequē/ tia eſt bona:ꝛ ꝙ iſta conſequētia non eſt bona:ꝛ ideo nō ſtat ſecum aliqua propoſitio.

¶ Septima regula. Si aliq̄ eſt ↄſequētia bona ſcita a te eē bona:ꝛ antecedēs eſt ↄcedēdum a te ↄñs eiuſdē eſt ↄcedēdum a te. Ex qua ſequū tur due alie. Prima ſi ↄñs eſt a te negāduȝ:ꝛ antecedēs ſilr̄. Scda ſi añs eſt cōcedēduȝ a te:ꝛ conſequēs negāduȝ.illa cōſequētia nō valet .v.g.ois homo eſt.ergo antichriſtus eſt.

Nōdū

Hec regula vltra 4ᵒʳ gnāles ↄditiones requirit alias 4ᵒʳ.vt dr̄ cōiter. ¶ Prima ſci ta a te eē bona ꝛ ↄcedēda.ꝛ ꝓꝑ h̄ non incōuenit huiᵘ con ſequētie.tu es hō.ꝗ tu es aial.antecedēs eē concedēduȝ: ꝛ tamē conſequēs negāduꝫ:ɋꝛ conſequētia non eſt ſcita eē bona ab eo. Silr̄ ſi ponat̄ ꝙ deus eſt:conuertat̄ cum iſta ꝓpōne.hō eſt aſinus. pȝ ꝙ illa conſequētia eſt bona deᵘ eſt:ꝗ hō eſt aſinus:ꝛ tamē antecedēs concedēdum:ꝛ ↄñs negādum.ɋꝛ illa conſequētia nō eſt cōcedēda:qm̄ ex ipa bene rñdēdo non cōcederet̄. Et h̄ ſm Hentiſbeꝝ. Scdm tamē Strodū cōſequēs eſt concedēdū:ꝛ tamē ſi ꝓponat̄ respondet̄ ipm negādo:ꝛ ſm h̄ non opȝ addere iſtā picu/ lā concedēda. ¶ Scda merito tue cognitionis:ꝛ ꝓꝑ hoc non incōuenit ꝙ vbi fiat conſequētia:cuius añs fuerit la tinū:ꝛ conſequēs grecū:qđ ſit a ↄuertibili ad conuertibi le:vt dicēdo hō currit.ꝗ antropos trechi.ꝛ ſi de oignᵒ di/ cat tibi iſtā ↄñam eſſe bonam:tunc lȝ iſta conſequētia ſit ſcita a te eē bona:tamē antecedēs eſt a te concedēdum:ꝛ ↄñs non:ɋꝛ conſequēs non eſt intellectū. ¶ Tertia ſcien do ꝙ ex concedēdo non ſeqtur nō concedēdū:ɋꝛ vbi ali/ qs credat ex vero ſequi falſum in conſequētia bona:ꝛ ex concedēdo non concedēdum ignorādo pcepta logice:vt pōt ruſticus credē:tūc illius cōſequētie.tu es hō. ꝗ tu es aial.añs eſt concedēdū:ꝛ conſequēs negandū a ruſtico. ¶ 4ᵒ nec repugnat conſequēs eē concedēdū.ꝓꝑ hāc con ſequētiam h̄ non eſt concedēdū.ꝗ hoc nō eſt cōcedēduȝ: cōtinue demr̄ando cōſequēs cuius añs eſt cōcedēduȝ.ꝛ cōſequēs non.cuȝ aſſerat ſe nō eſſe cōcedēdum:ꝛ tn̄ oēs cōditiones hȝ excepta vltima. ¶ Mihi tamē appet ſal/ uo meliori iudicio ꝙ ſola vna ↄdiᵒ ſufficiat vltra illas oēs gnāles quā tāgit magr̄.ſ.ꝙ ↄña ſit ſcita eſſe bona:nec eſt opus ponē ſcdaȝ merito ſue cognitionis:ɋꝛ ſi ſcis iſtam ↄñam eſſe bonā vel merito tue cognitionis vel alterius: ꝛ añs ſit intellectū:ꝗ cōſequēs eſt intellectū:ꝛ pȝ ꝑ tertiā regulā Strodi. ¶ Tertia ēt cōditio ſupfluit vbi dr̄ ſciē do ꝙ ex concedēdo nō ſeqtur nō concedēdū:ɋꝛ vbi aliqs credat:ex vero ſequi falſum:ↄñtia nō eſt ſcita eē bona:ꝛ non ſeqtur:tu credis iſtā ↄñam eſſe bonā:ꝛ ita eſt ꝙ ↄña eſt bona:ꝗ tu ſcis cōſequētiam eē bonā:ſed dȝ argui ſic: tu credis iſtā cōſequētiam eſſe bonā:ꝛ ita eſt ꝙ iſta cōſe/ quētia eſt bona ſm iſtū modū quē credis:ergo tu ſcis cō ſequētiam eē bonā:ſed minor eſt falſa.ſ.ꝙ cōſequētia ſit bona ſm illū moduȝ arguēdi quē credis:ɋꝛ tu credis:ex vero ſequi falſum:ideo nō eſt bona ſm iſtū modū arguē di quē credis. ¶ Quarta cōditio ēt eſt ſupflua vbi dr̄ ꝙ non repugnat cōſequēs eſſe concedēdū:ɋꝛ vbi ponat̄ cō ſequēs ſic pciſe ſignificare nō admittit̄ caſus:vbi aūt nō ponat̄ pciſe non vȝ cōſequētia:ɋꝛ non arguit̄ ab eodem ad idē:ɋꝛ antecedēs ſigt̄ cathegorice:conſequēs ꝟo hy/ pothetice:ex quo eſt iſolubile:ꝛ ſic pȝ per iſtam ſolā ↄdi tionē.ſ.ꝙ conſequētia ſit ſcita eſſe bona ceſſant oēs inſtā tie:ꝛ ꝓpter hoc ſoluit̄ inſtantia magiſtri cum arguit:hō currit:ergo riſibile currit:conſequentia eſt bona. Ponat̄ tamen ꝙ antecedēs ſit poſitum tibi ꝛ conſequēs depoſi/ tum:tūc antecedens eſt concedēdum ꝛ cōſequens negā dum. Dicit̄ ꝙ cōſequentia non eſt ſcita eſſe bona:qm̄ ex

duobus

duobus admissis seqtur oppositum eius. Sequit̃ enim antecedens est concedēdum ⁊ consequens negandum: ergo consequentia non est scita esse bona.

Octaua regula. Si aliq̃ est consequentia bona scita a te esse bona: ⁊ antecedēs est scitum a te: consequēs eiusdē est scitum a te: vt tu es homo: ergo tu es aial. Et notanter dr̃ scita a te eē bona. q: ista ꝯña est bona: brunellus est asin⁹: ergo brunellus est rudibilis: ⁊ añs est scitum ab aliquo: a quo tñ nō est scitum ꝯñs: q: forte nescit consequētiam illā esse bonā: quare ⁊c̃.

Nōndū

Hec regula vltra 4ᵒʳ gñales limitationes requirit alias quatuor assignatas scđe regule: vt cōiter dr̃. Prima scita esse bona: qm̃ ista consequētia est bona: tu es homo ergo tu es aial: ⁊ tamen añs est scitum a rustico: ꝯñs non: q: non ꝯcederet se esse aial. Scđo merito tue cognitionis: q: illius cōsequētie homo currit: ergo antropos trechi: credit̃ a te esse bona: q: fidē adhibes fidedigno: añs est scituz ⁊ ꝯñs nescitum: q: non est intellectū a te. Tertio sciēdo q̃ ex vero non sequitur falsum in ꝯsequētia bona: qm̃ vbi crederes ex vero sequi falsuz: ⁊ crederes firmiter te esse hoiem ⁊ nō animal: tunc illa ꝯñtia est bona: tu es homo: ergo tu es aial scita esse bona: q: firmiter credis: ⁊ ita est merito tue ꝯsiderationis cum tota ꝯñtia sit latina: ⁊ aña est scituz ⁊ cōsequens non: qm̃ tu non scis ex vero non sequi falsum: imo credis ex vero sequi falsum in consequentia bona. Quarta ⁊ non repugnat ꝯñs sciri: ⁊ ꝓpter hoc soluit̃ argumētum magistri cum arguit̃: hoc est nescitū: ergo B est nescitum: per vtrūq̃ hoc demfando ꝯña: simil'r soluit̃ illa. Ois ꝑpositio scita est affirmatiua: ergo nulla ꝓpositio scita est negatiua. Potes tñ dicere vt in 7ᵃ regula dicitur q̃ vna ꝯditio sufficit. s. q̃ ꝯsequentia sit scita eē bona non faciēdo differētiam inter ꝯñam scitam a te eē bonā ⁊ ꝯñam scitam a te. Quia tñ Hentisber in isto casu de scire ⁊ dubitare ponit dr̃iam inter ꝓpositionē esse scitam eē veram: ⁊ ꝓpōnem esse scitam. Unde vult q̃ aliqua ꝓpositio sit scita a te eē vera: que tñ non est scita te: q: ad hoc q̃ aliqua ꝓpositio sit scita esse vera sufficit q̃ scias ita eē sicut illa significat: sed ad sciēdum illā reqrit̃: q̃ scias ita esse sicut illa significat: ⁊ scias illam sic significare: ⁊ ideo vbi scias hoiem currere: tu scis illam esse veram: antropos trechi: ⁊ tñ tu nescis illam: posito q̃ tu non itelligas illam. Forte quis simil'r ponet dr̃iam inter scire consequētiam ⁊ scire ipsam esse bonā: ⁊ diceret q̃ si firmiter credo consequētiam esse bonā: ⁊ ita sit in re scio: consequētiam esse bonam: ⁊ tamen stat q̃ non sit scita: vt si nō est intellecta habitudo consequētis ad antecedēs: vt quādo nō est intellectum antecedēs aut ꝯñs in consequētia bona: cuius antecedēs sit latinum ⁊ ꝯñs grecum: ⁊ q: illa ꝓbabilia sunt ⁊ nō sunt demōstratiua potest teneri oppositū. s. q̃ non sit differentia inter illas: ⁊ si tu vis ponē dr̃iam dic q̃ reqritur illa ꝯditio q̃ consequētia sit scita ⁊c̃.

Ritius 1ᵃ Petitio Rñsio

Hic sunt due petitiones. Prima an regule gñales hic posite a magistro ꝯueniant tñ cōsequentie bone ⁊ formali: an omni ꝯñe bone. Rñ⁹ q̃ iste regule hic posite ꝯueniunt omni consequentie bone: sed. 24. regule posite a Strodo non ꝯueniunt oēs omni consequētie: vt p3 de ista regula: si ꝯsequentia est bona: ⁊ añs est pure negatiuum: ꝯsequens non est pure affirmatiuum: q: ista tñ competit ꝯsequentie formali: q: huius mālis: deus non est: igitur tu es: aña est pure negatiuū: ⁊ consequens pure affirmatiuum. Secunda petitio. an possit esse q̃ sor. imaginetur se esse ⁊ se nō eē. Rñ⁹ q̃

2ᵃ Petitio Rñsio.

sic: q: intelligēdo istam copulatiuā: sor. est. ⁊ sor. non est. quā ipse negat imaginat̃ se esse ⁊ se non esse: sed bene verum est q̃ non pōt esse q̃ assentiatur se esse ⁊ se non esse.

De regulis particularibus. Caplm̃. j.

Nunc sequuntur ꝑticulares regule ꝯñe formalis penes supius ⁊ inferius mām̃ ꝯcernentes: quaꝝ ꝑma est ista: ab inferiori ad suum supius affirmatiue ⁊ sine distributione ⁊ sine signo cōfusionis impediente est bona consequētia: vt homo currit: ergo animal currit.

Nōndū

Hec prima regula indiget octo limitationibus. Prima ab inferiori per se: ⁊ non p accidēs: q: non seqtur: hoc currit: ergo albū currit demōstrando albū: q: posset hoc currere: lz albū non curreret. Et cā est: q: ly hoc nō est inferius per se: sed per accidēs ad ly albū. Simil'r nō seqtur: hoc pōt currere: ergo aliud a currēte pōt currere: demfato sedēte per ly hoc: q: añs est veꝝ ⁊ ꝯñs falsum: imo impoſſe. Simil'r non seqtur: B esse veꝝ demfando illam ꝓpōnem falsam: sor. sedet: ergo aliud a vero est veruz. Scđa affirmatiue: q: negatiue non v3: vt dicēdo. nullus homo currit: ergo nullum aial currit. Tertia sine signo distributiuo: q: nō seqtur: tu differs ab asino: ergo tu differs ab aiali. Quarta sine signo imobilitante: q: non seqtur instantia magri: si tu es asin⁹ tu es rudibilis: ergo si tu es animal tu es rudibilis. Quinta rōne totius extremi: q: non seqtur: tu es apparēs asinus: ergo tu es aliqualis asinus: sil'r non v3: tu es bonus citharedus: ergo tu es bonus hō. Sexta altero extremo non variato: q: non seqtur: homo currit: g̃ aial disputat. Septima in suppōne ꝑsonali: q: nō seqt̃: homo est spēs specialissima: ergo aial est spēs specialissima: lz in rei veritate: hō ⁊ aial māl'r sumpta non se hēant fm inferius ⁊ supius. Octaua ⁊ vltima ꝯña sign̄te ꝑcise ex cōpositione suaꝝ ꝑtium sic ꝑcise ꝑmarie significatiuum ꝓpter subordinationē ⁊ variationē significationis: vt dictum est sepe: tunc consequētia est bona formal'r et de forma vt dicēdo: homo currit: ergo aial currit.

Secunda regula est ista ab inferiori ad suuz superius distributiue vel confuse tñ imobiliter non valet consequētia: q: non seqtur: omnis homo currit: g̃ omne animal currit: nec sequitur: nullus homo currit: ergo nullum animal currit. Et notanter dicit̃ vel confuse tñ imobiliter: qa non sequitur: si homo est asinus homo est rudibilis: ergo si homo est animal homo est rudibilis. Sed arguendo confuse tñ mobiliter est bonum argumētum: verbi gratia. omnis homo est animal: ergo omnis homo est substantia.

Nōndū

Hec regula non indiget limitationib⁹: sed intelligitur: q: non v3 de forma: ⁊ vt plurimum non v3 formal'r: vt dicit magister: lz aliquādo valeat formal'r: vt ꝓbat magister: q: v3 nullus binarius est: ergo nullus numerus est: ⁊ tamē arguit̃ fm regulaz. Similiter v3 dicendo: nulla ꝓpositio vera scitur: ergo nulla ꝓpositio scitur: ⁊ tamen arguit̃ fm regulam.

Tertia regula est ista: ab inferiori ad suū superius negatione postposita ⁊ cuz debito medio est bonum argumentum. verbi gratia. tu

non curris ⁊ tu es homo: ergo hō non currit: ⁊ notanter dicit cuȝ debito medio: q̄ꝛ sine isto non vȝ argumētum: vnde non seqtur tu non es animal: ergo homo nō est animal: q̄ꝛ antecedens est possibile ⁊ ꝯsequens impossibile.

Nōndū Hec regula reqrit nouem limitationes. ❡ Prima ab iferiori negatiue siue negatione postposita iferiori ⁊ suꝑiori: q̄ꝛ negatione ꝓposita non vȝ: vt nullus homo currit: ḡ nullum aīal currit. ❡ Scda cū debito medio. s. suꝑioris de iferiori: q̄ꝛ nō sequit: ille hō nō currit hō est aīal: ḡ aīal nō currit demrando Adā per ly ille: posito ꝙ oē aīal currat: q̄ꝛ aīs est veꝝ ⁊ ꝯn̄s falsum: ex quo nō fit debita ꝯstantia suꝑioris de iferiori. Nā mediū dȝ eē ille hō est aīal. Silr non vȝ instātia magri: sciens illā ꝓpōnē nō est aliqd demrando istā: hō est asinus: ⁊ illa est aliq̄ ꝓpō: ergo sciens aliquā ꝓpōnem nō est aliqd: nō debite sumit mediū: sed dȝ esse hoc: ⁊ sciens illā ꝓpōnē est sciens aliquā ꝓpōnē: ⁊ in casu illo eēt falsa. ❡ Tertia nullo signo distributiuo ꝑcedente: q̄ꝛ nō seqtur: ois hō nō currit: ois hō est aīal: ḡ oē aīal nō currit. ❡ Quarta nec ꝯfundēte ꝯfuse tm̄ mobilr: q̄ꝛ non seqtur: tm̄ sba nō est accidēs: ⁊ ois sba est aliqd: ergo tm̄ aliqd non est accn̄s: q̄ꝛ vt pȝ ꝑ exponentes: aīs est veꝝ ⁊ ꝯn̄s falsum: q̄ꝛ ly tm̄ ꝯfundit ꝯfuse tm̄ terminū imediate sequētem nō impeditū ⁊ capacē confusionis. ❡ Quinta nec imobilr: q̄ꝛ non seqtur: ꝯtingēter tu nō moueris: ⁊ tu non moueris: ⁊ tu nō es aliqd: ergo aliqd ꝯtingēter non mouet: q̄ꝛ quelibet illaꝝ vltum est necīa nālr loquendo: necīo. n. aliqd mouet: ⁊ necīo aliqd quiescit: ⁊ ꝯn̄ter necessario aliqd non mouetur. Nam quelibet istaꝝ nāliter est impoīs: omne ens mouet: nihil mouet: ergo ꝯdictoria illaꝝ sunt necīa: ⁊ ꝯsequenter non ꝯtingētia. Similr non vȝ: istum hoiem currere non est scitum a te: ⁊ istū hominē currere est aliquē hoiem currere: ḡ aliquē hominē currere non est scitū a te: dato ꝙ scias alium currere: aīs est veꝝ ⁊ cōsequens falsum: ⁊ causa est: q̄ꝛ ly scitum facit sensum cōpositum. Et ꝓpter hoc ēt non seqtur istum hominē currere nō adequate significat per a. ⁊ istum hominem currere est aliquem hoiem currere: ergo aliquē hominem currere nō adequate significat per a. dato ꝙ a. sit ista ꝓpositio particularis: aliqs homo currit: ⁊ per ly ille: demōstret sortes. ❡ Sexta rōne totius extremi: q̄ꝛ ratione partis non seqtur: vt deum esse asinuȝ nō est aliqd. sed asinus est ens: ergo deū esse ens non est aliqd. ❡ Septima altero extremo non variato: q̄ꝛ non seqtur: sortes non currit: sortes est homo: ergo hō nō disputat. ❡ Octaua in suppositione ꝑsonali: q̄ꝛ non seqtur: homo non est genus: ⁊ homo est aīal: ergo aīal non est genus. Similr non seqtur: homineȝ currere non ꝑncipalr significat per a. ⁊ hoiem currere est animal currere: ergo animal currere non ꝑncipaliter significat per a. dato ꝙ a. sit ista propositio. animal currit. Et causa est: q̄ꝛ ly significat: trahit orationem ad suppositionē materialē: ⁊ sic faciunt cetera verba secunde intentionis vel impositionis: sicut ista verba: supponit: diffinitur: diuiditur: subijcitur: predicatur: vt cum dicitur: homo subijcitur: homo predicat. ly homo. stat materialr ratione verbi: posset tamen impediri a signo personali. ❡ Nona consequētia significante precise ex cōpositione suaꝝ partium sic precise ꝑmarie significantium ꝓpter subordinationem ⁊ variationem significationis: vt dictum est sepe.

p^a regla ❡ Quarta regula est ista. a superiori ad suū inferius affirmatiue ⁊ sine distributione non valet argumentum: q̄ꝛ non sequitur animal currit: ergo homo currit.

Nōndū Ista regula non indiget limitationib⁹: sed intelligit ꝙ non vȝ de forma: lȝ aliqn̄ valeat formalr: vt dicit magister ꝯtra ꝯn̄tias: q̄ꝛ dicēdo aliquis numerus est. ergo binarius est: ꝯn̄tia est bona ⁊ formalis: q̄ꝛ oppositū ꝯn̄tis non est imaginabile stare cum aīte: tamē non est bona de forma. Similiter vȝ: tu es animal: ergo tu es: tūc vltra: ergo tu es tu: ergo tu es iste homo: ergo tu es homo: ab inferiori ad suum superius: ergo a ꝑmo ad vltimuȝ seqtur: tu es animal. ergo tu es homo: sed tamē non valet de forma: sicut intelligit regula: quia consimiles in forma non tenent.

2^a regla. ❡ Quinta regula est ista. a suꝑiori ad suum inferius affirmatiue distributiue nō vȝ argumētum nisi cum debito medio: q̄ꝛ non seqtur omne animal currit: ḡ omnis homo currit. Tu differs ab asino. ergo differs a brunello: sȝ cuȝ debito medio est bonum argumentum: vt tu differs ab asino: brunellus est asinus: ergo tu differs a brunello.

Nōndū Hec regula reqrit septem limitationes. ❡ Prima a suꝑiori distributo: quia sine distributione non seqtur: vt aīal currit: ergo homo currit. ❡ Scda mobilr: q̄ꝛ imobilr non seqtur: vt tu incipis scire oēm ꝓpōnem. ⁊ a. est ꝓpositio: ergo tu incipis scire a. ❡ Tertia sine termino habēte causas veritatis: q̄ꝛ nō sequitur: omni aiali currēte omni aīal currit. brunellus est aīal: ergo brunello currēte omne aīal currit. ❡ Quarta rōne totius extremi: q̄ꝛ non sequit: omne videns oēm hominē est sortes: plato est hō: ergo oē vidēs pla. est sortes dato ꝙ sor. soluȝ videat oēm hoiem. Similr non seqtur: differēs ab ente nō est ens: tu es ens: ergo differens a te non est ens: aīs est veꝝ pro maiori: minor pȝ: q̄ꝛ nullum differēs ab ente est ens: ⁊ tn̄ ꝯn̄s est falsum: ⁊ hoc est: q̄ꝛ differens a te nō est inferius ad differēs ab ente: q̄uis ly te sit inferius siue minus cōmune q̄ȝ ly ab ente. ❡ Quinta alt'o extremo non variato: q̄ꝛ non se': omne aīal c'r: ois homo est aīal: ergo ois homo disputat. ❡ Sexta cuȝ debito medio. i. ꝙ sumat inferius ꝓportionatum suo suꝑiori quoad oēm respectum vel amplū vel restrictum: ⁊ sic de alijs circūstantijs: vt sunt tp̄s locus: ideo nō seqtur tu es ois homo hic: plato est homo: ergo tu es pla. q̄ꝛ h̄ medium non est ꝓportionatum quo ad restrictionē: ideo dȝ esse tale. plato est hō hic. Silr nō seqtur tu differebas ab instanti. c. fuit instans: ergo tu differebas a c. instanti: sed medium dȝ esse ꝓportionatum tali medio. c. instans fuit instans tecum siue qn̄ tu fuisti: ergo ⁊c̄. ❡ Septima ꝯn̄a significante ꝑcise ex cōpositione suaꝝ partium ꝑcise primarie significātium qd̄ dī ꝓpter subordinationē ⁊ variationē significationis: vt supra.

Nōndū ❡ Aduerte tm̄ ꝙ aliqn̄ vȝ ꝯn̄tia sine medio de mā tm̄ vt arguit magister sicut vȝ: oē aīal currit: ergo ois hō currit: q̄ꝛ oppositum ꝯn̄tis repugnat aīti: qm̄ hec repugnant: omne animal currit ⁊ homo nō currit: q̄ꝛ ex his seqtur impossibile: videlȝ hō non est animal. in baroco. Est igit bona de materia: q̄ꝛ impossibile est hominem non esse aīal: tenet. n. propter mediuȝ necessarium: omnis homo est animal ⁊c̄.

3^a regla. ❡ Sexta regula est ista. a superiori ad suum inferius negatione preposita est bonum argumentum: vnde bene sequitur: nullum animal currit: ergo nullus homo currit: ⁊ intelligitur ista regula de negatione distribuēte superius:

q̄ꝛ si

q2 si non distribueret non valeret argumētu3: vnde nō sequitur: non nullum aial currit: ergo non nullus homo currit: nec sequitur: non omne aial currit: ergo nō ois homo currit: p3. n. q cuiuslibet istarum contradictorium cōsequentis stat cum antecedente. quare rc̄.

Nōndū

Hec regula requirit 7^m limitationes. ¶ Prima a superiori: distributo: q2 sine distributione non v3. Unde nō sequitur: non oē aial currit: ergo nō ois homo currit: vt p3 per equalētem. ¶ Scda mobilr: qr imobilr nō sequitur vt instātia ibi tu non incipis esse coloratus: ergo tu non incipis esse albus. Silr non sequitur: non contingenter homo est aial: g non contingēter iste homo est aial. ¶ Tertia sine tio bñtes cā veritatis: q2 non sequitur nullo aiali currente nullum aial c. g nullo hoie currēte. nullum aial c. ¶ Quarta rōne totius extremi: q2 non sequitur rōne partis: vt tu nō es aliqlis asinus. igitur tu nō es apparens asinus. Silr nō sequitur: tu nō es aliqd ens vbi est sol. ergo tu non es hoc ens te demfato. ¶ Quinta qlibet extremo non variato: q2 nō sequitur: nullum aial currit: ergo nullus homo videt. ¶ Sexta sine medio nisi respectu terminorum modalium: q2 nō sequitur: nullū hoiē3 scis non eē: ergo antixpm scis nō esse: q2 añs est verū cū suum ǭdictorium sit falsu3: aliquē3 hoiem scis nō esse: q2 ly hō solum supponit p hoie qui est cum vbum pncipale sit hoc vbum scio scis: r ǭña est falsum: vt p3: s3 bene sequitur cū hoc medio: antixps est aliqs homo. ¶ Septima consequentia signte pcise ex ǭpōne suarum priuni pcise primarie signtium: qd dr propter illud qd in alijs.

Ritius. Nōndū

In isto cap magr ponit sex regulas: quarum 2ª h3 tres partes: vt videre potes in textu. Iste aūt regule sic se hñt q sexta sequitur ex pª: 4ª ex 2ª 5ª ex 3ª: pbantur hec oia supposito hoc fundamēto q terminus cōis non distributus in vno ǭdictoriorum distribuitur in alio: r eǭ. isto stante pbatur. Primo q 6ª sequitur ex pª: nam si ab inferiori ad suum supius affirmatiue r sine ǭfusione semp v3 ǭña vt dicit pª regula: igitur arguendo a ǭdictorio ǭñtis ad ǭdictorium añtis semp valebit ǭña: sed arguendo a ǭdictorio ǭñtis illius ǭñtie ad ǭdictoriū añtis argr a superiori distributiue affirmatiue r mobilr ad suum inferius per suppositu3 factū: r sic arguitur sm sextā regula3: igitur sexta regula est vera: r sequitur ex pª. S3 accipe exēplum: si ista ǭña: homo currit: igitur aial currit: que est sm pmam regulā v3: igitur ēt ista que est a ǭdictorio ǭñtis ad ǭdictorium añtis valebit. s. nullu3 aial currit: igitur nullus homo currit: r hoc est sm sextam regula3: igitur sexta regula sequitur ex prima. ¶ Scdo pbatur q qrta sequitur ex scda: nam si ab inferiori ad suum supius distributiue sine affirmatiue siue negatiue: non v3 ǭña: vt dicit scda regula: igitur ēt arguēdo a ǭdictorio ǭñtis ad ǭdictorium añtis non v3 ǭña: sed taliter arguendo arguitur a supiori nō distributo ad suum inferius qd dicit qrta regula non valere: igitur quarta regula vera: r sequitur ex scda. Exēplum. si non v3 ista: nullus homo currit: igitur nullū aial currit: vt dicit scda regula nō v3 ēt dicendo: aial currit: igitur homo currit: vt dicit qrta regula: r sic quarta sequitur ex scda. ¶ Tertio pbatur q quinta regula sequitur ex tertia: nam si ab inferiori ad suū supius negatione post posita: sic q termini nō ǭfundantur nō v3 ǭña sine medio vt dicit tertia regula: igitur ēt arguēdo a contradictorio ǭñtis ad ǭdictorium antecedētis: nō v3 consequentia: sed sic arguendo arguitur a supiori ad suum inferius distributiue r affirmatiue sine medio: vt dicit quinta regula: igitur 5ª regula sequitur ex tertia. ¶ Sed cōtra aliqs istarum regularum arguitur. Et pmo cōtra pmam

instātia ǭ pmam regulam

sic: ista ǭsequentia non v3. s. ista. mobilia eque cito descendēt: igitur eque cito mouebūtur: r tñ arguitur per pmam regulam: igitur regula falsa p3 ǭña cum minori: r maior pbatur: q2 descēdant duo mobilia de tecto: vnum per lineam rectam: puta per chordam arcus: r aliud per lineā curuam: puta per lignum arcus: r pono q sic descēdant q eque cito erunt in terra. Tūc p3 q ista eque cito descēdent: r tñ nō eque velociter mouebūtur: q2 illud qd mouebitur per arcū velocius mouebitur: ex quo maius spaciu3 describet. ¶ Scdo arguitur ǭtra eādem sic. nūq3 potest argui ab inferiori ad suum supius sine ǭfusione: igitur regula superflua: p3 ǭña: r antecedens pbatur: r da tu oppositu3 r sit q in ista: homo currit: igitur aial currit r pbatur q arguitur ǭfuse tm imobilr: q2 nota rationis ǭfundit ǭfuse tm imobiliter terminos pcedētes: vt p3 supra: igitur ly homo: r ly aial: stant imobiliter: r igitur nō valet ǭña: nec arguitur per regulam: qd fuit pbandum. ¶ Tertio arguitur contra scdam r tertiam regulam simul: q2 non v3 ǭñtia: ista tantum sba non est aliqd: igitur tantum aliquid non est accidens: r omnis sba est accñs: r tamen arguitur per regulas: igitur ambe regule false: p3 ǭña cum maiori: q2 antecedens illius ǭñtie est verum: r consequens falsu3: ex quo scda eius exponens est falsa: vt p3. s. qdlibet non aliquid est accidens: minor aūt pbatur: q2 hic arguitur ab inferiori ad suu3 superius confuse tm mobiliter: r ita arguitur per scdam regulam: arguitur ēt ab inferiori ad suū superius negatione post posita cum debito medio: vt p3: r sic arguitur per tertiam. ¶ Ad ista rñdetur. Ad pm dicitur q non arguitur per regulam: q2 ly eque velociter: includit negationē: r sic arguitur negatiue: vnde est ac si ego arguerem sic: ista mobilia descendēt r non descēdet vnū velocius alio: igitur ista mouebunt r non mouebitur vnū velocius alio: vbi patet q nō arguitur per regulam. ¶ Ad secundu3 dicitur q in veritate nūq3 arguitur ab iferiori rc̄. quin arguatur ǭfuse tātum imobiliter: r sic regula de virtute sermonis est vana: tamen ipsa intelligitur sic: q arguendo ab inferiori affirmatiue sine confusione: r hoc in ordine ad cathegoricam ad suum superius valet consequentia: r sic negatur q nō possunt argui per regula3: r dicitur q in exemplo dato arguitur per regulam: quia ly homo: r ly aial in ordine ad cathegoricam stant determinate. Et sic dicitur igitur idem terminus staret confuse tm imobiliter: r determinate: di q non est inconueniens in ordine ad diuersas ppōnes. Et si dicitur: igitur sub illo l3 descendere r non l3 descēdere: qd est ǭtradictio. Respondeo q absolute sub ly homo l3 descendere: r negatur ista ǭña: ly homo stat confuse tm imobilr: igitur sub eo nō l3 descendere. Sed solum sequitur q in ordine ad talem positionem nō l3 descendere: cu3 quo tamen stat q ordine ad aliam liceat descendere: r sic intelligi debēt diffiniones supposite in quibus dicitur nō l3 descendere. ¶ Ad tertium respondetur sm Paulum in obiectionibus: r sm Pe. Man. in caplo exclusiuarum: q argumentum cōcludit: sed secunda regula debet intelligi sic. ab inferiori ad suu3 superius confuse tantum mobiliter r mere affirmatiue v3 consequentia. Tertia vero sic. ab inferiori ad suum superius negatione post posita stante inferiori r superiori determinate: aut discrete valet consequentia: r sic argumentu3 non ibit contra regulas: quia nō arguitur sm regulas sic intellectus: vt patet. ¶ Sed hec sunt due petitiones. ¶ Prima quid est dicere: valet consequentia r non valet consequentia: rñr q quando ponitur regula affirmatiua sensus est q valet de forma. i. q quelib3 v3: quando autem ponitur regula negatiua sensus est q nō v3 de forma. i. nō quelibet valet. ¶ Scda petitio est ista: si qs negaret mihi istam regulā magistri. s. ab iferiori ad

2ª ad idē

instātia ǭ 2^am r 3^am regulam

Ad pm

Ad 2m

Ad 3m

pª petitio.

2ª Petitio

Rñsio. suum superi⁹ ꝯfuse tm̄ mobil'r ꝛ affirmatiue valet ꝯña quo ꝓbarem sibi. Respõ. ꝙ ista regula est nec͛ia: ꝛ ꝑ istaꝫ sum motus supra ad dõm ꝙ causale dictionis reduplicatiue stat ꝯfuse tm̄ imobil'r. Siqs tñ negaret illa ꝓbat' sic. ois ꝯña que sic se bꝫ ꝙ ex ꝯdictorio ꝯñtis seqtur ꝯ forma ꝯdictorium añtis est bona de forma: sꝫ illa in qua arguit' ab inferiori ad suuꝫ superius affirmatiue ꝛ ꝯfuse tm̄ mobiliter est hꝫ igit' ipsa est bona de forma: pꝫ ꝯña cum maiori: ꝛ minor ꝓbatur sic. cuiuslibet ꝯseq̄ntie in qua argt' a supiori distributo mobil'r ꝛ negatiue ad suum inferius consequens seqtur formal'r ex antecedente: vt dicit sexta regula: sed ois consequētia in qua arguit' ex opposito cõsequentis ad oppositum antecedentis alicuius cõseq̄ntie in qua arguebat' ab inferiori ad suū superius confuse tantum mobiliter: ꝛ affirmatiue sic se bꝫ ꝙ in ea arguit' a superiori distributo mobil'r: ꝛ negatiue ad suū inferius igitur quelibet talis sic se bꝫ ꝙ in ea consequēs seqt' formaliter ex antecedente: quod fuit ꝓbandum: ꝛ breuiter qui negat istam regulam habet negare sextam ex q̄ ista sequitur: ꝛ secundam ex qua sequitur sexta.

¶ De regulis particularibus. Cap. ij.

R Egulas aliquas tāgentes q̄ntitatē ꝓpõnum seriatim ꝓpono: quarū prima est ista. Ab vl'i ad suā particularem vel indefinitā que vocat' sibi subalterna est bonū argumētum: vbi gr͂a: omne aial currit: ergo aliqđ aial currit. nullū animal currit: ergo aial non currit. ¶ Secunda regula est ista. A particulari vl' idefinita ad suam vl'em non vꝫ argumētum nisi forte gratia mãe: vnde nõ seqtur aliqs homo currit: ergo qlibꝫ homo currit: nec seqtur: aial nõ currit: ergo nullum aial currit: sed aliqñ tꝫ gratia mãe: aut q2 ꝯña est nec͛ia vel añs impo͛le: aut q2 ꝯdictoriū ꝯñtis repugnat añti: vnde bñ sequit: aliqs homo est: ergo ois hõ est aliqs: hõ nõ est: ergo nullus homo est. ¶ Tertia regula est ista: ab vl'i affirmatiua ad oẽs suas singulares tam collectiue q̄ꝫ diuisiue sumptas cuꝫ debito medio est bonum argumētum: ꝛ ecõuerso collectiue: vbi gr͂a collectiue oẽ aial currit: ꝛ hec sūt oia aialia: ergo hoc aial currit: ꝛ hoc animal currit: ꝛ sic de singulis. Exẽplum diuisiue: vt oẽ animal currit ꝛ hoc ẽ aial: ergo hoc animal currit. Sil'r seqtur econuerso hoc aial currit ꝛ hoc aial currit: ꝛ sic de singulis: ꝛ hec sunt oia aialia: ergo oẽ animal currit: ꝛ notanter dr̄ cum debito medio: q2 sine illo nõ vꝫ argumentum nisi gr͂a mãe: vnde nõ seqtur: ois homo est aial: ergo iste hõ est aial: ꝛ iste hõ est animal: ꝛ sic de singulis: q2 añs est nec͛ium ꝛ ꝯñs ꝯtingens: q2 est vna copulatiua: cui⁹ quelibet pars est contingens ꝛ nulla alteri repugnat: tamen seqtur aliquādo gr͂a mãe: vt ois homo est asinus: ergo iste homo est asinus: ꝛ ois sol lucet: ergo iste sol lucet: q2 in ꝑma añs est impo͛le: ꝛ in scd̄a ꝯñs nec͛ium. ¶ Quarta regula est ista: ad vl'i negatiua ad quālibꝫ suā singularem est bona ꝯña: siue arguat' cum debito medio siue: non. sed ecõuerso non tꝫ nisi cuꝫ debito medio. verbi gratia. nullus homo currit: ergo iste homo non currit. ꝛ iste homo non currit: nec iste: ꝛ sic de singulis non sequitur: ergo nullus homo currit: quia post mille ãnos erit antecedens veꝝ ꝛ ꝯñs falsum: sꝫ bene sequeret' dicendo. ꝛ isti sunt oẽs hoies masculi. ¶ Quinta regula est ista. A particulari ad suam indefinitam: ꝛ ecõuerso tam affirmatiue q̄ꝫ negatiue est bona cõsequētia. vbi gr͂a. animal non currit: ergo aliquod aial non currit: ꝛ econuerso. Sil'r aliquis asinus mouet': ergo asinus mouetur: ꝛ econuerso. ¶ Sexta regula est ista: a particulari vel idefinita ad omnes suas singulares disiunctiue sumptas cuꝫ debito medio est bonum argm̄: vt homo currit: ꝛ isti sūt oẽs homines: ergo iste homo currit vl' iste homo currit: ꝛ sic de singulis. Et notanter dr̄ cum debito medio: q2 sine illo nõ valet argumentum: vt homo est aial: ergo iste homo est aial: vl' ille homo est aial: ꝛ sic de singulis: q2 añs est necessarium ꝛ ꝯñs ꝯtingens: q2 est vna disiunctiua: cuius quelibꝫ ps est cõtingens nec vna alteri repugnat: nec suū contradictorium est impossibile: quare ꝛc̄.

Notandum p⁹ — Aduerte ꝙ oẽs iste regule solū idigēt vna litatione .s. ꝯña signte ꝑcise ex ꝯpõne suaꝝ priū ꝑcise ꝑmarie signtiuꝫ pp subordinationē ꝛ variationē signionis: q2 tūc falsificari possēt oẽs regule sine dcā litatione.

Notandum 2⁹ — ¶ Ulteri⁹ aduerte. q̄re sex sunt regule huius capl'i ꝛ non plures. Cã huius est: q2 aūt vl'es cõparant' ad pticulares ꝛ idefinitas siue affirmatiue siue negatiue: ꝛ sic est p⁹: aut eꝯ: ꝛ sic est 2ª ꝛ 3ª si vl'is cõparet' ad singulares h̄ est dupl'r: q2 aut vl'is affirmatiua cõparat' ad singul'es: ꝛ eꝯ: ꝛ sic ẽ 3ª: aut vl'is negatiua ꝯparat' ad singul'es: ꝛ eꝯ: ꝛ sic est 4ª: aut indefinita cõparat' ad singularē: ꝛ eꝯ: ꝛ sic est 5ª. aut indefinita ꝛ pticularis cõparat' ad singularē: ꝛ sic est 6ª. Possꝫ dari 7ª cõparādo singulares ad idefinitas ꝛ pticulares. Nā affirmatiue a singulari ad indefinitā vel pticularem sine medio: vꝫ ꝯña: negatiue aūt cū medio. Hāc tñ septimā cõpositaꝫ tacuit magr̄: q2 illā posuit in superiori cap̄ cū dixit ab iferiori ad suū supi⁹ affir^{tiue} vꝫ ꝯª. Et ẽt ab iferiori ad suū supius negatione post posita est bona ꝯña. ¶ Et pp hoc pꝫ rñsio ad instātiam magr̄i ꝯ ꝑmaꝫ regulam cū argt' ꝙ illa ꝯña nõ vꝫ: icipit oẽ ens ẽẽ: g̃ icipit aliqđ ens ẽẽ: q2 añs est veꝝ ꝛ ꝯñs f'lm: vt pꝫ exponēdo: ꝛ tñ arguit' ꝑ regulā ergo ꝛc̄. ¶ Dr̄ ꝙ nõ arguit' ꝑ regulaꝫ: q2 nulla illaꝝ est alicui⁹ q̄ntitatis. ¶ Et si ꝓbas: q2 in p⁹ subijcitur termin⁹ cõis signo vl'i determinatus: ergo est vl'is ꝛ in 2ª subijcit' terminus cõis signo particulari determinatus: ergo est pticularis: tꝫ cõsequētia per diffõnes datas in sūmulis. ¶ Dr̄ negādo ambas cõsequētias: ꝛ ad diffõnes dico ꝙ intelligunt' sic. In qua subijcit' terminus cõis solo signo vl'i determinat⁹ aut solo signo pticulari determinatus: ꝛ exsite aliqđ illud qđ dr̄ pp placētem: h̄ est aūt

nō est ita: q̄re ꝛc̄. ¶ Et ad instātiam ꝯ scḋaȝ regulā cū ar
guiť ꝙ illa ꝯn̄a vȝ: aīal est hō: ḡ oē aīal est hō: ꝛ p ꝯn̄s q̄lȝ
alia vȝ a sua īdefinita ad vl'eȝ: ꝙ valeat ꝓbať: q: ista ꝑpō:
aīal est hō: sig̃t oē aīal eē hoīem: sed oīs ꝑpō sig̃t q̄cq̄d se
quiť ad eam: ḡ ꝯn̄a est bona. ¶ Dī negādo ꝓmā ꝯn̄am: ꝛ
ad ꝓbationē ꝯcedo ꝙ ista: aīal est hō sig̃t oē aīal eē hoīeȝ
ꝛ ꝙ oīs ꝑpō sig̃t q̄cq̄d seq̄tur ad eam: ḡ ꝯn̄a est bona: ne/
gať illa ꝯn̄a: q: lȝ oīs ꝑpō significet q̄cq̄d sequiť ad eā: nō
tn̄ q̄cquid sig̃t ꝑpō nō seq̄tur ad eā. Si tn̄ arguēs ista ꝑpō
aīal est homo sig̃t adeq̄te: oē aīal eē hoīem: ḡ illa ꝯn̄a est
bona ꝯcediť ꝯn̄a: sed negať aīs: q: nulla ꝑpō sig̃t adeq̄te
oē aīal esse hoīeȝ nisi aliq̄ talis: oē aīal est hō. ¶ Et ad in
stātiam ꝯtra tertiam regulā cum arguiť ꝙ illa ꝯn̄a non
vȝ: nec̄io oīs homo est aīal ꝛ isti sunt oēs hoīes: ḡ nec̄io
iste: homo est aīal: ꝛ ille hō est aīal: ꝛ sic de singulis: quia
aīs est vex̄ ꝛ ꝯseq̄ns fl'm: vt pȝ p exponētes: ꝛ tn̄ arguiť
ꝓm regulaȝ: ḡ ꝛc̄. Silr̄ nō vȝ eꝫ sic ꝯtigēter ille homo est
aīal: ꝛ sic de singulis: ꝛ isti sunt oēs hoīes: ergo ꝯtingēter
oīs homo est aīal: q: aīs est vex̄ ꝛ ꝯsequēs fl'm. ¶ Dī ꝙ
nō arguiť ꝓm regulaȝ: q: nulla illax̄ est alicuius q̄ntitatis
ꝑp illud qḋ dicebať in r̄n̄sione ad ꝓ^m argumentum. Et ad
instātiam ꝯtra quartam: regulam cū arguiť ꝙ ista ꝯn̄tia
non vȝ: nulla chimera que currit moueť: ergo chimera q̄
currit non moueť: q: aīs est vex̄: vt pȝ ꝛ ꝯsequēs falsuȝ:
q: seq̄tur chimera que currit non moueť: ergo chimera
currit ꝛ illa non moueť: ꝫ ꝯsequētia a resol'one de qui in
et: ꝛ ille illa illud. Dī ꝙ ꝯsequētia est optima: ꝛ negať ꝙ
ꝯsequēs sit fl'm. Ad ꝑpōnem dī ꝙ nō lȝ resoluē relatiuuȝ
nisi in affirmatiua ꝛ non in negatiua. ¶ Silr̄ si arguas
sic: nullus homo currit: ergo iste hō nō currit. ¶ Diciť ꝙ
non arguiť ad suā singularē: q: terminus dȝ ꝑ eodē sup
ponere. ¶ Et ad instātiam ꝯtra q̄ntam regulā cū arguiť
ꝙ ista ꝯn̄a nō vȝ: aīal est genus: ergo aliqḋ aīal est genus
q: antecedēs est vex̄: vt pȝ ꝛ ꝯseq̄ns fl'm: q: ꝯdictoriū est
vex̄: nullum aīal est genus: ꝛ tamē argḟ per regulā: q: si
hoc non eēt: lẏ aīal in 2° supponeret ꝑsonal'r ꝑp illḋ sign̄ū
aliqḋ ꝛ in ꝓ° mālitér. ¶ Cōtra q: dicēdo aliqḋ hō est spe
cies: lẏ homo mālitér supponit ꝛ nō limitať ad supponē
personalem ꝑp illud sign̄ū aliqḋ: ergo ꝛ in illa: aliqḋ ani
mal est genus: supponit lẏ aīal: silr̄ mālitér ꝛ nō ꝑsonali/
ter. ¶ Dī ꝯcedēdo ꝙ ꝓ° ꝯseq̄ntia nō vȝ: q: nō arguiť ꝑ re
gulam cū lẏ aīal supponat ꝑsonal'r. ¶ Et ad ꝓbationem
cum dī dicēdo ꝙ aliqḋ homo est spēs: lẏ hō supponit mā
liter: ergo dicēdo aliqḋ aīal est genus: lẏ aīal suppōit mā
liter: negať ꝯsequentia: q: lẏ hō nō est neutri ḡn̄is: iō il/
lud signum aliqḋ trahit ad neutrū genus: sȝ cū lẏ aīal sit
neutri ḡn̄is: additū sign̄ū neutri ḡn̄is limitat ad ꝑsonalē:
ꝛ indefinita isti⁹ ꝑticularis: aliqḋ aīal est gen⁹: ꝛ ē illa ani
mal vivēs est genus. ¶ Ad vltimaȝ instātiā ꝯ sextam re/
gulam cū arguiť ꝙ illa ꝯsequētia nō vȝ: nec̄io hō est aīal: ꝛ
ꝛ isti sūt oēs hoīes: ḡ nec̄io iste homo est aīal: ꝛ nec̄io iste
homo est aīal: ꝛ sic de singulis: antecedens est vex̄ ꝛ con/
sequens falsum. ¶ Dī ꝙ non arguiť per regulam: q: illa
non est indefinita: necessario homo est animal: q: non est
quanta: ꝛ si aliquis auctor allegaretur dicens ꝙ sic dicis
ꝙ ego dico ꝙ non. quare ꝛc̄.

Rtiuo.

In isto cap̄ ponunť sex regule. ¶ Quaruȝ ꝓma est
ista: ab vl̄i ꝛc̄. q̄ ꝓbať sic: q: si nō da opposi/
tum. s. ꝙ ab vl̄i ad ꝑticulare nō vȝ ꝯn̄a: ꝛ seq̄tur ꝙ stabit
oppositum ꝯseq̄ntis cuȝ aīte: ꝛ ita poterit eē ꝙ duo ꝯ̄ria
sint simul v̄a: qḋ est falsuȝ. ¶ Scḋa regula est ista. A ꝑti
culari ꝛc̄. que ꝓbať sic: q: da tu oppositum. s. ꝙ a ꝑticula
ri ad vl'em sit bona ꝯn̄a: ꝛ seq̄tur ꝙ in nulla tali stabit op
positum ꝯn̄tis cum antecedēte: ꝛ sic nō possȝ eē ꝙ essent
duo subcōtraria simul vera: qḋ est falsum. ¶ Tertia re/
gula est ista: ab vl̄i affirmatiua ad singulares cum medio
vȝ consequētia: ꝓbať sic: oīs ꝯn̄a que tenet per 3^m moduȝ
prime figure est bona: sed ista que est ꝓm istam regulam
est hō: igiť ꝛc̄. pȝ ꝯsequētia cum maiori: ꝛ minor pȝ in exē
plo: maȝ ista est i dariȷ: oīs homo est aīal. ꝛ iste est hō: igiť
iste est. aīal ꝛ ita de aliȷs dicať. ¶ Quarta regula est ista:
ab vl̄i negatiua ad singulares valet ꝯn̄a: ꝓbať: q: ex op/
posito ꝯn̄tis seq̄tur oppositū aīntis ꝓm ꝓmaȝ regulā ꝓmi
capl'i exēplum: q: vȝ ista cōsequentia de forma: iste ho/
mo currit igiť hō currit: vȝ etiam eꝫ nullus hō currit: er
go iste homo non currit: quod fuit ꝓbandum. ¶ Quin/
ta ꝛ sexta regula: satis patent intelligenti.

¶ Capitulum. iiij.

Ex ꝑpōnibus non q̄ȝtis: sicut sunt
exclusiue ꝛ exceptiue sit hec prima
regula. ¶ Ab exclusiua ad suā vni
uersalem de terminis transpositis
est bona ꝯn̄a: ꝛ econuerso: vt tn̄ homo currit:
ergo omne currens est homo. Silr̄ ecōuerso
oē aīal moueť: ergo tn̄ qḋ moueť est aīal.

Nōndū

Hec regula req̄rit sex limitationes. ¶ Pria ab ex/
clusiua ꝓmi ordinis: q: si scḋi vel ter
tiȷ ordinis nō seq̄tur: q: nō: q: non vȝ: hō tantum est ani/
mal: ergo oē aīal est hō antecedēs. n. vex̄ est vt pȝ p expo
nentes ꝛ ꝯn̄s falsuȝ. ¶ Silr̄ nō vȝ ista ꝯn̄a: a ꝑpō sig̃t ꝑci
se sicut est: ergo oē sig̃ns ꝑcise sicut est: est a ꝑpō: q: aīs est
vex̄ ꝛ ꝯsequēs falsuȝ. ¶ Scḋa affirmatiua: q: negatiua
nō seq̄tur siue negať nota exclusionis vt dicēdo nō tn̄ hō
est aīal: ḡ oē aīal est hō: q: aīs est vex̄ ꝛ ꝯsequēs est fl'm: si
ue nō negať nota exclusionis: dūmodo ꝑpō sit negatiua:
q: nō vȝ dicēdo: tn̄ sb̄a nō est accidens: ḡ oē accidens est
sb̄a aīs est veruȝ: vt pȝ per exponētes ꝛ ꝯn̄s fl'm. ¶ Ter
tia ad suam vl'em affirmatiuam factā de terminis trāspo
sitis. q: ad negatiuā nō vȝ: q: nō seq̄tur tn̄ homo currit:
ergo nullus currens est homo. ¶ Quarta ipsis in recto
existentibus ꝛ non in obliquo: ꝛ ꝑp hoc soluunť instan/
tie magistri: q: non vȝ tn̄ asinus est hoīs: ergo cuiuslibȝ
hoīs est asinus: ꝛ antecedēs. n. est vex̄ ꝛ consequens fal
sum posito ꝙ nulla sit possessio hoīs nisi asinus: nō tamē
quilibet homo hȝ asinum. Similr̄ non vȝ cuiuslibȝ hoīs
est asinus: ergo tn̄ asinus est hoīs: est. n. antecedēs vex̄ ꝛ
consequēs falsum posito ꝙ q̄libet homo habeat asinuȝ
ꝛ equuȝ. Magister tn̄ vituperat istam ꝯditionem ꝛ vo/
cat rudes eos qui ponūt eaȝ: q: sine illa potes saluare re
gulaȝ ꝛ dicere: vt ipse dicit ad ꝓ^m ꝙ illa nō est sua vl'is cor
respondēs: sed illam: oē ens hoīs est asinus. Consilr̄ ad
2^m exclusiua assignata non bene assignať: sed est illa tn̄
habens asinum est homo: cum illa ꝑpō: cuiuslibet hoīs
est asinus equiualeat huic: q̄libet homo est hn̄s asinum:
cuius exclusiua est tn̄. oē hn̄s asinum est hō. ¶ Quinta
cōditio ꝑpōnib⁹ sig̃ntibus ex ꝯpōne suax̄ partium ꝑci
se primarie sig̃ntium ꝑp subordinationem ꝛ variationeȝ
sig̃tionis. ¶ Sexta vniformiter superponētium: q: non
sequiť: tn̄ sor. est aliq̄s homo currens: ergo oīs hō cur/
rens est sor. q: posito ꝙ solus sor. currat de masculis: mlt̄
te tamen femine currāt antecedens est vex̄ ꝛ ꝯsequēs fal
sum. Et ꝓpter hoc soluunť alie instantie magistri q: non
sequitur: tn̄ ens nec̄io est sb̄a: ergo oīs substātia nec̄io est
ens: q: antecedens est vex̄ ꝛ consequēs falsum: vt pȝ per
exponentes. Diciť. n. ꝙ illa nō est vl'is illius exclusiue: sȝ
illa omne ens necessario sb̄a est ens: quia sicut in exclusi
ua nō determinabit illum terminum ens lẏ nec̄io: sed so/
lum lẏ sb̄a: ita in vl̄i debet esse. Silr̄ cum arguiť ꝙ nō se/
quitur: oēs ap̄li sunt duodecim: ergo tn̄ duodecim sunt
ap̄li: tenendo lẏ oēs collectiue: q: aīs est vex̄ ꝛ ꝯsequēs

falsum: q2 scđa exponens est falsa: ⁊ nulla nō duodecim sunt apŀi: q2 Petrus ⁊ Paulus sunt apŀi: ⁊ tm̄ sunt aliqua nō duodecim. Di q̄ q̄n ly oēs tenet̃ collectiue sua exclusiua nō exponit̃ per negationem infinitātem: s3 p notam pluralitatis isto mō: duodecim sunt apŀi dei ⁊ nō plures q̄3 duodecim sunt apŀi dei: illa est vera ⁊ exclusiua silr. Qn̄ aūt tenet̃ diuisiue: tūc .n. corrńdet dicta exclusiua exponibilis p negationē infinitātez: q2 tā vlis q̄3 exclusiua sunt impole ppter implicationem suarum exponentium.

ℭ Secunda regula est ista: ab exceptiua negatiua ad exclusiuam sibi corrńspōdentez est bona ɔn̄a: vt nihil preter soz. currit ergo tantum soz. currit: ⁊ econuerso: vt tm̄ homo est risibilis: ergo nihil preter hoiem est risibile.

Nōndū Hec regula reqrit sex litationes. Prima ab exclusiua affirmatiua: q2 a negatiua nō v3: q2 nō sequitur: nō tm̄ soz. currit: ergo nullus hō p̄ter soz. currit. Scđa p̄ml ordis: q2 nō seqt̃: soz. tm̄ est homo: ḡ nihil p̄ter sortem est hō: q2 aīs est verū ⁊ ɔn̄s falsuz. Tertia ad exceptiuam negatiuā: q2 nō sequitur: tm̄ soz. currit: ḡ ois hō p̄ter soz. currit. Quarta pprium: ad quā duo requirunt̃. Primo q̄ illō a quo fit exceptio stet ɔfuse distributiue mobilr. Scđo q̄ illō q̄ excipit̃ sit iferius ad illō a q̄ excipit̃: ⁊ si nō erit exceptiua ppria nō v3. Quinta sibi corrńdentem. ℭ Pro quo aduerte q̄ ad hoc q̄ exceptiua sit corrńdens exclusiue requirunt̃ due ɔdōnes. Pria q̄ sbr3 exclusiue sit terius cōpositus ex sbo ⁊ p̄dicato exceptiue. Scđa sic p̄cise supponēte .s. q̄ termini supponant p̄cise p eisdem pp p̄maz nō v3 ista ɔn̄a: tm̄ hō est aial intelligēs: ergo nihil p̄ter hoiem intelligit: pp scđaz nō v3 ab illa exceptiua ad exclusiuā: nullus hō p̄ter soz. currit: ḡ tm̄ soz. est hō currēs: nec ɔ̄ v3 dicēdo tm̄ soz. est aliqs hō currēs ergo nihil qō est hō p̄ter soz. currit. ℭ Et sic soluit̃ instantia magri: cū arguit q̄ nō seqt̃: nullus hō p̄ter soz. currit: ergo tm̄ soz. est hō currēs: q2 aīs est verū ⁊ ɔn̄s falsū: posito q̄ soz. currat: ⁊ nullus ali⁹ masculus s3 mulieres sic. P3 rn̄sio: q2 deficit illa ɔdō q2 exclusiua nō est sibi corrńdens sed d3 esse illa tm̄ soz. est aliqs hō currēs. Sexta cōditio ppōnibus sigātibus p̄cise ex ɔpōne suaz ptium primarie sigātiuz: qō dī pp subordinationem ⁊ variationē sigtionis. Consiles limitationes reqriruntur econtra.

ℭ Tertia regula est ista. Ab inferiori ad suum superius a parte subiecti dictione exclusiua addita eidem est bona ɔn̄a. Unde bn̄ seqtur: tm̄ homo currit. ergo tm̄ aial currit: q2 arguitur ab inferiori ad suū supius ɔfuse tm̄ mobilr.

Nōndū Hec regula septem reqrit litationes. ℭ Pria ab iferiori ad suū supius p se: q2 paccn̄s nō sequtur: vn̄ nō v3 tm̄ homo currit: ḡ tātum albū currit: ⁊ si hoc sit albū: q2 stat aīs eē verū sine ɔn̄te. ℭ Scđa sine distributione: q2 nō seqt̃ tm̄ ois hō currit: ḡ tātum oē animal currit: q2 posito q̄ ois hō currat: ⁊ nihil aliō: aīs est verū ⁊ ɔn̄s falsum. ℭ Tertia affirmatiue: q2 negatiue nō sequtur: vn̄ nō v3: nō tm̄ homo est sensibilis: ḡ nō tātuz animal est sensibile: q2 aīs est verū ⁊ ɔn̄s falsum. Et pp h̄ soluitur instātia magri cū arguit q̄ nō seqtur tm̄ sba non est accn̄s: ḡ tm̄ aliqd nō est accn̄s: q2 aīs est verū ⁊ ɔn̄s flm: vt p3 p exponētes: q2 nō arg̃ ɔ̄ regulaz: q2 nō arg̃ affirmatiue. Silr cū arguit q̄ nō seqtur tm̄ corpus nō est idiuisibile: ḡ tm̄ sba nō est idiuisibilis: q2 aīs est verū ⁊ ɔn̄s flm: vt p3 p exponētes: de aīte p3: de ɔn̄te pbat̃: q2 2ª exponēs est falsa .s. qōl3 nō sba ē idiuisibile: nā albedo i pariete est nō sba: ⁊ tamē nō est idiuisibilis: q2 est extēsa ad extēsionem parietis. Di q̄ nō arguit̃ ɔ̄ regulā: q2 nō arg̃ affirmatiue. Hoc dcm̄ ē ð itētiōe magri cōr⁹ ɔ̄ sequētias. ℭ Cū suppositione tamē dī q̄ illa est optia ɔn̄a: tm̄ corpus nō est diuisibile: ḡ tm̄ sba nō est diuisibilis: q2 exponētes ɔn̄tis iferūt exponētis ɔsequētis vt p3 itelligenti. ℭ Quarta rōne toti⁹ extremi: q2 rōne ptis nō v3 ɔn̄a: vnde nō ɔseqt̃ tm̄ apparēs asin⁹ currit: ḡ tm̄ aliqlis asinus currit: posito .n. q̄ soz. appeat asin⁹ q currat: est aīs verū ⁊ ɔn̄s falsuz. ℭ Quinta altero extremo nō variato: q2 nō sequtur tātuz homo currit: ergo tm̄ aial mouet̃. ℭ Sexta in suppōne psonali: q2 nō sequtur: tm̄ homo est spēs spālissima ad soz. ⁊ platonē: ergo tātuz aial est spēs spālissima ad soz. ⁊ platonē q2 antecedēs est verū ⁊ ɔsequēs falsum. ℭ Septima ɔsequētia est bona ipsa sigāte p̄cise ex ɔpōne suaz ptium p̄cise p̄marie sigātium pp subordinationem ⁊ variationem sigtionis: vt dictum est sepe.

ℭ Quarta regula est ista. Ab inferiori ad suuz superius a parte p̄dicati dictione exclusiua addita subiectis non v3 argm̄: vnde non sequit̃ tm̄ homo est hō: ergo tm̄ homo est animal: q2 arguitur distributiue: sed econuerso bene sequtur cum debito medio: vt tm̄ homo est risibilis: soz. est homo: ergo tm̄ homo est soz.

Hec regula nō idiget litationib⁹ ex q̄ ɔn̄a nō v3 formalr neq3 de forma: q2 arguit̃ a supiori ad suū iferi⁹ affirmatiue ⁊ distributiue: qō nō v3 vt dcm̄ est in 3° capi. Et eɔ̄ aūt cuz medio debito bn̄ val3. Nōndū

ℭ Quinta regula sequens correlarie ex predictis est ista: q̄ a termino stante cōfuse tm̄ vl' determinate ad eundem stantem ɔfuse distributiue nō v3 argm̄: vt homo est animal: ergo tm̄ homo est aial tu differs ab omni hoie: ergo tu differs ab hoie. ℭ Sexta regula est ista. A termino stante confuse: distributiue ad eundem stantem determinate est bonum argumentū: vt tm̄ homo est animal: ergo homo est aial: tu es aliud ab animali: ergo tu es aliud ab omni animali. ℭ Septima regula est ista. A termino stante confuse tm̄ ad eūdem stantem determinate respectu eiusdem sincathegorematis non v3 argumentum: vt tm̄ homo est animal: ergo homo est oē animal ois homo est aial: ergo animal est omnis homo: quare ⁊c̄.

Iste regule ex dictis patent interius per scrutanti.

In hoc cap̄ ponunt̃ septē regule: p̄ª ab exclusiua affirmatiua ad vl'em ⁊c̄. v3 ɔn̄a: ⁊ eɔ̄: vt tātū aial est hō: igit̃ ois hō ē aial: ⁊ eɔ̄: ista regl'a pbat̃ dupl'r. Prio q2 ibi arg̃ p ɔuersionē simplicē: vt p3 sup̄. Scđo q2 exponētes vl'is iferūt p ɔuersionē simplicē illas exclusiue: ⁊ eɔ̄. pbat̃: q2 exponētes isti⁹ ql3 hō est rōnalis sūt iste hō est rōnalis: ⁊ nullus hō ē nō rōnalis q̄ si ɔuertant̃ simplr erūt exponētes istius: tm̄ rōnale est hō: ⁊ si dī q̄ exponētes isti⁹ vl'is nō sunt bene sūpte dī q̄ sic: q2 ille ɔuertūtur cū exponētibus Pauli: vel sunt illis meliores: vt patebit in cap̄ de vl'ibus. ℭ Scđa regula. ab exceptiua ⁊c̄. ista regula pbatur per h̄ mediū: ppō vl'is. vt ista: ois homo est rōnalis infert per regulā pbatā istā exclusiuā: tātum rōnale est homo: cuius exclusiue affirmatiue expo/ Ritius

nent eo ↄuertunt cum exponentibus huius exceptiue negatiue. s. nihil preter rōnale est homo: igit iste tres ꝓpositiones se inferunt de forma. ¶ Tertia et 4ª regula ꝓbantur ex ꝓpōnibus regulaꝝ ꝑmi capituli: vt patet. ¶ Quinta ꝟo et 6ª satis patent. ¶ Septima regula. A termio stāte etc. ratio istius regule est: q2 dato opposito: sequitur q sub eodem termino licet descendere: et nō lz descendere vt patet intuenti. ¶ Cōtra istas regulas arguit magister in obiectionibus bonis argumentis: que tu vide. ¶ Arguitur tñ ↄtra primam sic. ista ↄña non vz: omne album erit album: igitur tātum albū erit album: et tñ arguit per regulam: igit regula falsa: patet ↄña cum minori: et maior ꝓbat: q2 oē añs est verum: vt pz: et ↄñs falsum: qd̄ probatur nigrum erit album: igit nō albū erit albū: et ita nō tantum albuz erit albū: pz ↄña ab inferiori ad suū superius affirmatiue etc. et añs est veꝝ: igit et añs. ¶ Scd̄o sic. ista ↄña nō vz cuiuslibet hoīs est asinus: igit tātum asinus est hoīs et tñ arguit per regulam: igit regula falsa: pz ↄña cum minori: et maior ꝓbatur: q2 posito q qlibet hō hēat asinum et capiam añs est verum: et ↄñs falsum: vt patet. ¶ Tertio sic. ista ↄña nō vz: oīs ppl's currit: igit tantum currens est ppl's: et tñ arguit per regulam: igit regula falsa: patet ↄña cum minori: et maior ꝓbat: q2 vbi oīs ppl's curratest añs veꝝ: vt pz: et ↄñs falsum: cum ꝑª eius exponens sit falsa. s. currens est ppl's: q2 nihil est ppl's lz aliq̄ sint ppl's. ¶ Quarto nō sequitur: tm̄ tria entia currūt: igit omne currens: aut oīa currentia sunt tria entia: et tamen arguit per regulam: igit etc. patet ↄña cum minori: et maior ꝓbatur: q2 vbi tria et nō plura entia currerent eēt añs verum: vt pz: et ↄñs falsum: qd̄ ꝓbatur: q2 suuz opᵐ est verum. s. aliqua currentia nō sunt tria entia: q2 ista nō sunt tria entia demōstratis duobus illoꝝ: et ista sunt aliqua currentia: igit etc. ¶ Ad ꝑᵐ dicitur dupl'r: ꝑmo q nō arguit per regulam: 2º dicitur q dato q argueret per regulam ↄña est verum: q nō arguat per regulam: pz q2 ly albuz: qd̄ est a parte ꝑdicati in vl'i stat appellatiue ꝓ eo qd̄ erit: et nō stat ampliatiue pro eo qd̄ est vel erit: et in exclusiua sic: ideo opz sic arguere: oē albuz erit albū: igit tm̄ quod erit album est vel erit albuz. ¶ Scd̄o dī q dato q arguatur per regulam ↄñs est verum. s. tantum albū erit albuz et negat q nō album erit albū: q2 ista ꝓpō est impossīs vt patet in ampliationibus et patebit infra: q2 sigt q illō qd̄ nec est nec erit album erit albū: et gn̄aliter oīs ꝓpō affirmatiua in qua subijcit terminus infinitus et predicat terminus oppositus ē impossibilis vt nō papa potest eē papa: non tamen si esset ecōuerso: q2 ista non est impossīs: papa erit non papa: s̄m opinionem cōem ponētem ampliationem. Si quis tamen negaret ampliationem: sicut fecit Pe. Man. habet dicere illam esse impossibilem: et cuz probatur q illa sit vera: nō album erit albuz: q2 nigrum erit album: igit nō album erit albū: ab iferiori etc. ¶ Ad hoc potest tripliciter dici: ꝑmo q nō arguit per regulaz quia arguit cum termino includente negationem. s. cum ly non album. ¶ Sed ista rñsio esset nulla apud illum q tenet q ly non album sit vnus terminus. ¶ Secūdo posset dici q ly nō album: nō est ꝓprie superius ad ly nigrū: q2 nō est in ꝑdicamēto: nec est terminus simplex. ¶ Tertio posset dici s̄m dicta cōmunia q nō arguit ꝑ regulam: q2 mutatur suppō et ampliatio: ideo opz sic arguere: nigrum erit album: igit quod est vel erit non album erit album: et tunc erit ↄñs verum: ex quo tñ non seqtur q non album erit albuz: vt patet intelligenti dicta in ampliationibus. ¶ Ad 2ᵐ vt dicit magister quidam dicunt q regula nō tenet in obliquis: sed ista solutio est grossa si aduertas ꝓbationem regule: ideo dicas aliter. s. q nō arguitur per regulam: q2 non sit de subiecto predicatum sed oportet sic arguere reducendo ad rectum: quilibet homo est ens: cuius est asinus: igitur tātum ens: cuius est asinus est homo: et est añs et ↄñs verum in casu. ¶ Ad 3ᵐ negatur q arguatur per regulam: q2 ly currens a pte ꝑdicati cuz sit adiectiuum debet hēre secum ly populus: pro substantiuo: et oportet sic arguere: omnis populus est currens: igitur tantum populus currens est populus: et erit antecedens et ↄñs verum. ¶ Ad vltimum dicetur in tractatu de ꝓbationibus terminorum, capitulo proprio.

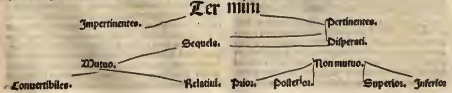
Margin: ↄ̄ pᵐas regulaz rñ. ꝑ. — Arf 2º. — Argf 3º — Argf 4º — Rñr ad ꝑmum — Ad 2ᵐ — Ad 2ᵐ — Ad 3ᵐ — Ad 4ᵐ

¶ Capl'm. iiij.

Ponende sunt regule pertinētium atq3 imptinentium terminoꝝ: quarum prima est ista. Ab affirmatiua vnius disperati ad negatiuam alterius est bonum argumentum: vt tu es homo: ergo tu non es asinus: tu curris: ergo tu non sedes: tu es albus: ergo tu non es niger. Sed econuerso non sequitur: quia ex negatiua non sequitur affirmatiua.

Pro intellectu harum regulaꝝ faciam duo. Primo declarabo terminos pertinentes et impertinentes. Secundo limitabo regulam. ¶ Primo igitur aduerte q terminorum quidā sunt pertinentes et quidaz impertinentes. Impertinētes sunt illi: quoꝝ vnus potest indifferenter affirmari et negari de altero supposito non corrupto: vt albuz: et homo et sides. Pertinentes ꝟo sunt duplices: quia vel sunt pertinētes disperati vel pertinentes sequela. Pertinentes disperati sunt illi quorum nullus potest vere affirmari de altero: vt homo et asinus. Pertinentes sequela sunt illi ex quoꝝ vno sequit alter: vel ꝓpositio in qua ponitur vnus illoꝝ est illatiua ꝓpositionis in qua ponitur alius. Et hi sunt duplices: q2 vel ex vno sequitur aliud: et econuerso: vel ex vno sequitur aliud et non econuerso. Si primo modo: est dupliciter: quia si ex vno sequitur aliud: et econtra: vel est respectu cuiuscunq3 verbi: et sic dicuntur conuertibiles simpliciter: vel respectu huius verbi est tantum de secundo adiacente: et sic dñt termini correlatiui. Si vero secundo modo scilz q ex vno sequitur aliud: et non econuerso: adhuc est dupliciter: aut ex respectu huius verbi est de secundo adiacente: et sic terminus a quo non conuertit subsistēdi ↄña dicitur prior et alter posterior vel est respectu cuiuscūq3 verbi: et sic terminus inferens dicitur inferior: illatus vero superior. ¶ Et vt has diuisiōes recte discernere possis ibi feci arborem que tibi declarat.

Margin: Notandum ꝑᵐ terioꝝ qdā sūt ptinētes qdā iptinentes

Notandū 2ᵐ

¶ Aduerte scđo ꝙ hec prima regula quinq̨ limitationes req̄rit. ¶ Prima ab affirmatiua vnius disparati ad negaᵐ alterius illis simpliciter sumptis sine determinatione: q2 non sequitur: tu ꝯtingenter es homo: ergo contingenter non es asinus: q2 añs est verum ⁊ ꝯñs falsum: q2 ex illo sequitur ꝙ tu posses esse asinus. Pro quo scias ꝙ ꝓpositio exponenda rõne hui⁹ termini ꝯtingenter: est exponenda per oppositas qualitates: vt ꝯtingenter tu curris: sic exponit᷑: tu curris: ⁊ potest esse ꝙ tu nõ curris: sed illa cõtingenter: tu non curris: exponit᷑ sic: tu non curris: ⁊ põt esse ꝙ tu curras: ⁊ sic de singulis: ideo si contingenter tu non es asinus sequitur formaliter ꝙ potes esse asinus. ¶ Secunda ꝓpositionibus significantibus ex compositione suorum terminoꝝ precise primarie significantium ꝓpter subordinationem ⁊ variationem significationis. ¶ Tertia subiectis cõmunibus. vniformiter supponentibus: quia non seq̄tur: animal currit: ergo nullum animal quiescit: sed vbi vtrũq̨ sõm staret distribuᵗᵉ bene sequitur vnde bene sequit᷑ oẽ animal cᵗ. ergo nᵐ animal quiescit. ¶ Quarta sub terminis discretis: quia in terminis cõmunibus: vel tãq̄ cõmunibus non sequitur simpliciter vt sic arguendo: ille deus est pater: ergo ille deus nõ est filius: certum est ꝙ non sequitur ꝙ ille terminus deus est tãq̄ cõmunis tribus suppositis diuinis. Similr̄ non sequitur: homo cõis est sor. ergo non est plato: sed in talibus terminis discretis sequitur modificãdo negatiuaȝ alterius disperati: sequitur enim ille deus est pater: ergo ille deus aliquo modo non est filius. Similiter sequitur homo cõmunis est sor. ergo homo cõis aliquo modo nõ est plato. ⁊ hoc est verum: quia homo cõmunis lȝ sit sor. ⁊ plato: nõ tñ eo modo quo est sor. est pla. q2 sicut est sor. non est pla. ¶ Quinta ⁊ simpliciter de p̄nti ⁊ nõ de preterito nec de futuro: q2 non seq̄tur absolute: tu fuisti albus: ergo tu nõ fuisti niger: tu eris albus: ergo tu nõ eris niger: sed bene sequitur limitate: tu fuisti albus: ergo aliquando tu non fuisti niger. Similiter tu eris albus: ergo aliquando tu non eris niger: ⁊ non econuerso: q2 ex pura negatiua non sequit᷑ affirmatiua. ¶ Et ꝓpter hoc patet ad instantiam magistri cum arguit ꝙ non sequitur: brunellus est asinus: ergo brunellus non est risibilis: tenendo ly risibilis in genitiuo: q2 antecedens est verum ⁊ consequens falsum. Dr̄ enim ꝙ risibilis in genitiuo ⁊ asinus non sunt termini disperati: sed bene in nominatiuo.

¶ Secunda regula est ista. Quandocũq̨ sunt alique due propositiones: quarum subta conuertuntur atq̨ predicata manente cõsimili denominatione ab vna ad reliquam est bona cõsequentia: vt tu es homo: ergo tu es animal rationale: ⁊ econuerso. Et notanter dicitur manente cõsimili denominate: q2 si vna esset affirmatiua ⁊ alia negatiua nõ ꝯuerterent᷑: vt tu es homo: ⁊ tu nõ es hõ. Iteȝ si vna esset q̄ta vna q̄titate: alia alia q̄titate: vl᷑ nulla: nõ opteret istas cõuerti: vt oẽ aĩal est homo aliquod animal est homo: ⁊ tãtum animal est homo.

Nõndũ

Hec regula quinq̨ req̄rit limitationes. ¶ Prima q̄ñ subiecta ⁊ predicata ⁊ copule conuertunt᷑. quo ad primaria sig̃ta. Propterea non sequitur homo est animal. ergo hõ est homo. q̄uis hõ conuertatur cum animali in significato secundario: cum ad hoiem seq̄tur formaliter ⁊ v̄tualiter animal: non tñ in significato ꝑncipali ꝯuertunt᷑. ¶ Scđa est quo ad modos significandi. propterea nõ seq̄tur: tu es homo. ergo tu es homines. q2 lȝ homo: hoies: hominis: habeãt idẽ sig̃tum tñ non sig̃nt eodẽ modo. q2 homo significat per modum vnius ⁊ per modum principij. hoies ꝟo per moduȝ plurium vel per modum ꝑncipij: sȝ hominis sig̃t per moduȝ vnius ⁊ per modum termini vt cuius. ꝓpterea nõ sequitur tu es aliq̄ modo. ergo tu es oi modo: ⁊ qualitercũq̨ q2 aliquo modo lȝ oẽm moduȝ significet. non tñ oẽm modum oi modo sig̃t: sed per modum vt a quo: q2 ly aliquo modo oẽm modum sig̃t partitiue ⁊ diuisiue. sed ly omni modo sig̃t distributiue affirmatiue hec est grãmatica speculatiua intelligunt᷑. ¶ Tertia manente simili determinatione ꝓpõnum ita ꝙ sint eiusdem qualitatis ⁊ quantitatis ꝓpterea nõ sequit᷑. homo currit. ergo nõ currit hõ. homo currit. ergo tm̃ hõ currit. ¶ Quarta vtraq̨ ꝓpõne sig̃nte precise ex ꝯpõne suoꝝ terminoꝝ precise ꝑmarie sig̃ntium ꝓꝓ subordinationem ⁊ variationeȝ significationis. ¶ Quinta vniformiter supponẽtiuȝ. ¶ Propterea soluitur instãtia magistri. q2 nõ seq̄tur. quilibet homo est vnus homo. ergo ois hõ est vnus homo: q2 ly hõ a parte subiecti latius supponit in secunda q̄ȝ in prima. Dicit magister ꝙ ista non ꝯuertuntur ꝓprie: lȝ tñ sint silia. His autem seruatis ab vna ad reliquã valet ꝯña tam affirmatiue q̄ȝ negatiue. ¶ Cõtra hanc regulam facit argumentum Strodus. q2 non seq̄tur. tu qui nõ es asinus es homo. ergo tu qui es asinus non es homo. quia añs est verum: ⁊ ꝯñs falsum. patet: q2 suum ꝯdictorium est falsum patet. q2 ex illa seq̄tur tu es asinus. ¶ Ad hoc dat duas rñsiones. ¶ Prima dicit ꝙ ambe sunt vere. Prima enim est affirmatiua que sig̃t copulatiue te non esse asinum ⁊ te esse hominem. ¶ Secunda vero cum sit negatiua sig̃t opposito modo copulatiue affirmatiue correspondenti ⁊ significat disiunctiue ꝙ tu non es asinus: vel tu non es homo: ideo ambe vere sunt: vnde ille cõtradicunt tu qui es asinus es homo. tu qui es asinus non es homo. prima significat copulatiue. secunda disiũctiue opposito modo. Similiter ille contradicunt: tu qui non est asinus es homo. ⁊ tu qui es asinus nõ es homo: ꝑma significat copulatiue secunda ꝟo disiunctiue opposito modo. Et sic patet rñsio ꝭm hanc opinionem que pulchra est. q2 ꝯña est bona. ¶ Alia rñsio quam seq̄tur Strodus est distinguẽdo an negatio in prima ꝓpositione cadat supra totam cõpositionem vel supra partem. Si supra totam negat᷑ consequentia: q2 nõ seruat᷑ vtrobiq̨ eadem qualitas. Si ꝟo cadit supra scđam: ꝯpõnem ꝯcedit᷑ ꝯña: sed negat᷑ añs: ⁊ sic ⁊ ꝯñs. nec tunc dat᷑ ꝯdictorium per ablationẽ negatiõis preposite sed per additionem alterius de nouo.

Obũo strodi

Rñˢ pᵃ

Rñˢ 2ᵃ

¶ Tertia regula est ista. ab vno conuertibili ad reliquum est bona ꝯsequentia vt tu es homo: ergo tu es risibilis. ⁊ econuerso. brunellus est rudibilis: ergo brunellus est asinus.

Nõndũ

Hec regula tres requirit limitationes. ¶ Prima ab vno ꝯuertibili ad reliquum ratione totius extremi: q2 ratione partis non sequitur: vt ꝯdictorium a. est verum. ergo ꝯdictorium ꝯtradictorij a. est veꝝ. dato ꝙ a. sit illa hõ est asinus. añs est veꝝ ⁊ ꝯñs falsuȝ. q2 nihil est contradictorium cõtradictorij a. nisi a licet ꝯtradictorium ꝯuertat᷑ cum ly ꝯdictorium ꝯdictorij nõ tñ addẽdo lyᵃ a. Et sic soluitur instantia magistri. quia non sequitur. sortem scis esse hominem. ergo sorteȝ scis esse risibilem. quia posito ꝙ nescias que sit passio sortis. immo credas ꝙ risibile sit passio brunelli. antecedẽs est verum: ⁊ consequens falsum. Dicendum ꝙ licet ly hominem: ⁊ ly risibilem. conuertantur. non tamen sciens esse hoiem ⁊ sciens esse risibilem conuertunt᷑ que sunt ꝑdicata.

tu. ¶ Scd'a consequentia significante precise ex compositione suorum terminorum precise primari e significantium. pp subordinationē & variationē signi[fica]tionis: vt sepe dictum est. ¶ 3° vniformiter supponentiū. q2 nō valet. q[ui]libz hō currit. ergo oē risibile currit. q2 latius supponit risibile q̄3 hō. Istis āt seruatis est bona 9ña tam formaliter q̄3 de forma.

¶ Quarta regula est ista. ab vno correlatiuorū ad reliquum, ppositionibus existentibus de secundo adiacente est bonum argumētuz vt duplum est. ergo dimidium est & ecōuerso. & notanter dr̄ de scd'o adiacente: q2 nō seqtur. a. est duplum e[r]go. a. est dimidiuz. pater est barbatus. ergo filius est barbatus.

Nōndū

Hec regula 4° reqrit limitationes. ¶ Prima ab vno correlatiuo ad reliquū correlatiuum totale. & sic soluit' instātia magr̄i. q2 nō valz. pater est. ergo filius est. q2 stat q[uod] sit pater & nō habeat filiū sz filiam. Silr̄ nō valet. filius est. ergo pr̄ est. q2 stat q[uod] sit fili9 & nō habeat prēm sed mr̄em. Et cā est. q2 pr̄ vel mater est vnuz correlatiuū totale filius vel filia aliud correlatiuuz totale. nō āt pr̄ correlatiuū totale nec filius. Et si nō placet tibi hec p[rim]a limitatio dicas q[uod] pr̄ & filius nō sunt correlatiua: sed bn̄ pr̄ vel mr̄ filius vel filia. ¶ Scd'a cuz v̄bo substātiuo de scd'o adiacēte: q2 nō seqtur. pr̄ est barbat9. ergo filius est barbatus. pr̄ currit. ergo filius currit. ¶ Tertia de p̄senti: q2 nō seqtur pr̄ fuit. ergo filius fuit. pr̄ erit. ergo filius erit. ¶ Quarta ppōnibus signātibus ex 9pōne suorum terminorum p̄cise p[ri]marie signātium 9ña est bona. pp subordinationem & variationem significationis.

¶ Quinta regula est ista. A termino priuatiuo ad terminum infinitum est bona conseq̄ntia: sed nō econuerso vt tu es iniustus ergo tu es non iustus: sed nō seqtur econuerso lapis est non iustus. ergo lapis est iniustus. antecedēs .n. est verū: & 9ñs est falsum: vt patet: qa q[uod]cq[ue] est iniustum potest esse iustum: sed lapis non potest esse iustus. ergo non pōt esse iniustus.

Nōndū

Hec regula 4° reqrit li[mi]tationes. ¶ Prima a termino p[ri]uatiuo ad terminū i[n]finitū ppōnibus existētibus affirmatiuis. q2 in negatiuis nō seq[ui]t'. vñ nō valet lapis nō est iniustus. ergo lapis nō est non iustus. añs est verū: & 9ñs falsum. ¶ Scd'a nō facta alia variatione terminorum. q2 nō seqtur. sortes est iniustus. ergo plato est non iustus: q2 variatū est sbm. ¶ Tertia 9ñtia est bona ipsa signāte ex 9pōne suorum terminorum p̄cise p[ri]marie significātium pp subordinationē & variationem sign[ifica]tionis. ¶ Quarta vniformiter supponētium. q2 nō valet. q[ui]libz hō est iniustus. ergo ois hō est non iustus. ¶ Et pp hoc soluitur instātia magr̄i cū arguit. a. t[em]p[u]s fuit infinitū: ergo. a. t[em]p[u]s fuit nō finitū ponēdo q[uod]. a. t[em]p[u]s fuerit p̄teritū infinitū terminatum ad instās p[rese]ns: añs est verū. & 9ñs falsum. Silr̄ cū arguit. linea est i[n]diuisibilis: ergo linea est nō diuisibilis: añs est verū cū nō habeat latitudinē [nec pro]funditatē: & tñ 9ñs est falsum: q2 est diuisibilis s[ecundu]m lōgi[tudin]ē. Dī .n. q[uod] infinitū & indiuisibile nō sūt termini p[ri]uati[ui]: q2 nō dicūt defectū cum 9uenit deorq[ue] nō mirum est [si] aliqua talis 9ñtia valet.

¶ Sexta regula. Ab affirmatiua de predicato priuatiuo vel infinito ad negatiuam de predicato finito est bona consequentia. vt tu est cec[us] ergo tu non est videns: tu es non homo. ergo tu non es homo. sed econuerso non valet argumentum: quia ex negatiua non sequitur affirmatiua.

Nōndū

Hec regula 4° limitatiōes reqrit. ¶ Prima ab affirmatiua de p̄dicato infinito vel p[ri]uato totali. & pp hoc nō valet: aial sign[ifica]t nō hoiem. ergo aial nō sig[nifica]t hoiem. ¶ Scd'a cū v̄bo de p[rese]nti: & sic soluit' instantia magr̄i. q2 nō seqtur: tu fuisti nō albus. ergo tu nō fuisti albus. posito .n. q[uod] heri fueris albus & hodie niger. añs ē verum: & 9ñs falsuz. sz opz arguere cū determinatione illis de p̄terito & de futuro: vt si tu fuisti albus. ¶ Tertia in terminis rectis. q2 in obliqs nō tz regula. vñ nō seqtur asinus est nō sortis. ergo asinus nō est sortis. añs est veruz. & 9ñs falsum. posito q[uod] ois asin9 sit tā sortis q̄3 platonis. Similr̄ nō seqtur. sortis est nō asinus. ergo sortis nō est asinus. posito .n. q[uod] sortes hēat asinū & equū añs ē verū: & 9ñs falsum. ¶ Quarta 9ditio absolutū: q2 inte[lle]ct[u]s nō vz: iō non seqtur. hoc est nō pr̄. ergo hoc nō est pr̄. ¶ Quinta simpliciter suptis. q2 cū determinatione nō valz: iō nō seqtur m[od]ñ sor. est nō currēs. ergo m[od]ñ sor. nō est currēs. ¶ Sexta ad negatiuam de p̄dicato finito ppōnibus signātibus p̄cise ex cōpōne suorum terminorum p̄cise p[ri]marie signātiū pp subordinationē & variationē sign[ifica]tionis. ¶ 7° vniformiter supponētiū: q2 nō seq[ui]t'. q[ui]libz hō est nō asin9. ergo ois hō nō est asinus.

¶ Septima regula est illa. A negatiua de predicato finito cum debito medio ad affirmatiuam de p̄dicato infinito est bona 9ña: vt tu nō es asinus & tu es. ergo tu es non asinus. &c̄.

Nōndū

Hec regula q[ui]nq[ue] reqrit limitationes. ¶ Prima negatiua de p̄dicato finito ad affirmatiuam de p̄dicato infinito totali. iō nō seq[ui]t'. hoc nō est lignum albū. ergo hoc est lignū nō albū. ¶ Scd'a cum debito medio: & pp h[oc] soluit' istātia magr̄i: q2 nō seqtur sor. nō est asinus. & sortes est. ergo sortes est nō asin9. cū añs sit verū: & 9ñs falsum. posito q[uod] sortes nihil hēat. q2 nō arguit cum debito medio q[uo]d dz eē sor. est aliqd. Sil'r nō valz. asinus nō est sor. & asin9 est. ergo asinus est nō sor. cū añs sit veruz: & 9ñs falsum. dato q[uod] nullus asinus sit alicui9. q2 illud nō est debitū mediū: sz dz eē tale. asin9 est alicuius: q[uo]d repugnat casui. ¶ Tertia 9ña est bona ipsa signāte ex 9pōne suorum terminorum p̄cise p[ri]marie signātiū. pp subordinationē & variationē sign[ifica]tionis: vt sepe dictum est. ¶ Quarta vniformiter supponētiū. iō nō seq[ui]t' Berta nō est aliqs hō. & berta est. ergo berta est nō hō. sz bn̄ seqtur. ergo berta est nō aliquis hō. ¶ Quinta de 9sueto mō loq̄ndi iō nō seqtur. tu homo non es. ergo tu es nō homo.

Ritus Nōndū

Circa hoc capit'm. nota q[uod] terminorum q[ui]dam sunt p[er]tinētes: & q[ui]dam sunt imp[er]tinētes. i[m]pertinētes sūt illi quorum q[ui]libet pōt de alio affirmatiue v̄ificari & negatiue. vt ly album & ly dulce. p[er]tinētes aūt sunt illi q[ui] sic se habēt q[uod] nō q[ui]lz pōt d[e] alio affirmatiue & negatiue v̄ificari: & isti sunt duplices: q2 vel sunt p[er]tinētes disparati & tāq̄3 inimici. Aut p[er]tinētes sequela. & tanq̄3 amici. Si p[ri]m[o] sunt illi quorum nullus pōt de alio affirmatiue v̄ificari: sz m[od]ñ negatiue: sicut ly homo. & ly asinus. Si 2° sint p[er]tinētes 9seq̄la. hoc dupliciter. q2 v[e]l ppositio in qua est vnus infert d[e] forma propositionem in qua est aliter. & nō ec[on]. v[e]l infert aliaz. & ec[on]. Si p[ri]m[u]m. tunc illi se habēt sicut supius & inferius vt ly homo. & ly animal. Si 2m hoc dupl[icite]r. quia vel ppō vnius infert ppōnem alterius. & e[con] mediāte oi v̄bo: v[e]l soluz mediante v̄bo substātiuo de p[rese]nti. Si p[ri]m[u]m. illi dicunt' p[er]tinentes 9uertibiles. vt ly homo. & ly risibile. Si 2m illi dicunt' pertinētes relatiui. Et ex hoc pz. titulus capituli. ¶ Sz 9tra regulas huius capituli. & 9 dicta arguit'. Primo p

9 regulas. ar[guitur] p

bando q ly homo.et ly aial.sunt impertinētes:cuius op positum est dictum:qr illi duo termini sic se habēt q iam verificanī invicem affirmative:et psit verificari negative. igitur sunt impertinentes.tenet ona cū maiori.et minor pro batur.qr vbi nullus homo esset.quelibet istarum eēt ve ra.nullus homo est animal.nullum aial est homo.vt pz.

argr 2° ¶ Scdo arguit contra pmam regulam.qr nō sequitur.ho mo est animal.igit asinus nō est aial.et tm arguit ab affir matiua de ly homo.ad negatiuam de ly asinus.quin ter mini sunt desperati.igit regula falsa.Item arguit contra eandem:qr nō sequit.tu fuisti albus.igit tu nō fuisti ni ger.cum stet oppositum oñtis cum añte.Nec sequtur con tingenter tu es homo.igit contingēter tu nō es asinus:qr añs est verum.et ons falsuz.vt patet exponēdo.et tamen vtrobiqz arguit per regulaz.igit regula falsa.

argr 3° ¶ Tertio arguit contra quartam regulaz.qr nō sequit.pater fuit. igitur filius fuit.et tm arguit per regulam.igit regula fal sa.tenet ona cuz minori.et maior pbatur.qr posito q soz ti nunc pmo sit natus filius.est añs verum.et patet resol uendo.et ons falsum.Nec seqtur.pater albus est.igit fi lius albus est.et tm argr in 2° adiacēte.igit.etc.

argr 4° ¶ Quar to arguit otra septimam regulā.qr nō sequitur boc nō est ens.demfato populo.et boc est.igit boc est nō ens:quia añs est verum:vt patet.et ons implicat odictionem:quia figt q boc est aliquid qd non est ens:qz implicat cum se quatur.igit boc est aliqd.et boc nō est ens per regulam de relatiuo.idem dicat de ista.boc nō est asinus.et boc est igitur boc est nō asinus.qr añs est verum demfato popu lo.vt patet.et ons falsum.qr figt q boc est aliquid qd nō est asinus:qd est falsum:qr tunc populus esset aliquid.

Ad pm ¶ Ad ista respōdetur.Ad pm dicitur q vbaliter ocludie qr illud qd diximus q termini impertinentes sunt illi qui possunt vificari invicem affirmative et negative.intelli gitur ipsis pro aliquo supponentibus.sic q eis aliqd cor respondeat in re.Et sic patet solutio.

Ad 2m ¶ Ad 2m dicitur q regula illa nō est absolute vba.sed oz intelligi cum his limi tationibus.s.ab affirmatiua vnius disperati ad negatiuā alterius a parte predicati de pñti.et sine limitatione valz oña.Et sic patet solutio argumento q otra istam.quia in pmo arguit a parte subiecti.in scdo arguit de preterito. In tertio arguit cum limitatione.sed cum ly contingen ter.

Ad 3m ¶ Ad 3m principale dicitur q regula nō est absolute vera:sed intelligit sic.ab vno correlatiuo simpliciter et solitarie sumpto:ad reliquum simplr sumptum de pñti. valet osequētia.Et sic patet solutio ad illas duas instan tias.

Ad 4m ¶ Ad vltimum di q nō af per regulaz.qr nō argui tur cum debito medio:nec illud est debitum medium:sed istud.s.et boc est aliquid seu boc est ens.que in casu esset falsa demfato populo.posset etiam aliter dici q illa mi nor est falsa.s.boc est demonstrato populo.qr per ly boc in singulari non potest demōstrari populus.qr populus non est boc.sed bec.Et banc respōsionem credo esse bo nam.

Dubiuz ¶ Sed est specialis dubitatio otra sextā regulaz: an sit vera.s.ab affirmatiua de predicato infinito ad ne gatiuam de predicato finito est bona oña.Et arguitur q non.quia ista oña nō valet.tu fuisti non sedens.igit tu nō fuisti sedens:et tm arguit per regulaz.igitur regula falsa. tenet oña cum minori.et maior pbatur.qr posito q beri fueris currens:et ante beri sedens esset añs verum.s.tu fuisti non sedens.et ons falsum.qr fuisti currens.et oña falsuz.vt patet.

rñº bri dani. ¶ Ad boc sunt tres rñsiones.Prima est bridani.3° pby sicorum.questione sexta.et nisini in questionibus pbier menias dicentium:q talis regula nō est vera non solum arguendo de preterito.vt pbat argumētū:immo de fu turo aut de pñti.vnde dicit Bridanus q nō seqtur.tu es non sedens.igit tu nō es sedens:et ita stat oppositum con sequentis.s.cum añte tu es nō sedens.et tu es sedens sm eum.

Rñº cō munis. ¶ Alij aūt cōiter dicunt q talis regula nō est abso lute vere.vt pbat argumentum.et dicunt q de preterito et de futuro regula non est bona.sz bene de pñti.quod est contra bridanum.Unde bene seqtur.tu es nō sedens.igi tur tu nō es sedens.Non tm seqtur.tu fuisti non sedēs.igi tur tu non fuisti sedens:et ita ocedunt q tu fuisti sedens:et tu fuisti non sedens.Dicunt tm q de preterito et futuro re gula tenebit iungendo oñti ly pro tunc.exemplum.lz nō valeat tu fuisti nō sedens.igit tu non fuisti sedens.valet tamen tu fuisti non sedens.igit pro tūc tu nō fuisti sedēs.

rñº doc. ¶ Tertius modus respondēdi dicit.pbabiliter regulam tenere in omni tpe absqz ly pro tunc.et dicit istam oñtiam esse bonam.tu fuisti nō sedens igit tu non fuisti sedens.et probat eam:qua pbata patebit improbatio aliarum re sponsionum.arguo igit sic.ista oña tenet arguēdo de pri mo ad vltimum:igit est bona.tenet oña.et añs pbat.sup ponendo q negatio infinitans terminum finitum qui est predicatuz neget et remoueat ipsum a subiecto:eo modo quo inuenit:istud suppositum.patet a Paulo pro pte in 36.argumento prim dubij.et pro parte in.6.argumento secundi dubij.Tunc arguat sic tu fuisti nō sedens.igitur tu fuisti res que non fuit sedens.et vltra.tu fuisti res que non fuit sedens.igitur tu fuisti res.et illa non fuit sedēs. tenet oña.qr relatiuum est resolubile.et vltra.igit tu fui sti res.et illa res que fuit tu.non fuit sedens tenet iterum oña.qr relatiuum illud replicat totam cōpositionem.et vltra igit res illa que tu fuisti nō fuit sedens.¶ Sed ali quis forte negaret pmam oñam.s.tu fuisti nō sedens.igit tu tu fuisti res que non fuit sedens.Et dices q ex illo an tecedente solum sequitur q tu fuisti res que fuit non se dens.ideo pbatur oña sic.in ista.tu fuisti non sedens.ly non.remouet ly sedens a subiecto eo modo quo inuenit in ista.tu fuisti sedens per suppositum.Sed inuenit ly se dens supponere pro oibus preteritis.igitur remouet ip sum a subiecto pro oibus sedentibus preteritis.et sic pa tet q ista.tu fuisti non sedens significat q tu fuisti res que non fuit sedens:sicut ista.non album erit album.signifi cat q illud qd nō est nec erit album.erit album vt patet supra in ampliationibus.scdo reprobatur ista rñsio:quia ea data itur in infinitum.qr ista rñsio dicit q ista.tu fuisti non sedens.significat q tu fuisti res que fuit non sedens. Queratur ab ea vlterius quid significet ista scda cum sit de cōsimili termino infinito.et sic ibitur in infinitum.et si quis velit tenere istam responsionem quadam credo esse bonam babet vlterius dicere q quinta regula non tenet de preterito nec de futuro:qr nō sequit.tu fuisti iniustus igitur tu fuisti non iustus.Sed oportet addere cōsequen ti ly pro tunc.et valebit consequentia.

Correspondenter ad predicta alie regule inferunt.quarum pma est ista.Ab oibus exponētibus simul sumptis ad suum expositū est bo na oña:et ecōuerso.Et est regula ista vlis qui buscūqz prepōnibus expōibilibus:vt vlibus exclusiuis:exceptiuis:et bmōi.vnde bene seq tur homo currit:et nihil est hō quin illud cur rat.ergo ois homo currit et ecōuerso.Similr homo currit:et nihil nō homo currit.ergo tā tum homo currit etc.¶ Scda regula est ista ab oi exponibili ad quālibet suaz exponētiuz est bona oña:sz nō econuerso nisi gratia mā e

verbi

verbi grā: ois hō currit: ergo nihil est homo
quin id currat: sȝ nō ecōuerso: qȝ ex negatiua
non sequitur affirmatiua: aliqñ tñ tenet gratia
mãe: vt homo est asinus: ergo tm̄ hō est asin⁹:
qȝ añs est impossibile. ¶ Tertia regula ē ista:
ex cuiuslibet exponentis ȝ̄dictorio seqtur con
tradictoriū expositi: sed non ecōuerso vnde
bene seqtur: aliqd non homo currit. ⁊ homo
currit. ergo non tm̄ homo currit. sed non ecō-
uerso: qȝ ex negatiua non seqtur affirmatiua.
¶ Quarta regula est illa. A resoluentibus ad
resolutum est ȝ̄ñtia bona: sed non econuerso:
vt hoc est homo ⁊ hoc currit: ergo homo cur
rit: nō tamē seqtur homo currit: ergo hoc cur
rit: ⁊ hoc est hō: qȝ post mille annos erit ante-
cedens verū: ⁊ ȝ̄ñs falsum. ¶ Quinta regula
est ista: ab officiātibus ad officiatum est conse-
quētia bona: sed non econuerso. vt ista ꝓposi-
tio est vera: homo est aial que adequate signifi
cat hoīem esse aial: ergo verū est hoīem eē ani-
mal: sed non ecōuerso: qȝ antecedēs foret ne-
cessarium: ⁊ ȝ̄sequens: contingēs. ¶ Sexta
regula est ista: a descriptione ad descriptuȝ est
ȝ̄ña bona: ⁊ econuerso. vt intelligo aliqd sub
ratione qua homo: ergo intelligo hominē: ⁊
econuerso intelligo hominem: ergo intelligo
aliquid sub ratione qua homo.

(Nōdū) **Nota** ꝙ in istis sex primis regulis ⁊ in 8ª vna ȝ̄ditio
sufficit. s. ȝ̄ña significāte precise ex cōpositione
suoꝝ terminoꝝ precise ꝑmarie significātium ꝓpter subor
dinationē ⁊ variationē significationis. ⁊ ꝓpter hoc pȝ ad
instātiam magrī ȝ̄tra illas. ¶ Vñ ad instātiam magrī cō
tra ꝑmaȝ qñ arguit ꝙ nō seqtur. aliqualis homo currit.
⁊ non est aliqs quin talis currat. ergo qualislibet hō cur
rit. qȝ posito ꝙ nō sint in mundo nisi hoies albi. quoꝝ ali
qui currāt: aliqui sedeant. añs est verū: ⁊ ȝ̄ñs falsum. Di
citur ꝙ ȝ̄ña non valet. qȝ 2ª exponēs non est illa assigna-
ta: sȝ ista: ⁊ nihil est aliqlis hō quin illud currat. ¶ Silr
cum arguit ꝙ non seqtur. aliquantus hō currit. ⁊ nō est
aliquātus hō quin tātus currat. ergo quātuslibet hō currit.
qȝ posito ꝙ quilȝ hō sit pedalis q̄titatis: ⁊ aliqs currat.
⁊ aliqs sedet. añs est verū: ⁊ ȝ̄ñs falsum. Dicit silr ꝙ ȝ̄ña
non valet. qȝ 2ª exponēs non est illa assignata. sed ista: et
nihil est aliq̄ȝtus hō quin illud currat. ¶ Et ad istātiam
(ȝ scd'az.) ȝ̄tra 2ᵃᵐ regulā: cum arguit ꝙ nō seqtur. tu icipis esse al-
bus. igitur tu es albus. ⁊ non imediate ante instās presens
fuisti albus. qȝ posito ꝙ nō sis albus. sed imediate post i-
stans p̄sens tu eris albus. est añs verū ⁊ ȝ̄ñs falsū. vt pȝ.
Dī ꝙ ȝ̄ña non valet. qȝ illa ν̄ba icipit ⁊ desinit nō ꝓpria
exponunt: sed hñt duas cās ν̄itatis a quaꝝ qualibet ad
ꝓpositionē hñtem illas est bona ȝ̄ñtia ⁊ non eȝ̄. Silr si
arguat. illa ȝ̄ñtia non valet. tm̄ non ois hō est aial. ergo non
ois homo est aial. ⁊ arguit per regulā: tenet ȝ̄ña ⁊ assum
ptum ꝓbat. qȝ añs est verū: ⁊ ȝ̄ñs falsum: ꝙ añs sit verū
ꝓbat. omne aial est: non ois homo. ergo tm̄ non ois ho-
mo est aial. tenet ȝ̄ña ab vli ad suam exclusiuā de termi-
nis trāspositis: ⁊ añs est verū: vt pȝ. ergo ⁊ ȝ̄ñs. ꝙ conse-
quens ꝑme ȝ̄ñtie non sit verū ꝓbat. qȝ ȝ̄dictorium ei⁹ est
verum. s. ois homo est aial. Dicit ȝ̄cedendo ȝ̄ñam. sȝ ne-
gando añs: ⁊ ad ꝓbationem negat ȝ̄ñtia: qȝ illa non est ex
clusiua illius vlis: sed illa tm̄ ens non ois hō est aial que
est vera. ⁊ si dī que est vlis illius exclusiue: tm̄ non ois hō
est aial. Dicit. ꝙ non hȝ vlem: qȝ est negatiua. ¶ Ad istā- (ȝ tertiā.)
tiam ȝ̄tra regulā 3ᵃᵐ: cuȝ arguit ꝙ non seqtur. tu es aial.
ergo tu non differs ab aiali: qȝ añs est verū: vt pȝ: ⁊ ȝ̄ñs
falsum: qȝ ȝ̄dictorium est verū. s. tu differs ab aiali qđ ꝓ-
bat. tu differs ab aiali qđ est asinus. ergo tu differs ab aia-
li: ⁊ illud est asinus. tūc vltra. ergo tu differs ab aiali. te-
net ȝ̄ñtia copulatiua ad alterā ptem. añs est verū. ergo ⁊
ȝ̄ñs. Dicit ꝙ ȝ̄ñtia es bona: ⁊ negat ꝙ ȝ̄ña sit falsuȝ. im
mo ȝ̄dictorium est falsum: ⁊ negat illa ȝ̄ña: tu differs ab
aiali qđ est asinus. ergo tu differs ab aiali: ⁊ illud est asinus:
qȝ relatiuum determinatū per signū ȝ̄fusiuum non semꝑ
est sic resolubile: qȝ non seqtur. tu es ois homo qui est in
a. domo, oī ergo tu es: omnis homo: ⁊ ille est in a. domo
ois homo qui currit mouet. ergo ois homo currit ⁊ il- (ȝ q̄rtaȝ.)
le mouet. ¶ Ad instātiam ȝ̄tra 4ᵃᵐ regulā cuȝ arguit ꝙ
non seqtur. hoc nō est hō demr̄ato asino: ⁊ hoc est aial si
est rudibile: ergo aial si est rudibile non est homo: qȝ añs
est verū: ⁊ ȝ̄ñs falsum. ꝓbat. qȝ suum ȝ̄dictoriū nō est ve-
rum. s. omne aial si est rudibile est hō. vt pȝ per exponen-
tes: aliqđ aial si est rudibile est hō. ⁊ nullum est aial quin
illud si est rudibile nō sit homo. Dicit ꝙ ȝ̄ñtia sit bona: ⁊
ȝ̄ñs est verū: sicut ⁊ añs: ⁊ negat ꝙ ȝ̄dictorium ȝ̄ñtis sit
verū. Ad ꝓbationem dī ꝙ non bñ sit assignata scđa expo
nens: sed dȝ esse illa. ⁊ nihil est aial si est rudibile qn illud
sit hō ⁊ hoc est falsum: qȝ ȝ̄dictorium est verū. s. aliqđ est (ȝ q̄ntā.)
aial si est rudibile qđ non est hō. puta asinus. ¶ Et ad in
stātiam ȝ̄tra 5ᵃᵐ regulā cum arguit: hec ȝ̄ñtia non valet.
hec ꝓpositio est nec̄ia aial est hō: que adequate significat
aial esse hoiem. igit aial esse hoiem est nec̄ium. qȝ añs est
verū. vt pȝ. ⁊ ȝ̄ñs falsum. qȝ aial esse hoiem est impossibi
le. igit falsum est ꝙ aial esse hoiem sit nec̄ium: ȝ̄ña est bo
na: ⁊ añs ꝓbatur. hoc esse hoiem est impoℓe: demr̄ando
asinum ⁊ hoc est aial. ergo animal esse hoiem est impossi
bile. tenet ȝ̄ña ab inferiori ad suuȝ supius affirmatiue si-
ne impedimēto. Dicit. ȝ̄cedo ꝑmam ȝ̄ñam: ⁊ añs: ⁊ ȝ̄ñs
⁊ nego ꝙ animal esse hoiem sit impoℓe. Et ad ꝓbationē:
nego ȝ̄ñam. ⁊ ad regulaȝ dicit ꝙ non arguit rōne totius
extremi. Scđo ꝙ arguit cum impedimēto. qȝ ly impossi
bile. imobilitat illum terminuȝ aial. vnde dcm̄ est in vna
regula ȝ̄ñaꝝ ab inferiori ad suum supius imobiliter nō
valet ȝ̄ñtia. Et si instares ꝙ arguit a resoluētibus ad re-
solutum negat hoc: qȝ hec ꝓpositio hoieȝ esse animal est
impossibile: non est resolubilr sed officiabiliter ꝓbanda. (ȝ sextaȝ)
¶ Ad instātiam ȝ̄tra 6ᵃᵐ regulam cum arguit ꝙ illa con
sequētia non valet: tu intelligis hoiem: ergo tu intelligis
aliqd sub ratione qua est homo. qȝ posito ꝙ non habeas
intellectionē de homine nisi simplicem. tunc antecedens
est verū: vt patet: ⁊ cōsequens falsum: ꝓbatur. qȝ omnis
ratio hominis est diffinitio. sed non intelligis aliqd sub
ratione diffinitionis: qȝ nullam habes diffinitionē in mē
te: vt suppono in casu. ergo ⁊c. Dī ꝙ ȝ̄ña fuit bona ⁊ ȝ̄cedit
ȝ̄ñs sicut añs: ⁊ cuȝ dī ois ratio hois est diffō ipsi⁹. nego
qm̄ rō ipsi⁹ ē denoiatio seu illđ p qđ sit denoiatio: hō nāqȝ
ab humanitate denominat. ideo humanitas ratio ipsius
dicit: ⁊ hec est illa ratio sub qua intelligis hoiem.

¶ Septima regula est ista. a sensu cōposito ad
sensum diuisum: ⁊ ecōuerso nō valet argumē
tuȝ: vt nec̄io homo est aial: ergo homo nec̄io
est animal. añs. n. est verū: ⁊ ȝ̄ñs falsum. Etiaȝ
non seqtur: album possibile est esse nigruȝ: er-

go possibile est albuz esse nigrum. ¶ Octaua regula est ista. Ab vna cā veritatis ad ꝓpōnez hñtem illam cām est bona ꝯñtia: sed non ecō/uerso: vt dū homo currit: risibile currit. ergo hoie currente risibile currit istā ꝯña est bona: sed non ecōuerso hoie currente risibile currit: ergo duz hō currit: risibile currit: q2 posito ꝙ nihil currat est tunc ꝯñs falsum: cū afferat ho/minem currere: ꝛ tamen añs est verum: q2 cō/cluditur eius veritas per aliam cām veritatis: vt si homo currit: risibile currit. ¶ Dicat: er/go ꝙ ꝓpositio denominata ab ablītō conseque͂/tie habet tres causas veritatis. s. conditionale͂ temporalem ꝛ causalem: a quaꝝ qualibet va/let consequentia ad ꝓpositionem habe͂tem il/las causas: sed non econuerso.

Nōndū

Ista regula tres reqrit limitationes. ¶ Primo a sensu cōposito ad sensum diuisum vel eꝯ. non in terminis discretis: q2 in terminis discretis bñ valet. vt possibile est te currē. ǧ tu potes currere. pos/sibile est antixpm eē. ergo antixpz possibile est esse. Neqȝ in terminis simplicib⁹ sine impedime͂to alteri⁹ signi. q2 in terminis simplicib⁹ sine impedime͂to alicuius signi. ꝯña valet. q2 bene seqtur. possibile est hoiez esse aial. ergo ho/mine͂ possibile est esse aial. Si aūt arguat cū limitatione signi. aut in terminis cōpositis nō valet. vñ nō seqtur om/ne͂ aial esse est nec̄ium. ǧ omne aial nec̄ium est eē. aīa tua nec̄io est. ǧ necessario aīa tua est: albū pōt esse nigrum. ǧ possibile est albū esse nigrū. Tertia ꝯña est bona ipsa si/gnificante ex cōpositione suoꝝ terminoꝝ precise ꝑmarie signtium ꝓpter subordinatione͂ ꝛ variatione͂ significatio/nis. ¶ Et ꝓpter hoc pꝫ ad instātiam magr̄i cū arguit. tu potes currere. ǧ pōe est te currere. ꝛ ecōuerso possibile est antixpm esse. ergo antixpm possibile est esse. Dicit enī ꝙ in terminis discretis ꝛ simplicib⁹ sine impedime͂to ali/cuius signi est bona ꝯña. in aliis ꝟo nō. ꝛ illud nō est cō/tra regulā. ¶ Et ad replicādum magr̄ ꝓbat illam ꝯñaz esse bonā: album pōt esse nigrū. ergo possibile est albū eē nigrum. q2 seqtur. album pōt esse nigrū. ergo albū est po/tens esse nigrū. tunc vltra. ergo est ens nigrū. tenet ꝯña: q2 pote͂s esse ꝛ ens ꝯuertunt. tunc vltra. ergo albū est ni/grum. ꝛ vltra. ergo possibile est albū esse nigrū. tenet ꝯse/quentia. q2 ois ꝓpositio de ꝑsenti infert vnaz aliā de pos/sibili de sensu cōposito. ergo a p̄ ad vltimū valet ꝯñtia. al/bum pōt esse nigrū. ergo possibile est albū esse nigrū. Di/ꝙ illa ꝯñtia non valet. album est pote͂s esse nigrū. ǧ albū est ens nigrū. Ad ꝓbationez dī ꝙ ly ens ꝛ potes eē malr̄ ꝯuertunt: non tñ hoc totum ens nigrū: ꝛ pote͂s esse nigrū conuertunt: ideo a ꝯuertibili ad ꝯuertibile non rōne to/tius extremi non valet ꝯña. Et dico vlterius ꝙ potēs eē noialr̄ sumptū non ꝯuertit cum ly ens: q2 antixps est po/tens esse: ꝛ tñ non est ens. ꝛ in ꝓposito sumunt potēs eē participialr̄. ideo non valet. ¶ Et ad instātiaz ꝯtra octa/uam regulā cum arguit ꝙ non vꝫ illa ꝯña: a. ꝓpō est ve/ra. ꝛ imediate ante instans ꝑsens non fuit vera. ergo a. ꝓ/positio icipit esse vera: q2 posito ꝙ a. ꝓpō in omni parte ꝓportionabili in pari hore ꝑterite fuerit vera. ꝛ in omni pari fuerit falsa: ꝛ sit nūc vera ꝛ simus in instāti termina/ti illam horā: tunc añs est veꝝ: ꝛ ꝯñs falsuꝫ. ꝙ añs sit ve/rum pro ꝑma parte pꝫ. pro scda ꝓbat. q2 a. imediate an/te hoc fuit falsum. ergo imediate ante hoc non fuit veꝝ: ꝯñtia tenet: añs ꝓbat. ante hoc fuit aliqua pars par. sed qñcunqȝ fuit aliqua ps par a. fuit falsum. ergo imediate ante hoc fuit falsum. ꝙ ꝯñs ꝑncipale sit falsum ꝓbatur. q2 a. nūc est veꝝ. ꝛ imediate ante hoc instās fuit veꝝ. q2 imediate ante hoc fuit aliq̄ pars impar. ergo a. nō icipit esse veꝝ. Dicit ꝙ a. incipit eē veꝝ. ꝛ ad argume͂tum nego ꝑmam ꝯñam factā: qm̄ non recte accipiunt cause verita/tis sed sunt ille: a nunc est veꝝ: ꝛ non imediate ante instās presens fuit veꝝ. ꝛ hoc est falsum ꝓpter veritate͂ sui ꝯdi/torij. s. imediate ante instans presens a. fuit veꝝ ꝛ conce/duntur ista simul: imediate ante instās presens a fuit ve/rum: ꝛ imediate ante instans presens a. non fuit verum. non tamen conceditur cum prima ꝛ non imediate ante instans presens a. fuit verum.

¶ Nona regla est ista. ab actiua ad suā passiuā est ꝯñtia bona: ꝛ econuerso. vt sor. amat plato/nem. ergo plato amatur a sor. ꝛ econuerso.

Ista regula duas requirit limitationes. ¶ Pri/ma. ab actiua ad passiuā ꝛ eꝯ est bo/na ꝯñtia: ipsa significāte ꝑcise ex cōpositione suoꝝ termi/noꝝ ꝑcise ꝑmarie significātium ꝓpter subordinatione͂ ꝛ variatione͂ significationis. ¶ Scda ꝛ vniformiter suppo/ne͂tium: ꝛ ꝓpter hoc soluit instantia magr̄i: q2 non valet. ꝓmitto tibi denariū. ergo denarius ꝓmittit a me tibi: q2 vbi ꝓmittā tibi denarium in ꝯfuso ꝛ nullū denarium tibi ꝓmittā: est añs veꝝ. ꝛ ꝯñs falsum. Silr̄ non seqtur. qui/libet hō videt alique͂ hoiem. ergo aliqs hō videt a quoli/bet hoie: q2 posito ꝙ quilibet hō videat ꝑcise seipm̄. añs est veꝝ: ꝛ ꝯñs falsum. Dicit. n. ꝙ nō valet: q2 termini non supponūt eodeꝫ mō: sed in actiua ly denarium supponit confuse tm̄. in passiua ꝟo determinate: sed sic debet dice/re: a me tibi ꝓmittit denarius. Silr̄ in alia ly hominez in actiua stat confuse tm̄. in passiua ꝟo determinate: sed dꝫ dici sic: a quolibet hoie videtur aliquis homo.

¶ Decima regula est ista. A tertio adiace͂te ad scdm adiacens affirmatiue siue a termino di/strahente est conseque͂tia bona. vt tu es. Notā/ter dicit affirmatiue: q2 non seqtur. tu non es asinus. ergo tu non es. dicit etiam sine termi/no distrahente. q2 non seqtur. antichristus est futurus. ergo antichristus est quare ꝛc̄.

Ista regula qnqȝ limitationes requirit. ¶ Pri/ma a 3° adiace͂te ad 2m adiace͂s affir/matiua: q2 negatiue non seqtur. nullus hō est currens. er/go nullus homo est. ¶ Scda sine termino distrahe͂te. vñ terminus distrahe͂s siue distractus dī terminus amplia/tiuus ꝛ terminus trāsce͂dens: ꝛ quicūqȝ pōt indifferēter affirmari tam de eo qd̄ est q̄ȝ de eo qd̄ non est. ideo nō se/quit iste homo est mortuus. ergo iste hō est. ¶ Similiter non seqtur. Cesar est opinabilis. ǧ cesar est. Exe͂plū scdi: ideo nō seqtur rosa est ens. ergo rosa est: silr̄ ens in poten/tia est ens: ergo ens in potētia est. Exe͂plum tertii. priua/tio est ꝑnm. ergo ꝑuatio est. Silr̄ nomen ꝑteritum est ter/minus. ergo nome͂ preteritū est. ¶ Tertia ꝯditio est bo/na ipsa significāte ex cōpositione suoꝝ terminoꝝ. precise ꝑmarie signtium. ꝓpter subordinatione͂ ꝛ variatione͂ si/gnificationis. ¶ Quarta. vniformiter suppone͂tiuꝫ ideo soluit instātiam magr̄i. chymera est terminus. ǧ chymera est. ¶ Quinta. eꝯ exclusiuas. ꝛ ꝓpter hoc soluit instātia magr̄i cum arguit. q2 nō seqtur. tm̄ homo est risibilis. ǧ tm̄ homo est. q2 añs est veꝝ: ꝛ ꝯña falsum. Dicit enim ꝙ nō valet in exclusiuis: q2 arguit implicite ab inferiori ad suum superius ꝯfuse distributiue. nam cum dicit tm̄ ho/

mo est

mo est.in ly est.includit' ens qd est suum participium qd
stat distributiue ratione dictionis exclusiue.

Ltimo de ppōnibus hypotheticis
est dicēdum modo priori regulas
assignando.quarū prima est ista. A
copulatiua affirmatiua ad alteram
eius partem ṗncipalē est bona ꝯñtia: non ecō
uerso nisi gratia materie:vt tu curris: ⁊ tu di/
sputas.ergo tu disputas.sed non seqtur.tu di
sputas.ergo tu curris:⁊ tu disputas:aliqñ ta/
men tenet gr̄a materie siue terminoꝝ.s.quan/
do copulatiua fit ex duab⁹ partibus:quaꝝ vna
antecedit ad aliā tunc ab illa parte que antece/
dit ad totā copulatiuā est bona ꝯñtia: vt tu es
homo.ergo tu es hō.⁊ tu es aial.tu curris.er
go tu curris:⁊ tu moueris:⁊ notāter dixi affir
matiua:q̄ꝛ copulatiua negatiua ad alterā par/
tem non valet consequētia. Vbi gratia non tu
es homo:⁊ tu es asinus:ergo tu es asinus:q̄ꝛ
antecedens verum: ⁊ ꝯñs falsum. Ex ista re/
gula sequitur ꝙ a toto copulato ad alterā par/
tem est consequentia bona:vt sor.⁊ plato cur/
runt:ergo sor.currit.

Nōndū Prima regula q̄tuor limitationes reqrit. ¶ Prima
a copulatiua affirmatiua.q̄ꝛ a negatiua nō
valet.vñ non seqtur.non tu es hō.⁊ tu es asinus.ergo tu
es asinus.dato ꝙ ly nō.cadat supra totū. ¶ Scđa.hypo
thetice ꝓbabili:q̄ꝛ nō seqtur impossibilr̄ tu es. ⁊ tu non
es.g̃ tu nō es.dato ꝙ aduerbiū determinet totū. ¶ Ter/
tia.ad quālibet ptē ṗncipalē vel sibi ꝓportionabilem:q̄ꝛ
non seqtur.tu es hō.⁊ tu es asinus.vel tu es aial.g̃ tu es
asinus.Dicit' ꝓportionabilē.q̄ꝛ in terminis relatiuis ꝓpt̄
depēdētiam nō pōt fieri ꝯñs a parte relatiui.q̄ꝛ non esset
ꝯñs cum ꝓpō non eēt itelligibilis:vñ non seqtur. aliqs
hō currit.⁊ plato est ille.g̃ plato currit.sed bñ seqtur sibi
ꝓportionabile.ergo plato est aliqs hō currēs. ¶ Quar
ta ꝯñs est bona ipsa significāte ex cōpositione suaꝝ par/
tium ṗcise ṗmarie signtium ꝓpter subordinationē ⁊ va/
riationē significationis:⁊ eꝯ non valet nisi de mā. ⁊ h̄ est
cū fiat copulatiua ex ptibus ṗncipalib⁹.quaꝝ vna ante/
cedit ad aliā:tunc a parte añtis ad totam copulatiuā est
bona ꝯñs ⁊ formalis:sed nō est de forma. vt tu curris.g̃
tu curris.⁊ tu moueris.tu es albus.g̃ tu es albus ⁊ colo
ratus.Et ꝓpter h̄ pꝫ ad instātiam magr̄i cū arguit.ꝙ nō
sequitur.aliqḡtum videt sor.⁊ tm̄ videt plato. g̃ tm̄ videt
plato:q̄ꝛ añs est veꝝ:posito ꝙ quilibet eoꝝ videat peda/
lem:⁊ ꝯñs falsum tenēdo ly tm̄ exclusiue.q̄ꝛ 2ª exponens
est falsa.Dico ꝙ si ly tm̄ tenet' relatiue in pte sicut in toto
valet ꝯñs.si aūt aliter non est ps eius.ideo nihil est ꝯtra
regulā. ¶ Regula annexa de copulato reqrit 4ᵒʳ limita
tiones.Prima a copulato affirmatiuo:q̄ꝛ a negatiuo nō
seqtur.vñ non valet.non sor.⁊ plato trahūt nauim.ergo
sor.trahit nauim. ¶ Scđa.diuisiue tento.q̄ꝛ si collectiue
tenet' nō valet.vñ nō seqtur.sor.⁊ plato trahunt nauim.
ergo sortes trahit nauim.⁊ ꝓpter hoc soluit' instātia ma
gistri cū arguit ꝙ non valet.sor.⁊ plato sunt numerus bi
narius.ergo sor.est nūs binarius.Silr̄ sor.⁊ pla. ferunt
lapidē.ergo sor.fert a.lapidē:q̄ꝛ in istis copulatuꝫ tenet'
collectiue.tenet' aūt collectiue qñ inest copulatū simul ⁊
nō diuisim:aut qñ per signum ꝯfusiuꝫ determinat'. diui
siue vel opposito mō. ¶ Tertia.ad alterā eius ptem ṗn/
cipalem:q̄ꝛ non ṗncipalē non valet. ¶ Quarta.q̄ꝛ conse
quentia est bona ipsa significante ex compositione suaꝝ
partium precise primarie significantium ꝓpter subordi/
nationem ⁊ variationem significationis.

¶ Scđa regula est ista.A parte principali disiū
ctiue affirmatiue ad totam disiūctiuam est bo/
num argumētum:sed non ecōuerso:vt tu cur
ris.ergo tu curris:vel tu es asinus: sed econ/
uerso non seqtur: q̄ꝛ non seqtur tu curris.vel
tu es asinus: ergo tu es asinus aliqñ tm̄ tenet
gratia materie.i.quādo disiunctiua fit ex dua/
bus partibus:q̄rum vna seqtur ad reliquam:
tunc a disiunctiua ad illam partem que seqtur
est bonum argumētum:vt tu es homo.vel tu
es aial:ergo tu es animal:⁊ tu es albus.vel tu
es coloratus.ergo tu es coloratus.Ex ista re/
gula:seqtur ꝙ a parte disiuncti ad totum disiū
ctum est bona consequentia: vt homo currit:
ergo homo vel asinus currit.

Ista regula 4ᵒʳ limitationes reqrit. ¶ Prima a
pte ṗncipali disiūctiue. q̄ꝛ nō seqtur
asini sunt asini.g̃ oēs hoies sunt asini vel hoies ⁊ asini sūt
asini.q̄ꝛ nō arguit' a pte ṗncipali.sed a parte ptis ṗncipa/
lis.⁊ h̄ tenēdo ꝙ ly vel sit nota ṗncipalis. ¶ Scđa ad to
tam disiunctiuā.q̄ꝛ nō seqtur.deus est.g̃ non deus est.vel
deus est.dato ꝙ ly nō.cadat in totū. ¶ Tertia hypothe/
tice ꝓbabilē.q̄ꝛ non seqtur.ꝯtingēter tu es.ergo ꝯtingē/
ter tu es:vel tu nō es.⁊ dato ꝙ hoc.aduerbiū determinet
totū.⁊ sic cessat instātia magr̄i. ¶ Quarta est bona ꝯñs
formalis ipsa signte ṗcise ex cōpositione suaꝝ ptium pre
cise ṗmarie signtium ꝓpter subordinationē ⁊ variationē
significationis.vt sepe dcm̄ est:⁊ ecōuerso non valet nisi
de mā.⁊ h̄ est cūꝫ sit vna disiūctiua:cuius vna ps ṗncipa
lis añcedit ad reliquā: tunc a disiūctiua ad ptem que est
ꝯñs est bona ꝯñs formalr̄:sed nō de forma:vt tu curris:
vel tu moueris.g̃ tu moueris.tu es albus:vel tu es colo
ratus.ergo tu es colorat⁹. ¶ Regula annexa de disiūcto
4ᵒʳ reqrit limitationes.Prima a pte ṗncipali disiūcti.q̄ꝛ
a pte non ṗncipali nō valet:ideo nō seqtur.asini sunt asi/
ni.ergo asini ⁊ hoies vel equi sunt asini. ¶ Scđa ad totū
disiūctuꝫ diuisiue sumptū:q̄ꝛ collectiue nō valet.ideo sol
uit' instātia magr̄i cū arguit ꝙ nō seqtur:tu differs ab asi
no.ergo tu differs ab hoie vel ab asino:q̄ꝛ añs est veꝝ:⁊
ꝯñs falsum:vt pꝫ p exponētes.Silr̄ non seqtur asin⁹ est
asinus.g̃ ille hō vel asinus est asinus demōstrando hoiem.
q̄ꝛ tenet' collectiue in oib⁹ his. ¶ Ad qđ cognoscēdū no Nōndū
ta ꝙ collectiue sumit' qñ determinat' p signū ꝯfusiuū vel
discretū vel relatiuuꝫ.Exēplum ṗmi.tu differs a te vel a
me.Exēplum scđi.iste hō vel asinus est asin⁹:volendo ꝙ
ly iste.cadat supra totū sbm̄.Exēpluꝫ tertij.vt sor. qui est
hō vel asinus est risibilis.diuisiue aūt tenet' qñ nullo illo
ruꝫ modoꝝ tenet'.vt hō vel asinus currit:tu es hō vel asi
nus. ¶ Tertia affirmatiue.q̄ꝛ negatiue nō valet:ideo nō
seqtur asinus est asinus.g̃ nō asinus vel homo est asinus.
¶ Quarta simp' sumptū:vt remoueat' instātia de termi
no distributiuo:⁊ termino ꝯfundēte:⁊ termino appellā/
te:⁊ termino officiabili.Exᵐ vltimi:q̄ꝛ nō vꝫ:ad te currē
sc' hoiem currē.g̃ ad te currē vel nō currē sc' hoieꝫ currē.
¶ Quinta ꝯñs est bona ipsa significāte ex compositione
suaꝝ partium precise ṗmarie significātium ꝓpter subor/
dinationem ⁊ variationem significationis: econtra vo

non valet nisi gratia materie sicut in disiunctiua.

¶ Tertia regula est ista: a disiunctiua affirmatiua cum destructione vnius partis ad alteram partem est bona ꝯña. vt tu curris: vel tu sedes. sed tu non curris. ergo tu sedes.

Ista regula sex reqrit limitationes. ¶ Prima a disiũctiua affirmatiua: qꝛ a negatiua nõ seqtur: vñ nõ valet. nõ tu es asinus vel tu es asinꝰ: ⁊ sed tu nõ es asinus. ergo tu es asinus. ¶ Scđa hypothetice ꝓbabili. qꝛ nõ seqtur. necio tu es vel tu nõ es. sed nõ necio tu es: ergo tu nõ es. dato ꝙ ly neciũ cadat in totum. ¶ Tertia cũ destructione vnius ptis. qꝛ aliter nõ valet. ideo nõ seqtur instãtia magri dicẽdo: tu es asinus vel tu nõ es asinus. ħ tu nõ es asinus. ergo tu es asinꝰ: qꝛ nõ destruitur aliq̃ pars. ¶ Quarta: ꝑncipalis. qꝛ non seqtur: tu es hõ vel hõ est asinus. ⁊ tu nõ es hõ. ꝫ nullus hõ est asinꝰ. ergo tu non es homo. tenẽdo ꝙ ly vel. sit nota ꝑncipalis. ¶ Quinta. ad alterã ptem ꝑncipalẽ: qꝛ si ad ptem nõ ꝑncipalẽ non valet. qꝛ non seqtur. tu es asinus vel tu es hõ. vel tu nõ es hõ. ꝫ nõ es asinus: ergo tu non es hõ. ¶ Sexta ꝯña est bona ipsa significãte p̃cise ex cõpositione suaꝝ partium p̃cise ꝑmarie significãtium ꝓpter subordinationem ⁊ variationẽ significationis. vt sepe dictum est.

¶ Quarta regula est ista. A copulatiua negatiua ad disiũctiuam affirmatiuã factã de partibꝰ ꝯdictorijs copulatiue affirmatiue est bona cõsequẽtia: vt non tu es hõ. ⁊ tu es asinus: ergo tu nõ es hõ. vel tu non es asinus: ⁊ ecõuerso: ⁊ nota ꝙ copulatiua affirmatiua hẽt duo ꝯdictoria: quoꝝ vnum est copulatiua negatiua in qua p̃ponit̃ negatio: ⁊ reliquum est vna disiũctiua facta de partibꝰ oppositis ipsius copulatiue: q̃re oportet ꝙ copulatiua negatiua ⁊ disiunctiua affirmatiua inuicẽ ꝯuertantur. verbi gratia. tu es homo: ⁊ tu es asinus: habet duo ꝯtradictoria quoꝝ vnum est hoc: nõ tu es hõ: ⁊ tu es asinus scđm vo est illud: tu non es homo: vel tu non es asinus.

Ista regula tres reqrit limitationes. ¶ Prima. a copulatiua negatiua hypothetice ꝓbabili: qꝛ si eẽt cathegorice ꝓbabilis non valeret. ideo nõ seq̃. nõ necio tu es. ⁊ tu sedes. ergo necio tu nõ es. vel tu nõ sedes: qꝛ añs est veꝝ cum ꝯdictoriũ sit falsum: ⁊ tamẽ ꝯñs est falsum: qꝛ quelꝫ ps ꝑncipalis est falsa. ¶ Scđa ad disiunctiuã affirmatiuã factã de partibꝰ oppositis. qꝛ nõ valet aliter. ¶ Tertia ꝯñtia est bona ipsa sigñte p̃cise ex ꝯpõne suaꝝ ptium p̃cise ꝑmarie sigñtium ꝓpter subordinationẽ ⁊ variationẽ significationis. ¶ Silr a disiũctiua negatiua hypothetice ꝓbabili: qꝛ cathegorice ꝓbabili nõ valet: ⁊ sic soluit̃ instãtia magri: qꝛ nõ seqtur. nõ necessario tu es vel tu sedes. ergo non necio: tu nõ es: vel tu nõ sedes: qꝛ añs est veꝝ cum ꝯdictoriũ sit falsum: ⁊ ꝯñs est falsum. vñ nota ꝙ sp̃ dat̃ ꝯdictoriũ ipsiꝰ copulatiue: affirmatiue ⁊ disiũctiue affirmatiue p negõnẽ p̃positã: ꝫ non sp̃ dat̃ p copulatiuã affirmatiuã factã de ptibꝰ oppositis: nisi sint hypothetice ꝓbabiles ⁊ nõ cathegorice q̃lr sunt iste. ¶ Tertia ꝯña est bona ipsa sigñte precise ex ꝯpõne suaꝝ ptium p̃cise ꝑmarie significãtium: ꝓpter subordinationẽ ⁊ variationẽ significationis. qđ dcm̃ est sepe.

¶ Quinta regula est ista. disiunctiua negatiua ad copulatiuã affirmatiuam factã de partibus oppositis disiunctiue affirmatiue est bonũ argumẽtum: ⁊ ecõuerso: vt non tu curris: vel tu sedes: ergo tu nõ curris: ⁊ tu nõ sedes: ⁊ econuerso. Et ratio: qa oĩs disiunctiua affirmatiua habet ꝯdictorium per negationẽ prepositã toti: ⁊ per copulatiuã factã de partibus oppositis: vt tu curris: vel tu sedes: huic ꝯdicit quelibet istarum non tu curris: vel tu sedes: tu non curris: vel tu non sedes.

Ista regula septẽ limitationes reqrit. ¶ Prima a ꝯditionali affirmatiua: qꝛ nõ seq̃ a negatiua. nõ si tu es hõ: tu es asinus: ꝫ tu es hõ. ergo tu es asinus. ¶ Scđa hypothetice ꝓbabili. qꝛ cathegorice ꝓbabili nõ seqtur. impoĺe est: ꝙ tu sis asinus: si tu sis hõ. ꝫ tu es hõ. ergo tu es asinus. dato ꝙ ly impoĺe cadat supra totum. Et sic pꝫ rñsio ad instãtiã magri: qꝛ nõ seqtur. necio tu es aial: si tu es hõ: sed tu es hõ. ergo necio tu es aial. vbi ly necio in hꝰ determinet totũ: si aũt determinaret solum illã ptem: tu es aial: maior est falsa. ¶ 3ᵃ cũ positione sui añtis: qꝛ sine positione nõ seqtur: si tu curris: tu moueris. ergo tu moueris: silr cũ positione nõ sui añtis: sed alieni nõ valet. vñ non sequit̃: si tu es papa: tu es sacerdos. sed tu es homo. ergo tu es sacerdos. ¶ 4ᵃ principalis explicitĩ vel iplicitĩ: qꝛ non seqtur. si tu rides tu es letus: tu rides: sed tu es letꝰ. ergo tu rides. illud. n. non est ꝑncipale añs explicitũ. Silr non sequitur. dicẽdo. nisi tu es aial: tu nõ es homo: ꝫ tu es aial: ergo tu non es hõ. qꝛ añs ꝑncipale implicitũ est: tu non es aial ꝓpter negationẽ implicitã in ly, nisi pro si non. ¶ 5ᵃ vel sibi ꝓportionabilis: qꝛ nõ seqtur. si antixp̃s esset albus antixp̃s eẽt coloratus: sed antixp̃s esset albus. ergo antixp̃s esset coloratus: qꝛ minor. ⁊ ꝯclusio nõ sunt itelligibiles cũ non sint orõnes pfecte: sed sibi ꝓportionabiles. s. antixp̃s est albus. ¶ 6ᵃ ad positionẽ sui añtis ꝑncipalis: qꝛ nõ seqtur. si tu rides: tu rides: tu rides si tu rides: sed tu rides: si tu rides. ergo tu rides. ¶ 7ᵃ ꝯñtia est bona ipsa significãte p̃cise ex cõpositione suaꝝ partiũ precise ꝑmarie significãtium ꝓpter subordinationẽ ⁊ variationem significationis: vt sepe dictum est.

¶ Sexta regula est ista. A ꝯditionali affirmatiua cum suo añte ad ꝯñs eiusdẽ est bona ꝯñtia: vt si tu es homo: tu es aial: sed tu es homo. ergo tu es aial. ¶ Septima regula est ista. A cõditionali affirmatiua cum ꝯdictorio ꝯsequẽtis ad ꝯtradictorium añtis est bona ꝯsequẽtia. vt si antichristus est albus: antichristus est coloratus: sed antichristus nõ est coloratus: ergo antichristus non est albus. Et notanter dixi in ambabus regulis affirmatiua: quia de negatiua non tenent huius regule.

Ista regula totidẽ reqrit limitatiões. s. a ꝯdõnali affirmatiua hypothetice ꝓbabili cũ destructiõe sui ꝯñtis ꝑncipalis explicitĩ vel iplicitĩ ad destructionẽ añtis ꝑncipalis ꝯñtia sigñte p̃cise ex ꝯpõne suaꝝ ptiuꝫ p̃cise ꝑmarie sigñtiũ ꝯña est bona tã formalr q̃z de forma. ¶ Et ad instãtiã magri cũ arguit ꝙ nõ seq̃. necio si antixp̃s est albꝰ antixp̃s est coloratꝰ: sed antixp̃s nõ est coloratꝰ. ergo necio antixp̃s non est albus: qꝛ añs est veꝝ. ⁊ ꝯñs flm. Dicit̃. negãdo ꝯñaꝫ: qꝛ solũ dꝫ ꝯcludi illa antixp̃s non est albus: ex quo ly necio nõ est ps añtis nec ꝯñtis.

ɔñtis. ¶ Et ad instātiam spālem magri cum arguit. q̄ illa ɔña non valet. si tu es homo: necēo tu es aial: sed nō necessario. tu es aial. ergo tu nō es homo: q2 ɔñs est falsuz. vt patet: ⁊ añs verum. pro secunda parte patet: q2 ɔtradictorium est falsuz. pro pma parte pbaſ. tu es aial. si tu es homo necēo. ergo si tu es homo: necēo tu es aial: tenet ɔsequētia a ɔuertibili ad ɔuertibile. ¶ Rñdet magister dubitādo: an ɔña valeat: an nō: q2 distinguit. an ly necessario sit pars añtis vel ɔñtis. si antecedētis: negat ɔñaz: q2 non seqtur oppositum ɔñtis. sed oz sic sumi: sed tu nō es aial. ergo tu non es homo necēo. ⁊ tunc ɔceditur consequētia: sed negaſ minor. Si ṽo sit pars ɔñtis. concedo ɔñam: sed negaſ conditionalis: q2 equiualet huic ɔditionali false. si tu es homo: tu es aial necessario. ¶ Et tunc ad argumētum negaſ ɔñtia. q2 non ɔuertiſ ille ppōnes: cum in pma ly necēo sit pars añtis. in scđa ṽo sit pars cōsequētis. Et sic pz solutio ad argumētum. ¶ Aduerte tñ q̄ si qd diminute locuti sumus in his consequētijs: diffuse dicemus contra ɔsequentias. ⁊ adhuc diffusius in tractatu nostro quē fecimus supra ɔñtias Strodi: ad quem recurre si placet. ¶ Et sic est finis huius tractatus.

¶ De pbationibus terminoꝝ tractatus īcipit.

Qualiter ppōnes illatiue pbenſ p̄senti doctrina dignoscitur satis plene. Et pmo nāq3 a resolōne est inchoāduz qua indefinite pticulares ⁊ singulares de sbto non pnoīe demrātiuo rōnabiliter inferunſ. Quelibet ergo talis est talr inferēda: vt pro añte sumanſ duo demrātiua: in quoꝝ pmo prediceſ predicatū resoluēde: ⁊ in scđo sbm: verbi grā: homo currit: sic resoluitur: hoc currit: ⁊ hoc est hō: ergo hō currit. Exēplum in obliquo: vt hoīs est asinus: hui⁹ est asinus: ⁊ hoc est hō: ergo ⁊c̄. Et ita in alijs casibus singularis numeri dicaſ. Exēpluz in numero plurali: vt hoīes currūt: hi currūt: et hi sunt hoīes: ergo ⁊c̄. Exēplum in obliquo: vt aliquoꝝ ɔ̄dictorioꝝ alterum est verū. Hoꝝ alteruz est veꝝ: ⁊ hec sunt ɔ̄dictoria: ergo ⁊c̄. ⁊ ita dicaſ in alijs casib⁹: ita q̄ semp prima demonstratiua sit eiusdē casus cū resoluēda. Secunda ṽo ɔtinue in recto sumaſ. Sed ppositiones de verbo ampliatiuo eodē modo probantur excepto hoc q̄ scđa demonstratiua debet esse de verbo disiūcto verbi substantiui de presenti ⁊ eiusdē de p̄terito vel futuro aut alterius. verbi grā. homo currebat: sic resoluiſ: hoc currebat: ⁊ h̄ est vel erat homo: ergo ⁊c̄. Item hō disputabit: hoc disputabit: ⁊ hoc est vel erit homo: ergo ⁊c̄. ita q̄ ṽbum substantiuum sumptū scđo loco sit semp consimilis tēporis cū verbo resoluende ppositionis. Sed qñ ppositionis resoluende verbum pncipale est ly pōt ɔtingit incipit vel desinit. Scđa propositio erit de scđo verbo ɔsimili: vt homo potest esse albus: hoc pōt esse albuz: ⁊ hoc est vel potest esse hō: ergo. Item album incipit eē nigrum: hoc incipit esse nigrū: ⁊ hoc est vel incipit esse album: ergo: ⁊ ita dicatur in plurali: vt prius. ¶ Modus consimilis est tenēdus in propositionib⁹ de extremo copulato vel disiūcto: vt hō vel asinus currit. si totum disiūctuz est sbm resoluatur sic: hoc currit: ⁊ hoc est homo vel asinus: ergo. Si autē pma pars fuerit subm sic resoluiſ: hoc vel asinus currit: ⁊ h̄ est hō: ergo. Et ita dōm in illis de copulato ⁊ ɔditionato subiecto: vt hō ⁊ asinus currit. Propositio si est impolis est falsa. Itez est dōm de particulari et singulari resolubili affirmatiua sicut idefinita: vt aliqs homo disputat. soꝛ. currit. Sed pticularis vel indefinita negatiua hēt duplicē modum pbādi. Primus dictus est: vt hoc nō currit: ⁊ hoc est hō: ergo homo non currit: vbi aūt videaſ q̄ iste modus non deseruiat sumaſ ɔ̄dictoriūm illius: vt chymera nō currit. Hec idefinita probari non pōt per duo demōstratiua: q2 semp scđa eēt falsa. s. hoc est chymera. ideo ad veritatē vidēdam istius sumaſ ɔ̄dictoriū. s. oīs chymera currit: ⁊ q2 hec est falsa: ideo illa est vera. Cōsilr est dōm in adverbijs: vbi sbm fuerit aduerbiuz hñs terminum ifra se: vt aliqñ tu es: nunc tu es: ⁊ nūc es aliqñ: ergo. Item heri tu fuisti: tūc fuisti: ⁊ tūc est vel fuit heri: ergo. Item ante. a. tu disputabis: tūc tu disputabis: ⁊ nūc est vel erit ante. a. ergo. item alicubi tu es: ibi tu es: ⁊ ibi est alicubi: ergo: ⁊ ita de p̄terito ⁊ futuro dicaſ: vt dcm̄ est in tpali. Ex p̄dictis infero q̄ ēt pbāde sunt ppōnes indefinite ⁊ pticulares de verbo substantiuo presentis tēporis: ⁊ de p̄dicato participio: sicut ppositiones de verbo pncipali illius participij. Volo dicere q̄ ita probāda est hec resolubilr. Adam est preteritus sicut illa. Adam fuit: ⁊ illa: antichristus est futurus: sicut illa antichristus erit: vt hoc erit: et hoc est vel erit antichrist⁹: ergo antichristus est futurus. Aliquis homo est interfectus: hoc est interfectum: ⁊ hoc est vel fuit aliqs hō: ergo ⁊c̄. Itez soꝛ. est potēs esse hoc est potēs esse: hoc est vel pōt esse soꝛ. ⁊c̄. ¶ Iuxta p̄dicta seqtur veritas multaꝝ ppositionum. Prima est illa. Senex erit puer: probaſ hoc erit puer ⁊ h̄ est vel erit senex: ergo ⁊c̄. Demrādo vnuz qui est puer ⁊ erit senex. ¶ Scđa ppositio puer fuit senex: probaſ. hoc fuit senex: ⁊ hoc est vel fuit puer: ergo demrādo vnū senem. ¶ Tertia ppositio: albū fuit: quando non fuit albū: probaſ ⁊

pono q tu sis albus: ꝛ continue ante hoc fueris niger: illo posito hoc fuit quādo nō fuit album ꝛ hoc est vel fuit albū: ergo ꝛc. ¶ Quarta ꝓpositio: pater erit qn̄ non habebit filium neq filiam: probaᷓ: hoc erit qn̄ non hēbit filium neq filiam: ꝛ hoc est vel erit pr̄: ergo demōstrando vnum patrē qui remanebit post mortem filioꝝ ꝛ filiarū. ¶ Quinta ꝓpositio: aliquo maiori te ꝛ quolz minori tu es minor: probaᷓ. isto tu es minor demōstrando vnum maiorē te: ꝛ iste est maior te ꝛ quolibet minori te: ergo ꝛc. ¶ Sexta ꝓpositio aliquo minori te: ꝛ quolibet maiori te tu es maior: ꝓbaᷓ. isto tu es maior demōstrando vnum minorē te: ꝛ hoc est minus te ꝛ quolibet maiori te: ergo ꝛc. ¶ Septima ꝓpositio albū potest esse nigruz: probaᷓ hoc potest esse nigrum demōstrando te ꝛ hoc est vel potest esse album: ergo ꝛc. Et ita probaᷓ. ista. Sedentem possibile est currere. ¶ Octaua ꝓpositio. Verū est q mundus non fuit: probaᷓ. hoc est q mundus non fuit demōstrando illam: tu es: ꝛ hoc est verum: ergo ꝛc. ¶ Nona ꝓpositio. Necessarium est q deus nunq̄ erit: probaᷓ. hoc est q deus nunq̄ erit demōstrando celum: ꝛ hoc est necessarium: ergo ꝛc. ¶ Decima ꝓpositio. Possibile est q nihil fuit ꝛ quod nihil erit. Probatur hoc est q nihil fuit ꝛ qd̄ nihil erit demonstrando instans presens: ꝛ hoc est possibile: ḡ ꝛc. ¶ Undecima propositio. Candela lucens est extincta probatur: hoc est extinctum demonstrando candelam iam extinctā que prius fuit lucens: ꝛ hoc est vel fuit candela lucens: ḡ ꝛc. ¶ Duodecima ꝓpositio: viuum est mortuū. Probatur. hoc est mortuum demonstrādo. Adam ꝛ hoc est vel fuit viuum: ergo ꝛc.

Notandum pm

Aduerte p̄ circa titulum huius tractatus qui dr̄ de ꝓbationib' terminoꝝ. Et p̄ circa ly ꝓbationibus: qr ꝓbare ꝓpositionē est veritatē eius ostēdere. Improbare v̄o est falsitatem ostēdere vel demōstrare. In gn̄ali aūt vnus est modus ꝓbandi ꝓpōnem esse verā vel falsam. s. ex p̄mario eius significato: si p̄mariū eius significatum est veꝝ: ergo ipsa est vera ꝛ ecōtra: vel p̄marie significat sicut est ergo est vera: falsitas v̄o per oppositū. In speciali v̄o 4r ↄtingit probare ꝓpōnem: aut a priori si cām hz ex qua sequr eius p̄mariuz sign̄tum: vt hō currit ꝓbaᷓ a priori sic: qr hz volūtatem currēdi ꝛ nō impediᷓ. A posteriori aūt per suū inferius: vel per aliquā v̄itatez aut per aliquaz cām sue v̄itatis vt homo currit ꝓbaᷓ a posteriori per illā: qr ille homo currit: ḡ homo currit aut ex opposito. s. ex ↄ̄dictorio: capiendo oppositum ↄ̄dictorium ꝓbando ipm esse falsum: quo facto sequr ꝓpōnez quam volueris esse verā iuxta p̄mū p̄n^m aut ab equo probando p suas exponētes vel descriptionē vel aliqd̄ ↄuertibile magis notū: vt ꝓbando q ois homo est risibilis p hoc q homo est risibilis ꝛ nihil est hō qn illud sit risibile ergo ꝛc. Aliqñ aūt vnus modus probādi efficacior vel facilior altero dr̄. ¶ Aduerte 2o circa ly terminoꝝ q variatio ꝓpōnis ortum sumit a terminis: quotuplices eniz sunt termini totuplices sunt ꝓpōnes. Terminoꝝ autem alij mediati: alij imediati. Termini imediati sunt termini simplices nō resolubiles in aliqd aliud: vt ꝓnomina demonstratiua singularis numeri: vt ego ipse iste hic ꝛ is: ꝛ aduerbia demonstrādi: vt nunc tunc hic ibi: ꝛ hoc v̄buz est p̄ntis t̄pis: dicūtur autē imediati: qr carent medio per qd̄ possint ꝓbari tanq̄ p notius: qr nullus terminus est notior istis. Mediati v̄o sunt termini resolubiles in aliqd aliud: vt termini cōes: ꝛ breuiter oēs p̄ter supradictos de qbus abunde dcm̄ est in summulis. Termini mediati diuiduntur: qr alij sunt resolubiles: vt termini cōes: puta vt nomina verba pticipia aduerbia h̄ntia sigta inferiora. Alij sunt exponibiles: vt signa vlia dictiones exclusiue exceptiue ꝛ sic de alijs: rōne quoꝝ ꝓpōnes exponibilr̄ ꝓbantur. Alij sunt officiabiles: vt termini īmitātes ad sensum cōp^m rōne dicti: vt termini modales ꝛ ↄcernētes actū mētis determinātes dcm̄ vel orōnem infinitiuā. ¶ Alij sunt descriptibiles: vt termini ↄcernētes actum mētis determinātes incōplexū verbale. Alij h̄nt cām veritatis: vt incipit ꝛ desinit ꝛ ablatiuus in ↄ̄ña: ↄ̄silr̄ ꝓpō diuidiᷓ: qr alia est imediata q̄ nō hz mediū p qd̄ possit ꝓbari alia mediata. s. que hz mediū p qd̄ possit ꝓbari: ꝛ mediata qntuplex est. s. resolubilis exponibilis officiabilis descriptibilis ꝛ h̄ns cām veritatis. de qbus per ordinē vidēdum est.

Propositio resolubilis est triplex. s. idefinitiua pticularis ꝛ singularis de non s̄bro demōstratiuo. Diciᷓ aūt hec ꝓbatio resolutio quasi retro solutio: qr est resolutio in p̄ncipia que sunt retro. Hec aūt resolutio fit per duo demōstratiua in quoꝝ p̄mo predicatur p̄dicatum ꝓpositionis resoluēde: in scd̄o v̄o predicatur subiectuz eiusdē vt homo currit: sic resoluiᷓ: hoc currit ꝛ hoc est homo: ergo homo currit.

Ritius

Notandum pm

Circa istum tractatū sunt aliqua notāda. ¶ Primum est q ꝓbare ꝓpōnem: vt istā: homo currit: est ostēdere eius veritatē: improbare aūt est ostēdere ei' falsitatē: hoc aūt pōt duplr̄ fieri q̄tuz spectat ad ꝓpositū. s. vel gn̄alr̄ vel specialr̄. Si gn̄alr̄ vnus erit modus oium. s. vt dicaᷓ eius p̄marium ꝛ adequatū significatū est veꝝ: igiᷓ ipsa est vera: vel est falsum: igiᷓ ipsa est falsa. Si aūt specialr̄ hoc fiet vno modoꝝ infra dicēdoꝝ.

Notandum 2m

¶ Scd̄o notādum q titulus tractat' potest duplr̄ intelligiᷓ. Uno mō sic. incipit tractat' de ꝓbationibus terminoꝝ. i. ꝓpositionuz que termini sunt: ꝛ vere ꝓbantur vel improbanᷓ: ex quo sunt vere vel false. Alio mō intelligiᷓ sic. de ꝓbationib' terminoꝝ. s. incōplexoꝝ: non qr termini incōplexi ꝓ̄pe probenᷓ vel improbenᷓ: ex quo nō sunt veri vel falsi: sed qr s̄m alium ꝛ aliuz terminū mediatū. i. ꝓbabilem denoiantem ꝓpōnem sumiᷓ alia ꝛ alia ꝓpositionis probatio: vt infra pz.

Notandum 3m

¶ Tertio notādūz q ois ꝓpositio: aut est mediate. i. ꝓbabilis vt esset ista: hō est aīal: ꝛ homo est aial: vel imediate. i. improbabilis: ꝛ est ois illa: ꝛ soluz illa que est de v̄bo substātiuo: aut de verbo potest personalr̄ sumpto cum ꝓnoie demrātiuo: vt B est: vel hoc pōt esse. Si mediata aut est negatiua aut affirmatiua: si p̄mum. ꝓbaᷓ per affirmatiuā. Si scd̄m. hoc duplicitér: qr aut ē hypothetica aut cathegorica. Si hypothetica itez duplr̄ qr aut est ꝓbabilis cathegorice aut hypothetice. Si p̄mum ꝓbaᷓ s̄m exigētiaz p̄mi termini mediati denoiantis ipsam exēplū. necīo tu es: vel tu non es: ista est hypothetica ꝓbabilis cathegorice rōne de ly necessario exponibilr̄: vt infra pz. Si v̄o sit hypothetice ꝓbabilis: aut est ↄditionalis aut copulatiua aut disiunctiua. Si ↄditionalis ꝓbaᷓ sic. opp^m ↄ̄ntis indicatiue sum/

ptum est

ꝓtum est aptum natũ repugnare añtiigitur:ipsa est ve/
ra. Si copulatiua:ꝓbaṫ sic. quelibet ps ꝑncipalis est ve/
ra:igiṫ ipsa est vera:si disiunctiua ꝓbaṫ sic vna pars ꝑnci
palis est vera:igiṫ ipsa est vera:si aũt ꝓpositio sit cathego
rica ꝓbatur vno istoꝝ modoꝝ infra positoꝝ.s.aut resolu
biliter:aut exponibilis:aut officiabilr:aut descriptibilr:
aut ꝑ casus veritatis.

No^m 4^m

¶ Ultimo sunt notāda quedā fa/
cientia ad ꝓpositũ infra per totũ:ꝑnium. ꝓbatio ꝓposi/
tionis sempoꝫ incipe a ꝑmo termino mediato:nō a ꝑmo
ꝭm situ:sed a ꝑmo termino denoiante ꝓpōnem. Exēplū.
ꝓbatio istius:hoieꝫ currere est possibile:non oꝫ incipe a
ly hoiem:sed a ly possibile:ex quo ista denoiaṫ modalis:
sed sensu cōposito. ¶ Scdo notādum ꝙ ois cathegorica
affirmatiua de relatiuo referēte añs non ꝯfusum equalꝫ
copulatiue. Exēplum. ista. aliqd est qđ non est aial. equi
ualet huic:aliqd est hō:⁊ id non est aial. ¶ Tertio notā/
dum ꝙ qñ vnum nomē regitur ab alio:⁊ postponiṫ ei:⁊
sunt termini cōes si eis daṫ supposito ab aliquo tertio sp
dabitur ꝯsilis suppositio vtrisqꝫ:exēplum dicendo:quilꝫ
asinus hois est aial hois:tam ly hois q̄ꝫ ly asinus stat di/
stributiue:⁊ tam ly hois q̄ꝫ ly aial:stat ꝯfuse tm̃:dixi ꝑmo
si sint termini cōes ꝓpter istam ⁊ ꝯsiles: quilibet asinus
soꝛ. currit:vbi ly asinus distribuiṫ:⁊ ly soꝛ. non. dixi scdo:
si dictio recta postponaṫ:q2 si non:nō opꝫ:vt si dicaꝫ:cu/
iuslibet hois asinus currit:stat ly hois:distributiue:⁊ ly
asinus ꝯfuse tm̃. ¶ Tertio dixi:si eis daṫ suppositio a ter
tio:q2 in ista:tu es differens ab hoie. ly differens:stat de/
terminate:⁊ ly hoie. distributiue. ¶ Quarto notādūꝫ ꝙ
omnis ꝓbatio ꝓpōnis bona debet reduci vltimate ad re
solubiles ⁊ ad imediatas.

ꝯ magi/strum ar.ꝑ.

¶ Sed arguiṫ ꝯtra magistrūꝫ:
⁊ ꝑmo sic quelibet istaꝝ.s.isti currūt:homo est hō:est in/
definita affirmatiua:⁊ tñ non sunt resolubiles: igiṫ ꝯtra
eum:pꝫ ꝯñia cum maioꝛi:q2 in illis subijcitur terminus
cōis sine signo:ex quo ly. isti. est terminus cōis per ipsuꝫ:
⁊ minoꝛ ꝓbatur:q2 nō videṫ qũo prima habeat resolui:
q2 ibi esset nugatio.i.inutilis repetitio:vt si dicaṫ: iste est
homo:⁊ iste est homo:igiṫ hō est homo.

Ar 2^m

¶ Scdo arguiṫ
sic. iste ⁊ ꝯsimiles.s.iste homo albus icipit currere in hac
domo tu es:sunt resolubiles:⁊ tñ sunt de ꝓnomine demō
stratiuo singularis numeri:igiṫ ꝯtra eum dicētem tales
esse imediatas:pꝫ ꝯñia:cũ minoꝛi ⁊ maioꝛ ꝓbaṫ:q2 dato
ꝙ iste nō resoluanṫ:seqtur ꝙ duo ꝯ̈dictoria sunt simul fal
sa:⁊ ꝓbatur ꝯñia:⁊ capio istā:iste hō albus incipit cur/
rere:⁊ iste hō albus non icipit currere que sunt ꝯ̈dictorie
⁊ dicas ꝙ ꝑma non ꝓbatur rōne de ly iste homo albus:
sed rōne de ly incipit ⁊ arguiṫ ꝙ iste sunt simul vere:⁊ po
no ꝙ soꝛ. currat curret ⁊ cucurrerit:⁊ nō sit albus:sed im
mediate post erit albus tunc ista est vera:iste homo alb⁹
non incipit currere:vt pꝫ ex casu ⁊ ista silr esset vera:iste
hō albus incipit currere:ꝓbādo rōne de ly incipit:q2 iste
homo albus nūc nō currit:⁊ iste hō albus imediate post
hoc curret:vt pꝫ igiṫ ⁊c̃.

argᵗ 3^m

¶ Tertio arguiṫ ꝯtra modũ re
soluēdi:q2 non sequitur:hoc est hō demꝯ̃ando aial cōe:⁊
hoc est asinus:igiṫ homo est asinus. Item nō seqtur:hoc
est pater:demꝯ̃ata diuina essentia:⁊ hoc est filius:igiṫ pa
ter est filius:q2 añs in illis est veꝝ. ⁊ ꝯñs falsum:⁊ tñ ar/
guitur ꝑ resolutionē:igitur ⁊c̃.

argᵗ 4^m

¶ Quarto arguiṫ sic:iste
ꝯñie non valent:hoc erit album demꝯ̃ato vno nigro qđ
erit albũ:⁊ hoc est vel erit nō album:igiṫ non album erit
albũ. Similr hoc erit veꝝ:demꝯ̃ata illa:tu doꝛmis: ⁊ B
est vel erit aliud a vero:igiṫ aliud a vero erit verum:⁊ tñ
arguiṫ ꝭm modum Pauli:igiṫ ille modus est malus:pa/
tet ꝯñia:cum minoꝛi ⁊ maioꝛ ꝓbaṫ:q2 añs in illis est ve
rum:vt pꝫ:⁊ ꝯñs falsum:qđ ꝓbatur:⁊ capio oppositum
istius:non albuꝫ erit albũ qđ est hoc:nihil non albũ erit
album:⁊ arguiṫ sic:ista negatiua est vera:igitur illa affir
matiua falsa:pꝫ ꝯñia. ⁊ añs ꝓbatur sic:tm̃ albuꝫ erit al
bum:igiṫ nihil non albũ erit album. pꝫ ꝯñia iteꝝ ab ex/
posita ad exponētem:⁊ añs est verum:igiṫ ⁊ ꝯñs:⁊ ꝙ añs
sit veꝝ ꝓbatur sic:oē qđ erit album est vel erit albuꝫ:igiṫ
tm̃ album erit albũ:pꝫ ꝯña ab vli ad suam exclusiuam:⁊
añs est veꝝ:igitur ⁊ ꝯñs:simili mō arguiṫ de scda ꝯñia.
Idem etiā dicaṫ de istis:hoc curret:⁊ hoc est vel erit non
currens igiṫ non currens curret:iste pōt esse rex:⁊ iste est
vel potest esse non rex:igiṫ non rex pōt esse rex.

argᵗ 5^m

¶ Quin
to arguiṫ sic:ista ꝯñia nō valet:per istum habitũ tu deci
peris:⁊ iste habitus est vel erit scientia:igiṫ per scientiaꝫ
tu decipis:⁊ tamen arguiṫ ꝭm magistrũ:igitur ⁊c̃. patet
ꝯñia:cum minoꝛi ⁊ maioꝛ ꝓbatur:q2 añs est veꝝ ⁊ ꝯñs
falsum:ꝙ antecedēs sit veꝝ ꝓbaṫ: ⁊ pono ꝙ tu habeas
in mēte habitum istius ꝓpōnis. soꝛ. est. per queꝫ credas
firmiter ꝙ soꝛ. sit. ⁊ pono ꝙ te sic credēte deus annihila/
bit soꝛ. ⁊ seqtur ꝙ añs est verum. s. per istum habituꝫ:tu
decipieris:q2 per istum qñ soꝛ. non erit credes ipsum eē:
⁊ iste habitus est vel erit sciētia:q2 est:⁊ ꝙ ꝯñs sit falsum
etiam patet:q2 nemo per sciaꝫ decipieṫ:vt pꝫ.

Ad ꝑm̃ dr

¶ Ad pri
mum rñ. ꝙ non est de intentione magistri ꝙ ois indefini/
ta sit resolubilis:vt ꝓbat argumētuꝫ de illis duabus in/
definitis assumptis:dicitur tñ ꝙ quelibet istaꝝ est media
ta ⁊ ꝓbabilis:ꝑma enim inferṫ ex multis singularib⁹ sic:
iste currit ⁊ iste currit:igiṫ isti currunt:⁊ secūda infertur
ex vna singulari sic:iste est homo:igiṫ homo est hō:per il
lam regulam ꝯñiaꝝ:ab inferioꝛi affirmatiue ⁊c̃.

Ad 2^m

¶ Ad
2^m similiter diciṫ ꝙ non intendit magister ꝙ ois ꝓpositio
in qua est demꝯ̃atiuum nō sit resolubilis:sed ꝙ ois ista in
qua est demꝯ̃atiuum simplr seu solitarie sumptũ:vt esset
ista:hoc est:vñ quelibet istaꝝ est resolubilis:talis hō cur
rit:iste hō albus incipit currere: ⁊ i ista domo tu es:ꝑma
enim sic resoluiṫ:iste currit:⁊ iste est talis homo:igiṫ ⁊c̃.
⁊ secunda resoluiṫ sic:iste incipit currere:⁊ iste est vel ici/
pit esse iste hō albus:igitur ⁊c̃. ⁊ tertia sic. ibi tu es: ⁊ ibi
est in hac domo:igiṫ in hac domo tu es.

Ad 3^m

¶ Ad 3^m dr̃ ꝙ il
la argumēta petunt aliam difficultatē:tñ pro nunc dr̃ ꝙ
iste modus resoluendi non est gñalis:sed fallit in vno ca
su. s. qñ per demꝯ̃atiuum demonstraṫ:sicut est in ꝑmo ar/
gumēto vbi demonstraṫ aial cōmune:qđ est multa:q2 asi
nus ⁊ bos ⁊c̃. quoꝝ vnum non est aliud:⁊ silr in 2° argu/
mento vbi demōstraṫ essentia diuina. Sed si qs velit mo
dum gñalem resoluēdi inferat ex illis resoluētibus vnoꝫ
de ly qđ est. Sicut si dicamus:hoc est pr̃:⁊ hoc est filius:
igiṫ illud qđ est pater est filius.

Ad 4^m

¶ Ad 4^m dr̃ de intentio/
ne magistri in. 36. argumēto ꝑmi dubij. ⁊ Strodi in suis
ꝯñijs ꝙ ibi non arguiṫ a resoluētibus ad resolutam: idō
nō mirum:si añs sit veruꝫ ⁊ ꝯñs falsum:vnde resoluētes
istius nō album erit albũ:sunt iste hoc erit albuꝫ: ⁊ B est
vel erit aliqd qđ non est vel erit albũ vbi ly nō neget totũ
disiunctũ:seu ⁊ hoc est vel erit aliqd qđ nec est nec erit al
buꝫ:vbi scda resoluens semp est falsa. Pro declaratione
aũt huius suppono ꝙ nota negationis infinitans termi/
num negat cum eo mō quo inuenit. Exēplum. dicēdo. hō
est aial. ly homo. stat pro eo qđ est solum: ideo si dicam:
non hō est aial:sensus erit:aliquid qđ non est hō est aial.
Silr dicēdo:hō erit alb⁹. stat ly hō pro eo qđ est vel erit:
ideo dicēdo:nō homo erit albus:ly nō negabit ly homo:
eo mō quo inuenit ampliatũ ⁊ subordinaṫ huic:aliquid
qđ non est vel erit hō erit album:vbi ly non. neget disiun
ctum sic ꝙ ꝯuertaṫ cum illo copulato de partibus oppo
sitis. s. aliqd qđ nec est nec erit hō erit album. Isto stante
pꝫ ꝙ ista ꝓpositio:nō album erit albũ:ex quo ly albũ sta
bat disiūctim pro eo qđ est vel erit:⁊ negaṫ a tali negatio
ne est falsa:⁊ sensus suus est ꝙ aliqd qđ nō est vel erit al
bum seu qđ nec est:nec erit album erit albũ ⁊ sue resoluē

tes erunt iste: vt p3 supra: hoc erit albũ: ꝛ hoc est vel erit aliqd qd nec est: nec erit album: quaꝝ scda est falsa. Silr dr de ista. aliud a vero erit verꝫ: ꝙ ipsa est falsa: qꝛ ex quo ly aliud distribuit ly vero: eo modo quo inuenit: ꝛ inuenit ipm ampliatum distribuit ipm ampliatuꝫ: ꝛ sensus est ꝙ id qd est vel erit aliud ab eo qd est vel erit verꝫ erit verũ: qd est falsum: ꝛ tunc p3 solo argumẽti: qꝛ dr ꝙ illa nõ bñ resoluebat supra: sed sic oꝫ resolui: hoc erit verꝫ ꝛ hoc est vel erit aliud ab eo qd est vel erit verꝫ: ꝛ vbi scda exponẽs est falsa: qꝛ ex illa seqtur falsum: seqtur. n. hoc vel erit aliud ab eo qd est vel erit verꝫ demõstrata ista: tu dormis: ꝛ hoc idẽ est vel erit: verũ igitur hoc erit aliud a seipso. Silr dr de ista: non currẽs curret: ꝛ non rex põt esse rex: ꝙ iste sunt false ꝛ resoluit sic: hoc curret hoc est vel erit aliqd qd nõ est vel erit currens: igitur ꝛc. Silr hoc põt esse rex ꝛ hoc est vel põt esse aliqd qd non est vel põt esse rex seu qd nec est nec põt esse rex: igit ꝛc. vbi scda exponens semper est falsa. ¶ Ad vltimum dr ꝙ ista est vera per habitum scie per sciam: aut per veritatẽ tu deciperis: qꝛ ly sciam stat ampliatiue: vnde qꝛ ideꝫ habitus est pmo scia in isto casu: ꝛ deinde error istud non est incõueniens: non tñ conceditur: ꝙ tu decipis per sciam: vt p3 supra in appellationibus: qꝛ ista significat ꝙ tu decipis per habitum qui erit scientia qñ deciperis p illud qd est falsum: vt p3. ¶ Sed contra solutionẽ secundi argumẽti: ꝛ ꝯtra moduꝫ ꝓbandi ibi positum arguit forti argumẽto: qꝛ eo dato seqtur duo ꝯdictoria esse simul vera: qd ꝓbatur: ꝛ capio istas: in hac domo tu es: ꝛ i hac domo tu nõ es: ꝛ arguit sic: ista sũt simul vera dato isto mõ: ꝛ ista sunt ꝯdictoria. igit ꝛc. patet ꝯñtia cum minori: qꝛ pma est singularis affirmatiua: ꝛ scda sua negatiua: ꝛ maior ꝓbat: supposito ꝙ tu ꝛ plato sitis in hac domo: ꝛ ꝙ quilibet locus ꝓprius: ꝛ etiam quilibet locus cõis sit locus: isto stãte p3 veritas pme. s. in hac domo tu es: ꝛ secunda ꝓbatur sic: vbi plato est tu nõ es: sed in hac domo plato est igit in hac domo tu non es: patet consequẽtia: ab inferiori ad suum supius negatione postposita ꝛ cuꝫ debito medio: vel sic: ꝛ melius ibi tu non es: demõstrato loco proprio platonis: ꝛ ibi est in hac domo: igit in hac domo tu non es. Sed forte negabitur ista: vbi plato est tu non es: qꝛ dicit ꝙ vbi plato est tu es: qꝛ in hac domo vbi plato est tu es: ideo ꝓbat ista sic: in loco in quo plato est tu non es: igit vbi plato est tu nõ es: p3 consequẽtia: qꝛ ly vbi non significat nisi in loco in quo: ꝛ antecedẽs probat sic: in loco ꝓprio in quo plato est: tu non es: sed ois locus ꝓprius in quo plato est: est locus: igit in loco in quo plato est tu nõ es: patet ꝯñtia: ab inferiori ad suum supius negatione postposita cum debito medio. ¶ Ad hoc rñdeo ꝙ iste sunt simul vere vt probat argumẽtuꝫ. Sed dicit ꝙ nõ sunt ꝯdictorie nisi apparenter: ꝛ cum dicitur ꝙ vna est singularis affirmatiua: ꝛ alia est sua negatiua ꝛc. posset dici ꝛ bene ꝙ non sunt singulares nisi in voce aut in scripto: tñ teneat oppositum ꝛ dicat ꝙ non semp singularis affirmatiua ꝛ singularis negatiue sunt ꝯdictorie sicut in ꝓposito. Sed tu dices: vbi erit hoc ꝛ vnde ꝓuenit. Rñ ꝙ quãdo per subiectum singularis demonstrat vna res habens partes pro quaruꝫ qualibet vel multis põt pdicatum talis singularis verificari de suo subiecto tunc singularis affirmatiua ꝛ negatiua non ꝯtradicent nisi negatio pponatur toti: vnde qꝛ ad hoc ꝙ in hac domo tu sis sufficit ꝙ i vna quauis parte huius domus tu sis: ꝛ silr ad hoc ꝙ in hac domo non sis sufficit ꝙ in vna parte huius domus non sis: hinc est ꝙ iste non sunt ꝯtradictorie: sed bene iste erunt contradictorie: in hac domo tu es: ꝛ non in hac domo tu es. Silr iste non ꝯtradicunt: ibi tu es: ꝛ ibi tu non es: nec iste. sup a. plano tu moueris. ꝛ super. a. plano tu non moueris: nec iste: heri tu fuisti: ꝛ heri tu non fuisti: nec iste: tunc tu fui: ꝛ tunc tu non fuisti: demõstrato vno tempore: ꝛ similr in. a. hora tu fuisti. ꝛ in. a. hora tu non fuisti: sed in omnibus opꝫ preponere negationẽ. ¶ Sed aduerte ꝙ nõ debet concedi ꝙ per a. horã tu fuisti: ꝛ per a. horam tu non fuisti: qꝛ iste multum differũt. s. per a. horaꝫ tu fuisti: ꝛ in a. hora tu fuisti: qꝛ ad hoc ꝙ pma sit vera reqrit ꝙ tu fueris per quãlibet ptem a. hore: sed ad hoc ꝙ scda sit vera: sufficit ꝙ in vna parte vel instãti intrinseco illius tu fueris: vnde ꝯcedimus cõiter ꝙ instans fuit in sua hora: ꝛ tñ nõ fuit per suam horã. Ex his poteris multa pulchra inferre: que tu ꝯsidera. ¶ Sed hic sunt due petitiones. prima quãta est. ista isti currunt. ¶ Ad hoc sunt q̃tuor modi rñdendi: pmus est Ocham qui dicit ꝙ hec est singularis: contra qd potest argui multipliciter ꝛ pmo sic subiectum istius ꝓpositionis supponit pro multis ꝛ cõmuniter: igitur ista non est singularis: p3 consequẽtia: ꝛ antecedens est notum. Scdo sic. nulli singulari põt congrue addi signum distributiuum: sed isti congrue addit signuꝫ distributiuuꝫ: igit ista non est singularis: patet consequẽtia: ꝛ añs probatur: qꝛ non cõgrue dicimus: ois sor. currit: ꝛ congrue dicimus: oẽs isti currunt. Tertio ꝛ fortius sic: si ista est singularis detur sua indefinita: ꝛ non poterit dari. ¶ Scds modus est quorũdam dicẽtium ꝙ ista est vlis: contra quos arguit dupl'r. Primo sic. hic non subijcitur terminus cõmunis signo vli determinatus: igit ista non est vlis: p3 ꝯñtia: ꝛ añs est notum. ¶ Scdo sic. si ista sit vlis: quero que sit sua singularis: ꝛ sua indefinita vel particularis: ꝛ non poterit dari. ¶ Tertius modus respondendi est magistri in obiectionibus dicẽtis ꝙ ista est indefinita: qꝛ ois ꝓpositio in qua subijcitur terminus cõmunis sine signo est indefinita: ista est huiusmodi: igitur est indefinita: tenet ꝯñtia cum maiori. ꝛ minor etiam p3: qꝛ pronomen pluralis numeri est terminus cõis. ¶ Contra hoc arguit dupl'r: pmo sic. si ista esset indefinita: ipsa posset habere particularẽ secum ꝯuertibilem: sed non hꝫ neqꝫ habere põt: igit non est idefinita: tenet ꝯñtia cum maiori et minor ꝓbatur: qꝛ da tu oppositũ. s. ꝙ hẽat: ꝛ assigna mihi illam. ¶ Scdo arguit sic. si ista esset indefinita sbm staret determinate: ꝛ sub eo liceret descẽdere disiunctiue: sꝫ non licet: igit non est indefinita: patet consequẽtia: ꝛ añs est verum: igitur ꝛ ꝯñs. ¶ Forte dicit ꝙ licet descendere sic. isti currunt: ꝛ isti sunt oẽs isti: igitur iste currit vel iste currit ꝛc. ¶ Sed ꝯtra. qꝛ ex hoc non seqtur ꝙ liceat descendere disiunctiue: ꝛ ꝙ subiectum illud stet determinate: qꝛ tunc dicimus ꝙ aliquis terminus stat determinate qñ sub eo licet descendere disiunctiue ꝛ a ꝯuerso ascẽdere vt patet supra: sed hic licet liceat descẽdere: non tamẽ ascẽdere: igitur non stabit determinate: tenet ꝯñtia cum maiori ꝛ minor ꝓbatur: qꝛ non seqtur: iste currit: vel iste currit ꝛc. igitur isti currunt. vt p3. ¶ Ideo rñdetur aliter ponẽdo istam ꝯclusioneꝫ. s. ꝙ data ꝓpositio vel est simul singularis ꝛ indefinita: vel est nullius quantitatis: cuius credo pm esse melius. ¶ Pro cuius declaratione nota ꝙ cum in mente non sint ꝓnomina: eo ꝙ pronomen ponitur loco ꝓprij nominis sm grãmaticos ista vocalis: isti currunt: non subordinatur huic: isti currũt: aut huic: quilibet istoꝝ currit: sed si per ly isti: demonstretur sor. ꝛ pla. ista subordinatur vni cathegorice de subiecto copulato facto ex duobus terminis discretis: puta isti sor. ꝛ plato currit: tunc probatur conclusio sic: ista: isti currunt subordinatur huic: sor. ꝛ pla. currit: aut currunt: sed ista vel est nullius quantitatis aut simul indefinita ꝛ singularis: igitur a pari ratione ꝛ ista: patet consequẽtia per supradicta: ꝛ añs ꝓbatur: qꝛ ista. sor. ꝛ pla. currunt: aut est hypothetica aut cathegorica: si pmum: p3 ꝙ non est ali

cuius

Marginal notes: Ad 5m; ꝯ rñsionem ad 2m argm instatur; Rñsio; Notandum; Petitio pa; Rñsio. pa; Rñ 2a; Rñsio. 3a; ꝯ rñsiones argr pa; Ar 2a; Rñ 4a; Nõndũ

culus q̄drati et̄ si scđm: ꝓbatur ꝙ est simul singularis ⁊ indefinita: q2 scđm istius.i.illa.copulata sunt simul terminus cōis ⁊ discretus capiēdo terminuȝ cōem ⁊ discretū improprie: sicut supra locutus sum. igit̄ ista simul est singularis ⁊ indefinita improprie ⁊ sic pȝ ꝯclō. ¶ Et si dicat̄: igit̄ scđm simul stabit cōiter ⁊ discrete: ꝯcedit̄: nam stabit cōiter: q2 pro multis: ⁊ discrete: q2 multis suppōnibus discretis. Et ad argumēta facientia ꝯtra hoc poteris rñdere ex distinctionibus habitis supra. ¶ Scđa petitio. an ista sit vera: qñ tu volas tu nō potes volare. ¶ Rñdetur ꝙ sic q2 sua ꝯdictoria est falsa.s.in omni tpe in quo tu volas tu potes volare: q2 ex ea sequitur ꝙ in aliquo tpe in quo tu volas tu potes volare: tāq̄ȝ a subalternāte ad subalternatam que est falsa: vt patet: cum ex ea sequat̄ ꝙ in aliquo tempore tu volas: ⁊ in illo tu potes volare: vt pȝ supra in relatiuis: ⁊ in principio huius tractatus: ⁊ sic sequitur ꝙ tu volas: ideo concedatur ꝙ ista fuit vera: ⁊ similiter iste sunt vere. chymera que currit non mouetur: asinus qui est homo nō est rationalis. sor. qui infinite velociter currit non mouetur: ⁊ sic de multis: quaruȝ quelibet est pure negatiua equiualens vni disiunctiue: vt pȝ in cap. relatiuorum: ⁊ nulla earum est resolubilis: sȝ probatur per suum contradictorium.

Petitio 2ª

Rñsio.

¶ Caplm̄ de vlibus.

Uniuersalis ꝓpō affirmatiua expo nibiliter ꝓbatur per suam ꝓiacentem ⁊ vlem negatiuā sibi corrñdētem: vt oīs homo currit: exponit̄ sic: homo currit: ⁊ nihil est hō: quin illud currat: ergo ⁊c̄. Exēplū in nūero ꝑ̄ali vt oēs homines currūt: hoīes currūt: ⁊ nulla sunt hoīs: quin illa currāt: ꝙ̄ ⁊c̄. Consilr̄ in obliq̄s casib⁹ ꝑter hoc ꝙ in negatiua exponēte ponat̄ subm̄ vlis semp in recto ⁊ relatiuū i obliquo ꝯsilicū obliquo ꝓpōnis exponēde: vt cuiuslȝ hoīs asinus currit hoīs asin⁹ currit: ⁊ nihil est hō: qn illius asinus currat: ꝙ̄ ⁊c̄. Item oīum ꝯdictorioꝝ altera ps est vera ꝯdictorioꝝ altera ps est vera: ⁊ nulla sunt ꝯdictoria qn illoꝝ altera ps sit vā: ergo ⁊c̄. Ita ꝙ semp relatiuū sequat̄ ly qn. Postremo vō oīs termin⁹ qui se tȝ a pte ꝑdicati: ⁊ ita in alįs casib⁹ est dōm. ¶ Mō cōsilr̄ ꝓbant̄ ꝓpōnes vles de vbo ampliatiuo ꝑter hoc ꝙ in scđa exponēte ponit̄ vbum disiūctum: vt in resoluēnbus: vbi gr̄a: oīs hō fuit sic exponit̄. homo fuit: ⁊ nihil est vl̄ fuit hō qn illud fuit: ꝙ̄ ⁊c̄. Itē oē albū disputabit: albū disputabit: ⁊ nihil est vel erit albū qn illud disputabit: ꝙ̄ ⁊c̄. Oē albū pōt esse nigrū: ⁊ nihil ē vel pōt esse albū qn illud possit eē nigrū: ergo ⁊c̄. Itē oīs hō incipit disputare: hō incipit disputare ⁊ nihil est vel incipit eē hō qn illud icipiat disputare: ergo ⁊c̄. In obliq̄s casib⁹ ēt ꝯsilr̄ exponat̄ tenendo modum priorem de relatiuo. ¶ Cōsilr̄ exponunt̄ ꝓpōnes de pn̄ti hn̄tes ꝑdicatū pticipiuȝ alicui⁹ vbi ampliatiui: vt oīs hō est pterit⁹ exponit̄ sic: hō est pterit⁹ ⁊ nihil ē vel fuit hō qn illō sit pteritū: ꝙ̄ ⁊c̄. Itē oē albū est gn̄audū: albū est gn̄andū ⁊ nihil est vel erit albū qn illud sit gn̄andū: ergo ⁊c̄. Sȝ ꝓpōnes de subiecto cōposito pn̄t dupl'r exponi: vnū ꝙ subm̄ pōt eē totū cōpositum vel ps: vt oīs hō vel asinus est asinus: si subm̄ est totum disiūctum sic exponit̄: hō vel asinus est asin⁹: ⁊ nihil est hō vel asinus qn illud sit asinus: ꝙ̄ ⁊c̄. Si vō pcise ꝑma ps est subm̄ scđa exponens erit illa nihil est homo: qn illud vel asin⁹ sit asinus. Et sic illa vl̄is erit falsa primo mō ⁊ scđo modo vera. Et ita de alįs dicat̄ cuiuscūq̄ cōpōnis existāt vel cāus. Ulis aūt negatiua non exponit̄: sȝ dupl'r ꝓbat̄: aut per sua singularia aut p suū ꝯdictoriū: vbi gr̄a nullus hō est chymera ꝓbat̄ sic ꝑmo: nec ille hō ē chymera nec ille hō est chymera: ⁊ sic ꝺ singulis: ꝙ̄ ⁊c̄. scđo mō ꝓbat̄ sic: illa ꝓpō est falsa: aliq̄s homo est chymera ⁊ illa ꝯdicit isti: nullus hō est chymera: ergo hec est vā: ⁊ cōiter in oībus alįs talis modus seruet̄. Ex ꝑdicto mō ꝓbandi ꝓpōnes vl̄es affirmatiuas infero aliq̄s ꝓpōnes: ꝑma est ista. Oē qđ fuit est: ꝓbat̄: aliqđ qđ fuit est ⁊ nihil est qđ fuit qn illud sit: ergo maior est manifesta ⁊ sil'r minor: q2 suū ꝯdictorium est falsum: vȝ aliqđ est qđ fuit qđ nō est: huius nāq̄ est implicatio ꝯdictionis. Et ita ꝯcedit̄ ꝙ omne qđ erit est: oē qđ pōt esse est: ⁊ oē qđ est intelligibile aut imaginabile est: pȝ q̄libȝ istarū ex suis exponentibus: in quaꝝ negatiua dȝ poni verbum disiūctum: q2 vbum ꝑncipale ipius vlis est solūmodo vbum de pn̄ti absq̄ participio subsequente alicuius vbi ampliatiui: secunda ꝓpō: oē qđ nō fuit est: ꝓbatur: aliquid qđ non fuit est: sicut instās pn̄s: ⁊ nihil est qđ non fuit qn illud sit: ergo ⁊c̄. scđa exponēs iterum est vera: q2 suū ꝯdictorium implicat ꝯdictionē: vȝ aliqđ est qđ non fuit quod non est. Et ꝯsil'r concedit̄ ꝙ omne quod non erit est: ⁊ omne qđ non potuit nec poterit esse est: tertia propositio: quolibet maiori te ⁊ quolibet minori te tu es minor: probatur aliquo maiori te ⁊ quolibet minori te tu es minor: vt probatuȝ est in alio capitulo: ⁊ nihil est maius te ⁊ quolibet minori te quin illo tu scis minor ꝙ̄ ⁊c̄. minor patet: quia suum contradictorium est falsum. quarta propositio: quolibet minori te ⁊ quolibet maiori te tu es maior ꝓbatur: aliquo minori te ⁊ quolibet maiori te tu es maior ⁊ nihil est minus te ⁊ quolibet te maiori quin il-

lo tu sis maior: ergo rc. patet ꝯña cum maiori ex alio caplo: minor ꝓbatur per suum ꝯdictorium ꝙ est falsū: vz aliqd est min⁹ te ⁊ quo libet maiori te quo tu non est maior: q̄re ⁊c.

Notandum p^m

Propositio exponibilis est multiplex. s. vlis affirmatiua ⁊ ois gradus cōparationis: dr̄ aūt hec expositio. i. ex̄ pō: q: qð intus latet ex̄ ponitur: vñ expositio dr̄ declaratio termini minus noti p magis notum: ⁊ nō est ꝓbatio a priori nec a posteriori nec a contradictorio: sed ab eq̄. Hec aūt ꝓbatio fit per ꝓiacentem ⁊ vl'em negatiuam sibi corrñdentem: vt ista ois homo currit: sic exponit: homo currit: ⁊ nihil est hō q̄n illō currat: ergo ois hō currit. ¶ Aduerte vlterius ꝙ ꝓpositio vlis affirmatiua q̄druplr̄ potest ꝓbari. s. a ꝓori: a posteriori: ab opposito: ⁊ ab equo. ¶ A ꝓori sic: oē aial rōnale est disciplinabile: ois homo est aial rōnale: ergo ois homo est disciplinabilis. ¶ A posteriori iductiue ꝓbari p̄t per sua singularia: ⁊ in fine dz addi: ⁊ sic de singl'oribz adhuc: vt aliq̄ sint singularia alicuius vlis opz ꝙ habeant predicata synonima: cum p̄dicatū dz esse vl'e ⁊ sbm p̄ticulare eiusdem dēptis signis: ⁊ voco signa noia distributiua ⁊ ꝓnoia demr̄atiua: vbi gr̄a singulares istius: ois hō est aial sunt ille: iste homo est aial: ⁊ iste hō est aial ⁊ non talia: illud risibile est aial. aut ille hō est sba aiata sensitiua: q̄uis equaleāt. ¶ Ex opposito pōt sic ꝓbari: ois hō est q̄ntus est vera: q: ꝯdictorium est falsum. s. hō nō est q̄ntus: q: tunc homo nō sufficeret ridere nec exercere alias operationes hois: ergo ista est ꝟa: ois hō est q̄ntus. ¶ Quarto ꝯtingit exponibilr̄ ꝓbari per ꝓiacētem ⁊ vl'em negatiuam sibi corrñdentē: ⁊ hic est modus magis vsitat⁹: frequenter. n. graue est inuenire mediū ꝓbādi hō vl'es ꝓpōnes a ꝓori: cum lateat in pl'ibus cā. Difficile est ēt ꝓbare a posteriori per singularia: q: stat vl'em eē notam q̄libet singulari exñte ignota: loquēdo de notitia distincta: vt illa ois mula est sterilis: stat ēt eꝯ q̄ulibet singularē eē tibi notā vlī exñte ignota: vt si solū sint tres eq. s. a. b. c. q̄s videas currere: nescis tñ ipsos esse oēs equ⁹: tūc tu scis q̄ulibet singularem istius vlis: ois equus currit: ⁊ tamē tu nescis illam vl'em: q: nescis istos eē oēs eq̄s. Stat ēt vl'em esse nec̄iam q̄libet singulari exñte ꝯtingenti: vt illa: ois homo est aial ⁊ eꝯ nullū aial exñs in a. domo est asinus: posito ꝙ hodie sint hoies cras ꝟo asini. Stat ēt vl'ez esse pol'em q̄libet singulari exñte impoli: vt oē aial exñs in a. domo est asinus posito ꝙ sint hoies solū in a. domo ⁊ eꝯ stat vl'em esse impol'ez q̄libet singulari exñte poli: vt patet de istis: oē aial desinit esse: ois hō corrūpit: vtrūqz istoꝝ ꝯdictorioꝝ est veꝝ hoc clare determinat a magistro in logica magna in cap̄ de suppōne ꝑsonali: sunt aūt itroducta h̄ ad declarādum ꝙ vlis non ꝯuertit cum suis singularibus: ⁊ ēt vt declaret vnum correlariū magr̄i in li° poste⁹ sup illo textu. Est aūt alia ꝓcognoscere ꝙ m̄ltos latet. Probare ēt ex ꝯdictorio obscuꝝ est frequēter cuz cōtingat illud eē minus notū: cum aūt ꝓbatio de equo per exponētes fit p notiora semp: ergo hec ꝓbatio magis vsitata est.

Du^m p^m

¶ Du^m est circa ꝓmam ꝯnem que est: oē qð fuit est: q: vr̄ falsa: cū seq̄tur: oē qð fuit est: ergo tm̄ qð est fuit: patet ꝯña ab vlī ad exclusiuam de terminis trāspositis: ⁊ tñ ꝯñs est falsum: vt pz per exponētes: ergo añs est fl'm.

Du^m 2^m

¶ Dubitat ꝯsilr̄ circa scðam ꝯnem que est illa. Oē quod non fuit est cum seq̄tur: oē qð nō fuit est: ergo tm̄ qð ē nō fuit ꝯñs est falsum: vt pz: ergo ⁊ añs.

R̃sio p^a

¶ Ad hec sunt due opiniones. Una dicit ꝙ sbm illius vlis solum supponit p eo qð est ꝓpter ꝟbum principale p̄ntis tpis sine aliq̄ ampliatione ⁊ tunc exclusiua sibi corrñdens est ista tantū ens est qð fuit ⁊ sic vtraq; est ꝟa.

R̃sio 2^a

¶ Alia opinio vult ꝙ sub illo termino īcluso in ly oē liceat descēdi in ordine ad illud ꝟbum fuit. ⁊ sic ista est falsa: q: seq̄tur fm eam. omne qð fuit est. cesar fuit: ergo cesar est. ⁊ sic exclusiua sibi corrñdens est falsa. s. tm̄ qð fuit est. Paulus aūt pergulis. i dubijs suis in scða p̄te ꝑncipali vbi agit de ꝓbationibus terminoꝝ pertinētium ⁊ impꝑtinentiū in illatione illius ab vno ꝯuertibili ad reliquuū est bona ꝯña: dicit ꝙ ly ens inclusum in ly oē supponit copulatiꝫ pro eo qð fuit ⁊ est ideo nō supponit ampliatiue: q: non disiunctiꝫ supponit. Hoc idem vult magister q̄ hec est melior. Ex his patet ꝙ illa est concedenda fm magr̄m: cesar fuit. ⁊ illa est neganda: cesar est qð fuit: q: in prima stat ampliatiue: in scða ꝟo non: ⁊ ideo implicat simul ꝙ cesar est: ⁊ ꝙ cesar fuit. Silr̄ illa est concedēda: cesar est preteritus: ⁊ h̄ est neganda: cesar est qð est p̄teritum: ⁊ per hoc pz solutio ad illud argumentum qð solet fieri. Oē qð fuit est: cesar fuit: ergo cesar est. negatur ꝯña: q: minor dz esse: cesar est qð fuit: ⁊ tunc negatur minor.

Ritius.

In hoc cap̄. faciam q̄tuor. Primo videbit de modo ꝓbandi. Scðo de suppōne terminoꝝ. Tertio dubitat ꝯ magr̄m. Quarto erūt petitiones.

Notandum p^m

¶ Quātum ad p^m nota ꝙ veritas vel falsitas ꝓpōnis vlis affirmatiue cognoscit per duas ꝓpōnes que vocant exponentes: ⁊ ipsa vlis exposita: ⁊ modus ꝓbandi expositorius. Iste aūt exponentes debent esse hē. Prima sit preiacens. i. totum residuum dēpto signo: vt huius q̄libꝫ homo est aial. Prima sit ista: homo est aial. Scða aūt sit vna vlis negatiua. in qua sit ly qn: ⁊ añ ly quin. sit totum sbm exponende cum vno termino trāscendente ⁊ post ly qn: sit relatiuum termini trāscendentis ⁊ predicatum exponende: ⁊ breuiter ly q̄noꝫ esse imediate post sbm ⁊ imediate ante relatiuum: vt dicat nihil est homo qn illud sit aial.

Notandū 2^m

¶ Quantum ad 2^m dico ꝙ in exposita sbm stat distributiue mobilr̄: vt patet ⁊ p̄dicatum ꝯfuse tm̄ mobilr̄: q: sub eo lꝫ descendere sic: ois homo est aial: ⁊ ista sunt oia aialia: igit ois homo est hoc vel h̄ aial: ꝯñs. n. est veꝝ: ⁊ est vna vlis affirmatiua hñs sic exponi: homo est hoc vel h̄ aial: que postea resoluit ⁊ reducit ad imediata ⁊ nihil est homo quin illud sit hoc vel h̄ animal. oibus demonstratis: cuius veritas ostēditur per ꝯdictorium: qð est falsum scilꝫ aliqd est homo qð nō est hoc vel h̄ animal est. n. vna ꝓpositio cuius ꝓma resoluens est falsa. s. hoc est homo qð non est hoc vel h̄ animal: q: ista est vna ꝓpō de relatiuo equalens huic hypothetice. s. hoc est homo ⁊ hoc nō est hoc vel h̄ animal: que est falsa: vt patet. In ꝓma exponente: vt in ista: homo est aial: stant termini determinate ⁊ in secunda: vt in ista nihil est homo quin illud sit aial: stat ly ens inclusum in ly nihil: ⁊ omnes termini precedētes: ly quin: confuse distributiue ꝓpter vnam negationē: illi vero qui sequuntur ly quin. excepto relatiuo stant cōfuse tm̄ mobiliter ꝓpter duas negationes mediate cadētes quarum secunda est in ly quin. relatiuum ꝟo stat distributiue: sicut ly ens: cuius est antecedens ex quo est in eadem cathegorica cum illo. ¶ De vniuersali negatiua duo dicit Paulus. Primum ꝙ ipsa ꝓbatur per contradictorium ⁊ hoc est generaliter verum. Scðm ꝙ ꝓbat per singulares. ⁊ hoc non est generaliter verum q: ista: nulla chymera est hō non potest sic probari: quia oportet sic arguere nec ista chymera ē homo nec ista ⁊c. ⁊ iste sunt omnes chymere: igitur ⁊c. vbi minor esset falsa. Et sic dicit ꝙ ista minor potest aliter sumi scilꝫ vt dicatur: ⁊ sic de singulis aut ⁊ non sunt plures chymere: scias ꝙ hoc nō est verum ⁊ nullum est debitum mediuꝫ nisi illud.

Notandum 3^m ꝯ modū ꝓbandi vl'es

¶ Quantum ad tertium occurrunt contra magr̄m tria dubia: primum est ꝯtra modum ꝓbandi vl'es: quia non vr̄ bonus: ⁊ arguit ꝓmo sic: nulla cathegorica debet ꝓbari per hy/

Ar^t p^o

potheticam: sed talis vlis est cathegorica & probatur per
hypotheticam sm magistrum: quia per vnam copulatiuam: igi
tur modus probandi est malus: patet consequentia: & cum minori &
maior probatur: quia cathegorica est prior & notior hypothe

Ar 2°

tica. ¶ Scdo arguitur sic: arguendo ab exponentibus pauli
ad expositam non valet consequentia: igitur suus modus est malus:
patet consequentia: quia ab exponentibus ad expositam debet vale
re consequentia: & antecedens probatur: quia non sequitur. sor. currit:
& nihil est sor. quin illud currat: igitur ois sor. currit: similiter
non sequitur: tu curris. & nihil est tu quin illud currat: igitur
omnis tu curris: probatur: quia si valeret antecedens esset ve
rum: sed consequens nec verum nec falsum: quia esset oio

argt 3°

impropria. ¶ Tertio arguitur sic ab exponentibus pauli
ad expositam non valet consequentia: igitur ille modus est malus:
patet consequentia: & antecedens probatur: quia non sequitur: popu
lus est rome & nihil est populus quin id sit rome: igitur
omnis populus est rome: quia consequens est falsum: vt patet: & antecedens
est verum quod probatur: quia prima pars est vera & scda simi
liter: quia suum oppositum est falsum. s. aliquid est populus
quod non est rome: quia in veritate nihil est populus: quia nulla substantia
est populus & nullum accidens est populus: licet multe sub

Ad primum di

stantie sint populus. ¶ Ad primum respondeo quod ista propositio est di
stinguenda propositio cathegorica est prior hypothetica:
quia vel termini in ista stant personaliter vel materialiter: si per
sonaliter ista propositio est falsa: quia eius prima resolutio est
falsa. s. ista est prior hypothetica: quia ly hypothetica stat
distributiue & ly prior: modo nulla est cathegorica que om
ni hypothetica sit prior vt patet: bene tamen est verum quod ois
cathegorica est prior hypothetica: cuius ipsa est pars: quia
pars est prior suo toto: & nunquam talis cathegorica probatur
per suam hypotheticam: & hoc probat argumentum: & hoc
volunt doctores cum dicunt quod cathegorica est prior hy
pothetica. Si vero termini stent materialiter adhuc est ista di
stinguenda. quia vel ista loquitur de prioritate terminorum
quantum ad esse: & sic quod sit sensus quod ille terminus cathegori
ca quantum ad esse suum est prior isto termino hypothetica:
& sic propositio est falsa: vt prius: vel loquitur de prioritate istorum
terminorum personaliter sumptorum quantum ad illationem:
& sic ista propositio est vera cathegorica est prior hypothe
tica: quia sequitur hypothetica est: igitur cathegorica est: & &
non econtra: & talis propositio sic sumpta non est ad propositum.

Ad 2m

¶ Ad 2m dicitur quod id argumentum concludit & mihi videtur quod
iste exponentes non sint omnino sufficientes: ideo. P. M. me
lius exposuit dicens quod ista: qlibet homo currit: sic expo
nitur: homo currit: & nullus homo est non currens: igitur &c.
vbi in scda exponente non ponit terminum transcendentem:
sicut ponit Paulus: ideo diceret quod due exponentes supio
res non inferunt istam: ois sor. currit. Sed istam: oe quod est
sor. currit: & quod ista ois sor. currit debet inferri ex his: sor.
currit: & nullus sor. est non currens: igitur ois sor. currit:

Ad 3m

vbi patet quod ista est impropria antecedens: sicut consequens. ¶ Ad 3m di
citur quod concludit de virtute sermonis: ideo nota quod quando
subiectum vlis est dictio non potens supponere pro re vna:
sicut sunt ly populus. ly domus. ly nos &c. tunc debemus
in scda exponente ponere pro subiecto terminum transcen
dentem in plurali sm Paulum: quo stante dicitur quod ista.
omnis populus est rome: sic habet exponi populus est rome:
& nulla sunt populus quin illa sint rome: igitur &c. & tunc si

contra Paulum

cut consequens est falsum ita & antecedens pro minori. ¶ Scdo
principaliter dubitatur circa propositiones concessas a Pau

ar. p.

lo: & primo circa istam: ois homo vel asinus est asinus. quam
concedit dato quod pars disiuncti sit sbm. contra. isto dato se
quitur quod aliqua est propositio cathegorica vera habens pre
dicatum: cuius tamen subiectum & predicatum non supponunt
pro eodem. consequens falsum igitur: & illud ex quo sequitur: & quod
hoc sequatur probatur: quia in illa: ois homo vel asinus est
asinus. ex parte subiecti non est nisi ly homo. & ex parte pre
dicati ly asinus vt patet: & que sic significando non possunt sup
ponere pro eodem. Et si dicitur quod hoc non est inconueniens.
contra. in propositione affirmatiua vera &c. predicatum ve
rificatur de subiecto & non pro illo. Sed pro significato: vt
patet: igitur oportet sbm & predicatum supponere pro eo

Ar 2°.

dem. ¶ Scdo arguitur quod iste concesse a Paulo sunt fal
se. s. omne quod fuit est: & oe quod erit est: quia sequitur omne quod
fuit est: adam fuit: igitur adam est: similiter omne quod erit est
antichristus erit: igitur antichristus est: consequens falsum: igitur &

argt 3°

antecedens & non minor: igitur maior. ¶ Tertio arguitur
contra istam concessam: omne quod non poterit nec potuit
esse est: quia apud impossibilis ex quo oe quod est potuit ee.

Ad primum di

¶ Ad primum quidam: vt Hentisber concedunt inconueniens. s. quod ali
qua est affirmatiua vera &c. vt patet ab eo in septimo so

Rn° 2°

phismate. ¶ Alij tamen vt strodus & gaetanus super illo so
phismate: & etiam Pe. Man. capitulo de ly totus videntur dice
re oppositum: & habent consequenter dicere quod ista vocalis in veri
tate non habet predicatum: sed bene subordinatur vni ha
benti: huic. s. ois homo est aliquid quod vel asinus est asi
nus: in qua sbm & predicatum supponunt pro eodem: &
sic haberent dicere quod quando propositio est cathegorica af
firmatiua vera habens predicatum &c. oportet sbm & pre
dicatum supponere pro eodem quando vero non habet pre
dicatum quod subordinetur vni in qua sbm & predicatum
supponant pro eodem. ¶ Ista responsio quantum ad vltimum
dictum mihi placet: sed quantum ad hoc quod dicit istam: ois ho
mo vel asinus est asinus subordinari illi non placet: quia
nemini consiteri volenti sic subordinatur: vnde credo quod sicut
mihi ista subordinatur huic ois homo est asinus: vel asinus
est asinus: ita & cuilibet sic subordinetur: ideo potius dice
rem quod ista fuit vna hypothetica: licet appareret cathegori
ca: & sic non oportet sbm & predicatum supponere pro eo
dem. Et si arguitur quod ista sit vna vlis: quia ordinatur pro ma
iori in darij: sic arguendo: ois homo vel asinus est asinus.
sor. est homo igitur. sor. vel asinus est asinus. Rndeo ne
gando istam consequentiam scilicet ordinatur pro maiori in darij: igitur
est vlis. Sed solum sequitur quod est vlis vel locatur ibi ratio
ne vnius vlis: & adducitur instantia de ista: ois homo est
asinus: vel tu curris: sed tu es homo: igitur tu es asinus:

Ad 2m

vel tu curris. ¶ Ad 2m dicitur quod ille sunt vere licet magister
in illo sophismate: ois fenix est: neget eas: pro quo nota
quod in illis propositionibus sunt duo verba. s. principale: & est
ly est: & non principale: vt ly fuit. & ly ens inclusum. in ly
omne supponit respectu verbi principalis: licet ab illo re
gatur & sic sensus propositionis erit talis: omne quod est ens
quod fuit ipsum est seu sub notioribus verbis: & eadem
sententia: oe quod est ens: & etiam fuit ipsum est: & sic patet
illas esse veras: patet etiam quod non sequitur: omne quod fuit.
est. Adam fuit igitur adam est: quia verbum principale mino
ris debet esse de presenti sicut in maiori sub qua minor su
mitur: & etiam non sit de subiecto maioris predicatum mi
noris: sed debet minor sic sumi adam est ens quod fuit que
minor esset falsa: sicut & conclusio: quia sequitur: adam est ens
quod fuit igitur adam est ens & id fuit. patet consequentia per regu
lam de relatiuo: & consequens est falsum pro prima parte: & sic pa
tet solutio argumenti. Item et dicatur de ista: oe quod erit

Instantia

est: & similiter de ista oe quod non erit est. ¶ Sed contra istam vlti
mam arguitur: quia sua contradictoria. s. ista aliquid quod non erit non
est: est vera: igitur ista falsa: consequentia patet: & antecedens probatur sic: hoc
quod non erit non est: demonstrato adam igitur aliquid quod

Rnsio

non erit non est. Rn. quod non valet consequentia: quia arguitur ab in
feriori ad suum superius negatione postposita sine me

Ad 3m

dio. vt patet. ¶ Pro rnsione ad tertium nota quod magister
vult quod in sua propositione verbum futuri precedat verbum
preteriti: aliter propositio non esset vera: & quidam ha

dent eam eẽ ꝛ male. scđo intendit magr̄ ꝙ totuȝ copulatum sit ex parte subiecti: ꝛ ꝙ ly non neget totum copulatum ꝛ nõ partem. Istis stantibus dr̄ ꝙ ꝓpõ est vera: qꝛ qđ non poterit nec potuit esse: est ꝛ nihil est qđ non poterit nec potuit esse quin id sit: igit̄ ꝛc̄. pᵃ exponens sic ꝓbatur: resoluẽdo hoc est demr̄ato istanti pñti: ꝛ hoc est ens: qđ non poterit nec potuit esse: igit̄ ꝛc̄. patet ꝯña cum maiori ꝛ minor ꝓbat̄: qꝛ per regulam de relatiuo ista minor equalet huic: hoc est ens ꝛ id nõ poterit nec potuit esse que est vera: vt ꝓbat̄: qꝛ pᵃ pars est vera: vt pȝ: ꝛ 2ᵃ similiter dato ꝙ ly non. neget copulatum: qꝛ eius oppositum dẽpta negatione est falsum. s. id poterit nec potuit esse: cum per ly id importet̄ ens qđ est istans pñs. scđa ẽt exponẽs pncipalis ꝓbatur. s. nihil est qđ nõ poterit nec potuit esse quin id sit: qꝛ suum oppositum est falsum. s. aliqđ est qđ nõ poterit nec potuit esse qđ nõ est. igit̄ ipsa est vera: tȝ ꝯñtia: ꝛ añs ꝓbatur: qꝛ id oppositum ꝯuertit̄ cum ista copulatiua falsa aliqđ est ens ꝛ id nõ poterit nec potuit esse: ꝛ id non est: ꝙ aũt ꝯuertat̄ cum ista patet: qꝛ ly qđ. bis ibi positum est resolubile in et. ꝛ ille illa illud: vt pȝ per regulã relatiuoꝝ: ꝛ sic patet solutio. Silr̄ dr̄. ad alias cõsimiles.

Dubiuȝ ¶ Tertio principalr̄ dubitat̄ an in ista: oĩs homo vel asinus est asinus: totum disiunctum possit esse sbm̄: ꝛ dixit

Rñsio pᵃ magr̄ ꝛ Pe. Man. ꝙ sic. ꝛ tũc ꝓpõ est falsa: cum secunda eius exponẽs sit falsa. s. nihil est homo vl̄ asinus qn id sit asinus: pȝ: ẽt falsitas ex alio: qꝛ ipsa est vna vlis affirmatiua cuius sbm̄. s. ly homo. vel ly asinus. dr̄ de aliq̃ de quo non oꝫ ꝑdicatum: vt pȝ.

Rñsio 2ᵃ ¶ Quidam aũt alij de quorum nũo est bentis dr̄ dicunt ꝙ nõ est poſſe ꝙ totum sit sbm̄: ꝛ sic dicerent ꝙ ista est vera ꝛ ꝙ scđa exponẽs dȝ sumi sic: ꝛ nihil est homo quin illud vel asinus sit asinus: sic ꝙ ly qn immediate postponat̄ subiecto. Ratio aũt istoꝝ est: qꝛ dato ꝙ totuȝ sit sbm̄: seqtur duo ꝯdictoria esse simul vera: qđ probant: qꝛ iste sunt simul vere iste homo vel asinꝰ est asinus: ꝛ iste hõ vel asinus non est asinus: ꝛ iste sunt ꝯdictorie: igit̄ ꝛc̄. patet ꝯña cum minori: qꝛ singularis affirmatiua ꝛ singularis negatiua de ꝯsilibus subiectis ꝛc̄. sunt contradictorie: maior aũt probat̄: qꝛ prima est vera: iste homo vel asinus est asinus: demr̄ato brunello: ꝛ scđa similiter. s. iste homo vel asinus nõ est asinus demr̄ato eodem brunello: quod ꝓbo: qꝛ iste homo non est asinus demonstrato brunello: igit̄ iste homo vel asinus non est asinus: patet ꝯña a parte disiuncti ad totum sine impedimento ꝛ añs est verum cum eius oppositum sit falsum: vt patet: igitur ꝛ ꝯñs. ¶ Pro solutione huius argumenti tenendo magr̄m nota ꝙ ista: oĩs homo vel asinus est asinꝰ: si totum sit sbm̄ habet tot singulares quot sunt supposita istius termini homo: ꝛ illius termini asinus. scđo nota ꝙ in suis singularibus: vt in ista. iste homo vel asinus est asinus. ly iste. debet demr̄are ꝛ determinare totũ disiunctum ꝛ non solum ly homo. sic ꝙ sit sensus ꝙ omne qđ est homo vel asinus. i. oẽ ens qđ est homo vel asinus est asinus. Istis stantibus tenet̄ ꝙ totum est sbm̄: ꝛ negat̄ ꝙ duo ꝯdictoria essent simul vera. ꝛ cum ꝓbatur. qꝛ ista est vera. iste homo vel asinus est asinus. ꝯceditur si demõstratur brunellus: qꝛ sensus est ꝙ iste qui est homo vl̄ asinus est asinus. qđ est veꝝ: sȝ negat̄ ꝙ scđa sit vera. s. iste homo vel asinus nõ est asinus demr̄ato eodem: qꝛ sensus est ꝙ iste qui est homo vel asinus nõ est asinus: qđ est falsuȝ: vt pȝ. ꝛ cum ꝓbatur: qꝛ iste homo nõ est asinus. demonstrato brunello: igit̄ iste hõ vel asinus nõ est asinus negat̄ ꝯña: qꝛ arguitur: ab inferiori ad suum superius negatione postposita sine medio sicut non seqtur. Adam non est substãtia igitur adã vel deus nõ est sbã: qꝛ añs est veruȝ. vt patet. ꝛ ꝯñs falsum: qꝛ eius oppositum est veꝝ. s. omne qđ est adã vel deus est sbã: vt patet per exponentes: ꝛ

ad regulam. a parte disiũcti ꝛc̄. rñdetur ꝙ negatiue non tenet: istud tñ argumẽtum lȝ sic soluat̄ ꝛ bñ: posset fortificari: ꝛ illud ꝯsidera. ¶ Ultimo restãt tres petitiones: pᵃ.

Petitio pᵃ que est melior ꝓbatio an ista Pe. Mã. an illa magr̄i.

Rñsio Rñdetur ꝙ per argumẽtum factum supra mihi videt̄ ꝙ ista Petri Man. sit melior: sicut est dictum in consequentijs.

Petitio 2ᵃ ¶ Scđa petitio. an iste ꝓpõnes exponibiles de quibus infra dicet̄: sicut sunt exclusiue ꝛ exceptiue ꝛc̄. sint cathegorice vel hypothetice.

Rñsio Rñdet̄ ꝙ scđm cõia dicta logicorum: iste sunt cathegorice: ꝓbabiliter: tñ teneri posset ꝙ oẽs sunt hypothetice: ꝛ si qs hoc teneret hȝ dicere ꝙ ista ꝛ ꝯsiles: oĩs homo est aĩal: est hypothetica: ꝛ nõ est necia ꝛ ꝙ in mẽte nõ est terminꝰ cõis ꝓpe dictus: qđ ꝛ si ꝓbabile sit: est tñ multũ alienũ a cõibus dictis: ideo nõ teneat̄ ꝛ dicat̄ ꝙ sint cathegorice.

Petitio 3ᵃ ¶ Tertia petitio. an terius ꝯbeat stare magis ꝯfuse i exponẽte ꝙ̃ in exposita.

Rñsio Rñsio ꝙ rõ si bñ ꝯsideret̄ dictat ꝙ nõ: tñ scđm exponentes que cõiter dantur habemus tenere oppositum sicut infra patebit.

¶ Capl̄m de officiabilibus.

Propositio officiabilis est ista cuiꝰ dictum vel oꝛõ infinitiua determinatur aliquo termino modali vel concernẽte actum mẽtis. Termini modales sunt isti: veꝝ falsum: necium ꝯtingens. poſſe ꝛ impoſſe. Termini vo ꝯcernẽtes actuȝ mentis dr̄ isti. Scio: dubito: credo: volo: nolo: intelligo: cognosco: ꝛ siles ac ẽt ipsorum participia: hmõi aũt termini aliqñ faciũt sensum cõpositum aliqñ diuisum: faciunt sensum cõpositum qñ precedunt totalr̄ dictuȝ vl̄ oꝛonẽ infinitiuaȝ aut finaliter subsequunt̄: vt poſſe est soꝛ. currere. Soꝛ. currere est ꝯtingẽs: tu scis deum esse: deum esse est scitum a te. Sȝ qñ aliquis istoꝝ terminoꝝ mediat inter accusatiuum casum ꝛ verbum infinitiui modi tunc constituere dr̄ sensum diuisum: vt deum necesse est esse: hominem scis esse aĩal: ꝛ ita de alijs. Et hmõi ꝓpositio de sensu diuiso ꝓbanda est scđm exigentiam termini precedentis simplr̄ ꝛ non ratione termini modalis: aut rõne alicuius alterius termini ꝯcernentis actum mentis. verbi grã. oẽm hominez poſſe est currere: hec non est officianda: sed exponẽda iuxta doctrinam traditam in ꝓbatione vliuꝫ ꝓpõnuȝ isto modo hoiem possibile est currere ꝛ nihil est vel possibile est esse qn illud possibile sit currere. ergo ꝛc̄. Item hec est resoluenda. A scio esse verum isto modo: hoc scio esse verum: ꝛ hoc est a. ergo ꝛc̄. Propositio vero de sensu compositio officiabiliter probatur: vt possibile est soꝛ. currere. hec propositio est possibilis. soꝛ. currit que adequate significat soꝛ. currit. ergo ꝛc̄. Item necesse est deũ esse: hec propositio est necessaria. ergo ꝛc̄. Consimiliter probantur iste: tu scis soꝛ. currere. tu dubitas re/

gem sedere. Prima nãq3 sic officiat: hec ppõ est scita a te. sor. currit. q̃ adeq̃te significat sor. currere. ergo rc̃. Et ita psilr dicat ad infinitas consiles iuxta psonãtia3 termini faciẽtes sẽsu3 cõpositum. Ex predictis isero aliq̃s pclões: prima est ista. Albũ pole est esse nigrũ: r tñ im pole est albũ esse nigrum: pma ps p3: qm̃ hoc pole est esse nigrum te demõstro: r hoc est vel pole est eẽ album: ergo rc̃. p3 pña a resoluen tibus ad resolutu3. Et scda ps pbat. Na3 hec ppõ est impolis albũ est nigrum: que adeq̃te sigt album esse nigrũ: ergo rc̃. p3 pña ab officiantibus ad officiatũ. Et ita pbat ista pclo sedentem pole est currere: r tñ impole est sedentem currere. ¶ Scda pclo oẽm hoiem ptingens est esse: r tñ neče est oẽm hoiem eẽ. Prima ps pbat: qm̃ hoiem ptingens est esse: r nihil est vel ptingens est esse hoiem: qn illud cõtingens sit eẽ: ergo rc̃. p3 pña ab exponẽtibus ad expositum. scda ps pbat. Nam hec est necessaria: ois homo est: que adeq̃te sigt oẽm hominez esse: ergo rc̃. p3 pña vt pus. ¶ Tertia pclo: tu scis alte istoz esse vez demrãtis istis pdictorijs rex sedet: nullus rex sedet: r tñ nullum istoz scis esse vez: pma ps p3: q2 hec ẽ scita a te: alte istoz est verum que adeq̃te sigt alterum istoz esse verum: ergo. scda pars pbat. Nec hoc istoz scis esse verum demrãdo affirmatiuam: nec hoc istoz scis esse verum demõstrando negatiuam: r non sunt plura istoz ergo rc̃. p3 pña a singularibus sufficienter enumeratis ad sua3 vlem. ¶ Quarta pclo. tu dubitas a. esse verum: r tñ nullum a. dubitas eẽ verum. Probat r pono q̃ omne a. sit illa de q̃ est quam scias esse veram. sed dubites an ista sit a. isto posito prima pars p3: qm̃ hec est tibi dubia. a. est verum: que adeq̃te significat a. eẽ verum. ergo rc̃. Scda pars pbat sic arguendo. nullam talem deus est dubitas esse vera3. sed oẽ est aliq̃ talis. ergo nullum a. dubitas eẽ verum. patet pña. q2 est syllogismus in secundo prime figure: r añs est manifestu3 ex casu. ¶ Quinta conclusio. Volo tibi dare equum meum: r tñ nullum equum meum volo tibi dare. pbatur. r pono q̃ tibi pmittam equum meum: quem creda3 esse in stabulo. sit tamen coram me: que3 putẽ esse platonis: ita q̃ non meum: ob quam cãm istum equũ que3 video nõ velim tibi dare: isto posito pma pars patet officiando per cãm: r officiat sic. hec ppositio est volita a me. do tibi equum meum. que adequate significat me dare tibi equum meu3. ergo rc̃. patet pña ab officiãtibus ad officiatu3. scdam partem pbo sic. nullum equũ que3 credam eẽ platonis volo tibi dare: s3 oẽm meum equum credo eẽ platonis. ergo nullũ equum meum volo tibi dare. p3 pña vt prius q2 est in scdo pme figure rc̃. ¶ Sexta pclo. pcipio sortem loq r tñ nullum sortem pcipio loq. pbat r pono q̃ sint a longe sortes r pla. ita q̃ nesciã distinguere q̃s sit sor. vel plato loq̃tur tñ sor. cuius vocem bene cognoscam q̃ est sor. r non loq̃tur plato. isto posito patet pma pars p casum q2 seq̃tur percipio vocem sortes. ergo pcipio sortem loq. r scda pars pbatur. qm̃ seqtur. nullu3 istoz percipio loq sed ois sortes est aliq̃s istorum. ergo nullum sortem percipio loq. patet pña. q2 est iste syllogismus in scdo prime figure. ¶ Hic est notandu3: q̃ iste propositiones pcesse in caplo resolubilium. s. verum est q̃ mundus non fuit: r necium est q̃ deus nunq̃3 erit. possibile est q̃ nihil fuit r q̃ nihil erit. non sunt vere officiabiliter pbando nec sunt similes in significando: dum sunt resoluende r officiande resolubiliter r officiabiliter: qm̃ officiabiliter tenetur ly: q̃. coniunctiue r resolubiliter tenet relatiue. quare rc̃.

Notandum pm

Propositio officiabilis est duplex q̃dã. n. est cuius dcm̃ vel oro ifinitiua modi pterminat termino modali cuiusmodi sũt pole ipole necium ptingẽs vez r flm in sensu pposito. Alia est cui9 dcm̃ determinat termino pcernẽte actu3 mẽtis: cuiusmodi sunt ista scio. credo. dubito. cognosco. r pbatio ei9 di officiatio: q2 est explicatio ppõnis hñtis offm̃ di aũt officiabilis ppõ rõne t̃i positi in ea hñtis offm̃ determinãdi totã cõpõnẽ. sic sũt termi modales r termini pcernẽtes actũ mẽtis. Officiãtes aũt ppõnes dicũt expmẽtes offm̃ ppõnis officiabilis. Hec aũt pbatio sit sic: vt illa neče ẽ deũ eẽ: pbat sic hec est necia: de9 est q̃ adeq̃te sigt deũ eẽ. g̃ neče est deũ esse. r hec pbatio est a posteriori. ¶ Aduerte vlteri9. q̃ ad has reducunt ppõnes de sensu pposito: rõne istoru3 terminoz p se r p accñs. vñ illa ppõ p se hõ. est aial est officiabilr pbãda sic: hec ẽ p se hõ est aial: q̃ adeq̃te sigt hominẽ esse aial. g̃ p se hõ est aial silr illa p accñs: hõ est albus: est officiabilr pbãda sic. hec est p accñs. hõ est alb9: q̃ adeq̃te sigñt hoiem eẽ albũ. g̃ p accñs hõ est albus. Cõsimilr dicat de istis terminis p se p̃ p se nõ pmo. vñ illa p se p̃. hõ est risibilis. pbat sic. hec est per se p̃ hõ est risibilis. q̃ adeq̃te sigt hoiem eẽ risibilẽ. g̃ per se p̃ hõ est risibilis. Similr illa p se nõ p̃ sor. est risibilis. pbat sic illa ppõ est per se nõ p̃. sor. est risibilis. que adeq̃te sigt sortẽ eẽ risibilẽ. g̃ p se nõ p̃ sortes ẽ risibil. Aliq̃ tñ pbãt alr istã. p se p̃ hõ est risibil. sic dicẽs. risibile cõperit hoi nõ p alte. r cuilibet alteri per ipsum. ergo p se p̃ homo est risibilis.

Notandum 2m

Circa istud caplm nota. q̃ qñ terminus modalis: aut verbum pcernens actum mentis. vt dicit Paulus: determinant. i. habent ante se aut post se dictum alicuius propositionis. i. orõnem infinitiuam aut coniunctiuam r nõ dicas significatu3 nullo termino mediato pre

Ritius Nondũ

cedente. tunc illa ꝓpō est officiabilis. Exᵐ hoiem esse aial
est scitum ⁊ soꝛ. esse est poſ̄e: aut poſ̄e est soꝛ. eē. aut pōt eē
ꝙ soꝛ. sit. q: ly pōt impsonalr̄ sumptū sm̄ cōia dcā ꝗ̄ꝫtum
ad hoc ꝯuertit᷑. cum ly poſ̄e. ⁊ ꝓbat᷑ hꝫ ꝓpō per vnaꝫ sin
gularē. ⁊ sic eius ꝓbatio reducit᷑ ad resolubiles. Exᵐ. ista.
poſ̄e est soꝛ. esse sic ꝓbat᷑. ista ꝓpō soꝛ. est. ē poſ̄s. que ade
quate sigt̄ soꝛ. esse igit᷑ ⁊c̄. vbi ista officiās est vna singula
ris valēs ꝗ̄ꝫtū vna copulatiua: cū in ea sit ly que. resolu/
bile in ⁊. et ille illa illud vt pꝫ supra. Et appellat᷑ si sit vna
cathegoꝛica officians. ⁊ si sit copulatiua officiātes. i. ꝓ/
bātes ꝓpōnem officiabilē. i. ꝓpōnem in q̄ est dictio hn̄s
offm̄ determinādi. ⁊ determinās totā ꝓpōnē. ¶ Suppo
nūt termini cōes nō distributi in officiatis ꝯfuse tn̄ imo/
biliter. vt nec̄e est hoiem eē aial: aut scio mulā eē sterileꝫ.
nō. n. seqtur. scio mulā eē sterilē. ⁊ iste sunt oēs mule igit᷑
scio istaꝫ vl' istā ⁊c̄. eē sterilē: q: aīs est veꝝ. ⁊ ꝯn̄s fl'm in
hoc casu. s. ꝙ ego sim vn⁹ q nūq̄ꝫ videriꝫ mulas: tn̄ ex re/
latu credo illas eē steriles. sic sūt. deīn p̄sentent᷑ mihi mu
le: q̄s credā eē eq̄s ⁊ nō steriles. tūc scio mulā eē sterilē:
q: ita credo firmiter ⁊ ita est. ⁊ iste sūt oēs mule: vt pono
in casu: ⁊ tn̄ nō scio istaꝫ vel istā ⁊c̄. eē sterilē. ex q̄ nō cre/
do vt ponit casus. In officiāte aūt. vt in ista. hec ꝓpō. hō
est aial. est nec̄ia q̄ adeq̄te ⁊c̄. stat ly ꝓpō. discrete ⁊ psona
liter a ly hec ⁊ totū B. hō ē aial. stat mal'r a ly hec ꝓpō. qd̄
est signū mālitatis. ⁊ tenet᷑ appositiue. ⁊ stat determinate
sm̄ magr̄m. ⁊ supponit ꝓ se: aut sibi sili psonal'r sūpto: q:
ly hō est aial. mal'r sumptū nō est ꝓpō sm̄ magr̄m: sꝫ no/
mē neutri gn̄is. ⁊ ly nec̄ia. stat determinate ⁊ psonaliter.
⁊ ly q̄ discrete ⁊ psonal'r. sic suū aīs. s. ly ꝓpō. ⁊ ly hoiem.
⁊ ly aial ꝯfuse tn̄ imobil'r ⁊ psonal'r a ly sigt̄. qd̄ est ṽbū

ꝯ sup i⁹ dicta
ꝯcernēs actū mētis ⁊ nō lꝫ descēdere. vt pꝫ. ¶ Cōtra istū

ar. p̄.
modum officiādi argr̄ p̄: q: nō seqtur. ista ꝓpō. hō est asi/
nus est poſ̄. ⁊ hec sigt̄ adeq̄te hoiem eē asinū. ⁊ pꝛimarie
igit᷑ poſ̄e est hoiem esse asinū. q: ꝯn̄s est fl'm: vt pꝫ. ⁊ aīs
verū ꝙ ꝓbat᷑. nā 2ᵃ ps asitis est nota. ⁊ p̄ᵃ ꝓbat᷑. q: ista. hō
est asin⁹. pōt esse ṽa. igit᷑ est poſ̄s. tꝫ ꝯn̄s ⁊ aīs iteꝝ ꝓbat᷑

Ar 2ᵒ.
q: ipsa pōt sigr̄e p̄marie ⁊ adeq̄te deū eē. ¶ 2ᵒ argr̄ sic. da
to isto mō officiādi seqtur istas eē ṽas. s. ipoſ̄e ē antixp̄ꝫ
eē si poſ̄e est antixp̄m eē ipoſ̄e est te eē. si tu potes loq. ꝯn̄s

argr̄ 3ᵒ
falsum ⁊ ꝯn̄a ꝓbat᷑. q: officiātes sunt ṽe. vt pꝫ. ¶ 3ᵒ argr̄
ꝓbādo ꝙ in illa hec ꝓpō hō est aial. est nec̄ia. ly hō ē aial
nō stat mālit: cui⁹ opᵐ dicebat᷑: ⁊ ꝓbat᷑ sic: q: dato oppo
sito seqtur ꝙ aliq̄s terminus cathego. supponit mal'r: qui
tn̄ nō pōt stare psonal'r: qd̄ vꝫ falsum. ⁊ ꝙ hoc seq̄t᷑ ꝓba/
tur: q: tota ista ꝓpō stat mal'r vt dꝫ: ⁊ ista nō pōt stare pso
naliter. q: ꝓpō psonal'r sumpta nō pōt poni in ꝓpōne. vt

Ad p̄ᵐ
pꝫ igit᷑ ⁊c̄. ¶ Ad p̄ᵐ dꝫ: ꝙ ꝯn̄tia ista ē bona. ⁊ ad argumē
tum negat᷑ ꝙ aīs sit veꝝ. ⁊ negat ꝙ ista. hō est asinus sit
poſ̄s. ⁊ cū argr̄ ista pōt esse ṽa igit᷑ est poſ̄s negat᷑ ꝯn̄a.
q: ꝓpō poſ̄s est illa q̄ pōt: aut potuit: aut poterit esse ṽa
sm̄ sigr̄onē quā iā hꝫ. qd̄ nō ꝯtingit de illa. hō est asinus.

Ad 2ᵐ
vt pꝫ. ¶ Ad 2ᵐ ꝯcedit᷑ ꝙ ille sunt ṽe ⁊ ꝓbat argumētuꝫ.
dato ꝙ ly ipoſ̄e cadat sup tota ꝓpōne: q: hec ꝓpō est im/
poſ̄s. antixp̄s est si poſ̄e est antixp̄m eē. vt pꝫ: q: ē ꝯdōna
lis: cuius opᵐ ꝯn̄tis stat cū aīte. iō falsa ⁊ ipoſ̄s. cum ois

Ad 3ᵐ
ꝯditionalis falsa sit ipoſ̄s. ¶ Ad 3ᵐ posset ꝯcedi totuꝫ. s.
ꝙ aliq̄s termin⁹ cathego. stat māliter. q nō pōt psonal'r:
si tn̄ hoc sit incōueniēs. rn̄deat᷑ aliter ⁊ dicat᷑ ꝙ id nō seq̄t᷑
⁊ ad ꝓbationē cuꝫ dꝫ ꝓpō nō pōt poni in ꝓpōne. ipsa stan
te psonal'r negat᷑. q: dicēdo: hō est aial est veꝝ aut nec̄iuꝫ
ly hō est aial: qd̄ est vna ꝓpō. stat psonaliter pro sigt̄o ex
parte rei istius hō. est aial: qd̄ sigt̄uū est veꝝ ⁊ nec̄ium:

Petitio p̄ᵃ
⁊ sic pꝫ solutio. ¶ Sꝫ hic sunt tres petitiones. p̄ma. i quo
differunt modales de sensu cōposito ab illis de terminis

Rn̄sio
ꝯcernētibus actum mētis. Rn̄. ꝙ in nullo: nisi q: p̄me sm̄
doctores cōiter nō sunt ꝗ̄te. ⁊ alie sic. Exēpluꝫ. ista. poſ̄e
est hoiem legere. nō est ꝗ̄ta. sed bene ista. scio hoiem le
gere: q: est singularis: tn̄ sicut in p̄ma ly hō. stat ꝯfuse tn̄

Petitio 2ᵃ
imobiliter. ita ⁊ in scd̄a. ¶ Scd̄a petitio. qd est hoiem eē
animal ex pte rei qd̄ est sigt̄um veꝝ ⁊ nec̄iuꝫ istius homo

Rn̄sio.
est animal. Respō. ꝙ in ṽitate nō est nisi homo quō aūt

Petitio 3ᵃ
homo aut tale sigt̄um sit nec̄iuꝫ forte dicet᷑ infra. ¶ Ter
tia petitio: an ois ꝓpō de sensu cōposito sit officiabiliter

Rn̄sio.
ꝓbanda. ¶ Respō. ꝙ nō. sed solum illa in qua nō ꝓcedit
terminus mediatus: q: ista homo scit soꝛ. legere est de cō
posito. ⁊ tn̄ nō est officiabiliter ꝓbanda: sed resolubiliter
a pꝛimo termino: ꝙ aūt illa sit de cōposito pꝫ q: termin⁹
talis ꝯcernens actum mētis cadit super dicto ꝓpōnis. ⁊
ita est de cōposito: sinautē magister nō posset ꝓbare istaꝫ
esse de composito. s. tu scis soꝛtes. legere.

¶ Caplm̄ de discreptionibus.

PRopō discreptibilis est illa in qua terminus ꝯcernens actum mētis incōplexum determinat: nullo ter mino precedente mediato. vt ego cognosco soꝛ. hec nāq; describit᷑. ego cogno/ sco aliq̄d sub rōne qua soꝛ. tu intelligis hoīem tu intelligis aliq̄d sub rōne qua hō. Sꝫ termi ni ꝯcernentes actum mētis: q si cadūt sup icō/ plexum ⁊ illud nec̄io est significatiuum cōple xi. al'r sunt describēdi sicut scire: credere: dubi tare: ⁊ hm̄ōi. vt tu scis a ꝓpōnē sic describitur tu scis adeq̄tū significatum a. ꝓpōnis: ꝙ scis adeq̄te significari per a. ꝓpōnem. ergo ⁊c̄. tu credis a. ꝓpōnem: tu credis adequatuꝫ signi ficatum a. ꝓpōnis ꝙ credis adequate signifi/ cari per a. ꝓpōnem. ergo ⁊c̄. Item tu dubitas a. ⁊ b. ꝓpōnes: tu dubitas adequata significa/ ta a. ⁊ b. ꝓpōnum: que scis vel credis adeq̄te significari per a. ⁊ b. ꝓpōnes. ergo ⁊c̄. Notā/ ter dicebatur nullo termino mediato precedē te: q: si precederet aliq̄s terminus mediatus ratione illius deberet ista ꝓpositio ꝓbari: quia a pꝛimo termino mediato semper est inchoan da ꝓpositionis ꝓbatio vt omnis homo intel/ ligit se. hec est exponēda isto modo. homo in/ telligit se. ⁊ nihil est homo qn illud intelligat se. ergo ⁊c̄. Item hois cognoscunt futura. hec est sic resoluenda: hec cognoscūt futura: ⁊ hec sunt homines. ergo ⁊c̄. ¶ Circa predi/ cta in hoc caplō. ⁊ pꝛioꝛibus est notāda diuer/ sitas ꝓbationum precedentium quarūcūq; ꝓ positionum: qm̄ propositio descriptibilis cō/ uertitur cum sua descriptione ⁊ ꝓpositio vl'is affirmatiua: seu quecūq; alia exponibilis: simi liter conuertitur cum suis exponentibus si/ mul sumptis. vnde bene sequitur. cognosco hominem. ergo cognosco aliquid sub ratione qua homo: ⁊ econuerso. Item ois homo cur. ergo homo currit: ⁊ nihil est hō qn illud cur/

rat: ⁊ ecōuerso. itez oīs homo currit: ergo homo currit: ⁊ nullus est homo quin illō currat: ⁊ ecōuerso: sed ppō resolubilis nō ↄuertit cū suis resoluentibus: nec officiabilis cum suis officiantibus: vnde lz sequat: hoc est animal ⁊ hoc est homo: ergo homo est aīal: nō tñ sequitur ecōuerso: homo ē aīal: ergo hoc est aīal: ⁊ hoc est homo: qꝛ añs est necīum: ⁊ ↄñs contingens: ⁊ ēt post mille ānoꝫ erit ita: sicut significatur per añs: ⁊ tñ erit ita sicut significat per ↄñs. item seqtur: hec ppō est necīa deus est: q̄ adeq̄te sigt deum esse ǧ necē est deum esse: ⁊ tñ non seqtur ecōuerso: necesse est deū esse: ergo hec ppō est necīa deus est que adeq̄te significat deum esse: qꝛ añs est necīum ⁊ ↄñs ↄtingens. similiter si nulla ppō foret. ita esset sicut sigtur per añs. ⁊ tñ non ita esset sicut significat per consequens. ¶ Ex predictis infero aliq̄s ↄclones prima est ista. venientem cognosco ⁊ tamen nō cognosco veniētez. pbatur. ⁊ pono ꝙ sor. sit a longe qui veniat versus me: quem sciam esse sor. sed credam ipsum nō moueri: ⁊ nihil aliud cōcipiam isto posito: prima ps pꝫ: qm̄ hoc cognosco ⁊ hoc est veniens. ergo ⁊c̄. Scđa pars ēt pꝫ: qꝛ non cognosco aliqd sub ratione qua veniens. ¶ Scđa ↄclō est ista deū trinum ⁊ vnum cognouit Aristotele. ⁊ tamen Ari. non cognouit deum: trinū ⁊ vnuz. prima ps pꝫ: qm̄ hoc cognouit Ari. demr̄ando deuz ⁊ hoc est terminus ⁊ vnus. ergo ⁊c̄. scđa pars ēt patet. qm̄ Aristo. non cognouit aliquid sub ratione qua deus trinus ⁊ vnus. ergo ⁊c̄. patet ↄña a descriptione ad descriptum. ¶ Tertia ↄclō. a. ppōnum scio: tñ nescio a ppōnem pbatur. ⁊ pono ꝙ a. sit ista: deus est. quā sciā: ⁊ tñ credam ꝙ nō sit aliquo: in mundo isto. posito a. scio. qꝛ hoc scio demonstrando istā deus est. ⁊ hoc est a. ergo ⁊c̄. ⁊ tñ non scio a. quia nō scio aliquid sub ratione qua a. ex quo non scio esse. ¶ Quarta ↄclusio: sor. percipis: ⁊ tamen nō percipis sor. pbatur: ⁊ pono ꝙ sor. loq̄tur coram te cuius vocem audias: credas tu tñ ꝙ non sit aliquis sor. in mūdo. illo posito sor. pcipis qꝛ hoc percipis ⁊ hoc est sor. ergo ⁊c̄. ⁊ tamen non percipis sor. qꝛ nōn percipis aliquid sub ratione qua sortes. quare ⁊c̄.

Notandum p^m

Descriptibilis ppō est duplex. quedaꝫ. n. est in qua terminus ↄcernēs actū mētis determinat incōplexum ṽbale: qđ nō est signū cōplexi: vt cognosco sortem. Alia ṽo est in qua terminus ↄcernens actū mētis determinat incōplexum ṽbale: qđ est signum cōplexi: vt scio a. ppōnem. Hec pbatio dicta est descriptio: nō qdem intelligendo descriptionem orōnez cōpositam ex gñe ⁊ ppriō. sed denoīationem rei. ipsa. n. denoīatio dī descriptio. vt dicit magr̄. Hec pbatio sic fit. vt hic. cognosco sortem. pbat̄ sic. cognosco aliqd sub rōne qua sortes. hec aūt scio ppōnem pbatur sic. scio adeq̄tuꝫ sigtum a. ppōnis ꝙ scio adeq̄te sigre p a. ppōnem. ergo scio a. ppōnem. ¶ Aduerte vlterius. ꝙ illa ṽba: scio credo ⁊ dubito: non pñt determinare nisi cōplexum explicite vel implicite. vñ non bene dī scio sor. sed alia ṽba ↄcernētia actum mētis: vt intelligo cognosco possunt idifferenter determinare cōplexum ⁊ incōplexū. nam indifferenter possum dicere intelligo sor. ⁊ intelligo a ppōnem.

Notandum 2^m

Circa hoc caplm̄ nota: ꝙ terminus ↄcernēs actū mentis. aut est terminus qui non cadit ↄgrue: aut vere super incōplexo: nisi id sit signum cōplexi. sicut sunt ly scio: credo: ⁊ dubito: aut est terminus qui potest cadere super incōplexo qđ non est signum cōplexi sicut ly intelligo. ⁊ imaginor ⁊c̄. ¶ Si p^m aut talis terminus est in ppōne cum incōplexo ṽbali. aut cum cōplexo verbali. Si cum cōplexo. tunc ꝫm oēs facit terminuꝫ appellare ⁊ rōnem ⁊ confundit: si sit terminus cōis ⁊ cadat super illo: vt scio hoīez esse aīal. si cum incōplexo. tūc ꝫm quosdam non confundit nec facit terminuꝫ appellare sic ꝙ idem erit dicere: scio aliquam ppōneꝫ ⁊ aliquam ppōneꝫ scio. Sed ꝫm magr̄m i hoc caplō est oōm: ꝙ facit terminum appellare. vt dicendo. scio ppōnem affirmatiuaꝫ ly ppōnem affirmatiuam appellat formam. ⁊ nō est ideꝫ dicere. scio ppōnem affirmatiuam. ⁊ ppōnem affirmatiuam scio pp appellationem. Si ṽo terminus concernēs actum mentis est talis. s. ꝙ possit cadere super incomplexo non significante cōplexum: hoc dupl̄r qꝛ vel talis terminus iaꝫ actu est super incōplexo aut super complexo. Si p^m confundit ꝫm magr̄m confuse tm̄ mobil̄r si sit terminus cōis ⁊ facit appellationem rationis. vt intelligo hoīem. Si 2^m tunc confundit confuse tm̄ imobiliter: ⁊ iterum facit appellationem. vt intelligo hoīem esse aīal.

Ritius
Nōndū

¶ Contra modum describendi magistri arguit̄ sic. dato tali modo sequitur pcessus in infinitum in describendo: igitur talis modus est malus. patet ↄña. ⁊ añtecedēs pbatur. ⁊ capio istaꝫ. ego intelligo sortes. que sic describitur. ego intelligo aliqd sub rōne sor. ⁊ patet ꝙ ista describēda est vlterius describenda in infinitum: qđ pbo: qꝛ oīs ppō in qua terminus concernens actum mētis determinant incomplexum nullo termino mediato precedēte est describenda. vt patet in textu. Sed ista est hꝰ. vt pꝫ igit̄ est describēda. ⁊ sic de alhs arguitur. ¶ Et confirmat̄. quia ista. ego intelligo aliquid sub rōne sortis. cum ly aliquid per dicta appellet rōnem significabit ꝙ ego intelligo aliquid sub rōne aliquid sub rōne sortis. ⁊ sic itur in infinitum. ¶ Scđo arguit̄ sic. descripta non conuertitur cum describenda data a magistro. igitur talis modus malus. patet ↄña: ⁊ antecedens pbatur. qꝛ nō seqtur. ego intelligo populum. igitur ego intelligo aliquid ratione populi. qꝛ antecedēs est verum: vt patet ⁊ ↄñs falsum. cum populus nō sit aliqd nec esse possit. aut intelligi. ¶ Tertio arguitur sic. ista ↄña non valet. s. ego scio adequatum significatum a ppositionis qđ scio significari per a. ppōnem: igitur ego scio a. ppositionem igitur talis modus malus. patet ↄña: ⁊ antecedens pbatur. qꝛ pono ꝙ in pariete sit ista ppō. homo est animal ebraice scripta ordine retrogrado ꝫm eos que sit a. ⁊ dicatur mihi a preceptore cui credam firmiter ꝙ ista significat hoīem esse animal ⁊ quod appellat̄ a. tunc in isto casu. ego scio adequatum significatuꝫ illius ppōnis. vt patet ꝙ scio adequate sigri per a. ppōnem. qꝛ credo firmiter ꝙ significet̄ per a. ⁊ ita est ꝙ significatur per a. ⁊ tñ ego non scio. a. ppōnem. qđ probo: qꝛ ego non intelligo terminos illius ppositionis

Ↄ magistrum
Ar p
Ar 2°
argr̄ 3°

imo iste terminus ꝺ quo credo ꝙ significet hoiez sigt animal: ⁊ eẽ. vt pꝫ ex casu. ¶ Quarto arguitur sic. dato isto modo sequitur ꝙ idem est scitũ ⁊ dubium. ꝯña falsuꝫ. ⁊ cõsequentia ꝓbatur. ⁊ suppono ꝙ idem sit ex parte rei. hoc esse hoiem: ⁊ hoc esse soꝛ. demõstrato soꝛ. siłr ꝙ idẽ sit ex parte rei hoc esse soꝛ. ⁊ soꝛ. isto stãte sit soꝛ. a longe ⁊ credas illum esse hoiem. non tñ credas illum esse soꝛ. sic ꝙ scias istam. hoc est homo: ⁊ dubites istam. hoc est soꝛ. ⁊ capio istas duas. hoc est homo: hoc est soꝛ: quarum pma sit a. ⁊ secunda b. ⁊ sigtum pme c. ⁊ scđe d. tunc arguit̃ sic. tu scis a ꝓpõnem. igit̃ tu scis adeq̃tum sigtum a. ꝓpõnis: sꝫ adequatum sigtum a. est ipsum c. igit̃ c. est scitum a te. nũc ꝓbo ꝙ idem c. est tibi dubium. qꝛ oẽ d. est dubium. sꝫ oẽ c. est d. igit̃ omne c. est tibi dubium. patet ꝯña cuꝫ maioꝛi. qꝛ d. est sigtum ꝓpõnis tibi dubie. ⁊ minoꝛ ꝓbatur sic oẽ d. est soꝛ. ⁊ omne c. est soꝛ. igit̃ oẽ. c. est d. patet ꝯña cuꝫ minoꝛi per suppositũ: qꝛ idem est ex parte rei hoc eẽ hoiez: ⁊ hoc esse soꝛ. ⁊ maioꝛ ẽt patet ex supposito. qꝛ idem est ħ esse hoiem demõstrato soꝛte ⁊ soꝛ. Et per idem põt ꝓbari ꝙ ly scio ⁊ dubito determinãt incõplexa. qꝛ iste sunt ꝟbe soꝛ. scitur. ⁊ soꝛ. dubitet̃. qđ ꝓbat̃. qꝛ hoc scit̃ demõstrato sigto prime ꝓpõnis. ⁊ hoc est soꝛ. per suppositum. igit̃ soꝛ. scit̃. Similr̃ hoc dubitat̃ demõstrato d. ⁊ hoc est soꝛ. igit̃ soꝛ. dubitatur. ¶ Ultimo arguit̃ ꝓbando: ꝙ ly intelligo cadẽs super incõplexo confundit ꝯfuse tñ imobiliter. quod est contra magr̃m in septima regula suppõnum. ꝓbatur. qꝛ in illa ꝓpõne. itelligo animal. ly aial. stat imobiliter. igitur contra magr̃m. patet ꝯña. ⁊ añs ꝓbatur. qꝛ non licet descẽdere. qđ ꝓbatur. ⁊ pono ꝙ in mente mea nullus remanserit ꝯceptus singularis. sed sit solum iste cõceptus animal de quo ꝯsiderez. ⁊ sequr ꝙ ista copulatiua est vera. intelligo animal ⁊ ista sunt oia aialia. ⁊ tñ iste descensus erit falsus. s. ego intelligo hoc vel ħ vel hoc animal: qꝛ ista sm̃ magr̃m habet describi sic. ego intelligo aliqd sub rõne qua hoc vel ħ vel hoc aial. ⁊ sub conceptu tali consequens falsum: ⁊ ꝯtra casum ponẽtem: ꝙ nullus sit conceptus singularis in mẽte mea. ¶ Ad pᵐ rñ. negãdo añs. ⁊ cuꝫ ꝓbat̃. dı̃ ꝙ in ista. ego intelligo aliqd sub rõne soꝛ. ly aliqd. non appellat. ⁊ sic nõ itur in infinitum in describẽdo. ⁊ ad regulam que dicit ꝙ ois terminus. sequẽs verbuꝫ ꝯcernens actum mẽtis appellat rõnem: ⁊ ꝙ talis ꝓpositio est describenda. dı̃ ꝙ ista regula nõ est absolute vera: sed intelligit̃ supposito ꝙ tali termino sequenti nõ superueniat aliqua limitatio. Exẽplum dicendo intelligo hoiem. ly hoiem. appellat. sed dicendo: intelligo hominem sub rõne seu sub ꝯceptu ꝓprio soꝛ. ly hoiem. non appellat ꝓp limitationem illã: ⁊ ꝓpõ nõ est describenda. Siłr est in ꝓposito de ista. ego intelligo aliquid sub rõne soꝛ. vt patet ẽt solutio ad ꝯfirmationem. ¶ Ad 2ᵐ dı̃ ꝙ argumentum ꝟbaliter ꝯcludit. ⁊ dı̃ ꝙ ista. ego intelligo pplm. describit̃ sic. ego intelligo aliqd vel aliq̃ per istum ꝯceptuꝫ populus. ⁊ pꝫ solo. ¶ Ad 3ᵐ: dı̃ ꝙ talis modus describendi est bonus. si sane intelligat̃: ⁊ dı̃ ꝙ ibi non arguitur a descriptione ad descriptam: qꝛ describẽs istius. ego scio a. ꝓpõnẽ. est ista ego scio adeq̃tum a. ꝓpõnis. qđ scio mihi sigri per a. ꝓpõnez: seu qđ mihi sigtur p a. ꝓpõnem. ⁊ tunc pꝫ ꝙ si sumat̃ isto modo ipsa erit falsa sic descripta. ¶ Posset aliter ẽt dici. ꝯcedo ꝙ ego scio a. ꝓpõnez. ⁊ tu ꝯsidera. ¶ Ad 4ᵐ admisso presupposito: qđ nõ oibus apparet verum est dõm ꝙ ꝯcludit: nec est in ꝯñs ꝙ eadeꝫ res sciat̃ ⁊ dubitet̃ per diuersas ꝓpõnes. vt dıc̃. P. M. ⁊ sic est in ꝓposito. ¶ Et ad ꝯfirmationem cum ꝓbatur ꝙ ly scio. determinat incõplexum ⁊c̃. qꝛ ista est vera soꝛ. scit̃. Respon. ꝙ hoc nõ est ꝯtra dicta. qꝛ intelligebat̃ supra ꝙ ly scio. nõ determinat post se incõplexum ⁊c̃. vnde lꝫ ꝯgrue ⁊ vere dicat̃. soꝛ. scit̃ aut soꝛ. dubitat̃: nõ tñ cõgrue ⁊ vere dı̃scitur soꝛ. aut dubitat̃ soꝛ. ⁊ ratio est: quia sensus prime cum ibi nulla sit appellatio est iste. s. ꝙ res ista que est soꝛ. aut potest eẽ soꝛ. aut si esset: eẽt soꝛ. scit̃ ⁊ hoc est veꝝ: qꝛ scit̃ per illam. soꝛ. est sensus aũt scđe est ꝙ talis res scit̃ per illuꝫ conceptum incõplexum soꝛ. ꝓp appellationem. ⁊ hoc est falsum. ¶ Ad vltimum dı̃ ꝙ concludit. ⁊ ꝙ ista ꝟba confundunt ꝯfuse tñ imobiliter. licꝫ magister hic dixerit oppositum: posset ẽt dici aliter ad ħ argumentum: nõ tñ sm̃ cõia dicta. ⁊ possumus dicere ꝙ ly intelligo. nullam habet vim ꝯfundendi: ⁊ ꝙ ly animal stat determinate. ⁊ ꝙ si non lꝫ descendere hoc nõ est rõne confusionis: sed rõne appellationis. Et ista responsio est bona si bene ꝯsiderabitur super ea: ⁊ teneo illam. ¶ Sꝫ hic sunt due petitiones. Prima. an ista sit vera: saraceni adoꝛant deum viuum ⁊ verum: ⁊ vı̃ ꝙ sic qꝛ ipsi adoꝛant aliquid sub ratione dei viui ⁊ veri. Et videtur ꝙ non: qꝛ ipsi adoꝛant maumethẽ. Respon. ꝙ ista est falsa: qꝛ ad ħ ꝙ ista sit vera saraceni adoꝛant deum ⁊c̃. non sufficit ꝙ adoꝛent aliquid sub ratione dei viui ⁊ veri: sꝫ requiritur ꝙ adoꝛent rem que si esset: esset deus viuus ⁊ verus. ⁊ adoꝛent illam sub ratione dei ⁊c̃. ⁊ ita intelligat̃ modus describendi superiꝰ positus. modo non sic est de illis: qꝛ adoꝛant maumethẽ: qui si esset non esset deus: sed viuus homo: sicut tu. ¶ Secunda petitio. an ista sit vera. deus intelligit antixp̃m: ⁊ videtur ꝙ non: quia nõ intelligit aliquid sub ratione ⁊ sub conceptu antixp̃i: ex quo nullum habet in se conceptum. ⁊ ex alia parte apparet vera. Respon. ꝙ ipsa est vera. ⁊ licet deus nullum habeat in se cõceptum: ipse tñ est sibiipsi conceptus. i. imago oium reꝝ ⁊ per seipsum omnia intelligit.

argũ 4ᵒ
argũ 5ᵒ
Ad pᵐ
Ad 2ᵐ
Ad 3ᵐ
Ad 4ᵐ
Ad 5ᵐ
Petitio pᵃ Rñsio
Petitio 2ᵃ Rñsio

¶ Capłm de ly necessario ⁊ contingenter.

Ex predictis pꝫ: ꝙ necessarium ⁊ cõtingens dupłr sumunt̃. s. resolubiliter ⁊ officiabiliter. sed ipsoꝛuꝫ aduerbia. s. necessario ⁊ contingenter exponibiliter ꝓbant̃: vt necessario deus est: sic exponit̃: deus est ⁊ nõ potest esse quin deus sit. ergo ⁊c̃. Item nec̃ium mundus fuit: mũdus fuit ⁊ nõ potuit esse qn mũdus fuerit. Iteꝫ necessarium aliqd erit: ⁊ nõ poterit esse qn aliud erit. ergo ⁊c̃. Ita ꝙ ꝟbum principale scđe exponentis sit eiusdem tp̃is cum ꝟbo principali exponende. Opposito modo exponit̃ cõtingenter vt ꝯtingens tu es: exponit̃. n. sic. tu es ⁊ potest eẽ ꝙ tu nõ sis: ergo ⁊c̃. Item ꝯtingenter tu eris: tu eris ⁊ poterit esse ꝙ tu nõ eris: ergo ⁊c̃. Et ita de p̃terito dicat̃. ¶ Hic sunt duo notabilia. Prima est: ꝙ nec̃io ⁊ ꝯtingenter sumuntur aliqñ in sensu diuiso. ⁊ aliqñ in sensu cõposito: sicut nec̃ium ⁊ ꝯtingẽs. In sensu cõposito qñ totaliter p̃cedũt: aut finałr subsequũtur: vt nec̃io homo est aial: tu curris ꝯtingenter: sed in sensu diuiso qñ mediant inter subm ⁊ ꝟbum: aut inter ꝟbum ⁊ predicatum. Exẽplum primi: hõ nec̃io est aial. Exẽplum secũdi soꝛ. est ꝯtingẽter currens. ¶ Scđm notabile est istud. Qualitercũq; in sensu composito sumant̃ semp eodeꝫ modo exponunt̃: vt dem̃

est. Sed

est. Sz qñ i sensu diuiso sumunt̃ p̃cedéte alio termino mediato nó exponunt̃ sed ppó pbáda est fm exigétiá termini p̃cedétis: vt hó est necẽio aial: hic nó est exponéda neq̧ pbanda róne illius termini necẽio: sz resoluenda róne illi⁹ termini hó: vt h necẽio est aial: ⁊ hoc é hó: ergo ⁊c̃. quo fcó p̃ma resolués est exponéda sic. h é aial: ⁊ h nó pót nó esse aial. ergo ⁊c̃. ita q̧ ly pót seq̃t subm. sicut ly necẽio vel ɔtingen ter. Ex quo seq̃t ét q̧ istud v̓bú pót sumit̃ aliqñ in sensu composito: aliqñ in sensu diuiso. ¶ In sensu cópositio qñ p̃cedit totalr̃ vel qñ ipsonalr̃ tenet̃: vt pót esse q̧ tu curras. In sensu diuiso qñ psonalr̃ sumit̃: vt antixp̃s pt esse. ¶ Ex p̃dictis infero aliq̃s ɔcl̃ones. p̃ma est ista. Necẽio aliqd est qó ɔtingéter est pbat̃: aliqd est qó ɔtigét est: ⁊ nó pót eé qn aliqd sit q̧ ɔtingéter est ĝ ⁊c̃. ¶ Scða ɔcl̃o. Aia tua necessario est: ⁊ tñ ɔtigéter aia tua est. p̃ma pars pbat̃ resolutorie: h necẽio é. ⁊ hoc est aia tua: ergo ⁊c̃. Scða ps pbat̃ exponibilr̃ sic. aia tua est ⁊ pót esse q̧ nó aia tua sit. ĝ ⁊c̃. Ná sequit̃. tu nó es: ĝ non aia tua est: q: ex opposito sequitur oppositú: ⁊ pót esse ita: sicut significat̃ per añs ergo pót esse. ita sicut significat̃ per consequés. Tertia ɔcl̃o. necesse é te fuisse: ⁊ tñ contingéter tu fuisti: p̃ma pars pbat̃: qm̃ hec est necẽia: tu fuisti: que adeq̃te significat te esse. ergo ⁊c̃. Scða ps pbat̃: ná tu fuisti ⁊ potuit esse q̧ tu nó fuisti. ergo ɔtigent̃ tu fuisti. ¶ Quarta ɔclusio: pót esse q̧ antixp̃s sit hó qui é. ⁊ tñ. antixp̃s nó pót esse hó qui é: p̃ma pars pbat̃: qm̃ hec é possibilis: antixp̃s hó é q é. que adequate significat q̧ antixp̃s est hó qui est. ĝ ⁊c̃. vnde ly pót impsonalr̃ sumptú est terminus officiabilis. sic ly pote. scða ps pz. qm̃ det̃ oppositú. vz. antixp̃s pót eé hó q est. ⁊ ex illo sequtur q antixp̃s pót eé hó: ⁊ ille est ɔñs falsum. ĝ ⁊ añs: ⁊ patet ɔñtia: q: ly potest sumptú psonalr̃ est termin⁹ imediat⁹. ⁊ relatiuú qui: que: qó: est resolubile gñalr̃ in ⁊: ⁊ ille illa illud: ex quo nó ipedit̃ p aliqó significatum p̃cedens. ¶ Hic est notádú q̧ ly necẽio triplr̃ sumitur. vno mó noialr̃ in datiuo ⁊ ablatiuo casu. alio mó aduerbialr̃: vt dcm̃ est: p̃mo mó nó exponit̃ sed resoluit̃: vt necẽio tu es: illo mó tu es: ⁊ hoc est necessarium. ergo ex quo sequit̃ q̧ necessario tu es hó: ⁊ tamé contingéter tu es homo. tenédo ly necẽio noialit̃ in ablatiuo casu: q ab illo tu es demr̃ando deú ⁊ h est necẽiuz. ĝ ⁊c̃. Sumédo tñ ly necẽio aduerbialr̃ foret ista

ppó ipolis. pp ipolitaté exponétiú. ité ɔcedit̃ q̧ sor. necessario obedit: ⁊ idé sor. contigéter obedit: sumédo ly necẽio in dtó casu: quia sor. huic obedit demr̃ando deú ⁊ h é necẽiuz. ĝ ⁊c̃. Scða ps ét pz exponédo sic. sor. obedit: ⁊ pót nó obedire: ĝ ɔtingéter sor. obedit. quare ⁊c̃.

Necessario pót sumi 2⁰. s. aduerbialr̃ ⁊ noialit̃. Noialr̃ sumptuz est casus datiui ⁊ ablatiui. ⁊ bz pbari resolubilr̃. Aduerbialr̃ v̓o sumptú nulli⁹ casus est. ⁊ bz pbari exponibilr̃ vt in pposito. s. p p̃ᵐ piacété ⁊ 2ᵒ p oppositas q̃litates: vt illa. necẽio de⁹ est exponit̃ sic. de⁹ est ⁊ nó pót esse qn de⁹ sit. ĝ necẽio de⁹ est. Silr̃ ɔtingéter pbat̃ exponibilr̃ p piacété: ⁊ 2ᵒ p oppositas q̃litates fm exigétiá verbi. vt ɔtingéter tu es. pbat̃ sic. tu es ⁊ pót esse q̧ tu nó sis. ĝ ɔtingéter tu es. ¶ Hui⁹ aút pbationis ró est: q: fm phm quarto metaphy. necẽio dicit̃ esse aliqd vel nó esse: qó nó pót alit̃ se hre. ideo in p̃ᵒ inducit̃ eé vel nó eé. in 2ᵒ v̓o nó posse alit̃ se hre. Opposito mó dicat̃ de ɔtingéter. ¶ Aduerte vlteri⁹. q̧ si negatio nó p̃cedit ly necẽio vel ɔtingéter adhuc pbat̃ exponibilr̃. vt necẽio chymera nó est pbat̃ sic. chymera nó est: ⁊ non pót eé qn chymera nó sit. ĝ ⁊c̃. ⁊ 2ᵃ exponés equalet huic ⁊ non pót eé q̧ chymera sit. Silr̃ dicat̃ de ɔtingenter: vt ɔtingéter antixp̃s nó est. exponit̃ sic. antixp̃s nó est. ⁊ potest esse q̧ antixp̃s sit: ĝ ⁊c̃. Si v̓o negatio precedit ly necessario vel cótingéter nó exponit̃: sed pbat̃ per cótradictoriú. vbi gr̃a: volo pbare istá nó necẽio chymera est. dicá sic. illa est falsa: necẽio chymera est: que ɔ̃dicit illi: non necẽio chymera est. ĝ illa est vera. Silr̃ de ɔtingéter. vt si volo pbare illá. nó ɔtingéter sortes saluabit̃. dicá. illa est vera ɔtigent̃ sortes saluabit̃. que ɔ̃dicit illi. ĝ illa est fla. ¶ Dubitat̃ circa scðam ɔcl̃onem: que est illa. aia tua necessario est. ⁊ tñ ɔtingéter aia tua est. q: vna exponés prime partis videt̃ ɔ̃dicé vni exponéti scðe partis. ná p̃ma pars pbat̃ resolutorie sic: hoc necẽio est: ⁊ hoc est aia tua ergo necẽio aia tua est. adhuc p̃ma resoluens pbat̃ exponibilr̃ sic. h est. demóstrata aia tua. ⁊ non pót esse qn ista sit demóstrata aia tua. ĝ ⁊c̃. mó hec scða exponés ɔ̃dicit huic: pót esse q̧ aia tua nó sit que est exponens scðe ptis ɔcl̃onis. vt pz. q̃re ⁊c̃. ¶ Ad hec rñdet̃ dimittédo alios vana loquétes: q̧ est dña dicere: aia tua necessario est. ⁊ dicé: necessario aia tua est. p̃ma. n. est vera. ⁊ scða falsa. p̃ᵃ habet probari p̃mo resolubilr̃ sic. hoc necessario est: ⁊ h est anima tua ĝ anima tua necẽio est. adhuc p̃ᵃ resoluens habet pbari exponibilr̃: hoc est. ⁊ hoc nó pót nó esse. demóstrádo aiam tuá. ĝ hoc necessario est. q̧ scða exponés sit vera. patet: q: ɔ̃dictoriú est falsum: hoc pót nó esse: q a anima tua est icorruptibilis. ideo falsum est q̧ possit nó esse: scða vero ppositio necẽio aia tua est. est falsa. qó probat̃ sic. aia tua est. ⁊ nó pót esse q̧ aia tua nó sit. ĝ ⁊c̃. mó scða exponés est falsa. q: ɔ̃dictorium est veruz. s. pót esse q̧ anima tua nó sit. qó patet: q: bz pbari officiabilit̃ sic: hec est possibilis aia tua nó est que adeq̃te significat animá tuá nó esse. ergo pót esse q̧ aia tua nó sit. modo officiantes vere sunt. ergo officiata. Hoc p̃misso formalr̃ respódet̃ negádo q̧ vna exponés p̃me partis ɔ̃dicat vni exponéti secúde ptis ⁊ cú dicit̃ p̃ma pbat̃ resolubilr̃ concedo. ⁊ qó p̃ma resolués exponit̃ cócedo: sed scða exponés nó est illa assignata. s. ⁊ nó pót eé q̧ aia tua nó sit: sed est illa. ⁊ hoc non p̃t nó esse mó. ista est vera lz illa assignata sit falsa neq̧ huic. h non p̃t nó esse ɔ̃dicit illa exponés alterius partis. s. p̃t esse q̧ h nó sit. imo stát simul q̃re ⁊c̃. ¶ Et nota bñ hec q: aliqui ignorátes logicá hic magná intricationem faciunt nescientes quid dicant: quare me

Noᵐ p̃ᵐ.

Noᵐ 2ᵐ.

Dubᵐ.

Rñᵒ.

lius fore putaui eoꝝ dicta in presentiarum non recitare.

Rit'

In hoc caplo faciā tria. Primo videbo aliq̄ circa textū. Scđo arguā ꝯ magr̄m. Tertio po/nā petitiões.

No'' p''

¶ Quātū ad p'' pro būda recta expōne de ly neciā q̄n sumit' aduerbialr̄ ꝛ in sensu cōposito: est sciē/dū q ly necio semp ponit' cū ꝓpōne ꝛ nō cū oiōne ifiniti ua. sicut ly necium. vt necio hō est aial talis aūt ꝓpō hꝫ exponi ꝑ piacētē ꝛ vnā negatiuā de ly pōt ipsonalr̄ sum ptā: in q̄ ly pōt cadat sup dicto ꝓpōnis que ꝯdicit illi sup q̄ cadebat ly necio. Exēplū. ista: necio aial est suba. sic ꝓ/baf. aial est suba: ꝛ nō pt esse qn aial. i. q nō aial seu nul/luꝫ aial sit suba: igit' necio aial est suba. vbi pꝫ q ly pt ca dit sup h̄ dicto. s. q nō aial sit suba. qđ est dcm̄ hui⁹ nullū aial est suba: que est ꝯdictoria illius. aial est suba: super q̄ cadebat ly necio. ¶ Sed ad inueniēdū bn̄ istā scđaꝫ expo nētē ꝯsidera si ly necio cadit sup ꝓpōne de p̄nti: aut de p̄ terito: aut de futuro. si p̄mū sume scđam exponētē de ver bo pōt de p̄nti. ꝛ fac q cadat sup dicto ꝓpōnis de p̄nti. si scđm sume illā de p̄terito ꝛ fac qđ cadat sup dicto de p̄ terito. si 3'' sume de futuro ꝛ cadat super dicto de futuro. Exēplū p̄mi. necio celū est. expone sic. celū est. ꝛ non pōt esse qn celū sit. i. q nō celū seu nullū celum sit. igit' ꝛc. vel sic: ꝛ nō pt esse nullū celū esse. Exēplū scđi. necio ens fuit deus. expone sic. ens fuit de⁹ ꝛ nō potuit esse q nullū ens fuerit deus. vel ꝛ nō potuit esse nullū ens fuisse deū. igit' ꝛc. Exēplū tertij. necio aial erit suba. expone sic. aial erit suba: ꝛ nō poterit esse q nullū aial erit suba: vel nō pote/rit esse nullū aial fore subam. igit' ꝛc. Silr̄ mō exponatur ista. necio aial est futuruꝫ suba.

No'' 2''

¶ Scđo notaꝫ q termini cōes nō distributi in ꝓpōne ð ly necio. stāt ꝯfuse tm̄ imo/bilr̄. ꝛ distributi ꝯfuse distributiue imobilr̄. Ex'' p̄mi. ne/cessario hō est aial. Exēplū scđi. necio ois hō est oē risibi le. in scđa aūt exponente istius necio hō est aial. que erit ista. s. nō pt eē quin hō sit aial. stāt ly termini uterū ꝯfuse tm̄ imobilr̄: cui⁹ rō est. q2 ibi sunt tria signa: q̄rū vnū. s. ly pōt tollit descēsum ꝛ alia duo negatiua quoꝝ vnū est in ly qn. impediūt distributionē ꝛ ita stabunt termini ꝯfuse tm̄ imobilr̄.

Petitio

¶ Sed tu dices qđ de expōne ꝓpōnis de ly ꝯtigēter.

R°.

Respō. q est oōm omnino sicut de ly necio duo bus exceptis. Primuꝫ est: q2 ꝓpō talis exponit' ꝑ scđam affirmatiuā. Exē'' ꝯtingēter aial disputauit: sic exponit', aial disputauit: ꝛ potuit esse q nullum aial disputauerit: seu nullū aial disputauisse. igit' ꝛc. Scđꝫ est: q2 in scđa ex ponēte de ly ꝯtingēter. sicut in ista pōt esse q nullū aial disputauerit. stat termin⁹ ꝯfuse distributiue imobilr̄ ꝓpt̄ duo signa: q̄rū vnū dat distributionē. s. ly nullum ꝛ aliud tollit descēsum. s. ly potest.

ꝯ sup⁹ dicta ar guit' p̄

¶ Quātū ad scđm arguit' cō tra istos modos exponēdi. ꝛ p̄mo sic. ista ꝓpō ē vera. ne cessario ens est deus. ꝛ exponētes sunt false. igit' nō sunt bone: patet ꝯsequētia cuꝫ maiori. ꝛ minor ꝓbat'. q2 scđa exponēs est falsa. s. non pōt esse q ens nō sit deus: qđ ꝓ/bo: q2 eius oppositum est verum. s. pōt esse q ens non sit deus. est. n. vna modalis de sensu composito: habens sic officiari: hec ꝓpositio est possibilis: ens nō est deus. que significat adequate q ꝛc. igitur ꝛc. modo pꝫ q officians est vera. q2 ista ꝓpositio. ens non est deus: non solum est possibilis: sed vera: q2 hoc non est deus te demonstrato. ꝛ hoc est ens. igit' ens non est deus.

argū 2°.

¶ Scđo arguit' sic. ista est falsa. ꝯtingēter tu es vel tu non es: dato q ly con tingēter cadat sup tota disiūctiua: ꝛ tamē exponētes ei⁹ sunt vere. igit' talis expositio mala. pꝫ ꝯsequētia cuꝫ ma/iori: q2 necessario tu es vel tu non es. ꝛ minor ꝓbatur. q2 ista est vera. tu es vel tu non es. ꝛ similr̄ ista. potest eē q tu sis vel tu non sis. vt patet.

argū 3°.

¶ Tertio arguit'. q expo/nētes de ly ꝯtingēter. non sunt bone sic. ab omni exposi/ta ad exponētes dꝫ valē ꝯsequētia de forma: sed ab ista. ꝯtingēter homo est albus. ad exponētes datas non va/let ꝯsequētia de forma. igit' ille non sunt bone. pꝫ ꝯsequē tia cū maiori: ꝛ minor ꝓbatur: q2 ly albus in exposita stat ꝯfuse tm̄ imobilr̄. ꝛ in scđa exponēte distributiue. modo a termino stāte ꝯfuse tm̄ ad stāteꝫ distributiue non valet ꝯsequētia de forma. vt pꝫ.

Ad p''

¶ Ad p̄muꝫ cōcedit' q ista est vera necessario ens est deus. ꝛ negatur q secunda expo nēs sit falsa. ꝛ cum ꝓbat' q ista est falsa. nō pōt esse q ens non sit deus. concedit'. sed dicitur ista nō est sua exponēs: sꝫ ista. non pōt esse q non ens sit deus: seu q nullū ens sit deus. vbi ista negatio p̄cedat ly ens. ꝛ cadat super dicto ꝓpositionis ꝯtradictorie: vt diximus supra: ꝛ sic patet q scđa exponēs non erit falsa.

Ad 2''

¶ Ad scđm concedit' q ista est falsa. contingēter tu es vel tu non es. ꝛ negat' q expo nētes sint vere: imo dicit' q scđa est falsa. ꝛ dicitur q ista non est sua exponēs: sed ista. potest esse q tu non sis: ꝛ tu sis. que est falsa: vt patet: ratio autē huius est: q2 cum ly necessario: caderet super disiūctiua: cuius p̄ma pars erat affirmatiua: ꝛ scđa negatiua. ꝛ ly pōt in scđa exponente debeat cadere super dicto ꝓpōnis ꝯtradictorie: oꝫ q ca dat super dicto vnius copulatiue: cuius p̄ma pars sit ne gatiua ꝛ scđa affirmatiua. ꝛ hoc q2 disiunctiua ꝛ copula tiua de partib⁹ oppositis sunt ꝯdictorie. vt pꝫ in logica.

Ad 3°

¶ Ad 3'' dicit' pro nunc: q ista ꝯsequētia est bona de for ma: ꝛ cum dicit' q a termino stante ꝯfuse tm̄ ad eundem stātem distributiue nō valet ꝯsequētia de forma: dicitur q nō valet de tali forma: cum quo tamē stat q s'm aliaꝫ formā valeat: ꝛ sic est in ꝓposito: q2 talis ꝯsequētia. ꝯtin/gēter homo est albus. igitur pōt esse q non homo sit al/bus: est bona de tali forma. s. ab exposita ad exponentē: q2 quelibet talis valet. ꝛ non est bona de tali forma a ter mino stāte confuse. tm̄ ad stātem distributiue. ꝛ hoc pro/bat argumētuꝫ.

Peti. p°

Rñsio.

¶ Quātū ad tertium sint tres petitiōes. Prima. an ista sit possibilis contingēter si tu es homo tu sedes. Rñ° q omnis ꝓpositio in qua ly contigēter cadit super ꝯditionali est impossis. ꝛ sic data ꝓpositio fuit im/possibilis: ratio autē huius est. q2 omnis ꝯditionalis est neciā: aut ipossis: ꝛ nulla ē ꝯtigēs: vt poteris ꝯsiderare.

Peti. 2°

R°.

¶ Scđa petitio est ista. an ꝓpositiones de ly ꝯtingēter: ꝛ de ly necio: in sensu cōposito semp repugnēt. Rñ. q sic. vnde iste ꝛ ꝯsimiles repugnāt cōtingēter antixp̄s erit: ꝛ necessario antixp̄s erit: cui⁹ ratio est. q2 exponunt' semp ꝑ propositiones ꝯdictorias. vt patet in secūda exponēte. ¶ Ex quo sequit' q ista ꝓpō ipllcat ꝯdictionē. necio con tingēter antixp̄s erit. vt patet.

Peti. 3°

R°.

¶ Tertia petitio. quid ē dōm de istis aduerbijs vere false possiter ꝛ ipossibiliter. Rñ. q ly vere. ꝛ ly false. p̄nt officiari s'm q dic' via cōis de ly verū: ꝛ de ly falsuꝫ. ꝓpositio aūt de ly possibilr̄. vt ista possibilr̄ tu es. potest sic ꝓbari. tu es: ꝛ pōt esse q tu sis. igit' ꝛc. ꝛ forte sufficit tibi sola p̄ma: si q2 iam es pōt eē q sis. Sꝫ ꝓpō de ly impossibilr̄: non oꝫ q ꝓbet': q2 quelꝫ talis ipllcat ꝯdictionē. vt impossibilr̄ chymera est: ꝛ hoc supposito q illa sit affirmatiua.

Peti. 4°

R°.

¶ Quarta petitio: q̄re magister ꝓposuit caplm̄ de officialibus huic caplo. Rñ. q hoc est ex eo q iste ꝓpōnes de ly necio. aut ꝯtingēter. exponunt' ꝑ vnam de sensu composito de ly pōt. que ha/bet officiari. ꝛ sic p̄supponit capitulum de officialibus.

¶ Capitulum de gradibus comparationis.

IAm gradus comparationis restat exponere ꝛ primo positiuū cōpara biliter sumptū: vt tu es ita for. sicut aliquis homo mūdi exponit' sic. tu es fortis. ꝛ aliqs homo mūdi est fortis: ꝛ non aliquis hō mūdi est fortior te. ergo ꝛc. Itē tu fui/

ftis ita

sti ita fortis sicut aliqs hō: tu fuisti fortis. ꝛ aliqs hō fuit for. ꝛ nō aliqs hō fuit for. te. ḡ ꝛ ita de futuro supposito dicat. sed nōndū ꝙ si fiat cōpatio respcū termini cōis a pte post non distributi: non debet sumi iste termin⁹ sub distributiōe in aliq̄ exponētium. vt tu es ita alb⁹ sicut ois homo. nō dꝫ dici in scda exponēte. ois homo est alb⁹. qꝛ h̄ est falsa exposita v̄a. Seq̄t .n. tu es ita alb⁹ sic iste homo. ḡ tu es ita alb⁹ sicut ois hō. pꝫ ɔ̄ña ab iferiori ad suū supi⁹ affirmatiue sine distributiōe ꝛ sine signo ipediēte. Jō dꝫ sic exponi. tu es alb⁹ ꝛ ois hō est alb⁹: ꝛ nō ois hō est albior te. ḡ ꝛc̄. ¶ Ex p̄dic⁹o mō exponēdi ifero aliq̄s ɔ̄clōnes: p̄ma est ista. tu es ita for. sic ois hō mūdi: ꝛ tn̄ non es ita fort. sic aliqs hō mundi. p̄ma ps pꝫ: qꝛ tu es fortis: ꝛ hō mūdi est fortis: ꝛ nō ois hō mūdi ē fortior te. ḡ ꝛc̄. scda ps silr pꝫ qm̄ suū ɔ̄dictoriū est falsū. vꝫ. tu es ita fortis sic ois hō mundi: qꝛ ex ipa seq̄t tertia exponēs. vꝫ. nō aliqs hō mūdi est fortior te: qd̄ est falsum. ¶ Scda ɔ̄clō. aial qd̄ non est ita forte sic leo est ita forte sic oē aial mūdi. pbat. equ⁹ est ita fortis sic oē aial mūdi. ꝛ idē equ⁹ est aial: qd̄ nō ē ita forte sic leo. ḡ ꝛc̄. pꝫ ɔ̄ña a resoluētib⁹ ad resolutū. añs aūt pꝫ exponēdo ꝛ resoluēdo. ¶ Tertia ɔ̄. ego suꝫ ita sapiēs sic tu ꝛ dēs. ꝛ tn̄ ego nō sū ita sapiēs sic de⁹. scda ps ē de se mani⁹: ꝛ pbat pria. nā ego sū sapiēs: ꝛ tu ꝛ de⁹ estis sapiētes: ꝛ nō tu ꝛ de⁹ estis sapiētiores me: ḡ ꝛc̄. pꝫ ɔ̄ña ab exponētib⁹ ad expositā: ꝛ pria ad scda ps sūt manifeste. Tertia v̄o pbat. qꝛ si n̄: dēt op^m: tu ꝛ dēs estis sapiētiores me. ḡ tu es sapiētior me. ɔ̄ñs falsū vt ego suppono. ¶ Quarta ɔ̄clō. tu eris ita senex sic tu eris: ꝛ tn̄ i nllo istāti tu eris ita senex sic tu eris. p̄⁹ ps pꝫ p exponētes: tu eris senex ꝛ nūq̄ꝫ eris senior q̄ꝫ tu eris. ḡ ꝛc̄. Scda ps pbatur. qm̄ q̄cūq̄ꝫ istāti dato i q̄ tu eris senex: i illo istāti n̄ eris ita senex sic tu eris: qꝛ p⁹ istd̄ eris senior. ḡ nllo istāti tu eris ita senex sic tu eris. pꝫ ɔ̄ña qꝛ ɔ̄dictoriū ɔ̄ñtis repugnāt añti pp distributionē hui⁹ termini: sic supra v̄bū subiunꝫ.

Notā^m

Positiuus gradus cōpabil'r sumptus pt sumi tripl'r. aut cū magis: aut cū minus: aut cū eque. si sumat cū magis exponit sic ḡdus cōpatiuus cui equalet. vt dōo. tu es magis fortꝭ q̄ꝫ pla. exponit sic. tu es fortꝭ. pla. est fortꝭ: ꝛ pla. non est ita fortꝭ sic tu. ḡ tu es magꝭ fortꝭ q̄ꝫ pla. si sumat cū minus exponit ēt sic cōparatiu⁹. excepto ꝙ termin⁹ a q̄ cōpationis in 3ᵃ exposita exponit a pte añ i recto. ꝛ termin⁹ ad quē a pte post in obliq. vt dōo tu es min⁹ fortꝭ q̄ꝫ pla. exponit tu es fortis. pla. est fortꝭ ꝛ tu non es ita fortꝭ sic pla. ḡ ꝛc̄. Si sumat cū eque adhuc dupl'r: aut cū p̄cisiōe. aut non. Si cū p̄cisiōe tunc illa. tu es ita fortꝭ sicut pla. exponit sic. tu es fortis. pla. est fortꝭ. ꝛ neuter illoꝝ est fortior alio. ḡ tu es ita fortꝭ sicut pla. Si v̄o non exponit sicut dic magr̄ sic. tu es fortis. pla. est fortꝭ. ꝛ pla. non est fortior te. ḡ tu es ita fortꝭ sicut pla. solū ḡ iste modus vltim⁹ est ad ppositū magistri siue ḡ eq̄lē fortitudinē hēas cuꝫ pla. siue maiorē isto mō diceres. tu es ita fortꝭ sicut pla. Rō aūt: q̄re p tres exponētes pbet cōpatiu⁹ ḡdus est ista. qꝛ in oi cōpatione req̄rit. Primo. ꝙ res in q̄ fit cōpatio pticipet ab vtroq̄ꝫ termino. ꝛ pp h̄ ponit p̄ᵃ ꝛ 2ᵃ exponēs. Scdo ꝙ pticipet ab vno termio magꝭ vl' min⁹ vl' eq̄. ꝛ pp h̄ ponit 3ᵃ exponēs.

Du^m circa 3^m ɔ̃/nem.

¶ Dubiū grāde est circa terciā ɔ̄ne: qꝛ vi falsa. s. ego suꝫ ita sapiēs sic tu ꝛ de⁹: qꝛ q̄ro qūo supponit illud copulatū: tu ꝛ de⁹: diuisiue aut collectiue: si p mō equalet isti copulatiue false. ego sum ita sapiēs sicut tu. ꝛ suꝫ ita sapiēs sicut de⁹. Si v̄o collectiue 3ᵃ exponēs est falsa. s. non tu ꝛ deus estis sapiētiores me: qꝛ ɔ̄dictoriū est veꝝ. s. tu ꝛ de⁹ estis sapiētiores me: ꝛ cū dicit magr̄ ꝙ seq̄t. ḡ tu es sapiētior me. nō arguit ad ppositū qꝛ tūc teneret diuisiue: ꝛ ita non vniformiter teneret in exposita: ꝛ in exponēte.

Rñ. p̄ᵃ

¶ Ad hoc arg^m dicunt q̄dam ꝙ tenet collectiue. ꝛ ad argumētū: qñ dr̄ qūo tenet in negatiua in exponente dr̄ ꝙ diuisiue. cuꝫ in ɔ̄dictoria affirmatiua teneat diuisiue s̄m magistrū. ꝛ cū dicis: non arguit ad ppositū. negāt. non eni est opus ꝙ si in exposita teneat collectiue ꝙ sil'r in exponētib⁹. ¶ Alij dicūt ꝙ in negatiua exponēte: nec collectiue. nec diuisiue tenet: ꝛ rō est: qꝛ tūc nota copulationis non remanet in vi eius. ideo non diuisiue nec collectiue tenet. Jn ɔ̄dictorio v̄o affirmatiua b̄n tenet diuisiue: hec subtilior est.

Rñ 2ᵃ

ɔ̃ rñ. af.

¶ Cōtra has duas rñsiones argr̄ qꝛ q̄ro vtrū dōo. tu ꝛ de⁹ estis sapiētiores me. tenēdo collectiue sit v̄a vel falsa. si vera. ḡ illa est fl'a. ego sum ita sapiēs sic tu ꝛ de⁹. pbat ɔ̄ña: qꝛ ex illa. tu ꝛ de⁹ estis sapiētiores me seq̄t ɔ̄dictoriū isti⁹: ego sum ita sapiēs sic tu ꝛ de⁹. vt pꝫ expone⁹ ipaꝫ: qꝛ exponit sic. tu ꝛ de⁹ estis sapientes: ꝛ ego suꝫ sapiēs: ꝛ ego nō suꝫ ita sapiēs sic tu ꝛ de⁹. q̄re ꝛc̄. Si v̄o dic ꝙ ē fl'a. ɔ̄ arguo sic. De⁹ est sapiētior me. ḡ tu ꝛ de⁹ estis sapiētiores me. tenē⁹ collectiue. pbat ɔ̄ña: qꝛ qd̄ p se sumptū aliq̄ meli⁹ ē illud idē cū altero meli⁹ ē: sine illa ābo meliora sint. vt pꝫ p p̄hm i 3ᵒ thopi. q̄ dic̄. ꝙ nō bona bonis nihil p̄hibꝫ magꝭ eligēda eē: vt britudinē ꝛ adaliq̄d aliō qd̄ nō ē bonū iustitia fortitudie. vbi vult p̄hs. ꝙ cū britudo sit melior ꝛ magꝭ eligēda q̄ꝫ iustitia ꝛ fortitu⁹. ꝛ adhuc britu⁹ cū aliq̄ nō bono: ista duo sil' magꝭ eligē⁹. s: qꝛ adhuc meliora sūt. ḡ si de⁹ ē sapiētior me. de⁹ ꝛ tu sil' estis sapiētiores me. Jō credo i rei v̄itate ꝙ ɔ̄ sit fl'a. Sꝫ dōꝫ ꝙ magr̄ n̄ loq̄t s̄ꝫ opionē p̄p̄ā. Nā ipe dic i vltimō d'o isolubiliū: ꝙ pti locut⁹ ē s̄ꝫ opionē p̄p̄aꝫ: ꝛ pti locut⁹ ē s̄ꝫ opionē alioꝝ. Nā ɔ̄dictoriū isti⁹: tu ꝛ de⁹: estis sapiētiores me. tenēdo collectiue: ꝙ dat p negōnē ppositā sigñat diuisiue: ꝙ tu nō es sapiētior me: vel de⁹ non est sapiētior me: ꝛ h̄ est ɔ̄dictoriū illi⁹ tenē⁹ diuisiue. sed sigñat ꝙ non ista duo simul sunt sapiētiora me. qd̄ est fl'm i imo illa duo sil' sapiētiora sūt me. pbabil'r tn̄ nil'otiēs tenui oppo^m. s. ꝙ ɔ̄ ē v̄a ꝛ vide in q̄one corrñdente huic parti.

Cōparatiuus gradus exponit silr p tres exponētes. vt sor. ē fortior pla. sor. est fortis: ꝛ pla. ē fortis: ꝛ n̄ pla. est ita fortis sicut sor. ḡ ꝛc̄. Jtē tu es fortior aliquo hoie: tu es fortis: ꝛ aliqs hō est fortis ꝛ non aliqs homo est ita fortis sicut tu. ergo ꝛc̄. ¶ Sꝫ hui⁹: tu es albior omni hoie: scda exponēs non dꝫ eē ista. ois hō est albus: qm̄ tūc exposita eēt vera ꝛ vna exponēs falsa:

qd̄ non est ꝯcedēdū in logica: sꝫ dꝫ sic exponi ista tu es albus: ꝛ hō est albꝰ ꝛ non oīs homo est ita albus sicut tu ꝰ ꝛc̄. ¶ Ex p̄dicto mō ex ponēdi īfero aliq̄s ꝯclōnes. p̄ma. tu es albior oī hoīe: ꝛ tn̄ non es albior aliquo hoīe. p̄ma ps pꝫ p exponētes ꝛ scd̄a silr: qꝛ suū ꝯdictoriū est falsum. s. tu es albior aliquo hoīe: qꝛ tertia eiꝰ exponēs est falsa vꝫ. non aliqs hō est ita albꝰ sicut tu: qꝛ tu ipse es ita albꝰ sicut tu: vel qlꝫ q est albior te est ita albꝰ sicut tu: licet non p̄cise. ¶ Scd̄a ꝯclō. soꝛ. q non est melior dō est melior oī ente mundi. pꝫ. qm̄ soꝛ. non est melior. deo. vt satis liq̄t. ꝛ tn̄ est melior oī ente mūdi: qꝛ ipse est bonꝰ. ꝛ aliqd̄ ens mūdi est bonuꝫ: ꝛ non oē ens mundi est ita bonū sicut soꝛ. ꝰ ꝛc̄. ¶ Tertia ꝯclō ego suꝫ scientior te ꝛ deo: ꝛ tn̄ non sum sciētior deo: scd̄a ps pꝫ de se. ꝛ p̄ma ꝓbat̄ p exponētes. nā ego sum sciēs: ꝛ tu ꝛ deus estis sciētes: ꝛ non tu ꝛ deꝰ estis ita sciētes sicut ego. Jsta pꝫ qm̄ dat̄ oppositū. s. tu ꝛ deꝰ estis ita sciētes sic̄ ego. ꝰ tu es ita sciēs sic̄ ego. ꝯn̄s falsuꝫ. vt ego suppono. ¶ Quarta ꝯclō. Tu eris senior q̄ꝫ tu eris in aliquo īstāti: ꝛ tn̄ in nullo instanti. tu eris senior q̄ꝫ tu eris in aliquo īstāti: p̄ma ps ꝓbat̄: qm̄ tu eris senex: ꝛ in aliquo īstāti eris senex: ꝛ nō in aliquo īstāti eris ita senex sicut tu eris. ꝰ tu eris senior q̄ꝫ tu eris in aliquo īstāti. ꝯn̄a tꝫ ab exponētibꝰ ad expositū. ꝛ tertia ps an̄tis ꝓbata est in alio caplō in q̄rta ꝯclōne: sꝫ scd̄a ps ꝯclōnis ꝓbat̄: qꝛ si non: dat̄ oppositū. s. q in aliquo īstāti tu eris senior q̄ꝫ tu eris in aliquo instāti: ꝛ sit illud instās a. ꝛ pꝫ q ista est falsa: in a. instāti tu eris senior q̄ꝫ tu eris in aliquo īstāti: qꝛ vna exponēs est falsa. s. non in aliquo instāti tu eris ita senex sicut tu eris in a. īstāti: qꝛ in a. īstāti tu. eris ita senex sic̄ eris in a. īstāti: ꝛ in īfinitis instātibꝰ vltra. q̄re ꝛc̄. ¶ Nōndū q quēadmodū exponit̄ cōpatiuꝰ gradus. ita magis ꝛ q̄ꝫ: vt ego sū magis valēs q̄ꝫ tu. sic exponit̄. ego suꝫ valēs: ꝛ tu es valēs: ꝛ nō tu es ita valēs sic̄ ego. ꝰ ꝛc̄. ¶ Consilēs ꝯclōnes p̄nt īferri de magis: vn̄ ꝯcedit̄ q aīal qd̄ ē magis debile q̄ꝫ musca: est magis forte q̄ꝫ sit oē aīal mundi. Et hō qui est magis sapiēs q̄ꝫ oīs homo: est minꝰ sapiens q̄ꝫ oīs homo: ꝛ ita de infinitis aliis. ergo ꝛc̄.

Noªʳ **Compatiuus** ḡdus pōt dupl'r sumi. s. ꝓprie ꝛ īproprie. īprop̄e sumit̄ qn̄ sumitur cū abusiōe: q̄ abusio fit 4ʳ: vt scis ex grāmatica. s. formatiōe: significatiōe: pticipatiōe. ꝛ ꝯstructiōe. potissimū tn̄ fit abusio in signatione ꝛ pticipatione. Participatiōe qn̄ q̄litas cōpatiui nō pticipat̄ ab vtroq̄ termio. vt deꝰ est melior dyabolo. ꝛ istud mare ē dulciꝰ illo. Signatione aūt qn̄ n̄ signat plus suo positiuo: vt senior. p senex. aut qn̄ minꝰ signat. vt subtristior. i. parū tristis. aut qn̄ signat ꝯtriū. vt istud fel est dulciꝰ illo. ꝓprie vō sumit̄ sine aliqua abusiōe. s. qn̄ signat plus suo positiuo: ꝛ pticipat̄ ab vtroq̄ extremo. Jn ꝓposito magr̄ loq̄t̄ de compatiuo sumpto ꝛ compatiuꝰ ḡdus ꝓprie sumptꝰ exponit̄ p tres exponētes: q̄rū 3ª est p positiuū cōpabil'r sumptū. ego suꝫ fortior te. ego sum fortis. ꝛ tu es fortis. ꝛ tu non es ita fortis sic̄ ego. ꝰ ꝛc̄. Huiꝰ aūt ꝓbationis rō assignata est sup̄ de positiuo cōpabil'r sumpto. ¶ Duᵐ est circa 3ᵐ ꝯnē: q̄ est. ego sum sciētior te ꝛ deo: qꝛ illud copulatū te ꝛ deo aut tenet̄ diuisiue aut collectiue: si diuisiue equalet isti copulatiue sic̄. ego sum sciētior te. ꝛ ego sum sciētior deo. si v̄o tenet̄ collectiue. 3ª exponēs est f'sa. s. non tu ꝛ deꝰ estis ita sciētes sicut ego. Et cū dic̄ magr̄. ꝰ tu es ita sciēs sic̄ ego. n̄ arguit ad ꝓpoᵐ: qꝛ tūc teneret̄ diuisiue: ꝛ ita n̄ vniformit̄ teneret̄ in exponēte ꝛ exposita. Ad h̄ dicat̄ p̄cise sicut ad duᵐ motū ꝯ tertiaꝫ ꝯnē positiui comparabiliter t̄cti. vide supra. Dubiū

Superlatiuꝰ ḡdus exponit̄ p tres exponētes si vna istarū cū altera coincidat: vt tu es fortissimus istoꝝ: pōt dupl'r exponi: aut p cōpatiuuꝫ: aut p positiuū cōpabil'r sumptū. Exēpluꝫ p̄mi. tu es fortis ꝛ isti sūt fortes: ꝛ non aliqs istorū est fortior te. ꝰ ꝛc̄. Exēpluꝫ scd̄i. tu es fortis ꝛ isti sunt fortes. ꝛ non aliqs istoꝝ est ita fortis sicut tu. ꝰ ꝛc̄. Jtē tu es fortissimꝰ oīuꝫ hoīuꝫ: sic exponit̄. tu es fortis: ꝛ hoīes sunt fortes: ꝛ non oēs hoīes sunt fortiores te. ꝰ ꝛc̄. vel non oīs hō est fortior te. Scd̄o mō sic exponutur: tu es fortis ꝛ hoīes sūt fortes: ꝛ non oēs hoīes sūt ita fortes sicut tu: vel non oīs hō est ita fortis sicut tu. ꝰ ꝛc̄. Et ita de aliis de p̄terito ꝛ futuro suo modo dicat̄. ¶ Ex p̄dcis infero aliq̄s ꝯclōnes. p̄ma est ista. tu es fortissimus istoꝝ: ꝛ debilissimus istorū. ꝓbat̄ ꝛ pono q tu sort. ꝛ plō sitis eque fortes ꝛ per ly istoruꝫ demonstro vos tres: isto posito pꝫ p̄ma ps: qm̄ tu es fortis: ꝛ isti sunt fortes: ꝛ non aliqs istoruꝫ est fortior te. ꝰ ꝛc̄. Etiā scd̄a ps est v̄a: qꝛ tu es debilis: ꝛ isti sunt debiles: ꝛ non aliqs istorū est debilior te. ꝰ ꝛc̄. Hec tn̄ ꝯclō non eēt v̄a exponēdo scd̄o modo. vtputa p ly ita sicut. q̄re ꝛc̄. ¶ Scd̄a ꝯclō. tu es sapiētissimus oīum hominū: ꝛ tn̄ tu non es sapiētissimus aliquoꝝ hominū. p̄ma pars pꝫ p exponētes: vt tu es sapiēs: ꝛ hoīes sunt sapiētes: ꝛ non oēs hoīes sunt sapiētiores te. ꝰ ꝛc̄. Scd̄a pars ꝓbat̄ qm̄ suū ꝯdictoriū est falsum. vꝫ. tu es sapiētissimꝰ aliquorū hoīum: pp tertiā exponētē falsaꝫ. s. non aliqs homo est sapiētior te: ꝛ hec silr: nō aliqs hō est ita sapiēs sicut tu: qꝛ tu met es ita sapiēs sicut tu. ꝛ ꝰ ꝛc̄. ¶ Tertia ꝯclō. Tu fuisti calidissimꝰ oīum hoīum: ꝛ fridissimꝰ oīum hoīuꝫ p̄ma ps pꝫ: qꝛ tu fuisti calidus: ꝛ hoīes

fuerūt

fuerūt calidi: et non oīs homo fuit calidior te. et et non oīs hō fuit ita calidus sicut tu. Scđa pš eodē mō pbaf: qm̄ tu fuisti frigidus: et homines fuerūt frigidi: et non oīs hō fuit ita frigidior te: etiā non oīs hō fuit ita frigidus sicut tu. ergo et cetera. ¶ Quarta pclō. Aliqđ est maximus istorum qđ nō ē maximū istorum. exponēdo cōpabilit pbaf. et pono q a. fit magnū: et b. maius. c. vo mai⁹ q̄ a. et mai⁹ q̄ b. isto posito. b. est maximū istorum: qđ nō est maximū: istorum pbaf. qm̄ b. ē magnū: et aliqđ istorum qđ nō ē maximū istorum ē mag^m: q a. et nīls istorum qđ n̄ ē mar^m istorum ē mai⁹ b. ergo b. ē mar^m istorum q n̄ est maximū istorum: p3 pña ab expōētib⁹ ad expositū. ergo et cetera.

Nōndū **Suplatiuus** gdus 2° sumif. s. absolute et respectie. Ex^m p^i. vt sor. ē fortissimus. Ex^m scđi. vt sor. est fortissim⁹ illorum. Pzio mō sumpt⁹ exponif p duas exponētes. vt sic: sor. est forti. et sorte nihil pōt eē forti⁹ in sua latitudie. ergo sor. est fortissim⁹. Si vo sumaf re^{ue} adhuc 2°. s. positiue et negatiue. positiue sumpt⁹ exponif p tres exponētes. duas in qb⁹ extrema cōpatiōis cōueniūt: et 3^{am} negatiuā de positiuo compabilit sumpto: vt sic: tu es fortis. et isti sunt fortes: et non aliqđ istorum est ita forte sicut tu. ergo tu es fortissim⁹ illorum. et oī positiue accipi tūc q p excessum alior accipif. Negatiue vo sumpt⁹ exponif p negatiuam sui compatiui. vt sic. tu es fortis et isti sunt for. et non aliqđ istorū est fortior te. ergo tu es fortissim⁹ istorum. et oī negatiue accipi tūc q p non excedi ab alijs accipif. et isto mō plib⁹ potest puenire suplatiuus gdus. In pposito loquif magr de suplatiuo respectiue tento: siue positiue siue negatiue teneaf. et hꝫ pbationis ratio assignata est in cap de positiuo compabilit tēto. ¶ Dubium est circa q̄rtā pnē magistri: q est aliqđ illorum est maximus illorum: qđ non est maximū illorū: q sequtur q duo pdictoria sunt simul et sic: hec est et a: nihil est maximū illorū qđ non est maximū illorum. et hec est pdictoria illi⁹. aliqđ est maximū illorum: qđ n̄ ē maximū illorum. ergo si illa est va opꝫ q duo pdictoria sint simul va: pña nō: et minor ē p3. s. q illa sint pdictoria. q vlīs negatiua et pticularis affirmatiua de oīb⁹ terminis pdicūt. maior. pbaf. s. q illa negatiua sit vera: nihil est maximū illorum: qđ non est maxi^m illorum. et af. Oē maximū illorū est maximū illorū. ergo nihil est maximū illorū: qđ non est maximū illorum. pña p3: q argr ab exposita ad vnā suarū exponētiū: et añs est vex. eo q est vna vlīs affirmatiua in q idē pdicaf de seipso. ergo añs est verū: quare et cetera. Ad hoc arg^m diuersi diuersimode rñdēt. Et quidam volunt q pcludat. Magister tñ in sophismatib⁹ suis ad h ar^m rñdet in sophismate. 44. et dicit dubiū est q illa stet sit: aliqđ est maximū illorum: qđ nō est maximū illorū: et nihil est maximū illorum qđ non est maximū illorum. dato qđ in p⁹ referat illū terminū maximum: et non illū terminū aliqđ. et in 2° refert illū terminum nihil: seu ly ens iclusū i ly nihil et ita q̄s illar ppōnū pt idisserēter pcedi vel negari: sm q relatiua pñt referre diuersa añtia: et sic p3 q illa non pradicūt: nisi referant idē.

Ritius **In hoc** capło sunt q̄tuoz vidēda. Pzimū q̄uo confundunt gdus compationis. Scđm quo exponanf. Tertio est arguēdū contra modū exponēdi.

No^a p^m Quarto ponent petitiões. ¶ Quātū ad p^m oī q ly. ita. sicut et gdus compatiu⁹ et suplatiu⁹ sm magrm et sm. P. Mā. pfundūt. pfuse distributiue non absolute. sed p bis in qb⁹ cadit compatio. Ex^m. si dicā. nix est ita alba aut al bior boie. ly boie. non stat absolute pro oīb⁹ hoibus. sed p²o bis in qbus cadit compatio. s. pro albis: sic q est sensus. nix est albior boie albo. et oꝫ sub ly boie descēdi cū isto debito medio. s. et isti sunt oēs hoies albi. aliter ista propositio esset falsa vt patet descēdēdo ad ethyopē: que tñ apud oēs pcedif. ¶ Quātū ad 2^m ponif ista distictio:

No^m 2^m q ppositio de gradu positiuo: aut compatiuo et suplatiuo: aut est affirmatiua: aut negatiua: si negatiua. pbaf p suā affirmatiuā. sicut p3 de ista non tu es ita albus sicut nix: si vo sit affirmatiua boc tripl^r. q vel ipa est de pñti aut de pterito: aut de futuro. Si pmū expone illā p tres. sicut dicit magr. Ex^m. nix est albior boie. dicas sic. nix est alba et homo alb⁹ est albus: et non hō alb⁹ est ita alb⁹ sicut nix. igif et cetera. Si vo sit de pterito. boc 2^r. q vel talis ppositio est de simplici compatione. sicut ista. tu fuisti albior sor. aut de duplici. sicut ista. tu fuisti albior q̄ fuerit sor. Si p^m non debes eā imediate exponē: sed debes eam reducē ad certū tēpus vel instās: et deide pbare p regulas magistri. Exēplū. ista. tu fuisti albior sor. sic pbaf. i a. instāti: vel in b. instanti. vel tēpore tu fuisti albior sor. igif tu fuisti albior sor. ista pña est bona. et añs est verū. igif et pñs. et deinde id añs pbaf sic. in a. instāti tu fuisti albus. et in eodē a. instāti sor. fuit albus. et non i eodē a. sor. fuit ita albus sicut tu. igif et cetera. Si aūt ppō talis sit de duplici compatione imediate exponif: et non opꝫ istā inferre ex alia reducēdo ad instās. vt p3 a Paulo in q̄rta pne hui⁹ capituli et capł seqntis. Exēplum. ista. tu fuisti albior q̄ fuit plato. et psiles. siue de gradu positiuo siue compatiuo imediate exponif sic. tu fuisti albus. et pla. fuit alb⁹. et nō plato fuit ita albus sicut tu: igif et cetera. Si autē ppō sit de futuro. oistigue sil^r: q vel est de simplici compatiōe: aut de duplici. et dicas sicut de illa de pterito et ista sunt de itētione magri hic et in scđo dubio. arg^r. 24. et est ista distinctio vtilis istis trib⁹ capitulis de gdib⁹ compatiōis.

¶ Quātū ad 3^m arguif p modos exponēdi: et p pra mo dū positiui: q ista pña non valet. tu es albus. et hō alb⁹ est albus. et non hō alb⁹ est albior te. igif tu es ita albus sicut homo. igif exponētes iste non sunt bone. p3 pña. et añs pbaf. q vbi tu solus esses albus esset añs veruꝫ. vt p3. et pñs falsū: qđ pbaf: q ex isto pñte rōne compatiōis videf sequi. q aliqs homo alius a te sit albus. qđ est falsum in casu. ¶ Scđo arguif contra expositionē compatiui sic. ista pñtia nō valet. a: est magnū. demōstrato vno infinito. et sor. est magnus: et non sor. est ita: aut tante magnus: sicut a. igif a. est maius sor. igif exponētes Pauli non sunt bone. p3 pñtia. et añs probaf: q añs est vex: dato q a. sit vnum infinitū. vt p3: et pñs falsum: qđ pbaf dupl^r. p. q inter infinitū et finitū nulla est compatio. Scđo: q ex isto pñte sequif falsum. sequtur. n. a. est maius sor. igif sor. est minor a. et vltra. sor. est minor a. igif tā sor. q̄ a. est paruū. et sic sequtur q infinitū est paruū: qđ est falsum. ¶ Sed forte oī adh q non valet ista p⁹ pñtia. s. a. ē maius sor. igif sor. est minor a. Cōtra. si a. est maius sor. igitur ab a. ad sor. est pportio maioris inequalitatis: sed pportio maioris ineq̄litatꝫ est maioris ad min⁹ igif sor. est minor a. ¶ Alij forte negarēt scđam pñtiam. s. sor. est minor a. igitur tā sor. q a. est paruū. sed ista vt p3 tenet a compatiuo ad positiuū. ¶ Tertio p idē argr sic. ille modus exponēdi nō est bon⁹ q vltimate nō reducif ad imediata. et ad resolutes: sed iste est hꝫ. igf non est bon⁹. p3 pñtia cū maiori et minor pbaf: q bic fit circulus in pbōni bus q compatiu⁹ pbaf p positiuū: et positiu⁹ p compatiuū. et sic ibitur in infi^m. ¶ Quarto argr p exponētes suplatiui: q nō sequtur. sor. est fortior: et isti sunt sor. et nō aliqs istorum est fortior sor. igif sor. est fortissim⁹ istorū. Igf exponētes magri sunt male. p3 pña et añs pbaf. q posito

No^m 2^m — ꝑ supl⁹ dicta arguif p — argr 2^s. — argr 3^s. — argr 4^s

ꝙ ly isti. demõstrent Plato ꝛ Cicero: q̃ꝛ glibet sit minus fortis q̃ꝫ sor. est añs verũ vt pꝫ: ꝛ ꝯñs falsum: qḋ ꝓbo: qꝛ ex ista. sor. est fortissim⁹ istoꝝ. rõne suplationis seqtur ꝙ sor. sit vnus de illis duob⁹: qḋ est falsum vt pꝫ igit̃ ipsa ẽ falsa. ¶ 5ᵐ argr̃: qꝛ vĩ ꝙ quarta ꝯclõ magrĩ: sit falsa. s. aliqḋ est maximũ istoꝝ: qḋ non est maximũ istoꝝ. vel ly qḋ refert ly ens. inclusum in ly aliqḋ. aut ly maximũ. aut ly istorũ. Si 3ᵐ seqtur ꝙ ibi est mala latinitas. si pᵐ. seqr̃ ꝙ ly qḋ. est resolubile in ꝛ. ꝛ ille illa illud. ꝑ regulã de relatiuo: ꝛ sic ꝓpositio est falsa: qꝛ equalet huic. s. aliqḋ ens ẽ maximũ istorũ: ꝛ illud ens qḋ est maximũ istorũ non est maximũ istoꝝ: qḋ est impossibile. Si dĩ 2ᵐ: seqtur idem: qꝛ etiã illud relatiuũ qḋ. dꝫ resolui. ex quo nullũ est impedimẽtũ.

argᵗ 5ᵒ.

Ad pᵐ ¶ Ad pmũ negat̃: ꝙ ille exponẽtes non sint bone. ꝛ cũ dĩ ꝙ illa ꝯñtia non valet: qꝛ añs est veruꝫ ꝛ ꝯñs falsum. negatur. ꝛ dĩ ꝙ dato ꝙ tu solus sis albus. ista est vera: tu es ita alb⁹ sicut homo: qḋ pt ꝓbari ꝑ dicta magrĩ: qꝛ tu es ita albus sicut tu. ꝛ tu es oĩs hõ albus. Igr̃ tu es albus sicut hõ. nec ex isto seqtur: ꝙ homo alius a te sit albus: sicut dicebatur in argumẽto.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ dicitur ꝙ cõcludit. ꝛ ꝙ vltra exponẽtes Pauli opꝫ ponẽ quartã exponẽtẽ: ita ꝙ ista ꝛ ꝯsimiles. a. est maius sor. sic ꝓbatur. a. est magnum. ꝛ sor. est magnus. ꝛ tam a. q̃ꝫ sor. sunt finite magni. ꝛ non sor. est ita magnus sicut a. igr̃ a. est mai⁹ sor. ꝛ sic pꝫ ꝙ sicut ꝯsequẽs erit falsuꝫ. ita ꝛ añs pro pte scḋa. ꝛ ꝯsequẽtia pꝫ.

Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ tu responde.

Ad 4ᵐ ¶ Ad 4ᵐ dicitur ꝙ ꝯcludit. ꝛ dicitur ꝙ ista sor. est fortissimus istoꝝ. sic habet exponi. sor. est aliqs istorũ. ꝛ est finite fortis. ꝛ isti sunt finite for. ꝛ nullus istoꝝ non sor. est ita fortis sicut sor. vel nullus istorum nõ sor. est fortior sor. Igitur ꝛc̃.

Ad 5ᵐ ¶ Ad vltimũ dicitur: ꝙ ista ꝯclõ mihi videt̃ falsa. sicut etiã dic. P. M. ꝛ argumẽtũ ꝓbat: scias tamẽ ꝙ intellectus magistri fuit bonus: ꝛ iudicio meo est iste. vt pꝫ per suas exponẽtes. s. ꝙ aliqd vt ipsum a. sicut ipse dicit est maximũ inter ea. quorũ nullũ est maximũ illorũ triũ. ꝛ iste sensus est verus.

Peti. pᵃ ¶ Quãtum ad quartũ restãt petitiones. Prima. an iste stent simul. tu fuisti maior sor. ꝛ tu fuisti mior sor.

Rᵒ Respõ. ꝙ sic. qꝛ posito ꝙ heri fueris maior sor. ꝛ pridie heri mior iste eẽnt vere: vt pꝫ: qꝛ non habẽt imediate exponi. sed reduci ad instãs sic. eri in a. instãti. vel tẽpore tu fuisti maior. sor. igit̃ tu fuisti maior sor. deinde ꝓbatur añs exponibilr̃ sic. heri in a. instãti vel tpe tu fuisti finite magnus. ꝛ in eodẽ a. sor. fuit finite magn⁹ ꝛ nõ in eodeꝫ istãti sor. fuit ita magn⁹ sicut tu. igr̃ ꝛc̃. Et ita dicat̃ de ista. tu fuisti minor sor.

Peti. 2ᵃ ¶ 2ᵃ petitio. an ista sit possis. sor. est albior hoie.

Rᵒ. Rñ. de itẽtione magrĩ ꝛ. P. M. ꝛ cliẽtonis ꝛ alioꝝ ꝙ non: qꝛ gradus compatiu⁹ distribuit ly hõ: ꝓ oĩbus hoĩbus albis. ꝛ ex ꝯsequẽti pro sor. ¶ Unde gñaliter omnis ꝓpositio affirmatiua de compatiuo habẽs pmum terminũ compationis ꝯuertibilẽ: aut inferius ad scḋm terminũ compationis distributuꝫ est impossis: sicut pꝫ de istis. hõ aut risibile est albior hoie: ꝛ sor. est albior hoie. ¶ Et si tu diceres dõ. sor. est albior hoie. ly homine distribuit̃ pro oĩb⁹ hoĩb⁹ albis alijs a sor. ꝛ a pᵒ termino cõparationis: ꝛ sic ꝓpõ ista est possis. Rñdet̃ ꝙ scḋm dicta ꝛ fm istos doctores h̃ non est verũ. imo gradus cõparatiu⁹ distribuit terminũ a se rectum etiã pro pmo extremo stant pro significato pml extremi comparationis.

Peti. 3ᵃ ¶ Tertia petitio an sicut ista est impossis sor. est albior hoie: ita ꝛ ista sor. est albissim⁹ hoium.

Rᵒ. Respõ. ꝙ non: qꝛ gradus suplatiu⁹ non distribuit pro pᵒ termino cõparationis. sicut cõparatiu⁹. vt pꝫ in exponẽtib⁹.

Peti. 4ᵃ ¶ Quarta petitio. an valeat ista ꝯñtia. ego sum ita alb⁹ sicut tu. igr̃ tu es ita alb⁹ sicut ego.

Rᵒ. Respõ. ꝙ nõ. vnde gñalr̃ res magis talis: puta alba vel nigra compata rei que est minus talis est ita aut tãte talis. sicut illa ꝛ non econuerso. volo dicẽ ꝙ res que est alba. vt octo. gratia exẽpli. est ita aut tãte alba sicut ista que est vt duo: ꝛ non econuerso: quia ly ita aut tãte non dicũt precisione.

Peti. 5ᵃ ¶ Quinta petitio est ista. an sequat̃. tu eris maior sor. igitur tu eris maior q̃ꝫ erit sor.

Rᵒ. Respondet̃ ꝙ non. qꝛ antecedẽs est simplicis cõparationis: ꝛ reducit̃ ad o. anteq̃ꝫ exponat̃: ꝛ ꝯsequens est de duplici ꝛ nõ sic reducit̃: ꝛ ita stat oppositũ ꝯsequẽtis cũ añte in casu facto in pma petitiõe. vt pꝫ nec etiam valet ecõuerso: vt patet: qꝛ posito ꝙ nunq̃ꝫ eris simul cũ sor. ꝛ eris pedalis ꝛ sor. continue semipedalis est añs verũ. vt patet per exponẽtes: ꝛ cõsequẽs falsum: qꝛ ex illo. sequit̃ ꝙ tu eris simul cum sor. vt patet reducendo ad o. qḋ esset falsuꝫ in casu: fm tamẽ Petrum Man. habem⁹ dicẽ istam consequẽtiam valere: qꝛ ipse non ponit dñiam inter ꝓpõnẽ de duplici ꝛ de simplici compatiõe: sed hoc licet sit verum non est scḋm dicta communia.

¶ Capitulum de ly differt.

Differt aliud ꝛ non idẽ: eodẽ modo exponunt̃ per tres exponẽtes: vt tu differs ab hoie: tu es ꝛ tu nõ es homo: ḡ ꝛc̃. Itẽ differs ab oĩ homine: tu es ꝛ homo est: ꝛ tu nõ es oĩs homo. ergo ꝛc̃. Et tũ aliqñ diuersitas in pterito et futuro. Hec. n. tu differes ab antixpo. non sic exponit̃. tu eris ꝛ antixp̃s erit: ꝛ tu nõ eris antixp̃s: qm̃ exponentes sũt ṽe: ꝛ exposita falsa. Seqt̃. n. tu differes ab antixp̃o ḡ sit̃ eris cũ antixpo. ꝯñs falsuꝫ: vt suppono: ſꝫ sic exponit̃: tu eris ꝛ antixp̃s erit: qm̃ tu eris: ꝛ tu non eris antixp̃s. ḡ ꝛc̃. ꝛ ita de pterito dicat̃. quare ꝛc̃.

¶ Ex pdcis isero aliqs ꝯclones: q̃rũ pma est ista. tu differes ab oĩ hoie: ꝛ tñ tu nõ differs ab aliquo hoie pma ps pꝫ p exponẽtes: qm̃ tu es ꝛ hõ est: ꝛ tu nõ es oĩs hõ. ḡ ꝛc̃. Scḋa ps etiaꝫ ꝓbat̃: qꝛ si nõ dcẽ oppositũ. s. tu differs ab aliquo hoie: ſꝫ hec est falsa: qꝛ tertia ei⁹ exponẽs est falsa. s. tu nõ es aliqs hõ. ḡ ꝛc̃. ¶ Scḋa cõclõ. tu differs ab oĩ ente qḋ ẽ ꝛ qḋ fuit ꝛ quod erit. ꝛ tñ nõ differs ab aliquo ente qḋ est ꝛ qḋ fuit ꝛ qḋ erit. Prima ps pꝫ. qm̃ etiã tu es ꝛ oẽ ens qḋ est qḋ fuit ꝛ qḋ erit ẽ. ꝛ tu nõ es oẽ ens qḋ est qḋ fuit ꝛ qḋ erit. ḡ ꝛc̃. Scḋa pars etiam pꝫ. qꝛ suũ ꝯdictoriũ est falsum: cũ vna eius exponẽs sit falsa. s. tu non es aliqd qḋ est qḋ fuit ꝛ quod erit. ¶ Tertia ꝯclõ. Ego differo a te ꝛ a me. tñ non differo a me pma ps pꝫ per exponẽtes. Naꝫ ego sum. ꝛ tu ꝛ ego sumus: ꝛ ego non sum tu ꝛ ego. ḡ. Scḋa vero ps pꝫ de se: ꝛ ita posset ꝓbari ꝙ tu differs ab homie ꝛ ab asino: ꝛ tñ tu non differs ab hoie. ¶ Quarta cõclõ. tu differs ab asino. ꝛ tñ tu nõ differs ab homie vel ab asino. Prima ps pꝫ p exponẽtes. ꝛ scḋa silr̃. Quia dcẽ oppositũ. tu differes ab hoie vel ab asino. hec est falsa. qꝛ tertia eius exponẽs est falsa. s. tu nõ es hõ vel asin⁹: qꝛ eius

contradictoriū est verum. vz. tu es homo vel asin⁹. Quecūqz dcā sunt de hoc verbo differt quo ad exponentes: ⁊ ↄclones possunt applicari illis terminis aliud ⁊ non idem. q̄re ⁊c̄.

No^m p^m. **Differt** 2^r pt sumi. s. positiue ⁊ negatiue. ¶ Positiue sumit̄ qn̄ ponit extrema simul eē int̄ q̄ significāt dr̄iam. ⁊ tūc exponit̄ sicut dic̄ magr̄ p tres exponētes: duas affirmatiuas ⁊ tertiā negatiuā. vt soꝛ. dr̄t a pla. exponit̄ sic. soꝛ. est. ⁊ pla. ē ⁊ soꝛ. nō est pl'o. g̃ soꝛ. dr̄t a platone. Et rō hui⁹ ꝓbōnis ē. qꝛ ex quo ponit extrema simul eē in pma sign̄at vnū extremū eē. in 2^a sign̄at aliō. ⁊ 3^a vō negat vnū extremū ab alio: int̄ q̄ sign̄at dr̄iā. Negatiue vō sumit̄ qn̄ negat tm̄ vnū extremū ab alio: dato q̄ non sint simul extrema: ⁊ sic cōcedit q̄ soꝛ. senex differt a seipo puero. qꝛ soꝛ. senex nō est puer. ⁊ tn̄ sil̄e sil' soꝛ. senex ⁊ soꝛ. puer ⁊ illo mō non loqtur magr̄ in ꝓposito s; p^o.

No^m 2^m ¶ Aduerte vlterius q̄ aliud ⁊ nō idem in neutro gn̄e dicūt diuersitatē eēntialē. sed alius ⁊ non idē in masculino gn̄e dicūt diuersitatē accn̄talē. Ideo iuxta h̄ ↄcedit̄ in diuinis. pr̄ est alius a filio. ⁊ non est aliud a filio. Naz p^a ps ꝓbat̄ sic. pr̄ est ⁊ fili⁹ est: ⁊ pr̄ non est fil'⁹ ⁊ h̄ est veruz. 2^a vō ꝓbat̄. qꝛ opposi^m est falsum. s. pr̄ est aliud a filio. q̄ ꝓbat̄ sic. pr̄ est. ⁊ fili⁹ est ⁊ pr̄ nō est eadē res que est filius: ⁊ hoc est falsum. ideo ↄcedit̄ in diuinis: q̄ pr̄ est idē filio. ⁊ pater non est idē filio tenendo ly idē in pma in neutro gn̄e ⁊ in scd̄a in masculino. ideo non contradicunt.

Ritius Nōndū **In hoc** caplo videbunt̄ tria. Prio modus exponēdi. Scd̄o arguet̄ ↄ̄. Tertio erūt petitōes. ¶ Quantū ad p^m dr̄. q̄ ꝓpō de ly differt: aut est affirmatiua: aut negatiua. si negatiua ꝓbat̄ per affirmatiuaz: vt pz. si affirmatiua: aut de pn̄ti: aut de futuro: aut de p̄teritō. si de pn̄ti expōe illā p tres. vt dic̄ Pau. Ex^m. tu differs ab asino. expone sic. tu es ⁊ asin⁹ est. ⁊ tu non es asinus. igit̄ ⁊c̄. si sit de futuro non debes eā imediate exponē: s; reducē ad certū o. vel tp̄s s; magr̄m arg^o. 22. pmi dubij. Ex^m. si vis ꝓbare istā tu differes ab asino: dicas sic. i a. o. vel tp̄e tu differes ab asino. igit̄ tu differes ab asino. ⁊ scd̄a illatiōe ꝓba an̄s sic. in a. o. tu eris: ⁊ i a. o. erit asin⁹: ⁊ nō in a. o. tu eris asin⁹. igit̄ ⁊c̄. Et sil'r de p̄terito dicat̄: ⁊ nisi fiat talis reductio nō esset bona ꝓbatio. sic ēt dcm̄ est de g̃du cōpatiuo: ⁊ eēt falsa ista ꝓpō: tu differes ab asino: q̄ tn̄ s̄m cōem vlā ↄcedit̄: q̄ aūt eēt falsa: pz qꝛ tu nō differes ab asino: q erit post mille annos: ex q̄ non eris secū.

ↄ̄ supi⁹ dicta arguit̄ p ¶ Quātū ad scd̄m arg̃ ↄ̄ modū exponēdi positū hic a magr̄o: qꝛ si talis modus eēt bon⁹. seqtur q̄ valeret ista ↄn̄a de s̄ꝛa tu eris ⁊ soꝛ. erit qn̄ tu eris. ⁊ tu nō eris soꝛ. igit̄ tu differes a soꝛ. sed ista non valet. igit̄ talis modus est malus ↄn̄a pz cū maioꝛi. ⁊ minoꝛ ꝓbat̄ multiplr̄. ⁊ p̄ sic. a termino stāte ampliatiue ad eundē stantē appellatiue. ⁊ eō non valet ↄn̄a de s̄ꝛa: sed hic arg̃ a termio stāte ampliatiue ⁊c̄. igit̄. pz ↄn̄a cū maioꝛi ⁊ minoꝛ ꝓbat̄: qꝛ ly soꝛ. in exponēte stat ampliatiue. vt pz. ⁊ i exposita appellat tp̄s futurū. ¶ Scd̄o ꝓbat̄ illa minoꝛ sic. isti⁹ ↄn̄tie an̄s est verū. ⁊ ↄn̄s falsum. igit̄ ipsa nō valet. pz ↄn̄tia. ⁊ an̄s ꝓbat̄ ⁊ pono s̄m intētionē Pe. M. vel saltē ad imaginationē q̄ a. aia sit separata a coꝛpe b. ⁊ stabit sic p annū ⁊ in fine vniet̄ hec aia coꝛpi ex qb⁹ resultabit soꝛ. ⁊ pono q̄ tu eris solū p medietatē istius anni: tūc pz an̄s esse veꝝ p p^a ⁊ tertia pte. ⁊ 2^a ꝓbat̄: qꝛ iste binarius ex a. aia ⁊ b. coꝛpe erit qn̄ tu eris: qꝛ in mediate hui⁹ anni: ⁊ iste binarius est vel erit soꝛ. qꝛ erit soꝛ. in fine anni. igit̄ soꝛ. erit qn̄ tu eris. Quia aūt ↄn̄s pncipale sit fls̄m. ꝓbat̄ qꝛ p regulā dictā in appellatione tp̄is ista. tu differes a soꝛ. significat q̄ tu differes ab eo: q̄ erit soꝛ. pro tp̄e q̄ differes ab eo qd̄ est fls̄m.

Cōfir^o ¶ Et cōfirmat̄ q̄ ille modus exponēdi nō sit bonus: ⁊ pono q̄ tu non eris adequate cū antixp̄o sed eris in eodē cētenario annoꝝ: tunc pz istā esse fls̄am. tu differes ab antixp̄o ⁊ tn̄ iste sunt vere. tu eris ⁊ antixp̄us erit qn̄ tu eris: qꝛ in tp̄e in q̄ tu eris puta in centenario isto. ⁊ tu non eris antixp̄s. vt pz.

arg̃ 2°. ¶ Scd̄o pncipal'r ↄ̄ illū modū exponēdi arg̃ sic. ex illis exponētib⁹ seqtur q̄ tēpus erit: sed tp̄s foꝛe est impol'e. igit̄ ille exponētes sunt male. pz ↄn̄tia cū maioꝛi ⁊ minoꝛ ꝓbat̄: qꝛ da tu oppositum: scz q̄ tēpus erit. puta hoꝛa futura que vocet̄ a. ⁊ arguit̄ q̄ nō erit: qꝛ medietas pma a. hoꝛe nō erit. igitur a. hoꝛa non erit. pz ↄn̄tia ⁊ an̄s ꝓbat̄: qꝛ da tu oppositū. s. q̄ prima medietas a. hoꝛe erit: ⁊ appellet̄ b. ⁊ scd̄a c. ⁊ arg̃ q̄ ista sit falsa. b. medietas erit: qꝛ ista hab; sic ꝓbari. h̄ erit. ⁊ h̄ est vel erit b. medietas. igit̄ b. medietas erit. vbi patet q̄ scd̄a resoluēs est fls̄a: qd̄ pbo: qꝛ nondū est medietas: vt pz: cum nondū sit: nec erit medietas. qd̄ pbo qꝛ vel b. erit medietas qn̄ c. erit: aut qn̄ c. non erit non p^m: qꝛ qn̄ b. erit c. non erit. ex quo successiuo repugnat hēre partes simul: nec etiā qn̄ c. non erit. qꝛ b. tūc non erit medietas: qꝛ nihil erit medietas nisi dū erit cum alia medietate sui totius. Sz quādo c. non erit b. non erit cum alia medietate sui toti⁹ igit̄ b. tūc nō erit medietas: ⁊ sic pz q̄ partes successiui non erunt: ⁊ ex ↄn̄ti q̄ successiuū vt tēpus ⁊ motus non erunt: qd̄ fuit ꝓbandū.

ad p^m dr̄. ¶ Ad pmum dicit̄ q̄ arg^m bene ꝓbat: ⁊ dicit̄ de intentione magr̄i loco supꝛa allegato: q̄ talis ꝓpō dz pus reduci ad o. ⁊ deinde ꝓbari. si aūt non velis illā sic reducē ⁊ velis tenē moduz positū hic i logica parua dic q̄ ista ⁊ ↄsil'es. tu differes a soꝛ. sic dz exponit̄ tu eris ⁊ erit soꝛ. adequate qn̄ tu eris ⁊ tu non eris soꝛ. sic q̄ ly soꝛ. in 2^a exponēte appellet sic i exposita. ⁊ tunc cessat arg^m pmū cū suis ↄfirmatiōib⁹: qꝛ dr̄ q̄ minores in illis confirmationib⁹ erunt false si sic sumant̄. vt patet ex casu.

Ad 2^m. ¶ Ad scd̄m pncipale conceditur q̄ successiuū erit: ⁊ q̄ a. hoꝛa futura erit: ⁊ cuz arguitur. b. medietas non erit. igit̄ a. hoꝛa futura nō erit: bene respondēdo negaret̄ consequētia. vt negat. Pe. M. tamen pro nūc negat̄ antecedēs. ⁊ dicit̄ q̄ b. medietas erit. ⁊ dr̄ q̄ ista est vera. b. erit medietas. ⁊ cum dr̄. aut qn̄ c. erit. aut qn̄ c. non erit. dicit̄ q̄ quando c. erit. qꝛ b. erit medietas in a. hoꝛa in qua etiā c. erit. ideo erit medietas: qn̄ c. erit ⁊ cum dicit̄ q̄ successiuo repugnat habere partes simul dicit̄ q̄ verum est si ly simul dicat adequationē: si autē non repugnat: sicut est in ꝓposito. vnde licet b. erit quādo c. erit: non tamē b. erit adequate cuz c.

Peti. p^a Rn̄sio. ¶ Quantum ad 3^m sit prima petitio. quomō stat ly asino. i ista. tu differes ab asino. Respon. s̄m. P. Man. capitulo ꝓprio. q̄ ly asino. stat distributiue absolute pro omnib⁹ asinis futuris: ⁊ sic ꝓpositio est falsa s̄m ipsum: qꝛ tu non differes ab asino qui erit post te. Sed s̄m magr̄m dr̄ q̄ ly asino. stat distributiue nō pro oibus asinis futuris: sed pro his q in certo tēpoꝛe erunt tecū. qꝛ ista hz reduci ad o. ⁊ sic ꝓpositio est vera: ⁊ ita p̄cise dcm̄ est superius de compatiuo. ¶ Sed tu dices. P. M. cōcedit istam in capitulo appellationum. vt pz. Rn̄deo: q̄ ipse ibi nō loqbat̄ de intētiōe ꝓpꝛia vel si sic ↄ̄dixit.

Peti. 2^a R^o. ¶ Scd̄a petitio. an iste stent simul. tu differes ab albo. ⁊ tu eris albus. Respon. q̄ s̄m modū exponēdi positū in pn^o ille stant simul: quia stat q̄ in certo tēpoꝛe: puta cras tu differes ab albo: ⁊ tn̄ post cras eris albus: sicut ēt iste stabāt simul. tu eris maioꝛ soꝛ. ⁊ tu eris minoꝛ soꝛ. Sed exponēdo ly differes s; modū positū a magr̄o hic in logica parua: aut s̄m opionē Petri. M. ille repugnant. vt pz.

Peti. 3^a R^o. ¶ Tertia petitio. an ista sit vera. populus est differēs ab asino. Respon. q̄ ly differēs pōt teneri participial'r ⁊ noial'r. Si pmum. propositio est vera. sicut ista cui equiualet. s. populus differt ab asino. si scd̄m dicitur q̄ illa est falsa: quia significaret

q populus est aliqua res que differet ab asino: quod est falsum: quia populus non est vna res: vt patet.

Capitulum de exclusiuis.

Exclusiuarū q̃dā sunt p̄mi ordinis: q̃dā scd'i: ⁊ q̃dā tertij. Exclusiua p̄mi ordis est illa cuius dictio exclusiua tm̄: solū: vel solūmō. aut p̄cise p̄cedit subm: vt tm̄ hō currit. ⁊ sic exponit̄. hō currit: ⁊ nihil nō hō currit. g̃ ⁊c̄. ita q̄ semp p̄ma expones est p̄iacēs exclusiue. scd'a ṽo vl'is negatiua de subiecto exclusiue ifinitato. Et cō similis expō est de p̄terito ⁊ futuro: vt tm̄ sor. fuit: sor. fuit ⁊ nihil nō sor. fuit. Itē tm̄ antixp̄s disputabit. sic exponit̄. antixp̄s disputabit: et nihil nō antixp̄s disputabit. Notādū q̄ exclusiua p̄mi ordis p̄uertit̄ cū vna vl'i de terminis trāspositis ita q̄ si vna est ṽa ⁊ reliq̃ sil'r. ⁊ ecōuerso. Vñ si hec eēt vera: tm̄ h̄ est aial hec eēt ṽa. oē aial est hō. sed q̄z exclusiua est falsa. ideo ⁊ illa falsa. Exclusiua scd'i ordis est illa in q̃ dictio exclusiua mediat inter subm ⁊ p̄dicatū: siue p̄ponat̄ siue postponatur copule. vt sortes tm̄ est hō: aut sor. est tm̄ hō: ⁊ exponit̄ q̄libz istarū sic: sor. est hō: ⁊ sor. nō est ñ hō. ⁊ ita de p̄terito ⁊ de futuro dicat̄. Exclusiua tertij ordis est illa. cui' dictio exclusiua ponit̄ inf p̄tes p̄dicati: vt a. p̄pō sig̃at p̄cise: sic est. q̄ sic exponit̄. a. p̄pō sig̃at sic est: ⁊ a p̄pō ñ sig̃at sicut est. ita q̄ semp negatio ifinitās cadat sup eūdē terminū sup quē in expōita cadit dictio exclusiua vt p3 in cuiuscūq3 ordis exclusiuis. Nōndū q̄ si dictioēz exclusiuā alic' ordis: p̄cedat alter termin' p̄babilis. nō d3 ista p̄pō p̄bari rōne dictiōis exclusiue. s3 s̄m exigētiā termini p̄cedētis. Exēplū olu3 ordinū. vt necessario tm̄ hō est hō. ois hō tm̄ est aial. Aliq̃ p̄pō sig̃at p̄cise sic est. P̄ria est exponibilis rōne isti' termini necio. Scd'a rōne isti' signi ois. Tertia ṽo est resolubilis: q̄z p̄ticlaris affirmatiua. Opposita hax̄ exclusiuarū assig̃at p̄ negōnē p̄positā toti exclusiue: vt hui' tm̄ hō currit: p̄dictoriū eēt h̄ nō tm̄ hō currit. ⁊ h3 duas cās ṽitatis oppositas exponētib' exclusiue affirmatiue. vt nihil qō ē hō cur. vel aliqd nō hō cur. ⁊ si vna hax̄ cāru ē ṽa exclusiua negatiua est ṽa: ⁊ si ābe fūt false ipsa est falsa: sic exclusiua affirmatiua est ṽa si ābe expones fūt ṽe: ⁊ falsa si vna est falsa. Exclusiua negatiua in q̃ negō seq̄t notā exclusiōis ēt exponibilis est. vt tm̄ hō ñ currit: sic exponit̄. hō ñ currit. ⁊ q̄lz nō hō currit. ⁊ ita exponit̄ q̄libet talis p̄mi ordis. Itē scd'i ordinis: vt tm̄ tu non es asin'. sic exponit̄. tu nō es asin': ⁊ tu es q̄libet nō asin'. Exclusiua ṽo negatiuā tertij ordis exponibilis nō dat̄ q̄z a talis negatio semp seq̄t ṽbum p̄ncipale: sic ⁊ dictio exclusiua: vt a. p̄pō sig̃at p̄cise sic non est. Opposita harū exclusiuarū negatiuax̄ dant̄ sil'r p̄ negationē p̄cedētē totā p̄pōnē: vt hui'. tm̄ hō ñ cur. p̄dictoriū est illud: non tm̄ hō nō cur. qō h3 duas cās ṽitatis oppositas exponētib' exclusiue negatiue assignādas p̄ disiūctiuaz. v3. ois hō cur. vel aliqd ñ hō currit. q̃rū si vna ē ṽa exclusiua ista est ṽa sicut ei' de opposito exclusiue affirmatiue. Ex p̄dictis isero aliq̃s cōclōnes: q̄z p̄ma est ista ñ tm̄ hō ē hō: ⁊ tñ nō tm̄ hō est aial: p̄ma ps p3 p̄ exponētes ⁊ vl'em de termis transpositis. Scd'a ps p3 sil'r: q̄m vna suax̄ cāx̄ est ṽa. s. aliqd ñ hō est aial. Pa3 h est aial demrāndo asinū. Et h̄ ē aliqd ñ hō. g̃ ⁊c̄. Scd'a conclō: tu tm̄ es aial: ⁊ non tm̄ tu es animal. P̄ma ps p3: q̄ā tu es aial: ⁊ tu non es animal. g̃ ⁊c̄. Scd'a ps p̄clōnis p3 ēt sil'r. q̄z vna causax̄ est vera. s. aliqd non tu es animal. Tertia p̄clō. A. p̄pō est p̄cise significās sic est: ⁊ tñ a. p̄pō non est sig̃ans p̄cise sic est. p̄bat̄: ⁊ pono q̄ a. sit illa: homo ē asin': isto posito p3 p̄ma ps: q̄m a. est sig̃ans sicut est: ⁊ a. non est non sig̃ans: sic est. p̄bat̄ q̄z dēt oppōsitū: est non sig̃ans sic est. g̃ a. non est sig̃ans sicut est: p̄ns falsu3: imo est sig̃ans sic est: q̄ā est sig̃ans hoiem esse. Scd'a ps ēt p3: q̄a sui p̄dictorij vna expones ē falsa. v3. a. p̄positio non est sig̃ans non sicut est ex quo sig̃at hominē esse asinū. Quarta p̄clō. A. p̄positio p̄cise sig̃at falsum ⁊ ipōle: ⁊ tñ a. p̄pō p̄cise significat vex̄ est necium. p̄ma ps p3 p̄ expones. Pa3 a significat falsu3 ⁊ ipōle. ⁊ a. non est non sig̃ans falsum ⁊ ipōle: p̄bat̄: q̄z dēt oppositū a. est non significans falsum ipōle. g̃ a. non est significās falsu3 ⁊ ipōle: qō non est verū. imo sig̃at falsum ⁊ ipōle: q̄z sig̃at hoiez cā asinū. q̃re ⁊c̄. Scd'a ps ēt eodez mō p̄bat̄. nā est sig̃ans verū ⁊ neciu3: q̄z sig̃at hoiem esse: ⁊ a. non est sig̃ans verū ⁊ neciu3. p̄bat̄: q̄z dēt oppositū a. est non sig̃ans veru3 ⁊ necessariū. g̃ a. non ē sig̃ans verū ⁊ neciu3. p̄ns falsum. imo a. sig̃at verū ⁊ neciu3: q̄z significat hoiem esse qō est verū ⁊ necessarium: ⁊ p3 p̄ña cum p̄oribus silibus per istā regula3: ab affirmatiua de predicato ifinito ad negatiua3 de predicato finito est bona p̄sequētia: q̃re ⁊c̄.

Tantum dupliciter sumit̄. s. exclusiue ⁊ exclusiue. Exēplū p̄mi. vt q̄tum videt sor. tm̄ videt

det plato. ly tm̄ refert ad ly q̄tuz. Exēplū secundi. vt tm̄ sor. currit. Scd̄o modo accipitur in proposito ⁊ nō primo modo. Et affirmatiua exponit per duas exponētes. s. per preiacentem ⁊ vniuersalē negatiuā sibi correspondentē. cuius rō est: q2 in tali propositione exclusiua rōne note exclusionis affirmat subiectū de predicato: ⁊ remouetur ab opposito subiecti: aut oppositū predicati remouetur a subiecto: ꝑ preiacentez fit primū per negatiuam fit scd̄m. Negatiua vero exponit p̄ p̄iacentem ⁊ affirmatiuaz correspondentē: cuius ratio est: q2 in illa negat p̄dicatuz a subō. ⁊ ostenditur affirmari de opposito subiecti: aut oppositu3 predicati affirmat de subiecto. p̄ primā fit p̄miū: per scd̄am secūdū. ℭ Aduerte vlterius: q̄ nota exclusionis facit tres ordines ꝓpositionū s̄m magistrū. Q̄ si. n. precedit totaz ꝓpōnē facit exclusiuaz primi ordinis. q̄ñ vero cadit inter subm̄ ⁊ predicatū facit exclusiuā secūdi ordinis. quādo vero cadit inter partes p̄dicati facit exclusiuaz tertij ordinis. Exēplum p̄mi. tm̄ sor. est hō. Exemplū secūdi. sor. est tm̄ homo. Exēplu3 tertij. sor. est aial tm̄ risibile. ⁊ exponit ois exclusiua cuiuscūq3 ordis sit per p̄iacentem ⁊ negatiuaz sibi correspondentē. Paulus autem pergulensis posuit qnq3 modos exclusiuarū. Exclusiuā. n. primi ordinis variat dupliciter: q2 vel nota exclusionis cadit supra totā propōnem: vt dicendo. tātum sor. currit ⁊ tūc exponitur more magri per copulatiuā sic. sor. currit. ⁊ nihil nō sor. currit. g̃ tm̄ sor. currit. vl' nota exclusionis cadit tm̄ supra subm̄ ⁊ non supra totu3: ⁊ tūc exponitur sic per copulatiuā: sor. ⁊ nihil non sor. currit ergo tantū sor. currit. Et differunt isti modi abinuicē. q2 s̄m illu3 cōceditur illa cōclusio tm̄ sor. currit. ⁊ nō tm̄ sor. currit dato q̄ ly tm̄ cadat supra subm̄ in prima: in secunda vero supra totū. Addit et alium modū exclusiue: de quo magr nō fecit mentionē: cū non sit vsitatus q̄ñ. s. nota exclusionis cadit inter partes subi. vt sor. tm̄ disputans placet: ⁊ exponit sic: sor. disputans ⁊ non disputās placet. ⁊ sic qnq3 modis variat exclusiuas affirmatiuas. ⁊ sunt alij quatuor modi in negatiuis ꝓpōnibus: negatione sequēte notam exclusionis. ℭ Aduerte vlterius. q̄ q̄ñ dictio exclusiua cadit supra terminū numeri pluralis potest exponi duplr. s. per notā infinitantē: ⁊ p̄ notaz pluralitatis: vt tm̄ duodecim sunt apostoli. exponi pōt sic: duodecim sunt apostoli: ⁊ nulla non duodecim sunt apostoli. ergo ⁊c. ⁊ sic est falsa. aliter sic. duodecim sunt apostoli. ⁊ non plures q̄3 duodecim sunt apostoli. ergo tantū duodecim sunt apostoli. ⁊ sic est vera.

Nom 2m

Nom 3m

Ritius

Nom p̄m

In isto caplo tria faciaz. Primo ponaz vnum notabile. Secūdo arguā contra magrm. Tertio ponaz petitiones. Quātū ad primū est sciēdū: q̄ iste sūt dictiones exclusiue. s. tm̄: solus: tm̄ mō: solū: solūmodo: ⁊ precise. Sed ly tm̄ ⁊ ly solus tenētur duplr. vno mō adiectiue: ⁊ tūc sunt noia cathegorematica: non faciētia ꝓpositionem exclusiuaz. ⁊ non habētia vim cōfundendi. ℭ Exēplu3 vnius. tu vides tm̄ spaciū q̄tū sor. Exēplum alterius. solus sor. cur. ⁊ est sensus q̄ sor. q est solus currit. ℭ Alio mō tenentur ille dictiones exclusiue: ⁊ sic sūt termini sincathego. habētes vim confundendi precise p̄ ꝯrium q̄3 signū vl'e. s. subm̄ cōfuse tm̄ mobilr: ⁊ p̄dicatuz cōfuse distributiue mobilr: ⁊ faciūt ꝓpōnem exponibilē vt tm̄ hō currit. ⁊ solus sor. currit: ⁊ exponuntur. vt dicit magister sic. hō cur. ⁊ nihil nō hō cur. igitur ⁊c. ℭ Quātu3 ad 2m argr̄ ꝯ modū exponēdi datū a magro. ⁊ primo sic. ista ꝯña nō valet populus est aggregatū. ⁊ nihil non populus est aggregatu3. igit tm̄ populus est aggregatum. ⁊ tm̄ hic arguit s̄m modu3 magri. igit talis modus est malus. patet ꝯña cū minori. ⁊ maior probat. q2 ꝯñs est falsum. vt p3. ex quo cumulus granoꝝ est aggregatū.

ꝯ magistrū ar.

⁊ non est populus. ⁊ añs est veru3 pro prima pte. s. populus est aggregatu3: ⁊ scd̄a probat. s. nihil nō populus est aggregatū: q2 da tu oppositu3. s. aliqd nō populus ē aggregatū. vt p3 q̄ hoc est falsu3 q2 tūc vnū esset multa entia disiūctiua: qd̄ est falsu3. ℭ Pro solōne huius argumēti. nota q̄ in exponēdo ꝓpōnē exclusiuā affirmatiuā primi ordinis vbi non est negatio pōt esse error. ideo distingue sic. aut nota exclusionis cadit sup termino importante numerū aut nō. si primū ꝓbat per notā pluralitatis. Exēplū. tm̄ tres hoies currūt. expone sic. tres hoies currūt ⁊ non plura q̄3 tres hoies currūt. igitur ⁊c. Si s̄3 hoc duplr. q2 vel nota cadit sup termino qui pōt stare p̄ re vna. aut nō. Si scd̄m expone per negatiuam in numero plurali. Exēm. tm̄ populus est aggregatū. expone sic. populus est aggregatū: ⁊ nulla nō populus sunt aggregatū. igit ⁊c. ℭ Silr dicatur de ista. tm̄ domus aut exercitus est aggregatū. si aūt sit primū. tūc expone. vt dicit magr in textu. ℭ Isto stāte patet solō ad argumētu3. dr̄ n. q̄ nō valet ꝯña illa: q2 scd̄a exponēs nō bene sumit: s3 d3 sic sumi nulla nō populus sunt aggregatū: que est falsa. vt patet: q2 duo hoies de populo qui nō sunt populus sunt aggregatū. ℭ Quātū ad 3m sit prima petitio. an ista sit possibilis. tm̄ homo est: ⁊ forte apparet q̄ sic. Sed arguit q̄ nō: q2 ex illa sequitur ꝯdictio: q2 sequit. tm̄ hō ē. igitur nihil nō hō est: ⁊ sequitur tm̄ homo est: igit hō est. ⁊ vltra. igit aia est. ⁊ sic aliqd nō hō est: ⁊ sic sequit q̄ nihil nō homo est. ⁊ aliqd non homo est. ℭ Respō. ponendo tres regulas. p̄ma. ois exclusiua de scd̄o adiacēte primi ordinis in qua nulla est negatio: cui9 subm̄ est terminus discretus significās rem diuisibilē implicat ꝯdictionē. p3 de istis. tm̄ sor. est. tm̄ brunellus est. tm̄ a. mā ē aut fuit. ⁊ tm̄ b. albedo erit. q2 ex istis sequit q̄ partes eoru3 sunt vel erūt que non sunt illō totū. ℭ Scd̄a regula ois talis exclusiua: cuius subiectū est termin9 cōis significās solū res cōpositas ex ptibus eēntialib9: seu ex mā ⁊ forma implicat ꝯdictionē. p3 d istis. tm̄ hō est. tm̄ asin9 ē ⁊c. ℭ Tertia regl'a. ois talis exclusiua: cui9 subm̄ est terminus cōis mere subalis: ⁊ signat rē nō cōpositaz ex mā ⁊ forma ē possibilis: p3 de istis. tm̄ albedo est. tm̄ color est. q̄rū nulla iplicat ꝯdictionē. ℭ Secūda petitio. an ista sit possa. tm̄ sor. est albus. Rñº. q̄ si sor. sit alb9 ista nō solu3 est possa s3 v̄a. q2 ista tm̄ sor. est alb9: signat qd̄ tm̄ sor. est sor. alb9 cui9 rō est: q2 cū illo adiectiuo alb9. d3 itelligi aliqd̄ substātiuū. vt p3. s. ⁊ nullu3 ꝯueniētius ponit q̄3 illō qd̄ est a pte subti. vñ iste sunt sil' vere. tm̄ hō ē colorat9. ⁊ tm̄ asinus ē colorat9. q2 pº subordinat huic. tm̄ hō est hō colorat9. ⁊ scd̄a huic. tm̄ asin9 ē asin9 colorat9. nō tñ debemus ꝯcedere istas. tm̄ hō ē coloratū: ⁊ tm̄ asin9 est coloratū: q2 ly coloratū est adiectiuū: s3 substātiuū: ⁊ signat qd̄ tm̄ hō est res colorata: qd̄ est falsū. ℭ Et si dr̄ quō exponit ista ⁊ cōsimiles. tm̄ sor. ē alb9: dr̄ sic exponit. sor. ē albus ⁊ nihil nō sor. ē sor. alb9. igit ⁊c. cui9 exponētes sūt v̄e. ⁊ hoc ē de itētiōe. P. M. ⁊ magri in 5º argumēto p̄mi dubij. ℭ 3ª petitio. an posito q̄ de hoībus currāt tres: ⁊ de asinis tres ista sit v̄a. tm̄ tres hoies currūt: ⁊ apparet q̄ sic: q2 nō plures q̄3 tres currūt. ℭ Sed arguit q̄ sit falsa: q2 sequitur. tm̄ tres hoies currūt. igit tātū tria aialia currūt. p3 ꝯña ab inferiori ad suū superius a pte subi addita dictione exclusiua subiectis. ⁊ ꝯña falsū. igit ⁊ añs. Respō. q̄ secūda exponēs istius. tantū tres hoies currūt potest dupliciter sumi. s. improprie ⁊ pprie. si primū tunc in illis d3 poni ly plures qd̄ sit adiectiuū de ly hoies. ⁊ sic ꝓpō ē vera: q2 tres hoies currūt. ⁊ nō pl'es hoies q̄3 tres currūt. Si 2m tūc in illa d3 sumi ly plura i neutro genere q̄ sit adiectiuū de ly entia. ⁊ sic ꝓpō est falsa. q2 d3 sic exponi. tres hoies currūt. ⁊ nō plura q̄3 tres hoies currūt

Nom 2m

Rñsio ad argm

Peti. pª

Rñsio

Peti. 2ª

Rñsio

Peti. 3ª

Rñsio

sez non plura entia q̃z tres hoies currunt. igitur ⁊c. vbi
scđa exponēs est falsa rn̄dēdo igit̃ dr̄: q̄ si illa exponat̃ p
prie est falsa: si iproprie est vera. ⁊ ad argm̄. tm̄ tres hoies
cur. igit̃ tm̄ tria aialia currūt. dr̄ q̄ qn̄ exclusiua sic ipro
prie exponit̃ q̄ n̄ valz ɔn̄a. tene illō qđ tibi placet. ¶ 4ª
petiº. an ista ⁊ ɔsimiles sint affirmatiue. tm̄ hō n̄ currit. ⁊
vr̄ q̄ nō: qꝛ v̄bū p̄ncipale negat̃. Ad h̄ qdā dicūt: q̄ ista ē
negatiua. vt pbat argm̄ sz nō est pure negatiua: cū ex il
la sequat̃ sua 2ª exponēs: q̄ ē affirmatiua. ¶ Probabilr̄
tm̄ possz teneri: q̄ data ꝓpō est affirmatiua. cuiº rō ē. qꝛ i
istis exclusiuis ⁊ i m̄ltis alijs ꝓpōnibº exponibilibº: sic i
reduplicatiuis opz negari notā ⁊ nō v̄būꝫ rō aūt huiº: est
qꝛ credo tales ꝓpōnes rōne illaꝝ notaꝝ subordinari hy
pothetice. ⁊ iō sic ad h̄ q̄ hypothetica sit negatiua opz
negare notā. ita hic opz negare notā. ⁊ h̄ credo esse verū
supposito q̄ hypothetice sint affirmatiue vel negatiue:
cuiº oppm̄ aliq tenēt. ¶ 5ª petiº. an ista sit bōa ɔn̄a. tm̄ aial
est hō. igit̃ aial tm̄ est hō. Respon. q̄ sic. vt pz. ⁊ ponunt̃
tres regule. pª ab exclusiua p̄mi ordinis vbi nulla est ne
gatio ad illā scđi valet ɔn̄a. ⁊ nō ecōuerso. Exēm sequitur
tm̄ hō ē aial. igit̃ hō tm̄ est aial. sz nō sequit̃: hō tm̄ ē aial.
igitur tm̄ hō est aial. qꝛ an̄s est verū. vt pz resoluēdo ⁊ ex
ponēdo. ⁊ ɔn̄s falsuz. ¶ Secūda regl̄a. a tali exclusiua p̄
mi ordinis ad illā tertij nō valz ɔn̄a. vn̄ nō seqt̃. tm̄ aial
videt hoiem. igit̃ aial videt tm̄ hoiem qꝛ posito q̄ qcūq̄
videt hoiem ēt videat asinū. est an̄s verū vt pz ⁊ ɔn̄s fal
suz: qꝛ qđlibz aial videt nō hoiem. i. rē quo nō est hō: qꝛ
asinū. ⁊ videt sil̄ hoiem ⁊ nō hoiem. ¶ 3ª regl̄a. ois cathe
gorica affirmatiua cōuertit̃ cū vna in qua ponit̃ nota ex
clusionis p̄dicato. Exēplū sequit̃. hō est aial. igit̃ hō ē tm̄
aial ⁊ ecōuerso. ¶ Ex duabº p̄mis regulis seqt̃ q̄ ab ex
clusiua secūdi ad illā tertij n̄ valz ɔn̄a. pz h̄ exēplo. qꝛ nō
sequit̃. aial tm̄ videt asinū. igit̃ aial videt tm̄ asinū. pz ēt
ratione. qꝛ si ab illa p̄mi ad illā scđi valet ɔn̄a. vt dicit pª
regula. ⁊ ab illa secūdi ad illaz tertij valet. oporteret po
stea q̄ ab illa p̄mi ad illā tertij valeret cuiº. oppositū di
xit secūda regula. ⁊ sic seqtur affirmatiua primitaui secū
di ordinis stat cū negatiua tertij. ¶ Sexta petitio. an ly
hō i p̄dicato istius. tm̄ aial ē ois hō stet distributiue. ⁊ vr̄
q̄ nō: qꝛ sunt duo signa. Respō. q̄ sic ⁊ dr̄ q̄ signū vl'e af
firmatiuū nō impedit distributionē note exclusionis: nec
ecōuerso. secūdo dr̄ q̄ signū negatiuū sequēs notam ex
clusionis nō ipedit eius distributionē. Exēplum. tm̄ aial
non est asinus. stat ly asinus distributiue.

¶ Capitulum de exceptiuis.

Dictiones exceptiue sūt iste p̄ter: p̄ter
q̄z: ⁊ nisi: ⁊ differūt eo qꝛ p̄ter ⁊ p̄ter
q̄z indifferēter excipiūt tā in vniuer
sali affirmatiua q̄z negatiua: sz nisi n̄
excipit nisi vl̄i negatiua. vn̄ ita cōgrue dr̄ nul
lus hō p̄ter soꝛ. currit. sicut ois hō preter soꝛ.
currit. nō tm̄ congrue dr̄. ois hō nisi soꝛ. currit
vbi cōgrue diceret̃. nullus hō nisi soꝛ. currit.
¶ Exceptiua affirmatiua exponit̃ p duas expo
nētes: in quarū prima negat̃ p̄dicatū a pte ex
tracapta: i secūda vero affirmat̃ p̄dicatū vl'iter
de subiecto sumpto cū pte extracapta ifinitata
vt ois hō p̄ter soꝛ. cur. sic exponit̃: soꝛ. nō cur
rit ⁊ ois hō non soꝛ. cur. ergo ⁊c. ¶ Excepti
ua vero negatiua similiter exponit̃ p duas ex
ponētes: in quaꝝ prima affirmat̃ p̄dicatuz de
pte extracapta: in secūda v̄o negat̃ vl'iter a sub
iecto sumpto cū parte extracapta infinitata: vt
nullus hō p̄ter soꝛ. cur. sic exponit̃: soꝛ. currit
⁊ nullus hō non soꝛ. cur. ergo ⁊c. ¶ Notādū
q̄ aliqua est exceptiua ꝓpria: aliqua ipropria.
Ad exceptiuā propriā duo reqrunt̃ p̄ncipalr̄
primū q̄ id a quo fit exceptio stet cōfuse distri
butiue. ex quo sequit̃ q̄ ista est ipropria. aliqs
hō p̄ter soꝛ. cur. secūdo reqrit̃: q̄ ps extraca
pta si terminus inferioꝛ ad illud a quo fit exce
ptio: ex quo sequit̃ q̄ hec est impropria. ois hō
preter hoiem cur. sed hec est ꝓpria ois homo
p̄ter soꝛ. cur. qꝛ bene hz istas duas ɔditiones:
vt pz. Preterea est notādū q̄ qlibz exceptiua
negatiua cōuertit̃ cum exclusiua affirmatiua:
cuius subiectū est ps extracapta: ⁊ p̄dicatū est
terminus cōpositus ex p̄dicato ⁊ subiecto ex
ceptiue sic p̄cise supponēte. vn̄ bene sequit̃: ni
hil p̄ter soꝛ. cur. ergo tm̄ soꝛ. cur. ⁊ econuerso.
Et notāter dicit̃ p̄dicatū est terminus cōposi
tus ex p̄dicato ⁊ subiecto exceptiue: qm̄ nō se
quitur: nullū aial p̄ter hoiem intelligit. ergo
tm̄ homo intelligit. An̄s. n. est verū ⁊ ɔn̄s fal
sum. sed bene sequit̃. ergo tm̄ hō est aial itelli
gens. Dicebat̃ ēt sic p̄cise supponēte: qꝛ non
sequit̃. nll's homo p̄ter soꝛ. cur. ergo tm̄ soꝛ. ē
hō currēs: sed solū sequit̃. ergo tm̄ soꝛ. est ali
quis homo currēs. Dato. n. q̄ de spē huma
na nō curreret aliqs masculus nisi solus soꝛ.
s̄m cū hac multe mulieres currerent: tūc hec
esset v̄a. nullus hō p̄ter soꝛ. cur. ⁊ hec sil'r tm̄
soꝛ. est aliqs hō currens: sed hec esset falsa. tm̄
soꝛ. est hō currēs. ¶ Ex his infero aliq̄s con
clusiones: q̄rū prima est ista: hec ɔn̄a nō valz.
Ois hō p̄ter soꝛ. cur. ergo ois hō p̄ter hoiem
cur. qꝛ an̄s ex vna exceptiua ꝓpria ⁊ cōsequēs
non. ¶ Secūda cōclusio. Omne aial p̄ter an
tichristum est aial: ⁊ tm̄ nō oē aial p̄ter hoiem
est aial. prima pars pz p exponētes. qm̄ anti
christus non est aial: ⁊ oē aial non antixp̄s est
aial. ergo ⁊c. Scđa pars ēt pbat̃: qꝛ si nō: det̃
oppositū. oē aial p̄ter hoiez est aial. ⁊ pz q̄ pri
ma exponens est falsa. vz. hō nō est aial. ⁊ per
ɔsequēs exceptiua cuius est exponēs est falsa.
Ex qua cōclusione sequit̃ q̄ nō ois exceptiua
propria repugnat sue p̄iacenti: cuius opposi
tum cōiter dr̄ ⁊ hoc pz: qm̄ qlibet istaꝝ est ve
ra. oē aial est aial: ⁊ oē aial p̄ter antixp̄z est ani
mal. ¶ Tertia conclusio. Tu non differs nisi
ab asino: ⁊ tm̄ tu non differs a capra. Scđa ps
est manifesta: ⁊ prima pbat̃. tu differs asino.

⁊ non differs ab alio ab asino: qḋ sic ꝓbat̄ qm̄ dec̄ oppositū. tu differs ab alio ab asino. ergo tu nō es aliud ab asino. pȝ ꝯña ab exposita ad vnā suar exponētiū. ¶ Quarta ꝯclo. Tu vides oēs hoīes qui sunt in ista domo p̄ter sortez. ⁊ tñ nō vides aliquē hoīez. nec aliquos hoīes. ꝓbat̄ ⁊ pono scdāz p̄tē ꝯclōnis: cū h̄ in domo ista sit decē hoīes nouē mulieres ⁊ vnꝰ masculus: quē ñ videas. sȝ bñ oēs mulieres. isto posito pȝ scda ps ꝯclōnis: ⁊ pria sil'r assignando relāz exceptiuaꝝ: ꝙ oīs ꝓpō affirmatiua i p̄te xª ⁊ i p̄te sta p̄t verificari p exceptionū p̄tis false isto p̄supposito. hec ē falsa. tu vides oēs homines q sūt i ista domo p̄cise p sor. ergo pōt verificari p exceptionē sor. sic dicēdo. Tu vides oēs hoīes q sunt i ista domo. p̄ter sor. q̄re ⁊c.

No^m p^m **Preter** quadrupl'r sumit̄. vno mō negatiue ꝓ sine vt sor. pōt seruare a lapide: p̄ter auxiliuȝ platonis. i. sine pla. aliqñ tenet̄ additiue: cū dr̄. opȝ soluere decē libras p̄ter expēsas. i. vltra expensas. aliqñ subtractiue: vt dicēdo. q̄tuor p̄ter vnū sunt tria. sensus est ꝙ si a q̄tuor remoueat̄ vnū sūt tria. Quarto exceptiue tūc excipit̄ p̄tē subiuā ab aliq̄ toto vl'. ¶ Nisi 2' sumit̄. Unoꝰ ꝯditiōal'r. vt dd̄o. nisi tu es aial tu nō est hō: sensus est. si tu non es aial tu nō es hō. Alioꝰ exceptiue. vt oīs hō nisi

No^m 2^m sor. currit. ¶ Aduerte vlterius: ꝙ ad exceptiuā 4^or req̄runt̄. s. illud a quo fit exceptio. qḋ ē nisi subm̄ p̄dicatū. dictio excipiēs. ⁊ ps extra capta ⁊ ē ꝓp̄a ⁊ iꝓpria. ¶ Ad ꝓpriā duo reqrunt̄. Primo: qḋ illud a q̄ fit exceptio stet cōfuse distributiue mobil'r. Scdo: ꝙ ps ex̄capta sit terminus iferior ad illud a q̄ fit exceptio vt dicēdo. oīs hō p̄ter sor. currit. Impropria v̄o ē qñ deficit aliq̄ hax ꝯditionū vel oēs. Et iō ꝯtigit ꝙ iꝓprie exceptiue exponūt̄ qñq̄ p notā pluralitat̄ vl' alietat̄: vt dd̄o: sor. ñ ē nisi sophista. exponit̄ sic. sor. ē sophista ⁊ nō aliud q̄ȝ sophista. ergo ⁊c. ⁊ dicēdo. nō dedi sor. nisi q̄tuor denarios exponit̄ sic: sor. dedi q̄tuor denarios ⁊ nō plures q̄ȝ q̄tuor ergo ⁊c. ¶ Dubiuȝ circa q̄rtā ꝯnē q̄ ē. tu tñ differs nisi ab asino: ⁊ tñ differs a capra: q2 ex pꝰ p̄te seq̄t opm̄ scde. sequit̄. n. tu nō differs nisi ab asino. ergo tu differs a capra. sȝ ꝯña e sil'. tu nō vides nisi sor. ergo tu nō vides pla. ¶ Scdo q2 ꝯdictoriuȝ pꝰ p̄tis vȝ verū. s. tu differs nisi ab asino exponit̄ sic. tu dr̄s ab asino: ⁊ nō differs ab alio q̄ȝ ab asino. ergo tu differs nisi ab asino. exponētes vere sūt ergo ⁊ exposita. ¶ 3ꝰ querit̄ q̄re ista pꝰ ps tu nō differs nisi ab asino: exponat̄ sicut dic̄ mag'r. cū nō exponat̄ rōne de ly dr̄t nec rōne illiꝰ note exceptionis nisi.

Rñsio ¶ Rñdet̄ ad pm̄. negat̄. ꝙ ex pꝰ p̄te seq̄t opm̄ scde. ¶ Ad ꝓbationē negat̄ silitudo. q2 ly vides ē v̄bū mere affirmatiuū nullā negationē includēs. dr̄t āt includit negationē. iō nō ē sile. ¶ Ad 2^m dr̄ ꝙ ista. tu differs nisi ab asino exponit̄ sic: tu differs ab asino ⁊ a nullo alio q̄ȝ ab asino differs. ergo tu differs nisi ab asino. mō 2ª exponēs est falsa: q2 opposita ē v̄a. s. ab alio q̄ȝ asino differs: q2 a leone differs. ¶ Ad 3^m dr̄. ꝙ illa pꝰ ps. tu ñ differs nisi ab asino. exponit̄ sic dic̄ mag'r: tu differs ab asino. ⁊ nō differs ab alio q̄ȝ ab asino. ergo ⁊c. ⁊ hoc nō rōne de ly differt soluȝ nec rōne note exceptionis solū: sȝ rōne vtriusq̄ simul.

Titius
No^m p^m **In hoc** caplō tria faciā. p̄ ānotabo aliq̄ circa textū 2ꝰ dubitabimꝰ ꝯ. 3ꝰ erūt petitiones. ¶ Quantū ad p̄mū nota. ꝙ note exceptionis sunt iste. p̄ter. p̄ter q̄ȝ ⁊ nisi. ⁊ sunt termini sincathe. nihil significantes ⁊ hñtes officiū. sed ly p̄ter. p nūc tenet̄ duobꝰ modis. s. diminutiue ⁊ exceptiue. Ex^m p̄mi. decē p̄ter qnq̄ sunt qnq̄. ⁊ ꝓbatur talis ꝓpō sic. dēptis qnq̄ a decē residuū est qnq̄. Exēplū scdi. oīs hō p̄ter sor. currit sil'r ly nisi. tenet̄ dupl'r vno mō ꝯditionaliter: vt nisi tu es aial. tu nō es hō. alio mō exceptiue. vt nullus hō nisi sor. currit: qñ tenet̄ cōditionaliter pōt poni tā in ꝓpōne affirmatiua q̄ȝ negatiua ¶ Sȝ qñ tenet̄ exceptiue nō ponit̄ nisi in negatiua. Sil'r qñ tenet̄ ꝯditional'r pōt cōgrue poni cū termio nō distributo. vt si dicā. sor. non cur. nisi moueat̄. ⁊ hȝ ꝓbari sic̄ cōditionalis. sed qñ tenet̄ exceptiue ꝓprie excipit a termino distributo. vt nullus hō nisi sor. cur. ¶ Scdo nota. ꝙ sicut dicit mag'r exceptiua affirmatiua: vt ista. oīs hō p̄ter sor. cur. exponit̄ p duas in q̄rū pꝰ remouet̄ p̄dicatum a p̄te ex̄ capta. ⁊ i scda p̄dicat̄ idē p̄dicatū affirmatiue de subo exceptiuo. ⁊ p̄te ex̄ capta ifinita. Ex^m ista. q̄libet hō p̄ter sor. currit sic exponet̄ sor. ñ cur. ⁊ qlȝ hō nō sor. cur.

No^m 2^m

¶ 3ꝰ nota: ꝙ in exceptiua affirmatiua. vt i ista. oē aial p̄ter hoīez est brutū. stat ly aial distributiue imobil'r. ⁊ ly hoīem. qḋ est ps ex̄ capta ꝯfuse tm̄ mobil'r. ⁊ sil'r p̄dicatuȝ ſ̄m magr̄m. ⁊ idē dicat̄ de exceptiua negatiua ꝓprior nisi ꝙ p̄dicatū stat ꝯfuse distributiue: ⁊ nō ꝯfuse tm̄.

No^m 3^m

¶ Quantū ad 2^m dubitat̄ ꝯ mo^m exponēdi q2 illo dato seq̄t ꝙ posito ꝙ oē aial cur. ista ꝓpō est v̄a oē aial p̄ter lapidē cur. q̄ tñ a nullo ꝯcederet̄: igit̄ talis modus malus. pȝ ꝯña. ⁊ añs ꝓbat̄: q2 sue exponētes eēnt v̄e. vt pȝ exponēdo.

ꝯ supius dicta arguit̄ p̄.

Arg. 2ꝰ ¶ 2ꝰ argr̄ sic. dato istoꝰ. seq̄t ꝙ posito ꝙ tu videas oēs hoīes q sunt in ista domo. ⁊ sor. sit foris. quē tu nō videas ista eēt v̄a. tu vides oēs hoīes exñtes in ista domo p̄ter sor. ⁊ tñ ista a nullo ꝯcederet̄. igit̄ talis modus malus. pȝ ꝯña cū minori: ⁊ maior ꝓbat̄: q2 exponētes sūt vere. s. tu nō vides sor. seu tu nō vides sor. existētē i ista domo. ⁊ tu vides oēs hoīes exñtes i ista domo. non sor. vt pȝ.

Arg. 3ꝰ ¶ 3ꝰ argr̄. ꝙ ps ex̄ capta nō ꝯstat cōfuse tm̄ mobil'r. q2 si staret illo mō tunc valeret ista ꝯña. oē aial p̄ter hoīez est brutū. igit̄ oē aial p̄ter subaz ē brutū: sȝ hec ñ valȝ. igit̄ nō stat ps ex̄ capta illo mō pȝ ꝯña cū maiori. q2 ibi argueret̄ ab īferiori ad suuȝ supius cōfuse tm̄ mobil'r. ⁊ minor ꝓbat̄. q2 illius ꝯñtis añs est verū. ⁊ ꝯñs falsuȝ. cū 2ª exponēs sit falsa. vt pȝ.

Ad p^m ¶ Ad pm̄ diceret. P. M. ꝙ illa est falsa: oē aial p̄ter lapidē currit: ⁊ diceret ꝙ vna exponētium est falsa. ⁊ ꝙ illa nō exponit̄ sicut dicit Paulus: sȝ exponit̄ per tres. ex^m oē aial preter lapidē currit. exponit̄ sic. oē aial non lapis currit. ⁊ lapis nō currit. ⁊ lapis est aial. vbi 3ª exponēs ē falsa. ⁊ ista solo apparet mihi bōa. ⁊ ēt sua expositio. tñ ſ̄m modū Magr̄i hic non pōt euitari qn illa ꝯcedat̄: quā tñ ꝯcedere mihi non placet. ¶ Sȝ tu dices. ſ̄m Magr̄m illa non est ꝓpria. hoc nō soluit argumētū: q2 exponētes sunt v̄e. ¶ Sed forte dices al'r. s. ꝙ magister vult ꝙ subintelligat̄ 3ª exponēs: sicut dicit. P. M. Istud nō est verū q2 si vellet hoc. tunc de intētiōe sua iste repugnarent. oē aial preter antixp̄m est aial. ⁊ antixp̄s nō est aial: q̄ tñ ſ̄m eum nō repugnāt. vt pȝ infra in 2ª petitiōe.

Ad 2^m ¶ Ad 2^m rñ oīno simil'r.

Ad 3^m ¶ Ad 3^m dicitur ꝙ pars extra capta stat cōfuse tm̄ mobil'r. ⁊ cū dr̄ ꝙ illa ꝯña deberet valere: negat̄ hoc. ⁊ ad regulā cū dr̄ ꝙ ibi arguit̄ ab iferiori ad suū superius cōfuse ⁊c. dr̄ ꝙ nō arguit̄ oīno affirmatiue cū arguatur cū ly p̄ter. icludēte negationē. vt pȝ. ⁊ ita nō est ꝯ regulam.

Petiꝰ pꝰ ¶ Quātū ad 3^m sunt sex petitiões. p̄ma an ista sit ꝓpria. oē aial p̄ter lapidez est suba.

Rñsio ¶ Rñꝰ ſ̄m. P. M. ꝙ sic q2 ita hȝ oia reqsita ad exceptiuā. ⁊ ē perfecta oro ⁊ ꝓpositio. sȝ est falsa ⁊ iposis. vt pȝ exponēdo ſ̄m ipȝ ⁊ hoc credo eē verū: tñ ſ̄m Paulū dicit̄ ꝙ illa est impropria. vt patet ex dictis suis.

Petiꝰ 2ª ¶ 2ª petitio. an exceptiua repugnet sue preiacenti.

Rñsio. ¶ Rñꝰ ſ̄m. P. M. ꝙ sic. vbi in exceptiuis non ponatur aliud sincathegorema. vt pȝ ex

fuis exponētibus. vñ iste repugnant. oē aial preter antichristū est aial. ⁊ oē aial est aial. ⁊ pma implicat ꝯdictionē. vt pꝫ p suas exponētes. Sꝫ fm magistrū dicit ꝙ exceptiua non repugnat piacenti. vt pꝫ ab eo in textu. ⁊ ideo nō est de intētione sua ꝙ in exponēdo subintelligatur 3ª exponēs: sic dixit. P. M. ℂ 3ª petitio. an exponēdo istaꝫ oē aial pter bouē currit. cuiꝰ ps ex̄ capta est terminꝰ cōis in pª exponēte. ego debeā remouere pdicatū a pte ex̄ capta vl'r vel particulariter. vbi gra. vtrū debeā exponere sic. nullus bos currit. ⁊ oē aial nō bos currit vel dicere. bos nō currit. ⁊ oē aial nō bos currit. ℂ Rñº. fm Pau. argumēto 8º pmi dubij ꝙ pdicatuꝫ dꝫ remoueri vl'r a pte ex̄ capta: sed hoc nō credo. fm tñ Ocbaꝫ. caº 18º 2ª ptis dꝛ oppositū. s. ꝙ dꝫ remoueri pticul'r. tene illō qđ placet. Ꝟ tñ scias ꝙ si tenes paulū babes dicē ꝙ ps ex̄ capta supponit magis ꝯfuse in exponēte q̄ꝫ i exposita. qꝛ in exponēte distributiue ⁊ in exposita ꝯfuse tm̄ mobil'r. ℂ 4ª petitio. an ista cōclusio sit possis. tu icipis scire oēm ꝓpositionem preter. a. ⁊ tñ tu incipis scire a. ⁊ apparet ꝙ non. qꝛ sequit. tu incipis scire oēm propōnē preter a. igit tu nō icipis scire a. ab exposita ad exponentē. ℂ Rñº fm. P. M. ꝙ illa ꝯ̄ ē possis ⁊ vā. posito isto casu ꝙ sint solū tres ꝓpōnes i mūdo. due v̄e q̄s icipias scire p pōneꝫ de pñti: sꝫ 3ª q̄ vocet a. sit falsa. ⁊ imediate post hoc erit vā ⁊ scita a te tūc pꝫ 2ª ps ꝯn̄is. s. tu incipis scire a. ⁊ pª pbat. s. tu icipis scire oēꝫ ꝓpōnē pter a. qꝛ nūc scis oēꝫ ꝓpōnē pter a. vt pꝫ. ⁊ nō imediate añ Ꝟ sciuisti oēꝫ ꝓpōneꝫ pter a. vt pꝫ. igit ⁊c. ℂ Et ad argumētū in oppositū dꝛ ꝙ ibi nō arguit ab exposita ad exponētē: qꝛ illa nō bꝫ exponi rōne exceptiue: sꝫ rōne de ly incipit. ℂ Et si dꝛ. igit stabūt ista sil'. tu incipis scire oēꝫ ꝓpōnē preter a. ⁊ tu incipis scire oēm ꝓpōnē. ⁊ sic nō repugnabit exceptiua piacētilicenius oppositū dixit. P. M. Rñº ꝙ i istis ꝓpōnibus q̄ nō sunt pure exceptiue. nō est incōueniēs. vt pꝫ i 2ª petitiōe. ℂ 5ª petitio. quō ꝓbat ista. nō oē aial pter soꝛ. currit. ℂ Rñº. ꝙ si ly nō. neget totā ꝓpōnē: sic apparet illa bꝫ pbari p ꝯdictoriū. vt pꝫ. ℂ 6ª petitio an valeat ista ꝯn̄a. oē aial pter antixp̄m est aial. igitur oē aial preter boiem est aial. ⁊ apparet ꝙ sic. qꝛ arguit ab iferiori ad supius ꝯfuse tm̄ mobil'r ⁊ affirmatiue. ℂ Ex alia pte apparet ꝙ nō: qꝛ fꝫ Paulū añs est verū: ⁊ ꝯn̄s falsuꝫ: cū pª sua exponēs sit falsa. ℂ Rñº ꝙ nō valet ꝯn̄a. ⁊ ad regulā patet solutio supra: qꝛ regula intelligitur ꝙ arguatur sine negatione tam implicite q̄ꝫ explicite: qualiter non est hic.

Peti. 3ª. *Rñsio* *Peti. 4ª* *Rñsio* *Peti. 5ª.* *Rñsio* *Peti. 6ª.* *Rñsio*

ℂ Capitulum de reduplicatiuis.

Reduplicatiua exponit p tres exponētes: i q̄ꝝ pria pdicat affirmatiue terminus reduplicatiuꝰ d̄ subo. i scđa pdicat pdicatū d̄ eodē subo: i tertio v̄o pdicat idē pdicatū ꝯditiōal'r de terio reduplicato p t'minū trāscēdētē. vt soꝛ. iq̄ꝫtū hō est aial sic exponit. soꝛ. ē hō. ⁊ soꝛ. ē aial: ⁊ si aliqđ ē hō illō ē aial: g̊ ⁊c. Et ita cū termio vl'r aut indefinite tēto: vt ois hō iq̄ꝫtū aial ē suba: sic exponit: ois hō ē aial: ⁊ ois hō ē suba: ⁊ si aliqđ ē aial istō ē suba: g̊ ⁊c. ℂ Reduplicatia negatiua: cuiꝰ negatio seq̄t notā reduplicatiōis est simpl'r exponibil'. vt soꝛ. iq̄ꝫtū hō ñ ē asinꝰ: exponit sic. soꝛ. ē hō: ⁊ soꝛ. ñ ē asinꝰ: ⁊ si aliqđ est hō: illō nō ē asinꝰ: g̊ ⁊c. ⁊ ita dicat d̄ qbuscūq̄ alijs. Negatiua v̄o reduplicatia: cuiꝰ negatio pcedit notā reduplicatiōis: nō ē exponēda: sꝫ ꝓbāda p suū ꝯdictoriū vt sepe dcm̄ ē. Ex pdictis ifero aliq̄s ꝯclones: q̄ꝝ pria ē ista. aliq̄ inquātū ꝯueniūt: differūt: ꝓbat: aliq̄ ꝯueniūt ⁊ aliq̄ differūt: ⁊ si aliq̄ ꝯueniūt illa differūt g̊ ⁊c. Pꝫ ꝯn̄a ab exponētibꝰ ad expositā: ⁊ tertia ps añtis ꝓbat: qm̄ si aliq̄ ꝯueniūt illa sūt: ⁊ si illa sūt distīcta: ⁊ si sūt distīcta: g̊ differūt: g̊ a prio ad vltimū: si aliq̄ ꝯueniūt illa differūt. ℂ Scđa ꝯclo glꝫ hō inq̄ꝫtū hō ē risibilis: ⁊ tñ nō glꝫ hō inquātū aial ē risibil'. ℂ Pria ps pꝫ p exponētes: qm̄ glꝫ hō ē hō. ⁊ glꝫ hō ē risibil': ⁊ si aliqđ ē hō: illō ē risibile g̊ ⁊c. ℂ Scđa ps ēt pꝫ: qꝛ si nō det oppositū. s. ꝙ glꝫ hō iq̄ꝫtū aial ē risibil' ⁊ certū ē ꝙ hec ē fl'a: qꝛ tertia sua exponēs est fl'a. s. si aliqđ ē aial illō ē risibile. ℂ Tertia cōclusio soꝛ. iq̄ꝫtū hō ē aial: ⁊ tñ soꝛ. ñ inq̄ꝫtū hō ē soꝛ. Pria ps pꝫ p exponētes scđa sil'r: qꝛ si ñ det oppositū. s. soꝛ. inq̄ꝫtū hō ē soꝛ. ⁊ pꝫ ꝙ ista ē fl'a: qꝛ eiꝰ tertia exponēs ē fl'a. s. si aliqđ ē hō illō ē soꝛ. ℂ Quarta ꝯclo: tu iquātū hō nō es asinꝰ: ⁊ tñ tu nō iquātū aial ñ es asinꝰ. pria ps pꝫ: qꝛ tu es hō ⁊ tu nō es asinꝰ: ⁊ si aliqđ ē hō illud tu nō es asinꝰ: g̊ ⁊c. scđa ps ēt ꝓbat: qꝛ si ñ det oppositū: tu iquātū aial nō es asinus: ⁊ pꝫ ꝙ tertia eiꝰ exponēs ē falsa. s. si aliqđ ē aial illō nō ē asinꝰ: ⁊ ita dicat si ly de quāto ⁊ ꝓ quāto facerent propositionem reduplicatiuam.

Inquātū potest sumi dupl'r. s. specificatiue ⁊ reduplicatiue. ℂ Primomō nō exponitur sꝫ describit sic. vt ens inquātum est ens est subiectum. in methaphysica. ens sub rōne qꝛ ens est subm̄ in metaphysica. ℂ 2º exponit p tres exponētes. s. duas absolutas ⁊ tertiā ꝯditionataꝫ: vt soꝛ. inq̄ꝫtū hō est risibilis exponitur sic. soꝛ. est hō. ⁊ soꝛ. est risibilis. ⁊ si aliqđ est hō illō est risibile. ergo soꝛ. inquātū hō est risibilis. ℂ Tres aūt cōiter assignātur reduplicatiue. s. inq̄ꝫtū fm ꝙ ⁊ prout.

Noª

In isto capitulo ponā vnū notabile. deinde vnā petitionē. ℂ Quātū ad pᵐ nota ꝙ ꝓpō in qua ponit ly inq̄ꝫtū. reduplicatiue tētū semp est distinguenda qꝛ vel ly inq̄ꝫtū. reduplicat ⁊ denotat ꝯn̄am seu cōcomitātiā: seu ꝯn̄am formalē pdicati ad terminū reduplicatū vel ly inquātū reduplicat ⁊ importat cām. exēplū. in ista soꝛ. inq̄ꝫtū hō. est aial. vel ly inq̄ꝫtū. reduplicat cōcomitātiā seu ꝯn̄am formalē aialis ad hoieꝫ sic. ꝙ ex ꝓpōne de ly hō. sequit illa de ly aial. ceteris nō mutatꝭ. vel cām sic. ꝙ terminus reduplicatiuus. aut signū eius sit cā ꝙ tale pdicatū insit subo: ⁊ alijs qbꝰ inest. Si pᵐ illa ꝓpō est vā. ⁊ exponit p tres sicut expōit magr̄ sic. soꝛ. ē hō. ⁊ soꝛ. est aial. ⁊ si aliqđ est hō. illō ē aial. vbi in 3ª exponēte fit ꝯn̄a formalis hois ad aial. Si v̄o ly inq̄ꝫtū reduplicet cāꝫ. dꝛ de eo ꝙ ista est falsa: qꝛ cū in ista. soꝛ. inquātū hō est aial. ly inquātū. cadat supra ly hō. denotat ꝙ homo est cā quare aliqđ sit aial. sic. s. ꝙ non pōt tale ptūm aial. verificari de aliquo nisi prius de eo pdicetur terminus reduplicatiuus. s. ly hō: quod est falsum. qꝛ de aliquo. puta de asino v'ificat ly aial. de quo tñ nō v'ificat ly hō. qđ ē terminus reduplicatꝰ. vt pꝫ. Sꝫ bñ ꝯcedit ꝙ soꝛ. iquāᵐ hō ē risibilis

Ritius *Noª*

⁊ ꝙ for. inq̄ꝫrū rōnalis est disciplinabilis. pꝫ. q꞉ cā quare aliqd ē disciplinabile ē: q꞉ rōnalis. ⁊ silr cā q̄re aliqd est risibile ē: q꞉ ē hō loq̄ndo ꝺ cā ƀꝫ logicos: q꞉ ñ ꝺ aliq̄ ꝺbeat dici ꝙ sit risibil' oꝫ ꝙ p̄us ꝺ eo dicat' ꝙ sit hō loq̄ndo ꝺ hoī ad mo^m logicoꝝ. q̄ꝫrū ad 2^m fit ista petitio. an ista sit v̇a replicādo ꝯñaꝫ. hō ĩquā^m hō ē colorat'. ℭ Ad h̄ dic. P. M. ꝙ sic: q꞉ exponētes sūt v̇e. Ocbā aūt dicit ꝙ ista ē falsa: q꞉ ei' 3ª exponēs. s. ista. si aliqd ē hō. illō ē hō colorat'. nō ē ꝯñã bōa ⁊ formalis: cū sit vna ꝯditiōalis ĩ q̄ est imaginabile opo^m ꝯñtı̄s stare cū añte sine ꝯdictiōe. mō ꝛ sic dcm̄ ē. s. ad h̄ ꝙ tal' reduplicatiua sit v̇a. oꝫ ꝙ possit fieri ꝯñã ñ solū bōa: ƀꝫ bōa ⁊ forāl' int' teriuꝫ redu^{ctiuum} ⁊ p̄tũꝫ.

Petitio
Rñsio.

Caplm de ly imediate.

Immediate duas ĩ se ꝯtinet expone̅tes q̄ꝝ p̄ia ē ꝑiacēs: ⁊ scđa negatiua sibi corrn̄dēs ƀꝫ exigētiā sui v̇bi: vt imediate añ a. tu fuisti: expōit' sic: añ a. tu fuisti ⁊ nllꝫ fuit istās añ a. qn int' illō ⁊ a. tu fuisti: ergo ⁊c. Itē imediate p' b. tu eris. sic exponit': p' b. tu eris: ⁊ nllꝫ erit istās: post b. qn iter illō ⁊ b. tu eris: ǧ ⁊c. Mō ꝯsili expōit' negatiua: cuius negō subseq̄t' ly imediate: vt imediate añ h̄ tu nō fuisti alb': nec expōit': añ h̄ tu nō fuisti alb'. ⁊ nllꝫ fuit istās añ h̄ qn iter illō ⁊ h̄ tu nō fuisti alb': ǧ ⁊c. Itē imediate p' istās p̄ns tu ñ curres: sic exponit': p' istās p̄ns tu nō curres: ⁊ nllꝫ erit istās p' istās p̄ns iter illō ⁊ istās p̄ns tu ñ curres. ǧ ⁊c. Opposita hāꝝ ꝑpōnū dātur ꝑ negōnē ꝑcedēte ly imediate ⁊ nō ꝑbat' talis ꝑpō nisi ꝑ assignatiōēꝫ ꝯdictorioꝝ. ℭ Ex p̄dcis īfero aliq̄s ꝯclusiōes: q̄ꝝ p̄ia ē ista. Imediate añ h̄ tu fuisti albus ⁊ imediate añ h̄ tu fuisti niger. Probat': ⁊ pono ꝙ ĩ q̄lꝫ p̄te pari hore p̄terite fueris alb': ⁊ ĩ q̄libet ĩpari fueris nigē: isto posito arḡr sic: imediate añ h̄ fuit aliq̄ ps par: ǧ imediate añ h̄ tu fuisti alb': ꝯñã tꝫ: ⁊ añs ꝑbat': nā añ h̄ fuit aliq̄ ps par: ⁊ nllꝫ fuit istās iter h̄ qn iter illō ⁊ h̄ fuerit aliq̄ ps par: ergo ⁊c. silr ꝑbat' alia ps ꝯclonis: naꝫ imediate añ hoc fuit aliq̄ ps ĩpar: ǧ imediate añ h̄ tu fuisti niger: ꝯñã pꝫ: ⁊ añs vt p̄us ꝑbat': nā añ hoc fuit aliq̄ ps ĩpar ⁊ nllꝫ fuit istās añ h̄ qn inter illō ⁊ h̄ fuerit aliq̄ ps ĩpar: ǧ ⁊c. eadē ꝯclō pōt v̇ificari ꝺ futuro. ℭ Scđa ꝯclō: duo ꝯdictoria iter se ꝯdicētia imediate añ h̄ fuerūt falsa ⁊ tñ nō fuerūt sil' v̇a: neq̄ sil' falsa: ꝑbat': ⁊ pono ꝙ a. sit ista: tu es alb': ⁊ b. ista: tu ñ es alb'. isto posito pꝫ ꝙ a. imediate añ h̄ fuit verū: nā q̄ñcūq̄ fuit aliq̄ pars par a. fuit verū: ƀꝫ imediate añ hoc fuit aliq̄ ps par: ǧ imediate añ hoc fuit verū: ⁊ imediate añ hoc a. fuit falsuꝫ: q꞉ q̄ñcūq̄ fuit aliq̄ ps ĩpar: a. fuit falsum: ƀꝫ imediate ante hoc fuit aliq̄ pars impar: ǧ imediate: añ hoc a: fuit falsuꝫ. Eodē mō pōt ꝑbari ꝙ b. imediate añ hoc fuit veꝝ: ⁊ falsū. ⁊ ꝙ a: ⁊ b. nō fuerīt sil' v̇a: nec sil' falsa: hoc pꝫ: q꞉ in quocūq̄ istāti a: fuit veꝝ b: fuit fl'm: ⁊ econuerso. ℭ Ex q̄b' seq̄tur: ꝙ imediate añ h̄ fuisti alb': ⁊ imediate añ h̄ tu nō fuisti alb'. Pria ps pꝫ: ⁊ scđa ꝑbat': nā q̄ñcūq̄ tu fuisti niger: tu nō fuisti albus: ƀꝫ imediate añ h̄ tu fuisti niger: ǧ imediate añ h̄: tu nō fuisti alb': ⁊ ita ꝯcedit' ꝙ a: ꝑpō imediate añ hoc fuit v̇a: ⁊ imediate añ h̄ non fuit v̇a: ꝑbata ē p̄ia ps ⁊ scđa ꝑbat': nā q̄ñcūq̄ a: ꝑpō fuit falsa. ip̄a nō fuit v̇a. ƀꝫ imediate añ h̄ a. ꝑpō fuit falsa: ǧ imediate añ hoc a. ꝑpositio ñ fuit v̇a. ℭ Tertia ꝯclō: imediate p' hoc erit istās qō nō imediate p' h̄ erit. ꝑbat'. nā post hoc erit istās qō nō imediate post hoc erit: ⁊ nullū erit istās p' h̄ qn iter illō ⁊ h̄ erit istās qō nō imediate p' h̄ erit: q꞉ quocūq̄ istāti dato qō erit post h̄. iter illō ⁊ hoc erūt ĩfinita istātia: quoꝝ nullū imediat' p' hoc erit ex q̄ cōclusiōe seq̄t' ꝙ imediate post h̄ erit aliqd qō ñ imediate post hoc erit. ℭ Quarta ꝯclō. post a. istās tu curres ⁊ nullū erit istās p' a. qn añ illud tu curres. ⁊ tñ nō imediate p' a. tu curres: ꝑbat': ⁊ pono ꝙ curres hodie: ƀꝫ nō cras: ⁊ pono ꝙ a. erit istās mediū crastī diei: p' quē diē tu iteꝝ curres aliq̄ñ. isto posito pꝫ ꝙ ñ imediate p' a: tu curres: ⁊ tñ p' a. curres vt pōit casus ⁊ q꞉ añ a. curres: q꞉ isto dic: iō nllꝫ erit istās p' a. qn añ illō tu curres. qcqd. n. curr͛ꝫ añ a. curret ēt añ qōlꝫ istās qō erit p' a. No^m ꝙ ly imediate dupl'r sūit'. s. aduerbial'r ⁊ noīal'r. Prio mō suꝫ h̄ locut'. s. aduerbial'r: ƀꝫ scđo mō sūit' vt h̄ imediate sūt p̄tes in ꝯtinuo. i. sine medio. ⁊ sic nō sumitur in proposito: quare ⁊c.

Immediate sūit' 2'. s. noīal'r ⁊ aduerbial'r. ℭ P^{mo} idē ē ꝙ sine medio: vt imediate sī p̄tes ĩ ꝯtinuo. s. siñ medio. ⁊ ita nō sumit' in ꝑposito. ℭ 2° v̇o mō ꝑbat' exponibil'r more magri. s. ꝑ ꝑiacētē ⁊ negatiuā sibi corrn̄dētē. vt imediate añ a. istās tu fuisti: expōnit' sic. añ a. tu fuisti. ⁊ nullū fuit istās añ a. qn iter illud ⁊ a. tu fuisti. ǧ imediate añ a. tu fuisti. Dul' ꝑbatiōis rō ē. q꞉ ꝑpositio de imediate asserit duo. asserit. n. ꝑpōnē ꝑiacētē. ⁊ aliā negatiuā rōne de ly imediate. ℭ Aduerte ꝙ ois ꝑpō ꝺ imediate affirmatiua ꝯūit' cū vna affirmatiua ꝺ ĩsi° vt si imediate añ b. fuisti. i ĩsi^m ꝑpiq̄ ad b. tu fuisti ⁊c.

No^m p^m
No^m 2^m

In isto ca°. p̄ at' ꝯ magr͞ꝫ. 2° ponent' due petitiones. ℭ Quā^m ad p^m at'. p̄ sic. dat̄ exponētib' magistri. seq̄t' ꝙ duo ꝯdictoria sīt sil' v̇a. igit' ille exponentes male. pꝫ ꝯñã. ⁊ añs ꝑbat'. ⁊ pono casuꝫ magri. s. ꝙ hora p̄terita fuerit diuisa in p̄tes ꝑportiōales ꝑportiōe dupla minorib' terminatis ad hoc instās p̄ns. ⁊ ꝙ ĩ q̄lꝫ p̄te pari tu fueris alb'. ⁊ in q̄lꝫ p̄te impari niger. ⁊ capio istas duas. tu imediate ante hoc fuisti albus. ⁊ tu imediate añ hoc nō fuisti alb'. ⁊ at' sic. iste sunt sil' v̇e. ⁊ iste sūt ꝯdictorie. igit' due ꝯdictorie sunt sil' v̇e. pꝫ ꝯñã cū minori: q꞉ singulis affirmatiua ⁊ singulis negatiua ꝺ ꝯsilib' ⁊c. sūt ꝯ/

Ricius ꝯ magistrum.
At. p̄.

dictorie. ꝛ minor ꝓbat᷑: qꝛ tu qñ fuit aliq̃ ps par fuisti albꝰ: ſ3 imediate añ B fuit aliq̃ ps par. igit᷑ tu imediate añ B fuisti albꝰ. Silr. tu qñcūq3 fuit aliq̃ ps ipar. nō fuisti albꝰ ſ3 imediate añ B ñ fuisti albꝰ: qđ fuit ꝓbm̄. ℭ 2ᵒ ar᷑ sic.

Ar᷑ 2ᵒ

ista ꝯña nō valz. pꝰ B istās tu eris. demſato instāti qđ est pñs. ꝛ nullū erit istās post hoc. qn iter illud ꝛ B tu eris. igit᷑ imediate post hoc tu eris. ꝛ tñ hic ar᷑ ab exponētibꝰ pauli ad expositā: igit᷑ sue exponētes ſt male. p3 ꝯña cu3 mīori. ꝛ maior ꝓbat᷑: ꝛ pono ꝙ celū nūc ꝑ q̃etcat ꝛ q̃escet sic ꝑ horā vt ita loq̃r. Sic ꝙ ꝑ spatiū vniꝰ hore: vt ita loq̃r: nll'3 erit tps: nec istās: ſ3 hñ pꝰ. diñ itez moueat᷑. ꝛ pono ꝙ i medio illiꝰ hore: vt ita loq̃r tu nascar̄l. tūc i isto casu illa exposita q̄ ē ꝯña. s. imediate pꝰ B tu eris. ē falsa. vt p3 ꝛ exponētes v̇e: qđ ꝓbat᷑: qꝛ pꝰ B tu eris. vt p3 ꝛ nll'3 erit istās pꝰ B. qn iter illđ ꝛ B tu eris. vt p3. qꝛ nll'3 erit istās. nisi hic ad horā. mō p3 ꝙ iter illđ. ꝛ B tu eris. qꝛ eris i medio illiꝰ q̃etis. vt pōit casus.

Ad pᵐ

ℭ Ad pᵐ rñꝰ ꝯcedēdo ꝙ iste ſt sil' v̇e. tu imediate añ B fuisti albꝰ. ꝛ imediate añ B nō fuisti albꝰ: ſ3 negat᷑ ꝙ sint ꝯdictorie. ꝛ ad ꝓbationē cū dicit᷑ singl'is affirmatiua ꝛc. ꝛ pt 2ᵉ rñderi. ꝑ ꝙ ille nō sūt singul'es nisi vocal'r ꝛ appent' tñ: ſ3 sunt hypotetice ex q̄ subordinat᷑ hypothe. isto tñ nō ē ꝑ3 cōia dcā. ℭ 2ᵉ pt dici ꝙ ñ ſꝑ singl'is affirmatiua ꝛ singl'is negatiua ſt ꝯdictoria vt p3. ö. ſ3 o3 ꝙ singl'is negatia sit pura negatia: ql'r ñ ē ð ista. tu imediate añ B ñ fuisti albꝰ. vt stat. patebit i pᵃ petitōe.

Ad 2ᵐ.

ℭ Ad 2ᵐ dic̄. P. M. ꝙ argᵐ ꝯcludit. tu tñ ꝑ3 magr̄3 dic oppᵐ. ꝛ cū dr̄ ꝙ ille exponētes ſt v̇e ꝛ exposita falsa negat᷑. imo dr̄ ꝙ ñ exponētes itelligāt᷑ vt dñt itelli: ꝛ ñ vt v̇ba sonāt: vna eaꝝ erit falsa: sic sua exposita. vñ 2ᵉ exponēs istiꝰ. s. imediate pꝰ B tu eris. o3 sic sūi. nll'm erit istās vl' mēsura pꝰ B qn int' illā. ꝛ B tu eris. q̄ ē falsa. sic sua exposita. vt p3: qꝛ l3 nll'3 erit tps vl' istās pꝰ B. qn iter illđ. ꝛ B tu eris. erit tñ aliq̃ mēsura pꝰ B. ꝛ ñ iter illā. ꝛ B tu eris puta erit euū vl' etnitas vl' aliqđ ꝓportōale istis.

Petiᵒ pᵃ

ℭ Quātū ad 2ᵐ sit pᵃ petitio. an ista sit negatiua imediate pꝰ B tu ñ eris. ꝛ appet ꝙ sic. qꝛ i ea v̇bū pncipl'e negat᷑. ꝛ ex alia pte appet ꝙ ñ. qꝛ ex ea seq̄t᷑ sua piacēs q̄ ē affirmatia mō ex negatiua ñ seq̄t᷑ affirmatiua.

Rñsio.

ℭ Ad B dr̄ ꝙ siqs teneat illā eē hypotheticā h3 tenere ꝙ ñ ē negatia. cuiꝰ rō ē. qꝛ cū illa rōne de ly imediate. i q̄ icludit᷑ nota copulatiōis subordinet᷑ vni copulatiue o3 ad B vt fiat negatiua ꝙ neget᷑ ly imediate. i q̄ ē tal' nō. ꝛ nō v̇bū ql'r nō ē i ꝓposito. siqs tñ t3 illā eē cathegoricā sic cōit' tenet᷑ dicat ꝙ illa ē negatiua: ſ3 nō pura ex q̄ nō ē incōueniēs ꝙ seq̄t᷑ affirmatiua.

Petiᵒ 2ᵃ

ℭ 2ᵃ petitio. an iste ꝯuertāt᷑. imediate pꝰ B tu eris ꝛ ante qđl3 istās futuꝝ pꝰ B tu eris.

Rñᵒ pᵃ

ℭ Ad B varij varia dñt. ꝑ. P. M. cᵉ ꝓpo dic ꝙ nō. qꝛ pᵃ ē v̇a. ꝛ 2ᵃ ē ipossi. qꝛ h3 sic resolui. tūc tu eris. ꝛ tūc erit añ qđl3 istās futuꝝ pꝰ B. igitur ꝛc. vbi 2ᵃ resoluēs ē iposs. Alij de q̃ꝝ nūo ē magr̄ in 2ᵒ dubio argumēto. 39. dñt ꝙ sic. ꝛ ꝙ vtraq3 ē v̇a: ꝛ dñt ꝙ nō h3 resolui: ſ3 expōi rōne ð ly qđl3 sic. pꝰ aliqđ istās futurū post B tu eris. ꝛ nll'm erit tps: aut istās futuꝝ post hoc qn añ illđ tu eris. igit᷑ ꝛc. vbi p3 ꝙ exponētes sūt v̇e. Al'r possꝫ dici ꝛ forte meliꝰ ꝙ ille ñ ꝯuertunt᷑ sic dicit. P. M.

Rñsio magr̄i. Rñsio doc.

Sz hñ iste ꝯuertūt᷑ imediate pꝰ B tu eris. ꝛ qđl3 istās futuꝝ post B erit aliqđ iter qđ ꝛ B tu eris. sic ꝙ pmꝰ terminꝰ ꝓbabil' sit ly qđl3. ꝛ ly añ. ñ ꝑcedat ꝛ erit melior via ꝛ itelligo ibi ꝑ istās oē3 mēsurā sic dixi i solōne 2ᵉ argmᵗⁱ.

ℭ Capitulum de ly incipit.

Incipit dupl'r exponit᷑. Uno mō ꝑ positionē ð pñti ꝛ remotiōe3 ð p̄terito. Alio mō p remotionez de pñti ꝛ pōnē de futuro. v. g. Sortes icipit eē albꝰ. Pꝛio mō expōit᷑ sic. sor. nūc ē albꝰ: ꝛ imediate añ istās pñs nō fuit albus. Scđo mō exponit᷑ sic. sor. nūc nō ē albꝰ: ꝛ imediate post istās pñs erit albꝰ: g̃ ꝛc. Desinit v̇o exponitur mō opposito ēt dupl'r. Pꝛio mō p remotionē de pñti ꝛ pōnē de p̄terito vt sor. nūc nō ē albus: ꝛ imediate añ istās pñs sor. fuit albus: g̃ sor. desinit eē albꝰ. Scđo mō ꝑ pōnē ð pñti: ꝛ remotionē de futuro: vt sor. nūc ē albꝰ: ꝛ nō imediate pꝰ istās pñs erit albꝰ: g̃ sor. desinit eē albꝰ. ℭ Ex p̄dictis ifero aliq̃s ꝯclones: q̄ꝝ pᵃ ē ista. ℭ Tu icipis eē albꝰ: ꝛ tñ tu nō icipis eē coloratꝰ: ꝓbat᷑ ꝛ pono ꝙ nūc sis albꝰ ꝛ ꝯtinue añ B fueris niger: isto posito tu nūc es albꝰ: ꝛ nō imediate istās añ pñs tu fuisti albꝰ: g̃ tu icipis eē albꝰ: ꝛ tñ tu ñ icipis eē coloratꝰ: qꝛ nūc es coloratꝰ: ꝛ imediate añ istās pñs fuisti coloratꝰ: ꝛ imediate pꝰ istās pñs eris coloratꝰ g̃ nō icipis eē coloratꝰ. ℭ Scđa ꝯclo deꝰ icipit eē i B istāti: ꝛ tñ nō icipit eē i aliquo istāti: pꝛia ps ꝓbat᷑: nā deꝰ ē i B istāti: ꝛ nō imediate añ in istās pñs fuit i B istāti: g̃ deꝰ icipit eē in B istāti. ℭ Scđa ps ēt p3: nā ðs ē i aliquo istāti: ꝛ imediate añ istās pñs fuit i aliquo istāti: ꝛ imediate pꝰ istās pñs erit i aliquo istāti: g̃ ꝛc. ℭ Tertia ꝯclo. Incipit eē oē qđ ē: ꝛ tñ ñ icipit eē aliqd qđ ē pꝛia ps ꝓbat᷑: qm̄ nūc ē oē qđ ē: ꝛ nō imediate añ istās pñs fuit oē qđ ē: qꝛ istās pñs g̃ ꝛc. Scđa ps ꝓbat᷑: nā nūc ē aliqd qđ ē: ꝛ imediate añ istās pñs fuit aliquid qđ ē ꝛ imediate pꝰ istās pñs erit aliqd qđ ē: g̃ ꝛc. ℭ Quarta cōclusio tu icipis vider᷑ quēl3 hoīez: ꝛ tñ ñ icipis videre aliquē hoīez: imo nll'3 hoīez icipis vider᷑: ꝓbat᷑: ꝛ pono ꝙ ꝯtiue añ B nō fuerint nisi ðcē hoīes: quoꝝ nouē videris videas ꝛ videbis: ſ3 ðcimū ñ videris q iā nūc ðsinat eē p remotiōez ð pñti: isto posito: tu icipis vider᷑ quēlibz hoīez: ꝛ ñ imediate añ istās pñs vidisti quēl3 hoīez: qꝛ ñ istū ðcimū: g̃ ꝛc. Et tñ tu ñ icipis vider᷑ aliquē hoīem: qꝛ tu nūc vides aliquē hoīez: ꝛ imediate añ istās pñs vidisti aliquē hoīez: g̃ ꝛc. ēt nll'3 hoīez icipis videre: qꝛ quocūq3 dato quē iā vides istū imediate añ B vidisti: ꝛ imediate pꝰ B videbꝰ vt pōit cāus. g̃ ꝛc. ex illa ꝓpōne seq̄t᷑ ꝙ tu icipis scire ðcē ꝓpōes: ꝛ tñ ñ icipis scire: aliq̃3 ꝓpōnē dato ꝙ nūc scias ðcē ꝓpōnes ꝛ imediate añ B nō sciebas nisi nouē. Cōsil'es ꝯclones ꝯcedūt᷑ i mā de B v̇bo ðsinit: vt qđ tu ðsinis currer᷑: ꝛ tñ ñ ðsinis moueri dato ꝙ nūc mouer̄l ꝛ ñ curras: ſ3 imediate añ istās pñs currebas. ℭ 2ᵃ ꝯ. ðs ðsinit eē i istāti pñti: ꝛ tñ nō ðsinit eē i aliq̃ istāti. ℭ Ter/

tia ɔclo. desinit eē oē qd ē: ꝛ tñ nō desinit eē aliquid qd est. ¶ Quarta ɔclo tu desinis videre quelʒ hoīeʒ: ꝛ tñ nō dsinis videre aliquē hoīeʒ imo nullū hoīeʒ dsinis videre dato ꝙ cōtinue añ h videbas oēs hoīes quos iā vides. ꝛ gñetur nūc p̄rio vn᷒ de nouo quē nō videas: ꝛ ita ɔcedit ꝙ tu desinis scire decē ꝓpōnes: ꝛ tñ ñ dsinis scire aliquā ꝓpōnē. Dato ꝙ nūc scias decē ꝛ ɔtinue post hoc solū mō nouē q̄re ꝛc.

No^m 3^m **Aduerte** p̄rio ꝙ ꝓpōnes de icipit ꝛ dsinit nō ꝓp̄e exponūt. Cui᷒ rō est. q2 ab exponētib᷒ ad expositā est bona ɔñā. sʒ a ꝓpōne de incipit ꝛ desinit ad exponētes nō valʒ ɔñā. Nō. n. valʒ. sor. icipit eē. g nūc nō ē ꝛ imediate post h erit. q2 añs veꝝ: ꝛ ɔñs falsuʒ. posito ꙗ nūc p̄ sit sor. ꝛ si magr̄ dicit ista debere exponi corrigit se i tractatu. ɔ̄ ɔñas in ca°. 7. ¶ Rñ° ad scđaʒ istātiam ɔ̄ scđaʒ regulā q ē. Ab expōibili ad qualʒ suaꝝ exponētiuʒ ē bona ɔña. dicit. n. ꝛ si aliqñ dixit illa vba dbere exponi nō sum locut᷒ ꝓp̄e de expōne. sed sm cōeʒ modū loquēdi sumēdo expōnē p ql'ʒ ꝓbatiōe terminoꝝ: sʒ ꝓp̄ie sumēdo ꝓbat p cās v̄itatis. Incipit. n. ꝓbat p vnā disiūctiuā cōpositā ex duab᷒ copulatiuis: qꝝ copulatiuaꝝ p^a sit ex affirmatiua de p̄nti ꝛ negatiua de p̄terito: ꝛ scđa sit ex negatiua de p̄nti ꝛ affirmatiua de futuro. desinit vo ꝓbat p vnā disiūctiuā cōpositā duab᷒ copulatiuis. q̄rum p^a sit ex negatiua d p̄nti ꝛ affirmatiua de p̄terito: altera vo ex affirmatiua de p̄nti ꝛ negatiua d futuro. Exē^m p^mi vt icipit eē a. ꝓbat sic. nūc ē a. ꝛ nō imediate añ hoc fuit a vl' nūc nō est a. ꝛ imediate post h erit a. g icipit eē a. p^a. n. copulatiua deseruit reb᷒ p̄manētib᷒ in qbus est dare p^m istās eē. Exē^m scđi: vt desinit eē: a ꝓbat sic. nūc nō ē. a. ꝛ imediate añ hoc fuit a. vl' nūc est a. ꝛ nō imediate post h erit a. g desinit eē a. P^ria. n. vl'r deseruit reb᷒ successiuis in qbus nō ē stare vltimū istās eē: sed p^m nō eē. 2^a vo rebus p̄manētib᷒ i qb᷒ nō est dare vltimū istās sui eē. ¶ Aduerte 2° ꝙ illa. p^m eē ꝛ p^m nō eē vlti^m eē ꝛ vltimū nō eē. exponūtur sic incipit ꝛ dsinit. p^m eē exponit sicut icipit p positionē de p̄nti ꝛ remotionē de p̄terito. vt hoc est p^m instās esse sor. ꝓbat sic. In hoc istāti est eē sor. ꝛ nō imediate añ hoc instās qd est p̄ñs fuit esse sor. g nūc est p^m esse sor. vltimū nō eē exponit sic icipit p remotionē de p̄nti ꝛ positionē de futuro vt nūc est vltimū nō eē motus. ꝓbat sic. nūc nō ē mot᷒ ꝛ imediate post hoc erit mot᷒. g ꝛ nūc est vltimū nō eē mot᷒. P^rimū nō eē exponit sic desinit p remotionē de p̄nti: ꝛ positiōeʒ de p̄terito. vt hoc est p^mū nō esse sor. nūc nō est sor. ꝛ imediate añ hoc fuit sor. g nūc est p^mū nō esse sor. vltimū eē exponit sicut desinit p positionē de p̄nti ꝛ remotionē de futuro. vt hoc est vltimuʒ esse gradus sumi. probatur sic. nūc est gradus sumus ꝛ non imediate post hoc erit gradus sumus. ergo nūc est vlti^m esse gradus sumi. ¶ Aduerte vlteri᷒ ꙗ minimuʒ exponitur sicut p^mū. maximū vo sic vlti^m. vñ dat minimū ꝙ sic. ꝛ minimū ꙗ nō. maximū ꝙ sic. ꝛ maximū ꝙ nō. Exēpluʒ p^mi. vt hoc est minimū qd sor. pōt: exponit sic hoc sor. pt ꝛ nullū minus. sed quodlibet maius: ergo hoc est minimum quod sor. potest. Exēplum secundi: hoc est minimū qd sor. nō pōt. exponit sic. hoc nō pōt sor. nec aliqd mai᷒: ergo hoc est minimū qd sor. nō pt. Exēplū tertij. h est maximū qd sor. pōt exponit sic. hoc pōt sor. ꝛ nullum maius: ergo hoc est maximū qd sor. pōt. Exēplū quarti. hoc est maximū qd sor. nō pōt. hoc nō pōt sor. nec aliqd maius: ergo hoc est maximū qd nō pōt sor. lʒ habeat ꝓbationes terminorū maximū ꝛ minimū nō sūt oino eedē illis de p^rimū ꝛ vltimū. sunt tñ multū siles. vt pʒ in tractatu de maximo ꝛ minimo. ideo sil' de illis volui dicere.

No^m 4^m ¶ Aduerte vlterius ꙗ ablatiuus positus in ɔñ aꝑroba tur ēt p causas veritatis p vnā disiūctiuā ex cōditionali causali ꝛ tp̄ali cōpositā. vt sole oriēte fit dies. ꓑbat sic. si sol oritur fit dies: vel q2 sol orit fit dies: vel qñ sol oritur fit dies: ergo sole oriēte fit dies ꝛ ideo infert ista ɔclusio. nō aliquo hoīe currēte tu es asinus: nec nullo. hoīe currente tu es asinus. ꝛ nō sequit. nō aliquo hoīe currēte tu es asinus. ergo nullo hoīe currēte tu es asin᷒. q2 nō equiualet. De hoc autē dixi hic. q2 talis ablatiuus ꝓbat per causas veritatis sicut ista de incipit.

No^m 5^m ¶ Aduerte vlterius ꝙ siue resolubilr: siue exponibiliter: siue officiabiliter: siue descriptibiliter probetur propositio eius contradictorium est probabile per causas veritatis.

In isto caplo arguit ꝓ ɔtra modū exponēdi magri sic. ab exposita ad exponētes Pauli nō valʒ ɔña. igit ille exponētes nō sunt bone. pʒ ɔña. ꝛ añs probatur. q2 nō sequit. sor. incipit esse. igit in instanti qd est p̄ñs sor. nō est: ꝛ imediate post instās qd est presens sor. erit. pʒ. q2 antecedēs est verū posito ꙗ sor. nūc p̄ sit. ꝛ ɔñs falsuʒ pro p^a parte: vt pʒ. ¶ Scđo arguit sic. ista ɔña nō valʒ. in instanti qd est presens aial nō est hō. ꝛ imediate post instās qd est presens aial erit hō. igit incipit aial eē hō. ꝛ tñ hic arguit ab exponētib᷒ ad expositā sm Paulū. igit ille exponētes sunt male. pʒ ɔña. cū minori. ꝛ maior ꝓbat: q2 illius ɔñe antecedēs est verū. ꝛ ɔñs falsum. ꝙ ɔñs sit falsum: patet q2 continue ante aial fuit homo. igitur non incipit aial esse homo. quod tamē añcedēs sit veruʒ patet pro secūda parte. ꝛ pro prima probatur. q2 asinus non est homo. ꝛ quelibet asinus est animal. igitur animal nō ē homo. ¶ Tertio arguitur sic. datis istis exponētibus Pauli sequitur ista ɔclo falsa. s. ꙗ a. aīa incipit esse postq̄ʒ incipit esse. igitur iste exponētes sunt male. pʒ ɔña. ꝛ antecedēs probatur. ꝛ pono ꙗ aīa sor. incipiat esse per remotionē de presenti sicut vult. P. M. vel saltem ad imaginationē. ꝛ patet conclusio. q2 in instanti quod est presens hec anima non est postq̄ʒ incipit esse. ꝛ imediate post erit postq̄ʒ incipit esse. igitur hec anima incipit esse postq̄ʒ incepit esse. patet ɔña. ab exponentibus ad expositā: ꝛ antecedēs est verum. igitur ꝛ ɔñs. ꙗ antecedens sit verum patet pro prima parte. q2 eius oppositum est falsum. ꝛ 2ª pars est etiam vera. vt patet exponēdo ratione de ly imediate. ¶ Ad primum respondeo sʒ P. M. capitulo proprio. ꝛ sʒ magistrū primo dubio. argumento. 16. ꙗ in rei veritate proposito de ly incipit non debet exponi. sed bʒ probari per causas veritatis: ideo non mirum si ab illa que apparet exposita ad illas que apparent exponentes non valet cōsequētia. q2 bene scitur. ꙗ a propositione habēte causas veritatis ad suam causam nō valet cōsequētia. sed bene ecōuerso. ꝛ hoc cōcludebat argumētū ꝛ bene. ¶ Ad 2^m ɔceditur ꙗ illa cōsequētia nō valet. ꝛ negatur minor. s. ꙗ arguatur ab exponentibus ꝛc. q2 vt dictum est ly incipit. non habet exponi. Et si dicitur ꙗ adhuc stat argumētum. q2 arguitur ab vna causa veritatis ad propositionē habēteʒ illaʒ negatur. ꝛ dr ꙗ illa causa non bñ sumitur. pro quo nota ꙗ ad assignādū bñ cām veritatis illius. incipit aial esse hō aut ɔsiliū: in quibus a p̄te subi est terminus cōis opʒ ꙗ i negatiua ꝓpōne semp ille terminus stet distributiue. exēplū si vis bñ probare istā incipit aial eē hō. debes sic arguere. in instāti qd est p̄ñs nulluʒ aial est hō. ꝛ imediate post aial erit hō. igitur ꝛc. ꝛ nō debes dicere. i istāti qd ē p̄ñs aial nō ē hō. ꝛ sic pʒ solutio. q2 dr ꙗ si cā v̄itatis debite sumat ipsa erit falsa sicut ꝛ sua ꝓpositio. ¶ Ad tertiū ɔcedit ꙗ propositio est vera vt probat argumētū. Et

Ritius ɔ̄ magistrum. Arg. p^m Arg. 2^m Arg. 3^m Ad p^m Ad 2^m Ad 3^m

si arguit℥ sic. hec aia incipit esse postq̃ incipit esse. igit postq̃ hec anima incipit esse ipsa incipit esse cõsequẽtia est bona. ⁊ aña est falsuz. igitur añs. ꝙ ꝯsequẽs sit falsuz ꝓbat: qꝛ hꝫ sic resolui. nũc hec aia icipit eẽ. ⁊ nũc est vel incipit esse postq̃ hec aia icipit eẽ. igit ⁊c. vbi 2ᵒ resoluẽs est incõpossi pᵉ. ℭ Ad hoc rñ negãdo illã ꝯñam. s. hec aia incipit eẽ. postq̃ incipit eẽ. igit postq̃ hec aia icepit eẽ ipsa icipit eẽ. qꝛ argr a termio stãte ꝯfuse tm̃ ad eũdez stãtez determinate. ℭ Pro quo nota ꝙ hoc aduerbium postq̃ ⁊ alia aduerbia tẽporis. ⁊ silr aduerbia loci non sunt termini syncathegorematici. sꝫ cathegorematici potẽtes suscipere ꝯfusionẽ. a ly incipit. ⁊ sunt dictiones que q̃uis appareãt in voce simplices subordinãtur tm̃ nomini ⁊ relatiuo: aut nomini tm̃. exẽplũ. idẽ ẽ dicere: qñ ⁊ dicere in tpe vel in instãti in quo. ⁊ idez est dicere postq̃. ⁊ post tps in q̃. silr idẽ est dicere. vbi ⁊ in loco in quo ⁊ sic de multis alijs. ⁊ sic a ppõne de ly postq̃. vel ᵭ aliquo alio. de ṽbo ꝯfuso tm̃ ad illã de eodẽ de ṽbo nõ ꝯfuso nõ valet ꝯña. ⁊ pꝫ solutio argumẽti: ⁊ q̃liter ibi arguit a termio stãte ꝯfuse tm̃ imobiliter ad eũdẽ stantẽ determinate.

pᵐ corᵐ. ℭ Ex solutiõe istius argumẽti sequunt tria. pᵐ ꝙ oẽs iste ꝯnes sũt vere. s. soꝛ. icipit eẽ qñ ipse nõ icipit eẽ soꝛ. incipit cur. qñ nõ incipit cur. soꝛ. incipit cur. postq̃ incipit cur. patent oẽs iste i hoc casu imaginabili. s. ꝙ soꝛ. simul incipiat esse: ⁊ etiã cur. per remotionẽ de pñti. vt pꝫ ꝓbãdo.

2ᵐ corᵐ. ℭ Secũdo sequit ꝙ a ppõne de aduerbijs loci vel tẽporis ꝯfusis ꝯfuse tm̃ ad illã ᵭ cõsimilib⁹ aduerbijs nõ cõfusis nõ valꝫ ꝯña. pꝫ: qꝛ nõ seqt. soꝛ. incipit esse qñ nõ icipit eẽ. igit qñ soꝛ. nõ icipit eẽ icipit esse: qꝛ añs est verũ vt pꝫ ꝓbando per remotionẽ de pñti i casu supioꝛi. ⁊ ꝯñs est falsum. qd̃ ꝓbat: qꝛ seqtur qñ soꝛ. nõ incipit eẽ incipit esse. igit in tpe vel in instãti in quo soꝛ. nõ icipit eẽ icipit esse. ⁊ vltra sequit. in tpe vel in instãti. in quo soꝛ. nõ incipit esse incipit eẽ. igit in aliquo tpe vel instãti soꝛ. nõ incipit eẽ ⁊ in illo soꝛ. incipit eẽ. vt pꝫ p regulã de resolutiõe relatiui. sed vltimũ ꝯñs est falsuz. ⁊ ipoĩe. vt pꝫ. igitur ⁊ pꝛimũ añs. qd̃ fuit ꝓbãdũ: ⁊ ita de ꝯsimilib⁹ dicat.

3ᵐ corᵐ. ℭ 3ᵒ sequit ꝙ a ppõne de talib⁹ aduerbijs cõfusis cõfuse tm̃ ad ppõnes absolutas ⁊ sine aduerbijs nõ valet ꝯña. pꝫ: qꝛ nõ sequit. tu icipis esse qñ tu icipis cur. igit tu incipis eẽ. pꝫ posito ꝙ tu nõ icipias eẽ: sꝫ bñ icipias cur. nec seqt tu icipis eẽ vbi plato est. igit tu icipis eẽ. nec seqt. de⁹ incipit eẽ qñ hoc istãs ẽ. igit de⁹ icipit eẽ. pꝫ hoc aduertẽti superioꝛa: ⁊ similes possent fieri ꝯnes de ly desinit.

ℭ Capitulum de ly totus.

Totus cõuertibilr idẽ ẽ qd̃ q̃libꝫ ps qñ syncathegorematice tenet: vt totus soꝛ. ẽ minoꝛ soꝛ. ⁊ tũc sic exponit aliqua ps soꝛ. est minoꝛ soꝛ. ⁊ nulla ẽ pars soꝛ. qn illa sit minoꝛ soꝛ. ergo ⁊c. sꝫ qñ cathegorematice tenet: tũc totũ idẽ ẽ qd̃ ens pfectũ ex oib⁹ suis partibus. vt soꝛ. ẽ tot⁹ hõ. i. soꝛ. est perfect⁹ hõ ex oib⁹ suis partib⁹: ⁊ cõiter qñ p̃cedit totã ppõnẽ syncathegorematice tenet qñ ṽo mediat iter ptes subiecti aut ponit a pte p̃dicati. cathegorematice tenet: vt tot⁹ soꝛ. est aliqd hõis: ly tot⁹ tenet syncathegorematice. Sed dicẽdo ens totũ aial mouet: aut tu es totus hõ: ly totũ tenetur cathegorematice.

ℭ Ex qbus isero aliquas ꝯclões. quaꝝ pꝛima est ista. ℭ Totus soꝛ. est minoꝛ soꝛ. ⁊ tm̃ nõ tot⁹ soꝛ. est minoꝛ soꝛ. pꝛĩa ps ꝓbat: qꝛ quelibꝫ pars soꝛ. est minoꝛ soꝛ. sicut coꝛpus totale soꝛ. aut aia ei⁹ que nõ est quãta. ℭ Scd̃a ꝯclo. totus soꝛ. est ps soꝛ. ⁊ tm̃ nõ tot⁹ hõ est pars soꝛ. pꝛima pars pꝫ: qꝛ quelibet pars soꝛ. ẽ ps soꝛ. scd̃a ps et pꝫ: qm̃ nõ quelꝫ ps hõis est ps soꝛ. nã est aliq̃ pars pla. que nõ est ps soꝛ. ℭ Tertia cõclusio: in oculo tuo est totũ qd̃ est in mũdo: ⁊ tamẽ nõ totũ qd̃ est in mũdo est in oculo tuo: pꝛima pars ꝓbat: nã in oculo tuo est ens perfectũ ex suis ptib⁹ qꝛ: pupilla oculi tui. Secũda pars etiã pꝫ: qꝛ nõ quelibꝫ pars mũdi ẽ in oculo tuo. ℭ Quarta ꝯclusio: coꝛrelarie ex pꝛioꝛi in bursa tua ẽ tota pecunia mũdi: ⁊ i aia tua est tota scia possibilis: pꝛĩa pars ꝓbat. qꝛ in bursa tua est ens perfectũ ex suis ptibus qd̃ est pecunia mũdi: dato ꝙ habeas vnũ denariũ i bursa tua. Scd̃a ps ẽt pꝫ ex pꝛioꝛi: eo ꝙ i aia tua est ens pfectũ ex suis ptib⁹ qd̃ est scia possibilis ex qb⁹. sequit ꝙ hec ppõ est falsa: que tm̃ cõiter cõcedit. s. aia ĩtellectiua est tota in toto ⁊ tota i qualibꝫ parte. naꝫ si est tota: ergo est ens hñs partes: cõsequẽs falsum: quare ⁊c.

Noᵐ Totus tota totũ dupl'r sumit. s. cathegorematice ⁊ sincathegorematice. sincathegorematice sumit qñ p̃cedit totã ppõnẽ: ⁊ tũc idẽ ẽ qd̃ q̃libet ps. Cathegorematice ṽo sumit qñ ponit inter ptes subi vel p̃dicati: ꝯũmõ p̃cedit aliqd̃ determinabile ipsiuꝫ. ⁊ tũc idẽ est qd̃ ens pfectũ ꝯpositũ ex ptib⁹ q̃ntitatiuis. pᵐ mõ exponibilr ꝓbat. vt dd̃o. tot⁹ soꝛ. ẽ minoꝛ soꝛ. soꝛ. ẽ minoꝛ soꝛ. ⁊ nulla est pars soꝛ. quin illa sit minoꝛ soꝛ. ergo tot⁹ soꝛ. est minoꝛ soꝛ. 2ᵒ vero modo non exponitur.

Ricius ꝯtra magistruz. argr. pᵐ. In hoc caplo pᵒ arguit ꝯ dicta magistri. 2ᵒ erũt petitiões. ℭ Quãtũ ad pᵐ arguit ꝙ ly tot⁹. syncathegorematice nõ ꝯuertat cũ ly q̃libꝫ ps. ꝓbat. qꝛ dato opposito seqt ꝙ ista eẽt ꝯcedẽda. tot⁹ est ps. ꝯñs falsũ, qꝛ illa nõ vꝫ pfecta oro. ⁊ ꝯña ꝓbat. qꝛ sꝫ magr̃m eẽt sensus. q̃lꝫ ps est ps.

Argr 2ᵒ ℭ 2ᵒ arguit ꝯ idẽ sic. dato illo sequitur ꝙ ista eẽt vera totus soꝛ. est ps. sꝫ hoc est falsũ. igit ⁊ illud ex quo seqt. pꝫ ꝯña cũ maioꝛi. ⁊ ꝓbat minoꝛ. qꝛ illa tot⁹ soꝛ. est pars. est vna affirmatiua. cui⁹ subm ⁊ p̃dicatũ nõ supponũt pro eodẽ. vt pꝫ de ly soꝛ. ⁊ ᵭ ly ps. igit illa non est ṽa.

Argr 3ᵒ ℭ 3ᵒ arguit ꝯ magistrũ dicẽtẽ. ꝙ solũ tũc ly totus tenet syncathe. cũ p̃cedit totã ppõnẽ ꝯ. in ista. nõ tot⁹ soꝛ. currit. ly tot⁹ tenet syncathegorematice. ⁊ tm̃ non p̃cedit totã ppõnẽ. igit ⁊c. pꝫ ꝯña cũ minoꝛi. ⁊ maioꝛ ꝓbat sic. ita tenet ly totus. in ista. nõ tot⁹ soꝛ. currit. sic in ista q̃ est sua ꝯdictoꝛia. totus soꝛ. currit. sꝫ i ista tenet syncathegorematice. igit ⁊ in illa.

argr. 4ᵒ ℭ 4ᵒ arguit ꝯ tertiã ꝯnẽ magistri sic. ista est ṽa. totũ qd̃ est in mũdo est in oculo tuo. ⁊ ipse dicit ꝙ est falsa. igit male. pꝫ ꝯña cũ minoꝛi. ⁊ maioꝛ probat. qꝛ si illa nõ eẽt ṽa. hoc iõ eẽt. qꝛ ly totũ teneret syncathegorematice. sꝫ ly totũ. non tenet sic. sed cathegore. igit illa est ṽa. pꝫ ꝯña. iterũ cũ maioꝛi. ⁊ minoꝛ ꝓbat. qꝛ ly totũ ibi est vnũ cathegorema. qꝛ est vnũ nomẽ substãtiuũ neutri generis. cũ habeat post se ly qd̃. est relatiuuꝫ subẽ ⁊ neutri gñis.

Ad pᵐ ℭ Ad pᵐ negat ꝯña. ⁊ dicit ꝙ ista est incõgrua. tot⁹ est ps. ⁊ dꝫ ꝙ nõ est de itẽtione magri ꝙ sp̄ cũ ly totus. tenet syncathegorematice ꝯuertat cũ ly q̃lꝫ

parte: sꝫ h̃ solū hꝫ cū ei ꝯiungit̃ substãtiuū q̃lr nõ ẽ i illa: vt pꝫ. ❡ Ad 2ᵐ ꝯcedit̃ q illa est fᵃa: ⁊ cum dī q ista vna affirmatiua: cuiᵘ subm ⁊ p̃dicatū nõ supponit p eodē. dī q est verū: qꝛ ista in voce nõ hꝫ subm: qꝛ tñ ipsa subordinat̃ vni in q̃ subm ⁊ p̃dicatū supponūt pro eodem. puta huic q̃lꝫ pars sor. est ps ipsa est vᵃa. ⁊ h̃ suffic. vt pꝫ sup.

❡ Ad 3ᵐ dī q nõ est de itētõe magři q ly totᵘ. dẽat p̃cedē totā ꝓpõnē ad h̃ vt teneat̃ sincathegorematice. vt argumētū ꝓbat. h̃. n. est ipol'e: qꝛ tūc oporteret q ly totus. p̃cederet seipsum. sed de itētione sua est q ly totᵘ p̃cedat totū subm: ⁊ sic est in illa. ⁊ iõ tenet̃ sincathegorematice.

❡ Ad 4ᵐ dic. P. M. q illa est fᵃa. vt argumēta ꝓbant si tñ vis tenē Paulū nega q ly totū. teneat̃ cathegorematice. ⁊ nega q ly q sit relatiuū de ly totū. sed dic q est relatiuū vniᵘ substãtiui iclusi. in ly totū. ⁊ q nos debemᵘ iudicare de vocalibᵘ p m̃etalia ⁊ non alr. Et patet solutio.

❡ Quãtū ad 2ᵐ sunt sex petitiões. Pria. q̃re est q cū ly totᵘ. ꝯuertat̃ cū ly q̃libꝫ ps. dicimᵘ q tenet̃ sincathegorematice. ⁊ ꝯuertit̃ cum ly ens p̃fectum ex suis partibᵘ. teneat̃ cathegorematice. Rñ. q h̃ ideo est. qꝛ ly totᵘ. pᵒ mõ sumptᵘ icludit ly q̃lꝫ. qd̃ est vnū sincathegorema h̃ña vi ꝯfundēdi vt pꝫ. sed scd̃o mõ sumptū nõ icludit̃ sincathegorema. vt pꝫ. ❡ Scd̃a petitio. an ista sit vlis. totᵘ sor. est hõ. Rñ. q s̃m dicta superiora ista est vlis. qꝛ subordinatur vli. cā tamē q̃re magř fecit capl'm diuersū de istis est duplex. pma. qꝛ erat ponēda distictio. de ly totᵘ. 2ᵃ est: quia ista vocalr nõ apparet vlis. ❡ Tertia petitio. an posito q sor. deficiat manᵘ ista sit vᵃa. sor. est totus hõ. ⁊ apparet q sic: qꝛ sor. est hõ p̃fectᵘ ex suis ptibᵘ: igit̃ sor. est totᵘ hõ pꝫ ꝯña ⁊ añcedēs ꝓbat̃ sic. ois ps sor. est in sor. igit̃ sor. est ens p̃fectū ex suis ptibᵘ. pꝫ ꝯña iterū. ⁊ aña ꝓbat̃ exponēdo sic. ps sor. est in sor. ⁊ nulla est ps sor. qn illa sit in sor. igit̃ ois pars sor. est in sor. pꝫ ꝯña cū maiori. ⁊ minor est nõ. qꝛ eiᵘ oppositū iplicat ꝯdictionē. Ex alia pte apparet q illa sit falsa. qꝛ sor. deficit manus. ❡ Rñº. q illa est falsa. Et cū dī. sor. est ens p̃fectū ex suis partibus. Rñº q aliqd eē p̃fectū ex suis ptibᵘ est duplr vnoº qꝛ est p̃fectuꝫ ex partibᵘ q̃s hꝫ. ⁊ sic dē h̃ña ptes est p̃fectū. alioº qꝛ ē p̃fectum ex ptibᵘ q̃s nãlr deberet hẽre. ⁊ sic nõ dē h̃ña ptes est p̃fectū ex suis ptibᵘ. qꝛ ille cui deficit manus: aut pes quē s̃m cõem cursum dẽret hẽre non est p̃fectū isto modo. ⁊ ita capitur perfectum in proposito. ⁊ pꝫ falsitas ꝓpõnis. ❡ 4ᵃ petitio. an ista sit vᵃa. totᵘ sor. est minor sor. ❡ Rñº q ista est distiguēda. qꝛ vel ly totᵘ. cõuertit̃ cum ly quelibꝫ pars. absolute. vt dic magister vel ꝯuertitur cum ly q̃libet pars integralis. Si pmuꝫ ꝓpõ est falsa. qꝛ nulla duarū ptiū eēntialiū est minor sor. qꝛ nec aīa intellectiua est minor sor. cum nõ sit quãta. nec corpus sor. est minᵘ sor. vt pꝫ. si vo 2ᵐ dī q illa est vᵃa qꝛ q̃lꝫ ps itegralis sor. est minor sor. qꝛ caput ⁊ pes ⁊c̃. ❡ 5ᵃ petitio. an aliqd̃ idiuisibile. vt puta deᵘ dicat̃ totū. ❡ Rñº. q nõ. qꝛ ly totū quocūq; sumat̃ hꝫ respcm̃ ad ptes. idiuisibile aūt non hẽt partes. ❡ 6ᵃ petitio. an valeat ista cõsequētia. totus homo est hoīs igit̃ totū animal est hominis. ⁊ videt̃ forte q sic. ❡ Rñº. q non. qꝛ antecedēs est verum ⁊ consequēs falsum. vt pꝫ exponēdo. ⁊ hoc ideo est. qꝛ arguitur ab inferiori ad suū superius confuse distributiue. vt pꝫ.

❡ Capitulum de ly semper.

Semp ꝯuertit̃ cū ly oī tpe s̃ꝫ exigētiā v̱bi cui addit̃: ita q idē est dicere sp fuit hõ. oī tpe p̃terito fuit hõ. Et exponit̃ sic. Aliqñ fuit hõ. ⁊ nõ fuit aliqñ: qn tūc fuerit hõ. g̃ itē de futuro semp erit aliqd aliqñ erit aliqd ⁊ non erit aliqñ qn tūc erit aliqd. g̃. ❡ Ex p̃dcis ifero aliq̃s ꝯclusiões: q̃rū pma est ista. Sēp fuit aliqd qd̃ non sp fuit: ꝓbat̃. aliqñ fuit aliqd qd̃ sp fuit ⁊ non fuit aliqñ: qn tūc fuerit aliqd qd̃ non sp fuit. g̃ ⁊c̃. ❡ Scd̃a ꝯclõ. sp erit aliq̃s hõ q nõ sp erit ꝓbat̃: qꝛ aliqñ. erit aliq̃s hõ q nõ sp erit: ⁊ nõ erit aliqñ qn tūc erit aliq̃s hõ q nõ sp erit. g̃ ⁊c̃.

❡ Tertia ꝯclõ. sp est h̃ instãs p̄ns. ꝓbat̃. aliqñ est h̃ instãs p̄ns: ⁊ nõ est aliqñ qn tūc sit h̃ istans: p̄ns. g̃. pꝫ etiã ex sua ꝯuertibili. s. oī tpe p̄nti est hoc istãs p̄ns. Ex eadē ꝯclõne sequit̃ correlarie q q̃cquid viuit sp est: ⁊ q̃cquid currit vel mouet̃ semp se hẽt eodē mõ: lꝫ nõ semp se habuerit aut semp se hẽbit eodeꝫ modo.

❡ Notãdū q nõ absq; cã dī semp ꝯuerti cuꝫ ly oī tpe s̃m exigētiã sui v̱bi: qꝛ si absolute ꝯuerteret̃: cū ly oī tpe hec eēt falsa. sēp deᵘ fuit: aut mūdus sp erit: qꝛ nõ oī tpe deᵘ fuit. ꝓbat̃: naꝫ oī tpe deᵘ fuit: p̄ns tp̄s fuit: g̃ in tpe p̄nti deus fuit: ⁊ pꝫ ꝯña: qꝛ i tertio p̄ie: ex quo ly tpe ampliat̃ ad supponēdū p eo q est vel fuit: ⁊ ꝯns est f̃lm: qꝛ tp̄s p̄ns nunq̃ fuit. Eodē mõ ostendit̃ falsitas huiᵘ. mūdus semp erit. qꝛ nõ erit i tpe p̄nti: verū tñ eligat rñdēs rñsionē sibi magis ꝯformē: qꝛ harū q̃libꝫ sustētabilis est. Ex isto scd̃o mõ loq̃ndi: seq̃t̃ q aliqñ deᵘ nõ fuit. ⁊ aliqñ celū nõ erit. qꝛ tūc deᵘ non fuit demõstrando instãs p̄ns: ⁊ tūc est vel fuit aliqñ. g̃ ⁊c̃. Cõsilr nõ celū aliqñ erit: qꝛ tūc nõ erit demõstrando instãs p̄ns: ⁊ tūc est vel erit aliquãdo: ergo ⁊c̃.

Semper duplr sumitur. vnoº simplr siue absolute alioº respectiue. non pro oī tpe sꝫ s̃m exigētiã v̱bi. vt dd̃o semp fuit hõ. Scd̃o mõ significat q omni tpe p̃terito fuit hõ: ⁊ est vera vt pꝫ p exponentes. s. aliquo tēpore p̃terito fuit homo: ⁊ nõ fuit aliqd̃ tempus p̃teritum qn fuerit hõ. g̃ ⁊c̃. Si pmo mõ est hec falsa: qꝛ significat q omni tpe fuit hõ: ⁊ sequit̃. omni tpe fuit homo: p̄sens tēpus est tēpus. ergo in tpe p̄nti fuit hõ. ꝯñs est falsum: qꝛ p̄nti tēpore nõ fuit hõ: sed hñ est hõ. ista ergo ꝓpositio. omni tēpore fuit homo. est falsa: qꝛ exponit̃ sic. aliquo tēpore fuit homo. ⁊ non est vel fuit aliqd̃ tempus quin tūc fuerit hõ. ergo ⁊c̃. illa scd̃a exponēs est falsa: qꝛ tēpus p̄ns est vel fuit aliqd̃ tēpus: ⁊ tñ in illo non fuit hõ: sed hñ est homo. Magister tangit hos duos modos substantiales in textu elige quod tibi placet.

No^m

In isto caplõ sunt q̃tuor petitiões. ❡ Pria. an ly semp sit terminᵘ cathegorematicᵘ vel syncathegorematicᵘ. Rñº. q ly semp est terminᵘ p̃gnãs qui subordiat̃ cathegorematico. ⁊ syncathegorematico ⁊ nõ est pura dictio. sꝫ ē cõplexū vt pꝫ. s. cū dicebamᵘ q ly eꝫ erat cõplexū. ⁊ ita ly sp. nec ē terminᵘ cathegorematicᵘ. ⁊ syncathegorematicᵘ. Et sic̃ q ois terminᵘ aut cathegorematicᵘ. aut syncathe. Rº. q verū est de icõplexo. nõ aūt de cõplexo. ⁊ ita de ly totᵘ. dicat̃. ❡ 2ᵃ petitio. an ista sit q̃ꝫta. sp fuit hõ. ❡ Rº. q sic. qꝛ est vlis. eo q subordiat̃ vli. ❡ 3ᵃ petitio. qd sig̃t ista aliqñ fuit hõ. ❡ Rº. q sic ista q̃ est sua ꝯdictoria. sp fuit hõ. est distiguēda. qꝛ põt sig̃re.

Ricius pᵃ petiº Rº

Rº 2ᵃ petitõ Rº 3ᵃ petitõ Rº

si arguit͛ ꝯ sic. hec aia incipit esse postq̈ȝ incipit esse. igit͛ postq̈ȝ hec anima incipit esse ipsa incipit esse cõsequẽtia est bona. ꝛ ꝯñs est falsuȝ. igitur añs. ꝙ ꝯsequẽs sit falsuȝ ꝓbat͛: q꞉ hȝ sic resolui. nũc hec aia icipit eẽ. ꝛ nũc est vel incipit esse postq̈ȝ hec aia icipit eẽ. igit͛ ꝛc̃. vbi 2ᵒ resoluẽs est incõpolis pᵉ. ¶ Ad hoc rñ negãdo illã ꝯñam. s. hec aia incipit eẽ. postq̈ȝ incipit eẽ. igit͛ postq̈ȝ hec aia icepit eẽ ipsa icipit eẽ. q꞉ argr̃ a termio stãte ꝯfuse tm̃ ad eũdeȝ stãteȝ determinate. ¶ Pro quo nota ꝙ hoc aduerbium postq̈ȝ ꝛ alia aduerbia tẽporis. ꝛ sil'r aduerbia loci non sunt termini syncathegorematici. sȝ cathegorematici potẽtes suscipere ꝯfusionẽ. a ly incipit. ꝛ sunt dictiones que q̈ȝuis appareãt in voce simplices subordinãtur tñ nomini ꝛ relatiuo: aut nomini tm̃. exẽpl'ũ. idẽ ẽ dicere: qñ ꝛ dicere in tpe vel in instãti in quo. ꝛ ideȝ est dicere postq̈ȝ. ꝛ post tps in q̃. sil'r idẽ est dicere. vbi ꝛ in loco in quo ꝛ sic de multis alijs. ꝛ sic a ꝓpõne de ly postq̈ȝ. vel ꝺ aliquo alio. de ṽbo ꝯfuso tm̃ ad illã de eodẽ de ṽbo nõ ꝯfuso nõ valet ꝯña. ꝛ pȝ solutio argumẽti: ꝛ q̃liter ibi arguit͛ a termio stãte ꝯfuse tm̃ imobiliter ad eũdẽ stantẽ determinate.

Noᵐ

¶ Ex solutiõe istius argumẽti sequunt͛ tria. pᵐ ꝙ oẽs iste ꝯ̃nes sũt vere. s. sor. icipit eẽ qñ ipse nõ icipit eẽ sor. icipit cur. qñ nõ incipit cur. sor. incipit cur. postq̈ȝ incipit cur. patent oẽs iste i hoc casu imaginabili. s. ꝙ sor. simul incipiat esse: ꝛ etiã cur. per remotionẽ de p̄nti. vt pȝ ꝓbãdo.

pᵐ corᵐ.

¶ Secũdo sequit͛ ꝙ a ꝓpõne de aduerbijs loci vel tẽporis ꝯfusis ꝯfuse tm̃ ad illã ꝺ cõsimilibꝰ aduerbijs nõ cõfusis nõ valȝ ꝯña. pȝ: q꞉ nõ seq̇t͛. sor. incipit esse qñ nõ icipit eẽ. igit͛ qñ sor. nõ icipit eẽ icipit esse: q꞉ añs est verũ vt pȝ ꝓbando per remotionẽ de p̄nti i casu supiori. ꝛ ꝯñs est falsum. qđ ꝓbat͛: q꞉ seq̇tur qñ sor. nõ incipit eẽ incipit esse. igit͛ in tpe vel in instãti in quo sor. nõ icipit eẽ icipit esse. ꝛ vltra sequit͛. in tpe vel in instãti. in quo sor. nõ incipit esse incipit eẽ. igit͛ in aliquo tpe vel instãti sor. nõ incipit eẽ ꝛ in illo sor. incipit eẽ. vt pȝ ꝑ regulã de resolutiõe relatiui. sed vltimũ ꝯñs est falsuȝ. ꝛ ipol'e. vt pȝ. igitur ꝛ primũ añs. qđ fuit ꝓbãdũ: ꝛ ita de ꝯsimilibꝰ dicat͛.

2ᵐ corᵐ.

¶ 3ᵒ sequit͛ ꝙ a ꝓpõne de talibꝰ aduerbijs cõfusis cõfuse tm̃ ad ꝓpõnes absolutas ꝛ sine aduerbijs nõ valet ꝯña. pȝ: q꞉ nõ sequit͛. tu icipis esse qñ tu icipis cur. igit͛ tu incipis eẽ. pȝ posito ꝙ tu nõ icipias eẽ: sȝ bñ icipias cur. nec seq̇t͛ tu icipis eẽ vbi plato est. igit͛ tu icipis eẽ. nec seq̇t͛. deꝰ incipit eẽ qñ hoc istãs ẽ. igit͛ deꝰ icipit eẽ. pȝ hoc aduertẽti superiora: ꝛ similes possent fieri ꝯ̃nes de ly desinit.

3ᵐ corᵐ.

¶ Capitulum de ly totus.

TOtus cõuertibil'r idẽ ẽ qđ q̃libȝ ps qñ syncathegorematice tenet͛: vt totus sor. ẽ minor sor. ꝛ tũc sic exponit͛ aliqua ps sor. est minor sor. ꝛ nulla ẽ pars sor. qñ illa sit minor sor. ergo ꝛc. sȝ qñ cathegorematice tenet͛: tũc totũ idẽ ẽ qđ ens pfectũ ex oĩbꝰ suis partibus. vt sor. ẽ totꝰ hõ. i. sor. est perfectꝰ hõ ex oĩbꝰ suis partibꝰ: ꝛ cõiter qñ ꝑcedit totã ꝓpõnẽ syncathegorematice tenet͛ qñ ṽo mediat iter ptes subiecti aut ponit͛ a parte p̄dicati. cathegorematice tenet͛: vt totꝰ sor. est aliq̇d hoĩs: ly totꝰ tenet͛ syncathegorematice. Sed dicẽdo ens totũ aĩal mouet͛: aut tu es totus hõ: ly totũ tenetur cathegorematice.

¶ Ex qbus ifero aliquas ꝯcl'ões. quaꝝ prima est ista. ¶ Totus sor. est minor sor. ꝛ tñ nõ totꝰ sor. est minor sor. pria ps ꝓbat͛: q꞉ quelibȝ pars sor. est minor sor. sicut corpus totale sor. aut aia eiꝰ que nõ est quãta. ¶ Scđa ꝯcl'o. totus sor. est ps sor. ꝛ tñ nõ totꝰ: hõ est pars sor. prima pars pȝ: q꞉ quelibet pars sor. ẽ ps sor. scđa ps ẽt pȝ: qm̃ nõ quelȝ ps hoĩs est ps sor. nã est aliq̃ pars pla. que nõ est ps sor. ¶ Tertia cõclusio: in oculo tuo est totũ qđ est in mũdo: ꝛ tamẽ nõ totũ qđ est in mũdo est in oculo tuo: prima pars ꝓbat͛: nã in oculo tuo est ens perfectũ ex suis ptibꝰ q꞉: pupilla oculi tui. Secũda pars etiã pȝ: q꞉ nõ quelibȝ pars mũdi ẽ in oculo tuo. ¶ Quarta ꝯclusio: correlarie ex priori in bursa tua ẽ tota pecunia mũdi: ꝛ i aĩa tua est tota scĩa possibilis: pria pars ꝓbat͛. qm̃ in bursa tua est ens perfectũ ex suis ptibus qđ est pecunia mũdi: dato ꝙ habeas vnũ denariũ i bursa tua. Scđa ps ẽt pȝ ex priori: eo ꝙ i aĩa tua est ens pfectũ ex suis ptibꝰ qđ est scĩa possibilis ex qbꝰ. sequit͛ ꝙ hec ꝓpõ est falsa: que tñ cõiter cõcedit͛. s. aĩa itellectiua est tota in toto ꝛ tota i qualibȝ parte. naȝ si est tota: ergo est ens hñs partes: cõsequẽs falsum: quare ꝛc.

TOtus tota totũ dupl'r sumit͛. s. cathegorematice ꝛ sincathegorematice. sycathegorematice sumit͛ qñ ꝑcedit totã ꝓpõnẽ: ꝛ tũc idẽ ẽ qđ q̃libet ps. Cathegorematice ṽo sumit͛ qñ ponit͛ inter ptes subi vel p̄dicati: dumȯ ꝑcedit aliqđ determinabile ipsuȝ. ꝛ tũc idẽ est qđ ens pfectũ ꝯpositũ ex ptibꝰ q̈ȝtitatiuis. p̄ mõ exponibil'r ꝓbat͛. vt dicẽdo. totꝰ sor. ẽ minor sor. sor. ẽ minor sor. ꝛ nulla est pars sor. quin illa sit minor sor. ergo totꝰ sor. est minor sor. 2ᵒ vero modo non exponitur.

Noᵐ

IN hoc caplo p̄ arguit͛ ꝯ dicta magistri. 2ᵒ erũt petitiões. ¶ Quãtũ ad pᵐ arguit͛ ꝙ ly totꝰ. syncathegorematice nõ ꝯuertat͛ cũ ly q̃libȝ ps. ꝓbat͛. q꞉ dato opposito seq̇t͛ ꝙ ista eẽt ꝯcedẽda. totꝰ est ps. ꝯñs falsũ: q꞉ illa nõ vȝ pfecta oĩo. ꝛ ꝯña ꝓbat͛. q꞉ sȝ magr̃m eẽt sensus. q̃lȝ ps est ps. ¶ 2ᵒ arguit͛ ꝯ idẽ sic. dato illo sequitur ꝙ ista eẽt vera totus sor. est ps. sȝ hoc est falsũ. igit͛ ꝛ illđ ex quo seq̇t͛. pȝ ꝯña cũ maiori. ꝛ ꝓbat͛ minor. q꞉ illa totꝰ sor. est pars. est vna affirmatiua. cuiꝰ subm ꝛ p̄dicatũ nõ supponũt pro eodẽ. vt pȝ de ly sor. ꝛ ꝺ ly ps. igit͛ illa non est ṽa. ¶ 3ᵒ arguit͛ ꝯ magistrũ dicẽtẽ. ꝙ solũ tũc ly totus tenet͛ syncathe. cũ ꝑcedit totã ꝓpõnẽ ꝯ. in ista. nõ totꝰ sor. currit. ly totꝰ tenet͛ syncathegorematice. ꝛ tñ non ꝑcedit totã ꝓpõnẽ. igit͛ ꝛc. pȝ ꝯña cũ minori. ꝛ maior ꝓbat͛ sic: ita tenet͛ ly totus. in ista. nõ totꝰ sor. currit. sicut in ista q̃ est sua ꝯ̃dictoria. totus sor. currit. sȝ i ista tenet͛ syncathegorematice. igit͛ ꝛ in illa. ¶ 4ᵒ arguit͛ ꝯ tertiã ꝯ̃nẽ magistri sic. ista est ṽa. totũ qđ est in mũdo est in oculo tuo. ꝛ ipse dicit ꝙ est falsa. igit͛ male. pȝ ꝯña cũ minori. ꝛ maior probat͛. q꞉ si illa nõ eẽt ṽa. hoc iđ eẽt. q꞉ ly totũ teneret͛ syncathegorematice. sȝ ly totũ. non tenet͛ sic. sed cathegore. igit͛ illa est ṽa. pȝ ꝯña. iterũ cũ maiori. ꝛ minor ꝓbat͛. q꞉ ly totũ ibi est vnũ cathegorema. q꞉ est vnũ nomẽ substãtiuũ neutri generis. cũ habeat post se ly qđ. est relatiuuȝ subẽ ꝛ neutri gñis. ¶ Ad pᵐ negat͛ ꝯña. ꝛ dicit͛ ꝙ ista est incõgrua. totꝰ est ps. ꝛ dr̃ ꝙ nõ est de itẽtione magr̃i ꝙ sp cũ ly totus. tenet͛ syncathegorematice ꝯuertat͛ cũ ly q̃lȝ

Ricius ꝯtra magistruȝ. argr̃. p.

Argr̃ 2ᵒ

Argr̃ 3ᵒ

argr̃. 4ᵒ

Ad pᵐ

pars: sꝫ ꝉ solū hꝫ cū ei ꝯiungit̄ substātiuū q̄lr nō ē i illa vt pꝫ. ℭ [Ad 2m] Ad 2m ꝯcedit̄ ꝙ illa est v̄a. ⁊ cum dr̄ ꝙ ista vna affirmatiua: cui⁹ subm ⁊ p̄dicatū nō supponit ꝑ eodē. dr̄ ꝙ est verū: qꝛ ista in voce nō hꝫ sublm: qꝛ m̄ ipsa subordinat̄ vni in q̄ sublm ⁊ p̄dicatū supponūt pro eodem. puta huic q̄lꝫ pars sor. est ps ipsa est v̄a. ⁊ ꝉ suffic̄. vt pꝫ sup. ℭ [Ad 3m] Ad 3m dr̄ ꝙ nō est de itētiōe magri ꝙ ly tot⁹. dēat p̄cedē totā ꝓpōnē ad ꝉ vt teneat̄ sincathegorematice. vt argumētū ꝓbat. ꝉ. n. est ipoīe: qꝛ tūc oporteret ꝙ ly totus. p̄cederet seipsum. sed de itētiōne sua est ꝙ ly tot⁹ p̄cedat totū sublm: ⁊ sic est in illa. ⁊ iō tenet̄ sincathegorematice. ℭ [Ad 4m] Ad 4m dic̄. P. M. ꝙ illa est v̄a. vt argumēta ꝓbāt si tn̄ vis tenē Paulū nega ꝙ ly totū. teneat̄ cathegorematice. ⁊ nega ꝙ ly ꝙ sit relatiuū de ly totū. sed dic ꝙ est relatiuū vni⁹ substātiui iclusi. in ly totū. ⁊ ꝙ nos debem⁹ iudicare de vocalib⁹ ꝑ mētalia ⁊ nou alr̄. Et patet solutio.

[Petitio 1a] ℭ Quātū ad 2m sunt sex petitiōes. Pria. q̄re est ꝙ cuꝫ ly tot⁹. ꝯuertat̄ cū ly q̄libꝫ ps. dicim⁹ ꝙ tenet̄ sincathegorematice. ⁊ ꝯuertit̄ cum ly ens ꝑfectum ex suis partib⁹. teneat̄ cathegorematice. [R°] Rn̄. ꝙ ꝉ ideo est. qꝛ ly tot⁹. p°mō sumpt⁹ icludit ly q̄lꝫ. qd̄ est vnū sincathegorema bn̄s vi ꝯfundēdi vt pꝫ. sed scd̄o mō sumptū nō icludit sincathegorema. vt pꝫ. ℭ [Petitio 2a] Scd̄a petitio. an ista sit vlis. tot⁹ sor. est hō. [R°] Rn̄. ꝙ ꝑm dicta supiora ista est vlis. qꝛ subordinatur vli. cā tamē q̄re magr̄ fecit caplm diuersuꝫ de istis est duplex. pria. qꝛ erat ponēda distictio. de ly tot⁹. 2a est quia ista vocalr̄ nō apparet vlis. ℭ [Petitio 3a] Tertia petitio. an posito ꝙ sor. deficiat man⁹ ista sit v̄a. sor. est totus hō. ⁊ apparet ꝙ sic: qꝛ sor. est hō ꝑfect⁹ ex suis ptib⁹: igit̄ sor. est tot⁹ hō pꝫ ꝯn̄a ⁊ an̄cedēs ꝓbat̄ sic. ois ps sor. est in sor. igit̄ sor. est ens ꝑfectū ex suis ptib⁹. pꝫ ꝯn̄a iterū. ⁊ an̄s ꝓbat̄ exponēdo sic. ps sor. est in sor. ⁊ nulla est ps sor. qn̄ illa sit in sor. igit̄ ois pars sor. est in sor. pꝫ ꝯn̄a cū maiori. ⁊ minor est nō. qꝛ ei⁹ oppositū iplicat ꝯdictionē. Ex alia pte apparet ꝙ illa sit falsa. qꝛ sor. deficit manus. ℭ [R°] Rn̄°. ꝙ illa est falsa. Et cū dr̄. sor. est ens ꝑfectū ex suis partibus. Rn̄° ꝙ aliqd eē ꝑfectū ex suis ptib⁹ est duplr̄ vno° qꝛ est ꝑfectuꝫ ex partib⁹ q̄s hꝫ. ⁊ sic oē bn̄s ptes est ꝑfectū. alio° qꝛ ē ꝑfectum ex ptib⁹ q̄s nālr̄ deberet hr̄e. ⁊ sic nō oē bn̄s ptes est ꝑfectū ex suis ptib⁹. qꝛ ille cui deficit manus: aut pes quē ꝑm cōem cursum deret h̄re non est ꝑfectū isto modo. ⁊ ita capitur perfectum in proposito. ⁊ pꝫ falsitas ꝓpōnis. ℭ [Petitio 4a] 4a petitio. an ista sit v̄a. tot⁹ sor. est minor sor. ℭ [R°] Rn̄° ꝙ illa est distiguēda. qꝛ vel ly tot⁹. cōuertit̄ cum ly quelibꝫ pars. absolute. vt dic̄ magister vel ꝯuertitur cum ly q̄libet pars integralis. Si p̄muꝫ ꝓpō est falsa. qꝛ nulla duarū ptiū eēntialiū est minor sor. qꝛ nec aīa intellectiua est minor sor. cum nō sit quāta. nec corpus sor. est min⁹ sor. vt pꝫ. si v̄o 2m dr̄ ꝙ illa est v̄a qꝛ q̄lꝫ ps itegralis sor. est minor sor. qꝛ caput ⁊ pes ⁊c̄. ℭ [Petitio 5a] 5a petitio. an aliqd̄ idiuisibile. vt puta de⁹ dicat̄ totū. ℭ [R°] Rn̄°. ꝙ nō. qꝛ ly totū q̄uocūq3 sumat̄ hꝫ respcm̄ ad ptes. idiuisibile aūt non h̄r partes. ℭ [Petitio 6a] 6a petitio. an valeat ista cōsequētia. totus homo est hois igit̄ totū animal est hominis. ⁊ videt̄ forte ꝙ sic. ℭ [R°] Rn̄°. ꝙ non. qꝛ antecedēs est verum ⁊ consequēs falsum. vt pꝫ exponēdo. ⁊ hoc ideo est. qꝛ arguitur ab inferiori ad suū superius confuse distributiue. vt pꝫ.

ℭ Capitulum de ly semper.

Semp ꝯuertit̄ cū ly oī tp̄e ꝑm exigētiā v̄bi cui addit̄: ita ꝙ idē est dicere sp̄ fuit hō. oī tp̄e p̄terito fuit hō. Et exponit̄ sic. Aliqn̄ fuit hō. ⁊ nō fuit aliqn̄: qn̄ tūc fuerit hō. ğ itē de futuro semper erit aliqd aliqn̄ erit aliqd ⁊ non erit aliqn̄ qn̄ tūc erit aliqd. ğ. ℭ Ex p̄dcis ifero aliq̄s ꝯclusiōes: q̄rū p̄ma est ista. Sēp fuit aliqd qd̄ non sp̄ fuit: ꝓbat̄. aliqn̄ fuit aliqd qd̄ sp̄ fuit ⁊ non fuit aliqn̄: qn̄ tūc fuerit aliqd qd̄ non sp̄ fuit. ğ ⁊c̄. ℭ Scd̄a ꝯclo. sp̄ erit aliq̄s hō q̄ nō sp̄ erit ꝓbat̄: qꝛ aliqn̄. erit aliq̄s hō q̄ nō sp̄ erit: ⁊ nō erit aliqn̄ qn̄ tūc erit aliq̄s hō q̄ nō sp̄ erit. ğ ⁊c̄. ℭ Tertia ꝯclo. sp̄ est ꝉ instās p̄ns. ꝓbat̄. aliqn̄ est ꝉ instās p̄ns: ⁊ nō est aliqn̄ qn̄ tūc sit ꝉ istans: p̄ns. ğ. pꝫ etiā ex sua ꝯuertibili. s. oī tp̄e p̄nti est hoc istās p̄ns. Ex eadē ꝯclone sequit̄ correlarie ꝙ q̄cquid viuit sp̄ est: ⁊ q̄cquid currit vel mouet̄ semp se h̄et eodē mō: lꝫ nō semꝑ se habuerit aut semp se h̄ebit eodeꝫ modo. ℭ Notādū ꝙ nō absq3 cā dr̄ semp ꝯuerti cuꝫ ly oī tp̄e ꝑm exigētiā sui v̄bi: qꝛ si absolute ꝯuerteret̄: cū ly oī tp̄e hec eēt falsa. sēp de⁹ fuit: aut mūdus sp̄ erit: qꝛ nō oī tp̄e de⁹ fuit. ꝓbat̄: naꝫ oī tp̄e de⁹ fuit: p̄ns tp̄s fuit: ğ in tp̄e p̄nti deus fuit: ⁊ pꝫ ꝯn̄a: qꝛ i tertio p̄rie: ex quo ly tp̄e ampliat̄ ad supponēdū ꝑ eo ꝙ est vel fuit: ⁊ ꝯn̄s est f̄lm: qꝛ tp̄s p̄ns nunq̄ fuit. Eodē mō ondit̄ falsitas hui⁹. mūdus semp erit. qꝛ nō erit i tp̄e p̄nti: verūtn̄ eligat r̄ndēs r̄nsionē sibi magis ꝯformē: qꝛ harū q̄libꝫ sustētabilis est. Ex isto scd̄o mō loq̄ndi: seq̄t ꝙ aliqn̄ de⁹ nō fuit. ⁊ aliqn̄ celū nō erit. qꝛ tūc de⁹ non fuit demr̄ando instās p̄ns: ⁊ tūc est vel fuit aliqn̄. ğ ⁊c̄. Cōsilr̄ nō celū aliqn̄ erit: qꝛ tūc nō erit demr̄ando instās p̄ns: ⁊ tūc est vel erit aliquādo: ergo ⁊c̄.

[Notandum] Semper duplr̄ sumitur. vno° simplr̄ siue absolute alio° respectiue. non pro oī tp̄e sꝫ ꝑm exigētiā v̄bi. vt dd̄o semp fuit hō. Scd̄o mō significat ꝙ omni tp̄e p̄terito fuit hō: ⁊ est vera vt pꝫ ꝑ exponentes. s. aliquo tēpore p̄terito fuit homo: ⁊ nō fuit aliqd̄ tempus p̄teritum qn̄ fuerit hō. ğ ⁊c̄. Si p̄mo mō est hec falsa: qa significat ꝙ omni tp̄e fuit hō: ⁊ sequit̄. omni tp̄e fuit homo: p̄sens tēpus est tēpus. ergo in tp̄e p̄nti fuit hō. ꝯn̄s est falsum: qꝛ p̄nti tēpore nō fuit hō: sed bn̄ est hō. ista ergo ꝓpositio. omni tēpore fuit homo. est falsa: qꝛ exponit̄ sic. aliquo tēpore fuit homo. ⁊ non est vel fuit aliqd̄ tempus quin tūc fuerit hō. ergo ⁊c̄. illa scd̄a exponēs est falsa: qꝛ tēpus p̄ns est vel fuit aliqd̄ tēpus: ⁊ tn̄ in illo non fuit hō: sed bn̄ est homo. Magister tangit hos duos modos substantiales in textu elige quod tibi placet.

[Responsio 1a petitio] In isto caplo sunt q̄tuor petitiōes. ℭ Pria. an ly semp sit termin⁹ cathegorematic⁹ vel syncathegorematic⁹. [R°] Rn̄°. ꝙ ly semp est termin⁹ p̄gnās qui subordiat̄ cathegorematico. ⁊ syncathegorematico ⁊ nō est pura dictio. sꝫ ē cōplexū vt pꝫ. ŏ. cū dicebam⁹ ꝙ ly eꝫ erat cōplexū. ⁊ ita ly sp̄. nec ē termin⁹ cathegorematic⁹. ⁊ syncathegorematic⁹. Et si at̄ ꝙ ois termin⁹ aut cathegorematic⁹. aut syncathe. [R°] R°. ꝙ verū est de icōplexo. nō aūt de cōplexo. ⁊ ita de ly tot⁹. dicat̄. ℭ [2a petitio] 2a petitio. an ista sit q̄ꝫta. sp̄ fuit hō. ℭ [R°] R°. ꝙ sic. qꝛ est vlis. eo ꝙ subordiat̄ vli. ℭ [3a petitio] 3a petitio. qd siḡt ista aliqn̄ fuit hō. ℭ [R°] R°. ꝙ sic ista q̄ est sua ꝯdictoria. sp̄ fuit hō. est distiguēda. qꝛ pōt siḡre.

vel q̄ oi tpe. aut istāti absolute fuit hō sic. q̄ ly tpe. stet am pliatiue pro eo qd̄ est vel fuit vel pōt sigare q̄ oi tpe fuit hō nō absolute sed sm exigentiā ꝟbi. sic q̄ oi tpe preterito fuit homo. ita illa. aliqñ fuit hō. aut aliqñ nō fuit hō. hēt ꝯsilr distingui. ℭ 4ª petitio. an iste repugnēt h̄ semp fuit. ꝛ hoc icepit eē. Rñ° q̄ nō. qꝛ celū semp fuit exquo i oi tpe ꝛ in oi instāti pterito fuit. ꝛ tñ incepit esse sm veritatem.

4ª peti° Rñ°

ℭ Capitulū de ly ab eterno.

Ab eterno dupl'r sumit̄. Uno modo noīal'r cū determinatōe ꝑpōnis a. vel ab: ꝛ tūc resoluit̄ vt et̄no fuit a. ab h̄ fuit. a. ꝛ h̄ est vel fuit eterno. ḡ ab eterno fuit. a. ita q̄ ab et̄no noīal'r sumēdo ꝯuertit̄ cū ly ab aliquo ab eterno ali'r sumit̄ ab eterno. s. aduerbial'r ꝛ ꝯuertit̄ cū ly eternal'r ꝛ sigt idē qd̄ añ oē tp̄s finitū: aut añ oē instāś vel post oē tp̄s finitū vel post oē instās: ꝛ exponit̄ sic: vt ab eterno fuit de° añ aliqd̄ tp̄s finitū fuit de° ꝛ nullū fuit tp̄s finitū. qn añ illud fuerit de us: ḡ ꝛc̄. Silr de futuro: vt ab eterno vel eter nal'r erit aliqd sic exponit̄: post aliqd̄ tp̄s finitū erit aliquid: ꝛ nullū est: vel erit tp̄s finitū: quin post illud erit aliqd: ḡ. vel sic. post aliqd̄ instās erit aliquid: ꝛ nō est vel erit aliqd̄ istās: quin post illud erit aliquid: ḡ ꝛc̄. Et notāter di co finitū: qꝛ aliqd̄ tp̄s fuit añ qd̄ de° non fuit. s. tp̄s qd̄ fuit ifinitū a pte añ. Silr aliqd̄ erit tp̄s post qd̄ nihil erit. vz. tp̄s ifinitū a pte post. ex ꝑ dictis infero aliqs ꝯclones: qꝛuz pma est ista. ℭ Ab eterno tu fuisti: ꝛ tñ nō eternal'r tu fui sti. Scd̄a ps est de se manifesta: qm añ tp̄s mil le annorū tu nō fuisti sed pma ps ꝓbat̄: nā ab isto tu fuisti demōstrando deuz: ꝛ h̄ est vel fuit eternū: ḡ. pz ꝯña tenēdo ly ab eterno noīalit̄. ℭ Scd̄a ꝯclō ab eterno tu eris: ꝛ tū nō eterno tu eris: pz ista ꝯclō sumēdo ly ab eterno in ꝑ ma pte noīal'r: ꝛ in scd̄a aduerbial'r: nec sūt ꝯ dictoria: exquo illi t'mini n vniformit̄ sumūt̄. ℭ Tertia ꝯclō. ab eterno siue eternal'r fuit ali quid: qd̄ non ab eterno siue et̄nal'r fuit: ꝓbat̄. Nā añ aliqd̄ tp̄s finitū fuit aliquid: qd̄ non ab eterno siue eternal'r fuit: ꝛ nō est vel fuit tp̄s fi nitū. qui añ illud fuerit aliquid: qd̄ nō ab eter no siue eternal'r fuit. ḡ. ℭ Quarta ꝯclō. eter nal'r siue ab eterno erit aliquis hō: qui nō erit eternal'r siue ab eterno. ꝓbat̄: nā post aliqd̄ tē pus finitū erit aliquis hō: qui nō erit eternal'r siue ab eterno: ꝛ nō ē vl' erit tp̄s finitū: qui post illō erit aliqs hō: q nō eternal'r siue ab eterno erit. ḡ. q̄cūq̄ dicta sūt de ly ab eterno ꝛ et̄nal'r pñt dici de istis terminis ppetuo: ꝛ in eternū: q̄ possunt dupliciť sumi. s. noīal'r ꝛ aduerbialit̄ sicut in ꝑoribus exēplificatum est: quare ꝛc̄.

No^m

Ab et̄no sumit̄ dupl'r. Uno° noīal'r. ꝛ sic sūt due ptes. Alio° aduūbial'r. ꝑut ē idē qd̄ et̄nal'r: ꝛ sigt idē qd̄ añ oē tp̄s fi^m: aut post oēs tp̄s fi^m. ꝑ° ꝓbat̄ resolubil'r: vt ab et̄no tu fuisti. ꝓbat̄ resolubil'r: ab h̄ tu fuisti: ꝛ h̄ ē vel fuit et̄nū. ḡ ab et̄no tu fuisti. 2° ꝓbat̄ exponibil'r sic. vt añ aliqd̄ tp̄s fi^m tu fuisti. ꝛ nō est vel fuit aliqd̄ tp̄s finitū qn añ illud tu fuisti. ḡ ab eterno tu fuisti. Scd̄m v° alios ab eterno sumit̄ dupl'r. s. cathegorematice syncathegorematice. Cathegorematice idē est q̄ vnū eno carēs pn°. Syncathegorematice ꝟbo ē distributiuū tpale: ꝛ redit ad idē.

In hoc ca° faciā q̄tuor. ꝑ notabo duo circa l'ras. 2° arguā ꝯ magrm. 3° ponā petitōes: 4°. mo uebo vnū du^m. ℭ Quātū ad ꝑ^m nō q̄ ly ab et̄no. aduūbialit̄ sumptū in voce est vnū simplex ꝛ vna dictio hñs vim ꝯfundēdi ꝯfuse tm̄. sic ly semp. sic q̄ dōo ab et̄no de° pro duxit mūdū aut hoiez. ly mūdū. ꝛ ly hoiez. stat ꝯfuse tm̄ mobil'r. 2° nō q̄ ꝑpō cui° pm° termin° est ly ab eterno. ad uerbial'r sumptū. s. ꝑut ꝯuertit̄. cuz ly eternal'r pt dupl'r exponi. vno° s3. P. M. sic. eternal'r seu ab eterno a. fuit. dicat̄ a. fuit. ꝛ nō icepit nec desinit a. eē. igr̄ ꝛc̄. 2do exponitur ly ab eterno sm Paulū sic. añ aliqd̄ tp̄s pteritū fi^m a. fuit: ꝛ nō est vel fuit aliqd̄ tp̄s pteritū fi^m: aut istās qn añ illud a. fuerit. igit̄ ab eterno a. fuit. ℭ Quātū ab 2^m argr̄ ꝯ magrm sic. ponat̄ q̄ de° p annū anteq̄ꝫ ꝓduxit mūdū. vt ita dixerim. ꝓduxerit soꝛ. ꝛ sequit̄ q̄ ista s3 ipm sit vera. ab eterno de° ꝓduxit soꝛ. de nō eē ad eē. Sz h̄ est fl'm. igit̄ modus magri est malus. pz ꝯña cū minoꝛi: qꝛ in ꝟitate soꝛ. nō fuit ꝓduct° ab eterno seu et̄nal'r. vt pz: qꝛ solus de° fuit eternal'r ꝛ minoꝛ ꝓbat̄ exponēdo: qꝛ añ aliqd̄ tp̄s pteritū finitū de° ꝓduxit soꝛ. de nō eē ad esse. ꝛ nullū est vel fuit instās: aut tp̄s pteritū fi^m qn añ illud de° ꝓduxerit soꝛ. de nō esse ad eē. vt pz. igit̄ ab eterno ꝛc̄. ℭ 2° ꝛ foꝛtius argr̄ sic. sit ita ad imaginationē q̄ nihil sit. ꝛ p remotionē de pñti incipiat eē soꝛ. ꝛ deinde celum ꝛ mot° ei° ꝛ tp̄s. ꝛ sequit̄ q̄ post motū celi ista sit v̄a. ab et̄no seu eternal'r soꝛ. fuit. Sz h̄ ē fl'm. igit̄ mod° magri ē falsus. pz ꝯñtia. cū minoꝛi. qꝛ i veritate soꝛ. icepit eē. ꝛ minoꝛ ꝓbat̄: qꝛ añ aliqd̄ tp̄s ꝛc̄. ꝛ nullū est vel fuit tp̄s vel istās pteritū ꝛc̄. igit̄ ꝛc̄. ℭ Ad ista argu° posset aliqs dicē q̄ v̄bal'r ꝓcedūt: ꝛ nō ꝯ modū exponēdi magri bñ intell'm. ꝛ posset dicē q̄ dnm in 2° exponēte dr̄. ꝛ nullū est vel fuit instans: aut tp̄s pteritū ꝛc̄. p istās: aut tp̄s itelligit̄ ois mēsura sic q̄ sit sensus. ꝛ nulla est vel fuit mēsura pterita finita. qn añ illā soꝛ. fuerit ꝓduct° de nō esse ad eē. ꝛ sic ista erit fl'a. sicut exposita. ꝛ pz solō. pmi argumēti. ℭ Sz ista solō lz soluat ꝑ^m arg^m: nō tñ soluit 2^m. qꝛ si soꝛt. incepisset eē illo° añ ipm nulla fuisset mēsura: qꝛ nec tp̄a: nec euū: nec eternitas. vt pz. iō magr̄ nō pōt bñ defendi. ℭ Uoiēdo tamē aliqd dicē opz dicē q̄ magr̄ in suis exponētib° ꝑsuppone bat eternitatē mundi ꝛ tp̄is. ꝛ iuxta illud dabat exponētes. ℭ Quantū ad 3^m sit pma petitio. que dr̄ia est int' ly semp ab eterno ꝛ ppetuo. ℭ Rñ° q̄ semp ꝓpe respicit tēpus. ꝛ pōt poni ꝓpetā cum v̄bo de pterito q̄ꝫ de futuro. vñ ita ꝓprie dicim° semp fuit de°. sic semp erit de°. ly aūt ab eterno. ꝓpe respicit pteritū: ꝛ ponit̄ cuz v̄bo de pterito. vñ ꝓprie dicim° de° ab eterno fuit. ꝛ nō dicim° ide° ab eterno erit. lz dicam°. in eternū erit. ꝛ ly ppetuo. ꝓprie respicit futurū. vñ magis ꝛ ꝓprie dicim°. h̄ ppetuo erit. q̄ꝫ h̄ ppetuo fuit. iste tñ dr̄ie: ꝑ° excepta nō sunt multū vtiles. ℭ 2° petitio. an ista. ꝯña sit bona. h̄ eternal'r fuit. igit̄ hoc semp fuit. dr̄ q̄ nō: qꝛ añ mūdi creationē eternal'r de° fuerat: ꝛ tñ nō semp fuerat: exquo nullū fuerat tp̄s: nec sequit̄ etiā eꝯ. h̄ semp fuit. igit̄ h̄ eternal'r fuit: qꝛ añs est verū. ꝛ ꝯñs fl'm. vt pz de celo qd̄ semp fuit. exq̄ oi tpe vel instāti pterito fuit: ꝛ tñ non eternal'r fuit. ℭ 3ª petitio an ista sit v̄a. eternal'r hō fuit. ℭ Rñ° q̄ sm modū exponēdi ipsius magistri

No^m
Ricius
No^m
ꝯ magistrum.
Arg°.
Ar 2°
Ad ꝑ^m
Ad 2^m
Petitio ꝑ°
Rñ°
Petitio 2ª
Rñ°
3ª petitō
Rñ°

magistri quē modū sequitur in dubio futuro ista ē vera. vt pz exponēdo. ¶ Quātū ad 4ᵐ fit hoc dubiū. an ista īplicet ꝯdictionē. ab eterno deus ꝓduxit mūdū de non eē ad eē. ⁊ arguitur 2ᵒ ꝙ sic. ꝑ sic. ex illa sequitur ꝯdictio igitur illa īplicat ꝯdictionē. pz ꝯñia. ⁊ añs ꝓbatur: quia sequitur ab eterno deus ꝓduxit mundū de nō esse ad esse: igitur ab eterno mūdus habuit eē. Sz arguitur ꝙ nō ab eterno habuit eē: quia sequitur deus ꝓduxit mū/dū de non eē ad eē: igitur quādoqꝫ fuit ⁊ quādoqꝫ non fuit: ⁊c. non ab eterno habuit esse. ¶ Et ꝯfirmatur sic. īplicat ꝯdictio/nē mūdū ꝑpetuo fore: ⁊ ipsum in futurū corrumpi vt pz: igitur a simili īplicat ꝯdictionē ipm ab eterno fuisse ⁊ fuisse ꝓ/ductū: sed ex illa: ab eterno deus ꝓduxit mūdū de non esse ad eē: sequitur ipm ab eterno fuisse ⁊ eē ꝓductū: igitur illa ēt ī/plicat. ¶ Scdo sic. si illa nō īplicaret a pari ista nō īpli/caret: ab eterno deus ꝓduxit de non eē ad eē. a. lapidē in cō/cauo lune ⁊ derelictuz sue naturae: sed ista īplicat: igitur ⁊ illa: pz ꝯñia cū maiori ⁊ minor ꝓbatur: quia ex illa sequitur ꝯdictio: sequitur. n. ab eterno deus ꝓduxit a. lapidē de non eē ad eē in cō/cauo lune derelictū sue naturae: igitur a. lapis ab eterno fuit: sed ꝓbo ꝙ non ab eterno fuit: quia sequitur: ab eterno deus ꝓduxit a. lapidē ⁊c. derelictum sue naturae: igitur a. lapis descēdit: nūc quero: aut a. lapis descēdit ꝑ tēpus infinitū: aut finitū: non ꝑmū: quia lapis relictus sue naturae in concauo lune nō descē/det ad cētrum ꝑ tēpus infinitū: si dicitur 2ᵐ: tūc signo illud tēpus ꝑ quod descēdit: ⁊ quero aut a. lapis ante fuit: aut nō fu/it: nō est dām ꝑmū: quia tūc a. lapis quieuisset in concauo lu/ne ꝑ tēpus infinitū: quod ē ꝯ casum ponētē ꝙ a. lapis fuerit relictus sue naturae si dicitur 2ᵐ: igitur a lapis nō ab eterno fuit ⁊c. sequitur ꝯdictio. ¶ In oppoᵐ arguitur sic. ista nō īplicat ab eterno homo ꝓduxit hominē de nō eē ad eē: igitur nec illa ab eterno deus ⁊c. pz ꝯñia: quia sicut vna est de terminis cōibus ꝯfusis ꝯfuse tm: ita ⁊ alia ⁊ añs ꝓbatur: quia illa nō solum est possibilis: sed vera: vt pz exponēdo: quia añ aliquod tps ꝑmū finitū homo ꝓduxit hominē de non eē ad eē: ⁊ nullū ē vel fuit tps ꝑmū finitū quin añ illud homo ꝓduxerit hominē de non eē ad eē: igitur ⁊c. pz ꝯñia: ab exponētibus ad expositā ⁊ añs ē ve/rū: igitur ⁊ ꝯñs. ¶ Rñ° ad duᵐ. ꝑ pono vnū notabile. deīn/de quasdam ꝯclusiones: ⁊ tm̄. argumētorum. ¶ Quātū ad ꝑmum nota ꝙ refert dicere: aial homo produxit ab eterno de nō eē ad esse: ⁊ ab eterno homo ꝓduxit aial de nō eē ad eē pz: quia in pri/ma termini stāt determinate ⁊ nō pōt eē vera nisi vnus ho/mo determinatus ⁊ vnū aial eternaliter fuerint: in scda aūt stāt termini ꝯfuse tm̄ ⁊ pōt eē verarimo vt pz ꝑ suas exponētes iā est vera: quāuis nullus homo: ⁊ ēt nullū aial eternaliter fuerit. Et ita ꝯsimiliter dicatur de istis: mūdū deus ab eterno ꝓduxit de nō eē ad eē: ⁊ ab eterno deus ꝓduxit mūdū de nō eē ad eē: ꝑ/ma. n. non pōt imaginari nisi tamē deus ꝙ ēt determinatus mūdus ab eterno fuerit: sed 2ᵃ pōt imaginari posito ꝙ nul/lus deus: ⁊ ēt nullus mūdus eternaliter fuerit. ¶ Isto stāte ponitur ista ꝯ. ista ꝓpō non implicat: ab eterno deus ꝓduxit mūdū de nō eē ad eē quē ꝯ verificatur in duobus casibus: ꝑ ponē/do ꝙ deus fecerit de mūdo: sicut de hoīe: sic ꝙ ꝓduxerit eos gñabiles ⁊ corruptibiles: sicut fecit de hoībus: ⁊ tūc pz ꝙ sicut ista est vera: ab eterno deus ꝓduxit hominē de nō eē ad eē: vbi ly hominē. stat ꝯfuse tm̄: ita ista eēt i illo casu vera: ab eterno deus ꝓduxit mūdū de nō eē ad eē: ex quo tm̄ nō se/quitur ꝙ aliquis mūdus fuerit eternaliter: sicut ex hoc non sequitur ꝙ aliquis homo fuerit ab eterno seu eternaliter. ¶ Et si dicitur si ab eter/no deus ꝓduxit mūdū: igitur aliquā deus ꝓduxit mundū. Rñ° ꝯcedēdo ꝯñam: ⁊ ꝯñs ꝯceditur tanquam verū ⁊ impertinēs ꝙ iā sunt circiter septē milia annorum ꝙ ꝓduxit mundū: ⁊ tā/quam sequēs hēs ꝯcedē ꝙ in infinitū añ ꝓduxerat alios mun/dos: ⁊ si dicitur quā añ dicitur ꝙ nō dēs certificare. ¶ 2° pōt illa ꝓ/pō verificari in hoc casu. s. ꝙ vnū determinatū mūdū deus ab eterno ꝓduxerit de nō eē ad eē quē infinities adnihilaue/rit ⁊ creauerit. v. g. imaginādo tps ꝑmū fuisse infinitū ⁊ fuisse diuisum in scda incipiēdo ab instāti in quo sumus ⁊ ꝓcedēdo in infinitū: ⁊ ꝙ deus in ꝑmo sclo seu cētenario an/norū ꝓduxerit a. mūdū: ⁊ ꝑ 2ᵐ a. mūdus sit adnihilatus: ⁊ in 3° iterū creatus: ⁊ sic in infinitum: isto stāte ꝓbatur ꝯ. ab eterno deus ꝓduxit a. mundū de nō eē ad eē: igitur ab eterno deus ꝓduxit mūdū de nō eē ad eē: pz ꝯñia ab inferiori ad suū superius ꝯfuse tm̄ mobiliter: ⁊ añs ē verū: vt pz exponē/do: igitur ⁊ ꝯñs. ¶ Scda ꝯ ē ista: sicut ista nō implicat ab eterno deus ꝓduxit mūdū de non eē ad eē: ita nec ista mun/dū deus ab eterno ꝓduxit de nō eē ad eē vbi ly mūdū: stet determinate: ⁊ ista ꝯ verificatur solum in 2° casu: ponēdo. s. ꝙ eūdē mundum deus infinities creauerit ⁊ adnihilauerit. ¶ Tertia ꝯ ab eterno fuit: ita ꝙ a. mūdus est ⁊ ab eterno fuit: ita ꝙ a. mūdus nō est: pz ista ꝯ exponēdo quālibet ꝑ/tē in casu ꝑcedēte. ¶ Ex ista ꝯne sequitur ꝙ nō ꝑus fuit: ita ꝙ a. mūdus ē quā ꝙ a. mūdus nō est: ⁊ tm̄ in quālibet ꝑ/ductione ꝑus fuit: ita ꝙ nō ē quā ꝙ ē: pz cor° intelligenti. ¶ Quarta si ab eterno deus ꝓduxit mundū necio ꝓduxit mūdū: ꝓbatur: quia si ab eterno ꝓduxit mundum ab eterno siue eternaliter fuit: ita ꝙ ꝓduxit mūdū: ⁊ ex cōi nō potuit eē ipm nō ꝓduxisse mundū: ⁊ sic necio ꝓduxit mūdū. ¶ Et ꝯfir/matur: quia si ab eterno ꝓduxit mundum: tūc sequitur ꝙ ꝓduxit mundū ⁊ nō potuit eē ipm non ꝓduxisse mundū: ⁊ sic ne/cessario ꝓduxit mundū: in quālibet tm̄ ꝓductione mundi ꝯtin/genter pro tunc ꝓduxit mūdū vt pz. ¶ Quīta ꝯ. ista ꝓpō īplicat ꝯdictionē. ab eterno deus ꝓduxit a. mūdū de nō eē ad eē: ⁊ tm̄ semel ꝓduxit ipm ꝓbatur: quia ex illa sequitur ꝯdictio: sequitur. n. ab eterno deus ꝓduxit a. mūdū de nō esse ad eē: igitur a. mūdus eternaliter fuit: ⁊ sequitur ab eterno deus ꝓduxit a. mūduz de nō eē ad eē: ⁊ semel ꝓduxit. igitur a. mūdus accepit eē post nō eē: tūc signo mēsurā in qua nō erat: ⁊ cū añ nō fuisse: ex quo solū semel ꝓducebatur: igitur nō ab eterno seu eternaliter fuit: quod ē ꝯdictio. ¶ Istis stātibus pz solo argᵗ. ¶ Ad ꝑᵐ ꝯceditur ꝙ ab eterno mūdus fuit: ⁊ negatur ꝙ sequitur nō ab eterno mundus fuit. Et ad ꝓbōnē cū dicitur: mūdus quādoqꝫ fuit ⁊ quādoqꝫ nō fuit. igitur nō ab eterno fuit negatur ꝯñia: quia stat oppositū ꝯñtis cū añte in casu illo ꝙ idē mūdus pluries fuerit gñatus ⁊ cor/ruptus. ¶ Et ad ꝯfirmationē negatur ꝙ sic licet ꝯdictionem mūdū ꝑpetuo fore ⁊ ipm corrūpi: nā posito ꝙ vnus mūdus ꝑ vnū sclm futurū erit: ⁊ ꝑ aliud nō: ⁊ ꝑ 3ᵐ erit: ⁊ ꝑ 4ᵐ nō: ⁊ sic vltra pz ꝙ ille mūdus ꝑpetuo erit: ⁊ tm̄ corrumpetur. ¶ Ad 2ᵐ ꝯceditur ꝯñia: licet nō valeat de forma: ⁊ ꝯceditur ꝙ ista nō īplicat: ab eterno deus ꝓduxit a. lapidē de nō eē ad eē in ꝯcauo lune relictū sue naturae: ⁊ negatur ꝙ ex illa sequatur ꝯdi/ctio: ⁊ ꝯceditur ꝙ ex illa sequitur ꝙ a. lapis ab eterno fuit: ⁊ negatur ꝙ sequitur ꝙ non ab eterno fuit: vñ aduerte ꝙ tu hēs dicē ꝙ a. lapis infinities fuit gñatus: aut ꝓductus a deo in cōcauo lune: ⁊ ꝙ infinities descēdit deorsuz: ⁊ corrūpebatur post: ⁊ deinde deus eū reparabat sursuz: nūquā tm̄ iste lapis mouebatur sursuz: ex quo erat derelictus sue naturae. Et tūc ad argᵐ cū dicitur signo tpa in quo descēdit signetur: ⁊ dico ꝙ illud nō fuit ꝑmū tps in quo descēdit: quia hoc nō ē dabile: quia i infinitis tpibus añ descēdit. Et ita arᵐ nō ꝓcedit. ¶ Et si petitur. an iste lapis ꝑus fuerit sursū quā deorsū. Rñ° ꝙ nō: quia ab eterno fuit sursū: ⁊ ab eterno fuit deorsuz: tm̄ in oī suo motu ꝑus fuit sursuz quā deorsuz: ⁊ ꝑ infinita instātia stetit sursum. licet ꝑ nullū tēpus steterit sorsum: ⁊ tandē habes obligatorie rñdē sicut ille qui admittit vnū ipossibile ꝯm eē possibile ꝯm tamē imaginationē.

Duᵐ affirmatiue arguitur. — Confirᵒ — 2ᵒ ad idē arguitur. — In opᵐ arguitur — 2ᵐ concl — Rñ° — Notᵐ — 1ᵃ conclo — 2ᵃ conclo — 3ᵃ conclo — 4ᵃ conclo — 5ᵃ conclo — Ad ꝑᵐ ꝯtiuz dā — Ad confirᵐ — Ad 2ᵐ.

¶ Capitulum de ly infinitum.

Infinitū dupliciter sumitur. s. cathegore/matice ⁊ syncathegorematice: ca/thegorematice. n. idē est ꝙ sine fine ⁊ sine ꝑncipio: vt a. est infinitū. i. a. est sine ꝑncipio ⁊ sine fine: ⁊ sic cōiter sumitur quā

ponit a pte pdicati vt exeplificatū est: aut qñ li mitat i subo: vt dōo aliqd ifinitū ē: hoc aut lita tio fit qñ adiectie vl' substiue tenet. Sic āt sumē do ifinitū: solet dici q nihil est ifinitū: nec aliq̄ sūt ifinita: q nihil ē sine fine nec aliq̄ sūt sine fi ne: sumēdo āt ifinitū syncathegorematice ex ponit p duas exponētes fm exigētiā termini cui addit aut fz pprā nām singularis vel plalis nūeri: vt ifinitū corp ē sic exponit. Aliquātuz corp ē: z nō ē corp finitū gn isto mai sit: g zc. Itē ifinitū corp fuit: sic exponit. Aliqztū cor p fuit z nō ē vl' fuit corp finitū gn isto maius fuit: g zc. In plali āt nūero nō expōit p ly ma ius sz p ly pla. vt ifinita corpa sūt sic exponit. Aliquot corpa sūt: z nō sūt tot corpa finita gn pla illis sint: g zc. Itē de pterito: ifiniti hoies fuerūt: sic exponit: aliquot hoies fuerūt z nō sūt vel fuerūt hoies finiti gn pl'es illi fuerūt: g zc. Et silr de futuro vt ifinita istātia erūt: sic ex ponit. Aliquot instātia erūt z nō sūt vel erūt i stātia finita gn illis pla erūt: g zc. Est tñ alter modus exponēdi g cōit tenet: sapiēs quodā mō nām singulariū vt ifinitū corp ē: sic expo nit. Aliqztū corp z duplū ad illud z triplū ad illud: z sic i ifinitū: g zc. Itē i plali nūero vt ifi nita sūt sic exponit: duo sūt z tria sūt: z sic in ifi nitū: g zc. Quilz istoz modoz bon ē ad pñs: verūtñ pm ē fortalioz: lz forte scōs sit itelligi bilioz. ¶ Ex pdcis ifero aliqs pclones: qruz pria ē ista. Infinitū corp de pt pducere: nō tñ pt pducere corp ifinitū. Pria ps pbat. Nā aliqztū corp de pt pducere z nō ē vel pōt eē corp finitū: gn mai isto de possit pducere: g zc. Vel alr. Aliqztū corp de pōt pducere z duplū ad illud: z triplū ad illud z sic in ifinitū. g zc. Scōa vo ps pz ō se: qm de nō pōt pdu cere corp sine fine: eo. n. q aliqd est corp ipz ē figuratū: g terio vel termin clausuz z p ons finitū. ¶ Scōa pclo. ifinitū tps est elapsum: z tñ nullū tps elapsuz fuit ifinitū. Pria ps pba tur: qm aliqd tps est elapsuz z duplū ad illd z triplū ad illd: z sic in ifinituz: g zc. Scōa ps ēt pbat ex h: q nullū tps elapsuz fuit sine fin: qd libz nāqz terminabat ad aliqd istās. Sz hic du bitat. Nā i alto caplo dcm ē q aliqd fuit tps i finitū a pte añ: g aliqd tps elapsuz fuit ifinitū. Dr q ibi locut sūz ō ifinito fz qd qd ñ hz pn cipiū: sz finē sic tps ifinitū pteritū: nūc autē lo quor de ifinito simplr qd nō hz pncipiū neqz finē. ¶ Tertia pclo. nūer est finit: z tñ nllus nūer finit est ifinit. Pria ps pz: q aliqztus nūer est nūer finit z nō ē nūer finit: gn ma ior illo sit nūer finitus: g zc. Scōa ps pz: qm nll's nūer finitus est sine fine: g zc. ¶ Quarta pclo. ifinita sūt finita: tñ nlla finita sunt finita. Pria ps pbat: q duo sūt finita z tria sūt fini ta: z sic in ifinitū: g zc. Scōa ps pz ō se: q nlla finita sūt infinita sine fine. ¶ Quita pclo. Infi nitis finita sūt pla: z tñ nlla finita sūt pla ifinitis. Pria ps pz: qm duob finita sūt pla: z trib fi nita sūt pla: z sic i ifinitū. Scōa ps pz de se: q oppositū icludit de se manifeste pdictionem. ¶ Sexta pclo. Infiniti erūt dies: z ifiniti erūt anni dato fm Aris. q mūdus sit ppetu z eter nus. ¶ Ista pclo. pz qlitercūqz exponant par tes. Ex q pclone sequit q non plures fuerunt dies qz anni nec erunt: quia infiniti vtrobiqz.

Infinitū dupl'r sumit. s. cathe. z sincathegorema tice: cathe. sumit qū nō pcedit totā ppō nē: z sigt idē qd ens sine fine. Syncathe. vo sumit qū p cedit totā ppōnē: z sigt q qcūqz dato pt dari mai in sin gulari. In plali vo qbuscūqz dat pstigit dari pla: z sumē do illo: pbat sic exponibil'r. Exm in singulari: vt ifim cor pus ē pbat sic: aliqztū corp est: z nō tñ gn mai illo: g ifi nitū corp est: vel al'r sic: aliqztū corp est: z duplū ad il lud: z triplū z qdruplū: zc. in infim: g ifim corp est. Exm in plurali: vt ifinita corpa sunt: sic pbat: aliq̄ corpa sūt z nō tot gn plaig ifinita sunt corpa: vel al'r sic: duo corpa sunt z tria qtuor zc. sic ifim: g ifinita corpa sunt. ¶ Adverte p maiori examiatiōe hui tractat q cum ppoit tibi aliq̄ ppō stati dēs vidē an sit mediata an imediata: si imedia ta non pt pbari: q ad sensuz vel itell'm est p se nō: z p ne gātea p se nō non est ápli disputādū. Si vo mediata dēs vidē an sit affirmatiua an negatiua: si negatiua dēs pba re p cās vitatj aut p pdictoriū aut p singl'es: vt sepi dcm est. Si vo affirmatia dēs vidē an sit cathe. vel hypo. si ca the. vide pm terminū mediatū z ab eo dēs incboare ppō nis pbōnē: q a p termio mediato semp icboāda est ppō nis pbō: z non p saltū debea ppōnē pbare: q fiūt multe deceptiones in exponē ppōnē non exponibilē: sed reso lubilē: vel eē. v. g. ista ppō: aliqd albū icipit eē sor. est re soluēda rōne de ly aliqd albū z non pbāda rōne de ly in cipit p cās vitatj. Appello aūt pm terminū non fm sitū: sz fm denoiationē vt in modalib sepe modus fm situz est vltim. z tñ fm denoiationez est pm: silr in hypoteticis nota hypothe. fm sitū qsi semp est me: fm tñ denoiatio nē est pma: fcā aūt pbōnē pmi termini postea dēs pcedē gradati ad aliū sigs est zc. donec oēs termini mediati p pōnis cathegorice fuerit fm exigētiā decl'ati. Si vo ppō fuerit hypothetica: tūc vide an sit cathegorice vel hyce. pbāda: si cathegorice pbāda est: pbo eā: sic dixi ō cathe gorica. v. g. neccio tu curris vel tu nō curris: si ly neccio ca dit i totū: lz ista sit hypothe. disiūctiua: tñ nō est hypo. di siūctiue pbāda: sz cathegorice exponibil'r h mō: tu currs vel tu nō currs: z nō pt eē gn tu curras vel tu nō curras: g zc. Silr neccio est te moueri si tu currs: si ly neccio cadit i totū: lz sit hypo. pdōnalis mō tñ ē hypo. pdōnal'r pbā de: sz more cathegorice est officiali'r pbāda h mō: h ppō est neccia: tu moueri si tu currs q adeqte sigat te moueri si tu currs: g nece ē te moueri si tu curris: vbi vo sit hypo. hypoce pbāda: tūc aut copulatie aut disiūctiue aut pdō nal'r: z fm qd dcm ē i cap de hypoce dēs iferre hypo. eē

No^m p^m

No^m r^m

verā

verā vel ſſa3:poſ̄e3 vel ipoſ̄e3:nec̄ia3 vel ꝯtingentē.v.g. altera pꝰ pn̄ˡⁱˢ huiꝰ diſiūctiue affirᵐᵉ eſt ꝟa ꝙ̄ b eſt ꝟa ꝛc̄. de aliꝗ.elige.q2 nllā erit ꝓbabilis ꝗ̄ tibi occurrat quam ſtatim inferre non poſſis. ¶ Et ſic eſt finis huius tractatus:ſi quid autem hic diminute diximus:ample dicemꝰ contra probationes terminorum.

Ricius.

In isto cap̄ faciā tria.p̄ annotabo aliꝗ̄ circa expōnē.2ᵒ arguā ꝯ̄ magr̄m. 3ᵒ ponā petitiones.

Noᵐ pᵐ ¶ Quātū ad pᵐ nō ꝙ iſta dictio magnū ſumit̄ 2ᵉ.vnoꝰ improꝑe:ꝛ ſic ꝯuertit̄ cū ly ꝯtinuū ꝛc̄.linea ꝛ ſuꝑficies dr̄ magna.alioꝰ ꝓꝑe ꝛc̄.ꝯuertit̄ cū ly lōgū:latū ꝛ ꝓfundu3 ꝛc̄.linea ꝛ ſuꝑficies nō ſūt magn̄:ſ3 ſolu3 corpꝰ.

Noᵐ 2ᵐ ¶ 2ᵒ nō ꝙ aliqd eē pedale aut bipedale eſt 3ᵉ.ſ. vel ſolū ſ3 lōgitudinē ꝛc̄.linee ſūt pedales:aut ſm lōgitudinē ꝛ latitudinē: ꝛ ſic ſuꝑficies ſūt pedales:aut ſm oēm dimēſionē.ꝛ ſic ſolū corpa ſūt pedalia:vt poſito ꝙ vnū corpꝰ ſ3 oēm dimēſionē ſit pedale.

Noᵐ 3ᵐ ¶ 3ᵒ nō.ꝙ aliqd eē duplū aut triplu3 ad aliud pōt eē ꝗ̄tuor modis:aut ſm lōgitudinē tm̄:aut ſm lōgitudinē ꝛ latitudinē:aut ſm oēm dimēſione3:aut ſm nūm.

ꝯ̄ magiſtrum ¶ Quātū ad 2ᵐ argr̄ ꝯ̄ magr̄m dicētē ꝙ ly ifiᵐ.tenet̄ cathe.qñ limitat̄ in ſubo ꝛ ſubiūgit ꝙ iſta limitatio

Argr̄ p̄ ſit qñ adiectiue vel ſubiue tenet̄:ar̄ igit̄ ſic:ſemꝑ ly ifiᵐ tenet adiectiue vel ſubiue:igit̄ ſempꝰ tenet̄ cathegorice qd̄ eſt ꝯ̄ ipm:p3 ꝯñā ꝛ añs ꝓbat̄:q2 non vi͛ quō poſſit alr̄ teneri.

Argr̄ 2ᵒ ¶ 2ᵒ argr̄ ꝯ̄ ſex ꝯ̄ones magr̄i ſic in oibꝰ illis pꝰ ps eſt ſſa:igit̄ ꝯ̄nes falſe:p3 ꝯñā:ꝛ añs ꝓbat̄:q2 ſi nō eēnt falſe ꝟ lō eēt q2 ly ifiᵐ in illis teneret̄ ſincathegorematice:ſ3 in rei ꝟitate ly infiᵐ tenet̄ cathegorematice cū in eis teneatur adiectiue:vt p3:igit̄ ille nō ſunt ꝟe ſ3 falſe.

Argr̄ 3ᵒ ¶ 3ᵒ ar̄ ſic: iſta ꝯñā non v3 ifinita eſt linea giratiua igit̄ aliꝗ̄ꝫta eſt linea giratiua:ꝛ in duplo maior eſt linea giratiua:igit̄ modus exponēdi poſitꝰ a magr̄o nō eſt bonꝰ:p3 ꝯñā:ꝛ añs ꝓbat̄:q2 añs illiꝰ eſt veꝝ demr̄ata linea girāte ꝑtes proportiōales vniꝰ colūne:ꝛ ꝯñs eſt ſſm:qd̄ ꝓbat̄ ſic:linea nō eſt magna:igr̄ non in duplo maior eſt linea giratiua: p3 ꝯñā:ꝛ añs ꝓbat̄:q2 ſi linea eſſet magna:ſeꝗ̄ ꝙ linea pedalis eēt pedalr̄ magna:ſed ꝟ eſt ſſm:igit̄ linea nō ē magna:p3 ꝯñā:itēꝝ cū maiori:ꝛ minor ꝓbat̄:q2 da tu opᵐ.ſ. ꝙ linea pedalis ſit pedalr̄ magna:ꝛ ar̄ ſic:oē pedalr̄ magnū eſt culi3 pedalr̄ magno eꝗ̄le:ſ3 linea pedalis eſt pedalr̄ magna:ꝛ corpꝰ pedale eſt ēt pedalr̄ magnū:igr̄ talis linea eēt eꝗ̄lis corpi:ſ3 ꝯ̄ns eſt ipoſ̄e:igit̄ ꝛ añs.ꝛ non ꝑ maiori:igr̄ ꝑ minori:qd̄ fuit ꝓbādum.

Ad pᵐ ¶ Ad iſta rn̄ᵒ. Ad pᵐ dr̄ negādo ꝙ ly ifiᵐ ſemꝑ teneat̄ adiectiue vel ſubſtātiue:imo dr̄ ꝙ qñꝗ̄ tenet̄ aduerbialr̄:ꝛ tūc ꝯuertit̄ cū ly in infiᵐ:ſeu cū ly ifinite:ſic ꝙ dū dico: ifiᵐ corpꝰ deꝰ pōt ꝓducē:eſt ſenſus infinite ſeu in infiᵐ deus pōt ꝓducē corpus:ꝛ ſic p3 ſolo.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ dr̄ ꝙ oēs ille ꝯ̄nes ſūt ꝟe:ꝛ ꝙ ly ifiᵐ tenet̄ ſincathegorematice:ꝛ cu3 dr̄ ꝙ tenet̄ cathe. q2 tenet̄ adiectiue dr̄ ꝙ verū eſt de ꝟtute ſmonis:tn̄ intētio magr̄i eſt ꝙ ly ifiᵐ nō teneat̄ adiectiue:ſ3 teneat̄ ꝑ ly in infiᵐ:nec eſt opus in ꝟitate ꝙ ꝯcordet cū ſubſtātiuo:l3 magr̄ ſic dixerit:vñ ꝓꝑie debemꝰ dicē in infiᵐ nūm tu potes nūare:ꝛ nō ifinitū nūm tu potes nūare.

Ad 3ᵐ ¶ Ad vltiᵐ dr̄ ꝙ ꝓpō de ly ifiᵐ nō d3 exponi ꝑ ly in duplo maiꝰ capiēdo ly maiꝰ ꝓꝑe:ſed d3 exponi ꝑ ly duplū:ſm exigētiā termini ſeꝗ̄ntis exᵐ ifinitū corpꝰ deꝰ pōt ꝓducē dicat̄:aliquātū corpꝰ deus pōt ꝓducere:ꝛ in duplo maius:ꝛ ſic vltra. ¶ Sed dūo infinita lineā deꝰ pōt ꝓducē:ſic dicat̄: aliꝗ̄ꝫtā lineā deꝰ pōt ꝓducē:ꝛ in duplo lōgiorē:ꝛ in triplo ꝛc̄. Silr̄ de ſuꝑficie ꝛ nūo ꝯ̄picat̄.

pᵃ petitᵒ ¶ Quātum ad 3ᵐ ſit pᵃ petitio.an oē pedalr̄ magnū ſit oi pedaliter magno equale.

Rᵒ ¶ Rñſio ꝙ accipiēdo magnū iproꝑe ꝟ nō op3:q2 linea pedalis nō eſt eꝗ̄lis corpi pedali:ꝗ̄uis qd̄l3 illoꝝ ſit pedalit̄ magnū accipiēdo ly magnū iproꝑe.ſ.ꝓ ꝯtinuo:ſed

2ᵃ petitᵒ accipiēdo magnū ꝓꝑie dr̄ ꝙ petitio eſt ꝟa. ¶ 2ᵃ petitio. an vnū reſe pedalr̄ lōgū ſit tāte magnū:ꝗ̄ꝫte magnū ē lapis pedalr̄ lōgꝰ ꝛ pedalr̄ latꝰ.

Rᵒ ¶ Rᵒ ꝙ nō:imo dr̄ ꝙ ē minꝰ:ꝛ alr̄ ſeꝗ̄ret̄ ꝙ medietas vniꝰ lapidis capta ſm lōgitudinē eēt tāte magna ꝗ̄ꝫte magnū eēt ſuū totū:ꝛ ſic nō oē totū ꝗ̄ꝫtitatiuū eēt maiꝰ ſua ꝑte integrali:qd̄ eſt ſſm. Vñ ad ꝟ ꝙ aliꝗ̄ duo inaīata ſint eꝗ̄lr̄ magna op3 ꝙ ipſis reducta ad ꝯſilēs figuras nullū ſm aliquā menſurā excedat aliud qualiter non eſſet de illo reſe ꝛ lapide:vt patet.

¶ De obligationibus tractatus incipit.

Obligatio eſt oꝛ̄o cōpoſita ex ſignis obligatōis ꝛ obligato vt pono tibi iſtā. Tu es rome:tota h̄ oꝛ̄o vocat̄ obligatio:ſigna autē oblōnis ſunt iſte dictiōes:pono tibi iſtā. Obligatum ꝟo eſt iſta oꝛ̄o:tu es rome. ¶ Due igit̄ ſūt ſpēs obligatiōis.v3 poſitio ꝛ depoſitio:ꝗ̄ꝝ pꝛ̄ima eſt p̄mitt̄iſtādū ꝗ̄ſdā gñales reglās ꝓponēdo:ꝗ̄ꝝ pꝛ̄ima eſt iſta.

pᵃ regl̄a ¶ Oē poſ̄e tibi poſitū eſt a te admittēdū.v.g. ſi pono tibi iſtā:tu es:admittenda eſt ēt ſi ponat̄ ſuū contradictoriū:tu nō es.

2ᵃ regl̄a ¶ Scd̄a regl̄a:oē tibi poſitū ꝛ a te admiſſum infra tp̄s oblōnis ꝓpoſitū eſt a te ꝯcedēdū.v.g. Pono tibi iſta3:tu es rome:ꝗ̄ admiſſa:q2 poſ̄is quotieſcūꝗ̄ ꝓponit̄ durāte tp̄e oblōnis eſt ꝯcedēda. Et notant̄ dr̄ durāte tp̄e obligatiōis:q2 ipſo ceſſante nō ampliꝰ obligat̄ rn̄dēs ipm ꝯcedere. Et durat tp̄s obligatiōis ab iſtāti admiſſiōis:quouſꝗ̄ dicat̄ cedat tp̄s obligatōis:vel quouſꝗ̄ opponēs trāſferat ſe ad aliā mām.

3ᵃ regl̄a ¶ Tertia regula. Oē ſeꝗ̄ns oppoſito ꝛ admiſſo ꝑ ſe aut expoſito cū ꝯceſſo vel cū cōceſſis ifra tp̄s oblōnis ꝓpoſitū eſt ꝯcedendū. Exēplū pꝛ̄mi:pono tibi iſtā:tu es rome:ꝗ̄ admiſſa ꝓpono:tu nō es pariſius ꝯcedenda eſt: q2 ſeꝗ̄ns expoſito ꝑ ſe:nā bn̄ ſequit̄:tu es rome:ꝫ tu nō es pariſiꝰ. Exēplu3 ſcd̄i:pono tibi iſtā:oīs hō eſt rome:ꝗ̄ admiſſa ꝓpono:tu es hō ꝯcedēda eſt:q2 ꝟa ꝛ ipꝛtinēs:deinde tu es rome iteꝝ eſt ꝯcedēda:q2 ſeꝗ̄ns ex poſito cum ꝯceſſo:ſeqt̄.n.oīs hō ē rome tu es hō:ꝫ tu es rome. ¶ Exēplū tertij:pono tibi iſtā:oīs hō diſputās eſt pariſiꝰ:ꝗ̄ poſita ꝛ admiſſa:ꝓpono tibi:tu es hō diſputās:ꝯcedēda eſt:q2 ꝗ̄l3 illaꝝ eſt ꝟa ꝛ ipertinēs. Deīde tu es pariſius op3 ꝯcedere:q2 ſeqt̄ ex oppoſito cū duobꝰ cōceſſis. Seqt̄.n.oīs hō diſputās eſt pariſiꝰ:tu es hō ꝛ tu es diſputās:ꝫ tu es piſiꝰ.

4ᵃ regl̄a ¶ Quarta regula eſt iſta. Oē repugnās poſito cū conceſſo:vel cū ꝯceſſis collectiue vel diuiſiue ē negandū.p3:q2 duo ꝯ̄dictoꝛia nō ſunt ꝯcedēda ab eodē in eodē tp̄e:ſed cuiuſlibet talis repugnātis eſt oppoſitū ꝯcedendū:q2 ſeꝗ̄ns:vt dicit tertia regl̄a:ꝫ qd̄l3 tale repugnās eſt negā/

dum.verbi gratia. Posita ꝛ admissa ista: omnis hõ currit: ꝛ ꝯcessa ista: tu es hõ: dꝫ illa negari: tu nõ curris: ex quo suũ ꝯ̃dictoriũ seq̃r ꝛ est ꝯcedẽdũ.s.tu curris.

5 reg'la

¶ Quinta regula est ista. Oẽ seq̃ns ex posito cũ opposito bñ negati vel cũ oppositis bñ negatoꝝ infra tp̃s obl'onis ꝓpositũ est ꝯcedẽdũ. Exẽplũ p̃mi pono tibi istã: oĩs hõ currit: q̃ admissa ꝓpono: tu curris: negãda est: q2 falsa ꝛ nõ seq̃ns: deinde tu nõ es hõ ꝯcedẽda est: q2 seq̃ns ex posito cũ opposito bñ negati: vt oĩs hõ currit: tu ñ curris: ꝫ̃ tu nõ es hõ. Exẽplũ scd̃i: pono tibi istã: antixp̃s est colorat⁹: q̃ admissa ꝓpono tibi istam. Antixp̃s est alb⁹: vel antixp̃s est niger: negãda est q̃lꝫ illarũ: q2 falsa nõ seq̃ns: deĩde ꝓpono. Antixp̃s est medio colore colorat⁹ ꝯcedẽda est: q2 seq̃r ex posito ꝛ oppositis bñ negatorũ: vt antixp̃s est colorat⁹: ꝛ non est alb⁹ nec niger. Ergo est medio colore colorat⁹.

6 reg'la

¶ Sexta reg'la est ista. Oẽ repugnãs posito ꝛ opposito bñ negati vel oppositis bñ negatorũ infra tp̃s obl'onis ꝓpositũ est negãdũ vt si in p̃mo exẽplo ꝓponat̃ tertio loco: tu es hõ: negãda est: q2 suũ ꝯ̃dictoriũ sequit̃. Silr̃ si in scd̃o exẽplo ꝓponat̃ tertio loco. Antixp̃s nõ ẽ medio colore colorat⁹ negãda est pp eandẽ cãm.s.q2 suũ ꝯ̃dictoriũ seq̃r.

7 reg'la

¶ Septĩa reg'la ẽ ista. ad oẽ ĩpertinẽs r̃ndẽdũ est s̄m sui q̃litatẽ.i.si est verũ ꝯcedẽdũ est: ꝛ falsum negãdũ: si dubiũ dubitãdũ: Jmptinẽs voco qd̃ nõ seq̃r nec repugnat: vñ q̃lꝫ istaꝝ: tu es hõ: tu curris: ẽ ĩptinẽs isti: oĩs hõ currit q2 ñ seq̃r nec repugnat: iõ si immediate post istã: oĩs hõ currit ꝓponit̃: tu es hõ: ꝯcedẽda est: q2 v̈a ꝛ ĩptinẽs: ꝛ si ꝓponit̃: tu curris negãda ẽ. Pertinẽs ẽ duplex.s. seq̃ns ꝛ repugnãs: vñ ꝯcessis istis. Oĩs hõ cur. tu es hõ: tu curris ẽ ptinẽs seq̃ns: ꝛ tu nõ curris est ptinẽs repugnãs. ¶ Ex ista reg'la seq̃r correlariũ: q̄ oẽ falsũ nõ seq̃ns est negãdũ: ꝛ oẽ verũ nõ repugnãs est ꝯcedendũ. Pꝛia ps ꝓbat̃: si illud est falsũ nõ seq̃ns: ꝫ̃ est ĩptinens vel repugnãs: ꝛ p ꝯñs negãdũ. Scd̃a ps silr̃ ꝓbat̃: nã si istud est verum nõ repugnãs: ꝫ̃ sequẽs vel ĩptinẽs: ꝛ p ꝯñs iuxta regulas dc̃ãs est ꝯcedẽdũ.

8 reg'

¶ Octaua reg'la est ista. Propt̃ posse positũ nõ est ĩposs'e ꝯcedẽdũ nec nec̃ciũ negãdũ: q2 nllũ repugnãs est ꝯcedendũ: nec aliqd̃ seq̃ns negãdũ: sꝫ oẽ ĩposs'e saltẽ p se ẽ repugnãs cuilꝫ ꝛ oẽ nec̃ciũ ẽ sequẽs: ꝫ̃ ĩposs'e nõ ẽ ꝯcedẽdũ: nec nec̃ciũ negãdũ quocũq3 possi posito. Cõcludo ꝫ̃ q̄ ĩfra tp̃s obl'onis quotiẽscũq3 ꝛ q̃ñcũq3 ꝓponit̃ aliq̃ istaꝝ: de⁹ est: hõ ẽ asin⁹: pꝛia ẽ ꝯcedẽda: ꝛ scd̃a negãda.

No^m

¶ Nõndũ q̄ duplex est nec̃ciũ.s.p se ꝛ p accñs nec̃ciũ p se est illud: cui⁹ adeq̃tũ sig̃tum nõ pot̃ nec potuit nec poterit eẽ falsũ: vt de⁹ est. Nec̃ciũ p accñs est illud: cui⁹ sig̃natũ adeq̃tũ nõ pot̃ eẽ falsũ: sed potuit eẽ falsũ: vt tu fuisti: vñ solꝫ regul'r dici q̄ oĩs ꝓpõ de p̃terito in termĩs duplicib⁹ nõ depẽdẽs a futuro est nec̃cia. ¶ Silr̃ est duplex ĩposs'e: vꝫ p se ꝛ p accñs: ĩposs'e p se est illd̃: cui⁹ adeq̃tũ sig̃natũ nec pot̃ nec potuit eẽ verũ nec poterit: vt nullus de⁹ est. Jmposs'e v̈o p accidẽs est illud: cui⁹ adeq̃tũ sig̃natũ nõ pot̃ esse veꝝ: sed bñ potuit esse veꝝ vt tu nõ fuisti. Vñ semp si vnũ ꝯ̃dictoriũ est nec̃ciũ aliud est ĩpossibile: ꝛ ecõ. Jntelligit̃ igit̃ regula ista: de ĩposs'i ꝛ nec̃cio p se: q2 aliq̃ñ pp posse positũ est ꝯcedẽdũ ĩposs'e ꝛ negãdũ nec̃ciũ p accñs: vt pono tibi istã: h̄ istãs nõ fuit: demr̃ando istans p̃ñs: admittẽda est: q2 v̈a q̃ admissa certũ est q̄ illud instãs p̃terit: ꝛ tñ si ꝓpono eãdẽ ꝯcedẽda ẽ ꝛ suũ op^m negãdũ: nõ obstãte q̄ sit scd̃m ĩposs'e p accñs ꝛ suũ op^m nec̃ciũ silr̃ p accñs.

9 reg'

¶ Ultĩa reg'la ẽ ista: q̃lꝫ pte copulatiue ꝯcessa ꝯcedẽda ẽ copulatĩa: cui⁹ ille vel ꝯsil'es sũt ptes p̃ncipales: ꝛ vna pte disiũctiue ꝯcessa ꝯcedẽda ẽ disiũctĩa: c⁹ illa ẽ ps p̃ncipalis: ꝓbat̃ h̄: nã sic ad v̈itatẽ copulatiue reqrit̃ ꝛ suffic̃ q̄zlꝫ ei⁹ ptẽ eẽ verã: ꝛ ad v̈itatẽ disiũctiue q̄ vna sit v̈a: ita ad h̄ q̄ copulatĩa sit ꝯcedenda reqrit̃ ꝛ sufficit q̄zlꝫ ptẽ eẽ ꝯcedẽdã. At ad h̄ q̄ disiũtiua sit ꝯcedẽda reqrit̃ ꝛ suffic̃ vnã ptẽ p̃ncipalẽ eẽ ꝯcedendã. v.g. pono tibi istam: tu es rome: qua admissa sic ꝓponit̃ eadẽ concedenda est: deinde tu es homo: ꝯcedẽda est: q2 v̈a ꝛ ĩptinẽs: vltimo si proponit̃ ista copulatĩa tu es rome ꝛ tu es hõ ꝯcedẽda est: q2 partes sunt cõcesse: ꝛ ita de disiunctiua suo modo dicatur: quare ꝛc̃.

ꝯ̃ p^m regulam arguit̃.

Ut haꝝ reg'laꝝ v̈itas itẽsi⁹ ĩnotescat ꝯ̃ q̄zlꝫ illaꝝ vnã formabo obl'onẽ. ¶ ꝯ̃ igit̃ p̃mã regulaꝫ pono tibi oẽ possibile: si non admittis: arguo sic. ¶ Ego pono tibi oẽ poss'e: bñ r̃ndẽdo: ꝫ̃ ñ oẽ poss'e: ẽ a te admittẽ^m: qd̃ ẽ ꝯ̃ r'laꝫ. Si aũt admittis ꝓpono tibi ista duo: tu es: ꝛ tu ñ es: si ꝯcedis tu ꝯcedis duo ꝯ̃dicto^a: ꝫ̃ male r̃n^s: si negas aliq̄z istaꝝ: ꝛ q̃lꝫ istaꝝ ẽ tibi posita ꝛ a te admissa: q2 posis ex q̃ posui tibi oẽ poss'e: ꝫ̃ tu negas tibi positũ ꝛ ad te admissũ: p ꝯñs male r̃ndẽs: pꝫ ꝯña p scd̃aꝫ r'laꝫ.

R^o

¶ R̃n̄r ñ admittẽ^r positũ: ꝛ tũc ad arg^m pono tibi oẽ poss'e: ꝛ nõ admittis

oē poſe.ḡ ñ oē poſe ē a te admitte^{n}:nego ar^{m}: ſic ñ ſeqꝛ: pono tibi vtrūqꝫ iſtoꝝ ꝯdictoriorꝫ tu es: ⁊ tu ñ es: ⁊ ñ admittis vtrūqꝫ iſtoꝝ ꝯdictoriorꝫ ē a te admittēdū: ſꝫ ſolū ſeqꝛ qꝫ ñ ē admittēdū vtrūqꝫ iſtoꝝ: ita i poriꝰ ſeqꝛ: qꝫ ñ ē admittēdū oē poſe: ⁊ hꝫ ē verū cū q̄ ſtat qꝫ oē poſe ē admittēdū. ¶ Cꝯ ſcd̄az relām arꝛ ſic. Et pono tibi iſtā: tu es rome: ē tibi poſitū: ⁊ a te admiſſum: q̄ admiſſa ꝑpono tibi: tu es rome negāda eſt: qꝛ fl'a ⁊ iptinēs: tūc arꝛ ſic: illa ꝑpō ē a te negāda: ⁊ eadē ē tibi poſita: ⁊ a te bn̄ admiſſa: ḡ tibi poſitū ⁊ a te admiſſuꝫ ē negāduꝫ: tꝫ ꝑña: qꝛ eſt ſyll's reſolutoriꝰ: ⁊ maior ē ꝯceſſa: mīor ꝟo ē oppoſitū. ¶ Rñr admittēdo poſitū: ⁊ cū ꝑponiꝛ: tu es rome negaꝛ: ⁊ tūc ad argm̄ nego maiorē: eo qꝫ repugt poſito: naꝫ ſeqꝛ: tu es rome ē tibi poſitū ⁊ a te admiſſum: ḡ tu es rome: ē a te ꝯcedēdū qd̄ repugnat huic: tu es rome: ē a te negādū. Quotiēſcūqꝫ ḡ ꝑponiꝛ iſta negaꝛ: ⁊ cū dr̄: iſta ē a te negāda: iteꝝ negaꝛ et ꝯcediꝛ qꝫ eſt ꝯcedēda: ⁊ ſi arꝛ ſic: illa eſt a te ꝯcedēda: ⁊ tu negas eā: ḡ male rn̄des negaꝛ ꝯña: ſic nō ſeqꝛ: tu ꝯcedis a. ꝑpōnē: ⁊ a. ꝑpō ē fl'a: ḡ tu male rn̄des dato qꝫ a. ſit vnuꝫ fl'm ſeqñs: ſꝫ in q̄lꝫ illaꝝ ꝯñaꝝ addēdū eſt i añte: tu nō es obligatꝰ qd̄ negaꝛ tanqꝫ fl'm ⁊ iptinens. ¶ Cꝯ tertiā rl'āz arꝛ ſic: pono tibi iſtam: tu curris ⁊ tu nō curris: eſt a te ꝯcedēdū: caſus eſt poſſis: qa poſe ē qꝫ tu curras: ⁊ q̄ illa tu nō curris ſit tibi poſita: ⁊ a te admiſſa ⁊ ꝑñr ꝯcedēda. Admiſſo ḡ caſu arguo ſic. Tu curris nō ē a te ꝯcedēdū: ⁊ tu curris ſeqꝛ ex poſito ⁊ admiſſo tanqꝫ copulatiua ad alterā ꝑtē: ḡ nō q̄lꝫ ſequēs ex poſito ⁊ admiſſo ē ꝯcedēdū: ꝑña tꝫ: ⁊ ꝑma ps añtis ꝑbaꝛ. Nā tu nō curris ē a te ꝯcedēdū ꝑ poſitū ſꝫ tu nō curris ꝯdicit iſti: tu curris: ḡ tu curris nō eſt a te ꝯcedēdū: ꝑña tꝫ: qꝛ ſi vnū ꝯdictoriū eſt ꝯcedēdū reliquū eſt negādū. ¶ Rñdeꝛ admittēdo poſitum: ⁊ tūc ad argm̄ nego iſtā: tu curris nō ē a te ꝯcedēdū. Et ad ꝑbōnē nego mīorē. vꝫ tu curris ꝯdic̄ iſti: tu nō curris nō taqꝫ falſaꝫ: ſꝫ taqꝫ repugnāte duobꝰ ꝯceſſis: ſeqꝛ.n. tu curris ē a te ꝯcedēdū: ⁊ tu ñ curris a te eſt ꝯcedēdū: ḡ tu curris ⁊ tu nō curris nō ſūt ꝯdictoria. Si tñ fieret caſus iſto mō pono tibi iſtā: tu curris ⁊ tu nō curris eiꝰ ꝯdictoriū ē a te ꝯcedēdū: admitto caſum: ⁊ ꝯcedo illā: tu curris quotiēſcūqꝫ ꝑponiꝛ: ⁊ nego qꝫ ſit a me ꝯcedēda tanqꝫ repugnans ſcd̄e ꝑti copulatiue poſite. Nā ſeqꝛ: tu nō curris: ꝯdictoriū eiꝰ eſt a te ꝯcedēdū: ḡ tu curris nō ē a te ꝯcedēdū: ⁊ ſi arꝛ ſic: tu curris nō ē a te ꝯcedēda: ⁊ ꝯcedis eā: ḡ male rn̄des: nego ꝑñam: ſic nō ſeqꝛ: tu negas a. ꝑpōnē. ⁊ a. eſt ꝟa: ḡ male rn̄des: ſꝫ opꝫ addere in añte: ⁊ tu nō es obligatus: ⁊ hꝫ negaꝛ tanqꝫ falſuꝫ. ¶ Cōtra q̄rtā rl'āz arꝛ ꝑbādo qꝫ repugnās poſito eſt a te ꝯcedēdū. Et pono tibi iſtā nihil eſt tibi poſitum: q̄ admiſſa: qꝛ poſſis ꝑpono tibi iſtā aliqd eſt tibi poſitū: ſi cōcedis ⁊ bn̄ rn̄des: ḡ hēo intētū: qꝛ illa repugt poſito. Si negas ꝯ ego poſui tibi iſtā: nihil eſt tibi poſitū ⁊ ipa eſt aliqd. ḡ aliqd ē tibi poſitū. Rūr negādo iſtā. aliqd eſt tibi poſitū: ⁊ tūc ad argm̄ nego maiorē. vꝫ. ego poſui tibi iſtaꝫ: nihil eſt tibi poſitū tāqꝫ repugnātem. ꝟ.n. repugnāt: nihil eſt tibi poſitū: ⁊ poſui tibi iſtā. Et ſi arꝛ poſito repugt tibi poſito. ḡ aliqd eſt tibi poſitū: negeꝛ añs: qꝛ repugnās ⁊ q̄lꝫ alia ꝑpō ad quā ſeqꝛ aliqd eē tibi poſitū. Cōſilr rñr. ſi ponaꝛ a te ñ eē admittēdo ⁊ ꝯcedēdo idē ⁊ ſi dr̄. tu ꝯcedis iſtā vel tu bn̄ rn̄des: nego q̄lꝫ talē: qꝛ ad ipam ſeqꝛ te eē: qd̄ eſt oppoſituꝫ poſiti. ¶ Cꝯ q̄ntā rl'āz arꝛ: nā data ꝟitate iſtiꝰ ſeqꝛ qꝫ ad miſſo quocūqꝫ ꝯtigēti falſo ſit q̄lꝫ aliud ꝯtingēs fl'm. ꝯcedēdū ꝑbaꝛ: ⁊ pono tibi iſtā: tu es rome. q̄ poſita ⁊ admiſſa: ꝑpono tibi iſtaꝫ: tu rome ⁊ baculus ſtat i angulo. ꝑꝫ: qꝛ illa ē negāda: qꝛ fl'a nō ſeqñs: deīde ꝑponiꝛ: nll's baculus ſtat in angulo: ſi negas. ḡ itētuꝫ ꝯ regulā: qꝛ ſeqꝛ ex poſito cuꝫ oppoſito bn̄ negati: ſeqꝛ enī tu nō es rome: vel nll's baculus ſtat i angulo: ſꝫ tu es rome ꝑ poſitū. ḡ nll's baculus ſtat i anglo. Si ḡ ꝯcediꝛ illa nll's baculus ſtat in angulo hēo ꝯclōnē ꝑncipalr ꝑbatā: qꝛ ſic deduciꝛ illa: ita ⁊ q̄lꝫ alia: dūmō ſuū oppoſitū ꝯiungaꝛ copulatie cōpoſite q̄ copulatia imediate poſt poſitū ꝑponaꝛ. ¶ Rñr ꝯcedēdo ꝯclōnē adductā: imo ꝑt idē fl'm ⁊ qd̄cūqꝫ deduci dūmō ponaꝛ diſiūctie cuꝫ oppoſito poſiti. ꝟ.ḡ. pono tibi iſtā. tu curris: q̄ admiſſa ꝑpono tibi: tu nō curris vel baculus ſtat i anglo: aut aliqꝫ talē: tu es papa vel eps: ꝯcedēda ē: qꝛ ꝟa ⁊ iptinēs: deide ꝑponiꝛ baculꝰ ſtat i āglo: oꝫ cōcedeꝛ: qꝛ ſeqꝛ ex poſito cū vno ꝯceſſo. ſeqꝛ.n. tu nō curris vl' baculꝰ ſtat in anglo: ſꝫ tu curris ꝑ oppoſitū ḡ baculus ſtat i āglo. ¶ Cꝯ ſextā regulā arꝛ ſic: ⁊ pono tibi iſtā diſiūctiuā: tu curris ⁊ rex ſedet: q̄ poſita et admiſſa ꝑpono iſtam: nullus rex ſedet: ⁊ pꝫ qꝫ eſt dubitāda: qꝛ dubia ⁊ ipertinēs: deinde ꝑpono tu curris neganda eſt: qꝛ falſa ⁊ iptinēs: deinde ꝑpono iterum illaꝫ nullus rex ſedet. ſi negas vel cōcedis eā: ⁊

[Marginal notes: ꝯ 2^{m} regulam arguit. — R. — ꝯ 3^{m} regulam Argꝛ. — R. — ꝯ 4^{m} regulam — R. — ꝯ 5^{m} regulam arguit — R. — ꝯ 6^{m} regulam Arguit]

pus dubitasti: ergo male rndes. sed pña p vnā regulā obligōnū: qr oēs rnsiōes ifra tps obligōnis sr retorqnde ad idē istās. si ergo dubitas istaz 7 bn rndes illa nō ē a te negāda: 7 tn repugt posito 7 opposito bn negati. nā bn seqr: tu curris vel rex sedet: sed tu nō curris: ergo rex sedet. Rnr admittēdo positū 7 cū pponit illa: nll's rex sedet: dubitat 7 illa negat tu curris: 7 cū iterū pponit: nll's rex sedet negat: qr repugt posito 7 opposito bn negati. Et cuz dr pus dubitasti eā 7 mō negas: ergo male rndes: nō vz argm: 7 ad rlām dico qd itelligit de rnsiōibus repugnātibus: sicut est ɔcedere 7 negare. Itē ɔcedit in illi casu qd aliq ppō in vno loco est dubitāda: 7 in alio loco est ɔcedēda: vt pono tibi istā tu curris vel rex sedet qua admissa ppono rex sedet: dubitanda est: qr dubia 7 iptinēs. deide tu curris negāda est: qr falsa 7 iptinēs. Iterū ppono rex sedet: 7 pz qd est ɔcedēda: qr seqns ex posito 7 opposito bn negati tu curris vel rex sedet: sed tu non curris: ergo rex sedet. ¶ Contra septimā rlām arguit: pbādo qd nō ad oē iptinēs est rndēdū sm sui qlitatē. Et pono tibi istaz: tu es rome: qua admissa 7 ɔcessa: ppono tu es rome in hoc istāti demirando istās pñs: si ɔcedis hēo itētū: qr ista ē fl'a 7 iptinēs cū nō seqr nec repugnet. Si vo negat ɔ. oē qd est rome in hoc istāti: sed tu es rome: ergo tu es rome in hoc istāti: maior pbat nā qd est rome est rome in istāti pñti: sed nullū est istās pñs nisi hoc: ergo oē qd ē rome est rome in hoc istāti. ¶ Rnr admittendo positū: 7 cū pponit tu es rome i hoc istanti negetur: 7 ad eius pbonē: nego maiorē: qr repugnat posito 7 opposito bn negati: naz seqr tu es rome 7 tu nō es rome i hoc istāti: ergo nō oē qd ē rome est rome i hoc istāti. Et ad pbonez illius maioris: ɔcedo qd oē qd ē rome est rome i istāti pñti: 7 nego minorē. s. qd nll'z sit istās pñs nisi hoc: qm ex vno ɔcesso 7 opposito bn negati seqr oppositū illius exceptiue: seqr. n. oē qd est rome ē rome i istāti pñti: 7 nō oē qd ē rome ē rome i hoc istāti: ergo aliqd est instās qd nō est hoc qd repugt illi exceptiue. Et si dr qd est illud istās. dico qd stat qd sit a. vel b. nec est determinanda nisi disiūctiue talis qd. ¶ Cōtra octauaz rlām arguit. Et pono tibi istā: hō est asinus est tibi positū 7 a te admissuz qua admissa 7 ɔcessa: qr polis ppono hō est asinus: vel ɔcedis vel negas. Si ɔcedis 7 bn rndes hēo intētū. s. qd pp pol'e positū ɔcedendū est ipossibile p se. Si autē negas. ɔ. omne tibi positū 7 a te admissuz est a te ɔcedēdū: sed hō est asinus est tibi positū 7 a te admissū: ergo hō est asinus: est a te ɔcedendū pña cū maiori: qr est regula: 7 minor pz: qr ē positū: tunc arguitur sic: hō est asinus: est a te ɔcedendū: 7 homo est asinus: ē impossibile per se: ergo impossibile p se est a te concedēdum 7 pñr necium p se est a te negādū: qr suū ɔdictoriū est necium p se nō hō ē asinus. ¶ Rnr admittēdo positū 7 cū pponit hō est asinus negat 7 tunc ad argm ɔcedo qd hō est asinus est a te ɔcedēdū: 7 nego qd hō est asinus sit ipol'e p se tanqz repugnās vni concesso: seqr. n. hō est asinus: est a te ɔcedēdum: ergo hō est asinus non est ipol'e p se. Et si ar sic: hō est asinus est a te ɔcedēdū: 7 tu negas ipsaz: ergo tu male rndes: nego argm: sed opz addere 7 tu nō es obligatus. ¶ Contra vltimā regulā arguitur: 7 pono tibi istā: tu es rome: qua admissa 7 cōcessa. ppono tibi istā copulatiuā: tu es rome: 7 tu es hō: hec copulatiua est falsa: 7 iptinēs: ergo neganda: 7 tn qlz eius ps est ɔcedēda ergo nō qlz pte copulatiue ɔcessa est ɔcedēda copulatiua: qd est ɔ rlām. Sed pbat qd qlz ps copulatiue sit cōcedēda: qr pma pars est ɔcedēda: qua posita 7 admissa: 7 scda silr: qr vera 7 ipertinēs: ergo 7c. ¶ Rndet admittēdo positū: 7 cū pponit copulatiua: nego eā: 7 nego qd qlz eius. ps sit concedēda: eo qd scda est negāda: 7 cū dr qd est vera 7 impertinēs ɔcedo qd est vera: sed nō est ipertinēs: imo est repugnās: qr suū ɔdictoriū seqr ex posito 7 opposito bn negati. Nā sequitur tu non es rome vel tu nō es hō: sed tu es rome p positū: ergo tu nō es hō. Si aūt imediate post positum ppone ret: tu es hō: ɔcederē eā: qr vera 7 impertinēs 7 pñr ɔcederē istā copulatiuā: tu es hō et tu es rome tanqz seqntē ex suis ptibus cōcessis. ¶ Itē arguo ɔ eādē rlām. Et pono tibi istā: ois hō es rome: qua admissa ppono: tu es hō 7 tu es rōe: hec copulatiua ē negāda: qr f'la 7 iptinēs: deinde ppono: tu es hō: ista est ɔcedenda: qr vera 7 iptinēs. Alterius ppono alteraz partē tu es rome: 7 pz qd hec silr est cōcedēda: qr sequēs ex posito 7 vno cōcesso. v. g. Ois hō est rome 7 tu es hō: ergo tu es rome: 7 ita hēo intētū qd copulatiua est negāda: 7 tn qlz eius ps ē ɔcedēda. ¶ Rnr admittēdo positū 7 negādo copulatiuā: 7 cū pponit tu es hō nego: qr repugnat posito cū opposito bn negati: qr suum ɔdictoriū sc. Nā seqr ois hō ē rome: 7 tu nō es hō: vel tu nō es rome. ergo tu nō es homo. patet pñtia: qr pñs sequitur ex posito: 7 qlibz parte disiūctiue: ergo sequitur ex posito 7 tota disiūctiua pz pñtia 7 añs: silr pz intuenti: quare 7c.

57ma regulam Arguitur

58ma regulam Arguitur

Rnr

Rnr

Rnr

Contra nonam Arguitur

Nom pm **Aduerte** ꝙ obl'ones sūmatim ⁊ ꝑ modū memorie volo h̄ declarare. Si āt vis hāc mām videre ample: recurre ad obl'ones Strodi. Regulas igiẗ mēri cōmēdādas colligā. ¶ pª regl'a. oē poẗe tibi positū est a te admittēdū. ¶ Scđa regula. oē tibi positū ⁊ ꝑ te admissuz infra tp̄s obl'onis: ꝓpositū est a te ꝯcedēdū. s. noialr. i. dignū ꝯcedi. ¶ Tertia oē sequēs ex posito ꝑ se vl' cū ꝯcesso vl' cū ꝯcessis est ꝯcedēdū. ¶ Quarta oē repugnās posito ꝑ se vel cū ꝯcesso vel cū ꝯcessis ē negādū. ¶ Quinta oē sequens ex posito vel opposito bn̄ negati vel oppositis bn̄ negatoꝝ est ꝯcedēdū. ¶ Sexta regula oē repugnās posito ⁊ opposito bn̄ negati: vel oppositis bn̄ negatoꝝ est negādū pricipialiter. ¶ Septima regl'a ad oē iptinēs est rn̄dēdū s̄ʒ sui qualitatez. ¶ Octaua ꝓpoẗe positū n̄ ē ipoẗe ꝯcedēm pricipialr. i. rn̄dēdū ꝯcedo negatiue nec neciū negādū.

No^m 2^m ¶ Aduerte vnū ꝙ qcūqʒ casus polis fiat nūqʒ oēs rn̄dere ad ꝓpōnē ipoẗez ex auctētica ipōne ꝯcedēdo: nec ad neciū negādo lʒ ipolis sit ꝯcedēda: sed negare dēs postea ꝙ sit ipolis: ⁊ sic ex opposito oē necia dʒ ꝯcedi ꝙ ē negāda: ⁊ negare postea ꝙ sit necessaria. Exēplū pmi: vt si ponaẗ ꝙ oē vigilās sit asinus: admittiẗ casus: qꝛ polis: ⁊ si ꝓponiẗ cōcediẗ. Deide ista ꝓpō tu es vigilās dʒ ꝯcedi: qꝛ iptinēs veꝝ. Deide ista ꝓpositio tu es asin⁹ dʒ negari. Et si di ꝯ est syll's i darij: oē vigilās est asin⁹: tu es vigilās: ḡ tu es asin⁹ ⁊ ꝯn̄s est cōcedēdū: ḡ ⁊ ꝯn̄s ē ꝯcedēdū: tu negas: ḡ male rn̄des. Rn̄r ꝙ ꝯn̄s est ꝯcedēdū: si tu ꝓpones cū tibi: rn̄debo nego: ⁊ nō vʒ ꝯn̄a ista est ꝯcedēdū: ⁊ tu negas: ḡ male rn̄des: sed dʒ dici i āte ⁊ nō es obligat⁹.

No^m 3^m ¶ Aduerte vlteri⁹ ad instātiā ꝯ scđaʒ regulā: qꝛ illa dat tibi modū ad ꝓbādū: qꝛ admisso quocūqʒ ꝯtingenti falso qđlʒ aliud ꝯtigēs sim ē ꝯcedēdū ⁊ dat duplicē modū ad ꝓbādū hoc. Primus ē: posito ꝯtingenti falso ⁊ admisso statī ꝓponaẗ vna copulatiua cōposita ex posito ⁊ opposito illi⁹ ꝙ vis tibi ꝯcedi: vt si volo ꝓbare ꝙ tu hēbis mihi ꝯcedere illā: nullus baculus stat i angulo: faciā sic: pono tibi istā: tu es rome q̄ admissa ꝓpono: tu es rome: ⁊ baculus stat i angulo: ⁊ pʒ ꝙ h̄ est negāda. qꝛ falsa ⁊ nō sequēs: ergo oppositū ē ꝯcedēdū. s. tu nō es rome vl' nullus baculus stat in angulo: tūc vltra: tu nō es rome vel nullus bacculus stat i angulo: sed tu es rome ꝑ positū: ergo nullus baculus stat i angulo: ⁊ ꝯn̄a disiūctiua affirmatiua cū destructōe vni⁹ ptis ad alterā ei⁹ ptē: ⁊ sic hēbo intentū. ¶ Ali⁹ modus breuior est vt stati post positū ꝓponaẗ vna disiūctiua cōposita ex opposito positi: ⁊ ex illo ꝙ vis tibi cōcedi: vt in casu superiori pono tibi istaz: tu es rome vel nullus baculus stat i angulo: illa est ꝯcedēda: qꝛ vera ⁊ iptinens: tūc sic: tu nō es rome vel nullus baculus stat i angulo: sʒ tu es rome: per positū: ergo nullus baculus stat i angulo.

¶ Capitulum de conuertibilitate ꝓpositionū.

1^m sophisma **I**N mā cōuertibilitatis ꝓpōnū ꝓponitur h̄ sophisma: pono tibi istam: de⁹ ⁊ hō est asin⁹ ꝯuertunẗ qua admissa: qꝛ polis ꝓpono deus est cōcedatur: qꝛ necessariū ꝑ se: deide ꝓpono: hō ē asin⁹ vel cōcedis vel negas: si ꝯcedis: ꝯ cedat tp̄s obl'onis ⁊ ondo tibi ꝙ tu cōcessisti ipoẗez ꝑ se in tp̄e obligationis: ḡ male rn̄des. Un̄ ex tp̄s obligatiōis sp rei v'itas ē fatēda: qꝛ ꝑ hūc modū appet si rn̄dēs bn̄ vl' male: rn̄deat i tp̄e obligatiōis. Si āt i tp̄e obligatiōis negeẗ ista hō ē asin⁹. ꝯ. de⁹ ē ⁊ hō ē asin⁹ ꝯuertunẗ: ⁊ h̄ ē ꝯcedēda de⁹ ē: ḡ h̄ ē ꝯcedēda hō ē asin⁹: ⁊ tu negas eā: ḡ male rn̄des.

2^m sophisma Itē admisso illo casu ꝓpono: hec ē v'a de⁹ ē dʒ ꝯcedi: qꝛ veꝝ ⁊ iptinēs deide h̄ ē v'a: hō ē asin⁹: hec ē ꝯcedenda: qꝛ sequēs: nā seqẗ ille ꝯuertūẗ: ⁊ pria ē v'a: ḡ ⁊ secūda: ⁊ tūc sic: ista ē v'a hō ē asin⁹ q̄ adeq̄te sig̃t hoiez eē asinū: ḡ hoiez eē asinū ē verū: ⁊ ꝑ ꝯn̄s hō ē asin⁹.

Rn^o ad primū ¶ Ad pmū rn̄r admittēdo casuz: ⁊ cū ꝓponiẗ de⁹ ē ꝯcedo: ⁊ nego istā: hō ē asin⁹. Et tūc ad argm̄ ꝯcedo ꝙ hō ē asin⁹ ē a me ꝯcedēdū: ⁊ ad argm̄ iprobās nego ꝯn̄az: sʒ dʒ addere ꝙ tu nō es obligat⁹ qđ ego nego. Et si arguiẗ hō ē asin⁹ ē a te ꝯcedēdū: ⁊ hō ē asin⁹ est ꝑ se ipoẗe: ḡ ꝑ se ipoẗe ē a te ꝯcedēduz: nego minorē tāqʒ repugnātē maiori ꝯcesse. Eodē mō rn̄r si prio loco ꝓponaẗ ista: hō ē asin⁹ ⁊ a te cōcedēdū qđ ꝯcederẽẗ ⁊ ꝯn̄r diceret ꝙ ista deus ē: ē a te negāda: ⁊ negaret ꝙ eēt necia ꝑ se: qꝛ repugnat ꝯcesso. Seqẗ. n. ds ē: ē a te negāda: ḡ nō ē necia ꝑ se.

Rn^o ad secūduz ¶ Ad scđam ꝯcedo ꝙ illa est v'a hō ē asin⁹: ⁊ nego ꝙ ipsa significet adeq̄te hoiez eē asinū: qꝛ repugnat maiori ꝯcesse. Seqẗ. n. illa ē v'a: hō ē asin⁹: ḡ nō sig̃t adeq̄te hominē eē asinū. Ubi āt prio loco ꝓponereẗ illa hō ē asin⁹ ē falsa: ꝯcedereẗ: qꝛ veꝝ ⁊ iptinēs: deide de⁹ ē: ē falsa ꝯcediẗ: qꝛ seq̄ns: ⁊ negaẗ tāqʒ repugnās ꝙ significet adeq̄te deū eē ⁊ diceret q̄lr adeq̄te sig̃t nō dtermiaẗ h̄ aliqua talis qđ.

No^m ¶ Notādū ꝙ si pōnereẗ ꝯuerti de⁹ ē ⁊ hō ē asinus: sic adeq̄te sign̄ando: vt pri⁹ nō dʒ admitti casus: qꝛ eo admisso seqẗ icōueniēs vl' ꝯdictio ꝓbaẗ. Nā admisso illo ꝓpono h̄ ē v'a ds ē: vl' ꝯcedis vel negas. Si negas ꝯ: illa nō ē v'a ds est q̄ adeq̄te sig̃t deū esse: ḡ deū esse nō est verū: qđ est ipoẗe: si aūt ꝯcediẗ: deinde ꝓpono: h̄ ē v'a: hō est asin⁹: opʒ ꝯcedere tāqʒ sequēs: tūc argr̄ sic: illa est v'a: hō est asinus: q̄ adeq̄te sig̃t hoiez eē asinū: ḡ veꝝ est hoiez eē asinū ꝯn̄s impossibile.

1^a regl'a ¶ Pro aliq̄li: ḡ rn̄sioē i hac mā ponō aliq̄s regl'as: q̄ꝝ pria est ista. Qn̄cūqʒ pōiẗ duas ꝓpōnes ꝯuerti adeq̄te sign̄ando quarū vna ē necia ⁊ alia ipolis nō admittiẗ casus iste qꝛ tūc ex necio seq̄reẗ ipoẗe vt de⁹ est: ḡ hō est asin⁹: ⁊ demōstro ꝑ ly sic adeq̄te sign̄ando sig̃t a cōsueta.

2^a regl'a ¶ Scđa regula est ista. Qn̄cūqʒ poniẗ duas ꝓpōnes ꝯuerti sic adeq̄te significando: q̄ꝝ vna est polis ⁊ alia ipolis nō admittiẗ casus iste. vt si ponaẗ istas ꝯuerti sic adeq̄te sign̄ando: tu es hō ⁊ hō ē asin⁹ nō admittaẗ: qꝛ tūc ex poli seqẗ ipoẗe: ꝓbaẗ: ⁊ pono casū illū: quo admisso facio istā ꝯn̄az tu es hō: ergo hō

est asin⁹: ꝯña bona: añs est poſſe: ⁊ ꝯñs ipoſſe: nã poſſe est te eſſe hoiem: ⁊ h̃ ꝓpõ tu es hõ: sic adeq̃te sigñat: ĝ ipsa est poſſis: ⁊ est añs: ĝ añs est poſſe. ℂ Siſr hoiez eẽ asinũ est ipoſſe: ⁊ ista ꝓpõ hõ est asin⁹ sic adeq̃te sigñat: ĝ ipsa ẽ iposſibilis: ⁊ ẽ ꝯñs: ĝ ⁊c. ℂ Tertia regula est ista.

3ª regla

Qñcũq̃ ponũᷣ ꝓpões ꝯuerti: sic adeq̃te significãdo: quaꝝ vna est neccia: ⁊ altera ꝯtingẽs nõ admittiᷣ iste casus: vt si poniᷣ istas cõuerti deus ẽ: ⁊ ãtixp̃s est futurus: sic adeq̃te sigñando: q̃ꝛ tũc ex neccio seq̃reᷣ ꝯtingẽs: ꝓbaᷣ: q̃ꝛ si nõ: admittaᷣ: ergo casus iste: ⁊ facio istã ꝯñaz deus est: ĝ antixp̃s est futurus: illa ꝯña est bona: q̃ꝛ argᷣ ab vno cõuertibili ad reliquũ ⁊ añs est neccĩũ ⁊ ꝯñs ꝯtigẽs: ĝ ꝯña nõ vʒ: sʒ ꝓbaᷣ q̃ añs sit neccĩũ: nã deũ eſſe ẽ neccĩũ: ⁊ añs sic adeq̃te significat: ĝ añs est neccĩũ. Siſr antixp̃m eẽ est ꝯtingẽs ⁊ ꝯñs sic adeq̃te sigñando: ĝ ꝯñs est ꝯtingẽs. ℂ Quarta regla est ista.

4ª regla

Qñcũq̃ poniᷣ duas ꝓpões ꝯtingẽtes cõuerti sic adeq̃te sigñando quaꝝ vna ꝯ̃dictorie alteri repugnat nõ admittaᷣ casus ille: vt si põaᷣ istas cõuerti sic adequate sigñando tu es: ⁊ tu non es: q̃ꝛ tũc ex vno oppositoꝝ seq̃tur reliquũ: quoꝝ q̃dlibet foret ꝯtingẽs: imo seq̃ᷣ q̃ duo ꝯ̃dictoria forẽt siſr ṽa ⁊ siſr falsa: q̃d nõ est poſſe. Et notanter dico ꝯ̃dictorie: q̃ꝛ si repugnarẽt ꝯ̃rie deberet admitti casus ⁊ dici q̃ʒlibet istaꝝ eẽ falsã: vt tu curris ⁊ tu nõ moueris: he.n. sic adeq̃te sigñando nõ p̃nt eſſe siſr ṽe: sed bñ simul false. Uoco.n. ꝯ̃dictorie illa repugnare que nõ p̃nt eẽ siſr ṽa nec siſr falsa sic adeq̃te significãdo. Et ꝯ̃rie repugnare voco illa q̃ bñ p̃nt eẽ simul falsa: sed nõ siſr ṽa. ℂ Quita regula ẽ ista.

5ª regla

Qñcũq̃ poniᷣ duas ꝓpões ꝯtigẽtes ꝯuerti sic adequate sigñando: quaꝝ nlla alteri repugnat admittaᷣ casus ille. Et ad primã ꝓpositaz respõdeatur sicut ad ip̃tinẽs. Ad scõaz ṽo sicut ad p̃tinẽs seq̃ns. v.g. pono tibi istã. tu es hõ: ⁊ tu curris. ꝯuertunᷣ sic adeq̃te sigñando admittatur: ⁊ si ꝓponiᷣ tu es hõ: cõcedaᷣ tãq̃ veꝝ nõ repugnãs: ⁊ ꝯñr q̃ illa est ṽa: tu curris tanq̃ seq̃ẽs. Jtẽ si variaᷣ ordo ita q̃ p̃rio loco ꝓponatur tu curris negaᷣ: q̃ꝛ falsa ⁊ ip̃tinẽs: ⁊ ꝯñr negãda est illa tu es hõ. Et si dicaᷣ ista est falsa tu curris: ꝯcedatur: ⁊ ꝯñter q̃ ista est falsa tu es hõ. ℂ Sexta regla est ista:

6ª regla

q̃ñcũq̃ poniᷣ duas ꝓpões cõuerti: siue sint cõtingẽtes: siue non ꝯtingẽtes. nõ faciẽdo mẽtionẽ d̃ adeq̃to significato. admittaᷣ casus: ⁊ ipsis positis quo ad cõccdere vel negare r̃ndeaᷣ intus sicut extra. sʒ si p̃ria cõcediᷣ eſſe ṽa vel neccia: ⁊ scõa siſr. si aũt falsa vel ipoſſis: ⁊ scõa siſr. Uerbi grã si ponitur ista deus ẽ: ⁊ hõ est asinus r̃nsuz est i p̃ncipio: sʒ si pono tibi istaz: tu es hõ: ⁊ tu curris cõuertunᷣ: admitaᷣ q̃ admissa propono tu es hõ. cõcedaᷣ. deinde tu curris negaᷣ. Sʒ si dr̃: p̃ria est ṽa cõcedaᷣ: ĝ scõa ẽ ṽa. cõcedo. sʒ tũc nego q̃ scõa significet adeq̃te te currere: tãq̃ repugnãs vni cõcesso: opposito bñ negati. seq̃ᷣ.n. tu nõ curris. ⁊ ista tu curris ẽ ṽa: ĝ nõ sigñat adeq̃te te currere. ℂ Et si aᷣ sic. Jlla cõsequẽtia ẽ bona tu es hõ: ĝ tu curris: ⁊ añs est cõcedẽdũ a te: ĝ ⁊ ꝯñs. cõcedo. tũc vltra. ꝯñs ẽ cõcedẽdũ a te: ⁊ tu negas ip̃m. ĝ male r̃ndes. nõ valʒ ꝯña: sʒ dʒ addere i añte: ⁊ tu ñ es obligatus.

Noᵐ

ℂ Notãdũ q̃ quotiẽscũq̃ ꝓponiᷣ aliqua istaꝝ ꝯñaꝝ in casu cõuertibilitatis de⁹ ẽ. ĝ hõ est asin⁹: tu es hõ: ĝ tu curris: semꝑ negaᷣ q̃libʒ istaꝝ: q̃ꝛ i rei ṽitate q̃libʒ istaꝝ ẽ ipoſſis: sʒ ad ipoſſe r̃ndẽdũ est itra tp̃s obligatiõis sicut ex̃: tñ dicaᷣ quãlibʒ illaꝝ ẽ bone: sicut sꝑ negatur ista: hõ ẽ asin⁹: ⁊ tñ aliqñ ꝯcediᷣ: ista ẽ ṽa. nã ista. hõ ẽ asin⁹ ẽ ipoſſis: sʒ ipsaz eẽ verã non est ipoſſe. Siſr q̃libʒ istaꝝ ꝯñaꝝ ẽ impossibilis: sʒ quãlʒ illaꝝ eẽ bonã non est ipoſſe: quare ⁊c.

Noᵐ

Jstud caplm̃ dat regulas ꝯuertibilium ꝓpõnũ. vt pʒ. ℂ Aduerte p̃mo circa has regulas q̃ si ponaᷣ duas ꝓpões ꝯuerti. nõ ponẽdo adeq̃te significãdo r̃ndeaᷣ ad eas ꝯcedẽdo vel negãdo intus sic ex̃: sed si p̃ria ꝯcediᷣ est ṽa vel neccia ⁊ scõa siſr. si aũt falsa vel iposſibili ⁊ scõa siſr. ⁊ rõ est: q̃ꝛ semꝑ ab vna ad reliquã ꝯñtia est bona cũ ꝯuertanᷣ: ĝ si ꝯcedaᷣ añs eſſe veꝝ vel falsum necessariũ vel ipoſſe. ⁊ ꝯñs siſr dʒ ꝯcedi: ⁊ siſr si añs ẽ cõcedẽdũ: q̃ ⁊ ꝯñs siſr est ꝯcedẽdũ noiaſr dico ⁊ nõ p̃cipialiter. nõ.n. si ad p̃mã dr̃ cõcedẽdo est opus r̃ndere ad scõam cõcedẽdo. vt verbi.g. si ponaᷣ istas duas ꝓpões ꝯuerti: deus est ⁊ hõ ẽ asin⁹: nõ ponẽdo adeq̃te significãdo si p̃ma ꝓponaᷣ r̃ndeas ꝯcedẽdo. si scõa negãdo. Si aũt q̃raᷣ an prima sit ṽa dr̃ ꝯcedẽdo. ⁊ ad scõaz siſr r̃nde. Si aũt viceuersa queraᷣ: an ista sit ṽa hõ est asin⁹. r̃ndeᷣ negãdo: ⁊ siſr ad scõam r̃nde. Si aũt admittaᷣ aliq̃s ꝓpões ꝯuerti. sic adeq̃te significãdo: sic ad primũ r̃ndeᷣ siſr ad scõaz r̃ndeaᷣ. ⁊ ad p̃mã r̃ndeaᷣ sicut ad ip̃tinẽtes. ad scõaz ṽo sic ad p̃tinẽs: vt si ponaᷣ illas duas ꝓpões cõuerti sic adeq̃te significãdo: tu es hõ. ⁊ tu curris admittatur. Et si p̃ loco ponaᷣ illa. tu es hõ ꝯcedaᷣ scõa. Si autẽ p̃ loco proponaᷣ illa. tu curris: negaᷣ. cõsiſr negaᷣ alia si postea ꝓponaᷣ. ℂ Aduerte vlterius q̃ q̃ñiẽscũq̃ ꝓponatur aliq̃ illaꝝ ꝯñaꝝ lmã ꝯuertibiliũ. deus est: ĝ hõ est asinus. tu es hõ. ĝ tu curris semꝑ negaᷣ q̃lʒ istarũ: q̃ꝛ in rei ṽitate q̃lʒ illarũ ẽ ipossibilis. sʒ ad ipoſſe eodẽ mõ est r̃ndendũ infra tp̃s sicut ex̃: tñ dicaᷣ quãlibʒ illaꝝ eẽ bonã. sicut negaᷣ illa hõ est asinus sꝑ: ⁊ tñ cõcediᷣ aliquãdo eẽ veram. vnde illa est impossibilis. homo est asinus. sed ipsam eſſe veram non est impoſſe: siſr quelʒ illarũ ꝯñaꝝ est ipossibilis. sed quãlibʒ illaꝝ eẽ bonã nõ est ipoſſe q̃re ⁊c.

Noᵐ

ℂ P̃ria regula. quãdocũq̃ poniᷣ duas ꝓpões eſſe similes nõ faciendo mentionem de adequato significato r̃n/

deat ad eas ↄcedēdo.negādo:dubitādo īfra tēpus sicut extra. ¶ Scđa. quādocūq3 ponit duas ꝓpōnes eē siles nō faciendo mētionē de adeq̄to significato ad ꝓpōnē primaz esse veram. rńdeat intra sicut extra. ꝛ ad scđm ↄñr. ¶ Tertia regula. qñcūq3 ponit duas ꝓpōnes eē siles: sic adeq̄te significādo. q̄ꝝ vna alteri ↄ̄dictorie repugnat nō est casus admittēdus. voco aūt ↄ̄dictorie repugnare q̄ nō pñt esse nec sil' vā nec sil' falsa. ¶ Quarta regula. si ponat duas ꝓpōnes esse siles sic adeq̄te significādo: ex quaꝝ vna sequit opp^m alterius ille sunt siles in v̄itate: vt tibi nō ↄcluditur: ꝛ tu scis tibi ↄcludi. ¶ 5ª regula. qñcūq3 ponunt due ꝓpōnes esse siles sic adeq̄te significando q̄ꝝ q̄l3 est alteri ipTinēs pñt eē siles in v̄itate ꝛ in falsitate. ꝛ cōcedēdo ꝛ negādo. vt tu es hō: ꝛ tu curris. ¶ Adverte q̄ dubiū est circa quartā regulā. q2 si ponat q̄ ille sint siles adeq̄te significādo. hō est aial. ꝛ tu curris. admittat p q̄rtā regulā: q2 vna sequit ad ↄ̄dictoriū alteri⁹. sequit enim. nullus hō ē aial. ḡ tu curris. ꝛ dz q̄ sūt siles ī v̄itate. Sz ↄ̄ ꝓpono tibi illā p̄ loco tu curris: si tu neges. habes negare aliā. s. hō aial. q2 alr nō eēnt siles. Si vero cōcedis illā. tu curris. tu cōcedis falsu3. ꝛ ipertinens. ergo male rńdes. ¶ Dī cōcedēdo illā. tu curris: ꝛ cū dicis q̄ est falsa: ꝛ ipTinēs: nego. imo est ptinēs. q2 sequēs. seqt enim iste sunt siles. ꝛ nō pñt esse siles in falsitate. q2 vna est nečia. ergo sunt siles in veritate. ergo vtraq3 vera ē. l3 enim sit vā in rei veritate: sequitur tñ q̄ est vera. ideo dz concedi. vel primo loco proponatur. vel secundo.

Nota 3^m

¶ Capitulū de silib⁹ ꝛ dissilibus ꝓpōnibus.

Sophisma

De silib⁹ ꝛ dissilib⁹ ꝓpōnib⁹ est dōz Sit ḡ rei v̄itas q̄ sis parisius ꝛ pono tibi istā: tu es parisi⁹. ꝛ tu es rome sūt silia ꝛ intelligendo p ꝓpōnes eē siles ipas eē siles in v̄itate vel falsitate: q̄ admissa ꝓpono tibi istā: tu es parisi⁹: hec ē ↄcedēda: q2 vā ꝛ ipTinēs: vt p3 intuenti. Deinde ꝓpono: tu es rome. Si negas: ↄcessisti alterū siliu3. ḡ male rńdes. Si ↄcedis ꝓpono tibi istā copulatiuā. tu es parisi⁹: ꝛ tu es rome. Si negas ea3 ꝛ cōcessisti vtrāq3 ptē. ḡ male rńdes. l3 ↄña p regulā p̄mi capli. si ↄcedis eā cedat tps obligatōis. Et arguo q̄ ↄcessisti ipossibile v3. tu es parisius: ꝛ tu es rome facta obligatione poli ḡ male rńdisti. ¶ Rñr admittēdo positum: ꝛ cū ꝓponit tu es parisius: ↄcedo. ꝛ nego istā. tu es rome. Et dī. tu ↄcessisti vnū siliū: ꝛ alterū negas. ḡ male rńdes. nego ↄña3 sicut nō seqt. tu cōcessisti vnū ↄuertibiliū: ꝛ alteru3 negas. ḡ male rńdes s3 bñ sequit. tu cōcessisti vnū siliu3 eē veꝝ ꝛ alteꝝ negas eē verū. ḡ male rńdes. ꝛ ppea si in principio ꝓponit. hec ē vā tu es parisi⁹. ↄcedat. ꝛ ↄñr q̄ hec est vā. tu es rome. ꝛ primitus negasses istā. tu es rōe. iō nego ↄñr q̄ illa tu es rome significet adeq̄te te eē rome. Nā seqt. tu nō es rome. ꝛ illa tu es rome ē vā. ḡ nō sigt adeq̄te te eē rome. ¶ Jō p euidētia hui⁹ mãe pono aliqs relas. Pria est ista. ¶ Qñcūq3 ponūt due ꝓpōnes esse siles

Responsio

Pregula

nō faciēdo mētionē d adeq̄to significato. rńdeat ad easdē. ↄcedēdo negādo vel dubitādo infra tps obligatiōis sic ex. vt si ponit istas eē siles de⁹ ē: ꝛ hō ē asin⁹. tu sedes ꝛ tu curris. sp cōcedat pria: ꝛ negat scđa. ¶ Scđa regla est ista. Qñcūq3 ponunt due ꝓpōnes eē siles nō faciē do mētionē d adeq̄to significato ad p̄mā ꝓpōnē eē verā vel fl'a3. rńdeat sic ex. ꝛ ad secūdā ↄñr v. g. pono tibi illā. tu es hō. ꝛ ātixps ē sūt siles si ꝓpōit p̄mo hec ē vā. tu es hō ↄcedat: ꝛ ↄñr q̄ ista ē vā: antixps ē. si aūt p2io ꝓponit. hec ē falsa antixps ē. ↄcedat: ꝛ ↄñr q̄ ista est falsa. tu es hō. ¶ Tertia regla est ista. Qñcūq3 ponūt due ꝓpōnes eē siles sic adeq̄te significando: quarū vna alteri ↄ̄dictorie repugnat nō admittendus est casus. vt si ponant tales eē siles deus est: ꝛ hō ē asin⁹: sic adeq̄te significando. rex sedet ꝛ nullus rex sedet. pbat: q2 si non. admittit ḡ casus: ꝛ q̄ro vtrū sit vā vl' falsa de⁹ est: ꝛ si dicat q̄ illa sit falsa. ꝛ ipa adeq̄te significet deu3 eē: ḡ deū esse ē falsū. si dī q̄ ipsa sit vera. ḡ hec est vā hō est asinus: ꝛ ipa adeq̄te signat hoīe3 eē asinū. ḡ hoiem eē asinū ē veꝝ: ꝛ ↄñs icouenies. Et ita ar de ↄ̄dictorijs pbādo duo ↄ̄dictoria simul eē vera vel falsa. ¶ Quarta regla ē ista. qñcūq3 ponūt due ꝓpōnes esse siles: sic adeq̄te significādo. q̄rū vna vl' q̄libz seqt ad ↄ̄dictoriū alteri⁹. ille sunt siles in v̄itate ꝛ vbicq3 ꝛ qñcūq3 ꝓponūt sunt cōcedēde vt posito q̄ ponātur tales esse siles adeq̄te significādo tibi concludit: ꝛ tu nescis tibi concludi. tu nō curris. ꝛ tu moueris. pbat. na3 admisso isto casu quero. vtrū iste sint siles ve vel siles false. Si vere habeo intentū. si false ergo oppositū regule ē verū. videl3. tu scis tibi cōcludi. Tunc sic. Tu scis tibi cōcludi. ergo tibi cōcludit. illa ↄña est bona. ꝛ añs est verū. ergo ꝛ ↄñs est verū. ergo non est falsum cuius oppositū concessisti. Et ita de alijs duobus dicatur. ¶ Quinta regula est ista. qñcūq3 ponūt due ꝓpōnes esse siles. sic adequate significando ex quarū vna sequit oppositum alterius: ille sunt siles in falsitate. ꝛ quecūq3 sit proposita semp est neganda: vt posito q̄ iste essent similes: sic adequate significando. tibi non concludit: ꝛ tu scis tibi concludi: ꝛ tu es albus. tu non es coloratus. quo admisso propono ille sunt false: si concedis habeo intentu3. Si dicitur q̄ sint vere: arguo sic tu es albus. ḡ tu es colorat⁹. illa ↄña est bona. añs est veꝝ per te. ḡ ꝛ ↄñs: ꝛ ita duo ↄ̄dictoria sunt simul vā: quod nō admittit imaginatio.

2ª regula

3ª regula

4ª regula

5ª regula

6ᵃ regl'a ¶ Sexta regl'a est ista. Quãcūq3 ponūt' due ꝓ/pões ee siles sic adeq̃te significãdo: q̃z q̃ libz ẽ alteri ptinẽs: tũc pñt ee siles i veritate z i falsi tate cõcedẽde z negãde. v.g. pono q ille sint siles sic adeq̃te significãdo: tu es hõ: z tu cur/ris. Si p'o ꝓponit tu es ꝯcedat' illa. z dicat' q ẽ va: z pñr ꝯcedat' illa tu curris: z dicat' ip/sã ee verã. si aũt ꝓponit' p'o loco tu curris. negat' illa. z ꝯcedat' ipaz ee falsaz: z pñr eodez modo respõdet' ad illam: tu es: quare zc.

pᵃ regl'a Ropõnes dr̃ ee dissiles qñ vna est va: z reliq̃ falsa. Pro cui' ma/terie dẽclaratiõe sit hec p'a rela. Quñ/cūq3 põit' duas ꝓpões ee dissiles nõ faciẽdo mẽtiõez de adeq̃to significato ad quãlibz ꝓpositã ꝯcedẽdo vl' negãdo. rñdeat' ĩfra tps. sicut ex'. v.g. pono q iste sint dissiles: tu es hõ. z tu es alb'. illo posito ꝯcedat' q̃lz il/laꝝ. 2ᵃ regl'a ¶ Scđa regl'a. Quñcūq3 põit' duas ꝓpões ee dissiles nõ faciẽdo mẽtionẽ de adeq̃to significato ad p'o ꝓpositã ee verã vel falsam. rñdeat' ĩfra tps sicut' extra. z ad aliaz dissimilr. v.g. pono q iste sunt dissiles: tu es hõ: z tu es aĩal: quo admisso ꝓpono. hec est va: tu es hõ ꝯcedat': z pñr q ista est falsa: tu es aĩal. 3ᵃ regl'a ¶ Ter/tia regula. Quñcūq3 ponit' duas ꝓpões ee dis/similes sic adeq̃te significãdo. q̃z q̃lz cũ altera ꝯuertit' nõ admittẽdus est casus: vt hõ est. de us est vel hõ currit z risibile currit. Nã si ꝯce/dit' illã ee verã. hõ ẽ. oz ꝯcedere istã ee falsã de us ẽ. z sic ab vno ꝯuertibili ad reliquũ nõ valz argũ. 4ᵃ regl'a ¶ Quarta regl'a. q̃ñcūq3 ponũt' due ꝓ/pões ee dissiles. sic adeq̃te significãdo. q̃rũ vna ẽ necia: z altera ĩpossis vl' ꝯtigẽs. tũc necia sp ẽ ꝯcedẽda z altera negãda vt de' ẽ z hõ ẽ asi/nus. de' ẽ z tu es. 5ᵃ regl'a ¶ Quinta regula. si ponũt' due ꝓpões ꝯtigẽtes ee dissiles: sic adeq̃te si/gnificãdo: q̃z vna añcedit ad r̃liquã: z nõ eꝯ: añs vbicūq3 ꝓponit' sp ẽ negandũ: z pñs ꝯce/dẽdũ: vt tu curris z tu moueris. s. n. ꝯcederet' añs: opoꝛteret ꝯcedere pñs: z pñr dicere quã libz illaꝝ ee verã qđ est ꝯ casũ. 6ᵃ regl'a ¶ Sexta regl'a. si ponunt' due ꝓpões ee dissiles sic adeq̃te si/gnificãdo: q̃z q̃lz ẽ alteri ĩptinẽs ad p'o ꝓpo/sitã. rñdeat' ĩtus sic ex': z ad aliã dissilr: vt posi/to q isti sint dissiles. sic adequate sigñando: tu curris: z tu es parisi'. q̃cūq3 illaꝝ ꝓpoat' p'o dz negari z alia ꝯcedi. z ita dicat' si ambe extra tps eẽnt ve: vt hõ currit z tu vides: quare zc.

¶ Istud caplm dat regulas ꝓpõnũ dissimilium vt patet.

¶ Caplm de depositionibus ꝓpositionum.

pᵃ regl'a Egulas alias opposite spei que d/posito nũcupat' seq' assignare: q̃z p'ma est ista. Omne depositũ z ad/missũ ĩfra obligatiõis ꝓpositũ sem per ẽ negãdũ: vt si dponat' ista aliqs hõ ẽ ro/me. q̃ admissa z ꝓposita sp ẽ neganda. ¶ Ex ista regl'a seq' q nũq3 est admittẽdũ necũz p se in depõne: s3 bñ q̃lz ĩpossle vel ꝯtigẽs. Ũn negare ĩpossle vl' ꝯtigẽs nõ ẽ icõueniẽs: s3 icõ/ueniẽs foret negare necũz p se. 2ᵃ regl'a ¶ Scđa regu la est ista. oẽ p se añs ad depositũ aut cũ ꝯcesso vl' cũ ꝯcessis opposito bñ negati vel oppositis bñ negatoꝝ: sp est negãdũ. Vbi gr̃a. deposita z admissa ista hõ currit: si ꝓponeret' illa. hõ cur rit. negãda foret: q: añcedit ad depositũ. Naz bñ seq'. iste hõ currit. g hõ currit. Jtẽ si depo/nat' z admittat' ista. aliqs hõ nõ currit z ꝓpo/nit': tu nõ curris: ꝯcedat': q: va z ĩptinẽs: s3 ꝓ posita in scđo loco tu es hõ negãda est: q: cũ3 vno ꝯcesso añcedit ad depositũ. Nã seq' tu nõ curris z tu es aliqs hõ. g aliqs hõ non currit. 3ᵃ regl'a ¶ Tertia regula ẽ ista. Oẽ repugnãs deposi/to: z oẽ seq̃ẽs ex illo repugnãte p se aut cũ cõ cesso vel cũ cõcessis opposito bene negati vel oppositis bñ negatoꝝ est cõcedẽdũ. v.g. De pono tibi istã. aliqđ aĩal nõ currit. qua deposi ta z admissa ꝓpono ei' ꝯdictoriũ. s. oẽ aĩal cur rit. h ẽ ꝯcedẽdũ: z hoc silr. oẽ aĩal mouet': q: seq' ex ꝯdictorio depositi. Deinde si ꝓponit' tu es aĩal ꝯcedat': q: veꝝ z ĩptinẽs z vlteri' illa tu curris. q: seq' ex ꝯdictorio depositi cũ con cesso. seq'. n. oẽ aĩal currit: tu es aĩal: ergo tu curris. 4ᵃ regl'a ¶ Quarta regl'a ẽ ista. Oẽ. repugnãs ꝯdictorio depositi p se aut cũ cõcesso vel cõces sis opposito bene negati vel oppositis bñ ne/gatoꝝ ẽ negandũ vt in casu p'oꝛi si ꝓponeret' ista aliqđ aĩal nõ mouet' aut ista: tu non curris negatur p'ma. q: repugnat ꝯdictorio deposi ti p se. Scđa vero repugnat eidẽ cum vno cõ/cesso. 5ᵃ regl'a ¶ Ultima regl'a ẽ ista. Ad oẽ seq̃ns ad depositũ: z ad oẽ ĩpertinẽs rñdẽdũ est bm suã q̃litatẽ. v.g. depono tibi istã. tu es albus. q̃ ad missa ꝓpono. tu es coloꝛatus. ꝯcedat': q: vera z seq̃ẽs ad depositũ. vñ nõ est icõueniẽs ne/gare añs: z cõcedere pñs. Jtez si ꝓponit' ista. tu es calidus cõcedẽda est: q: va z ĩptinens tã deposito q ꝯdictorio dpositi. Unde p̃pꝛie impertinẽs in hac specie obligationis dz illud qđ nõ sequit' nec antecedit ad depositum nec eidẽ repugnat nec est sequens ad oppositũ de positi nec eidez repugnat per se vel cũ alio vel

cū aligb⁹: vt dctū ē. Jō si deponit᷑ ⁊ admittitur illa. soꝛ. currit. ⁊ pꝛoponatur. plato currit. rn̄deatur intus sicut extra: qꝛ est ꝑpō ipertinēs cum non se habeat aliquo dictoꝛum modoꝝ.

¶ Jstud capitulum dat regulas depositionis: vt patet.

1ᵃ sophisma. Sophismata aliq̄ sūt ponēda vt de positiōis regl'e magis pateāt ꝟita/ti. ō pono ego tibi pꝛio istaꝫ. Tu es hō vel tu es rome. q̄ deposita ⁊ admissa ꝑpono. tu es hō. si negas. tu negas veꝝ ⁊ iptinēs: g̃ male. si ꝯcedis: ⁊ illō ē añs ad ōpositū. g̃ añs ad depositū ē ꝯcedēdū.

Rāso. ¶ Rn̄det᷑ admittēdo ōpositū. ⁊ cū ꝑponit᷑. tu es hō: nego: qꝛ añcedit ad ōpositū tāq̄ꝫ a pte disiūctiue ad totā disiūctiuā.

2ᵃ sophisma. ¶ Scd̄o depono tibi istaꝫ aliq̄ ꝑpōnes nō sūt vere: qua admissa ꝑpono: iste sūt ꝑpōnes: tu curris: tu nō curris: cōcedēdū ē: qꝛ veꝝ ⁊ iptinēs. Deinde ꝑpono. duo ꝯdictoꝛia sūt sil' ꝟa. si negat᷑: ꝯ. oēs ꝑpōnes sūt ꝟe: ꝫ iste sūt ꝑpōnes. g̃ iste s' ꝟe: ⁊ iste mutuo ꝯdicunt: g̃ duo ꝯdictoꝛia sunt sil' ꝟa.

Rāso. ¶ Rn̄det᷑ negādo q̄ ista sint ꝯdictoꝛia: qꝛ añcedit ad ōpositū. Nā seq̄t᷑ illa sūt ꝯdictoꝛia. g̃ aliq̄ ꝑpōnes nō sūt ꝟe.

3ᵃ sophisma. ¶ Tertio ōpono tibi istā: ātirp̄s nō ē alb⁹: vl' antirp̄s ē coloꝛat⁹. Si nō admittis ꝯ: illa ē vna disiūctiua ꝯtigēs: qꝛ q̄lꝫ ps ē ꝯtigēs. ⁊ nulla alteri repugnat: g̃ ē admittēda. pꝫ ꝯn̄a p pꝛimā regulā. q̄ admissā ꝑpono tibi ātirp̄s ē coloꝛat⁹. si ꝯcedis. tu ꝯcedis añs ad depositū: g̃ male rn̄des. pꝫ. Nam seq̄t᷑ ātirp̄s ē coloꝛat⁹: g̃ ātirp̄s nō ē alb⁹: vl' ātirp̄s ē coloꝛat⁹. pꝫ ꝯn̄a a pte disiūctiue ad totā disiūctiuā. Si ꝟo negas tu negas seq̄ns ex ꝯdictoꝛio depositi: g̃ male. añs pbat᷑. Nā seq̄t᷑ ātirp̄s est alb⁹: ⁊ antirp̄s nō ē coloꝛat⁹: g̃ antirp̄s ē albus. pꝫ ꝯn̄a a tota copulatiua ad alterā ei⁹ ptē. ⁊ vltra ātirp̄s ē alb⁹: g̃ ātirp̄s ē coloꝛatus. pꝫ ꝯn̄a ab iferioꝛi ad suū supi⁹ sine ipedimēto: g̃ a pꝛio ad vltimū ātirp̄s ē alb⁹: ⁊ ātirp̄s nō ē coloꝛat⁹: g̃ ātirp̄s ē coloꝛat⁹.

Rāso. ¶ Rn̄r nō admittēdo positū: qꝛ ē vna disiūctiua necīa: eo q̄ suuꝫ ꝯdictoꝛiū ē ipoſſ'e. vꝫ. ātirp̄s ē alb⁹: ⁊ ātirp̄s n̄ est coloꝛat⁹. Et tūc ad argū̄ q̄lꝫ ei⁹ ps ē ꝯtigēs ⁊ nll'a alteri repugnat. g̃ illa disiūctiua ē ꝯtigēs nego ꝯn̄aꝫ: ſꝫ oꝫ addert᷑ i añte q̄ nec ꝯdictoꝛia illaꝝ ptiū iuicē repugnāt: ⁊ h̄ ē flm: qꝛ iste repugnāt iuicē ātirp̄s ē alb⁹ ⁊ ātirp̄s nō ē coloꝛatus q̄ sūt ꝯdictoꝛia ptiū disiūctiue.

4ᵃ sophisma. ¶ Quarto ōpono tibi istā tu es: ⁊ oē tibi ōpositūꝫ ē a te negādū. quo admisso ⁊ negato ꝑpono. oē tibi ōpositū ē a te negādū. Si cōcedit᷑ ꝑpono tibi illā tu es. ⁊ pꝫ q̄ ē negāda ex quo copulatiua ē negāda ⁊ altera ps est ꝯcedēda. Deide ꝑpono. nullū tibi ōpositū ē a te negādū: si ꝯcedis tu ꝯcedis oppositū regl'e ⁊ vnius ꝯcessi. g̃ male. añs pbat᷑. Nā seq̄t᷑ tu nō es. g̃ nl'lm tibi ōpositūꝫ est a te negādū. pꝫ ꝯn̄a: qꝛ ꝯdictoꝛiū ꝯn̄tis repugnat añti ex q̄ asserit te eē.

Rn̄r ¶ Rn̄r negādo q̄ tibi depositū sit a te negādū: qꝛ añcedit ad ōpositū. seq̄t᷑. n. oē tibi ōpositūꝫ ē a te negādū: g̃ tu es ⁊ oē tibi depositū ē a te negandū: pꝫ ꝯn̄a a pte copulatiue ad totaꝫ copulatiuaꝫ: cui⁹ añcedit ad alterā ptē: ⁊ si dꝛ tu negas reglaꝫ. dicat᷑ q̄ illa nō ē regula ſꝫ ista. oē ōpositū admissuꝫ est negādū. Uel aliter dꝛ q̄ q̄lꝫ regula ē ꝯtīgēs: qꝛ ad placitū facte sunt ille regl'e g̃ q̄lꝫ talis ē deponēda: ⁊ admittēda in depone vel negāda: g̃ negata dꝛ q̄ illa nō est regl'a nō tāq̄ꝫ veꝝ ſꝫ tāq̄ꝫ repugnās. seq̄t᷑. n. non oē depositūꝫ est a te negāduꝫ. ergo illa nō ē regula. Omne depositum est negandum. quare ⁊c.

Jstud ca⁹ dat istārias ꝫ regulas. ¶ Aduerte tn̄ ad ꝫ^m instātiā. qꝛ pulchꝛa est. vꝫ nūq̄ꝫ est admittēda ꝑpō necīa i ōpōne: iō si deponat᷑ ista ātirp̄s nō est albus: vel antirp̄s ē coloꝛat⁹ nō admittat᷑: qꝛ est necīa cū ꝯdictoꝛiū sit ipoſſ'e: si ātirp̄s ē alb⁹: ⁊ antirp̄s nō est coloꝛatus. si. n. admitteret᷑ ꝑponat᷑ ista antirp̄s est coloꝛat⁹. si tn̄ cōcedis: tu ꝯcedis añs ad depositum: si tu negas. tu negas sequens ex ꝯdictoꝛio depositi ergo male rn̄des. ⁊ sic pꝫ q̄ non oꝫ admitti. Et sic est finis huius tractat⁹ ⁊c.

¶ Tractatus insolubilium incipit.

Jnsolubile est ꝑpō se esse falsā assertiue significās. vt hoc est flm seipsa demōstrata. Jn isolubilib⁹ tn̄ ē dīa quo ad significare seipsū eē flm: q̄m aliqō isolubile significat imediate seipsuꝫ esse flm. vt h̄ est falsū seipsa demōstrata. Aliqō aūt mediate: qꝛ erigit᷑ mediū ad iferēdū se eē flm. vt ois ꝑpō est falsa: qꝛ nō seq̄t᷑ imediate. g̃ ista ꝑpō est falsa demr̄ando illā vl'eꝫ. ſꝫ bn̄ seq̄t᷑ cū tali medio: ⁊ illa ē ꝑpō. ¶ Sil'r hoc nō ē veꝝ. g̃ hoc est falsum demōstrādo añs. qꝛ ex negatiua nō seq̄t᷑ affirmatiua: tn̄ bn̄ seq̄t᷑ cū tali medio. ⁊ hec est ꝑpō. ¶ Pꝛo declaratōe p̄dicte diffōnis pono duas diuisiones: q̄ꝝ pꝛia ē ista. ¶ Jnsolubiliuꝫ aliqō oꝛit᷑ ex actu nr̄o. Aliqō ꝟo ex ꝑpꝛietate. vocis. Jnsolubilia oꝛtū h̄ntia ex actu nr̄o sunt ista. soꝛtes dicit falsuꝫ: ego nō dico veꝝ. Jste hō itelligit falsū: tu non intelligis veꝝ. Jnsolubilia ꝟo oꝛtū h̄ntia ex ꝑpꝛietate vocis sunt ista. Omnis pꝛopositio est falsa. Nulla ꝑpositio est vera. hoc est falsū hoc non est veꝝ. Scd̄a diuisio est illa. Jnsolubilium aliqō est insolubile simpl'r. aliqō ꝟo ſm qd. Jn

solubile simplr est illud cui ānectit casus quo admisso seqt ɔdictio. verbi grā. pono ꝙ ista ꝓpō. nulla ꝓpō ē vera. q̄ sit a. significet pcise sic termini ptēdūt. vz. ꝙ nllā ꝓpō sit vera: ꝛ sit ois ꝓpō. Isto posito q̄ro: vtꝝ a. sit veꝝ vl' falsū. Si veꝝ ḡ significat pcise sicut ē: sꝫ a. significat pcise ꝙ nulla ꝓpō est vera. ergo nulla ꝓpō est vera. ergo a. nō est veꝝ: ꝛ pri⁹ dixi ꝙ erat veꝝ ergo ɔdictio. Si dr̄ ꝙ a. est falsū. ergo a significat alit q̄z est. sed a. significat pcise ꝙ nulla ꝓpō ē vera. ḡ nō est ita ꝙ nulla ꝓpō est vera. ergo aliq̄ ꝓpō est vera. ꝛ a. est ois ꝓpositio. ḡ a. est veꝝ. ꝛ prius dixisti ꝙ erat falsū. ergo ɔdictō. Insolubile sꝫ gd est illud cui annectit casus. q̄d admisso non seqt ɔdictio. vt ponēdo ꝙ ista ꝓpō nulla ꝓpō est vera. sit a. ꝛ sit ois ꝓpō ꝛ significet sicut termini ptēdūt nō ponēdo pcise. Isto posito dr̄ ꝙ a est falsū. q̄z sigt se eē falsū. Et si arguit sic. A. ē fl'm. ḡ a. significat aliter q̄z ē. sed a. significat ꝙ nulla ꝓpō ē vera. ḡ nō est: ita ꝙ nulla ꝓpō ē vera. nego ɔ̄naz. q̄z d̄buit addi in ante dictio exclusiua vel exceptiua. vz. a. significat pcise ꝙ nulla ꝓpō est vera. vl' a. nō significat nisi ꝙ nulla ꝓpō est vera. hoc negat tāq̄z repugnās: q̄z si ponere tur cū casu nō admitterē illū casū. ¶ His pre missis diuisiōib⁹ pono aliq̄s regulas. q̄rū pri ma est ista. ¶ Oē isolubile singulare fīn̄ ꝓ nomine demr̄atiuo oriēs ex actu nr̄o ad hoc ꝙ sit isolubile simplr exigit tres ɔditiones. Pria. ꝙ vna talis sit ois talis. Scda. ꝙ dicat vel itel ligat talē ꝓpōnē ꝛ nullā aliā. Tertia. ꝙ illa si gnificet pcise sic termini ptēdūt. v. g. sor. dicit falsuꝫ isolubile simplr isto mō ponēdo ꝙ vn⁹ sor. sit ois sor. q̄ dicat istā ꝓpōnē: ꝛ nullā aliaꝫ sor. dicat falsū q̄ significet sic pcise ꝙ sō. dic̄ fal suꝫ. pbat h̄. nā admisso casu sit isolubile a. ꝛ q̄ ro vtꝝ a. sit veꝝ vel falsū. Si dr̄ ꝙ veꝝ. ḡ sigt p cise ꝙ sicut ē: sꝫ a. sigñt pcise ꝙ sor. dicit flm̄: ḡ ita ē ꝙ sor. dicit fl'm. sꝫ sor. dicit a. ḡ a ē flm̄: q̄d ē oppositū ɔcessi: q̄z sor. nō dicit nisi a. Si dr̄ ꝙ a. sit fl'm. ḡ sigñat alr̄ q̄z ē: sꝫ a. sigt pcise ꝙ sor. dicit fl'm. ḡ nō ita ē ꝙ sor. dicit flꝫ. ꝛ sor. dicit a ḡ a. nō ē flꝫ. ḡ ɔdictio. Pria pticl'a poit. q̄z si nō poneret staret ꝙ eēnt duo sor. quoꝝ vn⁹ di ceret a. ꝛ alter ꝙ hō ē asin⁹: ꝛ tūc a. eēt veꝝ. Se cūda pticula poit: q̄z alr̄ staret ꝙ idē sor. dice ret a. ꝛ istā hō ē asin⁹: ꝛ tūc a. eēt veꝝ. Sꝫ tertia pticl'a ponit: q̄z si nō poneret staret ꝙ a. signi ficaret solūmō ꝙ hō ē asin⁹: ꝛ sic a. eēt flm̄: aut ꝙ significaret solūmō ꝙ hō ē aial: ꝛ sic a. esset veꝝ: ꝛ nullo istoꝝ modoꝝ eēt isolubile. ¶ Se cūda rl'a ē ista. Oē isolubile singulare fīn̄ ꝓ no mine demr̄atiuo oriēs ex actu nr̄o ad h̄ ꝙ sit in solubile sꝫ gd exigit easdē ɔditōes pter dictio nē exclusiuā: vt posito ꝙ vn⁹ sor. sit ois sortes: ꝛ dicat istā ꝓpōnē q̄ sit a. sor. dic̄ flm̄ ꝛ nullaꝫ aliā: ꝛ significet sic t'mini ptēdūt nō ponēdo p cise. iste posito ɔcedit a. ꝛ dr̄ ꝙ ē flꝫ: q̄z sigt co pulatiue sic ꝛ q̄d lꝫ isolubile. vz. ꝙ sor. dicit flꝫ ꝛ ꝙ a. ē veꝝ nō ḡ dr̄ a: sꝫ rōne p̄mi significati: sꝫ rōne scd̄i. ¶ Et si ar̄ sic. a. ē flꝫ. ḡ sigt alr̄ q̄z ē ɔcedo ɔ̄naꝫ ꝛ nego istā. a. sigt alr̄ q̄z ē: sꝫ a. sigt ꝙ sor. dic̄ flm̄: ḡ nō ē ita ꝙ sor. dic̄ flꝫ: q̄z d̄buit addi i āte dictō exclusiua vl' exceptiua. ¶ Ter tia rel'a ē ista. ꝙ ē isolubile nō singulare seu sin gulare cū ꝓnoīe demr̄atiuo oriēs ex actu nr̄o: ad h̄ ꝙ fiat isolubile simplr reqrūt due ɔditio nes solūmō. v. g. ad h̄ ꝙ ista ꝓpō: ego dico fal suꝫ: fiat isolubile simplr nō opꝫ ponere p̄maꝫ pticulā. vꝫ ꝙ vn⁹ ego sit ois ego. sꝫ ꝙ ego dicā illaꝫ ꝛ nullā aliā sic significādo pcise. Et sic oꝫ fieri isolubile scd̄m gd reqrūt ꝛ sufficiūt eedē cōditiōes dempta dictiōe exclusiua. Exēpluꝫ de isolubili nō singulari vt falsū dcm̄ ē. hic nō oꝫ ponere scd̄aꝫ pticulā. vꝫ. ꝙ aliqs dicat illaꝫ ꝛ nullā aliā: sꝫ sufficit ponere ꝙ ista sit oisꝫ ꝓpō q̄ significet pcise: sic termini ptēdūt: ꝛ tūc ē iso lubile simplr. fiet aūt isolubile s̄m gd remouē do dictionē exclusiuā. ¶ Quarta regl'a ē ista. oē isolubile oriēs ex ꝓprietate vocis exigit du as ɔditiōes solūmō vl' tm̄ vnā. Uolo dicere ꝙ insolubile oriēs ex ꝓprietate vocis exigit duas ɔditiōes solūmō ꝛ aliq̄d tm̄ vnā. Exēplū p̄mi aliq̄ ꝓpō est falsa: ad hoc ꝙ fiat isolubilis sim plr oꝫ ponere ꝙ illa sit oisꝫ ꝓpō ꝛ ꝙ sic signifi cet pcise ꝛ remota dictiōe exclusiua fiet isolubi le s̄m gd. Exemplū scd̄i. hoc est falsum seipso dm̄rando ponēdo solūmō ꝙ sic significet pci se sit isolubile simplr. Et s̄m gd remouēdo di ctionē exclusiuā. Eodē mō dr̄ de ista: h̄ nō est veꝝ seipso demr̄ato. ¶ Quinta regl'a est ista: oē isolubile q̄d nō ē insolubile sine casu diuisi sa aliq̄ ɔditōe regsita est penit⁹ dubitabile. ver bi grā. positis oīb⁹ pticulis pter primaꝫ huic: sor. dicit falsum que sit a. dubitat a. ꝛ et an sit veꝝ vel falsuꝫ. Naꝫ stat cū casu ꝙ sit verū dato ꝙ vnus sor. diceret illā. s. a. ꝛ alius ꝙ deus est. Stat et ꝙ sit falsum. dato ꝙ vnus sor. dicat a. ꝛ q̄libet alius. sor. ꝙ deus est. Eodē mō si dimit teret scd̄a vel tertia pticula: q̄z staret a. esse veꝝ ꝛ a. esse falsuꝫ. vt exēplificatū est supra. Et no tāter dixi. oē isolubile. q̄d nō ē isolubile sine ca

1⁹ regl'a

2ª regl'a

3ª regl'a

4ª regl'a

5ª regl'a

su.qz aliqđ est isolubile cum casu ꝛ aliqđ sine casu. Exēplū primi. Ois ꝓpō est falsa: nulla ꝓpō est vera. quarū quālibet dico esse falsaz ꝛ insolubilē nullo casu posito. Exēplū scđi. sor. dicit falsuz: tu itelligis falsū. nulla istaꝝ nūcupanda est insolubilis sine casu. Jđ in casu isolubiliuz deficiente aliq̄ pticula necc̄ia: dubitaȝ vtrū eēt v̄a vel falsa: qz cū casu staret ꝙ eēt v̄a ꝛ cū eodē casu staret ꝙ eēt falsa. vt pz intuenti.

¶ Ex predictis regulis sequunꝫ due ɔclōnes quarū p̄ria est ista. Nūq̄ȝ admittēdus ē casus: a quo trahit originē isolubile simplr̄: vt si poneretur ꝙ illa. ois ꝓpō ē falsa. eēt ois ꝓpō p̄cise significās: nō ē admittēdus casus: qz sequitur ɔ̄dictio. ꝓbaȝ. Nā sit isolubile a. ꝛ q̄ro si a. sit verū si dicit ꝙ sic. ḡ sign̄at p̄cise sicut est. sed a. sign̄at p̄cise ꝙ ois ꝓpō est falsa: ḡ ita est ꝙ ois ꝓpositio est falsa: sȝ a. est ꝓpō. ḡ a. ē flz. Si aūt ɔcediȝ ꝙ ē flm: ḡ a. sig̃t alr̄ q̄ȝ est: sȝ a. sig̃t p̄cise ꝙ ꝓpō est fl̄a. ḡ nō ē ita ꝙ ois ꝓpō ē fl̄a: ꝛ aliq̄ ꝓpō ē: ḡ aliq̄ ꝓpō ē v̄a: sȝ a. ē ois ꝓpō. ḡ a. est verū: qđ ē ɔ̄dictio. ¶ Scđa ɔclō. ois casus ex quo originaȝ isolubile s̄m qd ē admittēdus. ꝛ ɔcediȝ isolubile ꝓpositū dādo ipz eē flm: vt ponēdo ꝙ illa ꝓpō h̄ ē flz seipso dm̄rando significet sicut termini p̄tēdūt q̄ sit a. tūc admittitur casus. ꝛ ɔcedaȝ a. ꝛ dr̄ ꝙ a. ē flm. ꝛ si aȝ. a. ē flm. ḡ significat alr̄ q̄ȝ ē: sȝ a. nō significat nisi ꝙ hoc est falsū. ḡ nō est ita ꝙ hoc est falsuz. nego minorē. Et si dr̄. qd ḡ aliđ significat. dr̄ ꝙ significat a. esse veꝝ: rōne cui⁹ a. est flm vñ dictū est ꝙ qđlz isolubile s̄z qd sign̄at copulatiue. s. sicut termini p̄tēdūt. ꝛ ꝙ ipm ē verū: q̄re ꝛc.

2ᵃ ɔclo

No^e b^e

Aduerte ꝙ h̄ solū sūmatim volo colligere reglas isolubiliū. Si aūt abūde hanc m̄aȝ vis videre recurre ad isolubilia Hentisberi. ¶ Pria diuisio. Insolubile est duplex: qđdaȝ ex actu nr̄o oriȝ: qđdam ex ꝓprietate vocis. Exēplū p̄mi sor. dicit flz sor. nō dicit verū: ego itelligo falsū. ego nō intelligo veꝝ. Exēpluz scđi. ois ꝓpō est falsa. hoc est falsū seipso dem̄rato. ¶ 2° dico insolubile est duplex. qđdā ē isolubile simplex. qđdā est s̄z qd. Insolubile simplex est illud cui ānectiȝ talis casus quo admisso sequiȝ ɔ̄dictio: vt ois ꝓpō est falsa. q̄ sit ois ꝓpō ꝛ significet p̄cise sicut termini pretēdūt. ¶ Insolubile s̄m qd est illud cui annectiȝ casus talis q̄ admisso non seq̄ȝ ɔ̄dictio: vt si nō ponaȝ p̄cise sig̃are. ¶ p̄ᵃ regula oē isolubile singulare sine ꝓnoīe demr̄atiuo oriēs ex actu nr̄o ad hoc ꝙ sit insolubile simplr̄ exigit ɔditiones tres. ¶ p̄ᵃ ois talis a. sit ois talis. ¶ 2ᵃ ꝙ dicat vl' intelligat talem ꝓpositionē ꝛ nullā aliā. ¶ 3ᵃ ꝙ illa significet p̄cise sicut termini pretēdūt. ¶ 2ᵃ regula. oē insolubile singulare sine pronoīe demr̄atiuo oriens ex actu nr̄o ad hoc ꝙ sit isolubile s̄m qd exigit duas ɔditiōes vt posito ꝙ vn⁹ sor. sit ois sor. ꝛ dicat illā ꝛ nullā aliā q̄ sit a sor. dicit falsuz. ꝛ significet sicut termini p̄tēdūt. ¶ 3ᵃ regula oē insolubile nō singulare. seu singulare cum ꝓnoīe demr̄atiuo oriēs ex actu nr̄o ad hoc ꝙ fiat isolubile simplr̄ req̄runtur due ɔditiones solūmō: v̄bi gr̄a. ad hoc ꝙ ista ꝓpō. ego dico falsū. fiat isolubile simplr̄ nā opz ponere p̄maz pticulā ꝙ vnus ego sit ois ego: sȝ ꝙ ego dicā illā ꝛ nullā aliā sic p̄cise significando: ꝛ sit'r falsuz dr̄: fiet āt s̄m qd remouēdo dictionez exceptiuā. ¶ 4ᵃ regula: oē insolubile oriens ex ꝓprietate vocis exigit duas conditiones solūmō vel tm̄ vnā. volo dicere ꝙ aliqđ req̄rit vnā. vt hoc ē falsuz aliqđ duas: vt aliq̄ ꝓpō est falsa s̄m ꝙ sit remouēdo dictionē exceptiuā. ¶ 5ᵃ regl'a. oē insolubile qđ nō est sine casu insolubile dimissa aliqua ɔditiōe req̄sita est penitus dubitabile. ¶ Pria ɔ̄. nūq̄ȝ admittēdus est casus ex quo trahit originē insolubile simplr̄. ¶ 2ᵃ ɔ̄ ois casus ex quo originaȝ insolubile s̄m qd est admittēdus ꝛ ɔcediȝ insolubile ꝓpo^m dicēdo ipsum eē falsum: qz semp insolubile s̄m qd sig̃t copulatiue. s. sicut termini p̄tēdūt ꝛ ꝙ ipm est verū. ¶ Sophisma ɔ̄ isolubile singulare sor. dicit. falsuz. posito ꝙ vnus sor. sit ois sor. ꝛ dicat istaȝ. ꝛ nullā aliā q̄ significet sic termi p̄tēdūt. ¶ Sophisma ɔ̄ isolubile p̄ticulare. aliq̄ ꝓpō p̄ticularis est fl̄a. posito ꝙ h̄ sit ois ꝓpō p̄ticularis ꝛ significet sic termi p̄tēdūt. ¶ Sophisma ɔ̄ isolubile vl'e. Ois ꝓpō vl'is est falsa. posito hic ꝙ significet sic termi p̄tēdūt ꝛ nō ponaȝ p̄cise: qz non admitteretur casus. ¶ Sophisma ɔ̄ insolubile exclusiuū. tm̄ sor. dicit veꝝ posito ꝙ tu ꝛ sor. sitis oēs loq̄ntes. ꝛ sor. dicat de⁹ ē. ꝛ tu. tm̄ sor. dicit veꝝ: ꝛ nullā aliā ꝛ significet sic t'mi p̄tēdūt. ¶ Sophisma ɔ̄ isolubile copulatiuuz. ¶ p̄ᵃ regl'a. Oē isolubile copulatiuū cui⁹ vna ps ē necc̄ia sic eidē in casu addāȝ oēs ɔditiōes cū nota exclusiōis sit isolubile simplr̄. ꝛ nō admittiȝ casus: vt de⁹ ē: ꝛ nulla copulatiua ē v̄a. ¶ 2ᵃ regl'a. oē isolubile copulatiuū cui⁹ vna ps est ipos̄s vl' ɔtingens addēdo oēs ɔditiōes cū nota exclusiōis est isolubile s̄m qd. vt tu es hō. ꝛ nulla copulatiua ē v̄a. ¶ 3ᵃ rel'a oē isolubile copulatū sit insolubile s̄z qd eidē addēdo oēs ɔdōnes p̄ter notam exclusionis.

¶ Circa isolubile disiūctiuū. ¶ Prima regl'a. oē isolubile disiūctiuū cui⁹ vna ps ē ipos̄s p se sit isolubile simplr̄ nō eidē i casu addāȝ oēs ɔditiōes cū nota exclusiōis. vt nullus de⁹ est. vl' nulla disiūctiua ē v̄a. ¶ 2ᵃ rel'a. oē isolubile disiūctiuū appenter cui⁹ vna ps ē ɔtingēs fl'a sit isolubile s̄m qd eidē addēdo oēs ɔditiōes cū nota exclusionis: vt tu nō es hō: vl' nulla disiūctiua est vera: ꝛ p̄ᵃ ps est v̄a q̄ ē ɔtingēs falsa: ꝛ iō tota disiūctiua dr̄ v̄a: ꝛ iō dr̄ apparēter isolubile. qz nullū insolubile est veꝝ. ¶ 3ᵃ regula. Oē isolubile disiūctiuū sit isolubile s̄m qd eidē addēdo in casu oēs ɔditiōes p̄ter notā exclusiōis. ¶ Sophismata circa isolubilia nō apparētia. ¶ Primū sor. nō hēbit denariū. posito ꝙ omnes dicens verum habebit denarium. ꝛ solum tale. ꝛ sor. dicat istam ꝓpōnē ꝛ nullā aliā. sor. nō habebit denariū: significātē p̄cise sic termini p̄tēdūt. h̄ ē isolubile simpl'r siñ nota exclusiōis sit isolubile s̄z qd. ¶ 2^m sor. nō ptrāsibit pōtez. posito ꝙ oē dicēs verū ptransibit pōtē: ꝛ solū tale. ꝛ sor. q sit ois sor. dicat istā ꝓpōnē: ꝛ nullā aliā: sor. nō ptrāsibit pontē. significātē p̄cise sic termi p̄tēdūt. hoc ē isolubile simplr̄: sine nota exclusiōis sit isolubile s̄z qd. ¶ Aduerte duo circa totā m̄ām isolubilium. Prio ꝙ admisso isolubili s̄m qd dicaȝ ipz eē flm. vt gr̄a exēpli. sor. dicit falsū nō ponēdo precise cū alijs ɔdōnib⁹. Et si arguaȝ ɔ̄. falsū dr̄ a sorte. ḡ sortes dicit falsum. ɔ̄ña ē bona: ꝛ āñs ē veꝝ. ergo ɔ̄ñs qđ ē insolubile s̄m qd. ꝛ ita de alijs isolubilib⁹ s̄z qd pōt argui silr̄. ¶ Ad hoc p̄t dupl'r r̄ñderi ꝛ āb̄e r̄ñsiōes veniunt ad idē. Prio p̄t dici cōcedēdo ɔ̄ñam: qz ex casum cōcessissem a passiua ad actiuā. tñ dico ꝙ nō ē bona siue nō valz: qz āñs significat cathegorice. ɔ̄ñs v̄o hypothetice ꝛc. Ul' alr̄ ɔcedēdo ɔ̄ñaz ꝛ ɔcedo ipaz eē bonā. ꝛ ꝙ sic āñs ē veꝝ ita ꝛ ɔ̄ñs. sȝ nego ꝙ ɔ̄ñs sit insolubile. Si aūt velles ꝙ ɔ̄ñs essz isolubi/

No^e 2^m

Noᵐ 3ᵐ

le diceret ꝙ ꝯña nõ valz. ℭ Aduerte 3° ꝙ insolubile hꝫ duo significata: vnũ adeq̃tũ ⁊ aliud ꝑncipale. adeq̃tũ significatũ ẽ significatũ cathegoricũ sil'e orõni ĩfinitiue vel ꝯiũctiue: vt significatũ illi⁹. for. dicit falsũ est istud. for. dicere falsuz: vl' for. dicit falsuz. Principale aũt significatũ est hypotheticũ. vt for. dicere flm: ⁊ illã ꝓpõnẽ eẽ veraz. ℭ Dico igit̃ ꝙ penes aliõ attẽdit̃ positas insolubiliũ: ⁊ penes aliõ sua falsitas. positas nãq; attẽdit̃ penes positatẽ sighati adeq̃ti. ⁊ ipsa falsitas penes falsitatẽ sighati ꝑncipalis. hec ergo est posĩs. oĩs ꝓpõ est falsa. q: pol'e ẽ oẽm ꝓpõnẽ eẽ falsã: sed ipsa est falsa: q: significatũ suum principale est falsuz. s. oẽm ꝓpõnẽ esse falsaz: ⁊ ipsaz esse verã tñ ex mãz insolubiliũ penes idẽ attẽdit̃ positas: veritas ⁊ falsitas ꝓpõnes: q: penes adeq̃tũ significatũ ⁊c.

ℭ Preclarissimi doctoris magistri Menghi Fauentini supra totam logicam magistri Pauli veneti expositio feliciter finit: ad dei laudem ⁊ gloriose virginis Marie.

ℭ Caplm de obiectiõibus cõtra insolubilia.

Contra ꝑdicta obyciã ⁊ soluã vt insolubiliũ difficultates meli⁹ mẽti innotescãt. ℭ Pono g̃ p̃rio ꝙ vnus

ꝑmũ sophisma

sortes sit oĩs sortes: ⁊ dicat illam. ⁊ nullã aliã q̃ sit a. for. dic̃ falsũ: q̃ significet sicut termini ꝑtẽdũt: nõ ponẽdo ꝑcise: q: casus nõ admitteret̃ illo posito: q̃ro de a. vtꝝ sit veꝝ vl' falsũ: ⁊ rñsuz est ꝙ ẽ falsũ. q: sigñat significatũ falsuz. vz. ꝙ sortes dicit falsuz: ⁊ ꝙ a. ẽ veꝝ: cuius significatiõis scđa ps ẽ fl'a. sꝫ ꝓbat̃. ꝙ ipz a. est veꝝ. ⁊ ꝓbo sic. Oẽ dicẽs a. dicit falsũ. sortes dicit a. g̃ for. dicit flm. illa ꝯña ẽ bona: q: ẽ syll's in tertio p̃rie figure: ⁊ añs ẽ veꝝ. g̃ ⁊ ꝯñs

2ᵐ sophisma.

est veꝝ ꝯñs est a. g̃ a. est veꝝ. ℭ Scđo arguit̃ sic. falsũ dr̃ a sorte. g̃ for. dicit falsũ. tꝫ ꝯña a passiua ad suã actiuã. ⁊ añs ẽ veꝝ. g̃ ⁊ ꝯñs est veꝝ: ⁊ ꝯñs est a. ergo a. ẽ veꝝ. ꝙ añs sit veꝝ ꝓbat̃. Nã hoc dr̃ a for. demõstrãdo a. ⁊ hoc est falsũ ergo falsũ dr̃ a sorte. pꝫ ꝯña a resoluẽtib⁹ ad resolutũ.

3ᵐ sophisma.

ℭ Tertio argr̃. ꝯdictoriũ a. est falsuz: ergo a. est veꝝ: tꝫ ꝯña. ⁊ añs ꝓbat̃. Nã hoc est falsũ. sortes nõ dicit falsũ. ⁊ hoc ẽ ꝯdictoriũ a. ergo ꝯdictoriũ a. est falsũ. tꝫ ꝯña cũ minori: ⁊ maiorẽ ꝓbo. Nã sortes dicit falsũ. ⁊ hec. sortes nõ dicit falsũ. significat ꝑcise ꝙ for. nõ dicit falsũ. g̃ ipsa est falsa: pꝫ ꝯña a siliꝰ: Naz seq̃t̃. tu curris. ⁊ hec. tu nõ curris significat ꝑcise ꝙ tu nõ curris. g̃ ipsa est falsa.

Ad ꝑᵐ

ℭ Ad primũ rñdet̃. cũ ꝓponit̃ a. ꝯcedo. ⁊ dr̃ ꝙ est falsũ. Et tũc ad rõnẽ cõcedo ꝯñaz: ⁊ ꝯñs: ⁊ nego: ꝙ ꝯñs sit a. sꝫ est veꝝ sil'e a. Et si ponit̃ ꝙ ꝯñs sit a. vel conuertibile cũ a. dico tũc ꝙ ꝯña nõ valꝫ: nec ẽ syllogismus in tertio p̃rime figure: quia syllogismus in tertio p̃rime figure ꝯclõ debꝫ solũmõ cathegorice significare. sed illa ꝯclõ significat hypothetice: q: est ꝓpõ insolubilis.

Ad 2ᵐ

ℭ Ad secũdũ cũ dr̃. falsuz dr̃ a for. ergo sortes dicit falsuz. cõcedo ꝯñam: ⁊ ꝯñs: dicẽdo ꝙ veꝝ est. sꝫ nõ est a. nec secũ ꝯuertibile. si tñ hoc ponat̃ in casu: ꝯcedo iteꝝ ꝯñam: ⁊ dico ꝙ valꝫ. Et tunc ad rõnẽ a passiua ad suã actiuã valꝫ argm̃. dr̃ ꝙ veꝝ est: sed illa nõ est sua actiua: q: passiua significat solũmõ cathegorice: ⁊ actiua hypothetice: ⁊ si q̃rit̃ q̃ ẽ sua actiua: dico ꝙ illa. for. dicit falsũ ꝓlata a te vel a me: q̃ nõ est cõuertibilis cũ a. sꝫ solũmõ silis a.

Ad 3ᵐ

ℭ Ad tertiuz dr̃ ꝙ ꝯdictoriũ a. est veꝝ sꝫ nõ est illud. for. nõ dicit falsum sed illud. non for. dicit falsuz quod est verum: q: sigñat disiunctiue ꝙ for. non dicit falsum: vel ꝙ a. nõ est veꝝ cuius significati secũda ps est v̾a: ⁊ ꝯñr totũ significatũ disiũctiũ: q̃re ⁊ ꝓpõ dicta est v̾a. cui⁹ istud est significatũ ⁊ si dr̃ ꝙ in singularib⁹ nõ refert ꝑponere negationẽ vl' postponere dr̃. ꝙ i mã isolubiliũ multũ refert. Et in mã q̃rũcũq; ꝓpõnẽ hypothetice significãtiũ. Eadẽ est retinẽda snia in isolubilib⁹ singularib⁹ hñtib⁹ originẽ ex ꝓp̃etate vocis. vt h̃ est flm: h̃ nõ ẽ veꝝ. dicẽdo ꝙ p̃rimi ꝯdictoriũ nõ ẽ illud. h̃ nõ ẽ flm: sꝫ illud. nõ h̃ est flm. Nã primũ isolubile sigñat ꝙ h̃ ẽ flm: ⁊ h̃ est veꝝ demõstrãdo idẽ isolubile. iõ ꝯdictoriũ significat disiũctiue ꝙ h̃ nõ est falsũ: vel h̃ non est veꝝ. Silr̃ ꝯdictoriũ scđi isolubilis nõ est illud h̃ est veꝝ: sꝫ illõ. nõ hoc nõ ẽ veꝝ: ita ꝙ sp preponat̃ negatio: sicut ꝯdictoriũ istius. tm̃ tu nõ es hõ. non est illud. tantũ tu es homo: sed illud. nõ tm̃ tu non es homo. q̃re ⁊c.

ℭ Caplm de insolubili ꝑticulari vl' idefinito.

Dicto de isolubili singulari: nũc. de ꝑticulari vl' idefinito dicẽdũ restat. Pono g̃ ꝙ hec sit oĩs ꝓpositio particularis aliq̃ ꝓpositio particularis est falsa q̃ sit a. ⁊ significet sicut termini ꝑtẽdũt nõ ponẽdo ꝑcise: q: nõ admitteret̃ casus. isto posito est falsũ. vt pꝫ ex dictis.

Ar ꝑ

ℭ Sꝫ ꝯ hoc arguit̃ sic. Oĩs ꝓpositio ꝑticularis ẽ falsa. ergo aliqua ꝓpositio ꝑticularis est falsa: illa ꝯña ẽ bona ab vli ad suã subalternã antecedẽs est verũ: ergo ⁊ ꝯñs: sed ꝯñs est a. ergo a. est veruz. ꝙ antecedẽs sit verum probatur. nã ꝓpositio particularis est falsa: ⁊ nulla ẽ ꝓpositio p. particularis. quin illa sit falsa. ergo omnis propositio particularis est falsa: tenet cõsequẽtia ab exponẽtibus ad expositũ. ⁊ antecedẽs est veꝝ. ergo ⁊ cõsequẽs.

Ar 2°

ℭ Scđo arguitur sic. ꝓpositio particularis est falsa. ergo aliqua ꝓpositio particularis est falsa. tenet ꝯsequẽtia ab indefinita ad suam particularẽ. ⁊ antecedens est

verum

verũ. ergo ꝛ ꝯñs. ꝛ ꝯñs est a. ergo a. est verũ. ꝙ antecedẽs sit verũ. p3. q2 suum ꝯdictoriũ est falsum. videl3. nulla ppositio particularis est falsa: q2 iam ꝯcessum est. ꝙ a. ppositio particularis est falsa. ❡ Tertio arguit̃ sic. hoc est falsum demonstrando a. ꝛ hoc est aliqua propositio particularis: ergo aliqua ppositio particularis est falsa: consequẽtia tenet a resoluentibus ad resolutũ: ꝛ antecedens est verum. ergo ꝛ consequẽs: qđ est a. ❡ Ad primã respõdet̃ ꝯcedendo istam ꝯsequẽtiã: oĩs propositio particularis est falsa: ergo aliq̃ ppositio particularis est falsa: q2 aute casũ ꝯcessissem eã: tñ dico ꝙ non valet: nec arguit̃ ab vniuersali ad suã subalternã vel suã particularẽ: q2 vniuersalis solũmodo cathegorice sigñat ꝛ particularis ista significat hypothetice. videl3 ꝙ aliq̃ ppositio particularis est: falsa: q2 a. est veru3. Et si diceret̃ que est eius particularis. dicit̃ ꝙ nõ h3 aliq̃3: ex quo positũ est ꝙ illa sit oĩs particularis. verũtamẽ ista eadẽ foret eius pticularis dato ꝙ nou eẽt insolubilis. ❡ Ad scđa3 ratiõnẽ respondeo sic concedẽdo ꝯñam ꝛ negãdo ipsa3 esse bonã: ꝛ tunc ad argumẽtũ. dico ꝙ ista non est particularis huius idefinite: q2 particularis est insolubilis hypothetice significãs. idefinita xo non est hmõi: eiusdem tamẽ foret particularis si neutra earũ foret insolubilis. ❡ Ad tertiã rõnẽ ꝯcedit̃ ꝯña. ꝛ negat̃ ipsam valere: nec arguit̃ a resoluẽtib9 ad resolutũ: q2 particularis vel indefinita isolubilis non est resolubilis q2 sigñat hypothetice: sed pbãda isto modo suũ pncipale sigñatũ est verũ. ğ ipsa est vera. ꝛ p3. ꝙ añs est falsum. ꝛ si arguit̃ sic: ista ppõ particularis est falsa: ergo aliq̃ ppositio particularis est falsa: tenet ꝯsequẽtia ab inferiori ad suũ superius affirmatiue: ꝛ sine aliquo signo ipediẽte. ❡ Dicit̃ ꝙ ꝯña non valet ab inferiori ad suu3 superi9 nisi propositio iferioris ꝛ ppõ superioris vniformit̃ sigñẽnt: videl3 cathegorice q̃lr ñ ẽ i pposito: vñ si hec ppõ. hõ est aïal significaret pncipalr̃ ꝙ hõ est aïal: ꝛ ꝙ hõ est asinus. tũc non valeret aliqua istarũ ꝯsequẽtiaru3: hoc est aïal. ꝛ h est homo. ğ homo est aïal. Iste homo est aïal. ergo homo est aïal. ꝛ h ideo: q2 ꝯsequẽs significaret copulatiue: ꝛ añtis nulla pars sic significaret: ꝛ si allegaret̃ aliqua dictarũ regularum respondet̃: vt dcm̃ est. ❡ Dicit̃ etiã vt in alio capitulo ꝙ ꝯdictoriu3 istius. aliqua ppõ particularis est falsa: non est illud. nulla ppõ particularis est falsa: sed illud nõ. aliq̃ ppõ pticularis est falsa. ꝛ si dr̃ ꝙ iste equiualet pp negationẽ ppositã. dicit̃ ꝙ illa regula h3 veritatẽ in solis cathegoricis: cathegorice solũmõ sigñantib9 q̃liter non est in proposito. Idẽ est iudiciũ de istis aliq̃ ppõ particularis nõ est vera. Aliqua ppõ particularis significat aliter ꝙ̃ est: ac et ita de idefinitis vt ppõ indefinita est falsa. ppositio indefinita nou est vera. quare ꝛc̃.

❡ Capl'm de insolubili vniuersali.

Hunc de insolubili vl'i est dicendũ ponendo ꝙ hec. omnis ppõ vniuersalis est falsa. sit oĩs ppõ vniuersalis que significet sicut termini prẽdũt: que sit a. non ponẽdo pcise: q2 casus non admitteret̃. isto posito dicit̃ ꝙ a. est falsu3: quia falsificat seipsum. ❡ Contra hoc arguit̃ aliq̃ ppõ vniuersalis est falsa. ꝛ nulla est propõ vniuersalis quin ista sit falsa. ergo omnis ppositio vniuersalis est falsa. tenet consequentia ab exponẽtibus ad expositũ: ꝛ añs est verum. ergo ꝛ ꝯsequẽs. ❡ Scđo arguit̃. tantũ falsum est ppositio vniuersalis. ergo oĩs propositio vniuersalis est falsa. tenet ꝯsequẽtia ab exclusiua ad suã vl'em determinis trãspositis: ꝛ antecedẽs est veru3. ergo ꝛ ꝯñs: qđ est a. ꝙ antecedẽs sit verum pbat̃. Nam falsu3 est propositio vniuersalis ꝛ nullũ non falsum est propositio vniuersalis. ergo tãtũ falsum est ppositio vniuersalis. tenet ꝯñtia ab exponẽtibus ad expositũ: ꝛ añs est verũ. ergo ꝛ ꝯseq̃ns. ❡ Tertio arguit̃. hoc est falsum demonstrato a. ꝛ h est omnis propõ vniuersalis. ergo omnis propositio vniuersalis est falsa. ista ꝯseq̃ntia est bona ꝛ añs est verũ: ergo ꝛ ꝯñs: ꝙ ꝯña sit bona p3 a sili: hoc currit ꝛ h est oĩs hõ: ğ oĩs homo currit. Confirmat̃ destruẽdo pmũ casu3 ꝛ ponẽdo ꝙ sint iste oẽs ppõnes vl'es. Oĩs propositio vl'is est falsa. ꝛ oĩs hõ est asin9 sic significãdo isto posito ar̃ sic. Ista ppõ vl'is est falsa demonstrãdo pmã: ꝛ ista est falsa demrãdo scđam: ꝛ iste sunt oẽs ppõnes vl'es: ğ oĩs propositio vl'is est falsa t3 ꝯña a singularib9 sufficiẽter enumeratis ad suã vl'em ꝛ añs est ve2: ğ ꝛ ꝯseq̃ns. ❡ Ad hec rñdet̃ ꝛ p2io ad pmũ ꝯcedẽdo insolubile: ꝛ nego ipm̃ eẽ ve2: ꝛ tũc ad rationẽ ꝯcedo ꝯña3 ꝛ nego ipsa3 eẽ bonã: ꝛ tũc ad argumẽtũ: ibi arg̃r ab exponẽtib9 ad expositũ. nego: q2 a non est propõ exponibilis nisi sigñaret cathegorice solũ: vñ si ista oĩs hõ est aïal significaret principalr̃ ꝙ oĩs homo est

aial: ⁊ q̄ tu es asinus: tūc p3 q̄ ista ꝯña nō va/
leret hō est aial: ⁊ nihil est hō qn istud sit aial:
ḡ ois hō est aial: q2 añs est verū ⁊ ꝯñs falsum.
Et tūc sic allaret̄ regula: op3 dicere q̄ añs nō
est exponibile pp cām dicta3: sed ꝓbaret̄ vel i
probaret̄ p suū sign̄atū copulatū: sicut ⁊ ꝓpō
insolubilis q̄cūq3. ¶ Ad scd̄3. concedo ꝯña3
⁊ nego ipsam esse bonā: nec arḡr ab exclusiua
ad suā vl'e3 ex quo exclusiua cathegorice signi
ficat ⁊ vl'is hypothetice. Et si dr̄ q̄ ei⁹ est singu
laris dr̄ q̄ nullā h3: vñ si hec: ois hō est aial si/
gnificaret hypothetice ve⁊ ⁊ falsu3: ⁊ hec. tm̄
aial est hō mō consueto: ⁊ dicerē tūc vl'em illā
non eē vl'e3 hui⁹ exclusiue: nec econuerso: ita i
ꝓposito est dd̄m. ¶ Ad tertiū argm̄ dico silr
q̄ non v3 ꝯña: ⁊ cū dr̄ a silibꝰ valz: dico q̄ nō
est silitudo: q2 ꝯñs vni⁹ ꝯñe sign̄at cathegori/
ce solū ⁊ aliud hypothetice: vñ sic: ois hō cur
rit sign̄aret q̄ ois hō currit: ⁊ q̄ de⁹ nō est: ista
ꝯñtia: tūc nō valeret: h currit ⁊ hoc est ois hō:
ḡ ois homo currit pp cām dictā: q2 ꝯñs sign̄a
ret hypothetice. ¶ Ad ꝯfirmationē admisso
casu vt p̄us dico q̄ ꝯñtia non v3: ⁊ ad argm̄ a
singularibꝰ sufficient̄ enumeratis ad suā vl'e3:
dico q̄ non arḡr cū debito medio q̄ dēret esse
tale: iste sunt oēs ꝓpōnes vl'es: ⁊ a. est ve⁊ qd̄
certe negat̄: vñ nec ista ꝯña valeret iste hō cur
rit: ⁊ iste hō currit: ⁊ isti sunt oēs hoies: ḡ ois
hō currit: dato q̄ añs sign̄aret hypotheticevt
p̄us: s3 op3 addere alterā ptē significati: v3 et
nullus de⁹ est: quo addito ꝯña est bona: s3 añs
est falsu3. Et si q̄rat̄ de ꝯdictoria dr̄ q̄ est hec:
non omnis ꝓpositio vl'is est falsa sign̄ans di/
siūctiue mō opposito de a. Eodē mō est dd̄m
de istis vlibꝰ. Ois ꝓpositio vniuersalis signi/
ficat aliter q̄3 est. Nulla propositio vl'is ē v̄a.
Et nulla propositio vl'is est concedenda.

¶ Capitulum de exclusiuis insolubilibus.

Sophisma.

Exclusiua insolubilis consil'es conti/
net difficultates: vt pono q̄ sor. ⁊ tu
sitis oēs loquētes ⁊ dicat sor. de⁹ est
⁊ tu: tm̄ sor. dicit verū: ⁊ sit a. ⁊ nul/
lā aliā ⁊ significet sicut termini p̄tendūt p̄cise.
Isto posito q̄ro vtrū a. si verū vel falsum: si ve
rū: ḡ sign̄at p̄cise sic ē est: sed a. sign̄at p̄cise q̄ tm̄
sor. dicit verū: ḡ est q̄ tm̄ sor. dicit verū: ḡ tu nō
dicis verū: ⁊ tu dicis a. ḡ non est verū. Si dr̄ q̄
a. est falsum: ḡ sign̄at aliter q̄3 est: sed a. siḡt p̄/
cise q̄ tm̄ sor. dicit verū: ḡ non ita est q̄ tm̄ sor.
dicit verū: sed tu ⁊ sor. estis oēs loquētes: ḡ tu
dicis verū ⁊ non dicis nisi a. ḡ a. est verū: ⁊ ita
habet̄ ꝯdictio. ¶ Rñdet̄ non admittēdo ca *Rñ.*
su3: q2 ex eo originat̄ insolubile simplr: si tam̄
non ponit̄ p̄cise admitto casum ⁊ dico a. eē fal
sum: ⁊ tūc ad argm̄. a. siḡt alit̄ q̄3 est concedo:
sed a. siḡt p̄cise q̄ tm̄ sor. dicit verū: ḡ ⁊c̄. nego
minorē: q2 repugnat casui. Et si dr̄ quid ergo
aliud siḡt. Dico q̄ a. siḡt q̄ tm̄ sor. dicit ve⁊: ⁊
q̄ a est verū: nec rōne p̄mi sign̄ati est a. falsu3:
q2 verū est tm̄ sor. dicere falsu3: sed rōne scd̄i si
gnificati: q2 conceditur a. esse falsum. ¶ Cōtra *Contra rñsionem.*
rñsionē arḡr. Oē dicēs veru3 est sor. ḡ tm̄ sor. *Ar p̄*
dicit verū: ista ꝯña est bona ab vl'i ad suā exclu
siuā de terminis trāspositis: ⁊ añs est verū: er
go ⁊ ꝯñs: ⁊ ꝯñs est a. ergo a. est verum: q̄ añs
sit verū ꝓbat̄. Nā dicēs verū est sor. ⁊ nihil est
dicēs verū qn illud sit sor. ḡ oē dicens verū est
sor. p3 consequentia ab exponētibꝰ ad expositū.
¶ Scd̄o ar̄ nihil p̄ter sor. dicit verū: ḡ tm̄ sor. *Ar 2ᵒ*
dicit verū: ista cōseq̄ntia est bona ⁊ añs est ve/
rū: ḡ ⁊ cōseqn̄s: q̄ añs sit ve⁊. p3 p exponētes.
¶ Tertio ar̄. sor. dic̄ ve⁊ ⁊ nihil nō sor. dic̄ ve *argr 3ᵒ*
rū: ḡ tm̄ sor. dic̄ ve⁊ ista cōsequētia est bona ab
exponētibꝰ ad expositū: ⁊ añs est verū: ḡ ⁊ con
sequēs: s3 cōsequēs est a. ḡ a. ē ve⁊. ¶ Ad hec *Rñ*
oia p̄t simul rñderi: q̄ nunq̄3 cōsequēs illarū
est a. nec cōuertibile cū a. s3 solū sile a. sed si po
nat̄ cū toto casu q̄ sit a. vel cōuertibile cum a.
nūc rñdet̄ cōcedēdo oēs cōsequētias fcās: ne
gādo tm̄ illas eē bonas. ¶ Ad p̄mū ḡ cū dr̄ q̄ *Ad p̄m*
ibi ar̄ ab vl'i ad suā exclusiuam. nego: q2 vl'is si
gnificat cathegorice ⁊ exclusiua hypothetice:
q2 est isolubilis. Et si q̄rit̄ de sua exclusiua di/
cat̄ q̄ est vna silis illi ꝓlata a sor. q̄ non est inso
lubilis: v3 tm̄ sor. dic̄ verū. ¶ Et ad aliam dr̄ *Ad 2ᵐ*
q̄ ē nō v3: nec illa est exclusiua dicte exceptie:
sed illa quā noīaui mō. ¶ Et ad tertiam dr̄ q̄ *Ad 3ᵐ*
non arḡr ab exponētibꝰ ad expositū: q2 ista ex/
clusiua non est exponibilis ex quo hypotheti
ce siḡt: vñ si ista: tātū hō est risibilis siḡret p̄nci
palr̄ q̄ tm̄ hō est risibilis ⁊ q̄ nullus de⁹ est: tūc
non valeret aliq̄ ista⁊ cōseq̄ntia⁊: oē risibile ē
hō: ḡ tm̄ hō est risibilis: nihil p̄ter hoie3 est ri/
sibile: ḡ tantū hō est risibilis. Itē hō est risibi/
lis ⁊ nihil non hō est risibile: ḡ tm̄ homo est ri
sibilis. Eodē mō est dd̄m ad istas exclusiuas:
tm̄ exclusiua est falsa: tātū exclusiua nō est v̄a:
dato q̄ vna istarū sit ois exclusiua: qd̄ bene ad
mittit̄: q2 non ponit̄ p̄cise: ⁊ ita rñdet̄: vt p̄us
ad argumēta ꝓbantia aliquā istarū esse verā.
¶ De exceptiuis vero idē est iudiciū: vt in ca
su priori: nihil p̄ter sor. dicit verū. Nulla ꝓpo
sitio

Ad 2ᵐ (margin, left column at "insolubilis q̄cūq3") — Ad 3ᵐ (margin, at "ꝓposito est dd̄m")

sitio pter exceptiuã est falsa: omnis exceptiua pter illã est vera demãdo seipsam q̃re ꝛc̃.

¶ Capitulum de insolubili copulatiuo.

1. reg. Sequit dicere de isolubili hypothetico. Et pmo de copulatiuo: pro cuius declaratione pono aliqs reglas. ¶ Prima est ista isolubile copulatiuũ: cui⁹ vna pars est necia ꝓ se si eidẽ in casu addunt oẽs ꝯdões cũ nota exclusiõis fit isolubile simplr ꝛ nõ admittẽdus est casus. v. g. pono ꝙ illa copulatiua de⁹ est: ꝛ nulla copulatiua est ṽa q̃ sit a. sit oĩs copulatiua signãs ꝓcise sicut termini ꝓtẽdũt: isto posito ꝛ admisso: q̃ro vtrũ a. sit verũ si dr̃ ꝙ sic: g̃ scõa ps ẽ vera: sed scõa ps sigt ꝓcise ꝙ nulla copulatiua ẽ ṽa: g̃ nulla copulatiua est ṽ a: g̃ a. non est veꝝ. Si dr̃ ꝙ a. est falsum: g̃ altera ps est falsa: sed non pina: ergo scõa: tũc sic: scõa ps est falsa: g̃ sigñat alit̃ q̃ est: sed ipsa sigñat ꝓcise ꝙ nulla copulatiua est ṽa: ergo non est ita ꝙ nulla copulatiua est ṽa: ꝛ a. est oĩs copulatiua: g̃ a. est verũ. ¶ Scõa reglã est ista. Insolubile copulatiuũ cui⁹ vna pars est posĩs vel contigẽs addẽdo eidẽ oẽs ꝯditiones cũ nõ exclusionis fit isolubile ꝑm qd: ꝛ admittẽdus est casus. v. g. pono ꝙ ista copulatiua: tu es hõ: ꝛ nl̃la copulatiua est ṽa q̃ sit a. sit oĩs ꝓposito copulatiua sigñans ꝓcise sic termini ꝓtendũt: isto posito ꝛ admisso: q̃ro vtrũ a. sit verũ: si dr̃ ꝙ sic: g̃ secũda ps est ṽa ꝛ ipsa sigñat ꝓcise ꝙ nl̃la copulatiua ẽ ṽa: g̃ ita est ꝙ nulla copulatiua est ṽa: g̃ a. non est verũ. Si dr̃ ꝙ a. est falsum: g̃ altera ps est falsa. ꝛ nõ pma: g̃ scõa: tũc ar̃ sic. scõa ps est falsa: ergo sigt aliter q̃ est: sed ipsa sigt ꝓcise ꝙ nulla copulatiua est vera: ergo non est ita ꝙ nulla copulatiua est ṽa: ꝛ a. est oĩs copulatiua: ergo a. est veꝝ. Et ita vr̃ seq ꝯdictio i isto casu: sic in ꝑori: ꝛ ꝑ ꝯñs ꝙ scõa regula non est ṽa. ¶ Rñr admittẽdo positũ ꝛ dr̃ ꝙ a. est falsum: ꝛ tũc ꝯñr opꝫ dicere ꝙ pma ps est falsa ꝛ scõa ṽa: ꝛ si arguit si tu es hõ ꝙ pma ps sic ꝓcise sigt: ergo ipa est ṽa: negat pma ps añtis: q: repugnat casui ꝛ vni concesso. Seqt. n. prima ps est falsa ꝛ ipsa sigt ꝓcise te eẽ hoiem: ergo tu non es hõ. Eodẽ mõ rñdet: si vna pars eẽt ipossĩs: vt homo est asin⁹: ꝛ ista copulatiua est falsa. ¶ Tertia regula est ista. Omne insolubile copulatiuũ sit insolubile ꝑm qd addendo eidẽ oẽs conditiones pter nõ exclusiones ꝛ admittẽdus est casus: pono ꝙ ista sit ois copulatiua de⁹ est ꝛ nulla copulatiua ẽ ṽa: signi

3. reg.

ficãs sicut termini ꝓtendũt que sit a. Isto posito dicit ꝙ a. est falsum non qdẽ ꝓ pria pte: sed ꝓ scõa ꝛ si ar̃ sic. scõa pars est falsa: ergo significat aliter q̃ est: concedo: sꝫ ipsa sigt ꝓcise ꝙ nulla copulatiua est vera: ergo non est ita ꝙ nl̃la copulatiua est ṽa: nego minorẽ ex eo ꝙ illa scõa ps sigt copulatiue ꝙ nulla copulatiua est vera: ꝛ ꝙ a. est verũ ꝛ ꝓpterea. a. sigt tria significata copulatiue: vꝫ ꝙ de⁹ est: ꝛ ꝙ nulla copulatiua est vera: ꝛ ꝙ a. est verũ. Et non dr̃ a. falsum ꝓp pmũ sigñatũ aut scõm: sed ꝓp tertiũ. Eodẽ modo dr̃ ad illud insolubile: tu es ꝛ ista copulatiua non est vera: ponẽdo casuꝫ ꝑorẽ. ¶ Ex prima regula sequit ꝙ si ponit hãc deus est vel quãcũqꝫ aliã esse oẽm ꝓpoñẽ ꝛ significare ꝓcise deũ esse vel qõcunqꝫ ꝓ se necessariũ: ꝛ hoc est falsum demrando illã ꝓpoñeꝫ nõ admittẽdus est casus: q: sequeret ꝯdictio: Ex scõa regula seqt ꝙ si ponit istaꝫ de⁹ est vel quãcũqꝫ aliã eẽ oẽm ꝓpoñẽ ꝛ sigare ꝓcise hominẽ eẽ asinũ: vel te eẽ: ꝛ ꝙ h̄ est falsum demõstrãdo eãdẽ ꝓpoñẽ admittẽdus est casus ꝛ dr̃ illaꝫ esse falsum de⁹ est. ¶ Ex tertia sequit ꝙ si ponit istã deus est vel q̃cũqꝫ aliã esse oẽm ꝓpoñẽ ꝛ significare: sicut placet: ꝛ ꝙ hoc est falsum non ponendo precise admittẽdus est casus ꝛ dicitur istam esse falsaꝫ: quare ꝛc̃.

¶ Capitulum de insolubili disiunctiuo.

1. reg. Restat dicere ꝯñr de isolubili disiũctiuo. Pro cui⁹ declaratione sit hec prima regula. ¶ Insolubile disiunctiuũ: cui⁹ vna ps est ꝓ se sit insolubile simplr si eidẽ casui addunt oẽs ꝯdões cũ nota exclusionis. v. g. posito ꝙ illa disiunctiua q̃ sit a. nullus de⁹ est: vel nulla disiũctiua est ṽa. sit ois disiunctiua sigñans ꝓcise sicut termini ꝓtẽdũt. Isto posito ꝛ admisso q̃ro vtrum a. sit verũ. Si dr̃ ꝙ sic: ergo altera ps ẽ ṽa: ꝛ nõ prima: ergo scõa: tũc ar̃ sic. Scõa ps ẽ ṽa: ergo significat ꝓcise ꝛ ꝓncipalr: sic est: sed scõa ps significat ꝓcise ꝙ nulla disiunctiua est ṽa: ergo ita ẽ ꝙ nulla disiunctiua ẽ ṽa: ꝛ ꝑ ꝯñs a. non ẽ verũ. Si dr̃ ꝙ a. ẽ falsum: ergo scõa ps est falsa: sꝫ ipsa sigt ꝓcise ꝙ nulla disiũctiua est ṽa: ergo non ẽ ita ꝙ nulla disiunctiua ẽ vera: ꝛ a. est oĩs disiunctiua: ergo a. est veruꝫ. Propterea dicit ꝙ a. in casu isto ẽ insolubile simplr: ideo non admittẽdus ẽ casus: q: implicat ꝯdictionẽ. ¶ Scõa regula ẽ ista. Insolubile disiũctiuuꝫ appent: cui⁹ vna pars est contingẽs falsa sit insolubile ꝑm qd eidẽ addendo in casu oẽs

2. reg.

ꝯdónes cum nõ exclusióes. v.g. Pono tibi
istá: tu nó es hó: vel nllá disiúctiua est vera: q̃ sit
a. ⁊ sic ois disiúctiua signãs pcise: sic termini
ptédũt: isto posito ⁊ admisso q̃ro vtrũ a. sit ve
rũ si dicit ꝙ sic: ḡ vna ps est vera non pma: ḡ scda:
túc ar̃ sic. Scda ps est vera: ḡ signat pcise sic est.
Sz ipsa sigt pcise ꝙ nulla disiúctiua est vera: er/
go ita est ꝙ nllá disiúctiua est vera: ḡ a. nó est ve
rũ: si dicit ꝙ a est falsuz: ḡ scda ps est falsa: sz ipsa
sigt pcise ꝙ nulla disiúctiua est vera: ergo a. non
est veruz: si dicit ꝙ a. est falsum: ergo scda ps est
falsa: sz ipsa sigt pcise ꝙ nllá disiúctiua est vera:
nó est ita ꝙ nulla disiúctiua est vera: ergo aliq̃
disiúctiua est vera: ⁊ a. est ois disiúctiua: ergo
a. est verũ: ⁊ ita vt appet seq̃r ꝯdictio in isto ca/
su sic in pmo: ⁊ p ꝯñs regla nó é vera. ¶ Rñ
der ꝯcedédo regulá ⁊ admittédo casum ⁊ dicit
ꝙ a. est verũ: ⁊ túc qñ dicit nó pma ps é vera: er/
go scda: dico ꝙ pma ps est vera: q2 ipsaz eé ve
rá sequit ex casu: ⁊ scda est falsa: ⁊ ex h non có/
cludit iconueniés. Verũtñ hmói disiunctiua
non est isolubilis nisi appent vt dicebat in re/
gulis: q2 oé isolubile est falsum: ⁊ a. é verũ: er/
go a. non est isolubile. ¶ Tertia regula. Oé

3ª reg.

isolubile disiúctiuũ fit isolubile bm q̃d eidem
addo in casu oés ꝯdónes pter notá exclusióis
v.g. posito ꝙ illa disiúctiua: hó est asin⁹: vel il/
la disiúctiua est falsa q̃ sit. a. sit. ois disiúctiua
signãs: sic termini ptédũt: ⁊ admittit casus:
quo admisso dico ꝙ a. est falsuz ⁊ scda ps sigt
alr q̃z é: sz nego ꝙ ipa signet pcise ꝙ illa disiú/
ctia é falsa: imo ét sigt alr. s. ꝙ a. est verũ: eodé
mó diceret si poneret ꝙ illa: tu nó es hó: vel
alia disiúctiua nó est vera: eét ois disiúctiua ⁊ si/
gnificaret: sicut termini ptédũt. ¶ Notáduz

No^m

ꝙ nulla disiúctiua est isolubilis: cui⁹ altera ps
est vera: nec fuerit isolubilis positis illis ꝯdó/
nib⁹ sepius noiatis: vt de⁹ est: vel ois disiúcti/
ua est falsa: tu es hó: vel ista disiúctiua est falsa.
Vñ ponédo casum quécũq3 noiatũ: admitte/
ret ille: ⁊ ꝯcederet q̃libet illaꝝ disiúctiuaꝝ pp
veritaté pmç ptis. ¶ Contra istá rñsionez ar̃

ꝯ rñsio/
nem.
argt pº

sic. Oé a. est falsuz: sz oé a. est ista disiúctiua: er
go illa disiúctiua est falsa: tz ꝯña: q2 est sylls in
pmo tertie figure: ⁊ añs est verũ: ergo ⁊ ꝯñs:
sz ꝯñs est scda ps disiúctiue: ergo ipa est vera:
⁊ p ꝯñs a est veꝝ. ¶ Scdo argt sic oppositũz

argt 2º

a. é fl'm: ergo a. é veꝝ: añs pbat. Ná h é falsũ:
nlls hó é asin⁹: ⁊ illa disiúctiua non é falsa: ⁊ h
est oppositũ a. ergo oppositũ a. est falsuz: ꝯña
tz cũ mioꝛi: ⁊ maioꝛé pbo. Ná ipsa est vna co/
pulatiua: cui⁹ scda ps est falsa: q2 iá ꝯcessuz est
ꝙ a. est falsum. ¶ Ad pmũ dicit ꝯcedédo ꝯñaz:

Ad pm

⁊ negádo ipaz eé boná: ⁊ cũ dicit ꝙ est sylls in p
mo tertie figure: nego: q2 ꝯclo hypothetice si
gnificat q̃lr nó ꝯtigit ꝯcloni alicui⁹ boni sylli.
¶ Ad scdz dicit ꝙ oppositũ a. nó est illud. sz h:

Ad 2^m

nihil qd est hó é asin⁹: ⁊ non ista disiúctiua est
falsa: cui⁹ scda ps sigt duob⁹ modis: sicut suuz
ꝯdictoriũ. Hec argumẽta poterant applicari
caplo copulatiuaꝝ: sz totiés est inutile replica
re. ¶ Ex pma regula seq̃r ꝙ si poneret hác:
hó est asin⁹: vel q̃zcũq3 aliá ppóné significare.
pcise ꝙ hó é asin⁹ vel ꝙ nulla ppó é vera nó eét
admittédus casus: q2 seq̃ret ꝯdictio. Et scda
regla seq̃r: ꝙ si poneret hác: hó é asin⁹: eé oéz
ppóné: ⁊ signãre pcise te non eé: vel ꝙ nllá p
pó est vera admitteret casus si diceret istá esse
verá: hó est asinus. ¶ Ex tertia rela seq̃r ꝙ si
póeret istá hó eé é oéz ppóné ⁊ signãre hoiez
eé asinũ vel ꝙ nllá ppó est vera non ponendo
pcise deberet admitti casus: ⁊ ꝯsequéter di/
ci ꝙ illa est falsa: homo est asinus: quare ⁊c̃.

¶ Caplm de insolubilibus non apparétib⁹.

Ltimo q̃dá declaro isolubilia q̃ iso/
lubilia non appent: vt soꝛ. nó hébit
denariũ: plato non ptrásibit ponté:
⁊ pono ꝙ oé dicens veꝝ hébit dena

pmũ so/
phisma

riũ ⁊ solũ tale: ⁊ ꝙ tu dicas istá ppóné ⁊ nullá
aliá q̃ sit a. ego non hébo denariũ signãté p/
cise: sic termini ptédũt. Isto posito q̃ro vtruz
hébis denariũ vel non. Si dicit ꝙ tu hébis dena
riũ: ois q̃ hébit denariũ dic veꝝ: ergo tu dicis
veꝝ: ⁊ non dicis nisi a. ergo a. é veꝝ: ⁊ túc sic. a.
é verũ: ⁊ sigt pcise ꝙ tu ñ hébis denariũ: ergo
tu non hébis denariũ: qd é ꝯdictoriũ pus có/
cessuz. Si aũt dicit ꝙ tu nó hébis denariũ: ergo
tu non dicis verũ: ⁊ non dicis nisi a. ergo a. nó
est verũ: túc si a. non é veꝝ ⁊ a. sigt pcise ꝙ tu ñ
hébis denariũ: ergo nó erit: ita ꝙ tu nó hébis
dnariũ: ḡ tu hébis denariũ: ⁊ ita seq̃r ꝯdictio.
¶ Silr pót argui in pncipio vtrũ a. sit verum

Rñsio

vel falsuz quéadmodũ i alijs insolubilib⁹ q̃re
bat. Propterea non admittit casus: q2 ex eo
originé trahit isolubile simplr. Si tñ in casu ñ
ponit dictio exclusiua admitto casum: ⁊ dico
ꝙ tu nó hébis denariũ: ⁊ ꝙ a. non é veꝝ: sz túc
ad argñ. a. non é verũ: sz a. sigt pcise ꝙ tu non
hébis denariũ: ergo non é ita ꝙ tu non hébis
denariũ: nego mioꝛé: qm̃ a sigt ꝙ tu nó hébis
denariũ: ⁊ ꝙ a. é veꝝ ⁊ nó róe pmi signãti a. é
flm: sz róe scdi. Verũtñ si fieret ꝯña nó poné/
do

do pcise in minori: negare ꝯñam. ¶ Eodem mō rñr ad casum pōnes qñ ponit ꝙ oē dicens verū ptrāsibit pontē: ⁊ solū3 tale: ⁊ sortes ꝙ sit ois sortes dicat illā ꝑpōnē ⁊ nullā aliā: sor. nō ptrāsibit pontē significantē pcise: sic termini ptēdūt non admittit casus. Si aūt remoueret dictio exclusiua admittat ⁊ dicat ꝯñr ꝙ sor. non ptrāsibit pontē ⁊ ꝙ a. est falsu3. ¶ Cōtra ista3 rñsionē arguit sic: nullū dicēs falsu3 ptrāsibit pontē: s3 sor. dicit falsu3: ergo sor. non ptrāsibit pōtē: ꝯña bona: q2 ē syll'is in q̄rto pme figure: ⁊ añs est verū: ergo ⁊ ꝯñs: ⁊ ꝯñs est a. ergo a. est veru3.

¶ Scdo arguit. Si ꝯdictoriū a. est falsum: ergo a. est verū: añs pbat: qm̄ h est falsu3: sortes ptrāsibit pontē ⁊ h est ꝯdictoriu3 ei9: ergo ⁊c. Prīa ps ātis pbat: nā sor. dicit falsum: ergo nō ptrāsibit pontē: ⁊ illa ppō sor. ptrāsibit pontē significat pcise ꝙ sor. ptrāsibit pontē: ergo est falsa. ¶ Ad pmū rñr: ꝯcedendo ꝯñam ⁊ negādo ipsa3 esse bonā: nec est syll'is in q̄rto pme figure: q2 ꝯña significat hypothetice copulatiue: ⁊ h supposito ꝙ ꝯclō sit a. vel ꝯuertibilis cū a. ¶ Ad scdm̄ dr: ꝙ assignatū nō est ꝯdictoriū a. s3 istud nō sor. non ptrāsibit pontē significans disiūctiue mō opposito ad a. sic sepissime est recitatū. ¶ Iā arguo ꝯ totū fundamētū isolubiliū pbādo ꝙ non qōl3 insolubile fm qd significat copulatiue mō dicto: q2 tūc qōl3 isolubile foret ipoſe simpliciter: ꝯñs falsum: q2 insolubile est ꝯcedēdu3 in casu vt patuit: ⁊ nullu3 ipoſe simplr est ꝯcedēdū infra tps oblōnis: ergo ⁊c. Et ꝙ illud sequatur pbat. Nā qōl3 tale insolubile significat copulatiue impoſe simplr: ⁊ hoc pcise ⁊ pncipalr: ergo qōlibet insolubile e fm qd est ipoſe simplr: ꝯsequētia t3 ⁊ añs pbat: q2 sumēdo h insolubile esse falsum: significat. n. ꝙ hoc est falsum: ⁊ h est verū: sed hoc est falsum: ⁊ h est verū est ipoſe simplr: ergo ⁊c. Hoc argm̄ est difficile valde: sed tn̄ breuit solueret nunc ꝯcedendo insolubile: sicut alias non ꝯcedebā ipm: ⁊ tūc dicebā ꝙ qōlibet isolubile est ppō impoſis simplr: ⁊ ita nō pcederet argm̄. Verūtn̄: q2 ꝯcessi isolubile ppositū: ⁊ negaui ipm eē ve⁊ nō possem dicere bn̄ rñdēdo ip3 eē ipoſe simplr: s3 solu3 poſe. Et tūc ad argm̄ suū significatū pncipale est poſe: ergo isolubile ē ipoſe: nōvu3 argm̄. ¶ Pro quo est nōndū ꝙ isolubile h3 duo significata. Vnū adeqtū ⁊ aliud pncipale. Adeqtu3 significatū est significatū cathegorice sibi ē dicto isolubilis: vnde significatū adeqtu3 isti9 sor. dicit falsum est istud: sortē dicere falsum vel ꝙ sor. dicit falsū. Principale aūt significatū est significatū hypotheticu3 vt sor. dicere falsu3: ⁊ istā ppōnē esse verā. Dico ergo ꝙ penes aliud sua attēdit falsitas insolubilis: ⁊ penes aliud sua falsitas: politas nāq3 attēdit penes politatē significati adeqti. Et ip̄i9 falsitas penes falsitatē significati pncipalis. Nec ergo est polis: ois ppō est falsa: q2 pole est oēm ppōnē esse falsam: sed ipa est falsa: q2 suū significatū pncipale est falsum. s. oēm ppōnē esse falsam: ⁊ illam esse verā. Tn̄ extra mām insolubilium penes idē attendit politas veritas vel falsitas ppōnis: q2 penes significatū. Notādu3 ꝙ nō q̄cunq3 hic locut9 sum: seu in ceteris tractatibus ea dixi fm intentionem ppriam: sed partim etiam fm intentionem aliorum doctorum vt iuuenes incipientes facilius introducantur.

¶ De obiectionibus ꝯ pmum tractatum.

Et summula⁊ notitia ad memoriā reducat ponēde sūt qdā obiectiōes ꝯ q̄sdā reglās vel diffōnes qb9 solutis relucētia hēat. Primo nāq3 arguit ꝯ diffinitionē ppōnis q̄ dicebat. Propōē orō idicatiua ve⁊ vel fl̄m significans ꝯ quā diffōnē sic arguit. Hec orō. antixps eēt alb9: ē ppō: tn̄ nō ē orō idicatiua: ergo diffō ppōnis nō ē sufficiēs: ꝯña t3 cū miori ⁊ maiorē pbo. Nā qōl3 añs alicuius ꝯdōnalis est ppō: s3 antixps eēt albus: est añs alic9 ꝯdōnalis: ergo ē ppō: p3 ꝯña: q2 ē syll'is i tertio pme figure. Et maior ēt p3: q2 ꝯdōnalis ē illa in q̄ ꝯiūgūt ptes ppōnes cathegorice mediāte nō ꝯdōnis ⁊ miorē pbo: qm̄ añs huius ꝯdōnalis si antixps eēt alb9 antixps eēt colorat9 ē illa orō. antixps eēt alb9. ¶ Rñr ꝯcedēdo diffōnē ppōnis: ⁊ nego ꝙ ista orō: antixps eēt alb9. sit ppō: ⁊ tūc ad argm̄ nego istā maiorē: oē añs alicui9 ꝯdōnis ē ppō. Et qñ h pbat p diffōnē ꝯdōnalis dōo ꝙ ꝯdōnalis est illa i q̄ ꝯiūgūt ptes cathegorice ⁊c. Dī ꝙ ista diffō ē falsa de virtute fmonis: s3 itellr sic. Cōdōnalis est illa in q̄ cōiūgunt ptes cathegorice aut ptes orōnes se hn̄tes p modū cathegorice: s3 iā in pposito non ꝯiungunt ptes cathegorice in ista ꝯdōnali: s3 ptes orōnes se hn̄tes p modū cathegorice. Vn̄ ista orō antixps eēt albus non ē cathegorica: s3 se hn̄s p modū cathegorice: q2 h3 suas ptes p modū subi pdicati ⁊ copule. ¶ Scdo arguit ꝯ regula3 ppōnis vlis: q̄ dr ꝙ ppō vl'is ē illa in q̄ subycit termin9 cōis signo vli determiat9. Na3 ista ppō: non ql3 hō currit: nō est ppō vlis: ⁊ tn̄ in ea subycit terminus cōis signo vli determinat9: ergo regula falsa

vnā pte ee neciā vel ptes inuicē ɔdici. Ex q̄ se/quebaṫ φ ad ɔtingētiā eiusdē reqriṫ φ̄lʒ pte ee ɔtingētē ⁊ nulla alteri repugnaṫ. ℂ Cōtra istas regulas arguiṫ. aliq̄ ē disiūctiua neciā: cuius qlʒ ps est ɔtingēs: ⁊ nulla alteri repugnat. ḡ ambe regule false. ɔña tʒ: ⁊ añs: pbaṫ. Naʒ ista disiūctiua ē neciā. antixp̄s nō ē alb° vł antixp̄s ē colorat°: tñ qlʒ ei° ps ē ɔtigēs: ⁊ nulla alteri repugnat ḡ ⁊c. añs pbaṫ p qualʒ parte. ⁊ p̄rio φ ista sit neciā: q2 suū oppositū ē ip̄oſſe. vʒ antixp̄s est alb° ⁊ antixp̄s nō ē colorat°. Scd̄a ps pʒ. s. φ qlʒ eius ps sit ɔtigēs: q2 indifferenter pōt esse vā ⁊ falsa: vt bñ pʒ. Tertia ēt pars pʒ: q2 nlla illaꝝ partiū alteri repugnat: q2 possibile est φ antichꝛist° sit niger: quo posito hec forēt sil' va. antixp̄s nō est albus: ⁊ antixp̄s est colorat°. ḡ nō adinuicē repugnāt. ℂ Rñdeṫ φ diminute recitata est reglā ɔtingētie disiunctiue. sʒ opʒ plus addere. s. φ ɔdictoria ptiuʒ nō repugnāt. Nūc ad ppositū. disiūctiua pla ta est necessaria. ⁊ q̄lʒ eius pars est ɔtīgēs: ⁊ nulla alteri repugnat: sʒ opposita illarū partiuʒ repugnāt. videlʒ. antixp̄s est albus: antixp̄s nō est colorat° quare nihil cōtra regulaʒ. ℂ Notādū φ ɔ̄ qualibʒ istaꝝ regularū ɔtētarū in materia hypotheticaꝛuʒ pōt argui extra assignationē hypothetice negatiue vel partis non principalis: vbi ergo tales obiectiōes p/cederent dicaṫ rłās hypothetīcarum in negatiuis non tenere. nec etiā de ptib°. quare ⁊c.

ℂ Obiectiones ɔ̄ materiā predicabilium.

Materia p̄dicabiliū quasdā continet diffōnes. Quaꝝ p̄ma est ista. Gen° est terminus vniuoc° p̄dicabilis in q̄d de plibus dīntib° specie: vt aial. ℂ Cōtra istā diffōnē argr̄. sic ly corpus aiatū est genus: ⁊ tñ nō est terminus vniuocus: ergo diffō insufficiēs: tʒ ɔña cū maiori: ⁊ minor ē pbo: nā ois termin° vniuocus est termin° simplex: sed ly corpus aiatū nō est terminus simplex: ergo nō est termin° vniuocus. Diciṫ φ ly corpus aiatuʒ nō est genus nec ly aial rōnale: q2 q̄dlibet genus dʒ eē termin° simplex: ⁊ si allegarēt Porphyriū ponētē istuʒ terminū pro genere dī φ posuit nō φ ita esset: sʒ grā exēpli: aut q2 caruit termino simplici: loco ergo illius termini corpus aiatuʒ dʒ poni vnus istoꝝ simpliciū: viuēs vł viuū mediās inter ly aial ⁊ ly corp°. vñ oē aial est viuēs: sʒ nō econuerso. silr oē viuēs est corpus: ⁊ nō ecōuerso: loquēdo de cōposito ex mā ⁊ forma. ly aial rationale. ḡ frustra positū ē p̄ genere: q2 ē diffō hoīs: sʒ iō Porphyri° posuit: q2 seq̄baṫ opinionē plonis ponētis celū eē aial rōnale: cui° opīo negaṫ ad p̄sens. ℂ Scd̄a diffō erat ista. Genus ḡnalissimū est q̄d cū sit gen° nō pōt eē species. ex qua iferebaṫ alia φ gen° subalternū est illud q̄d cū sit gen° pōt esse sp̄es. ℂ Cōtra istas sic arguiṫ: ly substātia est gen° ḡnalissimū ⁊ pōt esse sp̄es. ergo diffō insufficiēs: tʒ ɔña cū maiori. ⁊ minore pbo. Nā ly substātia pōt cōuerti cū illo termio hō. ergo pōt esse species. ɔña tenet. añs silr per nouā ipositionē. ℂ Respondeṫ φ argumētū verbalr pcedit ⁊ nō cōtra intellectū diffōnū. Prima nāq3 sic intelligiṫ. Gen° ḡnalissimū est illud q̄d cū sit gen° nō pt eē sp̄es sic adeq̄te significando. Nūc ad ppositū ly subā pt eē sp̄es: sʒ ñ sic adeq̄te sig̃ando. s. sbaʒ. ℂ Tertia diffō p̄ncipalis fuit ista. Sp̄es ē termin° vniuoc° nō suprem° p̄dicabilis i q̄d de pluribus. ℂ Cōtra arguiṫ sic. ly subā ē terminus vniuocus nō supremus p̄dicabilis in q̄d de pluribus: ⁊ tñ nō est sp̄es. ergo diffō est insufficiēs. tʒ ɔña. cū minori. ⁊ maiori pbaṫ. Nā φ ly subā p̄diceṫ de plurib° in q̄d pʒ: φ sit terminus nō supremus pbaṫ. Naʒ aliqs terminus est supra eū: ergo nō est supremus ɔña tʒ. ⁊ añs pbaṫ de isto termio ens: qui est supra istū terminū subā: q2 ois subā ē ens: ⁊ non ecō. ℂ Respondeṫ φ queadmodū ly subā est genus generalissimū: ita est terminus suprem°. ⁊ cum dicitur ly ens est supra eū. nego: q2 superioꝛitas ⁊ inferioꝛitas non reperitur nisi in predicamēto: ⁊ ly ens non est in predicamēto ergo nō est supra nec infra. Et cū dī. ois subā est ens: ⁊ non econuerso. ergo ly ens est supra nō valʒ ɔña. sed bñ sequiṫ. ergo est terminus cōior vel prior. sicut non sequiṫ. ois subā est hō vel nō hō: ⁊ non ecōuerso. ergo ly hō ⁊ nō homo est terminus superior. nullus āt terminus cōpositus est supra vel infra aliquē terminuʒ predicamētale. ℂ Quarta diffō fuit ista. Sp̄es sp̄alissima est terminus q̄ cū sit sp̄es nō pōt esse genus: ex qua inferebaṫ φ sp̄es subalterna est terminus q̄ cū sit sp̄es pōt esse genus. ℂ Cōtra argr̄ sic. Ille termin° hō est sp̄es specialissima: ⁊ pōt esse genus. ḡ neutra diffō sufficiens: ɔña tʒ cū maiori. ⁊ minor pbaṫ: q2 pt cōuerti cū illo termino aial. ℂ Dr̄ φ argumētum nō pcedit ɔ̄ intellectū regule qui est iste. sp̄es sp̄alissima est termin° q̄ cū sit sp̄es nō pōt esse genus sic adeq̄te significando: sicut ly hō.

sed iaz in ꝓposito: si ly hõ ↄuerteret cũ ly aial non adeq̃te significat hoiem. ¶ Quinta diffõ fuit ista. Dĩa est termin⁹ vniuoc⁹ p̄dicabilis i q̃le eẽntiale. ¶ Cõtra arguit sic. ly rõnale est dĩa: ⁊ tñ nõ ẽ termin⁹ vniuoc⁹. g̃ diffõ insufficiẽs. tz ↄña: ⁊ añs ꝓbat. nã signat hoiem sub rõne q̃ sensitiuũ ⁊ itellectiuũ ⁊ significat angelũ sub rõne itellectiui solũmõ. g̃ diuersis ronibus. ¶ Rñdet ꝙ ly rõnale diuidit aial qñ dĩ aialiũ aliud rõnale aliõ irrõnale: ⁊ tũc nõ significat nisi hoiez: q: nõ sigt nisi aial rõnale sz nullus angelus est aial rõnale. g̃ nõ significat angelũ. ⁊ ita vnũ assumptũ fuit falsum. ¶ Sexta diffõ fuit ista. ꝓpriũ est termin⁹ vniuoc⁹ p̄dicabilis de plurib⁹ in eo ꝙ q̃le accñtale ↄuertibilr vt risibile qõ p̄dicat de sor. ⁊ pla. accñtalr conuertibilr. ¶ Cõtra istã diffõnẽ arguit sic. ly risibile est propriũ. ⁊ tñ nõ p̄dicat de plurib⁹ cõuertibiliter: g̃ diffõ insufficiẽs tz ↄña cũ maiori. ⁊ minor ꝓbat: nã ly risibile p̄dicat de sorte ⁊ pla. ⁊ nõ ↄuertibilr: q: sor. ⁊ risibile nõ ↄuertunt: vñ nõ seqt. risibile currit. g̃ sor. currit: ergo ⁊c. ¶ Dõm ꝙ ly ↄuertibiliter in diffõne ñ respicit ly pluribus: sz illõ rõne cuius de talibus p̄dicat. videlz. subm qõ est ille terminus hõ cuz quo ↄuertit iste termin⁹ risibile. vñ ista ↄña nõ valet ly risibile p̄dicat de sor. ⁊ pla. ⁊ ñ ↄuertit cũ illis: ergo nõ ↄuertit. arguit. n. ab inferiori ad suũ supi⁹ neganõe ꝑposita. ¶ Septima diffõ erat ista. Accidẽs ẽ termin⁹ in quale accidẽs nõ vniuocus p̄dicabilis de plurib⁹ ↄuertibilr. ¶ Cõtra istã diffõnẽ arguit sic. nã iste termin⁹ hec albedo est accñs. q: est accidẽtalis: ⁊ tñ nõ est p̄dicabilis de pluribus: q: est termin⁹ discretus: g̃ diffõ insufficiẽs. ¶ Soluit. hoc argm̃ pz ꝑ distinctionẽ dõo ꝙ accidẽs p̄t sumi large pro oi termino accñtali cõi vel discreto: ⁊ sic nõ sumit i ꝓposito. Alio mõ ꝓ termino accñtali cõi: ⁊ sic diffinit ad p̄sens. ⁊ ſz istũ modũ pz ꝙ iste termin⁹ hec albedo: nõ est termin⁹ accidẽtalis: nec est plurib⁹ cõpetẽs accñtaliter. ¶ Octaua diffõ erat ista. Predicatio directa est illa in qua supius p̄dicat d̃ suo inferiori. Indirecta aũt ecõuerso. Cõtra istas diffõnes argr̃ sic. q: ex illis seqt ꝙ aliq̃ est p̄dicatio q̃ nec est directa nec idirecta. vt hõ est hõ aial est aial: q: nec supius nec inferius p̄dicat. ¶ Jõ rñdet ↄcedẽdo ↄclonez. ¶ Ultia diffõ fuit ista. p̄dicatio essentialis est illa in qua supi⁹ p̄dicat de suo inferiori vel dĩa in aliquo istoꝝ aut ecõuerso. ¶ Cõtra istã diffõnem argr̃ sic. hõ non est aial nõ est p̄dicatio essentialis: ⁊ tñ supius p̄dicat de suo iferiori. g̃ diffõ insufficiẽs tz ↄña cũ minori. ⁊ maiorẽ ꝓbo: q: ista p̄dicatio est ipossibilis. ¶ Rñdetur ꝙ aliq̃ p̄dicatio eẽntialis est impossibilis. Silr aliqua p̄dicatio contingẽs est p̄dicatio essentialis: vt tu es hõ ⁊ autixps est aial. Itẽ aliqua predicatio necessaria est predicatio accidentalis: vt hõ est risibilis aial est quãtũ aut coloratũ quare ⁊c.

¶ Obiectiones cõtra mãm syllogismorum.

In mã syllõꝝ est aliq̃lr obyciendũ vt qõ nõ expsse est ꝓlatũ ad lucẽ reducat. ¶ Et prio argr̃ ꝓbando insufficiẽtiã figurarũ sic. Quatuor sũt figure. ergo diminute tres assignãtur. ↄña tz: ⁊ añs ꝓbat. Nã iste est optim⁹ sylls. ois hõ ẽ aial. oẽ aial est suba. ergo ois hõ est suba. ⁊ est sylls alicui⁹ figure ⁊ non prie: q: qõ subycitur in prima nõ p̄dicat in scda: nec est scde figure: q: nõ p̄dicat idẽ in vtraq; nec tertie: q: nõ subycitur idẽ in vtraq;. ergo oz dare quartaz figurã in qua illud qõ p̄dicatur in p̄ma subycia tur in scda. ¶ Rñdet ꝙ nõ sũt plures figure q̃z tres: nec sylls ꝓlatus ↄstituit q̃rtã figuraz: q: est in pria figura ⁊ in prio mõ: nec dcm̃ ẽ ꝙ non ↄstituat p̄mã figurã: q: nõ est in pria figura alius sylls q̃z iste cui⁹ subm p̄ie ꝓpõnis ẽ p̄dicatũ scde. Sz dicebat. si subm p̄ie est p̄dicatũ scde sic resultat pria figura. Dicat ergo ꝙ ille sylls ↄstituit p̄mã figurã cui⁹ subm vni⁹ p̄misse est p̄dicatũ alteri⁹. ¶ Scdo arguit isufficientia modoꝝ prime figure sic syllogizãdo Nullũ aial est lapis. qlibet hõ est aial. ergo aliqs hõ non est lapis. Iste est sylls prime figure ⁊ tñ non est i aliquo illoꝝ nouẽ modoꝝ: vt pz discurrẽdo ꝑ oẽs. ergo plures sunt q̃z nouez. ¶ Itẽ syllogizat sic. oẽ aial est suba. ois hõ est aial. ergo hõ est suba. Iste sylls est prime figure: ⁊ tñ nõ est in aliquo illorũ nouẽ modoꝝ: vt pz intuenti nisi forte diceret ꝙ esset in baraliptõ: nec hoc euadit: q: baralipton cõcludit indirecte: ⁊ predictus sylls cõcludit directe. ergo ⁊c. ¶ Dicitur ꝙ primus sylls est i celarẽt: non imediate sed mediate: q: ex primis p̄missis ↄcluditur in celarẽt nullus hõ est lapis ex qua seqt formalr ꝙ aliquis hõ non est lapis i figura de inesse. Cõsilr est dõz ad scdm syllz: q: est in prio prime figure nõ imediate. sz mediate ↄcludẽdo istaz conclusionẽ in figura de inesse ex ꝓꝓa ↄclusiõe. vñ iste sylls ẽ imediate in prio p̄ie. omne aial est suba. quilibet hõ est

aial.ergo quilibet hō est substātia.q2 nō exigi tur aliqđ mediū ad hoc ꝙ fit in primo prime figure: ſ3 alius ſyll's eſt mediate: q2 nō ſequit̄ couerſio illa niſi mediate illa ſub itellecta: qui libet hō eſt ſuba tāꝗ ab vli ad ſuā ſubalternā. Et ſi ex his ꝯcluderet̄ ꝙ barbara vel celarent ꝯcludit indirecte: vel indefinite: vel ꝑticulari ter: ꝯcedo nō imediate. ſ3 mediate. ℂ Tertio oñdo inſufficientiā modorū ſcđe figure ſic ar guendo. Nullus lapis eſt aial: quilibet hō eſt aial: ergo aliquis hō non eſt lapis: vel ſic. qui libet hō eſt aial: nullus lapis: eſt aial: ergo nul lus hō eſt lapis: qlibet iſtoꝝ ſyllogiſmorū eſt in ſcđa figura: ⁊ nō in aliquo illoꝝ q̄ttuor mo doꝝ: vt p3: diſcurrēdo p ſingulos. Nā prim' ſyllogiſmus iſtoꝝ duoꝝ cōſtat ex duabus vli bus ꝯcludēdb' particularē ⁊ ſecūdus ꝯcludit indirecte: qualiter nō reperit̄ in aliquo illorū quattuor modoꝝ. ℂ Rñdet̄ vt pri' ꝙ primi' eſt mediate in ceſare: q2 ex ꝓpria imediata con cluſione ei': ſeqt̄ ꝯuerſio aducta formalr. Se cūda vo eſt in cameſtres: etiā mediate: q2 ex ꝓpria ⁊ mediata ꝯcluſione ei' ſeqt̄ ꝯclō illius ſyllogiſmi p ꝯuerſiōe ſimplicem. ℂ Quarto oñdo iſufficietiā tertie figur̄ ſic arguēdo. Ois hō eſt ſuba. ois hō eſt aial. ḡ qđā ſubſtātia eſt aial: vel ſic. ℂ Quilib3 hō eſt riſibilis: aliquis hō eſt vnus hō: ḡ aliqđ riſibile eſt vn' hō iſti ſūt optimi ſylli i tertia figura ⁊ nō aliquo mō: q2 oēs modi tertie figure ꝯcludūt directe: ⁊ p dicti ſylli ꝯcludūt idirecte: ḡ ⁊c. ℂ Jō ꝺ2 i pri mo ꝙ prim' eſt i darapti: ⁊ ſcđs i datiſi: nō ime diate ſ3 mediate: p ꝯuerſionē ſimplicē imedia te concluſionis: ⁊ ita non eſt incōueniēs ꝙ mo di tertie figure concludant indirecte nō ime diate ſed mediate ſolum. quare ⁊c.

ℂ Obiectiones contra modos figurarum.

Arguit̄ cōiter ꝯ̄ figuraꝝ modos ꝓ bādo ſyllōs factos in illis aliqualr̄ nō tenere. ℂ Et pmo ꝯ̄ pmū mo dū pme figure. Nā iſte ſyll's nō va let. oīs hō vel aſin' eſt aſin'. oē riſibile eſt hō vl' aſin'. ḡ oē riſibile eſt aſin'. Et ponit̄ in primo pme figure. ḡ modus iſte inſufficiēs. ꝯña t3 cū maiori: q2 oīa reqſita ad pmū pme ſufficienter exprimunt̄. ꝙ aūt iſte ſyll's nō valeat ꝓbatur ꝯña eſt falſu3. añs eſt veꝝ: ꝓbat̄. Nā minor ē vera. vt p3 ex ſuis exponētibus. Et maior ē ꝓ bo iductiue. Iſte hō vel aſin' eſt aſinus. ⁊ iſte hō vel aſinus eſt aſinus. ⁊ ſic de ſingulis. ⁊ iſti ſunt oēs hoīes. ḡ ois hō vel aſinus eſt aſinus.

ꝑ3 ꝯña a ſingularibus ſufficiēter enūeratis ad ſuā vlem. ℂ Rñdet̄ querēdo de ſubiecto di ſtributionis hui' vlis. oīs hō vl' aſin' eſt aſin'. qđ diſtribuit̄. vtrū totū diſiūctū vel pria pars ſolūmō. ſi totū diſiūctū. nego maiorē. Et ad ꝓ bationē adductā dico ꝙ qlibet ſingularis in q̄ demōſtrat̄: hō eſt falſa. iō iſta eſt falſa. Iſte hō vl' aſin' eſt aſinus, demōſtrādo hoīe3: q2 ſigni ficat ꝙ hoc qđ eſt hō vel aſin' eſt aſinus. ⁊ hoc eſt falſū. Si aūt ſolūmō pria ps diſtribuit̄. ne go ꝯñam: q2 plus predicat̄ in minori q̄3 fue rit diſtributū in maiori. Vñ nō o3 ꝙ ſub3 toti' ꝓpōnis maioris pdicet̄ i minori: ſ3 ſufficit ꝙ ſubm diſtributionis: ita ꝙ ſm iſta rñſionē vlis q̄ eſt maior h3 ſubm diſtributiōis: qđ eſt pria pars diſiūcti: ⁊ h3 ſubm ꝓpōnis qđ eſt totū diſ iunctū. primū ſubm expedit pdicare in mino ri: ⁊ nō ſcđm nec aliter itelligit̄ reglā prie figu re. ℂ Cōtra ſcđm modū arguit̄ ſic. Iſte ſyll's nō val3. nulla ꝯcluſio eſt vera. ſ3 oīs cōclō facta in celarēt ē ꝯclō. ḡ nulla ꝯclō facta in celarēt ē vera: ⁊ tñ iſte ſyll's eſt in celarent. ergo ⁊c. Mi nor p3. q2 ſūt oia reqſita. ⁊ maior ꝓbat̄ ponē do ꝙ ſyll's fact' ſit ois ſyll's: quo poſito añs iſti' ſylli eſt veꝝ p q̄lib3 pte: ⁊ ꝯña falſum: q2 falſificat ſe. ℂ Jō ꝺ2 vt i mā inſolubiliū: ꝙ di ctus ſyll's nō eſt in ſcđo prie. q2 ꝯclō eſt ꝓpō inſolubilis hypothetica: q̄lis nō eſt aliq̄ pmiſ ſaꝝ. ℂ Contra tertiū prime figure arguit̄ ſic. Iſte ſyll's nō val3. cuiuſlib3 hoīs aſin' currit. brunellus eſt hoīs aſin': ḡ brunellus currit. ⁊ tñ arguit̄ ſcđ3 tertiū modū. ḡ modus iſuffici ens. ꝯña t3 cū minori. ⁊ maiorē pbo. Et pono ꝙ qlib3 hō habeat duos aſinos quoꝝ vn' cur rat: ⁊ alt' nō. de quoꝝ numero nō currētiū ſit brunellus. iſto poſito añs eſt veꝝ: vt p3. ꝯña ꝯ̄ caſu3. ℂ Jō ꝺ2 ꝙ argumētū nō val3. q2 plus pdicat̄ in minori q̄3 fuerit diſtributū in maio ri. Nā diſtributū in maiori fuit pciſe ly hoīs ⁊ pdicatū minoris erat h̄ totū hoīs aſin'. ℂ S3 fōte dicet̄ ꝙ adhuc ſtat argm̄ ſic arguēdo. Cu iuſlib3 hoīs aſin' currit brunell' ē hoīs: ḡ bru nellus currit. ℂ Dī ꝙ nōdū eſt ſyll's in tertio prie: q2 i obliqs caſib' op3 ſubm maioris pdi cari: in minori: i recto: ſic dōo brunellus ē hō: ⁊ hoc negat̄. ꝓpea bñ ſequit̄. cuiuſlibet hoīs aſinus currit. ſor. eſt hō: ergo ſor. aſinus cur rit. ℂ Notādū circa primū modū ꝙ ſi aliqua pmiſſarū nō fuerit q̄ꝺta nō arguit̄ tūc h3 iſtū modū. vt neceſſario oīs hō ē aial: ſor. eſt hō. ḡ neceſſario ſor. eſt aial. Itē oīs hō eſt aial: ſed

Arg. 3ᵒ
Arg. 4ᵒ
Arg. p.
Arg. 2ᵒ
Arg. 3ᵒ
Nōn' ꝑmum.

tm̄ risibile est hō: ergo tātū risibile est aīal. In q̄libet hap̄ ꝯn̄arū ē an̄s verū: ꝛ ꝯn̄s f̄lm: nō ergo aliq̄s istoꝝ paralogismoꝝ est sylls in darij q̄ꝛ in p̄rio maioꝛ nō est alicui⁹ quātitatis: ꝛ in scd̄o minoꝛ: q̄ꝛ est exclusiua p̄mi ordis. ¶ Cōtra quartū p̄rie arguit̄ sic. iste sylls non valet. Oē aīal si est rudibile nō ē hō: s₃ tu es aīal si es rudibilis: ergo tu nō es hō. ꝛ arguit̄ s̄m istuz modū: ergo isufficiēs: ꝯn̄a t₃: ꝛ an̄s p̄bat̄. nā ꝯn̄s est falsū: vt p₃: ꝛ quel₃ p̄missarū est v̄a tā₃ scd̄a q̄₃ p̄rima: vt p₃ p̄ exponentes. Nā aliq̄d animal: si est rudibile non est hō: ꝛ nullum est aīal: q̄n illd̄ si est rudibile nō sit hō: p₃ ēt ex oībus suis singularib⁹. q̄ꝝ quel₃ ē v̄a. ¶ Rn̄detur vt i p̄rio q̄ si totū ꝯditionatū distribuit̄ negat̄ maioꝛ: ꝛ tūc ad argm̄ dico q̄ nō bn̄ exponitur: p̄mo q̄ꝛ ē vlis negatiua q̄ n̄ exponit̄. scd̄o q̄ꝛ nō debite assignat̄ scd̄a exponēs q̄ deberet eē ista ꝛ nihil est aīal si ē rudibile q̄n istud non sit hō: q̄d ē f̄lm: q̄ꝛ aliq̄d est aīal si est rudibile q̄d nō ē hō. Nā h̄ ē hō demr̄ando hoiem: ꝛ h̄ est aīal si est rudibile. ḡ ꝛc. Itē mlte singulares sūt false vt h̄ aīal si ē rudibile nō ē hō demr̄ando hoiez: q̄ꝛ d₃ sic resolui. h̄ nō ē hō ꝛ h̄ ē aīal si ē rudibile. q̄ꝝ p̄ria ē falsa. Si āt dr̄ i p̄ncipio q̄ distribuit̄ solū p̄ria p̄s ꝯditionati: tūc p₃ q̄ ꝯn̄a nō val₃: q̄ꝛ plus p̄dicat̄ in minoꝛi q̄₃ fuerit distributū in maioꝛi. Iō debuit sic argui. Oē aīal si ē rudibile nō ē hō: s₃ tu es aīal. ḡ tu si es rudibilis nō es hō ꝯcedit̄ ꝯn̄a ꝛ ꝯn̄s. Notādū tm̄ q̄ in p̄redcis ꝛ ceteris modis op₃ medium terminū semp̄ supponere p̄cise p̄ eodez vel p̄ eisdē. iō nō val₃ iste sylls. Nullus hō est mulier. berta ē hō. ḡ berta nō est mulier q̄ꝛ minoꝛ d₃ esse talis berta est aliq̄s hō: q̄ negat̄. ¶ Cōtra ceteros modos p̄rie figure nō arguo: q̄ꝛ ex p̄dictis p̄n̄t elici obiectōes ꝯ̄ alios modos sufficiēter. ¶ Cōtra primū scd̄e figure arguit̄ sic ista ꝯn̄a nō val₃. Oīs deus suba nō est. oīs prima cā suba est. ḡ oīs p̄ria cā deus nō ē: q̄ꝛ an̄s veꝝ ē: ꝛ ꝯn̄s falsū: ꝛ tn̄ est sylls in primo scd̄e. ¶ Rn̄det̄ q̄ talis nō ē sylls in primo scd̄e: q̄ꝛ talis d₃ fieri ex negatiuis de ꝯsueto mō loq̄ndi ꝛ nō de incōsueto q̄liter fit i p̄posito. Negatiue eni sūt de in ꝯsueto mō loq̄ndi: ex quo p̄tū p̄cedit negōnē: s₃ bn̄ seq̄ret̄. oīs de⁹ nulla suba est. oīs p̄ria cā suba est: ḡ oīs p̄ria cā de⁹ nō est: sed maioꝛ ē falsa sicut ꝛ ꝯclō hoc argumētū p̄t reduci ad oēs alios modos hui⁹ figure p̄ trāspositionē p̄missaꝝ aut p̄ mutatione q̄̄titatis. ¶ Cōtra p̄mū tertie figure arguit̄. iste sylls nō val₃. cuiuslibet hoīs asin⁹ currit. cuiuslibet hoīs asin⁹ gescit: ḡ asinus gescēs est asin⁹ currēs: q̄ꝛ i casu supioꝛi ē an̄s veꝝ: ꝛ ꝯn̄s f̄lm. ꝛ tm̄ ē in p̄rio tertie figure. ¶ Dr̄ q̄ nō ē i darapti: q̄ꝛ sic p̄misse sūt ex recto ꝛ obliquo ita ꝯclō d₃ fieri: iō d₃ sic ꝯcludi. ḡ asin⁹ gescēs ē alicui⁹ cuius ē asin⁹ currēs. vn̄ ly asin⁹ nō est p̄s subti in p̄missis: s₃ p̄s p̄dicati. iō d₃ poni in ꝯclone.

¶ Cōtra scd̄₃ tertie figure ar̄. Iste sylls nō valet. oīs hō vl̄ asin⁹ nō ē hō oīs hō vel asin⁹ ē risibile. ḡ risibile nō est hō. q̄ꝛ an̄s ē veꝝ. vt p₃ ex suis exponētib⁹ vl̄ singl̄arib⁹: ꝛ ꝯn̄s est falsuz. ¶ Rn̄r q̄ si i q̄l₃ p̄missaꝝ disiūctū totū distribuit̄ q̄l₃ illaꝝ ē f̄l'a ꝛ h₃ mltas singulares f̄l'as. Nā p̄rie vlis q̄l₃ singl̄aris ē f̄l'a i q̄ d̄mr̄at̄ hō ꝛ scd̄e q̄l₃ singl̄aris ē f̄l'a i q̄ d̄mr̄at̄ asin⁹: vt p₃ ex suis r̄soluētib⁹. Si āt n̄ distribuit̄ totū disiūctū. s₃ p̄ria p̄s solūmō: nō ar̄ tūc i scd̄o tertie. q̄ꝛ i tali mō d₃ totū sub₃ p̄pōnis distribui q̄lr̄ nō fit i p̄posito. ¶ Cōtra alios mōs h⁹ figur̄ spālit̄ n̄ arguo. p̄rio: q̄ꝛ he due obōnes ad oēs alios modos possunt reduci. scd̄o vt vitē p̄lixitatē scripture facientis tedium in aīo studentis. Et sic est finis obōnū ꝯ̄ sūmulas.

¶ Obiectiones ꝯ̄ materiā consequētiarum.

Ost sūmulaꝝ obōnē declaratā notiná. seq̄t̄ vltio vt i initio ē p̄missum ꝯn̄aꝝ rōnis fortificat̄ mā₃. Arguo igit̄ ꝯ̄ p̄rimā ꝛ p̄ncipalē regula₃ q̄ fuisti ista. ꝯn̄a bona ē illa cui⁹ ꝯ̄dictoriū ꝯn̄tis repugnat an̄ti. Ex q̄ iferebat̄ alia q̄ ꝯn̄a mala ē illa: cui⁹ ꝯ̄dcōriū ꝯn̄tis stat cū an̄te. ¶ Cōtra ar̄ sic. Aliq̄ ē ꝯn̄a bōa: ꝛ tn̄ ꝯ̄dictoriū ꝯn̄tis stat cuz an̄te. ḡ ābc relē f̄l'e. ꝯn̄a t₃ ꝛ an̄s p̄bat̄. ista ꝯn̄a ē bōa: tu credis p̄cise q̄ aliq̄s hō decipit̄. ḡ aliq̄s hō decipit̄: ꝛ tn̄ ꝯ̄dictoriū ꝯn̄tis stat cuz an̄te. ḡ ꝛc. P̄ria p̄s an̄tis p̄bat̄: q̄m seq̄t̄. tu credis p̄cise q̄ aliq̄s hō decipit̄. ḡ tu credis p̄cise veꝝ vl̄ tu credis p̄cise f̄l₃. Si tu credis p̄cise verū: ꝛ tu credis p̄cise q̄ aliq̄s hō decipit̄: ḡ aliq̄s hō decipit̄. Si tu credis p̄cise falsuz: ḡ tu decipis: ꝛ tu es aliquis hō: ḡ aliq̄s homo decipit̄. scd̄a p̄s an̄tis in hoc casu cū hoc q̄ nullus ali⁹ a te decipiatur. Isto posito tu credis precise q̄ aliquis hō decipit̄: ꝛ nullus hō decipit̄. ergo ꝯ̄tradictoriū ꝯn̄tis stat cū an̄te: primā partem an̄tis ponit casus ꝛ scd̄am p̄bo. Nam nullus ali⁹ a te decipit̄ p̄ casuz: nec tu decipis: ergo nll's hō decipit̄: minoꝛē p̄bo: q̄ꝛ si n̄ dec̄ oppositū. Et ar̄ sic. tu credis p̄cise sic ē: ergo tu nō decipe ris: ꝯn̄a t₃: ꝛ an̄s p̄batur. nam tu credis q̄ ali

qs hō ɔ̄cipit̄ p casum. ⁊ ita ē ꝙ aliqs hō deci/pit̄: q2 tu ɔ̄cipis p r̄n̄sionē. ḡ tu credis p̄cise sic ē. ℂ R̄ndet̄ ꝙ ista ɔ̄ña ē bōa: ⁊ ꝙ oppositū cō seq̄ntis n̄ stat cū añte imo r̄pugnat. Et admissō casu concedo istā: tu credis p̄cise ꝙ aliqs hō ɔ̄cipit̄: ⁊ nego istā. nullus hō ɔ̄cipit: ꝙ cōcedo ꝙ tu ɔ̄cipis tāq̄3 seq̄ns. seq̄t̄. n. aliqs hō ɔ̄cipit̄: ⁊ nll's alr̄ a te ɔ̄cipit̄. ⁊ tu es hō: ḡ tu ɔ̄cipis. ℂ Alteri⁹ ad argm̄ nego istā: tu credis p̄cise sic ē. ⁊ ad ei⁹ p̄bationē nego ɔ̄ñā3: tu credis p̄cise ꝙ aliqs hō ɔ̄cipit̄. ⁊ ē ita ꝙ aliqs hō ɔ̄cipit̄: ḡ tu credis p̄cise sic ē: sic nō seq̄t̄. tu credis p̄cise ꝙ aliqs hō currit: ⁊ ita ē ꝙ aliqs hō currit ḡ tu credis p̄cise sic ē vt posito ꝙ sor. currat ⁊ plato nō currat: ⁊ credas p̄cise platonem currere. isto posito ē añs ver̄ ⁊ ɔ̄ñs fl̄m: s3 bn̄ seq̄t̄. tu credis p̄cise ꝙ aliqs hō currit: ⁊ ita est ꝙ ille quē p̄cise credis currere currit. ḡ tu credis p̄cise sic ē: s3 mio2 ē fl̄a i scd̄o casu. Ita seq̄t̄ in p̄posito. tu credis p̄cise ꝙ aliqs hō ɔ̄cipit̄: ⁊ ita est ꝙ ille quē credis ɔ̄cipi ɔ̄cipit̄. ḡ tu credis p̄cise sic ē: ɔ̄ña ē bona: s3 mino2 fl̄a: q2 i casu isto. tu credis aliū a te ɔ̄cipi. ℂ Notādu3 ꝙ sub scd̄a regl̄a ponebāt̄ duę alię regule. v3. ex ipossi seq̄t̄ qdl3: ⁊ necm̄ seq̄t̄ ad qdl3. ℂ Contra q̄s regl̄as arḡt̄ sic. q2 nō seq̄t̄. aliqs hō est asin⁹ ḡ nll's hō ē asin⁹: ⁊ arḡt̄ h3 ābas regulas. ḡ ābe regl̄e false. t3 ɔ̄ña cū minori. ⁊ maio2 p̄bat̄. P̄rio q2 ex vno oppositoꝝ seq̄t̄ reliquū. Scd̄o q2 ɔ̄dictoriū ɔ̄ñtis stat cū añte: eo ꝙ cōuertit̄ cū ip̄o. ℂ Ad ōd r̄ndet̄ ꝙ ista cōseq̄ntia est in̄ālis bōa: ⁊ nō ē cōueniēs ex vno oppositoꝝ aliō iferri: dūmō ip̄3 sit ipol'e nego tn̄ ꝙ oppositū ɔ̄ñs stet cū añte. Et nego istā ɔ̄ñā3: opposi tū ɔ̄ñtis cōuertit̄ cū añte. ḡ stat cū ip̄o. vn̄ dico qd̄ q̄lib3 p̄pō mūdi seq̄t̄ ex illa. tu es asin⁹. ⁊ q̄lib3 eidē repugnat: imo repugnat sibiip̄si. q2 isert oppositū suiip̄si⁹. ℂ P̄ria r̄gl'a erat ista. Si alicui⁹ ɔ̄ñtis ex ɔ̄dictorio ɔ̄ñtis seq̄t̄ ɔ̄dictoriū añtis. illa cōseq̄ntia ē bōa. ex q̄ iferebat̄ ꝙ si alicui⁹ ɔ̄ñe ɔ̄dictoriū ɔ̄ñtis n̄ ē illatiuū ɔ̄dictorij añtis illa ɔ̄ña n̄ val3. ℂ Cōtra ābas regl̄as arḡt̄ sic. Aliq̄ cōseq̄ntia ē bōa: ⁊ tn̄ ex ɔ̄dictorio ɔ̄ñtis nō seq̄t̄ ɔ̄dictoriu3 añtis. ḡ ille regl̄e false. añs p̄bat̄. illa cōseq̄ntia ē bōa. tu credis p̄cise ꝙ ois hō ɔ̄cipit̄. ergo tu ɔ̄cipis: ⁊ ex ɔ̄dictorio ɔ̄ñtis n̄ seq̄t̄ ɔ̄dictoriū añtis. ḡ ⁊c. P̄rima ps añtis p̄bat̄. q2 seq̄t̄ tu credis p̄cise ꝙ ois hō ɔ̄cipit̄. ergo tu credis ver̄ vl' fl̄3. Si credis fl̄m. ergo tu credis. Si ver̄ ⁊ tu credis p̄cise ꝙ ois hō ɔ̄cipit̄: ⁊ tu es hō. ḡ tu decipis ⁊ ista ɔ̄ña ē bona. ℂ Scd̄a ps añtis p̄ncipalis p̄bat̄. q2 nō seq̄t̄. tu nō decipis. ḡ tu nō credis p̄cise ꝙ ois hō ɔ̄cipit̄. p̄bat̄. ⁊ pono ꝙ tu credas p̄cise ꝙ ois hō ɔ̄cipiat̄ isto posito ɔ̄ñs est fl̄3 p casū: ⁊ añs ver̄. p̄bat̄ si nō dat̄ oppositū. ℂ Et arḡt̄ sic. tu credis p̄cise ꝙ ois hō decipitur: ⁊ ita ē ꝙ ois hō ɔ̄cipit̄. q2 ois hō nō tu decipit̄ p casū: ⁊ tu decipis p r̄n̄sionē. ergo tu credis p̄cise sic ē. ḡ tu nō decipis: qd̄ erat p̄badū. ℂ R̄ndēdū ē n̄ admittēdo casū: q2 nō ē pol'e qd̄ tu credis p̄cise: ꝙ ois hō ɔ̄cipit̄. nā sic seq̄t̄ ꝙ tu decipis. vt ē ōnsū. vl' ergo ɔ̄cipis i credēdo oē3 hoīe3 ɔ̄cipi vl' aliqd aliō: vt ꝙ hō ē asinus vel aliqd fl̄m. nō p̄mū. q2 oē3 hoīe3 decipi ē ver̄: vl' aliqd aliō p ɔ̄ñs tu nō credis p̄cise qd̄ ois hō decipit̄: qd̄ ē oppositū vni⁹ p̄ticule ⁊ casus. Ex eodē seq̄t̄ ꝙ nō est pol'e qd̄ tu credas p̄cise te ip̄3 decipi. p̄bat̄. Nā si credis p̄cise teip̄sū decipi. ergo decipis vl' i credēdo ip̄m decipi vl' aliqd aliud: nō p̄mū. q2 teip̄3 decipi est verū. ergo aliqd aliō. ⁊ p ɔ̄ñs tu credis p̄cise teip̄3 ɔ̄cipi. ℂ Scd̄a regl̄a erat ista. Si alicuius ɔ̄ñe bone añs ē ver̄. ɔ̄ñs ē ver̄. ⁊ si añs est verū ⁊ cōseq̄ns fl̄3: illa ɔ̄ña nō val3. ℂ Cōtra arḡt̄ sic. Pol'e ē ꝙ aliq̄ cōseq̄ntia sit bōa ⁊ ꝙ añs sit ver̄: ⁊ cōseq̄ns fl̄3. ḡ regl̄a falsa. cōseq̄ntia t3: ⁊ añs p̄bat̄. Et pono ꝙ illa cōseq̄ntia. tu es hō. ḡ tu nō es hō. cōuertat̄ cū bōa cōseq̄ntia añte ⁊ cōseq̄nte significātib⁹ vt p̄ri⁹: casus est pol'is: q2 ɔ̄ña distribuit̄ ab añte ⁊ ɔ̄ñte sil' s̄ū p̄ns. q2 eisdē supaddit nomē ɔ̄ñe. admisso ergo cāu: ista est bona tu es hō: ergo tu nō es hō q2 ɔ̄uertitur cū bona ɔ̄ña: ⁊ añs est ver̄: ⁊ ɔ̄ñs falsū: q2 siḡat oīnode sic p̄ri⁹ ex casu. ergo ⁊c. ℂ Ad ōd ꝙ argumētū vbal'r p̄cedit ɔ̄ regl̄as ⁊ nō ɔ̄ itellīn illaꝝ. Intelligit̄ nāq̄ꝫ sic p̄ma. ℂ Si alicui⁹ ɔ̄ñe bone significātis p̄cise iuxta cōpositionē suaꝝ p̄tiū añs: ⁊ ɔ̄ñs fl̄m. ɔ̄ña nō val3. s3 iā in casu illa ɔ̄ña p̄lata est bona. nō tn̄ siḡat iuxta cōpositionē suaꝝ p̄tiū: q2 ponit̄ ip̄sam cōuerti cū bona ɔ̄ña añte ⁊ ɔ̄ñte significātib⁹ vt p̄ri⁹ oīmode. Ut ergo arguat̄ ɔ̄ regl̄a3 o3 sumi hoc añs: pol'e ē ꝙ aliq̄ ɔ̄ña sit bona significās p̄cise iuxta p̄positionē suaꝝ p̄tiū: ⁊ ꝙ añs sit verū. ⁊ ɔ̄ñs falsū. Et hoc negat̄ tanq̄3 ipol'e. Istū modū itelligēdi ex significatiōe p̄tiū: ⁊ si nō explicite: tn̄ iplicite asserit q̄cūq̄ regula ɔ̄ñaꝝ: ɔ̄ quaꝝ q̄l3 pōt verbal'r argui illo vel ɔ̄sili argumēto nisi glosa p̄dicta regule verificent̄. ℂ Tertia regula fuit ista. Si alicuius ɔ̄ñe bona añs est necessariū: ⁊ ɔ̄ñs sil'r est

Ar.5

necessariū: ex q̄ inferebat̄ q̄ si añs est nec̄iuz ⁊
ꝯñs est ꝯtīgēs: ꝯña nō valet. ¶ Cōtra istas re
gulas arguit̄ sic. aliq̄ ꝯña ē bōa: ⁊ añs ē nec̄iū
⁊ ꝯñs ꝯtīgēs: ḡ regule false ꝯña tꝫ: ⁊ añs ꝓba
tur. nā ista ꝯña ē bona: ds̄ ē. ḡ hec ē v̄a. ds̄ est.
⁊ añs est nec̄iū ⁊ ꝯñs cōtingēs. ḡ ⁊c. q̄ añs sit
nec̄iū manifestuz est: q̄ ꝯñs sit ꝯtingēs ꝓbat̄.
Nā illa. ds̄ ē. p̄t eē falsa: ⁊ ipsa est v̄a. ḡ ipsā eē
verā est ꝯtingēs. ꝯña est nota cū minori: ⁊ ma
ior ꝓbat̄ ex hoc q̄ p̄t ꝯuerti cū falso. Jō ꝓbat̄
p̄ncipalē ꝯñam eē bonā: q̄ꝛ si nō. stet ḡ opposi
tuz ꝯñtis stat cū añe. ⁊ argr̄ sic. hec nō est v̄a.
de⁹ ē: ⁊ ipsa sign̄at adequate deū esse. ḡ deū eē
nō est veꝝ: ⁊ p̄ ꝯñs ds̄ nō est oppositū alterius
partis. ¶ R̄ndet̄ q̄ illa ꝯña nō valet. deus ē.

R°

ḡ hec est v̄a deus est. nisi adderet̄ illa mīoꝛ: ⁊
hec de⁹ ē. sig̃at adeq̄te deū esse que est ꝯtingēs
⁊ cōcedo q̄ oppositū ꝯñtis stat cū añe: ⁊ tū cuz
ponit̄ cū ante admitto: ⁊ ꝯcedo istā. ds̄ est: ⁊
hec nō est vera deus est. ⁊ tūc ad argm̄. hec nō
est v̄a deus est: ⁊ ipsa adeq̄te sig̃at deuz esse. ḡ
deū esse. nō ē veꝝ: nego minorē: q̄ꝛ repugnat
duob⁹ cōcessis. Seq̄t̄ deus est ⁊ hec oꝛo est v̄a
de⁹ est. ḡ ipa nō sig̃at adequate deū eē. vñ i hoc
argumēto ē obligatio: ⁊ nō apparet. cuꝫ. n. dr̄
stet oppositū ꝯñtis cuz añte hec est v̄a positio
simplicite. ac si dicerē pono tibi istā de⁹ est. ⁊ hec
nō: ē v̄a ds̄ est q̄ admittēda est. ⁊ ꝯñr tenendū
est: vt p̄ri⁹. ¶ Quarta reĺa erat ista. Si alicui⁹
ꝯñe bone añs est poĺe: ⁊ ꝯñs siĺr. Ex qua est il
latū q̄ si alicui⁹ ꝯñtis añs est possibile: ⁊ ꝯñs i-
poĺe ꝯña illa non valet. ¶ Cōtra istas reg̃las

ar.6.

arguit̄ sic. ista ꝯña nō est bona. Oīs ꝓpō ē af-
firmatiua. ḡ nulla ꝓpō est negatiua: ⁊ añs est
poĺe. ⁊ ꝯñs ipoĺe. ergo regule false. ꝯña tꝫ: ⁊
añs ꝓbat̄ pro p̄ria p̄te. Nā oppositū ꝯñtis re
pugnat añti. ḡ cōsequētia bona: añs pꝫ. Naꝫ
ista repugnāt. oīs ꝓpō ē affirmatiua ⁊ aliqua
ꝓpō est negatiua. q̄ āt añs sit poĺe. pꝫ. q̄ꝛ poĺe
est q̄ hec tm̄ eē sit oīs ꝓpō: sed nūc ꝓbat̄ q̄ cō
sequēs sit ipoĺe: q̄ꝛ ipꝫ nō pōt eē verū sic signi
ficādo. ꝓbat̄. nā si posset eē veꝝ. vl̄ ḡ ipo exñte
vel ipo nō exñte: nō ipso nō exñte. q̄ꝛ si ista pro
positio nō eēt. nulla ꝓpō est negatiua. ⁊ sic ip-
sa nō essꝫ v̄a nec falsa. nec ēt ipsa exñte. q̄ꝛ quā
diu ē ista ꝓpō aliqua negatiua ē: ⁊ p̄ cōsequēs
sp̄ falsuz est nulla negatiuā eē. ¶ Dicendū q̄

R°

ista cōseq̄ntia ē bona. Oīs ꝓpō ē affirmatiua.
ḡ nulla ē negatiua: ⁊ cōseq̄ns ē poĺe sicut añs.
Et tūc ad argumētū cōsequēs nō p̄t esse verū
sic sig̃ando: ergo ipsū est ipoĺe. nego cōsequē-
tiaꝫ. vñ multe ꝓpōnes sunt poĺes que nō p̄nt
esse vere: vt oīs ꝓpō est falsa. nulla ꝓpō est v̄a
hoc est falsuꝫ. hoc nō est veꝝ seipso demōstra-
to: vt terminatū est in m̃a insolubiliū. Etiā ex-
tra m̃aꝫ insolubiliū: vt hec nō est v̄a de⁹ est in
mēte. aut h̄ nō ē demr̄ando subm̄ eiusdē ꝓpō
nis ad cui⁹ desitionē dsineret ꝓpō illa. q̄lꝫ. n.
illaꝝ est poĺis ⁊ nulla ipsaꝝ sic significans pōt
esse v̄a. ¶ Quinta regula fuit ista. q̄cq̄d seq̄t̄

R.

ad añs seq̄t̄ ad cōsequēs. Ex q̄ inferebant̄ alie
due. p̄ria. q̄cq̄d añcedit ad añs añcedit ad ꝯñs.
sc̄da. a p̄rio ad vltimū q̄ñ oēs ꝯñe intermedie
sūt bone ⁊ formales ⁊ nō variate: ꝯña ē bona
⁊ formal̄. ¶ Contra istas regulas arguit̄ sic.

ar.7.

Aliq̄ ē cōsequētia bona ⁊ aliq̄d seq̄t̄ ad ꝯñs ip
sius qd̄ nō seq̄t̄ ad añs ipsius. ḡ iste tres regl̄e
false. ꝯña tꝫ. ⁊ añs ꝓbat̄. Nā ista cōseq̄ntia est
bōa. q̄ternari⁹ est. ḡ binari⁹ ē. ⁊ aliq̄d sequit̄ ad
cōseq̄ns qd̄ nō seq̄t̄ ad añs. ḡ ⁊c. cōseq̄ntia tꝫ.
q̄ꝛ ꝯdictoriū ꝯñtis repugnat formalr̄ añti: ⁊ mi-
norē ꝓbo: nā seq̄t̄. binari⁹ ē. ergo ei⁹ medietas
est p̄cise vnitas: ⁊ tñ nō seq̄t̄ a p̄rio ad vltimū:
q̄ternarius est: ḡ medietas ei⁹ p̄cise ē vnitas:
q̄ꝛ medietas q̄ternarij nō est vnitas sꝫ binari⁹.
Siĺe argm̄ fit q̄drupedale est: ḡ bipedale ē: bi
pedale est: ḡ ei⁹ medietas est p̄cise pedale: ⁊ tñ
nō seq̄t̄: q̄drupedale ē: ḡ ei⁹ medietas est p̄cise
pedale: q̄ꝛ medietas q̄drupedalis nō ē pedale

Ar.

sꝫ bipedale. ¶ D̄r q̄ regl̄e iste tenēt ex m̃a m

R°

relatiuoꝝ: ⁊ h̄ p̄p mutatiōeꝫ sig̃ati vltimi cōse
quētis rōne relatiui qd̄ variat sig̃atū ad varia-
tionē añtis: vñ aliud sig̃at ista ꝓpō: ei⁹ medie-
tas est vnitas cōiūcta cū hac ꝓpōne: binarius
est: ⁊ ali⁹ sig̃at cū ista: q̄ternari⁹ est. Cū p̄ma āt
sig̃at q̄ medietas binarij est vnitas: qd̄ ē veꝝ:
⁊ cū sc̄da sig̃at q̄ medietas q̄ternarij est vnitas
qd̄ est falsū. ¶ Intelligit̄ ḡ sic p̄ria reĺa. Quic-

R°

q̄d seq̄t̄ ad ꝯñs seq̄t̄ ad añs manēte p̄ma siga
tione: ⁊ q̄ꝛ vltimū ꝯñs rōne relatiui nō p̄t reti-
nere p̄mā sig̃ationē: iō nō est veꝝ si nō seq̄t̄ ex
p̄rio añte: loco ḡ eius ponat̄ vna ꝓpō sig̃ans
idē cōuertibilr̄ sic arguēdo: q̄ternari⁹ est: ḡ bi
narius ē: binari⁹ ē: ergo ei⁹ medietas ē vnitas:
ergo a p̄rio ad vltimū q̄ternari⁹ est: ergo me-
dietas binarij est vnitas: ⁊ ita in sc̄do argumē
to debuit inferri: q̄drupedale est: ergo medie
tas bipedalis ē bipedale: ⁊ hoc ꝯcessū. ¶ Se-
cūda reĺa fuit ista. Si aliq̄ ꝯña est bona ⁊ aliq̄d
stat cū añte illd̄ idē stabit cū ꝯñe. Ex q̄ seq̄t̄ alia
s. q̄cq̄d repugnat ꝯñti repugnat añti. ¶ Con

ar.8.

tra istas rl̄as ar̄ sic. Ista ꝯña ē bona: lignū cor-
rūpebat̄:

rūpebaꝛ: ꝑ ipoſſe eſt illud eſſe: ꝛ tñ h: aial ē: ſtat cū añte: ꝛ eadē nō ſtat cū ꝯñte: ergo reſle ſalſe: ꝯña tꝫ ꝛ añs pbaꝛ. Nā ꝙ iſta ꝯña ſit bona pꝫ: qꝛ qđ ſel' eſt corruptū amplꝰ eē nō pōt: ꝙ autē iſta: aial ē: ſtet cū añte pꝫ: qm̄ h ſimꝉ ſtāt: lignū corrūpebaꝛ ꝛ aial eſt: qꝛ qlꝫ illarū eſt vā. Sed iā pbaꝛ ꝙ illa: aial eſt: nō ſtat cū añte: qꝛ iſta copulatiua eſt ipoſſis: aial eſt: ꝛ ipoſſe eſt illud eē. ¶ Rñr ꝙ illa ꝯña eſt bōa lignū corrūpebaꝛ: ꝑ ipoſſe eſt illud eē: ꝛ ſic iſta: aial eſt ſtat cū añte ita ſtat cū ꝯñte. Et cū dꝛ. iſta copulatiua eſt impoſſis: aial ē: ꝛ ipoſſe eſt illud eē veꝝ: ergo iſta: aial eſt: nō ſtat cū ꝯñte: nego ꝯñam: qꝛ ſcđa ps huiꝰ copulatiue nō eſt ꝯñs ꝑme ꝯñe nec ſecū ꝯuertibile: qꝛ relatiuū hꝫ aliud ꝛ aliud ſignatū pp mutationē añtis: ꝛ ſi dꝛ quō: ꝑ ſtat iſta: aial eſt cū ꝯñte dꝛ ꝙ nō opꝫ ꝯiūgere ipaꝫ copulatiue: ſed ſufficit ꝙ qlꝫ iſtarū ſit vā: vñ h ſtant ſimul: tu es hō tu es albꝰ: lꝫ ex eis nō fiat copulatiua. Et ſi opponēs velit oīno vnā copulatiuā dē iſta: anial eſt ꝛ lignū corrūpebaꝛ: ꝛ impoſſe eſt illud eē: referēdo ſemꝑ ly illud: ad ly lignū: illa copulatiua eſt vā: ꝑ ꝑma ps ſtat cū vltia. ¶ Septia reſla fuit iſta. Si aliq̄ ꝯña ē bona ſcita a te eē bona: ꝛ añs eſt a te ꝯcedēdū ꝯñs eiuſdē eſt ꝯcedēdū a te. Ex q̄ iferebaꝛ ꝙ ſi añs eſt ꝯcedēdū ꝛ ꝯñs negādū nō vꝫ ꝯſequentia. ¶ Cōtra iſtas reglas aꝛ ſic: ꝛ pono ꝙ iſtiꝰ cōſequētie: hō currit: ꝑ riſibile currit: añs ſit tibi poſitū ꝛ a te admiſſum: ꝯñs vō ſit tibi depoſituꝫ: iſto poſito aꝛ ſic: iſta ꝯña eſt bona ſcita a te eſſe bona: hō currit: ꝑ riſibile currit: qꝛ ſcis ꝙ aꝛ ab vno ꝯuertibili ad reliquū: añs eſt ꝯcedēdū a te: qꝛ tibi ē poſitū ꝛ a te admiſſuꝫ ꝛ ꝯñs negādū: qꝛ ē tibi depoſitū ꝛ a te admiſſum: ꝑ rſe falſe. ¶ Jō dꝛ admittēdo caſum. Et ꝯcedo ꝙ huiꝰ ꝯñe añs eſt ꝯcedēdū ꝛ ꝯñs negādū pp argumētū ſcm̄: ſꝫ nego ꝙ iſta ꝯña ſit bona ſcita a me eē bona: qm̄ ex duobꝰ ꝯceſſis ſeqꝛ oppoſitū illiꝰ: ſeqꝛ .n. añs eſt ꝯcedēdū a te ꝛ ꝯñs negādū: ꝑ iſta ꝯña nō eſt ſcita a te eē bona. ¶ Ultia reſla fuit iſta. Si aliq̄ eſt ꝯña bona ſcita a te eſſe bona: ꝛ añs eſt ſcitū a te: ergo ꝛ ꝯñs eſt ſcituꝫ a te. Ex q̄ ſeqꝛ ꝙ ſi añs eſt ſcitū a te: ꝛ ꝯñs nō eſt ſcitū: nō ſciꝛ ꝯñam eſſe bonā. ¶ Contra iſtas rſlas aꝛ ſic: hec ꝯña eſt ſcita a te eē bona h eſt neſcitū a te: ergo h eſt neſcitū a te demr̄ando ꝯñs ꝑ vtrūqꝫ h: ꝛ añs eſt ſcituꝫ a te: ꝛ ꝯñs nō: ergo regle falſe: ꝯña tꝫ: ꝛ pbaꝛ ꝑma ps añtis: nam tu ſcis ꝙ ibi argꝛ ab vna ꝯuertibili ad reliquū: ꝛ ꝙ oppoſitū ꝯñtis repugnat añti: ergo tu ſcis ꝯñaꝫ illā eē bonā: ꝛ ſcđa ps añtis pbaꝛ. Nam ꝯñs eſt necīuꝫ a te: ꝛ añs ſis ſignare adeq̄te ꝙ ipm̄ ē neſcitū a te: ergo añs eſt ſcitū a te: ꝛ ꝯñs neſcitū. pꝫ ꝯña: nā vel ꝯñs eſt ſcitū a te vel neſcitū: ſi eſt neſcitū habeo intētū: ſi ſcitū ꝛ ipſuꝫ adeq̄te ſignat ꝙ h eſt neſcitum a te demr̄ando idē ꝯñs: ergo illud ꝯñs nō eſt ſcitū a te. ¶ Reſpōdeꝛ ꝙ iſta ꝯña nō vꝫ: h eſt neſcitū a te: ergo h eſt neſcitū a te: nec aꝛ ab vno ꝯuertibili ad reliquū: nec oppoſitū ꝯñtis repugnat añti: quia añs nō eſt iſolubile: ſꝫ ꝯñs eſt inſolubile ſignificās hypothetice copulatiue: ꝙ h eſt neſcitū a te: ꝛ ꝙ h eſt ſcitū a te: cuiꝰ ꝯdictoriū non eſt illud: h nō eſt neſcitū a te aut illud h ē ſcitū a te: ſed illud nō h eſt ſcituꝫ a te ſignans diſiūctiue: ꝙ h eſt ſcitū a te: vel ꝙ h nō eſt ſcitū a te: quod eſt verum rōne ſcđe partis. ¶ Eodem modo diciꝛ ad rōnē vel ꝯñam ꝑdictā ſicut ad iſtam: hoc eſt falſum: demōſtrando cōſequēs ſemꝑ concedendo tales conſequētias: ꝛ dico eas nō valere: qꝛ cōſequēs eſt inſolubile falſum: ꝛ antecedēs eſt ꝑpō vā non inſolubilis quare ꝛc̄.

¶ Obiectiones ꝯ regulas ꝑticulares ꝯñaꝝ.

Regulaꝝ ꝑticularīū prima erat iſta. Ab iferiori ad ſuū ſupiꝰ affirmatiue ꝛ ſine diſtributiōe ꝛ ſine ſigno ꝯfuſiōis ipediētie: ꝯña ē bona. ¶ Cōtra illā regulā aꝛ ſic. Jlla ꝯña non vꝫ: tu es apparēs aſinꝰ: ergo tu es aliq̄lis aſinus: ꝛ tñ aꝛ ꝑ regulā: ergo rſa falſa: ꝯña pꝫ cū minori: qꝛ ly appens eſt terminꝰ inferior ad ly aliq̄le: ꝛ maior pꝫ: qꝛ añs eſt poſſe: ꝛ ꝯñs ipoſſe. Nā poſſe ē ꝙ tu ſis apparēs aſinꝰ: ſꝫ non eſt poſſe ꝙ tu ſis aliq̄lis aſinꝰ ſicut non eſt poſſe ꝙ tu ſis aſinus. ¶ Rñr ꝙ nō aꝛ ſm̄ itellm̄ reſe q̄ eſt iſte. Ab iferiori ad ſuū ſupiꝰ rōne totiꝰ extremi ſine ipedimēto ꝑcedēte eſt bonū argm̄: ſꝫ non aꝛ in ꝑpoſito rōne totius extremi: ſed ptis ſolūmō: qꝛ ly appens aſinꝰ nō eſt terminꝰ iferiori ad aliq̄lis aſinus: ſed bñ ad aliq̄lis appens aſinꝰ: ſicut ly appens ad ly aliq̄le: vñ bñ ſeqꝛ tu es apparēs: ergo tu es aliq̄lis: ita bñ ſeqꝛ: tu es apparēs aſinꝰ: ergo tu es aliq̄lis appens aſinus: vñ ꝯſiles ꝯñe in ceteris nō valent: vt tu es paſtor. ergo tu es aliqd ſortis: tu es dñs pla. ergo tu es aliqd plat. ¶ Scđa regula erat iſta. Ab iferiori ad ſuū ſupius diſtributiue: nō vꝫ argm̄. ¶ Cōtra iſtā rſaꝫ aꝛ ſic. Jſta ꝯña eſt bona: nullus binariꝰ eſt: ergo nlſ numerꝰ eſt: ꝛ aꝛ ꝑ reſlaꝫ: ergo rſa falſa: tꝫ ꝯña cū maiori: oppoⁿ ꝯñtis repugt añti. ſ. nlſ binariꝰ: ꝛ aliqs numerus eſt:

nō.n.dať aliqs nūer⁹ qn iſte ſit binari⁹ vl̄ īclu/
dēs binariū. Eodē mō pōt argui in ſili vt nll'a
ꝓpō v̄a ſciť: ḡ nll'a ꝓpō ſciť ꝯña ē bona: q̄ꝛ op
poſitū ꝯn̄tis repug̃t an̄ti: ⁊ t̄ri aŕ diſtributiue ab
īferiori ad ſuū ſupi⁹: ſic.n. ꝓpō v̄a eſt termin⁹
īferior ad ly ꝓpō: cū oīs ꝓpō v̄a ſit ꝓpō: ⁊ nō
ecōuerſo ſic: oīs binari⁹ eſt nūer⁹: ⁊ nō ecōuer
ſo. ℭ Jō dr̄ q̄ r'la nō dicit nūq̄ȝ valere ꝯn̄tiam
ab īferiori ad ſuū ſupius diſtributiue: ſȝ q̄ plȝ
nō vȝ ⁊ for̄alr̄ ⁊ nūq̄ȝ de for̄a p̄dicte ꝯñe for̄a/
les ſunt: q̄ꝛ cuiuſlibet earū oppoſitū ꝯn̄tis for
malr̄ repugnat an̄ti: ſed nō ſunt bone de for̄a:
q̄ꝛ ꝯſil'es in forma nō valēt: q̄ꝛ nō ſeq̄ť: nullus
numer⁹ ternari⁹ eſt: ḡ nullus nūer⁹ eſt: nec ſeq
tur: nulla ꝓpō v̄a vī vel intelligiť: ḡ nll'a ꝓpō
vr̄ vel ītelligiť. Si ḡ ꝯñe ille bone ſunt h̄ eſt ſo/
lū ḡr̄a mãe: vn̄ p̄ma ē bona ḡr̄a mãe: q̄ꝛ ipoſ'e
eſt nūeꝝ eē: ⁊ nō eē biariū: ſcd̄a ſilr̄ tȝ ḡr̄a mãe
vel termīoꝝ: q̄ꝛ nihil ſciť niſi verū nec eſt poſ'e
aliquā ꝓpōnē falſaȝ ſciri. ℭ Tertia regl'a fuit
illa. Ab inferiori ad ſuū ſupi⁹ negatiue poſtpo
ſita ⁊ cū debito medio eſt bonū argm̄. ℭ Con
tra aŕ ſic. Iſta ꝯña nō vȝ: ſciēs iſtā ꝓpōnē non
eſt aliqd: demr̄ando iſtā: hō eſt aſin⁹: ⁊ iſta ꝓ/
poſitio eſt aliq̄ ꝓpō: ḡ ſciēs aliq̄ȝ ꝓpōnē nō eſt
aliqd: ⁊ t̄ri aŕ p regulā: ḡ regl'a falſa: ꝯña tȝ cuȝ
minori: ⁊ maior ꝓbať. Nā an̄s eſt verū ⁊ ꝯn̄s
falſum: ḡ iſta ꝯña nō vȝ: q̄ an̄s ſit verū: pȝ pro
ſcd̄a p̄te ⁊ pro p̄ma ſilr̄: q̄ꝛ ſuū ꝯ̄dictoriū eſt fal
ſum. ſ. oē ſciens iſtā ꝓpōnē eſt aliqd. ℭ Rn̄r
q̄ iſta ꝯña nō vȝ: nec argr̄ cū debito medio: q̄a
ſubm̄ p̄me ꝓpōnis debuit eē ſubm̄ ſcd̄e ſic ar
guēdo: ſciēs iſtā nō eſt aliqd ⁊ ſciēs iſtā eſt: re
go ⁊c̄. ⁊ tūc ꝯcedo ꝯñam: ſed nego minorem.
ℭ Nōndū circa hãc regulā: q̄ ſi argueret ad
īferiori ad ſuū ſupius diſtributiue negōne poſt
poſita nō argr̄ ſm̄ regulā: vt pȝ in exēplo illo:
oīs hō currit: oīs hō eſt aīal: ergo oē aīal non
currit. Intelligiť eni ſic regl'a. Ab īferiori: ad
ſuū ſupius nō diſtributū negatione poſtpoſi/
ta eſt bona ꝯña. ℭ Quarta regula erat iſta. A
ſuperiori ad ſuū inferius affirmatiue ⁊ ſine di
ſtributione: nō vȝ argm̄. ℭ Cōtra iſtā regulā
ꝓcedunt argumēta facta ꝯ̄ regulaȝ imediate
p̄cedēté: arguēdo ex oppoſito ꝯn̄tis ad oppo
ſitū an̄tis: vt aliqs numerus eſt: ergo binari⁹
eſt: aliq̄ ꝓpō ſciť. ergo ꝓpō vera ſciť: ſed argr̄
ſpālr̄: illa ꝯn̄tia eſt bona: tu es aīal: ergo tu es
hō: ⁊ tamē aŕ a ſupiori ad ſuū inferius affirma
tiue ſine diſtributione: ergo ⁊c̄. tȝ ꝯn̄tia: ⁊ an̄s
ꝓbať: q̄ꝛ nō ſequiť: tu es aīal: ergo tu es: a ter/
tio adiacēte ad h̄ȝ adiacēs tu es: ergo tu es tu:
pȝ ꝯña: q̄ꝛ oppoſitū ꝯn̄tis formalr̄ repugnat
an̄ti: ⁊ vltra: tu es tu. ḡ tu es hō: tȝ ꝯña p p̄mā
regulā ab inferiori ad ſuū ſupius affirmatiue
⁊ ſine ipedimēto: ergo a p̄mo ad vltimuȝ ſeq
tur: tu es aīal: ergo tu es hō. ℭ Ad h̄ dr̄ vt p̄/
us q̄ q̄libet iſtarū ꝯñarū eſt bona ⁊ formalis:
nō t̄n argr̄ ꝯ̄ regulā iplicite aſſerētē q̄ nulla ta
lis ſit bona de for̄a: vn̄ ꝯſil'es in for̄a nō tenēt:
q̄ꝛ nō ſeq̄ť aliqs nūerus eſt: ḡ ternari⁹ eſt: aliq̄
ꝓpō intellr̄: ergo ꝓpō v̄a intellr̄: nec ſeq̄ť h̄ ē
aīal demr̄ando aſinū: ḡ h̄ ē hō. ℭ Quarta re/
gula fuit iſta. A ſupiori ad ſuū īferi⁹ diſtributi
ue affirmatiue nō vȝ ꝯña niſi cū debito medio.
ℭ Cōtra aŕ ſic. Iſta ꝯña eſt bona: oē aīal cur/
rit: ḡ oīs hō currit: ⁊ t̄ri aŕ a ſupiori ad ſuū infe
rius diſtributiue affirmatiue ſine debito me/
dio: ḡ regula falſa ꝯña: tȝ cū minori: ⁊ maiorē
ꝓbo ꝯ̄dictoriū ꝯn̄tis repugnat an̄ti: ḡ ꝯña bo
na: an̄s ꝓbať: qm̄ h̄ repugnant: oē aīal currit
⁊ hō nō currit: q̄ꝛ ex ipſis ſeq̄ť ipoſ'e: vȝ hō nō
eſt aīal in q̄rto mō ſcd̄e figure. ℭ Dōȝ q̄ illa
ꝯña eſt bona nō q̄deȝ formalis nec de for̄a: nō
formalis: q̄ꝛ oppoſitū ꝯn̄tis eſt imagiabile ſta
re cū an̄te abſq̄ ꝯ̄dictōe neq̄ ēt de for̄a: q̄ꝛ ali/
q̄ ſibi ꝯſilis in for̄a nō vȝ: vt oē aīal currit: ḡ q/
libȝ hō currit: ſed ē bona mãlis ſeu ḡr̄a mãe:
q̄ꝛ ipoſ'e ē hoieȝ nō eē: tȝ. n. p h̄ mediū nec̄iū:
oīs hō eſt aīal. Silr̄ ſeq̄ť ḡr̄a mãe: oē aīal eſt ḡ
oīs hō eſt: q̄ꝛ ꝯn̄s eſt nec̄iuȝ: ſeq̄ť etiā: oīs hō
eſt aſin⁹: q̄ꝛ an̄s eſt ipoſ'e ſimplr̄: vnde non eſt
aliq̄ regula ꝯ̄ quā non ꝓcedit argm̄ ḡr̄a mãe:
aut q̄ꝛ ꝯn̄s eſt nec̄ium: vel ḡr̄a alicui⁹ alterius
medij nec̄ij ⁊ ineuitabilis vt in p̄orib⁹ ꝯn̄tijs
dictū eſt. ℭ Sexta regl'a fuit iſta. A ſupiori ad
ſuū inferius negōne p̄poſita diſtribuēte ſupe/
rius: eſt bonū argm̄. ℭ Contra iſtā regulā ar
guiť ſic. Iſta ꝯña nō vȝ: non ꝯtingenť hō eſt:
aīal: ḡ nō cōtingēter tu es aīal: ⁊ tamen aŕ p re
gulā: ergo rel'a falſa: ꝯña tȝ: ꝓbať p̄ma ps an/
tecedētis: q̄ꝛ an̄s eſt veꝝ ⁊ ꝯn̄s f'lm: vt pȝ aſſi/
gnādo ſuū ꝯ̄dictoriū: hec.n. eſt falſa: contīgē/
ter hō eſt aīal: ⁊ h̄ eſt v̄a ꝯtingēter tu es aīal: ⁊
ſcd̄a ps antecedētis ꝓbať: nā q̄ h̄ arguať a ſu
piori ad ſuū inferius pȝ: ⁊ q̄ negōne diſtribuē
te manifeſtū eſt: q̄ꝛ remota negōne ly hō: non
ſtaret diſtributiue: ergo p aduētū ei⁹ ſtat diſtri
butiue: pȝ ꝯſeq̄ntia p iſtā regulā q̄cq̄d mobili
tat īmobilitatū imobilitat mobilitatū. ℭ Re
ſpōdeť q̄ trin⁹ aliquādo ſtat diſtributiue mo/
bilr̄ qn̄ ipȝ nō p̄cedit niſi vnū ſignū diſtributi/

uū: vt

uū: vt oīs hō est. Aliqñ stat distributiue imo/
bilr̄ qñ ip̄z p̄cedūt duo sig̃: q̄rū vnū h̄z vi distri
buēdi: ⁊ reliquū ꝯfundēdi ꝯfuse tñ imobilr̄:
quapp̄ dico ꝙ nō ar̄ ꝯ̄ itellm̄ re͞le: q̄a est iste. a
sup̄iori ad suū iferi⁹ negōne p̄posita distributi
ue imobilr̄ est bona ꝯ̄ña: sz tñ in p̄posito nō di
stribuit̄ sup̄i⁹ mobilr̄ pp̄ ipedimētū isti⁹ termi
ni ꝯtigēt̄: q̄ꝛ nō lz descēdere vt argm̄ i p̄te ostē
dit: pp̄ eādē nō seq̄t̄: tu nō icipis eē colorat⁹: g̃
tu icipis eē alb⁹: q̄ꝛ ex opposito nō seq̄t̄ oppo
sitū vt in capl̄o patuit inceptionis: ⁊ tamen ar̄
distributiue negatiue: si ergo q̄rit̄ q̄d ipedit:
dico ꝙ illud verbū incipit imobilitat eūdē ter
minum quē distribuit p̄cedēs negō quare ⁊c̄.

¶ Obiectiones contra regulas quarti capl̄i.

Contra relas q̄rti capl̄i sufficient est argutū in mā̄ isolubiliū: sp̄alioꝛib⁹ tñ inediꝫ s arguo ꝯ̄ easdē: q̄ꝛ p̄ma fuit ista. Ab vl̄i ad suā p̄ticularē in/
definitā vel subalternā est bona ꝯ̄ña. ¶ ꝯ̄ quā
regulā ar̄ sic. ista ꝯ̄ña nō vz: icipit oē ens eē: g̃
icipit aliq̄d ens eē: ⁊ tñ ar̄ p regulā: g̃ rl̄a f̄l̄a: tz
ꝯ̄ña ⁊ p̄⁹ p̄s añtis p̄bat̄: nā añs est verū ⁊ ꝯ̄ñs
f̄l̄m: g̃ ꝯ̄ña nō vz: ꝙ añs sit verū p̄bat̄. Nā oē
ens est ⁊ nō imediate añ istās p̄ñs oē ens fuit:
q̄ꝛ nūq̄z istās p̄ñs fuit: g̃ incipit oē ens esse: pz
ꝯ̄ña ab exponētib⁹ ad expositū: ꝙ aūt ꝯ̄ñs sit
f̄l̄m pz: q̄ꝛ nūc aliq̄d est ⁊ imediate ante instās
p̄ñs aliq̄d fuit ⁊ imediate post istās p̄ñs aliq̄d
erit: g̃ f̄l̄m ē ꝙ iā icipiat aliq̄d eē seu aliq̄d ens
eē: q̄d idē ē. Sz scd̄a p̄s p̄ncipalis añtis ar̄: nā
h̄ ē vl̄is: icipit oē ens eē: q̄ꝛ i ea subiicit̄ termi
n⁹ cōis signo vl̄i determinat⁹ distributiue: ⁊ h̄
est sua p̄ticl̄aris: icipit aliq̄d ens eē: q̄ꝛ i ea subi
cit̄ termin⁹ cōis signo p̄ticl̄ari deteriat⁹: g̃ ar̄ p
rl̄az. ¶ Dōz breuit̄ ꝙ nō ar̄ p regl̄az: q̄m nec
añs nec ꝯ̄ñs est alicui⁹ q̄ñtitatis: ⁊ tūc ad p̄bō/
nē in ista p̄pōne: icipit oē ens eē: subiicit̄ ter/
min⁹ cōis signo vl̄i distributiue determinat⁹:
g̃ est vl̄is: nego ꝯ̄ñaz: ⁊ si allāret̄ rl̄a: dico itellr̄
d̄ distributiōe mobili ⁊ nō imobili: sz iā ly ens
distribuit̄ imobilr̄: pp̄ea sic glosef̄ rl̄a. Pro/
pō vl̄is ē illa i q̄ subiicit̄ termin⁹ cōis signo vl̄i
distributiue determiat⁹ exñte aliq̄d illi⁹: q̄d di
co pp̄ p̄iacēs isti⁹ oīs hō ē aīal: in q̄ subiicit̄ ter
min⁹ cōis signo vl̄i distributiue mobilr̄ deter
miat⁹: sz illud signū nō est p̄s p̄iacētis: lz sit p̄s
vl̄is: de p̄ticl̄ari aūt nō p̄cedit argm̄ q̄ꝛ in rel̄a
addit̄ solo signo p̄ticl̄ari d̄terniat⁹: sz iā vltra
signū determiat̄ ly ens h̄ v̄bo incipit: ex quo
stat ꝯfuse tātū: iō sit hec rl̄a: p̄pō p̄ticularis est
illa in q̄ subiicit̄ termin⁹ cōis solo signo p̄ticu
lari determiat⁹ exñte aliq̄d isti⁹ q̄d dico silr̄ pp̄
p̄iacēs: p̄pōnis p̄ticl̄aris. ¶ Scd̄a regl̄a fuit
ista. A p̄ticl̄ari vel idefinita ad suā vl̄em: nō vz
argm̄. ¶ ꝯ̄ istā relaz ar̄ sic. Ista ꝯ̄ña est bona:
aīal ē hō: g̃ oē aīal ē hō: ⁊ p ꝯ̄ñs q̄lz alia vz ab i
definita ad suā vl̄ez: ꝯ̄ña tz: ⁊ añs p̄bat̄ h̄ p̄ro/
pō: aīal ē hō: sig̃t oē aīal eē hoiem: sz oīs p̄pō
sig̃t q̄cq̄d seq̄t̄ ad eā: igr̄ ista ꝯ̄ña est bona: ꝯ̄ña
tz cū mioꝛi: q̄ꝛ est rl̄a: ⁊ maioꝛē p̄bo: subm̄ isti⁹
p̄pōnis: aīal ē hō: sig̃t oē aīal ⁊ p̄dicatū hoiez
⁊ copulā eē: ⁊ tota p̄pō sig̃t iuxta cōpōnē suo/
rū termioꝝ: g̃ ista p̄pō sig̃t oē aīal eē hoiez: ꝯ̄ñ
tia pz: q̄ꝛ isto mō inuestigat̄ sig̃atum p̄pōnis.
¶ Rn̄r negādo scd̄az ꝯ̄ñaz: ⁊ ad p̄bōnē ꝯce/
do ꝙ ista: aīal est hō sig̃t: oē aīal eē hoiez non
adeq̄te p̄marie sz scd̄arie: ⁊ ad argm̄ nego istā
ꝯ̄ñaz: ista p̄pō: oē aīal est hō: sig̃at: oē aīal esse
hoiez: ⁊ oīs p̄pō sig̃t q̄cq̄d seq̄t̄ ad eā: g̃ ista cō
seq̄ntia ē bona: nego ꝯ̄ñaz: q̄ꝛ sic oīs p̄pō sig̃t
q̄cq̄d seq̄t̄ ad eā: nō tam̄ q̄cq̄d p̄pō sig̃t seq̄tur
ad eā: verūtamē bene seq̄t̄. ista aīal ē hō: sig̃at
adeq̄te oē aīal eē hoiez: g̃ ista ꝯseq̄ntia fuit bo/
na: sz negat̄ antecedēs: q̄ꝛ nl̄l̄a p̄pō mūdi sig̃t
adeq̄te oē aīal eē hoiem: nisi aliq̄ talis: oē aīal
est hō. ¶ Tertia rl̄a fuit ista. Ab vl̄i affirmati
ua ad oēs suas singl̄ares tā collectiue q̄z diui/
siue sumptas est bonū argm̄ cū d̄bito medio:
⁊ ecōuerso collectiue. ¶ ꝯ̄ istā rl̄az ar̄ sic. Ista
ꝯseq̄ntia nō vz. Necio. oīs hō ē aīal: ⁊ isti sunt
oēs hoies: g̃ necio iste hō est aīal: ⁊ iste hō est
aīal: ⁊ sic de singulis: ⁊ tamē ar̄ p relaz: g̃ rel̄a
f̄l̄a: ꝯseq̄ntia tz cū mioꝛi: ⁊ maioꝛ pz p exponē
tes isti⁹ termini necio. Ex eodē medio ar̄ ꝙ nō
vz argm̄ ab vl̄i ad suā singularē cū debito me/
dio sic arguēdo: necio oīs hō est: sz tu es hō:
g̃ necio tu es: antecedēs est veꝝ ⁊ ꝯseq̄ns fal/
sum. Ex eodē ēt fundamēto ar̄ ꝙ nō vz argm̄
a singularib⁹ sufficiēter nūātis cū debito me/
dio ad suā vl̄em: q̄ꝛ nō seq̄t̄: ꝯtigent̄ iste hō ē:
⁊ ꝯtingēter iste hō est: ⁊ sic de singl̄is: ⁊ isti sūt
oēs hoīs: g̃ ꝯtingēter oīs hō est: pz p expōnē
isti⁹ termini ꝯtingent̄: q̄ꝛ antecedens est veꝝ ⁊
ꝯseq̄ns f̄l̄z: ⁊ p ꝯseq̄ns ꝯseq̄ntia nō vz. ¶ Jō
breuit̄ respōdeo ⁊ dico ꝙ nl̄l̄o mō ar̄ p relaz:
q̄ꝛ nl̄l̄a istaꝝ est alicui⁹ q̄ñtitatis. s. necio oīs hō
est aīal: ꝯtingēter oīs hō est aīal: necio iste hō
est aīal: ꝯtingent̄ iste hō est aīal: p̄me due non
sunt vl̄es: q̄ꝛ ipsaꝝ suba imobilr̄ distribuunt̄:
alie due nō sunt singulares: q̄ꝛ subiicit̄ termi/
nus cōis determinat⁹ nō solūmō pro noie de/

Arg · Rn · Arg 1° · Rn · Arg 3° · Rn

mfatiuo:imo alio termio pbabili: vz termio modali. Jō sic itelligit diffō ppōnis singularis: ppō singularis est illa in q̄ subycit terminus discret⁹ aut termin⁹ cōis cū pnoie demrātiuo nllō signo pbabili pcedēte. Ex q̄ diffōne seq̄t q̄ si pnomē plalis nūeri sit termin⁹ discretus ista tūc nō est singularis: oēs isti currūt: q̄ subycit termin⁹ cōis signo pbabili pcedente.

Ar 4 ¶ Quarto rl'a fuit ista. Ab vli negatiua ad q̄z libet suarū singulariū est bonū argm̄. ¶ Contra ar̄ sic. Jsta ɔn̄a nō vz: nll'a chymera q̄ currit mouet: ḡ ista chymera q̄ currit nō mouet: τ tn̄ ar̄ p rl'az: ḡ rl'a falsa: ɔn̄a tz cū miori: τ maior pbat: an̄s.n. est veruz: vt pz: τ ɔn̄s flm: ḡ ɔn̄a n̄ vz: q̄ ɔn̄s sit flm pbat: nā seq̄t: ista chymera q̄ currit non mouet: ḡ ista chymera currit τ illa nō mouet: ɔn̄a tz: q̄ relatiuū resoluit i τ. τ illud: sed ɔn̄s est flm: q̄ est vna copulatiua affirmatia: cui⁹ pma ps est fl'a: ḡ an̄s est falsum: qd̄ erat pbādū.

R ¶ Rn̄r ɔcedēdo ɔn̄am pdictā: τ cū dr̄: an̄s est vez τ ɔn̄s flm. nego q̄ ɔn̄s sit flm: q̄ suū ɔ̄dictoriū ē flm. s. ista chymera q̄ currit mouet: τ tūc ad pbōnē falsitans nego istā ɔn̄am: ista chymera q̄ currit nō mouet: ḡ ista chymera currit: τ illa nō mouet. Et tūc ad rl'az: relatiuū q̄ q̄ qd̄ resoluit in ɔiūctionē copulatiuā τ pnomē demrātiuum: vez in affirmatiuis: sz non in negatis: ppea bn̄ seq̄t: ista chymera q̄ currit mouet: ḡ ista chymera currit: τ ipsa mouet: q̄ ḡ ly q̄. i affirmatiua resoluit in ɔiūctionē copulatiuam τ pnomē demrātiuū: iō i negatiua ɔ̄dictoria dz resolui in ɔiūctionē disiūctiuā τ pnomē demrātiuū: sic dicēdo: ista chymera cur. vl' ipa mouet: pz ɔn̄a: q̄ q̄cq̄d siḡt vnū ɔ̄dictoriū copulatiue siḡt aliud disiūctiue.

No p ¶ Nōndū circa istā rel'az q̄ si subz singl'aris supponit p aliquo p quo nō supponit subm vlis arguēdo: tūc ab vli ad istā singularē: nō ar̄ p rl'az: q̄ ista nō est ei⁹ singularis. v. gra. nll's hō curri: ḡ iste hō nō cur. nullus hō est aliq̄s hō: ḡ iste hō nō est aliq̄s hō: pma. n. singularis: nō ē singl'aris hui⁹: nll's hō currit: sed illi⁹: nll'a hō currit: scd̄a singl'aris est illius: nll'a hō ē aliq̄s hō: sz isti⁹: nll's hō ē aliq̄s hō.

Ar 5 ¶ Quīta rl'a fuit ista. A pticulari ad suā idefinitā: τ ecōuerso tā affirmatiue q̄z negatiue est bona ɔn̄a. ¶ Cōtra istā rl'az ar̄ sic: ista ɔn̄a nō vz: aial est gen⁹: ḡ aliqd̄ aial est genus: τ tn̄ ar̄ p rl'az: ḡ rl'a fl'a: ɔn̄a tz: τ an̄s pbat: nā an̄s est verū: vt pz: ɔn̄s flm: ergo ɔn̄a non vz: q̄ ɔn̄s sit flm: pbat: q̄ suū ɔ̄dictoriū ē vez: vz nullum aial est gen⁹: q̄ nec h aial est genus: nec h: τ sic de singulis: ergo τc̄. Scd̄a ps pbat: vt q̄ ar̄ p rl'az: q̄ aial stat vtrobiq̄ mālr pbat: nā si aliq̄ istaz staret psonalr h eēt pp litationē isti⁹ signi aliqd̄: sz illud signū aliqd̄ in aliys non litat ad suppōnē psonalē: ḡ nec in istis: ɔn̄a tz cū maiori: τ miorē pbo: nā i q̄libz istaz: aliqd̄ hō est spēs: aliqd̄ hō est nomē supponit ly hō mālr: ḡ τ ista aliqd̄ aial ē gen⁹: pz ɔn̄a: q̄ sic ly aial ē neutri gn̄is: ita ly hō mālr sūptuz.

R ¶ Rn̄r q̄ nō ar̄ p rl'az: q̄ in ista: aliqd̄ aial ē gen⁹: ly aial supponit psonal'r pp litationē signi pticl'aris: τ cū dr̄ in ista: aliqd̄ aial est spēs nō litat ad suppōnē psonalē: ḡ nec in ista non vz argm̄: q̄ ly hō psonalr sūptū nō est neutri gn̄is: τ ly aliqd̄ est neutri gn̄is: iō sibi additio nō pōt litare ad suppōnē psonalē: sic si adderet aliqd̄ signum eiusdē gn̄is: vt aliq̄s hō ē spēs aliq̄ hō nō est nomē: sz ly aial psonalr sūptū ē neutri gn̄is. Jō sibi additū signū neutri gn̄is litat ipm ad suppōnē psonalē dicēdo aliqd̄ aial est genus aut nullū aial ē gen⁹. Si ḡ q̄rit q̄ ē idefinita istius pticularis: aliqd̄ aial ē gen⁹ dicat q̄ ē ista: aial viuēs ē gen⁹: τ isti⁹ idefinite: aial est gen⁹ h est pticl'aris: aliqd̄ ly aial est gen⁹.

No ¶ Nōndū q̄ oz q̄ termini supponāt pcise p eodē: q̄re isti⁹: hō cur. nō h est pticl'aris: aliq̄s hō currit: sz est ista: aliqd̄ est hō currit: τ isti⁹. hō cur. est h idefinita: hō masculus currit: τ ita pportiōabilr in negatis dicat.

Ar 6 ¶ Sexta rl'a fuit ista. A pticulari vel idefinita ad oēs suas singl'ares diuisiue sumptas cū debito medio ē bonū argm̄. ¶ Cōtra istā rl'az ar̄ sic. Jsta ɔn̄a nō vz necio hō est: τ isti sūt oēs hoies: ergo necio ista hō est: vel necio iste hō ē: τ sic de singulis: τ tn̄ ar̄ p rel'az: ergo rl'a fl'a: ɔn̄a tz cū maiori: q̄ an̄s est verū τ ɔn̄s falsum: τ minor pbat. Nā ista necessario hō est: est ppō τ nō hypothetica: ergo cathegorica: τ p ɔn̄s q̄ʒta: cū ergo nō sit vlis: pticularis vel singularis: ergo ē idefinita: cui⁹ singl'is nō vn̄r eē alie q̄z pdicte.

R ¶ Jō dr̄ q̄ non arḡt per regulā: q̄m ista nō est idefinita: necio hō ē aial: ex quo subycit termin⁹ cōis mediāte signo: τ tūc ad argm̄: ista est cathegorica: ergo q̄ʒta: nego ɔn̄am. Et si aliq̄s quo ad h allegaret pbādo istā ɔn̄am eē bonā rn̄deo q̄ ego silr asserui oppositū. quare τc̄.

¶ Obiectiōes ɔ̄ regulas. v. cap.

Quintū capl'm q̄dā regl'as ppone bat: q̄rū pria fuit ista. Ab exclusiua ad vlez d termis trāspositis: τ ecō

Ar p̄ uerso est bōa ꝯña. ¶ Cōtra istā regulā arꝭ sic. Ista ꝯña nō vz: tm̄ asin⁹ ē hoīs: ḡ cuiuslz hoīs est asin⁹ ⁊ arꝭ p rl'az: ḡ rl'a est falsa: tz ꝯña cū mio ri: ⁊ maioꝛ pbaꝭ: ponēdo q̄ tu nō sis aliq̄ pos sessio hoīs nisi asin⁹: tm̄ sit aliqs hō q non hēat asinū in possessionē: isto posito ꝯñs est f'lm: vt pz: añs est veꝝ: q: asin⁹ est hoīs ⁊ nihil non asi

Ar 2° n⁹ est hoīs: ḡ ⁊c̄. ¶ Scđo arꝭ ꝯ̄ scđaz rl'az sic. Ista ꝯña nō vz cuiuslz hoīs ē asin⁹: ḡ tm̄ asin⁹ est hoīs: ⁊ tm̄ arꝭ p rl'az: ḡ rl'a falsa: ꝯña tz cū mi noꝛi: ⁊ maioꝛ pbaꝭ: ponēdo q̄ qlz hō hēat a/ sinū ⁊ equū: quo posito: añs est veꝝ p casuz: ⁊ ꝯñs est f'lm: nā aliqd nō asin⁹ est hoīs: ḡ nō tm̄ asin⁹ est hoīs.

Ad p̄ᵐ ¶ Ad p̄mū dī q̄ nō arꝭ p rl'am: q: ista nō est vl'is isti⁹ exclusiue: sed ista: oē ens hoīs ē asin⁹ rō q: i ista tm̄ asin⁹ ē hoīs: nō distri buiꝭ ly hoīs p oī hoīe: sed soluz p hoīe hñte aliqd.

Ad 2ᵐ ¶ Ad scđz dī silr q̄ ista ñ est exclusiua isti⁹ vl'is: sz ista tm̄ hñs asinū ē hō: q: ista ppō: cuiuslz hoīs est asin⁹: equalz isti: oīs hō ē hñs asinū. Uerūtñ q: paucas ⁊ grossas hñtes ꝯsi/ derationes vt se expedirēt dicerēt reglas ista in obligs nō tenere.

Ar 3° Jō in recto arguā ꝯ̄ p̄mā sic. Ista ꝯña nō vz. tm̄ ens nec̄io est suba: ḡ oīs suba nec̄io ē ens: ⁊ tm̄ arꝭ p rl'az: ḡ rl'a falsa: ꝯña tz cū mioꝛi. ⁊ maioꝛ pbaꝭ. Nam añs est veꝝ ⁊ ꝯñs f'lm: vt pz p expōnētes: ergo ꝯña nō vz.

Ar 4° ¶ Scđo arꝭ ꝯ̄ scđaz rel'az. Ista ꝯña nō vz: oēs apl'i dei sūt. xij. ḡ tm̄ duodeci sūt apl'i dei tenē/ do ly. oēs collectiue: ḡ rel'a falsa: ꝯña tz: ⁊ añs pbaꝭ. Añs. n. est veꝝ vt supponiꝭ ⁊ ꝯñs f'lm: q: scđa expōnēs est falsa. s. nulla non. xij. sunt apl'i dei: q: Petr⁹ ⁊ Paulus sunt apl'i dei: ⁊ Petr⁹ ⁊ Paulus sunt aliq̄ nō. xij. ḡ aliq̄ non duodecim sunt apl'i dei.

Ad 3ᵐ ¶ Ad p̄mū dī. q̄ ista non est vl'is isti⁹ exclusiue: sz ista. oē ens nec̄io suba est ens: q: sic in exclusiua ly nec̄io nō de/ terminauit istū terminū ens: sed solū ly suba: ita in vl'i dz eē.

Ad 4ᵐ ¶ Ad scđm dī q̄ qñ ly oēs te/ neꝭ collectiue sua exclusiua non expōniꝭ p ne gationē ifinitātē: sz p notā pl'alitatis isto mō xij. sunt apl'i. dei: ⁊ nō plēs q̄z duodeci: ista est vl'a ⁊ exclusiua silr: qñ autē ly oēs teneꝭ diuisi/ ue: tūc eidē corrñdet dicta exclusiua expōnēti/ bus p negōnē ifinitātē: ⁊ tūc tā vl'is q̄z exclusi ua eēt ipōlis pp̄ iplicationē ꝯ̄dictiōis suaruz expōnētiū: pbaꝭ: ⁊ pono q̄ soꝛ. currat: ⁊ nl'ls alius masculus: tm̄ multe mulieres isto posito añs est veꝝ: p expōnētes: ⁊ ꝯñs falsum: q: ali qd nō soꝛt. currit: ḡ nō tm̄ soꝛt. currit. ¶ Rūr q̄ ista exclusiua nō est illius exceptiue: sz ipsa: tm̄ soꝛt. est aliqs hō currēs s'm q̄ patuit in p/ bōnib⁹ terminoꝝ. capl'o de exceptiuis: vbi h rel'a declaraꝭ.

¶ Tertia rl'a fuit ista: ab iferio/ ri ad suū supi⁹ a pte subi dictiōe exclusiua addi dita eisdē est bona ꝯsequētia.

Ar 5° ¶ Cōtra quā arꝭ sic: ista ꝯña nō est bona: tm̄ suba nō est accñs: ḡ tm̄ aliqd nō est accñs: ⁊ tm̄ arꝭ p rl'am: ḡ rl'a fal sa: ꝯña tz cū scđa pte añs: ⁊ pbaꝭ p̄ma. Nā añs est veꝝ ⁊ ꝯñs f'lm: ḡ ꝯña nō vz: q̄ añs sit verū pbaꝭ: q: suba nō est accñs: ⁊ qōlz nō suba est accñs: ḡ tm̄ suba nō est accñs: ⁊ q̄ ꝯñs sit f'lz. pz: q: scđa expōnēs est ipōlis. s. qōlz nō aliq̄ ē accñs: q: p̄ma expōnēs hui⁹ est pōlis. s. aliqd nō aliqd est accidēs: vt bene pz p suas resoluē tes.

Rñ ¶ Jō dī q̄ nō arꝭ p rel'az: neq̄ arꝭ ab iferio ri ad suū supius: q: p̄inir⁹ est declaiū q̄ termi/ n⁹ trāscēdēs nō est supioꝛ nec iferioꝛ ad aliqd: ex quo nō est in p̄dicamēto nisi iproprie sumē do supi⁹ pro p̄oꝛi: aut cōioꝛi q̄lr nō accipit rl'a ꝯ̄ quā est argutū.

Alia R° ¶ Alr tñ dī ⁊ meli⁹: q̄ rl'a i/ telligiꝭ affirmatiue ⁊ nō negatiue: nō seqꝭ: tm̄ corp⁹ nō est idiuisibile: ḡ tm̄ suba est indiuisibi lis añs. n. est verū: q: corp⁹ nō est idiuisibile: ⁊ quodlibet nō corpus est indiuisibile: ⁊ tamen ꝯsequēs est falsum pp̄ter scđam expōnētē fal sam. s. qōlibet nō suba est idiuisibile: nā albe/ do in pariete est nō suba: ⁊ tñ non est idiuisibi/ lis: q: ē extēsa ad extēsionē parietis.

¶ Quarta regula fuit ista. Ab inferioꝛi ad suū supius a pte p̄dicati dictiōe exclusiua addita subiis nō valet ꝯsequētia: sed ecōuerso cū d̄bito medio.

Ar 6° ¶ Cōtra quā arguiꝭ sic. Uniuersalr seqꝭ: ali quid tm̄ homo est aīal: aliqd tm̄ soꝛ. est hō: er/ go aliqd tm̄ soꝛ. est aīal: q: oppositū ꝯsequētis nō stat cū añte: ⁊ tamē arguiꝭ p regulaz: ergo regula falsa: ꝯsequentia tz cū minoꝛi: q: dictio exclusiua addiꝭ i scđa ppōne ⁊ nō copule nec p̄dicato: ergo subto.

Ar 7° ¶ Scđo arguo q̄ econ/ uerso nō vz argm̄ cū debito medio: q: nō seq/ tur: tm̄ est risibilis: ergo antixp̄s ē risibilis tm̄ est antixp̄s: ⁊ tm̄ arꝭ p regulā: ergo regl'a falsa: tz ꝯña cū mioꝛi: ⁊ maioꝛ pbaꝭ. Nā antecedēs ē veꝝ: ⁊ ꝯñs f'lm: ergo ꝯña non vz: q̄ aūt ꝯñs sit f'lm manifestū est: sz pbaꝭ añs. Nā oē risibi le est hō: ergo tm̄ hō est risibilis: tz ꝯsequātia ab vl'i ad suā exclusiuā. Scđa vo ps pbaꝭ: nā antixp̄s pōt ridere: ergo antixp̄s est risibilis: pz ꝯña ab vno ꝯuertibili ad reliquū.

Ad 6ᵐ ¶ Ad p̄ mā rōnē: dico q̄ dictio exclusiua non additur subto solū: sed parti: solūmō: q: ex ipsa ⁊ alio termino fit vnū subm̄: sed bene addiꝭ subo di

cendo: tm̃ homo currit: q2 ly hō est subz ⁊ nō ps subi: negat̃ g̃: ista ꝯña: dictio exclusiua po/ nit̃ in illa ꝑpōne ⁊ nō addit̃ copule neq3 ꝑdica to: g̃ addit̃ subo: suffic̃.n. q̄ addat̃ ꝑti subi vel ꝑdicati. ℭ Ad scd̄am rōnē dr̃ q̄ ly risibile du plr̃ sumit̃.s. ampliatiue ⁊ nō ãpliatiue: ꝑmo mō nō ꝯuertit̃ cū ly hō: s3 scd̄o mō sumēdo: g̃ pri mo mō tā in mīori q̄3 ī maiori: negat̃ ꝯña: q2 in añte ãpliat̃ tā ly hō q̄3 ly antixps ⁊ nō ī ꝯñ/ te: iō bñ seq̃t̃: g̃ tm̃ hō pōt eē antixps. Si autē sumat̃ scd̄o mō ꝯcedo maiorē3: cui rñdet dcā vlis: ⁊ nego miorē: ⁊ tūc ad argm̃: antixps pt ridere: g̃ antixps est risibilis: non v3 argm̃ nec arguit̃ ab vno ꝯuertibili ad reliquū: q2 dictū3 est q̄ ly risibile non tenet̃ ampliatiue. ℭ Con tra alias tres regulas nō arguo: quia est prio/ ribus solummodo inferuntur. quare ⁊c̃.

ℭ Obiectiōes ꝯ̄ regulas ꝑtinētiū: ⁊ īpti. ter.

PErtinētiū atq3 īptinētiū terminoꝝ ꝑma reĺa fuit illa. Ab affirmatiua vni⁹ dispati ad negatiuā3 alteri⁹ est bōa ꝯña. ℭ Cōtra quā ar̃ sic. Ista ꝯña nō v3: brunellus est asin⁹: g̃ brunellus nō est risibilis: ⁊ tm̃ ar̃ ꝑ relā3: g̃ rĺa falsa: ꝯña t3 cū minori: q2 asin⁹ ⁊ risibile sūt termini dispati: si cut hō ⁊ asin⁹: ⁊ ꝑbat̃ maior: nā añs est veru3 ⁊ ꝯñs falsu3: g̃ ⁊c̃. Probat̃ ⁊ facio istā ꝯñam brunellus est homis: g̃ brunellus est risibilis: ꝯña t3 ab vno ꝯuertibili ad reliquū: ⁊ añs ē ve rū vt suppono: g̃ ꝯñs: s3 ꝯñs est ꝯ̄dictoriū pri mi ꝯñtis: g̃ ꝑncipale ꝯñs est falsu3: qd̄ erat ꝑ bandū. ℭ Dr̃ dubitādo istā ꝯña3: brunellus est asin⁹: g̃ brunellus nō est risibilis: q2 dubita tur q̄lr̃ teneat̃ ly risibilis: vtrū in ntō casu an ī gtō: si ꝑmo mō ꝯcedit̃ ꝯña ⁊ ꝯñs: ⁊ tūc ad im probationē nego illā ꝯña3: brunellus ē hois: g̃ brunellus ē risibilis: q2 l3 ly hō ⁊ risibile cō/ uertant̃: ac ēt hois ⁊ risibilis in obliquo: non tm̃ hic q̄ñ difformit̃ sumunt̃: vnū.s. in recto ⁊ alteꝝ ī obliquo. Si aūt sumūt̃ ly risibile ī gtō casu: nego illā ꝯña3: brunellus est asin⁹: g̃ bru nellus nō est risibilis: q2 nō ar̃ ꝑ relam. L3.n. asin⁹ ⁊ risibile sint termini dispati: nō tm̃ asin⁹ ⁊ risibilis in obliquo. Iō ꝯcedo illa duo stare simul gl3 asin⁹ est risibilis: ⁊ nl'ls asin⁹ est risibi lis: tenēdo ly risibilis in prima in gtō: ⁊ scd̄a ī ntō. nec sūt ꝯ̄ria: vel alteri⁹ oppōnis. ℭ Scd̄a rĺa fuit ista: q̄ñcūq3 sūt due ꝑpōnes: q̄ꝝ subta ꝯuertunt̃ atq3 ꝑdicata manēte ꝯsili denomia tione ab vna ad reliquā est bona ꝯña. ℭ Con tra istā relā3 ar̃ sic. Ista ꝯña non v3: gl3 hō est vn⁹ hō: g̃ ois hō est vn⁹ hō: ⁊ tm̃ ar̃ ꝑ relā3: g̃ re gula f̃la: ꝯña t3 cū miori: q2 subta ⁊ ꝑdicata cō uertunt̃ manēte ꝯsili denoiatiōe ⁊ p2ia ps añ/ tis ꝑbat̃: ex eo q̄ añs ē veꝝ: vt p3 ꝑ exponētes: ⁊ ꝯñs ē f̃lm: q2 aliqd ē hō qd̄ nō ē nisi vn⁹ hō. ℭ Rūr q̄ subta ñ ꝯuertunt̃: l3 sint silia: ñ.n. seq̃t̃. ly hō ⁊ hō ꝯuertūt̃: ergo subta ꝯuertūt̃: q2 l3 ly hō ⁊ ly hō ꝯuertāt̃: et ly hō ⁊ ly hō nō ꝯuertūt̃: vñ subta istaꝝ nō ꝯuertūt̃: hō cur. ⁊ hō est spēs: nō obstāte q̄ sint silia: q2 ly hō ī ꝑ ma supponit ꝑsonalr̃ ⁊ in scd̄a mālr̃: ita in ꝑ/ posito subta istarū nō ꝯuertunt̃ gl3 hō est vn⁹ hō: ois hō ē vn⁹ hō: q2 l3 sint silia ⁊ ꝑsonaliter supponāt: nō tm̃ supponūt ꝑcise ꝑ eisdē: s3 ī ꝑ ma ꝑ masculo sexu solūmō: ⁊ in scd̄a ꝑ vtroq3 sexu: s3 tūc ꝯuertunt̃ ly hō ⁊ ly hō q̄ñ suppo/ nūt eodē mō ⁊ ꝑcise ꝑ eisdē: vt ois hō ē rōna/ lis: ⁊ ois hō est risibilis. ℭ Eodē mō dr̃ ō ly hō ⁊ ly risibile: q2 aliq̄ñ ꝯuertunt̃ aliquādo ñ.

ℭ Tertia reĺa fuit ista. Ab vno ꝯuertibili ad reliquū est bona ꝯña. ℭ ꝯ̄ quā ar̃ sic. ista ꝯña non v3. sor. scis eē hoie3: ergo sor. scis eē risi/ bilē: ⁊ tm̃ ar̃ ꝑ rĺa3. ergo rĺa f̃la: ꝯña t3 cū mio/ ri: q2 hō ⁊ risibilis ꝯuertūt̃: ⁊ maior ꝑbat̃: nā casu posi posito: añs est veꝝ ⁊ ꝯñs f̃lm: g̃ ꝯña non v3: añs ꝑbo: ⁊ pono q̄ sor. scias eē hoie3: nescias tm̃ q̄ sit ꝑpria passio hois: s3 credas q̄ risibile sit ꝑpria passio asini: illo posito: añs ē veꝝ ⁊ ꝯñs falsu3: q2 sortē credis formalr̃ non eē risibile: sicut credis ipm̄ non eē asinum: ergo sor. non scis eē risibilē. ℭ Iō dr̃ q̄ ab vno cō/ uertibili ad reliquū ratiōe toti⁹ extremi est bo/ nū argm̃: ratione aūt ꝑtis fallit ꝯña: sicut in ꝑ posito: q2 ly hoie3 ⁊ ly risibile non supponūt ꝑdicata: sed ista sciēs eē hoiem: ⁊ eē risibile q̄ īuicē ꝯuertunt̃: exēplū habet̃ ī aliis termis: vñ ꝯ̄dictoriū ⁊ ꝯ̄dictoriū ꝯ̄dictorii īuicē con/ uertunt̃: q2 si ꝯ̄dictoriū est veꝝ vl' falsum: tūc ꝯ̄dictoriū ꝯ̄dictorii ē huiusmodi: ⁊ tm̃ nō seq tur: ꝯ̄dictoriū a. est veꝝ: ergo ꝯ̄dictoriū ꝯ̄di/ ctorii a. ē veꝝ: posito q̄ oē a. sit ista hō ē asin⁹: tūc.n. ē añs veꝝ ⁊ ꝯñs f̃lm. Si.n. ꝯ̄dictoriū ꝯ̄ dictorii a. ē veꝝ: ⁊ oē a. ē ꝯ̄dictoriū ꝯ̄dictorii: ergo ē veꝝ: qd̄ ē f̃lm. Defect⁹ ergo stat ī h̄: q2 nō ar̃ rōne toti⁹ extremi: s3 rōne ꝑtis: l3.n. ꝯ̄di ctoriū ⁊ ꝯ̄dictoriū ꝯ̄dictorii ꝯuertant̃: non tm̃ ꝯ̄dictoriū a. ⁊ ꝯ̄dictoriū ꝯ̄dictorii. ℭ Quarta regula fuit ista: ab vno correlatiuoꝝ ad reli/ quum ꝑpōnib⁹ exñtibus de scd̄o adiacēte est bonū argm̃. ℭ Contra quam sic arguit̃. Ista ꝯña nō v3: pr̄ est: g̃ fili⁹: ⁊ tm̃ arguit̃ ꝑ rela3. g̃

rl'a falsa: tz ꝯña cũ mioꝛi: ꝛ maioꝛe ꝓbo: nã casu poli ꝓposito: añs ẽ veꝝ ꝛ añs flm: ǧ ꝯña nõ vz: añs ꝓbaṫ. Nã dato ꝙ ois pr̃ hz filiã ꝛ nõ filiũ: ẽ tũc añs veꝝ ꝛ ꝯñs flm. ¶ Dñi ꝙ non aṙ p regulã: qꝛ pr̃ ꝛ filiꝰ nõ sũt coꝛrelatiua: sicut nec mr̃ ꝛ filia: stat.n. prẽz eẽ ꝛ nõ hẽre filiũ: sic stat matrẽ eẽ ꝛ nõ hẽre filiam: sz ista disiũctiua sũt coꝛrelatia: vz pr̃ vel mr̃ filiꝰ vl' filia. ¶ Quita rl'a fuit ista. A terio ꝓuatiuo ad terminũ isiᵐ est bona ꝯña. ¶ Cõtra istã regulaz aṙ sic. Ista ꝯña nõ vz. A. fuit isinitũ: ǧ a. fuit nõ finitum: ꝛ tñ aṙ p regulã: ǧ regula falsa: ꝯña tz cũ minoꝛi ꝛ maioꝛẽ ꝓbo: ponẽdo ꝙ a. fuerit totũ tp̃s isinitũ ꝓter terminatũ ad ꝓnũ instãs hoꝛe ꝓteritę: illo posito a. fuit isinitũ a pte post: ǧ falsuz ẽ ꝙ fuit nõ finitũ: qꝛ ex illo ꝯñte sequiṫ ꝙ nõ fuit finitũ. ¶ Eodẽ mõ aṙ: linea est idiuisibilis: ǧ linea est nõ diuisibilis: nõ seqṫ: qꝛ añs est veꝝ: vt pz: qꝛ non latitudinẽ neqꝫ ꝓfunditatẽ hz: ꝛ tñ ꝯñs est falsum: qꝛ linea est diuisibilis bm lõgitudinẽ. ¶ Dñi ꝙ infinitũ ꝛ idiuisibile nõ sunt termini ꝓuatiui: qꝛ nõ dicũt defectũ vt ꝓus: qꝛ ꝯueniũt deo: q̃re nõ mirũ si nulla illarũ ꝯñaꝝ vz: qꝛ nõ aṙ p regulã: sed bñ aṙ per regulã isto mõ: tu es iniustꝰ: ǧ tu es nõ iustus: soꝛ. ẽ cecus: ǧ soꝛtes est nõ vidẽs: qꝛ cecus ꝛ iniustꝰ sunt termini ꝓuatiui dicẽtes defectũ in illis qbꝰ ꝯueniũt. ¶ Sexta rel'a fuit ista. ¶ Ab affirmatiua de ꝓdicato finito ad negatiuã de ꝓdicato finito est bonũ argm̃. ¶ Contra quã aṙ sic. Illa ꝯña nõ vz: tu fuisti nõ albꝰ: ǧ tu non fuisti albꝰ: ꝛ tñ aṙ p regl'az: ergo rel'a falsa: tz ꝯña cũ mioꝛi ꝛ maioꝛẽ ꝓbo. Nã casu poli posito añs est verũ: ꝛ ꝯñs flm: ergo ꝯña nõ vz: añs ꝓbatur: ꝛ pono ꝙ heri fueris albꝰ ꝛ ꝓdie niger: illo posito añs est veꝝ: qꝛ q̃cũqꝫ fuisti niger fuisti nõ albꝰ ꝛ ꝯñs flm: qꝛ suũ ꝯdictoꝛiũ positũ est in casu. ¶ Rñr ꝙ nõ bñ iferṫ ꝓpõ de ꝓdicato finito. Dẽret ergo sic argui: tu fuisti non albꝰ: ergo tu nõ fuisti albꝰ: tu eris nõ currẽs: ergo aliqñ tu nõ eris currẽs. ¶ Nõndũ ꝙ in terminis obligs nõ tz rel'a dicta: vñ nõ sequr: asinꝰ est nõ soꝛ. ergo asinꝰ non est soꝛ. posito ꝙ ois asinꝰ sit tã soꝛ. q̃ꝫ pla. tũc est añs veꝝ ꝛ ꝯñs falsuz: silr nõ seqṫ. soꝛ. est nõ asinus: ergo soꝛ. nõ est asinꝰ. ¶ Septia rel'a fuit illa: A negatiua de ꝓdicato finito cũ debito medio affirmatiuã de ꝓdicato isinito est bona ꝯña. ¶ Cõtra istã regulã aṙ sic. illa ꝯña nõ vz. a. nõ est veruz: cuiꝰ ꝯdictoꝛiũ est falsuz: ꝛ a. ẽ ergo a. est nõ verũ: cuius ꝯdictoꝛiũ est falsuz: ꝛ tñ aṙ p regulã: ergo regl'a falsa: ꝯña tz cũ minoꝛi: ꝛ maioꝛẽ ꝓbo dato ꝙ sit ista: hõ est asinꝰ: ꝛ añs. n. est verũ ꝛ ꝯñs flm: ergo ꝯña nõ vz ꝙ añs sit veꝝ ꝓbatur: scd̃a ps est vera: vt pz ꝛ ꝓma silr: qꝛ suũ ꝯdictoꝛiũ est falsum. si a. est veꝝ: cuiꝰ ꝯdictoꝛiũ est falsum. Quia aũt añs sit verũ aṙ sic: ꝛ facio tibi istã ꝯñam. a. nõ est verũ: cuiꝰ ꝯdictoꝛiũ est falsum: ergo a. est falsum: cuiꝰ ꝯdictoꝛiũ est flm: ꝯña tz qꝛ falsum ꝛ nõ verũ ꝯuertunṫ: ꝛ añs est ipole: ergo ꝛ ꝯñs. ¶ Rñr ꝯcedẽdo regulã ꝛ ꝯñaz factã ꝯ illã ꝛ nego ꝙ ꝯñs sit flm: ꝛ tũc ad argm̃. a. est nõ veꝝ: cuiꝰ ꝯdictoꝛiũ est flz: ergo a est falsuz: cuiꝰ ꝯdictoꝛiũ est flm: nego ꝯñaz: ꝛ qñ dr̃ nõ verũ ꝛ flm ꝯuertunṫ: cõcedo ergo ista ꝯña est bona: nego argm̃: qꝛ nõ aṙ ab vno ꝯuertibili ad reliquũ rõne totiꝰ extremi sz ptis. Vñ lz verũ ꝛ falsuz ꝯuertanṫ: tñ nõ verũ: cuiꝰ ꝯdictoꝛiũ est falsum: ꝛ flm: cuiꝰ ꝯdictoꝛiuz est flm nõ ꝯuertunṫ. ¶ Nõndũ circa debitũ mediũ ꝙ nõ seqṫ. soꝛ. nõ est asinus: ꝛ soꝛ. est. ergo soꝛ. est nõ asinꝰ: qꝛ añs est veꝝ ꝛ ꝯñs falsuz: dato ꝙ soꝛ. nihil hẽat: nec arguiṫ per regulã: qa illud nõ est debitũ mediũ: sed illud soꝛ. est aliqd: ꝛ nõ sequiṫ asinꝰ nõ est soꝛ. ꝛ asinꝰ est: ergo asinus est nõ soꝛ. dato. n. ꝙ nullꝰ asinꝰ sit alicuius: est tunc añs verũ ꝛ ꝯñs falsum: non tñ arguiṫ per regulã: qꝛ illud nõ est debitũ mediũ: sed h: asinus est alicuius: qd̃ est falsuz. q̃re ꝛc̃.

¶ Obiectiões contra regulas. vij. capitulũ.

Eptimi capl'i ꝓma rl'a fuit illa. Ab oibus exponentibꝰ sim l' sumptis ad suũ expositũ est bona ꝯña. ¶ Contra quã rel'az aṙ sic. Ista ꝯña nõ vz: aliq̃lis hõ currit: ꝛ nõ ẽ aliq̃lis hõ qn talis currat: ergo q̃lislz hõ currit: ꝛ tñ aṙ p regulaz: ergo regl'a falsa: ꝯña tz: ꝛ ꝓma ps añtis ꝓbaṫ: ꝛ pono ꝙ nõ sint in mũdo nisi hoies albi: quoꝝ aliq currãt ꝛ aliq sedeãt: isto posito ꝯñs ẽ flm: vt pz: ꝛ tñ añs est veꝝ: qꝛ aliqs hõ currit: ꝛ nõ est aliq̃lis qn talis q̃lis ipse est currat. ¶ Eodẽ mõ aṙ in alqs termĩs vt aliq̃ꝫtus hõ currit ꝛ nõ est aliq̃ꝫtus hõ qn tãtus currat: ergo q̃ꝫtuslz hõ currit: posito. n. ꝙ qlz hõ eẽt trepidalis q̃ꝫtitatis ꝛ ꝙ aliq currerent ꝛ aliq sederẽt: tũc añs est verũ ꝛ ꝯñs flm. Vñ relatiuũ accñtis nõ necẽitaṫ supponere ꝓ oĩ eo ꝓ quo suum añs: iõ dr̃ ꝙ nlla illaꝝ ꝯñaꝝ vz: qꝛ nõ aṙ p rel'az ex eo ꝙ nlla recte assignaṫ scd̃a exponẽs. Naz huiꝰ vlis: q̃lislz hõ currit: scd̃a exponẽs ẽ ista: nihil est aliq̃lis hõ qn illud currat. istiꝰ vo: q̃ꝫtuslz hõ currit: scd̃a exponẽs est ista: nõ est ali

ģt'hō qn ipse currat. ℭ Scōa reťa fuit ista. Ab oi expōnibil' ad q̄lz suaꝝ expōnētiū ē bona ꝯña. ℭ Cō quā rťaȝ arḡ sic. Ista ꝯña nō v3 tu incipis eē alb': ḡ tu es alb': ⁊ nō imediate añ istās pñs fuisti alb': tñ arḡ ꝑ regulā: ḡ reťa falsa: ꝯña t3 cū miori: q2 icipit expōnit vno modo ꝑ pōnē de pñti ⁊ remotionē de ꝑterito: ḡ ꝯñs ē vna ei' expōnētiū ⁊ maioꝝ ꝑbo: q2 casu posito: añs est verū ⁊ ꝯñs falsu3: ḡ ꝯña nō v3: añs ꝑbo: ⁊ pono ꝙ tu nō sis alb': sed imediate post istās pñs eris albus: isto posito seqḡ: ꝙ tu icipis eē alb' tanq̄ ex suis expōnētib': ⁊ tñ nō es alb' ꝑ casum: qd̄ est oppositū p̄me ptis ꝯñtis. ℭ Rñr ꝙ ꝯña nō v3: tu icipis eē alb': ḡ tu es albus: nec arḡ ab exposito ad aliquā suarū expōnētiū. ℭ Scđo dr ꝙ hec v̄ba incipit ⁊ desinit nō ꝑprie expōnunt: sed hñt cās vitatis: vñ copulatiua: cui' vna ps est affirmatiua de pñti: ⁊ alia negatiua de ꝑterito dr vna cā vitatis: ⁊ copulatiua: cui' vna ps est negatiua: ⁊ scđa affirmatiua de futuro: vocaḡ alia cā vitatis: ⁊ a q̄libet illaꝝ copulatiuaꝝ ad ꝑpōnē iceptionis est bonū argm̄: ecōuerso aūt nō v3. vt eiusdē capl'i vna asseruit reťa. Eodē mō de desinit est dōm: ⁊ si aliqñ dixi illis v̄ba debere expōni nō sum locut' ꝑprie de expōne. sed s3 cōem modū loqndi sumēdo expōnē cōiter ꝑ oi ꝑbōne terminoꝝ. ℭ Jō iā arḡ magis stricte. Ista ꝯña nō v3. tm̄ nō ois hō est aial: ḡ nō ois homo est aial: ⁊ tñ arḡ ꝑ regulā: ḡ regula falsa: ꝯña t3: ⁊ p̄ma ps añtis ꝑbaḡ: añs. n. est verū. ⁊ ꝯñs falsum: ḡ ꝯña nō valet. Quia ꝯñs sit falsu3 manifestū est. ⁊ ꝑbaḡ añs sic. oē aial est nō ois hō: ḡ tm̄ nō ois hō est aial. t3 ꝯña ab vli affirmatiua ad suā exclusiuā. añs est verū: vt p3: ergo ⁊ ꝯñs: ⁊ scđa ps añtis ꝑbaḡ. nā p̄ma expōnēs exclusiue est piacēs eius: s3 nō ois homo est aial est piacēs illi' exclusiue: q2 est illud qd̄ remanet depta dictiōe exclusiua: ḡ est expōnēs eius: qd̄ erat ꝑbandū. ℭ Rñr ꝯcedendo ꝯñam: ⁊ negādo añs: ⁊ ad ꝑbōnē nego ꝯña3. q2 illa nō ē exclusiua illi' vlis: s3 hec. tm̄ ens nō ois hō est aial. q̄ est v̄a. ⁊ si dr que est vlis illi' exclusiue: tñ nō ois hō est aial. dr ꝙ nō habet vle3: q2 est exclusiua negatiua. ℭ Tertia reťa fuit ista. Ex cuiuslibet expōnētis ꝯ̄dictorio seq̄ḡ ꝯ̄dictoriū expositi. Contra istā regulā arḡ sic. ista ꝯña nō valet: tu es aial: ḡ differs ab aiali: ⁊ arguiḡ ꝑ reťa3: ḡ reťa falsa ꝯña t3 cū minori: ⁊ maiorē ꝑbo. añs est verū. vt p3. ⁊ ꝯñs falsu3 ex eo ꝙ suū ꝯ̄dictoriū est veꝝ. v3. tu differs ab aiali. ꝑbaḡ sic. tu differs ab aniali qd̄ est asinus. ḡ tu differs ab aiali: ⁊ illud est asinus. ꝯña tenet ꝑ resolōne relatiui in ꝯiunctionē copulatiuā ⁊ ꝑnomē demr̄atiuū: ⁊ añs est verū: vt p3 ꝑ expōnētes: ḡ ⁊ ꝯñs: tūc sic. tu differs ab aiali: ⁊ illud est asin': ergo tu differs ab aiali. ꝯña t3. a copulatiua ad alterā eius ptē. ℭ Rñr cōcedēdo ꝯñam: ⁊ negādo istā ꝑpōnē. tu differs ab aiali: tūc ad rōnē tu differs ab aiali qd̄ ē asinus: ḡ ⁊c̄. negaḡ ꝯña nec relatiuū determinatū per terminū ꝯfusiuū est sic resolubile sp. vñ nō seqḡ. tu es ois hō q est in a. domo: ergo tu es ois hō ⁊ ille est in a. domo. ergo ois hō qui currit. moueḡ: ḡ ois hō cur. ⁊ ille moueḡ. Existens. n. relatiuū in ꝑpōne sine signo sic h̄eret resolui: vnde seqḡ. sor. q currit moueḡ. ḡ sor. currit: ⁊ iste moueḡ: antixp̄s erit hō qui est: ergo antixp̄s erit hō: ⁊ iste est. ℭ Quarta reġla fuit ista. a resoluētib' ad resolutu3 ē bona ꝯña. ℭ Cōtra quā regulam arḡ sic. illa ꝯña nō v3: h̄ nō est hō demr̄ando asinū: ⁊ h̄ est aial si est risibile: ergo aial si ē risibile nō est hō. ⁊ tñ arḡ ꝑ regulā: ḡ reťa falsa. ꝯña t3 cū miori. ⁊ maioꝝ ꝑbatur. Nā añs ē veꝝ: vt p3: ⁊ ꝯñs falsū: ḡ ꝯña nō valet: ꝙ ꝯñs sit falsum. ꝑbaḡ: q2 suum ꝯ̄dictoriū est verū. s. oē aial si est risibile est homo: vt p3 per expōnētes. s. aliquod aial si est risibile ē homo: ⁊ nullū est aial qn istud si est risibile sit hō: ergo ⁊c̄. ℭ Dr̄ ꝙ ꝯña est bona: ⁊ ꝯñs est verū: sic̄ ⁊ añs: ⁊ cū dr ꝙ suū ꝯ̄dictoriu3 est verū. s. omne aial si est risibile est homo: dico ꝙ scđa expōnēs non est sufficiēter assignata: qm̄ ista est scđa expōnens. s. nullū est animal si est risibile qn illud sit homo: que est falsa: q2 suu3 ꝯ̄dictoriū est verum. s. aliqd̄ est aial si est risibile qd̄ non est hō. ꝑbaḡ. hoc nō est: demr̄ando asinū: ⁊ hoc est aliqd̄ aial si ē risibile: ergo ⁊c̄. ℭ Quinta regula fuit ista. ab officiātibus ad officiatā est bona ꝯseq̄ntia. ℭ Cōtra ista3 regulā arḡ sic: ista ꝯseq̄ntia nō valet: hec ꝑpositio est nec̄ia: aial est homo. q̄ adeq̄te significat aial esse hoiem: ergo aial esse hoiem est necessariū. ⁊ tñ argḡ ꝑ regulā: ergo regula falsa: ꝯña t3: cū scđa pte añtis: ⁊ p̄mā ꝑbo. ꝙ añs sit verū. p3 ꝙ ꝯñs falsu3 ꝑbaḡ: nā aial esse hominē ipōle est: ergo falsum est aial esse hoiem sit nec̄iu3. ꝯña bona: ⁊ añs ꝑbaḡ: hoc eē hoiem est impossibile demr̄ando asinu3: ⁊ h̄ est aial: ergo aial esse hoie3 est ipōle: ꝯña t3 ab inferiori ad suū sup̄ius affirmatiue sine ipedimento. ℭ Respōdeḡ ꝯcedēdo p̄mā ꝯseq̄ntiā: ⁊ ꝯñs

eiusdē negādo āt ꝙ aīal eē hoīez sit impoſſe: ꝛ ad ꝓbationē nego ꝯñaz: ꝛ tūc ad illā nego du/ plr: ꝛ p̄io q₂ nō arguit rōne toti⁹ extrēi ꝫ ꝙ i/ telligit regulā. ſcđo q₂ arguit cū īpedimento: q₂ īpoſſe īmobilitat istū terminū aīal: ꝛ dictū ē ī vna relā ꝯñaꝝ. ꝙ ab īferiori ad suū sup̄i⁹ īmo/ bilitatū nō valꝫ ꝯñā. Si āt vellet q̄s fortificare istud argm̄: dico ꝙ arguit a resoluētib⁹ ad re/ solutā hoc nego: q₂ ista aīal eē hoīez ē īpoſſe: ñ est resolubilis: ſꝫ officiabilr ꝓbabilis: vt in ꝓ/

Ar 7°

bationibus terminoꝝ patuit. ¶ Sexta regl̄a fuit ista. a descriptiōe ad descriptū ē bona ꝯñā: ꝛ ecōuerso. ¶ Cōtra quā arguit sic. ista ꝯñā ñ valet: tu itelligis hoīez: ḡ tu itelligis aliqd sub rōne q̄ hō: ꝛ tm̄ arguit p̄ regulā: ḡ regula falsa ꝯñā tꝫ cū mīori: ꝛ maioꝛ ꝓbat: ꝛ pono ꝙ tu nul laz hēas itellectionē nisi simplicē itellectionē hoīs: illo posito tu itelligis hoīez. ꝛ tm̄ tu nō i/ telligis aliqd sub rōne q̄ hō: q₂ oīs rō hoīs ē diffō: ſꝫ tu ñ itelligis aliqd sub aliq̄ diffōne: q₂ nullā hēs diffōne ī mēte vt suppono in casu: ḡ

Rñsio.

tu nō itelligis aliqd sub rōne q̄ hō. ¶ Dōꝫ ꝙ ꝯñā p̄ia fuit bōa: cui⁹ cōcedit añs: ꝛ ꝯñs ī ca/ su illo cū ar̄ oīs rō hoīs ē diffō ipsi⁹: nego qm̄ rō hoīs ē deniatio ipsi⁹: hō nāq₃ ab hūanitate ꝯnoīat hō. iō hūanitas dr̄ rō ipsi⁹: ꝛ hec ē illa rō: sub q̄ tu nō intelligis h̄ deminrando hoīem.

Ar 8°

¶ Septīa regl̄a fuit ista. a sensu diuiso ad sen/ sū ꝯpositū: aut ecōuerso nō valꝫ argm̄. ¶ Cō tra istā regula ar̄ sic. Ista ꝯñā ē bona. tu potes currere: ḡ poſſe ē te currere poſſe ē ātixp̄ꝫ eē: ḡ

Rñsio.

ātixp̄ꝫ poſſe ē eē: ꝛ ecōuerso. ¶ Dr̄ ꝙ ī terminis simplicib⁹ ꝛ discretis sine īpedimēto alicuius signi nō ē bōa ꝯñā: ſꝫ cū limitatiōe signi nō vꝫ ꝯñā. vt oē aīal eē ē necīū. ḡ oē aīal neciūz ē eē: aīa tua necio ē: ḡ necio aīa tua ē: albū p̄t eē ni/

Ar 9°

grū: ḡ poſſe ē albū eē nigꝝ. ¶ Cōtra istā rñsio nez ꝓbat. vltimā ꝯñaz valere. nā ſeq̄t albū p̄t eē nigrū: ḡ albū ē potēs eē nigrū. pꝫ ꝯñā resol/ uēdo istō v̄bū p̄t ī suū eē ē: ꝛ suū p̄ticipiū: tūc vl tra albū ē potēs eē nigrū: ḡ albū ē ens nigꝝ: pꝫ ꝯñā ab vno cōuertibili ad reliquū: q₂ potēs eē ꝛ ens ꝯuertūt: q₂ oē ens ē potēs eē: ꝛ oē potēs eē ē ens: q₂ oē potēs eē ē: ḡ oē potēs eē est ens pꝫ ꝯñā. ꝛ añs silr p̄ suas exponentes: vlteri⁹ al bū est ens nigrū: ḡ albū ē nigrū: pꝫ ꝯñā: q₂ oē ens nigrū ē nigrū ꝛ vltra albū ē nigrū: ḡ poſſe est albū eē nigrū: pꝫ ꝯñā: q₂ q̄lꝫ ꝯ p̄nti ifert vnā ꝯ poſſi de sensu cōposito. ḡ a p̄io ad vltimū. al bū p̄t esse nigrū: ḡ poſſe ē albū eē nigrū. ¶ Iō

Rñsio.

rñr breuiter ꝙ ista ꝯñā nō valꝫ albū ē potēs eē nigrū. ḡ albū ē ens nigrū. ꝛ ad ꝓbationē. ibi ar̄ ab vno ꝯuertibili ad reliquū nego. ꝛ cum dr̄ ly potēs eē ꝛ ly ens ꝯuertunt ꝯcedo: ꝛ ēt ly po/ tens eē ꝛ ens ñ ꝯuertūt. vñ ly potēs eē noīalr sūptū ꝯuertit cū ly ens: ſꝫ p̄ncipalr sūptū non ꝯuertit cū illo: q₂ nō ſeq̄t ātixp̄s est potēs eē. ḡ ātixp̄s est ens: ꝛ ita ī ꝓposito sūit ly potēs eē p̄ncipalr: q̄re argm̄ ñ ꝓcedit. ¶ Octaua rela fuit ista. Ab vna cā v̄itatis ad ꝓpōnē hn̄tē illā

Ar 10°.

cāz est bōa ꝯñā. ¶ Cōtra quā relāz ar̄ sic. Ista ꝯñā nō vꝫ. a ꝓpō est v̄a. ꝛ īmediate añ istās p̄ns nō fuit v̄a. ḡ ꝓpō īcipit eē v̄a: ꝛ tm̄ ar̄ p̄ re gulā. ḡ rl̄a fl̄a: ꝯñā tꝫ. ꝛ añs ꝓbat. ponēdo ꝙ a ꝓpō ī p̄ia p̄te ꝓportionali hoꝛe p̄terite fuerit v̄a ꝛ ī ſcđa fl̄a ꝛ in tertia v̄a: ꝛ sic altnati. vꝫ. ꝙ oēs p̄tes ꝓportiōales hoꝛe p̄terite. ita ꝙ ī oī p/ te īpari fuerit v̄a ꝛ ī oī p̄te pi fuerit fl̄a ꝛ sit nūc v̄a. ꝛ ita ꝯtiue erit isto posito ē añs verū ꝛ ꝯñs flꝫ. ḡ ꝯñā nō valꝫ. ꝙ añs sit veꝝ. pꝫ. q₂ nūc ē ve rū p̄ positū ꝛ īmediate añ h̄ fuit flm: ꝛ q̄ncūq₃ fuit flꝫ nō fuit veꝝ. ḡ īmediate añ h̄ ñ fuit veꝝ. ꝙ āt īmediate añ istās p̄ns a. fuit flꝫ. ꝓbat: q₂ īmediate añ istās p̄ns fuit aliq̄ p̄s par: ſꝫ q̄ncū q₃ fuit aliq̄ p̄s par a. fuit flꝫ: ḡ īmediate añ istās p̄ns a fuit flꝫ. ꝙ āt p̄ncipale ꝯñs sit flm arguit q₂ a. nūc ē veꝝ: ꝛ īmediate añ istās p̄ns fuit ali

Rñsio.

qua p̄s īpar. ḡ īcipit eē veꝝ. ¶ Dōꝫ breuiť ꝙ a. nō īcipit eē veꝝ: ꝛ tē ad argm̄ nego illā ꝯñaz p̄mo ſcāz: nec arguit p̄ relāz: qm̄ illa nō est cā v̄itatis: ſꝫ ista a. est veꝝ: ꝛ nō īmediate añ istās p̄sens a. fuit veꝝ: ꝛ h̄ ē flꝫ p̄p assignationez sui ꝯdictoꝛij. vñ ꝯcedit ꝙ īmediate añ istās p̄ns a. fuit verū ꝛ īmediate ante istās p̄sens a. non fuit veꝝ. nō tm̄ cū p̄ma cōcedit ꝙ nō īmediate ante istās p̄sens a. fuit veꝝ: q₂ hec sunt ꝯdicto

Ar 11°.

ria. ¶ Nona regl̄a fuit ista. Ab actiua ad suaz passiuā: ꝛ ecōuerso est bonū argm̄. ¶ Contra quā regulā ar̄ sic. Ista ꝯñā nō valꝫ. ꝓmitto ti/ bi denariū. ḡ denarius tibi ꝓmittit a me. ꝛ tm̄ arguit p̄ reglāz. ḡ regula falsa. ꝯñā tꝫ cū mino ri: ꝛ maioꝛ ꝓbat. Nā casu poſſi posito: ꝛ ante/ cedēs veꝝ: ꝛ ꝯñs flꝫ: ḡ ꝯñā nō vꝫ. añs ꝓbat: ꝛ pono ꝙ tibi ꝓmittā dnariū in cōfuso: nullum tm̄ denariū tibi ꝓmittēdo. Isto posito: añs est verū: ꝛ ꝯñs flm p̄ casum: ergo ꝛc. Cōsilr ar̄ ꝙ nō ſeq̄t. q̄lꝫ hō videt aliquē hoīez: ergo aliq̄s hō vr̄ a quolꝫ hoīe. posito nāq₃ ꝙ quilꝫ hō vi/ deat p̄cise seipsuz: est añs veꝝ ꝛ ꝯsequēs flm.

Rñsio.

¶ Rñr ꝙ istaꝝ cōsequētiaꝝ nulla est bōa: nec arguit p̄ relāz q₂ termini ꝯbēt semp suppone re eodem mō: ſꝫ ī actiua supponit ly denariū

τ ly hoiem cõfuse tm̃: τ in passiua determiate: iõ nõ assignaẜ õbite carũ passiue. huic ꝙ pmit/ to tibi denariũ. corrñdet hec passiua a me tibi pmittiẜ dnarius: τ isti. qlz hõ videt aliquẽ ho minẽ. corrñdet hec passiua: a quolz hoie vẽ ali qs hõ. ℂ Decia regla fuit ista. a tertio adiacẽ te ad scõm adiacẽs affirmare sine termino di/ strahẽte est bona ꝯña. ℂ Cõtra istá regulã aẜ sic ista ꝯña nõ valz. hõ ẽ risibilis. ꝙ tm̃ hõ ẽ. τ tm̃ arguiẜ p regulá: q2 affirmatiue τ sine termino distrahẽte. ꝙ regla fl̃a. ꝯña tz cũ miori suppofi to. q ly risibilis nõ fit termin⁹ ápliatiu⁹: τ pria pars añtis est máifesta eo q añs est verũ τ ꝯñs fl̃m: vt pz cuilz. ℂ Jõ rñr et q nõ tz regla ista i exclusiuis primi ordis: rõ q2 aẜ iplicite ab infe riori ad suũ supi⁹ distributiuẽ: naz cũ dr: tm̃ hõ ẽ icludiẜ ly ens suũ pticipiũ itá ꝯfuse distributi ue rõne dictiõis exclusiue. ℂ Cõtra ẽt istá glo sá aẜ: q2 nõ sequtur. chimera ẽ termin⁹: ꝙ chi mera ẽ: τ tm̃ aẜ affirmatiue: τ sin̄ termio distra hẽte: τ sine dictiõe exclusiua. ℂ Dr̄ q ista nõ est sua corrñdẽs õ secũdo adiacẽte: sed ista ly chimera est: q2 termini debent eodem modo supponere: quare τc.

ℂ Obiectiões cõtra regulas octaui capituli.

Ctauũ τ vltimũ caplm rl̃as notifi/ cauit hypotheti. q̃z pria fuit ista. a copulatia affirmatiua ad alterá ei⁹ pte ꝑncipalẽ ẽ bõa ꝯña. ℂ Contra quá regulá aẜ sic ista ꝯña nõ valz. Aliquãtũ vi det soz. τ tm̃ Plato videt: ꝙ tm̃ pla. videt: τ tm̃ aẜ p reglaz: ꝙ rel̃a fl̃a. ꝯña tz cũ miori: τ maioz pbaẜ: casu poli posito añs ẽ ve℞: τ ꝯñs falsũ: ꝙ ꝯña nõ valz: pbaẜ añs: τ pono q taz soz. q̃z plato videat vnũ pedalẽ: isto posito añs ẽ ve℞ Ná pedale videt soz. τ pedale videt Plato: ꝙ aliq̃tũ videt soz. τ tm̃ videt Plato: sz q ꝯñs fit fl̃z máifestũ ẽ: eo q scda expones ẽ fl̃a. s. ni/ hil ñ plato videt: imo ꝯ casũ: q2 p casuz soz. vi det. τ soz. ẽ aliqd nõ plato: ꝙ aliqd nõ plato vi det q ẽ opposi⁹ scde ptis. ℂ Dõz q ista dictio tm̃ pt teneri exclusiue τ relatie. Si exclusiue tá i añte q̃z i ꝯñte: ꝯña ẽ optia: sed negaẜ scda ps copulatiue: tũc ad pbatiõez negaẜ ꝯña. Si át vtrobiq̃z relatiue: ite℞ ꝯcedo ꝯñaz: τ ꝯñs: τ ad ei⁹ iprobatiõez dico q nõ hz expõi: sz signat cõ uertibilr q tm̃ q̃tũ soz. videt pla. videt: qõ est ve℞: vbi át vellz opponẽs q ly tm̃ teneref añe relatie: τ i ꝯñte exclusiue: pz tũc q nõ arguiẜ p rl̃az. ℂ Ex illa regla illatũ ẽ correlatiue q a to to copulato ad alterá pte ẽ bõa ꝯña: ꝯ quá re/ gulá aẜ sic. ista ꝯña nõ valz: soz. τ pla. sr̄ nũer⁹ binari⁹: ꝙ soz. ẽ nũer⁹ binari⁹: q2 añs est ve℞: τ ꝯñs fl̃m: nec seqẜ. soz. τ pla. õ p se ferũt lapidẽ ꝙ soz. õ p se fert lapidẽ: q2 dato q a. pōtareẜ ab ábob⁹ sil: τ a nll'o p se poss3 poztari: tũc añs eẽt verũ τ ꝯñs fl̃z. ℂ Silr nõ seqẜ: tu dr̄s ab hoie τ ab asino: ꝙ tu differs ab hoie. qm̃ añs ẽ ve℞: τ ꝯñs fl̃m. vt pz p exponẽtes nll'á ꝙ illa℞ ꝯña℞ valz: τ tm̃ aẜ p rl̃az: vt tz. ꝙ rl̃a fl̃a. ℂ Rñr q cõ iũctio copulatiá sũpta coplatie pt duplr teneri s. collectie vl' diuisiue. Collectiue teneẜ qñ alte rũ extrẽo℞ iest ábob⁹ copulatis sil' τ nõ disim. aut p signũ ꝯfusiuũ dterịaẜ. Sũebaẜ prio mõ tá i prio q̃z i scdo exẽplo: τ scdo i tertio exẽplo collectie ꝙ sumẽdo nõ oz q a toto coplato ad alterá pte fit bõa ꝯña. Diuisiue át teneẜ. qñ li/ mitaẜ p signũ cõfusiuũ: τ cuilibz coplato℞ iest alte℞ extremũ sic toti. vt soz. τ pla. sũt hoies: τ soz. τ pla. currũt vl' vidẽt. τ sic sumẽdo hz rel̃a ℣itatẽ. ℂ Scda rl̃a fuit ista. a pte ꝑncipali dis/ iũctiue negatiue ad ipaz disiũctiuá ẽ bõa ꝯña. ℂ Cõtra istá regulá aẜ sic. ista ꝯña nõ vz: ptin gẽter tu es: ꝙ ptigent tu es vl' tu nõ es: ꝙ regla fl̃a: ꝯña tz cũ miori: τ maioz pbaẜ. ná añs ẽ ve rũ: vt pz: τ ꝯñs fl̃z: ergo ꝯña nõ valet. pbaẜ q añs fit fl̃z: q2 tu es: τ nõ pt cẽ qn tu fis: vl' tu nõ fis: ergo necio tu es: vl' tu nõ es: qõ ẽ oppositũ ꝯñtis. ℂ Jõ dr̄ q si ly cõtigẽt dterịat in ꝯñte totá disiũctiuá: tũc nõ aẜ p rl̃az: q2 sic sumẽdo nõ ẽ ps prie: nec scdẽ cathegorice. Si át dter/ miat pte solũmõ ꝯcedo ꝯñaz: τ ꝯñs τ nego il lá: necio tu es: vl' tu ñ es: dterminádo ly necio ꝯsili: vbi át totũ dterịet ite℞ cõcedo ꝯñaz. sz tẽ nõ sr̄ opposita. ex quo modi difformiẜ sumũẜ Ex ista rl̃a inferebaẜ alia rl̃a correlarie q a pte disiũcti ad totũ disiũctũ ẽ bona ꝯña. ℂ Cõtra istá rl̃az aẜ sic ista ꝯña nõ valz. tu differs ab asi no. ꝙ tu differs ab hoie vl' ab asino. q2 añs ẽ ve rũ: τ ꝯñs fl̃m: vt pz p exponẽtes: ẽt ñ seqẜ asi/ nus ẽ asin⁹: ꝙ iste hõ vl' asin⁹ ẽ asinus. ℂ Dr̄ vt pri⁹ q ꝯiũctio disiũctiá sũpta disiũcti capiẜ du plr. s. collectiue τ disiue. collectie sumiẜ qñ de termiaẜ p signũ ꝯfusiuũ vl' discretũ vl' rl̃z. Exẽ plũ pmi vt tu differs a te vl' a me. Exẽplũ scdi. iste hõ vl' asin⁹ ẽ asin⁹: volẽdo q ly ille cadat su pra totũ disiũctũ. Exẽ^m terti. soz. q ẽ hõ vl' asi/ nus ẽ rudibil'. Disiue át sũiẜ qũ nll'o illo℞ mo do℞ sũiẜ: vt hõ vl' asin⁹ currit. tu es hõ vl' asin⁹ dicaẜ ꝙ q a pte disiũcti ad totũ disiunctũ sũptũ disiue ẽ bõa ꝯ⁹: τ iste ẽ itell's rl̃e sz a pte disiũcti ad totũ disiũctũ sũptũ collectie ñ valz argm̃ sic

Ar. 12. Rñño. Ar p Ar p Ar p Rñño Ar 2. Ar 3. Rñño. Ar 4. Rñño.

ſ opp^m ē argutū ꝯ itētiōeꝫ reſe. ¶ Tertia rl'a fuit iſta. a tota diſiūctiua cū ōſtructiōe vni^o ptis ad alterā ptē ē bōa ꝯña. ¶ Cōtra quā rl'aꝫ arᷣ ſic iſta ꝯña ñ valꝫ: tu es aſin^o: vl' tu nō es aſin^o: ſꝫ tu nō es aſin^o: ǧ tu es aſin^o: qꝛ añs eſt veꝝ: ꝛ ꝯñs fl'ꝫ: vt pꝫ: tñ arᷣ p rl'aꝫ ǧ rl'a fl'a. ¶ Rñr ꝙ nō arᷣ p regulā: qꝛ aut i ſcḋa pte añtis ſumiᷣ ꝯ/dictoriū p̄ɼie ptis diſiūctie: vl' ſūiᷣ ſcḋa ps diſiūctiue: ſi ſūiᷣ oppoſitū p̄ɼie ptis: pꝫ ꝙ ñ arᷣ p rl'aꝫ qꝛ nō iferᷣ alia ps. vꝫ. tu ñ eſt aſin^o: q̄ illata cō/cediᷣ ꝯña ꝛ ꝯñs. Si āt dᷣ ꝙ p ſcḋa pte añtis ſumiᷣ ſcḋa ps diſiūctiue iferēdo aliā: iteꝝ dᷣ ꝙ ñ arᷣ p regl'aꝫ: dēret. n. ſūi ꝯdictoriuꝫ ei^ꝰ iſto mō: tu es aſin^o vl' tu ñ es aſin^o: ſꝫ tu es aſin^o: ǧ tu es aſin^o: ſꝫ negaᷣ mior. ¶ Quarta rl'a fuit iſta. a copulatiua negatiua ad diſiūctiuā affirmatiuā factā ex ptib^ꝰ ꝯdictorijs copulatiue affirmatiē ē bonū argm̄: ꝛ ecōuerſo. ¶ Ex q̄ iferebaᷣ qn ta ꝙ a diſiūctia negatia ad copulatiuā affirmatiuā factā ex ptib^ꝰ ꝯdicētibus copulatiue affirmatiue ē ꝯña bōa. ¶ Cōtra iſtas reglās poſſꝫ argui ſic: ex nl'la negatia ſeqᷣ affirmatia: ǧ q̄lꝫ iſtaꝝ relaꝝ ē fl'a. ¶ Et qꝛ rñr ꝙ iſta rl'a nō tꝫ i hypo. ſꝫ i cathegoricis. ¶ Jō ſpāli^ꝰ arguo ſic. Oppo^m diſiūctiue affirmatie aſſignatū p negōnē p̄poſitā toti nō ꝯuertiᷣ cuꝫ opp^ꝰ eiuſdē aſſi/gnato p copulatiuā factā ō ptib^ꝰ oppoſitis diſiūctiue: ǧ āb^e rl'e falſe: ꝯña tꝫ: ꝛ añs pbaᷣ: ꝛ ca/pio iſtā diſiūctiuā: nečio tu es vel tu ſedes: pꝫ ꝙ iſta ē fl'a: ǧ h̄ ē v̄a: nō nečio tu es vl' tu ſedes: ꝛ tñ h̄ ē fl'a: nečio tu nō es ꝛ tu non ſedes: arᷣ ǧ ſic iſta diſiūctiua negatia ē v̄a ꝛ h̄ copulatiua ē fl'a: ǧ nō ꝯuertūᷣ: pꝫ ꝯña: qꝛ veꝝ nō ꝯuertiᷣ cū fl'o. ¶ Jō breuiᷣ rñr: ꝙ ſi diſiūctiua affirmatiua hꝫ hmōi duo oppoſita ꝙ iſta iuicē ꝯuertūᷣ ſꝫ nō ſp hꝫ copulatiuā p oppoſita fcāꝫ ō ptib^ꝰ oppoſitis diſiūctiue: vt argm̄ clare oñdit: ꝛ h̄ ꝯtigit qñ diſiūctia ē cathegorice pbabil': ſic in p̄poſito rōe hui^ꝰ tmi nečio. Jnfallibilr tñ ꝛ regulr teneaᷣ ꝙ tā diſiūctiue affirmatie q̄ꝫ copulatie daᷣ ꝯdictoriū p negōnē p̄poſitā toti. Jdē ē iudiciū ō copl'atia affirmatia: h̄. n. ē fl'a nečio tu es hō ꝛ tu es alb^ꝰ: vt pꝫ: ꝛ ꝯſilr q̄lꝫ iſtaꝝ ne/ceſſario: tu ñ es hō vl' tu nō es alb^ꝰ ꝯtigēᷣ: tu nō es hō vl' tu nō es alb^ꝰ: qꝛ ex q̄lꝫ iſtaꝝ ſeqᷣ h̄ diſiūctia: tu ñ es hō vl' tu ñ es alb^ꝰ: q̄ ē fl'a cū q̄/libꝫ ps eiuſdē ſit fl'a. ¶ Sexta rel'a fuit iſta. A ꝯdōnali affirmatia cū ſuo añte ad ꝯñs eiuſdeꝫ ē bōa ꝯña. ¶ Cōtra quā relāꝫ arᷣ ſic. Jſta ꝯña nō vꝫ: nečio tu es aīal ſi tu es hō ſꝫ tu es hō: ǧ nečio tu es aīal ꝛ tñ arᷣ p rl'am: ǧ rl'a fl'a: ꝯña tꝫ cū mīori ꝛ maioꝛ pbaᷣ: nā ꝯñs ē fl'm: vt pꝫ: ꝛ añs ē veꝝ: ǧ ꝛc. pbaᷣ p p̄ma pte: qꝛ p ſcḋa nō expedit: qm̄ tu es aīal: ſi tu es hō: ꝛ ñ p̄t eē qn tu es aīal: ſi tu es hō: ǧ nečio tu es aīal ſi tu es hō. ¶ Dōꝫ ꝙ ly nečiū duo p̄t determiare: vt p̄ciſe ꝯñs dcē ꝯdōnalis aut ipaꝫ totā: p̄ɼio mō ꝯcedo ꝯñaꝫ ꝛ nego p̄mā pte añtis: vꝫ nečio tu es aīal: ſi tu es hō: qꝛ equalꝫ iſti: ſi tu es hō neceſſario tu es aīal q̄ ē fl'a. Ad pbōnē nego ꝯñaꝫ qꝛ illa ꝯdōnal' ñ ē i cāu cathegorice pbabil'. Si āt ly nečio dᷣteriat totā ꝯdōnalē nego ꝯñaꝫ: nꝫ arᷣ p rl'aꝫ: qꝛ iferᷣ iſta nečio tu es aīal: q̄ ñ ē ꝯñs ſꝫ iſta ſolūmō tu es aīal: qꝛ mod^ꝰ ſic ſūpt^ꝰ ñ eſt ps ꝯñtis nec añtis: ſicꝫ nꝫ nota ꝯdōnis: ſꝫ ps to ti^ꝰ ꝯdōnal': iō dᷣbuit ſic argui nečio tu es aīal: ſi tu es hō: ſꝫ tu es hō: ǧ tu es aīal. vñ ꝯdōnal' ſiñ mō nečio ꝯuertiᷣ cū ſeipa hñte mo^m iſtū: vñ ſe/qᷣ: ſi tu es hō tu es aīal: ǧ nečio: ſi tu es hō: tu es aīal ꝛ ecōuerſo. ¶ Vltia rl'a fuit iſta. A ꝯdō nali affirmatia cū ꝯdcōrio ꝯñtis ſeqᷣ ꝯdcōriū añtis. ¶ Cōtra iſtā rl'aꝫ arᷣ ſic vt p̄ɼi^ꝰ. Nečio ſi ātixp̄s ē alb^ꝰ ātixp̄s ē colorat^ꝰ: ſꝫ ātixp̄s ñ ē co/lorat^ꝰ: ǧ nečio ip̄e nō ē alb^ꝰ: pꝫ bñ ꝙ añs ē veꝝ ꝛ ꝯñs flꝫ. Tñ arᷣ ſpāli^ꝰ ſic. Jſta ꝯña nō vꝫ: ſi tu es hō nečio tu es aīal: ſꝫ ñ nečio tu es aīal: ǧ tu ñ es hō: ꝛ tñ arᷣ p rl'aꝫ: ǧ rl'a fl'a: ꝯña tꝫ cū mio ri ꝛ maioꝛ pbaᷣ: añs ē veꝝ ꝛ ꝯñs flꝫ: ǧ ꝯña nō vꝫ: ꝙ ꝯñs ſit flꝫ. pꝫ. ꝛ pbaᷣ: ꝙ añs ſit veꝝ. Nā h̄ ē v̄a: nō nečio: tu es aīal: qꝛ ſuū opp^m ē flꝫ: ſꝫ alta ps pbaᷣ. Nā ſi tu es hō nečio tu es aīal: nā tu es aīal ſi tu es hō: nečio ǧ ſi tu es hō ne/ceſſario tu es aīal: tꝫ ꝯña ab vno ꝯuertibili ad reliquū. vñ idē eſt dᷣe: aīal currit ſi hō cur. ꝛ ſi hō cur. aīal currit. ¶ Jō rñr ad arg^m p̄^m ſic ad argm̄ altius rl'e ꝙ ñ arᷣ p rl'aꝫ. qꝛ dꝫ ſolūmō cō cludi illa: ātixp̄s nō ē alb^ꝰ ex q̄ ly nečio ñ ē ps añtis nec ꝯñtis. ¶ Et ad argm̄ h̄ꝫ dubitaᷣ nū qd iſta ꝯña ſit bōa: ſi tu es hō: nečio tu es aīal: ſꝫ ñ nečio tu es aīal: ǧ tu ñ es hō: qꝛ dubito de ly nečio: an ſit ps añtis vl' ꝯñtis. ſi āt ly nečio ē ps añtis: nego ꝯñaꝫ: nec arᷣ p rl'aꝫ: qꝛ nō ſūiᷣ opp^m ꝯñtis: ſꝫ dēret ſic argui: tu nō es aīal ǧ tu nō ē hō nečio: ꝛ iſto mō ꝯcediᷣ ꝯña ꝛ negatur mioꝛ. Si āt ly nečio ē ps ꝯñtis ꝯcedo ꝯñaꝫ ꝛ nego ꝯdōnalē: qꝛ tūc equalet huic ꝯdōnali: ſi tu es hō: tu es aīal nečio. Et tunc ad argm̄: tu es aīal ſi tu es hō nečio: ǧ ſi tu es hō nečio tu es aīal: nego ꝯñaꝫ: nec arᷣ ab vno ꝯuertibili ad reliquū: nec exēplū eſt ad p̄poſituꝫ: qꝛ in añte ly nečio eſt ps añtis ꝯdōnalis: ꝛ in antecedē/te eſt pars ꝯñtis alterius ꝯdōnalis. quare ꝛc.

Arg 5 — Rñſio — Arg 6 — Rñſio — Arg 7 — Rñſio — Arg 8 — Rñſio — Arg 9 — Rñſio

ℭ Incipiunt q̄ões eximij ac preclarissimi doctoris magistri Mengi Blanchelli Fauētini supra totā logicā magistri Pauli Veneti.

Circa diffōnez termini arḡ. p̄io

TErminus est signū ⁊c. Cōtra hoc arguit̄. ℭ Et p̄ sic. circa idē versat̄ logicus ⁊ metaphysicus. ⁊ metaphysicus v̄sat̄ circa ens i cōi. ḡ ⁊ logic⁹. ⁊ ūc vltra. ens est cōius q̄ʒ sit termin⁹: q̄ȝ vl'r p̄dicat̄ de termio. ⁊ nō cō. ḡ nō icipit a cōiori: s̄ʒ icipiēdo ab ente i cōi. hoc argumēto motus Paulus pgulēsis icipit logicā suā a trāscēdētib⁹ sic. dicēs. Trāscēdētia sūt sex. vʒ. ens: aliqd vnū: bonuʒ. verū: ⁊ res q̄ dicūtur trāscēdētia. q̄ȝ de oībus verificāt̄. Cōfirmat̄ q̄ȝ ens rōnis est cōius q̄ʒ sit terminus. ⁊ ē de cōsideratiōe logice. ḡ nō icipit a cōiori. ɔ̄ña nota cū maiori q̄ȝ ens rōnis ē s̄bm adequatū logice: nō aūt termin⁹. minor pʒ. q̄ȝ s̄bm est de ɔ̄sideratiōe scie ⁊c. ℭ Scd̄o sic. De

Ar̄. 2°

illud qd̄ ponit̄ i diffōne alicui⁹ loco gn̄is ē cōius diffinito sʒ signū ponitur in diffōne termini loco gn̄is. ḡ signuʒ est cōius termino. ɔ̄ña est bona maior est p̄hi 7°. metaph'. ⁊ 6° topico. ⁊ minor p̄bat̄ p magr̄m. ⁊ ūc vltra. signū ē cōius termino: ⁊ est p se de ɔ̄sideratiōe logici. q̄ȝ logic⁹ diffinit p ipʒ: ḡ nō icipit a cōiori. Hoc argumēto psuasus albertutius icipit logicā suā a signo sic dicēs. Quātū ad p̄m̄ vidēdū ē de isto termio signū q̄ ē cōior .i. superior: q̄ʒ ille terminus termin⁹. ℭ Pro rn̄siōe ad hec argumēta sūt duo modi rn̄dēdi. Prim⁹ modus declarat auctoritatē p̄hi in ꝓlogo physicoꝝ. s. q̄uo a cōiori ē icipiēdū. ℭ Et dicit q̄

duplex est ꝓcessus

duplex ē ꝓcessus. s. diffinitiu⁹ ⁊ d̄clarativ⁹. ℭ Processus diffinitiu⁹ ē cū qs icipit tractatū suū a diffōne alicui⁹. vt magr̄ facit. ⁊ vt facit. Euclides i geometria. q̄ diffiniens pūctū sic. Pūct⁹ ē: cui⁹ ps nō ē. ℭ Processus d̄clarativ⁹ ē cū qs icipit tractatū suū n̄ a diffōne. sʒ a d̄claratiōe alicui⁹ v'l a diuōe. vt facit Paulus pgu. ⁊ facit p̄hs in libro phy. dicēs sic. Necesse ē igit̄. aut vnū eē p̄n̄m: aut plura.

p̄' ɔ̄clo.

ℭ Tūc pono duas ɔ̄nes. ℭ p̄'i ꝓcessu diffinitiuo nō ē icipiēdū a cōiori absolute i illa scia: cui⁹ rō ē: q̄ȝ n̄ aliqd' dʒ diffiniri diffinit̄ p gen⁹. ⁊ dr̄iaʒ. gen⁹ āt ē cōius diffinito: ḡ nō icipit a cōiori absolute. ℭ 2° ɔ̄ i ꝓcessu d̄claratiuo ē

2° ɔ̄clo.

icipiēdū a cōiori absolute i illa scia. Cui⁹ rō ē: q̄ȝ cōiora sūt notiora. Innata āt ē nobis via ꝓcedere a cōioribus: ergo ⁊c. Et p hoc pʒ sol'o ad arḡm̄ i opp̄m̄. ℭ Cōtra p̄maʒ

ɔ̄ p̄maʒ ɔ̄nem. arguit̄.

ɔ̄nē arguit̄ sic. Nihil p se ɔ̄sideratū i logica ē cōius termino: ḡ i ꝓcessu diffinitiuo ē icipiendū a cōiori absolute ab ipso logico: tʒ ɔ̄ña: aña pʒ. q̄ȝ termin⁹ vl'r p̄dicat̄ d̄ oīb⁹ hic p se cōsideratis. ℭ Ad hec rn̄det si tibi placet hec opinio. ℭ Scd̄s modus rn̄dēdi quē solū d̄ mēte magri reputo. Dic̄ q̄ magr̄ icipit a cōiori absolute icipiēdo a termino: cui⁹ rō ē: q̄ȝ nihil p se ɔ̄sideratū i logica ē cōius termino. ℭ Pro q̄ aduerte q̄ cōissimū qd̄ ē p se ɔ̄sideratū i

No^m

logica ē ens rōnis. q̄ȝ ē ei⁹ s̄bm adeq̄tū: sʒ termin⁹ ɔ̄uertit̄ cū ente rōnis vt declarabit̄: ḡ nihil qd̄ ē p se ɔ̄sideratū in logica ē cōius termio: ɔ̄ña nota cū maiori. ⁊ minor declarat̄ p̄mittēdo qd per ens rōnis itelligit̄ cū dī ipsuʒ eē s̄bm adequatū logice. Unde p ens rōnis itelligo ens 2° itētionis: siue scd̄am itētionē in cōcreto qd̄ iportat nihil scd̄am itētionē vel hn̄s habitudinē ꝓpinquaʒ ad scd̄am itētionē: q̄lē hn̄t itētiōes p̄'. i. cōcept⁹ p̄mi. ⁊ voces: ⁊ scripta. cū .n. aliqua scia sit de rebus: vt metaphysica: mathematica: ⁊ nālis: ⁊ aliq̄ de vocib⁹: vt grāmatica: logica: ⁊ poesis aliqua etiā est de cōceptib⁹ p se p̄io: vt logica q̄ ē de scd̄is itētiōibus per se p̄. ℭ Qa n̄ passiōes scd̄aꝝ itētionū ɔ̄ueniūt cōceptibus p̄mis ⁊ vocibus: ⁊ scriptis vt stāt sub habitudine scd̄aꝝ itētionū: q̄ȝ ille terminus hō. si de in mēte: siue in voce: siue i scripto: vt spēs ē p̄dicabilis de plib⁹ ⁊c. Et ita de alijs: iō logica ē ēt p se de illis: lʒ nō p̄io. De reb⁹ ēt est logica: sʒ p accn̄s i habitudine ad secūdas itētiōes: ꝓut de ipsis p̄nt formari scd̄e itētiōes. sʒ p accn̄s est de illis. q̄ȝ ꝓprietates scd̄aꝝ itētionū nō cōueniūt rebus: sʒ solū ɔ̄ceptib⁹: vocib⁹: ⁊ scriptis. l habitudine tn̄ ad scd̄as itētiōes. ℭ Iō res nō habēt habitudinē ꝓpinquā ad scd̄as itētiōes: q̄lē hn̄t cōcept⁹ ad voces: ⁊ scripta. Hoc p̄misso pʒ q̄ termin⁹ cōuertit̄ cū ente rōnis q̄ȝ vl'r p̄dicat̄ de seiuicē. ℭ Ad argumēta rn̄det̄. Ad p̄m̄

Ad p̄m̄ i ɔ̄riū aīr

dī q̄ logicus ⁊ metaphysicus v̄sant̄ circa idem mal'r vt circa ens: formal'r āt nō: q̄ȝ metaphysic⁹ v̄sat̄ circa ens vt ens ē. logic⁹ v̄o circa ens vt ens rōnis ē. ℭ Cōstat autēʒ p supius dicta q̄ ens rōnis nō ē cōius termino: cū secū cōuertat̄. ℭ Ad' confirmationē dr̄ pʒ: q̄ minor est falsa. s. q̄ ens rōnis sit cōius termino: q̄ʒuis sit s̄bm adeq̄tū logice. ⁊ nō terminus: q̄ȝ differt formal'r. ℭ Replica ɔ̄: seq̄t̄

ad ɔ̄fir.

Instātia prima ɔ̄ rn̄siōnem.

q̄ logica sit scia realis: q̄ȝ cū metaphyca sit d̄ reb⁹ mal'r. ⁊ logica sit circa idē mal'r p ɔ̄cessa: ḡ ē d̄ reb⁹. si sic. ḡ logica ē scia realis sic metaphysica: ɔ̄ñs est falsū: q̄ȝ scia rōnalis diuidit̄ ɔ̄ reales q̄ sūt tres. s. metaphysica: mathematica. ⁊ nālis. 6° meta. ℭ Itē p̄bat̄ q̄ metaphysicus ɔ̄siderat ens vt ens rōnis ē. ⁊ p ɔ̄ñs v̄sat̄: circa idē formal'r metaphysicus ⁊ logicus: ⁊ arguo sic. Metaphysic⁹ cōsiderat qd̄lʒ inq̄ʒtū est ens. ḡ ɔ̄siderat itētione inquātū intentio. q̄ȝ idē est intentio iquātū itētio: ⁊ itētio iquātū ens sicut idē est hō inq̄ʒtū hō: ⁊ hō inq̄ʒtū ens. ℭ Ad p̄m̄ negatur ɔ̄ña. ad probationē cōcedo. q̄ logica est de reb⁹ p accidens. tn̄ inquātū intellectus formāt intētiones ⁊ cōceptus de ipsis. sʒ nego vlterius ɔ̄ñaʒ est de reb⁹. ergo est scia realis sicut metaphysica. q̄ȝ logica est tn̄ mal'r de rebus. metaphysica vero ⁊ mal'r ⁊ formal'r. ℭ Ad 2m̄ cōcedo q̄ metaphysicus cōsiderat intētionē inq̄ʒtū ens: s̄ʒ nego vlteri⁹ ɔ̄ñam: ḡ cōsiderat intētionē inquātū itētio. q̄ȝ nō sunt idē sicut nō est idē mobile inq̄ʒtū mobile: ⁊ mobile inquātū ens. quod vl'r accidit q̄n̄ species reduplicationem non sig̅t absolute essentiā. ideo exēplū de. hoie non est simile. ℭ Ad 2m̄ principale cōceditur q̄ signū in cōitate sua sʒ totā suā significationē est cōius termino. ⁊ sic excedit limites logice. Et ideo nego q̄ vt sic sit de consideratione logici. Ad probationē cū dicitur logicus diffinit per ipsum. ergo ē per se de cōsideratiōe logici. Dicit̄ q̄ logicus nō diffinit. per signū vt logicus est: sed vt induit habituʒ metaphysici. q̄ȝ terminus nō est diffinibilis a logico cū sit cōissimū in logica. ℭ Replica. ɔ̄ si signum excedit limites logice sequit̄ q̄ logica nō sit eq̄ cōis scia sic metaphysica. ɔ̄ñs est falsum. e ɔ̄ p̄hm p̄io poste. tractatu primo. Cōicāt autē oēs scie s̄m cōia. vbi dicit q̄ dialectica v̄sat̄ omnibus. ⁊ si q̄ tʒ vl'r materialiter cōia. vt metaphysica. ⁊ 4° metaphy. dicit. Et dialectica de omnibus disputat. oībus aūt cōe ē ens. In qb⁹ locis hʒ q̄ sunt scie eq̄ cōes: cū de oībus eq̄ cōsiderēt. p̄bat̄ tn̄ ɔ̄ña. q̄ȝ metaphysica cōsiderat oīa entia. logica v̄o nō. q̄ȝ p̄ter aliquid est qd̄ excedit limites logice. Itē p̄bat̄ q̄ signū est per se de cōsideratiōe logice. ly signū est terminus. ḡ est per se d̄ cōsideratiōe logice. q̄ȝ oīs termin⁹ p cōcessa ē p se de cōsideratiōe logice. ly signū ē terminus. ḡ ē p se de consideratione logice. ℭ Ad p̄mū dī q̄ ē eq̄ cōis scia logica sicut

Signuʒ duplr̄.

metaphysica. q̄ȝ nihil ē q̄ nō ɔ̄sideret in ordine ad scd̄as intentiōes. lʒ n̄ aliqd est qd̄ nō ɔ̄siderat p se vt res. ℭ Uel dī q̄ ē eq̄ cōis. nō q̄ȝ oīa cōsideret sicut metaphysica. sed q̄ȝ illa considerat q̄ applicabilia sunt ad oīa. iō logica est potius dicendus vn⁹ modus sciēdi cōis. sicut metaphysica vna scia cōior. ℭ Ad 2m̄ dī q̄ ly signum dupliciter capi p̄t. s. mal'r ⁊ formal'r. mal'r est per se de cōsideratione logici inquātū terminus est. ⁊ inquātum stat sub aliqua

ɔ̄ p̄mas particulā diffōnis

intentione scda vt est subm vel pdicatū:sed formalr nō.

ar. p ¶ Cōtra ar. pͣ pticula est male posita. s. sigᵐ. ğ diffō mala. ɔña tꝫ: añs pbaṫ: qꝛ qd ponit p loco i diffone dꝫ eē cōi⁹ diffinito. sꝫ ly sigᵐ nō est cōius termio diffinito: ğ ⁊c. pbatur minor. qꝛ ly sigᵐ ē termin⁹ pͣ itētiōis. ⁊ ē tmin⁹ min⁹ cōis q̄ sit tmin⁹ diffinit⁹: qꝛ tmin⁹ diffinit⁹ diuidit i terminū pͣ itētiōis ⁊ 2ᵉ: ğ ⁊c.

Confir. ¶ Cōfirmaṫ: qꝛ si sigᵐ ē cōius terminoꝛ: tūc magr ōbuissꝫ icipe tractatū suū a signo ⁊ nō a tmino. tꝫ ɔña. qꝛ cōiora sūt pmittēda i doctria tāq̄ꝫ i notiora. p phm p phys.

ar. 2ᵒ ¶ Itē sigᵐ ē equocū ad tminū ⁊ circulū añ tabernā. ğ nō dꝫ poni i diffone. ¶ 2ᵒ ɔ scdam pticulā ar sic. Illa pticula orōnis nō bñ ponit. ğ diffō mala ɔña tꝫ. añs pbaṫ. qꝛ orō diffinit p tminū ifra a magro. ğ tmin⁹ nō dꝫ diffiniri p orōnē. tꝫ ɔña. qꝛ alr idē eēt noti⁹ ⁊ ignoti⁹ respectu eiusdē. qꝛ sp qd pōit i diffone ē noti⁹ diffinito. ¶ Cōfirmaṫ. qꝛ qñcūq; in aliq̄ diffone ponit aliqd diffinibile si loco illi⁹ diffinibil pōaṫ sua diffō. tūc pͣ diffō ē expssior: vt dicit phs 6ᵒ topi. Si ğ termin⁹ diffinit p orōnē: loco orōnis lꝫ ponere ei⁹ distictionē i q̄ diffone ponit tmin⁹. Et sic termin⁹ seipsū diffiniret. qd ē incōueniēs: qꝛ idē eēt noti⁹ seipso.

ar. 3ᵒ ¶ 3ᵒ ɔ tertiā pticulā. ɔstitutiuū nō bñ ponit. ğ diffō mala ɔña tꝫ ⁊ añs pbaṫ. qꝛ si termin⁹ ē signū orōnis ɔstitutiuū. cū orō sit tmin⁹: ⁊ ē signū orōnis cōstitutiuū: ⁊ illa alterius: ⁊ sic est processus in infinitum: quod est incōueniēs: qꝛ infinitū impoē est esse. 3ᵒ phys.

Confir. ¶ Cōfirmatur: qꝛ nihil qd est materia orationis constituit orationē: sed terminus est mā orōnis. ergo terminus nō ɔstituit orōnē: nec; est ɔstitutiuū orōnis. ɔña nota cū minori. maior pbaṫ p phm primo de gñatione dicētē: q forme est agere materie vo pati. cōstituere vo est agere: ⁊ esse ɔstitutiuū dicit potētiā actiuā. ergo nō dꝫ attribui materie. itellect⁹ aūt est: qꝛ actiue cōstituit orōnem: quare ⁊c.

ar. 4ᵒ ¶ 4ᵒ ɔ quartā particulam arguit: frustra ponit: vt pars propinqua. ergo diffō mala. ɔña tꝫ. ⁊ antecedens probaṫ. qꝛ si non maxime esset pp litterā ⁊ syllabam. que nō esset terminus. ¶ Sꝫ ɔ. qꝛ oē qd potest esse subiectū ⁊ pdicatū ppōnis pōt esse termin⁹. sed littera ⁊ syllaba sunt hmōi: ergo littera ⁊ syllaba possunt esse terminus. ɔña nota cū maiori. qꝛ termin⁹ est: in quē resoluit ppositio: sed ppositio resoluit in subiectū ⁊ pdicatū. ergo qd pōt esse sbm vel predicatū est terminus: sed lra ⁊ syllaba pōt esse subiectū ⁊ predicatū. ergo potest esse termin⁹ minor pbaṫ: qꝛ dicēdo a. ē lra vocalis: an est syllaba. sbm in pͣ est ista lra a. in 2ᵒ vo illa syllaba an. Itē idē nō ē totū ⁊ ps respectu eiusdē: sꝫ termin⁹ est totū respectu orōnis. qꝛ est gen⁹ ad ipaꝫ: ğ nō est ps.

Confir. ¶ Cōfirmaṫ argᵒ qd reputatū est achilles. qꝛ dicēdo a. ē b. illa ē vna orō. qꝛ tm̄ sigt cōptū a. ⁊ b. ⁊ tñ termin⁹ nō est pars ppinq̄ ei⁹. pbaṫ. qꝛ ps ppinq̄ nō dr nisi p respectū ad remotā. lꝫ hec orō non hꝫ ptē remotā. vt pꝫ. ergo nec propinquā. ¶ Idē potest argui de ppōne mētali que est cōposita ex cōceptib⁹ indiuisibilibus: q̄ nō ɔstituit ex litteris nec ex syllabis: tūc talis ppositio nō habet ptē remotā. ergo nec ppinquā. Et sic pꝫ q illa pticula: vt ps ppinq̄ frustra ponit. qꝛ nō cōpetit cuilibet orōni.

ar. 5 ¶ 5ᵒ ɔ totā diffinitionē sic arguit. Illa diffō cōpetit alteri a diffinito. ğ ē mala. ɔña tꝫ p philosophū 6ᵒ topicorū. añs pbaṫ: qꝛ diffinitū hic est ly terminus q est terminus 2ᵉ itētiōis: sꝫ hec diffō cōpetit etiaꝫ termio pͣe itētiōis. vt pꝫ. ergo cōpetit alteri a diffinito.

Confir. ¶ Cōfirmaṫ: qꝛ hec diffō cōpetit termio syncathegorematico q nō ē termin⁹: cū sibi nō ɔpetat diffō termini data a pho p prioꝝ cū dr. Termin⁹ est in quē resoluit ppō vt in sbm ⁊ pdicatū. qꝛ termin⁹ syncathegorematicus nō est subm nec pdicatū: vt formalr sumit.

ar. 6ᵒ ¶ 6ᵒ. termin⁹ nō pōt diffiniri: ğ diffō mala: ɔña tꝫ: añs pbaṫ: qꝛ terminus est cōissimū p se ɔsideratū in logica: ergo est notissimū. ğ nō pōt diffiniri quocūq; accipiaṫ diffō. tꝫ ɔña. qꝛ semper diffō daṫ p noti⁹ 6ᵒ topi.

Confir. ¶ Cōfirmaṫ: qꝛ ipoē est aliquā sciaꝫ demrāre suū sbm eē: siue p sigᵐ: siue p cām sꝫ cōmētatorē in. 2. physi. sꝫ termin⁹ ē subm in hoc libro. vt pꝫ. ğ ipoē est demrare ipm p signū vel p cāꝫ. tūc vltra. ipoē ē demrare ipꝫ ğ ipoē est diffinire. tꝫ ɔña: qꝛ oppᵐ ɔñtis nō stat cū añte. si. n. poē eēt diffiniri ipꝫ possꝫ demrari eē p suā diffonē. sic p syllogismū hypotheticū. Si signū orōnis ɔstitutiuū ē termin⁹ ē: sꝫ signū orōnis ɔstitutiuū ē. ğ termin⁹ est. Itē phs in p poste. 2. tractatu dicit q scie de spiciūt sua subta: qꝛ supponūt i ipsa ⁊c.

ar. 7ᵒ ¶ 7ᵒ vni⁹ rei tm̄ vna ē diffō. sꝫ cū tmin⁹ habeat aliā diffonē datā a pho p prioꝝ cū dr. Termin⁹ ē i quē resoluit ppō. ğ non pōt hr̄e istā: qꝛ alr vni⁹ rei eēnt plures diffones. minor nota. maior pbaṫ: qꝛ vnius rei tm̄ vnica est eēntia. ğ tm̄ vna ē diffinitio. tꝫ ɔña: qꝛ diffō exprimit eēntiaꝫ rei: si plures eēnt diffones plures eēnt eēntie.

Confir. ¶ Confirmaṫ: qꝛ qñ plures diffones daṫ de eadē re ille debēt ɔuerti: qꝛ quecūq; cōuertunt cū vno tertio ɔuertūt inter se. sꝫ qlꝫ diffō ɔuertitur cū suo diffinito. ğ iste diffones ɔuertunt inter se hoc tñ est falsū. qꝛ alicui cōpetit termini diffō data a magro. cui nō cōpetit diffō phi: vt termino syncathegorematico formalr sūpto.

¶ Ad hec breuiter rñdeṫ.

ad pᵐ dr ¶ Ad primuꝫ negaṫ añs. Ad pbationē nego minorē: scꝫ q signū nō sit cōius diffinito. ¶ Et ad rationē cū dr ly signū est terminus pͣe intētiōis: sed terminus pͣe intētiōis est minus cōis termio diffinito. ergo ⁊c. Dr q ly signū pōt capi dupliciter. s. pro eo qd significat: ⁊ pro eo qd denoiat. Pͣo mō est min⁹ cōe: qꝛ tūc accipit pro seipso termino.

Signuꝫ duplr. Scdo mō est magis cōe: qꝛ nō solū denoiat terminos scde itentionis: sed etiā pͣe ⁊ etiā res. ¶ Et si replicas ɔ: qꝛ illa distinctio p eo qd significat ⁊ p eo qd denoiat nō hꝫ locuꝫ nisi in terminis scde itētionis: sꝫ cū signū sit pͣe: ergo distinctio nō est ad ppositū. ¶ Pōt dici negādo maiorē: qꝛ sm Burleū in pdicamēto rōnis: qlibꝫ termin⁹ ɔcretus accñtalis: vt pr ⁊ albū pt accipi duplr. s. p eo qd sigt: ⁊ p eo qd dnoiat: siue i suppōne simplici: siue i suppōne psonali. ¶ Ul' alr ⁊ tuti⁹ rñdeṫ ad pncipale: qꝛ ly signum pt capi duplr. s. malr p seipso termio: ⁊ formalr p significato formali: ⁊ qñ reddit ad idē. pͣ mō ē min⁹ cōe. 2ᵒ est magis cōe.

ad cōfirmatōeꝫ ¶ Ad cōfirmationē rñsuꝫ est in qone pͣ. q lꝫ sigᵐ sit cōius termio: qꝛ tm̄ excedit limites logice: ideo nō icepit ab eo. ¶ Ad aliō negaṫ. q sigᵐ sit equocū: qꝛ sꝫ idē nomē ⁊ eādē rōnē dr de illis: q̄ ē qd apphēsū a sensu vel itellectu ducit ipꝫ i cognitionē alicui⁹ rei.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ pncipale dr cōiter q tmin⁹ diffinit p orōnē a posteriori. Orō vo p tminū a pori. ⁊ illoᵒ nō icōuenit idē eē diffiniēs ⁊ diffinitū: noti⁹ ⁊ ignoti⁹ respectu eiusdē diuersis gñib⁹ diffonū: qꝛ vna est pp qd: ⁊ alia qꝛ: siue vna ē formalis ⁊ alia malis.

Instantia ɔ rñsionem. ¶ Cōtra hāc rñsionē arguūt qdā senēses dicētes q lꝫ vā sit: tñ nō satisfacit q̄sito. Un̄ arguūt sic. In oi disciplina icōuenit q pͣ noticia. s. qd nois: aut qd rei habeatur p aliqd cū pͣ noticia hr̄ p illō pᵐ: ⁊ aliogn nūq̄ꝫ certificaret hō. sꝫ cū pͣ noticia hēaṫ h p orōnē. ğ pͣ noticia orōnis nō pt hr̄i p terminū. Ideo alr rñdēt dicētes: q lꝫ orō sit tmin⁹ nō tñ malr dꝫ eā sic diffinire: sꝫ vt diffinit phs p̄io pihermenias. sic. Orō ē vox sigatiua ad placitū pp argᵐ factū.

Alia rñsio. ¶ Sꝫ qꝛ sm talē rñsionē dñnat magrm. ideo dicūt ipsi alr possumus rñdere saluādo magrm: dicendo q pͣ noticia orōnis. s. qd nois. s. p quā hr̄ pͣa noticia ipsius termini habita est in grāmatica ⁊ nō hic. s. q est icōplexū: per qd plura idistincte iportātur. Peccat vtraq; rñsio senensiuꝫ iudicio meo. Prima. n. psumptuosa est: cū ex leui cā dānet magrm.

Ad 2ᵐ ¶ Scda vo dubia est in hoc q dicit. q pͣa noticia termini habeaṫ p noticiā orōnis habitā i grāmatica. Hoc vr̄ sm. p qꝛ termin⁹ vr̄ eē prius noti⁹ q̄ꝫ orō. Ter

min⁹.n.nihil aliud ē nisi dictio vl' aggregatū ex dictiōib⁹. ſ3 dictio ꝓus nota ē i grāmatica q̄3 oīo: ꝓbat: qꝛ i doctri nis q̄ ꝓus tradūt ꝓus nota sūt. ꝓus āt tradūtur dictiōes q̄3 oīones. Nā hic ē ordo i grāmatica. ꝓus.n. lr̄e: deinde syllabe: deīde dictiōes: deīde oīones tradūt. Ecce ꝙ ꝓus tradūtur dictiōes q̄3 oratiōes i grāmatica: ḡ ꝓus nō sūt. ❡ Scđo si ꝓus nota eēt oīo i grāmatica q̄3 terminus seq̄retur. ꝙ eēt oīo ꝓus nota i logica q̄3 termin⁹. ꝓbo ɔn̄a3: qꝛ ɔsilem hitudinē h3 oīo i logica ad terminū: q̄lē habz oīo i grāmatica ad terminū. Nā tam hic q̄3 ibi ɔsideraē termin⁹ vt ē ps ꝓ oīonis. Et oīo vt cōstituiē ex termis: ɔsis tñ est fl'm ꝓ qꝛ nihil ē cōius i logica termio: ḡ nihil ē no/ tius eo. Scđo: qꝛ termin⁹ est subm logice: ḡ nihil ē noti⁹ eo i logica. p3 ɔn̄a. ꝓ ꝭ3 cōmē. 2° phyſi. dicētē. ꝙ ipol'e est demr̄ari subm: siue p sig^m: siue p cāz: qꝛ aliqd eēt noti⁹ eo qđ est icōueniēs. ꝛ ꝓ posterioꝝ dicit. De sbo ꝓcognoscit qd ē: ꝛ q2 ē. ❡ Jō sustinēdo rn̄sionē cōez nego ꝙ ꝓ⁹ noti/ tia termini habeaē p oīonē: qm̄ ꝓ⁹ noticia termi ē noticia qd nois q̄ supponit: ꝛcū sit termin⁹ hic sb3. Noticia āt qd rei investigaē: ꝛ hr̄ p oīonē. ❡ Alr̄ tñ ꝛ subtili⁹ possumus rn̄dere. Ad ꝓncipale sic: ꝙ nō ē incōueniēs ꝙ idē sit diffi niēs ꝛ diffinitū nō eodē mō sūptū. Terminus.n. diffiniē p oīonē: vt oīo h3 habitudinē cāe finalis: ꝛ terminus h3 ha bitudinē effect⁹. Oratio v̊o diffiniē p terminū: vt oīo h3 hitudinē effectus: ꝛ termin⁹ h3 hitudinē cāe ɔstitutiue: ꝛ sic q̄l3 diffō ē data a ꝓori i diuersis tñ gn̄ib⁹ cāꝝ in qb⁹ diuersis gn̄ib⁹ cāꝝ nō ē icōueniēs idē eē noti⁹ ꝛ ignoti⁹ respcū eiusdē. Arg^m āt illoꝝ nō ē ɔ̄ nos: qꝛ ꝓ⁹ noticia ter mini nō hr̄ p oīonē: s3 ꝓsupponiē. 2° aūt notitia distincta hr̄ p oīonē. Et ē3 i diuersis gn̄ib⁹ cāꝝ: ꝛ hoc nō icōuenit

[Ad cō/ firma/ tionē dicitur.] ❡ Ad ɔfirmationē dī ꝙ illđ dem̄ h3 itelligi đ diffōne pu re q̄ditatiua q̄ ē data p gen⁹ imediatū ꝛ dr̄iā3 ɔuertibilez cū spē. q̄liter nō ē illa. iō loco ly oratiōis nō pōt poni sua diffō. ❡ Uel alr̄ dī ꝙ nō ē icōueniēs: ꝙ idē ponaē i diffō/ ne sui ipsius i obliquo casu: cū ḡ ly oīonis sit in obliquo diffō eius cadit in obliquo. ❡ Ego aūt alr̄ rn̄derē. ꝛ tu/ tius seq̄ndo opionē nostrā. [Rn̄sio docto.] [ad 2^m ꝓn cipale.] ❡ Ad 2^m ꝓncipale. ꝙ ly oīo/ nis vt poniē in diffōne termi nō est diffinibilis cū hēat ha bitudinē cāe finalis. cū aūt diffiniē h3 habitudinē effect⁹ respcū termini ꝛ nō cāe. [ad 3^m dī] ❡ Ad 3^m dī ꝙ nō est icōueniens esse ꝓcessū in ifinitū in oratiōib⁹: s3 sit icōueniēs oīones ifinitas eē. ꝓhus tñ voluit nūerū ifinitū nō dari actu: sed bn̄ i potētia. sic ꝙ q̄cūq3 dato sit dabilis maior. Et sic in ꝓposito: qꝛ nō sūt oīones ifinite actu: s3 bn̄ in po^a. s. ꝙ q/ buscūq3 datis ꝓnt dari pl'es. ꝛ sub alijs v̊bis logice loq̄n do. Jnfi^m ɔcedo dari sincathegorematice. si āt cathegore matice: qđ est idē cū dcō ꝓhi. Et si dī ɔ̄. si deē ifinitū i po^a. ḡ dabiē i actu. ꝓbaē ɔn̄a: qꝛ frustra est po^a q̄ nō pōt redu/ ci ad actū. p cōmē. ꝓ celi. cōmē. 133. Dico ꝙ illa po^a: cui⁹ exitus ad actū ē ipoſſis nō d3 dici po^a. Diciē ꝙ veꝝ ē đ po tētia determiata. nō aūt de ideterminata. ❡ Ad ɔfirma/ [Ad con firma/ tionem.] tionē dī ꝙ m̄ā nō ꝓꝓe cōstituit: s3 est illđ ex quo aliquid ɔstituiē. Jmpropꝛie tñ ɔcedim⁹ mā3 ɔstituere. Sicut.n. dicim⁹. paries ꝛ tectū ɔstituūt domū. Jta i ꝓposito t̄mi/ nus ꝓꝓe est illud ex quo ɔstituiē oratio: ꝛ itellect⁹ illā cō stituit. Jmpropꝛie tñ dicim⁹ terminū cōstituere oīonez. [Ad 4^m.] ❡ Ad 4^m dn̄t qdā ꝙ duplex est termin⁹. ꝓprius ꝛ ipꝛo/ prius: ꝓprius ē hn̄s ptes ꝓpinq̄s ꝛ remotas. ipꝛoprius v̊o qui nō h3 has. dicūt.n. ꝙ magister solū loquiē de pro prijs. ❡ Hec rn̄sio nō val3: qꝛ seq̄ē ꝙ magister eēt dimi/ nutus: cū de illis termis ipꝛoprijs adhuc logica cōside/ ret: qđ ꝓbaē: qꝛ ex illis fiunt ꝓpōnes sign̄antes veꝝ vel falsum: vt a. est lr̄a: an est syllaba. Jō aliter dicam⁹ ꝙ lr̄e ꝛ syllabe ꝓnt cōsiderari dupl'r. Uno° vt habēt vim litte/ re ꝛ syllabe. Alio° vt hn̄t viz dictiōis. Pꝛimo mō accipiū tur ꝭm ꝙ ɔstituūt aliq̄3 dictionē: ꝛc. nō sūt termini. Alio°

accipiunē qn̄ p se siue seorsum accipiunē: ꝛ sic sunt termi ni. Pꝛimo modo loq̄ē magr̄ ꝛ nō scđo modo. ꝛ hoc ē qđ alij volūt dicere sub alijs v̊bis dicētes: ꝙ lr̄a vt lr̄a nō ē termin⁹: l3 lr̄a sit termin⁹. ❡ Ad aliđ dī ꝙ idē pōt eē to/ tū ꝛ ps respcū eiusdē: nō eodē mō ɔsideratū: sicut gen⁹ ē totū ꝛ ps respectu spēꝝ: vt dicit Cōmētatoꝛ ꝓmo phyſi/ co. [Ad con firma/ tionem.] ❡ Ad ɔfirmatiōez cū dr̄: ꝙ illa oīo a. ē b. nō h3 ptes ꝓpinq̄s: dicūt qdā ɔcedēdo: ꝛ ɔsiter dicūt illā pticulā nō ɔuenire oīoni cuilib3. ❡ Hec rn̄° nō ē tenēda. ex q̄ dāṅat magrm. Jō dicaē alr̄. ꝙ ista oīo h3 ptes ꝓpinq̄s: qꝛ p p/ tes ꝓpinq̄s itelligit imediatas. Et cū3 arguis ꝓpinquū nō dī nisi i respcū ad remotū: ɔcedo: s3 nō h3 remotas: cō cedo. ḡ nō h3 ꝓpiquas. nego ɔn̄a3: qꝛ ista dī hr̄e ptes ꝓ/ pinq̄s p respectū ad ptes remotas alteri⁹ oīonis q̄ sūt il le ex qbus non imediate cōstituiē totū: ꝓpinq̄ vero ex quibus imediate ɔstituiē totū: sic ē ex istis. Uel negaē mi/ noꝛ. s. ꝙ nō h3 ptes remotas. vñ l3 nō hēat formal'r: h3 tñ v̊tual'r siue equalēter: cū equaleat alteri oratiōi hn̄ti ptes ꝓpinquas ꝛ remotas: vt isti: illa lr̄a a ē ista lr̄a b. ꝛ ita dī caē de mētali. ❡ Ad 5^m negaē minoꝛ. Ad ꝓbationez dī ꝙ aliđ ē qđ diffiniē. ꝛ aliud ꝓ q̄ diffiniē: diffiniē hic scđa in tētio nō ꝓ seipso sola: s3 ꝓ ꝓma ꝛ scđa eq̄l'r. Uel dī vt ter minus diffiniē abstrahiē a ꝓ⁹ itētiōe ꝛ scđa. sic aial qđ dif finiē abstrahiē a spēb⁹ vt diffiniē: ꝛ nō valet si dicis: ḡ est aliqs termin⁹ mētalis q nō est ꝓ⁹ itētiōis nec 2^e: sicut nō val3: ḡ ē aliqđ aial: qđ nō ē hō nec asin⁹. imo nullū ē aial qn sit hō vl' asin⁹ vl' idiuiduū alicui⁹ alteri⁹ spēi ɔtēte sub hoc gn̄e aial: ꝛ tñ aial abstrahiē ab hoie vl' ab asino vel ab alijs spēb⁹: ꝛ ita dato ꝙ nullus sit termin⁹ mētalis qui si sit ꝓ⁹ vl' 2^e itētiōis. tñ termin⁹ abstrahiē ab istis. ❡ Ad [ad ɔfir.] ɔfirmationē dī ꝙ ꝓhs capit terminū stricti⁹. s. ꝓ eo solu3 qđ pōt eē sbm vl' ꝓdicatū: s3 magr̄ largi⁹ ꝓ eo qđ pōt de/ terminare ꝓpōnē vel ptē ei⁹. ꝛ sic syncathegorematici sūt termi cū possint đterminare ꝓpōnē vl' ptē ei⁹. [Ad 6^m] ❡ Ad Sex tū3 cōcediē ꝙ termin⁹ nō pōt diffiniri a logico vt logic⁹ est: qꝛ nihil h3 cōius nec noti⁹: pōt tñ diffiniri a logico vt iduit habitū metaphisici. [ad ɔfir.] ❡ Ad ɔfirmatiōez dī sil'r ꝙ i/ pol'e est demr̄are terminū eē p signū vel p cāz a logico vt logic⁹ est: l3 vt iduit habitū metaphisici pt demr̄aricsse ꝛ diffiniri. [Ad 7^m.] ❡ Ad 7^m dī. ꝙ vni⁹ rei vno° ɔsiderate vna ē dif/ finitio. diuersimode tñ ɔsiderate sūt plures diffōnes. Jta hic ꝓhs ɔsiderat t̄minū ꝭm viā resolōnis. Magr̄ v̊o ꝭm viā ɔpōnis. [ad ɔfir.] ❡ Ad ɔfirmationē dī: ɔcedēdo. ꝙ si vni⁹ rei ꝭ3 eādē cōitatē accepte sint plures diffōnes ꝙ ille ɔuer/ tunē: s3 si ꝭ3 maiorē cōitatē i vna accipiē ꝛ ꝭ3 minorez in alia non cōuertunē. Et ita est in proposito: vt dictum est.

[Arḡ] Contra primam diuisionez termini q̄ est. Terminoꝝ3 aliquis est p se significatiuus: aliquis nō per se significa tiuus aē. qꝛ sequiē ꝙ idem est magis cōe ꝛ minus cōe respectu eiusdē. ergo diuisio ma la cōsequētia tenet: ꝛ antecedēs probatur: qꝛ ly termin⁹ in cōi diuisus in per se significatiuum ꝛ non per se signifi catiuum est cōioꝛ termino per se significatiuo: ꝛ eodē mō est minus cōis: ergo ꝛc. ɔn̄a p3 cū maioꝛi: qꝛ oē diuisum est cōius diuidētibus. vt in topicis ꝛ in libro diuisionū3 dī. minoꝛ probatur: qꝛ iste terminus. terminus est per se significatiu⁹: ꝛ quare ꝛc. [Confir.] ❡ Cōfirmaē. qꝛ quero an termi/ nus diuisus in per se significatiuū ꝛ nō per se sigñatiuū3 sit p se significatiu⁹: aut nō per se sigātiu⁹: aut nec sic nec sic. Si deē primū. sic terminus per se sigātiuus diuidere tur in terminum per se significatiuū3 ꝛ terminū non per se significatiuū: qđ est incōueniens. ❡ Si detur 2^m. tunc terminus non per se significatiuus diuidiē i terminū nō p se significatiuū ꝛ per se significatiuū: qđ ē incōueniens. Si detur 3^m. sequiē ɔ̄ ꝓmū ꝓn^m. De quolibet diciē alteꝝ

Ar 2°
ꝯdictoriū incōplexoꝝ: ⁊ de nullo eoꝝ simul. ℂ 2° sic. Ois
termin⁹ est p se sigñatiuus. ğ diuisio mala: ꝯña tȝ. ⁊ añs
pbat sic. ois passio cōpetēs p se inferiori: cōpetit p se su/
periori: sȝ p se significare ē passio p se cōpetēs termio p se
sigñatiuo q̄ est iferior ad terminū in cōi. ğ cōpetit p se ter
mino in cōi. ğ cuilibet termio cōpetit. tȝ ꝯña 2° : qꝛ p se ꝑ/
supponit de oi. ꝑ posterio. maior ꝑ ꝯñie est pbi. ꝑ poste.
in erroib⁹. vbi vult ꝙ passio trianguli. s. hēe tres angu/
Cōfir.
los cōpetit p se figure. ℂ Cōfirmat. qꝛ ois termin⁹ est si/
gnum oȝonis ꝯstitutiuū. Oē signū p se repñtat sigñatū. ğ
ois termin⁹ repñtat sigtū. tȝ ꝯña p illud ꝑn^m in anteꝑdi/
camētis. Q̄ñ alteꝝ de altero ꝑdicat qcqd ꝑdicat de pre
dicato: ꝑdicat de sbo. minor. pbat: qꝛ oē signum repñtat
sigñatū: aut ğ p se aut pꝛa accidēs. nō p. accñs: qꝛ posset
nō repñtare qd iplicat ꝙ sit signū ⁊ nō repñtet. ğ p se re/
presentat. ğ p se sigt. ğ est per se significatiu⁹. ille ꝯñie de
Ar 3°
se patēt. ℂ 3° sic. aliqs termin⁹ est q nō est p se sigñatiuus
nec nō p se significatiu⁹. sine sił ē p se significatiu⁹ ēt nō p
se significatiu⁹. ğ diuisio mala. ꝯña tȝ: añs pbat. qꝛ termi
nus ꝑgnās: vt nihil ⁊ hmōi qꝛ oē cōpositū eq̄ł̄r ex p se si/
gnificatiuo: ⁊ nō p se significatiuo. nō magis est p se signi
ficatiuū q̄ȝ nō p se significatiuū. sȝ termin⁹ ꝑgnās ē cōposi
tus eq̄ł̄r ex p se significatiuo. ⁊ nō p se significatiuo: vt ni
bil. ex nō ⁊ aliqd. ğ nō magis dꝫ vn⁹ q̄ȝ alter. ğ vł neuter
Confir.
illoꝝ ē vł vtrūqȝ erit. ℂ Cōfirmat. qꝛ ponat iste termin⁹
beltrix i vno ⁊ eodē istāti ipōat ab vno magr̄o ad sigñan
dū idē qđ ly hō. ⁊ ab alio magr̄o iponat ꝯuerti cū ly ois
tūc nō ē maior rō. q̄re talis termin⁹ fit vni⁹ q̄ȝ alteri⁹. ğ vł
sił est p se significatiu⁹: ⁊ nō p se significatiu⁹: vel neuter
illoꝝ. Et si dicat: nō fuit iposit⁹ a ꝑ ipositore sic. iō nō ē p
se significatiuus. Pono ꝙ ꝑmi ipositores fuerit duo: q̄ꝝ
ꝑm⁹ iposuerit: vt p dcm̄ ē. ⁊ scđs. vt 2° dcm̄ ē. ⁊ tūc sequit
Ar 4°.
idē ꝙ ꝑus. ℂ 4° ꝯ diffōnes argr̄. Et ꝑ ꝯ ꝑmā sic ly ois est
termin⁹ nō p se significatiu⁹. vt pȝ. ⁊ tñ p se sūptus aliqd
sigat. ğ diffō ꝑ mala. ꝯña tȝ. qꝛ alicui cōpetit diffō cui nō
cōpetit diffinitū. maior nota: ⁊ minor pbat. qꝛ dđo ois.
ly ois sumit p se. ⁊ tñ aliqd significat: qꝛ seipsuȝ nalr̄ re/
Confir.
presentat intellectui. ℂ Cōfirmat. qꝛ si dꝛ ꝙ termin⁹ dꝛ p
se significatiu⁹: qꝛ aliqd ex̄ se sigat. non āt qꝛ significat se
vel siie. ℂ Cōtra. illa vox hō q̄ nūc ꝑ est ꝓlata est termi/
nus p se significatiu⁹ ⁊ nō sigat aliqd extra se. pbat: quia
vel sigat ex ipositione que est vel que fuit. nō p. qꝛ nō fit
nūc ipositio: nec scđo qꝛ nō iponebat prius ad significan
dū cū nō fuerit. ergo nec sigt ex ipositiōe: neqȝ ēt signifi/
Ar 5°
car nalr̄. ℂ 5° ꝯ scđam diffōnē arguit sic. ille termin⁹ sor. i
voce nūc ꝑ. ꝓlatus est per se significatiu⁹. vt pȝ. ⁊ tñ nō
significat aliqd extra se. ğ diffō scđa mala. ꝯña nō. qꝛ ali/
cui cōpetit diffō cui nō cōpetit diffinitū. ⁊ maior est nota.
minor probat. qꝛ nec significat nalr̄. vt pȝ. nec ex ipositio
ne. pbat. qꝛ ꝑmus ipositor nō cognouit istū terminū: sor
Confir.
tes. nūc ꝑ ꝓlatū. ğ nō iposuit ad significādū. ℂ Cōfirma
tur: qꝛ iponere terminū ad significādū est intētiōeȝ termi
ni cū intētione rei totiens referre donec intētio termini i/
tentionē rei ad memoriā reducat. sȝ nec ꝑmus impositor
Ar 6°
nec alius habuit itētionē hui⁹ termini: ğ ⁊c. ℂ 6° ꝯ ābas
diffōnes sił argr̄ sic. qꝛ ly oē. ly aliqd. ⁊ ly nemo. p se sum
ptum aliqd sigt. ⁊ ēt qlȝ istoꝝ p se suptus nihil sigt. ğ ⁊c.
ꝯña nota cū maiori. ⁊ mior pbat. qꝛ qlȝ istoꝝ ē nō p se si/
gnificatiu⁹. ğ qlȝ istoꝝ p se suptus nihil sigt. tȝ ꝯña diffi/
nito ad diffōnē. añs probat. qꝛ qlibȝ istoꝝ ē termin⁹ syn/
cathegorematic⁹. ğ qlȝ istoꝝ est nō p se significatiuus tȝ
ꝯña a supiori ad suū iferi⁹. añs pȝ. qꝛ termin⁹ hñs officiū
distribuēdi ⁊ pticularizādi est termin⁹ syncathegorema
Confir.
ticus. sed illa sūt hmōi: ğ ⁊c. ℂ Cōfirmat. qꝛ ly oē signifi
cat idē qđ ly ois. sȝ ly ois. nihil sigt ex se. ğ nec ly oē. ꝯña
tȝ cū miori: maior pbat: qꝛ solus noiatiu⁹ ē ille p quē su/
cta est ipositio nois ad significādū. vt pȝ p scm̄ Tho. i ꝑ
pbier. in ca°. de noie. Alij aūt casus qui formant ab eo si/
gnificāt illud idē qđ noiatiu⁹. sed cū ly oē formet ab illa
voce prima ly ois. ğ scđario sigt illud idē qđ ly ois prio
iponit ad significandum. sed ly omnis nihil extra se im/
ponitur ad significandum. ergo nec ly omne. ℂ Ex alte/
ra parte probo ꝙ ly ois per se sumptus aliquid signifi/
cat. qꝛ oē adiectiuū in neutro gñe substantiuat ergo ⁊c.

Ad hec breuit r̄ñr. ℂ Ad ꝑ^m dicūt reales ꝙ soluȝ termin⁹ i cōi: ⁊ nō ille termin⁹: termin⁹ est
ad ꝑ^m dꝛ
ille q diuidit: iō termin⁹ p se significatiu⁹ ē in min⁹ se hñs
q̄ȝ termin⁹ in cōi: lȝ i plus se hēat q̄ȝ ille termin⁹ termin⁹.
Uñ ille termin⁹ termin⁹ ē idiuiduū ꝯtētū sub hoc cōi ter
R° 2°
mino: sicē hō sub hoie. ℂ Alr̄ ṫministe dicerēt nō eē incō/
ueniēs idē eē magis cōe: ⁊ min⁹ cōe respectu eiusdeȝ sub
diuersis tñ rōnib⁹. Uñ lȝ iste termin⁹ q̄litas vt dēs q̄lita
tes sigñat sit gen⁹: idē tñ ṫmin⁹ vt ē h ens ē idiuiduū ⁊ cō
tinet sub gñe q̄litatis: eo ꝙ ē h cōcept⁹ si ē i mēte: aut h si/
ad ꝯfir.
gura i scripto: aut h vox si sit i voce. ℂ Ad ꝯfirmationeȝ
dꝛ sił̄r fm reales ꝙ ṫmin⁹ i cōi diuisus nō est p se sigñati/
uus nec nō p se sigñatiu⁹: ⁊ cū dicis h ē ꝯ ꝑ^m ꝑn^m de q̄ibȝ
dꝛ alteꝝ ꝯdictorioꝝ icōplexoꝝ: ⁊ de nllo eoꝝ ābo sił. Dꝛ
ꝙ ꝓ limitatiōe hui⁹ ꝑncipij sex ꝯdōnes regrit: q̄re vna ē
ꝺ termio singulari ⁊ nō cōi. Terministe vͦo dicerēt ꝙ ter
min⁹ diuisus ē termin⁹ p se sigñatiu⁹ ⁊ vt sigñans est cōis
illis: lȝ vt tale ens sit min⁹ cōis. Et ꝯñr ꝯcedit aliquē ter
Ad 2^m
minū p se sigñatiuū ꝑdicari ꝺ nō p se sigñatiuo. ℂ Ad 2^m
fȝ reales faciiis ē rñsio: qꝛ ṫmin⁹ diuisus nō ē iste ṫmin⁹
termin⁹: sȝ abstrahit ab illo sicē spēs ab indiuiduo: ⁊ ꝯñr
negāt ꝙ eē p se sigñatiuū sit passio adeq̄ta ṫmi diuisi: sed
bñ h diffinitū ē passio adeq̄ta ei⁹. s. eē p se sigñatiuū vł nō
eē p se sigñatiuū: ⁊ cū tu dicis: p se ꝑsupponit ꝺ oi. Dꝛ ꝙ
veꝝ ē si ē p se ꝑ: si āt ē p se nō ꝑmo vel reductiue nō: vt h.
R° 2°
ℂ Termiste vͦo ꝯcedūt ꝙ eē p se sigñatiuū sit passio ter/
mini diuisi: sȝ illa passio nō cōpetit sibi vt supi⁹ ad illa: ⁊
vt diuidit i ista: sȝ vt tale ens: ⁊ iō negāt ꝙ ois passio cō/
petēs supiori cōpetat cuilȝ iferiori: sȝ bñ si cōpetit supio/
ri vt supius. Lȝ ğ p se sigñare cōpetat huic termilo termi
ad ꝯfir.
nus: nō tñ vt cōe ē ad ista: sȝ vt h termin⁹. ℂ Ad ꝯfirma
tionē dꝛ ꝙ q̄ibȝ termin⁹ est sig^m i ⁊ ꝯñter repñtat signifi/
catum p se. Et cū tu infers: ğ p se sigñat. Cōcedo ꝙ p se si/
gnificat: vł se vel aliqd ex̄ se: ñ tñ p se sigt ad itētionē ma
gistri: qꝛ p se sumpt⁹ vel extra se sigt. Et sic est equocatio
Ad 3^m
de p se significare. ℂ Ad 3^m negat añs. Ad ꝓbonē dꝛ ꝙ
terminus ꝑgnās est p se significatiu⁹: qꝛ ei cōpetit diffō
termini p se sigñatiui. ℂ Ad rōnē negat ꝙ si aliqd sit cō
positū ex p se significatiuo ⁊ nō p se significatiuo ꝙ ñ ma
gis sit p se significatiuū q̄ȝ nō p se significatiuū. Et rō isti⁹
qꝛ denoiatio semp fit a positiuo: sȝ p se significatiuū ē po/
sitiuū respectu nō p se significatiui: positiuū āt ē pfectius
ꝑuatio: iō a pte p se significatiua poti⁹ denoiat q̄ȝ a pte si
p se significatiua: sicut aliqd dꝛ: ita velociter moueri: sicē
aliq̄ ps ei⁹: lȝ nō dicat: ita tarde moueri sicut aliq̄ ps eius
ad ꝯfir.
ꝓ dictis dixi. ℂ Ad cōfirmationē dꝛ ꝙ admisso casu ille
termin⁹ est p se significatiuus. ⁊ nō p se significatiuus: sed
apud diuersos: nā apud ꝑ^m magr̄m ⁊ discipulos doctri/
nā eius tenētes est p se sigñatiuus: apud vͦo aliū est nō p
se significatiuus. Nec hoc incōuenit: imo idē terminus q
est p se significatiuus q̄ ad nos: vt ly hō est nō p se signifi/
catiuus apud grecos cū nihil ex̄ se significet eis. Potes
tñ distinguere ꝙ si illi magr̄i sint eiusdē sermonis: vt am
bo sint latini nō admittit casus: qꝛ lȝ voces dicāt ad pla
citū significare: nō tñ cuiuscūqȝ: sȝ ad placitū ꝑmi iponē/
tis. Si aūt sint diuersoꝝ sermonū admittant. Et rñdēdū
Ad 4^m.
est fm ꝙ disputatio est latina vel greca. ℂ Ad 4^m cōit dꝛ
ꝙ ois termin⁹ nalr̄ supt⁹ ē p se sigñatiu⁹. Jō negatur ꝙ

ly ois:mālr supt⁹ sit nō p se significatiu⁹. Et si dicat̄ ꝯ:qꝛ dicēdo:ly ois ē termin⁹ nō p se significatiu⁹ est ꝓpō va:ꝛ tn̄ stat mālr:ergo falsū est ꝙ mālr suptus sit p se significatiuus. ℂ Rñr cōiter:ꝙ lꝫ in dicta ꝓpōne:ly ois stet mālr:tn̄ supponit p se nō stāte mālr:ita ꝙ sit sensus:ꝙ ly ois qñ nō stat mālr ē termin⁹ ñ p se significatiu⁹:vt i hac ꝓpōne:ois hō currit. ℂ Lꝫ h rñsio sit ꝓbabilis ꝛ ō mēte magri i logica magna:arguo tn̄ ꝯ ipsaꝫ ad excitatiōeꝫ iuuenū. Et q̄ro qd itelligat̄ p ly sigñat in diffōne termini p se significatiui vl' itelligis cōiter significat̄ qd ē repñtare aliqd siue p se siue ex̄ se:vl' ꝓprie qd ē aliqd ex̄ se repñtare. Si dicis 2ᵐ:seqt̄ ꝙ termin⁹ mālr supt⁹ ñ ē p se significatiu⁹:qꝛ p se supt⁹ nihil ex̄ se sigt vt pꝫ. Si dicis pᵐ seqtur:ꝙ terminus nō p se sigñatiu⁹ eēt p se significatiu⁹:qd iplicat:ꝓbat̄ ꝯña:qꝛ ly garabis ē nomē significatiuū ſm Boe. i ꝑ phier. ꝛ ly beltrix est nomē nō significatiuū ſm scm̄ Tho. i eodē loco:ꝛ ly buba ē vox ñ significatiua ſꝫ Petrū hispanū:ꝛ tn̄ qlꝫ hoꝝ p se supt⁹ aliqd sigt accipiēdo significare cōit:qꝛ saltē seipꝫ repñtat:ꝰ qlꝫ hoꝝ ē p se significatiu⁹. ℂ Itē q̄ro qd itelligas p ly p se supt⁹ i diffōne t'mini p se significatiui:aut tu itelligis qñ sumit̄ i orōne sine aliq̄ determiabili:vt dādo:ois ē signū vl'e. Aut tu itelligis qñ sumit̄ solitarie ex̄ orōnē. Sꝫ siue itelligas pᵐ:siue 2ᵐ seqt̄ ꝙ qlꝫ termin⁹ mūdi absolute dꝫ dici t'minus p se significatiu⁹:ꝓbat̄ ꝯña:qꝛ qlibet termin⁹ p se supt⁹ aliqd sigt accipiēdo significare cōiter:ꝰ absolute dꝫ dici t'min⁹ p se significatiu⁹:tꝫ ꝯña a diffōne ad diffinitū:añs pꝫ discurrēdo i oib⁹:ꝛ adduco p locū a maiori ō isto termino ois:qꝛ qñ sumit̄ i aliq̄ orōne siue aliq̄ determiabili:tūc semp sumit̄ mālr:ꝛ tc̄ p se sp ē p se significatiu⁹. Silr qñ sumit̄ solitarie ex̄ orōnē aliqd sigt:qꝛ seipꝫ repñtat intellectui:q̄re ꝛc. Qui vult illam opiōnē seq rñdeat ad h.

Rñ° dō cto.

Iō ad 4ᵐ pncipale alr rñdet̄:ꝛ dī ꝙ ly ois sigt se nālr sicut qlibꝫ termin⁹ sꝫ alr capit̄ significare in diffōne termini p se significatiui. vt ē ex̄ se. s. ꝓprie vt est ex̄ se aliqd representare. Et sic pꝫ ꝙ ly ois p se supt⁹ nō sigat aliqd illo mō. ℂ Ad cōfirmatiōnē cū dī:ista vox hō non significat aliqd ex̄ se negat̄. Ad rōnē cū dī non significat ex ipōne nec nālr negat̄:imo significat ex ipōne:ꝛ cū tu arguis nō pus iponebat̄ ad significādū:qꝛ nō prius fuit:ꝰ non sigt ex impōne que fuit:negat̄ ꝯña:qꝛ lꝫ ista vox nō fuit iposita:vox tn̄ silis illi fuit imposita. ℂ Ad qntū rñdet̄:ꝙ lꝫ primus ipositor nō cognouit illū terminū:tn̄ sibi silem:quē iposuit ad significādū:ꝛ ꝯñr dī ꝙ illa vox sortes sigt ex impōne que fuit. ℂ Ad cōfirmatiōnē dī:ꝙ lꝫ nō habuit intētiōnē hui⁹ termini habuit intētiōnē ꝯsilis ꝛ hoc sufficit. ℂ Ad sextū negat̄ mior. s. ꝙ ly aliqd:ꝛ oē:ꝛ nemo sit termin⁹ nō p se significatiuus. ℂ Ad ꝓbatiōnē cū dī est sincathegorematicus:ꝰ est nō p se significatiu⁹:cōcedit̄ ꝯña:sed negat̄ añs. Ad ꝓbōnē cuꝫ dī termin⁹ hñs offm̄ distribuēdi est sincathegorematicus. Dī ꝙ nō quibet:sed ille qui cū h hꝫ tale offm̄ qd p se nō significat:qd nō cōpetit istis. ℂ Ad ꝯfirmatiōnē dī ꝙ si pma vox iposita ad significādū aliqd voces ꝛ diriuate ab illis sigñant illud idē:ꝛ qꝛ pma vox:puta ois ē iposita ad distribuendū:ꝛ ēt ly oē. Cū hoc tn̄ stat ꝙ aliq̄ vox deriuata ab aliq̄ fuerit imposita ad aliquid sigñandū ad qd nō fit iposita pma vox:vt in pposito. Nā ly oē ſm grāmaticos substantiuatur:sicut alia adiectiua:sꝫ pma vox nō facit hoc:ꝛ ideo p vnam impōnē generalē in neutro genere significat aliquid quod non significat in aliis generibus.

ℂ Rñsio ꝯ rñsionem. af pᵐ.

ar 2°

Rñ° dō cto. Ad q̄rtum. Ad confirma. Ad 5ᵐ Ad cōfir. Ad 6ᵐ ad ꝯfir.

Ar ꝯ

TErminorū alius nāliter significatiuus:ali⁹ ad placitū. ℂ Cōtra pmo ꝓbat̄ ꝙ qlꝫ termin⁹ significat ad placitū:ꝛ sic diuisio ꝛ diffōnes male sunt:ꝓbat̄ assumptū:qꝛ si non:hoc esset pp terminū mētalē q nō sigñat ad placitū. ℂ Sꝫ ꝯ. termin⁹ mētalis nō sigñat idē apud oēs:ꝰ sigt ad placitū:ꝯña tꝫ añs ꝓbat̄:qꝛ pono ꝙ a. sit itentio soꝛ. q sit corā te:ꝛ aduertas ad illā intētiōnē:ꝛ eueniat plato dino ꝯsilis recedēte soꝛ. tūc a. significat plato. ergo sigñat ad placitum:ꝯña tꝫ:añs ꝓbat̄:qꝛ tāta ē cōueniētia hui⁹ silitudinis ad plato. q̄ta est ad soꝛ. sꝫ ex ꝯueniētia quā hꝫ cum soꝛ. sigt soꝛ. ꝰ ēt significat plat. ex tāta ꝯueniētia q̄ꝫ tā hꝫ cū plato. ℂ Cōfirmat̄:qꝛ illud significat̄ qd apprehēdit̄:sꝫ plato apphendit̄:ergo ipm significat tꝫ ꝯña cū maiori ꝛ minori. ℂ Itē si sit silitudo soꝛ̄ i mēte plato. q sit a. iteꝫ silitudo Ciceronis q sit b. tūc arguo sic:ꝓpte silitudo significat rē ex cōueniētia quā hꝫ cū re:sꝫ cū a. maiorē ꝯuenientiā hēat cū b. q̄ꝫ cū soꝛ. ergo a. significat b. Iteꝫ maior est silitudo iter soꝛ. ꝛ platonē q̄ꝫ inter sortē ꝛ silitudinē eiusꝫ soꝛ. nō significat plato. ergo nec silitudo sortis significat sortē. Silr inter hoieꝫ ꝛ asinū maior est silitudo ꝛ cōueniētia q̄ꝫ inter hoiem ꝛ silitudinē hois:sꝫ hō non significat asinū:nec eꝯ:ergo nec silitudo hois significabit hominē:ꝯña tꝫ cū minori:maior ꝓbat̄:qꝛ iter hoiem ꝛ asinū est conueniētia in genere ꝓpinquo:sed inter hoiem ꝛ silitudinē hois nō est ꝯuenientia in gñe:qꝛ differunt gñe:ergo ꝛc. ℂ Itē ille terminus chymera in mēte sigñat rē nō pp aliquā silitudinē quā habeat cū re:qꝛ chymera nō est:cū aūt qd nō ē nō possit p ꝯcept⁹ hēre aliq̄ꝫ silitudinē:ergo ꝛc. Itē hō significat phtēꝫ hoiem pteritū ꝛ futurū:ꝛ nō pp silitudinē quā hēat cū pterito ꝛ futuro q non sunt. ℂ Cōfirmat̄:qꝛ nullus termin⁹ sigñat nāliter:qꝛ 4° meta. ꝛ p° elencho. dī:ꝙ añ disputatiōnē dꝫ supponere significatiōnē:sꝫ si significarēt nālr hoc nō opꝫ:ergo ꝛc. ℂ 2° pncipalr arguit̄ ꝙ qlibet termin⁹ sigñat nāliter:qꝛ si nō:hoc esset pp vocales:sꝫ ꝓbat̄ ꝙ qlibꝫ talis significat nāliter:qꝛ qlibet termin⁹ repñtat seipsū apud oēs. ergo qlibet terminus significat seipsū nālr ꝯña tꝫ:añs ꝓbat̄:qꝛ qlibet termin⁹ est aptus natus cāre silitudinē sui i intellectu:ꝛ p ꝯñs repñtare seipsum. Et si dī ꝙ nō est incōueniēs ꝙ significet seipsū nālr. ℂ Cōtra. qꝛ seq̄ret̄ ꝙ qlibꝫ termin⁹ vocalis eēt termin⁹ cōis:qd est incōueniēs:ꝓbatur ꝯña:qꝛ terminus cōis ē q sigñat plura:sed qlibet terminus est hmōi:ex quo significat se ꝛ aliquid extra se:ergo. ꝛc. ℂ Itē seq̄ret̄ ꝙ qlibet terminus eēt significatiu⁹. ꝯ Boeti. in lib. ꝓhiar. dicentē:ꝙ aliqs est nō significatiu⁹ vt garaius ꝛ beltrix ſm scm̄ Tho. Itē sequeret̄ ꝙ qlibꝫ termin⁹ eēt analogus:qꝛ p pus se significāt ꝛ p posterius alia a se:imo fortius ꝙ qlibet terminus esset equoc⁹:qꝛ qlibet sigñat plura diuersis rōnibus. Itē sequeret̄ ꝙ illa esset va chymera est:qꝛ sigñat pmarie sicut ē:ergo est va pꝫ ꝯña ꝛ añs ꝓbat̄:qꝛ pus sigñat se ex quo nālr sigñat se q̄ꝫ aliqd ex̄ se qd ad placitū sigñat. Itē seq̄ret̄ ꝙ illa ꝓpō eēt falsa:ois hō est aial:qꝛ si eēt va:ois res sigñata p sbm̄ esset res sigñata p pdicatū:ꝰ qd est falsuꝫ. ℂ Cōfirmat̄:qꝛ significat alr ꝙ est:ergo est falsa. ℂ Tertio principalr arguit̄ sic. Illa diuisio non est bona q nō euacuat diuisum:sed illa est hmōi:ꝰ ꝛc. ꝯña nota cuꝫ maiori:minor ꝓbat̄:qꝛ aliqs est terminus qui nō sigñat nālr nec ad placituꝫ vt ly beltrix:ꝙ nō significat ad placitū. pꝫ:qꝛ non sigñat ex impōne:ꝙ non significat nālr pꝫ:qꝛ nō est p se significatiuus:ꝰ nō nālr significat. ℂ Cōfirmat̄. qꝛ idē termin⁹ nālr sigñat ꝛ ad placitū. ꝰ mēbra coincidūt:ꝛ sic diuisio nō est bona:ꝯña tꝫ añs ꝓbat̄. Nam ly hō in voce sigñat ad placitū rē extra nālr sigñat seipm:ꝰ ꝛc. Silr ly hō in mēte significat se nālr:ꝰ ex̄ se nālr:tꝫ ꝯña:ꝛ qꝛ illud solū sigñat nāliter qd prio sigñat ꝛc. ℂ Quarto ꝯ diffōnes arguitur sic. Aliqd est qd apud oēs idē sigñat:vt fumus q nāliter sigñat ignē:ꝛ latratus canū q nāliter sigñat irā:ꝛ tn̄ nullus istoꝝ est terminus nāliter sigñatiu⁹:ergo diffō

Cōfir. ar 2° ar 3°. Confir. ar 2° pncipaliter. ar 2° ar 3° pncipaliter. Confir. ar 4° pncipaliter.

mala:tȝ ꝯña:qꝛ alicui cōpetit diffō cui nō cōpetit diffi[m]: maioꝛ pȝ de se. minoꝛ pbaṫ:qꝛ nullus istoꝝ ē termin⁹ p se figñatiu⁹:ḡ nullus istoꝝ ē nālr̄ figñatiu⁹:tȝ ꝯña a supe-

Confir[o] argṫ 5. pncipaliter

rioꝛi negatiue ad suū iferi⁹. ¶ Confirmaṫ. qꝛ aliqd ē qꝺ non apud oēs idē figñat vt circulus an̄ tabernā: ⁊ tn̄ nō est termin⁹ ad placitū figñatiu⁹:ex quo non ē terminus. ḡre ⁊c̄. ¶ 5 pncipalr̄ non ē maioꝛ rōi q̄re voces figñent ad placitū q̄ʒ q̄litates alie vt calitas friditas ⁊ alie res: qꝛ ille pñt iponi ad significādū:sicut voces:sed tales non sunt termini figñantes ad placitū:ḡ nec voces:vel detur rō diuersitatis. ¶ Ad h̄ rñdeṫ ad p[m] rñdet magr̄ in logica magna q a intētio figñat soꝛ. ⁊ non pla. platonē tn̄ signi ficat:⁊ non seqtur ḡ significat plato. sic nō sequiṫ: tu scis illā ppōnē esse verā:⁊ illud est a.ḡ tu scis a. esse verū:sed soluȝ sequiṫ a. scis esse verum. ¶ Rñsio hec non placet.

R[o] 2[a]

¶ Aliṫ ⁊ magl phy. rñdeṫ negādo q a. significet plato. ⁊ lȝ credā hoc esse plato. non tn̄ significat: qꝛ si dȝ signifi care aliqd dȝ eē cāta ab illo. Et ad pbationē pmā rñdeṫ q maiorē ꝯueniētiā hȝ cū soꝛte: qꝛ ē effect⁹ ei⁹ q̄ʒ cū pla.

Ad confir[nem]

cum non sit cāta a plato. ¶ Ad ꝯfirmationeȝ dī q illud figñat qꝺ apphēdiṫ p eā apphēsione va i sed non q̄cūqꝫ.

Ad 2[m]

¶ Ad 2[m] dī ad minorē q duplex ē ꝯueniētia. s. eēntialis ⁊ accn̄talis. Vn̄ maioꝛ ē cōuenientia eēntialis inṫ illa q̄ sunt eiusdē spēi q̄ʒ inṫ illa q̄ sunt diuersarū spērū:⁊ inṫ illa q̄ sunt eiusdē gn̄is q̄ʒ diuersarum generuȝ. Sȝ accn̄ta lis conuenietia maioꝛ pt eē inṫ illa q̄ dsunt spē ⁊ gn̄e q̄ʒ inṫ illa q̄ sunt eiusdē spēi:qꝛ vnū causaṫ ad alio ⁊ ducit in cognitionē alteri⁹:⁊ siltudo soꝛtis causaṫ a soꝛte ⁊ non ab alia intētione ⁊ ducit in cognitionē soꝛtis ⁊ non alterius intētionis.

Ad 3[m] Ad 4[m].

¶ Ad 3[m] rñdeṫ i silr̄ q est maioꝛ conueniētia eēntialis ⁊ non accidētalis. ¶ Ad 4[m] cum dī. Nulla est siltudo inṫ intētionē chymē ⁊ chymerā:ḡ non significat ex similitudine:negaṫ ꝯñtia:qꝛ lȝ non significet ex conue niētia q̄ sit:significat tamē ex ꝯueniētia q̄ eēt si chymera

Ad 5[m].

eēt:⁊ hoc sufficit. ¶ Ad quitum rñdeṫ hoc modo dicto. ¶ Ad ꝯfirmationē dī q phs itelligit de terminis ignotis vt a.b. vel de pnoib⁹ cuȝ nesciṫ qd demrātur. ¶ Vel aliṫ dico q intelligit de vocibus multiplr̄ significātib⁹. ¶ Ad 2[m] pncipale rñdeṫ sic sibi i ⁊ non ē inconueniēs q

Ad 2[m] pncipale.

terminus vocalis significet seipsum naturalr̄. ¶ Ad rōnes. Ad pmā dī q termin⁹ cōis dī:non qꝛ significat plura:sed qꝛ significat plura pro qbus possit supponē simuṫ.

Ad 2[m] Ad 3[m]

¶ Ad 2[m] ꝯcedēdo ꝯñaȝ. Sȝ Boet. vult q non qlibȝ termin⁹ ē significans ex impōne. ¶ Ad 3[m] dī q non dī analogū:qꝛ plura significet fm pus ⁊ posterius:qꝛ tunc aial eēt analogum cū pus significet hominē q̄ʒ soꝛ. ⁊ plato. sȝ diciṫ analogū:qꝛ ē pdicabile de reb⁹ diuersoꝝ pdicamētoꝝ:q̄rū vna depēdet ab alia eēntialr̄ i sic iste terminus ens:nec de illis figñatiue siue malr̄ pdicari pōt. Vel aliṫ diciṫ analogum qꝺ ē pdicabile d̄ pluribus p relationē ⁊ habitudinē ad vnū:vt sanū d̄ vrina ⁊ de cibo p habitudinē ad aial pdicaṫ. Et ad aliud cum dī q qlibȝ terminus eēt equocus:negaṫ ꝯñtia. Ad pbōnē dī q equiuocus dī q pl'a figñat eq̄ p diuersis rōnibus q̄lr̄ nō est in ppposito. ¶ Non tn̄ eēt pctm̄ moꝛtale concedē q qlibȝ terminus

Ad 4[m].

sit equocus. ¶ Ad 4[m] negaṫ ꝯña. Ad pbōnē negaṫ añs: ⁊ ad pbōnē cum dī:significat se nālr̄: ḡ pus significat se: nego ꝯñam:⁊ ratio est: qꝛ termini pus multotiēs induūt siltudinē alioꝝ suoꝝum significatoꝝum q̄ʒ sui ipsoꝝ. Vel aliṫ diciṫ q pus significat se q̄ʒ aliud a semō tn̄ pmarie significat se:qꝛ significatū pmariū est qꝺ ē sie oratio ni infinitiue vel coniunctiue:qꝺ personalr̄ corrñdet sibi.

Ad 5[m]

¶ Ad 5[m] nego ꝯñam:sed sic debes arguē. Ois res pro q̄ supponit subm ē res pro q̄ supponit pdicatum: ⁊ tūc cōcedo.

ad ꝯfir. Ad 3[m] pnci[e].

¶ Ad ꝯfirmationē. ꝯcedo añs:⁊ nego ꝯñtiam: qꝛ ois ppō significat infinitas falsitates. ¶ Ad 3[m] pncipale. nego minorē:imo dico q illa diuisio euat diuisum:sed diuisum dic non est terminus in cōi:sed ē termin⁹ p se significatiu⁹. Mō dico q ois termin⁹ p se significatiu⁹ vel est nālr̄ significatiu⁹ vel ad placitū. Et sic pȝ ad argumētū.

ad ꝯfir. primaȝ.

¶ Ad ꝯfirmationē pmam nego q idē terminus nālr̄ significet:⁊ ad placitum put sumitur hic nālr̄ significare. Vn̄ nālr̄ significare h̄ est aliqd extra se apud oēs repn̄tare seu significare. Modo nullus est termin⁹ qui significȝ illo mō ⁊ ad placitum.

ad ꝯfir. scđam

¶ Ad confirmationē scđam: dicitur ꝯcedēdo q termin⁹ prius significat se q̄ʒ aliqd extra se:⁊ sic concedo q nālr̄ significat se:ḡ non nālr̄ significat aliqd extra se:nego ꝯñtiam. Si diceres: illud solū nālr̄ significat pro q̄ significat. nego.

Ad 4[m] pnci[le].

¶ Ad 4[m] pncipale. ꝯcedo q fumus nālr̄ apud oēs idē significat: non tn̄ est termin⁹ nālr̄ significatiuus. Et cuȝ dī alicui competit diffō cui non competit diffinitū. nego. Et dico q ista est diffō termini p se significatiui. s. termin⁹ q apud oēs idē significat:mō fumus non est terminus q apud oēs idē signat.

ad ꝯfir.

¶ Ad ꝯfirmationē silr̄ dī q diffō termini ad placituȝ significatiui est illa. Termin⁹ qui non significat idē apud oēs.

Ad 5[m] pnci[le].

¶ Ad 5[m] pncipale. ꝯcediṫ q q̄litates pñt significare ad placitū:sicut voces. Et cū dicis:sed tales nō sunt termini significatiui ad placitum:ꝯcedo:ḡ nec voces: nego ꝯñaȝ:qꝛ voces pñt ꝯstituē ppōnē:q̄litates vō reales nō: cum sint res:ppō.n. componiṫ ex terminis ⁊ non ex rebus. Si aūt q̄ris:q̄re magis iponiṫ⁹ voces q̄ʒ alias q̄litates ad significandū res. Rñdeṫ q tales non sunt: ita facilr̄ p nos opinabiles:sic voces q̄ nr̄is voluntatib⁹ subijciunṫ. Jō p elenc. dicit phs:q res ad disputationē ferri non possunt:propṫ hoc vtimur vocibus ⁊ non rebus.

TErminoꝝum alius cathegoꝛematicus:ali⁹ sincathegoꝛematicus. ¶ Contra argṫ: aliqs est terminus q non est cathegoꝛematicus nec sincathegoꝛematicus:ḡ diuisio mala: tȝ ꝯña:

argṫ p.

qꝛ tunc diuisio non eēt data p oppo[a]:qꝛ si eēt data p oppositaꝯis termin⁹ nō cathegoꝛematicus eēt sincathegoꝛematicus:sic oē aial nō rōnale ē irrōnale:añs pbatur: qꝛ isti termini buf baf. a.b.c. non sunt cathegoꝛematici: ex q̄ p se sumpti non figñant. Nec sunt sincathegoꝛematici:ex quo non hn̄t aliqꝺ offm̄:ḡ ⁊c̄. Confirmaṫ. qꝛ ois bona diuisio est alicui⁹ diuisi p qꝺ euacuaṫ p istam diuisionē:sed illa non est hmōi:ḡ ⁊c̄. Consequētia nota cum maioꝛi:minoꝛ pbaṫ. qꝛ termin⁹ in cōi non pmo diuidiṫ i illa qꝛ aliqs terminus est q non est cathegoꝛematic⁹ nec sincathegoꝛematicus:vt supra pbatum est: nec etiaȝ terminus p se significatiu⁹ diuidiṫ in illa:qꝛ sincathegoꝛematicus non est p se significatiuus. Nec ēt nō p se significatiuus sic diuidiṫ: qꝛ cathegoꝛematic⁹ non est nou p se significatiuus. ḡ cum non possit assignari aliqꝺ pmo diuisuȝ qꝺ euacueṫ p istā diuisionē:diuisio mala est: ergo ⁊c̄.

Ar 2[o]

¶ Scđo arguiṫ sic. aliqs termin⁹ est cathegoꝛematicus ⁊ sincathegoꝛematicus:ḡ diuisio mala. ꝯña tȝ:qꝛ diuisio nō est bona:cuius mēbra coincidūt. añs pbaṫ:qꝛ isti termini poẽ impoẽ officiabilr̄ tēti sunt sincathegoꝛematici:⁊ cuȝ hoc sunt cathegoꝛematici:q pbatur:qꝛ oē qꝺ pōt esse subm vel pdicatū ppōnis significatiue vel foꝛaliter sumptū est termin⁹ cathegoꝛematicus: sed ista sincathegoꝛemata poẽ:⁊ ipoẽ sunt hmōi: vt dicēdo soꝛtē currere ē poẽ:soꝛ. eēt asinuȝ ē ipoẽ:qꝛ ly poẽ ⁊ ly impossibile sunt pdicata: ergo sunt termini cathegoꝛematici.

Confir.

¶ Cōfirmaṫ. qꝛ h̄ vbum ē:ē cathegoꝛema ⁊ sincathegoꝛema. ḡ ⁊c̄. añs pbaṫ q sit cathegoꝛema. pȝ:qꝛ hȝ ppꝛiū significatū:q sit ēt sincathegoꝛema. pȝ:qꝛ hȝ offm̄ determinādi siue ꝯiungēdi. ¶ Item termini pgnantes vt oē: nihil ifinitū sunt cathegoꝛematici ⁊ sincathegoꝛematici

cũ sint ṽtualr cõpositi ex cathegorematico ⁊ sincathegorematico: q₂ equalẽt talib⁹: vt oẽ equalet huic ois res ⁊ nihil equalet huic: nõ aliqd: ⁊ totus huic q̃lʒ pars ⁊ ifñ huic aliquãtũ tale: g̃ ⁊c̃. ¶ 3°. ꝯ diffõnes argr̃ sic. Aliqs termin⁹ est cathegorematicus cui nõ competit diffõ: g̃ p° diffõ mala. ꝯsequẽtia tʒ: añs ꝓbat: q₂ hec adiectiua alb⁹ alba album: niger nigra nigrum: sunt termini cathegorematici: ⁊ tamẽ illis nõ competit diffõ. ꝙ nõ competat diffinitio: manifestũ ẽ: q₂ sumpta p se non hñt ꝓpriũ significatum: ꝙ sint cathegorematici ꝓbat: q₂ qð p̃t eẽ subm vel p̃dicatum significatiue sumptum est cathegorema. illa sunt h⁹. g̃ ⁊c̃. ¶ Confirmat. q₂ termin⁹ equocus est cathegorematicus ⁊ non hẽt tam p se q̃ʒ cum alio ꝓpriũ significatum: g̃ ⁊c̃. ꝯsequẽtia tʒ: minor ꝓbat: q₂ terminus equoc⁹ nõ hʒ determinatũ ⁊ distictum signatum termini nisi limitet: maior etiã pʒ: q₂ terminus equoc⁹ ẽ termin⁹ p se significatiu⁹: ig̃ ⁊ cathegorematicus. ¶ 4°. huic relatiuo q competit diffõ termini sincathegorematici: ⁊ tamẽ non est sincathegorematicus: g̃ diffõ ista mala: ꝯña tʒ cum minori: maior ꝓbat: q₂ relatiuũ q nõ p se signat: ⁊ cũ hoc hʒ aliqð offm̃: q₂ referẽdi: g̃ competit sibi diffõ sincathegorematici. ¶ Confirmat. q₂ ille termin⁹ nihil non est sincathegorematicus: ⁊ tñ sibi cõpetit diffõ sincathegorematici: q₂ est termin⁹ hñs offm̃ ⁊ p se sumptus nihil significat. probat ꝗ q₂ da oppositum ꝙ p se sumptus aliqd signat: g̃ vnum ꝯdictorium signat suum ꝯdictorium.

Margin: Ar 3° — Cõfir° — argr̃ 4° — Confir.

Ad hec breuit r̃ndet. ¶ Ad p^m negat cõsequẽtia. Ad ꝓbationẽ cum dicit. Diuisio non est p opposita di negãdo: imo large accipiendo opposita. s. p his q̃ sunt repugnãtia est data p opposita. Et cum tu arguis ꝙ tunc omnis terminus nõ cathegorematicus eẽt sincathegorematicus. ¶ Dico ꝙ veruʒ eẽt si hec diuidẽtia eẽnt euãtia diuisum: sicut ratiõale ⁊ irrationale euacuãt aial: q₂ comp̃hẽdũt omnia aialia: sed cathegorematicus ⁊ sincathegorematicus non euacuãt terminum: q₂ nõ comp̃hẽdũt oẽs terminos vt bñ ꝓbas: ideo nõ seqt illud. ¶ Ad ꝯfirmationẽ di: silr negãdo maiorẽ: q₂ aliq̃ est diuisio q̃ nõ euacuat diuisum. Exẽplum p̃mit vt si diuidat aial: q₂ aliud bipes aliud quadrupes: cũ aliquod aial sit qð non sit bipes: nec quadrupes: ista diuisio non euãt diuisum. Exẽplũ s̃cðm vt si aial diuidat: q₂ aliud rõnale: aliud irrationale: ista diuisio euãt totuʒ diuisum: q₂ nihil est aial: qð non sit rationale vel irrationale. ¶ Ad ꝓpositũ mõ dico ꝙ non ois diuisio est alicui⁹ diuisi p°: sʒ tñ illa diuisio q̃ est euacuans diuisum q̃lis non est ista.

Margin: Ad p^m — Ad confir^nem

¶ Ad 2^m di negãdo añs. Ad ꝓbationẽ cum di ꝙ isti termini posse: impose: officiabilr̃ tẽti sunt cathegorematici ⁊ sincathegorematici. R̃ndet magr̃ in logica magna ꝙ sincathegorematica distributiua aut ꝯfusiua alr̃ ꝓbabilia q̃ʒ officiabilr̃ non pñt eẽ extrema ꝓpõnum signatiue sumpta: sʒ sincathegorematica officiabilr̃ ꝓbabilia pñt eẽ extrema ꝓpõnũ: vt ꝓbat arg^m dõo sorte currẽ ẽ posse: vñ ly posse ⁊ ꝯtingẽs noialr̃ sumpta pñt accipi 2° in ꝓpõne: aut resolubilr̃: aut officiabilr̃: resolubilr̃ sumpta sunt cathego. officiabilr̃ ṽo sincathegoremata: s̃m magrʒ negat ꝙ termini cathegorematici. Et ad ꝓbationẽ pñt esse subm sint vel p̃dicatũ ꝓpõnis: g̃ sunt termini cathegorematici non vʒ ꝯña. ¶ Põt tñ alr̃ dici ꝙ sunt termini cathe. officiabilr̃ sumpti: ⁊ negat ꝙ sint sincathegorematici. Et si arguas. Sũt termini hñtes offm̃: g̃ sunt: sincathegorematici: negat ꝯña: sed oʒ addi ⁊ p se sũpti nihil significãt qð negat. ¶ Ad ꝯfirmationẽ dicit Burleus in p̃io ꝑhiar. ꝙ hoc ṽbum est qñ ẽ in ꝓpõne de 2° adiacẽte: tũc est cathegorema. q₂ signat aliq̃ʒ nãm. s. esse existẽ: sed qñ p̃dicat 3^m adiacẽs: tunc est sincathegorema nullã nãm p se signans determiate. ¶ Magr̃ aũt in logica magna vult ꝙ ṽbũ non p̃t eẽ cathegorema: et q̃ ṽbum vt ṽbũ hʒ ꝙ vniat extrema ⁊ nõ p̃tur: q₂ s̃m ipm ibi ad hoc ꝙ sit aliqs termin⁹ cathegorematic⁹ nõ solũ reqrit ꝙ hẽat ꝓpriũ significatũ: sʒ ẽt ꝙ nõ vniat extrema: sʒ p̃dicet: qð nõ cõpetit ṽbo subiuo vide in sũmulis opionẽ. ¶ Ego aũt puto s̃ʒ magr̃m in logica p̃ua ṽbũ eẽ cathegorema. qð tã p se q̃ʒ cũ alio hʒ ꝓpriũ signatũ: ⁊ nõ vʒ hoc ꝯñai hʒ offm̃ determinãdi: g̃ est sincathegorema: sʒ ẽt reqrit ꝙ p se sũpt⁹ nihil signet. ¶ Ad alia silr̃ di ꝙ oẽs illi termini sunt cathegorematici: q₂ illis cõpetit diffõ cathegorematici. Et lʒ virtualr̃ sint compositi ex cathegorematico ⁊ sincathegorematico: tñ a digniori ⁊ potiori sit denoiatio vt a cathegorematico: ⁊ ẽt nõ vʒ: hñt aliqð offm̃: g̃ sunt sincathegorematici: vt dcm̃ est sup̃. ¶ Ad 3^m dicit Paulus ꝑgulis. ꝙ ista adiectiua nõ sunt termini cathegorematici: nec illis cõpetit diffõ cathegorematici. Vñ dicit ipse ꝙ termin⁹ p se significatiu⁹ diuidit in terminũ cathegorematicũ ⁊ in terminũ indistictũ. Termin⁹ cathegorematicus est ille q di hẽe determinatũ ⁊ distinctũ signatũ. indistict⁹ ṽo qui hʒ indistictũ signatũ vt adiectiua albus niger. Hec ip̃robauim⁹ in summulis: q₂ talia adiectiua nõ sũt termini p se signatiui: nisi in neutro gñe cũ diffõ p se signatiui nõ cõpetat illis. Magr̃ aũt in logica magna r̃ndet ponẽs diuisionẽ de adiectiuis. ¶ Vñ adiectiuoꝝ q̃dã nõ signant aliud a se ⁊ suis ꝯsilib⁹ distincte: vt ois nullus. Quedã ṽo signant aliqd aliud a se ⁊ suis ꝯsilib⁹ depẽdẽter tñ: vt albus alba: ⁊ etiã in neutro gñe adiectiue sumpta. Quedã ṽo signant aliqd aliud a se distictũ nõ depẽdẽter siue nõ p re^mm ad aliud: sic h⁹ adiectiua in neutro gñe subata dic̃ g̃ ꝙ p° non sũt cathegoremata sʒ sincathegoremata. Secũda ṽo sunt cathegoremata depẽdẽter. 3ᵃ ṽo cathegoremata p se. ¶ Ego aũt puto alr̃ eẽ dðm s̃m magr̃m in hac logica p̃ua. s. ꝙ illa adiectiua adiectiue tẽta: ⁊ sic non sunt termini p se signatiui: ita nõ sunt termini cathegorematici. Si aũt vis ꝯcedẽ ꝙ sint termini p se significatiui depẽdent hẽs ꝯcedẽ ẽt silr̃ ꝙ sint termini cathegorematici depẽdẽter. ¶ Ad ꝯfirmationẽ dñt qdã rudes terminũ equocũ non eẽt cathegorematicũ: q̃s ip̃robauimus in summulis. vide ibi. ¶ Jð dõʒ. ꝙ termin⁹ equoc⁹ ẽ cathegorematic⁹ cũ sibi competãt oẽs ꝯdõnes ei⁹: ⁊ cũ dicis ꝙ si hʒ ðteriatũ signatũ siue ꝓpriũ: negat: imo eq̃ p̃ signat plura ⁊ illa plura sunt suũ significatũ determinatũ: ⁊ nõ magis vnuʒ significat q̃ʒ aliud nisi determinet: sicut aial significat suas spẽs ⁊ nõ magis vnã q̃ʒ aliã lʒ significet p̃mo vnã nãm cõicatã a spẽb⁹: ⁊ equoce ṽo non. ¶ Ad 4^m negat maior. s. ꝙ huic relatiuo q competat diffõ termini sincathegorematici: q₂ rel̃m non hẽt officium ad intellectum magr̃i: q₂ p offm̃ intellit ꝙ tñ terminis nõ supponẽtib⁹ competit: sic ly ois: relatiuũ ṽo supponit. Vel dicat alr̃ ꝙ p offm̃ magr̃ intellit offm̃ distribuẽdi: ꝯfundẽdi: ꝯiungẽdi: ⁊ sic de aliis nũatis ab ipso: non autẽ referẽdi. ¶ Ad ꝯfirmationẽ dicit magister in logica magna ꝙ termini p̃gnãtes non sunt termini cathe. nec sincathegorematici. Ego aũt puto magr̃m esse alterius opionis in hac logica parua: vt decl'aui in summulis. Et vr̃ s̃m ipʒ hic ꝙ sint cathe. ⁊ ita ly nihil est terminus cathegorematicus: q₂ tã p se q̃ʒ cum alio hʒ ꝓpriũ signatuʒ: ⁊ nego ꝙ diffõ sincathegorematici sibi cõpetat: q₂ nõ competit 2ᵃ pa ⁊ p se sumptus nihil signat. ¶ Et cum tu arguis da opp^m ꝙ signat aliquid: g̃ vnum ꝯdictorium signabit suũ ꝯdictorium: q₂ aliqd ẽ ⁊ nihil sunt ꝯdictoria: ⁊ ly nihil p se signat aliqd: ꝯ di. negãdo ꝯñam: hñ tñ concedo ꝙ significat illud idẽ qð signat suũ ꝯdictoriuʒ: sed alio mõ: q₂ significat aliqd negatiue: ꝯdictorium autẽ eius significat aliquid affirmatiue. Et sic patet ad argumenta.

Margin: Ad 2^m — R̃n° 2° — ad ꝯfir. — Ad 3^m — R̃n° 2° — ad ꝯfir. — Ad 4^m — ad ꝯfir.

¶ Utrum omnis possit esse pars subiecti aut predicati.

Et arguit

Affir^m argf p̄

ET arguitur ꝙ sic. ly nō p̄t eē pars subi̅ vel p̄dicati: ḡ ea dē rōne ois ⁊ alia sincathegoremata: ɔ̄ña tȝ: ⁊ añs pbaꝛ: qꝛ alr̄ p̄iret rel'a que dic̄. ab affirmatiua de p̄dicato ifi^to ad negatiuā de p̄ctō finito: ɔ̄ña est bona. Silr̄ p̄iret rl'a q̄ dic̄ ꝙ i ɔuersiōe p cōpōnē termini fi^ti mutāꝛ in termios ifi^tos: termin⁹.n. ifinit⁹

argf 2°

est cōposit⁹ ex finito ⁊ negōne. ℂ 2° sic. seq̄reꝛ ꝙ ista esset ꝟa ois hō est ois hō: si ly hō tm̄ p̄turꝛ: qꝛ nulla ꝓpō ē ꝟior illa in q̄ idem p̄tur de seipso s̄m Boe. sed ista est hō: ḡ ⁊c̄.

argf 3°

ℂ 3° sic. dato opp° sequiꝛ ꝙ iste due ꝓpōnes ɔuertūꝛ. soꝛ. est hō. ⁊ soꝛ. est: ois hō: ɔ̄ñs falsū: qꝛ vna est ꝟa: reliq̄ falsa: ɔ̄ña pbaꝛ: qꝛ subīa ⁊ p̄dicata ⁊ copule ɔuertunꝛ: ⁊ sūt eiusdē q̄litatꝫ ⁊ q̄ntitatꝫ ⁊ termini p eisdē p̄cise supponūt

argf 4°

tȝ: ɔ̄ña p eādem modū iuestigādi ꝓpōnes ɔuerti. ℂ 4° sic seq̄reꝛ ꝙ illa non eēt ɔuertibilis simplr̄: nullus hō est ois hō: qꝛ excꝗ ly hō est tātū p̄dicatū ɔuerteꝛ sic: nullus hō est

In op^m argf p̄

hō: ⁊ tm̄ p^a est ꝟa ⁊ 2ª falsa. ℂ In op^m argr. ⁊ p̄ sic. Tale signū ois positū a p̄te subi̅ p̄cedēs totā ꝓpōnē non est pars subi̅: sed eq̄ sincathegorematice teneꝛ a p̄te p̄dicati ⁊ int̄ p̄tes subi̅: sicut q̄ñ p̄cedit totā ꝓpōnē: ḡ a pari non p̄t eē ps subi̅ vel p̄dicati: ɔ̄ña tȝ cū minori maioꝛ pbaꝛ. Nam in ista ꝓpōne: ois hō est aial: ly ois non p̄t eē pars subi̅.

argf 2°

ℂ 2° sic. Nulla ꝓpō affirmatia est ꝟa in q̄ ꝟl'e ꝟlr̄ sumptū p̄tur s̄m phm̄. p̄ pblar. vt dōo: ois hō est oē aial. sed h̄ to

argf 3°

tū: oē aial est ꝟl'e ꝟlr̄ sumptū: ḡ h̄ totū non p̄tur. ℂ 3° sic q̄ro vtrū ly: ois hō sit termin⁹ trāscēdens aut non. Si nō cū sit p̄dicatū p se vꝫ ꝙ sit terminus inferioꝛ: ⁊ sic de ipso poterit vere p̄dicari termin⁹ trāscēdēs: qd̄ non est verū: qꝛ non p̄t esse subm̄: nec ēt est termin⁹ trāscēdēs: qꝛ tunc

argf 4°

oē ens eēt: ois hō. ℂ 4° sic. Ista est singularis. soꝛ. est ois hō: ḡ hēt ɔuerti simplr̄: ⁊ non aliꝛ nisi sic. ois hō est soꝛ. vbi ly. ois hō non est subm̄: ḡ pri⁹ non erat p̄dicatū. Nec p̄t dici ꝙ ɔuertiꝛ. sic. aliqd. ois hō est soꝛ. qꝛ tunc non fieret p̄cise de subto p̄dicatū: ⁊ eꝫ: qd̄ opꝫ fieri in ɔuersione simplici. ℂ Ad h̄ dubiū sūt due opiones vna opio vult. ꝙ ly ois ⁊ silia p̄it esse ps subi̅ ⁊ p̄dicati sigñtiue sumpti. vt ois hō vidēs oēm hoiēꝫ ē aial: ⁊ tu es ois hō. Et hāc

Ad p^m i opp^m of

sustinēdo ad arg^a r̄ndeꝛ in opp^m. ℂ Ad p^m negaꝛ ɔ̄ña. sic̄ non sequiꝛ. ly ois positū a p̄te p̄dicati non p̄t ɔfundē aliquē terminū cōfuse tm̄: sed eq̄ sincathegorematice sumiꝛ a p̄te subi̅ sicut a p̄te p̄dicati. ḡ etiā positū a p̄te subi̅ non poterit ɔfundē aliquē terminū ɔfuse tm̄. pꝫ ꝙ ɔ̄ñs est fal

Ad 2^m

sum: ⁊ tm̄ añs est veꝛ. ḡ ɔ̄ña non valꝫ. ℂ Ad 2^m dī. ꝙ ista auctoritas sic intelligiꝛ. Nulla affirmatio est ꝟa in q̄ ꝟl'e ꝟlr̄ sumptū p̄tur. i. i q̄ ꝟl'e cū signo ꝟl̄i p̄tur. attentis duabus ɔdōnib⁹ assignatꝫ ab auctorib⁹. p̄ phiarme. ℂ Pria ꝙ talis termin⁹ ꝟl'is hēat plura supposita. ℂ 2^a ꝙ pro illis distribuaꝛ in suppōne psonali: ⁊ ex h̄ non sequiꝛ ꝙ tm̄ ly aial p̄diceꝛ. sic̄ non sequiꝛ apud cōeꝫ viā in ista ꝓpōne. iste hō currit. subijciꝛ termin⁹ cōis cū ꝓnoīe demr̄atiuo. ḡ subijciꝛ tm̄ termin⁹ cōioꝛita eodē mō p̄t dici ꝙ p̄tur ꝟl'e ꝟlr̄ sumptū. i. cū signo ꝟl̄i. non tamen tm̄ p̄tur aliqd̄ ꝟl'e.

Ad 3^m

ℂ Ad 3^m dī. ꝙ ly ois hō non est termin⁹ trāscēdēs. Et cū dī. ḡ est iferioꝛ ad trāscēdēs. negaꝛ ɔ̄ña: sicut in ista ꝓpōne. tu es hō vel non hō. p̄dicatū non est trāscēdēs: nec iferi⁹ ad trāscēdēs: qꝛ p̄tur ꝟlr̄ de trāscēdēte. ℂ Ūn termi compositi non dīr per se inferiores nec supiores nisi forte

R^o 2°

p reductionē. sed bñ termini simplices. ℂ Vel aliꝛ dicaꝛ ꝙ est iferioꝛ: ⁊ sic de ipso p̄t p̄dicari trāscēdēs sic dicēdo. aliqd ly. ois hō ē ens. tenēdo ly aliqd pure sincathe

Ad 4^m

gorematice. ℂ Ad 4^m dī. ꝙ ista ꝓpō: sortes est ois hō. cōuertiꝛ sic. aliqd ois hō ē soꝛ. ⁊ aliqd teneꝛ pure syncathegorematice: ⁊ sic non est subm̄ nec ps. sed illud qd̄ fuit p̄dicatū est p̄cise subm̄. vel dī negādo ꝙ in ɔuersione non plus deat subijci in vna q̄ꝫ p̄dicari in altera: qꝛ in ista ꝓpōne qlꝫ hō est vn⁹ hō. ly hō est p̄cise subm̄: ⁊ tm̄ in sua exclusiua non dꝫ eē p̄dicatū sic dōo. tm̄ vn⁹ est hō: qꝛ ꝟlis ē ꝟa ⁊ exclusiua falsa: sed dꝫ sic cōuerti. tm̄ vnus hō est hō masculus. ℂ Altera opio dicit ꝙ aliqua syncathegoremata bene possint eē p̄tes subi̅ ⁊ p̄dicati: sed ly ois nō. Unde dōo. tu es non asin⁹. ly non est pars p̄dicati: sed dicendo. tu es ois homo. ly homo est p̄cise predicatum.

Ad p^m ar^m pro p̄te affirmatiua r̄ūr

Et hanc sustinēdo respōdeꝛ ad arg^a. ℂ Ad p^m i oppo^m respōdeꝛ negā^o ɔseq̄ntiā: qꝛ ex illa negatione non ifinitāte ⁊ ex alio termio cathegorematico sit vn⁹ termin⁹ sigñtiu⁹ cuiusꝫ rei non sigñate p aliū terminū cathegorematicū. sꝫ sic non fit de illo termio. ois. addito alteri termio cathegorematico. sed ille termin⁹. ois hō non aliud sigt̄ q̄ꝫ ly hō.

Ad 2^m

ℂ Ad 2^m cū iferꝛ ista ē ꝟa. ois hō est ois hō. negaꝛ ɔseq̄ntia. Et ad auctoritateꝫ Boetij p̄t dici ꝙ ipa est ꝟa de ꝟtute s̄monis: eo ꝙ ipsa ē vna negatiua non ponēs aliq̄ꝫ ꝓpōnē eē verā vel falsaꝫ. lō ɔceditꝛ ꝙ nulla ꝓpō est verioꝛ illa. hō est asin⁹: nec aliq̄ ē falsioꝛ. illa de⁹ est. qꝛ dato oppo° sequiꝛ icōueniēs. ℂ Et ad hec si auctoritas intelligaꝛ affirmatiue sic. Ois ꝓpō in q̄ idē p̄tur de seipso ē ꝟa. ℂ Diciꝛ ꝙ dꝫ itelligi saluatꝫ duabus ɔdōnib⁹. alr̄.n. non eēt vera. Prima ꝙ p̄dicatū non sumaꝛ ꝟlr̄ q̄liꝛ est in ꝓposito. ois hō est ois hō. 2^a ꝙ p̄dicatū non sit termin⁹ significās aliq̄ꝫ rē de cui⁹ itētione sigñatiue sumpta non est aliqa termin⁹ affirmatiue ꝟificabilis cū ꝟbo de p̄senti deducta q̄cūqꝫ ampliatione: ⁊ pp̄ h̄ excludiꝛ hec ꝓpō fl'a. chymera ē chymera.

Ad 3^m

ℂ Ad 3^m. nego ɔseq̄ntiā. s. ꝙ sequaꝛ ꝙ ille ꝓpōnes ɔuertanꝛ. soꝛ. est hō. soꝛ. est ois hō: sed dꝫ addē ꝙ termini supponāt eodē mō: qd̄ est fl'm: qꝛ i vna. ly hō supponit distributiue: ⁊ in alia determiate. Si ꝟo dimittꝫ illā p̄ticulā. negaꝛ ꝙ ɔuertāꝛ.

Ad 4^m

ℂ Ad 4^m. nego ꝙ illa non possit ɔuerti simplr̄. null's hō est ois hō. Et ad pbōnē. nego ꝙ ɔuertaꝛ sic. null's hō est hō: qꝛ ly hō a p̄te subi̅ stat distributiue ⁊ p^us stabat determiate a p̄te p̄dicati. termini ḡ non supponūt eodē mō qd̄ reqriꝛ: sꝫ ɔuertiꝛ sic nihil qd̄ est ois hō est hō. Et nota ꝙ non ois ꝟl'is negatiua est ɔuertibilis simplr̄. vt illa q̄ non est de ɔsueto mō loq̄ndi. vt ois hō aial non est: sed p accñs dꝫ sic ɔuerti. aial non ē hō. Pria tam̄ opio ē comoꝛ. ℂ Hic placuit ponē hanc q̄stionē vt h̄ syncathegoremata clarioꝛa fiant tyrūculis a qb⁹ nimiū obscura iudicāꝛ.

Argf p̄

TErminoꝝ alius p^e itētionis ali⁹ 2^e. ℂ Ꝫ. aliqs est terminus mētalis q non est p̄me itentionis nec scd̄e. ḡ diuō mala. ɔ̄ña tȝ. añs pbaꝛ: qꝛ termin⁹ diuisus i terminū: p^e itētionis ⁊ 2^e non ē termin⁹ p̄me itētionis: nec scd̄e. pbaꝛ. qꝛ si esset p̄me non p̄reꝛ de termio 2^e itētionis: pꝫ: qꝛ mēbꝛ vni⁹ diuisionis non p̄tur de mēbro oppo°: qꝛ aliꝛ diuisio eēt nulla.

Confir. prima

ℂ Confirmaꝛ. qꝛ iste termin⁹ ois in mēte: nec ē p^e itētionis: nec est scd̄e. ꝙ non sit p̄me. pꝫ: qꝛ non sigt̄ rē q̄ non ē termin⁹. ꝙ non sit scd̄e. pbaꝛ. qꝛ ois termin⁹ scd̄e itētionis sigt̄ aliquem terminūꝫ p^e intētionis. ḡ ⁊c̄.

Confir. secunda

ℂ Silr̄ scd̄a intētio est scd̄s ɔcept⁹ rei. ly ois non est scd̄s ɔcept⁹ rei. ḡ non est scd̄a intētio. Itē ois termin⁹ p̄me intētionis vel scd̄e est termin⁹ nālr̄ sigñtiuus: qꝛ termin⁹ nālr̄ sigñtiuus diuidiꝛ in hec: sed ly ois non ē termin⁹ nālr̄ sigñtiu⁹. ḡ ⁊c̄.

Argf 2°

ℂ 2° p̄ncipalr̄ sic. Aliqs est termin⁹ qui est p̄me ⁊ scd̄e intētionis. ḡ diuisio mala. ɔsequētia tȝ: qꝛ diuisio est mala: cui⁹ mēbꝛa coincidūt. antecedēs pbaꝛ: qꝛ ly ens est termin⁹ p̄me intētionis ⁊ scd̄e. ꝙ sit p̄me. pꝫ: qꝛ sigt̄ non terminū. ꝙ sit scd̄e. pbatur: qꝛ sigt̄ rē q̄ est termin⁹. ḡ ⁊c̄.

R^o

ℂ Et si respondeꝛ negādo hāc vltimā ɔsequētiā. s. sigt̄ rē que est terminus. ḡ est scd̄e intētionis: qꝛ dꝫ dici. sigt̄ solūmodo rem q̄ est terminus. ḡ est scd̄e itētionis: ⁊ tūc negaꝛ antecedēs.

Instā° ꝫ r̄ñsione

ℂ Contra. sequiꝛ ꝙ termin⁹ scd̄e itentionis sit p̄me. probaꝛ ɔse/

quētia: q2 scōa itētio est 2ᵘˢ ɔceptᵘˢ rei. ḡ significat rē q̄ nō est terminᵘˢ. tꝫ ɔña: q2 ɔceptᵘˢ significat illud: cuiᵘˢ est ɔceptᵘˢ: ꝛ cū h̄ ēt sig̃t ɔceptū p̄ᵐ. ḡ significat rē q̄ est terminus ꝛ rē q̄ non est terminᵘˢ. ḡ nō solū mō sig̃t terminū: ꝛ sic nō est 2ᵉ itētionis ẜm rōnē. ℭ Cōfirmat. q2 ly terminᵘˢ in mēte est p̄ᵉ itētionis ꝛ 2ᵉ. q̄ sit p̄ie ꝑbat: q2 sig̃t rē q̄ non est terminᵘˢ. nā ly terminᵘˢ sig̃t lapidē in fine agri positū q̄ nō est terminᵘˢ. q̄ sit 2ᵉ ꝑbat. q2 sig̃t solūmō rē q̄ est terminᵘˢ. q2 q̄cūq3 res sig̃ta p ip̄m est terminᵘˢ. ḡ ꝛc̄. ℭ 3ᵒ p̄ncipalit̄ sic. Diffō termini p̄ᵉ itētionis cōpetit alteri a diffō. ḡ mala. ɔña tꝫ. aūs ꝑbat. nā ly nomē in mēte est terminᵘˢ p̄me itētionis. vt pꝫ: ꝛ tñ sibi cōpetit diffō termini p̄me intentionis: q2 ly nomē sigñat nomē p̄ñs p̄teritū ꝛ futurū: sed sigñando nomē p̄teritū ꝛ futurū sigñat rē que nō est terminᵘˢ: q2 nomē p̄teritū ꝛ futurū non est terminᵘˢ: q̄m p̄teritū non est: cū corruptū sit. ḡ non est terminᵘˢ: q2 dato oppositō seq̄r q̄ terminᵘˢ corruptᵘˢ esset terminᵘˢ: q̄ñ nomen p̄teritū est terminᵘˢ corruptᵘˢ. ℭ Confirmat. q2 chymera est terminᵘˢ p̄me intētionis: ꝛ tñ sibi non cōpetit diffō termini p̄me intētionis. ḡ ꝛc̄. ɔña nota cū maiori: minor ꝑbat: q2 si ly chymera sig̃t rē q̄ non est terminᵘˢ. tūc cū terminᵘˢ p̄ᵉ itētionis significet rē nāl'r ex ɔueniētia ꝛ siltudine quā hꝫ cū re: sed nulla est siltudo huiᵘˢ termini in mēte chymera cū re sig̃ta: ex q̄ talis res non est. ḡ ꝛc̄. ℭ 2ᵒ. q2 terminᵘˢ p̄me itētionis est ɔceptᵘˢ p̄mᵘˢ rei cātus a re: sꝫ cū talis res non sit: ḡ non cāt ɔceptū: ḡ cū ille terminᵘˢ chymera non sit ɔceptᵘˢ a re cātus non est terminᵘˢ p̄ᵉ itētiōis. ℭ 3ᵒ. q2 nihil est in intell'u q̄n p̄us fuerit in sensu: vt dicit p̄hs in de sensu ꝛ sensato. ꝛ nec̄e est itelligētē phātasmata speculari. 3ᵒ de aīa. Ex his sequit̄ q̄ itellectᵘˢ nihil intelligit q̄n sensus prius sentiat: sed cum sensus nullo modo sentiat chymerā ex q̄ non est: ḡ itellectᵘˢ non intelligit eā: ꝛ p ɔseq̄ns non p̄t hēre ɔceptū eius. Hoc argᵐ fortius p̄t fieri de vacuo ꝛ ifinito. Et si in hac materia vis plura argumenta recurre ad quintam questionem.

Confir. — *argᵐ 3ᵒ* — *Confirᵒ prima.* — *Confir. scōa* — *Confir. tertia*

Ad p̄ᵐ **Ad hec** r̄ndet. Ad p̄ᵐ negādo ɔñtiam: q2 terminus nāliter significatiuᵘˢ est q̄ diuidit̄ in terminū p̄me intētionis ꝛ scōe: ꝛ non terminᵘˢ mētalis: aliq̄s .n. est terminus mētalis q̄ non est nāl'r significatiuus. ℭ Et ad ꝑbationē. terminus diuisus non est p̄me intētionis nec scōe: ḡ aliq̄s est terminᵘˢ mētalis q̄ non est p̄me nec scōe: nego ɔñtiā: sicut non vꝫ. aīal in cōi non est rationale nec irrationale: ergo aliq̄d aīal est q̄d non est rationale nec irrationale: q2 ly aīal in aūte supponit simpl'r: in ɔñte ꝑsonal'r. Uel al'r ẜm termini stas dī q̄ terminᵘˢ diuisus est terminᵘˢ scōe intētionis: ꝛ vt significatiuᵘˢ est magis cōis q̄3 terminᵘˢ scōe intētionis: sed vt tale ens est minus communis. vide supra de termio p se significatiuo. ℭ Ad cōfirmationē ɔcedo totū: sed non est inconueniēs: q2 terminus mētalis non est p̄mo diuisus hic: sed terminᵘˢ nāl'r significatiuᵘˢ. modo ois terminᵘˢ nāl'r significatiuᵘˢ est mētalis: ꝛ non eɔ̄. ℭ Ad 2ᵐ dī sicut ibi. Ad replicationē cum dicis sequeret̄ q̄ terminᵘˢ scōe intētionis esset p̄me. negatur ɔñtia. Ad ꝑbationē dī q̄ terminᵘˢ p̄me intētionis immediate sig̃t rem: ꝛ terminᵘˢ scōe intētionis imediate sig̃t ɔceptū: rē vero mediate. Intelligimᵘˢ ergo de sigñato mediato. ℭ Ad ɔfirmationē dī q̄ terminᵘˢ large acceptᵘˢ est terminus p̄me itētionis: q2 sig̃t aliquā rē que non est terminus in ꝑpositione: vt lapidē in agro: ꝛ cum dī q̄ est secūdē nego. ℭ Ad ꝑbationē cum dī q̄ quecūq3 res significata per ip̄m est terminus: accipiēdo terminū cōiter: nō tñ accipiēdo terminū vt est pars ꝑpinqua orōnis: q̄uo deberet esse: si dēret dici scōe itētionis. Si autē accipiat̄ ly terminus stricte ad mētē magr̄i: tūc est terminᵘˢ scōe intētionis: ꝛ tunc non sigñat aliquā rē que non sit terminᵘˢ in orōne. ℭ Ad 3ᵐ dcm̄ est in summulis: vñ negatur aūs.

ad ɔfir. — *Ad 2ᵐ* — *ad ɔfir.* — *Ad 3ᵐ*

Ad ꝑbationē negat̄ q̄ diffō termini p̄me itētionis competat huic termino nomē in mēte. Et cum tu dicis ly nomē sig̃t p̄ñs p̄teritū ꝛ futurū: ꝛ significādo nomē p̄teritū sig̃t rē que non est terminᵘˢ: nego. Et si dicis. ḡ est p̄me intētionis. negat̄ ɔsequētia: q2 diffō termini p̄me itētionis non est ista particula solum significās rē que non est terminᵘˢ: sed isti terminᵘˢ mētalis sigñās non terminum. Et scōa particula non competit terminis scōe intētionis: q2 falsum est dicē terminᵘˢ scōe intētionis sigñat non terminū: q̄m talis terminᵘˢ scōe intētionis sigñat solūmō terminū ẜꝫ magr̄ꝫ: ḡ non sig̃t non terminū: tꝫ ɔñ a ab expoᵗᵉ ad vnā exponētiū: ꝛ ista particula significās non terminus. exponit̄ a magr̄o sufficient̄ p duas p̄ticulas sequētes. s. sigñans rē q̄ nō est terminᵘˢ dato q̄ esset: nā ista p̄ticula sigñans rē q̄ non est terminᵘˢ nō sufficiēt̄ exponit̄ vt dcm̄ est in summulis: q2 non ɔuertit̄ secū: sꝫ iste due sil' sigñans rē q̄ nō est terminᵘˢ dato q̄ eēt bñ ɔuertunt̄ cū ly sigñans nō terminū: sicut illa sigñans nō terminū: non affirmat̄ v̄e de termio scōe itētionis: ita nec ille due siml'. s. sigñans rē q̄ nō est terminᵘˢ dato q̄ eēt. Et cū tu dicis: dato oppoᵒ sequit̄ q̄ nomē futurū est: nego ɔñam. Uñ tu nō bñ das oppᵐ huiᵘˢ nomē sigñat rē q̄ nō est terminᵘˢ: q2 oppoᵐ est nomē non sigñat rē q̄ non est terminᵘˢ: nō aūt est istud nomē nō sigñat rē q̄ est terminᵘˢ. Admisso tñ illud esse suū oppᵐ: vt nō videar fugē: r̄ndet̄ negādo p̄mā ɔñam cū dī ly nomē sigñat nomē futurū q̄d est terminᵘˢ: ḡ sigñat nomē futurū: ꝛ illud est terminᵘˢ: q2 ly sigñat ɔfundit terminū a p̄te post: iō ñ lꝫ resoluē ly q̄d in ꝛ ꝛ ille illud: ꝛ vt hꝫ videri i sensu cōposito ꝛ diuiso: ꝛ adhuc dato q̄ ly sig̃t ñ ɔfundat terminū a p̄te post: ɔcedo illā p̄mā ɔñam ꝛ nego vltimā. s. illud est terminᵘˢ. ḡ illud est: a 3ᵒ adiacēte ad 2ᵐ adiacēs cū termio distractiuo: sic̄ est ly terminᵘˢ: q2 p̄t v̄ificari affirmatiue tā de eo q̄d ē q̄3 de eo q̄d fuit ē. ℭ Ad ɔfirmationē dī q̄ ly chymera ē terminᵘˢ p̄ᵉ itētiōis: ꝛ sig̃t rē q̄ non est terminᵘˢ: concedo: ꝛ cū tu dicis terminᵘˢ p̄ᵉ intētionis sig̃t rē ex conueniētia ꝛ siltudine quā hꝫ cū re. R̄ndet magr̄ i logica magna concedēdo q̄ sigñet ex conueniētia quā hꝫ cū re si res eēt. Et h̄ suffic̄. Uel al'r p̄t dici q̄ sigñet ex conueniētia quā hꝫ cū re. Et cū tu dicis res illa non est. Dī q̄ lꝫ non sit tota simul: est tñ diuisum: ẜm p̄tes: ꝛ adhuc est obiue i itell'u: ꝛ h̄ sufficit. ℭ Ad 2ᵐ cū dicis. p̄ma itētio est p̄mus conceptᵘˢ rei cātus a re: sed ab eo q̄d non est cātur conceptus. ḡ ꝛc̄. Dī q̄ duplex est conceptus p̄mus. Quidā .n. verus est ꝛ q̄dā fictus. Conceptus verus est ille cui corr̄ndet res tota significata p ip̄ꝫ vel correspondebat vel corr̄ndebit: sic̄ est conceptᵘˢ hoīs. Conceptᵘˢ fictᵘˢ est cui non corr̄ndet tota res sil' sig̃ta per ip̄m: neq3 corr̄ndebat: neq3 vnq̄3 correspondebit: vt conceptᵘˢ chymē corr̄ndet tam ẜm p̄tes: sic p̄uatiuo corr̄ndet positiuū pp vacuū ꝛ silia. Unde q̄ñ conceptᵘˢ est verᵘˢ: ille est cātᵘˢ a re quā rep̄ntat. Q̄ñ aūt est fictᵘˢ debes imaginari q̄ plures conceptᵘˢ veri rep̄ntātes plures res p̄cedunt ip̄m conceptū i itell'u: ex q̄bᵘˢ p̄libus conceptibᵘˢ simplicibus itell'a elicit vnū conceptū simplicē fictū representantē oia illa sil' q̄ separati illi diuersi conceptᵘˢ representabāt. Hic conceptᵘˢ fictᵘˢ est formal'r simplex v̄tual'r est q̄si compositus: ꝛ h̄ quodāmodo cātus est a re: sed non imediate: ꝛ sic pꝫ ad 2ᵐ. ℭ Ad 3ᵐ dī. q̄ nihil est i itell'u quin p̄us fuerit in sensu: aut ip̄m aut aliud ad q̄d hꝫ per se hitudinē. Ex cuius alterius cognitione eius itētio cāta est: sic̄ ex noticia positiui p̄us sensati cognoscit̄ p̄uatiuū. ℭ Ad formā ergo argumēti dicit̄ q̄ sensus ꝛ si non sentiat chymerā sentit: tamē p̄tes eius siue accidētia p̄iū: ad q̄s hꝫ hitudinē: ꝛ h̄ suffic̄. ℭ Alij tamē sic glosant auctatē p̄hi. Nihil est i itell'u. i. nihil cognoscit̄ ab itell'u quin ꝑcedat ex aliqua cognitione sensus: ꝛ ad idē redit ꝛc̄.

ad ɔfir. — *Concepᵗᵘˢ 2ᵘˢ*

argt. p.

Terminorũ alius est terminus pme ipõnis alius scđe rc. ℭ 3. aliqs e terminus vocalis vel scriptus q non est prie ipõnis nec scđe: g diuisio mala. ɔña tz: qz cũ diuisũ h sit terminus vocalis vel scriptus diuisio est isufficiẽs: cũ non cõphẽdat oia ɔtẽta sub diuiso: añs pbat: qz ly. ois. i voce vel i scripto non est pme ipositionis cũz non signet rẽ q non est terminus: nec scđe cũ nõ signet terminũ: qz si significaret terminũ eẽt terminus p se signatiuus: qđ est fłm.

Confir. ℭ Confirmat. qz idẽ terminus est prie ipõnis z scđe: g diuisio mala: ɔña tz: añs pbat. Nã ly genus z spẽs in voce sũt termini scđe ipõnis: vt pz p magrm: z cũ h sũt pme ipõnis: pz p Boe. p phiar. q diuidit nomẽ prie ipõnis i nomẽ pme itẽtionis z scđe: sed cũ ly genus i voce sz Boe. sit scđe intẽtionis seqt q est nomẽ pme ipõnis: qz de qcũq pdicat vnũ mẽbrũ diuisionis pdicatur diuisum.

Ar 2° ℭ 2° pbat sic. Cuilibz termio pme ipõnis competit diffõ termini scđe itẽtionis: g diffõnes male: ɔña tz. añs pbat: qz glibz terminus vocalis vel scriptus p se signatiuus signat solũ terminũ in mẽte vel in voce: glibz terminus pme ipõnis est terminus vocalis vel scriptus p se signatiuus: g signat solũ terminũ i mẽte vel i voce: ɔña tz maior est phi. p phiar. dicẽtis. Ea q sũt in voce sũt eaꝝ q sũt in aia passionũ note: z ea q scribũt eorũ q sunt in voce. Et Boetius h magis affirmat sup illo passu dubitãs ex itẽtione Porphyrij. qre phs iterposuit h. s. voces signare ɔceptus: z dicit q apud antiqs fuit dubiũ qđ significet vox: z dixerũt qdã res icorporeas vt platonici: alij res corporeas: vt remoueret illud dixit phs q significãt ɔceptus. Hec sũt vba Boetij ex qbus habet q voces significãt solũmodo ɔceptus p.

Cõfir. ℭ Confirmat. qz cuilz termio scđe ipositionis competit diffõ termini pme impositionis: ergo rc. Añs pbatur: qz ois terminus vocalis p se significatiuus significat rem apprehẽsam aut sub pmo conceptu aut sub secundo. Sed res apprehẽsa est res q non est terminus: ergo quilibet talis terminus significat rẽ q non est terminus. Et si sic. ergo pme impositionis.

Ad pm. Ad hec rñdet. ℭ Ad pm negat ɔsequẽtia. Ad pbationẽ negat q hec diuisio non cõphendat oia ɔtẽta sub diuiso: qz diuisum hic est terminus ad placitũ significatiuus: z nullus est terminus ad placitũ significatiuus q non sit pme aut scđe ipõnis.

ad ɔfir. ℭ Ad ɔfirmationẽ negatur añs: z ad pbationẽ nego minorẽ. s. q ly genus z ly spẽs sint pme ipõnis: z cũ tu pbas p Boetiũ q diuidit nomen pme ipõnis in nomẽ pme itẽtionis z scđe. Et cũz genus sit nomẽ scđe itẽtionis: g est nomẽ pme ipõnis ɔcedis totũ: sed nego q sit terminus pme ipositionis. Aliud. n. est dicẽ est nomẽ pme ipõnis z aliud est terminus pme impõnis. Uide in summulis corñdẽter huic parti.

Ad 2m ℭ Ad 2m negatur añs z ad pbationẽ nego minorẽ: z cũ tu dicis est auctoritas phi. p phiar. dicẽtis: q voces signant passiones aie di q voces signare passiones aie põt itelligi 2r. Uno modo q significẽt passiones aie tanq illa q p imponũt ad significãdũ. Alio modo tanq illa quibus mediãtibus imponũtur ad significãdũ: dico q pmo mõ est falsum: 2° modo est vep. Et dato adhuc q voces significẽt ɔceptus aie pmo mõ: non tamẽ diffõ termini scđe ipositionis cõpeteret termis pme impositionis: qz terminus pme impositionis non solũmodo signaret terminũ: sed ẽt rem. Et cum tu dicis: q Boetius confirmat: qui vult q voces significẽt solũmodo conceptus. Primo pt dici glosando vba eius vt glosauimus vba phi. Uel dic voces signare p aliqđ est dupl'r. s. imediate z pncipal'r: voces g significãt pmo passiones aie. i. imediate: tñ pmo. i. pricipal'r z vltiate significãt res extra aiaz. ℭ Quidã tamẽ dicũt q Boetius fuit illius opionis: qđ ego non sum ausus dicẽ: qz homo ille est i maxima reuerẽtia apud nos latinos. Et audeo dicẽ ipm esse pm post phm. Posset tñ z forte alit' dicere ad itẽtionẽ Boetij: q voces solum sũt signa ɔceptuũ aie idest repñtãt ɔceptus aie siue exprimũt: qz nos nõ formamus voces nisi vt exprimamus conceptus nros.

ad ɔfir. ℭ Ad ɔfirmationẽ negat añs. Ad pbationẽ terministe negarẽt añs ponẽtes q vlia sint ɔceptus in aia: non aũt sint res extra aiaz. Et ɔcesso q qlibet terminus scđe ipõnis signet rẽ q nõ est terminus mõ tñ est pme ipõnis: qz non signat pmo illaz rẽ: sed ɔceptũ: z ex consequẽti nomẽ ext. qre rc.

Ar p. Terminorũ alius cõplexus alius icõplexus. ℭ 3 aliqs est terminus q nõ est cõplexus nec icõplexus: g diuisio mala: ɔña tz: añs pbat. Nã ly. ois hõ est terminus: z tñ non est cõplexus: nec icomplexus: vt pbabo: g rc. q non sit cõplexus. pbat: qz terminus complexus est oro: sed ly ois hõ non est oro: qz oro hz ptes q sepate signant: sed ly ois hõ non hz ptes q sepate signant: g rc. q non sit icõplexus. pbat p. qz icõplexus est: vt dictio: sed ly ois hõ non est dictio: sed dictiones: g nõ est icõplexus. 2° qz si eẽt terminus icõplexus cũ ois terminus icõplexus sit aut p se signatiuus aut nõ p se signatiuus: qro an sit p se signatiuus an nõ p se signatiuus mõ potes dicẽ: nec sic nec sic: qz qđ e eq'lr compositum ex p se signatiuo z nõ p se signatiuo non magis di vnũ qz aliud: sed ly ois homo est hõ: g rc. Et sic aut simul erit p se signatiuus z nõ p se signatiuus: aut nec sic nec sic.

Confir. ℭ Confirmat: qz idẽ terminus e complexus z icomplexus: vt eqferus: q sit icomplexus pz: qz est dictio: q sit complexus: pz: qz componit ex eq z ferus. Et si dicis q p terminũ complexũ magr itellit illũ q hz vtrãq complexionẽ scz dictionũ z signati: z p icomplexũ q non hz vtrãq. ℭ 3. seqt q ille terminus homo si iponat ad signandũ hoiez eẽ aial q eẽt terminus icomplexus: qđ est fłm: pbat p: qz qđ signat verũ vel fłm est ppositio: sed ly hõ signat verũ vel fłm g est ppositio: consequẽtia tz cũ minori p casuz: z maior est nota de se: qz signare verũ vel fłm est passio ppositionis tũc vltra est ppositio: g est oro: g est terminus complexus: z tz consequẽtia a diffõne ad diffitum. ℭ 2°. qz vz h consequẽtia i casu: homo est aial: g hõ: qz argt a conuertibili ad conuertibile: sed ɔñs est ppõ: g ly homo est ppõ: z ɔñter est terminus complexus.

Re° Ad pm ℭ Ad pm di q ly: ois homo: e terminus icomplexus: ex q non hz complexionẽ dictionũ z signati. Ad rationẽ cũ tu dicis non est vt dictio. sed vt dictiones: g non est icomplexus. Potest dici p negãdo ɔñam. Si dt 3: qz argt a destructione diffõnis ad destructionẽ diffiniti. Rñdet q ista non est diffinitio: sed declaratio exẽplatiua: sic si dicerẽ: qđ est aial aial est vt homo: nego g q si ñ est homo non est aial: non qz ñ vz. sed qz illa non est diffinitio: ita i pposito: vel alit' dicit negãdo añs q non sit dictio: qz hic non capit dictio vt distiguit 3 orationem: sed pro eo quod non habet partes separatim significantes. ℭ Ad rationẽ cum dicis sũt due dictiones: ergo non est vna dictio: consequẽtia non vz absolute: sed bñ vz: ergo non est vna illarũ dictionũ: stat tamẽ q sit vna dictio composita ex illis duabus. ℭ Ad scđam probationẽ cũ dicis aut est terminus per se signatiuus: aut non per se signatiuus. Dicit q est per se signatiuus: qz hoc totum non signat nisi illud qđ vna pars signat. Ad rationẽ negat añs: qz a dignio ri oz fieri denoiatio.

ad' ɔfir. ℭ Ad confirmationẽ dicit sicut ibi. ℭ Ad replicã admisso casu dicit q ly homo est terminus icomplexus. Ad rationẽ primã di maiorẽ: q signare verũ vel falsuz pt esse 2r. s. complexe z icomplexe. Complexe est qñ ptes signant ptes significati: z totũ significat totũ. Incomplexe vero est qñ ptes non significãt ptes significati: sed solũmodo totũ signat totum. Modo dico q illud qđ significat verum vel falsum complexe bñ est propositio: sed non significat icomplexe. vt ly homo in casu.

¶ Ad scđam rōnē negat Burleus in antep̄dicamētis: q̄
ly hō sit ꝯn̄s. Uel alr̄ ꝯcesso q̄ sit cōsequēs negat̄ q̄ qđlȝ
ꝯn̄s sit ꝑpō: sed bene ꝯcedit̄ q̄ qđlibet ꝯn̄s est ꝑpositio
vel ꝯuertit̄ cū vna ꝑpositione q̄ ad significatum vt hic.

Ar̄ p̄ — Nomen est ⁊c̄. ¶ Cōtra p̄ᵃ particula nō
est bene posita: ḡ diffō mala. cō
sequētia tȝ. an̄ ꝑbat̄: q̄ vel est p̄dicatio ma
ioris de minori vel eq̄lis de eq̄li cum dr̄ nomē
est terminꝰ. Si dr̄ q̄ est eq̄lis de eq̄li seq̄t̄ q̄
est male posita in p̄ loco diffōnis: q̄ in p̄ loco dȝ poni ge
nus qđ nō eq̄lr̄ p̄tur de sp̄ē. Si est p̄dio maioris de mi
nori. Cōtra. aut ly terminꝰ p̄tur de noie solum s̄m eē qđ hȝ
in ipso aut s̄m eē qđ hȝ i v̄bo. Si p̄ᵐ est eq̄lis de eq̄li. Si
2ᵐ seq̄t̄ q̄ nō esset v̄bū: q̄ p̄ te terminꝰ s̄m eē qđ hȝ in ver

Ar̄ 2ᵒ — bo p̄tur de noie. ¶ 2ᵒ sic. scđa p̄ticula non bn̄ ponit̄: ergo
diffō mala. ꝯn̄a tȝ: an̄s ꝑbat̄: alicui competit diffiᵐ cui nō
competit h̄ particula. ꝑbat̄: q̄ buf est nomē: ⁊ tamē nō
est terminꝰ p̄ se sig̃atiuus: ḡ ⁊c̄. ꝯn̄a tȝ cuȝ minori. maior ꝑ
bat̄: q̄ qđ p̄t reddē supponē v̄bo est nomē: maior est p̄hi
p̄ p̄hiar. dicētis. Oratio constat ex noie ⁊ verbo. Silr̄ re
latiuū qui: est nomē: ⁊ tamē nō est terminꝰ p̄ se sig̃tiuꝰ. ḡ

Ar̄ 3ᵒ — ⁊c̄. ¶ 3ᵒ sic. 3ᵃ particula est male posita: ḡ ⁊c̄. an̄s ꝑbat̄: q̄
ly dies t̄p̄s ⁊ mēsis sunt noia: ⁊ tamē sig̃ant cum t̄pe: er

Confirᵒ — go ⁊c̄. ¶ Confirmat̄. q̄ participiū aut sub noie. aut sub
v̄bo comp̄hēdit̄. ꝑbat̄: q̄ aliter magister eēt diminutꝰ.
Non sub v̄bo: q̄ non est extremorū vnitiuū: ḡ sub noie:

argr̄ 4ᵒ — ⁊ tamē sig̃t cum t̄pe: ḡ aliqđ nomē sig̃t cuȝ t̄pe. ¶ 4ᵒ sic.
aliqđ est nomē: cuiꝰ pars separata aliqd sig̃t: ergo q̄rta
particula male posita. ꝯn̄a tȝ: an̄s ꝑbat̄ de noie compo
sito: vt Joānes antonius equiferus respublica: pars eniȝ

Ar̄ 5ᵐ — separata a toto sig̃t. ¶ 5ᵒ ꝯ totā diffōnē ar̄ sic. Ista diffō
nō ꝯuertit̄ cuȝ diffōne data a p̄ho. p̄ p̄hiar. ḡ altera illaȝ
mala. Non ista p̄hi s̄m oēs expositores: ḡ illa. ꝯn̄a pȝ: p̄ᵃ
ꝑbat̄: q̄ qn̄ dant̄ plures diffōnes de eadē re debēt ꝯuer
ti. ꝑbat̄: q̄ quelibȝ diffō conuertit̄ cum suo diffinito: sed
quecūq̧ conuertunt̄ cum aliquo tertio conuertuntur in
ter se: ergo ille diffinitiones debēt conuerti inter se.

Ad p̄ᵐ — Ad hec rn̄det̄. ¶ Ad p̄ᵐ dr̄ q̄ est p̄dicatio maioris
de minori. Qn̄ dr̄ vel s̄m eē qđ hȝ in illo vel
s̄m esse qđ hȝ in alio: dr̄ a q̄busdā q̄ nec sic nec sic: sed ꝑ
ut abstrahit a q̄libet: sicut qđlibet supius: puta aial p̄tur
de hoie ꝑut abstrahit ab esse in homie vel in equo ⁊ a q̄
cūq̧ altero. ¶ Hec rn̄sio est falsa: q̄ oē qđ p̄tur ꝑprie de
aliquo p̄tur s̄m qđ est in illo. Jđ alit̄ dicit̄ negādo hanc
ꝯn̄am p̄tur s̄m qđ est in illo: ḡ nō est p̄dicatio superioris

Ad 2ᵐ. — de iferiori. ¶ Ad 2ᵐ dicit̄ q̄ nomē capit̄ tripl̄r coiter ꝑ
prie ⁊ magis ꝑprie. Coiter oē illud qđ pōt reddē suppo
sitū v̄bo dicit̄ nomē siue stet mālit̄ siue sig̃tiue: ⁊ sic loq̄t̄
p̄hs cum dicit. Ois oratio ꝯstat ex noie ⁊ v̄bo. Proprie
aūt illud qđ sig̃tiue sumptum per se potest reddē suppo
situm verbo dicit̄ nomē: vt magister capit h̄. Tertio mo
do pro eo qđ significatiue sumptū potest reddē p̄ se sup
positum v̄bo: ⁊ nō est obliquū nec ifinitum. Et sic capit
p̄hus cum diffinit nomē in p̄mo p̄hiarmeni. Et sic patet
solutio ad p̄mū. ¶ De relatiuo v̄o dicit̄ q̄ s̄m grāmati
cum est nomē: nō autē s̄m logicum. ¶ Replica cōtra re
spōsionē ad scđm: q̄ videt̄ q̄ buf sit terminus significa
tiuus. ꝑbat̄: q̄ est aptus natus significare cum possit ipo
ni ad significādū: ergo ⁊c̄. ¶ Dicit̄ q̄ terminꝰ potest di
ci significatiuus dupliciter: aut aptitudie ꝑpiqua aut re
mota. Propinqua est quādo sine noua ipositione potest
significare. Remota est quādo per nouam impositionē.
Primo mō intelligit̄ significatiuus in diffōne: ⁊ nō scđo

Ad 3ᵐ — modo. ¶ Ad 3ᵐ dicit̄. q̄ est differētia iter significare cuȝ
tēpore ⁊ significare tēpus. Significare cum tēpore est si
gnificare suum significatū vt mēsuratur determiata dif
ferētia tēporis. Significare v̄o tēpus est significare mē
suram alicuius ⁊ nō rē illam vt mēsurat̄ tali differētia de
terminata: concedo ergo q̄ illa noia significāt tēpus: sed
nō cum tēpore. ¶ Replica ꝯtra rōnem: sig̃t cum suo signi
ficato: sed suum significatum est t̄p̄s p̄ te: ergo sig̃at cuȝ
tēpore. Respōdet̄ q̄ si ly cum dicit consignificationē ne
gatur q̄ significat cum t̄pe: q̄ est dicē q̄ nomē significat
cum t̄pe tanq̄ȝ cum accidēti sibi: siue cum dr̄ia temporis:
qđ est falsum: q̄ suum significatum non est suum accn̄s.

ad ꝯfir. — ¶ Ad confirmationē dicit̄. q̄ participium nō est sub no
mie: q̄ sig̃t cum t̄pe: nec sub v̄bo: q̄ est extremorum vni
tiuu: sed partim est sub noie partim sub v̄bo. Uel dicit̄
q̄ est sub noie: q̄ lȝ significet cum t̄pe: aliter tamē q̄ȝ ver
bum: q̄ pōt stare indifferenter pro p̄senti: p̄terito ⁊ futu
ro: quod nō pōt facere verbum: vt dicēdo sor. est legens.
sortes fuit legēs. sor. erit legēs ly legēs: pro omnibꝰ diffe
rētijs tēporis stare potest. Un̄ verbum determinate sig̃t
determinatā differētiā tēporis. Participium autē ideter
minate sig̃t indeterminatā differētiam t̄pis. Prima rn̄sio
clarior est. Scđa subtilior ⁊c̄.

Ad 4ᵐ. — ¶ Ad 4ᵐ dicit̄. q̄ ps nois
separata a toto nihil sig̃at de intellectu totius. ¶ Et sic
intelligit magister. Et tamē est differētia inter nomē sim
plex ⁊ nomē compositum: vt dicit p̄hs p̄mo perhiarme.
q̄ pars nominis simplicis nec significat nec apparet si
gnificare: sed pars nois compositi apparet significare:
lȝ nō significet. ¶ Replica cōtra: q̄ pars nois simplicis
aliquid sig̃at quod nō est de intellectu totius: vt domꝰ:
ly do. significat: ly mus. etiā: ergo nō ē differētia iter sim
plex ⁊ compositum. ¶ Respondet̄ q̄ nomē compositum
imponit̄ ad significādum ex partibus suis: simplex non.
Et si aliquādo partē significātē habeat: nō tamē imponi
tur ad significādū ex illa parte: ꝑpterea accidit noi sim
plici q̄ habeat partē significātē: non aūt noi composito.

Ad 5ᵐ. — ¶ Ad 5ᵐ dicitur. q̄ nomen diffinitum hic a magistro est
cōius q̄ȝ nomē diffinitū a p̄ho: q̄ nomē diffinitū hic com
petit noibus vocalibus ⁊ scriptis: ⁊ obliquis rectis fini
tis ⁊ ifinitis. Nomē aūt diffinitū a p̄ho non competit nisi
vocalibus: rectis: ⁊ finitis quare non conuertuntur.

argr̄ p̄ — Uerbum est terminus ⁊c̄. ¶ Cōtra ali
quod est verbū qđ nō est ter
minus tēporalr̄ significatiuus: ergo p̄ᵃ parti
cula male posita: ꝯsequētia tȝ: antecedēs ꝑ
bat̄: q̄ illud qđ nō significat actionē vel pas
sionē nō significat temporaliter: sed aliquod est verbum
puta sum es est. quod non. significat actionem vel passio
nem: ergo non significat temporaliter: consequētia nota
cum minori per Donatum dicētem q̄ verbum neutrum
substātiuū est quod nec actionē vel passionem: sed soluȝ
subam significat. maior ꝑbat̄. q̄ propriū verbi est signifi
care actionē vel passionē s̄m Donatum: sed a quocunq̧
v̄bo remouet̄ vnū ꝑprium v̄bi ab eodē remouet̄ quod
cūq̧ aliud. ꝑpriū v̄bi remouet̄ a sum es est. Uel breuiter
sic. qđ solam subam significat nō significat tēporalit̄: sed
v̄bum substātiuū solam subam significat. ergo nō signifi

Confir. — cat t̄palit̄. ¶ Confirmat̄. q̄ v̄bum sig̃at per modū fie
ri: ⁊ fluxus s̄m auctorē modorū significādi: sed sum es est

Argr̄ 2ᵒ — nō sig̃at sic. sed significat p̄ modū q̄etis. ¶ 2ᵒ. contra se
cūdam particulam: participiū est extremorum vnitiuū.
ergo particula male posita: antecedēs ꝑbat̄. q̄ dicēdo

argr̄ 3ᵒ — ego amās petrū. ly amās vnit extrema. ¶ 3ᵒ ꝯ tertiā p̄ti
culam pars huius verbi perlego: significat separata. ḡ ⁊c̄.
¶ Et si dicis. q̄ nō significat aliquid qđ sit de intellectu
totius. Cōtra. nam hoc totū perlego sig̃at p̄fecte legē: ⁊
illa pars lego sig̃at legē quod est pars illius significa
ti. Simile argumētum pōt adduci contra diffinitionem
verbi: quod fuit adductum contra diffinitionem noia.

Ad hec

Ad p^m

Ad hec rñdet. Ad p^m negaẗ añs. Ad pbationẽ negaẗ maioꝛ.ſ.ꝙ illud qḋ non significat actionẽ vel paſſionẽ non ſigꝛ tpalꝛ. Et cũ tu dicis ꝓpꝛiũ vbi eſt ſigꝛe actionẽ vel paſſionẽ ſm Donatuꝫ.ğ ⁊c. Dico ꝙ ſic bꝫ itelligi ꝙ ſigꝛe ꝑ modũ agẽdi vel patiẽdi eſt ꝓpꝛiũ vbi. ⁊ h bñ cõpetit vbo ſubſtãtiuo ſum es eſt. Et cũ tu reſumis ꝙ ſolã ſubam ſigꝛ.ğ non ſigꝛ tpalꝛ. Dĩ ꝙ h verbũ ſubſtãtiuũ ſigꝛ ſubam non ꝑ modum q̃etis. Et ꝙ ſigꝛ ſic ſubam bñ põt ſigꝛe tpalꝛ.

ad ꝯfir.

Ad ꝯfirmationẽ. nego minoꝛẽ.ſ.ꝙ vbũ ſubſtãtiuũ nõ ſigñet ꝑ modũ fluxus ⁊ fieri. Et ad ꝓbationẽ: cum tu dicis: ſigꝛ ꝑ modũ q̃etis. nego. Uñ dico ꝙ h vbũ ſum es eſt. lꝫ ſignificet q̃etẽ. non tñ per modũ q̃etis. ſed ꝑ modũ fluxus ⁊ fieri. Uñ ſicut aliud eſt ſigꝛe actionẽ: ⁊ aliud ꝑ modũ actiõis. Jta aliḋ ẽ ſigñare q̃etẽ ⁊ aliud ꝑ moduꝫ q̃etis. Jllud.n. ſigñat ꝑ modum actionis qḋ ſigñat ſignificatũ ſuũ vt tpe mẽſurant. Sed ſigñare actionẽ eſt ſignificare talẽ actũ vt mẽſuraẗ tpe ſiue nõ. Uerbũ eſt infi^m non ſigñat actionẽ: ſed ꝓuationem actionis: ⁊ tñ ſigñat tpalꝛ. ꝑ.ꝑhier. qꝛ non ſolũ actio. ſed etiã ꝓuatio actiõis mẽſuraẗ tpe: vt dicit pħs 4° phy. tractatu de tẽpoꝛe. Jllud ſigñat ꝑ modũ q̃etis qḋ ſigñat ſignificatũ ſuũ non vt mẽſuraẗ tpe. Sigñat autẽ q̃eteꝫ qḋ ſigñat ꝓuationẽ motus: ſiue mẽſuraẗ tpe ſiue non. Et ſic pꝫ rñſio ad illud.

Ad 2^m

Ad 2^m dicit ꝙ participiũ non eſt extremoꝝ vnitiuũ: qꝛ illud eſt extremoꝝ vnitiuũ qḋ regit extrema. ꝑticipiũ autẽ non regit caſum a pte añ. ſed ſolũ a pte poſt. iõ nõ vnit extrema ſicut vbũ.

Ad 3^m

Ad 3^m dĩ ſic ibi. Ad replicã dĩ ꝙ tã vbũ ſimplex q̃ꝫ cõpoſitũ ſigñat vnuꝫ ꝯceptũ ſimplicẽ: ſed eſt dĩa: qꝛ vbum ſimplex iponiẗ ab vno ꝯceptu ſimplici ad ſigñandũ illud: ſed vbũ cõpoſitũ iponiẗ a duob⁹ ꝯceptib⁹: ſigꝛ tñ ſimpliceꝫ. Et ſic nego ꝙ pars ſignificat pꝛẽ. Hec Scũs doctoꝛ pꝛimo ꝑhier.

argt p^m

ORatio eſt termin⁹ ⁊c. Contra pꝛimã ꝑticulã arguiẗ ſic. Oꝛo eſt ꝯgeries terminoꝝ.ğ non eſt terminus: tꝫ ꝯña. qꝛ cũmulus lapidũ nõ eſt lapis.

Confir.

Cõfirmaẗ. qꝛ termin⁹ diffiniẗ ꝑ oꝛonẽ. ğ oꝛo nõ dꝫ diffiniri ꝑ terminũ. tꝫ ꝯña. qꝛ idẽ eẽt notius ⁊ ignoti⁹ reſpcũ eiuſdẽ.

argt 2°

2°.ꝯ ſcḋam ꝑticulã arguiẗ ſic. qꝛ ſi quis dicat: quis currit. ⁊ reſpondeaẗ ſoꝛ. ly ſoꝛ. eſt oꝛatio per pħm ꝑ ꝑhiermenĩ. ⁊ tamẽ partes ſeparate non ſigñant. ergo ⁊c. Similꝛ dicẽdo. omnis homo eſt riſibilis: ⁊ ecõuerſo. ly econuerſo eſt oꝛatio: ⁊ tamẽ partes eius non ſignificãt ſeparate.ğ ⁊c.

argt 3°

3° arguiẗ. deum eſſe non eſt oꝛatio: ſed deuꝫ eſſe eſt ſignificatũ illius oꝛonis mẽtalis de⁹ eſt.ğ non eſt oꝛatio. ꝯña pꝫ cuꝫ minoꝛi. maioꝛ probatur. qꝛ ſigtuꝫ huius oꝛonis mẽtalis eſt res extra animã que non eſt oꝛatio niſi velles dicẽ ꝙ daẗ ꝓpõ realis: qḋ fatuũ eſt dicẽ.

argt 4°

4°. arguiẗ ꝙ diffõ ſit diminuta: qꝛ oꝛatio ſignificat tẽpoꝛalꝛ: ⁊ tamẽ illa particula non poniẗ in diffõne eius.ğ ⁊c. ꝯſeq̃ntia nota cũ minoꝛi. maioꝛ ꝓbaẗ. qꝛ illud ſigꝛ tẽpoꝛalꝛ: cuius pars ſigꝛ tẽpoꝛalꝛ: ſed verbuꝫ qḋ eſt pars oꝛonis ſigꝛ tẽpoꝛalꝛ. ergo ⁊c.

argt 5°

Jteꝫ hec diffinitio non conuertiẗ cuꝫ diffinitiõe oꝛationis data ab Ariſtotele: ergo mala. conſequẽtia patet. cum antecedente.

Ad p^m

Ad pꝛimum negaẗ ꝯſequentia. Et ratio eſt: qꝛ terminus diuidiẗ: cum ali⁹ ſit cõplexus: alius incõplexus: ⁊ ꝯñter quilibet illoꝝ dicitur termin⁹. lapis autẽ non diuidiẗ ſic. ꝓpꝫ quod dicaẗ aliqs lapis complexus: ꝯcedo tñ ꝙ ſicut cumulus lapidũ non eſt vnus illoꝝ lapidum cumulatoꝝ. Jta congeries terminoꝝ non eſt vnus iſtorum terminoꝝ. ꝓt tamẽ dici terminus.

ad ꝯfir.

Ad confirmationẽ dicit ꝙ diffiniẗ oꝛatio per terminũ a ꝓoꝛi. ſed terminus diffiniẗ per oꝛationẽ a poſterioꝛi. Uel dic vt dictũ eſt in q̃ſtione ſcḋa ample.

Ad 2^m

Ad ſcḋm dĩ ꝙ de virtute ſmonis nõ eſt oꝛatio. ly ſoꝛtes nec ly econuerſo. ſcḋm tamẽ vſum loquẽdi ſic. qꝛ in pꝛima verbum ꝓcedẽtis interrogationis intelligiẗ. Jn ſcḋa iplicite eſt ſubm ꝓdicatũ ⁊ copula ꝓcedẽtis ꝓpõnis. ⁊ ſicut iplicite ſunt ꝓpõnes: ita iplicite hñt partes.

Ad 3^m

Ad 3^m dicit ꝙ ly deũ eſſe põt capi duplꝛ. Uno mõ vt ſignum. Alio° vt ſigñatũ. ꝓmo mõ eſt oꝛatio. ſcḋo modo non. ⁊ tũc eſt ſignificatũ illius ꝓpõnis mẽtalis deus eſt.

Ad 4^m

Ad 4^m negatur añs. Ad ꝓbationẽ dicit ꝙ ꝓbat tantũ ꝙ aliqua oꝛatio ſignificat tẽpoꝛalꝛ. vt illa cuius verbum eſt pars: ſed non probatur de omni oꝛatione. Particule autẽ que debent poni in diffinitione debẽt conuenire cuilibet contẽto ſub diffinito: aliqua autẽ eſt oꝛatio in qua non eſt verbuꝫ vt illa. homo aſinus.

Ad 5^m

Ad aliud patet ꝙ magiſter accipit largius oꝛationem q̃ꝫ phyloſophus.

Argt p^m

PRopoſitio eſt oꝛatio idicatiua ⁊c. Cõtra pꝛimã ꝑticulaꝫ arguiẗ ſic. Jn diffõne nõ dꝫ poni gen⁹ remotũ. ſed pꝛimũ ꝑ pħm ſexto topicoꝝ. ſꝫ oꝛo ẽ gen⁹ remotũ ꝓpõnis: qꝛ oꝛo diuidiẗ ꝑ ꝑfectã ⁊ iperfectã ⁊ oꝛatio ꝑfecta diuidiẗ in indicatiuã iperatiuã ſm magiſtrũ. ita ꝙ oꝛatio ꝑfecta eſt gen⁹ ꝓximũ ⁊ nõ oꝛatio.ğ ⁊c.

Confir.

Confirmaẗ. qꝛ oꝛatio eſt vox ſm pħm p° ꝑhier. ⁊ ꝑ Boetiũ dicẽtẽ ꝙ oꝛatio eſt oꝛis ratio: ⁊ non quelibet ꝓpõ eſt vox.ğ particula male poſita.

argt 2°

2°.ꝯ ſcḋaꝫ particulã. aliqua eſt ꝓpõ que nõ eſt oꝛatio indicatiua.ğ ⁊c. añs ꝓbaẗ. Si antixp̃s eſſet albus antixp̃s eſſet coloratus eſt ꝓpõ: qꝛ omnis ꝯdõnalis eſt ꝓpõ: tamẽ non eſt indicatiua.

Confir. pꝛima

Confirmaẗ. argt° magiſtri ꝙ illa. antixp̃s eẽt albus. eſt ꝓpõ ex quo eſt pars illius ꝯditionalis. ⁊ tñ nõ eſt indicatiua.ğ ⁊c.

Confir. ſecunda

Cõfirmaẗ ſcḋo. qꝛ deũ eſſe eſt propoſitio: ⁊ tñ non eſt oꝛatio idicatiua.ğ ⁊c. ꝯſequẽtia nota cum minoꝛi. maioꝛ ꝓbaẗ. omne verũ eſt ꝓpõ. deũ eſſe eſt verũ.ğ deum eſſe eſt ꝓpõ.

Confir. tertia.

Cõfirmaẗ 3°. oẽ ſigñans verũ vel falſum eſt ꝓpõ. deum eſſe ſigꝛ verũ vel falſum.ğ deum eſſe eſt ꝓpõ.

Confir. quarta.

Confirmaẗ q̃rto. quia oẽs ꝓpõnes euclidis ſunt ifinite. vt pꝫ experto in illa ſciẽtia ergo ⁊c.

argt 3°

3°.ꝯ tertiã ꝑticulã.ſ. ly ſignificans argui. ſic. ꝓpõ in libꝛo clauſo eſt ꝓpõ. ⁊ tamẽ illa nec ſigꝛ verũ vel falſum.ğ ⁊c. ꝯña nota cum maioꝛi. minoꝛ ꝓbaẗ. qꝛ intellect⁹ non ꝯſiderat de iſta. igiẗ illa non ſignificat. tꝫ ꝯña. qꝛ ſigꝛe eſt aliquid intellectui repñtare. Confirmaẗ: qꝛ ꝓpõ vocalis nec ſignificat verũ: nec falſum: qꝛ aut anteq̃ꝫ pꝛoferatur. aut quãdo pꝛoferẗ aut poſtq̃ꝫ ꝓlata eſt. non ꝓmo: nec tertio mõ: qꝛ tunc non eſt. ꝙ non ſcḋo mõ ꝓbaẗ. qꝛ quando vna pars eſt: altera nõ eſt. nec vnq̃ꝫ tota ſimul eſt. tũc ſic nõ ꝓus ſigꝛ verũ vel falſum: q̃ꝫ ſit tota: ſed nunq̃ꝫ tota eſt.ğ nunq̃ꝫ ſignificat verũ vel falſum. ꝯñtia nota cum minoꝛi. maioꝛ ꝓbaẗ. qꝛ non põt ſigꝛe qḋ non eſt.

argt 4°

4° arguiẗ. ꝯ q̃rtã particulã verũ vel falſum. ⁊ arguiẗ ſic. Oĩs oꝛatio indicatiua ſignificat verũ vel falſum.ğ fruſtra poniẗ verũ vel falſum ſignificãs. ꝯña pꝫ. añs probaẗ. qꝛ ſi nõ maxime eſſet ꝓpter illas ꝓpõnes. ſoꝛtes põt. plato incipit. quas dicit magiſter non ſigñare verũ vel falſum cũ ꝑfectum ſenſum nõ generẽt in aĩo auditoꝛis. Sed ꝙ ſignificẽt verũ vel falſum argt ſic. Soꝛtes põt currere.ğ ſoꝛtes eſt potẽs currere. tunc vltra ſoꝛtes eſt potens currere.ğ ſoꝛtes eſt potens. tꝫ ꝯña a minus cõi ad magis cõe affirmatiue ⁊ ſine diſtributione. qꝛ oẽ potens currere eſt potẽs: ⁊ non eꝯ. tũc vltra. ſoꝛtes eſt potẽs.ğ ſoꝛtes põt. tenꝫ ꝯñtia ab eodẽ ad idẽ. ⁊ añs eſt verũ.ğ ⁊ ꝯñs: qḋ eſt ꝓpõ aſſumpta.

Confir. pꝛima.

Confirmaẗ. qꝛ ſequiẗ ſoꝛtes hꝫ potẽtiã. ergo eſt potẽs.ğ ſoꝛ. põt. Oẽs iſte ꝯñtie ſunt bone: ⁊ añs eſt verũ.ğ ⁊ ꝯñs eſt verũ.

Confir. ſcḋa

Confirmaẗ 2°. qꝛ in diffõne nõ dꝫ poni: nota ambiguitatis cũ diffõ deẗ cauſa noteſcẽdi: ſed ly vel eſt nota ambiguitatis.ğ male poniẗ.

Argt 5°

5°.ꝯ totã. aliq̃ eſt oꝛatio indicatiua verũ vel falſuꝫ ſigñans que

non est ꝓpō. vt illa berta est albus. ℊ diffō malē. ꝯñ quē/
tia tꝫ cum maiori. ꝛ minor patꝫ cum sit oratio incongrua.

Confir.

℄ Confirmaẜ. qꝛ dōo bs est bs. est oratio indicatiua ve/
rum vel falsum significās. ꝛ tamē non est ꝓpō. ℊ ꝛc. ꝯñtia
nota cum maiori. minor ꝓbaẜ. qꝛ nec est cathegorica nec
hypothetica nihil subijciẜ: qꝛ si esset aliquid subm maxi/
me supponeret mālr ꝯtra magistrum in tractatu suppo/
sitionū dicentē ꝙ subm solum supponit māliter quando
ꝑdicatum est scōe intētionis ꝛ subm ꝑme: aut quādo ad/
ditur signum mālitatis subo qualr non' est hic. ergo ꝛc.

Ad ꝑm

Ad hec rñdeẜ. ℄ Ad ꝑm respondet magister Egi/
dius ꝑ priorū. ꝙ apud logicū non est aliq̄
oratio nisi ꝑfecta. supponit enim logicus ꝯgruum ꝛ ꝑfe/
ctum: ideo per orationē oaẜ intelligi ꝑfecta oīo. Uel aliẜ
pōt dici ꝙ gen⁹ remotū ꝯctum ꝑ differētiā vltimā pōt po
ni in diffōne: vt hic. ℄ Ad ꝯfirmationē diciẜ ꝙ oratio ac

ad ꝯfir.

cipiẜ dupliciẜ. s. ꝓprie ꝛ cōiter. proꝑe est soluꝫ in voce. vt
sonat ethymologia nois. Coiter aūt accipitur pro omni
oīone scripta vocali: ꝛ mentali. pħa aūt accipit orationē
ꝑmo mō. magister autē scōo mō. Et si diceres. q̄re pħus
solū determinat de vocali. diciẜ ꝙ illa magis nota est. ꝛ
magis mediāte illa fiūt disputationes q̄ꝫ mediātib⁹ alijs.

Ad 2m

℄ Ad 2m dicunt quidā rudes negādo ꝙ ista sit ꝓpōlicꝫ
sit ꝯditionalis. Si antixp̄s esset albus antixp̄s eēt colo/
ratus. ℄ Et dicūt ꝙ diffinitio magistri solum ꝯtinet veri
tatē de ꝓpōne simplici: sed nō de composita ex plurib⁹.
℄ Ista rñsio nimiū vana est: qꝛ oē diuisum ꝑdicaẜ de di/
uidentib⁹. sed ꝓpō diuidiẜ in cathegoricā ꝛ hypotheti/
caꝫ. ℊ hypothetica est ꝓpō. ꝛ sic conditionalis erit ꝓpō.
nec pōt dici ꝙ cū diffinit magister ꝓpōnē: strictius acci/
pit ꝓpōnē q̄ꝫ cum diuidit: qꝛ post datam diffōnē imedia

Rñ 2o

te diuidit. ℄ Aliter ℊ sum solitus rñdē ꝛ dicē ꝙ sicut est
duplex ꝓpō cathegorica. s. proꝑa ꝛ iproꝑa. Propria ca/
thegorica est oīo idicatiua verū vel falsuꝫ significās. Im
propria cathegorica est que hēt modū cathegorice: pro/
prie tñ non est indicatiua. hꝫ autē modū cathegorice ꝓ/
prie: qꝛ hꝫ subm ꝑdicatum ꝛ copulam partes ꝑncipales
sui: vt illa. Si antixp̄s esset albus. Ita duplex est hypo/
thetica. s. proꝑa ꝛ iproꝑa. Proꝑa est cuius partes sunt ca
thegorice ꝓpria. Improꝑa est cuius ptes ꝑncipales sunt
cathegorice ipropria. Dico ℊ ꝙ hec diffō competit pro/
prijs ꝛ veris ꝓpōnibus cathegoricis ꝛ hypotheticis: ꝛ
non iproprijs. Hec rñsio est pulchra ꝛ multū apparens.
qꝛ tamē video sequi vnum ad ipsam qō non placꝫ mihi
qō nolo tibi dicē nunc. Iō aliter rñderem nūc. s. ꝙ oīonē
significantē verum vel falsum esse idicatiuaꝫ est duplr. s.
formalr ꝛ equiualēter. formalr diciẜ qñ in ea est verbuꝫ
indicatiuū. Equiualenẜ est quādo in ea non est verbum
indicatiuū. ita ꝙ significat sic verū vel falsum q̄scenter.
sicut alia in q̄ est v̄bū idicatiuū: vt illa si antixp̄s esset al/
bus antixp̄s eēt colorat⁹. equalet huic. si antixp̄s est al/
bus. antixp̄s est coloratus. nec vna significat magis ve/
rum vel falsum q̄ꝫ alia. ℄ Ad propositum ergo dico ꝙ
illa particula indicatiua competit cuilibꝫ ꝓpositioni ca
thegorice vel hypothetice. formalr vel equiualenẜ. Et h̄
sufficit. ℄ Ad ꝑmaꝫ confirmationē magistri diciẜ ꝙ illa

ad ꝯfir. primaꝫ

non est cathegorica: qꝛ non significat verū vel falsum q̄
scenter. sed se hꝫ ꝑ modum cathegorice. ꝛ h̄ sufficit. vt sit
pars ꝯditionalis. ℄ Ad scōam ꝯfirmationē negaẜ ma/

ad scōꝫ

ior. Ad ꝓbationē negaẜ ꝯña. qꝛ in minori sumiẜ ly veruꝫ
noialiẜ ꝛ resolutorie ꝓpter determinationē adiectiui no
minalis. In maiori v̄o ly verū sumiẜ aduerbialr vel mo/
daliter. Non eni ꝑ aliqd est determinatū: sed determinās
orationē ifinitiuā. sed ad ꝯcludēdū illud debēt assumi in
minori. s. deū eē aliqō verū qō est fīm: noialr eni sumptū
supponit ꝓpōne vera. aduerbialr v̄o supponit pro sigto

ꝓpōnis. Hec est rñsio magistri in logica magna. ℄ Ad

Ad 3m

tertiā ꝯfirmationē cū diẜ. Oē sigñans verū vel fīm est ꝓ/
pō. dico ꝙ verū est si sigñet q̄scēter. sed deū esse sigt vez
vel fīm nō q̄scenẜ. ℄ Ad 4m ꝯfirmationē de ꝓpōnib⁹.

ad q̄rtā

Euclidis cū dicis. ꝙ oēs sunt infinitiue ꝛ non idicatiue.
dī ꝙ subordinanẜ indicatiuis. aliẜ non eēnt vere. ℄ Ad

Ad 3m

3m ꝑncipale dī ꝙ accipiẜ ly sigñans. vt dicit potētiā siue
aptitudinē ꝛ non actū. i. sigñatū veri vel falsi. ℄ Ad cō/

ad ꝯfir.

firmationē dī ꝙ sigt verū vel falsum qñ ꝓferẜ ꝛ qñ ꝓlato
est per subordinationē ad vnā intellectā que sigñat vez
vel falsuꝫ. ℄ Ad 4m ꝑncipale rñdeẜ cōiter distiguēdo ꝙ

Ad 4m

ly potēs pōt duplr teneri. s. noialiẜ ꝛ participialr. Si pti
cipialiter negatur ista ꝯsequētia. sortes est potens curre
re. ℊ sortes est potēs. ℊ sortes pōt. ℄ Cōtra hāc rñsioneꝫ
argẜ ex fundamēto magistri in tractatu ꝯ ꝯñtias. penul/
timo caꝑ in rñsione ad septimū argm. vbi declarat ꝙ po
tēs esse capiẜ duplr. s. noialr ꝛ pticipialr. Noialiter sum
ptum idē est qō ens: qꝛ omne potēs esse est ens: ꝛ omne
ens est potēs esse. i. ens hñs potētiā quādā. Participiali
ter autē nō cōuertitur cū ly ens: qꝛ pōt dici tam de eo qō
nō est q̄ꝫ de eo qō est. Nam verū est dicere: antixp̄s est po
tens esse: sumēdo pticipialr. falsum tñ est sumendo nois
liter: qꝛ fīm est dicere ꝙ antixp̄s sit ens. Et sic pꝫ ꝙ sumē
do pticipialr min⁹ cōis est q̄ꝫ sumēdo noialr. ℊ sumēdo
noialiter illa ꝯña valꝫ. sortes est potēs. ergo sortes ꝑt ab
inferiori affirmatiue: qō negant. ℄ Itē maxime errāt ne
gando illā ꝯñam. sor. est potēs curre. ℊ sortes est potēs.
sumptū pticipialr: qꝛ potens pticipialr est cōe ad potēs
currere ꝛ ad potēs cātare: ꝛ ita de alijs. ℊ ab iferiori ad

Rñ 2o.

suū superi⁹ valet. ℄ Iō alr dico ꝙ potens participialr
sumptum pōt sumi duplr: sicut etiā hoc verbuꝫ pōt. s. vt
famulare ꝛ nō vt famulare. Si sumaẜ vt famulare ē ista
ꝓpō non videẜ intelligibilis. sortes est potēs sortes pōt
nisi sequaẜ illud cui famulaẜ. Si vero sumaẜ nō vt famu/
lare: ꝓpō est intelligibilis sine addito ꝛ sigt non qdā ens
hñs pōam: sed cui non repugnat esse. ℄ Ad ꝯfirmatio/

ad ꝯfir.

nē. ℊ argumēti diciẜ ꝯcedēdo scōam ꝛ tertiā ꝯñaꝫ: sumē
do ly potēs ꝛ pōt pticipialr: vt non famulare. Si v̄o su/
maẜ vt famulare negaẜ q̄libet illarū: qꝛ ꝓpōnes in q̄bus
pōt poniẜ ꝛ potēs non sunt intelligibiles cuꝫ non addiẜ
illud cui hēnt famulari: ꝛ in hac rñsione multū letat⁹ est

Rñ senē/ sium

animus me⁹. ℄ Ad ꝯfirmationē ꝑmā rñdēt senēses ne/
gādo hāc ꝯñam: sortes hꝫ potētiā ad currendū. ℊ sortes

ad ꝯfir.

hꝫ potētiā: qm̄ hoc qō dico sortes hꝫ potētiā est ꝓpō eq/
uoca ꝛ plures: mō nulla plures est ꝓpō. nec añs nec cō/
sequēs: cum ois ꝓpō sit vna ꝓpō. Et hoc voluit dicē ma
gister ꝙ non gñat ꝑfectū sensum in animo auditoris: sicē
nec aliq̄ equoca facit. Est eni equoca: qm̄ posse est equo/
cū ad posse esse ꝛ ad posse opari. ℄ Sꝫ instāt ipsi ꝯ se ꝓ/
bādo ꝙ ꝓpō equiuoca sit ꝓpō: ꝛ ꝙ sigat vez vel fīm: vt
illa. canis currit: qm̄ si ly canis stat pro cane latrabili ē
vera. si pro sidere est falsa. ℊ cū sit equiuoca stat indifferē
ter. ℊ sigt verū vel falsuꝫ. Itē si est ꝓpō eqnoca aut cathe/
gorica aut hypothetica ꝛ ois talis ꝓpō ℊ equoca est ꝓ/
positio. ℄ Ad ꝑm dicūt ꝙ argm ꝯcludit ꝙ ipsa sigt indif/
ferenẜ verū vel falsum: sed non determinate verū vel fal
sum: qō reqriẜ ad h̄ ꝙ sit ꝓpō. ℄ Et si argẜ ꝯ hoc: qꝛ pro
positio dubia est ꝓpō: ꝛ tamē non sigñat determinate
verum vel falsum in animo auditoris. Diciẜ ꝙ proposi/
tio dubia significat: ita determinate verū ꝙ non falsum.
aut ita falsum ꝙ non verū: lꝫ dubitās nesciat illud eē ve/
rū nec illud falsum. ℄ Ad 2m pꝫ ꝙ sicut est equiuoca ita
est equiuoca cathegorica vel hypothetica. vñ ly equo/
cum est terminus distractiu⁹ propōnis. iō non valet pro
pō equiuoca. ergo est ꝓpō. ℄ Hanc respōsionē volui ad
plenum recitare: qꝛ subtilis est. Unde pace aliorū dicaꝫ
senenses

senensis iter alios acutissimos ingeniosiores eorum dicta libenter inspicio. Potest tamen aliter respondere. et precise sicut ad argumentum principale dictum. ¶ Ad secundam confirmationem dicunt quidam quod quando ista nota vel est coniungens duo quorum tantum unum dicitur de diffinito est cum ambiguitate: sed quando est coniungens duo quorum quodlibet dicitur de diffinito: ut hic: non est cum ambiguitate. ¶ Hec responsio non placet: quia subiecti simplicis passio debet esse simplex. Ideo dicatur aliter secundum intentionem magistri in primo posterioris quod verum vel falsum ponitur pro una passione simplici propositionis et quia ignoramus nomen eius circumloquitur per hoc disiunctum verum vel falsum. quia tamen nec verum vel falsum, nec illud quod indicatur per illa est passio propositionis: ut infra patebit cum determinabitur de propositione vera. Ideo melius dicitur quod per significans verum vel falsum circumloquitur passionem simplicem propositionis: quia significare verum vel falsum est illud quod est proprium propositionis: non autem verum vel falsum.

Ad 5ᵐ

¶ Ad 5ᵐ principale dicitur quod ista. Berta est albus: non est propositio. nec significat verum vel falsum. quia est incongrua: presupponitur enim quod propositio sit oratio congrua. quia oratio dividitur in perfectam et in imperfectam. Et perfecta dividitur in indicativam: et oratio perfecta est congrua dictionum ordinatio. Vel aliter dicitur quod significat falsum. Et cum dicis: non est propositio. nego: immo est propositio falsa: quia significat quod Berta est aliquis albus: quod est falsum.

ad ꝯfir.

¶ Ad confirmationem dicitur quod non est propositio. Et cum tu probas quod non. quia non est cathegorica: nego. Et ad probationem: non est hic aliquod subiectum. quia si esset staret materialiter. concedo. et cum tu arguis quod non staret materialiter nisi quando ipsum subiectum est terminus prime intentionis et predicatum secunde. aut quando additur signum materialitatis. ¶ Dicitur quod illud verum est in terminis per se significativis: sed de termino non per se significativo non. unde talis non per se significativus semper stat materialiter.

¶ Utrum prima divisio propositionis sit bene data cum diffinitionibus suis et membrorum. videlicet alia cathegorica alia hypothetica.

ar p

Contra divisionem arguitur sic. Vel est divisio generis in species vel analogi in analogata vel subiecti in accidentia. sed nec sic nec sic. ergo etc. quod non sit divisio generis in species: sed analogi arguitur sic. primo de ratione generis est equaliter participari a speciebus. sed propositio per prius participatur a cathegorica quam ab hypothetica. ergo non est genus ad ista. consequentia nota cum maiori. minor probatur. quia hypothetica non est indicativa nisi ratione prius cathegoricarum. ¶ Secundo quia non significat verum vel falsum nisi ratione prius. ¶ 3ᵒ sic. specierum positarum sub genere una non est prior alia: sed cathegorica est prior hypothetica. ergo propositio non est genus ad illa: consequentia nota cum maiori minor probatur primo. quia pars est prior naturaliter toto: sed cathegorica est pars hypothetice. ¶ Secundo: quia cathegorica simplicior est: hypothetica autem compositior: sed simplicius prius est compositiori. Quod non sit divisio analogi sed generis probatur sic. primo. Illud quod predicatur in quid de pluribus differentibus specie est genus ad illa: sed propositio predicatur in quid de cathegorica et hypothetica que differunt specie. ergo est genus ad illa consequentia nota cum maiori per diffinitionem generis. minor pro secunda parte nota est. scilicet quod cathegorica et hypothetica differunt specie. Pro prima probatur. scilicet quod propositio predicatur in quid de illis: quia ad interrogationem factam in quid de illis convenienter respondetur per propositionem ergo propositio predicatur in quid de illis. sed consequentia. antecedens probatur. quia ad interrogationem factam per quid de aliquo convenienter respondetur per diffinitionem et per illud quod ponitur in primo loco diffinitionis. sed propositio ponitur in primo loco illarum diffinitionum: ut patet cum dicitur propositio cathegorica est illa. id est propositio que habet subiectum predicatum etc. et ita de hypothetica.

ar 2ᵒ

¶ Secundo sic. si esset analogum et non genus hoc esset quia prius competeret cathegorice et posterius hypothetice. et sic esse orationem indicativam et significare verum vel falsum competeret hypothetice ratione cathegorice: quod tamen est falsum. probatur sic. quia aliqua est hypothetica que significat verum vel falsum: et partes eius cathegorice non significant verum vel falsum: ut illa si antichristus esset albus: antichristus esset coloratus est conditionalis vera. et tamen cathegorice non significant verum nec falsum. Secundo sic. enunciatio et propositio sunt idem realiter: enunciatio autem dividitur a philosopho primo perihermenias in enunciationem unam et enunciationem plures: Enunciatio plures dividitur. quia aliqua est equivoca et alia in qua sunt due propositiones inconiuncte: ut tu curris: et tu sedes. Enunciatio una dividitur in cathegoricam et hypotheticam. et tunc arguitur sic. aliqua est propositio que nec est cathegorica nec hypothetica. ergo divisio mala. sed consequentia. antecedens probatur. nam enunciatio plures non est cathegorica nec hypothetica. et tamen ipsa est propositio: ex quo propositio et enunciatio idem sunt realiter.

ar 3ᵒ

¶ Tertio sic. Incipiat quis proferre illam propositionem homo est animal. ita quod nunc non proferat: sed immediate post hoc successive: tunc a. propositio immediate post hoc erit et non cathegorica nec hypothetica: quod erit probatur: quia quando pars successivi est totum successivum est. sed ista est successiva. ergo etc. quod non sit cathegorica probatur. quia non prius est cathegorica quam habet subiectum predicatum et copulam principales partes sui: sed immediate post hoc non habebit subiectum predicatum et copulam. ergo immediate post hoc non erit cathegorica: nec etiam hypothetica: ut patet. quare etc.

ar 4ᵒ

¶ 4ᵒ sic omnis homo est animal. tu es homo. ergo tu es animal. ista consequentia est bona. ergo antecedens est propositio non cathegorica: ut patet. nec hypothetica: quia per nullam notam coniunguntur cathegorice.

ar 5ᵒ

¶ 5ᵒ sic. homo currit et non currit. non est propositio cathegorica: quia partes principales sunt cathegorice. nec hypothetica. quia esset copulativa. sed prima pars est vera: et etiam secunda cum subordinetur huic mentali homo non est currens que est vera. ergo est vera. quod est falsum

ar 6ᵒ

¶ 6ᵒ contra diffinitionem propositionis cathegorice arguitur sic. Illa est cathegorica rosa est. et tamen non habet predicatum. ergo diffinitio mala. consequentia nota cum maiori. minor probatur. quia si diceretur habere predicatum hoc esset implicite: quia subordinatur isti. rosa est ens: sed contra. stat primam esse falsam: ut hyeme nulla rosa existente quando secunda est vera: ut patet per magistrum in primo posteriorum in illa questione. Utrum de non ente habeatur scientia. ergo una non subordinatur alteri.

ar 7ᵒ

¶ 7ᵒ sic. si quis interroget quis currit. respondetur sortes. ly sortes est propositio. quia significat verum vel falsum non hypothetica ergo cathegorica: et tamen non habet predicatum et copulam ergo diffinitio mala. ¶ Contra hypotheticam nolo nunc arguere: sed loco suo in de hypotheticis arguetur.

Ad pᵐ

Ad hec respondetur. Ad primum communiter dicitur quod divisio propositionis in cathegoricam et hypotheticam est divisio analogi in analogata. et creditur communiter quod rationes facte pro hac parte concludant. ¶ Ad rationes in oppositum dicitur ad primam quod quia propositio non est terminus univocus: ideo non est genus quod non sit univocus est pro hoc tanto quia terminus univocus est terminus simplex significans plura secundum eandem rationem equaliter. cum autem propositio non significet equaliter sed secundum prius et posterius non est genus: et sic negant maiorem. ¶ Ad secundum dicitur concedendo quod hypothetice competit ratione cathegorice. et cum dicis quod aliqua hypothetica significat verum vel falsum. et non ratione cathegoricarum: ut ista si antichristus esset albus antichristus esset coloratus dicitur negando quod illa conditionalis proprie sit vera. sed dicitur vera improprie et bona. Si autem aliqua est hypothetica que proprie dicatur vera hoc est ratione cathegoricarum. ¶ Contra responsionem secundam arguitur sic. propositio conditionalis facta est hypothetica. ergo est propositio. ergo est oratio indicativa verum vel falsum significans. et si sic. ergo est vera vel falsa. ¶ Contra responsionem communem hoc argumentum volo dimittere insolutum non quia putem non posse solvi. sed ut ostendam probitatem opinionis adverse. quam probabiliter totiens tenui. est enim minimis crassi ingenii nescire unquam deviare a via communi quam nullus ignorat. Ideo tenendo quod propositio dividitur sicut genus in

cathegoricā hypothetica. ¶ Respōdēdū ē ad rōnes ī op/
positū. Ad p^m negat minor. s. ppō p prius pricipet a ca/
thegorica q̄z hypothetica. Ad pbationē cū dr̄ hypothe
tica non est indicatiua nisi rō ptiū cathegoricap: sil'r nec
sig̃at vep vl' falsuz nisi rōne partiū. hoc negat. Et si dicis
rōne cui⁹. Dr̄ q rōne note vniētis tales ptes. vn̄ in hypo
thetica forma est ipsa nota vel copulatiōis disiūctionis
vl' ɔdōnis. mā vō sūt cathegorice. qcqd āt inest pfectiōis
hypothetice inest rōne forme sue vniētis tales ptes non
dico rōne forme absolute: sz rōne forme vniētis ptes. hy
pothetica igit' ē idicatiua: ⁊ significat vep vl' fl'm rōne ta
lis note vniētis ptes. Et si dicas hypothetica nō ē idica/
tiua nec sig̃at vep vel falsuz nisi cathegorice sint tales. g̃
hypothetica ē h⁹ rōne cathegorice. ¶ Dr̄ p negādo ans
q: ɔn̄sum ē q illa: si antixp̄s eēt albus antixp̄s eēt colo/
ratus. sig̃at vep vel fl'm: ⁊ tn̄ nulla suap ptiū sig̃at veruz
vel falsuz. ⁊ adhuc ɔcesso ан̄te negat ɔn̄a. sicut nō valz.
aial rōne nō ē disciplinabile nisi hō sit disciplinabilis. g̃
hō est cā q aial rōnale sit disciplinabile: nō valz. Sil'r nō
valz. ppō negatiua nō sig̃t vep vl' falsuz. nisi affirmatiua
significet vep vl' fl'm. g̃ affirmatiua ē cā q negatiua signi
ficet vep vl' falsuz: nō valz: q: eq̄l'r ppō pticipat ab affir
matiua ⁊ negatiua: vt īfra dclarabit'. ¶ Ad 2^m dr̄ q ca/
thegoriga ⁊ hypothetica pn̄t cōparari adiuicē: ⁊ pn̄t cō
parari ad ppōnē. Si ɔparent' adīuicē cathegorica p̄or
est hypothetica: vt argu^o ɔuincūt. Si aūt ad ppōnē vna
nō est p̄or altera: q: equal'r pticipāt rōnē ppōnis. ¶ Ad
formā g̃ argumēti respōdēdo dico negādo maiorē. s. vna
spēs nō sit p̄or alia: si fiat ɔparatio adīuicē: ɔcedo tamen
q vna nō ē p̄or alia ī pticipādo gen⁹. ¶ Ad 2^m p̄ncipale

Ad 2^m

dr̄ q ppō vna diuidit' ī cathegoricā ⁊ hypotheticaz: pro
posito aūt absolute nō diuidit'. ⁊ sic nō est incōueniēs q
aliqua sit ppō que non sit cathegorica nec hypothetica.
Uel dr̄ q ois ppō est vna. Et si dicis. ph's ɔiuidit enūcia
tionē in vnā ⁊ plures. g̃ aliq̄ ppō est vna. Dr̄ q nō pprie
diuidit sed ī pprie: quēadmodū hō diuidit' in vnū ⁊ plu/
res. ⁊ tūc diuisum īpropriē nō opz q p̄dicet' d̄ quolz mē
bro diuidētiū. Et si q̄ris: an ppō equoca sit vna. Pōt di/
ci q est vna māl'r: plures vō formal'r. ¶ Ad 3^m dicit ma/

Ad 3^m

gister in logica magna negādo q imediate post hoc erit
s. ppō. Ad pbōnē qn̄ dr̄. qn̄ pars successiui est totū suc/
cessiuū est. Dr̄ ɔcedo q qn̄cūq in successiuis pars est sil'r
⁊ totū ē: sz negat q in successiuis qn̄cūq ps erit totū erit
q: post hoc erit aliqua pars hore future. nō tamen hora
futura erit: sz in tota hora erit hn̄ tn̄ imediate post h̄ erit:
ita q hec hora nō ē ⁊ imediate post hoc erit. ⁊ ita q hec
ppō ē. q: erit ita q imediate p⁹ hoc s. ppō subordinatur
vni mētali in q̄ non p̄us est subm q̄z p̄dicatū. ¶ Uel al'r

Rn̄^o 2°

dr̄ ⁊ clarius ɔcedēdo q illa ppō imediate post hoc erit.
⁊ cū arguis nō p̄ erit q̄z erit subm ⁊ p̄dicatū. dico q verū
est si sit ppō scripta vl' mētalis. sz de vocali ipsa erit qn̄/
cūq cui illa subordinat' erit. mō in mēte post h̄ illa mēta
lis erit cui subordinat' illa in mēte. s. dicentis ⁊ audiētis.
¶ Et si dicis. ɔ. possibile ē q qs inueniat vnā ppōnē de
nouo: ⁊ quā p̄mū inuenerit subm pferat illud. deide ver
bum. deinde p̄dicatum. ita q sicut successiue īueniet: ita
q successiue proferat. qd g̃ est dicere. Ad hoc dr̄ q cum
pferat predicatū illa vocalis erit: q: iam mētalis est cui
subordinat'. ¶ Ad 4^m dicit magr̄ in logica magna q est

Ad 4^m

copulatiua ⁊ nō valz: nō ē nota copulatiōis. g̃ nō ē copu
latiua: q: hō sortes currit. ⁊ sortes mouet'. ⁊ cō. ly cō est
copulatia: ⁊ tn̄ nō ē nō copulatiōis. Sufficit. n. q teneat
iplicite. q: subordinat' vni mētali copulatiue. Meli⁹ g̃ ē
dicē negādo q nō sit ibi nō copulatiōis: q: ē iplicite: ⁊ h̄
sufficit. ¶ Ad 5^m dicit magr̄ q ē copulatiua. ⁊ 2^a ps est fl'a

Ad 5^m

q: subordinat' isti. idē hō q currit nō ē currēs. Uel pt di/
ci q ē copulatiua īsallāter. sz an sit v̄a vel falsa ē ex ppo/
sitū nr̄m. iō p nūc nō curo de illo. ¶ Ad 6^m nego minorē.

Ad 6^m

¶ Ad pbōnē ɔcedo q subordinat' illi. rosa ē ens. ⁊ cū di
cis. stat p̄mā eē falsā. hac 2^a existēte v̄a. dr̄ q ly ens pōt ca
pi 2^r. s. noial'r ⁊ pricipial'r. ¶ Si pricipial'r idē est qd exi/
stens. Si noial'r idē est qd habēs ētitatē. ⁊ sic ē trāscēdēs
⁊ ē cōe ad ens ī actu ⁊ ad ens ī po^a. mō dico q illa ppō.
rosa ē. subordiat' huic mētali. rosa ē ens. sūpto ly ens pri
cipial'r. ⁊ si p^a ē falsa. ⁊ 2^a. nō āt subordinat' illi. rosa ē ens
sūpto ens noial'r. ¶ Ad 7^m dr̄ q ly sortes de v̄tute s̄mo/

Ad 7^m

nis nō ē ppō. sz s̄m vsuz cōem loquēdi. q: subordinatur
isti. sortes currit iplicite. ⁊ hz copulā ⁊ p̄dicatum.

¶ Utrum secūda diuisio sit bene data cum diffinitionibus
mēbrorum. s. alia affirmatiua alia negatiua.

Contra diuisionē arguit' sic. Q: vl' ē di/

Ar. p̄.

uisio gn̄is in spēs. vl' analogi in
analogata. sz nec sic nec sic. g̃ ⁊c. pbo miorē.
Prio q nō sit diuisio gn̄is ī spēs: q: spēp posi/
tap sub gn̄e vna nō ē p̄or alia. sz affirmatio ē
p̄or negōne. g̃ ⁊c. Cōsequētia nō cū maiori mior pbat'. p̄
q: negō destruit affirmationē. g̃ affirmatio p̄or ē. 2° q: ne
gatio ē diuisio. affirmatio vō ē cōpositio. sz ɔpō p̄or ē diui/
sione. g̃ ⁊c. 3° q: affirmatio ē simplicior. g̃ p̄or. 4° q: affir/
matio ē habit⁹. negō vō p̄uatio. sz habit⁹ prior ē negōne
ergo ⁊c. ¶ Q: nō sit diuisio analogi in analogata pz auctē
Porphyrii. Boetij. sci Thome. sup lib. phier. q̄p rō est.
Si nll'z pri⁹ ⁊ posteri⁹ pt' eē sub eodē gn̄e tūc p̄mis subijs
⁊ scd̄is cōe gen⁹ nō poterit eē suba: qd est falsum. ¶ 2° ɔ̄

Ar. 2°

diffōnes mēbrop arguit' sic. Ista ē affirmatiua. nō pol'e ē
te nō currere: ⁊ tn̄ p̄ncipale v̄bū negat'. g̃ ⁊c. sz ɔn̄a cū mi
nori. maior pbat'. q: illa equalet huic. neċe ē te currere.
s̄m q exp̄sse asserit ph's 2° perhier. ca. illo. ɔn̄e sūt. g̃ am
be sūt affirmatiue. ¶ 3° sic. illa ē affirmatiua: pol'e ē te nō

Ar. 3°

eē sic illa. pol'e ē te eē: p ph'm 2° phier. dicētē negōnē ī mo
dalib⁹ debere addi termio modali. ⁊ nō v̄bo: ⁊ tn̄ v̄bum
negat'. g̃ ⁊c. ¶ Cōfirmat': q: illa ipol'e ē te n̄ eē. eqpollet
huic: nō pol'e ē te eē. q̄ ē negatiua. g̃ ipa ē negatiua. ⁊ nec
modus nec v̄bū negat'. Sil'r illa. falsuz ē te currere. equa
let huic nō vep ē te currere q̄ ē negatiua. g̃ illa. p^a ē nega/
tiua. ⁊ tn̄ nec modus nec v̄bū negat'. ¶ 4°. ista ē negati/

Ar. 4

ua: falsa hō ē asin⁹. ⁊ tn̄ p̄ncipale v̄bū nō negat' g̃ ⁊c. ma/
ior pz. q: equalet huic. nō ē ita q hō est asin⁹. q̄ ē negati/
ua. g̃ ēt post ē negatiua: tz ɔn̄a a sil'i sic i illa: nō qlz hō nō
currit. ē affirmatiua: q: eqpollet vni affirmatiue: vt huic
aliqs hō currit. ita illa dr̄ negatia q: eqpollet vni negati
ue. mior argumēti p̄ncipal' pbat'. q: si v̄bū negat' h̄ ē: q:
ly falsū īcludit negōnē: sz arguit' q pp h̄ nō ē negatia: q:
tūc ista eēt negatiua: sor. icipit ē alb⁹. q: ly icipit includit
negatiōes al'r nō ɔfūderet. Sil'r ly differt īcludit negōnē
⁊ tn̄ p se solū nō facit ppōnez negatiuā. ¶ 5° ista ē negati

Ar. 5.

ua. sor. ē nō currēs. ⁊ tn̄ nega^o nō cadit sup̄ v̄bū. g̃ ⁊c. ɔn̄a
nota cū maiori. mior pbat': q: nō minorē viz hz nega^o q̄z
isti termini pol'e. ipol'e. neċiū ɔtigēs: sz isti termi hn̄t vim
ɔ̄. p̄cedētes. g̃ nega^o sil'r. ¶ Cōfirmat' arg^o magr̄i: q: p̄ia/
cēs vl'is negatie ē affirmatia. ⁊ tn̄ i ea p̄ncipale v̄bū nega
tur. g̃ ⁊c. ɔn̄a nō cū maiori. mior pbat: q: idē ē v̄buz vl'is
negatie ⁊ sue p̄iacētis: sz v̄bū p̄nci^le vl'is negatie negat'. g̃ ⁊
p̄iacētis negat' ⁊c. ¶ 6° ista ɔuertūt' hec ppō ē v̄a. nll'a chy

Ar. 6

mera ē. ⁊ nll'a chymera ē. ⁊ p^a ē affirmatia. g̃ 2^a. i q̄ tn̄ p̄nci
pale v̄bū negat'. g̃ ⁊c. ɔn̄a tz cū miori. maior pbat': q: ab
vna ad reliq̄z valz formal'r ɔn̄a. ⁊ cō. vt pz p ph'z i p⁹ p̄di
camētis. l cā^o d̄ p̄orl dicētij: q hoiez eē ɔuertit' ad verā d̄ se
orōnē. ex q̄ dr̄ q ois ppō ɔuertit' cū v̄a d̄ se orōne. ¶ Cō/
firmat'. q: saltem iste cōuertunt'. nulla chymera est. ⁊ vep
est nullaz chymeraz eē: q: ab vna ad reliquā valet ɔn̄a.
per illam regulam logicorum. Ois propositio infert suū

dictuz esse verum. sed secũda est affirmatiua. ergo prima
vel quia vna est pure negatiua. ergo ⁊c.

Ad pᵐ

Ad hec rñdet. Ad pᵐ vt recitat Boetius ex intẽtiõe
Porphyrij ꝑ ꝑiher. Alexãder dixit ꝙ ꝓpõ
diuidit in affirmatiuã ⁊ negatiuã: sicut analogũ in ana-
logata ⁊ nõ sic genus i spẽs ꝑꝑ rões adductas in oppᵐ.
Porphyrius ṽo vult ꝙ sit diuisio gñis in spẽs ꝑꝑ rõnez
factã in oppᵐ. quẽ seqt Boe. ⁊ scũs Tho. ¶ Et ad rões
in oppoᵐ rñdet vnica rñsione sic dicẽs. Nõ oꝫ ꝙ qñcũqꝫ
aliq̃ sic hñt ꝙ vnũ ẽ pri⁹ alio sint sub gñe. sꝫ q̃cũqꝫ ꝺꝫ esse
suũ priora vł posteriora sũt ea sub eodẽ gñe nõ ponunt sic
affirmatiões ⁊ negatiões q̃ ad eẽ ⁊ nãꝫ ꝓpriã eq̃lr enũ-
ciationẽ pticipãt. qꝛ enũciatio ẽ illa in q̃ ṽitas ⁊ falsitas
inueniri pt. q̃re in re affirmaᵒ ⁊ negaᵒ. sũt eq̃lr. Hec sũt for-
malia ṽba. Ex q̃bus appet rñsio formalr dõ. ꝙ lꝫ affir-
matio sic prior negõne fc̃ã cõpatiõe iter se. q̃lr tñ pticipãt
rõnẽ gñis. vñ affirmatio prior ẽ negõne ꝺꝫ ꝓpriã rõnẽ. sed
nõ ꝺꝫ rõnẽ gñis: sic binari⁹ ẽ prior trinario ꝺm ꝓpriã rõnẽ
⁊ nõ ꝺm rõnẽ nũeri. Si ãt aliqd sit prius alio ꝺm rõnẽ ali-
cui⁹ cõis: vt suba ẽ prior accidẽte ꝺꝫ rõnẽ entis. talis priori-
tas tollit rõnẽ gñis. nõ ãt si sit pri⁹ ꝺm ꝓpriã rõnẽ. ¶ Ad

Ad 2ᵐ

2ᵐ. Strodus dat duas rñsiões in ɔ̃ñtijs suis. In pᵃ negat
maiorẽ. s. ꝙ iste ꝓpões equaleãt. nõ posꝫ ẽ te nõ esse ⁊
necẽ ẽ te eẽ. ⁊ ad pbm dicit ꝙ nõ vult illas eq̃pollere nisi
cũ debito medio affirmatiuo. Exẽᵐ. sic ñ posꝫ ẽ te nõ cur-
rere. ⁊ ista ꝓpõ. tu nõ curris sic priarie significãs hꝫ pro
ɔ̃dictorio illã. tu curris. ğ necesse ẽ te currere. ¶ In scõa
rñsione dicit ꝙ equalẽt vbi ly nõ teneat infinite ⁊ nõ ne-
gatiue vide apte ab eo i. xi. ⁊ . 12. regulis. ¶ Cõtra pmaz
rñsionez arguit sic. Negaᵒ ꝑposita facit eq̃pollere suo ɔ̃-
dictorio. sꝫ ille ɔ̃dicũt necẽ est te eẽ. posꝫ est te nõ eẽ. ğ ꝑ-
posita negõne vna istaꝝ equalet. ğ dõ. nõ posꝫ est te nõ
eẽ. illa equalet huic. necẽ ẽ te esse. qð tñ negat. ¶ Cõtra
scðaz argr sic. qꝛ ad faciẽdã eq̃pollẽtiã per negõnẽ ꝑposi-
taz vni ɔ̃dictoriorũ opꝫ ꝙ negõ teneat negatiue ⁊ nõ ifi-
nite. vt nõ qlꝫ hõ currit. Jð alr rñdẽt alij ⁊ dicũt ꝙ illa ẽ
affirmatiua. nõ posꝫ ẽ te nõ eẽ. qꝛ due negatiões faciunt
vnã affirmationẽ. Uñ hec ẽ negatiua. posꝫ est te nõ esse:
qꝛ in modalibus de sensu composito ṽbum infinitum est
principalis copula: quia verbum infinitum negatur in il-
la. Jð est negatiua. ⁊ sit affirmatiua ꝑposita negatiõe. hec
est Gaietani in ɔ̃ñtijs suis. Et si replicas ꝙ ista nõ ẽ nega-
tiua: posꝫ ẽ te nõ esse: qꝛ phs in. 2ᵉ perhier. dicit ꝙ sic se hꝫ
ṽbũ in cathegoricis: ita modus in modalib⁹: sꝫ solũ pe-
nes ṽbũ attẽdit affirmatio ⁊ negõ: in cathegoricis. ğ silr
i modalibus penes moᵐ. sꝫ cũ modus hic nõ sit negatus
ğ est affirmatiua. ¶ Hãc rñsionẽ substinẽdo cũ videat ɔ̃
mẽte magri in eq̃pollẽtijs dicat. ꝙ phs nõ vult alið nisi
ꝙ si sit aliq̃ negatiua de mõ ꝙ magis negatiua dicẽda est
ista de mõ negato q̃ꝫ de dicto negato: qꝛ negatiua de mõ
negat totam compositionem. negatiua vero de dicto ne-
gat solũ dcm̃. Uel dicat ꝙ nõ negat. qꝛ dicenda est abso-
lute negatiua. nõ tñ est dicẽda negatiua modał nisi nege-
tur modus. Et hoc itellexit phs ꝙ si modalis dꝫ dici ne-
gatiua modalis opꝫ ꝙ modus negeť. Cui⁹ rõ ẽ: qꝛ forma-
li i ipa vt modalis ẽ: est modus: qꝛ dat sibi denoiationẽ.
Jð penes ipꝫ attẽdit affirmaᵒ ⁊ negaᵒ. Et correlarie seqt
ex illa rñsiõe ꝙ aliq̃ ẽ negatiua q̃ nõ ẽ negatiua de inesse
nec modał. Pria rñsio tutior est. 2ᵃ subtilior. ¶ Alr tñ ad
pncipale põt dici tenẽdo ꝙ modalis sit solũ negatiua q̃
modos negat ⁊ nõ alr tũc negat ꝙ illa affirmatiua: non
posꝫ ẽ te nõ esse: ⁊ nõ valet ista ɔ̃ña illa equalꝫ vni affir-
matie. ğ ẽ affirmatiua: qꝛ equalẽtia respicit significatũ af-
firmatio ãt ⁊ negaᵒ respiciũt signũ additũ ad formale vel
nõ additũ. vñ ille equiualẽt. iposꝫ ẽ eẽ. nõ posꝫ est esse. ⁊
tñ pᵃ est affirmatiua ⁊ 2ᵃ negatiua hñ. tñ valet in illis de

Ad 3ᵐ

inesse. ¶ Ad 3ᵐ rñsuz ẽ. rñdẽdo ad 2ᵐ: qꝛ dr negãdo ꝙ il-
la sit affirmatiua. posꝫ est te nõ eẽ. imo est negatiua. Ad
pbm dr ꝙ vult istã eẽ affirmatiuã de mõ: lꝫ sit negatiua ð
dicto. vñ modalis absolute dðã ẽ negatiua. s. dũmõ vnũ
istoꝝ sit necẽiũ vł modus vł dcm̃. affirmatiua ãt est dðã si
nullꝫ negeť. vt vtrũqꝫ negeť. ¶ Alr tñ pt dici vt. ö. ɔcedẽ-
do illã eẽ affirmatiuã. posꝫ ẽ te nõ eẽ. ¶ Et cuz dr negať
ṽbũ. ğ ⁊c. ¶ Dr ꝙ illð hꝫ itelli i cathegoricis de iesse: nõ
ãt i modalib⁹ vt ẽ illa. tñ i illa si negat ṽbũ pncipale: qð
ẽ idicatiui modi. vt ly ẽ. ¶ Ad ɔ̃firmationẽ dr ɔcedẽdo
ꝙ ille equalẽt. sꝫ negať ɔ̃ña. ğ si vna ẽ negatiua ⁊ altera.
hñ tñ valꝫ i cathegoricis ð incẽ. nõ ãt i modalib⁹. ¶ Ad-
uerte tñ ꝙ nulla ꝓpõ negatiua modał equalꝫ affirmati-
ue modali nisi altera illaꝝ hẽat terminũ modalẽ icludẽ-
tẽ negõnẽ. vñ illa nõ posꝫ ẽ eẽ equalet huic. iposꝫ ẽ eẽ. ⁊
ly iposꝫ icludit negõnẽ negãtẽ: ẽ tñ ꝓpõ affirmatiua. Si-
milr falsuz ẽ te eẽ equalꝫ huic. nõ veꝝ est te eẽ. ⁊ ly falsuz
icludit negõnẽ: est tñ ꝓpõ affimatiua. Jð dr cõlter ꝙ ꝓpõ
põt dici negatiua de re: aut de signo. de signo ẽ qñ poniť
negaᵒ explicite. ð re ṽo iplicite qñ equalꝫ alteri negatiue
de signo tñ absolute tñ negatiua: de re tñ nõ dꝫ dici ne-

Ad 4ᵐ

gatiua. ¶ Ad 4ᵐ dicũt senẽsce ṽbũ negari in dicta ꝓpõ-
ne. qꝛ icludit negõnez ly false: nec ꝑꝑ hoc affirmatiue dcẽ
sũt negatiue. qꝛ vltra negõnẽ iclusaz icludũt dicta ṽba af-
firmationis ⁊ negõnis: nã negaᵒ in eis iclusa negat ṽbũ.
neqꝫ negať ꝑdicatũ a subto: qm̃ sicut veꝝ ẽ. differo ab asi-
no: ita vere affirmať dñs ab asino de me: vt pꝫ. ¶ Alr
tñ põt dici ꝙ illa est affirmatiua. false hõ est asin⁹. ⁊ nega-
tur ɔ̃ña. equalꝫ vni negatie. ğ ẽ negatiua: qꝛ illa ẽ moda-
lis ⁊ nõ de iesse: qꝛ dicere false hõ ẽ asin⁹ est dicere falsuz

Ad 5ᵐ

est hoiem eẽ asinũ. ¶ Ad 5ᵐ dr ꝙ negatio maiorẽ viꝫ hꝫ
supra seq̃ntes termios q̃ꝫ ly posꝫ ⁊ necẽiũ: sꝫ supra ꝑcedẽ-
tes nõ. Cuius rõ est. qꝛ ly posꝫ ⁊ necẽiũ cũ faciãt sensuz cõ-
positũ pñt determinare totã cõpositionẽ siue totalr ꝑce-
dant siue totalr seq̃nť. negatio ṽo hoc nõ facit. ¶ Ad cõ-
firmationẽ rñdet magr ꝙ nõ ẽ ɔ̃ itellectũ regule q̃ intelli-
git ꝙ ꝓpõ negatiua ẽ illa in q̃ pncipale ṽbũ negať ꝑ ne-
gationẽ exñtẽ aliqd illi⁹. ¶ Alr tñ pt rñderi ⁊ formali⁹
negãdo minorẽ. s. ꝙ ṽbũ pncipale i ea negeť. Ad ꝓbõnẽ

Ad 6ᵐ

negať ɔ̃ña: qꝛ mutať qd in q̃le. ¶ Ad 6ᵐ rñdet Burleus i
ꝑdicamẽtis ɔcedẽdo maiorẽ. s. ꝙ ille equalẽt. hec ꝓpõ ẽ
ṽa. nulla chymera ẽ. ⁊ nulla chymera ẽ. qꝛ ab vna ad re-
liquã vꝫ ɔ̃ña. ⁊ ɔ̃. sꝫ negat ɔ̃ñaz. vna ẽ affirmatiua. ğ alia
ẽ affirmatiua: ⁊ assignat istãtiã: qꝛ vult ꝙ affirmatiua de
ꝑdicato finito ⁊ negatiua ð ꝑdicato ifinito ɔuertãť. ⁊ ab
vna ad reliq̃ꝫ valꝫ ɔ̃ña. ⁊ eɔ̃. Silr ꝙ affirmatiua ð ꝑdica-
to ifinito ⁊ negatiua de ꝑdicato finito ɔuertunť: ⁊ ꝙ ab
vna ad reliquã valꝫ ɔ̃ña. ⁊ eɔ̃: seruatis tñ duab⁹ condi-
tionib⁹. s. in termis simplicib⁹ ⁊ in nũo singulari. vñ ꝺm
Burleũ ex negatiua nõ seqt affirmatiua pura: sꝫ hñ affir-
matiua nõ pura de termis eisdẽ. ¶ Hec rñsio ẽ ɔ̃ dẽs bo-
nos logicos. ꝑ. qꝛ negat vndecimã Strodi. s. si aliq̃ ɔ̃ña
ẽ bona: ⁊ añs sit pure negatiuũ. ğ ⁊ ɔ̃ñs pure negatiuuz
qꝛ ꝺm Burleũ hec ɔ̃ña ẽ bona. nulla chymera ẽ. ğ hec est
ṽa. nłła chymera ẽ. ⁊ tñ añs ẽ pure negatiuũ ⁊ ɔ̃ñs nõ. ğ
⁊c. 2ᵒ qꝛ ɔcedit istas equalere: qð ẽ fłm: qꝛ ab vna ad reli-
quã nõ valꝫ ɔ̃ña. vñ nõ valꝫ. nulla chymera ẽ. ğ hec ẽ ṽa
nulla chymera ẽ. qꝛ ibi ẽ ita sic adeq̃te signať ꝑ añs. ⁊ nõ
ẽ ita sic adeq̃te significať ꝑ ɔ̃ñs. Silr nõ valꝫ. de⁹ ẽ. ğ hec
ẽ ṽa: ðs ẽ: qꝛ añs ẽ necẽiũ. ⁊ ɔ̃ñs ɔtingẽs. ¶ Jð respõden-
dũ est ꝺm magrꝫ i ꝑdicamẽtis suis negãdo illas ɔuerti
simplr. sꝫ ꝺꝫ qd tñ. s. cũ medio. Jð ab vna ad reliquã non
valꝫ ɔ̃ña. nisi cũ ðbito medio: ⁊ h̃ voluit phs cũ dixit ho-
minẽ eẽ ɔuerti ad verã ð se orõnẽ q̃ dicem⁹ ꝙ hõ est ꝑ il-
lud. n. qð dixit. q̃ dicem⁹ ꝙ hõ est dat itelligere mediũ. s.
⁊ hec ꝓpõ sic significat. ğ ⁊c. ⁊ iõ hñ valꝫ. hõ est. ⁊ hec ꝓ-

positio. hō ē sic significat hoiem eē. ḡ hec ē v̄a: hō est. ⁊ ēt eꝫ. hec ē v̄a hō est. ⁊ ipsa significat hoiez esse. ergo hō ē.
¶ Ad cōfirmationē inuenio magr̄m varias r̄n̄siones dedisse vn̄ in logica magna vbi agit de ꝓpōnib⁹ cathegoricis in q̄ōne illa. vtruz sequat̄ affirmatiua ex negatiua. vult illas ꝯuerti. q2 ab vna ad reliquā valz ꝯn̄a. ⁊ eꝫ. cū ois ꝓpō inferat suū dictū eē veꝝ. ¶ Et cuz dicis. vna est negatiua. ergo altera. negat̄ ꝯn̄a. vnde bn̄ poꝝ ē ꝙ due ꝓpōnes ꝯuertant̄: q̄ꝝ vna ē negatiua. ⁊ altera affirmatiua ponens in esse. voco autē ponēs in esse: ex qua sequit̄ aliquid esse vel aliq̄liter eē: sꝫ nō est icōueniēs ꝙ due conuertant̄: quaꝝ vna est negatiua: ⁊ altera affirmatiua non ponēs in esse: in argumēto argr̄: q2 illa veꝝ est nullā chymeraz esse. nō ponit in eē lꝫ sit affirmatiua. Hoc idē magister vult in 5ᵒ argumēto p̄mi dubij q̄drature. vbi ꝯcedit illā ꝯn̄am. nulla chymera est. ḡ sic est. q̄ nulla chymera ḡ verū est ꝙ nulla chymera est. neq̧ ex ꝯn̄te. seq̄t̄. ḡ aliqd est vel aliq̄l̄r. ꝙ nulla chymera est q2 dicit ꝙ in an̄te ē ampliatio vsq̧ ad imaginabile: q̄ nō ē i ꝯn̄te. q̄m ly verū. ita ⁊ sic de alijs ampliāt ⁊ non illi termini aliqd nec aliqual̄r.
¶ Aliter tn̄ r̄n̄det in ꝓ posterioꝝ. in 3ᵒ. tractatu. in q̄ōne quā facit. vtrū negatio sit notior affirmatiōe. negat̄. n. illam ꝯn̄am. nulla chymera est. ḡ verū est. nullā chymeraz esse. q2 vbi nihil nec aliqual̄r sit: ita est sicut adeq̄te significatur per an̄s ⁊ nō est ita sicut significat̄ p ꝯn̄s: ⁊ iō negaret illa cōuerti simpl̄r. ¶ Si aūt tu diceres ꝫ q̄lꝫ ꝓpō infert suū dictū eē veꝝ. ¶ Diceret ꝙ cū medio veꝝ est: p se autē nō: elige q̄ tibi placet. Posses al̄r tn̄ dicere ꝙ ille ꝯuertunt̄: ⁊ ꝙ ambe sunt negatiue. vn̄ illa est negatiua d̄ dicto. veꝝ est nullā chymeraz esse. ⁊ si vis ꝙ illa sit dicenda poti⁹ affirmatiua q̄ꝫ negatiua. dī vt supra ꝙ ē impoꝝe duas ꝓpōnes ꝯuerti: quaꝝ vna sit affirmatiua: ⁊ alia negatiua in illis de inesse: in modalibus autē non est inconueniēs: vt vbi vna sit modalis alia de inesse.

¶ Utrum tertia diuisio sit bene data cum diffinitionibus membrorum. s. alia vera: alia falsa.

af p̄ — Contra ista ꝓpō ē v̄a. nulla chymera ē. ⁊ tn̄ significatū nō ē veꝝ. ḡ diffō mala. ꝯn̄a tꝫ. cū maiori. minor ꝓbat̄. q2 nullaz chymerā esse nihil est. ergo nō est veꝝ. tꝫ ꝯn̄a. q2 cū veꝝ ⁊ ens ꝯuertat̄: a quocūq̧ negat̄ vnū ꝯuertibiliū negat̄ ⁊ aliō. an̄s ꝓbat̄. s. ꝙ nullam chymerā eē nihil sit: q2 da opp̄m ꝙ sit aliqd. vl̄ ḡ est suba: vel accn̄s nō suba: vt pꝫ nec accn̄s: q2 i nullo subō est: ergo ⁊c.

Confir. — ¶ Cōfirmat̄. sil̄r de illa ꝓpōne Adā fuit: q̄ est v̄a: ⁊ tn̄ significatū suū nō est veꝝ. ḡ ⁊c. tꝫ ꝯn̄a cū maiori: minor ꝓbat̄: q2 adā fuisse nihil est. ḡ nō est veꝝ. tꝫ ꝯn̄a. an̄s ꝓbat̄: q2 si essꝫ aliqd deus possꝫ illō destruere. ⁊ sic possꝫ facere. ꝙ adā nō fuissꝫ ꝫ sn̄iaz agathonis 6ᵒ ethi. quā ph̄s approbat. s. ꝙ solo h̄ posse priuat̄ de⁹ facē q̄ genita sūt nō eē gēita.

af 2ᵒ — ¶ 2ᵒ sic. h⁹ ꝓpōnis: hō ē asin⁹. sign̄atū ē veꝝ ⁊ tn̄ ꝓpō nō est v̄a. ergo diffōnes male. ꝯn̄a tꝫ. ⁊ an̄s ꝓbat̄: q2 ista ꝓpō. nullus hō est asin⁹. nō est v̄a. ⁊ ista ꝯdicit illi. hō est asin⁹. ergo illi⁹ significatū est veꝝ. ꝯn̄a tꝫ cū minori: ⁊ maior ꝓbat̄: q2 si nō: da oppoᵐ. s. ꝙ illa ꝓpō est v̄a. sequitur ergo ꝙ ita ē sicut adeq̄te significat̄ per ipam. tꝫ ꝯn̄a. ab inferiori ad suuz supius affirmatiue sine ipedimēto. ⁊ ex ꝯn̄ti. sequit̄ ꝙ aliq̄s modus est quo sic est sicut adeq̄te significat̄ p ipaz: sꝫ ꝯn̄s est falsuz: q2 nullus modus est. q̄ nullus hō ē asin⁹. si. n. nihil nec aliqual̄r eēt adhuc nullus hō ē asin⁹: q2 si nō da oppoᵐ: ⁊ ē ipoꝝe.

Confir. — ¶ Cōfirmat̄. q2 significatū alicui⁹ ꝓpōnis est veꝝ. q̄n̄ ꝓpō nō ē v̄a ergo diffōnes male. ꝯn̄a nota an̄s ꝓbat̄. q2 significatū isti⁹ ꝓpōnis. deus est: est veꝝ. ⁊ cras q̄n̄ non erit illa ꝓpō v̄a. deus est: q2 pono ꝙ post hoc nūq̄ꝫ erit illa ꝓpō. deus est. q̄re ⁊c.

af 3ᵒ — ¶ 3ᵒ sic. Ista est v̄a. hō est asinus. cui⁹ p̄marium significatū est falsum. ḡ ⁊c. ꝯn̄a nota cū minori. maior ꝓbatur sic. aut est sicut dico in dicēdo illā. hō est asin⁹. aut al̄r q̄ꝫ dico. Si p̄ᵐ. ergo dico veꝝ p ꝯsequēs est v̄a. si al̄r q̄ꝫ dico. ⁊ dico falsuz. ḡ est al̄r q̄ꝫ falsuz. ⁊ p ꝯn̄s est v̄a.

Cōfir. — ¶ Confirmat̄ sic. idē in dicta ꝓpōne p̄dicat̄ de seipo. ergo est v̄a pꝫ ꝯn̄a. an̄s ꝓbat̄. ꝓsupponēdo ꝙ a. sit ista ꝓpō. asinus ē asin⁹. b. v̄o ista. hō ē asin⁹. tunc arguit̄ sic. Quicqd p̄dicatur in a. p̄dicat̄ in b. sꝫ idē de se ipo p̄dicat̄ in a. ḡ idē d̄ se ipso p̄dicat̄. in b.

af 4ᵒ — ¶ 4ᵒ sic. signū ꝓpōnis nō est veꝝ nec falsum. ergo diffōnes male: ꝯn̄a tꝫ. an̄s ꝓbat̄: q2 v̄itas ⁊ falsitas ē passio ꝓpōnis. ḡ tm̄ repit̄ in ꝓpōne. tꝫ ꝯn̄a: q2 passio nō est extra suū subm̄. ⁊ si sic cū significatū nō sit ꝓpō. nec ē veꝝ nec fl̄m.

Confir. — ¶ Cōfirmat̄. q2 veꝝ ⁊ fl̄m repiunt̄ tm̄ in itellu sicut bonū ⁊ malū i reb⁹. 6ᵒ metaph. ḡ veꝝ ⁊ fl̄m nō sūt i sign̄ato. q2 tūc eēnt i reb⁹ extra contra ph̄m.

Ad p̄ᵐ — Ad hec r̄n̄det̄. Ad p̄mū cōiter dī ꝙ cū dī ꝙ ꝓpō v̄a est illa. cuius significatū est veꝝ. ꝙ ly veruz capit̄ aduerbial̄r p vere siue p ita eē. ad argᵐ. ergo dico ꝙ lꝫ nullaz chymerā eē nihil sit: aliqual̄r tn̄ est: q2 ita est. ꝙ nulla chymera ē. ¶ Cōtra hāc r̄n̄sionē sic istat̄. q2 vbi nihil nec aliq̄l̄r eēt adhuc. nulla chymera ē: ⁊ tn̄ falsuz esset. ꝙ nulla chymera eēt. ¶ Propter hec Pau. p. al̄r r̄n̄det dī. ꝙ lꝫ nullā chymerā eē nihil sit: nec aliq̄liter i v̄e tn̄ nulla chymera est. ⁊ aliq̄l̄r nulla chymera ē. ⁊ ita ē ꝙ nulla chy. ē ꝓut ly: ita est. equalet huic aduerbio v̄e. ¶ Et si replicas ꝫ ipsū. v̄e nulla chymera ē. ḡ aliq̄l̄r ē. ꝙ nulla chymera ē. negat ꝯn̄az: sꝫ bn̄ ꝯcedit ꝙ aliq̄l̄r nulla chymera est. Et hoc forte volebat itelligere opio cōis. ⁊ hoc pōt d̄fendi. Mirabile tn̄ est ꝙ illō aduerbiū v̄e nō dicat aliq̄l̄r eē nec dicat aliquē modū q̄ nō vī veꝝ: q2 tūc non esset aliq̄ dn̄tia dicere. nulla chymera est. ⁊ v̄e. nulla chymera ē: q̄ ē falsuz: imo vī ꝙ ly vere dicat cōfirmationē ⁊ ꝯn̄r dicat: quēadmodū illi⁹ cōfirmationis ꝓpōnis. nulla chymera ē. ¶ Jō al̄r r̄n̄derē ad p̄ncipale. s. negādo minorez. s. ꝙ eius significatū nō sit veꝝ. Et ad eius ꝓbationē cū dī. nullā chymerā eē nihil est nec aliq̄l̄r ē. ḡ nullaz chymerā eē non est verū. ¶ Pro r̄n̄sione ad hoc. Aduerte ꝙ quot modis dī ens tot modis dī veꝝ. cū veꝝ ꝯuertat̄ cū ente. Unde ens pōt accipi tripl̄r. Uno⁹ vt ē cōe ad oē sign̄abile siue ꝯplexe: siue icōplexe v̄e tn̄. Scd̄o mō vt ē cōe ad sign̄abile ꝯplexe v̄e. Tertio mō vt ē cōe solū ad significabile icōplexe: vt ad oēꝫ eēntiā siue ētitatē exn̄tē. Ad ꝓpositū mō cū dicit̄ in an̄te. nullā chymerā eē nihil est. ꝯcedit̄ capiendo nihil vt opponit̄ enti 3ᵒ mō: sꝫ tn̄ est ens ⁊ aliqd p̄io ⁊ 2ᵒ modo capiēdo ens. ⁊ iō negat̄ ꝯn̄a. Et si dicit̄. stet ḡ oppositū ꝯn̄r cū an̄te. s. ꝙ nullā chymeram esse nihil est: ⁊ tamē nullā chymerā eē est veꝝ. tunc sic. nullā chymerā esse est verū. ḡ nullaz chymeram esse est aliquid quod implicat. ꝙ sit aliquid ⁊ ꝙ sit nihil dicitur ꝙ est aliquid primo ⁊ secūdo modo ⁊ non tertio modo: ⁊ est nihil vt opponitur enti tertio mō. ⁊ hec non implicat. Etiam ens 3ᵒ modo incōplexū est illud q̄ diuidit̄ solum in subam ⁊ accidēs: non aūt alijs modis. Et ideo dato ꝙ nullā chymeraz esse sit aliquid primo ⁊ scd̄o mō nō valet. ergo est suba. hoc vide ample a Gregorio d̄ arimino in p̄ᵃ q̄ōne sup p̄ᵐ sn̄iaꝝ.

Ad ꝯfi. — ¶ Ad confirmationē similiter dicit̄ negando minorem. s. ꝙ eius significatuꝫ nō sit veꝝ. Et ad ꝓbationē cū dicit̄. Adam fuisse nihil est. ergo non est veꝝ. Dī ꝙ nihil est ꝓut nihil opponitur enti tertio modo: mō aūt p̄io ⁊ scd̄o mō. iō negat̄ ꝯsequentia. Et cuꝫ dī ꝙ si adaꝫ fuisset esset aliquid. tunc deus posset ipsum destruere. Dī ꝙ veruꝫ esset si esset ens 3ᵒ modo: puta aliqua entitas existens: vt aut suba: aut accn̄s ⁊ non sicut primo modo. aut secūdo modo.

Ad 2ᵐ — ¶ Ad 2ᵐ r̄n̄det Paulus pergu. vt pro p̄te tactū est in rōne p̄cedenti ꝙ isti termini ita est sic ē: p̄nt capi dupliciter: primo modo aduer/

bialr pro vere ⁊ nō est ita pro false. scḋo modo put sunt plures ptes orōnis. s. aduerbiū demonstrādi ⁊ vbū substātiuū sum es est: prio mō accipiunt in diffōne ppōnis vere ⁊ false cū dr. ita est sicut significat. ġ ē falsa. ¶ Et pp hoc pz solutio ad argm. qr negādo est minor illa. cū dr ꝙ ppō ista. non est vera. nullus hō est asinꝰ. Et ad pbationē cū dr. si est vā. ġ ita est sicut adeq̄te significat per ipm ɔcedit ɔña. si ly ita est vel sic est. capiat primo mō aduerbialiter: nō aūt scḋo mō: ⁊ vlteriꝰ negat ɔña. sic est sicut adequate significat per ipsaz. ġ est aliqualr. lz concedat ꝙ aliqualr. nullus hō est asinus. Magister autē in pmo posterioꝝ: vt diximus in q̄ne pcedenti vult ꝙ ly sic est: ita est: verū est: ponāt aliqualr esse. In q̄dratura vero ⁊ i logica magna non vult ꝙ ponāt aliqd vel aliqualr esse. Ideo sm diuersas vias diuersimode rn̄dendū est. ¶ Ad

2 ad ɔfir.

cōfirmationē negat ɔña: qr significatū veruz non est diffinitio ppōnis vere: sed hoc totū ppō cuius pmariuz significatuz est verū. modo si aliqñ est ppō: cuius primariū significatū est veruz tūc ppō est vera. Uel alr dr ꝙ lz significatū illius ppōnis sit qñ ppō non est: tñ nūq̄z significatum illius est: qn ista ppō sitiō negatur ɔña. ¶ Ad

Ad 3m

3m dicit ꝙ nō est sicut dico: nec hoc sequit ꝙ ē alr q̄z dico qr ex negatiua: nō sequit affirmatiua. sed opz addere in añte ⁊ dictū meū ē aliqd capto dicto p significato ppōnis: qr de ipso loquimur in argo. Et vlterius nō valz ɔña est alr q̄z dico ⁊ dico falsuz. ġ ē aliter q̄z falsū. arguitur. n. ab iferiori ad suū superiꝰ distributiue sicut nō sequit. hō ē aliud a capra. capra est ens. ergo hō est aliud ab ente. ¶ Et si replicas ɔ̄. nō ē sicut dico. sed dcm̄ meū ē falsum. ergo nō ē sicut falsuz. ¶ Itē si hoiez eē asinū nō ē sic dico ergo nō ē sicut dcm̄ ē a me. ġ dcm̄ meū nō est sicut dictuz meū. ġ dictū meū nō ē dictū meū. ¶ Ad pm negat ɔña. sicut nō sequit. nullū hoiez esse asinū est hoiem eē asinū. sz hoiem eē asinū ē falsuz. ergo nullū hoiem eē asinū ē falsū qr ly falsuz valet tm̄ q̄ztū ly nō ita. ¶ Ad 2m cōcedo pmā cōsequētiā: sed nego scḋam ⁊ tertiā. ¶ Ad ɔfirmationez pncipalis argumēti negat añs. Ad pbationē admisso ca

Ad 4m

su negat cōsequētia: qr mutat qd in quale. ¶ Ad 4m pncipale dr cōiter ꝙ verū ⁊ falsuz ē in ppōne: vt in signo ⁊ in intellcu subiectiue ⁊ in re efficienter. Ad argumētū ergo dr negādo ꝙ veꝝ ⁊ falsum sit passio ppōnis. nec est i ppositione nisi sicut in signo. in intellectu aūt subiectiue ⁊ lz non sit in ppōne subiectiue: adhuc pōt denoiare propositionē ipsaz verā. ⁊ silr pōt denoiare significatū ppōnis verū: lz nō sit in ipso significato vitas subiectiue: sz solum efficienter sicut sanitas denoiat vrinā ⁊ cibū: lz nō sit in eis subiectiue. Magister tñ in predicamentis suis ad finē pdicamēti subē. mordet hāc rōnem sic. qr nulla rōne existente: nec in intellectu adhuc veꝝ ē deuz esse ⁊ hoiez esse aīali: nō aūt aliquis cibus eēt sanus nullo aīali existente. ergo nō est in rebus effectiue. Magister ergo rn̄det ipse dicēs. ꝙ verū ⁊ falsum duplr sumūtur. Uno mō absolute. Alio mō respectiue. absolute sunt i rebꝰ. respectiue sunt in ppōne ⁊ in itellcu: sicut enim albedo est silis ⁊ dissimilis pp̄ter silitudinē ⁊ dissimilitudinē q̄ sunt quedaz relationes fundate in albedine: ita ppō ē vera vl' falsa: per veritatem ⁊ falsitatē. que sunt q̄dam relatiōes fūdate in ipsa ppōne depēdētes a pmario significato. qm̄ silitudo ⁊ dissimilitudo albedinis depēdet a suo termio. ⁊ sicut silitudo ⁊ dissimilitudo ē in albedine tāq̄z in fundamēto: ⁊ in corpe tāq̄z in subo. ita veritas ⁊ falsitas ē in ppōne tanq̄z in fundamēto ⁊ in itellectu tāq̄z in subo. ⁊ ɔn̄r cōcedit ꝙ oro recipit verū vel falsum: q̄ sunt ɔ̄ria respectiua ⁊ nō absoluta. ¶ De ɔ̄rijs aūt absolutis loquit phs ⁊ sicut sile ⁊ dissimile: eq̄le ⁊ ineq̄le sūt ɔ̄ria respectiua pphm. io. metaph. ita veꝝ ⁊ falsum: ⁊ dicūt adequationē ppōnis vel intellcs ad rē: talia. n. non denoiant intellectū nec ppōnē nisi rōnē rei significate. ¶ Ex his pz rn̄sio ad argm ꝙ vitas ⁊ falsitas respectiue dicta sūt subiectiue in intellcu: qr fundāter in ppōne vitatis ⁊ falsitas absoluta sunt in significato. ¶ Ad ɔfirmationē silr veꝝ ⁊ falsuz respectiue sumpta sunt in itellcu ⁊ absolute in rebus. ¶ Ego autez ex fundamēto opionis cōis: quā seqt

ad ɔfir.

scūs Thomas ⁊ Egidius facio aliā imaginationē q̄ si recte cōsideret forsan rationi nō dissonat. vn̄ sicut i illo. vt puta in aīali est sanitas subiectiue: respectu cuiꝰ oē qḋ dr sanū dr sanū. ita in illo ē vitas subiectiue: respectu cuiꝰ oē qḋ dr veꝝ dr veꝝ. sed oē qḋ dr veꝝ dr verū respectū significati veri. ġ veritas ē subiectiue i significato. declaro minorē: qr ppō nō dr vā. nisi qr sigñat significatū veꝝ. Intellectus nō dr verus. nisi qr pcipit ab eo talis veritas: ⁊ ēt q̄uo effectꝰ cōponēdo ppōnē q̄ ē i illis signū vitatis. ġ vitas ē in re subiue: qr p respectū ad illā qḋcūq̄z aliḋ dr verū: sicut sanitas ē subiue in aīali: qr p respectū ad illā qḋcūq̄z aliud dr sanū. ¶ Sz aduerte ꝙ cū talis vitas sit in

No.

re sm Anselmū: vt oēs theologi recitāt: sic rectitudo sola mēte pceptibil'. i. entitas rei vt recte pcipit ab intellcu triplicitr pōt capi: sicut ens pt tripl'r capi. Unoº capitur ens vt est cōe ad oē significabile tā ɔplexe q̄z icōplexe: vētā: ⁊ sic veꝝ qḋ ɔuertit cū ly ente nō ē nisi illud significabile cōplexū vel icōplexū: ⁊ sic nō solū significat p ppōnē: sed ēt p terminū incōplexū. Alioº sumit ens vt ē solūz cōe ad significabile cōplexū ve qḋ solū significat p ppōnē. Tertioº sumit ens vt ē solū cōe ad entitatē incōplexā extrē. ⁊ veꝝ qḋ ɔuertit cū tali ente nō est nisi illud significabile incōplexū ⁊ significat solū p terminū icōplexum. Cū ġ veꝝ sit passio entis q̄uocūq̄z capit ens correspondet sibi sua vitas q̄ est entitas realr idē exn̄s cū ente: ⁊ sm aūt rōnē differūt: qr ens dr veꝝ: eo ꝙ ē declaratiuū sui ipsius apud intellm. ¶ Ad formā ġ argumēti dico ꝙ eē significatiuz veri vel falsi est passio ppōnis: non aūt vitas aut falsitas. sicut nec sanitas est vrine ppriū: sz solū ē signum sanitatis vel egritudinis. ¶ Ad ɔfirmationē cū dr: verū ⁊ falsuz non sūt i rebꝰ: sed i intellcu 6º metaph. pōt dici ꝙ phs nō negat veꝝ ⁊ falsuz eē i rebꝰ absolute: sz negat eo modo eē in rebꝰ q̄uo bonū ⁊ malū: bonū. n. ⁊ malū sunt in rebꝰ in ordine ad intellm. Ideo dicit phs i loco allegato veꝝ ⁊ falsum sūt in rebꝰ sicut bonū ⁊ malū: sed in mēte. i. sunt in rebus in ordine ad mētē. ¶ Uel alr dicat ꝙ phs intelligit ꝙ veꝝ ⁊ falsuz non sunt in rebꝰ: vt bonū ⁊ malum: sic ꝙ veꝝ sit bonū. ⁊ fl'm sit malū. vide in textu h' expresse dicit: sz sunt in mēte. ꝙ aūt veꝝ non sit in rebus vt qḋdā bonū. i. ꝙ non sit idē qḋ bonū: pz p hoc qḋ addit. qr sunt in mēte. i. ꝙ veꝝ denoiat mētē: nō āt bonū. ¶ Uel aliter dicit ꝙ phs accipit rem pro simplici predicamētali: ⁊ pz in textu expresse. dicit. n. ꝙ qr cōplexio ⁊ diuisio ē in mente ⁊ non in rebus. in mēte est vitas ⁊ nō in rebus scilicet simplicibꝰ: in rebus tñ cōplexis significātibus sic est vitas subiectiue: in intellcu aūt denoiatiue denoiatiōe extrinseca. ¶ Et si replicas ꝙ vitas significata p oppōnē non sit in rebus significātibus cōplexis subiue: qr tūc hoiem eē: eēt verā. sz cū hoiem eē sit hō. 7º metaph. ġ hō est verū semp loquendo de vitate significata p ppōnem: qḋ est falsuz. ¶ Itē vitas est adeq̄tio itellcs ad rē. ġ est respectus q̄dā: ⁊ sic non est entitas rei: vt dictuz est. ¶ Ad pm dr ꝙ cū phs vult ꝙ hoiem esse sit hō nō accepit hoiez eē p significabili cōplexo illius ppōnis: hō est: sed accipit hoiez eē. i. eēntiā hois siue eē hois ē hō. ¶ Ad 2m conceditur ꝙ nō capiat veritas pro tali adeq̄tione q̄ est in intellectu subiue ⁊ ē relatio: sz capio vitatē pro entitate rei vt ē apta nata declarare se itellectui. Et sic pz ad argumēta. ¶ Utrum quarta diuisio sit bona cum diffinitionibꝰ:

membrorum.s.alia possibilis alia impossibilis.

Ar.p° Contra ista ꝓpō.sortes nō ē exñs in mē te sortis.ē ipossibilis.ꝛ tñ signi ficatū ei⁹ ē ipoſe.s.sorte nō eē ĝ diffōnes ma le.ꝯña tȝ cū minori.maior ꝓbaſ.qꝛ si nō:ꝺs oppo^m ꝙ ē possibilis arguiſ sic.Ipsa ē posia: ĝ pōt eē v̄a:ꝯña est bona.vt ꝓbabo:ꝛ tñ ꝯña est falsū: ergo ꝛ añs:ꝙ ꝯñs sit falsū pȝ:qꝛ si pōt eē v̄a:aut qñ est aut qñ nō est:nō qñ nō est:qꝛ tūc nō ē v̄a nec falsa:nec qñ est:qꝛ qñ illa ꝓpō est in mēte sor.ꝑ casū.ergo sor.est.ĝ il la nō ē v̄a:sor.nō est exñs i mēte sor.ꝙ aūt ista ꝯña sit bo na:est possibilis:ĝ pōt eē v̄a.ꝓbaſ sic.Sicut illō qō sigñat sic ē:est ver̄:ita illud qō sigñat sicut p̄t eē:p̄t eē ver̄.sed ꝓpō possibilis sigñat sicut pōt eē:ĝ ꝓpō posis pōt eē v̄a. ¶ Pȝ scdō:qꝛ si ꝓpō est posia ponaſ inesse:qꝛ posi posi to iesse nullū seqtur icōueniēs:ꝛ tūc est v̄a.

Cōfir. ¶ Cōfirmaſ qꝛ sic se hȝ ꝓpō posia ad ipoſe:ita ꝓpō v̄a ad falsā:sed ois ꝓpō iposia est falsa:ĝ ois ꝓpō posis ē v̄a:tȝ ꝯña.a cō mutata ꝓportione.Et ēt ꝑ regulā topicā:sicut oppo^m in opposito:ita ꝓpositū in ꝓposito:ꝛ totū añs est verū:vt pȝ:ĝ consequēs nō ĝ illa.sor.nō est.esset posia nedū pos set eē vera:imo eēt vera:vt arg^m ꝓbat.

Ar.2° ¶ 2° sic ista ꝓpō ē posia:hō est asin⁹:ꝛ tñ significatū eius p̄marium est ipoſe. ĝ ꝛc.ꝯña nota cū minori.maior ꝓbaſ:resolubilr̄ sic:hoc est poſe demōstrādo illā ꝓpōnē:ꝛ hec est ꝓpō:ergo illa ꝓpō est possibilis.maior ꝓbaſ:qꝛ hoc ē ens:ergo est pos sibile.

Confir. ¶ Cōfirmaſ.qꝛ istā ꝓpōnē eē est poſe:sȝ istā ꝓpō nē esse est illa ꝓpō:ergo illa ꝓpō est possibilis.

Ar.3°. ¶ 3^m ea dē ꝓpō est posis ꝛ iposis:ĝ diffōnes male.ꝛ ꝯña tȝ.añs ꝓbaſ:ꝺe q̄libet istaꝝ nulla ꝓpō est:nulla ꝓpō est v̄a:nul la ꝓpō est vl'is:nulla ꝓpō ē negatiua:ꝛ arguo hoc ꝺe p° ꝛ ita intelligaſ ꝺe aliis.ꝙ ista sit possibilis ꝛ ipossibilis: nulla ꝓpō est:probaſ:ꝛ volo ꝙ ista significet sicut termi ni p̄tēdūt nō ponēdo p̄cise tūc ꝙ ista sit posia:pȝ per ma gistrū.qꝛ admitteret eā:sȝ tñ poſe ꝺȝ admitti:ergo est posia:ꝙ sit iposia probaſ:qꝛ significatū p̄mariū est ipoſe: ergo est imposia:cōsequētia tȝ.añs ꝓbaſ:qꝛ significatū p̄mariū huius est significatū hypoteticū.s.nullā ꝓpōnē esse:ꝛ illā ꝓpōnē eē verā:vt pȝ ꝑ magr̄m i tractatu ꝺe in solubilibus,ꝺicentē ꝙ cuiuslibet insolubilis h̄ȝ qd signifi catū p̄mariū est hypothericū:ꝛ in hoc vltimo notato ꝺe insolubilibus:sed h̄ significatū est ipoſe:vt pȝ.quare ꝛc.

Confir. ¶ Cōfirmaſ ꝺe insolubili simpliciter:vt ꝺe illa ꝓpōne: nulla ꝓpositio ē vera.q̄ sic p̄cise significet:ꝙ illa sit posia ꝓbaſ.qꝛ significatū p̄mariū ꝛ adequatū est poſe vt pȝ:ĝ est possibilis.Quā sit ipossibilis ꝓbaſ:qꝛ nō est admittē dū insolubile simplr̄:ergo ē imposia:tȝ ꝯña:qꝛ ex oppo sito ꝯñtis sequiſ oppositū añcedētis:sequiſ.n.est poſe:ĝ est admittēdū:qꝛ oē possibile ē admittēdū.

Ar.4°. ¶ Quarto pōt argui ꝙ aliqua est ꝓpō q̄ non est possibilis nec ipos sibilis:vt insolubile simplr̄.Qꝛ nō sit poſe pȝ:qꝛ non est admittēdū.Qꝛ nō sit impoſe pȝ:qꝛ significatū est possi bile.

Confir. ¶ Cōfirmaſ:ois ꝓpositio posis vel iposia est vera vel falsa:isolubile nō est verū nec falsū.ergo nō ē propō possibilis vel ipossibilis cōsequētia nota cū maiori.mi nor ēt pȝ:qꝛ si non:ꝺs opp^m ꝙ isolubile simplr̄ sit ver̄ vel falsū:ꝛ capio hoc isolubile simplr̄ hoc est falsum ꝛ q̄ro an sit sil' ver̄ ꝛ falsū aut ver̄ tñ:aut falsū tñ:nō p^m:qꝛ ipoſe:si ꝺī 2^m ꝙ est ver̄ seqſ:ꝙ est falsū:si ꝺī tertiū ꝙ est falsū sequiſ ꝙ est ver̄:ex quo sic p̄cise sigñat:ĝ nullū isto rū pōt ꝺici:imo ꝑ hoc pōt probari ꝙ isolubile simplr̄ nō est propositio:qꝛ non est verum nec falsum ꝛc.

Ad p^m Ad hec rñdeſ.Ad p^m negaſ maior:ꝛ ad ꝓbōnē cū ꝺicis ꝺa oppositū.s.ꝙ ista sit posis:sor.nō ē exñs in mēte sortis admitto:ꝛ cū arguis:est possibilis:ĝ p̄t esse vera:nego ꝯñam:multe.n.sunt propositiones pos sibiles que non p̄nt esse v̄e:vt ꝺeclaratum est in sumulis. Et ad ꝓbationē nego maiorē.s.ꝙ sicut illō qō significat sicut est est ver̄:ita illud qō significat sicut p̄t eē est poſe ꝛ cā est:qꝛ si significat sicut ē non p̄t eē repugnātia aliū de qn sit v̄a:sȝ si significat sic p̄t eē:p̄t eē repugnātia aliū de ꝙ nō possit eē v̄a.

ad ꝯfir. ¶ Ad aliō admitto ꝓpōnē possibi lē poni in eē:vt signū ꝛ non vt sigñatū.

¶ Ad ꝯfirmatio nē nego maiorē.s.silitudinē:ꝛ rō ꝺiuersitatis ē:qꝛ propō posis sic se hȝ ad ipossibilē ꝙ propositio possibilis nūq̄ȝ poterit eē iposis.nec ipossibilis poterit esse possibilis:io quor ꝺe iposi simplr̄ ꝛ non h̄ȝ qd:sed propositio v̄a p̄t eē falsa ꝛ eȝ.q̄re non vȝ. ¶ Ad reglā3 āt topicā ꝺicit magr̄ in p̄ poste.in capi.illo.Qō āt ex necessarijs:ꝙ illa regla intelligiſ in p̄uatiue oppositis solū vt bonū ꝛ malū sunt opposita:visus ꝛ cecus sūt opposita:sȝ videre est bonū: ergo esse cecū est malū.

Ad 2^m ¶ Ad 2^m negaſ maior:ꝛ ad pro bationē negaſ iteꝝ maior.ꝛ cū tu ꝓbas hoc est ens:ergo hoc ē possibile ꝺemonstrādo illā propositionē.Dī ꝙ isti termini poſe ꝛ ipoſe possūt 3' sumi.Pri°.s.propōne posi. Scdō modo p̄nt sumi pro ente possibili ꝛ ipossibili:ꝛ sic sumūtur trāscēdēter pro re possibili.Tertio mō sumunſ aduerbialiter:possibile pro possibiliter:ipoſe pro ipossi biliter.ꝯcedo:ĝ ꝯñam sumēdo scdō mō:sed nego sumen do p̄ modo vt i ꝓposito.

ad ꝯfir. ¶ Ad p̄mā ꝯfirmationē ꝯcedo ꝯñam:sumēdo possibile scdō mō:sed p̄ modo negaſ ꝯña ꝯcediſ ergo ꝙ illa est posia.s.ens possibile.nō tñ propō illa est propositio posis. Ad scdā3 ꝺī ꝙ regla itelligitur stāte p̄maria significatiōe terminoꝝ:ꝛ tūc pȝ ꝙ nō ē pos sibilis.

Ad 3^m ¶ Ad 3^m negaſ añs.Ad probationē:admisso ca su ꝙ illa nō significet p̄cise nulla propō est:nego ꝙ sit im possibilis. ¶ Ad ꝓbationē cū ꝺī significatū p̄mariū qō est hypothericū est impoſe:ergo est imposia:negaſ con sequētia:vnde in mā isolubiliū nō tȝ ꝺiffō talis:qꝛ vt vult magr̄ ibi penes aliud attēdiſ possibilitas ꝛ ipossibilitas ꝛ penes aliud attendiſ veritas ꝛ falsitas. Possibilitas ꝛ ipossibilitas attēdiſ penes ei⁹ significatū cathegoricum qō ꝺī adequatū:veritas aūt ꝛ falsitas attendiſ penes si gnificatū hypothericū qō ꝺī p̄mariū.

Ad ꝯfi. ¶ Ad ꝯfirmatio nem ꝺī s̄m Hentisberū in tractatu ꝺe isolubilibus:ꝛ s̄m magr̄m ꝙ casus ꝺe insolubili simplr̄ non est admittēdus ꝛ cōsequēter non est possibilis:qꝛ ꝺato opposito sequun tur ipossibilia:vȝ ꝙ eadē ꝓpositio ē v̄a ꝛ falsa:ꝛ ꝙ ꝺuo ꝯdictoria inuicē ꝯdicentia sunt falsa.

Ad 4^m ¶ Ad 4^m ꝺī ꝙ iso lubile simplr̄ non est admittēdū ꝛ per ꝯñs non est possi bile. ¶ Diffinitiones iste intelliguntur ex mām insolubiliū

ad ꝯfir. ¶ Ad ꝯfirmationē pȝ cū insolubile simplr̄ sit impossibi le est falsum:ꝙ non sequiſ ex hoc ꝙ ꝺicis ipsū esse falsū sequitur ꝙ est verū:ergo non est falsum:qꝛ cū sit impos sibile quodlibet sequitur ex eo:ꝛ ideo non ꝺebet admit ti tanq̄ȝ possibile.qꝛ sequuntur impossibilia ex eo.

¶ Utrum quarta ꝺiuisio sit bona cum ꝺiffinitionibus mē brorum.s.alia necessaria alia contingens.

Ar.p° Contra eadē propositio est necessaria ꝛ ꝯtingēs:ergo ꝺiuisio mala:cō sequētia tȝ.qꝛ tūc mēbra coinciderēt. antece dens ꝓbatur.qꝛ illa est necessaria hō est aial ꝛ hec eadē est ꝯtingens. qō ꝓbo.qꝛ ꝯtingēs ꝛ poſe idē sunt s̄m phȝ 2° pihe:sed hec propositio ē pos sibilis:ergo est ꝯtingens.

Confir. ¶ Confirmaſ qꝛ ꝯtingēs ꝺī tri pliciter p̄ prioꝝ.s.ꝯtingēs necium contigēs poſe.ꝛ conti gēs non neciū.p̄ modo ē idē qō neciū.ĝ non ꝺistinguiſ ꝯ ipm.2^m aliqō contingēs ē neciū.qꝛ aliqō poſe ē neciū.3° modo contigēs est non neciū.sȝ non neciū ē ipoſe.ĝ con tingens est impoſe.qō est falsū.

Ar 2°. ¶ 2° sic.aliq̄ ꝓpositio ē contigēs cui⁹ sighatū non ē contingēs.ĝ ꝛc.consequētia tȝ.añs ꝓbaſ.ꝛ capio istā ꝓpōnem.aliq̄ ꝓpō est falsa q̄ sic

pcise significat: tūc illa ꝓpō est ꝯtingēs: q2 significatū ei⁹ est ꝯtingēs. s. aliquā ꝓpōnē esse falsā: cū possit ita esse ꝙ aliq̄ ꝓpō sit falsa ⁊ possit esse ꝙ nulla sit falsa: ꝙ tn̄ significatū nō sit ꝯtingēs ꝓbaẜ: q2 tūc posset esse ⁊ nō esse sicut significat: ⁊ vltra sequiẜ ꝙ possz esse v̄a vl' falsa: pz ꝯn̄a: q2 si pōt eē sicut sign̄at pōt eē v̄a: ⁊ si pt nō eē sicut sign̄at pōt eē falsa: ⁊ tn̄ ꝯn̄s est falsū: ꝙ possit eē v̄a ⁊ possit eē falsa: q2 ista assignata nō pōt eē falsa: q2 si pōt eē falsa ponatur in esse ⁊ seqtur ꝯdictio. Nā sequiẜ. ista ꝓpō ē falsa: g° aliq̄ ꝓpō est falsa: ⁊ ex alia pte seqtur: ista est falsa pcise significat ꝙ aliq̄ est falsa: g° nulla ꝓpō est falsa. ℭ Cōfirmatur. q2 nullū ē significatū ꝯtingēs eq̄l'r: g° ⁊c. ꝯn̄a tz: ⁊ an̄s ꝓbaẜ: q2 tūc h̄ret cāz ꝯtigētē eq̄l'r: sz a cā ꝯtingēte nullū ꝯdictoriū digni⁹ est euenire q̄z reliquū: ⁊ g° neutrū eueniet vel vtrūq3 sil': qd̄ ē icōueniēs: ⁊ sic h̄eo ꝙ nulla ꝓpō est ꝯtigēs eq̄l'r.

Cōfir.

ℭ 3° sic. Jlla ꝓpō est nec̄ia: cesar fuit: vt pz: ⁊ tn̄ significatū nō ē nec̄iū: g° ⁊c. ꝯn̄a nota cū maiori: minor ꝓbaẜ: q2 da opp^m ꝙ significatū ē nec̄iū: g° cesarē fuisse ē necessariū: tūc vltra: cesarē fuisse ē nec̄iuz: g° cesarē fuisse est: ⁊ ꝯn̄r est ens siue aliqd: ⁊ tz ꝯn̄a. a 3° adiacēte ad 2z.

arg 3°.

ℭ Cōfirmaẜ. q2 illa ꝓpō est nec̄ia. aial est hō: ⁊ tn̄ significatū nō ē necessariū: g° ⁊c. ꝯn̄a nota: an̄cedēs ꝓ p̄ª pte pz: q2 seq̄t: hō est aial: ergo aial est hō: illa ꝯn̄a est bōa: ⁊ an̄s est necessariū: g° ⁊ ꝯn̄s: ꝓ altera pte ꝓbaẜ: ꝙ nō sit necessariuz: q2 accidit aiali ꝙ sit hō: q2 pōt eē aial: ⁊ nō sit hō: g° nō est necessariū aial eē hoiem.

Confir.

ℭ 4° sic. nulla ꝓpō mūdi est necessaria: g° diuisio mala. ꝯn̄a tz: an̄s ꝓbaẜ: q2 si qua potissimuz eēt illa deus est: pcise sic significādo. Sz ꝯ. Si illa ꝓpō est nec̄ia ⁊ illa ꝓpō ⁊ hāc ꝓpōnē eē sunt vere vnū ⁊ idez: g° hāc ꝓpōnē eē ē necessariū. ꝯsequēs est falsum: q2 hāc ꝓpōnē eē est ꝯtingēs.

arg 4°

ℭ Cōfirmaẜ. q2 nulla ꝓpō mūdi est ꝯtingēs: g° ⁊c. ꝯn̄a tz an̄s ꝓbaẜ: q2 si nō: da oppo^m ⁊ seqtur ꝙ q̄iz ꝓpō ꝯtingēs sit ipossi: qd̄ est incōueniēs ꝓbaẜ ꝯn̄a: q2 sicut se hz ꝓpō possi ad impossi: ita nec̄iuz ad ꝯtigēs: sz ois ꝓpō nec̄ia est possi: g° ois ꝯtigēs ē possi. tz ꝯn̄a a cōmutata ꝓportiōe.

Confir.

ℭ Itē pōt argui ꝙ diuisio sit mala: q2 aliqua est ꝓpō que nō est cōtingens nec necessaria: vt ꝓpositio impossi: hō est asinus. ergo ⁊c.

arg 5°.

Ad hec respondeẜ. Ad p̄^m negaẜ an̄s. ℭ Ad ꝓbationē dī ꝙ ꝯtigens. Uno° accipiẜ ꝓ possibili: vt vult phs scd̄o periher. Alio° accipiẜ ꝯtingēs ꝓ eo qd̄ est indifferēs ad vtrāq3 ptē ꝯdictionis: ⁊ sic loqmur in ꝓposito: cōtingēs p̄mo mō sūptū nō distinguiẜ ꝯ nec̄iuz: sz bn̄ 2° mō.

Ad p̄ᵐ

ℭ Ad cōfirmationē dī ꝙ capiẜ in ꝓposito ꝯtingēs tertio°. s. put est nō necessariū: qd̄ dī ꝯtingēs natū ⁊ infinitū: vt p̄mo p̄oꝝ dicit phs. Et cū tu ꝓbas si cōtingens est non nec̄iuz ⁊ nō necessariū est ipossi: ergo ꝯtingēs est impossi: nego ꝯn̄am: q2 ex puris pticularib⁹ nihil seqtur: vn̄ lz cōcedaz ꝙ aliqd̄ non nec̄iuz sit ipossi: nego tn̄ ꝙ oē nō nec̄iuz sit ipossi: q̄re nō seqtur.

Ad ꝯfi.

ℭ Ad 2^m arg^m dī ꝙ ista ꝓpositio est cōtingēs: ⁊ sil'r eius significatū est ꝯtingēs. Et cū tu arguis ꝯ si significatū est ꝯtigēs: g° pōt esse ⁊ nō esse sicut sign̄at cōcedo ꝯn̄am: ⁊ cū vltra arguis pōt eē ⁊ non esse sicut significat: g° pōt esse v̄a ⁊ pōt eē falsa: nego ꝯn̄az multe. n. sunt ꝓpōnes ꝯtingētes q̄ nō possūt esse false: vt ista assignata in arg°.

Ad 2ᵐ

ℭ Ad cōfirmationez negaẜ an̄s: ⁊ ad ꝓbationē cū dicis: seq̄reẜ ꝙ h̄ret cāz ꝯtingētē equal'r cōcedo. Et cū vlterius dicis a cā ꝯtingēte eq̄liter neutrū ꝯdictoriorū est digni⁹ euenire q̄z reliquū. cōcedo remanēte cōtingētia eq̄li illi⁹ cāe. Et cū dicis ꝙ nō magis eueniret vnū q̄z aliud: ꝯcedo: sz tn̄ remota ꝯtingentia eq̄li vnū eueniret ⁊ aliud nō.

Ad ꝯfi.

ℭ Ad 3^m nego minorē: ⁊ ad ꝓbationē cū dicis da oppositū: admitto ꝙ Cesarē fuisse sit necessariū: ⁊ nego illaz ꝯsequētiā Cesarē fuisse est necessariuz: ergo Cesarē fuisse est verū: q2 ly necessariū āpliat ꝓ eo qd̄ est vel fuit vel pōt esse vel intelligi vel imaginari.

Ad 3ᵐ

ℭ Vt° Pauli pgu. dubio. 7. possz tn̄ cōcedi ꝙ cesarē fuisse est aliqd: q2 aliquid significabile cōplexū p illā ꝓpōnē Cesar fuit. ⁊ nō sequiẜ est aliqd: g° est vel sub̄a vl' accidēs ⁊ sil'r g° deus pōt destruere illud ens: vt in q̄ōne de ꝓpōne v̄a vel falsa dictū est.

ℭ Ad cōfirmationē nego minorē: ⁊ ad ꝓbationez nego ꝯn̄am: lz. n. hō sit accidens aiali sumpto ly accidens pticipialr: nō tn̄ ē accidēs aialis sumēdo ly accidēs noiabilr.

Ad ꝯfi.

ℭ Ad 4^m negaẜ an̄s. Ad ꝓbatione cōcedo ꝙ illa: d̄s est: est necessaria: cuz tu arguis illa ꝓpō est nec̄ia: ⁊ ista ꝓpō ⁊ hanc ꝓpōnē esse sunt vnū ⁊ idē: ergo hāc ꝓpōnē esse est necessariū: nego ꝯn̄az: neq3 argr̄ resolutorie: q2 cōsequēs non est resolubile: sed officiabile.

Ad 4ᵐ

ℭ Ad ꝯfirmationē negaẜ an̄s: ⁊ ad ꝓbōnez cuz tu dicis: dato opposito seq̄ẜ ꝙ q̄iz ꝓpō cōtingens sit impossis: nego ꝯn̄am: ⁊ ad ꝓbationē negaẜ maior: q2 possi ⁊ ipossibile euacuāt sufficienter ꝓpōnē sed nō nec̄iuz ⁊ contingens.

Ad ꝯfi.

ℭ Et pp hoc pz ad aliud: ꝯcedo ꝙ est aliq̄ ꝓpō que non est necessaria nec contingens: ⁊ ꝯn̄r ꝙ hec diuisio non euacuat propositionem.

Ad 5ᵐ.

ℭ Utrum quinta diuisio propositionis cū diffōnibus mēbroꝝ sit bona. s. v̄lis pticularis indefinita singularis.

Contra Ista est v̄lis: oēs isti currunt vt pz: ⁊ tamē subijcitur terminus discretus. ergo ⁊c.

arg p̄ᵐ

Itē illa non est v̄lis nō nemo disputabit: ⁊ tamen adsunt ꝯditiones: ergo ⁊c. ℭ Itē ista: incipit ois homo esse: non est v̄lis: ⁊ tn̄ adsunt oēs cōditiones ⁊c. Et sil'r de preiacēte v̄lis. ℭ Itez adduco arg^m magr̄i. Jlla nō est v̄lis: nō q̄libet hō currit: q2 equiualet huic pticulari: aliqs hō non currit: ⁊ tn̄ subijcitur terminus cōis signo v̄li determinatus: ergo ⁊c.

ℭ 2° p̄ncipaliter. Jlla ꝓpō non est pticularis: aliquē hoiem eē aial est necesse: q2 est modalis de sensu cōposito: ⁊ hz figurā desparaz ab his. Sil'r illa: nemo ē. Sil'r illa: icipit aliqs hō eē. Itē de p̄iacente. Itē adduco arg^m magr̄i illa nō est pticularis: nō aliqs hō currit: q2 equalet v̄li: ⁊ tn̄ ꝯ oibus his adsunt ꝯdōnes regl'e q̄re ⁊c.

arg 2°

ℭ 3° p̄ncipaliter: nulla istaꝝ est idefinita: nemo currit: sp fuit hō: ⁊ tn̄ adsunt cōditiones regule. Itē illa. nō nullus equus currit est indefinita: q2 equalet vni indefinite: ⁊ tn̄ non sūt ꝯdōnea. Itē adduco arg^m magr̄i: sit a. p̄iacēs isti⁹: ois hō currit: ⁊ arguo sic. a. est indefinita: ⁊ tn̄ subijciẜ in ea terminus cōis mediāte signo v̄li: g° ⁊c. ꝓbaẜ minor: q2 idē est sub̄m a. ⁊ sue v̄lis: sed sub̄m v̄lis subijciẜ mediante signo: g° ⁊ sub̄m a.

arg 3°

ℭ 4° illa nō est singularis: nec̄io tu nō es asin⁹: ⁊ tn̄ hz ꝯdōnes regule. g° ⁊c. Itē illa. sor. ē nomē nō est singularis: q2 sub̄m nō stat discrete: ⁊ tn̄ hz ꝯdōnes regl'e. Itē adduco arg^m. Jsta nō ē singularis: oēs isti currūt: ⁊ tn̄ subijciẜ termin⁹ discret⁹: ꝓbaẜ: q2 oē ꝓnomē demōstratiuū ē termin⁹ discretus. sz hoc est hō: g° ⁊c.

arg 4°

ℭ 5° ꝯ diuisionē sic. ois bona diuisio dz eē bimēbris: sz q̄trimēbris: ergo ⁊c.

arg 5°

ℭ Confirmatur q2 ois bona diuisio dz dari per opposita: sed ista non datur per opposita: q2 vnum mēbruz cōtineẜ sub alio: vt particularis sub v̄li: ergo ⁊c.

Confir.

Ad hec r̄ndeẜ. Ad p̄^m dī ꝙ 4°r ꝯdōnes regruẜ pro limitatōe hui⁹ regl'e. ℭ p̄ª ē ꝙ subijciẜ terius cōis: vt excludaẜ ꝓpō i q̄ subijciẜ terius discret⁹. ℭ 2ª nō p̄gnās. ⁊ sic excludiẜ illa nō nemo disputabit. ℭ 3ª solo signo determinat⁹ vl' plibus equalētib⁹: ⁊ sic excludiẜ illa: icipit ois hō eē: ⁊ illa nō q̄iz hō currit. ℭ 4ª extite aliqd illi⁹ vl' extītib⁹: vt excludaẜ p̄iacēs v̄lis ꝓpōnis: ⁊ p h' pz ad arg°.

Ad p̄ᵐ.

ℭ Ad p̄^m ꝯcediẜ. ꝙ illa ē v̄lis oēs isti currūt ⁊ negaẜ ꝙ isti sit termin⁹ discret⁹: imō ē termin⁹ cōis 2z. M. in hac logica p̄ua lz in lo. mag. opp^m teneat. Uide i sūmulis post diuisionē terminoꝝ. ℭ Ad alia aūt pz r̄n̄sio: q2 nō sūt v̄les cū n̄ h̄eant ꝯdōnes regl'e.

ℭ Ad 2^m dī ꝓ limitatione regule ꝙ q̄ttuor ꝯsil'es limitationes regruẜ. ℭ Pria

Ad 2ᵐ

q terminus cōis subijcit. ¶ 2° nō pgnāo. ¶ 3° solo signo pticulari determinat⁹ vel plibus eidē equalētib⁹. ¶ 4° exn̄te vl' exn̄tibus aliqd illi⁹. Et p hoc pʒ ad 2ᵐ: qꝛ nulla illarū est pticularis. ¶ Ad 3ᵐ (Ad 3ᵐ) dī p limitatōe relē q tres odōnes reqrunt. ¶ Pria q subijcit terminus cōis. ¶ 2° nō pgnāo. ¶ 3° nullo signo determinat⁹ exn̄te aliqd illi⁹ vel plibus idē vel equalētib⁹: ꝛ p h̄ pʒ ad 3ᵐ. qꝛ pᵃ ꝛ 2ᵃ nō sunt idefinite: 3ᵃ sic ꝛ 4ᵃ silr ꝛc.

(Noᵃ) ¶ Aduerte tn̄ circa scdaꝫ ppōnē qꝛ oꝛit pulchrū dubiū. Nā cū illa nō nullus equ⁹ currit sit indefinita p te eo equalet vni pticulari indefinite: vt isti. equus currit. a silī et eadē erit pticularis ppō qꝛ equalet vni pticulari: vt isti aliqs equ⁹ currit: ꝛ sic eadeꝫ ppō erit pticularis ꝛ indefinita: qd̄ est incōueniens. ¶ Dī q ppō pōt dici pticularis vel indefinita dupl'r. s. formal'r vl' equalēter. pmo mō est solū pticularis qn̄ ponit signū pticulare: ꝛ idefinita est qn̄ nullo signo determinat. 2° vo mō est pticularis p equalentiā qn̄ ponunt plura signa ꝛ silr indefinituꝫ. ¶ Ad argᵐ ergo dico q nō est icōueniēs q eadē ppō sit pticularis ꝛ idefinita sil' p equiualētiā: formal'r aūt bn̄ est incōueniēs.

(Ad 4ᵐ) ¶ Ad 4ᵐ dī q sic limitat relā. Propō singularis est illa in qua subijcit terminus discret⁹ sine signo imobilitāte aut terminus cōis solo pnoie demōstratiuo determinat⁹. Et pp hoc pʒ ad argᵐ. Ad pᵐ illa nō est singularis. Ad 2ᵐ silr illa nō est singularis: qꝛ ly soꝛ. est termin⁹ cōis. Ad 3ᵐ silr ista nō ē singularis: oēs isti currūt. ꝛ negat q ly isti sit termin⁹ discretus: imo ē termin⁹ cōis.

(Ad 5ᵐ) ¶ Ad 5ᵐ dicūt q est reducibilis ad bimēbrē: ꝛ hoc sufficit ꝛ reducit hoc mō: qꝛ subꝫ ppōnis vel est terminus discretus vel est terminus cōis: si discret⁹ ē ppō singularis: si cōis adhuc dupl'r: qꝛ vl' aliquo signo determinat⁹ vl' nullo: si nullo est idefinita: si aliquo vel pticulari vl' vli: si pmo° est pticularis: si scdo est vlis.

(Ad ꝯn̄.) ¶ Ad ꝯfirmationē dn̄t qdā q diuisio fꝫ rē dat p opposita realia: ꝛ diuisio fm rōnē dat p opposita fm rōnē sicut hic: vn̄ ppō vlis ꝛ singularis pn̄t 2ᵉ cōsiderari: vel pro his q̄ denoiant: ꝛ sic nō sūt opposita: vl' p his que significant ꝛ sic opponūt: qꝛ pticularis ꝛ pticularis nō ē vlis ꝛ eꝯ. ¶ Hec rn̄sio peccat i duob⁹. Primo i hoc q dicit q hic nō ē diuisio fꝫ rē: qꝛ diuisio fm rē est qn̄ nihil qd̄ ē subiꝛne sub vno mēbro ponit sub altero: sed hic ē hmōi: ḡ est diuisio fꝫ rē. Peccat scdo qꝛ dicit q p his q̄ denoiant nō sūt opposita. Cōtra qꝛ quēadmodū vlis ꝛ pticularis pro his q̄ significāt sꝫ opposita: qꝛ vnū nō est aliō p te: ita ppositiōes sic denoiate opponūt: qꝛ vna nō ē alia. q̄re ꝛc.

(Rn̄° 2°.) ¶ Jō aliter dicat q vnū ꝯtineri sub alio pōt eē 2ᵉ in ppoſito. Uno° ꝯtineri sub alio fm p̄dicationē: sicut spēs ꝯtinet sub gn̄e. Alio° aliqd dī cōtineri sub alio nō fm p̄dicationē: sꝫ al'r vt aut fm locū: vt elemēta sub celo ꝯtinent: aut fm ptātem vt seru⁹ sub dn̄o: aut fꝫ ordinē vt minus digni sub magis dignis ꝯtinēt: aut sic min⁹ āplū sub magis āplo vt terius nō distribut⁹ dī ꝯtineri sub eodē distributo: vt aliqs hō sub ly oīs hō: ꝛ isto mō pticularis ꝯtinetur sub vli nō vt recipiēs p̄dicationē ei⁹. ¶ Ad formā ḡ argumēti nego minorē q ista nō sit data p opposita large capiēdo oppoᵃ. Et cū dī q vnū mēbrū ꝯtinet sub alio ergo nō sub opposita. Dī q si vnū mēbrū ꝯtinet sub alio tāq̄ recipiēs p̄dicatiōeꝫ ei⁹ nō essent opposita: si aūtē dī aliter ꝯtineri sub eo dicto q sunt opposita vt in pposito.

¶ Utrum alia diuisio ppōnis cū diffinitionibus mēbroꝝ sit bene data. s. alia modalis: alia de inesse.

(Ar. pᵐ) Contra diuisionē arguit sic. Uel ē diuisio vniuoci vel analogi: ꝛ arguit q sit diuisio vniuoci sic: gen⁹ nō diuidit nisi de rōne vniuoci: sꝫ ppō est genus: ḡ nō diuiditur nisi de rōne vniuoci. ¶ In oppᵐ arguit q propō prīmo dī de ppōne de inesse q̄ꝫ modaliter/go est diuisio analogi.

(Ar. 2°) ¶ Scdo sic. aliqua est ppō de inesse in qua ponit modus: ḡ diffōnes male: ꝯn̄a tꝫ: añs pbatur: nā iste: h̄ est possē: hoc ē necc̄iuꝫ: h ppō est va h ppō ē falsa: sūt inesse vt pʒ: ꝛ tn̄ ponit modus in ipsis: ergo ꝛc.

(Ar. 3°.) ¶ 3° sic. Dis ppō de sensu cōposito est modalis: sꝫ aliq̄ ē ppō de sensu cōposito in qua non ponitur modus ergo aliqua propositio in qua nō ponitur modus est modalis: ꝯn̄a pʒ: qꝛ est syll's in darapti maioꝛ pbat: qꝛ oē diuisum p̄dicat vl'r de quolꝫ mēbro diuidētiū: sꝫ ppō modalis diuidit in ppōneꝫ de sensu cōposito ꝛ diuiso: ḡ ꝛc. minoꝛ argumēti pncipalis pʒ: qꝛ illa est de sensu cōposito: pmitto tibi denariū ꝛ tn̄ in ea nō ponit aliqs modus: q̄re ꝛc.

(Ar. 4°.) ¶ 4° sic. Jsta ppō nō est modalis. soꝛ. currit velociter: ꝛ tn̄ ponit modus in ea. ergo ꝛc. ꝯn̄a nota cū maiori: minoꝛ pbat p diffōnē modi: qꝛ modus est determinatio facta p adiectiuū: sed ly velociter est hmōi: ergo ꝛc.

(Ar. 5) ¶ 5° sic qua rōne ista est modalis. soꝛ. currere est verū: eadē rōne illa est modalis soꝛ. currere est scitū a me: ꝛ tn̄ nō ponit modus quare ꝛc. ꝯn̄a nota cū minori: qꝛ modi tn̄ sūt sex maioꝛ pbat: qꝛ ly scitū ē adiectiuū sicut ly verū: ꝛ vtrūq̄ determinat totā cōpōnē: qꝛ vtraq̄ ē officiabilis ꝛ sicut scitū n̄ addit aliqd ex pte rei: sꝫ dicit: ita nec verū: nā verū ꝛ falsuꝫ sūt in intellectu: sic̄ bonū ꝛ malū i reb⁹. 6ᵒ metaphy.

(Ad pᵐ) Ad hec rn̄det. Ad pmū dī q est diuisio analogi: vt pbat argumētū p vna pte. ¶ Ad rōneꝫ in oppositū dī q genus nō diuidit vt vniuocū nisi in ea q̄ diuidit vt genus: diuidit autē gen⁹ in ea q̄ differūt simpl'r spē: ꝛ qꝛ enunciatio de inesse simpl'r: ꝛ d̄ inesse sub modo nō differūt specie simpl'r: idcirco nō diuidit vt gen⁹ in ea. Hec Gratia deus pmo periher. quo ad pmū dictuꝫ dicit verū ꝛ illud sufficit pro argumēto: quo autē ad scdꝫ ē dubiuꝫ. s. qūo propositio de inesse ꝛ modalis nō differāt spē simpl'r.

(Ad 2ᵐ) ¶ Ad 2ᵐ negat añs: si recte intelligit diffinitio ppositionis modalis: q̄ sic itelligit. Propositio modalis ē illa in qua ponit modus modaliter sūptus vel modificatiue. Ad pbationē añtis cū dī in illa: hoc est possē: ponit modus: dī q nō ponit modificatiue sūptus: qꝛ tūc determinat ppōnē qn̄ modificatiue sumit.

(Ad 3ᵐ) ¶ Ad 3ᵐ nego maiorē ꝛ ad pbationē cū dicit. Oē diuisum vl'r p̄dicat de q̄libꝫ mēbro diuidētiū. Jsta possꝫ falsificari: qꝛ q̄ꝫtitas cōtinua diuidit in hn̄teꝫ positionē ꝛ nō hn̄teꝫ positionē: ꝛ tn̄ q̄ꝫtitas ꝯtinua nō vl'r p̄dicat de altero mēbro. s. nō hn̄te pōnē: qꝛ illa est falsa: oīs q̄ꝫtitas nō hn̄s positionē est cōtinua: transeat tn̄ pro nūc: ꝛ cū dī: ppō modalis diuidit in ppōnē de sensu cōposito ꝛ ppōnē de sensu diuiso: ꝛ sic p̄dicat vl'r de q̄libꝫ mēbro: vn̄ lꝫ illa sit ppō de sensu cōposito pmitto tibi denariū: nō tn̄ est modalis de sensu cōposito.

(Ad 4ᵐ) ¶ Ad 4ᵐ dī q modus sumit dupl'r. s. large: ꝛ sic describit: modus est adiacēs rei determinatio. i. determinatio facta per adiectiuū: alio mō stricte vt h̄ pro modo faciente ppōnē modaleꝫ: ꝛ sic describitur. Modus est determinatio cōpōnis facta p adiectiuū addēs aliqd ē pte rei: ꝛ sic negat q in illa ppōne sit modus: capiēdo modū stricte: vt hic capit lꝫ large capiēdo sic.

(Ad 5ᵐ) ¶ Ad 5ᵐ dīt Burleus in scdo periher. q verū ꝛ falsuꝫ nō sunt ppꝛie modi sicut nec scituꝫ ꝛ probabile cū nihil addāt supra cōpōnē qd̄ sit ex pte rei.

(Rn̄° 2°) ¶ Aliter pōt dici tenēdo q sint veri modi fꝫ magistrū. ¶ Et ad argumētū negat ꝯn̄a p pma pte. s. qua rōne vna est modalis ꝛ alia. Ad pbationē ly scituꝫ est adiectiuū sic ly verū: ꝯcedo: ꝛ vtrūq̄ determiat totā cōpositionē: ꝯcedo: qꝛ vtraq̄ est officiabilis. In vtraq̄ .n. cōpositio est modificata: nā pma significat q sortes currit: ꝛ scda q sortes currit est scita a me: ꝛ cū dicis vlterius sicut scitū nō addit aliqd ex pte rei: ita nec verū. nego. Ad probationē. bonū ꝛ malum sunt in rebus: verū ꝛ falsum sunt in intellectu. sexto metaphisice: dī q veritas

absolute est in reb⁹:est autē in itellu tanq̄ȝ denoīans itel lectū:nec per h̄ negat ph̄us verū et falsum esse in rebus: sed non vult eo modo eē in reb⁹ sicut bonū ⁊ maluȝ. Re curre supra l questione de v̄itate ⁊ falsitate ꝓpōnis si vis vidē hoc ample. ¶ Utrū tantum sint sex modi. s. possibi le impossibile contingens necessarium verum ⁊ falsum.

Argᵗ p°

CONTRA modus est adiacēs rei determi natio:ḡ quot sunt tales d̄termi nationes tot sunt modi:sed plures q̄ȝ sex sūt tales determinationes:q: bn̄ vel male. veloci ter:ḡ plures q̄ȝ sex sunt tales modi. ¶ 2° sic.

Argᵗ 2°

Aut tu itelligis p modū v̄lr q̄ōlibet adiectiuū potēs de terminare aliq̄d. Aut adiectiuū potēs determiare aliq̄d gr̄a compōnis. Aut tantū adiectiuū potēs determinare aliq̄d gr̄a compōnis addēs aliq̄d ex parte rei. Si p° sunt plures q̄ȝ sex:q: bn̄ male fortit volucit sunt h̄9. Si 2ᵐ ad huc plures sunt q̄ȝ sex:q: dubiū ꝓbabile scitū sunt modi illo°. Si 3ᵐ:sic non sunt sex: q: verū ⁊ falsum non addūt aliquid ex parte rei:q: verū ⁊ falsum sunt in intell'u:sicut bonum ⁊ malū in reb⁹:sexto meta. Immo q̄ ratione ve rum ⁊ falsum sunt modi:eadē ratione scitū ⁊ nescitum:ḡ non tm̄ sex modi sunt. ¶ 3° per se ⁊ p accn̄s sunt modi de terminātes aliq̄d gr̄a compōnis addētes aliq̄d ex par te rei:ḡ sunt plures q̄ȝ sex:tȝ ꝯn̄a ⁊ an̄s pȝ de se. ¶ 4° sic:

Argᵗ 3°

Argᵗ 4°

verū ⁊ falsum non sunt modi:ḡ non sunt sex: ꝯn̄a nota ⁊ antecedēs ꝓbat̄:q: ph̄s in scd̄o periher. determinās op positiones modalium de vero ⁊ falso nihil dicit de istis: deinde non sunt sex:⁊ plures: que est cā q̄ sunt tātū sex.

Ad p̄ᵐ

AD HEC rn̄r. Ad p̄ᵐ d̄r q̄ modus sumit̄ 2ʳ. s. large ⁊ stricte:large q̄cūq̄ȝ d̄terminatio d̄r modus: stricte v̄o solū determiatio compōnis addēs aliq̄d ex p te rei d̄r modus ⁊ sic pȝ oppoᵐ. ¶ Ad 2ᵐ sunt duo modi rn̄dēdi. Unus modus est Bur. q vult q̄ modi facientes ꝓpōnē modalē sunt tantū 4ᵒʳ. s. nec̄ium: ꝯtingēs posse:i posse: verū aūt ⁊ falsum non faciūt ꝓpōnē modalē ꝓpter q: modi faciētes ꝓpōnē modalē debēt h̄re has duas cō ditiones. s. q̄ determinēt v̄bū ratione compōnis siue to tā compōnem: 2° q̄ aliq̄d addāt ex parte rei supra cōpo sitionē. Isti autē q̄tuor has ꝯditiones h̄nt: verū ⁊ falsum non:q: deficit scd̄a ꝯditio:qr̄ nihil addūt supra compō nem. s. supra esse vel non esse: vt ꝓbat argᵐ scd̄m. Deinde format aliā rōnē sic. Nulla ꝓpō modalis ꝯuertit̄ cū sua de inesse:sed ille de v̄o ⁊ falso ꝯuertunt̄ cū suis de inesse: ḡ non sunt modales:ꝯn̄a nota cū maiori:minor ꝓbatur: q: idē est dicē sor. currit:⁊ verū est sortem currē:⁊ sortes non currit:⁊ falsuȝ est dicē sor. currere: ⁊ s̄m hāc pȝ sol'o ad scd̄m ⁊ q̄rtum:q: ꝯcludunt verū. ¶ Ad 3ᵐ vero dicit Burleus q̄ p se ⁊ per accn̄s reducunt̄ ad istos. Nam p' se reducit̄ ad nec̄ium:p accn̄s vero ad ꝯtingēs. ¶ Alii ma gister tȝ modos faciētes ꝓpōnes modales eē sex:⁊ dicit q̄ modus put hic sumit̄ est dictio determinare potēs cō positionē p̄dicati cū subo:non autē est determinatio:sed efficiēs determinationē. ¶ 2° addēs aliq̄d supra compo sitionē q̄ð fit ex p̄te rei. ¶ Primū sic intelligit̄ q̄ determi nēt compōnē p̄dicati cum subo. i. manifestet q̄lis sit ihe rētia p̄dicati ad subm:⁊ p h̄ excludunt̄ hec aduerbia be ne:male:tarde:velociter:q̄ determināt v̄bū rōne rei v̄bi vel pticipii. ¶ 2ᵐ itelligit̄. s. q̄ addat aliq̄d q̄ð fit ex par te rei formal'r ⁊ nō efficiēt tm̄: q̄ð nō faciūt ista dubiū ꝓ babile:scitū:q: nec dubietas nec ꝓbabilitas nec scīa est in re:sed in itellectu:sed necessitas ꝯtigētia:possibilitas: īpossibilitas v̄itas falsitas sunt in re ex̄:ideo ⁊c̄. ¶ Et ad rationē Burlei scd̄am rn̄det̄ negādo maiorē:⁊ rn̄ ꝓpōnes de modis īportātibus v̄itatē aut falsitatē absolutā equi ualēt suis ꝓpōnib⁹ de inesse. Alie autē ꝓpōnes īportan tes v̄itatē aut falsitatē ꝯdōnatā non equalēt illis de ineē

Ad 2ᵐ

Ad 3ᵐ

⁊ p hoc pȝ ad scd̄m argᵐ p̄ncipale:q: accipit̄ modus 3ᵐ. ¶ Et cū dicī verū ⁊ falsuȝ sunt in itellectu ⁊ nihil addūt ex parte rei:negat̄. ¶ Ad auct̄atē ph̄i dcm̄ est supra q̄ ph̄s non negat verū ⁊ falsum esse in reb⁹: sed dicit nō eo dē mō esse in reb⁹ sicut bonū ⁊ malū:q: verū ⁊ falsuȝ sūt in ordine ad intell'm:bonū aūt ⁊ malū in ordie ad appe titū. Et scias hūc modū eē magistri. ¶ Ad 3ᵐ negat̄ an̄ cedēs:q: nihil addūt supra cōpositionē q̄ð fit ex p̄te rei: nisi p̄seitatē quā reducas ad nec̄itatē:⁊ p accn̄s ad ꝯtin gentiā:vt vult Bur. ¶ Ad 4ᵐ rn̄sum est in summulis q̄ ph̄s non determinauit de illis modalib⁹ de v̄o ⁊ falso q̄ ad figurā ⁊ positionē:q: non h̄nt diuersam oppositionē ab illis de inēe. Cur aūt tantū sint sex vide sufficientiam in summulis in parte correspondente huic questioni.

Ad 4ᵐ

¶ Utrū diuisio ꝓpōnis modalis cū diffinitionib⁹ mēbro rū sit bona. s. alia de sensu diuiso:alia de sensu cōposito.

Arᵗ p̄

CONTRA diuisionē argᵗ sic. Aut est diui sio gn̄is in sp̄ēs:aut vocis in si gnificationes:aut totius in p̄tes sed nullo° vt ꝓbabo:ḡ non est diuisio p se tȝ ꝯn̄a cū maio ri p Boe. in lib. diuisionum ponētēȝ tm̄ istas tres diuisiones p se:minor ꝓbat̄: p° q̄ nō gn̄is in sp̄ēs pȝ: q: ꝓpositio modalis:p p̄ius d̄r d̄ vna ⁊ p posteri⁹ de alia cū vna illaꝝ sit v̄a modalis ⁊ alia nō. Nec est diuisio vo cis in sign̄ationes:q: vox equoca est equoca bis in q̄ di uidit̄ sic: ꝓpō āt modalis non est equoca istis cū s̄m vnā diffōnē p̄dicet̄ de istis. Nec diuidit̄ vt totū in illa 2 q: neq̄ȝ est totū ꝯtinuū:neq̄ȝ vt totū eēntiale neq̄ȝ vt totum colle ctiuū:neq̄ȝ vt totū v̄le neq̄ȝ totū ptātiuū. q̄re ⁊c̄. ¶ 2° sic.

Arᵗ 2°

Propō de sensu diso non est modalis:ḡ ⁊c̄. ꝯn̄a tȝ:an̄s p bat̄. auct̄ate ph̄i 2° periher. di. In modalib⁹ esse non eē sunt subiecta:appōnes v̄o sūt p̄dicata itelligēs p eē ⁊ non eē di ctū affirmatū ⁊ dcm̄ negatū:⁊ p appōnes intelligēs mo dos:⁊ȝ in ꝓpōne de sensu diuiso modus non p̄tur:ḡ nō est modalis. ¶ Confirmat̄. rōne sic. Illa solū est modalis in q̄ determiat̄ v̄bū rōne compōnis:sȝ h̄ fit solū i illa de sen su compo°:ḡ illa de sensu diuiso non ē modalis. ¶ 3° sic.

Confir.

Arᵗ 3°

Propō de sensu cōposito non est modalis:sȝ d̄ ineē:ḡ ⁊c̄. An̄s ar̄ sic. Ois illa ꝓpō est de ineē in q̄ denotat̄ p̄ctū in eē subo sim°. i. sine determinatiōe alicui⁹ modi:sȝ qn̄ mo dus subiicit̄ vel p̄tur denotat̄ p̄dicatū ineē subo simpl'r: ḡ est de ineē:ꝯn̄a nota cū maiori. minor ꝓbat̄:q: d̄ð sor. currē est nec̄e:p̄dicatū illud inest toti subo. s. ill'i dictioni simpl'r. i. sine aliq̄ determinatōe. Et Burle⁹ vult 2° periher. q̄ h̄ argᵐ ꝯcludat. ¶ 4° ꝯ̄ diffōnē modalis de sensu cōpo sito ar̄ sic. Qn̄ modus seq̄t̄ dcm̄ non est de sensu compo sito:ḡ diffō mala. ꝯn̄a tȝ:an̄s ꝓbat̄:q: modus non cadit su pra copōnē. ꝓbat̄:q: t̄min⁹ seq̄ns non h̄ȝ viȝ sup̄ p̄cedē tē:q̄ð p locū a maiori ꝓbat̄:q: negō q̄ est maxᵉ v̄tuti non h̄ȝ vi sup̄ terminos p̄cedētes:ḡ nec aliq̄s alter terminus. ¶ Itē ar̄:q̄ qn̄ modus subiicit̄ non est modalis ⁊ ar̄ sic. Illa non est modalis q̄ non denoiat̄ a mō:sȝ illa non de noiat̄ a mō:ḡ non est modalis:ꝯn̄a nō cū maiori. minor ꝓbat̄. Ois denoiatio est a forā:sȝ p̄dicatuȝ est forā ⁊ non subȝ:ḡ non denoiabit̄ a subo:q̄ð tn̄ ē modus:⁊ si sic: ḡ nō est modalis. ¶ 5° ꝯ̄ ꝓpositionē de sensu composito argᵗ sic: Quot modis dicit̄ vnum oppositoꝝ tot modis d̄r ⁊ reliquū:p ph̄m p̄mo topicoꝝ:sed ꝓpositio de sensu com posito dicit̄ duob⁹ modis. s. quando p̄cedit aut qn̄ mo dus sequit̄:ergo ⁊ illa de sensu diuiso que opponit̄ ei di cit̄ tot modis:⁊ sic non solū erit qn̄ modus mediabit vt dīc diffō. ¶ 6° sic. Modus faciēs ꝓpōnē modalē aut de terminat compōnēȝ tal'r q̄ manifestat q̄ propō sit talis aut manifestat p̄dicatū q̄l'r iheret subto. Si p̄mo modo: ista que est de sensu diuiso non est modalis. Si secundo modo:illa de sensu composito non est modalis.

Arᵗ 4°

Arᵗ 5ᵐ

Argᵗ 6°

Ad p^m Ad hec rñr. Ad p^m dī q̄ est diuisio analogi in analo/
gata: qr ppō modalis p pus dī de modali:
Ꝯa q̄ȝ de non v̄a: q̄ sit v̄a: ꝛ non Ꝯa ut infra stati patebit: ꝛ ta
lis diuisio est diuisio vocis i sig̃tiones. Et cū arguis q̄ vox
equoca sic diuidit: ꝯcedo: vñ lȝ ois diuisio vocis equoce sit
diuisio vocis in sig̃tiones: non tñ ois diuisio voci in sig̃tiões
est diuisio vocis equoce: vt dic̄ Boe. qr ēt vox ambigua si/
gnificās plura sic dīdit: ꝛ ēt vox sig̃ñans nō pl'a: sȝ mul
modis: vt infi^m sig̃t aliqd̄ fine fiñ: sȝ diuersimode: qr aut ſȝ
Ad 2^m. magnitudinē aut ſm multitudinē aut ſȝ spēȝ. ¶ Ad 2^m
p rñsiōe aduerte de modali v̄a q̄ sit illa sūt due opiones.
¶ Lois opio est q̄ illa q̄ est de sensu cōposito sit v̄a mo/
dalis: qr modus determiat v̄bū rōne compōnis ꝛ dicte
sunt modales de dicto: sȝ modales de sensu diuiso dī mo
dalis de re. vt cū dī sortē posse est currē denotat q̄ in sor/
te sit pōa ad currē^m. ¶ Alia est opio Bur. in 2° piher. q̄
illa q̄ est de sensu diuiso sit modalis v̄a pp 2^am rationē ad/
ductā: ꝛ p h pȝ ad arg^m: ꝛ ad phm dī q̄ phs loqt de mo/
dali v̄a q̄ est de sensu cōposito ſm pmam opionē. Sȝ ſm
Bur. diceret q̄ p subm duo possum^9 itelligē: vno° illō qd̄
refert ad p̄dicatū: ꝛ sic est altera ps ppōnis: alio° illō qd̄
est receptiuū forē sic suba est subm accītis. ¶ Qñ g̃ phs
dic̄ q̄ eē ꝛ non eē sunt subta: p subm phs non itelligit subm
qd̄ refert ad p̄dicatū: sȝ loqt de subo qd̄ sup̄ se recipit for
mā ꝛ dispōnē: vñ vult dicē q̄ in modalib^9 eē ꝛ non esse. l.
compō affirmatiua ꝛ cōpō negatiua sūt subta sup̄ ꝛ se re
ad ꝯfir. cipiētia modū tāq̄ȝ dispōnē eoꝝ: ꝛ sic pȝ ad arg°. ¶ Ad
Ad 3^m ꝯfirmationē sit'r. ¶ Ad 3^m negat añs ad pbōnē negatur
minor: ꝛ cū tu arguis sortē currē est neċe illud p̄dicatuȝ
neċe inest p̄dicato simp'. s. illi dicto sine aliq̃ determiatio
ne: dī q̄ 2^r est subm in ppōne tali: qd̄dā. n. est subm ppō
nis: ꝛ qd̄dā est subm dicti: subȝ ppōnis ē totū dcm̄: subm
v̄o dicti est accusatiu^9 p̄cedēs v̄bū infi^m: vt ly sortē. Ad p
positum mō cū dī p̄dicatū dȝ inesse subo cū determiatiōe
ꝛ non simplr: dico q̄ p subm intell'r subm dicti: ꝛ p p̄dica
Ad 4^m tū intell'r q̄ iportat p infi^m. ¶ Ad 4^m negat añs. Et ad p
bationē negat iteꝝ añs. Et cū tu arguis q̄ termin^9 seq̄ns
non hȝ vi supra p̄cedētē nego. Et cuȝ tu pbas maiorē q̄
negatio nō hȝ vim sup̄ p̄cedētē: g̃ nec aliqs ali^9 termin^9:
negat ꝯña: nec est loc^9 a maiori: qr negatio non dī eē ma
ioris v̄tut^s q̄ȝ ali^9 termin^9 nisi supra seq̄ntes absolute v̄o
non. ¶ Aliud dico q̄ qñ modus subiicit dī modalis: qa
reducit in illā in q̄ modus p̄tur. Uel dī q̄ dī modalis si/
ne aliq̃ alia reductione: ꝛ qd̄ denoiat modalis ab alio° q̄
No^m ponit pro subo. ¶ Sȝ aduerte q̄ ille modus lȝ vt subm
h̄eat rationē māe: tñ vt determinat totā compōnē hȝ ra/
tionē forme: ꝛ sic denoiatio fit a foīa cum modus se h̄eat
Ad 5^m in modalib^9 sic̄ verbuȝ in illis de inesse. ¶ Ad 5^m dī q̄ ad
maiorē q̄ illa ppō hȝ itelligi soluȝ de ppe oppositi vt sūt
ꝯria ꝯdictorio: ppō aūt de sensu diuiso ꝛ de sensu compo
sito nō pprie opponunt ſm aliquā spēm oppōnis: ꝛ ad/
huc iproprie oppōnis non est absolute verū: sȝ hic hȝ in/
telligi q̄ q̄t sunt sig̃ñata vni^9 oppositi tot sunt sig̃ñata al/
Ad 6^m teri^9 tñ ſm oēm sig̃tionē sibi ponunt. q̄re ꝛc̄. ¶ Ad 6^m dī
cit q̄ modus faciēs ppōnē modalē facit vtrūq̄ disiūctiȝ
puta h vel h capiēdo modalē vt se extēdit ad v̄as. ¶ Di
uersi diuersimode rñdēt: vt p parte tactū est. Lōiter. n. di
ceret q̄ modus tolit determinat compōnē q̄ manifestat
q̄lis sit illa ppō cui addit modus: puta posse vel iposse.
Bur. vero vult q̄ ppō modalis sig̃ñet p̄ q̄uo vnio sit p̄di
cati cū subo: h est q̄uo p̄dicatū vnit toti subo an neċio vl̄
ꝯtingent: ꝛ ad tale vnionē sequit q̄ sit talis q̄litaȝ q̄lis
iportat p modū. ¶ Uerū quatuor regule declarātes op
pōnē propōnū sitaꝝ i figura sint Ꝯe. ¶ Prima vl'is affir
matiua ꝛ vl'is negatiua sūt ꝯrie. ¶ 2° p̄ticular' affirmati/
ua ꝛ p̄ticular' negatiua sūt subꝯrie. ¶ 3° vl'is affirmatiua
ꝛ p̄ticular' negatiua: ꝛ vl'is negatiua ꝛ p̄ticular' affirmatiua
sūt ꝯdictorie. ¶ 4° vl'is affirmatiua ꝛ p̄ticularis affirmati/
ua: vl'is negatiua ꝛ p̄ticularis negatiua sunt subalterne.

Contra p̄mā arguit sic. Iste non sunt ꝯ/
rie qlibet hō est aial: nullius ho
mo est qd̄libet aial: ꝛ tñ vna est vl'is affirma
tiua ꝛ alia vl'is negatiua: g̃ regula falsa ꝯña
nō cuȝ minori: maior pbat: qr iste sunt simul
vere g̃ non sunt ꝯrie: ꝯña tȝ cū antecedēte. Itē iste nō sūt
ꝯrie: ois hō est alb^9: ꝛ nll's hō ē alb^9 ꝛ tñ vna ē vl'is affir/
Ar 2° matiua ꝛ alia vl'is negatiua: g̃ ꝛc̄. ¶ 2° sic: iste sūt ꝯrie sor.
est alb^9: ꝛ sor. est niger: ꝛ tñ nō hñt ꝯdōnes regule: g̃ ꝛc̄.
ꝯña nō cū miori maior pbat p phm 2° phiar. in fine dī. q̄
ppōnes de ꝯriis modis enūciādi sūt mag' ꝯrie q̄ȝ d̄ ꝯriis
p̄dicat'. vt iste sunt mag' ꝯrie sor. est alb^9: sor. nō est alb^9:
q̄ȝ iste. sor. est alb^9. sor. est niger: sȝ cōpatiuum p̄supponit
argt 3° positiuū: ergo sunt ꝯrie. ¶ 3° sic. iste non sunt ꝯrie omnes
isti trahūt nauim: ꝛ nulli istoꝝ trahūt nauiȝ. ꝛ ly isti vel
istorū demr̄ando decē q̄ solū sunt sufficiētes simul ad tra
hēdū nauim: ꝛ tñ vna est vl'is affirmatiua: ꝛ alia vl'is ne
gatiua cū ꝯdōnib^9 regule: g̃ ꝛc̄. ꝯña nota cum miori: ma
ior pbat: qr sunt simul v̄e: q̄ p̄° sit v̄a pȝ p casuȝ: q̄ 2° pba
tur qr ꝯdictoriū est falsum. i. aliq istorum trahūt nauim.
¶ Lōsil'r pt argui de ista: oēs apli sūt. xij. ꝛ nulli apli sūt
argt 4° xij. ¶ 4°. iste sunt ꝯrie vterq̄ istoꝝ currit: ꝛ neuter istoꝝ
currit: ꝛ tñ non hñt ꝯdōnes regule: g̃ ꝛc̄. ꝯña nō cuȝ ma/
iori minor pbat: qr non est idē subm in vtraq̄. In vna. n.
argt 5° ly vterq̄ subiicit: in altera v̄o ly neuter. ¶ 5° iste non sūt
ꝯrie: oē a. est verū nullū a. est verū: ꝛ tñ vna est vl'is affir/
matiua ꝛ altera vl'is negatiua cū ꝯdōnibus regule: ergo
ꝛc̄. ꝯña nota cū minori: maior pbat: posito. n. q̄ p̄ma vo
cet b. scd̄a v̄o a. arguit sic. q̄ non sunt ꝯrie: qr si b. est ve/
rū a. est verum: g̃ non sunt ꝯria: tȝ ꝯña: qr ꝯtradictoriorū
si vnum est verum reliquum est falsum: quare ꝛc̄.

Ar p̄ Contra scd̄aȝ regulā ar̄ sic. Iste non sunt
subꝯrie: homo aial est aliqs hō
aial nō est: ꝛ tñ vna est p̄ticular' affirmatiua
ꝛ alia p̄ticularis negatiua cū ꝯdōnib^9 regu/
le: g̃ ꝛc̄. ꝯñtia nota cū minori: maior pȝ de se.
¶ Itē iste non sunt subꝯrie: aliqs hō oē aial est: aliqs hō
oē aial non est: ꝛ tñ vna est p̄ticularis affirmatiua: ꝛ alia
p̄ticularis negatiua cū aliis ꝯdōnibus regule: g̃ ꝛc̄. ꝯña
nota cū minori: maior pbat: qa iste sūt sil' false: g̃ non sūt
subꝯrie: tȝ ꝯña: añs pȝ de p̄° pte: de scd̄a pbat: qr sequit:
aliqs homo oē aial non est: g̃ aliqs homo nullū aial est:
argt 2° qr equalēt: g̃ ꝛc̄. ¶ 2° sic iste non sunt subꝯrie: aliqua fe/
nix est ois fenix: aliqua fenix non ē ois fenix: ꝛ tñ habēt
oēs ꝯditiones regule: ergo regula falsa: ꝯsequētia tȝ cuȝ
minori: maior pbat: qr sunt simul false: g̃ non sunt subꝯ/
rie: ꝯña tȝ: añs pbat: q̄ scd̄a sit falsa pȝ: qr ꝯdictoriuȝ est
verū: q̄ p̄° sit falsa pbat per phm p̄ phiar. dī. Nulla affir/
matio est vera in qua vniuersale vl'r sumptum p̄dicat.

argt p̄ Contra tertiam regulaȝ arguit sic. Iste
non sunt contradictorie: quili/
bet homo aial est: ꝛ aliquis homo aial non
est: ꝛ tñ p̄ma est vl'is affirmatiua ꝛ scd̄a par/
ticularis negatiua cum aliis conditionibus
regule: ergo regula falsa: consequētia tenet cum minori:
maior pȝ: qr iste sunt sil' vere: g̃ non sunt ꝯdictorie. Item
iste non sunt ꝯdictorie: qlibet homo oē aial est: aliqs ho
mo oē aial non est: ꝛ tñ hñt ꝯditōes regule: ergo ꝛc̄. ꝯña
nota cū minori: maior pbat: qr sunt simul false: ergo ꝛc̄.
argt 2° ¶ Scd̄o sic. Iste non sunt ꝯdictorie: nullo hoie currēte
tu es asinus: ꝛ aliquo hoie currente tu es asinus: ꝛ tam
habent conditiones regule: ergo ꝛc̄. consequentia nota
cum minori: maior probatur: quia sunt simul false.

Contra

[argr. p.] **Contra** 4^m reg^m ar sic. Iste non sut sub altne: qlz ho aial non e: et aliqs ho non aial e: et tn sut ddones reg^e: g reg^e falsa: ona no cu miori: maior pbat: qr vlis e va et pticular e falsa: g non st subalterne: tz ona ans pbat: q p^a sit va pz expone^s: q 2^a sit falsa pz: qr ex illa se^r q aliqs ho nullu aial e: qd e fsm. [Argr 2°] ¶ 2° sic. Iste non st subalterne ois ho e ois ho: et aliqs ho e ois ho: et tn hnt dditiones regl'e: g regl'a fsa: ona no cu minori: maior pbat: qr vlis est va et pticular fsa: q pticular sit fsa pz: q vlis sit va pbat p Boe. dicete q nulla ppo est verior illa in q ide ptur de seipo: sz h ide ptur de seipso: g e va. Silr et pt pbari p oes suas singlares sic: ille ho e ille ho et ille ho e ille ho: et sic de singulis: g ois homo e omnis homo.

[Ad p^m] **Ad hec** rnr. Ad p^m di q 4^or ddones regrunt p verificatioe regule. ¶ Pria q sint de osilib^9 subis pdicatj et copulis. ¶ 2^a explicite vel iplicite. ¶ 3^a supponetib^9 pcise pro eode vel pro eisdez. ¶ 4^a q termin^9 non distribut^9 in vna distribuat sub altera: io i p^a ppone qua assignas defic 4^a ddition: in 2^a defic 3^a: qr pro plib^9 supponit ly ho in p^a qz in 2^a. Et si replicas ph's assignat illa ee oria i 2° phier. di q exeplox regrit manifestatio et non verificatio: posuit g gra exepli: in vitate tn non sunt otrarie. [Ad 2^m] ¶ Ad 2^m di negado maiore. ¶ Et ad pbatione di q phs logr valde large de orietate accipiedo orietate p oppone: hic aut logr de orietate stricte. [Ad 3^m] ¶ Ad 3^m di q ille non sut orie: qr signu vle diuersimode tenet in illis. Na in p^a ly ois: tenet collectiue. In 2^a ly nulla: tenet diuisiue. Pro q aduerte q signu vle affirmatiuu in nuo plurali limitat ad sensum collectiuu: signu aut vle negatiuu non limitat ad sensum collectiuu de se: sz ad sensum diuisum: et h het ex na sua. Et si replicas assigna oriu p^e: di q ista est oria: nulli illox q sut oes istoru trahut nauim: lz. n. ly nulli: de se limitet ad sensum diuisum: vt dem est: tn cuz addito limitat ad sensum collectiuu: vt cu isto q sut oes istoru: et ista 2^a est fsa. [Ad 4^m] ¶ Ad 4^m di q ille sut orie. Ad pbatione in oppositu cu di: non est ide subz: nego: vnu subm i vtraqz istaru est ly istox. et ly neuter vterqz sut signa distributia. Et si replicas o: qr se q qlz istax est incongrua. ¶ Prio qa subm discordat cu vbo in nuo: deinde in regimie: qr h vbu currit non vult p supposito gtum. ¶ 2° discordat adiectiuu cu subiuo in casu: vt pz. ¶ Ad p^m di q non vz illa ona: subm discordat cu vbo et nuo: g est icongrua: qr no est ide suppo^m et subm. Illud. n. qd pcedit vbu apud logicu di subm. Silr di q non discordat in regimie vbu cuz supposito: qr ly istox lz sit subm non est supp^m: sz ly neuter et vterqz est supp^m. ¶ Ad 2^m di q qda sut adiectiua nois q regut casum post se distributiua: qda vo non vt albus alba albu et sila. Pria adiectiua non tenet ocordare i casu cu illo qd regit ab eis. Alia vo sp tenet ocordare i casu cu subiuo qd non regit ab eis. [Ad 5^m.] ¶ Ad 5^m negat maior: et ad pbone cu di: si p^a est va 2^a est va: g non sut oria: negatur ona: lex. n. oriox est q no est pole duo oria esse simul va: sic aut est hic: qr non est pole illa simul ee va: lz si vnu sit veru et aliud non sit veru. [Ad p^m o scdm relam.] Ad 2^m pn^le di silr q regrunt 4^or ddones p 2^a reg^a. s. q sint de osilib^9 subis pdicatj et copulis explicite vel iplicite supponetib^9 pcise p eode vel p eisde: et pdicatj disformit supponetib^9 quoad mobilr et imobilr. i. distributiue et no distributiue. Et sic pz ad p^m qr deficit 4^a ddo. In pmis. n. duab^9 pdicatu stat determinate. [Ad 2^m] In scdis vo pdicatu stat distributiue. ¶ Ad 2^m negat maior. Ad pbone nego q p^a sit falsa: et cum tu pbas auctoritate phi: dico q nulla affirmatio est va: illa i qua vle vlr sumptu ptur. Di q dcm phi intelligit cu hac dditione. s. si talis termin^9 vlr sumpt^9 heat plura supposita. ¶ Si aut non heat pl'a suppo^a non iconuenit: vt i ppo^e.

[Ad p^m o tertia regula.] ¶ Ad 3^m pncipale dicit silr q 4^or dditiones regrunt pro 3^a reg^a. s. q sint de osilib^9 subis pdicatj et copulis explicite vl iplicite: suppone^tib^9 pcise p eod vl p eisde: et q extremu no distributu in vna distribuat in alia: et eo si sit termin^9 distribuibilis. Et p h pz ad arg^m q deficit 4^a ddo. In p^a eni pdicatum nullibi distribuit. In scdis vo vtrobiqz distribuit. [Ad 2^m] ¶ Ad 2^m negat mior: qr nulli^9 qtitatj sunt: io p^a non est vlis nec scda pticularis. Et si replicas assignata: g odictoriu illi^9: nullo hoie currete tu es asin^9: di q est illud: non nullo hoie currete tu es asin^9: g aliq hoie currete tu es asin^9: tz ona: qr non nullus et aliqs eqpollent: di q non eqpollet nisi qdlz eox seorsum possit in pncipale copula: mo h est fsm de ly nullo: eo q ddo nllo hoie currete tu es asin^9: solus negat ablt'us: et non vbu pn^le. Et si arguis sic. non isto hoie currete tu es asin^9: et sic de alijs: g nullo hoie currete tu es asin^9: tz ona a singularib^9 sufficient enuatis ad sua vlem: di negado ontiam: qr qlibet ps antis sumpta pro singulari e mere negatiua necia cuius opp^m est fsm: et ons est affirmatiuu fsm: veruta se^r sic ddo. Isto hoie non currete tu es asin^9: et sic d alijs: g nullo hoie currete tu es asinus: sed sic qlz ps antis est fsa: vt pz descede^o ad oes cas vitatj: qr tres hz. s. ddonale cale et tpale. [Ad p^m o qrtaz relam.] ¶ Ad 4^m pn^le di q regrunt 4^or ddones p 4^a regl'a scz de osilib^9 subis pdicatj et copulis: explicite vel iplicite supponetib^9 pcise p eode vl p eisde et pdicatj eode mo suppone^tib^9 mobilr et imobilr. i. q si pctu i vna stat distributiue et in altera. Et p h pz ad arg^m: qr defic 4^a ddition. [Ad 2^m.] ¶ Ad 2^m negat maior. Ad pbone negat maior q sit va. s. ois ho e ois ho. Et ad auctate Boetij dicetj q nulla ppo est vior illa in q ide ptur de seipso: di q itellr cu duab^9 ddonib^9. Pria q pdicatu non sumat vlr qlr sumit in proposito. 2^a q pdicatu signet aliqua re q existat: et p h excludit hec ppo fsa: chymera est chymera. ¶ Ad alia pbatione negat ona: nec iste sunt singulares illius vlis: sz ille: ille ho est ois ho: et ille homo est ois homo: g ois ho est ois homo: et tunc bene valet ontia: sed ans est falsum.

¶ Utrum regule declarantes naturam et legem propositionum sitarum in figura sint vere.

¶ Duo contraria non possunt esse simul vera: sed bn fsa.
¶ Duo suboria non pnt ee simul falsa: sed bn simul va.
¶ Duo odictoria non pnt esse simul va nec simul falsa.
¶ Si subalterna vlis est va et particularis: et non eo et c.

[Argr p] **Contra** pma regula ar sic de orijs: et pbat duo oria ee simul va sic: qr ista sunt simul va: ois de^9 est de^9 est: et nullus de^9 est de^9 est: et illa sut duo oria: g et c. ona tz cu miori: maior pbat. s. q illa sint siml va: et ar sic: ista est va: nullus de^9 est de^9 est: qr assertiue signat q nullus de^9 est: ista ppo de^9 est: et h est veruz et q altera sit va: ois de^9 est de^9 est: pbat sic: ista est duo va: ergo et c. [Ar 2°] ¶ Scdo sic. Ista sunt simul va: qlibet homo denariu pmittit: et null^9 homo denariu pmittit: et sunt oria: g et c. tz ontia cu minori: maior pbat: et pono q qlz homo pmittat denariu: ita tn qz nullus denari^9 pmittat: isto posito pz q ista est va. null^9 homo denarium pmittit: qr nec iste homo denariu pmittit: nec iste et c. qr oppo^m est fsm. s. iste ho denariu pmittit: qd est o casum: q alia sit va. s. qlz ho denariu pmittit: pbo. No hec va: qlz homo pmittit denariu p casum et h solu mo: qr ly denariu stat ofuse tantum: sed eque bene stat confuse tatu in illa: quilibet homo denarium pmittit. ergo si vna est vera et reliqua est vera.

[argr p] **Contra** scdam regula argr pban^o q est pole duo suboria esse simul falsa. Et argr sic. Couertat a. cu isto termio ois homo: et sibi subordinet: tuc argr sic. Ista sut simul falsa: a. est iste homo: et a. non est iste

homo te demſato ⁊ ſūt ſubꝯ̄ria:ꝗ ⁊c. ꝙ ꝓ⁹ſit ſſa pȝ: q: ſi/ gnat ꝙ oīs hō eſt ille hō:⁊ ꝙ 2ᵃſit ſſa:pbaꝉ:q: ſigt ꝙ oīs hō non eſt ille hō:q̄ eſt ſſa cū equaleat huic nll̄a hō ē iſte hō:ꝗ ē ſſa ꝙ ſint ſubꝯ̄rie:pȝ qꝛ ambe ſūt idefiᵗ: ꝙ vna ē affirmatiua ⁊ alia negatiua de cōſilib⁹ſubis ⁊c. ℂ 2ᵒſic. iſta ſūt ſilʼ ſſa:oīs ab ente ē ens ⁊ oīs ab ente nō ē ens: ⁊ ſūt ſubꝯ̄ria:ꝗ ⁊c. ꝯ̄ña nō cū mioꝛi:maioꝛ pbaꝉ: ꝙ ꝓ⁹ſit ſſa pbaꝉ:q: q̄ſcūq̧ reſoluaꝉ nūq̄ poterit vificari ħ ē oīs ab ente: ꝙ 2ᵃſit ſſa,pbaꝉ:q: ſēʼ oīs ab ente non eſt: ⁊ tu es ens: ꝗ differēs a te non eſt ens: tȝ ꝯ̄ña a ſupio/ ri diſtributo ad ſuū inferi⁹ cū debito medio: ⁊ ꝗ eſt ſſa:q: ꝯ̄dictoriū eſt neceſſarium.ſ.oē differens a te eſt ens: er go aliqua pmiſſarū eſt falſa:non mioꝛ:ergo maioꝛ ⁊c.

Contra 3ᵐ regulā de ꝯ̄dictoꝛijs ar.pbā do ꝙ eſt poſſe duo ꝯ̄dictoria eē ſilʼ ꝟa:q: iſta ſūt ſimul ꝟa:qlȝ hō hñs equū eqtat illū:⁊ aliq̄s hō hñs equū non eqtat il lū ⁊ ſūt ꝯ̄dictoꝛia:ꝗ ⁊c. tȝ ꝯ̄ña cū minoꝛi: ma ioꝛ pbaꝉ:⁊ pono ꝙ qlȝ hō hēat duos eq̄s q̄rū vnū eqtet ⁊ aliū ſiiſto poſi⁹:pȝ ꝟitaa ħ⁹:qlȝ hō hñs equū eqtat ll lū:q: ille hō hñs equū eqtat illū:⁊ ille hō hñs equū eq/ tat illū:⁊ ſic de alijs:ꝗ ⁊c. Et 2ᵃ pbaꝉ.ſ.aliq̄s hō non hñs equū non eqtat illū:q: ille hō hñs equū non eqtat illū:⁊ ille hō eſt aliq̄s hō hñs equū:ꝗ ⁊c.pȝ ꝯ̄ña cum minoꝛi: maioꝛ pbaꝉ. Iſte hō hñs illū equū non eqtat illū: demō/ ſtrādo illū quē non eqtat:⁊ ille hō hñs iſtū equū eſt ho/ mo hñs equū:ꝗ ille hō hñs equū non eqtat illū ⁊c. ℂ 2ᵒ ſic iſta ſūt ſilʼ ꝟa:cuiuſlȝ hoīs aſin⁹ currit:⁊ alicui⁹ hoīs aſin⁹ non currit:⁊ ħ ſūt ꝯ̄dictoꝛia:ꝗ ⁊c. ꝯ̄ña nō cū mioꝛi: maioꝛ pbaꝉ:⁊ pono ꝙ qlȝ hō hēat duos aſinos vnū cur rēte ⁊ aliū iacēte:q̧ poſito pȝ ꝟitas ꝓ⁹ptis p exponentes ſuas:⁊ 2ᵃ pbaꝉ:hui⁹hoīs aſin⁹non currit:⁊ ille hō eſt ali q̄s hō.ꝗ alicui⁹hoīs aſin⁹ nō currit:ꝯ̄ña nō cū mioꝛi ma ioꝛ pbaꝉ:hui⁹hoīs iſte aſin⁹non cur.⁊ hui⁹hoīs iſte aſi/ n⁹ eſt hui⁹hoīs aſin⁹:ꝗ hui⁹hoīs aſin⁹non cur. ℂ 3ᵒſic: iſte ſūt ſilʼ ꝟe qlȝ ſingulari alicui⁹ vllis eſt ꝟa ⁊ aliq̄ ſingu/ laria alicui⁹ vllis non eſt ꝟa:⁊ tñ ſūt ꝯ̄dictoꝛia:ꝗ ⁊c. ꝯ̄ña tȝ cū mioꝛi:maioꝛ pbaꝉ,p 2ᵃ pte pȝ:p ꝓ⁹pte,pbaꝉ ſic: qlȝ ſingulari iſti⁹ eſt ꝟa demōſtrando illā:oīs hō eſt aial: ꝗ qlȝ ſingulari alicui⁹ vllis ē ꝟa:ꝯ̄ña tȝ ab iſrioꝛi ad ſuū ſupi⁹ affir⁹ᵉ ſine diſtributiōe:q̄re ⁊c. ℂ 4ᵒ ſic:iſta ſūt ſilʼ vera. Adā fuit i iſtāti pñti:⁊ adā non fuit i iſtāti pñti:⁊ eadē i/ uicē ꝯ̄dicūt:ꝗ relʼa ſſa:ꝯ̄ña cū mioꝛi:maioꝛ pbaꝉ.⁊ ꝓ⁹ ꝙ negatia ſit ꝟa ꝙ ſic:nullū iſtās pñs fuit:ꝗ nihil fuit i in/ ſtāti pñti.patēt ābe ꝯ̄ñe:⁊ añs,pbaꝉ: q̄m ħ iſtās pñs nō fuit demſan⁹i:iās pñs:⁊ ħ eſt oē iſtās pñs:ꝗ nullū iſtās pñs fuit. Itā pbo affirmatiuā ſicaliq̄n fuit:ita ꝙ adā fuit in iſtāti pñti:ꝗ iā ita eſt ꝙ fuit in iſtāti pñti:pȝ ꝯ̄ña:q: qlȝ ꝓpō de pñti ꝟa in termis ſimpli⁹:⁊ ſine diſtributione re liqt vnā verā de pterito. Sī.n.aliq̄n fuit:ita ꝙ tu es i iſta domo iā ē verū ꝙ fuiſti i iſta domo ſȝ,pbo añs faciē⁹ hāc ꝯ̄ñaȝ. Adā ē:igʼ adā ē in iſtāti pñti:illa ꝯ̄ña ē bona:⁊ ali q̄n fuit ita ſicē adeq̄te ſignaꝉ p ꝯ̄ñs:⁊ tūc fuit ita ſicē ade q̄te ſignaꝉ p ꝯ̄ñs:q̄re ⁊c. ℂ 5ᵒ iſta ſʼ ſilʼ ꝟa:de⁹ſcit antixp̄s eē futurū:⁊ nll̄s de⁹ſcit antixp̄s eē futurū:⁊ tñ iuicē ꝯ̄di/ cūt:ꝗ relʼa ſſa:ꝯ̄ña nō cū mioꝛi:maioꝛ pbatur:ꝙ affir⁹ᵃ ſit ꝟa mani⁹eſt:ſi.n.antixp̄s eſt de⁹ ſcit antixp̄m foꝛe: ſȝ ne/ gatiuā pbo ſic:antixp̄s ꝯ̄tigēt erit:ꝗ de⁹nō ſcit antixpȝ eſſe futurū:pbo ꝯ̄ñtiā:q: ſi nō ſtet:igʼ op⁹ ꝯ̄ñr cū añte ⁊ aʼ ſic.antixp̄s ꝯ̄tingēt erit:igʼ nō pt eē ꝙ nūq̄ antixp̄s erit pȝ ꝯ̄ña:q: ſi aliq̄ poterit eē ꝙ ipſe nunq̄ erit:magi vʼ ꝙ mō pt eē ꝙ nunq̄ erit:⁊ ſic ſi de⁹ſit antixp̄m eē futu rū:⁊ modo pōt eſſe ꝙ nunq̄ erit:ꝗ de⁹nunc ſcit aliqd ⁊ mō pt eē ꝙ non ſciat illud:ꝯ̄ña eſt ſſm:q: ſcia dei ē firmi oꝛ q̄ exiſtia alicui⁹iſtātis:ſȝ ħ copulatiua non eſt poſſe: aliq̄ iſtās ē:⁊ mō pt eē ꝙ illō iſtās non ſit: ꝗ nec illa eſt poſſe:de⁹ſcit aliqd ⁊ mō pōt eſſe ꝙ ipſe non ſciat illud.

Contra 4ᵐ reg⁹ ar ſic:de ſubalternis pbādo ꝙ vlle eſt ꝟa ⁊ pticula/ ris nō:aʼ ſic:ꝯ̄ña nō vȝ:ipoſſe eſt ceſarē eē:ꝗ poſſe eſt ceſarē nō eē:ꝗ nō ſi ſubalternū ſupi⁹ eſt verū ⁊ iſeri⁹ ſſm:⁊ ꝙ ꝯ̄ña nō valeat,pbo: q̄m añs eſt ꝟeꝝ ⁊ ꝯ̄ñs ſſm:ꝙ añs ſit ꝟeꝝ:pȝ:q: qō ſcʼ eſt coꝛrupti apli⁹ gnari nō pt:ꝙ ꝯ̄ñs ſit ſſm,pbo:q: ſēʼ poſſe eſt ceſarē nō eē:ꝗ ꝯ̄tigēs eſt ceſarē nō eē: tȝ ꝯ̄ña ſm pl̄m 2ᵒ pbiar.di. ꝙ cuicūq̧ daꝉ poſſe eidē daꝉ ꝯ̄tigēs:ſȝ ꝯ̄ñs ē ſſm:q: ſēʼ:ꝯ̄tigēs eſt ceſarē nō eē:ꝗ ꝯ̄tingēs eſt ceſarē eſſe tȝ ꝯ̄ña:q: ꝓpō de ꝯ̄tigēti bȝ ꝯuerti ꝑ oppoſitas q̄li⁹ſm pl̄m in libro ꝑoy:ſed ꝯ̄ñs eſt ſſm.q: ex illo ſēʼ ꝙ poſſe eſt ceſarē eſſe ⁊c. ℂ 2ᵒ ſic.iſta ꝯ̄ña non vȝ:oīs ꝓpō indefiᵗ eſt ſſa:ꝗ aliq̄ ꝓpō indefiᵗeſt ſſa:q: caſu poſito eſt añs ꝟeꝝ ⁊ ꝯ̄ñs ſſm:q: pono ꝙ iſta ſit oīs indefinita:vȝ,ꝓpō indefini/ ta eſt ſſa q̄ ſigt pciſē ꝙ ꝓpō indefinita eſt ſſa q̄ ſit a. ⁊ pȝ ꝙ a.eſt ſſm:q: ſigt pciſe:ſeipm eē ſſm:⁊ tunc argʼ ſic.ħ a.eſt ſſm:⁊ ħ a.eſt oīs ꝓpō indefinita: ꝗ oīs ꝓpō indefinita eſt falſa:ꝯ̄ña bona añs eſt verū:ꝗ ⁊ ꝯ̄ñs ſed conſeqns ē añs pme conſequentie:ꝗ añs prime conſequentie eſt verum.

Ad hec rñdeꝉ. Ad ꝓ⁹. Quicqd alij dīt negādo illā ꝯ̄ña iſta eſt ꝟa:oīs de⁹eſt de⁹ē:⁊ ad ,pbōnē q̄n dī ipſa eſt duo ꝟa:ꝗ eſt ꝟa:dī ꝙ illa,ꝓpō oīs de⁹eſt de⁹ē: pōt ꝯ̄ſiderari:vt vna ꝓpō:⁊ ſic ꝯ̄riaꝉ alteri aſſignate ⁊ ſic eſt ſſa. Alio⁹pōt cōſiderari:vt ſunt due ꝓpōnes ⁊ dī ꝓpō plʼes:⁊ ſic ſunt due ꝓpōnes ꝟe:ſed ſic nō ꝯ̄riaꝉ alteri aſſi gnate cū illa ſit vna ⁊ iſta ſit plʼes ⁊ ſoꝛalʼr rñdēdo negaꝉ ꝯ̄ña ⁊c. ℂ Ad 2ᵐ. Quicqd alij dicāt negādo illā: oīs hō denariū ꝓmittit. ℂ Ad ,pbōnē cū dī tu ꝯcedis iſtam: oīs homo ꝓmittit denariū ⁊ non alia rōne niſi q: ly de/ nariū ſtac cōfuſe tm̄:ſȝ eq̄ bñ ſtat ꝯ̄fuſe tm̄ in illa: qlibȝ hō denariū ꝓmittit:ſic in illa:ꝗ ⁊c.negaꝉ mioꝛ.ſ. ꝙ eque bene ſtat ꝯ̄fuſe tm̄ in vna ſicut in alia. Nā in iſta. quilibȝ homo ꝓmittit denariū:ly denariū ſtat ꝯ̄fuſe tm̄ imobilʼr: ſȝ dōdō qlȝ hō denariū ꝓmittit:ly denariū ſtat ꝯ̄fuſe tm̄ mobilʼr:ideo non vȝ. ℂ Ad pmū 2ᵉ regule dī admiſſo ca ſu negādo ꝙ ille ſint ſubꝯ̄rie:q: ſuboꝛdinaꝉ in mēte dua/ bus ꝯ̄rijs. ℂ Ad 2ᵐ dī negādo ꝙ illa ſit ſalſa aliqō oīs ab ente non eſt ens:imo eſt ꝟa:q: ꝯ̄dictoriū eſt falſum.ſ. oē differēs ab ente eſt. Et ad iꝓbatiōnē negaꝉ ꝯ̄ſequē/ tia q: arguit a ſupioꝛi diſtributo imobilʼr ad ſuū inferi⁹: ⁊ non vȝ arg⁹:ſic non ſeqꝉ oīs ab hoīe non eſt hō: ſoꝛ. eſt homo:ꝗ oīs a ſoꝛ.nō eſt hō:ꝯ̄ña eſt ſſm ⁊ antecedēs eſt verum poſito caſu ꝙ ſolus hō ſit. Et ſi q̄ris vñ hȝ ille termin⁹ab ente ꝙ ſtet imobilʼr. Dicūt qdaȝ ꝙ hȝ ex ħ ꝙ termin⁹ſtās determinate pcedit ipm. Ego autē puto ꝙ hēat ab illis duob⁹ſignis ſilʼ q̄nis a nullo illoꝝ hēat ħ. ℂ Ad ꝓ⁹ 3ᵉ regule. Quicqd dicāt alij admiſſo caſu dī ꝙ illa eſt falſa:oīs hō hñs equū eqtat illū:q: ly illū ſtat di/ ſtributiue:ſicut ſuū añs.ſ.equū:q: eſt relatiuū demōſtra tionis rōne ſui determinabilis. Ideo illa ꝓ aſſerit ꝙ oīs hō hñs equū eqtat oēm equū quē hȝ:qō eſt ſſm in caſu ⁊ ꝯ̄dictoꝛiū eſt ꝟeꝝ:vȝ hō hñs equū nō eqtat illū. ℂ Ad ſcōm dī ꝙ illa ſunt ſilʼ ꝟa tenendo rectū a pte poſtʼ:⁊ non ſunt ꝯ̄dictoꝛia:q: ille termin⁹aſin⁹ eſt ps pdicati i nul/ la illarū diſtribuit:⁊ deret in vna diſtribui ⁊ in alia non. ℂ Ad 3ᵐ dī ꝙ vlle eſt ſſa. ℂ Et ad ,pbōnē negaꝉ ꝯ̄ſequē tia:q: aʼ ab iſrioꝛi ad ſuū ſupius diſtributiue:q: dōdō q̄ liber ſingulari alicui⁹ vllis eſt ꝟa:ly alicui⁹ vllis ſtat diſtri butiue:q: eſt determiatio ſubi. ℂ Ad 4ᵐ negaꝉ illa:adā fuit in iſtāti pſentiū ⁊ ad ,pbōnē cū dī:ħ aliquādo fuit ꝟa. adā fuit in iſtāti pſenti:igʼ iā eſt ita ꝙ ipſe fuit in iſtāti p ſenti:nego ꝯ̄ñaȝ:⁊ ad ,pbōnē cū dī oīs ,ꝓpō ꝟa affir⁹ᵃ de p ſenti ⁊c. dico ꝙ itellʼr:oīs ꝓpō ꝟa affir⁹ᵃ de pſenti carens extremo oppo⁹ ⁊ ſigno cōfuſiuo tam explicite q̄ iplicite relingt

relinqt vnã de p̃tõ verã q̃lis non ẽ in ppo°:q2 ly istãti in/cludit cõpõnẽ:sc'.n.tu fuisti in istãti p̃nti: g̃ tu fuisti i istãti qd̃ est p̃ns:7 p b̃ pȝ ad ex^m iductũ:q2 nll'a ẽ silitudo:q2 ille termin⁹ domo non icludit cõpõnẽ v̓balẽ sic ly instãs p̃ns. ¶ Ad 5^m negat illa:nullus de⁹ sit ãtixp̃m eẽ futurũ: 7 ad pbõnẽ nego ɔ̃ñaȝ:7 vlteri⁹ ɔcedo ɔ̃nẽ adductãȝ: vȝ. de⁹ scit aliqd:7 mõ p̃t eẽ q̃ non sciat illud: 7 ad pbõneȝ: scia dei est firmior q̃ȝ exñtia alicui⁹ istantis: sȝ illa copulatiua:aliqd̃ istãs est 7 mõ p̃t eẽ non est possi: igr̃ nec alia: negat ɔ̃ña:q2 illi⁹ ppõnis v̓itas non depẽdet a futuro:sicut illi⁹:de⁹ scit antixp̃m eẽ futuꝝ:p̃terea negat q̃ ista copulatiua non sit possi:aliqd̃ istãs est 7 mõ p̃t eẽ q̃ illud istãs non sit:q2 mõ hec ppõ non est possi:illd̃ istãs non ẽ. Dis.n. ppõ possi est mõ possi:sȝ b̃ est possi:illd̃ istãs nõ est demr̃ando p̃ns istãs igit ipsa est mõ possi:q̃re 7c̃. rñ° magr̃i in q̃dratura. Ad p̃^m 4^e reg^e rñr ɔcedẽdo p̃^am ɔ̃ñaȝ. 7 q̃n vltra ar:possi'e est cesarẽ non eẽ: g̃ ɔtigẽs est cesareȝ non eẽ: distiguo de ɔtigẽti:q2 qd̃dã ẽ ɔtigẽs ad vtrũlibȝ: qd̃dã est ɔtigẽs ɔuertibile cũ possi. Primo° accipiẽdo nego ɔ̃ñaȝ 7 ad pbm̃ dico q̃ loqt de ɔtigẽti qd̃ ɔuertit cuȝ possi. 2° ɔcedo ɔ̃ñam:7 vlteri⁹ arguis ɔtigẽs est cesarem non eẽ:g̃ ɔtigẽs est cesarẽ eẽ:nego ɔ̃ñaȝ. Et ad pbm̃ q̃ dicit q̃ ppõ de ɔtingẽti hȝ ɔuerti p oppositas q̃litates: dr̃ q̃ loqt de ɔtigẽti ad vtrũlibȝ. ¶ Ad 2^m q̃ si ponat indefinitã illã sig̃re pcise non admittit casus: si v̓o non ponit pcise admitto 7 ɔcedo ɔ̃ñaȝ:sȝ non ar ɔ̃ reg^am: q2 illa nõ est idẽti° isti⁹ v̓lis cũ illa hypothetice sig̃ñet sic qd̃libȝ alt ad isolubile scd̃m quid: v̓lis vero cathegorice significat.

Ad 5^m.

Ad p̃^m ɔ̃ q̃rtaȝ reĺam.

Ad 2^m

¶ Utrum regule equipollentiarum sint vere.s. Pre contradic. post contra. pre postq̃ȝ subalter.

Contra p̃mã regulã d̃ ɔ̃dictorijs ar sic. Iste non eq̃pollẽt:non q̃lȝ homo aial ẽ:7 aliq̃s hõ aial non est: igr̃ regula f̃lã:ɔ̃ña tȝ:añs pbat:q2 p̃° ẽ f̃lã:cũ ɔ̃dictoriuȝ sit verũ.s.q̃lȝ hõ aial non est:7 2° est v̓a: q2 seq̃tur:iste hõ aial non est:7 iste hõ est aliq̃s hõ:g̃ aliq̃s hõ aial non est:maior pbat sic:ille hõ b̃ aial non est demr̃ando asinũ:7 b̃ aial est aial:g̃ iste hõ aial non est. Itẽ adduco arg^m magr̃i. Iste non equalẽt non aliq̃ hoie currẽte tu es asin⁹. 7 nullo hoie currẽte tu es asinus. g̃ regula f̃lã. ɔ̃ña tȝ. 7 añs pbat:q2 p̃° est v̓a: cũ ɔ̃dictoria sit f̃lã. 7 2° est f̃lã. q2 q̃lȝ suaꝝ cãrũ v̓itatũ est f̃lã. ¶ 2° sic. negõ p̃posita facit eq̃pollẽ suo ɔ̃dictorio. vel fac̃ eq̃pollẽ ɔ̃dictorio negõnis. vel fac̃ illã ppõnẽ cui addit eq̃pollẽ suo ɔ̃dictorio: v̓l facit aggregatũ ex negatiõe 7 illo cui addit eq̃pollẽ suo ɔ̃dictorio. non p̃^m. q2 negõ nõ equalet suo ɔ̃dictorio: nec 2^m nec 3^m. q2 nll'a ppõ equipollet suo ɔ̃dictorio. ¶ 3° sic. iste non eq̃pollẽt. non oẽs ap̃li dei s̃t duodeci. 7 aliq̃ ap̃li dei non s̃t. 12. g̃ 7c̃. tȝ ɔ̃ña. 7 añs pȝ: q2 p̃° est f̃lã cũ ɔ̃dictoriũ ei⁹ sit veꝝ remouẽ^do negõnẽ. 7 2° est v̓a 7c̃. ¶ 4° sic. Iste non eq̃pollent. non nullus non homo est grãmaticus. 7 aliq̃s non homo ẽ grãmatic⁹: q2 p̃° est v̓a. 7 scd̃a falsa. posito q̃ nullus sit grãmaticus. ergo regula falsa.

arg^r p̃

Ar 2°

arg^r 3°

arg^r 4°

Contra scd̃am reg^am de ɔ̃trarijs ar sic. Iste non equalẽt. q̃lȝ singulari alic⁹ v̓lis non est v̓a. nulla singulari alicui⁹ v̓lis ẽ v̓a. q2 p̃° est v̓a. 7 2° f̃lã. q̃ p̃° sit v̓a pbat. q2 seq̃t. q̃lȝ singulari hui⁹ v̓lis homo est asin⁹. nõ est v̓a. sȝ ista v̓lis est aliq̃ v̓lis. g̃ q̃lȝ singulari alicui⁹ v̓lis ñ est v̓a. 7 q̃ 2° sit f̃lã. pȝ. q2 ɔ̃dictoriũ est verũ. ¶ Itẽ adduco arg^m magr̃i q2 iste non equalẽt: q̃lȝ homo aial non est. 7 nullus homo aial non est. g̃ regula f̃lã. ɔ̃ña. tȝ. añs pba. q2 scd̃a est f̃lã: vt pȝ: 7 p̃° est v̓a. ¶ 2° sic. iste nõ eq̃pollẽt. nulla chymera est nulla chymera. 7 q̃lȝ chymera est aliq̃ chymera. 7 tñ adsunt ɔditiones regule. g̃ regula f̃lã ɔ̃ña tȝ cũ minori: maior pbat. q2 p̃° est v̓a, cũ ɔ̃dictoriuȝ sit ipossi'e.s. aliq̃ chymera est nulla chymera. q2 seq̃t. g̃ aliq̃ chymera est. 7 scd̃a est f̃lã. q2 isert illã. q̃lȝ chymera est. ¶ 3° sic. seq̃t ex regula q̃ nullũ aial est homo. g̃ reg^a f̃lã. ɔ̃ñs pbat: q2 seq̃t oẽ aial eẽ hoiem est f̃lm. g̃ oẽ aial esse hoiem est non verũ. 7 vltra oẽ aial esse hoiem non est verũ. tȝ ɔ̃ñia ab affirmatiua de p̃dicato infinito ad negatiuã de p̃dicato finito. tunc vltra. omne aial esse hominem non est verũ. ergo nullũ aial esse hominẽ est veruȝ. patet consequẽtia p regulã. vltra. ergo nullũ aial est homo.

Arg^r p̃

Arg^r 2°

arg^r 3°

Contra tertiã regulã de subalternis ar sic. q̃ non seq̃t. q̃libet homo oẽ aial non est. g̃ aliq̃s homo oẽ aial est. Et b̃ ar p regulã. g̃ reg^a f̃lã. tȝ ɔ̃ña cuȝ miori. maior pbat. q2 añs est veꝝ: 7 ɔ̃ñs f̃lm. Itẽ adduco argu^m magr̃i. q2 non seq̃t non q̃lȝ chy^a. est non hõ. g̃ aliq̃ chymera est homo. 7 tñ ar p regulã. g̃ regula f̃lã. ɔ̃ña tȝ cũ miori. maior pbat q2 añs est veruȝ 7 ɔ̃ñs f̃lm. q̃ ɔ̃ñs sit f̃lm. pȝ q̃ añs sit veꝝ pbat: q2 ɔ̃dictoriuȝ est f̃lm.s. q̃lȝ chy^a est non homo. q2 ex illa se^r q̃ q̃lȝ chymera est. ¶ 2° sic iste non eq̃pollẽt. non aliq̃s hõ nescio non est aial: 7 q̃libet hõ nescio est aial. 7 tñ ar p regulã. g̃ 7c̃. ɔ̃ña tȝ cũ minori. maior pbat. q2 p̃° ẽ v̓a 7 2° f̃lã. q̃ scd̃a sit f̃lã pȝ de se. q̃ p̃° sit v̓a pbat. q2 ɔ̃dictoriũ ei⁹ est f̃lm.s. aliq̃s hõ nescio non est aial. q̃cũq̃ȝ.n. dato f̃lã est ista ppõ 7c̃. ¶ 3° sic. Iste eq̃pollẽt non nece non est sortẽ currẽ. 7 ipossi'e est sortem currẽ. 7 tamẽ ar p regulã. g̃ regula f̃lã. ɔ̃ña nota cum minori. 7 maior pbat. q2 p̃ma est falsa cum ɔ̃dictorium sit verum.s. necesse est sor. currere. 7 scd̃a est vera. vt patet 7c̃.

Ar p̃

Arg^r 2°

arg^r 3°

Ad hec rñr. Ad p̃^m negat ɔ̃ña. sȝ dȝ addi in añte. 7 ille ɔ̃dicũt. q̃lȝ homo ẽ aial. 7 aliq̃s homo aial non est. vt valeat ɔ̃ña: sȝ tunc negat añs pro ista p̃te addita: q2 iste non ɔ̃dicũt cũ in nulla distribuat p̃dicatũ. ¶ Ad aliud dicit magr̃ q̃ negat cõsequẽtia. sȝ vt valeat ɔ̃ña dȝ addi in añte: 7 iste ɔ̃dicũt. aliq̃ hoie currẽte tu es asinus. 7 nullo hoie currẽte tu es asinus: sed b̃ est f̃lm. q2 sunt ppositiones pbãde p suas cãs v̓itatũ. q̃rum nulla est alicui⁹ q̃ȝtitatis. ¶ Ad scd̃m dr̃ q̃ negatio fac̃ eq̃pollere suo ɔ̃dictorio put ly suo refert ppõnẽ cui addit: 7 non seq̃t q̃ faciat illã ppõnẽ eq̃pollẽ suo ɔ̃dictorio: sȝ fac̃ cõpositionẽ ex illa ppositiõe 7 negõne eq̃pollẽ suo ɔ̃dictorio. i. ɔ̃rio ppõnis cui addit. ¶ Ad 3^m dr̃ q̃ ly oĩs p̃t teneri collectiue 7 diuisiue: si diuisiue. ista ẽ falsa. oẽs apostoli dei. sunt duodeci. 7 ɔ̃dictoria est vera.s. non oẽs apostoli sunt. 12. si aũt teneat collectiue ista est vera: oẽs apostoli sunt. 12. 7 ɔ̃dictoria est f̃lã.s. non oẽs ap̃li dei sunt. 12. et tũc illa non oẽs ap̃li dei sunt. 12. nõ equalet illi: aliq̃ apostoli dei non sũt. 12. cũ ista sit v̓a. Et rõ est. q2 signũ p̃ticulare non p̃t limitare aliq̃d ad sensuȝ collectiuũ. Silr̃ nec signũ v̓le negatiuũ: sed solũ signũ v̓le affirmatiuũ. 7 b̃ hȝ ex nã sua. Et si petis cui equalet illa. non oẽs ap̃li dei sũt 12. tẽto ly oẽs collectiue dr̃: q̃ huic aliq̃ apostoli dei q̃ sũt oẽs ap̃li sunt. 12. 7 si vis ɔ̃ria illi⁹ oẽs ap̃li dei sunt. 12. est illa. nulli apostoli dei q̃ sunt oẽs apostoli dei sunt. 12. 7 sic de alijs dicat. ¶ Ad 4^m dr̃. q̃ non eq̃pollẽt: q2 p̃° est negatiua 7 scd̃a affirmatiua: q2 scd̃a negatio tenet infinite: q2 ponit inter adiectiuũ 7 substãtiuũ. Et si dicis. volo q̃ in ista. non homo est grãmaticus. ly non teneat negatiue 7 non infinite. g̃ addẽdo aliã negationẽ sic dicẽdo non nullus homo est grãmatic⁹: equalet illi. aliq̃s homo est grãmaticus. Dr̃ negando q̃ equaleat illi. q2 ly non tenet isi° pp eãm dictã 7 non p̃t teneri negatiue. ¶ Ad p̃^m ɔ̃ scd̃am regulã negat añs: imo equalẽt ad iprobationẽ cũ arguis. q2 p̃° est v̓a 7 scd̃a falsa. negat q̃ p̃ma sit v̓a. 7 cũ tu pbas negat ɔ̃ña. q2 argr̃ ab iferiori ad suuȝ supi⁹ distributiue. ¶ Ad aliud magr̃i dicit magister negat consequẽtia. sȝ opȝ addi in antecedẽte q̃ illa sunt ɔ̃ria.s. q̃libet homo oẽ

Ad p̃^m

Ad 2^m

Ad 3^m

Ad 4^m

Ad p̃^m ɔ̃ scd̃m reĺam.

aial est. ꝛ nll'o hō aial est: qḋ est fl'm. deide negatio dꝫ esse
Ad 2m
postposita subo. nō āt p̄dicato. iō nō vꝫ. ℂ Ad 2m negat
mior. s. ꝙ sint ꝯdōnes regᵉ. qꝛ non at negōne postposita
subo ꝛ p̄posita ꝟbo. ꝛ ideo ista nulla chyᵃ est nll'a chy. ē
pure negaᵃ: sed dādo. nulla chymera. nulla chyᵃ est. hū eq
valꝫ illi. q̄lꝫ chymera ē aliq̄ chyᵃ: ꝛ vtraqꝫ est fl'a. ℂ Re/
plica ꝯ. Pe. hyspanᵒ ꝯcedit illas eq̄pollē nihil est nihil. ꝛ
qd̄lꝫ est aliqd. ꝛ tn̄ negatio seᵗ v̄bū. Sil'r p̄hus in p̄. phy.
ꝯcedit illā ex nihilo nihil fit q̄ equalet huic. ex q̄lꝫ fit ali/
qd q̄ est fl'a: qꝛ ex isto istanti nihil fit. ℂ Ad p̄m dī. ꝙ Pe.
hyspa. itell't 2am negationē p̄cedētē v̄buꝫ sic. s. nihil nihil
est. q̄ eq̄pollet illi. qd̄lꝫ est aliqd. ℂ Ad aliud dī. ꝙ p̄hs i
telligit negōnē scd̄aꝫ subseq v̄bū ꝛ non p̄cedē. sic vꝫ. ex ni
hilo fit nihil. q̄ ꝟa est. qꝛ suū ꝯdictoriū icludit ꝯdictionē.
scꝫ ex aliq̄ fit nihil. ℂ Ad 3m dicūt qdā ꝙ in oibᵒ istis ar/
gum modus p̄t teneri in sensu cōposito vel diuiso. si in sen/
su cōposito negat ꝯn̄a illa. oē aial eē hoieꝫ non est verū.
ḡ nullū hoieꝫ eē aial est verū. nec at p regulā: qꝛ negatio
non postponit in vl'i affirᵐᵃ ꝛ negatiua cuꝫ nulla illarū sit
alicuiᵒ q̄ꝫlᵐ ꝛex q̄ q̄lꝫ est modalis in sensu cōposito. si v̄o
modus teneat in sensu diuiso lterū negat ꝯn̄a. nec at p re
gulā. qꝛ negaᵒ dꝫ imediate seq subꝫ. v̄n subm illiᵒ. oē aial
eē hoieꝫ est verū. est ly aial solū. residuū v̄o se tꝫ ex pte p̄/
dicati. ideo bn̄ seᵗ. oē aial non esse hoieꝫ est verū: ḡ nulluꝫ
aial eē hoieꝫ est verū. sꝫ an̄s est fl'm. ℂ Ego aūt r̄nderem
alit'r ꝯformiᵒ magr̄o ꝛ dicerē negādo an̄s p̄me ꝯn̄e. s. ꝙ
ex regula seq̄t: ꝙ nullū aial ē hō. Et ad p̄bationē ꝯcedo
ꝙ oēs ille p̄pōnes sunt de sensu composito. ꝛ ꝯcedo oēs
ꝯn̄as fcās excepto vl'tᵃ nego. ꝛ cū tu p̄bas ꝯn̄am valē: qꝛ
at p regulā. negat: qꝛ negaᵒ nō postponit sic dꝫ: qm̄ i mo
dalibᵒ: tūc recte postponit qm̄ p̄ponit imediate isiᵒ. non
Ad p̄m ꝯ tertiā regulā.
aūt sic h̄. ḡ ꝛc̄. ℂ Ad p̄m ꝯ tertiā regulā negat mior. s. ꝙ
arguat p regulā. qꝛ non recte postponit negaᵒ. dꝫ. n. ime
diate postponi subo. ideo bn̄ seᵗ. non q̄lꝫ hō non oē anial
est. ḡ aliqs hō oē aial est: sed an̄s est fl'm. Sed si q̄ris cui
equalet illa. non q̄lꝫ hō oē aial non est. dico ꝙ isti. aliqs
hō aial est. ℂ Et ad aliud magr̄i sil'r negat mior. qꝛ non
at p regulaꝫ. qꝛ dꝫ negaᵒ postponi toti p̄pōni. ꝛ postponi
toti subo imediate. ita ꝙ v̄bū p̄nᵃˡ p̄cedat q̄l'r non fit in p̄
posito. Iō non dꝫ sic dici. non q̄lꝫ chymera non est hō. ḡ
Ad 2m
aliq̄ chyᵃ est hō. sꝫ vtraqꝫ nunc est fl'a. ℂ Ad 2m negat mi/
nor. s. ꝙ arguat p regᵃᵐ. dꝫ. n. negatio postposita imedia
te postponi subto qḋ non fit. Iō dꝫ dici sic. non aliqs hō
nō nec̄io est aial. ꝛ q̄lꝫ hō nec̄io est aial. Sꝫ p̄ᵃ est fl'a sic 2ᵃ.
qꝛ ꝯdictoriū est verū. s. aliqs hō non nec̄io ē aial. ℂ Ad
Ad 3m
3m negat mior. s. ꝙ arguat p regulā. qꝛ non recte postpo
nit negaᵒ ad modū regᵉ. dꝫ. n. ꝯiūgi isiᵒ sic. non nec̄e ē sor.
non currē. ꝛ pol'e est sor. currē. ꝛ tūc vtraqꝫ est v̄a. Repli
ca. q̄ro si negᵒ fit ꝯiūcta ꝟbo p̄nᵃˡ. vt dādo nec̄e non est sor.
currē. cui equalet. ℂ Dī ꝙ nō est alit' r̄ndēᵐ q̄ꝫ ad illā. ne
cesse est sor. currē. v̄n sic ponit figᵃ modaliū sine ꝯiūctiōe
negōnis ad v̄bū p̄nˡᵉ. ita altera figᵃ p̄t fieri cū tali negōne
non trāsuerso. Unde iste sunt sub ꝯꝛle possibile non est te
nō eē. pol'e nō est te eē. ꝛ iste sūt ꝯrie. nec̄e nō ē te eē. ipol'e
nō ē te eē. ꝛ iste sūt subalterne. ipol'e nō ē te eē. pol'e nō est
te eē. ꝛ iste sil'r. nec̄e non est te esse. possibile non est te eē.
ℂ Utrum diffinitio conuersionis sit bene data.

Argᵗ p̄

Contra. Alicui cōpetit diffō cui non cō
petit diffiᵐ. ḡ diffō mala. ꝯn̄ia
tꝫ. ꝛ an̄s p̄bat. qꝛ dādo nullū nomē est homo.
homo non est nomē. h̄ est trāspō subti in p̄di
catū: ꝛ eꝯ. vt pꝫ ꝛ tn̄ non ē ꝯuersio. qḋ p̄bat.
ꝙ si non. da oppᵐ ꝙ sit ꝯuersio. vel ḡ est simplex vel p ac/
cidēs. vel p ꝯpositionē. non simplex: qꝛ p̄ᵃ est v̄a ꝛ scd̄a fal
sa. deide qꝛ mutat q̄ꝫtitas. non p accn̄s. vt pꝫ in tractatu
suppōnū in. 2. cap. qḋ icipit. Ut aūt cognoscat. in fine illi
us cap. dicit ꝙ non est ꝯuersio p accn̄s. non aūt est ꝯuer
sio p ꝯpōnē. qꝛ termini finiti non mutant in termios infi
nitos. q̄re ꝛc̄. Cōsil'r at de ista. hō est spēs. spēs est hō. qꝛ
Argᵗ 2ᵒ
p̄ᵃ est v̄a ꝛ 2ᵃ fl'a. ℂ 2ᵒ sic. seq̄ret ꝙ i p̄pōne vocali non pos/
set fieri ꝯuersio. qḋ est fl'm. p̄bat ꝯn̄a. qꝛ subm non p̄t trās
poni in p̄dicatū: nec eꝯ. p̄bat. qꝛ cū subm in vna p̄positio
ne semel in vna p̄pōne sit p̄latuꝫ non ampliᵒ p̄t reassumi
alis: vt fiat p̄dicatū iuxta illud. Euolat emissum semel ir
Argᵗ 3ᵒ
reuocabile v̄bū. ℂ 3ᵒ sic. seq̄ret ꝙ ista esset bona ꝯuersio.
homo est aial. ḡ aial est homo. qḋ est falsuꝫ pꝫ ꝯn̄a. quia
est trāspositio subti in p̄dicatū: ꝛ eꝯ. ergo diffinitio mala.
argᵗ 4ᵒ
ℂ 4ᵒ seq̄ret ꝙ ista non eēt bona ꝯuersio. homo est aial:
ꝛ eꝯ. qḋ est fl'm. qꝛ seq̄uat p̄bat: qꝛ nō est trāspositio subi
Argᵗ 5ᵒ
in p̄dicatum. ꝛ eꝯ. ḡ non est ꝯuersio. ℂ 5ᵒ sequeret ꝙ illa
esset ꝯuersio vbi mutaret q̄litas ꝛ maneret eadē q̄ꝫtitas.
vt dādo. ois homo est oē aial. oē aial non est ois hō. qḋ est
fl'm. ꝛ p̄bat p̄ ꝯn̄a. qꝛ illic est fcā trāspositio subti in p̄di/
catuꝫ: ꝛ eꝯ: vt pꝫ. ꝙ non sit ꝯuersio at: qꝛ nihil est in gn̄e
qn sit in spē. 4. thop. sꝫ illa ꝯuersio in nll'a spē est. ḡ nō est
in gn̄e. ꝙ in nll'a spē sit p̄bat discurrēdo p oēs. Prio non
est simplex. qꝛ in simplici manet eadē q̄litas ꝛ q̄ꝫtitas. et
nō p accn̄s. qꝛ nō mutat q̄ꝫtitas non p cōpōnē: qꝛ nō mu
Argᵗ 6ᵒ
tant termini fiᵗⁱ in termios ifiᵗⁱ. ℂ 6ᵒ ꝯsil'e arᵐ p̄t fieri vbi
mutet q̄ꝫtitas ꝛ q̄litas. vt dādo. ois hō est aial aliqḋ anial
non est homo. hec est trāspositio subti in p̄dicatuꝫ: ꝛ eꝯ.
vt pꝫ. ꝛ tn̄ non est simplex nec p accidēs: nec per ꝯpositio
nem: vt patet per eorum diffinitiones. ergo ꝛc̄.

Ad p̄m

Ad hec r̄ndr. Et sūt duo modi r̄ndēdi. Unᵒ coior est
q vult ꝙ ois ꝯuersio sit bona ꝯn̄a ad bonū
itell'm loquendo. s. ꝙ ex oi bona ꝯuersione p̄t fieri bona
ꝯn̄a. ꝛ huiᵒ opionis est Boe. vt pꝫ in syllis cathegoricis.
ꝛ tenēdo hūc modū opꝫ restrigē diffinitionē ꝯuersionis
sic. Conuersio est trāspositio debita subti in p̄dicatum: ꝛ
eꝯ ꝛc̄. sic ꝙ commutatis termis si ꝯuertēs est v̄a vel fl'a. et
ꝯuersa sil'r. ꝛ p h̄ ꝙ dī trāspositio tāgit genus. qꝛ ois con
uersio est trāspositio: ꝛ non eꝯ. ꝛ p h̄ ꝙ dī debita tāgitur
dr̄ia q̄ declarat p h̄ qḋ addit in fine sic. ꝙ commutatis ter/
mis: si ꝯuertēs est v̄a vel fl'a: ꝛ ꝯuersa sil'r. Et p h̄ pꝫ ꝙ si
dꝫ eē trāspositio in q̄bus p̄positionibᵒ dꝫ eē: qꝛ in illis de
signatis p illū v̄sum. Feci simpl'r ꝛc̄ q̄uo dꝫ esse in illis: ꝛ
s̄m hāc viā pꝫ r̄nsio ad argᵃ. ℂ Ad p̄m dī ꝙ non est trans
Ad 2m
positio debita. Ad aliud r̄ndet sil'r. ℂ Ad 2m dī. ꝙ p̄posi
tio vocalis p̄t ꝯuerti: qꝛ sufficit ꝙ aliqḋ simile subo pona
Ad 3m
tur loco p̄dicati: ꝛ eꝯ. ℂ Ad 3m dī ꝙ ista non est ꝯuersio:
qꝛ scd̄a oratio non est p̄positio. ideo nihil est subm nec p̄/
Ad 4m
dicatuꝫ in ea. ℂ Ad 4m dī ꝙ est transpositio implicite: ꝛ
Ad 5m
hoc sufficit. ℂ Ad 5m ꝛ 6m dicit. ꝙ non est trāspositio de/
Ad 6m
bita ꝛc̄. ℂ Aliᵒ modus est magr̄i ꝙ 2ᵃ est ꝯuersio: q̄dā. n.
est bona: ꝛ q̄dam mala. In ꝯuersione bona req̄runt due
ꝯditiones. Pria. ꝙ remaneat eadeꝫ suppositio gn̄alis in
terminis cōmutatis. hāc ꝯditionē tangit magr̄. vt decla
rat argᵐ p̄m in suppositionibᵒ. capᵒ. ii. Ut autē cognoscat
q̄uo termini supponunt. Scd̄a est. ꝙ remaneat eadē q̄li/
tas p̄positionis in ꝯuertēte ꝛ in conuersa. Cuiᵒ ratio ē: qꝛ
si non remaneret eadē q̄litas nll'a bona conuersio eēt bo
na ꝯn̄a. qḋ p̄bat: qꝛ ex p̄positione negatiua nunq̄ꝫ seᵗ affir/
matiua de eisdē termis: nec eꝯ. igit nulla talis eēt bona
ꝯn̄a. ꝯn̄s est ꝯ itētionē magr̄i. qꝛ s̄ꝫ eū ois conuersio sim
plex est bona ꝯn̄a. ꝛ aliq̄ p accidēs: ꝛ aliq̄ p ꝯpōnē: licet
vl'r non q̄lꝫ istarū sit bona consequētia. frustra ēt eēt iuē/
ta conuersio: pꝫ: conuersio v̄o mala ē qn̄ deficit vna hāꝝ
conditionū vel vtraqꝫ: vt suppositio gn̄alis: ꝛ qualitas.
No.
ℂ Aduerte vlteriᵒ ꝙ conuersio bona diuidit i has tres
spēs. s. in conuersionē simplicē: p accn̄s. ꝛ p ꝯpositionē.
ꝛ ideo non ois bona conuersio est consequentia. Et si di/
cis. in q̄. ḡ talis bonitas consistit. ex q̄ talis bona conuer
sio

sio pt eē mala ꝯña. vt ista. ois hō ē aial. oē aial est hō: q̄ ē p acciñs: ⁊ q̄re dr̄ bona ꝯuersio. ¶ Ad pᵐ dr̄. ꝙ bonitas talis ꝯsistit in debita trāspōne extremoꝝ: ⁊ q̄ debita trāspositio req̄rit duas ꝯdōnes dcās. ¶ Ad 2ᵐ dr̄. ꝙ dr̄ bona ꝯuersio: q̄ ſuata tali debita trāspōne pt fieri bona ꝯñia in oi spē ꝯuersionis. non dico ꝙ ſuata tali debita trāspositione ꝙ ois bona ꝯuersio sit bona ꝯña: s3 dico ꝙ ſuata tali debita pt fieri ꝯña: sic itelligēdo ꝙ ꝓpō pt tal' ꝯuerti ꝙ sit bona ꝯña in oi spē ꝯuersionis. ¶ Ad ꝓpoᵐ redeundo ꝯuersio diffinita h̄ est cōis: ad bonā ⁊ malā. si aūt volum⁹ restrīgē ad bonā tm̄ dicem⁹ sic. Cōuersio est trāspō debita subiti in p̄dicatū: ⁊ eꝯ. debita dico remanēte eadē suppōne ḡnalit⁹ q̄litate ꝓpōnis: ⁊ tūc ista diffinitio ꝯuertit̄ cū bona ꝯuersione. ⁊ adhuc o3 itelligē alias tres pticulas fm̄ Magr̄m in logica magna sic dcēdo. Cōuersio est trāspō debita subti in p̄dicatū ⁊ eꝯ. Uel silr̄ iplicite vel explicite copula manēte. silr̄ dr̄ pp ꝓpōnē vocalē. iplicite vel explicite dr̄ pp argᵐ q̄rtum dcē ⁊ eꝯ. dr̄ copula manēte pp 3ᵐ argᵐ. Hec tm̄ vltima particula videt̄ sup flua: q̄ si copula non maneret in scd̄a oratione non esset ꝓpō: ⁊ sic non esset ibi subm ⁊ p̄dicatū: ⁊ ꝯsequēter non esset transpositio subiecti in predicatum: ⁊ econuerso.

¶ Ad argumenta omnia fm̄ hanc viam patet solutio.

¶ Utrum sint tm̄ tres species conuersionis. s. simplex p accidens. ⁊ per contrapositionem.

argr̄ pᵒ

Contra arḡ ꝙ sint tm̄ duo sic. Nulla ē cōuersio p ꝯpōnē. ḡ remanent tm̄ due. s. simpl̄r. ⁊ p acciñs: t3 ꝯñia: ⁊ añs ꝓbat̄. qn̄cuplr̄. ¶ Prio. q̄ ois ꝓpō ꝯuertibilis p ꝯpōnē pt ꝯuerti simpl̄r: vel p acciñs. ḡ frustra ponit̄ ista. t3 ꝯña. q̄ frustra fit p plura qd̄ pt fieri p pauciora: p phm̄ p phy. añs ꝓbat̄. q̄ p ꝯpōnem ꝯuertit̄ vlis affirᵃ ⁊ pticularis negatiua: vt p3 p illiu3 v̄sum. Asto p ꝯ: sed ille eedē pñt ꝯuerti p acciñs: de vli affirᵃ: p3 p illū v̄sum. Eua p acci. de pticulari negatiua ꝓbat̄: q̄ dcēdo. aliq̄s hō non est alb⁹. aliqd̄ album nō est hō. hec est trāspō subti in p̄dicatū: ⁊ eꝯ manēte eadē q̄liᵗᵉ sed mutata q̄ztiᵗᵉ. ḡ est ꝯuersio p acciñs.

argr̄ 2ᵒ

¶ 2ᵒ ꝓbat̄ idē. s. ꝙ nulla sit ꝯuersio p ꝯpōnē: q̄ q̄libet ꝯuersio est extremoꝝ trāspō: sed ista p ꝯpōnē non est extremoꝝ trāspō. ḡ ista non est conuersio. ꝯña nota cū maiori. mior ꝓbat̄. q̄ non sūt eadē extrema in ꝯuersa ⁊ in ꝯuertēte: q̄ in ꝯuersa extrema sūt termini finiti: in ꝯuertēte v̄o sūt termini ifiniti.

argr̄ 3ᵒ

¶ 3ᵒ ꝓbat̄ idē sic. In oi bona ꝯuersione termini debēt suppone p̄cise p eisdē: s3 in ista p ꝯpōnē termini supponunt ꝯdictorio mō. ḡ non est bona ꝯuersio. ꝯña nō cū miori. ⁊ maior ꝓbat̄. q̄ noia trāsposita idē signant p phm̄ p p̄hier. ḡ eodē modo supponūt. t3 ꝯña. q̄ suppō est significatio termini i ꝓpōne.

argr̄ 4ᵒ

¶ 4ᵒ. ꝓbat̄ idē sic. q̄ si daret̄ ꝯuersio p ꝯpōnē. tūc talis esset trāspō subti in p̄dicatū: ⁊ eꝯ manēte eadē q̄liᵗᵉ ⁊ q̄ztitate: vt dicit magr̄. S3 arḡ ꝙ in tali ꝯuersione p ꝯpōnē nō maneat eadē q̄ztitas: ⁊ maxime fm̄ magr̄m p q̄ztitatē intelligēdo suppōnē: q̄ ista: aliq̄ rosa non est sub̄a: ꝯuertit̄ sic. aliq̄ non sub̄a non est non rosa. In pᵃ ly rosa supponit determinate. ⁊ ly sub̄a distributiue. In scd̄a v̄o opposito mō. Confirmat̄ dcm̄: q̄ termin⁹ finit⁹ nō supponit eode3 mō sicut ipsemet ifinit⁹ p negōnē: s3 diuersimode. ḡ diffō claudit ꝯdictio dicēs: ꝙ manet eadē suppō ⁊ termini finiti mutant̄ in termios ifinitos.

argr̄ 5ᵒ

¶ 5ᵒ. ꝓbat̄ idem sic. ois ꝯuersio inuēta est pp reductionē syllo ꝝ ipfectoꝝ ad pfectos: vt p3 p p̄ohm: s3 p ꝯuersionē simpl̄r ⁊ p ꝯuersionē p acciñs reducunt̄ syllī: non aūt p ꝯpōnē. vt p3 p phm̄ in loco p̄allegato. q nullā mētionē fecit de ꝯuersione p ꝯpōnē in reducēdo syllos. ḡ nlla est ꝯuersio p ꝯpōnē.

argr̄ 6ᵒ.

¶ 6ᵒ ꝓbat̄. ꝙ sint 4ᵒʳ spēs ꝯuersionis. ⁊ arḡ sic. Ultra istos datur ꝯuersio p̄ter q̄ztitatē q̄ non est aliq̄ istaꝝ. ḡ 4ᵒʳ sunt spēs. ꝯña nō: ⁊ añs ꝓbat̄ auctate magri in logica magna qui ponit ꝯuersionē p̄ter q̄ztitatē quā diffinit sic. Cōuersio p̄ter q̄ztitatē q̄ non est aliq̄ istaꝝ est trāspō extremoꝝ copula manēte cui⁹ alteꝝ extremum caret q̄ztiᵗᵉ logicali. Hoc aūt p3 rōne: q̄ exclusiua ꝯuertit̄ cū vli de termis trāspositis: modales aūt de sensu cōposito ꝯuertunt̄ sic ⁊ ñ p aliquā aliaꝝ triū spē p̄ter q̄ tales ꝓpōnes non sūt alicui⁹ q̄ztitatis: aut saltē3 alta.

argr̄ 7ᵒ

¶ 7ᵒ ꝓbat̄. ꝙ sint qnq̄ spēs ꝯuersiōis arḡ sic. Ultra illas dant̄ alie due. ḡ ⁊c̄. ꝓbat̄ añs: quia vbi fiat trāspō subti in p̄dicatū: ⁊ eꝯ mutata q̄litate ⁊ manēte q̄ztitate est ꝯuersio q̄dā: q̄ sibi cōpetit diffō conuersionis. ⁊ tm̄ non est simpl̄r: nec p acciñs: nec p ꝯpōne3: vt dcēdo ois hō ē aial ē. oē aial nō est hō. ḡ ⁊c̄. Silr̄ vbi fiat trāspositio subi in p̄dicatū ⁊ eꝯ mutata q̄litate ⁊ q̄ztitate est conuersio q̄dam: q̄ sibi competit diffinitio cōuersionis: ⁊ tamē nulla istarū est. s. simplex p acciñs ⁊c̄. vt p3 dcēdo. omnis homo aial est: aliqd̄ aial non est homo. ergo ⁊c̄.

Ad pᵐ

Ad hec rñr. Ad pᵐ negat̄ añs. Ad ꝓbationē pt p negari ꝯña. vñ vt dicit magr̄ i logica magna. q̄libet ꝓpositio mūdi est ꝯuertibilis p acciñs. ⁊ tm̄ non valet. ḡ non sūt ponēde alie spēs conuersionis. Et ad ꝓbationē cū dr̄ frustra fit p plura qd̄ pt fieri p pauciora. dr̄ ꝙ verū est si eq̄ bn̄ pōt fieri: qd̄ mō negat̄: q̄ sicut aptius faber pluribꝰ instrīs fac̄ cultellū q̄ vno tm̄: ita logic⁹ apti⁹ ⁊ melli⁹ mediātib⁹ plurib⁹ spēb⁹ ꝯuersionis pt conuertē ꝓpōnes q̄ vna tm̄. Amplius pt negari añs. q̄ pticularis negatiua non pt ꝯuerti simpl̄r: nec p acciñs: si p q̄ztitate3 hic intelligam⁹ vl̄itatē: pticularitatem. ⁊ non suppōne: l3 magr̄ non sit istius opionis.

Ad 2ᵐ

¶ Ad 2ᵐ negat̄ minor. Et ad ꝓbōnē cū dr̄: non sūt eadē extrema in conuersa ⁊ in conuertēte ḡ non est trāspositio extremoꝝ. negat̄ ꝯña. l3. n. illud qd̄ erat totū extremū in conuersa non sit totū alterū extremū in conuertēte: sufficit ꝙ mutet̄ in locum alterius extremi: qd̄. n. est extremū in p̄ma est etiā extremu3 in scd̄a: l3 non tale ⁊c̄.

Ad 3ᵐ

¶ Ad 3ᵐ negat̄ maior. Ad ꝓbationē nego istā ꝯñam. noia trāsposita idē signat. ḡ eodē mō supponūt: sed o3 dici sic: idē significāt ⁊ eodē mō. ḡ eodē mō supponūt: sed tūc añs est fl̄m.

Ad 4ᵐ

¶ Ad 4ᵐ p3 responsio si p q̄ztitatē intelligam⁹ vl̄itatē: pticularitatē: ⁊ non suppōnē q̄ tūc manet eadē q̄ztitas in vtraq3. Si aūt p q̄ztitatē itelligim⁹ suppōnē: vt vult magr̄ h̄ dcm̄ est ꝙ manet eadē suppositio. non q̄dē terminoꝝ: sed ꝓpōnis. l. ꝙ si in ꝓpositione conuersa est suppō determinata ⁊ distributiua: ⁊ in conuertēte silr̄: sed tm̄ termini non retinēt eande3 suppōne3: q̄ in conuersa supponūt vno°. ⁊ in conuertēte alio°. Uel dicat̄ ꝙ manet eadē suppositio extremoꝝ fm̄ denoiationē: sed non terminoꝝ. dico non terminoꝝ: q̄ termini non eodē modo supponunt in vtriusq3 extrema aūt fm̄ denoiationē sic: q̄ subm conuerse ⁊ conuertenꝭ eodē mō supponit. ⁊ p̄dicatū vtriusq3 etiā eode3 modo.

¶ Ad confirmationē cū dicit̄. terminus finit⁹. negat̄ h̄.

Noᵐ

¶ Pro quo aduerte ꝙ cu3 aliq̄s termin⁹ infinitat̄ pp negationē additā sibi illud aggregatū ex negatione ⁊ ex illo cui addit̄ nega° est vn⁹ termin⁹ q pt stare determiate vel confuse tm̄ vel distributiue fm̄ exigētiā signi: vt dcēdo non hō cur. ly non hō stat determiate: ⁊ dcēdo. tm̄ non hō currit. ly non hō stat confuse tm̄. ⁊ dcēdo. oē non hō cur. q̄ ista est v̄a stat distributiue. nec ille termin⁹ hō distribuit̄ dcēdo. non hō cur. q̄ ista est v̄a. si asin⁹ cur. ⁊ cū h̄ ois homo currat. ⁊ sic p3 qd̄ sit dcm̄ ad h̄.

Ad 5ᵐ

¶ Ad 5ᵐ negat̄ maior. sed bn̄ verū est ꝙ conuersio simplex ⁊ ꝯuersio p accidēs est iuēta pp syllo ꝝ ipfectoꝝ reductionē. sed ꝯuersio p ꝯpōnē non. S3 dices. q̄s inuenit ꝯuersionē p ꝯpōnē. ⁊ propter qd̄. dr̄ ꝙ Boeti. ponit eā in tractatu quē facit de syllis cathegoricis. Uñ ostēso q̄uo ꝓpositiōes situant̄ in figura. Dicit̄ ꝙ alique conuertunt̄ sibi ipsis simpl̄r. s. vlis

negatiua ⁊ pticular̄ affir̄ua. vn̄s v̄o affir̄ua ⁊ pticularis negatiua non ɔuertunt̄ simpl'r. Et iuestigādo si aliq̄ mō pn̄t sibiipsis ɔuerti. Dicit q̄ p ɔ̄pōnē sibiipsis ɔuertunt̄. Et sic pȝ rn̄sio ad q̄sitū. ℭ Ad 6m tenēdo viā cōem diceret̄ q̄ h̄ of de ɔuersionib⁹ ppōnū alicui⁹ q̄ȝtitatis talis aūt ɔuersio assigīta est in illis q̄ nulli⁹ q̄ȝtitatꝪ sunt. ℭ Uel alit̄ s̄m viā magr̄i h̄ negat̄ q̄ det̄ conuersio p̄ter q̄ȝtitatē: q2 tales conuersiones facte sunt simplices. ℭ Ad 7m pȝ p q̄stionē p̄cedētē q̄ ille non sūt bone ɔuersiones: q2 in oi bona ɔuersiōe oȝ remanē eadē q̄litas ppōnis: q2 h̄ diuidit̄ ɔuersio in has tres sp̄ēs. Concedat̄ igr̄ q̄ sūt plr̄es sp̄ēs cōuersionis sed non ɔuersiōis bone: vt intelligim⁹ in pposito.

Ad 6m · *Ad 7m*

ℭ Utrum diffinitiones conuersionis simplicis per accidens ⁊ per contrapositionem sint bene date.

argr̄ p̄

Contra ɔuersionē simplicē arguit̄ sic. illa diffō non est bona q̄ cōpetit alteri a diffinito. sed diffō conuersionis simplici conuenit alteri a diffinito. ḡ ⁊c̄. ɔn̄a nota cū maiori. minor pbat̄: q2 cōpetit ɔuersioni p ɔ̄pōnē. Nā conuersio p ɔ̄pōnē est trāspō subi̇ti in p̄dicatū ⁊ eɔ̄ manēte eadē q̄litate ⁊ q̄ȝtitate. sȝ mutatꝪ terminis finitꝪ in termios ifinitos. Mō diffō conuersionis simplicis se hȝ ad istā diffōnē sicut gen⁹ ad sp̄ēm: q2 illā scd̄a addit aliq̄d supra p̄mā. Nā si de aliq̄ ɔuersione est veruȝ dicē est trāspō subi̇ti in p̄dicatū manēte eadē q̄litate ⁊ q̄ȝtitate: sed mutatꝪ termis finitꝪ in termios ifinitos. est etiā verū dicē q̄ est trāspō subi̇ti in p̄dicatū. ⁊ eɔ̄ manēte eadē q̄litate ⁊ q̄ȝtitate. ℭ 2o sic. vel p q̄ȝtitatē tu itelligis vl̄itatē: pticularitatē ⁊c̄. vel suppōnē. Si p̄m: eɔ̄. Nā ȝ dādo. ois hō currit. tm̄ currēs est hō. ista est cōuersio simplex. ⁊ tm̄ non manet eadē q̄ȝtitas. ḡ ⁊c̄. tȝ ɔn̄a cū minori. maior pbat̄. q2 est ɔuersio. vt pȝ. ⁊ non p accn̄s. q2 2a est alicui⁹ q̄ȝtitatꝪ nec p ɔ̄pōnē: q2 non mutant̄ termini finiti in terminos ifinitos. ḡ est simplex. Si v̄o p q̄ȝtitatem tu itelligis suppōnē. ɔ̄. q2 tunc illa eēt conuersio simplex. nullus homo est oē risibile. risibile non est homo: qd̄ est fl̄m. q2 p̄a est v̄a ⁊ 2a fl̄a. pbat̄ ɔn̄a. q2 h̄ est trāspō subi̇ti in p̄dicatuȝ. ⁊ eɔ̄ manēte eadē q̄litate. q2 vtraq̄ȝ est negatiua. ⁊ q̄ȝtitate: q2 termini in vtroq̄ȝ eodem modo supponunt: vt pȝ.

argr̄ 2o

Contra ɔuersionē p accn̄s ar̄. Et q̄rit̄ q̄re potius mutata q̄ȝtitate manente q̄litate sit vna sp̄ēs cōuersionis q̄ oīz p accn̄s q̄ȝ mutata q̄litate ⁊ manente q̄ȝtitate. cū conuersio p accn̄s non sit bona ɔn̄a: q2 in aliq̄b⁹ vȝ in aliq̄b⁹ non s̄m magr̄m: sic nec ista ɔuersio ē bona ɔn̄a in q̄ mutat̄ q̄litas ⁊ remanet q̄ȝtitas. ⁊ etiā q̄ȝtitas est accn̄s ppōnis sicut q̄litas. ℭ 2o sic. Aut p q̄ȝtitatē tu itelligis vl̄itatē ⁊c̄. aut suppōnē. si p̄m tūc ista esset conuersio p accn̄s. aliq̄s hō ē aial. ḡ aial est aliq̄s hō. vt pȝ. ɔn̄s tm̄ est fl̄m: q2 est simplex: q2 pticular̄ affir̄ua conuertit̄ simpl'r: cū eide cuȝ iste equaleāt. aliqd̄ aial hō ē aial in conuersione simplici. ⁊ 2o eēt est aliq̄s hō. ⁊ aial est aliq̄s hō. sȝ p̄a est ɔuertēs illi⁹ aliq̄s erit conuertēs illi⁹ in cōuersione simplici. Si v̄o p q̄ȝtitatē tu itelligis suppōnē. se'q̄ ista non esset conuersio p accn̄s nll'm aial est ois homo. ⁊ aliq̄s homo non est aial. pȝ ɔn̄a. q2 h̄ manet eadeȝ q̄litas ⁊ suppō ⁊c̄. Cōseq̄ns tm̄ ē fl̄m: q2 nō ē simplex: cuȝ ɔuersa sit v̄a ⁊ ɔuertēs fl̄a. neq̄ȝ est p ɔ̄pōnē cū nō mutēt̄ termini finiti in termios ifinitos. ḡ remanet p accidens.

Ar p̄ · *Ar 2o*

Contra conuersionē p ɔ̄pōnē ar̄ sic. Cōuersio p ɔ̄pōnem est trāspositio subi̇ti in p̄dicatuȝ: ⁊ eɔ̄. ḡ diffinitio mala. ɔn̄a pȝ. ⁊ an̄s pbat̄. q2 qd̄ est subm̄ in p̄a non est p̄dicatū in 2a. ⁊ qd̄ est p̄dicatū i p̄a non est subȝ in 2a. ḡ non est trāspositio subi̇ti in p̄dicatū. ⁊ eɔ̄. tȝ ɔn̄a ⁊ an̄s pbat̄. ɔuertēdo illā. homo non est aial. in illā. aliq̄d non aial non est non homo. subm̄. n. in p̄a est homo. in secūda v̄o. ly homo non est p̄dicatū: sed est ps p̄dicati: p̄dicatū v̄o est non homo. Sil'r p̄dicatū p̄e est aial. 2a v̄o non est ly aial p̄dicatū. sȝ ly non aial. q̄re ⁊c̄. ℭ 2m: si p q̄ȝtitatē itelligit̄ suppositio. Argr̄ q̄ non maneat eadē q̄ȝtitas: q2 dādo. ois homo est aial. oē non anial est non homo. ly aial p̄us stabat confuse tm̄. In 2a v̄o stat distributiue. q2 solum illud signū oē hēt vim distribuēdi. non aūt ly non cuȝ tenet̄ ifinite. vel si vis q̄ ambo habeāt vim distribuēdi. ly aial distrahit determinate p magr̄m in illo caplo. Pro maiori euidētia dico q̄ quādo duo signa hn̄tia vim distribuēdi. quorū vnū est affirmatiuū ⁊ aliud negatiuū cadit supra aliquē terminū imediate faciunt stare determinate. ℭ Scd̄o pbat̄ q̄ non maneat eadē q̄litas. q2 in conuersa oēs termini sunt affirmati. in conuertente vero oēs sunt negati. ḡ mutatur in conuersa ⁊ conuertēte ⁊c̄.

argr̄ p̄o · *Argr̄ 2o*

Ad hec rn̄r. Ad p̄m dicūt q̄dā: vt tactū est in summulis q̄ conuersio simplex p illā pticulā manēte eadē q̄ȝtitate differt a ɔuersione p accn̄s in q̄ non manet eadē q̄ȝtitas. ⁊ p illā manēte eadē q̄litate differt a cōuersione p contrapositionē. Uñ dic̄ q̄ duplex est q̄litas. vna est q̄litas propositionis. Alia vero est q̄litas terminorū. sic. n. ppositio affir̄ua est alteri⁹ q̄litatꝪ a ppositione negatiua. ita termin⁹ affirmat⁹ est alteri⁹ q̄litatꝪ a termio negato. vt homo ⁊ non homo. Dicūt ḡ q̄ p manē eadē q̄litatē itell'r magr̄ manē vtranq̄ȝ q̄litatē. s. ppositionis ⁊ terminoꝝ ⁊ ideo i ɔuersione p ɔ̄pōnē lȝ maneat eadē q̄litas ppositionis: non tm̄ manet eadē q̄litas termioꝝ ⁊c̄. Uel alit̄ dicat̄ q̄ ista diffinitio est itell'nda cuȝ p̄cisione sicut diffinitio sp̄ēi: sicut. n. in diffinitione sp̄ēi addit̄ hec particula solū dādo sp̄ēs est q̄ p̄tur de plib⁹ differētib⁹ numero solū. ita addat̄ in diffinitione conuersionis simplicis dādo. Conuersio simplex est trāspositio subi̇ti in p̄dicatum ⁊ eɔ̄ manēte eadē q̄litate ⁊ q̄ȝtitate solū. ita q̄ ly solū importat mihi h̄ nulla alia mutatione facta. Et sic pȝ rn̄sio ad argm. ℭ Ad 2m s̄m viā cōem dī q̄ p q̄ȝtitatē intelligit̄ vl̄itas ⁊c̄. Et ad iprobationeȝ negat̄. q̄ ista sit conuersio simplex. ois homo currit. ergo tm̄ currens est homo. Et ad pbationē cū dicit̄ non est per accn̄s nec p ɔ̄positionē. concedo. ergo est simplex. nego ɔn̄am: q2 conuersio s̄m hunc modū hēt fieri solū in ppositionib⁹ alicuius q̄ȝtitatis. modo conuertēs h̄ nullius est quātitatis: quare ⁊c̄. ℭ Scd̄m viā magr̄i dicit̄ q̄ per q̄ȝtitatē intelligit suppositionē. Et concedit̄ illā conuersionē esse simplicē. sed ad aliā cum tu arguis q̄ s̄m istā viā istam est conuersio simplex. nullus homo est oē risibile. risibile non est homo. negat̄ q̄ illa sit conuersio simplex. q2 non remanet eadē suppositio: q2 ly risibile in p̄a supponit confuse tm̄: in 2a v̄o determiate. Et si allegares magr̄m ɔ̄ h̄. q2 in illo cap̄ pro maiori euidētia ponit vnā regulam: q̄ si duo signa distributiua cadāt supra eūdē terminū: q̄rū vnum sit affirmatiuū ⁊ aliud negatiuū faciūt stare determiate. dī q̄ itell'r si imediate cadāt. ℭ Ad p̄m ɔ̄ ɔuersionē p accn̄s. cū tu q̄ris ⁊c̄. q2 poti⁹ mutata q̄ȝtitate ⁊ manēte q̄litate. Dī s̄m viā cōem q̄ poti⁹ mutata q̄ȝtitate ⁊ manēte q̄litate sit cōuersio p accn̄s q̄ȝ eɔ̄: q2 q̄lȝ ɔuersio dȝ esse bona ɔn̄a. mō si mutet̄ q̄ȝtitas ⁊ maneat q̄litas est bona ɔn̄a. non aūt si fiat eɔ̄. ℭ Sed s̄m viā magr̄i dī q̄ non ois ɔuersio ē bona ɔn̄a. sed tm̄ ois ppō ɔuertibilis p accn̄s p̄t alit̄ ɔuerti: vt sit bona ɔn̄a: non aūt sic eēt si mutaret̄ q̄litas ⁊ manere t q̄ȝtitas ⁊c̄. ℭ Ad 2m dī q̄ p q̄ȝtitatē intell'r vl̄itas s̄m viā cōeȝ. ⁊ cū tu arguis. q̄ se'tūc q̄ ista eēt ɔuersio p accidēs. aliq̄s hō ē aial. aial est aliq̄s hō p̄t dici negādo: q2 sȝ ē ɔuersio simplex. q2 pticular̄ ⁊ indefi equalēt. iō sumunt̄ ac si sint eiusdē q̄ȝtitatis. ℭ 2m viā magr̄i dī q̄ȝtitatē itelligitur suppō. ⁊ dicit̄ illā ɔuersionē esse simplicē. vt pȝ. sȝ ad

Ad p̄m · *Ad 2m* · *Ad p̄m* · *Ad 2m*

aliam

alīā cū tu arguis q̄ ista nō eēt p accñs. nullū aial est oīs hō ꝛ aliqs hō nō est aial negaᷓ: imo ē p accñs. Ad ꝓbatione negaᷓ q̄ maneat eadē suppō. qꝛ ly hō in pᵃ supponit ꝯfuse tm̄. in scđa vō determiate. ℭ Ad pᵐ ꝯ cōuersionē p ꝯpositionē. negaᷓ ista ꝯña. subm in pᵃ nō est p̄dicatū in scđa. ꝛ p̄dicatū in pᵃ est subm i scđa ergo nō est trāspō subi in p̄dicatū. ꝛ eꝯ: ƺ. n. qđ erat subm in pᵃ nō fit totū p̄dicatū in scđa: sufficit tm̄ q̄ mutet i locū p̄dicati. ꝛ sitr ꝯ p̄dicato dicaᷓ. ex quo sequiᷓ: q̄ aliq̄ est bona ꝯuersio in qua nō fit de subto p̄dicatū: nec eꝯ. vt ođo. nullus hō est oīs hō. nullū ens oīs hō ē aliqs hō. vñ incōueniēs nō est addere: ƺ bñ diminuere. ꝛ ƺ subm nō fiat p̄dicatū: ꝛ ecōuerso ꝛc. ℭ Ad 2ᵐ cū dī q̄ si p q̄ntitatē itelligam⁹ suppositionē q̄ nō manebit eadē q̄ntitas: nego. Ad ꝓbōnē cuƺ dī q̄ rēanere eadē suppōnē p̄t eē dupl'r: aut eadē suppōnē ꝓpōnis. aut eadē suppositionē terminoꝝ. Dico autēƺ eādē suppōnē ꝓpōnis: qꝛ si i ꝯuersa reperiᷓ vna suppositio vl' plures: illa vl' ille eedē repiunᷓ in ꝯuertente. Dico āt terminoꝝ qñ illimet tmini supponūt eodē mō i vtraq̄. In ꝓposito manet eadē suppō ꝓpōnis nō terminoꝝ: ꝛ hoc sufficit. Uel clari⁹. ꝛ ad idē redit. Dī q̄ manet eadem suppō extremoꝝ ſm denoiationē: nō aūt terminoꝝ. De q̄litate vō dī q̄ māet eadem qualitas propositionis nō terminorum. ꝛ hoc sufficit.

ℭ Utrū quelibet ꝓpō possit ꝯuerti simpl'r vl' p accñs: aut solum ille designate per illuƺ versum. Feci simpl'r ꝛc.

Contra pmo argᷓ q̄ nō. q̄lƺ ꝓpō p̄t cōuerti simpl'r. qꝛ vl'is affirmatiua ꝛ p̄ticularis negatiua: nō p̄nt ꝯuerti simpl'r. ḡ nō q̄libet ꝓpō p̄t ꝯuerti simpl'r. tƺ ꝯña. ꝛ añs ꝓbaᷓ: qꝛ ista vl'is. oīs hō ē aial. si ꝯuerteretᷓ simpl'r ꝯuerteretᷓ i illā: oē aial ē hō. ꝛ tm̄ ꝯuersa ē vera ꝛ ꝯuertēs falsa. igiᷓ nō ꝯuertiᷓ simpl'r. Silr illa p̄ticularis aliqđ aial nō ē hō. si ꝯuerteretᷓ simpl'r ꝯuerteretᷓ in illā. hō nō ē aial. ꝛ tm̄ ꝯuersa ē va: ꝛ ꝯuertēs falsa. ergo si ꝯuertiᷓ simpl'r. ꝯña tƺ. qꝛ ꝯ iure cōuersiōis simplicis est: q̄ si cōuersa sit va: ꝛ ꝯuertēs sit va: ꝛc. ℭ 2° nō q̄libƺ ꝓpō p̄t cōuerti p accñs: qꝛ nec p̄ticularis affirmatiua: nec negatiua sitr idefinita. ḡ nō oīs ꝓpō pōt cōuerti p accñs: tƺ ꝯña. ꝛ añs ꝓbaᷓ. qꝛ ista. hō ē aial nō cōuertiᷓ p accñs in illā. aial est hō. vl' aliqđ aial ē hō. qꝛ ē cōuersio simplex: nec i illā. oē aial ē hō: qꝛ cōuersa ē va: ꝛ conuertēs falsa. ℭ De negatiua cōsil'r ꝓbaᷓ: qꝛ illa. aliqđ aial nō est hō. aut cōuerteretᷓ i illā: hō nō est aial: aut in illā. nihil qđ est hō est aial. ꝛ tm̄ in vtraq̄ cōuersa ē va: ꝛ cōuertēs falsa. ergo ꝛc. Forti⁹ argᷓ de singulari affirmatiua vel negatiua. cuius oēs termini singulares sūt: qꝛ nulla talis p̄t cōuerti p accñs: vt ista. ille hō ē sor. que nō p̄t cōuerti p accñs: nisi in istā. sor. ē iste hō. que ē cōuersio simplex. ℭ Silr ꝯ ista negatiua. pla. nō est sor. q̄ conuertiᷓ in illā. sor. non ē pla. q̄ ēt est cōuersio simplex: qꝛ in istis nō p̄t mutari suppositio: cū termin⁹ discret⁹ semp stet discrete: nec p̄t mutari singularitas. ℭ Tertio q̄ro q̄ūo cōuertunᷓ iste. nullus p̄sbyter fit diacon⁹. aiaƺ meā tedet vite mee: sortis interest legere. platoni placet disputare marcū delectat audire. tulliū tedet rñdere. A cicerone bñ fit rñdenti. ℭ 4° q̄ro q̄ūo ꝯuertunᷓ iste. albū fuit sor. nigrū erit pla. albuƺ cōtingit eē nigrū: albū pōt eē nigrū: albū desinit eē nigrū chymera intelligiᷓ: cognosco rosaƺ. ℭ 5. q̄ro q̄ūo cōuertuntur iste. nescio deus est creās. nescio de⁹ ē tu es ita fortis sicut aliqs hō sor. ē fortior pla. sor. ē fortissimus istoꝝ tu differs ab oī hoīe. oīs hō ab oī hoīe differt. tm̄ hō est albus. hō tm̄ ē alb⁹. oīs hō p̄ter sor. currit. oīs hō inquātum risibilis est aial: imediate ante hoc tu fuisti albus. iā incipit esse oē qđ est. formica est totū qđ est in mūdo. semper erit aliquis hō. ab eterno fuit deus. infinitus numerus ē finit⁹. ℭ 6 q̄ro: an ꝓpōnes modales tā ꝯ sensu cōposito q̄ƺ ꝯ sēsu diviso possint cōuerti. ꝛ si sic q̄ūo cōuertūᷓ.

Ad hec sunt duo modi rñdēdi. ℭ Prim⁹ modus est cōis q̄ p q̄ntitatē intelligit vl'itatē: p̄ticularitatem ꝛc. ꝛ ponit q̄tuor ꝯnes. ℭ Pria ꝯ. Nam oīs ꝓpō alicui⁹ q̄ntitatis p̄t cōuerti simpl'r. Hāc ꝯnē ꝓbat pᵐ argᵐ. ꝛ ēt v'sus ille. Feci simpl'r. p quē designaᷓ q̄ solū vl'is negatiua ꝛ p̄ticularis affirmatiua cōuertunᷓ simpl'r. De singulari affirmatiua ꝯ p̄dicato cōi. vt ođo. sor. ē hō. an possit cōuerti simpl'r ſm hāc viā est dubiū. Quidā dicunt q̄ non ꝛ q̄dā q̄ sic. isto mō cōuertēdo. iste hō est sor. capias qđ placet. Singularis ēt negatiua nō ē cōuertibilis simpliciter. vt sor. nō est hō. ℭ Scđa ꝯ. Nō oīs ꝓpō alicui⁹ q̄ntitatis p̄t p accñs cōuerti. Hāc ꝯneƺ ꝓbat 2ᵐ argᵐ: ꝛ ēt versus ille. Cōuertitur. Eva p acci. p quē dnotaᷓ q̄ solū vl'is negatiua ꝛ vl'is affirmatiua cōuertunᷓ p accñs. ℭ 3ᵃ cōclusio. Nō oīs ꝓpositio alicui⁹ q̄ntitatis ē cōuertibilis simpl'r: vel p accñs. Hec ꝯclusio pƺ. qꝛ p̄ticularis negatiua non est cōuertibilis simpl'r nec per accñs: quare ꝛc. ℭ Quarta ꝯ correlarie sequiᷓ ex istis. ꝛ rñsiua ad dubium est q̄ non q̄libet ꝓpō pōt cōuerti simpliciter. vel per accñs: sed solū ille designate p illuƺ versum. Feci simpliciter: conuertitur eva per acci. Hec ꝯclusio pƺ ex dictis. Et ſm hanc viam pƺ rñsio ad duo pma argumenta.

Secūdus modus rñdēdi quē de mēte. Magistri reputo. ponit ēt q̄tuor ꝯclusiones. intelligēs p q̄ntitatē suppositionē. ℭ Prima ꝯ. Non oīs ꝓpositio alicuius q̄ntitatis p̄t cōuerti simpl'r ꝓbaᷓ: qꝛ p̄ticularis negatiua nō p̄t cōuerti simpl'r. vt illa. aliqđ aial nō ē homo. Nisi dicas q̄ cōuertaᷓ in illā. nullus hō est oē aial sed ostēditur q̄ nō sic ꝯuertiᷓ simpliciter: qꝛ non remanet eadem suppositio ergo non sic cōuertiᷓ simpl'r cōsequētia tƺ: ꝛ añs ꝓbaᷓ. qꝛ ly aial in pᵃ stat determinate: in scđa vō cōfuse tm̄: qđ ꝓbo: qꝛ ista ꝓpō. nullus homo ē omne animal. equivalet illi. quilibet homo non est omne animal. qꝛ negatio postposito facit eq̄pollere ꝯrio. ꝛ tm̄ in illa: vt pƺ. ly aial stat cōfuse tm̄. ḡ ꝛ in alia. ℭ Et si arguis ꝯ. qꝛ ſm magrm in capᵒ illo. s. p maiori euidētia. Q̄ñcūq̄ duo signa distributiua quoꝝ vnū ē affirmatiuū: ꝛ aliđ negatiuū cadūt supra eūdē terminū faciūt ille stare determinate. ḡ ođo. nullus hō ē oē aial. ly aial stabit determinate. ꝛ sic oēs termini supponūt eodē mō: ꝛ sic erit cōuersio simplex. ℭ Ad hoc dī q̄ magr itelligit qñ illa duo signa imediate cadūt supra aliquē terminū: non autem qñ mediate. vt si diceretᷓ nō q̄libet homo est aial. ly homo bene stat determinate: sed non est sic in proposito. quare ꝛc. ℭ Scđa ꝯ. Nō oīs ꝓpositio alicuius q̄ntitatis pōt conuerti p accñs. Hec ꝯ probaᷓ. qꝛ singularis que solum est ex terminis singularibus non potest sic conuerti. vt iste homo est sor. iste homo non est sor. qꝛ non potest mutari suppositio in istis. Si autē magister vī dicere oppoᵐ huius cōclusionis in aliquo loco: vt saltēƺ in logica magna vbi diciᷓ q̄ oīs ꝓpositio ē ꝯuertibilis p accñs. dicaᷓ q̄ loquiᷓ de ꝓpositionibus factis nō solū ex terminis singularibus. ℭ Tertia conclusio. Oīs ꝓpositio alicuius q̄ntitatis est conuertibilis simpl'r vel p accñs. pƺ cōcl'o. qꝛ si q̄ est que non p̄t ꝯuerti simpl'r: vt p̄ticularis negatiua: illa p̄t conuerti p accñs: ꝛ si qua est que non possit conuerti p accña: vt singularis de oībus terminis singularibus: ille p̄nt cōuerti simpl'r. ḡ ꝯ vera. ℭ Quarta ꝯ rñsiua ad dubiū. Oīs ꝓpō mundi est cōuertibilis simpl'r vel p accidens ꝓbaᷓ: qꝛ in q̄buscūq̄ p̄t seruari eadem qualitas ꝛ suppō possūt cōuerti simpl'r ꝛ i q̄buscūq̄ eadē qualitas ꝛ non suppō p̄nt cōuerti p accñs. sed in oībus ꝓpōnib⁹ mūdi p̄t seruari eadē qualitas ꝛ suppō. vel eadē qualitas ꝛ non suppositio. ergo oēs p̄nt conuerti simpl'r vel p ac-

cidens. ¶ Ad argumenta ergo respondet sʒ hanc viaʒ.

Ad pᵐ sʒ scdaʒ opioné. ¶ Ad pᵐ dr̄ q̄ vl̄is affirmatiua põt ɔuerti simplr̄: vt ista ois hō est aial: cõuertit sic. tm̄ aial est hō ⁊ nõ ɔuertitur simpliciter: vt dr̄ arguẽdo: ꝑticularis autẽ negatiua: cõcedo q̄ nõ cõuertit simpliciter.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ cõcedit q̄ tam particularis affirmatiua q̄ʒ negatiua ɔuertit per accñs: sicut ɔuertunt in argumẽto. Et cũ iprobas: q2 cõuersa ẽ vera. ⁊ cõuertẽs falsa cõcedo. ergo nõ cõuertunt p accñs sic negat ɔña. q2 sola cõuersio simplex est bona ɔña sm̄ magr̄m. Et si replicares ɔ̃ has rñsiones: q2 vl̄is affirmatiua nõ cõuertit simplr̄ sm̄ illuʒ versum. Feci simplr̄ ⁊c. nec particularis p accñs. Dicitur vt dicit magister q̄ ponit ille versus gr̄a exẽpli.

Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ cũ querit q̃lr iste cõuertunt dr̄ q̄ ɔuertunt sicut dleã. Sʒ aduerte prius vnũ obseruãdũ: q̄ si vis cõuertere aliquã ꝑpositionẽ de verbo adiectiuo resoluas pri⁹ ipsuʒ in ṽbũ substãtiuũ ⁊ suũ participiũ: postea facias trãspositionẽ extremoꝝ: attẽto hoc q̄ termini idẽ significẽt ⁊ eodẽ mõ facta trãspositione sicut ante. ⁊ hoc in cõuersione simplici. Dico q̄ idẽ significent: q2 si p trãspositionẽ vnius extremi in locũ alterius nõ significarẽt idẽ nõ potes trãsponere vocaliter: lʒ intelligat esse trãspositũ sm̄ intellectũ: vt dicẽdo: infinita sunt finita. tu nõ recte diceres: finita sunt infinita: q2 ly finita nõ idẽ significat cũ ꝑus tẽtũ fuerit syncathegorematice: ⁊ nũc cathegorematice. Sed dices infinita finita sũt ⁊ sicut cõuersa est vera: ita ɔuertẽs. ¶ Dicitur ẽt ⁊ eodẽ modo: q2 ⁊ significet idẽ: sed nõ eodẽ modo: q2 si non supponit eodẽ mõ nõ est facta recte ɔuersio. Hoc notato faciliter declaro q̃lr ille ꝑpõ nec assignate ɔuertunt. Prima in illã. nullus fiens diaconus est ꝑsbyter. Scda in illaʒ. aliqd qd̄ tedet vite mee est aia mea. Tertia in illam. aliquid cuius iterest legere est sor. Quarta in illã. aliqd cui placet disputare est pla. Quinta in illã. aliqd qd̄ delectat audire est Marcus. Sexta in illã. aliqd qd̄ tedet rñdere est Tullius. Septia in illã. aliqd a quo bñ fit rñdẽti est Cicero. oẽs iste ɔuertunt sic simplr̄.

Ad 4ᵐ ¶ Ad 4ᵐ dr̄ q̄ ille ɔuertunt sic. Prima in illã. sor. aliqd̄ albũ fuit: vel in istaʒ: ꝑteritus sor. est vel fuit albus. Scda in istã. pla. aliqd̄ nigrũ erit vel in istã. plato est vl' erit nigrũ. Tertia in illã. ɔtingẽs esse nigrũ ẽ vel ɔtingit esse albũ. Quarta in illã: potes esse nigrũ ẽ vel potes esse albũ. Quinta in illaʒ: desinẽs esse nigrũ erit vel desinit esse albũ. Sexta in istã: intellectũ ab aliquo est vel est intelligibile eẽ chymera. Septima in istã. cognoscẽs rosaʒ sum ego. Et licet q̄dam velint vt dicit magr̄ i logica magna q̄ nulla de verbo ampliatiuo tã a parte ante q̄ʒ a pte post: taʒ ad posse esse: q̄ʒ nõ ad nõ posse eẽ sit ꝑprie ɔuertibilis: mõ tñ video aliqd̄ incõueniẽs ɔ̃ nos Magr̄. n. nũc seqt opionẽ illoꝝ. de hoc tñ nõ est dmõstratio: sequere qd̄ placet.

Ad 5ᵐ ¶ Ad 5ᵐ dr̄ q̄ sic ɔuertit. Pria i illã: nec̃io aliqd est deus. Scda in illã. deus creãs necessario est. Tertia in illiã: ens ita forte sicut aliqs hõ es tu. altera in istã. ens fortius pla. est sor. Quarta in istã: ens fortissimũ istoꝝ est sor. Quinta i istã dĩns ab oi hoie es tu. socia in istã. differẽs ab oi hoie est hõ. Sexta in illã: oẽ albũ est hõ. socia in istã: hõ tm̄ alb⁹ est. Septima in istã: oẽ currẽs de spẽ humana est nõ sor. Octaua ẽt i illã. tm̄ aial est hõ in q̄ʒtũ risibilis. Nona i illaʒ: imediate añ hoc aliqd̄ albũ fuisti tu. Decima in istã. qd̄ icipit esse oẽ qd̄ ẽ. est veꝝ. q2 ꝑma iplicite subordinat huic. veꝝ est qd̄ iã icipit esse oẽ qd̄ ẽ. Undecima in istam. formica totũ qd̄ est in mũdo est. Duodecima in illã. semper aliqs hõ erit futurus. Tertiadecima in illã. deus ab eterno fuit. Decimaquarta in illã: infinitus numerus finitus est. Et nota q̄ plures spẽs cõuersionũ ponit magr̄ in logica magna ⁊ in q̄buscũq3 remãet eadẽ suppositio simplex ɔuersio ẽ. si ãt in aliq̄b⁹ mutat ɔuersio p accñs erit.

Ad 6ᵐ ¶ Ad 6ᵐ sm̄ hãc viã dr̄ q̄ modales d̄ sensu cõposito ⁊ d̄ sensu diuiso: pñt ɔuerti simplr̄ ⁊ p accñs. Simplr̄ q̄dem ɔuertũtur q̃n fiet de subo ꝑdicatũ ⁊ eɔ̃ manẽte eadẽ q̃litate: ⁊ q̄ʒtitate. i. suppõne. Per accñs ṽo q̃n mutabit suppositio. Exẽᵐ in modalibus de sensu cõposito vt neċe est oẽm hoieʒ currere: ɔuertit simplr̄ in illã. oẽʒ hoieʒ currere est necesse. sʒ p accñs ɔuertit in istã. aliquẽ hoieʒ currere ẽ necesse. In illis aũt de sensu cõposito aut totũ dcm̃ est subm̃ ⁊ modus ꝑdicat: aut eɔ̃. Exẽᵐ in modalib⁹ d̄ sensu diuiso. vt ista. nullũ hoieʒ poẽ est currere ɔuertit in illaʒ: nullũ currẽs poẽ est eẽ hoiem. In istis. n. de sensu diuiso. aut subʒ dicti: puta accusatiuus casus est subm̃ ⁊ infinitiuus est ꝑdicatũ aut eɔ̃ modus aũt nec est ex pte subiecti nec ꝑdicati. sed semp iungit cũ ṽbo. vt dterminet ipsum. est. n. determinatio ipi⁹ sicut adiectiuũ est determinatio substãtiui.

Rñ° 2°. ¶ Uel aliter põt dici ad 6ᵐ sm̄ viã cõem distinguẽdo ꝑpõnẽ modalẽ: q2 q̄dã est de sensu cõposito: q̄dã ṽo de sensu diuiso. Propõnes de sensu cõposito non pñt ɔuerti. nec simplr̄. nec p accñs. q2 nullius q̄ʒtitatis sunt. pñt aũt cõuerti largius accipiẽdo ɔuersionẽ: q̄ʒ hic p vnã spẽʒ ɔuersionis: q2 ɔuersio ꝑter q̄ʒtitatẽ dr̄ que est trãspositio extremoꝝ. cui⁹ alteꝝ extremuʒ caret q̄ʒtitate logicali. p quã ɔuersionẽ breuiter ɔuertunt ꝑpõnes equalẽtes facta trãspõne extremoꝝ. quaꝝ nulla ẽ alicui⁹ q̄ʒtitatis. vel saltẽ altera. sicut ɔuertit vl̄is affirmatiua in exclusiuã de terminis trãspositis. qd̄o. oẽ currẽs ẽ hõ. tm̄ hõ currit. ⁊ sic ɔuertũt modales de sensu cõposito. vt ista poẽ ẽ sor. currere i istã sortẽ currere est poẽ. Et hãc viã sequit magr̄ in logica magna. ¶ Propõnes aũt modales de sensu diuiso ɔuertunt: sicut ille de iesse: vt dic̃ ph̄s in p̃ priorũ. Nam vl̄is negatiua ⁊ ꝑticularis affirmatiua ɔuertunt simplr̄. vl̄is negatiua ⁊ vl̄is affirmatiua ɔuertunt p accñs ⁊ hoc dico de ꝑpõnibus de nec̃io ⁊ ipoĩ ⁊ possibili: vt ordinant in figura. Propõnes ṽo de poĩ ꝑut idem est qd̄ cõtingens ɔuertunt. sicut iste de cõtingẽti que p oppositas q̃litates ɔuertunt: vt exẽplis dclarabo ⁊ exẽplificabo ꝑponã modũ sicut facit ph̄s lʒ intelligat modus mediate. ¶ Uĺis negatiua vt necesse est nullũ b. esse ɔuertit in vl̄em negatiuã. s. i illã. necesse est nulluʒ a. esse b. q2 ex opposito scd̄e infert oppᵐ ꝑme: q2 oppᵐ scd̄e est. non necesse est nullũ a. eẽ b. que equalet huic. poẽ ẽ aliqd̄ a. esse b. ad quã sequit. poẽ est aliqd̄ b. esse a. que ɔ̃dicit ꝑme ꝑpõni. igit ꝑme ɔuersio ẽ bona. ¶ Particularis affirmatiua: vt necesse est qd̄dã b. esse a. ɔuertit in ꝑticularẽ affirmatiuã. s. in istã necesse est qd̄ dã a. esse b. q2 ex opposito scd̄e infert oppᵐ ꝑme. Oppositũ. n. scd̄e ẽ nõ necesse est qd̄dã a. esse b. que eq̄pollet huic poẽ est nulluʒ a. esse b. que ɔuertit in hanc. possibile est nullũ b. esse a. que ɔ̃dicit ꝑme ꝑpositioni. Non. n. capit hoc possibile prout est idẽ q̄ ɔtingẽs: sed in suo toto significato: vt cõprehendit necessariũ ⁊ ɔtingens. ¶ Uĺis affirmatiua. vt necesse est oẽ b. esse a. ɔuertit p accñs sic. necesse ẽ aliqd̄ a. esse b. q2 ex opposito scd̄e infert oppositũ ꝑme. Oppᵐ enĩ ꝑme est. nõ necesse est aliqd̄ a. eẽ b. que eq̄pollet huic possibile ẽ nullũ a. esse b. que ɔuertit in hãc. poẽ est nullum a. esse b. que ɔ̃dicit ꝑme oppõni. Propõnes vero de ipossibili ⁊ possibili in suo significato cõuertunt in eodẽ modo sicut ille de necessario: ideo gr̄a breuitatis relinquo. Propositiones vero de cõtingenti ⁊ de possibili ꝑut possibile conuertitur cum contingenti opposito modo conuertuntur ad illas de inesse: q2 in illis de inesse de subiecto fit ꝑdicatum: ⁊ eɔ̃. ⁊ semp remanet eadẽ qualitas. licet ñ semp maneat eadẽ q̄ʒtitas. ¶ In istis ṽo q̄ fit subʒ vel ꝑdicatũ remanet eodẽ modo ⁊ mutat qualitas. Rõ huius est: q2 vt dictũ est: illa est bona ɔuersio in qua sicut ẽ ṽitas in ꝑpõne ɔuersa. ita est in cõuertẽte. si autem

de subito fieret p̄dicatū ⁊ maneret eadē qualitas. nō inue/
niret in oi mā vera. imo in aliqua esset añs verū: ⁊ conse/
quēs falsum. vbi gr̄a. cōtingit nullū hoiem eē albū. illa ē
vera. q2 hoc ꝯtingere pōt. si aūt cōuertat̄ sic. ꝯtingit nul/
luz hoiem esse albū. hec est falsa. ponit̄ .n. ꝙ sor. sit modo
albus nūq̄z poterit cōtingere sor. nō esse hoiem. fit aūt cō
uersio in diuersa q̄litate. Nā cū ꝯtingēs sit triplex. s. natū
raliter ⁊ ad vtrūlibet: vt ꝯtingit hoiem eē albū: vt in pluri/
bus: vt ꝯtingit hoiem habere duos pedes. vt in paucio/
ribus: vt ꝯtingit hoiem esse monachū. ad vtrūlibet dr̄ il/
lud qd̄ ꝯ tot pōt remoueri quot pōt inesse. ⁊ sic negatiua
⁊ affirmatiua simul v̄e sunt ꝯtingēs: vt in pluribus nō cō
uertit̄ i ꝯtingēs: vt i plurib⁹. sꝫ in ꝯtingēs: vt in pauciori
bus: vñ ista ꝯtingit nullū hoiez eē cecū ꝯuertit̄ in illā: cō
tingit oēm hoiem esse cecū. Prīa est cōtingens in pluri/
bus. scd̄a in paucioribus. Eodē mō ꝯtingēs in paucioi/
bus cōuertit̄ in ꝯtingēs. vt in pluribus. Nā si ꝯtingit in
plurib⁹ deficit in paucioib⁹. ⁊ si ꝯtingit in paucioribus
deficit in pluribus: hoc smple vide p̄ hoꝝ. Haꝝ ꝯuersio
nū simplex ē vtilior: q2 vl'r si ꝯuersa sit v̄a ⁊ conuertens.

[margin: triplex ē ꝯtigēs]

¶ Utrum quelibet conuersio sit bona ꝯña.

[margin: af p̄.]

Contra Aliqua est conuersio simplex q̄ nō est bona ꝯña. ergo nō queli/
bet ꝯuersio ē bona ꝯña: tꝫ ꝯña añs probat̄
q2 ista est ꝯuersio simplex. nullꝫ aial est ois
hō. ergo aliqs hō nō est aial: q2 est trāspō sub
iecti in p̄dicatū: ⁊ eꝫ manēte eadē q̄litate: q2 vtraqꝫ ē ne/
gatiua: ⁊ q̄titate. i. suppōne: q2 termini eodē mō suppo/
nūt in vtraqꝫ q2 ly aial in vtraqꝫ stat distributiue: vt pꝫ: ⁊
ly hō stat determinate. In scd̄a pꝫ. in p̄ma pbat̄ p magr̄z
in cap° pro maiori euidētia dī. ꝙ qñ duo signa distributi/
ua. quoꝝ vnū est affirmatiuū: ⁊ aliud negatiuū cadūt su/
pra eūdē terminū faciunt stare determinate. sed hoc ē ita
ergo ⁊c. ⁊ tñ añs est verū: vt pꝫ ⁊ ꝯñs falsū. Silr̄ argr̄ d̄
illa. nullus hō ē ois hō. g̊ hō nō est aliqs hō: q2 ista est cō
uersio simplex: vt superior. ⁊ tñ añs est verū: ⁊ ꝯñs falsū.
ergo ⁊c. ¶ Scd̄o sic. Aliqua est cōuersio p accñs que nō
est bona ꝯña: g̊ nō ois cōuersio est bona ꝯña: tꝫ ꝯñs. añs
probat̄. q2 ista est cōuersio p accñs. ois hō est aial. ergo
oē aial est hō. vt pꝫ p diffōnē cōuersionis per accñs. q2 ē
trāspositio subi'i in p̄dicatuꝫ: ⁊ eꝫ manēte eadē q̄litate: sꝫ
mutata q̄titate. i. suppōne. ⁊ tñ nō est bona ꝯña. q2 añs
est verū. ⁊ ꝯñs falsuꝫ. Silr̄ nō valꝫ illa ꝯña. aliqd̄ aial nō
est hō. g̊ nullus hō ē aial. q2 añs est verū: ⁊ ꝯñs falsum: ⁊
tamē est cōuersio p accñs vt pꝫ p eius diffōnē. quare ⁊c.

[margin: af 2°]

¶ Tertio sic. Aliqua ē cōuersio p ꝯ̄positionē q̄ nō ē bo/
na ꝯña. g̊ ⁊c. ꝯña nota. añs pbat̄. ¶ P̄° sic. q2 illa ꝯñs nō
valet. aliqua rosa nō est sub̄a. g̊ aliqua nō sb̄a nō ē nō ro/
sa: ⁊ tamē ē cōuersio p ꝯ̄positionē: vt pꝫ p diffōnē ei⁹. er/
go ⁊c. ꝯña nota cū minori. maior pbat̄. q2 añs est veruꝫ
posito ꝙ nulla rosa sit: ⁊ tñ cōsequēs ē falsū: q2 ꝯ̄dictoriū
est verū. s. ois nō sub̄a est nō rosa: q2 p̄dicat̄ superius de infe
riori affirmatiue. ¶ Scd̄o. q2 ista ꝯña nō valet: chyme/
ra nō est aial. g̊ aliqd̄ nō aial nō ē nō chymera: ⁊ tñ est cō
uersio p ꝯ̄positionē. g̊ ⁊c. ꝯña nota cū minori p diffōnem
eius. maior pbat̄. q2 añs est verū: vt patet. ⁊ ꝯñs falsum:
q2 ꝯ̄dictoriū est verū. s. oē nō aial ē non chymera. ¶ Ter
tio sic. Ista ꝯña non valꝫ aliqs hō non est albus g̊ aliqd̄
non albū est non hō. ⁊ tñ non est ꝯuersio p ꝯ̄positionē. er
go ⁊c. ꝯña nota cū minori. maior pbat̄. q2 posito: ꝙ nul
lus hō sit. añs est verū: vt pꝫ: ⁊ tñ ꝯñs est falsum: q2 ꝯ̄di/
ctoriū est verū. s. oē non album est nō hō. ¶ Quarto sic.
ista ꝯña non valet: ois sub̄a nō est ens. g̊ oē nō ens non ē
non sub̄a ⁊ tñ ē ꝯuersio p ꝯ̄positionē. g̊ ⁊c. ꝯña nota cum
minori. maior pbat̄. q2 añs est verū. vt pꝫ. ⁊ añs falsum.
q2 ad ꝯñs sequit̄. g̊ oē nō ens est a. tertio adiacente ad 2ᵐ
adiacens: qd̄ tñ est falsuꝫ. ¶ Quarto. q2 ista ꝯña non va
let. hō albus nō est aial. g̊ qd̄dā non aial nō est non hō al
bus. ⁊ tñ est ꝯuersio per ꝯ̄positionē. ergo ⁊c. ꝯsequentia
nota cū minori. maior probat̄. q2 antecedens est verum.
posito ꝙ nullus homo sit albus. ⁊ consequens falsuꝫ: cū
contradictorium sit verum: quare ⁊c.

Ad hec sunt duo modi respondēdi. Unus ē magr̄i q̄
vult ꝙ nō q̄lꝫ ꝯuersio sit bona ꝯña: sed solū
ꝯuersio simplex vl'r est bona ꝯsequētia cōuersio aūt per
accidēs ⁊ p ꝯ̄positionē non vl'r ē bona ꝯña. q2 stat ꝯuer/
sam eē verā ⁊ ꝯuertētē falsaꝫ vt pbant duo vltima argu/
mēta. ⁊ hanc opionē tenendo restat rñdere ad p̄ᵐ argᵐ.

[margin: Ad p̄ᵐ sꝫ vnaꝫ opionē.]

¶ Ad p̄ᵐ ergo dr̄ negādo antecedēs. Ad pbationeꝫ ne/
gat̄ maior. s. ꝙ illa sit ꝯuersio simplex. s. nullū aial est ois
hō. g̊ aliqs hō non est aial. Et ad pbationē dr̄ ꝙ nō rema
net eadē q̄titas. i. suppositio in vtraqꝫ: q2 ly hō. in prima
stat ꝯfuse tm̄. in scd̄a v̄o determinate. quod in scd̄a stat
determinate. pꝫ. ⁊ qd̄ in p̄° stet ꝯfuse tm̄ pbat̄. q2 illa. nul
luꝫ aial est ois hō. equalet huic. oē aial nō est ois hō. vbi
ly hō stat ꝯfuse tm̄. Et ad pbationē cū dicis. sm̄ magr̄m
qñ duo signa distributiua ⁊c. dr̄ ꝙ magister intelligit qñ
cadunt imediate qualiter nō est hic. ¶ Et ad aliud ꝯsilr̄
dr̄ ꝙ nō est ꝯuersio simplex pp eandē cām. ¶ Alius mo/
dus est cōior. q vult ꝙ quelibet bona ꝯuersio sit bona cō
sequētia. ⁊ pbat̄ vl'r de ꝯuersione simplici: ⁊ p accñs: ⁊ p
ꝯ̄positionē p hoc p̄nᵐ. Q2 ex opposito ꝯñtis sequit̄ opp°
añtis. ideo ꝯña est bona. Et huius opionis vr̄ fuisse Boe
tius in tractatu de syllis cathegoricis q loquēs de con/
uersione ppositionū dicit. Cōuertunt̄. aūt ille: vt dictū ē
quotiens cōmutatis terminus simul vere sunt vel false.
Insup dicit ꝙ vl̄is. affirmatiua ⁊ pticularis negatiua nō
ꝯuertunt̄ sibi ipsis simpl'r. q2 stat vnā esse verā: ⁊ aliā fal/
sam. Silr̄ pticularis affirmatiua ⁊ pticularis negatiua
non ꝯuertunt̄ p accñs: pp illud idē. Ecce ꝙ mãifeste vult
Boetius ꝙ ois ꝯuersio sit bona ꝯña. Et hanc opionē te/
nēdo quā nō reputo inferiorē opinione magistri cū ei vi
deant̄ assentire viri doctissimi. vt Boe. ⁊ plr̄es alij. restat
rñdere ad oia argumēta. p̄intelligēdo ꝙ per q̄titatē hec
opinio nō intelligit suppositionē. sed vl̄itatē pticularita/
tē ⁊c. ¶ Ad p̄ᵐ ergo negat̄ ꝯñs. Ad pbationē negat̄ ma
ior. s. ꝙ ista sit ꝯuersio simplex. Et ad pbationē dr̄ ꝙ non
manet eadē q̄titas. q2 p̄ma est vl̄is. s. nullū aial ē ois hō.
⁊ scd̄a est pticularis. aliqs homo nō est aial. Et ꝯsilr̄ ad
aliud rñdetur. ¶ Ad 2ᵐ negat̄ añs. Ad pbationē negat̄
maior. q2 non mutat̄ q̄titas. cuꝫ vtraqꝫ sit vl̄is. sed illa.
ois homo est aial. ꝯuertit̄ sic: aliqd̄ aial est homo. ⁊ tunc
a ꝯuersa ad ꝯuertētē est optima ꝯña. ¶ Ad aliud negat̄
minor. s. ꝙ illa sit ꝯuersio p accñs. q2 pticularis negatiua
non pōt ꝯuerti p accñs. solū. n. designate per illū versum
conuertunt̄ p accñs. s. Eua per acci. ¶ Et si dicit̄ ꝙ cōpe
tit sibi diffō ꝯuersiōis p accñs: q2 est trāspositio subiecti
in p̄dicatū: ⁊ eꝫ manēte eadē qualitate: sed mutata q̄ti/
tate. ¶ Ad intellectū tuū dicit̄ ꝙ nō ē debita trāspositio
q̄liter intelligit̄ i diffōne illa. quare ⁊c. ¶ Ad 3ᵐ pro ista
opione defendēda duos modos respondēdi sum imagi/
natus. quorū p̄mus facilior est. secundus vero subtilior.
Primus p̄mittit qs terminus est infinitabilis in pposito
⁊ dicit ꝙ due ꝯditiones requirunt̄. ¶ Pria. ꝙ vnā nām q̄
existat ponat que posset negari p negationeꝫ additā. Jō
ly chymera nō est terminus infinitabilis i pposito. ly ro
sa nō est terminus infinitabilis i pposito. si nulla rosa sit
ly hō nō est terminus ifinitabilis i pposito: si nullus hō
sit ly hō alb⁹ nō est termin⁹ infinitabilis i pposito: si nul/
lus hō albus sit. ¶ Scd̄a ꝯditio. ꝙ termin⁹ infinitat⁹ in/
finitas nās derelinq̄t. pp hanc terminus trāscēdēs. puta
ly ens nō est infinitabilis: quia negatio addita sibi negat

[margin: sm̄ aliā opionē dicitur.]

[margin: Ad p̄ᵐ]

[margin: Ad 2ᵐ]

[margin: Ad 3ᵐ]

dēm nām.ita q nullā derelinquid. Et pp hoc pꝫ rñsio ad oia argumēta. qꝛ nulla illarū ppositionū est cōuertibilis p cōtrapositionē illis casibus stātibus. Et si cōtra pmaꝫ cōditionē arguis sic. qꝛ posito q nullus hō sit. ego quero a te: an ly nō hō sit terminus finitus vel infinitus ex quo ois terminus est finitus vel infinit⁹. Et non potes dicere finitus: vt pꝫ p diffōnē termini finiti. ergo est terminus infinitus ꝯ te. ¶ Cōfirmatur: qꝛ ly hō. est termin⁹ finitus i tali casu. ergo addita negatiōe erit ifinitus: vt ē p phiermenias. vbi agit de termino finito ⁊ infinito. hec ꝯditio nō ponit ab aliquo doctore hñ. n. posuit q termin⁹ infinit⁹ negat vnā nām. sed nō ponūt q existat. Propter hec argumēta hic modus suspectus est. Pōt tñ defendi ⁊ ad argumēta rñderi: q aliud est q̄rere absolute de termino finito ⁊ infinito. ⁊ aliud est q̄rere in pposito. i. fm q ex ipsis terminis finitis vel infinitis pōt fieri cōuersio per ꝯpositionē. Absolute. n. cōcedo q nō homo est terminus infinitus. in pposito tñ non est. i. non est talis infinitus fꝫ quē possit fieri ꝯuersio p ꝯpositionē. Et ad ꝯfirmationē silr. Et ad auctoritatē alioꝝ silr q loquunt absolute ⁊ nō in pposito. Sub alijs tñ vbis pt dici idē. s. q subto manēte ppō conuertibilis est p ꝯpositionē. aliter nō. i. si subm supponat pro aliquo existente. ¶ Alius modus rñdendi subtilior ⁊ magis cōformis Boetio: cū sit extractus ex dictis eius hinc inde: pmittit duo. Primū q fm Boe. in prio phier. vbi agit de termino ifinito. Terminus infinitus pōt vere affirmari taꝫ de eo qd non est q̄ꝫ de eo qd est. Vñ sicut illa est vera. asinus est nō homo. ita illa chymera est non hō. ⁊ nō valꝫ a 3° adiacēte ad scdm: ergo chymera est. qꝛ terminus ifinitus est distractiuus cū tā de non ente q̄ꝫ de ente verificabilis sit: ⁊ ista ppō: chymera est nō hō. simpliciter conuertit in illā. nō hō est chymera. ergo queadmodū talis terminus infinit⁹ pt vere affirmari tā de nō ente q̄ꝫ de ente. ⁊ ita eꝯ d termino ifinito pt vere affirmari taꝫ nō ens q̄ꝫ ens. ¶ Scdo pmittit de mēte Boe. in syllis cathegoricis. ca° de ꝯuersione p ꝯpositionē q illa ppō: qddaꝫ non aial nō est nō hō. significat q quedā res que animal nō est hō est. siue qddā nō aial homo est. Cuius rō est: qꝛ fm ipsuꝫ in pmo phier. sicut ex affirmatiua de pdicato infinito seq̄t negatiua de pdicato finito: ita eꝯ. Vñ sicut valet sor. est non hō. ergo sor. nō est hō. ita eꝯ. Ista ergo propositio qddam nō nō aial nō est nō hō: equiualꝫ illi: qddam non aial est homo. Et si ꝯ primū pmissū arguat: qꝛ dicit Boe. in p perhier. q terminus infinitus est qui vnā nām destruit ⁊ infinitas derelinqd. ergo nō pōt affirmari vere de nō ente. Dicit q termin⁹ infinitus dicit duo pncipaliter pmo negationē nāe. secūdario vero positionem alterius: indeterminate tñ. ⁊ sic quo ad pncipale loquit Boetius in pposito nostro: quo aūt ad totale simul loq̄t in parte in quo allegas ipsuꝫ. ⁊ sic pꝫ q nō ꝯdicit sibiipsi.

3ª opio.

¶ His pmissis ad pm dr negādo dr: q ista ꝯña nō valeat. aliqua rosa nō est substātia. ergo aliqua nō suba nō est non rosa. Et cū pbas qꝛ añs est verū. ⁊ ꝯñs falsuꝫ: posito casu: nego q ꝯñs sit falsum. imo est verū: qꝛ equipollet isti. aliqua nō substātia est rosa. p scdꝫ psuppositū. Et qd ista sit vera in casu pbat: qꝛ sequit: aliqua rosa nō est suba. ergo aliqua rosa ē nō substātia. tūc vltra. ergo aliqua nō suba est rosa p ꝯuersionē simplicē. Et cū dicis. q ꝯdictoriū est veꝝ. nego imo ē falsuꝫ: qꝛ sequit: ois nō suba ē nō rosa. ergo ois nō suba nō ē rosa. tūc vltra. ergo nulla nō suba ē rosa illa ē falsa: qꝛ cōtradicit illi vere. aliqua non suba ē rosa. Et si arguis ꝯ. qꝛ superius pdicat de inferiori affirmatiue hic. ois nō suba ē nō rosa. ergo est vera. Dicitur negādo cōsequētiā loquēdo de istis ppositionibus priorīstice p ut ly ē dicit eē existere: qꝛ ista est falsa in casu magistri ois rosa ē substātia. vbi ēt superius predicat de inferiori affirmatiue. Et ꝯsilr patet responsio ad alia. ¶ Ad 4m tamē dici potest q nō ē conuertibilis per contrapositionē ista propositio: qꝛ ly ens non potest infinitari. qm̄ addita negatione nullam naturam derelinquit.

Ad 4m

¶ Utrum diffō ppōnis hypothetice sit bene data.

Contra copulatiua ⁊ disiunctiua nō sūt hypothetice. ⁊ tñ q̄libꝫ illarum hꝫ plures cathegoricas ꝯiunctas p notā copulationis ⁊ disiūctionis. ergo diffō mala. ꝯña tꝫ cū minori. qꝛ tūc alicui cōpeteret diffō cui nō cōpetit diffinitū. maior pbat: qꝛ hypothetica dr quasi suppositiua. sed nulla harū est suppositiua qꝛ quelibꝫ harū simplr enūciat ⁊ nō cū suppositione: quare ⁊c. ¶ Cōfirmat: qꝛ sole ꝯditionales sunt hypothetice. ergo nō copulatiua ⁊ disiūctiua. ꝯña tꝫ: ⁊ añs pbat per Boetiū in tractatu suo de syllis hypotheticis circa pni° dicētē. Propositio vero ois: aut cathegorica ē que predicatiua dicit aut hypothetica que cōditionalis vocat. Itē pꝫ ab eodē in primo thopicorū. suoꝝ dicēte. Cōditionaliū ppositionū quas greci hypotheticas vocāt partes sunt simplices ppositiones. q̄ꝝ que prius est dicit añs. que posteri⁹ dr ꝯñs. in qb⁹ locis pꝫ q vult solū hypotheticas esse cōditionales. Scdo sic. Si antixps esset albus antixps esset coloratus: hec est ppositio hypothetica: ⁊ tñ non sūt cōiuncte plures cathegorice. ergo ⁊c. ꝯña nota cū maiori: qꝛ ē ꝯditionalis. minor pbat: qꝛ partes eius nō sunt cathegorice: qꝛ ppositio cathegorica ē idicatiua. ille autē nō sunt indicatiue. ergo nō sunt cathegorice ⁊c. ¶ Tertio sic. ista ē hypothetica. ois homo currit. sed tu es hō. ergo tu curris. ⁊ tñ nō cōiungunt plures cathegorice p aliquā dictarū notarū: ergo ⁊c. ꝯña tꝫ. cuꝫ maiori: qꝛ est sylls. ergo est ppositio vel cathegorica. vel hypothetica nō cathegorica. ergo hypothetica minor probat: qꝛ non ē nota ꝯditionalis. copulationis. ⁊ disiūctionis. si dicis ē nota rōnis ly. ergo. que equiualet note ꝯditionis. Cōtra illa nota. ergo nō ꝯiungit plures cathegoricas: sed vtraꝫ cathegoricā cum vna hypothetica: qꝛ añs est vna hypothetica: ⁊ ꝯñs vna cathegorica: deinde sunt plures note: qꝛ copulationis ⁊ rōnis. ergo nō magis dꝫ dici rōnalis q̄ꝫ copulatiua. sed non potest simul ⁊ semel esse vtraqꝫ. ergo nulla est ⁊c. ¶ 4° iste sunt hypothetice: qꝛ tu curris tu moueris: silr cū tu curris tu moueris. silr vbi tu curris tu moueris. ⁊ tu nō cōiungunt plures cathegorice p aliquā notarū dictoꝝ. ergo ⁊c. ꝯña nota cum minori. maior probat: qꝛ quelibet illarū est ppositio. ergo cathegorica vel hypothetica nō cathegorica: qꝛ cathegorica hꝫ subm pdicatū ⁊ copulā pncipales ptes sui qualr non habēt ille. ergo ē hypothetica. Cōfirmat: qꝛ ista ē hypothetica. cū hō est aial est: ⁊ tñ non sunt ꝯiuncte plures cathegorice per aliquā dictaꝝ notarū: vt pꝫ: ergo ⁊c.

Ar. p

Ar. 2°

ar 3°

ar 4°

Ad primū dicūt qdam q ppositio pōt dici hypothetica dupl'r. Uno° fꝫ ethymologiaꝫ vocabuli. ¶ Alio modo fm cōeꝫ vsuꝫ loquendi. Primo mō sola ꝯditionalis ē hypothetica: qꝛ sola ē suppositiua. Scdo mō tā copulatiua ⁊ disiūctiua q̄ꝫ ꝯditiōalis ē hypothetica: ⁊ p h ēt pꝫ ad ꝯfirmationē. Uel alr dicatur q mltotiēs aliō ē a quo nomē iponit ad significādū. ⁊ aliō ē illō qd sigat: vt pꝫ a lapide qui iponit ad significādū a lesione pedis. significat tñ aliud q̄ꝫ lesionē. Ita hoc nomē hypothetica iponit ad significādū a cōditionali siue suppositiua ppositione. aliud tñ sigat: qꝛ non solum ꝯditionalē: sed copulatiuā ⁊ disiūctiuā pncipalius tñ significat ꝯditionalē q̄ꝫ aliā spēꝫ sꝫ cū ab illa sit denoiatio. ⁊ sic pꝫ ad argm ⁊ ad ꝯfirmationē. ¶ Ad 2m dr q per cathegoricas hic intelligimus tā veras cathegoricas q̄ꝫ que habēt modū cathegoricarū. Propositio autē hꝫ moduꝫ ca-

Ad pm

Ad 2m

thegoricaꝝ.qñ hȝ ſubm p̃dicatū ⁊ copulā p̃ncipales p̱/
tes ſui:q̃ȝuis nō ſit vera cathegorica.vt in argᵒ arguitur
Ad 3ᵐ quare ⁊c. ¶ Ad 3ᵐ dr̄ ſicut ibi. ¶ Ad replicā negatˀ ꝙ il
la nota ↄiūgat plures cathegoricas. Et cū dicis.ↄiungit
vnā cathegoricā cū vna hypothetica:ↄcedo. ergo nō cō
iungit plures cathegoricas.nego ↄñam.lȝ.n.nō ↄiūgat
duas cathegoricas p̃ciſe.ſufficit ꝙ cōiungat plures ca/
thegoricas vel ſint due vel plures non curo. Et cum tu
arguis vlteriꝰ ꝙ ſūt plˀes note.ſ.copulatiōis ⁊ rōnis:cō
cedo:q̃ nō magis dȝ dici rōnalis q̃ȝ copulatiua:nego cō
ſequētiā:imo dr̄ rōnalis q̃ p̃ncipalis nota ē nota rōnis.
Uel potes dicere ꝙ ſp̱ diſtinguēda ē ꝓpoſitio in qua plu
res note ſunt:vl' velis ꝙ p̃ma ſit p̃ncipalis vel ſcd̄a.⁊ rñ/
Ad 4ᵐ detˀ ↄñr abſolute tm̄ vna p̃ncipalis eſt. ¶ Ad 4ᵐ negatur
maior. Ad ꝓbationē nego ꝙ nō ſint cathegorice. Et cuȝ
tu arguis:q̃ p̃ncipales ptes caꝝ nō ſunt ſubm p̃dicatū ⁊
copula.rūdetˀ ꝙ p̃ncipales ptes ſūt ſubm p̃dicatū ⁊ co/
pula:q̃ illic oīones ſunt:vt ſubm p̃dicatū ⁊ copula. Qñ
ergo p̃ncipales ptes ꝓpōnis ſunt ꝓpōnes:⁊ que nō ſunt
vt ſubm predicatuȝ ⁊ copula illius ꝓpōnis tūc ꝓpoſitio
eſt hypothetica:ſed ſi tales ꝓpōnes ſunt.vt ſubm predi/
catum ⁊ copula illius tūc ē cathegorica.⁊ ſic eſt in ꝓpo/
ſito.q̃ dicēdo:q̃ tu curris tu moueris:ſubȝ eſt:q̃ tu cur
ris:predicatū eſt tu moueris.q̃ equiualet huic ꝙ tu cur
ris eſt cauſa ꝙ tu moueris facta reſolutiōe illiꝰ note.q̃ in
ad ↄfir. hoc eſt cauſa.⁊ ita dicatur de alijs. ¶ Ad cōfirmationeȝ
dicitur ꝙ illa equiualet cōditionali ſm̄ Boetiū in tracta
tu de ſyllogiſmis hypotheticis. ¶ Uel potes dicere ꝙ ē
vna tp̄alis.⁊ ↄñr eſt cathegorica nō hypothetica.

¶ Utrū diffō ↄditionalis cū ſp̄ebus ſit bene data.

af p̃ Contra diffōnem cōditionalis argˀ ſic. Iſta eſt cōditionalis.ſi antixp̄s
eſſet albus:antixp̄s eſſet coloratus:⁊ tm̄ nō
cōiungunt plures cathegorice:q̃ nulla illa/
af 2ᵒ ruȝ eſt indicatiua:ergo ⁊c. ¶ Scd̄o ꝯ affir/
matiuā ⁊ negatiuā arguitˀ ꝓbādo ꝙ ↄditionalis nō eſt
negatiua qñ nota ↄditionis negatˀ preponēdo negatio/
nem toti ↄditionali:ſic dicēdo:nō ſi ſortes currit ſor.mo/
uetˀ.⁊ arguitˀ ex fundamēto auctoris modoꝝ ſignificādi:
q̃ aduerbium eſt determinatiuū ſolū verbi vel partici/
pij:ergo nō pōt negare notā ↄditiōis.ſ.ly ſi.q̃ illa eſt cō/
iunctio. Q̃ ſi forte dr̄ negando totā ↄditionalē negātur
duo v̄ba.⁊ ſic nō eſt ꝯ nām aduerbij. Cōtra.illud nihil ē.
q̃ negare ↄditionalē nō eſt negare añs nec ↄñs.ſȝ illatio
nem. Sicut cū dicitˀ:nō ſi tu es hō tu ſedes.nō negatˀ te eſ
ſe hoīem:nec negatˀ te ſedere:ſȝ ſolū negatˀ illatio.i.cōſe/
af 3ᵒ. quutio cōſequētis ex añte. ¶ Tertio ꝯ veritatē ⁊ falſita
tem arguitˀ ſic:argumento magiſtri. Aliqua eſt cōditio/
nalis vera cuius cōtradictoriū ↄñtis ſtat cum añte:ergo
diffinitio falſa.ↄña tȝ.antecedens probatˀ.q̃ hec ↄditio/
nalis eſt vera ⁊ affirmatiua:niſi tu es aīal tu non es hō:
vt pȝ.⁊ antecedens eſt verum tu es aīal. ⁊ cōſequēs fal/
Ar. 4ᵒ ſum.tu non es homo.ergo ⁊c. ¶ Quarto cōtra poſſibi/
litatē ⁊ impoſſibilitatē:contingentiā ⁊ neceſſitatē argui
tur ſic ꝓbando ꝙ nō quelibet ↄditionalis poſſibilis ē ve
ra ⁊ neceſſaria. Nā iſte ſunt cōditionales poſſibiles ſm̄
Hētiſberū in tractatu de relatiuis. Aliqua ꝓpō eſt.⁊ ſi il
la ſciatur a te illa eſt poſſibilis:aliqua ꝓpō eſt:⁊ ſi illa eſt
vera tu es aſinꝰ:aliqd̄ aīal eſt:⁊ ſi illud eſt rudibile tu nō
es hō:⁊ tm̄ nulla talis eſt neceſſaria.vt ipſemet dicit loco
Confir. allegato.ergo ⁊c. ¶ Cōfirmatˀ.omne verū eſt poſſibile ⁊
non ecōtra.ergo aliqd eſt poſſibile qd̄ nō eſt veruȝ.ergo
aliqua cōditionalis eſt poſſibilis que non eſt vera.

Ad pᵐ Ad hec breuiter rn̄detˀ. ¶ Ad pᵐ dicitˀ ꝙ diffō cōdi
tionalis ſic intelligitˀ. Cōditionalis eſt illa i
qua cōiunguntˀ plures cathegorice:vel ſe habētes p̱ mo
dum cathegoricarū. Modo in ꝓpoſito dico ꝙ in illa cō
ditionali aſſignata ↄiunguntˀ plˀes oīones ſe hñtes p̱ mo
duȝ cathegoricarū. ¶ Ad 2ᵐ dr̄ ꝙ ſicut ꝯdictoriū copula
Ad 2ᵐ tiue poteſt aſſignari duplr̄.ſ.negatiue per negationē pre
cedentē:⁊ affirmatiue p̱ diſiunctiuaȝ affirmatiuā factam
de partibus ꝯdicentibꝰ copulatiue:⁊ ſic dc̄m eſt de diſiū
ctiua. Ita ad ꝓpoſitū dc̄m eſt de cōditionali. ⁊ rōnali ꝙ
duplr̄ pōt ſibi aſſignari ꝯdictoriū. Primo affirmatiue p̱
aduerſatiuā affirmatiuā factā:ſiue cōpoſitā ex añte ⁊ op
poſito ↄſequētis. ¶ Scd̄o p̱ negationē p̄cedentem verbi
gratia:cōtradictoriū huius cōditionalis: ſi tu curris tu
volas.eſt hec aduerſatiua.lȝ tu curris ſtat te non volare:
⁊ ēt pōt aſſignari p̱ negationē p̄cedentē ſic.nō ſi tu curris
tu volas. ¶ Ad argᵐ.ergo in ꝯriū rn̄det duplr̄. Paolus
p̱gulenſis dubio ſcd̄o. Primo dicit ꝙ ly nō:nō eſt aduer
bium:ſed aggregatū ex ly nō ⁊ ly ergo.equiualet vni ad
uerſatiue.ſ.ad ly q̃uis: ſicut in copulatiua negatiua tm̄
valȝ ly nō q̃ȝtum ly vel.⁊ ecōtra tm̄ valȝ ly nō q̃ȝtū ly vel
⁊ licet.ergo p̄ponatur negatio toti ↄñe.tn̄ intelligitˀ con
iuncta cū ly.ergo ⁊ in mēte eſt vnus actus aduerſatiuus
cui ſubordinantˀ ille due voces.⁊ ita dicatˀ de ↄditionali.
Uel aliter dicit ipſe pōt dici ſm̄ veterē doctrinaȝ ꝙ ex oī
ꝓpoſitione ſeqtˀ ſuū dictū fore verū. Nā ſeqtur hō eſt aſi/
nus:ergo hoc eſt verū ꝙ hō eſt aſinus. Ita poſſumus di/
cere ꝙ vbi negatio p̄ponitˀ intelligitˀ hoc cōplexū nō eſt
ita.vel nō eſt veꝝ.vel nō ſic eſt. Iō tn̄ eſt dicere:nō ſi tu cur
ris tu volas.q̃ȝtū ſi diceremus nō eſt ita:vel non eſt veꝝ.
vel non eſt ſic.vel non ſequitˀ:ſi tu curris tu volas. ita ꝙ
intelligatˀ aliqd̄ verbū negatuȝ ab aduerbio p̄cedēte:ſic
dr̄ affirmatiue:ſi tu curris tu moueris implicite eſt dicere.
ſeqtˀ ſi tu curris tu moueris.⁊ ita dicatˀ de ↄña. ¶ Quā
tū iſte rñſiones valeant tuo iudicio relinquo. Si.n.recte
pōderabis friuole ſūt. Prima.n.negat ꝙ ly nō ſit aduer
biū ⁊ male. Scd̄a dicit ꝙ intelligitˀ vnum v̄bū negatum
p̱ negationē:vt nō ita ē ꝙ ſi tu curris tu volas. ſequitˀ ꝙ
eſt cathegorica:aut ſi eſt hypothetica nō ſit negatiua. Iō
aliter dicerē ꝙ ad hoc:vt ꝓpoſitio ſit negatiua requiritˀ
vt negatio neget:illud qd̄ eſt formale in ea. ſed ſicut v̄bū
eſt forma in cathegorica ita nota ↄiungēs cathegoricas
eſt forma in hypothetica. Iō reqritˀ vt negatio neget no/
tā. Et ad argᵐ nego:ꝙ aduerbiū determinet ſolū v̄bū vel
pticipiū. Nā dd̄o ſor.currere ē nō poſe:iſta eſt negatiua:
⁊ tm̄ negatˀ modus q nō eſt v̄bū nec p̱ticipiū. ¶ Si tm̄ grā
matici dicāt hoc:nolo negare auctatē grāmaticoꝝ:ſȝ di/
co ꝙ hȝ intelligi cū grano ſalis:ſic.vȝ.ꝙ cū v̄bū ſit illud
qd̄ p̃ncipaliter iportat cōpōnē.q̃ ſiue p̱ ſe ſiue cū alio ſu/
mātˀ ſp̱ hoc facit.iō p̃ncipalr̄ hȝ negatio determinare ver
bū. ex ↄñti tm̄ pōt d̄terminare qd̄cūq; iportat cōpoſitio/
nē.ſed cū tales note ↄiungētes cathegoricas iportēt cō/
poſitionē:iō negatio pōt determiare illas.q̃re ⁊c. ¶ Ad
Ad 3ᵐ 3ᵐ dicit magr̄ ꝙ regule date de veritate ⁊ falſitate ↄditio
naliū reſpiciūt ſolū ↄditionalē denoīatam a ly ſi:nō autē
indifferēter oēm cōditionalē.q̃ nō ↄditionalē denoīatā:
Rñᵒ 2ᵒ. a ly niſi.quare ⁊c. ¶ Uel aliter tenēdo ꝙ intelligitur de
vtraq; negatˀ ꝙ oppoſitū ↄñtis ſtet cū añte. Nā añs non
eſt:tu es aīal:ſed hoc totū tu nō es aīal.qd̄ patet reſoluē
do ly niſi in ſi nō.⁊ tūc oppoſitū ↄñtis.ſ.tu es hō:nō ſtat
Ad 4ᵐ. cū añte.ſ.tu non es aīal. ¶ Ad 4ᵐ rñdet Hentiſber loco
allegato ꝙ quelibet illaꝝ ē ↄditionalis poſſis.nō tm̄ ē ne
ceſſaria:⁊ facit argumētuȝ ꝯ ſe ſic. Quelibet ↄditionalis
poſſis eſt bona ↄña quelibet bona ↄña eſt nec̄ia:g̃ a p̃io
ad vltimū ſequitˀ q̄libet ↄditionalis poſſis eſt neceſſaria.
¶ Rñdet ꝙ nulla talis cōditionalis in termis relatiuis
vbi terminus relatiuus ſeqtˀ imediate notē ↄditionis eſt
ↄña.hꝰ ſunt oēs iſte ↄditionales ꝓpoſite:⁊ iō nulla illaꝝ
ē ↄña q̃ nec hȝ añs nec ↄñs. ¶ Relatiuū.n.cū ad aliō re

ferat̄ nō est antecedēs ad illud ad qd̄ referf: ⁊ ideo tales cō ditionales sunt v̄e vel false: poſſ̄es vel ipoſſ̄es sicut alie ꝓ pōnes cathegorice pticulares vel indefinite. Uel aliter possum⁹ rn̄dere ⁊ meli⁹ ꝙ ille ꝓpōnes nō sunt ꝯditiona les: sȝ sūt copulatiue: q2 in eis nota copulatiōis copulat ptes ꝑncipales: p̄mā cathegoricā cū ꝯditionali ⁊ est ꝑn cipalis nota. Nota aūt ꝯditionis nō copulat ꝑncipales

ad ꝯfir. ptes: sȝ ptes vni⁹ ꝑncipalis ptis: vt pȝ īuēti. ℭ Ad ꝯfir mationē ꝯcedo ꝙ nō oē poſſ̄e est vep. ℭ Et cū īfers vlte rius: ergo nō ōis ꝯditionalis poſſis est vera: nego ꝯñam. q2 argr̄ a superiori ad suū inferius negatione postposita. ac si arguat̄: nō oē aial currit. ergo nō ōis homo currit.

ℭ Utrū diffō copulatiue cū spēbus suis sit bene data.

Ar. p̄ Contra diffōnez copulatiue ar̄ sic. Ista est copulatiua. ōis hō est risibi lis ⁊ ecō⁊ tn̄ non cōiungunt̄ p̄tes cathegori ce. ergo ⁊c. ꝯña nota cū maiori. minor ꝓbat̄. q2 ly ecō nō est cathegorica cū ibi non sit subȝ

Confir. ꝑdicatū ⁊ copula ꝑncipales ptes sui. ℭ Cōfirmat̄: q2 ista est copulatiua: si tu esses hō ⁊ tu esses aial. ⁊ tn̄ non ꝯiun gunt̄ p̄tes cathegorice hic. q2 nulla illap est indicatiua:

Ar. 2° quare ⁊c. ℭ Scdo ꝯ affirmatiuā ⁊ negatiuaȝ arguitur: vt supra arguebat̄ ꝯ ꝯditionalē: q2 negatio cuȝ sit aduer biuȝ nō hȝ determinare nisi verbū: ⁊ ꝯñr nō pōt determi

ar̄ 3° nare illam notam ⁊c. ℭ Tertio cōtra veritatē ⁊ falsitatē ar̄ argumēto magr̄i. sic. ista copulatiua est vera aliquod aial est ⁊ si tu es illud tu es asinus. ⁊ tn̄ vna ps ꝑncipalis est falsa. ergo diffō mala ꝯña tȝ. maior ꝓbat̄. per resoluē tes sic. hoc est demōstrando brunellū. ⁊ si tu es illō tu es asinus: ⁊ hoc est aliqd̄ aial. ergo aliqd̄ aial est. ⁊ si tu es illud tu es asin⁹. cū resoluētes vere sint: ⁊ ipsa resoluta ē vera. minor ꝑncipalis ꝓbat̄. s. ꝙ vna pars istius copula tiue. est falsa: q2 scd̄a est falsa: cū nō videat̄ significare ali qd: nisi tu es aial tu es asinus: sed hec ē falsa. ergo illa. si

Confir. tu es illud tu es asinus. ℭ Cōfirmat̄. q2 ista copulatiua est falsa. aliqd est: ⁊ qdlibet est istō. Silr̄ illa nihil ē: ⁊ qd̄ libet est illud. ⁊ tn̄ q̄libet ps est vera: ergo ⁊c. tȝ ꝯña cū ma iori. q2 p̄ᵃ siḡat qd aliqd est. ⁊ illud ē qdlibȝ. 2ᵃ siḡat ꝙ ali qd est. ⁊ illud est nihil. minor ꝓbat̄. q2 ꝑma est nec̄ia: ⁊ 2ᵃ est vna vl̄s cuius q̄libet singularis: quā nata est hic ve

ar̄ 4° ra: ⁊ nulla alteri repugnat. igit̄ quelibet ps ē vera ℭ 4° ꝯ possibilitatē: ⁊ ipossibilitatē: argr̄ argumento magr̄i. Ista copulatiua ē ipossibilis. Ōis homo currit. tu es hō ⁊ tu nō curris: ⁊ tn̄ quelibet ps est poſſis: ⁊ alteri cōpoſſis: er go diffinitio mala. ꝯñȝ tȝ. maior ꝓbat̄. q2 ex duabus pri mis partibus: sequit̄ ꝯdictorium tertie partis: in dariȷ. er go est impoſſis. minor ꝓbat̄: q2 quelibet illap ē possibilis ⁊ quecūq illarum duarū sumant̄ sunt compossibiles. er

Cōfir. go ⁊c. ℭ Cōfirmat̄. q2 ista copulatiua ē possibilis: deus est ⁊ antixp̄s est homo: vt pȝ. ℭ Et scd̄a pars impoſſis ꝓ batur. q2 ly hō supponit soluȝ pro presentibus: hoībus. sȝ ē ipoſſ̄e: ꝙ antixp̄s sit homo qui est: q2 facio istaȝ ꝯñaȝ: antixp̄s est homo qui est. ⁊ isti sunt oēs hoies: ergo anti xp̄s est iste homo vel antixp̄s est iste homo. ⁊ sic de aliȷs. Ista ꝯsequētia est bona: q2 licet descēdere: sub illo termi mino homo disiūctiue. ⁊ ꝯsequēs est impoſſ̄e. ergo ⁊ ante cedens. ꝑ decimā regulā. Strodi. ⁊ nō est ipoſſ̄e pro scd̄a

ar̄ 5. parte. ergo ꝓ ꝑma. ℭ Quinto cōtra necessitatē: ⁊ cōtin gentiā: arguit̄ argumēto magistri. Ista copulatiua ē ne cessaria nonnullus deus est ⁊ tu es hō. ⁊ tn̄ scd̄a pars est

Confir. contingens. s. tu es hō. ergo ⁊c. ℭ Cōfirmat̄: q2 aliqua ē copulatiua que non est necessaria nec contingens. vt ista tu curris ⁊ tu volas. ergo diuisio insufficiens.

Ad p̄ᵐ Ad hec breuiter rn̄det̄. ℭ Ad ꝑmuȝ dr̄. ꝙ diffinitio copulatiue intelligit̄ in qua cōiungūtur plu res cathegorice explicite vel implicite. ⁊ sic ly ecōuerso est vna cathegorica iplicite: ⁊ hȝ subm ꝑdicatū ⁊ copulā iplicite. ⁊ sequit̄ ꝙ aliqua cathegorica affirmatiua pōt fieri negatiua sine additōe alicui⁹ ad ipaȝ: ⁊ sine remotio ne alicui⁹ ad ipaȝ. ⁊ sine trāspositiōe terminop: vt ly ecō uerso. vbi ꝑcedit prius illa. ōis hō ē risibilis: deinde loco

Ad ꝯfi. illius ponas illā. nullus hō est risibilis. ℭ Ad ꝯfirmatio nem dr̄. ꝙ in diffinitione subintelligit̄: vel se hn̄tes ꝑ mo dū cathegoricap. vt est hic. Ego tn̄ verius puto dicere il laȝ nō esse copulatiuā. q2 nō est ꝓpositio cū nō significet

Ad 2ᵐ vep vel falsuȝ. illa. n. nō generat itellectū. ℭ Ad 2ᵐ dr̄ sicut

Ad 3ᵐ ad 2ᵐ argᵐ ꝑcedentis qōnis. vide ibi. ℭ Ad 3ᵐ dr̄ ꝙ ista copulatiua est v̄a ⁊ scd̄a ps est v̄a sicut p̄ᵃ ⁊ cū tu dicis: q2 scd̄a ps siḡat si tu es aial tu es asinus. negat̄. Uñ loco re latiui nō lȝ ponere añs nisi seruetur eadē suppositio. sed dōo. aliqd aial est ⁊ si tu es illud tu es asinus. ly illō stat determinate. sed si dicis si tu es aial ly aial stat ꝯfuse tn̄. ideo scd̄a pars nō siḡat assertiue illud qd dicis. sed signi ficat ꝙ es aliqd aial si tu es asin⁹. ⁊ hoc est vep: q2 hoc si tu es demōstrādo asinū. tu es asinus. ⁊ hoc ē aliqd aial.

Ad ꝯfi. ergo ⁊c. ℭ Ad ꝯfirmationē rn̄det Hentisber ꝙ q̄libȝ sin gularis est v̄a in tractatu de relatiuis negādo istas copu latiuas. Et ad ꝓbationē cū arguit̄ ꝙ quelibet singularis est vera cū ꝑma pte dicit. ꝙ illius vl̄is affirmatiue q̄uis quelibet singularis ꝑ se accepta sit v̄a cū ꝑma pte copu latiue. s. aliqd est tn̄ si sil̄ sumant̄ nulla est v̄a: cū eadē nisi ꝑma. Et ꝯ dicit de vniuersali negatiua. vȝ. ꝙ quelibȝ erit vera preter vltimaȝ ex suis singularibus cū ꝑma parte si

Ad 4ᵐ simul sumant̄. ℭ Ad 4ᵐ dicit magister ꝙ ille regl̄e sunt date de copulatiua facta tn̄ ex duabus partibus cuius modi nō est illa assignata: ⁊ si vis regulaȝ intelligere vl̄r debes dicere ꝙ ad possibilitatē reqrit̄ ꝙ quelibet pars sit possibilis ⁊ nulla alteri vl̄ aliȷs sit incōpossibilis. mō licet in ꝓposito vna nō sit incōpossibilis alteri. tn̄ vna est incōpossibilis aliȷs. nā tertia est icōpoſſis duabus primis. ℭ Uel breuibus dic ꝙ ad possibilitateȝ reqrit̄ ꝙ q̄libet pars ꝑncipalis sit poſſis: ⁊ vna pars ꝑncipalis sit icōpos sibilis alteri: mō quelibȝ copulatiua hȝ tn̄ duas ptes ꝑn cipales. lȝ plures sint ptiales. In ꝓposito vna ps ꝑncipa lis nō est cōpossibilis alteri. idō nō est poſſis ista copulati

ad ꝯfir. ua. ℭ Ad ꝯfirmationē dr̄ ꝙ ista est possibilis. ⁊ cū dicis scd̄a pars est impoſſis. negat̄. ℭ Ad ꝓbationeȝ cum dici tur ly homo supponit tn̄ pro p̄sentibus. sed impossibile est ꝙ antixp̄s sit homo qui ē. negat̄. imo est poſſ̄e ꝙ anti xp̄s sit hō q est. ⁊ cū tu facis ꝯñam descēdēdo sub illo ter mino homo: ⁊ isti sunt oēs hoies. ergo antixp̄s ē iste hō. ꝯña est bona. cōcedendo. ⁊ ꝯñs est impossibile. concedo. er go añs est impossibile. concedo. ⁊ cum tu dicis non pro scd̄a parte. ergo pro prima parte. nego ꝯñam. q2 licet q̄li bet pars añtis sit possibilis: tn̄ vna est incōpossibilis al teri. Non. n. stant simul in v̄itate ꝙ antixp̄s sit hō. ⁊ isti sīt oēs hoies demonstrando existētes. Et si arguis. ꝯ. anti xp̄s est homo qui est. ⁊ non sunt nisi isti hoies: ⁊ demon strando presentes. ergo antixp̄s est hic vel hic: ꝯcedo cō sequētiā sed añs pro prima parte est falsum. licet sit poſſ̄e q2 dato ꝙ non sint nisi isti hoies demonstrando existen tes adhuc est poſſ̄e: q2 antixp̄s sit vnus homo existens q

Ad 5ᵐ nec sit ille nec ille. ℭ Ad 5ᵐ dr̄ ꝙ regula intelligit de co

ad ꝯfir. pulatiua affirmatiua ⁊ nō negatiua. ℭ Ad ꝯfirmationē ꝯcedo ꝯñam ⁊ ꝯñs: q2 copulatiua nō sufficienter diuidit̄ per necessarium ⁊ contingens cum aliqua sit impoſſis.

ℭ Utrum diffinitio disiūctiue cū spēbus sit bene data.

ar̄ p̄. Contra diffinitionem disiūctiue argui tur sic. Nota disiunctionis disiū git idest separat ea inter que cadit. ergo non coniungit ea: ꝯña tenet: ⁊ añs probatur. q2 propriū note disiunctionis est disiungere.

¶ Ad hoc forte diceres. vt dicit Donatus ꝙ nota disiunctionis cõiungit voces ⁊ disiũgit tamẽ sensum. i. significatum: ⁊ non incõuenit ꝙ vnũ ⁊ idem cõiungat ⁊ disiũgat respectu diuersorũ. ¶ Cõtra hoc arguit ⁊ adduco rõnẽ auctoris modoꝝ significandi: qui improbat Donatum: q̄ talis est. Coniũctio cõiungit illa cũ quibus ꝑ se cõstruit: sed cõiunctio nõ solũ cõstruit cũ vocibus: sed ēt ꝯstruit cũ dictionibus. i. aggregato ex voce ⁊ significato ⁊ modo significãdi: ergo cõiunctio disiũctiua dictiones ꝯiũgit. i. voces ⁊ significata siue voces ꝑ significata ꝯiungit.

ar 2°

¶ 2° ꝯ affirmatiuã ⁊ negatiuã venit argumẽtũ factum ꝯ alias spẽs hypotheticaꝝ specialiter: tñ argr̃ sic. Ista est negatiua: tu nõ es hõ vel tu nõ es asinus. ⁊ tñ nota disiũctionis nõ negaᷓ: ergo ⁊c. ꝯña nota cũ minori. maior ꝓbaᷓ. q2 facio istã ꝯñam. nõ tu es hõ ⁊ tu es asinus: ergo tu non es hõ vel tu nõ est asinus. ꝯña est bona: q2 equalet huic cũ ꝯdictorium copulatiue affirmatiue deᷓ duobus modis aut ꝑ negationẽ precedẽtẽ: aut ꝑ disiũctiuam factã de partibus oppositis copulatiue: ⁊ añs est pure negatiuũ: q2 est vna copulatiua negatiua. ergo ꝯña est pure negatiuũ: sꝫ ꝯña per vndecimã regulã Strodi que dicit. ¶ Si aliq̃ ꝯña ẽ bona ⁊ añs ẽ pure negatiuũ. ergo ꝯñs ẽ pure negatiuũ.

ar 3°.

¶ Tertio ꝯ veritatẽ ⁊ falsitatẽ sic arguitur argumento magistri. Disiũctiua illa est falsa. Oẽs hoĩes sunt asini vl' hoĩes ⁊ asini sunt asini. ⁊ tñ vna pars est vera. ergo ⁊c. ꝯña nota: maior probaᷓ. q2 quelibet pars principalis est falsa. pria. hoĩes sunt asini. Secũda hoĩes ⁊ asini sunt asini. minor probaᷓ. q2 quelibꝫ illaꝝ est vera. oẽs hoĩes sũt asini vel hoĩes ⁊ asini sunt asini. ergo ⁊c.

Confir.

¶ Cõfirmaᷓ. q2 disiũctiua que hꝫ ambas partes veras est falsa vt illa. tu es hõ vel tu es aĩal. ergo regule false: ꝯña tenet. añs probatur sic. Illa orõ ẽ falsa que significat sicut nõ ẽ: sed ista designata est hmõi. ergo ⁊c. ꝯña nota cum maiori ꝑ phm in predicamẽto substãtie dicẽtẽ: ꝙ ex eo ꝙ res est vel non est orõ dr̃ vera vel falsa. minor ꝓbaᷓ. q2 ista disiũctiua significat significata vocũ: quas ꝯiungit esse separabilia ⁊ nõ sunt sepata. ergo singnificat sicut nõ est. Confirmatur auctoritate Boetij di. cõiũctio disiũctiua ea inter que cadit simul esse nõ ꝑmittit.

ar 4°

¶ Quarto ꝯ possiatẽ ⁊ arguiᷓ argumẽto magistri. Ista disiũctiua est impossĩa ꝯtingẽter tu es vel tu nõ es. supposito q2 aduerbiũ determinet totũ. ⁊ tñ quelibꝫ eius pars ẽ possĩa. ergo ⁊c. ꝯña tꝫ. Prima pars añtis. ꝓbaᷓ: q2 suũ ꝯdictoriũ ẽ neciũ. s. necessario tu es: vel tu nõ es. Secũda pars ꝑꝫ: q2 quelibet illarum est possĩa tu es vel tu nõ es.

Confir.

¶ Cõfirmatur: q2 ista ẽ possĩs ꝯm magistrũ in exẽplificãdo: hõ est asinus: vel antixp̃s ẽ ⁊ tñ nulla pars est possĩs. de ꝑma manifestum ẽ. de secũda ꝓbaᷓ. vt in q̃one ꝑcedenti: q2 tũc eẽt posᷓe ꝙ antixp̃s esset aliqd qd̃ est sed iposᷓe est ꝙ antixp̃s sit aliqd qd̃ est. q2 si ista est possibilis antixp̃s est aliqd qd̃ est. ⁊ ista sunt oĩa q̄ sunt. ergo posᷓe est: ꝙ antixp̃s sit hoc vel hoc qd̃ est ⁊c. qd̃ est impossibile. ¶ Quinto ꝯ cõtingentiã ⁊ necessitatẽ argr̃ sic argumẽto magistri. Ista est necessaria antixp̃s nõ est albus vel antixp̃s est coloratus. ⁊ tñ q̃libet pars ẽ contingens ⁊ nulla alteri repugnat. ergo ⁊c. ꝯña nota cũ minori: maior ꝓbaᷓ: q2 ꝯdictoriũ est imposᷓe. s. antixp̃s ẽ albus ⁊ antixp̃s non est coloratus.

Ad ꝑm

Ad hec breuiter rñdeᷓ. ¶ Ad ꝑmũ dicit auctor modoꝝ significandi ꝙ coniunctio disiũctiua cõiungit voces: ⁊ significata: eo ꝙ semꝑ extrema cõiungit: diuidit tñ ea respectu tertij. Uñ cum dr̃: sor. vel pla. currit illa cõiũctio vel cõiungit simul illa duo extrema. s. sortem ⁊ pla. ⁊ tñ disiũgit ea respectu tertij quod est currit: ⁊ sic de alijs: patet ergo q̃lr̃ cõiungit ⁊ q̃liter disiũgit. ¶ Saluando Donatũ respondeᷓ ꝙ Donatus intelligit ꝙ ꝯiunctio disiũctiua ꝯiũgit solũ voces respectu tertij disiungit significata. Unde ꝑprobatio quam facit auctor modoꝝ significãdi est eius dclaratio.

Ad 2m

¶ Ad 2m dicaᷓ vt supra. Ad cõfirmationẽ negaᷓ maior. Ad ꝓbationẽ cũ tu facis illã ꝯñam: cõcedo. ⁊ cũ dicis añs est pure negatiuum. ergo ⁊ ꝯñs negaᷓ hec ꝯña. Uñ hec regula sꝫ solũ in cathegoricis in qbus affirmatiua ponit aliqd in esse ⁊ negatiua nõ in hypotheticis aũt nõ.

Ad 3m

¶ Ad 3m negaᷓ ꝙ aliqua pa ꝑncipalis sit vera. sed bñ aliqua pars nõ ꝑncipalis est vera vnde vna pars ꝑncipalis est que ꝑcedit notã disiũctiõis. ⁊ altera pars ꝑncipalis est que sequiᷓ notã disiũctionis.

ad ꝯfir.

¶ Ad cõfirmationẽ. negaᷓ añs. Ad ꝓbationẽ nego minorẽ. s. ꝙ talis disiũctiua. tu es hõ vel tu es aĩal significet sicut nõ est. Et ad probationẽ significat significata esse separabilia: ⁊ nõ sũt separata: ergo ⁊c. negaᷓ ꝙ significet significata eẽ sepabilia: sed bñ per modũ sepatiõis significat illa. Uel aliter dicaᷓ ꝙ itelligiᷓ in disiũctiua ꝓpria: q̃ autem sit illa vide in sumulis.

Ad 4m

¶ Ad 4m dr̃. ꝙ intelligiᷓ de disiũctiua: affirmatiua hypothetice ꝓbãda. nõ aũt cathego. qualiter est in ꝓposito: eo ꝙ quelibet illaꝝ ꝯtingẽter. tu es vel tu nõ es. nec̃io rex sedet vl' nullus rex sedet. est exponibiliter ꝓbãda: sicut ꝯtingenter tu es nec̃io deus est.

ad ꝯfir.

¶ Ad cõfirmationẽ dr̃. vt supra.

Ad 5m

¶ Ad 5m dr̃. ꝙ ille due pticule nõ sufficiũt: sꝫ altera reqriᷓ. s. ꝯdictoria ptiũ nõ repugnẽt q̃lr̃ nõ ẽ in ꝓposito: iõ argm nõ est ꝯ regulam.

¶ Utrum ꝑdicabile ꝓprie sumptũ diuidaᷓ in qnq3 tm̃.

ar ꝑ

Arguitur ꝯ ꝙ non sunt nisi quatuor q2 ꝑdicatum ⁊ ꝑdicabile idẽ sunt: sed tm̃ q̃tuor sunt ꝑdicata per phm. primo topi. s. genus: diffinitio: ꝓprium: ⁊ accñs. ergo tm̃ quatuor sunt predicabilia. ¶ Item genus ⁊ accñs idem sunt: q2 color est genus ⁊ accñs. ergo remanent tm̃ quatuor. ¶ Itẽ spẽs ⁊ ꝓpriũ idem sunt q2 risibile est idem cum hoĩe: q2 si nõ esset spẽs in ꝑdicamẽto qualitatis: ⁊ haberet aliqd ꝓpriũ: ⁊ illud ꝓprium aliud ꝓpriũ: ⁊ sic esset ꝓcessus in infinitũ: qd̃ nõ est dõm ergo tantum quatuor sunt. ¶ Itẽ ꝑdicamẽta sunt decem ⁊ qd̃libet est predicabile. ergo ꝑdicabilia sũt decẽ. ergo nõ tm̃ qnq3. Hec quatuor sunt argumẽta cõia.

ar 2°

¶ Scdo ꝑncipaliter sic. ꝑdicabile ⁊ vl'e idẽ sunt. sed plura qnq3 sunt vlia. ergo plura qnq3 sũt ꝑdicabilia. ꝯña nota cũ maiori. minor ꝓbaᷓ q2 singularia sunt infinita. ergo ⁊ vlia. sꝫ ꝯña: q2 quot modis diciᷓ vnũ oppositoꝝ: tot modis diciᷓ ⁊ reliquũ per phm ꝑmo topicoꝝ: sed singulare ⁊ vl'e sunt opposita. ergo quot modis dr̃ singulare tot modis dicitur vl'e.

ar 3°.

¶ Tertio sic. Indiuiduũ est vl'e: q2 predicatur de pluribus ⁊ nõ est aliqd̃ istoꝝ quinq3. ergo sunt plura qnq3. Et si dicis ⁊ indiuiduũ põt accipi dupl'r. s. ꝓ eo qd̃ denoĩat ⁊ ꝓ eo qd̃ sig̃at. Primo mõ nõ ꝑdicaᷓ d pluribꝰ. Scdo mõ sic. ꝯ. adhuc habeo intẽtũ ꝙ capiendo ꝓ eo ꝙ significat predicaᷓ de pluribus vniuoce: q2 veꝝ est dicere hoc indiuiduũ est indiuiduũ: ⁊ hoc indiuiduũ est indiuiduũ. ⁊ ita de alijs: ⁊ nullũ istoꝝ qnq3 est: q2 maxime eẽt spẽs: sꝫ hoc nõ: q2 oppositũ nõ ꝑdicaᷓ de opposito: sꝫ hec intẽtio spẽs ⁊ hec intentio indiuiduũ sunt intẽtiones opposite. ergo vna non predicaᷓ de alia: ergo indiuiduũ nõ est spẽs.

Ar. 4°

¶ Quarto sic ꝑdicari in qd facit duo vlia: q2 aliud ꝑdicaᷓ d pluribꝰ differentibus specie: vt genus. aliud vero de pluribꝰ differentibus numero vt spẽs. sic predicari i quale essentiale faciet duo vlia: q2 vnũ erit qd̃ ꝑdicaᷓ de pluribus differentibus spẽ d qua assignaᷓ ꝑma diffinitio a Porphy. ꝙ ꝑdicaᷓ de pluribus differentibus spẽ: ⁊ aliud erit qd̃ predicabiᷓ de pluribus differẽtibus numero solum: ⁊ illud erit dr̃a cõuertibilis: ⁊ sic erũt sex vlia: ⁊ si negas similitudinem: da ergo rõnem diuersitatis. quare predicari in quid per hoc qd̃ diuiditur in predicari de pluribus differentibus specie: ⁊ predicari de pluribus differentibus

numero faciat duo vniuersalia distincta. predicari vero ꝙ quale eēntiale per hoc ꝙ dicitur. similiter nō facit duo vniuersalia: quia non sufficit negare si propter quid sit falsa nō ōndit. vt dicit phs. 8. topi. ¶ 5° modo chymera est vl'e ꝛ nō est aliqđ istoꝝ quinq. ḡ sūt plura q̄ʒ quinq: ꝯña nota cū maiori: q2 ē terminus vniuoc⁹ p̄dicabilis de pluribus ꝛc. ꝛ mior ꝓbat. s. ꝙ nō sit aliqđ istoꝝ quinq: q2 vl'e cōius istis quinq diffinit sic ab Alberto in p̄dicabilibus. Uniuersale est nā simplex sua simplicitate cōicabilis pluribus: sʒ chymera nō est hmōi. ḡ ꝛc. ¶ Sexto. vl'e qđ est cōe istis quinq est vl'e: q2 p̄dicat' de istis quinq ꝑm eādē rōnē: q2 ꝑm istā termin⁹ vniuocus p̄dicabilis pluribus: ꝛ tñ nō est aliqđ istoꝝ quinq: q2 tūc esset magis cōe respectu sui ipsius ꝛ respectu alioꝝ: vt p3 intelligenti. ergo ꝛc.

Ad hec breuiter rñdet'. ¶ Ad p̄ᵐ dī ꝙ phs loquit' solū de p̄dicatis q̄stis in ꝓblematibus scibilibus: sicut est gen⁹: diffō. propriū ꝛ accidēs. Porphyrius aūt gñalius loquit': sed dicēs: q̄re phs nō posuit in p̄mo topicoꝝ dīiam pro predicato. Dēm est ꝙ cū predicatio dīe sit subalis ꝛ in plus se habet sicut gen⁹. iō ipsam dīiam nō posuit diuersaʒ a gñe: q2 cū sit gñalis cum gñe ordināda est. vt dicit phs ibidē. ¶ Ad 2ᵐ dī. ꝙ idem non est gen⁹ ꝛ accidēs respectu eiusdē. iō gen⁹ ꝛ accidēs distinguunt' formal'r. ¶ Ad 3ᵐ dī. ꝙ risibile nō est idē cū hoie: ꝛ lʒ risibile sit in p̄dicamēto q̄litat. nego ꝙ habeat ꝓpriū. lʒ. n. vl'r quelibʒ spēs p̄dicamēti sube habeat aliqđ ꝓpriū: nō tñ quelibet spēs accidētis. ¶ Ad 4ᵐ dī. ꝙ oīa p̄dicamēta cōtinent' sub vno vli. s. sub genere. Un̄ dico ꝙ tñ sunt quinq intētiones scđe vl'es nō coincidētes i denoiatione. s. gen⁹ species dīia: ꝓpriū ꝛ accidēs. ¶ Ad 2ᵐ p̄ncipale. negat' minor. Ad ꝓbationē negat' hec ꝯña. singularia sunt infinita. ḡ vlīa. Et ad ꝓbationē cū dicitur quot modis dī vnū oppositoꝝ tot modis dī reliquū. dicit Scrodus in p̄dicabilib⁹: ꝙ hʒ intelligi sic ꝙ quot sūt significata vni⁹ oppositi tot sūt signata alteri⁹. si ꝑm oēm significationē opponunt'. nō aūt quot supposita. iō nō est ad ꝓpositū auctoritas. Uel clari⁹ dī ꝙ phs vult ꝙ si vnū oppositoꝝ dī multipliciter. i. equoce: ꝛ aliud. mō argᵐ nō est ad ꝓpositū. ꝛ hoc expsse dicit phs in textu. vide ipsuʒ ꝛ inducit phs hoc est in ꝯrijs ꝛ in ꝯdictorijs ꝛ i oppositis ꝑuatiue. ¶ Ad 3ᵐ dī sicut ibi. Ad replicā ꝯcedo ꝙ indiuiduū ꝓ eo qđ signat est vl'e: q2 ē spēs. Et cū dicis. Oppositū nō p̄dicat' de opposito: dī ꝙ hec itētio opposita spēs nō p̄dicat' đ illa itētiōe opposita idiuiduū vt qd: sʒ vt modus. vn̄ indiuiduū ꝛ spēs vt qd sunt opposita ꝛ vt modi. si aūt vnū accipiat' vt qd ꝛ aliđ vt modus nō opponunt'. ¶ Rñsio Scoti. Uel al'r ꝛ clari⁹ ꝛ ꝑm Scotū dī ꝙ illa itentio scđa idiuiduū cōparata ad singularia q̄ đnoiat. vt puta sortē ꝛ platō. opponit' isti itētiōi spēs ꝛ sic nō est species. cōparata aūt ad illas intētiōes scđas de qb⁹ p̄dicatur in qd: vt hoc idiuiduū. illđ idiuiduū nō opponit' spēi: ꝛ sic est spēs. ¶ Ad 4ᵐ dī negādo siītudinē. Et cū dī. da ergo istātiā siītudinis: dī ꝙ hec est. q2 p̄dicari in qd non facit duo vlīa p hoc ꝙ aliud p̄dicet' de plurib⁹ differētib⁹ spē: aliud v̄o de plib⁹ differētib⁹ nūero: sʒ p hoc ꝙ vnū dicit q̄ditatē totā idiuidui: vt spēs: aliđ v̄o ptē: vt genus: sed p̄dicari in q̄le eēntiale nō pōt diuidi sic vt vnū dicāt totā quiditateʒ ꝛ alteruʒ ptē: q2 nulla differentia dicit totam q̄ditatē: sʒ q̄libʒ dicit ptē: q2 dīia nō includit actu genus cuius signū est: q2 genus nō predicat' de dīia q̄rto meta. ¶ Ad 5ᵐ dicit Maro in suis passib⁹ ꝙ ly chymera non est p̄dicabile nisi ꝑm qd: sicut vnitas entis diminuti non est nisi ꝑm quid: ꝛ p ꝯñs nec predicatio eius nisi ꝑm quid ac si diceret' ꝙ quedam dī esse spēs vera quedaʒ ficta. ly chymera est spēs ficta non autē vera vt ꝓbat argumētū. ¶ Uel aliter pōt dici negando maioreʒ. s. ꝙ ly chymera sit vl'e. Et ad probationē negatur ꝙ sit terminus vniuocus ex quo non significat aliquā vnam naturaʒ veram: sed solū fictam. ¶ Ad 6ᵐ dicit Scotus ꝙ vl'e quod est cōe ad ista est genus ad istas quinq intētiones. Et ideo predicatur in quid de illis. est tñ genus predicatione denoiata vt quid. ergo p̄dicatur de illis. recipit autē predicationem generis vt modi. ¶ Uel aliter ꝑm viam cōem negatur ꝙ ly vl'e sit vl'e. q2 est analoguʒ. predicatur. n. per prius de genere ꝛ per posterius de alijs.

Margin: ar 5. — ar 6. — Ad p̄ᵐ — Ad 2ᵐ — Ad 3ᵐ — Rñ° 2°. — Ad 4ᵐ — Ad 5ᵐ — Rñ° 2°. — Ad 6ᵐ — Rñ°. 2°.

¶ Utrum diffinitio generis sit bene data.

Contra p̄mā particulā arguit' argumēto magri sic. Corpus aiatuʒ est genus. ꝛ tñ nō est terminus vniuocus. ḡ diffō mala. ꝯña nota cum maiori minor probatur q2 terminus vniuocus est terminus simpl'r plura significans ꝑm eandē rōnem: sed ly corpus aiatū nō est terminus simplex. ergo ꝛc. ¶ Confirmat': q2 ly corpus est genus ad corruptibile ꝛ incorruptibile. ꝛ tñ nō p̄dicatur de illis vniuoce. q2 nihil est vniuocū corruptibili ꝛ incorruptibili ꝑm cōmēta. i de suba orbis. Itē aial est genus. ꝛ tñ est terminus equocus ꝑm phm: in capitulo de equiuocis dī. aial est equocuʒ ad aial veꝝ ꝛ ad aial pictū. quare ꝛc. ¶ 2° arguit' ꝙ genus nō p̄dicat' i qd q2 nihil p̄dicat' in qd de aliquo de quo p̄dicatur denoiatiue. sed aliqđ genus p̄dicat' denoiatiue đ spē. ergo aliqđ genus non predicatur in qd de spē: ꝯña nota cū maiori. minor ꝓbat': q2 q̄ʒtitas p̄dicat' denoiatiue de linea. supficie ꝛ corpe: q2 q̄libet istarū est vera: linea est q̄ʒta. supficies est q̄ʒta: corpus est q̄ʒtū. ¶ Tertio argr' ꝙ non p̄dicat' de plurib⁹ differētib⁹ spē: q2 genus pōt saluari in vna spē ḡ nō p̄dicat' nisi de illa. ꝯña nota. añs probat': q2 in quocū q3 saluat' diffō alicuius ꝛ ipsum diffinituʒ pōt saluari: sʒ diffō aialis p̄t saluari in solo hoie exñte si non essent aialia: ḡ aial p̄t saluari in solo hoie. ¶ Confirmat' p phm p̄ poste. in capitulo de erroribus circa vl'e dī. ꝙ si sit vl'e aliquod qđ nō habeat nisi vnā speciē ꝛ demonstret' passio đ illa spē tanq̄ʒ de illo vli erit error. ergo dī phʒ velle ꝙ possit dari genus sub quo non sit nisi vna spēs. ¶ Quarto ꝯ totaʒ diffōnē argr'. Unius rei vna est diffō sexto topi. sʒ est diffō gñis assignata a Porphyri. s. genus est illud cui supponitur spēs. ḡ ista non erit eius diffō. ¶ Confirmat' q2 diffō dʒ dari p priora ꝛ notiora sexto topico. sʒ ista nō est per priora: q2 p̄dicari est propriū cuiuslibet vlis: vt dicit Porphyrius in cōitatibus. sil'r spēs non est prior nec notior gñe: q2 correlatiua sunt simul vera ꝛ simul nota: ꝛ species ponitur hic in diffinitione: quare ꝛc.

Ad hec rñdetur. ¶ Ad primuʒ dicit magister ꝙ ly corpus aiatum non est genus: sed viuuʒ capiendo viuū pro viuēte cōposito ex mā ꝛ forma. Et si dicas. Porphy. posuit corpus aiatū esse genus dī ꝙ caruit termino simplici. Ad ꝯfirmationē dicit Girardus in p̄dicabilibus ꝙ genus ꝑm physicū p̄dicat' equoce: ꝑm vero logicū vniuoce. Cuius rō ē: q2 cū phisicus sit artifex realis illud p̄dicat' vniuoce ꝑm ipsum qđ p̄dicat' ꝑm rem ꝛ nām vnam. Illud autē predicat' equoce qđ ꝑm diuersas nās p̄dicat'. cū modo genus p̄dicat' non ꝑm nām vnaʒ: ergo p̄dicat' equoce. Iō phs dicit septimo phisi. ꝙ i gñe latent equocationes. Logicus aūt cū sit artifex rōnis dicit ea vniuoce p̄dicari que ꝑm vnū cōceptū rōnis p̄dicant' de pluribus. gen⁹ aūt ꝑm vnū ꝯceptū rōnis p̄dicat' de cunctis suis spēb⁹: iō vniuoce dī p̄dicari. Uel aliter dī negādo minorē. s. ꝙ ly corpus nō p̄dicet' vniuoce. Et ad ꝓbationem cū dī. nihil est vniuocū corruptibili ꝛ incorruptibili ꝑm cōmētatorē: dī ꝙ cōmētator nō vult p hoc corp⁹ non esse vniuocū corruptibili: ꝛ incorruptibili: sed ꝙ datis duobus corporibus corruptibilibus quibus aliquid est

Margin: ar p̄. — Confir. — ar 2ᵐ — ar 3° — Confir. — ar 4° — Confir. — Ad p̄ᵐ

est vniuocū. ex alia pte datis alijs duobus corpib⁹ q̄rum vnū sit corruptibile. ꝛ aliud icorruptibile. qbus ēt aliqd sit vniuocum magis conueniūt illa duo corruptibilia q̄ duo: q̄rū vnū ē corruptibile ꝛ aliud icorruptibile. ¶ Ad illud de aiali dī ꝙ ly aial est termin⁹ vniuoc⁹ ꝛ equocus ad aliud ꝛ ad aliud compatū. Nā si ad hoiez ꝛ ad asinū compet est termin⁹ vniuoc⁹. si vō ad hoiez viuū ꝛ ad hominē pictū: est termin⁹ equoc⁹ cū aūt gen⁹ sumat in cōparatione ad spēs est vniuoc⁹ reᵘ illaꝝ ꝛ nō equoc⁹. lꝫ reᵘ aliorū possit eē equoc⁹. ¶ Ad 2ᵐ pnᶜ negat minor. Ad pbationē cū dī ꝙ q̄titas p̄tur denoiatiue de spēb⁹. Dī ꝙ aliqd p̄ri denoiatiue p̄t esse 2ᵗ. s. stricte ꝛ large: vel ppᵉ ꝛ coiter. Stricte siue ppᵉ illud dī denoiatiue qd est ɔcretū accñtale p̄dicās de aliq̄ accñtalr sic albū de hoie. Large vō ꝛ coiter dē ɔcretū accñtale p̄t dici p̄dicari dnoiatiue. Ad ppositū ḡ dico ꝙ q̄titas non p̄tur ppᵉ denoiatiue de aliq̄ sua spē: sed bñ large: qꝛ dōo linea est q̄ta ꝛ ista est fła si itelligat ꝙ ly linea sit hñs q̄titatem tanq̄ accñs: si aūt itellr ꝙ linea sit hñs ptes itegrales est vā. ¶ Ad 3ᵐ nego ɔñam qcqd sit de illo añte. Nā dato adhuc ꝙ gen⁹ saluaret in vna spē adhuc est p̄dicabile de plib⁹ spēbus: qꝛ p̄bile dicit aptitudinē: lꝫ non actū p̄dicet sicut spēs est p̄dicabilis de plib⁹ idiuiduis dato ꝙ nō sint plura idiuidua. ¶ Ad ɔfirmationē pꝫ silr. ¶ Ad 4ᵐ dī ꝙ vnius rei vno° ɔsiderate vna est diffō: lꝫ diuersimode p̄nt esse plēs. Porphy. ɔsiderauit gen⁹ in p° diffōne in ordine ad spēm put spēs subijcit ei in scda vō diffōne gen⁹ in ordine ad spēm put gen⁹ p̄dicat de illa. ¶ Ad ɔfirmationem dī ꝙ phs loquit de diffinitione ppᵉ dicta. Ista autem est descriptio: que tamē est p notiora: qꝛ spēs vt terminus ad quē notior est gñe vt termino a quo: ꝛ predicabile quod est ppriū generis est etiam notius genere: quare ꝛc.

¶ Utrum diffinitio speciei sit bene data.

Contra p̄mā pticulaꝫ argᵗ sic. s. ꝙ spēs non sit terminus vniuoc⁹ ꝛ arguit sic. Sicˀ gen⁹ se hēt ad spēm: ita spēs ad idiuiduū. sed gen⁹ non p̄tur oino vniuoce de suis spēb⁹ qꝛ f̄m phm. 7. phy. In gñe latent equiuocationes. ḡ nec spēs p̄tur vniuoce de indiuiduis. ¶ Scdo ɔtra scdam particulā. nō supremus. arguit argumēto magri. Quia hec pticula ponit: vt differat spēs a gñe gñalissimo qꝛ sulia est termin⁹ vniuocus non supremus: vt pbabo: ꝛ tñ est gen⁹ gñalissimū. ḡ ꝛc. ɔña nō cū minori. maior pbat: qꝛ aligs est terminus supra ipsaꝫ vt puta ens. ḡ non est supmus. Confirmat: qꝛ aut diffō magistri est supflua: aut diffō Porphy. est diminuta. qꝛ Porphy. nō posuit ly supm⁹. sed dixit. Spēs est q̄ p̄dicat de plurib⁹ differētib⁹ numero. ¶ Tertio illa pticula de plurib⁹ differētib⁹ numero est supflua. ergo diffō mala. ɔña tꝫ. añs pbat sic. illa particula ponit frustra: p quā diffinitū non differt ab aliquo a quo nō differat per particulas p̄cedētes. sed ista est hmōi. ḡ ꝛc. ɔña nota cum maiori: ꝛ minor pꝫ de se. Cōfirmat. qꝛ sine illa particula diffō adhuc ɔuertit cum diffinito. ḡ frustra ponit. ɔña tꝫ. añs pbat. qꝛ ois termin⁹ vniuocus non supmus p̄dicabilis in qd est spēs ꝛ ecōuerso. ḡ ꝛc. ¶ 4° sic. q̄ñcūq̄ diffinit vnuꝫ relatiuū ꝛ in diffōne eius non ponit correlatiuū diffō est male data. sed hic diffinit: vnū relatiuū. s. spēs. ꝛ non ponit in eius diffōne correlatiuuꝫ. s. gen⁹ ergo diffō eius est male data. ɔña nota cum minori. maior est de mente phi sexto topi. dicētis. Opꝫ autē non latē q̄ñ quedā non est aliter diffinire: vt duplū dimidio: ꝛ q̄cunq̄ ad aliqd p se dicunt. Est etiā de mēte Porphyrij i caplo de specie di. Nosce aūt opꝫ q̄ñ gen⁹ est alicui⁹ genus: ꝛ spēs est alicuius spēs: iccirco necē est in vtrorūq̄ rōnib⁹ vtrisq̄ vti ex quib⁹ habet expsse ꝙ vnum relatiuū diffinit per aliud.

Ad hec breuiter r̄ndet. ¶ Ad p̄ᵐ dī ꝙ silitudo nō est q̄tum ad oia. Nā q̄uis currat q̄tū ad h ꝙ sicut gen⁹ est vłe respcū spēi ita spēs est vłe respectu indiuidui. tñ in h est dissilitudo: qꝛ genus in spēs diuidit diuisiōe forme. spēs vō diuidit in idiuidua diuisiōe mãe. Ex hoc aūt pueniť. ꝙ in gñe non est vniuocatio pfecte sicut in spē spālissima. ¶ Uel aliter ɔcedit maior. s. silitudo ꝛ negat mior. s. ꝛ gen⁹ nō p̄dicet vniuoce. Ad phꝫ. 7. physi. dī ꝙ loquit de equoc e large. stricte. n. equiuocuꝫ dī ꝙ f̄m diuersas ꝛ non f̄m vnā rōnē p̄dicat: large vero dē qd f̄m diuersas rōnes p̄dicat. Silr vniuocū stricte dicit ꝙ tm̄ f̄m vnā rōnē p̄tur ꝛ non f̄m diuersas. Large vero qd f̄m vnā ꝛ f̄m diuersas. Hec est distinctio magri in p̄ poste. ¶ Ad 2ᵐ negat. maior. Et ad pbationē negatur ista ɔña. aligs termin⁹ est supra. ḡ nō est supm⁹: sed qꝛ p hoc ꝙ aligs termin⁹ est supra ipsam nō hr̄ ꝙ aligs terminus sit supior ipsa. sed solū coior. Sed dꝫ argui sic. aligs termin⁹ est supra ipsam in recta linea p̄dicamētali. ḡ non est suprem⁹: ɔña tunc est bona: sed negat añs. ¶ Ad cōfirmationē dī ꝙ diffō magistri est cōpletissima: ꝛ opꝫ illā pticulā subintelligē in diffōne Porphy. qꝛ aliter esset diminuta: quoniaꝫ cōpeteret gñi gñalissimo: vt pꝫ de se. ¶ Ad 3ᵐ dicit. ꝙ ista est vna pars tota simul predicabilis in qd: de plurib⁹ differētib⁹ numero. si ō plurib⁹ differētib⁹ numero non eēt alia particula a p̄cedēte. s. p̄dicabilis in qd frustra poneret. ꝛ argᵐ ɔcluderet: ꝛ ꝙ sit alia pticula pꝫ: qꝛ ɔ̄hit p̄cedētē. s. p̄dicabilis in qd ꝛ q̄ in plus se hꝫ absolute: qꝛ oē p̄dicabile in qd est p̄dicabile de pluribus differētib⁹ numero ꝛ nō eɔ̄. ¶ Ad ɔfirmationē cuꝫ dī sine illa particula diffō conuertit: ḡ frustra ponit: negat ɔña: qꝛ illa pticula non ponit: vt diffinitū differat ab aligbus a qb⁹ non differat p p̄cedentes. sed ponit declarandū magis illā particulā p̄dicabilis in qd: qꝛ dato: ꝙ sciret ꝙ spēs esset termin⁹ vniuocus non supm⁹ p̄dicabilis de plurib⁹ in qd adhuc posset esse dubiū de qb⁹ p̄tur. Et ideo addit de plibus differētib⁹ numero. ꝛ ita est tota vna pticula simul p̄dicabilis in qd de pluribus differentib⁹ numero. ¶ Ad 4ᵐ dī. ꝙ in ista diffōne sub intelligit correlatiuū. s. gen⁹: qꝛ ꝙ est termin⁹ non suprem⁹ p̄dicabilis in qd de pluribus differētib⁹ numero intelligit esse posituꝫ sub gñe. ¶ Uel alr ꝙ spēs dicitur relatiue ad genus. Et ideo necesse est aliā diffinitionē dari de ea: vt cōparat ad genus. s. Spēs est que ponit sub assignato genere. Aliā autē p comparationē quā hēt ad indiuidua. non f̄m quā gen⁹ est: qꝛ sic negat Porphy. extrema hēre duas habitudines: in caplo de spē: sed f̄m quaꝫ est spēs. Ideo necē est hr̄e aliā diffōnē in cōpatione ad idiuidua.

¶ Utrum diffinitio differentie sit bene data.

Contra Et p° ꝙ dr̄ia non sit termin⁹ vniuocus argumēto magri. Quia rōnale est dr̄ia: ꝛ tñ non est termin⁹ vniuoc⁹. ergo ꝛc. ɔña nota cum maiori: minor pbat qꝛ rationale sigt hoiem ꝛ angelū diuersis rōnibus: qꝛ sigt hoiem rōne qua sensitiuum: ꝛ intellectiuū: ꝛ significat angelū ratione qua itellectiuū solū. ¶ Confirmatur: qꝛ termin⁹ vniuoc⁹ est termin⁹ simplex significans plura: f̄m eandē diffōnē: sed dr̄ia non habet diffōnē. qꝛ tūc hr̄et dr̄iam: ꝛ sic esset pcessus in ifinitum: qd est fłm. ḡ dr̄ia nō est termin⁹ vniuoc⁹. ¶ Scdo argᵗ ꝙ dr̄ia nō p̄tur in q̄le: qꝛ si dr̄ia p̄tur in q̄le. ergo diffō: ɔña est falsuꝫ: vt pꝫ: qꝛ diffō p̄dicat in qd. ɔña pbat. qꝛ vnum. qdq̄ magis denoiat ab actu q̄ a pōa. scdo phy. ꝛ nono meta. sed diffō est cōposita ex gñe ꝛ dr̄ia. q̄rum gen⁹ est: vt mã. dr̄ia vō: vt forma ꝛ actus: ḡ diffinitio recipit p̄tionem ꝛ modū p̄dicādi a dr̄ia. que ex pte p̄tur in q̄le: ergo ꝛ diffō. ¶ Cōfirmat: qꝛ si dr̄ia p̄dicet in q̄le ipsa eēt q̄litas. ɔña ē

falsam: q2 q̄litas est posterior sub̄a: d̄ria ṽo est prior spē: 2ñ̄a pbat: q2 modus p̄ndi sumit a mō eēndi. Modus.n. 2seqt rē cui⁹ est modus: ⁊ sic si d̄ria p̄dicet i q̄le h̄ret mo dū eēndi q̄li⁹. ℂ Cōfirmat 2° q2 qd d̄r a qdi⁹: ⁊ sz cū d̄ria dicat qditatē ei⁹ cui⁹ est. ḡ p̄tur i qd. ℂ Cōfirmat tertio q2 pħs dicit in. 2. poste. Op3 p̄dicata in qd sumē in diffō ne. sed cū d̄ria sumat in diffōne. ergo p̄dicatur in quid.

Ad p̄ᵐ **Ad hec** breuit rñdet. ℂ Ad p̄ᵐ rñdet magr̄ negan do maiorē. ℂ Ad pbationē cuz d̄r rōnale dicit de hoīe ⁊ angelo diuersis rōnibus. D̄r q rōnale: vt est d̄ria hoīs nō d̄r de āgelo: ⁊ tale rōnale soli homini cō petit: ⁊ est idē qd vti rōne cū discursu: sumēdo aūt rōna le pro eo qd est vti rōne nō est d̄ria aliqua: sed est nomen

Rñ. 2° equocū. Burle⁹ ṽo diceret q rōnale est d̄ria hoīs ⁊ ange li. ⁊ negaret q cōpetat hoī ⁊ angelo diuersis rōnibus: i mo vna rōne cōi q̄ est vti rōne. P̄ria rñsio melior. ℂ Ad

Confir. 2firmationem cum d̄r q termin⁹ vniuocus est terminus simplex sign̄as plura s̄m eandē diffōnē: p diffōnem. 2ce ptus eq̄le cōpetēs suis iferiorib⁹ ⁊ sic differētia h̄et diffō nem: nō tamē diffōnē proprie dictā q̄ est p gen⁹ ⁊ d̄riaz.

Ad 2ᵐ ℂ Ad 2ᵐ negat 2ñ̄a. Ad pbationē 2cedo q si diffō acci peret suū modū p̄dicādi ab aliq̄ suaꝝ ptium q accipet a d̄ria: sed a nullo accipit sic nec spēs sed ex se h3 modū p̄ dicādi in qd: q2 explicat totā qditatē spēi: sic ḡ spēs p̄tur in qd: ita diffō. d̄ria ṽo p̄tur in q̄le: q2 h3 modū q̄litatis cū determinet gen⁹ spēs ṽo ⁊ gen⁹ p̄dicant in qd cum se

ad 2fir. hēant p modos determinatoꝝ. ℂ Ad 2firmationē p̄mā 2cedit q d̄ria est q̄litas: vt dicit pħs. 7. meta. nō t̄n acci piēdo q̄litatē: vt est vnū ḡnalissimū p̄dicamēti q̄litatꝫ: sed equoce: vt forma: q̄litas ⁊ actus sunt idē in transcendēti.

Rñ. 2° ℂ Uel aliter d̄r negādo 2ñ̄am illaz. p̄tur in q̄le: ḡ est q̄li tas q2 nō p̄dicat in q̄le: q2 sit q̄litas: sed q2 h̄et modū q̄li tatꝫ. sed cum d̄r modus q̄litatꝫ nō sequit: nisi q̄litatē negat de quocūq3: q2 determinare aliqd est modus q̄litatꝫ ⁊ cō petēs etiā aliqbus substātijs: sed modus ppri⁹ q̄litatꝫ nō

Ad 2ᵐ cōpetit substātijs. ℂ Ad 2ᵐ 2firmationē d̄r q ad p̄dican dū in qd nō sufficit q dicat qd: sed p modū qd. d̄riam aūt dicit qd. vt pura essentiā: sed p modū determinātis ⁊ non determinati. siue s̄m alios p modū informātis ⁊ nō per modū subsistentis. ⁊ sic non dicit per modum qd. ℂ Ad

Ad 3ᵐ tertiā 2firmationē d̄r q p̄dicatum in qd dupl̄r pōt dici. Uno mō. q2 p eū soluit qd fcā p qd ⁊ sic gen⁹ ⁊ spēs dn̄r p̄dicata in qd. Alio mō: q2 ptinēt ad qditatē. pħs loquit

Rñsi. 2° 2° mō ⁊ nō p̄ mō. ℂ Uel aliter d̄r q op3 p̄dicata in qd su mi in diffōne. q2 oē superi⁹ ponitur in diffōne sui inferio ris nō t̄n oē qd ponit in diffōne est p̄dicatum in quid.

ℂ Utrum diffinitio proprij sit bene data.

Argr̄ p̄ **Contra** p̄mā pticulā arguit sic. Esse na tū sentire est ppriū aīalis. ⁊ ta mē non est termin⁹ vniuocus. ḡ ⁊c̄. 2ñ̄a nota cum maiori. mior pbat. p pħm in. 5. topi. vbi dicit. q illud qd multipl̄r d̄r nō pōt assigna ri ppriū alicui⁹: vt natū sentire nō est ppriū aīalis: quia sentire d̄r multipl̄r. vno mō sensuz h̄re. alio mō sensu vti.

Confir. ℂ Confirmat q2 aīal discipline susceptibile est pprium hoīs. ⁊ t̄n nō est termin⁹ vniuoc⁹. ḡ ⁊c̄. 2ñ̄a nota cum mi nori. q2 termin⁹ vniuocus est termin⁹ simplex. h̄ autē. s. aīal discipline susceptibile non est terminus simplex: sed aggregatū ex ḡne ⁊ proprio. maior pbat. p pħm in. 5. to pi. vbi dicit q si nō ponat genus in assignādo pprium nō recte assignat. vt si pprium aīalis assignat aīal h̄re male assignat: h̄ū autē si dicat pprium est hoīs aīal discipline

Argr̄ 2° susceptibile. ℂ 2° 2ͣ 2ᵐ pticulā argr̄ sic: arg⁹ magistri. Risi bile est ppriū: ⁊ t̄n nō p̄dicat de plībus 2uertibil̄r. ḡ ⁊c̄. 2ñ̄a nota cū maiori. mior pbat: q2 risibile p̄dicat de sor.

Confir. ⁊ pla. ⁊ de nullo illoꝝ 2uertibil̄r. vt p3. ℂ Cōfirmat: q2 risibile est ppriū. ḡ nō est cōe: ⁊ t3 2ñ̄a: q2 cōe ⁊ ppriū sunt opposita. tūc vltra. nō est cōe. ḡ non p̄tur de plīb⁹ t3 2ñ̄a. q2 ex opposito 2ñ̄tis seqt oppositū añtis. sc̄ʒ. n. p̄tur de plīb⁹. ḡ ē cōe: q2 nihil p̄dicat de plībus nisi cōe. ℂ Ter

argr̄ 3° tio 2ͣ totā diffōnē argr̄ sic. Leuissimū est termin⁹ vniuoc⁹ p̄dicabilis in q̄le accñtale 2uertibil̄r de igne: ⁊ t̄n nō est eius ppriū: ḡ diffō mala: 2ñ̄a t3: q2 alicui competit diffō cui nō cōpetit diffinitū: ⁊ maior est nota minor pbat: q2 qd p supabūdantiā d̄r non est ppriū alicui⁹. vt dicit pħs in. 5. top. ⁊ dic̄ pħs hoc exēplū qd leuissimū d̄r p supabū

Confir. dātiā. ideo non est ppriū ignis. ℂ Confirmat sil̄r de cali dissimo: q2 p̄tur in q̄le accñtale 2uertibile de igne. ⁊ t̄n non est ei⁹ ppriū ex quo p supabundātiā d̄r: quare ⁊c̄.

Ad p̄ᵐ **Ad hec** breuit rñr. Ad p̄ᵐ 2cedo maiorez. s. q esse natū sentire est ppriū aīalis put eē natum sentire est idē qd sensibile: ⁊ nego minorē q nō sit termi nus vniuocus. ℂ Ad pbationē cū dicit. Illud qd multi pl̄r d̄r non est ppriū alicui⁹. 2cedo: ⁊ cum dicis sentire d̄r multiplicit s̄m pħz. D̄r q esse natū sentire pōt accipi 2ʳ. Uno°. vt est idē qd sensibile ⁊ sic nō d̄r multipl̄r: sed vno mō. s. vt est aptū natū: vt i sensu. Alio°. vt est cōe sign̄ans ista duo. s. vti sensu vel h̄re sensum. ⁊ sic est equocū ⁊ non

ad 2fir. ppriū. ℂ Ad 2firmationē negat maior. ℂ Ad pbatio nē cū d̄r pħs dicit q si nō ponat genus in assignādo pro priū non recte assignat. d̄r q p ppriū pħs itelligit descri ptionē q̄ pficit p ipsum ppriū. vñ vult dicere pħs: q si nō ponat genus in assignādo pprium. i. descriptiōes q̄ dan tur p ppriū non recte assignant. Forte diceres 2ͣ: q2 i. 4. topi. agit t̄n de pprio. in sexto ṽo agit de diffōne. ḡ p p prium illic nō pōt intelligi descriptio. negat 2ñ̄a: q2 in 6° agit de diffōne qditatiua: que dat p gen⁹ ⁊ d̄riaz. in. 5. ṽo eū determinet de pprio ex 2ñ̄ti. pōt etiā aliqd de descri ptione dicē q̄ pficit p gen⁹ ⁊ ppriū. Hec rñsio non placz: q2 2fundit libros pħi: iō dicerē aliter. s. q pħs in. 5. topi. ponit locos q faciūt ad entitatē ppriȷ̄. ⁊ ponit etiā locos qui faciūt ad bonitatē doctrine habēde de pprio: ⁊ h̄ di etū allegatū est in locis q faciūt ad doctrinaz ⁊ non vult aliud dicē pħs nisi q in assignādo ppriū ad meliorē do ctrinā cū sit accñs: ⁊ accñtia sit inherere alteri. ⁊ iō vt be ne cognoscat illud cui inheret addit genus. nō t̄n quo ad entitatē ppriȷ̄. Hāc puto intētionē fuisse pħi vt p3 legēti

Ad 2ᵐ libros topi. ℂ Ad 2ᵐ rñdet magr̄ q ly 2uertit non respi cit ly plībus. sed illud rōne cui⁹ de plīb⁹ p̄tur: vt subz qd est ille termin⁹ hō cū quo 2uertit ly risibile. vñ illa 2ñ̄a nō valet ly risibile p̄tur de sor. pla. ⁊ non 2uertit cuz illis igit non 2uertit. Argr̄. n. ab inferiori ad suū supius nega

ad 2fir. tione pposita. ℂ Ad 2firmationē nego p̄mā 2ñ̄am. s. ly risibile est ppriū. ḡ non est cōe: ⁊ cum pbas: q2 pprium ⁊ cōe sunt opposita nego: q2 nullā oppositionē h̄nt: q2 nec 2riā nec 2dictoriā: nec relatiuā nec puatiuā: 2cedo t̄n q sunt opposita large loq̄ndo de oppōne: q2 sunt repugnā tia re⁹ vnius ⁊ einsdē: q2 aliqd nō est cōe ⁊ ppriū respcū einsdē. ⁊ ideo dico q risibile est pprium hoīs. est aūt cōe singularib⁹ hoīb⁹: ⁊ sic est ppriū ⁊ cōe respectu diuerso

Ad 3ᵐ. rum. ℂ Ad 3ᵐ q difficultatē h3 pp auctē pħi d̄r. q illud qd per supabūdantiā d̄r non est alicui⁹ ppriū. d̄r q leuis simū pōt dupl̄r 2siderari. Uno mō. vt dicat q ē illud qd est aptum natū h̄re vltimū gradū latitudinis. leuitatis. puta respectu grauitatꝫ. vt octo. Alio mō. d̄r leuissimum qdcūq3 excedit alia corpa s̄m leuitatē. quācūq3 leuitatē hēat. vnde p̄mō si nō esset ignis adhuc esset aliqd leuissi mū: q2 aer excederet oia corpa s̄m leuitatē. non t̄n esset leuissimū p̄° mō q2 aer non est aptus nat⁹ h̄re leuitatē. vt octo: sed solū ignis. Ad ppositū dico q si leuissimū capit p̄mo mō est ppriū ignis. ⁊ igne corrupto non cōpetit al teri. 2° ṽo mō non est ppriū ignis: q2 adhuc alteri compe

tit:

tis:vt puta aeri corrupto igne. Et cū dr̄ qḋ p̄ supabūdan-
tiā dr̄ non est ꝓpꝛiū alicui⁹. dr̄ ꝙ itelli̇r sic ꝙ illud qḋ dr̄ p̄
supabūdātiā ad alia non dterminādo certū gdū non est
ꝓpꝛiū sic leuissimū p̄ 2ᵐ: qꝛ corrupto subo cui assignatur
eē ꝓpꝛiū adhuc competit alteri: ⁊ h̄ voluit p̄hs in textu.
si aūt determiat certū gdū p̄t esse ꝓpꝛiū: vt leuissimū p̄ᵒ:
qꝛ tūc corrupto subo cui⁹ erat ꝓpꝛiū non ampli⁹ compe-
tit alteri. Hāc rōnē elicio q̄re vide ipsam. ℂ Ad ɔfirma-
tionē dr̄ ɔsilr.

ad ɔfir.

ℂ Utrū diffō accidētis sit bn̄ data.

Contra albū est accn̄s. ⁊ tn̄ non est ter-
min⁹ vniuoc⁹. g̊ diffō mala. ɔn̄-
tia tz: cū maiori. mior. pbat. qꝛ termin⁹ vni-
uoc⁹ p̄tur s̄m vnū nomē ⁊ s̄m vnā rationē p̄
p̄hm in an̄ p̄ntis cap̄ de vniuocis: sz albū nō
p̄tur s̄m rationē p̄ p̄hm in p̄nto sube dicētē ꝙ eoꝝ q̄ sunt
in subo in plib⁹ neq̧ nomē neq̧ ratio p̄bit. In aliqb⁹ v̊o
nomē nihil p̄hibet p̄ri. ratione v̊o ipoīe est p̄ri vt album
cū in subo sit i corpe p̄bit de subo. dr̄. n. corp⁹ albū: ratio
v̊o albi nūq̄ȝ de corpe p̄bit. Ista sunt v̊ba formalia p̄hi. ex
qb⁹ expsse pz ꝙ albū non p̄tur s̄m rationē. ℂ Confirma-
tur. qꝛ ly albū non sit termin⁹ vniuoc⁹. qꝛ s̄m p̄hm i p̄ to-
picoꝝ vbi declarat s̄m instr̄m sylli dialectici ꝙ est distin-
ctio multiplicis: dicit ꝙ si vnū ɔ̄riū multiplr̄ dr̄ ⁊ aliud. ⁊
dat exᵐ ꝙ albū dr̄ mltiplr̄. qꝛ de re alba ⁊ de colore albo.
ℂ 2ᵒ sic. non qḋlz accn̄s p̄tur in q̄le accidētale reᵒ subi. g̊
diffō mala. ɔn̄a tz. añs pbat. qꝛ aliqḋ accn̄s p̄tur in q̄ꝫtū:
qꝛ ad iterrogationē factā p̄ q̄ꝫtū de aliq̄ ɔueniēt. r̄ndet p̄
illud: vt p̄ bicubitū. tricubitū. ⁊ sil'a. ℂ Cōfirmat: qꝛ res
p̄nti accn̄tl talr̄ p̄tur de suba. q̄lr̄ p̄ illā soluit qḋ de suba
⁊ non alr̄: sed p̄ q̄ꝫtitatē soluit qḋ de suba. p̄ quā q̄rit q̄ꝫ-
ta est suba. g̊ q̄ꝫtitas p̄bit in q̄ꝫtū. Et cuȝ non soluat qḋ p̄
quā q̄rit q̄lis est suba. q̄ꝫlitas non p̄bit in q̄le. Et silr̄ per
alia p̄nta soluit qḋ facta de suba p̄ q̄ mō vel q̄lr̄: vt q̄lr̄ se
hz sor. dr̄ agit vel patit vel sedet. g̊ illa nō p̄tur in q̄le vel
in q̄lr̄. ℂ 3ᵒ ɔ̄ totā diffōnē ar̄ arg⁹ magr̄i. qꝛ hec albedo ē
añs. ⁊ tn̄ non est termin⁹ vniuoc⁹ p̄bilis de plibus ⁊c̄. ɔn̄-
tia tz: qꝛ alicui competit diffinitū cui nō competit diffō.
maior nō. ⁊ minor pbat. p̄ p̄hm in p̄ntis: qꝛ singularis de
nullo p̄tur. ⁊ p̄ p̄hm dicentē ꝙ solū de seipso p̄dicat. non
g̊ p̄dicat de plibus: ⁊ p̄ ɔn̄s non est termin⁹ vniuocus: qꝛ
termin⁹ vniuoc⁹ est termin⁹ simplex p̄sa signans q̄lr̄ non
est termin⁹ singularis. ℂ Confirmat: in ista diffōne non
ponit subm accn̄tis. g̊ mala. ɔn̄a tz p̄ p̄hm 7ᵒ. methaph.
dicētē ꝙ diffō accn̄tis dat p̄ additamēta. qꝛ subm ponit
in ei⁹ diffōne. Cū g̊ hic diffiniat accn̄s ⁊ non ponat subȝ.
g̊ mala. ℂ Confirmat 2ᵒ. qꝛ ista est eēntialis. In 2ᵒ dicen-
di p̄ se. suba est accn̄talis s̄m magr̄m in 2ᵒ dōi p̄ se. g̊ p̄di-
catū est accn̄s subi ponibili in diffōne ei⁹. Cū g̊ diffiniat
hic accidens ⁊ non ponat subm. ergo diffinitio mala.

argr̄ p̄ᵒ

Confir.

argr̄ 2ᵒ

Confir.

argr̄ 3ᵒ

Confir. p̄ᵒ.

Confir. 2ᵒ.

Ad hec breuiter r̄ndet. ℂ Ad p̄ᵐ nego minorem.
Ad pbationē dr̄ ꝙ cum p̄hs dixit ꝙ albū
non p̄dicat s̄m rationē: per rationē intelligit p̄hs veram
rationē. puta diffōnē ex gn̄e ⁊ dr̄ia quā albū non hz: cuȝ
non sit p̄ se in gn̄e pp̄ 2ᵐ suū signare: ⁊ tn̄ p̄dicat vniuoce:
qꝛ s̄m nomē ⁊ s̄m rationē. i. ɔceptū cōmunē plurib⁹ siue
etiā s̄m discretionem. h̄ est r̄nsio Burlei. ℂ Uel alr̄ dr̄ ꝙ
cū p̄hs dicit ꝙ albū non p̄dicat s̄m rationeȝ. intelligit ꝙ
non p̄dicat eēntialr̄: qꝛ que sunt eēntialia accn̄ti sunt ac-
cidētalia subo. non tamē negaret p̄hs ꝙ albū non p̄dice-
tur s̄m suā diffōnem q̄liscūq̧ sit illa. hec est r̄nsio Alber.
ℂ Uel alr̄ dicit s̄m magr̄m in p̄dicamētis suis ꝙ albuȝ
non predicat s̄m diffinitionē eius causalē. sed bene p̄di-
cat s̄m idēticā. vide in p̄dicamētis: q̄libet: harū satisfac.
ℂ Ad ɔfirmationē dicit ꝙ ly albū potest accipi duplr̄.
Uno modo vt est cōe ad albū in colore ⁊ album in voce.
Alio⁹ solū vt est in colore. p̄ᵒ. equocū est: 2ᵐ non: ⁊ sic acci-

Ad p̄ᵐ

R̄n̄s. 2ᵒ

R̄n̄s. 3ᵒ

ad ɔfir.

pitur coīter in ꝓposito. ℂ Ad 2ᵐ negat añs. ℂ Ad pba-
tionē negat ɔn̄a cū dr̄ aliqḋ accn̄s p̄dicat in q̄ꝫtū. g̊ non
p̄dicat in q̄le. ⁊ ratio est qꝛ cū p̄dicari in q̄le sumat a mō
rei: ⁊ qḋlz accn̄s hēat modū eēndi q̄liᵗᵉ. qꝛ hz modū de-
terminātis ideo p̄dicat in q̄le nō obstāte ꝙ aliqḋ accn̄s
hēat aliū modū sp̄ālē p̄dicamēti. ℂ Ad ɔfirmationē cō-
cedit maior ⁊ negat mior ꝓ illa p̄te nō ꝙ soluat qḋ p̄ q̄ꝫ-
tū qn̄ q̄ritur q̄lis ē suba p̄ q̄ꝫtitatem. Un̄ q̄le 2ʳ sumitur. s.
large ⁊ stricte. Large sumptū est trāscēdens applicabile
oib⁹ p̄dicamētis. Stricte v̊o soli p̄dicamēto q̄litatis. p̄ᵒ acci-
pitur ⁊ non 2ᵐ. hec est r̄n̄. magr̄i in p̄dicamētis. Porphy.
tn̄ in cōtrarib⁹ ponēs dr̄iam int̄ gen⁹ ⁊ accn̄s dicit. ꝙ ac-
cidēs p̄dicatur in q̄le vel q̄uo se hēat puto dixisse pp̄ re-
spectiua. ℂ Ad 3ᵐ r̄ndet magr̄ ꝙ ly accidēs potest sumi
2ʳ. s. large pro dr̄ termio accn̄tali cōi vel discreto: ⁊ sic nō
sumitur in ꝓposito. Alioᵒ p̄ termio accn̄tali cōi: ⁊ sic dif-
finitur ad p̄ñs. ⁊ s̄m istū modū. pz ꝙ iste termin⁹ discre-
tus hec albedo: non est termin⁹ accn̄talis hoc est pluri-
b⁹ competēs accn̄talr̄. ℂ Ad ɔfirmationē dr̄ ꝙ accidēs
duplr̄ capitur. Unoᵒ: vt est nomē p̄me impositionis: ⁊ sic
signat nām extra aiam s̄m ꝙ p̄hs in. 5. metaphy. diuidit
ens in subam ⁊ accn̄s. Alio modo. vt est nomē scd̄e ipo-
sitionis. ⁊ sic 2ʳ. Uno modo. vt est idē ꝙ p̄dicatū non eēn-
tiale non p̄ se p̄dicabile vel non ɔuertibile cum subiecto.
Alioᵒ. vt est p̄dicatū p̄ se ɔuertibile cum subo. Cū g̊ dr̄ ꝙ
diffinitio accn̄tis dz intelligi p̄ additamētum: qꝛ p̄ subm
dr̄ ꝙ p̄hs loquit de accn̄ti p̄ᵒ. vt est nomen prime ipōnis
⁊ non 2ᵒ. hic autē diffinit: vt est scd̄e impōnis. quare ⁊c̄.
ℂ Uel alr̄ dr̄ ꝙ qḋlibet accn̄s dz diffiniri p̄ subm vel ex-
plicite vel iplicite. ⁊ in ista diffinitione subintelligit sub-
iectū: ⁊ dēt intelligi p̄ ea q̄ ponunt in ea. nā ex hoc ꝙ dicē
p̄dicabilis in quale accn̄tale non ɔuertibilr̄. dēt intelligi
subm de quo p̄dicat in quale accn̄taliter ⁊ non conuerti-
biliter. Magr̄ tamē in p̄ posterioꝝ non vult ꝙ omne ac-
cidēs diffiniat p̄ subm: sed solum oē accidēs connotans
subm q̄re elige. Prima responsio magis placet.

Ad 2ᵐ

ad ɔfir.

Ad 3ᵐ

ad ɔfir.

R̄n̄. 2ᵒ

ℂ Utrū diffō p̄dicatiōis directe ⁊ indirecte sit bene data.

Contra aliq̄ est p̄dicatio directa in q̄ tn̄
supius nō p̄dicat de inferiori: sz
eq̄le de eq̄li: vt dōo equus est hinibilis. ergo
diffō est mala. ɔn̄a tz. qꝛ diffō ɔuertit cū dif-
finito: añs pbat. auc̄te Porphyrij. in cap̄ de
sp̄ē dicētis. Opz. n. eq̄ de eqs p̄dicari: aut maiora de mi-
noribus vbi oēs expositores dicūt ꝙ loquit de p̄dicatione
directa. ℂ Confirmat arg⁹ magr̄i. qꝛ sequit ꝙ aliqua est
p̄dicatio que non est directa nec indirecta: vt dōo homo
est homo: aial est aial: qꝛ nec inferius: nec superi⁹ p̄dicat.
ℂ 2ᵒ sic. ⁊ q̄ritur an ista: risibile est homo. sit directa vel i-
directa ⁊ argr̄ ꝙ sit directa: qꝛ illa est p̄dicatio directa in
q̄ seruat v̊a rō p̄dicationis que est ꝙ illud qḋ p̄dicat se
hēat: vt forma reᵒ eius qḋ subijcit: sed in ista s̄uat v̊a rō
p̄dicationis. g̊ est directa: ɔn̄a nota cū maiori. mior pba-
tur: qꝛ p̄dicatū se hēt: vt forma reᵒ subi de quo p̄dicat. qꝛ
q̄libet ps diffōnis se hēt vt forma reᵒ diffiniti. 7ᵒ meta. ⁊
scd̄o phy. sed risibile diffinit p̄ hoiēȝ. qꝛ ꝓpria passio dif-
finit p̄ subm p̄ p̄hm in p̄mo posterioꝝ in scd̄o modo di-
cēdi p̄ se. ergo ⁊c̄. Oppositum argr̄. s. ꝙ sit idirecta: quia
p̄dicatū respectu subiecti se hz. vt mā. ergo est indirecte.
ɔn̄tia tz. ⁊ añs pbatur: qꝛ subm respectu ꝓprie passionis
est sicut mā: propria vero passio sicut forma, sed propria
passio subijcitur ⁊ subz ei⁹ p̄dicatur. ergo p̄dicatū se hz:
vt mā ⁊ subm: vt forma. ℂ 3ᵒ sic: ⁊ q̄ritur an ista: album est
musicū sit directa vel indirecta. ⁊ pbatur p̄mo. ꝙ non sit
directa: qꝛ hic non seruatur vera forma p̄dicationis: que
est ꝙ illud qḋ subijcitur hēat rationē māe: illud vero qḋ
p̄dicatur hēat rationē forme: ꝙ non sit idirecta pbatur:

argr̄ p̄ᵒ

Confir.

argr̄ 2ᵒ

argr̄ 3ᵒ.

q2 tunc illa esset directa musicum est album: p ꝯuersionē simplicē. vt p3 in alijs inductiue. consequens est falsum.

Ad pᵐ

Ad hec breuit̄ rñr. ℂ Ad pᵐ dr̄ ꝙ magr̄ non loq̄r de ꝑdicatione directa: sic facit Porphy. sed solū de illa q̄ fit ex termis q̄ sunt in recta linea ꝑdicamēti. ℂ Ad ꝯfirmationē ꝯcedit totū magr̄. ℂ Ad 2ᵐ dic̄ magister in ꝑ posterioꝝ in 2ᵒ dicēdi p se ꝯ Egidiū. ꝙ illa. risibile est hō: est directa ⁊ idirecta: alio ⁊ alio° cōsiderata. vñ subm hēt duplicē hitudinē ad accñs ꝓpuz. vnam put suscipit ip̄m. ⁊ sic h3 rōnē mãe reᵉ illiᵘ. Aliã put est ps diffinitiōis eiᵘ: ⁊ sic h3 rōnē forme: q2 ptes diffōnis sunt forme diffiniti. 2° phy. ⁊ 7° metaphy. ista ḡ. risibile est hō: est directa ꝯsiderãdo ly hō: vt est ps diffōnis risibilis: est at̄ idirecta ꝯsiderãdo vt est subm eiᵘ. ℂ S3 q̄ro ḡ a magro an simplr̄ siue absolute loquēdo o3 dici directa vel indirecta illa. risibile est hō. ℂ Dicūt qda3 ꝙ nec directa nec indirecta cū sit q̄si ꝓpō multiplex rōne ꝑdicati: qd̄ pōt diuersimode ꝯsiderari: ⁊ ad ꝓpōnē multiplicē nō est rñdēdū vnica rñsione. sed pluribᵘ distinguēdo. ℂ Ego aūt dico ꝙ absolute est dicēda indirecta: ⁊ h̄ volebat Egidiᵘ. qd̄ ꝓbo sic. Qñcūq3 aliqd̄ nomē iportat plura: q̄ꝝ vnū per ꝑus ⁊ aliud p posteriᵘ absolute dc̄m o3 accipi ꝓ pᵒ. sed cum ly hō. duplicē habitudinē hēat reᵘ risibilis. vnā per quã est subm. aliã p quã est ps diffōnis: q2 h3 ꝙ est pars diffōnis p h̄ ꝙ est subm: ⁊ non eꝯ. ḡ absolute o3 accipi s3 pmã habitudinē: sed s̄m illã est indirecta. io simplr̄ ⁊ absolute loquēdo illa est dd̄a indirecta.

Confir.

Ad 3ᵐ

ℂ Ad 3ᵐ. dicit Egidius in ꝑ poste. ꝙ illa est indirecta. sed ad argᵐ in oppoᵐ qd̄ facit magr̄ ꝯ ip̄m. s. si illa esset idirecta alia eēt directa p ꝯuersionē simplicē. ℂ Diceret Egidiᵘ negãdo hãc ꝯñiã. imo est vtraq3 indirecta: cum in nulla v̄a ratio ꝑdicationis seruet̄. Magister aūt dicit ꝙ nō est directa nec indirecta. ℂ Sed ꝯ. illa ꝑdicatio non est directa ⁊ est ḡ est non directa. t3 ꝯñã. q2 a negatiua de predicato finito ad affirmatiuã de ꝑdicato ifinito. ℂ Ad h̄ argᵐ dd̄m est tenēdo viã magr̄i: ꝙ ista ꝑdicatio solū est indirecta in q̄ est puersus ordo extremoꝝ. s. in q̄ subm h3 rōnē forme reᵘ ꝑdicati: ⁊ ꝑdicatū rōnē mãe respectu subti. ⁊ tūc negat̄ ꝙ ly idirecta sit terminus ꝑuatiuᵘ. Tenēdo aūt viã Egidij q̄ est cōiorꝫ est dd̄m ꝙ ois ꝓpō in q̄ non s̄uat̄ v̄a rō ꝑdicationis est idirecta q̄cūq3: ⁊ argumētū ꝯcludit verum s̄m ip̄suz.

ℂ Utrū diffōnes ꝑdicōis eēntialis ⁊ accñtalis sint bñ date.

argr̄ pᵒ

Contra Ista est essentialis. hō est risibilis. ⁊ tñ est ꝑdicatio terminorū diuersorū ꝑdicamētoꝝ. ergo diffōnes male. ꝯñã nota cū minori maior ꝓbat̄. q2 ꝑdicatio eēntialis dr̄ qñ ꝑtur illud qd̄ est eēntiale: sed risibile est eēntiale hoi: q2 fluit ab essentia eius. ergo ⁊c̄.

Confir.

ℂ Cōfirmat̄. illa non est accñtalis. ḡ est eēntialis. ꝯñã tenet. añs ꝓbat̄: q2 illa est p se in 2ᵒ dicēdi p se. ḡ non est accidētalis.

Argr̄ 2°

ℂ Scd̄o sic: aliq̄ ē ꝑdicatio eēntialis s3 diffōnē scd̄am que non est eēntialis s̄m pmã. ergo altera diffō mala. ꝯñã t3. añs ꝓbat̄. q2 illa est eēntialis: homo est asinus s̄m diffōnē scd̄am: q2 est ꝑdicatio terminorū eiusdē ꝑdicamēti: ⁊ tamē non est essentialis s̄m pmã. q2 non est ꝑdicatio supioris de iferiori: nec diie de aliq̄ istoruz: nec eꝯ. ḡ ⁊c̄.

Confir.

ℂ Confirmat̄: q2 illic hō non est aial. non est eēntialis: ⁊ tñ ꝑtur supius de iferiori. ḡ ⁊c̄. ꝯñã nota cū minori. maior ꝓbat̄: q2 ꝓpō essentialis est pmi modi dicendi per se: ⁊ consequēter est de omni ⁊ necessaria. quare ⁊c̄.

Ad pᵐ

Ad hec breuiter respōdet̄. ℂ Ad pᵐ negat̄ antecedēs. ad ꝓbationē dicit̄: ꝙ eēntiale dicit̄ duplicit̄. vno modo qd̄ est de essentia. ⁊ alio modo qd̄ fluit ab essentia. capit̄ eēntiale pᵒ modo in ꝓposito ⁊ non scd̄o mō.

ad ꝯfir.

ℂ Ad ꝯfirmationē negat̄ añs: q̄uis scd̄a ꝯñtia non valeat: q2 ex negatiua nō sequit̄ affirmatiua. ℂ Ad probationē negat̄ ista ꝯñtia: est per se. ḡ non est accñtalis. s3 bñ val3: est p se. ḡ non est per accñs.

Ad 2ᵐ

ℂ Ad 2ᵐ dicit̄: ꝙ ꝓpositio essentialis dr̄ 2ʳ. s. large ⁊ stricte. Stricte ē qñ est eēntialr̄ in pᵒ mō dicēdi p se: vt qñ genᵘ vel dr̄ia ꝑdicatur de spē. Large autē est quãdo est in pᵒ mō dicēdi per se vel essentialr̄ vel reductiue. eēntialr̄ iam dc̄m est. reductiue v̄o quãdo eꝯ inferiᵘ de superiori vel de dr̄ia ꝑtur. vel idē de seipso. Et in sūma quãdo est ꝑdicatio terminoꝝ eiusdē ꝑdicamēti est eēntialis large: q2 est in pmo° dicēdi p se vel eēntialr̄ vel reductiue. ℂ Ad rōnē in oppositū dr̄: ꝙ subintelligit̄ in pma declaratione. quare scd̄a magis explicat ⁊ sufficientior est.

ad ꝯfir.

ℂ Ad confirmationē negat̄ maior. q2 licet sit ipossis adhuc est essentialis. ℂ Ad ꝓbōnez ꝯcedo ꝙ propositio essentialis est pmi modi essentialiter vel reductiue. ⁊ cū dicis. ḡ est de oi ⁊ nec̄ia. nego ꝯñam. q2 illud solū veruz est qñ est essentialr̄ pᵒ mō ⁊ non qñ est reductiue. vt dicit magr̄ in pᵒ mō dicēdi p se pᵒ posterioꝝ.

ℂ Utrum tantum decem sint predicamenta.

Ar pᵒ

Contra argr̄. ꝙ non sit nisi vnum ꝑdicamētū. Et argr̄ sic: tñ vnū est ꝑdicamentū. ḡ non sunt plr̄a. ꝯñã t3. añs ꝓbat̄ sic. Oē ꝑdicamētū est vnū. ḡ tñ vnuz est ꝑdicamētū. ꝯñã est bona. q2 argr̄ ab vlī affirmatiua ad exclusiuã de termis trãspositis. ⁊ añs est veꝝ vt p3 p exponētes. ḡ ꝯñs est verū. ℂ Itē ens est genᵘ diuini. ergo tñ vnū est genus. ꝯñã t3. ⁊ añs ꝓbat̄. q2 si non: h̄ eēt q2 non ꝑtur vniuoce: sed analogice. sed analogia non tollit rationē gñis. q2 numerᵘ est genᵘ p phm in ꝑdicamētis ⁊ tamē est analogū: q2 ꝑus sigt̄ numerū minorē q̄3 maiorē. ḡ ⁊c̄. Nec potest dici ꝙ ens equoce ꝑdicet̄. Hoc. n. expresse est ꝯ phm in. 4° metaphy. circa pᵐ dicentez. Ens autē multis qdē modis dicit̄ ⁊ non equoce: s3 quēadmodum salubre. ℂ Itē ois diuisio ⁊ ois multitudo reducit̄ ad vnum. 4°. metaphy. qd̄ est ꝑus in ista multitudine. ḡ si sint multa gñalissima aliqd̄ vnū est ꝑus illis. sed nihil ē prius illis. ergo nec sunt multa: q2 si esset aliqd ꝑus esset vnū genᵘ pᵐ. ℂ Itē qd̄ p supabūdãtiã dr̄ vni soli ꝯuenit: s3 gñalissimū dr̄ p supabūdãtiã. ḡ vni soli ꝯuenit. ⁊ sic est tñ vnū gñalissimū: ⁊ p ꝯñs tñ vnū ꝑdicamētum. ℂ Itē si plura essent gñalissima qd̄libet illoꝝ esset pᵐ pmᵐ. ⁊ sic nullū illorū esset altero ꝑus. ꝯ phm. 7° metaphy. dicētē. ꝙ subã est prior accidēte nã tpe ⁊ diffōne.

Ar 2°

ℂ 2° pncipalr̄ ꝓbat̄ ꝙ sunt tñ duo: q2 ens diuidit̄ in subam ⁊ accñs. siue in ens p se ⁊ ens in alio: s3 tñ vnū est ꝑdicamētū sube siue ens p se. ḡ tñ vnū est ꝑdicamētū accñtis siue entis in alio. Et si negat̄ ꝯñã: q2 ens p se est vniuocū illis de qbᵘ dr̄: ⁊ ita p̄t eē genᵘ: s3 in alio nō est vniuocū illis qbᵘ ꝯuenit. ℂ Cōtra. si vnum oppositoꝝ dr̄ multiplr̄ ⁊ reliquū. p phm in pᵒ topi. ⁊ v̄ificat̄ in oi gñe oppositoꝝ. ḡ si ens in subo sit equocū ad nouē ꝑnta nō ens i subo erit equocuz ad tot. ⁊ ita ꝑdicamēta erūt decē ⁊ octo. ℂ Item dato ꝙ ens in alio sit equocū nouē gñibᵘ scʳ ꝙ non plus ꝯueniūt accñtia in eē in subo q̄3 vnū eoꝝ cuz suba. q2 vtrobiq3 est tñ ꝯueniētia in aliq̄ voce equoca. ℂ Itē scʳ: ꝙ nō est diuisio ꝯueniētior in sbam ⁊ accñs q̄3 in qñt ⁊ ens: non qñ qa vtrobiq3 vnū diuidēs est gñalissimū: ⁊ reliqnū diuidens equocū ad nouē alia. ℂ Itē scʳ ꝙ non est diuisio sufficiēter sbaz ⁊ accñs. q2 accñs cū sit equocū sumit̄ pro alio significato potiori. ⁊ ita sit tñ diuisio i duo gñalissima. ℂ Itē ens diuidit̄ in absolutū ⁊ respectiuū. s3 non est aliqd̄ absolutū p̄ter sbam. ⁊ non est aliqd̄ respectiuū p̄ter relōnē. ḡ sunt tñ duo. ꝯñã nota cū maiori. minor ꝓbat̄ q̄ ad pᵐ p̄tē. q2 si plura sint absoluta ꝑnta cū ipsa sint gña pᵒ. seq̄t̄ ꝙ ꝑdicamēta non sunt pᵒ diuersa: ⁊ p ꝯñs non erūt decez gña pᵒ. q2 ꝯueniūt in absoluto. ⁊ sīr̄ argr̄ de respectiuis.

argr̄ 3°

ℂ 3° pncipalr̄ ar̄ q̄3 sint tñ tria: q2 suba: q̄ntitas ⁊ q̄litas

sunt

sunt p̄nta: ꝛ nulla alia. ꝓbaꝛ: q꜀ omne p̄ntū est ens ꝑ se: sꝫ
respectiuū nō est ens ꝑ se: q꜀ est ad aliud. ℭ Confirmaꝛ: (Confir.)
q꜀ absolutū est ꝓus respectiuo. g̃ re^{ua} nō sunt gn̄alissima:
q꜀ tunc gn̄alissima nō essent ꝓ^{us} gn̄alissima cū gn̄a respe/
ctiua h̄rent gn̄a ꝓora. s. absoluta. ℭ Itē tm̄ tria sūt p̄nta
scꝫ subā: accn̄s absolutū ꝛ accn̄s respectiuū. q꜀ oīa acci/
dētia absoluta sunt eiusdē gn̄is: ꝛ ꝑ idē oīa accn̄tia respe
ctiua sunt eiusdē gn̄is. Añs aꝛ. nā tanta est analogia int̄
q̃titatē ꝯtinuā ꝛ discretā q̃ta est int̄ q̃titatē ꝛ q̃litatē: sꝫ
analogia q̄ est int̄ ꝯtinuā ꝛ discretā nō remouet gen^{us} ab
illis. g̃ ꝛc̄. ꝯn̄a nō cū minoꝛi. maioꝛ ꝓbaꝛ: q꜀ sic̄ q̃litas pre
supponit q̃titatē: ꝛ ab ea accn̄tal'r depēdet. ita q̃titas di
screta p̄supponit ꝯtinuā. eo ꝙ nūs cātur ex diuisiōe ꝯtinui.
teste pħo. 3° phy. si g̃ q̃titas ꝛ q̃litas faciūt vnū p̄ntū ab
solutū. g̃ ꝯn̄s est ꝙ alia p̄nta respectiua faciāt vnū respe/
ctiuū. ℭ 4° p̄ncipal'r aꝛ ꝙ sint tm̄ q̃tuoꝛ. s. subā: q̃titas: (Argu 4°)
q̃litas ꝛ rel'o. q꜀ oīa respectiua sunt in p̄nto relatiōis. ꝓ/
baꝛ sic. Oīs respcūs est in p̄nto relatiōis. g̃ oē respectiuū
est in p̄nto relatiōis: q꜀ in q̄cūq꜀ p̄nto est abstractū in eo/
dē est ꝯcretū: ꝑ pħm in 4° topi. añs ꝓbaꝛ sic. Oīs relatio
est in p̄dicamēto rel'onis. oīs respect^{us} est relatio. g̃ oīs re
spect^{us} est in p̄dicamēto rel'onis. ℭ Itē actio ꝛ passio ꝑti
nēt ad p̄ntū rel'onis. igiꝛ ꝑ idē oīa alia respectia ꝑtinēt ad
p̄ntū rel'onis. ꝯn̄a tꝫ. añs ꝓbaꝛ sic. agens ꝛ patiēs sunt i
p̄dicamēto rel'onis. ergo actio ꝛ passio sunt in p̄dicamē/
to rel'onis. tꝫ ꝯn̄a ꝑ pħm 4°. topi. q꜀ in eodē p̄dicamēto
est cōcretū ꝛ abstractū. añs colligiꝛ de mēte pħi 5°. meta.
q꜀ motiuū ꝛ mobile: ꝛ calefactiuū ꝛ calefactibile sūt relati
ua. ℭ 5° p̄ncipal'r aꝛ ꝙ p̄nta sunt plura q̃ decē: ꝛ h̄ argꝛ (Argu 5°)
rōne ꝯcretoꝛū accn̄tiū: ꝛ argꝛ de coloꝛato sp̄al'r: ꝛ ita ar/
guiꝛ de alijs. Coloꝛatū est ꝑ se in p̄dicamēto. ꝛ nō in p̄di
camēto q̃litatis. nec alioꝛū nouē. g̃ h̄ꝫ p̄ntū ꝓpꝛiū distin/
ctū ab oīb^{us} noīatis. ꝯn̄a tꝫ. maioꝛ ꝓbaꝛ. q꜀ coloꝛatum est
gen^{us}. g̃ est ꝑ se in p̄dicamēto. ꝯn̄a tꝫ. añs ꝓbaꝛ. p̄ꝛ q꜀ p̄di/
caꝛ in q̄d de differētib^{us} sp̄ē. vt albo ꝛ nigro: q̄m ad inter/
rogationē factā ꝑ q̄d est albū ꝛ nigrū. r̄n̄r. coloꝛatū. 2° pꝫ
per pħm in 4° topi. docēte ꝯsiderare gen^{us} in abstracto: ꝑ
hoc ꝙ ꝯcretū est in ꝯcreto vel nō. 3°. q꜀ sicut se h̄ꝫ coloꝛ
ad coloꝛatū: ita albedo ad albū. g̃ a cōmutata ꝓpoꝛtione
sicut se h̄ꝫ coloꝛ ad albedinē ita coloꝛatū ad albū: sed co/
loꝛ est gen^{us} ad albedinē: g̃ coloꝛatū est gen^{us} ad albū. mi/
noꝛ p̄ncipalis argumēti ꝓbaꝛ. s. ꝙ coloꝛatū nō est in ali/
quo p̄dicamēto p̄noiato: q꜀ si esset in aliquo eēt in p̄dica
mēto q̃litatis. sed ꝙ non sit in p̄dicamēto q̃litatis arguiꝛ
p̄. q꜀ gn̄alissimū p̄dicamēti q̃litatis nō p̄dicaꝛ de coloꝛa/
to: q꜀ ista est f'a: coloꝛatū est q̃litas. 2° q꜀ si esset in p̄dica/
mēto q̃litatis esset idē q̄d coloꝛ. q̄d est f'm. q꜀ nō h̄ēt easdē
sp̄ēs: nec p̄dicaꝛ de eisdē sp̄ēbus. ℭ 6° p̄ncipal'r arguiꝛ ꝙ (Ar 6°)
sint plura decē. rōne scd'arū intētionū ꝛ nō entiū. s. figmē
toꝛū: ꝛ entiū in pōa: ꝛ p̄uationū: q꜀ de oībus ꝯtingit q̄re/
re q̄d est: vt q̄d est ista intētio sp̄ēs ꝛ gen^{us}. ꝛ ita de alijs. ꝛ
quid est chymera ꝛ hircoceru^{us}: ꝛ q̄d hō in po^{a}: ꝛ q̄d ceci/
tas ꝛ quid surditas: ꝛ ad q̄lībet istoꝛū r̄n̄r ꝑ aliq̄d vni/
uocū q̄d est in plus illo de q̄ q̄riꝛ. sed oē p̄dicatuꝫ vniuo/
cū in q̄d q̄d est in plus subo est gen^{us}. per pħm 5°. topi. g̃
illa h̄n̄t gn̄a. sed in ascendēdo in p̄cadimētis in q̄d non ꝓ
cediꝛ in īfinitū: sed est status. ꝑ poste. in 2° meta. g̃ erit de/
uenire ad gn̄alissima. ꝛ sic 2° intētio erit gen^{us} gn̄alissimū
in oīb^{us} scd'is intētionib^{us}. ꝛ figmētū erit gen^{us} gn̄alissimū
oībus figmētis: ꝛ ens in po^{a} oībus entib^{us} in po^{a}. ꝛ p̄uatio
oībus p̄uatiōib^{us}. ℭ Confirmaꝛ. q꜀ intell'ꝯ oīa illa ꝯcipit (Confir.)
sub rōne vel v'lis vel singularis non singularis. g̃ v'lis. tꝫ
ꝯn̄a. añs ꝓbaꝛ. q꜀ intell'ꝯ cōponēs facit cōpōnē hoꝛum.
cuius cōpōnis v'itatē indicat ꝛ falsitatē. g̃ intell'ꝯ simp^{r}
ea cōcipit. ℭ 7° argꝛ ꝙ sint plura decē: rōne diuersarum (Argu 7°)
q̄ōnū ad q̄s non r̄n̄r ꝑ aliq̄d istoꝛū p̄dicamētoꝝ: vt sunt
ista: cur: q̄re: vtrū: ꝛ ille q̄s pħs exp̄mit in 2° poste. si ē. q̄d
est. q꜀ est. vel ꝑꝑ q̄d. ℭ Sil'r alie nouē a grāmaticis. s. q̄s
q̄. q̄d. sil'r q̄. vn̄ q̄. ꝛ vbi. q̄rsum q̄usq꜀. Et aꝛ sic. q̄t sunt q̄ō
nes diuerse tot sunt diuersi modi p̄dicādi q̄t sunt diuersi
modi p̄dicādi tot sūt p̄dicamēta. g̃ a p̄ ad vltimū q̄t sunt
q̄ōnes diuerse tot sūt p̄nta. sꝫ q̄ōnes sūt p'les decē. vt di/
ctū ē. q꜀ vltra decē q̄ōnes generū sunt illi p̄noiati g̃ ꝛc̄.

Ad hec breuiꝛ r̄n̄r. ℭ Ad p^{m} dī negando p̄mā ꝯn̄ (Ad p^{m})
tiā. s. tm̄ vnū est p̄dicamētū. g̃ nō sunt p'a
p̄dicamēta. q꜀ idē est dicē: tantū vnū est p̄dicamētū g̃ nō
sunt p'a p̄dicamēta. ꝛ dicē ꝙ vnū est p̄dicamētū. ꝛ nihil
nō vnū est p̄dicamētū. mō nō vꝫ. vnū est p̄dicamētū: ꝛ ni
hil nō vnū est p̄dicamētum. g̃ nō sunt plura p̄dicamēta.
ℭ Ad aliud negaꝛ añs. Ad ꝓbōnē dī ꝙ ens non est ge/
nus: q꜀ nō p̄dicaꝛ in q̄d: nec eq̄l'r ꝑticipaꝛ a suis ꝑtib^{us} sub
iectiuis: ꝙ. n. non p̄diceꝛ in q̄d pꝫ: q꜀ si q̄riꝛ q̄d est h̄: non
ꝯuenient r̄n̄r ens. nā q̄ō q̄d p̄supponit q̄ōnē si est. vt pro
baꝛ. 2° poste. igiꝛ ingrēdo q̄d est h̄: p̄supponiꝛ etiā ꝯnter
ipsum esse ens. ꝓpterea ad q̄ōnē istā oꝫ r̄nderi ꝑ aliud q̃
ꝑ ens. ꝙ non eq̄l'r ꝑticipeꝛ a suis ꝑtibus subiectiuis: pꝫ.
q̄m s'ba est magis ens q̃ accn̄s. vt ꝓbaꝛ 7° meta. iō ineq̄/
l'r ꝑticipaꝛ a suba ꝛ accn̄te. ꝛ iō ens nō p̄dicaꝛ vniuoce.
ꝛ ꝯcediꝛ ꝙ ens p̄dicaꝛ analogice de suba ꝛ accn̄te ꝛ cuꝫ
dī q̃ analogia talis nō tollit rōnē generis: nego. vn̄ 2° est
analogia: oꝛdinis ꝛ attributiōis. Analogia oꝛdis est cō/
paratio alicui^{us} ad aliq̄ s'm ꝓus ꝛ posteri^{us}. ꝛ hec nō tollit
rōnē gn̄is. q꜀ nūs ꝛ figura sunt gn̄a in q̄bus iueniꝛ talis
analogia. Analogia attributionis est cōparatio alicui^{us} ad
aliq̄ s'm cām ꝛ cātum. ꝛ h̄ tollit rōnē gn̄is. cuiusmodi est
analogia sani: dicim^{us}. n. ꝙ vrina est sana: q꜀ est effect^{us} sa/
nitatis. ꝛ ꝙ cibus est san^{us}: q꜀ est cā sanitatis. ens autē h̄ꝫ
vtrāq꜀ analogiā. ꝓus. n. sig̃t subam q̃ accn̄s. ꝛ deinde si/
gnificat illa s'm cām ꝛ cātuꝫ. q꜀ accn̄s non est ens nisi q꜀
est effect^{us} sube. vt h̄ꝛ 7° meta. Hec est r̄nsio magr̄i in p̄di/
camētis. ℭ Uel al'r dī ad p̄ncipale negādo añs. ꝛ ad ꝓ/
bationē ꝯcediꝛ: ꝙ q꜀ p̄dicaꝛ analogice nō est gen^{us}: ꝛ cū
dī ꝙ nūi nō p̄dicanꝛ analogice negaꝛ. vn̄ nūi p̄n̄t cōpara
ri adinuicē vel ad nūm in cōi si adinuicē cōparanꝛ vnus ꝛ
ꝓoꝛ alio. si ad nūm in cōi non. ℭ Ad aliud dicit. Scotus
ꝙ multitudo p̄dicamētoꝛū reduciꝛ ad vnuꝫ q̄d est ꝓ^{us} cā.
q꜀ ꝓoꝛ est eis: nō p̄dicatiōe sꝫ cālitate ꝛ entitate. ꝛ ita pōt
eē aliq̄d ꝓus illis. Uel al'r dī ꝛ meli^{us}: ꝙ oīs multitudo ꝛ
diuisio reduciꝛ in aliq̄d vnū. s. in illud q̄d diuidiꝛ i illa mul
ta: ꝛ ita oīa p̄dicamēta reducunꝛ in ens. nego tm̄ ꝙ illud
vnū in q̄d reducunꝛ sit gen^{us}: q꜀ non est vniuocū sed ana/
logū: vt dcm̄ est supra. ℭ Ad aliō dī ꝙ sup'latiuū dupl'r
exponi pōt. Uno^{o} positiue ꝑ excessum alioꝛū. Alio^{o} com
paratiue siue negatiue pro nō excedi ab alijs. Diciꝛ g̃ ad
maioꝛē ꝙ dcm̄ ꝑ sup'abūdantiaꝫ h̄i pōt plurib^{us} ꝯuenire
dūmō sup'latiuū exponaꝛ cōparatiue siue negatiue vt in
ꝓposito. positiue autēꝫ nō. ℭ Ad aliud dī ꝙ gn̄alissima
p̄n̄t cōparari adinuicē. aut ad illa q̄ sunt in suis oꝛdinatio
nib^{us}. Primo^{o} ꝯcedo ꝙ vnū est ꝓus alio. ꝛ sic suba est ꝓoꝛ
accn̄te. ꝛ absolutū ꝓus respectiuo. 2^{m} dī ꝙ sunt decē ꝓn^{a}
respcū suaꝝ oꝛdinationū ꝛ suoꝝ iferioꝛū. ℭ Ad 2^{m} p̄nci/ (Ad 2^{m})
pale dī sic̄ ibi negādo ꝯn̄am. q꜀ accn̄s ꝛ ens in alio non
est vniuocū. ℭ Ad replicā p̄mā dī ꝙ ens in subto: ꝛ non
ens in subto sunt ꝯdictoꝛia ꝛ cū nega^{o} non neget solū vo/
cē sed significatū: ꝛ q꜀ non pōt vnico actu q̄lībet signifi
catū negare: erit equocū sic̄ affir^{o}. sꝫ non ens in subto nō
est idē q̄d suba. Nā nō ens est nō ens in subto: ꝛ tm̄ nō est
suba. sed ens nō in subto est idē q̄d suba. sed ens in subto
ꝛ ens nō in subo nō sunt opposita: sed sic̄ dispata. ℭ Ad
scd'aꝫ replicā dī ꝙ accn̄a ꝯueniūt in aliq̄ intētiōal'r vt at/
tributū sube vel posteri^{us} suba in q̄ nō ꝯuenit accn̄s cum
suba. ℭ Ad 3^{m} replicā sil'r dī ꝙ si a. esset nomē equiuo/

cũ significãs alia nouẽ gñalissima ꝙ eq̃ cõis esset diuisio entis in qñ ⁊ a. sic est ipsi⁹ entis in subaz ⁊ accñs. q: vtro ꝙ equoci in equocũ ⁊ vniuocũ. ¶ Ad 4ᵐ replicã cũ dĩ equocũ nõ accipit̃ nisi pro vno sigñato. verũ est ab eodẽ itelligẽte: sꝫ nõ min⁹ ipsum sm̃ se oĩa sigñta ponit simul et eo mõ sumit̃. non aũt vt itelligit̃ ab vno. hec. Scot⁹ in p̃dicamẽtis. ¶ Ul' al'r. ad p̃nᵐ dĩ ꝙ accñs siue ens i subõ nõ equoce dĩ. q: tunc nec diffõnẽ nec dẽscriptionẽ hẽret. nec vniuoce dĩ: q: esset gen⁹. sed analogice dicit̃. ¶ Ad p̃ᵐ replicã pꝫ rñsio: q: accidẽs ⁊ subã nõ sunt opposita. nec ens in subõ ⁊ ens nõ in subõ opponunt̃: sꝫ sunt dispata. ¶ Ad aliũ ɔcedit̃ accñs ɔuenire i aliq̃ analogo. s. in accidẽti ⁊ in eẽ in subõ in quo nõ ɔueniũt cũ subã. imo dfnt p illud a sbã: ⁊ sil'r ad alia duo pꝫ. ¶ Ad aliud nego minorẽ. s. ꝙ nõ sit aliqd absolutũ p̃ter subam. ⁊ ꝙ nõ sit aliqd respectiuũ p̃ter relõnẽ. Et cũ tu pbas. q: sic ꝙ nõ eẽnt p̃° diuersa negat̃ ɔña q:. lꝫ subã q̃ntitas ⁊ q̃litas ɔueniũt in h̃ ꝙ est absolutũ: nõ tñ absolutũ est genus ad illa. vñ sicut nõ vꝫ ista ɔña. Oĩa gñalissima ɔueniũt in ente. g̃ non sunt p̃ diuersa. ita nõ valꝫ ɔña facta. sꝫ dꝫ argui sic. ista cõueniũt in aliq̃ gñe. ergo non sunt p̃ diuersa: sꝫ negat̃ añs.

Ad 3ᵐ

¶ Ad 3ᵐ p̃nᵐ negat̃ ꝙ nõ sint nisi tria. Et ad pbõnẽ cũ dicis. nullũ respectiuũ est ens p se. nego. ⁊ nõ valꝫ. est ens ad aliud. g̃ nõ est ens p se. Uñ p se vno° accipit̃ vt opponitur ei qd est ad aliud. ⁊ isto ens p se solũ diuidit̃ i ista tria absoluta. s. subam q̃ntitatẽ. q̃litatẽ. alio°. accipit̃ vt opponit̃ ei qd est sm̃ accñs. ens aũt sm̃ accñs dĩ qd est aggregatũ ex reb⁹ diuersorũ p̃ntorũ. ⁊ isto°. qdlibet p̃ntum est ens p se. Et sic pꝫ rñsio ad argᵐ. ¶ Ad aliud negat̃ ꝙ oẽ accñs absolutuꝫ. i. q̃ntitas ⁊ q̃litas sint eiusdẽ gñis. ⁊ nego ꝙ tãta sit analogia it̃ q̃ntitatẽ ⁊ q̃litatẽ q̃nta est inter q̃ntitatẽ ɔtinuã ⁊ discretã. imo magis depẽdet q̃ntitas discreta a ɔtinua q̃ꝫ q̃litas a q̃ntitate. q: nõ iuenitur q̃ntitas discreta sine ɔtinua. sed bñ inuenit̃ q̃litas sine q̃ntitate: vt scĩa in aĩa ⁊ spẽs itelligibiles i subĩjs sepatis: vt dic̃ Proculus in libro. de causis. itelligẽtie sunt plene formis. Itẽ ɔtinuũ ⁊ discretũ sunt i subõ rõne eiusdẽ p̃ncipij. s. mãe. q̃litas ṽo ⁊ q̃ntitas rõne diuersoꝝ p̃ncipiorũ. Nã q̃litas rõne forme ⁊ q̃ntitas rõne mãe. ⁊ ideo cõtinua ⁊ discreta sunt in eodẽ gñe: q̃litas ṽo ⁊ q̃ntitas sunt diuersorũ generum.

Ad 4ᵐ dicitur

¶ Ad 4ᵐ ṽo p̃ncipale negat̃ ꝙ oĩa respectiua sunt in p̃dicamẽto relõnis. Ad pbõnẽ cũ dicit̃. oĩs respectus est in p̃nto relõnis. negat̃. ⁊ cũ tu arguis. q: oĩs respect⁹ est relõ. nego. vñ dr̃ntia est it̃ respectũ de p̃dicamẽto relationis ⁊ respectũ sex p̃ncipiorũ. Respect⁹. n. q est in p̃dicamẽto relõnis coexigit in termio ad quẽ aliũ respectũ sibi corrñdẽtẽ. ⁊ dico in veris relõnis. s. sm̃ esse. sꝫ in sex p̃ncipijs reᵐ nõ requirit in termio ad quẽ aliũ respectũ sibi corrñdentẽ. Actõ. n. put est vnum de sex p̃ncipijs dicit reᵐ mot⁹ ad agẽs vnde respect⁹ mot⁹ q sit it̃ agẽs ⁊ patiens ad ip̃m agẽs dĩ actio: ⁊ respectus mot⁹ ad patiẽs dĩ passio. ⁊ tñ nec in agẽte nec i patiẽte est reᵐ ad motũ. lꝫ sit respect⁹ agẽt̃ ad patiẽs. ⁊ eɔ̃: q reᵐ nõ sunt actio ⁊ passio. sꝫ sunt due relationes. s. actiui ⁊ passiui. ¶ Ad aliud negat̃ añs. Ad pbõnẽ dicit magister. in p̃dicamẽto ꝙ agẽs ⁊ patiẽs ptinẽt sm̃: diuersos respcũs ad p̃ntũ relatiõis: actiõis ⁊ passiõis. Inq̃ntũ. n. dicit respcm̃ propinquitatis ⁊ distãtie seu poᵐ respectiuã sic sunt in p̃nto relõnis: q: hñt moᵐ relõnis q est esse ad aliqd. Inq̃ntũ ṽo dicit respcm̃ in qd vel a q: sic agẽs est de p̃nto actiõis ⁊ passio de p̃nto passiõis. Uel clarius dĩ ꝙ agẽs põt considerari dupl'r. Uno° vt terminat respcm̃ mot⁹ ad ipsuꝫ. ⁊ sic est in p̃nto actionis. Alio° vt terminat respcm̃ patiẽtis ad ipsum. ⁊ etiã dicit respectũ in patiẽs: ⁊ sic est in p̃dicamẽto relõnis. Sil'r patiẽs põt ɔsiderari dupl'r. Uno° vt terminat respcm̃ mot⁹ ad ipsum. ⁊ sic est in p̃dicamẽto passiõis. Alio°. vt terminat respcm̃ agẽtis ad ipsum: ⁊ etiaꝫ vt dic̃ respcm̃ in agẽs: ⁊ sic est in p̃dicamento relationis. ¶ Et si dicis. cũ g̃ agẽs ⁊ patiẽs vno° ɔsiderata sint in p̃dicamẽto relõnis. que g̃ sunt abstracta corrñdentia illis que sunt in p̃nto relõnis. ¶ Dĩ ꝙ nõ sunt iã actio ⁊ passio sꝫ finge noĩa. Uñ sic abstracta corrñdẽtia actio ⁊ passio q̃ dicũt aptitudinẽ sunt actiuitas ⁊ passiuitas q̃ dicũt aptitudinẽ. Ita abstracta corrñdẽtia agẽti ⁊ patiẽti que dicũt actũ: vt debẽt dicẽ actũ vt actiuitas actu ⁊ passiuitas actu.

Ad 5ᵐ

¶ Ad 5ᵐ p̃nᵐ dicit magister ꝙ decẽ sunt gñalissima p se p̃ qbus ɔiũcta sunt alia gñalissima p se nõ p̃. vñ q̃litas est gñalissimũ p se p̃: q̃le ṽo est gñalissimũ p se nõ p̃. Est. n. gñalissimũ: q: nõ hẽt gen⁹ supueniẽs. Est gñalissimũ p se q: pars formalis est gñalissimũ p se. nõ p̃. q: rõne ptis tñ est gñalissimũ. Ex qb⁹ sꝫ ꝙ plura sunt gñalissima iuicẽ cõicatiua in eẽndo ⁊ sigñando. Nã q̃litas significat̃ a q̃li sic a q̃litate. si tñ plura eẽnt gñalissima q̃ꝫ decẽ nõ iuicẽ cõicãtia plura essent p̃nta q̃ꝫ decẽ. Et sequit̃ sm̃ ipsum ꝙ aliqd est gen⁹ ⁊ aliqua spẽs q̃ nõ p̃dicant̃ in qd vt coloratũ ⁊ albũ: nec est ɔ̃ Porphyriũ. q: porphyrius intelligit de his que sunt p se p̃°. in p̃ntis.

Rñ. 2°

¶ Uel al'r sm̃ Scotũ dicit̃ ꝙ ɔcretũ est in eodẽ gñe in q̃ est abstractuꝫ. Et cũ pbat̃ ꝙ nõ: vt de colorato. q: gñalissimũ q̃litatis nõ p̃tur de illo. Sil'r si q̃le ⁊ q̃litas esset in eodẽ gñe eẽnt idẽ gñalissimũ: qd est fl'm: q: vnũ nõ p̃tur de altero. Dicit̃ ꝙ q̃le ⁊ q̃litas sunt idẽ gñalissimũ. ⁊ dici põt ꝙ vnũ est idẽ alteri: ⁊ tamẽ vnũ nõ p̃tur de altero pp̃ diuersum modũ significãdi. que diuersitas lꝫ ɔhibeat p̃dicationẽ: non tñ sufficit ad distinguẽdũ gñalissima nec spẽs diuersas. Similr pp̃ istum modũ sigñandi nõ p̃tur vnũ de spẽbus alterius: nec tamen de alijs spẽbus p̃tur: q: eedẽ sunt spẽs vtriusq;. ⁊ tñ vna nõ p̃dicat̃ de alia pp̃ diuersuꝫ modum significãdi. ¶ Et si replicas: modi significandi sumunt̃ a modis itelligẽdi. ⁊ modis intelligẽdi a modis eẽndi. g̃ si modi significãdi sunt diuersi: modi essendi sunt diuersi ⁊ p ɔñs si albedo diuersimode sigñat̃ per albũ ⁊ albedinẽ. ergo hꝫ diuersum modũ essendi. Dĩ concedẽdo ꝙ modi significãdi sumunt̃ a modis essendi. sed negat̃ hec ɔña. g̃ si modi significãdi sunt diuersi: modi essendi sunt diuersi. q: nõ oẽs modi diuersi itelligẽdi sumunt̃. a diuersis modis eẽndi: imo ab eodẽ mõ eẽndi diuersimode mouẽte itellẽm sumunt̃ diuersimodi intelligẽdi. ¶ Uel clari⁹ rñdet̃ a p̃ncipale ꝙ ɔcretũ accñtale sm̃ totũ significatũ nõ est in aliq̃ gñe. sꝫ rõne forme ⁊ subĩi est in diuersis p reductionẽ. Uerbi grã. coloratũ rõne coloris est in gñe q̃litatis: rõne subĩi in p̃nto subẽ. Et nõ valet. gñalissimũ nõ p̃dicat̃ de illo. g̃ nõ est in illo p̃nto. sꝫ bene valet. g̃ nõ est p se in illo p̃nto. de eo autẽ qd est p reductionẽ nõ est opus ꝙ gñalissimũ predicet̃. Nec coloratũ dĩ eẽ gen⁹ nisi rõne coloris reductiue. ¶ Sil'r ⁊ ita ɔñr rñdeat̃: nec coloratũ p̃dicat̃ in qd de albo nisi rõne partis formalis q̃ predicat̃ de parte formali in qd vt albedo est color.

Ad 6ᵐ

¶ Ad 6ᵐ p̃ncipale dicit Scotus ꝙ lꝫ intẽtiões scõe ⁊ p̃uationes ⁊ non entia possit itelligi sub aliq̃ rõne itelligẽdi ⁊ predicari sub rõne vl'is alicui⁹ ⁊ esse statũ ad aliqd vl'issimũ qd inq̃ntũ attribuit̃ ei illa itẽtio est diuersa ab illis decẽ. stat tñ tñ decẽ esse gñalissima rerũ que diuisio in hec decẽ gñalissima est tñ eorũ que sunt sm̃ se itelligibilia. s. rerũ. Ens eni sm̃ se diuidit̃ in hec decẽ. 5°. meta. ⁊ ita nullũ istorũ est ens sm̃ se distinctũ ab illis decem. ¶ Et si replicas. ergo logicus ɔsiderãs p se intẽtiones ⁊ earũ gñalissimũ tñ sub hac rõne q̃ eis hec itentio gñalissimũ posset applicari deberet dicẽ esse plura gñalissima q̃ꝫ decem: q: istis plura sunt qb⁹ inq̃ntũ itelligunt̃ põt itẽtio attribui. lꝫ meta. ɔsiderãs ens inq̃ntũ ens dicat eẽ tñ decẽ. Cuius oppᵐ dicit pl'us dĩ. Singulũ sigñare subam q̃ntitatẽ. ⁊ nõ singulũ

singuluz tñ ens signare substam. ¶ Ad h nihil di. pôt tñ dici φ phs itelligit singulû ens significare subam ꝛ qñti/taté. ¶ Uel clari⁹ ad pn^m dicat negãdo φ aliqd istorum pdicet in qd: qꝛ solû vł'e ptur in qd qd est vna nã simplr cõicabilis plurib⁹. mõ ista nõ dicût talé nãm ꝛ inio puationé: ɔcedit tñ φ silitudinarie hñt gña ꝛ spẽs ꝛ gñalissima. ¶ Silitudinarie dico ꝛ nõ vere fm latitudiné maioris habit⁹ ptinétie. ¶ Ad 7^m dicit magr φ decé sunt qõnes pncipales decé pntorû hñdo respectuz ad diuersos modos pdicãdi. Uñ qd est qd pdicaméti subẽ: quale qlitatꝫ: qñtû qñtitatꝫ. qstio ad qd est relõnis in qd: ꝛ a quo actionis ꝛ passionis. Cû eni querit in qd agit ignis rñdetur i lignû: ꝛ a quo patit aq rñdet ab igne. Questio vbi ptinet ad pdicamétû vbicationis. ꝛ quãdeitatꝫ. Questio qliter vel quo mõ ptinét ad sitû. ꝛ qstio circa qd ad habitum. ¶ Ad arg^m di φ sic sunt aliq trãscédétia q nõ sunt in aliq pdicaméto p se nec p accñs neq̃ p reductionez sꝫ descédût in oia pdicaméta: vt ens: vnû. 5° meta. Ita sunt aliq qstiua q nõ appropriant alicui pdicaméto ꝛ sꝫ sunt applicabilia oibus pdicaméntis: vt si est: qd est: qꝛ est: pp qd est: ꝛ cur: qre: vtꝫ. Nã cur. ꝛ qre iportat qõné pp qd: ꝛ vtrû iportat qõné si est. ꝛ qꝛ est. Ista ét qs: q: qd: vł' qd: sunt iterrogatiua trãscendentia applicabilia oib⁹ pntis. Et qd qd est large sumpta est trãscédés. stricte vo ad pdicamétû sube ptinét. Sic qle large sumptum est trãscendés applicabile oibus predicamentis. stricte vo soli pdicaméto qlitatꝫ. Qõ qt large sumpta est trãscédés. stricte vo ad pdicamétum qñtitatꝫ ptinet. Illa vo vnde: q reducunt ad vbi. Nã cum qrit: q vadis: est dicé: vbi intendis esse: ꝛ vñ venis. i. vbi fuisti añ motuz. ¶ Et sic pꝫ ad oia argumẽta hui⁹ ardue questionis. In illius declaratione animus multum gauisus est ad laudem dei.

¶ Utrum diffinitio syllogismi sit bene data.

Contra pmã pticulaz argr sic. In diffõne nõ oꝫ poni gen⁹ remotû sꝫ ppinquû p phm 6° topi. sꝫ oĩo est gen⁹ remotû sylli. argumétatio aût est gen⁹ ppiquû: qꝛ argumétatio diuidit i syllm iductionéꝛ enthymema ꝛ ex^m siue rõcinationéꝛ ꝛ est gen⁹ ppiquû ad syllm cû due sint spẽs ipsi⁹. s. sylls ꝛ inductio fm phm pmo topi. ¶ Confirmat. qꝛ sylls est orones. g non est oĩo: ɔñtia tꝫ: añs pbat. qꝛ plures ppõnes ponunt in syllo. ¶ 2°. ɔ illã pticulã. positꝫ ꝛ ɔcessis. qꝛ phs nec in p top. nec in p pos. diffiniés syllm ponit illã pticulã. g vel phs est diminut⁹ vel magister supflu⁹. ¶ Adhuc ambiguitas augeť: quia Boe. ponit illã pticulã ɔcessis: cuz tñ phs non posuerit. ¶ Confirmat. qꝛ aliqs est sylls cui non competit hec pticula. g male posita ɔñs tꝫ. añs pbat. qꝛ sylls cui⁹ pmisse non ɔcedunt est talis. ¶ 3°. ɔ illã pticulã necesse est aliqd aliud euenire. ꝛ pbat φ ɔ non est aliud a pmissis: qꝛ ɔclo non est nisi pars pmissarû: sꝫ pars non est aliud a toto. g ꝛc. ꝛ ét qd sequit ab alio nãliter non vr esse aliud ab illo. ¶ 4° arguit sic. ꝛ querit an ɔcls sit d céntia sylli: aut non: ita φ sylls sit ista oratio cõposita ex pmissis. ɔ vo sit extrinseca a syllo. Si dicis pmo modo. ¶ Contra. sylls est argumétatio. sꝫ argumétatio est arguméti p orationé explicatio. arg^m est oĩo rei dubie faciés fidé. i. mediû probãs ɔné: sꝫ ratio nõ cõplectit formalr ɔné: sicut nec causa formalr complectit effectû. g ꝛc. ¶ 2° sic. Nihil facit fidé de seipso nec de parte ei⁹: sꝫ sylls facit fidem de ɔne. g ɔclo non est sylls nec pars eius. ¶ 3° si phs in p posteriorû in illa pte. Circulo q̃ φ impoe sit demonstrare. vult φ sylls est ex trib⁹ terminis ꝛ duab⁹ ppõnib⁹. g nõ comprehédit ɔné. qꝛ tûc eét ex tribus ppositiõib⁹. quare ꝛc. ¶ 4°. sic. Sylls est oratio in qua quibusdã positis ꝛ cõcessis necesse est aliquid aliud euenire ab illa oratione: sꝫ illud aliud est ɔclo. g ɔ est aliud ab orone q est sylls. Et sic est aliud a syllo. Si dicis scdo°. ɔ. qꝛ dicit qbusdã positꝫ. ꝛ non di oib⁹. g vltra illa q posita sunt est aliqd qd é de rõne sylli. sꝫ illud est ɔclo. g ꝛc. ¶ 2° sic. Ois sylls est ppõ ordinabilis in mõ. modus aût est ordinatio triû ppõnû certa qlitate ꝛ qñtitate. g sylls ɔtinet tres ppositiões. ¶ 3°. sic. ois sylls est ɔña. ois ɔña est oĩo cõposita ex añte ꝛ ɔsequéte: ergo ꝛc. sꝫ pmisse sunt añs. ꝛ ɔclo ɔñs. g. ¶ 4°. sic. sylls non est vna rõ nisi p notã rõnis ɔiungété aliqs ppõnes adinuicé. sꝫ nota rõnis non ɔiungit nisi ɔné cû pmissis. g sylls est oĩo composita ex pmissis ꝛ conclusione. ¶ 5° pncipaliter argr ɔ totã diffinitioné sic. Illa diffõ est mala q competit alteri a diffinito sꝫ illa é hꝫ. g ꝛc. ɔña nota cum maiori. minor pbat. qꝛ competit iductioni ꝛ exéplo. ¶ Nã iductio est oratio in qua qbusdã positis ꝛ ɔcessis nece est aliqd aliud euenire per ea q posita sunt ꝛ ɔcessa. Consilr arguit de exéplo ꝛ enthyme.

Ad hec breuiter respõdet. Ad p^m Egidi⁹ in p pos. adducit tres rõnes aliorûz. ꝛ ipse assignat qrtã. ¶ Quidã eni dixerût φ argumétatio compationé hꝫ ad aiam cui fidé facit. ꝛ silr sylls fm φ est argumétatio. Rõcinatio vo a est decurrés a cã i cãtû. h est a pmissis in ɔné. sylls g fm φ est rõcinatio compationé hꝫ ad ɔné. ¶ Oĩo auté est ɔgrua dictionû ordinatio. Sylls g fꝫ φ est oĩo compationé hꝫ cû suis ptib⁹ itegralib⁹. Et hec cõparatio est ei céntialior qꝫ alia. Et sic pꝫ: qre poti⁹ oĩo qꝫ argumentatio vel rõcinatio in diffõne syllogismi ponat. ¶ Aliꝫ dicunt vt non excludant inductio enthymema ꝛ exẽ^m cum sint reducibiles in syllm: sꝫ solû inutiles diuagationes ꝛ peccata ɔ syllm simplr posuit oĩo ꝛ non argumétatio vel rõcinatio. Nã si in diffõne syllogismi poneretur argumétatio vel rõcinatio q est pprium genus eius: oporteret tali generi addé driãs céntiales complectiuas syllogismi p qs ɔcludant ab ipso syllo alie spẽs argumétationis. h auté esset inconueniés cû determinet de syllogismo vt ad ipsum oés spẽs argumétationis hñt reduci. ¶ Aliꝫ dixerût vt excludant oés loci sophistici simul cû aliꝫ spẽbus argumétationis. Hãc iprobat. Egidi⁹. quia sylls simplr potest saluari in syllo sophistico. vt dĩo. ois canis currit. oé aial latrabile est canis. ergo ꝛc. ¶ Ité nõ nimi⁹ distingueret ab oib⁹ illis si poneret argumentatio. qre ꝛc. ¶ Egidi⁹ aût dicit. puto aliter dõm. ꝛ dicit φ ex itétione phi p topi. ¶ Arg^m est sylls dialectic⁹. qꝛ nec argumétû nec argumitatio est gen⁹ syllogismi. sed econtra. Rõcinatio aût di analogice de syllo. ꝛ aliꝫ argumentationib⁹. ꝛ p de syllo. qꝛ rõcinatio non pt eé gen⁹. In orone aût non vniuocant sylli: ꝛ oés modi rõcinationis. ꝛ io optime diffinit p orõné que est pprie gen⁹ eius: ꝛ in aliꝫ modis arguẽdi. ¶ Hec rñsio est expsse ɔ Boe. in pn° scdo suorû topicorû vbi dicit. Argumétationis due sunt spẽs scꝫ sylls ꝛ inductio. ꝛ etiaꝫ est ɔ phm in p topi. di. Determinatis aût his opꝫ determiare quot dialecticaruꝫ rõcinationû sunt spẽs. Est aût hec iductio ista aût sylls. Angelin⁹ de camerino in p topi. dicit φ hec diffõ non est vituperabilis. qm assignata est p gen⁹ ppiquû qm duplex est sylls. s. iferés tñ ꝛ pbãs tñ. ¶ Et sylls inferens non hꝫ ppinqu⁹ gen⁹ qꝫ orõné. ꝛ qꝛ hic diffiniés syllm iferenté diffinit ipm p orõné ꝛ nõ p rõcinationé. qm rõcinatio non est gen⁹ sylli iferétis: sꝫ pbantꝫ. ꝛ pp h non diffinit syllogismû. hec rñsio dãnat Boetiû. nã rñdédo. qre Boeti⁹ apponit ɔcessia dicit. qm ipse diffinit syllm pbãté: ꝛ opꝫ φ sylls pcedat ex ɔcessis: non aût sylls iferens qué diffinit phs. sꝫ cû Boeti⁹ diffiniat syllm φ est oratio. igit male diffinit. Est etiã ɔ phm in p topi. qꝛ illuꝫ syllm diffinit qué dicit esse spém rõcinationis: vt pꝫ expsse loco allegato. qre ꝛc. ¶ Io aliter dicerẽ. Pro quo aduerte φ phs in

Ad 7^m
argr p°
Confir.
Ar 2°
Confir.
argr 3°
Ar 4°
Ar 5°
Ad p^m
No^m

ꝫ.topi.dicit ꝙ in diffõne ponẽdũ eſt gen⁹ ꝓximũ qđ oia ſupiora icludit. Aut ſi remotũ oẽs dr̃ias ſupiori generi addẽdũ eſt: ꝑ q̃s ꝓximũ gen⁹ determinat. ⁊ ita fit in ꝓpoſito vt declabo. Nã oĩo diuidit. Oĩonũ alia eſt in q̃ infert aliqđ. alia ṽo non. exẽm pmi: vt ois oratio argumẽtatiua. ſ. ſyll's. inductio. ⁊ exẽplũ. Exẽm ſcđi. vt oẽs alie orõnes. nã argumẽtatiuaꝝ orõnũ in qb⁹ infert aliqđ. alia eſt in q̃ infert aliqđ ex necitate. alia ṽo non. Exm pmi. vt ſyllogiſm⁹ iductio ⁊ enthymema. Exẽm ſcđi. vt exẽm orõnũ in qb⁹ ifert aliqđ ex necitate. alia eſt in q̃ ifertur aliqđ ex necitate ex qbuſdã poſitꝭ. i. diſpoſitꝭ in mõ ⁊ i figura. alia vero non. exẽm pmi. vt ſyll's. Exẽm ſcđi. vt inductio. Ecce ꝙ q̃tuor ſunt drie int orõnẽ ⁊ ſyllm. ⁊ oẽs ille adduntur orõni in diffõne ſylli: vt pꝫ: ꝑ illã. n. in q̃ ifert aliqđ differt ſyll's ab orõnib⁹ non argumẽtatiuis. Per illã de neceſſitate: differt ab exẽplo qđ non de necitate probat. vt dicit Boeti⁹ in ſcđo topi. ſuoꝝ. Per illã qbuſdã. differt ab enthymemate: qđ tm̃ ex vna pmiſſa infert feſtinatã ↄ̃nem. Per illã poſitis differt ab iductione q̃ nõ accipit ꝓpões in mõ ⁊ figura. Ad formã ḡ argumẽti cũ dr̃ ꝙ in diffõne non dꝫ poni gen⁹ remotũ ſm pħm. Dico ꝙ verũ eſt ſi nõ ſit ↄ̃ctũ ꝑ dr̃iam vltimã. ſi ṽo eſſet ↄ̃ctũ vt hic: tũc bñ põt poni in diffõne. Et nota hãc rñſionẽ: qꝛ bona eſt. ¶ Ad ↄ̃firmationẽ dicit Egidius ꝙ illud qđ alterum ↄ̃bit non ponit in nũm cũ ipſo. minor autẽ ꝓpõ ↄ̃bit maiorẽ ad ↄ̃nẽ. iõ non ponit in nũeꝝ cum ipſa. ⁊ iõ dicit ſyllogiſmus eſt oratio ⁊ nõ orões. ¶ Adhuc ab vnitate ↄ̃nis ſyll's dr̃ oratio vna. Ego alit ⁊ clari⁹ rñderẽ. ſ. negãdo ↄ̃ñam illã ſyll's eſt orões. ḡ nõ eſt vna orõ: qꝛ cum totũ ſit ſue ptes collectiue: ⁊ partes ſylli ſint orões. ḡ ſyll's eſt orationes. cũ hoc tm̃ ſtat ꝙ ſyll's eſt orõ vna ↄ̃iũctione rõnaliq̃ue eſt ḡ. Bene tm̃ ſequit. eſt orõ plures. ḡ non eſt vna illaꝝ: ſed tm̃ põt eſſe vna illarum per compõnẽ ex illis.

Ad 2m ¶ Ad 2m dicit Egi. in p̃ ꝓxi: ⁊ bñ ꝙ Boe. diffinit ſyllm put cõpetit dialectico: qui expectat rñſionẽ ſocij ſemp. ſed Ariſt. diffinit ſyllm ſimplr vt ↄ̃uenit tã ſyll'o dialectico q̃ȝ demõſtratiuo. iõ ponit Boe. ly ↄ̃ceſſis. pħs aũt nõ. ¶ Angelus de camerio ꝑ alia ṽba dic. ſ. ꝙ diffinit Boe. ſyllm ꝓbantẽ q ꝓcedit ex ↄ̃ceſſis. Ariſto. autẽ diffinit ſyllogiſmũ iferentẽ in quo non opꝫ ꝙ aliquid ↄ̃cedat. Ideo Boe. apponit ↄ̃ceſſis: pħs ṽo non. ¶ Et ſi reprobas cõtra. pħs in p̃ topi. diffinit ſyllm ſimplr: put competit dialectico. ⁊ tm̃ non apponit illã pticulã ↄ̃ceſſis. ḡ rñſio nulla. ¶ Dr̃ ꝙ pħs in p̃ topi. diffinit ſyllm ſimplr: ⁊ non ſyllogiſmũ dialecticũ: ⁊ ideo in diffõne nõ ponit ly ↄ̃ceſſis. Deide diuidit ſyllm in q̃tuor ſpẽs. ſ. in demrãtiuũ dialecticũ litigioſum: ⁊ falſigraphũ. ⁊ diffinit vnũquẽq; ⁊ diffiniẽdo dialecticũ apponit ly conceſſis implicite. qꝛ dicit ſyll's dialecticus eſt ſyll's qui ex ꝓbabilib⁹ ſyllogiꝫatus eſt: ꝓbabilia aũt ſunt ↄ̃ceſſa. q̃re ⁊c̃. Ex hoc appet cã q̃re magiſter apponit ly ↄ̃ceſſis: qꝛ diffinit ſyllm dialecticũ: non aũt ſyllm ſimplr. aut diffinit ſyllm ꝓbantẽ: non aũt inferẽtẽ. quare ⁊c̃. ¶ Uel aliter põt dici ꝙ Boe. ⁊ magiſter diffinit ſyllogiſmũ ſimpliciť. ⁊ ꝙ hec diffinitio competit cuilibet ſyll'o: qꝛ verũ eſt dicẽ de q̃libet ſyll'o ꝙ eſt oratio in qbuſdã poſitis ⁊ ↄ̃ceſſis nec̃e eſt aliquid aliud euenire: neq; dr̃ ꝙ pmiſſe cuiuſlibet ſylli ſint poſite ⁊ cõceſſe: ſed dr̃ ꝙ illis poſitꝭ ⁊ ↄ̃ceſſis nec̃e eſt ſequi ↄ̃nẽ. ẽ. n. ablatiu⁹ in ↄ̃ña qui non ponit in eſſe ſicut nec ↄ̃ditionalis. Et ly ↄ̃ceſſis ponit. non qdẽ ad reſtringẽdũ nãm ſyllogiſmi: cũ diffõ hec competat oĩ ſyllogiſmo vt dem̃ eſt. ſed ponit ad exꝑmẽdũ magis nãm eiuſ. nam nã ſyllogiſmi talis eſt ꝙ ſi pmiſſe ponant neceſſe eſt poni ↄ̃nẽ. ⁊ ſi ↄ̃cedunt pmiſſe nec̃e eſt ↄ̃cedi ↄ̃nẽ: ⁊ ly poſitꝭ dicit aliud a ly ↄ̃ceſſis. Nam poſitꝭ dic. i. diſpoſitꝭ in modo ⁊ in figura. Et ↄ̃ceſſis. i. ſi ↄ̃cedunt. Et ſic diffõ Boetij ⁊ magri eſt exꝑſſior q̃ȝ diffõ pħi: nulla eſt diminuta tm̃ nec ſuperflua.

¶ Ad confirmationẽ ſilr pꝫ ꝙ negat añs. ſ. ꝙ non cõpetat cuilibet ſyll'o. Et ad ꝓbõnẽ negat ꝙ nõ cõpetat ſyll'o cuius pmiſſe non ↄ̃cedunt: qꝛ non dr̃ ꝙ pmiſſe ↄ̃cedunt: ſed ꝙ ſi ↄ̃cedunt nec̃e eſt ↄ̃cedi ↄ̃nẽ. q̃re ⁊c̃. ¶ Ad 3m dic̃ Egi. ꝙ ſm nãm nõ eſt aliud ↄ̃ a pmiſſis. ſed ſm formam eſt aliud. Forma. n. ꝓpõnis compõ eſt: ſed alia compõ eſt in ↄ̃ne q̃ȝ in pmiſſis. qꝛ in ↄ̃ne ponunt tm̃ extrema illata ſed in pmiſſis extrema cũ medio. q̃re ⁊c̃. ¶ Ad formam argumẽti rñdẽdo negat ꝙ ps non ſit aliud a toto. mã. n. eſt pars hoiſ. ⁊ tm̃ ẽ aliud ab hoie. Silr negat ꝙ ↄ̃ ſit ps pmiſſaꝝ. lꝫ ſm mãm poſſit ↄ̃cedi ꝙ ſit pars. ſm formam nõ. Silr negat illa ꝙ illud qđ ſe' ab alio nãlr non ſit aliđ ab illo. ¶ Ad 4m põt teneri vtraq; ps. ⁊ ꝙ ſyll'us eſt ex trib⁹ ꝓpõnibus. ⁊ ꝙ ex duab⁹ tm̃. vñ ſyll's põt 2r conſiderari. aut abſolute: ⁊ ſic ex trib⁹ ꝓpõnib⁹: aut vt eſt aliqđ ↄ̃cludẽs: ⁊ ſic nõ ↄ̃ſtat niſi ex duab⁹ ꝓpõnib⁹: qm̃ tm̃ ſũt due ꝓpões iferẽtes ↄ̃nẽ. Et ꝑꝑ h̃ pt rñderi ad rõnẽ ſcã ↄ̃ vtrãq; ptẽ. Uñ tenẽdo ſit ꝙ ex trib⁹ ad rões i opm rñr.

Ad 3m

Ad 4m

¶ Ad pmã ↄ̃ceſſa a p̃ ad vltimũ. cũ dr̃ rõ formalr nõ complectit ↄ̃nẽ. dr̃ ꝙ ẽt 2r pt ↄ̃ſiderari. ſ. abſolute. ⁊ ſic icludit ↄ̃nẽ. Alio° vt ꝓbãs. ⁊ ſic nõ includit ↄ̃nẽ. Põt ẽt negari ↄ̃ña a p̃ ad vltimũ: qꝛ variat medium: vt pꝫ de ſe. ¶ Ad ſcđam negat maior: imo vnũ ⁊ idẽ ꝑ vnã partẽ pt facẽ ſidẽ de alia. ¶ Ad 3m dr̃ ꝙ ſyllogiſm⁹ põt accipi 2r. ſ. abſolute: ⁊ vt cõcludens. p̃. mõ eſt ex trib⁹. 2° mõ ex duabus. ¶ Ad 4m dicit ꝙ ly aliud non exponit aliud ab iſta oratione. ſed aliud ab illis poſitꝭ. Tenendo aũt aliã ptẽ. ſ. ꝙ ſit tm̃ ex duab⁹ ꝓpõnib⁹ rñr ad rões in oppm. ¶ Ad pmã dr̃ qbuſdã poſitꝭ non ꝑꝑ hoc. qꝛ alia ſint q̃ ſint ↄ̃ rõne ſylli. ſed qꝛ in oĩ ſyll'o ſunt q̃dã ꝓpões q̃ ponunt: nõ autẽ oẽs ꝓpões mũdi. ¶ Ad 2m ↄ̃cedo ꝙ ois ſyllogiſm⁹ eſt ordinabilis in mõ. Et cũ tu dicis. modꝰ eſt ordinatio triũ ꝓpõnũ. imo ſolũ duaruꝫ. ⁊ dato adhuc ꝙ modus ſit ordinatio. nõ valet tm̃ ꝙ ſyll's ↄ̃tineat illas tres. ſed duas pas tm̃. 3a aũt eſt ↄ̃cluſiua ꝑ illas. ¶ Ad 3m cũ dicit. Ois ſyllogiſmus eſt ↄ̃ña ↄ̃cedit. Et cum dicit. Omnis ↄ̃ñtia eſt compoſita ex añte ⁊ ↄ̃ñte. Dicit ꝙ ↄ̃ña poteſt capi dupliciť. Uno° ſm ꝙ ifert. Alio° abſolute. p̃ mõ ẽ ſolũ añs. ſcđo°. eſt compoſita ex añte ⁊ ↄ̃ñte. ¶ Ad q̃rtaꝫ dicit ꝙ ſi ſyll's ↄ̃ſiderat abſolute ſic eſt vna orõ per vnam notaꝫ illationis ↄ̃iũgẽtẽ ↄ̃ñs cũ añte. ¶ Si autẽ ↄ̃ſiderat vt ꝓbat vel vt ifert ſic ſyll's eſt ſolum añs. Et eſt vna orõ per vnã notã copulationis ↄ̃iungẽtẽ illas duas pmiſſas ſic. q̃re ⁊c̃. ¶ Ad 5m negat ꝙ illa diffõ competat alteri a diffinito. Ad ꝓbõnem cuꝫ dicit competit inductioni exẽo ⁊ enthymemati: nego vt declarauimuſ in noſtra rñſione. ¶ Ad pm argumẽtũ per iſtam pticulaꝫ neceſſe: differt ſyllogiſmus ab exẽo. per illam qbuſdã: differt ab enthymemate: per iſtam ṽo poſitis: differt ab inductione.

Ad 5m

¶ Utrum tm̃ tres ſint figure ſyllogiſmorum.

Contra pmo ar argumẽto magiſtri ſic. Quatuor ſunt figure. ḡ non tm̃ tres. ↄ̃ña tꝫ: añs ꝓbat. nã iſte eſt optim⁹ ſyllogiſm⁹. ois hõ eſt aial. oẽ aial eſt ſuba. ergo ois hõ eſt ſuba. ⁊ tam̃ non eſt pe figure. qꝛ qđ ſubijcit in p° non pdicat in ſcđa. nec eſt ſcđe: qꝛ nõ pdicat idẽ in vtraq;. nec 3e. qꝛ nõ ſubijcit idem i vtraq; igit opꝫ dare q̃rtã figurã in q̃ illud qđ ptur in p° ſubijciat in ſcđa. q̃re ⁊c̃. ¶ 2° ſic: iſte eſt optim⁹ ſyll's oẽ currẽs mouet. ois hõ currit. ḡ ois hõ mouet: ſed non ois hõ mouet. ḡ non ois hõ currit. ⁊ tm̃ nõ eſt in aliq̃ fig'. ꝓbat. qꝛ fig' eſt debita diſpõ triũ terminoꝝ in duab⁹ ꝓpõnib⁹ vel tribus. hic autẽ ſunt qnq; ꝓpões. ḡ ⁊c̃. ⁊ vlr qñ ex ↄ̃dictorio ↄ̃nis ↄ̃cluditur ↄ̃dictoriũ alteri⁹ pmiſſe: illi duo ꝓceſſus faciũt vnũ optimũ ſyllm. ḡ non eſt in aliq̃ figura. ¶ 3° ſic. ille eſt optimus,

argr p°

argr 2°

argr 3°.

optim⁹.syll's si sor.est homo est aial.si est lapis nō ē aial
sed est homo.ergo nō est lapis.⁊ tñ in nulla figura est.vt
pȝ.nam hic sunt plures tribus terminis.ergo ⁊c.

Ad pᵐ **Ad primū** rñdet magr̄ ꝙ syll's factus est i pᵃ figu/
ra ⁊ in p̊ mōꝗ nō est dcm̄ ꝙ ali⁹ syll's
q̄ȝ ille cui⁹ subm pme ꝑpōnis ē p̄dicatū scd̄e nō ꝯstituat
pᵐ figurā:sȝ dicebaᷣ ꝙ si subȝ pᵉ ē p̄dicatuȝ scd̄e resultat
pᵃ figura.cū quo tñ stat ꝙ si p̄dicatū pᵉ est subȝ scd̄e resul
tat pᵃ figura.Dicaᷣ ergo ꝙ ille syll's ꝯstituit pmā figurā
Ad 2ᵐ cū subm vni⁹ pmisse ē p̄dicatū alteri⁹.¶ Ad 2ᵐ dī ꝙ ma
gister solū determinat de sylls̄ ostēsiuis.ille āt sylls̄ fact⁹
ē syll's ducēs ad ipoſē.Syll's.n.ostēsiu⁹ est q continet tm̄
vnū diffinitū discursū a pmissis ad ꝯnē.Ducēs vō ad im
poſē ē q ꝯtinet duos discursus vnuȝ a pmissis ad ꝯnem.
Aliū a ꝯdictorio ꝯnis ad ꝯdictoriū alteri⁹ pmisse.¶ Ad
Ad 3ᵐ 3ᵐ dī ꝙ magr̄ loqᷣ tm̄ de sylls̄ cathegoricis:nō āt hypo
theticis q̄lis ē ille fact⁹.Vn̄ syllogismoꝝ alij sūt cathego
rici alij hypothetici.Cathegorici sūt q ꝯstituūᷣ ex ꝑpō/
nib⁹ cathegoricis.hypothetici vō q ꝯstituūᷣ ex hypothe
ticis.Cathegoricoꝝ qdā sūt de inesse qdā modales.De
inesse sūt q ꝯstituūᷣ ex ꝑpōnib⁹ d̄ iesse.Modales q ꝯsti/
tuuntur ex ꝑpositionibus modalibus.Syllogismorum
de inesse quidā sunt ostensiui.qdam ducētes ad impossi/
bile qui declarati sunt supra in scd̄a rñsione.⁊ de his oi/
bus Boetius facit vnū tractatuȝ qui dicitur de syllogis/
mis cathegoricis ⁊ hypotheticis.¶ Vel aliter dicitur
ꝙ reductiue est in pma figura.nō autem per se.

¶ Utrum modi sint tantum decem ⁊ nouem.

aᷣ pᵒ **Contra** sufficiētiā pᵉ figure aᷣ sic.iste syl
logism⁹ ē in pᵃ figᵃ dē aial ē suba
ois hō ē aial.ḡ aliqs hō ē suba.⁊ nō est in ali
quo modoꝝ pᵉ figᵉ:vt pȝ discurrendo.ḡ ⁊c.
Silr̄ ille syll'us ē i pᵃ figᵃ nullū aial ē lapis.q/
libȝ hō ē aial.ḡ aliqs hō nō ē lapis:⁊ nō ē in aliq̄ mō:vt
pȝ discurrēdo.ḡ ⁊c.pm⁹.n.ē i barbara.scd̄s in celarēt.2ᵘˢ
sic.iste.syll's ē i pᵃ figura.hō currit.sor.ē hō.ḡ sor. currit.
⁊ tñ i nullo modoꝝ ē.ḡ ⁊c.ꝙ syll's sit bon⁹ pȝ:qꝛ est syll's
aᷣ 2ᵒ expositori⁹.¶ Cōtra sufficiētiaȝ modoꝝ scd̄e figᵉ aᷣ sic.
Iste syll's est in scd̄a figura.nullus lapis est aial.ois hō ē
aial.ḡ aliqs hō nō ē lapis:⁊ tñ nō est in aliq̄ modoꝝ ei⁹.
ergo ⁊c.Silr̄ ille.Quilȝ hō ē aial:nullus lapis ē aial.ḡ
aliqs lapis nō ē hō.syll's ē in 2ᵃ figura ⁊ in nullo modoꝝ
ei⁹.ergo ⁊c.pm⁹ est i cesare.scd̄s i camestres.¶ 2ᵒ sic.iste
syll'us est ꝑfectus in 2ᵃ figura.aliqs hō ē aial nullus la/
pis ē aial.ḡ aliqs hō nō ē lapis:⁊ nō ē i aliq̄ modoꝝ ei⁹.
vt pȝ discurrendo.ꝙ sit bon⁹ ꝑbaᷣ.qꝛ ex opposito ꝯnis
cū altera pmissaꝝ vt cū maiori iferᷣ oppᵐ alteri⁹ pmisse.
seqᷣ.n.aliqs hō ē aial.ois hō est lapis.ḡ aliqs lapis est
aial.in Disamis.Silr̄ ille ē bon⁹ syll's i 2ᵃ figura:aliqs la
pis nō ē aial.ois hō ē aial.ḡ aliqs lapis nō est hō.⁊ nō ē
i aliq̄ modoꝝ:vt pȝ:ꝙ sit bon⁹ ꝑbaᷣ:qꝛ ex opposito ꝯnis
cū altera pmissaꝝ vt cū maiori iferᷣ oppᵐ minoris sic ali/
qs lapis nō est aial.ois lapis est hō.ḡ aliqs hō nō ē aial.
in brocardo.Prim⁹ fact⁹ ē in festino.scd̄s i barocho am/
aᷣ 3ᵒ. bo idirecte ꝯcludētes.¶ Cōtra sufficiētiā modoꝝ 3ᵉ ar/
guiᷣ sic.Iste syll's est in 3ᵃ figura.Ois hō ē suba:ois hō ē
aial.ḡ q̄dā suba est aial.cū sit indirecte ꝯcludēs nō est in
aliquo modoꝝ 3ᵉ figure.Silr̄ ille est in 3ᵃ figura.qlȝ hō ē
risibilis.aliqs hō ē vnus hō.ergo aliqd̄ risibile ē vn⁹ hō
⁊ tñ nō sunt in aliquo modoꝝ tertie figure.Primus est i
Aᷣ.2ᵒ darapti indirecte ꝯcludēs.¶ 2ᵒ sic.Iste syll's est bon⁹ in
3ᵃ figura.ois hō est aial.nullus hō est asinus:ergo aliqd̄
aial nō est asinus.⁊ nō ē in aliquo modoꝝ ei⁹:vt pȝ dis/
currēdo.est.n.i fapesmon idirecte ꝯcludēs.Silr̄ in bro/
cardo i 3ᵃ figura est optim⁹ syll's idirecte ꝯcludēs:vt sic.
ois hō est aial.aliqs hō nō est asin⁹.ergo aliqd̄ aial non
est asinus.Silr̄ in feriosom idirecte ꝯcludēs.aliqs hō est
aial.nullus hō ē asin⁹:ḡ aliqd̄ aial n̄ ē asin⁹.Oēs isti sylls̄
sūt i 3ᵃ figura ⁊ sūt optimi.qꝛ ex opposito ꝯnis cuȝ altera
pmissaꝝ iferᷣ oppoᵐ alteri⁹ pmisse:⁊ nō sūt in aliq̄ modo
rū ei⁹.ergo ⁊c.Silr̄ syll's resolutori⁹ in 3ᵃ figura.hoc cur
rit.⁊ hoc ē hō.ḡ hō currit.⁊ nō est in aliq̄ modoꝝ ei⁹.er/
go ⁊c.¶ Cōfirmaᷣ.qꝛ phs in pᵃ figura nō facit mētioneȝ
nisi de q̄tuor pmis.s.de illis barbara.celarēt.darij.ferio.
⁊ ēt de alijs duob⁹.s.de fapesmo ⁊ frisesomoꝝ.vl' ḡ phs
aᷣ 2ᵒ diminut⁹ vl' magr̄ supflu⁹.¶ 2ᵒ pncipalr̄ arguiᷣ ꝙ illi de
ceȝ ⁊ nouē modi nō sunt veri modi.Et p̊ ꝯ Barbara.sic.
iste syll's est in barbara.ois hō vel asin⁹ ē asinus.oē risi/
bile est hō vel asin⁹.ḡ oē risibile est asin⁹.⁊ tñ nō valȝ:er
go ⁊c.ꝯña nota cū maiori.minor ꝑbaᷣ.s.ꝙ non valȝ.qꝛ
añs est veꝝ:⁊ ꝯña falsū.ꝙ ꝯña sit falsuȝ.pȝ ꝙ añs sit veꝝ
ꝓ minori pȝ ꝓ maiori ꝑbaᷣ iductiue sic.iste hō vl' asin⁹ ē
asin⁹ ⁊ iste hō vel asin⁹ est asin⁹.⁊ isti sūt oēs hoies.ḡ ols
hō vel asin⁹ est asin⁹.¶ 2ᵒ ꝯ 2ᵐ moᵐ sic.Iste syll's nō valȝ.
Nulla ꝯ est vā.ois ꝯ facta in celarēt est ꝯ:ergo nulla ꝯ fa
cta in celarēt ē vā:⁊ tñ est fact⁹ in celarēt.ergo ⁊c.ꝯña no
ta cū minori.maior ꝑbaᷣ.ponēdo ꝙ syll's factus sit ois
syll's q̄ facto añs ē veꝝ ꝓ q̄libȝ pte.⁊ ꝯña falsuȝ.qꝛ falsi/
ficat:se ergo ⁊c.¶ 3ᵒ ꝯ 3ᵐ modū sic.Iste syll's nō valȝ.Cu
iuslibȝ hois asin⁹ currit.brunellus ē asin⁹ hois.ergo bru
nellus currit.⁊ tñ est in darij.ḡ ⁊c.ꝯña nota cuȝ minori.
maior ꝑbaᷣ.qꝛ pono ꝙ ois hō hēat duos asin⁹ q̄ꝝ vnus
currat.⁊ ali⁹ nō.d̄ quoꝝ nūero nō currētiū sit brunellus.
Isto posito añs est veꝝ:⁊ ꝯña falsuȝ.¶ 4ᵒ ꝯ 4ᵐ modū sic
Iste syll's nō valȝ.Oē aial si est rudibile non est hō.tu es
aial.si tu es rudibile.ḡ tu nō es hō.⁊ tñ arguiᷣ fm istum
modū.ꝯña nota cū minori.maior ꝑbaᷣ.qm̄ añs est veꝝ
⁊ ꝯña falsuȝ.vt pȝ ꝑ exponētes.q̄re ⁊c.¶ Cōtra.pᵐ scd̄e
figure arguiᷣ sic.Iste syll's nō valȝ.ois deus suba nō est.
ois pᵃ cā suba est.ḡ ois pᵃ cā de⁹ nō est:⁊ tñ est in pmo 2ᵉ.
ꝯña nota cū minori.maior ꝑbaᷣ.qꝛ añs est verū.⁊ ꝯña
falsuȝ:vt pȝ.ergo ⁊c.¶ 2ᵒ ꝯ scd̄ȝ modū scd̄e figure argui
tur sic.Iste syll's nō valet.in quolibȝ instāti est hō.nullus
asinus est hō.ḡ nullus asin⁹ est in instāti.⁊ tñ nō est i scd̄o
scd̄e figure.ḡ ⁊c.ꝯña nota cū miori.maior ꝑbaᷣ.qꝛ añs
est veꝝ.vt pȝ:⁊ ꝯña falsum.¶ Cōtra pᵐ tertie arguiᷣ sic.
Iste syll's nō valȝ.cuiuslibet hois asin⁹ currit.cuiuslibet
hois asin⁹ qescit.ergo asin⁹ qescēs est asin⁹ currēs.⁊ tñ ē
in p̊ tertie.ergo ⁊c.ꝯña nota cū minori.maior ꝑbaᷣ.quia
añs est veꝝ:⁊ ꝯña fl'm.¶ Cōfirmaᷣ a siłi.qꝛ iste nō valȝ.
In quolibȝ instanti est asin⁹.i quolibȝ istāti ē hō.ḡ hō est
asin⁹.⁊ tñ ē in p̊ tertie.ḡ ⁊c.¶ 2ᵒ ꝯ scd̄m tertie arguiᷣ sic.
Iste syll's nō valȝ.Ois hō vl' asin⁹ nō ē hō.ois hō vel asi/
nus est risibile.igiᷣ risibile nō ē hō.qꝛ añs est veꝝ:⁊ ꝯña
falsum:vt pȝ:⁊ tñ est in secūdo tertie figure quare ⁊c.

Ad pᵐ **Ad hec** breuiter rñdeᷣ.Ad pᵐ dī ꝙ ille syll's factus
ē in barbara nō imediate.sȝ mediate:qꝛ ex
ꝯne ꝯclusa in barbara ꝯcludiᷣ ꝯ isti⁹ sylli.Silr̄ ad aliud
dī ꝙ est in celarēt mediate:sȝ nō imediate.¶ Ad 2ᵐ dī ꝙ
magister determinat de sylls̄ qui tenēt in oib⁹ terminis
sicut phs in p̊ pioꝝ:⁊ nō d̄ syllogismo resolutorio.¶ Ad
pmū ꝯ modos scd̄e figure diciᷣ ꝙ primus syll'us factus
est mediate in cesare ⁊ nō imediate:⁊ scd̄s ē in camestres
mediate ⁊ n̄ imediate.¶ Ad 2ᵐ ꝯcediᷣ oēs syll'os factos
eē bonos:sȝ magister nō curat mltiplicare modos i alijs
figuris.⁊ ꝓ hoc ꝙ idirecte cōcludūt:syllogismi āt facti te
nēt ꝓ hoc ꝙ indirecte cōcludūt.Si autē directe facis cō/
cludere nō valēt.¶ Ad primū ꝯ modos tertie figure di
citur ꝙ pmus syll's factus est in darapti mediate ⁊ non
imediate.scd̄s est in datisi mediate ⁊ nō imediate.¶ Ad
2ᵐ ꝯcediᷣ illos syll'os factos eē optimos:sȝ d̄ illis nō cu/
rat:qꝛ idirecte ꝯcludūt.Si diceres:q̄re magl idirecte nō

minat in pma figura q̃z in aliis. Rñdet q pma figura pfectior est. ió debem⁹ videre magis de3 mo^m ɔcludẽdi eius quocũq3 fit q̃z alteri⁹. ℭ Ad ɔfirmationẽ dr q Arist. nõ curauit mltiplicare modos nisi fm necitatẽ s3 ɔ̃ vni⁹ non sequit ex ɔ̃ne alteri⁹: mõ baralipton seqt ad barbara: celãtes ad celarẽt. dabitis seqt ad darii. Fapesmo ãt ⁊ frisesomor nõ seqt ad aliquẽ. ió mltiplicat illos. ℭ Et si dicis. ḡ in 2ª figura dbebat ponẽ idirecte ɔcludẽtes: vt i Festino. ℭ Dr q bñ ponit in p̃ por. vbi dic q minori exñti vli negatiua. maiori vo affirmatiua vl vli vel pticulari in q̃cũq3 figª idirecte seqt ɔ̃. Ex hoc p3 q Boe. nõ recte sentit i syllis cathegoricis cũ dicit q phs solũ 4^or modos in pª figª posuerit. Theophrast⁹ aũt ⁊ Eridem⁹ addiderũt quinq3 pª figure: quos ɔfirmauit Porphyri⁹ vir magne auctoritatis: qm phs posuit Fapesmo ⁊ frisesomor: vt dclaratũ est. ℭ Ad 2^m pncipale rñdet magr. ℭ Ad p^m distinguẽdo d ista maiori. Ois hõ vl asin⁹ est asin⁹: si illõ totũ disiũctũ ẽ subz illa ẽ falsa. si vo solũ pªps ista ẽ vaz: s3 post i minori plus pdicat q̃z subiiciat i maiori. Et dr vlterius q subm distributiõis ẽ ly hõ: ppõnis vo hõ vl asin⁹: ⁊ subz distributiõis dz pdicari: nõ ãt ppõnis. ℭ Ad 2^m dicit q pdict⁹ syll's nõ ẽ i celarẽt. qz ɔ̃ ẽ isolubilis hypothetice significãs: q̃lis nõ ẽ i aliq̃ pmissar. ℭ Ad 3^m dr q nõ valet iste syll's: qz plus pdicat in minori q̃z subiiciat in maiori. Uñ qñ obliquus pcedit rectũ solus obliqu⁹ ẽ subz. Qñ vo rect⁹ pcedit obliquũ rect⁹ ⁊ obliquus ẽ subm. ℭ Et si dicat adhuc stat argm sic dõo. Cuiuslibz hois asin⁹ currit. brunellus est asin⁹ hois. ḡ brunellus currit. ℭ Dr q syll's nõ est bonus: qz i obliq̃s casib⁹ dz subm maioris pdicari i minori l recto sic dõo brunellus est hõ: ⁊ h̃ negat ppea bñ seqt. cuiusl3 hois asin⁹ currit. sor. ẽ hõ. ḡ sor. asinus currit. ℭ Ad 4^m dr. q si totũ ɔditionatũ fuerit subz maior est falsa. ⁊ tñ nõ dz pbari exponibilr cũ sit negatiua: s3 p singl'es: q̃r multe sũt false: vt h̃ qd si ẽ rudibile nõ est hõ. ⁊ hoc aial si ẽ rudibile nõ ẽ hõ dmrando hoiem ⁊ sic de aliis. Et dato adhuc q exponi hẽat. 2ª exponẽs est falsa. s. nihil ẽ aial si ẽ rudibile qn illõ nõ sit hõ: imo qcqd ẽ aial si ẽ rudibile nõ ẽ hõ: vt puta hõ. ⁊ 2ª exponẽs nõ dz eẽ ista. ⁊ nihil ẽ aial: qn illõ si ẽ rudibile nõ sit hõ. Si aũt totũ ɔditiõatũ nõ sit subm ɔcedit maior: s3 negat ɔña. qz plus pdicat i minori q̃z subiiciat l maiori. ℭ Ad p^m scđe figure dr q talis syll's nõ ẽ i mõ: qz dz fieri ex negatiuis de ɔsueto mõ loq̃ndi: q̃lr nõ sit iste. s3 bñ valz dõo. Ois de⁹ nulla suba. ẽ ois pª cã ẽ suba. ḡ ois pª cã nõ de⁹ ẽ: s3 maior ẽ falsa. ℭ Ad 2^m dr q nõ valz. Uñ vtraq3 extrẽitate exñte i obliq̃ nihil seqt i 2ª figª. aut alt'a tñ: medio tñ lo exñte i obliq̃ in vtraq3 bñ seqt. i altera ãt nõ: discurre p exẽpla p te. ℭ Ad p^m tertie figª dr q nõ ẽ in Darapti: qz sic pmisse fuerũt ex recto ⁊ obliquo: ita ɔ̃ dz fieri: igit dz sic ɔcludi ḡ asin⁹ gescẽs ẽ alicui⁹ cui⁹ asinus currit. Uñ ly asin⁹ nõ ẽ ps subti i pmissis. s3 ps pdicati: ió dz poni i ɔ̃ne. ℭ Ad aliõ ɔsilr dr q nõ valz iste syll's: s3 dz ɔcludi: ḡ hõ ẽ i aliq̃ istãti i q̃ ẽ asin⁹: qz ɔ̃ dz eẽ silis pmissis: ⁊ ió sic pmisse sũt ex recto ⁊ obliq̃: ita ɔ̃ dz eẽ mixª ex recto ⁊ obliq̃. ℭ Ad 2^m dr q si totũ disiũctũ ẽ subz maior ẽ falsa. si ãt ps ẽ subz ñ arguit i 2ª tertie: qz i tali dz q totũ subm ppõnis distribuat qualiter non est in proposito: quare ⁊c.

ℭ Et sic est finis questionum sũmularum: quarum numerus est quadragintanouem.

ℭ Utrum diffinitio suppositionis sit bene data.

C Ontra pmo arguit q nõ bñ dr q suppositio sit acceptõ. Pmo. qz suppositio ɔuenit termino solũ actiue. Dicim⁹. n. q termin⁹ supponit. acceptio ãt ɔuenit ei solũ passiue. dicim⁹. n. q termin⁹ accipit ⁊ nõ q termin⁹ accipiat. igit suppõ termini nõ dz dici acceptio termini. ℭ Cõfirmat. qz ipoĺe ẽ actionẽ esse passionẽ inq̃ztũ talẽ. ergo nõ bñ ɔcedit suppõnẽ esse acceptionem termini. t3 ɔña: qz suppositio est actio ⁊ acceptio passio. ℭ 2º sic. supponere nõ est accipi. ḡ suppõ nõ est acceptio: t3 ɔña per locũ a ɔiugatis. añs p3. qz dõo hõ est bissyllabuz. Uolo q iste termin⁹ hõ solũ accipiat pro voce. hoc est possibile. tũc certũ ẽ q quãuis hic terminus hõ soluz accipiat pro voce: tñ adhuc suppõit psonalr: puta p suppositis. q̃re ⁊c. ℭ 3º sic. termin⁹ suppõit p ipsaz acceptionẽ itell's effectiue. Eo eni qd itell's accipit terminũ sic vl sic alia ⁊ alia suppõ deriuat. Et tñ terminus nõ supponit pro suppõne effectiue: sed solũ formalr. qz ois actus reduplicatiuus in rõne cause supra suũ verbũ t3 locũ cause formalis sicut cũ dr. Iste interfectus ẽ interfectione. interfectio est cã formal'. Silr cũ dicit. Iste diligit dilectione. Silr iste speculat speculatione. Sic qñ dicit supponit suppositiõe semp suppõnẽ: suppositio est in supponẽdo cã formalis. ergo suppõ nõ est acceptio termini. ℭ 4º sic acceptio dicit respectuz ad accipientẽ: qz est actus intellectus accipiẽtis. ⁊ ɔñr: nõ potest eẽ suppositio nisi sit actus intellectus. Suppositio vo dicit respectuz ad rem ⁊ nõ ad accipiẽtẽ. Unde sine actu intellect⁹ adhuc supponit terminus: vt in ista ppõne scripta. hõ ẽ animal. ergo suppõ nõ est acceptio. ℭ 5º sic. diffõ cõpetit alicui cui non cõpetit diffinitũ. ergo diffõ mala. ɔña t3. añs probat. qz ita accipit appositũ in ppõne pro aliquo vel aliq̃bus sicut suppositũ: ⁊ tamẽ appositũ nõ supponit: vt p3 p ethymologiã vocabuli. qz appositũ dicit ab apponẽdo sicut suppositũ a supponẽdo: vt p3 fm grãmaticos. ℭ 6º sic. sequitur q termin⁹ sit cathegorematicus in ppõne positus ⁊ sincathegorematice tentus supponit vt dicẽdo. ois hõ currit. qd est falsum. falsitas ɔñtis p3: qz nõ potest eẽ suppositũ vel appositũ syncathegorematice tentũ. ɔña pbatur. qz est acceptio termini in ppõne pro aliquo. l. p distributiõe. ℭ 7º argr de copula q̃ nõ supponit. ⁊ tñ accipit in ppõne pro aliq̃. q̃re ⁊c. ℭ 8º. sic terminus aliqñ supponit pro illo qd nõ significat ⁊ nũq̃z pt accipi pro illo qd nõ significat. ḡ diffõ mala. ɔña t3 cũ minori. maior probatur. qz dõo album currit subm supponit pro suba q̃ ẽ alba. ⁊ tñ nõ significat subaz: qz solã q̃litatẽ significat vt dicit phs in predicamento substantie. ergo ⁊c.

In hac materia sunt diuerse opiones: q̃dam enim volũt q suppõ sit significatio termini in ppositione p aliq̃uo vel aliq̃bus: vt vult magister in logica magna. Quidaz vo dicunt q suppõ est statio termini in ppõne p aliquo: vt vult Pet. mantuanus. Alij vo cõcordant cũ magistro h̃ di. q suppõ ẽ acceptio termini in ppõne: vt Pe. hyspanus ⁊ Albert⁹ de saxonia. Alij moderniores dñt q suppõ est pprietas subti in cõpatiõe ad pdicatũ: vt scũs Uincẽ. ordinis pdicatoꝝ: d qb⁹ opionibus magis ample dcm̃ ẽ in suppõnib⁹. S3 p defensione magistri sũt duo modi rñdẽdi. Unus modus dicit q suppositio formalr ⁊ idẽtice ẽ acceptio termini. Alius modus dicit: ⁊ suppõ foialr nõ est acceptio termi: s3 ẽ ex ipsa acceptione termini cãliter: non ḡ idẽtice veꝝ est q suppõ sit acceptio. Tenentes aũt p^m modũ rñdendi in rñdendo ad argumẽta in oppo^m. ⁊ maxime ad tria pma argumẽta. que ad idẽ tẽdũt bipartiti sũt. Quidã. n. dicũt negãdo q suppõ sit actio imo ẽ passio. Et cũ tu pbas in p̃ argumẽto: qz dicimus q terminus supponit ⁊ nõ supponitur ergo cõpetit sibi actiue. negat ɔña. qz l3 supponere modaliter ⁊ vocalr significat actionẽ cũ sit actiuuz. tñ realiter iportat passionẽ: qd declaratur a sili. qz recipe qd ptinet ad põaz aie p spẽs apphẽdẽtes realir iportat passionẽ. l3 fz modũ significandi significat actionẽ. ⁊ ió nõ est. incõueniẽs q suppõ dicat acceptio. ⁊ supponere sit acci-

Ad 2^m

Ad p̃.

Confir.

ar 2º

ar 3º.

ar 4º

Ar 5º.

ar 6

Ar 7º.
ar. 8º

Ad p^m

Diuersitas opinionũ d supposi tione.

pi.ficut recipe ẽ iformari.Dicim⁹.n.qñ potẽtia spẽz reci
pit ab obiecto ꝙ ipsa po⁹spẽ iformaᵗ.Sil'r ꝑt dici qñ ter
minus supponit ꝙ accipiᵗ ab itellectu.ita ꝙ ipsuz suppo
nere fit accipi:vt dcm̃ est.℄ Cõtra hãc rõnez arguiᵗ sic.
Hoc v̾bũ suppono cũ fit cõpositũ a sub ⁊ pono nec̃e ẽ ꝙ
retineat significationẽ sui simplicis.⁊ maxĩe cũ cõponẽ/
tia remaneant in eo itegra ⁊ perfecta. Modo hoc v̾buz
pono nõ iportat realiter passionẽ:ſʒ magis verã actionẽ
ꝑ modũ simplicẽ iportabit.⁊ ꝑ 9ñs supponere nõ est ac/
cipi:nec suppõ poterit dici acceptio ⁊c. ℄ 2°.sic qñcũqꝫ
aliqua duo realiter eũdẽ actum iportant illud terminat
actũ realẽ vni⁹ põt terminare actũ alteri⁹.hec est nota ſʒ
actus iportaᵗ⁹ ꝑ hoc qd̾ est supponere⁊ act⁹ iportaᵗ⁹ ꝑ
hoc qd̾ est accipi nõ terminaᵗ ad idẽ:qꝛ dicim⁹ ꝙ termi/
nus supponit suũ significatũ.nõ aũt dicim⁹ ꝙ accipiaᵗ a
suo significato.ergo ⁊c. ℄ Alij v̾o ꝑp ħ argumẽta dicũt
aliter ad ꝑncipale.Uñ dicũt ꝙ intellect⁹ supponit termi/
nũ in ꝓpõne vt termin⁹ est:ita ꝙ nõ supponat al'r.ita ꝙ
est duplex suppõ.vna est itellect⁹ q̃ terminus supponiᵗ ⁊
itellect⁹ supponit.⁊ hec ẽ acceptio termini.nã terminuz
supponi nõ est nisi ip̃z accipi in ꝓpõne ab eodẽ pro aliq̃.
⁊ de hac suppõne intelligiᵗ illa diffõ suppõnis qñ diciᵗ.
Suppositio ẽ acceptio termini ⁊c. Alia v̾o suppõ ẽ ip/
sius termini in ꝓpõne iam suppositi ⁊ accepti ab intelle/
ctu q̃ qdem termin⁹ supponit ⁊ nõ supponiᵗ.Et hec sup/
positio nõ est acceptio termini:ſʒ ꝑncipal'r cãtur ab ipso
⁊ ꝑ̃dicta descriptio nõ daᵗ de ista suppõne. ℄ Cõtra hãc
rõnẽ argᵗ ꝙ hic loqmur de suppõne q̃ est ꝓprietas termi
ni in ꝓpõne.suppõ v̾o qua intellect⁹ supponit ⁊ termin⁹
supponiᵗ nõ est ꝓprietas termini poti⁹ itell'ꝰ.ꝫ ⁊c. ℄ 2°
qꝛ spẽs suppõnis hic intẽte nõ diuersificanᵗ ꝭm suppõnẽ
qua intellect⁹ supponit termin⁹ supponiᵗ:ſʒ magis ꝭʒ il
lã qua termin⁹ supponit.dĩ.n.suppõ mãlis vel ꝑsonalis
qñ termin⁹ supponit sic vel sic.vt oẽs 9cedũt.ꝫ ⁊c. ℄ 3°
qꝛ ꝑ eundẽ modum appellatio cõpetit ꝑ̃dicato. ⁊ suppõ
ipsi subiecto.sed sicut nõ bene diceretᵗ ꝙ ꝑ̃dicatũ appellaᵗ:
ſʒ magis ꝑ̃dicatũ appellat.loquẽdo de appellatiõe que
est ꝓprietas ꝑ̃dicati.ita nõ est vex ꝙ subm̃ supponaᵗ:ſʒ
magis ꝙ subʒ supponit loquẽdo de suppõne que nũc dif
finiᵗ:q̃re ꝑmus modus rñdẽdi reputaᵗ ĩbecillis ꝭm am/
bas rõnes.q̃re ⁊c. ℄ Tenẽtes scd̾m modũ rñdẽdi ẽt bi/
partiti sunt.Quidaʒ.n.dicũt ꝙ diffõ sic hʒ intelligi:sup/
positio ẽ acceptio termini.i.significatio q̃dã ex acceptio/
ne termini in ꝓpõne ꝓ aliquo vl' pro aliqb⁹ sicut ph̃s dif
finit odorẽ in de sensu ⁊ sensato dicẽs.odor est fumalis
euaporatio.⁊ intelligiᵗ cãliter sic.i.odor est qualitas cã/
ta ex fumali euaporatiõe. ℄ Cõtra hanc rñsionẽ arguit
Pet.hispan⁹ sic.Supponere nõ est sig̃are:ergo suppõ ñ
est sig̃atio:tʒ 9ña ꝑ locũ a 9iugatis:añs ꝓbaᵗ:qꝛ signifi/
care est ipsius vocis:supponẽ v̾o cõpositi ex voce ⁊ signi
ficatione.q̃re ⁊c. ℄ Scd̾o sig̃atio prior est ipsa suppõne
ergo ⁊c.añs ꝓbaᵗ:qꝛ sig̃atio est ꝑ ipõnẽ vocis ad rez si/
gñandã:suppõ v̾o est ꝑ acceptionẽ vocis iaʒ sigñantis ꝓ
aliquo ⁊c̃. Ex rõne sequẽti fortius potes arguere ꝙ sup/
positio nõ sit sigñatio q̃re cõsiderare illã. ℄ Alij dicũt ꝙ
diffõ illa non põt dici diffõ suppõnis idẽtice:⁊ essentiał'r
loquẽdo sicut ostẽdũt arg^a:sed bñ cãliter:sic loquiᵗ Ari/
sto.scd̾o de aĩa de voce dicens.Uox est repercussio respi/
rati aeris.i.sonus cãtus a ꝑcussiõe aeris:ita suppõ est ac
ceptio termini.i.ꝓprietas q̃dã termini cãta ab acceptio
ne ipsius:⁊ in ꝓpõne ꝓ aliquo vel ꝓ aliqb⁹ ⁊c. ℄ Pro q̃
aduerte ꝙ hec tria sig̃atio:subiectio:⁊ suppõ:ꝑ ordinez
cõpetunt voci seu termino ꝭm qd̾ accipiᵗ ab intellectu.
Prio.n.vox accipiᵗ ab intellectu ad determiate sigñan/
dũ.Et sic cõpetit sibi significatio.Deinde vox significans
accipiᵗ in ꝓpõne:vt vnũ extremũ:⁊ sic cõpetit sibi sb̃io.

℄ Ultimo v̾o vox iã subta accipiᵗ ꝓ aliquo respcũ ꝑ̃dica
ti.Et ita cõpetit sibi suppõ. ℄ Et ſʒ ista cõpetãt ipsi voci
ꝑ ordinẽ:tñ multũ dñter se hñt ꝭm acceptionẽ itellectus
qꝛ significatio nõ est ipsa acceptio q̃ real'r passionẽ ipor/
tat:nec sigñare ẽ accipi:qꝛ sigñatio cõpetit voci seu termi
no solũ actiue.Dĩ.n.vox sigñare ⁊ ñ significari ſʒ tñ vox
dicaᵗ accipi:q̃ accipiᵗ ad sigñandũ recte dĩ significãs seu
sigñatiua ⁊ nõ sigñata:subiectio v̾o ẽ realiter q̃dã acce/
ptio q̃ fit ab intellectu:nõ.n.est aliud terminũ subijci nisi
ipsuz ab intellectu accipi in ꝓpõne respectu ꝑ̃dicati:⁊ cũ
sb̃o 9petat voci seu termino solũ passiue sicut ⁊ acceptio
Dĩ.n.termin⁹ subijci ⁊ nõ subijcere.Uñ termin⁹ sic acce/
ptus vocaᵗ sb̃m ⁊ nõ subijciẽs.Suppõ v̾o nõ est accep/
tio:ſʒ ab ipsa cãtiõ suppõ subiecto 9petit solũ actiue:dĩ
n.ꝙ subm̃ supponit:vñ q̃zuis termin⁹ q accipiᵗ ad suppo
nẽdũ dicaᵗ ꝙ accipiᵗ ad supponẽdũ:tñ supponẽs ⁊ ñ sup
positũ appellaᵗ.Et ꝙ dcm̃ ẽ de sig̃atiõe:subiectiõe:⁊ sup
põne:idẽ dʒ itelligi de sigñatiõe ꝑ̃dicatiõe ⁊ appellatiõe.
℄ Hãc opionez diffusiue recitaui:qꝛ pulchra est:⁊ est sci
Uincẽtij in suppõnib⁹ suis:ego aũt credo ꝙ nõ sit de mẽ
te magri nec aliox:dicit.n.ꝙ suppõ nõ est acceptio essen
tialiter ⁊ idẽtice:ſʒ ꝙ suppõ sit acceptio cãl'r ⁊ nõ idẽtice
imo credo ꝙ idẽtice.Et ꝓbo sic:qꝛ suppõ:vt sonat voca/
bulũ nõ est nisi positio alicui⁹ sub alio:ꝫ suppõ formaliᵗ
idẽtice ⁊ ẽ acceptio.Uñ tria reqrunᵗ ad põnẽ alicui⁹ sub
alio.s.illd̾ qd̾ põiᵗ illud a quo poniᵗ ⁊ illud sub q̃ poniᵗ.
Termin⁹ est q poniᵗ:itell'ꝰ est a quo poniᵗ:sigñatũ ẽ sub
q̃ poniᵗ:put ly sub accipiᵗ ꝓ ly ꝓ. Uñ sensus ẽ:termin⁹
põiᵗ sub sigñato.i.ꝓ sigñato:ꝙ aũt ly sub accipiaᵗ ꝓ ly
ꝓ:pʒ ꝑ Terẽtiũ i eunucho di.puex supponi:falli ꝑ huuz
senẽ.i.puex ꝓ alio poni:⁊ ẽt illa tria reqrũᵗ ad accepta/
tionẽ.Ex ħ seqᵗ ꝙ suppõ ẽ passio termini ⁊ non actio:⁊
cũ acceptio sit passio.Et si dicis 9̃.qꝛ dicimus ꝙ termin⁹
supponit ⁊ nõ supponiᵗ:ꝫ suppõ cõpetit termĩo actiue ⁊
nõ passiue. ℄ Ad ħ diceret:qcqd alij dicãt:ꝙ ꝓprie loq̃n
do debem⁹ dĩe:termin⁹ supponiᵗ ab intellectu.i.poniᵗ ꝓ
alio ab itell'u:puta ꝓ sigñato:intell'ꝰ ãt supponit ter^m.i.
ponit ter^m pro alio.qꝛ pro sigñato:nõ ãt dẽni⁹ ꝓprie dĩe
ꝙ termin⁹ supponit:qꝛ nec suppõit se nec sigñatũ:ꝙ non
se:qꝛ idẽ termin⁹ respcũ suijpsius supponeret ⁊ suppone
retᵗ:nec ẽt sigñatũ:qꝛ nõ ponit sig̃atũ ꝓ alio:imo termin⁹
ꝓ sigñato.Improprie ãt dĩ ꝙ termin⁹ suppõit i sigñatio/
ne actiua ꝓ passiua cũ sit cõis modus loq̃ndi:⁊ loquẽdũ
est vt pl'es vt dĩc ph̃s 2° top.nec dubito sigs ꝓfunde 9si/
derabit qn huic opioni adhereat. ℄ Defẽdẽtes tñ ꝑ^m rõ
nez dicũt ꝙ v̾bũ sigñare actionẽ ꝑt eẽ dupl'r aut ꝭm rez:
aut ꝭm modũ significãdi oẽ v̾bũ actiuũ ꝭm mo^m significã
di actionẽ sig̃at:ꝭm rẽ ãt nõ:qꝛ aliqd̾ v̾bũ iportat passio/
nẽ poti⁹ q̃ʒ actionẽ:vt recipio:ita dicũt d̾ ħ v̾bo suppono
qd̾ ꝭʒ rẽ iportat passionẽ ſʒ ꝭʒ mo^m sigñandi actionẽ. Et
ad replicas i opp^m dicũt. ℄ Ad ꝑ^m dicũt negãdo ꝑ̂ ꝙ oẽ
9po^m teneat sigñationẽ cõponẽtiũ:imo multotiens nõ tʒ
sigñationẽ neqꝫ modũ sigñandi:cũ ꝑncipale cõponẽs si/
gnificet vnũ ⁊ 9po^m aliđ vnũ ẽ actiuũ ⁊ aliud nõ:vt ago
sigñat agere ⁊ facere ⁊ ẽ actiuũ:dego 9po^m sigñat viuere
ĩbigo dubitare:⁊ ãbo neutra sᵗ absoluta.Dicũt 2° ꝙ ad/
huc ħ 9cesso negãdo ꝙ 9ponẽtia i ħ v̾bo suppono rema
neãt itegra i eo:qꝛ cõponiᵗ ex sub ⁊ pono:⁊ ly sub nõ re/
manet itegrũ:qꝛ mutaᵗ.b.in.p.qm̃ dĩ suppono ⁊ nõ sub
pono. ℄ Ad 3^m dicũt ꝙ idẽ terminat actũ hui⁹ v̾bi sup/
ponit ⁊ actũ hui⁹ v̾bi accipiᵗ.Uñ sigñatũ termini termi
nat actũ hui⁹ v̾bi suppõit:nõ qdẽ recte:qꝛ nõ recte diciᵗ:
terminus supponit sigñatuʒ ſʒ oblique vt dicatur:termi
nus supponit ꝓ sig̃ato:⁊ ita ẽt terminat actũ huius v̾bi
accipiᵗ:qꝛ dĩ termin⁹ accipiᵗ pro sig̃ato. ℄ Defendentes
ãt 2^m rõnẽ facili⁹ soluũt replicas. ℄ Ad ꝑmaʒ 9cedũt ꝙ

R^o ꝓ ꝑ^o opione.

R^o ꝓ 2° opione.

loquimur hic de suppõne q̃ est ꝓprietas termini in ꝓpõne ⁊ negat ꝙ suppõ: q̃ terminus supponit nõ sit ꝓprietas termini. ¶ Ad 2ᵐ negat ꝙ spẽs suppõnis nõ diuersificẽt sꝫ suppõnẽ q̃ terminus suppõit. ¶ Ad 3ᵐ negat silitudo: q2 suppõ ẽ ꝓprietas tã sbi q̃z pdicati. Appellatio aũt solius pdicati: ⁊ ꝯcessa silitudine ꝯcedũt ꝙ põt dici pdicatũ appellat. ¶ Ad 4ᵐ pncipale negat ꝙ suppõ si dicat r̃spcm aliquẽ ad accipiẽtẽ. Et ad ꝓbõnẽ cuꝫ dr̃ terminus adhuc supponit sine actu itell'a: vt i ꝓpõne scripta: dr̃ ꝙ lꝫ act' intell'a nõ iõ currat tũc sufficit tñ ꝙ ꝯcurrebat: q2 fuit acceptus in tali ꝓpõne ab intellectũ. Uel dr̃ ꝙ terᵐ suppo/nere pt dici dupl'r. s. actu vl' aptitudie sic ⁊ significare: p⁹ dico: ꝙ nõ supponit sine ꝯsideratiõe itell'a: 2ᵒ sic. Uolẽtes tñ ꝙ suppõ nõ sit acceptio formal'r ⁊ idẽtice dicunt argᵐ ꝯcludere ver. ¶ Ad 5ᵐ tenẽtes ꝙ suppõ sit actio: ⁊ ꝯir ꝙ si sit acceptio formal'r ⁊ idẽtice dicũt negãdo ꝙ appᵐ nõ suppõat. Et cũ dr̃ suppᵐ dr̃ a supponẽdo ⁊ nõ sit appᵐ dñt ꝙ suppositũ a suppõi alteri passiue: vt q2 positũ sub alio: vt sub appᵒ: ⁊ p suppõnẽ nõ hꝫ ꝙ dicat suppositũ: sꝫ magis supponẽs. Uñ idẽ terminus q̃ a logico dr̃ subm: q2 subijcit alteri: vt pdicato dr̃ suppositũ a grãmatico: q2 positus est sub altero: vt sub appᵒ: qd̃ appositũ dr̃: q2 adiũ/ctũ v̾bo terminus aũt dr̃ supponẽs actiue: q2 sub alio ponit sigatũ: ⁊ sic pt ẽt pdicato ꝯpetere: lꝫ qdã moderni negãt hoc dicẽtes ꝙ ꝓprietas pdicati est appellare sic sbi sup/ponere. ¶ Tenẽdo aũt ꝙ suppõ sit acceptio idẽtice: dõm est ꝙ suppõ cõpetit vtriqꝫ. s. supposito ⁊ apposito: ⁊ non dr̃ suppositũ a suppõne: sꝫ a suppõi alteri extremo ꝓpõ/nis. s. ipsi apposito: terminus aũt suppõnes dr̃ vel melius supponibilis a supponi significato. i. apponi ꝓ significato: sed cũ tã appositũ q̃z suppositũ poni possit ꝓ significato vtrũqꝫ supponit vl' supponit. ¶ Ad 6ᵐ dr̃ ꝙ syncathegorema synca. tentũ nõ accipit ꝓ aliq̃ sigato in ꝓpõne: iõ nõ supponit ꝙ nõ ꝓ aliquo significato ꝓbat. Nõ ꝓ mãl' q2 tũc formal'r sumit nõ ꝓ fo2ali: q2 tũc illud nõ hꝫ cũ nõ sit terminus p se significatiuus. ¶ Ad 7ᵐ de copola dr̃ q̃z opꝫ subintelligere vnã particulaꝫ in diffinitione. s. termini extremal'r se habẽtis. Isto mõ suppõ ẽ acceptio termini extremal'r se hñtis in ꝓpõne ꝓ aliquo vel ꝓ aliqbus. ¶ Ad vltimũ nego maiozẽ. s. ꝙ terminus aliq̃ñ supponat ꝓ illo qd̃ nõ sigñat. Ad ꝓbõnẽ dr̃ ꝙ ly albũ sigat duo ex intẽtiõe phi 3ᵒ topi. dicẽtis ꝙ albũ nõ est in gñe pp suum dupl'r sigare: sigat. n. subꝫ albedis ⁊ ipaꝫ albedinẽ. Dico ergo ꝙ supponit ꝓ qd̃ sigat. Et cũ tu ꝓbas ꝙ solã q̃lita/tẽ sigat p phm in pdicamẽtis: dico ꝙ intelligit de pncipali significato: q2 pncipal'r sigat albedinẽ: cui⁹ rõ est: q2 al/bũ distīcte sigat q̃litatẽ: q2 ita albedinẽ sigat ꝙ nõ aliã q̃/litatẽ: sꝫ idistincte sigat subm: q2 nõ magis hoiẽ q̃z equũ ꝙ aũt albũ significet illa duo pp aliq̃s negãtes ꝓbat: q2 illud significat qd̃ intellectui repñtat: sꝫ albũ repñtat subꝫ albedinis: ⁊ nõ solũ albedinẽ: ergo sigat subm. Itẽ illud significat ꝓ quo supponit: sꝫ albũ ꝓ subiecto dicẽdo albũ currit: ergo illud significat ꝯña nota cũ minozi: maioz pꝫ fm omnes: q2 significare in plus se hꝫ q̃z supponere.

¶ Utrum diuisio sit sufficiens ipsius suppositionis in materialem ⁊ personalem.

ar 1ᵒ

Contra arguit ꝙ vltra illas duas spẽs est dare suppõnẽ simplicẽ: ⁊ arguit sic: triplex est significatũ termini. s. mãle ⁊ p/sonale ⁊ simplex: ergo triplex est suppõ. s. mãlis personalis ⁊ simplex: tꝫ ꝯña: q2 cũ suppõ sit acceptio termini ꝓ suo sigato: quotuplex ergo erit significatuꝫ: totuplex dꝫ eẽ suppõ: aña ꝓbat: ⁊ capio istũ t̃minum hõ: ⁊ sic arguã de isto: ita de quocũqꝫ termino cõi aliozũ ⁊ ce/ligat: mõ hic terminus hõ seipsũ significat mãl'r: ⁊ soz. ⁊ pla. ꝑsonal'r: ⁊ vltra hoc sigat hoiem in cõi simpl'r: qd̃ est vnuꝫ cõe oib⁹ hoib⁹ ꝓbat: q2 vl'e est vnũ in multis ⁊ de multis: primo poste. ergo cũ iste terminus hõ: supponeret ꝓ hoie in cõi supponeret simpl'r: q2 ꝓ nã simplici nõ individuata.

¶ 2ᵒ ad idem sic. q2 dõ corpus mobile est subm in phia nãli q̃ro quõ supponit ly corpus mobile: aut ꝑsonaliter aut mãl'r aut simpl'r: nõ potes dicere ꝙ ꝑsonal'r: q2 cũ stet determinate liceret descẽdere disiũctiue ad sua supposita sic: ⁊ illa sunt oia corpa mobilia: ergo hoc corpus mobile ẽ subm in phia nãli vel hoc corp⁹ mobile ẽ subꝫ ⁊c. mõ pꝫ ꝙ descẽsus ẽ falsus. ¶ Itẽ si supponeret ꝑsonal'r: tũc ista ꝓpõ: corpus mobile est subm in phia nãli equaleret isti: aliqd̃ corpus mobile est subm in phia: q̃ ẽ falsa: ergo ⁊c. Nõ potes ẽt dicere fm. s. mãl'r q2 tũc supponeret ꝓ ipso/met termino: vel ꝓ ipsa voce: qd̃ est falsũ: ⁊ ꝓbat falsitas sic: q2 scia nãlis ꝯsiderat passiões sui sbi cãtas ab ipo subiecto: vel a pncipijs ei⁹: sꝫ passiones ꝯsiderate in phia nãli sunt motus augmẽtatio: diminutio: gñatio: ⁊ corruptio ⁊ alteratio: q̃ nõ sunt cãte ab isto termio ens mobile: sed a re in cõi significata ꝑ ipꝫ: ergo talis terminus nõ est subꝫ ꝓ seipso termino: sed ꝓ significato. Itẽ q̃libꝫ scia pncipaliter ꝯsiderat sbm suũ siue illud ꝓ quo stat sbm suuꝫ: sed scia nãlis nõ ꝯsiderat pncipal'r istos terminos ens mobile: ergo nõ supponit mãl'r. ¶ Relinqtur ergo ꝙ suppõit simpl'r ꝓ re significata in cõi ⁊ in vli. Et sic ẽ triplex suppõ. ¶ 3ᵒ arguit ꝙ ẽ dare suppõnẽ nãlẽ vltra alias tres. Et arguit sic: cũ suppõ sit ꝓprietas termini cãta ab acceptione ei⁹ in ꝓpõne ꝓ aliquo vel ꝓ aliqbus: quot modis diuersis terminus pt accipi i ꝓpõne: tot modis diuisio suppõnis variat: sed nã vel ẽentia significata ꝑ terminuꝫ cõem põt dupl'r accipi seu cõsiderari fm scm doctoreꝫ in de ente ⁊ ẽentia: ⁊ fm veritatẽ: vno mõ fm rõnẽ ꝓpriã: alio mõ fꝫ esse qd̃ hꝫ i hoc vel in illo: ergo fm veritatẽ suppõ statim dꝫ diuidi in suppõnẽ nãlẽ ⁊ accidẽtalẽ: ita ꝙ suppõ nãlis dicitur qñ terminus accipit respectu pdicati sibi cõuenientis ẽentialr: vt hõ ẽ aial. Accidẽtalis v̾o est cũ termi/nus cõis accipitur respectu pdicati sibi ꝯuenientis acci/dẽtaliter: ⁊ hec ẽ duplex sicut duplex pdicatũ accidẽtale põt cõpetere. Nã fm eẽ qd̃ hꝫ in singularib⁹ cõpetit pdicatum accidẽtale reale: vt hõ currit: ⁊ tũc suppõit ꝑsonaliter: sꝫ v̾o eẽ qd̃ hꝫ in intellectu cõpetit sibi pdicatũ accidẽtale intẽtionale: vt hõ est spẽs: ⁊ sic suppõit simpl'r. Et vltra hoc terminus põt accipi ꝓ seipso termino: vt dicẽ/do hõ est nomen bissyllabũ: ⁊ sic stat mãl'r: ergo cũ ly hõ possit q̃druplicitur accipi. Uno mõ fꝫ se ⁊ absolute. Alio mõ vt est in singularibus. Alio mõ vt est i itellectu. Alio mõ ꝓ seipso termio: ergo tot suppõnes erunt. s. nãlis: ꝑsonalis: simplex ⁊ mãlis. ¶ Quarto sic: nisi darent alie sup/positiões vltra illas duas falsificarent mlt'e ꝓpõnes phi ergo ⁊c. ꝓbat assũptũ: q2 aliter illa ꝓpõ nõ pt eẽ v̾a: hõ est p̾ risibilis vel hõ ẽ risibilis fꝫ qd̃ ipꝫ: qd̃ ẽ ꝯ phm in p̾ posterioꝝ: ꝓbat: q2 ly hõ vel supponit pro seipso termio mãl'r: ⁊ sic est falsa: q2 hoc pdicatũ risibile non cõpetit illi termino ꝓ seipso: q2 tunc seq̃ret ꝙ ille terminus hẽret in se ipso pncipia risibilitatis: qd̃ est falsum. Uel supponit ꝑsonaliter ꝓ soz. ⁊ pla. ⁊ sic ẽt est falsa: q2 sortes nõ est primo risibilis: ergo est opus ꝙ supponat ꝓ hoie in cõi cui fm qd̃ ipꝫ cõpetit esse risibile: ⁊ sic supponeret nãliter vl' simpliciter. Non curo ꝓ nũc ponere dr̃iam inter ista. Hoc ẽt pꝫ ꝑ Porphyriũ dicẽtẽ ꝙ accñs ꝓpriũ p̾ mõ cõpetit spẽi: ex ꝯñti aũt idiuiduis ꝑ spẽm: mõ risibilitas cõpetit soz. ⁊ pla. p istũ t̃minũ hõ: ergo ⁊c. ¶ Cõfirmat: q2 dõ hõ est aial rõnale: q̃rit quõ supponit ly hõ si ꝑsonal'r: q2 diffõ si posset cõuerti cũ diffinito: deinde ẽt diffinitio esset p̾ singularium: cõtra phm. 7ᵒ meta. Nec mãliter: q2 si diffiniretur terminus pro seipso: illa non esset diffinitio sbe: sed accidentis. Deinde non verificaret de diffinito: q2 ille ter/

ar 2ᵒ

Ar. 3ᵒ

ar 4ᵒ

Confir.

minus homo non est alal rationale: ergo supponit pro hoie in cōi: ꝛ sic simpliciter vel nāliter: ergo ꝛc. ¶ Multa ꝛ quasi infinita argumenta possent fieri cōtra hoc: sed tetigi medullam in facto: ideo sufficiant hec.

Ad p^m

Ad hec respondet. ¶ Ad p^m dicūt qdaȝ ꝙ de spē loqui possum⁹ dupl'r. s. metaphysice ꝛ logice: pmo mō metaphysicus appellat speȝ nō illō qd̄ p̄dicat: sed rem significatā per terminū p̄dicabilē que est cā sue i/determinatiōis ꝙ termin⁹ de plurib⁹ p̄dicat: ꝛ sic ē necessaria suppositio simplex. ¶ Scdo mō logicus appellat spēm vel genus: nō rē significataȝ: sed terminū quēdam: qꝛ diffinit illaȝ per p̄dicari: qd̄ videt esse ꝓpriuȝ termini: ꝛ sic nō est necessaria suppō simplex. Hic magr̄ locut⁹ est logice alibi vero vt i logica magna locut⁹ est metaphysice. ¶ Hec rñsio nō valȝ: pmo qꝛ nō recte rñdet ad argumētū: nā q̄rit an iste termin⁹ hō hēat significatuȝ triplex an non: ꝛ si sic ergo erit triplex suppositio: si v̄o non: ꝯ arguebat: qꝛ vniuersale significat vnuȝ in multis. Et si respondet ꝙ est triplex suppositio: sed nō ꝯsiderat logicus de tertia: sed metaphysicus hoc est falsum: qꝛ q̈rto metaphysice dicit phs ꝙ logicus ꝛ phs pmū versantur circa idē: ergo si dat tertia suppō: vt simplex d̄ ista habebit cōsiderare logicus sicut ꝛ metaphysicus: sed aliter ꝛ aliter. Si illa est cā ꝙ logicus nō ꝯsideret suppōnē simplicē: qꝛ talis terminus supponēs simpl'r stat ꝓ significato qd̄ nō cōsideratur a logico q solū terminos cōsiderat. A fili sequitur ꝙ logicus nō haberet cōsiderare de suppōne personali: qꝛ tūc termin⁹ stat pro re significata ꝛ nō pro seipso termino: vt pȝ. Et sic solū de suppōne māli hēbit logicus ꝯsiderare: qd̄ ē absurdū. ¶ Alij dicūt ꝙ hū dat suppositio simplex: tū magr̄ in hac logica nō fecit mētioneȝ: qꝛ vt ipse dicit i logica mag. locut⁹ est in hac logica pua ꝓ iunioib⁹ nō ponēdo oēs suppōnes ne aios iuuenū nimis ifestaret. In logica v̄o magna cū loquat ꝓ ꝓuectis corrigit seipsū ponēdo oēs suppōnes ꝛ simplicē cū alijs. Ista rñsio nulla ē: mentiunt. n. isti q dñt magr̄m dixisse h̄ v̄ba in logica magna: ꝛ q legit eam sicut ego testis mihi erit ꝙ ipsi mēdaces sunt ꝛ nō ego. Jō alr̄ rñderē ꝛ dicerē ꝟȝ opiōnē magr̄i: hic nō dat alia suppō ab istis ꝛ probabilis est h̄ opio intellecto ei⁹ fundamēto: vt stati declarabit. ¶ Pro quo aduerte ꝙ de sigñato termini cōis est dr̄ia inter terministas ꝛ realistas. Realiste. n. volūt ꝙ terminus cōis: puta ly hō significet seipsum termin⁹ māl'r. Supponit v̄o formal'r siue ꝑsonal'r: vt sor. ꝛ pla. simpl'r v̄o nāȝ cōeȝ puta nāȝ humanā. Terministe v̄o negant significationē simplicē. i. nāȝ vl'eȝ sigñatā p terminū: qꝛ ꝟȝ eos nullus termin⁹ sigñat nāȝ vl'eȝ: qꝛ nulla est nā vl'is in re: sed solū ꝯcept⁹ ē vl'e ꝟȝ p̄dicationē: iō nullus terminista ponit suppōnē simplicē termini ꝓ nā vl'i sigñata p ipsum sicut faciūt realiste: ꝟȝ qꝛ terministe vl'itatē ponūt i ꝯceptibus: iō suppōnē simplicē dicūt eē qñ termin⁹ stat ꝓ intentione aie: q̄ itētiōe ꝓprie nō sigñat magr̄: lȝ h̄ termini sta sitra cōi tū via terministaꝝ dimitte voluit ne multiplicaret entia sine nec̄itate. Vñ termin⁹ vtputa hō: aut sigñat rē q̄ nō ē termin⁹: vtputa sor. ꝛ pla. ꝛ sic supponit ꝑsonaliter si stat ꝓ illis. Aut sigñat rē q̄ ē termin⁹: h̄ dupl'r: qꝛ aut seip̄m: aut sibi ꝯsil'em: vt ille terminus hō: in scripto sigāt seipsuȝ i scripto ꝛ sil'eȝ i voce ꝛ sil'eȝ in intellectu: puta illū terminū ꝯceptualeȝ hō. Mō magr̄ vult ꝙ qñ terminus stat ꝓ seipso vel alio ꝯsili supponat māl'r. ¶ Alij v̄o terministe volūt ꝙ si stat p se solū stat māl'r. Si āt stat ꝓ intētione aie q̄ est termin⁹ sibi silis stat simpl'r. Ecce ꝙ magister noluit multiplicare spēs suppōnis sine nec̄itate: cū possum⁹ oia saluare p illas duas spēs sicut p illas tres.

¶ Ad arg^m ḡ i op^m negat añs. s. ꝙ triplex sit sigñatū termini: qꝛ nullū est sigātū simplex: qꝛ nulla est res vl'is sigāta p terminū. Et ad ꝓbōnē nego ꝙ iste termin⁹ hō: significet hoieȝ i cōi. Et cū tu ꝓbas: qꝛ ꝟm phm vl'e est vnū in multis ꝛ dr̄ de multis: dr̄ ꝟȝ terministas ꝙ phs nō vult ꝙ sit aliq̈ nā cōis i multis ꝛ de multis: ꝟȝ ꝙ sit vn⁹ ꝯceptus cōis ꝓ plib⁹ ꝟm p̄dicationē.

Ad 2^m

¶ Ad 2^m cū q̄rit quō supponit ly corp⁹ mobile illa ꝓpōne: corp⁹ mobile ē subm. Dr̄ ꝙ suppōit māl'r: sic ēt rñdet magr̄ i sūmula sua phie nālis. ¶ Ad ꝓbōnē dr̄ ꝙ illō qd̄ ē subȝ h̄ ē ille termin⁹ cōis corp⁹ mobile ꝛ non ē aliq̈ res vl'is neq̈ singularis sigāta p ipȝ ex se: ꝓbant tū passiōes d̄ sbo cōi ꝓ reb⁹ singularibus qb⁹ isūt p pn^a sua: nō tū phia ꝯsiderat d̄ reb⁹ singularib⁹ nisi ꝟȝ ꝯceptū vl'eȝ formatū d̄ seipsis: ꝛ sic nō ꝯsiderat solū termios: imo res: vt sub ꝯceptu vl'i ꝯphendunt.

Ad 3^m

¶ Ad 3^m cū dr̄ ꝙ modis diuersis t̄min⁹ p̄t accipi in ꝓpōne tot sūt suppōnes: ꝟȝ q̈tuor modis p̄t accipi: ḡ q̈tuor st̄ suppōnes. Dr̄ ad maiorē ꝙ absolute ē falsa: ꝟȝ si itelligit sic. i. ꝙ ꝓ qꝛ diuersis sigātis p̄t stare termin⁹ i ꝓpōne tot sūt suppōnes ꝯcedo: ꝟȝ tūc nego minorem: qꝛ ili t̄min⁹ hȝ duplex sigātū: qꝛ aut sigñat reȝ q̄ nō ē t̄min⁹: ꝛ tūc si stat i tali re suppōit ꝑsonal'r: aut sigñat t̄minū: puta seipȝ vel aliū: ꝛ tūc stat māl'r. Et dādo hō currit: hō ē aial stat ꝑsonal'r i vtraq̈. Et sic dādo: hō ē spēs: hō ē nomē bissyllabū stat ly hō māl'r i vtraq̈. Et si tu replicas ꝯ: ista ꝓpō ē v̄a hō ē aial: vbi nullus hō actu existat cū sit nec̄ia: ḡ nō stat ꝑsonal'r tūc: qꝛ eēt falsa cū ꝓ nll'o ꝓposito suppōat. ¶ Rñdet ꝙ illa i casu ē falsa dyalectice loq̄ndo: sec⁹ āt eēt posterioristice.

Ad 4^m

¶ Ad 4^m cū q̄rit dādo hō ē p̄ risibil': quō supponit ly hō: dr̄ ꝙ māl'r. Et ad ꝓbōnē cuȝ dicis seq̄t ꝙ ille termin⁹ hō hēat i se pn^a risibilitatis: negat ꝯña. Vñ aliud ē qd̄ ē p̄ risibile: ꝛ aliō ꝓ q̄: qꝛ hō est p̄ risibile: sor. v̄o ꝛ pla. sūt illa ꝓ qb⁹ hȝ pn^a risibilitatis: siue i actu sigātō p̄ cōpetit isti termio hō: in actu v̄o exercito sor. ꝛ pla.

ad ꝯfir.

¶ Ad ꝯfir^em dr̄ ꝙ hō stat ꝑsonal'r dādo hō ē aial rōnale. Et ad rōnē negat ꝯña. s. ꝙ sequeretur ꝙ diffinitio non possit conuerti cum diffinito. Unde ille terminus hō diffinitur qui conuertitur cū diffōne: pro alijs tū diffinitur. Et ad illud sil'r negat ꝙ diffō sit singulariū p̄: imo ē alicui⁹ termini cōis: ꝟȝ ꝓ rebus singularibus significatis per ipsum.

¶ Utrū diffō suppōnis mālis ꝛ ꝑsonalis sit bene data.

ar p^o.

Contra dādo ly ens ē ly ens suppōit māliter: vt ꝓbabo: ꝛ tū stat ꝓ sigāto formali: ḡ diffōnes male: ꝯña tȝ: cū minori qꝛ ens hȝ tm̄ vnū sigātū. s. formale: maior ꝓbat: qꝛ sig^m māle sp̄ litat ad suppōnē mālē ꝟm magistrū: i casu isto. Ut āt cogn̄scat quō t̄mini supponāt ꝛ positiuū ē ista vox ly.

ar 2°

¶ 2° sic a. ē lr̄a. ly a stat māl'r: ꝛ tū ꝓ sigāto formali: ḡ ꝛc. ꝯña nō cū maiori: qꝛ formal'r sumit lr̄a i ꝯpōne syllabe ꝛ dictiōis: vt dādo atom⁹: māl'r āt seorsū sumit. Hoc. n. ē cōe dictū: mior ꝓbat: qꝛ ly a. solū sigātū formale hȝ: ḡ sumit soluȝ ꝓ sigāto formali: tȝ ꝯña: añs ꝓbat: qꝛ iste t̄min⁹ hȝ solū sigātū formale ꝟȝ magr̄m q̄ ē v̄ificabilis d̄ seipso sin̄ additamēto sigñi mālitatis: ꝟȝ ly a. ē hm̄: qꝛ verū ē dr̄e ly a. ē a. ḡ ꝛc. ¶ Itē qlȝ termin⁹ aut hȝ vtrūq̈ sigātū aut tm̄ vnū: ꝟȝ ly a. cū nō hēat nisi vnū: ꝛ ois terminus hñs tm̄ vnū sigātū hȝ solū formale: ḡ ꝛc.

ar 3°.

¶ 3° dādo sic. buf. ē buf. ly buf. suppōit māl'r: qꝛ ꝓ seipso termio ꝛ non ꝓ sigāto formali: ḡ ꝛc. ꝯña nō cū maiori mior ꝓbat: qꝛ termin⁹ nō hñs nisi vnū sigātū hȝ formale tm̄: sed ly buf. est nō hñs nisi vnū sigātū: ergo hȝ tm̄ sigātū formal'r.

ar 4°

¶ 4° sic dādo. ois ē syncath^a. ly ois suppōit māl'r: ꝛ tū nō ꝓ suo sigāto māli: ḡ ꝛc. ꝯña nō cū maiori: qꝛ formal'r sumit qñ est determiatio alicui⁹: minor ꝓbat: qꝛ si staret ꝓ sigāto māli ꝓpō eēt falsa: qd̄ tū est falsuȝ pȝ: qꝛ ly ois mālr sumptū nō ē syncathegorema: ꝟȝ hm̄ formal'r.

Ar 5°.

¶ 5° dādo hō est spēs: ly hō supponit simpl'r: ḡ non māliter: ꝯña tenet: qꝛ sunt spēs desparate: añs patet: qꝛ ly hō stat intentione aie:

ergo suppõit simpliciter: tꝫ ꝯña a diffõne ad diffinitũ ꝛc.

Ad pm

Ad hec rñdet. ❡ Ad pm negat maior. Ad ꝓbatio/
nẽ negat ꝙ signũ mãle sꝑ licet ad suppõnẽ
mãlẽ: sed bene verũ est, ꝙ limitat terminũ habẽtẽ vtrũqꝫ
significatũ ad mãlẽ: terminũ aũt hñtẽ tm̃ vnũ significa/
tũ nõ. Uel ꝑ alia ṽba dĩ ꝙ signũ mãlitatis litat semꝑ ad
suppõnẽ mãlẽ terminũ aptũ natũ sic supponere. i. mã/

Ad 2m

liter: aliter nõ. ❡ Ad scdꝫ cõiter dĩ negãdo maiorẽ: imo
ly a. supponit ꝑsonaliter cũ stet ꝓ significato formali: qꝛ
solũ significatũ formale hꝫ: vt ꝓbat arguẽdo. Et ad ꝓba
tionẽ maioris cũ dĩ ꝙ qñ illa lrã a. sumit seorsũ stat mã
liter: qñ ṽo sumit in cõpõne syllabe ꝛ dictionis stat for/
maliter: dĩ ꝙ sꝑ idẽ significat ꝛ nihil aliud siue seorsũ si/
ue in dictiõe sumat: qꝛ semꝑ se significat ꝛ nihil aliõ. Dĩ
tm̃ sumi formaliter in dictiõe: qꝛ ad hoc invẽta est ꝛ com/
posita: vt cõponat dictiões: seorsũ tm̃ dĩ sumi mãliter: qꝛ
nõ ad illud offm̃ ad qd invẽta est iposita. Et lꝫ seorsũ di/
cat sumi mãliter ad intellectũ dcm̃ tm̃ supponit ꝑsonalit
qꝛ ꝓ significato formali. ❡ Hec rñsio non plꝫ: qꝛ nullus
terminꝰ vocalis ꝛ scriptꝰ nõ ipositus ad significãdũ ali/
quid ex̃ se hꝫ sigñatũ formale: sꝫ ly a. i voce ꝛ i scripto est
hõ: ergo ꝛc. Jõ dico ꝙ ly a. supponit mãlr: ꝛ nego mino/
rẽ. s. ꝙ supponat ꝓ significato formali. Et ad ꝓbõnẽ cũ
dĩ ſm magrm ꝙ ille terminꝰ hꝫ solũ signatũ formale qui
est ṽificabilis de se sine additamẽto signi mãlitatis. Dĩ ꝙ
hoc intelligit de termino ꝑ se sigãtiuo q aliqd ex̃ se sigat:
nõ aũt de oĩ termino absolute: mõ pꝫ ꝙ ly a. nõ est termi/
nus ꝑ se significatiuꝰ. ergo ꝛc. Et vlteriꝰ cũ dicis ꝙ qcũ/
qꝫ terminꝰ hꝫ tm̃ vnũ significatũ hꝫ solũ formale. negat:
sꝫ verũ est de termio ꝑ se sigãtiuo q aliqd ex̃ se sigat: nõ ãt

Ad 3m

de termio absolute. ❡ Ad 3m pꝫ rñsio negat minor. Ad
ꝓbõnẽ negat ꝙ terminꝰ hñs tm̃ vnũ sigñatũ hẽat tm̃ for

Ad 4m

male: sꝫ illõ verũ ẽ solũ de termis ꝑ se sigãtiuis. ❡ Ad 4m
nego minorẽ. Ad ꝓbõnẽ nego ꝙ si stat ꝓ significato mã
li ꝑpõ sit falsa: ꝛ cũ tu ꝓbat ꝙ ly ois mãlr suptũ nõ est
syncathegorema. sꝫ formalr ꝯcedo: nõ tm̃ sequit ꝙ si sup
ponat ꝓ suo sigãto mãli sit falsa. Uñ ly ois mãlr stans: vt
i hac ꝑpõne: ois hõ currit: est sigñatũ mãle suiꝑsiꝰ: ꝛ iõ
dicẽdo: ois est sincathegorema: ly ois supponit mãlr: qꝛ
ꝓ illo termino: ois formalr supto i illa ꝑpõne: ois hõ cur
rit: qd ẽ significatũ mãle sumi: lꝫ g̃ ly ois supponat mãlr:
tm̃ supponit ꝓ se non stãte mãlr: ita ꝙ sensus ẽ: ly ois qñ
nõ stat mãlr est syncathegorema. vt i hac ꝑpõne: ois hõ

Ad 5m

currit. ❡ Ad 5m ꝯcedit añs. s. ꝙ ly hõ suppõat simplr in
ista ꝑpõne: hõ est spẽs: nõ distinguẽdo suppõnem simpli
cem ꝯ mãlẽ: ꝛ tunc negat ꝯña: ergo nõ est mãlis: si tm̃ es/
set simplex distinguendo simplicẽ ꝯ mãlẽ bñ valeret cõ
sequẽtia: sed negatur añs. Et ad ꝓbationẽ añtis dĩ ꝙ ꝓ
cedit ꝑsupposita opinione cõmuni ꝯria magistro.

❡ Utrum quilibet terminus qui non est verificabilis de
seipso sine additamento materialitatis habeat duo signi
ficata. s. materiale ꝛ formale.

ar p

Contra qꝛ nõ vĩ ꝙ aliqs terminus hẽat
duo significata qꝛ nullus termi
nus sigat se mãlr: ꝓbat: qꝛ significãs ꝛ sigãtũ
debẽt eẽ diversa: sꝫ idẽ terminꝰ ꝛ ipsemet non
sunt diversa: ergo nõ põt seipsum significare
mãlr: ꝯña nota cũ minori: maior ꝓbat: qꝛ significãs ꝛ si/
gnificatũ sunt relatiua: relatiua aũt sunt diversa: vt pr̃ ꝛ

ar 2o

filius: ergo ꝛc. ❡ 2o ad idẽ sic: oẽ signũ est notius signifi/
cato: qꝛ alr nõ duceret in cognitionẽ eiꝰ: sed idẽ nõ est no
tius seipso: g̃ idẽ nõ põt eẽ signũ suiꝑsiꝰ. ꝛ ꝑ ꝯñs seqt ꝙ

ar 3o.

idẽ nõ sigat seipsũ: ꝯña nota cũ toto añte ꝛc. ❡ Tertio
sic: ille terminꝰ ois: ꝛ alia syncathe. nõ ṽificant de seipsis
sine signo mãlitatis: ꝛ tm̃ nõ hñt duo significata: g̃ ꝛc. ꝯña
nota cũ maiori: qꝛ illa nõ est ṽa: ille terminus ois est ois:
minor ꝓbat: qꝛ nõ hñt significatũ formale cũ nihil extra se
significent. aliter. n. essent termini ꝑ se significatiui ꝛ ca/
thegorematici: qd iplicat. ❡ 4o sic ad idem: qꝛ ly hus non

Ar. 4o

hꝫ nisi sigatũ mãle: ꝛ tm̃ nõ est ṽificabilis d̃ seipso sine si/
gno mãlitatis: vt pꝫ: ergo ꝛc. Silr arguitur de ly a.

Ad pm

Ad hec respondet breviter. ❡ Ad pm dĩ ad maiorẽ
ꝙ significãs ꝛ significatũ debẽt esse diversa
aut realr aut ſm rõnẽ. Jn ꝓposito sunt diversa ſm rõnẽ:
nõ aũt realr. ❡ Ad ꝓbõnẽ cũ dĩ: sunt relatiua: ꝛ relatiua
aũt sunt diversa: vt pr̃ ꝛ Filius. Dico ꝙ aliq̃ relatiua sunt
realiter diversa: vt relatiua realis: q̃dã ṽo nõ: vt relatiua
rõnis: vt idẽ refert ad seipsũ: ꝛ tm̃ nõ differt realr a seip/

Ad 2m

so: sed ſꝫ rõnẽ. ❡ Ad 2m negat minor ꝙ idẽ nõ sit notius
seipso: imo idẽ ẽ notiꝰ seipso: diversimode tm̃ ꝛ ſm diver/
sas rõnes. Nã idẽ sub rõne signi est notiꝰ seipso sub rõne

Ad 3m

significati. Et hoc nõ incõuenit. ❡ Ad tertiũ dĩ ꝙ corre/
lariũ illud itelligit de termio ꝑ se significatiuo. s. ꝙ qcũqꝫ
talis non est ṽificabilis de seipso sine signo mãlitatis hꝫ
vtrũqꝫ significatũ: de termino aũt nõ per se significatiuo

Ad 4m

non habet veritatem. ❡ Ad quartũ cõsilr respondet.

❡ Utrum qlibet terminus q est de seipso verificabilis si/
ne signo mãlitatis hꝫ tm̃ vnum significatũ. s. formale.

Ar p.

Contra arguit ꝙ nullus terminꝰ hꝫ so/
lũ vnũ significatũ. s. formale: i/
mo ꝙ qlꝫ terminꝰ hꝫ vtrũqꝫ significatũ. Et ꝓ
bo de isto termio ens: ꝛ ita intelligat de aliis
ꝛ arguo sic. Significatũ nãle cõpetẽs termi/
no est significatũ mãle eius. Datũ ṽo ex ipõne ẽ formale:
sed ille terminꝰ ens hꝫ significatũ nãle ꝛ datũ ex ipõne: g̃
hꝫ vtrũqꝫ sigñatũ. s. mãle ꝛ formale: ꝯña nota cũ maiori:
si qs tm̃ negaret minorẽ ꝓbet rõne sic: qñcũqꝫ plura ꝯpe/
tũt vni ꝯ qd priꝰ cõpetit hꝫ rõnẽ mãe: qd ṽo posteriꝰ hꝫ
rõnẽ forme: sꝫ significatũ nãle ꝑus ꝯpetit: ex ipõne ṽo po
steriꝰ: g̃ ꝛc. mior ꝑncipalis ꝓbat. Nã anteq̃ iste terminꝰ
ens iponeret ad sigñandũ aliqd seipsũ nãlr significabat.
Deide ex ipõne sigat oia: g̃ hꝫ sigñatũ mãle ꝛ sigãtũ da/

Ar. 2o

tũ ex ipõne. ❡ 2o ad idẽ argr sic: qcũqꝫ terminꝰ hꝫ signifi
catũ formale hꝫ ẽt mãle ꝛ eꝯ: g̃ qlibꝫ terminꝰ hꝫ duo si/
gnificata: ꝯña tꝫ: añs ꝓbat: qꝛ formale significatũ nõ dĩ
nisi i respectu ad mãle sic forꝰ i respectu ad mãꝫ: ꝛ mãle in
respectu ad formale: sic mã i respectu ad formam. 2o phy.

ar 3o

❡ 3o sic. si aliqs terminꝰ hẽt tm̃ sigãtũ formale: tũc mãle
ꝛ formale sunt idẽ: qd ẽ oino falsũ: qꝛ mãle ꝑ prius cõpe
tit termio q̃ꝫ formale: cũ mãle insit nãlr: foiale ṽo ex im/
positiõe. Qꝛ ãt eẽnt idẽ ꝓbat: qꝛ significatũ qd inest ter
mino nãlr est mãle: qd ṽo inest ex ipõne est formale. Si/
gnificare seipm est mãle: qꝛ nãliter inest: ꝛ illud idẽ ẽ for/
male: qꝛ ex ipõne ens significat oia entia ꝛ ꝯsequẽter se/
ipsũ: ergo cũ significare seipsũ sit mãle ꝛ sit formale: idẽ

ar 4o

est significatũ mãle ꝛ formale. ❡ Quarto sic: aliqs ẽ ter
minus q est de seipso verificabilis sine signo mãlitatis: ꝛ
tm̃ non hꝫ tm̃ significatũ formale: ergo correlariũ falsũ:
ꝯña tꝫ: antecedens probatur: qꝛ ista ẽ ṽa ly a est a. tamen
non hꝫ ly a. nisi significatum materiale: ergo ꝛc.

No m p

Pro responsione ad hec argumẽta aduer/
te ꝙ qlibꝫ terminus ꝑ se
significatiuus ꝑmo seipsũ nãliter sigt: deide sigat aliqd
ex̃ se ex ipõne: significatũ mãle ꝑ inest: accidentale ṽo qd
est ex ipõne scdario inest: ꝑmum dĩ mãle: scdm formale.

No m 2m

❡ Sed vlteriꝰ adverte qũo aliqs terminꝰ hẽat tm̃ vnũ
significatum. s. foiale: ꝛ aliqs duo. s. formale ꝛ mãle. Uñ
ꝯtingit aliqñ ꝙ significatũ nãliter cõpetẽs termino ẽ di/
stinctũ oino a significato dato sibi ꝑ ipõnẽ: vt ille termi/
nus hõ q ẽ significatũ mãle istiꝰ termini ẽ distinctũ a signi
ficato qd cõpetit ei ex cõpõne. s. for. ꝛ pla. Et sic significa
tũ nãle dĩ mãle: aliõ ṽo ex ipõne dĩ formale. Aliquan/

do vo ↄtingit ꝙ significatū nāle non ē distinctū a signifi/cato p īpōnē: imo ē ps eius vel ipm sicut significatū nāle isti⁹ termini ens i voce ē ipsemet termin⁹: ꝛ significatū ex īpositione sunt oia entia: ꝛ ipse termin⁹ ens q est sigatum nāle suip̄si⁹: cū sit vnū ens ē ps sigati ex īpōne: ille ergo termin⁹ ens ē significatū nāle ex īpōne: ꝛ tūc oī ꝙ non hz nisi vnū significatū. s. formale nō ꝙ sibi non corrndeat si/gnificatū nāle: sed q2 illud non ē distinctū a significato s3 īpositionē: iō non oī māle: aut si oī māle ꝛ aliud formale nō tñ oī hr̄e duo significata nisi vnū sit distinctū ab alte/ro. Et sic l3 hēat māle ꝛ formale: nō tñ hz duo: q2 vnū nō ponit in numeꝝ cū alio nisi sint distincta. S3 ꝗria tenēdo p̄mā viā ꝗre illud sigatuz qđ cōpetit sibi nālr: ꝛ ēt ex im/positione magis oī sigñatū formale ꝙ̄ māle. Di ꝙ p vnū significatū formale sigat oia: ꝛ p māle solū ptem eius qđ formalr significat. Si tale sigatū diceret māle esset opus ponere aliud significatū vltra hoc māle: s3 si oī formale nō est opus vltra significatū totale formale ponere aliud significatū distinctū a formali: iō ꝛc. ℂ Sed ꝗres tenēdo scđam viā quō ly ens si hz significatū māle ꝛ formale hz tñ vnū significatū. s. formale: q2 ex scđo seqꝛ opp^m p̄mi: sequit. n. hz tñ sigñatū formale: ergo non hz māle. Di ꝙ p tāto oī hr̄e tñ sigñatū formale: nō q2 nō habeat māle: s3 q2 nō hz aliud significatū. illud. n. sigñatuz māle nō est aliud a formali: cū sit idē: ꝛ iō illud māle nō ponit in nūo cū formali. Pria va clarior scđa subtilior: tu seqre q̄ tibi placet ꝛc.

Ad p^m. ℂ Ad p^m igit in opp^m oī ꝙ ly ens nō hz significatū māle: q2 l3 oē significatū mā: e, sit sigñatū nālr cōpe/tens termino: nō tñ oē sigñatū nālr cōpetens est māle: s3 solū illud qđ est distinctuz a formali.

Rñ^o 2^a. ℂ Vel oī ꝙ l3 hēat sigñatū māle ꝛ formale: nō tñ oī hr̄e duo sigñata nisi vnū sit distinctū ab altero qlr̄ nō est in ꝓposito.

Ad 2^m. ℂ Ad 2^m rñdetur ꝙ oī formale nō respectu mālis sigñati illius i q2 illō nō hz s3 respectu alterius significati mālis alicuius ter/mini hn̄tis vtrūqꝫ: q2 sicut in termino hn̄te vtrūqꝫ sigña/tū illud oī formale de quo verificat terminus sine signo mālitatis: ita hic illud oī formale de quo verificat termi/nus sine signo mālitatis.

Rñ^o 2^a. ℂ Vel alr̄ oī ꝙ oī formale re/spectu mālis significati illi⁹: dato tñ ꝙ ille termin⁹ hēat significatū māle ꝛ significatū formale: nō tñ oī hr̄e duo si/gnificata: q2 māle nō est oino distinctū a formali.

Ad 3^m. ℂ Ad 3^m oī negādo ↄñam: q2 nō hz sigñatū māle: sigñatū. n. nā/liter cōpetēs nō oī māle nisi sit distictū a formali: l3 ergo oē significatū māle sit nāle: nō tñ oē nāle ē māle nisi sit di/stinctū a formali.

R^o 2^a. ℂ Vel alr̄ potes ↄcedere ꝙ māle ꝛ for/male sunt idē: nō tñ oino: q2 formale est cōius: māle vero minus cōe: ꝛ hec duo nō ponūt in numeꝝ sicut nec supi⁹ cū inferiori.

Ad 4^m. ℂ Ad 4^m oī ꝙ correlariū intelligit de termi/no p se sigñatiuo. De termio āt nō p se sigñatiuo concedi/tur ꝙ aliquis terminus verificat de seipso sine signo mā/litatis: ꝛ tñ non habet significatū formale: imo māle tan/tum: vt ly a. sicut argumentum probat.

ℂ Utrum fundamentuz regulaꝝ istius capituli: vt autez cognoscatur quō termini supponant sit verū. s. talia sunt subiecta qualia permittunt predicata.

ar p^o. Contra arguit ꝙ nō sit verū. Et p̄ sic: p̄/dicatū nihil pmittit vel saltē nō impedit ꝗlecūqꝫ subm esse; ergo fundamētū illud falsuz: ↄña tz: ꝛ ante silr̄. Forte oī ꝙ non capit ibi pmittere ꝓ non inhibere: sed capit ꝓ determinare. Cōtra. ex ista rñsiōe seqꝛ ꝙ ista est va: ois hō est masculus: silr̄ ista: oē aial ē hō: q2 si suba ibi deter/minent p p̄dicata: igit solū supponūt ꝓ his ꝓ qb⁹ deter/minant: sed p̄dicatū in p^a nō supponit nisi ꝓ masculis in alia solū ꝓ hoib⁹: g̃ silr̄ subta supponēt: ꝛ sic erunt vere.

Confir. ℂ Cōfirmat. q2 dato isto seqꝛ ꝙ illa est va: oia hō ē spēs quā tñ negat opio. ℂ Et ꝙ illō sequat p3: q2 p̄dicatū p̄t pmittere stare subm mālr: ꝛ si sic seqꝛ ꝙ subm suppone/ret mālr: ꝛ p ↄñs ipsa erit va.

ar 2°. ℂ 2° p̄ncipalr̄ arguit termi/nū nō posse mālr suppōere sine limitatiōe signi mālitatꝭ: q2 talis termin⁹ scđe īpōnis nō sufficit trahere terminuz p^e impōnis ad talē suppōnē mālē. Et arguit sic: nō maio/ris virtutis ꝛ fortitudinis est termin⁹ scđe īpōnis ꝙ̄ ali/qua negō: cū igit negō nō possit hr̄e vim sup p̄cedētē ter/minū ip̄z ↄfūdēdo: igit a fortiori nec termin⁹ scđe īpōnis habebit vim aliquā supra p̄cedētē: ꝛ p ↄñs nō tradit ter/minū aliquē ad talē suppōnē: ↄña vi patere cū non sit cā diuersitatis.

cōfir. p^a. ℂ Cōfirmat. q2 termin⁹ p^e impōnis a pte p̄/dicati nō p̄t trahere terminū scđe īpōnis a pte subi ad ta/lē vl̄ talē suppōnē: g̃ nec ecōtra: p3 ↄña: vel dꝫ cā diuersitatꝭ.

ↄfir. 2^a. ℂ Cōfirmat 2° q2 termin⁹ 2^e īpōnis posit⁹ a pte subi non p̄t trahē t̃minū p^e īpōnis a pte p̄dicati s3 illā opiōnē: igit a fortiori qñ ponit a pte p̄dicati termin⁹ scđe īpōnis nō poterit trahē terminū p^e īpōnis positū a pte subi: ↄña p3 q2 rōnabile ē ꝙ termin⁹ maiorē vim hēat sup̄ terminū se/quētē ꝙ̄ sup̄ p̄cedētē.

ↄfir. 3^a. ℂ Cōfirmat 3° q2 termin⁹ nō maio/rē viz hz a pte p̄dicati ꝙ̄ a pte subi: nisi iq̄ztū aia p illū itel/ligit sic vl̄ sic: cū igit itell'a sit idifferēs ↄcipe mālr a pte p̄/dicati sicut a pte subi: g̃ ꝛc. ℂ Et sic p3 ꝙ qua rōne p̄t ter/minus a pte subi supponere mālr sine tali additione pp determinationē p̄dicati: eadē rōne p̄t stare a pte p̄dicati mālr sine tali addito pp limitationē subi vel determina/tionē eiusdē: ꝛ p ↄñs hec erit bona ↄuersio quā magr ne/gat: hō est spēs: spēs ē hō.

ↄfir. 4^a. ℂ Cōfirmat 4°. q2 seqꝛ oppo^m illi⁹ regule q̄ dicit. A tertio adiacēte ad s^m adiacēs i ter/minis nō distrahentib⁹ est bona ↄña. Vel seqꝛ ꝙ dubia ē q2 hec opio ↄcedit hāc ꝓpōnē. chymera ē nomē. Arguit tunc: sic g̃ chymera est: vl̄ ↄsequētia est bona vel non. Si non habet prima ps ↄnis: si sic: habetur secunda.

Ad hec rñdet ꝙ fundamentū illud est veruz. Et ad p^m arg^m oī sicut ibi. Et ad ꝓbationē cū dicis sequit ꝙ illa esset vera. Ois hō ē masculus: ꝛ silr̄ ista: oē aial est hō: q2 si illa subiecta determinat p p̄dicata soluz subiecta supponunt ꝓ illis p qbus determinant.

Ad p^m dicitur. Rñdet ꝙ p̄dicata nō determināt subiecta quōcūqꝫ: s3 solū quo/ad suppōnē gñalē. s. mālē vel psonalē: nec sp hoc faciunt sed solū qñ nō sunt ipedita. Uñ signū mālitatis additum subiecto faceret ipm stare mālr inuito p̄dicato: vt dicēdo ly hō est aial: ꝛ signuz vl̄e vel pticulare limitans ad sup/positionē psonalē additū subiecto faciet ipsum stare pso/naliter ēt inuito predicato: vt dicendo oē aial est genus. ℂ Predicatū ergo determinat subiectū quo ad suppōnē psonalē vel mālē: deducto ipedimento alterius signi. Cu/ius rō est: q2 p̄dicatū est sicut for^a subiectū vero est sic mā: mō mā limitat a for^a ad tale vel tale esse ꝛc. ℂ Ad p^m igit p3 solō: q2 dato ois hō est masculus p̄dicatuz determinat subm ad suppōnē psonalē: ꝛ ēt determinat subm ad ean/dē suppōnez p illud signū ois: s3 q2 rōne illi⁹ signi: ois ly hō distribuit p oī ↄtēto sub se: ꝛ de quocūqꝫ tali nō v̄ifica/tur p̄dicatū: iō ē falsa. Silr̄ dōz ē ad illā: oē aial ē homo.

ad ↄfir. ℂ Ad ↄfirmationē cū dicis illa eēt va: ois hō est spēs ne/gat: q2 p̄dicatū nō p̄t determiare subz ad supponēdū mā/liter cū sit h ipedimētū ð ly ois.

Ad 2^m. ℂ Ad 2^m p̄ncipale cuz oī ꝙ terius 2^e īpōnis a pte p̄dicati posit⁹ ñ hz maiorē viz ꝙ̄ negō. Di ꝙ veꝝ ē ꝙ nll'a ē terius q hēat maiorē vim sup terios: q̄s determiat ꝙ̄ negō sup̄ eosdē q̄s determiat: cū h tñ stat ꝙ p̄dicatū possit hr̄e vi sup̄ t̃mios p̄cedētes: q2 illos determiat: nec pp h negō oī minoris vis. Uñ lōge maior ē vis. negōnis sup terminos quos determiat ꝙ̄ alicui⁹ alte/rius termini supra eosdē quos determinat. ℂ Ad p^m cō/firmationē oī ꝙ termin⁹ p̄me īpōnis posit⁹ a pte subi non trahit ad aliquā suppōnē terminū scđe impōnis a positus

a parte p̄dicati: q2 mā nō d̄terminat formam: sed eꝯ: ꝛ iō termin⁹ p̄me impōnis positus a pte p̄dicati determinat terminū 2ͤ ipōnis positū a pte subi ad aliquā suppōnē3: vt puta p̄sonalē: q2 cū nō possit v̄ificari de illo: nec p̄ signi-

Ad 2m. ficato māli, nec formali trahit ad potiorē suppōnē. ¶ Ad scḋaȝ ɔfirmationē p3 solutio. q2 l3 termin⁹ scḋe ipōnis positus a pte subi nō possit determinare terminū p̄me ipōnis positū a pte p̄dicati ad aliquā suppōnē: tñ si poneret̃ a pte p̄dicati pōt: r̄ō dicta est: q2 cū ex pte subi h3 rōnē mãe: ꝛ ɔñr determinabilis ꝛ nō determinātis: ex pte v̄o p̄dicati rōnē forme: ꝛ p̄ ɔñs rōnē determinātis ꝛ nō determina-

Ad 3m. bilis. ¶ Ad tertiā ɔfirmationē nego maiorē. s. ꝙ terminus a pte subi vel p̄dicati nō h̄eat maiorē vim nisi inq̄ʒtū p illū aīa sic intelligit vel sic: imo ꝛ si aīa nō ɔsideraret cū est ex pte p̄dicati h3 rōnē forme ꝛ determinātis: ꝛ cū est ex pte subi h3 rōnē mãe ꝛ determinabilis. Uex est tñ ꝙ

Ad 4m. aīa hoc intelligit: sed suū intelligere nō facit hoc. ¶ Ad quartā ɔfirmationē cū dī: seq̄t̃ oppositū illi⁹ regl̃e a tertio adiacēte ad s̄m adiacēs v3 ɔñ a. dr̄ negādo: ꝛ nec illud qḋ dr̄ est ɔ̄ hanc regulā assignatā: q2 illa regula h3 solū intelligi in suppōne p̄sonali: nō aūt l terminis mālitet supponētibus: aut si vis itelligere in quacūq3 itelligit̃ de termino nō mutuāte suppōnē: sed eodē mō supponēte in ppōne de tertio adiacente ꝛ scḋo: quod non est ita hic: q2 dicēdo chymera est nomen. ly chymera: supponit materialiter ꝛ dicendo. chymera est. ly chymera. supponit personaliter: sed bene valet ergo ly chymera est.

¶ Utrū sexta regula v̄a sit q̄ dicit. Cuiuscūq3 ppōnis predicatū est terminus p̄me ipōnis ꝛ subm̄ scḋe tam subiectū q̄3 p̄dicatū supponit p̄sonal̃r vt dicēdo spēs est hō.

af p̄. Contra hanc regulā arguit̃: ꝛ pbo ꝙ in ista ppōne ly hō suppōit mãl̃r: ꝛ arguo sic. In ista ppōne taliter debent termini supponere q̃liter ppositio p̄t verificari: sed cū ppō possit verificari p̄dicato māliter supponēte ꝛ nō p̄sonaliter: vt pbabo: ḡ d3 p̄dicatū supponere mãl̃r ꝛ nō p̄sonal̃r: ɔñ bona: maior p3 p magr̃m in q̄nta regula q̄ dicit ꝙ dicēdo ppō ē nomē. ly ppō supponit mãl̃r: q2 al̃r ppō eēt falsa. Ex quo p3 ꝙ vult ꝙ terminus supponat mō quo p̄t v̄ificari ppō. minor pbat̃ p scḋa pte. s. ꝙ si p̄dicatū supponat p̄sonal̃r ꝙ ppō nō pōt verificari: q2 ɔuertit̃ in istā aliqs hō ē spēs que est falsa. ¶ Pro p̄ᵉ pbat̃. s. ꝙ p̄dicato stāte mãl̃r ppō est v̄a: dicēdo: spēs est hō: q2 tūc ista ess3 optia ɔñ hō est spēs: ergo spēs est hō: p ɔuersionē simplicē: ꝛ aūs ē vex: ergo ꝛ ɔñs

af 2ᵉ est verū. ¶ Scḋo sic. stante veritate regule nulla ppositio facta s̄3 regulā erit: v̄a: ḡ frustra ponitur regl̃a: ɔñ p3: aūs pbat̃ discurrēdo i oīb⁹: vt spēs ē hō: gen⁹ est aīal

af 3ᵉ. ꝛ ita de alijs: oēs iste false sūt: vt p3 iq̄re ꝛc. ¶ Tertio q̄ritur quare magis subiectū supponat p̄sonaliter q̄3 māliter: cū nullo modo propositio possit esse vera: vt patet.

Ad p̄m Ad hec breuiter r̄ndet̃. ¶ Ad p̄m dicūt q̄dā3 ꝙ dicēdo: spēs ē hō: ppō ē v̄a vtroq3 extremo supponēte p̄sonal̃r. Uñ dr̄ ꝙ dicēdo: spēs ē hō: ly spēs p̄t capi dupl̃r. s. d̄noiatiue ꝛ significatiue: si denoiatiue dr̄ spēs est dicere illḋ de q̄ p̄dicat̃ hoc nomē spēs denoiatiue ꝛ accidētal̃r: ꝛ tūc palā ē ꝙ spēs ē hō: p̄sonal̃r capiēdo ly hō ē illud de q̄ p̄dicat̃ h̄ nomē spēs ē hō siue nā hūana cōis oīb⁹ hoīb⁹: q̄ nā humana ɔcretiue sūpta ē hō p̄sonal̃r. s. sor. ꝛ pla. Si v̄o capiat̃ spēs p eo qḋ sig̃at ē cōe iq̄ʒtū cōe ꝛ sic spēs nō ē hō capiēdo p̄sonal̃r hō: q2 p̄sonal̃r capiendo ly hō est q̄n singulare: ꝛ nō cōe: ꝛ p̄ mō capit magr̃: ꝛ nō scḋo mō. Et ɔñr ɔcedūt istā3: aliqs hō ē spēs: capiēdo ly spēs p eo qḋ denoiat. ¶ Hec r̄nsio vana ē: q2 q̄ro ab illis: qḋ ē sig̃atū formale isti⁹ termini spēs: aut sūt termini aut sūt res reales. Si dicis ꝙ sūt termini p3 ꝙ illa ppō est falsa: spēs ē hō: cū ly spēs stet p tali significato formali: q2 nullus termin⁹ ē hō sūpto ly hō p̄sonal̃r. Si v̄o dicis ꝙ sūt res reales puta nā hūana vel asinina ꝛc. tūc illa est falsa: hō ē spēs: ɔ̄ magr̃m: q2 ly spēs stat p̄sonal̃r: ḡ stat p tali re reali: ꝛ ly hō mãl̃r p seipso termino: ꝛ sic: sig̃at ꝙ ille termin⁹ hō ē vna nā v̄ūs: qḋ est falsū3. Ite3 illud qḋ ē spēs vel gen⁹ s̄m magr̃m hic: cū sit terminus: ē termin⁹ vniuoc⁹: vt patuit sup̄ in sūmulis ꝛ nō v̄ūs: vt volūt realiste. Uñ s̄m magr̃m ille termin⁹ hō dr̄ spēs: ille termin⁹ asin⁹ dr̄ spēs: ꝛ ita de alijs. Qñ ḡ ly spēs accipit̃ pro his q̄ denoiat accipit̃ p isto termio hō: vel p isto termio: asinus ꝛc. s3 certū ē ꝙ ē falsū3 dicere ꝙ aliqs talis termin⁹ sit hō p̄sonal̃r: ḡ sūpto ly spēs p his q̄ denoiat falsū est dicere ꝙ spēs sit hō. Et sic p3 ꝙ nō ē in pposito magr̄i r̄nsio data. ¶ Alij rudes dicūt ꝙ ista est v̄a spēs est hō ꝛ ꝙ vtrūq3 extremū supponit p̄sonal̃r: s3 negāt ꝙ ɔuertat̃ sic: aliqs hō ē spēs: siue aliq̄d qḋ ē hō ē spēs. Uñ dicūt ꝙ nō p̄t ɔuerti. ¶ Hec r̄nsio fatua ē: q2 sine rōne aliq̄: q2 vbi cū ꝙ ē trāspositio subi in p̄dicatū ꝛ ecōuerso manēte eade3 q̄litate ꝛ q̄ʒtitate ē ɔuersio simplex: s3 hec est hmōi: ḡ ꝛc. Itē ꝙ illa sit falsa: spēs ē hō: p3: q2 sub p̄dicato cū stet determinate l3 d̄scēdere disiūctiue ad sua supposita: ꝛ tñ descēsus est falsus: ꝛ isti sunt oēs hoies: ḡ spēs est iste hō: vl̃ spēs ē iste hō ꝛc. imo q̄l3 istax est falsa: ḡ ꝛc. Iō al̃r dico ꝛ p̄ ad mā3: dico ꝙ ppō ē falsa: ꝛ ꝙ illud p̄dicatū hō de necessitate supponit p̄sonal̃r dicēdo: spēs ē hō: ꝛ nō supponeret mãl̃r nisi adderet̃ sig̃ᵐ mālitatis: tūc āt addito tali signo bñ supponeret mãl̃r ꝛ eēt ppō v̄a: ꝙ aūt supponat p̄sonal̃r: rō tacta ē i q̄ōne p̄cedēti: q2 p̄dicatū3 nō limitat̃ nec trahit̃ a subo ad aliquā suppōnē: s3 ɔ̄. p̄dicatū trahit ꝛ limitat subm̄ ad talē vl̃ talē: illḋ ḡ p̄dicatū cu3 nō litet̃ ab aliq̄ stabit p potiori significato: ꝛ sic suppōet p̄sonal̃r subm̄ āt stat p̄sonal̃r: q2 litat̃ ad talē suppōne3 a p̄dicato: nā cū nō possit illḋ p̄dicatū v̄ificari de subo nec subo stāte p̄sonal̃r nec mãl̃r: trahit sub3 ad potiorē suppositionē q2 litat ip̄m ad p̄sonalē. ¶ Ad formā ḡ argumēti negat̃ maior. s. ꝙ tal̃r d3 termin⁹ supponere q̄l̃r ppō possit v̄ificari. Et ad pbationē cū tu adducis magr̃m in q̄nta regula ꝛc. ¶ Dico ꝙ magr̃ arguit ex pte subi ꝙ tal̃r d3 supponere subm̄ q̄l̃r ppositio poterit v̄ificari: vt p3: in exemplis suis: nō aūt arguit de p̄dicato: mō dico ꝙ si ppositio poss3 v̄ificari subo stāte mãl̃r subm̄ staret vtiq3 mãl̃r: sed cū nec stāte mãl̃r nec formal̃r possit v̄ificari stat p potio-

Ad 2m ri. ¶ Ad 2m negat̃ illa ɔñ: a nulla ppō fcā s̄3 regulā ē v̄a: ḡ rl̃a frustra: q2 regula nō dicit ꝙ aliq̄ talis ppositio sit v̄a: iō nō est falsa: nec3 v̄itatē vl̃ falsitatē taliū ppōnū posses cognoscere sine regl̃a: scḋa: iō non ē frustra. ¶ Ad 3m

Ad 3m cū q̄rit̃ q̄re subm̄ magis supponit p̄sonal̃r q̄3 mãl̃r: cū nullo mō ppō sit vera. R̄nsu3 est in p̄ argumēto ꝙ p̄dicatu3 limitat sub3 ad talē suppositionē: nā cū p̄dicatū non possit verificari de subiecto: nec subiecto stāte mãl̃r nec p̄sonal̃r: limitat ad potiorem suppositionē: puta ad p̄sonalē.

¶ Utru3 7ᵃ rl̃a v̄a sit q̄ dicit cuiuscūq3 ppōnis: subm̄ ē terminus p̄me impōnis ꝛ p̄dicatū 2ͤ deducto impedimēto: subm̄ supponit mãl̃r ꝛ p̄dicatū p̄sonal̃r: vt hō ē species.

Af p̄. Arguitur ɔ̄ hanc regulā ꝛ pbat̃: ꝙ illa nō sit v̄a: hō ē spēs. q̄ tñ ē v̄a s̄m regulā: ꝛ arguit̃ p̄mo sic. Oīs spēs est accn̄s: hō ē spēs: ḡ hō ē accn̄s: ɔñ bona: q2 i Darij. ɔ̄ ē falsa ergo aliq̄ p̄missax: nō maior:

Af. 2ᵉ ḡ minor. ¶ 2ᵒ sic: de quocūq3 v̄e p̄dicat̃ iferi⁹ de eode3 p̄dicat̃ supius: s3 ly accn̄s ē supi⁹ ad ly spēs igit̃ cū ly spēs p̄dicet̃ de ly hō: seq̄t̃ ꝙ ly accn̄s p̄ro eodē v̄e p̄dicari affirmatiue dicēdo: hō est accn̄s: qḋ est falsum. Ex illo p̄t pbari ꝙ nullus homo est aīal: sic nulla spēs ē aīal: homo est

af 3ᵉ spēs: ergo hō non est aīal. ¶ Tertio sic. de quocūq3 vere p̄dicat̃

p̄tur gen⁹ de codē nō vere p̄tur corpus: q2 nō est verū di cē de codē qō est gen⁹ ꝛ corpus:si igiť illa est vā:aial ē ge nus:ista est fl̄a:aial est corpus. Ex quo sequiť ꝙ hō ē ter minus q n̄ est hōi q2 cum hō sit spēs ꝛ spēs sit termin⁹ q nō est hō:ḡ hō:est termin⁹ qui nō est hō:ꝛ sequiť ꝙ sit ali qd qō non est homo: q2 termin⁹ q nō est homo est aliqd qō non est homo:ꝛ sic sequiť ꝙ hō differt ab hoīe:qō est

Ar 4°

impol'e. ℭ Quarto sic si ista eēt vā tunc descēsus factus sub isto termino homo disiunctiue esset verus : cum stet determinate:ɔn̄s tamē est falsum:qa falsum ē ꝙ hoc ho mo est spēs:vel hoc homo est spēs:ꝛ ita de alijs : q2 ly h̄ homo est terminus discretus:ideo non est spēs ꝛc̄.

Ad hec breuiť rn̄deť ꝙ hec regula est vā: ꝛ exem plū ē verū:ꝛ ad argumēta dī ꝙ nō valēt:

Ad p^m

q2 variať suppō. ℭ Ad p̄mū p3:ꝙ dōo hō est spēs: i mi

dicitur Ad 2^m

nori supponit mālr ly hō:i ɔne vō p̄sonal'r : sed minor d3 eē talis:aliqs hō ē spēs:ꝛ tūc ista est falsa. ℭ Ad 2^m dī ꝙ ly accn̄s pōt sumi dupl'r. Uno mō vt ē termin⁹ p̄me ipō nis:ꝛ sic negať ꝙ hō est accn̄s. Alio° vt est termin⁹ scđe ipōnis:ꝛ tūc dupl'r capiť ad ppositū nr̄m. Uno mō vt est vnū de qnqȝ p̄dicabilib⁹ distictū ɔ alia:ꝛ sic iteꝝ ne°illa: hō est accn̄s. Alio mō vt est idē qō scđa intētio.s.qōlibȝ qō ɔsideraťex sola ɔsideratiōe intell'ꝰ:ꝛ sic ɔcediť ꝙ hō

Ad 3^m

est accn̄s. ℭ Ad 3^m ɔcediť maior:termino supponēte eo dē mō:sed si diuersimode supponat nō inconuenit: vnde corpus v̄ificaťde aiali in suppōne p̄sonali:ꝛ gen⁹ v̄lifica tur de aiali in suppōne māli. ℭ Ad ɔfirmationē3 ɔcedo ꝙ hō est termin⁹ qui non est hō:sed negať vlteri⁹ ɔn̄a:er go hō ē aliqd qō nō ē hō:q2 l3 aliqd sit supius ad ly ter minus:ꝛ tn̄ aliqd qō nō est hō non est supius ad ly termi

Ad 4^m

nus qui nō est hō. ℭ Ad 4^m rn̄sum est in suppōnib⁹ cum determinaťde suppōne māli determinata:q2 argm̄ petit illā mām. Et vide ibi breuit:tamē reuocabo ad mētē:vn̄ dico ꝙ descēsus est ver⁹:ꝛ ꝙ illa est vā:h̄ hō est spēs:vel h̄ hō ē spēs:nō qdē put ly hō supponit p sibi sili: vtputa p ly hō i his. ppōnib⁹:hō est spēs:hō est animal.

ℭ Utrum propositio materialis sit danda.

Ar p̄

Contra arguiť ꝙ nō ratiōib⁹ Pet. de mātua:q negat hāc suppōnē. Et suppono p̄us tria. Primo ꝙ termin⁹ p̄ sonal'r sumptus nō ɔuertiť cū sibi sili māl'r sumpto:ita ꝙ subta haꝝ suppōnū nō ɔuer tunť:hō currit:hō est spēs. p3 q2 aliud sig̃at ly hō in vna illaꝝ qō non significat in alia:ergo nō ɔuertunť. ℭ Se cūdū p̄suppositū est:ꝙ talis termin⁹ homo māl'r sumpt⁹ non est spēs:p3 qa ille māl'r sumptus nō cōuertiť cū illo p̄sonal'r sumpto:ꝛ cum ille p̄sonal'r sumptus sit spēs:ille māl'r sumpt⁹ nō erit spēs. ℭ Tertiū p̄suppositū. nulla ē ppō que hēat aliquā ptē ppinquā:q nō sit aliq̄ ps oio nis:p3 q2 illa nō intelligiť ab aliquo. ℭ His p̄suppositis arguiť p̄mo ꝙ hec non est ppō:hō est spēs:tēto ly homo māl'r:pbať:q2 ps ppinqua non est ps oīonis: ergo non est ppō:t3 ɔn̄a p3 3^m p̄suppositū. an̄s pbať sic. Illō qō po niť pro subo.s.ly hō non est nomē nec verbū nec altera ps oīonis:ḡ ꝛc̄. ɔn̄a t3. ꝛ totū an̄s p3 : p̄ter p̄mā partē q̄ pbaťsic. ly hō nō ē cathegorema nec syncathegorema: ergo non est nomē ɔn̄a bona. an̄s pbať ꝙ non sit synca thegorema p3:ꝙ nō sit cathegorema. pbať:q2 nō est ter min⁹ cōis nec discret⁹:p3 ꝙ non sit discret⁹ ꝙ nō sit cōis:

Ar 2°

pbať:q2 nō est spēs nec gen⁹ nec alter termin⁹. ℭ Scđo arguiť sic. Ille termin⁹ hō māl'r sumpt⁹ non ɔuertiť cum sibi sili p̄sonal'r sumpto:ḡ cū sibi silis p̄sonal'r sumptus sit spēs:ille māl'r sumpt⁹ non erit spēs:pro illis idiuiduis p

Ar 3°

qbus hō p̄sonal'r sumptus: nec p alijs : ḡ nullo° est spēs. ℭ 3° sic. Impol'e est aliquē terminū māl'r sumptū de aliq̄ p̄ri:sed p̄cise codē mō terminus est spēs q̄ est p̄dicabilis de aliquo:igiť nō est pol'e terminū māl'r sumptū eē spēz.

Ar 4°

ℭ Quarto illud qō poniť pro subo hui⁹ vocalis vel scri pti cōplexi hō est spēs:non plus sig̃at q̄3 significet ante impōnē alicuius talis termini:sed ante impōnē illud qō

Ar 5°

poniť pro subo non fuisset pars oīonis: ḡ nec nūc. ℭ 5° illud qō poniť pro subo illi⁹ cōplexi ois est signū:non est ps oīonis ḡ p idē nec aliqs termin⁹ māl'r sumptus est ps oīonis:ɔn̄a p3:an̄s pbať:qa demrato illo vocali vel scri pto:ois qō poniť p subo illius cōplexi:si illud eēt nomē hoc eēt ppter modos gn̄ales vel spāles ab ipositore da tos:sed non hēt aliquē modū ab impositore datū:ḡ ꝛc̄. ɔn̄a p3:ꝛ minor pbať:qa ab ipositore datum est: ꝙ talis terminus ois significet adiectiue solū:aut vult hoc ꝙ si gnificet se:si p^m p3 ꝙ nō stat māl'r:nec est subm:si sm̄ seq tur ꝙ ois termin⁹ p̄me itētionis eēt equocus:ꝛ ꝙ qlibet talis supponeret p̄sonal'r:q2 pro eo qō sig̃at ab ipositore

Ar 6°

vel ex n̄ali itētiōe. ℭ Sexto sequiť:ꝙ qlibet termin⁹ eēt scđe intentionis:qa significat se ꝛ suū significatū.i. distin

Ar 7°

ctum a se:ergo est scđe intētionis. ℭ Septimo in isto cō plexo vocali:omnē est signū:ly omnē non est ps oīonis: qa si sic:eēt illa congrua oio:ꝛ per ɔn̄s ly omnē esset ibi casus recti:ḡ ly oēm h3 modū sig̃andi recti:ɔn̄s est fal sum. q2 non est ab impositore:nec māl'r. Ex his ɔn̄r p3 ꝙ nulla est suppositio simplex:qa si aliq̄ foret sit in aliq̄ tali mētali:hō est spēs:in qua terminus supponit pro intētio ne. Et arguiť ꝙ illa non est ppō:qa subiectū nō est pars oīonis:qō deduciť vt p̄us. ℭ In oppositū ē magr̄ ꝛ oēs regule grāmaticoꝝ. Dicunt.n. grāmatici. Dictio q̄cūqȝ fuerit tibi mālis est neutri gn̄is:ꝛ indeclinabile nomen. Est etiā hec opio ɔ doctrinā valētiū logicoꝝ: q in scrip ̄ suis asserunt suppōnē mālē3:vnde Porphy. affirmat ꝙ homo est spēs:aial est genus. Dicit.n. In vnoquoqȝ pre dicamento sunt quedā gn̄alissima ꝛ q̄dā spālissima sunt alia.s.genera subalterna. Et subdit. hoꝝ quidē substan tia est generalissimū:homo vero spālissimum:eo ꝙ spēs solum:corpus vero species qdem substantie:ꝛ gen⁹ cor poris aīati:mō certū est: ꝙ ille ppōnes non sunt vere in suppositione personali:ergo in māli ɔ negantes mālem. ℭ Tertio:hec opio repugnat sibijpsi : ꝛ est silis opioni antiq̄rū negātiū motū:quos rep̄hendit ph̄s p̄mo physi. ol. ꝙ negādo motū affirmāt motū esse:nā negando mo tū mouēt labia:mouēdo labia affirmāt motū esse. Ita h̄ opio negās suppōnē mālē affirmat eā. Nā in p̄supposi to cū dicunt:ꝙ terminus p̄sonal'r sumptus nō ɔuertiť cū sibi sili māl'r sumpto:ita ꝙ subā haꝝ ppōnū nō ɔuertūť: hō currit:hō est spēs:concedit ꝙ ly hō in scđa supponit māl'r. pbať:qa ly hō in p̄ cōplexo ꝛ ly hō in scđo nō sup ponit codē mō vt dicis:qa in p° supponit p̄sonal'r:in scđa māl'r:al'r exēplū nō eēt ad ppositū suppositi. Itē in scđo p̄supposito dicit:ꝙ ille terminus hō māl'r sumptus non est spēs:ḡ tu ɔcedis ip3 posse sumi māl'r:ꝛ sic ɔcedis sup pōnē mālē. Hec sufficiunt ɔ istaꝝ p̄sumptuosam opionē. ℭ Ad arg° facilis est rn̄sio:non admittēdo scđa3 suppō nē.s.ꝙ ly hō māl'r sumpt⁹ non sit spēs:qa sic iste termin⁹ hō p̄sonal'r sumpt⁹ est spēs ad istū hoīe3 ꝛ ad illū:ita ille termin⁹ hō māl'r sumpt⁹ est spēs ad istos terminos: hoc hō:h̄ hō:fuit.n. veꝝ est ꝙ iste hō ē hō:ita ꝙ h̄ hō ē ly hō. Ex q̄ p3 sol'o scđi ꝛ tertij arg^{ti}. Sil'r 3° suppō est falsa : su mēdo ptē oīonis sicut ipse sumit p noīe ꝛ v̄bo. Nā hu ius copulatiue:ois hō est aial ꝛ cꝫ. Scđa pars est oīo:ꝛ tn̄ multe sunt ptes ppinque in ipsa:quarū nulla est pars oīonis. Et ita ɔcediť ꝙ aliq̄ est ps ppinq̄ ppōnis: q̄ non intelligiť ab aliquo. Nō obstantib⁹ his vt non videať fu

Ad p^m.

ga ad omnia respondeť. ℭ Ad p̄mā rōnem admissis oī bus suppositis : nego ꝙ hec non sit ppō:hō est spēs. Et ad pbōnē cū dī nō est cathe^{ma} nec syncathegorema:ḡ nō

est nomē:negaꝭ ꝯña:cum plures sint termini ⁊ noīa: q̄ꝝ nullū est cathe^{ma} nec syncathegorema. Et vlteri⁹ ad ꝓbō nē ꝑ^{e} partis añtis:cū dī:nec est termin⁹ cōis nec discret⁹: negaꝭ:imo est termin⁹ cōis. ¶ Ad ꝓbōnem nec species nec gen⁹:ḡ non est termin⁹ cōis. Primo añs est fl̄m: q: ē spēs:deinde ꝯña nulla:q: multi sunt termini cōes: q̄ruꝫ nullus est spēs nec genus. ¶ Ad 2^{m} negaꝭ ꝯñtia. ¶ Ad tertiū negaꝭ maior. ¶ Ad 4^{m} nego añs: ꝑ illa ꝑcrvꝫ q̄ illud qd̄ ponitꝭ ꝑ subto hui⁹ ꝯuͤvocalis vel scripti:hō est spēs:nō plus significet q̄ȝ significabat añ imponēmā añ īpōnē nō significat nisi se māl'r:sed iā significat se ⁊ qōlibet fisē ad placitū:nō q̄dē per īpōnē imediate trāseūtem in illū terminū hō:sed ꝑpter q̄ȝdā īpōnē cōem ponenteꝫ: q̄ termin⁹ sumptus māl'r stat pro seipso aut sibi sīl̄i. Et si dī:nulla est īpositio q̄ possit māl'r supponē. Dī negādo: īmo fuit illa impositio cōis:q̄ termin⁹ scd̄e itentionis cōiūctus termino ꝑme itētionis trabit illū ad suppositionē māl'ē. ¶ Ad 5^{m} dico:q̄ subm huius ois est signū vl'e supponit māl'r:⁊ est nomē indeclinabilitꝭ sumptū. Et cū dicitur h̄ est ꝑpt̄ modos ḡnales aut spāles ab īpositore datos. Dico q̄ non vꝫ arg^{m}: vnde ad h̄ q̄ aliq̄d sit nomē nō opꝫ q̄ sit tale ꝑ īpōnē factam ab aliquo vno: sed sufficit q̄ a tota cōitate:nec requiritꝭ q̄ īpositio coitatis graduetur supra tale nomē:sed suffic̄ q̄ supra aliud ꝯsimilis rationis:nec sequitꝭ q̄ ois terminus ꝑme itētionis sit equiuoc⁹:mā supius dictū est q̄ ꝑpter hoc q̄ sigñat se: ⁊ alia a se distinctis rōnibus:tñ q: non ꝑt ꝑ talibus simul supponē:ideo non ꝯcluditꝭ ipm̄ eē equocū. Forte tñ nō esset pctm̄ mortale ꝯcedē illud. ¶ Ad 6^{m} negaꝭ consequētia. ¶ Ad 7^{m} ꝯcedo:q̄ in isto ꝯplexo oēm est signuꝫ:ly oēm est pars orationis:q: est nomē indeclinabile:⁊ q̄ oratio est ꝯgrua:q: teneꝭ substātiue ⁊ non adiectiue:⁊ cum concluditꝭ:ergo ly oēm hꝫ modū significādi noīatiui ꝯcedo: ⁊ cū dī:hoc non est ab impositore nec māl'r:igiꝭ non hēt modū illuꝫ:pꝫ q̄ non vꝫ:q: stat q̄ habuit a tota coitate: non ꝑ impositionē trāseūteꝫ in ipm̄:sed in aliud. ¶ Et sic pꝫ solutio ad argumēta illius magr̄i: qui reputauit illa argumēta ita fortia:q̄ credebat esse insolubilia.

¶ Utrū diffō suppōnis ꝑsonalis determiate sit bñ data.

Arḡ ꝑ^{o}

Arguitur ꝯ q̄ non:q: aliq̄s termin⁹ stat determiate: ⁊ tñ non lꝫ descēdi disiūctiue sub eo: ergo diffō mala. ꝯña tꝫ:añs ꝓbaꝭ:q: dicēdo:nullū differēs ab ente est ens:ly ente stat determinate vt pꝫ ꝑ scd̄am regulā magr̄i:in cap̄. Pro maiori euidentia data pro declaratione hui⁹ ꝑncipij. Quicq̄d mobilitat imobilitatū ⁊c̄. q̄ regula dicit:q̄ si duo signa distributiua:quoꝝ vnū est affirmatiuū ⁊ aliud negatiuū cadent sup eūdem terminū faciunt stare determinate:⁊ ista ꝓpō est v̄a cū ꝯdictoriū sit falsum: ⁊ tñ descēsus est falsus disiunctiue factus:⁊ ista sunt oia entia:ḡ nullū differēs ab h̄ ente est ens:vel nullū differēs ab hoc ente est ens:⁊ ita de aliis:q̄libet est falsa:⁊ q̄ ꝯdictoriū est veruꝫ. ¶ Scd̄o ad idē sic dicēdo:nullus hō est q̄libet hō.ly hō a p̄te p̄dicati stat determinate:q: cadunt supra ipm̄ duo signa:q̄ꝝ q̄ōlibet hēt vim distribuēdi ipm̄:ḡ imobilitat ꝑ illud ꝑn^{m}. Quicq̄d mobilitat imobilitatū imobilitat mobilitū:vel ḡ stabit determinate vel ꝯfuse tm̄:sed nō ꝯfuse tm̄: q: non lꝫ descēdē disiunctim:vt pꝫ:ḡ stat determinate: ⁊ tñ non lꝫ descendē disiūctiue:vt pꝫ:ḡ diffō mala. ¶ Tertio sic dō. Oē differēs ab ente non est ens:ly ente stat determinate ꝑ factā regulā illius ꝑncipij. Quicq̄d mobilitat ⁊c̄. ⁊ tñ non lꝫ descēdē:q: ꝓpō est v̄a:⁊ descensus falsus:q̄ ꝓpō sit v̄a:pꝫ q: equalet isti:nullū differēs ab ente est ens:q̄ descēsus sit falsus:pꝫ descendendo. ¶ Ad h̄ sunt due opiones r̄ndētes:vna est quā sequitꝭ magr̄ in logica magna. Et ēt Albert⁹ de saxonia:⁊. P. Man. ⁊ alij multi sequunꝭ:q̄ opio tꝫ hanc regulā:q̄ q̄ñq̄ȝ duo signa hñtia vi distribuēdi cadūt supra aliquē terminū faciunt stare ꝯfuse tm̄ mobil'r:⁊ f̄m hāc regulaꝫ pꝫ r̄nsio ad oia arg^{ta}:q: in oibus illis terminis q̄ assignabātur stare determinate stat ꝯfuse tātū. ¶ Et si h̄ opio cōis sit pro exercitatione tñ iuuenū arguo ꝯ ipam sic:q: dō non nullus hō est aial:ly hō non stat ꝯfuse tm̄ sed determiate:⁊ tam cadūt duo signa distributiua supra ipm̄:vt pꝫ:ḡ ⁊c̄. ꝯña tꝫ cū miori:maior ꝓbaꝭ sic. Datis duab⁹ ꝓpōnib⁹ eq̄pollētib⁹ q̄l'rcūq̄ȝ supponit termin⁹ in vna ⁊ in altera: sed iste due eq̄pollēt:nō nullus hō est aial: ⁊ aliq̄s hō est aial:⁊ ly hō in scd̄a supponit determiate: ḡ ⁊ in ꝑ^{a} supponit determinate. Alia est opio magr̄i in hac logica pua q̄ non tꝫ regulā alteri⁹ opionis:imo ponit regulaꝫ oppositā.s. q̄ñcūq̄ȝ duo signa hñtia vim distribuēdi cadūt supra aliquē terminū:aliq̄ñ faciūt stare ꝯfuse tm̄:aliq̄ñ determiate:quā regulā decl'at magr̄ in 4ta aliis regulis: in cap̄ ꝓ maiori euidētia. Uide ibi. Et ille regl'e idigēt limitatiōe:vt dixim⁹ in suppōnib⁹:⁊ hāc opionē tenēdo r̄ndēdū est ad arg^{ta}. ¶ Ad ꝑ^{m} negaꝭ añs. Ad ꝓbōnē dī q̄ dō: nullū differēs ab ente est ens:ly ente supponit ꝯfuse tm̄:⁊ cū tu allegas regulā magr̄i in cap̄ ꝓ maiori euidētia. Q̄ñcūq̄ȝ duo signa distributiua cadūt supra terminū eūdē:q̄ꝝ vnū affirmatiuū:⁊ aliud negatiuū faciunt stare determiate. Dī q̄ regl'a itelligiꝭ sic:vt ibi declaratū est.s. q̄ cadāt imediate:ita q̄ virtus illoꝝ duoꝝ signoꝝ ꝑ^{o} cadat in illū terminū q̄l'iꝭ nō est h̄:q: ly nullū ꝑus cadat i ly differēs q̄ȝ in ly ente. An aūt hec glosa sit valida:vide infra in q̄ōne facta circa illas regulas. ¶ Ad 2^{m} ꝯsil'r r̄ndeꝭ q̄ ly hō a p̄te p̄dicati stat ꝯfuse tm̄:⁊ non stat determiate: q: nō ime^{te} cadūt illa duo signa supra ipm̄. Cū aūt ꝓbaꝭ q̄ non stat ꝯfuse tm̄.q: non lꝫ descendi sub eodē disiūctim. negaꝭ ꝯña.bñ tamē valꝫ nō lꝫ descēdi disiūctiꝫ. ḡ nō stat ꝯfuse mobil'r:sed non valꝫ.ḡ nō stat ꝯfuse:q: stat ꝯfuse imobil'r. Et si diceres ꝯ nullū illoꝝ signoꝝ facit stare imobil'r:ḡ male. Dī q̄ stat ꝯfuse mobil'r.ne' ꝯña:lꝫ.n.nullū illorum signoꝝ faciat stare imobil'r.ambo tñ simul faciūt stare imobil'r. ¶ Ad 3^{m} ꝯsil'r dī q̄ ly ente stat ꝯfuse tm̄ ꝑpt̄ idē q: illa duo signa non imediate cadūt.

Rñ. ad oia arg^{a} 2^{m} vnaꝫ opionē.

2^{m} aliaꝫ opinionē dicitꝭ ad ꝑ^{m}.

¶ Utrum diffinitio suppositionis personalis cōfuse tm̄ mobilius sit bene data.

Arḡ ꝑ^{o}

Contra aliquis termin⁹ stat ꝯfuse tm̄ mobil'r.⁊ tamē si lꝫ descēdi sb̄ eo disiūctim.ḡ diffō mala:ꝯña tꝫ añs ꝓbatur:q: dō:hō non est ois hō.ly hō a p̄te p̄dicati stat ꝯfuse tm̄ vt ꝓbabo.⁊ tamē descēsus disiūctim factus est falsus.s.⁊ isti nō sunt oēs hoies. ḡ hō non est iste hō vel ille hō ⁊c̄. ¶ Scd̄a est falsa:q: ꝯdictoriū est verū.s.ois hō.est iste hō vel iste hō.vt pꝫ per exponētes.qd̄ tamē ly hō a p̄te p̄dicati stet ꝯfuse tm̄ mobil'r ꝓbaꝭ:q: q̄ñcūq̄ȝ duo signa hñtia vi distribuendi cadūt sup̄ eūdē t̄minū:talis termin⁹ nō ꝑt stare distributiue. vel ḡ stabit det̄miate vl' ꝯfuse tm̄.q̄ nō determiate aꝭ sic q: equalꝫ huic.nō ois hō est ois hō.sꝫ ly hō a p̄te p̄dicati stat ꝯfuse tm̄.q: duo signa:hñtia vi distribuēdi cadūt sup̄ ipm̄:⁊ vnū īpedit reliquū. Deīde ly ois positū a p̄te subi ꝯfundit p̄dicatū.vt pꝫ ꝑ magr̄ꝫ.ḡ stat ꝯfuse tm̄ q̄ equaleāt ille pꝫ.q: ille.ois est ois hō.ois hō non ē ois.ꝯdicūt.ḡ ꝑposita negōne ꝑ^{e} equalēt:q̄ stet mobil'r pꝫ.q: nullū signoꝝ facꝭ stare mobil'r.q̄re ⁊c̄. ¶ Cōsil'r potes arguē de ista:n̄ ois hō est ois hō. ¶ 2° sic.dō.tu nō es ois hō. ly hō stat ꝯfuse.tm̄ mobil'r.⁊ tñ non lꝫ descēdi disiūcti sb̄ eo.ḡ diffō mala.ꝯña tꝫ cū miori:q: descēsus est falsus: ⁊ isti sūt oēs hoies:ḡ tu non es ille hō vel iste hō.illa ē fl̄a. q: ꝯdicto^{e} ē v̄a.s.tu es iste hō vel ille hō ⁊c̄.maior ꝓbaꝭ

Arḡ 2°

q: cū

q2 cum in illa hō nō est ois hō. ly hō a pte pdicati stet cō
fuse tm̄. ꝑ a sili h oēo. tu nō es hō. stabit ly hō ꝯfuse tm̄. ⁊
cū nullū istoꝝ signoꝝ faciat stare imobilr. ꝑ stabit ꝯfuse
tm̄ mobilr. ¶ 3° sic. oēo. ois hō differt ab oi hoie. ly hoie
supponit ꝯfuse tm̄ mobilr. vt pbabo. ⁊ tm̄ non lz descēdē
disiuncti: sed copulatim. ꝑ diffō mala. ꝯña tz cū minori:
q2 descēsus disiūcti fact⁹ est falsus: cū tn̄ illa ppō. tu non
es ois hō sit va: ⁊ isti sunt oēs hoies. ꝑ ois hō differt ab
h hoie vel ab h hoie ⁊c̄. mō ista est falsa. q2 3ª exponēs ē
falsa. s. ois hō nō est h vel h. imo ois hō est h. vl' h. ꝑ alia
ꝯria hui⁹ est sta: sed qd stet ꝯfuse tm̄ mobilr. pbat. nō. n.
stat distributiue. qa duo signa hn̄tia vim distribuēdi ca-
dūt supra ipm. nec stat determiate. qa ois positum a pte
subti facit stare ꝯfuse tm̄ pdicatuz. ꝑ ⁊c̄. Propter h argm.
P. M. voluit q qñ termin⁹ stat ꝯfuse tm̄ mobilr. q lz de-
scēdi disiūctim vel copulatim. ¶ Ad hec sunt due opio
nes rñdētes. Una est quā sequit magr in logica magna
⁊ Petrus de Mā. ⁊ aliq̄ opio tz hāc regulā q qñcūqz
termin⁹ stat ꝯfuse tm̄ mobilr: q lz descēdi sub eo disiun-
ctim vel copulatim. ¶ Et ſm hāc pz rñsio ad argª. q2 in
oibus lz descēdē copulatim. Et hec opinio fere cōis est.
¶ Alia est opio magri in hac logica parua q ponit regulaz
strictiorē illa alteri⁹ opionis. Dicit. n. quādocūqz termi
n⁹ stat ꝯfuse mobilr sub eo lz descēdi disiūcti. Et hāc opi
nionē tenēdo rñdēdū est ad argª. ¶ Ad pm̄ dr q illa hō
nō est ois homo. ly hō a pte pdicati stat confuse tm̄ imo-
bilit. q2 non lz descēdi. Et cum tu probas q stat mobili-
ter: qa nullū illoꝝ signoꝝ facit stare mobiliter. ergo nō
stat imobilr. negat ꝯña. licz. n. a nullo illoꝝ habeat q
stet imobilr. ab ambobus tn̄ simul hēt. ¶ Ad 2m dr ꝯsilr
q stat ly hō ꝯfuse imobilr. ⁊ hoc habet ab ambobus si-
gnis: lz a nullo illoꝝ. ¶ Ad 3m ꝯsimilr q ly hoie stat cō
fuse tm̄ imobilr: ⁊ a nullo illoꝝ hoc. sed ab illis simul.

¶ Utrum diffinitio suppositionis personalis confuse tm̄ immobilis sit bene data.

Contra subm añtis isti⁹ cōditionalis. Si hō est aial est supponit cō
fuse tm̄ imobilr. ⁊ tn̄ sub eo lz descēdi disiū
cti. ꝑ diffō mala ꝯña tz cū maiori p magrz
in. 12ª regula capl. ¶ Pro maiori euidētia
dr. q nota ꝯditionis ⁊ rōnis oēs termios cōes nō distri-
butos ꝯfundit ꝯfuse tm̄ imobilr. minor pbat. q2 bñ se.
⁊ isti sunt oēs hoies ꝑ si iste hō vel ille hō ⁊c̄. est aial de-
scēsus est optim⁹ q2 nō pōt añs esse verū sine ꝯñte nec op
pom ꝯñtis pōt stare cū añte. ¶ Et si dicis q valz gr̄a ma
terie. ¶ Cōtra. valet i oib⁹ silib⁹ in foia: ꝑ est gr̄a forme.
¶ Scdo sic. pdicatū isti⁹ reduplicatiue. Sortes inq̄tuz
hō est aial stat ꝯfuse tm̄ imobilr. ⁊ tn̄ sub eo lz dscēdi ad
sua supposita disiūctim. ꝑ diffō mala. ꝯña tz cū maiori p
magrm in sexta regl'a illi⁹ capituli. Pro maiori euiden-
tia dr. Dictio reduplicatiua siū casuale ꝯfundit ꝯfuse tm̄
mobilr: pdicatū vo imobilr. minor pbat. q2 bñ valet. ⁊
isti sunt oia aialia. ꝑ sor. inq̄tū hō est h aial vel h aial ⁊c̄.
q2 nō pōt añs esse verū sine ꝯsequēte. sic. n. antecedēs est
verum: ita ⁊ consequens est veruz. vt pz per exponētes.

Ad hec argumēta rñdet. ¶ Ad pmū sunt plures
rñsiones. Quidā. n. rudes dicūt negando
q sub subo añtis liceat descēdē sic itelligit regula de cō-
ditōali. qa reg'a intelligit q nō lz descēdē in ordine ad to
tā ꝯditiōalē. ⁊ nō sic descēdit ad totā ꝯditiōalē: sic descē-
dit arguēdo: sed descēdē in ordie ad totā ꝯdōnalē est de-
scēdē simul ⁊ semel sub añte ⁊ sub ꝯsequēte. ⁊ sic descen-
dēdo nō valet descēsus. ¶ Hec rñsio nō potest negare se
nō esse rudē. p qa nō intelligit qd velit dicē in ad totam
ꝯditionalē cū magr dicit q nota ꝯditionis ꝯfundit imo-
bilr in ordine ad totā ꝯditionalez. dic. n. magr in 8ª argª

scdi dubij pncipalis sue q̄drature declarās h: q idē ter-
min⁹ pōt hr̄e diuersaz supponē si ꝯsiderēt: vt est pars ca
thegorice. ⁊ si ꝯsiderēt vt ps hypothetice. nā dēo si ho-
mo currit: aial cur. tā ly hō q̄z ly aial stat determinate: vt
sunt ptes cathegorice: stat aūt ꝯfuse imobilr vt sunt ptes
hypothetice. ¶ Scdo q2 dato q adhuc descēdatur suo
mō. s. sub añte. ⁊ ꝯsequēte simul adhuc descēsus valz: q2
bñ sequit. si hō est aial est ⁊ isti sunt oēs hoies. ⁊ ista sūt
oia aialia. ꝑ si iste hō vel ille hō vel iste hō ⁊c̄. est h vel h
vel hoc aial ⁊c̄. est. ¶ Alij dicūt q sub subo añtis valet
descēsus gr̄a mãe: nō aūt gr̄a forme. q2 nō valet in oibus
ꝯsimilib⁹ in forma. Un̄ nō valet descēsus iconditiōalib⁹
affirmatiuis: q̄ꝝ ptes sunt negatiue: vt dēo: si hō nō cur.
risibile nō cur. non lz descēdi sub ly hō. q2 nō seqt sic ar-
guēdo: si hō non cur. risibile nō cur. ⁊ isti sunt oēs hoies.
ꝑ si iste hō vel ille hō vel iste hō ⁊c̄. nō cur. risibile nō cur
rit. q2 añs est verū: vt pz. ⁊ ꝯñs falsum: q2 añs est vna cō
ditiōalis. cui⁹ oppm ꝯñtis stat cū añte. vt pz. ꝑ ⁊c̄. ¶ Hec
rñsio prim hñ rñdet: partiz male. bñ qdē. q2 dic gr̄a mãe
⁊ nō gr̄a forme. male Ꝁo: q2 nō assignat istātia in silibus
in foia. qa ille due ꝯditiōales nō sunt sil'es in forma: neqz
descēsus fact⁹ sub 2ª ꝯdōnali est silis in forma descēsui fcō
sub pª ꝯditiōali. q2 ad h q aliq̄ ꝯña sit silis in foia alteri
reqrunt due ꝯditiōes ſm magrm in p cap. ꝯñarū. Pria
q sit silis modus arguēdi vtrāqz. Scda q añs ⁊ ꝯñtia
sint silia q ad suas ptes. s. q hēat cathegoricas ꝯsil'es in
forma. Cathegorice aūt sunt ꝯsil'es in forma ſm magrm
p cap. ꝯsequētiarū. qñ sunt eiusdē q̄litatis ⁊ q̄ztitatis: vl'
pter q̄ztitatē de eodē extremo simplici vel cōposito mō.
pz. q2 ille due cōditionales nō sūt sil'es. pbat per magrz
loco allegato. q2 ad hoc q due hypothetice sint sil'es re-
qrit: q eaꝝ cathegorice ⁊ note sint sil'es. q̄lr nō est hic.
vna. n. illaꝝ ꝯditiōaliū est ex cathegoricis affirmatiuis.
altera vo ex negatiuis. cathegorice aūt affirmatiue ⁊ ne
gatiue nō sunt silis forme ſm magrm loco allegato. q̄re
⁊c̄. Jō aliter dēm est. s. q descensus tz gr̄a mãe. nō autem
gr̄a forme. Gr̄a mãe: qa ꝯñs est necium gr̄a vo forē non
tz: qa nō valz talis descēsus in oib⁹ silib⁹ sic arguēdo i for
ma. Et do istātiā: q2 nō lz descēdē sub subo ꝯñtis hui⁹
ꝯditiōalis: si hō est aial est. ⁊ ista sunt oia aialia. ꝑ si hō ē
h aial vel hoc aial vel h aial ⁊c̄. est. pz q añs est veruz: ⁊
ꝯñs falsum: q2 ꝯñs est vna conditiōalis. cuius oppositū
ꝯñtis stat cū añte: qa ad centū annos añs erit verū: ⁊ cō
sequēs falsum. Silr nō licz descēdē sub subo antecedēn
tis si distribuat: q2 non valet: ois hō mouet si ois homo
cur. ⁊ isti sunt oēs hoies. ꝑ ois hō mouet si iste hō cur. ⁊
ois hō mouet si iste hō cur. ⁊ sic de singulis: pz q ꝯseq̄ns
est falsum ⁊c̄. ¶ Et si arguis q descēsus factus nō est si-
milis in forma alteri: q2 nō est silis mō arguēdi descendē
sub ꝯñte: ⁊ descēdē sub antecedēte. q̄re ⁊c̄. ¶ Dr q descē
sus factus est silis in forma alteri. Et cū tu dicis q descē
dē sub antecedēte: ⁊ descēdē sub ꝯsequēte nō est silis mo-
dus arguēdi. Dr q lz nō sit absolute silis arguēdi. est ta-
mē silis merito note ꝯditionalis: q2 subm cōsequētis ita
ꝯfundit imobilr a nota ꝯditiōis sic subm antecedētis. ꝑ
pari ratione si liceret descendē de forª sub vno liceret sub
altero. Et si nō lz forª descēdē sub vno neqz lz sub altero.
Et hoc est q in supponib⁹ pollicit⁹ fuz dclarare. Et h re-
spōsio videt ꝯformior intētioni magri in. 18. argª scdi du
bij pncipalis q̄drature. q2 sic tetigim⁹ i supponib⁹ rō: q2
subm antecedētis nō distributū stat imobilr. ita ꝯseq̄ntis
subm nō distributū stat imobilr. ⁊ si subm ꝯsequētis nō
stat mobilr. ergo nec subm antecedentis stat mobilr. Et si
mihi nō est maior rō q sub subo antecedētis liceat descēdē
q̄z sub subo ꝯseq̄ntis. sed nō lz descēdē sub subo ꝯseq̄ntis. er
go neqz lz descendē sub subo antecedētis gr̄a forme dico

Ad 2m nõ gſa mãe. ¶ Ad 2m argm reſpõdẽt: qdã rudes ꝙ ſub ꝑ/
dicato reduplicatiue nõ valet deſcẽſus deſcẽdẽdo: ſoꝛ. in
q̃ʒtũ hõ eſt aial. ⁊ iſta ſunt oia aialia: ğ ſoꝛ. inq̃ʒtũ hõ eſt h̃
aial vel h̃ aial. qꝛ añs erit verũ hinc ad cẽtũ annos: ⁊ cõ
ſequẽs falſum: ꝙ ↄñs erit fl̃m: hinc ad cẽtuʒ an. notũ eſt.
ſʒ ꝙ añs erit verũ pro ꝓ̃ ꝑte ẽt notũ eſt: ꝑ 2o. dicũt ꝙ etiã
verũ eſt: q̃ tũc demſant aialia que erũt tũc: ⁊ nõ qui ſũt
nũc certũ eſt ꝙ iſta eſt v̊a. hec ſunt oia aialia hinc ad cen
tũ an. demſando aialia q̃ ſunt tũc. ¶ Jta rñſio eſt pluſq̃ʒ
rudis in dõo añs eẽ verũ. hinc ad cẽtũ an. ꝓ̃ qꝛ iſta ꝓpõ.
iſta ſũt oia aialia. demſando aialia p̃ñtia nõ eſt eadẽ foꝛ/
malr cũ alia. iſta ſunt oia aialia: demſando aialia futura
hinc ad cẽtũ an. qꝛ variato ſigto variaſ ꝓpõ foꝛalr cum
forma ꝓpõnis ſit re^ne ad ſignificatũ. mõ notũ eſt ꝙ iſta ꝓ
põ. iſta ſunt oia aialia demſando aialia q̃ ſunt de p̃ñti q̃
eſt ꝑs añtis hinc ad cẽtũ an. erit fl̃a demſando eadem qꝛ
alit ꝓpõ nõ eẽt eadẽ. ¶ Deide ꝓ̃ ꝑs añtis eſt fl̃a hinc ad
cẽtũ an. ſ. ſoꝛ. inq̃ʒtũ hõ eſt aial. qꝛ ꝓ̃ exponens erit fl̃a. ſ.
ſoꝛ. eſt hõ. ⁊ ẽt 2a. ſ. ſoꝛ. eſt aial. qꝛ tũc ſoꝛ. nõ ẽ. ğ nõ eſt hõ
R. 2o neq3 aial hoꝛiſtice ſꝑ loquoꝛ. ¶ Jõ alit rñdẽdũ eſt ad ar
gumẽta vt dixi in ſuppõnib9. ſ. ꝙ nõ lʒ deſcẽdi ſub p̃dica
to reduplicatiue. qꝛ deſcẽdẽdo deſcẽſus eſt falſus cũ añs
ſit verũ: ⁊ ↄñs fl̃m: vt dõo. ſoꝛ. inq̃ʒtũ hõ eſt aial. ⁊ iſta ſũt
oia aialia. ğ ſoꝛ. inq̃ʒtũ hõ eſt hoc aial vel h̃ aial ⁊c̃. ꝙ añ
cedẽs ſit verũ tũc pʒ. ⁊ ꝙ ↄñs ſit fl̃m ꝓbaſ: qꝛ 3a exponẽs
eſt falſa q̃ eſt iſta. ⁊ ſi aliqd ẽ hõ illud eſt h̃ aial vel h̃ aial
⁊c̃. qꝛ iſta eſt vna ↄditiõalis: cui9 oppm ↄñtis ſtat cũ ante
cedẽte. ğ eſt fl̃a. ꝓbo añs. qꝛ oppm ↄñtis tũc ſtat cũ añte
quãdo ex añte ⁊ oppo ↄñtis ſit vna copulatiua poſſi. ali
quid eſt hõ: ⁊ illud nõ eſt h̃ aial vel h̃ aial ⁊c̃. demſando
oia aialia p̃ſentia: nõ dico tñ ꝙ ſit vera nũc illa copulati
ua. ſed poſſi: qꝛ p̃t eẽ vera: vt hinc ad cẽtum an. q̃re ⁊c̃.

¶ Utrum diffinitio ſuppoſitionis perſonalis diſtributi/
ue mobilis ſit bene data.

Ar p̃ Contra aliqs terminus ſtat diſtribu/
tiue mobilr: ⁊ tamẽ nõ lʒ de/
ſcẽdi ſub eo copulatiue. ğ diffõ mala ↄñtia
tʒ. añs ꝓbaſ. qꝛ dõo differẽs ab ente nõ eſt
ens. iſta eſt v̊a. qꝛ ↄ̃dictoꝛiũ eſt falſum. ſ. oẽ
differẽs ab ente eſt ens. vt pʒ: ꝑ exponẽtes. ⁊ ly ente ſtat
diſtributiue mobilr. vt pʒ. ⁊ tamẽ deſcenſus eſt falſus. ⁊
iſta ſunt oia entia. ğ differẽs: ab h̃ ente nõ eſt ens. ⁊ diffe/
rẽs ab h̃ ente nõ eſt ens ⁊ ſic de ſingulis: imo q̃libet iſtaꝝ
eſt fl̃a. qꝛ ↄ̃dictoꝛiũ ẽ verꝝ. ſ. oẽ differẽs ab h̃ ente eſt ens.
Ar 2o vt pʒ ꝑ exponẽtes. q̃re ⁊c̃. ¶ 2o ſic: nõ oẽ differẽs ab ente
nõ eſt ens. iſta eſt v̊a: qꝛ ↄ̃dictoꝛiũ eſt fl̃m. ſ. oẽ differẽs ab
ente eſt ens. vt pʒ ꝑ exponẽtes ⁊ ly ente ſtat diſtributiue
mobilr: vt pʒ. qꝛ ſunt tria ſigna diſtributiua mobilr ca/
dẽtia ſup ipm. ⁊ tamẽ nõ lʒ deſcẽdi copulatiue ſub eo. qꝛ
deſcẽſus falſus eſt. ⁊ iſta ſunt oia entia: ğ nõ oẽ differens
ab hoc ente eſt ens. ⁊ nõ oẽ differens ab hoc ente eſt ens
Ar 3o ⁊c̃. mõ q̃libʒ haꝝ falſa eſt. qꝛ ↄ̃dictoꝛia eſt v̊a. ¶ Tertio
ſic. dõo nõ nullũ differẽs ab ente nõ eſt ens. iſta eſt v̊a: qꝛ
equalet iſti. differẽs ab ente non eſt ens. ꝑ illã regulam.
Pre poſt q̃ʒ ſubalter. ⁊ tñ ly ente ſtat diſtributiue mobilr
vt pʒ. ⁊ tñ lʒ deſcẽdi copulatiue. qꝛ deſcẽſus eſt. vt pʒ. q̃/
Ar 4o re ⁊c̃. ¶ 4o ſic. dõo. vidẽs oẽm hoiem non eſt aial illa eſt
v̊a: qꝛ ↄ̃dictoꝛiũ eſt fl̃a: ⁊ ly hoiem ſtat diſtributiue: ⁊ tñ nõ lʒ
deſcẽdi copulatiue: qꝛ deſcẽſus falſus eſt. vt pʒ. q̃re ⁊c̃.

Ad p̃m Ad hec rñr. ¶ Ad p̃m negaſ añs. Ad ꝓbationem dr̃ ꝙ
ly ente ſtat diſtributiue imobilr: ideo nõ lʒ
deſcẽdi. hʒ aũt ꝙ ſtet imobilr ab illis duob9 ſignis ſimr.
lʒ a nullo illoꝝ. ¶ Et ſi dr̃ ↄ̃. qꝛ negatio nõ hʒ vim ſupra
terminũ p̃cedẽtẽ. ğ nõ hʒ vim imobilitãdi. Dr̃ ꝙ verũ eſt
ꝙ nõ hʒ vim diſtribuẽdi ⁊ negãdi ſupra p̃cedentẽ termi/
nũ. ſed aliquã vim hʒ. ſ. imobilitãdi: de ſe nõ hʒ vim. imo
bilitãdi: ſed cũ alio: vt in iſta: vidẽs oẽm hoiez nõ eſt ani
mal. ly hoiez ſtat diſtributiue imobilr: ⁊ nõ lʒ deſcẽdi: i/
mobilitaſ aũt ab illis duob9 ſignis ſilr: ⁊ a nl̃lo diuiſim.
Ad 2m ¶ Ad 2m ⁊ 3m ↄſilr rñr ꝙ ly ente in illis ſtat diſtributiue i/
Ad 3m mobilr: ⁊ ideo nõ lʒ deſcẽdi. ¶ Ad 4m ſimilr pʒ reſpon/
Ad 4m ſio: qꝛ ly hoiem ſtat imobilr: ideo non lʒ deſcẽdi: q̃re ⁊c̃.

¶ Utrum illud p̃ncipium ſit verum quicquid mobilitat
immobilitatum immobilitat mobilitatum.

Ar p̃ Contra nullũ ſil'e deſtruit ſuum ſil'e. ğ
vnũ ſignũ diſtributiuũ nõ de/
ſtruit diſtributionẽ alteri9 tʒ ↄña: qꝛ vnũ ſi
gnũ diſtributiuũ eſt ſimile alteri. ⁊ añs pʒ.
confir. ¶ Cõfirmaſ: qꝛ ois res ꝑ q̃s cãs oꝛiſ ꝑ eas
augeſ 2o eth. ſʒ diſtributio oꝛiſ ꝑ ſignũ diſtributiuũ. ğ au/
Ar 2o geſ ꝑ ſignũ diſtributiuũ. ¶ 2o ſic. ſic ſe hʒ ſignum imobili
tãs ad imobilitãs. ita ſe hʒ mobilitãs ad imobilitãs: ſed
ſignũ imobilitãs nõ deſtruit imobilitationẽ ſcdʒ ꝑ aliud
ſignũ imobilitãs. ğ nec ſignũ mobilitãs deſtruit mobili
tationẽ alti9. ↄñ nõ cũ maioꝛi. mioꝛ pr. qꝛ dõo ſi nẽcio hõ
cur. nẽcio aial cur' itã ly hõ q̃ʒ ly aial ſtat ↄfuſe imobilr:
nõ obſtãte ꝙ ſint duo ſigna imobilitãtia. ſ. nõ ↄdõnis ſi.
confir. ⁊ ly nẽcio. ¶ Cõfirmaſ. qꝛ oẽ ſil'e adauget ſuum ſimile.
Ar 3o. ¶ 3o ſic: qꝛ ſi ſic eẽt h̃ ꝑ tãto eẽt: qꝛ vnũ ſignũ ipediret ali
ud. ſʒ ↄ̃. aut ğ eq̃lẽ vim hʒ cũ alio: aut ineq̃lẽ. ſi eq̃lẽ vnuʒ
nõ ipedit aliud: qꝛ ab eq̃lib9 nõ ꝓuenit actio. Si ineq̃lez
qd̃ hʒ maioꝛẽ vim ſupabit aliud ⁊ nõ eʒ̃ q̃re ⁊c̃. ¶ Con
confir. firmaſ. qꝛ ſignũ p̃cedẽs nõ ipediſ a ſeq̃nti: qꝛ ſeq̃ns non
Ar 4o hʒ vim ſupra p̃cedẽtẽ. q̃re ⁊c̃. ¶ 4o ſic. dõo: tu es ois nul
lus hõ. ly hõ ſtat diſtributiue. ⁊ tñ duo ſigna hñtia vim
diſtribuẽdi cadũt ſup ipʒ. ğ p̃nm fl̃m. nota ↄña cũ minoꝛi
maioꝛ ꝓbaſ. qꝛ ſenſus eſt. ꝙ tu es oẽ illud qd̃ non eſt hõ.
confir. ¶ Cõfirmaſ qꝛ dõo. ois vel ois hõ cur. ly hõ ſtat diſtri/
butiue. ⁊ tamẽ duo ſigna diſtributiua cadũt ſupra ipm.

R. Ad hec rñr. Sʒ ꝑ rõne aduerte fundamẽtũ illius
p̃ncipij. Uñ qdã dñt ꝙ q̃ñcunq3 in ꝓpõne
ponunſ duo ſigna hñtia vl diſtribuẽdi ſꝑ vnũ eſt negati/
uũ vel ſaltẽ icludit negõnẽ: vt eſt ly differẽs: ſed qꝛ negõ
deſtruit qcqd inuenit. iõ ſignũ negatiuũ includẽs negõnẽ
deſtruit mobilitatẽ alteri9: ⁊ inducẽ oppm. ſ. imobilitateʒ
duo aũt mere affirma nunq̃ʒ ↄgrue ſimr ponũſ: ſʒ icõgrue:
vt ois hõ cur. iõ apparet rõ illi9 p̃ncipij. ¶ Hi peccãt iudi/
cio meo dicẽtes. ꝙ q̃ñcũq3 in ꝓpõne ponunſ duo ſigna
hñtia vi diſtribuẽdi eũdẽ terminũ ꝙ vnũ eſt negatiuũ vl'
iducẽs negõnẽ. nã dõo. qlʒ aſin9 cuiuſlʒ hois cur. h̃ ſunt
duo ſigna hñtia vim diſtribuẽdi eũdẽ termi^m. ſ. ly hois.
qꝛ qd̃lʒ illoꝝ ꝑ ſe ſumptũ diſtribueret: qm̃ dõo. qlʒ aſin9
hois cur' ly hois ſtat diſtributiue cũ ſit determinatio ter
mini ſtãtis diſtributiue. ⁊ dõo. aſin9 cuiuſlʒ hois cur' ẽt
ly hois ſtat diſtributiue. ⁊ tñ ambo ſunt mere affira. Jtẽ
q̃ñ affirmatiuũ p̃cedit: ⁊ negatiuũ ſe'. vt dõo. oẽ differẽs
ab ente eſt ens q̃ño eſt verũ ꝙ negatiuum deſtruat diſtri
butionẽ affirmatiui. qꝛ nullã diſtributionẽ inuenit añ ſe
imo ſignũ affirmatiuũ deſtruit tũc diſtributionẽ negati/
ui. ⁊ tñ illud affirmatiuũ nõ icludit negõnẽ. ğ iſti nõ red/
dũt vl'r cãm q̃ñ duo ſigna mere affira cadũt ſupra eũdẽ
terminũ. vt dõo. qlʒ aſin9 cuiuſlʒ hois currit. ¶ 2o qꝛ nõ
reddũt cãm quãdo affirmatiuũ p̃cedit negatiuũ vt dõo.
oẽ differẽs ab ente eſt ens. ¶ Jõ aliter dõm puto. ſ. qd̃ ſi
cut ex nã ſua ſi eſt in mẽte ex ipõne aũt ſic ſi eſt in voce vl'
ſcripto ſignũ hʒ diſtribuẽ terminũ ñ diſtributũ. ita hʒ re/
mouẽ diſtributionẽ termini diſtributi. ſiue tale ſignũ ne/
gõnẽ icludat: ſiue nõ. ⁊ iõ ſiue ãbo affira ſint: ſiue ambo
negatiua: ſiue ſit vnũ affirmatiuũ ⁊ aliud negatiuũ: ſiue
negatiuũ p̃ponaſ affirao: ſiue eʒ̃. ſꝑ duo ſigna cadẽtia ſu/
ꝑ eũdẽ terminũ imobilitãt. i. faciũt ſtare nõ diſtributiue.
R. 2o ¶ Ad p̃m ğ. dñt ꝙ nullũ ſil'e deſtruit ſuuʒ ſil'e vel actũ ſui
ſilis

filis p se.p accñs tñ pt.sic vna cādela accēsa liq̄fac̄ alia' ⁊
ex ɔñti extiguit.ita vnū signū distribu^tiuū destruit distribu
tionē alteri⁹ ex eo solū q̄ ābe distributiōes nō pñt recipi
in illo 3°. Ego credo q̄ vnū signū distributiuū destruit di
stributionē alteri⁹ p se. q̄ʒ fac̄ h̄ ex nā sua qd̄ aūt inest ex
nā sua p se inest.ğ ⁊c̄. ¶ Jō alr̄ dicerē. Pro q̄ aduerte vt (m.3°)
tactū ē: q̄ qd̄lʒ signū distributiuū.eq̄ p̄ h̄ʒ duplicē vim.s.
mobilitādi.i.distribuēdi.⁊ imobilitādi.i. remouendi di/
stributionē. Un̄ si eēt pol'e q̄ duo signa ponerent' f̄m viʒ
distribuēdi ambo distribuerētis ʒ q̄ʒ q̄n sil' ponunt' semp
vnū ponit' f̄m vi distribuēdi illud.s.qd̄ nō iuenit termi^m
distributū.aliud aūt ponit' f̄m vi destructiuā distributio
nis.iō nō distribuit terminū. ¶ Ad formā ğ argu^ti cū di.
q̄ nullū sil'e destruit suū sil'e dī.q̄ ve⁊ ē in his q̄ p̄n' h̄nt
vim ɔstructiuā solū. Si h̄nt vim ēt destructiuā non v̄ʒ vt
hic. Uel alr̄ dī.⁊ ad idē venit q̄ nullū sil'e ðstruit suū sil'e
f̄m q̄ est sil'e.si autē destruit h̄ est f̄m q̄ est dissil'e vñ si p̄^m
signū distributiuū destruit distributionē alteri⁹ h̄ nō est
f̄m q̄ ē ei sil'e: sʒ f̄ʒ q̄ est ei dissil'e.q̄ʒ p̄^m est f̄ʒ vi destructi
uā distributiōis.2^m aūt f̄m vi ɔstructiuā distributiōis.q̄/
re dissilia sūt. Et aius me⁹ letat⁹ est in hac r̄ñsione. ¶ Ad
ɔfirmationē cū dī: oīs res p q̄s cās dicit' p eas auget'. Dr̄ (ad ɔfir.)
q̄ verū est si est apta nata augeri. Si aūt nō est apta nata
augeri: vt h̄ in p̄posito nō auget'. ¶ Ad 2^m nego maiorē: (Ad 2^m)
⁊ rō est: q̄ʒ signū mobilitās h̄ʒ duplicē vi eq̄ p̄. Unā con/
structiuā distributiōis.⁊ alterā destructiuā distributōis.
imobilitās āt h̄ʒ tm̄ vnā: itell'ndo p imobilitās illud qd̄
tu itelligis i arguēdo illd̄.s.qd̄ fac̄ stare imobil'r. q̄re ⁊c̄.
¶ Ad ɔfirmationē dī.q̄ oē sil'e adauget suū sil'e si est ap (ad ɔfir.)
tū natum augeri. h̄ aūt nō est sic.q̄re ⁊c̄. ¶ Ad 3^m dī.q̄ lʒ (Ad 3^m)
absol'te eq̄lē vi h̄ēnt: vt tñ i p̄pōne sunt p̄^m maiorē vi h̄ʒ:
qd̄ h̄ʒ vi destructiuā q̄ʒ 2^m qd̄ h̄ʒ vi ɔstructiuā. ¶ Ad cō/ (ad ɔfir.)
firmationē ɔcedit'.q̄ signū p̄cedēs nō ipedit' a sequēti ğ
distribuit.negat' ɔña.q̄ʒ in tali p̄pōne ponit' f̄m vim de/
structiuā distributiōis.nō aūt ɔstructiuā. ¶ Ad 4^m dñt (Ad 4^m)
q̄dā ad pauca respiciētes.q̄ ly hō stat distributiue. sʒ nō
est ɔ p̄n^m datū: q̄ʒ intelligit' q̄n signū negatiuū p̄cedit affir
matiuū.⁊ nō eɔ sicut hic. Contra hos nolo arguē ne di/
cas q̄ f̄m mor⁹ passiōe. tu vides mani^e q̄ negāt p̄n^m illd̄.
¶ Jō odm̄ dīt.s.q̄ illa p̄pō est incōgrua.⁊ ad istā nō h̄ʒ
logicus r̄ñdē: q̄ʒ p̄supponit grāmaticā. si aūt h̄ēt r̄ñdē.
diceret q̄ ly hō staret determinate. ¶ Ad ɔfirmationē (ad ɔfir.)
dī.q̄ negō est.q̄re ⁊c̄. ¶ Urrū ille.iiij.rel'e declarātes il/
lud p̄n^m. Quicq̄d mobilitat imobilitatū imobilitat mo/
bilitatū: r̄ve sint. ¶ P̄ria rel'a. Si duo signa affir^a cadunt
supra eūdē terminū faciūt stare det'miate. ¶ 2^a rl'a. si vnū
fuerit affirmatiuū ⁊ reliquū negatiuū: iterū faciunt stare
determiate. ¶ 3^a rl'a. ⁊ si ambo fuerit negatiua.⁊ imedia
te cadāt iterū faciunt stare determinate. ¶ 4ª rel'a. si am
bo sint negatiua.⁊ mediate cadāt faciūt stare ɔfuse tm̄.

(Ar p̄°) **C** ontra p̄^m ar dōo: oē differens ab en
te nō est ens: ly ente nō stat de
terminate: vt p̄babo.⁊ tñ cadūt supra ip̄m
duo signa distributiua affir^a.ğ p̄ rl'a falsa.
ɔña nota cū miori. maior p̄bat'. q̄ʒ p̄pō v̄a
est cū equaleat isti. nullū differēs ab ente ē ens.⁊ tñ si sta
ret determinate ly ente liceret disiūctiue descēdē sub eo.
⁊ tñ descēsus est falsus ⁊ illa sunt oia entia.ğ oēs differēs
ab h̄ ente nō est ens.⁊ sic de alijs.⁊ p̄ʒ q̄ ɔñs ē f̄lm. ¶ 2° (Ar 2°)
sic. qlʒ asin⁹ cuiuslʒ hois cur. ly hois nō stat determiate:
⁊ tñ cadūt duo signa affir^a supra ip̄m: ğ igit' rel'a falsa. ɔña
tʒ cū miori: q̄ʒ qd̄lʒ illo⁊ p se sumptū distribueret ly ho/
minis maior p̄bat'.⁊ pono in casu. q̄ qlʒ hō h̄eat vnum
asinū q non currat.⁊ vltra h̄ q̄ sint tres asini toti⁹ cōtraq̄
hoium q currāt. tūc p̄pō ista est v̄a: qlʒ asin⁹ cuiuslʒ ho/
minis cur. vt p̄ʒ exponēdo: si mō ly hois staret determi/
nate. liceret descēdere disiūctiue ad sua supposita.⁊ tañ
descēsus est falsus.⁊ isti sunt oēs homines. ergo asin⁹ isti
us hominis currit: vel quilibet asin⁹ istius hominis cur
rit.⁊ sic de singulis: patet q̄ quelibet harum est falsa.

(Ar p̄) **A** Rguitur ɔ 2^m rl'aʒ sic. dōo. nullum
dīns ab ente est ens ly en
te nō stat det'miate. vt p̄babo.⁊ tñ cadunt
duo signa sup ip̄m vnū affir^m ⁊ aliud nega
tiuū.ğ rl'a f̄la. ɔña nō cū minori. maior p̄'.
q̄ʒ si staret determiate liceret descēdē disiūctie sub eo: qd̄
est f̄lm. q̄ʒ p̄pō illa v̄a est. vt p̄ʒ. q̄ʒ ɔ̄dicto^m est f̄lm ⁊ tñ de
scēsus est falsus.⁊ ita sūt oia entia.ğ nullū diens ad h̄ en
te est ens.⁊ sic. de singl'is. p̄ʒ q̄ q̄lʒ est f̄la. q̄re ⁊c̄. ¶ 2° sic. (Ar 2°)
dōo. hō nō est ois hō. ly hō a p̄te p̄dicati nō stat det'mia/
te. vt p̄babo.⁊ tñ cadūt duo signa sup ip̄ʒ. q̄⁊ vnū ē affir
matiuū ⁊ aliud negati.ğ rl'a f̄la ɔña nō cū minori maior
p̄bat'. q̄ʒ illa p̄pō. hō nō est ois hō: equalʒ illi. nō ois hō
est ois hō: vt p̄ʒ p istā rl'aʒ. P̄te ɔ̄dic.⁊ in ista: ly hō a p̄te
p̄dicati stat ɔfuse tm̄.ğ ⁊ i alt'a stabit simil'r. ¶ 3° sic. dōo. (Ar 3°)
nil'a hō ē qlʒ hō. ly hō a p̄te p̄dicati nō stat ðteriate. vt p̄/
babo.⁊ tñ duo signa cadūt sup̄ ip̄ʒ. q̄rū vnū est affir^m ⁊
aliud negatiuū.ğ rl'a f̄la. ɔña tʒ cū miori. maior p̄bat'. q̄ʒ
si staret determinate liceret descēdē disiūctiue sub eo. qd̄
est f̄lm: q̄ʒ p̄pō illa est v̄a.⁊ tñ descēsus falsus.⁊ isti sunt
oēs hoies ergo nullus homo est iste hō: vel nullus ho/
mo est ille homo: ⁊ sic de singulis. vt p̄ʒ. quelʒ est falsa.

(Ar p̄) **A** Rguitur ɔ 3^m regulā sic. dōo. hō nō
est nullū aial. ly aial non
stat det'miate: vt p̄babo.⁊ tñ cadūt.s.ip̄m
duo signa neg^a ime^e.ğ rl'a f̄la. ɔ^a nō cū mi/
nori. maior p̄'. q̄ʒ illa p̄pō equalʒ isti. non
ois hō ē nullū aial. vbi aial stat ɔfuse tm̄.ğ ⁊ i alt'a stat
sil'r. ¶ 2° sic dōo. nōnull's hō ē aial. ly hō nō stat deteria/ (Ar 2°)
te. vt p̄babo.⁊ tñ cadūt duo signa negati. ime^e.ğ rl'a f̄la.
ɔña tʒ cū miori. maior p̄'. q̄ʒ staret determiate licēt desce
dē disiūctiue sub eo qd̄ ē f̄lm: q̄ʒ p̄pō v̄a ē.⁊ tñ descēsus ē
falsus.⁊ isti sunt oēs hoies.ğ nō iste hō ē aial. vel nō iste
homo ē aial.⁊ sic de singulis.⁊ p̄ʒ q̄ quelibet est falsa.

(Ar p̄.) **A** Rguitur ɔ 4^m rl'aʒ sic. dōo. nōnul/
lus hō cur. ly currēs non
stat ɔfuse tm̄: ⁊ tñ cadūt duo signa negati
mediāte. s. ip̄m.ğ rel'a f̄la. ɔña nota cū mi
nori maior p̄bat'. q̄ʒ equalet isti aliq̄s hō
cur. vbi ly currēs stat determinate.ğ ⁊c̄. ¶ Ad hec q̄dā (R̄n°)
r̄ñdēt q̄ rl'e v̄e sūt. Sʒ aduertēdū p tribus p̄^e reglis. q̄ nō
sp̄ sub q̄cūq̄ termio stāte det'miate liceret descēdē disiū/
ctie. ē.n. ipedimētū multotiēs rōne signo⁊ posito⁊ si tñ
aliq̄s termin⁹ stat det'miate sine signis sp̄ sub eo lʒ descē/
dē disiūctiue.⁊ sic p̄ʒ r̄ñsio ad oia arg^a ɔ p̄mā rl'aʒ. Et ad
p̄^m ⁊ ad 3^m ɔ scd̄m: ⁊ ad scd̄aʒ ɔ 3^m. dñt vlteri⁹ q̄ duarum
p̄pōnū equalētiū rōe signo⁊ nō icōuenit aliquē termi^m
in vna stare determiate ⁊ in alt'a ɔfuse tm̄.⁊ sic p̄ʒ ad 2^m
ɔ scd̄aʒ rl'am. Et ad p̄mū ɔ tertiā rl'am. Quarta aūt rl'a
ex sola limitatione magr̄i clara est. ¶ Hec r̄ñsio iudicio
meo peccat in duob⁹. ¶ P̄rio in eo: qd̄ dic̄. q̄ sub termi
no stāte determiate nō lʒ sp̄ disiūctiue descēdē. q̄ʒ tūc dif
finitio suppōnis determiate data a magr̄o eēt isufficiēs.
ex q̄ alicui cōpetit diffinitū. cui nō cōpetit diffō. ¶ 2° pec/
cat in h̄ q̄ dic̄ q̄ due p̄pōnes equalēt. q̄rū termini nō eo/
dē mō supponūt. h̄.n.est ɔ magr̄m in 4^a rl'a illi⁹ p̄ncipij.
Quicq̄d mobilitat ⁊c̄. vbi declarās illā rl'aʒ dic̄ q̄ dōo:
aliq̄s hō nō est aial. ly aial stat ɔfuse tm̄: vt p̄ʒ p suā equa
ualētem. qlʒ hō est aial. vbi ly aial stat ɔfuse tm̄. p̄ʒ ğ mō
q̄ rō magr̄i nō valeret si in p̄pōnib⁹ equalentib⁹ termini
nō supponerēt eodē mō. Jō alr̄ odm̄ vt diximus in suppō
nib⁹. Un̄ tres p̄^e regule vnica limitatiōe idigent. s. q̄ illa

duo signa ime^{te} cadāt sup eūdē termi^{m}. imediate dico fm vi eoꝝ. s. ꝙ illud qđ ꝑ recipit vi illoꝝ signoꝝ: sit ille tmī/ nº: vt dōo. nō qlꝫ hō cur. ly hō ꝑ recipit vi illoꝝ signoꝝ: ꝛ ꝑ ꝓꝫ rn̄sio ad argᵃ ꝯ tres pmas rn̄as. ℭ Ad pᵐ. n. oī ꝙ ly ente stat ꝯfuse tm̄ ꝛ nō determinate: qꝛ nō ime^{te} cadūt illa duo signa supra ipſ3. l3. n. oīno pue capit viā illiº si/ gni oē ꝗ ly ente. ℭ Ad 2ᵐ oī sili: qꝛ ly hoīs stat ꝯfuse tm̄: ꝛ nō determinate: qꝛ nō ime^{te} cadūt illa signa. g̃. ipſ3. ℭ Ad pᵐ 2ᵐ rn̄a3 oī silr. ꝛ ad 2ᵐ ꝛ ad 3ᵐ silr. ℭ Ad pᵐ ꝯ 3ᵐ re/ gulā oī silr. ℭ Ad 2ᵐ vō oī. ꝙ ly hō stat determinate: dōo nōnullus hō est aial. ꝛ cū olcis ꝙ nō l3 descēdē disiūcti/ ue. nego. ℭ Pro q̃ aduerte: ꝙ cū volūmº descēdē sub oli q̃ termio supra quē cadūt duo signa equalētia vni signo loco illoꝝ duoꝝ debemº ponē illud vnū signū i descēdē/ do: vt h. cū. n. nōnullus valeat qdaꝫ: loco illoꝝ ponaſ ꝙ dā ꝛ dicaſ qdā hō est aial. ꝛ tūc apparet descēsus bonus sub ly hō. ℭ 4ª rl̄a limitaſ sic a magrō: si ambo fuerit ne/ gatiua. ꝛ mediate cadentia: ita ꝙ mediet terminº distribu tºfaciūt stare ꝯfuse tm̄. Et p h ꝓꝫ ad argūᵐ ꝙ non mediat terminº distributº cū ly hō stet determinate. ℭ Cōtra hāc limitationē n̄ram est vna diffi^{ta}. qꝛ vt eē ꝯ mētē magri i scđa rl̄a. vbi magr̄ oat h exēᵐ tu n̄ differs ab hoīe. ꝛ vult ꝙ ly hoīe stet determinate p istā rl̄a3. cū tn̄ ista duo signa nō cadāt imediate sup ly hoīe3: fm inteᵐ datū. qꝛ ly nō i/ mediate cadit supra ly dīcuo ꝛ differo. ḡre ꝛc. ℭ Ad h dici pōt ꝙ exēploꝝ reqrit manifestatio ꝛ nō vīficatio: ꝛ ideo vltra illud exᵐ pōsuit aliud. s. nō qlꝫ hō cur. ℭ Uel dicaſ. ꝙ in ꝓpōnibº singularibº nō refert an imediate vl̄ mediate: in alijs autē si ille debent ptinē vītatē oēnt ime diate cadē. ℭ Uel dicaſ. ꝙ hoc nō est ꝯ limitationē. poni mus. n. limitationē regule declaratiā: in qbus semp va/ leāt rl̄e ꝛ dicimus ꝙ qñ imediate cadūt sp valētū ār va lēt qñ nō ime^{te} cadūt: h nō est ꝯ nos: qꝛ non dicimº ꝯtiū. Si aūt diceres: qñ g̃ illa duo signa non ime^{te} cadēt qūo cognoscemº an stēt determinate an nōtcum qūo faciāt stare determinate qñq non. Dōm ꝙ cognoscimº a posteriori ex h ꝙ qñq licebit descendē disiunctiue quandoq non.

ℭ Utrū oē relatiuū supponat pro illo: pro q̃ suum an̄s.

Arg pᵒ

Arguitur ꝯ ꝙ sic. q: si non maxime eēt pp relatiuū diuersifica tio: qđ nō supponit ꝑ eodē: l3 aſ ꝙ nullus sit tale relatiuū diūsitatꝫ: vt voluit. p. Ma. ꝛ aſ sic. Oē relatiuū sup' p illo qđ refert. l3 oē rl̄m refert suū an̄e. g̃ ꝛc. ꝑbaſ maior: qꝛ da oppᵐ: ꝙ nō supponat ꝑ illo qđ refert. ꝛ cū suppone sit sig̃are: ꝛ refer re sit repn̄tare non sig̃aret illud ꝙ repn̄taret qđ iplicat. ℭ 2º sic. oē relatiuū est ante late rei repn̄tatiuū. g̃ est sig̃a tū sui an̄tis. g̃ ꝑt suppone ꝑ illo: qđ sig̃t. l3 qꝺl3 relatiuū sig̃t an̄s. g̃ oē relatiuū pōt suppone ꝑ an̄te. ℭ 3º sic. rl̄m nihil sig̃t nisi qđ ab an̄te recipiat. g̃ nō supponit ꝑ alio: ꝛ ꝯñ nullū est rel̄m diūsitatꝭ: qꝛ si eēt supponeret ꝑ alio ꝯº t3. an̄s ꝑbaſ. qꝛ rl̄m positū ꝑ se sine an̄te nihil sig̃t. ℭ Cō firmaſ. qꝛ isti tmīni aliº ꝛ reliquº in istis ꝓpōnibº. v3. hō cur. ꝛ aliº sedet. vnº hō cur. ꝛ aliº disputat. nō referūt istū terminū vnº hō. qꝛ p idē isti termini dicūt. ꝛ diuersus in istis ꝓpōnib. vnº hō cur: ꝛ diuersus disputat. hō cur. ꝛ differēs disputat cēnt termini relatiui. ℭ 4º sic. in ha ꝓ pōne: vnº hō cur. ꝛ alr̄ disputat: pro eodē supponit suba: scđa: ꝛ pº ponēdo ꝙ oīs hō currat ꝛ oīs homo disputet: ergo ꝛc. imo pro eodē verificaſ. qꝛ pro oī hoīe in vtraq.

Ad hec rn̄r. ℭ Ad pᵐ ꝯcedo ꝙ est marᵃ. pp rl̄m oi uersitatꝫ. Et ad ꝑbōnē in oppᵐ. neᵒ maiorē. s. ꝙ oē relatiuū supponat ꝑ illo ꝙ refert. ℭ Et ad ꝑbōnē nego ꝯñaꝫ: qꝛ aſ ab iferiori ad suū supiᵒ negaᵐ nō suppo nit pro illo. g̃ nō sig̃t illud. ℭ Ad 2ᵐ ꝯcedo ꝯñaꝫ pᵐ. ꝛ ne go 2ᵐ. ℭ Ad ꝑbōnē negaſ maior. Uñ rl̄m vnū sig̃t i re/ cto ꝛ aliud i obliq̃ solū ꝑ illo qđ sig̃t i recto pt supponē: vt dōo: vnº hō cur. ꝛ alr̄ disputat. ly alr̄ sig̃at vnū aliū ab vno hoīe currēte. ℭ Ad 3ᵐ rn̄r negādo an̄s: si intell'r ꝙ nō sig̃t nisi ōn̄s. si aūt itelligit ꝙ nihil sig̃t nisi mediante an̄te ꝯcedit. ꝛ tūc negaſ ꝯñia. ℭ Ad ꝯfirmationē negaſ similitudo. ℭ Ad 4ᵐ dicit negādo ꝙ supponat eodem: imo an̄s in pma supponit pro hoīe currēte. in scđa relati uū supponit ꝑ altero nō currēte. ideo ꝓpō falsa est. Uel dī ꝛ meliº ꝙ supponit ꝑ eodem mat̄r ꝛ nō formalr. qꝛ in vna ꝑ hoīe currēte: in alia pro hoīe disputāte. q idē sunt mat̄r in casu facto ꝛ non formalit: ꝛ ꝓpositio est vera.

ℭ Utrū relatiuū sp supponat eodē mō sicut suum an̄s.

Arguitur ꝯ ꝙ nō. ℭ Primo. qꝛ da/ to ꝙ sic. seᵒ ꝙ duo ꝯdictoᵃ int se ꝯdicētia sunt ꝯa. qđ. ꝑbaſ de istis: oli qs hō est fuº filius. nullus hō est fuº filiº. qđ ꝑ sit vaꝛ ꝯbaꝫ. qꝛ fm opionē sig̃at ꝙ aliqs hō est alicuiº hoīs filiº. qđ est verū. Quia scđa sit va. ꝑbaſ ꝑ suas singᵃ: qꝛ nec iste hō est fuº filiº: nec ille hō est suus filiº. ꝛ sic de singulis. g̃ nullus hō est fuº filiº. ℭ Cōsilr. aſ de istis. qlꝫ hō videt se: ꝛ aliqs hō nō videt se: posito ꝙ qlꝫ hō videat seip̄3. tūc ꝓꝫ ꝙ pª e va ꝑ suas singᵃ. ꝛ scđa ꝑbaſ: qꝛ ꝙ aliq̄ hō aliquē hoīe3 nō videt. g̃ aliqs hō nō videt se. t3 ꝯº. exq̃ ly se supponit determinate. ℭ 2º sic se/ qꝛ ꝙ illa est va: oīs hō est aniaľ: ꝛ illud est oīs hō. exquo rl̄m supponit ꝯfuse tn̄ sicut an̄s fm opionē. ꝙ tamē sit falsa ꝑbaſ ꝙ ꝑ ꝑn̄i in ꝑpbler. dicēte. Nulla pdicatio ē va in q̃ vīe vlr sumptus ꝑdicaſ: vt est in ꝓposito. ℭ Tertio sequiſ. ꝙ hec est va. tn̄ sor. est homo albº q̃ plato est al/ biorꝫ tamē est fl'a: vt ꝑbabo. Et ꝑbo ꝑ. ꝙ sit va posito ꝙ nullus hō eēt albº nisi sor. ꝛ pla. ꝛ ꝙ plato. sit albior sor. tunc aſ sic. sor. est hō albus q̃ pla. est albior. sed nihil est hō albº non sor. nisi pla. g̃ pla. seipso eēt albior. ꝙ sit fl'a. ꝑbaſ. ꝙ sequit. tm̄ sor. est hō albº q̃ pla. est albior. g̃ tm̄ sor. est hō albº: ꝛ sor. plato est albior. tūc vltra. g̃ tm̄ sor. est homo albº. qđ est fl'm. ℭ In oppᵐ ꝑbaſ. ꝙ semp eo/ dē mō supponit. ꝛ aſ sic. ab illo capit rl̄m supponēm: a q̃ capit sig̃tū. cum suppō sit sig̃tio. sed relatiuū capit sign̄i catū ab an̄te: qꝛ ē ĩtelate rei repn̄tatiuū. ergo capit mo dū supponēdi ab eo. tūc vltra. g̃ eodē mō supponit sicut an̄s. ꝑbaſ ꝯñia: qꝛ an̄s nō oat nisi modū supponēdi quē h3. Si. n. rl̄m alr̄ supponeret nō posset trahē illū modū supponēdi ab an̄te: qꝛ nil oat qđ non h3. ℭ 2º sic. rel'r ꝯ ꝯ suppone rel'm qualit supponeret an̄s si loco relatiui pone/ ret an̄s. g̃ supponit eodē mō sic suū an̄s. ꝯº t3. an̄s ꝑbaſ: qꝛ in oī ꝓpōne in q̃ ponit relatiuū licet poni suū antece/ dēs. ꝛ ꝓpōnes ꝯuertunt. ergo ꝛc. ℭ 3º sic relatiuum cō/ paraſ ad an̄s sic mā ad formā. sed oēm actualitatem mā h3 a forma. g̃ oēm supponē ꝛ modū supponendi recipit relatiuū ab an̄te. ꝯº t3 cū an̄te. ℭ 4º de relatiuis idētitatꝭ sic ab illo trahit suppōnē pro quo supponit: sed qꝺl3 re latiuū idētitatꝭ supponit pro antecedente: ergo ab illo trahit suppositionē. ergo eodē modo supponit sic an̄s.

Ad hec rn̄r. ꝙ vtraq via est pbabilis. ℭ Sustinē do pma rn̄sōdeŕ ad argᵃ ꝯ ꝑpa3. ℭ Ad pᵐ nū nego illā: nullus hō est fuº filiº: qꝛ sig̃at ꝙ nullus hō est alicuiº hoīs filiº. qđ est fl'm. Et cū aſ. ꝑbādo ꝑ singula res respōdeŕ distiguēdo an ly fuº in singᵃᵇ supponat eo/ dē mō sic i vli: aut nō. Si sic talis singularis erit fl'a. vt il/ la in q̃ demſaſ hō habēs patrē. nā sig̃t illa ꝙ ille hō nō est alicuiº hoīs filiº: ꝛ sic ꝯcedit ꝯº ꝛ neᵒ antecedēs. Si āt supponat alit. nō valꝫ ꝯº nec eſ a singularibº. vel posset dici negādo ꝯſeqntiā. ꝛ diceret ꝙ non cuiꝫ vli possunt as/ signari singᵃ in ꝑprijs tmīs. l3 aliquādo in equalētibº opꝫ assignare ponēdo an̄s loco relatiui. vt ꝙ ille hō non est alicuiº hoīs filiº. ꝛ sic de alijs. Ad sile dī. ꝙ illa ꝓpō: glibet

Ad 2ᵐ

No^{a}

Arg 2ᵐ

Ad 3ᵐ

ad ꝯfir.

Ad 4ᵐ

Ar pᵒ

Ar 2ᵒ

Ar 3ᵒ

In opᵐ Ar pᵒ

Ar 2ᵒ

Ar 3ᵒ

Ar 4ᵒ

Ad pᵐ ꝑ pᵐ opi nione rñ

Ar 1ᵒ

Ar 3ᵒ

confir.

Ar 4ᵒ

Ad pᵐ

Ad 2ᵐ

qlibet hõ videt se:figt φ qlibet hõ videt quelibet hoiez.
iõ est fl'a.nisi velim⁹ dicere φ ly se.refert reciproce.φ fm
[Ad 2m] hãc opionẽ non est verũ. ¶ Ad 2m ɔcedit illa:ois hõ est
aial.⁊ illud est ois hõ. Et ad dcm̃ Ari.dz illud idigẽ mul
tis glosis.vt ibi hñt videri. Uñ illa ps.illud ẽ ois hõ.cũ
ly illud.stet ɔfuse tñ equalet huic 𝔳e.tñ aial est hõ.q̃ ẽ
𝔳a. ¶ Dicat g̃ φ itelligit de cathegorica idepẽdẽte:qlis
[Ad 3m] nõ est ista. ¶ Ad 3m dz.φ si ly q̃.refert hõ alb⁹ illa est 𝔳a.
tñ.sor.est hõ alb⁹ q̃ plat.est albior.vt pz p exponentes.
Et ad argm̃ scm̃ p alia pte pz sol'o:qz tu arguebas acsi re
ferret ly sor. Si 𝔳o referret.ly sor.est fl'a.qz scdã expones
est fl'a.s.nihil nõ sor.est hõ alb⁹:quo plat.est albior.imo
aliqd nõ sor.est hõ alb⁹.q̃ sor.pla.est albior.qz ipse pla.
q̃re ⁊c̃. ¶ Tenẽdo aliã viã q̃ est via cõis.⁊ Hentisberi.⁊
[Ad pm] magri ad arg'a in oppom rñdet. ¶ Ad pm dz.φ maior.est
[p 2a opi] fl'a.s.a q̃cũqz capit figatum ab illo capiat supponẽ.qz lz
[nõe dz.] rl'm diuersitatis capiat figtum ab añte:nõ tñ supponit p
añte:sed supponit p aliora q̃ ẽt capit figtum.figt.n.rl'm
diuersitatis añs in obliq̃:diuersum 𝔳o ab añte in recto
⁊ semp rl'm supponit p illo:qd figt in recto. Si g̃ formet
maior 𝔳l'r.vt dcm̃ est neget illa. Si autẽ pticul'r sic.s.a q̃
capit figtũ ab illo capit supponẽ.ɔcedit.sz negat tũc ɔa.
Forte diceres:quõ pt cappe supponẽ ab alio.cũ.n.figtio
nẽ capiat ab añte. Dz negãdo φ oẽm figtionem hẽat ab
añte.hñ tñ hz mediante añte. Uel meli⁹ ad pncipalẽ dz.
ɔcedẽdo totũ.s.ɔñam ⁊ añs.s.φ ab añte capit supponẽ.
Et cũ dicis vlteri⁹.g̃ eodẽ mõ supponit sic añs nego ɔñ
tiã. Tu diceres.vñ hz illũ diuersum modũ supponendi.
dz φ hz vt dicã. Pro q̃ aduerte φ si est rel'm diuersitatis
hz fm exigẽtiã figni vel situs. Si 𝔳o est idẽtitatis:vel est
in eadẽ cathegorica.⁊ tũc eodez mõ supponit sic añs pp
maximã ⁊ depẽdẽtiã ad añs. In diuersa 𝔳o cathegorica
qñqz sic:qñqz nõ vt in discreta:⁊ determiata:⁊ distributi
ua eodẽ mõ supponit in ɔfusa 𝔳o nõ:pp h̃ φ si loco rela
tiui ponat añs eodẽ mõ supponit rl'm sic supponeret añs
stãs ɔfuse tñ. Si 𝔳o poneret loco relatiui stabit determi
nate.ideo rl'm stat determinate.vt dõo.ois hõ est aial:⁊
illud est rõnale.loco de ly illud ponat aial.⁊ dicat. aial
ẽ rõnale.ecce φ aial stat determiate. Si 𝔳o rl'm refert añs
stat deteriate vel discrete:vel distributiue:⁊ ponat añs
loco relatiui eodẽ mõ supponeret añs:sicut ante.lõ rela
tiuũ in illis supponit eodẽ mõ sicut suũ añs. Ecce φ di
uersum modũ supponẽdi hz si est relatiuũ diuersitati ex
exigẽtia figni vel situs. Si est idẽtitati ⁊ supponat alio⁹
h̃ hz ex añte qd supponẽt eodẽ mõ sic illud rl'm si pone
ret loco eius.nõ g̃ ab añte absolute:sed ab añte:⁊ sic cõdi
[Ad 2m] tionato. Nota hãc rñsionẽ:qz subtilis est. ¶ Ad 2m ɔce
do añs de relatiuis idẽtitatis ⁊ nõ diuersitatis.sed negat
ɔña.g̃ supponit eodẽ mõ sic añs:sed hñ valz.g̃ supponit
eodem mõ:q̃ supponeret añs si loco relatiui poneret. vñ
dõo.ois hõ est aial:⁊ illud est rõnale:ly aial supponit
ɔfuse tñ:si tñ ly aial ponat loco relatiui:⁊ dicat aial est
[Ad 3m] rõnale stabit determiate. ¶ Ad pbõnẽ negat:φ loco re
latiui liceat sp ponẽ añs pp multiplicationẽ:quã icludit
rl'm ad alterũ extremũ. ¶ Ad aliud i aliq̃ est similitudo:⁊ i
aliq̃ nõ.ideo nõ valz.argum.n.mille claudicat pedibus.
[Ad 4m] ¶ Ad 4m ⁊ vltimũ ɔcessa pa ɔña nec 2a ɔña.s.ab añte ca
pit supponẽ.g̃ eodẽ mõ supponit sicut dicit ad pmũ ⁊c̃.

¶ Utrum ampliatio sit danda.

[Ar pa] Arguitur ɔ̃ φ rõnib⁹ Pet. Mã.⁊ p̃
suppono tria. ¶ Primuz
φ tales ppõnes cathegorice de disiũcta co
pula sunt affirme.vt qdlibet est vel non est:
chymera est vel nõ est.pz p̃ suppositum.qz
ɔuertunt in affirmatiuas.vt chymera ẽ vel nõ est.ɔuer
tit in illã:qd est vel nõ est:est chymera. ¶ Itẽ illa nõ est
negatiua.⁊ est cathegorica sicut illa ois hõ sedet vl' sede
bit:g̃ est affirmatiua:pz:qz q̃ rõne esset negatiua eẽt affir
matiua:⁊ sic simul eẽt affirmaa ⁊ negatiua:qd est ipol'e.
¶ 2m p̃suppositũ est.φ nullus termin⁹ ampliat seipsum
h̃ pz de se. ¶ 3m p̃suppositũ est.φ termin⁹ solũ supponẽs
respectu hui⁹ 𝔳bi est:solũ supponit pro eo qd ẽ. ¶ His p̃
suppositis stãtib⁹ dr:φ dõo hõ fuit:hõ erit:nõ ampliat
subm in istis ⁊ ɔñr nec in aliis ⁊ pbat sic. Nullus termi
nus hz a se:φ supponat p scdm p̃suppositũ:sed a 𝔳bo ac
cipit:⁊ a modis significãdi 𝔳bi:sed illud 𝔳bũ fuit nullo⁹
figt p modũ pñtis:sed solũ pteriti:iõ vis illi⁹ 𝔳bi nõ tran
sit in illũ terminũ nisi p suppositis q̃ fuerunt. Sil'r dicat
[confir.] de ly erit suo mõ. ¶ Cõfirmat:qz si in ista:hõ fuit ly ho
mo ampliaret.sensus eẽt.hõ qui est vel fuit:fuit. Et tunc
nõ sequit.φ vbi nullus hõ esset ista esset sic significãdo:
hõ fuit:⁊ illa esset falsa:qz sequit:hõ fuit:g̃ hõ qui est vel
qui fuit.fuit.ɔñs est fl'm:qz seqt:hõ qui est vel q fuit:fuit:
g̃ hõ fuit:⁊ ille est vel fuit:scda ps ɔñtis est fl'a:qz seqt.il
le est fuit:g̃ ille est.tz ɔñtia.p pmum p̃suppositũ:q̃re ⁊c̃.
¶ Correlarie sequit ex p̃suppositis.φ oẽs tales sunt im
pol'e. Adã est mortu⁹:aliqd est corruptũ. chymera est i
telligibilis:antixp̃s est gñandus:aliqd est futurũ:qz taz
subta q̃z p̃dicata hax.cũ supponãt soluz respectu 𝔳bi de
pñti solũ supponunt pro eo qd est.pz p 3m p̃suppositum.
Breuiter g̃ hec opio vult φ sic gñal'r termin⁹ supponẽs
respectu hui⁹ 𝔳bi est solũ supponit pro eo qd est. sic ter
min⁹ supponẽs respectu hui⁹ 𝔳bi fuit de pterito.tñ p eo
qd fuit supponit.⁊ termin⁹ supponẽs reu 𝔳bi de futuro.
tñ p eo qd erit supponit. Et sic gñalit respectu aliorum
verborũ est dõm.vt φ termin⁹ supponẽs reu hui⁹ verbi
põt vel ɔtingit.solum pro eo qd põt esse vel cõtingẽs est
esse supponit. Et gñalit vult φ nullus termin⁹ ampliet
aliũ terminũ. Rõ hui⁹ opionis est:qz nullus termin⁹ ex
se hz:vt supponat.sz a 𝔳bo accipit.⁊ a modis significãdi
𝔳bi:vt pz per scdm p̃suppositũ:sed 𝔳bũ de pterito nullo
mõ figt p modũ pñtis.sed soluz pteriti.iõ vis illius 𝔳bi
non trãsit in illum terminũ nisi pro supposito vel pro sup
positis:qd vel fuit vel fuerũt. ¶ Hec opio falsa est ⁊ con
tra oẽs recte logicãtes.scdm pz:pmũ pbat:qz datis duo
bus ppõnib⁹ equalẽtib⁹:q̃litercũqz termin⁹ supponit i
vna ⁊ in altera:sed iste equalẽt hõ põt:⁊ hõ est potẽs.vt
pz.g̃ q̃l'rcũqz terminus supponit in vna ⁊ in altera.sed i
pma fm hos.ly homo supponit pro eo φ potest esse ho
mo.g̃ in ista 2a sil'r:sz in 2a supponit ẽt p eo φ est fm eos:
g̃ supponeret sil' p eo qd est vel pt eẽ. Sil'r itẽ ar de pa φ
sup' eodẽ mõ. Itẽ ar de istis:hõ fuit:hõ est pterit⁹ q̃ equa
lẽt:g̃ q̃l'rcũqz termin⁹ supponit in vna supponit ⁊ in alte
ra:sz in pa supponit p hoie q fuit fm eos.g̃ in 2a sup' sic.⁊
in 2a fm eos supponit pro hoie q est.g̃ sil' supponit p ho
mie q est:vel q fuit. Sil'r arguat de pa. Ecce φ ex dictis
eo⁊ ɔcludit ampliatio. Itẽ data 𝔳itate opionis seqt φ
hñt negare vnã ppõnẽ:⁊ ɔcedẽ equalẽtẽ:qd est oino im
pol'e.pbat ɔña. Nã isti negabũt istã.antixp̃s est futur⁹:⁊
cũ ly antixp̃s solũ supponat p antixp̃o:q est fm istos ⁊
ɔcedũt istã antixp̃s erit:cũ ly antixp̃s supponat p anti
xp̃o q erit:⁊ tñ iste ɔuertunt:vt pz:q̃re ⁊c̃. Iõ aliter dica
mus ex itẽtiõe magri.s.φ ampliatio est dãda pp rõnẽ fa
ctã ɔ̃ opionẽ aduersam. Et tenẽdo hãc viã rñdenm est ad
argm in oppm.⁊ ad supponẽs. ¶ Ad pm igit supponẽ di
[Ad pm] co ɔcedẽdo eã:sed nego correm illarũ ex ea.s.φ ista sit bo
na ɔña.s.qdlz est:vel non est:g̃ qdlz est:chymera est:vel
nõ est.g̃ chymera est nullo⁹ sequit:nec ipse alit pbat.iz
eni sint affirme.h̃ est rõne pncipalis 𝔳bi affirmati. hñt tñ
aliqd 𝔳bũ negatũ mõ sũt ergo mere affirme. ¶ Ad 2m pre
suppositũ dz.ɔcedẽdo ipm. ¶ Ad 3m p̃suppositũ cũ dz.
qd est termin⁹ supponẽs reu hui⁹ 𝔳bi:est soluz supponit

bus maiorē vis bʒ supra pdicatū q̄ supra subm. iō cū am plier pdicatū ⁊ subm. adhuc appellat ipʒ pdicatū ⁊ non subm. ℭ Hec rūsio nō valʒ: qꝛ p eādē rōnes ly fuit: ⁊ erit ãpliāt terminū a pte añ ē ãpliarēt a pte post cū vbū ma iorē vim hēat a pte post q̄ a pte añ. Jō aliter dicaṫ q ca est qꝛ termiṅ sequēs vbū nō supponit respectu hui⁹ vbi est falsē oe p seifʒ solū respectu pricipijs quo determinaṫ siē substātiuū determinaṫ ab adiectiuo rōne cui⁹ determi natiōis restringiṫ ãpliatio. sic. n. i ista ppōne: ois hō est alb⁹: ly hō supponit p oi hoie q nō restringiṫ p aliqd. tñ dōo. ois hō alb⁹ ē: ly hō restringiṫ ad supponēdū p oib⁹ albis rōne determiationis illi⁹ adiectiui alb⁹. Sic i ppo sito dōo albū pt eē nigrū: ly nigrū restringiṫ ad stādū so lū pro nigro: qd pōt eē rōne illi⁹ pricipij potēs. Et hec qd difficilis valde fuit cū nihil inueniaṫ scriptū ab illis.

ℭ Utrum tñ terminus sequens verbum concernēs actus mentis appellet formam.

Arg. primo

Contra qꝛ dōo. tu intelligis hoiesʒ ly hoiesʒ nō appellat foīaʒ pbaṫ añs qꝛ stat. q tu itelligas hoies ⁊ nō itelli gas aliqd sub rōne q̄ hō: vt dato q nullā in tellectionē habeas d hoie nisi simplicē tūc tu itelligis hoies. ⁊ tñ tu non itelligis aliqd sub rōne q̄ ē hō: qꝛ ois rō hois est diffō. ſʒ tu nō itelligis aliqd sub rōne diffō nis: qꝛ nullā habes d hoie diffōnē: vt suppono i casu. igi tur tu nō itelligis aliqd sub rōne q̄ est hō. ℭ 2° pbaṫ q termiṅ pcedēs appellat formā: vt dōo. rosaʒ itellige ly rosam appellat: pbaṫ. qꝛ nois ⁊ vba trāspofita idē signi ficāt. ꝑ phier. ergo idē est dicere rosaʒ intelligo: ⁊ intelli go rosam. ſʒ in 2° appellat formā. ⁊ i pma. ℭ Jtē q̄rit q̄re magis appellat sequēdo q̄ pcedēdo. cū semp intelli gatur seq ſm constructionē ⁊ grāmatici habeāt p eodē.

Arg. 2°

Arg. 3°

Ad p^m

Ad hec breuiṫ rñdeṫ. ℭ Ad pᵐ cū negaṫ añs. Et ad pbōnē nego q stet q itelligā hoiem: ⁊ nō itelligā aliqd sub rōne q̄ est hō. Et cū dicis bñdo sim plicē itellectionē de hoie tu intelligis hoiem ɔcedo: ⁊ tu nō intelligis aliqd sub rōne qua ē hō mego. Et cū tu pro bas: qꝛ ois rō hois est diffō. negaṫ. qm̄ rō hois in ppofi to est denoiatio ipsius siue recti⁹ loquēdo est illō a quo est denoiatio. hō nāqꝫ ab hūanitate denoiaṫ. iō hūanitas rō ipsi⁹ oī ⁊ hec ē illa rō sub qua tu itelligis hoiēs. Hāc rñsionē dat magr̄ ꝫ pñas. ℭ Ad 2ᵐ nego istā pñam: noia ⁊ vba trāspofita idē sigāt. ḡ idē est dicere: itelligo rosaʒ ⁊ rosaʒ itelligo: qꝛ licet idē significētn̄ tn̄ eodeʒ modo. ℭ Ad aliud dī q via verbi magis cadit supra ipsum qñ sequiṫ q̄ qñ pcedit. iō ⁊c. ℭ Uel dicit supra q qñ seqṫ v bum nō supponit respectu vbi de p se. ſʒ solū respectu pri cipij quo determinaṫ: iō ⁊c. Et cū dī q grāmatici hñt illas ppōnes: p eodē dī ɔcedēdo ſm suū modū ɔsiderādi: qꝛ ɔsiderāt illas ſm cōstructionē tm̄. Logici aūt nō habēt p eodē qꝛ in singulis verū vel falsum speculanṫ. Et sic ē finis q̄stionū supponēdū: quoꝝ numerus est. 24. ⁊c.

Ad 2ᵐ

Ad 3ᵐ

ℭ Utrum diffinitio consequētie sit bene data: que est pña est illatio cōsequentis ex antecedente ⁊c.

Arg. p.

Contra q illationem: aut tu intelligis respectū pñtis ad añs qui est oe pdicamēto relatiōis: vt dicit Ferebrich. aut itelligis actū intellectus inferentis ex añte: vt Hentisber ⁊ Strodus: aut respe ctū de pdicamento passiōis: vt Paulus pergu. nil aliud potes assignare. Sʒ ꝫ has opiones simul arguiṫ: qꝛ seqṫ q nulla pña est ppō: ɔñs est fīm: vt pbabo. pbaṫ pña. qꝛ nullū incōplexū est ppositio: ois pña est incōplexū ſʒ has opiones. ḡ nulla pña est ppō. q aūt pñs sit falsū q̄ druplicitet pbaṫ. ℭ Pmo sic. Ois ppō rōnalis vł ɔditio nalis est ppositio. ois pña est ppositio rōnalis vł ɔditio nalis. ḡ ois pña est ppō. ℭ Scdo sic. Oē ɔcedēdū negā dū vel dubitādū est ppositio: ois pña est ɔcedēda: negā da: vel dubitāda: ergo ois pña est ppō. ℭ 3° sic. Ois ppō copulatiua est ppō. in qua cōiunguṅ plures cathegori ce p notā copulatiōis ⁊ p notā disiūctiōis. ḡ a pari rōna lis erit ppō in qua ɔiūgūtur plures cathegorice p notā rōnis: ⁊ ɔditiōalis est ppositio. in qua cōiunguṅ plᵉs cathegorice p notā ɔditiōis. ℭ Quarto syllogism⁹ ē dio ergo pña est dio. ſʒ pña ab inferiori ad suū superi⁹ affir matiue: ⁊ cū alijs cōditionib⁹ reqsitis. ℭ Spāliter tñ ar guiṫ ꝫ pmā: qꝛ seqriṫ q nō daṫ pña mala: pña est falsum qꝛ sicut argumētationū alia ē bona: alia mala: ita ⁊ pña rum: qꝛ ɔuertunṫ: pbaṫ pña: qꝛ ſm pmā opionē. pña est respect⁹ siue relatio pñtis ad añs q oī ɔsecutio: siue seqla siue depēdētia: ſʒ in cōsequētia mala nulla est ɔsecutio: ⁊ vbi nulla est ɔsecutio ibi aliq̄ nō ē pña. ergo ⁊c. ℭ Spā liter ꝫ scdaʒ regulā argṫ. qꝛ sequiṫ q nulla est pña vl̄a in mēte: cōsequēs est manifeste falsum: qꝛ multe sūt pñe vo cales ⁊ scripte: pʒ: pña: qꝛ talis actus intellectus iferētis pña ex añte nō ē nisi in mēte. opatio. n. itellectus est opō imanēs: q̄re ⁊c. ℭ Spāliter ꝫ tertiam regulā aṙ. qꝛ seqṫ q nō daṫ pña mala. ⁊ nō daṫ nisi in mēte vtrūqꝫ est ipro batū. ⁊ pña pʒ de se. ℭ Ad hec rñdeṫ sustinendo dictas opiones: ⁊ cōcediṫ q pña formaliter sumpta nō est ppō sed est actus intellectus vel respectus qdā ſm diuersas opiones. vt dictū est. Et ad pmā rōnē in oppositū negaṫ minor. ſ. q pña formalʳ sumpta sit ppō rōnalis vel ɔdi tionalis: sed mālʳ est tm̄ ppositio. ℭ Ad 2ᵐ negaṫ maior qꝛ pña est cōcedēda: negāda: vel dubitāda: ⁊ tñ nō est p positio: qꝛ ɔcedere pñam est ɔcedere illationē: ⁊ nega re pñaʒ est negare illationē esse malā vel eē bonā: ⁊ nō ē negare antecedē: neqꝫ pña. ℭ Ad 3ᵐ dī. q si disiunctiua vel copulatiua sumaṫ formalʳ: nulla illaꝝ erit ppositio sed erit actus intellectus copulātis vel disiūgētis duas ppōnes adinuicē ſm Hētisber. ſʒ aūt Ferebrich ⁊ Pau. pgu. negabiṫ pña. qꝛ nō est silitudo iter pñam ⁊ alias hy pothetica: qꝛ bonitas ⁊ veritas cōsequētie attēdiṫ pe nes illationē ⁊ nō penes cathegoricas ponētes in esse si cut in alijs hypotheticis. ℭ Ad 4ᵐ negaṫ añs si syll's su maṫ formalʳ. ſʒ bñ cōcediṫ si sumaṫ mālitur. ℭ Ad pmū spāle ꝫ primā regulā siue opionem ɔcedit cōsequētia si cut ipse Ferebrich cōcedit in ɔstitis suis. ℭ Ad rōnē cū dī: argumētationū alia est bona: alia mala. ḡ ⁊ sic pñaꝝ negaṫ añs pprie accipiēdo argumētationē. qꝛ Boe. in 2° topi. suoꝝ diuidit argumētationē in syllim ⁊ iductionē. ⁊ pña in p topi. diuidit sic. si tñ accipiṫ argumētatio im proprie ɔcessō añte negaṫ pña. qꝛ argumētatio ⁊ pña nō ɔuertunṫ tūc ſm opionē. ℭ Ad 2ᵐ spāle ꝫ scdaʒ opionē ɔcediṫ pña. Uñ pprie loquendo dō vocalis vel scripta denoiata aly. si ḡ vel igiṫ: nō dʒ dici pña: ſʒ sigᵐ pñe. Sūt eni. ea. q sūt voces eaꝝ q sunt in aīa passionū note pʒ ꝫ phier. Si tñ vis q vocalis ⁊ scripta dicaṫ pña. dī q pña dī nō q sit act⁹ intellect⁹: ſʒ p subordinationē ad actum intellectus sicut scda ps huius copulatiue. Ois hō est ri sibilis ⁊ ꝫ dī q ppō cathegorica solū p subordinationē ad aliquā mētalē. ℭ Ad 3ᵐ spāle ꝫ 3ᵐ opionē ɔceditur pña. ⁊ ad pbationē dicaṫ sicut supra. ſʒ iste opiones p babiles sint ex intētiōe tñ magistri ⁊ p vitate aliter dōs puto. s. q pña foīalʳ supra sit illatio. i. ppō illatiua q̄lis ex añte. ⁊ est sile ac si diceret. Est ppō in q̄ ɔiūguṅ plu res cathegorice p notā illatiōis. s. ly si ḡ ⁊ equiualētes. Cā ea effectiua pñe est intellectus agēs q ceteros discur sus pducit. Cā mālis sunt ppōnes: ex quibus ɔstituiṫ. Cā formalis est ipsa cōpositio iportata p ly. ḡ Cā finalis est scire: siue discernere verū a falso. Q aūt pña formaliter sumpta sit ppō illatiua ɔstis ex antecedente. probaṫ sic.

Arg. 2°

Arg. 3°

Arg. 4°

Arg. 5°

Arg. 6°

Arg. 7°

Ad p^m

Ad 2^m

Ad 3^m

Ad 4^m

Ad 5^m

Ad 6^m

Ad 7^m

diffō data p gen⁹ ꝛ dr̄iaȝ īdicat formalr̄ qd est diffinitū. ſȝ iſta ē hmōi: ğ ꝛc̄. ꝯn̄a nota cū maiori: minor ꝓbat. q: ly ꝓpō ē gen⁹ ad ꝯditionalē: ꝛ rōnalē: ſm magr̄ȝ i cap°. hy po. reſiduū vō eſt loco dr̄ie ꝛc̄. ¶ Sophiſma. Lōtra diffinitionē ſic. Tu es aſin⁹: ğ diffō mala: ꝯn̄a tȝ. an̄s ꝓbaſ ſic. Ois ꝓpō eſt vā cui⁹ ꝯdictoriū eſt falſuȝ. tu es aſin⁹ eſt ꝓpō. ğ tu es aſin⁹ eſt vā: cui⁹ ꝯdictoriū ē falſuȝ. ꝓbaſ maior. q: ſi nō. dā opp^m. ſ. ꝙ aliq̄ ꝓpō nō eſt vā. cui⁹ ꝯdictoriū eſt falſum. ꝛ illa eſt. ğ illa eſt nō vā. cui⁹ ꝯdictoriuȝ eſt flm. ꝛ vltra. ğ illa eſt flā. cui⁹ ꝯdictoriū ē flm. q: nō veꝝ ꝛ flm ꝯuertunſ. ħ aūt eſt ipoſ̄e. ¶ Ad hoc dr̄ negādo an̄s.

Sophiſma. — *R°*

¶ Ad ꝓbationem negaſ illa ꝯn̄a. Iſta ē nō vā. cuius ꝯdictoriū eſt falſum: ğ illa eſt falſa. cuius ꝯdictoriū eſt falſum: q: licet non verū. ꝛ falſum ꝯuertanſ in terminis ſimplicibus: nō tamē in terminis compoſitis. vt hic.

¶ Utrum diffinitio ꝯſequētie bone ꝛ male ſit bene data.

Arḡ.

CONTRA iſta ꝯn̄a eſt bona. nulla chymera eſt. ğ ſic eſt ꝙ nulla chymera eſt ꝛ tñ opp^m ꝯn̄tis ſtat cū an̄te. ğ diffinitiones male. ꝯn̄a tȝ. an̄s ꝓ ꝑ̄ṗte ꝓbaſ: q: ſeqſ. Nulla chymera ē. igiſ veꝝ ē nullā chymerā eē. ğ ſic eſt ꝙ nulla chymera eſt. pȝ ꝯn̄a ab vno ꝯuertibili ad reliquū. Scḋa ps ꝓbaſ. q: ſi nihil nec aliq̄liter eēt: tūc nulla chymera eēt: ꝛ nō ſic ē ꝙ nulla chymera ē: q: ſi ſic ē ꝙ nulla chymera ē aliq̄lr̄ eēt: qm̄ ꝓpō cathegorica affirmatiua ſine p̄dicato diſtrahēte ponit aliqd vl̄ aliqualr̄ eſſe. ¶ Scḋo ſic. Iſta ꝯn̄a eſt bona. ipoſ̄e eſt hoiem nō eſſe aſinū: igiſ neċe eſt hoiem eē aſinuȝ: ꝛ tñ opp^m ꝯn̄tis ſtat cū antecedēte: ğ ꝛc̄. ꝯn̄a tȝ cū maiori per Ar̄. in p̄ phier. dicētē: ꝙ ad ipoſ̄e nō ſeqſ neċio eſſe. minor ꝓbaſ: q: an̄s eſt veꝝ ꝛ ꝯn̄s falſū. igiſ opp^m ꝯn̄tis ſtat cū an̄te. tȝ ꝯn̄a. aſſūptū ꝓbaſ. ꝙ ꝯn̄s ſit falſuȝ notū eſt: ꝙ an̄s eſt verū. ꝓbaſ: q: hic nō eſt hoiem eē aſinū demr̄ando iſtā. chymera eſt: ꝛ hoc eſt ipoſ̄e: ğ ipoſ̄e nō eſt hoiem eſſe aſinū. tȝ ꝯn̄a a reſoluētib⁹ ad reſolutā. ¶ Itē aliqḋ ipoſ̄e nō eſt hoiem eſſe aſinū. ğ ipoſ̄e nō eſt hoiem eē aſinuȝ. tȝ ꝯn̄a a pticulari ad ſuā idefinitā. ¶ 3° ſic. Iſta ꝯn̄a eſt bona. a eſſe veꝝ eſt tibi dubiū. ğ aliqḋ a. eſſe veꝝ eſt tibi dubiū ꝛ tñ opp^m ꝯſequētis ſtat cū an̄cedēte: ergo ꝛc̄. tȝ ꝯn̄a cū maiori. q: argſ a ꝯuertibili ad ꝯuertibile. ¶ Itē tñ valet acſi argueret. Tu dubitas a. eſſe veruȝ: ergo tu dubitas aliqḋ a. eſſe veꝝ. que videlȝ valet. ꝓbaſ. mō minor. ſ. ꝙ oppoſitū ꝯn̄tis ſtet cū an̄te: q: poſito caſu ꝙ a ſit alterū iſtoꝝ deus eſt vel hō eſt aſin⁹: ſed lateat te q̄ ſit a. illaꝝ. iſto poſito an̄s eſt verū: q: illis eſt tibi dubia. a. eſt verū. q̄ adeq̄te ſig̃t a. eſſe veꝝ. ğ a. eſſe veꝝ eſt tibi dub^m. ꝙ oppoſitū ꝯſequētis ſit veꝝ: ꝓbaſ q: nec hoc eſſe veꝝ ē tibi dubiū demr̄ando illā de⁹ eſt. ꝛ nec ħ eſt eſſe veꝝ ē tibi dubiū demr̄ando illā. hō eſt aſinus: ꝛ nihil ē a. niſi aliqḋ iſtoꝝ vt ſuppono. ğ nullū a. eſſe veꝝ eſt tibi dubiū. ¶ 4° ſic. argumēto magr̄i. Iſta ꝯn̄a eſt bona. Tu credis p̄ciſe ꝙ aliqs hō decipiſ. ğ aliqs hō decipiſ: ꝛ tñ opp^m ꝯn̄tis ſtat cū an̄te. ğ ꝛc̄. ꝯſequētia nota. maior ꝓbaſ: q: vl̄ credis veꝝ vl̄ falſū: ꝛ qñocūq̄ aliqs hō decipiſ: minor probaſ: q: pono ꝙ credis p̄ciſe ꝙ aliqs hō decipiſ: ꝛ tñ nullus ali⁹ a te d̄cipiaſ: tūc tu credis p̄ciſe ꝙ aliqs hō d̄cipiſ ꝛ ꝙ nullus decipiaſ: qḋ eſt oppoſitū ꝯn̄tis. ꝓbaſ: q: nullus ali⁹ a te decipiſ p caſuȝ: neq̄ tu. ꝓbaſ. ꝙ ſi nō: dā oppoſitū. ſ. ꝙ tu deciperis. ¶ Lōtra tu credis p̄ciſe ſic̄ eſt. ğ tu nō deciperis: pȝ ꝯn̄a: an̄s ꝓbaſ: q: tu credis ꝙ aliqs hō decipiaſ p caſuȝ: ꝛ ita eſt ꝙ aliqs hō decipitur: q: tu decipis per rōnem tuam. ergo tu credis p̄ciſe ſicut eſt.

Ar 2° — *Ar 3°* — *Ar 4°*

Ad p^m

AD HEC breuiter r̄ndetur. ¶ Ad p̄muȝ varias r̄nſiones iuenio. Magr̄. n. in ſ° dubio argumēto p̄mi dubij q̄dratur ꝯcedit iſtā ꝯn̄aȝ: ꝛ negat ꝙ oppoſitū ꝯn̄tis ſtet cū antecedente. ¶ Ad ꝓbationē negat illā ꝯn̄am. ſic ꝙ nulla chymera eſt: ergo aliqd ē: vel aliq̄liter eſt ꝙ nulla chymera eſt: q: in an̄te ē ampliatio vſq̄ ad imaginabile: que nō eſt in ꝯſequēte. Un̄ ly veꝝ: ita ꝛ ſic ampliāt: ꝛ nō illi termini aliqd ꝛ aliqualiter. ¶ Aliter r̄ndet ipſe in p̄ poſte. in 3° tractatu in q̄ōne quā facit. vtꝝ negatio ſit notior affirmatiōe. ꝛ negat iſtā ꝯn̄am eſſe bonaȝ: q: ſtat oppoſitū ꝯſequētis cū antecedēte vt argumētum ꝓbat. Et cū tu ꝓbas ipſaȝ eſſe bonā negat illā ꝯn̄aȝ nulla chymera eſt. ergo veꝝ ē nullā chymerā eſſe. Et cuȝ dicis quelibȝ ꝓpō infert ſuū dictū fore veꝝ. dr̄ ꝙ veꝝ eſt cuȝ hoc medio. ꝛ alia ꝓpō ſic ſignificat. ¶ Aliter r̄ndet Pau. pgn. in dubijs ſuis. ſ. negādo ꝯſequētiā eſſe bonā. Et ad ꝓbationē negat illā vltimā eſſe ꝯſequētiā. veꝝ ē nullā chymerā eſſe. ğ ſic eſt ꝙ nulla chymera eſt. put ly ſic eſt ſunt ſunt due partes. ſi aūt ē vna pars vt aduerbiū vel equalēs huic aduerbio vere ꝯcediſ ꝯſequētia: ſed vlterius nō ſequiſ ſic eſt ꝙ nulla chymera eſt. ergo aliq̄lr̄ eſt ꝙ nulla chymera: eſt ſed bñ ſequiſ. ergo aliqualr̄ nulla chymera eſt. Hec breuiter tetigi: q: diffuſius tractata ſunt in q̄ōne de ꝓpōne vā ꝛ falſa. ibi vide. ¶ Ad 2^m reſpōdetur ꝙ ꝯſequētia eſt bona: nō tñ tenet pp ꝓbationem factā: q: ph̄s intelligit ꝙ quādo negatio iungiſ verbo infinitiui modi ꝛ nō verbo p̄ncipali. tūc impoſ̄e nō ꝛ neceſſe equalent. vt dādo: ipoſ̄e eſt hoiem nō eē aſinū. ergo neceſſe eſt hoiem eſſe aſinū. Eſt aūt bona: q: an̄cedēs eſt ipoſ̄e. ¶ Ad ꝓbationē cū ꝓbas ipſaȝ eſſe verā. negatur ꝯn̄a: neq̄ arguiſ a reſoluentib⁹ ad reſolutā ꝛ a pticulari ad indefinitā: q: illa nō eſt alicuius quātitatis. iō non eſt reſolubilis: ſed officiabiliter ꝓbāda: cū ſit modalis i ſenſu cōpoſito: probaſ antecedens. ſic. hec nō eſt ipoſ̄s. hō eſt aſinus q̄ adeq̄te ſig̃t hoieȝ eſſe aſinū. ğ ipoſ̄e nō eſt hominem eſſe aſinū: prima officiās ē ipoſ̄s ꝛ officiata flr̄. ¶ Ad 3^m ꝯcediſ ꝙ ꝯſequentia iſta eſt bona: q: arguiſ a ꝯuertibili ad ꝯuertibile: ꝛ nō q: vna ſit particularis ꝛ alia indefinita: ſed q: quelibet earū eſt in ſenſu cōpoſito de terminis ꝯſimilibus vel ꝯuertibilibus. Et ad rōneȝ diciſ ꝙ antecedens eſt veꝝ. ꝛ ꝯſequēs flr̄. ꝛ ꝯcedo iſta ſimul ſtare. a. eſſe verū eſt tibi dubiū: ꝛ nullū a. eſſe veꝝ ē tibi dubiuȝ ſic: vt iſta: tu dubitas a. eſſe veꝝ: ꝛ tu dubitas nullū a. eſſe veꝝ. dubitato. n. vno ꝯdictorioꝝ dȝ alteꝝ dubitari: nec iſta ſunt ꝯdictoria aliqḋ eſſe veꝝ ē tibi dubiū. nulluȝ a. eſſe veꝝ eſt tibi dubiū. nec aliqua eſt negatiua: ſed ambe affirmatiue: ꝛ cuilibet iſtaꝝ dȝ dari ꝯdictoriū p negationē p̄poſitā toti. Un̄ ſicut iſte ſunt vere aliquem hoieȝ currere eſt poſ̄e: nullū hoiem currere eſt poſ̄e: nec iſte ſunt ꝯdictorie: nec aliqua iſtaꝝ eſt negatiua: ita in ꝓpoſito. ¶ Ad 4^m ꝯcediſ conſequētiā eſſe bonā: ꝛ negaſ oppoſitū ꝯſequētis ſtare cū an̄te. Et cū tu ꝓbas ꝙ nullus decipiſ: nego. ꝛ cum tu dicis: tu nō deciperis. nego. ¶ Et cū tu ꝓbas: q: tu credis: p̄ciſe ſicut eſt: nego. Et cū tu ꝓbas: q: credis ꝙ aliqs homo decipiſ. ꝛ ita eſt ꝙ aliquis homo decipiſ. ergo tu credis p̄ciſe ſicut eſt: negat ꝯn̄a: ſed minor dȝ eſſe talis. Et iſta eſt ꝙ aliqs hō decipitur quē credis decipi. ergo ꝛc̄. ſȝ illa minor ē falſa. ¶ Sophiſma ꝯ diffōnes ſic. Tu es aſin⁹. ğ diffōnes male: ꝯn̄s tȝ. an̄s ꝓbatur: ꝛ pono ꝙ a. ſit aſinus. b. hoc diſiūctū hō vel aſinus. tūc argſ ſic. vterq̄ iſtoꝝ eſt aſin⁹ p ly iſtorum demōſtrādo a. ꝛ b. tu es alter iſtoꝝ. ğ tu es aſin⁹: ꝯn̄a bona: q: i Darij. minor eſt nota: q: tu es b. qm̄ tu es hō vel aſinus. ꝛ maior ꝓbaſ: q: hoc eſt aſin⁹ demōſtrādo a. ꝛ ħ eſt aſinus demr̄ato b. ꝛ iſta ſunt oīa iſtoꝝ. ğ vterq̄ iſtoꝝ eſt aſinus: qḋ b. ſit aſinus. ꝓbaſ: q: hō vel aſinus ē aſin⁹ qm̄ aſinus eſt aſinus ergo hō vel aſinus eſt aſin⁹. ¶ Ad hoc negaſ an̄s. Ad ꝓbationē admiſſo caſu. negaſ maior. Et ad ꝓbationē. negaſ an̄s: q: n̄ dȝ ſic ꝓbari: ſȝ ſic. aliqḋ iſtoꝝ ē aſin⁹: ꝛ nihil eſt aliqḋ iſtoꝝ qn illḋ ſit aſin⁹: ergo

R° 2° — *R° 3°* — *Ad 2^m* — *Ad 3^m* — *Ad^m* — *Sophiſma*

qlibet istoꝝ est asinus: vel ergo vterqꝫ istoꝝ est asinus qḋ idē est: ⁊ minor ē falsa: q̄ aliqd ē aliqḋ istoꝝ qḋ nō ē asinus: q̄ sortes ē b. qm̄ ē hō vel asin⁹ ergo est aliqḋ illoꝝ: ⁊ tñ nō est asin⁹: ⁊ hoc est q̄ hō vel asinus est asin⁹. ⁊ hō vel asinus nō est asinus nec ista cōtradicunt ⁊c̄.

¶ Utrū diffinitiōes cōsequētie formalis ⁊ cōsequētie materialis sint bene date.

Ar pmo

Contra formalē ar sic. Ista ɔña est formalis. Aliqs hō est. ergo de⁹ est: ⁊ tñ opp^m ɔñtis est imaginabile star̄ cū añte absqꝫ ɔ̄dictiōe. ergo diffō mala ɔña nota cum minori: q̄ ista sūt imaginabilia stare sil' absqꝫ ɔ̄dictiōe: aliqs hō est ⁊ de⁹ nō est ꝑm magrm̄ i declaratione ɔñe formalis: maior ꝓbat: q̄ iste oēs ɔñe sunt formales: aliqs hō ē. ergo aliqd ē: ergo cāťū est vel nō cāťū ē. cāťuꝫ vel nō cāťuꝫ est. ergo deus est. ꝓbat ista vlti^a: q̄ ista ꝓpō. de⁹ est. seqt̄ formalr̄ ex q̄libꝫ illoꝝ diuisim. ergo ɔiunctim ꝓbat assūptū: q̄ seqt̄ cāťuꝫ ē. ergo cā ē. ergo deus est. ¶ Silr̄ seqt̄ nō cāťū ē. ergo de⁹ est: q̄ si aliqd esset hmōi illud eēt de⁹. ergo a primo ad vltī^m ɔña erit formalis: aliqs hō ē. ergo de⁹ est.

Ar 2°

¶ 2° sic. ista est formalis: tu es aīal. ergo tu es hō: ⁊ tñ opp^m ɔñtis est imaginabile stare cū añte absqꝫ ɔ̄dictiōe: ergo ⁊c̄. ɔña ꝫ minor ꝓbat: q̄ imaginabile ē ista. stare sil' absqꝫ aliq̄ ɔ̄dictione. tu es aīal: ⁊ tu nō est hō: cū aliqd sit aīal qḋ nō est hō. maior ꝓbat. s. q̄ ɔña sit formalis: q̄ seqt̄: tu es aīal: ergo tu es a tertio adiacēte ad 2^m adiacēs: tūc vltra: tu es. ergo tu es tu: ꝫ ɔña: q̄ op^m ɔñtis formalr̄ repugnat añti. tu es tu ergo tu es iste hō. re demr̄ato. a ɔuertibili ad cōuertibile. tūc vltra. tu es iste hō. ergo tu es hō. ad iferiori ad suū supi⁹ affirmatiue. ergo a p̄ ad vltī^m valet. tu es aīal: ergo tu es homo.

Ar 3°

¶ 3° sic. Ista ɔña est formalis: tu nō es hō. ergo tu nō es aīal: ⁊ tñ opp^m ɔñtis est imaginabile stare cū añte absqꝫ ɔ̄dictiōe. ergo ⁊c̄. minor pꝫ. maior ꝓbat: q̄ ex opposito ɔñtꝫ sequit̄ formalr̄ opp^m añtis: ergo est formalis, ꝫ ɔña p ꝑmā regulā scḋi capli ɔñarū añs ꝓbat: q̄ seqt̄ formalr̄ tu es aīal. ergo tu es hō. q̄ seqtur tu es aīal: ergo tu es ⁊ vltra. ergo tu es tu. ⁊ vltra. ergo tu es ille hō. ⁊ vltra. ergo tu es hō ⁊c̄.

Ar p°.

¶ Cōtra mālē ex pte añtis ipolis argr̄ sic. Ista ɔña est bona ⁊ mālis. Hec ꝓpositio est ipolis se demōstrata. ergo nullus deus est: ⁊ tñ opp^m ɔñtis stat cum añte. ergo diffō mala. ɔña ꝫ cū maiori: q̄ maior est ipolis cū asserat se esse impole. minor probat: q̄ ex añte ⁊ ɔñte fit vna copulatiua polis. s. ista hec ꝓpositio est ipossibilis. seipsa demōstrata. ergo de⁹ est: ergo opp^m ɔñtis stat cum añte pꝫ ɔña de se. ¶ Itē alia ɔña est mālis cesar nō fuit. ergo nullus de⁹ est. ⁊ tñ oppo^m cōsequētis stat cū añte: ergo ⁊c̄. ɔña nota cum maiori: q̄ antecedēs est ipole: minor pꝫ: q̄ ista stant sil'r cesar nō fuit. ⁊ de⁹ est. Silr̄ ista ɔña aliqñ nō valuit. ergo nec nūc valet. ꝫ cōsequētia: q̄ ois ɔña bona est necessaria: ⁊ ois mala est ipolis.

Ar 2°

¶ Scḋo. ɔ̄ mālez ex pte ɔñtis necessarij argr̄ sic. Ista ɔña est mālis. deus ē. ergo cesar fuit: q̄ ɔña est neċiū: ⁊ tñ opp^m ɔñtis stat cū añte: q̄ ista stant sil'r: ⁊ deus est ⁊ cesar nō fuit: q̄ ex istis fit vna copulatiua polis: ergo ⁊c̄.

Ar 3°

¶ Itē hoc est necessariū: ergo hoc ē neċiū: p ly hoc in vtroqꝫ d̄mr̄ando ɔñs: ⁊ tñ opp^m ɔñtis stat cū añte: ergo ⁊c̄. cōsequētia ꝫ. maior ꝓbat: q̄ ɔsequēs ē neċiū qḋ ꝓbat. q̄ sicut ꝓpō que asserit se esse ipolēm est ipossibilis: ita ꝓpositio q̄ asserit se esse neċiaꝫ est neċia. ¶ Itē illa cōsequētia est bona ⁊ mālis. oē aīal currit: ergo hois hō currit: ⁊ añ nec añs nec ɔña est necessariū. ergo regule ḋ ɔña māli diminute sunt. ɔña nota cū minori: maior ꝓbatur: q̄ hec ɔña est bona ⁊ nō est formalis: ergo ē mālis. maior ꝓbat: q̄ opp^m ɔñtis repugnat antecedenti. hec. n. due repugnāt: q̄ oē aīal currit: ⁊ qḋ hō nō currit: q̄ seqt̄ in barocho hoc impossibile. s. q̄ homo nō est aīal. deinde probat minor. s. q̄ non sit formalis: q̄ opp^m cōsequētis est imaginabile stare cum antecedente absqꝫ ɔ̄dictione. ergo nō est formalis. ɔña patet cum añte: quare ⁊c̄.

Ad p^m.

Ad hec breuiter rñdet. ¶ Ad p^m negat maior. s. q̄ illa ɔña sit formalis. Et ad ꝓbōnez: negat q̄ oēs ille ɔñe a p̄ ad vltī^m facte sint formales imo multe sunt māles tñ q̄s relinquo tibi: discerne vt exercites ingeniū: vt 2^a.

Ad 2^m

¶ Ad 2^m cōcedo ɔñaꝫ illā eē formalē: ⁊ nego q̄ sit imaginabile q̄ tu sis aīal ⁊ tu nō sis hō: q̄ seqt̄ hec ɔ̄dictio. tu es hō: ⁊ tu nō es hō: q̄cūqꝫ uis sit imaginabile q̄ aliqd sit aīal ⁊ nō sit hō sine ɔ̄dictiōe.

Ad 3^m

¶ Ad 3^m dr̄ silr̄ q̄ illa ē formalis ⁊ nego minorē. s. q̄ illa sint imaginabilia stare sil' absqꝫ ɔ̄dictiōe. s. tu ñ es hō ⁊ tu es aīal: q̄ seqt̄ ɔ̄dictio: vt dcm̄ ē ⁊c̄.

Ad p^m

¶ Ad p^m ɔ̄ mālē dr̄ q̄ triplex ē ipole. s. p se: p accidēs: ⁊ p reflexionē. Per se ē qḋ pncipalr̄ sigt̄ sic nō pt eē: nec potuit eē: nec poterit eē: vt hō ē asin⁹. Per accidēs vo ē qḋ pncipalr̄ sigt̄ sic nō pt eē: nec poterit eē. potuit tñ eē. vt cesar nō fuit. Per reflexionē ē qḋ asserit se esse ipole seipso demr̄ato. ¶ Ad ꝓpo^m mō dr̄ q̄ magr̄ loqt̄ solū de ipoli p se: ⁊ p h̄ soluit̄ p^m ⁊ 2^m ex pte añtis ipolis.

R° 2°

¶ Aliter tñ pt dici ad 2^m q̄ ista ɔña est bona vt nūc. cesar nō fuit: ergo nullus de⁹ ē. licet nō sit bona simplr̄. ɔña āt bona simplr̄ ē neċia simplr̄: bona aūt vt nūc nō est neċia simplr̄: sꝫ vt nūc ⁊ ꝑm qd: ⁊ sic solū excludit̄ ipole p reflexionē.

Ad 2^m

¶ Ad 2^m dr̄ q̄ triplex ē neċiū. s. p se p accñs: ⁊ p reflexionē. Per se ē illud qḋ sigt̄. sicut nec pt nec potuit nec poterit nō eē. vt de⁹ ē. Neċium p accidēs est qḋ sigt̄ sicut nō pōt nec poterit nō esse. potuit tñ nō esse: vt cesar fuit. Neċiuꝫ p reflexionē ē qḋ asserit se esse neċiū. vt hec ꝓpō est neċia se ipsa d̄mr̄ata. ¶ Ad ꝓpositū mō dico q̄ regula itelligit̄ solū ḋ neċio p se ⁊ nō de alijs modis loq̄ndo ḋ ɔña bona simplr̄. Et p hoc pꝫ ad p^m ⁊ 2^m. Pōt ēt intelligi ḋ neċio p accidēs i ɔña bona vt nūc. nō āt simplr̄. ⁊ p h̄ pꝫ aliter ad pmā.

Ad 3^m

¶ Ad 3^m ɔcedo istā ɔñam esse mālem: ⁊ tñ añcedēs nō ipole. nec cōsequēs neċiū. negat̄ tñ ɔña. ergo regule sunt diminute. Uñ magr̄ dat diffinitionē cōsequētie mālis q̄ cōis est oib⁹. s. qñ opp^m ɔñtis non pōt stare cū añte. ⁊ p istā cognoscerē illā esse bonā. Dat etiaꝫ duas alias regulas spāles. s. qñ añs ē ipole ⁊ cōsequēs necessariū: ⁊ ɔcedo q̄ p istas spāles nō potes cognoscere vlr̄: quare ⁊c̄.

Sophisma.

¶ Sophisma ɔ̄ diffinitiones sic. Tu es asinus: ergo diffōnes male ɔña ꝫ. añs ꝓbat̄ ⁊ pono q̄ a sit ista ꝓpō: hō est asin⁹: tunc argr̄ sic. tu es asinus: vel tu rñdes ad a. aliter q̄ꝫ affirmatiue. sꝫ tu nō respōdes ad a. aliter q̄ꝫ affirmatiue. ergo tu es asinus. ɔña nota. q̄ ar̄ a disiūctiua cū destructione vnius ptis ad alterā. minor ꝓbat̄. s. tu nō respōdes ad a. aliter q̄ꝫ affirmatiue: q̄ tu nō respondes ad a. ergo tu nō respondes ad a. aliter q̄ꝫ affirmatiue. cōsequētia ꝫ antecedēs ꝓbat̄ q̄ tu nō negas a. nec ɔcedis. ⁊ si dicis q̄ negas a. ergo te eē asinū ē a te negādū. ergo te eē asinū ē aliqd. ergo tu es asin⁹. maior pncipal' ꝓbat̄: q̄ scḋa ps isti⁹ disiūctiue ē vā. s. vel tu rñdes ad a. aliter q̄ꝫ affirmatiue. ꝓbat̄: q̄ ꝓpono tibi a si cōcedis habeo intētū. s. q̄ tu es asin⁹. si negas. ergo tu respōdes aliter q̄ꝫ affirmatiue.

R°.

¶ Ad hoc. negat̄ antecedēs. Ad ꝓbōnez cū dicis. tu es asin⁹ vel rñdes alr̄ ad a. q̄ꝫ affirmatiue: nō ɔcedo istā disiūctiuā nisi p tpe p q̄ rñdebo. Et qñ dr̄. tu nō rñdes ad a alr̄ q̄ꝫ affirmatiue. dico q̄ ē fłā p tpe p q̄ rñdeo. ⁊ cū tu dicis. tu negas. a. ergo te eē asinū ē a te negandū. ɔcedo. ergo te eē asinū est aliqd. ergo tu es asin⁹. negat̄ ɔsequētia ⁊c̄.

¶ Utrū diffinitiones ɔñe bone de forma: ⁊ consequentie bone de materia sint bene date.

Ar p°.

Arguitur ɔ̄. ista cōsequētia nō ē bona. de formaꝫ tñ verū vel falsū est ꝓpositio. ergo nihil nō veꝝ vel falsuꝫ est ꝓpō: ⁊ tñ quelibꝫ ei cōsimilis in forma est bona. ergo ⁊c̄. ɔña nota cum minori.

q2 af ab exposita ad vnā exponētiū suaꝝ:maioꝛ ꝓbaf q2 illa nō est bona:ḡ nō est bona ď forma:ꝓbaf aн̄s:q2 aн̄s est veꝝ ⁊ ꝯн̄s falsuꝫ.ꝙ aн̄s sit veꝝ.ꝓbaf. ois ꝓpō est vā vl' falsa:ḡ tm̄ veꝝ vel falsū est ꝓpō.ꝙ ꝯн̄s sit fl'ꝫ ꝓbaf:q2 ꝯdictoꝛiū ei⁹ ē veꝝ.s.aliqd qď nō est veꝝ neqꝫ fl'm ē ꝓpō q2 ħ ē ꝓpō demōstrādo istā.hō ē asin⁹:⁊ ħ ē aliqd nō veꝛū vel falsuꝫ:ḡ aliqd nō veꝝ neqꝫ falsuꝫ ē ꝓpō:tꝫ ꝯн̄a cū maioꝛi.minoꝛ ꝓbatur:q2 ħ est falsum:ḡ hoc ē nō veꝝ vl' fl'm.

Ar 2o

℄ 2o sic.ista ꝯн̄a nō est bona de forma antixp̄s ē alb⁹ ḡ antixp̄s est coloꝛat⁹:⁊ tn̄ q̄libet sibi sil'a i forma ē bona.ḡ ⁊c̄.ꝯн̄a nota cuꝫ minoꝛi:q2 af ab inferioꝛi ad suum superi⁹ affirmatiue:⁊ cū alijs ꝯditionib⁹ reqsitis maioꝛ ꝓbaf.q2 ꝯн̄a nō valꝫ:ꝓbaf qm̄ poſſe ē ita eē sicut sigtur p aн̄s.quāuis nō sit ita sicut sigtur per ꝯн̄s.ergo nō valet.tꝫ ꝯн̄a aн̄s ꝓbaf sic.Poſſe.est ita eē:sic adeq̄te sigtur p aн̄s:⁊ nō est ita:sicut adequate sigtur per ꝯн̄s:ḡ poſſe est ita eē:sicut sigtur p aн̄s:q̄uis non sit ita sicut sigtur p ꝯн̄s.tꝫ ꝯн̄a q2 ex oi copulatiua affirmatiua lꝫ iferre vnā expletiuā affirmatiuā.⁊ aн̄s ꝓbaf:q2 ħ est poſſo:ita est sicut adeq̄te sigtur p aн̄s q adeq̄te significat ita esse sicut adeq̄te sigtur p aн̄s.ḡ poſſe est ita esse sicut adeq̄te sigtur p aн̄s:qď ē p⁹ ps aн̄tis. Alia ēt est manifesta.s.⁊ nō ē ita sicut sigtur p ꝯн̄s:q2 antixp̄s non est coloꝛatus.

Ar 3o

℄ 3o sic. Ista ꝯн̄a nō ē bona ď forma si hō cur.aial cur.ḡ si iste hō currit.aial currit ⁊ tn̄ q̄libꝫ ꝯsil's i forma valꝫ.ḡ ⁊c̄.ꝯн̄a nota.maioꝛi ꝓbaf:q2 sub termino stāte ꝯfuse tm̄ imobiliter nō lꝫ descēdere:sꝫ cū ly hō stet imobil'r fm̄ magr̄m:ḡ nō lꝫ descēdere:⁊ ꝯн̄r si lꝫ descēdere ħ est gr̄a mōe ⁊ nō ď forma minoꝛ ꝓbaf:q2 arguēdo a ꝯditionali affirmati.de scēdēdo sub aн̄te ad ꝯн̄s sp̄ valꝫ.vt pꝫ discurrēdo i oib⁹.

Ad 1m

Ad hec breuiter rn̄def. ℄ Ad p^m nego maioꝛē.s. ꝙ illa ꝯн̄a nō sit de forma. Ad ꝓbationem dico ꝙ aн̄s est veꝝ:⁊ nego ꝙ ꝯн̄s sit falsum. Et cuꝫ dicis ꝯdictoꝛiū ꝯsequētis ē veꝝ nego. Uñ ly nō.dꝫ determinare totū disiūctū:aliter nō esset ꝯdictoꝛiū exponētis negatiue in q̄ ly nō ďterminat totū disiūctū.⁊ iō nego istā:aliqd nō veꝝ vl' falsuꝫ est ꝓpō. Et ad ꝓbōnē nego istā:hoc nō est veꝝ vel falsum demr̄fata illa.hō ē asin⁹. Et cū tu arguis:hoc est falsum.ḡ hoc est nō veꝝ vel falsuꝫ.a pte disiūcti ad totū disiūctū:nego ꝯн̄am qn̄ disiūctū tenef collectiue:sicut ē i ꝓposito:cū determinef p signū ꝯfusiuum.si aūt itelligimus ꝙ negatio solū infinitaret p̄mā ptē disiunctī:nō esset ad ꝓpositū.

Ad 2m

℄ Ad 2^m negaf maioꝛ. Ad ꝓbationē cū dꝛ poſſe ē ita eē sicut sigtur p aн̄s:q̄uis nō sit ita sicut sigtur p ꝯн̄s. Distinguo de ly poſſe:q2 aut cadit supra totū aut supra p̄mā ptē tm̄. Si supra p̄mā ptem nego ꝯн̄am. Si vero supra totū ꝯcedo ꝯsequētiā.⁊ vlteri⁹ negaf ꝙ ex copulatiua liceat iferre expletiuā:qn̄ copulatiua nō est hypothetice ꝓbabilis:vt ista cū ly poſſe cadat i totū:q2 i copulatiua caderet supra totū:i expletiua v̄o supra ptē.

Ad 3m

℄ Ad 3^m ꝯcedif maioꝛ. Uñ illa ꝯн̄a valet tm̄ de mā.⁊ iō negaf ꝙ q̄libꝫ ꝯsil's i foꝛ' valeat ad ꝓbōnē dꝛ ꝙ nō valet descēdēdo de forma:q2 nō valet descēsus i oib⁹ ꝯsilib⁹ in forma:vt i illa.si hō nō cur. risibile nō currit.ḡ si iste hō nō currit risibile nō currit.⁊ tn̄ est sil's descēsus i forma huic. Uide hoc āple i q̄ōne facta de suppōne imobili ꝯfuse.

Sophisma

℄ Sophisma ꝯ diffōnes sic. Tu es asinus:ḡ diffinitiōes male ꝯsequētia tꝫ aн̄s ꝓbaf sic.tu es asin⁹.vl' ista disiūctiua est falsa:ꝙ ly istā demōstrādo disiūctiuam factā:sꝫ illa disiūctiua nō ē falsa.ergo tu es asin⁹. ꝯн̄a bona ⁊ aн̄s est veꝝ.ḡ ⁊ ꝯн̄s est veꝝ.ꝙ aн̄s sit veꝝ ꝓbaf.⁊ p p^a pte pꝫ.q2 si nō dicas tu ꝙ illa disiūctiua ē falsa ⁊ af sic. Illa disiūctiua est falsa.ḡ tu es asin⁹ vel ista est falsa a pte disiūctiue ad totā.⁊ aн̄s ē veꝝ p te.ḡ ꝯн̄s.ꝙ minoꝛ sit vā s.illa disiūctiua nō est falsa.ꝓbaf:q2 ꝯdictoꝛiū ē fl'ꝫ.s.ista disiūctiua est falsa:ḡ q̄lꝫ ps est falsa.ḡ scďa ps est falsa:sꝫ secūda pars est illa disiūctiua ⁊ est falsa. ergo ista ē falsa.

Rn̄o

Ad hec rn̄det qdaꝫ breuiter nō admittēdo casū.s. ꝙ pars nō possit determinare totū.sꝫ vꝫ fuga.

Rn̄o 2o

℄ Jďo dicaf aliter.⁊ ad istā disiūctiuā factā.tu es asinus vel ista disiūctiua ē falsa. Dꝛ q̄rēdo an velis 2a ps significet p̄cise an nō. Si sic.nō admitto casuꝫ.q2 est isolubile simpl'r. Si āt nō signāt p̄cise:admitto casum:⁊ dico istā disiūctiuā esse falsā. Et cū tu arguis ꝯ:illa disiūctiua est falsa p te.ergo tu es asinus vel ista disiunctiua est falsa.tenet ꝯн̄a a pte disiūctiue ad totā disiūctiuaꝫ.negatur ꝯн̄a:q2 ista ꝓpō:ista ē falsa.ē aн̄s ꝓut mere signāt cathegorice:⁊c̄.ꝯcessa ē. Est āt ps disiūctiue:qn̄ ē ꝯн̄s vt signāt hypothetice. Rursus si recte accipis minoꝛē dꝛ.ista disiūctiua nō est fl'a.sꝫ debes dicere.nō ista disiūctiua ē fl'a.⁊ ħ ꝯdictoꝛiū signāt copulatiue opposito mō.s. ꝙ ista disiunctiua nō ē fl'a vel ipsa nō est vera:⁊ iō minoꝛ est vera.

℄ Utrū p^a regula sit vera. Si ex ꝯdictoꝛio consequētis sequitur ꝯdictoꝛiū antecedentis cōsequētia est bona.

Ar p^o

Arguitur ꝯ.ista ꝯн̄a nō valꝫ.soꝛ.nō demr̄faf.ḡ ħ nō demr̄faf.ex ꝯdictoꝛio ꝯн̄tis sequif ꝯdictoꝛiū aн̄tis.ergo regula fl'a.ꝯн̄tia nota cū minoꝛi.q2 seqf hoc demōstratur:ergo soꝛtes demōstratur per ly hoc demōstrādo soꝛtē.maioꝛ ꝓbaf q2 posito ꝙ nihil demōstref est aн̄s veꝝ.vt pꝫ:⁊ ꝯн̄s falsuꝫ.ꝓbaf. si cōsequēs sit veꝝ.cū sit ꝓpō opꝫ ꝙ fm̄ aliqd significet:⁊ cū sit ꝓnomē demr̄fatiuū nō sigt nisi demr̄fando.⁊ p ꝯн̄s aliqd demr̄fatur p ly hoc.nō ďmr̄faf aliqd.

Ar 2o

℄ 2o sic.illa ꝯн̄a nō valet:hoc ē p̄teritū:ḡ hoc fuit.⁊ tn̄ ex ꝯdicto^o ꝯн̄tis sequitur ꝯdictoꝛiū aн̄cedētis:ergo ⁊c̄.tꝫ ꝯн̄a cū minoꝛi ⁊c̄. q2 sequif.hoc nō fuit:ergo hoc nō ē p̄teritū.q̄cūqꝫ demōstrato maioꝛ ꝓbaf:q2 aliqd fuit ꝙ nō fuit.ergo aliqd est p̄teritū qď nō fuit.tꝫ ꝯн̄a a ꝯuertibili ad ꝯuertibile.⁊ antecedēs est veꝝ.vt ꝓbabo.ḡ ⁊ ꝯsequens. Q2 antecedēs sit veꝝ.ꝓbaf sic.aliqd fuit:⁊ ipoſſe est illud fuisse.ḡ aliqd fuit.qď nō fuit.cōsequētia bona ⁊ antecedēs ꝓbaf.⁊ signo hāc ꝓpōnē hō est asin⁹.quā volo diu fuisse sic.p̄cise signāndo.tūc p^a ps pꝫ.q2 hoc fuit demr̄fando istā ꝓpōnē ⁊ ipoſſe est hoc fuisse:ergo aliqd fuit qď nō fuit. 2a pars ꝓbatur.s.ipoſſe est illud fuisse:q2 veꝝ est ꝙ ipoſſe est ħ fuisse.ergo ipoſſe ē ħ fuisse:pꝫ cōsequētia a sil'i. Ueꝝ ē te currere:ergo tu curris.ꝓbaf antecedens. Hec est vā ꝙ ipossibile est ħ fuisse.q̄ adeq̄te signāt ꝙ ipoſſe est hoc fuisse.ḡ verū est ꝙ ipoſſe ē hoc fuisse.tꝫ ꝯн̄a cū minoꝛi maioꝛ ꝓbaf.q2 hec est vera hoc fuit qď est ipossibile. ergo qď est ipoſſe ħ fuit.cōsequētia bona a ꝯuertibili ad ꝯuertibile aн̄cedens est verū.ḡ ⁊ ꝯsequens. Ista est longa philateria.tn̄ pro iuuenibus clare deduxi ⁊ clarius respōdebo.

Ar 3o

℄ Tertio sic.ista ꝯн̄a est bona soꝛ.est nūc p̄mo genif:ergo hꝫ vel habuit p̄rem.⁊ tn̄ ex opposito cōsequētis non sequif opp^m antecedentis.ergo regula falsa.ꝯsequētia tꝫ cū maioꝛi.mioꝛ probaf:q2 pono ꝙ pluro iniecerit semē p soꝛte generando in matricē berte.postea moriaf. quo moꝛtuo ꝯseruet berta.ita hn̄ illď semē ꝙ in ipsū infundatur aīa soꝛ.tūc pꝫ ꝙ nō seqf.soꝛ.nō hꝫ nec habuit p̄rem. ergo nō est p^o genitus.q2 antecedens est veꝝ.q2 nō habuit p̄rem qn̄ fuit soꝛ.q2 tūc pl'o nō erat.nec qn̄ non fuit.⁊ tn̄ ꝯsequēs ē falsuꝫ.

Ar 4o

℄ 4o af argumēto magr̄i. Ista ꝯн̄a est bona:tu credis p̄cise:ꝙ ois hō ďcipif.ḡ tu decipis:⁊ tn̄ ex ꝯdictoꝛio ꝯн̄tis nō seqf ꝯdictoꝛiū aн̄tis.ḡ ⁊c̄. p̄ma ps aн̄tis:ꝓbaf:q2 seqf tu credis p̄cise ꝙ ois hō decipif:igif tu credis veꝝ vl' fl'm.si tu credis fl'm.igif tu decipis. si tu credis:veꝝ ⁊ credis ꝙ ois hō decipif.igif ita est ꝙ ois hō decipif:⁊ tu es aliqs hō.ḡ tu ďcipis:qď āt ex ꝯdictoꝛio ꝯн̄tis nō seqf ꝯdictoꝛiū aн̄tis.ꝓbaf:⁊ pono ꝙ tu credas p̄cise ꝙ ois homo decipitur:⁊ non tu decipiaris

isto posito ɔña est falsum p casum. ⁊ añs est verũ. proba tur: q̃ si non detur oppositũ: ⁊ argꝰ sic. Tu credis preci se ꝙ ois hõ decipit: ⁊ ita est ꝙ ois hõ decipit: q̃ ois hõ nõ tu decipitur per casum: ⁊ tu deciperis per rationem. igitur tu credis p̃cise sicut est p rationẽ ꝙ erat probãdũ.

Ad pᵐ.

Ad hec rñdet. ¶ Ad primũ negat maior. s. ꝙ ista ɔña nõ valet. Et ad pbationẽ nego: ꝙ po sito casu añs sit verũ ⁊ ɔsequẽs falsũ: q̃ si nihil dmõstra tur nõ ẽ añs ex quo nõ hꝫ ɔñs. Et ɔñr stãte casu isto illa nõ est ɔña: sꝫ bñ ɔcedo ꝙ añs põt eẽ verũ sine ɔña. Et ex h̃ seqꝛ ꝙ aliq̃ due ppões ɔuertũt: q̃rũ vna p̃t eẽ va sic significando ⁊ altera nõ vt ille: sor. nõ demrat. h nõ demrat hꝰ. n. p̃t eẽ va. scda n̄. Et si replicas. g̃ seqꝛ a ɔuertibili ad ɔuertibile nõ valꝫ ɔña. dĩ negãdo ꝙ seq̃t: q̃ vl vis ꝙ sor. demõstret vel nõ. si sic vtraq̃ est falsa. si nõ tũc nõ poterit fieri ɔña: q̃ nõ erit nisi vna istaꝝ.

Ad 2ᵐ

¶ Ad 2ᵐ negat maior. s. ꝙ ɔña ista nõ valeat. ¶ Scdo. Ad pbõnẽ cũ dĩ: aliqd fuit qd nõ fuit. g̃ ⁊c. nego añs. ¶ Ad pbõnẽ cũ dĩ. aliqd fuit ⁊ ipõle est illud fuisse. g̃ ⁊c. nego añs p 2ᵃ pte. ¶ Ad pbõnẽ cũ dĩ. veꝝ est ꝙ ipõle est h fuisse. g̃ ipõle h fuisse. Dĩ dubitãdo q̃lr tenet ly ꝙ: vl noialr vl ɔiunctiue. Si p mõ. tũc añs ẽ veꝝ: sꝫ ɔsequẽtia nõ valꝫ: q̃ ly ꝙ nõ ɔuertit cũ orõne ifinitiua q̃ dĩ dem̃ ppõnis nisi cũ tenet ɔiunctiue. si vo ly ꝙ tenet ɔiũctiue: cõsequẽtia est bona: sꝫ nego antecedẽs. ¶ Ad pbationẽ cũ dĩ. hec ẽ va ꝙ ipõle ẽ h fuit q̃ adeq̃te sigñat ⁊c. g̃ veꝝ ẽ ꝙ ipõle est hoc fuisse negat ɔña: q̃ ãnte tenet ly ꝙ noialr: i cõsequẽte vo ɔiũctiue. ⁊ iuxta hoc solet ɔcedi ꝙ veꝝ ẽ ꝙ ipõle est hoc fuisse ⁊ falsum est ꝙ ipõle est hoc fuisse: tenẽdo ly qd i pᵃ noialiter: i scda vo ɔiũctiue: sicut ɔceditꝛ ꝙ neciũ est ꝙ deꝰ nõ fuit neciũ est ꝙ deꝰ fuit: i pᵃ tenẽdo ly ꝙ noialr in scda vo ɔiũctiue.

Ad 3ᵐ

¶ Ad 3ᵐ negat maior. s. ista ɔña sit bona: q̃ nõ est nece ꝙ ad gñonẽ alicuiꝰ sit vl fuerit pr̃ sꝫ ꝙ semel fuerit debito loco ifusũ. ⁊ ꝙ hẽat v̓tutẽ iformatiuã: imo ẽt est põle ꝙ nec hẽat nec habuerit mrem. vt si in casu hoc ponat ꝙ simus pping istãti ifusiõis aie itellectiue p sor. generãdo: ⁊ sint oẽs cãe p̃parãtes dispõne p illa aĩa. ita pping̃ ꝙ nulla cã nãllo i tã breui tpe possit applicari ad ipedimẽtũ. Deide volo ꝙ cor herte pcutiat gladio ⁊ sibi insit mors p minori tpe q̃ aia itroducet p sor. gñando. casus est satis imaginabilis: tũc pꝫ ꝙ pro h istãti aie itroducte.

Ad 4ᵐ

¶ Ad 4ᵐ negat minor. s. ꝙ ex ɔ̃dictorio ɔñtis nõ sequat ɔ̃dictoriũ añtis. ¶ Ad pbationẽ dĩ nõ admittẽdo casum: q̃ nõ est põle ꝙ tu credas precise ꝙ ois hõ decipit. ⁊ tu nõ decipiaris. naꝫ si sic. seqꝛ ꝙ tu decipis: vt oñsum est: aut g̃ tu decipis icredẽdo oẽꝫ hoiem decipi: quia oẽs hoies decipi est falsum p casũ: aut incredẽdo aliud: vꝫ. ꝙ hõ est asinꝰ vel aliqd aliud falsum. ⁊ p ɔsequens tu nõ credis p̃cise: ꝙ ois hõ decipit: q̃ est oppᵐ vniꝰ pticule casus. Et eodẽ mõ seqꝛ ꝙ nõ est põle: ꝙ tu credas p̃cise teipsum decipi. igit tu deciperis: vel ergo icredẽdo teipsum decipi. vel aliud nõ p̃mũ: q̃ teipsũ decipi est verũ. igitur. aliquid aliud. ⁊ p ɔsequẽs tu nõ credis p̃cise teipsum decipi ⁊c.

Sophisma.

¶ Sophisma. ɔ̃ regulas sic. Tu es asinꝰ. ergo regl'a falsa: ɔña tꝫ añs pbat. ⁊ pono ꝙ a. cõuertat cũ isto termio hõ. ⁊ hoc disiũctũ a. vel b. cũ ista termino asinꝰ. Tũc arguit sic. Tu es a. g̃ tu es a. vl b. tꝫ ɔña a pte disiũcti ad totũ disiũctũ. ⁊ añs est veꝝ: q̃ tu es hõ. g̃ tu es a. g̃ ɔsequẽs est veꝝ. tũc vltra tu es a. vl b. g̃ tu es asinus tꝫ cõsequẽtia a ɔuertibili ad ɔuertibile. ¶ Ad h dĩ negãdo antecedẽs. Ad probationẽ admisso casu. negat ɔña: q̃ a. vel b. nõ est disiũctũ nisi apparẽter: q̃ p casũ ɔuertitur cũ ly asinꝰ. g̃ est icõplexũ: ⁊ p ɔñs nõ ẽ disiũctũ. Uel aliter si vis ꝙ sit disiũctũ. dĩ ꝙ regula itelligit d̓ disiũcto sigñante ex cõpositiõe suaꝝ ptiũ: q̃lr nõ est in pposito.

¶ Utrũ 2ᵃ regula sit vera. Si aliq̃ cõsequentia est bona: ⁊ antecedens est verum. ergo ⁊ cõsequens.

Ar pᵐ.

Arguitur ɔ̃. ista ɔña est bona. deus est. g̃ nullus hõ ẽ asinꝰ ⁊ tñ añs est veꝝ ⁊ ɔñs nõ. ergo regl'a falsa. ɔña nota cũ maiori. ⁊ minor pbat. p pria pte. pꝫ. s. ꝙ añs sit veꝝ. Pro 2ᵃ pbat. s. ꝙ añs n̄ sit veꝝ: q̃ si nõ: da oppᵐ ꝙ sit veꝝ: ⁊ argꝰ sic. ɔñs est veꝝ ꝙ significet adeq̃te nullũ hoiem eẽ asinũ. g̃ sic ẽ ꝙ nullus hõ ẽ asinꝰ: tꝫ ɔña a ɔuertibili ad ɔuertibile: tũc vltra. sic est ꝙ nullus homo est asinus. g̃ aliqualr est ꝙ nullus hõ est asinus. tꝫ ɔña: q̃ ois ppositio affirmatiua sine p̃dicato distractiuo ponit aliquid vel aliq̃lr eẽ: sed h ɔña ẽ falsum est ergo illd ex quo sequit ⁊c.

Ar 2ᵐ

¶ Scdo sic. Ista ɔña est bona. illa ppõ: cesar fuit ẽ necia. g̃ eiꝰ adequatũ significatũ est necessariũ. ⁊ tñ añs est veꝝ. ⁊ ɔñs nõ. g̃ rl'a fl'a. ɔña tꝫ cũ maiori. q̃ argꝰ a diffinito ad diffinitionẽ. minor pbat ponẽdo ꝙ sit ista ppositio: cesar fuit sic significans ꝙ añcedẽs sit veꝝ. pꝫ p regulã cõem dicentẽ ꝙ ois ppositio vera de p̃terito in terminis simplicibus nõ depẽdẽs a futuro est necia. ꝙ cõsequẽs nõ sit veꝝ. pbatur q̃ si nõ da oppᵐ: tũc sic. adeq̃tũ sigñtũ est neciũ: sꝫ adeq̃tũ sigñtũ est cesarẽ fuisse: ergo cesarẽ fuisse est necessariũ: ⁊ vltra. g̃ cesarẽ fuisse est: aut saltẽ seqtur: g̃ cesarẽ fuisse est aliqd: qd est falsum: q̃ cesarẽ fuisse nihil est: cũ nec sit suba nec accidens.

Ar 3ᵐ

¶ Tertio sic. Ista cõsequẽtia est bona: illa propositio est va. cesar fuit. ergo adequatũ eius sigñtũ ẽ verũ ⁊ tñ añs est verũ ⁊ ɔñs falsum. ergo regula falsa: ɔsequẽtia tꝫ cũ maiori: q̃ argꝰ a diffinito ad diffinitionẽ. minor pbatur: ⁊ pro pria pte: pꝫ pro scdo pbat: q̃ sequit. adeq̃tum sigñtum est verũ: sꝫ tale est cesarẽ fuisse. ergo cesarẽ fuisse est verũ. cõsequẽs est falsum: q̃ cesarẽ fuisse nihil ẽ ergo cesarẽ fuisse: tñ est verũ. tꝫ cõsequẽtia: q̃ negato ente de aliquo. negatur qdlibet cõtẽtũ sub ente añs pbat q̃ si cesarẽ fuisse eẽt aliqd. deus posset illud ens destruere cõtra sniam Agathonis. 6ᵒ ethicoꝝ: quã phs approbat.

Ar 4ᵐ.

¶ Quarto sic. Ista cõsequẽtia est bona. nihil demõstratur. ergo hoc demonstrat: ⁊ tñ antecedens est verũ: ⁊ cõsequens falsum. ergo regula falsa cõsequẽtia tꝫ cum maiori: q̃ arguit ab vñ negatiua ad vnaꝫ suã singularẽ: minor probatur: q̃ vbi nihil demonstretur antecedens ẽ veꝝ: vt pꝫ. ⁊ cõsequẽs falsum. q̃ si consequens est subiectum eius aliquid significat: sed non sigñt nisi demonstrãdo. ergo aliquid demonstratur. qd est falsum: ergo ⁊c.

Ad pᵐ.

Ad hec rñdet. ¶ Ad primũ nego minorẽ. s. ꝙ antecedens sit verũ ⁊ cõsequẽs falsũ imo cõsequẽs est ẽt veꝝ. Et ad pbationẽ cũ dicit. da oppositũ ꝙ cõsequẽs sit veꝝ. ergo verũ est nullũ hoiem esse asinũ. cõceditur cõsequẽtia. Et vltra cũ dicis verũ est nullũ hominẽ esse asinũ. ergo sic est ꝙ nullus hõ est asinus. ¶ Rñdet Pau. pergu. distinguẽdo de ly sic est: aut tenet aduerbialr pro vere: aut vt sunt due ptes. Si scdo mõ. negatur ɔña. si primo mõ ɔcedit: sed negat vlteriꝰ ɔña: cũ dicitur ergo aliqualiter est ꝙ nullus hõ ẽ asinꝰ. ¶ Aliter rñdet magr̃ i q̃dratura sua sine aliq̃ distictiõe ɔcedẽdo vsq̃ ad istã ɔñam. Deide negãdo istã vltimã: q̃ ãnte est ampliatio ⁊ in cõsequẽte nõ. ¶ Aliter rñdet in prio poste. vide supra in 2ᵃ q̃one.

Ad 2ᵐ

¶ Ad 2ᵐ dicit Pau. pgu. ꝙ ly neciũ. ⁊ silr suo mõ. alij modi pñt capi tripl'r. s. trãscẽdenter p re necia. scdo aduerbialr p mõ necio. Et 3ᵒ p ppõne necia vñ dicit ꝙ illa ppõ. necesse est cesarẽ fuisse est falsa capiẽdo ly necessariũ p mõ ⁊ scdo mõ: q̃ cesarẽ fuisse nihil est sed tertio mõ est va: q̃ sigñat ꝙ illa ppõ ẽ necessaria cesar fuit. ⁊ iõ formalr rñdẽdo negat vltia ɔña. cesarẽ fuisse est necessariũ. g̃ cesarẽ fuisse ẽ ens: q̃ ly necessariũ ampliat p eo qd est vel fuit vl erit vl ẽ imaginabile esse. Et dicit vlterius ꝙ ad pbãduꝫ ppõnẽ esse necessariã nõ est

mediū vl'r ex significato adequato necessario. Sz solū ē verū illō qō qñ ꝓpositio est affirmatiua ꝛ ampliatiua ꝛ ei corrñdet aliqd reale:sz oat vnū mediū vl'e ad ꝓbādūz ꝓpōnē eē nec̄iā:qō ē tale.illa ꝓpō v̄a est cui nec aliq̄ sili̇s pōt eē falsa sic ꝓcise sigñando cui nō ꝯdicit aliq̄ ꝓpō quā seq̄r eē falsaz ad ꝓpōnē sigñantē istā ꝛ sola ipositas nō ꝑmittit.ḡ nec̄ia est ꝛ eꝯ. ¶ Et ꝯñter negarē istā ꝯñtiam. ista ꝓpō est nec̄ia.cesar fuit.ḡ adeq̄tū sigñatū est nec̄iūz. ¶ Hec si vis abūde.vidō ab eo oublo septio. ¶ Hec opio est ferme ꝯ oēs logicos q̄ diffiniūt ꝓpōnē nec̄iaz sic. Est illa cui⁹ adeq̄tū sigñatū est nec̄ium ꝛ ꝓcipue ꝯ magrm.

R°

¶ Jō alr̄ dicat ꝯcedo illā ꝯñtiā esse bonā:illa ꝓpō est necessaria cesar fuit.ḡ cesarē fuisse est nec̄iūz ꝓsupposito q̄ sic adequate significet.ꝛ nego q̄ ꝯñs sit falsuz. ¶ Ad ꝓbationē cū oī.cessarē fuisse est nec̄iū.ḡ cessarem fuisse est aliqd.ꝯcedit ꝯñs.Et cū dī cesarē fuisse nihil est nec aliqualr̄ est.ḡ nō ē ens. Dī q̄ ens tripl'r accipi solet. Uno° vt est cōe ad oē significabile tā cōplexe q̄z incomplexe.ꝛ sic sigñat tā p terminū q̄z p ꝓpōnē. Alio° vt est cōe ad significabile incōplexe tm̄. 3° mō vt cōe ad sigñabile complexe loquēdo de ente. 2° mō ꝯcedit q̄ cesarē fuisse nihil est ꝓut ly nihil opponit enti 2° mō:cū h̄ tñ stat q̄ sit ens ꝓ ꝛ 3° mō:ꝛ nō valet.ḡ vel est sub̄a vel accn̄s:q̄ illud solū ver̄ de ente incōplexo.

Ad 3m

¶ Ad 3m dicit Pau.pgu.q̄ nō ꝓbat vl'r ꝓpō esse v̄a ex sigñato adeq̄to v̄o:q̄ argm̄ ꝯcludit:sed sic est ꝓcise sicut illa ꝓpō sigñat.ḡ est v̄a precise sic fuit illa ꝓpō sigñat.ḡ fuit v̄a ꝓcise.sic erit illa ꝓpō sigñat.ḡ erit v̄a. ¶ Cōtra.ponat q̄ illa ꝓpō.cesar fuit.nūc ꝓ sit.ꝛ tñ nō fuit:nec post h̄ erit.tūc nō valet ꝓcise sic fuit significat.ḡ fuit v̄a ꝓcise.sic erit sigñat.ḡ erit v̄a.q̄ añs est verū ꝛ ꝯñs falsuz. ¶ H.est ꝯ oēs logicos diffinientes ꝓpōnē verā:sic ē illa.cui⁹ adeq̄tū sigñatū ē ver̄. ¶ Jō alr̄ dicat ꝯcedēdo vsq̄ ad istā.ḡ cesarē fuisse est ens ꝛ dicat:sic ad 3m argm̄ ꝓcise.ḡ de⁹ posset destruē illō ens.nego ꝯñaz:sz bñ seq̄r si eēt ens 2° mō.

Ad 4m

¶ Ad 4m dī q̄ si nihil demrat ꝯñā nō valet:q̄ nō est ꝯñā:q̄ nō est ꝯñs. Si aūt aliquid demrat:ꝯcedit ꝯñā:sz tā ꝯñs q̄z añs est falsuz:quare ꝛc.

Sophisma.

¶ Sophisma ꝯ regulas sic.tu es asinus.ḡ regula falsa.ꝯñā tz.añs ꝓbat ꝛ pono q̄ oē demrātū p ly h̄ sit asinus:q̄d admisso:q̄ poss̄e est.ꝓpono tibi:tu es h̄ demōstrando te vel ꝯcedis vl' negas.si ꝯcedis argr̄ sic.oē demrātū per illō ꝓnomē h̄ est asinus.tu es aliqd demrātū p illō ꝓnomen h̄.igit tu es asinus.tz ꝯñā cū maiori:q̄ est casus minor pz p certificationē factā:q̄ dixi te demrāri p ly h̄. Si aūt negas.tu es h̄ argr̄ sic.tu negas ver̄ ꝛ nō repugnās.ḡ male rñdes.añs pz.q̄m nō seq̄r.oē demrātū p illō ꝓnomen h̄ est asinus.ḡ tu nō es h̄.q̄ ista stat sil'.oē demrātū p illud ꝓnomē:h̄ est asinus:ꝛ tñ tu es h̄. ¶ Ad hec dī.negādo añs.

R°

¶ Ad ꝓbōnē admisso casu cū ꝓponit tu es h̄.demōstrādo te pōt dici ꝓ nō admittēdo hāc demrātionē:q̄ repugnat casui. ¶ 2° dī ꝯcedendo istā:ꝛ tūc ad argm̄.oē demrātū p ly:h̄ est asinus.tu demōstraris p ly h̄.igit tu es asinus nego minorē tanq̄z repugnātē.Et ad ꝓbationē dixi q̄ p ly hoc tu demrāris.ḡ tu dmōstraris.nego ꝯñam.si tñ sumit.pro antecedēte illa.ego te demōstraui p ly hoc nego istā tanq̄z repugnātē.quare ꝛc.

¶ Utrū tertia regula sit vera.si aliqua cōsequētia est bona ꝛ antecedens est necessariū.ergo ꝛ consequens.

Arḡ.

Arguitur ꝯ nulla ꝓpō est nec̄ia.ḡ regula vna.ꝯñā tz añs ꝓbatur:q̄ si q̄ eēt nec̄ia potissimū eēt illa.de⁹ ē. Sz ꝯ.ista ꝓpō ē nec̄ia:sz h̄ ꝓpō ē:ꝛ hāc ꝓpositionē eē sūt idē.h̄ hāc ꝓpōnē eē ē nec̄iū ꝯñs est falsū:q̄ hāc ꝓpōnē eē ē ꝯtīgēs:q̄ pōt eē ꝛ nō eē.

Cōfir.

¶ Cōfirmat:q̄ hec ꝓpō:d̄s ē:est ꝯtīgēs:ḡ nō ē nec̄ia cōsequētia tz ab affirmatiua vni⁹ disꝑati ad negatiuā alterius.ꝓbat añs:q̄ hec ꝓpō ꝯtigēter ē.ḡ est ꝯtingens pz ꝯñā ꝛ añs probat:q̄ pōt eē ꝛ nō eē. ¶ P.nullū necessariū est ill.. ꝓpositio:ꝛ aliqd est ista ꝓpō.ḡ aliqd cōtingēs est ista ꝓpositio.pz ꝯsequētiā. Tunc vltra.ḡ ista ꝓpō est ꝯtingēs.tz ꝯñā p ꝯuersionē simplicē.

Ar 2°

¶ Scd̄o sic.h̄ ꝯñā est bona hoc est nec̄iū.ḡ h̄ ē nec̄iū:ꝯtinue demrāndo añs ꝛ añs est necessariū ꝯñs ꝯtingēs.ḡ rl'a falsa.ꝯñā tz cū maiori.q̄ oppm̄ ꝯñtis repugnat antecedēti.minor ꝓbat.q̄ añs sit nec̄iū.pz q̄ asserit se eē nec̄iū.q̄ aūt ꝯñs sit ꝯtigēs ꝓbat:q̄ ꝯtingens est illud añs eē:ꝛ per ꝯsequens ꝯtingens est ipsūz eē necessariū.ꝛ ꝯñs sic.ꝓcise sigat.ḡ consequēs est ꝯtingēs.

Ar 3°

¶ Tertio sic.h̄ ꝯsequētia est bona.cōtingēs est ḡ cōtingēs est:ꝛ tñ añs est nec̄iū ꝛ consequēs ꝯtingēs ḡ regula falsa ꝯsequētia tz,cū argumētū:q̄ arḡ ab eodē ad idē.minor ꝓbat.q̄ añs sit nec̄iūz.pz.q̄ nec̄e est aliqō ꝯtingēs esse:ꝛ sic sigat añs.ḡ est necessarium q̄ cōsequēs sit cōtingens.probat:q̄ primarie sigat cōtingēs est:sed contingens esse est contingens:ergo ꝛc.

Ad p̄m

Ad hec respondet. ¶ Ad p̄m negat añs. Ad probationē ꝯcedo q̄ ista ē nec̄ia.deus ē. ¶ Et cū arḡ:hec ꝓpō est necessaria:ꝛ hec ꝓpō est hāc ꝓpōnem esse:ergo hāc ꝓpōnē esse est necessariū. nego ꝯñam ꝛ nec ar resolutorie:q̄ ꝯñs si ē resolubile:sz officiabile.

ad ꝯfir.

¶ Ad ꝯfirmationē:negat ista ꝯñā.ista ꝓpō ꝯtingēter est.ḡ ē cōtingēs:q̄ ꝓpō dr̄ nec̄ia vel ꝯtingēs rōne sigāti qō ē tale ꝛ nō.q̄ sit res nec̄ia vel ꝯtingēs.ꝯcedit.ḡ q̄ ista ꝓpō est res ꝯtingēs.negat tñ q̄ sit ꝓpositio ꝯtigēs.Dī āt ꝯtingēter eē.q̄ est res ꝯtigēs:ꝛ necessario esse:q̄ sigat rē necessariā. ¶ Ad aliō negat vltima ꝯsequētia.

Ad 2m

¶ Ad scd̄z negatur q̄ añs sit necessariū ad itellectū datū:q̄ nō ē nec̄iū p se lz sit nec̄iū p reflexionē:sz tale adhuc est cōtingēs vl' ipossē.Uel dī.q̄ non valet in ꝓpositionibus pertinētib⁹ ad isolubilia.Uel dī q̄ regula itelligit q̄ nō sit tale p reflexionē.

Ad 3m

¶ Ad tertiū dī q̄ ꝯñs est necessariū sicut antecedens:ꝛ dī vlterius q̄ cōtingēs esse est necessariū tāq̄z significatū:lz nullū cōtingēs sit nec̄iū:nec incōuenit aliq̄z ꝓpositionē esse necessariā:ꝛ quālibet rem p seipsaz significatā esse rē ꝯtingentez:vt de ista:hō est aial ꝛc.

Sophisma

¶ Sophisma ꝯ regulā sic. Tu es asin⁹:ergo regl'a falsa ꝯñā tz antecedēs ꝓbat sic.Oē aial qō fuit aliquādo fuit asin⁹:sz tu fuisti aial qō fuit aliqñ:ḡ tu fuisti asin⁹:sz tu es idez qō vnq̄z fuisti.igit tu es asin⁹.pz ꝯñā p̄°cū minori ꝛ maiorē ꝓbo supponēdo q̄ in a.instāti.nō fuit aliqō aial ꝓter asinū.isto posito argr̄ sic.Oē aial qō fuit i a.istāti fuit asin⁹.ḡ oē aial qō fuit aliqō fuit asin⁹.tz ꝯñā ab iferiori ad suū superi⁹ affirmatiue ꝛ sine distributione ꝛ sine sig° imobilitātē.q̄ sic arguat ꝓbo q̄ ly aliqñ non distribuit qō suadet sic.sigm̄ vl'e affirmatiuū nō distribuit terminuz sequētē se imediate:nisi fuerit determinatio sui substātiui.sz ly aliqñ nō est determinatio sui substātiui:q̄ aduerbium est determinatio v̄bi ꝛ nō nois.ḡ non distribuit ly aliquādo.

R°.

¶ Ad hec negat añs. Ad ꝓbationē nego istā oē aial qō fuit qñ fuit asin⁹.Et ad ꝓbōnē nego ꝯñam.ꝛ cōcedo q̄ ly aliqñ distribuit.ꝛ q̄ est determinatio illius termini aial.nō qdē propinqua sed remota:ꝛ ita pz q̄uo aduerbiuz est determinatio v̄bi ꝛ non nois.quare ꝛc.

¶ Utrū quarta regula sit vera.si aliqua ꝯsequētia est bona:ꝛ antecedens ē impossibile ꝯñs est possibile.

Ar p̄io

Arguitur cōtra ista ꝯñā ē bona.chimera q̄ nō ē nō itelligit.ḡ chimera ē:ꝛ ista nō itelligit:ꝛ tñ añs ē possē ꝛ ꝯñs nō.ḡ rl'a fl'a.ꝯñā tz cū maiori:q̄ lz resoluē rel'm ñ ꝯfusiuū in e:ꝛ ille illa illō.h̄° ꝓbat:q̄ añs sit possē:pz q̄ ē ver̄ cū ꝯdictoriū sit fl'z.s.ois chy'a q̄ ē itelligit:q̄ seq̄r q̄ ois chy'a ē:ꝛ illa intelligit.q̄ ꝯñs nō sit possē.pz.q̄ ē vna copulatiua:ꝛ p̄°ps ē ipossē.

Ar 2° ¶ Scđo sic. illa ↄña est bōa. tu es in istāti p̄senti. ergo aliqñ fuit ita q̄ tu fuisti in istāti p̄nti. ⁊ añs est pos̄e ⁊ ↄñs nō. ergo regl'a falsa. ↄña tz. ⁊ maior pz: qr ois ppō affirmatiua de p̄nti relinqt vnā de p̄terito verā q̄ añs sit pos̄e pz. q̄ ↄñs nō sit pos̄e. pbaᷣ: qr nullū istās p̄sens fuit: ergo nihil fuit in istanti p̄senti. ⁊ ↄñs tu nō fuisti i istāti p̄nti. patent ambe ↄñie. añs pbaᷣ. qm̄ hoc istās nō fuit dm̄rando instans p̄ns. ⁊ hoc est oē istās p̄ns. ergo nullū p̄ns istās fuit.

Ar 3° ¶ 3°. arguiᷣ argumēto magr̄i. Ista ↄña ē bona. ois ppō est affirmatiua. ergo nulla ē negatiua: ⁊ tñ añs ē pos̄e. ⁊ ↄñs est ipos̄e: ergo regula falsa. ↄña tz cū maiori. minor pbaᷣ p̄ p̄ma p̄te. ⁊ pz q̄ illa scđa pars est ipossis. Nulla ppositio est negatiua: qr nō pōt esse vera: qr nō qñ est: qr ipsa eēt ⁊ esset negatiua. ergo aliqua ppositio negatiua esset nec ipsa non existe: qr qñ ppositio nō est nō ē vā nec falsa.

Ad p̄m **Ad hec** r̄ndeᷣ. ¶ Ad p̄m negaᷣ maior. s. q̄ illa ↄña sit bona. Ad pbōnē dī q̄ relatiuū: lz resolui sic i affirmatiuis. in negatiuis v̄o nō. Et iō si diceres: chymera est que itelligiᷣ. ergo chymera est. ⁊ ista intelligiᷣ: b̄n valeret ↄña. Et iō cū i affirmatiua relatiuū resoluaᷣ i ↄiūctionē copulatiuā ⁊ pnomē dm̄ratiuū. in negatiua relatiuū resolueret in ↄiūctionē disiūctiuā vl' ⁊ pnomē dm̄ratiuū cū p̄rib⁹ oppositis ipsis affirmatiue: vt i istā. chymera nō ē. vl' illa nō itelligiᷣ.

Ad 2m ¶ Ad 2m nego maiorez s. q̄ ista ↄña sit bona. ¶ Ad pbationē dico q̄ dz sic itelligi. ois ppō vā affirmatiua de p̄nti carēs extrēo cōposito ⁊ signo ↄfusiuo: tā explicite q̄z iplicite relinqt vnā de p̄terito verā q̄liter nō ē i pposito vt dclarabo: dī p̄ vā: qr si ista d p̄nti est falsa. nō opz q̄ relinqᷣ istā de p̄terito verā 2° affirmatiuā: qr si eēt negatiua: illō ēt nō eēt: op⁹. Dī 3° carēs signo ↄfusiuo: qr ista ē vā: oē istās ē q̄ tñ nō relinqd aliq̄z d p̄terito verā: qr nūq̄z ista erit vā istās fuit. Dī 4° carēs extrēo cōpositouā explicite q̄z iplicite: qr h̄ ē vā hoc istās ē instās q̄ ē. ⁊ tñ nō relinqd aliq̄z d p̄terito verā: qr illa nūq̄z ē vā: hoc istās fuit istās qđ ē: ⁊ ita ē i proposito. s. cū extrēo cōposito. q̄re nō valz.

Ad 3m ¶ Ad 3m negaᷣ minor. vñ negaᷣ q̄ illō ↄñs nō sit pos̄e: nulla ppō ē negatiua. ¶ Ad pbationē cū dī nō pōt eē vā. ergo nō ē possis negaᷣ ↄña: qr multe sūt ppōnes pos̄es q̄ nō p̄nt eē vere sic p̄cise significādo. vt in mā isolubiliū iste. ois ppō ē falsa: nulla ppō est vā. hoc nō est vez: hoc est falsuz seipso dmōstrato: ⁊ extra mām isolubiliū. vt ista sor. nō ē existēs i mēte sortis. sil'r hec nō ē vera deus ē existēs i mēte. Simil'r h̄ nō ē dm̄rando subm hui⁹ ppōnis ad cui⁹ desinitionez desiniret ista ppō: q̄lz. n. illaꝝ ē possis: nulla tñ ipsarū sic significādo pōt eē vā.

Sopbisma. ¶ Sophisma ↄ regulā sic. Tu es asin⁹. ergo regula falsa. ↄña tz: añs pbaᷣ sic. q̄libz singularis alicui⁹ vl'is ē vera tu es asinus est singularis alicui⁹ vl'is. ergo tu es asinus est vā. ↄsequētia tz cū minori. maior pbaᷣ sic. q̄libet singularis istius vl'is. ois hō ē aial: ē vā: ergo q̄libz singularis alicuius vl'is ē vā: tz ↄsequētia ab inferiori ad suuz sup̄ius affirmatiue ⁊c.

R° ¶ Ad hec dī negādo antecedēs. Ad pbationē. negaᷣ maior. s. quelibet singularis alicuius vl'is est vera. qr falsa ē. vt pz per exponētes. Ad pbatōez dī negādo ↄñaz: qr arᷣ ab iferiori ad suū sup̄i⁹ distributiue. ⁊ tō nō valz. nā ly alicui⁹ vl'is stat distributiue cū sit d̄teriatio termi stātis distributiue.

¶ Utrū 5ª regula sit vā. Si ↄña est bona ⁊ aliquid sequiᷣ ad cōsequēs illud sequitur ad antecedens.

Ar p̄rio **Arguitur** ↄ̄ ista ↄñtia est bona. Ois ppō est vera. ergo aliq̄ ppositio ē vā: qr arᷣ a subalternāte ad subalternatā: ⁊ ad ↄñs sequiᷣ ista. Tu es asinus qđ nō seqᷣ ad añs. ergo regula falsa: ↄña tz cū maiori minor pbaᷣ sic. nā ad istā ppōnē mētalē eē verā: tu es asinus: seqᷣtur te esse asinū: ⁊ illa mētalis ē aliq̄ propositio. ergo ad aliquā ppōnē esse verā sequiᷣ te esse asinū. tz ↄña a superiori ad suū iferi⁹.

Ar 2° ¶ Scđo sic. ista ↄña est bona. tu nō cur. ergo tu cur. vel tu nō cur. ⁊ tñ ad ↄñs seqᷣtur hoiem currere: qđ nō seqᷣ ad añs. ergo ⁊c. tz ↄña cū maiori: qr arᷣ a p̄te disiūctiue ad totā disiūctiuā. minor pbaᷣ qr ad te currere sequiᷣ hoiem currere. ergo ad currere vel nō currere sequiᷣ hoiem currere. tz ↄsequētia a p̄te disiūcti ad totū disiūctū. ⁊ tñ hoiem currere nō seqᷣtur ad añs p̄me cōsequētie vt pz: q̄re ⁊c.

Ar 3° ¶ Tertio sic. cōsequētia a p̄ ad vlt̄m valet qñ cōsequētie itermedie sunt bone. Tūc sequiᷣ q̄ si dico te eē asinū dico verū: qđ ē falsū q̄ sequiᷣ pbo: qr sequiᷣ: si dico te esse asinū: dico te esse aial si dico te esse aial. dico vez. ergo a p̄ ad vlt̄m. si dico te eē asinū. dico vez: qr oēs ↄñie itermedie sūt formales ⁊ si variare.

Ad p̄m **Ad hec** r̄ndetur. ¶ Ad p̄m negaᷣ minor. s. q̄ aliqd sequatur ad ↄsequens qđ nō sequiᷣ ad añs. Et ad pbōnē. negaᷣ ↄsequētia: qr argr̄ ab inferiori ad suū sup̄i⁹ cū termio officiabili: qđ facit stare ↄfuse tñ imobiliter: qm̄ seqᷣ: qñ bz eādez vim quā ly. ergo. vl' si: ⁊ cōfudit t̄minos p̄cedētes ⁊ seq̄ntes capaces ↄfusiōis immobil'r sicut nota rōnis ⁊ ↄditiōis.

Ad 2m ¶ Ad 2m. negaᷣ minor. Et ad pbationē negaᷣ ↄña. Et cū dī argr̄ a p̄te disiuncti ad totū disiūctū. dī q̄ cū termino officiabili nō valz cōsequētia: sicut est iste termin⁹ seqᷣ: q bz vim imobilitādi.

Ad 3m ¶ Ad 3m. cōcediᷣ ista ↄña a p̄mo ad vltimū. si ista ppositio. si dico te esse asinū dico te esse aial. teneᷣ p̄sonaliter ⁊ ad bonū itellectū: ⁊ ita ↄcediᷣ ista. si dico te eē asinū dico verū: qr dđo te esse asinū dico te eē aial: qđ ē vez. Si aūt teneaᷣ mal'r ista ppō. si dico te eē asinū dico te eē aial: nego istā. nō. n. q dicit istā ppōnē tu es asin⁹. dicit istā tu es aial. Et si replicas. Cōtra q dicit p̄rio ⁊ principal'r te esse asinū dicᷣ te eē aial q dicᷣ te eē aial: dicit vez. ergo a p̄ ad vltimū q dicit p̄ ⁊ p̄ncipaliter te eē asinū dicit vez ↄceditur q̄ q dicit p̄ ⁊ principal'r te esse asinum dicit verū: licet nō primo ⁊ p̄ncipaliter dicat vez: sz scđario.

Sopbisma ¶ Sopbisma cōtra regulam sic. tu es asinus ergo regula falsa. ↄña tz añs probatur: qr quicūq̄z dicit te esse asinum dicit veruz: ergo tu es asinus probatur ↄña: qr ois ista ppositio est vera quā dicēdo qs dicit verū. probatur añs sic. quicūq̄z dicit te esse asinū dicit verū: sed quicūq̄z dicit te eē animal dicit te esse asinū: ⁊ te esse aial est veruz: ergo quicūq̄z dicit te esse asinum dicit verū.

R° Ad hoc dī negādo antecedens. Ad probationem dicitur q̄ ista ↄsequētia est bona ad hunc intellectū. q̄ siquis i dicēdo aliquā ppositionem primo dicit verū ista ppositio est vera. Si autē scđario dicat verū nō valet: sicut in proposito. ⁊ ita pbaᷣ antecedēs ⁊c. ¶ Sexta regula. si cōsequētia est bona ⁊ aliquid stat cū añte ergo illud idē stat cum consequēte.

Ar p̄. **Arguitur** ↄ̄ ista cōsequētia est bona. Hec propositio que est cōsequēs huius ↄñtie est necessaria simpl'r. ergo homo est asinus p ly hoc dm̄rando ↄñs istius cōsequētie: ⁊ tñ aliquid stat cuz añte qđ non stat cū ↄñte. ergo regula falsa. ↄña tz cuz maiori: qr non potest añs esse verū sine ↄñte minor probaᷣ: qr illa. nullus homo est asinus stat cū antecedēte cū sit necessaria simpliciter. ⁊ añs sit ipos̄e ⁊ tamē nō stat cum ↄñte cum sibi ↄdicat. ergo ⁊c.

Ar 2° ¶ Scđo sic. Ista ↄña est bona. homo est asinus: ergo deus est: qr añs est impos̄e ⁊ ↄñs necessariū: ⁊ tamē ista propositio: hō est rudibile. stat cū antecedēte: qr est secū ↄuertibilis. ⁊ nō stat cū cōsequēte: ergo ⁊c.

Ar 3° ¶ Tertio sic. argumēto magr̄i. ista ↄsequētia ē bona lignū cōburebaᷣ: ergo ipos̄e est illud eē. ⁊ tamē hec ppositio. aial est. stat cū añte. vt pz. ⁊ nō stat cū ↄñte: quia non sit ex illis copulatiua possibilis: sz ipossibilis. dicendo. aial est ⁊ impos̄e est illud esse. ergo regula falsa.

Ad p^m

Ad hec rñdet. ¶ Ad p^m dr̃. q si ista est i mēte tūc ē bona: sed nihil ē cōposse añti. cū sit impossē istā mētalē esse verā hō est asin⁹. Si v̄o sit ī voce vel ī scri pto. tūc ɔ̃ña nihil valz. stat. n. q ista. hō est asin⁹ significet deū eē. ⁊ tūc nō seqt̃. ista ꝑpō ē necessaria. hō ē asinus. ğ hō est asin⁹: sz si fiat isto ɔ̃ñs isti⁹ ɔ̃ñe ē necessariū simplr̃ sic p̄cise sigando: ğ hō ē asin⁹: ɔ̃ña ē optia: sz tūc añs ē impossē ⁊ nihil ē ei cōpossibile.

Ad 2^m

¶ Ad 2^m ɔcedit̃ ɔ̃ña: sz negatur q isto hō ē rudibil̃ stet cū añte: ⁊ nō valz ista ɔ̃ña ista ɔuertit̃ secū. ğ stat secū: qꝛ ipossē cuz nullo stat.

Ad 3^m

¶ Ad 3^m. rñdet magr̃ negādo minorē. s. qd̄ aliqd stet cū añte qd̄ n̄ stet cū ɔsequēte. Et ad ꝓbationē cuz dicis illa. aial ē stat cū añte: ɔcedo ⁊ nō stat cū ɔ̃ñte nego. Et cū tu arguis: qꝛ nō fit copulatiua poss̄ ex illis: ğ nō stat sil̃: negat̃ ɔ̃ña: qꝛ scd̄a ps copulatiue nō est ɔ̃ñs neqꝫ secū ɔuertibile. qꝛ hꝫ aliud ⁊ aliud sigatū pp mutationē añtis. Et si dr̃ quō ergo stāt sil̃ dr̃ q sic: qꝛ q̄lz ē v̄a: qꝛ sicut illa stāt sil̃. tu es hō tu es albus dato q nulla fiat copulatiua ex illis. vl̃ dr̃ ad p̄ncipale q sit vna copulatiua poss̄ ex illis: referēdo sp ly illō ad signū ⁊c.

Sophisma.

¶ Sophisma ɔ̃ regulā sic. Tu es asinus ğ reĺa falsa ɔ̃ña tz. añs ꝓbat̃ sic. Ista ɔ̃ña est bona. ğ tu es asin⁹. p ly istā demrando ɔ̃ñam factā: ista ɔ̃ña nunc facta est bona: vt ꝓbabo: ⁊ añs est ver̄ ğ ⁊ ɔ̃ñs: q cōsequētia sit bona. ꝓbat̃: qꝛ si nō op^m ɔsequētis stet cū añte s. q ista ɔsequētia est bona. tz ɔ̃ña a copulatiua ad alterā eius partē: ⁊ ɔ̃ñs sigt̃ q ista ɔ̃ña est bona. ğ ista ɔ̃ña ē bona. Qꝛ añs p̄ncipalis ɔsequētie sit ver̄ pz: qꝛ ita ē sic p̄cise sigt̃. ergo est verū. ꝓbat̃ añs: qꝛ sigt̃ q ista ɔ̃ña ē bona: ⁊ ita est q ɔ̃ña est bona. vt iam ꝓbatū est: quare ⁊c.

R^o

¶ Ad hoc dr̃ negādo antecedēs. Ad ꝓbationē dr̃ distinguēdo de añte illius cōsequētie. Ista ɔsequētia est bona ergo tu es asinus: an p̄cise significet an nō. Si precise nō admittit̃ casus: qꝛ sequit̃ ɔ̃dictio. Nā si dr̃ q ɔ̃ña nō ē bona sequit̃ q est bona. vt argumētū probat. Et si dr̃ q nō est bona. seqt̃ q ē bona ꝓbat̃: qꝛ si dr̃ q sit bōa. ⁊ añs sic precise sigt̃: ergo est verū: ⁊ tñ cōsequēs est falsum: ergo nō est bona. Si vero nō ponat̃ p̄cise. admittat̃ casus: ⁊ dicitur ɔ̃ñam esse bonam: qꝛ añs est impossē significans copulatiue q est bona ⁊ q nō est bona. Et negat̃ postea q añs sit ver̄. Et ad ꝓbationē cū dr̃ ita est sicut p̄cise significat. ergo est verū. negat̃ antecedēs: qꝛ non p̄cise significat ɔ̃ñam esse bonā vt dictū ē: qꝛ aliter nō admitteretur.

¶ Utrū 7ª regula sit vera. Si aliqua ɔ̃ña est bona scita esse bona. ⁊ antecedens est cōcedēdum ⁊ ɔ̃ñs ⁊c.

Ar̃ prio

Arguitur ɔ̃. ponatur q ista deus ē: ⁊ homo est asinus cōuertantur. tūc ista ɔ̃ña est bona scita eē bona: deus est. ergo hō est asin⁹: qꝛ argr̃ a cōuertibili ad cōuertibile: ⁊ antecedēs est cōcedēdū: qꝛ necessariū: ⁊ ɔ̃ñs negādū: qꝛ ipossē p se. ergo regula falsa.

Ar̃ 2°

¶ Scd̄o sic argumēto Strodi in tertia regula p̄ncipali ⁊c. ponat̃ qd̄ qñ cōcedit̃ ista propositio: tu es aial: q significet hoiem esse asinū. tunc sic. Ista ɔ̃ña est bona scita a te esse bona: tu es hō. ergo tu es aial. ⁊ añs est cōcedēdū ⁊ ɔ̃ñs nō. ergo regula falsa. ɔ̃ña nota cum maiori: minor ꝓbatur. prio pro p̄ma parte pz q antecedens sit cōcedēdū: qꝛ est verū nō repugnās scitū esse tale. scd̄a ꝓbatur pro altera pte. s. q cōsequēs nō sit cōcedēdū: qꝛ cum significet hoiem esse asinū per casuz: ergo. hoiem eē asinū esset cōcedendū p casuz: qd̄ est incōueniēs.

Ar̃ 3°

¶ Tertio sic. argumēto magr̄i. ⁊ pono q illius cōsequentie. hō currit. ergo risibile currit sit añs tibi positū ⁊ a te admissum. ɔ̃ñs vero sit tibi depositū ⁊ a te admissum. isto posito arguit̃ sic. Ista ɔsequētia est bona scita a te esse bona. homo currit. ergo risibile currit: ⁊ antecedēs pz: qꝛ scis. q arguit̃ a cōuertibili ad cōuertibile: ⁊ antecedēs est cōcedēdū qꝛ tibi positū ē ⁊ a te admissū. igit̃ regula falsa.

Ad p^m

No^m

Ad hec respōdet̃. ¶ Ad p^m dr̃ admisso casu q ista ɔ̃ña ē bona: ⁊ sicut añs est cōcedendū: ita ɔ̃ñs ē ɔcedēdū noialiter ⁊ nō p̄ticipialr̃. Pro q̄ aduertēdū q isti termini: ɔcedēdū negādū: duplr̃ possunt capi. s. nominalr̃: ⁊ p digno cōcedi: ⁊ p digno negari: ⁊ p̄ticipialr̃ qñ rñdet̃ per hoc v̄bū ɔcedo: ⁊ nego. p̄mo mō itelligunt̃ in regula: ⁊ nō scd̄o mō. Jō dico q ɔ̃ñs ē ɔcedēdū noialiter: qꝛ dignū ɔcedi. negādū tñ ē p̄ticulariter: qꝛ quādocūqꝫ poneret̃ rñdet̃ negādo. Uñ ad oēm ꝓpositionē rñdendū est: cōcedo. vel nego vniformiter in casu: ⁊ extra casum. Et si replicas ɔ̃. Ista. hō ē asin⁹: ē ɔcedēda. ⁊ hec est iposs̄a p se. ergo ipossē p se ē ɔcedēdū. Dicit̃ negando minorē: qꝛ repugnat maiori: ⁊ ɔcesse. Hec est via Stro. magr̄i. Hentisber autē aliter rñdet: qꝛ nō ponit drĩam inter cōcedēdū ⁊ ɔcedi: ⁊ negādū ⁊ negari. Uñ dicit q propositio ē ɔcedēda. ⁊ silr̃ dꝫ ɔcedi que apud cōem moduz loquēdi disputātiū est digna ɔcedi: ⁊ negāda q̄ apud illos est digna negari: ita q auctērice sit talis: aut s̄m primam ipositionē: ⁊ nō s̄m nouā. Et iō si ista ꝓpō deus est iponat̃ ad significādū hoiez esse asinū nō valz h̄ ɔ̃ña. hec ꝓpō ē iposs̄. ğ est negāda. silr̃ si hō ē asin⁹ ponat̃ sigare deū eē nō valz hec ɔ̃ña h̄ ē necīa. ğ ē ɔcedēda. sz dꝫ addere i vtroqꝫ añte ⁊ ē auctērice talis. Et sic ad arg^m s̄z Hentisber. dr̃ q añs ē ɔcedēdū ⁊ ɔ̃ñs negādū. sz nō est ɔ̃ regulam. qꝛ i regula requirit̃ h̄ ɔditio. s. q ɔ̃ña sit ɔcedēda q̄liter nō est in ista. Tu seq̄re viā magr̄i: qꝛ cōior ē.

Ad 2^m

¶ Ad 2^m pz rñsio: qꝛ dr̃ q ɔ̃ña ē bōa: ⁊ q sic añs ē ɔcedēdū. ita ɔ̃ñs ē ɔcedēdū s̄z Stro. lz s̄m Hētis. vtrūqꝫ sit ɔcedēduz qñcūqꝫ. Et ad ꝓbationē cū arguis añs ē ɔcedēdū ⁊ sigt̃ hoiez eē asinū. ğ hoiez esse asinū ē ɔcedēdū. negat̃ minor qꝛ ista ꝓpō hō ē aial: nō sigt̃ hoiez eē asinuz nisi ɔcedat̃ p casuz. Dato ğ q añs sit ɔcedēdū: nō tñ rñdeo ɔcedo. Sz tūc q̄rit̃ q̄l̃r sit rñdēdū ad istā i tali cāu. Stro. dic̄. q nullo mō ē rñdēdū. Aliq̄ ɔcedūt ⁊ fatent̃ se male ɔcedere. Et Gaetan⁹ attribuit hāc viā Stro. sz cū reuerētia nō bñ dicit: qꝛ aliq̄ ꝓpō est ad quā nullo mō ē rñdēdū vt illa data. ğ nō ɔcedit istā ⁊c.

Ad 3^m

¶ Ad 3^m dr̃ admittēdo casū. vt cōcedo q illius ɔ̃ñe añs est cōcedēdū ⁊ ɔ̃ñs negādū pp argumētū factuz: sz nego q ista ɔ̃ña sit bona scita a me esse bona: qm̄ ex duob⁹ cōcessis seqt̃ oppo^m illi⁹. seqt̃. n. añs est a te ɔcedēdū ⁊ ɔ̃ñs negādū: ğ ɔ̃ña nō est scita a te esse bona.

Sophisma

¶ Sophisma ɔ̃ regulā sic. Tu es asinus. ğ regula falsa. ɔ̃ña tz. añs ꝓbat̃ sic tu nō differs nisi a capra ergo tu nō differs ab asino. tz ɔ̃ña a sili tu nō vides nisi sor. ğ tu nō vides plat. añs ꝓbat̃ sic. s. q tu n̄ differs nisi a capra: qꝛ si nō: da opp^m. s. tu differs ab alio q̄z a capra: ⁊ pz q est falsa. vt pz p exponētes. s. tu es. ⁊ aliud q̄z capra ē: ⁊ tu nō es aliud q̄z capra: qꝛ 3ª exponēs ē falsa: qꝛ ex ista seqt̃ q tu es capra.

R^o

¶ Ad hoc dr̃ negādo añs. Ad ꝓbationē dr̃ negādo añs. s. tu nō differs ab asino. Et ad ꝓbationē negat̃ ɔ̃ña. Et ad ꝓbationē cū dicis: q tz p simile. negat̃. vñ est magna drĩa inter differre ⁊ videre. sz bñ cōceditur añs. s. tu nō differs nisi a capra: qꝛ ver̄ ē. vt pz p exponētes sz ista ē falsa. tu nō differs nisi a capra: ⁊ exponit̃ sic. tu differs a capra ⁊ a nullo alio q̄z a capra differs ergo ⁊c. Hec ē via magr̄i. vt pz i cap^o de exceptiuis in 3° ɔ̃ne. ⁊ est v̄a ɔ̃ antiquos dicētes opposito modo ⁊c.

¶ Utrū 8ª regula sit vera. Si aliqua ɔ̃ña ē bona scita a te esse bona antecedens est scitum. ergo ⁊ cōsequens.

Ar̃ p̄.

Arguitur ɔ̃ argumento Stro. ⁊ ponatur q a scias sor. eē vnū de tribus hoibus. s. sor. plat. ⁊ Cicerone. nescias tñ de his q sit sor. tūc facio istaz ɔ̃ñaz sor. est ergo iste hō est sor. posito q tu scias me solum. sor. demrare p subm ɔ̃ñtis tūc hec ɔ̃ña est scita esse

ta eē bona:qa scis bñ φ ꝓ eodē vificaꝛ ꝯña ꝓ q̄ vificaꝛ
aña.⁊ aña eſt ſcitū.vt pꝫ p caſuꝫ.⁊ ꝯña nō ē ſcitū a te.qꝛ
q̄cūq; illoꝝ demōſtrato.tu dubitas an ille hō ſit ſoꝛ.p caſuꝫ:ſꝫ ſoꝛ.ē aliq̄ iſtoꝝ.ḡ demōſtrato ſoꝛ.tu dubitas an ille hō ſit ſoꝛ.

Ar 2ᵒ ¶ 2ᵒ ſic.argᵒ magri.hec ꝯ̄ᵉ eſt bona ſcita a te eē bona.B eſt neſcitū.ḡ B ē neſcitū.p ly B vtrobiq; demōſtrando ꝯña illiᵉ ꝯñe.⁊ aña eſt ſcitū ⁊ ꝯña nō.ḡ regl'a fla.ꝯ̄ᵗꝫ cū maioꝛi:qꝛ ſcis φ aꝛ ab eodē ad idē.minoꝛ pbaꝛ.qꝛ q̄rotaut ſcis ꝯñā:aut nō.ſi nō:aꝛ ſic.tu ꝯcedis B ē neſcitū ⁊ nō es obligatᵒ ad illud:⁊ bene rñdes.ḡ tu ſcis B eē neſcitū.⁊ ſcis aña ſic ſig̃re.ḡ tu ſcis aña ⁊ ꝯñs nō.Si vō oīcis φ ſcis ꝯña ⁊ illā ꝓciſe ſig̃t φ B ē neſcitū a te:ſe oemōſtrato.ḡ ſcis φ B eſt neſcitū:⁊ ſcis φ aña ꝓciſe ſic ſig̃t.φ B ē neſcitū a te.ḡ ſcis aña.ḡ aña eſt ſcitū a te ⁊ ꝯña neſcitū.

Ar 3ᵒ ¶ 3ᵒ ſic iſta ꝯña eſt bona ſcita a te eē bōa:tu neſcis B iſtorū eē veꝝ:nec ſcis B iſtoꝝ eē veꝝ.demōſtrando duo ꝯ̄dictoᵃ tibi dubia:⁊ ſi tᵉ pl'a iſtoꝝ.ḡ tu neſcis aliq̄ð iſtoꝝ eē veꝝ.⁊ tñ aña ē ſcitū ⁊ ꝯña nō.ḡ ⁊c̄.ꝯña nō cū argᵗᵒ.qꝛ ſi nō vꝫ.ſtet ḡ oppᵐ ꝯñtl cū añte.vꝫ.tu ſcis aliq̄ð iſtoꝝ eē veꝝ.ſignet ḡ illud.⁊ ſit illud:rex ſedet:ſeᶜ imeᵉ φ tu ſcis B iſtorū eſſe verū demōſtrando iſtam.rex ſedet.qð repugnat vni pri añtis.ḡ ꝯſequētia eſt bona.pbaꝛ minoꝛ.⁊ pro ꝓ pꝛte.pꝫ:qꝛ q̄cūq; illoꝝ ꝯ̄dictoꝝ tibi demōſtrato tu dubitas an ſit verū.ḡ tu neſcis illud eē verum.illa ꝯña eſt bona.⁊ aña ſcitū.ḡ ⁊ ꝯñs.φ aña ꝓncipalis ꝯ̄ſeq̄ntie ſit neſcitū.pbaꝛ ſic.qꝛ illud eſt falſum.pbo.qm̄ ſuū ꝯ̄dictoꝝ eſt verū qð arguo ſic.iſta ſunt ꝯ̄dictoꝛia iter ſe ꝯ̄dicentia.ḡ aliqð iſtoꝝ ē verū.iſta ꝯña ē bona ſcita a te eē bōa.⁊ aña ē ſcitū.ḡ ⁊ ꝯña.ſꝫ ꝯña ē aliq̄ð iſtoꝝ eſſe verū.ḡ tu ſcis aliqð iſtoꝝ eē verū.ſꝫ B ðicat añti ꝓncipalis ꝯ̄ñe.ḡ ⁊c̄.

Ad pᵐ **Ad hec** breuiť rñr.¶ Ad pᵐ oīc Stro.admittit̃ cafus:ſꝫ neᵉ ꝯña:qꝛ ſtat plures eē ſoꝛ.ſi tñ ad daꝛ ad aña aliqa iſtoꝝ ſic.argᵗ ſoꝛ.eſt ḡ ille iſtoꝝ ē ſoꝛ.ꝯcedit̃ ꝯña.ſic aña eſt ſcitū.ita ꝯña ē ſcitū.Et ad ꝓ̃bonē q̄cūq; iſtoꝝ demonſtrato.tu dubitas an iſte ſit ſoꝛ.vic Stro.dubitaꝛ qd demōſtraꝛ.ſi plo vel Licero ꝯcedo.ſi ſoꝛ.nego iſtā:q̄cūq; demōſtrato tu dubitas an iſte ſit ſoꝛ.imo ſcio φ iſte eſt ſoꝛ.q̄cūq; illoꝝ demōſtrato:qꝛ p ly ille ꝯſiteaꝛ ſolū ſoꝛ.demōſtrari.¶ Lōtra hāc rñſionē 2ᵒ inſtaꝛ:ꝓ qꝛ caſus vꝫ ipoſito quē admittit̃.ſꝫ neſciat quis eſt ſoꝛ.⁊ ſciat φ iſte eſt ſoꝛ.demōſtrato ſoꝛ.qꝛ ſi tu ſcis.φ iſte ē ſoꝛ.demōſtrato ſoꝛ.ḡ tu ſcis qs ē ſoꝛ.demōſtrato ſoꝛ.⁊ ita ſequit̃ ꝯ̄dictoᵃ.ſ.φ tu neſcis qs ſit ſoꝛ.⁊ tu ſcis qs eſt ſoꝛ.¶ 2ᵒ ꝓ rñſionē:qꝛ ſic ſcit φ ille hō nō ē ſoꝛ.certificato φ demōſtraꝛ plo.ita ſcit φ ille hō non eſt ſoꝛ.certificato φ demōſtraꝛ plo vel Lice.⁊ p ꝯña hꝫ negare iſtā.ille hō eſt ſoꝛ.demōſtrato plone vel Lice.⁊ nō oubitare.¶ Ad pᵐ varie ſunt rñſiões.Gaietanᵒ oīc:φ cū ſtet φ tu ſcias φ iſte hō eſt ſoꝛ.demōſtratiōe fcā ad itelleᶜᵐ:ſꝫ neſcias φ ille hō eſt ſoꝛ.demōſtratiōe fcā ad ſenſuꝫ:ita cū ly qs iſtoꝝ dicat demōſtrationē ſenſualē ſtat tu ſcis φ iſte hō eſt ſoꝛ.demōſtrando ſoꝛ.ad itellcm̄:q̄uis tu neſcias qs illoꝝ eſt ſoꝛ.φ ſit demōſtratio ad ſenſū.¶ Alij dīt φ ſiue ſit demōſtratio ad ſenſum ſiue ad itellm̄:φ eſt oupleᶜ.ſ.ꝯſuſa ⁊ diſtincta.Loq̄ndo de pᵃ ꝯcedit φ ille ſcit φ ille eſt ſoꝛ.De 2ᵃ vō neſcit qs eſt ſoꝛ.¶ Paulus pgu.alr oīc φ 2ᵒ eſt demōſtratio ſiue ad ſenſum ſiue ad itellectū.ſ.abſoluta ⁊ ꝯditionata.Exᵐ pmi.B eſt ſoꝛ.Exēᵐ 2ᵉ B eſt ſoꝛ.demōſtrato ſoꝛ.¶ Ad ꝓbonē cū oīc.tu ſcis φ ille hō ē ſoꝛ.qꝛ certificato φ demōſtraꝛ ſoꝛ.Et cū dicit poſtea neſcis qs ē ſoꝛ.oīc abſolute.⁊c̄.pꝫ φ neſcis abſolute an B ē ſoꝛ.ſcis tñ φ ille ē ſoꝛ.ꝯ̄donate certificato φ demōſtraꝛ ſoꝛ.Elige q̄ tibi magl g̃ta eſt.¶ Ad 2ᵐ replicaꝫ oīc Gaie.φ Stro.ꝓſuppoīt i caſu φ ſi demōſtraꝛ plo vel Lice.lateāt te.⁊ iō tūc hēs oubitare an iſte ſit ſoꝛ.ſꝫ ſi ſoꝛ.demōſtretur.tūc es certificatᵒ φ demōſtraꝛ ſoꝛ.qa tūc hēs iſtā ꝯcedē.oīc φ aliq̄ textᵒ hñt φ ſi demōſtraꝛ ſoꝛ.vel pla.vl Lice.⁊ neſcis qs demōſtraꝛ.tūc dubito an iſte hō ſit ſoꝛ.Si aūt ſolus ſoꝛ.demōſtraꝛ.ꝯcedo iſtā:nec tūc ē ābiguitas aliq̄.Pau.pgu.dīc q̄cūq; illoꝝ demōſtrato dubito an ſit ſoꝛ.⁊ adhuc ſoꝛ.demōſtrato:dubito an ſit ſoꝛ.ſꝫ nō dubito:imo ſcio:φ B ē ſoꝛ.ipo demōſtrato ſilr nō dubito:imo ſcio:φ hoc nō eſt ſoꝛ.demōſtrato ploꝛ:⁊ non valꝫ a ſenſu diuiſo ad cōpoſitū.q̄re ⁊c̄.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ pnᵃ dicit Stro.φ ps nō pōt demōſtrare totūꝫ:ly B.ḡ qð eſt ſubm ꝯñtis nō pōt demōſtrare totū ꝯñs:qꝛ ſeqꝛ.φ eq̄ cito itelligeret totū ⁊ ps eius:qð eſt icōueniēs:imo ps ps itellᵉ q̄ꝫ totū.¶ Alij dicūt alr ad argᵐ φ ꝯña eſt neſcitū:⁊ repugnat ipm ſciri.iō nō eſt ꝯ̄ rl'am.qꝛ vna de ꝯ̄dictōibᵉ rīe ē φ ꝯñs nō repugnet ſciri ſm Pau.pgu.⁊ Gaeta.⁊c̄.Et ad rōnē Stro.φ ps nō pōt demōſtrare totū dicit Gaeta.φ B itelligi pōt 2ᵉ.ſ.vt ſignū ⁊ vt ſignū ſig̃tū:⁊ φ eſt ipoſſe φ eq̄ cito itelligaꝛ totū ⁊ ps vt ſignū:ſed bñ eq̄ cito pōt intelligi ps vt ſigᵐ.⁊ totū vt ſig̃tū.Pau.pgu.oīc φ noticia ꝯſuſa eq̄ cito itelligit̃ totū ſic ps ſed noticia diſticta nō eſt verū.imo pars ꝓus ſemp itelligit̃.Magr vō alr rñdet ⁊ dubitat an ꝯña ꝓciſe ſignificet:an nō.¶ Si ſic nō admittit̃.caſus qꝛ eſt inſolubile.Si nō:nō valet ꝯᵃ nec arguit̃ a ꝯuertibili.ad ꝯuertibile.qꝛ aña ſig̃t cathe.⁊ ꝯña hypothe.

Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ negaꝛ maioꝛ.ſ.φ illa ꝯ̄ñtia ſit bona.⁊ ꝯcedo opᵐ ꝯñtis ſtare cū añte:illā vꝫ.tu ſcis aliqð iſtoꝝ eſſe verū.Et cū dicis ſignetur illud dico φ nō opꝫ ſignare.qꝛ iy aliqð illoꝝ ſtat ꝯſuſe tñ rōne illiᵉ ꝟbi ſcio ſic ꝯcedit φ nullū denariū ꝓmitto:ſi ꝓmitto denariū.⁊ ex hoc nullus pꝫ ſignari denariᵘ pp ꝯfuſionē habitā a ꝟbo ꝯfuſionis.q̄re ⁊c̄.

Sophiſma. ¶ Sophiſma ꝯ̄ regulā ſic.tu es aſinus.ḡ regula falſa.ꝯña tꝫ.aña pbaꝛ ſic.Et pono φ illa ſit poſita ⁊ a te admiſſa.tu es aſinᵘ.Tūc ꝓponaꝛ iſta.tu es aſinus.Si negeꝛ ꝯ̄.tu negas tibi poſitū ⁊ a te admiſſum.ḡ male rñdes.ſi ꝯcedis iſtam tūc argꝛ ſic.ꝓpoſe poſitū nō eſt ipoſſe ꝯcedēdū.ſed tu ꝯcedis iſtā:tu es aſinus ergo poſſe eſt te eſſe aſinū tunc vltra.poſſe eſt te eē aſinū.⁊ nō eſt poſſe te eſſe aliud q̄ꝫ mōꝫ eſt.igit̃ tu es aſinᵘ.ꝯña nota cū añte.

Rñſio ¶ Ad hec rñdet magr negando añs.Ad ꝓbonē admittit̃ poſitū.Et cū ꝓponit̃ illa.tu es aſinᵘ negaꝛ.¶ Ad argᵐ ꝯcedo φ hō eſt aſinᵘ eſt a te ꝯcedēdū:⁊ nego φ hō eſt aſinᵘ ſit ipoſſe ꝓ ſe tanq̄ꝫ repugnans vni ꝯceſſo.ſequit̃.n.hō eſt aſinus eſt a te ꝯcedēdū ergo hō ē aſinus nō eſt ipoſſe ꝓ ſe.Et ſi argꝛ ſic hō eſt aſinus et a te ꝯcedēdum.⁊ tu negas.ḡ male rñdes.negaꝛ ꝯña:ſed opꝫ addere in añte.⁊ tu nō es obligatᵘ.¶ Ventiſber.vñ alr rñdet negando iſtā.hō eſt aſinᵘ cum ꝓponit̃.Et qñ aꝛ ꝯ̄.Iſta eſt tibi poſita ⁊ a te admiſſa.ḡ tu negas poſitū ⁊ a te admiſſum negaꝛ ꝯñs.ſ.φ ſit mihi poſita ⁊ a me admiſſa.ſed hꝫ hoc totū.tu es aſinᵘ eſt tibi poſitū ⁊ nō B ſoluꝫ:tu es aſinᵘ.Et ſic argᵘ nō ꝓcedit.elige qð placet.¶ Et ſic eſt finis q̄ōnū ꝯ̄ ꝯñas q̄rū numerᵘ eſt duodecim.Et ſi qs q̄reret.q̄re nō feciſti q̄ōnes ſupra oēs.Di φ ꝓlirioꝛ ſuiſſem q̄ꝫ auditores cupent ideo ſufficit feciſſe q̄ōnes ſupra regulas g̃nales in qbus ſi vis magis abundare argᵗᵃ recurre ad limitatiōes regularū in qbus ſoluunꝛ argumēta que peccāt ad defectum alicuius limitationis.

¶ Utrum propoſitio particularis indefinita ⁊ ſingularis de non ſubiecto pronomine demōſtratiuo ſit probanda reſolubiliter per duo demonſtratiua ⁊c̄.

Ar p. **Contra** hoc argꝛ ſic.Omnis reſoloᵉ ē in aliquid ꝓus ⁊ ſed nō ꝓoꝛ eſt ꝓpoſitio de ꝓnoīe demōſtratiuo q̄ꝫ ſit ꝓpoſitio de termio cōi.ergo indefinita nō reſoluit̃ p demōſtratiuā.ꝯña nota cum maiori.minoꝛ pbaꝛ ſic.qa ſic ſe hñt ꝓpoſitiōes adinuicē ſicut termini ipſarū ſed ꝓnomē demōſtratiuū non eſt ꝓus q̄ꝫ terminus cōis qꝛ ſū ꝓus cum ſtet ꝓus eſſe ſine ſuo poſteriori abſq; ꝯ̄tradictione ſtaret hoc eē demōſtrādo boiēꝫ

confir. ⁊ nõ eẽ hoiem qḋ iplical ɔ̃dictionẽ. ¶ Cõfirmat̄: qꝛ ꝑus est illud a q̄ nõ ɔuertit̄ subsistẽdi ɔ̃ña. ꝑ pħm in postpdi/ camẽtis. sed vꝫ. si h̄ est hõ est demſato hoie. ⁊ nõ eɔ̃. ḡ ꝑ/
Ar 2ᵒ us est hõ q̄ȝ h̄ hõ. ¶ 2ᵒ sic. Oĩs resolõ est in noti⁹: sed ali/ cui⁹ ꝓpõnis indefinite termini nõ hñt aliqd noti⁹: ḡ illa nõ põt resolui. ɔ̃ña nota cũ maioꝛi. minoꝛ pbat̄: qꝛ hmõi indefinite ens est vel nõ est. termini nõ hñt aliqd notius qꝛ ly ens est cõissimũ: ⁊ notissimũ cũ sit pᵐ obm itell's. vt
confir. dicit Aui. in meta. sua. ¶ Cõfirmat̄. qꝛ dato oppoᵒ. s. ꝙ aliqs terminus esset notioꝛ isto termino ens. seq̄t̄ ꝙ aliq̄ ꝓpõ eẽt notioꝛ pᵒ pnᵒ q̄ oĩ dignitas: ɔ̃ñs est fl̄m. qꝛ digni/ tatẽ neċe est quẽlibet docẽdũ hẽre. ⁊ vt dicit Cõmẽ. sunt sicut loc⁹ ianue quẽ nll's ignorat. pꝫ ɔ̃ña. qꝛ sicut termi/
Ar 3ᵒ. ni ꝓpõnũ se habẽt adinuicẽ. ita ⁊ ꝓpões. ¶ 3ᵒ sic. Jsta ɔ̃ña nõ vꝫ. h̄ est pr̄ ⁊ h̄ est fili⁹. ḡ pr̄ est filius. Silr̄ nõ vꝫ dõo. h̄ est vbiq̄ȝ. ⁊ h̄ est hõ ḡ hõ est vbiq̄ȝ. qꝛ in omnibus istis añs est veꝝ demſando p ly h̄ xp̄m qui est de⁹: ⁊ ɔ̃ñs est fl̄m. ḡ nõ q̄lȝ indefinita est pbãda resolubilr̄. tꝫ ɔ̃ñtia.
Noᵐ qꝛ a resoluẽtibus ad resolutã vꝫ ɔ̃ño. ⁊c̄. ¶ Pro rñsione ad h̄ argᵒ aduerte ꝙ ꝓpõnẽ esse imediatã in ꝓposito nr̄o ɔtingit duplr̄. s. aut quo ad sensum. qꝛ non hꝫ inferi⁹ aut noti⁹ quo ad sensum per qḋ possit pbari. vt h̄ est. Uel q̄ ad intellm̄. qꝛ nõ hẽt ꝑus q̄ ad cõtrarẽ ex quo pbari pos/ sit vt ista. aliqd est. Et sic ɔcedo ꝙ q̄lȝ ꝓpõ poterit pbari suo mõ aut p ꝑus quoad sensuȝ vel quoad itellm̄ q̄lȝ. n. singularis pbari poterit a poꝛi quo ad intellm̄: ⁊ sic illa hoc ẽ vel nõ ẽ poterit pbari sic oẽ ens est vel nõ est. h̄ est: ens h̄ est vel nõ est. Quelȝ etiã indefinita pbari poterit p ꝑus q̄ ad sensum: vt ista ens est vel non est. pbat̄ sic. h̄ est vel nõ est. ⁊ hoc est ens: ergo ens est vel nõ est. Jn pro posito loqmur de ꝓpõne imediata quo ad sensum qua/ lis est singularis de subto de ꝓnomie demõstratiuo. ⁊ p
Ad pᵐ hoc pꝫ solutio ad argᵒ. ¶ Ad pmũ concedo maiorẽ. s. ꝙ omnis resolõ est in prius vel quo ad sensum vel quo ad intellectũ ⁊ nego minorẽ. Et ad pbationẽ cum dicit̄ ꝑus stat esse sine posterioꝛi. Dicit̄ ꝙ verũ est de poꝛi ſm itell'ȝ
ad ɔfir. ⁊ nõ ſm sensum. ¶ Ad confirmationem dicit̄ cõsimilit̄.
Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ ɔcedo maioreȝ. s. ꝙ oĩs resolõ est in noti⁹ vel q̄ ad sensum: vel quo ad intellectũ ⁊ nego minorem. Et ad pbationẽ cum dicit̄ ꝑus stat esse sine posterioꝛi dicitur ꝙ
ad ɔfir. verum est de poꝛi ſm intellectũ ⁊ non ſm sensum. ¶ Ad ɔfirmationẽ cõcedo ɔ̃ñam. s. ꝙ aliqua ꝓpõ est notioꝛ pᵒ
Ad 3ᵐ pnᵒ. ſm sensum nõ autẽ ſm intellectũ. ¶ Ad 3ᵐ dĩ cõiter ꝙ nulla harũ ɔseq̄ntiarũ valȝ sed solum idẽtice sequit̄. vt in pma ꝙ pater est ille q est filius in scḋa ꝙ hõ est iste qui est vbiq̄ȝ. ⁊ h̄ est verũ qꝛ homo est deus q est vbiq̄ȝ. sed ad ɔcludendum in p̄dicatione formali opꝫ sic argue re. h̄ est vbiq̄ȝ ⁊ hoc vt ens vbiq̄ȝ est hõ. ḡ hõ est vbiq̄ȝ sȝ minoꝛ est falsa: qꝛ vt est vbiq̄ȝ est deus: ⁊ non homo. Pro quo aduerte ꝙ h̄ pbaᵒ que resolõ dĩ est ipse syllogismus resolutori⁹ ⁊ ideo quot ɔditiões requirũtur ad syllm̄ re solutoriũ tot reqrunt̄ ad ipsam. Ad syllm̄ autẽ resoluto/ riũ sex ɔditiões pncipalr̄ reqrunt̄. ¶ Prima ꝙ mediuȝ sit hoc aliqd tam iplicite q̄ȝ explicite. i. sit termin⁹ demõ/ stratiu⁹ pro vno solo supponibilis: nõ due instantie facte nõ valent qꝛ ly deus qḋ demõstrat̄ per ly hoc in illis pro põnib⁹ est eq̄le qd iplicite cũ v̄ificet̄ de tribus personis. ¶ 2ᵒ. ꝙ sit nulloᵒ connotatiuũ. iõ non seq̄tur hoc erit soꝛ. ⁊ h̄ ẽ vl' erit ps soꝛ. ḡ ps soꝛ. erit soꝛ. dato ꝙ p ly h̄ demſet̄ a. ⁊ a. sit residuũ p̄ter digitũ soꝛ. qui digitus hinc ad ho/ rã abscidat̄. Et rõ est: qꝛ mediũ non solum dꝫ eẽ hic ali/ qd tam explicite q̄ȝ iplicite: sed etiã nulloᵒ cõnotatiuum termini nec iplicite nec explicite q̄lr̄ est h̄. nã ly h̄ est ter/ min⁹ ɔnotatiu⁹ iplicite cũ non demſat̄ simplr̄ mere sub stãtiale. puta soꝛ. sȝ cõnotãdo hãc mãm cuȝ hac q̄ȝtitate p̄ter digitũ. iõ nõ vꝫ. ¶ 3ᵒ. ꝙ eodẽ p̄cise supponẽs i vtraq̄ȝ

resoluẽte ſm purã diĩaȝ tp̄alẽ verbi: aut ſm vtraq̄ȝ diĩaȝ in ampliatiõe termini ampliati: ⁊ distributi: aut ſm diĩã termini ampliati solũ. ⁊ nõ distributi. Dĩ pᵒ ſm purã diĩã tp̄alẽ verbi. ⁊ hoc duplr̄. s. aut q̄ñ terminus supponit re/ spectu v̄bi de p̄nti nõ seq̄nte pticiplo ãpliatiue tento nec termio v̄bali: aut supponit rᵉ v̄bi ampliatiui restricti ad vnã solã diĩã sue ampliatiõis: vt soꝛ. q ẽ resoluit̄ sic. hoc est ⁊ hoc est soꝛ. q est. ḡ soꝛ. q est est. Dĩ 2ᵒ aut ſm vtranq̄ȝ diĩaȝ ampliatiõis termini ampliati ⁊ distributi ⁊ hoc 2ᵉ sȝ aut disiũctiue aut copulatiue. disiũctiue supponit cuȝ termin⁹ resolubilis hñs viȝ distribuẽdi p̄cedit suppões reᵒ v̄bi ampliatiui: ⁊ sic sigt̄ alietatẽ pro vtraq̄ȝ pte distri bute ampliatiõis. Xbi gr̄a. aliud a v̄o est verũ. dꝫ sic re/ solui. hoc erit veruȝ. ⁊ hoc est aliud ab eo qḋ est vel erit verũ vel est aliud ab eo qḋ est vel erit veꝝ: ḡ aliud a v̄o erit verũ: sed p̄misse iplicãt sic ɔ̃. Silr̄ resoluit̄ ista aliud a currẽte põt currẽ. ⁊ hoc est aliud ab eo qḋ est vel p̄t eẽ currẽs. vel põt eẽ aliud ab eo qḋ est vel põt eẽ currẽs. ḡ aliud a currẽte põt currẽ. sȝ p̄misse iplicant sic ɔclõ qꝛ si aliud a currẽte põt currẽ. tũc aliqd põt eẽ aliud a se cum ſpm sit vel possit esse currẽs. tꝫ ɔ̃ña a sup̄ioꝛi distributo ad suũ inferi⁹ cũ debito medio. Copulatiue v̄o supponit q̄ñ termin⁹ resolubilis ifinitat⁹ p̄cedit supponẽs reᵐ ter/ mini ãpliatiui. v̄bi gr̄a nõ soꝛ. erit soꝛ. hoc erit soꝛt. ⁊ hoc est aliqd qḋ nec est sortes nec erit soꝛ. vel est aliqd qḋ nec est soꝛ. nec erit soꝛ. ḡ nõ sortes erit sortes p̄misse iplicãt sic ⁊ ɔ̃. Silr̄ resoluit̄ ista nõ icipiẽs eẽ est incipiẽs eẽ. sic dõo hoc est incipiẽs eẽ. ⁊ hoc est aliqd qḋ nec est nec icipit eẽ incipiẽs eẽ: ḡ nõ incipiẽs esse est icipiẽs eẽ: sed p̄misse ex p̄sse iplicãt ɔ̃dictionẽ. Dĩ 3ᵒ aut ſm vtrãq̄ȝ diĩaȝ amplia/ tionis termini ampliati solũ ⁊ nõ distributi: qꝛ tũc disiũ/ tim supponit termin⁹ ⁊ nõ opꝫ replicare i q̄libet pte am pliationẽ. sȝ sufficit ɔsueto mõ resoluẽ. ⁊ hoc qꝛ non p̄ce dit termin⁹ distributus. vt sedẽs põt currẽ soluit̄ sic. hoc põt currẽ. ⁊ hoc est. vel põt esse sedẽs ergo sedẽs p̄t cur/ rere. ¶ 4ᵒ ꝙ sit ex trib⁹ terminis ⁊ nõ ex pluribus iõ nõ sequit̄ hoc est icoꝛruptibilis. ⁊ hoc est sortes ergo sortes est incoꝛruptibilis demſando nũm cõpositũ ex mã pᵒ et aĩa sortis ⁊ dato ꝙ totum sit sue ptis: sed sequit̄: qꝛ sortes est ille nũs incoꝛruptibilis. ¶ 5ᵒ ꝙ minoꝛ semp sit in re/ cto. iõ nõ sequit̄. in hoc instãti est deus: in hoc instanti es tu. ḡ tu es deus: qꝛ minoꝛ dꝫ esse talis. tu es hoc instans. ¶ 6ᵒ ꝙ ɔclõ fiat ɔformis maioꝛi. iõ nõ seq̄t̄. in hoc instan ti est deus hoc istãs est istans. ḡ hoc instans est deus sed solũ sequit̄ ꝙ in hoc instãti est deus. His ḡ sex conditiõi bus seruatis optima erit resolõ. aliter non: ergo ⁊c̄.

¶ Utrũ ꝓpõ vl̄is affirmatiua sit pbanda exponibilr̄. p piacentem. ⁊ vl̄em negatiuã sibi coꝛrespondentem.

Ar pᵒ Contra oĩs pbatio est per notioꝛa: sȝ vl̄is negatiua coꝛrñdens vl̄i affirᵃᵉ non est notioꝛ vl̄i affirmatiua. ḡ vl̄is affirmatiua nõ pbat̄ p negatiuã ɔ̃ña nota cũ maioꝛi. mioꝛ pbat̄: qꝛ oĩs habit⁹ est no/ tioꝛ ꝑuatiõe: sed affirmatio est sic hitus. negõ v̄o sic ꝑua/
confir. tio ḡ affirmatio est notioꝛ negõne. ¶ Cõfirmatur: qꝛ ex affirᵐᵉ seq̄tur negatiã: ⁊ nõ eɔ̃. ergo ꝓpõ affirᵐᵃ est notioꝛ
Ar 2ᵒ negatiua. ɔ̃ña tꝫ cuȝ añte. ¶ 2ᵒ. sic. istius vl̄is oĩs homo currit. scḋa exponẽs q̄ est illa. ⁊ nihil est hõ qn illud cur/ rat est affirᵐᵃ. qꝛ ɔuertit̄ cũ sua vl̄i exponẽda vt probabo ergo ɔ̃ magr̄m ɔ̃ñtia tꝫ. assumptũ pbat̄. s. ꝙ ɔuertat̄ cuȝ vl̄i affirmatiua: qꝛ illa. nihil ẽ homo: qn illud currat. eq/ ualet isti. nihil est hõ qḋ nõ currat. sed illa equalȝ isti. oĩs hõ currit. p regulas equipollẽtiarum. s. negõ postposita facit eq̄pollẽ suo ɔ̃rio. Jsta. n. sunt ɔ̃ria. oĩs homo currit ⁊ nihil qḋ est hõ currit. ḡ negatione postposita equalet
Confir. dõo. nihil qḋ est homo nõ currit. ¶ Confirmat̄ qꝛ istius vl̄is

vlis affir^a.ois hõ est.2^s exponēs q̃ est ista ꝛ nihil est hõiꝫ qn illud sit est affir^a.ℊ ꝛc̃.ꝯña tꝫ añs ꝓbaꝛ qꝛ illa ꝯuertiꝛ cū vna affir^a.ℊ est affir^a ꝯña tꝫ.qa si nega^a ꝯuerteretꝛ cū affir^a.tūc ex negatiua seq̄retꝛ fo͛ꝛalr affir^a:qđ est ꝯ̈ men/tē oīum logicoꝝ qa sꝑ ex vno ꝯuertibili se^r aliud formal'r ꝛ de fo͛ꝛa.ꝙ aūt ꝯuertatꝛ cū vna affir^a ꝓbo sic illa ꝯuertiꝛ cū hac.Idē hõ est vel nõ est.ℊ ꝛc̃.assumptū ꝓbo.qa qđ ē ꝯ̈dictoriū illi^9 disiūctiue est ꝛ alteri^9.ℊ ꝯuertunꝛ ꝓbaꝛ qꝛ talis disiunctiua ꝯ̈dicit huic copulatiue.Idē hõ non est ꝛ idē hõ est.ℊ ꝯ̈dicit huic.aliq̄s hõ ē hõ q nõ est tꝫ ꝯñaꝛ qa vltima resoluiꝛ in illā ꝑ͛ꝛ rōne relatiui. vñ sicut illa hõ currit ꝯ̈dicit huic.nihil qđ est hõ currit ita ꝛ hec in quā resoluiꝛ.s.hõ est currēs ꝯ̈dicit eidē.⁋ Ad ꝓpo^m.ℊ cū il/la disiūctiua affir^a ꝯ̈dicat huic aliq̄s hõ est hõ q nõ est ꝛ eidē ꝯ̈dicat ista nihil est hõ:qn illud sit ℊ ꝛc̃.⁋ 3° sic non seqꝛ:aliq̄s hõ est tantus q̄ꝫtus ipse est.ꝛ nullus est hõ qn ille sit tant^9 q̄ꝫtus ipse est.ℊ qlꝫ hõ est tantus q̄ꝫt^9 ipse est.ℊ vlis affir^a nõ exponiꝛ.vt dicit magr ꝯñtia tꝫ añs ꝓbaꝛ qa añs est verū:vt pꝫ.ꝛ ꝯñs est falsum ꝓbaꝛ qa seqꝛ.q/libet hõ est tant^9 q̄ꝫtus ipse est.ℊ qlꝫ hõ est eq̄lis sibiipsi ꝯñs est fl̄m.qa eq̄litas est rel'o ꝓprie dcā q̄ nõ repiꝛ nisi in/ter extrema inuicē distīcta.ℊ ꝛc̃.⁋ Pro rñsione aduerte ꝙ expō est certa decl'atio vni^9 ꝓpōnis min^9 note ꝑ ꝓpō/nes magis notas.Expō.n.dr̃ q̄si ex positio qđ intus la/tet.sicut ignotū extra positū vt fiat notū:ꝛ ideo exponen/tes notiores sunt ipsa exponibili. Hui^9 rō est qa qñcūq̄ sunt aliq̄ duo q̄ idē ꝑcise signāt quoꝝ vnū explicite di/cit.ꝛ aliud iplicite noti^9 est qđ explicite dicit sed vlis af/firmatiua ꝛ exponētes idē signāt.ꝛ exponētes explici/te.vlis iplicite.ℊ exponētes notiores sunt:nõ tñ sequiꝛ ℊ q̄libet est notior exposita.sic nõ se^r.isti trahūt nauim.ℊ q/libet istoꝝ trahit nauim posito ꝙ nullus ꝑ se sufficiat tra/here.qꝛ teneꝛ collectiue.ꝯcedo ℊ collectiue istā ambe ex/ponētes notiores sunt exposita non aūt diuisiue. Et ꝑ h̃ pꝫ ad arg^a.⁋ Ad p^mū.Et ad ꝯfirmationē pꝫ:qꝛ dato ꝙ vlis affir^a sit notior negatiua corrñdēte.nõ tamē notior est illis duabus simul sumptis.Aliq tñ dicunt ꝙ lꝫ vlis affir^a sit notior negatiua simplici de eisdē terminis.vt il/la.qlꝫ hõ currit est notior illa nullus hõ currit.de nega/tiua tñ corrñdēti vli affirmatiue negāt esse min^9 notā vli affir^a.qcq̄d sit ꝑ^o rñsio tutior est.⁋ Ad 2^m negatur.añs. Ad ꝓbōnē ꝯcedo p^mas duas equalē ꝛ nego alias duas equalere.negaꝛ.n.ꝙ ille due equaleāt nihil est hõ qđ nõ currat.ꝛ nihil qđ est hõ nõ currit.qa ꝑ^o est negatiua cui^9 v̄bū ꝑncipale est lꝫ est:ꝛ 2ª est affir^a cui^9 v̄bum ꝑncipale est lꝫ currit.Ad ꝯfirmationē dñt qdā negādo añs.Et ad ꝓbōnē negaꝛ ꝯña nõ.n.incōuenit ꝙ ex negatiua nõ po/nēte aliq̄d in ee seq̄tur affir^a que nõ ponit aliq̄d in esse. neq̄ hoc logici negarēt.scitū.n.est hāc ꝯñtiam tenere de fo͛ꝛa.s.nõ tu es.ꝛ tu nõ es.ℊ tu nõ es vel tu es.qa ex op/po^o ꝯñtis de forma inferꝛ oppo^m añtis:neq̄ incōuenit cū ꝯñs nihil ponat in esse.Sil'r seqꝛ de forma:nihil est ergo ista.est ꝙ nihil est ſm cōiter logicātes.Sil'r nõ sequitur. nullus hõ ꝑter sortē currit.ergo tm̄ sor.currit. Nõ pos'e est deū non esse.ℊ necesse est deū esse.In arg^o ℊ facto ꝯce/diꝛ ꝙ illa negatiua ꝯuertiꝛ cū affir^a.ꝛ tñ si vna est affir^a ponēs in esse.ꝛ alia.ꝛ si vna est negatiua nõ ponēs in eē. ꝛ alia vñ dñt ꝙ ꝓpō pōt dici affirmatiua dupl'r aut qꝛ v̄/bū ꝑncipale affirmaꝛ vt hõ currit. ita est ꝙ nihil est aut qa aliq̄d ponit in eē. vt ꝑ^o. Negatiua ꝯsil'r diciꝛ dupl'r.s. aut ꝙ ꝑncipale v̄bū negaꝛ:aut qꝛ nõ ponit in esse vtraq̄ ergo illarū ꝓpōnū quas concedunt ꝯuerti in argumen/to est negatiua 2° ꝛ nõ ꝑ^o mõ:ꝛ nulla est affir^a scđo^o:sed bñ vno^o.Ego clarius formabo arg^m:vt clari^9 appeat rñ/sio.Et ar̃ sic.illa:nihil est hõ:qn illud sit.ꝯ̈dicit huic.ali/q̄d est hõ qđ nõ est.ꝛ ista resoluiꝛ in hanc.aliq̄d est hõ:ꝛ

Ar 3°

No^m

Ad p^o

Ad 2°

Propō dr̃ affir/matiua dupl'r

illud nõ est.ℊ adhuc ꝑ^o ꝯ̈dicit huic 3^e. sed etiā tertie ꝯ̈dicē hec aliq̄d nõ est hõ:vel illud est:qa ꝯ̈dictoriū copulatiue assignaꝛ ꝑ disiūctiuā factā de ꝑtibus oppositis sed q̄cūq̄ ꝯ̈dicit vni 3° ꝯuertunꝛ iter se.ℊ prima ꝛ q̄rta ꝯuertunꝛ:sꝫ q̄rta est affir^a.ergo ꝑ^o rñsio adducta negat vltimā ꝯñaꝫ ꝛ bñ.qa illa ꝯuertunꝛ nihil est.ꝛ ita est ꝙ nihil est. ꝛ ta/mē ꝑ^o est negatiua.ꝛ scđa affir^a.Si aūt ambe eēnt mere cath^ebñ seq̄reꝛ:ꝙ si vna affirmatiua.ꝛ alia.⁋ Ad 3^m ne/gaꝛ añs.Et ad ꝓbōnē nego ꝙ ꝯñs sit fl̄m. Ad ꝓbōnem nego istam ꝯñam:q̄libet hõ est tātus q̄ꝫtus ipse est.ergo qlꝫ hõ est eq̄lis sibiipsi.Ad h̃.n.ꝙ añs.sit verum sufficit ꝙ qlꝫ hõ hēat tantā q̄ꝫtitatē q̄ꝫtā ipse hꝫ:sed ad h̃ ꝙ ꝯñs sit verū req̄riꝛ h̃:ꝛ cū h̃ ꝙ distinguatur a se.sed sic nihil ē pater suiipsius:ita nihil est simile vel equale sibiipsi.

Ad 3^m

⁋ Utrū talis ꝓbatio ꝓpōnis officiabilis sit cōueniens.

Contra. Nõ valꝫ hec propō est scita a te.a.ꝓpō est v̄a:que adeq̄te si/gnificat a.ꝓpōnē eē verā.ℊ tu scis a.ꝓpo/sitionē eē verā.ℊ ꝓbō fl'a.ꝯña tꝫ.añs ꝓba/tur.qꝛ casu poss̄ posito añs ē veꝝ ꝛ ꝯñs nõ ꝛ volo ꝙ a ꝓpō sit altera istaꝝ.rex sedet.vel nullus rex sedet.ꝛ nescias que illarū sit.quecūq̄ tñ sit vera. ꝛ scias hoc.isto posito añs est verū in casu.ꝙ ꝯsequēs sit fl̄m ꝓ/baꝛ.qꝛ vtraq̄ istaꝝ est tibi dubia.a.est altera istarū.ℊ a est tibi dubia.ℊ tu nõ scis a.ꝓpōnē esse veram.⁋ Cōfir/maꝛ.qꝛ nõ sequiꝛ ista est scita a te aliq̄ istarum est v̄a: que adeq̄te signāt ꝙ aliq̄ istaꝝ est v̄a.ℊ tu scis aliquā istarum esse verā.ℊ ꝛc̃.tꝫ ꝯñs.ꝛ añs ꝓbaꝛ.qꝛ posito casu possibi/li.añs est verū:ꝛ ꝯñs fl̄m.ꝛ ponaꝛ ꝙ ꝑ lꝫ istarū demon/strenꝛ ista duo ꝯ̈dictoria.s.rex sedet.vl' nullus rex sedet. tūc añs est verū.qꝛ tu scis ꝙ illa sunt ꝯ̈dictoria:ℊ tu scis ꝙ alterū est verū.ℊ illa est scita a te.altera istaꝝ est v̄a.ꝙ aūt ꝯñs sit falsum ꝓbaꝛ.qꝛ tu nescis h̃ istorū esse verum. nec scis h̃ istoꝝ eē verū demōstrādo.rex sedet.vel nullus rex sedet.ꝛ nõ sunt plura istoꝝ.ergo tu nescis aliq̄ꝫ istaꝝ esse verā.⁋ 2°.sic.nõ sequiꝛ.h̃ est tibi dubia.b.est veruꝫ. que adeq̄te sig̃t b.esse verū.ergo.b. esse verū est tibi du/bium.ℊ ꝛc̃.pꝫ ꝯña.ꝛ añs probaꝛ.qꝛ casu possibili posi/to añs est verum:ꝛ ꝯñs falsum.qꝛ volo ꝙ b.sit vna illa/rū deus est.vel hõ est asin^9.ꝛ nescias que illarū sit. scias tamē illā esse verā.de^9 est.ꝛ aliam falsam.tūc añs est ve/rū.qꝛ tu dubitas q̄l'cūq̄ signat.ꝙ añs sit verū ꝓbaꝛ sic. qꝛ nec hoc b.eē verū est tibi dubiū:demonstrata illa.ho/mo est asin^9.nec hoc b.esse verū est tibi dubiū:demōstra/ta illa.de^9 est.ꝛ nõ est aliquod b.nisi altera istarū. ℊ nul/lū b.esse veꝝ est tibi dubiū.pꝫ ꝯña.ꝛ añs probaꝛ.tūc sic. illa est vera.nullū b.esse verū est tibi dubiū. q̄ ꝯ̈dicit illi b.eē verū est tibi dubiū.ergo illa est falsa.⁋ 3°.sic.nõ se/quiꝛ ista est tibi dubia.tu scis regē sedere.q̄ adeq̄te sig̃at te scire regē sedere.ergo tu dubitas te scire regē sedere.ℊ ꝛc̃.tꝫ ꝯña.añs ꝓbaꝛ sic.q̄litercūq̄ illa ꝑncipal'r signat tu dubitas esse.ergo ista est tibi dubia.tꝫ ꝯñtia.qꝛ h̃ est vn^9 modus ꝓbandi ꝓpositionē esse tibi dubiā.vt pꝫ ab Hen/tisbero in de scire ꝛ dubitare.Quia añs sit falsum notuꝫ est:qꝛ ipos'e est aliquē dubitare se scire.vt dicē Hentiſ.Et si nõ credis auctati Hentiſ.ꝓbaꝛ sic.qꝛ dato opposito se/quunꝛ duo ꝯ̈dictoria esse simul v̄a.s.tu scis te nõ scire sic esse.ꝛ tu nõ scis te nõ scire sic.esse.ꝑ^o ps ꝯ̈dictionis ꝓbaꝛ: qꝛ sequiꝛ.tu dubitas te scire ꝛc̃.ℊ tu consideras te scire ꝛ nõ ꝑcipis te scire.ꝯña nota.Tūc vltra.tu ꝯsideras te sci/re ꝛ nõ ꝑcipis te scire sic eē.ℊ tu nõ scis sic eē vel sic.Ista ꝯña est bona.qꝛ ex opposito ꝯ̈nis cū maiori iferꝛ oppo^m mioris sic.tu scis sic eē vl' sic.ꝛ ꝯsideras te scire.ℊ tu ꝑci/pis te scire.qꝛ cū eisdē euidētijs cū q̄bus tu scis ꝑcipis te scire:tūc illa ꝯña est bona ꝛ scita:ꝛ añs est scitū.ℊ ꝯñs est scitū qđ sig̃t te scire nõ sic eē.ℊ tu scis te non scire sic esse.

Ar p^o

confir.

Ar 2°

Ar 3°

¶ Scđa pars ꝯdictiōis pbaṫ. qꝛ sequitur. tu dubitas te scire sic esse. ergo tu dubitas te nescire sic esse. tenet consequētia: qꝛ si vnum ꝯdictoriū est dubiū etiā aliud. Tunc sic. tu dubitas te nescire sic eē. ergo tu nescis te nescire sic esse. tenet consequētia ab inferiori ad suum superius ꝛc.

Ad pᵐ

Ad hec rńr. Ad pᵐ dr̄ ꝙ q̄uis scias a. ppōnē eē verā. tñ a. ppōnē nescio eē verā. qa neutrā illaꝝ scio eē verā. a. ē altera illaꝝ. ꝑ a. nescio eē verā. ꝛ sic ꝯcedo ꝙ scio aliquā ppōnē eē verā quā nescio esse verā: sꝫ. n. scio aliq̄ȝ illaꝝ eē verā. ꝛ vtrāq; illaꝝ dubito eē verā. ꝑ scio aliquā ppōnē esse verā quā nescio eē verā. Formalr̄ rńdēdo negaṫ ista ꝯña. ista ē tibi dubia. ꝑ tu nescis

ad ꝯfir.

istā eē verā. sed bñ sꝫ. ꝑ istā nescis eē verā. ¶ Ad ꝯfirmationē negaṫ añs. Ad pbōnē nego ꝯña esse flm. Et ad pbōnē tu nescis h̄ istoꝝ eē veꝝ. nec scis h̄ istoꝝ esse veꝝ. ꝛ nō sunt plura istoꝝ. ꝑ tu nescis aliquā istaruꝫ esse verā negaṫ ꝯña. qꝛ oppᵐ ꝯñtis stat cū añte. s. ꝙ tu scis aliquā istaꝝ eē verā. ꝛ tamē tu nescis h̄ istoꝝ eē veruꝫ nec scis h̄ istoꝝ eē veꝝ. Ex q̄ ꝯcedo vlteriꝰ tu nescis aliqđ tibi duᵐ eē veꝝ: ꝛ ꝙ tu scis aliqđ istoꝝ esse veruꝫ. ꝛ qđlꝫ istoꝝ eē

Ad 2ᵐ

tibi dubiū. ꝑ tu scis aliqđ tibi duᵐ esse verū. ¶ Ad 2ᵐ negaṫ añs. Et ad pbōnē nego ꝯñs esse flm. Et ad pbōnem ꝯcedo ꝯñamꝫ ꝯña. s. nullum b. esse veꝝ est tibi duᵐ imo stant simul sic illa. aliquē hoīem currē est poſ̄e. nullū hominē currē est poſ̄e. qa sunt de sensu cōposito. neq; aliq̄

Ad 3ᵐ

illaꝝ est fl̄sa. ¶ Ad 3ᵐ sunt opiōnes. Magr̄ ꝛ Pe. Mā. volunt ꝯ Hentisberū: ꝙ poſ̄e est aliquē dubitare se scire. ꝛ fm eoꝝ rńdeṫ negādo añs. s. ꝙ nō sequaṫ. Et ad pbationē negaṫ ꝙ ꝯña sit falsum. Et ad rōnē Hētis. cū tu probas duo ꝯdictoria esse simul vā negāt 2ᵃ ꝯsequētiā: illā. vꝫ. tu ꝯsideras te scire ꝛ nō pcipis te scire sic eē. ꝑ tu non scis sic eē. vel sic. Et ad pbōnē negant ꝙ ex ꝯñe cū maiori inferaṫ oppᵐ minoris. qꝛ nō eisdē euidētijs cū qbꝰ scio pcipio me scire. sed reqriṫ vlterius me scire illas esse sufficiētes: fm aūt Hētisberū rńdeṫ negan° añs. s. ꝙ nō seq̄tur. Et ad pbōnē negaṫ ꝙ añs non sit verū p pma parte. Ad pbationē negāt añs. s. qualitercunq; ista: tu scis regē sedē: pnˢ sigt. tu dubitas eē: imo scio me nescire regē sedē: ꝛ nescio me scire regē sedē. q̄uis. n. dubitē regē sedē. imo scio me nescire regē sedē. nā si hērē euidētias qbꝰ rex sedet: aut si nescio eē sufficiētes nescio regē sedē. ꝛ scio me nescire regē sedē. Hoc vide ample in de scire ꝛ dubitare.

¶ Utrū ppositio descriptibilis sit pbanda descriptibilr.

Arᵗ pᵐ

Contra Sit. a. b. ꝛ. c. tres ppōnes a sit ista deꝰ est. b. hō est anial. ꝛc. rex sedet: ꝛ nescias tu q̄ illaruꝫ sit a. nec b. nec c. scias tñ ꝙ due illaruꝫ sunt scite a te ꝛ alia dubia. qꝛ tu scis ꝙ deꝰ est ꝛ hō est aial sunt scite a te. ꝛ alia rex sedere tibi dubia. tūc aṙ sic. Nō sꝫ. tu scis adeq̄te sigtū alicuiꝰ istaꝝ qđ scis adeq̄te sigri p aliquā istaꝝ. ꝑ tu scis aliquā istarū. ꝑ pbaˢ falsa. ꝯñtis tꝫ. añs pbaṫ. qꝛ añs est veꝝ. vt pꝫ ex casu: ꝛ ꝯseq̄ns flm. qđ pbaṫ. qꝛ q̄lꝫ istarū est tibi dubia. ꝑ tu nescis aliquam istaꝝ. tꝫ ꝯña. ꝛ añs pbaṫ. qꝛ q̄cūq; illarū demr̄eṫ illa ē tibi dubia. ¶ Cōfirmaṫ. qꝛ tu nescis a. nec b. nec c. ꝛ tu scis ꝙ ille sūt oēs istaꝝ. ꝑ tu nescis aliquā istaꝝ. ꝯ° tꝫ cū minori. maior pbaṫ. qa da oppᵐ. ꝙ tu scias a. ꝑ tu scis adeq̄tū sigtū ipsius a. qđ scis adeq̄te sigri p ipm a. qđ est ꝯ casuꝫ.

Arᵗ 2°

pma ꝯ° tꝫ a. singularibꝰ sufficiēter enūaria. ¶ 2° sic. nō sequiṫ. tu scis adeq̄tū sigtū a. ppōnis qđ scis adeq̄te significari p a. ppōnē. ꝑ tu scis a. ppōnē. ergo ꝛc. ꝯ° tꝫ. añs probaṫ. qꝛ añs est veꝝ: ꝛ ꝯña flm casu post posito. qꝛ ponaṫ ꝙ a. ppō sit illa. h̄ est sor. ꝛ scias tu ꝙ h̄ est sortes vel plato. nescias tamē an sit sortes: nec scias: an sit plato. tūc pꝫ ꝙ ꝯseq̄ns sit flm. s. tu scis a. ppōnē. qꝛ tu dubitas a. ppōnē. ꝑ tu nescis a. ppōnē. Quia añs sit verum pbaṫ sic. tu scis a. ppōnē pcise sigre ꝙ h̄ est sor. vel plō. ꝛ ita scis eē. ꝑ tu scis adeq̄tū sigtū a. ppōnis qđ scis adeq̄te significari p a. tꝫ ꝯ° cū minori. maior pbaṫ. tu scis a. ppōnē sigre pcise ꝙ h̄ est sor. vel plō. tꝫ ꝯ° a pte disiūcti ad totū disiūctū. ¶ 3° sic. nō seqṫ. tu dubitas adeq̄tū sigtuꝫ b. ppōnis

Arᵗ 3°

qđ scis adeq̄te sigri p b. ppōnē. ergo tu dubitas b. ppōnē. ergo ꝛc. tꝫ ꝯ°. ꝛ atecedēs pbaṫ. qꝛ añs est veꝝ: ꝛ ꝯña flm casu post posito. ꝛ pono ꝙ a. sit illa ppō. h̄ ē h̄. b. vero sit ista. hoc est sor. ꝛ scias tu ꝙ hoc est hoc. demōstrato sor. ꝛ nescias ꝙ h̄ est sor. ꝛ nescias ꝙ hec ppō. hoc est sor. pncipalr̄ sigt ꝙ h̄ est sor. tūc ꝙ añs sit verū. pꝫ. quia tu scis illā pncipalr̄ significare. sic tu dubitas esse ꝙ antecedēs sit flm pbaṫ sic. tu scis illam hoc est hoc. demr̄ato sor. ergo q̄litercunq; significat tu scis esse. sed illa significat ꝙ hoc est sor. ergo tu scis ꝙ hoc est sor. ergo tu scis b.

Ad pᵐ

Ad hec respōdeṫ. Ad pᵐ admisso casu negaṫ añs. Ad pbōne negaṫ ꝙ ꝯseq̄ns sit flm. Ad pbationē negaṫ illa ꝯseq̄ntia. q̄lꝫ illaꝝ est tibi dubia. ꝑ tu nescis aliquā illaꝝ. sed bene sꝫ. ergo nullā illaꝝ scis. cū quo tamē stat ꝙ tu scis aliquā illarū. Ad confirmationē negaṫ ꝯ°. ad scđm negaṫ antecedēs eē verū. imo est flm: sic ꝯseq̄ns. ¶ Ad pbōnē negaṫ illa ꝯ° a parte disiūcti ad

Ad 2ᵐ

totū disiūctū. sicut nō valꝫ. tu scis ꝙ illa ppō pncipalr̄ significat ꝙ hoc est sor. ergo tu scis illa ppō. p ꝛ pncipalr̄ sigt ꝙ h̄ est sor. vel ꝙ est plō. ¶ Ad 3ᵐ negaṫ antecedēs.

Ad 3ᵐ

Ad pbōnē nego ꝯseq̄ns eē flm. Ad pbōnē negaṫ illa ꝯ°. tu scis illā hoc est h̄. ergo q̄lrcūq; sigt tu scis eē. sed bene sequiṫ. tu scis hāc ppōnē. ꝛ aliq̄lr scis eā sigre. ergo q̄lrcūq; scis eā significare scis eē. Et si replicas ꝯ. ergo scio a. p casum. ergo scio ꝙ ita est totalr̄: sic illa sigt. tūc vltra. scio ꝙ ita est totalr̄ sic illa sigt: sed illa sigt ꝙ hoc est sor. ergo scio ꝙ hoc est sor. minor pꝫ. qa illa sigt ꝙ hoc est h̄: sed hoc eē hoc est h̄ eē sor. ergo illa significat hoc eē sor. Respondetur negādo scđam cōsequētiā. sed debet sic argui scio ꝙ ita est totalr̄ sicut illa significat. ꝛ scio ꝙ illa significat ꝙ hoc est sor. sed minor est falsa. quare ꝛc.

¶ Utrū necessario ꝛ contingēter probētur exponibilr̄.

Arᵗ pᵐ

Contra Nō sequiṫ tu es ꝛ potes non esse. ergo ꝯtingenter es. ergo nō pbaṫ exponibilr̄. ꝯ° tꝫ. antecedēs pbaṫ. qꝛ antecedēs est veruꝫ. ꝛ ꝯñs fl̄a. ꝙ añs sit verū p pᵃ pte. s. tu es. pꝫ. pro 2ᵃ pbaṫ: qꝛ tu potes corrūpi. ergo potes nō esse ꝙ ꝯñs sit flm pbaṫ: qꝛ tu nec̄io es. ergo flm est ꝙ tu ꝯtingēter scis. ꝯᵐ tꝫ. antecedēs pbaṫ. Oē qđ est dū est nec̄io est tu es dū tu es. ergo nec̄io es. maior est pbi primo phier. minor pꝫ de sꝫ. q̄re

Arᵗ 2°

ꝛc. ¶ 2°. sic. nō seqṫ antixp̄s erit ꝛ non poterit eē: qn antixp̄s erit. ergo nec̄io antixp̄s erit ergo ꝛc. ꝯ° tꝫ añs probatur. qꝛ añs est verū: ꝛ ꝯsequēs flm. ꝙ ꝯsequēs sit flm. pꝫ. quia ꝯtingēter antixp̄s erit. ergo falsum est ꝙ nec̄io antixp̄s erit. ꝙ antecedēs sit veꝝ probaṫ. ꝛ ponaṫ ꝙ antixp̄s erit ꝯtingēter. ꝛ ꝙ deus iam puidit ꝛ pscivit antixp̄m futurū. tunc ista est vera: antixp̄s erit. ꝙ alia sit vā. ꝛ nō poterit eē: qn antixp̄s erit probaṫ. qꝛ si non da oppositū. s. ꝙ poterit eē ꝙ antixp̄s non erit ꝛ ponatur in esse ꝙ possibili posito in esse nullum sequiṫ inconueniēs. ꝛ sequiṫ sciam dei esse falsaꝫ. ¶ 3° sic. nō sequiṫ. hoc. erit post a. ꝛ

Arᵗ 3°

hoc poterit non esse post a. ergo hoc cōtingēter erit post a. per ly hoc demr̄ando aīam antixp̄i. ergo ꝛc. ꝯseq̄ntia tꝫ. añcedēs pbaṫ. qꝛ antecedēs est verū: ꝛ ꝯseq̄ns flm sit posito ꝙ a. sit pmū instās aīe antixp̄i. ꝙ antecedēs verū: pꝫ. ꝙ ꝯsequens sit falsum pbaṫ. qꝛ si hoc contingenṫ erit post a ꝛ hoc erit in a. ergo h̄ poterit desinē esse post a. pꝫ ꝯña. sicut si arguiṫ de antixp̄o. ꝛ tamē ꝯseq̄ns est flm. pbaṫ. qꝛ si h̄ poterit desinē eē post a. ponaṫ. ergo ꝙ desinat eē post a. ꝛ argiṫ sic. aut ergo h̄ nō est post a. aut imediate ante

te añs istās pñs fuit p⁹a. Si det p^m. ḡ ime⁹ post istās pñs erit post a. pʒ ɔ⁹. q2 si aia antixp̄i ē ipsa est ppetua. tūc vl tra. ḡ h nō desinit eē post a. Si det 2^m ḡ h ē post a. ꝛ ime⁹ post istās pñs erit post a. pʒ ɔ⁹ vt p⁹ꝫ ꝛ si sic. ḡ nō desinit esse post a. ¶ Confirmat. q2 non sequit hoc erit in a. ꝛ hoc poterit nō esse in a. ergo hoc ɔtigēter erit in a. quia añs est verū. vt pʒ. ꝛ ɔsequēs falsum. pbat. q2 si hoc ɔtigenter erit in a. ergo aliqñ verū est dicere hoc contingenter est in a. tʒ ɔsequentia. qa cuilibet ppōni vē de futuro corrñdet vna de presenti. ꝛ ɔsequēs est falsuʒ. q2 in a. fl̄m est dicere hoc contingēter est in a. tʒ ɔña. q2 sequitur. ergo in. a. est. ꝛ sequit nec̄io est: q2 si aliquid sit a. ꝛ sit nec̄iū ipm nec̄io est. Itē si hoc ɔtingenter erit in a. ergo in. a. h ɔtingēter erit. tʒ ɔña p ɔuersionē. ɔsequens est fl̄m. q2 in a. non habebit potentiam ad nō esse: ex quo in. a. est hec res perpetua. ergo ipsa tunc non poterit nō esse: q̄re ꝛc̄.

Confir. — Ad p^m

Ad hec rñdet. Ad p^mūʒ negat añs. Ad probationem negat q ɔsequēs sit fl̄m. Ad probationē nego istam ɔsequētiā. tu nec̄io es. Ad probationē distinguo illam ptē. oē qd̄ est dum est nec̄io est. q2 ly duʒ est vel se tʒ ex pte subiti vel predicati. si ex pte subti est de sensu cōposito ꝛ est falsa. qa exponit sic. quod est duʒ est necessario est. ꝛ nihil est qd̄ est dum est. qn illud necessario sit. ergo ꝛc̄. ista 2^a est falsa. q2 ɔ̄dictorium est verū. s. aliqd est dum est qd̄ necessario est: vt puta sor. Si vō se teneat ex pte predicati est de sensu diuiso. ꝛ est vera: ꝛ 2^a exponens est. ꝛ nihil est qd̄ est quin illud dū est necessario sit. ꝛ illa est vā. ꝛ q2 arguendo tu capis istam in sensu cōposito. ideo nego scd̄am. Si autē velis q teneatur in sensu diuiso. tunc minor dʒ esse tu es ꝛ ɔcl'o dʒ esse tu duʒ tu es. necessario es que est vera. ¶ Alr distinguūt rōne de ly necessario: aut intelligit cadē supra totum dc̄o. necessario oē qd̄ est dum est est. aut supra ptē. s. illud dūʒ est. p mō ɔcedūt ꝛ est de sensu cōposito. 2° mō negat ꝛ est de sensu diuiso. ¶ Ad 2^m negatur antecedēs. Ad pbationē dicit q añs est fl̄m sicut ɔña. Et cū tu pbas. q2 ponat q deus puidit antixp̄m fore: tūc ista est vā antixp̄s erit. cōcedo. ꝛ illa est vā. ꝛ nō poterit esse: q2 antixp̄s erit. nego. Et cum dicis. da ḡ oppo^m. admitto q poterit eē q antixp̄s nō erit. hoc. n. bene stat cū p̄ntia dei. nō tamē admitto poni inesse. q2 antixp̄s non erit cum p̄ntia dei. sed non presupposita scia dei admitto poni inesse possibi. ḡ posito inesse q̄ztū est ex pte sui. nō seqt incōueniēs. sed ex pte alteri⁹ positi secū. bn̄ p̄t seqni inconueniēs. vnde illa sunt posita. pōle est antixp̄m nō fore. ꝛ tamen de⁹ p̄uidit antixp̄m fore. sed illa nō stāt simul antixp̄s nō erit: ꝛ de⁹ p̄uidit antixp̄m fore. ¶ Ad 3^m negat añs. Ad pbōnē negat q ɔña sit fl̄m. Et ad pbōnē h erit in a. ꝛ hoc contingēter erit post a. ḡ hoc poterit desinē esse post a. negat ɔña. ad siīitudinē dr̄ q siīitudo nō est. q2 antixp̄s sic icipit esse: ita desinit eē. sʒ h aia icipiet eē ꝛ nō pōt desinē eē loq̄ndo sp de potētate nāe. h est rñsio magri in q̄dratura. ¶ Ad cōfirmationē negat assumptuʒ. Et ad pbōnē negat q ɔña sit fl̄m. Ad pbōnē negat ɔña. non. n. cuilʒ ppōni vē de futuro corrñdet vna vā de p̄nti nisi in tēmis simplicib⁹. Et ad aliud negat ɔ⁹ ista p ɔuersiōeʒ. q2 nō ē ɔuersio. vñ iste stāt sil. h ɔtigēt erit i a. ꝛ tñ ñ ɔtigēt erit i a. ꝛ tñ i a. ɔtigēter erit. silr h ɔtigēt erit i a. ꝛ tñ h nō ɔtigēt ē i a. silr ille h ɔtigent erit. ꝛ h nō ɔtigēt est demrando ɔtinue p ly h aiam antixp̄i. h vide a magro in 4°. dubio q̄drature.

Ad 2^m — Ad 3^m — ad ɔfir.

¶ Utrum positiuus gradus comparabiliter sumptus probet exponibiliter sicut magister dicit.

Contra Nō seqtur tu es fortis. plato est fortis. ꝛ plato non est fortior te. ergo tu es ita fortis sicut plato. ergo pbatio mala. ɔña tʒ. añs pbatur. q2 ponatur: q tu sis fortis: vt octo plato vero vt q̄tuor. tunc añs est verū: vt patet. ꝛ ɔsequēs falsum. pbat sic. q2 in omni comparatione facta p eque extrema eq̄liter participant rē in q̄ comparat: sed sic dc̄o. tu es ita fortis sicut plato. est cōparatio fcā p eq̄. ergo extrema participāt eq̄lr reʒ in qua compant. ɔña nota cuʒ maiori. minor pbat. q2 h est cōpatio nō p magis nec p minus. ḡ per eque: ɔña tamē est fl̄m: ꝛ ɔ̄ casum ꝛc̄. ¶ Confirmat. q illud ɔsequēs p̄ncipale sit fl̄m. q2 sequit. tu es ita fortis sicut plato. ḡ tu es eque fortis sicut plato. tunc vltra. tu es eque fortis sicut plato. ḡ plato est eque fortis sicut tu ɔña est fl̄m ergo ꝛ añs. ¶ 2° sic. non sequit. vox est acuta stilus est acut⁹. ꝛ stilus nō est acutior voce. ergo vox est ita acuta sic stilus: q añs sit veruʒ pʒ: ꝛ ɔñs falsum. q2 in equoco nō fit cōparatio. 7° phy. Silr nō vʒ. vox est magna. aq̄ est magna. ꝛ aq̄ non est maior voce. ergo vox est ita magna sic aq̄. q2 añs est veruʒ. vt pʒ. ꝛ ɔñs fl̄m. q2 vox ꝛ aqua non p̄nt cōparari in magnitudie s̄m pl̄m 7°. phy. q2 magnitudo nō hʒ in vtrisq̄ idē susceptiuū p̄mū. ¶ 3° sic. nō sequtur. tu fuisti magnus. ꝛ tu nō fuisti aliud q̄ʒ tu fuisti. ergo tu fuisti ita magnus. sicut tu fuisti. ḡ ꝛc̄. ɔña tʒ. añs pbabit. q2 añs est verum: ꝛ ɔñs falsum. q añs sit verum: pro p̄ma pte pʒ. pro 2ª pbatur. q2 nec in tpe nec in instanti tu fuisti maior q̄ʒ tu fuisti. q ɔseq̄ns sit fl̄m pbat. nā si tu fuisti ita magn⁹ sic̄ tu fuisti. sit ḡ illud instās a. ꝛ b. sit mediū iter a. ꝛ b istās p̄ns. isto po^ı at sic. i a. istāti tu fuisti ita magn⁹ sic̄ tu fuisti. sed in b. istāti tu fuisti magn⁹. ḡ in a. istāti tu fuisti ita magn⁹ sic̄ tu fuisti in b. ɔñs est falsum. supposito q ɔtinue tu fuisti auctus vsq̄ ad hoc instans p̄ns.

Ar p^o — confir. — Ar 2° — Ar 3°

Ad hec respōdet. Ad p^mū negat añs. Ad pbōnē negat ɔsequēs esse fl̄m. Et ad pbōnem cū dr̄. in oi cōparatione facta p eque extrema eq̄liter p̄ticipāt rē in q̄ fit cōparatio. Dr̄ q duplex est cōparatio p eque. Una que est cū p̄cisione. ꝛ de illa v̄itatē h̄z argu^m. Alia est sine p̄cisione ꝛ de ista v̄itatē nō h̄z. negat ḡ maior illa: q̄ vlr sumit p oi cōparatione fcā p eq̄. ¶ Ad ɔfirmationeʒ negat illa ɔña tu es eq̄ fortis sic̄ plato. ḡ plō est eq̄ fortis sic̄ tu. si tñ eēt cōpatio. fcā p eq̄ cū p̄cisiōe ɔcederet. Ad 2^m dr̄ q p̄supponit q illud in quo fit cōpa°. ɔueniat in voce illis extremis q̄lr nō est in pposito. ¶ Ad 3^m negatur añs. Et ad pbōnem negat q ɔña sit fl̄m. Ad probationē negat illa ɔña. tu fuisti ita magn⁹ sicut tu fuisti. ergo aliquo istanti tu fuisti ita magnus sic̄ tu fuisti. q2 p pō substātiui de p̄terito ꝛ de futuro i terminis cōpositis nō existit instās per sui verificationē. Responsio magri.

Ad p^m — ad ɔfir. — Ad 2^m — Ad 3^m

¶ Utrū cōparatiu⁹ gradus exponibiliter pbetur ꝛc̄.

Arguitur ɔ̄ q nō bene exponit per positiuū cōparabilr sumptū. q2 cū ois expō fit per notiora. vel ergo gradus positiu⁹ est notior cōparatiuo: vel eɔ̄. si est notior. ḡ nō recte exponit p cōparatiuū. si econtra. ḡ positiuus gradus non debet exponi. ɔtra magrm. ¶ Confirmat. q2 si cōparatiuus gradus exponat p positiuum comparabilr sumptum. ꝛ positiuus cōparabilr sumptus exponit p comparatiuuʒ. ḡ a p̄ ad vltimū cōpatiu⁹ exponet p cōpatiuū. ¶ 2° sic. nō seqt gradus medius est remissior summo. ḡ gradus medi⁹ est remissus. ꝛ summ⁹ est remissus. ꝛ summ⁹ nō est ita remissus sicut medi⁹. ḡ ꝛc̄. tʒ ɔña. añs pbat. q2 añs est verū. vt pʒ. ꝛ ɔñs fl̄m. q2 illa est falsa. gradus summ⁹ est remissus. q2 si eēt remissus nō eēt summus. Similr non sequit. binarius est minor ternario. ḡ binarius est magn⁹. ꝛ ternari⁹ est magn⁹. ꝛ binari⁹ non est ita magn⁹ sicut ternarius. q2 añs est veꝝ. vt pʒ. ꝛ ɔñs fl̄m p p̄ªpte. s. q binarius sit magn⁹. q2 est minim⁹ nūoꝝ. iō nō est magn⁹. ¶ 3° sic. nō sequtur. sor. est maior platōe. ergo sor. erit magn⁹. ꝛ plō erit

Ar p° — confir. — Ar 2° — Ar 3°

Utrū differat aliud: ꝛ nō idē: exponant̄ vt dicit magr̄.

Ar p°

Contra Non sequit̄: tu es nō idē chymera. ḡ tu es: ꝛ chymera est: ꝛ tu nō es chymera: ergo ꝓbatio mala. ꝯña tz. añs ꝓbat̄. q2 añs est vep: ꝛ ꝯñs falsū: ꝙ añs sit vep ꝓbat̄ sic. tu nō es idē chymere. ꝛ tu es. ḡ tu es non idē chyᵉ. tz ꝯña a negatiua de ṕdicato finito cū cōstātia sbi ad affirmatiuā de ṕdicato infinito ꝛ añs est vep: vt pz. ḡ ꝛ ꝯñs: ꝙ aūt ꝯñs sit falsuz pz. q2 illa exponēs est falsa. s. chymera est.

Ar 2°

C 2° sic. nō seqt̄. tu fuisti. ꝛ asinus fuit qñ tu fuisti. ꝛ tu nō fuisti asinꝰ: ḡ tu differebas ab asino: ḡ ꝛc̄. ꝯña tz. añs ꝓbatur: q2 añs est verū: vt pz. ꝛ ꝯñs est falsum: ꝓbat̄. q2 seqt̄. tu differebas ab asino: ḡ tu differebas ab hoc asino: ꝛ ab illo asino. ꝛ sic de singulis asinis q fuerunt: qd̄ ē fl̄m: q2 multi fuerūt asini corrupti anteq̄z tu fuisti. a. q̄bus tu nō differebas q2 alietas non cadit nisi iter ea q̄ sunt.

Ar 3°

C 3° sic. nō sequitur. sor. senex nō dīt a seipso puero: ḡ sor. senex est: ꝛ sor. puer est: ꝛ sor. senex nō est sor. ergo puer. ꝛc̄. ꝯña tz. añs probat̄: q2 añs est vep. vt pz p Porphy. ꝛ ꝯñs falsuz: q2 si illa est va. sor. senex est illa est falsa. sor. puer est. ꝛ eꝯ̄. Et si dicit̄ ꝙ dīa pōt capi dupl̄r. s. positiue ꝛ negatiue. Prio mō loquit̄ magister. ꝛ sic exponit extrēa eē sil̄. ꝛ sic loqt̄ Porphy. ꝛ sic negat tm̄ vnū extremū ab altero: siue sil̄ sint siue nō. Cōtra. q2 Por. nō ṗt itelligere negatiue: q2 oīs relatio reqrit duo ext̄ma esse sil̄. sed dīa est relō q̄uocūq3 accipiat̄ siue positiue siue negatiue. ḡ reqrit duo ext̄ma sil̄. ꝯña nota cū minori. maior probatur: q2 si sit relaᵒ. suum subm est: ꝛ si hoc est suū correlatiuū est. ꝛ q2 correlatiua sunt sil̄ nā fm pħm in ṕdicamēto relōnis. ḡ q̄lz relatio reqrit extrēa eē sil̄. sz cū dīa ꝛ alietas sit relō q̄dā. ḡ alietas requirit extrema eē sil̄. sed sor. senex. ꝛ sor. puer non sunt sil̄ ergo non bene dicitur. sor. senex differt a. sor. puero.

Ad p^m

Ad hec rñdet̄. Ad primū distinguo illā. tu es non idē chymere. q2 vel totū ṕdicatū ē infiᵐ: vel solū pᵒps. si p mō cōcedo ꝙ nō seqt̄. tu es non idem chymere ergo tu es: ꝛ chyᵃ est ꝛc̄. q2 ly non idem chymere nō ꝓbat̄ p exponētes: sicut differt: q2 non ꝯuertunt̄ ista: nō idem chymere ꝛ dīns a chymera: prout ly non infinitat totum. Si vo scd̄o modo negat̄ ꝙ non sequat̄. Et ad probationē nego ꝙ añs sit verū: imo est falsum sicut ꝯñs. Et ad ꝓbōnem negat̄ ꝯña ista: tu nō es idē chymere: ꝛ tu es ergo tu es non idem chymere accipiendo ly non ꝓut infinitat partem: nec arguit̄ tunc negatiua de ṕdicato finito ad affirmatiuā de predicato infinito totali: vt itelligit regula. Si vo ly non. infinitat totū cōcedit̄ ꝯña: sed nō ē eꝯ̄ Por.

Ad 2^m

C Ad 2^m negat̄ ꝯña: ꝛ dr̄ cōcedēdo añs. s. ꝙ nō sequit̄: q2 non arguit̄ ab exponētibus ad expositū: quia secūda exponēs deb3 esse ista ꝛ asinus fuit qñ tu fuisti ꝛ nunq̄z fuit asinus quin tu fuisti: non hec est falsa: ħ est rñsio magistri. Uel breuius dicat̄ ꝙ scd̄a exponēs dz esse illa: ꝛ asinus fuit solū qñ tu fuisti: ergo ꝛc̄. ꝛ ista est falsa.

Ad 3^m

C Ad 3^m dicitur sicut ibi. Ad replicā dr̄ ꝙ oīs relatio requirit extrema esse simul fm rōnem referendi: siue q̄ntum ad dependentiam qd̄ idē est: non autē oīs relatio reqrit extrema esse simul actu: q2 prius ꝛ posterius sunt correlatiua: lz non simul existant actu: ꝛ ita in proposito.

C Utrum nota exclusionis vt ly tantum ꝛ precise probentur exponibiliter.

Ar p°

Contra Non sequitur. precise sicut est aliqua ꝓpō sigt̄: ergo sicut est aliqua ꝓpō sigt̄: ꝛ nō al̄r q̄z sicut est aliqua ꝓpō sigt̄: ꝛ tm̄ al̄r debite: ḡ ꝓbō mala: ꝯña tz cū minori maior ꝓbatur: q2 añs est verum: ꝛ ꝯñs falsum: ꝙ añs sit verū probat̄ sic: p̄cise sicut ē ꝓpō va sigt̄: ꝛ oīs ꝓpō va est aliq̄ ꝓpō: ḡ p̄cise sicut ē aliq̄ propositio sigt̄: ꝙ ꝯñs sit falsum ꝓbat̄: q2 2ᵃ exponēs est falsa cū ꝯ̄dictoriū sit vep. s. al̄r q̄z sicut est aliq̄ ꝓpō significat: q2 al̄r q̄z sicut est ꝓpō falsa sigt̄: ergo al̄r q̄z sic est aliq̄ propositio sigt̄: tz ꝯña ab inferiori ad suū supius: ꝛ añs ē verū: ḡ ꝛ ꝯñs: q̄re ꝛc̄.

Cōfir.

C Cōfirmat̄: q2 nō sequit̄: sicut ē q̄libet ꝓpō sigt̄: ꝛ non al̄r q̄z sic est q̄lz ꝓpō sigt̄: ḡ p̄cise sic ē q̄lz ꝓpō sigt̄: q2 añs est vep: ꝛ ꝯña falsum: ꝙ ꝯñs sit fl̄m ꝓbat̄: q2 seqt̄ p̄cise sic est q̄lz ꝓpō sigt̄: ḡ q̄lz ꝓpō est va: tz ꝯña: de quocūq3 ṕdicat̄ diffō ꝛ diffiᵐ: diffō aūt propōnis vere est sig̅are p̄cise sic ē: ḡ si h̄ diffō sig̅are p̄cise sicut est ve affirmat̄ de q̄lz ꝓpōne: ḡ diffinitū. s. ꝓpō va de affirmari de q̄libet ꝓpositione: ꝙ añs sit verū ꝓbat̄: ꝛ prio pᵒps: q2 q̄libet ꝓpō va sigt̄ sicut est: vt pz: ꝛ q̄libet falsa sicut est: lz nō p̄cise sic est: vt hō est asinus sigt̄ hominem esse aial: ḡ q̄lz ꝓpō sigt̄ sic est: ꝛ altera ps ꝓbat̄. s. non al̄r q̄z sicut est q̄lz ꝓpō sigt̄ q2 ꝯ̄dictoriū est falsum. s. al̄r q̄z sic est q̄lz ꝓpō sigt̄: q2 seqt̄: ꝓpō vera ē ꝓpō ḡ ꝓpō va al̄r q̄z sic est sigt̄: qd̄ est falsuz.

Ar 2°

C 2° sic: nō sequit̄ exclusum est exclusum: ꝛ nihil nō exclusum est exclusum: ḡ tm̄ exclusum est exclusuz: q2 añs est verū: vt pz: ꝛ ꝯñs fl̄z: q2 iplicat: ꝓbat̄: cuiuslibet exclusiue affirmatiue subm includit̄ ꝛ oᵐ sbi excludit̄: sed ly exclusuz est subm: ꝛ ly non exclusum est oppᵐ sbi: ergo exclusum includitur iplicat: q̄re ꝛc̄. Itē cū cuiuslibet exclusiue affirmatiue ṕdicatū dicat̄ de subo ꝛ remoueat̄ ab oppᵒ subi: sed ṕdicatū dr̄ tā d̄ subiecto q̄z de opposito subi: ergo est falsa: minor ꝓbat̄: q2 oppᵐ subi excludit̄: ḡ ṕdicatū dicat̄ de oppᵒ subi. Confirmat̄: quia nō seqt̄: falsum: ꝛ h̄ verū ꝯ̄dicūt: demōstrādo per ly hoc istā: deus est: ꝛ nihil non falsuz ꝛ hoc verū ꝯ̄dicūt: q2 añs est vep: ꝛ ꝯñs falsum: ꝙ añs sit vep ꝓ prīa pte pz: ꝓbat̄ pro scd̄a: q2 ꝯ̄dictoriū est falsum. s. aliqd nō falsum ꝛ hoc vep ꝯ̄dicūt: q2 sequit̄ ꝙ duo va ꝯ̄dicūt: ꝙ aūt ꝯñs sit fl̄m ꝓbat̄: q2 sequit̄: tm̄ falsum ꝛ hoc vep ꝯ̄dicūt: ḡ oia ꝯ̄dicētia sunt falsum ꝛ hoc vep: tz ꝯña ab exclusiua ad vl̄em d̄ terminis trāspositis: ꝯñs est falsum: ergo ꝛ añs. Itez nō sequitur: tm̄ non oīs hō est albus: ergo non oīs hō est albus: q2 casu posi posito añs est verū: ꝛ ꝯña falsum: q2 ponatur ꝙ oīs hō sit albus: tūc ꝯñs est falsum: cū ꝯ̄dictoriū sit vep. s. oīs hō est albus: ꝙ autez añs sit vep probat̄: q2 sequit̄ oē albū est nō oīs hō: ḡ tm̄ nō oīs hō est albus: tz ꝯña ab vl̄i affirmatiua ad exclusiuā de terminis trāspositis: ꝛ añs est vep: ḡ ꝛ ꝯña.

Ar 3°

C 3° sic. nō sequit̄. tm̄. 12. sunt apl̄i ḡ. 12. sunt apl̄i: ꝛ nulla nō. 12. sunt apl̄i: q2 añs est vep vt pz: ꝛ ꝯñs falsuz: q2 2ᵃ pars est falsa. s. nulla non. 12. sunt apl̄i: q2 ꝯ̄dictoriū est verū. s. aliq̄ nō. 12. sunt apl̄i: q2 pet. ꝛ pau. sunt apl̄i: ꝛ sunt aliq̄ non. 12.

Confir.

C Cōfirmat̄: q2 non sequit̄. sor. ꝛ bru. non differūt numero. ꝛ sor. ꝛ bru. nō sunt nō dīntes nūero: ergo sor. ꝛ bru. tm̄ dīnt numero: q2 añs est verū: ꝛ ꝯsequēs falsum: ꝙ añs sit verū ꝓ pᵃ parte pz: ꝓ 2ᵃ parte ꝓbat̄: q2 oppᵐ est falsum. s. sor. ꝛ bru. sunt non dīntes nūero: q2 sequit̄: ergo sor. ꝛ bru. non sunt dīntes: qd̄ est falsum: ꝙ ꝯñs sit falsum ꝓbat̄: q2 sequit̄ sor. ꝛ bru. dīnt spē: ḡ falsum est ꝙ tm̄ dīnt numero. Itē pōt argui ꝙ illa non est va: spēa ṕdicat̄ de pluribus dīntibus numero tm̄: ꝛ tamē secunda exponens est falsa: quare ꝛc̄.

Ad p^m

Ad hec rñdet̄. Ad pᵐ negat̄ maior. s. ꝙ non sequatur. Ad probationē negat̄: ꝙ añs sit verū imo est falsum: sicut ꝯñs qd̄ ex illo añte sequit̄: ꝙ q̄libet ꝓpō est va sic arguēdo: sicut est aliq̄ ꝓpō sigt̄: ꝛ non alit̄ q̄z sicut est aliq̄ ꝓpō sigt̄: ergo oīs ꝓpō est va: tz ꝯña: quia oppositū ꝯñtis non stat cū añte. s. ꝙ aliq̄ ꝓpositio non sit vera: sed falsa: q2 sequitur: aliq̄ ꝓpositio est falsa: ḡ al̄r q̄z sicut est aliq̄ ꝓpō sigt̄: qd̄ est ꝯ̄dictoriū 2ᵉ ptis añtis: id̄ ꝛc̄. Ad ꝓpositū redeūdo cū tu ꝓbas añs est veruz: negatur ꝯña: q2 argt̄ ab inferiori ad suum supius cū dictiōe hñte virtu negationis ṗposita: cuiusmodi est iste terminus p̄cer

ad p̃ñr. dictió nõ vȝ. ¶ Ad cõfirmationẽ negat̃ ꝙ nõ sequat̃. Et cũ arguis: q2 añs est ve₂ ⁊ ꝯñs falsum: negat̃: ꝙ ꝯñs sit falsuȝ: imo est ve₂ sic añs. Ad ꝓbõnẽ cũ dicis: sequit̃ ⁊ ꝙ q̃libet ꝓpõ est vera: negat̃: ⁊ cũ tu ꝓbas: q2 de quocũ/ qȝ dĩ dictũ ⁊ dict̃m: ꝯcedo: sed significare p̃cise sicut est: est dictũ ꝓpõnis vere: ꝯcedo: ḡ de quocũqȝ dĩ illa dr̃ ꝓpõ vera ꝯcedo: ⁊ iõ nego istã: q̃libet ꝓpõ sigt̃ p̃cise sicut est: ex q̃ seq̃ret̃ ꝙ quelibet ꝓpõ eẽt v̈a: sȝ cõcedã ipsã p̃cise sicut

Ad 2m est q̃lȝ ꝓpõ. ¶ Ad 2m dicũt qdã ꝙ illa ꝓpõ: tm̃ exclusum est exclusuȝ: est impossĩ. q2 implicat ꝯdictionẽ: seq̃t̃. n. ex ipsa ꝙ nihil non exclusum est exclusuȝ: ⁊ aliqd nõ exclu/ sum est exclusum p̃ pars pȝ: q2 est secũda exponẽs eius. Scõa ꝓbat̃: q2 cuiuslibet exclusiue affirmatiue opp̃m subi excludit̃. Sed nõ exclusuȝ est opp̃m subiͣ: ḡ nõ exclusũ ex/ cludit̃: ⁊ iõ dicũt ꝙ ille nõ sunt exponẽtes: sed dȝ addi 3a exponẽs. s. non exclusuȝ est exclusuȝ: ⁊ tũc exponẽs ipli/ cat sicut exposita: q̃re ⁊c̃. Magister ãt aliter r̃ñdet in 7o arg p̃mi dubij q̃dratũre negãdo assumptũ. s. ꝙ nõ seq̃t̃. Ad ꝓbationẽ negat̃ ꝙ ꝯñs sit falsum. Et ad ꝓbõnẽ cum dicis ꝙ iplicat: negat̃: ⁊ cũ tu ꝓbas sic: cuiuslibet exclusi ue affirmatiue sb̃m includit̃ ⁊ opp̃m subi excludit̃: sȝ ly ex clusum est sb̃m ⁊ ly nõ exclusuȝ est oppõm sbĩ: ḡ exclusum includit̃ ⁊ nõ exclusum excludit̃: negat̃ ꝯñs: sed seq̃t̃: er/ go ly nõ exclusum est exclusũ: ⁊ hanc cõcedo: q2 stat mã/ liter: nego tm̃ istã: nõ exclusuȝ est exclusum: q2 stat formã liter. Silr̃ ꝯcedo istã: ly exclusuȝ includit̃: negatur tñ illa exclusum includit̃. Et ad aliã ꝓbationẽ negatur ꝙ p̃dica tum istius exclusiue verificet̃ de opposito sbĩ. Et cum ar/ guis: q2 opp̃m sbĩ excludit̃: ergo p̃dicatũ verificatur d̃ op posito sbĩ: negat̃ cõsequẽtia. Non. n. verificat̃ de opposi/ to sbĩ: sed d̃ illo termino opp̃m sbĩ qui nõ est oppositũ sbĩ: sed ly nõ exclusuȝ est oppositũ sbĩ: ppea dȝ sic argui. Ex/ clusum est exclusum ⁊ nõ exclusuȝ est exclusuȝ: ḡ p̃dicatũ verificat̃ de oppõ subi: ꝯcedit̃ cõsequẽtia: sȝ negat̃ mino:

ad p̃ñr. tãq̃ȝ iplicãs ꝯdictionẽ. ¶ Ad cõfirmationẽ ꝯcedo ꝙ nõ sequit̃: q2 scõa exponẽs nõ bñ sumit̃: sed sic dȝ accipi in plurali cũ subijciatur terminus pluralis nũeri vel equi/ ualens dõ sic: ⁊ nulla nõ falsum: ⁊ h̃ verũ ꝯdicunt: q̃ est falsa: q2 opposita est v̈a. s. aliq̃ nõ falsuȝ: ⁊ h̃ ve₂ ꝯdicũt. Et ad aliud cũ dr̃ ꝙ nõ seq̃tur: tm̃ nõ ois hõ est albus: ḡ nõ ois hõ ẽ albus nego: imo sequit̃: sȝ pp ꝓbõnem quaȝ facis q̃ro quõ tenet̃ ly nõ: aut infinite aut negatiue: si ne gatiue añs est falsuȝ sic ꝯñs. Et ad ꝓbõnẽ: ab vñ d̃ termi nis trãspositis ad exclusiuã: dĩ ꝙ vȝ ꝯñs: q2 exclusiua est negatiua. Si v̈o tenet̃. infinite dĩ ꝙ añs est verum sicut ꝓbat argm̃: sed nego ꝙ ꝯñs sit falsum: quia illa: non ois homo est albus: est affirmatiua: ex quo tenetur infinite ⁊ vȝ tm̃ si dicerez: eius nõ ois hõ est albus: ⁊ ꝯdicit illi: cuȝ

Ad 3m ly nõ teneat̃ i͂finite ⁊ nõ negatiue. ¶ Ad tertiũ dĩ: ꝙ quã do nota exclusionis cadit supra terminum numeri plura lis: ꝙ nõ dȝ ꝓbari p negationẽ infinitãtẽ: sed notã plura/ litatis: ⁊ iõ illa: tm̃. xij. sunt apl̃i. dȝ sic ꝓbari. xij. sunt ⁊ nõ plures q̃ȝ. xij. sunt apl̃i: ergo ⁊c̃. Ad cõfirmationẽ cõiter dĩ: negãdo ꝙ nõ sequat̃. Et ad ꝓbõnẽ dĩ ꝙ ꝯñs est veruȝ sicut añs. Et cuȝ tu ꝓbas ꝯñs est falsum sic: illa dĩ͂nt spẽ: ergo falsum est ꝙ tm̃ differunt numero: negat̃ ꝯña: lȝ va/ leat: ḡ falsum est ꝙ differãt tm̃ numero: ꝯcedũt ḡ istã: tm̃ differũt numero: ⁊ negãt istã illa tm̃ differũt nũero. Ego autẽ clarius r̃ñderem ꝙ dȝ exponi sic soꝛ. ⁊ bru. dĩ͂nt nu/ mero. ⁊ soꝛ. ⁊ bru. nõ differunt plus q̃ȝ nũo: ḡ soꝛ. ⁊ bru. differũt tm̃ nũero: siue ergo soꝛ. ⁊ bru. differũt tm̃ nume/ ro qd̃ ꝓ eodẽ habeo. Q̃ñ. n. nota exclusiõis cadit supra ly differt numero: vel dĩ͂et spẽ vel gñe dȝ exponi p plus q̃ȝ sine ẽt nota exclusionis mediaret inter il'a dõ: dĩt tm̃ numero ⁊c̃. q2 sensus cõis taliũ ꝓpõnũ est ille qd̃ decla/ ratur per talẽ exponẽtẽ: ⁊ tũc ad formã argumẽti ꝯcedit̃

ꝙ nõ sequit̃: q2 ille nõ sunt v̈e exponẽtes. Magister aũt posuit v̈liorẽ modũ: ⁊ p h̃ pȝ: q̃uõ põt dici ꝙ in illa spẽs ẽ q̃ predicat̃ de plibus dĩ͂ntibus nũo tm̃. ly tm̃ cadit supra dĩ͂ntibus nũo: vel supra ly nũero: ⁊ dȝ exponi sic: hoc pre dicatur de plibus dĩ͂ntibus numero ⁊ nõ p̃dicat̃ de dĩ͂nti bus plus q̃ȝ numero: ergo ⁊c̃. ⁊ illo mõ exponendo dictõ speciei non conuenit generi: hic modus clarus est.

¶ Utrum dictiones exceptiue preter preterq̃ȝ ⁊ nisi pro/ bentur exponibiliter.

Contra Non sequit̃ soꝛ. non excipit̃: ⁊ ois hõ nõ soꝛ. excipitur: ergo ois hõ preter soꝛ. excipit̃: ḡ ⁊c̃. ꝯña tȝ añs ꝓbat̃: q2 casu poñ posito: añs est verum ⁊ ꝯñs falsum: vt ponat̃ ꝙ soꝛ. non excipiatur a cursu: q2 currat: ⁊ oẽs alij hoies excipiãtur a cursu: q2 nõ currant: tũc añs est verũ: vt pȝ: ⁊ ꝯñs falsum est: q2 se/ quit̃ ꝯdictio: q2 sequit̃ ꝙ soꝛ. excipit̃ ⁊ ꝙ soꝛ. nõ excipit̃.

Ar p̃a ¶ 2a ps deducit̃ sic: ois hõ p̃ter soꝛ. excipit̃: ḡ soꝛ. non ex/ cipit̃: tȝ ꝯña ab exposita ad vnã suã exponẽtẽ: p̃ma ꝓ/ bat̃ sic: q2 in oĩ exceptiua affirmatiua ps ex̃ capta excipi/ tur: soꝛ. ẽ pars extra capta: ergo soꝛ. excipitur. ¶ Scdo

Ar 2a sic nõ sequit̃: tu scis oẽm ꝓpõnẽ p̃ter a. ⁊ nõ imediate an te instans presens sciuisti oẽm ꝓpõnem: preter a. ergo tu incipis scire oẽm ꝓpõnem p̃ter a. ergo ⁊c̃. tȝ cõsequẽtia añs ꝓbat̃: q2 casu poñ posito: añs est verũ ⁊ ꝯñs falsuȝ: q2 ponat̃ ꝙ scias oẽm ꝓpõnẽ p̃ter a. ⁊ ꝙ imediate añ in stans p̃sens sciuisti a. ⁊ imediate post instans presens sci es a. tũc pȝ ꝙ añs est verũ: ꝙ ꝯñs sit falsum ꝓbatur: q2 se quitur tu incipis scire a. ꝯñs est ꝯ casum: ⁊ tȝ ꝯña ab ex/ ceptiua ad alterã p̃tẽ exponẽtẽ: tñ a siñ optime seq̃t̃: tu ꝓ mittis mihi oẽm denariũ p̃ter a. ḡ tu promittis mihi a. ⁊ ita vĩ in ꝓposito: vel detur cũ diuersitatis. ¶ Tertio sic.

Ar 3a nõ sequitur soꝛ. dicit verũ: ergo. ⁊ nullus hõ nõ soꝛ. dicit verũ: ergo nullus soꝛ. dicit verũ: ⁊c̃. tȝ ꝯña. añs ꝓbat̃: q2 casu poñ posito: añs est verũ ⁊ cõsequẽs falsum: q2 po/ natur ꝙ soꝛ. dicat tm̃ istã: deus est: ⁊ tu v̈o dicas istam: nul/ lus hõ p̃ter soꝛ. dicit verũ: ⁊ vos sitis oẽs hoies loquen/ tes: ꝙ añs sit ve₂ ꝓbat̃: p p̃a p̃te pȝ: p2o 2a ꝓbat̃: q2 si nõ: dã opp̃m. s. ꝙ aliqs nõ soꝛ. dicit verũ ⁊ cũ nullus ali9 loq̃/ tur nisi: tu: ergo tu dicis ve₂: sed tu dicis ꝙ nullus p̃ter soꝛ. dicit ve₂: ergo ita est ꝙ nullus p̃ter soꝛ. dicit ve₂: er/ go tu nõ dicis ve₂: ecce ꝙ opp̃m scõe p̃tis añtis iplicat: ḡ falsum: ⁊ ꝯñter scõa ps añtis est vera: ꝙ antecedens sit falsum ꝓbat̃: q2 si nõ: da oppositũ ꝙ sit verũ: ⁊ sequit̃ ꝙ sit falsum: q2 sequit̃: aliud est verũ: ergo significat sicut ẽt sed significat ꝙ nullus hõ preter soꝛ. dicit verũ: ergo ita ẽ ꝙ nullus hõ p̃ter soꝛ. dicit verũ: ergo tu non dicis veruȝ: ⁊ non dicis nisi cõsequẽs: ergo ꝯñs non est verum.

Ad p̃m Ad hec r̃ñdet̃. Ad primũ dicũt qdã ꝙ exceptiua illa: ois hõ preter soꝛ. excipit̃ claudit ꝯdi/ ctionẽ: iõ cõcedũt ꝙ nõ sequitur: sed nõ dȝ sic exponi: vt arguis: sed sic soꝛ. nõ excipit̃: ⁊ ois hõ non soꝛ. excipit̃: ⁊ soꝛ. excipit̃: ergo ois hõ preter soꝛ. excipit̃: ⁊ tũc añs ipli/ cat ꝯdictionẽ: sicut ꝯñs. Magister alr̃ r̃ñdet. io. argumẽ to p̃mi dubij quadrature negando ꝯñs. s. ꝙ non sequat̃. Et ad ꝓbõnem negat̃ ꝙ ꝯñs sit falsum: imo est ve₂: sicut añs. Ad ꝓbõnẽ negat̃ ꝙ sequit̃ ꝯdictio cũ dicis ꝙ seq̃t̃: ꝙ soꝛ. excipit̃ negat̃. Ad ꝓbõnem: in oĩ exceptiua affir/ matiua ps ex̃ capta excipit̃: sed soꝛ. est pars ex̃ capta: er/ go soꝛ. excipit̃: negat̃ ꝯña: sed bene sequit̃: ergo ly soꝛ. ex cipit̃: ⁊ ista stant simul ꝙ soꝛ. non excipit̃: ⁊ ly soꝛ. excipit̃ q2 in minori soꝛ. supponit mãliter: cũ dĩ soꝛ. est ps extra capta: q̃m ly ps ex̃ capta est terminus scõe intẽtionis vl̃ ꝓpõnis. ¶ Ad 2m r̃ñdet magr̃ in. 24. argo principalis du/

Ad 2m bij negando antecedens. s. ꝙ non sequitur. Et ad ꝓbõnẽ negat̃ ꝙ ꝯñs sit falsuȝ: imo est verũ: sicut añs. Et ad pro/

bationē negat̄ ꝯña: nec arguit̄ ab exposita ad vnā suarum exponētiū: q2 illa non exponibilis nec probabilis rōne dictionis exceptiue: sed rōne inceptionis est ipsa cāliter inferēda. ¶ Ad similē dī ꝙ nō est ad ꝓpositū: q2 ista i tu ꝓmittis oēm denariuȝ ꝑter a. nō h3 ꝓbationē q̄ ꝯuertatur cū ꝓbatione dictionis exceptiue: qualr̄ non est in ꝓposito: ⁊ ita p3 ꝙ aliqua est exceptiua propria affirmatiua q̄ nō est alicuius sue exponentis illatiua. ¶ Ad tertiū

Ad 3m

dicitur querēdo an ista propositio nullus hō ꝑter soz. dicit verū: significat precise in casu an non si sic: non admittitur: q2 est insolubile simplr̄. Si vero non ponatur p̄cise admitto casum: ⁊ cōcedo antecedēs. s. ꝙ nō sequit̄: negatur tñ ꝯña. s. ꝙ ꝓbō sit mala: q2 ꝯñs nō est exponibile cū significet hypothetice. s. ꝙ nullus hō ꝑter soz. dicit veruȝ Et cōcedo ꝙ antecedens est verū ⁊ cōsequens falsum.

¶ Utrū nota reduplicatiōis inq̄ztū ꝓbet̄ exponibiliter.

Ar p

CONTRA Non sequitur. Ens inq̄ztum ens est subm i meta. ergo ens est ens ⁊ ens est ens est subm metaphysice ⁊ si aliqd est ens illud est subm meta. ergo ꝓbō mala t3 ꝯña: añs ꝓbat̄: q2 añs est veꝝ vt p3: ⁊ ꝯña falsum: q2 tertia exponēs est falsa. s. si aliqd est ens illud est subm meta. q2 est vna ꝯditionalis: cuius

Ar 2o

oppositū ꝯñtis stat cū añte. ¶ Secūdo nō sequit̄. soz. ē soz. ⁊ soz. est risibilis: ⁊ si aliqd est soz. illud est risibile: ergo soz. inq̄ztū soz. est risibilis q2 añs est veꝝ: vt p3: ⁊ ꝯñs falsum: qđ ꝓbatur: q2 sequit̄. soz. inq̄ztuȝ soz. est risibilis: ergo soz. ſm ꝙ soz. est risibilis: t3 ꝯña a conuertibili ad cōuertibile: sed consequēs est falsum: ergo añs: ꝙ consequens sit falsum: probat̄ sic: q2 oē qđ competit alicui ſm qđ ipsum cōpetit sibi ꝑmo. per pħm primo poste. sed risibile nō competit ꝑmo soz. imo homini: q2 soz. per hominem: ergo nō cōpetit sibi ſm ꝙ hmōi: cōsequētia tenet: in barocoꝝ ⁊ antecedēs p3. ¶ Tertio sic. non sequitur: aial

Ar 3o

inq̄ztum animal non est asinus: ergo animal est animal: ⁊ animal nō est asinus: ⁊ si aliqd est aial illud non est asinꝰ q2 añs est verū ⁊ ꝯñs falsum: ⁊ ꝯñs sit falsuȝ p3 q2 tertia exponens est falsa. s. si aliquid est aial illud non est asinus q2 oppositum ꝯñtis stat cum añte: ista. n. stant simul: aliquid est aial: ⁊ illud est asinus: ꝙ añs sit veꝝ probat̄ 2ʼ q2 vel aial inq̄ztum aial est asinus vel aial inq̄ztum animal non est asinus: sed non est dicendū primum: q2 falsum est vt p3: per exponentes: ergo est dicendum secundum.

Ad pm

AD HEC rñdet̄. Ad primū dī ꝙ ly inq̄ztuȝ pōt sumi dupl'r. s. specificatiue ⁊ reduplicatiue: nō ista ꝓpō ens inq̄ztū ens est subm in meta. est vā tenendo specificatiue solum: non aūt reduplicatiue: tunc non habet ꝓbari ꝑ exponētes: sed sic. Ens sub rōne qua ens est

Ad 2m

subm in meta. ḡ ens inq̄ztum ens est subȝ in meta. ¶ Ad 2m nego assumptū. s. ꝙ nō sequitur tenēdo inq̄ztū reduplicatiue. Et vltra cū dicis: ꝯñs est falsum negat̄. ¶ Ad ꝓbationē cū dī soz. inq̄ztū soz. ē risibilis. ergo soz. ſ3 ꝙ soz. est risibilis ꝯcedo ꝯñam: silr̄ tenendo ſm ꝙ reduplicatiue: nō aūt specificatiue. Et cū dicis ꝙ ꝯñs est falsum: q2 oē qđ cōpetit alicui ſm ꝙ ipsuȝ cōpetit sibi ꝑmo dicit̄ ꝙ veꝝ est tenēdo ly oē specificatiue: nō aūt reduplicatiue.

Ad 3m

¶ Ad 3m nego assumptū. s. ꝙ nō seq̄tur. Et ad ꝓbationē nego ꝙ añs sit veꝝ: imo est falsum: sicut ꝯñs. Et ad ꝓbationē cū tu queris vel aial inq̄ztuȝ aial nō est asinus. Dico ꝙ nec sic nec sic: vtraq3. n. est falsa. Et si dī ꝯ ꝙ đ q̄libȝ dī alteꝝ ꝯdictorioꝝ incōplexorū: ⁊ de nullo ambo simul dūr: sed asinus ⁊ non asinus sunt ꝯdictoria incomplexa: ergo aial inq̄ztuȝ est asinus: vel non asinꝰ. Di ꝙ illud ꝑncipiū indiget sex limitationibus. ¶ Prima de quolibet termio singulari: q2 de termio cōi pñt ābo v̄ificari: q2 hō est albus: ⁊ est nō albus. ¶ 2a simplici. q2 de aliquo complexo non verificat̄: ⁊ posito ꝙ soz. sit niger falsum est ꝙ soz. albus: sit currēs: ⁊ silr̄ falsum est ꝙ soz. albus: sit non currens. ¶ Tertia supponēte pro aliquo qđ est: q2 alit̄ nullū verificaret̄: maȝ te nō existente: nec tu es currēs: nec tu es ñ currens. ¶ 4a mediante hoc v̄bo de p̄ñt vel de futuro: non op3 vt hic demōstrādo instans pñs fuit: aut accidens vel hoc fuit nō accñs. ¶ 5a ⁊ de nullo ambo silʼ diuisiue sumpta: q2 collectiue pñt silʼ v̄ificari tenēdo ꝙ totū sit sue partes: vt dato ꝙ vnius scuti medietas sit alba ⁊ alia nigra: tūc hoc scutū est albū ⁊ nō album tenēdo ly ⁊ collectiue. ¶ 6a silʼ q2 successiue pñt v̄ificari: vt si soz. esset albus ⁊ postea niger ꝑus h̄ esset vā: soz. est albus: deinde hec esset vā: soz. nō est albus. ¶ Ad ꝓpositu3 redeundo deficiunt due prime conditiones: ideo non sequitur.

¶ Utrum imediate ꝓbet̄ exponibilr̄ sicut dicit magister.

Ar p

CONTRA Nō sequit̄ post hoc tu eris: ⁊ nullū erit instans post hoc qn iter illud ⁊ h̄ tu eris: ḡ imediate post hoc tu eris: ḡ ꝓbō mala: ꝯña t3: añs ꝓbat̄: q2 añs est verū: vt p3: ⁊ ꝯñs falsum: ꝓbat̄: q2 seq̄t̄ imediate post hoc tu eris: ḡ añ oē istās futuꝝ tu eris: ⁊ t3 ꝯña a ꝯuertibili ad cōuertibile: ⁊ ꝯñs est falsum: ḡ ⁊ añs: ꝙ ꝯñs sit falsuȝ ꝓbat̄: q2 ꝯñs est vna ꝓpō resolubilis rōne illius termini cuius vna resoluētium est falsa: q2 resoluit̄ sic: tūc tu eris: ⁊ tūc est vel erit oē instās futuꝝ: ḡ ante oē instās futuꝝ tu eris: q2 q̄ro qd ꝑ ly tūc demr̄at̄: aut instans pñs aut futuꝝ: si pñs ꝑa resoluēs est falsa: q2 instās pñs nūq3 erit. Si demr̄at̄ futurū instās 2a ꝑs est falsa: q2 quocūq3 istāti futuro dato inter illud ⁊ istās ꝑsens erunt īstātia: quoꝝ qđlibet erit ante istās futuꝝ datū: ḡ illud nec est nec erit ante oē istās futuꝝ. ¶ 2o sic. nō sequit̄ post

Ar 2o

hoc totū spaciū erit repletū aere: ⁊ nullū erit instās pñs post hoc qn iter illud ⁊ hoc totū spaciū erit repletū aere: ergo imediate post hoc totū spaciū erit repletuȝ aere: q2 casu posito añs est veꝝ: ⁊ ꝯñs falsū: q2 ponat̄ ꝙ sint duo lapides morales: quoꝝ vnꝰ sit suppositus alteri ⁊ superior lapis incipiat leuari eq̄lr̄ ab oi ꝑte in h̄ istāti ab aliq̄ poᵃ: ⁊ sit a. ꝑs circūferētialʼ lapidis. c. media. b. v̄o mediā iter a. ⁊ c. tūc añs ē veꝝ: vt p3: q2 alr̄ daretur vacuū ꝙ ꝯñs sit falsuȝ: probatur: q2 sequitur: imediate post hoc erit spaciū repletū aere: ḡ eque ꝑmo aer circūferentialis deuenit ad b. pūctū ⁊ ad. c. ꝯñs est falsuȝ: q2 prius venit ad ꝓpinquū q3 remotū: ꝓbat̄ ꝯña: q2 si non da oppm. s. ꝙ non eque ꝑmo venit ⁊ c. ḡ ꝑus venit ad. b. sit. g. instans. f. in quo venit ad. b. ⁊ nō ad. c. ⁊ sit ḡ instans in quo venit ad. c. sequit̄ ꝙ dabit̄ vacuū inter. b. ⁊. c. i toto tꝑe medio inter f. ⁊. g. qđ est impoſe. ¶ 3 sic. seq̄tur data ista expositione ꝙ aliqs xp̄ianꝰ. vt puta soz. deuenit ad morteȝ erit

Ar 3o

silʼ saluatus ⁊ dānatus: aut nec saluatus nec dānatꝰ erit: hoc āt est impoſe: ꝓbat̄ tñ ꝯña ⁊ pono ꝙ soz. viuat. 50. ānos ⁊ diuido illud tꝑs in ꝑtes ꝓportionales: proportione dupla minoribus terminatis ad ꝑmū instans nō eē eius: ⁊ volo ꝙ in q̄libet ꝑte impari peccet mortaliter in q̄libet v̄o ꝑte pari sit absolutus ab oi pctō ꝑꝑ cōtritioneȝ quā h3: ⁊ simus nūc in ꝑmo instanti nō esse soz. ⁊ arḡ sic: ⁊ quero an soz. sit saluatus vel dānatus: si nec sic nec sic habeo vnā ꝑtē. s. ꝙ nec erit saluatus nec dānatus. Si dicis ꝙ est saluatus: tunc sic nō ꝑꝑ aliud est saluatus: nisi quia imediate ante hoc fuit absolutus ab omni pctō: ⁊ iō vī esse mortuus cū absolutione. Sed a silī ꝓbo ꝙ est damnatꝰ: q2 imediate añ h̄ peccauit mortalr̄: iō vī eē mortuꝰ cū pctō mortali: ꝓbatur 2 q2 imediate ante hoc peccauit mortaliter ꝑ exponētes suas q̄ v̄e sunt: vt p3. Et ēt ꝓbat̄ alr̄ sic: imediate ante hoc fuit aliqua ꝑs impar. S3 q̄cūq3 fuit aliq̄ ꝑs ipar mortalr̄ peccauit: ergo imediate ante hoc peccauit mortaliter. Si v̄o dī ꝙ est dānatus a silī

ꝓbaᷓ ꝙ est saluatus. Jtē pōt ꝓbari ꝙ aliqḋ corpus est al
bū ꝛ nigrū siľ: ponendo ꝯsiľem casum. s. ꝙ in oi tpe ipari
istius hore sit nigrū ꝛ in oi pari sit albū: ꝛ sumus i vltimo
instāti hore: ꝛ aᷓ sic imediate ante hoc fuit albū: g̃ nūc sꝫ
est album: similr̃ imediate ante hoc fuit nigrū: g̃ nūc non
est nigrū: ꝓbaᷓ pᵐ ꝯña: ꝛ siľr 2ᵃ ꝓbaᷓ: imediate an̄ hoc fuit
nigrū: g̃ in ifinitū ꝓpinq̄ ad hoc fuit nigrū: tꝫ ꝯña: qꝛ iste
ꝓpōnes ꝯuertunᷓ: tūc vltra in infinitū ꝓpinque ad hoc
fuit nigrū: g̃ nūc ē nigrū: ꝓbaᷓ ꝯña: qꝛ cū q̄cūqꝫ mutatio
reqrat certū ꝛ determiatū tp̄s: nō fuit mutatū illḋ corpꝰ
qꝛ nullū certū tp̄s mediat: g̃ est nigrū: ꝛ siľr ꝓbaᷓ an̄s pᵐ
ꝯñe: qꝛ imediate an̄ hoc fuit ps ipar: sꝫ i q̄cūqꝫ pte ipari
fuit nigrū: ergo imediate ante hoc fuit nigrū: ꝯsiľr ꝓbaᷓ
altera ps ꝛc̄. Jtē p similē casuꝫ pōt ꝓbari ꝙ eadē ꝓpō: ē
vera ꝛ falsa: aut nec v̉a nec falsa quērēdo in vltimo instā
ti hore an sit vera vel falsa. Et arguitur vt supra.

Ad pᵐ.

Ad hec rñdeᷓ. Ad pᵐ negaᷓ an̄s. Ad ꝓbōnē neͦ
go ꝙ ꝯñs sit falsum: imō est veꝝ sicut an̄s: ꝛ
ꝛ cū tu arguis imediate post ħ tu eris: g̃ imediate an̄ oē
īstās futuꝝ tu eris: negaᷓ ꝯña: q̄lrcūqꝫ teneaᷓ ly an̄: sed
bn̄ sequiᷓ: g̃ ante instās futuꝝ post ħ tu eris: ꝛ isto mō aᷓ
ab vno ꝯuertibili ad reliquū: dūmō ly an̄ sit ꝓpō i vbi āt
sit aduerbiū iteꝝ nego ꝯñaꝫ: qꝛ an̄s est veꝝ ꝛ ꝯñs falsuꝫ
pp resolutionē faciēdā: qn̄ āt ly ante ē ꝓpō: tūc exponiᷓ
illa ꝓpō: ante oē instās futuꝝ post ħ tu eris: ꝛ ꝓbaᷓ sic:
ante instans futuꝝ post hoc tu eris: nulluꝫ est vel erit in
stans futuꝝ post hoc: ꝛ ān ante illud tu eris. ¶ Ad 2ᵐ ne
gaᷓ assūptū: imo seqᷓ: ad ꝓbōnē negaᷓ ꝙ ꝯñs sit falsuꝫ:
imo ē veꝝ sic an̄s. Et ad ꝓbōnē admisso casu nego illam
ꝯñam: imediate post ħ totū spaciū ē repletū aere: g̃ eque
p aer circūferētialis deueniet ad. b. pūctū ꝛ ad. c. Et cuꝫ
dicis: qꝛ si nō da oppᵐ cōcedo ꝙ nō eque aer venit ad b. ꝛ
ad. c. sed pꝰs venit ad b. q̄ꝫ ad c. in nullo tn̄ instanti pꝰs
venit ad b. q̄ꝫ ad. c. nec est signare pᵐ instans in quo venit
ad. b. nec ēt est signare pᵐ instans in quo venit ad c. qꝛ q̄
cūqꝫ instanti signato post hoc in quo deuenit ad. b. deue
nit ad. c. ꝛ adhuc an̄ illud deuenit ad. b. ꝛ ad. c. ¶ Ad 3ᵐ
dicūt qdam ꝙ casus nō est possis: qꝛ est deuenire ad tam
modicū tp̄s ꝙ actus volūtatis non poterit fieri in isto: ꝛ
ꝯñr nō poterit peccare nec absolui: actus. n. volūtatis re
quirit certū ꝛ determinatuꝫ tp̄s: nec fit in instanti nec in
quocūqꝫ modico tpe. Uel alr̃ admisso ꝙ actuꝫ volūtatis
fiat in quocūqꝫ tpe ꝛ in instāti: dico ꝙ q̄libet ps casus est
possis de se: sed nō oēs simul: sicut cōcediᷓ ꝙ poẜe est ꝑm
hoc pūctū cōtinuū ꝙ sit actu diuisuꝫ tūc poẜe est ꝑm hoc
ꝛ ita de singulis: tn̄ nō est poẜe ꝑm ħ ꝛ hoc ꝛ sic sine statu
ꝙ sit diuisū. q̄libet. n. ps est possis sed nō oēs siľ: qꝛ si oēs
siľ essent poẜes cū sint de sensu cōposito ponerenᷓ in esse:
ꝛ seqᷓ ꝯtinuuꝫ esse actu diuisum in infinitas ptes: ꝛ seqᷓ
dari actu infinitū: qḋ est impoẜe. ¶ Replica ꝯ licet nō sit
possis casus: est tn̄ possis ꝑm imaginationē cū nō claudat
ꝯdictionē: ig̃ logice est possis: qd g̃ tunc dōm est cōsidera
tu ꝛc̄. ¶ Ad aliud lꝫ casus nō sit possis nāľr loquēdo: qꝛ
est deuenire ad tā modicū tp̄s ꝙ corpus non poterit trāſ
mutari ꝯ albedine in nigredinē nec eꝯ: qꝛ tn̄ casus ē ima
ginabilis sine implicatione ꝯdictionis: iō est possis ꝑꝫ lo
gicos: ꝛ iō dr̄ admittēdo casum ꝛ nego illā ꝯñaꝫ imedia
te ante hoc fuit nigrū: qꝛ oppᵐ ꝯñtis stat cuꝫ an̄te: qꝛ stat
ꝙ nūc pᵐ instans non esset istius corpis ꝛ ꝯñr non est ni
grū: ꝛ tn̄ imediate ante hoc fuit nigrū: ergo in infinitum
ꝓpinque ad hoc instans fuit nigrū: g̃ tūc est nigrum: qꝛ
oppᵐ ꝯñtis stat cū an̄te: vt prius: vbi nunc primo nō fit.
Et si dicis arguitur sic: infinitum ꝓpinque ad hoc instās
fuit nigrū ꝛ nūc est: ergo nunc est nigruꝫ negatur ꝯña: dō
ꝙ non: stat. n. ꝛ esse ꝛ imaginari hoc corpus i nūc primo
esse album vel viride: ꝛ tn̄ cōtinue ante hoc fuisse nigrū.

¶ Utrum incipit ꝛ desinit ꝓbenᷓ exponibiliter ꝛc̄.

Arᷓ prio

Contra Non sequitur. Incipit esse. a.
ergo nūc ē. a. ꝛ imediate post
hoc erit. a. ergo ꝓbō mala: qꝛ ab exposita
ad q̄libet suaꝝ exponētiū ꝯña dꝫ valere
an̄s ꝓbaᷓ: qꝛ an̄s est veꝝ ꝛ ꝯñs falsum: po
sito ꝙ. a. incipiat esse p ꝓpōnē de pn̄ti ꝛ remotionē: de p̄
terito: ita ꝙ nūc sit imediate ante hoc nō fuit: vt pꝫ qua
re ꝛc̄. Et si dr̄ ꝙ nō sequiᷓ ꝓprie loquendo de expōne illi
termini nō hn̄t exponi: sed large capiēdo expōnem p q̄
libet ꝓbōne terminoꝝ: vt di. magr̄ ꝛ in 7ᵒ caplo ꝯ ꝯñas
defendēdo scḋam regulā capli: sed ꝓprie loquēdo ꝓbaᷓ
p cās v̉itatis. ¶ Cōtra. a. q̄libet cā v̉itatis ad ꝓbationē
hn̄teꝫ illā est bona ꝯña: ꝛ. a. ꝓpōne hn̄te cās v̉itatis ad
illas cās diuisiue sumptas vꝫ ꝯña: sed nō vꝫ dḋo. a. inci
pit esse: g̃. a. nūc est: ꝛ nō imediate ante hoc fuit: vel nūc ē
ꝛ imediate post hoc erit: g̃ ꝓbō adhuc mala: ꝯña tꝫ cum
maiori minor ꝓbaᷓ: qꝛ casu poſi posito an̄s ē veꝝ: ꝛ ꝯñs
falsum: qꝛ vbi deus creasset vnū angelū an̄te mūdi crea
tionē puta. a. angelū. tūc illa est v̉a. a. incipit esse: ꝛ tn̄ nul
la illaꝝ cāꝝ v̉itatis est v̉a: cū q̄libꝫ includat tp̄s aut istās
esse: qḋ est falsum ante mūdi creationē. ¶ 2ᵒ sic. nō sequiᷓ

Arᷓ 2ᵒ

sor. nūc nō est albus: ꝛ imediate ante hoc fuit albus: er
go desinit esse albꝰ: qꝛ casu poſi posito an̄s est veꝝ: ꝛ ꝯñs
falsum: qꝛ ponaᷓ ꝙ in q̄libꝫ pte ipari hore p̄terite fuit al
bus: ꝛ in q̄libet pari fuerit niger minoribꝰ terminatis ad
vltimū instans in quo sit rubeus: ꝛ sit. a. in instanti: tunc
an̄s est verū: vt pꝫ: ꝙ ꝯñs sit falsum ꝓbaᷓ: qꝛ oppositū est
verū. s. sor. nō desinit esse albꝰ: qꝛ seqᷓ nūc non est albꝰ: ꝛ
imediate an̄ ħ nō fuit albꝰ ig̃ nūc desinit eē albus: ꝛ ꝫ ꝯña
an̄s ꝓ pma pte pꝫ: ꝓ scḋa pte ꝓbaᷓ: qꝛ imediate an̄ hoc
fuit niger: ꝛ ꝫ q̄cūqꝫ fuit niger nō fuit albus: ꝙ cōsequēs
sit falsum probatur: qꝛ nunc est albus: ꝛ imediate ante ħ
fuit albus: ergo non incipit esse albus.

Ad pᵐ

Ad hec rñdeᷓ: Ad pᵐ dr̄ sicut ibi. Ad replicam dr̄
cōiter ꝙ casus nō est possis nāľr loq̄ndo ꝛ
hoc nō soluit: qꝛ supra nāľr est poẜe ꝛ imaginabile absqꝫ
repugnātia: iō casus est possis logice loquēdo. Pet. Mā.
rñdet huic argumēto: qꝛ ipse facit illḋ dicēdo ꝙ nō valet
ꝯña a ꝓpōne hn̄te cās v̉itatis ad illas oēs cās distribu
tiue sūptas: sed bn̄ eꝯ. Hec rñsio est ꝯ oēs logicos dr̄. ꝙ a
ꝓpōne hn̄te plures cās ad vnā illaꝝ nō vꝫ ꝯña: sed bene
ad oēs siľ sumptas cuꝫ distinctione vꝫ. Jō alr̃ rñdeo dḋo
ꝙ ꝯña vꝫ: sed ly nūc aliq̄n dicit instans qḋ est indiuisibi
le in re: aliq̄n dicit ꝓportionabile instās qḋ est indiuisibi
le in aliq̄ alia mēsura: vt puta i euo vel in eternitate: ꝯce
do g̃ ꝯñam ꝛ dico ꝙ sicut an̄s est veꝝ: ita ꝯñs ꝛ ꝛ nego ꝙ
ly nūc dicat instās vel tp̄s lꝫ bene dicat ꝓportionabile.

Ad 2ᵐ

¶ Ad 2ᵐ negaᷓ assūptū: imo sequiᷓ ꝛ nego ꝙ ꝯñs sit fal
sum. Ad ꝓbōnē nego ꝙ oppᵐ ꝯñtis sic veꝝ. Et cū tu ar
guis sic: nūc nō est albꝰ ꝛ imediate an̄ ħ nō fuit albꝰ: g̃ nō
desinit esse albꝰ: negaᷓ ꝯña: qꝛ scḋa ps an̄tis nō recte su
miᷓ: sed dꝫ esse ista: nō imediate an̄ hoc fuit albus ꝛ ista
est falsa. ¶ Ad tertiuꝫ ꝯcediᷓ assumptū ꝙ nō sequitur: qꝛ

Ad 3ᵐ

non recte accipiunᷓ cāe veritatis: qꝛ debent eē tales nūc
est albus: ꝛ imediate ante hoc fuit albus: ergo nunc in
cipit esse: ꝛ in tali casu minor est falsa: lꝫ ista sit vera ime
diate: ante hoc non fuit albus.

¶ Utrum totus syncathᵉ sumptus ꝓbetur exponibiliter.

Arᷓ pᵒ.

Contra arguiᷓ pmo ꝙ totus non pos
sit teneri istis modis. s. synca
thᵉ ꝛ cathegorematice: quia sequeretur ꝙ
a pticulari ad indefinitam nō valeret ꝯña:
hoc autē est icōueniēs ꝙ seqᷓ probatur: qꝛ
nō vꝫ aliqs totus sor. est hō: g̃ sor. est hō: ꝛ tn̄ argr̄ a par
ticulari ad indefinitā correspondentem: g̃ ꝛc̄. ꝯña nota cū mi

nori p regulam cōem oi. q ex qualibet pticulari fit idefi nita p solā amotionē figni maioz probaf:qz añs est vex ⁊ ɔñs falsuz:q añs fit vex pz:qz cū ly totus teneatur ca th' figat q aliqd ens pfectū ex suis ptib⁹ sicut soz.ē hō: ⁊ illud est vex:q ɔñs sit falsuz ēt pz:qz cū ly totus tenea tur syncath' figat q q̄libet ps soz.est hō:⁊ h̄ est falsum. Itē seqf q aliq est ppō indepēdēs va q̄ fiet impoſſis sim plr sine noua ipōne p solaz ablationē figni a quo nō de pēdet sua v̄itas pz de p̄iacēte hui⁹ pticularis:aliqs tot⁹ soz.est hō supp° q cras fiet ppō totalis p ablationē figni pticularis. Itē seqf q illa ppō:totus soz.ē mioz soz.non possit ɔuerti:qz maxie ɔuerteref in illā:ens minus soz.est

Af 2° tot⁹ soz.⁊ tñ ɔuersa ē va ⁊ ɔuertēs falsa. ¶ 2° pncipalr seqtur q ista ppō:oē totū est mai⁹ sua pte:sit falsa: qd ē incōueniēs:qz est pn™ in geometria ⁊ arithmetrica:pba tur ɔñā:qz cuz ly totū teneaf cathegoremati ce figt q oē ens cōpositū siue pfectū ex suis ptib⁹ ē mai⁹ sua pte illa est falsa:pbaf qz seqf sub ea.soz.est ens cōpositū ex suis ptib⁹.g soz.ē maioz sua pte:tūc vltra:sz corp⁹ ē pars soz. g soz.ē maioz suo corpe:qd est falsuz:qz est eq̄lis illi. Si militer seqtur:aia est pars soz.g soz.est maioz.aia qd est

Af 3° falsuz. ¶ Tertio sic.ɔ̃ modū pbādi seqf q ista ppō est falsa:totū quod deus sciuit adhuc scit:ɔñs est falsuz:qz aliquid deus sciuit ⁊ nihil est oblitus qd sciuit:g totum qd deus sciuit adhuc scit:tz ɔña: qz dato opposito seqf q aliquā ppōnē desinebat deus scire:sed ois ppō quaz inq̄tū sciuit deus fuit in mēte diuina:⁊ qcqd fuit in mē te diuina nunc est: ergo in deo est propositio falsa:⁊ se qtur q ppō vera sit ppō falsa sic arguēdo. Hec est ppō demōstrādo deuz.⁊ hec est ppō vera.g ppō va est ppō falsa:pncipalis aūt ɔsequētia pbaf.s.q seqf q illa ppō sit falsa.totū q deus sciuit adhuc scit:qz bz exponi sic. aliqua ē pte illius qd de⁹ sciuit.adhuc scit ⁊ nlla ē ps illi⁹ qd de⁹ sciuit.qn adhuc scit.g ⁊ c.mō scda exponens est falsa:qz hoc nescitur demōstrādo illā.tu nō es. ⁊ hoc est aliquid quod deus sciuit.g aliqd deus sciuit ⁊ nescit.

Ad pᵐ **Ad hec** respōdef. ¶ Ad pᵐ negaf q sequaf q a pti culari ad indefinitā non valet ɔsequentia. ¶ Ad pbōnē cū dī q nō valz aliqs tot⁹ soz.est hō.g to t⁹ soz.ē hō ɔcedif q nō valet sz dico q illa.tot⁹ soz.ē hō ⁊ hō.nō est idefinita:qz equalet isti:q̄libz ps soz.ē hō:qz ē vlis. Et ad pbōnē cū dī:ppō pticularis fit indefinita p solā ablationē figni:dico q nō est vex vlr loquēdo ⁊ ma xime i ppōnibus in qbus ponūtur termini qui pñt tene ri cathe.⁊ synca. Et si diceres. q̄ g ē sua idefinita: Di q eius indefinita nō pōt assignari i eisdē terminis:sed i eq lētibus sic.ens pfectū ex suis ptib⁹.vt soz.est hō. Et si ali ter dī q̄ ē pticularis isti⁹.tot⁹ est hō. dī q illa nō ē idefi nita:sz vlis.⁊ pticularis eius est ista:aliq̄ ps soz.est hō. Magr tñ dic q illa ppō:tot⁹ soz.est hō.pt ɔsiderari: vt totalis ppō ⁊ sic ē vlis.aut vt idefinita illius pticularis. pmo°.nō valz ɔña.2°mō sic.p° rñ.formalioz. ¶ Ad aliō ɔcedo totū qd ɔducif.s.q idefinita va inclusa i illa pticu lari p ablationem figni pticularis fiet fal sa. ¶ Aduerte tñ q nō est in eadē nisi mālr ⁊ nō formalr.nā qñ erit in clusa in pticulari ly tot⁹ cathe. tenebaf.cū v̄o ē remotū fignū synca. ¶ Ad aliud negatur q illa ppō.tot⁹ soz.est minoz soz.nō possit ɔuerti.immo cū equiualeat isti.que libet pars soz.est minoz soz. ɔuertif sic. aliqd minus soz.

Ad 2ᵐ est ps soz. ¶ Ad 2ᵐ pncipale negef ɔsequentia. Ad pba tionez dicitur distinguendo de toto ⁊ de parte:vnde ista ppositio oē totū est maius sua parte.nō bz v̄itatē nisi de toto q̄titatiuo ⁊ de pte q̄titatiua.iō ɔcedo q soz.est ma ioz sua parte sic accipiendo partem. Et cuz dicis postea corp⁹ soz.est ps soz.⁊ silr aia est pars soz.g soz.est maioz corpore ⁊ maioz anima.negatur ɔsequētia:qz alr capif ps. Corpus.n.nō est ps q̄titatiua soz.sz est ps essentialis silr aia. ¶ Ad 3ᵐ rñdet magr in.34.arg° tertij dubij qua drature. Pro q̄ rñsione aduerte tria. ¶ Primū q sic de⁹ p essentiā suā itelligit cōplexe ita p eēntiā suam intelligit cōplexe ⁊ v̄balr:nec itelligit aliqd p aliqd accidēs ⁊ cō positū qd est ipoſſe:sz qcqd itelligit itelligit p eēntiā suaz ppriā:vt ex snia phi ⁊ cōmē.8.physi.⁊.12.metaphy.col ligif. Scdo aduerte q sicut in deo est spēs itelligibilis q̄ itelligit icōplexe ita:in deo est ppō q̄ intelligit cōplexe:⁊ ɔñter in deo est ppō va ⁊ falsa necessaria ⁊ ɔtingēs:qz i telligit oia entia ⁊ nec̄ia ⁊ ɔtingētia:vt pz. ¶ Tertio ad uerte q qñ pmisse sunt idētice nō seqf ɔ̃ formalis. iō non sequif hoc est pr̄ ⁊ hoc est fili⁹ demōstrādo eēntiā diuinā g pr̄ est fili⁹. Silr nō seqf.ois eēntia diuina ē pr̄.filius est es sentia diuina.g filius est pr̄. Ad formā g argumēti rñdē do ɔcedif q ista est falsa.totū qd deus sciuit adhuc scit. ¶ Et ad pbōnē negaf ɔña:⁊ cōcedo vlteri⁹ q deus ali quā ppositionē desinebat scire. ⁊ q in ipso est aliq̄ ppō falsa q̄ pri⁹ fuit va:nec ex h̄ ē aliq̄ mutatio i deo:sz solum mō in figato illi⁹ ppōnis:nec ex h̄ q ppō falsa est in deo sequitur q ppositio va sit ppō falsa:qz medium solū est idēticū:sed seqf q aliqd qd est ppō va est ppō falsa. Itez ex hoc q deus desinit aliquā ppōnez scire non sequitur ipsum scire plura vna vice q̄z alia quoniaz quādo primo deus aliquam propositionem desinit scire suum contra dictorium incipit scire.

¶ Utrum semper exponibiliter probetur.

Af pᵐ **Contra** sequitur:2 data ista pbatione q ista est falsa.semp deus fuit similiter ista.semp mūdus erit:qd est incō ueniēs.pbaf ɔña qz pma equiualet huic. oi tpe deus fuit.⁊ scda huic oi tpe mūdus erit.mō iste sunt false vt pz p exponētes.pma.n.exponif sic.aliquo tpe deus fuit ⁊ nullū est vel fuit tps qn tūc de⁹ fuit.ergo ⁊c.scda exponēs est falsa:qz tps presens est vl fuit.⁊ tamē in illo non fuit. Scda exponif sic.aliquo tpe mundus erit ⁊ nullū est vl erit tps qn tūc mūdus erit.er go ⁊c. Scda est falsa:qz tps p̄sens est vel erit tps.⁊ tamē in illo non erit. ¶ Scdo sic.data v̄itate pbationis sequi

Af 2° tur q quicquid viuit semp est ⁊ etiā q qcqd mouetur sp se hz illo mō.vt dicit magr in q̄rta ɔ̃ne.sed quelibet illa rum est falsa.vt pbabo.ergo ⁊c.ɔña tenet cū maioz mi noz pbaf.qz ex pma sequitur qcqd viuit semp ē:tu viuis ergo tu semp es.⁊ vltra.g oi tpe es a cōuertibili ad conu tibile:sed tps pteritū est tps.ergo tu es in tpe preterito qd est falsum.ex scda seqtur qcquid mouef semp se hz il lo modo:celum mouef:ergo celum se hz illo modo:⁊ vl tra.ergo semper se hz eodem modo a conuertibili ad cō uertibile:⁊ vltra:ergo celum nō mouetur:tz ɔsequentia: qz ex opposito cōsequētis seqtur oppositū antecedentis sequitur.n.celū mouef:ergo se hz aliter q̄z prius:qz mo ueri est aliter se hre q̄z prius:ergo non semper se hz eodē

Af 3° modo. ¶ Tertio sequitur q ista sit vera semper fuit ho mo:vt patet exponēdo ipsa sed nunc seqtur.semp fuit ho mo:ergo homo fuit semp:tenet consequentia per cōuer sionē ⁊ cōsequēs est falsum:vt pz.g ⁊ antecedens.

Ad pᵐ **Ad hec** respondetur. ¶ Ad pmuz dicitur q due sunt opiniones de ly semper:vt tangif ma gister. ¶ Prima est q ly semper cōuertitur cū ly oi tem pore non absolute:sed sm exigentiam verbi cui additur. ¶ Alia dicit q ly semper conuertitur cū ly oi tēpore ab solute ⁊ sm illam regulam ɔceditur q ille sunt false:sem per deus fuit:semp mūdus erit:sm vero pmam negatur neq pma propositio equiualet huic.oi tpe deus fuit.sed isti.oi pterito deus fuit:neq scda equalet huic.oi tēpore mūdus erit:sed isti.omni tempore futuro mundus erit.

¶ Incipit tractatus magnus de primo ꝛ vltimo instāti excellētissimi artium ꝛ medicine doctoris magr̄i Mengi Blāchelli fauentini ad fratrem Carolum fauentinū ordinis seruorū.

Cuz multa mecum ipse repeterē ex his q̄ oliz in phia scripserā occurrit mihi an̄ alia tractat⁹ de p̄mo ꝛ vltimo instāti per ar duas phie q̄ones dissoluens. Quem cū studiosis phie non parū pfuturū iudicarē illū in p̄sentia edere pposui: ne tanti operis labor irritus esset: adde q̄ ꝛ mētes iuuenū ad nouas speculatiōes excitabitur. Tuo aūt noi frater Carole fauentine dedicaui. Tum q: tuis p̄cib⁹ ad hoc ipulsus sū. Tū ēt iure patrie tueq̄ doctrine p̄stātia q̄b⁹ tibi plurimū debeo: ex eni doctissimoꝝ viroꝝ iudicio iter p̄mos tue religionis phos ac theologos ↄnumerar⁹. Eo igit̄ libētius hec tibi iscripsimus: q̄ eoꝝ optim⁹ iudex esse poteris. Diuisim⁹ aūt tractatū in duodeciz q̄ōnes: vt oēs mām amplecteret̄ q̄s Mātuanus ↄtra viā cōem agit. In singulis āt vtriusq̄ ptis rōnes ꝛ fundamēta iecimus: vt quisq̄ via sibi grata incedere possit.

Questio. 1ᵃ

Utrum quelibet forma sub̄alis producēda successiue p̄ducat̄.

[margin: Mantuanus contra viā cōem]

Et arguit̄ p̄mo q̄ sic: q̄ capiat̄ .a. ignis pedalis vniformis in oib⁹ dispōnib⁹ cuz q̄b⁹ eius forma ↄseruat̄: cui approximet̄ agens incipiēs corrūpere illas dispōnes. ¶ Et arguit sic: p̄us corrūpent̄ dispōnes in parte ppinq̄ q̄ remota. igit̄ p̄us corrūpet̄ forma ignis in parte ppinqua q̄ remota. tenet ↄña per vnū p̄n̄ qd̄ dicit: q̄ forma nō pōt stare in mā sine dispōnib⁹ ↄseruātib⁹ eā. Et vlterius sequit̄ cū mā nō possit stare sine forma q̄ p̄ius inducet̄ forma seq̄ns in parte ppinq̄ q̄ remota: ꝛ p ↄñs sicut forma p̄cedēs successiue corrūpet̄: ita forma sequēs successiue inducet̄. añs vo p̄ncipale pz per illud p̄n. qd̄ dicit: oē agens nāle veloci⁹ agit in partez ppinquā q̄ remotā. igit̄ p̄us corrūpit dispōnes in pte ppinq̄ q̄ remota.

[margin: Argr̄ p̄]

¶ 2° q: capio māz in q̄ sit forma ignis cui approximet̄ agēs incipiēs corrūpere: ꝛ q̄ro aut talis mā est eq̄lr dispōsita per totū p cōseruatione forme: aut nō. Si dī q̄ sit eq̄liter dispōsita: ꝛ cū agēs corrūpēs sit melius applicatū parti ppinq̄ q̄ remote. igit̄ p̄us corrūpit dispōnes in pte propinq̄ q̄ remota. Si vo dī q̄ nō ē eq̄lr dispōsita p totū: erit ḡ min⁹ dispōsita ad vnū punctū q̄ ad aliū. igit̄ p̄us icipiet corrūpe formā ad vnū punctū q̄ ad aliū: ꝛ ita seq̄ns forma p̄us inducet̄ ad vnū punctū q̄ ad aliū. q̄re.

[margin: Argr̄ 2°]

¶ 3° q: si forma sub̄alis nō iducit̄ successiue: seq̄t̄ q̄ det̄ minima mā i quā forma eque p̄ inducit̄. pz ↄña: q: ex opposito ↄñtis. sequitur oppo^m añtis: q̄m si non dat̄ minima mā in quā forma eque p̄ introducit: tūc q̄cunq̄ data in quā inducit̄ p̄us inducit̄ in minorē: ꝛ q̄re successiue inducit̄. Cū ↄña sit falsuz pbat̄: q: si det̄ minima mā in quā forma inducit̄: tunc dabit̄ minim⁹ ignis: quo dato corrūpat̄ per diuisionē: ꝛ seq̄tur q̄ ptes illius māe stabūt sine forma: qd̄ est ipoı̄e. ꝛ pbat̄ ↄña: q: cū forma ignis minorē mām possit informare q̄ forme alioꝝ elītoꝝ: ꝛ forma ignis nō possit tales ptes seorsum informare: q: dabit̄ min⁹ minimo. igit̄ nulla alia forma poterit illas ptes seorsuz iformare: q̄re remanebūt sine forma.

[margin: Argr̄ 3°]

¶ 4° q: capio mām aliquā dispōnedā p introductione forme: ꝛ q̄ro. vel alterabit̄ ab agente extrinseco vel intrinseco. si extrinseco: ꝛ cū illud veloci⁹ agat in partē propinquā q̄ remotā. igit̄ p̄us disponet̄ in parte ppinqua q̄ remota: ꝛ per ↄñs p̄us inducit formā in pte ppinqua q̄ remota. Si vero ab agēte intrinseco dispoīt̄: aut vniformiter aut difformiter. si difformiter. igit̄ p̄us in vna pte disponet̄ q̄ in altera: ꝛ p ↄñs p̄us iducit formā in vna pte q̄ in alia. si vo vniformiter disponet̄ ab agente intrinseco: ꝛ cū nō sit poı̄e aliq̄d nāliter alterari: q̄n agēs extrinsecū effectiue ↄcurrat: sed agens extrinsecū plus adiuuat ad vnā partē q̄ ad aliā. igit̄ p̄us disponit in vna pte q̄ in alia: ꝛ per ↄñs p̄us inducit formā in vna parte q̄ in alia.

[margin: Arg. 4°]

¶ In oppo^m arguit̄ p̄: q: in q̄lz spē rei nālis dat̄ minimū potēs seorsuz existere in illa: vt puta minimus ignis minima terra ꝛ hō. igit̄ forma nō inducit̄ successiue. tenet ↄña: q: ex opposito ↄñtis seq̄t̄ oppo^m añtis. añs pbat̄. p̄ auctē phi. p̄ phyſ. dicētis: carnis aūt determinata est q̄titas in magnitudine ꝛ puitate. ꝛ 2° de aia: oiuz nā ↄstantiū terminus ꝛ rō est magnitudis ꝛ aug^m pbat̄ ēt rōne phi ↄ̄ Anaxagorā p̄ phyſ. Nā arguit sic Phs. si ↄtingit ptē q̄ seorsuz pōt existere quātācunq̄ eē in magnitudine ꝛ puitate: contingit ꝛ totū q̄tūcūq̄ eē: sed ipossibile est totū q̄tūcunq̄ esse. ḡ ipossibile est ptē q̄tūcunq̄ esse: q̄re pz q̄ alr rō phi nō valeret: si non daret̄ minimū nāle in q̄lz spe.

[margin: In opposi tum ꝛ pro vīa cōi. — Argr̄ p̄ — T.c.38. — T.c.41 — T.c.36.]

¶ 2° argr̄ rōne v̄tutū nāliū sic. Quelibz forma sub̄alis hz v̄tutes suas nāles determinatas. igit̄ q̄lz forma sub̄alis limitat sibi quātitatē determinatā. tz ↄña: q: v̄tus insequt̄ formā in ordine ad mām ꝛ q̄titatez: q̄m in maiori q̄to maior est v̄tus. 4° metheo. añs pbat̄: q: ois forma est limitata f̄m suas opationes. igit̄ est limitata f̄m v̄tutes.

[margin: Argr̄ 2° — T.c.2.]

¶ 3° arguit̄ rōne opationū: q: forma sub̄alis nō est apta nata opari in q̄cūq̄ mā. igit̄ nō est apta nata induci in q̄cūq̄ māz. tz ↄña: q: forma nō inducit̄ in māz nisi vt opet̄ in ea. añs pbat̄ ꝛ maxime de forma sub̄ali ipsius aie: q: cū aia sit actus corpis organici. 2° de aia: non est apta opari nisi in corpe organico: sz nō q̄cūq̄ mā pōt esse organica: q: organiçatio reqrit diuersitatē partiū: q̄re.

[margin: Argr̄ 3°, — T.c.6.]

¶ 4° argr̄ rōne cōseruatiōis sic. Nō pōt forma cōseruari in q̄cūq̄ modica mā: ḡ nō pōt forma induci in q̄cunq̄ modicā mām. tz ↄña: q: nō minores dispositiones reqrunt̄ pro introduci q̄ p ↄseruari: cū introduci ipsius forme ordinet̄ ad cōseruari eiusdē. añs pbat̄: q: p ↄseruari ipsi⁹ forme reqrit̄ certa actiuitas forme: sed hec inseq̄t̄ formā in ordie ad determinatā q̄titatē. vt colligit̄ 4° metheo. vbi dī q̄ in maiori q̄to maior est v̄tus: q̄re ꝛc̄.

[margin: Arg. 4° — T.c.2.]

¶ R̄nsio in hac mā sunt due opiones. vna Mantuani: ꝛ alia cōis. ¶ Pro opione Mantuani ponemus p̄ ↄ̄nes rn̄siuas ad q̄sitū. ¶ Pro qua p̄supponit̄ p̄mo q̄ nāliter loq̄ndo sola forma f̄m se ꝛ q̄ālz sui partē pōt icipere esse ꝛ desinere eē. pz: q: mā p̄ est ingenita ꝛ incorruptibilis: ꝛ nō plus fuit vel erit de mā p̄ⁱ in rerū nā q̄ iam sit nec minus: dixi notāter. nāliter loquendo: q: f̄m veritatē mā aliq̄n desinit esse: vt in ↄsecratione. plus aūt vel min⁹ aliq̄n est tā de forma sub̄ali q̄ accn̄tali: sed hoc ppositum non destruit. ¶ Ex quo sequit̄: q̄ si aliqd̄ ens nāle incipit vel desinit esse: ip̄m incipit vel desinit esse ppter ei⁹ formā sub̄alez q̄ incipit vel desinit esse.

[margin: Primus p̄suppositū p opione Petri mantuani. — Corre^m]

¶ 2° p̄supponit̄ q̄ forma sub̄alis nō pōt stare in mā sine dispōnib⁹ ↄseruātib⁹ ipsaz. pz: q: nō pōt esse q̄ sit ignis sine aliquo gradu caliditatis ꝛ siccitatis.

[margin: P̄suppositū 2^m.]

¶ 3° p̄supponit̄ q̄ agens nāle velocius agit in partē ppinquā q̄ remotā: dūmodo passum fuerit vniforme a p̄n° actionis ceteris partib⁹. pz: q: meli⁹ applicatur parti ppinq̄ q̄ remote: sz melior applicatio iuuat ad agēdū. igit̄ magis agit in pte ppinq̄ ꝛ velocius q̄ in parte remota.

[margin: P̄suppositū 3^m.]

¶ 4° p̄supponit̄ q̄ mā p̄ᵃ saltē inferior non stat sine forma sub̄ali sibi inherēte. pz: q: mā p̄ᵃ est pura potentia: sed pura po° nō existit sine actu sibi inherente: q̄re. Et notanter dixi: saltē inferior pp varias opiones de mā celi.

[margin: P̄suppositū 4.]

Pꝫ 1° ph. co° 63. ꝛ 7°. ꝛ 8°. ph. c 79. ꝛ in libel. lo suo de subz orb. ꝛ alibi p a rte ꝛc. p° ꝯ.

qꝛ Comē. ꝯtra viā cōem vult ꝙ celū nō est cōpositū ex mā ꝛ forma: nec est formo: sꝫ est subm per se stans: ꝛ ꝯr mā per se stās. ¶ His suppositis ponunt ꝯnes rñsiue ad questitū. p° ꝯclo sit i°. Queliꝫ forma subalis extēsa pducēda successiue gñabit saltē quo ad ptes q̄titatiuas. pbat ꝯclo. ꝛ p° de forma extēsa inaiati pducēdi pbatū est in p° argumēto q̄onis ꝛ breuiter repetam⁹: qꝛ prius corrūpunt dispōnes ꝯseruātes formā ignis in pte propinq̄ q̄ȝ remota. igit prius corrūpit forma ignis in pte ppinq̄ q̄ȝ remota. pꝫ ꝯña per 2m p̄suppo m: ꝛ añs pꝫ per 3m: ꝛ sequit vlterius. igit prius inducit forma sequēs in pte ppinq̄ q̄ȝ remota. tꝫ ꝯña per 4m p̄sup m: qꝛ nō stat mā sine forma sibi inherēte: ꝛ seqt vlterius. igit forma sequēs successiue inducit. ¶ Confirmat 2° ꝛ 3° argumēto facto pro parte affirmatiua q̄onis. ¶ Probat modo ꝯclo de forma vegetatiua gñanda vel corrumpēda ꝙ successiue gñabit vel corrūpet: qꝛ aliq̄ foa vegetatiua extēsa successiue gñabit. igit q̄lꝫ. tꝫ ꝯña: qꝛ eadē est rō de vna ꝛ de q̄lꝫ. pbat añs. qꝛ ponat ꝙ ex a inaiato debeat gñari plāta sic ꝙ mā. a. inaiati erit mā plāte: ꝛ arguitur. p̄cise sicut corrūpet foa subalis. a. inaiati ita gñabit foa subalis plāte: sed successiue corrūpet foa subalis. a. inaiati ex dictis. igit successiue gñabit foa subalis plāte. ¶ Probat ēt eadem ꝯ de forma sensitiua extensa gñanda vel corrūpenda: qꝛ accipiat semē ex quo dꝫ gñari asinus: ꝛ arguit: p̄cise sicut corrūpet foa istius semis: ita gñabit foa asini: sed successiue corrūpet foa semis ex p̄dictis: qꝛ inaiatū est. igit ꝛ foa asini successiue gñabit. Nec valet si dī ꝙ semē est aiatū: qꝛ semē ē supfluitas. igit nō est viuēs. q̄re nō est aiatū. Et dato ꝙ sit aiatū nō obstat qꝛ ipm gñabit ex aliq̄ inaiato: ꝛ fiat argm vt supra de illo inaiato ex quo gñabit semē si ponat i° semē esse aiatū vel aia sensitiua vel vegetatiua.

Rñsio ad tacitas obiectiones.

¶ Ex hac p° ꝯne inferunt tria. Primo enī sequit ꝙ foa extēsa corrūpēda successiue corrūpetur. pꝫ: qꝛ prius corrūpunt dispōnes ꝯseruātes illā in pte ppinqua q̄ȝ remota. igit prius corrūpit foa in pte ppinq̄ q̄ȝ remota: q̄re successiue corrūpet.

Cor m p m.

¶ Seqtur 2°. ꝙ si aliqd cōpositū hñs formā extēsaꝫ gñabitur vel corrūpetur ꝙ illō successiue gñabitur vel corrūpetur. pꝫ: qꝛ p̄cise tā cito generabitur vel corrūpetur q̄ȝ cito eius forma gñabitur vel corrūpetur: sed ei⁹ forma successiue gñabitur vel corrūpetur. igitur ꝛ siłr cōpositū.

Cor m 2m.

¶ Seqtur 3°. ꝙ non est poẜe ꝙ aliqd sit p m instās alicuius cōpositi gñandi hñtis formaꝫ extensaꝫ. Nec aliqd pōt esse vltimū instās alicui⁹ talis corrumpendi. pꝫ: qꝛ nulla erit p̄ma forma gñata nec aliq̄ erit vltima corrupta.

Cor m 3m.

Scda ꝯ

¶ 2° ꝯclo. siquā mām aia intellectiua informabit: quā iā nō informat ipsaꝫ successiue informabit. Et si aliquā mām informat aia intellectiua quā aliq̄n nō informabit: per prius vnā partē illius mãe desinet informare q̄ȝ aliā. ¶ Prima pars ꝯnis sic probatur: qꝛ p̄cise sicut corrūpetur forma p̄cedens in semine: ita aia intellectiua inducetur in illa mā: sꝫ successiue tali: forma semis corrūpetur p iā dicta: ḡ aia intellectiua siquā mām informabit quā iaꝫ nō iformat successiue iformabit. ¶ Et ꝯfirmatur ex vlti° argo facto p pte affir a q̄onis. vbi arguebatur ꝙ si aliq̄ mā disponetur p itroductione forme: vel erit ab agēte intrinseco vel extrinseco: ꝛ q̄uocūq̄ȝ sit semp prius dispo net in vna pte q̄ȝ in alia. q̄re prius iducetur foa in vna pte q̄ȝ in alia. Et adapteur argm ad aiaꝫ itellectiuā: ponendo ꝙ calitas vt. 4. sit minima cū q̄ pōt iduci foa humana: ꝛ sit minima cū qua nō pōt stare foa semis. ꝛ arguitur vt supra ꝙ prius inducet talis calitas in pte ppinq̄ q̄ȝ remota siue ab agente itrinseco alteret siue ab extrinseco. ¶ 2° pars ꝯnis pbatur sic: qꝛ si foa humana fm se ꝛ q̄ōlꝫ sui certaꝫ mām desinat iformare: seqtur ꝙ forma cadaueris subito gñabitur: imo seqtur ꝙ forma cadaueris gñaretur: qd est falsuꝫ: itē agēs nāle citi⁹ corrūpit in ppinquū q̄ȝ remotū: q̄re ꝛc.

Cor m p m

¶ Ex hac ꝯne seqtur ꝙ nullū dabitur p m instās in quo erit gñatus aliq̄s hō ex prius dato semie.

Scdm.

¶ Itē seqtur ꝙ nullius aie humane p creationē pducende datur p m instans: posito ꝙ nō prius pducetur q̄ȝ mām informabit: ꝛ ꝯr nō datur p m instans hois pducendi.

Instan°

¶ Et si dī cōtra arguitur. ꝙ nō imediate post instās datū pducitur aia intellectiua: qꝛ si imediate post instās datū pducetur. ḡ imediate post. a. instās gr̄a exēpli in aliquo instāti pducetur. ꝯña falsum. ꝯña pbatur: qꝛ ipsa subito pducetur.

Rñsio.

¶ Rñr negādo vtrāq̄ȝ ꝯñaꝫ. ipsa eni sic subito pducetur ꝙ nullū erit tp̄s vel instās: añ qd non pducetur. sic si graue mouetur in vacuo nūc nō mutatur in vacuo: sꝫ imediate post hoc mutabitur. qd graue nec p tp̄s nec p instās mutabit.

¶ Ex his facile est rñdere ad argᵃ in oppo m pro hac via.

Ad p m in ꝯrīu.

¶ Ad p m negatur añs. s. ꝙ detur minimū nāle potens seorsum existere in oi sp̄e. ꝛ ad auctem Phi dī ꝙ non intelligit ꝙ sit dare minimā carnem simpłr: sed ꝙ est dare minimā carnē q̄ pōt dato medio corrūpenti resistere absq̄ȝ sui corruptiōe. datur ḡ minimū ex cā extrinseca ꝛ nō ex cā intrinseca: nec formali nec māli. ¶ Ad aliā auctē dī ꝙ intēdit ꝙ aiata pfecta ꝛ pfecte organiçata nō stant sub q̄cūq̄ȝ modica q̄ȝtitate: nec sub q̄cunq̄ȝ magna. ¶ Ad rōneꝫ phi ꝯ Anaxagorā dī siłr ꝙ intēdit ꝙ nō cōtingit ptē que seorsum pōt existere quātūcunq̄ȝ esse. s. que dato medio corrūpenti resistere possit: ꝛ nō simpłr ꝯcludit.

Ad 2m.

¶ Ad 2m cuꝫ dī ꝙ ois forma nālis est determinata fm suas v̄tutes. igit limitat sibi q̄ȝtitatē determinatā. dī distinguendo de v̄tute: qꝛ vel p v̄tutē itelligis q̄ȝtitatē v̄tutis. s. actiuitatē ei⁹: ꝛ sic ꝯña valet: qꝛ v̄tus sic isegtur formā in ordine ad māꝫ vel q̄ȝtitatē. sꝫ añs est fłm: qꝛ for° ex se nō est determinata fm v̄tutes sꝫ determinatur a mā. vel p v̄tutē intelligis q̄litatē virtutis. s. q̄litatē nālē: ꝛ sic añs est verū. sed ꝯña nō valꝫ: qꝛ virtus sic nō insegtur formā in ordine ad māꝫ vel q̄ȝtitateꝫ: sed formā simpłr.

Instan°

¶ Et si argueres ꝙ virtus nullo mō insegtur formā in ordine ad mām vel q̄ȝtitatē: qꝛ hoc dato mā ꝛ quātitas aliqd facerēt ad virtuteꝫ. ꝯña fłm: qꝛ mãe ppriū est pati: ꝛ q̄ȝtitas nullaꝫ hꝫ de v̄tutib⁹ actiuis fm Comen. 4° phys.

C. 44.

Rñsio alioꝝ.

¶ Rñdent aliq ꝙ mā coagit: vt dicit Egi. q̄re aliqd facit ad v̄tutem: ꝛ quātitas abstracta a mā nullā virtutē actiuā hꝫ sed in mā sic. Nō placet hec rñsio: qꝛ mā est pura po°.

Rñsio ppria.

¶ Dicat igitur alr negādo ꝯñaꝫ. si per aliqd facere intelligitur actiue ꝯcurrere: qꝛ cū dī ꝙ v̄tus siue actiuitas insequitur formaꝫ in ordine ad mām nō itelligitur ꝙ v̄tus siue actiuitas sit aliquo mō a mā: sꝫ ꝙ gradus v̄tutis vel actiuitatis dī limitari in mā. Et h̄ est qd cōiter dī ꝙ in alio ꝛ in alio q̄ȝto est alia ꝛ alia virtus.

Ad 3m.

¶ Ad 3m cū argr ꝙ forma nō est apta operi in q̄cūq̄ȝ modica mā: igitur nō pōt introduci in q̄ȝcūq̄ȝ modicā mām. negatur ꝯña: qꝛ plus reqritur p ꝯseruari q̄ȝ p introduci: qꝛ p itroduci sufficit dispō q̄litatiua. p ꝯseruari v̄o reqritur ēt dispō q̄ȝtitatiua saltē in ipsis aiatis pfectis ꝛ pfecte organiçatis.

Presupposito pro opinione cōi.

¶ Pro opione v̄o cōi ponuntur ꝯnes rñsiue ad q̄situ p̄supponēdo vnū. s. ꝙ sicut in oi gñatione est dare p m gñatūita in oi alteratiōe est dare p m alteratū qd fm se totū icipit alterari: h̄ colligit a Comē. 3° phys. cō° 6° ꝛ 8° phy. cō. 23. Ex q̄ pꝫ ꝙ sic in subā dat minimū gñatū: ita in q̄litate dat minimū alteratū: q̄re seqtur ꝙ dat minim⁹ ignis q icipit fm se totū alterari ab aq̄.

p° ꝯ.

¶ Ex q̄ ifert p° ꝯ. ꝙ nulla foa subalis pducēda p viā gnōnis: successiue pducet q̄ ad oēs ptes q̄ȝti ᵃˡ subti. dī notāter q̄ ad oēs ptes q̄ȝtitatiuas subti: qꝛ lꝫ via cōis velit ꝙ foa subalis subito ꝛ in instāti pducat in minimā mām: tñ in residuū pōt successiue iduci: donec ēt subito in vltimū minimū iducat. pbat mō ꝯ sic. in oi gnōne dat p m gñatū: qd fꝫ se totū icipit gñari. igit nulla foa subalis pducēda p viaꝫ gnōnis successiue pducit q̄ ad oēs ptes subti. pꝫ ꝯña: qꝛ ex opposito ꝯñtis seqt opp m añtis: qm si foa subalis successiue iducere: nō dare p m gñatū. añs v̄o est p̄sup m. q̄re.

2° ꝯ.

¶ 2° ꝯ. Nul-

lo forma subalis pducēda per viā creationis successive p ducet. pbatur: q: creatio fit subito. igit qd pducit per creationem subito fit. nō ergo successive pducit. ¶ 3° ȝ rñsina totalr ad qsitū est. q nulla foa subalis pducēda successive pducet. pbatur: q: ois foa subalis pducēda vel pducetur per viā gnationis vel p viā creationis: s nulla istarū successive pducetur: vt pbatū est ex pcedētib° oībus. igitur nulla for° subalis pducēda successive pducetur. ¶ Ex his infertur q cuiusli forme subalis pducēde datur pm in stans in quo erit. p3: q: subito pducetur ⁊ in instanti: q̄re illud est pm instans in quo est. ¶ Infertur 2° q cuiuslz cōpositi nālis datur pm instās esse. p3: q: datur pm instans in quo forma informat totalr māṁ. g datur pm instās cōpositi nālis ⁊c. ¶ Ex his facile est rñdere ad argumēta māntuani. ¶ Ad pm negatur q pus corrūpantur dispōnes in pte ppinq̄ q̄ remota signato minimo in qd agit. Et ad p bationē cū dī. q oē agens nāle velocius agit in ptē ppinquā q̄ remotā. negatur istud vl'r intelli'm: q: cū agēs nāle eque p agat in minimā māṁ: nō pus agit in vnā ptem q̄ in aliā. q̄re nec velocius agit in vnā partē q̄ in aliā. ¶ Cōtra arguitur p Mātuanū: q: agēs nāle melius applicat parti ppinq̄ q̄ remote: sed melior applicatio aliq'r iuuat ad agēdū. igitur magis agit in partē ppinquā q̄ remotā. p3 ɔña cū añte. ¶ Item actio agētis nālis trāsit de extremo ppinquo minimi ad extremū remotū ipsius: s3 oē qd transit de extremo ad extremū pus puenit ad mediū. igit actio agentis pus pueniet ad mediū q̄ ad extremū remotū: ⁊ ɔñr agens nāle pus aget in partes ppinq̄s q̄ remotas. ¶ Itē si agēs nāle eque pmo ageret in totū minimū. igitur in eodē instāti actio eius erit in pn° ⁊ in medio ⁊ in fine. hoc aūt est impossibile q idē simul ⁊ semel fit in diuersis prib° subti. q̄re ⁊c. ¶ Dicitur ad pm negādo q agens nāle melius applicet pti ppinque minimi q̄ remotiori: q eq̄liter applicatur ad illas fm contactū virtutis: l3 nō fm cōtactū corpis. ¶ Ad 2m dī q in trāsitu successiuo verum est q pus peruenitur ad mediū q̄ ad extremū: sed in subito transitu simul peruenitur ad oēs ptes ⁊ nō per mediū tāq̄ per pus tpe: s3 per pus cālitate: sicut dī de eo qui percussus est in clipeo simul tpe ipse ⁊ clipeus percussus est: pus tn̄ cālitate percussus est clipeus. ¶ Ad 3m negatur q: non est eadē actio: vn actio agentis facta in pn° causat aliā in medio: ⁊ illa actio medij causat aliā in extremo. in eodē tn̄ instāti fiunt hec. q̄re ⁊c. ¶ Ad 2m pncipale cū queritur aut mā est eq̄liter disposita per totū aut nō. pōt dici verum q pmo q est eque disposita. Et cū dicis: s3 agens nāle velocius agit in vnā partē q̄ in aliā pter esse melius applicatū vni parti q̄ alteri. negatur: q: dictū est q agens est eque bn̄ applicatū toti minimo. q̄re non seq̄tur vlterius. Pōt ēt dici q nō sit eq̄liter disposita. Et cū tu arguis. si est minus disposita ad vnū punctū. igitur pus incipiet corrūpere formā ad illū punctū. negat ɔña: q: si talis mā sit minima: totū equalr resistit: q̄re eque cito corrūpet dispō in toto sicut in parte. ¶ Ad 3m principale cū arguit. q dabit minima mā in quā forma pmo inducet. ɔña: ⁊ cū tu dicis. g dabitur minimus ignis: q si sic. volo q corrūpatur per diuisionē. admitto totū. Et cū tu dicis sequit q partes eius remanebūt sine forma. negat: q: resoluent in cōtinēs: ita q talis mā cōiunget cū mā cōtinentis ⁊ informabit forma cōtinētis. q̄re ⁊c. ¶ Ad 4m pncipale dicit q mā pōt alterari ab agēte extrinseco ⁊ ab intrinseco. Et si ab extrinseco negat q illud velocius agat in partē ppinquā q̄ remotā: data mā minima in quā agat. Et si ab intrinseco: dicit q pōt alterari vniformiter ⁊ difformiter. Et cū tu dicis. si vniformiter alterat ab intrinseco: ⁊ necessario ɔcurrit agēs extrinsecū qd magis adiuuat in vna pte q̄ in alia. g negat q necīo ɔcurrat agēs extrinsecū: q: aq̄ calefacta reducit se ad pstinā frigiditatē ab intrinseco: ⁊ tn̄ nō ɔcurrit agēs extrinsecū pti° cū reducat ad maiorē friditatē q̄ sit friditas ɔtinētis. Et cū dicis: si difformiter. igit pus in vna pte q̄ in alia. negat ɔña: q: pōt eque pportionabilr iuuari ab agēte extrinseco: q ita veloci° aget in ptes extrinsecas sicut agēs intrinsecū min° velociter agit in illas. q̄re poterit vniformiter alterari. Alius modus rñdēdi. ¶ Si qs vellet subtiliçare hanc māṁ posset in via cōi admittere illud pm vl'r sumptū. s. q oē agēs nāle veloci° agit in pte ppinquā q̄ remotā. S3 op3 pponere vnū: satis pbabile. s. q l3 vtreq3 dispōnes. s. q̄litatiue ⁊ quantitatiue reqrātur pro itroductiōe forme: tn̄ dispōnes quātitatiue sūt magis necīe pro eē forme q̄ q̄litatiue. Et ro est: q: q̄titas magis sustētat formā q̄ q̄litas pp esse māe magis ppinquas. ¶ Ex h infert q l3 forma sine dispōnibus q̄titatiuis nullo mō possit stare in mā: tn̄ sine dispōnibus q̄litatiuis quoquo mō pōt stare. dī quoquo mō: q: l3 nō possit stare for° in mā seorsū extite sine dispōnib° q̄litatiuis tn̄ in mā modicissima minori minima cōiuncta alteri māe bn̄ disposite pōt stare. pbat: q: alr non essent magis necīe dispōnes q̄titatiue p esse forme: q̄ q̄litatiue: cui° ɔ̄riū suppono. ¶ Infert 2° q nō est necesse q̄ pmum aliqd agēs corrūpit in aliq̄ dispōnes q̄litatiuas formā ei° corrūpi ⁊ aliā induci. p3: q: pus corrūpunt dispōnes in mā minori minima q̄ in minima: ⁊ tunc in illa nō pōt induci for°. sequēs de nouo cū sit minor minima: q̄re nec pcedēs corrūpit in talitq: alr staret mā sine for°. Remanet g forma pcedēs in tali pte māe cū3 dispōnib° q̄litatiuis ɔ̄rijs: ⁊ nō est incōueniēs pp paucitatē talis māe ⁊ ɔtinuationē quā b3 ad māṁ bn̄ dispositā: sicut p3 in mēbro parato ad corruptionē: cui° modica pars b3 q̄litates oino ɔ̄rias vite: ⁊ tn̄ si occurrat cū remedijs saluatur aīa in toto membro. ¶ Ad argum igit in ɔ̄rium cū dicit: pus corrūpunt dispōnes in pte ppinq̄ q̄ remota. igit pus corrumpit forma in pte ppinq̄ q̄ remota: dī q si agens agat in minimū nāle. negat q pus corrūpant dispōnes in pte propinq̄ q̄ remota: q: q̄ pmū corrūpunt in pte ppinq̄ corrumpit for° in toto pp nō habere debitā quātitatē: ⁊ ex ɔñti corrumpuntur dispōnes q̄litatiue in toto. ¶ Si vō agēs agat i subm maius minimo: ɔcedit q pus corrūpunt dispōnes q̄litatiue in pte ppinq̄: tn̄ non q̄ pmū corrūpunt tales dispōnes corrumpit for° pter illud qd dcīi est. ¶ Licet isti modi rñdendi satisfaciant in gnē simplicīu ⁊ ēt mixtoꝝ inaiatorūm in ipsis aiatis ⁊ marie aialib° nō vnr satisfacere: q: in aialib° nō inducit forma sic solū in id qd est minimum: sed in multo maius subm. Ideo pro aiatis ⁊ marie aialibus dat alius modus rñdēdi. s. q nō op3 māṁ eē vniformiter dispositā p introductiōe aie in illā. p3: q: itensior calor est in corde q̄ in alijs mēbris. Et ex h fundamēto facile rñdet ad argum in ɔ̄riū. ¶ Et si dī: q: pho i de gñatione aīalū inquit. q pm qd viuit est cor ⁊ est vltimū qd morit. igit aīa pus inducit in cor q̄ in alia mēbra: ⁊ sic̄ posterius desinit iformare cor q̄ alia mēbra. ¶ Dicit q phus intēdit q pm qd viuit est cor poritate pfectiōis ⁊ nō tpis: ⁊ iō pus apparent opera vite circa cor q̄ circa alia mēbra: ⁊ ɔñr in morte posteri° occultant opa vite circa cor q̄ circa alia mēbra. ¶ Circa dcā occurrit vna difficultas. Utꝝ dēt maximū ⁊ minimū. p q sciēdū q de h fiunt tres opiniones. qdā dixerūt nō dari maximū neq3 minimū. Et hanc opionē Burleus pbabilr sustentat p phy. Alij vō dixerūt ɔcorditer cū pho dari maximū ⁊ minimū. Sed hi bipartiti sunt. Nā via cōis dicit dari maximū ⁊ minimū ex cā intrinseca: q: forma limitat sibi tantā māṁ: ita q maiorē ⁊ minorē refugit. Mātuanus vō volt dari minimū ex cā extrinseca. s. qd dato medio corrūpenti resistere pōt nō aūt ex cā intrinseca. ¶ Cōtra pm opionē est auctas phi p phy. dicētis. Carnis aūt determinata est q̄titas magni° ⁊ paruitate. ⁊ 2° de aīa. Oium nā cōstantiū terminus. ⁊ rō est ma

Margin notes (left): 3° ȝ; Cor° pm; Cor° 2m; Ad pmā p opione. Vide. mā. dictum. Prīa vl' scalitas ea acta. Instantia p ɔtra responsionē; Instan. 2°; Instan. 3°; Ad pm; Ad 2m; Ad 3m; Ad scōm pncipale; Ad tertium pncipale; Ad 4m pncipale.

Margin notes (right): 2° difficultas ancta.; Cor° pm; Cor° 2m; Ad rōnes in ɔ̄rarium.; Instan°; Rñño.; 3° difficultas ancta.; Instā. contra primas opiones.; T. c. 34; T. c. 41

gnitudinis ꝛ augmēti. ¶ Cōtra 1^m sunt due rōnes Burlei. pͣ est: qcq̄d repugnat vni indiuiduo eiusdē spēi repugnat cuilꝫ. Et qđ nō repugnat vni nō repugnat alteri: sꝫ p se existere nō repugnat toti. igiꝰ nō repugnat alicui pti: que est eiusdē spēi cū toto. ¶ 2ͣ rō est. si detur minimum diuidatur: aut ꝗ manebit post diuisionē: aut nō. si sic: dabiꝰ minꝰ minimo. si nō: tūc nō oīs corruꝰ subalis erit terminꝰ alterationis. ꝯ pbm ꝑ de gnōne. ¶ Cōtra tertiā sunt ēt due rōnes Burlei. Pria est. si. a. minimū resistit ꝯtinēti ꝯrio p horā. igiꝰ eiꝰ medietas resistere pōt eidē medio in duplo minus ꝯrio: sed ꝯuenit dari mediū in duplo minus ꝯriū. ꝗre ꝛc. ¶ 2ͣ rō. si minimū resistit ꝯtinēti ꝯrio p tps: cū aūt debilitetꝰ tale minimū. igiꝰ signata debilitate eius in medio tēporis: cū aliq̄ ps eius s pͣ sit ita potēs sicut ħ totū debilitatū: ꝛ ħ totū resistere possit p tps. igiꝰ ꝛ ps eiꝰ resistere poterit. ¶ Defendēdo pmā viā dicit Burleus. non admittanꝰ aucꝰes in ꝯriū. ¶ Defendēdo 2^m. Ad pmā rōnē in ꝯriū dꝫ negādo maiorē: qꝛ velocissime moueri nō repugnat huic celo: ꝛ tñ repugnat alicui pti eiꝰ. s. pti ppinq̄ polo. ¶ Uel alr dꝫ ꝯcedēdo maiorē: ꝛ īmo totā ꝯñaꝫ ꝛ ꝯñs scilꝫ ꝙ nulli pti repugnat p se existere formalr: qꝛ q̄lꝫ ps pōt per se existere quātū est ex pte forme: qꝛ poterit rarefieri ad q̄ntitatē debitā. si aūt nō poterit tātū rarefieri: erit ex defectu mãe ꝛ nō forme. ¶ Ad 1^m rōnem dꝫ ꝙ si minimū diuidiꝰ corrūpiꝰ ꝛ eius mã trāsit in ꝯtinēs: ꝛ informaꝰ forꝰ ꝯtinētis. neqꝫ est ꝯ Aristo. ꝙ talis corruptio nō fit terminus alterationis: qꝛ est corruptio ipropria. ¶ Defendēdo tertiā opionē. Ad pmā rōnē in ꝯriū dꝫ. ꝙ argu^m nō est ꝯ opionē: qꝛ intēdit ꝙ datur minimum: qđ pōt medio nãli resistere. ¶ Ad 2^m dꝫ ꝙ minimū resistit ꝯtinenti pꝰuatiue: qꝛ nō recipit actionē eius: ꝛ iđ nō debilitaꝰ. Si vo resisteret positiue recipiēdo actionē eiꝰ debilitareꝰ vtiqꝫ. ¶ Cōtra vtrāqꝫ rñsionē arguiꝰ: qꝛ aer in oī sua dispōne exiccat corpa nr̄a: vt inq̄t Aui. 2ͣ fen pmi canōis. igiꝰ ēt in dispōne nãli exiccat corpa nr̄a: ꝛ ꝯñr agit ad corruptionē nr̄aꝫ ꝗre nō pōt minimū resistere medio nãli ꝯtra pmā responsionē: ꝛ etiā positiue resistit cōtra secundam. ¶ Rñde tu pro ipso: si vis defendere eius opinionem. Et hec de ista questione sufficiant.

Instanꝰ ꝯ 2^m — *In primo physicorū super. 2. 35.* — *Secundo ad idem instatur.* — *Instanꝰ ꝯ 3^m.* — *Secundo ad idem instatur.* — *Responsio p pria opinione.* — *Responsio p secunda opione.* — *Responsio secūda.* — *Ad scđam rōnem.* — *Responsio pro tertia opi.* — *Ad scđam rōnem.* — *Instā^a contra istas responsiones.*

¶ Questio. iij.

VTrum cuiuslꝫ forme pducende sit dare pmū instans in quo fierꝰ: aut vltimū in quo nō. puta ignis: plante: bouis ꝛ hominis. ¶ Et arguiꝰ ꝙ nō ex dictis Mantuani. Et pmo arguamꝰ nos argu^m satis clarū: vt melius possit intelligi argu^m Mātuani: qđ est satis obscurū. Primo igiꝰ arguiꝰ sic. Aliq̄ forme pduceꝰ que in nullo instanti erit. igiꝰ illius nō dabitur pͣ^m in quo sic: nec vltimū in quo nō. pꝫ ꝯñā: qꝛ ex oppͦ ꝯñtis sequr oppͣ^m añcedentis: qm̄ si dabiꝰ pͣ^m in quo sic: in aliquo instāti erit. ꝛ si dabiꝰ vltimum in quo nō post illud in aliquo instāti erit. añs probaꝰ: qꝛ cū agēs per motū pducat quācūqꝫ formā extensam successiue. s. per partē post partē: ponaꝰ ꝙ sicut successiue pduciꝰ / successiue corrūpaꝰ ꝛ incipiat corrūpi inducta pma parte pportionali: tūc pꝫ ꝙ talis forꝰ pducetur: ꝛ tñ in nullo istāti erit. nō eni erit in vltiͦ instāti terminante motū: nec post illud instās: qꝛ sicut 2ͣ ps pducebaꝰ: ita pma corrūpebaꝰ nec erit in aliquo instāti intrinseco illius motus: qꝛ quocūqꝫ tali instāti dato: aut aliq̄ pars forme tūc corrupta est: aut aliq̄ pars restat gñanda. ꝗre ꝛc.

Negatiue arguitur pmo.

Argꝰ 2ͦ ¶ 2ͦ arguitur argu^{to} Mantuani satis intricato. Et arguiꝰ sic. nihil qđ pduceꝰ pꝰus pduceꝰ q̄ꝫ erit pductū. igiꝰ possibile est, ꝙ aliqđ successiue pducendū erit qđ in nullo instāti erit. Tūc vltra: aliqđ successiue pducendum erit qđ in nullo instāti erit. ꝗ nō cuiuslibet forme pducende daꝰ primū instans in quo fiꝰ: aut vltimū in quo nō. ¶ Prima cōsequētia sic declaraꝰ: qꝛ si nihil qđ produceꝰ pꝰus producetur q̄ꝫ erit productū. igiꝰ qđ produceꝰ tam cito erit productū: q̄ꝫ cito pduceꝰ. pꝫ ꝯñā: sed in toto tpe adequate pductionis pducetur. ꝗ in toto illo tpe erit productū: ꝛ ꝯñr in toto illo tpe erit. Et vlterius sequr. si in toto illo tpe erit pductū ꝙ nō est necesse ꝙ illud qđ pducetur sit in vltiͦ instanti termināte motuꝫ. nec in alio instāti post. pbaꝰ: qꝛ si esset necesse ꝙ esset in vltiͦ instāti: maxie esset: vt esse pductū terminaret pductionē. sed hoc nō opꝫ: qꝛ esse pductū ꝯtinue est cū pductione: qm̄ q̄ꝫdiu pducetur tādiu erit pductū: igitur qđ pducetur nō est necesse esse in vltiͦ instāti termināte motū: nec ēt in alio instāti post per idē. Et cū illud qđ pducetur per motū nō sit in aliquo instāti intrinseco illius motꝰ: qꝛ cessaret motus. igitur poſſe est ꝙ illud qđ pducetur in nullo instāti erit. ¶ 2ͣ ꝯñtia declaraꝰ sic: qꝛ si poſſe est ꝙ aliqđ successiue pducendū erit ꝙ in nullo instāti erit. igitur illius nō datur pͣ^m instās in quo sic: nec vltimū in quo nō. pꝫ ꝯñā: qꝛ sꝫ daretꝰ pͣ^m instās in quo sic: vel vltimū in quo nō: illud esset in aliquo instāti. ¶ Et vlterius sequr. si illius nō datur pͣ^m instās in quo sic: nec vltimū in quo nō: ꝙ non cuiuslibꝫ forme pducēde dabiꝰ pͣ^m instās in quo sic: vel vltimū in quo nō. pꝫ ꝯñā: qꝛ negata vna singulari ꝯtenta sub vlī affir^{ua}: negaꝰ vlis affir^{ua} sicut si iste hō non currit. non q̄lꝫ hō currit. ꝗre ꝛc. ¶ Añs vo pncipale. s. ꝙ nihil qđ pducetur pꝰus pduceꝰ q̄ꝫ erit pductū: pbatur q̄tuor rōnibus pncipalibꝰ in qbus multū insistit. ¶ Primo sic. Oē qđ pducetur vel pduceꝰ subito: vel successiue. si subito: pꝫ ꝙ nō pꝰus produceꝰ q̄ꝫ erit pductū. Si vo successiue: probaꝰ ꝙ non pꝰus produceꝰ q̄ꝫ erit productū: qꝛ ponatur ꝙ. a. q̄ntitas pducatur in. c. hora futura terminata ad. b. instās: ꝛ arguitur sic. a. quantitas pducetur in. c. hora añ. b. ꝛ in. c. hora añ. b. erit pducta. igitur non pꝰus pducetur q̄ꝫ erit producta. pꝫ ꝯñā cū maiori. minor pbatur: qꝛ si. a. q̄ntitas pduceꝰ. igitur. a. q̄ntitas erit: vt pbabo: sed nō erit in. b. instanti: nec post. b. qꝛ ponatur in casu ꝙ in. b. instāti sit pmo corrupta talis q̄ntitas. igiꝰ erit añ. b. ꝛ ex ꝯñti sequr ꝙ ante. b. erit producta: qđ fuit pbādū. Restat mō probare quō sequr. si. a. q̄ntitas pducetur. a. q̄ntitas erit. probat aūt ħ per vnū psuppositū qđ dicit. Si aliqd agens pducet aliquē effectū: ille effectus erit. pꝫ ħ: qꝛ terminꝰ sequēs verbū: sequr nãm verbi. 2ͦ: qꝛ si. a. agens pducet. b. effectū: igitur. b. effectus pducetur. tūc vltra. igitur qđ pducetur erit. b. effectus: tūc vltra. igitur. b. effectus erit. ¶ Forte dicitur non admittēdo casuꝫ pro illa pte in q̄ dicitur ꝙ. a. q̄ntitas sit pmo corrupta in. b. instanti termināte motū: qꝛ si aliqd pduceꝰ: illud productū erit in fine postq̄ꝫ produceꝰ. ¶ Contra hoc arguiꝰ: qꝛ ponaꝰ ꝙ. a. q̄ntitas pedalis gñeꝰ in hora vniformiter: ꝛ ita ꝙ pͣ medietas genereꝰ in pͣ medietate hore: ꝛ 2ͣ medietas in 2ͣ medietate: ꝛ addaꝰ: ꝙ qñ gñabiꝰ 2ͣ medietas corrūpaꝰ pͣ: ꝛ pꝫ ꝙ hoc totū est poſſe: ꝛ tñ illa q̄ntitas pduceꝰ ꝛ nō erit postq̄ꝫ produceꝰ: neqꝫ erit in aliq̄ instāti. ¶ Uel ponaꝰ ꝙ qñcūqꝫ gñabiꝰ 2ͣ ps proportionalis: corrūpaꝰ pͣ: ꝛ qñ gñabitur 3ͣ corrūpaꝰ 2ͣ: ꝛ sic de alijs: tūc pꝫ ꝙ illa q̄ntitas gñabiꝰ: ꝛ tñ nō erit postq̄ꝫ gñabiꝰ: neqꝫ erit in aliquo instāti. ¶ Cōsilr de motu locali. ponaꝰ ꝙ sor. mouebitur vniformiter localr ab. a. pūcto ad. b. punctū pedalr distātē: ꝛ cū ptransibit scđam ptē proportionalē corrūpaꝰ pͣ: ꝛ cū ptrāsibit tertiā: corrūpaꝰ 2ͣ: ꝛ sic de alijs. ꝛ pꝫ ꝙ sor. ptrāsibit pedalē distātiā: ꝛ tñ nō pmanebit in fine hore ptrāsita. ¶ 2ͦ arguiꝰ ad idē. qꝛ si sor. augebiꝰ adeq̄te in hora vniformiter: tūc motꝰ augmētationis quo augebiꝰ erit adeq̄te in illa hora: sed ille motꝰ augmētationis erit illa totalis q̄ntitas quam acqret. ꝗ illa totalis q̄ntitas quā acqret erit in illa hora. pꝫ ꝯñā cuꝫ maiori. minor pbaꝰ: qꝛ illa q̄ntitas erit illud p qđ sor. formalr augebiꝰ: qꝛ erit actus augmētabilis sꝫ ꝙ augmētabile. igiꝰ illa q̄ntitas erit illa augmentatio. pꝫ ꝯñā. a. diffōne ad diffinitū. Uel si illa augmētatio erit aliqd distinctū a q̄ntitate que acqretur: cuꝫ

pͣ dissolutio. — *pͣ rō.* — *2ͣ rō.*

Ille motus producetur adeq̃te in hora: ⁊ ille motus nõ est in fine hore: igitur aliqd tã cito erit productũ q̃ʒ cito pro/ duceretur: ⁊ eadẽ rõne qõlibʒ successiue pducendũ erit sic.

3ª rõ.

℄ 3º arguitur ad idẽ: qꝛ ponaẛ ꝙ.a.⁊.b. sint duo pedalia nõ colorata: ꝗ̃ p totã.c. horã futurã alterabunẛ vniformi/ ter ⁊ eque velociter a duob⁹ agentib⁹.s.d.⁊.e. ⁊ ponatur ꝙ si vtercꝫ remaneret in fine motus / haberet albedinẽ vt q̃tuor: sed in fine hore sit p̃ᵐ nõ esse.c. agentis alterãtis.b. passum: tunc in isto casu albedo.a. in fine hore erit vt q̃tu or: ⁊ in nulla proportione erit maior vel minor albedine. b. que exclusiue terminatur ad q̃tuor. Et ponaẛ vlterius ꝙ.b. passuꝫ simul desinat esse cũ suo agente.c. ita ꝙ idẽ sit p̃ᵐ instãs non esse vtriusqꝫ: ⁊ sequr ꝙ albedo in.b. passo nõ p̃us produceẛ q̃ʒ erit producta: vt pʒ. Et sic pʒ ex parte p̃dicamẽti q̃titatis: ⁊ p̃nti q̃litatis: ⁊ p̃nti vbi: ꝙ non p̃us

4ª rõ.

produceẛ aliqd q̃ʒ erit productũ. ℄ 4º arguiẛ ad idẽ: q3 dato oppoᵗᵒ.s. ꝙ res successiue producẽda p̃us produceẛ q̃ʒ erit pducta sequunẛ plura incõuenientia. ℄ Primũ in cõueniẽs est ꝙ.a. alterãs per totã horam alterabit.b. pas sum: ⁊ tñ nũq̃ʒ erit ita ꝙ aliq̃ est maxima velocitas q̃ alte rabit suum passum. probaẛ: qꝛ ponaẛ ꝙ.a. alterãs alteret suũ passu ꝫ: quousqꝫ habeat pportionẽ duplã: ⁊ arguitur sic. Nulla est maxima pportio ſm quã ʒ aget. Igitur nulla est maxia velocitas q̃ alterabit suũ passum. tʒ ꝯña: ⁊ añs probaẛ: qꝛ non dupla: q̃m si ſm illã ageret: ⁊ p̃us egisset: qꝛ qcqd successiue agit prius agebat: nec ẽt aliq̃ infra du plã est maxia ſm quã aget: qa illa nõ datur. igiẛ nulla est maxia velocitas ſm quã aget. ℄ 2ᵐ incõueniẽs est: ꝙ.d. velocius aget.a. ⁊ tñ in nulla pportione velocius aget. p baẛ in eodẽ casu addẽdo ꝙ.d. alterãs.a. pportiõe dupla vniformiter alteret suũ passum: sic.d. velocius aget.a. vt pʒ: ⁊ tñ in nulla pportiõe velocius aget. ℄ 3ᵐ incõueniẽs est ꝙ motũ difformiter nõ posset incipere moueri vnifor/ miter intẽsiori gradu q̃ʒ sit ille quo moueẛ. pbaẛ: qꝛ pona tur ꝙ aliqs intẽdat motũ suũ quousqꝫ moueaẛ.d. gradu: quo postea moueaẛ vniformiter: tũc quero aut dabiẛ p̃ᵐ instãs in quo incipit moueri.d. gradu: aut vltimũ in quo nõ. non põt dici p̃ᵐ: qꝛ tũc ageret a maxia pportione: ⁊ nõ p̃us egisset qõ est fſm. nec põt dici 2ᵐ. qꝛ tunc aliq̃ esset ma xima velocitas a qua ageret. Sequr ẽt ꝙ tñ intẽdat mo tum suũ: ⁊ nõ per t̃pʾ: nec per instãs. Et ꝙ illud mouebiẛ velocius q̃ʒ iam moueaẛ ⁊ in nulla pportione velocius.

In opposi tum ⁊ pro via cõi ar guments re quit p̃ᵒ.

℄ In oppᵐ pro via cõi arguiẛ: qꝛ ois forma producenda vel pduceẛ subito vel successiue: ſʒ vtrocꝫ mõ datur p̃mũ in quo fit: vel vltimũ in quo nõ. g̃ cuiuslibet forme pducẽ de detur p̃ᵐ in quo fit vel vltimũ in quo nõ. pʒ ꝯñtia cum maiori. minor probaẛ: qꝛ forma q̃ produciẛ subito vel p/ ducitur in instãti vel in nõ tẽpore. si in instãti. pʒ ꝙ daẛ pri mũ in quo fit. si in nõ t̃pe datur vltimũ in quo non. q̃re cu iuslibet forme producende subito datur p̃ᵐ in quo fit: vel vltimũ in quo nõ. q̃ võ produciẛ successiue vel est res per manens vel successiua. si successiua: pʒ ꝙ datur vltimũ in quo nõ. Si võ permanẽs: vel est determinata vel indeter minata. si indeterminata vt q̃titas: q̃litas: ⁊ hõ. pʒ ꝙ daẛ vltimũ in quo nõ. Si võ est determinata: vt q̃titas peda/ lis: caliditas vt q̃tuor: ⁊ hõ. pʒ ꝙ daẛ p̃ᵐ in quo fit: qõ pro baẛ: qa in h̃ stat difficultas: q̃m talis forᵃ est acq̃sibilis per motũ tanq̃ʒ terminus ad quẽ motʾ: sed terminus ad quẽ ipsius motʾ p̃ est in vltimo instãti tẽporis mẽsurantis mo tũ: qꝛ si eẽt añ cessaret motus añ. igiẛ talis forme daẛ p̃ᵐ instãs esse. q̃re cuiuslibʒ forme successiue pducẽde datur p̃ᵐ in quo fit. vel vltimum in q̃ nõ. ⁊ sic pbata est minor p

Argᵗ 2ᵒ.

vtracꝫ p̃te. ℄ 2º arguiẛ sic. q̃cũqꝫ re producẽda detur: signe tur totũ t̃ps per qõ erit: ⁊ totũ t̃ps ante per qõ nõ erit. de/ inde signeẛ instãs mediũ inter hec duo t̃pa. Et sit.a. ℄ Et arguiẛ sic. ista res in.a. instãti icipit esse. g̃.a. instãs est p̃ᵐ in quo fit: aut vltimũ in quo nõ. pʒ ꝯña: ⁊ añs pbaẛ: qꝛ q̃/ ro an hʒ esse in.a. instãti: aut nõ. Si dẽ ꝙ hʒ esse in.a. ⁊ nõ immediate añ.a. habuit esse. g̃.a. est p̃ᵐ instans esse eius. Si vero diciẛ ꝙ nõ hʒ esse in.a. instanti ⁊ imediate post h̃ habebit esse. g̃.a. est vltimũ instãs in quo non. ℄ Argue mus ẽt pro via cõi ꝯtra fundamẽtũ opinionis Mãtuani qõ est. ꝙ nihil qõ produceẛ p̃us produceẛ q̃ʒ erit pductũ: ⁊ sicut ille q̃tuor rõnib⁹ corroborauit illud: ita ⁊ q̃tuor ra tionib⁹ iprobemus illud. ℄ Et p̃mo arguiẛ sic. Q̃ʒdiu res

p̃ª rõ.

est in fieri / res nõ est producta: ſʒ q̃ʒdiu res producitur / tã diu res est in fieri. igitur q̃ʒdiu res pducitur / res nõ est p

T.c.59.

ducta. pʒ ꝯñtia cũ minori: ⁊ maior est p̃hi 6º phy. dicẽtis: qõ fit nõ est. ℄ 2º arguiẛ sic. Forma producẽda per motũ

2ª rõ.

est terminus ad quẽ motus: ſʒ termin⁹ ad quẽ motus nõ est ante finẽ motus. Igiẛ forᵃ pducẽda per motũ nõ est añ finẽ motʾ. pʒ ꝯña cuʒ maiori: ⁊ minor pbaẛ: qa si termin⁹ ad quẽ motʾ esset añ finẽ motus cessaret motʾ ante fineʒ: qa habitib⁹ p̃tib⁹ in mã cessat motʾ. ℄ 3º argẛ sic. Que

3ª rõ.

libet forma pducẽda per motũ pduciẛ per p̃tẽ post p̃tem donec tota cõpleaẛ: sed in fine solũ hʒ esse cõpletũ. igiẛ añ finẽ non est pducta. pʒ ꝯña: qa sibi deficit aliqd. ℄ 4º ar

4ª rõ.

guiẛ sic. Si.a. forᵃ pducẽda p motũ añ finem pducta erit. igiẛ post finẽ motus verũ est dicere ꝙ.a. forma ante fineʒ pducta fuit. pʒ ꝯña: qa ppõni vere de futuro limitate ad certũ terminũ correspõdet vna vera de p̃terito. tũc vltra. Igitur aliq̃n añ finẽ verꝫ est dicere ꝙ.a. forᵃ est pducta. pʒ ꝯña: qa ppõni vere de p̃terito correspondet vna vera de p̃senti: sed ppõ vera de p̃senti verificaẛ pro instãti. g̃ in ali quo instãti ante finẽ motus fuit veruʒ dicere ꝙ.a. forᵃ est pducta. ꝯñs est incõueniẽs ẽt apud eũ qui dicit ꝙ in toto t̃pe cathegorematice sumẽdo ante finẽ motus pducta est: sed tñ in nullo instanti producta est. ℄ R̃ndeo in hac mã sunt due opiones. s. Mãtuani: ⁊ cõis. ⁊ p̃mo pertractabo opionẽ Mantuani: deinde cõem. ℄ Pro opione Mãtua

Pro op. Ma. mã. ponit hec ꝯclo.

ni poniẛ illa ꝯclo r̃nsiua ad quesitũ. Q̃ꝫ non cuiuslibʒ for me pducẽde datur p̃mũ instans in quo fit: aut vltimũ in quo nõ. que ꝯclo breuiter sic pbaẛ: qa stat ꝙ aliq̃ q̃titas vel q̃litas adeq̃te gñetur in hora: ⁊ in nullo instãti intrin seco eius erit nec in alio post: sed talis forme nõ datur pri mũ instans in quo fit: nec vltimũ in quo nõ. igitur non cu iuslibet forme pducende datur p̃ᵐ in quo fit: aut vltimuʒ in quo nõ. ℄ Et pro ista opione faciunt arguᵗᵃ facta in p̃n cipio q̃nis ad partẽ negatiuã. ℄ Ex hac ꝯne infert p̃mo

Corᵐ p̃ᵐ.

ꝙ multe res erũt que nõ sunt. Quarũ nulla incipit vel in cipiet esse. Siliẛ nec desinit: nec desinet esse: qõ verũ est de oibus successiue producẽdis que nõ manebũt post q̃ʒ pro ducẽtur ⁊ erũt pducte. ℄ Et qa aliqõ aial successiue pro duceẛ: possẽ est ꝙ aliqõ aial erit qõ nõ est: qõ nõ incipit eẽ nec incipiet esse. Similiẛ nõ cuiuslibet ignis pducẽdi pla/ tere asini: ⁊ hõ dabiẛ p̃mũ instãs qõ fit vel vltimũ qõ nõ.

Corᵐ 2ᵐ.

℄ 2º infert illas regulas cões nõ esse veras: q̃ʒ si aliqd p/ duceẛ per motũ: eius nõ est dare p̃muʒ instãs in quo fit: erit dare vltimũ in quo nõ. Et ecõuerso. si nõ erit dare vl/ timũ in quo nõ: erit dare p̃mũ in quo fit. Nec de desitiõe veruʒ est: ꝙ si aliq̃ res est: que postea nõ erit: ⁊ ipsius non sit dare vltimũ in quo erit: erit dare p̃mũ in quo non erit. Nec ecõuerso verũ est: ꝙ si aliq̃ res est: q̃ postea nõ erit: ⁊ ipsius nõ est dare p̃mũ in quo nõ erit: erit dare vltimũ in quo fit: qa molte res erunt que nõ sunt: que nec incipiunt nec incipiẽt eẽ: nec desinunt nec desinẽt esse: vt pʒ de quã/ titate ⁊ q̃litate successiue g̃nandis ⁊ corrũpendis. ℄ Sʒ pro ista mã tenẽde sũt iste regule. p̃ma ꝙ si aliq̃ res erit in aliquo instãti inaiata vel aiata simplex vel cõposita: q̃ nõ est: ipsa in aliquo instãti icipit vel incipiet esse sic ꝙ aliqõ erit p̃mũ instãs esse illius vel vltimũ in quo nõ. Et de tali re q̃cunqꝫ non erit dare p̃mũ instans in quo fit: erit dare vltimũ in quo nõ: ⁊ econuerso. Similiẛ de p̃mo nõ esse: ⁊ vltimo esse. qa si aliqua res erit in aliquo instanti que po

ftes nõ erit:aliqđ erit pmū instās in quo ista res non erit: aut vltimuʒ in quo ista res erit. Et vbi nõ sit dare pmū in quo illa res nõ erit:erit dare vltimū in quo illa res erit:⁊ ecõuerso. ¶ Et si arguit̃ ɔtra pdicta:qa illis datis seq̃t ꝙ aliqđ erit ante pm̄ instās eē sui:⁊ ꝙ aliqđ icipiet eē postq̃ȝ fuit. ¶ Itē ꝙ si sor. per totā istaȝ horā augebit̃ ⁊ nõ dimi nuet̃ in aliq̃ pte illius hore:⁊ tñ in nullo instāti illius hore erit maior q̃ȝ ante illđ instās fuerit. ¶ Ad ista rñdet̃. Ad pmū ꝙ nihil erit in instāti ante pmū instās esse sui: sed bñ erit aliqđ añ pm̄ instās eē sui. ¶ Pro 2° dī ɔcedēdo ipsam itelligēdo ly icipit/qualr̃ in pcedētib⁹ est dñsuȝ. Ad aliud cõceditur totū. ¶ Ad argu^{ta} vero pncipalia in opp^m pro ipso rñdet̃. Ad pmū negat̃ minor.s.ꝙ cuiuslibȝ forme p/ducende tā subito q̃ȝ successiue detur pmū instans in quo fiet aut vltimū in quo nõ:qa alicuius forme successiue pro ducende per motū non dabit̃ nec pmū in quo fiet nec vlti mū in quo nõ:puta illius que successiue gñabit̃ ⁊ successi ue corrūpetur. Ad pbationē cū dī:talis forma pducēda est acq̃sibilis per motū tanq̃ȝ terminus eius:ɔcedat̃:⁊ cū dī:sed terminus motus pmo est in vltimo instāti terminā te motū.negat̃ hoc:qa terminus motus est acq̃situs ante vltimū instās illius tpis. per nullū tñ instās ante:nec per tēpus ante. Et cū dicis:qa si esset ante:cessaret motus an te.negat̃ ɔña:sed bñ verꝫ est ꝙ si esset ante in aliquo instā ti: sequeret̃ ꝙ ante cessaret motus. ¶ Ad 2^m nõ admittit̃ signari totū tps per qđ illa res erit tenendo ly totū synca thego^{ce}:qr nullū erit maximuȝ tps per qđ illa res erit. s. que successiue gñabit̃ ⁊ successiue corrūpet̃. non eniȝ illa hora in qua pducet̃ est maximuȝ tps per qđ illa res erit: qa tūc in quolibet instanti intrinseco illius esset:qđ est fal suȝ:sed ɔcedit̃ ꝙ adeq̃te erit in tota illa hora cathego^{ce} te nēdo ly/tota:sed tunc argu^m nõ pcedit. ¶ Ad alia vo ar gumēta ɔ̃ fundamētū suū.s.ꝙ nihil qđ pducet̃ pus pdu/cetur q̃ȝ erit pductū. Respondet̃. Ad pm̄ negat̃ maior.s.ꝙ q̃ȝdiu res est in fieri nõ fit pducta:imo q̃ȝdiu res fit pdu/cit̃:⁊ pducta est:in nullo tñ instanti pducta est. ⁊ h̃ voluit phs qñ dixit:qđ fit nõ est.s.in aliq̃ instāti. ¶ Ad 2^m negat̃ minor.s.ꝙ terminus ad quē motus nõ est ante finē mot⁹: sed bene verū est ꝙ terminus ad quē motus non est in ali quo instāti ante finē mot⁹. ¶ Ad 3^m negat̃ minor.s.ꝙ for ma pducēda solū i fine motus hȝ esse cõpletum: imo añ finē motus est cõpleta:⁊ p nullū tñ instās ante:qr non hȝ esse cõpletū in aliquo instāti ante. ¶ Ad 4^m rñde tu ex di ctis eius. ¶ Pro opione vo cõi ponit̃ hec ɔ̃ responsius. ꝙ cuiuslibet forme pducēde dabit̃ pmū instās in quo fie. aut vltimū in quo nõ. pbat̃ ɔ̃:qa forme subito pducende dabit̃ pm̄ instans in quo fiet aut vltimū in quo nõ.⁊ forme successiue pducēde datur pmū instās in quo fiet aut vlti/mū in quo nõ.igitur cuiuslibet forme pducēde dat̃ pmū instās in quo fiet aut vltimum in quo nõ.pꝫ ɔña:⁊ añs su pra sufficiēter probatuȝ est. ¶ Sed pro rñsione ad argu^{ta} Mantuani:in qbus tota difficultas stat in casu posito de forma successiue gñanda:⁊ successiue corrūpenda. ¶ Ad uerte ꝙ in via cõi ad hoc est duplex mod⁹ rñdēdi. Unus dicit ꝙ casus nõ est possis nāliter. Et rõ est:qa virtus pro/ductiua forme est ēt cõseruatiua eiusdē:⁊ q̃ȝdiu producit tādiu cõseruat:qđ probat:qa per quātū agēs agit:per tā tū resistit ɔ̃rio suo ne agat:sed per quantuȝ resistit ɔ̃rio ne agat:per tantū cõseruat. Igitur q̃ȝdiu agit:tādiu ɔseruat. ¶ Confirmat̃:qa agens nõ inducit formā in partē remo tā nisi per alterationē transeuntē per partē ppinquā i cui melius applicat̃:lȝ alteratio illa est potens inducere for/mā in partē remotā. Igit̃ illa nõ hȝ ipedimētū in parte p/pinq̃:⁊ per ɔñs nõ est alteratio corruptiua in parte ppin qua. pꝫ ɔña:qa si eēt alteratio corruptiua in pte ppinqua ipediret̃ pductio for^e in pte remota. ¶ Alius modus re/spõdendi admittit casum esse possibilē:qr saltē per poten

tiaȝ diuinam pōt anihilari ps forme in pte ppinqua:⁊ tñ pōt successiue pduci forma in pte remota. ¶ Sed p ɔ̃ne sustinēda dicit.ꝙ cuiuslibet forme producēde datur pmū instās in quo fiet aut vltimū in quo nõ simplr̃ vel fm qđ. simplr̃ dicit quātū ad formas permanētes qñ permanēt post pductionē. fm qđ vero qñ nõ permanēt post produ ctionē:qa lȝ talis forme nõ detur pmū in quo fie simplr̃: tñ datur pmū in quo fie fm qđ:qa fm q̃libet partē signa bilē eius datur pmū in quo fie. q̃re lȝ talis forme non de/tur pmū fm se totā cathegorice:tñ dat̃ pmū ei⁹ fm se totā syncathegorematice. ¶ Ex his pꝫ ad argumēta Mātua ni. Et quo regule de inceptione ⁊ desitione fm viaȝ cõem saluentur. ¶ Restat respondere ad q̃tuor argumēta:qb⁹ probat fundamentū sue positionis.s. ꝙ nihil qđ produce tur pus producetur q̃ȝ erit pductum. Et ad primā proba tionē cū dicitur.b.q̃ntitas ante fineȝ hore producetur: ⁊ ante finē hore erit producta.igitur non prius producet̃ q̃ȝ erit producta.negatur minor. Ad probationē pmā cuȝ dicitur.b.producet̃.ergo.b.erit.negatur ɔña. Et ad p/bationem cū dicitur.terminus seq̃ns verbuȝ seq̃tur nām verbi.ergo si producetur erit.dicitur ꝙ isto modo seq̃tur nām verbi:qa si.b.pducet̃.b.erit in produci. ¶ Ad secū dā probationē cū dicitur.b.producet̃. ergo qđ producet̃ erit.b.cõceditur:⁊ vlterius cū infertur.ergo.b.erit. nega tur ɔña:qr sicut non seq̃tur: qđ producitur est.b.ergo.b. est. ita nõ seq̃tur:qđ producetur erit.b.ergo.b.erit:qr illa propositio.b.producetur.significat ꝙ. b. erit in produci:⁊ illa.qđ producetur erit.b. significat qđ illud qđ erit in produci erit.b.quare pꝫ ꝙ ex ista nõ seq̃tur. ergo.b.erit. ¶ Et si replicas cõtra:qa ista ppositio.b.producet̃.hȝ re solui in istā.b.erit productū:sed ex ista seq̃tur. b.erit. q̃re ⁊c̃. ¶ Itē ista propositio.b.producetur. conuertit̃ in istā: qđ producetur erit.b.siue productū erit.b.sed ex ista seq̃/tur.ergo.b.erit.q̃re ⁊c̃. ¶ Rñdetur ad pmū negādo ꝙ il/la propositio resoluatur illo modo:qr tūc ista.b. produci tur.resolueretur in istā.b.est productū:qđ est falsum: sed illa.b.producet̃.resoluitur in istaȝ.b.erit in pduci: ⁊ illa b.pducitur.resoluit̃ in illā.b.est in pduci:⁊ ex ista.b.erit in pduci nõ seq̃t̃.b.erit.sicut ex ista.b.est in produci:nõ se quitur.b.est. ¶ Ad aliud cõcedit̃ ꝙ illa.b.pducet̃: ɔuer titur in illam:qđ producet̃ erit.b.q̃ signat ꝙ illud qđ erit in pduci erit.b.sed negat̃ ꝙ cõuertat̃ in illam. productū erit.b.q̃re negatur ꝙ seq̃tur ergo.b.erit. ¶ Ad secunduȝ argumētū negat̃ minor.s.ꝙ ille totalis motus augmēta/tionis erit illa totalis q̃ntitas:qr motus est res successiua ⁊ q̃ntitas est res permanens. Et ad pbationē cū dicit̃:illa q̃ntitas est actus augmētabilis fm ꝙ augmētabile.ergo est augmētatio.dicit̃ negādo ɔñaȝ: qr equocatur de actu augmētabilis:qñ augmētatio est alr̃ act⁹ augmētabilis q̃ȝ q̃ntitas:qñ augmētatio est actus quo augmentabilis ⁊ successiuus:q̃ntitas vero est actus q ⁊ permanēs. ¶ Et cū dicis:si augmentatio est distincta a q̃ntitate ⁊ cum ille motus pducet̃ adeq̃te in hora ⁊ nõ erit in fine hore.ergo aliqđ tam cito erit productuȝ q̃ȝ cito producet̃. dicitur ꝙ argumentū ɔcludit verum de motu ⁊ de q̃libet re succes/siua:sed nõ seq̃tur. ergo eadē rõne erit de quolibet succes siue pducendo:qr nõ quodlibȝ successiue producendum est successiuū. ¶ Ad 3^m non admittit̃ casus:cum ponit̃ ꝙ b.passum qđ debet in hora acquirere caliditatem vt qua tuor ab.e.agente.fit pmo corruptuȝ in fine hore.a.vo pas sum acq̃rere caliditatem vt q̃tuor ab agente ⁊ remanere. ¶ Admisso tamē toto casu gratia argumēti. concedit̃ ꝙ a.albedo in nulla proportione erit maior vel minor albe dine.b.⁊ nõ est incõueniēs. Et negatur ꝙ.b. albedo non pus pducetur q̃ȝ erit producta: qa bene producetur per totā illaȝ horam:qa cõtinue in illa erit in pduci:sed nũq̃ȝ erit producta. ¶ Ad 4^m negatur ꝙ pmū sit inconueniēs

Contra su perius dcā instat̃ pri mo.
2° ad idez.
Ad 2^m dicit̃.
Ad 1 scdm ab ipso mātuanū.
Ad princi pale di.
Ad 2^m
Ad primā rõnē cõtra fūdamētū.
Ad 2^m.
Ad 3^m.
Ad q̃rtuȝ pro cõi opi nio. ponit̃ hec ɔclo.
Nõndū
Ad primā rõnē cõtra fūdamētū.
Instan^a
Rñsio
Ad 2^m.
Ad 3^m.
Ad 4^m

cum dicit q a.alterans per totã horã alterabit.b.passuz: et tamen nunq̃ erit ita q aliqua est maxima velocitas qua alterabit:maximo est necessariũ in quocunq; motu unifor/miter difformi exclusiue terminato. ¶ Ad aliud negatur similiter q sit inconueniens cuz dicit.b.velocius aget.a.et in nulla proportione velocius:maximo est necessariũ qñ.b.remo/uebit uniformiter gradu intẽsissimo:ad quẽ exclusiue ter minat.a. ¶ Ad aliud negat q motũ difformiter non pos sit incipere moueri uniformiter intẽsiori gradu q̃ sit ille quo mouet. Et cum dicis si sic, q̃ vel dabit pmũ instãs in quo sic vel ultimũ in quo nõ.dr q dabit ultimum in quo nõ. Et cũ tu dicis.seqtur q in illo instãti eẽt aliq̃ maxima velocitas q̃ ageret.negatur ɔñtia. Et cũ tu dicis.sequitur q intenderet motũ suum:et nec per tẽpus nec per instãs: et q velocius moueretur:et in nulla proportione velocius concediturquia non est inconueniens. Et hec de ista que stione sufficiant. ¶ Questio iij.

Utrum cuiuslibet forme pducende que erit in aliquo instãti sit dare pm instans esse eius. Et ɔñter an cuiuslibet rei per manẽtis:q̃ etiam in aliquo instãti sit dare pm instãs esse eius. ¶ Et arguitur pmo q nõ ex dictis Mantuani cõtra viam cõem. Et pmo sic. Non da/tur pmum instans in quo forma informat mãm.igit non datur primum instans in quo forma erit.pz ɔñtia:qa for ma non prius erit q̃ informat mãm:et econtra.añs pba/tur:qa forma successiue informat mãm.igitur non datur primũ instans in quo informat.tenet ɔñtia:qa si daretur primũ instans in quo informaret mãm non prius infor masset partez eius.et ɔñr non successiue informaret.añs iterũ probatur:qa mã successiue disponitur ab agente na turali:qd melius agit in partem propinquã q̃ remotam, igitur mã successiue informatur:et ɔñter forma successi/ue informat:qd erat probandũ. ¶ Item si daretur primũ instans in quo forma informat mãm, sit illud instans.b. Et quero a te.an forma ante.b.informabat materiaz:an nõ.si sic:igitur.b.non est pmũ instans in quo informat.si nõ.igitur nõ successiue informat.tenet ɔñtia:qa nõ prius informat partẽ illius materie q̃ totam.ɔñs tamen est fal sum:qa sicut mã successiue disponitur:ita successiue infor matur. ¶ Itẽ arguit q non datur pmũ instans in quo for ma informat materiã:qa in aliquo instãti forma informa bit mãm:et in aliquo non.igitur vel datur primũ instans in quo informat vel ultimũ in quo non.tenet ɔñtia:qa sit diuisio respectu potentie passiue:et cũ pars negatiua verifi cetur pro minori.tũc ultra:sed diuisio sit respectu potẽtie mutabilis:quia pars affirmatiua ex qua infertur diuisio potest verificari a maiori vel minori:qm si forma pro ali/quo instanti informabit materiã:etiaz pro aliquo ulterio ri informabit.quare eligenda est pars negatiua.s. q dat ultimum in quo non.et ɔseq̃nter non datur primũ in quo sic. ¶ Item arguitur sic. Non datur primũ instans in quo minima dispositio faciens pro introductione forme est in materia.igitur non datur primũ instans forme introducẽ de.patet ɔseq̃ntia:qa idez est primũ instans utriusq;.añs probatur:qa minima dispositio qualiscunq; sit successiue inducit.igitur nullũ est primuz instans in quo talis est in mã.tenet ɔñtia:qa ex opposito ɔsequẽtis seqtur oppositũ añtis.añs probatur:qa ita inducit dispositio sicut agens agit.sed agens successiue agit. igitur et successiue inducit dispositio.quare etc. ¶ Item si aliqd esset pmũ instans in quo minima dispositio faciens pro forma esset in mã:se/queret q daret ultimũ instãs rei permanẽtis.ɔñs est fal/sum apud viam cõem.et probatur ɔsequẽtia: qr sit calidi tas ut quatuor minima dispositio gratia exẽpli.et sit indu cta in materia aliqua in.b.instanti:et ponetur ulterius q applicetur aliqd agens debẽs corrũpere illam caliditatẽ in hora futura incipiente a.b.instanti in quo.b. instãte in cipiat agere:tũc arguitur sic.in.b.instanti erit illa forma: et immediate post illud non erit.igitur.b.est ultimum in/stans illius forme.tenet conseq̃ntia cum maiori: et minor probatur:quia post.b.non erit caliditas ut quatuor: cuz agens corrumpens immediate post hoc agat corrumpen do:et illa erit minima.ergo talis forma imediate post hoc non erit in materia.patet ɔña:qa forma nõ stat in mã cuz dispositione minori minima. ¶ Item arguitur q non da tur minima dispositio cũ qua potest forma introduci: qa cũ aliqua dispositione põt forma introduci: et cuz aliqua non.igitur vel datur minima dispositio cum qua põt for ma introduci vel maxima cũ qua non.tenet ɔña:qr sit di uisio respectu potẽtie passiue:et cũ negatiua verificetur pro minori.tunc ultra:sed diuisio sit respectu potentie muta/bilis:qa affirmatiua exempla infertur.diuisio põt verifi/cari pro maiori,vel minori.igit eligenda est pars negatiua. q̃re dat maxima cuz qua nõ põt introduci.nõ ergo datur minima cũ qua sic.q̃re etc. ¶ In oppositũ pro via cõi ar guitur. Et primo sic.dat primũ instans in quo maior mã est sm se totã pmo disposita pro introductione forme.er/go datur primũ instans alicuius forme introducende.pz ɔñtia:qa idem est primũ instans dispositionis faciẽtis p forma:et ipsius forme.añs probat:qr datur primũ altera bilis:qd sm se totũ incipit alterari sm Cõmentatorẽ 3° phy sico.cõ° 6°.sed si totũ illud alteret in hora futura termina ta ad.b.instans ad minimam dispositionẽ facientẽ pro in troductione forme.in fine hore illud totũ erit eque pmo dispositum.igit.b.instans est pmum instans in quo illud est sm se totũ primo dispositũ pro introductione forme. ¶ Itẽ datur pmũ instans in quo minima dispositio faci/ens pro forma est inducta in mã apta suscipere formã:igi tur datur primũ instans forme producende.tenet ɔña:qr idem est primũ instans dispõnis faciẽtis pro introductio ne forme et ipsius forme.añs probat:qr cũ detur minima mã apta suscipere formã in quacũq; specie rerũ naliũ sm phm pmo physi.sit illa minima mã.a.et sit minima dispo sitio faciens pro introductione forme asini.gr̃a exempli. caliditas ut q̃tuor que sit.b. et inducat hec dispõ in illam minimã mãz in hora futura terminata ad.c.instãs. ¶ Et arguit sic:tũc instãs.b.dispõ est inducta in.a.mãm:et non ante:ergo.c.instãs est pmũ instãs in quo minima dispõ fa ciens pro forma est inducta in minimã mãm:sed minima mã est illa que est apta suscipere formã et nõ minor illa. q̃ datur primũ instans in quo minima dispõ faciẽs pro for/ma est inducta in mã apta suscipere. ¶ Item ois forma p ducẽda vel pducetur subito vel successiue.si subito:ergo in instanti. Si võ successiue.igit per motũ:sed qd pducit per motũ hz pmo esse in ultimo instãti terminãte motuz. igitur q̃libet forma que pducet habebit pmo esse in ali/quo instanti:et ɔñter cuiuslibz forme pducende dat pmũ instãs in quo erit. ¶ Itẽ arguit sic:posse est dari pmum in stãs in quo aliq̃ mã est equalr disposita per totũ p intro/ductione forme.igit posse est dari primũ instans forme in troducende.pz ɔña:añs pbatur:qr posse est q agẽs sit ita difforme:q sicut tardius agit ad aliquẽ pũctũ:ita maiorẽ pportionez habeat ad illũ: et tũc pz q in fine dati tpis po terit,esse uniforme gr̃a exẽpli sub minima caliditate sub qua nõ põt stare forma passi.quare. Uel ponatur q sicut proportionabilr aliqs punctus est remotior ab agẽte:ita agens ad illuz habeat maiorem pportionem: et sequit q passum in fine illius tẽporis erit uniforme: et ponat q sit uniforme sub minima caliditate sub qua nõ põt stare for ma passi.q̃re sequit q dabitur pm instãs forme inducẽde. ¶ Itẽ ad itroductionẽ forme nõ reqrit passuz esse unifor me dispositũ:igit nõ est necẽ passuz successiue disponi etc. lz seqtur:igit stat passum sil eẽ dispositũ p introductione

Negatiue arguitur primo pro opi. Mantuani.

Argt 2°.

Argt 3°.

Arg. 4°

Argt 5.

Argt 6

Affirmatiue arguit primo pro opi.cõi.

Argt 1°

T.c.34

Argt 3°.

Arg. 4°.

Argt 5

forme: et ꝯñter stat dari pᵐ instãs pro introductiõe for. pz ꝯña cũ q̃libꝫ añte. ❡ Item poſſe eſt paſſum puta ſemen alterari ab intrinſeco et extrinſeco agẽte: et poſſe ẽ ꝙ ſic agẽs intrinſecũ plus agit ad aliquẽ punctũ ꝙ ad illũ minꝰ agat extrinſecũ agẽs: et ſicut minꝰ egit ad aliũ plus agat ad illũ extrinſecũ agẽs. igiẜ poſſe eſt ꝙ ſic alteret ab vtroq̃ʒ agente ꝙ aliqñ erit pᵐ inſtãs: in q̃ illa mã erit ſilr̃ diſpoſita per totũ pro ſuſceptione forᵉ et cetera. ❡ Rñdeo: in hac mã ſũt due opiones. ſ. cõis et Mãtuani. ❡ Et pmo pertractabo opionẽ Mantuani. pro q̃ ponunẜ due ꝯnes. ❡ Prima ꝯ. Cuiuſlʒ forᵉ extẽſe pducẽde que erit in aliq̃ inſtãti: erit dare pmũ inſtãs in quo erit. ſic itelligẽdo ꝙ erit dare pᵐ iſtãs in quo erit: et nõ imediate añ illud inſtãs erit in aliq̃ iſtãti: et h̃ eſt gñalr̃ verũ tam de forma ſbali q̃ʒ accñtali. pbaẜ mõ ꝯe qꝛ q̃libet talis forᵉ cũ pducaẜ in eẽ per motuʒ hʒ p̃ eſſe in vltimo inſtãti terminãte motũ: et nõ hʒ eẽ ante illud iſtãs in aliq̃ inſtãti. g̃ datur pᵐ inſtãs eẽ eius. ꝫ ꝯña cũ maiori. minor pbaẜ: qꝛ ſi hẽret eẽ ante illud inſtãs in aliq̃ inſtãti: tũc ante illud inſtãs eſſet pducta in aliquo inſtãti. ꝯña eſt falſuʒ: qꝛ et tũc ante illud inſtãs pducebaẜ: q̃re et cetera. ❡ Cor. ſeqtur ꝙ cuiuſlʒ cõpoſiti hñtis formã extẽſaʒ in aliq̃ inſtãti erit dare pᵐ inſtãs in quo erit. pꝫ: qꝛ tale cõpoſitũ pducit in eſſe per motũ in cuiꝰ fine hʒ eſſe: et nõ ante in aliquo inſtãti. de tali eni cõpoſito loquor: q̃d manet poſt productionẽ. q̃re et cetera. ❡ 2ᵃ ꝯ. Nulliꝰ forme humane daẜ pmũ inſtans eſſe: ſʒ vltimũ in q̃ nõ: per formã humanã intelligendo aiam itellectiuã: et nõ aliã formã. pbaẜ ꝯ. et p̃ pma pars: qꝛ nõ daẜ pᵐ inſtãs in quo talis forᵉ informat mãm: ſic ꝙ nõ imediate ante illud in aliq̃ inſtãti informabat. g̃ nõ daẜ pᵐ inſtãs eſſe eiꝰ. ꝫ ꝯña. añs pbaẜ: qa ſigneẜ mima caliditas cũ q̃ nõ põt ſtare forᵉ ſeminis: et ſit vt q̃tuor: et arguiẜ ſic. Nõ datur pᵐ inſtãs in q̃ erit talis calitas p̃ ad aliquẽ punctũ intrinſecũ: g̃ nõ daẜ pᵐ inſtãs talis forᵉ pducẽde. tenet ꝯña: et añs pbaẜ: qa quocũq̃ʒ puncto ſignato ad quẽ peruenit calitas p̃us puenit ad aliquẽ pũctũ ppinquorẽ agẽti. q̃re et cetera. ❡ 2ᵃ pars ꝯnis pbaẜ: qa cuiuſlʒ forᵉ q̃ erit in aliquo inſtãti aut dabiẜ pᵐ inſtãs in quo ſic: aut vltimũ i quo nõ: ſʒ forme humane nõ daẜ pᵐ inſtãs in quo ſic: igiẜ illius datur vltimũ in quo nõ. ❡ Corᵐ ſeqẜ p̃ ꝙ nulliꝰ hois daẜ primũ inſtãs eẽ: ſʒ cuiuſlʒ hois q aliqñ incipit eẽ daẜ vltimũ inſtãs in q̃ nõ. pᵃ pars pꝫ: qa nõ p̃us incepit eẽ hõ q̃ʒ forᵉ eiꝰ. ſi g̃ forme humane nõ daẜ pᵐ inſtãs. g̃ nec hois daẜ pᵐ inſtans. In 2ᵃ vo parte correlarij notãter addiẜ q incipit eẽ: qꝛ ſine illa ꝯditione 2ᵃ pars nõ eẽt vã. puta dicẽdo cuiuſlʒ hois daẜ vltimũ in quo nõ. h̃ aũt patebit ſtatim ex dictis eiꝰ infra. ❡ 2ᵒ ſeqẜ ꝙ hõ q incipit eſſe: ante incipiet q̃ʒ incipiet eſſe iſte hõ: ſaltẽ ſi vnica forᵉ ſbalis ponaẜ in hoie: qa ſigneẜ mã pedalis p gñatione ſortis: et introducaẜ ſucceſſiue forᵉ humana in illa: et tũc ſic: imediate poſt h̃ erit hõ: vt pꝫ: et nõ imediate poſt h̃ erit iſte hõ: qꝛ nõ p̃us erit iſte hõ q̃ʒ tota illa mã ſit informata. g̃ nõ imediate poſt g̃ erit iſte hõ: g̃ ante incipiet eſſe hõ: q̃ʒ incipit eſſe iſte hõ: ſiue hõ q incipiet eſſe: ante incipiet eſſe q̃ʒ incipiet eẽ iſte hõ: qa iſte due ppõnes equalẽt ſm eũ. q̃re ly hõ / cũ dicit: hõ qui incipiet eſſe: et ſtat ꝯfuſe imobilr̃ rõne determinationis facte per relatiuũ cuʒ illo vbo incipit: et nõ ſtat determinate: qꝛ falſa eẽt. ❡ 3ᵒ ſeqẜ ꝙ nunq̃ʒ erit: ita ꝙ aliqs hõ incipit eẽ: et nũq̃ʒ erit ita ꝙ nã humana creabiẜ. pᵃ pars pbaẜ: qa ſi nõ. da oppᵐ. ſ. ꝙ aliqñ erit ita ꝙ aliqs hõ incipiet eſſe: ſit gra argumẽti ꝙ in. b. inſtãti ſor. incipiat eſſe: et arguiẜ ꝙ non: qꝛ vel incipit eſſe per poſitionẽ de pñti dicẽdo in h̃ inſtanti eſt ſor. et iſto mõ nõ incipit eſſe: qꝛ iſte numerus non incipit eſſe / demõſtrando aiaʒ ſor. et mãʒ. et ille numerus eſt ſor. g̃ ſor. nõ incipit eſſe: aut incipit eſſe per remotionẽ de preſenti dicẽdo ſor. nõ eſt in h̃ inſtanti et imediate poſt h̃ erit: qa nullus erit pmus hõ pductus ex h̃ ſemine: et ita de ai ente reali. ❡ 2ᵃ pars correlarij pbaẜ. ſ. ꝙ nũq̃ʒ erit ita ꝙ aia humana creabiẜ: qa nec per p̃ſequẽs per inſtãs creabiẜ: q̃re et cetera. Aſſumptũ pbaẜ. et p̃mo ꝙ nõ per inſtans creaẜ pꝫ: qa creari eſt fieri de nihilo in nõ tpe ſm eũ: et hoc mõ nunc nõ eſt. ſ. aia ſortis: et imediate poſt hoc erit. igiẜ creaẜ: q̃re pꝫ ꝙ creatio non ſit in inſtãti: nec ẽt per tps creabiẜ: et qꝛ hoc eſt dicere. ꝙ creatio reqrit determinatũ tps q̃d eſt falſuʒ: q̃re creatio nõ ſit ſm eum in inſtãti: nec in tpe: ſʒ in nõ tpe. ❡ His p̃miſſis facile rñdeẜ ad argu^a pro Mãtuano: et qꝛ Mãtuanus tenet ꝙ alicuius forme daẜ pᵐ inſtãs et alicuius nõ: iõ opꝫ rñdere ad argumẽta facta ad vtrãq̃ʒ partem q̃onis: qꝛ pma pbãt ꝙ nullius forme daẜ pmũ inſtãs: et 2ᵃ in oppᵐ facta pbãt ꝙ cuiuſlʒ daẜ pmũ inſtãs. ❡ Ad pmũ igiẜ ptis negatiue negaẜ illa ꝯña. nõ daẜ pmũ inſtans in q̃ forma informat mãm: igiẜ nõ datur pmũ inſtãs forme pducẽde: lʒ eni ſm cõem modũ loq̃ndi de p̃mo inſtãti ꝯña valeat et pbatio eiꝰ: tñ ſm modũ loq̃ndi Mãtuani nõ valet: qꝛ alr̃ capit dari pmũ inſtãs q̃ʒ via cõis. nã dicit dari pmũ inſtãs forme qñ illa forma eſt in aliquo inſtãti et imediate ante illud nõ fuit in aliquo inſtanti: q̃uis ẽt imediate añ illud fuerit: via vo cõis dicit dari pmũ inſtãs alicuius forme qñ illa forma eſt in aliquo inſtãti: et añ illud nõ fuit. multũ aũt refert dicere: et añ illud nõ fuit: et dicere ante illud nõ fuit in aliquo inſtãti: vt pꝫ ex dictis. q̃re et cetera. ❡ Ad aliud ꝯcediẜ ꝙ nõ datur pᵐ inſtãs in quo forma informat mãʒ: ſed nõ ſeqẜ apud modũ loq̃ndi Mãtuani: g̃ nõ datur pᵐ inſtãs forme. ❡ Ad aliud ꝯcediẜ ꝙ nõ datur pᵐ inſtãs in quo informat: ſed vltimum in quo nõ: et illud argᵐ ꝯcludit pro opione ſua. ❡ Ad 4ᵐ negaẜ illa ꝯña: nõ daẜ pmũ inſtãs in quo minima diſpõ faciens p forᵉ eſt in mã: g̃ nõ daẜ pᵐ inſtãs forme: lʒ eni apud viã cõeʒ valeat illa ꝯña: tñ apud viã Mantuani nõ valʒ: pp alr̃ accipe dare pmũ inſtans. nam in vltimo inſtanti terminante motũ forma primo eſt in aliquo inſtanti: et ante non fuit in aliquo inſtãti: et tñ minima diſpõ nõ eſt p̃ in vltimo inſtanti: ſed añ illud fuit in aliquo inſtãti qꝛ p̃us fuit inducta in parte mãe q̃ʒ in tota. q̃re et cetera. ❡ Ad aliud ꝯcediẜ ꝙ nõ daẜ pmũ inſtans in quo minima diſpõ faciẽs pro forma eſt in mã: et argᵐ facit pro ipſo. ❡ Ad aliud ꝯcediẜ ꝙ daẜ maxima diſpõ cũ qua nõ põt forᵉ itroduci et h̃ argᵐ facit pro ipſo. ❡ Ad argu^a vo ptis affirmatiue rñdeẜ pro ipſo. Aduerte tñ p̃us ꝙ lʒ ipſe ꝯcedat dari pᵐ inſtãs alicuiꝰ forme mõ ſuo dicto. tamẽ nõ cõcedit ſm cõem modũ loquendi de pᵐ inſtãti: q̃re opꝫ rñdere ad iſta: qꝛ nullius forme daẜ pmũ inſtãs ſm modũ loquẽdi cõem. ❡ Ad pmũ igiẜ negatur añs. ſ. ꝙ deẜ pmũ inſtans in quo aliq̃ mã eſt ſm totã pmo diſpoſita p introductiõe forme. Ad pbõnem cũ dr̃ de mẽte Cõmẽtatoris ꝙ daẜ pmũ alteratũ q̃d ſm ſe totum incipit alterari. nõ admittiẜ auctas Cõmentatoris: qñ eſt contra rõnẽ: vt hic: qꝛ oẽ agens nãle velocius agit in partem ppinquã q̃ʒ remotã: igiẜ p̃us alterat vnaʒ partem q̃ʒ aliam. q̃re nõ eque p̃ totum alteraẜ. ❡ Ad aliud negatur ẽt añs. ſ. ꝙ deẜ primũ inſtãs in quo minima diſpõ faciens p forma ẽ in mã apta ſuſcipere formã. Ad pbõnẽ cum dr̃ ꝙ daẜ minima mã apta ſuſcipere formã. negaẜ. Et cum adducitur pħs: dr̃ ꝙ ille non eſt mens phi: vt dictum ẽ ſupra: ſed ꝙ daẜ minimuʒ potens reſiſtere medio datorq̃re argu^m non pcedit. ❡ Ad aliud ꝯcediẜ ꝙ ois forma pducẽda producereẜ ſubito vel ſucceſſiue: ſed negaẜ ꝙ illa q̃ pduciẜ ſubito pducaẜ in inſtãti: ſed pduciẜ in nõ tpe: q̃re illius nõ datur pmũ inſtãs. que vo pduciẜ ſucceſſiue ꝯcedit ꝙ pducitur per motũ: ſʒ talis nõ hʒ p̃ eſſe in vltimo inſtãti terminãte motũ ad moduʒ loqũendi cõem: ſic ꝙ in illo inſtanti ſit et nõ ante: imo ante fuit: qꝛ erat ꝯtinue qñ pducebaẜ: conceditur tñ dari primũ inſtãs illius ſm modũ loquẽdi Mãtuani: qꝛ in vltimo inſtanti ẽ et ante illud nõ fuit in aliquo inſtãti. ❡ Ad 4ᵐ diciẜ negãdo vtrũq̃ʒ caſum: q̃uis enim poſſit eẽ ꝙ paſſuʒ ſit ſic diſforme ꝙ agẽs agat in illud vni

Marginal notes: Argᵐ 6ᵐ; Pro⁹ con clusio pro opinione Mã.; Correᵐ.; 2ᵃ ꝯ.; Corᵐ pᵐ.; Corᵐ 2ᵐ.; Corᵐ 3ᵐ.; Ad pmũ argᵐ pro parte negatiua vel.; Ad 2ᵐ.; Ad 3ᵐ.; Ad 4ᵐ.; Ad 5ᵐ.; Ad 6ᵐ.; Ad pmũ argᵐ pro parte affirmatiua vel.; Ad 2ᵐ.; Ad 3ᵐ.; Ad 4ᵐ.

formiter vel et q alteret illud velocius ipse remota q̄ ppinq̄:nō tn̄ est possē q ꝓportionabilr veloci⁹ agat:sic aliq̄ pūct⁹ dari possit pl⁹ distat ab agēte:ita ad eūdē pūctū agēs hēat maiorē ꝓportionē ad agēdū:q2 vl nullā ꝓportionē hēret ad pūctū imediatū vel ad quēlz pūctū intrinsecū sinū dicere p 2ñs cū ad quēlz pūctū intrinsecū per certū tp̄s ageret:tūc in quēlz punctū intrinsecū infinituz effectū pduceret:qd nō est possē. Et q nullā ꝓportionez hēat ad pūctū imediatū repugnat casui:q2 pōit q in fine passum totū sit vniformiter factū ab illo alterāte:r p idez scd̄a casus est īpossē. ¶ Ad alia non rñdet:q2 p3 dat itelligere q non dz admitti assumptū ī subseq̄nte. neq3 dz admitti casus inuisio. ¶ Pro opione d̄o cōi ponunt due ꝯne rñsiue. ¶ Prīa ꝯ sit ista. Cuiuslz for⁹ subalis pducende datur p̄m instās eē sic itelligēdo:q qlz talis for̄a ī aliq̄ instāti erit:r añ illud non erit. pbat ꝯ:q2 qlz for⁹ subalis pducēda pducetur subito:igr pducet in istāti:r 2ñr illō est p̄m instās for⁹ pducēde:p2ña nota apud viā cōem:añs pbatur p apō phos:q2 for⁹ subalis pducēda fz eos pducitur p gn̄ationē:sz gn̄atio est transmutatio subita:q2 p h̄ distiguitur a motu q successiu⁹ ē:q̄re r̄c. Scd̄o pbat apō theologos:q2 q̄lz for⁹ subalis pducēda fm eos pducit vl p creationē:vl p gn̄ationē:sz tā creatio q̄ gn̄atio fit subito q̄re r̄c. ¶ Cor⁹ sequit cuiuslz cōpositi subalis pducibilis datur p̄m instās eē. p3:q2 ita p h3 eē cōpositū subale sic et⁹ for⁹ subalis:sz forme subalis datur p̄m instās esse:igr r cōpositi subalis dat p̄m istans eē. ¶ 2⁹ ꝯ sit ista. Cuiuslz for̄e accītalis pducēde q̄ erit in aliquo instāti si non fit successiua sic dependens a successiuo in fieri r ꝯseruari tā q̄ a cā ꝓpria:datur p̄m instās esse:dī p q̄ erit in aliq̄ instāti:r vt remoueantur instātias de formis nō generandis r corrūpendis. dī si non fit successiua:q2 successiui non ē nece dari p̄m instās:imo fm p̄hm nūq̄ datur p̄m instās successiui lz fm theologos aliq̄n det:sz de h ifra. dī nec dependēs a successiuo:q2 si dependet ab eo non ē nece dari p̄m instās sic vitaris h⁹ ꝓpōnis:for. currit:non dat p̄m istās imo nec vltimū:q2 dependet a cursu c⁹ non datur p̄m instās nec vltimū. dī tā q̄ a cā ꝓpria:q2 si res dependet a successiuo:vt a cā vā nō ꝓhibet ipsi⁹ dari p̄m instās:sic cuiuslibet rei pmanēti existēs sub orbe lune datur p̄m instās mō dicto:q̄ tal dependeat a motu celi in fieri r ꝯseruari tā q̄ a cā vā. pbatur modo ꝯ:q2 ois for̄a accītalis pducenda vel pducetur subito vel successiue. si subito:igr in instāti sic lumen pducitur subito in mediū a corpe luminoso:q̄re pducitur in instāti. si vō successiue pducit p motū tā q̄ terminus eius:sz termin⁹ mot⁹ h3 esse p i vltimo instāti terminante motū:igr talis for⁹ h3 eē p in tali instāti:r 2ñr ipsi⁹ datur p̄m instās eē:q̄re cuiuslz forme accītalis pducēde datur p̄m instās esse. q̄re r̄c. ¶ Cor⁹ sequitur q cuiuslibz rei pmanētis pducēde:q̄ erit ī aliq̄ istāti:dat p̄m istās esse. p3:q2 ois talis res pmanens pducenda vel est subā vel accñs. si substantia vel simplex vel composita:r vtriusq3 datur primum instans. Si accidens:vel absolutū vel respectiuum:r cuiuscunq3 etiā datur primum instās:q2 terminus intrinsecus motus ex absolutis ē q̄titas r q̄litas: ex respectiuis vō vbi. Alia vō respectiua sunt termini extrinseci motus:q2 ex 2ñti pducūtur:q̄re cuiuslz rei pmanētis pducende que erit in aliquo instanti datur p̄mum instans esse. ¶ Circa hoc occurrunt due difficultates. prima est. Esto q celum sit productū p creationem:an ipsius detur p̄mum instās. ¶ Et videtur q non:q2 si daretur p̄mum instās ipsius seq̄retur q ipsius successiui daretur p̄mū instās:puta ipsius tp̄is daret p̄mū instans. p3 2ñtia. 2ñs falsum:q2 istās ex nā sua 2tinuat pteritū tp̄is. s. futurū cū pterito:igitur nō pōt dari p̄mū instās tp̄is. ¶ Rñdeo fm p̄hm nō solū deus est etern⁹:sz intelligentie:r celū:r mot⁹ ipsi⁹:r tp̄s r mā p⁹:q̄re fz p̄hm nō admittit celū eē pductū. ¶ 2ᵐ sō theologos r vitatē admittit celū eē pductū:vnde super illo passu genesis. In prī⁹ deus creauit celū r terrā. theologi dicūt q de⁹ in p⁹ die sil' q̄tuor creauit. s. angelos r orbes:r hos deus dedit intelligē p celū. creauit et mā p̄mā quā dedit intelligere p terrā. creauit etiam tēpus:q2 dedit intelligē mēsurā ex mensuratis. Et oia ista creauit ī vno istāti:q̄re cuiuslz illoꝝ dat p̄m istās. ¶ Ad argᵐ in 2riū 2cedit q ipsi⁹ successiui puta tp̄is datur p̄mū instās:r h fuit necīū in illa p̄ma pductione repr et tu arguis q sit falsum:q2 instās ex nā sua 2tinuat ptes tp̄is:negatur h. q2 de rōne instātis est eē 2tinuatiuū ptium tp̄is:r non 2tinuare illas:sicut de rōne pūcti est eē 2tinuatiuū ptiū linee r nō 2tinuare:q2 aliqd pūct⁹ nō 2tinuat. s. q est p̄m⁹ linee:sic aliqd instās nō 2tinuat. s. qd est p̄m tp̄is:q̄re r̄c. ¶ 2ᵃ difficultas est. an que subito pducūtur pducātur in instanti:q2 pbatio ꝯnum fundata est sup hoc. ¶ Et videtur q non pro parte Mantuani:q2 illuminatio fit subito:r tamen non fit in instāti:g. pbat minor:q2 si illuminatio fieret in instāti:seq̄retur q in eodē istanti idē lumē eēt in oriēte r in occidēte qd est impossē. ¶ 2ᵒ q2 in eleuatione vnius lapidis molaris ab alio fit motus aeris subito ad replendū illud spatiū. r tn̄ nō fit in instāti ergo pbat minor:q2 si fieret in instanti seq̄retur q in eodē instanti idē aer eēt in medio illius spatij r in circūferētia:qd ē impossē. ¶ 3ᵒ q2 admisso fieri motū in vacuo ad imagᵒⁿᵉᵐ sic admittūt pbl. tūc mot⁹ grauis descēdētis fit subito:r tn̄ nō fit in instāti:g. Et probatur minor:q2 si fieret in instāti:graue simul eēt sursum r deorsum qd ē impossē:r q̄re r̄c. ¶ In oppositum p via cōi arguit p:q2 creatio fit subito r fit ī istāti fz theologos:g pductio scā subito fit in instanti. ¶ Itē gn̄atio fit subito:r tn̄ fit in instanti fm Cōm:g. pductio que fit subito:fit in instāti. ¶ Item cuz omne quod pducitur hēat mensuram sibi adequatā:igitur qd pducit subito h3 mēsurā sibi adequatā:sz nō habet tp̄s p mēsura adeq̄ta:igit h3 instās:q̄re qd producit subito pducit in instāti. ¶ De h sunt opiniones cōtrarie. ¶ Opinio Mātuani est q que producitur subito pducunt in nō tp̄e. ¶ Ad rōes i 2riū rñdet. ¶ Ad p̄m d̄ creatione nō acceptat auctoritatē q fiat i istāti. ¶ Ad aliā de gn̄atione negat q fiat subito:imo vult q fiat successiue:r q̄m si fieret subito r in instāti:idē qd gn̄at sil eēt r nō eēt qd iplicet. pbat 2ña:q2 si aliqd gn̄at in instāti:illud ē q̄d gn̄at p te. r ex alia pte dicit pho 6⁹ phy. q illud qd gn̄at nō est:q̄re idē simul est r non est. ¶ Ad aliū dī q illō qd pducit subito nō h3 mēsurā adeq̄taz signabilē. s. q̄ possit demōstrari. ¶ Pro via vō cōi tenente q illud qd pducitur subito producitur in instāti. ¶ Rñdet ad rōnes in oppositū. Ad p̄mā de illuminatione negatur minor. Ad pbationē dī q nō est idem lumē qd est in oriente r in occidēte:sed aliud:q̄m a corpe luminoso pducit vnū lumē imediate:r ab illo aliud:r sic successiue vsq3 in infinitū. ¶ Ad aliā de motu aeris. in eleuatione vnius molaris ab alio dī q fm viā cōem duo corpa dura non pñt se immediate 2tangere sine aere:aer enim mediat. quare cuz vnum eleuat ab alio:nō opz fieri motū subito aeris circūstātis:sz ille aer medi⁹ rare sit ad aliq̄lr replēdū spatiū. ¶ Ad aliā de motu i vacuo via cōis dic admisso motu i vacuo cū fiat subito r i istāti:seqt illō icōueniēs q illō graue sil eēt sursum r deorsum. ¶ Et ad illō qd dixit de gnōne in rñdēdo q si gnō eēt subito seqt q idē eēt r nō eēt:negat 2ña. Et ad pbationē:q2 qd gn̄at est:si gn̄atio est in instāti cōcedo:r tn̄ qd gn̄atur nō est fm p̄hum. dī q pho loquit de eo qd gn̄atur quātū ad dispōnes que fiunt successiue:r nō aūt de eo qd gn̄atur in fe:q̄re r̄c. ¶ His p̄missis facile rñdet ad argumēta p̄ncipalia ꝯ viā cōem:que probāt q nullius forme dat p̄m instans. Et ad p̄mū negatur añs. s. q nō det p̄m instans in quo forma iformat māz. Et ad p

Rn̄ 2ᵐ. Instā. Rn̄o. Ad 5ᵐ r sextum. P⁹ ꝯ pro opione cōmuni. Cor⁹. 2ᵃ ꝯclo. Cor⁹. Solo. Impr. Rn̄ p⁹. Rn̄ 2ᵐ. 2ᵃ difficul tas an̄ez. Argᵗ 2ᵒ. Argᵗ 3ᵒ. Affirmati ue argᵗ pᵒ. Argᵗ 2ᵒ. Argᵗ 3ᵒ. Rn̄ ad p̄mū. Ad 2ᵐ. L. c. 59. Ad 3ᵐ. Rn̄ p̄mā pro pte no gatiua. Ad 2ᵐ. Ad 3ᵐ. Rn̄ p̄ncipal contra viam cōem.

bationē negatur ꝙ forma successiue informat: et ꝙ mā succes
siue disponatur. et de hoc sufficienter in pma qōne dictum ē
fm duos modos rndēdi: qre vide ibi. ¶ Ad aliud cū di.
si daretur pmū istās in quo forma informat mām. sit illud in/
stans. b. admitto. et cū tu arguis: aut forma añ. b. informet aut
nō. dicit ꝙ non. et cū tu infers: igit nō successiue informat dedi
tur pña et pña. ¶ Aduerte tamē fz viā cōem: ꝙ si mā dis
ponat plura minima: forma subito informat pmū minimū:
aliud vero successiue: pter vltimū qd subito etiā informat. ¶ Ad
aliud cū infertur diuisio: ꝙ vel datur pmū instans vel vltī
inquo non. dicit ꝙ datur pmū instans: et cū tu arguis ꝙ fit
diuisio respectu po' mutabilia igit pars negatiua ē eligenda.
dicit a qbusdā negādo ꝙ sit diuisio respectu potētie mutabilis:
imo fit respectu po' imutabilis: qz idē est pmū instans
in quo informat et in quo introducitur cū idē sit formā i/
troduci et informare: qre sicut fit diuisio respectu potētie in
mutabilis inferēdo diuisionē: aut datur pmū in quo introdu
citur: aut vltimū in quo nōdū introducitur. et inferēdo diuisionē: aut da
tur pmū in quo informat: aut vltimū in quo nō fit diuisio re
spectu po' immutabilis. ¶ Nō placet mihi hec rñsio: qz
formā informare mām nō est nisi dare eē mā: et sz nō solū in
p instāti dar esse sed post: qre post et informat. ¶ Ex quo
pz ꝙ lz quecūqz introducitur forma informet mām: nō tñ e cō
tra: aliqñ informatqz nō introducitur sed introducta ē qua/
re et cetera. ¶ Et pp hoc aliter dicēdū puto: ꝙ fit diuisio respectu
po' mutabilis: sed negatur pña: ꝙ ē eligēda pars negati/
ua: qz hec regula nō est admittenda apud viā cōem tenē
tem mima nālia. quod declaro: qz si dicatur cum aliqua
quātitate. f. infra pedalem potest introduci forma terre:
et cū aliqua non: ergo vel datur minima cum qua pōt in/
troduci: vel maxima cū qua non pz ꝙ fit diuisio respectu
po' passiue mutabilis: et tamē pars affirmatiua est eligē
da apud viam cōem: sic etiam in pposito. ¶ Ad aliud ne
gatur añs. f. ꝙ non sit pmū instans in quo minima di
spositio faciens p introductione forme est in mā. Et ad p
bationē negatur ꝙ minima dispō successiue inducat: et de
hoc vide in pma qōne. ¶ Ad aliud cū di. si daretur pmū in
stans in quo minima dispō faciēs p forma esset in mā: sic
daretur vltimū instās rei pmanētis negat pña. Et ad p
bationē admitto totū casum. et cū tu dicis: sit ꝙ mima di/
spositio caliditas vt quatuor ꝙ sit p introducta in. b. instanti
in quo fit applicatū agēs corrūpēs illā caliditatē tūc arguit
sic: imediate post. b. istās nō erit calidus vt. 4. ꝙ imediate
p'. b. si erit talis for' i mā. negat pña: qz cū minori dispōne
pōt forma conseruari ꝙ sit illa cū qua introducitur: et rō est: qz in
ducitur solū cū dispōne nāli: conseruatur vero aliqñ cū dispōne
pternāli. ¶ Cōtra hoc forte quis arguet: qz hoc dato se/
quitur ꝙ forma pcedens et forma sequēs poterūt stare
cū eadem dispōne: pña tñ est falsum et cōtra pm scdo phys.
dicētē. in alia aūt spē alia est mā. f. ppria: et pñr alia est di
spositio ppria. pz pña qz forma sequēs p terpōt stare cū
minori dispōne ꝙ sit illa cū qua introducitur: et forma pce/
dēs stat cū qlz dispōne infra illā cū q introducitur forma se
quēs: qre et cetera. ¶ Rñdetur cōcedēdo pñam et pña. nec est
cōtra pm: qz intendit ꝙ in alia specie alia est mā ppria et nā
lis: et pñr alia dispō ppria et nālis: sed cū dispōne nō ppa
et nāli pōt stare diuerse forme: qre et cetera. ¶ Ad vltimū di ꝙ
datur minima dispositio cum qua potest forma introdu/
ci. et ad pbationem cum dicitur ꝙ fit diuisio respectu po
tentie passiue mutabilis. igitur eligenda est pars negati
ua. ¶ Quidā dicunt negādo añs: qz fit diuisio respectu
potētie imutabilis: qm eadē dispō precise est cū qua pōt
forma introduci: et cū qua introducitur: qz si cū aliqua pōt
introduci: illa est sufficiens p introductione: et si illa ē suf
ficiens: cum illa introducitur. ¶ Non placet hec rñsio: qz
illo dato seqr ꝙ nō posset forma induci in mā magis vel mi
nus disposita. pz: si pcise eadē est cū qua inducitur et cū

qua pōt induci: qz nunqz poterit induci: nisi cū vna dispō
ne. ¶ Ideo aliter dicitur puto: ꝙ fit diuisio respectu potētie mu
tabilis: sed negatur pña cū infertur. ꝙ pars negatiua est eli/
genda: qz regula illa non admittitur apud viā cōem tenētē
mima nālia: sicut dictū ē supra. ¶ Cōtra forte qs arguet
pbādo ꝙ non fit diuisio respectu potentie mutabilis: qz
data dispōne mima cum qua forma potest introduci: nūqz
poterit introduci cū maiori. pbatur: qz qñcūqz erit illa mi
nima: illa est sufficiens p introductione forme: ergo cū illa for
ma introducetur. ¶ Rñdetur ꝙ non valz illa pña: illa ē
sufficiens p introductione: ergo cū illa introducitur: qz pōt ipe
diri. Item cum agens p introductione forme nālr agat.
igitur fm vltimum conatum agit: quare maiorem dispō/
nem inducit agens fortius ꝙ debilius: qre et cetera. ¶ Et hec
de ista questione sufficiant. ¶ Q. o. iiij.

Trium cuiuslibet forme corrūpende fit
dare vltimū instās eē. et pōt cuiuslz
rei pmanētis desinētie esse sic dare vltimū in/
stans eē. ¶ Et p argt p via Mantuani: ꝙ tu
instibet forme corrūpende fit dare vltimū instās eē:
supponēdo vnū. f. ꝙ ad variationē seu corruptionē ptis
forme seqtur variatio siue corruptio totius forme. Et ꝙ ad
variationē toti' forme seqtur variatio oppositi ex ea. ¶ Hoc
stāte argr sic. In qcūqz forma corrūpēda est signare vnū
instās in quo agens corrūpēs incipit agere in illā p remo
tionē de pñti et positionē de futuro sic dicendo: et tunc non
agit et imediate post hoc agetur: sed tale instās ē vltimū istās
forme corrūpēde: igitur cuiuslibet forme corrūpēde est da/
re vltimū instās. Tz pña cū maiori. minor pbatur: qz ta/
lis forma hz esse in illo instāti: et post nō hz esse post illud:
qz imediate post illud instās agēs agit corrūpēdo aliqd
eius: sed ad corruptionē ptis forme seqtur corruptio to/
tius forme: igitur imediate post illud instās tota forma corrupta
est: qre et cetera. ¶ Forte di negādo ꝙ ad corruptione ptis for
me seqtur corruptio toti' forme. ¶ Cōtra argr: qz hoc dato seqr
ꝙ pō erit suū totū: pña ē impossibilis: pbatio: pbatur pña: qz
si potest illud instans datū in quo agēs incipit corrumpe
formā: ipsa remanet forma: lz aliqd ei' fit corruptū. sed qd
remanet ē pō forme: ergo pō forme erit tota forma et sic pō erit suū
totū. Q: aūt pña sit ipossibilis pbatur: qz seqtur ꝙ aliqd p totā
horā durat sic augebit et diminuet: qd est ipossibile: qz nihil
pōt sil moueri motib' ptrijs. et pbat pña: qz ponat ꝙ sor.
fit bipedalis: et a. sit vnū pedale: qd in fine hore remane
bit. b. do sit aliud pedale qd totū deperdere volo ꝙ. a. pe/
dale icipiat augeri: nō tñ tm acqrendo qtum deperdet sor.
Tūc pz ꝙ sor. diminuet: qz plus deperdet ꝙ acqret: ꝙ aūt
augebitur pbatur: qz hoc augebitur demptoa. a. pedali et hoc
erit sor. igit sor. augebitur: qre et cetera. ¶ Et 2' argr ad idē: qz si nō
datur vlt' instās forme corrūpēde: seqtur ꝙ dabitur min'
minimo. pña ē ipossibile: pbat pña: qz capiat minimus aer cui
sit applicatū frigidissimū: qd incipiat infrigidare in. c. instāti
per remotionē de pñti et positionem de futuro: nūc qro
an p'. c. instās erit illud minimū aut nō. si nō. c. erit vlti'
instans ei'. et pz: qz illud est in. c. instāti et non post illō.
si do illud minimū erit: est post. c. instās: et illō agens p'.
c. agit infrigidādo: igitur agit cōdensādo: quare post. c.
instans erit minus ꝙ in. c. sit et pñter erit minus minimo.
¶ Forte dicitur negādo illam pñtiam: agens post. c. agit
infrigidādo: igitur agit cōdensando: qz non ad quācūqz
frigiditatē sequitur cōdensatio. ¶ Cōtra arguitur: qz ad
aliquā friditatē sequitur cōdēsatio: et ad aliquā nō: igit vel
datur minima ad quā seqr cōdēsatio: vel maxia ad quam
nō. Tenet pña: qz fit diuisio respectu po' passiue: et sz nō da
tur mima ad quā seqr cōdēsatio. qz tūc daretur mima cōdē
satio: qd est impossibile: igit dat maxia ad quā nō seqr: igit fridi
tas vt quatuor maxia ad quā nō seqr cōdēsatio: et sic vn' ma
gnus aer p totum fridus vniformiter vt quatuor a quo separetur

vnū minimū cui applicet vnū sūme frigidū: qđ incipiat agere in illud in.c.instanti. Et argr vt prius: qr illud imediate post hoc infrigidabit supra q̄tuor: igit imediate post h cōdēsabit. Tenet cōña: qa ad quācūq3 frigiditatē supra q̄tuor sequit cōdēsatio. tūc vltra: imediate post h cōdēsabit: igit imediate post h erit min⁹: et sic dabit minus minore: q̄re rc.

Argr 3° ¶ 3° argr ad idē: qr si nō daretur vlt^m instās forme corrūpende: seq̄retur q forma staret in mā cū dispōne minori minima. cōña est impōle. pbat cōña: qa capiat minima dispositio cū q̄ forma asini pōt stare in mā: et sit calitas vt q̄tuor gr̄a exēpli: cui applicet agēs corrumpēs: qđ icipiat agere in illā in.c.instanti: tūc cū forma asini sit in.c. istāti q̄ro a te aut erit post.c.instans aut nō. si nō: g̃.c.ē vltimū instās illius forme. p3 cōña: si vō erit post.c.instās et cum post.c.instās sit fcā actio corruptiua calitatis vt q̄tuor q̄ erat mima dispō cū q̄ poterat stare talis forma. Igit stabit forma cū minori dispōne q̄3 sit minima. ¶ Forte dicit

Solō. [margin: pmi vtis nō admittēdo q det mima dispō cū q̄ forma pōt stare: et sz datur mima cū q̄ nō: vel maxia cū q̄ nō: sz det minima cū quo pōt introduci. ¶ Cōtra arguit: qr si datur mima cū q̄ nō pt stare sit caliditas vt q̄tuor mima dispō cū q̄ non pōt stare for̄a asini. Et q̄ro a te q̄ sit mima cū q̄ non potest stare for̄ seminis ipsius asini: aut enim erit calitas vt q̄tuor aut calitas infra q̄tuor: aut calitas supra q̄tuor: qr aliđ nō potest dari. si sit calitas vt q̄tuor: seq̄tur q qñ mā erit sub calitate vt q̄tuor q nulla for̄a subalis erit i mā. p3: qr nec forma asini nec forma seminis: qm cū calitate vt q̄tuor ille forme nō stāt. Si vō erit calitas infra q̄tuor mima: cū q̄ non seq̄tur illud idem. si vō erit calitas supra q̄tuor: sit vt 5. gr̄a exēpli. et seq̄tur q qñ mā erit sub calitate vt q̄tuor cū dimidio: q aut due forme subales diuerse sil' erūt i mā p3: qr erit dispositio cū q̄ stat for̄ seis in mā: et dispō cū q̄ stat forma asini. Aut q nulla illaɋ erit in mā: qa non magis est vna q̄3 altera. q3 vtrunq3 est inconueniens: q̄r rc.

Argr 4° ¶ 4° arguitur sic. quelz for̄ tā sbalis q̄3 accñtalis cōsistit in indiuisibili: igit cuiuslibet forme datur vltimū instās. p3 cōña: qr si applicet agēs corrūpēs ad idiuisibile: qđ incipiat agere in illud in.c.instāti gr̄a exempli: illud .c. erit vlt^m instās ei⁹. pbatur: qa in illo.c.instāti est et nō imediate post illud erit. p3: qr imediate post.c.instāti ē fcā actio corruptiua illi⁹: sz q̄lecūq3 sit qđ est corruptū ex indiuisibili nō remanet idiuisibile: q̄re rc. Añs pbat: et p̄o de formis subalibus q cōsistūt in indiuisibili. p3 ex pħo. 8. metaphysice cap̄. 10° dicēte q forme sunt sicut nūi. de formis vō accñtalib⁹ pbat: qr q̄lz for̄ accñtalis ē limitata ad certū gradū: igitur q̄lz talis cōsistit in idiuisibili. p3 cōña: añs declaratur: qr ois forma accñtalis vel limitat ad gradū intensionis: vel ad gradū extensionis: vel ad gradū virtutis: vel ad gradū respect⁹. exēplū p̄mi: vt q̄litates isensibiles vt calitas vt.2. vt.4. et hō. exēplū scđi: vt q̄titates determinate: vt bicubitū tricubitū et hō. exēplū tertii: vt po^a nāles. exēplū q̄rti: vt accñtia respectiua: q̄re rc. ¶ In oppositū

[margin: Arguitur p via cōi et p̄mo.] p via cōi arguitur. Et p̄o q nullius forme subalis det vl^m instās: et arguitur sic. Cuiuslibet forme subalis pducēde datur p̄mū instās: igitur nullius forme subalis corrūpende datur vlti^m instās. pbat cōña: qr cū forma pducēda sequatur formā corrūpendā: qm ad corruptionē vnius sequitur gñatio alterius et cō. p̄ de gñatione. si signet p̄^m in

T.c.17 stās forme pducēde. p3 q nō pōt signari vlti^m instās for̄ corrūpēde p̄cedētis: qr si signet: aut eēt idē istās cū p̄ istāti for̄ pducēde: aut diuersum ab eo. nō pt dari p̄^m: qr tūc in eodē instāti sil' eēt for̄ corrūpēda et for̄ pducēda. si vō sūt diuisa istātia aut sūt mediata aut ime^{te}: nō pñt eē ime^{te}

T.c.20 qr h est cō pħm 6° phy. nec ēt pñt eē mediata: qr tūc in illo tpe medio iter illa duo instātia mā eēt sine forma qđ ē impossibile. añs vō pbatū ē supra. et rō ē: qr for̄ subalis tūc pducit: sicut ē iducta p alteratione p̄cedētē vltimata dispō faciēs p introductiōe for̄: sz h est in vlti° instāti terminātē alteratione: g̃ illud instās est p̄^m instās eē forme subalis.

Argr 2° ¶ 2° sic: si daret vltimū instās for̄e subalis corrūpēde: sequeret q nō oēm corruptionē subalē p̄cederet alteratio: cō pħm p̄ đ gñatiōe. pbat cōña: qr sit mima dispō cū q̄ for̄ asini stat in mā calitas vt q̄tuor: g̃a p te datur minima dispositio cū q̄ stat forma in mā: et applicet agens corrūpēs illā: qđ incipiat agere in.c.instāti: tunc p te.c.ē vltimū instans forme corrūpēde: g̃a in.c.instanti ē: et non imediate post illud ē: g̃a immediate post illud ē facta actio corruptiua illius dispōnis. Mō arguitur sic: imediate post.c.instās ē corrupta forma asini: sed añ.c. nulla alteratio p̄cessit. igitur añ corruptionē subalē nulla alteratio p̄cessit: cōsequēs cō pħm: q̄re rc. p idem ēt pbari pōt q si nō det p̄^m instās for̄e generādę: q sil' añ gñatione subalē nō p̄cessit alteratio cō pħz loco dicto: q̄re rc.

Argr 3° ¶ 3° argr sic: qr corru° vel sit subito vel successiue. si subito aut in instāti: aut i nō tpe. si in instāti: igitur datur p̄^m nō esse forme corrūpēde: q̄re non datur vltimū istās eē ei⁹. p3 cōña: g̃a nō p̄t eē idē

Instās. instās i q̄ sit et nō sit: nec ēt diuersa: vt ex dicto sup̄: q̄re rc. si vō corruptio fiat in nō tpe: seq̄tur q inducta vltima dispōne faciēte p introductiōe forme nō iducit forma. cōña

T.c.55. cō pħm p̄ de gñatiōe vbi dicit: q habitib⁹ pñtib⁹ in materia cessat mot⁹. pbat cōña: et pōat q talis vltimata dispō inducat i hora futura: ita q in vltimo istanti sit inducta: tūc q̄ro a te: aut p̄ ē pducta forma subalis in illo vltimo instanti: aut pducet imediate post illud. Si dr p̄^m: seq̄tur q in illo vltimo instāti est corrupta forma p̄cedēs: qa sil' pducitur seq̄ēs et corrūpit p̄cedēs: q̄re nō datur vltimū instās for̄e corrūpēde. Si vō dr 2°: seq̄tur q in illo vlti° instāti ē inducta vltimata dispō: et non ē iducta for̄a: cō pħm vbi supra. Si vō successiue corrūpat: sicut successiue gñatur: vt ipse dixit. mō sicut nō datur p̄^m istās eē eius: qa nō datur p̄^m gñatū. sic ēt nō datur vltimū instans ipsi⁹: qa nō datur vlt^m corruptū. in his enim q̄ successiue acq̄runt: nō datur p̄^m acq̄situm: neq3 enim q̄ successiue dep̄dunt datur vltimū dep̄ditū: qa quocūq3 dato adhuc min⁹ est: qr hñ seq̄tur: forma successiue corrūpit: igit nō dat vltimū instans esse ei⁹: sz post⁹ p̄^m nō eē: et erit illud instās terminās successiuā corruptionē: q̄re rc.

Argr 4° ¶ 4° argr q nō dat vl^m istās for̄e accñtalis: qa h dato: seq̄tur q aliq̄ totalis latitudo subito dep̄detur: qđ ē impōle apō eos: qr sicut successiue acq̄ritur: ita successiue deperditur. pbatur cōña: qa sit caliditas vt q̄tuor i aere vel in q̄uis subo et applicet ei agēs frigidissimū corrūpēs illā calitatē qđ icipiat agē in.c.istanti: p te.c.instās ē vltimū istās illi⁹ calitatis: qa in.c.istāti ē et nō imediate p⁹.c. erit: tūc q̄ro a te aut p⁹.c. erit aliqđ illi⁹ calitatis: aut nō. si dicis q nō hēo itētū: qa illa totalis latitudo calitatis vt q̄tuor subito dep̄dita ē. si vō tu dicis q post.c. aliqđ ei⁹ erit. cō: qr post.c. aliqđ illius forme corruptū ē: sz ad corruptionē p̄is forme sequitur corruptio totius forme p te: igitur tota corrupta ē: q̄quare rc. ¶ In

[margin: Ponit p° p opiniōe Petri Mātua.] hac mā sunt due opiniones. Et p̄ pertractabo opiniones Mātuani. p q̄ ponuntur aliq̄ cōclōnes: q̄rū vniuersalissima cōclō sit illa. q cuiuslibz forme siue subalis siue accñtalis đsinētis eē dat vlti^m instās eē. Et nota q dr desinentis eē nō solū pp for̄as q̄ nō corrūpūt: sicut ē aia itellectiua: et lumen celi et hō: sed ēt pp successiua que pp̄rie nō desinūt eē b̄m eū: qr oē qđ desinit eē: hz eē in aliquo instāti: successiuum aūt nō hz eē in aliq̄ instāti: vt infra videbit q̄one decima. pbat mō cōclō: g̃a si nō: seq̄t q ps erit suū totū. cōñs falsū pbat cōña: qa dato istāti in q̄ incipiat aliqđ corrūpēs agere in ipz: tūc i illo istāti ē: et nō imediate post illud ē: qa si nō seq̄t q ps erit suū totū: p3: qa si imediate post illđ for̄ est et imediate post illđ aliqđ eius ē corruptū: igit remāet sicut par: q̄re ps erit suū totū. ¶ Itē pbat cōclōnē alr: p̄ supponēdo q ad variationē siue corruptionē p̄s for̄ seq̄

tur variatio 7 corru° toti° for°. Et ad corruptionē totius for° alicui° cōpositi seqt variatio cōpositi. Hoc stāte argr sic. in oi for° desinēte eē est assignare vnū instās in quo agēs corrūpēs illā incipit agē in aliā: sz illud est vltimū instās ei°: igr cuiuslibet desinētis eē datur vltm instās eē pz 9ña cū maiori. minor pbat: qr i tali in stāti ē: 7 nō imediate p° illud est: qd̄ pbatur: qr imediate post illud est facta actio corruptiua in illā: q̄re corruptū ē aliqd ei°: sz ad corrm ptis forme seqt corru° toti° for̄e p suppositū: igr immediate post illō tota for° corrupta est: q̄re nō imediate post illō ē.

Instan° ℂ Et si argr 3: qr nihil corrūpit pp corruptionē ptis ei°: qm̄ si sic seqtur q̄ qcqd sufficit corrūpē ptē sufficeret corrūpē totū. 9ña ē falsum: qr maioris po° est totū q̄z ei° pars igit reqrit maior po° ad corrūpēdū totū q̄z ptē.

Rn̄sio. ℂ Rn̄detur q̄ maioris po° est totū q̄z ei° ps p se: tn̄ qr ps iuuat a toto: iō nō reqritur maior pportio seu po° ad corrūm totū q̄z eius ptē put icristit toti.

Cor° ℂ Ex qb° seqtur q̄ cuiuslz cōpositi nāļis bn̄tis formā extēsam desinētis eē: dat vltm istās. pz illa 3: qr qōlz tale nō pōt desinere esse nisi pp desitionē for̄e subalis: sz cuiuslz for̄e subalis desinētis eē datur vltm instās: g̃ 7c̄. ℂ Uel argr sic: qōlz tale cōpositū tā cito 7 pcise tūc desinit esse: q̄z cito ei° for° desinit eē: sz q̄lz for° alicui° talis cōpositi desinentis esse: sic desinit esse q̄ aliqd est vltm instās ei°: qr ipsa est res pmanēs. Imaiatuigr cuiuslibet talis cōpositi nāļis bn̄tis formā extēsaz desinētē eē datur vltm instās. Ex q̄ seqtur q̄ nullus hō desinet eē: posito q̄ vnica sit aīa in hoie 7 idiuisibilis: qd̄ qdē sic declarari pt: qr cōpositū nō desinit eē nisi ad desitionem forme ei°: sz for° hois nō desinit eē: igr nullus hō desinit eē.

Instan° ℂ Cōtra h̄ forte arguet qs: qr h̄ dato seqt q̄ sor. nūq̄z desinet eē: vt arguat in for° sic: nullus hō desinet eē: p te. sor. ē homo: g̃ sor. non desinet eē. argm est in serio. ℂ Et seqtur vlterius: sor. non desinet esse. g̃ sor. nō corrūpetur: 7 seqt vlteri°. g̃ sor. sp erit. 9ña tn̄ falsuz: qr mortuo sorte nō ē sortes.

Rn̄sio. ℂ Rn̄dent sequaces huius conn totū. s. q̄ sor. nō desinet esse: nec corrūpetur: 7 q̄ sp erit: qr h̄ sp erit demīrato nūo binario ex aīa sortis 7 mā eius: 7 h̄ est sor. g̃ sor. semper erit 7 negat q̄ mortuo sorte sortes non sit: qa illa nō est vera mors.

2° 3 ℂ Ulteri° concludit 9cl'onē gn̄alē. s. q̄ cuiuslibet rei desinentis eē: datur vltm instans eē que 9clusio argr sic. cuiuslibet for̄e desinentis esse datur vltimū istās sed quelz res desinēs esse est forma vel desinēs esse pp desitionem forme: igit cuiuslibet rei desinētis eē datur vltm instās. ℂ Et remouet dubiū dicēs. Si tn̄ ponāt respect° 7 rel'ones a suis fundamētis differre iste due regl'e. i. iste due 9cl'ones nō sūt ita gn̄ales p totā māz: sz saltē ad pnīa sube q̄ztitatis 7 q̄litatis se extēdūt 7 nō ad alia: qd̄ declarat in duob°. p̄: qa si hec ppō: tu moueris: que sit falsa: incipiat eē va: tunc ṽitatis istius est dare vltimū instās in q̄ non est va. si detur q̄ veritas istius ppōnis imediate post hec differret ab illa ppōne. ℂ 2°: idē pz de ista: tu sufisti. q̄ sit falsa 7 incipiat esse vera: 2 7 ita de multis alijs est verū si ponantur. x. pnīa esse. x. genera gn̄alissima gn̄ice dista. Et qr hoc non ptinet disputare hic studiosus seq̄tur viam que sibi placet. ℂ Quare pma 9cl'o est limitanda sic: cuiuslibet forme absolute desinentis eē: dat vltimum instās esse. Et scd̄a 9cl'o sic limitāda est: cuiuslz rei pmanētis absolute desinētis esse datur vltimū instās eē.

Ad pmum p via cōi dicitur ℂ His pmissis facile rn̄det ad argm in oppositū. ad pmū neg at añs. s. q̄ cuiuslibet forme subalis pducēde detr pm istās. Ad pbationē cū dr: qa tunc forma pducit: cū est inducta vltimata dispō trāseat. sed hoc est solū in vltimo istāti determināte alterationē. negat h̄ minor: qa forma successiue inducit: sicut 7 mā successiue dispōitur: q̄re 7c̄.

Ad 2m ℂ Ad scdm cū dr: si nō daretur vltimū instās forme subalis: tūc nō dez corruptionē subalē pcederet alteratio negat 9ña. Et ad pbationē admittit totū. 7 cū dicis: immediate post c. instās fit corru° forme asini: 7 ante. c. instās nulla alteratio facta est: g̃ ante corruptionē subalē nulla pcessit alteratio. negat 9ña: qa sicut immediate post. c. instans fiet corruptio forme: ita imediate post. c. instās fiet alteratio corruptiua dispōnis illi° forme: 7 alteratio illa corruptiua pcedit corruptionē nō qdē tpe sz nāra: 7 h̄ suffic.

Ad 3m ℂ Ad tertium cū dr vel corru° fit subito vel successiue: dr fit subito 7 successiue respectu diuersoz: quia respectu forme corrūpēde fit subito: qm̄ immediate post illud instās in q̄ corrūpēs incipit agere tota forma corrupta est. respectu ṽo subiecti vel mā̄e successiue corrūpitur: pus eniz corrūpitur forma i pte ppinq̄ q̄z remota: sicut 7 forma pducēda successiue pducit: 7 prius in pte ppinqua q̄z remota.

Instan° ℂ Et si argr q̄ non prius corrūpit in pte ppinq̄ q̄z remota: qr ad corruptionē ptis forme sequitur corruptio toti° forme: cū igr immediate post. c. instās sit corrupta ps forme: igr imediate post. c. est corrupta tota for°.

Rn̄sio. Rn̄det q̄ ad corruptionem ptis forme seqtur corruptio totius forme sm nūm: sed non sz speciem: vnde corrupta forma in p° pte remanet adhuc for° eadē sm spēm 7 nō sm nūm in scd̄a parte: 7 ita remanet in tertia 7 q̄rta: 7 sic successiue.

Ad 4m ℂ Ad q̄rtum cū argr q̄ si daret vltimū instās forme accidentalis: sequeretur q̄ aliqua totalis latitudo subito deperderet. Dr q̄ lz totalis latitudo forme subito deperdat sm nūm: non tamen deperditur sm spēm: 7 ideo non ē inconueniens: vnde si agens corrūpēdo agat in caliratē vt q̄tuor: incipiens agere in. c. instās immediate post h̄ ē corrupta aliqua totalis calitas: remanet tamē alia calitas. s. vt tria: q̄re ad saluādū successionē motus sufficit idētitas sm spēm: q̄re 7c̄.

Pria 3 pro opione cōi. ℂ Pro opione ṽo cōi ponunt aliq̄ 9cl'ones rn̄siue declarātes mām. pma 9cl'o sit ista. Nulli° forme subalis desinētis esse datur vltimū instās eē. pbat 3: qr forme subalis pducende subsequētis ad corruptionē illi° datur pmū instās: vt pz per iā determinata: igr illius non datur vltimū instās esse. tz 9ña: qr si daret vltimū instans forme corrūpēde: psupposito p̄ instāti esse forme pducēde: seq̄retur alterz hoz incōueniētiū. aut q̄ illa duo instātia eēnt immediata: aut si eēnt mediata: q̄ i illo tēpore me° mā eēt sine forma: 7 deductio manifesta est ex dcis quare 7c̄. ℂ Item corruptio forme fit subito: sicut 7 gn̄atio fit subito: igit fit in instanti: q̄re in vno istāti hz forma p̄ esse corruptū: 7 9sr eius dat pm non esse: igitur nō dat vltimū instās eē eius. pz 9ña: qr illa duo instātia non psit eē imediata. 7 si sunt mediata: seqtur q̄ in illo tpe medio forma corrūpēda nec est nec nō est. qr cū sit post vltimum instans esse nō est: 7 cū sit ante pm nō eē: nec nō est: q̄re 7c̄.

Cor° ℂ Cor° seqtur q̄ nullius cōpositi bn̄tis formā desinentē esse: datur vltimum instās eē. pz: qr cōpositū tā cito 7 tūc precise desinit eē q̄z cito 7 qm̄ eius forma desinit eē: sz forme desinentis esse non datur vltimuz instās: ergo nec ei° compositi datur vltimū instans.

2° 3 ℂ 2° 9cl'o. Nulli° forme intellectiue desinentis informare mām datur vltimuz instans in quo informat illā. pbatur 9cl'o: qr datur pm istās in quo forma cadaueris informat mām corpis humani igitur non datur vltimū in quo forma intellectiua informat mām. pz 9ña ex superius dictis: qr illa duo instantia non psit esse imediate: 7 si sunt mediata: tunc in illo tēpore medio mā eēt sine for° qd̄ est icōueniēs: añs ṽo supra pbatū est: q̄re 7c̄.

Cor° ℂ Cor° seqtur q̄ nullius hois desinentis esse datur vltimū instās esse: sed pmū instās non esse. pz: qr tūc pcise desinit eē qlz hō qm̄ eius forma desinit informare mām: sed forme intellectiue desinētis iformare materiā nō dat vltimū instās in quo informat: sed pmum in quo nō: q̄re 7c̄.

Instan° ℂ Et si arguit cōtra: pbādo q̄ nullus homo desinit esse: qr nec iste desinit eē: nec ille: 7 sic de singulis: g̃ null° hō desinit eē. pz 9ña. añs pbat. Et q̄ nec iste desinit eē: demōstrato sor. pbat: qr hoc non desinet eē de/

monstrato nr̄o binario ex aīa intellectiua sortis ⁊ mā p⁹ pe ei⁹:⁊ h̄ est sor. ḡ sor. nō desinet eē:⁊ sicut de isto ꝓbatꝰ ita:⁊ de q̄lʒ aliorū:q̄re ⁊c̄. ¶ Rn̄detur: ꝙ cōpositū pōt dupl'r sin ere esse. aut ꝓpter desitionē forme:⁊ sic ꝯposita desinūt esse quorꝫ forme sunt corruptibiles. aut ꝓpter desitionē informationis eius forme:⁊ sic hō desinit esse:q: eius forma desinit informare māstory. ¶ Ad argm̄ ḡ negatur añs. Ad ꝓbationē dr̄ ꝙ binarius ex aīa sortis ⁊ mā eius nō est sor. nisi qñ ille due ptes sunt sil' ꝯiūcte:q̄re lʒ binari⁹ illarꝫ priū non desinat esse:tñ binari⁹ illarꝫ priū sil' iunctarꝫ desinit esse:q̄re maior est distiguēda:⁊ sil'r minor:q̄re ⁊c̄. ¶ 3ª ꝯclō. Nullius forme accn̄talis diuisibilis desinentis esse datur vltimū istans esse:s̄m se ⁊ q̄lʒ sui d̄z diuisibilis:vt excludātur indiuisibilia:vt istās:mutatū esse:vbi:⁊ hm̄:q: illorꝫ datur vltimū istās d̄r nō datur vltm̄ istās s̄m se ⁊ q̄lʒ sui:vt ꝯdicitur Mantuano q̄ vult ꝙ cuiuslibet talis forme detur vltimū istās s̄m se ⁊ q̄lʒ sui:qa vult ꝙ talis forma in aliquo instāti est:⁊ non imediate post illud erit ipa:nec aliqd sui in via ꝯo cōi lʒ ꝯceditur ꝙ cuiuslibet forme accn̄talis desinentis eē:si non sit successiua nec dependens a successiua datur vltimū istās:sic ꝙ in aliquo istāti erit:⁊ nō imediate post illud erit tota:tñ aliqd illi⁹ erit. ꝓbatur mō ꝯ illa negatiua posita ꝯ Mātuanū:q: q̄lʒ talis forma accn̄talis diuisibilis desinens esse corrūpitur successiue ꝑ prē post prē:ig̊ signato tpe adeq̄to illi motui corruptiuo vltimū istās illius tpis erit p̄m instās nō esse talis forme. p3:q: añ illud istās sp̄ est aliqd illius forme ⁊ ⁊ in illo instanti nihil est illius forme igitur illud istās est p̄m istās nō esse illi⁹ forme s̄m se ⁊ q̄lʒ sui:q̄re nō datur vltm̄ istās ei⁹ s̄m se ⁊ q̄lʒ sui. ¶ Corꝫ sequitur ꝙ nulli⁹ rei desinētis esse datur vltm̄ istās esse:nisi sit accn̄s idiuisibile. p3:q: oīs res desinens esse:vel est sb̄a vel accn̄s. si sb̄a vel simplex vl' cōposita. ⁊ p3 ꝙ nulli⁹ sb̄e desinentis esse datur vltm̄ instās esse:⁊ si accn̄s vel diuisibile vl' indiuisibile:⁊ p3 ꝙ nulli⁹ accn̄tis diuisibilis datur vltimū instās esse s̄m se ⁊ q̄lʒ sui:q̄re ⁊c̄. ¶ Ex his facile ē rn̄dē ad argm̄ ꝯ istā viā. ¶ Ad p̄m nō admittitur p̄suppositū .s. ꝙ ad corruptionē ptis forme seq̄tur corruptio toti⁹ forme:q̄re ad argm̄ p3 cū d̄r. in q̄cūq3 forma corrumpenda est signare vnū instās in quo corrūpēs incipit agē:ꝯcedo:sed illud est vltm̄:negatur. Ad ꝓbationē cū d̄r talis forma h3 esse in illo instāti:ꝯceditur. ⁊ cū d̄r:⁊ non imediate post illud h3 esse negatur. ⁊ cum tu arguis:qa imediate p⁹ illud est aliqd ei⁹ corruptū:ꝯceditur:ig̊ ⁊ tota est corrupta. negatur ꝯña. ¶ Ad replicā:cū d̄r:sequitur ꝙ pe erit suū totū:d̄r ꝯcedēdo illud mālr loq̄ndo ⁊ non formalr. mālr dico:qa idētice pꝫ erit id qd̄ est suū totū:⁊ h̄ ē verꝫ. formalr v̊o nō:q: pꝫ iq̄ztū b⁹ n̄ erit suū totū. Et cū tu arguis vlteri⁹:qa si pe eēt suū totū:seq̄retur ꝙ idē augeretur ⁊ diminueretur in eadē hora. negatur ꝯña. ⁊ ad ꝓbōnē d̄r ꝙ sor. diminuitur in illa hora:qa plus ꝓportionabilr diminuetur q̄ȝ augebitur. Et cū tu ꝓbas ꝙ augebitur sic. h̄ augebitur ⁊ h̄ erit sor. ḡ sor. augebitur. negatur ꝯña:sicꝫ nō seq̄tur:h̄ curret ⁊ h̄ erit papa:ḡ papa curret:qa stat añs eē verꝫ:⁊ ꝯñs falsum. posito ꝙ sor. curret cras:⁊ p⁹ cras si curret qñ erit papa. sꝫ minor d3 esse:⁊ h̄ qñ curret erit papa:qa in syll'o resolutorio de p̄terito vel de futuro minor d3 restrigi ad v̄ificari ꝓ eadē pte tpis ꝑ q̄ maior:al'r nō valet:q̄re in argumēto tuo minor debēt esse ista:⁊ h̄ qñ augebitur erit sor. qd̄ est falsum. ¶ Si qs at velles subtiliçare magis posset dicē ꝙ pe erit totū:n̄ tñ pꝫ erit suū totū:qa 2m signat ꝙ pe erit sui ipsi⁹ totū qd̄ ē falsum:q: nihil erit totū ad seipm:⁊ id̊ lʒ illa pe forme erit illa totalis forma:nō tñ erit illa totalis forma extensa ꝑut est tota ad illam ptem. ¶ Ad 2m d̄r vt supra negādo ꝯñam. ad ꝓbationē sil'r negatur ꝯña. illa applicato fridissimo ad illud minimum in aliquo instāti:hoc immediate post hoc infrigidabit:igitur h̄ imediate post h̄ cōdensabit. ¶ Ad replicam admitto dare maximam friditatem ad quā nō seq̄tur ꝯdensatio q̄ sit vt. 4. Et cū dicis:sit vn⁹ magn⁹ aer ꝑ totū fridus vniformiter vt q̄tuor. admitto. Et cū dicis ab illo sep̄etur vnus aer minim⁹ cui applicetur sūme frigidū:negatur ꝙ ab illo aere frido vt q̄tuor possit separi vn⁹ minim⁹ aer cū tāto gradu friditatis. ⁊ rō est:q: eq̄lis gradus friditatis in minori mā plus repugnat forme q̄ȝ in maiori:q̄re non ꝓcedit argm̄. ¶ Et si replicas ꝯ:qa hic non est repugnātia ex pte forme cū sūs forma in specie stet cū tāto gradu friditatis:nec ex pte mãe ꝑ idē:nec ex pte friditatis:ex q̄ cū tanta frigiditate stat forma aeris in aliq̄ mā:igitur non est repugnātia ex pte aliq̄. ¶ Rn̄detur ꝙ nō est repugnātia ex pte alicui⁹ istorꝫ diuisim:sꝫ oīum sil':qa cū corp⁹ mīmum sit ceteris parib⁹ debili⁹:non pt ꝯseruari forma ei⁹ cuꝫ dispōib⁹ ita discōuenietib⁹ sicut ꝯseruatur in corpe maiori:q̄re ⁊c̄. ¶ Ad 3m cū argr̄:ꝙ si non daretur vltimū instās:tūc forma staret in mā cū dispōne minori mīma. negatur ꝯña. ad ꝓbationē cū d̄r. capiatur minima dispō cū q̄ stat forma asini nō admittitur sicꝫ dēm est supra ꝙ detur mīma dispō cū q̄ pōt stare forma:q̄re argumētū nō ꝓcedit. ¶ Ad replicā cū d̄r:si datur minima dispō cū q̄ non pōt stare forma:sit calitas vt q̄tuor minima cū qua nō pōt stare forma asini:⁊ tūc quero q̄ sit minima cū q̄ nō potest stare forma seminis:d̄r ꝙ non est dictum determinate ꝙ detur minima cū q̄ non:sed dictum est diuisiue ꝙ datur minima cū qua non:vel maxima cū q̄ nō. Conceditur tñ in ꝓposito dari vtrāq3:sed diuersimode:qa datur minima cum q̄ non a parte intensiori:⁊ maxia cū q̄ nō a parte remissiori. vbi g̊ra. si forma asini stet a calitate vt duo vsq3 ad q̄tuor:⁊ tunc caliditas vt q̄tuor est minima cum q̄ non:q: est minima inter oēs supra:cū quibus non potest stare. calitas v̊o vt. 2. est maxima cū qua non:qa est maxima inter oēs infra cum q̄bus non potest stare. Cū ḡ tu q̄ris:que est minima cū q̄ non potest stare forma seminis dico ꝙ hec sumenda est a parte intensiori:⁊ ista est minima cū q̄ introducitur forma asini. verbi g̊ra:calitas vt tria est minima cū qua non potest stare forma seminis:⁊ ē minima cum qua introducitur forma asini:q̄re argm̄ non est ad propositū. ¶ Et si arguitur ꝙ sequitur:ꝙ forma asini potest stare cum minori ꝯdispōne q̄ȝ sit illa cū q̄ introducitur. ¶ Item seq̄tur ꝙ forma asini potest stare cū eadē dispositione:cū qua forma seminis. ¶ Rn̄detur ꝯcedendo vtrūq3:qa hoc est necessarium apud viā cōem q̄ ponit dari minimā dispōnē:cū q̄ forma introducitur:⁊ tñ nō datur minima:cū q̄ potest stare:q: si daretur neciūꝫ esset ꝯcedē dari vltimū instās ipsi⁹ forme:qd̄ negat oīno. ¶ Ad 4m cū argr̄:q̄libet forma ꝯsistit in indiuisibili:ḡ cuiuslibꝫ forme datur vltimū instās. negatur ꝯñtia. Et ad ꝓpōnē cū dicis. Signato instāti in quo corrūpēs incipit agere in indiuisibile:illud est vltimū:qa imediate post illud aliqd est corruptū:sꝫ q̄licūq3 corrupto ex idiuisibili nihil remanet. ḡ: D̄r p̄ q̄ztū ad formas sub̄ales ꝙ corrūpēs nō p̄t agē imediate in illas:sed imediate agit in qualitatiuas dispōnes:⁊ ille nō stāt in indiuisibili:q: nō ē dare minimā dispōnē cū q̄ pōt stare forma. Dicitur scd̄o q̄ztum ad formas accn̄tales ꝯsistētes in indiuisibili:que tñ diuisibiles sūt:sicut sūt q̄litates intēsiue determinate:⁊ q̄ztitates determinate. ꝙ lʒ s̄m viā cōeꝫ detur vltm̄ instās eē earꝫ simpl'r ꝓpter id ꝙ cōsistūt in indiuisibili:nō tñ datur vltimū istās eē earꝫ s̄m se ⁊ q̄lʒ sui:sic vult mātuan⁹:ꝓpterea q: diuisibiles sꝫ ⁊ successiue dep̄dibiles. Argm̄ aūt ꝓbat de eo qd̄ ē simpl'r indiuisibile dari vltimū instās:cum dicit ꝙ nihil remanet de eo:postq̄ȝ icipit corrūpēs agere i illud. ¶ Circa dcā occurrit difficultas. An ad variationem ptis forme sub̄alis seq̄tur variatio toti⁹ forme:⁊ ꝯsr̄ cōpositi. ¶ Et primo arguitur ꝓ via Mātuani ꝙ sic:qa si nō:maxie eēt:qa nō posset aliqd hñs formā extensam augeri vel diminui:sed hoc non est incōueniēs:imo neciūꝫ:vt ꝓbabo:ḡ ⁊c̄. Tenet ꝯña cū ma

Rñsio.
3ª 2
Cor^m
Ad pmus p Petro Man. vi
Ad 2m
Instan
Rñsio.
Ad 3m
Instan
Rñsio.
Ad 4m
2ª difficultas annexa Affirmatiue pro Petro Mantuano et p°.

lori:ꝛ minoꝛ ꝓbatur. Et ꝑ ꝙ non possit aliqd hñs formaꝫ
extensaꝫ augeri. qꝛ si possibile est aliqd tale augeri. ponat
ꝙ.b.ignis semipedalis augeat ꝑ additionez alteri⁹ semi
pedalis: q sit.c. tunc pꝫ ꝙ si.b.ignis põt augeri.b.ignis ē
fact⁹ pedalis. ꝛ ꝯñr.b.ignis est.c.ꝛ.b. ꝯñs est falsum: qꝛ
b.est medietas isti⁹: quoniã illud quod erat ante aug^nem^
totũ iam est medietas: ꝛ.b.nõ est nisi qd pri⁹ erat. ergo.b.est
modo medietas: q̃re nõ augmẽtat talis ignis: ꝛ si dr inaia
ta nõ ꝓprie augeri neqꝫ diminui fiat sile arg^m de aiatis q̃
dñr ꝓprie augeri: qꝛ si pti semipedali ꝑexñti addat aliud
semipedale: nec ps ꝑexñs augetur: qa eadem ꝑcise ē post
additionẽ alteri⁹ ptis q̃ pri⁹ erat. q̃re ꝛc. ℂ Scdo ꝓbat.

Argr̃ 1^s

ꝙ non possit aliqd hñs formã extẽsam diminui: qꝛ si poss
est aliqd tale diminui põat ꝙ ab.a.igne pedali q sit in ori
ente paulatim auferãt ꝑticule: ꝛ ponant in occidẽte: ꝛ ita
ꝯtinuet diminutio donec medietas.a.erit addita: ꝛ posi
ta in occidẽte. ꝛ seqtur tũc ꝙ q̃ rõne.a.est in oriẽte: eadeꝫ
rõne ē in occidẽte. Et si dr inaiata ꝓprie diminui fiat sile
arg^m de plantis q̃ ꝓprie dñr diminui ꝛ de aialib⁹ ut ỹmi
bus ꝛ hꝫ: ꝛ seqt ideꝫ. ℂ In ꝯ̃rium argui ꝓ via cõi: qꝛ h
dato sequũt tria incõueniẽtia. ꝑ^m incõueniẽs ē: qꝛ seqt ꝙ
nihil hñs formã extẽsam põt augeri vel diminui. ꝯñs est
falsum: tñ qa nullũ tale posset hr̃e aliã ptẽ ab ea quã iam
hꝫ. pꝫ: qa si posset hr̃e aliã ptẽ possꝫ augeri. Tñ ēt qa ē cõ
tra phm: ꝑ de gñatione ꝯcedẽtẽ augmẽtationẽ eẽ ꝛ aiata
ꝓprie augeri. ꝓbat mñ ꝯ̃: ꝛ ꝑ ꝙ nihil hñs formã extẽsaꝫ
possit diminui: qꝛ nihil p̃t diminui nisi aliq̃ ps ei⁹ corrũ
pat vel auferat: sꝫ corrupta pte nõ remanet ampli⁹ idẽ to
tũ: igit nihil tale diminuet. pꝫ ꝯñs: qa qd diminuit dꝫ re
manẽ idẽ ꝑ aliqd tps. ꝓbat silr ꝙ nihil possit augeri: qa
si posset augeri posset hr̃e aliã ptẽ ab ea quã hꝫ. s. ꝑ addi
tionẽ illi⁹ ad ipsam: qa loqmur de augmẽtatione: ut disti
guit ꝯ̃ rarefactionẽ ꝛ ꝯdẽsationẽ. sꝫ ꝯñs ē falsuꝫ: qa pars
ꝑexñs est eadẽ q̃ ꝑus: q̃re nõ augef: ꝛ ps addita nõ fuit a
ꝑncipio: q̃re nõ augef. nec totũ ꝑ idẽ: q̃re ꝛc. ℂ 2^m incõue
niẽs ē: ꝙ nihil hñs formã extẽsam posset nutriri. ꝓbatur

Pro via cõi ꝛ nega tiue ad pri mo.

Argr̃ 2°

ꝯñs: qa si dꝫ aliqd nutriri: dꝫ ꝯuerti nutrimẽtũ in subam
aliti: ꝛ si aliqd ꝯuertit in sbam aliti: tũc alitũ hꝫ aliã pteꝫ
ab ea quã iã hẽbat: sꝫ iã ꝓbatũ ē ꝙ nihil p̃t hr̃e aliã ptẽ ab
ea quã iã habꝫ qa augeret: q̃re nõ põt aliqd tale nutriri.
ℂ 3^m inconueniẽs est: ꝙ seqt ꝙ nihil tale possit alterari
nec moueri localr̃. ꝯñs est manifeste falsuꝫ: ꝛ ꝯ̃ sensum. ꝛ
ꝓbat ꝯñs: qꝛ nihil tale hñs aiam extẽsaꝫ manet ꝑ tps: cũ
cõtinue fiat resolõ ptiũ ei⁹: sꝫ qd alterat ꝛ qd localr̃ mo
uet dꝫ manere ꝑ tps: qꝛ mobile a ꝑn^o mot⁹ usqꝫ ad finem
manet idẽ. ℂ Marsan⁹ ꝓ opione sua rñdet ad ꝑ^m ꝯcedẽ

Argr̃ 3°

Ad primũ ꝓ pte ne gatiua rñ det Mar sanus.

do nihil hñs formã extẽsaꝫ posse augeri vel diminui. q̃re
negat h eẽ falsum. Et ad ꝑmã ꝓbationẽ: icũ dr: tũc nihil ta
le posset hr̃e aliã ptẽ ab ea quã hꝫ: ꝯcedit. Et ad aliã ꝓba
tionẽ: cũ dr ꝙ est ꝯ̃ phm ꝑ de gñatiõe: dr ꝙ cũ Ari. ibi diẽ
aiata ꝓprie augeri: inaiata ỹo nõ alludit aurib⁹ vulgi: qa
in reb⁹ inaiatis clare ꝑcipit nihil augeri. qꝛ cui addit nõ
augef: nec id qd addit augef: nec aggregatũ augef: sꝫ re
sultat unũ mai⁹. Idẽ ēt ꝑcise est i ipsis aiatis: sed nõ pau
latine fit: tñ ēt ita ꝑcipit: tñ qꝛ fit addito ꝑ int⁹ susceptionẽ
alimẽti qd apponit ptib⁹ porosis: nec tñ tales ꝑticule ad
dite maioꝛãtur nisi rarefaciẽdo: q̃re eadẽ ꝑcise rõ ē d aia
tis ꝛ iaiatis. ℂ Et si arguit ꝙ ex illo seqtur nihil ulr̃ pos
se augeri vel diminui: qꝛ nec aiatũ nec inaiatũ p̃t augeri.
ℂ Rñdet forte ꝯcedẽdo: sed opꝫ ꝑ intelligere. an idẽtitas
forme sufficiat ad idẽtitatẽ cõpositi: qd dr ꝑp animã intel
lectiuã. ꝙ si nõ sufficiat: ꝯceditur totũ: ꝛ de h videbitur in
fra. ℂ Ad 2^m dr ꝙ nutricatio nõ est cõuersio nutrimẽti in
subam aliti: qꝛ si aliqd ꝯuertitur in subam aliti non est ni
si mã ꝑma nutrimẽti: qa forma nutrimẽti corrumpitur: ꝛ
accñs eius nõ põt eẽ ps subeꝫ: sꝫ mã nutrimenti non p̃t eẽ
ps illius mãe quam mõ hꝫ illud qd ponitur nutriri: q̃re

Instan^a

Rñsio.

Ad 2^m

nutrimẽtũ nõ ꝯuertitur in subaꝫ nutriti: sed si nutricatio
fit ipsa est assimilatio ptis mãlis nutrimenti cum additio
ne forme subalis illius spẽi cui⁹ est forma subalis assimi
lãtis: ꝛ isto mõ ꝯcedim⁹ aliqd ali. ℂ Ad tertiũ negatur

Ad 3^m.

ꝙ non sit posse aliqd alterari vel moueri localr̃. Et ad ꝓ
bationeꝫ: cum dicit: quia ꝯtinue fit resolõ negatur: quia
in ꝑ istãti ipi⁹ uiuẽtis nõ fit resolõ neqꝫ nutritio: sꝫ admis
so ꝙ ꝯtinue post illud instãs fiat resolõ: seqtur ꝙ ꝯtinue
aliqd aial desinit eẽ: sꝫ nõ seqtur ꝑp h⁹ qn multa aialia ma
neãt ꝑ tps: qa multe ptes non resoluũtur. Neqꝫ admittẽ
dũ est ꝙ in q̃lꝫ pte fiat resolõ: qa tũc illõ aial hꝫ se ꝛ quãli
bet sui ptẽ desineret eẽ. ℂ Et si argr̃ ꝙ in q̃lꝫ pte ei⁹ fit re
solõ: qa calor nãlis agit in quãlibet ptẽ: igit ex ol pte re
soluit. ℂ Rñdetur negãdo ꝯñam: qa nõ q̃lꝫ calefactio est
sufficiens resoluere ꝛ corrũpe: sꝫ si dꝫ corrũpi ꝑp dispro
poꝛtionatũ calorẽ opꝫ ꝙ iducatur minima caliditas: cuꝫ q̃
non p̃t stare forã dicte ptis subalis: iõ ꝯceditur aial posse
localr̃ moueri ꝛ q̃litatiue. ℂ Pro via ỹo cõi defendẽda

Instan^a

Rñsio.

Nõn^m ꝓ via cõ muni.

aduerte ꝙ in augmẽtatiõe est ꝯsiderare duo. s. ꝯuersionẽ
nutrimẽti in subaꝫ aliti: ꝛ mẽbri extẽsionẽ ꝯñteꝫ dictã cõ
uersionẽ. ℂ Quãtum ad ꝑmũ cũ cõuersio ipa terminet ad
subam/gñatio dicenda est: ꝛ non augmentatio: siue talis
ꝯuersio tota fiat subito: siue fiat successiue: siue ptim subi
to. s. q̃ztũ ad ꝑmũ minimũ: ꝛ ptim successiue. s. q̃ztũ ad re
siduũ. ℂ Quãtum ỹo ad scdm cũ extẽsio mẽbri ꝯñs ꝯuer
sionẽ nec̃io terminat ad q̃ztitatẽ ꝛ nõ ad raritatẽ: ut ꝓba
bo. augmẽtatio ꝓprie dicẽda est: ꝛ nõ rarefatio. ꝓbo assũ
ptũ: ꝑsupposito ꝙ nõ dr extensio terminari ad raritatẽ ni
si id qd extendit fit rari⁹ q̃ꝫ ꝑus: sꝫ ꝑ extẽtionẽ sequenteꝫ
ꝯuersionẽ ꝛc. nõ nec̃io mẽbrũ dr rarius q̃ꝫ ꝑus: sꝫ hñ ma
ius: igitur talis extẽsio nec̃io terminat ad quãtitatẽ ꝛ nõ
ad raritatẽ. ꝓbat minoꝛ: qꝛ extẽsio seqñs ꝯũsionẽ ꝛc. si seq
tur nisi ꝯũsionẽ: ꝑ quã plus ē restauratũ q̃ꝫ deꝑditũ: sed il
lud plus restauratum cum ꝯtineatur in eodẽ poro ꝛ lo
co: in q̃ ꝑus est facta resolõ: non p̃t illud plus ꝯtineri ibi
nisi aut fit magis dẽsatũ h restauratũ q̃ꝫ erat illud qd ē re
solutũ: ꝛ sic est plus itẽsiue. aut fit magis dilatatũ poꝛꝰ: ꝛ
sic fit plus extẽsiue restauratũ qd ibi ꝯtinet ꝛ ꝯñr ꝯdẽset
ptem exñtẽ circa poꝛꝰ: aut fit utrũqꝫ. sꝫ quocũqꝫ mõ fit mẽ
brũ post restaurationẽ densius est q̃ꝫ erat añ resolõnẽ: sꝫ
mẽbꝝ densi⁹ factũ si extendat non nec̃io fit rari⁹ q̃ꝫ ꝑus:
qa p̃t min⁹ ꝓpoꝛtionabilr̃ extẽdi: aut saltẽ nõ pl⁹ q̃ꝫ fit dẽ
sius: igitur nõ nec̃io terminatur ad raritatẽ: ꝛ tñ in tali ex
tẽsione nec̃io fit mai⁹: igr̃ talis extensio nec̃io terminatur
ad q̃ztitatẽ. qd erat ꝓbãdũ. ℂ Nec facio hic magnã vim
an q̃ztitas sit eterne mãe more Auerrois: an si more alio
rũ: qꝛ in via Auerrois mẽbrũ extensum acqrit nouũ ter
minũ q̃ztitatis: in via ỹo alioꝝ acqrit nouã q̃ztitatẽ. Et ꝑ
h ꝙ talis extẽsio seqtur ꝯuersionẽ ꝛc. dat intelligi ꝙ aug
mentatio ꝓprie dicta est solum in reb⁹ aiatis. ℂ Ex hac
declaratione pꝫ erroꝛ cuiusdã moderni dicẽtis ꝙ augmẽ
tatio ꝓprie dicta est ꝯuersio successiua nutrimenti in ma
ioꝛẽ q̃ztitatẽ q̃ꝫ ꝑus: ut ñ imaginat ꝙ ꝑ fiat ꝯuersio in unũ
minimũ ꝛ hoc nõ est augmẽtatio: deinde fit successiua cõ
uersio. ꝛ qñ incipit fieri talis successiua conuersio in ma
ius: tũc incipit augmẽtatio: ꝛ addit ꝙ huic ꝯuersioni ꝯiũ
git extẽsio. ℂ Dico ꝙ erat ꝑ: qꝛ ꝯuersio siue succes^a siue
subita terminatur ꝑ ad subam: igitur non est augmenta
tio ꝓprie dicta. 1° qa talis conuersio est solum respectu
eius qd addit: sed augmentatio non est solũ respectu ei⁹
sed respectu totius membri compositi ex preexistente
ꝛ addito: q̃re ꝛc. 3° qꝛ si tali cõuersioni cõiungit extensio:
aut ē intrĩseca cõi augmẽtationi: aut nõ. si intrinseca: igit
augmentatio est aggregatũ ex cõuersione ꝛ extẽsione: qd
est falsum. si ỹo nõ ē itrinseca seqtur ꝙ sine extẽsione fiet
augmẽtatio: qd est falsum: qꝛ sine illa nõ q̃lꝫ ps mẽbri au
get: qꝛ nõ ps ꝑexñs: q̃re ꝛc. ℂ Ex his facile rñdet ad ar

Ad p̃mũ argu^m p̃o parte affirmatiua rñ detur.

gumẽta Mantuani. ¶ Ad p̃mũ dicitur ꝙ cõcludit ꝗ.b. ignis non potest augeri ⁊ hoc concedo loquendo de augmentatione proprie. Et cum tu dicis ꝙ simile est de reb⁹ animatis que dicuntur proprie augeri. qꝛ ſi ſemipedali ꝓ exiſtenti addatur aliud ſemipedale: nec primum augetur nec ſecundum. dicitur ꝙ vtrunqȝ augetur per extenſionẽ factam in vtroqȝ: non tamen vnũ dicitur augeri per additionem alterius.

Ad 2^m

¶ Ad ſecundum dicitur ꝙ argumentum ↄcludit ꝙ res inanimata non p̃ot proprie diminui ſed minorari ſic. Et cum dicis ꝙ idem ſequitur de re animata / negatur. Ad probationez dicit ꝙ ſi ab.a. plãta pedali exiſtente in oriente: ſeparetur ſemipedale: ⁊ ponatur in occidente: non eſt illa diminutio proprie loquendo: ſȝ minoratio. vnde ſicut non omnis maioratio eſt augmentatio: ſed ſolum illa que ſit per extenſionem ſequentẽ cõuerſionem rei in ſubſtantiam aliti. ita nõ omnis minoratio rei eſt diminutio: ſed ſolum illa que ſit per reſtrictionẽ ſequentem ad reſolutionem ſubſtantie aliti. Si autem diminutio fiat ſic: pars que reſcinditur non poterit poni in occidente. ⁊ ſi adhuc per potẽtiã diuinã poneret: nõ eſſet eiuſdẽ ſp̃ei cũ illa a q̃ reſcindit: qꝛ forma ꝑoꝛ corrupta eſt in illa. Et hec de iſta queſtione. ¶ Q̃ó. v.

Affirmatiue ⁊ p̃o P. M. Argr p^o

Utrum quelibet pars quantitatiua animalis ſit animal. ¶ Et arguit p̃mo ꝙ ſic rationibus Mantuani. Primo: qꝛ quelibet pars quantitatiua animalis eſt eiuſdez ſpeciei ſpecialiſſime cum ipſo animali: igitur quelibet pars q̃ntitatiua aialis eſt aial. tenet ↄña: qꝛ quecunqȝ ponunt ſub eadẽ ſpecie recipiũt ꝑdicationẽ eiuſdẽ ſpeciei: ⁊ ſimili eiuſdẽ generis. ¶ Antecedẽs ꝓbat ꝑ vnuz ꝑſuppoſitũ q̃ð dicit. ꝙ quecũqȝ habẽt formas vltimatas eiuſdẽ ſpeciei ſp̃aliſſime ſunt eiuſdẽ ſpeciei ſp̃aliſſime: ſȝ q̃libet pars q̃ntitatiua aialis hȝ formã vltimatã eiuſdẽ ſp̃ei ſpecialiſſime cũ ipſo aiali. pȝ p̃rio in aialib⁹ habẽtib⁹ formas extẽſas: qꝛ quodlibet tale aial habȝ vnã formã extẽſam per totũ: qꝛ aliter nõ eſſet quãtitas ↄtinua eius: ⁊ q̃libet pars illius forme eſt eiuſdẽ ſpeciei cũ tota forma: qꝛ ẽ homogena: pȝ ſilr in habẽtibus formã inextẽſam. ſ. indiuiſibilẽ: qꝛ illa eſt tota in toto: ⁊ tota in qualibet parte. q̃re q̃libet pars talis aialis hȝ formã vltimatã eiuſdẽ ſpeciei cũ toto aiali. q̃re ⁊c̃. ¶ Itẽ ſimilr ꝓbat ꝙ q̃libet pars hoĩs eſt hõ: qꝛ quelibet pars hoĩs eſt eiuſdẽ ſpeciei cum homine. igit quelibȝ pars hoĩs eſt hõ. tenet ↄña vt ſupra qꝛ quecunqȝ ſunt in eadẽ ſpecie recipiũt ꝑdicationẽ eiuſdem ſpeciei. añs ꝓbat: qꝛ q̃libet pars hoĩs hȝ formam vltimatã eiuſdez ſpeciei ſp̃aliſſime cũ hoĩe: igit q̃libet pars hominis ẽ eiuſdẽ ſpeciei ſpecialiſſime cũ hoĩe: quare ⁊c̃. ¶ Silr p̃t probari ꝙ q̃libet pars bouis eſt bos. ⁊ ita de qualibet ſpecie.

Argr 2°

¶ Scd̃o principaliter arguit: qꝛ ſi nõ q̃libet pars aialis eẽt aial: ſequeret ꝙ ſubẽ non cõicantes in ſpecie eſſent equalis ꝑfectionis eſſentialis. cõſequens eſt falſuȝ: ⁊ ↄ̃ vnũ ꝑſuppoſitũ q̃ð dicit. Nulle ſubſtãtie nõ cõicantes in ſpecie ſunt eiuſdẽ ꝑfectiõis eſſentialis. ꝓbat cõſequẽtia: qꝛ ſi nõ quelibet pars aialis eſt aial: nõ quelibȝ pars aialis eſt eiuſdem ſpeciei cum aiali. ⁊ tñ q̃libet pars aialis eſt eiuſdẽ perfectionis eſſentialis cũ aiali: qꝛ participata eadẽ forma vltimata cũ ipſo aiali: igit ſubẽ nõ cõicantes in ſpecie ſunt eiuſdẽ perfectionis eſſentialis: q̃ð ẽ impoſſibile. quare ⁊c̃.

Argr 3°

¶ Tertio principaliter arguit: qꝛ ſi nõ quelibet pars aialis eſſet aial: ſequeret ꝙ eſſet poſſibile aliq̃d tranſire de ſpecie in ſpeciẽ ipſo non corrupto. ↄña eſt impoſſibile. ⁊ ꝓbat ↄña: qꝛ ſi pars bouis non eſt bos: cũ tñ pars bouis poſſit eſſe bos: vt in caſu cõi: abſciſſa auricula totũ preter auriculã q̃ð erat pars bouis: erit bos: igit pars bouis trãſiret in ſpeciẽ bouis: ipſo nõ corrupto eſſentialiter. quare.

Negatiue ⁊ p̃o via

¶ In oppoſitum arguit ꝑ via cõi. qꝛ nullũ etherogeneũ ꝑdicat in recto de partib⁹ ſuis ſed aial hõ ⁊ alia aialia ſunt etherogenea: igit nõ ꝑdicat in recto de partib⁹ ſuis: ⁊ per ↄña pars q̃ntitatiua aialis nõ eſt aial: ⁊ pars hoĩs non eſt homo. pȝ ↄña cũ minori: qꝛ oĩa aiata ſunt etherogenea: inaiata ṽo ſunt hõgenea. maior ṽo ꝓbat: qꝛ ꝑ h̃ diſtinguit etherogeneũ ab hõgeneo. qꝛ etherogeneũ eſt illud cuius nulla ꝑs q̃ntitatiua ẽ eiuſdẽ denominationis cum toto hõgeneum ṽo eſt illud cuius quelibet ꝑs quãtitatiua eſt eiuſdẽ denoiationis cũ toto. q̃re ⁊c̃.

cõ^a argu^m p̃mo

Argr 2°

¶ 2° arguit ſic. Si q̃libet pars quantitatiua aialis eẽt aial: ⁊ quelibet ꝑs hoĩs eẽt hõ: ſequeret ꝙ q̃lȝ ꝑs hoĩs eẽt aial rõnale ⁊ riſibile: ⁊ ↄ̃r pes hoĩs eẽt aial rõnale ⁊ riſibile. ↄña ẽ falſũ: qꝛ pes nõ p̃t rõcinari neqȝ ridere. ⁊ pȝ ↄña: qꝛ de q̃cũqȝ ꝑdicat diffinitũ / ꝑdicat diffõ ⁊ paſſio diffiniti. q̃re ⁊c̃. ¶ Item ſi pes eſt homo: ⁊ hõ eſt aial greſſibile bipes. igit pes ẽ aial bipes. pȝ ↄña. ⁊ ↄña eſt falſum: qꝛ ſi pes eſt bipes: tũc bipes eẽt q̃drupes q̃ð ẽ falſum. q̃re ⁊c̃.

Argr 3°

¶ 3° arguit ſic. Si q̃lȝ ꝑs q̃ntitatiua aialis eẽt aial: tũc q̃lȝ ꝑs ſortis eẽt ſortes. ↄña eſt falſum: vt ꝓbabo. ꝓbat ↄña: qꝛ ſi q̃lȝ ꝑs q̃ntitatiua aialis eſt aial ſoꝛ. eſt aial. igitur q̃lȝ ꝑs q̃ntitatiua ſoꝛ. eſt aial. ſed nõ p̃ot eẽ aliud aial q̃ȝ homo ꝑꝑ hr̃e formam humanam. tunc vltra. ſi q̃lȝ ꝑs ſoꝛ. eſt homo: ⁊ nõ p̃ot eẽ alius hõ q̃ȝ ſoꝛ. qꝛ habet eãdẽ aiam intellectiuã nũo q̃ȝ hȝ ſoꝛ. ⁊ mã nõ facit ad idẽtitatẽ nũalez: qꝛ ↄtinue fluit ⁊ reſoluit. igit q̃libȝ ꝑs ſoꝛ. eſt ſoꝛ. ↄña eſt falſum: q̃ð ꝓbat: qꝛ ſeq̃t. q̃libet ꝑs ſoꝛ. eſt ſoꝛ. ſed ſoꝛ. eſt tripedalis: igit q̃lȝ ꝑs ſoꝛ. eſt tripedalis. ↄña ẽ manifeſte falſum. igit illud ex q̃ ſeq̃tur. nõ mioꝛ. ꝗ maioꝛ. ¶ Itẽ ſi q̃libet ꝑs ſoꝛ. eſt. ſoꝛ. ſȝ ſoꝛ. eſt alb⁹. poſito ꝙ due tertie eius ſint albe: ⁊ tertia ꝑs ei⁹ nigra: igit q̃lȝ ꝑs ſoꝛ. ẽ alba. ↄña eſt falſum. q̃re ⁊c̃. ¶ De h̃ ſunt opiones. Et p̃ ꝑ tractabo opinionẽ Mãtuani. 2° cõem.

p^m pſuppoſitum p̃o P. M.

¶ Pro opinione Mãtuani ponunt aliq̃ ↄ̃nes. ¶ Et ꝑſupponunt tria. p̃ ꝑſupponit ꝙ oĩa compoſita nãlia hñtia formas vltimataſ eiuſdẽ ſp̃ei ſp̃aliſſime ſunt eiuſdẽ ſp̃ei ſp̃aliſſime pȝ: qꝛ forme ſubales eiuſdem ſp̃ei non pñt diſtribui in materijs diuerſaꝝ ſp̃ẽrũ ſubaltnaꝝ: iõ ſi forme vltimate ſubales ſunt eiuſdẽ ſp̃ei ſp̃aliſſime. ⁊ etiam tota compoſita ſunt eiuſdẽ ſp̃ei ſp̃aliſſime. Itẽ cõpoſita nãlia ponũt in ſpecie ꝑ formas coꝝ vltimataſ. igitur ſi forme ſunt eiuſdem ſpeciei ſp̃aliſſime: ⁊ compoſita.

Scd̃m pſupp^m

¶ Scd̃o ꝑſupponit ꝙ nulle due ſubẽ nõ cõicãtes in ſp̃ẽ ſunt eq̃lis ꝑfectionis eẽntialis: pȝ d̃ ſe.

Tertiũ pſupp^m

¶ 3° ꝑſupponit ꝙ ille termin⁹ hõ / put eſt de p̃nto ſubẽ eſt terminus abſolutus: ⁊ ſp̃es ſp̃aliſſima. idẽ ꝑſupponit de terminis aliaꝝ ſp̃ẽꝝ ſpecialiſſimaꝝ. ſicut de iſto termino equus: bos: aſin⁹: ⁊ hõ: ꝑſuppoſitũ pȝ. ¶ Ex q̃b⁹ iſert p̃ hec ↄ̃. Q̃dlibȝ mẽbrũ alic⁹ aialis cũ q̃lȝ mẽbro eiuſdẽ aialis ẽ eiuſdẽ ſp̃ei ſp̃aliſſime. pȝ: qꝛ q̃dlȝ mẽbꝝ hȝ formã eiuſdẽ ſp̃ei cũ forma alteri⁹ mẽbri. ⁊ q̃cũqȝ hñt formã vltimatã eãdẽ eiuſdẽ ſp̃ei ſp̃aliſſime ſũt eiuſdẽ ſp̃ei ꝑ ꝑſuppoſitũ. igit q̃dlȝ mẽbꝝ alicui⁹ aialis cũ q̃lȝ mẽbro eiuſdem aialis ẽ eiuſdẽ ſp̃ei ſp̃aliſſime. pȝ ↄña cũ miori. maioꝛ ꝓbatur. ⁊ p̃ de aialib⁹ hñtib⁹ formã extẽſaȝ: qꝛ q̃dlȝ tale aial hȝ formã extẽſam ꝑ totũ c⁹ q̃lȝ ꝑs ẽ eiuſdẽ ſp̃ei cũ tota: cũ ipa forma extẽſa ſit homogenea pȝ ẽt idẽ de aialib⁹ hñtibus vltimatã for^m iextẽſam ⁊ idiuiſibilẽ: qꝛ ĩ oĩb⁹ talib⁹ q̃dlibet mẽbꝝ hȝ formã vltimatã eiuſdẽ ſp̃ei cũ q̃lȝ alio mẽbro eiuſdẽ aialis. q̃re ⁊c̃. ¶ Et iõ caro ⁊ nerui ſũt eiuſdez ſp̃ei ſp̃aliſſime: q̃uis ſp̃ẽ differãt a ſpũ ⁊ ſanguie: ⁊ a quolibet alio humoꝛe: qꝛ nullus iſtoꝝ aſſimilatus ẽ ſubẽ mẽbri. q̃re ⁊c̃.

p^a ↄcl'o

2° ↄcl'o

¶ Seq̃t 2°. ⁊ eſt 2° ↄ̃: ꝙ q̃lȝ ꝑs quãtitatiua aialis eſt eiuſdẽ ſpeciei cum ipo aiali: pȝ qꝛ q̃lȝ talis ꝑs quãtitatiua hȝ formã vltimatã ſubalẽ eiuſdẽ ſpeciei cum toto cõpoſito: qꝛ quelȝ ꝑs hȝ eãdem formam nũo vltimatã cũ toto. aut hȝ formã extẽſam ſicut ⁊ ſuum totũ cõpoſitũ hõgeneũ: q̃re ⁊c̃.

3° ↄcl'o

¶ Ex q̃bus ſeq̃t 3°. ⁊ eſt 3° concluſio ꝙ quelibet ꝑs q̃ntitatiua alicui⁹ cõpoſiti nãlis eſt eiuſdem perfectionis eſſentialis cũ ſuo toto. pȝ iſta adiuuãte ſcd̃a

suppōne. ¶ Itē dato opposito cōclusionis sequitur q̄ sonet possibile aliquid trāsire de specie in speciē specialissimā substantialem ipso nō corrupto: patet q2 pars bouis potest esse bos q̄uis ponatur q̄ non sit bos. ¶ Ex quibus

4ª ꝯ

sequitur. & est 4ª ꝯ: q̄ quelibet ps quātitatiua animalis est animal: & quelibet pars quātitatiua hois est homo: & quelibet pars bouis est bos: & sic de alijs. pȝ q2 quelibȝ pars quantitatiua istorum est eiusdem speciei cum toto composito: quare recipit eādem denominationem specificam & genericam cum toto. quare. ¶ Itē dato opposito q̄ pars quātitatiua hominis non sit hō: sequitur cum talis pars sit in gnē q̄ sit in aliqua specie: q̄re erit in alia specie ab homine. & sic sequitur q̄ cōposita habentia formas eiusdem speciei specialissime differrent specie cōtra primum presuppositū. ¶ Item dato opposito sequitur etiā q̄ est dare spēs non cōicantes equalis perfectionis cōtra scdaȝ suppositionē. & capiātur isti termini specificēe: hō: bos: hō: mere subalt p cōposito ex mā & forma subalt & hec solet vulgus aspernari: q2 capiunt terminos aliquādo aliter. ¶ Ex quibus sequitur. & est 5ª pclo. q̄ qōlibet

5ª ꝯ

cōpositum naturale erit homogeneum: q2 qōlibet cōpositum nāle mere subaliter sumptum sumit eandem denominationem fm speciem specialissimaȝ: quam sumit sua pars: q2 quodlibet tale compositum est eiusdem spēi specialissime cū qualibet sua pte: ideo hō est qd hōgeneū: & sȝ fm alias denoīationes accñtales sit etherogeneū. Et nō solū oē corpus est hōgeneū: sed ēt quelȝ forma extensa: & ēt quelȝ mā: & breuiter ois res corpea est homogenea: q2 ipsa est eiusdē spēi specialissime cū qualȝ ei9 parte quantitatiua. ¶ Ultio addit remouēdo vnū du\\m dicēs. Quāuis tñ pcedat q̄ quelȝ pars aialis sit aial: nō tñ cōcedendū est q̄ quelȝ ps sortis sit sor. habito q̄ ille termin9 sor. sit termin9 discret9: q2 si aliq̄ ps sor. sit sor. sit ista ps quātitatiua. b. & arguit sic sor. est pedalis: sit. n. ita gratia argumēti. & sor. est. b. ps igit. b. ps quātitatiua est pedalis. pñs ē falsum: q2 tūc ps eēt eq̄lis toti cui9 ē ps. pña ista tȝ expositorie: q2 sor. ē termin9 discret9. ¶ Ad argumēta in

Ad pmū argm̄ p pte negatiua rñdetur

oppositū facile rñdet pro Mārsano. ¶ Ad pm̄ negat maior. s. q̄ nullū etherogeneū pdicet in recto de partib9 suis q̄titatiuis: q2 idē est etherogeneū & hōgeneū. & ad pbationē negat q̄ etherogeneū sit cui9 nulla ps est eiusdē denoiatiōis cū toto: sȝ etherogeneū ē cui9 q̄lȝ ps est diuerse denominationis a toto. Modo ista stant sil' q̄ pars sit diuerse denominatiōis a toto: & etiā sit eiusdē denoiationis cū toto. nā caro: neruus: & hō q̄ sunt ptes sūt diuerse denoiatiōis a toto: & ēt sūt eiusdē denoiatiōis cū toto: q2 q̄lȝ talis ē aial & hō: & iō hō ē hōgeneū & etherogeneū: qd meli9 pȝ itelligēti greca vocabula a qb9 driuate sūt iste due dictiōes hōgeneū & etherogeneū. hec Mārsan9. ¶ Ad

Ad 2m

2m cū dr. si q̄lȝ ps hois eēt hō: ēt q̄lȝ ps hois eēt aial rōnale. pcedit pña & pñs capiendo ly rōnale. p nā hois: & ly risibile/p passione ei9. sȝ negat postea alia pña. ptes hois nō pt rōcinari: nec ridē. g̃ ptes hois nō ē rōnalis nec risibilis: q2 isti termini signāt hūs potētiā: puta aiaȝ ex sui nā rōnis & risus pductiuā: & h̃ spremanet stāte aia itellectiua in corpe: q̄uis auferat nālis act9 rōcinādi & ridēdi ex defectu alterius reqsiti: vel instrī: vel alterius. ¶ Ad aliud. ptes hois est hō: sȝ hō ē bipes. g̃ ptes hois est bipes. dr̄ silr pcedēdo pñam & pñs: capiēdo illū terminū bipes: vt significat hūs potētiā ad hñdum duos pedes: sȝ si capiat vt dicit actū negat pña & pñs. ¶ Ad 3m negat q̄ si q̄libȝ

Ad 3m

ps hois est hō: q̄ q̄libȝ pars sor. sit sor. & ad pbationē cōcedo q̄ q̄libet pars sor. sit hō & cū tu dicis: sed nō pōt eē ali9 hō q̄ȝ sor. negat: q2 sor. dicit hoīeȝ cpositū ex. a. aia intellectiua gr̃a exēpli & tāta mā. vbi gr̃a. bipedali si sor. sit tātus. & pȝ q̄ nulla pars sor. est. sor. Et si tu diceres. seqt

Instan^a

q̄ sor. nō maneret idē p aliqd tps. q2 ptinue sit aliq̄ reso

lutio in viuēte. ¶ Ad hoc rñdebit in sequēti q̄ōne: q2 nō

Rñsio.

opȝ ponere ca\\m in cap. ¶ Pro via vo cōi ponunt alique

Presuppo sitū p via cōi.

pnes rñsiue ad quesitū. ¶ Et psupponit p̄ q̄ nihil pōt eē in gnē sube nisi sit ens cōpletū in nā. pȝ: q2 suba pdicamētalis dr̄ a substare & a subsistere: sed solū ens completū in nā substat & subsistit. q2 substare ē subesse. subsistere. i. firmari. q̄re &c̄. ¶ Aduerte tñ q̄ subsistē diuersimode acceptū est: nā apud prouectiores subsistere pri9 cōpetit scdis substātijs q̄ȝ pmis: lȝ pme sint i qb9 scde sbsistūt: & sic subsistere vr̄ ipoztare eē pmanēs. Apud modernos vo subsistere idē ē q̄ per se existere. & sic pus cōpetit pmis substātijs q̄ȝ scdis: & iō volūt q̄ iste sint due conditiones indiuiduoꝝ pnti sube. s. p se existere & accñtib9 substare: sȝ in h̃ non facio vim: q2 non variāt ppositum nrm: si tñ vis hoc āple videre recurre ad pmētarios nr̃os sup lib9 pntoꝝ.

¶ Ex hoc infero aliquas conclusiones. ¶ Prima pclo

pª ꝯ

sit ista. Nulla pars q̄titatiua alicui9 aialis: vt hois: bouis: & hō: est per se in genere sube. pbat pclo: q2 oē qd ē p se in gnē sube est ens pletū in nā psuppositū: sed nulla pars q̄titatiua aialis est ens completum in nā: igitur nō est p se in gnē sube. ¶ Scda pclo. Oē corpus aiatum est

2ª ꝯ

etherogeneū. pbat pclo: q2 etherogeneū dr̄: qd hȝ ptes diuersi generis. i. diuerse rōnis vel denominationis: sȝ oē corpus aiatū habet partes diuerse denominationis: pȝ q2 aia est actus corporis organici: ergo corpus aiatū habet diuersa organa: & pñr hȝ ptes diuerse denominationis. ¶ Tertia pclo. Nulla ps q̄titatiua alicuius aialis

3ª ꝯ

vt hois & bouis & hō est aial. pbat p̄: q2 nihil recipit ppe predicationem generis vel spēi in recto nisi qd est in gnē vel specie per se: sed nulla pars quantitatiua aialis est in gnē sube p se. ergo &c̄. pbatur 2o: q2 nullum etherogeneū pdicat in recto de suis ptibus quantitatiuis: sȝ qōlȝ aial est etherogeneū. igit nō pdicat in recto de suis ptibus. q̄re &c̄. ¶ Forte p pª\\m pbationē qs arguet: q2 pars terre recipit pdicationē in recto ipsius terre q̄ ē spēs: nā ps terre

Instan^a

est terra: & tñ ps terre nō ē p se i gnē: g̃ aliqd recipit pdicationē spēi in recto: qd nō est in gnē per se. ¶ Rñdet q̄ lȝ

Rñsio.

pars homogenei recipiat pdicationē sui totius in recto: non tñ est pprie sȝ improprie: q2 spēs gnīs sube nō pdicatur pprie nisi de ente cōpleto: & iō notāter supra dicebat q̄ nihil recipit ppe pdicationē alicuius spēi vel gnīs nisi sit p se in gnē: ps vo etherogenei nec pprie nec improprie recipit predicationē in recto sui totius: q̄re &c̄. ¶ Ex his

Ad argumēta i oppositum p parte affirmatiua.

facile rñdet p via cōi ad argumēta i oppositū. ¶ Ad pm̄ cū dr̄: q̄libet ps quātitatiua aialis est eiusdē speciei specialissime cū aiali: g̃ quelibet pars aialis est aial. dicitur ad añs q̄ si intelligat q̄ sit p se eiusdē spēi negat illud. & tunc

Ad pm̄ est

bene valet pña: si vo intelligat q̄ sit per se vel per accñs idest reductiue eiusdē spēi. cōcedit añs. sȝ pña non valet. ¶ Et ad pbationē cū dr̄. quecūq3 hūt vltimatas formas eiusdē spēi specialissime: sunt eiusdē spēi spālissime. dicit silr si intelligat q̄ sunt eiusdem spēi per se falsuȝ est. si vo intelligat per se: vel per accñs: concedit. sed non seqt postea q̄ que sunt eiusdē spēi per se vel per accñs recipiāt pdicationē generis vel spēi in recto pprie loquēdo. ¶ Similiter rñdet ad illud: per quod pbat q̄ q̄libet ps hois est hō. ¶ Ad 2m cū arguit q̄ si nō: sequit q̄ sube non cōi

Ad 2m

cantes in specie erunt eq̄lis perfectionis essentialis. negatur pña. & ad pbationē cū dr̄. si nō quelibet pars aialis ē aial: tūc q̄libet pars nō est eiusdē spēi cū aiali. cōcedit. si intelligit q̄ nō sit eiusdē spēi per se: si vo intelligit q̄ non sit eiusdē speciei nec per se nec p accñs: negat. & cuȝ dicit q̄ sunt eiusdē pfectionis essentialis: concedo. & cū infert: g̃ sube nō cōicātes in specie sunt eiusdē pfectionis eēntialis negat pña: q2 dictū est q̄ cōicāt in eadē specie partes cum toto. sed per accñs. ¶ Ad 3m cum arguitur. si nō se

Ad 3m

quitur q̄ aliqd trāsibit de spē in spēm ipso nō corrupto: negat

negaẜ ꝯñtia. ꝛ ad ꝓbõnē cū tu arguis: q2 pars hominis q̄ nõ est in spe: trãsibit in spē3 hominis. ḡ trãsibit de spe i spē3. negaẜ ꝯña: q2 si o3 trãsire de specie in spēm: op3 ꝙ sit ꝓus in alia spe: qd̄ est fīm: sed solū seq̄tur ꝙ illud qd̄ nõ est ꝑ se in spe erit ꝑ se in spe: ꝛ h̄ ꝯcediẜ. ¶ Aduerte tñ ꝙ alr̄ esset rñdendū ad argu^m sm eos q̄ tenēt ꝙ in aiali sint plures forme. s. vna forma totius: ꝛ plures forme ptium: q2 alia est forma carnis: ꝛ aliā ossis: ꝛ sic de alijs: hãc viā secutus est Paulus venetus dicēs: ꝙ in plãtis est solū vna aia. s. vegetatiua: ꝛ in brutis ꝑfectis silr̄ est solū vna aia. s. q̄ est vegetatiua et sensitiua: in brutis ꝟo ꝑfectis l3 sit solū vna aia totius. s. sensitiua. tñ sunt plures aie vegetatiue differētes spe: ꝛ q̄libet ē forma ptis: sicut aia carnis: aia ossis: ꝛ sic de alijs: in hoie ꝟo p̄ter tales formas ptis sunt due aie totius. s. sēsitiua educta de po^a mãe que diciẜ cogitatiua: ꝛ intellectiua que nõ educiẜ de po^a mãe. Et sic iste alludit ad viā Cõmentatoris. Et tunc sm istos aliter rñdendū esset ad argumēta: q2 sm istos ꝯceditur ꝙ pars aialis est alterius spēi ab aiali: p^s tñ via que est cõis ē magis cõformis pho ꝛ veritati. ¶ Circa dicta cadit difficultas. an idē possit dici homogeneū ꝛ etherogeneu3. Et videtur ꝙ sic pro pte Mantuani: p̄ q2 aiata sunt etherogenea: vt cõiter dr̄: q2 hñt partes diuerse denoiationis a toto. sed ꝙ ēt illa sint homogenea. ꝓbaẜ: q2 partes illoꝝ habent vnū ꝛ idē esse cū toto. igiẜ hñt eodē mõ intelligi ꝛ significari sicut totū. t3 ꝯña: q2 que eodē modo hñt esse eodem mõ hñt intelligi: ꝛ ꝯñr eodē mõ significari. añs ꝓbatur: q2 vna ꝛ eadē est vltimata forma totius ꝛ ptium: ꝛ a forma est eē: ꝛ vnum eē: igiẜ partes hñt vnū ꝛ idē eē cu3 toto. quare si ptes hñt eodē mõ signari sicut totum: erunt eiusdē dnoiationis cū toto. ¶ Scdo arguiẜ idē sic: q2 inaiata sunt homogenea: vt cõiter dr̄: q2 hñt partes eiusde3 denoiationis cū toto. sed ꝙ ēt illa sint etherogenea. ꝓbatur: q2 partes homogenei diuersitatē quandā hñt adinuicem: igiẜ diuersimode ꝯcipi pñt: ꝛ ꝯñr diuersimode significari. t3 ꝯña: q2 sicut res se h3 ad eē ita ad cognosci 2° metaphy. ꝛ ꝯñter ad significari. ꝓbaẜ antecedēs: q2 terra est homogeneū: cū quelibet ps terre sit terra. ꝛ tñ sm Auic. partes terre inter se sui nã differunt. nã alia petrosa: alia lutea: alia pinguis: q̄re partes diuersa noia sortiũtur a toto. Silr̄ caro est homogeneū: cū quelibet pars carnis sit caro: ꝛ tñ partes carnis diuersitatē quandā habēt adinuice3 sm Aui. nã alia caro spõgiosa est vt q̄ est in mamillis. alia glãdulosa: vt q̄ in subascellis. alia lacertosa: vt q̄ in musculis: quare ptes carnis diuersa noia sortiuntur a toto. ¶ In opp^m pro via cõi arguitur: q2 ide3 ꝛ diuersum opponũtur ꝯ̃rie: s3 de quocũq3 vnū ꝯ̃rioꝝ affirmaẜ ab eodem reliquū negaẜ. igiẜ si aliqd est idē alicui. illud nõ est diuersum ab illo: ꝛ si est diuersum ab illo: non est idē illi: sed cū ptes homogenei sint eiusdē gñis cum toto: igiẜ nõ sunt diuersi gñis a toto: ꝛ cu3 partes etherogenei sint diuersi generis a toto: igiẜ nõ sunt eiusdē gñis cū toto. ¶ 2° arguitur sic. ptes homogenei sunt eiusdē nãe adinuicē: ꝛ ptes etherogenei sunt diuerse nãe adinuicē: s3 impossibile ē ꝙ eedē partes sint eiusdē nãe adinuicē ꝛ diuerse nature adinuicē: ergo īpossibile est ꝙ idē sit homogeneum et etherogeneū. p3 ꝯña cū minori. maior probaẜ: ex significatione qd noīs. nã homogeneū dr̄ ab homos qd̄ ē vnū vel silē: ꝛ genos qd̄ ē genus vel nã: q2 vnius vel silis nature. etherogeneū ꝟo dr̄ ab etheros qd̄ est alteꝝ: ꝛ genos qd̄ est genus vel nã: q2 alterius nãe. q̄re ꝛc̄. ¶ Rñdeo ꝑ Mãtuano. Ad p^m negatur ꝙ idē ꝛ diuersum ꝓprie opponãtur: q2 idē dicit idētitatē eēntialē: diuersum ꝟo diuersitatē accñtalē: quare stat ꝙ aliquid sit ide3 alicui: ꝛ diuersum ab illo: sed idē ꝛ aliud bñ opponũtur proprie: q2 aliud dicit diuersitatē essentiale3: ꝛ sic vnum istorum bñ inferret oppositū alterius. ¶ Ad scdm negaẜ ꝙ sit impossibile ꝙ ptes sint eiusdē nature: ꝛ diuerse nãe: q2 sunt eiusdē nature eēntialis adinuicē cum eadē forma participēt: ꝛ tñ sunt diuerse nature accidētalis propter diuersitate3 accidētalē in partibus. quare. ¶ Pro via ꝟo cõi rñdetur ad argu^ta in opp^m. Ad p^m negaẜ ꝙ aiata sint homogenea. ꝛ ad probationē negaẜ illa ꝯña. partes illoꝝ hñt vnu3 ꝛ idē eē cum toto. ergo hñt eode3 mõ intelligi ꝛ significari sicut totū. ꝛ rõ est: q2 l3 partes habeãt vnū ꝛ idē eē qd̄ h3 totum: non tñ hñt eē eodē modo: q2 totū h3 illud eē ꝑ se: ꝛ partes ꝑ accñs: op3 ergo arguere sic. ptes hñt eodē mõ esse sicut totū. ergo hñt eodē modo intelligi ꝛ significari sicut totū: tunc bñ valeret ꝯña: s3 añs ē falsum. ¶ Ad 2^m negaẜ ꝙ inaiata sint etherogenea: ad probatione3 negaẜ añs. s. ꝙ ptes homogenei habeant diuersitatē adinuicē. Et cū tu probas: q2 ptes terre habēt diuersitatē adinuicē sm Auicē. diciẜ ꝙ ille non sunt proprie ptes terre s3 terrei: q2 nõ sunt simplices ꝛ pure sed mixte: quare Aui. im proprie appellat illas partes terre. Similiter dicitur de partibus carnis ꝙ ille nõ sunt proprie partes carnis: q2 non est simplex caro. nec pars spongiosa: nec glãdulosa: nec lacertosa: sed mixta est: quare improprie loquiẜ Auicen. appellans illas partes carnis. Et hec de ista questione sufficiant.

¶ Questio. vj.

Utrum remanēte eadē forma in cõposito hñte vnicā formā indiuisibile3: ꝛ variata mã addēdo vel minuēdo sit aggregatū resultans: aut remanēs illudmet qd̄ erat añ. ¶ Et arguiẜ p̄ ꝙ nõ argumētis Mãtuani. p̄: q2 hoc dato seq̄tur ꝙ pes sortis eēt caput eius: ꝛ sequiẜ ꝙ pes sortis eēt quelibet pars q̄titatiua sortis. ꝓbaẜ ꝯña: q2 cū q̄libet pars quãtitatiua sortis habeat eãdē formā subalē vltimā: cū qualibet tali parte quãtitatiua: ꝛ ēt cū sorte: ꝛ mã non variet idētitatē numeralē. igiẜ quelibet pars quantitatiua sortis est q̄libet ps q̄titatiua eiusde3. ¶ Scdo illo dato seq̄tur: poẜe foret ꝙ sor. ē plato ꝛ ꝙ sor. differt a platone. ꝯña impossibilis: ꝛ ꝓbaẜ ꝯña: q2 ponatur ꝙ deus infundat aiam sor. b. mãe pedali: quam mãm illa aia isormet: ꝛ sit sor. homo hñs istā mãm. b. ponatur ēt ꝙ deus eandē aiam infundat. c. materie bipedali: qd̄ est possibile: sicut possibile ē ꝙ eadē anima numero sit in pede ꝛ in capite: ꝛ sit homo cõpositus ex. c. mã ꝛ tali aia plato. ¶ Et arguiẜ ꝙ plato est sortes: q2 pla. h3 eandem aiam quā habet sor. ꝛ mã nõ variat idētitatē numeralem. ergo sor. est plato: et pedale est bipedale. ¶ Et arguitur ēt ꝙ sor. differt a pla. q2 ponaẜ ꝙ sor. curratꝫ ꝛ plato sedeat: ꝛ sequitur ꝙ sor. differt a pla. q2 sortes currit: ꝛ pla. sedet. Itē sor. põt desinere eē: manente platone: ergo sor. non est plato. ¶ Itē si sor. est plato: sequitur ꝙ q̄libet pars sor. est q̄libet pars platonis: ꝛ ecõtra. aliter enim si sor. h3 aliquam partē: quā non habet plato: vel econtra sor. nõ est plato: q2 bñ sequitur sor. hab3. b. partē: ꝛ sor. ē plato. ergo plato habet eãdē partē: ꝛ sic de alijs. ¶ Tertio illo dato sequitur ꝙ iste terminus sor. est terminus accidētalis. ꝯña est falsum. ponatur. n. ꝙ sit terminus substãtialis ꝛ singularis. probaẜ ꝯñtia: q2 ponatur ꝙ sor. sit bipedalis: cuius vna medietas sit. a. ꝛ diminuaẜ sor. donec. a. sit sor. ꝛ arguiẜ sic. iste terminus sor. p̄dicatur vere successiue: affirmatiue: ꝛ negatiue de tertio singulari supponēte pro sor. p̄ter subiecti corruptionē. ergo iste terminus sor. ē terminus accidētalis. p3 ꝯña per diffõnem termini accñtalis. añs p3: q2 vtraq3 illarū est vera successiue sine subiecti corruptione. hoc est sor. ꝛ hoc non est sor. demõstrato. a. ꝛ sicut arguiẜ de isto termino sor. ita arguēdu3 ē de alijs terminis substãtialibus tam cõibus q̄3 discretis. ¶ Quarto. illo dato sequiẜ ꝙ ista duo cõtradictoria h̄ est sor. et hoc nõ ē sor. que sint mentalia per certū tēpus erũt simul vera demonstrãdo. a. qd̄ nũc est medietas sor. pro

Nōndū

Difficultas mouetur. Affirmatiua p Mãtua. arguit p°.

Argt 2°

T. c. 4.

Negatiue pro via cõi argt primo

Argt 2°

Ad primus pro pte negatiua rñ.

Ad 2^m

Ad primus pro pte affirmatiua dicitur.

Ad 2^m

Negatiue pro Mantua. argt primo.

Argt 2°

Argt 3°

Arg. 4°

batur ꝯña. Q: enim ista sint cõtradictoria pz: subiecta cõuertũtur: cũ demõstret ꝑcise idẽ vt pono: ⁊ sunt cetera requisita: ⁊ nõ significabũt iste ꝓpõnes alr̃ per totum tpͣs. igitur ꝯtinue erũt ꝯdictoria. Q: aũt sint vera. probaᷓ: ⁊ ꝓ ꝙ negatiua sit vera: h̃ nõ est soꝛ. pz: qꝛ ps non ẽ suũ totuz. ꝙ aũt affirmatiua sit vera. hoc ẽ soꝛ. demꝑato. a. ꝓbaᷓ: qꝛ continue erit ita ꝙ hoc ẽ soꝛ. demꝑato soꝛ. sz ista. h̃ est soꝛ. demꝑato soꝛ. ꝯuertiᷓ cũ illa ꝯdictoria affirͣ. hoc est soꝛ. demꝑato. a. qa ponaᷓ ꝙ instãtũ diminuaᷓ soꝛ. quousqꝫ remaneat hec vera: hoc ẽ soꝛ. demꝑata. a. medietate: ⁊ pz ꝙ tũc adinuicẽ ꝯuertũtur: ⁊ iste eodẽ mõ significãt quo ante sigñabãt: ꝗ ante ꝯuertebãtur.

Argᷓ 5ᵒ ℭ 5ᵒ illo dato sequitur ꝙ soꝛ. erit pedalis in. a. instãti: ⁊ pro eodẽ istãti ipse erit maioꝛ ꝙ̃ pedalis: qꝛ ponaᷓ ꝙ soꝛ. sit bipedalis: ⁊ diminuatur quousqꝫ sit pedalis: sit tñ ꝙ in. a. istãti erit maioꝛ ꝙ̃ pedalis: ⁊ tũc pz 2ᵃ ps ꝑ casum: ⁊ ꝓ ꝓbaᷓ. s. ꝙ soꝛ. erit pedalis in. a. istãti: qꝛ soꝛ. erit h̃ pedale in. a. instãti. ꝗ soꝛ. erit pedalis in. a. instãti. pz ꝯña: ⁊ añs ꝓbaᷓ: qꝛ qd̃ erit hoc pedale in. a. instãti erit soꝛ. ergo soꝛ. erit h̃ pedale in. a. instãti. pz ꝯña a ꝯuerso ad ꝯuertẽtẽ.

Argᷓ 6ᵒ ℭ 6ᵒ seqr̃ ꝙ. a. ẽ pedale: ⁊ immedia: ⁊ post instãs qd̃ est ꝑsens erit bipedale: ⁊ tñ. a. nũꝙ̃ augebiᷓ: imo cõtinue qñ. a. erit. a. diminueᷓ. pz in casu ꝑcedẽte: vbi poniᷓ ꝙ soꝛ. sit bipedalis nunc: ⁊. a. sit medietas ei⁹: ⁊ remaneat soꝛ. bipedalis ꝑ totã hoꝛã futurã: sed in alia hoꝛa tãtũ soꝛ. diminuaᷓ ꝙ. a. sit soꝛ. tũc pz ꝙ. a. ẽ pedale. sz ꝙ. a. imediate post instãs qd̃ ẽ ꝑsens erit bipedale. ꝓbaᷓ: qꝛ. a. imediate post instãs qd̃ est ꝑsens erit soꝛ. ⁊ soꝛ. imediate post h̃ erit bipedalis: ꝗ. a. immediate post instans qd̃ est ꝑsens erit bipedalis. ꝓbaᷓ maioꝛ: qꝛ soꝛ. imediate post hoc erit soꝛ. ⁊ soꝛ. erit. a. ꝗ soꝛ. imediate post h̃ erit. a. q̃re. a. imediate post hoc erit soꝛ. ⁊ pz in casu ꝙ nũꝙ̃. a. augebiᷓ: sz potius. a. minueᷓ. q̃re.

Arg. 7ᵒ ℭ 7ᵒ seqr̃ ꝙ soꝛ. ꝑ totã istã hoꝛã futurã erit albus: ⁊ tñ ꝯtinue ꝑ eandẽ hoꝛam soꝛ. erit sũme niger. ℭ Itẽ per eandẽ hoꝛam soꝛ. calefiet ꝑ quã hoꝛam ẽt ipse frigefiet: pz posito ꝙ vna ei⁹ medietas calefiat ꝑ totã istã hoꝛã: ⁊ albefiat: ⁊ alia eque velociter frigefiat: ⁊ nigrefiat: ⁊ vtraqꝫ illarũ medietatũ aliquando erit soꝛ. quare ⁊c̃.

Argᷓ 8ᵒ ℭ 8ᵒ sequiᷓ ꝙ possibile foret ꝙ ps soꝛ. erit maioꝛ soꝛ. qꝛ ponaᷓ ꝙ separeᷓ man⁹ soꝛ. a. soꝛ. manẽte aia intellectiua in manu sicut erat qñ erat coniũcta: qd̃ ẽ possibile: qꝛ sicut ꝑ supnaturalẽ potestatẽ põt fieri ꝙ vna aia intellectiua sit in q̃libet pte q̃titatiua soꝛtis: ita fieri põt ꝙ eadẽ aia sit in manu sepata 1 ⁊ eque bñ põt deus vtrũqꝫ facere: quo dato sequitur ꝙ duo hoies sunt: quoꝝ q̃libet est soꝛ. ⁊ seqr̃ ꝙ soꝛ. ẽ illa manus: ⁊ soꝛ. nõ est illa manus: pz ꝯña intelligẽti: ⁊ tñ soꝛ. est terminus discretus.

Argᷓ 9ᵒ ℭ 9ᵒ sequiᷓ ꝙ q̃libet pars quãtitatiua soꝛ. differt a soꝛ. ⁊ tñ nulla ps q̃titatiua soꝛ. põt differre a soꝛte: qꝛ q̃libet põt eẽ soꝛ.

Arg. 10 ℭ 10ᵒ seqr̃ ꝙ aliqd fuit soꝛ. qd̃ iã nõ ẽ soꝛ. ꝯña ẽ falsum: vt ꝓbabo: ⁊ ꝓbaᷓ ꝯñtia: ⁊ ponaᷓ ꝙ. a. aia ⁊ b. mã ⁊. c. mã fuerint soꝛ. ⁊ desinat eẽ. b. mã gr̃a argũᵗⁱ remanẽte soꝛ. a. ⁊. c. ℭ Et arguiᷓ sic. hoc fuit soꝛ. qd̃ iam nõ est soꝛ. demõstrãdo. a. b. c. ⁊ hoc fuit aliqd. ergo aliquid fuit soꝛ. qd̃ iam nõ est soꝛ. ⁊ nihil nisi aial. ergo aliqd̃ aial fuit soꝛ. qd̃ iã non est soꝛ. tũc sic. aliqd̃ aial fuit soꝛ. qd̃ iam non est soꝛ. ⁊ nullũ aial nisi aliquis homo: ꝗ aliqs hõ fuit soꝛ. qui iã nõ est soꝛ. ⁊ nullus homo nisi soꝛ. ꝗ soꝛ. fuit soꝛ. qui iam nõ est soꝛ. ex quo seqr̃ ꝙ soꝛ. fuit soꝛ. ⁊ ille nõ ẽ soꝛ. qd̃ ẽ falsum: qꝛ soꝛ. fuit soꝛ. ⁊ ille ẽ soꝛ.

Arg. 11 ℭ 11ᵒ ⁊ vltimo: eo dato seqr̃ ꝙ aliquid per totã istam hoꝛã diminueᷓ: ⁊ per eandẽ ipsum augebiᷓ. ponẽdo ꝙ soꝛ. sit bipedalis: cuius. a. sit vnũ pedale: quod remanebit facta diminutione soꝛ. ⁊ incipiat augeri. a. pedale: non tñ tantũ acgrẽdo ꝙ̃ tum deꝑdet soꝛ. ⁊ seqr̃ ꝙ. a. erit maius ꝙ̃ est: qa ipm augebiᷓ: ⁊ seqr̃ ꝙ. a. nõ erit maius ꝙ̃ est: qꝛ ipsum ꝯtinue diminuetur: qm̃ soꝛ. ꝯtinue diminuetur: ⁊ foꝛtes erit. a. ꝗ a. ꝯtiue diminueᷓ: ⁊ ista sunt argᵗᵃ Mãtuani. ℭ In oppᵐ pro via cõi arguiᷓ. ꝓ qꝛ si variata parte mãe variareᷓ totum cõpositũ naturale seqr̃ ꝙ nullus terminus est terminus discretus: aut ꝙ soꝛ. nõ manebit soꝛ. per tempus: nec plato manebit plato ꝑ tẽpus: ⁊ sic de alijs: ꝯñs est falsum: qꝛ tũc accideret deceptio in cõmutationib⁹ ⁊ distributionibus tã boni ꝙ̃ mali. in cõmutationibus qdẽ: qꝛ si soꝛ. vẽdidisset agrũ ⁊ postea recipet pecuniã: eẽt alius ꝙ̃ soꝛ. q reciperet: in distributionibus ꝟo: qꝛ si plato peccasset ⁊ postea punireᷓ: esset alius homo q punireᷓ: similr̃ si meruisset. quare.

Affirmatiue ⁊ ꝓ via cõi. arguiᷓ primo.

Argᷓ 2ᵒ ℭ Scd̃o qꝛ hoc dato sequitur ꝙ multi fuerunt dij: quoꝝ quilibet ab altero differebat. ⁊ ꝙ deus põt desinere eẽ: ⁊ incipere eẽ: saltẽ ita põt per potẽtiã dei. vtpute per desitionem sue partis: aut inceptionẽ. vtrũqꝫ ꝯñs est absurduz et hereticũ. ⁊ pz ꝯñtia de christo q erat deus: qꝛ cũ eius mã variaretur ꝑ resolutionẽ: sicut i alijs hoibus. ipse quoqꝫ variareᷓ. ⁊ sic deus variareᷓ. ⁊ multi fuissent dei. ⁊ vnus desineret eẽ ꝑ desitionem partis eius: ⁊ alter reciperet eẽ: q̃ omnia absurda sunt.

Argᷓ 3ᵒ ℭ Tertio qꝛ h̃ dato seqr̃ ꝙ infiniti hoies mortui sunt damnati: quoꝝ anima beatificaᷓ: ⁊ infiniti homines mortui sunt saluati: quoꝝ aia cruciatur in inferno. ꝯñs pro vtraqꝫ pte absurdum. ⁊ ꝓbaᷓ ꝯña. ꝓ pro prima parte: qꝛ ponaᷓ ꝙ soꝛ. fuerit peccatoꝛ ꝑ certum tẽpus: ⁊ in quo si mortuus fuisset: esset damnatus. sz in fine postea ꝯuertaᷓ: ⁊ eius aia saluetᷓ: tunc pz ꝙ eo tẽpoꝛe quo soꝛ. fuit in peccato: cum cõtinue fuerit alius ⁊ alius hõ ꝑ continuã resolutionẽ factam in eo ꝙ infiniti hoies desierunt esse ipsis existẽtibus in tali peccato. q̃re infiniti hoies damnati sunt illo tẽpoꝛe: et tñ aia eoꝝ que est vna in fine saluata est per casum. ℭ Pro 2ᵃ pte ponaᷓ totũ oppositũ. s. ꝙ plato ꝑ certum tẽpus fuerit sine peccato ⁊ in gratia: sz in fine. s. in separatione aie a coꝛpoꝛe sit cũ peccato moꝛtali: tũc pz ꝙ eo tẽpoꝛe quo fuit in gratia infiniti hoies desierunt eẽ qui sunt saluati: ⁊ tñ aia eoꝝ ẽ damnata in fine: qꝛ vna ẽ anima oium illorum hoium ꝑ te. quare ⁊c̃.

Arg. 4. ℭ Quarto qꝛ hoc dato sequitur ꝙ aia trãsibit de coꝛpoꝛe in coꝛpus. ꝯñs est falsum. ⁊ ꝯtra pħm ꝓ de aia. vbi repꝛhẽdẽs antiquos non determinãtes qualis coꝛpis aia sit actus dicit tanꝙ̃ contingẽs sit ſm Pythagoꝛicas fabulas: q̃libet aiam quodlibz coꝛpus ingredi: videt autẽ vnũquodqꝫ propꝛiam hẽre spẽm ⁊ formã ⁊c̃.

T. c. 52.

ꝓbaᷓ ꝯña: qꝛ eadẽ anima saltẽ intellectiua informa coꝛpus humanũ ꝑ aliquod tẽpus: cũ continue fiat aliqua resolutio in coꝛpoꝛe: ⁊ cõtinue sit aliud ⁊ aliud coꝛpus ꝑ te: ⁊ tñ eadẽ aia informat: igiᷓ transit de coꝛpoꝛe in coꝛpus. pz qꝛ modo informat vnuz mõ aliud. quare ⁊c̃.

Argᷓ 5ᵒ ℭ Quinto arguiᷓ ostẽsiue sic. qꝛ plus facit ad vnitatez ⁊ idẽtitatẽ cõpositi forma ꝙ̃ mã. igiᷓ remanente eadẽ anima ⁊ variata mã remanet compositũ idẽ. pz ꝯñtia: qꝛ alr̃ nõ faceret plus forme ad idẽtitatẽ compositi ꝙ̃ mã. añs ꝓbaᷓ: qꝛ forma est q̃ dat eẽ ⁊ vnũ eẽ. 2ᵒ de aia. mã ꝟo recipit eẽ. sz cũ formalis plus facit ad effectum formalem ꝙ̃ mãlis. quare ⁊c̃. infinita possent adduci inconueniẽtia: sz hec sufficiãt pro via cõi.

T. c. 37

ℭ In hac mã sunt due opiniões scz cõmunis: ⁊ Mãtuani. ℭ Et primo ꝑtractabo opinionem Mãtuani: pro qua ꝑsupponuntur duo. ℭ Primum est ꝙ ad variationẽ partis mãe sequatur variatio totius materie. ℭ Secũdũ est ꝙ ad variationẽ totius materie sequatur variatio totius compositi.

Primũ ꝓ suppᵐ ꝓ opi. Man. 2ᵐ ꝓsuppᵐ.

ℭ Ex quibus infert vnã conclusionẽ responsiuã ad dubium. ꝙ variata parte mãe vel totali mã seqr̃ totius cõpositi nãlis variatio.

ꝓ 1ᵃ ꝯ.

ℭ Ex qbus infert aliã conclusionẽ ꝙ seqr̃ gñaliter. ꝙ nulla sub̃a põt habere aliã partem: ꝙ̃ iam hz. Et ꝑ idem etiã nullũ accidẽs põt habere aliã partẽ ꝙ̃ habeat: ideo nec soꝛ. nec aliqd aliud potest augeri. ℭ Et siquis diceret ꝙ hoc ẽ contra Arist. aiata non posse augeri. rñdetur ꝙ ita bñ põt sustineri inaiatũ augeri sicut animarũ. Et tã bñ põt rñderi ad rõnes probãtes aialia habẽtia formas ex/

2ᵃ ꝯ.

tensas augeri q ad rōnes pbātes alalia habētia formas inextēsas augeri. Uel vt verius loquimur: tamē male pōt sustineri vnū q aliud. ¶ Et ita cōtra Ari. est aiam aia extēsa non augeri sicut habētia formā inextēsam: q Ari. credidit in hoie esse aliquā formā subalē extēsam vltra itellectū quē credidit esse eternū et vnicū in tota specie: et increatum et nō remanētē post mortē: sicut pz colligēdo diuersa dicta eius in diuersis locis: q̄re sicut Arist. nō ē credēdū de aia itellectiua: ita nec de augeri vel diminui credēdū est verbis eius. ¶ Q aūt intell'o sit eternus colligitur ex duob' dictis ei'. ¶ Primū dictū est p celi. q nihil hz p'n'm qd non sit habiturū finē: nec aliqd hz finē qd non habuerit p'n'm. ¶ 2m dictū ē. 3° de aia: vbi ponit intellectū humanū non corruptibilē. et 2° de aia. separatur aūt hoc ab hoc sicut ppetuum a corruptibili. q̄re si nō hz finē nec habuit p'n'm. et per ꝯñs est eternus. ¶ Q aūt vnicū intellectū ponat. pz: q non ponit Arist. multiplicationē idiuiduoꝝ sub eadē spe nisi ad ꝯseruandū spēm: sz cū vnico intellectu pōt spēs ꝯseruari cū sit etern'. q̄re vnic' ē. ¶ Q āt posuerit illū nō fuisse creatū. pz: q sz eū ex nihilo nihil fit. p phys. nec dixisset vltimā po'm in hoie eē animā: sz intellectum: q oīs aīa est actus corporis inherēs. vt pz ex diffōne eius. 2° de aia. ¶ Q aūt negasset Arist. q aia maneat post mortē. pz. q nec inherēs nec appropriata. in illis saltē libris q ad latinos puenerūt. Sicut negasset esse spūs malignos: quos vulgus tētatores vel diabolos appellat. Ari. eni pro magna pte negauit qcqd nesciuit. Et si attēte eius volumina inspexeris: videbis q ipse totū ꝫ credidit: hoc q̄s totū credidit: Auer. 3° de aia. cōmēto 5° Hec Māina. ¶ Ex qbus rñdet ad argumēta in oppo'm.

Margin (left): T.c.103 · T.c.28. · T.c.20. · T.c.21. · T.c.33. · T.c.4. · Ad p[ri]mu[m] p[er] alter[natiuam] …

¶ Ad p'm dicit q pōt negari ꝯñā cū dz q seqtur q for. nō pmanebit per tēpus: q q rōne est poße q in aliq parte hominis p aliqd tēpus non fiat resol'o. eadē rōne stat q i toto hoie p aliqd tps non fiat resol'o. ¶ Itē stat egrū nō nutriri. et ēt plātā non nutriri: tā quo ad se q quo ad preter q stat plātā in magno frigore nō crescere nec resolui: g p idē stat id qd pmissum est. ¶ Uel adhuc cōcessa ꝯñā: negatur q ꝯñs sit falsum. et ad pbōnē cū dz q eēt deceptio in distributionib' bonoꝝ et maloꝝ. dz q fm iustitiam distributiuā et catholicā veritatē spectādū est ad aiam: a q oīs actio cōpositi prouenit. et nō ad māam: a q nihil prouenit. ¶ Et iō nō opz q si. a. aia cū. b. mā peccauit: q cū eadem mā puniat: sz sufficit q illa aia cū quācūq mā puniatur: et sic pmietur.

Margin: Ad 2m

¶ Ad 2m dicit q catholica veritas nō fundat in mā. cū enim dei fili' in se tres nās ꝯtineat: verbum: animā: et māam. stat q ille nūs q est illa tria desinat eē: sicut stat q numerus ille q est deus in instāti qd est p'sens incipiat esse. Et iō possibile ē q christus fz partē materialē desinat eē et incipiat eē fm q hō. sed ista disputatio nō est pferēda apud vulgus: q nescit vulgus speculari veritates q sunt vltra vulgarē ꝯsuetudinem.

Margin: Ad 3m

¶ Ad 3m pz: q cū veritas catholica respiciat formā: a q oīs actio cōpositi prouenit. et nō māam: iō ille hō dz saluari cui' aia saluat. et ille dz damnari cuius aia dānat.

Margin: Ad 4m

¶ Ad 4m cū dz q aia trāsibit de corpe in corpus ꝯcedit. et cū tu dicis q hoc ē ꝯ Arist. negat. q Arist. solū ꝯdicit antiqs in hoc q vnicuiq aie l specie sua nō aptabāt ppriū corp' fm spēz. ac si sit ꝯtingēs quālibet aiam qdlibet corpus ingredi. sicut fabulabat Pythagoras: qd est incōueniēs. q qlibet aia in spē sua limitat sibi corpus ppriū fm spēm. ¶ Item negabat Arist. aiam trāsire de vno corpore in aliud corpus sepatū. sz de vno corpe in aliud corpus cōiunctū non negasset. q̄re 7c.

Margin: Ad 5m

¶ Ad 5m negat ꝯñā: q licet forma plus faciat ad vnitatē et identitatē compositi q māa: q fola formaliter facit: et mā māliter: tñ q mā etiā aliquid facit ad vnitatē compositi. et qñ concurrūt ad aliquē effectū. vno deficiente deficit effectus. igit deficiente vnitate materie deficit vnitas cōpositi. q̄re.

Margin (right): Prima via pro via cōi.

¶ Pro via aūt cōi tenēda ponitur duplex modus rñdēdi. Unus modus est famosior, quē cōiter medici sequūtur: q dicit q ad hoc q idiuiduū conseruet idē: reqritur q eius forma ꝯseruet in eadē mā sibi propria saltē fm partē. Mā aūt ppria indiuidui humani dz humidū radicale siue substātificum ex quo membra formata sunt. Et lz continua fiat resolutio humidi ex actiōe caloris nālis: nō tñ ex toto ꝯsumit ppter humidū nutrimētale aduenies: qd in mēbrū cōuertit: in qd calor nālis magis agit q in radicale: ppter habere maiorē cōtrarietatē ad illud. Et q humidū nutrimētale nō est equalens humido radicali sz deterius: iō cōtingit senescere et mori.

Margin: Scda via.

¶ Alius modus rñdēdi est subtilior et forte ꝯformior Pho in de gñone aialiū quē seqtur Plusq̄cōmētator 2° techni. et dixit q ad h q indiuiduū maneat idē sufficit eādē eē formā et non māam: q fm Ari. mēbꝛ dr duobus modis. s. fm māam et fm formā. p mō mēbrū patit resolutionē. 2° aūt mō nō. Et est mirabile h q mēbrū 2° mō nutrit et restaurat: nō aūt p mō q oz nutritū saluari. mā aūt nō saluat. q est in cōtinuo fluxu. forma aūt stat semp durāte vita. cū igit mā humidi substātifici q stat sub forma mēbri nō maneat: sz loco eius adueniat mā nutrimentalis: q ēt nō manet: iō membrū nō dz nutriri fm māam. si eni mā saluaret vsq in finē vite: diceret vtiq mēbꝛ nutriri fm māam ꝯ Arist. q̄re dz nutriri nisi fz formā.

Margin: Secūdo de generatione animalium c.

¶ Difficultas qd est p'n'm indiuiduationis. ¶ Sz ad hūc 2m modum rñdēdi accidit dubitatio ex dicto phi 4° metaph. qd est: q eadē numero sunt: quoꝝ mā ē vna. et itelligit māam ppriā: sz mā nullius coꝝ q nutriūtur remanet vna p et vltimo pte. igitur nullū tale indiuiduū remanet vnū numero. Et ex hoc textu cōiter trahit q p'n'm indiuiduationis ē mā: q de nā forme est q sit cōicabilis multis vna existēs: non aūt de nā mae. q̄re 7c.

Margin: Pria diff[icul]tas … T.c.10.

Margin: Rñsio.

¶ Rñdet Plusq̄cōmētator 2° techni. q nullo mō credendū est Arist. voluisse māam esse pncipium indiuiduationis: sed formā. et rō est: q illud est p'n'm indiuiduationis: per qd indiuiduū est vnū: et indiuisum a se: et diuisum a qlibet altero: sz forma ē hmōi. nō autē mā. vt pbabo. g 7c. pbat minor. et p q p formā sit vnū: q ab eodē res hz eē et vnū esse. sz hz esse a forma. q forma est q dat esse rei et nō mā: g 7c. 2° q p formā sit indiuisum. pz: q ab eo hz esse indiuisum a quo hz esse vnū. igit a forma: et non a mā. ¶ Itē fm formā indiuiduū non diuiditur. fm aūt māam sic: q fm māam res est quāta et diuisibilis. ¶ Tertio q per formā sit diuisum ab altero. pz: q oīs distinctio est a forma. in fundamēto autē nāe nihil est distinctū. vt inqt auer. et fundamētū nāe appellat materiā pmā. q̄re 7c.

Margin: T.cō.2.

¶ Est ēt auctoritas phi q forma ē p'n'm indiuiduationis: nā inqt phs 2° de aia q suba est vnū genus eoꝝ q sunt. et huius aliud ē sicut mā: qd fm se qdem non est h aliqd. alterū aūt formā et spēm: fm quā dz iam hoc aliqd. hec phs. mō si per formā res dicit hoc aliquid dz indiuiduū per formā: q̄re forma est p'n'm idiuiduationis. ¶ Si aūt cōparetur forma ad māam: mā magis dz vna p formā q econtra: q mā per formā est enors nō econtra. g mā per formā est vna: et non ecōtra. ¶ Itē cū sit vna mā cōis oium gñabilium: non sit aūt vna forma cōis omniū gñabilium: sz alia et alia. igit forma ē magis apta appropriare sibi māam q ecōtra. hoc idē voluit auicēna 6° nālium. q forma magis appropriat sibi māam q ecōtra: hoc idē auer. 2° de aia dicēs: melius est existimare q cā diuersitatis mae sit diuersitas formarū q ecōtra. ¶ Quapp dicit q diuersitas indiuiduoꝝ eiusdem speciei pncipaliter nō est a materijs sed a formis q suis essentijs diuersificātur: quas acqrunt a diuersis agentibus vel ab eodē diuersimode se habēte: qd qdem agens ppter hanc diuersitatē reducit potentiā mae in diuersos actus. ¶ Ad argumētum igit dz p ad antecedens q illud dictū phi verū est:

q eadē numero sunt. quoꝝ mā est vna: qꝛ nō pōt esse mā vna nisi forma sit vna: mā tñ nō est illud per qđ aliqd ē in diuiduū nisi per accidēs. s. inq̄ꝫtuꝫ acq̄sitio forme ē in ea: qꝛ cum indiuiduū sit magis indiuiduū a forma q̄ꝫ a mā: si pōt contingere q seruata forma varietur mā: nō ꝓpter hoc indiuiduū erit aliud: qꝛ remanet illud: a quo indiui/duum hꝫ eē ꝛ vnū esse. q̄re non valet ꝯña cū infert. ergo indiuiduū non est idē: cuius mā non est vna: qꝛ dictū ē q vnitas materie arguit vnitatē forme: sed diuersitas mate rie nō arguit necessario diuersitatem forme. q̄re ꝛc̄. ❡ Ex his facile patere pōt: quō sm̄ hūc 2m modū rn̄dēdi partes aīati distinguunt adinuicē: qꝛ lꝫ totū aīatuꝫ distinguatur ab altero per formā simplr̄ ꝛ ex ꝯsequēti per appropria tionem talis materie: qꝛ forma appropriat sibi mām: ta/mē ptes aīati nō distinguunt adinuicē per formā simplr̄: qꝛ est eadē forma cuiuslibet partis. sed distinguunt ꝑ for/mam: alio mō se hn̄tem: ꝛ per appropriationē talis mate rie: qꝛ forma totius vno mō se habēs. s. in ordine ad ope/rationeꝫ vnius mēbri appropriat sibi mām illius mēbri. ꝛ alio mō se hn̄s appropriat mām alterius mēbri. ꝛ sic de alijs. q̄re vnū mēbrū distinguit ab altero per formā alio mō se habentē: ꝛ per appropriationē talis materie. ❡ Ex his facile rn̄detur ad argumēta Marsuani. ❡ Ad primū

Ad primū q pte nega tiuā vi.

negatur ꝯsequētia cū infert q pes esset caput: ꝛ q pes es/set quelibet pars sortis. Et ad ꝓbōnē cū dicit: qꝛ eadē est forma cuiuslibet partis: ꝛ mā non variat idētitatē nume/ralē: ergo quelibet ps est eadē alteri. dicit sm̄ pmum mo dum rn̄dēdi negādo minorē: qꝛ sm̄ illū modū ad idētita teꝫ numeralē reqritur idētitas māe totalis vel partialis. Sm̄ vo aliū modū negat ꝯña: qꝛ lꝫ sm̄ illū sola forma fa/ciat ad idētitatē numeralē: ꝛ eadē sit forma simplr̄ cuius/libet partis: tñ sm̄ qd: est alia ꝛ alia: inq̄ꝫtum est alio mō se hn̄s respectu vnius partis: ꝛ respectu alterius: ꝛ h̄ suf ficit ad illam diuersitatē. ❡ Ad 2m negat ꝯña. cū infertur q sor. sit plato ꝛ differat ab illo. Et ad ꝓbationeꝫ ꝯcedit q sor. differat a pla. ꝛ negatur q sor. sit plato: ꝛ cū tu pro bas: qꝛ posse ē q de⁹ eādē aīaꝫ īfundat ī māꝫ sor. ꝛ ī māꝫ pla. sicut infundit in diuersas partes sor. negat q hoc sit possibile: qꝛ impossibile est vnā formā diuersas mās ifor mare seorsum existētes: q̄n vnius forme vnū est subm: ꝛ non est sil'e de forma informāte diuersas partes māe: qꝛ ex illis sit vna mā totalis: ꝛ vnum subm. q̄re ꝛc̄. ❡ Ad 3m negat ꝯña: cū infertur q ille terminus sor. eēt termin⁹ ac/cidētalis. Ad ꝓbationē dr̄: q cum accñs sit quod adest ꝛ abest ꝑter subiecti corruptionē: q terminus accñtalis dr̄ qui ꝑdicatur affirmatiue ꝛ negatiue successiue de eodem termino subiectiuo ꝑter eius corruptionē. i. de eodē termi/no singulari supponēte pro eodē ente in actu ꝑter illi⁹ cor/ruptionē. mō pꝫ q argumentū non valet: qꝛ cum ille ter/minus sor. ꝑdicatur de pte sui affirmatiue ꝛ negatiue nō ꝑdicatur de eodē termino subiectiuo: cū pars non sit ens in actu: sed in potētia. quare ꝛc̄. ❡ Ad 4m negatur ꝯña cū infertur q ista duo ꝯdictoria erūt simul vera. hoc est sor. ꝛ hoc nō est sor. demōstrata parte sor. per ly hoc: q̄ aliq̄n erit sor. Et ad probationē ꝯceditur q. a. non est sor. qꝛ ps non est sub totū: sed negatur q. a. est sor. Et cū tu probas: qꝛ aliq̄n iste conuertent: hoc ē sor. demōstrato sor. ꝛ h̄ est sor. demōstrato. a. ꝛ eodē modo significāt quo ante: ergo ante ꝯuertebātur: ꝛ ꝯñr sicut illa est semꝑ vera: hoc ē sor. demonstrato sor. ita alia erit semꝑ vera: hoc est sor. demō strato. a. negatur illa ꝯñtia: nūc conuertunt: ꝛ eodē mō si gnificāt sicut ante: ergo añ ꝯuertebātur. ꝛ rō est: qꝛ si nūc cōuertūtur: hoc est ꝓpter mutationē factā ex parte rei: qꝛ qđ erat pars: nunc est totum: ꝛ prius non erat talis muta tio facta: qꝛ non opꝫ q prius cōuertātur. ❡ Ad 5m negat ꝯñtia: cuꝫ infertur q sor. in. a. instanti erit pedalis. Et pro eodē instāti erit maior q̄ꝫ pedalis. Et ad ꝓbationē conce/

Ad 2m.

Ad 3m.

Ad 4m.

Ad 5m.

ditur: q sor. erit maior q̄ꝫ pedalis in. a. instāti: sꝫ negatur q sor. tunc erit pedalis. Et cū tu ꝓbas: sor. erit hoc peda le in. a. instāti: g̃ sor. erit pedalis in. a. istāti: negat ꝯña. Et ad ꝓbationē cū dicis qđ erit hoc pedale in. a. instanti erit sor. g̃ sor. erit h̄ pedale in. a. istāti. negat ꝯña: qꝛ añs ē ve/rum: ꝛ ꝯñs falsuꝫ: cū añs significet q aliqd erit hoc peda le in. a. instāti: ꝛ hoc erit sor. ꝛ hoc est veruꝫ: qꝛ medietas erit h̄ pedale in. a. instāti: ꝛ illa medietas erit sor. non tñ ꝑ a. instāti: sed ꝯñs significat q sor. erit pedalis in. a. instāti qđ est falsum. neq̄ꝫ arguit a ꝯuertēte ad ꝯuersam: qꝛ non restringūtur ad eādē dr̄iam tp̄is: sꝫ ista: sor. erit hoc peda le in. a. instāti: cōuertitur in hāc: qđ erit hoc pedale in. a. i stanti pro tūc erit sor. ꝛ sic vtraq̄ꝫ ē falsa. q̄re ꝛc̄. ❡ Ad 6m negatur ꝯña cū infert q. a. est pedale: ꝛ imediate post in/stans qđ est pñs erit bipedale: ꝛ tñ. a. nūq̄ꝫ augebit: ꝛ ad ꝓbōnē admisso casu negat: q. a. imediate post instās qđ est pñs erit bipedale. ꝛ cū tu ꝓbas: qꝛ. a. imediate post h̄ erit sor. ꝛ sor. imediate post hoc erit bipedale: g̃. a. imedia te post h̄ erit bipedale: negat maior. s. q. a. imediate post hoc erit sor. ꝛ ad ꝓbationē: qꝛ sor. imediate post hoc erit sor. ꝛ sor. erit. a. g̃ sor. imediate post hoc erit. a. ꝛ ꝯñr ꝑ cō uersionē: ergo. a. imediate post hoc erit sor. negat p⁹ ꝯña: qa lꝫ sor. erit. a. non tñ imediate post hoc erit. a. q̄re nō va let. ❡ Ad 7m negat ꝯña: cū infert q sor. per totā horā fu/turā erit albus: ꝛ tñ ꝯtinue ꝑ eādē horā erit sūme niger: ꝛ admisso casu: negat illa ꝯña. hoc erit albū: ꝛ h̄ erit sor. g̃ sor. erit albus. silr̄ negat illa ꝯña: hoc erit nigruꝫ: ꝛ hoc erit sor. g̃ sor. erit niger: sed opꝫ arguere sic: hoc erit albū: ꝛ hoc pro tūc erit sor. g̃ sor. erit albus: ꝛ sꝫ minor ē falsa. Si milr̄ in alia. ❡ Ad 8m negat ꝯña: cum infert q ps sor. erit maior sor. Et ad ꝓbōnē nō admitto casum. s. q separetur manus a sor. remanēte aīa intellectiua in ea sic ꝑus erat: qa imposs'e est vnā formā simul diuersas mās informare. q̄re ꝛc̄. ❡ Ad 9m negat ꝯña cū infert: q q̄libet ps quātita tiua sor. differt a sor. ꝛ tñ nulla ps q̄ꝫtitatiua sor. pt differ re a sor. Et ad ꝓbationē concedit q quelibet ps q̄ꝫtitati/ua sor. differt a sor. qa pars est aliud a toto: sed negat q nulla pars quātitatiua sor. possit differre a sor. Et cuꝫ tu ꝓbas: g q̄libet pars sor. pōt eē sor. ergo nulla ps sor. po test differre a sor. ꝑ. negat añs: qa non sub q̄cunq̄ꝫ modi/ca mā pōt stare forma sor. q̄re nō q̄libet ps sor. pōt eē sor. ❡ 2o adhuc ꝯcesso añte non valet ꝯña. qa lꝫ q̄libet ps sor. possit esse sor. tñ nulla ps sor. est sor. q̄re q̄libet ps sor. dr̄ a sor. ꝛ si q̄libet ps sor. differt a sor. ē q̄libet ps sor. pt dif ferre a sor. lꝫ ꝯña ab esse ad posse. ❡ Forte diceres q illa ꝓpō: q̄libet ps sor. pōt differre a sor. sigt q q̄libet ps sor. pōt differre ab eo qđ est vel pōt esse sor. sed cuꝫ q̄libet ps sor. possit eē sor. igitur q̄libet ps sor. pōt differre a seipsa. ❡ Dicit negādo q illa ꝓpositio significet illud: sꝫ signat q q̄cq̄d ē ps sor. vel pōt esse pars sor. pōt differre a sor. ꝛ hoc est verū. ❡ Ad 10m negat ꝯña: cū infert q aliqd fuit sor. qđ iā non ē sor. Et ad ꝓbationē admisso casu: cū dr̄ h̄ fuit sor. qđ iā non est sor. demonstrādo. a. b. c. ꝑ ly hoc: ꝛ hoc fuit aliqd: g̃ aliqd fuit sor. qđ iaꝫ non ē sor. negat illa maior. hoc fuit sor. qđ iā non est sor. demr̄ando. a. b. c. qꝛ ꝑ ly hoc n̄ pñt demr̄ari illa tria: nisi inquātū illa tria sunt vnuꝫ aliqd qđ demr̄atur. puta sor. ꝛ tūc sigñat q sor. fuit sor. q iā non ē sor. qđ est falsum. si vo diceres hec fuerunt sor. q̄ iā non sunt sor. demr̄ando illa tria collectiue ꝯcedi/tur: qꝛ aliq̄ partes fuerunt sor. q̄ iā non sunt sor. tenēdo q totū realr̄ sit idē q sue ptes. ❡ Ad 11m. negat ꝯña: cū in/fert q aliqd ꝑ totā horā augebit ꝛ diminuet. Et ad ꝓba tionē admisso casu: dr̄ q sortes diminuet ꝛ. a. augebit: ꝛ cū tu arguis q. a. diminuet: q̄a sor. minuet: ꝛ sor. erit. a. g̃. a. minuet. negat ꝯña: sꝫ minor dꝫ eē. ꝛ sor. pro tūc erit. a. qđ ē falsuꝫ. q̄re ꝛc̄. ❡ Circa dicta occurrit difficultas an aīa intellectiua sꝫ opinionē phī debeat eē corpori. ❡ Et arguit

Ad 6m

Ad 7m.

Ad 8m.

Ad 9m.

Instan.

Rn̄sio.

Ad 10m

Ad 11m.

2a difficul/tas ancta.

Negatiue arguit primo pro Mant.

primo q̄ nõ pro Mãtuano sic tenẽte. ¶ Primo. q2 aia intellectiua fm phm ē eterna.s.a pte añ ⁊ a pte post: igitur nõ dat esse corpi. tz ꝯña: q2 forma eterna non dat esse corpori corruptibili: cũ forma non sit añ suã mãm. 12. metaphysi. añs pbaṫ ex duob9 dictis phi. p̄m est in scđo ⁊ 3° de aia: q̄ intellectus ē ppetuus ⁊ imortalis. 2m dictũ est p̄ celi: q̄ nihil hz p̄n̄m qđ nõ sit habiturũ finẽ: ⁊ nihil hz finem qđ nõ sit habiturũ p̄n̄m. ¶ Modo si aia itellectiua nõ hz finẽ per p̄m dictũ: seqtur q̄ nõ hz p̄n̄m per scđm: q̄re eterna erit a pte ante ⁊ a pte post. ¶ Scđo. q2 vnica est aia intellectiua in oibus hoib9: igiṫ nõ dat eē corpi. tz ꝯña: q2 forma dans eē: dat vnũ esse: quare si daret eē corpi solũ esset vnũ corpus cui daret eē: ⁊ nõ plura: q̄re si vnica ē i oibus hoib9 nõ dat eē corpi. pbaṫ añs ex vno dicto qđ colligiṫ a pho 2° de aia: q̄ multiplicatio individuoꝶ sub eadẽ spe poniṫ ad cõseruandũ spẽm: sed p vnicã aiam itellectiuam põt spẽs ꝯseruari cũ sit eterna: igitur aia intellectiua non multiplicaṫ. q̄re est vnica. ¶ Tertio. q2 aia itellectiua nõ pducitur de nouo: igiṫ non dat eē corpi. tz ꝯña: q2 alr sequereṫ q̄ aliqñ daret eē: ⁊ aliqñ nõ: aut trãsire de corpe i corpus. tz ꝯña: q2 si est anteq̄ corpi det eē: ex quo nõ pducitur de nouo: aut dat eē alteri corpi: aut nõ. si nõ hẽo p̄m partẽ. s. q̄ aliqñ non dat eē corpori. si v̄o sic hẽo aliã ptẽ: q2 si daret esse alteri corpi: trãsiret de vno corpe in aliud. añs p̄ncipale pbatur: q2 si pducitur aia intellectiua: aut pducitur per creationẽ: aut per gñationẽ: nõ p̄ modo: q2 fm phm p̄ physi. ex nihilo nihil fit: ⁊ in hoc ꝯuenisit oẽs phi. quare oẽs phi negãt creationẽ. nec ēt producitur scđo modo. s. per gñationẽ: q2 qđ producitṫ per gñonem educitur de po mãe in virtute dispõnũ pductarũ ab agẽte nãli: sed illis dispõnibus corruptis nec̄io corrũpiṫ talis forma q̄ sic pduciṫ: igitur aia intellectiua corrũpetur: qđ est ꝫ phm. q̄re nec per creationẽ: nec per gñonẽ pducitur fm phm: igiṫ hz eũ nullo mõ pducitur. ¶ Quarto arguitur sic. Aia itellectiua nõ remanet post mortẽ: igiṫ nõ dat eē corpori. tz ꝯña: q2 si daret eē: ⁊ cũ ipsa sit perpetua remaneret post mortẽ. añs pbaṫ dupl̄r: p̄ ex dicto phi in phemio de aia vbi dubitat an aliq̄ sit opatio propria aie. Et dicit: si igiṫ est aliqua opatio ppria aie: ipsa sepabilis est. si v̄o nulla est opatio ppria: ⁊ ipsa nõ ē sepabilis: q2 tũc vel eēt ociosa: vt dixit Themistius. Et subdit postea: maxime aũt vi propriũ intelligere. si aũt itelligere est phãtasia aut nõ sine phãtasia non vtiq3 erit sine corpe. i. nõ erit ppria. Et in 3° de aia expresse decl̄at hoc dicens: nequaq̄ sine phãn̄ intelligit aia. q̄re nulla est opatio ppria eius. q̄re nõ põt separi a corpe: nec remanet post mortẽ. ¶ Secũdo pbaṫ idẽ ex alio dicto phi. 3. de aia. cap. 3. vbi dubitat an intell's reminiscaṫ post mortẽ. Et rñdens dicit. non reminiscimur aũt h̄ enim ipassibile est: passiuus v̄o itellectus corruptibilis: ⁊ re sine h̄ nihil itelligit. Ex qb9 ꝯbis pz: q̄ si intell's non reminisciṫ post mortẽ: q2 nihil intelligit sine intellectu passiuo q corruptus ē. i. sine cogitatiua: qđ si remãeret p9 mortẽ eēt ociosus: q2 nihil itelligeret qđ est incõueniẽs. ¶ Confirmaṫ hoc ēt auctoritate Commẽ. q expresse 3° de aia dicit hãc eē opinionẽ phi. s. q̄ aia intellectiua non dat eē corpori sz tñ opari: aia v̄o cogitatiua dat eē homini ⁊ gñatur ⁊ corrũpiṫ: ⁊ p illã gñaṫ ⁊ cõrũpiṫ hõ. q̄re si aia intellectiua dī forma hois: itelligiṫ q̄ sit forma dans tñ operari. ¶ In opp̄m arguiṫ q̄ fm opinionez phi aia intellectiua dat eē corpori: ⁊ hoc ex dictis phi. p̄: q2 aia intellectiua ē actus p̄mus corporis: igiṫ aia intellectiua dat esse corpori. tz ꝯña per phm scđo de aia. cap̄ p̄. vl'r quidẽ dictũ est qđ sit aia: est eniz subã fm rõnẽ: hoc aũt est qđ quid erat eē corporis. añs pz per phm eodem cap̄ diffinientez aiam: q̄ est actus primus corpis. Et q̄ ista diffõ cõpetat cuilibet aie pz p id qđ subiũgit cũ dicit. Si aũt aliqđ cõe in oi aia opz dicere: erit vtiq3 actus primus corpis. ¶ Forte diciṫ more Auer. q̄ aia ⁊ diffinitio eius fere equoce dr de aia itellectiua: ⁊ de alijs aialibus. ¶ Contra argṫ: q2 vel per hoc intelligit q̄ equoce dī vel analogice. si dī p̄m: ⁊ cũ equocum nullo mõ possit diffiniri. 6° topi. igiṫ aia nullo mõ põt diffiniri: ꝫ phz hic. si v̄o dicitur 2m: vel tali analogo cõpetit vna rõ cõis suis analogatis vel nõ: si sic maxime erit illa diffõ data pz p phm dicentẽ. si aũt aliqđ cõe in omni aia opz dicere: ⁊ erit vtiq3 actus p̄mus corporis. si v̄o nõ cõpetit vna rõ cõis: ⁊ sequitur ꝯtra phm dicentẽ. Uniuersal'r qdẽ dictũ est qđ sit aia: est eniz suba que est fm rationẽ. ¶ Scđo argṫ sic. Aia intellectiua inest homini fm phm vt pbabo: ğ aia intellectiua dat eē homini. tz ꝯña ex dria q̄ est inter formaz dantẽ eē: ⁊ formã dantẽ tñ opari: q2 forma q̄ dat tñ operari dr assistere illi cui dat opari: ⁊ non dr inesse: vt intelligẽtia orbi assistit ⁊ nõ inest: forma v̄o q̄ dat eē dr inẽe. Añs pbaṫ p phm 2° de aia. cap̄ 4°. vbi loqtur de potẽtijs aie: ibi dicit. inest aũt plãtis solũ vegetatiuũ: alijs aũt h̄ ⁊ sensitiuũ vt aialibus. qbusdã v̄o adhuc inest fm locũ motiuum: alterius aũt intellectiuũ: ⁊ intellectus inest vt hoib9: ⁊ si aliqđ alterũ huius ē honorabilius. Mõ si itellectiuũ ⁊ intell's inest hoib9: igiṫ aia itellectiua inest hoib9. tz ꝯña: q2 non põt po alicuius forme inẽe alicui sine forma in q̄ est. ¶ Forte dr q̄ phs iproprie loqtur cũ dicit q̄ intell's inest hoibus: q2 intẽdit q̄ inest tñ fm opari. ¶ Cõtra arguitur: q2 hoc dato seqtur q̄ nec vegetatiuũ: nec sensitiuum nec fm locũ motiuũ insunt fm eē homini: ⁊ ꝯñr q̄ nulla forma daret eē hoi: qđ est absurdũ. pbaṫ ꝯña: quia phs eodẽ cap̄ 4° dicit. Silr autẽ se hz in figuris: ⁊ in his q̄ sunt fm aiam: semp enim in eo qđ est posterius ē po id qđ p̄us est in figuris ⁊ aiatis: sicut eniz trigonũ in tetragono: sic vegetatiuũ in sensitiuo: ⁊ sic de alijs. Et subdit: qbus aũt inest rõcinatio. i. itellectiuũ: z de numero corruptibiliũ: his reliq̄ oia insunt. s. vegetatiuũ sensitiuũ ⁊ fm locũ motiuum: ⁊ non eꝫ. hec phs. mõ arguiṫ sic. si intellectiuũ nõ inest hoi fm eē: igiṫ nec vegetatiuũ nec sensitiuũ nec fm locũ motiuũ insunt hoi fm eē. pbaṫ ꝯñtia: q2 ista tria. vegetatiuũ sensitiuũ ⁊ fm locũ motiuũ isunt hoi ratione itellectiui: q2 sunt in po in itellectiuo: igiṫ intellectiuũ magis iest hoi q̄ ista tria. tz ꝯña: q2 pp qđ vnũqđq3 tale ⁊ illud magis. q̄re si itellectiuũ qđ magis iest hoi q̄ ista tria non isit fm eē: igiṫ nec illa insunt fz eē. q̄re nulla forma inerit hoi fm eē: ⁊ ꝯñr nulla forma dabit esse hoi: qđ est absurdũ. ¶ 3° argṫ sic. Aia intellectiua ē qua p̄ hõ intelligit: ğ aia intellectiua ē forma dans spẽm hoi: ⁊ ꝯsequenter aia intellectiua dat eē homini. p̄ ꝯña pbatur: q2 cũ intelligere sit ppriũ homini fm spẽm. p̄ ethic. ⁊ ppria operatio alicuius fm spẽm non ꝯueniat nisi a forma dãte spẽm: ğ si aia intellectiua ē qua p̄ hõ itelligit: ipsa ē forma dãs spẽm hoi. scđa ꝯña pbaṫ cũ dr: ⁊ ꝯñter aia intellectiua dat esse homini: q2 forma dãs spẽm nec̄io dat esse: qđ pbaṫ: q2 dria specifica q̄ sumiṫ a forma dãte spẽm intrinsece ⁊ eēntial'r p̄dicatur: igiṫ sumiṫ a forma dãte esse. tz ꝯña: q2 ex opposito ꝯñtis seqtur opp̄m añtis. añs v̄o p̄ncipale pbaṫ. s. q̄ aia intellectiua est qua hõ p̄ itelligit: q2 colligitur a pho 2° de aia. cap̄ 3° cum dicit: aia aũt est hoc quo viuimus ⁊ sentimus ⁊ mouemur ⁊ itelligimus p̄m: mõ si aia intelligimus p̄m: ⁊ non vegetatiua nec sensitiua nec fm locũ motiua: igitur aia intellectiua itelligimus p̄mum. q̄re aia intellectiua est qua hõ p̄ intelligit. ¶ Forte dr q̄ nõ solũ aia intellectiua est qua hõ p̄ intelligit sed ēt cogitatiua: diuersimode tñ: q2 cogitatiua est qua hõ itelligit p̄us. i. imediate: ⁊ aia intellectiua est qua hõ intelligit p̄. i. p̄ncipal'r. quare vtraq3 cõcurrit ad dãdũ spẽm homini: lz vna p̄ncipali9 altera: ⁊ iõ dr q̄ aia itellectiua vt appropriaṫ cogitatiue dat spẽz hoi. q̄re pz q̄ nõ seqtur: hec forma dat spẽm hoi: ğ dat eē hoi. ¶ Cõtra arguiṫ ⁊ p̄ q̄

T.c.16. T.c.21. T.c.102 Argṫ 2°. T.c.25. Argṫ 3°. T.c.33. Arg.4°. T.c.30. T.c.20. Confir. T.cõ.8. T.c.4. T.cõ.7 Solo. Impugñatio. Argṫ 2°. T.c.17 ⁊.29. Solo. Instan°. T.c.30. ⁊.31. T.c.32. Argṫ 3°. T.c.24 Rñho. Instã.

cogitatiua non ē qua hō intelligit ꝓ.i.imediate:qꝛ cogi/
tatiua ē forma sensitiua:cui⁹ opatio est mediante organo
corpali:vt colligit a pho 3° de aia.cap 3°.vbi appellat co
gitatiuā intellm passiuū corruptibilē:sed intelligere fit si
ne organo corpali:vt expresse probat pho.ꝑ cap tertij de
aia:igitur itelligere nō est opatio cogitatiue.q̄re cogitati
ua non est qua hō intelligit ꝓ.i.imediate. ¶ Ex quo seq/
tur ꝙ cū a cogitatiua nō ꝓueniat opatio hois ſm spēz.s.
intelligere:ꝙ forma cogitatiua non pōt dare spēm hoi.

Insta. 2°.

¶ 2° arguit ꝙ aia itellectiua:si non dat eē hoi:sed solū sit
appropriata:ꝙ non pōt dare spēm hoi:qꝛ forma appro/
priata alteri solū cōicat opationē suā illi:sꝫ forma cōicans
solū opationē suā alteri ꝓsupponit illud alteꝝ eē:sꝫ ab eo
dem hꝫ esse ꝛ vnū eē:ꝛ per vnū eē reponit in spe sua:igit

Rñsio.

ꝓsupponit illud esse in spe sua:q̄re nō dat spēm illi. ¶ Ni
si forte dicat ꝙ hō per formā cogitatiuā est in spe q̄dā sen
sitiuoꝝ:ꝛ p eē appropriatā animā intellectiuā illi:trahit
hō ad altiorē spēm ꝛ gradū.s.itellectiui. ¶ Cōtra arguit:

Impugnatio.

qꝛ p eē approꝑatā aiaꝫ itellectiuā hoi nō hꝫ aliud hō nisi
ꝙ influit ꝛ cōicat sibi itelligere:sꝫ h̄ est actus scōs ꝛ nō ꝓ
mus:igit est pfectio accñtalis:sꝫ pfectio accñtalis nō va/
riat spēm alicuius subē:igit ꝑꝑ intellectionē cōicatā hoi
non trahit hō ad altiorē spēm ꝛ gradū:quare nec aia in/
tellectiua appropriata dabit spēm hoi:nec cogitatiua da

Arg.4. 3° difficultas ān re. Argr ꝑmo ꝙ aia itellectiua nō sit a pte añ eterna.

bit spēm hoi.ꝛ sic nulla forā dabit spēm hoi. ¶ 4° argui/
tur:ꝙ aia itellectiua nō est eterna:nec vnica i oib⁹ hoib⁹:
ꝛ ꝙ de nouo ꝓducit:imo creatur:ꝛ ꝙ remanet post mor
tē:ex qbus seqtur ꝙ dat eē corporis:si ex oppositis seqtur
ꝙ non dat eē. ¶ Et ꝑ arguitur ꝙ aia intellectiua non sit
eterna a pte añ ſꝫ opinionē Phi:qꝛ pho 12° metaphy.cap

T.c.16.

2°.ponēs dr̄iam inter cās mouētes ꝛ forales dicit:ꝙ cau
se mouētes ꝑexistūt his quoꝝ sunt cāe.formales ꝟo non
ꝑexistūt illis quoꝝ sunt cāe:si simul sunt. Ex quo accipit
ꝙ nulla for⁹ est añ suā mām. Nec excludit aiam intellecti
uā a rōne forme:vt pꝫ per id qḋ seqtur qꝛ dicit. Si ꝟo ali

T.c.17.

qua forma maneat post suā māmꝑ scrutandū est ꝛ in qui
busdā nihil ꝓhibet ꝙ remaneat:vt aia:nō tñ ois sed itel/
lectiua. Ex quo dicto accipit ꝙ aia intellectiua remanet
post mortē. Hic aūt est textus formalr. Mouētes qdem
cause velut ꝑus existētes:q̄ aūt vt rō simul. Si aūt poste/
rius aliqd manet est pscrutādū:ꝛ in qbusdā formis nihil
ꝓhibet ꝙ remaneat:vt si est aia tale nō dis:sed intellect⁹
oēm nāq3 impossibile forsan.hec Phs. ¶ Ex his igit pꝫ

4° difficultas ānexa. Argr 2°

ꝙ ſm opinionē Phi:aia nō fuit añ corpus:vt Plato po/
suit:neq3 ōstruit destructo corpe:imo remanet post mor
tem. ¶ 2° arguit ꝙ non sit vnica in oib⁹ hoib⁹ ſm opinio
nē Phi:qꝛ Phs ꝑ de aia:reprehēdēs antiquos nō deter
minātes aliqd de corpore:dicit:de susceptiuo aūt corpore

T.c.52.

nihil adhuc determināt tanq̄3 ꝯtingēs sit ſm Pythago/
ricas fabulas q̄3libet aiam qḋlibet corp⁹ igredi:vī enim
vnūq̄dq3 propriā habere spēz ꝛ formā:hec Phs. Nō se
quitur si vnūq̄dq3 hꝫ propriā spēm ꝛ formā:sed aia intel
lectiua est ꝓpria spēs ꝛ forma hois:qꝛ est for⁹ dans spēm
homini:igit vnusq̄sq3 hō hꝫ propriā aiam intellectiuā: h̄
idē pꝫ ex eo ꝙ aia intellectiua est actus ꝑm⁹ corpis:ꝛ cō/
sequēter est for⁹ dans esse corpis:qꝛ alterius ꝛ alterius cor
poris humani ē aliud ꝛ aliud eē:qꝛ si aliud est eē sortis ꝛ

5° difficultas.

aliud eē platonis:qꝛ alr essent idē:igit alteri⁹ ꝛ alterius
corpis humani ē alia ꝛ alia aia itellectiua.q̄re non ē vna

Argr 3°

nūo in oibus hoib⁹. ¶ 3° argr ꝙ aia intellectiua sit ꝓdu/
cta de nouo:imo creata ſm phm. Q, sit ꝓducta de nouo:
pꝫ:qꝛ pho 2° de aia.cap ꝑ.innuit ꝙ aia intellectiua ē act⁹
primus corporis. Et postea in fine tertij capli dicit:vnius
cuiusq3 enim act⁹ in ꝓpria mā est aptus natus fieri. Mo/
do seqtur si aia intellectiua ē apta nata fieri in ꝓpria mā:
sed qḋ fit de nouo ꝓducitur:igit aia intellectiua de nouo

T.c.16.

ꝓducitur:hoc idē vult pho.12.metaph.loco supius alle/
gato:cū dicit:ꝙ forma simul ē cū eo cui⁹ est forma:ꝛ non
ante:sꝫ corpus humanū cui⁹ aia est forma de nouo ꝓdu/
citur:igit aia intellectiua ēt de nouo ꝓducit. ¶ Q, āt aia
intellectiua sit creata ſm phm ꝓbat:sꝫ ꝓsupponatur due
dr̄ia inter creationē ꝛ gñonē:q̄ est:ꝙ gño est ꝓductio ali/
cuius ex aliquo.s.ex mā ꝓsupposita de cui⁹ po⁹ educitur:
creatio ꝟo est ꝓductio alicui⁹ ex nihilo.i.nulla ꝓsupposi
ta mā:de cui⁹ po⁹ educit. Quo stāte arguit sic. Aia intelle
ctiua ꝓducitur de nouo:ꝛ nō ꝓsupponit mām de cui⁹ po
tētia educatur:igit aia itellectiua creat.pꝫ ꝯña p ꝓsup^m:ꝛ
maior ꝟo supra ꝓbata ē.minor ꝓbatur p phm 2° de aia/
libus dicētē. Relinqtur aūt intell⁹s solū de foris adueni/
re:ꝛ diuinū eē solū hoc. Ex quo pꝫ manifeste:ꝙ si solū de
foris venit:non ꝓsupponit mām de cui⁹ po⁹ educatur. pꝫ
ēt rōne sumpta a pho:qꝛ qḋ educitur de po⁹ māe ꝓducit
in vigore dispōnū inductarū in mā.quare illis corruptis
corrūperetur:qḋ absurdū ē dicere de aia itellectiua. q̄re
nullā ꝓsupponit mām de qua educatur. ¶ Reassumat ꝯ
rō sic. Aia itellectiua de nouo ꝓducitur ꝛ nō ꝓsupponit
māmde cui⁹ po⁹ educatur:igr aia itellectiua creatur. ista
ꝯña ē bona:vt ꝓbatū est:ꝛ añs est ꝯcedēdū a pho.ḡ ꝯña

Instan°. T.c.33.

est ꝯcedēdū ab eo.q̄re ꝛc. ¶ Forte diceres ꝙ h̄ repugnat
dicto eius.ꝑ phy.vbi dicit:ꝙ cōis opinio phoꝝ est ꝙ ex
nihilo nihil fiat cui assentit.q̄re si dicit aiam intellectiuaꝫ
fieri d̄ nouo necessario hꝫ dicere ꝙ fiat ex aliquo:ꝛ si fiat
ex aliquo nō creatur.niō si tu vis ex alia pte ꝙ ꝑillud di/
ctum relinqtur intell⁹s solū de foris aduenire:ꝙ pho ve/
lit ꝙ aia intellectiua fiat nulla ꝓsupposita mā:ꝛ ꝯñter ꝙ

Rñsio.

creatur.pꝫ manifesta ꝯdictio in dictis eius. ¶ Rñdet ꝙ
ista ꝯdictio sic tollit:qꝛ animā intellectiuā fieri ex aliquo
pōt itelligi duplr.s.ꝓprie ꝛ cōiter.ꝓprie dr̄ fieri aliqd ex
aliquo qḋ fit ꝓsupposita mā quo ad ipsius fieri. Et silr fie
ri ex nihilo:qḋ opponit huic ē fieri nō ꝓsupposita mā q̄
ad ipsius fieri:ꝛ sic ꝯceditur ꝙ aia intellectiua fit ex nihi
lo. Cōiter ꝟo fieri ex aliquo est fieri presupposita mā vel
quo ad fieri vel quo ad informari. Et silr fieri ex nihilo
qḋ opponitur huic ē fieri nō ꝓsupposita mā:nec quo ad
fieri:nec quo ad informari:ꝛ sic cōceditur animā intelle/
ctiuā fieri ex aliquo:qꝛ ꝓsupponit mām quo ad informa
ri:ꝛ sic non dicimus eā fieri ex nihilo. Quare phi negant
posse fieri aliqd ex nihilo:ꝛ vt opponitur ei qḋ est fieri ex
aliquo cōiter.s.qḋ nullo mō ꝓsupponit māmnec quo ad
fieri:nec quo ad informari:ꝛ nō aūt negāt aliquid fieri ex
nihilo:put opponitur ei:qḋ est fieri ex aliquo ꝓprie.q̄re.

6° difficultas ānexa. Arg.4.

¶ Ex his pꝫ:ꝙ lꝫ Aristo.non nōiauerit ꝓductionē ani/
me intellectiue creationē:tñ illā non negaret:creationem
ꝟo angeli ꝛ mūdi forte negaret. ¶ Quarto argr ꝙ aia i

T.c.17.

tellectiua remaneat post mortē ſm phm.ꝛ ꝑ de hoc est te
xtus phi supra allegatus.12.meta.dicētis:ꝛ in qbusdā ni
hil ꝓhibet ꝙ remaneat:vt si est aia tale non ois:sꝫ intel/
lectus:oēm nāq3 impoſſe forsan. ¶ Itē de hoc est textus.

T.c. 64 ꝛ.65.

ꝑ de aia in erroribus.cap 8° vbi dī.intellectus aūt videt
in fieri subā q̄dā existēs:ꝛ nō corrūpi:maxime.n.corrum
peretur vtiq3 ab ea q̄ est in senio debilitate:non aūt forte
quēadmodū i disinterijs accidit.si.n.accipiat senex ocu
lum iuuenis videbit vtiq3 sicut ꝛ iuuenis:qꝛ senii non est
in sustinēdo aliqd animā sed in quo:sicut in ebrietatib⁹ ꝛ
īfirmitatib⁹:itelligere ḡ ꝛ ꝯsiderare marcescūt alio q̄daꝫ
iterius corruptor:ipm aūt impassibile.s.intell⁹s:hec phs.
¶ Forte dī ꝙ pho ibi loqtur ſm opinionē famosaꝫ alio/
rum dicētiū intellectū esse incorruptibilē:imo oēm aiaꝫ.
¶ Si hoc est ſm opinionē phi concludit:si ꝟo ē ſm opi/
nionem alioꝝ facit aliquā fidem:cū ipse nō repugnet illi
neq3 hic neq3 alibi. ¶ Itē de hoc est textus scdi de aia.ca

T.c.21.

pitulo 3° dicēs.de intellectu aūt ꝛ pspectiua potentia ni/
hil adhuc manifestū est:sꝫ videt alterū genus aie:ꝛ h̄ so/
lum ꝯtingere separi:sicut ꝑpetuū a corruptibili. ¶ Item

T.c.20. 3° de anima cap° 1° dicit. separatū aūt est solūm hoc qd̄ vere est: et hoc solū imortale et ꝑpetuum. ¶ Itē ꝑ ethico. expresse pȝ animā remanere post mortē: qꝛ ibi mouet dubitationē. Utrū ꝓsperitates et aduersitates amicorū et successorū aliqd faciāt ad mortuos. Et respondet ꝙ sic. non tñ tātum faciūt vt felices infelices faciat nec infelices felices. Nā dicit. Unr igit tam ꝓsperitates ꝙ̄ aduersitates amicorū aliquid defunctis afferre. tale aūt ac tantum vt nec felices nec infelices faciat. Modo pȝ: ꝙ si nō remaneret aīa post mortē determinatio eius nō eēt vera. q̄re. ⁊c̄.

Ad argumēta in oppositū r. c. ¶ Ad argumēta ꝟo in oppo^m rńdetur. ¶ Ad p̄mū negatur añs. s. ꝙ aīa intellectiua sit eterna a pte ante. Et ad ꝓbationē cōceditur ꝙ aīa intellectiua sit eterna a pte post: et negatur ꝙ illud qd̄ non hȝ finē non habeat p̄n^m. Et cū tu allegas Phm̄ ꝑ ce. dicētē ɔtra Platonē ꝙ illud qd̄ hȝ p̄n^m hȝ finem. dī ꝙ pħs dicit ɔtra Platonē ꝙ omne gñabile est corruptibile. i. omne qd̄ habuit p̄n^m per motū habebit finem: et hoc ɔceditur: sed nō est ɔtra nos: qꝛ aīa intellectiua nō habuit p̄n^m ꝑ motū: sed ꝑ creationē. ¶ Ad 2^m negatur añs. s. ꝙ aīa intellectiua sit vnica in oībus hominibus. Et ad ꝓbationē cū dicit ꝙ ex dictis pħi colligitur ꝙ nō ponitur multiplicatio indiuiduoꝝ sub eadē specie nisi ad ɔseruandā spēm trāseat. et cū dī: sed vnica aīa intellectiua sufficit conseruare spēm. negatur: qꝛ cum aīa intellectiua non sit ens cōpletum in specie: sed ps speciei scilicet hominis et ipsa spēs humana non possit saluari ꝑ vnicū hominē: ideo necessaria est multiplicatio hoīum: et ɔñter animarū intellectiuarū ad conseruādā spēm humanā. ¶ Ad 3^m negat añs. s. ꝙ aīa intellectiua nō sit pducta de nouo. Et ad ꝓbationē dī ꝙ est pducta per creationē: et cū tu dicis ꝙ hoc est ɔtra mētē philosophi ꝑ physi: dicētis: ex nihilo nihil fieri: et ɔñr nihil creari: qꝛ creatio est ex nihilo. Ad hoc rńsum est supra ꝙ antiq negabant aliqd posse fieri ex nihilo oīo. s. nulla ꝓsupposita mā: nec quo ad fieri: nec quo ad informari: pōt tñ aliquid fieri ex nihilo aliquo mō in quātū fit non ꝓsupposita mā quo ad fieri: sed tñ presupposita quo ad informari: et sic aīa intellectiua fit: qꝛ ꝓsupponit mām informādam: et qd̄ sic fit ex nihilo: fit etiā ex aliquo: aliquo mō. quare ⁊c̄. ¶ Ad 4^m negatur añs. s. ꝙ aīa non remaneat post mortē. Et ad primam ꝓbationē negatur ꝙ non sit aliq̄ opatio ꝓpria anime in qua nō cōicet corpus: qꝛ dicit Pħs 2° de animalib^9 in auctoritate allegata. relinqtur intellectus solum de foris aduenire: et diuinū esse solū hoc: immo ꝙ nihil actionez eius cōicat operatio corporalis. Et cū tu probas ꝑ pħm 3° de anima dicētem. Nequaq̄ʒ sine phātasmate intelligit aīa. dicitur ꝙ aīa intellectiua pōt dupl'r cōsiderari. s. simpliciter ꝟm subam suā: et vt forma corporis. ꝑ modo cum ipsa sit indepēdēs a corpore: sic necesse est ꝙ habeat operationē sibi ꝓportionatā. s. indepēdētem a corpe: et sic est apta nata intelligere sicut intelligētie: et sic ptinet ad ɔsiderationē metaph. 2° ꝟo mō oīs eius operatio depēdet a corpe: et sic ɔsideratur a pħo nāli. quare bñ dixit Pħs vt nālis. Nequaq̄ʒ sine phātasmate intelligit aīa: et hec distinctio colligitur ab Alberto ꝑ de aīa. ¶ Uel dicitur ꝙ intellectus q̄ʒtum ad inchoationem scientie indiget sensu et phātasmate: qꝛ notitia intellectiua ortum hȝ a sensitiua. q̄ʒtū ꝟo ad ɔtinuationē sciētie intellectus nō indiget nec sensu neqȝ phātasmate: qꝛ intellectus est locus spērū. 3° de aīa. quare ⁊c̄. ¶ Ad secūdā ꝓbationē cū dicit: ꝙ ꝟm pħm itellectus nō reminiscitur post mortē. Igitur si remanebit post mortē erit ociosus. negat ɔñā: qꝛ reminisci est actus ꝟtutis organice. s. cogitatiue: ideo sine cogitatiua nō pōt reminisci: sȝ intelligere nō est actus virtutis cogitatiue: sed ipsius itellectus: q̄re sine cogitatiua poterit intelligere: lȝ sine illa non posset reminisci. Et ad ꝓbationē cū dicitur: Pħs dicit ꝙ intellectus nihil intelligit sine intellectu passiuo qui corruptus est. i. sine cogitatiua. dī ꝙ Pħs intēdit ꝙ intellectus nō intelligit. s. reminiscēdo sine intellectu passiuo. quare ⁊c̄.

Instan^a. T.c.65. ¶ Cōtra hāc responsionem obijcit per dictū Phi p̄mo de aīa: qd̄ est tale intelligere: ⁊ ꝯsiderare marcescit quodam interius corrupto. hec Pħs igit sicut reminisci corrūpitur quodaȝ interius corrupto sic intelligere. quare post mortē nō intelliget: sicut nec reminiscetur.

Rńsio 1^a ¶ Ad hoc rńdetur ꝙ illud dictuȝ Phi nō est ꝟm mētem eius: sed ꝟm opinionē alioꝝ phoꝝ ponētium intellectū esse virtutem organicam: hec Thomas.

Rńsio 2^a ¶ Possumus ēt aliter rńdere ad p̄ncipalē rationē admittendo illud dictū esse de mēte phi. ¶ Et tunc dī. ꝙ si consideretur aīa vt forma corporis: sic oēs opationes eius sunt passiones cōpositi: sicut vult Pħs ibi: et tūc quātū ad oēs operationes cōpositū ꝓprie est: aīa ꝟo est quo est: hō. n. ꝓprie itelligit et nō aīa: sed anima est p̄n^m quo hō itelligit: q̄re corrupto cōposito cuȝ aīa non sit qd̄ nec quo ipsa vt forma nullo mō intelligit. Si ꝟo consideretur aīa vt substātia quedā apta per se existere: et sic sicut eius suba ē indepēdēs a corpore sic necesse est ꝙ eius opatio sit indepēdens. quare cū pħs dicit ꝙ intellectus nihil intelligit sine intellectu passiuo: et cū dicit ꝙ intelligere et cōsiderare marcescit quodā interius corrupto: loqtur de aīa intellectiua tñ vt forma corporis et non vt suba apta ꝑ se existere. q̄re ⁊c̄.

ad ɔfir. ¶ Ad ɔfirmationē dicit ꝙ non acceptat auctoritas Auer. in h̄ maxime: qꝛ Pħs expresse dixit opp^m huius: vt ostēsum est: tū etiā qꝛ Auer. ex verbis suis ostēdit se fuisse inuentorem talis opinionis: immo plus ꝙ ponit eā dubitatiue. nā dicit 3° de aīa. cōmēto 5°. et si h̄ qd̄ apparet mihi nō fuerit cōpletum erit p̄n^m complemēti: et forte per illud inuenient verū in his si nondum inueni. Et si inueni vt fingo tunc declarabitur per illas q̄stiones. hec Auer. Et hec de ista questione sufficiant ad laudem Jesu christi omnipotentis.

¶ Questio. vij.

VTrum sit dare p̄mum istās in quo sor. erit sciens. posito ꝙ sor. debeat mutari de ignorātia in sciētiam.

Negatiue arguit primo ꝑ Mant. ¶ Et arguitur p̄mo ꝙ nō argumētis Mātuani: qꝛ quādocūqȝ sor. scit aliquam ꝓpositionē: sub aliquo gradu certe intēsionis scit illā: sed oēm ꝓpositionez quā sor. scit sub aliquo gradu certe intēsionis prius sciuit illā sub remissiori gradu. igitur nullū est p̄mum instās in quo sor. scit aliquā propositionē: et seqtur si nō dat p̄muȝ instās. et sor. aliqñ incipiet scire illā. Igitur dat vltimum instās in quo nō sciet illam.

Argt 2° ¶ 2° arguitur sic. Alicuius ꝓpositionis datur vltimū in quo nō est vera. igitur alicuius ꝓpositionis datur vltimū in quo nō est scita. tȝ ɔñā: qꝛ q̄ʒcito ꝓpositio pōt esse vera taȝ cito pōt eē scita. q̄re si datur vltimū in quo nō est vera datur vltimū in quo non est scita. añs ꝓbatur de ista ꝓpositione: plato mouet: que non vera: et aliquādo erit vera: et pȝ ꝙ datur vltimuȝ in quo nō est vera: qꝛ datur vltimū in quo non mouetur plato: et illud est p̄mum instās in quo incipit moueri. s. ꝑ remotionem de ꝓsenti et positionem de futuro.

Affirmatiue arguit primo pro via cōi. ¶ In oppositū arguit pro via cōi: qꝛ q̄ñcūqȝ aliqd̄ susceptiuū est in vltima dispōne ad recipiēdum formā subito recipit illaȝ ab agēte et in instāti: sed intellectus possibilis est in vltima dispōne ad recipiēdum sciam. igit subito recipit illaȝ ab agēte et in instāti. pȝ ɔñtia cū maiori: qꝛ qñ receptiuū forme est in vltima dispōne ad recipiēdum formam: tūc agēs nō hȝ resistētiam in agēdo: quare subito agit et non successiue: sicut pȝ de illuminatione aeris. minor ꝓbat: qꝛ intell's est sicut tabula rasa in qua nihil est depictū: vt dī 3° de aīa. igitur caret omni dispōne ɔ̄ria forme: et per ɔñs est in vltima dispōne ad recipiēdum formaȝ.

T.c.14 Argt 1° ¶ 2° arguit sic. Alicuius propōnis datur p̄^m instās in quo est vera. igitur illius datur p̄^m instās in quo est scita. tȝ ɔña: qꝛ q̄ʒcito

potest eē vera:tā cito pōt eē scita. vñs pʒ de ista ppōne. p̄
instās est. demōstrato instāti p̄senti:que nō potest esse ve
ra nisi in illo instāti presenti. quare rc. ¶ In hac mā sunt
due opiniones. p̄ pertractabo opinionē Mātuani: deinde
opinionē cōem. ¶ Pro opinione Mātuani p̄supponit p̄

Primum psupp^m pro opi. Mā.

q̄ ois notitia sit qualitas gradualis. pʒ:q2 ois notitia q̄
rum est de se est apta suū subm terminarū saltē finite intē
sum reddere:r nulla est in ifinitū remissa:q2 nulla pōt eē
remissio infinita. igit ois notitia hʒ gradus. ¶ Itēʒ si ali
qua nō sit gradualis/sit ista mētalis:r arguitur cōtra:q2
aliqua notitia mētalis est gradualis:qm̄ aliqs aliqñ ma
gis intense r aliquādo minus intēse credit eādē ppositio
nem:sed qua rōne vna est intēsibilis eadē rōne quelʒ mē
talis. q̄re rc. ¶ 2° p̄supponit q̄ nulla actio mētalis pōt es

2^m psupp^m

se instātanea stante ordine nāe. pʒ:q2 nō pōt agēs appro/
ximari passo nisi successiue:ut nō sic q̄ solū p istās agat.
¶ 3° p̄supponit q̄ latitudines ɔtrariorū nō p̄mo:r vt al/

3^m psupp^m

bedinis r nigredinis credulitatis r hesitationis:nō neces
sario expelliūtur:sed stat gn̄ari albedinē sine remissiōe ni
gredinis vt in mixto imediate gn̄ato ex elemētis. silr stat
fieri remissam credulitatē absqʒ intēsione hesitationis. pʒ
hoc in triplici casu. Primus q2 posse est remissam conside
rationem fieri sup aliquo vero credito remisse absqʒ cōsi
deratione sui ɔrij. Secūdus casus est:qa stat sor. credere
celū moueri per. b. c. euidētias ipso hñte. d. euidētiam in
ɔtrariū nō ita fortem:r tūc ponatur q̄. d. euidētia remit/
tatur ad nō gradū:aut q2 sor. de illa obliuiscat:aut diuer
tat ab illa remanētibus. b. c. euidētijs vt p̄us:ad quas tñ
sor. nō ita aduertat sicut p̄us:tūc remittit credulitas sine
intēsione hesitationis:imo cū remissione illius ad nō gra
dū. Tertius casus ē:q2 posito vt p̄us sor. credere celū mo
ueri p. b. c. euidētias ipso hñte. d. euidētiā in opp^m:tunc si
ponat q̄ sor. incipiat remitti in aduertentia donec totalr
sit oblitus oium illarū euidētiarū:tūc simul remittit cre/
dulitas r hesitatio. ¶ 4° p̄supponitur q̄ ois sciētia sit as/

4^m psup^m.

sensus verus sine formidine: r opinio est assensus verus
cū formidine. Error aūt est assensus falsus siue cū formi/
dine siue sine formidine. ¶ Ex quo seqtur q̄ aliqs error

Corre^m.

erit sciētia:r ecōtra sciētia erit error. p̄mum pʒ: posito q̄
remanēte assensu. a. ppōnis falsē:incipiat. a. ppositio' es/
se vera. Et 2^m pʒ:posito q̄ remanēte assensu. b. propositio
nis vere incipiat. b. eē falsa. ¶ Et ita ēt ɔceditur q̄ scien/
tia erit opinio:r ecōtra opinio erit scia:r opinio erit er/
ror:r eʒ. p̄^m pʒ:q2 aliqs assensus qui ē sine formidine pōt
admisceri cū aliquo gradu formidis. 2^m pʒ ecōtra:q2 ali
quis assensus qui est cuʒ formidine pōt fieri sine formidi/
ne. 3^m pʒ:q2 aliquis assensus verus cū formidine mixtus
potest fieri falsus. 4^m pʒ:q2 aliqs assensus falsus pōt fieri
verus cum formidine. ¶ Et s̄m hūc modum ɔcedēdum
est q̄ aliqua sciētia infinities erit error:r ecōtra. Et infini
ties sor. icipiet scire datam ppositionem:r desinet scire il
lam. ¶ Ex qbus infertur ɔnes respōsiue ad q̄situm. pri

p̄° ɔ̄

mo ɔ̄ sit ista. Nō est dare p̄^m instās vel vltimū alicuius no
titie sensitiue. puta visionis tactionis r hʒ. pbatur:q2 ois
talis notitia est qualitas gradualis p p̄^m p̄sup^m:ergo nul
la talis pōt subito acqri p scd̄m p̄sup^m. igit nullus est pri/
mus gradus visionis tactionis:r hʒ. ¶ Ex quo ifert q̄

Corre^m.

ois notitia sensitiua sit ex p̄existenti cognitione sensitiua.
¶ 2° ɔ̄. Nulla est p̄ma notitia icomplexa in itellectu gene

2° ɔ̄

rata. pʒ:q2 quacūqʒ data p̄us fuit remissior notitia icom

Corre^m.

plexa siue remissior conceptus. ¶ Ex quo isertur q̄ non
datur p̄mum instās alicuius notitie itellectiue incōplexe.
pʒ:q2 cum quelibet talis sit gradualis:quocūqʒ instāti si
gnato ante illud fuit remissior. ¶ 3° ɔclusio. Nō datur p̄/

3° ɔ̄

mum instās opinionis quo ad iceptionē:nec vltimū eius
quo ad desitionē. p̄ma pars pbat:q2 tā cito icipit eē opi/
nio q̄ cito icipit eē hesitatio cū assensu:sed nō dat p̄mum

hesitationis. igitur nō datur p̄mum opinionis. Scd̄a ps
pbatur similiter:q2 tā cito desinit esse opinio q̄ cito desi/
nit esse hesitatio:sed nō datur vltimū hesitationis. igitur
nō datur vltimū opinionis. ¶ Ex quo seqtur q̄ dat vlti/

Corre^m.

mum nō eē opinionis:r p̄mū nō esse eius. pʒ. posito eniʒ
q̄ sciētia desinat esse p admixtionem hesitationis. puta si
sor. credat firmiter celū moueri:r per aliquas euidētias
ad opp^m factas gn̄etur formido in mēte eius:ita q̄ nō fir
miter credat sicut mō credit:sed cū hesitatione aliquātu/
lum:tūc cū nō detur p̄mū hesitationis:sed vltimū in quo
nō. igitur opinionis datur vltimū in quo nō quo ad ince
ptionē. Et similr quo ad desitionem cū nō detur vltimū:
seqtur q̄ datur p̄mum nō esse eius. ¶ 4° ɔclusio. lʒ quā/

4° ɔ̄

do sit mutatio a nō sciēte in sciētem per solaʒ rei mutatio
nem possit dari primū r vltimū istās sciētie. Et si fiat mu
tatio a nō sciēte in sciētem per solā remissioneʒ cōtrarij. s.
hesitationis detur p̄mū instās sciētie. Tamē quādo fit ta
lis mutatio a nō sciente in sciētem absqʒ rei mutatiōe vel
hesitationis remissione:nō datur primū instās nec vlti^m
instās sciētie. ¶ Hec cōclusio habet tres partes. Prima
ps declaratur p̄mo:in qua dicitur q̄ cū fit mutatio a non
sciēte in sciētem per solā rei mutationē pōt dari p̄mum r
vltimū instās sciētie:dicitur notāter pōt dari p̄muʒ r vl/
timum instās:q2 non semp datur:qm̄ tūc datur p̄mū vel
vltimū instās sciētie tam quo ad iceptionē q̄ quo ad de/
sitionem:quādo ppositionis de qua est assensus dat pri/
mum instās in quo icipit eē vera. Et silr quādo illius da
tur vltimū instās in quo desinit eē vera:si fiat transmuta
tio a sciēte in errātem manēte assensu r re pmutata. p̄ de/
clarato p̄° pars pʒ. ¶ Scd̄a pars declaratur:in qua dr̄ q̄
qñ fit mutatio a nō sciēte in sciētem per solā remissioneʒ
ɔtrarij. s. hesitationis datur p̄^m instās. pʒ:q2 posito q̄ sor.
opinet celū moueri cū hesitatiōe:r remittat hesitatio vs/
qʒ ad nō gradū remanēte assensu:pʒ tūc q̄ erit dare p̄mū
instās in quo iste assensus erit scia:r in quo sor. erit sciēs:r
q2 idē erit p̄mū instās nō esse opinionis sor. r p̄mum in/
stās eē istius sciētie:nunq̄ eniʒ dat p̄^m vel vltimū isto mō
signate opinionis:r cū nō detur p̄^m vel vltimū hesitationis
cōmixte. q̄re rc. ¶ Tertia ps declarat:in qua dr̄ q̄ cū fit
mutatio a nō sciēte in sciētem absqʒ rei mutatione vel he
sitationis remissione nō datur p̄^m nec vltimū. pbatur:q2
tūc talis trāsmutatio fit per nouā credulitatē vel ɔsidera
tionem habitā de aliqua ppositione vera:quaʒ incipiet
credere a nō gradu per aliquā euidētiā incipiētem a non
gradu mouentem ipsum ad assensum illius ppōnis: sed
istius noue credulitatis sic habite nō datur p̄^m instāʒ quo
ad iceptionē nec vltimū quo ad desitionē:q2 quecūqʒ cre
dulitas data illa est certe intēsionis. quare p̄us fuit remis
sior:r silr quacūqʒ data posterius erit remissior. quare pʒ
q̄ isto modo nō est signare primum instās in quo sor. erit
sciens. b. ppositionē gratia exempli:sed vltimum in quo
nō. Et isto modo nō est dare p̄mū instās in quo p̄mo pro/
positio scitur nec vltimū in quo scitur quo ad desitionē.
Et isto 3° modo maxime itelligitur in proposito q̄stionis.
¶ Ex qbus isertur p̄ q̄ nō omne p̄mū instās in quo sciū

Corre^m.

tur p̄misse vel ɔñs alicuius ɔñie demonstratiue scite esse
bone est p̄mum instās in quo scitur ɔñs eiusdē ɔñie:qd̄
triplr declaratur. Primo:q2 ɔtingit nullū esse p̄mū instans
in quo sciūtur p̄misse:vt pʒ in isto tertio mō. Scd̄o:qa cō
tingit aliqd̄ esse primū instās in quo sciūtur p̄misse: sicut
pʒ scd̄o modo:r nullū esse p̄mum instās in quo scit ɔse/
quēs:qa forte nulla est euidētia ad ptem ɔriam respectu
ɔclusionis in principio:sed respectu p̄missarum aliqua ē
euidētia ad partem ɔtrariam. Tertio:qa hoc possibile sa
tis est in ɔsequētijs dialecticis:q2 possibile est q̄ ɔsequē
tia sit bona scita esse bona:r ɔñs sit scitum r ɔñs nō sit sci
tuʒ ab eodē:qd̄ pōt triplr ɔtingere. vel q2 ɔñs sit intelle/

tiū ⁊ ꝯn̄s nō:vt posito ꝙ añs sit latinū ⁊ ꝯn̄s grecū:⁊ cre daᷣ illa ꝯn̄a eē bona:sicut qlibȝ nr̄uȝ credit multas ꝯn̄as grecas:quarū nullā intelligit. vel qꝛ credaᷣ forte ob aliq̄ ꝙ ex ꝯ̄o seq̄tur falsuȝ.tūc stat ꝙ data ꝯn̄tia sit bona scita esse bona ob illo:⁊ tn̄ añs est scitū ⁊ ꝯn̄s nescitū:qꝛ putat istud fore falsuȝ:vel qꝛ repugnat ꝯn̄s sciri:vt manifestuȝ est de tali ꝯn̄a:oīs ꝓpō scita est affirmatiua:ergo nulla ꝓ positio scita ē negatiua:⁊ de tali:hoc nescit:ergo ħ nescit:de mrato vtrobiq̄ ꝯn̄te.ꝯn̄s enim sciri nō pōt q̄ꝫuis sit veꝝ. Unde est aliqua ꝓpō vera q̄ a nullo sciri pōt:sicut ħ ꝓpō nescitur eadem demōstrata:immo aliq̄ est ꝓpō vera quam de⁹ scire non pōt:⁊ tn̄ illā tu potes scire:sicut ista:hec ꝓ positio non sciᷣ a deo:illamet demōstrata. ¶ Dubitatur circa dicta. Utrū sensus exterior ꝑus immutetᷣ a toto per se q̄ȝ a pte. Et argr̄ ꝙ sic:qꝛ dato opposito ꝙ nō ꝑus im mutatᷣ a toto q̄ȝ a pte seq̄r ꝙ nō ꝑus sentiet totū ꝑ se q̄ȝ pꝛ tē.pȝ ꝯn̄a:qꝛ tam cito sensus sentit rem q̄ȝ cito immutatᷣ. ꝯn̄s est falsuȝ:qꝛ si imediate post hoc videbit totū ꝑ se i mediate post hoc videbit aliquā ptē ꝑ se toti⁹:⁊ si sic im mediate post hoc videbit illud totū eē diuisibile:saltē in duas medietates:⁊ ꝯn̄r videbit vtrāq̄ȝ medietatē.⁊ vlte ri⁹ sequitur.si videbit medietatē per se ꝙ videbit medie tatē medietatis:⁊ ꝑ ꝯn̄s quālibȝ ptē q̄ꝫtitatiuā illius per se videbit:qđ est impōle. ¶ In opp̄m arguitᷣ:ꝙ sensus ex terior non prius imutatᷣ a toto q̄ȝ a parte:qꝛ si prius imu tatur a toto q̄ȝ a parte ergo ab aliqua ꝓportione:⁊ sit in duplo gr̄a exēpli:sed min⁹ q̄ȝ in duplo totū excedit aliq̄ȝ partē:igitur aliq̄ pars sufficiet immutare sensum:q̄re nō pri⁹ immutabit sensuȝ totū q̄ȝ pars. ¶ Rn̄detur ꝑ tria di cta.primū est:ꝙ nullus sensus exterior ꝑcipit aliquid ꝑ se prout distinguitur ab alio.pȝ qꝛ sensus exterior nō po nit ꝯueniētiaȝ nec dr̄iam inter aliqua:sed sensus cōis est qui ponit conuenientiā ⁊ dr̄iaȝ inter res diuersas:quare sensus exterior non prius immutatᷣ a toto per se q̄ȝ a par te:nec prius sentit totum per se q̄ȝ partē. ¶ Scđm dictū est:ꝙ si queratᷣ de sensu cōi an prius sentiat totū per se q̄ȝ eius partē:dr̄ ꝙ sic:lȝ nō pri⁹ immutetur a toto q̄ȝ a par te.sȝ non valet hoc argr̄m:sentitᷣ totū ꝑ se:ergo sentitᷣ aliq̄ eius pars per se. Et si dr̄ ꝙ tūc seq̄tur ꝙ respectu sensus cōis aliqđ apparet nō diuisibile.pȝ:qꝛ in illo priori in quo sen sus cōis sentit totū per se ⁊ non sentit ptē:illđ ꝯceptū ap paret non diuisibile:qꝛ si appareret diuisibile ꝑciperet ꝑ tē.rn̄detᷣ ꝙ ꝯn̄s nō est incōueniēs. ¶ Tertiū dictū ē:ꝙ ex pte sensus exterioris q nō ꝑcipit nisi singulare:veꝝ ē ꝙ sē sus exterior nō pri⁹ sentit totū imutās q̄ȝ ei⁹ ptē imutan tē.alr̄ eni seqᷣ ꝙ esset aliqđ minimū sensatū:⁊ ēt ꝙ sensi bile ꝑ se immutaret sensuȝ a ꝓportiōe eq̄litatis qđ est im pōle.ꝓbatᷣ ꝯn̄a:qꝛ si totū immutaret a ꝓportiōe maioris ineq̄litatis:sit a dupla ꝓportiōe.gr̄a exēpli:sȝ cū minus q̄ȝ in duplo totū excedat aliq̄ȝ partē:igitᷣ tūc aliq̄ pars suf ficeret imutare sensuȝ:qꝛ nō pri⁹ totū imutaret sensuȝ q̄ȝ pars.iō incipiēs sentire totū incipiet sentire partē:⁊ non ꝑus sentiet totū q̄ȝ ptē:sicut nihil prius pōt incipere esse q̄ȝ fuisse. ¶ Ex his pȝ rn̄sio ad dubiū ꝙ sensus exterior non prius imutatᷣ per se a toto q̄ȝ a pte:qꝛ nō imutatᷣ per se a toto:sed sensus cōis pri⁹ imutatᷣ per se a toto q̄ȝ a parte: nullus tn̄ sensus siue exterior siue interior prius imutatᷣ a toto q̄ȝ a parte. ¶ Sed ꝓ ordine cōceptuū sciēdū:ꝙ in tellect⁹ pri⁹ ꝯcipit rē sub ꝯceptu singulari vago ⁊ ꝯfuso nō circūstātionato:q̄ȝ cōceptu singulari determinato:qꝛ aliter esset ꝓcessus in infinitū in ꝯceptib⁹:deinde cōcipit reȝ ꝯceptu trāscendenti:⁊ per ordinē descēdēdo ⁊ vltio cōcipit rē ꝯceptu singulari determinato. ¶ Nec aliter intel ligitᷣ Arist. ꝑ phy. ⁊ primo posterioꝝ cuȝ suis equocatio nib⁹ de vlī ⁊ singulari:qꝛ ꝯtrario mō illis terminis vtitur in dictis locis siue referantᷣ verba sua de toto integrali ad eius partē:siue de toto vlī ad ei⁹ partē vel minus vl̄e:in

eadē linea ꝑdicamētali:qꝛ prius itelligitᷣ res ꝯcepta sub magis vlī q̄ȝ min⁹ vlī. ¶ Sed ꝓ ordine sensationum ⁊ intellectionū sciēdū ꝙ triplex ordo ꝯ̄uatᷣ.ꝑ mō ē ꝙ si sor. nō sentiat nec intelligat:⁊ aliqñ sentiet ⁊ itelliget:ꝙ pri⁹ ꝑ t̄ps sentiet q̄ȝ intelliget.rō est:qꝛ ois notitia exterior:pu ta visio auditio:⁊ hꝫ successiue gn̄abitᷣ:⁊ aliquādo tam modica sensatio erit gn̄ata ꝙ ipsa nō sufficiet multiplica re spēm suā ad organū sēsus iterioris:q̄ꝫto min⁹ ad intel lectū:alr̄ eni tota sensatio eēt potētie infinite.si q̄libȝ pars ei⁹ ad tātā distantiā sufficeret multiplicare spēs.iō si sor. nō sentit nec intelligit:⁊ sentiet ⁊ intelliget:pri⁹ ꝑ t̄ps sen tiet q̄ȝ itelliget. ¶ Scđs ordo ē ꝙ si sentiet cōplexe ⁊ in cōplexe:pri⁹ sentiet incōplexe q̄ȝ cōplexe.pȝ:qꝛ plus sen tiet ꝑ sensū exteriorē q̄ȝ ꝑ iteriorē:sȝ sensus exterior nō ꝑ cipit cōplexe:qꝛ nō ꝑcipit nisi ħȝ ꝙ ipse imutatᷣ a sensibi li exteriori:sȝ nullū est sensibile exteri⁹ aptū natū gn̄are actū cōponēdi vel diuidendi:in organo sensuȝ exteriorū: quare ⁊c̄. ¶ Terti⁹ ordo est:ꝙ si sor. intelligeret cōplexe ⁊ icōplexe affir̄me ⁊ negatiue:⁊ assētiet ⁊ dissētiet:pri⁹ in telliget incōplexe q̄ȝ cōplexe:⁊ pri⁹ affirmatiue q̄ȝ nega tiue:⁊ prius assentiet q̄ȝ dissentiet.duo prima patēt:sȝ 3m probatur:qꝛ ꝑma ꝓpō si q̄ erit cōcepta a sor. erit affirma tiua simpliciter de hoc ꝟbo est secundo adiacente ab eo credita absq̄ȝ alia euidētia.alr̄ eni eēt ꝓcessus in infinitū in euidentijs:sed intellect⁹ nulli ꝓpōi dissentit affirmati ue vel negatiue nisi ꝑꝑ aliq̄ȝ euidētiā vel ꝑꝑ aliq̄s euiden tias ad vnā vel ad vtrāq̄ȝ ptē cōprehensas inequales:igi tur prius assentiet q̄ȝ dissentiet. ¶ Ex his patet rn̄sio ad arḡᷓ ꝯtra istā opinionē. ¶ Ad ꝑm̄ negatᷣ minor.s.ꝙ itel lectus sit in vltima dispōne ad recipiēdū sciam:immo re quirit dispōnē ꝑ ipsa.nā Albertus voluit ꝙ notitia pre missarū est dispō q̄mediante recipitᷣ scia ꝯn̄is i intellectu. ¶ Ad ħȝ ꝯceditᷣ ꝙ datᷣ ꝑm̄ instās i quo illa ꝓpō est scita: hoc instans est:sed nō est ꝯ̄ opinionē:qꝛ vult ꝙ non datᷣ ꝑm̄ instans scientie acquisite ꝑ nouā ꝯsiderationē:hec aūt est acquisita per mutationē rei:q̄re ⁊c̄. ¶ Et si dr̄ ꝯ̄:qꝛ ista sciētia est qualitas gradualis:igitur pri⁹ fuit sub remissio ri gradu. ¶ Dr̄ ꝙ pri⁹ fuit sub remissiori gradu credulli tatis:sȝ nō scia:qꝛ pri⁹ nō fuit scia:quare ⁊c̄. ¶ Pro via ꝟo cōi ꝑsupponuntur aliqua. Et ꝑ ꝑsupponitᷣ ꝙ scia pro prie dicta est apprehensio veri sine formidine:⁊ dixi no tanter ꝓprie dicta:qꝛ cōiter ē apprehēsio veri q̄uocūq̄ȝ siue cū formidine siue sine formidine. Et ēt qꝛ ꝓprijssime dcā est solū apprehēsio ꝟi necessarij ⁊ ꝑ cāȝ necīā. ¶ Opi nio ꝟo ꝓpe dicta ē acceptio vni⁹ ptis ꝯ̄dictiōis cū formi dine alteri⁹.dixi ēt ꝓprie:qꝛ cōiter dicta ē cognitio cū as sensu:⁊ sic ē idē qđ fides:⁊ ꝓprijssime dcā ē acceptio ve ri ꝯtingētis inq̄ꝫtū hui⁹:ħ colligitᷣ a Licon. in vltio ca° ꝑ mi posterio. vide clare a cōmētarijs nr̄is sup lib° poste. Error ꝟo ē apꝑhēsio falsi:siue falsa rei apꝑhēsio:quare. ¶ Presupponitᷣ scđo ꝙ ex triplici termino a q̄ ꝑt ꝑmuta ri ga a nō sciēte i sciētē.s.ex ignorātia negatiōis:ex igno rātia dispōnis:⁊ ex opinione.ꝓbatᷣ:qꝛ cuȝ ꝑmutatᷣ quis a non sciēte ad sciētē dupl̄r ꝑmutari pōt.s.vel ex t̄mio ꝑ uatiuo:vel ex termio ꝯ̄rio.si ex ꝑuatiuo sic mutatᷣ ex igno rātia negationis:que est priuatio vel negatio scie i subto apto nato. Si vero ex termino ꝯtrario mutatur:hoc est dupl̄r:qꝛ vel mutatᷣ ex termino oino ꝯ̄rio:vel ꝓm gd ꝯtra rio. Si ex oino ꝯtrario:sic ꝑmutatᷣ ex ignorātia dispōnis: q̄ est error ꝯ̄rius scie. Si ꝟo ex ꝓm gd ꝯtrario sic ꝑmuta tur ex opione q̄ ꝯ̄riatᷣ scie inq̄ꝫtū opio est cuȝ formidine: scia ꝟo est sine formidine:vtraq̄ȝ tn̄ est habit⁹ veruȝ:qua re non omnino ꝯtrariātur:sȝ habit⁹ ver⁹ ⁊ habitus fal sus de eadē re omnino ꝯ̄riātur. ¶ Et iō licet ꝯcedatᷣ ꝙ ex ignorātia fiet sciētia:nō tn̄ ꝯceditᷣ ꝙ ignorātia erit sciētia. Similiter lȝ ꝯcedatᷣ ꝙ ex opinione fiet scientia:nō tn̄ cō ceditur ꝙ opinio erit scientia. Et rō est:qꝛ omnis propo

stilo da de futuro relinqt aliqn vnā verā de pñtis: ꝫ nūq̄ erit verū ꝙ ignorātia ē scia: nec ꝙ opinio ē scia: q̄re ꝛc. ¶ Et si dr̄ ꝯ: q2 habit⁹ q nūc est error erit scia: igiť error erit scia. negať ꝯña: q2 ille habit⁹ est idez tm̄ mālīter ꝛ nō formalr: quoniā nō est error nisi iq̄tū est falsus: ꝛ postea est scia inquātū est ver⁹. Silr̄ nec opinio erit scia: ꝫ habitus q nūc ē opinio erit scia. ¶ Presupponiť tertio ꝙ per triplex mediū pōt qs pmotari. s. nō sciēte ad sciente. s. p nouā ꝯsideratione: p mutatione rei: ꝛ p remissione ꝯrij ꝫ quid. pz: q2 si qs pmutať ad sciam ex termino priuatiuo. s. ex ignorātia negationis: solū per nouā ꝯsideratione pōt trāsmutari. Si vō trāsmutať ad sciaz ex t̄mino oino ꝯrio .s. ex ignorātia disponis: trāsmutabiť aut per nouā ꝯsideratione: aut p mutatione rei. Si vō trāsmutať ad sciaz ex termino ꝫm qd ꝯrio. s. ex opinione trāsmotabiť aut p nouā ꝯsideratione: aut p remissione formidis. iō dicebať p remissione ꝯrij ꝫm qd. q̄re pz ꝙ tm̄ per triplex mediū pōt permotari. ¶ Presupponiť q̄rto ꝙ oē subiectū qd est in vltima dispone ad suscipiedū formā: subito ꝛ in instāti recipit illā ab agēte. pz: q2 tūc nihil resistit tali agēti: ꝫ cuz nihil resistit agēti subito ꝛ i istāti agit ꝛ pducit formā: sic psupponiť hic: q̄re ꝛc. ¶ His psuppositis ponunť ꝯnes rñsiue. pma ꝯ sit ista. Cuiuslibet notitie incōplexe tā sensitiue q̄ȝ itellectiue dať p̄m instās. pbať: q2 tā sensus q̄ȝ itellect⁹ ē i vltima dispone ad recipiedū actū suū. s. sensatione vł intellectione: igiť vterq̄ȝ subito ꝛ in instāti recipit illuz. Tenet ꝯña ex 4° psupposito. aña pbať ꝛ de intellectu p pz p illud Phi 3° de aia: intellect⁹ est sicut tabula rasa in q̄ nihil est depictū. de sensu ēt pz per illud Phi secūdo de aia. Est āt susceptiuū coloris sine colore: ꝛ soni absonū: ꝛ sic in alijs sensibus. ¶ Forte argues ꝯ illud qd dr̄: ꝛ sic i alijs sensibus: q2 sensus tact⁹ hz percipere oēs qualitates tāgibiles: ꝛ tn̄ nō absoluiť ab oi q̄litate tangibili: cū sit proportio quedā tangibilium: scdo de aia. ¶ Rñdet Phs ad hoc scdo de aia: ꝙ tactus ꝯsistit in mediocritate quadā tangibiliū: ꝛ iō mediocritatē non percipit: ꝫ excellentias tm̄. Silr̄ enim calm̄ ꝛ frigidū nō sentimus. dicit Phs secundo de anima. ¶ Vel aliter dici pōt: ꝙ ꝫ oēs q̄litates tāgibiles nō percipianť ab vno tactu particulari: tn̄ oēs percipianť a tactu. prima ps pz: q2 qualitates tangibiles ꝯsimiles non percipiuntur ab aliquo tactu particulari. rō secūdi est: q2 qualitates que non percipianť ab vno tactu percipiunť ab alio. igiť oēs pcipiunť a tactu: sed a nullo tactu: percipiunť. ¶ Scda ꝯ. Cuiuslibet scie pducte in intellectu per nouā ꝯsideratione dať p̄m istās. pbať: q2 vel producitur ex ignorantia negationis vel ex ignorātia disponis: vł ex opinione. Si p̄ mō pz ꝙ dať p̄m instans: q2 intellectus est in vltima dispone ad illam recipiendā: cum sit sicut tabula rasa: igitur subito ꝛ in instanti recipit illā. Si scdo mō: opz itellectū per nouas euidētias remouere habitū ꝯriū: ꝛ generare sciam: sed intellectus est aptus subito producere tales euidentias remotiuas habitus ꝯrij: q2 agit sine resistētia. igitur subito corrūpet habitū ꝯriū ꝛ inducet sciam: q̄re dať p̄m instās talis scie. Si tertio mō: silr̄ opz intellectuz p nouas euidētias remouere formidinē ꝛ gn̄are sciaz ꝫ ipse itellect⁹ ē apt⁹ subito. ꝛ in instāti pducere euidētias remotiuas formidinis: igiť subito corrūpet formidinē ꝛ gn̄abit sciaz: q̄re dabiť p̄m instās talis scie. ¶ Forte argues ēt: q2 noua ꝯsideratio est q̄litas gradualis. igiť ex se est successiue acq̄sibilis: q̄re nō subito acq̄riť ab itellectu. ¶ Rñdeť ꝙ ꝫ noua cōsideratio sit q̄litas graduał ꝛ ex se successiue acq̄sibilis tn̄ nō successiue acquiriť subito existēti in vltima dispone ad illā: vt ē itellect⁹. ¶ Tertia ꝯ. Scie pducte i itellectu p mutatione rei: q̄ñq̄ȝ dať p̄m instās: q̄ñq̄ȝ nō. pbať ꝙ talis scia fit ex habitu ꝯrio p 2m psuppositū: q habit⁹ pmutať ad habitū veꝝ p mutatione rei: sed ipsi⁹ rei pmutāde aliq̄n dať p̄m instans: ꝛ aliq̄n nō: vt ꝙ sor. sedeat: dať pri⁹ instans: ꝛ ꝙ sor. curratinō dať p̄m istās. igiť scie pducte p mutatione rei: q̄ñq̄ȝ dať p̄m instans q̄ñq̄ȝ nō. ¶ 4° ꝯ. Cuiuslibet scie pducte in itellectū per remissione ꝯrij dať p̄m instās. pbať: q2 talis scia gn̄ať ex opinione tāq̄ȝ a termino a q. p 2m psup. s. p remissione formidinis siue hesitationis: sed nō datur vltimū instās formidinis siue hesitationis: sed p̄m non esse. igitur dať p̄m instans scie pducte per remissione formidinis: quare ꝛc. ¶ Ex quib⁹ inferť ꝯclo rñsiua ad q̄situ: ꝙ quocūq̄ȝ qs trāsmuteť a nō sciēte i sciētē pōt dari p̄m istās in q̄ est sciens: pz: q2 si per nouā ꝯsideratione vel remissionez ꝯtrarij permoteť: datur p̄m instans. Si vero per mutatione rei permuteť pōt ēt dari primum instans: ꝫ non semp debz: ꝫ non pōt plurib⁹ modis pmutari: quare ꝛc. ¶ Ex his facile rñdeť ad argu ꝯ istā opinione. Ad primū negatur minor. s. ꝙ qn̄ sor. scit aliquā ppōnē sub certo gradu intēsionis ꝙ prius sciuit illam sub remissiori gradu: q2 aliqua totalis latitudo forme potest subito acquiri subto existenti in vltima dispone ad illā recipiedā: sic pz de lumine respectu aeris: ꝛ sic ē de scia respectu intellect⁹. ¶ Ad 2m ꝯcediť ꝙ alicui⁹ ppositionis datur vltimū instās in q̄ n̄ est vera. ꝛ ꝯr̄ vltimū in quo nō est scita: sicut pz de illa. Plato mouetur q̄ sit falsa: ꝛ postea fiet vera ꝛ scita p mutatione rei: ꝫ non ē ꝯ opinione cōez: q2 dictū ē ꝙ notitie gn̄ate p mutationem rei q̄ñq̄ȝ datur p̄m instans q̄ñq̄ȝ nō. ¶ Circa dicta cadunt aliqua difficultates. Prima difficultas est qd est p̄. sensatū a sensu. s. an totuz pus sentiať q̄ȝ ps ei⁹. ¶ Et arguitur ꝙ nō prius sentitur totum q̄ȝ pars. arg° Marsiani: q2 nō pus imutať sensus a toto q̄ȝ a pte. igiť nō pus sentiť totū q̄ȝ pars. patet ꝯseq̄ntia: q2 q̄ȝ cito imutatur sensus ab aliquo tā cito sensus sentit illud. aña pbať: q2 si si da oppm: ꝛ segtur. pri⁹ imotať sensus a toto: igr̄ in aliq̄ pportioe pri⁹ imutať: sed quacūq̄ȝ pportione data in q̄ imotať sensus a toto: p min⁹ totū excedit aliq̄ȝ ptē: igitur tunc aliq̄ pars imutabit: q̄re nō prius imutabiť sensus a toto q̄ȝ a pte. ¶ In oppm argř: q2 totū ꝫ sensuz noti⁹ ē q̄ȝ ptes ei⁹. p phyß. igitur totum pri⁹ sentitur q̄ȝ partes. Tenet ꝯña: q2 notiora apud sensuz pus sentiunť q̄ȝ minus nota: q̄re ꝛc. De hoc sunt due opiones. Vna est marsiani dicētis ꝙ nō pri⁹ sentitur totū q̄ȝ pars pp̄ter rōnez dictam: q2 non prius imutatur sensus a toto q̄ȝ a pte. ¶ Ad rōnē i ꝯriū diceret ꝙ Phs ꝯparat ibi totū ad ptes determinatas ꝛ signatas: ꝛ sic ꝯcediť ꝙ totū noti⁹ ē q̄ȝ aliq̄ ps determinata ꝛ signata. Nō tn̄ pp̄ h totū noti⁹ ē q̄ȝ aliq̄ ps: q2 sic dicēdo ly pars stat ꝯfuse tm̄ ꝛ non determinate. ¶ Alia est opinio cōis dicēs: ꝙ totū ꝫ sensū notius est q̄ȝ aliqua pars sicut dicit Phs in pbe. phy. Et ēt totū prius imutat sensū q̄ȝ aliq̄ pars. ꝛ rō est: q2 sensus nō imutatur nisi ab eo qd actu determinatū ē: totū āt ex se determinatū ē: ps vō nō ē determinata nisi p designatione: ꝫ quācūq̄ȝ ptem designatā totū excedit ꝫ aliquā pportione: igř ꝫ talē pportione poterit prius mouere sensum. ¶ Ad rōnē in ꝯriuz negať ꝙ nō pri⁹ immuteť sensus a toto q̄ȝ a pte. Ad pbatione cū dr̄ da oppm ꝙ pri⁹ immutetur a toto q̄ȝ a pte. igř ꝫm aliq̄ȝ pportione pri⁹ immutabit: ꝯcediť: ꝛ cum tu arguis: ꝫ per min⁹ totū excedit aliq̄ȝ partē: igř aliq̄ pars tē imutabit. negatur ꝯña: q2 arguitur a pte indeterminata ꝫm q̄ȝ nō pt mouere ad ptē determinatā: ꝛ quācūq̄ȝ ptē determinatā totū excedit ꝫ aliquā pportione: ꝫ ꝫm nullaz excedat aliq̄ȝ partē: q2 in infinitū modicuz excedit aliquā ptē. ¶ Alia difficultas ē si a sensu causetur actiue sensatio. Et videtur ꝙ sic pp̄ter dictū Phi. 2. de aia: qd ē: ꝙ aia est causa effectiua cuiuslibz opationis corporis: igř ē cā effectiua sensationis: sed n̄ cāt sēsatione nisi mediāte potētia sensitiua: igř sensus actiue cāt sensatione. ¶ Itē 9° metaphy. dr̄ ꝙ videre est opatio immanēs. i. it⁹ manens

Instan° Rñsio. psup° 3m psup° 4m p° ꝯ T. c. 14 T. c. 119 Instan° Rñsio. Rñ° 2° T. c. 118 2° ꝯ Instan° Rñsio. 3° ꝯ 4° ꝯ Corre°. Ad primū p pte negatiua ꝛc. Ad 2m. p° difficultas ancta. Negatiue arguitur p Marsili. Affirmatiue argř. T. c. 5. op. Marsiani. Ad rōnes p pte affirmatiua dī. T. c. 5. Op. cōis Ad rōnes p pte negatiua dī. 2° difficultas ancta. Affirmatiue arř p° T. c. 24 Argř 2° T. c. 15.

Negatiue argr̄ p̄rio. T.c.51.

i agēte:sʒ aīa actiue ɔcurrit ad eā:q̄re ⁊ sēsus. ¶ In opp^m arguit̄ p dictū Phi 2° de aīa. s. sensus aūt in ipso moueri ⁊ pati aliqd accidit:mō si actiue causaret sensationē seq̄t̄ q̄ idē esset agēs ⁊ patiēs respectu eiusdē:qd̄ est inconue/niens. ¶ Itē Phs 3° de aīa dixit. Si intelligere est:sicut sētit̄ aut pati aliqd vtiq̄ erit ab itelligibili:aut aliqd̄ hui⁹ alterū:p̄ h̄ īnnuens q̄ intelligere ɔsistit in quodā pati p̄/fectiuo sicut sentire:⁊ non in pati corruptiuo:igr̄ sensus passiue se h̄ʒ ad sentire:⁊ nō actiue. ¶ De h̄ sunt due opi/niones. Una est Mātuani ⁊ modernoꝝ dicentiū q̄ sicut in nā itellectiua dat̄ intellect⁹ agēs ⁊ itellect⁹ passibilis: sic in nā sensitiua datur sensus actiu⁹ ⁊ sensus passiu⁹:q̄/re sic̄ phātasma causat spēm itelligibilē in intellectū pas/sibilē:deinde intellect⁹ agēs cū specie causat itellectionē:ita sic sensibile ad extra causat p̄ spēm sensibilē in sensu:dei/de sensus agēs cū spē causat sensationē. Et sic saluatur q̄ sensus actiue ⁊ passiue concurrit ad sensationē s̄ʒ diuer/sas potētias. ¶ Alia est opinio cōis dicēs:q̄ sensus solū passiue se h̄ʒ ad recipiēdū spēm a sensibili:sʒ sensus ifor/mat⁹ spē actiue causat sensationē in seipsu:sicut ēt de in/tellectu passibili dicit q̄ passiue solū se h̄ʒ ad recipiendū spēm itelligibilē a phātasmate:sʒ postq̄ intellect⁹ possi/bilis iformat⁹ est spē intelligibili actiue:causat itellectio/nē in seipso ⁊ alios habit⁹. h̄ aūt qd̄ dcm̄ est de sensu col/ligit̄ ab Auer. 2° de aīa dicēte. sensus qdē patiētes sunt in q̄ztū recipiūt spēz:sʒ iq̄ztū iudicāt sensibilia actiue se h̄nt. Et Albert⁹ 2° de aīa inq̄t. Nulla po⁹ ē adeo passiua q̄n i formata p̄ḃo actu fiat aliq̄r actiua. ¶ Ad arg^m vō i op^m dī q̄ nō icōueniēs q̄ idē nō eodē mō se h̄ns sit agēs ⁊ pa/tiēs respectu eiusdē:⁊ sic ē in p̄posito q̄ sensus absolute sūptus patiēs ē:inq̄ztū vō iformat⁹ ē spē actiue se habet ad sensationē:q̄re diuersimode sumpt⁹ ē. ¶ Tertia diffi/cultas est:qd est ɔueniēti⁹ dicere:aut q̄ sciētia sit app̄hē/sio va:aut q̄ sit assensus ver⁹. ¶ Et argr̄ p Mātuano q̄ recti⁹ dī assēsus ver⁹:q̄ scire est firmiter credere absq̄ he/sitatiōe cū h̄ q̄ ita sit ex parte rei:vt inq̄t Gentilis:ver. igit̄ scia ē firma credulitas:⁊ ɔsr̄ firm⁹ assensus. ¶ In opp^m arḡr:q̄ scire est cognoscere cāz p̄p quā res ē ⁊c̄. vt inquit Phs p̄ poster. igr̄ scia est cognitio:⁊ ɔsr̄ scia est app̄hē/sio. Tenet ɔn̄a:q̄ idez sunt cognitio ⁊ app̄hēsio:q̄re ⁊c̄. ¶ Cōmuniter dī q̄ vtrūq̄ recte dici pōt:q̄ intellect⁹ est app̄hēdere rē ⁊ assētire rei app̄hēse:q̄nuis eni volū/tatis sit ɔsentire:q̄ h̄ ɔiūctionē iportat ad rē ad quā vo/lūtas tēdit:tñ intellect⁹ ē assentire q̄si ad aliud sentire tā/q̄ʒ distans:q̄ intellect⁹ nō tēdit in rē:sed eā. ¶ Mihi vō videtur q̄ recti⁹ dicat̄ scia app̄hēsio q̄ assensus:q̄ nō dī intellect⁹ assentire rei nisi postq̄ app̄hēderit rē eē:est eniʒ prius nā app̄hēdere rē vt est:q̄ assentire:sed i illo priori talis app̄hēsio est scientia:q̄ est cognitio p cāz: igr̄ scientia rectius dī app̄hēsio. ¶ Quarta difficul/tas. Si p̄ intellectū ab intellectu est vniuersale q̄ singula/re. Et videtur q̄ vl̄e:q̄ vl̄e directe cognoscitur ab intel/lectu:singulare vō reflexe:vt colligitur 3° d̄ aīa cap̄ scd̄o. ¶ In opp^m argr̄:q̄ illud p̄ cognoscitur ab intellectu:cu/ius spēm p̄ recipit:sed intellectus recipit p̄ spēm singula/ris q̄ ⁊c̄. p̄batur minor:q̄ phantasma est qd̄ cāt species i itell^m:sicut sensibile i sensu:z. 3. de aīa:sʒ phan^ma ē singu/lare ⁊ spēs rei singularis igr̄ p̄ causat spēz rei singularis. p̄ʒ ɔn̄a:q̄ alr̄ ageret vltra p̄priū gradum ⁊ nāz:q̄re ⁊c̄. ¶ De hoc sunt opiniones. p̄^a opinio est cōis dicēs:q̄ vl̄e p̄us intelligit̄ q̄ singulare:q̄ vl̄e itelligit̄ directe ⁊ p spēz p̄priā:singulare vero reflexe. ⁊ rō ē:q̄ cū intellect⁹ sit imā/lis ⁊ abstract⁹ nō recipit nisi imālr̄ ⁊ abstracte:q̄re spēs recepta i itellectu erit abstracta:sʒ tal̄ rep̄sentat vl̄r:⁊ q̄re ⁊c̄. singulare vō reflexe cognoscit̄:q̄ cognoscit̄ p conuer/sionē itellect⁹ ad phan^a h̄ mō:q̄ postq̄ itellect⁹ nouit vl̄e p spēz p̄priā rep̄sentātem illud cognoscit q̄ illa spēs est effect⁹ phātasmatis:⁊ q̄ phātasma ē effect⁹ sensibilis sin/gularis:⁊ sic cognoscit singulare:intellectū igr̄ ɔuertere se ad phātasma est cognoscere ip̄m phātasma p spēm:nō qdē extrinsece rep̄sentātē illud:sʒ itrisece gerētē sil̄itudi/nē ei⁹:sicut effect⁹ gerit similitudinē sue cause. ¶ Ad rō/nē i opp^m negat̄ q̄ itellect⁹ p̄us recipiat spēm singularis. Ad p̄bōnē negat̄ ɔn̄a:q̄ lʒ eā singularis causet effectuʒ singularē i eēndo:nō tñ oʒ q̄ causet singularē in rep̄sentā/do:q̄ h̄ h̄ʒ ab eo i q̄ recipit̄:oē eniʒ qd̄ recipit̄:recipit̄ s̄ʒ nām recipiētis:q̄re cū spēs singularis recipiat̄ in intelle/ctu abstracto nece ē q̄ recipiatur abstracte:⁊ sic vl̄r rep̄/sentabit sine hic ⁊ nūc. ¶ Et si argr̄ ɔ̄. p̄bādo q̄ phan^ma nullo mō p̄t cāre spēz abstractā i itellectu q̄ nullū māle p̄t causare rē imālē. ¶ Dī q̄ lʒ oīno māle nō possit causare imāle in v̄tute p̄pria:tñ in virtute alteri⁹ imālis sic vt h̄: q̄ phātasma cāt spēz imālez in intellectū possibilē i v̄tu/te itellect⁹ agētis imālis. ¶ Replicabit q̄s ɔ̄:q̄ aut itel/lect⁹ agēs largit̄ aliqd phātasmati:aut nō. si sic cuʒ illud largitum recipiat̄ in phantasmate māli:igit̄ ē māle:q̄re nec illud poterit cāre imāle in intellectu. si vero non lar/gitur aliquid phantasmati:tunc nō magis vnū phan^ma mouebit itellectū q̄ aliud cū intellect⁹ agēs sit equaliter p̄ns oibus. ¶ Dicit̄ q̄ intellect⁹ agēs largitur qualitatē quādā spūalē phātasmati per quam sit potēs cāre spēm in intellectū:quā ex se cāre nō poterat:p̄p eius nimiā mā/litatē:⁊ negatur q̄ illa q̄litas spūalis non possit causare spēm i itellectū:q̄ nō est tantū mālis:vñ lʒ illa sit mālis in q̄ztū recipit̄ in re māli:tñ est aliquo mō imālis inquātuʒ origināt̄ ab itellectu re imāli. ¶ Quidā tñ dixerunt q̄ itelle/ct⁹ agēs nihil largit̄ phātasmati:sʒ sola sui p̄sentia fac̄ vt phātasma moueat itellectū pol̄em. Et ad ar^m dr̄ q̄ illud phātasma magis mouebit:cui⁹ indiuiduū cogitatiua co/gitat:⁊ illō cogitat qd̄ forti⁹ mouet sensū. Et nō dicat̄ vt Jādonus q̄ celū ⁊ motor ei⁹ est cā q̄ magi h̄ cogitat q̄ illud. ¶ Alia opio ē Mātuani ⁊ modernoꝝ dicentiū q̄ itellect⁹ p̄us intelligit singulare q̄ vl̄e:q̄ itellect⁹ p̄ reci/pit spēm singularis:⁊ dīt q̄ intellect⁹ p̄us itelligit singu/lare vagū:deide spēz:⁊ vltio singulare signatū ⁊ circūstā/tionatū. Q̄ p̄us singulare itelligat q̄ vl̄e p̄batū ē:sed q̄ p̄us singular̄ vagū q̄ signatū rō ē:q̄ itellect⁹ recipit spēz singularis vagi ⁊ non signati:q̄ñ recipit spēm singularē sine hic ⁊ nunc:quare non recipit spēm singularis signa/ti sed solū vagi. ¶ Ad rōnē in ɔ̄riū dī q̄ singulare signa/tum ⁊ circunstātionatū reflexe intelligit̄ ab itellectu:⁊ d̄ hoc locut⁹ est Phs 3. de aīa:⁊ cū dī q̄ intellect⁹ ē imālis ⁊ abstract⁹:igit̄ recipit imāliter ⁊ abstracte:dī q̄ satis i/māliter ⁊ abstracte recipit recipiēdo spēm singularis va/gi:q̄ nō se limitat ad hic ⁊ nunc:⁊ ē eni singulare vagum vniuersale physicū. ¶ Et si diceres:q̄ ḡ ē necessitas ponē/di itellectū agētē:si phātasma causat speciem rei singu/laris i itellectu. ¶ Dicit̄ q̄ necessitas itellect⁹ agentis ē ad causandum itellectionē. sic ēt vult Jādon⁹ 3° de aīa:⁊ alios habit⁹. ¶ Alij vero moderni:ex quib⁹ est Burle⁹ dicunt:q̄ ēt singulare signatū pri⁹ cognoscitur ab intelle/ctu q̄ vl̄e:⁊ p spēz p̄priā. ⁊ rō est:q̄ alr̄ itellect⁹ nō posset ponere dr̄iam iter singulare ⁊ vl̄e. probatur ɔn̄a:q̄ vel i/tellect⁹ itelligit singulare p spēm singularis vel p spēm vl̄is. si p̄^m habeo intētū. si 2^m ɔ̄:q̄ illud nō magis ducit in cognitionē vni⁹ singularis q̄ alterius nisi determinet̄ p aliqd:sed illud determinās aut ē vl̄e:aut singulare:⁊ sic sequit̄ idē qd̄ prius. ¶ Forte dī q̄ intellect⁹ intelligit sin/gulare per ɔuersionē ad fantasma:sed q̄ro tūc qd est in/tellectū ɔuertere se ad fantasma:aut est intueri per fanta/sma aut intueri fantasma. nō p̄^m:q̄ illud facit sensus. nec 2^m:q̄ itellect⁹ nō cognoscit aliqd̄ sensibile ex se nisi p spe/ciem. ¶ Et tūc ad arg^m ɔ̄ ip̄m:cū dī vl̄e directe cog̃scit̄: singulare vō reflexe, p Phm 3° de aīa:negat h̄ primo h̄ ro/

Ad rōnē p̄ pte negatiua dī.

Instan⁹

Rñsio.

Instan⁹

Rñsio.

Rñ⁹ 2^a

Opi. Mātuani ⁊ terniorum

Ad rōnē p̄ pte affirmatiua dī.

Instan⁹

Rñsio.

op. Bur.

Argr̄ 2° T.c.20.

opi. Mātuani ⁊ modernorum.

Opi. cōis

Ad rōnē p̄ pte affirmatiua dī.

3ª difficultas ūncta.

p Mātuano arguitur.

In opp^m

T.c.5.

Rñsio.

Opi. cōis

Pp. opinio

4ª difficultas ūncta. Affirmatiue arguit̄ Negatiue arguitur.

T.c.30.

Opi. cōis.

exẽplificãn de habitu qui est permanentior ⁊ diuturnior dicit: sicut sũt scie ⁊ ỽtutes. põt ẽt ꝓbari hoc rõne sic. ois habit⁹ est q̃litas de difficili mobilis: ꝑ Phm in p^m spẽ q̃litatis: s3 ỽt⁹ ẽ habit⁹: vt p3 ꝑ Phm scdo ethi. diffiniẽtẽ virtutẽ sic. ỽt⁹ ẽ habit⁹ electiu⁹ in mediocritate ↄsistens: igit ỽtus ẽ q̃litas de difficili mobilis. ¶ Presupponit scdo: ꝙ sicut quilibet habit⁹ vitiosus repugnat recte rõni debenti gn̄are virtutẽ: ita ⁊ passiones appetit⁹ repugnãt rõni recte: sed oẽ repugnans alicui ab aliq̃ ꝓportiõe maioris inequalitatis agit in illud: quare non dat minim⁹ habitus vitiosus repugnãs rõni recte: nec minima pa⁹ repugnãs rõni recte: p3 ꝑsuppositũ ex se. ¶ Presupponit tertio: ꝙ ois forma que ex ↄñti acqritur alicui subito: subito acquiritur ⁊ non successiue: p3: q2 solũ termin⁹ intrinsec⁹ motus successiue acquirit: cũ mot⁹ sit acquisitio partis post partẽ illi⁹ forme ad quã tẽdit 3° phy. ¶ His ꝑsuppositis ponitur 2ª rñsiua ad q̃sitũ: ꝙ quocũq3 fiat transmutatio ad ỽtutẽ semꝑ dat p^m istãs ỽtutis. ꝓbat: q2 transmutatio ad virtutẽ vel fit ex ꝑuatione ỽtutis ad ipsa3 virtutẽ: vel ex habitu vitioso ↄrio ỽtuti ad ipsa3 ỽtutẽ: s3 vtroq3 mõ dat p^m istãs virtutis: g̃ ⁊c. p3 ↄña cũ maiori. minor ꝓbat: q2 si fiat trãsmutatio ꝑ mõ2tam ꝑ gn̄at ỽtus q̃3 ꝑ corrũpuntur passiones repugnãtes rõni: sed in corruptione taliu3 passionũ appetitus non dat vlti^m: q2 nõ dat minima passio repugnãs rõni per scd3 ꝑsup^m. igit nõ dat p^m non esse passionũ appetitus: s3 illud idẽ instans est p^m instans esse virtutis ex quo non prius corrumpuntur passiões q̃3 virtus gn̄et: q̃re ⁊c. Si ỽo fiat trãsmutatio ad ỽtutẽ 2° mõ. tũ ꝑ gn̄at ỽt⁹ q̃3 ꝑ corrũpit habit⁹ vitiosus: s3 in tali corruptione nõ dat vltimũ istãs vitij: q2 nõ dat minimũ vitiũ repugnãs rõni: igit dat p^m nõ esse vitij: sed illd ẽ p^m instãs ỽtutis cũ eque cito gn̄et ỽtus sic corrũpit vitium: q̃re ⁊c. ¶ 2° ꝓbat eadẽ 2ª sic: q̃libz ỽtus certũ gradũ itẽsionis sibi limitat cũ sit q̃litas de difficili mobilis ꝑ p^m ꝑsupposituũ: s3 cuiuslibz gradus itẽsionis dat p^m istãs esse. igit cuiuslibz ỽtutis dat p^m instãs ⁊c. ¶ 3° ꝓbat eadẽ 2ª sic: ois for⁹ q̃ acqrit ex ↄñti subito acqrit ꝑ tertiũ ꝑsuppositũ: s3 ỽtus ex ↄñti acqrit per Phm 7° phy. q2 acqrit ꝑ alterationẽ factã in alio. s. in passionib⁹ ipsi⁹ appetit⁹: igit subito acqrit virt⁹: ⁊ ↄñr in instãti. ¶ Cõtra has tres ꝓbationes qs forte istabit: ⁊ ꝑ 2ª ꝑmã sic: q2 si tũ ꝑ gn̄ant ỽtutes q̃3 ꝑ corrũpunt passiões appetit⁹. seqt ꝙ ỽtutes sunt trãquillitates animi purgantes aiu3 a passionib⁹ ⁊ ipassibilitates: vt dixerũt Stoici: p3 ↄña ex se. ↄña 2ª Ph3 2° ethi. q vult ꝙ ỽtutes mediocritates q̃dã passionũ sunt ⁊ non abijcientes oino passiones: de his ỽtutib⁹ loq̃: q̃ sũt circa affect⁹: q̃re ⁊c. ¶ Cõtra scd3 ꝓbationẽ arguit sic. q2 si ỽt⁹ limitat sibi certũ gradũ intẽsionis ⁊ subito acqrat: seqt ꝙ aliq̃ totalis latitudo subito acqret. p3 ↄña. ↄña ẽ fl̃m: q2 ois q̃litas gradualis põt esse termin⁹ alterationis: p3: q2 põt acqri alicui subito ⁊ nõ nisi ꝑ alterationẽ: s3 termin⁹ alterationis ptibiliter ⁊ successiue acqrit: p3: q2 mot⁹ ẽ acq̃sitio ptis post partẽ illi⁹ ad quod tẽdit: igit omnis q̃litas gradualis partibiliter ⁊ successiue acqrit. ¶ Contra tertiã arguitur sic. q2 si qd ex ↄñti acqritur subito acqritur ⁊ nõ successiue. seqtur ꝙ q̃litates scde vt colores ⁊ sapores subito acqrãt ⁊ nõ successiue. p3 ↄña: q2 acqrũt ꝑ trãsmutationẽ factã i q̃litatib⁹ ꝑmis. ↄña tñ ẽ falsũ: q2 ad q̃litates oẽs terre spẽi ẽ ꝑ se alteratio 7° phy. ⁊ ↄñr sũt ꝑ se successiue acquisibiles. ¶ Rñdetur ad p^m: ⁊ dr ꝙ cũ virtutes sunt moderatrices passionũ nõ videntur extinguere eas omnino: s3 eas mediocritatẽ redigere: q̃re solũ corrũpũtur s3 Phm passiões repugnãtes rõni ad gn̄ationẽ ỽtutis: si ãt oẽs. s3 ỽo stoicos oẽs corrũpũtur: q̃re ad formã argumẽti negat ↄña: ꝙ seq̃tur ỽtutes eẽ trãq̃llitates animi ⁊ ipassibilitates: q2 h seq̃ret. si oẽs passiones corrũperẽtur ꝙ nõ ↄcedit: sꝫ ãt seqtur si aliq̃ corrũpãtur ⁊ alique nõ. ¶ Ad s3 dr ꝙ in duob⁹ casib⁹ tñ ↄtingit formã gradualẽ subito acqri subito ⁊ nõ successiue. ꝑ qñ subz ẽ i vltima dispõne ad formã recipiẽdã sicut est aer respectu luminis ⁊ intell's respectu scie: q2 tũc per solũ ꝑsentiã agẽtis sine alteratione sub3 recipit formã: si nõ sit ei aliqd ipedimẽtũ. 2° si eẽt reqritur prius mutatio per accñs qua remouetur ipedimẽtũ: sic si clausio fenestre ꝓhiberet lumẽ recipi in aere: requiritur prius apertio fenestre. Silr cũ itellect⁹ nõ intelligat sine phãtasmate: op3 pri⁹ alterare sensu3 ad recipiẽdũ phãtasmata: ⁊ sic remouet ipedimẽtũ itellect⁹. ¶ Scdo subito acqrit for⁹ gradualis qñ acqritur ex ↄñti. s. per alterationẽ factã in alio: ita ꝙ talis forma non terminet itrinsece talẽ alterationẽ: s3 extrĩsece tantũ: sicut forma subalis acquiritur ꝑ alterationẽ facta3 in qualitatib⁹ p̃mis: ⁊ virtus moralis acquiritur per alterationem factam in passionibus appetitus sensitiui: quare ad formã argumẽti ↄceditur ↄñtiale ↄña. s. ꝙ aliq̃ latitudo forme subito acquiratur. ¶ Et ad probatione3 negatur ꝙ ois qualitas possit esse termin⁹ ꝑ se alterationis. s. tãq̃3 terminus intrinsecus alterationis: sed solũ q̃litates tertie spẽi per Ph3 7° phy. ¶ Ad 3^m dr ꝙ illd qd acqritur solũ ex ↄñti. s. per alterationẽ factã i alio subito acquiritur ⁊ non successiue: sic aũt ỽtutes ⁊ scie acqruntur: quare solũ subito acqruntur ⁊ nõ successiue: qualitates vero scde vt colores ⁊ sapores nõ solum acqrũtur ex ↄñti. s. ꝑ mutationẽ factã in q̃litatib⁹ ꝑmis: s3 ẽt ꝑ alterationẽ factã in eis quare successiue acquiri p̃nt: in q̃ntũ tñ ex ↄñti acqruntur subito acqrũtur ⁊ non successiue. Et si forte nõ acqruntur sine alteratione alteri⁹ subito acqruntur. ¶ Ex his p3 rñsio ad argu^m i p̃n° q̃stionis facta. Ad p^m admittitur presuppositũ. s. ꝙ virt⁹ sit bona dispõ rectificãs appetitũ ad bñ operandũ. Ad arg^m ỽo negatur ꝙ q̃cũq3 qs habuerit ỽtutẽ sub certo gradu intẽsiõis pri⁹ habuerit ea3 sub remissiori gradu. Et ad probationẽ cu3 dr ꝙ alr seqtur ꝙ aliqua totalis latitudo forme subito acqratur: ↄceditur ↄña ⁊ ↄñs: vt dcm ẽ. ¶ Ad s3 negatur ↄña. s. ꝙ daret remississima dispõ potẽs rectificare appetitũ. Et ad ꝓbationẽ cũ dicis. sim⁹ g̃ i p̃istãti ỽtutis si oaturex q̃ro vtrũ sit remississima aut nõ: admitto totũ. ¶ Et dico ꝙ nõ ẽ remississima: q2 si dat remississima dispõ potẽs rectificare appetitũ: ⁊ nõ est: q2 si põt rectificare appetitũ agit in eũ a proportione maioris inequalitatis: q̃re maior ea põt rectificare appetitũ. Et cum tu infers: igt pri⁹ fuit remissior. negatur ↄseq̃ntia: q2 illa tota sil' fuit subito acq̃sita: si ãt successiue acqreretur bene seq̃retur ꝙ prius fuisset remissior: q̃re ⁊c. ¶ Circa dcã occurrũt aliq̃ difficultates. Pria difficultas ẽ d mõ gn̄onis ỽtutis. s. an gn̄etur successiue. s. ꝑ ptẽ post ptẽ: an subito. ¶ Et arguitur ꝙ successiue gn̄at ꝑ via Wãtuãis: q2 successiue corrũpũtur dispões siue passiões repugnantes rõni recte ⁊ ỽtuti: igit successiue gn̄at ỽt⁹. Tenet ↄseq̃ntia: q2 si vnũ 2rũ successiue corrũpit reliquũ successiue gn̄atur. antecedens ꝓbatur: q2 cũ tales passiões corrũpant ex freq̃ẽtatis actibus ex qb⁹ gn̄at ỽt⁹ scdo ethi. aut g̃ q̃libz act⁹ corrũpit aliqd d ill' passiõib⁹: aut aliqs sic: ⁊ aliqs nõ. si dr p^m habet itẽtũ. si dr s3 nõ ẽ rõnabile ꝙ aliqs act⁹ corrũpat aliqd: ⁊ alius nõ. Nisi forte dicat ꝙ vltim⁹ act⁹ corrũpit magis ꝑ maiorẽ dispõnẽ: sed hoc dato: sequitur ꝙ vn⁹ act⁹ generabit ỽtutẽ 2ª Ph3 scdo ethi. dicentẽ: ꝙ ex multis actib⁹ generatur virtus ⁊ non ex vno tm̃. ¶ In oppositũ arguit sic ꝑ via cõi ꝙ virt⁹ gn̄etur subito ⁊ nõ successiue: q2 virt⁹ est q̃litas de difficili mobilis: per Phm: igt virt⁹ est q̃litas limitãs sibi certũ gradũ intẽsiõis. Tenet ↄ^a: q2 fixio forme in subiecto non est nisi ꝑpter intensione3 eius: habitus enim non est fixior dispositione: nisi q2 intensior est: sed quilibet gradus limitat⁹ subito inducitur: igitur quelibet virtus subito inducitur ⁊ non successiue. ¶ De

opi. Mātuani.

hoc sunt due opiones. Una est Mātuani dicētis: q̄ v̄tus
successiue gn̄af: sic q̄lz for' gradual'. ¶ Ad rōnē i oppo^m

Ad rōnes p p̄te negatiua di

negaf ɔ̄ña illa v̄tus ē q̄litas difficile mobilis: igit̄ limitat
sibi certum gradum intensionis: q2 d̄ rōne virtutis solū
est q̄ repugnet disp̄oni viciose ⁊ rectificet appetitum: sed
non quod limitat sibi certum gradū intensionis. Ad p̄
bationem negatur q̄ fixio forme in sub̄to sit solum extē
sione forme: immo ēt est ex dispositione subiecti: q2 idem
gradus caloris in ferro ignito ⁊ stuppa ignita: fixior est
in ferro q̄ȝ in stuppa: quare non est ex intensione forme.

Opi. cōis

¶ Alia est opinio cōis dicens q̄ virt⁹ subito acquirit' ⁊
non successiue. Tū q2 limitat sibi certum gradum inten/
sionis: Tum q2 ex ɔ̄titi acquirit'. ¶ Ad rōnē in opp^m pōt

Ad rōnes p p̄te affirmatiua di

negari añs. s. q̄ successiue corrūpant' disp̄ones siue passio
nes repugnantes rationi recte ⁊ virtuti: q2 sicut in caua/
tione lapidis a guttis aque cadentibus: sola vltima gut
ta cauat lapidē: ⁊ alie disponūt: sic in corruptione passio/
num appetit⁹ sola vltima operatio virtuosa corrūpit pas
sionē: ⁊ alie disponunt. Et ad rōnē cū infertur: q̄ vna sola
op̄atio generabit virtutē sicut vna sola operatio corrum
pit passiones. negaf ɔ̄ña: q2 vna sola nō est sufficiens p̄ se

Rñ° 2°

corrūpere: sȝ mediātib⁹ aliis. ¶ Uel aliter dī ⁊ meli⁹ ne/
gādo ɔ̄ñam admisso ań̄te: q2 lȝ passiōes successiue corrū
pant' nō oȝ q̄ virt⁹ successiue acq̄rat': q2 ñ nec v̄t⁹ nec ali/
q̄d v̄tutis p̄t stare cū passione repugnāte rōni. Et ad p̄ba
tionē negaf q̄ passiones sint p̄p̄rie ɔ̄rie virtuti: q2 ɔ̄traria
sunt q̄ posita sub eodē gn̄e maxime distant ⁊c̄. q̄liter non

Peti. p̄°

sunt ista. ¶ Et si q̄reres: q̄re ex vno actu nō pōt generari
v̄t⁹ cū ex vno actu generet' scia. s. ex demōstratione: ⁊ eo
maxie cū vn⁹ act⁹ possit esse ita intensus q̄ equiualet vir

Rñsio.

tualiter multis actib⁹. ¶ Rñdet' q̄ cā est: q2 intellect⁹ est
in vltima disp̄one ad recipiēdū scientiā: iō vnus act⁹ suf/
ficit gn̄are sciam in eo: sed appetit⁹ non est in vltima dis/
p̄one ad recipiēdū virtutes: q2 habet multas passiōes re
pugnātes. ¶ Et ad aliud q̄d addit' dī: q̄ vnus act⁹ q̄ȝtū
cūq̄ȝ intēsus nō pōt equiualere multis actibus sufficienti
b⁹ gn̄are virtutē: q̄ si posset per virtutē diuinā illis equi

Peti. 2°

ualere: posset gn̄are virtutē. ¶ Et si diceres: q̄re ḡ ex vno
actu augmētatur virtus: si ex vno actu nō pōt gn̄ari v̄t⁹.

Rñsio.

¶ Rñdet' negando q̄ ex vno actu tantū augmētetur vir/
tus: sȝ ex multis augmētat': q̄libȝ tñ actus auget vel dis/
ponit ad augmētuȝ si sit similis virtuti nō solum s̄m q̄li/
tatē: sȝ s̄m modū p̄ticipationis: ⁊ ei⁹ intensio superexcedat

Rñ°. 2°

intēsionē habit⁹. ¶ Dicit' ēt q̄ admisso assūpto cā diuer
sitatis est: q2 in augmētatione nō reperit' repugnans in

Peti. 3°

appetitu sicut in gn̄one. ¶ Et si diceres: q̄re ex vno actu
corrūpit' virtus: q2 p̄pter semel deliquere corrupta ē v̄t⁹: ⁊

Rñsio.

⁊ tñ ex vno actu ñ gn̄atur virt⁹. ¶ Rñdetur q̄ lȝ ex vno
actu virtuose corrumpat' virt⁹ inq̄ntū meritoria: q2 per
illū actū tollit' gr̄a: tñ nō corrūpitur virt⁹ moralis ex vno

3° difficultas ancxa. Affirmatiue arguit'

actu: q2 virtus est habitus de difficili mobilis. ¶ Sc̄da
difficultas est de mō augmētādi virtutē. s. an augmētatio
v̄tutis fiat p̄ additionē grad⁹ ad gradū. ¶ Et arguitur q̄
sic: q2 i augmētatiōe q̄ȝtitatis ñ fit augmētū nisi p̄ additio
nē quātitatis ad p̄existētē q̄ȝtitatē: igr̄ ⁊ in augmētatiōe
forme nō fit augmētū nisi per additionē gradus formalis
ad gradū p̄existentē. tenet ɔ̄ña: q2 trāslatum ē nomē au

T. c. 31.

gmēti a q̄ȝtitate corporali ad alias formas que intēdun
tur: ⁊ añs ē p̄hi primo de gn̄atōe dicētis. Est eni augmen
tū p̄existēti quātitati additamētū. ¶ In opp^m arguitur:

Negatiue arguitur.

q2 si in formis q̄ itēduntur fieret augmētatio for' p̄ addi/
tionē gradus formalis ad gradū p̄existētē: seq̄retur q̄ in
oi tali augmētatiōe forma variaret' s̄ȝ spēz. ɔ̄ñs ē icōue/

T. c. 10.

niēs. p̄baf ɔ̄ña: q2 9° metaph. dicit p̄hs q̄ forme sunt sic
numeri. sȝ per quācūq̄ȝ additionē factā ipsi nuō variatur
species numeri: igr̄ p̄ additionē factā ipsi forme variatur
species forme. ¶ De hoc sūt opiniones ɔ̄rie. Opinio mo

Opi. moder.

derna: ⁊ est q̄ in formis que intēdūtur ⁊ remittūtur inten
sio forme siue augmētatio forme: q̄d idē ē: fit p̄ additionē
partis formalis ad partē formalē. Et hec opinio biparti
ta est: q2 maior p̄s dicit q̄ intēsio fit p̄ additionē partis for
malis ad partē formalē vtraq̄ȝ remanente: ⁊ cū his tenet
Mātuan⁹. ¶ Alii vero dīt q̄ intēsio fit per additionem
partis formalis ⁊c̄. Sȝ nō vtraq̄ȝ remanēte: q2 in aduētu
posterioris sp̄ corrūpit' prior gradus: ⁊ cū his tenet Bur
leus. ¶ Rō Mantuani est: q2 oē q̄d corrumpitur vel cor
rumpitur a suo ɔ̄rio vl' ad corruptionē subiecti vel ad re
motionē agentis a quo dependet in ɔ̄seruari: sed gradus
p̄existēs for' in aduētu posterioris nō corrumpit' a ɔ̄rio:
q2 gradus posterior ñ ɔ̄riatur ei: nec corrūpitur per
corruptionē subiecti: quia subiectū remanet: nec corrum
pitur p̄ remotionē cāe ɔ̄seruantis vt p̄z: igit' nullo mō cor

T. c. 15.

rūpitur. ¶ Rō vero Burlei est: q2 dī 5° metaphy. specie
differūt quecūq̄ȝ in eodē subiecto existentia differentiam
hn̄t. igr̄ plures gradus forme nō se cōpatiunt' adinuicēȝ.
¶ Ad hoc diceret alius q̄ p̄hs intēdit q̄ accidētia q̄ sūt
in eodē subiecto differunt specie: si non ɔ̄stituitur aliq̄d
vnū ex illis: modo ex gradib⁹ forme fit vna totalis for/
ma: quare ⁊c̄. ¶ Ad aliam diceret Burleus q̄ gradus p̄
existens corrūpitur in aduentu alteri⁹ p̄p incōpossibilita
tē quā hȝ cū illo: q2 duo gradus eiusdē speciei nō p̄nt sta/
re in eodē subiecto. ¶ Ad rōnē v̄o alterius opinionis p̄n
cipalis dī q̄ forma abstracta potest dupliciter ɔ̄siderari:
vno mō s̄ȝ gradū specificū ⁊ essentialē. s. vt p̄scindit a sup
positis. Alio modo p̄t ɔ̄siderari s̄ȝ gradus indiuiduales
⁊ accidētales quos hȝ in suppositis. Primo mō forma ñ
intēditur nec remittitur ⁊ sic forme sūt sic numeri. Sc̄do
mō forma itēditur per additionē talium graduū accidē
taliū: ⁊ sic non variatur spēs. Et p̄ mō forma non suscipit
magis ⁊ minus. Sc̄do modo sic. ¶ Alia opinio cōis di

Opi. cōis

cit q̄ augmētatio ⁊ diminutio in formis que intēdūtur ⁊
remittūtur non est ex parte forme s̄ȝ se ɔ̄siderate: sȝ ex di/
uersa participatione subiecti: ⁊ iō hōi augmētū non fit p̄
additionē forme ad formā: sed p̄ h̄ qui subiectū magis vl'
min⁹ p̄ticipat tali for': q2 sic p̄ agēs q̄d ē actu fit aliq̄d actu
calidum quasi de nouo incipiens participare formā: non
q̄ fiat ipsa forma: vt probatur 7° metaphy. ita p̄ actionē
intensiorē ipsius agentis efficitur magis calidū tāq̄ȝ per/
fectius participans formā: non tanq̄ȝ forme aliq̄d adda
tur. ¶ Et h̄ opio bipartita ē: q2 q̄dā dicūt vl'r q̄ nulla for
ma q̄ dī intēdi vel remitti dī augeri p̄ additionē forme
ad ipsaȝ: sed tñ p̄ habitudinē ad subiectū q̄d isormat: q2
nulla tal' ex se suscipit magis ⁊ min⁹: sȝ in ordine ad subȝ:
iuxta illō p̄hi i p̄dicamēto q̄litatū: q̄litas ñ suscipit magis
nec min⁹: sȝ q̄le: ⁊ iuxta illud: forma est in simplici ⁊ inua
riabili essentia ɔ̄sistens. ¶ Alii vero ex quib⁹ est Tho/
mas: dicūt q̄ lȝ in formis corporalib⁹ non multū videa/
tur fieri augmentum per additionē forme: sed solū p̄ par/
ticipationeȝ subiecti: tñ in formis spiritualibus pōt fieri
augmētū per additionē forme ⁊ per participationē subie
cti: sic eniȝ scia augetur ⁊ virtus. Et notanter dī in p̄' par
te nō multū. q2 ēt aliq̄ñ in formis corporalib⁹ fit augmē
tū for' p̄ additionē for' sȝ raro: sic .n. auget' mot⁹ p̄ for'.
diminuta: q2 ei additur aliq̄d s̄m tp̄s in quo est: ⁊ s̄m viā
per quā est: ⁊ tñ manet eadē spēs p̄p vnitatem termini ad
quē augetur etiam secundū p̄ticipationē subi: hec Tho/
mas sc̄da sc̄de. ¶ Ad rationē vero alteri⁹ opinionis p̄n/
cipal' cū dī q̄ sicut augmentatio fit in quantitate per ad
ditionē quātitatis: ita in qualitate per additionem quali
tatis: dī q̄ similitudo valet quantuȝ ad denoiationē subi.
sȝ non q̄ȝtū ad additionē for'. q2 cū q̄litas sit indiuisibilis
non p̄t fieri sibi additio sed quātitati sic: cū sit diuisibilis.

p̄' petit'

¶ Et si q̄reres. q̄re ñ v̄tus itēditur dī stare in mediocri/
tate cū aliq̄ñ sit supra medietatē latitudinis. ¶ Rñdetur

ꝙ dꝫ stare in medio affectionum ⁊ operationū que sunt inter superabundantiam ⁊ defectū. ⁊ non accipiṫ mediū

2ᵘˢ petiᵒ.

h per respectū ad latitudinē. ¶ Et si diceres. quare dif ficilius est attingere mediū ꝙ̄ extremū cū vnū extremū

Rñsio.

sit magis distans. ¶ Rñdeṫ ꝙ mediū rōnis est illud qđ

3ᵘˢ petiᵒ.

difficilius attingiṫ ꝙ̄ extremū: ⁊ non mediū rei. ¶ Et si diceres. quare virtus est permanentior scientia cum sciē tia habeat subiectū incorruptibile. s. intellectum potēz ⁊

Rñsio.

virtꝰ hēat subm corruptibile. s. appetitū sensitiuū. ¶ Rñ detur ꝙ vtꝰ dꝫ ꝑmanētior ꝙ̄tū ad vsū. qꝛ magis assidue vtimur ꝟtute ꝙ̄ scia: Et hec ꝺ ista qōne sufficiāt. Qō. ix.

Negatiue argṫ ꝓio

Utrum deṫ ꝓmū instās in quo sor. erit sanus. ¶ Et argṫ ꝙ nō argu mentis Mātuani. Et ꝓ vbi qs muteṫ ab egri tudine in sanitatē. qꝛ si sit dare pᵐ instans sa nitatis: sit. a. illud pᵐ instans. b. sanitatis. Et arguiṫ ꝯ sic. b. sanitas perficit operationes nāles: igiṫ ꝫ aliquā ꝓportionē agit perficiēdo: ⁊ p ꝯñs remissior ē po tens perficere. sed immediate añ a. instans fuit in infini tū parū remissior ꝙ̄ in. a. instanti. igitur immediate añ. a. instans fuit potēs perficere. pꝫ ꝯña cum maiori. minor ꝓ baṫ: qꝛ alr sequereṫ ꝙ aliqua totalis latitudo esset subito ꝓducta: qđ est incōueniens. ¶ Itē. b. sanitas in. a. instāti est sub certo gradu itēsionis. igiṫ immediate āte hoc fuit sub remissiori. pꝫ ꝯña: qꝛ nulla latitudo subito acquiriṫ. ⁊ si sic ḡ. a. nō est ꝓmū instās. ¶ Itē. b. sanitas est in infiᵐ re missibilis. ergo. a. nō est pᵐ instans eius. pꝫ ꝯña: qꝛ a. ē pᵐ instans eiꝰ. aut. b. est remississima sanitas: aut nō. si sic nō ē in infiᵐ remissibilis. si nō: aut imediate añ hoc instās fuit aut nō. si sic. hoc nō est pᵐ instās eiꝰ. si nō talis latitudo ē subito acq̄sita: qđ est incōueniēs. ¶ 2ᵒ ꝓncipalr argṫ ꝙ

Argṫ 2ᵒ.

nō daṫ pᵐ instās sanitatis vbi qs muteṫ a pura ꝓuatōe sa nitatis in sanitatē: puta per inceptionē aialis. Et argṫ sic. nō daṫ pᵐ instās forme aialis ergo nō daṫ pᵐ instās sani tatis aialis. pꝫ ꝯña: qꝛ nō ꝓus est aial ꝙ̄ sit sanū: ⁊ eꝫ. añs ꝓbaṫ: qꝛ nō ꝓus est forma est ꝙ̄ informet. sed nō daṫ pᵐ i stās inq̄ forma informat: qꝛ successiue iformat sic successi ue corrūpiṫ forma ꝓcedēs rōne dispōnū successiue corru ptarū. q̄re ⁊c̄. ¶ In oppᵐ arguiṫ. ⁊ ꝓ ꝙ si fuerit trāsitꝰ ab

Affirmati ue ꝓ pᵐ

egritudine i sanitatē ꝙ deṫ ꝓmū istās sanitatis. Et argui tur sic. nō daṫ vltimū instās egritudinis. igitur daṫ pᵐ in stās sanitatis. Tenet ꝯña: qꝛ quādocūqꝫ nō daṫ vltimum forme ꝓcedētis: daṫ pᵐ forme sequētis. añs ꝓbaṫ: qꝛ si si. da oppᵐ. s. ꝙ deṫ vltimū istās egritudinis. ⁊ sit. a. vltimū istās. b. egritudis. Et aṙ. sic. b. egritudo in. a. instāti ledit operationes. igiṫ ꝫm aliq̄ꝫ ꝓportionē ledit. ⁊ per ꝯñs im mediate post. a. instās ledet. pꝫ ꝯña: qꝛ aliter totalis lati

Argṫ 2ᵒ

tudo egritudinis subito deꝑderet. ¶ 2ᵒ argṫ. ꝙ vbi fiat trāsitꝰ a pura ꝓuatiōe sanitatis ad ipāz sanitatē puta p in ceptionē aialis: ꝙ deṫ pᵐ istās eiꝰ. ¶ Et argṫ sic. daṫ pᵐ i istās forme aialis. igṫ daṫ ꝓmū instās sanitatis aialis. pꝫ ꝯña. ⁊ añs ꝓbaṫ: qꝛ forma sbalis subito induciṫ. igṫ in

pᵐ ꝓsupᵐ ꝓo opioni Mātuā.

istāti. ⁊ per ꝯñs daṫ primū istans eius. ¶ In hac mā sūt due opiones. Una est Mātuani. ¶ Pro qua ꝓsupponiṫ ꝓ ꝙ iste terminꝰ sanitas significat idē qđ dispō corꝑis vi uētis a q̄ opatio nālis ꝓuenit vel ē apta nata ꝓuenire si lesa. egritudo ꝟo est dispō viuētis a qua opatio lesa ꝓue nit. ⁊ sic nihil cadit mediū inter sanitatē ⁊ egritudinem.

2ᵐ ꝓsupᵐ

¶ 2ᵒ ꝓsupponiṫ ꝙ duplr pōt fieri trāsitꝰ ad sanitatē. Uno mō a ꝯ̄rio. puta ab egritudine ad sanitatē. Alio mō a pu

ꝓ ꝯ̄

ra ꝓuatiōe sanitatis. s. p iceptionē aialis. ¶ His ꝓsuppo sitis ponunṫ due ꝯclusiōes rñsiue ad q̄stū. Pria ꝯclusio. Si fiat trāsitꝰ ad sanitatē a suo ꝯ̄rio daṫ pᵐ istās sanitatis. ꝓbaṫ ꝯclusio: qꝛ nō daṫ vltimū instās egritudis: cū non deṫ mima lesio. igiṫ daṫ pᵐ istās sanitatis. Silr si fiat trā situs a sanitate in egritudinē daṫ vltiᵐ instās sanitatꝭ. qꝛ nō daṫ ꝓmū instās egritudis cū nō deṫ mima lesio. daṫ er go ꝓmū nō esse egritudis ⁊ vltimū nō esse eiꝰ. q̄re daṫ pᵐ. esse sanitatis ⁊ vltimū esse eiꝰ in tali trāsmutatiōe. ¶ 2ᵃ ꝯ̄

2ᵃ ꝯ̄

Si fiat trāsitꝰ ad sanitatē a pura eiꝰ ꝓuatiōe: nō daṫ ꝓmū instans sanitatis. ꝓbaṫ ꝯña: qꝛ isto mō tā ꝓ icipit sanitas ꝙ̄ ꝓ incipit esse aial. sꝫ nō daṫ pᵐ istās esse aialis. vt supra ꝓbatū ē ꝫ hāc viā. igṫ nō daṫ pᵐ istās sanitatꝭ. ¶ Addit tā ꝙ ꝫm medicos alr diffiniunṫ isti termini: qꝛ iter sani tatē ⁊ egritudinē ponūt mediū. s. neutralitatē. Et iđ dicūt ꝙ egritudo est dispō a q̄ operatio ꝓuenit vel ē apta pro uenire sensibilr lesa. Sanitas ꝟo ē dispō a q̄ ꝓuenit opa tio nālis si lesa. neutralitas ꝟo ē dispō a qua ꝓuenit opa tio nālis insensibilr lesa. ¶ Et tunc dꝫ vt ꝓus. ꝙ cū sit dare pᵐ ⁊ vltimū instās sanitatis: ꝙ daṫ pᵐ nō eē neutra litatis: quā imediate seq̄ṫ sanitas: ⁊ daṫ vltimū nō eē neu tralitatis quā immediate ꝓcessit sanitas. Et cū egritudi nis nō sit dare ꝓmū nec vltiᵐ istās: tūc neutralitatꝭ daṫ pᵐ instās esse: ꝙ̄ imediate ꝓcessit egritudo. ⁊ neutralitatis da tur vltimū istās esse ꝙ̄ imediate sequiṫ egritudo. ¶ Et si

ꝯ̄ dicta su peri ⁊ ꝓ primo.

arguiṫ ꝯ̄ dicta qꝛ ex dictis sequiṫ. ꝙ idē corpꝰ sit sanū ⁊ egrū. ꝯñs falsū est. ꝓbaṫ ꝯña: qꝛ dictū est ꝙ egritudo ē dispō ex q̄ ꝓuenit opatio lesa. sꝫ cū possit esse lesio in tri plici nām ꝫ medicos. s. i cōplone. cōpōne. ⁊ vnitate. stat ꝙ sit lesio in vna nā ⁊ in alijs nō. q̄re stat ꝙ sit sanū i ꝯplo ne ⁊ egrū in cōpōne. q̄re idē sil erit sanū ⁊ egrū. Itē seq

Argṫ 2ᵒ.

tur ex dictꝭ ꝙ aliq̄ erit remississima sanitas. ⁊ ꝙ latitudo sanitatis in extremo remissiori terminatur inclusiue. ꝯse quens est falsum. ꝓbaṫ ꝯña: qꝛ dictū est ꝙ daṫ primū in stans sanitatis. sed quecunqꝫ sanitas signeṫ in primo in stāti illo est remississima: qꝛ ante illud non fuit. alr enim aliqua totalis latitudo sanitatis subito esset acquisita. q̄ re ⁊c̄. ⁊ cum ille gradus sanitatis nō sit in latitudine neu tralitatis nec egritudinis: sequiṫ ꝙ est in latitudine sani tatis: quare latitudo sanitatis includit illum ⁊ nullū re missiorē. ¶ Rñr ad primū concedendo ꝙ sanū in ꝯplo

Ad pᵐ.

ne est egrū in cōpōne vel saltē stat sic eē sꝫ: negaṫ cū infer tur ergo. idē erit sil sanum ⁊ egrū: qꝛ nō denoiaṫ simplr corpus sanum nisi sit sanū in omnibus naturis. ¶ Ad 2ᵐ

Ad 2ᵐ

ꝯceditur ꝯña ⁊ ꝯñs. ¶ Alia ē opio cōis. Pro q̄ suppo

pᵐ ꝓsupᵐ ꝓ op. cōi.

nūtur eadē ꝓsupposita q̄ p alia opione ꝓsupposita sunt. Et ꝓ ꝙ sanitas est dispō viuentis non ledēs opationes: egritudo ꝟo est dispō viuētis ledēs opationes. ¶ Scđo ꝙ ad sanitatē duplr pt fieri trāsmutatio aut a ꝯ̄rio. s. ab

2ᵐ ꝓsupᵐ.

egritudine: aut a pura priuatiōe ipsiꝰ. ¶ His ꝓsuppositis poniṫ hec ꝯ̄ rñsiua ad q̄stū. Qꝫ quōcūqꝫ fiat trāsmuta

Cōclusio rñsiua.

tio ad sanitatē sempꝫ daṫ primū istās sanitatis. ꝓbaṫ ꝯ̄: qꝛ vel sit trāsmutatio ad sanitatē ex ꝯ̄rio. vel ex priuatiōe. p ꝫ ꝓsupᵐ. sꝫ vtroqꝫ mō daṫ primū istās sanitatis. ḡ ⁊c̄. ꝓ baṫ minor: qꝛ si fiat trāsmutatio ex ꝯ̄rio pꝫ ꝙ daṫ priᵐ in stās sanitatis: qꝛ egritudis nō daṫ vltimū: cū nō deṫ mi nima lesio opōnū: si ēt fiat trāsmutatio ex ꝓuatione. ꝓba tur ꝙ deṫ priᵐ istās: qꝛ tā cito hꝫ esse sanitas ꝙ̄ cito hꝫ eē aial sanū: sꝫ daṫ pᵐ istās aialis: qꝛ eiꝰ forma subito ꝓduci tur ⁊ i istāti: vt supra ꝓbatū ē. igṫ daṫ pᵐ istās sanitatis i tali trāsmutatione. q̄re ⁊c̄. ¶ Cōtra ꝯ̄nē argṫ ꝓ: qꝛ vt dic

Cōtra su periꝰ dicta argṫ ꝓio

Auer. 2ᵒ colliget. sanitas est dispō ꝑ quā mēbrū agit ⁊ pa tiṫ ꝫ nāz. igṫ ab aliq̄ ꝓportiōe agit. sꝫ ꝯña. qꝛ ois actio ꝓ uēit a ꝓportiōe maioris ieq̄litatis 7ᵒ phy. sed qcqđ agit ꝫm aliq̄ꝫ ꝓportionē ꝓus agebat ⁊ posteriꝰ aget. igṫ sani tatis nō daṫ ꝓmū instās nec vltimū. ¶ 2ᵒ argṫ ꝯ̄ ꝓsuppo

Argṫ 2ᵒ

sita: maxīe ꝯ̄ diffōnē sāitatꝭ ⁊ egritudis. Et ꝓ argṫ ꝯ̄ diffō nē egritudinis in q̄ dꝫ ꝙ ē dispō viuētis ledēs opationes: qꝛ hoc dato sequiṫ ꝙ nō ē egritudo nisi i ꝯplone. ꝯñs ē falsū: qꝛ medici ponūt egritudinē i triplici nā. s. i ꝯplone. ꝯpositiōe. ⁊ vnitate. ꝓbaṫ ꝯña. ⁊ ꝓ ꝙ nō sit egritudo i cō pōne ꝓbaṫ: qꝛ egritudo i ꝯpōne ē egritudo i plasmate: ꝙ̄ titate: numero: ⁊ situ: q̄ sūt ꝙ̄titates: igṫ talis egritudo si ē dispō. talis ēt egritudo non ledit opationes: qꝛ quanti

tas nullā hȝ de virtutibus actiuis ſ꞉ȝ Auer. 4° phy. ⁊ ēt q꞉ q̄ntitatis nō est pficere operationes. igit̄ ei⁹ nō est ledere operatiōes. ¶ 2° negat̄ ꝙ sequit̄: ꝙ nō sit egritudo in vnitate: q꞉ egritudo in vnitate est solꝰo ꝯtinui: solꝰo vō ꝯtinui non est dispō neq꞉ qualitas. neq꞉ ēt solutio ꝯtinui necessario ledit operationes: q꞉ apertio hemorroidarū q̄n꞉q꞉ ꝯfert opationib⁹: q̄re ⁊c̄. ¶ 3° arguit̄ ꝯ diffōnē sanitatis i qua dī ꝙ est dispō viuētis nō ledēs opones: q꞉ hoc dato seqtur ꝙ ois q̄litas est sanitas pter egritudinē. ꝯñs ē falsum: vt pȝ. ⁊ pbat̄ ꝯñtia: q꞉ ois qualitas preter egritudinē est dispō non ledens operationes. sic est virtus ⁊ scia. sic est potentia nālis ⁊ impo⁹. sic est passio vel passibilis q̄litas. sic est forma vel circa aliqd ꝯstās figura. ¶ Item ad esse sanitatis non sufficit nō ledere. pbat̄: q꞉ plus est perficere q̄ȝ nō ledere: sed sanitas est dispō per quā membrū perficit opones: vt inqt Gal. p̄ virtutū nāliū: q̄re ⁊c̄.

Argr̄ 3°

¶ Rñdetur ad p̄m tā cōiter q̄ȝ per modernos ꝙ agere positū in diffinitione sanitatis non accipit̄ ꝓprie. s. vt dic solū actionē positiuā: sed accipitur cōiter vt se extendit tam ad actionē puatiuā q̄ȝ positiuā. vñ actio p̄mitiua sanitatis dī inq̄ntū nō ledēs ē: actio vō positiua dī inq̄ntū aliqd agit. mō cū sanitatis i tātū remittit̄ vt faciat actionē puatiue. s. nō ledēdo: tūc nō agit s̄m aliquā ꝓportionē: q̄re n̄ ꝓcedit argm̄. ¶ Replica ꝯ: q꞉ vī ꝙ pficere opatiōes sit ꝓprie agere ⁊ positiue: sic ⁊ ledere opationes: q꞉ pficere operatiōes ē agere opationes s̄ȝ nāȝ. ⁊ ledere opationes ē agere opationes ꝯ nāȝ. sȝ ita ꝓprie agit̄ ⁊ positiue ē agere opationes s̄ȝ nāȝ sicut agere opationes ꝯ nāȝ: q̄re ⁊c̄. Si nō: da cām diuersitatis q̄re magis det̄ minima pfectio opationū q̄ȝ minima lesio. ¶ Rñdet̄ ꝙ cā diuersitatis ē: q꞉ ledēs necio agit in aliud s̄m ꝓportionē maioris inequalitatis. q̄re q̄ncūq꞉ ledit pri⁹ lesit ⁊ post ledet: ⁊ sic nō datur minima lesio. sed nō sic est de pfectiōe: q꞉ pficiēs nō necessario agit s̄m ꝓportionē maioris inequalitatis: q̄m ad pficere sufficit non ledere operationes: cuȝ pficere immediate se habeat ad ledere: sicut sanitas imediate se hȝ ad egritudinē s̄m p̄hm: q̄re pȝ ad replicā. ¶ Ad 2m ꝯ diffinitionē egritudinis negatur ꝯñs. s. ꝙ nō det̄ nisi egritudo in complexione. Ad ꝓbationē cū arguis. ꝙ cōpositio dicit q̄ntitatē: igit̄ non est egritudo in cōpositione. negatur ꝯñs: q꞉ dicit Auer. 3° colliget: ꝙ morb⁹ in cōpositione ē q̄litas in q̄ntitatiue. silr̄ nō sequitur q̄ntitas nullaȝ hȝ de virtutib⁹ actiuis: ḡ morb⁹ in q̄ntitate nō ledit: q꞉ sufficit ꝙ morb⁹ sit qualitas ledēs. silr̄ nō seqt̄. si quantitas nō pficit opationes: ꝙ morb⁹ in q̄ntitate non ledat: q̄ȝuis cōiter dicat̄ ꝙ cōplꝰo primo pficit operationes: cōpositio vō secundario. Silr̄ negat̄ ꝙ nō sit egritudo in vnitate: q꞉ solꝰo ꝯtinui nō est egritudo in vnitate: sȝ dispō solꝰonis ꝯtinui: sic lapis in vesica nō est egritudo sed dispō ꝓueniens a lapide. dī ēt ꝙ nō ois dispō solꝰonis ꝯtinui ē egritudo: sed solū illa que ledit: q̄re ⁊c̄. ¶ Ad argm̄ vō cōtra diffinitionē sanitatis: negat̄ ꝯñs. cū isert̄ ꝙ seqt̄ ꝙ ois qualitas preter egritudinē est sanitas. Ad ꝓbationē dī ꝙ intelligit̄ sic diffinitio sanitatis. sanitas ē dispō viuētis immediate nō ledēs. idest a q̄ ꝓuenit opatio viuētis nō lesa: vel apta est ꝓuenire: Et est sile ac si dicat̄ ē dispō viuētis immediate pficiēs operationes ipsius viuētis. Et negat̄ vlterius ꝙ ad eē sanitatē nō sufficiat nō ledere mō dicto: idest ꝓducere opatione viuētis nō lesam. ¶ Ex his pȝ ad argumēta p̄ncipalia. Ad p̄mū eodē mō rñdet̄ ꝓ via cōi ⁊ pro via Mātuani. s. negādo ꝯñaȝ. cū dī. h. sanitas pficit operationes. igr̄ s̄ȝ aliquā ꝓportionē perficit. q꞉ dat̄ remississima sanitas: ⁊ illa talr̄ pficit opatiōes: ꝙ n̄ remissior pōt pficere: ⁊ ꝓ ꝯñs nō s̄ȝ aliquā ꝓportionē. Et si diceres ꝯ. perficere est agere. igr̄ si pficit agit. ⁊ si agit s̄m aliquaȝ ꝓportionē agit. dī ꝙ pficit non positiue agēdo: sȝ puatiue n̄ ledēdo. ¶ Ad aliud negat̄ ꝯñs: q꞉ lȝ minima sanitas sit q̄litas certe intēsionis: tn̄ remissior ea nō ē sanitas. ¶ Ad aliud silr̄ negat̄ ꝯñs: q꞉ lȝ sanitas sit i isinitū remissibilis: non tn̄ remanet denoiatio sanitatis. ¶ Ad 2m p̄ncipale argumētū ꝯcludit ꝓ via Mātuani. sȝ ꝓ via cōi negat̄ añs. s. ꝙ nō det̄ p̄mū istās forme aialis. Et ad ꝓbōnē negat̄ ꝙ forma successiue isormet: imo subito isormat minimū nāle qd̄ eq̄ p̄ disponit̄: sicut dcm̄ est supra. ¶ Ad argm̄ vō in oppm̄ q̄onis facta. Rñdet̄ ad p̄m. Et dī ꝙ argm̄ ꝯcludit verū ꝓ vtraq꞉ via. ¶ Ad 2m vō argm̄ ꝯcludit ꝓ via cōi. ꝓ via vō Mantuani negat̄ añs. s. ꝙ det̄ p̄m instās forme aialis. Et ad ꝓbōnē negat̄ ꝙ subito inducat̄: imo successiue inducit̄ vt declaratū ē s̄ȝ viā suā. Et ꝓ hoc recurre ad q̄ones supiores.

Ad 3m

Instan⁹

Rñsio.

Ad 2m

Ad 3m

Ad primū pro pte negatiua dī

Instan⁹

Rñsio.

Ad 2m

Ad primū p pte affirmatiua dī

Ad 2m

¶ Circa dicta occurrunt due difficultates. prima difficultas est: an sanitas in cōplexione sit aliq̄ q̄litas de qualitatibus primis. puta caliditas frigiditas ⁊ hꝫ. ¶ Et vī ꝙ sic: q꞉ calor tēperat⁹ epatis ē dispō ꝑ q̄ȝ epar perficit operationes suas. igit̄ talis calor est sanitas. tȝ ꝯñs a diffōne ad diffīm: q꞉ Gal. sic diffinit sanitatē p̄mo de virtutibus nālibus. sanitas est dispō per quam mēbrum suas perficit operationes. ¶ In oppm̄. q꞉ sanitas est calidorū ⁊ frigidorū cōmēsuratio q̄dā. per Phm 7° phy. igit̄ sanitas non est aliq̄ de qualitatibus primis. ¶ De h̄ sunt due opiones. cōis opio pñorū ⁊ medicorū ē ꝙ sanitas in complexione est qualitas resultās ex actione ⁊ passione qualitatum primarū. Rō est: q꞉ sanitas in cōplꝰone est eucrasia. i. bona cōplexio: vt colligit̄ p̄ tegni. sȝ cōplꝰo est q̄litas resultans ex actione ⁊ passione q̄litatū primarū: vt inqt Auic. p̄° p̄mi. igit̄ sanitas est q̄litas resultās ex primis: quare non est aliqua de qualitatib⁹ p̄mis. ¶ Ad rōnē ꝯ istā opionē dī ꝙ sanitas est dispō per quā mēbrū immediate perficit operationes suas. sic autē est cōplexio: nō aūt calitas neq꞉ frigiditas: q̄re ⁊c̄. ¶ Alia est opinio cuiusdā moderni. s. Jacobi Forliuiēsis dicētis ꝙ sanitas in cōplꝰone est ipsa cōplꝰo: sed ipsa cōplꝰo non est nisi ipse q̄litates refracte pp rōnē dictā supra. vide in 3° q̄one tegni ab eo. Ad p̄hm dī ꝙ p̄hs intendit ꝙ sanitas est cōmēsuratio q̄litatū primarū. i. sanitas est ipse qualitates cōmēsurate ⁊ refracte. ¶ Ad rōnē alterius opionis ꝯceditur ꝙ sanitas est q̄litas resultās ex p̄mis: sȝ negat̄ ꝯñs cū infert̄. ḡ nō ē aliq̄ de q̄litatib⁹ p̄mis: imo est ipse q̄litates p̄me refracte. ¶ Hec opio est mihi suspecta. Primo: q꞉ n̄ vī ad mentē p̄hi: q̄m s̄m p̄hm ad q̄litatē primā refractaȝ potest esse motus per se cum talis possit esse terminus intrinsecus motus: sed ad sāitatē non est motus per se 7° phy. igr̄ sanitas nō ē aliq̄ q̄litas p̄° refracta. ¶ Itē p̄hs i p̄° spē q̄litatis exēplificādo de dispōne dicit vt calor ⁊ frigiditas: ⁊ egritudo ⁊ sanitas. igr̄ sanitas ⁊ egritudo distiguunt̄ ꝯ q̄litates p̄mas. alr̄. n. p̄hs eēt supflu⁹. ¶ Scdō. q꞉ nō vī ad mētē medicorū: q̄m medici distiguūt ꝯplꝰonē. vt alia ē calꝰa. alia est frida. alia humida. ⁊ alia sicca. sȝ q̄litas p̄° refracta nō est calꝰa: nec frida: nec humida: nec sicca: q꞉ idē nō p̄dicat̄ denoiatiue de seipo: q̄re ⁊c̄. ¶ Item dīt medici: ꝙ sic ex elemētis refractis ꝓ mixtionē fit ipȝ mixtū: qd̄ est aliud ab elemētis refractis: ita ex q̄litatib⁹ p̄mis refractis ꝓ alterationē fit ipsa cōplꝰo que est alia a q̄litatib⁹ refractis. Quare lȝ possit cōcedi ꝙ cōplꝰo mālr̄ ter supra sit ipse qualitates refracte: tn̄ simplr̄ vel formaliter cōplꝰo nō est ipse qualitates refracte: sed q̄litas resultans ex illis: per quē mēbrū immediate perficit opatiōes suas more Gal. vel agit ⁊ patit̄ s̄m nāȝ more Auerrois: quare ⁊c̄. ¶ Scda difficultas est. vtrū ad sanitatē sit motus. Et videtur ꝙ sic: q꞉ sanitas est acquisibilis ꝓ alterationē factā ab arte vel nā. igitur ad sanitatē est motus. tenet ꝯñia: q꞉ motus est acquisitio partis post partē eius ad qd̄ tēdit. 3°. phy. ⁊ añs pȝ. ¶ In oppm̄ arguit̄ ꝓ p̄hm 7° physi. dicentem. ꝙ ad sanitatem non est motus: quia sanitas ē ad aliquid. ¶ Respōdeo omnes soluūt ad hāc difficultatē

p° difficultas ānexa.

Affirmatiue argr̄

Negatiue arguitur.

T. c. 17

Opiōes

Ad rōnes in ꝯrariū dicitur

Op. Jacobi de Forliuio.

Ad rōnes in ꝯriū dī

Instā. ꝯ ꝯ istā opi.

T. c. 17

Instan⁹. secunda.

2° difficultas ānexa.

Affirmatiue arguitur

Negatiue arguitur.

T. c. 7.

T. c. 17

difficultatē p distictionē de p se z p accñs. nā dicūt q ad sanitatē est mot⁹ p accñs z nō p se: z h voluit pbs. ¶ Sz in mō declarandi est diuersitas. Cōis.n.opio phoꝝ z medicoꝝ dic. q ad sanitatē nō est mot⁹ p se:sz p accñs:qꝛ mot⁹ p se solū est ad iˀ qd est termin⁹ itrinsec⁹ mot⁹. p accñs vo ad iˀ qd ex ꝯñti acgrit tanq̄ termin⁹ itrisec⁹:sz extrisec⁹. sz sanitas acgrit ex ꝯñti ad alteratione factā in q̄litatib⁹ p̄ˀ. q̄re zc. ¶ Ad argm̄ pz rñsio:qꝛ qd est acgsibile p alterationē tanq̄ termin⁹ itrisec⁹ ad ipm est mot⁹ p se: q̄lr nō acgrit sanitas:qꝛ solū acgrit p accñs. ¶ Alia opio ē moderni pnoiati. dic.n. q lz ad sanitatē sit ver⁹ motus:ti ad ipaz nō est p se mot⁹:sz p accñs. Rō pmi est:qꝛ sanitas acgrit p reale motū tanq̄ termin⁹ itrisec⁹:qm̄ epe sortis in fridato pternālr:pōt p alterationez acgri calor tēpatus epati tāq̄ termin⁹ itrisec⁹ ei⁹:sed talis calor tēpat⁹ est sanitas ei⁹:q̄re ad sanitatē est ver⁹ motus. Rō 2ᵉ ptis est:qꝛ mot⁹ p se dz eē ad illud q̄ variato necēio variat denoiatio subti fm illud:z eꝯ. si aūt nō est ita:ad iˀ est mot⁹ p accñs. ¶ Nō pōt fieri aliqs san⁹:nlla variatōe fcā in re q̄ est sanitas. puta si soz. sit cōplonalr nō san⁹ pp idebitā depēdētiā spūuz z humoꝝ:z tūc manēte eadē cōplone sz mutata cōpōne pp debitā depēdētiā acgsitā in spiritib⁹ z humoribus est fact⁹ san⁹ cōplonalr:z tñ nulla mutatio est fcā in re q̄ est sanitas:puta in cōplone. ¶ Silr pōt mutari res q̄ est sanitas:z tñ eadē denoiatio subti pmanebit. puta si soz. cholic⁹ mutet in gdo cholicitat̄ vsus tēpomentū:fiat tñ pportiōabilr decterioꝛ depēdētia spūum z humoꝝ:sic pportiōabilr remittit cholicitas:tūc ꝯtīue eq̄ pfecte san⁹ est:z tñ mutata est res que est sanitas. Hec sūt verba sua. ¶ Hec declaratio est mihi suspecta. Pꝛio qꝛ nō vz ad mētē Phi:qm̄ fm phm. ad iˀ qd est acgsibile p alterationez tanq̄ termin⁹ itrisec⁹ est p se mot⁹:vt declarant oēs expositores 7ᵉ phys. quare ad sanitatē eēt per se mot⁹ ꝯ phm. ¶ 2ᵒ. qꝛ nō vz etiā ad mentē medicoꝝ q possit manē illa res q̄ est sanitas:z tñ fiat mutatio denoiationis subti fm sanitatē:z eꝯ q possit manē eadē denoiatio subti fm sanitatē:z tñ fiat variatio illi⁹ rei q̄ est sanitas. Quia cū ofs q sanitas est caloꝝ z fridoꝝ cōmēsuratio q̄dā i itelligūt q sit debita cōmēsuratio pp debitā pportionē hūoꝝ adinuicē z ad corp⁹:cū acgrit bona cōplo q̄ est sanitas secūdū debitā cōmēsurationē caloꝝ z fridoꝝ necēio acgrit debita depēdētia humoꝝ adinicē:z ad corp⁹:zimo etiā z spūum depēdentia acgrit:qꝛ nisi complo inata mēbri sit actuata p cōplonē ifluētē a corde nō est talis cōplo sanitas. ¶ Ex q̄ se' q si sit aliq̄ cōplo q̄ nō hēat debitā depēdētiā spūuz z humoꝝ adiuicē z ad corp⁹. q illa nō est sanitas:qꝛ nō est cōmēsuratio caloꝝ z fridoꝝ. q illi si supueniat debita dpēdētia spūuz z hūoꝝ variat tal cōplo z si est illa q̄ pus erat. ¶ Seqt vlteri⁹ q sicut variat cōmēsuratio calidoꝝ z frigidoꝝ in melius vel peius ita variat cōplo z sanitas. q̄re pz q nō pōt variari cōplo in melius a depēdentia spūum z humoꝝ in peius:vt ipse fingit. Et hec de ista qōne sufficiant.

¶ Questio. x.

Vtrum res successiue icipiāt vel desināt eē. ¶ Et pargt q nō argumētis Wāmani:qꝛ si res successiue icipent eē:aut icipent eē p pōnē de pñti z remotionē de pterito. Aut per remotionē de pñti et pōnē de futuro:sed nec sic nec sic. g nullo mō icipiūt esse. pz ꝯña cū maioꝛi:z mioꝛ pbat. Et p q nō icipiāt p pōnē de pñti z remotionē de pterito. pz:qꝛ fm est dicē: q successiuū nūc ē:z nō imediate añ h fuit:qm̄ si successiuuz ē: aliqd copulās ptes ei⁹ est:z p ꝯñs ps ei⁹ pus fuit: z sic iˀ pus fuit. q̄re nō icipit eē p pōnē de pñti. 2ᵒ q nō icipiat eē p remotionē de pñti z pōnē de futuro arz:qꝛ sit gr̄a exēpli hora futura q̄ icipiat eē h mō dōo. nūc nō est z imeᵗ post h erit. ꝯ:qꝛ si imeᵗ post h erit. igr nullū erit istans post h qn iter iˀ z h erit:z si sic. igr hora futura erit in medietate hore:z in 3ᵃ pte z i 4ᵃ pte:z sic in ifiⁿ. ꝯña est fīm: qꝛ hora futura pcise erit i mēsura sibi adeq̄ta. igr nō erit i medietate hore:nec i 3ᵃ nec i 4ᵃ pte. q̄re zc. ¶ 2ᵒ ad idē argr sic. Nlls mot⁹ pōt eē i istāti. igr nlls mot⁹ pt icipe eē. tz ꝯña: qꝛ aut icipet eē p pōnē de pñti:z tūc opoztēt q eēt i istāti pñti. aut icipet eē p remotionē de pñti z pōnē de futuro: z tūc post h eēt in aliq̄ istāti. Et sic pz q oē qd icipit esse aut est in aliq̄ istāti:aut erit i aliq̄ instāti. añs pnᵘ pbat. s. q nlls mot⁹ est in aliq̄ istāti:z h duplr. Pꝛio:qꝛ si motus est in aliq̄ istāti z mot⁹ est aliqd diuisibile hñs pus z posteri⁹. igit aliqd disibile hñs pus z posteri⁹ est i aliq̄ istāti. ꝯña ē ipossibile:qꝛ in mēsura idiuisibili nō est aliqd diuiᵉ. 2ᵒ qꝛ si mot⁹ est in istāti. g aliqd mouet in istāti. tz ꝯña: qꝛ mot⁹ nō est sine mobili:tūc vltra:aliqd mouet i istāti. igr se hz foꝛalr z itrisece alr q̄ pus p tpe i istāti. ꝯña est fīm: qꝛ iplicat q in istāti aliqd se hēat alr q̄ pus p tpe. z ꝯña pz a diffinitō ad ipsaz diffōnem: qꝛ moueri sic diffinitur. ¶ 3ᵒ argr sic. Tps nō pōt eē in istāti. igr tps nō pōt icipe eē. tz ꝯña:vt pus de motu:qꝛ ois res q̄ icipit eē aut est in istāti aut erit in istāti. añs pbat: qꝛ si tps est: q̄lz ps tpis est:z oēs ptes tpis sūt. pz ꝯña:qꝛ si tps est aliq̄ ps tpis ē. vel aliq̄ ptes tpis sūt:z nlla ps tpis est q̄ nō sit:nec aliqne ptes tpis sūt q̄ nō sint. igit q̄lz ps tpis ē:z oēs ptes tpis sunt. Ex q̄ vlteri⁹ se' q nlla ps tpis desinit eē. pz ꝯña: qꝛ q̄cūq istāti dato in q̄ aliq̄ ps tpis est:tūc est aliqd ei⁹ copulās ei⁹ ptes adiuicē. s. pteritā z futurā. igr añ h fuit z post h erit:q̄re nō desinit eē. Itē pbat alr. q si tps est:q̄lz pars tpis est:qꝛ dato oppᵐ seqt q aliqd erit cōpositū ex aliqb⁹ q̄rū neutrū est. pz:qꝛ tps pñs cōponit ex pterito z futuro:q̄rū neutrū ē. ¶ 4ᵒ ex hac pōne seqt q tādiu erit aliqd tps q̄diu erit aliq̄ ei⁹ ps. Quo dato sequunt 4ᵒʳ iconueniētia. Primū ē:qꝛ se' q nihil erit pus altero nec aliqd fuit pus altero. pbat ꝯña:qꝛ imediate añ h fuit res pterita p mille ānos. silr imediate añ h fuit res pterita p decē annos. g nō pus fuit vna q̄ alia. pbat añs: qꝛ imediate añ h fuit ps tpis mille ānoꝝ:z silr imediate añ h fuit ps [illegible] decē ānoꝝ:sz q̄ncūq fuit ps tpis fuit ipm tps. g imediate añ h fuit tps mille ānoꝝ:z silr decē ānoꝝ: z i talib⁹ tpib⁹ [illegible] ille fuere. g zc. ¶ 2ᵐ icōueniēs est:qꝛ se' q q̄cqd vnq̄ fuit:imediate añ h fuit: z z q̄cqd erit vnq̄ imediate post h erit. deducat sic pus. Sz q sit icōueniēs. pz:qꝛ tūc se' q nihil icipiet eē:nec aliqd dsinet eē. pb' ꝯña:qꝛ si q̄cqd erit imediate post h erit nihil icipiet eē:qꝛ q̄cūq istāti signato post h in illo nec icipiet p pōnē de pñti:nec per remotionē de pñti. silr si q̄cqd fuit: imediate añ h fuit in nllo instāti desinet eē. q̄re zc. ¶ 3ᵐ icōueniēs est: qꝛ seqt. q q̄cqd fuit p ifiⁿ tps fuit:z q̄cqd erit p ifiⁿ tps erit: q̄ ois ipoña z falsa sūt. q seqt/pbat:qꝛ q̄cqd fuit in aliq̄ parte tpis ifiniti fuit. sz q̄cqd fuit in aliq̄ pte tpis fuit in tpe illo cui⁹ est ps. igit fuit in tpe ifiⁿ. q̄re p ifiⁿ tps fuit:z silr dz de futuro. ¶ 4ᵐ icōueniēs est. si aliqd tps est: tūc nlla ei⁹ ps desinit eē:z si nlla ei⁹ ps desinit eē. seqt q. b. est z. c. ēposito q. b. z. c. sint ptes isti⁹ hore. b. ps pteritate. c. futura. ꝯña ꝯcedit ab eo. sz q sit ipoßle pb': qꝛ ex h se' talia argᵗᵃ valē. a. fuit. g. a. ē ponit. n. q si aliqd fuit ipm est:z silr si aliqd erit ipz ē. Ex qb⁹ seqt. q si aliq̄ ppō erit va: q illa ē va:z si aliq̄ fuit va q ipa sit va. Ex qb⁹ se'. q si antichris erit q ipe est:z q si adā fuit q adā est. nō. n. pōt poni añs verꝝ z ꝯñs fīm taliū ꝯñaꝝ. Itē se' q necēiū ꝯdicē necēie: aut ꝯtingēs ipoßle:qꝛ ex pōne seqt q necēiū sit ꝯtigēs. Itē seqt q antechris ꝯtigent erit z necēio erit:qꝛ vtraq ps illi⁹ copulatiue est va:z igit sine obligatiōe ꝯcedēda ē. ꝯña pz:z añs seqt:ex assumpto. q̄re zc. ¶ In oppᵐ argr p via cōi q res successiue icipiat vl desinat eē. Pꝛio:qꝛ reg' cōis ē de iceptiōe. q si aliq̄ res erit q̄ nō est q illa icipit vel icipiat eē:sz hora futura erit q̄ nō est. igit hora futura icipit vel

Argr 2ᵒ.

Argr 3ᵒ.

Ar 4ᵒ

Affirmat de p via cōmuni.

Argr p

incipiet eē. pꝫ ꝯña cū maiori. minor probaꝛ: ꝓsupponēdo dcm̄ cōe. ꝙ ad h ꝙ aliqđ successiuū sit sufficit ꝛ requiriꝛ ꝙ aliqd ꝯtinuās ei⁹ ptes sit. q̄ stāte pꝫ ꝙ hora futura non est: q2 nūc nō est aliqd ꝯtinuās eius ptes. ꝙ āt hora futura erit. pꝫ: q2 imediate post hoc erit aliqd ꝯtinuans ptes ei⁹ igr̄ imediate post h erit. ¶ Et vlteri⁹ cū cuiuslꝫ qđ incipit eē sit dare p^m instās ꝙ sic vel vltimū ꝙ nō: ꝛ ipi⁹ successiui nō sit dare p^m qđ sic: igiꝛ ipsius est dare vltimuꝫ qđ nō hoc mō: q2 nūc nō est: ꝛ imediate post hoc erit. q̄re ꝛc̄. ¶ Silr̄ ꝓbaꝛ ꝙ res successiua desinit eē: q2 regula cōis ē de desitiōe. ꝙ si aliq̄ res aliqñ est q̄ postea non erit ꝙ illa desinit vel desinet esse: sed hora futura aliqñ est: ꝛ postea nō erit. ergo desinit vel desinet eē. ¶ Et vlteri⁹ cū cuiuslibet qđ desinit eē sit dare vlti^m in quo sic: vel p^m in quo nō: ꝛ ipsius successiui nō sit dare vlti^m in quo sic. igiꝛ ipi⁹ est dare p^m in quo nō. q̄re ꝛc̄. ¶ 2° arguiꝛ sic. Mot⁹ pōt eē in instāti. g̃ aliqs mot⁹ pōt incipere eē. pꝫ ꝯña ex mō arguēdi adversarij: q2 si nō pōt incipe eē: maxie est: q2 nō pōt esse i aliquo instāti. añs ꝓbaꝛ: q2 dato opp^{ti} ꝙ nullus mot⁹ pōt esse in instāti: sequunꝛ q̄tuor incōueniētia. ¶ p^m incōueniēs est ꝙ mot⁹ celi nō ē etern⁹ in via phoꝝ. ꝓbaꝛ ꝯña: q2 eternū semp est: sꝫ mot⁹ celi nūc nō est p te. igiꝛ nō est eternus. ¶ 2^m incōueniēs ē: ꝙ mot⁹ celi nō est cōtinuus. ꝓbaꝛ: q2 ē iterrupt⁹ p q̄etē instātaneā: ex quo in instāti nō est mot⁹. ¶ Et si dī ꝙ nō dī iterrupt⁹ nisi cadat q̄es media tpalis. ꝯ: q2 sequiꝛ ꝙ mot⁹ reflexi nō sūt iterrupti. pꝫ ꝯña: q2 iter illos solū cadit q̄es instātanea. ¶ 3^m incōueniēs est: ꝙ celū stat: qđ est ipōle ſm phm̄ in lib° celi ꝛ mūdi. ꝓbaꝛ ꝯña q2 sequiꝛ. celū nūc nō moueꝛ. igiꝛ celuꝫ stat siue q̄escit. pꝫ ꝯña: ꝛ añs ꝓbaꝛ: q2 mot⁹ celi nūc nō est. igiꝛ celū nūc non mouetur. ¶ 4^m incōueniēs est. nihil moueri: qđ est ꝯ p^m pҍie nālis q̄ psupponit entia moueri: ꝓbaꝛ ꝯña: q2 si aliqd moueꝛ. igiꝛ mot⁹ ē: ꝛ si mot⁹ nō ē: nihil moueꝛ. q̄re ꝛc̄.

¶ 3° p^r arguiꝛ sic. Tps pōt eē in instāti g̃ aliqđ tps pōt incipere eē. tꝫ ꝯña p aduersariū. añs ꝓbaꝛ q̄drupl'r. Primo q2 seq̄ꝛ tps est numer⁹ mot⁹. g̃ tps ē. tꝫ ꝯña a 3° adiacente ad 2^m adiacēs: ꝛ añs ē veꝝ. g̃ ꝛ ꝯña. Scđo: q2 ois ꝓpō vera de futuro aliqñ relinq̄t vnā verā de p̄nti: sꝫ ista ē v[era de] futuro. hora futura erit. g̃ aliqñ erit verū de p̄nti q[ꝙ hora fu]tura est. quare ꝛc̄. Tertio: q2 q̄cqd est futurū h[abe]t p̄ns q̄ꝫ p̄teritū: sꝫ hora futura ē futura. igiꝛ h̄ns erit p̄ns q̄ꝫ p̄terita. ergo pri⁹ est verū dicere ꝙ hec hora ē q̄ꝫ ꝙ hec hora fuit. Quarto: q2 q̄ncūq̄ mensuratū ē actu: ꝛ mensura est actu: sed res ḡnabiles mensuranꝛ tpe 4° phy. igiꝛ tps qđ est, eaꝝ mēsura est. quare ꝛc̄. ¶ 4° p̄ncipal'r argꝛ. Aliqđ moueri icipit eē. igr̄ aliqs mot⁹ incipit eē. pꝫ ꝯña. añs ꝓbaꝛ: q2 ponaꝛ ꝙ sor. icipiat moueri nūc per remotionē de p̄nti ꝛ pōnē de futuro: tūc pꝫ ꝙ moueri sor. incipit eē: q2 nūc nō est ꝛ imediate post h erit. q̄re ꝛc̄. ¶ In hac mā sūt due opiones. Una est Mātuani dicētis ꝙ nullū successiuū pōt icipe eē nec desinere eē: ꝛ alia ē cōis q̄ dicit ꝙ successiuū pōt icipere eē ꝛ desinere eē. ¶ P'mo igiꝛ pertractabo opionē Mātuani. ¶ Pro qua p̄mittūꝛ aliq̄. Primo p̄mittiꝛ ꝙ de tpe ꝛ motu q̄ dicim⁹ eē nō habem⁹ nisi indiuisibile: vt de tpe instāti: ꝛ de motu mutatū eē: lꝫ ſm veritatē nihil habem⁹ de p̄terito: nec de futuro. ¶ 2° p̄mittiꝛ ꝙ iste ꝓpōnes nō sunt vere: mot⁹ est: ꝛ tps est. ꝙ si videaꝛ ꝯcedi ab auctorib⁹ h est q2 mā nō exigit difficultatē d̄ eē tpis: pp breuiloquiū eni ꝛ ꝯcept⁹ mentis facili⁹ exprimendos. ſm istū vulgarē modū locuti sūt multi de tpe: quoꝝ auctes itelligēde ꝛ retorquēde sunt ad verbū d̄ futuro vl' de p̄terito. ¶ 3° p̄mittiꝛ ꝙ qđlibꝫ succe^m erit i mēsura sibi eq̄li: ꝛ silr̄ fuit i mēsura sibi eq̄li. q̄re cū succe^m icludat p̄us ꝛ posteri⁹ nō pōt esse in instāti. Cōcediꝛ tñ ꝙ in q̄lꝫ instāti intrinseco tpis alicui⁹ celū icipiet moueri ꝛ desinet moueri ꝛ ita ꝯr̄ rn̄deꝛ ad hāc pōnē sic̄ rn̄suꝫ est supra cū tractabaꝛ de reꝝ iceptiōe vl' desitiōe. ¶ His p̄missis ponunꝛ q̄[dam]

nes rn̄siue. ¶ p^a ꝯ°. Nulla res successiua pōt incipe eē: nec aliq̄ desinere eē. ꝓbaꝛ: q2 nullū successiuū imediate post h erit: nec aliqđ imediate ante hoc fuit. ¶ 2^a ꝯ°. Nō est pōle ꝙ aliqs mot⁹ vel aliqđ tps incipiat eē: q̄uis pōle sit ꝙ incipiat eē aliqs mot⁹ vel aliqđ tps. hec oia patēt p hoc: q2 quocūq̄ successiuo signato futuro. nulla erit p^s ps eius. ¶ Et si argꝛ ꝯ: q2 tu ꝯcedis ꝙ icipiet eē mot⁹ ꝛ ꝙ incipit esse tps: aut g̃ p pōnē de p̄nti aut per remotionē de p̄nti. si p^m: vt pꝫ. nꝫ ē 2^m: qđ ꝓbaꝛ: q2 si 2° mō incipit eē p remotionē de p̄nti: tūc hꝫ ꝓbari sic p te: nūc nō est mot⁹: ꝛ imediate post h erit mot⁹ in aliq̄ instāti. igiꝛ incipit eē mot⁹. sed minor est fl'a p te: q2 mot⁹ nō est in aliq̄ instāti p te. q̄re ꝛc̄. ¶ Rn̄r ꝙ illa ꝓbatio facta cū ly in aliq̄ instāti tꝫ solū i rebus pmanētibus ꝛ nō successiuis. q̄re dꝫ dici sic. nūc nō ē mot⁹. ꝛ ime^{te} post h erit mot⁹. g̃ incipit eē mot⁹. ꝛ vtraq̄ est vera. q̄re ꝛc̄. ¶ 3^a ꝯ°. Nō est pōle ꝙ aliq̄l'r velociter vl' tarde icipiat vel desinat aliqd moueri: q̄uis sit pōle ꝙ incipiat aliqd infinitū tarde moueri. h pꝫ p h: q2 q̄cūq̄ successiuo signato futuro nulla erit p^a ps ei⁹. ¶ Ex his facile rn̄deꝛ ſm hāc viā ad arg^m in opp^m. ¶ Ad p^m dī ꝙ illa regula ē d̄ reb⁹ pmanētib⁹ ꝛ nō successiuis: ꝛ h ēt dꝫ limitari sic ſm Mātuanū sup. si aliq̄ res ē i aliq̄ istāti illa icipit vl' icipiet eē. de reb⁹ v̄o successiuis nō daꝛ regula quo ad iceptionē vl' desitionē: q2 nulla res successiua icipit eē. ¶ Ad 2^m p̄ncipale negaꝛ añs: q̄uis ēt negari possit ꝯña. Et ad ꝓbationē cū dī ꝙ sequunꝛ incōueniētia multa negaꝛ. Et ad p^m incōueniēs: cū dī sequiꝛ ꝙ mot⁹ celi non sit etern⁹: q2 nō semp est: cū q̄ nō est nūc. dī ꝙ eternū permanēs: semp fuit: semp est: ꝛ semp erit: sꝫ eternū successiuū sp fuit ꝛ sp erit: sꝫ nō semp fit: q2 hoc est ꝯ rōnem successiui. ¶ Ad 2^m incōueniēs cū dī ꝙ sequiꝛ ꝙ mot⁹ celi nō est cōtinuus: q2 est interruptus p quietē instātaneā: dī vt supra ꝙ mot⁹ nō dī discōtinuus: q2 interrūpaꝛ p quietē instātaneā: sed q2 interrumpiꝛ per quietē tpalē. ¶ Et cū tu dicis sequiꝛ. ꝙ mot⁹ reflexi non sūt discōtinui: q2 iter eos cadit solū quies instātanea. dī negādo illud: imo inter mot⁹ reflexos cadit q̄es tēporalis. ¶ Et si dī ꝯ: q2 descēdat canis de turre: ꝛ in medio mot⁹ moriaꝛ: ille mot⁹ nō est vnus ꝛ cōtinuus: q2 nō est idē mobile a p^{io} vsq̄ ad finē: ꝛ tñ solū quies instātanea mediat: q2 aliter graue p tps staret sursuꝫ nō ipeditū. ¶ Dī ꝙ ille mot⁹ ē ꝯtinu⁹: q2 remanet idē mobile remotū. s. corpus graue siue elemētū p̄dominās in mixto: ꝛ hoc sufficit. Et si dī sequiꝛ ꝙ in corruptiōe forme ꝑalis nō fieret resol'o vsq̄ ad māꝫ p̄mā. Cōcediꝛ totū ꝛ nō est incōueniēs. ¶ Ad 3^m incōueniens: cū dī sequitur ꝙ celū staret. diciꝛ ſm phm̄ ꝙ celū stare per tps est ipōle sed per instās nō. ¶ Ad 4^m incōueniēs: cū dī: sequiꝛ nihil moueri: q2 si aliqd moueꝛ mot⁹ est: ꝛ si nō est mot⁹ nihil moueꝛ. dī ꝙ ista ꝓpō ꝛ silēs: entia mouenꝛ. retorquende sunt ad p̄teritū ꝛ ad futurū. ¶ Ad 3^m p̄ncipale negaꝛ añs s. ꝙ tps sit in instanti. Et ad ꝓbōnes: rn̄deꝛ ad primā cuꝫ dī. tēpus est numer⁹ mot⁹. g̃ tps est. dī ꝙ ista ꝓpō. tps est numerus mot⁹: ꝛ ꝯsiles: vt tēpus est mensura ḡnabiliū. nō sunt vere nisi retorqueanꝛ ad p̄teritū ꝛ ad futurum. ¶ Ad 2^m cū dī ꝙ ois ꝓpō vera de futuro relinquit vnaꝫ verā de p̄senti. dī ꝙ h veritatē hꝫ solū in permanentib⁹. ¶ Ad 3^m cum diciꝛ. q̄cqd est futurū h̄ns est p̄ns q̄ꝫ p̄teritus. pōt dici silr̄ ꝙ illud dictū est verū solū in pmanētib⁹. ¶ Ad 4^m cū diciꝛ si mensuratū est ꝛ mēsura est. dī ꝙ illđ veꝝ est de mēsura pmanēte ꝛ nō successiua. ¶ Ad 4^m p̄ncipale negaꝛ añs. s. ꝙ aliqđ moueri icipiat eē. Et ad ꝓbationē cū dī moueri sor. incipit esse: q2 nūc nō est ꝛ imediate post h erit. Concediꝛ ꝙ imediate post h erit moueri: ꝛ imediate post hoc erit motus: ideo icipit eē moueri: ꝛ incipit eē motus: nullū tñ moueri imediate post hoc erit: ꝛ nullus mot⁹ imediate post hoc erit: q̄re nullū moueri icipit esse: ꝛ nullus motus incipit eē. q̄re ꝛc̄. ¶ Alia ē opio

Marginalia: Argꝛ 2° — T. c. 43 — Argꝛ 3° — t. cō. 120 — argꝛ 4° — Primus ꝓlog^m pro opi. Mā. — 2^m ꝓlog^m — 3^m ꝓlog^m — p^a ꝯ° — 2^a ꝯ° — Instan — Rn̄sio — 3^a ꝯ° — Ad p^m p̄ncipale — Ad 2^m — Instan — Rn̄sio — Ad 3^m — Ad 4^m — Opi. cōis

cōis dicēs φ successiuū hʒ incipe eē ⁊ desinere eē. ¶ Pro qua opione Premittit̄ p̄ φ ad hoc φ successiuuʒ sit: suffi/cit ⁊ reqrit̄ φ aliqd idisibile copulās ptes ei⁹ sit. ¶ Pre/mittit̄ 2° φ ois res que aliqñ fuit ⁊ ante nō est: aliqñ ince/pit eē. Silr ois res que aliqñ erit ⁊ ante nō est icipit vel icipiet eē. ¶ Itē φ ois res q̄ aliqñ fuit ⁊ postea nō est: ali qñ desinit esse. Silr ois res q̄ aliqñ erit ⁊ postea non erit aliqñ desinet eē. ¶ His p̄missis ponunt̄ ʒnes rñsue. p̄ ʒ sit ista. Q̄ōlibet successiuū finitū a pte ante aliqñ incepit eē. Silr q̄ōlibet successiuū finituʒ a pte post aliqñ desinet eē. p̄ ps pbatur: qr tale successiuū aliqñ fuit ⁊ ante nō est. igit̄ tale incepit eē. tʒ ɔña in v̄tute scđi p̄suppositi. 2° pars pbat̄: qr tale successiuū aliqñ erit ⁊ post non erit. igit̄ ta/le aliqñ desinet eē. tʒ ɔña in v̄tute scđi p̄suppositi. ¶ Ex q̄ seqtur φ totū tēpus p̄teritū ſm fidē incepit eē: qr finituʒ est a pte ante. totū ēt tp̄s futurū desinet esse: qr finitū est a pte post. ſʒ ſɓo pħm nec tp̄s p̄teritū icepit eē nec futuruʒ desinet eē: qr tēpus infinituʒ est a pte ante ⁊ a pte post ſm pħm q ponit eternitatē mūdi ⁊ motus. ¶ 2ª ʒ sit ista. Q̄ō libet successiuū incipiēs eē incipit p remotionē de p̄nti ⁊ pōnē de futuro. sic dicēdo nūc non ē ⁊ imediate post hoc erit. ¶ Ex quo seqtur φ dat̄ vltimū nō eē successiui quo ad iceptionē. ¶ 3ª ʒ sit ista. Q̄ōlʒ successiuū desinēs eē de sinit p remotionē de p̄nti ⁊ pōnē d̄ p̄terito: sic dicēdo: nūc non ē ⁊ imediate añ hoc fuit. ¶ Ex q̄ seqtur φ dat̄ p̄m nō esse successiui quo ad desitionē. ¶ Ex his facile rñdet̄ ad argu⁹ ʒ istā viā. Ad p̄m dr̄ φ successiuū incipit esse p remo tionē de p̄nti ⁊ pōnem de futuro. Et ad pbationē in ɔ̄triū cū dr̄. si sic est. igit̄ imediate post h̄ erit: ⁊ si imediate post hoc erit in medietate hore erit: ⁊ in 3ª pte ⁊ 4ª: ⁊ sic in infi nitū: qđ ē absurdū: qr hora p̄cise erit in mēsura sibi adeq̄/ta. Rñdet̄ φ hora erit in medietate hore ⁊ erit i hora: ſʒ alr ⁊ alr: qr in hora erit adeq̄te: ⁊ i medietate nō adeq̄te. ¶ Uel alr dr̄ ſm aliquos faciēdo dr̄iam iter dicere: i me dietate hore erit hora: ⁊ dicere hora erit in medietate ho re: qr 2ᵐ significat φ erit in illa tanq̄ȝ in mēsura sibi adeq̄/tatiō falsa est. p̄ ſɓo sigñat eē in illa nō adeq̄te. q̄re p̄ vera est. ¶ Ad 2ᵐ negat̄ añs. s. φ nullus motus possit eē in in/stāti. Et ad pbationē cū dr̄ p̄ si motus est in instāti: ⁊ cum motus sit diuisibile hñs p̄us ⁊ posteri⁹: ⁊ instās sit idiui sibile: seqtur φ diuisibile erit in idiuisibili tāq̄ȝ in mēsu ra sibi adeq̄ta. dr̄ φ diuisibile pōt eē in idiuisibili non ad/equate. s. ſm aliqd eius qđ ē in illo: qñ mutatū eē: qđ est ɔ̄tinuās ptes mot⁹: est in istāti. q̄re ⁊c̄. ¶ Et ad aliā pba/tionē si motus ē in istāti. ḡ aliqd mouet̄ in istāti: pōt ɔce/di ɔña ⁊ ɔñs: ſʒ negatur postea φ moueri sit alr se hr̄e in trisece ⁊ formalr p tp̄s q̄ȝ p̄us: sed de h̄ in sequenti q̄ōne videbit̄. ¶ Posset ēt fieri dr̄ia d̄ño. in instāti est motus ⁊ mot⁹ est in istāti: qr 2ᵐ sigñat rē adequate eē in instāti ⁊ p̄ nō: q̄re p̄ ɔcedēda eēt: ⁊ scđa negāda. ¶ Ad 3ᵐ negat̄ añs. s. φ tp̄s non possit eē in instāti ad bonū intellm. Et ad p bationeʒ: qr seqtur si tp̄s est: q̄libet ps tpis est: ⁊ si q̄libet pars tpis est nulla desinit eē. Negat̄ φ si tp̄s est/q̄libʒ ps tpis est. Et cū tu arguis. si tp̄s est/aliq̄ pars tpis est: ⁊ nul la ps tpis est que nō sit. ergo q̄libet ps tpis ē. negat̄ ɔñat qr non bñ accipit̄ 2° exponens que dʒ eē ista: ⁊ nulla ē ps tpis q̄ non sit: q̄ est falsa: qr p̄teritū est ps tpis que non ē. silr futurū. quare ⁊c̄. ¶ Ad aliā pbationē cū dicis: qr da to oppo⁰ seqtur φ aliqd erit cōpo⁰ ex aliq̄bus quoꝝ neu trum est. pʒ: qr tp̄s p̄ns cōponitur ex p̄terito ⁊ futuro. cō cedit̄ ɔña ⁊ ɔñs: ⁊ nō incōuenit i successiuis φ aliqd com ponat̄ ex ptib⁹ q̄ nō sunt: tñmō ɔ̄tinuent̄ adinuicē p istās p̄ns. ¶ Ad 4ᵐ cū dicis: φ seqtur ex hac positiōe φ tādiu erit aliqđ tp̄s q̄ȝdiu erit aliq̄ ps ei⁹. ɔña ē falsa: qr mul/ta incōueniētia seq̄ūtur ad illud. negat̄ ɔ̄ntia. s. φ seq̄tur ex hac pōne φ tādiu erit tp̄s q̄ȝdiu erit aliq̄ eius ps: qr p̄ teritū est ps p̄ntis tpis: ⁊ tñ p̄ns non ē q̄ȝdiu est p̄teritum

p̄ p̄sup po^m.
2^m p̄sup^m.
p̄ ʒ
Corre^m.
2ª ʒ
Corre^m
3ª ʒ
Corre^m
Ad rōnes p pte nega tiua vē.
Rñ 2ª.
Ad 2^m
Ad 3^m
Ad 4^m

silr futuꝝ est ps p̄sentis tpis: ⁊ tñ p̄sens non est: q̄ȝdiu est futuꝝ. q̄re nō opʒ rñdere ad illa icōueniētia q̄ deducit̄ ex ɔ̄ntecū ɔña nō debite iferat̄ ex añte. q̄re ⁊c̄. ¶ Circa dcā cadūt aliq̄ difficultates. Pria difficultas ē. an aliqs mo/tus sit eternus: ⁊ ɔ̄ñr talis mot⁹ non icipiat esse de nouo. ¶ Et argr̄ φ sic. de motu celi ex duab⁹ rōnib⁹ phi positis 8° phys. Pria rō est. si mot⁹ nō sit etern⁹ seqtur φ ante p̄m motū eēt mot⁹. ɔña est absurdū: ⁊ pbat̄ ɔña: qr aut mo/bile ⁊ mouēs sunt facta aut sūt ppetua. si facta: igr̄ factio eoꝝ q̄ ē mutatio q̄dā p̄cedit motū eoꝝ: q̄re ante p̄m motū est mutatio ⁊ ɔ̄ñr motus. Si ſɓo sunt ppetua: ⁊ nō fit sem per mot⁹: igit̄ añ q̄scebāt ⁊ ɔ̄ñr aliq̄ cā q̄etis erat: sed q̄ȝ diu erat talis cā q̄etis non erat motus. igit̄ si dʒ incipere mot⁹ de nouo: opʒ vt talis cā q̄etis remoueat̄: ſʒ nō remo uet̄ nisi p mutationē quādā: igit̄ aliq̄ mutatio p̄cedit p̄m motū. ¶ Itē si mouēs icepit de nouo mouere mobile cū p̄us non moueret. igit̄ aliq̄ habitudo fuit inter mobile ⁊ mouēs q̄ p̄us nō fuit: ſʒ habitudo ⁊ relō p̄supponit mu/tationē saltē alterius extremi. igit̄ aliqua mutatio p̄cessit p̄m motū. ¶ 2ª rō. si tp̄s sp̄ fuit: ⁊ mot⁹ sp̄ fuit: ſʒ tp̄s sp̄ fuit. ḡ ⁊ mot⁹ semp fuit. pʒ ɔña cū maiori: qr tp̄s ē nūs mot⁹. minor pbat̄. p̄supponēdo φ qñ p̄us ⁊ posterius ē: ⁊ tēpus sit. nūc arguit̄ φ semp fuit p̄us ⁊ posteri⁹: qr si nō. da vnū nūc p̄mᵐ tpis. añ qđ dicas non fuisse tp̄s: ⁊ arguit̄ sic. h̄ est p̄mᵐ tpis. igit̄ añ ip̄m non est tp̄s. si añ non ē tp̄s p̄us non est tp̄s. q̄re p̄us ē ante nūc datū. igit̄ ⁊ tp̄s est añ: qr vbi ē p̄us ibi est tp̄s. ¶ In opp^m argr̄: qr ois mot⁹ est de ɔ̄trio i ɔ̄triuʒ. p pħm 5° phy. ſʒ ois mot⁹ factus iter ɔ̄tria ē finitus. igitur ois mot⁹ est finitus. ¶ Itē arguit̄. de oi trāsmuta/tione φ est finita: qr ois trāsmutatio ē ex p̄uatione tanq̄ȝ ex termino a quo ad formā tanq̄ȝ ad terminuʒ ad quē. p phy. ſʒ ois mutatio q̄ clauditur iter duos terminos ē fini ta. ḡ ois trāsmutatio ē finita. ¶ 2° argr̄ sic. Tp̄s ē finituʒ. ḡ mot⁹ est finitus. tʒ ɔña: qr mēsura ⁊ mēsuratū nō se ex/cedūt. añs pbatur: qr ois mēsura est finita cū sit cognosci bilis a nobis. ifini^m. n. est ignotū: ſʒ tp̄s ē mēsura: igit̄ tp̄s est finitū. q̄re ⁊c̄. ¶ De hoc sunt duo modi rñdēdi. Unus est Cōmētatoris ⁊ seq̄ciū dicētiū φ motus ē etern⁹: Tuʒ qr si mot⁹ incepisset: ante ip̄m fuisset mot⁹: Tū ēt qr tp̄s non hʒ incipe eē: cū de tpe nō sit nisi nūc: ⁊ ip̄m nūc est me diū iter p̄teritū ⁊ futurū. q̄re semp fuit tp̄s. ¶ Confirmat duab⁹ rōnib⁹ Com. Prio: qr a volūtate antiq̄ non hʒ pro duci aliqd de nouo nisi inter ipsaʒ ⁊ rē pductā cadat no ua habitudo: ſʒ habitudo p̄supponit mutationē alterius extremi. igit̄ talis mutatio p̄cedet p̄m motū. ¶ 2°: qr si vo lūtas antiq̄ aliqd pducit de nouo: aut alr se hʒ nūc q̄ȝ p̄i us: aut nō. si nō: nō magis pducit nūc illđ q̄ȝ p̄us. Si ſɓo alr se hʒ: nūc mutatio q̄ est ex pte ip̄i⁹ erit p̄or mutatione q̄ ponit̄ p̄. ¶ Ex his rñdet̄ ad arg^a in opp^m pro hac via. Ad p̄m dr̄ φ pcedūt de motu finito: ⁊ trāsmutatione fini/ta: nō aūt de infinito. Et negat̄ φ ois motus sit iter ɔ̄tria p p̄ie. ¶ Ad aliud dr̄ φ pcedit de mēsura finita: ⁊ negatur φ ois mēsura sit finita: ſʒ ois mēsura pfecte cognita a no bis sit finita. ¶ Alius modus rñdēdi est ſm fidē ⁊ verita tem: q dicit φ mot⁹ nō est etern⁹: ſʒ icepit eē de nouo. naʒ in p̄ rex creatiōe pduxit de⁹ celū ⁊ terrā ⁊ intelligētias: ⁊ tp̄s in p̄ instāti tpis icepit eē mot⁹. ¶ Ex his pʒ ad rōnes phi. Ad p̄mā negat̄ ɔña. Ad pbōnē dr̄ φ mouēs est eter/nū ⁊ mobile ē factū. s. celū nō q̄dē p mutationē q̄ sit termi nus mot⁹: ſʒ p simplicē emanationē que dr̄ creatio. ¶ Et ad aliā pbōnē ɔcedit̄ φ aliq̄ habitudo cadit iter mouēs ⁊ motū d̄ nouo: ſʒ negat̄ φ talis hītudo reqrat mutatio/nē in altero extremo: ſʒ sufficit φ seq̄tur simplicē emana tionē in altero extremo. ¶ Ad 2ᵐ rōnē de tpe negatur φ tp̄s sp̄ fuit. Ad pbōnē cū dr̄ sp̄ fuit p̄us ⁊ posteri⁹. negat̄. Ad pbōnē admittit̄ φ dat̄ nūc qđ est p̄mᵐ tpis. Et cūʒ dr̄ ɔ̄: qr si est p̄mᵐ tpis. igit̄ ante ip̄m non fuit tp̄s: sed ante di/

p̄ difficul tas īncæ.
Affirma/tiue argu̇ī primo
Argr̄ 2°
Negatiue arguit̄ p̄°.
T.c. 43 ⁊.c. 46.
Argr̄ 2°.
Opi. Cō. de eternita te motus.
p̄ ratio Cōmē.
2ª rō.
Ad p̄mas pro pte ne gatiua vē.
Ad 2ᵐ
Opi. fidei de eternita te motus.
Ad primā p pte affir matiua vē.
Ad 2ᵐ

cit ꝑus: ꝛ ꝯñr tp̃a erit añ. dr̃ ꝙ cũ dr̃: añ ip̃m nõ fuit tp̃s. ly añ/ dicit solũ ip̃s ad imaginationẽ. sicut cũ dr̃ ꝑi^m magnitudis ex̃ qd̃ nihil ẽ. ly ex̃/ nõ dicit locũ nisi ad imaginationẽ. põt ẽt dici ꝙ ly añ/ dic̃ durationẽ eternã q̃ ꝓcedit rẽ ꝑus.

Ad p^m rõnẽ Cõ. mẽta. rñ.

℄ Ad ꝑ^m rõnẽ Cõm. iã p3: ꝙ a volũ^s antiq̃ non põt ꝓduci aliq̃d de nouo nisi cadat noua habitudo iter volũtatẽ antiquã ꝛ rẽ ꝓductã: s3 talis hitudo nõ nec̃io ꝓsupponit mutationẽ i altero extremo: s3 sufficit ꝙ presupponat simplicẽ emanationẽ.

Ad 2^m.

℄ Ad aliã rõnẽ dr̃ ꝙ agẽs per volũtatẽ p̃t ꝑ volũtatẽ eternã ꝓducere effectũ nõ eternũ: ꝛ sine mutatione ei^9: q2 ab eterno determinauit ꝓducẽ effectũ qñ ꝓduxit: nec nũc vult aliq̃d: qd̃ añ nõ voluerit. Ad arg^m igr̃ dr̃: ꝙ nũc nõ se h3 alr̃ q̃3 ꝑus itrĩsece: q2 nũc non vult aliq̃d qd̃ ꝑus nõ voluerit: ꝛ cũ iferr̃ igr̃ nõ magi nũc ꝓducit q̃3 ꝑus. negat̃ ꝯña: q2 volũtas diua determinauit se ꝓducturã effectũ nũc ꝛ nõ ꝑus. q̃re.

2ª difficultas ãnexa. ꝑ^a opi.

℄ Restat difficultas. an de mẽte p̃hi sit ꝙ mũdus sit eternus. ℄ De h̃ sunt opiones. Nã q̃dã dicũt ꝙ nõ: ꝛ rõ eoꝝ ẽ: q2 p̃hs ꝑ top. dicit ꝙ mũdus sit etern^9. ẽ ꝓblema: ꝛ postea diuidẽs ꝓblemata dic̃. ꝙ alia sunt ad q̃ rõnes hẽm^9 ad vtrãq3 p̃tẽ: ꝛ a^a sunt ad q̃ rõnes nõ hẽm^9: cũ sint nimis ardua ꝛ difficilia: vt ꝙ mũdus sit etern^9. hec p̃hs. Quare p3 ꝙ ꝭm mẽtem p̃hi nõ ẽ aliq̃ rõ verisilis ad ꝓbãdũ ꝙ mũdus sit eternus. Et si dr̃ ꝙ 8° phy. p̃hs adducit rõnes ad ꝓbãdũ ꝙ mũdus sit etern^9: dr̃ ꝙ ꝯditionatas rõnes adducit: ꝛ nõ simpl'r. ꝓcedũt. n. rõnes de factione physica q̃ ꝓsupponit mãm ꝛ nõ al'r: ꝛ ꝓsupponit ẽt ꝙ nũc sit mediũ p̃teriti ꝛ futuri ꝛc̃.

2ª opi.

℄ Alij ꝟo dicũt ꝙ mẽs p̃hi ẽ ꝙ mũdus sit etern^9. q̃ꝛ rõ est: q2 ex eternit^e mot^9 ꝓbat p̃hs ꝑ^m motorẽ esse. 8. physi. ꝛ illud idẽ. 9. meta. q̃re ꝓsupponit eternitatez motus tanq̃3 ꝓbatam eẽ. Et si diceres: q̃uo ḡ ponit̃ ꝑ top. ꝙ mundus sit etern^9 sit ꝓblema neutrũ. dr̃ ꝙ ibi forte loq̃tur ꝭm opinionẽ alioꝝ p̃hoꝝ quoꝝ aliq̃ ponebãt mũdũ eternum: ꝛ aliq̃ non. Et q̃ꝛuis ponat̃ ꝓblema: dicit tñ ꝙ ad ip̃3 nõ habem^9 rõnes ad vtrãq3 p̃tẽ. s. physice loq̃ndo. hãc viã seq̃tur Thomas ꝟ phy. ꝛ cõiter sic creditur de p̃ho.

3ª difficultas ãnexa. Affirmatiue argr̃. T. c. 23.

℄ Alia difficul. ẽ circa vnã rñsionẽ datã vtꝝ in corrup^ne for^e sbãlis fiat resol'o vsq3 ad mãm ꝑ^m. ℄ Et argr̃ ꝙ sic. ex dicto p̃hi ꝑ^o de gñone. vbi dr̃ ꝙ gño ẽ trãsmutatio toti^9 in totũ/ nll'o sensibili remanẽte: mõ si nullũ sensibile remanet. igr̃ in corruptione fit resol'o vsq3 ad mãm ꝑ^m.

Confir.

℄ Confirmat̃ ex dicto Cõm. 2° de aia cõmẽ. 4° vbi ponẽs dr̃iam iter formã sbãlẽ ꝛ accñtalem dicit ꝙ for^a sbãlis aduenit subto in pura potentia. forma ꝟo accidentalis aduenit subto in actu.

Negatiue arguit̃ ꝑ^o. T. c. 26.

℄ In opp^m argr̃ ex dicto p̃hi 2° de aia cap̃ 3° in fi. vbi dicit: ꝙ vniuscuiusq3 act^9 i ꝓpria mã apt^9 nat^9 ẽ fieri. Ex quo dicto assumit̃ cõiter ꝙ act^9 actiuoꝝ sũt in patiẽte bñ disposito. q̃re cũ for^a sbãlis sit act^9 ipsa fit in mã disposita: ꝛ nõ i mã exñte in pura po^a.

Argr̃ 2°

℄ Itẽ in 2° de gñone dicit p̃hs ꝙ in hñtib^9 symbolũ facilior ẽ trãsitus: s3 h̃ non ẽ nisi q2 non corrũpit̃ q̃litas symbola. igr̃ i corruptione for^e remanet q̃litas sensibilis.

Confir.

℄ Confirmat̃ ex dicto Cõm. in de subã orbis. vbi dicit ꝙ dimẽsiones iterminate sũt eterne mãe ꝑ^e. ꝛ 7° physi. dicit ꝙ q̃litates ꝑ^e sunt disponentes mãm ad receptionẽ cuiuslibet forme sbãlis. igr̃ nõ corrũpit̃ q̃ñtitas iterminata: nec q̃litates ꝑ^e in corruptiõe forme sbãlis.

Ca. ꝑ. 2. 41.

℄ De h̃ sunt due opiones ꝑncipales. Una est cõis quã seq̃r̃ Thomas dicẽs. ꝙ i corruptione for^e sbãlis fit resol'o vsq3 ad mã3 ꝑ^m: ꝛ i tali corruptione nihil remanet ꝑter mãm: q2 for^a q̃ fit de nouo ꝑ gñonẽ recipit̃ in mã ꝑ^a nuda oĩ dispõne.

Ad primũ p pte negatiua rñ.

℄ Ad arg^m in ꝯriũ dicit ꝙ act^9 sbãlis fit in mã disposita ex ꝯñti s3 non ꝑ: vñ in ꝑ instãti itroductionis for^e sbãlis corrũpunt̃ oẽs dispõnes ꝓcedẽtes: ꝛ in eodẽ istãti silr̃es dispõnes itroducuntur ex ꝯñti.

Ad 2^m.

℄ Ad aliud de q̃litate symbola silr̃ dr̃.

ad ꝯfir.

℄ Ad ꝯfirmationem negat ꝙ q̃ñtitas sit eterna mãe ꝑ^e: ꝛ silr̃ negat ꝙ eadẽ q̃litas ꝑ^e disponat ad receptionẽ diuersaꝝ formaꝝ sbãliũ. ℄ Cõtra rñsionẽ ad ꝑ^m sunt due instãtie.

Instan. 1^a ꝯ rñsionem.

ꝑma ẽ: q2 non vr̃ ꝙ ille dispõnes ꝓcedẽtes possint corrũpi: q2 nec ꝑ se nec ꝑ accidẽs: qd̃ ꝓbat̃: q2 qd̃ corrũpit̃ ꝑ se corrũpit̃ a ꝯrio. ꝑ p̃hm in de causis longitudis vite: s3 ille non corrũpunt̃ a ꝯrio: q2 nil ꝯriat̃ eis nisi dispõnes corrupte ꝑ eas: s3 ab illis nõ pñt corrũpi. q̃re ꝛc̃. ꝛ ẽt non possunt corrũpi ꝑ accñs. ꝓbatur: q2 qd̃ ꝑ accñs corrũpit̃/ corrũpit̃ ad corruptionẽ alterius: s3 ille ñ corrũpũtur ad corruptionẽ alterius: q2 nec subti nec efficiẽtis ꝯseruãtis. q̃re ꝛc̃.

Instan. 2^a

℄ 2ª istãtia ẽ: q2 illo dato seq̃tur ꝙ mot^9 finit^9 sit sine termino ad quez. ꝯña est f̃lm. ꝓbat̃ ꝯña: q2 in vlti^o istãti i quo d3 itroduci termin^9 mot^9 ꝓcedẽtis oẽs dispõnes ꝓcedẽtes sunt corrupte: igr̃ nullus ẽ termin^9 tal' mot^9.

Ad ꝑ^m.

℄ Rñdet̃ ad ꝑ^m istãtiã ꝙ ille dispõnes ꝓcedẽtes corrũpunt̃ ꝑ accñs. s. ꝓp icompossibilitatẽ quã hñt cũ for^e seq̃ntẽ. ꝛ si dr̃ ꝯ: q2 ꝯsil'es manent cũ illa for^e: dr̃ ꝙ ẽ ipositas q̃ñtũ ad itroduci: ꝛ ñ q̃3^m ad eẽ.

Ad 2^m.

℄ Ad 2^m istãtiã dr̃ ꝙ talis mot^9 terminat̃ extrĩsece ad dispõnes ꝯsil'es q̃ ex ꝯñti itroducunt̃. ꝛ si dr̃ ꝯ: q2 termin^9 motus ẽ idẽ nũo cũ motu ꝓcedẽte: differẽs ab eo solũ ꝭm magi ꝛ min^9. dr̃ ꝙ veꝝ ẽ de termino itrĩseco mot^9 ꝛ non de extrĩseco. q̃re ꝛc̃.

Opi. modernorũ.

℄ Alia opio ẽ modernoꝝ dicẽtiũ: ꝙ i corruptione for^e sbãlis ñ fit resol'o vsq3 ad mã3 ꝑmã: imo for^a sbãlis recipit̃ in mã actuata ꝑ dispõnes q̃litatiuas ꝛ q̃ñtitatiuas.

Ad ꝑ^m pro parte affirmatiua rñ.

℄ Et ad dc̃m p̃hi ꝙ gño est trãsmutatio: nullo sensibili remanẽte. itelligit̃ sub eodẽ gradu vel termino. non eni manet eadẽ q̃litas in gñato ꝛ corrupto sub eodẽ gradu: neq3 eadẽ q̃ñtitas sub eodẽ termio. q̃re ꝛc̃.

Cõfir.

℄ Ad dc̃m ꝟo Cõm. dr̃ ꝙ itelligit ꝙ for^a sbãlis recipit̃ i subto i pura po^a ꝓut po^a opponit̃ actui sbãli: for^a ꝟo accñtalis recipit̃ i sbto i actu sbãli exñte. ℄ 2^m ꝟo tenẽtes pluralitatẽ formaꝝ i mixto. mã actuata ꝑ forma sbãlẽ nõ vltimatã põt recipe aliã formã sbãlẽ. Et iõ ꝭm viã Cõm. cu3 forme elẽtoꝝ formal'r remaneãt i mixto: nõ corrũpunt̃ i gñone mixti: q2 sũt i po^a ad vlteriorẽ formã: neq3 corrũpũt̃ q̃li^{tes} ꝑ^e: q2 determinãt sibi formã elẽti tanq̃3 subm ꝓpriũ: s3 ꝭ3 viã ꝓcedẽtẽ nõ sic: q2 q̃litates ꝑ^e nullũ subm sibi determinant. Et h̃ de ista q̃one sufficiant. ℄ Q. ó. rj.

Negatiue arguitur

Utrum moueri sit al'r se hẽre q̃3 ꝑus intrinsece ꝛ formal'r. Nega^{ue} argr̃ ꝑ: q2 h̃ dato seq̃r̃ ꝙ si aia sor. alterat̃ ad scia3/ ipso sor. q̃escẽte ab alijs motib^9: ꝙ q̃l3 ꝑs q̃ñtitatiua ei^9 alteraret̃ ad scia3. ꝯña ẽ f̃lm: vt ꝓbabo. Et ꝓbat̃ ꝑ^a ꝯña: q2 si aia alterat̃ ad sciam: cũ illa alteratio sit accñs aie: seq̃r̃ ꝙ ẽ in aia vbicũq3 repit̃ aia: q̃re aia in pede alterat̃ ad scia3 ꝛ i q̃cũq3 p̃te. Et seq̃r̃ vlteri^9: igr̃ pes alterat̃ ad scia3: ꝛ silr̃ q̃cũq3 ꝑs ei^9. ꝓbat̃ ꝯña: q2 pes ꝛ silr̃ q̃cũq3 ꝑs se h3 alr̃ q̃3 ꝑus intrĩsece ꝛ formal'r: q2 recipit sciã3 rõne aie: quã ꝑus nõ recipiebat. Q. aũt ꝯña ꝑn^{lis} sit f̃lm argr̃: q2 seq̃ret̃ ꝙ q̃cũq3 motu moueret̃ vna ꝑs moueret̃ ꝛ altera: imo totũ cõpo^m: qd̃ est f̃lm. p3 ꝯñtia: q2 aia q̃ est in vna p̃te est in altera ꝛ in toto cõpo^{to}: q̃re altera ꝑs moueret̃ ꝛ totũ cõpo^m. p3 ꝯña: q2 tã altera ꝑs q̃3 totũ cõpo^m al'r se h3 q̃3 prius rõne aie q̃ est ꝑs ei^9: q̃ue aia se h3 alr̃ q̃3 ꝑus. q̃re ꝛc̃.

Argr̃ 2°.

℄ 2° argr̃ sic. Signet̃ mixtũ nũc nouiter gñatũ qd̃ nõ antea fuerit c^9 mã ꝯtinue alterat̃ ꝛ alterabit: ꝛ imediate añ h̃ alterabat̃: ꝛ seq̃r̃ ꝙ illud mixtu3 nũc ꝑ mouet̃. p3: q2 in eo ẽ mot^9: ꝛ ei^9 ꝑs mouet̃. puta ꝑs mãlis: ꝛ tñ illud mixtũ añ non mouebat̃. p3: q2 antea non erat: igr̃ moueri nõ est al'r se hẽre q̃3 ꝑus.

Argr̃ 3°

℄ 3° arguit̃ sic: mot^9 ꝛ tp̃s nõ dr̃nt a reb^9 ꝑmanẽtibus: igr̃ moueri nõ est alr̃ se hẽre q̃3 ꝑus. p3 ꝯña. añs ꝓbat̃: q2 si sic seq̃ret̃ ꝙ aliq̃s eẽt mot^9 q̃ nõ eẽt successiuus. ꝯña ẽ falsu3: ꝛ ꝓbat̃ ꝯ^a: ꝛ ꝑ^o motu signato pro certo istãti vniformi quo ad f̃om: qd̃ mouet̃ difformiter quo ad tp̃s. Itẽ seq̃r̃ ꝙ q̃l3 qd̃ mouetur local'r ẽ hñs i se oẽ accñs motũ. t3 ꝯ^a: q2 mota re ꝭ3 se ꝛ q̃l3 sui local'r: mouet̃ oẽ qd̃ est in ea. igr̃ ꝛ tũc mouet̃ mot^9 in eo subiectiue exñs. Itẽ seq̃r̃ q̃3 extẽsum ẽ subiectiue in

lextēso ꝛ i idīisibili. pꝫ: qꝛ mot⁹ localis ē subiectiue in aīa.

Affirmatiue arguit. T.c.7. Argꝫ 1ᵒ

¶ In opp^m arꝫ ꝙ moueri sit alr̄ se hr̄e ꝙ̄ prius itrīsece ꝛ formalr̄: qꝛ ipoīe est iᵒ qd̄ mouet̄ eē in eadē dispōne re^u termini ad quē. igr̄ qd̄ mouet̄ de necītate se hꝫ alr̄ ꝙ̄ prius itrīsece ꝛ formalr̄. pꝫ 9ᵃ: āns est phi 6ᵒ phy. ¶ 2ᵒ argr̄ sic. Dū mobile mouet̄ ꝯtinue sp̄ plꝰ accedit ad terminū ad quē. igit̄ ꝯtinue plꝰ hꝫ de termino ad quē ꝙ̄ prius. igr̄ se alr̄ ꝙ̄ prius itrīsece ꝛ formalr̄.

Argꝫ 3ᵒ

¶ 3ᵒ qꝛ dato opp^m. s. ꝙ iᵒ qd̄ mouet̄ nō se hēat ꝯtinue alr̄ ꝙ̄ prius: seꝗ ꝙ lᵒ qd̄ mouet̄ aliqñ gescit dū mouet̄. ꝯñs est absurdū: ꝛ pꝫ ꝯ: qꝛ gescē est eodē mō se hr̄e sic prius. q̄re ꝛc. ¶ Rñdeo dōo ꝙ cōit̄ diffinit̄ moueri: ꝙ est alr̄ se hr̄e ꝙ̄ prius itrīsece ꝛ formalr̄. ¶ Sꝫ de mō limitādi dictā diffōnē sūt due opiones. Una est Mārmani

opi. Mā.

dicētis: ꝙ hec diffō sic dꝫ limitari. Moueri est alr̄ se hr̄e nūc ꝙ̄ prius itrīsece ꝛ formalr̄ p tꝑe sm̄ se vel saltē sꝫ aliquā sui ptē: put est pᵒ illiꝰ: dī p tꝑe: qꝛ si se hr̄e itrīsece ꝛ formalr̄ alr̄ ꝙ̄ prius sufficeret ad moueri: seq̄ret̄ ꝙ mobile in vltiᵒ istāti terminātē motū moueret̄. ꝯñs est fm̄: qꝛ habitibꝰ pꝰtibꝰ in mā cessat motꝰ. ꝛ pꝫ ꝯ: qꝛ in vltiᵒ istāti mobile se hꝫ itrīsece ꝛ formalr̄ alr̄ ꝙ̄ prius: ꝛ cū formā vltimatā hēat tūc quā prius nō hēbat: sꝫ tñ tūc nō se hꝫ alr̄ ꝙ̄ prius p tꝑe: q̄re tūc nō mouet̄. dī 2ᵒ sm̄ se vel saltē sm̄ aliquā sui ptē: put est pᵒ illiꝰ: qꝛ si aīa sor. i aliq̄ pte mouet̄ i q̄lꝫ ē pte eiꝰ mouet̄: qꝛ ille motꝰ subiectiue exīs i aīa repit̄ vbicūq; aīa repit̄. Et iō mota aīa i aliq̄ pte in nlla gescit: sꝫ lꝫ moueat̄ aīa i pede: nō dꝫ ꝙ pes moueat̄: qꝛ nō mouet̄ i pede inq̄ꝫ^m ē pᵒ eiꝰ: si vō moueret̄ i pede inq̄ꝫ^m pᵒ eiꝰ: tc̄ bñ pes moueret̄.

Ad prima p parte negatiua dicit.

¶ Ex his pꝫ rñsio ad arg^a sm̄ istā opionē. Ad p^m negat̄ ꝯña. s. ꝙ si aīa sor. alterat̄ ad sciā ꝙ q̄lꝫ pᵒ q̄ntitatiua sor. alteret̄ ad sciam. Et ad pbōnē cū dī. si aīa alterat̄ ad sciā cū talis alteratio sit accñs aīe: igr̄ talis alteratio est i aīa vbicūq; repiat̄ aīa: ꝛ ꝯñr aīa alterat̄ i q̄cūq; pte: ꝯcedit̄. sꝫ cū dī vlteriꝰ: igr̄ pes alterat̄ ad sciā: negat̄ ꝯ: qꝛ aīa nō alterat̄ in pede inq̄ꝫtū est pᵒ eiꝰ. ¶ Ad 2^m dī admisso casu grā arg^a ꝙ illud mixtū nō mouet̄: ꝛ tñ plus ꝙ̄ eiꝰ mediū mouet̄: vel saltē medio supposito ꝙ illud mediū hēat formā extēsam.

Ad 2^m.

¶ 2^m tñ rei vitatē dī ꝙ nō est poīe ꝙ h mixtū sic sit qn prius fuerit nālr̄ loq̄ndo: i lō signato certo mixto: qd̄ nūc p sit: ꝯcedit̄ ꝙ illō mouet̄: ꝛ añ mouebatur. illō eni añ fuit: sꝫ nec p tꝑe nec p istās. Et nō seq̄t̄. nūc p h mixtū est: igit̄ añ h nō fuit: sed seꝗ ꝙ nō imediate ante istans qd̄ est p̄ns in aliq̄ istāti prius fuit. Et ꝯcedit̄ ꝙ aliq̄d gñandum erit añ p^m eē sui: ꝛ icipiet eē postq̄ fuerit: ꝛ erit postq̄ desinet eē: ad istū itellm.

Ad 3^m

¶ Ad 3^m cū dī ꝙ motꝰ ꝛ tꝑs nō differūt a rebꝰ pmanentibꝰ: dī ꝙ motꝰ localis q̄lꝫ differt a re q̄ mouebit̄. Et silr̄ tꝑs: ꝛ tūc nō sequūt̄ ꝯnō illa: qꝛ motꝰ localis nō mouet̄ nec pōt moueri: cū mobile dēat eē idē sub vtroq; termio. Nec p aliqd̄ istās est extē sue adeq̄te aliq̄s motꝰ p sm̄ aliqd̄. hec Mārmanꝰ.

Opi. cōis.

¶ 2ᵃ opio est cōis: ꝛ diffōnē ipiꝰ moueri sic limitās. Moueri est alr̄ se hr̄e itrīsece ꝛ formalr̄ ꝙ̄ prius p se ꝛ ingescent. dī p p se: qꝛ lꝫ aīa alr̄ se hēat ꝙ̄ prius re^u sciē: qꝛ h ē tñ p accñs. s. rōne alterationis facte in pte sensitiua: iō nō dī aīa moueri ad sciam: qꝛ ad sciam nō est motꝰ 7ᵒ phy.

T.c.20.

Silr̄ si sor. est albꝰ ꝛ plato fiat albꝰ: tūc sor. se hꝫ alr̄ ꝙ̄ prius re^u platonis: qꝛ recipit silitudinē quā prius nō hēbat: tñ nō dī sor. moueri ad silitudinē: qꝛ p accñs recipit illā: ꝛ nō p se. dī vlteriꝰ ꝛ ingescent: qꝛ via cōis ponit ꝙ in instāti ꝯtinuante pres motꝰ mobile mouet̄: iꝫ Mantuanū: ꝛ tñ fm̄ est ꝙ se hēat alr̄ ꝙ̄ prius p tꝑe: qꝛ iplicat ꝙ est i istāti se hēat alr̄ ꝙ̄ prius p tꝑe: sufficit tñ ꝙ in tali istanti mobile se hēat alr̄ ꝙ̄ prius ingescēt: qꝛ nō gescit sub illo eē. Et p h excludit̄ arg^a qd̄ fiebat ad pbādū ꝙ in vltiᵒ istāti terminātē motū mobile mouebat: qꝛ lꝫ i illo istāti mobile se hēat alr̄ ꝙ̄ prius: nō tñ ingescēt: imo gescēt: qꝛ mobile in tali istanti gescit sub illo eē: q̄re post iᵒ non mutat̄.

Ad prima p parte affir.

¶ Ex his facile est rñdē ad arg^a in oppo^m. Ad p^m nō admittit̄ aīa alterari ad sciam: qꝛ ad sciā nō est alt'atio 7ᵒ phy. sꝫ alteratio fit in pte sensitiua: ꝛ ex ꝯñti p subitā mutationē gñat̄ certa latitudo sciē subito i aīa.

matiua dī

¶ Et iō q̄uis aīa se hēat alr̄ ꝙ̄ prius re^u sciē: nō tñ pp h mouet̄ ad sciā: qꝛ iᵒ est p accñs.

Ad 2^m.

¶ Ad 2^m dī ꝙ dat̄ p^m istās mixti: sꝫ negat̄ ꝙ i illo p istāti moueat̄: qꝛ qd̄ mouet̄ prius mouebat̄: q̄re prius erat. Et ad pbatōnē negat̄ illa ꝯ: ꝑs mālis eiꝰ mouet̄. g totū mouet̄: qꝛ ps mālis prius fuit: iō pōt moueri: sꝫ totū nō prius fuit: q̄re nō pōt moueri in illo istāti.

Ad 3^m.

¶ Ad 3^m negat̄ ꝙ tꝑs ꝛ motꝰ nō dīnt a rebꝰ pmanētibꝰ. Et ad pbōnē cū arꝫ h de motu vniformi q̄ ad sm̄ ꝛ difformi q̄ ad tꝑs ꝙ talis motꝰ vniformis q̄ ad sm̄ nō est successiuꝰ: negat̄ h: qꝛ lꝫ talis motꝰ dicat̄ vniformis q̄ ad sm̄: qꝛ oēs ptes subti eq̄lr̄ acq̄runt. ꝛ dicat̄ difformis q̄ ad tꝑs: qꝛ in ptibꝰ eq̄libꝰ tꝑis ineq̄lr̄ acq̄rūt: tñ talis motꝰ sp̄ dī successiuꝰ in ordie ad tꝑs: qꝛ aliq̄d eiꝰ puta mutatū eē ꝯtinuat ptes eiꝰ adiuicē. s. pteritā ꝛ futurā. ¶ Ad aliud cū dī ꝙ oē qd̄ mouet̄ hꝫ in se oē accñs motū: ꝛ sic motꝰ mouet̄: dī ꝙ oē accñs pmanēs p accñs mouet̄: nō sic de nō pmanēti: qꝛ qd̄ mouet̄ dꝫ esse idē sub vtroq; t'mio. ¶ Ad aliō negat̄ ꝙ extēsū sit i iextēso: ꝛ negat̄ ꝙ motꝰ sit i aīa: qꝛ aīa non mouet̄ p se sꝫ p accidens.

Prīª diffi cultas an/ nexa.

¶ Circa dcā cadit p difficltas. An dato vacuo possit aliq̄d moueri i eo.

Negatiue arguitur.

¶ Et vī ꝙ ñ ex dcis: qꝛ cū moueri sit alr̄ se hr̄e ꝙ̄ prius itrīsece ꝛ formalr̄: ꝛ mo^{le} i vacuo nō possit alr̄ se hr̄e itrīsece ꝛ formalr̄: qꝛ nullā formā pōt ibi recipe: qm̄ vbi cātur a loco ꝛ si a vacuo: g nihil pt i vacuo moueri.

Affirmatiue arguit.

¶ In ꝯriū vī phs 4ᵒ phy. q admisso vacuo grā arg^a admittit fieri motū in ipo.

Rñsio

¶ Rñsio: cōit̄ dī ꝙ sic vacuū admittit̄ ad imaginationē: ita admittit̄ motū localē fieri in ipso vbi imaginariū acq̄rtū mobili: sic ꝛ in pleno acq̄rit̄ mobili vbi verū.

Rñsio 2ᵃ

¶ Alr̄ pt dici ꝙ i vacuo mobile non se hꝫ alr̄ ꝙ̄ prius itrīsece ꝛ formalr̄: sꝫ soluꝫ extrīsece re^u cētri ꝛ poloꝝ mūdi ꝛ diffō data de moueri nālr̄ solum pcedit.

2ª difficul/ tas annexa. Affirma/ tiue arguit.

¶ Alia difficultas isurgit: vtrū dato vacuo graue vel leue simplr̄ possit i eo moueri successiue. ¶ Et arꝫ ꝙ sic: qꝛ neq̄ est mobile in vacuo prius puenire ad me^m ꝙ̄ ad extremū: igit̄ mobile in vacuo necio successiue mouet̄. pꝫ ꝯña: qꝛ non est aliō successio in motu nisi mobile prius puenire ad vnū pūctū medij ꝙ̄ ad aliō. añs pbat̄: qꝛ ipoīe ē mobile sil' puenire ad me^m ꝛ ad extremū: qm̄ tunc occuparet sil' me^m ꝛ extremū: qd̄ est ipoīe. igit̄ neq̄ est prius puenire ad me^m ꝙ̄ ad extremū.

Confir.

¶ Cōfirmat̄ rōe Auēpace: qꝛ oē mobile hꝫ vtutē ꝛ po^{am} fi^{am} ꝛ limitatā: igr̄ ois eiꝰ actio ex nā itrīseca est finita ꝛ limitata: ꝛ ꝯñr ois eiꝰ motꝰ ex cā itrīseca est finitꝰ ꝛ limitatꝰ: q̄re certe velocitatꝭ ē. tūc vltra: igr̄ motꝰ mobilis in vacuo est limitatus ꝛ certe velocitatꝭ: ꝛ ꝯñr in certo tꝑe est ꝛ successiuꝰ. pꝫ ꝯña: qꝛ si eēt i nō tꝑe eēt isinite velocitatꝭ.

Negatiue arguitur.

¶ In ꝯriū arꝫ ex rōne phi: qꝛ q̄lis est pportio medij ad me^m in subtilitate: talis est pportio motꝰ ad motū in velocitate: sꝫ cū vacuū sit in isi^m magis subtile ꝙ̄ plenū: igr̄ motꝰ in vacuo est in isi^m velocior ꝙ̄ i pleno: ꝛ ꝯñr motꝰ in vacuo ē i nō tꝑe: q̄re subito est ꝛ nō successiuꝰ.

Confir.

¶ Cōfir' rōne Cōmē. qꝛ ois successio i motu ē ex resistētia vel mobilis: vel medij: vel vtriusq;: sꝫ graue vl' leue simplr̄ nullā hꝫ resistētiā in vacuo: vt pꝫ: qꝛ nō ex pte mobilis cū sit simplex. nec ex pte medij: qꝛ vacuū. igr̄ nō est successio in motu eius in vacuo. q̄re subito mouet̄ mobile simplex in vacuo. s. in nō tēpore. q̄re ꝛc. ¶ Respōsio cōis dicit: ꝙ determinatio phi ꝛ Cōmēta. 4ᵒ phy. tractatu de vacuo est: ꝙ graue vel leue simplex nō mouet̄ successiue in vacuo: sꝫ in instāti vel subito ꝛ in nō tꝑe, pꝑter rōnes dcās q̄s fac̄ Cōmētator ibi cō^m. 12. ꝯtra Auēpace.

Ad rōnes p pte affir matiua dī

¶ Et tūc ad rōnē in oppo^m respondet̄. Ad pmā negatur ꝯña scilꝫ ꝙ neq̄ est mobile in vacuo prius puenire ad mediū ꝙ̄ ad extremū. Et ad pbatiōnē cū dicit̄: qꝛ ipossibile est simul puenire ad mediū ꝛ ad extremū: dicit̄ ꝙ ipossibile est sil' simultate istātanea puenire ad me^m ꝛ ad extre/

mū ꝛ B pbat argᵐ: sȝ sit simultate tēporanea nō est ipossibile qꝛ mobile qđ mouet in vacuo imeᵗᵉ post B erit in medio ꝛ in extremo. s. ī termio ad quē: ꝛ nō ē signare pᵐ istās in q̄ erit in medio: nec pᵐ in q̄ erit i termio ad quē: sȝ q̄cūq̄ i stāti dato ꝑus erit in medio ꝛ in t̄mio ad quē. ℂ Ad cōfirmatonē Auēpace dr̄ negādo ꝯñtiam: qꝛ lȝ oē mobile hēat v̄tutē finitā ꝛ limitatā: tn̄ limitatio actiōis nō est ex B: sȝ ex limitata ꝓportiōe agētis ad resistētiā: ꝛ qꝛ mobile simpˡ in vacuo nullā resistētiā hȝ. igr̄ actio eiᵘ nō erit limitata i vacuo. Quare dȝ argui sic: oē mobile siue oē agēs finitū a certa ꝓportiōe agit: igr̄ actio eiᵘ est finita ꝛ limitata: sȝ si a nlla ꝓportiōe agat: vt in ꝓposito, nō opȝ q̄ actio eiᵘ sit finita. ℂ Siq̄s velle ꝓbabilr̄ sustinē oppᵐ ad rōnes in ꝯ̄riū sic r̄ndeat. ℂ Ad pᵐ negat maior. s. q̄ q̄lis est ꝓportio medij ad medium in subtilitate: talis est ꝓportio motᵘ ad motū in velocitate: qꝛ ex quo agēs agit p v̄tutē itrinsecā limitatā limitatio v̄tutꝭ hȝ locū resistētie respectu v̄tutꝭ agētis ꝛ nō solū mediū: q̄re si meᵐ excedit aliud in subtilitate in infinitū nō opȝ ꝓp B q̄ motᵘ excedat aliū in velocitate in ifinitū. ℂ Ad ꝯfirmatiōem negat q̄ successio in motu sit solū rōne resistētie mobilis vel medij vel vtriusq̄: qꝛ etiā est ex limitatiōe virtutꝭ sine resistētia mobilis vel medij. Nec dȝ videri extraneū q̄ limitatio v̄tutꝭ hēat locū resistētie respcū virtutꝭ operantis: qꝛ deus mouet celū certa velocitate ꝛ nō ꝓp resistētiā mobilis nec ꝓpter resistētiā medij: sȝ ex limitatiōe sue v̄tutꝭ: qꝛ lȝ sit v̄tutis ifinite: tn̄ limitat se ad sic velle mouē: limitatio ḡ v̄tutꝭ ad certū ḡdū locū resistētie tȝ. q̄re ꝛc̄. ℂ Ex his pȝ q̄ difficile est saluare dcm̄ Ari. eē vez. s. q̄ q̄lis est ꝓportio medij ad mediū in subtilitate: talis est ꝓportio velocitatꝭ ad velocitatē: qꝛ si iᵒ dcm̄ simpˡ itellr̄. pȝ eē fl̄sȝ: qm̄ si. a. mobile pōe vt. 8. moueat in medio dēsitatꝭ vt vnītē. b. mobile eiusdē potētie moueat in medio dēsitatꝭ vt. 2. nō opȝ q̄ q̄lis est ꝓportio medij ad mediū in subtilitate: talis sit ꝓportio velocitatꝭ ad velocitatē: qꝛ ꝓportio medij ad meᵐ est dupla: ꝛ tn̄ ꝓportio velocitatꝭ ad velocitatē nō est dupla: qꝛ. a. mobile mouet a ꝓportiōe octupla: ꝛ. b. mobile mouet a ꝓportiōe q̄drupla: sȝ ꝓportio octupla nō est dupla ad q̄druplā: qꝛ ꝓportio octupla cōponit ex duabus ꝓportiōibᵘ ineq̄libᵘ. s. ex q̄drupla ꝛ dupla: q̄re ad q̄druplā est minor q̄ȝ dupla: ꝛ ad duplā est maior q̄ȝ dupla. q̄re ꝛc̄. ℂ Si v̄o iᵒ dcm̄ phi referat ad opionē antiq̄z dicētiū ipsa mobilia hr̄e v̄tutes limitatas qbᵘ se mouēt: ꝛ in vacuo nō est ipedimētū: in pleno v̄o est ipedimētū: pȝ ēt q̄ nō valet: qꝛ vacuū in ifinitū subtiliᵘ est pleno: ꝛ tn̄ velocitas motᵘ in vacuo nō in infinitū excedit velocitatē motus in pleno: qꝛ motᵘ in vacuo est limitatᵘ: quoniā a v̄tute limitata procedit. q̄re cogita tu sup hoc. Et hec de ista questione sufficiant.

Ad cōfir. — Ad rōnes pro pte negatiua dr̄. — Ad cōfir.

ℂ Questio. xij.

UTrum aliq̄ distātia ꝑdicamētalis nālr̄ possit incipe acq̄ri s̄m se ꝛ q̄lȝ sui: sic q̄ eiᵘ s̄m se ꝛ q̄lȝ sui det pᵐ instās in q̄ sic: aut vltimū in q̄ nō. vbi gr̄a. nūq̄d aliq̄ albedo vel aliq̄ quātitas vel aliqđ spaciū possit nāliter incipere acq̄ri vel pertrāsiri subito.

ℂ Prio argr̄ q̄ aliqđ spaciū possit subito ptrāsiri: q̄ ponat q̄ sint duo corpa dura ꝑfecte plana se tāgētia. quoz vnū eq̄ distāter icipiat eleuari ab altero. Et sit. a. aer circūstās ista duo corpa ꝛ. b. sit illa distātia: q̄ est a circūferētia vsq̄ ad cētrū. puta semidiameť alicuiᵘ illoz corpoz. Et ar̄ sic. b. spaciū icipit ptrāsiri ab. a. aere s̄m se ꝛ q̄lȝ sui: igr̄ aliq̄ distātia ꝑdicamētalis pōt icipe acq̄ri s̄m se ꝛ q̄lȝ sui. pȝ ꝯñā ꝛ añs ꝓbat: qꝛ iā. a. aer nō tāgit pūctum mediū alicuiᵘ istoz corpoz: ꝛ imediate post B tāget punctū mediū alicuiᵘ istorum corpoz: igr̄ imediate post B. a. aer ptrāsibit totā semidiametrū alicuius istorū corpoz. ℂ Uel argr̄ sic de applicatōe illoz duoz corpoz duoz: puta. c. d. q̄ sint q̄drata: ꝛ distēt adinuicē p pedalē distantiā ꝛ eque distāter applicent. ℂ Et sequit q̄ in illo istāti in q̄ pmo se tangent, definet tota semidiameter ptransiri ab aere circūstāte: ergo pariter pōt aliqua talis diameter icipe ptrāsiri ab aere circūstante. Sed forte dicit q̄ nō est possibile q̄ ista duo corpora sic eque distanter veniat ad ꝯtactū: qꝛ forte dr̄ q̄ nō ē possē q̄ duo corpa dura veniāt ad ꝯtactū. ℂ Cōtra ar̄: qꝛ descēdat vnū istoz corpoz sup aliud: ꝛ seq̄t q̄ aliqn̄ q̄escet sup aliud tāgēdo ipm: vel seq̄t q̄ a ꝓportiōe minorꝭ ineq̄litatꝭ ꝓueniet actio seu ꝓhibitio actiōis. pȝ ꝯñ: qꝛ aer q ponit mediū nō est ifiᵗᵉ resistēs diuidēti. ℂ Itē ad idē ar̄ sic. Ponat opacū semipedale iuxta lumiosū pedale: ꝛ stāte lumioso crescat iᵘ opacū vsq̄ q̄ sit maiᵘ lumioso. Et ponat. a. mobile i cono vmbre in priᵒ qđ ꝯtinue moueat s̄m q̄ plr̄a distat conᵘ vmbre: stet enim ꝯtinue in fine vmbre: ꝛ sit gr̄a argᵐ. c. istās in q̄ sint eq̄lia. Et seq̄t q̄. a. mobile spaciū ifiᵗᵘᵐ imediate post B istās signatū ptrāsibit. signet. n. maxia vmbra q̄ est p B istāti: q̄ ē colūnaria ꝛ finita. Et ꝓbat ꝯñā p vnā ꝓpōnē ꝑspectiue q̄ dicit: opacū oppᵐ minᵘ lumioso vmbrā efficē pyramidalē. Eq̄le v̄o colūnarē: maiᵘ v̄o auctāte euersaȝ pyramidē in ifiᵗᵘᵐ. Et p istud ꝓbat ēt q̄ aliqđ lumē s̄ȝ se totū icipit gn̄ari ꝛ corrūpi: si cō fiet mutatio ad eq̄litatē. ℂ 2ᵒ pncipalir̄ argr̄ q̄ aliq̄ q̄ntitas possit subito acq̄ri. Augeat gr̄a exēpli. a. pedale sic q̄ in pᵃ pte ꝓportionali hore augebit ad duplū. In 2ᵃ ad q̄druplū: ꝛ sic vltra. ꝛ pȝ q̄ i fine date hore. a. ifiᵗᵃᵐ q̄ntitatē definet acq̄rē ꝛ icipiet hr̄e. qm̄ ifiᵗᵃᵐ pro tūc hēbit: ꝛ in nllo istāti añ hēbit ifiᵗᵃᵐ. Et si cō fiet mutatio: ifinitā icipiet dep̄dē. ℂ Itē ego arguo sic. In pᵒ instāti itroductiōis forme subalis est certa latitudo q̄ntitatꝭ ꝛ q̄litatꝭ in mā: ꝛ nihil eiᵘ p̄fuit añ. igr̄ talis latitudo q̄litatis ꝛ q̄ntitatꝭ icipit s̄m se ꝛ q̄lȝ sui acq̄ri. pȝ ꝯñā cū maiori ꝛ minor ꝓbat: qꝛ dato opposito seq̄t q̄ in corruptōe forme subalis nō fieret resolō vsq̄ ad mām pmā ꝯ̄ pbm p̄ de generatiōe. ℂ In oppᵐ argr̄ p: qꝛ oē qđ mouet nec̄e est pus deuenire ad mediū q̄ȝ ad finē. septimo phys. igr̄ mobile pus ptrāsit ptē spacij terminatā ad mediū q̄ȝ totū spaciū. pȝ ꝯñā. ꝛ ꝯ̄r seq̄t q̄ nō subito ptrāsit totū spaciū. ℂ Cōfirmat: qꝛ si mobile subito ptrāsiret certum spaciū seq̄ret q̄ illud mobile moueret ifinita velocitate. ꝓbat ꝯñā: qꝛ si in hora ptrāsiret illud certa velocitate moueret: ꝛ si in medietate hore i duplo velociᵘ moueret: ꝛ si in q̄rta pte hore in q̄druplo velociᵘ: ꝛ sic in ifiᵗᵘᵐ. igr̄ si subito trāsiret ifinite velocit moueret. ꝯñs tn̄ est fl̄m: qꝛ oē mobile mouet a ꝓportiōe potētie finite ad resistētiā: igr̄ a ꝓportiōe finita mouet: ꝛ ꝯ̄r velocitate finita. pȝ ꝯñia: qꝛ velocitas motū attēdit penes ꝓportionē potētie ad resistētiaȝ. igr̄ si a ꝓportiōe finita mouet, velocitate finita mouet: nō ḡ infinita velocitate mouet. ℂ 2ᵒ argr̄: q̄ nulla q̄litas nec q̄ntitas possit subito acq̄ri s̄m se ꝛ q̄lȝ sui: qꝛ oē qđ nālr̄ ꝓduci pt tn̄ successiue ꝓduci pōt: ꝛ B ꝓductiōe nālis igr̄ nihil ꝓducit subito. pȝ ꝯñā añs ꝓbat: qꝛ cuiuslȝ nālis ꝓductiōis nā est priᵐ. sȝ nā est priᵐ motᵘ 2ᵒ phyſi. ꝛ non mutatiōis instātanee: igr̄ qđ ꝓducit a nā: tn̄ successiue ꝓducit: q̄re ꝛc̄. ℂ Cōfirmat: qꝛ si aliq̄ forma posset s̄m se ꝛ q̄lȝ sui subito ꝓduci: seq̄ret q̄ nō añ oē moueri eēt mutatū eē: nec añ oē mutatū esse eēt moueri. ꝯñs est ꝯ̄ pbm sexto phy. ꝛ pȝ ꝯñā: qꝛ imediate post B erit mutatuȝ esse eiᵘ qđ subito mouet ꝛ nō ante erit moueri: q̄re ꝛc̄. ℂ In hac mā sunt due opiones. Una est Marsilij dicētiū: q̄ lȝ nlla latitudo q̄litatiua ꝛ q̄ntitatiua possit s̄m se ꝛ q̄lȝ sui subito acq̄ri: tn̄ aliq̄ distantia localis pōt s̄m se ꝛ q̄lȝ sui subito icipe acq̄ri siue ptrāsiri. pᵃ ps ꝓbat ex scđo argᵒ pncipali facto in oppositū: vbi argr̄ q̄ oē qđ nālr̄ pōt ꝓduci, tn̄ successiue ꝓducit: qꝛ qđ nālr̄ potest produci producit a nā: sed nā est pncipium ꝓductiōis successiue ꝛ nō istantanee. secūdo phy. q̄re ꝛc̄. ℂ Scđam v̄o partē ꝓbat

Argr̄ 2ᵒ. — T. c. 23. Negatiue arguitur. — T. c. 11. Confir. — Argr̄ 2ᵒ. — T. cō. 3. — Confir. — T. c. 55. — opi. Marsilij — T. cō. 3.

Affirmatiue arguit.

argumētū primo factū pro pte affirmatiua:vbi pbaſ q̄ i
eleuatiōe vni⁹corpis duri ⁊ plani ab alio corpore duro ⁊
plano totū spatiū itercluſū subito repleſ ⁊ ptrāſiſ ab aere
circūſtāte q̄ alr̄ dareſ vacuū. Silr̄ i approximatōe vni⁹
corpis duri ad aliō corp⁹durꝫ fit subita expulſio aeris i/
tercluſi:q̄re subito ptrāſiſ illa diſtātia localis. ¶ Ad pmū
igiſ arg^m ptis affirmatiue rñdeſ ꝯcedendo totū.ſ.q̄ aliq̄
diſtātia localis pōt ſubito ptrāſiri. ⁊ iō in caſu dicto ꝯce/
diſ q̄ aer circūſtās ſubito ptrāſit illō ſpatiū:⁊ q̄ infinite
velociter mouebiſ:qō pbaſ:premiſſo q̄ qcq̄d ptrāſit ſit
ps alicui⁹qō localr̄ moueſ:ptrāſit ⁊ totū cui⁹eſt ps:⁊ q̄/
cūq̄ꝫ velocitate moueſ ps alicui⁹qō moueſ : tāta moueſ
totū cui⁹eſt ps. Quo ſtante arguiſ ꝓpo^m:q̄ in caſu dato
imediate poſt hoc ſubito ptrāſibit illō ſpatiū aliq̄ ps aer/
circunſtātis.⁊ infinite velociter mouebiſ aliq̄ ps dicti ae
ris.igiſ imediate poſt hoc aer circūſtās ſubito ptrāſibit
illō ſpatiū:⁊ ēt infinite velociter mouebiſ. Tꝫ ꝯña in vi/
gore ꝑſuppoſiti. ¶ Cōtra rñſionē forte iſtabit q̄s:q̄ hoc
dato ſeq̄ſ q̄ ab agēte finito ⁊ a ꝓportione finita ꝓueniet
velocitas ifinita.ꝯña eſt falſꝫ.pbaſ ꝯña:q̄ ſignato to/
to motu q̄ moueſ aer inter illa corpa arguiſ q̄ ille mot⁹
erit ifinite velocitatꝫ:q̄ latitudo illi⁹mot⁹terminabiſ ad
gradū infi^m ⁊ nō excluſiue:ḡ icluſiue.pꝫ ꝯña ı ⁊ ēt minor:
q̄ latitudo mot⁹poſitiue ꝯſiderata ñ terminaſ excluſiue
niſi termineſ ad aliquē gradū pter ſumū vt infra oñdeſ:
q̄re ⁊c̄. ¶ Itē ſi dicat⁹aer ſubito ptrāſit illō ſpatiū : aut in/
ſtātanee aut ſucceſſiue.nō p^m:vt pꝫ.nec 2^m:q̄ tūc veloci/
tas infinita eſſet ſucceſſiua:⁊ duraret p tp̄s ⁊ ſolū ſpatiū
finitū ptrāſireſ p eā:⁊ tūc ſeq̄reſ q̄ latitudo infinita mo/
tus:⁊ latitudo finita mot⁹p eq̄le tēpus durātes eidē gra
dui corrñdere poſſet. ¶ Rñdet ad p^m ꝯcedēdo q̄ ab agē
te finito ⁊ a latitudine ꝓportionis finite ꝓuenit iſta velo
citas infinita:q̄ infinitā modicā reſiſtentiā habebit aliq̄
ps aeris ad mouēdū. Et erit reſiſtētia in illo motu dupli/
ci d̄ cā.p̄ eni erit reſiſtētia extrinſeca:q̄ aer de ſe appetit
eē ꝯtinu⁹:⁊ nō eſt aer tā tenuis ⁊ tā paru⁹q̄ imediate p⁹
hoc ſꝫ ſe ⁊ qōlꝫ ſui poſſit ingrediꝫ:iō erit reſiſtētia extrin/
ſeca. Erit ē reſiſtētia intrinſeca:q̄ vna pars reſiſtit alteri
pcedēs.n.reſiſtit ſequētı:⁊ q̄ nulla ē pma ps q̄ mouebiſ
ſꝫ ſe ⁊ qōlꝫ ſui:iō q̄libꝫ mouebiſ cū reſiſtētia. ¶ Et nota
q̄ hec rñſio patiſ inſtantiā:vt infra patebit. ¶ Ad aliam
formā dī q̄ in caſu dato aer circūſtās nō ptrāſit illō ſpa/
tiū in inſtanti neq̄ꝫ in tp̄e.nō enī daſ primū inſtās i quo
ptrāſit illō ſpatiū:ſꝫ vltimū in quo nō.nec daſ pmū inſtās
in quo eſt ptrāſitū.ſicut ēt dī de graui mutato i vacuo.
¶ Et ſi cōcludiſ q̄ aliqua erit velocitas infinita adeq̄ta i
hora ꝯcediſ:lꝫ nō p quālibet ptē hore. ¶ Et ſi cōcludıtur
q̄ aliq̄ res erit q̄ nec p tēpus nec p inſtās erit. Et aliq̄ res
erit:que nec erit pmanēs nec ſucceſſiua:pꝫ de mutatione
q̄ mutaſ dictū graue in vacuo:dī concedēdo iſtas ꝯnes.
¶ Ad aliō arg^m principale d̄ opaco oppoſito luminoſo.
negaſ q̄ vmbra augeaſ in infinitū:q̄ vmbra eſt lumē re
miſſū:⁊ mō quāuis aliqua diſtātia localis poſſit ſm ſe ⁊
qōlibet ſui icipere ptrāſiri:mō tñ ſic ꝯcedendū eſt de q̄lita
te aut quātitate in illis caſib⁹. Et ad pbōnē dī q̄ propo/
ſitio pſpectiue ſic hꝫ intelligi. Q̄ ſi luminoſū pri⁹ egiſſet
radios incidentes p ſpatiū ifinitū opacū mai⁹ſibi oppo/
ſitū faceret vmbrā in infinitū aliter nō. ¶ Cōtra illud q̄ i
rñſione ꝑſupponiſ arguet q̄s:q̄ ꝑſupponit q̄ opacū iu/
xta luminoſū poſitū efficit vmbrā poſt ſe ipediendo ra/
dios icidētes. Cōtra arguiſ:q̄ capiaſ luminoſū pedale:
cui iuxta oppoſitū ſit opacū cubicū min⁹:⁊ augeaſ illud
luminoſū in p^a pte ꝓportionali:ad duplū vſq̄ ſurſum ad
figurā colūnarē:⁊ in ſecūda pte ꝓportionali ad q̄druplū
⁊ ſic vltra:⁊ ſeq̄ſ q̄ in fine hore ſignate nulla erit vmbra
poſt illud corp⁹cubicū:q̄ infinite ꝓpinq̄ illi corpi opaco
ex illa pte q̄ poniſ vmbra eē multiplicabit radiū incidētē
q̄ ſicut ps erit remotior:ita multiplicabit radiū incidētē
ꝓpinquus.igiſ nulla vmbra erit in fine hore poſt illō opa
cū. ¶ Itē ſtat q̄ luminoſū ſit tā modice potētie q̄ ipſum
non ſufficit multiplicare lumen vſq̄ꝫ poſt opacū:⁊ tūc nō
faceret vmbrā.infinite eni modice potētie pōt eē lumino
ſum:ḡ illa ꝯ nō eſt gñalr̄ vera. ¶ Rñdeſ ad iſtud q̄ lꝫ lu/
minoſū ſit infinite lōgū:nō ſeq̄ſ pp hoc q̄lꝫ ps multiplicet
radiū incidētē vſq̄ꝫ ꝓpe illud corpus opacū:q̄ forte aliq̄
ptes ſunt tāꝫ modice potētie q̄ ad tantā diſtātiā neq̄unt
radios multiplicare. Nec p̄t eē q̄ q̄libꝫ ps agat ad tātāꝫ
diſtātiā niſi ponaſ q̄ q̄libꝫ ps ſit potētie ifinite:⁊ habeat
in ſe lucē ifinitā in po^e. ¶ Et ſi illō ponatur admittaſ gr̄a
argumēti:⁊ ꝯceditur q̄ p⁹ illō opacū nulla erit vmbra:
q̄ vmbra ē lumē reflexū ⁊ remiſſū:ibi āt nō foret lumen
remiſſū:ſꝫ ifinite itēſū ab ifinitꝫ ptib⁹ ifinite po^e multipli/
catū. ꝓpo^o āt illa q̄ opacū iuxta luminoſū poſitū cauſat
vmbrā:vā eſt de luminoſo finite po^e. ¶ Q̄ ſi dī ꝯ:q̄ ſtat
luminoſū illō eē infinite po^e:⁊ tñ eē ſolū finite intēſum:ḡ
pōt eē q̄ totale lumē multiplicatū ab eo ſit ſolū finite in/
tenſū:ḡ cū nullus ſit radi⁹ꝑpēdiculariter incidēs ad ali
quē pūctū illi⁹corpis cubici:alr̄.n.paralele ꝯcurrerent:
poſſe eſt q̄ poſt illō corp⁹cubicū remaneat illō totale lu/
mē i aliq̄ pte remiſſū ⁊ reflexū:⁊ ꝯñr q̄ ibi remaneat vm
bra ⁊ hoc totū:q̄ illud agēs nō agit vltra gradū ꝓpriū.
¶ Huic dī q̄ ſi luminoſū eſt infinite po^e p totū ⁊ ſit in me
dio ſuſceptiuo luminis cū alijs parib⁹poſt illud opacūꝫ
nulla erit vmbra:ſꝫ erit lumē itēſūꝫ infinite. Et cū arguiſ
q̄ nō:q̄ agēs ageret vltra gradū ꝓpriū:dī q̄ agēs multi
plr̄ p̄t agere vltra gradū ꝓpriū.vel q̄ agit actiōe reflexa
vt i ꝓpoſito.vl̄ agit q̄litatē ſpē differētē:ſicut accit i gñō/
ne ſumi coloris vl̄ ſaporis gñati a pmis q̄litatib⁹ remiſſis
⁊ in ꝓpoſito ēt verū ē q̄ agitur q̄litas ſpē differēs a q̄lita
te agēte:q̄ lux ſpē differt a lumine:⁊ ora tñ cā tāte itēſiōis
eſt reflexio i iſto caſu. ¶ Itē p̄t aliq̄d agere vltra gradūꝫ
ꝓpriū:q̄ñ aliq̄d ē ex⁹ nāꝫ ſuā ꝓpriā:ſic ē de aq̄ calefacta re
ducēte ſe ad priſtinā friditatē. ¶ Ad aliā formā cū dī q̄
ſtat luminoſū eē tā modice potētie q̄ nō ſufficit multipli
care lumē poſt opacū:dī illā ꝯnē dictā ꝑſupponere lumi
noſum icludere opacū itra ſpherā actiuitatis ſue:q̄re ⁊c̄.
¶ Ad 2^m pncipale cū arguiſ:q̄ aliq̄ q̄ntitas poſſit ſubito
acqri.dī q̄ in caſu illo nullā q̄ntitatē ſm ſe ⁊ qōlꝫ ſui inci
pit illō pedale hre vel acqrere:q̄uis icipiat hre ſiue acq/
rere infinitā ſaltē corporeā. ¶ Ad aliō cū arguiſ:q̄ in p^o
iſtāti introductiōis forme ſubālis ſubito acqritur certa la
titudo q̄litatis ⁊ q̄ntitatꝫ negaſ. Et ad pbōnē cū dī q̄ alr̄
nō fieret reſolō vſq̄ꝫ ad māꝫ primā i corruptōe forme ſub
ſtātialis.ꝯcediſ ꝯña:q̄ for^e q̄litatiua ⁊ q̄ntitatiua p̄t rema
nere eadē in gñato ⁊ corrupto:vt ſupra dictūꝫ eſt ı lꝫ non
ſub eodē termino vel gradu. ¶ Ad arg^a in oppoſitū rñ/
detur. Ad pmū cū dī.oē qō moueſ neceē eſt prius deueni/
re ad mediū q̄ꝫ ad finē.7° phy.dī q̄ phs loq̄ſ de eo qō ꝓ/
prie moueſ.ſ.motu ſucceſſiuo:⁊ nō de eo qō iproprie mo
uetur.ſ.qō mutatur ſubito. ¶ Ad ꝯfirmationē cū dī q̄ ſi
mobile ſubito ptrāſiret certū ſpatiūꝫ q̄ ifinita velocitate
moueretꝯ ꝯceditur ꝯña ⁊ ꝯñs. Et ad iprobationē ꝯñtꝫ cūꝫ
arguiſ:q̄ lꝫ mouetur a ꝓportiōe finita igiſ moueſ veloci
tate finita.negaret ꝯñaꝫ:q̄ ſtat q̄ ifinite modicā reſiſten
tiā habeat:q̄re ifinita velocitate mouebiſ. Et cū tu pbaſ
ꝯñtiā:q̄ velocitas attēdiſ penes ꝓportiōe po^e ad reſiſtē/
tiā:igiſ ſi ꝓportio eſt finita ⁊ velocitas ē finita.ad hoc dī
cūt aliq̄ ꝓ ipſo.q̄ lꝫ ſit ꝓportio finita:nō tñ lꝫ ſignare eā:
q̄ q̄cūq̄ꝫ ſignata ē maior ꝓportio:⁊ iō a ꝓportiōe finita nō
ſignabili iſto mō pōt ꝓuenire velocitas infinita:ſꝫ de hoc
infra diceſ ampli⁹:q̄ difficultatē hꝫ. ¶ Ad 2^m pncipale
dī q̄ facit pro opīone. Et ꝯfirmatio ſilr̄:q̄re ⁊c̄. ¶ 2ª opīo
pncipalis eſt cōis dicēs:q̄ lꝫ nulla diſtātia localis poſſit
ſubita acqri ſm ſe ⁊ qōlibꝫ ſui:tñ aliq̄ latitudo q̄litatiua

Ad pri^m arg^m p pte affirmatiua dicitur. — Inst. p^a. — Inst. 2^a. — Ad p^m. — Ad 2^m. — Inst. 2^a — Ad p^m. — Instan^a — Rñſio. — Ad 2^m principale. — Ad primū p pte negatiua dī. — Ad cōfir. — Ad 2^m. Opi. alia

sitio vā de futuro relinqt aliqñ vnā verā de p̄ntis; nūq̄
erit verū ꝙ ignorātia ē scia: nec ꝙ opinio ē scia: q̄re ꝛc.
Instanꝰ ¶ Et si dī ꝯ̄: q: habitꝰ q nūc est error erit scia: igit̄ error
Rñsio. erit scia. negat̄ ꝯña: q: ille habitꝰ est idē tm̄ mālīter ꝛ nō
formalr̄: quoniā nō est error nisi ī q̄tū est falsus: ꝛ postea
est scia inquātū est verꝰ. Silr̄ nec opinio erit scia: lz habi
ꝓsupꝰ 3ᵐ tus q nūc ē opinio erit scia. ¶ Presupponit̄ tertio ꝙ per
triplex mediū pōt qs ꝑmutari. a. nō sciēte ad sciētē. s. ꝑ
nouā ꝯsideratione: ꝑ mutationē rei: ꝛ ꝑ remissionē ꝯ̄rij s3
quid. p3: q: si qs ꝑmutat̄ ad sciam ex termino priuatiuo. s.
ex ignorātia negationis: solū per nouā ꝯsideratione pōt
trāsmutari. Si vō trāsmutat̄ ad sciā ex t̄mino oīno ꝯ̄rio
. s. ex ignorātia dispōnis: trāsmutabit̄ aut per nouā ꝯside
ratione: aut ꝑ mutationē rei. Si vō trāsmutat̄ ad sciā ex
termino s̄m qd ꝯ̄rio. s. ex opinione trāsmutabit̄ aut ꝑ no/
uā ꝯsiderationē: aut ꝑ remissionē formīdis. io dicebat̄ ꝑ
remissionē ꝯ̄rij s̄m qd. q̄re p3 ꝙ tm̄ per triplex mediū pōt
ꝓsupꝰ 4ᵐ permutari. ¶ Presupponit̄ q̄rto ꝙ oē subiectū qd̄ est in
vltima dispōne ad suscipiēdū formā: subito ꝛ in instāti re
cipit illā ab agēte. p3: q: tūc nihil resistit tali agēti: s3 cū
nihil resistit agēti subito ꝛ ī istāti agit ꝛ ꝓducit formā: sic
ꝑꝰ ꝯ̄ ꝓsupponit̄ hic: q̄re ꝛc. ¶ His ꝓsuppositis ponunt̄ ꝯ̄nes re
siue. ꝑma ꝯ̄ sit ista. Cuiuslibet notitie incōplexe tā sensiti/
ue q̄ itellectiue dat̄ ꝑᵐ instās. ꝓbat̄: q: tā sensus q̄ itelle
ctꝰ ē ī vltima dispōne ad recipiēdū actū suū. s. sensationē
vl̄ itellectionē: igit̄ vterq̄ subito ꝛ in instāti recipit illū.
Tenet ꝯña ex 4º ꝓsupposito. añs ꝓbat̄: ꝛ de intellectu ꝑ
p3 ꝑ illud Phi 3º de aia: intellectꝰ est sicut tabula rasa in
T. c. 14 q̄ nihil est depictū. de sensu ēt p3 per illud Phi secūdo de
T. c. 119 aia. Est āt susceptiuū coloris sine colore: ꝛ soni absonū: ꝛ
Instanꝰ sic in alijs sensibus. ¶ Forte argues ꝯ̄ illud qd̄ dīr: sic ī
alijs sensibus: q: sensus tactꝰ h3 percipere oēs qualita/
tes tāgibiles: ꝛ tm̄ nō absoluit̄ ab oī q̄litate tangibili: cū
sit proportio quedā tangibilium: scd̄o de aia. ¶ Rñdet
Rñsio. Phs ad hoc scd̄o de aia: ꝙ tactus ꝯsistit in mediocritate
quadā tangibiliū: ꝛ iō mediocritatē non percipit: s3 excel/
lentias tm̄. Silr̄ enim calīm ꝛ frigidū nō sentimus. dicit
Rñꝰ 2º Phs secundo de anima. ¶ Uel aliter dici pōt: ꝙ lz oēs q̄
litates tāgibiles nō percipiant̄ ab vno tactu particulari:
T. c. 118 tm̄ oēs percipiunt̄ a tactu. prima ps p3: q: qualitates tan
gibiles ꝯsimiles non percipiuntur ab aliquo tactu parti
culari. rō secūdi est: q: qualitates que non percipiunt̄ ab
vno tactu percipiunt̄ ab alio. igit̄ oēs ꝑcipiunt̄ a tactu:
2ª ꝯ̄ sed a nullo tactu: percipiunt̄. ¶ Scd̄a ꝯ̄. Cuiuslibet scie
ꝓducte in intellectu per nouā ꝯsiderationē dat̄ ꝑᵐ istās.
ꝓbat̄: q: vel producitur ex ignorantia negationis vel ex
ignorātia dispōnis vl̄ ex opinione. Si ꝑ mō p3 ꝙ dat̄ ꝑᵐ
instans: q: intellectus est in vltima dispōne ad illam reci
piendā: cum sit sicut tabula rasa: igitur subito ꝛ in instan
ti recipit illā. Si scd̄o mō: op3 itellectū per nouas euidē/
tias remouere habitū ꝯ̄riū: ꝛ generare sciam: sed intelle/
ctus est aptus subito producere tales euidentias remo/
tiuas habitus ꝯ̄rij: q: agit sine resistētia. igitur subito cor
rūpet habitū ꝯ̄riū ꝛ inducet sciam: q̄re dat̄ ꝑᵐ instās tal̄
scie. Si tertio mō: silr̄ op3 intellectū ꝑ nouas euidētias
remouere formidinē ꝛ ḡnare sciā s3 ipse itellectꝰ ē aptꝰ
subito ꝛ in instāti ꝓducere euidētias remotiuas formidi
nis: igit̄ subito corrūpet formidinē ꝛ ḡnabit sciā: q̄re da
bit̄ ꝑᵐ instās talis scie. ¶ Forte argues ēt: q: noua ꝯside
Instanꝰ ratio est q̄litas gradualis. igit̄ ex se est successiue acq̄sibi
Rñsio. lis: q̄re nō subito acq̄rit̄ ab itellectu. ¶ Rñdet̄ ꝙ lz noua
cōsideratio sit q̄litas gradual̄ ꝛ ex se successiue acq̄sibil̄:
tm̄ nō successiue acquirit̄ subito existēti in vltima dispōne
ad illā: vt ē itellectꝰ. ¶ Tertia ꝯ̄. Scie ꝓducte ī itellectu
3ª ꝯ̄ ꝑ mutationē rei: q̄nq̄ dat̄ ꝑᵐ instās: q̄nq̄ nō. ꝓbat̄ ꝙ ta/
lis scia sit ex habitu ꝯ̄rio ꝑ 2ᵐ ꝓsuppositū: q habitꝰ ꝑmu/
tat̄ ad habitū veꝝ ꝑ mutationē rei: sed ipsiꝰ rei ꝑmutāde

aliqñ dat̄ ꝑᵐ instans: ꝛ aliqñ nō: vt ꝙ sor. sedeat: dat̄ ꝑᵐ
instans: ꝛ ꝙ sor. curratnō dat̄ ꝑᵐ istās. igit̄ scie ꝓducte ꝑ
mutationē rei: q̄nq̄ dat̄ ꝑᵐ instans q̄nq̄ nō. ¶ 4ª ꝯ̄. Cu/ 4ª ꝯ̄
iuslibet scie ꝓducte in itellectū per remissionē ꝯ̄rij dat̄ ꝑᵐ
instās s. ꝓbat̄: q: talis scia ḡnat̄ ex opinione tāq̄ a termi
no a q̄. ꝑ 2ᵐ ꝓsupᵐ. s. ꝑ remissionē formidinis siue hesita/
tionis: sed nō datur vltimū instās formidinis siue hesita
tionis: sed ꝑᵐ non esse. igitur dat̄ ꝑᵐ instans scie ꝓducte
per remissionē formidinis: quare ꝛc. ¶ Ex quibꝰ infert̄ Correꝰ
ꝯcl̄o rñsiua ad q̄situ: ꝙ quōcūq̄ qs trāsmutet̄ a nō sciēte
ī sciētē pōt dari ꝑᵐ istās in q̄ est sciens: p3: q: si per nouā
ꝯsiderationē vel remissionē ꝯtrarij permutet̄: datur ꝑᵐ
instans. Si vero per mutationē rei permutet̄ pōt ēt dari
primum instans: lz non semꝑ dēt: s3 non pōt pluribꝰ mo/
dis ꝑmutari: quare ꝛc. ¶ Ex his facile rñdet̄ ad arguᵗᵃ Ad primū ꝑ pte nega tiua ꝛc.
ꝯ̄ istā opinionē. Ad primū negatur minor. s. ꝙ q̄n sor. scit
aliquā ꝓpōnē sub certo gradu intēsionis ꝙ prius sciuit
illam sub remissiori gradu: q: aliqua totalis latitudo for
me potest subito acquiri subito existenti in vltima dispō/
ne ad illā recipiēdā: sic p3 de lumine respectu aeris: ꝛ sic
ē de scia respectu intellectꝰ. ¶ Ad 2ᵐ ꝯcedit̄ ꝙ alicuiꝰ ꝓ Ad 2ᵐ
positionis datur vltimū instās in q̄ nō est vera. ꝛ ꝯ̄r vl
timū in quo nō est scita: sicut p3 de illa. Plato mouetur q̄
sit falsa: ꝛ postea fiet vera ꝛ scita ꝑ mutationē rei: s3 non ē
ꝯ̄ opinionē cōe: q: dictū ē ꝙ notitie ḡnate ꝑ mutationem
rei q̄nq̄ datur ꝑᵐ instans q̄nq̄ nō. ¶ Circa dicta cadunt
alique difficultates. Prima difficultas est qd est ꝑ. sensa/ ꝑª difficultas ācta.
tū a sensu. s. an totū prius sentiat̄ q̄ ps eiꝰ. ¶ Et arguitur
ꝙ nō prius sentitur totum q̄ pars. argᵒ Marsiliani: q: nū Negatiue arguitur p Mar.
prius imutat̄ sensus a toto q̄ a pte. igit̄ nō prius sentit̄ totū
q̄ pars. patet ꝯseq̄ntia: q: q̄ cito imutatur sensus ab ali
quo tā cito sensus sentit illud. añs ꝓbat̄: q: si ñ da oppᵐ: ꝛ
ꝛ seq̄tur. priꝰ imutat̄ sensus a toto: igit̄ in aliq̄ ꝓportiōe
priꝰ imutat̄: sed quacūq̄ ꝓportione data in q̄ imutat̄ sen
sus a toto: ꝑ minꝰ totū excedit aliq̄ ptē: igitur tunc aliq̄
pars imutabit: q̄re nō prius imutabit̄ sensus a toto q̄ a
pte. ¶ In oppᵐ argr̄: q: totū s3 sensū notiꝰ ē q̄ ptes eiꝰ. Affirmatiue argr̄
ꝑ phys. igitur totum priꝰ sentitur q̄ partes. Tenet ꝯña: T. c. 5.
q: notiora apud sensū prius sentiunt̄ q̄ minus nota: q̄re
ꝛc. De hoc sunt due opiones. Una est marsiliani dicētis ꝙ
nō priꝰ sentitur totū q̄ pars ꝓpter rōnes dictas: q: non Op. Marsiliani.
prius imutatur sensus a toto q̄ a pte. ¶ Ad rōnē i ꝯ̄riū Ad rōnes ꝑ pte affirmatiua ꝛc.
diceret ꝙ Phs ꝯparat ibi totū ad ptes determinatas ꝛ si/
gnatas: ꝛ sic ꝯcedit̄ ꝙ totū notiꝰ ē q̄ aliq̄ ps determina/
ta ꝛ signata. Nō tm̄ ꝓp h̄ totū notiꝰ ē q̄ aliq̄ ps: q: sic di/ T. c. 5.
cēdo ly pars stat ꝯfuse tm̄ ꝛ non determinate. ¶ Alia est Op. cōis
opinio cōis dicēs: ꝙ totū s3 sensū notius est q̄ aliqua ps:
sicut dicit Phs in ꝓhe. phy. Et ēt totū prius imutat sen/
sū q̄ aliq̄ pars. ꝛ rō est: q: sensus nō imutatur nisi ab eo
qd actu determinatū ē: totū āt ex se determinatū ē: ps vō
nō ē determinata nisi ꝑ designationē: s3 quācūq̄ ptem desi
gnatā totū excedit s3 aliquā ꝓportionē: igit̄ s3 talē ꝓpor
tionē poterit prius mouere sensum. ¶ Ad rōnē in ꝯ̄riū Ad rōnes ꝑ pte negatiua ꝛc.
negat̄ ꝙ nō priꝰ immutet̄ sensus a toto q̄ a pte. Ad ꝓba
tionē cū dī da oppᵐ ꝙ priꝰ immutetur a toto q̄ a pte. igit̄
s̄m aliq̄ ꝓportionē priꝰ immutabit̄: ꝯcedit̄: ꝛ cum tu ar
guis: s3 per minꝰ totū excedit aliq̄ partē: igit̄ aliq̄ pars
ꝛc̄ imutabit. negatur ꝯña: q: arguitur a pte indetermina/
ta s̄m q̄ nō p̄t mouere ad ptē determinatā: ꝛ quācūq̄ ꝑ
tē determinatā totū excedit s3 aliquā ꝓportionē: lz s̄m
nullā excedat aliq̄ partē: q: in infinitū modicū excedit
aliquā ptē. ¶ Alia difficultas ē si a sensu causetur actiue 2ª difficultas ācta.
sensatio. Et videtur ꝙ sic ꝓpter dictū Phi. 2. de aia: qd̄ ēt Affirmatiue ꝛ ꝑ Phm
ꝙ aia est causa effectiua cuiuslibꝫ opationis corpis: igit̄ ē T. c. 24
cā effectiua sensationis: sed ñ cāt sēsationē nisi mediāte po Argr̄ 2º
tētia sensitiua: igit̄ sensus actiue cāt sensationē. ¶ Itē 9º T. c. 15.
metaphy. dī ꝙ videre est opatio immanēs. i. itꝰ manens

intelligere ageretis, ala actiue ↄcurrit ad eātq̄re ⁊ sēsus. ¶ In opp^m arguit̄ p dictū Phi 2° de aia. s. sensus sūt in ipso moueri ⁊ pati aliqd accidit: mō si actiue causaret sensationē seq̄t q̄ idē esset agēs ⁊ patiēs respectu eiusdē: qđ est inconueniens. ¶ Itē Phs 3° de aia dixit. Si intelligere est: sicut sētire aut pati aliqd vtiq3 erit ab itelligibili: aut aliqđ hui⁹ alterū: p h innuens q̄ intelligere ↄsistit in quodā pati p fectiuo sicut sentire: ⁊ non in pati corruptiuo: igr̄ sensus passiue se h3 ad sentire: ⁊ nō actiue. ¶ De h sunt due opiniones. Una est Mātuani ⁊ modernoꝝ dicentiū q̄ sicut in nā itellectiua daſ intellect⁹ agēs ⁊ itellect⁹ passibilis: sic in nā sensitiua datur sensus actiu⁹ ⁊ sensus passiu⁹: q̄re sicut phātasma causat spēm itelligibilē in intellectū passibilē: deinde intellect⁹ agēs cū specie causat itellectionē: sic sensibile ad extra causat p spēm sensibilē in sensu: deinde sensus agēs cū spē causat sensationē. Et sic saluatur q̄ sensus actiue ⁊ passiue concurrit ad sensationē s3 diuersas potētias. ¶ Alia est opinio cōis dicēs: q̄ sensus solū passiue se h3 ad recipiēdū spēm a sensibili: s3 sensus iformat⁹ spē actiue causat sensationē in seipsu: sicut ēt de intellectu passibili dicit q̄ passiue solū se h3 ad recipiendū spēm itelligibilē a phātasmate: s3 postq̄ intellect⁹ possibilis iformat⁹ est spē intelligibili actiue causat itellectionē in seipso ⁊ alios habit⁹. h aūt qđ dcm̄ est de sensu colligit ab Auer. 2° de aia dicēte. sensus qdē patiētes sunt in q̄tū recipiūt spēs: s3 iq̄tū iudicāt sensibilia actiue se hñt. Et Albert⁹ 2° de aia inq̄t. Nulla po° ē adeo passiua q̄n iformata pho actu fiat aliq̄lr actiua. ¶ Ad arg^m vō i opp^m dī q̄ nō icōueniēs q̄ idē nō eodē mō se hñs sit agēs ⁊ patiēs respectu eiusdē: ⁊ sic ē in pposito q̄ sensus absolute sūptus patiēs ē: inq̄tū vō iformat⁹ ē spē actiue se habet ad sensationē: q̄re diuersimode sumpt⁹ ē. ¶ Tertia difficultas est: qđ est ↄueniēti⁹ dicere: aut q̄ sciētia sit apphēsio vā: aut q̄ sit assensus ver⁹. ¶ Et argr̄ p Mātuano q̄ recti⁹ dī assēsus ver⁹: q̄ scire est firmiter credere absq3 hesitatiōe cū h q̄ ita sit ex parte rei: vt inq̄t Heutisber. igit̄ scia ē firma credulitas: ⁊ ↄsr̄ firm⁹ assensus. ¶ In opp^m argr̄: q̄ scire est cognoscere cāz pp quā res ē ⁊c. vt inquit Phs p poster. igr̄ scia est cognitio: ↄsr̄ scia est apprehēsio. Tenet ↄña: q̄ idez sunt cognitio ⁊ apphēsio: q̄re ⁊c. ¶ Cōmuniter dī q̄ vtrūq3 recte dici pōt: q̄ intellect⁹ est apprehēdere rē ⁊ assētire rei apprehēse: q̄ad̄uis enī volūtatis sit ↄsentire: q̄ h ↄdictionē iportat ad rē ad quā voluntas tēdit: tn̄ intellect⁹ ē assentire q̄si ad aliud sentire tāq̄ distans: q̄ intellect⁹ nō tēdit in rē: sed eꝯ. ¶ Mihi vō videtur q̄ recti⁹ dicat̄ scia apphēsio q̄ assensus: q̄ nō dī intellect⁹ assentire rei nisi postq̄ apprehenderit rē eē: est enī3 prius nā apprehēdere rē vt est: q̄ assentire: sed i illo priori talis apprehensio est scientia: q̄ est cognitio p cāz: igr̄ scientia rectius dī apprehensio. ¶ Quarta difficultas. Si p intellectū ab intellectu est vniuersale q̄ singulare. Et vid̄etur q̄ vl̄e: q̄ vl̄e directe cognoscitur ab intellectu: singulare vō reflexe: vt colligitur 3° d̄ aia cap̄ scdo. ¶ In opp^m argr̄: q̄ illud p̄ cognoscitur ab intellectu: cu9 spēm p̄ recipit: sed intellectus recipit p̄ spēm singularis: q̄ ⁊c. pbatur minor: q̄ phantasma est qđ cāt species i itellm̄: sicut sensibile i sensu 3. de aia: s3 phan^ma ē singulare ⁊ spēs rei singularis: igr̄ p̄ causat spēz rei singularis. p3 ↄña: q̄ alr̄ ageret vltra ppriū gradum ⁊ nāz: q̄re ⁊c. ¶ De hoc sunt opiniones. p̄^a opinio est cōis dicēs: q̄ vl̄e p̄us intelligit̄ q̄ singulare: q̄ vl̄e itelligit̄ directe ⁊ p spēz ppriā: singulare vero reflexe. ⁊ rō ē: q̄ cū itellect⁹ sit imālis ⁊ abstract⁹ nō recipit nisi imālr̄ ⁊ abstracte: q̄re spēs recepta i itellectu erit abstracta: s3 tal' repñtat vl̄r: q̄re ⁊c. singulare vō reflexe cognoscit̄: q̄ cognoscit̄ p conuersionē itellect⁹ ad phan^a h mō: q̄ postq̄ itellect⁹ nouit vl̄e p spēz ppriā repñtātē illud cognoscit q̄ illa spēs est effect⁹ phātasmatis: ⁊ q̄ phātasma ē effect⁹ sensibilis singularis: ⁊ sic cognoscit singulare: intellectū igr̄ ↄuertere se ad phātasma est cognoscere ipm phātasma p spēm: nō qdē extrinsece repñtātē illud: s3 itrisece gerētē silitudinē ei⁹: sicut effect⁹ gerit similitudinē sue cause. ¶ Ad rōnē i opp^m negat̄ q̄ itellect⁹ p̄us recipiat spēm singularis. Ad pbōnē negat̄ ↄña: q̄ l3 cā singularis causet effectus singularē i eēndo: nō tn̄ o3 q̄ causet singularē in repñtādo: q̄ h h3 ab eo i q̄ recipit̄: oē enī3 qđ recipit̄: recipit̄ s3 nām recipiētis: q̄re cū spēs singularis recipiat̄ in intellectu abstracto nece ē q̄ recipiatur abstracte: ⁊ sic vl̄r repñtabit sine hic ⁊ nūc. ¶ Et si argr̄ ↄ. pbādo q̄ phan^ma nllo mō pt̄ cāre spēz abstractā i itellectu q̄ nullū māle pt̄ causare rē imālē. ¶ Dī q̄ l3 oīno māle nō possit causare imāle in v̄tute ppria: tn̄ in virtute alteri⁹ imālis sic vt h: q̄ phātasma cāt spēz imālez in intellectū possibilē i v̄tute itellect⁹ agētis imālis. ¶ Replicabit q̄s ↄ: q̄ aut itellect⁹ agēs largit̄ aliqd phātasmati: aut nō. si sic eu3 illud largitum recipiat̄ in phantasmate māli: igit̄ ē māle: q̄re nec illud poterit cāre imāle in intellectu. si vero non largitur aliquid phantasmati: tunc nō magis vnū phan^ma mouebit itellectū q̄ aliud cū intellect⁹ agēs sit equaliter p̄ns oibus. ¶ Dicit̄ q̄ intellect⁹ agēs largitur qualitatē quādā spūalē phātasmati per quam sit potēs cāre spēm in intellectū: quā ex se cāre nō poterat: pp eius nimiā mālitatē: ⁊ negatur q̄ illa q̄litas spūalis non possit causare spēm i itellectū: q̄ nō est tantū mālis: vñ l3 illa sit mālis in q̄tū recipit̄ in re māli: tn̄ est aliquo mō imālis inquātu3 originē trahit a re imāli. ¶ Quidā tn̄ dixerunt q̄ itellect⁹ agēs nihil largit̄ phātasmati: s3 sola sui p̄sentia fac̄ vt phātasma moueat itellectū polem. Et ad ar^m dñt q̄ illud phātasma magis mouebit: cui⁹ indiuiduū cogitatiua cogitat: ⁊ illđ cogitat qđ forti⁹ mouet sensū. Et nō dicat̄ vt Jādonus q̄ celū ⁊ motor ei⁹ est cā q̄ magis h cogitat q̄ illud. ¶ Alia opio ē Mātuani ⁊ modernoꝝ dicentiū q̄ itellect⁹ p̄us intelligit singulare q̄ vl̄e: q̄ itellect⁹ p̄ recipit spēm singularis: ⁊ dñt q̄ intellect⁹ p̄us itelligit singulare vagū: deinde spēz: ⁊ vltio singulare signatū ⁊ circūstātionatū. Q3 p̄us singulare itelligat q̄ vl̄e pbatū ē: sed q̄ p̄us singular̄ vagū q̄ signatū rō ē: q̄ itellect⁹ recipit spēz singularis vagi ⁊ non signati: q̄m recipit spēm singularē sine hic ⁊ nunc: quare non recipit spēm singularis signati sed solū vagi. ¶ Ad rōnē in ↄriū dī q̄ singulare signatum ⁊ circunstātionatū reflexe intelligit̄ ab itellectu: ⁊ d̄ hoc locut⁹ est Phs 3. de aia: ⁊ cū dī q̄ intellect⁹ ē imālis ⁊ abstract⁹: igit̄ recipit imāliter ⁊ abstracte: dī q̄ satis imāliter ⁊ abstracte recipit recipiēdo spēm singularis vagi: q̄ nō se limitat ad hic ⁊ nunc: ē enī singulare vagum vniuersale physicū. ¶ Et si diceres: q̄ ḡ ē necessitas ponēdi itellectū agētē: si phātasma causat speciem rei singularis i itellectu. ¶ Dicit̄ q̄ necessitas itellect⁹ agentis ē ad causandum itellectionē. sic ēt vult Jādon⁹ 3° de aia: ⁊ alios habit⁹. ¶ Alij vero moderni: ex quib⁹ est Burle⁹ dicunt: q̄ ēt singulare signatū pri⁹ cognoscitur ab intellectu q̄ vl̄e: ⁊ p spēz ppriā. ⁊ rō est: q̄ alr̄ itellect⁹ nō posset ponere drīam iter singulare ⁊ vl̄e. probatur ↄña: q̄ vel intellect⁹ itelligit singulare p spēm singularis vel p spēm vl̄is. si p̄^m habeo intētū. si 2^m ↄ: q̄ illud nō magis ducit in cognitionē vni⁹ singularis q̄ alterius nisi determinet̄ p aliqd: sed illud determināns aut ē vl̄e: aut singulare: ⁊ sic sequit̄ idē qđ prius. ¶ Forte dī q̄ intellect⁹ intelligit singulare per ↄuersionē ad fantasma: sed q̄ro tūc qd est intellectū ↄuertere se ad fantasma: aut est intueri per fantasma aut intueri fantasma. nō p̄^m: q̄ illud facit sensus. nec 2^m: q̄ itellect⁹ nō cognoscit aliqđ sensibile ex se nisi p speciem. ¶ Et tūc ad arg^m ↄ ipm: cū dī vl̄e directe cog̃scit̄: singulare vō reflexe, p Phm 3° de aia: negat h primo h to/

exēplificās de habitu qui est permanentior ⁊ diuturnior dicit: sicut sūt scie ⁊ virtutes. pōt ēt pbari hoc rōne sic. ois habit⁹ est q̄litas de difficili mobilis: p Phm in p° spē q̄litatis: sʒ vt⁹ ē habit⁹: vt pʒ p Phm scđo ethi. diffiniētē virtutē sic. vt⁹ ē habit⁹ electiu⁹ in mediocritate ꝯsistens: igit virtus ē q̄litas de difficili mobilis. ¶ Presupponit scđo: ꝙ sicut q̄cūq̄ habit⁹ vitiosus repugnat recte rōni debenti gn̄are virtutē: ita ⁊ passiones appetit⁹ repugnāt rōni recte: sed oē repugnans alicui ab aliq̄ ꝓportiōe maioris inequalitatis agit in illud: quare non dat minim⁹ habitus vitiosus repugnās rōni recte: nec minima pa° repugnās rōni recte: pʒ p̄suppositū ex se. ¶ Presupponit tertio: ꝙ ois forma que ex ꝯsiti acq̄ritur alicui subito: subito acq̄ritur ⁊ non successiue: pʒ: q̄ solū termin⁹ intrinsec⁹ motus successiue acq̄rit: cū mot⁹ sit acquisitio partis post partē illi⁹ forme ad quā tēdit 3° phy. ¶ His p̄suppositis ponitur ꝯ r̄nsus ad q̄sitū: ꝙ quocūq̄ fiat transmutatio ad v̄tutē semp dat p̄m istās v̄tutis. pbat: q̄ transmutatio ad virtutē vel fit ex p̄uatione v̄tutis ad ipsaʒ virtutē: vel ex habitu vitioso ꝯrio v̄tuti ad ipsaʒ v̄tutē: sʒ vtroq̄ mō dat p̄m istās virtutis: ḡ ⁊c. pʒ ꝯn̄a cū maiori. minor pbat: q̄ si fiat trāsmutatio p̄ mōitam p̄ gn̄at v̄tus q̄ꝫ p̄ corrūpuntur passiones repugnātes rōni: sed in corruptione taliuʒ passionū appetitus non dat vlti^m: q̄ nō dat minima passio repugnās rōni per scđʒ p̄sup^m. igit nō dat p̄m non esse passionū appetitus: sʒ illud idē instans est p̄m instans esse virtutis ex quo non prius corrumpuntur passiōes q̄ꝫ virtus gn̄et: q̄re ⁊c. Si vo fiat trāsmutatio ad v̄tutē 2° mō. tā p̄ gn̄at v̄t⁹ q̄ꝫ p̄ corrūpit habit⁹ vitiosus: sʒ in tali corruptione nō dat vltimū istās vitij: q̄ nō dat minimū vitiū repugnās rōni: igit dat p̄m nō esse vitij: sed illō ē p̄m istās v̄tutis cū eque cito gn̄et v̄tus sicut corrūpit vitium: q̄re ⁊c. ¶ 2° pbat eadē ꝯ sic: q̄libʒ v̄tus certū gradū itēsionis sibi limitat cū sit q̄litas de difficili mobilis p p̄m p̄suppositū: sʒ cuiuslibʒ gradus itēsionis dat p̄m istās esse. igit cuiuslibʒ v̄tutis dat p̄m instās ⁊c. ¶ 3° pbat eadē ꝯ sic: q̄ ois for° q̄ acq̄rit ex ꝯsiti subito acq̄rit p tertiū p̄suppositū: sʒ v̄tus ex ꝯsiti acq̄rit per Phm 7° phy. q̄ acq̄rit p alterationē factā in alio. s. in passionib⁹ ipsi⁹ appetit⁹: igit subito acq̄rit virt⁹: ⁊ ꝯsr in instāti. ¶ Cōtra has tres pbationes q̄s forte istabit: ⁊ p̄ ꝯ p̄mā sic: q̄ si tā p̄ gn̄ant v̄tutes q̄ꝫ p̄ corrūpunt passiōes appetit⁹. seq̄t ꝙ v̄tutes sunt trāquillitates animi purgantes aiaʒ a passionib⁹ ⁊ ipassibilitates: vt dixerūt Stoici: pʒ ꝯn̄a ex se. ꝯn̄s ꝯ Phʒ 2° ethi. q̄ vult ꝙ v̄tutes mediocritates q̄dā passionū sunt ⁊ non abijcientes oīno passiones: de his v̄tutib⁹ loq̄: q̄ sūt circa affect⁹: q̄re ⁊c. ¶ Cōtra scđaʒ pbationē arguit sic. q̄ si vt⁹ limitat sibi certū gradū intēsionis ⁊ subito acq̄rat: seq̄t ꝙ aliq̄ totalis latitudo subito acq̄ret. pʒ ꝯn̄a. ꝯn̄s ē falsum: q̄ ois q̄litas gradualis pōt esse termin⁹ alterationis: pʒ: q̄ pōt acq̄ri alicui subito ⁊ nō nisi p alterationē: sʒ termin⁹ alterationis ptibiliter ⁊ successiue acq̄rit: pʒ: q̄ mot⁹ ē acq̄sitio ptis post partē illi⁹ ad quod tēdit: igit omnis q̄litas gradualis partibiliter ⁊ successiue acq̄rit. ¶ Contra tertiā arguitur sic. q̄ si qđ ex ꝯsiti acq̄ritur subito acq̄ritur ⁊ nō successiue. seq̄tur ꝙ q̄litates scđe vt colores ⁊ sapores subito acq̄rant ⁊ nō successiue. pʒ ꝯn̄a: q̄ acq̄rūt p trāsmutationē factā i q̄litatib⁹ p̄mis. ꝯn̄s tn̄ ē falsū: q̄ ad q̄litates oēs terre spēi ē p se alteratio 7° phy. ⁊ ꝯsr sūt p se successiue acquisibiles. ¶ Rn̄detur ad p̄m: ⁊ dic̄ ꝙ cū virtutes sunt moderatrices passionū nō videntur extinguere eas oīno: sʒ eas mediocritatē redigere: q̄re solū corrūpūtur fʒ Phm passiōes repugnātes rōni an gn̄ationē v̄tutis: si āt oēs. fʒ vo stoicos oēs corrūpūtur: q̄re ad formā argumēti negat ꝯn̄a: ꝙ seq̄tur v̄tutes eē trāq̄llitates animi ⁊ ipassibilitates: q̄ h̄ seq̄ret. si oēs passiones corrūperētur ꝙ nō ꝯcedit: sʒ āt seq̄tur si aliq̄ corrūpātur ⁊ alique nō. ¶ Ad fʒ dī ꝙ in duob⁹ casib⁹ tm̄ ꝯtingit formā gradualē subito acq̄ri subito ⁊ nō successiue. p̄ q̄n subʒ ē i vltima dispōne ad formā recipiēdā sicut est aer respectu luminis ⁊ intell's respectu scie: q̄ tūc per solū p̄sentiā agētis sine alteratiōe subʒ recipit formā: si nō sit ei aliqđ ipedimētū. 2°. si eēt req̄ritur prius mutatio per accñs qua remouetur ipedimētū: sic si clausio fenestre ꝓhiberet lumē recipi in aere: requiritur prius apertio fenestre. Silr cū itellect⁹ nō intelligat sine phātasmate: opʒ pri⁹ alterare sensuʒ ad recipiēdū phātasma: ⁊ sic remouet ipedimētū itellect⁹. ¶ Scđo subito acq̄rit for° gradualis q̄n acq̄ritur ex ꝯsiti. s. per alterationē factā in alio: ita ꝙ talis forma non terminet itrinsece talē alterationē: sʒ extrīsece tantū: sicut forma subālis acq̄ritur p alterationē factaʒ in qualitatib⁹ p̄mis: ⁊ virtus moralis acquiritur per alterationem factam in passionibus appetitus sensitiui. quare ad formā argumēti ꝯceditur ꝯsitia: ⁊ ꝯn̄s. s. ꝙ aliq̄ latitudo forme subito acquiratur. ¶ Et ad probationeʒ negatur ꝙ ois qualitas possit esse termin⁹ p se alterationis. s. tāq̄ꝫ terminus intrinsecus alterationis: sed solū q̄litates tertie spēi per Phʒ 7° phy. ¶ Ad 3^m dī ꝙ illō qđ acq̄ritur solū ex ꝯsiti. s. per alterationē factā i alio subito acquiritur ⁊ non successiue: sic aūt v̄tutes ⁊ scie acq̄runtur: quare solū subito acq̄runtur ⁊ nō successiue: qualitates vero scđe vt colores ⁊ sapores nō solum acq̄rūtur ex ꝯsiti. s. p mutationē factā in q̄litatib⁹ p̄mis: sʒ ēt p alterationē factā in eis quare successiue acquiri p̄nt: in q̄ꝫtū tn̄ ex ꝯsiti acq̄runtur subito acq̄rūtur ⁊ non successiue. Et si forte nō acq̄runtur sine alteratione alteri⁹ subito acq̄runtur. ¶ Ex his pʒ r̄nsio ad argu^a i p̄n° q̄stionis facta. Ad p̄m admittitur presuppositū. s. ꝙ virt⁹ sit bona dispō rectificās appetitū ad bn̄ operandū. Ad arg^m vo negatur ꝙ q̄ñcūq̄ q̄s habuerit v̄tutē sub certo gradu intēsiōis pri⁹ habuerit eaʒ sub remissiori gradu. Et ad probationē cuʒ dī ꝙ alr seq̄tur ꝙ aliqua totalis latitudo forme subito acq̄reretur: ꝯceditur ꝯn̄a ⁊ ꝯn̄s: vt dcm̄ ē. ¶ Ad fʒ negatur ꝯn̄a. s. ꝙ daret remississima dispō potēs rectificare appetitū. Et ad pbationē cū dicis. sim⁹ ḡ i p̄istāti v̄tutis si datur: ⁊ q̄ro vtrū sit remississima aut nō: admitto totū. ¶ Et dico ꝙ n̄ ē remississima: q̄ n̄ dat remississima dispō potēs rectificare appetitū. ⁊ rō est: q̄ si pōt rectificare appetitū agit in eū a proportione maioris inequalitatis: q̄re maior ea pōt rectificare appetitū. Et cum tu infers: igr pri⁹ fuit remissior. negatur ꝯseq̄ntia: q̄ illa tota sil fuit subito acq̄sita: sʒ āt successiue acq̄reretur bene seq̄retur ꝙ prius fuisset remissior: q̄re ⁊c. ¶ Circa dcā occurrūt aliq̄ difficultates. Pria difficultas ē d̄ mō gn̄ōnis v̄tutij. s. an gn̄etur successiue. s. p ptē post ptē: an subito. ¶ Et arguitur ꝙ successiue gn̄at p vis Mārsilij: q̄ successiue corrūpūtur dispōnes siue passiōes repugnantes rōni recte ⁊ v̄tuti: igr successiue gn̄at vt⁹. Tenet ꝯseq̄ntia: q̄ si vnū ꝯriū successiue corrūpit reliquū successiue gn̄atur. antecedens pbatur: q̄ cū tales passiōes corrūpant ex frequētatij actibus ex q̄b⁹ gn̄at vt⁹ scđo ethi. aut ḡ q̄libʒ act⁹ corrūpit aliqđ d̄ illis passiōib⁹: aut aliq̄s sic: ⁊ aliq̄s nō. si dī p̄m habet itētū. si dī fʒ nō ē rōnabile ꝙ aliq̄s act⁹ corrūpat aliqđ: ⁊ alius nō. Nisi forte dicat ꝙ vltim⁹ act⁹ corrūpit magis ꝑp maiorē dispōnē: sed hoc dato: sequitur ꝙ vn⁹ act⁹ generabit v̄tutē ꝯ Phʒ scđo ethi. dicentē: ꝙ ex multis actib⁹ generatur virtus ⁊ non ex vno tm̄. ¶ In oppositū arguit sic p vis cōi ꝙ virt⁹ gn̄etur subito ⁊ nō successiue: q̄ virt⁹ est q̄litas de difficili mobilis: per Phm: igr virt⁹ est q̄litas limitās sibi certū gradū intēsiōis. Tenet ꝯn̄a: q̄ fixio forme in subiecto non est nisi ꝓpter intensioneʒ eius: habitus enim non est fixior dispositione: nisi q̄ intensior est: sed quilibet gradus limitat⁹ subito inducitur: igitur quelibet virtus subito inducitur: ⁊ non successiue. ¶ De

opi. Mātuani.
Ad rōnes p pte ne-gatiua dī

hoc sunt due opiones. Una est Mātuani dicētis: q̄ ṽtus successiue gñat: sic q̄z for' gradual'. ¶ Ad rōnē i oppo^m negat' ōña illa ṽtus ē q̄litas difficile mobilis: igit' limitat sibi certum gradum intensionis: q̄ ō rōne virtutis solū est q̄ repugnet dispōni vitiose et rectificet appetitum: sed non quod limitat sibi certum graduz intensionis. Ad p̄bationem negatur q̄ fixio forme in subto fit solum extē sione forme: immo ēt est ex dispositione subiecti: q̄ idem gradus caloris in ferro ignito et stuppa ignita: fixior est in ferro q̄z in stuppa: quare non est ex intensione forme.

Opi. cōis

¶ Alia est opinio cōis dicens q̄ virt' subito acquirit' et non successiue. Tū q̄ limitat sibi certum gradum inten-sionis: Tum q̄ ex cōtri acquirit'. ¶ Ad rōnē in opp^m pōt negari añs. s. q̄ successiue corrūpant' dispōnes siue passio-nes repugnantes rationi recte et virtuti: q̄ sicut in caua-tione lapidis a guttis aque cadentibus: sola vltima gut-ta cauat lapidē: et alie disponūt: sic in corruptione passio-num appetit' sola vltima operatio virtuosa corrūpit pas-sionē: et alie disponunt. Et ad rōnē cū infertur: q̄ vna sola operatio generabit virtutē sicut vna sola operatio corrum-pit passiones, negat' ōña: q̄ vna sola nō est sufficiens p se corrūpere: sz mediātib' aliis.

Ad rōnes p pte affir-matiua dī

Rñ^o 2^a

¶ Uel aliter dī et meli' ne-gādo ōñam admisso añte: q̄ lz passiōes successiue corrū-pant' nō oz q̄ virt' successiue acq̄rat': q̄m nec ṽt' nec ali-qd ṽtutis pt stare cū passione repugnāte rōni. Et ad p̄ba-tionē negat' q̄ passiones sint p̄prie ōrie virtuti: q̄ ōtraria sunt q̄ posita sub eodē gñe maxime distant et cetera. q̄liter non sunt ista.

Peti. p^a

¶ Et si q̄reres: q̄re ex vno actu nō pōt generari ṽt' cū ex vno actu generet' scia. s. ex demōstratione: et eo maxie cū vn' act' possit esse ita intensus q̄ equiualet vir-tualiter multis actib'.

Rñsio.

¶ Rñdet' q̄ cā est: q̄ intellect' est in vltima dispōne ad recipiēdū scientiā: iō vnus act' suf-ficit gñare sciam in eo: sed appetit' non est in vltima dis-pōne ad recipiēdū virtutes: q̄ habet multas passiōes re-pugnātes. ¶ Et ad aliud q̄d addit' dīq̄: vnus act' q̄ātū-cūq̄ intēsus nō pōt equiualere multis actibus sufficienti-b' gñare virtutē: q̄ si posset per virtutē diuinā illis equi-valere: posset gñare virtutē.

Peti. 2^a

¶ Et si diceres: q̄re q̄ ex vno actu augmētatur virtus: si ex vno actu nō pōt gñari ṽt'.

Rñsio.

¶ Rñdet' negando q̄ ex vno actu tantū augmētetur vir-tus: sz ex multis augmētat': q̄libz tñ actus auget vel dis-ponit ad augmētuz si sit similis virtuti nō solum fm q̄li-tatē: sz fm modū p̄ticipationis: et ei' imensio supexcedat intēsionē habit'.

Rñ^o. 2^a

¶ Dicit' ēt q̄ admisso assūpto cā diuer-sitatis est: q̄ in augmētatione nō reperit' repugnans in appetitu sicut in gñone.

Peti. 3^a

¶ Et si diceres: q̄re ex vno actu corrūpit' virtus: q̄ p̄pter semel deliquere corrupta ē ṽt': et tñ ex vno actu ñ gñatur virt'.

Rñsio.

¶ Rñdetur q̄ lz ex vno actu virtuose corrumpat' virt' inq̄ātū meritoria: q̄ per illū actū tollit' grā: tñ nō corrūpitur virt' moralis ex vno actu: q̄ virtus est habitus de difficili mobilis.

2ª difficul-tas ancxa. Affirmati-ue arguit'

¶ Scd̄a difficultas est de mō augmētādi virtutē. s. an augmētatio ṽtutis fiat p additionē grad' ad gradū. ¶ Et arguitur q̄ sic: q̄ i augmētatiōe q̄ātitatis ñ fit augmētū nisi p additio-nē quātitatis ad p̄existētē q̄ātitatē: igit' et in augmētatiōe forme nō fit augmētū nisi per additionē gradus formalis ad gradū p̄existentē. tenet ōña: q̄ trāslatum ē nomē au-gmēti a q̄ātitate corporali ad alias formas que intēdun-tur: et añs ē p̄hi primo de gñatōe dicētis. Est eñi augmen-tū p̄existēti quātitati additamētū.

T. c. 31.

Negatiue arguitur.

¶ In opp^m arguitur: q̄ si in formis q̄ itēduntur fieret augmētatio for' p addi-tionē gradus formalis ad gradū p̄existētē: seq̄retur q̄ in oī tali augmētatiōe forma variaret' fz spēz. ōña ē icōue-niēs. p̄bat' ōña: q̄ 9° metaph. dicit p̄hs q̄ forme sunt sic numeri. sz per quācūq̄ additionē factā ipsi nūō variatur species numeri: igit' p additionē factā ipsi forme variatur species forme.

T. c. 10.

¶ De hoc sūt opiniones ōrie. Opinio mo-dernoz est q̄ in formis que intēdūtur et remittūtur iten-sio forme siue augmētatio forme: q̄d idē ē: fit p additionē partis formalis ad partē formalē. Et hec opinio biparti-ta est: q̄ maior ps dicit q̄ intēsio fit p additionē partis for-malis ad partē formalē vtraq̄ remanente: et cū his tenet Mātuan'.

Opi. mo-der.

¶ Alij vero dīt q̄ intēsio fit per additionem partis formalis et cetera. Sz nō vtraq̄ remanēte: q̄ in aduētu posterioris sp corrūpit' prior gradus: et cū his tenet Bur-leus. ¶ Rō Mantuani est: q̄ oē q̄d corrumpitur vel cor-rumpitur a suo ōrio: vl' ad corruptionē subiecti vel ad re-motionē agentis a quo dependet in ōseruari: sed gradus p̄existēs for' in aduētu posterioris nō corrumpit' a ōrio: q̄ gradus posterior ñ ōriatur ei: nec corrūpitur per corruptionē subiecti: quia subiectū remanet: nec corrum-pitur p remotionē cāe ōseruantis vt p̄z: igit' nullo mō cor-rūpitur. ¶ Rō vero Burlei est: q̄ dī 5° metaphy. specie differūt quecūq̄ in eodē subiecto existentia differentiam hñt. igit' plures gradus forme nō se cōpatiunt' adinuicez.

T. c. 15.

¶ Ad hoc diceret alius q̄ p̄hs intēdit q̄ accidētia q̄ sūt in eodē subiecto differunt specie: si non ōstituitur aliqd vnū ex illis: modo ex gradib' forme fit vna totalis for-ma: quare et cetera. ¶ Ad aliam diceret Burleus q̄ gradus p̄-existens corrūpitur in aduentu alteri' p̄p incōpossibilita-tē quā hz cū illo: q̄ duo gradus eiusdē speciei nō pñt sta-re in eodē subiecto. ¶ Ad rōnē vō alterius opinionis p̄n-cipalis dī q̄ forma abstracta potest dupliciter ōsiderari: vno mō fz gradū specificū et essentialē. s. vt p̄scindit a sup-positis. Alio modo pt ōsiderari fz gradus indiuiduales et accidētales quos hz in suppositis. Primo mō forma ñ intēditur nec remittitur et sic forme sūt sic numeri. Scd̄o mō forma itēditur per additionē talium graduz accidē-taliū: et sic non variatur spēs. Et p̄ mō forma non suscipit magis et minus. Scd̄o modo sic.

Opi. cōis

¶ Alia opinio cōis dī-cit q̄ augmētatio et diminutio in formis que intēdūtur et remittūtur non est ex parte forme fz se ōsiderate: sz ex di-uersa participatione subiecti: et iō h̄ augmētū non fit p additionē forme ad formā: sed p h̄ qui subiectū magis vl' min' p̄ticipat tali for': q̄ sic p agēs q̄d ē actu fit aliqd actu calidum quasi de nouo incipiens participare formā: non q̄ fiat ipsa forma: vt probatur 7° metaphy. ita p actionē intensionē ipsius agentis efficitur magis calidū tāq̄z per-fectius participans formā: non tanq̄z forme aliqd adda-tur. ¶ Et h̄ opio bipartita ē: q̄ q̄dā dicūt vl'r q̄ nulla for-ma q̄ dī intēdi vel remitti dī augeri p additionē forme ad ipsaz: sed tñ p habitudinē ad subiectū q̄d īformat: q̄ nulla tal' ex se suscipit magis et min': sz in ordine ad subz: iuxta illō p̄hi i p̄dicamēto q̄litat': q̄litas ñ suscipit magis nec min': sz q̄le: et iuxta illud: forma est in simplici et inua-riabili essentia ōsistens. ¶ Alij vero ex quib' est Tho-mas: dicūt q̄ lz in formis corporalib' non multū videa-tur fieri augmentum per additionē forme: sed solū p par-ticipationez subiecti: tñ in formis spiritualibus pōt fieri augmētū per additionē forme et per participationē subie-cti: sic enīz scia augetur et virtus. Et notanter dī in p̄' par-te nō multū, q̄ ēt aliq̄ñ in formis corporalib' fit augmē-tū for' p additionē for' sz raro: sic .n. auget' mot' p for' diminuta: q̄ ei additur aliqd fm t̄ps in quo est: et fm viā per quā est: et tñ manet eadē spēs p̄p vnitatem termini ad quē augetur etiam secundā p̄ticipationē subi: hec Tho-mas scd̄a scd̄e. ¶ Ad rationē vero alteri' opinionis p̄n-cipal' cū dī q̄ sicut augmentatio fit in quantitate per ad-ditionē quātitatis: ita in qualitate per additionem quali-tatis: dī q̄ silitudo valet quantuz ad denoiationē subi. sz non q̄ātū ad additionē for'. q̄ cū q̄litas sit indiuisibilis non pt fieri sibi additio sed quātitati sicut cū sit diuisibilis.

p^a petic^o

¶ Et si q̄reres. q̄re si ṽtus itēditur dī stare in mediocri-tate cū aliq̄ñ sit supra medietatē latitudinis. ¶ Rñdetur

ꝙ dꝫ stare in medio affectionum ⁊ operationū que sunt inter superabundantiam ⁊ defectū. ⁊ non accipit mediū ꝫ per respectū ad latitudinē. ¶ Et si diceres. quare difficilius est attingere mediū ꝙ̄ extremū cū vnū extremū sit magis distans. ¶ Rñdetur ꝙ mediū rōnis est illud qḋ difficilius attingit ꝙ̄ extremū: ⁊ non mediū rei. ¶ Et si diceres. quare virtus est permanentior scientia cum sciētia habeat subiectū incorruptibile. s. intellectum possibilē ⁊ virt⁹ hēat subm corruptibile. s. appetitū sensitiuū. ¶ Rñdetur ꝙ vt⁹ dꝫ pmanētior ꝗ̄tū ad vsū. q2 magis assidue vtimur ꝟtute ꝙ̄ scia: Et hec ꝺ ista qōne sufficiāt. Qō. ix.

2ᵃ peti°. Rñsio. 3ᵃ peti°. Rñsio.

Negatiue argt pio

Utrum det pmū istās in quo sor. erit sanus. ¶ Et argt ꝙ nō argumentis Mārsilii. Et pꝫ vbi qs mutet ab egritudine in sanitatē. q2 si sit dare p̄ᵐ instans sanitatis: sit. a. illud p̄ᵐ instans. b. sanitatis. Et arguit ꝫ sic. b. sanitas perficit operationes nāles: igit ꝫ aliquā pportionē agit perficiēdo: ⁊ p ꝯñs remissior ē potens perficere. sed immediate añ. a. instans fuit in infinitū parū remissior ꝙ̄ in. a. instanti. igitur immediate añ. a. instans fuit potēs perficere. pꝫ ꝯña cum maiori. minor pbat: q2 alr sequeret ꝙ aliqua totalis latitudo esset subito pducta: qḋ est incōueniens. ¶ Itē. b. sanitas in. a. instāti est sub certo gradu itēsionis. igit immediate āte hoc fuit sub remissiori. pꝫ ꝯña: q2 nulla latitudo subito acquirit. ⁊ si sic ꝗ̄. a. nō est pmū instās. ¶ Itē. b. sanitas est in infiᵗᵉ remissibilis. ergo. a. nō est p̄ᵐ instans eius. pꝫ ꝯña: q2 a. ē p̄ᵐ instans ei⁹. aut. b. est remississima sanitas: aut nō. si sic nō ē in infiᵗᵉ remissibilis. si nō: aut imediate añ hoc instās fuit aut nō. si sic. hoc nō est p̄ᵐ instās ei⁹. si nō talis latitudo ē subito acq̄sita: qḋ est incōueniēs. ¶ 2° pncipalr argt ꝙ nō dat p̄ᵐ instās sanitatis vbi qs mutet a pura puatōe sanitatis in sanitatē: puta per inceptionē aialis. Et argt sic. nō dat p̄ᵐ instās forme aialis ergo nō dat p̄ᵐ instās sanitatis aialis. pꝫ ꝯña: q2 nō pus est aial ꝙ̄ sit sanū: ⁊ eꝯ. añs pbat: q2 nō pus est forma ꝙ̄ informet. sed nō dat p̄ᵐ instās in q̄ forma informat: q2 successiue iformat sic̄ successiue corrūpit forma pcedēs rōne dispōnū successiue corrūptarū. q̄re ⁊c̄. ¶ In oppᵐ arguit. ⁊ pꝫ ꝙ si fuerit trāsit⁹ ab egritudine i sanitatē ꝙ det pmū istās sanitatis. Et arguitur sic. nō dat vltimū instās egritudinis. igitur dat p̄ᵐ instās sanitatis. Tenet ꝯña: q2 quādocūq3 nō dat vltimum forme pcedētis: dat p̄ᵐ forme sequētis. añs pbat: q2 si sit da oppᵐ. s. ꝙ det vltimū istās egritudinis. ⁊ sit. a. vltimū istās. b. egritudis. Et at. sic. b. egritudo in. a. instāti ledit operationes. igit ꝫm aliq̄3 pportionē ledit. ⁊ per ꝯñs immediate post. a. instās ledet. pꝫ ꝯña: q2 aliter totalis latitudo egritudinis subito deperderet. ¶ 2° argt. ꝙ vbi fiat trāsit⁹ a pura puatiōe sanitatis ad ipā3 sanitatē puta p inceptionē aialis: ꝙ det p̄ᵐ istās ei⁹. ¶ Et argt sic. dat p̄ᵐ istās forme aialis. igt dat pmū instās sanitatis aialis. pꝫ ꝯña. ⁊ añs pbat: q2 forma subalis subito inducit. igt in istāti. ⁊ per ꝯñs dat primū istans eius. ¶ In hac mā sūt due opiones. Una est Mārsilii. ¶ Pro qua psupponit pꝫ ꝙ ille termin⁹ sanitas significat idē qḋ dispō corpis viuētis a q̄ opatio nālis pueniꝫ vel ē apta nata puenire si lesa. egritudo ꝟo est dispō viuētis a qua opatio lesa puenit. ⁊ sic nihil cadit mediū inter sanitatē ⁊ egritudinem. ¶ 2° psupponit ꝙ duplr pōt fieri trāsit⁹ ad sanitatē. Uno mō a ꝯ̈rio. puta ab egritudine ad sanitatē. Alio mō a pura puatiōe sanitatis. s. p iceptionē aialis. ¶ His psuppositis ponunt due ꝯclusiōes rñsiue ad q̄stū. Pria ꝯclusio. Si fiat trāsit⁹ ad sanitatē a suo ꝯ̈rio dat p̄ᵐ istās sanitatis. pbat ꝯclusio: q2 nō dat vltimū instās egritudis: cū3 non det mīma lesio. igit dat p̄ᵐ istās sanitatis. Silr si fiat trāsitus a sanitate in egritudinē3 dat vltiᵐ instās sanitatꝭ. q2 nō dat pmū instās egritudis cū nō det mīma lesio. dat er-

Argt 2°. 1ᵐ psupᵐ pe opione Mārsilii. 2ᵐ psupᵐ. pᵃ ꝯ̈.

go pmū nō esse egritudis ⁊ vltimū nō esse ei⁹. q̄re dat p̄ᵐ. est sanitatis ⁊ vltimū esse ei⁹ in tali trāsmutatiōe. ¶ 2ᵃ ꝯ̈. Si fiat trāsit⁹ ad sanitatē a pura ei⁹ puatiōe: nō dat pmū instans sanitatis. pbat ꝯña: q2 isto mō tā pꝫ icipit sanitas ꝙ̄ pꝫ incipit esse aial. sꝫ nō dat p̄ᵐ istās esse aialis. vt supra pbatū3 ē ꝫ hāc viā. igt nō dat p̄ᵐ istās sanitatꝭ. ¶ Addit tñ ꝙ ꝫm medicos alr diffiniunt isti termini: q2 iter sanitatē ⁊ egritudinē ponūt mediū. s. neutralitatē. Et iō dicūt ꝙ egritudo est dispō a q̄ operatio pueniꝫ vel ē apta prouenire sensibilr lesa. Sanitas ꝟo ē dispō a q̄ puenit opatio nālis si lesa. neutralitas ꝟo ē dispō a qua pueniꝫ opatio nālis insensibilr lesa. ¶ Et tunc dꝫ vt pus. ꝙ cū sit dare p̄ᵐ ⁊ vltimū instās sanitatis: ꝙ dat p̄ᵐ nō eē neutralitatis: quā imediate seqt sanitas: ⁊ dat vltimū nō eē neutralitatis quā immediate pcessit sanitas. Et cū egritudinis nō sit dare pmū nec vltiᵐ istās: tūc neutralitatꝭ dat p̄ᵐ instās esse: ꝙ̄ imediate pcessit egritudo. ⁊ neutralitatis datur vltimū istās esse ꝙ̄ imediate sequit egritudo. ¶ Et si arguit ꝯ̈ dicta q2 ex dictis sequit. ꝙ idē corp⁹ sit sanū3 ⁊ egrū. ꝯñs falsū3 est. pbat ꝯña: q2 dictū est ꝙ egritudo ē dispō ex q̄ pueniꝫ opatio lesa. sꝫ cū possit esse lesio in triplici nām ꝫ3 medicos. s. i cōplone. cōpōne. ⁊ vnitate. stat ꝙ sit lesio in vna nā ⁊ in alijs nō. q̄re stat ꝙ sit sanū i ꝯplone ⁊ egrū in cōpōne. q̄re idē sil erit sanū ⁊ egrū. Itē sequitur ex dictꝭ ꝙ aliq̄ erit remississima sanitas. ⁊ ꝙ latitudo sanitatis in extremo remissiori terminatur inclusiue. ꝯsequens est falsum. pbat ꝯña: q2 dictū est ꝙ dat primū instans sanitatis. sed quecunq3 sanitas signet in primo instāti: illa est remississima: q2 ante illud non fuit. alr enim aliqua totalis latitudo sanitatis subito esset acquisita. q̄re ⁊c̄. ⁊ cum ille gradus sanitatis nō sit in latitudine neutralitatis nec egritudinis: sequit ꝙ est in latitudine sanitatis: quare latitudo sanitatis includit illum ⁊ nullū remissiorē. ¶ Rñr ad primū concedendo ꝙ sanū in ꝯplone est egrū in cōpōne vel saltē stat sic eē: sꝫ negat cū infertur ergo. idē erit sil sanum ⁊ egrū3: q2 nō denoiat simplr corpus sanum nisi sit sanū in omnibus naturis. ¶ Ad 2ᵐ ꝯceditur ꝯña ⁊ ꝯñs. ¶ Alia ē opio cōis. Pro q̄ supponūtur eadē psupposita q̄ p alia opione psupposita sunt. Et pꝫ ꝙ sanitas est dispō viuentis non ledēs opationes: egritudo ꝟo est dispō viuētis ledēs opationes. ¶ Scḋo ꝙ ad sanitatē duplr pꝫ fieri trāsmutatio aut a ꝯ̈rio. s. ab egritudine: aut a pura priuatiōe ipsi⁹. ¶ His psuppositis ponit hec ꝯ̈ rñsiua ad q̄stū. Qḋ quōcūq3 fiat trāsmutatio ad sanitatē semp dat primū istās sanitatis. pbat ꝯ̈: q2 vel sit trāsmutatio ad sanitatē ex ꝯ̈rio. vel ex priuatiōe. p ꝫ3 psupᵐ. sꝫ vtroq3 mō dat primū istās sanitatis. q̄ ⁊c̄. pbat minor: q2 si fiat trāsmutatio ex ꝯ̈rio pꝫ ꝙ dat priᵐ instās sanitatis: q2 egritudis nō dat vltimū: cū nō det mīma lesio opōnū: si ēt fiat trāsmutatio ex puatione. pbatur ꝙ det priᵐ istās: q2 tā cito hꝫ esse sanitas ꝙ̄ cito hꝫ eē aial sanū: sꝫ dat p̄ᵐ istās aialis: q2 ei⁹ forma subito pducitur ⁊ i istāti: vt supra pbatū ē. igt dat p̄ᵐ istās sanitatis i tali trāsmutatione. q̄re ⁊c̄. ¶ Cōtra ꝯ̈nē argt pꝫ: q2 vt dicꝫ Auer. 2° colliget. sanitas est dispō p quā mēbrū agit ⁊ patit ꝫ3 nā3. igt ab aliq̄ pportiōe agit. tꝫ ꝯña. q2 ois actio pueit a pportiōe maioris ieq̄litatis 7° phy. sed qcqd agit ꝫm aliq̄3 pportionē pus agebat ⁊ posteri⁹ aget. igt sanitatis nō dat pmū instās nec vltimū. ¶ 2° argt ꝯ̈ psuppositū: maxie ꝯ̈ diffōnē sāitatꝭ ⁊ egritudis. Et pꝫ argt ꝯ̈ diffōnē egritudinis in q̄ dꝫ ꝙ ē dispō viuētis ledēs opationes: q2 hoc dato sequit ꝙ nō ē egritudo nisi i ꝯplone. ꝯñs ē falsū: q2 medici ponūt egritudinē i triplici nā. s. i ꝯplone. ꝯpositiōe. ⁊ vnitate. pbat ꝯña. ⁊ pꝫ ꝙ nō sit egritudo i cōpōne pbat: q2 egritudo i ꝯpōne ē egritudo i plasmate: q̄titate: numero: ⁊ situ: q̄ sūt q̄titates: igt talis egritudo si ē dispō. talis ēt egritudo non ledit opationes: q2 quanti-

2ᵃ ꝯ̈. ꝯ̈ dicta superi⁹ ⁊ est primo. Argt 2°. Ad pᵐ. Ad 2ᵐ. pᵐ psupᵐ p op. cōi. 2ᵐ psupᵐ. Cōclusio rñsiua. Cōtra superi⁹ dicta argt pio. Argt 2°.

tas nullā hȝ de virtutibus actiuis ſȝ Auer. 4° phy. ꝛ ēt q̄ q̄titatis nō eſt pficere operationes. igiť ei⁹ nō eſt ledere operatiōes. ¶ 2° negať ꝙ ſequiť: ꝙ nō ſit egritudo in vnitate: q̄ egritudo in vnitate eſt ſolō ꝯtinui: ſolō vō ꝯtinui non eſt diſpō neqȝ qualitas. neqȝ ēt ſolutio ꝯtinui neceſſario ledit operationes: q̄ apertio hemorridarū q̄nqȝ ꝯfert opationib⁹: q̄re ꝛc̄. ¶ 3° arguiť ꝯ diffōnē ſanitatis i qua dī ꝙ eſt diſpō viuētis nō ledēs opones: q̄ hoc dato ſeqtur ꝙ ois q̄litas eſt ſanitas pter egritudinē. ꝯñs ē falſum: vt pȝ. ꝛ pbať ꝯñtia: q̄ ois qualitas preter egritudinē eſt diſpō non ledens operationes. ſic eſt virtus ꝛ ſcia. ſic eſt potentia nālis ꝛ impo°. ſic eſt paſſio vel paſſibilis q̄litas. ſic eſt forma vel circa aliqd ꝯſtās figura. ¶ Item ad eē ſanitatis non ſufficit nō ledere. pbať: q̄ plus eſt perficere q̄ȝ nō ledere: ſed ſanitas eſt diſpō per quā membrū perficit opones: vt inqt Gal. p° virtutū nāliū: q̄re ꝛc̄.

Argt 3°

¶ Rñdetur ad p͂m tā cōiter q̄ȝ per modernos ꝙ agere poſitū in diffinitione ſanitatis non accipiť ꝓprie. ſ. vt dīc ſolū actionē poſitiuā: ſed accipitur cōiter vt ſe extendit tam ad actionē puatiuā q̄ȝ poſitiuā. vñ actio pmitiua ſanitati dī inquātū nō ledēs ē: actio vō poſitiua dī inquātū aliqd agit. mō cū ſanitatis i tātū remittiť vt faciat actionē puatiue. ſ. nō ledēdo: tūc nō agit ſm aliquā ꝓportionē: q̄re ñ pcedit arg͂m. ¶ Replica ꝯ: q̄ vī ꝙ pficere opatiōes ſit ꝓprie agere ꝛ poſitiue: ſic ꝛ ledere opationes: q̄ pficeť operatiōes ē agere opationes ſȝ nāȝ. ꝛ ledere opationes ē agere opationes ꝯ nāȝ. ſȝ ita ꝓprie ageť ꝛ poſitiue ē agere opationes ſȝ nāȝ ſicut agere opationes ꝯ nāȝ: q̄re ꝛc̄. Si nō: da cām diuerſitatis q̄re magis deť minima pfectio opationū q̄ȝ minima leſio. ¶ Rñdeť ꝙ cā diuerſitatis ē: q̄ ledēs necio agit in aliud ſm ꝓportionē maioris ineq̄litatis. q̄re q̄ncūqȝ ledit pri⁹ leſit ꝛ poſt ledet: ꝛ ſic nō datur minima leſio. ſed nō ſic eſt de pfectiōe: q̄ pficiēs nō neceſſario agit ſm ꝓportionē maioris ineq̄litatis: qm̄ ad pficere ſufficit non ledere operationes: cuȝ pficere immediate ſe habeat ad ledere: ſicut ſanitas imediate ſe hȝ ad egritudinē ſm p͂hm: q̄re pȝ ad replicā.

Ad p͂mū dicitur

Inſtan°

Rñſio.

¶ Ad 2m ꝯ diffinitionē egritudinis negatur ꝯñs. ſ. ꝙ nō deť niſi egritudo in complexione. Ad ꝓbationē cū arguis. ꝙ cōpoſitio dicit q̄titatē: igiť non eſt egritudo in cōpoſitione. negatur ꝯñs: q̄ dicit Auer. 3° colliget: ꝙ morb⁹ in cōpoſitione ē q̄litas in quātitatiue. ſilr̄ nō ſequitur quātitas nullaȝ hȝ de virtutib⁹ actiuis: ḡ morb⁹ in quātitate nō ledit: q̄ ſufficit ꝙ morb⁹ ſit qualitas ledēs. ſilr̄ nō ſeqť. ſi quantitas nō pficit opationes: ꝙ morb⁹ in q̄titate non ledat: q̄uis cōiter dicať ꝙ cōplō primo pficit operationes: cōpoſitio vō ſecundario. Silr̄ negať ꝙ nō ſit egritudo in vnitate: q̄ ſolō ꝯtinui nō eſt egritudo in vnitate: ſȝ diſpō ſolōnis ꝯtinui: ſic lapis in veſica nō eſt egritudo ſed diſpō ꝓueniens a lapide. dī ēt ꝙ nō ois diſpō ſolōnis ꝯtinui ē egritudo: ſed ſolū illa que ledit: q̄re ꝛc̄.

Ad 2m

¶ Ad arg͂m vō cōtra diffinitionē ſanitatis: negať ꝯñs. cū iſerť ꝙ ſeqť ꝙ ois qualitas preter egritudinē eſt ſanitas. Ad ꝓbationē dī ꝙ intelligiť ſic diffinitio ſanitatis. ſanitas ē diſpō viuētis immediate nō ledēs. ideſt a q̄ ꝓuenit opatio viuētis nō leſa: vľ apta eſt ꝓuenire: Et eſt ſilē ac ſi dicať ē diſpō viuētis immediate pficiēs opationes ipſius viuētis. Et negať vlteri⁹ ꝙ ad eē ſanitatī nō ſufficiat nō ledeť mō dicto: ideſt ꝓducere opatione viuētis nō leſam.

Ad 3m

¶ Ex his pȝ ad argumēta pncipalia. Ad p͂mū eodē mō rñdeť ꝓ via cōi ꝛ pro via Mātuani. ſ. negādo ꝯñaȝ. cū dī. h. ſāitas pficit opationes. igť ſȝ aliquā ꝓportionē perficit. q̄ dať remiſſiſſima ſanitas: ꝛ illa talr̄ pficit opatiōes: ꝙ ñ remiſſior pōt pficere: ꝛ p ꝯñs nō ſȝ aliquā ꝓportionē. Et ſi diceres ꝯ. perficere eſt agere. igť ſi pficit agit. ꝛ ſi agit ſm aliquaȝ ꝓportionē agit. dī ꝙ pficit non poſitiue agēdo: ſȝ puatiue ñ ledēdo. ¶ Ad aliud negať ꝯña: q̄ lȝ minima ſanitas: ſit q̄litas certe intēſionis: tñ remiſſior ea nō ē ſanitas. ¶ Ad aliud ſilr̄ negať ꝯña: q̄ lȝ ſanitas ſit i iſinitū remiſſibilis: non tñ remanet denoīatio ſanitatis.

Ad primū pro pte negatiua cī

Inſtan°

Rñſio.

¶ Ad 2m pncipale argumētū ꝯcludit ꝓ via Mātuani. ſȝ ꝓ via cōi negať añs. ſ. ꝙ nō deť p͂mū iſtās forme aialis. Et ad ꝓbōnē negať ꝙ forma ſucceſſiue iſormet: imo ſubito iſormat minimū nāle qd̄ eq̄ p͂ diſponiť: ſicut dcm̄ eſt ſupra. ¶ Ad arg͂a vō in opm̄ q̄nis facta. Rñdeť ad p͂m. Et dī ꝙ arg͂m ꝯcludit verū ꝓ vtraqȝ via. ¶ Ad 2m vō arg͂m ꝯcludit ꝓ via cōi. ꝓ via vō Mantuani negať añs. ſ. ꝙ deť p͂m inſtās forme aialis. Et ad ꝓbōnē negať ꝙ ſubito inducať: imo ſucceſſiue inducit vt declaratū ē ſȝ viā ſuā. Et ꝓ hoc recurre ad q̄ones ſupiores.

Ad 2m

Ad primū p pte affirmatiua cī

Ad 2m

¶ Circa dicta occurrunt due difficultates. prima difficultas eſt: an ſanitas in cōplexione ſit aliq̄ q̄litas de qualitatibus primis. puta caliditas frigiditas ꝛ hꝫ.

p° difficultas ancra.

¶ Et vī ꝙ ſic: q̄ calor tēperat⁹ ꝯpatis ē diſpō p q̄ȝ ꝯpar perficit operationes ſuas. igiť talis calor eſt ſanitas. tȝ ꝯña a diffōne ad diffi͂m: q̄ Gal. ſic diffinit ſanitatē p͂mo de virtutibus nālibus. ſanitas eſt diſpō per quam mēbrum ſuas perficit operationes.

Affirmatiue argť

¶ In opm̄. q̄ ſanitas eſt calidorū ꝛ frigidorū cōmēſuratio q̄dā. per Phm 7° phy. igiť ſanitas non eſt aliq̄ de qualitatibus primis.

Negatiue arguitur. T.c.17

¶ De h ſūt due opiones. cōis opio phorū ꝛ medicorū ē ꝙ ſanitas in complexione eſt qualitas reſultās ex actione ꝛ paſſione qualitatum primarū. Rō eſt: q̄ ſanitas in cōplōne eſt eucraſis. i. bona cōplexio: vt colligiť p͂ tegni. ſȝ cōplō eſt q̄litas reſultans ex actione ꝛ paſſione q̄litatū primarū: vt inqt Auic. p° p͂mi. igiť ſanitas eſt q̄litas reſultās ex primis: quare non eſt aliqua de qualitatib⁹ p͂mis.

Opi. cōis

¶ Ad rōnē ꝯ iſtā opionē dī ꝙ ſanitas eſt diſpō per quā mēbrū immediate perficit operationes ſuas. ſic autē eſt cōplexio: nō aūt caliditas neqȝ frigiditas: q̄re ꝛc̄.

Ad rōnes in ꝯrarium dicitur

¶ Alia eſt opinio cuiuſdā moderni. ſ. Jacobi Forliuiēſis dicētis ꝙ ſanitas in cōplōne eſt ipſa cōplō: ſed ipſa cōplō non eſt niſi ipſe q̄litates refracte ꝓpͤ rōnē dictā ſupra. vide in 3° q̄ne thegni ab eo. Ad p͂hm dī ꝙ p͂hs intendit ꝙ ſanitas eſt cōmēſuratio q̄litatū primarū. i. ſanitas eſt ipſe qualitates cōmēſurate ꝛ refracte.

Op. Jacobi de Forliuio.

¶ Ad rōnē alterius opionis ꝯceditur ꝙ ſanitas eſt q̄litas reſultās ex p͂mis: ſȝ negať ꝯña cū inferť. ḡ nō ē aliq̄ de q̄litatib⁹ p͂mis: imo eſt ipſe q̄litates p͂me refracte.

Ad rōnes in ꝯrariū dī

¶ Hec opio eſt mihi ſuſpecta. Primo: q̄ ñ vī ad mentē p͂hi: q̄ ſm p͂hm ad q̄litatē primā refractā poteſt eſſe motus per ſe cum talis poſſit eſſe terminus intrinſecus motus: ſed ad ſāitatē non eſt motus per ſe 7° phy. igť ſanitas nō ē aliq̄ q̄litas p° refracta.

Inſtā. p° ꝯ illā opi.

T.c.17

¶ Itē p͂hs i p° ſpē q̄litatis exēplificādo de diſpōne dicit vt calor ꝛ frigiditas: ꝛ egritudo ꝛ ſanitas. igť ſanitas ꝛ egritudo diſtiguunť ꝯ q̄litates p͂mas. alr̄. n. p͂hs eēt ſupflu⁹.

¶ Scdō. q̄ nō vī ad mētē medicorū: qm̄ medici diſtiguūt ꝯplōnē. vt alia ē calā. alia eſt frida. alia humida. ꝛ alia ſicca. ſȝ q̄litas p° refracta nō eſt calā: nec frida: nec humida: nec ſicca: q̄ idē nō p̄dicať denoiatiue de ſeipō: q̄re ꝛc̄.

Inſtan° ſecunda.

¶ Item dñt medici: ꝙ ſic ex elemētis refractis p mixtionē ſit ipſȝ mixtū: qd̄ eſt aliud ab elemētis refractis: ita ex q̄litatib⁹ p͂mis refractis p alterationē ſit ipſa cōplō que eſt alia a q̄litatib⁹ refractis. Quare lȝ poſſit cōcedi ꝙ cōplō mālr̄ ſupra ſit ipſe qualitates refracte: tñ ſimplr̄ vľ formaliter cōplō nō eſt ipſe qualitates refracte: ſed q̄litas reſultans ex illis: per quē mēbrū immediate perficit opatiōes ſuas more Galī. vel agit ꝛ patiť ſm nāȝ more Auerrois: quare ꝛc̄.

¶ Scdā difficultas eſt. vtrū ad ſanitatē ſit motus. Et videtur ꝙ ſic: q̄ ſanitas eſt acquiſibilis p alterationē factā ab arte vel nā. igitur ad ſanitatē eſt motus. tenet ꝯña: q̄ motus eſt acquiſitio partis poſt partē eius ad qd̄ tēdit. 3°. phy. ꝛ añs pȝ.

2° difficultas ancra. Affirmatiue arguitur

¶ In opp͂m arguiť p p͂hm 7° phyſi. dicentem. ꝙ ad ſanitatem non eſt motus: quia ſanitas ē ad aliquid. ¶ Reſpōdeo omnes ſoluūt ad hanc difficultatē

Negatiue arguitur. T.c.7. T.c.17

difficultatē ꝑ distinctionē de ꝑ se: ⁊ ꝑ accñs. nā dicūt ꝙ ad sanitatē est mot⁹ ꝑ accñs ⁊ nō ꝑ se: ⁊ h̄ voluit phs. ¶ Sȝ in mō declarandi est diuersitas. Cōis.n.opio phoꝝ ⁊ medicoꝝ dic. ꝙ ad sanitatē nō est mot⁹ ꝑ se:ſȝ ꝑ accñs: q: mot⁹ ꝑ se solū est ad i⁹ qd̄ est termin⁹ itrinsec⁹ mot⁹. ꝑ accñs vō ad i⁹ qd̄ ex ꝯñti acgrit̄ tanq̄ termin⁹ itrisec⁹:ſȝ extrisec⁹. ſȝ sanitas acgrit̄ ex ꝯñti ad alteratione factā in q̄litatib⁹ ꝑ̄ᵉ. q̄re ⁊c̄. ¶ Ad argᵐ pȝ rñsio: q: qd̄ est acq̄sibile ꝑ alterationē tanq̄ termin⁹ itrisec⁹ ad ip̄m est mot⁹ ꝑ se: q̄lr nō acgrit̄ sanitas: q: solū acgrit̄ ꝑ accñs. ¶ Alia opio ē moderni ꝓnoīati. dic.n. ꝙ lȝ ad sanitatē sit ver⁹ mot⁹: tñ ad ip̄aȝ nō est ꝑ se mot⁹:ſȝ ꝑ accñs. Rō p̄mi est: q: sanitas acgrit̄ ꝑ realē motū tanq̄ termin⁹ itrisec⁹: q: cū ep̄e fortis in fridato ꝓternālr: pōt ꝑ alterationeȝ acgri calor tēpatus epati tanq̄ termin⁹ itrisec⁹ ei⁹: sed talis calor tēpat⁹ est sanitas ei⁹: q̄re ad sanitatē est ver⁹ motus. Rō 2ᵉ ptis est: q: mot⁹ ꝑ se dī eē ad illud q̄ variato nec̄io variat̄ denoiatio subiᵗi fm̄ illud: ⁊ eꝯ. si aūt nō est ita: ad i⁹ est mot⁹ ꝑ accñs. ¶ Mō pōt fieri aliq̄s san⁹: nll'a variatōe fcā in re q̄ est sanitas. puta si sor. sit cōpl'onalr nō san⁹ pp̄ idebitā depēdētiā sp̄ūuȝ ⁊ humoꝝ: ⁊ tūc manēte eadē cōpl'one ſȝ mutata cōpōne pp̄ debitā depēdētiā acq̄sitā in sp̄iritib⁹ ⁊ humorib⁹ est fact⁹ san⁹ cōpl'onalr: ⁊ tñ nulla mutatio est fcā in re q̄ est sanitas: puta in cōpl'one. ¶ Silr pōt mutari res q̄ est sanitas: ⁊ tñ eadē denoiatio subiᵗi ꝑmanebit. puta si sor. cholic⁹ mutet̄ in ḡdo cholicitatꝭ v̄sus tēpamentū: fiat tñ ꝓportiōabilr deterior depēdētia sp̄ūum ⁊ humoꝝ: ⁊ sic ꝓportiōabilr remittit̄ cholicitas: tūc ꝯtinue eq̄ ꝑfecte san⁹ est: ⁊ tñ mutata est res que est sanitas. Hec sūt verba sua. ¶ Hec declaratio est mihi suspecta. Prio q: nō vī ad mētē Phi: q: fm̄ phm̄. ad i⁹ qd̄ est acq̄sibile ꝑ alterationeȝ tanq̄ termin⁹ itrisec⁹ est ꝑ se mot⁹: vt declarant oēs expositores 7ᵉ phyſi. quare ad sanitatē eēt per se mot⁹ ꝯ phm̄. ¶ 2°. q: nō vī etiā ad mentē medicoꝝ ꝙ possit manē illa res q̄ est sanitas: ⁊ tñ fiat mutatio denoiationis subiᵗi fm̄ sanitatē: ⁊ eꝯ ꝙ possit manē eadē denoiatio subiᵗi fm̄ sanitatē: ⁊ tñ fiat variatio illi⁹ rei q̄ est sanitas. Quia cū dr̄ ꝙ sanitas est caloꝝ ⁊ fridoꝝ cōmēsuratio q̄dā i itelligēt ꝙ sit debita cōmēsuratio pp̄ debitā ꝓportionē hūoꝝ adinuicē ⁊ ad corp⁹: ⁊ cū acgrit̄ bona cōpl'o q̄ est sanitas sc̄dm̄ debitā cōmēsurationē caloꝝ ⁊ fridoꝝ nec̄io acgrit̄ debita depēdētia humoꝝ adinicē: ⁊ ad corp⁹: imo etiā ⁊ sp̄ūum depēdentia acgrit̄: q: nisi cōpl'o inata mēbri sit actuata ꝑ cōpl'onē isluētē a corde nō est talis cōpl'o sanitas. ¶ Ex q̄ sc̄' ꝙ si sit aliq̄ cōpl'o q̄ nō hēat debitā dependētiā sp̄ūuȝ ⁊ humoꝝ adinicē ⁊ ad corp⁹. ꝙ illa nō est sanitas: q: nō est cōmēsuratio caloꝝ ⁊ fridoꝝ. ꝙ illi si supuēiat d̄bita d̄pēdētia sp̄ūuȝ ⁊ hūoꝝ variat̄ tal' cōpl'o ⁊ sit est illa q̄ ꝓus erat. ¶ Seq̄t̄ vlteri⁹ ꝙ sicut variat̄ cōmēsuratio calidoꝝ ⁊ frigidoꝝ in melius vel peius: ita variat̄ cōpl'o ⁊ sanitas. q̄re pȝ ꝙ nō pōt variari cōpl'o in melius a depēdentia sp̄ūum ⁊ humoꝝ in peius: vt ipse fingit. Et hec de ista qōne sufficiant.

¶ Questio. xi.

Utrum res successiue icipiāt vel desināt eē. ¶ Et ꝓ argr̄ ꝙ nō argumētis Mātuani: q: si res successiue icipent eē: aut icipent eē ꝑ pōnē de p̄ñti ⁊ remotionē de ꝓterito. Aut per remotionē de p̄ñti et pōnē de futuro: sed nec sic nec sic. ḡ nullo mō icipiūt esse. pȝ ꝯña cū maiori: ⁊ mior ꝓbat̄. Et ꝓ ꝙ nō icipiāt ꝑ pōnē de p̄ñti ⁊ remotionē de ꝓterito. pȝ: q: ſīm est dicē: ꝙ successiuū nūc ē: ⁊ nō imediate an̄ h̄ fuit: q: cū sit successiuȝ ē: aliq̄d copulās ptes ei⁹ est: ⁊ ꝑ ꝯñs ps ei⁹ ꝓus fuit: ⁊ sic i⁹ ꝓus fuit. q̄re nō icipit eē ꝑ pōnē de p̄ñti. 2° ꝙ nō icipiat eē ꝑ remotionē de p̄ñti ⁊ pōnē de futuro arḡ: q: sit grā exēpli hora futura q̄ icipiat eē h̄ mō dd̄o. nūc nō est ⁊ imeᵉ post h̄ erit. ꝯ: q: si imeᵉ post h̄ erit. igr̄ nullū erit istans post h̄ q: iter i⁹ ⁊ h̄ erit: ⁊ si sic. igr̄ hora futura erit in medietate hore: ⁊ in 3ᵃ pte ⁊ i 4ᵃ pte: ⁊ sic in ifiᵐ. ꝯñs est fīm: q: hora futura p̄cise erit i mēsura sibi adeq̄ta. igr̄ nō erit i medietate hore: nec i 3ᵃ nec i 4ᵃ pte. q̄re ⁊c̄. ¶ 2° ad idē argr̄ sic. Nll's mot⁹ pōt eē i istāti. igr̄ nll's mot⁹ ꝓt icipe eē. tȝ ꝯña: q: aut icipet eē ꝑ pōnē de p̄ñti: ⁊ tūc opoꝛtēt ꝙ eēt i istāti p̄ñti. aut icipet eē ꝑ remotionē de p̄ñti ⁊ pōnē de futuro: ⁊ tūc post h̄ eēt in aliq̄ istāti. Et sic pȝ ꝙ oē qd̄ icipit esse aut est in aliq̄ istāti: aut erit i aliq̄ instāti. an̄s ꝓnᵘ ꝓbat̄. s. ꝙ nll's mot⁹ est in aliq̄ istāti: ⁊ h̄ duplr. Prio: q: si motus est in aliq̄ istāti ⁊ mot⁹ est aliqd̄ diuisibile hñs ꝓus ⁊ posteri⁹. igit̄ aliqd̄ diuisibile hñs ꝓus ⁊ posteri⁹ est i aliq̄ istāti. ꝯñs ē ipoſſe: q: in mēsura idiuisibili nō est aliqd̄ diuiˢ. 2° q: si mot⁹ est in istāti. ḡ aliq̄d mouet̄ in istāti. tȝ ꝯña: q: mot⁹ nō est sine mobili: tūc vltra: aliq̄d mouet̄ i istāti. igr̄ se hȝ fo̅ialr ⁊ itrisece alr̄ q̄ȝ ꝓus ꝑ tp̄s i istāti. ꝯñs est fīm: q: iplicat ꝙ in istāti aliq̄d se hēat alr̄ q̄ȝ ꝓus ꝑ tp̄s. ⁊ ꝯña pȝ a diffinito ad ip̄saȝ diffēnem: q: moueri sic diffinitur. ¶ 3° argr̄ sic. Tp̄s nō pōt eē in istāti. igr̄ tp̄s nō pōt icipe eē. tȝ ꝯña: vt ꝓus de motu: q: ois res q̄ icipit eē aut est in istāti aut erit in istāti. an̄s ꝓbat̄: q: si tp̄s est: q̄lȝ ps tp̄is est: ⁊ oēs ptes tp̄is sūt. pȝ ꝯña: q: si tp̄s est aliq̄ ps tp̄is ē. vel aliq̄ ptes tp̄is sūt: ⁊ nll'a ps tp̄is est q̄ nō sit: nec aliq̄ ptes tp̄is sūt q̄ nō sint. igit̄ q̄lȝ ps tp̄is ē: ⁊ oēs ptes tp̄is sunt. Ex q̄ vlteri⁹ sc̄' ꝙ nll'a ps tp̄is desinit eē. pȝ ꝯña: q: q̄cūq̄ istāti dato in q̄ aliq̄ ps tp̄is est: tūc est aliq̄d ei⁹ copulās ei⁹ ptes adiuicē. s. ꝓteritā ⁊ futurā. igr̄ an̄ h̄ fuit ⁊ post h̄ erit: q̄re nō desinit eē. Itē ꝓbat̄ alr̄. ꝙ si tp̄s est: q̄lȝ pars tp̄is est: q: dato oppᵐ seq̄t̄ ꝙ aliq̄d erit cōpositū ex aliq̄b⁹ q̄rū neutrū est. pȝ: q: tp̄s p̄ñs cōponit̄ ex ꝓterito ⁊ futuro: q̄rū neutrū ē. ¶ 4° ex hac pōne seq̄t̄ ꝙ tādiū erit aliqd̄ tp̄s q̄diu erit aliq̄ ei⁹ ps. Quo dato sequunt̄ 4ᵒʳ icōuenientia. Primū ē: q: sc̄' ꝙ nihil erit ꝓus altero nec aliq̄d fuit ꝓus altero. ꝓbat̄ ꝯña: q: imediate an̄ h̄ fuit res ꝓterita ꝑ mille ānos. silr imediate an̄ h̄ fuit res ꝓterita ꝑ decē annos. ḡ nō ꝓus fuit vna q̄ȝ alia. ꝓbat̄ an̄s: q: imediate an̄ h̄ fuit ps tp̄is mille ānoꝝ: ⁊ silr imediate an̄ h̄ fuit ps [illegible] decē ānoꝝ: ſȝ q̄ñcūq̄ fuit ps tp̄is fuit ip̄m tp̄s. ḡ imediate an̄ h̄ fuit tp̄s mille ānoꝝ: ⁊ silr decē ānoꝝ: ⁊ i talib⁹ tp̄ib⁹ [illegible]ille fuere. ḡ ⁊c̄. ¶ 2ᵐ icōueniēs est: q: sc̄' ꝙ q̄cq̄d vnq̄ȝ fuit: imediate an̄ h̄ fuit: ⁊ q̄cq̄d erit vnq̄ȝ imediate post h̄ erit. deducat̄ sic ꝓus. Sȝ ꝙ sit icōueniēs. pȝ: q: tūc sc̄' ꝙ nihil icipiet eē: nec aliq̄d d̄sinet eē. ꝓb' ꝯña: q: si q̄cq̄d erit imediate post h̄ erit nihil icipiet eē: q: q̄cūq̄ istāti signato post h̄ in illo nec icipiet ꝑ pōnē de p̄ñti: nec per remotionē de p̄ñti. silr si q̄cq̄d fuit: imediate an̄ h̄ fuit in nll'o instāti desinet eē. q̄re ⁊c̄. ¶ 3ᵐ icōueniēs est: q: seq̄t̄. ꝙ q̄cq̄d fuit ꝑ ifiᵐ tp̄s fuit: ⁊ q̄cq̄d erit ꝑ ifiᵐ tp̄s erit: q̄ ois ipoſſa ⁊ falsa sūt. ꝙ seq̄t̄/ ꝓbat̄: q: q̄cq̄d fuit in aliq̄ parte tp̄is ifiniti fuit. ſȝ q̄cq̄d fuit in aliq̄ pte tp̄is fuit in tp̄e illo cui⁹ est ps. igit̄ fuit in tp̄e ifiᵒ. q̄re ꝑ ifiᵐ tp̄s fuit: ⁊ silr dī de futuro. ¶ 4ᵐ icōueniēs est. si aliqd̄ tp̄s est: tūc nll'a ei⁹ ps desinit eē: ⁊ si nll'a ei⁹ ps desinit eē. seq̄t̄ ꝙ. b. est ⁊. c. ēposito ꝙ. b. ⁊. c. sint ptes isti⁹ hore. b. ps ꝓterita: ⁊. c. futura. ꝯñs ꝯcedit̄ ab eo. ſȝ ꝙ sit ipoſſe ꝓb': q: ex h̄ sc̄' talia argᵗᵃ valē. a. fuit. ḡ. a. ē ponit. n. ꝙ si aliq̄d fuit ip̄m est: ⁊ silr si aliq̄d erit ip̄ȝ ē. Ex qb⁹ seq̄t̄. ꝙ si aliq̄ ꝓpō erit v̄a: ꝙ illa ē v̄a: ⁊ si aliq̄ fuit v̄a ꝙ ip̄a sit v̄a. Ex qb⁹ sc̄'. ꝙ si antichris erit ꝙ ip̄e est: ⁊ ꝙ si adā fuit ꝙ adā est. nō.n. pōt poni an̄s veꝝ ⁊ ꝯñs fīm taliū ꝯñaꝝ. Itē sc̄' ꝙ nec̄iū ꝯdic̄ nec̄ie: aut ꝯtingēs ipoſſi: q: ex pōne seq̄t̄ ꝙ nec̄iū sit ꝯtigēs. Itē seq̄t̄ ꝙ antechris ꝯtigent' erit ⁊ nec̄io erit: q: vtraq̄ ps illi⁹ copulatiue est v̄a: igit̄ sine obligatiōe ꝯcedēda ē. ꝯña pȝ: ⁊ an̄s seq̄t̄ ex assumpt̄. q̄re ⁊c̄. ¶ In oppᵐ argr̄ ꝑ via cōi ꝙ res successiua icipiat vl' desinat eē. Prio: q: reḡ cōis ē de iceptiōe. ꝙ si aliq̄ res erit q̄ nō est ꝙ illa icipit vel icipiat eē: ſȝ hora futura erit q̄ nō est. igit̄ hora futura icipit vel

incipiet eē. pз ɔña cū maiori. minor probaƭ: ꝑsupponēdo dcm̄ cōe. ꝙ ad h̄ ꝙ aliqđ successiuū sit sufficit & requiriƭ ꝙ aliqđ ɔtinuās ei⁹ ptes sit. q̄ stāte pз ꝙ hora futura non est: q2 nūc nō est aliqđ ɔtinuās eius ptes. ꝙ āt hora futura erit. pз: q2 imediate post hoc erit aliqđ ɔtinuans ptes ei⁹: q̄re imediate post h̄ erit. ¶ Et vlteri⁹ cū cuiuslз qđ incipit eē sit dare p̄ᵐ instās ꝙ sic vel vltimū ꝙ nō: & ipsi⁹ successiui nō sit dare p̄ᵐ qđ sic: igiƭ ipsius est dare vltimuз qđ nō hoc mō: q2 nūc nō est: & imediate post hoc erit. q̄re &c̄.

¶ Silr̄ pbaƭ ꝙ res successiua desinit eē: q2 regula cōis ē de desitiōe. ꝙ si aliq̄ res aliq̄n est q̄ postea non erit ꝙ illa desinit vel desinet eē: sed hora futura aliq̄n est: & postea n̄ erit. ergo desinit vel desinet eē. ¶ Et vlteri⁹ cū cuiuslibet qđ desinit eē sit dare vltiᵐ in quo sic: vel p̄ᵐ in quo nō: & ipsius successiui nō sit dare vltiᵐ in quo sic. igiƭ ipsi⁹ est dare p̄ᵐ in quo nō. q̄re &c̄. ¶ 2° arguiƭ sic. Mot⁹ pōt eē in instāti. ḡ aliqs mot⁹ pōt incipere eē. pз ɔña ex mō arguēdi adversarij: q2 si nō pōt incipe eē: maxie est: q2 nō pōt esse i aliquo instāti. añs pbaƭ: q2 dato oppᵐ ꝙ nullus mot⁹ pōt esse in instāti: sequunƭ q̄tuor incōueniētia. ¶ p̄ᵐ incōueniēs est ꝙ mot⁹ celi nō ē etern⁹ in via pħoꝝ. pbaƭ ɔña: q2 eternū semp̄ est: sз mot⁹ celi nūc nō est p te. igiƭ nō est eternus. ¶ 2ᵐ incōueniēs ē: ꝙ mot⁹ celi nō est cōtinuus. pbaƭ: q2 ē iterrupt⁹ p q̄etē instātaneā: ex quo in instāti nō est mot⁹. ¶ Et si dī ꝙ nō dī iterrupt⁹ nisi cadat q̄es media tp̄alis. ɔ̄: q2 sequiƭ ꝙ mot⁹ reflexi nō sūt iterrupti. pз ɔña: q2 iter illos solū cadit q̄es instātanea. ¶ 3ᵐ incōueniēs est: ꝙ celū stat: qđ est ipoſſe ſm pħm in lib° celi & mūdi. pbaƭ ɔña q2 sequiƭ. celū nūc nō moueƭ. igiƭ celuз stat siue q̄escit. pз ɔña: & añs pbaƭ: q2 mot⁹ celi nūc nō est. igiƭ celū nūc non mouetur. ¶ 4ᵐ incōueniēs est. nihil moueri: qđ est ɔ̄ p̄n° pħie nālis q̄ ꝑsupponit entia moueri: pbaƭ ɔña: q2 si aliqđ moueƭ. igiƭ mot⁹ ē: & si mot⁹ nō ē: nihil moueƭ. q̄re &c̄. ¶ 3° p̄n° arguiƭ sic. Tp̄s p̄t eē in instāti ḡ aliqđ tp̄s pōt incipere eē. tз ɔña p aduersariū. añs pbaƭ q̄drupl̄r. Primo q2 seqƭ tp̄s est numer⁹ mot⁹. ḡ tp̄s ē. tз ɔña a 3° adiacente ad 2ᵐ adiacēs: & añs ē veꝝ. ḡ & ɔña. Scđo: q2 ois ꝓpō vera de futuro aliq̄n relinq̄t vnā verā de p̄nti: sз ista ē vera de futuro. hora futura erit. ḡ aliq̄n erit verū de p̄nti q̄ hora futura est. quare &c̄. Tertio: q2 q̄cq̄d est futurū p̄us est p̄ns q̄ p̄teritū: sз hora futura ē futura. igiƭ p̄us erit p̄ns q̄ p̄terita. ergo pri⁹ est verū dicere ꝙ hec hora ē q̄ ꝙ hec hora fuit. Quarto: q2 q̄ncūq̄ mensuratū ē actu: & mensura est actu: sed res gn̄abiles mensuranƭ tp̄e 4° pħy. igiƭ tp̄s qđ est, eaꝝ mēsura est. quare &c̄. ¶ 4° p̄ncipalr̄ argƭ. Aliqđ moueri icipit eē. igƭ aliqs mot⁹ incipit eē. pз ɔña. añs pbaƭ: q2 ponaƭ ꝙ soꝛ. icipiat moueri nūc per remotionē de p̄nti & pōnē de futuro: tūc pз ꝙ moueri soꝛ. incipit eē: q2 nūc nō est & imediate post h̄ erit. q̄re &c̄. ¶ In hac mā sūt due opiones. Una est Mārsuni dicēnis ꝙ nullū successiuū pōt icipe eē nec desinere eē: & alia ē cōis q̄ dicit ꝙ successiuū pōt icipere eē & desinere eē. ¶ Primo igiƭ pctractabo opionē Mārsuni. ¶ Pro qua p̄mittūƭ aliq̄. Primo p̄mittiƭ ꝙ de tp̄e & motu q̄ dicim⁹ eē nō habem⁹ nisi indiuisibile: vt de tp̄e instāti: & de motu mutatū eē: idō ſз veritatē nihil habem⁹ de p̄terito: nec de futuro. ¶ 2° p̄mittiƭ ꝙ iste ꝓpōnes nō sunt vere: mot⁹ est: & tp̄s est. ꝙ si videāƭ ɔcedi ab auctorib⁹ h̄ est q2 mā nō exigit difficultatē ō eē tpis: pp breuiloquiū eni & ɔcept⁹ mentis facili⁹ exprimendos. ſm istū vulgarē modū locuti sūt multi de tp̄e: quoꝝ auctres itelligēde & retorquēde sunt ad verbū ō futuro vl̄ de p̄terito. ¶ 3° p̄mittiƭ ꝙ qđlibз succeᵐ erit i mēsura sibi eq̄li: & silr̄ fuit i mēsura sibi eq̄li. q̄re cū succeᵐ icludat p̄us & posteri⁹ nō pōt esse in instāti. Cōcediƭ tñ ꝙ in q̄lз instāti itrinseco tp̄is alicui⁹ celū icipiet moueri & desinet moueri & ita ɔ̄r r̄ndeƭ ad hāc pōnē sic r̄nsuз est supra cū tractabaƭ de reꝝ iceptiōe vl̄ desitiōe. ¶ His p̄missis ponunƭ ɔ̄-

nes r̄nsione. ¶ p̄ᵃ ɔ̄. Nulla res successiua pōt incipe eē: nec aliq̄ desinere eē. pbaƭ: q2 nullū successiuū imediate post h̄ erit: nec aliqđ imediate ante hoc fuit. ¶ 2ᵃ ɔ̄. Nō est poſſe ꝙ aliqs mot⁹ vel aliqđ tp̄s incipiat eē: q̄uis poſſe sit ꝙ incipiat eē aliqs mot⁹ vel aliqđ tp̄s. hec ois patēt p hoc: q2 quocūq̄ successiuo signato futuro. nullū erit p̄ᵐ ps eius. ¶ Et si argƭ ɔ̄: q2 tu ɔcedis ꝙ icipiet eē mot⁹ & ꝙ incipit esse tp̄s: aut ḡ p pōnē de p̄nti aut per remotionē de p̄nti. si p̄ᵐ: vt pз. nз et 2ᵐ: qđ pbaƭ: q2 si 2° mō incipit eē p remotionē de p̄nti: tūc hз pbari sic p te: nūc nō est mot⁹: & imediate post h̄ erit mot⁹ in aliq̄ instāti. igiƭ incipit eē mot⁹. sed minor est fl̄s p te: q2 mot⁹ nō est in aliq̄ instāti p te. q̄re &c̄. ¶ R̄nr ꝙ illa pbatio facta cū ly in aliq̄ instāti tз solū i rebus pmanētibus & nō successiuis. q̄re dз dici sic. nūc nō ē mot⁹. & imeᵗᵉ post h̄ erit mot⁹. ḡ incipit eē mot⁹. & vtraq̄ est vera. q̄re &c̄. ¶ 3ᵃ ɔ̄. Nō est poſſe ꝙ aliq̄r velociter vl̄ tarde icipiat vel desinat aliqđ moueri: q̄uis sit poſſe ꝙ incipiat aliqđ ifinitū tarde moueri. h̄ pз p h̄: q2 q̄cūq̄ successiuo signato futuro/nulla erit p̄ᵃ ps ei⁹. ¶ Ex his faciliter r̄ndeƭ ſm hāc viā ad argᵐ in oppᵐ. ¶ Ad p̄ᵐ dī ꝙ illa regula ē ō reb⁹ pmanētib⁹ & nō successiuis: & h̄ ēt dз limitari sic ſm Mārsuniū sup̄. si aliq̄ res ē i aliq̄ istāti illa icipit, vl̄ icipiet eē. de reb⁹ vō successiuis nō daƭ regula quo ad iceptionē vl̄ desitionē: q2 nulla res successiua icipit eē. ¶ Ad 2ᵐ p̄ncipale negaƭ añs: q̄uis ēt negari possit ɔña. Et ad pbationē cū dī ꝙ sequunƭ incōueniētia multa negaƭ. Et ad p̄ᵐ incōueniēs: cū dī sequiƭ ꝙ mot⁹ celi non sit etern⁹: q2 nō semp̄ est ex q̄ nō est nūc. dī ꝙ eternū permanēs: semp̄ fuit: semp̄ est: & semp̄ erit: sз eternū successiuū sp̄ fuit & sp̄ erit: lз nō semp̄ sit: q2 hoc est ɔ̄ rōnem successiui. ¶ Ad 2ᵐ incōueniēs cū dī ꝙ sequiƭ ꝙ mot⁹ celi nō est cōtinuus: q2 est interruptus p quietē instātaneā: dī vt supra ꝙ mot⁹ nō dī discōtinuus: q2 interrūpaƭ p quietē instātaneā: sed q2 interrumpiƭ per quietē tp̄alē. ¶ Et cū tu dicis sequiƭ. ꝙ mot⁹ reflexi non sūt discōtinui: q2 iter eos cadit solū quies instātanea. dī negādo illud: imo inter mot⁹ reflexos cadit q̄es tēporalis. ¶ Et si dī ɔ̄: q2 descēdat canis de turre: & in medio mot⁹ moriaƭ: ille mot⁹ nō est vnus & cōtinuus: q2 nō est idē mobile a p̄n° vsq̄ ad finē: & tñ solū quies instātanea mediat: q2 aliter graue p tp̄s staret sursuз nō ipeditū. ¶ Dī ꝙ ille mot⁹ ē ɔtinu⁹: q2 remanet idē mobile remotū. s. corpus graue siue elemētū p̄dominās in mixto: & hoc sufficit. Et si dī sequiƭ ꝙ in corruptiōe forme s̄balis nō fieret resol̄o vsq̄ ad māз p̄mā. Cōcediƭ totū & nō est incōueniēs. ¶ Ad 3ᵐ incōueniens: cū dī sequitur ꝙ celū staret. diciƭ ſm pħm ꝙ celū stare per tp̄s est ipoſſe sed per instās nō. ¶ Ad 4ᵐ incōueniēs: cū dī: sequiƭ nihil moueri: q2 si aliqđ moueƭ mot⁹ est: & si nō est mot⁹ nihil moueƭ. dī ꝙ iste ꝓpō & siles: entia mouenƭ. retorquende sunt ad p̄teritū & ad futurū. ¶ Ad 3ᵐ p̄ncipale negaƭ añs. s. ꝙ tp̄s sit in instanti. Et ad pbōnes: r̄ndeƭ ad primā cuз dī. tēpus est numer⁹ mot⁹. ḡ tp̄s est. dī ꝙ ista ꝓpō. tp̄s est numerus mot⁹: & ɔsiles: vt tēpus est mensura gn̄abiliū. nō sunt vere nisi retorqueanƭ ad p̄teritū & ad futurum. ¶ Ad 2ᵐ cū dī ꝙ ois ꝓpō vera de futuro relinquit vnaз verā de p̄senti. dī ꝙ h̄ veritatē hз solū in permanentib⁹. ¶ Ad 3ᵐ cum diciƭ. q̄cq̄d est futurū p̄us est p̄ns q̄ p̄teritū. pōt dici silr̄ ꝙ illud dictū est verū solū in pmanētib⁹. ¶ Ad 4ᵐ cū diciƭ si mensuratū est & mēsura est. dī ꝙ illđ veꝝ est de mēsura pmanēte & nō successiua. ¶ Ad 4ᵐ p̄ncipale negaƭ añs. s. ꝙ aliqđ moueri icipiat eē. Et ad pbationē cū dī moueri soꝛ. incipit esse: q2 nūc nō est & imediate post h̄ erit. Concediƭ ꝙ imediate post h̄ erit moueri: & imediate post hoc erit motus: ideo icipit eē moueri: & incipit eē motus: nullū tñ moueri imediate post hoc erit: & nullus mot⁹ imediate post hoc erit: q̄re nullū moueri icipit esse: & nullus motus incipit eē. q̄re &c̄. ¶ Alia ē opio

Argƭ 2°

T. c. 43

Argƭ 3°

t. cō. 120
argƭ 4°

Primus ꝑsupᵐ pro opi. Mā.

2ᵐ ꝑsupᵐ

3ᵐ ꝑsupᵐ

p̄ᵃ ɔ̄.

2ᵃ ɔ̄.

Instan

R̄nsio

3ᵃ ɔ̄

Ad primū p ĉtē motus

Ad 2ᵐ

Instan

R̄nsio

Ad 3ᵐ

Ad 4ᵐ

Opi. cōis

eõis dicẽs q̄ successiuũ ꝑt incipe eẽ ⁊ desinere eẽ. ¶ Pro qua opione Premittit̃ ꝑ q̄ ad hoc q̄ successiuũ sit: suffi/cit ⁊ reqrit̃ q̄ aliqd idiuisibile copulãs ptes eiꝰ sit. ¶ Pre/mittit̃ 2° q̄ oĩs res que aliqñ fuit ⁊ ante nõ est: aliqñ ince/pit eẽ. Silr oĩs res que aliqñ erit ⁊ ante nõ est icipit vel icipiet eẽ. ¶ Jtẽ q̄ oĩs res q̃ aliqñ fuit ⁊ postea nõ est: ali qñ desinit esse. Silr oĩs res q̃ aliqñ erit ⁊ postea non erit aliqñ desinet eẽ. ¶ His ꝑmissis ponunt̃ ʒnes rñsiue. ꝑ° ʒ sit ista. Qõlibet successiuũ finitũ a pte ante aliqñ incepit eẽ. Silr qõlibet successiuũ finituʒ a pte post aliqñ desinet eẽ. ꝑ° ps ꝓbatur: qr tale successiuũ aliqñ fuit ⁊ ante nõ est. igit̃ tale incepit eẽ. tʒ ɔña in ṽtute scdi ꝓsuppositi. 2° pars ꝓbat̃: qr tale successiuũ aliqñ erit ⁊ post non erit. igit̃ ta/le aliqñ desinet eẽ. tʒ ɔña in ṽtute scdi ꝓsuppositi. ¶ Ex q̃ seqtur q̄ totũ tẽpus ꝑteritũ ſm fidẽ incepit eẽ: qr finituʒ est a pte ante. totũ ẽt tp̃s futurũ desinet esse: qr finitũ est a pte post. ſʒ ṽo phm nec tp̃s ꝑteritũ icepit eẽ nec futuruʒ desinet eẽ: qr tẽpus infinituʒ est a pte ante ⁊ a pte post ſm phm q̄ ponit eternitatẽ mũdi ⁊ motus. ¶ 2° ʒ sit ista. Qõ libet successiuũ incipiẽs eẽ incipit ꝑ remotionẽ de pñti ⁊ põnẽ de futuro. sic dicẽdo: nũc non ẽ ⁊ imediate post hoc erit. ¶ Ex quo seqtur q̄ dat̃ vltimũ nõ eẽ successiui quo ad iceptionẽ. ¶ 3° ʒ sit ista. Qõlʒ successiuũ desinẽs eẽ de sinit ꝑ remotionẽ de pñti ⁊ põnẽ ð ꝑterito: sic dicẽdo: nũc non ẽ ⁊ imediate añ hoc fuit. ¶ Ex q̃ seqtur q̄ dat̃ ꝑm nõ esse successiui quo ad desitionẽ. ¶ Ex his facile rñdet̃ ad argaꝰ ʒ istã viã. Ad ꝑm dĩ q̄ successiuũ incipit esse ꝑ remo tionẽ de pñti ⁊ põnem de futuro. Et ad ꝓbationẽ in ɔ̃riũ cũ dĩ. si sic est. igit̃ imediate post h̃ erit: ⁊ si imediate post hoc erit in medietate hore erit: ⁊ in 3° pte ⁊ 4° ⁊ sic in infi nitũ: qõ ẽ absurdũ: qr hora ꝑcise erit in mẽsura sibi adeq̃/ta. Rñdet̃ q̄ hora erit in medietate hore ⁊ erit i hora: ſʒ alr ⁊ alr: qr in hora erit adeq̃te: ⁊ i medietate nõ adeq̃te. ¶ Uel alr dĩ ſm aliquos faciẽdo dĩam iter dicere: i me dietate hore erit hora: ⁊ dicere hora erit in medietate ho re: qr 2° significat q̄ erit in illa tanq̃ in mẽsura sibi adeq̃/tatiõ falsa est. ꝑ° ṽo signat eẽ in illa nõ adeq̃te. q̄re ꝑ° vera est. ¶ Ad 2m negat̃ añs. s. q̄ nullus motus possit eẽ in in/stãti. Et ad ꝓbationẽ cũ dĩ ꝑ si motus est in instãti: ⁊ cum motus sit diuisibile hñs ꝑus ⁊ posteriꝰ: ⁊ instãs sit idiui sibile: seqtur q̄ diuisibile erit in idiuisibili tãquã in mẽsu ra sibi adeq̃ta. dĩ q̄ diuisibile põt eẽ in idiuisibili non ad/equate. s. ſm aliqd eius qõ ẽ in illo: qm mutatũ eẽ: qõ est ɔ̃tinuãs ptes motꝰ: est in istãti. q̄re ⁊c̃. ¶ Et ad aliã ꝓba/tionẽ si motus ẽ in istãti. ğ aliqd mouet̃ in istãti: põt ɔce/di ɔña ⁊ ɔñs: ſʒ negatur postea q̄ moueri sit alr se hr̃e in trisece ⁊ formalr ꝑ tp̃s q̃ ꝑus: sed de h̃ in sequenti qõne videbit̃. ¶ Posset ẽt fieri dĩa ðdo. in instãti est motus: ⁊ motꝰ est in istãti: qr 2° significat rẽ adequate eẽ in instãti ⁊ ꝑ° nõ: q̄re ꝑ° ɔcedẽda eẽt: ⁊ scda negãda. ¶ Ad 3m negat̃ añs. s. q̄ tp̃s non possit eẽ in instãti ad bonũ intellm. Et ad ꝓ bationeʒ: qr seqtur si tp̃s est: q̃libet ps tp̃is est: ⁊ si q̃libet pars tp̃is est nulla desinit eẽ. Negat̃ q̄ si tp̃s est / q̃libʒ ps tp̃is est. Et cũ tu arguis. si tp̃s est / aliq̃ pars tp̃is est: ⁊ nul la ps tp̃is est que nõ sit. ergo q̃libet ps tp̃is ẽ. negat̃ ɔña: qr non bñ accipit̃ 2° exponens que dʒ eẽ ista: ⁊ nulla ẽ ps tp̃is q̃ non sit: q̃ est falsa: qr ꝑteritũ est ps tp̃is que non ẽ. silr futurũ. quare ⁊c̃. ¶ Ad aliã ꝓbationẽ cũ dicis: qr dã to oppõm seqtur q̄ aliqd erit cõpõm ex aliqbus quoꝝ neu trum est. pʒ: qr tp̃s pñs cõponitur ex ꝑterito ⁊ futuro. cõ cedit̃ ɔña ⁊ ɔñs: ⁊ nõ incõuenit i successiuis q̄ aliqd com ponat̃ ex ptibꝰ q̃ nõ sunt: dũmõ ɔtinuent̃ adinuicẽ ꝑ istãs pñs. ¶ Ad 4m cũ dicis: q̄ seqtur ex hac positiõe q̄ tãdiu erit aliqõ tp̃s: q̃diu erit aliq̃ ps eiꝰ. ɔñs ẽ falsuʒ: qr mul/ta incõueniẽtia sequũtur ad illud. negat̃ ɔ̃tia. s. q̄ seq̃tur ex hac põne q̄ tãdiu erit tp̃s q̃diu erit aliq̃ eius ps: qr ꝑ teritũ est ps pñtis tp̃is: ⁊ tñ pñs non ẽ q̃diu est ꝑteritum silr futuꝝ est ps ꝑsentis tp̃is: ⁊ tñ ꝑsens non est: q̃diu est futuꝝ. q̄re nõ opʒ rñdere ad illa icõueniẽtia q̃ deducit̃ ex ɔ̃trarũ ɔñs nõ debite iferat̃ ex añte. q̄re ⁊c̃. ¶ Circa dcã cadũt aliq̃ difficultates. Pria difficultas ẽ. an aliqs mo/tus sit eternus: ⁊ ɔñr talis motꝰ non icipiat esse de nouo. ¶ Et argr̃ q̄ sic. de motu celi ex duabꝰ rõnibꝰ phi positis 8° phyñ. Pria rõ est. si motꝰ nõ sit eternꝰ seqtur q̄ ante ꝑm motũ eẽt motꝰ. ɔñs est absurdũ: ⁊ ꝓbat̃ ɔña: qr aut mo/bile ⁊ mouẽs sunt facta aut sũt ꝑpetua. si facta: igr̃ factio eoꝝ q̃ ẽ mutatio q̃dã ꝑcedit motũ eoꝝ: q̄re ante ꝑm motũ est mutatio ⁊ ɔñr motus. Si ṽo sunt ꝑpetua: ⁊ nõ fit sem per motꝰ: igit̃ añ qescebãt ⁊ ɔñr aliq̃ cã qetis erat: sed q̃ diu erat talis cã qetis non erat motus. igit̃ si dʒ incipere motꝰ de nouo: opʒ vt talis cã qetis remoueat̃: ſʒ nõ remo uet̃ nisi ꝑ mutationẽ quãdaʒ: igit̃ aliq̃ mutatio ꝑcedit ꝑm motũ. ¶ Jtẽ si mouẽs icepit de nouo mouere mobile cũ ꝑus non moueret. igit̃ aliq̃ habitudo fuit inter mobile ⁊ mouẽs q̃ ꝑus nõ fuit: ſʒ habitudo ⁊ relõ ꝓsupponit mu/tationẽ saltẽ alterius extremi. igit̃ aliqua mutatio ꝑcessit ꝑm motũ. ¶ 2° rõ. si tp̃s sp̃ fuit: ⁊ motꝰ sp̃ fuit: ſʒ tp̃s sp̃ fuit. ğ ⁊ motꝰ semp fuit. pʒ ɔña cũ maiori: qr tp̃s ẽ nũs motꝰ. minor ꝓbat̃. ꝓsupponẽdo q̄ qñ ꝑus ⁊ posterius ẽ tẽpus sit. tũc arguit̃ q̄ semp fuit ꝑus ⁊ posteriꝰ: qr si nõ. da vnũ nũc ꝑm tp̃is. añ qõ dicas non fuisse tp̃s: ⁊ arguit̃ sic. h̃ est ꝑm tp̃is. igit̃ añ ip̃m non est tp̃s. si añ non ẽ tp̃s ꝑus non est tp̃s. q̄re ꝑus ẽ ante nũc datũ. igit̃ ⁊ tp̃s est añ: qr vbi ẽ ꝑus ibi est tp̃s. ¶ Jn oppm argr̃: qr oĩs motꝰ est de ɔ̃rio i ɔ̃riuʒ. ꝑ phm 5° phy. ſʒ oĩs motꝰ factus iter ɔ̃ria ẽ finitus. igitur oĩs motꝰ est finitus. ¶ Jtẽ arguit̃. de oĩ trãsmuta/tione q̄ est finita: qr oĩs trãsmutatio ẽ ex ꝑuatione tanq̃ ex termino a quo ad formã tanq̃ ad terminuʒ ad quẽ. ꝑ phy. ſʒ oĩs mutatio q̃ clauditur iter duos terminos ẽ fini ta. ğ oĩs trãsmutatio ẽ finita. ¶ 2° argr̃ sic. Tp̃s ẽ finituʒ. ğ motꝰ est finitus. tʒ ɔña: qr mẽsura ⁊ mẽsuratũ nõ se ex/cedũt. añs ꝓbatur: qr oĩs mẽsura est finita cũ sit cognosci bilis a nobis. ifinim. n. est ignotũ: ſʒ tp̃s ẽ mẽsura: igit̃ tp̃s est finitũ. q̄re ⁊c̃. ¶ De hoc sunt duomodi rñdẽdi. Unus est Cõmẽtatoris ⁊ seq̃tiũ dicẽtiũ q̄ motus ẽ eternꝰ: Tũ qr si motꝰ incepisset: ante ip̃m fuisset motꝰ: Tũ ẽt qr tp̃s non ꝑt incipe eẽ: cũ de tp̃e nõ sit nisi nũc: ⁊ ip̃m nũc est me diũ iter ꝑteritũ ⁊ futurũ. q̄re semp fuit tp̃s. ¶ Confirmat duabꝰ rõnibꝰ Cõm. Prior: qr a volũtate antiq̃ non ꝑt pro duci aliqd de nouo nisi inter ipsaʒ ⁊ rẽ ꝓductã cadat no ua habitudo: ſʒ habitudo ꝓsupponit mutationẽ alterius extremi. igit̃ talis mutatio ꝑcedet ꝑm motũ. ¶ 2° qr si vo lũtas antiq̃ aliqd ꝓducit de nouo: aut alr se hʒ nũc q̃ pri us: aut nõ. si nõ: nõ magis ꝓducit nũc illõ q̃ ꝑus. Si ṽo alr se hʒ: tũc mutatio q̃ est ex pte ipsiꝰ erit ꝑor mutatione q̃ ponit̃ ꝑ°. ¶ Ex his rñdet̃ ad argm in oppm pro hac via. Ad ꝑm dĩ q̄ ɔcedũt de motu finito: ⁊ trãsmutatione fini/ta: nõ aũt de infinito. Et negat̃ q̄ oĩs motus sit iter ɔ̃ria ꝓ ꝑ̃le. ¶ Ad aliud dĩ q̄ ꝓcedit de mẽsura finita: ⁊ negatur q̄ oĩs mẽsura sit finita: ſʒ oĩs mẽsura ꝑfecte cognita a no bis sit finita. ¶ Alius modus rñdẽdi est ſm fidẽ ⁊ verita tem: q̄ dicit q̄ motꝰ nõ est eternꝰ: ſʒ icepit eẽ de nouo. naʒ in ꝑ° rex creatiõe ꝓduxit deꝰ celũ ⁊ terrã ⁊ intelligẽtias: ⁊ tp̃s in ꝑ instãti tp̃is icepit eẽ motꝰ. ¶ Ex his pʒ ad rões phi. Ad ꝑmã negat̃ ɔña. Ad ꝓbõnẽ dĩ q̄ mouẽs est eter/nũ ⁊ mobile ẽ factũ. s. celũ nõ qdẽ ꝑ mutationẽ q̃ sit termi nus motꝰ: ſʒ ꝑ simplicẽ emanationẽ que dr̃ creatio. ¶ Et ad aliã ꝓbõnẽ ɔcedit̃ q̄ aliq̃ habitudo cadit iter mouẽs ⁊ motũ ð nouo: ſʒ negat̃ q̄ talis hitudo reqrat mutatio/nẽ in altero extremo: ſʒ sufficit q̄ seq̃tur simplicẽ emana tionẽ in altero extremo. ¶ Ad 2m rõnẽ de tp̃e negatur q̄ tp̃s sp̃ fuit. Ad ꝓbõnẽ cũ dr̃ sp̃ fuit ꝑus ⁊ posteriꝰ. negat̃. Ad ꝓbõnẽ admittit̃ q̄ dat̃ nũc qõ est ꝑm tp̃is. Et cuʒ dr̃ ʒ: qr si est ꝑm tp̃is. igit̃ ante ip̃m non fuit tp̃s: sed ante di/

cit ꝑus:ꝛ ꝯñr tp̃s erit añ.dĩ ꝙ cũ dĩ:añ ipm̃ nõ fuit tp̃s. ly añ/dicit solũ tp̃s ad imaginationẽ.sicut cũ dĩ ꝑn̄ᵐ ma/gnitudis eẽ qͦ nihil ẽ.ly eẽ/nõ dicit locũ nisi ad imaginationẽ.põt ẽt dici ꝙ ly añ/dĩc durationẽ eternã q̃ ꝑcedit tẽpus.

Ad ꝑmã rõnẽ Cõmẽta.rẽ.

℄ Ad ꝑᵐ rõnẽ Com̃.iã pꝫ:ꝙ a volũᵗᵉ antiq̃ non põt ꝓduci aliqd de nouo nisi cadat noua habitudo īter volũtatẽ antiquã ꝛ rẽ ꝓductã:ſꝫ talis hitudo nõ necio ꝑsup/ponit mutationẽ ĩ altero extremoꝝ:ſꝫ sufficit ꝙ presuppo/nat simplicẽ emanationẽ.

Ad 2ᵐ.

℄ Ad aliã rõnẽ dĩ ꝙ agẽs per volũtatẽ pt̃ ꝑ volũtatẽ eternã ꝓducere effectũ nõ eternũ ſine mutatione eiꝰ:ꝛqꝛ ab eterno determinauit ꝓducẽ effectũ qñ ꝓduxit:nec nũc vult aliqd:qͦ añ nõ voluerit. Ad argᵐ:igĩ dĩ:ꝙ nũc nõ se hꝫ alr̃ q̃ꝫ ꝑus itrisece:qꝛ nũc non vult aliqd qͦ ꝑus nõ voluerit:ꝛ cũ iferĩ:igr̃ nõ magĩ nũc ꝓducit q̃ꝫ ꝑus.negaĩ ꝯña:qꝛ volũtas diua determinauit se ꝓducturã effectũ nũc ꝛ nõ ꝑus.q̃re.

2ᵃ difficul/tas ãnexa. ꝑᵃ opi.

℄ Restat difficul/tas.an de mẽte ph̃i sit ꝙ mũdus sit eternus. ℄ De h̃ sunt opiones. Nã qdã dicũt ꝙ nõ:ꝛ rõ eoꝝ ẽ:qꝛ ph̃s ꝑ top.dicit ꝙ mũdus sit eternꝰ.ẽ ꝓblema:ꝛ postea diuidẽs ꝓble/mata dĩc.ꝙ alia sunt ad q̃ rõnes hẽmꝰ ad vtrãqꝫ ptẽ:ꝛ aͦ sunt ad q̃ rõnes nõ hẽmꝰ:cũ sint nimis ardua ꝛ difficilia: vt ꝙ mũdus sit eternꝰ.hec ph̃s. Quare pꝫ ꝙ ꝺm mẽtem ph̃i nõ ẽ aliq̃ rõ verisĩis ad ꝓbãdũ ꝙ mũdus sit eternus. Et si dĩ ꝙ 8ᵒ phy.ph̃s adducit rõnes ad ꝓbãdũ ꝙ mũdus sit eternꝰ:dĩ ꝙ ꝯditionatas rõnes adducit:ꝛ nõ simplr̃. ꝓcedũt.n.rõnes de factione physica q̃ ꝑsupponit mãm ꝛ nõ alr̃:ꝛ ꝑsupponit ẽt ꝙ nũc sit mediũ ꝑteriti ꝛ futuri ꝛc̃.

2ᵃ opi.

℄ Alij ῡo dicũt ꝙ mẽs ph̃i ẽ ꝙ mũdus sit eternꝰ. q̃ꝛ rõ est:qꝛ ex eternitᵗᵉ motꝰ ꝓbat ph̃s ꝑᵐ motorẽ esse.8.physi.ꝛ illud idẽ.9.meta.q̃re ꝑsupponit eternitatẽ motus tanq̃ꝫ ꝓbatam eẽ.Et si diceres:q̃uo ḡ ponit ꝑ top.ꝙ mundus sit eternꝰ sit ꝓblema neutrũ.dĩ ꝙ ibi forte loqtur ꝺm opinionẽ alioꝝ ph̃oꝝ quoꝝ aliq ponebãt mũdũ eternum: ꝛ aliq non.Et q̃ꝫuis ponaĩ ꝓblema:dicit tñ ꝙ ad ip̃ꝫ nõ habemꝰ rõnes ad vtrãqꝫ ptẽ.ſ.physice loq̃ndo.hãc viã seq/tur Thomas 8ᵒ phy.ꝛ cõiter sic creditur de ph̃o.

3ᵃ difficul/tas ãnexa. Affirma/tiue argĩ. T.c.23.

℄ Alia difficul.ẽ circa vnã rñsionẽ datã veꝝ in corrupᵗⁱᵉ forᵉ sba/lis fiat resolͦ vsqꝫ ad mãm ꝑᵐ. ℄ Et argĩ ꝙ sic.ex dicto ph̃i ꝑ de gñone.vbi dĩ ꝙ gñō ẽ trãsmutatio totiꝰ in totũ/ nllͦ sensibilĩ remanẽte:mõ si nullũ sensibile remanet.igĩ in corruptione fit resolͦ vsqꝫ ad mãm ꝑᵐ.

Confir.

℄ Confirmaĩ ex dicto Com̃.2ᵒ de aĩa cõmẽ.4ᵒ vbi ponẽs drñam īter for/mã sbalẽ ꝛ accn̄talem dicit ꝙ forᵃ sbalis aduenit subto in pura potentia. forma ῡo accidentalis aduenit subto in actu.

Negatiue arguit ꝑᵒ. T.c.26.

℄ In oppᵐ argĩ ex dicto ph̃i 2ᵒ de aĩa cap̃ 3ᵒ in fi.vbi dicit:ꝙ vniuscuiusqꝫ actꝰ ĩ ꝓpria mã aptꝰ natꝰ ẽ fieri.Ex quo dicto assumiĩ cõiter ꝙ actꝰ actiuoꝝ sũt in patiẽte bñ disposito.q̃re cũ forᵃ subalis sit actꝰ ipsa sit in mã disposi/ta:ꝛ nõ ĩ mã exñte in pura poᵃ.

Argĩ 2ᵒ

℄ Itẽ in 2ᵒ de gñone dicit ph̃s ꝙ in hñtibꝰ symbolũ facilior ẽ trãsitus:ſꝫ h̃ non ẽ nisi qꝛ non corrũpiĩ q̃litas symbola.igiĩ ĩ corruptione forᵉ remanet q̃litas sensibilis.

Confir.

℄ Confirmaĩ ex dicto Com̃.in de suba orbis.vbi dicit ꝙ dimẽsiones iterminate sũt eterne mãe ꝑᵉ.ꝛ 7ᵒ physi.dicit ꝙ q̃litates ꝑᵉ sunt disponentes mãm ad receptionẽ cuiuslibet forme subalis.igiĩ nõ cor/rũpiĩ q̃ꝫtitas iterminata:nec q̃litates ꝑᵉ in corruptiõe forme subalis.

Co.ꝑ.2. 4ᵒ.

℄ De h̃ sunt due opiones ꝑncipales.Una est cõis quã seqĩ Thomas dicẽs.ꝙ ĩ corruptione forᵉ sbalis fit resolͦ vsqꝫ ad mãꝫ ꝑᵐ:ꝛ ĩ tali corruptione nihil remanet ꝑter mãm:qꝛ forᵃ q̃ fit de nouo ꝑ gñonẽ recipiĩ in mã ꝑᵃ nuda oĩ dispõne.

Ad primũ ꝓ pte nega/tiua rñ

℄ Ad argᵐ in ꝯtriũ dicit ꝙ actꝰ subalis fit in mã disposita ex ꝯñti ſꝫ non ꝑ:vñ in ꝑ instãti itrodu/ctionis forᵉ subalis corrũpunĩ oẽs dispões ꝑcedẽtes:ꝛ in eodẽ istãti siĩes dispões itroducuntur ex ꝯñti.

Ad 2ᵐ. ad ꝯfir.

℄ Ad aliũd de q̃litate symbola silr̃ dĩ. ℄ Ad ꝯfirmationem negat ꝙ q̃ꝫtitas sit eterna mãe ꝑᵉ:ꝛ silr̃ negat ꝙ eadẽ q̃litas ꝑᵃ disponat ad receptionẽ diuersoꝝ formaꝝ sbaliũ. ℄ Cõtra rñsionẽ ad ꝑᵐ sunt due instãtie.

Instan.ĩ ꝯ rñsionẽ

ꝑma ẽ:qꝛ non vĩ ꝙ ille dispões ꝑcedẽtes possint corrũpi:qꝛ nec ꝑ se nec ꝑ acci/dẽs:qͦ ꝓbaĩ:qꝛ qͦ corrũpiĩ ꝑ se corrũpiĩ a ꝯrio.ꝑ ph̃m in de causis longitudis vite:ſꝫ ille non corrũpunĩ a ꝯrioꝝ qꝛ nĩl ꝯriaĩ eis nisi dispões corrupte ꝑ eas:ſꝫ ab illis nõ pñt corrũpi.q̃re ꝛc̃.ꝛ ẽt non possint corrũpi ꝑ accñs.ꝓbatur:qꝛ qͦ ꝑ accñs corrũpiĩ/corrũpiĩ ad corruptionẽ alterius:ſꝫ ille ñ corrũpũtur ad corruptionẽ alterius:qꝛ nec subti nec efficiẽtis ꝯseruãtis.q̃re ꝛc̃.

Instan. 2ᵃ

℄ 2ᵃ istãtia ẽ:qꝛ illo dato seqtur ꝙ motꝰ finitꝰ sit sine termino ad quẽ.ꝯñs est fĩm.ꝓbaĩ ꝯña:qꝛ in vltĩᵒ istãti ĩ quo dꝫ itroduci terminꝰ motꝰ ꝑcedẽtis oẽs dispões ꝑcedẽtes sunt corrupte:igiĩ nullus ẽ terminꝰ talĩ motꝰ.

Ad ꝑᵐ.

℄ Rñdeĩ ad ꝑᵐ istãtiã ꝙ ille dispões ꝑcedẽtes corrũpunĩ ꝑ accñs.ſ.ꝑꝑ icompossibilitatẽ quã hñt cũ forᵃ sequẽte.ꝛ si dĩ ꝯ:qꝛ ꝯsiĩes manent cũ illa forᵃ:dĩ ꝙ ẽ ipossibiles q̃ꝫtũ ad itroduci:ꝛ ñ q̃ꝫᵐ ad eẽ.

Ad 2ᵐ.

℄ Ad 2ᵐ istãtiã dĩ ꝙ talis motꝰ terminaĩ extrisece ad dispões ꝯsiĩes q̃ ex ꝯñti itroducunĩ.ꝛ si dĩ ꝯ:qꝛ terminꝰ motus ẽ idẽ nũo cũ motu ꝑcedẽte:differẽs ab eo solũ ꝺm magĩ ꝛ minꝰ.dĩ ꝙ veꝝ ẽ de termino itrisecο motꝰ:ꝛ non de extrisecο.q̃re ꝛc̃.

Opi.mo/dernoꝝ.

℄ Alia opio ẽ modernoꝝ dicẽtiũ:ꝙ ĩ corru/ptione forᵉ subalis ñ fit resolͦ vsqꝫ ad mãꝫ ꝑmã:imo forᵃ subalis recipiĩ in mã actuata ꝑ dispões q̃litatiuas ꝛ q̃ꝫ/titatiuas.

Ad ꝑᵐ ꝓ parte affir/matiua rñ.

℄ Et ad dcm̃ ph̃i ꝙ gñō est trãsmutatio:nullo sensibili remanẽte.itelligiĩ sub eodẽ gradu vel termino. non eni manet eadẽ q̃litas in gñato ꝛ corrupto sub eodẽ gradu:neqꝫ eadẽ q̃ꝫtitas sub eodẽ termio.q̃re ꝛc̃.

Cõfir.

℄ Ad dcm̃ ῡo Com̃.dĩ ꝙ itelligit ꝙ forᵃ subalis recipiĩ ĩ subto ĩ pura poᵃ put poᵃ opponiĩ actui subali:forᵃ ῡo accñtalis recipiĩ ĩ sbto ĩ actu sbali exñte. ℄ 2ᵐ ῡo tenẽtes pluralitatẽ formaꝝ ĩ mixto.mã actuata ꝑ forma sbalẽ nõ vltimatã põt recipe aliã formã sbalẽ.Et iõ ꝺm viã Com̃.cuꝫ forme elr̃oꝝ formalr̃ remaneãt ĩ mixto:nõ corrũpunĩ ĩ gñone mixti:qꝛ sũt ĩ poᵃ ad vlteriorẽ formã:neqꝫ corrũpũĩ q̃liᵗᵉˢ ꝑᵉ:qꝛ determinãt sibi formã elr̃ti tanq̃ꝫ subm ꝓpriũ:ſꝫ ꝺꝫ viã ꝑcedẽtẽ nõ sic:qꝛ q̃litates ꝑᵉ nullũ subm sibĩ determi/nant.Et h̃ de ista q̃õne sufficiant. ℄ Q.õ. xj.

Negatiue arguitur

Utrum moueri sit alr̃ se hẽre q̃ꝫ ꝑus in/trinsece ꝛ formalr̃. Negaᵘᵉ argĩ ꝑ:qꝛ h̃ dato seqĩ ꝙ si aĩa sor.alteraĩ ad sciaꝫ/ ipso sor.qescẽte ab alijs motibꝰ:ꝙ q̃lꝫ ps q̃ꝫ/titatiua eiꝰ alteraretĩ ad sciaꝫ.ꝯñs ẽ fĩm:vt ꝓ/babo.Et ꝓbaĩ ꝑ ꝯña:qꝛ si aĩa alteraĩ ad sciam:cũ illa alteratio sit accñs aĩe:ꝛ seqĩ ꝙ ẽ in aĩa vbicũqꝫ repiĩ aĩa:q̃re aĩa in pede alteraĩ ad sciaꝫ ꝛ ĩ q̃cũqꝫ pte .Et seqĩ vlteriꝰ: igiĩ pes alteraĩ ad sciaꝫ:ꝛ silr̃ q̃cũqꝫ ps eiꝰ.ꝓbaĩ ꝯña:qꝛ pes ꝛ silr̃ q̃cũqꝫ ps se hꝫ alr̃ q̃ꝫ ꝑus intrisece ꝛ formalr̃:qꝛ recipit sciaꝫ rõne aĩe:quã ꝑus nõ recipiebat.Qꝫ aũt ꝯñs ꝑnˡᵉ sit fĩm argĩ:qꝛ seq̃reĩ ꝙ q̃cũqꝫ motu moueretĩ vna ps moueretĩ ꝛ altera:imo totũ cõpoᵐ:qͦ est fĩm.pꝫ ꝯñtia:qꝛ aĩa q̃ est in vna pte est in altera ꝛ in toto cõpoᵗᵒ:q̃re altera ps moueretĩ ꝛ totũ cõpoᵐ.pꝫ ꝯña:qꝛ tã altera ps q̃ꝫ totũ cõpoᵐ alr̃ se hꝫ q̃ꝫ prius rõne aĩe q̃ est ps eiꝰ:q̃ue aĩa se hꝫ alr̃ q̃ꝫ ꝑus.q̃re ꝛc̃.

Argĩ 2ᵒ.

℄ 2ᵒ argĩ sic.Signeĩ mixtũ nũc no/uiter gñatũ qͦ nõ antea fuerit cꝰ mã ꝯtinue alteraĩ ꝛ al/terabiĩ:ꝛ imediate añ h̃ alterabaĩ:ꝛ seqĩ ꝙ illud mixtuꝫ nũc ꝑ mouetĩ.pꝫ:qꝛ in eo ẽ motꝰ:ꝛ eiꝰ ps mouetĩ.puta ps mãlis:ꝛ tñ illud mixtũ añ non mouebaĩ.pꝫ:qꝛ antea non erat:igiĩ moueri nõ est alr̃ se hẽre q̃ꝫ ꝑus.

Argĩ 3ᵒ

℄ 3ᵒ arguiĩ sic: motꝰ ꝛ tp̃s nõ dñt a rebꝰ ꝑmanẽtibus:igiĩ moueri nõ est alr̃ se hẽre q̃ꝫ ꝑus.pꝫ ꝯña.añs ꝓbaĩ:qꝛ.si sic seq̃reĩ ꝙ aliq̃s eẽt motꝰ q nõ eẽt successiuus.ꝯñs ẽ falsũ:ꝛ ꝓbaĩ ꝯña: h̃ motu signato pro certo istãti vniformi quo ad ꝺm:qͦ mouetĩ difformiter quo ad tp̃s. Itẽ seqĩ ꝙ qͦlꝫ qͦ mouetur localr̃ ẽ hñs ĩ se oẽ accñs motũ.ꝫꝫ ꝯñs:qꝛ motu re ꝺꝫ se ꝛ qͦlꝫ sui localr̃:mouetĩ oẽ qͦ est in eo. igiĩ ꝛ tũc mouetĩ motꝰ in eo subiectiue exñs. Itẽ seqĩ q̃ꝫ extẽsum ẽ subiectiue in

lextēso ꝛ i idiuisibili.pꝫ:q2 mot⁹localis ē subiectiue in aia.
Affirmati ue arguit. ¶ In opp^m arᷣ ꝙ moueri sit alr̄ se hr̄e q̄ꝫ prius intrīsece ꝛ for
T.c.7. malr̄:q2 ipōle est i^o qd̄ mouet eē in eadē dispōne re^u timi
Argr̄ 2° ni ad quē.igr̄ qd̄ mouet de necitate se hꝫ alr̄ q̄ꝫ prius intri
sece ꝛ fozalr̄.pꝫ ꝯ^ñ:ꝛ añs est phi 6° phy.¶ 2° argr̄ sic.Dū
mobile mouet̄ ꝯtinue sp plꝰ accedit ad terminū ad quē.
igit̄ ꝯtinue plꝰ hꝫ de termino ad quē q̄ꝫ prius.igr̄ se alr̄ q̄ꝫ
Argr̄ 3° prius itrisece ꝛ fozalr̄.¶ 3° q2 dato opp^m.s. ꝙ i^o qd̄ mouet̄
nō se hēat ꝯtiue alr̄ q̄ꝫ prius:se^r ꝙ i^o qd̄ mouet̄ aliqn̄ qescit
dū mouet̄.ꝯñs est absurdū:ꝛ pꝫ ꝯ^ñ:q2 qescē est eodē mō
se hr̄e sicͭ prius.q̄re ꝛc̄.¶ Rñdeo dbō ꝙ cōit̄ diffinit̄ moue
riꝙ est alr̄ se hr̄e q̄ꝫ prius itrisece ꝛ fozalr̄.¶ Sꝫ de mō li
opi.Mā. mitādi dictā diffōnē sūt due opiones.Una est Mārsiani
dicētis:ꝙ hec diffō sic dꝫ limitari. Moueri est alr̄ se hr̄e
nūc q̄ꝫ prius itrisece ꝛ fozalr̄ p tp̄s sm se:vl̄ saltē sꝫ aliquā
sui pt̄ē put est pᵉ illi⁹:dr̄ ꝑ p tp̄s:q2 si se hr̄e itrisece ꝛ for
malr̄ alr̄ q̄ꝫ prius sufficeret ad moueri:seq̄ret̄ ꝙ mobile in
vlti^o istāti terminātē motū moueret̄.ꝯñs est fm:q2 habi
tib⁹ pñtib⁹ in mā cessat mot⁹.ꝛ pꝫ ꝯ^ñ:q2 in vlti^o istāti mo
bile se hꝫ itrisece ꝛ fozalr̄ alr̄ q̄ꝫ prius:ꝛcū formā vltimataꝫ
hēat tūc quā prius nō hēbat:sꝫ tñ tūc nō se hꝫ alr̄ q̄ꝫ prius p
tp̄s:q̄re tūc nō mouet̄.dr̄ 2° sm se vel saltē sm aliquā sui
pt̄ē:put est pᵉ illi⁹:q2 si aia soz.i aliq̄ pte mouet̄ i q̄lꝫ ēt p
te ei⁹ mouet:q2 ille mot⁹ subtiue extrā i aia repit̄ vbicūq3
aia repit̄.Et iō mota aia i aliq̄ pte in nlla qescit:sꝫ lꝫ mo
ueat̄ aia i pede:nō dꝫ ꝙ pes moueat̄:q2 nō mouet̄ i pede
inq̄ꝫ^m ē pᵉ ei⁹:si ꝟo moueret̄ i pede inq̄ꝫ^m pᵉ ei⁹:tūc bñ pes
Ad pri^m p parte nega tiua dicit. moueret̄.¶ Ex his pꝫ rñsio ad arg^m sm istā opionē.Ad
p^m negat̄ ꝯña.s.ꝙ si aia soz.alterat̄ ad sciaꝫ ꝙ q̄lꝫ pᵉ q̄nti
tatiua soz.alteret̄ ad sciam.Et ad pbōnē cū dr̄.si aia alte
rat̄ ad sciaꝫ cū talis alteratio sit accñs aie:igr̄ talis alta
tio est i aia vbicūq3 repiat̄ aia:ꝛ ꝯñr aia alterat̄ i q̄cūq3 p
te:ꝯcedit̄.sꝫ cū dr̄ vlteri⁹:igr̄ pes alrat̄ ad sciaꝫ:negat̄ ꝯ^ñ:
q2 aia nō alterat̄ in pede inq̄ꝫtū est pᵉ ei⁹.¶ Ad 2^m dr̄ ad
misso casu grā arg^m ꝙ illud mixtū nō mouet̄:ꝛ tñ plus q̄ꝫ
Ad 2^m ei⁹ mediū mouet̄:vel saltē medio:posito ꝙ illud mediuꝫ
hēat fozaꝫ extēsam.¶ 2^m tñ rei ꝟitatē dr̄ ꝙ nō est pōle ꝙ
h mixtū sic sit qn̄ prius fuerit nālr̄ loq̄ndo:iō signato cer
to mixto:qd̄ nūc ꝑ sit:ꝯcedit̄ ꝙ illō mouet̄ ꝛ añ moueba
tur.illō eni añ fuit:sꝫ nec p tp̄s nec p istās.Et nō seq̄t̄.nūc
ꝑ h mixtū est:igit̄ añ h nō fuit:sed se^r ꝙ nō imediate ante
istans qd̄ est pñs in aliq̄ istāti prius fuit.Et ꝯcedit̄ ꝙ aliqd
Ad 3^m gñandum erit añ p^m eē fui:ꝛ icipiet eē postq̄ꝫ fuerit:ꝛ erit
postq̄ꝫ desinet eē:ad istū itellm.¶ Ad 3^m cū dr̄ ꝙ mot⁹ et
tp̄s nō differūt a reb⁹ pmanentib⁹:dr̄ ꝙ mot⁹ localis q̄lꝫ
differt a re q̄ mouebit̄.Et silr̄ tp̄s:ꝛ tūc nō sequunt̄ ꝯnes
ille:q2 mot⁹ localis nō mouet̄ nec pōt moueri:cū mobile
dēat eē idē sub vtroq3 termio.Nec p aliqd̄ instās est extē
Opi.cōis. sus ad eēre aliq̄s mot⁹ p sm aliqd̄.hec Mārsian⁹.¶ 2^a
opio est cōis:ꝙ diffōnē ipsi⁹ moueri sic limitās.Moueri est
alr̄ se hr̄e itrisece ꝛ formalr̄ q̄ꝫ prius p se ꝛ ingescent̄.dr̄ ꝑ p
se:q2 lꝫ aia alr̄ se hēat q̄ꝫ prius re^u scie:q2 h ē tñ p accñs.s.
T.c.20. rōne alteratiōis facte in pte sensitiua:iō nō dr̄ aia moueri
ad sciam:q2 ad sciam nō est mot⁹ 7° phy.Silr̄ si soz.est al
b⁹ ꝛ plato fiat alb⁹:tūc soz.se hꝫ alr̄ q̄ꝫ prius re^u platonis:
q2 recipit silitudinē quā prius nō hēbat:tñ nō dr̄ soz.moue
ri ad silitudinē:q2 p accñs recipit illā:ꝛ nō p se.dr̄ vlteri⁹
ꝛ ingescent̄:q2 via cōis ponit ꝙ in instāti ꝯtinuante ptes
mot⁹ mobile mouet̄:ꝯ Mantuanū:ꝛ tñ sm est ꝙ se hēat
alr̄ q̄ꝫ prius p tp̄s:q2 iplicat ꝙ est i istāti se hēat alr̄ q̄ꝫ prius
p tp̄s:sufficit tñ ꝙ in tali istanti mobile se hēat alr̄ q̄ꝫ prius
ingesceñ:q2 nō qescit sub illo eē.Et p h excludit̄ arg^m qd̄
fiebat ad pbādū ꝙ in vltio istāti terminātē motū mobile
mouebat̄:q2 lꝫ i illo istāti mobile se hēat alr̄ q̄ꝫ prius:non
tñ ingescēt:imo qescēt:q2 mobile in tali istanti qescit sub
Ad pri^m p parte affir illo eē:q̄re post i^o non mutat̄.¶ Ex his facile est rñdē ad
arg^a in oppo^m.Ad p^m nō admittit̄ aiaꝫ alterari ad sciam:
q2 ad sciaꝫ nō est alt̄atio 7° phy.sꝫ alteratio fit in pte sen
sitiua:ꝛ ex ꝯñti p subitā mutationeꝫ gñat̄ certa latitudo
scie subito i aia.¶ Et iō q̄uis aia se hēat alr̄ q̄ꝫ prius re^u
Ad 2^m scie:nō tñ pp h mouet̄ ad sciaꝫ:q2 i^o est p accñs.¶ Ad 2^m
dr̄ ꝙ dat̄ p^m instās mixti:sꝫ negat̄ ꝙ i illo ꝑ istāti moueat̄:
q2 qd̄ mouet̄ prius mouebat̄:q̄re prius erat.Et ad pbatōnē
negat̄ illa ꝯ^ñ:pᵉ māis ei⁹ mouet̄.ḡ totū mouet̄:q2 pꝫ mā
lis prius fuit:iō pōt moueri:sꝫ totū nō prius fuit:q̄re nō pōt
Ad 3^m moueri in illo istāti.¶ Ad 3^m negat̄ ꝙ tp̄s ꝛ mot⁹ nō differūt
a reb⁹ pmanētib⁹.Et ad pbōnē cū ar̄ h de motu vnifor
mi q̄ ad sm ꝛ difformi q̄ ad tp̄s ꝙ talis mot⁹ vniformis
q̄ ad sm nō est successiu⁹:negat̄ h:q2 lꝫ talis mot⁹ dicat̄
vniformis q̄ ad sm:q2 oēs ptes subti eq̄lr̄ acq̄runt.ꝛ di
cat̄ difformis q̄ ad tp̄s:q2 in ptib⁹ eq̄lib⁹ tp̄is ineq̄lr̄ acq
rūt:tñ talis mot⁹ sp dr̄ successiu⁹ in ordie ad tp̄s:q2 aliqd
ei⁹ puta mutatū eē ꝯtinuat ptes ei⁹ adinicē.s.pteritā ꝛ fu
turā.¶ Ad aliud cū dr̄ ꝙ oē qd̄ mouet̄ hꝫ in se oē accñs
motū:ꝛ sic mot⁹ mouet̄:dr̄ ꝙ oē accñs pmanēs p accñs
mouet̄ nō sic de nō pmanēti:q2 qd̄ mouet̄ dꝫ esse idē sub
vtroq3 tmio.¶ Ad aliō negat̄ ꝙ extēsū sit i iextēso ꝛ ne
gat̄ ꝙ mot⁹ sit i aia:q2 aia non mouet̄ p se sꝫ p accidens.
Pri^a diffi cultas an nexa. ¶ Circa dcā cadit ꝑ difficultas.An dato vacuo possit ali
qd moueri i eo.¶ Et vr̄ ꝙ nō ex dcis:q2 cū moueri sit alr̄
se hr̄e q̄ꝫ prius itrisece ꝛ fozalr̄:ꝛ mo^u i vacuo nō possit alr̄
Negatiue arguitur. se hr̄e itrisece ꝛ fozalr̄:q2 nullā formā pōt ibi recipe:q2m
vbi cātur a loco ꝛ nō a vacuo:ḡ nihil pt̄ i vacuo moueri.
Affirmati ue arguit. ¶ In ꝯriū vr̄ phs 4° phy.q admisso vacuo grā arg^u ad
mittit fieri motū in ipo.¶ Rñsio:cōit̄ dr̄ ꝙ sic vacuū ad
Rñsio mittit̄ ad imaginationē:ita admitit̄ motū localē fieri in
ipso vbi imaginariū acq̄rit̄ mobili:sic̄ ꝛ in pleno acq̄rit̄
Rñsio 2ª mobili vbi verū.¶ Alr̄ pt̄ dici ꝙ i vacuo mobile non se
hꝫ alr̄ q̄ꝫ prius itrisece ꝛ fozalr̄:sꝫ soluꝫ extrisece re^u cētri ꝛ
poloꝝ mūdi ꝛ diffō data de moueri nālr̄ solum ꝓcedit.
2ª difficul tas annexa Affirma tiue arguit. ¶ Alia difficultas isurgit:vtrū dato vacuo ḡue vel leue
simpr̄ possit i eo moueri successiue.¶ Et ar̄ ꝙ sic:q2 neēe
est mobile in vacuo prius puenire ad me^m q̄ꝫ ad extremū:
igit̄ mobile in vacuo necio successiue mouet̄.pꝫ ꝯña:q2
non est aliō successio in motu nisi mobile prius puenire ad
vnū pūctū medij q̄ꝫ ad aliō.añs pbat̄:q2 ipōle ē mobile
sil̄ puenire ad me^m ꝛ ad extremū:q2m tunc occuparet sil̄
me^m ꝛ extremū:qd̄ est ipōle.igit̄ neēe est prius puenire ad
Confir. me^m q̄ꝫ ad extremū.¶ Cōfirmat̄ rōe Auēpace:q2 oē mo
bile hꝫ ꝟtutē ꝛ po^m fi^m ꝛ limitatā:igr̄ ois ei⁹ actio ex nā
itriseca est finita ꝛ limitata:ꝛ ꝯñr ois ei⁹ mot⁹ ex cā itrise
ca est finit⁹ ꝛ limitat⁹:q̄re certe velocitatꝫ ē.tūc vltra:igr̄
mot⁹ mobilis in vacuo est limitatus ꝛ certe velocitatꝫ:ꝛ
ꝯñr in certo tp̄e est ꝛ successiu⁹.pꝫ ꝯña:q2 si eēt i nō tp̄e:
Negatiue arguitur. eēt ifinite velocitatꝫ.¶ In ꝯriū ar̄ ex rōne phi:q2 q̄lis est
ꝓportio medij ad me^m in subtilitate:talis est ꝓportio mo
t⁹ ad motū in velocitate:sꝫ cū vacuū sit in ifi^m magis sub
tile q̄ꝫ plenū:igr̄ mot⁹ in vacuo est in ifi^m velocioꝛ q̄ꝫ i ple
no:ꝛ ꝯñr mot⁹ in vacuo ē i nō tp̄e:q̄re subito est ꝛ nō suc
Confir. cessiu⁹.¶ Cōfir^r rōne Cōmē.q2 ois successio i motu ē ex
resistētia vel mobilis:vel medij:vel vtriusq3:sꝫ ḡue vl̄ le
ue simpl̄r nullā hꝫ resistētiā in vacuo:vt pꝫ:q2 nō ex pte
mobilis cū sit simplex.nec ex pte medij:q2 vacuū.igr̄ nō
est successio in motu eius in vacuo.q̄re subito mouet̄ mo
bile simplex in vacuo.s.in nō tēpore.q̄re ꝛc̄.¶ Respōsio
cōis dicit:ꝙ determinatio phi ꝛ Cōmēta.4° phy.tracta
tu de vacuo est:ꝙ graue vel leue simplex nō mouet̄ suc
cessiue in vacuo:sꝫ in instāti vel subito ꝛ in nō tp̄e ꝓpter
rōnes dcās q̄s fac̄ Cōmētatoꝛ ibi cō^m.71.ꝯtra Auēpace.
Ad rōnes p pte affir matiua vē. ¶ Et tūc ad rōnē in oppo^m respondet̄.Ad pmā negatur
ꝯñs scilꝫ ꝙ neēe est mobile in vacuo prius puenire ad me
diū q̄ꝫ ad extremū.Et ad pbatiōnē cū dicit̄:q2 ipossibile
est simul puenire ad mediū ꝛ ad extremū:dicit̄ ꝙ ipossi
bile est sil̄ simultate istātanea puenire ad me^m ꝛ ad extre

mũ et h̄ pbat argᵐ: sꝫ sil' simulitate tēporanea nō est īpōlet q̄ mobile qd̄ mouet' in vacuo imeᵉ post h̄ erit in medio et in extremo. s. i termio ad quē: et nō ē signare pᵐ istās in q̄ erit in medio: nec pᵐ in q̄ erit i termio ad quē: sꝫ q̄cūqꝫ i stāti dato ꝑus erit in medio et in t̄mio ad quē.

Ad cōfir.

¶ Ad cōfirmationē Auēpace dī negādo ꝯñtiam: q̄ lꝫ oē mobile hēat v̄tutē finitā et limitatā: tñ limitatio actiōis nō est ex h̄: sꝫ ex limitata ꝓportiōe agētis ad resistētiā: et q̄ mobile simp' in vacuo nullā resistētiā hꝫ. igr̄ actio eiꝰ nō erit limitata i vacuo. Quare oꝫ argui sic: oē mobile siue oē agēs finitū a certa ꝓportiōe agit: igr̄ actio eiꝰ est finita et limitata: sꝫ si a nll'a ꝓportiōe agat: vt in ꝓposito, nō opꝫ q̄ actio eiꝰ sit finita. ¶ Siq̄s velle pbabil'r sustinē oppᵐ ad rōnes in ꝯriū sic r̄ndeat.

Ad rōnes pro pte negatiua vf.

¶ Ad pᵐ negat' maior. s. q̄ q̄lis est ꝓportio medij ad medium in subtilitate: talis est ꝓportio motꝰ ad motū in velocitate: q̄ ex quo agēs agit ꝑ v̄tutes intrinsecā limitatā limitatio v̄tutꝭ hꝫ locū resistētie respectu v̄tutꝭ agētis et nō solū mediū: q̄re si meᵐ excedit aliud in subtilitate in infinitū nō opꝫ pp̄ h̄ q̄ motꝰ excedat aliū in velocitate in ifinitū.

Ad cōfir.

¶ Ad ꝯfirmatiōem negat' q̄ successio in motu sit solū rōne resistētie mobilis vel medij vel vtriusqꝫ: q̄ etiā est ex limitatiōe virtutꝭ sine resistētia mobilis vel medij. Nec oꝫ videri extraneū q̄ limitatio v̄tutꝭ hēat locū resistētie respcū virtutꝭ operantis: q̄ deus mouet celū certa velocitate et nō pp̄ resistētiā mobilis nec ꝓpter resistētiā medij: sꝫ ex limitatiōe sue v̄tutꝭ: q̄ lꝫ sit v̄tutis ifinite: tñ limitat se ad sic velle mouē: limitatio g̃ v̄tutꝭ ad certū ḡdū locū resistētie tꝫ. q̄re et̄c. ¶ Ex his pꝫ q̄ difficile est saluare dcm̄ Ari. et̄ vep. s. q̄ q̄lis est ꝓportio medij ad mediū in subtilitate: talis est ꝓportio velocitatꝭ ad velocitatē: q̄ si i° dcm̄ sump' itell'r. pꝫ et̄ f'lꝫ: q̄m si. a. mobile pōe vt. 8. moueat' in medio dēsitatꝭ vt vnū: et. b. mobile eiusdē potētie moueat' in medio dēsitatꝭ vt. 2. nō opꝫ q̄ q̄lis est ꝓportio medij ad mediū in subtilitate: talis sit ꝓportio velocitatꝭ ad velocitatē: q̄ ꝓportio medij ad meᵐ est dupla: et tñ ꝓportio velocitatꝭ ad velocitatē nō est dupla: q̄ a. mobile mouet a ꝓportiōe octupla: et. b. mobile mouet a ꝓportiōe q̄drupla: sꝫ ꝓportio octupla nō est dupla ad q̄druplā: q̄ ꝓportio octupla cōponit' ex duabus ꝓportiōibꝰ ineq̄libꝰ. s. ex q̄drupla et dupla: q̄re ad q̄druplā est minor q̄ꝫ dupla: et ad duplā est maior q̄ꝫ dupla. q̄re et̄c. ¶ Si v̄o i° dcm̄ phi referat' ad opionē antiq̄ꝝ dicētiū ipsa mobilia hēre v̄tutes limitatas q̄bꝰ se mouēt: et in vacuo nō est ipedimētū: in pleno v̄o est ipedimētū: pꝫ et̄ q̄ nō valet: q̄ vacuū in ifinitū subtiliꝰ est pleno: et tñ velocitas motꝰ in vacuo nō in infinitū excedit velocitatē motus in pleno: q̄ motꝰ in vacuo est limitatꝰ: quoniā a v̄tute limitata procedit. q̄re cogita tu sup hoc. Et hec de ista questione sufficiant.

¶ Questio. xiij.

Utrum aliq̄ distātia ꝑdicamētalis nālit' possit incipe acq̄ri fm̄ se et q̄ōlꝫ sui: sic q̄ eiꝰ fm̄ se et q̄ōlꝫ sui det' pᵐ instās in q̄ sic: aut vltimū in q̄ nō. v̄bi grā. nūq̄d aliq̄ albedo vel aliq̄ quātitas vel aliq̄d spaciū possit nālit'er incipere acq̄ri vel pertrāsiri subito.

Affirmatiue arguit.

¶ Prio argr̄ q̄ aliq̄d spaciū possit subito ptrāsiri: q̄ ponat' q̄ sint duo corpa dura ꝑfecte plana se tāgētia. quoꝝ vnū eq̄ distāter icipiat eleuari ab altero. Et sit. a. aer circūstās ista duo corpa et. b. sit illa distātia: q̄ est a circūferētia vsqꝫ ad cētrū. puta semidiamet' alicuiꝰ illoꝝ corpoꝝ. Et ar̄ sic. b. spaciū icipit ptrāsiri ab. a. aere fm̄ se et q̄ōlꝫ sui: igit' aliq̄ distātia ꝑdicamētalis pōt icipe acq̄ri fm̄ se et q̄ōlꝫ sui. pꝫ ꝯñā et añs pbat': q̄ iā. a. aer nō tāgit pūctum mediū alicuiꝰ istoꝝ corpoꝝ: et imediate post h̄ tāget punctū mediū alicuiꝰ istorꝫ corpoꝝ: igit' imediate post h̄. a. aer ptrāsibit totā semidiametrū alicuius istorū corpoꝝ. ¶ Vel argr̄ sic de applicatiōe illoꝝ duoꝝ corpoꝝ duoꝝ: puta. c. d. q̄ sint q̄drata: et distēt adinuicē ꝑ pedalē distantiā et eque distāter applicent'. ¶ Et sequit' q̄ in illo istāti in q̄ p̄mo se tangent, desinet tota semidiameter ptransiri ab aere circūstāte: ergo pariter pōt aliqua talis diameter icipe ptrāsiri ab aere circūstante. Sed forte dicit' q̄ nō est possibile q̄ ista duo corpora sic eque distanter veniat ad ꝯtactū: q̄ forte dī q̄ nō ē pōle q̄ duo corpa dura veniāt ad ꝯtactū. ¶ Cōtra ar̄: q̄ descēdat vnū istoꝝ corpoꝝ sup aliud: et seq̄t' q̄ aliq̄n q̄escet sup aliud tāgēdo ipm: vel se' q̄ a ꝓportiōe minori ineq̄litatꝭ ꝓueniet actio seu ꝓhibitio actiōis. pꝫ ꝯ'ñ: q̄ aer q̄ ponit' mediū nō est ifiᵗᵉ resistēs dividēti. ¶ Itē ad idē ar̄ sic. Ponat' opacū semipedale iuxta lumiosū pedale: et stāte lumioso crescat iᵒ opacū vsqꝫ q̄ sit maiꝰ lumioso. Et ponat'. a. mobile i cono vmbre in pᵗᵉ q̄d ꝯtinue moueat' fm̄ q̄ pl's distat conꝰ vmbre: stet enīꝫ ꝯtinue in fine vmbre et sit grā argᵗⁱ. c. istās in q̄ sint eq̄lia. Et se' q̄. a. mobile spaciū ifiᵐ imediate post h̄ istās signatū ptrāsibit. signet'. n. maxia vmbra q̄ est ꝑ h̄ istāti: q̄ ē colūnaris et finita. Et pbat' ꝯñā ꝑ vnā ꝓpōnē ꝑspectiue q̄ dicit: opacū oppᵐ minꝰ lumioso vmbrā efficē pyramidalē. Eq̄le v̄o colūnarē: maiꝰ v̄o auctā: et euersaꝫ pyramidē in ifiᵐ. Et ꝑ istud pbat' ētiā q̄ aliq̄d lumē fm̄ se totū icipit gn̄ari et corrūpi: si eꝫ fiat mutatio ad eq̄litatē.

Argr̄ 2°.

¶ 2° p̄ncipalit' argr̄ q̄ aliq̄ q̄ntitas possit subito acq̄ri. Augeat' grā exēpli. a. pedale sic q̄ in pᵃ pte ꝓportionali hore augebit' ad duplū. In 2° ad q̄druplū: et sic vltra. et pꝫ q̄ i fine date hore. a. ifiᵗᵃᵐ q̄ntitatē desinet acq̄rē et icipiet hēre. q̄m ifiᵗᵃᵐ pro tūc hēbit: et in nll'o istāti añ hēbit ifiᵗᵃᵐ. Et si eꝫ fiet mutatio in finitā icipiet deꝑdē. ¶ Itē ego arguo sic. In p̄ istāti introductiōis forme sub̄alis est certa latitudo q̄ntitatꝭ et q̄litatꝭ in mā̄re nihil eiꝰ ꝑfuit añ. igit' talis latitudo q̄litatis et q̄ntitatꝭ icipit fm̄ se et q̄ōlꝫ sui acq̄ri. pꝫ ꝯñā cū maiori et minor ꝓbat': q̄ dato opposito seq̄t' q̄ in corruptōe forme sub̄alis nō fieret resol'o vsqꝫ ad mām̄ p̄mā ꝯ̄ phm̄ p̄ de generatiōe.

T. c. 23.

Negatiue arguitur.

¶ In oppᵐ argr̄ p̄: q̄ oē q̄d mouet' necē est ꝑus deuenire ad mediū q̄ꝫ ad finē. septimo phys. igit' mobile ꝑus ptrāsit ptē spacij terminatā ad mediū q̄ꝫ totū spaciū. pꝫ ꝯñā. et ꝯñr seq̄t' q̄ nō subito ptrāsit totū spaciū.

T. c. 11.

Confir.

¶ Cōfirmat': q̄ si mobile subito ptrāsiret certum spaciū seq̄ret' q̄ illud mobile moueret' ifinita velocitate. pbat' ꝯñā: q̄ si in hora ptrāsiret illud certa velocitate moueret': et si in medietate hore i duplo velociꝰ moueret': et si in q̄rta pte hore in q̄druplo velociꝰ: et sic in ifiᵐ. igit' si subito trāsiret ifinite velocit' moueret'. ꝯñs tñ est f'm: q̄ oē mobile mouet' a ꝓportiōe potētie finite ad resistētiā: igit' a ꝓportiōe finita mouet': et ꝯñr velocitate finita. pꝫ ꝯñtia: q̄ velocitas motū attēdit' penes ꝓportionē potētie ad resistētiaꝫ. igit' si a ꝓportiōe finita mouet' velocitate finita mouet': nō g̃ infinita velocitate mouet'.

Argr̄ 2°.

¶ 2° argr̄: q̄ nulla q̄litas nec q̄ntitas possit subito acq̄ri fm̄ se et q̄ōlꝫ sui: q̄ oē q̄d nāl'r ꝑduci pt tm̄ successiue ꝑduci pōt: et h̄ ꝑductiōe nālit' igit' nihil ꝑducit' subito. pꝫ ꝯñā añs pbat': q̄ cuiuslꝫ nālis ꝑductiōis nā est p̄nᵐ. sꝫ nā est p̄nᵐ motꝰ 2° phys. et non mutatiōis instātanee: igit' q̄d ꝑducit' a nā: tm̄ successiue ꝑducit': q̄re et̄c.

T. cō. 3.

Confir.

¶ Cōfirmat': q̄ si aliq̄ forma posset fm̄ se et q̄ōlꝫ sui subito ꝑduci: seq̄ret' q̄ nō añ oē moueri eēt mutatū eē: nec añ oē mutatū esse eēt moueri. ꝯñs est ꝯ̄ phm̄ sexto phy. et pꝫ ꝯñā: q̄ imediate post h̄ erit mutatuꝫ esse eiꝰ q̄d subito mouet' et nō ante erit moueri: q̄re et̄c.

T. c. 55.

opi. Walmani.

¶ In hac mā̄ sunt due opiones. Una est Wāmani dicētꝭ: q̄ lꝫ nll'a latitudo q̄litatiua et q̄ntitatiua possit fm̄ se et q̄ōlꝫ sui subito acq̄ri: tñ aliq̄ distantia localis pōt fm̄ se et q̄ōlꝫ sui subito icipe acq̄ri siue ptrāsiri. pᵃ ps pbat' ex scd̄o argᵒ p̄ncipali facto in oppositū: vbi argr̄ q̄ oē q̄d nāl'r pōt ꝑduci, tm̄ successiue ꝑducit': q̄ q̄d nāl'r potest produci producit' a nā: sed nā est p̄ncipium ꝑductiōis successiue et nō istantanee. secūdo phy. q̄re et̄c. ¶ Scd̄am v̄o partē pbat

T. cō. 3.

argumētū primo factū pro pte affirmatiua: vbi pbaf ꝙ i eleuatiōe vni⁹ corpis duri ꝙ plani ab alio corpore duro ꝙ plano totū spatiū itercluſū ſubito replef ꝙ ptrāſif ab aere circūſtāte qz alr̄ daref vacuū. Silr̄ i approximatōe vni⁹ corpis duri ad aliū corp⁹ dup̄ fit ſubita expulſio aeris i/ tercluſi: qre ſubito ptrāſif illa diſtātia localis. ¶ Ad p̄mū igif arg̃ pte affirmatiue rñdef ↄcedendo totū .ſ. ꝙ aliq̄ diſtātia localis pōt ſubito ptrāſiri. ꝙ iō in caſu dicto ↄce/ dif ꝙ aer circūſtās ſubito ptrāſit illō ſpatiū: ꝙ infinite velociter mouebif: qō pbaf: pmiſſo ꝙ qcqd ptrāſit fit po alicui⁹ qō locał̄r mouef: ptrāſit ꝙ totū cui⁹ eſt po: ꝙ q̄ cūq̄ velocitate mouef po alicui⁹ qō mouef: tāta mouef totū cui⁹ eſt po. Quo ſtante arguif ppo^m: qz in caſu dato imediate poſt hoc ſubito ptrāſibit illō ſpatiū aliq̄ po aeri circūſtātis. ꝙ infinite velociter mouebif aliq̄ po dicti ae ris. igif imediate poſt hoc aer circūſtās ſubito ptrāſibit illō ſpatiū: ꝙ ēt infinite velociter mouebif. Tz ↄña in vi/ gore pſuppoſiti. ¶ Cōtra riſionē forte iſtabit qꝛ: qꝛ hoc dato ſeqf ꝙ ab agēte finito ꝙ a pportione finita pueniet velocitas iſinita. ↄña eſt falſa. pbaf ↄña: qꝛ ſignato to/ to motu q̄ mouef aer inter illa corpa arguif ꝙ ille mot⁹ erit infinite velocitat: qꝛ latitudo illi⁹ mot⁹ terminabif ad gradū infi^m ꝙ nō excluſiue: ꝙ icluſiue. pz ↄña: ꝙ ēt minor: qꝛ latitudo mot⁹ poſitiue ↄſiderata n̄ terminaf excluſiue niſi termineſ ad aliquē gradū pter ſūmū vt infra oſidef: qre ꝛc. ¶ Jtē ſi oīc⁹ aer ſubito ptrāſit illō ſpatiū: aut in/ ſtātanee aut ſucceſſiue. nō p^m: vt pz. nec 2^m: qꝛ tūc veloci/ tas infinita eſſet ſucceſſiuas durarent ptpo ꝙ ſolū ſpatiū finitū ptrāſiref p eaz: ꝙ tūc ſeqret ꝙ latitudo infinita mo/ tus: ꝙ latitudo finita mot⁹ p eq̄le tēpus durātes eidē gra dui corrńdere poſſet. ¶ Rñdef ad p^m ↄcedēdo ꝙ ab agē te finito ꝙ a latitudine pportionis finite pueniet iſta velo citas infinita: qꝛ infinitā modicā reſiſtentiā habebit aliq̄ po aeris ad mouēdū. Et erit reſiſtētia in illo motu dupli/ ci ő cā. p eni erit reſiſtētia extrinſeca: qꝛ aer de ſe appetit eē ↄtinu⁹: ꝙ nō eſt aer tā tenuis ꝙ tā paru⁹ q̄ imediate p⁹ hoc fz ſe ꝙ qōlz ſui poſſit ingredi: idō erit reſiſtētia extrin/ ſeca. Erit ꝙ reſiſtētia intrinſeca: qꝛ vna pars reſiſtit alteri p̄cedēs. n. reſiſtit ſequētī: ꝙ qꝛ nulla ē p̄ma po q̄ mouebif fz ſe ꝙ qōlz ſui: iō q̄lib3 mouebif cū reſiſtētia. ¶ Et nota ꝙ hec rñſio patif inſtantiā: vt infra patebit. ¶ Ad aliam formā dī ꝙ in caſu dato aer circūſtās nō ptrāſit illō ſpa/ tiū in inſtanti neq̄ in tpe. nō enī3 daf p̄mū inſtās i quo ptrāſit illō ſpatiū: ſz vltimū in quo nō. nec daf p̄mū inſtās in quo eſt pertrāſitū. ſicut ēt dī de graui mutato i vacuo. ¶ Et ſi ↄcludif ꝙ aliqua erit velocitas infinita adeq̄ta i hora ↄcedif: ſz nō p q̄lib3 prē hore. ¶ Et ſi ↄcluditur ꝙ aliq̄ res erit q̄ nec erit p tēpus nec p inſtās erit. Et aliq̄ res erit: que nec erit pmanēs nec ſucceſſiua: pz de mutatione q̄ mutaf dictū graue in vacuo: iō ↄcedēdo iſtas ↄnes. ¶ Ad aliō arg^m principale ő opaco oppoſito luminoſo, negaf ꝙ vmbra augeaf in infinitū: qꝛ vmbra eſt lumē re miſſu3: mō quāuis aliqua diſtātia localis poſſit fm ſe ꝙ q̄libet ſui icipere ptrāſiri: nō tñ ſic ↄcedendū eſt de q̄lita te aut q̄ntitate in illis caſib⁹. Et ad pbōnē dī ꝙ ppo/ ſitio pſpectiue ſic h3 intelligi. Q ſi luminoſu3 pri⁹ egiſſet radios incidentes p ſpatiū iſinitū opacū mai⁹ ſibi oppo/ ſitū faceret vmbrā in infinitū aliter nō. ¶ Cōtra illud ꝙ i rñſione pſupponit arguet qꝛ: qꝛ pſupponit ꝙ opacū iu/ xta luminoſu3 poſitū efficit vmbrā poſt ſe ipediendo ra/ dios icidētes. Cōtra arguif: qꝛ capiaf luminoſū pedale: cui iuxta oppoſitū ſit opacū cubicū min⁹: ꝙ augeaf illud luminoſū in p^te pportionali ad ↄ duplū vſq ſurſum ad figurā colūnarē: ꝙ in ſecūda pte pportionali ad q̄drupiū ꝙ ſic vltra: ꝙ ſeqf ꝙ in fine hore ſignate nulla erit vmbra poſt illud corp⁹ cubicū: qꝛ infinite ppinq̄ illi corpi opaco ex illa pte q̄ ponif vmbra eē multiplicabit radiū incidētē

qꝛ ſicut po erit remotior: ita multiplicabit radiū incidētē ppinquo. igif nulla erit vmbra erit in fine hore poſt illō opa cū. ¶ Jtē ſtat ꝙ luminoſū ſit tā modice potētie ꝙ ipſum non ſufficit multiplicare lumen vſq poſt opacū: ꝙ tūc nō faceret vmbrā. infinite eni modice potētie pōt eē lumino ſum: ꝙ illa ↄ nō eſt gñal̄r vera. ¶ Rñdef ad iſtud ꝙ i3 lu/ minoſū ſit infinite iōgū: nō ſeqf pp hoc q̄s po multiplicet radiū incidētē vſq ppe illud corpus opacū: qꝛ forte aliq̄ ptes ſunt ta3 modice potētie ꝙ ad tantā diſtātiā neq̄unt radios multiplicare. Nec pt eē ꝙ q̄lib3 po ſit potētie infinite: ꝙ habeat in ſe lucē iſinitā in po^a. ¶ Et ſi illō ponatur admittaf grā argumēti: ꝙ ↄceditur ꝙ p illō opacū nulla erit vmbra: qꝛ vmbra ē lumē reflexū ꝙ remiſſū: ibi āt nō foret lumen remiſſū: ſz infinite itēſū ab infinitis prib⁹ infinite po^e multipli/ catū. ppo^e ſit illa ꝙ opacū iuxta luminoſu3 poſitū cauſat vmbrā: vā eſt de luminoſo finite po^e. ¶ Q ſi dī ↄtꝛ: qꝛ ſtat luminoſū illō eē infinite po^e: ꝙ tñ eē ſolū finite intēſum: ꝙ pōt eē ꝙ totale lumē multiplicatū ab eo ſit ſolū finite in/ tenſu3: ꝙ cū nullus ſit radi⁹ ppēdicularis incidēs ad ali quē pūctū illi⁹ corpis cubici: al̄r. n. paralele ↄcurrerent: poſſe eſt ꝙ poſt illō corp⁹ cubicū remaneat illō totale lu/ mē i aliq̄ pte remiſſū ꝙ reflexūe: ꝙ ſic ꝙ ibi remaneat vm bra ꝙ hoc totū qꝛ illud agēs nō agit vltra gradū ppriū. ¶ Huic dī ꝙ ſi luminoſū eſt infinite po^e p totū ꝙ ſit in me dio ſuſceptiuo luminis cū alijs parib⁹ poſt illud opacu3 nulla erit vmbra: ſz erit lumē itēſu3 infinite. Et cū arguif ꝙ nōqꝛ agēs ageret vltra gradū ppriū: dī ꝙ agēs multi pl̄r pt agere vltra gradū ppriū. vel qꝛ agit actiōe reflexa vt i pppoſito. vł agit q̄litatē ſpē differētē: ſicut accit i gño/ ne ſumi coloris vł ſapois gñati a p̄mis q̄litatib⁹ remiſſis ꝙ in pppoſito ēt vep̄ ē ꝙ agitur q̄litas ſpē differēs a q̄lita te agēte: qꝛ lux ſpē differt a lumine: tota tñ cā tāte itēſiōis eſt reflexio i caſu. ¶ Jtē pt aliqd agere vltra gradus ppriū: q̄ñ aliqd ē eē nā3 ſuā ppriā: ſic ē de aq̄ calefacta re ducēte ſe ad priſtinā frigiditatē. ¶ Ad aliā formā cū dī ꝙ ſtat luminoſū eē tā modice potētie ꝙ nō ſufficit multipli care lumē poſt opacū: dī illā ↄnē dictā pſupponere lumi noſum icindere opacū itra ſpherā actiuitatis ſue: qre ꝛc. ¶ Ad 2^m p̄ncipale cū arguif: ꝙ aliq̄ q̄titas poſſit ſubito acqri. dī ꝙ in caſu illo nullā q̄litatē fm ſe ꝙ qōlz ſui inci pit illō pedale hic vel acqrere: ꝙ ſuūs icipiat hic ſine acq/ rere infinitā ſaltē corporeā. ¶ Ad aliō cū arguif: ꝙ in p^o iſtāti introductiōis forme ſubalis ſubito acqritur certa la titudo q̄litatis ꝙ q̄titatis negaf. Et ad pbōnē cū dī ꝙ al̄r nō fieret reſolo vſq ad mā3 primā i corruptōe forme ſub ſtātialis. ↄcedif ↄña: qꝛ for^s q̄litatiua ꝙ q̄titatiua pt rema nere eadē in gñato ꝙ corrupto: vt ſupra dictu3 eſt: i3 non ſub eodē termino vel gradu. ¶ Ad arg^m in oppoſitū rñ/ detur. Ad p̄mū cū dī. oē qō mouef nece eſt prius deueni/ re ad mediū q̄ ad finē. 7° phy. dī ꝙ pbo ioqf de eo qō p/ prie mouef. ſ. motu ſucceſſiuo: ꝙ nō de eo q̄ ipropie mo uetur. ſ. qō mutatur ſubito. ¶ Ad ↄfirmationē cū dī ꝙ ſi mobile ſubito ptrāſiret certū ſpatiu3 ꝙ infinita velocitate moueret: ↄceditur ↄña ꝙ ↄña. Et ad iprobationē ↄñ cu3 arguif: qꝛ h mouetur a pportiōe finita: igif mouef veloci tate finita. negaret ↄña: qꝛ ſtat ꝙ infinite modicā reſiſten tiā habeat: qre infinita velocitate mouebif. Et cū n pbaf ↄñtiā: qꝛ velocitas attēdif penes pportiōe po^e ad reſiſtē/ tiā: igif ſi pportio eſt finita ꝙ velocitas ē finita. ad hoc dī cūr aliq̄ p ipſo. ꝙ l3 ſit pportio finita: nō tñ i3 ſignare eā: qꝛ q̄cūq ſignata ē maior: pportiō ꝙ pportiōe finite nō ſignabili iſto mō pōt puenire velocitas infinita: ſz de hoc infra dicef ampli⁹: qꝛ difficultates h3. ¶ Ad 2^m p̄ncipale dī ꝙ facit pro opione. Et ↄfirmatio ſil̄r: qre ꝛc. ¶ 2ª opio p̄ncipalis eſt cōis dicēs: ꝙ i3 nulla diſtātia localis poſſit ſubita acqri fm ſe ꝙ qōlz ſui: tñ aliq̄ latitudo q̄litatiua

Marginal notes: Ad p^m arg^m p pte affirmatiuam dicitur. — Inſt. p^a. — Inſt. 2^a. — Ad p^m. — Ad 2^m. — Jxta vl/ timum an ntra inſtā tia p̄te 3 dū reſpō/ ſiones. — Inſt. 2^a — Ad p^m. — Inſtan^a — Rñſio. — Ad 2^m principale. — Ad primū p pte ne gatiua dī — Ad ↄfir. — Ad 2^m Opi. cōis

et q̃ntitatiua pôt ſm ſe et q̃ôlz ſui ſubito acqri. ſ̃mã pte̾ p-
bat p̃m arg̃m i oppo̾m q̃ōnis factũ: cũ dicebat: q oē qd mo
uet̃ neče ẽ ꝓus deuenire ad mediũ q̃ȝ ad finẽ ꝑ pħȝ 7° phy.

T. c. 11.

℄ Scđaȝ vo pte̾ ꝓbat vltia ꝯfirmatio fc̃ã ꝑ pte affir̃ue q̃ō
nis: vbi arguebat̃ q cũ i corruptiõe for̃e ſubal̃ fiat reſolo
vſqȝ ad mãȝ ꝑmã ſcđo de gñõne: q2 nullũ accñs ſenſibile
remanet i gñato et corrupto: nõ neče ẽ q in h̃ iſtãti itrodu-
ctiõis for̃e ſubalis i mãm ſit̃ iducat̃ total̃ diſpõ q̃litatiua et
q̃ntitatiua faciẽs ꝑ opari et ꝯſeruari ipſi⁹ for̃e i mã: q̃re et̃c.

Ad primũ p pte affirmatiue vl̃.

℄ Ex his facile rñdet̃ ad argumẽta i oppo̾m ꝯ iſtã opio-
nẽ. Ad p̃m arg̃m factũ ꝑ pte affir̃ue q̃ōnis. Nõ admittit̃ duo
corpa dura poſſe ſe imediate tãgẽ: ſic ẽt ẽ ſnia pħi ſcđo de
aĩa. et ſi diceres: ſi nõ pñt ſe imediate tãgẽ appropiquent̃
q̃ntũ pñt. et ſeq̃t̃ illud idẽ. Negat̃ q ſequat̃ illud idẽ: q2 aer

T. c. 113

medians itercluſus rareſiet ne det̃ vacuũ i eleuatiõe vni⁹
ab alio. ℄ Ad aliud de opaco ſemipedali poſito iux̃ lumi-
noſũ pedale: dĩ admittẽdo caſũ ꝑ pte illa i q̃ dĩ q ſtãte lu
minoſo creſcat opacũ vſquequo ſit mai⁹ lumioſo. Et ꝯcedit̃
q ſignato iſtãti i q̃ opacũ erit eq̃le ipi lumioſo: q tc̃ aliqđ
lumẽ ſȝ ſe totũ incipit acqri: q2 latitudo q̃litatis pt ſubito
acqri ſȝ hãc opionẽ. Sȝ nõ admittit̃ caſus ꝑ illa pte in q̃
dĩ q.a. mobile poſitũ i cono vmbre ꝯtinue moueat̃ ſȝ q
plus diſtat con⁹ vmbre: q2 ipoſſe ẽ aliqđ ſpatiũ ita cito p-
trãſiri ſicut aliq̃ q̃litas pt acqri. ℄ Ad aliud de.a. pedali. qđ
i p̃ pte ꝓportõali hore augeat̃ ad duplũ: et i ſcđa ad q̃dru
plũ. et ſic vltra: admittat̃ tot⁹ caſus et ꝯcedit̃ q.a. i fine ho

Ad 2m

re ifinitã q̃ntitatẽ icipiet hr̃e et ifinitã deſinet acqrẽ. ℄ Ad
aliud de q̃ntitate et q̃litate acq̃ſita i h̃ iſtãti itroductiõis for̃e

Ad argum p parte negatiua vl̃.

ſubalis: ꝯcedit̃ totũ: q2 h̃ facit ꝓ opione cõi. ℄ Ad arg̃a
vo i opp̾m ꝑ pte neg̃ue rñdet̃. Ad p̃m q neče ſit oē qđ mo-
uet̃ ꝓus deuenire ad mediũ q̃ȝ ad finẽ et ꝯcedit̃: q2 h̃ arg̃m

Ad 2m

facit ꝓ opione cõi. et ſil̃r ꝯfir̃o ei⁹. ℄ Ad 2m pn̄cipale cũ
arg̃t: q nulla q̃litas et q̃ntitas pt ſubito acqri ſȝ ſe et q̃ôlz
ſui. negat̃. Ad ꝓbõnẽ cũ dĩ: q2 oē qđ nãl̃r ꝓduci pt nĩ ſuc
ceſſiue ꝓduci pt: negat̃ h̃. Et ad ꝓbõnẽ cũ dĩ: q2 nõ ẽ p̃n̄m
cuiuſlȝ ꝓductiõis: ꝯcedit̃: ſȝ negat̃ q nõ ſit tñ p̃n̄m mot⁹:

Ad cõfir.

imo ẽt ẽ p̃n̄m mutatiõis ſubite: q̃re et̃c. ℄ Ad ꝯfir̃oem cũ dĩ.
h̃ dato ſeq̃t̃ q nõ oĩ oē moueri eſt mutatũ eē et cȝ. ꝯ pħm
ſexto phy. dĩ q pħs ibi loq̃t̃ tñ de motu ſucceſſiuo et de

T. c. 55. 2a difficultas ãncxa negatiue arguitur.

mutatiõe terminãte illũ. ℄ Circa dc̃ã ſũt aliq̃ difficultates.
p̃ difficultas ẽ. an duo corpa dura poſſint ſe imediate tã-
gere. ℄ Et vĩ q nõ. p̃: q2 h̃ dato poſſe eẽt corp⁹ pfecte ſphe
ricũ puta.a. tãgẽ corp⁹ pfecte planũ. puta.b. pȝ ꝯña: ꝯñs
eſt ſſm: q2 vel tãgeret pũctual̃r vel ſupficial̃r vel corpal̃r.
nõ vltio mõ: q2 eẽt penetratio corpoꝝ. nec ſcđo mõ: q2 nõ
eſſet pfecte ſphericũ. nec p̃ mõ: q2 q̃lȝ pt.a. ſpherici diſtat
a.b. plano: igit̃.a. ſphericũ diſtat a.b. plano: et ſi diſtat ab
eo: igit̃ nõ tãgit illud. ℄ Itẽ ſi.a. ſphericũ tãgẽt.b. planũ: q̃
eẽnt imediata. ꝯñs ẽ ſſm: q2.a. et.b. ſũt cũ magno medio.
℄ Itẽ ſi.a. ſphericũ tãgẽt.b. planũ: aut aer ille eẽt pforat⁹
ſȝ pte̾ illã ſȝ quã.a. ſphericũ tãgit.b. planũ: aut nõ. ſi nõ ẽ
pforat⁹: ſeq̃t̃ q.a. nõ tãgit.b. pȝ ꝯña: q2 aer ẽ ꝯtinu⁹ ſȝ il-
lã pte̾: q̃re mediat iter illa. ſi vo aer ẽ pforat⁹: tũc latera il
lius diſtãt: et h̃ ꝯñs.a. ſphericũ ſupficial̃r tãget.b. qđ ẽ ſſȝ.
℄ Itẽ ponat̃ q.a. ſphericũ augeat̃ ipſo tñ pfecte remanẽ-
te ſpherico: tũc arg̃t ſic. cũ circũferẽtia maioris circuli mi
nus icuruet̃ q̃ȝ circũferẽtia minoris circuli et min⁹ diſtet
a recto. Et cũ i infĩm modicũ diſtet aliq⁹ pũct⁹.a. ſpherici
ab aliq̃ pũcto.b. plani: tũc ꝑ quẽcũqȝ remiſſũ motũ.a. pôt
aliq⁹ pũct⁹ ei⁹ tãgẽ aliquẽ pũctũ.b. ad datũ planũ appro
pinquãdo: ſȝ imediate poſt h̃.a. ſphericũ augebit̃: igit̃ im
mediate poſt h̃.a. ſphericũ tãget.b. planũ plus q̃ȝ i pũcto
℄ Uel minoret̃ illud ſphericũ: et arg̃t q nõ imediate poſt

Arg̃t 2°

h̃ tãget.b. planũ: q2 tãget min⁹ q̃ȝ iã tãgat. ℄ Scđo pn̄ci
pal̃r arg̃t: q2 h̃ dato poſſe eẽt q duo corpa dura ſe tãgerẽt
ſȝ ſupficies planas. pȝ ꝯña: ꝯñs ẽ ſſm: q2 ſi ſic eleuet̃ vnũ
corp⁹ durũ ab alio eq̃l̃r: ſeq̃t̃ q aer circũſtãs ifĩa veloci

tate mouebit̃: et tñ ab agẽte finito et a ꝓportiõe finita: ꝯñs
eſt ſſm. ꝓbat̃ ꝯña: q2 vel aer circũſtãs ſubito replebit illud
ſpatiũ itermediũ vl̃ nõ. ſi nõ: igit̃ dabit̃ vacuũ: qđ ẽ ipoſſe.
ſi ſic. igit̃ talis aer ifĩa velocitate mouebit̃. ꝓbat̃ ꝯña: q2 ſi
aer circũſtãs in hora repleret illud ſpatiũ certa velocitate
moueret̃. et ſi i medietate hore i duplo veloci⁹ moueret̃. et
ſi i q̃rta pte i q̃druplo veloci⁹ moueret̃. et ſic vltra: ſȝ i ifĩo
modico tpe replebit illud ſpatiũ. igit̃ ifĩe velociter mouebi
tur ſiue ifĩa velocitate mouebit̃. Oȝ a ꝓportiõe finita mo
ueat̃ pȝ: q2 aer ẽ po̾ ſi̾a: et aliquã reſiſtẽtiã hȝ ſaltẽ extriſe
cã: igit̃ a ꝓportiõe ſi̾a mouet̃: q̃re et̃c. ℄ Itẽ q̃ro aut aer cir
cũſtãs eq̃ cito mouebit̃ ad cẽtrũ illoꝝ corpoꝝ: ſicut ad pun-
ctũ mediũ: vl̃ ꝓus ad pũctũ mediũ et poſtea ad cẽtrũ. ſi dĩ
p̃m: tũc ſubito mouebit̃ ad cẽtrũ et ſubito ptrãſibit totũ il-
lud ſpatiũ qđ eẽ nõ pt niſi i ifĩa velocitate moueat̃. Si dĩ
ſcđm: ſeq̃t̃ q i illo tpe medio i q̃ aer mouebit̃ a pũcto me-
dio ad cẽtrũ erit circa cẽtrũ vacuũ: qđ ẽ icõueniẽs. ℄ Itẽ

T. c. 113

Ariſt. ſcđo de aĩa. cap̃ de tactu initit̃ huic rõni ad ꝓbãdũ
q duo corpa dura nõ pñt ſe ꝯtãgẽ: q2 q̃rũcũqȝ corpoꝝ du
roꝝ cõplicatoꝝ i aq̃ ſupficies itriſece ſũt hũectę: ſȝ hũidi-
tas nõ ẽ ſine aq̃: igit̃ iter illa mediat aq̃: a ſil̃r i aere: q̃re et̃c.
℄ Itẽ Auer. ibidẽ huic initit̃ rõni: q2 dato oppo̾m ſeq̃t̃ q
aut aliqd mouebit̃ i iſtãti: aut dabit̃ vacuũ q̃rũ vtrũqȝ eſt
incõueniẽs. et pȝ ꝯña. q2 aer circũſtãs q mouet̃ ad replẽdũ
ſpatiũ: aut mouet̃ i iſtãti aut ſucceſſiue. ſi dĩ p̃m: ſeq̃t̃ p̃ po.

Affirmatiue argt̃.

ſi dĩ ſcđm ſeq̃t̃ ſcđa po: q̃re. ℄ In oppo̾m arg̃t q duo corpa
dura pñt ſe imediate tãgẽ. ℄ Prio: q2 ſi nõ ſeq̃t̃ q cũ cor-
pus graue deſcẽdit ſup alterũ eq̃diſtãter: q a ꝓportiõe mi
noris iequalitatis ꝓueniet actio ſeu ꝓhibitio actiõis. ꝯñs eſt
ſſm: et ꝓbat̃ ꝯña: q2 i tali deſcẽſu q̃ro an corp⁹ graue deſcẽ
dẽs q̃eſcat ſup aliud tãgẽdo illud vel nõ. ſi ſic hẽo ꝓpoſitũ:
ſi nõ ſeq̃t̃ q a ꝓportiõe minoris ieq̃litatis ꝓueniet actio
vel ꝓhibitio actiõis. et pȝ ꝯña: q2 maioris po̾ ẽ illud graue
deſcẽdẽs q̃ȝ ille aer modic⁹ itercluſus ad reſiſtẽdũ. ℄ Itẽ
a p̃n̄o mult⁹ aer itercluſus nõ ſufficit reſiſtẽ graui deſcẽdẽ
ti: g̃ in fine modic⁹ aer nõ ſufficiet reſiſtẽ: g̃ graue deſcẽ-
dat ad ꝯtactũ alteri⁹. ℄ Itẽ aer itercept⁹ nãl̃r appetit mo
ueri ſup̃ graue: igit̃ nõ reſiſtit ipſi graui deſcẽdẽti. ℄ Itẽ
aut reſiſtet talis modic⁹ aer graui deſcẽdẽti ne ꝯtãgat ali
ud graue: aut nõ. ſi reſiſtit: et cũ ſit minoris po̾ q̃ȝ graue:
ſeq̃t̃ q a ꝓportiõe minoris ieq̃litatis ꝓueniet actio. ſi vo
nõ reſiſtit: ſeq̃t̃ q aut tãget aliud graue: aut ſi nõ tãget: ſeq̃t̃
q graue deſcẽdẽs ſtabit ſurſũ ꝑ ſe nõ ipeditũ: et nõ deſcẽ

Arg̃t 2°

det: qđ ẽ ipoſſe. ℄ Scđo pn̄cipal̃r arg̃t: ꝑ mltas expiẽtias
duo corpa dura poſſe ſe imediate tãgẽ. p̃ de ſecuri ſcindẽ
te lignũ: q̃ imediate tãgit lignũ: q2 ſi nõ imediate tãgẽt
ſȝ aer mediaret: ſeq̃ret q ſecuris facile eẽ̃beret̃: cũ aer fa
cile cedat et diuidat̃. ꝯñs ſſm. ℄ Itẽ arguit de fundamẽto
dom⁹ facto ſup terrã qđ imediate tãgit terrã: et ſint lapi-
des duri ꝑ fundamẽto ſup terrã durã: q ſi nõ imediate tã
gerẽt: ſeq̃ret q oẽs tales dom⁹ eẽnt fundate i aere vel in
aq̃. ꝯñs ẽ ſſm. ℄ Itẽ arg̃t de ferro pforãte craneũ qđ ime
diate tãgit craneũ: q2 ſi mediaret aer nõ poſſet pforare crã
neũ. ℄ Itẽ arg̃t de malleo pcutiẽte cãpanã qđ imediate
tãgit cãpanã. pȝ: q2 ſon⁹ ſȝ Ari. fit ex pcuſſiõe corpis duri

op. Marsilii.

cũ duro: q̃re et̃c. ℄ De h̃ ſũt due opiones pn̄cipales. Una ẽ
Marſilii dicẽtis q duo corpa dura plana pñt ſe imediate
tãgẽ ſȝ ſupficies planas. Et corp⁹ ſphericũ pt tãgẽ corp⁹
planũ i pũcto: loq̃ndo d̃ tactu nãl̃r i q̃ nihil mediat iter ſe
tãgẽtia: q2 loq̃ndo d̃ tãgẽ qđ ẽ ſẽtire poſſe ẽ organũ tact⁹
tãgẽ obȝ ab eo diſtãs. et ꝑ iſta opione ad arg̃a ꝯ eã rñdet̃.

Ad primũ p parte negatiua vl̃.

℄ Ad p̃m dĩ q.a. ſphericũ tãgit.b. planũ i pũcto. et negat̃
illa ꝯ̃: q̃lȝ pt.a. ſpherici diſtat a.b. plano: g̃.a. ſphericũ di
ſtat a.b. plano: q2 iȝ.a. ſphericũ tãgat.b. planũ: tñ nlla pt
a. ſpherici ſȝ ſe et q̃ôlz ſui tãgit.b. planũ. ℄ Ad aliaȝ ꝯce
dit̃ q.a. tãgit.b. et eſt imediatũ ipſi et ſȝ punctũ adequate
tãgit: et negat̃ q ſit mediũ inter.a. et.b. q̃uis iter quelibȝ

parte.a.z.b.fit mediū:qr nulla pars.a.adequate f̄z se to tā tāgit.b. ¶ Ad aliā dī q̄ aer nō remanet pforat⁹:s̄z in i finitū subtilis ē versus pūctū ɔtact⁹:terminat̄ eni vsq̄ ad nō gradū pfunditatis ad pūctū illū. ¶ Ad aliā negat̄ il la ɔn̄a.p quēcūq̄ remissū motū posset aliqs pūct⁹.a.tan gere aliquē pūctū.b.quē iā nō tāgit:z imediate post h̄.a.sphericū augebit̄ motu quo pūcta fiūt ppinquora v̄sus ɔtactū.igr̄ imediate post h̄.a.tāget.b.i multis pūctis:im mo q̄ūis illō sphericū augeret̄ i īfinitū:nūq̄ tn̄ tāgeret il lud planū adeq̄te nisi i pūcto:q̄uis impo̅e fit augeri in finitū:ɔdictio eni ē q̄ aliq̄ figura corporea vl̄ suꝑficial̄ fit īfinita:qr oīs figura termino vl̄ terminis claudit̄. ¶ Et ɔn̄a nō valeat pz:sic nō seq̄t̄ p īfinitū remissū motū p̄t ali q̄ ps ꝓportiōalis hui⁹ ɔtinui ptrāsiri:z imediate post h̄ mouebit̄ sup aliq̄ pte ꝓportionali ei⁹ aliqd mobile i ɔti nuū īdirectū:g̃ imediate post h̄ ptrāsibit aliquod mobile aliq̄ ꝓportionalē signati spatij:qr posito q̄ sup h̄⁹ parte ꝓportionali īcipiat moueri aliqd mobile aliqd aliq̄r ve locit̄:z sup scd̄a aliud mobile in duplo tardi⁹:z sup ter tia aliō i q̄druplo tardi⁹:z sic i īfinitū:tal̄s ē ver̄ z ɔn̄s fal sū. ¶ Pz ēt in alio casu.vt si fit.a pedale cui⁹ h̄⁹ ps pro portionalis fit alba:z scd̄a nigra:z tertia alba z sic i īfini tū:z ponat̄.b.ɔtāgere.a.in extremo partiū minor̄.tunc ɔcedēdū ē q̄.b.tāgit.a.z nullā pt̄ē albā vl̄ nigrā tangit: cui⁹ opp̄m ēēt si posset tāgere aliq̄ pt̄ē adeq̄te alicui⁹ cor poris p se existētis. Et tūc si ponat̄ quālibz pt̄ē ꝓportio nalē rarefieri v̄sus.b.ɔdēsando seq̄ntē ḡsecēte extrema suꝑficie ḡ̄a argumēti:q̄lz istar̄ priū fieret ppinq̄or ipsi.b. s̄z nulla imediata:tūc nō seq̄t̄.i īfinitū modicū distat aliq̄ ps alba.a.b.z imediate post h̄ q̄lz ps alba erit ppinq̄or. b.q̄ iā fit.igr̄ imediate post h̄.b.tāgit aliq̄ pt̄ē albā ipsi⁹ a. ¶ Ad 2m p̄ncipale cū arguit̄:q̄ tc̄ possibile ēēt duo cor pora dura se tāger̄ f̄z suꝑficies planas.ɔcedit̄ ɔn̄a z ɔn̄s. Et ad iprobationē cū dicis:tūc si eleuaret̄ vnū corp⁹ du rū ab alio eq̄l̄r:seq̄t̄ q̄ ab agēte finito z a ꝓportiōe finita ꝓueniret velocitas īfinita.ɔcedit ɔn̄a z ɔn̄s:qr in casu argumēti īfinitā modicā resistentiā habebit aliq̄ ps aeris ad mouēdū:ideo īfinita velocitate mouebit̄ aliqua ps aeris:z negat̄ q̄ h̄ ɔn̄s fit falsū:s̄z d̄ h̄ īfra videbit̄. ¶ Ad aliā pz:qr ɔcedit̄ q̄ aer circūstās eq̄ cito mouebit̄ ad cē trū sic ad pūctū mediū:z ɔn̄r q̄ īfinita velocitate moue bit̄:q̄s īfinita velocitate mouebit̄ aliq̄ ps ei⁹:s̄z q̄cūq̄ ps signata pri⁹ ad mediū q̄ ad cētrū moueat̄. ¶ Ad aliā for mā de lapidib⁹ cōplicatis z in aq̄ positis.dī q̄ nō valet: q̄s suꝑficies ītrīsece possūt esse humecte mltplici rōne. pmo qr nō fuerūt bn̄ adinuicē cōplicati.scd̄o qr z si sint bene cōplicati ɔtigit ab humiditate ḡnari humiditatē ad par tes intrīsecas spūalr̄ sic z q̄libz alia q̄litas h̄⁹ spūalr̄ agit. ¶ Ad aliā de Auerroi negat̄ q̄ aliqd moueat̄ i īstāti aut q̄ det̄ vacuū. ¶ Ad ꝓbōnē dī q̄ aer circūstās nō mouet̄ ad replēdū illud spatiū in instāti nec successiue:sed subi to z i nō tp̄e.s.imediate post hoc. ¶ Alia v̄o ē opinio cōis Phi z Cōmē.dicēs q̄ duo corpora dura nō possunt se im diate tāgere:qr inter ea que se tangūt i aere mediat aer: z inter ea que se tāgūt in aq̄ mediat aqua. ¶ Ad argm̄ in ɔtrariū r̄ndet̄. Ad h̄m negat̄ ɔn̄a cum dī q̄ si corp⁹ graue descēdat sup alter̄:q̄ seq̄t̄ q̄ a ꝓportiōe minoris inequa litatis ꝓueniet actio. Ad ꝓbōnē dicit̄:q̄ nō solū modic⁹ aer interclusus resistit ne corp⁹ graue superi⁹ tangat illō inferi⁹:sed ēt nā vl̄is resistit ne det̄ vacuū.aut ne mouea tur aliqd velocitate infinita. ¶ Ad aliā pz:qr modicus aer ex se nō sufficeret resistere nisi auxilio nāe vniuersal̄. ¶ Ad aliā pz:qr lz aer interclusus ex natura particulari appeteret moueri supra graue:tn̄ ex natura vl̄i impedit̄ ne det̄ vacuū:q̄re zc̄. ¶ Ad aliā pz:qr ille modic⁹ aer re sistit simul cū nā vl̄i:ne graue descēdēs ɔtangat aliō gra ue:z sic nō fit actio a ꝓportione minoris inequalitatis.

¶ Ad 2m p̄ncipale de experiētijs i ɔtrariū dī. Ad primā de securi scindēte lignū:q̄ aer mediat iter securi z lignū: z cā difficilis extractionis ē:qr lignū cōstrigēs aerē z fer rū i eo fixū nō ē cedēs. ¶ Ad aliud de lapidib⁹ duris po sitis p fundamēto dom⁹ sup terrā durā.dī:q̄ tales lapi des ɔiungunt̄ terre dure mediāte corpe liqdo.s.calce dī stēperata. Et posito adhuc q̄ illi lapides ponerētur sup terrā sine corpe liqdo ɔcedit̄ q̄ mediat aer:s̄z negat̄ ɔn̄a. ergo dom⁹ sunt fundate in aere:qr nō dī aliqd fundari i aere nisi cū aer pōt cedet̄. ¶ Ad aliā de ferro pforāte cra neū dī sic d̄ securi scindēte lignū:q̄ ferrū pforat aerē z cra neū:z tn̄ semp mediat aer iter ferrū z craneū. ¶ Ad aliā de malleo pcutiēte cāpanā dī q̄ mediat aer:s̄z fiat pcus sio duri cū duro. ¶ Est z terti⁹ mod⁹ r̄ndēdi mediās iter istas opiniōes q̄ dic̄ q̄ po̅e ē duo corpa dura pfecte plana imediate se tāger̄ f̄z suꝑficies planas:s̄z n̄ p̄t vnū illor̄ eq̄ liter eleuari ab altero. Rō hui⁹ opinionis ē:qr po̅e ē ta lia corpa sic applicari adinuicē:vt nō fit necesse dari va cuū:nec aliqd subito moueri:igr̄ po̅e est illa se imediate tāgere.s̄z ɔn̄a:qr nō pp aliud negat̄ ɔtact⁹ corpor̄ adini cē.añs pz.si talia corpa applicēt̄ f̄z tractū:ita q̄ vnū tra hat̄ sup alter̄ donec adeq̄te suꝑficies vni⁹ applicet̄ suꝑfi ciei alteri⁹:qr tūc sic paulati trahit̄ applicādo:sic paula tī̄z recedit aer:q̄re nec det̄ vacuū nec aliqd subito moue tur.z iō addit̄:sed nō pōt vnū cor̄ eq̄l̄r eleuari ab altero nec eq̄l̄r applicari alteri:ne det̄ vacuū:aut ne aliqd subi to moueat̄. ¶ Ad auctoritatē Phi dixit Themistius z Alexāder:z Phs ibi inq̄sitiue ꝓcedit z nō determinatiue: z maxime qr fundamētū nō ē necessariū cui initit̄ rō ei⁹: qm̄ nō ē necesse suꝑficies intrīsecas corpor̄ applicator̄ z i aq̄ positor̄ eē humefactas:lz fit vplr̄m. ¶ Ego ēt cō firmo hāc opinionē expiētia a me visa:qr facta applica tione taliū corporū adinuicē mō dictō:n̄ p̄t vnū illor̄ eq̄ liter eleuari ab altero imo sic corp⁹ supius eleuatur:trahi bitur secū īferi⁹.z h̄ ē signū euidētissimū q̄ illa corpora se immediate tāgūt:qr si aer mediaret:posset vnū eq̄liter eleuari ab altero:qm̄ aer ille rarefieret.z sic ꝓhiberet va cuū vel aliqd subito moueri:q̄re zc̄. ¶ Alia difficultas est vtrū a ꝓportiōe finita possit ꝓuenire velocitas infini ta. Et vr̄ q̄ sic:qr velocitas attēditur penes ꝓportionē po tētie mouētis ad resistētiā.igr̄ si ꝓportio ē finita z velo citas ē finita:q̄re a ꝓportiōe finita nō p̄t ꝓuenire veloci tas infinita. ¶ In opp̄m ar̄:qr po⁹ finita īfinitā modicā resistētiā p̄t hr̄e:igr̄ īfinite velocit̄ p̄t mouer̄:z tn̄ hz ꝓpor tionē finitā.igr̄ a ꝓportione finita p̄t ꝓuenire infinita ve locitas. ¶ Ad h̄ r̄ndēt aliq negatiue dicēdo q̄ a portio ne finita non p̄t ꝓuenire infinita velocitas ꝓpter rationē tactā. Ad rōnē i ɔ̄riū dicūt q̄ si po⁹ finita īfinitā modicā resistētiā hz:h̄ ē p diminutionē resistētie ad non gradum manēte potētia:s̄z nō ē ꝓportio finita:s̄z infinita. ¶ Non placet:qr q̄cq̄d subito mouetur:infinite velociter moue tur:z tn̄ a ꝓportiōe finita mouetur:qr resistētiā hz:vt pz i applicatiōe duor̄ corpor̄ duror̄ z planor̄ adinuicē:z ēt i eleuatiōe vni⁹ ab altero:q̄re. ¶ Alij r̄ndēt affirmatiue vt Mātuan⁹:s̄z ad argm̄ ɔtradicūt aliq q̄ a ꝓportione fi nita signabili non p̄t ꝓuenire velocitas infinita:sed a ꝓ portione finita non signabili sic. ¶ Non placet hic:qr ꝓ portio q̄litercūq̄ finita non p̄t ꝓducet̄ nisi effectū finitū. aliter eniz ageret vltra gradū ꝓpriū:igitur a ꝓportione finita nullo mō pōt ꝓuenire velocitas infinita. ¶ Alij ad argm̄ ɔtradicūt q̄ a ꝓportione finita nō pōt imediate ꝓ uenire velocitas infinita:s̄z mediate z ex ɔsiti sic.sic acci dit in aere q̄ mouetur ex ɔsiti ad motū lapidis molaris eleuati ab altero vel applicati alteri. ¶ Non placet:qr vt⁹ cāe mouētis nō magis operatur supra effectū ex ɔsiti īductū:q̄ supra effectū imediatū:igr̄ si a ꝓportiōe finita non potest ꝓduci immediate velocitas infinita:igr̄ nec

Ad 2m.

opi. me dia.

3a difficul tas incre.

Negatiue arguitur.

Affirmati ue arguit.

R̄nsio 1a.

Cōfu⁹.

R̄nsio 2a.

Cōfu⁹.

R̄ns⁹ 3a.

Cōfu⁹.

Rn° 4° ex pfiti producet velocitas infinita. ¶ Ideo aliter dicendū puto ad hanc difficultatē et soluo illā p distinctionē logicam de ly infinitum: quoniam infinitum dupliciter capi potest. s. syncathegorematice et cathe^ce. synca^ce capitur quando preponitur toti propositioni aut suo substantiuo: et significat aliquantum: non tantum quin maius: cathegorematice vero sumitur quando postponitur toti propositioni. aut suo substātiuo: et significat ens fine fine. ¶ Hoc stāte di: q lz a pportiōe finita possit puenire īfinita velocitas: nō tn̄ pt ab ea puenire velocitas infinita. pria pars pz: qr significat q a pportione finita pt puenire aliquāta velocitas: et nō tāta qn maior: et h̄ ē vez in eo qd subito mouet: qr quacūq3 velocitate data q̄ mouetur adhuc maiori mouet: quare et c. ¶ Scda pars ēt pz: qr significat q a pportione finita nō potest prouenire velocitas sine fine: et hoc est verum: qr omnis velocitas qua aliquid mouet est in subto finito. igit est velocitas finita. ¶ Ad argumentū igit primuz dicit q pbat q a proportione finita non prouenit nisi velocitas finita: et hoc pcedit: sz cū hoc stat q pueniat īfinita velocitas. ¶ Ad aliud in oppositū di q pbat q a po^e finita et a pportiōe finita pōt puenire infinita velocitas: et hoc pcedit: sz tamē illa non est velocitas infinita. Et hec de ista qōne sufficiant.

Ad arg^m p pte nega tiua vel
Ad arg^m p pte affir matiua vel

¶ Expliciunt qōnes vtilissime artiū et medicine doctoris magistri Mēghi fauētini. Diligētissime emēdate p sacre Theologie doctorē magistruz Ambrosiuz de Padua ordinis fratrum heremitarum diui Augustini.

¶ Tituli questionum et difficultatuz de primo et vltimo instanti Excellentissimi artium et medicine doctoris magistri Menghi fauentini.

FINIS.

¶ Incipiunt quedam annotationes eximij artium & medicine doctoris dñi magistri Mãfredi de medicis super logicã paruam Pauli veneti. In quibus dilucidantur multa dicta entisberi Strodi & Pet. Mantuani.

Communiori bus est incboandũ. Circa qđ aduerte q Pau. nõ absolute inchoare vult a cõiori. Sed solum intelligit. de his que tantũ a logico considerantr vnde lz ly signũ sit cõmuni⁹ q̃z ly terminus nõ tamen icipit ab illius declaratione & diffinitiõe. eo q nõ solum a logico: sed etiã a meta. & pho naturali: ꝯsideratur. Termin⁹ autẽ vt h sumit solũ dialectico ꝯsideraf. ¶ Et ideo nõ mirũ si ab eo incipit tradere artẽ potius q̃z a ly signum. ¶ Nota tamẽ q non est verũ q ly terminus sit magis cõe q̃z aliqd aliud per se solum ꝯsideratũ a logico. Nã ens rõnis qđ cõiter ponit esse subm totius logice est magis cõe cũ non ois intentio scđa sit terminus: vt pz recte speculãti. Pau. tñ incipit a termini diffõne: quia pncipaliter intẽdit declarationem syllogismi & ꝯñr propositionis: & per ꝯñs termini in quẽ imediate resoluitur propositio: & ideo &c.

Circa diffõnem termini. Aduerte q lz terminus possit sumi multis modis: in ꝓposito tñ vniuoce sumif put extendit se ad ea in que resoluif ꝓpõ imediate. ¶ Ulterius ꝯsidera q q̃tuor particule ponunf in hac diffõne. Primo ponif ly signũ loco generis. ¶ Circa quã particulã nota q nõ est eredendum q iste termin⁹ signũ sit cõius isto termino termin⁹: q plura cõtineat: q tã ly signũ q̃z ly termin⁹ infinita põt ꝯtinẽ: vel melius infinita pñt ꝯtineri sub q̃lz illoꝝ: cum tã pñtia q̃z futura ꝑterita & imaginabilia q̃lz illoꝝ compꝛhendat: infi⁹ aũt talia imaginabilia pñt esse. Sed ex h dĩ ly signũ cõius isto termino termin⁹: q oia que cõpꝛehẽdunf sub ly termin⁹ ꝯtinenf sub ly signũ: & cũ hoc aliq̃ alia sub eodẽ continenf. Et p idẽ ꝓbo q iste termin⁹ aial nõ est cõmunior isto termino hõ: q plura ꝯtineat cũ infi⁹ sub q̃lz contineanf: vnũ autẽ infi^m non est maius alio infi⁹ nec infinita sunt plura alijs infinitis. Sed dĩ cõius ꝓp rõnẽ assignatã. ¶ Nota etiã q non q̃cũq mõ sumptum ly signuz est cõius illo termino termin⁹ dicẽdo termin⁹ est signuz: sed solum put capif in sigñatiõe formali & put sumif vt sigñat & nõ vt sigñaf. Unde ꝯsiderãdo istum terminũ signũ vt est vnus particularis termin⁹ & put sigñaf p istũ terminũ termin⁹ tanq̃z ꝓpꝛium indiuiduũ sic non est qd magis cõe imo potius min⁹ cõe. Considerãdo etiã istuz terminũ signũ vt sigñat solum se & sibi similes: vt solet dici ab apollinare: qñ supponit mãliter: sic etiã est qd minus cõmune q̃z ly termin⁹. Cõsiderãdo vero istos terminos termin⁹ & signũ: vt qlibet illoꝝ solum significat se: & sibi similes sic neuter illoꝝ continef sub alio nec vn⁹ est magis cõis q̃z alius. ¶ Scđa particula est. ly oratiõis. Circa quã est cõis difficultas: q nõ videf q ly termin⁹ per oꝛonẽ debeat diffiniri cũ Pau. post ly oꝛo per terminũ diffiniaf. Modo incõueniens est q idẽ diffiniaf p se ipm: aut p aliqd diffinitũ per illud. ¶ Rñdef cõiter non esse icõueniens q idẽ diuersis respectib⁹ diffiniat & diffiniaf respcũ eiusdẽ. Mõ ly oꝛonis in obliquo ponif diffiniẽdo terminũ: qñ aũt ponif ly termin⁹ in diffõne oꝛonis sumif ly oꝛo in recto: nõ aũt in obliq̃. ¶ Uel formali⁹ & rectius dicas: q duplex est totũ: qđdam. n. est totuz vl'e vt est gen⁹ respcũ sue spẽi: qđdã autẽ est totuz integrale: vt dom⁹ respectu suaꝝ partiũ integraliuz: sir duplex est pars. ¶ Quedã subiectiua vt spẽs respectu generis. Quedã aũt integralis vt paries re^u dom⁹: aut manus re^u soꝛ. Ad ꝓpositũ nrm qñ diffinif ly termin⁹ per oꝛonẽ sumif ly terminus vt pars integralis: ly oꝛo aũt vt totũ itegrale: qñ vero ly oꝛo p terminũ diffinif sumif ly oꝛo vt pars subiectiua ly termin⁹ aũt vt totũ vl'e: & sic pz quõ diuersimode illi termini sumanf in illis diffõnib⁹. ¶ Tertia particula est. ly cõstitutiuũ. ¶ Circa quã aduerte: q cũ iste termin⁹ aptitudinẽ significet sic vĩ posse ꝓbari q illa syllaba soꝛ. cõponẽs illã dictionẽ sortes est termin⁹: q vbi formaref ista ꝓpõ. soꝛ. est syllaba capiẽdo illã partẽ ꝑdicte dictionis pz: q ly soꝛ. est subm in illa ꝓpõne: & p ꝯñs est termin⁹: g illa syllaba vt pars illi⁹ dictiõis est apta nata constituẽ oꝛonẽ: vt pars ꝓpinqua: vt patuit in ꝑdicta ꝓpõne. ¶ Rñdef q duplex est aptitudo q̃dã ꝓpinq̃: q̃dã aũt remota: ꝓpinq̃ aũt spectat ꝓposito nro: & est quãdo aliqua dictio remanẽs dictio per se põt esse subm ꝑdicatũ vel copula vel q̃cunq modo pars imediata ꝓpõnis. Aptitudo aũt remota est qñ lra aut syllaba aliq̃ dictionẽ constituit. Et ad hoc vt oꝛonez constituat tanq̃z subm vel ꝑdicatũ opus est vt desinat esse pars talis dictionis: & fiat aut dictio p se: aut lra per se: de aptitudine aũt propinqua intelligo in ꝓposito & nõ de remota. ¶ Sz istud nõ vĩ ꝑmo aspectu satisfacẽ: q si capiaf ista ꝓpõ: sortes ẽ hõ: deinde trãsuerso formef ꝑma ꝓpõ. soꝛ. est syllaba: cu ius ly soꝛ. sit pars illius dictionis soꝛ. pz q talis syllaba existẽs pars alterius dictionis esse põt subm ꝓpositõis. ¶ Sed istud nil obstat: q illa syllaba soꝛ. hz rõnẽ duoꝝ. Primo. n. hz rõnẽ syllabe cõstituẽtis dictionẽ. Scđo hẽt rõnẽ dictionis per se existentis. vnde lz videaf semp eadẽ esse syllaba mãlr: est tñ duo formalr. s. syllaba & dictio. ¶ Sed est difficultas in hac mã: vtrum si scribaf in aliq̃ folio illa lra a p se sita q nõ vniaf cũ alio sit termin⁹ an nõ. Et vĩ q sic: q sic ly ois per se sumpt⁹ est termin⁹: lz nihil significet inq̃ztũ termin⁹. Ita ly a scriptuz vt ꝑus dz ꝯcedi esse termin⁹: lz nihil significet iquãtũ termin⁹. ¶ Rñdeo q illa lra nõ sit terminus: & concedo q ly ois termin⁹ est. Et dico q dñia est inter vnum & aliud: nã illa lra a. nõ hz per se sumptũ aliqd spãle ab impositore primo per qđ dicaf termin⁹. ¶ Nisi forte dicaf q hẽt hoc spãle vt preponaf ablatiuo: est eniz ꝑpositio: vt pz apud grãmaticos. ¶ Sed id nihil est: q capiaf illa lra b. Et fiat argumẽtum de illa: ille aũt termin⁹ ois hz ab impositore ꝑmo aliqd spãle: hz. n. vt per impositionem dicaf signũ distributiuũ: & cũ hoc exerceat tale offm̃ distribuẽdi cum vnif termino capaci sue virtutis. Et simili mõ dicas de eiusmodi scriptis soꝛ. buf. & de alijs cõsimilib⁹ q nõ sunt termini ꝓp rõnẽ assignatã quãdo. s. p se sumunf. ¶ Quarta particula & vltima est: vt pars ꝓpiqua eiusdẽ contra quã est argumẽtũ de termino mentali: nã propinquũ & remotũ respectiue dicunf: si ergo termin⁹ mẽtalis sit pars propiqua: opz q habeat partes remotas: modo falsum est hoc: quilibet eniz conceptus est indiuisibilis: & ideo nõ hẽt partes: saltem eas que sunt littere. ¶ Et ideo intelligas q illa particula intelligif: vt pars imediata: eo modo quo sumit pħs in ꝑmo ꝑoꝝ dicens: est autez terminus in quez imediate resoluif ꝓpositio: & non intelligo: tunc q imediatum dicat respectũ ad par/

tes mediatas: ⁊ sic soluitur argumētum. ¶ Posset etiā
dici ꝙ illa particula posita a paulo habet veritatem de
his solum: que sunt in voce aut in scripto.

Circa totā diffōnē vel melius circa terminū diffini/
tū. Nota ꝙ posset ꝓbari ꝙ diffinitū illud nō
est vniuocū: sed equocū: ꝑsupponēdo ꝙ enti reali ⁊ enti
rōnis: nihil est cōe vniuocum: q̄ ꝑsupposito arguit̄ sic: re
spectus q̄ est termini vocalis aut scripti est rōnis: cum in
tellectꝰ talem modum sigñandi illis attribuat. Termini
aūt mētalis ad sigñatum suū est respectꝰ realis cum nālr̄
significet: ⁊ nō aliūde habeat modum sigñandi: ⁊ sic illi
duo termini vocalis ⁊ mētalis non habebūt vnum vni/
uocū cōmune. ¶ Pro quo aduerte ꝙ vtriq̄ talis respe
ctus est rōnis: eo ꝙ respectꝰ realis requirit extrema rea/
lia simul existentia: modo termino mētali accidit ꝙ suū
significatum sit in re: vt satis notum est. Et sic patet ꝙ ra
tio adducta ad oppositum nihil concludit.

Circa ꝑmā diuisionē terminoꝝ dubitat̄: vtrū eua/
cuet totū diuisum. Et videt̄ ꝙ nōmam capto
termino illo: qui diuidit̄: tūc ille neq̄ est ꝑ se significatiuꝰ:
neq̄ nō per se significatiuꝰ: qa qua rōne ꝯtinet̄ sub vno:
eadē rōne continet̄ sub alio. ¶ Ad qd̄ rñde ꝙ concesso
ꝙ vnꝰ sit terminꝰ: qui diuidat̄ tali diuisiōe: tūc ille est per
se significatiuus: eo ꝙ ꝑ se sumptus aliquid significat in/
quātū terminꝰ: vt satis pꝫ. ¶ Sed ꝯtra. dicamꝰ grā exē/
pli ꝙ ille terminꝰ vocat̄ a. tunc sic. terminus nō ꝑ se signi/
ficatiuꝰ est a. ⁊ a. est ꝑ se significatiuꝰ: ergo terminꝰ non ꝑ
se significatiuꝰ est terminꝰ ꝑ se significatiuꝰ. ¶ Ad qd̄ rñ
de ꝙ argumētum friuolū est: ꝙ simili modo cōtigeret ꝓ/
bare: ꝙ aliqs homo est nomē: aut vox: aut aliqs homo
est aial: ⁊ ille terminꝰ aial est nomē: ergo aliqs hō est no/
mē. Unde quādo concedo ꝙ terminꝰ ꝑ se significatiuus
est a. nolo dicē ꝙ sit ille terminꝰ a. sicut quādo dico: ꝙ ho
mo est aial: nō assero ꝙ hō sit illa dictio aial: sed cōsidero
sigñatū: ⁊ nō cōsidero predicationē. Et ideo argumētū
peccat ꝑ hoc ꝙ in maiori cōsidero significatū ipsius a. in
minori q̄ sumo ly a. pro tali termino ⁊ signo. ¶ Et si di/
cat̄ ꝯtra ꝑmam rñsionē: sequeret̄ ꝙ terminꝰ diuisus ꝯti/
neret̄ sub vno mēbro sue diuisiōis: ⁊ ꝑ ꝯñs esset minꝰ cō/
munis sue diuisiōis ꝑ te. ¶ Dicat̄ ꝙ hoc non est incōue/
niēs diuersis respectibꝰ: vt. n. ly terminꝰ sigñat: ⁊ accipit̄
vt vnum indiuiduū: sic ꝯtinet̄ sub tali mēbro: ⁊ est minꝰ
cōmunis illo ⁊ nō alit̄. Modo nō est incōueniēs: ꝙ aliꝰ/
qd sumptū diuersis modis ꝯtineat aliud. Et cū hoc con
tineat̄ ab illo eodē: vt supius patuit de isto termino sigᵐ
respectu huiꝰ termini terminꝰ. ¶ Aduerte vlteriꝰ ꝙ so/
let cōiter argui ꝯtra diffōnē termini ꝑ se significatiui ꝓ/
bando ꝙ iste terminꝰ ois sit ꝑ se significatiuꝰ: qꝛ sumptꝰ
ꝑ se significat seipm: ergo aliqd. ¶ Rñdēt aliq ꝙ ad hoc
ꝙ aliqs terminꝰ significet: reqrit̄ ꝙ sumptꝰ ꝑ se significet
aliqd extra se: ⁊ aliud a seipso: ⁊ sic nō est de ly ois: ḡ ⁊c̄.
¶ Sed ista rñsio nō vꝫ: qa capiat̄ tale ꝓnomen demon/
stratiuū: hoc tunc cū per illud possim demōstrare qcqd
voluero: ergo demonstrando ipmmet ꝑ illud idem pꝫ ꝙ
tunc tale ꝓnomē ꝑ se significans est terminꝰ: ⁊ tamē non
sigñat aliqd extra se: ⁊ aliud a seipso. ¶ Dicat̄ ergo vt tꝫ
apollinaris in scđa qōne suarū suppōnum ꝙ duplex est
impositio. Quedā generalis: q̄dam aūt spālis est: gñali
impōne qlibet terminꝰ cum signo mālitatꝭ: aut mālit̄ sup
ponēs significat: vel saltē pōt sigñare se ⁊ sibi similes: vt
tales dictiōes sunt. Etiā dōo hō est terminꝰ sigñat ly ho
mo oēs tales dictiones homo hō. Et sic dico de quolibꝫ
alio termino supponēte mālit̄: aut cū signo mālitatꝭ sum
pto: vt dōo. ly ois. ly hō. ly aial. Et notāter dico sumptꝰ
cum signo mālitatis: vel supponēs mālr̄: qa ipositio gñā
lis reqrit aliqd cum q̄ sumat̄ terminꝰ ꝑ se non sigñat mo
do dicto terminꝰ. Impositio spālis est qñ terminꝰ nō cū
signo: mālitatꝭ neq̄ supponens mālit̄ aliqd spāle sigñat:
vel aliq̄ spāli mōꝛ: qd̄ vel qualr̄ nō de se sigñat: sed ꝑ impo
sitionē illum modum sigñandi acqrit: puta ista vox ho/
mo ꝑ se sumpta sigñat hoiem spālit̄: ista vox asinꝰ spālit̄
asinum sigñat. Quelꝫ autē istarū impōnuꝫ vocē aut scri
ptum: que non sunt termini: terminū facit: puta ista vox
homo ante ꝑmā impōnum nō erat terminus. Sꝫ ꝑ istas
impōnes est terminus: vnde pono cōclusionē hāc ꝙ nul/
lus terminus vocalis aut scriptꝰ est terminꝰ nisi ꝑ aliquā
ꝑdictarum impositionū. Dico tamē ꝙ qlibet talis termi
nus ante significabat seipsum inquātū res: sed illa signi/
ficatio non facit terminum: qa sequeret̄ tali rōne ꝙ q̄libꝫ
res mundi esse terminꝰ cum q̄libet talis seipsam signifi/
cet: vt est res. ¶ Nota tamē ꝙ tisber in illo sophismate:
omne verum: ⁊ deum esse differunt: in scđo ꝑncipali tꝫ ꝙ
nulla res saltē que est: vt paries: aut homo: aut aliqd si/
mile: seipsam sigñat: sed est silitudo cāta ab alia re. q̄ ean
dē repñsentat: sed ad hunc sensum: rē dicimꝰ seipsam signi
ficare: qꝛ est cā imediate similitudinis repñtantꝭ eādē rē.
¶ Ad ꝓpositū nostrū redeo: dico ꝙ ille terminꝰ ois: quā
do sumit̄ ꝑ se: nō significat seipm nec aliquid aliud nisi in
quātū res: sed hoc nō facit terminū esse terminū: vt ꝑus
notaui: vnde si ꝑ impōnē gñalē debꝫ aliquid significare:
opꝫ vt ꝑus est notatum ꝙ addat̄ aliqd̄ significatū mālē:
vel qd supra mālē: non ergo sumptus per se aliqd signifi
cat inquātum terminꝰ. ¶ Dicat̄ ḡ formalr̄ ad argumē/
tū ꝙ diffō termini ꝑ se sigñatiui sic intelligit̄: terminꝰ ꝑ se
significatiuꝰ est ille q sumptus ꝑ se aliquid significat inq̄ꝫ
tum terminꝰ. ¶ Similis ꝑticula addat̄ etiā diffōni ter/
mini nō ꝑ se significatiui. Itaq̄ addo illā particulā īquā
tum terminus. i. si fuerit in voce: aut in scripto significet
aliqd sumptum ꝑ se per impōnē. De termino mētali nō
loquor qa nō significat nisi nālr̄ ⁊ nō ex impositione.
¶ Et si fiat argm̄ de illo termino ois in mēte: qꝛ tunc se/
ipsum significat: ergo tunc ꝑ se significatiuus est in mēte.
¶ Dicat̄ vt etiā doctus apollinaris tꝫ loco allegato: ꝙ
nullus terminꝰ mētalis seipsum significat: sed aliꝰ conce
ptus de illo format̄ q eūdem repñtat. ¶ Aduerte vlte/
rius ꝙ lꝫ ille terminꝰ significatiuus aptitudinē dicat: nō
tamē oēm aptitudinē denotat: sed solum ꝓpinquam: qa
alit̄ seq̄ret̄ ꝙ ille terminꝰ ois esset ꝑ se significatiuꝰ: cum
possit imponi ad significādum hoiem: aut aliqd sile: etiā
sumptus ꝑ se: sed tūc variat̄ impositio antiq̄ ⁊ aptitudo
remota. ¶ Cōtra ꝑdicta est dubium: qa tūc sequeret̄ ꝙ
ꝓnomē demōstratiuū nō posset esse terminꝰ ꝑ se significa
tiuꝰ saltē in voce ⁊ in scripto: qa non habet aliqd spāle si
gnificatū ab ipositore: vt pꝫ. ¶ Dicat̄ ꝙ ꝓnomē tale hēt
ab impositore spālit̄: vt possit qlibꝫ qcqd voluerit ꝑ ipm
demrāre: ⁊ ideo si aliqd demōstro ꝑ id. demrātio mea ē
autētica in ipso cū hāc auctē habuero: sicut etiā ab ipō/
ne spāli. ḡ aliqd demōstratū aliqd sigñat. ⁊ idō est ad pro/
nomē terminꝰ ꝑ se sigñatiuꝰ: vt pꝫ ⁊c̄. ⁊ nō ꝓpiqua de q̄
intelligo sigñare illo mō: in his tamē descriptio aliquātū
abhorret loco allegato. vt supiꝰ notaui circa eūdē locū.

Circa 2ᵐ diuisionē aduerte ꝙ est diffiᵗᵃˢ. Utrū ois
terminꝰ mētalis sit nālr̄ sigñatiuus. ⁊ ois vo
calis aut scriptꝰ sit ad placitus significatiuꝰ. Et vꝫ ꝙ nō.
nā ille terminꝰ ois in mēte. ex q̄ nihil sigt. sed aliq̄lr nō
est eiusdē rei repñtatiuꝰ apud oēs. ¶ Ad qd̄ dicat̄. vt vꝰ/
ba sonāt. ꝯcedēdū est nō oēm terminū mētalē sigñare nā
lit̄. Possumus tamē ad 3ēdo aliqd diffōni dicē: ꝙ cōtinet
oēm talē terminū: sic intelligēdo. s. terminꝰ nālr̄ sigñatiuꝰ
est qui apud oēs eiusdē aut eodē mō est sigñatiuus. ⁊ sic
cessat arᵐ. qꝛ lꝫ ly ois in mēte nō apud oēs idē sigñet: eo
dē tñ mō sigt. ¶ Aduerte vlteriꝰ ꝙ de virtute sermonis
rectius

rectiuꝰ est dicē. sigñatiuꝰ nālit: q̃3 nālr sigñatiuꝰ: ita ꝙ resoluēdo dicamꝰ terminꝰ est aptus natꝰ sigñare nālr. ꝛ nō nālr est aptus natꝰ sigñare. ita vt ly nālr determinet infinitū sigñare ꝛ nō illud verbum est: qa alr seq̄ref: ꝙ qlib3 terminꝰ vocalis aut scriptꝰ esset nālr sigñatiuꝰ: qa de natura sua est aptus natꝰ sigñare. alr enim nunq̃3 potuisset imponi ad sigñandū vt terminꝰ. Et ideo dicaꝭ ꝙ l3 de nā sua sit aptꝰ natus sigñare: nō tamē est aptus natus significare nālr. i. nāli modo. ℭ Aduerte vlterius ꝙ in diffōne intellecta est illa particula. ex se. Ita ꝙ dicamꝰ terminus nālr sigñatiuꝰ est qui apud oēs eiusdē aut eodē mō. est repñtatiuꝰ q̃ȝtum ex se. qd̄ dico: qa vbi poneref ꝙ in rerꝝ nā eēnt solum hoies latini apud q̄s ista vox hō eandē rē sigñaret: adhuc nō esset nālr sigñatiuꝰ talis terminus: qa l3 eandē rē talis terminꝰ apud oēs hoies repñtaret: nō tamē hoc esset ex se: sed solum ex cōuentione hominū inter se. ꝛ simili mō rñdeaꝭ vbi esset vna vox: que de facto apud oēs hoies eandē rē sigñaret. ℭ Notādu3 etia3 ꝙ solet cōiter argui ꝙ ista vox nālr sit terminꝰ nālr significatiuꝰ: qd̄ tamē falsum est: cū solū terminꝰ mētalis sit nālr sigñatiuꝰ. ꝓbaꝭ aūt B illo mō. qa illa vox nālr significat seipam. ḡ sigñat nālr cū ista vox sit ly nālr. ꝛ sili mō ꝛ melius probaꝭ de illa voce ly nālr. vt fiat arᵐ de voce significāte: vt terminꝰ: ꝛ vt res. ℭ Sed id nihil est: qa ista vox ly nālr concesso ꝙ significet nālr. sigñat nālr sumēdo vt est nomē: nō autem sigñat nālit. i. nāli mō. vt ly nālr teneꝭ aduerbialr. ℭ Meliꝰ tñ dicaꝭ. ꝙ ly nālr nō sigñat nālr. sed ly nālr. qa sumēdo in tali ꝑpōne istū terminū nālr d3 sumi in ꝑpāli. ꝛ potiori suo sigñato: aut modo significādi. Daꝭ sile exemplū. ille terminꝰ ly hō. nō significat homo. sed sigñat ly hō. ℭ Cōsimilis est difficultas de termino ad placitū sigñatiuo. qa teneo vt est tenēdū. ꝙ ois terminꝰ. s. ad placitū sigñatiuꝰ: sit vocalis: aut scriptus. ꝯ ꝓbaꝭ. qa capto isto termino mētali ad placitū: tunc sigñat ad placitum. qa seipm sigñat: ꝙ est ly ad placitū. ℭ Ad qd̄ rñde vt priꝰ. ꝙ il'e terminꝰ ad placitū in mēte significat ly ad placitū vt est nomē nō aūt sigñat ad placitum aduerbialr sumēdo vt sumiꝭ in diffinitiōe. ℭ Meliꝰ tñ dicaꝭ. vt est tactu3 etiā circa ꝑmā diuisionē qd̄ nō est similitudo de termino vocali ꝛ mētali. Uocalis enī aut scriptus terminꝰ cōcediꝭ seipsu3 posse sigñare. terminus autē mētalis nō seipsum pōt sigñare ꝭm ꝓbationē vera3. ꝛ ideo difficultas magis ꝓcedit de illa voce ly nālr. cōtra ꝑmū mēbrū diuisiōis q̃ȝ de illo termīo ad placitū in mēte. ꝯtra scd̄m mēbrum diuisiōis. ℭ Nota etiā ꝙ pōt argui ꝙ terminꝰ mētalis sit ad placitū sigñatiuus ꝑsupponēdo ꝙ ille terminꝰ ad placitum significet q pōt diuerti ꝛ distrahi a suo sigñato: ita ꝙ aliqñ significet vnū significatū. ꝛ postea ille idē adhuc significās non significet illum idē significatum. quo ꝑsupposito capiaꝭ illa dictio hō scripta in pariete aliq̄: ꝛ latinus aliqs vidēs talē dictionē formet in intellectu suo similitudinē ꝛ conceptū illiꝰ dictionis in se: tunc p3 ꝙ ex q̄ latinus est habituatus ad appꝫhēdēdū hoiem: cū audit talē dictionē hō vider. tūc illa silitudo talis dictionis eidē latino repñtabit duo. s. illam dictionē hō: ꝛ hoiem. ꝑᵐ nālr. 2ᵐ autē ad placitū. qd̄ ꝓbaꝭ. nā si p pōſe talis conceptꝰ illius dictionis eēt in mēte alicuiꝰ mere greci. tunc nō repñtaret hoiem. pōt ergo. vel nō repugnat rōni sue diuerti a suo sigñato. ḡ est ad placitū significatiuꝰ per ꝑsuppositum habitum. ℭ Ad qd̄ rñde ꝙ cōcesso ꝙ talis silitudo dictiōis in mēte latini hoiem significet: in mēte autē greci nō significet hoiem. sed solum tale3 dictionē hō. adhuc non sequiꝭ ꝙ sit ad placitū significatiuus: qꝛ l3 nō apud omnes hoies hoiem significaret: tamē apud oēs talē dictionē hō significaret: rōne cuiꝰ sigñi est nālr sigñatiuꝰ talis terminꝰ ꝛ similitudo. ℭ Unñ nō v3 arᵐ. ille terminꝰ nō sigñat hoiem apud oēs. ḡ nō sigñat idē apud oēs. sicut nō seqꝭ. soꝛ. nō est plato. ḡ nō est homo. ꝛ iō ad hoc vt ꝓbeꝭ ꝙ talis terminꝰ sit ad placitū sigñatiuꝰ. op3 arguē sic. nullius significati est repñtatiuꝰ apud oēs. ḡ est ad placitū sigñatiuꝰ. mō falsum est añs. qꝛ illius dictionis est sigñatiuꝰ ille cōceptus apud oēs. ℭ Alr etiā dici pōt ꝙ in casu ꝑncipali nō est vna ꝛ eadē silitudo vel ꝯceptus. q latio repñtat hoiem ꝛ talē dictionē homo. sed sunt due l3 in tpe imperceptibili ambe ab intellectu latini formenꝭ habita. n. prima statim ꝑ habitudinē intellectꝰ format scd̄am. ꝑᵈ tñ rñsio de directo arᵐ soluit. cū ex v̄bis diffōnis soluat arᵐ. 2ᵃ aūt nō ꝯsiderat v̄ba sed physica est. Pro hac mā. vide ēt Paulū in 2ᵒ dubio sue q̃drature in. 12ᵒ ꝑncipali. l3 tñ multa dicat de termino nālr sigñatiuo. ꝛ ēt ad placitū significatiuo que non destruūt hoc ꝓpositum. q̃ȝtū enim v̄ba diffōnis sonāt illa diuisio intelligiꝭ: ꝛ non plus cōsidero.

Circa 3ᵐ diuisionē nota ꝙ dña est inꝭ terminu3 cathegorematicū. ꝛ ꝑ se sigñatiuū. ois. n. terminus cathegorematicus est ꝑ se sigñatiuꝰ. nō aūt ois ꝑ se sigñatiuus est cathegorematicꝰ. na3 capto illo adiectiuo albꝰ ba. bū. tunc talis terminus cum ꝑ se sumptꝰ albedinē sigñat. inq̃ȝtum terminꝰ est ꝑ se sigñatiuꝰ: nō tñ est cathegorematicus. qꝛ adiectiua sigñant ꝑ depēdētiam ad sua substātia. Et iō ꝭm diuersitatē substātiuoꝝ. ita ēt diuersa sigāt adiectiuū. dōo. n. hō albꝰ: ly albꝰ sigt albedinē inherētē hoi. dōo aūt asinꝰ albus sigñat albedinē inherētē asino. nō ḡ tā ꝑ se q̃ȝ cum alio h3 ꝓpriū significatu3. ℭ De adiectiuis tñ in neutro gñe sumptis q̄ ꝑ se aliquid sigñant. est tenēdū ꝙ sunt termini cathegorematici. ꝛ ꝑsertim ꝭm opionē illoꝝ q volūt ꝙ significēt subm cū accidēte. tenēdo tñ ꝙ talia sigñant solū accidēs cōnotādo tñ subm est difficilius vidē q̄uo sint cathegorematici. sed dicamꝰ ꝙ si tale possit reddē suppositū per se v̄bo: ꝙ etiā est cathegorematicus. videmām hāc in ante ꝑdicamentis. cap. denoiatiuoꝝ. ℭ Difficultas est de isto terio canis vtrū sit cathecūˢ. Et vi ꝙ nō. sumptꝰ eni ꝑ se nō magi sigat aial latrabile q̃ȝ piscē marinū aut sidus celeste. sumptus tamē cū alio pōt supponē pro alio illoꝝ ꝛ vnū illorū solū sigre. vt dōo canis latrat. ℭ Ad qd̄ dicas ꝙ talis terminꝰ est cathecūˢ: ꝛ nō val3 arᵐ: canis latrat sigat aial latrabile. ꝛ ꝑ se pōt qōl3 illoꝝ significare. imo sigñat ḡ nō tam ꝑ se q̃ȝ cum alio h3 ꝓpriū significatum. qꝛ qōl3 illoꝝ est sigñatū sibi ꝓpriū: cū eque ꝑmo sit imposita illa vox ad sigñandū ista tria: scd̄m tñ tres diuersos ꝯceptꝰ. Et simili mō dicas de ql3 alio termīo equoco aliqd vel aliqua sigñare. ℭ Difficultas alia est. vtrū ille terminus hō sit cathegorematicus. Et vi ꝙ nō. qꝛ tā ꝑ se q̃ȝ cū alio non h3 ꝓpriū significatū ꝑ se. n. sumptꝰ significat hoiem. sumptus aūt cū alio sigñat tales terminos hō. puta dōo hō est nomē. ℭ Ad qd̄ rñde ꝙ ille terminus est cathegorematicus. vñ aduerte ꝙ ille terminꝰ hō. quādo sumiꝭ ꝑ se: aut qñ sumiꝭ in suppōne ꝑsonali est alteriꝰ spēi ab illo termino hō. qñ supponit mālr: aut quando cū signo māli accipiꝭ. diuersificādo enim significatu3 qd̄ est formale termini: etiā diuersificaꝭ terminus formalr. l3 mālr pura vox aut scriptum videaꝭ esse idē. ꝛ ideo ille terminus hō cū qñ sumiꝭ ꝑ se significet hoiem: sumptus autē cum signo māli aut in suppōe māli significet tales dictiones hō. Ideo dōm est ꝙ iste terminus hō remanēs eiusdem spēi tam ꝑ se q̃ȝ cum alio h3 suū ꝓpriū significatū. ꝙ ḡ d3 ꝙ ꝑ se sumptus significet hoiem. ꝛ in ꝑdicta ꝓpōne positus significet solū tales dictiones hō nihil ꝯcludit. qꝛ sit. postea alteriꝰ spēi: l3 sit eadē vox mālr. ℭ De ꝓnole demōstratiuo teneas ꝙ qñ aliqd per illud demōstraꝭ est cathegorecūˢ. quādo autē nihil demōstraꝭ. tunc neq3 est ca

thegorematicus neq3 sincathegoꝛᵐᵘᵗ. vt paulo añ est de/claratū de istis terminis incōplexis. hō albus. asinꝰ cur/rens. nō hō. nō ens. seu nihil: qḋ equalꝫ isti cōplexo non ens. ¶ Etiā de v̄bis adiectiuis in 3ᵃ psona sumptis teneas ꝙ lꝫ multi termini p̄dcōꝝ sint cōplexi. imo oēs aut com plexi sint aut equaleāt cōplexis. tñ sunt cathegoꝛemati/ci fm diffōnē datā illo loco. Incidit hᵒ. duᵐ: qꝛ de eisdem in p̄ma aut in 2ᵃ psona sumptis nō est ita apparēs. ¶ Dōꝫ qꝛ tenēdo ꝙ ly curro sigt tm̄ currē: vt multi tenent: nō ta mē tā p se q̄ꝫ cū alio hꝫ ꝓpꝛiū sigtum. vt pōt deduci: lꝫ te nēdo aliā diffōnē (que a multis tenet. imo ponit̄ ēt a pau lo in logica magna) nullus illoꝝ sit cathe^{mt}. sic. n. diffi/nit̄ terminꝰ cathegoꝛematicꝰ. est terminꝰ simplex nō ex/tremoꝝ vnitiuꝰ tā p se q̄ꝫ cū alio hñs ꝓpꝛiū significatū. ¶ Et si argr̄ ꝙ hoc cōplexū nō ens. nullo mō sit terminꝰ cathegoꝛematicꝰ. qꝛ cū cōponat̄ ex isto sincathegoꝛema tico nō ⁊ illo termīo ens cathegoꝛematico: q̄ rōne ponit̄ illud cōplexū eē terminꝰ cathe^{mt}. eadē rōne sincathego/rematicus dici pōt. ¶ Ad qḋ rn̄de ꝙ cū illa negatio nō. sit terminꝰ p̄uatiuꝰ. ⁊ cū ille terminus ens sit positiuꝰ ter minꝰ totū cōpositū ex ambobꝰ magis terminꝰ cathegoꝛe maticꝰ dici pōt: q̄ꝫ sincathegoꝛematicus. digniꝰ. n. est vt a positiuo sumat̄ denoīatio q̄ꝫ a p̄uatiuo. ¶ Aduerte vl/teriꝰ ꝙ ad terminū sincathegoꝛematicū due reqrunt̄ ꝯdi tiōes. p̄mo ꝙ nulliꝰ significatiuꝰ sit. scḋo ꝙ habeat aliqḋ officiū. que scḋa particula sic est intelligēda ꝙ hñs offi/ciū in exercēdo illud officiū nō acqrat vnū sigñatū nouū ⁊ p se ab illo ipoꝛtatū. qḋ dico pp terminū relatiuū. puta q. q̄. qḋ. posset eni ꝓbari: nisi sic intelligeret̄ ꝙ esset sinca thegoꝛematicus. qꝛ de se nulliꝰ est significatiuꝰ. etiā cuꝫ hoc hꝫ officiū referēdi: sed ob hāc cām nō est sincathego rematicus. qꝛ in exercēdo officiū acquirit significatū per se ipoꝛtatū ab eo. Dicēdo. n. soꝛ. currit q disputat. ly qui. sigt soꝛ. vt pꝫ itelligēti. sīlr mō dicas de ꝓnoie demr̄atiuo qñ nihil demr̄at. ¶ De v̄bo substātiuo tꝫ. Pe. M. ꝙ nō sit cathegoꝛematicꝰ. nec etiā terminꝰ sincathegoꝛemati/cus. qa vult ꝙ ad h̄ ꝙ aliqs terminꝰ sit sincathegoꝛema ticus reqrit̄ ꝙ possit esse determiatio alicuiꝰ extremi: ta le aūt v̄bū nō sic fac̄ vt etiā tꝫ Burl̄. in p̄mo phier. cap̄ de v̄bo. alij volūt ꝙ sit terminꝰ sincathegoꝛematicꝰ. ⁊ ꝙ nō reqrit̄ p̄dicta conditio. de qua etiā non facit mentionem Paulus in textu. h̄ qḋ dixi ponit Pe. Mā. in ca. de syllo expositoꝛio. ¶ De aduerbijs dicit Paulus ꝙ sunt sinca/thegoꝛematici termini. sed aduerte ꝙ hoc nō est verū de oibus. lꝫ enim ista negatio nō. sit terminꝰ sincathe^{mt}. nō tñ ista aduerbia quādo. aliqñ. velocit̄: bñ. male. cras. ho die. ⁊ sic de ꝯsimilibꝰ alijs. nō sunt termini sincathego^{ci}. eo ꝙ sunt alicuiꝰ sigñatiua p se sumpta. ⁊ iō deest sibi p̄ma ꝯditio reqsita ad terminū sincathegoꝛematicū. simi/li mō dicas de multis cōiunctiōibꝰ: puta de ly qꝛ: qm̄. ⁊ ly qñ. cū ꝯiunctio est: p se eni sumpte ꝯiūctiōes tales aliqd significāt: qꝛ cām. ⁊ p hāc cām teneo ꝙ talia aduerbia ⁊ coniunctiones sint termini p se significatiui: qꝛ p se sum/pta illa aliquid vel aliqua significāt inquātum termini.

Circa 4ᵐ diuisionē aduerte ꝙ diffō termini p̄me in/tētionis est hec. Terminꝰ p̄me itētiōis est ter minꝰ mētalis sigñans nō terminū: alia particula ly reꝫ: que nō est terminꝰ: dato ꝙ esset ponit̄ gr̄a declaratiōis. nō aūt pro pte diffōnis q̄ pticula declaratiua a diuersis diuersimode itelligit̄. ¶ Alij volunt ꝙ intelligat̄ illa de claratio esse posita solū respcū terminoꝝ fictitioꝝ qbus nihil corrñdet ex parte rei vt sunt tales termini chyme/ra mons aureꝰ: ircocerꝰ. Ita ꝙ sic exponūt ꝙ lꝫ isti ter mini significēt rē que non sit: dicūt tamē ꝙ vbi illa esset: eēt nō terminꝰ. ⁊ sic itelligūt illā particulā: dato ꝙ esset. ¶ Sed illa expositio est diminuta. qꝛ si solū ponit̄ ꝓpter termīos fictitios: tūc ꝓbaret̄ ꝙ iste terminꝰ nomē in mē/te esset p̄me intētionis. sigñat eni ille terminꝰ nomē p̄te/ritū ⁊ futurū vt cōiter dicit̄. quoꝝ nullū est terminꝰ. cum nullū illoꝝ sit. ḡ sigñat rē que nō est terminꝰ. cū tale no/mē significatū nō sit. ⁊ iō illa expositio sic limitata nō eui tat argᵐ hoc de noie. ¶ Alij volūt ꝙ illa particula dato ꝙ esset ponat̄ solum pp terminos transcēdentes. puta ꝓ pter istos ⁊ siles ens aliquid res: qꝛ dicūt cum iste termi nus ens significet omnia entia. ⁊ quilꝫ terminꝰ existens sit ens: ideo significat rē que est terminꝰ. significat etiam rē que nō est terminꝰ. vt sic intelligat̄ illa particula signi ficans nō terminū. i. rē que nō est terminꝰ dato ꝙ esset. i. dato ꝙ eēt etiam sigñans terminuꝫ. Sed ista 2ᵃ opio etiā non soluit argᵐ de noie supius factū: eo ꝙ limitat se solū ad terminos trāscēdētes. ¶ Alia est 3ᵃ expositio que cōi ter tenet̄ volēs ꝙ illa declaratio ponat̄ ꝓpter terminos indifferēter: ⁊ tūc sic exponit̄. significās nō terminū. i. reꝫ que nō est terminus: dato ꝙ esset. i. dato ꝙ illa res signi ficata esset. nō esset terminus: ita ꝙ opꝫ si res sigñata per terminū p̄me intētionis sit. illa sit nō terminꝰ. vbi autem nō sit etiā si esset nō esset terminꝰ. Et p hoc tollit̄ argᵐ nō solum de termino transcēdēte. vt dic̄ 2ᵃ opinio seu exposi tio. ⁊ argumētū de termio fictitio: vt vult hᵃ opio. sed etiā aufert̄ argumētū de nomine formatū: qa lꝫ ille terminus nomē in mēte significet nomē p̄teritū ⁊ futurū: quoꝝ nullum sit terminus aut res: vbi tamē quodlꝫ illoꝝ eēt terminꝰ esset. ¶ Ista tamē opinio 3ᵃ vt v̄ba sonāt non vi det̄ satisfacē. qꝛ posito casu. ꝙ quis vocē bouis mugiens credat firmit̄ ⁊ absq3 hesitatōe esse nomē: tunc isti sic cre dēti ille terminꝰ mētalis nomē significat vocē illam: eo ꝙ si petat̄ dari omnia indiuidua ⁊ significata illius ter/mini nomē assignabit talē vocē pro idiuiduo suo ⁊ signi ficato eiusdē termini. sicut siquis rosam cereā apph̄ēdat ⁊ credat esse verā rosam: tūc isti tali ille terminus rosa si gnificat rē illam que est cera ⁊ nō vera rosa. Ita in ꝓpo/sito in p̄mo casu ille terminꝰ nomē significat illi homini vocē illā. ⁊ tñ illa vox nō est nec3 etiā pōt esse: vt p̄suppo no. ḡ in casu isto data 3ᵃ expōne ꝓbaret̄ ꝙ ille terminꝰ mē talis nomē sit p̄me intentionis: qꝛ significat rē que de fa cto nō est terminus: qḋ tamē est falsum. qa est scḋe inten tionis: ⁊ nō p̄me. ¶ Dicat̄ ḡ fm verā declarationē signi ficās nō terminū. i. significās rē sub cōceptu rei. ⁊ nō ter/mini. vnde ille terminus ens in mēte sigñat omne suū si/gnificatū sub rōne entis. ⁊ nō termini. vñ lꝫ significet reꝫ que de facto est terminꝰ. nō tñ sigñat illam vt terminus: sed vt res est. Ita dico cōsilr̄ de illo termino nomē: ꝙ nō est terminꝰ p̄me intētionis. qꝛ ꝯcesso ꝙ significet reꝫ que nō est terminꝰ. sigñat tñ illa sub rōne t̄mini: sicut in exēᵒ. dato de rosa. Iste terminꝰ rosa sigñat rem q̄ de facto non est rosa. illā tamē sigt sub rōne rose. ⁊ ac si esset rosa. ita ly nomen significat rem illam: ac si esset terminus ⁊ nomē. Nō per h̄ nō est terminꝰ p̄ᵉ itētionis sed scḋe. Vñ vtraq3 diffō est sic intelligēda terminꝰ p̄me intētionis est termi/nus mētalis significās nō terminū. i. rē que nō est termi/nus: dato ꝙ esset. quā partē declaratiuā sic expono. i. si/gnificās rē solūmō sub ꝯceptu rei. ⁊ nō termini. Termi/nus aūt scḋe intētiōis est terminꝰ mentalis sigñans solū/mō terminos. i. res que solūmō sunt termini: dato ꝙ eēt: quā ptē declaratiuā sic expono. i. sigñans solūmō sub cō ceptu termini: ⁊ nō rei: siue mō significet rē q̄ est nō termi nus siue nō. de h̄ nō est cura: hāc eādē expōnē tꝫ Boe. su per lib. p̄dicaꝝ. ⁊ p̄ phier. ⁊ Burleꝰ declando eūdeꝫ: lꝫ tñ sit aliq̄lis differētia inter istos ⁊ Pau. qꝛ fm Pau. quili/bet terminus p̄me ⁊ scḋe intentionis est mentalis. ⁊ fm istos aliquis talis est in voce ⁊ cum hoc quilibꝫ talis est prime impositionis contra Pau. in illo loco.

Cōsiño

Consimilis expositio est attribuēda termino p̄
nie ipōnis. ⁊ scđe suo modo. qa nō
est dīa int̄ terminū pᵒintētionis : ⁊ p̄me impōnis. nisi in
hoc ꝙ terminus p̄me intētionis est mētalis: ⁊ terminus
p̄me impōnis est vocalis vel scriptus. ¶ Et sīlr nō dico
de termino scđe intētionis. ⁊ scđe ipōnis. ¶ Et noᵃ ꝙ in
illis oībus termini diffōnibꝰ intelligo illā particulā. da/
to ꝙ essetꝛ vt etiā tetigi in diffiniēdo terminum scđe intē/
tiōis. hāc tamē nō ponit Pau. nisi in diffōne termini pri/
me intētionis. ¶ Alia difficultas est. vtrum ille terminꝰ
significatiuus in mēte sit p̄me aut scđe itētiōis. Et videt́
ꝙ nō sit p̄me. qꝛ sigāt res que nō sunt termini: puta cir/
culū ante hospitiū: aut fumuz exeuntē a camino vt solet
cōiter dici. nullum autē istorū est terminus vt pꝫ. ¶ Ad
qđ solet cōiter rñderi. ꝙ est terminus p̄me intētionis. vt
p argᵐ pbat́. Possumus tñ rectius dicē ꝙ est terminꝰ 2ᵉ i
tētionis. qa sigt oīa sua significata sub rōne signoꝝ. vn/
de ille terminꝰ nō significat circuluꝫ ante hospitiū vt cir/
culus est: sed vt significatiuꝰ alius rei. ⁊ ideo dicamus ꝙ
terminꝰ p̄me intētionis sigt suum significatum vt res est
vel esset ⁊c̄. Terminus autē scđe intētionis sigt suum si/
gnificatū vt terminus vel vt signū alicuius rei. ¶ Et cō
tra vtrāqꝫ respōsionē arguit́. qa cum ly signū sit cōius q̄
ly terminus: non sequeret́ ꝙ contineret́ sub minus cōi:
qꝛ sub termino p̄me itētiōis. sm̄ p̄mā opionē. ⁊ sm̄ scđaꝫ
sub termino scđe. ¶ Dicas ꝙ ista obiectio est sublata in
declaratiōe diffōnis termini supius. qꝛ ly sigᵐ ꝯsideratū: vt
est vnus terminus particularis sic continet́ sub aliquo il
lorum mēbrorum: consideratum autem vt est significās
⁊ continēs omnia sua significata sic est magis cōmune.

Circa vltimā diuisionē aduerte ꝙ ad terminū vere
incomplexū requirit́ ꝙ subordinet́ vni actui
solum vel cōceptui mentali. ⁊ ideo sic capiat́ ille termi/
nus. ois homo. nō est icōplexus: qꝛ subordinat́ vni actui
⁊ vni conceptui. ¶ Ad terminum aūt vere complexum
requirit́ ꝙ ille subordinet́ ad minꝰ aut duobꝰ actibꝰ: aut
duobus conceptibus: aut vni actui ⁊ vni conceptui. Et
ppter hoc pꝫ ꝙ vbi aliquis vocet́. Mar. Tul. Cicero.
ꝙ hoc totum non est vnus terminꝰ complexus sed icom
plexus: saltē non compositus ex pluribus noibus: vt no
mina sunt: vt in diffōne nominis declarabo: qꝛ subordi/
nat́ vni conceptui solū. Et simili modo dicas de istis ter
minis petrus antoniꝰ. Joā. frāciscus. ⁊ de alijs ꝯsilibus.
¶ De isto autem termino (nō ois) est difficultas. nā sm̄
Tisberum in illo p̄mo sophismate tertij p̄ncipalis eius/
dē: totus ille terminus est incomplexus: qꝛ sm̄ eum sub/
ordinat́ vni actui solum. ¶ Dico ꝙ in terminis icomple
xis. i. nō compositis ex pluribus dictionibus: quarum
aliq̄ vt sic subordinet́ pprio actuali vel ⁊c̄. Et simili mo/
do dici oꝫ sm̄ tisberum de isto termino non nullus. ⁊ ēt
de illo v̄bo. nō est. qꝛ tenet ipse ꝙ sicut datur verbū sub/
stantiuū affirmatiuū: sic ita tale v̄buꝫ negatiuum: ⁊ ꝙ illud
subordinet́ vni actui negatiuo: ⁊ non pluribus actibus.
¶ Tenēdo tñ opionē Petri Man. in cap. equipollen/
tiarū: habemꝰ tenere ꝙ oēs prescripti termini sunt com/
plexi: qꝛ subordinātur pluribꝰ actibꝰ. ¶ Diffiˡᵗᵃˢ est. vtrū
isti termini hō asinus sint vnꝰ cōplexus terminꝰ. Et vꝫ ꝙ
sic. a sīli sicut de isto termino. homo albus. qui est vnꝰ cō
plexus: ⁊ tamē cōponit́ ex pluribꝰ. ¶ Ad qđ rñde ꝙ il/
li termini. hō asinꝰ nō faciūt vnum terminuꝫ per se. qꝛ ni
hil est complectens ⁊ vniens vnum cū alio. Ad hoc au
tē ꝙ plures termini sint vnus cōplexus. opꝫ ꝙ hēant ali
quā complexionē que est adiectiuū cum suo substātiuo:
aut aliqˡ sīlr. ⁊ ideo sīlitudo data non conuenit. qꝛ dicēdo
homo albus. ibi est vnio adiectiui cum suo substātiuo q̄
facit illos duos termīos eē vnū cōplexū. ¶ De noie.

Circa diffōnem nomis aduerte ꝙ lꝫ po
nat́ illa particula terminꝰ sigans
intelligit́ per se significās sicut intelligit́ in
p̄ma diuisione terminoꝝ. dđ. ois est nomē.
ista ppō est vera cuius ly ois est subm̄. ⁊ per
ꝯñs est nomē. ⁊ tamē nō est terminꝰ per se significatiuꝰ:
vt superius patuit: sed illa particula sic intelligit́. ꝙ sit si
gnificans: ita ꝙ possit assignari sigtum iportatū per illū
terminū p se. i. nō significatiuū cū alio sine iposītiōe: siue
extra hoc fiat. siue per se sumēdo: siue cum alio: de h̄ non
est cura. vt dicēdo omnis est nomē. ille terminꝰ omnis ē
mere nomē in tali ppositione: qꝛ possumus assignare p
priū sigtum nō consignificatū cum alio illi termino: pu/
ta omnes tales dictiones ois: non sic est aūt de ista sylla
ba sor. cōponēte istam dictionē sortes. qꝛ p se non signifi/
cat. ad intellectū superius datuꝫ. sed ꝯsignificat cum illa
alia syllaba tes. ¶ Teneas ḡ conclusionē hanc ꝙ lꝫ isti
termini. ois nullus. ⁊ alij cōsimiles (quādo sumunt́ p se.
aut vniant́ cum suo substātiuo exercēdo circa illud offi/
ciū ppriū) nō sint termini q̄ sint nomina. tamē quādo su
munt́ in ppōne ⁊ supponūt mālr aut sumunt́ cum signo
mālitat̄ sunt vere nomīa. Quilibꝫ enim terminus mālr
supponens est nomē vt cōiter ꝯcedit́. Pau. ḡ capit istos
terminos p̄mo modo. nō aūt scđo modo quādo dic̄ illos
nō esse noia. ¶ Alia particula est sine tēpore. Circa quā
aduerte ꝙ dīa est int̄ sigāre tp̄s ⁊ significare cum tp̄e.
Significare. n. tp̄s est significare q̄ttᵗᵉᵐ illam. que est tē/
pus. Significare aūt cū tēpore est sigr̄e aliqđ ꝯnotando
tēpus. i. significare cum aliqua dīa p̄sentij tēporis aut p̄/
teriti aut futuri. vel vt dicūt greci significare cum tp̄e est
significare p modū fluxus ⁊ fieri. i. actum aliquē vel ope
rationē fieri in tēpore p̄senti aut p̄terito aut futuro. In p
posito dic̄ notant́. Pau. significatiuꝰ sine tēpore. ⁊ nō dic̄
significatiuꝰ nō tēpꝰ. qꝛ aliqđ est nomē qđ significat tp̄s:
puta ista noia: tēpus: dies: hora: mēsis: ānus: ⁊ sic huius/
modi. qđlibꝫ enim istorum sigt q̄titatē illam que est tē/
pus: sed nullū nomē sigt cum tp̄e. i. cū dīa alicuius tp̄is.
¶ Videt́ tamē posse probari ꝙ iste terminꝰ tēpus ⁊ silia
noia significēt cū tp̄e. Sic arguēdo. oē qđ sigt significat
cum suo sigto. Iste terminꝰ tp̄s significat. ḡ significat cuꝫ
suo significato. Tūc sic. ly tēpus sigt cuꝫ suo sigto: ⁊ suū
significatuꝫ est tēpus. ḡ ly tēpus sigt cum tp̄e. ¶ Ad qđ
dici oꝫ ꝙ illa ppositio est falsa. omne qđ significat signifi
cat cum suo sigto. Significare enim cum alio est iuuari
ab illo ad significāduꝫ. puta illa syllaba soi. significat cū
illa alia syllaba tes ⁊ iuuat́ ab illa ad significādū sorteꝫ.
Nō sic autē est de isto noie homo aut de alio noie. nullū
enim tale significat cū alio. i. iuuat́ ab illo ad significan/
dum suū sigtum. etiam cōcessa alia propōne nō valet se/
cūda ꝯsequētia. s. ly tēpus significat cum suo sigto: ⁊ suū
significatū est tempus. ergo sigt cum tempore. Est enim
ibi equiuocatio. nam ly cū tempore. aliud sigt ⁊ alio mō
quādo vnit́ cum illo verbo sigt ⁊ aliud sigt. ⁊ alio modo
ly cum significato quādo vnit́ cū p̄dicto verbo. ¶ Alia
particula est. cuiꝰ nulla pars aliquid significat separata:
quā sic itelligo ꝙ nulla pars nois separata ab alia sigāt
aliquid eodē modo sicut significat totum nomē cuiꝰ est
pars. Et per hoc tollit́ argumētū de istis noibus. respu/
blica. paterfamilias. mons aureus. Quōlibet enim isto/
rū est nomē. ⁊ tamē aliqua pars separata ab alia signifi/
cat aliquid. puta illa pars pater sepata ab illa parte fa/
milias: significat aliquid: vt pꝫ. sed illud nō facit. qꝛ illa
pars de per se significat p̄rem: quādo autem vnit́ cum il/
la alia parte familias. cōsignificat hoiem p̄existentem fa
milie. Modo pꝫ ista esse diuersa significata. Et sic dicas
de alijs prescriptis nominibus. ¶ Tollitur etiam argᵐ

de isto termino Catonis. ꝓsuppono enim ꝙ idem signifi-
cet rectus ꝛ obliqu⁹ lȝ differāt in mō significandi. Quo
ꝓsupposito capiat illius genitiui illa pars. cato. tūc illa
separata ab illa alia. s. nis. sigñat illud idē: qđ sigñat ob-
liqu⁹. ¶ Sed istud nō obstat. nā illa ps separata lȝ signifi-
cet idē cū toto: nō tamē eodē mō significat. Nam quādo
est pars totius: tūc ɔsignificat cum illa parte nis. quādo
aūt sumit per se: tūc significat idē sed nō amplius ɔsigñi
sed per se significat. Et ꝑ ista pȝ quō sit intelligenda illa
pars: ꝙ. s. nulla pars nois separata sigñat aliqđ: aut eo-
dē modo: sicut significat totum nomē. ¶ Preter parti-
culas quas ponit Pau. in hac diffōne: ꝑhs ꝑmo perhier
menias duas alias partes ponit. s. finita ꝛ recta siue fini
tus ꝛ rect⁹. Uult enim ꝑhus ꝙ nomē sigñat aliquid de-
terminatum sed nomē infinitū: puta nō homo nil sigñat
determinatum. nullā enim nām ponit determinataȝ: sed
quālibet aliam ab hoie: vt solet cōmunit dici suo modo
de qͥlibet termino ifinito. neqȝ dōm ꝙ nomē ifinitū remo-
ueat a diffōne nomis: per illam particulā: cui⁹ nulla ps
ꝛc. qꝛ posset dici ꝙ illa pars hō separata sigñat aliquid.
Sed istud nō est. qa exquo est vnus termin⁹ ly non hō: ꝛ
nō plures saltē per subordinationē. vt pȝ intuēti. ꝛ etiaȝ
vt videt inuere ꝑhus. nec illa pars homo ab alia separata
significat aliqđ eodē modo sicut totum. ¶ Addit etiam
illam partē rectā: qa vult ꝙ nullus obliqu⁹ casus sed so-
lum rectus sit nomē. vnde in ꝑma mā nota ꝙ lȝ isti termi-
ni respublica mons aure⁹ ꝛc. cōiter ponant esse noia cō-
posita. nō tamē est credēdum. ꝙ sint composita ex mul-
tis: qͥrum vnum vel plura sint nomē vel nomia. vt nomē
vel noia sunt. qa tūc nō essent noia ꝓpter ꝑmā particu-
lam cuius nulla pars ꝛc. vt pȝ. Sed ideo sic dicat. qa cō-
ponunt ex pluribus dictiōib⁹ ꝛc. sic dicas de noie infini-
to quod est cōpositū. nō mō ꝑmo: sed scđo. ¶ Et siquis
vellet ꝙ tales termini etiā nō cōponantur ex plurib⁹ di-
ctiōibus vt dictione sunt: qa in tali compōne amitterent
vim dictionū ꝛ imaginādo ꝙ ad hꝰ ꝙ aliqđ sit dictio re-
quirit ꝙ subordinet aut vni actui itellectus aut vni con-
ceptui. ¶ Est dōm tūc ꝙ tales termini nō sunt magis cō-
positi qͣȝ alia nomina nisi apparēter. ꝛ lȝ nō cōiter sic te-
neamus. hic tñ est difficile ipugnare ꝯ totuȝ de termino
vocali vel scripto ꝙ cedit. nō autē de mētali. ¶ Difficul-
tas est. vtrū sicut termino vocali aut scripto dant rectus
ꝛ obliquus. ita etiam termio mētali dentur rectus ꝛ ob-
liquus. Uidet ꝙ nō. qa nullus terminus mētalis pōt de-
clinari. vt pȝ itelligēti. ¶ Ad quod dicaȝ ꝙ sicut in voce
aut in scripto dant obliqui ꝛ recti casus. Ita etiā in men-
te sit. ꝛ nō vȝ argᵐ. nullus ɔcept⁹ pōt declinari. ꝯ nō dan-
tur obliqui ꝛ recti in mēte: qa illa res que est hō. pōt cō-
cipi mō in recto: ꝛ mō in obliqͦ. cōceptus ꝯ sigñans ho-
minē mō recto. dicit rect⁹. significans autē mō obliqͦ dr̄
obliqu⁹: ꝛ suo mō dicas de alijs noibus. ¶ Aduerte ēt
ꝙ ista diffō nois cōpetit ꝓnomini qñ aliqđ sigñat. vt pȝ
ɔsiderāti diffōnē hāc: grāmatici tamē volūt ꝙ ꝓnomen
non sit nomē. qa pronomē significat indeterminate: ꝛ no-
men determinate. dȝ significare.

¶ De verbo.

CJrca diffōnē verbi aduerte ꝙ illa pars significatiuus nō sumit eodē mō sicut in diffōne nois. nō enim ꝓprie est v̄bū nisi substātiuū. v̄ba enim adiectiua nō v̄ba sunt nisi pro quāto icludūt in se v̄bum sub-
stantiuū. ꝛ ideo cum teste ꝑho ꝑmo perhyermenias. co-
pula que est v̄bū substātiuū. significet copulationē quā-
dā: quā sine extremis nō est intelligē. Dōm est ꝙ tale ver-
bum nō aliqđ sigñat sicut facit nomē: sed dȝ intelligi illa
pars significatiuus: cum illa alia tēporalr̄. Ita ꝙ totum
hoc (tēporalr̄ sigñatiuus) ponat pro vna parte ꝛ nō pro
duabus. ¶ Aduerte vlteri⁹ ꝙ lȝ verbum sigñat cum tē-
pore. i. ꝑ modū flux⁹ ꝛ fieri ꝛ cum dr̄ia aliqua temporis:
nō tamē sigñat tēpus. vñ sile est de v̄bo sicut de istis ter-
minis pr̄ filius. ꝛ de his alijs. albū nigrū. ꝛ de alijs ɔsimili-
bus. nam ꝯm verā opinionē iste termin⁹ album nō sigñat
subiectū cui inest albedo: sed solum sigñat albedinē con-
notādo subiectū suum. Ita ꝙ nō valet argumentū. cōno-
tat subm: ꝯ sigñat subm. similr̄ iste termin⁹ pater ɔnotat
terminū suū ad quē depēdet. ꝛ nō tamē nō sigñat eūdeȝ.
Ita v̄bum sigñat cōnotādo tēpus: ꝛ tamē nō sigñat tem-
pus. ¶ De participio teneas: ꝙ etiā ipsum sigñat cum
tēpore. participiū enim pñtis tēporis vniat quocūqȝ v̄r-
bo volueris sigñat cum differētia pñtis temporis: dicen-
do enim. sor. erit legēs. ly legēs sigñat cum tēpore. ꝙ ali-
quādo erit pñs. Et similr̄ suo mō dicas de participijs ꝑ-
teriti ꝛ futuri temporis. differt tamen per alias particu-
las participium a verbo. quid autēȝ sit participium con-
siderat a grāmatico ꝛ nō in ꝓposito nr̄o. ¶ Alia est pti-
cula. ly extremoꝝ vnitiu⁹. Circa quā nota ꝙ ꝑ hoc pōt
patere illud qđ supius notaui. s. ꝙ verbum ꝓprie dictuȝ
sit solum substātiuū v̄bum ꝛ nō aliud. nam v̄bū adiecti-
uū nō vnit subiectum cū predicato que in ꝓposito vocā-
tur extrema. Et illo mō dicimus v̄bum adiectiuū vnire:
eo ꝙ includat in se substātiuū verbū. ¶ Nota tamē ꝯm
Tisberum in ꝑmo sophismate. 3° ꝑncipali ꝙ duplex dat
verbum substātiuū: affirmatiuū. s. ꝛ negatiuum. vnde ly
sum es est affirmatiuū est ꝛ substātiuum. ly nō sum nō es
nō est negatiuū est ꝛ substātiuū est. ꝛ vult ꝙ equiualeat
vni soli actui intellectus negatiuo. ¶ Aduerte vlteri⁹ ꝙ
istud verbum aliquādo mere substātiuum est. ꝛ est quā-
do copulat extrema explicite: vt dōdo hō est animal. ꝛ simi-
ter dico de ly nō ꝯm Tisberum. aliquādo aūt quodlibet
illorū est adiectiuū: ꝛ est quādo ꝑdicat 2ᵐ adiacēs ꝛ non
ponit explicite ꝑdicatū. vt dōdo homo est. aut Adam nō
est. ꝛ tūc tale verbū includit in se substātiuū. vt homo est
resoluit in hanc. homo est ens. in qua ly est. est mere sub-
stantiuū. ꝛ sic nō amplius resoluit in aliud substātiuū.
qꝛ tunc esset ꝓcessus in ifinitū. vt pȝ intuenti. ¶ Ex ista
etiā particula habetur ꝙ omne illud qđ ꝓprie est v̄buȝ
est relatiuū: aut saltē relationē cōnotās. qꝛ dicit vnioneȝ
que est relatio. ¶ Exquo habet veritas illi⁹ dicti qđ po-
nit etiā a Tisbo in 3°. ꝑncipali eiusdem sophismatis. s. ꝙ
tot sunt act⁹ copulādi vel diuidēdi in mēte qͦt sunt ꝓpōnes
mentalis affirmatiue vel negatiue. veritatis enim extre-
mis relationis aut diuersimode cōsideratis. variat etiā
relatio numero. vt pȝ intuēti. Et ideo variatis terminis
extremis aut alio modo apprehēsis propositionis affir-
matiue aut negatiue. variat etiaȝ vnio vel diuisio nume-
ro copulās vel diuidēs illa extrema: ꝛ ex consequēti va-
riat actus: quod est verbum substātiuum affirmatiuum
vel negatiuū. ¶ Alia particula. cui⁹ nulla pars aliquid
significat separata intelligat vt in diffōne nominis. vn-
de tenēdo ꝯm Tisberum ꝙ ille termin⁹ nō sum. sit vnum
verbū substantiuum. dicam⁹ ꝙ illa pars. sum. separa ab
alia nō sigñat aliquid eodē modo: sicut sigñat totum. si-
cut dictū est in diffinitione nois de istis terminis respu.
catonis. ꝛ de alijs similibus. Et sic dicas ꝙ tale verbuȝ
etiaȝ in voce vel in scripto nō componit ex aliqbus quo-
rum aliquid remaneat v̄bum in tali compositione. Sed
forte potest cōcedi ꝙ est compositū: qꝛ componit ex mul-
tis dictionibus vt suo modo notaui de nomie. ¶ Nota
vlterius ꝙ lȝ concedamus illas pro istis terminis. amo.
ꝛ est. que sunt subiecta illarū ꝓpositionū. sed ꝑmā cōce-
damus ratione cōsimiliū terminorū amo. ego amo deū.
ego amo sortē: ꝛ de alijs consimilib⁹. scđam autem con-
cedamus ratione consimiliū terminorū est. vt sorte est
homo.

bomo.bō est animal.ꝛ sic dicas de alijs vbis.aut adie/
ctiuis aut substātiuis.vñ subiecta illoꝝ sunt noia.cū mā/
lit supponāt:ꝛ nō vba.neganda est hec ꝓpositio.omne
amo est vbum ꝛ ꝯcedēde sunt iste due.aliquod amo est
verbum:aliqđ amo nō est verbum. ꝑma conceditꝰ pro il
lo termino amo.ego amo deum.secūda autē per ly amo
in ista.amo est verbum.

¶ De oratione.

Circa diffōnem orationis aduerte ꝙ ad hoc ꝙ aliq termini sint oratio.oꝫ ꝙ sint vnus terminꝰ cōplexus eo mō queꝫ declaraui.circa vltimam diuisionē termio/rū. Addēdo tamē alias particulas positas in diffinitione nominis.ꝛ ideo isti termini.homo asinus. nō sunt vna oratio ꝓpter tactā rōnem. Et lꝫ hoc exēplū. non omnis sit vnus terminus:nō tamen est oratio ꝓpter defectum scđe particule illius. nulla enim pars aliqđ si/gnificat separata.vt pꝫ.¶ Nota etiā ꝙ nō fit mentio de significare cū tempore:qm̄ aliqua oratio signat cū tem/pore.vt ista homo est aial.aliqua aūt sine tēpore.vt ista. homo albus.que est oratio apud logicos lꝫ apud gram/maticos nō. Aduerte vlteriꝰ.ꝙ non ex hoc cōcludimus ꝙ aliquid sit oratio:qa significet multa.vbi enim ponatꝰ ꝙ ille terminꝰ a.significet deum esse.tunc significat mul/ta.ꝛ tamē nō est oratio.ꝛ simili mō dōo:hō est animal.ꝛ econuerso.ly ecōuerso non est oratio.saltem ratiōe istius significati.animal esse hominē.importati ꝑ eundē termi/nū.quia ad hoc ꝙ sit oratio requiritꝰ ꝑter particulas po/sitas a paulo vel saltem ille sunt sic intelligende ꝙ signi/ficet per modum complexi.significare autē per modum complexi:est totuꝫ significare totū ꝛ partes signare par/tes significati.Ita ꝙ parti signati assignandū sit vnuꝫ si/gnificatū particulare iportatum per illū.puta dicendo. omnis homo.ly omnis subordinatꝰ vni actui mētali.ꝛ ly homo.signat hominē.totū autē illud complexum sigat omnē hominē.Simili mō dicendo.homo albus signat hominē albū.ꝛ illi parti homo reperio ꝓpriuꝫ signatū. ꝛ similiter illi termino albus.non sic auteꝫ est de isto ter/mino a.vbi ponatꝰ signare deum esse.qa nulla est pars il/lius significās deum aut esse.non tamē dico ꝙ oporteat orationē signare per modū complexi complexione ver/bali:vt dicam de ꝓpositione.qa aliqua significat cum tē/pore.ꝛ aliqua non.¶ Pro ista mā de significare ꝑ modū complexi.vide Burleum in postpredicamentis. capitlo de oppositione ꝯtradictoria.vide eundem in ꝑmo phier/menias.capitulū ꝑmo.vbi philosophus dicit ꝙ alique voces significāt verū vel falsum.ꝛ alique nō. Uide etiaꝫ sermonetā sequētem doctrinā Burlei quo ad hoc in pri/cipio expositionis consequentiarum strodi.¶ Aduerte vlterius ꝙ lꝫ orationis aliqua pars aliquid significet se/parata:non tamē oportet ꝙ omnis. dicēdo enim sor.est homo.illa syllaba sor.nō significat aliqđ separata. vt pa/tet.ꝛ tamē est pars totius.qa est ptis.¶ Considera etiā ꝙ quādo dicitꝰ in diffinitiōe orationis perfecte ꝙ illa ge/nerat perfectum sensum in animo auditoris intelligēda est ista particula ad bonum sensum:qa intellectus ꝓprie est qui generat perfectū sensum.sed qꝛ intellectus vtitur oratiōe tanꝗ instrumēto.Ideo dicimus illam generare perfectuꝫ.ꝛc.sicut solemus dicē ꝙ securis scindit ligna. quia instrumētū.Etiā intellige tam legētem: quā etiam concipientem propōnem sed magis fit mētio de audito/re.qa dicitur ista diffinitio per respectū ad discipulū au/dientē.¶ Aduerte vlteriꝰ ꝙ ē difficultas cōmunis.vtrū ꝓpositio dubia gnet perfectum sensum.puta ista.rex se/det.Et videtꝰ ꝙ non.Significat enim signatū dubium ti/bi ergo non perfectū sensum generat.ꝛ simile argumen/tū est de ꝓpositione falsa. verbi gratia. de ista. homo est asinus.Ex quo enim signat tibi falsum non videtur per/fectum sensum generare.¶ Sed ista friuola sunt: per ge/nerare enim perfectū sensum intelligo quando oratio si/gnificat vnum signatum qđ quietat intellectū.ita ꝙ non manet.pendulus expectans aliquid aliud siue modo si/gnificatum illud sit dubiū siue falsum de hoc non est cu/ra.vnde ista ꝓpositio.rex sedet.significat quiescenter re/gem sedere:ꝛ non depēdenter.ꝛ sic dicas de propositio/ne falsa.¶ Nota etiam ꝙ lꝫ Paulus dicat ꝙ oratio indi/catiua sit perfecta:non tamen de omni tali hoc est verū. nam ista oratio sortes incipit.non est perfecta.ꝛ tamē est indicatiua.similiter si dicaꝫ.quis currit.quis legit.tenē/do indicatiue nulla illarum est perfecta cum nō generet aliquis illarum perfectum sensum: imo signat depēden/ter.vt patet.ꝛ tamē quilibet illarū est indicatiua.¶ No/ta etiam ꝙ si dicatur quis legit:ꝛ respondeatꝰ sortes. ille terminus sortes non est oratio.lꝫ significet sortem lege/re.quia nō significat illud per modum complexi:vt supe/rius etiam notaui.ꝛ similiter dicas de verbis prime aut secunde persone.qꝛ illa per se sumpta non sunt oratiōes propter causam tactam:ꝛ non valet argumentum.ly sor/tes aut talia verba:vt superius sumuntur equiualent in significādo orationibus.ergo sunt orationes.quia diffe/runt in modo significandi.

¶ De propositione.

Circa diffinitionem propositiōis aduerte ꝙ multi tenēt ꝙ illa particula indicatiua superflue ponatur. qꝛ dicunt ꝙ omnis oratio significās verum vel falsum est indicatiua. Cōtra quā opinionem teneo ꝙ orationes infinite signantꝰ verum vel falsum.hec enim oratio deum esse signat verum aut falsum.imo significat illud idem ꝙ ista ꝓpositio deus est lꝫ differant in modo significandi.¶ Nota etiā ꝙ tenendo sicut multi videntꝰ tenere ꝙ ista oratio interrogatiua quis currit.significat verum aut falsum.tunc oportet addere diffinitioni pro/positionis hanc particulam ꝯsēter:vt sic dicatur. Pro/positio est oratio indicatiua verum vel falsum significās quiescenter.Sed qa Paulus tenet:vt etiam videtꝰ tenē/dum ꝙ tales interrogatiue orationes indicatiue non si/gnificant verum aut falsum.ideo talem particulam non posuit.¶ Nota vlterius ꝙ isti termini verum vel falsuꝫ in hac diffinitione nō sumuntur vt significant passionem propositiōis.quia ꝓpositio non signat passionem suam neqꝫ etiam deum esse ꝙ est significatum verum istius ꝓ/positionis deus est:est passio eiusdem:vt patet intelligē/ti.Sed isti termini sumuntꝰ pro complexione significati. puta deum esse est significatuꝫ verū istius.deus est. ꝛ ho/minem esse asinū est sigatum fſm istius. homo est asinꝰ. Ita ꝙ quātum spectat ꝓposito nostro.isti termini veruꝫ ꝛ falsum sumuntꝰ duobus modis.vno modo pro passio/ne propositiōis.alio modo pro significato ꝓpositionis: quomodo sumitꝰ in proposito. Alijs etiam modis sumū/tur illi termini de quibus alꝰs. Pro ista materia vide Ti/sber.in primo ꝑncipali illius sophismatis.omne verū ꝛ deum esse differunt. vide etiā Pau.ve.in cōsimili sophis/mate.¶ Aduertēdum est etiam ꝙ exquo ista verba.in/cipit.desinit.potest.vult:debet. ꝛ alia similia famularia sunt.ideo illa sumpta sine verbo infinito aut sibi equiua/lēte nullam propositionē constituūt.non enim habent si/gnificatum liberū ex se:sed illud accipiunt a sequēti ver/bo.vbi tamen aliqđ istorum sumatꝰ vt est verbum libeꝝ ꝛ non famuletur quomodo videtꝰ posse sumi hoc verbū pōt sic absqꝫ alio verbo.orationem pōt cōstituere: vt di/cendo.sor.potest.i.sor.est potens vel fortis vel aliquid si/mile.ꝛ sic illa oratio est propositio.¶ Considera vlteriꝰ ꝙ ꝓpositio quelibet debet signare per modum cōplexi

complexione verbali. ⁊ ideo vbi ponatur ꝙ ista tota ora
tio. homo est asinus. significet deum esse currentem non
facta noua ipositione illis particularibus terminis. ho/
mo est asinus. sed solum toti. cum illa oratio vt tale com
plexum: nõ rõne illius significati. est propositio. quia nõ
significat illud p modũ complexi complexione verbali.
partes enim istius significati nõ significant per partes
illius complexi. vt patet ex casu. ❡ Notantẽ addo com/
plexione verbali. q2 licet hoc non requiratur pro diffini
tiõe orationis. requirit tamẽ pro diffõne propositionis:
cum quelibet talis significet cum tẽpore. Incidentaliter
adduco argumẽtum vnum qḋ etiã adducit a Tisbero
in scḋo pncipali sophismatis pallegati. Ista ppositio. sor.
currit. cõcedat significare sortẽ currere. ❡ Sed contra.
ex hoc sortẽ currere est sortes currens. sicut hominẽ esse
est homo ens teste pħo in thopicis. ⁊ etiã septimo meta
phi. ergo valeret talis modus arguendi. Ego possum fa
cere sortem currere. ⁊ sortem currere est sortes currens.
ergo possum facẽ sortem currentem. vt arguat resoluto/
rie. Ego possum facere hoc demonstrando sortem currẽ.
⁊ hoc est sortes currẽs. ergo possum facẽ sortem curren/
tem. ❡ Ad quod respondeas ꝙ argumẽtum non valet.
equiuocas enim de ly facẽ. Nam quãdo vnitur cũ ly sor
tem currẽ significat ꝙ possum facẽ ꝙ sortes sit currens.
quãdo autẽ vnitur cum ly sortem currẽtem. significat ꝙ
possum producere aut generare sortem currentem. Et
ideo illud nil ad rem.

Circa diuisionem pmã ppõnis aduerte p̃ supponen
do pmo ꝙ illa sit diuisio analogi. i. per prius
competẽtis vni q̃3 alteri. Nam ppositio hypothetica nõ
est ppositio nisi respectu cathegorice: eo ꝙ ea3 includit.
❡ Nota ꝙ ppositio cathegorica debet hẽre p̃dicatum
implicite aut explicite. vt etiam notat paulus. ❡ S3 cõ/
tra. ergo. ista ppositio. Adam est. haberet p̃dicatum si/
militer: ⁊ tale maxime esset ly ens. ergo ista significaret
ꝙ adam est ens. qḋ videtur falsum. Nã nulla opio conce/
dit hanc. Adam est. cum illa significet ꝙ adã existit. mul
ti tamẽ concedunt hanc. Adam est ens: sicut etiam nul/
la rosa existẽte solet ↄcedi ꝙ rosa est ens vel flos. ❡ Ad
qḋ responde ꝙ ille terminus ens pro nunc sumitur duo/
bus modis. pmo modo vt est transcẽdens ⁊ non partici
pium. Alio modo vt est participium correspondens illi
verbo: sum es est: p̃dicanti sm adiacẽs: ⁊ tunc tantum si
gnificat q̃tum ly existẽs. Ad ppositum quãdo capitur
ista ppositio adam est: ⁊ dicit ꝙ equiualet isti. Ada3 est
ens concedatur sumẽdo ly ens participialr: sed quãdo
dicitur ꝙ ista. Adam est ens: ↄcedit tanq̃3 vã: dicatur ꝙ
hoc est quando ly ens transcẽdenter sumitur: ⁊ ideo ⁊c.
❡ Aduerte vlterius ꝙ Pe. Mã. in caplo conuersionu3
dicit ꝙ ad ppositionẽ cathegoricã nõ requirit ꝙ habeat
p̃dicatum implicitũ aut explicitum: qa vult ꝙ dĩo ho/
mo currit ista non correspondeat pprie isti mentali homo est
currẽs: qa vult ꝙ sicut dantur v̈ba adiectiua in voce aut
in scripto. Ita ẽt dantur in mẽte: qḋ est contra Tisberu3
tertio pncipali pmi sophismatis: ⁊ apud ipsum non val3
argumẽtum. Iste due ppões equiualẽt ⁊ vna hẽt p̃di/
catum: ergo ⁊ alia: p3 de istis: homo currit: homo est cur
rẽs: ⁊ ideo aliter diffinit propositionẽ cathegoricam. s. ꝙ
est oratio simplex: vna: idicatiua: finite significans: ⁊ de/
terminate: pfecti sensus ostẽsiua: quare autẽ ille particu
le ponantur patebit in loco allegato. ❡ Difficultas est.
vtrum in ppositione cathegorica subiectum semp p̃po/
natur p̃dicato vt dĩo. a te videt album: ly albu3 est sub/
iectum: ⁊ ly a te primus terminus tenet a parte p̃dicati.
❡ Ad qḋ dicas ꝙ cõmunis opinio videt tenẽ ꝙ sic: Pe.
tamẽ mantuanus: in capitulo oppõnum ⁊ multis alijs
in locis: ⁊ etiam multi alij tenẽt: ꝙ quãdo subiectũ post/
ponitur p̃dicato: vt dicẽdo hominem esse est possibile: ly
possibile est subiectum sm tales. Ista secunda opinio ha
bet bonum fundamẽtum: siquis eam recte intelligat: po
test tamen etiam alia ⁊ prima sustineri.

Circa diuisionem propositionis in affirmatiuã ⁊ ne
gatiuam. Nota ꝙ non est credẽdum ad hoc
ꝙ aliqua ppõ cathegorica sit affirmatiua ꝙ habeat ad/
uerbium aliquod affirmandi determinãs v̈bum pncipa
le: vt ly ita est aut vere ⁊ sic de alijs similibus: sed sufficit
ad hoc ꝙ tale v̈bum sit affirmatiuũ ꝙ non neget. ❡ Ad
uerte vlterius ꝙ l3 de ppositione negatiua sm multos
verũ sit ꝙ requirat aut aduerbium negandi aut aliud si
gnum includẽs talem negationẽ determinãs v̈bum pn
cipale: tamen hoc non est opus sm opinionẽ Tisberi in
tertio pncipali primi sophismatis: tenẽtis ly non sum nõ
es non est: esse verbum substantiuum intelligẽdo de sim
plici: vt dixi circa caplm de v̈bo: non enim componit ex
multis quorũ aliqd vt sic per se subordinet alicui actui.
❡ Unde dicẽdo: adam non est: illud v̈bum nõ est: non est
negatum aliunde: sed est negatiuum: ⁊ ideo sic intellige
sm hoc diffinitionem negatiue propositionis: ꝙ est illa
in qua v̈bum principale est negatiuu3 vel aliunde nega/
tũ: ita ꝙ non est opus ꝙ semp sit aliunde negatũ. ❡ No
tantẽ dicitur in vtraq3 diffinitione de v̈bo pncipali: q2 de
alio nõ est cura: vt dicendo sor. qui non currit mouetur.
Ista est affirmatiua dato ꝙ verbum secundarium sit ne
gatum: ⁊ dicẽdo chymera que currit non mouetur. Ista
est negatiua dato ꝙ verbum secundarium sit affirmatũ.
❡ Difficultas est. vtrum ista propositio falsa: homo est
asinus sit affirmatiua: aut negatiua: ⁊ videtur ꝙ negati/
ua: qa equiualet isti negatiue: non est ita ꝙ homo est asi
nus: ponitur etiã ꝙ sit affirmatiua: q2 videtur equiualẽ
isti: falsum est homine3 esse asinum: que est affirmatiua.
❡ Ad qḋ rñdeo ꝙ illa propositio est affirmatiua: ⁊ ne/
gat ꝙ equiualeat illi negatiue: nõ est ita ꝙ homo est asi/
nus: nõ tamẽ dico ꝙ sit affirmatiua: qa equaleat illa pro
põni affirmatiue: falsum est ⁊c. vñ ista vã est vt p3 illam
officiando. Alia autẽ. s. false homo est asinus est falsa: qa
asserit duo que implicãt ↄtradictionẽ: pmo ꝙ hõ est asi/
nus: scḋo ꝙ non est ita ꝙ homo est asinus: que duo impli/
cant: simile est de ista: impossibilr homo est capra: affirua
est: ⁊ exponit sic: homo est capra: ⁊ non põt esse ꝙ hõ sit
capra: que duo implicãt: vnde sicut ista aduerbia: neces/
sario ⁊ cõtingẽter habẽt exposita suo modo: ita possibili
ter impossibilr v̈e false. Et teneo cõclusionẽ hanc ꝙ om
nis ppositio affirua determinata affirmatiue ab aliq̃ isto
rũ aduerbiorum: impossibilr ⁊ false ⁊ nõ aliunde est ipossi
bilis rõne exponẽtium: que implicant: hanc mãm deter/
minabo diffusius in pbationibus terminorũ in capitu/
lo de ly necẽio ⁊ ↄtingent: pro hac vide Pau. ve. 46° pnci/
pali secũdi dubij quadrature vbi ad vnguem determia/
tionẽ hanc t3. ❡ Alia difficultas est. vtrum ista proposi
tio sit negatiua: non homo currit. Et solet cõiter distigui
talis ppositio: eo ꝙ vbi cadat negatio sup totum est ne/
gatiua: vbi autẽ cadat super partẽ illam. homo: ⁊ candẽ
infinitet est affirmatiua ⁊ equiualet isti: ens non homo
currit: que est manifeste affirmatiua. ❡ Sed contra hoc
sm dictum arguit per fundamẽtum grãmaticale: na3 il
la negatio (non) est aduerbium. De nã autẽ aduerbij est
adiacere v̈bo ⁊ exercẽ vim suam circa verbum: vt etiam
omnes grãmatici fatentur: sed tenẽdo ꝙ talis cadat so/
lum supra subiectum: nõ autem supra verbum: sequitur
ꝙ illa non est exercet vim aduerbij. ❡ Ad quod dici po
test ꝙ illa negatio: nõ quãdo pure negatiue tenetur: tũc
supra verbum vim suam exercet: quãdo vero infinite te/
netur

netur tūc sit pars vnius termini simplicis vel compositi vt ēt asserit paulus venetus in sexto principali secundi dubij quadrature: ⁊ tūc nō videtur habere proprie nām adverbij. ¶ Vel aliter dici ⁊ melius pōt ꝙ negatio infinite tēta in rei veritate aliqđ verbum negat vnde dicēdo non homo currit infinite tenēdo: significat ꝙ illđ ens qđ non est homo currit: vnde expresse negatio illa verbum negat. ¶ Difficultas est vtrū tales propositiōes modales necesse est te non currere: cōtingēs est te non esse ⁊c. sint affirmatiue vel negatiue pro qua vide ea quē notaui in fine equipollentiarum: pro tertia figura.

Circa diuisionē de ꝓpositione vera vel falsa aduerte ꝙ merito cōcludimus aliquā ꝓpōnē esse verā vel falsā ratione significati: nā veritas aut falsitas sunt in propositione tāquā in signo: sunt autē significatiue quātū spectat ꝓposito in intellectu cōponēte aut diuidēte: ⁊ sil'e est sicut de sanitate: sanitas enim est in vrina tāquā in signo significāte: est autē in animali tāquā in subiecto habēte sanitatem: si ergo sit aliqua significatiua veri aut falsi merito illa vera aut falsa dici dʒ eo ꝙ significatiua ⁊c. ¶ Aduerte vlteriꝰ ꝙ quātū spectat ꝓposito nostro primariū significatū propositionis est illđ qđ resultat ex ꝑmaria significatiōe illius: simile est sicut de isto termino homo ꝑmo ⁊ principaliter significat hominē: secūdarium autē significatum est illud qđ ex consequēti: ⁊ per modū sequele significati per terminos illius ꝓpositionis: sicut etiā respectu illius termini hōis secūdarium significatū est aial corpus: substātia ⁊c. eo ꝙ includuntur in principali eius significato: exēplū de vtriusqꝫ ꝓpōnis significato: vt ista ꝓpō: tu es aial: ꝑmarie significat te esse aial: secūdario aūt te esse asinū aut te esse corpꝰ que significantur ꝑ illum terminū aial. ¶ Adequatum autē significatū est illud qđ resultat ex omni terminorū suorū significatione siue primaria siue secūdaria. exēplū. vt talis ꝓpositio: homo currit: significat adequate hoiem currere: ⁊ aial moueri: ꝑmū primarie ⁊ adequate: scđm autem secūdarie ⁊ adequate. In ꝓposito aliquod est primarium qđ non est adequatū significatum: ⁊ aliqđ est ē: vt istius ꝓpositionis: tu es homo albus: vnū primariū significatum est te esse hominē: non enī opʒ ꝙ tale resultet ex oium suorū terminorū significatiōe: ⁊ tñ hoc nō est adequatū: cū nihil exprimatur ꝙ sit significatū illius termini: albus. ⁊ male exemplificant de isto termino cōplexo: tu es asinus: dicēdo ꝙ illius significatū vnū primariū ⁊ non adequatū est te esse: sed ꝙ ex quo te eē importat te esse ens: hoc significatū dʒ magis dici adequatū ꝙ̄ primarium: adequatū autē istius ꝓpōnis significatū: homo est asinus: est etiā vnū tale: aial esse corpus: ꝙ tamē nō ē ꝑmarium: ⁊ ideo pʒ: ꝙ non hʒ attēdi veritas aut falsitas ꝓpositionis penes significatū qđcūqꝫ ꝑmariū: q2 tunc talis ꝓpositio esset vera: tu es homo albus. vbi sis niger: q2 te esse hoiem qđ est vnum significatū ꝑmariū illius est verum: non ēt attēditur penes quodcūqꝫ adequatū: q2 tunc ista esset vera: homo est asinus: q2 hoc illius significatum adequatū aial esse corpus: est verū: sed hʒ attēdi veritas aut falsitas talis penes illud significatum ꝙ simul ⁊ semel est primarium ⁊ adequatum. ¶ Aliqui tñ volunt ꝙ primarium significatum qđlibet resultat ex ꝓpositionis omnium terminorū significatione: ⁊ volunt ꝙ aliquod sit assertiuum: ⁊ aliquod representatiuū: ⁊ dicūt ꝙ assertiuum est omne illud significatū ꝙ sequitur ex tali propositione: representatiuum autē ē quodlibet representatum significatum intellectui siue verum: siue falsū: vt ista propositio: tu es homo: preter alia significata representat te eē asinū. Hanc distinctionē in sequitur pau. pergu. ⁊ Gaie. in multis locis: non tamē sequor hanc distinctionem tanq̄ pertinentem proposito. ¶ Aduerte etiam ꝙ propositio insolubilis ponitur esse falsa: ⁊ non ratione sui primari ⁊ adequati significati modo declarato: vt patebit in tractatu insolubilium: ⁊ ideo possumus dicere pro nunc ꝙ ista diffinitio propositionis false habet veritatem in omnibus preterquā in propositione insolubili: vtrum tamen hoc sit verum patebit loco allegato. ¶ Incidentaliter adduco argumentum probando ꝙ ista propositio est vera: tu est non homo: ⁊ tamen primarium ⁊ adequatum suum non est verū: vt patet: ꝙ sit vera probatur sic arguendo: hoc predicatur de te demonstrando istum terminum: homo vel saltem de isto termino tu: vt patet in prima: tu es homo: ⁊ hoc non est homo: quia talis terminus homo non homo est vt patet: ergo non homo predicatur de te vel de isto termino. tu: ergo ista est vera: tu es non homo: quod erat probandum. ¶ Ad quod respondeo concedendo antecedens ⁊ negando ꝯsequentiam: dicendo enim non homo predicatur de te: ille terminus non homo: supponit materialiter ratione illius termini: predicatur. a parte predicati: qui est secunde intentionis vel impositionis: ⁊ ideo significat ꝙ hoc materiale non homo predicatur de te in predicta propositione: in antecedente autem verificatur talis terminus non homo pro aliqua re que non est homo puta pro illo termino homo non autem pro tali materiali non homo: pro isto vide Pau. ve. in quinto principali tertij dubij quadrature.

Circa diuisionē de ꝓpōne poss ⁊ iposs aduerte ꝙ lʒ valeat: argumētū hoc: ista ꝓpō est poss: ergo suū ꝑmariū ⁊ adequatū significatū est poss'e: nō tñ vʒ: ista est poss ergo pōt esse vera: aliqua. n. est possibilis q̄ nō pōt esse vā sic precise significādo: vt ista: ois ꝓpō est negatiua: ois ꝓpositio est vera sic ꝑcise significādo: vt alibi hʒ declarari: ⁊ iđ recte dicit pau. diffiniendo rōne significati ⁊ nō aliter. ¶ Notādū etiā ꝙ nō ois ꝓpō vā est possibilis: ista. n. est ꝓpō: hec ꝓpō est iposs seipsa demōstrata sic ꝑcise significādo est vā: ⁊ tñ nō est poss: vnde aduerte ꝙ triplex est ꝓpositio iposs: q̄dā per se que neqꝫ est: nec pōt esse: nec poterit esse: nec potuit esse vera: sic ꝑcise significādo rōne significati: quedā ꝑ accidēs que lʒ non possit esse vera: tamē potuit quādoqꝫ eē vera: vt ista cesar nō fuit: quedā aūt est impossibilis ꝑ reflexionē: ⁊ est illa que asserit seipsā esse imposs'em ⁊ reflectit ipossitatem supra se: vt ista: hec est impossibilis seipsa demōstrata: sic precise significādo. Et notāter dico sic precise significando: q2 aliter ponēdo: illa esse possibilis: vt si ponat significare te currere gratia exēpli: ⁊ dicas ꝙ tacta ꝓpō hʒ significatū poss'e: vt etiā multi alij asserunt: ⁊ lʒ poss'e sit illā tñ esse impossibilē sic precise significādo: nō tamen sequitur incōueniēs: ponēdo illud inesse: nā posito in eē ꝙ illa sit iposs ibilis: hoc conceditur pro vero: ⁊ ideo dicas ꝙ diffō ꝓpōnis poss: ⁊ etiam diffinitio ꝓpōnis impossibilis hʒ itelligi solū de illa: que non est talis per reflexionem. ¶ Multi addunt ꝙ illa diffō: nō ēt hʒ intelligi respectu insolubilis ꝓpōnis: sed istud non assero vt declarabo in mā insolubiliū. ¶ Notandū ēt ꝙ ly poss'e i diffōne ꝓpōnis possibilis positū nō ampliat: q2 tūc ista: hō est asinus: ꝓbaret esse poss: sic arguēdo: hoc est poss'e demonstrando hoc significabile. s. te esse hoiem: ⁊ hoc vl' pōt esse significatum illius ꝓpositionis hō est asinus: saltem per nouam impositionem: ergo ⁊c. sumatur ergo significatum pro eo qđ significat ⁊ non ampliatiue.

Circa diuisionē de ꝓpōne necessaria ⁊ ꝯtigēti aduerte ꝙ lʒ q̄cūqꝫ ꝓpōne data ꝯtigēs sit illā eē: tñ aliq̄ est q̄ est necessaria: q2 cōsideraɫ necessitas significati nō aūt existentia ꝓpositionis: nā necessitas est in propo

sitione: ꝛ ēt cōtingētia: sicut in signo sicut dictū est de vita te ꝛ falsitate. ¶ Et nota ꝙ lz valeat argumētū: ista ꝓpositio hꝫ significatū ꝑmariū ꝛ adequatū ꝯtingens: vel necessariū. Et nō est talis ipolis per reflexionez: quod dico ꝑ diuersas opiniones: ergo est ꝯtingens vel necessaria: nō tn̄ valet talis modus arguēdi: quotiēscūq; illa ꝓpō formaliter sic precise significādo est vera ergo est vel erit necessaria: q2 illa ꝓpō aliqua ꝓpō est: est talis: ꝛ tn̄ est contingēs: vt pꝫ. ¶ Nec valꝫ talis modus arguēdi: quotiēscūq; ista ꝓpō formabitur sic precise significando erit falsa: ergo nō est vel erit cōtingēs: q2 ista: ois ꝓpō est negatiua sic precise significādo est hmōi. ꝛ tamē est ꝯtingens: ꝛ iō recte diffinit pau. rōne significati ꝛ nō aliter. ¶ Notādum vlterius ꝙ aliqui volūt ꝙ sicut datur triplex ipolē ita etiā triplex necessariū oꝫ dari: per se. s. ꝙ nūq; potuit neq; potest aut poterit esse falsum: vt ista: deus est: sic precise significādo: qōdam autē est per accidēs tale qd (licet nō possit: aut poterit esse falsum) potuit tn̄ esse falsum: vt ista. cesar fuit: qōdam autez est necessariū per reflexionē vt hoc: hec ꝓpositio est necessaria sic ꝑcise significando se ipsa demōstrata. ¶ Sed ꝯ istos potest teneri satis ꝓbabiliter ꝙ nulla detur ꝓpō necessaria: per reflexionē: puta in qua ibidē denotatur reflecti necessitas supra seipsam: ꝛ nulla talis necessitas ē: vñ ponēdo ꝙ ista ꝓpositio: hec propositio est necessaria sic precise significādo (seipsa demonstrata) sit impolis: nullum sequitur incōueniēs: q2 si cōcedatur possibile esse illam esse necessariā nullum sequitur incōueniēs nō sic tn̄ est de impoli per reflexionem: q2 ponēdo illud nō est impolē: hec ꝓpositio est ipossibilis seipsa demōstrata sic precise significando hꝫ incōueniens puta sic arguēdo: est possibilis ergo suum significatuz est possibile: ꝛ suū significatū est istāmet esse impossibile: ponatur ergo in esse: etenīꝫ eo modo significabit sicut ꝛ nūc ꝛ nō fiet variatio ex ꝑte rei: ergo qua rōne erit: tūc vel esset ipolis eadē rōne nunc: non tn̄ ꝓpter hoc dico illas ꝓpositiones esse insolubiles: vt multi asserūt. sicut declarabo in materia insolubiliuꝫ. ¶ Cōsidera etiaꝫ ꝙ ille terminus cōtingens: in diffōne ꝓpositionis cōtingentis nō sumitur ampliatiue: sicut etiā ille terminus polē non sumitur in diffinitione ꝓpositionis polis: q2 aliter sequeretur ꝙ ista ꝓpositio: hō est asinus: esset ꝯtingens sic arguēdo: te currere est contingēs: ꝛ te currere est: vel contingit esse primariū ꝛ adequatū significatuꝫ istius ꝓpōnis: potest enim iponi ad sic significādum: ergo ista est cōtingēs sed ly significatū in tali ꝓpōne supponit pro eo quod est: nō autem pro eo qd est vel cōtingit esse ꝛc.

Circa ꝓpositionem vniuersalem aduerte ꝙ illa hꝫ sic diffiniri. Propositio vlis est illa in qua subijcitur terminus cōis sine pronoie demonstratiuo: determinatus solo signo vli: ꝛ non ab alio signo: puta exclusiuo vel exceptiuo vel pluribus signis equiualētib9 vni soli vli: quod dico ꝓpter hanc ꝛ similes: non aliquis homo currit: que equiualꝫ isti: nullus hō currit: rōne duoꝝ signorū ꝛc. Et cū hoc superueniēs signū distribuat mobiliter: ꝙ dico ꝑ tales ꝓpositiones cōtingētes: necessario ois homo currit: necessario ois homo est aial: que nō sūt vniuersales sm opionē oīum: etiā dico ꝓpter tales: incipit omnis homo: desinit currere ois asinus: tenēdo cum multis ꝙ subiectū sit ly homo vel ly asinus lꝫ sequat ꝛc. ¶ De ꝓpositione particulari etiā dicas ꝙ est illa in qua subijcitur terminus cōis determinatus nō a pronoie demonstratiuo: sed a signo particulari solo vel pluribus equalētibus vni soli: ꝙ dico propter tales propositiōes: nō quilibꝫ hō currit: nō nullus hō est aial: que particulares sunt: vel rōne pluriū terminorū equiualentiū vni ꝑticulari. ¶ Addo ēt ꝙ opꝫ subiectū talis particularis supponere determiate: ꝙ dico ꝑ tales: necessario aliquis hō ē aial: ꝯtingenter aliqs hō est currens: q2 nō sunt ꝑticulares: ꝑ hāc vltimā ꝑticulā: etiā dico ꝑ hāc: aliqs homo ꝑter sortē currit: que sm petrū mātua. in capitulo ꝓbationis exclusiue hꝫ subiectū supponēs ꝯfuse ꝛc. ¶ De indefinita etiam intellige ꝙ sbm suū oꝫ supponere ꝺterminate: nota tn̄ ꝙ ista particula de suppositiōe distributiua vel determinata apud multos nō est necessaria: q2 illi termini necessario ꝛ cōtingēter cōputant pro signis: ꝛ iō illa ꝑticula solo signo vli vel particulari vel ꝑlibus equiualētibus soli vni signo vel vli satisfacit respectu taliū ꝓpositionū predictarū: in ꝓpōne tn̄ vli magis necessaria vi illa particla ꝑ dictionē exceptiuā. ¶ Pau. tꝫ ꝙ ꝓnomē demonstratiuū in plurali nūero nō facit ꝓpōnem singularem: q2 vult ꝙ ista isti currūt. sit idefinita. ꝯ qd tꝫ apollinaris in tertia qōne sua ꝓ suppositionū: vult. n. tales singulares esse: q2 lꝫ tale ꝓnomē in plurali sumptū significet multa: illa tn̄ significat ꝑ modū disiūctū ꝛ singularez: puta hec: isti currūt: ita significat istos currere ꝙ si alios significat: ꝛ vbi ꝑ tale pronomē demonstrentur alij: tunc nō est amplius ille terminus: q2 variatur ꝺmōstratio: nō sic autē est de istis terminis: homo albus: asin9 niger: q2 lꝫ primus ita significet hoīes albos: ꝙ non nigros: illos tn̄ sigt mō cōi: ꝛ nō singulari ꝛ determiate magis ad hoīes albos q̄ꝫ ad illos: ꝛ sic dicas de alijs suo mō. ¶ Difficultas est. vtrū ille asin9 sortis currit: vl ista alia: brunellus hoīs quiescit ꝛ alie ꝯsimiles sint idefinite vel singulares. ¶ Petrus man. videt innuere in tractatu suppositionū ꝙ tales sint partim singulares ꝛ partiꝫ indefinite: ex quo subiectū cōponitur ex termino discreto ꝛ cōi nō ergo sūt magis quāte ratione vnius q̄ꝫ alteri9. ¶ Apoli. tn̄ ꝛ recte in tertia qōne suppositionū vt ꝑus tꝫ oppositū. Uult enim ꝙ ista: asinus sor. currit: sit indefinita: q2 lꝫ subiectū cōponatur ex termino discreto ꝛ cōmuni: q2 tamen illud significat modo cōmuni: ideo illa est indefinita: opposito autem modo est dicēdū de ista: brunellus hominis quiescit: ꝙ est singularis: q2 subiectū significat discreto modo Ista oia patent diligēter cōsideranti. ¶ Petrus mantuanus in multis locis ꝛ presertim: in capitulo de probatione exclusiue propositionis circa finē tenet contra cōmunem modum loquendi: ꝙ propositio exclusiua ꝛ exceptiua sint quātē: ꝛ multas rationes adducit ad ꝓbandum hoc: videas loco allegato: quas tamē soluere est multū facile. ¶ Circa diuisiones vltimas: aduerte ꝙ ille nō sūt disperate ab imediate precedēti diuisione: ꝓpositio eniꝫ de inesse: est aut quāta aut nullius quātitatis: simili mō dico de propositione modali: vnde ista: possibile est sor. currere est indefinita: subijcitur enim terminus cōis possibile: ꝛ supponit pro significabili cōplexe vt paulopost dicemus. ¶ Uidetur tn̄ philosophus secūdo periherminias tenere ꝙ modus sit predicatū: dictio autem infiniti modi aut subiūctiui sit subiectū: cuius determinatiōis fundamētū ē euidēs. ¶ Burleus v̄o loco allegato tꝫ ꝙ modus modalꝭ tēnus nō sit ꝑdicatū: sꝫ ꝺterminatio totius ꝓpōnis modalis: vlterius tꝫ ꝙ qn̄ talis modus: q est nomē: facit sensuꝫ cōpositū tūc nō ꝓprie talis ꝓpō est modalis: sꝫ de inesse: q2 etiā ipse ꝯcedit talē modū esse ꝑdicatū ꝛ sic cōcedit: ꝛ ēt ipse tales esse alicuius quantitatis: nisi aliūde veniat ipedimētum: vide omnia illius dicta pertinentia ad ꝓpositū loco allegato: ꝙ multa etiā alia ponit. ¶ Nota ēt de ꝓpōne modali ꝙ lꝫ pau. insequēs opionē cōmunem teneat ꝙ quādo aliquis istoꝝ sex modoꝝ totaliter sequitur dictuꝫ ꝓpositiōis faciat sensuꝫ compositū. Contra tamē hoc tꝫ Pe. man. in plerisq; locis ꝙ sic situatus talis modus faciat sensum diuisuꝫ. ¶ Strodus v̄o i penultimo caplo obligationū mediat inter vtrāq; opio-

nem: ꝛ vult ꝙ si sit postpositus talis modus possit indif/
ferenter facere vtrūq₃ sensu₃: ꝛ ideo vult ꝙ sit distinguē/
da talis ꝓpositio respectu illius modi. ¶ Aduerte etia₃
ꝙ ꝓpō pōt esse in sensu cōposito rōne alterius termini ꝙ̄₃
alicui⁹ illoꝝ sex modoꝝ vel suoꝝ aduerbioꝝ: puta a ver
bo ꝯcernēte actū mētis: ꝛ ēt a multis alijs terminis pōt
sumi sensus cōpositus vel diuisus: sed hmōi ꝓpōnes l₃
sint in sensu cōposito vel diuiso: nō tñ modales ꝓprie sūt.
¶ Nota etiā ꝙ nō ois illa ꝓpō est modalis in qua poni
tur aliq̄s modus illoꝝ sex modoꝝ vt dicēdo: hoc est veꝝ
aut hoc est possibile: sed isti termini faciunt ꝓpositione₃
modalē q̄ñ modaliter tenentur determinādo cōplexū cō
plexione verbali. ¶ Nota ēt ꝙ l₃ aduerbia illoꝝ sex mo
doꝝ faciunt modalē ꝓpositionē: nō tñ de ill*s multū cu/
ro in proposito sicut nec de istis duob⁹ modis: veꝝ ꝛ fal/
sum: expressis a paulo: q: isti nō deseruiūt figure: vt pau
lo post declarabo: paulus tñ vult respectu cuiuslibet il/
loꝝ sex modoꝝ vel suoꝝ aduerbioꝝ fieri modalē ꝓposi/
tionē. ¶ Nota vlterius ꝙ pria ꝛ scda figura cōueniunt i
hoc ꝙ q̄lib₃ illaꝝ cōsiderat ꝓpōnes cōsimilis q̄ₜitatis.
Differūt autem in alio: q: pma respicit solū propositiōes
de inesse secūda aute₃ considerat modo de sensu diuiso.

Circa ergo vtrāq₃ figurā ꝯsidera ꝙ propositio sin/
gularis nō proprie ordinat in figura: q: tunc
habere₃ duo cōtradictoria esse simul vera: puta ista duo
q̄libet homo est aial: iste homo nō est aial: demōstrando
adam aut antixp̄m: exemplū secūde figure: vt quēlibet
hoiem possibile est currere. Istū hoiem nō poſe est curre
re: demōstrando adam iam corruptū: q: fm pħos nō po
test amplius esse in rerū nā: l₃ ergo ꝓpositioni singulari
aliquid ꝯdicat: nō tñ hoc est in figura: non enim quilibet
ꝓpositio est ordinabilis in figura. ¶ In scda figura d̄be₃
aduerte ꝙ negatio d₃ cadere supra modū ꝛ nō sequi illū
q: tūc ista duo essent simul vera ꝯdictoria: quēlibet ho/
minē possibile est currere: aliquē hoiem possibile est non
currere. ¶ Cōsidera vlterius ꝙ scda ꝛ tertia figura diffe
runt pncipaliter i duobus: prio q: scda ordinat ꝓpōnes
q̄ntas modales in sensu diuiso: tertia aūt in sensu com
posito: scdo differūt: q: in secūda figura vtoꝛ semp vno ꝛ
eodē mō in oībus ꝓpositionib⁹ oppositis: puta si capio
in vna istū modū poſe: accipio eundē in oib⁹ alijs: sed in
tertia figura ordinantur ꝓpositiones iuxta istos q̄ttuoꝛ
modos: necesse: ipoſe: poſe: ꝛ cōtingens: ita ꝙ fm diuer/
sas ꝓpōnes vtoꝛ diuersis modis. ¶ Nota etiā ꝙ iste ter
minus cōtingēs nō sumit̄ pro ꝯtingēti ad vtrūlibet. i. ꝙ
pōt esse: ꝛ nō esse sed sumit̄ ꝑ possibili cōi necessario ꝛ cō
tingenti. Aliter duo ꝯdictoria essent simul falsa: q̄d est in
cōueniens: puta ista: necesse est hoiem esse asinū: ꝛ contin/
gens est nō hoiem esse asinū: vt p₃ cōsideranti: sed pau/
lus insequēs phylosophū secūdo perihermenias vtitur
isto termino ꝯtingēs: ne bis replicet istū terminū poſe.
¶ Nota etiā ꝙ negatio in tertia figura debet cadere su/
per totā orationē infinitiui modi: ꝛ nō solū super verbu₃
eiusdē modi: q: aliter dicēdo: duo ꝯdictoria essent simul
vera: quod est falsum ꝛ impossibile: puta ista duo: videl₃
necesse est aliquid esse hoiem: ꝛ cōtingens est idest poſe
est aliquid nō esse hoiem: hec enī est vera ꝛ possibilis: ali
quid non est homo: q: asinus nō est hō. ¶ Nota etia₃ ꝙ
paulus venetus ꝛ pħs loco allegato nō ordināt ꝓposi/
tiones aliq̄s penes istos duos modos: veꝝ ꝛ falsū: eo ꝙ
tales ꝓpōnes nō differūt a ꝓpositionibus de inesse: ista
enī ꝓpō: verū est hoiem esse asinū: nō differt in v̄itate aut
falsitate ab ista: hō est asinus: ista autē falsum est hoiem
esse asinū: nō differt vt prius ab ista: nullus hō est asinus:
ita ꝙ ꝓpō de ly verum nō differt a ꝓpōne sui dicti: ꝓpō
aute₃ de ly falsu₃ nō differt a ꝓpōne opposita ꝓpōni sui
dicti. ¶ Nō etia₃ ordinat pau. ꝓpōnes s₃ aduerbia isto/
rum modoꝝ: puta possibiliter: ipossibiliter: necessario: ꝛ
cōtingēter q: duo ꝯdictoria essent simul vera aut simul
falsa: puta ista duo: necessario hō currit: cōtingenter non
aliquis hō currit: posito ꝙ aliquis vl' quilib₃ hō currat:
valet enī argumētū: cōtingenter nō aliq̄s homo currit:
ergo nō aliquis hō currit: q̄d est falsum in casu. ¶ Cōsi/
dera vlterius ꝙ illi modi: necesse: poſe: cōtingēs: ꝛ ipos/
sibile: nō sumunt̄ pro re simplici: q: accipiunt̄ pro cōple
xis vt p₃: nō etiā sumuntur in ꝓpōne necessaria vel im/
possibili: q: siue sit ꝓpositio in rerū nā siue nō: adhuc ne/
cesse est hoiem esse animal: ꝛ ipossibile est hoiem esse asi/
num. Nō etiā sumitur pro significato ꝓpositionū: q: vbi
nulla ꝓpositio esset nullū significatū ꝓpōnis esset: signū
enim ꝛ significatū mutuo se inferūt: cū sint correlatiua: s₃
sumunt̄ illi modi pro significabili cōplexo: puta dicēdo
necesse est deu₃ esse ly necesse sumit̄ pro hoc significabili
cōplexe: deu₃ esse: sīlī modo dicēdo: ipoſe est hoiem esse
asinū: ꝛ suo mō dicas d̄ alijs: siue mō ꝓpositio sit siue nō:
non est cura. ¶ Notādū tñ ꝙ illi modi nō sumūtur pro
significabili cōplexe: vt significabile est: q: impertinens
est isti cōplexe rei deū esse ꝙ sit significabilis ꝑ aliquam
ꝓpositionē: pro quāto accipit̄ a tali termino necesse: vñ
si per possibile ad imaginationē nullū tale cōplexum eēt
significabile tūc adhuc nō minus necesse esset deum esse.
Sumēdū ergo illos terminos modales pro significabili
cōplexe nō sub rōne significabilis: sed pro ipsa re cōple/
xa habēte aptitudinē ad hoc vt significet. ¶ Nota etiā
ꝙ talis modus arguēdi nō valet. Necessariū est cesarem
fuisse. ergo aliquid necessariū est cesarē fuisse: q: cesarem
fuisse nihil est. Sīlr nō valet: impoſe est chymeram esse
ergo aliq̄d ipoſe est chymeram esse: quia chymera₃ esse
nihil est pro ista materia vide Tis. in illo sophismate: dē
verum ꝛ deū esse differunt. circa finem. vide etiam Pau.
ve. in secundo dubio sue quadrature.

Circa illud q̄d dicit pau. ꝙ ꝓpōnes ordinate i figu
ra debēt eē de cōsimilibus subiectis ꝛ predi/
catis supponentibus precise pro eodem vel pro eisdem.
Notādū est ꝙ recte dicitur precise: q: iste due propositio
nes: omnis homo currit: aliquis homo nō currit: habēt
subiecta supponentia pro eisdem: sed nō precise: q: in pri
ma ly homo supponit pro vtroq₃ sexu rōne illius termi
ni adiectiui omnis cōis generis: in secunda aute₃ suppo
nit talis terminus pro masculis tantū. Et vbi poneretur
ꝙ nulla femina esse in spē humana adhuc non dicerem⁹
illas propositiones opponi: q: adhuc illa subiecta for/
maliter differrent: ꝑterea casus non facit oppositionem:
sed sine casu debēt opponi. ¶ Notanter etiā dixit de cō/
similibus copulis: q: ille non opponūtur: q̄libet homo
fuit currens: aliquis homo nō est currens. ¶ Circa legē
propositionum existentiu₃ in figura debes aduertere ꝙ
notanter ille regule posite sunt in sensu composito: in sen
su. n. diuiso essent false: si. n. ista iaceret sic: duo ꝯtraria nō
possunt esse simul vera: sed bene simul falsa: tunc regula
est falsa: q: ista duo: tu curris ꝛ tu es homo: possunt esse
simul vera ꝛ hec sunt vel possunt esse cōtraria gr̄a noue
impositionis ꝛc̄. Et sic suo modo dicas de alijs.

¶ De equipollentijs.

In materia eq̄pollentiaru₃ presup
posito ꝙ equipollētia
sit equalētia determinata respiciens solum
ꝓpōnes existentes in figura. ¶ Aduerte ꝙ
prima regula h₃ sic intelligi. Negatio ꝑpo/
sita toti: ꝛ cōgrue ꝓposita negatiue tēta: ꝛ nō faciens ne
gationē ꝑexistētē (si qua talis fuerit) ifinite teneri facit eq
pollere suo ꝯdictorio. ¶ Notanter dico cōgrue ꝑpositā:

q: dicēdo nō hō currit: nō cōgrue dr̄ nō hō currit pp nugationem. ℭ Et notāter dicit nō infinite tenta: q: ista nō homo currit: tenēdo ly non infinite nō equipollet isti: nihil qd̄ est hō currit. ℭ Dicit ꝛ vltimo dūmō negatio adueniens nō faciat p̄existentē infinite teneri: q: dicēdo nihil nō hō currit: nō eq̄pollet isti: hō currit: vt pꝫ de se cā est: q: illa negatio: nō. de negante fit infinitās. Cā autem istius equipollentie est: q: negatio q̄cq̄d inuenit destruit: iō volēdo q̄ vl'is affirmatiua equipolleat sue ꝯdictorie: opꝫ q̄ desinat esse affirmatiua: ꝛ ēt vl'is: vt pꝫ per negationē p̄positā: ista oino vera sūt. q: q̄cq̄d inuenit destruit: simili modo dico de alijs contradictorijs suo modo.

Circa scd̄am regulaꝫ aduerte q̄ illa hꝫ sic intelligi: negatio postposita toti sb̄o ꝛ p̄posita verbo ꝛ toti p̄dicato ꝛ cōgrue ordinata facit eq̄pollere suo ꝯriot notāter dico postposita toti sb̄o: q: ille due nō eq̄pollent adinuicem: nullus hō nō albus currit: q̄libꝫ hō alb᷒ currit: posito. n. q̄ nullus hō currat: ista est v̄a: nullus homo nō albus currit: ꝯdictoria. n. sua est falsa: vt pꝫ: ꝛ ista est falsa: q̄libet hō albus currit: notāter ēt dico preposita verbo ꝛ toti p̄dicato: q: ille nō eq̄pollent: q̄libꝫ hō aial nō est: nullus hō aial est: etiā ille due nō eq̄pollēt: nullus hō est nō currēs: q̄libet hō est currēs: dr̄ etiā vlterius dūmō sic cōgrue ordinet. q: ille nō eq̄pollent: quilibet hō non currit: ꝛ q̄libet hō currit. pp incōgruitateꝫ: dꝫ etiā intelligi q̄ ista negatio negatiue ꝛ non infinite teneat: vt pꝫ: cā aūt istius eq̄pollentie est: q: vtraq̄ dꝫ remanere vl'is: ꝛ dꝫ mutare q̄ntitatē: hoc aūt fit p negationē p̄positā: que cuꝫ destruat ēt q̄litatē q̄ dꝫ seruari: iō postponit alia negatio q̄ hꝫ restituere q̄litatē ablatā. Ista oia patēt diligēter intuēti: pro illa mā vide Pau. ve. in p̄mo dubio q̄drature nono p̄ncipali: hec q̄ dixi hn̄t maxime veritatē respectu p̄me ꝛ scd̄e figure. ℭ In tertia figura sp̄al'r nota q̄ oēs ꝓpositiones ordinate in illa sūt affirmatiue ꝛ nō est incōueniēs q̄ duo ꝯdictoria sint simul affirmatiua: q: ille mā'liter soluꝫ ꝯdicūt ꝛ nō formal'r: qd̄ tn̄ nō faciant ꝯdictoria aliaꝝ figuraꝝ: ꝛ de talibus nō est incōueniēs q̄ due tales eq̄polleāt: ꝛ vna sit affirmatiua alia vero negatiua: vt ille due: nō necesse est te esse: ꝛ ꝯtigēs est te non esse: ip̄ ena est negatiua: q: negatur verbuꝫ p̄ncipale. s. ly est: scd̄a aūt est affirmatiua: q: verbuꝫ p̄ncipale est affirmatuꝫ: vt pꝫ. De alijs autēꝫ v̄bis nō curo. ℭ Quid aūt sit mā'liter repugnare declarat a sermoneta diffuse in tractatu ꝯsiarum super vndecima ꝛ duodecima regl'a: ēt preponēdo aut postponēdo negationē mō p̄dicto in alijs figuris fit equipolliēria mā'lis ꝛ nō formalis vt hꝫ videri loco allegato. ℭ Nota etiā q̄ q̄n dr̄ a paulo: q̄ q̄n negatio postponit dꝫ intelligi cadere supra verbū ifinitiui modi ꝛ iliō hꝫ itelligi dūmō cadat: ēt super residuū toti᷒ orōnis ifinite. s. super accusatiuū vt declaratū est supra in ordinādo tertiam figuram ꝛc̄.

ℭ De cōuersionibus.

Circa caplm̄ cōuersionū aduerte q̄ pōt poni in diffōne ꝯuersionis manēte eadē q̄litate: q: in oi cōuersiōe manet eadeꝫ qualitas. Nota etiā q̄ possu imaginari ꝓpōnem cōuerti aut vere aut apparēter: vere cōuerti nō pōt aliq̄ ꝓpō nisi scripta: ita q̄ illud ideꝫ qd̄ est sb̄ꝫ fiat p̄dicatū ꝛ ecōuerso: ꝓpō. n. vocalis ex quo nō manet p t̄ps nō positio illo mō cōuerti ꝓpō ēt mentalis nō pōt vere cōuerti: q: lꝫ sub̄m ꝛ p̄dicatū possint per t̄ps manere: variatis tn̄ illis ꝛ trāspositis ad bonū sensuꝫ variat copula ꝛ nō manet eadē vt tangit a tisbero in secūdo principali p̄mi sophismatis: ꝛ iō illa nō vere cōuertuntur: nisi forte velis q̄ ad cōuersionem verā nō requiritur idētitas copule: quod eēt voluntariū. ℭ Apparenter tn̄ pōt q̄libet ꝓpō cōuerti: q: pōt sumere tn̄ sic eos terminos ꝛ ordinare mō opposito. De tali ꝯuersione vr̄ Pau. facere mētionē. ℭ Notādū est vlteri᷒ q̄ in diffōne cōuersionis simplicis dꝫ addi: nō mutatis terminis finitis in terminos infinitos. Aliter. n. cōuersio simplex esset p ꝯpositionē. ℭ Aduerte vlterius q̄ lꝫ dicam᷒ in ꝯuersione simplici. a cōuersa ad cōuertētē esse bonū argumētuꝫ: nolum᷒ tn̄ iferre ex hoc q̄ ꝯuersio sit ꝯña: vt pꝫ: lꝫ ex illa possit fieri ꝯña. ℭ Cōsidera ēt q̄ lꝫ dicat pau. q̄ vl'is negatiua ꝛ p̄ticularis vel idefinita: aut singl'aris affirmatiua cōuertant simpl'r: nō tn̄ hoc est verū de oib᷒. Ista. n. ꝓpositio: ꝓmittit tibi aliq̄s denari᷒: nō ꝓprie pōt ꝯuerti ꝛ simili mō dico de alijs ꝯsimilib᷒ habēnb᷒ subiecta supponentia ꝯfuse tn̄. Diceret tn̄ pau. has non proprie esse p̄ticulares vel indefinitas vt ex p̄dictis pōt patere: simile est de vl'i negatiua de incōsueto modo loq̄ndi. Ista. n. q̄libet hō aial non est nō cōuertit simpl'r: lꝫ dicat pau. in logica magna. caplo de cōuersiōe hanc posse cōuerti: sꝫ de sili cōuersiōe nō est magna vis cū ista nō spectet ad ꝓpōnes syllogizantes. ℭ Cōsidera vlterius q̄ hꝫ Pe. Mā. nulla ꝓpositio de verbo adiectiuo p̄ncipali est cōuertenda aliquo modo q: nulla talis s̄m euꝫ hꝫ predicatū explicite vel iplicite: sed hanc opinionē nō insequimur l p̄posito. ℭ Nota etiaꝫ q̄ in cōuersione simplici nō est incōueniēs aliq̄d addere: nō. n. opꝫ semp q̄ illud idē precise vel cōsimile qd̄ est p̄dicatū: fiat totū subiectū: sed sufficit q̄ teneat se ex parte subiecti: dicēdo. n. nullus hō est ois homo: recte ꝯuertit in hāc: nullū ens ois hō est aliquis hō. ℭ Cōsidera etiā q̄ lꝫ Pau. velit in obiectiōib᷒ per q̄ntitatē intelligere suppositionēꝫ terminoꝝ: illud tn̄ non v̄r verum. q: ex quo cōuersio inuēta est per reductionem syllogismoꝝ in reducēdo: autē illos nō solū cōsideramus suppositionē terminoꝝ: sed verā quantitatem: iō videtur tenēdū q̄ pro q̄ntitate sit intelligenda v̄a ꝛ ꝓpria q̄ntitas. Item si per q̄ntitatem solum suppositionem intelligis: sequeret q̄ ista esset bona ꝯuersio simplex: ois homo est aial: tantū animal est homo: q: seruatur eadeꝫ suppositio terminorū ꝛc̄. diceret tn̄ pau. q̄ in cōuersione simplici: si pōt seruari vtrūq̄. s. suppositio ꝛ ꝓpria q̄ntitas dꝫ seruari vtraq̄: si autem hoc non potest: seruetur salteꝫ eadem suppositio: q̄ aūt dr̄ de reductione syllogismoruꝫ r̄nderet pau. q̄ illud hꝫ veritatē quo ad talē reductionē: sed in proposito largius sumit ꝯuersionēꝫ. ℭ Nota ēt q̄ lex generalis ꝯuersionis est hec: q̄ debeat seruari eadēꝫ ampliatio termioꝝ si qua fuerit: ꝛ iō dicendo album erit nigrū sic ꝯuertitur. Id qd̄ erit nigrū est vl' erit albū. Etiā vna alia est cōditio cōuersionis q̄ determinatio cadens sup totuꝫ predicatū vel partē: dꝫ etiā poni a parte subiecti: ꝛ ideo dicēdo aliquod creans necessario est deus volēdo q̄ ly necessariū cadat supra totū p̄dicatū nō sic conuertitur: deus necessario est creās: q: vna ē v̄a: ꝛ alia falsa: sed sic cōuertit: illud quod necessario est deus ē creās.
ℭ Preter hec nota circa conuersionē p accidēs q̄ lꝫ dicat Pau. q̄ vniuersalis affirmatiua ꝛ vl'is negatiua conuertant per accidēs: hoc tn̄ nō solū est veꝝ de his: sꝫ etiā de particulari aut indefinita aut singulari affirmatiua: nam sicut ista: omnis homo est animal: cōuertitur in hāc aliqd̄ animal est homo: ita ecōuerso ista secūda dꝫ posse ꝯuerti in illam primaꝫ: hoc ēt pꝫ expresse i reducēdo baralipton ad barbara. ℭ Nota ēt lꝫ cōuersio p cōtrapositionē non sit vtilis ad reductionē syllogismoꝝ: illa tn̄ ponitur pro cōplemēto doctrine: etiā est vtilis ꝓpter aliđ: q: si termini supponūt pro aliquo existente vel pro aliq̄bus: si cōuersa est vera ꝛ cōuertens est vera ꝛ econuerso: ꝛ non est verum q̄ talis implicet contradictionē: q: lꝫ nō fiat de p̄dicato totum subiectum: sufficit tamen q̄ fiat ps subiecti vt prius notaui. ℭ Ut tn̄ posse ꝓbari q̄ nō det

cõuersio p ɔpositionẽ saltẽ eo mõ quo diffinit a pau. Nã opꝫ in illa seruare eãdẽ suppositionẽ terminoꝝ: vt exposuit pau. in obiectionibꝰ: sed hoc nõ fit in tali cõuersiõe: vt pꝫ in cõuertẽdo hanc aliqua rosa nõ est hba non cõuertitur in hanc: aliqua nõ substãtia nõ est non rosa: vbi pꝫ φ nõ manet eadem suppositio predicati. qꝛ adueniẽte negatione infinitãte illud distribuit. ¶ Ad quod dicas. φ i rei veritate seruatur eadem suppositio terminoꝝ si quis recte inspiciat. vt pꝫ in materia suppositionum ꝛc.

¶ Propositio hypothetica.

Circa propositionẽ hypotheticã aduerte φ lꝫ in illa cõiungant multe ꝓpositiões cathegorice: ex illis tñ fit vna ꝓpositio: que vnitas resultat rõne note viẽtis vnã cũ alia: mõ lꝫ ille due ꝓpões. tu es hõ. tu es aial: non sint vna: vbi tñ adderet aliqua illarũ trium notarum fierent vna. ¶ Notanter dixit pau. cõiũgunt plures per aliquã notã cõditionis disiũctiõis ꝛ copulationis vel alicui illaꝝ equiualentiũ: qꝛ illa rõnalis tu es homo: ergo tu es aial: est hypothetica. ꝛ nõ coniunguntur mediãte aliqua illarum trium notarum: sed solũ mediante equiualente vni illarũ: predicta enim propositio equiualet vni cõditionali. isti. s. si tu es hõ tu est aial. ¶ Sed incidit dubiũ vtrũ tẽporalis localis ꝛ causalis sint hypothetice: ꝛ vr φ sic: qꝛ coniunguntur multe ꝓpositiones cathegorice mediãte aliqua nota: que videt esse sufficiens ad faciendũ illaꝫ ꝓpositionẽ esse hypotheticã sic etiã nota cõditionis vel alia enumerata a pau. est sufficiens. ¶ Ad qd rñde φ rei in vitate tales sunt cathᵉ ꝓpositiones: ꝛ nõ hypothetice: vñ hypothetica dꝫ eẽ vna a nota aliqua qua ablata auferat solum cõiunctio illaꝝ ꝓpositionũ cathegoricaꝝ: nõ aũt auferatur aliqua pars significati totius ꝓpositionis: nõ sic aũt est de locali: tpali ꝛ causali: dicẽdo. n. ego curro qñ tu sedes: auferendo illud aduerbiũ qñ: aufert pars significati illius. s. in eo tpe quo: vt pꝫ intuẽti suo mõ sic dicas de locali ꝛ causali. ¶ Et si cõtra hoc arguas φ ille sint hypothetice: qꝛ equiualẽt hypotheticis. dicẽdo. n. ego curro qñ tu sedes: equiualent isti: ego curro i aliquo tpe ꝛ in eodẽ tu sedes: que est manifeste hypothetica. ¶ Dicatur ad hoc φ non vꝫ argumẽtũ hoc. Iste due ꝓpões equalent: ꝛ vna est hypothetica: ergo ẽt alia: qꝛ silr ꝓbarem φ ista esset hypothetica: sor. qui currit loqtur: qꝛ equalet isti: sor. currit ꝛ ille loquit. pro ista mã vide Pet. Man. in tractatu ɔñaꝝ. caplo de hypotheticis. ¶ Aduerte etiã φ sola cõditionalis vel sibi equiualens est propriissime hypothetica. i. suppositiua: sed largius sumimus nũc hypotheticã ꝓpositionẽ. ¶ Difficultas est in illa mã vtrũ aliqua hypothetica sit affirmatiua vl negatiua. ¶ In qua difficultate tꝫ Pe. Man. partem negatiuam: ꝛ etiã sermonera ꝫ sequitur super tractatũ ɔñaꝝ: quã etiã opionem recitat Burleus super primo perhiermenias in parte illa de hypotheticis: que opinio fundatur super hoc φ cũ negatio illa nõ sit aduerbiũ dꝫ adiacere vbo ꝛ exercere vim suaꝫ supra verbũ. sed vbi ponatur aliqua hypothetica negatiua: negatio nõ cadit supra verbũ: vt cõiter exponit: sed supra notam hypotheticã: ergo nõ proprie vim negatiuã exercebit: ergo talis hypothetica non est ꝓprie negatiua: ꝛ sic nulla talis est negatiua a simili: neqꝫ etiã affirmatiua p cõsimile fundamentuꝫ. ¶ Sustinẽdo tñ opinionẽ cõem: dicat φ nõ semp negatio dꝫ cadere supra verbuꝫ. Vel aliter ꝛ forte melius i dicat φ negatio hypothetica cadit supra vnũ verbũ subintellectũ: puta dicẽdo: nõ si tu es hõ tu es asinus: significat φ nõ est ita φ si tu es hõ tu es asinus. in qua negatio expresse cadit supra vbũ. ¶ Illa que dicunt a pau. habẽt intelligi de cõditionali significãte iuxta cõpositionẽ suoꝝ terminoꝝ hypothetice ꝛ nõ cathᵉ ꝓbabili. Pro ista mã vide Pau. 47ᵒ pncipali pmi dubii qdrature. vide eũdẽ in obiectiõibus ɔ ɔñas: vide Pe. Man. i tractatu ɔñaꝝ. caplo d hypotheticis. vid ẽt sermonetã sup ɔñtijs i pnᵒ: q tñ vr aliquãtulũ discrepare a pdictis. ¶ Est istãtia ɔ diffõnẽ ɔditionalis vẽ: nã posito φ nõ sit aliq alia ꝓpõ i reꝝ nã: qꝫ ista aut eiꝰ ptes: ꝛ non sint ples ꝓpões. s. si tu es hõ tu es aial: tũc ɔdictoriũ ɔñtis nõ repugnat añti: qꝛ nõ ẽ: vt pꝫ i casu: ꝛ tñ est va vt est notũ: ꝛ silr ar ɔ diffõnẽ ɔditiõalis false: qꝛ cessante illo primo casu: ꝛ posito φ nõ sint ples ꝓpões qꝫ ista aut eiꝰ ptes. s. si tu es hõ tu sedes: tũc talis est fla: vt pꝫ. ꝛ tñ ɔdictoriũ ɔñtis nõ stat cũ añte: qꝛ nõ est: vt ponit in casu. ¶ Pro istis dicas p φ diffõnes dñt aptitudinẽ. ꝛ nõ actũ vt pꝫ. 7ᵒ meta. ꝛ 2ᵒ poste. ꝛ iõ dicat φ pᵃ est va ɔditionalis. qꝛ de facto lꝫ ɔdictoriũ ɔñtis nõ repugnet: tñ est aptũ natũ repugnare: ꝛ silr dicas de alijs suo mõ. Dico tñ scdo φ diffõ q ponitur a strodo d ɔña bona ꝛ mala meliꝰ dclarat vitatẽ aut falsitatẽ cõditionalis ꝓpõnis: ois. n. ɔditionalis ẽ ɔña. ꝛ iõ videas illa dcã loco allegato. ¶ Qd dr a paulo vltio loco: φ ille diffõnes itelligunt solũ d cõditionali denoiata ab illa nota si. nõ est neciũ: qꝛ põt dici φ ille diffõnes intelligunt de oi cõditionali affirmatiua. Intelligẽdo mõ notato supius: neqꝫ ob ẽ argᵐ d illa ɔditionali nisi tu es aial tu nõ es hõ: mã solet ꝓbari φ lꝫ illa ɔdõnalis va sit: ɔdictoriũ tñ ɔñtis stat cuꝫ añte: illo. s. tu es aial. ꝓ quo põt dici φ i rei vitate i illa ɔdictoriũ ɔñtis nõ stat cũ añte: qꝛ añs nõ ẽ illd: tu es aial sꝫ ħ: tu ñ es aial quũ in illa conditione nisi includatur negatio cadẽs supra vbũ añtis: equiualet. n. isti cõplexo: si nõ: ꝛ nõ habet non si. posses tñ hoc non obstante. si velles dicere adhuc cũ alijs limitationibus ẽt hãc aliã: φ. s. ille diffõnes intelliguntur de conditionali denoiata a ly si ꝛ nõ a ly nisi.

Circa capitulũ de copulatiuis vide ea q ponit pau. in pmo dubio qdrature dubio. 44ᵒ. ꝛ 46ᵒ. pncipalibus. ¶ Notãdũ ẽt aliqd φ est dubiũ: vñ ẽ φ pau. solũ fecerit mentionẽ de vitate: ꝛ falsitate: possibilitate: ipossibilitate: necessitate: ꝛ ɔtingentia: ꝛ nõ aũt de cõcedẽdo: dubitando: negãdo: scito ꝛ de alijs hmõi respectu copulatiue qd ẽt põt qri d alijs hypotheticis. ¶ Ad qd dicas φ veritas: aut falsitas. ꝛ alie qlitates nũerate a pau. sũt intrinsece ꝓpõnis adhuc nõ cõcurrente itellectu ꝓpõ est va vl falsa: sꝫ esse cõcedẽdũ: negandũ ꝛc. sunt extrinsece qlitates ꝓpõnis: qꝛ ab intellectu sũt ꝛc. pau. ergo solum mẽtionẽ fecit de intrinsecis: nõ aũt de extrinsecis qlitatibꝰ.

Circa caplm de disiũctiuis. Aduerte pmo dictũ cõe φ ɔiũctio disiũctiua lꝫ disiũgat signata ꝓpõnũ: tñ cõiũgit vba ꝛ ꝓpões ipsas: vt ꝛ asserũt grãmatici: ꝛ iõ ab illa põt sumi vna ꝓpõ hypothetica. Vide ẽt illa q põit pau. 45ᵒ pncipali pmi dubij qdrature. ¶ Nota ẽt circa diffõnẽ necie ꝛ ɔtingẽtis qñ dr: vel dicat ꝛ meliꝰ. s. merito sic dictũ est: qꝛ illa disiũctiua: nullus deꝰ est: vel tu curris: ẽ ɔtingẽs: qm est poss. hꝫ. n. vnã ptẽ possibilem: ꝛ cũ hoc est necia: qꝛ copulatiua formata de ptibꝰ oppositis est ɔtingẽs: ꝛ poss: vt pꝫ: g pdicta disiũctiua ẽ cõtingẽs: ꝛ tñ nõ hꝫ vtrãqꝫ ptẽ ɔtingẽtẽ: ꝛ iõ ponit recte alia diffõ talium ꝓpõnum.

¶ Capitulum predicabiliũ.

Circa capitulum pdicabilium aduerte: qñ diffinit pdicabile ꝓpe r dictuꝫ φ frustra ponitur illa particula: aptus natus de pluribus predicari: qꝛ illa particula videtur includi in prima. s. in hoc φ dicitur terminus vniuocus: vt patet: in diffiniendo illum terminum vniuocus. ¶ Considera vlterius φ licet pau. velit φ termini transcendentes non sint vniuoci. scotiste tamen volunt φ isti termini saltem: ens: aliquid: res. sint

vniuoci. et multi illorum volunt ex hoc tamen non sequitur illorum aliquem esse proprium predicabile: quia talis terminus non est dicens veram naturam finitam et creatam: cum sit indifferens ad deum et ad creaturam. alij tamen illorum et rectius dicunt quod talis terminus est proprie predicabile: et tamen ex hoc non sequitur quod ly substantia sit genus generalissimum: quia talis terminus transcendens non est predicamentale: ly substantia ponitur genus generalissimum quo ad ea que in predicamento ordinantur.

Circa illam diffinitionem speciei: scilicet species specialissima est que predicatur in quid de pluribus differentibus numero solum. ¶ Notandum quod illa non habet intelligi vt verba iacent: quia tunc competeret generi: nam ly animal predicatur de sor. et platone que differunt numero solum: sed sic intelligatur: species specialissima est illa que predicatur in quid de pluribus solum differentibus numero solum: que diffinitio cum sit exclusiua tertij ordinis sic exponitur species specialissima predicatur de pluribus differentibus numero solum: et illa non predicatur de pluribus non differentibus numero solum. Ita vt negatio secunda cadat supra illud supra quod cadit ly solum primum. Ista autem secunda exponens non competit generi: falsum. n. est illud quod ly animal gratia exempli: non predicetur de pluribus non differentibus numero solum: quia sua contradictoria est vera. s. ly animal predicatur de pluribus non differentibus numero solum: quia de homine et asino qui non differunt numero solum. sed etiam specie predicatur ly animal. ¶ Notamen additur vltimo ly solum: quia tunc competeret generi absque illo: nam ly animal non predicatur de pluribus non differentibus numero: quia omnia que differunt specie etiam differunt numero: et licet quum genus predicetur de his: predicatur etiam de his que differunt numero. ¶ Et si arguas probando quod illa diffinitio sic intellecta etiam competat generi: sic arguendo: ly animal predicatur de his demonstrando sor. et platonem: et hec sunt plura solum differentia numero solum. ergo et cetera. ¶ Respondeas negando consequentiam: sic ponendo quod a. sit illa propositio: homo est asinus: non valet hoc argumentum. a. significat sic demonstrando hominem esse. et hoc sic est precise sicut est: ergo. a. propositio significat precise sicut est: notum enim est quod antecedens est verum: et consequens falsum. Simili modo dicas de prima consequentia: vnde illa diffinitio non debet probari competere alicui modo predicto: sed debet exponi modo exclusiue. cum sit exclusiua tertij ordinis. et secundum exponentes inferas. ¶ Alij diffiniunt aliter et dicunt quod species specialissima est illa que immediate predicatur de pluribus in quid differentibus numero solum: prima diffinitio ratione illius particule immediate: non competit generi quia licet genus predicetur de pluribus differentibus numero: non tamen immediate: quia inter genus et indiuiduum mediat species: vt patet intelligenti. Ista secunda diffinitio bona est in se: alia est logicalis et recte satisfaciens et cetera.

Circa diffinitionem differentie aduerte quod licet illa predicetur in quale: non tamen est quiddam quale: sed quoddam quid cuius est differentia: cum pars sit essentie illius: aliud enim est predicari in quid et esse quid: similiter aliud est predicari in quale et esse quale. Predicari enim in quid est predicari per modum substrati et subiectiui et non denominantis: aut inherentis: esse autem quid est esse essentiam: aut partem: aut substratum et cetera. predicari autem in quale est predicari per modum denominantis et inherentis: non autem denominati et subiectiui: esse autem quale est esse ipsum inherens ad propositum nostrum: cum differentia diffiniatur licet sit quid: habet tamen modum denominantis et inherentis: et ideo predicatur in quale essentiale: et etiam albedo licet sit quale vel qualitas: predicatur tamen in quid de suis indiuiduis: vt patet. Ista omnia habent videri in libro predicabilium porphyrij. ¶ Aduerte etiam circa sufficientiam predicabilium: quod est difficultas: vnde est quod a predicari in quid sumantur duo predicabilia: quorum primum est genus ex hoc quod predicatur de pluribus differentibus specie in quid: aliud autem et secundum est species ex hoc quod predicatur de pluribus differentibus numero solum modo intellecto. vnde est dico quod sicut modo a predicari in quale essentiale non sumantur duo predicabilia contradictoria cum aliqua differentia predicetur de differentibus specie: aliqua autem de differentibus numero solum vt patet. ¶ Ad quod dicas quod diuersitas est inter vnum et aliud predicari. n. in quid dicitur equiuoce de genere et specie: cum genus dicat solum partem essentie: species autem totam. Non sic autem est de differentia: quia predicari in quale competit vniuoce cuilibet differentie: quia quelibet differentia dicit solum partem essentie: vt patet. et ideo et cetera.

Circa diffinitionem predicationis essentialis notat pau. in obiectionibus quod secundum illam diffinitionem: ista propositio est essentialis: homo non est animal: et concedit quod aliqua propositio essentialis est impossibilis: quod dictum non placet. videtur. n. quod omnis predicatio essentialis faciat propositionem veram: et ideo oportebit secundum hoc addere diffinitioni: vere ita quod dicatur: predicatio essentialis est illa in qua vere predicatur genus: aut et cetera. ¶ Nota etiam quod circa illud vltimum s. ly vel dicatur quod predicatio essentialis et cetera. quod illa dicta non videntur secura: sequeretur. n. quod ista esset essentialis predicatio: homo est asinus: nisi forte dicatur: quod sic intelligunt illa dicta: dummodo inter terminos eiusdem predicamenti sit aliquis ordo aut secundum superius et inferius: aut oppositione et cetera. sed tunc hoc dictum coincideret cum prima diffinitione si recte aduertatur et cetera. ¶ Capitulum predicamentorum.

Circa diffinitionem predicamenti aduerte: quod data illa diffinitione sequeretur quod ordinatio istorum trium terminorum: corpus animatum: animal homo: essent predicamenta cum sit ordinatio plurium terminorum et cetera. quo concesso sequeretur quod plura quam decem essent predicamenta. vt est facile deducere. ¶ Dicatur ergo quod sic est supplenda diffinitio. in qua ponitur genus generalissimum species specialissima et omnia intermedia: et sic cessat argumentum: vtrum tamen sint plura predicamenta quam decem habet videri super predicamentis. Secundum enim diuersas opiniones sunt plura aut pauciora saltem realia. ¶ Aduerte etiam quod in diffinitione ista paulus insequitur opinionem terministarum: qui volunt solum terminos: et non res: vel intentiones esse in predicamento. Secundum tamen alios: res principaliter sunt in predicamentis: et non termini. Secundum alios autem intentiones secunde applicabiles rebus et cetera. sunt principales in predicamento. ¶ Que autem illarum opinionum sit securior videbitur loco allegato. vltima tamen apparet tutior pro nunc.

Circa vltimum dictum capituli predicamentorum considera quod licet abstracta et concreta sint in eodem predicamento: tamen concreta substantie principaliius sunt in predicamento quam abstracta: tamen talia abstracta non ordinantur secundum superius et inferius: puta: humanitas: animalitas: corporeitas: non ordinantur et cetera. vt patet intelligenti. Contra autem est dicendum de alijs predicamentis: quia in illis principalius ordinantur abstracta quam concreta: concreta tamen in illis possunt ordinari secundum superius et inferius: puta album coloratum quale.

¶ De syllogismis.

Circa diffinitionem syllogismi aduerte primo quod ex illa diffinitione videtur concludi quod solum premisse sint syllogismus: quia sunt oratio in qua et cetera. ¶ Aduerte quod potest dici primum quod considerando syllogismum vt est inferens aliquod et cetera. sic solum premisse sunt syllogismus vt etiam testatur philosophus primo priorum. Considerando autem syllogismum integre et perfecte sic vltra premissas habet conclusionem pro parte: neque obstat ratio adducta: quia diffinitio syllogismi sic intelligitur quod est oratio in qua et cetera. Ita vt omnia que dantur intelligi per totam diffinitionem includuntur in syllogismo. ¶ Nota vlterius quod per illam particulam: positis et concessis. i. ordinatis in modo et in figura et per hoc differt syllogismus ab alijs modis arguendi et a syllogismo resolutorio. ¶ Contra illam particulam: concessis. est argumentum quod non est necesse syllogismi premissas concedi: siue. n. concedantur siue non ad

hec tota illa oro est syll'o. ¶ Contra etiam illam pticulã necesse. est argumẽtũ ꝙ nõ est necesse positis ꝓponibus que erũt pmisse ⁊ eisdem ordinatis. ꝙ etiã cõclusio seq̃t: q: stat ꝙ aliqs ꝓferat pmissas: aut scribat nõ ꝓferendo aut scribẽdo 9nes. ¶ Pro istis duob⁹ argumẽtis nota ꝙ illa diffõ est data per respectũ opponẽtis vel arguentis ⁊ rñdentis. Et iõ sic itelligit' 9cessis. i. vbi 9cedant' a rñ/dente est necesse 9sir rñdẽdo ad aliud deduci ⁊ ad aliqd euenire p illa cõcessa. Aliã tñ rñsionẽ notat Marsili⁹ circa talẽ diffõnem primo prioꝝ: necesse est aliud euenire. i. ꝙ est oro: que est 9ña necessaria. Neq3 phs ioco allega/to ponit illã pticulã: cõcessis: ⁊ ideo arg^m 9 illam nõ est 9 dicta phi. ¶ Nota ẽt ꝙ notãter dr: necẽ est aliud euenire per ea ⁊c. Jtelligẽdo aliũ nõ aliũ realr a pmissis aut propositionũ sigñantem aliud realiter a premissis vel signi/ficato pmissaꝝ: s3 p aliud itelligim⁹ formalr solũ. ¶ No/tat ẽt Marsilius loco allegato ꝙ per istã particulã aliũ differt syll's ab alijs modis arguendi: de ista tñ nõ multũ curo in ꝓposito: q: p istaz pticulã positis sumit' sufficienter oĩa iter syll'm ⁊ alios modos arguẽdi ⁊c. ¶ Aduer/te vlterius ꝙ ẽ difficultas: vtrũ detur q̃rta figura. ¶ Ad quã rñdet Pet. Man. ꝙ sic: motus tali rõne. Nã figura nõ est aliũ nisi dispõ ⁊ ordinatio terminoꝝ i modo ⁊c. s3 9tingit q̃ttuor modis ordinari ⁊ disponi terminos. trib⁹ s. pmis declaratis a pau. in textu. ⁊ a pho primo priorũ: q̃rto modo qñ illud qd est pdicatũ in p^a subiiciat' in scda. ¶ Sed sustinẽdo opionẽ cõez possumus rñdere ad hoc ꝙ ille quartus modus ⁊ q̃rta dispõ reducitur ad primã: ⁊ virtualr est eadẽ cũ illa. Nã per phm pmo prioꝝ. Ois syll's t3 p ista dua pn^a. s. dici de oi vel dici de nullo: ⁊ ois syll's qui imediate fundat' super aliquo illoꝝ est prie fi/gure. ¶ Alij ãt q̃ mediate fũdant' sup aliquo illoꝝ sunt i scda aut i tertia figura: aut i aliquo prie figure alio a primis q̃ttuor. Sed ita est ꝙ ordinãdo terminos aut primo modo posito a pau. aut q̃rto mõ addito a Pe. Man. tũc tales sylli imediate tenẽt p aliqd illoꝝ pncipioꝝ. ergo solum vnã 9stituẽt figurã. ¶ Uñ imediate fundari sup dici de oi: est qñ per hoc ꝙ a. pdicatur de oi. b. ⁊ c. de oi. a. 9cludimus ꝙ oẽ b. est. c. Dici. n. de oi est qñ nihil ẽ sumere sub sbo de quo nõ dicat' pdicatũ. ¶ Fundari aũt ime/diate super dici de nullo est qñ nihil est sumere sub sbo a quo nõ remoueat' predicatũ: vt sic arguẽdo. Nullu3. b. ẽ a. oẽ. c. est. b. ergo nullũ. c. est. a. sylli ergo qui tenẽt ime/diate per aliquẽ illoꝝ modoꝝ sunt pme figure i ⁊ iõ for/mando syll'm i hũc: ois hõ est aial: ⁊ oẽ aial est suba: i 9clu/dendo ꝙ ois hõ est suba: qui mõ vt p3 p prius habita. t3 imediate p dici de oi. ⁊ iõ est in pma figura sicut etiã ille. oẽ aial est substãtia. ois hõ est aial. ergo ois hõ substãtia ⁊ sic nõ opus est dari quartã figurã. tñ argumẽtũ ꝓb ão hoc nõ 9cludit. ¶ Nota vlteri⁹ ꝙ diffinitio data sylli nõ cõprehendit ꝓprie syll'm resolutoriũ pp illã pticulã positis: q: intelligo vt pus. i. ordinatis i mõ ⁊ in figura. Syl/logismus ãt resolutorius l3 ordinet' in figura: nõ tñ ordinatur i mõ. vñ discurrẽdo p oẽs illos modos p3 ꝙ nõ sit sill's resolutorius in aliquo illoꝝ. Syllogismũ aũt resolutoriũ appello illũ qui accipit puras singulares vel pticulares. ⁊ fundat' sup hoc medio existẽte hoc aliqd necesse est extrema cõiũgi. vt h3 prio prioꝝ. Alius aũt syll's pt fieri in q̃lib3 figura. vt sic arguẽdo in pma. homo currit: sor. est hõ. ergo sor. currit. illud enim qd subijcit' i pma p/dicat' in 2°. in 2^a figura fit illo mõ. Sor. ẽ hõ. ⁊ hõ est hõ. ergo hõ est sor. Jdẽ eni pdicat' i vtraq3. Et in tertia figu/ra ordinant' vt plurimũ i tali resolutiõe arguẽdo. vt sic. hõ currit. ⁊ hoc est hõ. ergo hõ currit. Idẽ enim subijcit' i vtraq3. De syll'o ergo tali nõ fit mentio a Pau. in textu. ¶ Nota etiam ꝙ in oi syllogismo ordinato in mõ debet medium semp distribui in vna pmissarũ. ⁊ iõ nõ valet talis modus arguẽdi. ois homo est aial: asinus est aial. er/go asinus est hõ. ⁊ non valet ille. aial est homo. ois asin⁹ est aial. ergo asinus est hõ. ⁊ patẽt de se fm ea que ponũ/tur a Pau. de illis tñ modis nõ facit mẽtionẽ Pau. Sed illa addo ꝓpter Pet. man. q pter modos terminatos a pau. alios ponit. ex qb⁹ forte potuisset esse error pp defe/ctu3 hui⁹ cõditiõis. Si velles arguere mltiplicãdo alios modos ab his ẽt quos ipse posuit. ¶ Considera vlteri⁹ ꝙ alij syllogismi ab his qui sunt in q̃ttuor primis modis pme figure reducunt' ad aliquẽ illoꝝ pp hoc. q: ex quo illi quattuor pme figure imediate tenẽt p dici de oi aut dici de nullo: vt supius notaui. ⁊ alij solũ fũdat' sup aliquo illoꝝ. Jdeo isti in q̃ttuor pmis modis sunt pfecti. Alij ãt sunt iperfecti. ⁊ iõ cũ iperfectũ habeat reduci ad perfe/ctum vt ad suũ pncipiũ: ideo fit talis reductio ad primos q̃ttuor. ¶ Et si arguat' ꝙ talis reductio nõ o3 fieri. q: cõ/tingit qñq3 in syllogismo reducendo pmissas esse veras. eodem aũt reducto easde3 fieri falsas. ergo illa reductio quum sit veri in falsum. erit etiã perfecti ad imperfectũ. qd est 9 fundamẽtũ pbabitũ. ¶ Respondeas ꝙ in syllogismo nõ cõsiderat' veritas vl' falsitas. sed solũ modus inferẽdi ⁊ arguẽdi. ⁊ iõ cũ i pmis q̃ttuor modis sit pfectior argumẽtatio q̃3 in alijs. iõ talis reductio est facienda. ꝙ mõ ꝓpositiones vere reducant' ad falsas hoc nõ est d pn/cipali intẽto. ¶ Dubiũ est: quare baroco ⁊ brocardo di/cant' reduci per ipossibile. Si eni p impossibile est illa reductio nõ o3 fieri. ¶ Ad qd dicas ꝙ isti modi debẽt re/duci ratiõe perfectioris modi arguẽdi. dr aũt talis reductio fieri p impo'e: q: fit per 9tradictoria. vt p3. ⁊ iõ quũ nõ po'e sit duo 9dictoria esse simul vera. iõ ⁊c. ¶ Aduertendũ etiã ꝙ reductiones possunt fieri alio mõ q̃3 expres/so a pau. puta. Cesare põt reduci ad ferio p ipo'e. Festi/no ad celarẽt. sed de illis non est magna vis. iõ ⁊c. ¶ Cõ/sidera etiã ꝙ sunt quedã cõditiones requisite ad oẽ3 syl/logismu3. Primo premisso ꝙ quil3 talis teneat per aliqd pncipioꝝ pscriptoꝝ mediate vel imediate. requirit' etiã. ꝙ oẽs premisse sint alicuius quãtitatis loq̃ndo de q̃ntitate fm cõem opinionem. Et pp hoc nõ sequit' necessario. omnis hõ est aial. Sor. est hõ. ergo necessario sor. est aial vel ois homo est aial. tñ sor. est hõ. ergo tñ sor. est aial. Nota tñ Pet. man. ꝙ ex illis possunt inferri cõclusiones absq3 termino modali vel exclusiuo. ⁊ iõ si in vtraq3 9ne demat' tale signũ põt 9 inferri: vt p3 ibidẽ. ⁊ hoc potissi/me fm eum habet veritatẽ de nota exclusionis. Cũ nota enim exceptiua nõ valet argumẽtũ. vt sic. arguendo. oẽ aial preter hoiem est irrationale. omne risibile est aial. g omne risibile est irrõnale. ¶ 2° requirit' ꝙ termini in pre/missis ⁊ 9ne capiant' sub vno sensu. ⁊ ideo non sequitur. ois canis currit. sydus celeste est canis: ergo sydus cele/ste currit. q: ille terminus canis fungit' officio duoꝝ ter/minorũ cum equiuoce sumat'. Et pp hãc cõclusionẽ etiã non sequit'. ois hõ est nomen aliquis hõ est hõ. ergo ali/quis hõ est nomen. cum ille terminus hõ in pmissis su/matur pro duobus terminis diuersarũ specieꝝ. ⁊ iõ solet cõiter poni ꝙ in syllogismo seruetur eade3 suppõ gene/ralis terminoꝝ. ⁊ nõ o3 poni ꝓ vna distincta 9ditiõe ab hac regula. ¶ Tertio requirit' ꝙ termini supponãt pro eodẽ aut pro eisdẽ. vñ non sequit'. Nullus hõ est mulier. berta est hõ ergo berta nõ est mulier. ¶ Quarto reqrit' ꝙ non magis ample supponant termini in premissis q̃3 in cõclusiõe. ⁊ iõ non sequitur. omne futurum est antixp̃s est futurus. ergo antixp̃s est. ¶ Notanter dixi de premissis ⁊ 9ne ⁊ non de pmissis solum: q: ille syllogismus est bonus omnis hõ currit. sor. est homo. ergo sor. currit. ⁊ tamen medius terminus largius supponit in vna pmis/

sa q̃ in alia. ¶ Notãter dico q̃ nõ magis ample suppo/
nat in premissis q̃ in ꝯne. ꝛ nõ dico eꝯ: qꝛ stat q̃ largius
supponat in ꝯclõne q̃ in p̃missis: vt sic arguẽdo oĩs hõ
curret. sor. est hõ. ergo sor. curret. ¶ Quĩto reqrit̃ q̃ non
mutet̃ quid in quale nec ꝯ: qꝛ nõ seqt̃. quicqd p̃dicatur i
a. ꝑpõne predicatur in. b. ꝑpositione. ponẽdo q̃ a. sit illa
hõ est hõ. b. aũt illa asinus est hõ. Sed idẽ de seipso p̃di/
cat̃ in. a. ẽ idẽ de seipso p̃dicat̃ in. b. in casu enim posito.
añs est verũ: ꝛ ꝯseqũs falsum: silr̃ nõ seqt̃. quicqd emi
sti comedisti. carnes crudas emisti. ergo carnes crudas
comedisti. põt etiam hoc 2ᵐ tolli: per quartã cõditionem
de ampliatiõe. ¶ Sexto requiritur. q̃ si sumant̃ premis/
se in obliquo casu. q̃ inferatur ꝯ ꝑportionata illis. Et iõ
non sequit̃. cuiuslibet hoĩs est asinus. capra est hoĩs: er/
go capra est asinus. Sꝫ solũ seqitur. capra est illius cu/
ius est asinus. ꝛ sili modo dicas de syllogismis in tertia
figura. nõ enim lꝫ inferre absolute. sed solũ vt notaui pro
portionaliter ꝛ de ꝑportionabili. pro illo vide Pau. ve/
ne. in. 43. principali quarti dubij eiusdẽ. ¶ Aliqui tñ vo
lunt q̃ vbi sumatur pro subiecto obliquus casus i maio
ri oꝫ postea poni in recto a ꝑte predicati. ꝛ hoc est in pri/
ma figura. vt sic arguẽdo. In qualibet ciuitate est asinus
tu es aliqua ciuitas. ergo tu es asinꝰ. ꝛ nõ volũt q̃ suma
tur talis minor. tu es i aliq̃ ciuitate. Cã aũt istius põt as/
signari: talis: qꝛ dicẽdo in q̃libꝫ ciuitate est asinus. subm
nõ est ly in qualibet ciuitate. sed virtualiter est hoc: q̃libꝫ
ciuitas est aliqd̃ in quo ꝛc̃. Meliꝰ tñ est cõcludere modo
p̃notato. hanc ẽt scdm opinionẽ insequit̃ Pau. in obie/
ctionibus ꝯ summulas. ¶ Septimo reqrit̃. q̃ p̃missis ca/
thegorematice sigñantibꝰ. ꝯ ẽt cathegorematice signifi/
cet ꝛ nõ hypothetice. vñ nõ valꝫ. Nulla ꝯ est vera: oĩs ꝯ
facta in celarẽt est aliqua ꝯ. ergo nulla ꝯ facta in celarẽt
est vera: qꝛ añs in aliquo casu cathe. significat. ꝯñs aũt hy
pothetice. ¶ Nota vlteriꝰ q̃ quedã sũt cõditiones spãli
ter requisite ad p̃mam figurã. Prima est. q̃ prio subm di
stributiõis solũ mõ ꝛ s̃m se totũ p̃dicet̃ in minori. primo
dico ꝑ subiecta copulata. disiũcta ꝛ ꝯditionata. qꝛ volẽ
do q̃ nõ s̃m se tota distribuat̃. Sꝫ solũ s̃m p̃mã ꝑtẽ. tunc
nõ sequit̃. oĩs hõ vel asinꝰ est asinꝰ: sꝫ tu es hõ vl̃ asinꝰ ẽ
tu es asinꝰ. sed minor oꝫ esse ista. Et nõ plus. tu es hõ. ꝛ
p̃terea debemꝰ cõcludere. ergo tu vl̃ asinꝰ est asinus. si tñ
p̃mũ disiũctuꝫ poneret̃ distribui. tũc argueret̃ mõ p̃di/
cto. 2ᵐ dico: qꝛ iste syllꝰus nõ valet: quilibꝫ asinꝰ hoĩs cur
rit. brunellus est asinꝰ. ergo brunellus currit. ponẽdo q̃
brunellus nõ possideat̃ ab hoĩe est i casu añs verũ: ꝛ ꝯñs
falsuꝫ. nã ly asinꝰ nõ distribuit̃ pro oĩ asino: sed solũ ꝑ asi
no hoĩs. Minor ergo debet esse talis: brunellus est asinꝰ
hoĩs. ¶ Secũda cõditio est. q̃ habeat̃ aduertẽtia ad ob
liquũ cõiunctũ: vt ẽt p̃notaui. ¶ Tertio requirit̃. q̃ de/
terminatio tẽta solũ a ꝑte sbi ponat̃ pro determinatione
p̃dicati in minori. ¶ Si aũt d̃termiat solũ p̃dicatũ nõ oꝫ
poni ista determinatio in minori: sꝫ solũ in ꝯclusiõe ex ꝑ/
te eiusdẽ termini determinati in tali dictiõe i maiori. ꝛ iõ
capta ista ꝑpõne. oĩs prima cã necessario est deus. aliqd̃
creãs est p̃ᵃ cã ẽ aliqd̃ creãs necessario ẽ deus. est ibi añs
verũ: ꝛ ꝯñs verũ: qꝛ ꝯñs sigr̃: tũc q̃ aliqd̃ creãs ẽ illud. ens
q̃ nec̃io est deus. Si aũt velimꝰ q̃ ly nec̃io d̃terminet so
lum sbm maioris. tũc nõ oꝫ poni in ꝯne. ꝛ sili mõ dicas re
spectu istius. oẽ creãs ꝯtingẽter ẽ deus. p̃ma cã cõtingẽ/
ter est creans. ergo prima cã ẽ deus. ꝛ illa cõditio ẽt de/
seruit alijs figuris. Sed spãlit̃ sit d̃clarata respcũ sylloꝝ
p̃me figure. ¶ Quarto seqt̃ q̃ vbi arguas respectu ter/
minoꝝ iportãtiũ diuinã eẽntiã aut diuinas ꝑsonas q̃ in
feras ꝯnẽ idẽticaꝫ. vt sic arguẽdo: oĩs essentia diuina est
pater. oĩs filius in diuinis est eẽntia diuina. oꝫ sic ꝯcludi.
ergo omnis filius in diuinis est id qd̃ pater. non auteꝫ oꝫ
sic cõcludi. ergo oĩs filius est p̃r. qꝛ añs esset verũ: ꝛ ꝯs
falsuꝫ. qꝛ vna persona nõ est alia. Ista tñ etiã conditio oꝫ
intelligi respectu aliaꝝ figurarũ. ¶ Addũt etiam alij q̃
opꝫ subiectuꝫ maioris si fuerit illa vniuersalis teneri ꝛ di
stributiue diuisiue. Et ꝑ hoc dicũt q̃ nõ seqt̃. oẽs aposto/
li dei sunt duodecim: tenẽdo ly oẽs collectiue. Petrus ꝛ
Paolus sunt apostoli dei. ergo Petrus ꝛ Paulos sont
duodecim. ista cõclusio nõ est necessaria. qꝛ vbi ly oẽs te/
netur collectiue. non est tũc ista propositio vniuersalis: sꝫ
indefinita: equiualet enĩ isti. entia oẽa apostoli dei sunt
doodecim: ꝛ ideo nõ recto ordinatur syllogismus quoꝫ
maior nõ sit vniuersalis. ¶ Pro secũda figura nota q̃ p̃ᵃ
cõditio requisita pro tali figura est q̃ oẽs ꝑpositiões sint
de cõsoeto modo loq̃ndi: ꝛ iõ non sequit̃. oĩs p̃ia cã sba
nõ es oĩs deus substãtia est. ergo oĩs deus p̃mã cã non
est hoc. autem prouenit ratione vnius quod superius an
notaui. nam medium syllogismi debet in aliqua premis/
sarum distribui. Sed in isto syllogismo nullibi distribuit̃
medius terminus quod patet.

¶ Capitulum suppositionum.

Circa mãꝫ suppõnũ p̃misso q̃ supposi/
tio sit nec̃ia ꝑ materia syllogismo
rũ: qꝛ aliter nõ esset rõ q̃re nõ valeret talis
syll̃s. quilibꝫ hõ est vnus solus hõ. berta ẽ
hõ. ergo berta est vnꝰ solos hõ: vel q̃re nõ
recte cõcluderet ille aliꝰ. oĩs hõ currit. Adam fuit hõ. ẽ
adaꝫ currit. ¶ Aduerte ꝯ circa diffõnem suppõnis. Nã
illa intellecta vt v̀ba sonant nõ est bona: qꝛ seqeret̃ dõo
chymera est. q̃ ille terminꝰ chymera supponeret: qd̃ est
falsum. vt paulopost declarabo. nã accipit̃ vel est aptus
natus accipi pro aliq̃ vel ꝑ aliqbꝰ in ista ꝑpõne: qꝛ ꝑ chy
mera imaginabili: ꝛ sic ẽt dicẽdo. hõ est: ille terminꝰ hõ.
supponeret ꝑ preteritis ꝛ futuris: qꝛ accipi põt pro illis.
Neq̃ valet qd̃ molti dicũt cõcedẽdo q̃ ille terminꝰ chy/
mera sopponat: qꝛ intellectus põt imaginari chymeraꝫ
esse: ꝛ ex tali imaginatione põt reddere supposita illi ter
mino chymera respectu illius verbi est. hoc dictũ multũ
deficit. pro quo habes notare q̃ suppõ nõ ẽ aliud q̃ vsus
termini pro illo significato ꝛ nõ pro illo. ita q̃ ẽ vsus ter
mini ꝑ significato s̃m exigentiã v̀bi. Ita q̃ opꝫ ad hoc q̃
terminus supponat q̃ aliqd̃ significatũ habeat respectu
verbi a quo accipitur suppõ. hoc declarat̃ in exẽplo: vt
dicẽdo. hõ est. ille terminꝰ hõ significat hoĩes p̃teritos fu
turos presentes ꝛ imaginabiles. supponit aũt soluꝫ pro
p̃sentibꝰ. qꝛ intellectus vtit̃ illo termino hõ in tali ꝑpõ/
ne nõ ꝑ preteritis futuris ꝛ imaginabilibus: sꝫ solũ pro
p̃sentibus: vt pꝫ intelligenti. Ad hoc. n. q̃ intellectus vta
tur tali termio ꝑ his suppositis: oꝫ q̃ illa supposita sint
s̃m exigentiã v̀bi. nõ auteꝫ sufficit imaginari illa esse ꝛc̃.
¶ Hoc notato dico q̃ diffõ Pau. potest sustineri si sic in/
telligat̃. Suppõ est acceptio passiua termini in ꝑpositio
ne pro aliquo vel pro aliqbꝰ. i. pro supposito vl̃ supposi/
tis s̃m exigẽtiaꝫ verbi a quo accipit̃ talis suppõ vl̃ alicu
ius equalẽtis vni v̀bo vel vni ꝑticipio. qd̃ addo: qꝛ dõo:
chymera est imaginabilis. supponit ly chymera. non s̃m
exigentiã illius v̀bi est. vt pꝫ. sꝫ s̃m exigentiã illiꝰ totius
est imaginabilis: qd̃ equalꝫ vni v̀bo v̀tualr̃. vt dicã i mã
ãpliationũ. ¶ Dico prio acceptio passiua. Acceptio. n. ẽ
duplex q̃dã actiua. ꝛ ẽ illa quã itell̃s tñ accipit ꝑ illo si/
gnificato vel pro illo ꝛc̃. q̃dã aũt est passiua ꝛ est illa qua
terminꝰ accipit̃ ab intellectu pro illo vel pro illo suppos
to ꝛc̃. ꝛ hec est que dr̃ de suppõne: qꝛ soppõ ẽ termini vt
accipit̃ ab itellectu. nõ aũt est ꝯditio itellectus accipien/
tis ꝛc̃. ¶ Dico scd̃o in propõne: qꝛ s̃m opionẽ cõem ex/
tra propositionẽ terminus non supponit. Scdm tñ opio
nẽ Pe. mã. terminus extra ꝑpõnẽ positus determiatꝰ a
ꝑticipio

participio pōt supponē: qꝛ ꝓm eū suppō ꝛ a ꝟbo ꝛ a par/
ticipio pōt esse: ꝛ ꝓm hoc opꝫ ponē in diffōne ꝙ suppō est
acceptio termini in oꝛone. nō autē opꝫ limitare se ad ly
in ppōne. ¶ Dico 3° pro aliq̄ vel pro aliq̄bus. i. ꝓ sup/
posito vel pro suppositis. qꝛ si sic absolute itelligeretꝛ il/
la pticula pro aliq̄ vel pro aliq̄bus. sequeretꝛ ꝙ etiā ver/
bū supponeret. vt dādo. hō est currēs. qa illud ꝟbū est: ac
cipit̄ pro aliquo vl̄ pro aliq̄bꝰ. qa pro tēpore p̄nti. vt pꝫ.
sed nō supponit: qa tunc a seipso hr̄et suppōnē. ꝛ lꝫ acci/
piat̄ pro aliq̄ vt p̄us: nō tn̄ pro aliq̄ supposito. nihil. n. est
suppositū alicuiꝰ termini nisi sit significatū eiꝰ. sed ꝟbū
nō siḡat tp̄s. sed illud ꝯnotat. imo nil siḡat si sit substan
tiuū. qđ solū ꝓprie est ꝟbū. vt ēt declaraui circa diffōnē
ꝟbi. mō nō vꝫ argūm. ille terminꝰ ꝯnotat hoc ḡ siḡat h̄.
¶ Nota tn̄ ꝙ aliqđ ꝟbum pōt cōcedi aliq̄ mō supponē
rōne alicuiꝰ iclusi in se. vt dādo. hō currit. ly currit suppo
nit pro currēte qđ est h̄ aūt ꝓuenit. qꝛ hꝫ resolui in parti
cipiū: ꝛ in sum es est. ꝛ similr̄ multa sunt aduerbia que
ꝯceduntꝛ supponē largo mō rōne alicuiꝰ inclusi: vt dādo.
aliq̄n tu curris. ly aliq̄n supponit ꝓ tp̄e p̄nti incluso ꝛc̄.
¶ Dico quarto ꝓm exigētiā ꝟbi vel participij ꝛc̄. pp ar/
gumēta in p̄nꝰ adducta de his terminis. chymera. hō. in
his ppōnibꝰ. chymera est. hō est. p̄mꝰ nō supponit: quia
nullū est suppositū reꝰ illiꝰ ꝟbi est. sequēs autē supponit
sed solū pro p̄ntibꝰ hoībus. ¶ Pet. Man. aliā diffōnem
ponit. s. suppō est statio termini in oꝛone cōnexi pro sup/
posito vel pro suppositis pro q̄ vel ꝓ q̄bus trāsit in ip̄m
vis termini a q̄ hēt vt supponat talis terminꝰ: ꝛ lꝫ apol/
linaris i. bꝰ q̄ōne suarū suppōnuꝫ nitatꝛ multis argumētis
hāc diffōnē destruē: illi tn̄ diffōni adhereo. Et argumen/
ta apollinaris soluo eo mō q̄ notaui circa locū p̄allegatū.
¶ Circa exꝰ posita a Pau. de suppōne nota ꝙ exm̄ positū
pro aliq̄bꝰ ꝛc̄. nō est bonū. qa dādo ego ꝛ tu sumus illius
subti vnicū est suppositum formale: ego. s. ꝛ tu simul sum
pti. sic etiā dādo albū currit volēdo ꝙ subm illius ꝓpōnis
significet subm ꝛ albedinē: qđ tn̄ nō assero. suppositū il/
lius subti nō est albedo de per se. neqꝫ subm albedinis ꝑ
se: sed subm simul cū albedine. ¶ Et si dicas in exēꝰ pau.
ꝙ subm iportat plura. qa te ꝛ me. ḡ hꝫ plura supposita.
¶ Dicatꝛ negādo ꝯn̄am: qꝛ significat ista ꝑ modū vnius
suppositi: sicut dādo. ppl̄s currit. nō supponit pro plibus
ille terminꝰ ppl̄s. qa significat multa per aggregationē.
Sed solum qa multi sunt ppl̄i. Dādo. n. ille pplus currit.
supponit ly ppl̄s ꝙ vno supposito tm̄. ꝛ tn̄ significat mul
ta per aggregationē. vt pꝫ. ideo ꝛc̄. ¶ Circa illud dem̄r
ꝙ. s. terminus extra positus significet. Notāt q̄dā ꝙ il/
la tria. significare supponere. verificari. se hn̄t ꝓm supe/
riuꝫ ꝛ iferius. Ita ꝙ omne verificari sit supponere. ꝛ nō
eꝯ. ꝛ oē supponere sit significare. ꝛ nō eꝯ. qđ dem̄ sic ab/
solute intellectū nō est verꝫ. qꝛ dicendo. soꝛ. nō est chyꝰ. il
le terminꝰ chymera nō supponit. vt pꝫ ꝑ p̄dicta. ꝛ tn̄ veri
ficatꝛ. predicatꝛ. n. in ꝓpōne vera ꝛc̄. Si tn̄ ꝓ verificari in/
telligamꝰ affirme verificari nulla penitꝰ negōne ꝯcurrēte
illud dem̄ poterit sustineri. ¶ Cōsidera etiā ꝙ diuisio da
ta de suppōne nō est ꝓm oēm opinionē etiā terministaꝝ
euacuans totum diuisum. qa datꝛ preter predictas sup/
pōnes suppō simplex ꝛ est q̄n itentio vl̄is predicatꝛ de ali
qua nā in cōi ꝓm realistas. vel de aliq̄ apprehēso mō cōi
ꝓm terministas. vt hō est spēs vel siā alioꝝ. q̄dā etiā alias
ponūt spēs suppōnis q̄s nō accipio. puta ponunt q̄dam
suppōnē nālem. vt dādo. oīs hō est aīal. sed de illa nō cu/
ro. sed illam penitus remitto. si mō ponatꝛ distincta a pre
dictis. Nec teneas cū Pe. Mā. ꝙ nō detꝛ suppō mālis. lꝫ
ipse nitatꝛ multis argumētis hoc ꝓbare. ꝓ q̄rū solutione
vide apollinarē in 2° q̄ōne suarū suppōnū. ꝛ ꝓmonerat in
fine suarū ꝯn̄arū in quodā duꝰ ꝛc̄. ¶ Cōsidera circa diffi

nitiōeꝫ p̄mā significati formalis ꝙ i illa ponūtꝛ duo quo
rū vnū deseruit ad aliud: ly de eodē. s. ꝛ ly pro eodem.
Nā ꝑ ꝟificari de eodē vꝫ itelligēdū termīm ꝟificari de ter/
mio. ꝑ ꝟificari aūt pro eodē est aliq̄d ꝟificari de terio. nō
aūt pro termio sꝫ ꝓ siḡto termini. puta dādo. hō est aīal. ly
aīal ꝟificatꝛ de illo terio hō. nō āt ꝓ illo. vt pꝫ. qꝛ talis ter
minꝰ nō est aīal. sed ꝓ siḡto illiꝰ. ¶ Istis sic declaratis dico
mō ꝙ si aliqs terminꝰ ꝟificaretꝛ de eodē ac pro eodē ꝛc̄.
oporteret ꝙ terminꝰ ꝛ significatū termini eēt siḡatum.
foꝛale. oporteret ēt ꝙ idē eēt terminꝰ ꝛ siḡtū t̄mini vt pꝫ.
vt dādo. hō ē aīal. oporteret ꝙ ly hō eēt significatū foꝛale
istiꝰ termini aīal. qꝛ de illo ꝟificatꝛ ꝛc̄. ¶ Circa aliā ꝛ 2ᵃᵐ
diffōnē significati foꝛalis aduerte ꝙ Pau. notantꝛ diē ꝟi
ficabilis affirm. qꝛ negat ille terminꝰ hō ꝟificatꝛ de seipso
sine additamētis siḡti. vt pꝫ ꝛc̄. h̄. n. est ꝟa. ly hō nō ē hō.
¶ Sꝫ est difficꝰ. vtrū ꝓ ꝟificari affirm sine additamētis
ꝛc̄. itelligat pau. ꝟificari meꝰ isto ꝟbo ē. nō aliūde distra
cto. Et vꝫ ꝙ nō. nā tūc iste t̄minꝰ chyꝰ n̄ hr̄et siḡtū foꝛale.
ꝛ sic de alijs t̄minis ficticijs q̄cūqꝫ. n. terꝰ fictitio dem̄ra/
to h̄ est fl̄a. h̄ est chyꝰ. ḡ mediate tali ꝟbo n̄ est ꝟificabilis
talis terminꝰ de ꝓnoīe ꝛc̄. sine additamētis ꝛc̄. Istiꝰ eniꝫ
ꝯn̄tis ꝯdictoꝝ est fl̄m. vt pꝫ. ¶ Pro ista q̄ōne potes dicē
ꝙ ꝑ eē ꝟificabile ꝛc̄. itelligat pau. meꝰ isto. ꝟbo ē. vt pꝛiꝰ
ad istū itellm̄ ꝙ si tale significatū eēt in rerū nā de illo ꝟi
ficaretꝛ terminꝰ sine additamētis: non sic aūt fatē de seipso
terio. qa dato ꝙ sit ista dictio chyꝰ. h̄ tn̄ est fl̄a. h̄ est chyꝰ.
dem̄ranꝰ. ꝑ ly h̄ illā. vbi tn̄ chyꝰ q̄ itellr̄ eē. eēt. de fcō de/
m̄rando illā. tūc eēt ꝟa illa. h̄ est chyꝰ. ꝛ sic dicas de alijs
suo mō. ¶ Uel pōt dici ꝙ ꝑ eē ꝟificabile itellr̄ meꝰ q̄cū/
qꝫ ꝟbo. ꝛ iō lꝫ dādo. h̄ est chyꝰ dem̄rando chyᵐ imaginabi
le ista eēt fl̄a. ista tn̄ eēt ꝟa. h̄ intellr̄. vel imaginabile est
eē chyᵐ. de alijs ēt pōt dici. sed tn̄ ꝓm talē opionē opoꝛ/
teret dicē ꝙ ista dictio chyꝰ eēt significatum foꝛale istius
termini chyꝰ. dem̄ranꝰ. n. illā dictionē. h̄ est ꝟa. h̄ est ima
ginabile eē chyᵐ. ꝛ silr̄ hō asinꝰ ꝛ hmōi. eēnt significata
foꝛalia pp assignatā rōnē. ꝛ lꝫ pau. h̄ negaret. pōt tn̄ hoc
ꝯcedi. sicut ēt vbi soꝛ. app̄hēdat rē q̄ est cera sub ꝯceptu
rose. tūc cera est significatū formale istiꝰ termini rosa. cū
talis terminꝰ in ista ꝓpōne. soꝛ. itellit rosam. supponat ly
rosa ꝓ cera app̄hēsa ꝛc̄. ꝛ iō reꝰ ꝟboꝝ. cōcernētiū actum
mētis. vt adductū est supius: nō vꝫ eē icōueniēs ꝑꝰ rn̄sio
facilioꝛ est. 2ᵃ subtilioꝛ est. elige quaꝫ volueris. ¶ Nō tn̄
ꝙ ista diffō nō est ēt secura. qꝛ ꝓm verā opionē iste termi
nus ens pōt supponē mālr̄. vt dādo ly ens ē ly ens. suppo
nit. n. ꝑ se ꝛ pro sibi silibus vt tales dictiōes. ens. sunt. q̄
accepꝰ. ē mālr̄. tn̄ ꝓm pau. ꝓbarē ꝙ qđ lꝫ tale significatuꝫ
eēt foꝛale. qꝛ de ꝓnoīe dem̄rante aliquā talē dictionē. ens
est ꝟificabilis iste terminꝰ ens sine additamentis ꝛc̄. ꝛ h̄
idē argm ꝓcedit ꝯtra diffōnē scdām significati formalis.
vt pꝫ. pau. tn̄ qꝛ nō vult tales t̄ios ens. aliq̄d nomē. ꝛc̄.
hr̄e siḡta mālia. iō tales diffōnes acceptat. ¶ 2ᵐ tn̄ ꝟioꝛē
opionē dicamꝰ ꝙ siḡtū foꝛale alicꝰ t̄mini est illud ꝓ q̄ vl̄
rōne cuiꝰ pōt talis terminꝰ stare siḡtiue in ꝓpōne: ꝛ qđ i/
positū est siḡare ꝑ talē terᵐ ꝑ ipōnē spālē si fuerit i voce
aut in scripto. siḡtū aūt māle ē id rōne cuiꝰ t̄minꝰ stat i ꝓ/
pōne. vel ēt eꝝ cū additamētis signi mālitati ꝛ accipitꝛ ꝓ
tali terꝰ vel sibi siā vt tales dictiōes sunt ꝙ siḡtū hꝫ ab i/
pōne gn̄ali. de articulāꝰ. h̄ declatꝛ siḡtū māle istiꝰ termini
hō. est ly hō. vt talis dictio hō. Istiꝰ aūt termini asinꝰ est
ly asinꝰ vt talis dictio asinꝰ est. in mēte nulliū est siḡtū mā
le cū nll̄s sit ꝯceptꝰ q siḡficet seipꝫ. sꝫ qlꝫ ꝯceptꝰ siḡt aliq̄d
distinctū a se qđ est suū siḡtū foꝛale. ꝛ ꝓm hāc opionē ꝯsilr̄
dicas de suppōne māli ꝛ ꝑsonali. alr̄ sumēdo siḡatū for
male ꝛ māle q̄ꝫ sumat pau. ¶ Pro ista mā vide ea q̄ dicit
apolli. i 2° q̄ōne suarū suppōnū: lꝫ tn̄ discrepēt q̄ ad aliq̄d
ab illo. vide ēt ea q̄ nōui circa p̄m diuisionē t̄mioꝝ. qa ista

sunt ad h ppo^m. ¶ Aduerte vlteri⁹ circa p^m cor^m pau. q̄ illud est ṽu vt ṽba sonāt. nā seqr̄ q̄ ista vox. oīs. aut tale scriptū hēe vtrūq̄ sigñatū. qz nō est ṽificabilis de seipso sine additamēto signi zc. sed bz sic itelli. qlz t̃min⁹ vocalis vel script⁹ ipositꝰ p̄ ipōnē ſpālē aliqd sigr̄e. z sub alijs ṽbis. termin⁹ cathegoric⁹ q nō est de seipso zc. bz vtrūq̄ sigtū zc. de ter^i mētali nō itelligit cor^m. qz illius est solum sigtū formale z nō māle vt p̄notaui. ¶ Circa 2^m cor^m aduerte p̄ q̄ patit istāriā tactā p̄us de isto termino ens. nā in illa ppōne. ly ens est ly ens. teneo ego q̄ supponat mālr̄. qz supponit pro se z pro sibi silib⁹. nō vt entia sunt. sed solū vt tales dictiōes ens sunt. vt p̄us dixi. z h suppōnē mālē facit cum sit sigñatum māle zc. z tñ est ṽificabilis ille termin⁹ ens de seipso sine additamētis zc. sili modo dico de istis terminis. nomē. aliqd. res sig^m zc. ¶ Patit 2ª instantiā cor^m. qz capta ista ppōne i voce ly vox est vox. ille terminus vox a parte p̄dicati ṽificat̃ de seipsa voce aut sibi sili a pte subiti sine additamentis zc. vi. n. ṽba. ista propōz cum subm in tali ꝓlatiōe sit vox zc. z tñ hēt talis terminus vtrūq̄ sigtū. z nō solū formale. Sed ista 2ª instantia non ꝓcedit. qz cor^m sic intellr̄ q̄ qlz terminus qui est de seipso z de q̄libet sibi sili ṽificabilis absq̄ additamētis zc. bz solū sigñatū formale. nō sic aūt est de isto termino. vox in ista ppōne. qz ille termin⁹ nō ṽificat̃ de aliquo sibi sili in scripto vox sine additamētis zc. vt pz. ¶ Opio aūt alia quā teneo supius diceret q̄ in hac ppōne. ly vox est vox. Existe in ꝓlatione supponit mālr̄ ly vox. qz pro isto termio. vox. nō vt vox est. sed vt talis dictio. vox ē. z iō zc. p^a etiā instāria ꝯ pau. nō ꝓcedit. qz aliā opinionem tz: vt supius est notatū. ¶ Circa 3^m cor^m nota q̄ quādo dicit̃ sicut aliqs p^e intētionis vel ipōnis hēt vtrūq̄ sigtum māle. s. z formale. z aliqs solū formale. Jta aliquis 2^e intētionis vel ipōnis. Jstud disiunctū p̄me itētiōis vel ipōnis. silr̄ h aliud 2^e intētiōis vel ipōnis. nō verificat̃ nisi ꝓ 2^a pte. s. p termio. p^e itentiōis vel 2^e. qz exq̄ quilz termin⁹ p^e intētionis vel 2^e fm pau. est mētalis: z nullus termin⁹ mētalis bz sigtū māle. vt superius notaui. Seqt̃ q̄ non aliqs talis bz vtrūq̄ significatū. hoc idez est dōm in corre^e 4°. qz illud non pōt ṽificari de termino p̄me itētionis vel 2^e. cum nullus talis possit mālr̄ supponē zc. Considera etiā q̄ ista duo vltima corre^a. sicut z 3^m non habent veritatē fm cōem opinionē. hoc patet per supius notata.

Circa 2^m cap^m aduerte circa ex^a p̄me regl'e. qz aliqui textus hñt ꝓ ex^a. termini p̄me intētionis vel ipōnis istū terminū q̄litas: z ly accñs. ¶ Sed est difficultas quō ly q̄litas hēat solū sigtū formale in scripto: qz nō vz verificari de seipso sine additamētis zc. cum qōlz scriptū sit suba. ¶ Pro q̄ potes dicere q̄ ꝯsiderādo illuz terminū q̄litas scriptū vt ipoztat figurā taliū lrarū zc. tunc est q̄litas sicut fm opionem volētem q̄ ille termin⁹ albū sigñet subm z albedinē inherentem zc. pōt tū reponi in p̄dicamēto q̄litatꝫ fm aliq̄s sequētes p̄dictā opinionem. ¶ Circa ex^a de termino scd̄e itentiōis vel ipōnis nota ēt q̄ aliq text⁹ hñt istū terminū sig^m ꝓ exē^i. pro q̄ loco iferatur id qd̄ ēt notaui. circa q̄rtā diuisionē terminoꝝ. q̄. s. ille termin⁹ sig^m est scd̄e itentionis vel ipōnis. sigt. n. sua significata nō vt res sunt: sed vt sunt sigta aliorū. ¶ Circa tertiā regulā ꝯsidera q̄ illa bz intelligi de terminis hñtib⁹ vtrūq̄ sigtū vbi nō addat̃ sig^m mālitatꝫ termio hñti solum sigtū formale adhuc nō supponet mālr̄. z h dico fm doctrinā Pau. vt supius. ¶ Cōtra tamē istā rl'am adduco facillimū arg^m z arguo sic. chy^a ē nomē. g̃ chy^a ē ens: illa ꝯña ē bona: qz arguit̃ ab iferiori ad suū supius a pte p̄dicati non mutatis alijs: z sine ipedimēto aliquo. z añs est verū. g̃ z ꝯñs. tūc sic. ꝯñs ē veꝝ z non ṽificat̃ nisi pro tali māli chy^a. g̃ alicuius ppōnis extrema sunt p̄me intētionis vl' ipōnis. z tñ absq̄ additamētis zc. subm supponit mālr̄. qd̄ ē ꝯ regulā. ¶ Ad qd̄ dicat̃ facillime q̄ ꝯña p̄dicta non valz. qz mutat̃ suppō illi⁹ termini a māli im psonalē. iō zc. Circa 6^{am} z 7^{am} regulas ē dubium. vñ ē q̄ nō ita subm possit distrahē p̄dicatum z facē q̄ supponat mālr̄: sicut p̄dicatū subm. ¶ Ad qd̄ dicas q̄ h ē cā: qz p̄dicatū hēt rōnē for^e z attributi. subm autē hēt rōnē mãe z substrati. z iō sicut mā diuertit̃ z dearticulat̃ a forma z nō eꝯ. ita subm pōt diuerti a p̄dicato: z nō eꝯ. z ideo zc. ¶ Est autē difficultas: vñ est q̄ dōo: hō ē ens. nō supponit in illa nec supponē pōt. ly hō sic p̄cise sigñando mālit. z tamē in illa supponit mālr̄ sic dōo. hō ē nomē. cum tñ ly ens sigñet oēs tales t̃minos. hō. z ēt ꝯ illis ṽificet̃. ¶ Pro q̄ dicas q̄ cū ly ens sit t̃min⁹ p̄me intētiōis. sigat enī sua sigta sub ꝯceptu reꝝ z non t̃minoꝝ. z iō tale p̄dicatū nō trahit subm ad h vt supponat pro t̃mio: sed relinquit ipm liliū. z si nō aliūde sit ipeditū dz capi pro suo potiori sigto. ¶ Nota vlteri⁹ q̄ in illo ca^e. poterat poni vnica regula de p̄dicato: q̄. s. id semp supponit psonalit̃ nisi fuerit hñs vtrūq̄ sigtū. z cū hoc addat̃ illi signū mālitatis. Jstud pz ex oibus regulis istius capli. ¶ Nota ēt circa vltia dicta q̄ ex illis infert̃ vnum dcm̄ q̄ supius sepe est positū. s. q̄ ille t̃minus hō psonalr̄ sumpt⁹ est diuerse spēi ab alio sibi sili sumpto mālr̄: supponūt. n. ꝓ diuersis z diuersa sigñant. ¶ Dubium est. vñ sit q̄ dōo aliqd̄ hō ē suba. ly hō supponat mālr̄. dōo autē aliqd̄ aial est suba supponat ly aial psonalr̄: cuz vtrobiq̄ addat̃ adiectiuz neutri gñis. ¶ Ad qd̄ dicas q̄ diuersitas est ex h q̄ ly aial quādo supponit pro suo sigto formali ē neutri gñis. z iō sibi addēdo adiectiuū eiusdē gñis non trahit̃ ad suppōnē mālē. ille autē t̃minus hō captus pro sigato formali est cōis gñis. z iō addēdo sibi aliqd̄ tale signum neutri gñis trahit̃ ad suppōnē mālē. alit̃ nō seruaret̃ cōgruitas. Et iō ponat̃ talis regula. talia signa. oē. aliqd. qōdā. z cōsilia in neutro gñe sumpta adita t̃minis positꝫ in orone. (Qui vbi sumerēt̃ aut sibi silēs pro suo sigñato formali essent alteri⁹ gñis q̄z neutri) trahunt talē t̃minū ad suppōnē mālē dūmō alia requisita pro suppositione sint: sed si talis terminus supponeret pro suo significato formali aut silis sit neutri gñis. tūc non hēt talē vim h tale sig^m imo facit illum sumi pro suo potiori sigñato nisi aliunde ad sit impedimētum: sed requiritur aliqua nota mālitatꝫ vt mālr̄ sumat̃: vt hic. aliqd ly aial est nomē.

Circa 3^m cap^m dicemus terminuz supponē discrete. qz hēt modū sigñandi discretuz: z singularē. nō autē q̄ tm̄ supponat ꝓ vno supposito. dōo. n. isti currunt. demōstratis tribus aut plurib⁹ hoib⁹. supponit ly isti discrete fm verā opiōnē. z tamē multa supposita hēt. vt pz. non ēt dicimus t̃minū cōit̃ supponē aut mālr̄ aut formalr̄. qz pro plurib⁹ suppositis supponat: sed solū rōne modi sigñandi. cōis vñ dōo fenix est aut instās ē. supponit subm vtriusq̄ ppōnis cōit̃. vt pz. z tamē tm̄ pro vno supposito supponit: vt colligit̃ ex p̄dictis. ¶ Nota etiaz q̄ ista diuisio suppōnis mālis: vel etiā formalis in cōem z discretā ē sufficiēs: neq̄ dicas cū Pe. Mā. dando exē^m de suppōne psonali: q̄ dicēdo asin⁹ sor. currit. aut brunellus bois quiescit. q̄ subm supponit cōit̃ z discrete siml'. qz teneo q̄ qōlibz subm aut cōit̃ solū: aut discrete solum supponat rōne vnius modi discreti: aut cōis sigñandi. vide oia ista in 3ª qōne suppōnum apollinaris. ¶ No^m ēt q̄ quādo concedit̃ talis propō. petrus est nomē ꝓpriuz: aut sortes est noiatiui casus. q̄ ex illo loco habemus inferre sicut oimodo est tenēdū. q̄ termin⁹ mālr̄ supponēs supponat pro vno termino psonali supponēte. vt in illa. sortes est nomē ꝓpriū. supponit. n. pro ly sor. psonalr̄ supponēte i illa. sor. cur^t. neq̄ h est incōueniēs. qz lz illi t̃mini sunt

ni sunt diuersarū spēꝝ.dicunt̄ tamē esse silēs qa ad simili
tudinē terminoꝝ non requirit̄ oino similitudo specifica.
¶ Pro diffōne suppōnis determiate itellige ꝙ illa est sic
supplēda.ꝙ rōne illius p̄ ꝛ p̄ncipalr̄ liceat dscēdē de for°
ꝛc̄.qd̄ dico ꝓp talē terminū.hō in illa ꝑpōne.oē hō ē no
mē.sub illo.n.non lz descēdē disiūctiue de for°.qꝛ copula
tiue ꝛc̄.ḡ etiā disiūctiue formalr̄.sed non p̄ ꝛ principalr̄.
¶ Cōsidera ēt circa tales ꝑpōnes ꝯcessas amo est v̄bū.
amo nō est v̄bū.hō est noiatiui casus.hō nō est noiatiui
casus.ꝙ lz illa ꝯcedant̄.non tn̄ a simili ꝯcedēda sunt ista
duo.hō est spēs.hō non est spēs. Ista.n.est v̄a.oē hō est
spēs.cum qlz talis termin⁹.hō comp̄hēdat̄ sub diffōne
spēi.neq3 ex h̄ iferas ꝙ plures sint spēs humane.cum lz
sint plures talis termini.rōne tn̄ nāe vni⁹ specifice vel sal
tē rei app̄hēse cum mō specifico vna tn̄ dicatur species.
¶ Circa diffōnē suppōnis mālis ꝯfuse tn̄.nota ꝙ ꝑ exē°
illius ponit̄ a paulo h̄ tn̄.hō est nomē.Et dī ꝙ non valz
argᵐ h̄.tn̄ hō est nomē.ꝛ hec sunt oia ly hō.ḡ tn̄ hoc hō
est nomē.vel tn̄ hoc hō est nomē ꝛc̄.qꝛ in casu dicit ipse
aīs est verū.ꝛ ꝯn̄s fl̄m.sed ista ratio non est v̄a.qꝛ nō est
possibile aīs esse veꝝ.si.n.illud antecedens est.ḡ p̄dica
tum est:qd̄ p̄dicatū est ly nomē.ꝛ non ly homo.vt patz.
¶ Sz dicas aliā rōnē ꝙ illa ꝯn̄a nō vz ex h̄ ꝙ stat ꝙ ali/
qn̄ erit ita sic signat̄ mō ꝑ aīs ꝛ ꝓ tūc non erit ita sicut
signat̄ mō per ꝯn̄s.puta ponēdo ꝙ crastina die erūt so/
lū illa tria noia.ly hō ly hō ly hō.tūc signatuz aītis erit
verū.ꝛ non signatū ꝯn̄tis.vt pz in casu.ḡ ꝯn̄ia non vz ꝑ
3ᵐ regulā ꝯn̄arū strodi. ¶ Considera vlteri⁹ circa diffō
nē suppōnis mālis ꝯfuse tn̄ imobilis.ꝙ ideo dī rōne illi⁹:
si liceret descēdē liceret descēdē disiūcti ad denotādūz ꝙ
descēsus disiunct⁹ est accōmodatus ꝛ ꝯueniēs ꝛ ꝑprius
suppōni ꝯfuse tn̄ ꝛ non alij.neq3 credas ꝙ sic sit itelligē
da.ꝙ vbi auferret̄ signū ipediēs descēsum:ꝙ tūc liceret
descendē disiuncti p̄ ꝛ p̄ncipalr̄ ꝛ de forma: qꝛ capta illa
ꝑpōne.nescio homo est spēs.auferēdo illud signuz nescio
ipediēs ꝛc̄.tūc liceret p̄ ꝛ p̄ncipalr̄ descēdē:ꝛ non disiun
ctim:sed intellige mō p̄dicto. ¶ Circa exᵐ ꝓ tali supposi
tione ꝯfuse tantū ꝛc̄.Noᵐ ꝙ illud non est bonū.ponit̄.n.
h̄ nescio homo est spēs.qd̄ est fl̄m.ꝛ in illo lz descēdē mā/
lit̄ ꝛc̄.nā ſm doctrinā pau.in isto oꝑe soluz terminus est
spēs.ḡ cum pōe sit.vel saltē non repugnet imaginatiōi:
ꝙ nullus talis termin⁹ sit in reꝝ nā.ponit̄ h̄.q̄ casu posi/
to.falsitas tn̄ pz illius ꝑpōnis.Sed ponat̄ h̄ aliud exēᵐ.
pōe est aliqd̄ ly hō esse scriptum in illo libro.ponēdo ꝙ
qdlz homo sit designatū in picte: tūc non lz arguere.ꝛ h̄
sunt oia.ly homo.ḡ pōe est hoc vel h̄ esse scriptuz ꝛc̄.in
casu enim aīs est verū:ꝛ ꝯn̄s falsum.vt pz. ¶ Conside/
ra ēt ꝙ lz pau.teneat in illo loco.ꝛ ēt in toto illo oꝑe.ꝙ
solū descēsus disiunct⁹ cōpetat suppōni ꝯfuse tn̄ ꝛc̄.vel
saltē rōne illius competat termino.Pe.Man.tn̄ tz ꝙ ēt
descēsus copulat⁹ competat tali suppōni.vel termio ꝛc̄.
Ita ꝙ vult ꝙ aliqn̄ copulat⁹.non āt simul ꝛ semel vter/
q3.vn̄ apud ipm differēs ab ente nō est ens.ille termin⁹
ens supponit ꝯfuse tn̄.ꝛ lz descēdē copulatim etiā dō.
nullus hō est ois hō.supponit p̄dicatuz modo p̄dicto.ꝛ
cōpetit illi descēsus p̄dictus. ¶ Circa diffōnē suppōnis
distributiue aduerte ꝙ illa dz itelligi ꝙ rōne illi⁹ p̄ ꝛ p̄n/
cipalr̄ ꝛ de forma lz descendē copulatiue.Dico p̄ ꝛ p̄nci/
palr̄.qꝛ ēt scd̄ario disiūctiue ꝛ de forma lz descēdē rōne il
lius.vt pz. ¶ Considera ēt in diffōne suppōnis distribu/
tiue imobilis.qn̄ dī ꝙ si liceret descēdē descēderet̄ copu
latiue:ꝛc̄.ꝙ illa ꝑticula ponit̄ ad denoᵐ ꝙ descēsus copu
latiuus est ꝑprius ꝛ ꝯueniēs solū suppōni distributiue:
vt etiam suo mō notaui. ¶ Circa diffōnē suppōnis ꝯfuse
tn̄ mobilis.Noᵐ etiā ꝙ exᵐ datū ꝓ tali suppōne non est
verū.ꝛ ideo possem⁹ dicē ꝙ respectu illius licet descēdē
de mā.exᵐ est hoc.nescio oē homo est spēs.qd̄ est falsum:
vt supius dixi de ista.nescio homo est spēa.ꝛ ideo ponat̄
aliud exēᵐ.pōe est oē homo esse scriptū in illo li°.ponē/
do casum supiorē.ꝛ arguēdo modo ꝯueniēti isti propo/
sito ꝛc̄. ¶ Pro vltimo dico totius istius capl̄i.noᵐ ꝙ qn̄
dī ꝙ illa nota (ꝛ) copulatim tenetur qn̄ illa copulat ter/
minos.ꝙ illud dicit̄ ad bonum sensum possem.n.argue/
re ꝙ quādo talis copula copulatiue tenet̄:ꝙ etiaz tenet̄
copulatim.qꝛ copulando ꝑpōnes copulat etiam termi/
nos.cum ois ꝑpositio sit termin⁹:sed sic intelligat̄.ꝙ co/
pulatim tenet̄ quādo copulat terminos qui non sunt ꝓ/
positiones ꝛc̄.ꝛ sic suo modo dicas de nota disiūctionis.

Circa 4ᵐ capᵐ nota ea q̄ ꝯsiderata sunt in principio
capl̄i imediate p̄cedētis.ꝛ circa diffōnes po/
sitas ibidem.reddēdo singula singulis. Aduerte tn̄ spāl/
liter circa exēᵐ suppōnis discrete.qn̄ dī sor.currit.ꝙ ly
sor.discrete supponit. ¶ Hoc dictum hēt v̄itatē ſm opio
nē cōmunē.ꝛ eā quā ponit Tisber in 4° p̄ncipali p̄mi so/
phismatis.sed non ſm opionē quā visua est tenē strodus
in multis locis.ꝛ p̄sertim in.13.regula ꝯn̄arum:ꝛ in cap̄
de regulis ꝑticularib⁹.in solōne argumenti cuiusdam ꝯ
regulā.ad inferiori ad suū supi⁹ negatione postposita va
let argᵐ ꝛc̄.ſm enim talē opinionez dico isti termini.sor.
plato.cicero.ꝛ alij ꝯsiles sunt termini cōes.sed forte ista
opinio vult id qd̄ ēt tz opinio cōis.ꝙ p̄dicti termini sūt
esse equiuoci.ꝛ quocunq3 sic teneo cum paulo veneto ꝛ
opinionē cōi. ¶ Circa regulas datas de suppositione de
terminata aduerte.ꝙ p̄ma intelligit̄ de ꝑticulari vel ide/
finita ſm opinionē cōem.qꝛ ſm opionē Petri man.tales
sunt ꝑticulares vel indefinite.tantū homo est risibilis.ne
cessario homo est aial.ꝛ alie consilēs respectu quarū nō
hn̄t v̄itatē relatiua. ¶ Intelligit̄ ēt regula illa de ꝑpōne
hn̄te subm̄ p̄positū v̄bo.ꝙ dico propter tales ꝛ ꝯsilēs.
ꝓmittit̄ denarius:in qua subm̄ est ly denarius:ꝛ tn̄ sup/
ponit ꝯfuse tantū.vt pz.nisi forte dicat̄.ꝙ ly denarius nō
est subm̄:sed ly promissum inclusū in v̄bo.ꝙ tn̄ non asse,
ro.diceret tamē Pau.ꝙ ille ꝑpositiones non sunt idefi/
nite vel ꝑticulares.qꝛ subta confundunt̄. ¶ Circa scd̄az.
regulā.nota ꝙ illa intelligit̄ dū modo non p̄cedat signū
aut situalr̄ aut virtualr̄.qꝛ dicēdo.hominē esse aial est ne
cesse.ly hominē.supponit ꝯfuse tn̄ ꝛc̄.ꝛ tamē illū t̄minū
non p̄cedit aliqd̄ signū situalr̄.sed soluz virtualr̄.qꝛ lz ly
necesse postponat̄ quo ad situm:virtualr̄ tamē p̄cedit.ꝛ
si dicas de alijs.3. ¶ Notādū etiā ꝙ Pe.man.in ꝓbatio
nib⁹ terminoruz.cap.de exceptiua.tz ꝙ dō.homo p̄ter
sortē currit.ly homo supponit ꝯfuse tn̄.hoc autē ꝓuenit
rōne dictionis exceptiue sequētis ſm eū.ḡ oꝫ ēt addi re/
gule.dūmodo aliūde non ꝓueniat ꝯfusio. ¶ Circa regu
las suppōnis confuse tn̄ mobilis. Aduerte ea q̄ notaui
circa capl̄m sequēs.s.ꝓ maiori euidētia dictorū ꝛc̄.ꝛ sic
ēt dicas de alijs regulis positis ꝓ alijs suppositionibus.

Circa 5ᵐ capᵐ.nota pro p̄ma regula ꝓ signorū vl̄iuz
affirmatiuorū.quedā sunt de se absolute vl̄ia
ꝛ distributiua.quedam autē sunt ſm quid ꝛ limitate vni
uersalia ꝛ distributiua.Exēᵐ p̄mi.vt ois vterq3 ſm quos/
dā quilibet ꝛc̄.dicēdo enim.ois homo est aial.ly omnis
distribuit.ly hō absolute ꝛ vl̄r ꝓ quolibet homine p̄n̄ti.
Exēᵐ scd̄i.vt quātuslibet qualislibet ꝛc̄.dicendo eni quā
talibet substātia est corpus.ly substātia distribuitur.non
absolute sed solum ꝓ substātia quāta.etiam dicēdo q̄lis/
libet suba est visibilis.distribuitur ly suba.non pro omni
suba absolute.sed solum ꝓ quali. Preter ista signa alia
etiā ponunt̄ esse vniuersalia a Pe.man.s.totus infinitus
ꝛ alia similia: que quidē habēt distribuē vel alio modo
ꝯfundē:vt hz videri in suppōnibus pe.Man.ꝛ etiaz de/
clarabit̄ aliq̄ mō in cap° expōnis illorū terminoꝝ.dicen

do totus sor. est aliquid. non distribuit ly sor. sed ly pars inclusum in ly totum. Ad propositū Pau. facit mētionē in ista regula de signis p̄mo tactis ꝺ quib⁹ data sunt exē pla p̄us. sic tamē intelligēdo ꝙ si sint absolute distributi ua. distribuāt s̄m exigētiaʒ ꝛc̄. si ꝟo limitate ꝛ sp̄al'r sint distributiua. etiā limitate distribuēt. vt dictuʒ est de istis qualisꝫ quātuslibꝫ. ¶ Regula autē h̄ēt duas partes. p̄/ ma pars est de termino imediate sequēte. ꝙ illum distri/ buit tale signum ꝛc̄. alia aūt ꝛ scd̄a est de termino media te sequēte. ꝙ .s. iste ꝯfundit' a tali signo. dūmodo tales ter mini sint capaces ꝯfusionis ꝛc̄. ¶ Circa quā partē scd̄aʒ nota ꝙ illa h̄ēt limitari. dūmodo ille termin⁹ mediate se/ quēs non regat' a termino per se. dd̄o. n. quilibꝫ asin⁹ ho minis currit. ly hoīs p accidēs distribuit': quāuis media te sequat' illud signum q̄libet. ꝛ hoc est. q̄ regit' a ly asi/ n⁹ per se distributo. ¶ Scd̄o fallit regula quādo termi/ nus mediate seq̄ns est determinatio termini per se distri/ buti. vt dd̄o. omne animal albuʒ currit. ly aīal distribuit' propter assignatā rōnē. oē aīal qd̄ est hō est rōnale. ly ho mo distribuit' propter eandē causam. ¶ Tertio additur regule. dūmodo talis termin⁹ sequēs mediate non depē deat a termino p se distributo in sign̄ando. vt dd̄o. q̄libet homo currit. ꝛ ille est albus. ly ille distribuit' propter de fectū hui⁹ tertie conditionis. sed vbi nulla istarū ꝯditio/ num: vel equiualēs adsit. regula h̄ēt vtrarē. ¶ Circa illā antiquā regulā. quicq̄d mobilitat imobilitatuꝫ ꝛc̄. vide ea que dicit Pau. vene. in. 15° p̄ncipali scd̄i dubij q̄draru/ re. vide etiā ea que ponit apollinaris in fine suarum sup pōnum. q̄a tamē illa diffusa sunt ꝛ nullus illorū videtur ponē regulā gn̄alē s̄m omnē opinionē. nota ꝙ lꝫ mobili tare ꝛ imobilitare sumant' multis modiꝫ pro nūc tamen sumat' ly mobilitare pro distribuē mobil'r. ꝛ ly imobili/ tare pro facē supponē nō distributiue mobilit'. ¶ Ulteri us aduerte ꝙ signorū distributiuorū quedam sunt ime/ diate distributiua ꝛ sunt illa que imediate cadētia supra terminum ꝛc̄. illum distribuunt vel saltē distribuē p̄nt. q̄ dam aūt sunt distant' distributiua. ꝛ sunt illa que nō p̄nt terminos sibi imediatos distribuē. sed solum distātes vt sunt exclusiua. ꝛ alia hm̄oi signa. ¶ Et tunc pono regu/ lā, hanc. si aliqua duo signa fuerint imediate distributi/ ua supra aliquē terminū imediate cadētia. ita ꝙ q̄libet illorū per se secluso alio illum terminuꝫ distribueret mo/ bil'r. que duo sic imediate cadant ꝙ iter illa non imediet implicite aut explicite aliq̄s termin⁹ supponibilis. ꝛ q̄ꝛ nullum est nota rōnis ꝛ conditionis. ꝛ non aliūde q̄ꝫ ab illis duob⁹ signis aduenit ipedimētum: faciunt illum ter minum supponē determinate. ꝛ illa regula nunq̄ꝫ patit' instātiā. illa tn̄ particula imediate distributa pōt satis in telligi in alijs seq̄ntib⁹ particulis que posite sunt in r'la. ¶ Et sic cessat arg̃ᵐ de isto termino aīal in illa p̄pōne. tā tuꝫ homo est oē aīal. q̄a lꝫ supponat distributiue. hoc ta mē nō est ꝯtra regulā. p̄mo q̄a nō ambo illa signa sunt i/ mediate distributiua. 2° q̄a nō sunt immediate cadentia. ¶ Cessat etiā arg̃ᵐ de isti⁹ p̄pōnis termino hoīs. q̄libet asin⁹ cuiuslibet hoīs currit. q̄a lꝫ hoc sit distributuꝫ. hoc est. q̄a illa duo signa nō imediate cadunt. ¶ Cessat etiaꝫ arg̃ᵐ de illo termino ente in illa p̄pōne oē differēs ab en/ te est ens. q̄a lꝫ ly ente supponat distributiue. ħ est. q̄a nō q̄libꝫ illorū signoꝝ p se illū terminū distribueret. qd̄ pꝫ de ly oē pp incōgruitatē. 2°. q̄a iplicite inter illa duo ca/ dit medium. vt pꝫ. resoluit'. n. in hanc. oē ens differēs ab ente est ens: sili mō dico in ista. nulluꝫ differēs ab ente est ens. q̄a soluit' in hanc. nullū ens differēs ꝛc̄. ¶ Notant' dixi vlteri⁹. dūmodo non sit aliqd̄ illorū signorū nota rō nis vel conditionis pp Pe. Mā. q̄ vult ꝙ tales note pos sint distribuē. ꝛ tn̄ adueniente alio signo imediate distri/ butiuo ꝛc̄. nō tollit' distributio. vt pꝫ p euꝫ dd̄o. si omnis homo currit. oē risibile currit. supponit ly hō distributi/ ue: lꝫ adueniat illud signuꝫ omnis imediate. ¶ Et addo notāter dūmodo non aliunde adueniat iped. mētū q̄ꝫ ab illis duob⁹ signis: vl' ab aliq̄ illorū ꝛc̄. q̄a dd̄o: oīs homo differt ab omni hoīe. supponit ly hoīe ꝯfuse tm̄. aūt saltē alio modo q̄ꝫ determinate. qd̄ dico pp diuersas opiones. sed hoc ꝯuenit rōne illius alteri⁹ signi oīs. Nota tn̄ circa regulā ꝙ lꝫ nō semp tollat' distributio a duob⁹ signis ca dētib⁹ supra terminū aliquē: aut ꝙ nō imediate cadant. aut q̄a nō sunt imediate distributiua: aut alio sili mō ꝛc̄. Dico tn̄ ꝙ semp tollūt descēsum copulatum vbi q̄libet illorū p se talē terminū distribueret. hec regula pꝫ discur rēdo p oīa exēpla. ꝛ lꝫ dd̄o. tm̄ hō est omne anial. videat' ꝙ supra p̄dicta liceat descēdē copulatiue. hoc tn̄ nihil ē. p̄mo q̄a exēplū est falsum. 2°. q̄a si q̄s recte inspiciat quā tū est ex parte suppōnis solum copulatim ꝛ non copula tiue lꝫ formal'r descēdē. ¶ Alia omnia q̄ sequūt' vsq̄ ad scd̄am p̄ncipalē regulā: intelligunt' modo iam exp̄sso p̄/ ter vnum qd̄ ibi ponit'. hꝫ enim aliū sensum. q̄a de signis mediatis loquit'. ꝛ nō de imediatis. ꝛ de istis imediatis. s. alie regule intelligunt'. vt notaui: aut saltē possunt intelli gi ꝛ meli⁹ de istis q̄ꝫ de alijs q̄ sunt mediata. ¶ Circa vlti mum nota ꝙ intelligit' de signis negatiuis negatiue ten/ tis. qd̄ quare dicat' in declaratione imediate sequētis re gule patebit. ¶ Notādum etiā ꝙ intelligit' dūmodo ter minus mediate sequēs nō depēdeat a p̄cedēte in regi/ mine aut alio simili mō. dicēdo eni. nullus asin⁹ nullius hoīs currit. ille termin⁹ hoīs distribuit'. ꝛ hoc pp cām di ctā. ꝛ hoc non est cōtra regulā. ¶ Scd̄a regula. q̄libet signum negatiuū ꝛc̄. Circa quā nota ꝙ illa itelligit' de si/ gno negatiuo negatiue tēto. ꝛ non infinite. dicēdo enim non homo est currēs. tenēdo ly non infinite supponit ly currēs determinate. vt pꝫ. Unde aduerte ꝙ negatio infi nitās nunq̄ꝫ h̄ēt vim supra terminum positū ex parte alt' us extremi distribuit tamē terminū quē infinitat ꝛ alios tētos ex parte eiusdē extremi. si modo capaces confusio nis fuerint. Et etiam eosdē infinitat. ꝛ hoc s̄m opinioneꝫ cōem. lꝫ Pe. Mā. alit' sentiat. vn̄ dd̄o. nō asinus hoīs est currēs. tenēdo ly non infinite. tam ly asin⁹ q̄ꝫ ly hominis distribuit' ꝛ infinitat'. dico tamē ꝙ propōnis p̄dicte subꝫ non supponit determinate. lꝫ due partes eius distribuā/ tur. equiualꝫ enim huic. ens non asinus hoīs currit. in q̄ patet manifeste subm̄ determiate supponē. ¶ Tertia re gula. cōparatiuus ꝛc̄. circa quā aduerte ꝙ comparatiu⁹ gradus distribuit terminū rectum ab eo ex natura com/ parationis ꝛ postpositum. Dico p̄mo rectum ex nā com paratiōis p̄pter illud qd̄ exponit Pau. in textu. quia di/ cendo. sum albior te longitudine vnius brachij supponit ly longitudine cōfuse tm̄. q̄ ex natura excessus ꝛ non cō/ parationis regit'. simili modo dico de ly brachij. ¶ Sed dubitat' de isto exēplo. q̄a videt' ꝙ ly longitudine suppo nat determinate. lꝫ enim sub tali termino descēdē disiun ctiue. vt pꝫ. ¶ Ad qd̄ respondeo ꝙ de m.ā lꝫ solum sub il lo termino descēdē disiūctiue. nam ponēdo ꝙ tu sis q̄lꝫ equo maior. ita ꝙ quocūq̄ equo dato sis maior. tunc di cendo. tu es maior equo aliq̄ excessu adequato. sub illo termino excessu nō lꝫ descēdē disiunctiue. q̄a tunc propo sitio esset falsa. nullo enim determinato excessu quēlibet equū excedis. p̄supponēdo ꝙ nō omnes equi sint equa/ les inter se. ¶ Dico vlteri⁹ dūmodo postponat': q̄a dicen do. tu equo es maior. ly equo supponit determiate. q̄a p̄ ponit'. lꝫ ab eo regatur ex nā comparatiōis. ¶ Aduer/ te vlterius circa comparatiuū ꝙ tale nō distribuit abso/ lute terminum rectum ꝛc̄. sed illū distribuit. limitate s̄m ꝙ requirit positiu⁹ gradus iclusus in illo. vnde dd̄o. sor.

est

est albior equo. nō distribuit̄ ly equo pro omni eq̄ p̄nti. sed solū p equo albo. h̄ clari⁹ habebit̄ in expōne compa/ ratiui gradus. ¶ Pro ista mā vide pau. vene. in scđo du bio q̄drature. 26. p̄ncipali. ¶ Circa suplatiuū nota q̄ in telligēda est illa pars: vt p̄us de cōparatiuo suo modo, ta mē. Ita q̄ sicut comparatiu⁹ ablatiuū distribuit vl' rectū casum quādo vnit̄ cum illo termio q̄z. Ita suplatiu⁹ gra/ dus distribuit genitiuū intelligēdo cum alijs conditioni busq̄ habite sunt prius. ¶ Adde tñ ƀm Petrum Mā. q̄ suplatiuus nō distribuit absolute genitiuū3. sed solum pro omnib⁹ alijs ab eo: q̄ est aliud extremū comparatio nis. dicēdo enim sortes est fortissimus hominū: ly homi/ num nō distribuit̄ pro omni hoie: sed solū3 pro hoie qui nō est sortes. Ista melius intelligentur in probationibus terminorū. ¶ Circa illam parte de istis aduerbijs. ita si/ cut tanq̄3. ⁊ hmōi. ⁊ de istis nominib⁹. tantus. quāt⁹ ⁊c̄. Notandū q̄ intelligit̄ dummodo illa cōparatiue teneat̄. ⁊ nō similitudinarie: aut demonstratiue. vñ ad hoc q̄ cō paratiue teneat̄ requirit̄ q̄ nō sumatur solitarie. sed cu3 alio vel alijs signis requisitis ⁊c̄. vbi gratia. dđo. tu es tā tus. quātus est aliq̄s homo. aut tu es maior q̄3 aliq̄s ho mo. aut tu es ita albus sicut aliq̄s cign⁹. aut tu es ta3 sa piēs q̄3 sapiēs est aliquis homo. i istis omnib⁹ signa ista tenētur comparatiue: ⁊ sic verum est q̄ distribuunt. itel/ ligēdo tamē cum limitationib⁹ p̄us factis. sed quādo so litarie sumunt̄: tunc non habēt vim aliquā distribuendi. aut confundēdi: vt dđo. sor. est alb⁹ sicut cignus. tunc q̄a tale aduerbium tenet̄ solitarie. nō distribuit̄ ly cign⁹ ab illo: sed solum determinare supponit. etiā suo modo dico de alijs. ¶ Pe. tamē Mā. t3 talia signa. ita. sicut. tantus. quātus ⁊c̄. nullo modo distribuē cū similitudinarie sem/ p teneant̄ ƀm eum. ¶ Circa illa v̄ba. careo indigeo. no/ tandum q̄ illa regula intelligit̄ dūmodo terminus post ponat̄. ⁊ a parte post regatur ex natura ⁊c̄. ⁊ cū hoc ta/ le v̄bum nō vniat̄ cum gerūdio. nam dđo. sor. indiget eq̄ ad equitādū. aut ad hoc q̄ equitet. q̄d equalet gerūdio. supponit ly equo cōfuse tm̄. vt patebit. ⁊ ƀm Pau. in se/ quēribus de suppōne relatiuorū. ¶ Circa illam parte3 de istis terminis. aliud differt. ⁊ nō idē. intellige regula3. vt p̄us de termino recto a parte post ⁊ postposito recto ex nā dičie significatiue aliquod extremū differētie. Dico p̄ de termino recto a parte post ⁊ postposito pp causa3 assi gnatā a pau. in textu. Dico scđo recto ex nā dičie ⁊ signi/ ficatiue aliq̄d extremum dičie. q̄a dicēdo. tu differs ab asi no albedine. non distribuit̄ ly albedine. q̄ non significat aliquod extremū differētie. sed supponit confuse tm̄ ⁊c̄. ¶ Intellige vlterius diām inī illa signa in modo distri buēdi. nam ly aliud distribuit solū3 pro eo q̄d est aliq̄d. sed ly differt absolute. vide pro illa materia Pau. vene. 36. p̄ncipali p̄mi dubij q̄drature. ¶ No^m etiā circa oia p̄/ cedētia. ⁊ sequētia q̄ ista signa non ideo distribuunt. q̄a negationē includāt: q̄a a simili illa verba icipit ⁊ desinit distribuerēt. cū negationē includant. vt p3 in suis expo/ nētibus. sed ideo distribuūt. q̄a in voce aut in scripto sic habuerūt ab ipositore: in mēte vero ex natura sua sic fa/ ciūt. pro illa mā vide pau. pergu. in penultima q̄ōne toti us expositionis tractatus ꝯsequētiaru3 strodi. l3 tamen nō in totum teneat q̄d p̄us dixi. ¶ Circa quartā regula3 aduerte q̄ illa debet intelligi de dictione exclusiua faciē/ te exclusiuā p̄mi ordinis. ⁊ cadēte supra totā propositio/ nē. vnde dicēdo. tm̄ homo est animal. volēdo q̄ ly tm̄ so lum sup subm̄ cadat: ⁊ significet q̄ illud q̄d est tantū ho/ mo est animal. tūc ly aial nō distribuit̄. q̄a exclusio nō ca dit supra totum faciens exclusiuā primi ordinis. ¶ Cir/ ca quintā regulam nota q̄ cōiter fit instantia. q̄a videtur hoc argu^m. omne aial p̄ter hominē currit, ergo oē aial p̄ter aial currit. arguit̄ eni3 ab inferiori ad suū superius sup/ ponēte vtroq̄ ꝯfuse tantū mobil'r. ¶ Rñde q̄ arg^m non p̄cedit. q̄a nō arguit̄ rōne totius extremi. i. a toto subto ad totū subm: aut a toto p̄dicato ad totū p̄dicatu3. sed so lum a parte ad partem. neq̄3 pp hoc op3 dicē q̄ aliqua si gna sunt que ipediunt quo ad ascēsum. ⁊ non quo ad de scēsum. vt quidam dicunt de dictione exceptiua ⁊ redu/ plicatiua. pōt tamē arg^m euitari aliter: vt p̄us: ⁊ ideo ⁊c̄. ¶ Circa sextam regulā aduerte q̄ dictio reduplicatiua pōt duobus modis accipi. aut reduplicatiue. aut specifi catiue: q̄uo autē differant iste acceptiones h̄ēt videri in cap̄. expōnis talis termini. In p̄posito regula intell'r de tali quādo reduplicatiue tenet̄. Pro itellectu cui⁹ est no/ tandū q̄ in p̄pōne reduplicatiua includit̄ vna conditio/ nalis. vt p3 in exponēdo talē p̄pōnē. nā dicēdo. sor. inq̄3/ tum hō est aial. in illa icludit̄ illa conditionalis. si aliq̄d est hō illud est aial. ¶ Ex hoc forte arguit aliqui ꝯ regu lam capiēdo hanc. sor. inq̄3tum asinus nō est. asinus non est. tunc sub isto termino asin⁹ non licet descēdē disiūcti. vt p3. q̄a dicēdo. ⁊ isti sunt omnes asini demōstrādo oēs asinos qui sunt in instāti q̄d est presens. ḡ sor. inq̄3tu3 ille vel ille vel ille. ⁊ sic de singulis asin⁹ nō est. asin⁹ non est. cōsequētia illa nō valet. q̄a hoc ꝯñs includit hanc condi tionalē. si aliq̄d est ille vel ille. ⁊ sic de singulis asin⁹ non est. asin⁹ non est. que est falsa. q̄a istius ꝯditionalis opp^m ꝯñtis stat cum añte. vt ponēdo q̄ in fine illorū centū an/ norū erit ita q̄ aliq̄d erit oīs asinus. tunc si formaret̄ illa ꝯñtis: oppo^m ꝯñtis staret cum añte. ¶ Potes tñ saluare pau. hoc modo. q̄ regula itelligit̄ de reduplicatiua affir/ matiua ⁊ nō negatiua. Vel dico ⁊ melius ⁊ magis ad p̄/ positū regule. q̄ illa itell'r dūmō aliunde nō adueniat im pedimētu3: sed in p̄posito negatio seq̄ns ipedit descēsu3: q̄a l3 sequat̄ h̄ēt tamē vi variādi descēsu3 termini p̄cedē tis. vt clarius dicam in fine totius isti⁹ capli. ¶ Nota vl/ teri⁹ q̄ aliq̄ arguūt ꝯtra Pau. p̄supponēdo ƀm. P. Mā. q̄ nota ꝯditionis distribuat mobil'r termios añtes non aliūde ipeditos ⁊c̄. quo p̄supposito arguunt sic. p̄pō re/ duplicatiua icludit cōditionale3: vt p̄us notaui in qua p p̄suppositum distribuit̄ causalem reduplicatiue. ergo et in reduplicatiua deb3 sic distribui mobil'r illud causale. ¶ Quia fundamētum oino fatuū est. dato. n. hoc seque ret̄ q̄ illa p̄positio esset falsa. sor. iquātū hō est animal. de scēdendo ƀm opionē cōem copulatiue. ⁊ ad rationē eoꝝ dic q̄ nō valet illa ꝯñs. Ista p̄pō icludit conditionalem in qua sub tali termino l3 descendē copulatiue. ḡ etiā in illa p̄pōne sub eodem termio licet sic facē. nam a sili pro barē q̄ ly icipit ⁊ desinit ⁊ alia multa hmōi distribuerēt. q̄a in eoꝝ expōne icluditur negatio distribuēs. vt patet. ¶ Aduerte vlterius q̄ saluo meliori iudicio. ego teneo q̄ sub termino causali dictionis reduplicatiue capaci cō fusiōis ⁊c̄. ⁊ nō aliūde ipedito semp l3 ad omnia sua sup/ posita descēdē disiunctiue. neq̄3 obstat arg^m de illo termi no hō in illa propōne. oē risibile inq̄3tū hō est anial. q̄ l3 supponat ꝯfuse tantū hoc est rōne ipedimēti prouenient̄ ab illo signo p̄cedēte oē. Neq̄3 obstat arg^m dđo. sortes in quātū asinus nō est. asinus nō est. q̄a h̄ arg^m paulo añ est sublatū. ipedit̄ ly asinus a negatiōe sequēte. hoc tñ non obstāte teneo q̄ tale causale non supponat determinate. Primo q̄a termin⁹ supposit⁹ determinate per signū vnū solum mobil'r distribuēs p̄cedēs non debet imobilitari ab illo signo. Illud videt̄ esse notum de mēte omniū logi/ coꝝ. sed dicēdo. sor. inquātū ois homo est oē risibile. po/ nēdo q̄ sor. sit ois hō. volēdo descendere sub illo termio hō. disiunctiue. añs esset verū: ⁊ ꝯñs falsum. p̄pter cōdi/ tionalē iclusa3. vt p3 ⁊c̄. ḡ in tali p̄pōne remouēdo illud signū ois non remanet talis termin⁹ hō supponēs deter

minate ꝑ p̄missum illud tñ parum concludit. q2 dδo. vi-
dēs oēm hominē nō ē animal. supponit ly hominē distri
butiue inmobilr̄ s̄m opionē cōmunē. ⁊ tñ auferrēdo illud
signū omnē supponet determiate. ¶ Et iō dico scdo ⁊ eui-
dētius. q2 sicut sub termio supponēte determiate ad oia
sua supposita cū3 debito medio l3 descēdē disiūctiue. ita
ab omnibꝰ suppositꝫ illius termini simul sumptꝫ in disiū
ctiua ad talē terminū cum debito medio vel rōne eiꝰ ad
suam ꝓpōnem argumētū d3 esse bonum. sed nō sic est de
causali talis dictōis. qa nō valet argumētū sor. iquātum
hoc aial est homo. vel iquātū hoc aial est hō. ⁊ sic de sin-
gulis. ⁊ h̄ sunt oia aialia. ergo sor. iquātū aial est homo.
añs eni est verum: ⁊ ꝯseq̄ns falsum. ꝓpter cōditionalem
quā includit ⁊ he rōnes nō ꝓbant solum ꝙ tale causale
nō supponat determiate. imo etiā ꝙ nō ꝯfuse tātū mobi-
lit: sed potius imobilr̄. fundamētū tñ hoc videt̄ in multꝫ
locis deficē. q2 l3 respectu totius extremi supponat deter
minate ⁊ possit illud admitti. posset tñ dici ꝙ quādo ta-
lis terminꝰ est pars extremi. ꝙ tunc hoc fundamētu3 nō
est securū. vñ dδo. sor. q est aial non est homo. ḡ sor. q est
hoc aial non est homo. ⁊ sic d̄ singulis. ⁊ hec sunt omnia
aialia. ergo sor. q est aial nō est homo. nam añs est verū
pro illa singulari in qua demōstrat̄ asinus. q2 eiꝰ contra-
dictoriū est falsum. vt p3. ⁊ ꝙ ꝯñs sit etia3 falsum. p3. ar-
guēdo igitur a suppositis illius termini aial in disiūctiue
sumptis cū debito medio ad eūdē terminum supponētē
determinate argᵐ nō valet. Ille enim terminꝰ aial suppo
nit determinate. vt p3. sed l3 hoc argumētū concludat re
spectu negatiue ꝓpōnis quādo arguit̄ nō rōne totius ex-
tremi. videt̄ tñ difficile euadē fundamētum supius posi-
tum respectu affirmatiue ꝓpōnis siue de toto extremo si
ue de parte considerca. ⁊ iō cum de reduplicatiua affir-
matiua intelligēda sit regula. videt̄ admittēdum funda-
mētum positum. Pro illa mā de negatiuis ꝙ non valet i
illis. vide pau. in quarto dubio q̄drature in decimo p̄n-
cipali. ¶ Circa 7ᵃᵐ regulam sunt multa notāda. p̄ ꝙ ver
borū ⁊c̄. q̄dam sunt affirmatiua. q̄dam autē negationē3
includētia. vt nolo ignoro nescio ⁊c̄. ¶ Scdō ꝙ illa v̄ba
quādoq3 cadunt supra incōplexum complexione v̄bali.
quādoq3 autē supra complexū tali cōplexione. Exēᵐ pri
mi. ego scio aliquā ꝓpōnē. Exᵐ scdi. ego scio aliquā ꝓpo
sitionē esse verā. his notatis dico ꝙ talia v̄ba negōnem
includētia distribuūt terminos ⁊c̄. mobilr̄. Alia v̄o que
sunt affirᵘᵃ si cadunt supra incōplexum ⁊c̄. faciunt suppo
nē determinate: qδ est ꝯ Pau. vt p3 in exēplo suo. dicen-
do. ego scio aliquā ꝓpōnem. dico ꝙ ly ꝓpōnē determina
te supponit. quādo autē talia affirmatiua v̄ba cadunt su
pra cōplexum ⁊c̄. faciunt illos terminos supponē confu
se tñ mobilr̄. ⁊ isto mō vltima regula h̄et v̄itatē. dūmo-
do nō proueniat aliunde ipedimētum. ¶ Arguit̄ tamen
cōtra p̄mū dictum ꝓbando ꝙ in illa. ego scio aliquā pro
positionē supponat ꝯfuse tñ ⁊ nō determiate. qδ ꝓbatur
sic. ponat̄ ꝙ sint tres tales ꝓpōnes. hoc est hō. quarꝫ p̄ᵃ
est a. ⁊ scda b. q̄ ambe sint v̄e. tertia autē sit falsa q̄ sit c. ⁊
ego sciam. istis positis in casu. scio aliquā ꝓpōnē. scio. n.
adequatū signatum alicuius ꝓpōnis. q2 scio vnā illarū:
imo scio duas esse veras ꝙ scio adequate significare per
aliquā ꝓpōnē. p3 consequētia a descriptiōe ad descriptū:
⁊ tñ in illo casu. nō l3 descēdē sub ly propōnem disiunct
ue. qa q̄cūq3 illarū data nō scio illam. vt p3. ¶ Rñdetur
ꝙ illa est falsa. ego scio aliquā ꝓpōnē. ⁊ etiā illa. ego scio
adequatū significatū alicuiꝰ ꝓpōnis. qa tā ly adequatu3
significatū. q̄3 ly ꝓpōnis supponit determiate. ¶ Aduer-
te tñ ꝙ strod. in suis obligationibꝰ t3 ꝙ talia v̄ba etiā ca-
dētia supra incōplexū ⁊c̄. ꝯfundunt: vt etia3 asserit Pau.
in illo loco. l3 tamē videat̄ strodus inuere ꝙ imobilr̄ cō

fundant. hoc etiā asserit Pau. pergu. sup ꝯseq̄ntias strō-
di in declaratione terminoꝝ ꝑtinētium ⁊ impertinētiu3. et
in rei v̄itate videt̄ tenēdum de istis v̄bis significo suppo
no ⁊c̄. q̄ magis se tenēt ex parte termini q̄3 ex parte intel
lectus. Iste enim terminꝰ homo significat hominē nullū
hominē significādo: sicut etiā solet dicē Pe. Man. ¶ Ad-
uerte etiā circa aliud dictum. s. ꝙ quādo talia v̄ba cadūt
supra complexū ⁊c̄. ꝯfundunt. ⁊ hoc videt̄ contra p̄hm
p̄mo poxū q vult ꝙ stet me scire in vniuersali dato ꝙ nō
sciam in particulari. ⁊ datur cōiter exemplum: vt tu scis
omnē mulam esse sterilē. sub illo termino mulam non li-
cet descēdere etiā ablato illo signo omnē. imobilr̄ suppo
nit: qa vnicum signum distributiuū mobilr̄ cadēs ⁊ p̄ce
dēs terminum mobilitatum confuse tantū non illū imo-
bilitat. ¶ Ad qδ dici pōt ꝙ vult p̄hus ꝙ stat me scire in
vniuersali dato ꝙ non sciam in particulari. non tamē ne
garet qn vbi ego sciam in vniuersali etiā scia3 in particu
lari noticia confusa. ⁊ ideo dδo scio omnē mulam esse ste
rilē sub illo termino mulam licet descēdē copulatiue stā-
do semp in scia ⁊ noticia confusa. Ista oia satis patēt re-
cte inspicienti. Fundamētum qδ sumit̄ in antecedēte pati-
tur instātiam a simili sicut dixi de suppōne determinata
circa sextam regulā. ⁊ etiā tangam inseq̄ntibus. ¶ Cir-
ca octauam regulam aduerte ꝙ fundamētum illius est
illud quod adducitur a Petro Mantuano. ꝙ scil3 talia
aduerbia includunt in se copulā que diuisiue ⁊ collecti-
ue teneri pōt. quādo autē talis copula diuisiue tenet̄ cō-
fundit cōfuse tñ mobilr̄ nisi aliūde ⁊c̄. vt hic ⁊ rome est
aliqs homo. hic ⁊ rome vēdit̄ piper: ⁊ s̄m hoc fundamē
tum conceditur a Pe. Man. ꝙ duo hoies sunt vnus hō. rō
ne copule incluse in subiecto diuisiue tente ꝯfundētis p̄-
dicatum. ꝙ fundamētum teneo ego esse verū: ⁊ ad hanc
regulā dico etiam ptinē copulā p̄mo tactā diuisiue tētā.
¶ Neq3 ꝯ hoc obstat argᵐ apollinaris in 3ᵃ q̄ōne suaru3
suppōnū ꝓbat. n. ꝙ hec est falsa: duo hoies sunt vnꝰ hō:
p̄mo p̄supponēdo ꝙ terminꝰ in ambabus resoluētibus
d3 vniformit̄ ⁊ eodē mō accipi. Ita ꝙ si in vna diuisiue te
net: ita ēt in alia teneat: si v̄o collectiue etiā in alia colle-
ctiue. Isto p̄supposito capit resoluētes istius duo hoies
sunt vnus hō. s. has. hec sunt vnꝰ hō: ⁊ h̄ sunt duo hoies:
⁊ petit q̄uo ly hec tenet̄ in vtraq3: si diuisiue 1ᵃ est falsa: si
collectiue p̄ma est falsa: vt satis p3 intuēti. ¶ Ad qδ rñ-
deri pōt ꝙ arᵐ fundat̄ supra falsa: p̄supponit. n. ꝙ talis sit
resoluēda: duo hoies sunt vnꝰ hō: ꝙ dico esse f̄lm: ⁊ teneo
ꝯnē hanc ꝙ terminꝰ pluralis numeri diuisiue tētus nun
q̄3 est resoluēdus: sed ꝓbādus p suas singulares: ⁊ iō ista
ꝓpō tenendo subm̄ diuisiue p suas singulares ꝓbabit̄ ⁊
nō resoluet: q̄ singulares sunt v̄e: vt p3: ⁊ ēt illa concedit̄
esse v̄a. Alia argumēta q̄ tangit apollinaris loco allega
to nō ꝯcludūt: ⁊ eorū solō clara est ibidē. ¶ Circa etiam
regulā aduerte ꝙ illa nō itelligit d̄ isto aduerbio semel:
illδ. n. nō ꝯfundit: ⁊ cā est: q2 l3 pōat̄ a grāmaticis eē ad
uerbiū numeri in rei v̄itate: tñ nō est: cū vl̄ sumat̄ ab vni
tate q̄ nō est numerꝰ: sed p̄nᵐ numeri: iō ⁊c̄. ¶ Circa no-
nā regulā aduerte ꝙ illa itelligit solū d̄ istis modis pol̄e
impol̄e necesse ⁊ cōtingēs: non aūt de istis verū ⁊ f̄lm: ⁊
cā est: qa ꝓpō de isto termino verū nō differt a ꝓpōne de
inesse: mā iste dueꝝ verū est hoiem esse aial: verū est homi
nē currē: nō differūt ab istis: hō currit: hō est aial: q̄ ad v̄i
tatē ⁊ ad falsitatē. Siñ mō dico de illo tertio f̄lm: q2 ꝓpō
respectu illius termini nō differt: vt p̄us a ꝓpōnis ꝯdcā-
rio sui dicti mā illa. falsum est hoiem esse asinū: mō differt
ab illa: nullus hō est asinus. ¶ Unde pono ꝯnē hanc ꝙ
ille terminꝰ verū facit supponē determinate dummō nō
aliunde accidat impedimētū. Iste aūt terminꝰ falsum di-
stribuit mobilr̄: vñ ad hoc ꝙ ista sit v̄a: falsum est hoiem
currē:

currē:regrit̄ q̄ p q̄lz hoīe ẜ iſiceret:q̄ vbi aliq̄s hō̄ curre/
ret illa eēt fīa:nā p⁹ officiās falſa eſſet:hec.ſ.hec eſt fīa hō̄
currit.℄ De illo termino poſ̄e oñ̄ ex^m q̄ ꝯfundit imobi
lit̄ dō̄o poſ̄e eſt aīal exiſtēs in iſta domo eē aſinū:ponen/
do q̄ ſolū hoīes ſint in illa domo:ꝓpō adhuc eſt vera:vt
pʒ:ꝑ ſuas officiātes:⁊ tñ ſub illo termio aīal nō lʒ deſcē/
dē aliq̄ mō:vt pʒ.℄ De iſtis autē aduerbijs poſ̄iter ⁊ i/
poſ̄r vʒ difficile repire exēplum in q̄ nō liceat deſcēdē ali
q̄ mō ō̄ducto ipedimēto alio.℄ De illo ēmio ipoſ̄e ⁊ cō
tingēter eſt oōm ſiſ̄ mō q̄ ꝯfundunt imobiſ̄r: nā ſi mobi
liſ̄arēt oporteret q̄ ſicut a termino ſic ſupponēte ad ſua
ſuppoſita cū debito medio arg^m eēt bonū:ita ēt eē a ſup/
poſitis ſimul ſumptis cū debito medio ad eūdē terminū
ſic ſupponētē dēret arg^m valēs:ſed nō vʒ hoc argumētū:
ꝯtingēter ille hō̄ eſt aīal ⁊ ille ⁊ ille capiēdo talia ſuppo/
ſita quōcūq̄ volueris ſiue copulatim ſiue copulatiue ſi/
ue diſiūctim ſiue diſiunctiue:⁊ iſti ſunt oēs hoīes:ḡ ꝯtin
gēter hō̄ eſt aīal. Etiā nō vʒ argumētū: impoſ̄e eſt ꝟ aīal
exñs in illa domo eſſe aſinū ⁊ impoſ̄e ⁊c̄. capiendo ſup/
poſita vt lʒ:⁊ hec ſunt oīa aīalia exñtia ⁊c̄.ḡ impoſ̄e eſt
aīal exiſtēs in illa domo eſſe aſinum:in caſu.n.ſupiori eſt
añs verū:⁊ ꝯñs falſum:⁊ p ꝟ pʒ illos modos imobiliſ̄a
re:vt etiā aſſerit regula. Si tñ velles tenē q̄ fundamētū
hoc eſt falſum ſicut ſuo mō dixi circa ſextā regulā de ter/
mino ſupponēte determiate:tūc eſſet difficile repire exē/
plum in quo re^e iſtorū terminorū ꝯtingent poſſibiſ̄r im
poſſibiſ̄r ⁊ impoſ̄e nō liceret deſcendē aliquo mō:ſed re
ſpectu iſtius termini ipoſ̄e poſſet dari exēplum hoc: im/
poſ̄e eſt hominē mori:q̄ vera eſt:⁊ in illa vr̄ deſcēſus im/
pediri rōne iſtius ſigni impoſ̄e:qđ ꝓbat̄:q̄ ſi velles de/
ſcendē aut diſiūctiſ aut diſiūctiue vel copulatiue eēt ꝯñs
falſum añte exiſtēte vō:ſed de alijs modis enumerat̄ nō
ſunt manifeſta exēpla:diſcurre tu p omnia:fundamētum
tamē ſupius adductū non pōt euitari in affirmatiuis ſeu
rōne totius extremi ſeu rōne partis loq̄ndo: ſicut ⁊ nota/
ui ſuo mō circa ſextam regulā. Iſti aūt modi affirmatiue
ꝯſiderant̄:ideo ⁊c̄. vide ſupius notata.℄ Circa ſextā re
gulam aduerte q̄ illa vba incipit deſinit imobiſ̄r cōfun/
dunt neq̄ eſt aliqđ mediū in deſcēdēdo reſpectu alicuius
illoꝝ verborū:nā dō̄o gr̄a exēpli tu incipis ſcire aliquā
ꝓpōnē non poſſum⁹ recte imaginari volēdo deſcendere
ſub illo termino ꝓpōnē:aliud debitū mediū q̄ vnū iſto/
rum quatuor. Iſte ſunt oēs ꝓpōnes:vel ille ſunt:vel inci
piunt:vel ille incipiūt:vel ille ſunt vel icipiunt eē omnes
ꝓpōnes:ſed nullum iſtorū eſt debitum mediū: ponendo
enī q̄ ſolū ſint decē ꝓpoſitiones ⁊ ille ſint falſe ⁊ incipiat
eē vndecima vā quā tu icipias ſcire:eſt hoc añs verū:tu
incipis ſcire aliquā ꝓpōnē:vt pʒ:exponēdo ⁊ demōſtrā
do ꝓpoſitiones que ſunt:verū eſt q̄ ille ſunt omnes pro
poſitiōes:⁊ verū eſt q̄ ille ſunt vel incipiunt eſſe omnes:
q̄ ſunt omnes:ḡ ⁊c̄.⁊ ideo nō valʒ:ḡ icipis ſcire iſtā:vel
iſtā ⁊c̄.demōſtratis iſtis q̄ ſunt:nō etiā pōt capi p debi/
to medio. Iſte incipiūt eſſe oēs: aut ille ſunt vel incipiūt
eſſe oēs:q̄ ponēdo:vt ꝓus q̄ ſolum ſint decē ꝓpōnes ⁊
ille ſint falſe ⁊ ꝯtinue vſq̄ ad hoc inſtās fuerint vndecim
⁊ incipiat eē vndecima per remotionē de p̄ſenti quā tu i/
cipias ſcire:vt ꝓus:tunc demōſtratis illis decē verū eſt
q̄ ille incipiūt eſſe omnes ꝓpōnes:⁊ q̄ ille ſint ⁊ incipiūt
eſſe oēs:vt pʒ exponēdo:tamē nō lʒ deſcendē demōſtra/
tis illis decē:vt pʒ in caſu.℄ Aduerte vlterius q̄ Pau.
nō eſt ſuſtinēdus in ꝟ aſſerēdo q̄ illud aduerbiū imedia
te cōfundat mobiſ̄r. Immo imobiſ̄r ſm verā opinionē:
dicēdo.n.imediate poſt ꝟ erit aliq̄ pars ꝑtrāſita a ſorte:
aut erit aliqđ inſtans:aut erit aliq̄ pars hore: ſub nullo
tali termino ſeq̄nte lʒ deſcendē:vt ſatis pʒ intelligēti ma
teriā hanc.℄ Circa vndecimam regulā aduerte etiā q̄

reſpectu taliū ẜborū.ꝓmitto obligor ⁊c̄. volēdo deſcen
dē nullū eſt debitū mediū:dō̄o ego ꝓmitto tibi denariū:
debitū mediū non eſt illud. Iſti ſunt oēs denarij: aut iſti
ꝓmittunt̄: aut iſti ſunt vel ꝓmittunt̄:aut iſti ſunt ⁊ ꝓmit
tunt̄ eſſe oēs denarij:in caſu cōi⁹ ponendo q̄ ꝓmittā tibi
denarium nullū denarium determinatū tibi ꝓmittēdo:
neq̄ aliquid aliud tibi ꝓmittēdo: ꝓpō vā eſt.ſ.ꝓmitto ti
bi denarium:⁊ tñ ſumēdo hoc medium. Iſti ſunt aut iſti
ſunt vel ꝓmittunt̄ eſſe oēs denarij:non lʒ deſcendē: vt pʒ
in caſu:modo etiā ſumēdo aliqđ tale medium:iſti ꝓmit/
tunt̄ aut iſti ſunt ⁊ ꝓmitiūt̄ eē oēs denarij: eſt icōueniēs
aſſignatio medij:q̄ i caſu nulli ꝓmittūt̄ aut ſī ⁊ ꝓmittūt̄
eē oēs denarij:ſiſ̄r dicas de alijs vbis debeo obligor ⁊c̄.
℄ Circa duodecimā rl̄ā aduerte q̄ pau.in ſeq̄t̄ opionē
volentē q̄ nota rōnis ⁊ ꝯditionis ꝯfundant imobiliſ̄:⁊
opinio iſta fundat̄ ſuper trib⁹ rōnibus: p° dō̄o ſi aſin⁹ nō
eſt:aſinus nō eſt:ſub illo termino aſinus nō lʒ aliq̄ modo
deſcendē:vt pʒ:2° q̄ duo ſigna imediate cadētia ſupra ali
quē terminū cōem ⁊c̄.quorū q̄libet hʒ vim diſtribuen/
di terminū illū ſupra quē cadūt faciūt illū ſupponē aliſ̄
q̄ diſtributiue:vt pʒ:ſm cōē opionē logicoꝝ: ſed nō ſic
eſt de tali nota:q̄ dō̄o:ſi oīs hō̄ currit.oē riſibile currit:
adhuc ille termin⁹ hō̄ diſtribuit̄:vt oēs cōcedūt:3° rō eſt:
q̄ dō̄o:ſi hō̄ alb⁹ currit:hō̄ alb⁹ nō ſedet ſub illo termio al/
bus:in añte nō lʒ deſcēdē:q̄ ſi liceret deſcendē valeret ꝟ
argumētū:ſi hō̄ albus currit:hō̄ albus nō ſedet: ſed ſoꝛ.
eſt hō̄ albus:ergo ſi ſoꝛ.currit:hō̄ alb⁹ nō ſedet:ſed mani
feſtū eſt q̄ talis modus arguēdi nō vʒ: q̄ i caſu ſtat añs
eſſe veꝝ:⁊ tñ ꝯñs eſt ſiſ̄ dinoſcū ſit ꝯditiōalis ipoſſis:vt
pʒ:pro iſtis vide Pau.ve.in 7° p̄ncipali tertij q̄draturę.
vide tñ. P.M.in illa mā:q̄ tʒ ꝯ opionē cōem q̄ nota rō
nis diſtribuat mobiſ̄r oūnō ſiſ̄m añtis ſit capax ꝯfuſio
nis:⁊ nō hēat aliūde ipedimētū ⁊c̄. Et ſuſtinēdo hāc opi
nionē ſoluunt̄ oēs rōnes adducte pro opione cōi:p̄.n.nō
obſtat arg^m:ſi aſin⁹ non eſt:aſin⁹ non eſt:q̄ lʒ ſub illo ter
mino aſin⁹ non liceat deſcēdē hoc eſt rōne impedimēti ꝓ
ueniētis a negōne ſequēte:ablata.n.negatione liceret de
ſcēdē:vt ſatis pʒ:ſcđo non obſtat illa rō: illius regule de
duobus ſignis imediate diſtributiuis ⁊ imediate cadēti
bus:q̄ illa nō intelligit̄ de nota rōnis ⁊ de nota ꝯditio/
nis:vt ꝓus notaui circa illā regulā: q̄cq̄d mobilitat imo
bilitatū ⁊c̄.3° nō obſtat 3^m ⁊ vltimū fundamētum: q̄ vo/
lēdo arguē ⁊ deſcēdē ſub illo termino:hō̄ alb⁹:opʒ cape
illos hoīes cū determinatiōe ad albedinē: verbi gr̄a di/
cēdo:ſi hō̄ albus currit:hō̄ alb⁹ non ſedet:opʒ deſcēdere
⁊ iſti ſunt oēs albi:ḡ ſi ille hō̄ alb⁹ currit ille hō̄ alb⁹ non
ſedet:ſuppoſita.n.formalia iſtius termini hō̄ albus ſunt
hoīes:vt albi ſunt:⁊ p hoc pʒ q̄ nō vʒ ar^m ſupius 3° loco
adductū:ſi hō̄ alb⁹ currit:hō̄ alb⁹ non ſedet:ſoꝛ. eſt hō̄ al
bus:ḡ ſi ſoꝛ.currit.hō̄ alb⁹ nō currit:ſoꝛ.n.de p ſe non eſt
ſuppo^m iſtius termini:hō̄ alb⁹:vt ꝓus patuit:ſed eiuſdē
eſt ſuppo^m ſoꝛ.vt alb⁹ eſt:⁊ iō ⁊c̄.in ſequēdo opionē cōē
dr̄ recte q̄ non lʒ deſcendē in ordine ad totā ꝓpōnem:q̄
ſumēdo añs p ſe aut ꝯñs rōne illi⁹ non eſſet inconueniēs
deſcēdē ſub illo termio:vt pʒ ⁊c̄.dō̄o.n.ſi hō̄ currit: aīal
currit:rōne illius ptis ſolū hō̄ currit: lʒ deſcendē ſub illo
termino hō̄:vt pʒ ⁊c̄.℄ Circa p^m notādū aduerte q̄ illō
hēt itelligi illo modo:nullus termin⁹ diſtribut⁹ hēt vim
diſtributiuā ſupra terminū p̄cedētē. Notant̄ dico viʒ di/
ſtributiuā:q̄ tale ſignū hʒ vim variādi deſcēſum termi/
ni p̄cedētis.℄ Uñ pono ꝯnem hanc:nullū ſignū diſtri/
butiuū qđ nō eſt aptum natum facē ſenſum compoſitum
aut diuiſum determinādo compōnē verbalē pōt mutare
ſuppoſitionē termini p̄cedētis:aliqđ tamē tale habet vi
variādi deſcēſum:vnde ſm opinionē cōmunē dicēdo:vi
dēs oēm hominē eſt aīal:ly hominē ſupponit diſtributi/

ne mobilr: et adueniēte negatiōe adhuc remanet ille ter
minus distribut⁹ mobilit tantū. Ita ꝙ p signū negatum
seqnēs impedit descēsus copulatiu⁹ termini pcedentis:
nō autē variat suppositio: silr est de illa: differēs ab ente
nō est ens: i. q̄ auferēdo negationē iste termin⁹ ente distri
buit mobilr: adueniēte negatōe tollit mobilitas: nō at̄
distribuit suppō: pro illa mā vide Pau. in 2⁰ dubio. qua
drature in .16. pncipali. ¶ Etiam notanē addo in ꝯne ꝙ
nō est aptum natū facē sensum compositum: qꝛ iȝ falsum
etiam postpositū pōt distribuē terminos pcedētes. vt eli
cit ex his q̄ notaui circa nonam regulā. ¶ Pet. tm̄ Mā.
in illa mā tȝ expsse ꝙ signuȝ distributiuū seqnēs qncūꝙ
hēt vim supra terminū pcedētem nō solum variandi de
scēsum: sed etiā suppōnē: vn̄ sm cum dōo vidēs oēm ho
minē non est aial: iste terminus hoiem supponit ꝯfuse tā
tū mobilr: et sub illo lȝ descēdē copulatim. i. adiuncta aūt
negatiōe seqnte supponeret iste termin⁹ distributiue mo
bilr: silr est de illo termino ente: in illa ppōne differēs ab
ente nō est ens: supponit. n. sm euȝ ꝯfuse tm̄ mobilr: et lȝ
descēdē copulatiū ablata. n. negatione mobilr distribuit.
¶ Sed est difficultas qūo sm talē opionem sub illo ter
mino ente lȝ descendē copulatim: naȝ illo dato seqret ꝙ
illa ppō esset falsa: differēs ab ente nō est ens. i. que tm̄ est
vera cum suū ꝯdictorium sit falsum: ꝙ aūt hoc sequatur
sic pbat sic descendēdo: et hec sunt oia entia: ergo differēs
ab illo et ab illo ente et sic de singulis nō est ens qd ꝯn̄s
est falsum: cū h suum ꝯdictoriū (oē differēs ab illo et ab il
lo ente et sic de singulis est ens) sit verum: vt pȝ intuenti.
¶ Pro q̄ nota ꝙ saluando Pe. Man. debemus sic descē
dē: et hec sunt oia entia: ḡ differēs ab illo ente et differens
ab illo ente: et sic de singulis nō est ens. Ita ꝙ talis descē
sus vocat copulati⁹: qꝛ vltimo loco accipit vbū: et nō re
plicat respectu cuiusl; suppositi vt notaui. ¶ Ulterius
alia difficultas est sm Pe. Man. vtrū sub qcūꝙ termio
sub q̄ lȝ descendē copulatim sub eodē etiā liceat descēdē
disiunctim et eꝯ. Pro qua dicas breuit ꝙ nō: dōo. n. nul
lus hō est ois hō. Jō sub pdicto apud talē opionē lȝ de
scendē copulatim: non autē disiunctim: qꝛ tūc esset falsa.
ppositio. ¶ Nota vlterius circa h pmū notādū ꝙ qn̄ di
cit Pau. ꝙ solū iste termin⁹ confusiu⁹ qui indifferent an
te se et post se determinat compōnē vbaleȝ: hȝ vim supra
terminū pcedētē: est ꝙ illud dcm̄ non est solū intelligen
dum de signo ꝯfusiuo faciēte sensum compositū aut diui
sum: sed etiā dȝ intelligi de nota rōnis et ꝯditionis: qꝛ il
la hȝ etiā vim confundēdi terminos pcedētes: vt patuit
in duodecima regula et c̄. ¶ Circa scdm notāduȝ nota ꝙ
nō semp qn̄ aliqs terminus supponit determinate adue
niēte signo distributiuo mobilr cadēte supra illuȝ rema
net talis terminū supponēs mobilr: vnde dōo. vidēs ho
minē nō est aial: iste termin⁹ hoiem supponit determina
te: et tm̄ adueniēte illo signo: oēm. de se mobilr distributi
ue non remanet mobilr. qꝛ sm opionē cōem dōo videns
oēm hoiem non est aial: iste termin⁹ hoiem imobilr sup
ponit: vt etiā pus notaui: et iō pau. nō facit mētionem: in
scdo notato de suppōne determinata: sed solum de ꝯfusa
tm̄. ¶ Nota vlterius quādo dicit pau. ꝙ signa hn̄ta so
lū vim ꝯfundēdi ꝯfuse tm̄ mobilr nō ipediūt descēsuȝ ad
ueniēte alio signo distributiuo: ex illo loco potes dicē ꝯ
pau. ꝙ dictio redup'licatiua n̄ ꝯfundit ꝯfuse tm̄ mobilr:
vt tȝ in 6ª rl'a hui⁹ capli. i. qꝛ adueniēte signo distributiuo
mobilr tollit descēsus: vn̄ dōo sor. iqnātū ois hō ē oē risi
bile: sub isto termino hō nō lȝ descēdē: qꝛ vt supius nota
ui: ponēdo ꝙ sor. sit ois hō: est an̄s verū et ꝯn̄s falsum: ḡ
auferēdo illud signū ois nō est dicēdum ꝙ supponat mo
bilr sȝ ea q̄ dicunt in illo scdo notato nisi velit dicē pau.
ꝙ argumētū hēt virtutē respectu totius extremi et nō par

tis siue affirmatiue arguas siue negatiue: q̄ difficultas ta
cta est supius diffuse circa sextā et septimā reglas. ¶ Cir
ca 3ᵐ notandū: nota oia illa q̄ declarata sunt circa illam
antiquā regulā: geq̄ mobilitat imobilitatū et c̄. sed inci
dēter adduco argᵐ ꝯtra hoc notandum qd etiam proce
dit contra regulā illatā: et pertim qn̄ in illa dr̄ ꝙ oia duo
signa cadētia sup aliqē terminuȝ si distributiua fuerint
si non impediant suppōnem distributiuā impediūt descē
sum compositū: contra qd arguo dicēdo: non omnis ho
mo est aial: sub illo termino aial descēdet copulatiue sic
arguēdo: et hec sunt oia aialia: ḡ non ois homo est h ani
mal et non ois hō est hoc aial et sic de singulis: pȝ. n. ꝙ sic
descēdēdo recte descēdimus. ¶ Ad ꝙ dicas ꝙ nō debe
mus sic descēdē: qꝛ ex quo iste terminus homo supponit
determinate: opȝ determinationē ferri ad vnum supposi
tū: et ideo determinādo ad. a. suppositū oporteret sic ar
guē: ḡ non ois hō est hoc aial et nō ois hō est h aial semp
stādo in determinatōe ad a. suppᵐ: mō pȝ ꝙ demōstrādo
illud aial quod est a. tūc illa ppositio eēt falsa: vt pȝ et c̄.
¶ Circa oia pdicta est difficultas quū mediū debeat su
mi in descēdendo sub aliquo termino. Requirit. n. ꝙ de
scēsus hēat semp aliqd mediū: qꝛ alr nō liceret de sor. de
scēdē: vn̄ non vȝ argᵐ: ois hō est aial: ḡ iste hō est aial et il
le et c̄. qꝛ corruptis illis hoibus demōstratis: esset an̄s ve
rū et ꝯn̄s falsum. Quero ergo ꝙ medium debeat eē tale.
¶ Pro quo solet cōiter dici ꝙ id medium est: hoc et hec
sunt vel fuerūt vel erūt oia talia vel talia et c̄. sm exigētiā
termini sub quo volumus descēdē: verbi grā dearticulā
do ad hāc ppōnē: omnis hō est aial: mediū est hoc: et hec
sunt oia aialia: et sic suo mō dicas de alijs: si vis descende
re dicas et isti vel ille sunt hoies et c̄. et hanc opionē visus
est tenē Pe. Man. in tractatu hypoteticaruȝ propositio
nū in vltimo caplo. ¶ Sed ꝯtra talē opinionē due sunt
difficultates: pma qꝛ in aliquo casu pro tali medio petit
pnᵐ vt capta illa ppōne: ois hō est: volēdo descēdē sub il
lo termino: hō: et sumendo hoc medium. i. et isti sunt et iste
sunt oēs hoies: vr̄ petitio pncipij: qꝛ videt hoc medium
eē idē cū illa ppōne: ois hō est. ¶ Sed possumus dicere
ꝯtum ad hoc ꝙ id mediū est formalr: diuisum a ppōne
sub cuius subo volumus descēdē. Aliud. n. est dicē ꝙ ois
homo est: et ꝙ h vel ista entia sint omnes hoies: ista pa
tēt diligēter intuenti. ¶ Alia et scda difficultas talis me
dij est: qꝛ illo mō non vr̄ sufficiēs in oi casu: vn̄ capta illa
ppōne: tu es maior aliqua pte ꝙtitatiua tui volendo de
scendē sub illo termino: pte medium nō dum dȝ esse hoc:
et hec sunt oēs partes: qn̄ nulle sint oēs: infinite. n. sunt
ptes ꝙtitatiue in te. ¶ Ad hāc difficultateȝ breuiter rn̄
det Tisber negādo ꝙ nulle sint omnes: qꝛ vult ꝙ aliqua
erunt oia entia hodie future: silr ꝙ aliqua sunt oia pūcta
in a. linea: hoc asserit expsse in illo sophismate: infinita sūt
finita in scdo pncipali: hanc et opionē insequit Pe. M.
in pbōne istius termini infinitum. ¶ Tenēdo tamē aliā
opionē debemus dicē ꝙ id medium non est sufficiēs nisi
respectu termini hn̄tis infinita supposita: debem⁹ alr di
cere: vnde exēplo dato: tu es maior aliqua pte ꝙtitatiua
tui sic dȝ argui: qcūꝙ pte data illa tu es maior: et nulla ē
pars ꝙtitatiua in te q̄ tu non sis maior: et cū hoc in te est
aliq̄ ꝙtitatiua: qd pono: qꝛ alr ex negaᵗⁱᵘᵃ seqret affirᵗⁱᵘᵃ: ḡ
tu es maior aliq̄ pte ꝙtitatiua tui: prima tm̄ opio est faci
lior et breui⁹ se expediēs: et iō elige quam volueris et c̄.

Circa m ām relatiuorum aduertēdū est.
ꝙ relatiua subie: non ideo dicun
tur subē: qꝛ semp referant subaȝ. i. qꝛ dicēdo
albedo que vr̄ est colorata: relatiuuȝ non
refert aūs supponēs pro suba: sed pro ante
cedēte quod est q̄litas: vt pȝ: sed ideo dicim⁹ qd est relati
uum

uuz subē: qz referat sbm vel añs ꝑ modū substrati ꝛ sbti. ꝛ nō in cōparatione ad aliqđ accñs extraneū. Relatiuū āt accñtia dr referre suū añs semꝑ in ordine ad aliud accidētale ꝛ quale extremū est: vt dicēdo: sor. est albus. q̄lis est plat. ly qualis si recte ɔsiderer hz respectū ad albedinē inherentē ꝛc. ¶ Notandū vlterius ꝙ. P. M. nititur multis argumētis ꝓbare ꝙ nullū daꝛ relatiuū diuersitatis siue sbe siue accidētis ꝛ fundaꝛ pmo sup h ꝙ relatiui fm grāmaticos est rē ante latā rei repñtare. Sed tale relatiuū diuersitatis poniꝛ supponere ꝓ alio ab eo ꝓ quo supponit suū añs: nō ergo vr rei ante late ꝛc. Scđo qz si isti termini: alter: alius: reliqu⁹: ꝛc. ꝛ diuersi ꝛc. essent relatiua diuersitatis: a simili ēt iste termin⁹ differēs esset relatiuū diuersitatis: ꝛ ēt ille diuersus: ꝙ tñ nō poniꝛ. Ista argumenta in rei veritate sunt euidentia ꝛ difficilia ꝛc. ¶ Saluādo tñ opinionē cōem ꝓ nūc possumus dicere ad pmū sicut ēt dicit apolinaris in fine tertie q̄ōnis sup⁹ po^m suaꝑ in solutione q̄rū pncipalia eiusdē. s. ꝙ relatiuū diuersitatis nō iō dr relatiuū ꝑ pmā nām ꝛ rōnē suā: sed magis: qz includit relatiuū idētitatis: qđ est tale ꝑ pmaz rōnē ꝛ nāz: vt pz: dōo. aliqs hō currit: ꝛ alter disputat. i. alter ab illo q currit disputat i qua resolutiōe hr relatiuū idētitatis ꝛc. ¶ Ad scđm vr difficile multū in totum satisfacere neqz ɔsonū vr id qđ a qbusdā satis friuole dr: ꝙ nō iō tales termini diuers⁹ ꝛ diuersus positi sunt esse relatiua: eo ꝙ iportāt diuersitatē eēntialē ꝛ specificā: ꝛ qz h idē pōt ēt dici de istis terminis ali⁹ ꝛ alter ꝛc. imo ly aliđ in caplo de dña poniꝛ a porphyrio denotare diuersitatē specificā: vt pz intuenti. ¶ In sūma id idē qđ dr respectu alicui⁹ istoꝝ quo ad diuersitatē essentialē vl accidētalē pōt ēt dici de aliis si recte īspicias. ¶ Dicas ergo ꝓ nūc ad tale argumētū ꝙ ille terminus diuersus ꝛ dñs: non sō ponunꝛ relatiua: qz nō ēt cōi mō loq̄ndi hñt referre sicut alia relatiua: si tñ q̄rat rō diuersitatis: dicaꝛ ꝙ illa nō facile assignari pōt. Immo ꝙ argumētū vr euidētius concludere. ¶ Aduerte ēt circa pmā regulā qñ dr ꝙ relatiuū sube diuersitatis ꝛ relatiuū possessiōis nō supponūt ꝓ eo ꝓ quo suū añs: naz illud vr falsum: dōo. n. duoꝝ ɔ̄dictorioꝝ vnū est verū ꝛ reliquū falsum: ly vnū. supponit ꝓ vtroqz duoꝝ ɔ̄dictorioꝝ. ly aliud aūt supponit ad minus ꝓ vno istoꝝ: ḡ falsum est dicere absolute ꝙ nō supponat tale relatiuū ꝓ eo pro quo suū añs. ¶ Pro illo solet cōiter dici ꝙ relatiuū sube diuersitatis ꝛc. nō supponit ꝓ eo ꝓ quo suū añs. i. nō verificaꝛ ꝓ eo ꝓ quo suū añs ꝛc. sed aduerte ꝓ illo ꝙ in rei veritate relatiuū diuersitatis nō supponit p̄cise ꝓ eodē vel ꝓ eisdē oino: vt dōo hō currit: ꝛ ali⁹ disputat: ly hō suppōit ꝓ hoie p̄nti: nō aūt ꝓ eisdem hoib⁹ suppōit: sz ly alter ꝓ quolibz hoie p̄nti altero ab aliquo hoie determiato q currit: vñ lz ly alter supponat ꝓ altero ab eo determinato hoie q currit: nō tñ supponit ꝓ illo determiato hoie q currit: aliđ. n. ē supponere ꝓ altero ab eo q currit: ꝛ aliđ est supponere ꝓ eo q currit: vt pz intelligēti: vñ ɔcediꝛ ꝙ relatiuū diuersitatis tuz sua suppōne: tū ēt sua ɔnotatione importat: q̄ ēt iportat suuz añs: fm tñ exigentiā vbi: vt pz diligēter ɔsiderāti: vñ lz i exēplo assignato ly alter nō supponat absolute ꝓ hoie q currit: ɔnotat tñ eū: sed aliud ē ɔnotare aliqđ: ꝛ aliđ supponere ꝓ illo vt sepi⁹ est declaratū. Ista oia q̄ dicta sunt optimū habēt fundamētū: ꝛ iō sunt diligēter aduertenda ꝛc. Dicas ergo ꝓ regula ꝙ relatiuuz diuersitatis sbe supponit ꝓ alio ꝛc. i. vificaꝛ ꝓ alio vel saltē denotaꝛ vificari ꝓ alio ꝛc. nō tñ sic dico ꝛ declaro: qz credā ꝙ tale relatiuū semꝑ supponat p̄cise ꝓ eodē vel ꝓ eisdez pro quo vel qbus suū antecedēs: qz assero hoc esse falsum vt pri⁹ sed iō qz supponit ꝓ aliquo ꝓ quo qđlz suū añs: vel saltē h vplimū accidit: vt pz discurrēdo. ¶ Neqz obstat Pe. Man. dōo ois hō currit ꝛ qlibz ali⁹ disputat: nam ꝓbat ipse ꝙ posito ꝙ ois hō curraret ēt vificeꝛ ꝓ qbus suum añs ꝛc. Dico ego ꝙ in p̄dcā ꝓpōne ꝛ in casu ly alius denotaꝛ verificari ꝓ alio hoie ab eo q currit: ꝛ iō ꝛc. ¶ Circa scđam regulā notādū ꝙ ista idiget limitatiōe: nā non est veꝝ fm verā opionē ꝙ relatiuū idētitatis nō possessiuuz semꝑ supponat ꝓ eo ꝓ quo suū añs: nā dōo chy^a intelligiꝛ ꝛ illa currit: tale relatiuū ꝓ nullo suppōit: qz nullū est supp^m illi⁹ relatiui respectu isti⁹ vbi est ꝛc. et dōo hō est asinus ꝛ ille disputat: tale relatiuū ꝓ nullo supponit: qm respcū isti⁹ vbi disputat tale relatiuū nullū supp^m hz nullus. n. est hō q sit asin⁹: qđ qdē reqriꝛ ad h ꝙ aliud sit supp^m talis relatiui: qñ referat añs in ordie ad aliud extremū. et iō. P. M. ponit talē ɔ̄nē ꝙ añte verificato ꝛ ꝓ aliquo supponēte relatiuū supponēs supponit ꝓ eo ꝓ q̄ suū añs ꝛc. et hoc p̄sertim hz vitatē respectu affirmatiue ꝓpōnis: qz in negatiuis nō est incōueniēs ꝙ añs ꝓ nullo supponat: ꝛ tñ relatiuū sic: vt dōo antixp̄s nō est: ꝛ ille currit: nō extēdo vlteri⁹ hāc mām: sed ꝓ istis oib⁹ videas q̄ dicit. P. M. in tractatu supp^m in p̄ ca° de relatiuis: qz illa subtilr dicta sunt ꝛc. ¶ Pau. tñ ve. visus est tenere ꝙ dōo chy^a intellr et illa ē: ꝙ tale relatiuuz supponat: qz vult ꝙ ēt dōo: chy^a est: ꝙ ly chy supponat vt vr exp̄sse tenere in illo sophismate: dia fenix ē: hāc tñ opionē non teneo: sz magis adhereo alij opioni recitate. ¶ No^m vlterius ꝙ dr in 2° ꝙ tale relatiuū supponat hñdo re^m ad aliđ extremū: nā hoc nō est veꝝ absolute qñ est in eadē cathegorica: 2° ēt alio°: de quo faciā mentionē in seq̄nti caplo. ¶ Nō ēt in fine toti⁹ regule qñ daꝛ ex^m de relatiuo reciproco ꝙ subiūgiꝛ h silr dicaꝛ de ista: hō hñs filiū diligit illuz. Id exē^m nō vr ad ꝓpositū: qz ly illū nō est relatiuū reciprocū. ¶ Sz dicas ad h exēplū solū pōiꝛ pp silitudinē de referre singula singulis: ꝛ iō cū iā h dixissz ɔ̄ relatiuo reciproco subiūxit h aliđ exē^m ɔ̄ ly illū rōne silitudinis assignate ꝛc. ¶ Aduerte circa regulā qñ dr ꝙ relatiuū idē p̄itatis accñtis supponit sp ꝓ sili vl eq̄li illi ꝓ q̄ suū añs: nā illa rel'a patiꝛ multiplicē istātiā. Pria qz dōo sor. ē albus q̄lis est antixp̄s: vl ꝛ talis ē ātixp̄s: tale relatiuū nō supponit ꝓ sili vel ꝓ eq̄li ꝛc. quū sor. ꝛ ātixp̄s nō sunt sil' nec erūt vt pono: silitudo aūt ꝛ eq̄litas nō cadūt nisi iter extrema sil' exñtia. ¶ Neqz dicas sicut qdā dicunt ꝙ pp hāc rōnē assignatā ꝓpō esset falsa: dato ēt ꝙ sor. sit albus ꝛ antixp̄s est alb⁹: nā nō est veꝝ ꝙ talia relatiua reqrant silitudinē extremoꝝ: h idē ēt asserit Pe. M. in capi. ꝓbationis isti⁹ termini differt ꝛc. 2° patiꝛ instātiā regula dōo tu es alb⁹: ꝛ talis itellr chy^a: nō suppōit tale relatiuū ꝓ sili vl ꝓ eq̄li ꝛc. vt pz. tertio ēt ɔ̄ regulā argr: qz dōo sor. est alb⁹ q̄lis ē ipsemet: nō supponit relatiuū ꝓ sili vel pro eq̄li ꝛc. sz ꝓ eodē ꝓ quo suū añs. ¶ Similia ēt argumēta procedunt suo mō. ɔ̄ quartā regulā: naz dicēdo sor. est albus: ꝛ aliusmodi intellr chy^a: vel intellr ipsemet: non supponit tale relatiuū ꝓ dissimili vl in equali ꝛc. ¶ Pro istis ergo relatiuis nota ꝙ hñt veritatez solū respectu vbi de p̄nti nō ampliari ꝛ nō aliunde distracti. Intelligendo primū ꝙ supponat pro sili vel eqnali ꝛc. et sic cessant duo p̄^a argumēta. ¶ Contra aūt tertium argumētum nō ꝓcedit: qz pōt ɔcedi ꝙ sor. est ɔsimilis sibi ipsi et silr quecunqz res existens: et nō vz argumentū: supponit pro eodē ꝓ q̄ suū añs: ḡ ꝓ sili: vt pz. Scđa ēt regl'a q̄ ē q̄rta l ordine est itellīda vt pri⁹: addēdo tñ vl ꝓ eo ꝙ denotaꝛ eē vel intellr esse dissil'e vel ieq̄le: ꝛ si plz. potes ēt hāc p̄ticulaz addere p̄^e regule lz nō asserā ꝙ illa sit neccia quū sine illa possit euitari arg^m ɔ̄ illā: vt pz ꝛc. quā p̄ticulaz addo pp talē ꝓpōnē: sor. ē alb⁹: ꝛ aliusmodi ē ipsemet: tale relatiuū nō supponit ꝓ dissimili: vt pz: sed supponit ꝓ eo qđ denotaꝛ eē dissimile: sor. n. hz rōnē duoꝝ extremoꝝ talis

cõparationis. ¶ Neq; dicas limitãdo regulas q̃ ille intelligunt̃ p̃ sili vel dissimili eq̃li vel ineq̃li vel p̃ eo qd̃ denotat̃ esse vel intellr̃ esse aut ⁊c̃. sil'e vel dissil'e equale vl' inequale: q: ille intells' nõ satisfacit p̃ tali istantia: soz. est albus: ⁊ talis ẽ ãtixp̃ĩ dicũ tale relatiuũ: neq; pro sili aut eq̃li ⁊c̃. neq; p̃ eo qd̃ intellr̃ vel denotat̃ esse vel ⁊c̃. esse sil'e vel equale ⁊c̃. Ista oĩa patẽt diligẽter cõsiderãti ⁊c̃. ¶ Circa ẽt regulas istas notãdũ q̃ ẽt ille itellecte vt p̃us nõ hñt veritatẽ absolute s̃m opionẽ Pe. M. nisi aliõ addatur: dĩcẽdo. n. soz. est alb⁹ qualis est chymera. Tale relatiuũ nõ supponit p̃ aliquo cũ nulla chy'sit: ergo nõ pro simili ⁊c̃. ⁊ iõ s̃z talẽ opionẽ op̃z addere supradictis: dũmodo tale relatiuũ suppõat. Pau. tñ ve. (vt notaui p̃us) non tenet talem opinionem: ⁊ ideo ⁊c̃.

In secundo capl'o circa p̃mã regulaz aduerte q̃ ẽt illa h̃z itellũ s̃m opionẽ Pau. ve. q: s̃m Pe. Mã. oporteret addere: dũmõ relatiuũ supponat. ¶ Circa scd̃am regulã p̃ter p̃dicta aduerte qñ dĩ q̃ oẽ relatiuũ idẽtitatis sub̃e in eadẽ cathegorico ⁊c̃. supponit eodẽ mõ ⁊c̃. nã id vĩ esse falsũ: dicẽdo. n. aliqs hõ diligit oẽz suũ filiũ: ly suũ vĩ supponere añte supponẽte determinate: ⁊ sic vĩ de multis aliis dõni: ⁊ in rei veritate vĩ p̃cedere ꝯ regulã. ¶ Diceret tñ Pau. q̃ tale relatiuũ in exemplo supponit d̃terminate: q: significat resoluẽdo q̃ aliqs hõ diligit alicui⁹ hoĩs oẽm filiũ: reciprocãdo tamen ⁊c̃. sic ẽt dicẽdo. soz. diligit oẽz suũ filiũ: supponit ly suũ s̃z regulã ⁊ s̃z eã discrete: resoluit̃. n. in hãc: soz. diligit sortis oẽz filiũ. ¶ Sz tñ id fundamẽtũ est multũ difficile: naz non vz argumẽtũ: hoc includit añs vel id ꝯnotat sic supponẽs vel sic: g̃ ⁊ relatiuũ sic supponit: iõ ⁊c̃.

¶ Circa tertiã regulã aduerte q̃ illa non vĩ vera: q: alr̃ sequeret̃ q̃ talis ꝯsiliis esset vera: aliqs hõ est viuus si ille est mortuus: q: ẽ relatiuũ in diuersa cathegorico ⁊ refert añs supponẽs ꝯfuse tñ ⁊c̃. significat: g̃ q̃ aliqs hõ ẽ viuus si iste hõ q est viuus est mortuus: iõ ⁊c̃. sili mõ dicas de istis: aliqua p̃põ est v̊a si ipsa ẽ falsa: iõ ⁊c̃. ¶ Pro istis. tenẽt aliq q̃ tales sint vere ⁊ volunt q̃ talis scd̃a ẽt h̃eat veritatẽ respectu ꝯditionalis: ⁊ hãc opionẽ tz Pe. Mã. in tractatu suppõnũ in 2° cap° de relatiuis: hãc etiã eadẽ tz pau. in 3° dubio 4° q̃nto p̃ncipali. Tisber tñ in tractatu relatiuoꝝ tz q̃ respectu note ꝯditionis regl'a non habeat veritatẽ. ¶ Aduerte ẽt circa regulaz q̃ s̃m Pet. Mã. dĩ̃o. oĩs hõ est aĩal et illud est rõnale: ly illud nõ refert in ordine ad hoc totũ oĩs hõ: sed solũ ad ly hõ. Ita q̃ significat oĩs hõ est aĩal: ⁊ illd̃ aĩal qd̃ ẽ hõ ẽ rõnale. Ita q̃ absq; signo vult fieri relationẽ: nõ aũt cum signo: ⁊ sili mõ dicas de aliis hmõi ⁊ hãc opionẽ tz i vltimo ca° suppositionũ relatiuoꝝ. Tisber tñ i tractatu relatiuorũ visus ẽ tenere cũ Pau. i illo loco. ¶ Circa quartã regulaz nota q̃ ẽt illa nõ h̃z veritatẽ s̃m vnã opionẽ respectu note ꝯditiõis: vñ dĩ̃o. soz. est alb⁹ si ipse est niger: vbi relatiuũ referat añs q̃ supponit discrete in ordine ad aliud extremũ: talis p̃põ ẽẽt ꝯcedẽda: ⁊ nõ solũ ipsa: sed ẽt ifinite alie q̃n sil'es. ¶ Pau. tñ ve. ⁊ P. Man. tenẽt vt. s̃. notatu tales p̃põnes esse v̊as: q: 2⁹ vult q̃ relatiuũ q̃nq; referat habẽdo respectũ ad totã cõpõne añtis: aliqñ aũt habendo respectũ ad alteꝝ extremũ ⁊ nõ ad totã cõpõnez: ⁊ silr̃ mõ diceret respcũ note disiũctiõis: puta dĩ̃o: antixp̃s est vl' ille erit: ly ille nõ refert añs in ordine ad aliud extremũ: q: tũc illa p̃põ ẽẽt falsa: vt p̃z: q̃ tñ vĩ dẽre cõcedi: s̃z Pau. ve. s̃m cõem expõnẽ nõ vz itelligẽdus illo mõ nã solet cõiter exponi regula q̃ qñ relatiuum refert añs supponẽs determiate vel discrete: tũc h̃z respect⁹ ad totã cõpõnẽ añtis: qñ aũt refert añs supponẽs distributiue: tũc h̃z respect⁹ solũ ad alteꝝ extremũ: ⁊ nõ solet limitari regl'a magis respectu vni⁹ note q̃z ali⁹: s̃z de istis nõ ẽ magna vis: s̃m. n. vnã opionẽ potes dicere q̃ regl'a respectu note ꝯdõnis ⁊ disiũctiõis ñ h̃z vlr̃ v̊itatẽ: s̃z solũ respectu note copulatiõis: s̃m aũt opionẽ aliã potes dicere q̃ regula ẽt respectu taliũ notaꝝ itellr̃. Et tũc rñ° ad argumẽta ꝯ h̃ s̃m suã exigẽtiã ꝯcedẽdo vel negãdo ⁊c̃. ¶ Circa sextã regulã ⁊ vltimã aduerte q̃ in rei veritate h̃z debile fundamẽtũ: nã quotiẽscũq; relatiuũ ponit̃ i p̃põne ⁊ refert aliud añs siue supponens mãlr̃ siue p̃sonalr̃ exercet illud qd̃ h̃z ab ipõne sp̃ãli: ⁊ iõ semꝑ sic supponẽs supponit p̃sonalr̃ ⁊ nõ mãlr̃: neq; vz si dicas q̃ relatiuũ referẽs añs supponẽs mãlr̃ ẽt mãlr̃ supponit: q: aut supponit p̃ añtis mãli sigñato: aut saltẽ illud cõnotat: q: aliud est h̃ sigñatũ eẽ mãle añtis: aliud aũt est esse tale respectu relatiui: vnde ꝯcedit̃ q̃ in aliquo casu id qd̃ ẽ significatũ mãle añtis est significatũ formale relatiui: ⁊ iõ de tali regula nõ m̃ltũ curo: dicũ illã asserã carẽ euidẽti fũdamẽto ⁊c̃.

¶ Capl'm ampliationum.

Circa mãm ampliationũ ꝯsidera q̃ necessitas ponẽdi ampliationẽ fuit p̃p saluare m̃ltas p̃põnes eẽ veras que s̃z modũ cõez loquẽdi ꝯceduntur: vñ posito q̃ nũc aliqd sit albũ qd̃ nũq̃ ãplius erit album: sed nigrũ: talis p̃põ: albũ erit nigrũ: in tali casu ꝯceditur a cõi mõ loquẽdi: qd̃ tñ nõ fieret nõ data ãpliatõe: ⁊ vbi aliqua res nũc nõ ẽẽt alba: s̃z aliqñ ẽ alba ⁊ p̃pea est nigra: tũc ẽt talis p̃põ ꝯcederet̃ ⁊c̃. ¶ Vlteri⁹ nota p̃ declaratiõe diffõnis ampliatiõis q̃ solet cõiter poni talis distinctio q̃ aliud est significare: aliud ꝯsignificare: ⁊ aliud vltra ꝯsignificare. Ista oĩa declarant̃ respectu isti⁹ v̊bi: curro: sigat. n. cursũ: ꝯsignat aũt t̃ps p̃ñs cõnotãdo illud: q: ꝯsigat cursum in t̃pe p̃ñti. ¶ Vltra cõsignificare aũt respectu illius v̊bi est cape illud non p̃ significato aut respectu t̃pis: qd̃ ꝯsigat: sed capit̃ vltra tale t̃ps: vt dicẽdo soz. curret: ab illo v̊bo curret ampliat̃ ille termin⁹ soz. pro illo qd̃ est vel erit soz. ita q̃ illud v̊bũ curret ampliat̃ vltra suã ꝯsignificationẽ: q: ꝯsignificat t̃ps futurũ: ⁊ tũ ẽt capis illud p̃ t̃pe p̃ñti: sub disiunctione tñ ⁊c̃. ¶ Dicamus illo p̃supposito q̃ oĩs ãpliatio est acceptio termini vltra ꝯsignificationẽ v̊bi ⁊c̃. i. vltra diam t̃pis quã importat tale v̊bũ ⁊c̃. ¶ Nota vlteri⁹ q̃ recte dĩ t̃palr̃ sumpti: q: in p̃posito nõ est: cura d̊ acceptiõe termini p̃ significato formali aut mãli: ⁊ silr̃ de suppõne distributiua aut determinata ⁊c̃. q: de istis determinatũ est supi⁹: sed i p̃posito q̃ro de acceptiõe termini q recipit v̊bũ ⁊ t̃ps v̊bi. ¶ Aduerte ẽt q̃ notãter dĩ in diffõne v̊bi p̃ncipalis vel p̃ticipij eiusdẽ: q: a v̊bo scd̃ario non sumit̃ ampliatio: vñ dicẽdo soz. q fuit albus est currens: ly soz. est ampliatur lz in tali p̃põne ponat̃ illud v̊bũ fuit: hoc aũt p̃uenit i q: id est scd̃ariũ: ⁊ notãter dĩ vel p̃ticipij: q: a p̃ticipio sũpto cũ v̊bo supplente vicẽ verbi sumit̃ ãpliatio: vñ dĩ̃o: adã est mortuus ly adã ampliat̃ ab hoc toto est mortuus: q: hoc totũ equalet vni v̊bo ampliãti: quo q: caremus saltem quo ad nomen diuersiõ supplem⁹ p̃ hoc v̊bũ sum cũ p̃ticipio: solẽt. n. dicẽ grãmatici q̃ v̊ba passiua sepe supplemus per p̃ticipiũ ⁊ v̊bũ subiuũ. Ita q̃ ego teneo hoc p̃ diffõnis declaratiõe q̃ qñ dĩ vel p̃ticipij eiusdẽ intelligit̃ de p̃ticipio correspondente verbo ampliatiuo vel de p̃terito vel de futuro cuius loco vtimur p̃ticipio tali ⁊c̃. ¶ Sz ꝯ illa est difficultas: nã dĩ̃o chymera est imaginabilis. ly chymera ampliat̃ vt p̃z et nõ a verbo nec a p̃ticipio cũ ly imaginabilis nõ sit p̃ticipiũ. ¶ Pro quo diligenter habeo aduertere q̃ in rei veritate arg͂m vĩ p̃cedere de virtute sermonis: sed tñ sensus diffõnis est bonus: vnde in ista mã tene hãc ꝯnem: q̃ oĩs ampliatio simpliciter est a verbo ⁊ si nõ a v̊bo quãdoq; sit: est tamẽ ab aliq sumpto equalente v̊bo quo vtimur rõne v̊bi: tales enim

termini imaginabile possibile intelligibile generabile ꝛ
alij cōiter ꝯñles ponunt esse termini v̄bales: vt pꝫ. Istō
declaraui satis supius de pricipio: nūc āt dico vlteri⁹ ꝙ h
totū est imaginabile: aut potest ꝛ sic de alijs hmōi qñ po/
nit ampliare ponit illa de cā: qꝛ equalet vni ampliatiuo
v̄bo: qō qꝛ nobis ignotū est: iō vtimur tali cōplexo: ꝛ iō
diffō sic ē intellit⁹ vltra ꝯsignificationē v̄bi vl' pricipij eius
dẽ: adde vel alicuius supti ꝑ equalēte v̄bo vel pricipio.
¶ Neqꝫ credas ꝙ in illa chy⁹ est imaginabilis: ꝛ in illa
chy⁹ erit imaginabilis: vtrobiqꝫ a toto illo cōplexo ē ima
ginabilis sumat ampliatio: hoc idē ēt pꝫ in illa: antixp̄s
est mortu⁹ ꝛ antixp̄s erit mortuus: qꝛ alia ē ampli° I vna
ꝛ in alia: ꝛ ꝑ illa pꝫ ꝙ rōnes. P. M. nō multū ꝓcedūt: qꝛ
tenēdo ꝙ nulla det ampli° dic ꝙ in illa ꝓpōne adā ē mor
tuus: nulla est ampli° qꝛ illud v̄bū ē nō ampliat ꝛc̄. dico
ego ꝙ ampliatio nō est a tali v̄bo ēēꝫ ab hoc cōplexo est
mortuus: vide cap^m ꝓpriū illius: ꝛ ꝯsidera oēs eius rō/
nes ad opp^m ampliationis quas ꝑ te ipm poteris solue/
re dicto poti fundamēto. ¶ Cōsidera ēt i illa mā ꝙ apol/
linaris tꝫ ꝙ ois ampli' fit respectu disiūcti cuius vna ps
est h verbū subintū sum: es: est: alia aūt ps est v̄buꝫ id vel
equalēs v̄bo vt ṗus notaui a quo sumit ampli° vñ dōo.
chy⁹ est imaginabilis ampliat: ly chy⁹ ꝑ eo qō est vel ē ima
ginabile eē chy⁹: ꝛ sic suo° dicas de alijs: ꝛ ꝑ h tenebo ego
in seq̄ntib⁹ ꝯ m'tas reg'las positas a pau. ¶ Difficultas
ē in ista mā vtrū ampliatio possit fieri copulatiue: copula/
tim: aut disiūctiue sic fit disiūctim. ¶ Pro q̄ dicas ꝙ non
nā si cop° ampliaret staret i casu ꝙ duo ꝯdictoria essent sil'
falsa aut v̄a: vt ponē° ꝙ sor. fuerit ꝯtinue alb⁹: nūc aūt nō
sit in rex nā: tūc ista duo eēnt sil' falsa. sor. fuit alb⁹ sor. nō
fuit alb⁹. ¶ P. in ampliatiōe dꝫ v̄ificari qñqꝫ talis ꝓpō ꝑ
vna pte qñqꝫ aūt ꝑ alia: nō aūt sp ꝑ vtraqꝫ: sꝫ vbi amplia
ret copu° regreret: v̄ifica° vtriusqꝫ ptis: vt pꝫ: ꝛ ꝑ eādē
cām ampli° nō est ꝑ copulatū: ēt pp aliō: qꝛ ponē° ꝙ sor.
sit alb⁹ ꝛ nūq̄ ampli⁹ erit alb⁹ ꝛ currit: tūc in casu talis eēt
falsa. sor. alb⁹ curret: si copulatim ꝛc̄. vt pꝫ: ēt nō disiūcti/
ue ampliat: qꝛ i casu p̄ ō sor. q nūc nō sit ꝛ ꝯtinue vsqꝫ nunc
fuerit albus illa duo ꝯdictoria eēnt sil' v̄a. sor. fuit albus
sor. nō fuit alb⁹: pma est manifesta. scōa aūt sic v̄ificatur:
id qō ē sor. nō fuit albū: vel id qō fuit sor. nō fuit albū cu
ius disiūctiue pma pars est v̄a: ꝛ tñ suum ꝯdictoriū est fal
sum. s. id qō est sor. fuit albū: qꝛ illo dato seq' sor. esse: vt
pꝫ: ideo ꝛc̄. ¶ Quādo aūt termin⁹ est infinitus vel nega
tiuus q ampliat: tūc nō incōuenit ꝙ amplieꝫ copulatiꝫ: qꝛ
ex quo ampliat disiunctim ꝑ negōnē ꝓpositā ꝛ disiunctū
tal'r negatū equalet copulato de ptibus oppositis vt cōi
ter ponit. iō respectu talis termini negatiui ampliatio est ꝑ
aliqd equalēs copulato ꝛc̄. nota bñ oia: qꝛ multū deser/
uiunt ꝛc̄. ¶ Circa pmā regulā nota ꝙ illa de v̄tute ser/
monis est falsa: qꝛ tūc seq̄ret ꝙ dōo chy⁹ fuit itell'a ꝙ tūc
ly chy⁹ ampliaret ꝑ eo qō est vel fuit chy⁹ ꝙ fm est vt pꝫ
ꝛ dōo ātixp̄s fuit futurus ly antixp̄s ampliaret ꝑ eo qō ē
vel fuit antixp̄s qō sil'r est falsum. ¶ Dōm ꝙ regula hꝫ
itelligi sic. ois termin⁹ supponēs a pte añ respectu v̄bi ō
ptō vel pricipij eiusdē ꝛc̄. nō aliūde distracti ꝛ nō ampliati
ad istū sensuꝫ ꝙ si ēt de ptīti nō ampliaret ampliat ad sup/
ponēdū ꝑ eo qō ē vel fuit ꝛc̄. ꝛ sic cessat ar^m de i° ꝓpōne
chy⁹ fuit intell'a: qꝛ tale v̄bū distrahit: vt pꝫ: ꝛ sic suo° di/
cas de alijs silib⁹ ꝛc̄. ¶ Simili° limitanda est 2ª reg'a ois
terminus supponēs a pte añ respectu v̄bi de futuro vel
pricipij eiusdē nō aliūde distracti nec ampliati ad istū sen/
sum ꝙ si esset nō ampliaret i ampliat ad ꝯponēdū ꝑ eo qō ē
vel erit: ꝛ sic cessat ar^m de istis: adā erit ṗterit⁹ i chy⁹ ē in/
tell'a ātixp̄s poterit esse. ¶ Difficultas ē circa istas duas
rel'as dōo antixp̄s erit ṗterit⁹: adā fuit futurus quō am
pliat ly antixp̄s ꝛ ly adā. ¶ Pro qb⁹ dicas ꝙ ly antixp̄s
ampliat ꝑ eo qō est vel erit ṗteritus antixp̄s: ly adā ꝑ eo
qō est vl' fuit futurus adā. Ita ꝙ in p° hꝫ respect⁹ aliquo°
ad tp̄s ṗteritū: qꝛ ly antixp̄s ampliat ꝑ eo qō ē vel de quo
aliqñ ē vex dīe ꝙ fuit: ꝛ sic suo° respectu tpis futuri in 2°
dōni ꝛc̄. ¶ Circa 3^m regulā nota ꝙ i° nō est v̄a q̄ ad ptē
illā qñ di ꝙ a pte post ēt termin⁹ ampliat: ꝛ per h ēt false it
oēs alie regule seq̄ntes q̄ ad cōsimilē ptē. Vñ aduerten/
dū est ꝙ nūq̄ termin⁹ seq̄ns v̄bū ampliat ab i° v̄bo ṗcedē/
te. Pmo qꝛ terminus seq̄ns v̄bū sp seq' nām ipsius v̄bi.
Scōo qꝛ si aliq̄s talis termin⁹ ampliaret disiūctim hoc eēt
qꝛ qñqꝫ disiunctim illud v̄ificat ꝑ vna pte qñqꝫ ꝑ alia: sꝫ
termin⁹ seq̄ns v̄bū si mō verificat ꝛc̄. sp verificat fꝫ exi
gentiā illius v̄bi ṗcedentis a quo regit ꝛc̄. nūq̄ aūt fm
aliā ptē disiūcti ꝛc̄. id pꝫ discurrēdo p oia ꝛc̄. si g̃ ita ē nul
lo mō dōm est terminū postpositū ampliari ꝛc̄. ꝛ hoc idē
assero ō oib⁹ alijs regulis sequētib⁹. ¶ Circa q̄rtā regu
laꝫ notato h de termino a pte post ꝛc̄. ꝙ nō ampliat: nota
ēt ꝙ illō v̄bū pōt. a pte añ ampliat terminū: qꝛ qñqꝫ talis
terminus verificat ꝑ eo qō est ꝛ nō ꝑ eo ꝙ pōt i qñqꝫ ꝑ
eo ꝙ pōt ꝛ nō ꝑ eo ꝙ est: de 2° clax ē exē^m: qꝛ dōo antixp̄s
pōt esse albū verificat ly antixp̄s ꝑ eo ꝙ pōt: nō āt ꝑ eo
qō est. De i° aūt vī difficilius ponere exē^m ponendo ꝙ tñ
sit de fcō ois hō: tūc capta i° ꝓpōne: tens ois hō pōt curre
re vel eē sor. verificat ly ois hō ꝑ eo qō est ois hō: nō aūt
ꝑ eo ꝙ pōt esse ois hō: cū nihil possit eē ois hō: vt pꝫ de
mēte hisberi in 4° pncipali sophismatiōe: ēt i alio exē° dica
mus gr̃a argumēti ꝙ a. lignū sit nūc albū: ita ꝙ nūq̄ am
plius possit esse albū ꝙ tñ poterit esse nigrū: vt hꝫ admit
ti ad imaginabilē: tūc dōo h albū poterit fore nigrū ꝛc̄.
ly albū sil'r stat ꝑ eo qō ē albū: nō aūt ꝑ eo qō pōt eē al/
buꝫ: vt pꝫ in casu. ¶ Circa aliā ptē regule de termis ꝯti
nētibus in bilis ꝛ in bile ꝛc̄. nota ꝙ nō est vex ꝙ oēs illi
amplient ꝑ eo qō est vel pōt esse: qꝛ dōo chy⁹ est imagi/
nabilis vl' mons aureus ē itellis nō ampliant illi termi/
ni ꝑ eo qō ē vl' pōt eē: vt pꝫ: ꝛ iō melius est dicere ꝙ illi
termini ampliant ꝑ eo qō ē tale vl' pōt esse ꝛc̄. fꝫ exigen
tiam talis termini ꝛc̄. vñ dōo chymera est imaginabilis
ly chy⁹ ampliat ꝑ eo qō est vel imaginabile est eē chyme
ra: silr̃ dicendo dicas mons aureus est intelligibilis amplia
tur ly mons aureus ad supponēdū ꝑ eo qō est vel est in
tellecte esse mons aureus ꝛc̄. Pau. intelligit regulam de
talibus termis nō excedētibus politatem: ꝛ tūc excludit
istos terminos imaginabile intell'e: ip° tñ opio gñalior est
ꝛ satisfaciēs pro oibus talibus terminis ꝛc̄. ¶ Circa q̄n
tam regulā no^m ꝙ ēt illa est falsa quo ad ptē de termio
postposito vt notaui ṗus in alijs: ꝛ ē facile videre ꝙ ta/
lis terminus a pte añ ampliat ad supponēdū pro eo qō
est vel incipit vel desinit ꝛc̄. qꝛ qñqꝫ disiunctum verificat
pro vna pte qñqꝫ pro alia: hoc aūt ꝓbare non est diffici/
le. ¶ Circa sextaꝫ regulā aduerte ꝙ illa peccat in multis
primo vt alie de termino postposito: qꝛ nō est vex ꝙ illa
ampliat vt prius ꝛc̄. Scōo qꝛ non vex est ꝙ talia verba
ita large ampliant a pte añ: primo qꝛ in istis verbis non
est necessariū ꝙ ꝯtineat illud verbū pōt: vt pꝫ de istis in/
telligo cognosco ꝛc̄. et nō est vex ꝙ amplient ꝑ eo qō est
imaginabile ꝛc̄. qꝛ talia verba de qb⁹ fit mentio in regu/
la dicūt actū nō aptitudinē. ¶ P. sequeret ꝙ dū asinū in
telligo hoiem intelligeres. vbi ēt nullū cōceptum forma
res de hoie: neqꝫ ēt de re q̄ est hō: istud ēt ꝙ sequatur de
duco: nā asinū intelligendo illud qō ē vel pōt vel est ima/
ginabile esse hō intelligo g̃ hoiem intelligo: teneo ergo
hāc ꝯnēꝫ respectu 6° regule ꝙ talia verba amplient ꝛc̄. fm
exigentiā verbi: vt dōo rosa cognoscit ly rosa ampliat ꝑ
eo qō est vel cognoscit ꝛc̄. dōo aūt a. ꝓpō scitur esse vera
ly a. ꝓpō ampliat ꝑ eo qō est vel scituꝫ est esse. a. et sic di
cas de alijs suo mō. Ita ꝙ disiunctū dꝫ esse respectu ver/

bi subiui ꝛ v̄bi ꝑncipalis a quo sumit ampli⁹: nō aūt oꝫ aliud sumere in tali disiūcto: vt ēt notaui superius: vñ po sito casu ꝙ aliquā cerā itelligā sub ꝯceptu rose tūc ista ē v̄a rosam itell'o: q2 id qd̄ est vel itelli'r esse rosa itell'o: veri ficat aūt disiūctū ꝓ eo ꝙ intelli'r esse ꝛc̄. nō ꝓ eo qd̄ est: vt pꝫ: ꝛ tūc in casu ēt illa est v̄a: cerā itell'o q2 illud qd̄ ē vel itelli'r esse cera itell'o: verificat aūt ꝓ eo qd̄ est cera: nō āt ꝓ eo ꝙ intelli'r: vt pꝫ. ¶ Difficultas est vñ sit ꝙ ampli⁹ sp sumat a pte vna disiūcti v̄bū subiuū de p̄nti. ¶ Ad hanc r̄ndēt aliq ꝙ hoc iō ē: q2 ois ꝓpō v̄a de ptō relinqt vnā verā de p̄nti: ois āt ð futuro ēt hēbit vnā veram de p̄nti. ¶ Sꝫ illa opio i mītis peccat. ꝓ q2 suū dictū ē falsū: nā in talib⁹ soꝛ. fuit tātus q̄ztus pla. soꝛ. fuit ita alb⁹ sicut ci cero fili'r soꝛ. icipit esse tātus q̄ztus est cicero: ꝛ mītis alijs ꝯsilib⁹: nulla corr̄ndet de p̄nti ꝓpō: vel saltim hoc nō est necessariū: vt pꝫ itelligēti. ¶ Scd̄o q2 nō satisfacit quo ad tales ꝓpōnes: chymera intelli'r: vl' modus aureus fuit cognitus: q2 talia v̄ba nō includūt v̄bū subiuū respectu cui⁹ dēat v̄ificari termin⁹ sp ꝛc̄. hoc tñ dictū suū plimꝫ hꝫ v̄itatē: ꝛ forte ipsi dicerēt ꝙ rōne illoꝝ ꝓ qb⁹ verū est dictū āpliata est regula postea ēt ad alia ꝛc̄. ¶ Meli⁹ tñ est dicere vt dixi in ꝑmo ꝙ āpliatio i disiūcto includit ver bū subiuū ad saluādū cōeꝫ mo^m loquēdi ꝛc̄. ¶ No^m ēt ꝙ ꝑter regulas positas a pau. solū ēt ab alijs poni alias re gulas. s. ꝙ ille t'min⁹ necīo vel de necessitate ꝛ alij ēt ꝯsil'es āpliāt ꝓ eo qd̄ est vel erit vel fuit si v̄bū sic reqrat esse: vt dd̄o aliqd creans de necītate est deus ly creās supponit āpliatiue ꝓ eo qd̄ ē vl' erit creās: ꝛ sic dicas de alijs ꝯsili bus suo mō: hoc notaui ne credas ꝙ exēplū positū a Pe. Mā. capl'o ꝓp2io sit inane q̄ñ. s. exēplificat de istis: ali qd creans de necessitate nō ē de⁹: ꝛ oē creans de necītate est deus ꝛc̄. ¶ Cōsidera vlterius ꝙ nō est sumēda libera āpliatio a v̄bo: sꝫ oꝫ aduertere vtrū aliq̄ sit ðterminata re spectu cui⁹ sit sumēda āpliatio: vñ dd̄o cras canzelarius ꝑdicabit: ly cāzelarius nō āpliat ad supponēdū ꝓ eo qd̄ est vel erit absolute: sꝫ solū pro eo qd̄ est vel erit cras ꝛc̄. ¶ Aduertēdū vlterius ē ꝙ q̄ñ sumēda ē āpliatio a pri cipio vel alio termio sili mō debem⁹ cauere ꝙ inter v̄buꝫ ꝛ tale p̄cipiū nō cadat aliqs termin⁹ nō ampliatus: vñ lꝫ in illa adā est mortuus. ly adā supponat āpliatiue: nō tñ in illa: adā est hō mortu⁹ pp interpōneꝫ illius termini hō: sili'r dicēdo: chymera est aliqd̄ imaginabile: mons au reus est aliqd̄ cognoscibile: aut adā est hō futurus: i nul la istaꝝ sbm āpliat. ¶ Notādū p̄terea ꝙ dicēdo oē futu rū est: oē imaginabile est: oē pos'e ē ꝛc̄. in nulla istaꝝ subm ampliat: aut ab illo ampli' sumit: tenēdo ꝙ ly futurū ꝛc̄. sit subm: opꝫ. n. ad hoc ꝙ talis termini amplient ꝙ vniā tur cū verbo cadente supra illa ꝛc̄. ꝛ ꝯñr ꝯ multos teneo predictas propositiones esse veras: ideo ꝛc̄.

¶ Cap. appellationum.

Circa capl'ꝫ appellationū: nota ꝑ̄ ꝙ ap pellatio ꝛ āpliatio cōueniūt in h̄ ꝙ vtraq3 est acceptio termini triplicis sum pti ꝛc̄. Dīnt āt q2 āpliatio ē acceptio termi ni vltra ꝯsignificationē v̄bi ꝛc̄. appellatio āt hꝫ respectū ad v̄bū: nō tñ dico ꝙ sumat termin⁹ appel lans sp' hꝫ sigñationē v̄bi ꝛc̄. q2 dd̄o itelli'r chy^a: nō appel lat ly chy^a t̄ps ꝛc̄. sed solū illud itelli'r. Aliud est appellare v̄bū: ꝛ aliud appellare t̄ps ꝛ ꝯsignificationē verbi. ¶ Pro appellatione t̄pis nota ꝙ nō ois appel^o: icludit appella tionē t̄pis: q2 dd̄o vt ꝑus: intelli'r chy^a ꝛc̄. vel cognoscitur rosa ꝛc̄. tales termini appellāt: ꝛ tñ nō t̄ps appellant: vñ ꝑ appellare t̄ps in ꝓposito intell'o terminū sumi ꝑm cōsi gnificationē v̄bi vel ꝛc̄. puta dd̄o hō currit. ly hō appel lat t̄ps: ꝛ supponit solū ꝓ eo ꝙ est ꝛc̄. sꝫ dicēdo cognoscit rosa. ly rosa nō appellat t̄ps: q2 supponit ꝓ eo ꝙ cogno scit rosa: nō aūt ꝓ eo qd̄ ē: ꝛ iō lꝫ i oi appellatiōe icludat oīa t̄pis ꝛ ei⁹ ꝯsigñatio: ꝛ ibidē nō sit āpliatio vt dd̄o: in tellīgit chy^a: ibi tñ ē respect⁹ ad ꝯsigñationē v̄bi nō abso lute sꝫ cū determiatione ad p̄cipiū: q2 suppōit ꝓ eo ꝙ ē itelli'm chy^a: id tñ nō ē appellare t̄ps: vt sup'⁹ nōui. ¶ Cir ca regulas ꝓ appellatiōe t̄pis: nota ꝙ ille nō intelligunt de v̄bo nō āpliato ad istū sensū ꝙ si sit de p̄nti nō ampliat ꝛ nō aliūde distracto aut a p̄cipio aut ab alio t'mio ꝛc̄. q̄re aūt iste p̄ticule ponunt pꝫ intuēti. ¶ Pro appellatio ne āpliatiōis aduerte ꝙ illa nō ē ponēda pp h'nā appel lare est restringi ꝛ determinari a v̄bo: āpliari aūt ē exce dere rōne ꝯsigñationē v̄bi vl' ꝛc̄. ꝛ nō restrigi ab illo. Re stringi āt ꝛ nō restringi sūt ꝯdictoria. Et iō pp rōnē hanc teneo nō dari talē appellationē: q2 vnū ē ðstructio ali⁹ il la oia patēt diligēter ītuēti. ¶ Ex illo loco hēs id qd̄ su peri⁹ notaui in ca⁹ āpliationū. s. ꝙ t'min⁹ seq̄ns v̄bū nūq̄ꝫ ampliat a v̄bo illo ꝑcedēte cū appellet nāꝫ illi⁹: teneo. n. vt ꝑus ꝙ t'min⁹ sequēs v̄bū sequat nāꝫ v̄bi: qd̄ sub alijs v̄bis ē appellare illō. ¶ Pro appellatiōe forme: no^m ꝑ̄ ꝙ nō teneo cū pau. i hoc q̄ñ inuit ꝙ termin⁹ postponit v̄bo ꝯcernēti actū mētis āpliat: ꝛ tñ cū h̄ appellet illō sic pau. aūt dixi de āpliatiōis appellatiōe. ¶ Et no^m vlteri⁹ ꝙ ꝑm pau. opꝫ dicere ꝙ respectu termini seq̄ntis v̄bū ꝯcernen tis ꝛc̄. Duplex est appellatio ꝑma est appel^o āpliationis alia āt appellatio for^e. Ista oia patēt ꝯsiderāti totū illius ꝓcessuꝫ. Neq3 obstat si dicas ꝙ pau. respectu taliū v̄boꝝ nō facit mētionē ð appellatione āpliationis ex alijs. n. di ctis seqtur v̄itas dicti mei. ¶ Nō 2° ꝓ ista mā ꝙ in rei ve ritate recti⁹ est dicere cū Pe. Mā. ꝙ ista appellatio que ponit a pau. eē forme ē rōnis. Vñ aduertēdū ꝙ ꝑter ap pellationē t̄pis dat duplex appel^o vna for^e: alia aūt rōnis Appel^o for^e al'r diffiniēdo q̄ꝫ diffiniat pau. ē acceptio ter mini ꝓ sigñato suo formali respectu alicui⁹ v̄bi vel p̄ici pij ꝑcedētis ꝙ ðnotat illū terminū v̄ificari ꝓ m̄ali sigñ to for̄ali ꝯiuncto. Declaro diffōnē exēplo dd̄o: tu videbis papā: nō solū supponit ly papā: ꝓ eo ꝙ ē papa appellā do tale t̄pus: ꝛ sꝫ supponit ꝓ eo ꝙ erit papa: ꝓ t̄pe ꝓ quo videbit a te sili mō dd̄o: tu dices ꝓpōnē verā. ly ꝓpōnes veraꝫ appellat formā: q2 supponit ꝓ illo qd̄ erit ꝓpō v̄as sed non absolute sꝫ ꝓ t̄pe ꝓ quo dicet a te: ꝛ sili'r dicas de istis tu ptrāsibis a. spaciū: tu leges h. lectionem: respectu oium taliū v̄boꝝ est appellatio for^e. Vñ p̄t poni ista ꝙ ꝙ ois termin⁹ postposit⁹ v̄bo nō ampli^o ad bonū sensum re ctus ab l^o ꝛc̄. dū mō nō sit v̄bū substātiuū sum: es: ē: facit appellare formā: illa patēt ex exēplis datis: ēt discurrē do ꝑ oia alia. ¶ Notāter dico nō āpliatiuo: q2 dd̄o anti xp̄s poterit eē alb⁹: ly antixp̄s nō supponit ꝓ eo qd̄ erit albū ꝓ t̄pe ꝓ quo poterit eē ātixp̄s: vt pꝫ itelligēti. Dd̄o ēt tu itelligis chy^m ly chy^m nō supponit ꝓ eo qd̄ ē chy^a ꝓ t̄pe ꝓ quo itelli'r a te: vt sati pꝫ: ꝛ sili'r dicas ð alijs talib⁹. ¶ Dico vlteri⁹ notant dūmō nō sit v̄bū substātiuū: q2 di cēdo albū ē nigrū nō supponit ly nigrū ꝓ eo ꝙ ē nigrum ꝓ t̄pe ꝓ q ē albū. ¶ Alia āt ē appel^o rōnis ꝛ ē illa quā ap pellat pau. appellationē for^e: ꝛ ē q̄ñ termin⁹ accipit pro suo sigñato ꝑm ꝓp2iū ꝯceptū illi⁹ ꝛ h̄ denotat dēre fieri a verbo ꝑcedēte ꝯcernēte actuꝫ intell'o vel voluntatis ꝛc̄. vt dd̄o tu intelligis chymerā ly chymeram appellat rōneꝫ q2 denotat ꝑ tale verbū intelligis ꝙ intelligis aliqd per ꝓp2iū ꝯceptū chy^e: sili mō dd̄o tu cognoscis rosaꝫ: tu vis aurum: tu desideras bonū. ꝛ sic de alijs hmōi ꝛc̄.

¶ Sequitur capl'm de probationibus terminorum.

Circa mām ꝓbōnum terminorum. ad uerte p2io ꝙ q̄ztum spectat ꝓpo^o nr̄o. duplex est terminus mediat⁹. s. ꝛ ime diatus: imediatus adhuc ē duplex: q2 qdā est imediat⁹ a p2ori ꝛ est ille qui nō includit

aliud superius vel cōius nec resolubilis est in aliū priorē: et tales sunt termini trāscēdentes: vt ly ens ly aliqd et c. non.n.resolui pnt in conceptus priores et c. vt p3. Et pōt di ci de vbū substātiuū.sum.es.est.ē imediat' a priori qm est pura copula: nō.n.resolui pt i aliū actū priorē: vt p3 intuē ti. Quidā āt est termin' imediat' a posteriori et ē singula ris termin' ex̄ns pnomen vel aduerbiū solū qm demōia tiue simplr sumptus quo nō ptingit terminū notiorē bře Ille aūt a posteriori oz imediat' q pōt in se alios conceptus priores ptinere et i illos resolui: vt demřando. sor. p ly hoc tale pnomē pt resolui i conceptū hois. aialis. sbe. corpis en tis et c. ❡ Terminus aūt mediatus est i'q cū nō sit a po steriori notissimus in pposito est pbabilis p aliū termi nū: tales āt sūt multiplices: qr qdā sunt exponibiles: qdā āt officiabiles: et qdaz descriptibiles: qdā p cām pbabiles: qdā vo resolubiles. ❡ Faciēdo ḡ mētionē in p ca' de re solubilib' termis: et nō adhuc de oib': qr nō de vbo q̄ztū spectat pposito nro: qr termin' resolubilis est terminus cōis qui nō est vbū aut discretus nō demřatiuū pnomē ex̄ns vel aduerbiū aut demonstratiu' sumpt' cū aliquo alio termino: resolubili quo ptingit terminū notiorem a priori repire eādē rē significātē p quā pōt concludi. Do exē plum istoꝝ: vt ly hō. ly sor. ly hoc albū: vñ l3 pnomē de mōstrandū p se sūptū nō sit resolubile: ipm tñ sumptū cū alio termio pt qñcūq3 resolui: vt dōo hoc albū currit: h3 sic resolui: hoc currit: et hoc est hoc albū: ḡ hoc albū cur rit. Ista tñ resolo nō fit p respcū ppōnis: s3 respcū termi ni additi. ❡ Dico notāter supi' q nō est vbū: qr de resolo ne vbi nō curo in pposito. ❡ Et notāter dico q nō est de monstratiuū pnomē vel aduerbiū: qr aliqs est termin' demřatiuus absq3 aliq̄ termio supius q est resolubilis: vt talis. q̄ztus. tātus et c. ❡ Scdo3 q̄sdā tñ nō op3 addere: ly vel aduerbiū: qr talia aduerbia: tūc: nūc et c. sunt adhuc resolubilia. De h dicā aliqd i seq̄ntib'. ❡ Ulteri' aduer te q ē vna max'i illa mā q a termio p aut situalr aut vir tualr tali pbabili ē ichoāda ppōnis pbatio: et iō l3 syll'a resolutori' possit fieri in q̄libz figura: vt notaui circa mā3 syllo'ꝝ: tñ in pposito solū est cura de tali in tertia figura: qr in scda aut in pma figura formalr talis syll'o h3 verā q pmissaz aut saltē vnā cui' pmus termin' adhuc resolu bilis est: et iō ne vlterius fiat resolutio recti' est arguere i 3a figura vt resoluēdo hāc: hō currit: sic arguā: h currit: et hoc est hō: ergo hō currit: nō āt sic arguā in prima figu ra: hoc est currēs: et hō est hoc: ergo et c. vel sic in scda fi gura: currēs est hoc: et hō est hoc: ergo et c. et hoc pp assi gnatam rōnē: hoc dico pp faciliorē doctrinā l3 forte i op positū posset teneri. ❡ Ex pdictis poss3 dici q quosdam q pticularis ppō indefinita et singulari sine ppōne de monstratiuo iō dicir esse resolubiles: qr pbant p termios notissimos a potiori: et nō solū: qr ita placeat: de aliis p pōnibus alio' pbabilibus nō est necesse q pbent p ta les termios notissimos: vt p3 discurrēdo: et iō merito ta les ppōnes vocant resolubiles. ❡ Nota tñ q de indefi nita: particulari: singulari: loqmur i pposito s3 cōez opi nionē: qr s3 Pet. Man. aliq̄ est ppō idefinita q̄ nō est re solubilis vt illa: tñ hō est aialis: silr aliq̄ pticularis et singu laris: ppō cū dat nō resolubilis: vt illa: aliqs hō pter sor. currit: vel incipit aliqs asinus esse: silr dicēdo incipit sor. esse nulla illaꝝ: vt p3 est resolubilis: cū apud eū prie due sint pticulares et tertia singularis. Et nō credas q ois in definita et c. s3 cōem opionem sit resolubilis. Ista.n. ppō pote est sor. currere est indefinita: et tñ nō est resolubilis silr dicas de aliis hmōi. Pau. ergo itelligit de his ppō nibus q̄ hnt terminū pmū nō modalē: sed nomē resolubi le et c. et qr subm pponit vbo et est pmi' termin' et c. ❡ No ta ēt circa ptē de pnoie pluralis numeri q pōt pbabilr

sustineri talis 3 q ois ppō indefinita: pticularis: vel sin gularis p talis nisi hns subm diuisiue tēu3 est pbabilis p suas singulares et nō resolubilis pmo loco: vñ capta il la ppōne: duo hoies currūt: h3 pbari p suas singulares vt prius. ❡ Sed respectu isti' ppōnis est spālis difficul tas: qr tūc assignādo mediū peteret pn' aut saltē pteritū ess3 oino idē formalr cū subi to: vt p3 arguēdo: ille cur rit et ille currit et ille et c. et isti sunt oēs isti: ergo et c. i quo medio p3 intētū. ❡ Pro quo dicas q tales ppōnes pnt inferri absq3 tali medio: vñ v3 optime arg' hoc: ille cur rit et ille currit et c. ḡ isti currūt: semp demōstrando eosdē. ❡ Posui tactā pditionē pp Pe. Man. pcedētē in tracta tu suppositionū tales ppōnes: duo hoies sunt vnus hō: tres asini sunt vnus asinus et sic de aliis quas non posset recte pcedere si resoluerent: nā in resoluētibus pnomen demōstratiuū d3 vniformiter et eodē mō accipi. s. aut col lectiue aut diuisiue i ambabus: sed tūc vna resoluētium esset falsa: vt p3: tenēdo aūt diuisiue scda eēt falsa. ❡ De pnoie autez pluralis numeri vt hus hnte subm collecti ue tenet ūtteneo q resolubile sit: et tūc ois illa p qbus sup ponit tale sbm habēt rōnem vnius suppositi si recte ad uertat: vñ duo hoies per se trahunt nauim: collectiue te nendo ly duo sic resoluitur: hee trahunt nauim et h sunt duo hoies: ergo et c. In quibus resoluentibus p3 q pno men tale supponit p illis tāq3 pro vno supposito: et non solum hec habent veritatē respectu signi pticularis aut alius cōsilis: sed ēt respectu vlis collectiue sumpti: vnde illa ppositio: oēs apli dei sunt duodecim: tenendo ly om nes collectiue resoluit et nō exponit subm: l3.n. suppo nat pro pluribus: tñ pro illis supponit tāq3 pro vno sup posito: et sic habet resolui: hec sunt duodeci et h sunt apo stoli dei: ergo et c. et illa ppō tunc non est vlis: vt etiam de clarabitur in sequēti caplo: sed est idefinita resolubilis. Equiualet.n. isti: entia apli dei sunt duodecim: ergo et c. ❡ De ppōnibus hūtibus sbta pditionata copulata vel disiuncta est spālis difficultas in sequēti capitulo. ❡ De ppōne aūt indefinita negatiua etiā teneas pclōnē hanc q qñ subm supponit p aliquo tūc d3 resolui: sed si subie ctum talis ppōnis nō supponit tunc d3 pbari per suum pdictorium vt chymera nō est. ❡ De aduerbiis t3 etiam Pau. q aliqua illoꝝ possunt resolui p sua demonstrati ua aduerbia vt p ly nunc aut p ly tūc et c. aliq tñ dicūt q etiā illa talia tunc et nunc et c. sunt resolubilia per prono men demonstratiuū: vt sic dicēdo: tūc tu eris sic resoluit in hoc tu eris et hoc est vel erit tunc: ergo et c. ❡ Sed pos sumus tenere cum Pau. sicut ēt t3 Pet. Man. in capitu lo de syll'o expositorio q talia sūt imediata aduerbia ne q3 predicta resolutio vr conueniens. eo q in secunda re soluente: si recte cōsideremus: op3 ly tunc teneri noiali ter: qd nō expedit rōne diuersi modi significandi nomis et aduerbii: et q istud oporteat p3: qm dicendo et hoc est vel erit tunc: vbi vere: ly tunc i resolueretur ibidem vere noialiter tenebit: vt p3 diligenter consideranti: ideo et c. ❡ Fundamētum tñ hoc pap cōcludit: qr ēt sm pdictam opionē resoluēdo hanc: aliqñ tu curris per ly: tunc op3 sumere in secūda resolutiōe ly aliquādo noialiter: vt sic: tūc tu eris et tūc est vel erit aliquādo: ergo et c. vbi p3 q i scda resoluente ly aliqñ noialr tenetur: iō et c.

Circa ppōnē illam: aliquo maiori te et quolibet mi nori te tu es minor: ita q hoc totū te et quoli bet minori te regatur ab illo ablatiuo maiori in quo sen su manifesta est pclo: si autez ly quolibz minori te regere tur ab illo noiatiuo minor tūc esset falsa: vt p3. ❡ Sed si arguas p pm sensum: qr tūc seqret q quolibet minori te tu es minor: arguendo a toto copulato ad alteram par tē et c. ❡ Dicat ad hoc q arg' in multis peccatet primo

qꝛ variatur regimē:nā in ꝓpōne q̄ est añs ly quolibꝫ ⁊c̄.
regit̄ ab illo ablatiuo maioꝛi:in ꝯñte āt ad qd̄ tu arguis
regit̄ ab illo noīatiuo minoꝛ. ¶ Scd̄o peccat argumētū
qꝛ dato ꝙ diuersitas regiminis nō faceret ꝯñaꝫ malam
adhuc argm̄ nō valeret:qꝛ argueret̄ a copulato ad ptem
ꝓcedēte termino distributiuo cōparatiuo:respcū aūt ta/
lis termini argm̄ nō vꝫ:qꝛ nō sequitur:tu differs ab hoīe
⁊ hoīe ⁊ ab asino:ergo tu differs ab hoīe ꝑ sigᵐ distribu/
tiuū. ¶ Alia āt rō assignat̄ a qbusdā:qꝛ.s.nō arguit̄ a cō
pulato qd̄ sit totū vnū extremū:qd̄ vꝫ regri:sed istud est
friuolū:qꝛ tūc nō esset rō quare valeret argumētū hoc:tu
vides sōꝛ.⁊ plato.ergo vides soꝛtē. ¶ Preterea qñ dici/
mus ꝙ non valet argumentū:tu differs ab hoīe:⁊ ab asi
no:nō assignamus hāc rōnem:sed aliā supioꝛē. ¶ Circa
octauā nonam ⁊ decimaꝫ ꝯclōnes nota ꝙ in illis oībus
subiecta resolubiliter tenentur ⁊ non modalr̄:⁊ ly qd̄ in
illis positū tenetur relatiue ⁊ non coniunctiue ⁊c̄.

Circa caplm̄ ꝓbationibus de ꝓpōne vli nota prio
ꝙ de ꝓpōne vli affirmatiua est intelligēdū sꝫ
cōem opionē:nā fm̄ Pet. M. tales ꝓpōnes:totus hō ē
aliqd:infinitus nūerus est:incipit oīs hō currere:oīs hō
ꝓter soꝛ.currit:⁊ alie cōsiles sunt vl'es que tūc nō habēt
exponi mō tacto in illo caplo:sꝫ alio mō ꝓbant̄ vt pate/
bit in sequētibus. ¶ Nota scd̄o ꝙ nō semꝑ secūda expo/
nēs dꝫ sumi cū illo termio nihil:qꝛ nō vꝫ argumētū:ppl's
currit:⁊ nihil est populus quin illud currat:ergo oīs po
pulus currit.naꝫ posito ꝙ vnꝰ populus currat ⁊ nō plu
res est añs verꝫ ⁊ ꝯñs falsū:illa.n.est vera:⁊ nihil est po
pulus qn illud currat.qꝛ sua ꝯdictoꝛia est falsa:aliquid ē
populus qd̄ nō currit:qꝛ ex ipsa sequitur populū esse ali
quid:qd̄ est falsum cuꝫ sit aliqua ⁊ nō aliqd.⁊ iō illa vni
uersalis negatiua dꝫ sumi cū hoc disiūcto nihil vel nulla
vt sic dicat̄ formalr̄.populus currit:⁊ nihil vel nulla sūt
populus quin illa ⁊c̄. Ita ꝙ qñ tale subiectuꝫ vlis affir/
matiuē supponit ꝓ aliquo vere vno:tūc ꝓbatur per ly
nihil.quādo autē supponit ꝓ aliquo aggregato qd̄ non
est vere vnū.tūc ꝓbatur ꝑ ly nl'a ⁊c̄. ¶ Aduerte vlteriꝰ
ꝙ isti termini.qualislibꝫ.quātuslibꝫ.exponūtur expōne
ptinēte ad hoc caplm̄ lꝫ Pau. de illis nō faciat mētionē.
Ista enim ꝓpō.qualislibet suba est corpus. cuius subm
distribuit̄ solū ꝓ suba quali.sic exponit̄. Aliqualis suba
est corpus:⁊ nō est aliqualis suba qn illa sit corpus.ḡ ⁊c̄.
silr̄ illa ꝓpō.quātalibꝫ suba est visibilis.cuiꝰ subm distri
buitur solū ꝓ sba quāta.sic exponitur.aliquāta suba est
visibilis:⁊ nō est aliquāta suba quin illa sit visibilis.ꝫ er/
go ⁊c̄.et sic dicas de aliis hmōi ꝓpositionibꝰ ꝺterminatꝫ
ab aliquo tali signo. ¶ Cōsidera ēt ꝙ nō isto mō habeat
exponi oīs ꝓpō hñs sbm simplex determinatū a tali si/
gno oīs vel oēs ⁊ nō ab alio:qꝛ nō oīs talis est vlis:vñ il
laꝫ ꝓpō.oēs apostoli dei sūt duodecim tenēdo ly oēs col
lectiue nō hꝫ exponi.sꝫ resolui.vt ēt dixi in caplo.ꝓcedē/
te.vñ nō est vlis:sꝫ indefinita saltēꝫ virtualr̄.vt ēt ꝓbaui
ibideꝫ.⁊ iō de illa et de aliis silibus dicas vt prius:ꝙ nō
sunt exponibiles. ¶ De ꝓpōnibus hñtibus sbꝫ obliqui
casus est subtilis difficultas.vult.n.Pet.Mā.ꝙ dicēdo
cuiuslibet hoīs asinus currit.distribuat̄ ly asinus:⁊ eq/
polleat illa ꝓpō illi.quilibet asinꝰ hoīs currit.vult ēt ꝙ
ly asinus teneat̄ a parte sbi:eo ꝙ ly hoīs obliqui casus
nō pōt reddere suppoᵐ illi v̄bo currit. ¶ Sꝫ ꝯ hāc opio/
nē arguit apolliar i vltia qōne suarū suppōnū circa finē
ꝓbando ꝙ ly asinus nō possit distribui ab illo signo cu/
iuslibet:eo ꝙ cū sit ly asinus recti casus nō pōt ꝺtermina
ri ab aliquo adiectiuo.nisi etiā si recti casus:⁊ iō non pōt
cōcoꝛdari tale sigᵐ in obliquo cū illo recto ⁊ esse determi
natio ꝑncipalis eiusdem. ¶ Et si dicas ꝙ per idē argᵐ.
dd̄o.quilibet asinus hoīs currit.ly hoīs nō distribuitur.
¶ Dicat̄ ꝙ nō est silitudo:qꝛ cuꝫ obliquus regat̄ a recto
nō aūt ecōuerso pōt obliquus determinari a recto. nō āt
rectus ab obliquo. Alia ēt argumēta adducit ibidē. sed
ꝑ te videas ibidē ⁊c. ¶ Tenet ḡ ꝺterminationē hanc.qꝛ
si dicēdo.cuiuslibet hoīs asinus currit.ly hoīs asinus sit
sbm ⁊ distribuat̄ solū illa pꝰ hoīs. Dicit ꝑmū.s.ꝙ totum
illud sit sbꝫ ꝓp argumētū Pe. Man.s.ꝙ tūc nō possꝫ red
dere suppositū illi v̄bo currit. Dicit 2ᵐ.s.ꝙ nō distribuat̄
ly asinus ꝓp argᵐ adductū cōtra Pe. Man. ¶ Alij vo/
lunt insequēdo opionē Pau. vene. in illo loco ꝙ ly asinꝰ
teneat̄ a parte ꝓdicati ⁊ mouent̄ illa rōne:qꝛ si totū illud
esset sbm:sequeretur ꝙ illud signū nō posset determina/
re totū illud sbm ꝓpter diuersitatē casus.totū enim sbm
habet rationē casus recti:vbi totū sit sbm:sequeret̄ etiaꝫ
ꝙ ly asinus ⁊ ly currit.supponerēt determinate:sicut di/
cendo.video oēm hominēꝫ esse aīal.ly aīal nō distribuit̄
ꝓpter illud signū omnē qd̄ ad intra sabm ⁊ nō determi/
nat totū illud.sꝫ tñ cōtra istos est rō Pe. Man. de suppo
sito respectu v̄bi. Rōnes ēt istoꝝ nō ꝯcludūt ꝯ apollina
rem.qꝛ sicut cōcedūt ꝙ tenēdo ly asinus a parte ꝓdicati
cōfundit̄.ita etiam tenēdo a parte subiecti hoc dicā pos/
se fieri.⁊ nō valet rō qñ dꝛ ꝙ ly cuiuslibet nō pōt esse de/
terminatio subiecti:qꝛ oporteret ꝙ esset in recto cū totū
subiectū recti habeat rōnem:qꝛ dico ꝙ argumētū solum
cōcludit ꝙ non sit determinatio distributiua totius sub/
iecti.⁊ adiectiuum huius totius subiecti. Dico enim ꝙ
aliquod adiectiuum potest esse adiectiuum partis sub/
iecti et non alius sequētis.⁊ tunc ex hoc non sequitur ꝙ
nō sit aliquo mō determinatio totius illius cōplexi:licet
non distribuat vel adiectiuet.hoc dico propter apollina
rem euidentem opinionem tenētē. ¶ De ꝓpositionibus
habentibus subiecta conditionata copulata vel disiūcta
tenēt plurimi ꝙ possint tota illa esse subiecta:quādoqꝫ
autem vna pars posset teneri a pte subiecti:alia autem a
parte predicati. ¶ Sed cōtra hoc scd̄m teneo ego cōclu
sionem hanc:quā etiam innuit Tisber in illo sophisma/
te.omnis propositio vel eius contradictoꝛia est vera.s.
ꝙ semper tale copulatum teneatur ex parte eiusdem ex/
tremi et nunqꝫ vna pars teneatur vnius extremi. ⁊ alia
ex parte alterius extremi. ¶ Et si dicas cōtra hoc ꝙ tūc
talis propositio est semper falsa.omnis homo vel asinus
est asinus. ¶ Dicatur ꝙ non.nam dico ꝙ sit talis ꝓposi/
tio dicitur esse vera debet exponi per exponentem nega
tiuam in qua preponatur illi termino (quin) totum disiū
ctum:vt sic.nihil est homo quin illud vel asinus currat.
modo patet ꝙ talis nota (vel) disiungit relatiuum ⁊ illuꝫ
terminum asinus.dicitur enim quin illud vel asinus ⁊c̄.
vbi habetur expresse disiunctio de ly. illud.et de ly asinꝰ.
non autem de ly homo vel de ly asinus:licet verum sit ꝯ
relatiuo referente ly homo:et sic dicas suo modo de aliis
⁊ ideo quando dicitur ꝙ potest teneri collectiue aut di/
uisiue.intelligo ego sic ꝙ illud quod isti dicunt collecti/
ue sit quando tale totum copulatum ⁊c̄. ponitur in ne/
gatiua exponente ex pte subti.quando autem dicunt di/
uisiue teneri intelligo ego quando in negatiua exponen
te tale totum sequitur ly quin. Exemplūꝫ primi.nihil est
homo vel asinus quin illud currat.manifeste disiunctuꝫ
tenetur a parte subiecti. Exemplum secundi:nihil est ho
mo quin illud vel asinus currat.in qua disiunctum com
positum ex illo relatiuo illud.⁊ ly asinus tenetur a par/
te predicati. Tales ergo propositiones sunt distinguēde
vt ꝑus notaui. Pro illo vide Tisberum in sophismate al
legato.⁊ in illo.omnis homo ⁊ duo homines sunt tres
homines.⁊ in illo.esse verum et deum esse differunt:lꝫ ta
men non in totum teneam cum eo. ¶ Sed quo ad hoc
conuenio cum eius dictis.ꝙ talis propositio. omnis ho.

mo vel asinus est asinus. sit concededa in sensu composi/
to intelligedo sensum copositum fieri ponedo totum dis/
iunctiu in negatiua exponete a parte predicati. Ista oino
patet diligeter intuenti. ¶ De ppositionibus negatiuis vni/
uersalibus teneas coclusione hanc q qn subm supponit
pro aliquo existete. tuc pbat talis negatiua p suas singu
lares sumedo debitu medium pportionatu. qn aute pro
nullo supponit hz tunc pbari per suum odictoriu. Ex q
inferas fundametu multarum ppositionu que conceduntur
a Pau. in logica magna. s. nihil et chymera sunt fratres.
nihil et asinus sunt hoies. nihil et mons aureus differunt
et infinite alie cosimiles. pbant enim per suum otradicto
rium. ¶ Circa prima coclusione. omne q fuit est. aduerte
q oino illa est cocededa p fundametu habitum in tracta
tu suppositionu3. na3 ab illo verbo est sumitur supposi/
tio totius illius subiecti. omne qd fuit. Ita q supponit p
omni tali qd est ens qd fuit. Et sic cessat argm si arguas
sic. omne qd fuit est. Ada3 fuit ergo ada est. Cosequetia
no valet. q2 minor o3 esse talis. Ada3 est aliquid qd fuit.
ergo Adam est. et sic op3 dicere q singulares istius sunt
ille in quibus solu3 demonstrant res existens que fue/
runt. ¶ Si aut queras que vna est correspondens singulari
bus in quibus demonstrant res que fuerunt et no sunt.
¶ Dicatur q sunt tales: omne qd est preteritum est distin/
guedo preteritum cotra presens. In quo sensu ppo est ma
nifeste falsa per fundametu phabitu. ¶ Teneo ego q et
ille ppones sunt ocedede. oe qd est imaginabile est. om/
ne qd est possibile est. oe qd est intelligibile est. et etia no
solu iste: sed et ille alie. oe imaginabile e oe. intelligibile e
oe possibile est. tenedo illos terminos imaginabile intel
ligibile. possibile. substatiue a pte subiecti. ¶ Et si dicas
q valet argm hoc. omne imaginabile est. chymera e ima/
ginabilis: ergo chymera est. Rndet vt prius q minor d3
esse talis. chymera est aliquod existes imaginabile et que
si sic sumatur facit aña falsum. ergo et c.

Circa caplm officiabilium. aduerte pmo q illa est supplēda nullo termino mediato pcedēte. qd
dico: q2 illa. sor. scit hoiem currere. est resoluēda: cu3 a p
termino fit ichoada ppōnis pbatio. verūtñ facta resolu
pma hz officiari. et iō quelibet talis in qua terminus mo
dalis vel cocernens actū mētis determinat et c. est officia
bilis mediate vel imediate: aut saltem includit aliquam
ppōnem sic pbabilem. qd dico q2 ista ppositio. tñ sor.
scit hoiem currere. neq3 mediate neq3 imediate hz officia
ri: includit tñ vnā que hz sic probari et c. ¶ Nota scdo q
in minori volēdo habere formalē modum officiādi. et ex
tali modo inferendi ppōnē op3 sumere in scda offician/
te cu3 illo vbo significat terminū signantē suppositu3 il/
lud respectu cuius sumit ppō. si aliquid tale fuerit tale
dearticulādo. p3. dicēdo. sor. scit hoiem currere. sic offi/
ciatur. hec ppositio est scita a sor. hō currit que adequa/
te sorti significat hoiem currere. ergo et c. ¶ Silr tu cre/
dis regem sedere sic officiatur. hec propō est credita a te
rex sedet que tibi adequate signat rege3 sedere. ergo et c.
Cā aūt istius est. q2 aliter in casu officiantes essent vere.
et officiata falsa. pono aūt q credas firmiter hāc ppōnē
rex sedet. signare hoie3 eē. signet tñ illa vt solet. et cū hoc
tu dubites rege3 sedere. tūc in casu ille due officiātes es/
sent vere. hec est credita a te rex sedet que adequate signi
ficat regem sedere. et tñ illa officiata est falsa. tu credis re
gē sedere. ¶ Silr ponitur in casu q tu scias hoiem cur/
rere. credas tamen illā ppōnem homo currit significare
papā sedere adequate. q signatum dubites. tunc in casu
hec est tibi dubia. hō currit. que adeqte signat hoie3 cur
rere. et tñ illa est falsa. dubitas hoiem currere. ¶ Sed in
oibus illis sic sumēda est officiās ppō que tibi signat sic

vel sic et c. ¶ Nota vlterius q solet coiter dici q ab offi/
ciantibus ad officiata3 argm est bonū: et ecōuerso nō val3
nisi cū tali medio. et hec ppō est et c. puta vz argm pōt e
hoiem currere. et hec ppō hō currit est que significat pri
marie et adeqte hoie3 currere. ergo illa est possibilis que
adequate significat hoiem currere et c. ¶ Sed cōtra ego
arguo. psupponēdo q valeat argm hoc. hec ppō e scita.
g est itellecta. quo psupposito pono: sicut satis est pōt q
sor. sciat hoiem currere: nō cōsiderādo tñ d ppōne p quā
scit hoie3 currere. tūc nō val3 argm. sor. scit hoiem curre/
re. et hec ppō hō currit est. ergo hec e scita a sor. q2 in ca/
su posito est aña vera et oña falsu3: q2 val3 argm hoc. hec
est scita a sor. g ab eo est intellecta. qd quidē est falsum. p
casum. cū sor. nō itelligat hāc ppōnē: q2 de nulla tali cōsi
derat. l3 illā habeat in mēte. aliter. n. nō sciret hoiem cur
rere. ¶ Diceret tñ Tisber in illo sophismate. tu scis qc/
quid scis. q ad hoc q ppō sit scita nō est opus q illa itel
ligat et de illa sit cōsideratio: et p hoc fundamētū cōcedit
ipse qsdā oñas in tractatu de scire et dubitare. et et alibi
q sm aliā opionē nō cōcederent: q2 vult q ad hoc q pro
positio sciat non requirat q intelligat et de ea osideret. et
hāc aliā opionē isequunt moderni. ¶ Tenēdo g funda/
mētū hui9 scde opionis. Dico q respectu vbor ocernen
tiū actū mētis ab officiata cū tali modo. hec ppō e que
scita e vl credit a te vl ab alio sm exigētiā significati pro
pōnis et c. ad officiantes argm optimū est. nec que supius
notaui hñt veritatē respectu vbor taliū affirmatiuor et
nō icludētiū negationē. De negatiuis aūt nō ita oino est
dicēdū. q2 ad hoc q tu nescias hoiem currere nō est op9
q tu habeas in mēte hāc. hō currit. q2 vbi nullā talē ha/
beas in mēte illa e va. tu nescis et c. q2 sua odictoria e fl'a.
tu scis et c. vt p3 i casu. et iō respectu taliū vbor negatiuo
rū nō e neciu3 ponere cū illo vbo significat. terminū signi
ficātē suppositū et c. vt dixi i pcedēte notabili: q2 ad infe/
rēdum q tu nescias sortē eē. nō e opus sic sumere officiā
tes hec e nescita a te sor. e. que significat et c. q2 siue sit p/
positio siue nō. pōt vificari ppō ilia. Si aūt volueris po/
nere q nescire dicat actū aliquē cadētē supra ppōnē: tūc
et pdicte pticule reqrunt respectu taliū vbor negatiuor
hoc tñ nō vi neciu et c. ¶ Aduerte et q nō oe vbū ocer
nēs actū mētis facit ppōnē officiabilē. dōo. n. ppō sigat
vl repñtat hoiem currere. nō e officiabilis. et tñ illa vba
(significat. et repñtat) cōiter ponūtur cōcernētia actū mē
tis. ¶ Sz p illo pōt dici q officiātes q attribuunt vbo
ocernēti actū mētis nō attribuunt oi tali. ¶ Sz solū illi
pncipalr qd e affirmatiuū: et qd iportat actū pductū ab
itellectu vl a volūtate. et q de illo pōt pdicari in recto vt
sunt ista scio. credo. volo. dubito et c. possum9. n. ocedere
aliquo mō q itellect9 sic credat dubitat. Similr volūtas
vult et c. s3 respectu vbor q nō pncipalr iportant actū ta
le et c. quor nullū pdicat pprie in recto de itellectu vl vo
luntate nō hz cōsiderare modus talis officiādi vt sunt il
la significat repñtat et c. Dicim9. n. terminū significare: nō
aūt intellectū aut volūtatē. Et sic tenēdo dicam9 q mo/
dus officiandi cōpetit oi vbo cōcernēti actū mētis intel
ligēdo de his mō pdicto. ¶ Preter illa nota q multe p/
pōnes cōceduntur sm talē modum officiandi a Pe. mā.
in porio caplo officiabiliū. s. tu scis te esse. si tu dubitas
te esse. sic. n. officiantur. hec est scita a te tu es. si tu dubi/
tas te esse. que signat te esse: ergo et c. Illa. n. oditionalis
est vera. dato q sic credas. quia si tu dubitas te esse tu es
cum dubitare presupponat esse et c. Similiter illa. tu cre
dis hominem esse asinum: qn non deciperis. sic officiat.
hec est credita a te. homo est asinus. qn non deciperis i q
adequate signat et c. Ita q ly credita cadat supra totum
sequens. et ponēdo q sic credas. illa est vera. Similr tu

scis antixp̄m esse ⁊ deum nō esse. sic officiādo est v̄a. hec est scita a te. antixp̄z esse. ⁊ deus non sūt q̄ tibi sigñat ⁊c. vbi pz ꝙ te sic credēte p̄ma officiana est vera. nam oczur ꝯdictoriū. Antixp̄m esse ⁊ deus sunt. ergo antixp̄m eē ē. quod est falsum. ideo ⁊c. ¶ Simili' habes officiare ꝓpōnes quas ponit Pau. in .x. principali p̄mi dubij ꝗdrature necesse est chymerā esse ⁊ deū non esse. ⁊ illa sil'r cōtingēs est deū esse. ⁊ te nō esse. ⁊ alie cōsimiles. p̄ma .n. ꝓbatur sic. h̄ est necessaria chymerā eē ⁊ deus nō sunt que sigñat ⁊c. scḋa aūt sic ꝓbaᷣ hec est ꝯtingēs deū eē: ⁊ tu ñ esse q̄ adeq̄te sigñat ⁊c. ergo ⁊c. q̄ ꝓpōnes sic officiate sunt v̄e: qḋ pz sumēdo ꝯdictoriū officiantiū ꝓpōnū: vt ēt de alia ꝓpōne pauloante notaui. ¶ Pro istis oibus vide Pau. ve. loco allegato. ¶ Aduerte ēt s̄m Pe. man. ꝙ talis ꝓpō. pōe est chymerā nō esse. nō est officiabilis. ⁊ vult ipse ꝙ talis terminus possibile sit resolubilis. Sed ꝯ hāc opinionē teneo ego. vt ēt cōiter teneᷣ ꝙ talia ꝓpōne alie ꝯsil'es sint officiabiles. neq; vz eius dictū ꝙ ille terminus pōe supponat respectu iiii⁹ verbi ē ⁊ equolleat huic cōplexo aliqḋ pōe. q2 nō valz argⁿ. pōe est sic eē vel sic. ḡ aliqḋ pōe est ⁊c. sicut ēt notaui in tractatu summulaꝝ circa ꝓpōnes ordinatas i tertia figura. ⁊ dico ꝙ dicēdo pōe est ⁊c. hoc totuz equalet vni v̄bo. ⁊ rō Pet. Man. ad oppoⁿ nō conuincit si recte aduertas. vide oia adducta ab eodē loco allegato. ⁊ facile solues per teipsū oēs illius rōnes ⁊c. Et dic ꝙ si hec. pōe est. equalet isti pōt esse. ꝙ tūc eēt falsa. q2 hec. pōt esse ꝙ chymera nō sit valet tm̄ quātū illa ꝙ nulla chymera sit est pōe: ⁊ q2 ly chymera est subm̄ ⁊ ei nihil corrñdet in re est falsa. ergo ⁊ illa. ¶ Ad qḋ posset dici ꝙ non valet ꝯña. nihil ei correspōdet in re. ergo nō est v̄a. q2 illa est vera. vt pz.

Circa capl'z descriptibiliū. ¶ Aduerte p̄mo ꝙ duo sunt modi describēdi q̄ cōpetūt diuersis ꝓpōnibus. pro quo habes notare ꝙ v̄ba ꝯcernētia actū mētis q̄nq; cadūt supra incōplexū qḋ est signū incōplexi. in telligēdo de incōplexo nō includēte v̄bū. q̄nq; aūt cadūt supra incōplexū qḋ est signū cōplexi. ⁊ hoc duob⁹ modis aut .n. est signū cōplexi qḋ est signū alius cōplexi. aut est signū vnius qḋ ꝓprie nō significat aliud cōplexū. Do exempliū oium illoꝝ dicēdo: ego intelligo hoiez. ly itelligo cadit supra hoc incōplexū hoiez. qḋ est signū rei incōplexe. dicēdo aūt ego scio a. ꝓpōne: ly scio cadit supra icōplexuz: qḋ est significās aliud cōplexū: puta significās hāc. deus est. aut aliqz sibi sil'em que postea est signū alius cōplexi. ¶ Sz dicēdo. ego scio adequatū sigñatuz a. ꝓpōnis. ly scio cadit supra incōplexū qḋ lz sit signuz cōplexi nō tñ id cōplexū est signū alius cōplexi. vt pz. ¶ Ista distinctione habita dico ꝙ p̄mus modus describēdi cōpetit ꝓpōni in qua v̄bū cōcernēs ⁊c. cadit supra incōplexū qḋ est signū vnius icōplexi: aut si fuerit signū cōplexi id cōplexuz nō sigñat aliud. vñ illa. ego scio adequatū significatum a. ꝓpōnis. ita hz primo mō describi: sicut ēt illa. ego intelligo hoiem: q̄ñ autem tale verbū cadit supra incōplexū: qḋ est signū cōplexi existētis signū alius cōplexi: tūc ꝓpō includēs v̄bū illud est describēda scḋo mō. vt dicēdo. ego scio a. ꝓpōnem: aut dubito hanc ꝓpōnem. rex sedet ⁊c. ¶ Nota scḋo ꝙ illa ꝓpositio. ego intelligo aliqd sub rōne nō hz vlterius describi. q2 ille termin⁹ aliquid est termin⁹ trāscēdēs nō resolubilis in vlteriorē terminū p̄orē ⁊c. iō dico ꝙ opz addere p̄cise notando q̄ñ dī ꝙ v̄bū cad[i]nz supra incōplexū qḋ est signū incōplexi ⁊c. facit ꝓpōnē describēdā p̄mo mō. illud est intelligēdum dūmō talis terminus possit describi ꝑ vlteriorē terminū priorē ⁊c. ¶ Ex quo loco sil'r cū p̄ori notādo habes inferre ꝙ secūdus modus hz tādē reduci ad p̄mū. vñ dḋo. ego scio a. ꝓpōnem describiᷣ scḋo modo sic. ego scio adeq̄tū significatū a. ꝓpōnis. ꝙ scio adequate significari ⁊c. ergo ego scio ⁊c. Ista aūt describēs p⁹. s. ego scio adeq̄tum sigñatum a. ꝓpōnis. hz describi p̄ modo. s. ego scio aliqd sub rōne qua adequatū sigñatū ⁊c. vbi ponenda ē ges q̄ ad descriptionē. ¶ Nota ēt circa 2ᵐ modū describēdi q2 2ᵃ describens nō vz necessaria. dḋo .n. ego scio adeq̄tuz significatū a. ꝓpōnis: siue addas illā ꝙ scio adeq̄te significari ⁊c. siue nō. vz argⁿ: ergo scio a. ꝓpōnē. nā ly adeq̄tū ⁊ ly a. ꝓpōnis appellāt rōnē. supponit .n. ꝓ adeq̄to significato a. ꝓpōnis put est adeq̄tū sigñatū. ⁊ ēt vt a. ꝓpō. ⁊ iō lz ponaᷣ illa 2ᵃ describēs h̄ solū fit ad maiorē expōnē. nō aūt rōne necessitatis. nā dicēdo ego dubito adeq̄tum sigñatū a. ꝓpōnis. nō ita hz expsse appellatio sicut addēdo illā 2ᵐ ⁊c. ¶ Nota vlterius ꝙ talis modus describēdi nō cōpetit cuilz v̄bo cōcernēti actū mētis quocūq; supro ēt cadente supra incōplexū ⁊c. nā tenēdo cuz Tisbero possum dubitare ꝓpōnē hāc (hō est hō) dato ꝙ nesciā qd demonstreᷣ per ly hoc. ⁊ talis nō est describēda. dubito a. ꝓpōnem. naz illa ē vera. vt pono in casu. ⁊ tñ describens ē falsa. s. dubito adeq̄tū sigñatū a. ꝓpōnis. nihil .n. dubito sub rōne qua adeq̄tū sigñatū a. ꝓpōnis. cū nihil sciam vel credā adeq̄te sigñari ꝑ illaz. vt pz. ⁊ ideo describitur solum hoc v̄bū scio. q̄ñ sciᷣ vel crediᷣ aliqd determinatū esse sigñatum illius complexi supra qḋ cadit illud verbū. ¶ Difficultas est. vtrū dḋo. ego nescio a. propositionē habeat talis describi. Sil'r illa. ego ignoro a. propositionē ⁊c. ¶ Ad quā dicas. ꝙ si talia verba fi[n]t mere negatiua. ꝙ non ꝓprie describuntur. nam ponēdo ꝙ nihil scias vel credas sigñari per a. ꝓpositionē. tūc describendo sic hāc ꝓpōnē. tu nescis a. ꝓpōnez. s. tu nescis adequatū sigñatū a. ꝓpōnis ꝙ scis vel credas significari ⁊c. describētea sunt false. si recte cōsidereñᷣ. ⁊ descripta est vera. q2 sua ꝯdictoria est falsa. s. tu nescis a. ꝓpōnem. vt pz. sumēdo tñ talia v̄ba vt cadunt supra ꝓpōnem cuius sigñatū intell'r: tūc possunt facere ꝓpōnes d̄scriptibiles. ¶ Securius tñ dicas. ꝙ descriptio cōpetit v̄bis ⁊c. affirmatiuis ⁊ non negatiuis. ¶ Aduerte vlteri⁹ ꝙ ille modus non competit ꝓpōni seipsam destruenti. vñ nō valz argⁿ. ego scio adeq̄tū sigñatū huius ꝓpōnis demōstrando hanc hoc est nescitū seipsa demōstrata ⁊c. ꝙ scio adequate sigñari per hanc ꝓpōnē. ḡ ego scio hāc ꝓpōnē. cū in casu aña sit veꝝ. ⁊ ꝯña falsum. naz opz addere in aūte ⁊ non repugnat illam sciri. ⁊ sic suo mō dicas d̄ alijs. ⁊c. ¶ Nota etiā cām q̄re dicitur ꝙ scio vel credo ⁊c. non solum ꝙ scio. naz ponēdo ꝙ credam hanc ꝓpositionez. homo currit. sigñare regē sedere. ꝙ sigñatum dubitē: significet tñ illa sicut solet significare. ⁊ sit a. talis ꝓpō. tunc nō valet argⁿ. ego dubito. a. propositionē. ergo ego dubito adeq̄tuz sigñatū a. ꝓpōnis. qḋ scio adeq̄te sigñari ⁊c. nā aña ē verum. ⁊ ꝯña falsum ratiōe illius quod scio ⁊c. cū illud significatum non sciam significari. sed solum credā non .n. ē veruz ꝙ illa sic significet. vt pz in casu. ⁊ ideo recte dicitur ꝙ scio vel credo. ¶ Non etiam recte ponitur in secunda describente ly quod dubito adequate significari ⁊c. etiam respectu istius verbi dubito. vñ d̄scribēdo hāc. ego dubito a ꝓpōnem nō ē sumenda illa particula ꝙ scio adeq̄te significari ⁊c. cum vt superius notaui descriptio talis cōpetat solū q̄ñ sciᷣ vel creditur aliqd significari per talem ꝓpōnem. nō aūt alio mō. ⁊ iō non valet argⁿ dubito hāc. rex sedet. ergo dubito adeq̄tuz significatum huius ꝓpōnis. qḋ dubito sigñari ⁊c. non .n. dubito illud sigñari vt pono. ¶ Aduerte etiam ꝙ vt notaui circa scḋam regulam illius capl'i ꝓ maiori euidentia ⁊c. q̄ñ talia v̄ba affirmatiua cadūt supra incōplexū capax confusionis nō aliūde ipeditū ⁊c. faciūt illud supponere determinate. ⁊ iō dḋo. ego scio adeq̄tuz sigñatum alicuius

ꝓpōnis

ppōnis.tā ly sigtum ꝙ̄ ly ppōnis supponit determiate. Et p h̄ p3 qd ponēdo ꝙ q̄l3 ppō sit tibi dubia.scias tñ in ꝯtisō aliquā eē verā:sic illa est fl's.tu scis aliquā ppōnē. illa describēs est fl's.tu scis adeq̄tū sigtū alicui⁹ ppōnis pp cām assignatā de suppōne determinata. ℭ Cōsidera etiā ꝙ cū talis ṽba faciūt terminos sequētes rectos ab il/lis ⁊c̄.appellare rōnē:vt p̄us notaui. Jō volēdo descēdē sub termio seq̄nti op3 cape medium ꝓportionatū tali ap positiōi.ponēdo ḡ ꝙ tu credas hāc. hō currit sigre regē sedē.nō tñ sic significet:sed vt solet.nō.n.val3 argu᷑.dubi to adeq̄tū sigtū3 hui⁹ ppōnis.⁊ hec sunt ois sigta:demō strādo illa q̄ adeq̄te sigant̄.ḡ dubito.hoc significatū vel dubito hoc ⁊c̄.ponendo.n.ꝙ tu scias hoiem currē ꝙ de facto significet̄ p illā.est añs ve⁊.⁊ ꝯñs falsum.vt p3.er/go mediu3 debuit esse illud:⁊ hec sciunt̄ vel creduntur esse omnia significata. Et sic per hoc solues omnia consimi/lia:circa que peccant ratiōe medij non recte sumpti ⁊c̄.

Circa caplm de ly nec̄io ⁊ ꝯtingēter. Aduerte p̄ ꝙ ista duo aduerbia habēt exponi fm diuersos modos ⁊ diuersas ppōnes. Nā ly nec̄io exponit̄ p ly po test negatū:ꝯtingēter autē exponit̄ p ly pōt affirmatū. ꝯueniūt tñ in h̄ ꝙ qōlibet illo⁊ exponit̄ p ṽbū sequens ly pōt sumptū opposito mō illi quo sumit̄ in ppōne quā determinat tale aduerbiū in exē°.vt patēt.dādo.n.nec̄io de⁹ est:sic exponit̄ deus est ⁊ non pōt esse qn deus sit.vbi p3 ꝙ exponit̄ p ly nō pōt.scd̄o q2 determinabat in ppō/ne illud ṽbum est affirmatiuū.iō illud idē negat̄ in expo nēte 2° per negōnē inclusam in ly qn.dādo enim.nec̄io ho mo nō est asin⁹.sic exponit̄.hō non est asin⁹ ⁊ nō pōt esse ꝙ homo sit asin⁹. vbi p3 ꝙ ly nō pōt. adhuc sumit̄ sicut in alia affirmatiua exponēte.⁊ q2 i illa ppōne ly est erat negatiuū:iō in tali exponēte sumit̄ fm affirmatū. Do exē᷑ de ꝯtingēter.Dicēdo enim. ꝯtingēter tu sedes.sic expo/nit̄.tu sedes.⁊ pōt esse ꝙ tu non sedeas. sil'r ꝯtingēter tu curris sic exponit̄.tu curris ⁊ pōt esse.ꝙ tu nō curras.ex quib⁹ oibus p3 ꝙ siue ly nec̄io determinet per pōnē affir/matiuā siue negatiuā semp exponit̄ p ly non pōt ⁊ p ver bū qd determinat sumptū opposito mō. sicut etiā dixi q̄ ad hoc fm de ly nec̄io.ꝯueniūt.n.illa duo:illud est qd q̄/dam sub alijs ṽbis dixerunt.s.ꝙ talia aduerbia exponū tur per oppositas q̄litates. hec hñt ṽitatē dūmō nō sint illa aduerbia negata:q2 ꝓbarent̄ ppōnes alio mō q̄3 rō ne illo⁊:si tñ neg°.sequit̄ illas non pp hoc tollit̄ exposi/tio vt p̄us notaui. Talē modum exponēdi posui diffusē q2 Pau.in textu non facit mētionē de expōne talium nisi qñ determinat ppōnē affirmatiuā.⁊ ego regulā tam de affirmatiuis q̄3 de negatiuis declaraui. ℭ Nota 2° ꝙ re/cte dixit Pau.ꝙ ly nec̄io faciēs sensum cōpositū exponit̄ per ly pōt faciēs sensum cōpositū.qñ autē ly nec̄io facit sensum diuisum exponit̄ p ly pōt faciēs sensum diuisum. ⁊ sic etiā dicit̄ de ly ꝯtingent̄.dādo.n.sor.ꝯtingent̄ nō per trāsit a pontē.qa est in sensu diuiso sic exponit̄. sor.nō p/transit a.pontē ⁊ sor.pōt pertrāsire a pontē. Si autē3 su mat̄ in sensu cōposito:vt dādo potest esse ꝙ sor.ptranseat a.pontē tūc exposita eēt vera:vt pono ⁊ ipsa exponens eēt falsa:cum sit in sensu cōposito requirēs ṽificationem instātaneā.sumēdo autē in sensu diuiso talis est ṽa nō re/grens sil'em ṽificationē.⁊ ideo illa diligēter aduerte:qa subtil'r dicta sunt. ℭ Nota 3° ꝙ exponēdo affirmatiuam ppōnē de ly nec̄io recte sumit̄ ly qn.⁊ nō.ly ꝙ non. q2 l3 in sigto equaleāt tñ vtēdo ly:qd non.pōt mediare aliqd int̄ illos terminos:ꝙ ⁊ nō ꝙ falsificaret̄ ppōnē.puta di/cēdo.nec̄io aliqd est deus:que sic exponit̄ aliqd est deus ⁊ nō pōt eē ꝙ aliqd nō sit deus.male exponit̄:qa h° expo nēs est ṽa ⁊ scd̄a falsa.nā ꝯdictoria 2° est ṽa.s.ꝙ pōt eē ꝙ aliquid nō sit deus.puta hō vel asin⁹ ⁊c̄. ℭ Aduerte vl/teri⁹ ꝙ ex dictis Pau.hēs quō ppō de ly pōt in sensu cō posito sit officiabilis. ℭ Sed in sensu diuiso est imedia/te ⁊ nō ꝓbabilis.saltē de ꝓbōne de q̄ Pau. loquit̄ in isto tractatu.qd dico q2 ly pōt in sensu diuiso.sic etiā alia ad/iectiua h3 resolui in sum es est ⁊ suū participiū. Sed de tali resol'one non curo in ꝓposito. ℭ Considera vlterius ꝙ sicut istis duob⁹ terminis.necesse ⁊ ꝯtingēs corrñdēt p̄dicta aduerbia modo p̄habito exponēda.ita istis alijs q̄tuor veru.falsum.pol'e.ipol'e.corrñdēt propria aduer/bia suo modo exponēda.s.vere false.pol'r:ipoliter.vn de illa ppō.vere hō est aial.sic exponit̄.hō est anial.⁊ est ita ꝙ hō est aial.ppō de ly false exponit̄ p suā p̄iacēte3:⁊ p ly non est ita.ppō ṽo de ly pol'r exponit̄ p suā p̄iacētē: ⁊ p ly pōt esse.Sed ppō de ly ipol'r exponit̄ p suam p̄ iacētē.⁊ p ly non pōt.Exē᷑ p̄mi vt false homo est asinus. sic ꝓbat̄ homo est asin⁹ ⁊ non est ita ꝙ homo est asinus. vbi p3 exponētes ꝯdictionē iplicare.Exē᷑ scd̄i. pol'r tu curris sic ꝓbat̄.tu curris.⁊ pōt esse ꝙ tu curris. Exē᷑ ter/tij.vt ipol'r homo est lapis.sic ꝓbat̄.hō est lapis ⁊ nō po test eē ꝙ hō sit lapis. vbi etiā tales exponētes ꝯdictionē iplicant. ℭ Ex oibus istis inferas ꝙ ois ppō non aliun/de terminata q̄3 ab aliquo illo⁊ duo⁊ signo⁊.s.false: i/pol'r termō p̄cedēte negōne.ita ꝙ sit ꝓbabilis rōne illi⁹. est falsa ⁊ impol'is iplicans ꝯdictionē.vt p3 in suis expo nētib⁹. Pro illa mā vide Pau.ve.in 4°.p̄ncipali scd̄i du/bij quadrature.vide etiā q̄ notaui circa cathe᷑ affirma/tiuā ppōnē. ℭ Aduerte vlteri⁹ ꝙ dr̄ia est int̄ istas ppō/nes.aliquo mō ꝯtingēti tu non es.⁊ ꝯtingēter tu nō es. Prima.n.ṽa est.qa sua ꝯdictoria est falsa.s.oimodo ꝯtin gēti tu nō es.modo.n.ꝯtingēti quo sor.dicit tu nō es ⁊c̄. 2° autē ppō est falsa.s.ꝯtingēter tu non es.rōne hui⁹ p̄me exponētis.tu non es.⁊ sil'r modo dicas de istis. aliq̄ mō nec̄io deus non est.⁊ nec̄io deus non est. na3 scd̄a est fl's. vt p3.p̄ma tñ est ṽa.nā sua3 ꝯdictoriū est fl's.s.oi modo nec̄io deus est.q2 modo nec̄io quo celū est.non est deus. vel si placet exēplifica de illa.aliquo modo nec̄io homo non est aial.Ex oibus p̄dictis habes differētia3 int̄ istos sex modos necessarium:contingēs.⁊ sua aduerbia ⁊c̄.

Pro materia positiui gradus cōparabiliter sumpti. Aduerte ꝙ Pe. Mā. non vult talia aduerbia.ita.sic ⁊c̄. Sil'r ly tātus.q̄tus (q̄ noia sunt) hēre vim distributiuā cū fm eum non possint teneri compatiue.sed solū similitudinarie.⁊ ideo q̄ad hoc non est difficultas. ℭ Nota ēt ꝙ tenēdo talia distribue/re habem⁹ tenē ꝙ nō absolute distribuāt.sed solu3 respe/ctu gdus positiui:vt dādo.tu es ita alb⁹ sicut aliqs equ⁹. distribuit̄ ly equ⁹ pro equo albo solum ⁊ non pro albiore cā est.q2 ponēdo ꝙ int̄ equos tñ vn⁹ sit alb⁹:⁊ ille sit al/bior te.tūc illa est falsa.tu es p̄cise ita albus sicut aliquis equ⁹:⁊ tñ exponēdo sic absolute exponētes sunt ṽe.s.tu es alb⁹.⁊ equus est alb⁹.non.n.fm Pau.op3 dici.⁊ ois equus ⁊c̄.pp distributionē que non est exposita.⁊ etiam ista alia est ṽa.nō ois equus est albior te. q2 sua ꝯdicto᷑ est falsa.s.ois equ⁹ est albior te:q̄ est fl's in casu.qa ex ea sequit̄ oēm equū esse albū:⁊ iō op3 sumē 3᷑ exponētem hāc.⁊ non ois equus alb⁹ est albior te q̄ est falsa in casu. Sicut etiā in exposita.iō ⁊c̄.pro illo vide Pau. ve. in 2°. dubio q̄drature.26.p̄ncipali. ℭ Circa 3᷑ ꝯnē multa sūt notāda que oia declarabūtur in sequēti caplo. ℭ Circa quartā ꝯnē habes etiā aduertē illa q̄ notabo circa q̄rta3 ꝯnē in seq̄nti cap.vt ex illa inferat̄.ꝙ l3 valeat argu᷑.tu eris.ḡ i aliq̄ istāti tu eris ⁊c̄.nō tñ v3.tu eris ita senex.sic tu eris.ḡ in aliq̄ instāti.tu eris ita ⁊c̄.sicut etiā nō v3.sor. est tant⁹ q̄tus erit plato.ḡ in aliq̄ instāti erit ⁊c̄.⁊ cā est. q2 cum fm cōem opionē tales termini ita:sicut:tant⁹:q̄tus ⁊c̄.distribuant.ideo dicēdo. tu eris ita senex sicut tu

erie. sit ibi cōpatio ad istātia isinita. vel re illoꝝ: si recte ꝯsideret rc̃. sed sine tali comparatione vel distributione non expedit hēre respectū ad talia isinita rc̃. saltē non oꝫ hēre terminum ad illa infinita ꝑ copulatiuam. q̄re rc̃.

Circa māʒ comparatiuoꝝ aduerte cām q̄re ponūtur tres exponētes. nā comparatiuꝰ gradus affirmatiuꝰ p̄supponit positiuū gradum respectu vtriusq; extremi comparati. ꝛ ideo respectu cuiuslibꝫ talis opꝫ capere duas exponētes in q̄bꝰ denotet positiuū gradum attribui vtriq; extremo comparationis: deinde oꝫ sumi 3ᵃ exponēs in qua comparantꝛ illa duo extrema adinuicem suo mō. ꝛ idē oꝫ dici de suplatiuo ꝛ positiuo gradu cōparalr̄ sumpto nisi extrema coincidant. ❡ Nota vlterius q̄ apud P. Mā. nō est bonꝰ talis exponēdi modus a Pau. positꝰ. q̄a non valet argᵐ. a. est magnū. ꝛ. b. est magnū. ꝛ b. non est tam magnū q̄ȝ magnū est a. ḡ a. est maius b. posito enim q̄ a. sit vnum infiᵐ. ꝛ. b. finitū. est añs verū. ꝛ ꝯñs falsum. nā de añte nō est dubium q̄ sit verū. ab eodē autē ꝓbatꝛ cōseq̄ns esse fīm. nam valet argᵐ. a. est maius b. ḡ b. est minus a. q̄a ex ipsa sequitꝛ q̄ b. est paruum. cū ille cōparatiuꝰ gradus minꝰ p̄supponat positiuuꝫ respectu vtriusq; extremi. vt notaui pauloante. Et iō apud ipsum opꝫ addē in 3ᵃ exponēte. ꝛ b. nō est ita magnū q̄ȝ magnū est a. sꝫ est minꝰ. ❡ Siāī mō exponēdo istam. deus est sapientior sor. opꝫ sumē 3ᵃᵐ exponētem hanc. ꝛ sor. nō est tā sapiens q̄ȝ sapiēs est deꝰ: sed minꝰ sapiēs. q̄a illa exponens est fīa. cum ex ea sequatꝛ q̄ deus est parum sapiēs. ꝛ iō etiā exposita ꝓpō est falsa. hoc ideꝫ asserit ipse respectu cuiuslibet alterꝰ comparatiui: semꝑ addēdo ly sed minꝰ: aut ly sed maiꝰ s̄m exigētiam cōparatiui. ꝛ addit ipse illud q̄ in rei veritate vna illarū exponētium est sufficiēs ad inferēdam ꝓpōnē comparatiui g̃dus. s. illa quā ipse addit. puta in exēplo dato. a. est maius b. sufficit sic arguē. b. ē minꝰ a. ergo a. est maius b. Sed alie exponētes addunt pro maiori declaratione talis gradus. Et si dicas q̄ s̄m hoc ly maius exponit ly minus: ꝛ ecōuerso. dicit ipse q̄ cum maius ꝛ minꝰ sint correlatiua ꝛ vnū correlatiuū declaretꝛ per aliud. ideo nō est incōueniēs ꝑ ly maius exponi ly minꝰ ꝛ ecōuerso. ❡ Sustinēdo tamē Pau. non video aliū modū soluendi argᵐ Pe. Man. q̄ȝ negādo illaꝫ ꝯseq̄ntiā. a. est maius b. ḡ b. est minus a. sed solum sequitur q̄ b. nō est tam magnū q̄ȝ magnum est a. similr̄ non sequitꝛ. deus est sapiētior. sor. ḡ sor. est minꝰ sapiēs q̄ȝ deus: sed solum sequitꝛ q̄ sor. non est tam sapiēs q̄ȝ sapiens est deus. ꝛ sic suo mō dicas de alijs comparatiuis. ꝛ per hoc potes euitare p̄ncipalē necessitatem quā addit Pe. Man. lꝫ re vera eius dcm̄ euidens ꝛ subtile sit. Pro illo vide Pau. vene. 18. p̄ncipali scd̄i dubij q̄drature. vbi determinationē hanc tꝫ. ❡ Aduerte etiam q̄ in exponendo cōparatiuū non vtitꝛ Pe. Mā. aduerbijs. ita. sicut tātus. q̄ȝtus rc̃. sed solum vtitꝛ aduerbijs cōparādi. s. taꝫ ꝛ q̄ȝ ꝛ alijs ꝯsimilibꝰ. nō. n. vult alia p̄dicta dīscribē ꝛ posse esse dictiones cōparandi. sed teneo cum Pau. q̄ distribuant ꝛ q̄ compatiue possint teneri: ꝛ tunc possumꝰ vti illis in exponēdo rc̃. ❡ Difficultas est. de mō exponēdi hanc ꝓpōnē. que etiam ponitꝛ a Pe. Man. s. tu es maior platone ꝑ pedale. nisi enim aliud dicatꝛ non videtꝛ exponēda. aut modo pau. ve. aut modo Pet. Man. Pro quo notandū q̄ volēdo exponē illam p̄mo debes exponē illam partē. tu es maior platone. nō sumo illā partē ꝑ pedale. deinde illa exposita p̄terea argue sic. tu excedis platonē ꝑ pedale. ḡ tu es maior platone ꝑ pedale. ❡ Vide vlteriꝰ pro tali mā alia multa que tangit Pe. Mā. in caᵒ ꝓprio. ❡ Circa tertiam ꝯnē. s. ego sum sapiētior te ꝛ deo. nota q̄ tenēdo sicut est tenēdū q̄ cōparatio sit respectu alicuiꝰ vniuoci nō est illa cōparatio admittēda: q̄a scientia equiuoce dicitꝛ de te ꝛ deo. ❡ Admissa tamē cōparatione adhuc nō videtꝛ ꝯcedēda. q̄a arguēdo a toto copulato ad partē argᵐ valꝫ. valebit ḡ. ego sum sapiētior te ꝛ deo. ergo sum sapiētior deo. ❡ Sꝫ pro illo scd̄o notādo. nota ꝛ q̄ aduertit Pau. pergu. in exēᵒ octaui dubij circa tractatū consequētiarū. q̄ copulatuꝫ est inferiꝰ ad suam ptē. q̄a a toto ad partē valꝫ argᵐ. nō autē a parte ad totum semꝑ intelligēdo de copulato diuisiue tento disiunctum aūt diuisiue tētum superius est ad suam partem. q̄a a parte ad totum sine impedimēto valꝫ consequētia. nō autē a toto ad partē. vt pꝫ rc̃. ❡ Quo p̄misso dico q̄ sicut ab inferiori ad suū sup̄ius p̄cedēte termino distributiuo. nō valet ꝯñā. ita a toto q̄d est inferius ad suā partē. ad eandē partē non valꝫ argumētū p̄cedēte termino distributiuo. ꝛ iō cum comparatiuꝰ gradus sit distributiuus nō valebit formata ꝯñtia. Ego sum sapiētior te ꝛ deo ergo sum sapiētior deo. q̄a tantū a supiori distributiuo ad suū inferius valꝫ argᵐ cū debito medio. iō arguēdo a disiūcto q̄d est supius p̄cedēte signo distributiuo ad p̄tem que est inferior cū debito medio aut implicite aut explicite est bona ꝯñā. Et ideo sequitur. ego sum sapiētior te vel deo. ḡ sum sapiētior deo: sicut etiaꝫ valꝫ. tu differs ab hoie vel ab asino. ḡ tu differs ab hoie. Ex quo fundamēto habes notare q̄ p̄cedēte signo distribuēte disiunctum equiualet vni copulato: puta illa equalꝫ virtualr̄. tu differs ab hoie vel ab asino. ꝛ tu ab omni hoie ꝛ ab oi asino differs. Sꝫ de copulato q̄d p̄cedit signū distribuēs teneas illud equiualē vni disiūcto: vt in exēᵒ. dd̄o. Ego suꝫ sapiētior te ꝛ deo. equiualet isti. te vel deo sum sapiētior. vnde plus requiritꝛ ad v̄ificationē disiūcti p̄cedēte signo distribuēte q̄ȝ ad v̄ificationē copulati. nam pro disiūcto sumpto illo mō v̄ificatio reqritꝛ vtriusq; partis: pro copulato autē sufficit v̄ificatio vnius partis. oppoᵐ autē dicetꝛ. nō p̄cedēte signo distributiuo. ❡ Circa q̄rtā ꝯnē nota q̄ Tisber in 8ᵒ. sophismate in illo. s. isti fuerūt lapidē. in scd̄o p̄ncipali. videtꝛ s̄m ꝓbabiliorē opinioneꝫ negare hanc ꝯnē quartā ꝛ similes. negat. n. hanc. a. descēdet tardius q̄ȝ descēdet b. in aliq̄ instāti. ꝛ a simili negaret hanc. tu eris senior q̄ȝ tu eris in aliq̄ istāti. ꝛ forte illa opiō fundatꝛ sup hoc q̄ oꝫ valē argᵐ. tu eris senior rc̃. ḡ in aliquo instāti tu eris senex rc̃. Et a simili. a. d̄scēdet tardius rc̃. ergo in aliquo instāti a. descēdet. Sꝫ vt notaui in fine p̄cedētis capituli tales consequētie nō valēt. ꝛ iō loco allegato dicit Tisber. q̄ s̄m aliū modū possunt ꝯcedi tales ꝯnes. ❡ Pro modo exponēdi ly minus q̄ȝ nota q̄ hēt exponi ꝑ ly parum. siue ꝑ positiuū. gr̄a exēpli. sor. est minꝰ sapiēs q̄ȝ plato. sic exponitꝛ. sor. est paruꝫ sapiēs. ꝛ plato nō est tā parū sapiēs q̄ȝ parū sapiens est sor. ergo rc̃.

Pro materia suplatiui g̃dus aduerte q̄ s̄m opinionē cōem. vno modo potest sumi suplatiuꝰ vt denotat excessuꝫ. Alio modo vt denotat nō excedi ꝛ equari. q̄ scd̄o mō solemꝰ ꝯcedē: q̄ etiā sunt gn̄a gn̄alissima: q̄ vnum nō exceditꝛ ab alio in gn̄alitate. ꝛ vbi sumatꝛ vt denotat excessum. tunc debent sumi tres exponētes respectu positiui gradus comparabilit̄ sumpti. sumēdo autē vt denotat non excedi. tunc debent sumi exponētes respectu cōparatiui gradus rc̃. ❡ Notat tamē Pet. Man. ꝯtra opinionē cōmunē q̄ ex quo ꝑ suplatiuū denotatꝛ suplatio. ꝛ si illa non fuerit: sed solum equiualeitas. tunc suplatiuus gradus facit propōnē falsam. Ita q̄ apud ipsum suplatiuus gradus nunq̄ȝ exponitur ꝑ comparatiuū. sed semꝑ per positiuuꝫ. q̄ semper denotat suplationē. ❡ Addit vlterius q̄ terminꝰ rectus a suplatiuo ex natura suplatiōis rc̃. nō distribuitꝛ absolute. sed solum pro alijs ab eo q̄d est aliud extremū. ita q̄ apud ipsum suplatiuū significat ꝑ modum vt quorū est aliq̄d.

aliqd.ita φ suplatiuũ nõ attribuit alicui nisi ptineat sub numero illoꝝ ad que fit cõparatio:ex quo manifestatur hoc dẽo.soꝛ.est fortissimus hominũ.nõ distribuit ly hominũ pro q̃libet hoie absolute.sed solũ pro hoie qui non est soꝛ.ꝛ illa nõ esset congrua nisi soꝛt. ptineat sub specie humana.ꝛ ideo p tale fundamẽtum illa nõ esset pgrua. soꝛ.est fortissimus istoꝛũ.demõstrando p ly istoꝝ platonẽ ꝛ ciceronẽ.qꝛ ly istoꝛũ respectu talis suplatiui.deret etiã accipi pro soꝛ.ideo dicunt grãmatici φ suplatiuum est illud qd ad plures sui gñis ꝛc̃.ppter hanc scd̃am condictionẽ illa nõ est pcedẽda.leo est fortissimus asinoꝛum.qꝛ per hanc denotat leonẽ cõtineri sub specie asinina.ꝛ id p talia fundamẽta videt φ superlatiuũ sic exponat gratia exẽpli.soꝛ.est fortissimus illoꝛum.sic exponit.soꝛ. qui est aliquis illoꝛũ,est fortis.Et isti sunt fortes.ꝛ q̃libet illoꝛũ non soꝛ.est minus fortis.ꝙ soꝛ.ğ soꝛt.est fortissimus illoꝛum.ꝛ sic suo mõ dicas de alijs. ꝛ in rei veritate fundamẽta sunt euidẽtia.℄ Sustinẽdo tamẽ opionẽ cõmunẽ dꝫ negari q̃libet tale fundamẽtũ lꝫ tñ hoc videat difficile.vide oia ista.ꝛ alia etiã multa posita ab eo in caº.pprio.℄ Aduerte vlterius φ isti termini.pmũ.vltimum. maximũ.minimũ.ꝛ alij consimiles sumunt multis modis.pmo.n.modo possunt sumi put spectat ad materiaꝫ de maximo ꝛ minimo.de quoꝝ expositiõe est cura in tractatu pprio.Alio mõ vt spectat ad mãm de incipit ꝛ desinit ꝛ pertunt suo mõ cũ illis.hoc 3ᵐ dico respectu illorum terminoꝛũ.pmuꝫ.vltimũ.Alij aũt termini numerati nõ spectant ad mãm de incipit ꝛ desinit.ꝛ p hoc multa ponũtur a Pe.Man.que nõ sunt multũ ad ppositũ:ꝫ cũ confundant,diuersas acceptiones illoꝛũ terminoꝛuꝫ.Et pro illis ppõne.Aliqd est pmũ instãs esse soꝛt.qd est primũ instãs eẽ platonis.tenẽdo cũ opione cõi φ suplatiuũ nõ semp significet p modũ vt quoꝛũ est aliqd.põt illa cõcedi.ꝛ etiã illã pcedit Pau.in pmo dubio q̃drature in 2º pncipali.Sed tenẽdo cum P.Man.φ signet mõ tacto. est illa neganda.℄ Nota ẽt sm opinionẽ cõem φ qñ fit cõparatio aliquoꝝ ad seipsa.tũc possunt exponẽtes coincidẽ.vt si dicas,isti sunt fortissimi illoꝛũ demõstrãtis eisdẽ:tunc vna talis exponẽs sufficit.ꝛ isti sunt fortes.quia geminando illam replicat idẽ.ꝛ ideo recte dicit Pau.φ suplatiuũ hẽt exponi p tres exponẽtes:nisi vna cuꝫ alia coincidat.qꝛ tũc stat φ due sufficiant.℄ Circa pmã ꝛ 3ᵃ pclusiões.Aduerte φ sm Pe.Man.nõ cõcederent i tali casu:qꝛ nulla est suplatio:que tñ requirit ad suplatiuũ sm cũ.℄ Circa quartã pnem nota φ illa ipugnat a Pe. Mã.qa aut ly qd.refert ly a.aut ly maximuꝫ. ꝛ q̃cunq; mõ referat,pbat ipse talẽ esse falsam:vt põt videri ibidẽ. possumus tñ dicẽ φ hoc totũ pdicatũ maximũ illoꝛũ qd nõ est maximũ illoꝝ.attribuit isti subiecto a.ꝛ tenet aliquo mõ cõparatiue:ita φ ly qd referat ly ens inclusum in ly maximũ.nõ tamẽ hẽt resolui in ly ille illa illud. pp comparationem que fit a superlatiuo. denotatur ergo p propositionẽ hanc.φ a.est totuꝫ hoc quod sequitur.maximum ens illoꝛum quod non est maximum illoꝛum in sensu composito sumẽdo.ꝛ non diuiso ꝛc̃.

Circa caplm de differt aliud ꝛ non idẽ habes notare multa.℄ Primo φ dñia alietas ꝛ nõ idẽtitas ex quo relationes sunt requirũt existẽtiam extremorũ.ꝛ ideo exponẽdo illos terminos de pterito aut de futuro.opꝫ sumẽ exponẽtem in qua denotat talis existẽtia extremoꝝ.ꝛ hoc exponit ꝛ Pau.in textu.dẽo.tu differs ab antixpo.nam sumit vna talis exponens.antixps erit quãdo tu eris.de psẽti tamẽ sumptus talis terminꝰ non exponit per ppõnẽ in qua exprimat talis existẽtia.quia illa supflueret.oia enĩ que sunt simul sunt.℄ Nota 2º φ cũ ly quãdo iportet tẽpus,vt cõiter ponitur rectius est sor malit exponit.Pe.Man.tales terminos nõ p ly.quando.sed p ly cũ ꝛc̃.suo modo.puta dẽo.soꝛ.differt a platone.sic exponit.soꝛ.est ꝛ plato est cum soꝛ.i.simul existens.ꝛ soꝛ.nõ est plato.ergo ꝛc̃.Exponẽdo p ly qñ. non valꝫ argumẽtũ de forma.soꝛ.differt a platone.ğ soꝛ.est qñ plato est.qꝛ imaginando tẽpus nullum fore est añs verũ:vt pono.ꝛ pseques falsum:qꝛ ex illo sequit tẽpus fore.verum tñ est φ illud de mãꝫ:vꝫ.cũ necesse sit tẽpus fore.cũ ergo ab exposita ad q̃libet suã exponẽtẽ argᵐ debeat esse bonũ de forma magis videt adherẽdũ.Pe.Man.ꝙ Pau. ve.in illo loco.℄ Nota vlterius dñiaꝫ in exponẽdo illos terminos.nã ly aliud exponit p ly.aliqd.ly differt autẽ nõ requirit in sua expõne illũ terminũ.vnde aduertas φ nõ valꝫ argumẽtũ.a.differt a.b.ğ a. est aliud a. b.ponat enim φ tã a.ꝙ b.sit numerus binarius:manẽs tñ diuersa.tũc a.differt a.b.qa.a.est.ꝛ b.est.ꝛ a.nõ ẽ b.ğ a.differt a.b.Ista tñ falsa est.a.est aliud a.b.qꝛ ex ea sequit a. eẽ aliqd:ꝛ qd tñ est sm:cũ a.nõ sit aliqd sꝫ aliqua.tenẽdo φ numerus realr nõ distinguat a rebus nũatꝭ.Et nõ valet argᵐ a.est nõ idẽ b.ğ a.est aliud a.b.nã in casu illo illa est ṽa.a nõ est idẽ b.qꝛ a.est aliquid vel aliq̃.ꝛ b.est aliqd vel aliq̃.ꝛ a.nõ est aliquid vel aliqua que sunt b. ergo ꝛc̃. Illa tñ est falsa.a.est aliud a.b.vt pus notaui.vñ ly nõ idẽ exponit p h disiunctũ.aliqd vel aliq̃.ly aliud aũt soluꝫ p ly aliqd.ly differt aũt non exponit p ly aliquid soluꝫ nec p tale disiũctũ aliquid vel aliqua.ꝛ sm hoc non valet argumẽtũ.pater in diuinis differt a filio.ğ est aliud a filio. neq; etiã valet.ğ nõ est idẽ filio.Primum non valꝫ.qa et si pꝛ in diuinis nõ sit filius.nõ tamẽ est aliqd quod nõ sit filius.Scd̃m non valꝫ.qa pater in diuinis non est aliqd aliud neq; aliqua alia ab eo vel ab eis q̃ sunt filiꝰ.cuius tñ oppoᵐ oporteret.si illa eẽt ṽa.pꝛ in diuinis est nõ idẽ filio.Dicas φ oẽ qd est aliud ab aliq̃ tale est non idẽ illi. nõ autẽ ecõuerso.ꝛ oẽ qd est si idẽ tali est differs ab illo. nõ tñ ecõuerso.Ista oia patẽt ex pdictis. Pro illa mã vide Per.Mã.in caº pprio.aut Pau. ve.in pmo dubio q̃drature in.39.pncipali.℄ Nota φ ille ppões sunt false.homo est aliꝰ ab asino.pꝛ est alius a filio.Soꝛ.est alius a platone ꝛc̃.qꝛ pˢ signat φ hõ est alius hõ ab asino.vl φ est alius asinus ꝛc̃.Ex istis pterea sequit φ homo sit asinus.℄ Aduerte ẽt φ ille terminꝰ differt vel differunt exponit vt pus:dũmõ fiat cõparatio int extrema q̃rũ vnũ negat a parte post.qd dico qꝛ illa ppõ.a.ꝛ b. differunt. nõ exponit vt statim dicam.Sed resoluit.vñ nõ valꝫ argᵐ a.ꝛ b.differũt.ergo a.differt a.b.etiã addẽdo in añte differũt inter se.ponat eniꝫ φ a.ꝛ b.sint idẽ numerꝰ nũans. soꝛ. ꝛ platonem.ꝛ psupponat vt pus φ numerꝰ sit idem cũ rebus numeratis.tũc a.ꝛ b.differunt.qꝛ h differũt demõstrãdo p ly h soꝛ.ꝛ platonẽ.ꝛ h sunt a.ꝛ b.ğ a.ꝛ b.differũt.ꝛ addẽdo in añte φ differãt int se.nõ tñ a differt a. b.qꝛ soꝛ.ꝛ plato nõ differũt a soꝛ.ꝛ a platone.qd tamen oporteret si a.differret a.b.in casu ꝛc̃.Nota etiã φ ly nõ idẽ nõ dꝫ exponi quãdo vnit cum alio termino ꝛ negatio etiã infinitat terminũ illũ.vnde dẽo.tu es nõ idẽ chymere.tenẽdo sm opionẽ cõem φ hoc totũ idẽ chymẽ possit infinitari ꝛ infinitet nõ exponit illa:qꝛ tunc sequeret chymerã esse:ꝛ sic tenẽdo ly nõ idẽ talis ppõ esset ṽa.qꝛ valet argᵐ.tu nõ es idẽ chymẽ.ꝛ tu es:ğ tu es non idẽ chymẽ.per regulã illam.a negatiua de pdicato finito cũ debito medio ad affirmatiuã de pdicato ifinito argᵐ est bonũ.que regula intelligit quãdo totũ pdicatũ infinitat.et tunc sic nõ hẽt exponi.℄ Pe.tñ Mã.vult ꝛ in illa mã ꝛ in cap.de exclusiua φ negatio nõ infinitat nisi terminum imediatũ ꝛ non mediatũ.ꝛ ideo diceret φ predicta ppõ quomodocunq; est falsa.ꝛ hꝫ exponi ꝛc̃. non tñ pro nunc hãc opionẽ teneo.℄ Considera vlteriꝰ φ exponẽdo ta-

les terminos de pterito vel de futuro. debem⁹ sumē scdaꝫ
exponētē cū termino sequente tale vbum vel terminum
exponibilē. qui etiā sequit in exposita. puta dādo. sor. dif/
fert a. sor. ante a. nō sic exponit. sor. est. ⁊ sor. est ante a. ⁊
sor. nō est sor. ante a. qn sor. est ꝫ sor. differt a. sort. ante a.
qꝛ in casu aña est verū. ⁊ ꝯña falsum. ponat enim ꝙ sort.
nō est nisi post a. instās futurū ⁊c̄. ⁊ tñ anima q̄ est sort. ⁊
similr mā erunt ante a. ⁊ nō erunt sor. ante tale instās qꝛ
nō erit mā tota quā requirit sor. in formāta aīa. ⁊ psup/
ponat vlteri⁹ ꝙ sor. nō erit aliud q̄ȝ sua mā ⁊ sua aīa. tūc.
est verbū hoc aña. sort. erit ante a. resoluēdo sic. hoc erit
ante a. demōstrādo binarium qui est mā sor. ⁊ aīa eius/
dē. qꝛ ille binarius erit vt posui in casu ⁊ alia est va. s. sor.
erit ante a. quādo sor. erit. vt pus ꝓbando: hoc tamē cō/
sequēs est falsum. vt satis patꝫ. s. sor. differt a sor. ante a.
¶ Sed talis ꝓpō dꝫ sic exponi. sort. erit. ⁊ aliqd est sort.
ante a. quādo sor. erit. Ita ꝙ ꝑponat ly sor. in scda illi v/
bo erit: sicut etiā in exposita pponit illi vbo differt. ⁊ tūc
sic est illa scda falsa. sicut etiā exposita. nā in illo casu ni/
hil erit sort. ante a. simili mō dicas de alijs suo mō: vt tu
differs ab albo ante b. aut tu differebas a nigro añ c. vñ
posito ꝙ nihil album ante a. instās est. post tamē tu eris
albus: est falsa illa ꝓpositio. tu differs ab albo ante a. qꝛ
ex illa sequit ꝙ aliqd est albuꝫ ante a. qd tamē est falsuꝫ
in casu: ⁊ tamē si sumeres exponētes isto mō tu eris: ⁊ ali
qd album erit ante a. qñ tu eris. exponētes eēnt ve. de p
ma clarū est. 2ª autem sic resoluēdo est va hoc est ante a.
qñ tu eris te demōstrato. ⁊ h est vel erit albū. ꝫ ⁊c̄. Nā ly
añ a. cū sequat vbum non dꝫ poni in 2ª resolute. 2ª autem
exponēs dꝫ esse hec. ⁊ aliqd est albū ante a. qñ tu eris. q̄
est falsa in casu: sicut etiā exposita. ¶ Nota etiā ꝙ dicen/
do. tu differs ab asino. ex quo ly asino distribuit pro qlꝫ
asino futuro dꝫ sumi talis exponēs. ⁊ qlibet asin⁹ futur⁹
est quādo tu eris. vel est tecum. ⁊ sic suo modo dicas de
alijs ꝯsimilib⁹ de pterito ⁊ futuro. Pau. tñ ve. i pmo du/
bio q̄drature in. 22. pncipali. vult ꝙ tales sint determinā
de ad aliqd certum tēpus. puta dādo. tu differs ab asino.
sic determinat. tūc tu differs ab asino ⁊ respectu talis de
terminatiōis opꝫ sumē exponētes pma tamē opinio ma
gis placet. ¶ Est autē difficultas quō exponat illa. a te
differt omnis hō. illa enim falsa est ex quo ille terminus
hō. supponit distributiue mobilr. ⁊ ideo ex illa sequit ꝙ
a te differs tu. ¶ Pro qua breuiter dicas ꝙ nō hēt expo
ni sic. tu es ⁊ omnis hō est. ⁊ tu non es omnis hō. qꝛ tūc
exponētes essent ve ⁊ exposita falsa vt pus. Sed sic expo
nit. tu es. ⁊ omnis hō est. ⁊ tu omnis hō nō es. Ita ꝙ ex
quo ly differs nō cadit supra ly hō distribuendo ⁊c̄. neqꝫ
regit illum a parte post. Jō nega⁹ nō debꝫ pcedē in tertia
exponēte. nega°. enim non dꝫ cadere nisi supra terminos
rectos a parte post ⁊ postpositos. ideo ⁊c̄. ¶ Nota etiaꝫ
ꝙ exponētes debēt sumi cum eadē determinatione cum
qua etiā sumit. ly differt in exposita. vnde dicēdo. tu dif/
fers ab asino in a. instanti. sic exponit tu eris ⁊ asin⁹ erit
in a. instanti. quādo tu eris. ⁊ tu nō eris asinus in a. instā
ti. ⁊ sic suo mō dicas de alijs. ¶ Aduerte etiā illā ꝯclu/
sionē. ego differo a te ⁊ a me. ꝙ non valꝫ argᵐ. ergo diffe
ro a me pp signum distributiuū precedēs: sicut etiam de/
claraui circa materiā comparatiuoꝝ. ¶ Nota etiam ꝙ
Pe. Mā. in illo cap̄ de differt tꝫ ꝙ determinatio aduer/
bialis vel alia ꝯsimilis adherēs verbo nullā facit diffe/
rētiā siue pponat vbo siue postponat. vnde apud eū di/
cēdo. in a. instāti tu eris ois homo. dato ꝙ in tali instāti
eris. ita ꝙ tu es omnis hō. ꝯcederet a Pe. Man. Scdm
tamē opinionē cōmunē in tali casu illa negaret. qꝛ sigat
ꝙ in a. instāti erit ita ꝙ tu eris omnis hō: qd nunq̄ȝ erit
in aliquo instāti. ¶ Nota etiā ꝙ multe ꝓpōnes ponunt

a Pe. Man. que sunt ꝯcedēde tenēdo pdicatum in sensu
compositoꝛ ꝙ vbū pncipale cadat supra totum seqns.
que pmo aspectu vident false ⁊ ipossibiles: puta illa. sor.
est aliud q̄ȝ plato: ⁊ nihil aliud q̄ȝ plato: ⁊ alie ꝯsiles q̄s
per te ipm videas loco allegato. ⁊ consimiles plures cō
ceduntur sm cōmunē modū logicoꝝ. sed pro illo vide
Tisber in primo sophismate. in 4°. principali ⁊c̄.

Circa mām exclusiuarū nota ꝙ exclusiua determi/
nās subm ⁊ nō aliunde ipedita nō semp facit
exclusiuā pmi ordinis. vñ dicēdo tantū hō est aial. voiē/
do ꝙ ly tm̄ cadat non supra totā ꝓpōnē sed solum supra
subm ⁊ significet ꝙ res que est tantū homo est aial. tunc
talis nō est pmi ordinis neqꝫ exponēda est modo tacto a
Pau. in illo loco. sed sic resoluit hoc est aial. ⁊ hoc est tm̄
homo. ꝫ ⁊c̄. equiualet enim isti. ens tantū hō est animal.
que est manifeste resolubilis. ⁊ ex hoc pōt concedi ꝙ est
alicui⁹ quātitatꝫ saltez virtualiter. dicat ergo ꝙ exclusio
cadens supra subiectum ⁊ totam ꝓpōnem non aliunde
impedita. facit exclusiuā pmi ordinis ꝓbabilē mō decla
rando. vbi autē aliunde impediret contingeret illā ꝓba
ri rōne illius ipedimēti: vt sic dādo. necio tantū hō est ani
mal. ꝓbat rōne pmi termini. ¶ Nota vlterius ꝙ exclu/
siua pmi ordinis vt pus nō exponit per notā alietatꝫ. vñ
nō valꝫ argᵐ. a. instās est instās: ⁊ nihil aliud ab a. instā/
ti est instās. ꝫ tantū a. istans est instās. quoniam vt pꝫ ex
posita est falsa. ⁊ tñ exponētes sunt ve. de pma nō est du/
biū scda autē probat p suū cōtradictoriū sic. aliqd aliud
ab a. instāti est instās. ergo aliqd qd erit simul cū a. instā
ti erit instās. ergo duo instātia erunt simul: qd falsum est
⁊ ipossibile. exponit ergo p subm infinitū vt sic. tātū ho/
mo est risibilis. hō est risibilis ⁊ nihil nō homo est risibi/
lis. nō tñ credas ꝙ semp exponat p ly nihil. sed dꝫ expo
ni p ly nihil vel nulla. vñ dicas ꝙ quādo subm supponit
pro aliq̄ qd est ve vnū ens sic pōt exponi p ly nihil. quā/
do aūt subm supponit pro aliq̄ qd nō est ve vnū. sed tale
per aggregationē: tūc dꝫ exponi p ly nulla. vt sic dādo. tā/
tū populus currit. ⁊ nulla non populus currūt. nā si ex/
poneret p ly nihil dato ꝙ vn⁹ populus ⁊ plures alij cur
rerēt. esset hec falsa. tātū populus currit. vt dato ꝙ sor. ⁊
populus currerēt. ⁊ tamē exponētes sunt ve. pma pꝫ: 2ª
autem sic sumpta. nihil nō populus currit est va: qꝛ illius
sua contradictoria est falsa. aliqd nō populus currit. qꝛ
ex illa sequit populū eē aliquid. qd est falsuꝫ: cum sit ali
qua ⁊ nō aliquid. ⁊ ideo ⁊c̄. Pro istis vide Pe. Man. in
cap. propo. vide etiā Pau. ve. in pmo dubio q̄drature. i
quinto pncipali. ⁊ illa oia que dicta sunt intelligēda asse
ro respectu ꝓpōnis singularis numeri. ¶ De ꝓpōne au
tē pluralis numeri aliter est dicēdū. pro cuius ꝓbatione
nota. vt etiā asserit P. Mā. ꝙ illa ꝓbatur per duas cās
vitatis. s. p ly nulla vno modo. aut p ly plura alio modo.
illa patēt in exēplo dādo. tātum duodecim sunt apostoli.
dei. Uno mō sic ꝓbat. duodecim sunt apostoli dei. ⁊ nul/
la nō duodecim sunt apostoli dei. Alio mō sic. duodeciꝫ
sunt apostoli dei. ⁊ non plura q̄ȝ duodecim sunt apostoli
dei. ⁊ illa causa vitatis sumpta cū ly plura maxime deser
uit exclusiue habēti subm terminum numeralē. non eniꝫ
illa propositio tm̄ hoies currūt. ita ꝯuenient ꝓbat sicut
pdicta ꝓpositio p ly plura. ¶ Ex tali eni mō ꝓbandi in/
fert Pe. Man. tales ꝓpōnes esse veras. tantū duo. apo/
stoli sunt apli dei. tm̄ tres apostoli sunt apli dei. ⁊ etiā tm̄
duo apostoli dei sunt in reruꝫ natura: qn āiis duodecim
sint apostoli dei. has tñ ꝯclusiōes non alit ꝓbat. Sed tu
ex pdicto mō potes illas sic ꝓbare psupponēdo ꝙ sic in
quolibet hoie sunt infinita entia. qꝛ infinite partes q̄ȝti/
tatiue. Ita in qlibet aplo ⁊c̄. quo psupposito ꝓbat pma
sic. duo apostoli sunt apli dei. ⁊ nō plura ētia q̄ȝ duo apo
stoli

stoli sunt apl̄i dei. adhuc illa est vera. q̄a illa sua ꝯdictoria est falsa. s. plura entia q̄z duo apl̄i ⁊c̄. q̄a exquo ꝑ p̄missum infinita entia sunt duo apl̄i dei tenēdo ꝙ totū sit sue ptes collectiue ⁊c̄. ⁊ oporteret ꝙ plura entia q̄z infinita essent apl̄i dei q̄ꝺ est falsum. cum infinita nō sint plura infinitꝭ. Silr̄ ꝓbant̄ oēs alie. Sed si velles tenē cum opinione q̄ vult ꝙ tales ꝓpōnes non ꝓbent̄ ꝑ ly plura entia. sed ꝑ ly plures vt sic sumat̄ scd̄a ꝓpō. ⁊ nō plures q̄z duo aposto li sunt ⁊c̄. tunc assignate ꝓpōnes essent false. vt pz. ⁊ tūc sic dōo oporteret tenē cōtra Pe. Man. ꝙ arguēdo ab i/ feriori ad suum supius a parte subri dictiōe exclusiua ad dita subiectis nō valz argu^m in numero plurali. lz valeat in singulari. ¶ Concedit̄ etiā a Pe. Mā. ꝙ p̄cise est vnꝰ apostolus dei. q̄a exquo illa est in singulari numero ex/ ponit̄ ꝑ hanc exponētem. nihil non vnus apostolus est apostolus dei. q̄ vera est. vt pz. ¶ Si tamē velles tenere ꝙ quādo talis ꝓpositio in singulari numero habz subm̄ terminū numeralē aut īportātē p̄ncipiū numeri esset ꝓ/ bāda per causas v̄itatis: sicut etiā ꝓpositio pluralis nu/ meri. tunc illa esset cōcedēda sm̄ Pet. Man. ⁊ etiam sm̄ aliaz opionē. q̄a etiam illa esset v̄a. non plures apostoli q̄z vnꝰ sunt apostolus dei. sua enim cōtradictoria est fal/ sa rōne p̄dicati existētis in singulari nūero. q̄a si hec esset v̄a. scd̄a exponēs illa. s. ⁊ nō plures apl̄i q̄z vnus aposto/ lus est apostolus dei esset falsa. vt pz tenēdo ꝙ hec sit fal sa. plures hoīes sunt vnus. lz Pe. Man. illam cōcedat. Alit̄ tenēdo hoc vltimū dictum habes limitare p̄us dc̄ā de exclusiua in singulari numero. q̄a illa intelligit̄ dum/ modo subm̄ non importet numerū aut p̄ncipiū numeri. ¶ De illa ꝓpōne tm̄: tm̄ exclusiuum est exclusiuum. vide Pau. vene. in p̄mo dubio q̄drature in 7°. p̄ncipali. vide etiam Pe. Man. in cap̄ ꝓprio. verum etiam valz argu^m ab exclusiua ad suā vl̄em. vide Pe. Mā. in loco allega/ to. vide et̄ Pau. ve. i p̄mo. dubio q̄drature in. 18. 42. 41. p̄ncipalibꝰ. ¶ Nota etiā causam q̄re q̄n negatio nō pre ponit̄ dictioni exclusiue hēat tunc propositio exponi mo do tacto a Pau. in textu. nā exquo remanet dictio exclu siua non negata exigit ꝓpō ꝓbōnē respectu illius. iō ⁊c̄. ¶ Causa autē quare quādo negatio p̄ponit̄ exclusioni in p̄mo ordine ⁊ scd̄o nō exponit̄ ꝓpositio. sed ꝓbat̄ per causas v̄itatis ꝯdictorias exponētium affirmatiuarum vel earū in q̄bus negatio p̄ponit̄. causa inquā est illa. nā cum copulatiue affirmatiue ꝯdicat disiunctiua formata de partibus oppositꝭ ⁊ exclusiua affirmatiua vel in q̄ ne/ ga°. postponit̄ exponat̄ per copulatiuam formatā ex ex/ ponētibus. Ideo sua cōtradictoria ꝓbat̄ ꝑ disiunctiuam formatā ex ꝯtradictorijs exponētium illarū: cum aūt ad v̄itatē disiūctiue affirmatiue sufficiat vnam partē esse ve rā. ideo ille ꝓbantes ꝓpōnes vocant̄ cause v̄itatis. ⁊ sic non est opus ambas illas ꝯdictorias esse v̄as. sed suffic̄ vnam illarum esse veram. merito ergo nō dicūtur expo/ nētes. sed cause v̄itatꝭ. ⁊ ex hoc fundamēto habes cām: q̄re non valet arg^m. hoc curret ⁊ hoc est nō currēs. g̊ non currēs curret. nam ly nō currens in illa ampliat̄ ad sup/ ponēdum pro eo q̄ꝺ nec est nec erit currēs nam dicimus sm̄ opinionē cōmunem ꝙ subm̄ istius nō currēs curret ampliat̄ pro eo q̄ꝺ nō est vel non erit currēs. ꝙ disiūctū sic negatū equalet copulato affirmato de ptibꝰ oppositꝭ. Sic̄. n. copulatiua nega^{ta} ꝯdic̄ disiūctiue affirmatiue de ptibus oppositis. ⁊ eꝯ. negatiue disiūctiue ꝯdicit affirma tiua copulatiua de ptibꝰ oppositis. ita de copulato ⁊ di/ siuncto suo mō dicēdum est. ¶ Et ꝑ h̄ pz solō dium rōnum q̄ bus solēt ꝓbari. ille exclusiue. nō currens curret. non hō erit hō. non sor. erit sortes. nō albū erit albū vl̄i minor p̄ dicari argumētī supius formati debuit esse hec. ⁊ h̄ nec ē nec erit currēs. vel hoc nō est vel erit currēs. Ita tm̄ ꝙ ne

gatio cadat supra totū disiūctū: ⁊ tūc illa sic sumpta. s. mi nor implicat cum prima. ⁊ sic dicas de alijs suo mō ⁊c̄.

Circa caplm̄ exceptiue ꝓpōnis aduertēdū est p̄mo ꝙ lz nō ita coiter dicat̄ ⁊ distinguat̄: possumꝰ tamē in ꝓposito distinctionē hāc ponē ꝙ aliq̄ est excepti ua p̄mi ordinis ⁊ aliq̄ scd̄i. Exceptiua p̄mi ordinis est il/ la cuius ꝓbatio incipit. a dictiōe exceptiua: vel cuiꝰ ꝯdi/ ctoriū sic ꝓbat̄: exēplum vt dōo: oīs hō p̄ter sort. currit: nullū aial p̄ter hoīem intelligit: nō oē aial p̄ter asinuz est irrōnale. Exceptiua aūt scd̄i ordinis est illa cuius ꝓbō in cipit ab alio signo q̄z ab exceptiua dictione: vt dōo: oīs hō videt oēm asinū p̄ter brunellū: tu incipis scire oēm ꝓ positionē p̄ter. a. ⁊c̄. ¶ Premissa distinctiōe dico ꝙ pau. p̄nc̄ itēdit de exceptia p̄°ordis. Exceptiuā aūt 2° ordinis ꝯsiderat isto mō ꝙ facta ꝓbōne ꝓpōnis talis ꝑ p̄mos ter minos ꝓbabiles includit illa tandē aliquā exceptiuā p̄/ mi ordinis ꝓbādam mō declarato: vt dōo: oīs hō videt oēm asinū p̄ter brunellū: ꝓbat̄ sic: q̄a vl̄is affirmatiua ꝑ hanc suā p̄iacētem: hō videt oēm asinū p̄ter brunelluz q̄ in hanc resoluit̄: hō videt oēm asinum p̄ter brunelluz: ⁊ vltimo loco illa tandē ꝓbat̄ rōne dictionis exceptiue: vt sic: hō non videt brunellū: ⁊ hō videt oēm asinū nō bru/ nellū: g̊ ⁊c̄. Sed illa nō est p̄ncipalis probatio p̄me ꝓpō nis. Sed a p̄mo ad vltimū deuenimꝰ in eandē ꝓbationē. Pau. g̊ dicēs exceptiuā eē ꝓbandā mō dicto ⁊c̄. Intelle xit mediate vel imediate: ⁊ illa distinctio posita hz veri/ tatē non solū de exceptiua ꝓpria: sed etiā de impropria. Quid sit exceptiua ꝓpria declarat̄ a paul. in textu: ⁊ de hac paulopost dicet: pro hac distintione vide pau. ve. in quarto dubio q̄drature in. 24° p̄ncipali. ¶ Nota vlteri/ us ꝙ in ꝓpōne exceptiua p̄mi ordinis ꝓbabili p̄mus ter minꝰ ꝓbabilis est dictio exceptiua: ⁊ ex illo loco hēs nō esse vl̄r verū ꝙ a p̄mo termino ꝓpōnis sit inchoāda pro pōnis ꝓbatio: dōo. n. oīs hō p̄ter sor. currit: talis nō pri/ mo ꝓbatur ratiōe illius termini. omnis aut ratione illi/ us termini: homo: sed ratione dictionis exceptiue sequē tis: ideo dicitur ꝙ ad ꝓbationez talis ꝓpositionis dictio exceptiua est vl̄r p̄mus terminꝰ: ideo dr̄ ꝙ a p̄mo termi/ no vl̄r talis est inchoanda ꝓpōnis ꝓbatio. ¶ Nota vlte rius ꝙ exceptiua ꝓpō merito ꝓbat̄ per negōnē infinitā/ tē: nō autē per moduz alietatis aut dīie: q̄z in casu staret exponētes esse veras exposita existēte falsa ꝓbat̄: ponat̄ n. ꝙ in. a. tpe nihil est hō p̄ter sor. in q̄ tpe curret sor. ⁊ p̄/ terea currēt hoīes qui gn̄abunt̄ post mortē sortis: ⁊ po/ nat̄ ipsum mori in fine. a. tēporis: quo posito illa exponē da ꝓpō manifeste est falsa. s. nullus hō p̄ter sor. curret: ⁊ tm̄ illa p̄ma exponēs est v̄a: sor. curret. etiā scd̄a exponēs eēt v̄a si sumeret̄ cū nota alietatis. s. nullus hō aliꝰ a sor. curret: sua. n. ꝯdictoria est falsa: ⁊ ꝑ h̄ habes ꝙ illa ꝓpō. a nullo nisi a capra ⁊ asino differs: nō est sic exponēda: a capra ⁊ asino differs: ⁊ a nullo alio ab asino ⁊ capra dif/ fers: ig̊ a nullo nisi ab asino ⁊ a capra differs: q̄ est falsa: ⁊ exponētes sunt v̄e: ⁊ p̄ma pz: scd̄a autem sic ꝓbat̄: docetur eius ꝯtradictoriū: tu ab aliq̄ alio a capra ⁊ asino differs: er/ go capra ⁊ asinꝰ sunt aliquid: nam ly. alio. qui est p̄mus terminꝰ ꝓbabilis in illa ꝓpōne exponit̄ per ly aliqd: vt notaui in caplo ꝓprio: exposita tm̄ ꝓpō est manifeste fal/ sa: iō ⁊c̄. ¶ Aduerte vlteriꝰ ꝙ Pe. Mā. tz pro fundamē to ꝙ exceptiua affirmatiua est eē captio parti subiec a suo toto in mō: vel sub alijs v̄bis: eē captio iferioris ad bonū sensum a suo supiori: vn̄ videt̄ innuē ꝙ ad excepti uā ꝓpriam: p̄ter ꝯditiones positas a Pau. requirat̄ par tē extra captaz cōtineri sub pte a qua sit. exceptio. Ideo ille nō sunt ꝓprie exceptiue: oīs hō p̄ter antixp̄m est ani mal: omnis asinꝰ p̄ter aial est irrōnale: oīs hō p̄ter lapi/ dē currit: nam antixp̄s nō continet̄ sub homie cum non

sit nec aial sub asino. Jō pp dictionē exceptiuā in istis p/
pōnib⁹ denotatᷣ fieri exceptio q̄ ñ ēīō tales nō sunt exce/
ptiue ꝓprie. ¶ Propter h̄ fundamētū lz Pe. Mā. in ex/
ponēdo dictionē exceptiuam vltra exponētes q̄s ponit
Pau. addēdā esse vnā aliā in q̄ denoteᷣ ptē ex̄ captā ꝯti/
neri sub parte a q̄ fit exceptio: vt dōo nullus hō p̄ter an
tixp̄m est: sic est exponēda: antixp̄s ē. ⁊ nullus hō nō an/
tixp̄s est: ⁊ antixp̄s est hō: g̃ ⁊c̄. ⁊ p hoc potuisset euita/
ri argumētū de illa: nullus homo p̄ter aial currit: non su
mēdo: hanc aial est homo: ita nude ⁊ absolute: sed sub h̄
sensu: animal est hō. tanq̄ aliqd contentum sub homie.
¶ Uult etiā pau. vene. in 8° p̄mi dubij quadrature in q̄r
ta ꝯclōne q̄ in exponēda exceptiua negatiua ꝓpria sit su
mēda p̄ma exponēs in qua p̄dicatū vl'r remoueatᷣ a par
te extra capta: vt dōo nullū aial p̄ter hoiem currit: p̄ma
exponēs oz esse hec nihil qō est hō currit: sed oppositū
istius posset ꝓbabil'r sustineri. ¶ Aduerte vlterius dato
q̄ ego ⁊ tu curram⁹: ⁊ oēs alij hoies currāt: illa excepti
ua est falsa: ois hō p̄ter nos currit pp illam exponētem:
omnis hō non nos currit: nam tu es homo nō nos: ⁊ ta/
mē non curris: sed volēdo sumē exceptiuam veram per
exceptionē illorum suppositorum pro quibus falsa est il
la vl's: omnis homo currit: op; sumē sub disiunctione il
la supposita ⁊c̄. vt in illa op; dicē sic: omnis hō preter te
vel me currit: ⁊ ita dicatᷣ de oib⁹ alijs ꝯsilibus: ⁊ teneatᷣ h̄
pro vna ꝯne: sed cā istius est illa quā assignaui. Circa 3ᵃᵐ
ꝯnem in cap'lo cōparatiui gradus. s. quādo signū distri/
butiuū nō aliunde impeditū cadit supra disiunctū: tunc
sequiᷣ verificatio pro vtraq; parte disiuncti si ꝓpō deb;
esse v̄a: nō sic autē facit quādo disiūctum cadit supra co
pulatum: q: tunc sufficit verificatio pro vna parte: cum er/
go in exponēdo exceptiuā vtamur negatione infinitā: ⁊
que est signū distributiuū vbi acceperim⁹ plura ⁊c̄. op;
sumē disiunctū sequēs negōnē infinitātē: quia requiriᷣ
verificatio pro q̄libet tali excepto: q̄ nō fieret p copula/
tū: ⁊ p hoc fundamētum p; q̄ vbi ponatᷣ q̄ nō sint in re/
rū na nisi tria aialia. s. tu: asinus ⁊ capra: p; q̄ illa ꝓpō est
falsa: a nullo aial nisi ab asino ⁊ a capra tu differs: hec. n.
exponēs: a nullo aiali nō capra ⁊ asino differs ⁊ est falsa:
nam ab asino differs: q nō ē asin⁹ ⁊ capra. Ista tamē esset
v̄a: a nullo aiali nisi a capra vel asino differs ꝓpter nega
tionē infinitātē que in exponēte cadit supra disiunctum.
¶ Circa p̄mā ꝯclōnē nota q̄ non val; argumētum: ois
hō p̄ter sor. currit: ergo ois hō p̄ter hoies currit: q: lz ar/
guatᷣ ab inferiori ad suū superius: tamē non arguiᷣ rōne
totius extremi: q̄ reqriᷣ vt argumētū valeat. ¶ Circa se
cūdā ꝯnē nota q̄ ipsa est falsa s̄m Pe. Man. q: ex ipsa se
quiᷣ antixp̄m esse aial: ⁊ pau. tñ nō infequiᷣ tale fundamē
tū: q̄ tamē bonū est: ideo ⁊c̄. Illud tñ qō subiungit paul. in
ꝯne q̄ aliqua est exceptiua que nō repugnat sue p̄iacen
ti pōt ꝓbari: etiam in his in qbus pars extra capta sup/
ponit pro aliquo existēte: vt dicēdo tu non differs nisi ab
asino: q: pono q̄ scias. a. ꝓpōnē ⁊. b. sed. b. p remotionē
de p̄terito ⁊. a. scias p remotionē de p̄nti: tunc p; q̄ inci/
pis scire omnē ꝓpōnē: q: incipis scire. b. ꝓpōnē: vt pat;
nō tñ incipis scire omnē ꝓpōnē: q: nunc nō scis omnem
ꝓpositionē: q: nescis. a. ⁊ imediate post instās qō est p̄/
sens scies omnē ꝓpositionē: q: ēt scies. a. g̃ ⁊c̄. vel aliter
q: nūc scis oēm ꝓpōnē: ⁊ imediate ante instās qō est p̄ns
nō sciebas oēm ꝓpōnē: q: nesciebas. b. ꝓpōnem: g̃ ⁊c̄. tu
incipis scire oēm ꝓpōnē p̄ter. a. nā p̄lacēs p̄ma ēt est v̄a
sez tu differs ab asino: ⁊ exceptiue scđe v̄e in casu: ⁊ est etiā
p̄iacēs v̄a in casu. s. tu incipis scire oēm ꝓpōnem. ¶ De
exceptiua p̄mi ordinis eēt difficili⁹ repire exēplū reᵘ par
tis ex̄ capte supponētis pro aliq̄. ¶ Circa 3ᵃᵐ ꝯclusionē
nota q̄ pau. in exponēdo illā vtiᷣ exponēte non ꝓpria. s.
tu nō differs ab alio ab asino: sed magis ꝓprie dōm est: tu
nō differs a nō asino: ita q̄ negatio īfinitās cadat ī expo/
nēte supra id supra qō cadit dictio exceptiua ī exposita:
nō. n. o; sumi nota aliē artificut ēt huic notū p̄us. ¶ Ad/
uerte vlterius circa eādē q̄ subintelligēdus est in illa ab
latiu⁹ casus seq̄ns ly differt: a q̄ sumatᷣ exceptio: vt sic ex/
plicādo. tu nō differs ab ente nisi ab asino: in q̄ ly ente: vt
p;: supponit determinate rōne illorū signoꝝ ⁊c̄. ¶ Ex q̄
habes q̄ illa exceptiua ipropria est: cu; fiat exceptio ab
aliq̄ supponēte determinate: vt iā notaui. Ad exceptiuā
ꝓpriā reqriᷣ distributio ptis a q̄ fit exceptio. ¶ Et ex his
habes q̄ nulla illarū ꝯñarū val;: tu nō differs a non asi/
no: capra est nō asin⁹: g̃ tu non differs a capra: arguiᷣ. n.
īplicite a supiori nō distributo ad īferi⁹: qō p; sic explicā
do: tu nō differs ab ente nō asino: capra est nō asin⁹: g̃ tu
nō differs a capra: vbi p; q̄ tā ly ente in añte q̄; ly capra
in ꝯñte determinate supponūt rōne duorū signorū: ⁊ p si
mile fundamētū nō val; illa ꝯña: tu differs ab asino: asi/
nus nō capra: g̃ differs a nō capra: q: resoluiᷣ ꝯñs illius
ꝯñe in hāc tu differs ab ente nō capra: vbi ly ente distri/
buiᷣ rōne vnius signi ⁊c̄. Ideo arguiᷣ ab īferiori ad suu;
supius distributiue. ¶ Ex habitis sequiᷣ q̄ non val; ille
modus arguēdi: tu nō differs nisi ab asino: g̃ a nullo alio
ab asino differs: arguiᷣ. n. a termino supponēte determia
te: s. alio. s. termino ente virtual'r īcluso in añte ad eūde; di
stributiue suptū: dōo. n. a nll'o ente alio ab asino differs: ⁊
ly ente distribuiᷣ: vt p; ⁊c̄. ¶ Inferᷣ etiā aliud q̄ nō sem
p in ꝓprijs terminis: val; argumētū ab exceptiua nega/
tiua ad exclusiuā affirmatiuā: nō. n. sequiᷣ: tu nō differs
nisi ab asino: g̃ p̄cise ab asino differs: q: añs est verum ⁊
ꝯñs falsum: ⁊ dices q̄ si isti exclusiue: tantū ab asino dif/
fers: corrñdet aliqua exceptiua: maxime est illa: a nullo
nisi ab asino differs. ¶ Ulteri⁹ circa ꝯnē 3ᵃᵐ aduerte q̄
illa est negatiua. Jō nō exponiᷣ rōne de ly differt negati:
sed solū rōne dictiōis exceptiue: ⁊ p hoc habes q̄ lz Pe.
Mā. neget hāc tu differs ab omni hoie p̄ter q̄; a te: ⁊ ali
as cōsimiles cōiter cōcessas: q: ēt vt ipse dicit: no; expon̄
rōne de ly differs: cuius rōne exponētes: vel saltem aliq̄
illarum est falsa: sic'r illa: ⁊ ois homo p̄ter te est: q: a'b rit
te esse: tamē recte concedit hanc: nō differs nisi ab asino:
cum illa sit negatiua nō probāda ratione de ly differtq̄
tamē vbi sic ꝓbareᷣ nō cōcedereᷣ. ¶ Circa quartā ⁊ vl
timā ꝯclusionē nota q̄ ipsa nō videtur secure posita: q:
lz cōcedamus masculinum gen⁹ in plurali numero cōci/
pere femininū: hoc tñ nō pōt facē nisi supponat pro vtro
q;. Ideo dicendo: tu vides oēs hoies q sunt in illa domo
preter sor. ly homines non supponit in tali pro vtroq; se
xu: cū excipiatᷣ ille masculus pro quo deberet supponē. s.
sor. Ideo Pe. Man. istam ꝓpōnē ⁊ ꝯsimiles alias abso/
lute negat: vide eum in cap'lo ꝓprio. Uide Tiᷣ. in quar/
to sophismate illo. s. ois hō est vnus solus hō de illa pro
pōne: ois hō p̄ter sor. excipiᷣ: vtrum sit vera vel possit
vide qd dicat Pe. Mā. cap° ꝓprio: ⁊ Pau. ve. in octauo
p̄nᵒ p̄mi dubij q̄drature. ¶ Nota vltis dia q̄ p̄dicta sunt
itelliguntᷣ de dictiōe exceptiua exceptiue tēta. Ista nō p̄t
a ijs modis teneri. Aliq̄n ēt teneᷣ additiue vt dōo: tres
hoies p̄ter sor. (. s. vltra sor. i. nō cōputādo eum.) currūt.
Aliq̄n negatiue teneᷣ ⁊ ī tali sensu pōt ꝯcedi q̄ ois hō p̄
ter lapidē aut chymerā ē aial: ⁊ lz ille excepᵗᶦᵉˢ nō ptinēs ꝓ
posito nr̄o: distīōnē hāc ponit P. Man. ī cap̄ ꝓprio ⁊c̄.

Circa capᵐ reduplicatiue aduerte q̄ lz cōiᷣ dicatᷣ q̄
ille dictiōes: inq̄ztū: put: s̄m q̄ l p̄mi ⁊ alie ꝯsi/
miles p̄nt teneri reduplicatiue ⁊ specificatiue: vt si dice/
rē: ens iquātū ens est subm meta. sic dicerē ens sub rōne
entis ⁊c̄. In ꝓposito tñ ꝯsideram⁹ de his q̄n tenentᷣ redu
plicatiue: q̄ aūt sit dīa inᷣ vnā acceptionē ⁊ aliā hēt vi/
deri

deri alibi. ¶ Aduerte q in rei vitate vna exponētiū que
ponit a pau. est suꝑflua: illa. s. in q̄ pdicat pdicatū redu/
plicatiue de sbo eiusdē vñ bñ vz argumētū: soz. est hō: ⁊
si aliqd ē hō illd ē aīal: g soz. inq̄ztū hō ē aīal: in illis dua/
bus icludit alia: illa. s. soz. ē aīal: ac si argueres a ꝯdōnali
cū positiōe añtis ad positionē ꝯñtis. Ista tñ pōt poni nō
tāquā necīa: sz tāq̄ istius marie declaratiua ⁊c. ¶ Cir/
ca ꝯclōnes eiusdē capli nota. q nō vz argumētū: soz. inq̄
tum hō est aīal: ergo soz. inq̄ztū subā est aīal: eo q nō ar/
guit ab inferiori ad suū superius rōne toti⁹ extremi: i qd
requirit ad hoc: vt tale argumētum valeat: q: neq ly hō
neq ly sba est sbm: neq pdicatū: vt de se ꝑztigitur ⁊c.

Circa etiā caplm hoc aduerte q in illo loco largi⁹
sumit reduplicatio q̄ deēret sumi. Ad ppriā
n. reduplicatiuā reqrit q reduplicatū sit cā ꝑcisa ⁊ ime/
diata iherētie pdicati ad sbm vbi illa affirmatiua sit. Jō
illa nō est ꝑprie reduplicatiua: soz. inq̄ztū risibilis ē hō:
eo q risibilitas nō est cā ꝑcisa ⁊ imediata qua soz. sit hō:
sed magis econuerso: soz. est risibilis: q: est hō. Ista tñ pro
positio ꝑbādo eā ꝑz exponētes Pau. ē vatiō magis am/
pla sumit ꝑpositio reduplicatiua q̄ deberet sumi: sz hoc
in vigore cōditionū reqsitarū ad verā ⁊ ꝑpriā reduplica
tiuā est ita ampliatū. In illis. n. ꝯdōnib⁹ includit cōditio
nalis si recte cōsideres: vid et ea que notat Pe. Mā. p̄o
illa materia: lz ibidē multa dicat que si dterminatiue po
nat non sunt secure dicta. Cōsidera oia illa ⁊ per te ipsū
solues multas que ab eodem ponūtur loco allegato ⁊c.

Circa caplm de ly imediate aduerte pmo q ꝑposi/
tio de ly imediate ꝑcedēte exponit mō exposi
to. a pau. vbi aūt preponeret nō ita haberet exponi: vñ
dicēdo tu fuisti imediate ante instās qd est presens. Ista
significat q tu fuisti post qdlibz instās ꝑteritū ante hoc:
⁊ tūc simodo est ꝑbāda magis erit inferenda p suas sin/
gulares q̄ aliomō: ⁊ talis ꝑpō est falsa: q: significat q tu
fuisti aliqñ imediate ante instās presens. i. post qdlibet
instans ꝑteritū: in qua ly aliqñ includit suppositionem
determinatam pro aliquo instanti: significat ergo q tu i
aliquo determinato instāti fuisti post qdlibz ⁊c. ergo in
illo fuisti post illud instans ⁊ illud est ꝑteritū: sed ꝑponē
do ly imediate: tūc talis cōceditur: imediate ante hoc tu
fuisti demonstrando instās qd est ꝑsens. qd pz tum expo
nendo mō pau. tū pp hoc q: virtualr equalet ly imedia
te: ꝯsisti cōplexo: post qdlibet instās ꝑteritū: si vniat vbo d
ꝑterito: vl' isti cōplexo: ante qdlibet istās futurū. Si vnia
tur vbo de futuro: ⁊ hoc siue preponat siue postponat
verbo hoc declaratū est qñ postponit in pn⁹ notādi. In il
la aūt ꝑpōne: imediate añ hoc tu fuisti: significat q post
qdlz instās ꝑteritū aliqñ tu fuisti: vbi ly aliqñ supponit
ꝯfuse tñ: ⁊ exponēdo illā mō vltīpz ē ei⁹ vitas: vide illa
a Tis. in 5 principali pmi sophismatis. ¶ Nota et q cū
ly imediate sit dictio exponibilis: tñ lz illi ꝑponat nega/
tio: tñ adhuc oz exponi: sed vbi ꝑponat negō nō exponi/
tur: imo ꝑbat p ꝯdictoriū. ¶ Ulteri⁹ p hoc fundamētū
pōt notari q ille due nō ꝯdicūt: imediate añ hoc tu non
fuisti alb⁹: ⁊ imediate añ hoc tu fuisti alb⁹: sed cuilibz illo
rū assignat ꝯdictoriū p negōnē ꝑpositā: ⁊ si q̄ras qd signi
ficet illa ꝑpō: nō imediate añ hoc tu nō fuisti alb⁹: dicas
ꝑmittēdo: q si aliqua ꝑpō significat p ⁊ ꝑncipalr duos
sensus copulatiue q sua ꝯdictoria significat oppositos
sensus disiūctiue: cū copulatiue affirmatiue ꝯdicat disiū
ctiua de ꝑtibus oppositis: quo ꝑmisso ar sic. Ista imedia
te añ h tu nō fuisti alb⁹: sigt copulatiue istos duos sen/
sus: q añ h tu nō fuisti alb⁹: ⁊ q nullū fuit istans añ hoc
qn inter illd ⁊ h: tu nō fueris alb⁹: ergo p ꝑmissū ista sua
ꝯdictoria: nō imediate añ hoc tu nō fuisti alb⁹ significat
q nō ante hoc tu nō fuisti albus: q̄ ꝯuertit cū hac: q añ
hoc ꝯtinue tu fuisti albus: sigt 2⁹ sub disiūctione q aliqd
fuit istās nō inter qd ⁊ hoc ꝯtinue tu nō fuisti albus. Ista
notaui: q: plurimū ⁊ multū deseruiūt ꝑ expōne de ly: in
cipit. ⁊ desinit. Tis. vt hz videri: ⁊ ꝑsertum deseruit ꝑ illa
difficultate vtrū in exponēdo illa vba debeat negādo ꝑ/
poni aut postponi ⁊ ad ly imediate: ⁊ et vt ibidē patebit
pt teneri ꝯ Gaietanū q negatio sit ꝑponēda ⁊ nō ꝑponē
da fundando rōnez supra ꝑbabitis. ¶ Aduerte et cām
q̄re ly imediate exponit p ly. inter. ⁊ nō p ly añ sequēs ly
qn. Cā est illa q̄ ponit in q̄rta ꝯne isti⁹ capli: q: in casu il/
lius ꝯnis exponēdo p ly. añ eēt illa ꝯña va: imediate p⁹
a. tu curres: ⁊ tñ exponēdo p ly iter: vt oz exponi est illa
falsa: ⁊ iō ibidē sua ꝯdictoria cōcederet. ¶ Nota vlteri⁹
vt notat Pe. mā. in caplo ꝑprio q illa ꝯña nō vz d fore
antixps post hoc erit: ⁊ nullū erit istās post h qn iter illd
⁊ hoc ātixps erit: g imediate post h antixps erit. Nā ima
ginādo q hinc ad ānū nō erit aliqd tps: ⁊ ꝑterea icipiat
esse tps: ⁊ in medio isti⁹ iteruallis antixps incipiat esse: ⁊
tunc in tali casu añs est vez ⁊ ꝯñs falsū: sz opz addere:
⁊ ꝯtinue post hoc tps erit. Si tñ i illis exponētibus ad/
deres ly aliqñ: vt si sic formalr diceres: post hoc antixps
aliqñ erit: ⁊ nullū erit instans post hoc qn inter illud ⁊ h
antixps aliqñ erit: valeret ꝯña: ergo imediate post hoc
antixps erit: q: ex scda exponēte infert q quocūq istāti
dato post hoc inter illud ⁊ hoc ꝯtinue erit tps. Sz tūc in
tali casu opz dicere q ille nō sunt ve exponētes: q: ab ex
posita ad tales exponētes nō vz arg^m de forma: q: ex illa
imediate post hoc tu eris: nō seqtur formalr tps fore: q
tñ icludit virtualr in exponētib⁹ addēdo ly. aliqñ: ⁊ nō
addēdo ly. aliqñ. adhuc nō sunt exponētes ꝑprie: q: in
casu supiori ab illis ad expositā nō vz argumētū: vt ponē
do q instās pñs sit vltimū toti⁹ tpis ⁊ q soz. erit albus:
tūc in illo casu hec est va: imediate post instās qd est pñs
soz. erit albus: vt pz in casu. Tz ipse ergo ly imediate nō
ꝑprie exponi: sz hic cās veritatis. a qbus ad expositam
vz argumētū: vt ipse addit in expōnib⁹ ly. aliqñ. seu ly. in
aliquo tpe. vl' aliquo istāti: qd idē est: ⁊ i rei vitate illa ar
gumēta ꝯcludūt illas nō eē formalr exponētes: q: ille ꝑ
bantes ⁊ ipsa ꝑbata ꝑpō nō mutuo se inferūt formalr:
vt pz ex ꝑdictis: q: tūc nāliter loquēdo necesse est tps fo
re ⁊ cōtinue: iō Pau. appellat illas exponētes esse mālr
solū: ⁊ nō formalr. ¶ Preter ꝑticulas positas in ꝑban/
do ly imediate addit et aliā ꝑticulā Pe. Man. in expo/
nēdo hāc ⁊ ꝯsi¹es: imediate post h soz. erit: addit. n. hāc:
⁊ hoc instans est vel erit: q: demōstrādo instās iā elapsū
centū ānis in quo soz. non fuit. q: pono nūc illū primo es/
se: ⁊ est hoc añs vez: post h soz. erit: ⁊ nullū erit instās post
hoc qn inter illd ⁊ hoc soz. erit in aliquo tpe vel istāti ⁊c.
non tamē pōt verificari illa: nullū erit instans post h qn
inter illud ⁊ hoc ⁊c. nisi ꝑ instanti futuro: ⁊ quocūq ta/
li dato est vez q inter illud ⁊ hoc ꝑteritū soz. erit: ⁊ tñ est
falsū hoc ꝯñs: ergo imediate post hoc soz. erit: ⁊ vt pz per
casum: ⁊ ideo addit ipse aliā particulā: ⁊ hoc instās ē vl'
erit. ¶ Sed possum⁹ tenere q illa ꝑticula non sit neces/
saria. Et ad argumētū in oppositū. Dicas q illa pma ex
ponēs est falsa. s. post hoc tu eris: q: ex ipsa sequit q hoc
instās est vel erit: ⁊ cū ly hoc supponat vl' denotet suppo/
nere respectu illius vbi de futuro eris ⁊c. ¶ Cōtra scdā
conclusionem arguitur probando q in illo casu: imedia
te ante hoc duo ꝯdictoria fuerunt simul vera: sic arguen
do: hoc est verū demōstrando hanc: tu nō es albus: ⁊ h
est verū demonstrando hanc: tu es albus: ⁊ nō sunt plu
ra illoz: ergo vtrunq illoz est vez: tunc sic illa ꝯña ē bo
na: ⁊ imediate añ hoc añs fuit vez: q: illius vtrūq pa
imediate ante hoc fuit vera: ergo ⁊ imediate ante h
cōsequens fuit vez: sed non potuit illud ꝯñs eē verum

quãn illa duo ↄ̃dictoria sił fuerint vera: vt p3: ergo ↄ̃clõ est falsa. ¶ Sed ꝓ illo dicas negãdo ꝙ illius ↄ̃ñe imediate añ hoc añs fuerit veꝝ: ⁊ nõ v3 argumẽtũ illi⁹ añꝗ vtraqꝫ pars imediate añ hoc fuit vã: ergo totuz añs fuit veꝝ maz illa copulatiua que est añs nõ imediate ante h̃ fuit vera: neqꝫ ẽt ita fuit sic illa copulatiua significat: nequ etiaz ita fuit sicut sue ptes significabãt: l3 tñ vtraqꝫ ps illius copulatiue fuerit vã. Pro illo vide Tis. i septimo sophismate illo: oĩs ꝓpõ vel eius ↄ̃dictoria est vã: iuxta finẽ: vide ẽt pau. ve. in 21° ⁊ 23° ṗncipalibus quarti dubij quadrature. ¶ Circa ṗmũ correlariũ eiusdẽ ↄ̃clõnis notã ꝙ l3 illa ꝓpositio imediate ante hoc tu fuisti albus: sit ↄ̃cedẽda in casu posito: nõ tñ ista alia imediate ante h̃ tu nõ fuisti alb⁹: sic absolute vĩ ↄ̃cedẽda: est enim sic exponẽda: ante hoc tu nõ fuisti albus: ⁊ nullũ fuit istãs ⁊c̃. Sed ṗma vĩ falsa: q2 negatio cadit supra v̾bũ negãs illõ pro quolibet tp̃e preterito: sic aũt negata redditur ꝓpõ falsa: q2 pro aliquo tẽpore preterito tu fuisti albus: vt p3 in casu: ⁊ per idẽ videt̾ scd̃a exponens falsa: q2 asserit ꝙ quocũqꝫ instanti dato preterito inter illud ⁊ hoc tu non fuisti albus in qua ẽt verbuz negatur ⁊ denotat̾ ꝙ inter instãs datum ⁊ hoc nũqꝫ fuisti albus: qđ est falsum in casu: per idẽ etiaz oĩno vĩ exposita negãda. s. imediate ante hoc tu nõ fuisti albus: q2 ẽt in illa negatur v̾buz. ¶ Pro hoc breuiter dicas ꝙ illa exposita in casu est vera: eo ꝙ l3 in ea negetur verbũ: nõ tñ absolute pro quolib3 tẽpore preterito negatur: sed solũ habẽdo respectũ ad determinationẽ ⁊ limitationẽ inclusam in ly imediate: ⁊ l3 cõĩter dicat̾ ꝙ aduerbiũ p̃cedẽs vel illi equalens nõ limitat verbuz sequẽs: q2 solet dici ꝙ ille due differunt: in. a. istãti tu eris albus: ⁊ tu eris albus in. a. instanti. In ꝓposito tñ habet̾ limitatio verbi ab illo p̃cedenti aduerbio imediate: q2 alr̃ ꝓpõ esset falsa. Sicut ꝓbatũ est: ⁊ l3 p̃ponat̾ intelligit̾ tñ aliquo mõ virtus illius cadere supra v̾buz: ⁊ ꝓ hoc dico ꝙ sua ṗma exponẽs: illa. s. añ hoc tu nõ fuisti albus: ẽt h3 v̾bũ limitatũ ⁊ nõ absolute negatũ: vt sic resoluat̾: tũc nõ fuisti alb⁹ d̾mõstrãdo ptẽ in qua nõ fuisti albus: ⁊ tũc est vł fuit añ hoc: ergo ⁊c̃. ⁊ in scd̃a exponẽte semꝑ ẽ intelligẽda aliq̃ limitatio respectu tp̃is: i põt ḡ sustineri tacta ↄ̃clusio per fundamẽtũ habitum ⁊c̃.

Circa caplm̃ de incipit: ⁊ desinit multa ⁊ plura notanda sunt q̃ oĩa declarabo in tractatu de incipit. ⁊ desinit Tis. ibidez adducẽs multas difficultates: ⁊ iõ q̃ dicẽda erũt circa caplm̃ h̃ videat̾ loco allegato ⁊c̃.

Circa mãm de ly totus aduerte ṗmo ꝙ ly tot⁹ cõĩter ponit̾ teneri cathͨ. qñ ponit̾ ad intra ptes subi aut p̃dicati quãdo aũt p̃cedit totã ꝓpõnẽ dĩ syncathͨ teneri. Sed possumus dicere ꝙ ẽt vbi sit ṗmus terminus ꝓpõnis ⁊ substãtiue teneat̾ ꝙ cathͨ. ⁊ non syncathͨ tenet̾: vt dicẽdo: totũ qđ est in mũdo est in oculo tuo: qñ aũt p̃cedit totã ꝓpõnẽ: ⁊ est adiectiuũ alicuius determinabilis tũc ↄ̃cedit̾ ꝙ ille termin⁹ syncathͨ tenet̾. Et si q̃ratur cã quare diuersimode situatus talis termin⁹ diuersis modis accipiat̾. ¶ Dicat̾ ꝙ hoc ẽ ex cõi mõ loq̃ndi: naz de v̾tute sermonis: ita põt cathͨ teneri a pte predicati sicut a parte subiecti: ⁊ l3 forte sit dubitãdum qñ preponitur aliqua ꝓpõ in qua ponit̾ ly totus a parte subiecti vtrũ teneat̾ cathͨ aut syncathͨ: tñ nõ debem⁹ r̄ñdere dubie ad talẽ ꝓpõnẽ: ꝓꝑ hoc. q2 ex cõi mõ loq̃ndi ↄ̃cedẽdũ est ꝙ cathͨ tenet̾. Pro illa mã vide. Tis. in tertio sophismate i illo. s. oĩs hõ est totũ q̃ntitate: in r̄ñsione ad tertiuz argͫ ṗmi ṗncipalis. ¶ Cõsidera etiã ꝙ l3 pau. i illo loco teneat ꝙ ly tot⁹ qñ cathͨ tenet̾. tũc equaleat huic ↄ̃plexo ens ꝑfectũ ex oĩb⁹ suis ptib⁹: ita ꝙ ly tot⁹ dicat respectũ ad ptes. Tis. tñ i sophismate allegato i sołone q̃rti dubij ṗncipalis: t3 ꝙ nõ dicat respectũ ad ptes: sed solũ eq̃polleat huic cõplexo: ens ꝑfectuz cui nihil deest: nisi mõ tale ens sit hñs ptes: siue nõ: nõ est cura apđ ipsuz: vñ ↄ̃cedit ipse ꝙ aĩal itellectiuũ ẽ qđdã totũ: l3 nõ habeat ptes: opinio tñ pau. vĩ securior: nã ly totũ dĩ cõĩter referri ad ptẽ. ¶ Nota vlteri⁹ ꝙ tenẽdo expositionẽ de ly tot⁹ qñ syncathͨ tenet̾: q2 exponat̾ illo mõ. s. mõ vlĩ vt p3: cã. n. est q2 cuz illo mõ sumptus talis terminus equaleat isti cõplexo q̃libet pars ⁊c̃. Jõ exponit̾ mõ dicto: vt dĩdo totus sor. ẽ minor sor. ista sic h3 exponi: q̃lib3 pars sor. est minor sor. cũ illi equaleat. ¶ Nota ẽt ꝙ Pe. Man. ↄ̃ talẽ modũ exponẽdi adducit multa argumenta ṗmo loco que postea soluit: ⁊ deinde vlterius arguit ꝓbãdo ꝙ ly tot⁹ nõ equalet isti cõplexo: q̃lib3 pars. ¶ Prĩo q2 illa esset vlĩs: tot⁹ sor. est aliqđ. ¶ Scd̃o q2 sicut illa est cõgrua: q̃lib3 pars est in mũdo. Ita ẽt deberet eẽ cõgrua illa: totus ẽ in mundo ꝓꝑ equiualẽtiã. ¶ Et soluẽdo illa dicit ipse ṗmũ ↄ̃cedẽdo: q2 illa ꝓpõ que determinat̾ a ly totus est vlĩs: sed q2 hoc est ↄ̃ opiõnẽ cõez. Jõ dicat̾ alr̃ ꝙ nõ v3 argumẽtũ equalet in significãdo vlĩ: ergo est vlĩs: sicut ẽt nõ v3 illa ꝓpõ: qñ tu loqueris: tu nõ taces: equiualet vni copulatiue hypothetice ergo est hypothetica. ¶ Ad scd̃m argͫ r̄ñdet ⁊ recte ꝙ ly totus nõ absolute equalet isti cõplexo q̃libet pars absolute sumpta: sed solũ qñ sumit̾ cũ substãtiuo ⁊ ꝓ illo debem⁹ imaginari ꝙ ly tot⁹ s̾m ꝙ adiectiuũ est significãs ꝑ depẽdẽtiã ad substãtiuuz. Ita ẽt equalet isti cõplexo: q̃lib3 pars nõ absolute sumpta. S3 per d̾pẽdentiam ad genitiuũ. Scut ergo illa ẽ incõgrua totus ẽ i mũdo. Ita ẽt illa: q̃libet pars ẽ in mũdo. Sumẽdo nõ absolute ly ps: s3 vt exigit gr̃mi. Arguit. n. vlteri⁹ alio fundamẽto ꝓbando ꝙ hoc cõplexũ grã exẽpli: totus hõ: non possit equiualere isti cõplexo: q̃lib3 pars hoĩs: q2 illius cõplexi: totus hõ: illa pars hõ non significat ꝑ modũ obliqui: illius aũt cõplexi: q̃libet pars hoĩs: ly hoĩs significat ꝑ modũ obliqui. Ex quo ergo rectus nõ ↄ3 equiualere obliquo rõne diuersi modi significãdi. Jõ conuincit̾ ⁊ cogitur ponere aliũ modũ exponẽdi: ⁊ dicit ꝙ ly tot⁹ qñ sumit̾ cathͨ equalet isti cõplexo: s̾m oẽs ptes collectiue sumptas: vt dicẽdo sor. est totus alb⁹: equalet isti cõplexo. sor. ẽ alb⁹ s̾m oẽs suas ptes collectiue sumptas: ⁊ ad hoc ꝙ talis ꝓpõ sit vã. s. sor. ẽ totus albus nõ est opus ꝙ q̃libet pars sor. seorsũ3 capta ab alia sit alba: vt p3 intelligẽti. Qñ aũt tenet̾ syncathͨ: tunc equalet isti complexo s̾m oẽs suas ptes diuisiue sumptas est albus: ⁊ tũc ad h̃ ꝙ sit vera illa reqrit̾: ꝙ q̃lib3 seorsum capta ab alia sit alba. S3 l3 ille modus subtilis sit: possumus tñ sustinere moduz exponẽdi cõem. Et ad argumẽtũ in oppositum. ¶ Dicam⁹ ꝙ l3 dicẽdo totus hõ ⁊c̃. ly homo videat̾ solum significare ꝑ modũ recti: significat tñ ẽt obliquo mõ per modum obliqui: ⁊ l3 ponatur in recto: hoc nõ fit ꝓꝑ modũ significandi ꝑ modũ recti: sed solum vt seruetur cõgruitas illius cuz tali adiectiuo totus. Ista. n. eẽt incongrua. totus hoĩs est aliqđ: vt satis p3. ¶ Preterea posses tu obijcere sił argͫ ↄ̃ modũ exponẽdi ab eodẽ positum: nã ex quo ly totus est recti casus vĩ debere significare ꝑ modũ recti: ⁊ s̾m eũ non sic facit: q2 equalet isti cõplexo s̾m oẽs suas partes ⁊c̃. q̃ quidẽ cõplexũ: significat oblique: ⁊ iõ illius fundamẽtũ non demõstrat ↄ̃ cõem modũ exponẽdi. ¶ Pau. ve. in scd̃o dubio quadrature in 7° ṗncipali: ponit ẽt aliuz modũ exponẽdi ꝓpõnem de ly tot⁹ qñ syncathͨ tenetur: vult. n. ꝙ ṗmo exponat̾ ꝑ suã placẽtem: vt sic dicendo totus sor. est aliqđ: sic exponit̾ sor. est aliquid: ⁊ nihil est sor. qn illud sit aliqđ. Sed ille modus exponendi non cõiter ponitur: ⁊ ideo de illo non multũ curo: q2 tamẽ multa alia dicit pertinentia ad ꝓpositum hoc. Ideo vide omnia illius dicta loco allegato. ¶ Circa cõclusionẽ scd̃am nota q̃re non valeat ille modus ar/

guendi:totus sor.est pars sor.ergo totus hō ē ps sor.cū
n.est q2 lʒ ly totus nō cōiter ponaꝶ eē signū distributiuū:
ꝛ ēt ly sor.ñ possit distribui:cū sit termin⁹ discret⁹: q2 tñ
virtualiter illud exēplū totus equipollet isti cōplexo qli
bet ps.Jō dicēdo:totus hō est pars sor.equaler isti qli/
bet pars hois ē ps sor.vbi ly hois p accidēs distribuiꝶ:
q2 regiꝶ ab illo termino pars per se distributo: nō ergo
vʒ argumētū formatū:q2 arguiꝶ iplicite ab inferiori ad
suū superius distributiue a ly sor.s.ad ly hois. ℭ Circa
tertiā cōclusionē aduerte ꝙ etiā illa pōt cōcedi:totū qd
est in mūdo est in oculo:q2 vt prius notaui quū ly totuʒ
teneaꝶ substātiue:ꝛ per ꝯns iuxta fundamentū carb'te/
neatur.Jdeo illa pōt cōcedi.Sicut cōceditur illa alia in
oculo tuo est totuʒ qd est in mūdo:hoc ideʒ asserit Pet.
mā.caplo proprio.ℭ Circa quartā cōclusionē aduerte
ꝙ illa ꝓpō:in aia tua est tota scia possibilis:differēs est
ab illa alia:aia intellectiua est tota in toto ꝛ tota in qlibʒ
parte.nā tenēdo cū pau.ꝙ ly totū carb'tēruʒ dicat respe
ctum ad ptes illa pōt cōcedi:in aia tua est tota scia pos-
sibilis
q2 scia est qualitas gradualis integrata ex gradib⁹ tāqꝫ
ex suis ptibus:aia aūt intellectiua nō hʒ ptes aliquas ex
qbus cōponaꝶ:ꝛ tūc sic sustinēdo:oportʒ dicere ꝙ ly totuʒ:
lʒ dicat respectū ad ptes:nō tñ magl ad ptes qꝫtitatiuas
qꝫ integrales:q2 illa ꝓpō:in aia tua est tota scia posset
cōcederet vbi ly totū diceret respectū ad partes qꝫtitati
uas:q2 scia nō hʒ tales ptes.Sicut nec aia intellectiua:
que est eius subm:tenēdo tñ cū Tis.ꝙ ly totum nō dicat
respectum ad partes:pōt illa ꝓpō concedi:aia intellecti
ua est tota in toto:ꝛ tota in qualibet parte: eo ꝙ anima
est ens perfectum cui nihil deest in sua specie ꝛc̄.

Circa caplm de ly semp aduerte ꝙ opio q̄ vult ꝙ ly
semp cōuertaꝶ cū ly.oi tpe.absolute pōt hēre
hoc fundamētū:q2 dicendo:semp fuit deus:lʒ ly semp sit
aduerbiū:virtualiter tñ supponit respectu illi⁹ vbi fuit
ꝛ ampliaꝶ ab illo:ꝛ iō vꝫ significare talis ꝓpō ꝙ i oi tpe
qd est vel fuit:in illo deus fuit.ℭ Alia tñ opio quā i pn/
cipio capli ponit Pau.nō vult tale aduerbiū ampliare.
Sed solū supponere ꝓm ꝯsignificationē verbi:ꝛ illa opi
nio nō est:ita appens sicut pma nisi ex hoc:q2 vꝫ incōue/
niēs ꝓm cōem modū loquēdi ꝙ illa ꝓpō nō sit ꝯcedēda:
semp deus fuit:ꝛ q̄ negareꝶ ab illa opione nō tenēre āplia/
tioneʒ ꝛc̄.ℭ Nota ēt eāʒ quare illo modo exponatur ly
semp:q2 ex quo equiualet illi cōplexo:oi tpe.Jdeo aliq
mō vꝫ exponēda ꝓpositio de ly semp ꝓposito mō vñ:q2
sicut ly.oi corrñdet signum particulare ly aliquo.Jta ly
semp corrñdet ly aliqñ:qd pōt cōputari ꝓ signo particu
lari:cū virtualiter includat signuʒ particulare.ℭ Nota
vlterius ꝙ nō ois ꝓpō de ly.semp.hʒ ꝓbari mō posito a
pau.sed solū illa in qua ly.semp.determinat ꝓpōnē ꝛ p̄/
cedit eandē:vñ dicēdo:deus fuit semp:illa est falsa:q2 il/
la significat:ꝙ deus fuit aliqñ oi tpe.Nā ly semp equalʒ
isti cōplexo:oi tpe:siue preponatur siue postponaꝶ.Mō
pʒ ꝙ ꝓpositio sic significādo est negāda:asserit.n.ꝙ aliq
determinato tpe deus fuit oi tpe:qd est falsum: q2 quo/
cūqꝫ tpe dato:in illo deus fuit:ꝛ in illo solū:nō aūt in illo
fuit in alio tpe:vt satis pʒ:ꝛ ꝙ illa ꝓpositio data signifi/
cet sic pʒ.q2 ex quo ly aliqñ subintelligitur determinare
verbū:non impeditur ab aliquo p̄cedēti signo:iō suppo
nit determinate:ꝛ aut includit ꝓpōnem determinatam re/
spectu tpis determinati ex quo habetur ꝙ non vʒ argu/
mentum:semper deus fuit:ergo deus fuit semper ꝛc̄.

Circa caplm de ly ab eterno siue eternaliter aduer/
te pmo ꝙ duo sunt modi exponēdi talem ter
minū vel ꝓpōnē rōne illius:pmus est quē ponit pau. in
textu:ꝛ imaginaꝶ ille modus:ꝙ ly eternalr equaleat isti
cōplexo:añ oē tps finitū:vbi vniaꝶ v̄bo de p̄terito:vl isti
post oē tps finitum:vbi vniaꝶ v̄bo de futuro.Et circa ta
lem modū aduerte ēt ꝙ lʒ tenēdo eternitatē mūdi vt in/
nuit pau.in textu posset ille admitti:tenēdo tñ ꝓm verita
tem ꝙ mūdus inceperit esse:tūc nō vꝫ securus talis mo/
dus:q2 ex tali mō exponēdi seqreꝶ dato ꝙ deus añ crea
tionē celi creasset.a.angelū:ꝙ tūc esset ꝯcedēda illa.a.an
gelus eternalr fuit:q2 nullū fuit tps finitū:qn ante illud
a.angelus fuerit:q2 fuit añ creationē mūdi cū qua icipit
eē tps:ꝓpō tñ illa nō vꝫ cōcedēda in casu:q2 a. angelus
incepit esse:qd aūt icepit eē nō est dicēdū eternaliter fuis
se.Preterea casus iste ꝓbat ꝙ dato ꝙ mūdus ēt eterna/
liter fuerit ꝙ tales nō sūt vere exponētes:q2 admisso ca/
su illo ad imaginationē essent exponētes vere ꝛ exposita
falsa.ℭ Scdm veritatē ēt seqtur ex tali mō ꝙ tu eterna/
liter eris:qđ tñ nūqꝫ vꝫ cōcedēdū:q2 ꝓm fidē est tenēduʒ
ꝙ aliqñ resurges:ꝛ postea cōtinue eris:ꝛ iō post oē tps
finituʒ tu eris.vt pʒ:ꝛ vbi nūqꝫ resurges admisso casu il
lo ad imaginationē.Seqtur ꝙ.s.tu aliqñ resurges:quia
casus nullā ꝯdictionē iplicat.Tūc ꝓbaꝶ ꝙ tales exponē
tes nō sūt vere exponētes:q2 stat imaginari illas eē v̄as:
exposita existente falsa.Et per oia illa ꝓbaꝶ ꝙ talis mo
dus exponēdi nō sit formalis:q2 de facto vl saltē ad ima
ginationē stat tales exponētes esse veras:exposita exñte
falsa:ꝛ ꝓpter hoc nō vꝫ securus talis modus.ℭ Et ideo
Pe.Mā.aliū modū 2m ponit.s.ꝙ ly eternalr exponaꝶ p
hoc nūqꝫ incipiet:ꝛ aut desinet eē ꝛ erit ꝛc̄.ꝛ hoc de futuro
vel sicut nūqꝫ incepit nec desiuit esse ꝛ fuit ꝛc̄.ꝛ hoc de p̄te
rito.Et ꝓm talē modū nō stat imaginari exponētes esse
veras:exposita existēte falsa.Et ēt argumētū de a. ange/
lo nō ꝓcedit:q2 ille incepit esse.Argumētū etiaʒ de te ꝙ
resurges ēt nō ꝓcedit:q2 aliqñ tu desines esse ꝛ postea i/
cipies esse:vel saltē aliqd incipiet ꝛ desinet esse.tu.ℭ Sʒ
ēt ille modus nō vꝫ securus:q2 nō vʒ argumētū.a. mot⁹
erit ptrāsitio.b.spacij:ꝛ nō incipiet nec desinet esse ptran
sitio.b.spacij.ergo eternaliter.a.motus erit talis ptran/
sitio nam in casu est añs verum:vt ponēdo ꝙ mediāte.a
motu ptransibis.b.pontē in hora:qui motus nō incipiet
esse pertransitio:cū neqꝫ in instanti neqꝫ imediate post in
stans erit:vt probabilr teneꝶ:ꝛ a sili non desinit esse:ꝛ tñ
ꝯns est manifeste falsum:cuʒ talis mot⁹ nō eternalr erit
ꝛ si tñ nolueris ꝙ talis pertransitio erit i istāti.Arguaꝶ
de hac ꝓpositione:tu eris pertrāsiēs.b.spacium:nam tu
eris ptransiēs.b.spaciuʒ vt pono:ꝛ nūqꝫ icipies aut desi
nes esse pertransiens.b.spaciū vt pʒ:q2 neqꝫ in instāti:ne
qꝫ imediate post istās:neqꝫ imediate ante instās eris ptrā
siens tale spaciū:cuʒ ad ptranseundū illud reqraꝶ tēpus
determinatum:vt pʒ intelligēti:ꝛ tñ non eternalr eris p/
transiēs tale spacium.ℭ Simil'r ponaꝶ vt alibi admittit
Pe.Man.ꝙ.a.ignis sic gñabitur ꝙ quādo ꝓducetur se
cūda pars ꝓportionalis illius corrumpetur pma: ꝛ qñ
gñabitur 3a.corrūpetur scda.ꝛ sic in infinitū:tūc.a.ignis
erit.vt ipse cōcedit:ꝛ non incipiet nec d̄sinet eē:vt pʒ per
exponētes talium v̄borum:ꝛ tñ.a.ignis non eternaliter
erit.ℭ Pro istis omnibus dicas ꝙ de virtute sermonis
argumēta illa ꝯcludūt.Sʒ pōt sustineri talis modus nō
sumēdo illa v̄ba incipit:ꝛ desinit:in expositiōe istius ter/
mini eternaliter ꝓm suas exponētes vl causas v̄itas: de
qbus fit mētio in propria materia de icipit ꝛ desinit.Sʒ
ad istum sensum illa sumēdo hora non incipiet esse neqꝫ
desinet esse.i.non acquiret esse post non esse:neqꝫ acqret
nō esse post esse:ꝛ erit:ergo eternalr erit.Et suo mō sic di
caꝶ de p̄terito:ꝛ cōtra istū sensum non procedunt argu/
menta formata:nā lʒ in casu de pertrāsitiōe ꝓprie sumē
do illa verba incipit ꝛ desinit:tu nō incipies esse aut desi
nes eē ptrāsiens:ꝛ eris tñ pertrāsiens postqꝫ non fuisti ta/
lis:ꝛ postea eris non pertrāsiēs postqꝫ fuisti talis.Et sic

dicatur suo modo ad aliud iuxta talē moduꝫ. scꝫ. ¶ Et
ſm veritateꝫ est cōcedēdū ꝙ celū nō eternaliter fuit: lꝫ sp
fuerit: vñ habes notare ꝙ ly semp denotat tēpus: nō aūt
ly eternaliter: vñ si ad imaginationē nūquā fuisset aliqđ
tēpus ista esset falsa: deus semp fuit: ⁊ illa vera: deus eter/
naliter fuit. ¶ Etiā dato vt prius ꝙ. a. āgelus fuerit crea
tus añ celuꝫ: tūc est cōcedēda illa: semp. a. angelus fuit:
⁊ illa neganda: eternaliter. a. angelus fuit: q2 icepit esse:
⁊ ſm hoc tps fuit semp existens cuꝫ celo: q2 ē passio mo/
tus eius: iō est ꝯcedendū: ꝙ celū semp fuit: ⁊ tñ est negan
dum ꝙ celū eternaliter fuit: q2 ſm veritatē incepit esse.
¶ In sequēdo aūt moduꝫ exponēdi a Pau. positū nota
ꝙ hoc argumētū nō vꝫ: eternaliter deus fuit: ergo deus
fuit eternaliter: q2 ex quo ſm talē modū ly eternaliter eq
ualet isti cōplexo: ante vel post oē tps finituꝫ: ideo talis
est neganda: deus fuit eternalr: q2 significat ꝙ deus fuit
aliqñ ante oē tps finituꝫ. Subintelligitur. n. ly aliqñ de/
terminare verbū: que ꝓpō vltima significat ꝙ in aliquo
dterminato tpe fuisti ante oē tps finitū: ex quo seqtur ꝙ
in illo signato tpe fuisti ante ipsūmet. Illa tñ est ꝯcedēda
eternaliter deus fuit: vt pꝫ exponēdo: ⁊ iō ab illa non vꝫ
argumētū ad aliā. ¶ Nota etiā ꝙ sicut nō vꝫ argumētū
a. semp fuit: ergo. a. eternaliter fuit: ⁊ hoc ꝑsertim ſꝫ Pe.
Mā. ⁊ ēt ſm veritatē: vt prius dictū est de celo. Ita etiam
nō vꝫ argumētū d forma. a. eternalr fuit: ergo. a. semper
fuit: q2 imaginādo ꝙ. a. semp fuerit vna itelligentia que
nūq̄ꝫ habuerit ꝑncipiū: desinerit tñ illa ad imaginationē
esse iam cētū ānis elapsis: tūc ſm modū exponēdi pau. ē
illa cōcedēda. a. eternaliter fuit: q2 ante oē tps finituꝫ. a.
fuit: vt pꝫ in casu: ⁊ tñ illa est falsa. a. semp fuit: q2 signifi/
cat ꝙ oi tpe preterito. a. fuit: qđ est falsuꝫ in casu: cuꝫ nō
in tpe medio illoꝝ cētuꝫ ānoꝝ: aut in aliquo illoꝝ cētum
ānoꝝ. a. fuerit: vt pꝫ per casum. Ista ergo ꝯña. a. eterna/
liter fuit: ergo. a. semp fuit: nō est bona de forma ſm mo/
dum exponēdi pau. vt pꝫ in casu: nō est etiā illa bona de
forma ſm modū Pe. man. q2 lꝫ in illo casu negaret ipse
vtrāq3 ꝓpōnē: eo ꝙ. a. desinit eē aliqñ in illo casu: tñ dice
ret ꝙ ly imaginādo nūq̄ꝫ fuisse tps aliqđ: tūc deus eter/
naliter fuisset: ⁊ tñ nō semper fuisset: ⁊ iō illa cōsequētia
nō est bona de forma: q2 oppositū cōsequētis est imagi/
nabile stare cū antecedēte sine ꝯdictione: diceret tñ ꝙ il/
la est cōcedēda de mā. ¶ Nota vlteriꝰ ꝙ rectius est vti il
lo termino: eternaliter: q̄ꝫ illo termino: ab eterno: quia
non communiter solemus dicere talem terminū: ab eter
no: esse aduerbium: ⁊ ideo ⁊c.

Circa capl'm de ly infinitum aduerte ꝙ ly infinituꝫ
qñ cath'e sumitur: tūc dr a Pau. equalere isti
cōplexo: enti sine ꝑncipio ⁊ sine fine: ita ꝙ sumitur vt deno
tatur infinitū simplr. Sed possumus dicere ꝙ ēt pōt cō/
petere enti infinito ſm qd: puta habēti ꝑncipiū ⁊ non fi/
nem: aut habēti finē ⁊ nō ꝑncipiū: quibꝰ modis dicemus
ſm phos: tēpus ꝑteritū fuisse infinitū: de hoc tñ non est
magna vis. ¶ Qñ aūt talis terminus tenet syncath'e tūc
aliter hꝫ exponi: ꝓ cuius expositiōe duos ponit modos
Pau. in textu: quoꝝ nullus est sufficiēs: ꝑmus. n. patitur
instātiam respectu singularis numeri: q2 ex illo sequit ꝙ
infinite magna est aliqua pars q̄ꝫtitatiua tui: q2 aliq̄ꝫtuꝫ
magna est aliqua pars tui: ⁊ nō est aliqua pars finita tui
quin maior illa sit aliqua alia: ex quo nō pōt dari pars
ita magna i te quin aliqua alia sit maior illa: vt satis pꝫ.
Sequit etiam ꝙ infinita intense est aliqua albedo circa
graduꝫ vt octo: q2 aliquātuꝫ intēsa est aliqua albedo cir
ca gradū illum: ⁊ nō est aliqua albedo finite intensa cir/
ca illum gradū vt octo: quin aliqua alia circa eūdē gra/
dum sit intēsior illa. Imaginādo etiam ꝙ infinita essent
corpora: ⁊ soluꝫ talia essent in rerum natura quorū nul/
lum esset octipedale. Sed aliqđ esset septipedale: aliqđ
septem cū dimidio: aliqđ septē cū tribꝰ quartis: ⁊ sic in i/
finitum: tūc admisso casu ad imaginationē: ex tali seqtur
ꝙ infinitū est aliqđ corpus de numero illoꝝ: q2 aliq̄ꝫtuꝫ
est aliqđ illoꝝ: ⁊ nō est aliqđ corpus finitū qn illo sit ma/
ius aliqđ illoꝝ: ⁊ tñ est falsuꝫ ꝙ infinitū sit aliqđ illoꝝ: q2
nullū tale excedit q̄ꝫtitateꝫ octipedalē. ¶ Secūdus etiā
modus exponēdi nō est bonus: q2 imaginādo ꝙ sint duo
corpora: quoꝝ vnuꝫ finitū sit: aliud aūt sit īfinitū ſm quid
tunc in casu illa ē vera: īfinitū corpus ꝑ se existēs est: ⁊ tñ il
le nō sunt ꝓprie exponētes: aliq̄ꝫtū corpus per se existēs
est: significato illo finito corpore: ⁊ duplū ad illđ ꝑ se exi/
stens: ⁊ triplū ⁊c. eo ꝙ in casu nullū est corpꝰ ꝑ se existēs
qđ sit duplū aut triplū ⁊c. ad tale finitū corpus: q2 ꝑter il
lud nō est in casu aliud corpus ꝑter īfinituꝫ: qđ nō ꝓprie
dr esse duplū aut triplū ⁊c. ad corpus finitū. ¶ Et notā/
ter pono i ꝓpōne ꝑ se existēs: q2 aliter verū esset ꝙ duplū
corpus ⁊ triplū ⁊c. ad illud finitū est: q2 aliqua ps illius
infiniti in casu esset corpus duplū: ⁊ aliqua alia esset cor
pus triplū ad illud: ⁊ sic in īfinitū: ⁊ iō ⁊c. Imaginādo ēt
ꝙ in reꝝ nā nō sint nisi duo corpora ꝑ se existētia quoꝝ
qdlibet sit infinitū: saltim ſm qd: vr illa ꝑma exponēs eē
falsa: aliquātū corpus per se existēs est: q2 vr valere argm
aliquātū: ergo finituꝫ: qđ est falsuꝫ in casu: ⁊ talis modus
respectu pluralis numeri nō est bonꝰ: q2 imaginando ꝙ
infiniti hoies trahant nauim: sic ꝙ nō pauciores viginti
trahāt ꝑ se nauim aliquā: tūc in casu ista est vera: infiniti
hoies ꝑ se trahūt nauim: ⁊ tñ ille sunt false: duo hoies ꝑ
se trahūt nauim. tres hoies ꝑ se trahūt nauiꝫ ⁊c. ¶ Pro
pter illa ponit aliꝰ modus qui solet cōiter sustineri. s. ꝙ
respectu singularis numeri ly infinitū syncathe'rētū ex/
ponat ꝑ ly aliq̄ꝫtū. ⁊ ly aliquātulū maiꝰ i oi ꝓportiōe ma
ius. In plurali aūt numero exponat ꝑ ly aliquot. ⁊ in oi
ꝓportione plura. ¶ Et ꝯ istū modū nō ꝓcedunt argumē
ta formata superiꝰ si recte aduertas. ¶ Sed cōtra istuꝫ
modū videt posse argui etiam imaginando vt superius
posituꝫ est ꝙ in reꝝ natura non sint nisi duo corpora ꝑ se
existentia: ⁊ illa sint infinita: tūc illa ꝓpositio. Infinitum
corpus per se existēs est: est vera: ⁊ tñ illa ꝑma exponēs
est falsa: aliquātū corpus per se existens est: q2 ex illa seq
tur ꝙ infinitum corpus ꝑ se existēs est: qđ est cōtra casū.
¶ Sed pro illo potes dicere ꝙ in tali casu adhuc ꝯcedē
dum est ꝙ aliquātū ⁊ finitū corpus per se existens est: q2
ex ista seqtur ꝙ finituꝫ corpus per se existēs est: q2 vt ha
betur primo celi ⁊ mundi: ⁊ etiam tertio physicorum a
pho ſm opionem vnā non possumus sine ꝯdictione ima
ginari aliquod corpus esse simplr vndiq3 infinitum: ⁊ iō
imaginando ꝙ in casu sint talia infinita corpora opꝫ di/
cere ſm talē opinionē ꝙ illa sint in casu īfinita ſm quid.
Infinitū aūt ſm quid est etiā aliquo modo finitum: et iō
in casu pōt concedi illa: aliquātū corpus est finitum: vel
pōt dici ꝙ ꝑma exponēs est sic sumēda: aliquātū corpus
dabile est puta penabile: et scđa sit illa ⁊ in oi proportio/
ne aliquod corpus existens illud dabile corpus excede/
ret: ⁊ illo esset omni proportione maius. Si tale esset in
rerum natura dabile corpus: ergo infinituꝫ corpus est: ⁊
hoc dico vt habeatur formalis modus exponēdi. Et ſꝫ
oēꝫ opionē possꝫ euitari ois difficultas d ly infinitū ⁊c.

Circa mām obligationuꝫ. aduerte primo ꝙ obliga
tio logicalis solum reperta est ad sciēdum re
spondere ꝯtitis: ⁊ vtplurimum ponuntur casus falsi: qui
admissi tanq̄ꝫ veri conceduntur: et illis cōcessis: concedē
da sunt oia que sequuntur: et que sunt impertinētia illis
ad talem casum cōceduntur ⁊ negantur ſm exigentiam
casus. Et cauendum est rñdenti ne propter casum possi/
bilem admissum deducat ad aliqđ inconueniens: aut. s.

ad cōcedendū impoſſ̄e: aut falſam ꝓpōnē ⁊ impꝰtinentem caſibꝰ aut ad negandū neceſſariū vel veꝝ impertinens.
¶ Ex qbus oībus pꝫ ꝙ mā oblōnum nō eſt oīno diſtincta a mā ꝯñaꝝ: cū ꝓ plurimū fundent̄ regl'e oblonū: lꝫ oblō nō ſit ꝯña. Iſta oīa patēt ſpeculanti diligenter: ⁊ ēt ex his q̄ in ſequētibus dicentur.
¶ Circa mām eandē aduerte ēt ꝙ oblō a diuerſis varijs modis diffinitur: nā Strodus in tractatu ꝓprio oblonū ſic diffinit oblonē. Obligatio eſt enūciatio cui cōſentit rñdens ſe eſſe obligatū vel ſe debere rñdere q̄litercūqꝫ pertinens vſum cōiter diſputātiū vel ſꝫ ꝙ exigitur ꝑ notō ꝑcedentē. Sed illa diffinitio ſaltē ut vba ſonant nō pōt ſuſtineri: q2 tūc ſequeret̄ ꝙ dicēdo: pono tibi iſtā tu curris: ⁊ reſpondeat̄ admitto: ꝙ tunc illa ꝓpō: tu curris: eēt obligatio: q2 in caſu eſt enūciatio cui cōſentit rñdens ſe eſſe obligatū ⁊c̄. In caſu. n. obligatio eſt reſpectu illius ꝓpoſitionis ⁊ illi cōſentit rñdens ſe eſſe obligatū: vt pꝫ recte intuenti: hoc tñ incōueniēs eſt: q2 talis ꝓpō in caſu ē obligatū ipſū: nō aūt oblō: vt pꝫ intelligēti mām hāc.
¶ Aliter autē diffinitur obligatio a Pe. Man. ſic. Obligatio eſt actus obligantis ſm̄ quē ipſe eſt obligans. Ita ꝙ vult ꝙ obligatio ſit ſolū ille actꝰ mediante quo opponens obligat rñdentē: ⁊ nō vult ꝙ obligatio ſit ꝓpō. Et eſt ſimile ſicut aliq volūt ꝙ ꝯña ꝙ ſit actus itellectus inferentis vnū ex alio. Ita vult Pe. Man. de obligatiōe ſuo modo ꝙ ſit actus obligātis ⁊ nō ꝓpō. ¶ Scōm eum ēt eſt tenēdum ꝙ niſi qs admittat poſitā aut depoſitā ſibi ꝓpōnem ꝙ tūc nulla ſit oblō: vñ lꝫ dicat opponēs: pono tibi hanc: tu curris: ⁊ nō rñdeat̄ admitto: tūc talis actus nō eſt obligatio. Et nō vꝫ argumētū: ego ꝓfero iſtā ꝓpōnem: pono tibi hanc: tu curris: ergo pono aut obligo te ad hāc: tu curris. Ita ꝙ vult ꝙ actus obligantis nō abſolute ſit obligatio. Sed ſolū ꝑ reſpectū ad admiſſionē rñdentis. ¶ Et adhuc nō ſemꝑ talis actus eſt obligatio cū rñdens vtit̄ illo verbo. admitto. ⁊ admittit ꝓpōnē reſpectu cuius ſit obligatio. Sed ſolū qñ recte admittit: vñ ſi dicat̄ pono tibi hāc: hō eſt aſinus: ⁊ rñdeas admitto: talis actus nō eſt ꝓprie obligatio: q2 ad impoſſibile nullus actus obligandi pōt ſe extēdere: ⁊ iō recte addit illā particulā: ſm̄ quē ipſe eſt obligans: hec diffō ſubtiliter poſita eſt: ⁊ ꝯſiderans oblonem formalr̄ ⁊ poteſt optime ſuſtineri ⁊ ꝑ illius declarationem multa alia ponunt̄ a Pe. Man. in caplō ꝓprio q̄ oīa videas ibidē. ¶ Sed q2 illa non eſt diffō cōiter poſita ⁊ acceptata: iō alia ponit̄ ꝓ qua ꝑmo ꝑmittit̄ ꝙ ſil'e eſt de obligatiōe logicali ⁊ de oblōne reali extēdēte ſe ad res ipſas ⁊ ad ꝯctus hoīum inter ſe: vñ ſicut in reali oblōne reqrunt̄ illa. ſ. ꝑſona obligans: obligata: ⁊ res ipſa reſpectu cuiꝰ ſit obligatio. Sicut etiā nunq̄ eſt talis obligatio realis niſi perſona obligans fateat̄ ſe debere tale vl' tale vel facere tale vel tale ⁊c̄. Ita ꝙ reqritur cōſenſus vtriuſqꝫ. ſ. ꝑſone obligantis ⁊ obligate ⁊ vbi deſit cōſenſus obligate ꝑſone: tunc non eſt in tali caſu facta aliqua obligatio. Ita oīno dōm eſt ſuo mō de obligatione logicali ꝙ apud ipſā reqritur ꝑmo ſignū obligantis ſcdō reqritur ſignū obligate ꝑſone: mediante quo ꝯſentiat̄ tali oblōni: reqritur tertia ꝓpoſitio reſpectu cuiꝰ ſit talis obligatio: ⁊ vbi vna iſtarū deſit: tunc nō eſt obligatio aliqua: vñ lꝫ ego dicam pono tibi hāc ⁊c̄. ⁊ nō admittas: tūc nō eſt oblō aliqua: q2 nō cōcurrit ꝯſenſus obligate ꝑſone mediāte quo ꝯſentiatur tali obligatiōi. ¶ Premitto ſcdō ꝙ q̄dā ſūt ſigna q̄ ſe tenent ex ꝑte obligātis: vt illa. pono. depono. ipono. certifico. ſuppono ⁊c̄. q̄dā āt q̄ ſe tenēt ex ꝑte ꝑſone obligate vt: admitto. accepto ⁊c̄. ¶ Premitto 3º ꝙ ille ṫminꝰ oblō ſumptꝰ vt dnotat actū obligātis pōt iportare duplicē obligationē. ſ. actiuā ⁊ paſſiuā: vt enim deſcēdit ab hoc verbo actiuo obligo. iportat oblonē actiuā: vt aūt deſcēdit ab hoc vbo paſſiuo. obligor. iportat paſſiuā oblonem.
¶ His ꝑſuppoſitis ſic diffinit̄ oblō. Obligatio ē orō cōpoſita ex ſignis oblonis tā actiue q̄ꝫ paſſiue: ⁊ obligata ꝓpōne tā iplicite q̄ꝫ explicite. ¶ Notāter dico ex ſignis obligatiōis tā actiue q̄ꝫ paſſiue: q2 teneo ꝙ vbi in orōne tali ſolū ſit ſignū obligātis: ⁊ nō obligati: ꝙ tūc nō ē obligatio: vt notaui i ꝑ ꝑſuppoſito. ¶ Notāter ēt dico iplicite aut explicite: q2 dādo moueat̄ ſoꝛ. a. gradu. vl' alteret̄ b. paſſū alteratiōe vt duo ⁊c̄. ⁊ rñdeat̄ admittēdo: tunc tales ſunt oblones: ⁊ tñ nō eſt ibidē explicite aliqd ſignū tētū ex ꝑte obligātis: neqꝫ ēt ibidē exprimit̄ ꝓpō aliq reſpectu cuiꝰ expſſe fiat obligatio. Sꝫ ſolū iplicite ⁊ vtualiter illa itelligūt̄: vt ptrāſeat ſoꝛ. a. ſpaciū. i. pono ꝙ ſoꝛ. ptrāſeat ⁊c̄. vbi expſſe hꝫ ſignū obligantis: ⁊ ēt obligata ꝓpō: ⁊ hoc hꝫ ꝑſertim veritatē tenēdo ꝙ certificatio ſit qdā poſitio. Certificatio. n. eſt illa q̄ ſit ꝑ orōnē ſubiunctiui modi: vt ꝑdicte ⁊ alie ꝯſiles: vt ſic ſiet oppm ꝯñis cuꝫ añte: vel ponat̄ tale vl' tale in eē: tenēdo ꝙ talis certificatio ſit ſpēs oīno diſtincta a poſitiōe: tūc nō hēmus dicere ꝙ dādo ptrāſeat ſoꝛ. a ſpaciū: ꝙ eqpolleat iſti. pono hanc ſoꝛ. ptrāſit. a. ſpaciū: q2 ſcda eſt poſitio: alia aūt certificatio: ⁊ tūc dicemꝰ ꝙ vba ſubiūctiui modi in talibꝰ caſibꝰ ſūt ſigna hmōi certificatiōis. ¶ Cōmuniter tñ ſolemus dicere ꝙ certificatio eſt poſitio: q2 ſolū due ſpēs oblonis cōiter ſolēt poni. ſ. poſitio. et depoſitio. ¶ Ex ꝑdictis pꝫ ꝙ pau. in iſto loco diminute declarat diffōnē quā ponit: q2 in tali declaratiōe nullā facit mētionē de ſigno ꝑſone obligate. ¶ Contra tñ diffinitionē ꝑmo poſitam eſt argumētū: q2 vꝫ ꝙ idē diffiniat̄ ꝑ idē: q2 qñ dr̄ obligatio eſt orō cōpoſita ex ſignis oblonis ⁊c̄. q2 diffinit̄ ly oblō per ly obligatiōis. ¶ Pro quo habes notare ꝙ ly oblonis vt in tali diffōne ponit̄. ſumit̄ ꝓut iportat actū obligādi: actiuū ⁊ paſſiuū: vt ꝑmo ē dclaratū. Sꝫ ly obligatio qñ diffinit̄: ſumit̄ ꝓ orōne ipſa: nō aūt ꝓ tali actu: ⁊ iō eſt ibi dūtaxat equocatio de oblone: ⁊ ſic ceſſat argumētū: q2 idem non diffinit̄ ꝑ idē: cū diuerſis modis capiat̄ ly oblō ⁊c̄.
¶ Circa ꝑmam regulā ſpeciei obligatiōis aduerte ꝙ ly oē poſſ'e cū ꝯditionibus declarādis ſit admittēdū cū ponit̄ nō tñ qlibet tale recte ponēdo dꝫ poni: vñ eēt viciū ⁊ error ex ꝑte obligātis: lꝫ nō ex ꝑte obligati: vt ſi qs ponat poſſ'e qd eſt neceſſariū: aut poſſ'e qd eſt veꝝ ſcitū eſſe tale: q2 abſqꝫ obligatiōe tale eēt cōcedēdū: vñ in illa mā habes notare ꝙ dria eſt inter ponere ⁊ deponere: in hoc ꝙ ponere eſt ſignū ꝙ reqrit vt ꝓpō poſita in tp̄e oblonis ꝯcedat̄ ⁊ nō ſolū illa. Sed q̄lꝫ ſequēs ex ea. Deponere autem eſt ſignū ꝙ depoſita ꝓpoſitio in tp̄e oblonis ꝓpoſita neget̄. Cum ergo neceſſaria ꝓpoſitio: ⁊ vera ꝓpō ſcita eſt talis de ſe ꝯcedēda ſunt. Iō nō ē opus ad hñdā illaꝝ cōceſſionē aliquē obligari: q2 ſine obligatione illiꝰ hꝫ. Obligatio ergo dꝫ fieri circa ꝓpōnes poſſ'es: nō tñ veras: vbi tñ obligatio fieret etiā reſpectu ꝓpoſitionis vere tūc deberet illa admitti: ⁊ ſic admittens non erraret. ¶ Sed erraret obligās. ¶ Circa eandē regulam aduerte ꝙ illa hꝫ ſic ſuppleri: oē poſſ'e ſcitum eſſe tale nō repugnans alicui poſito: cum ponit̄ eſt admittēdū. ¶ Dico ꝑmo poſſibile: q2 nullū ipoſſibile poſitū eſt admittendū: cum ex illo poſtea ſequeretur illud eſſe cōcedēdū. ¶ Dico ſcdō ſcitum eſſe tale: q2 vbi crederes ſoꝛ. eſſe mortuū et eſſe impoſſibile illum currere: nō tñ adhuc ipſe eſſe genitus. Sed aliquando erit ⁊ curret ⁊c̄. tunc ſi ponerem tibi ſic credenti hanc ſoꝛ. currit: non eſt illa admittēda a te: q2 lꝫ ſit poſſibilis: non tñ eſt ſcita a te eſſe talis: vbi tamen regula intelligeretur abſolute et nō reſpectu tui magis q̄ꝫ alterius. Ita ꝙ dicat̄ oē poſſibile non repugnans eſt admittendū. Ita ꝙ non dicatur: eſt a te admittendū

tunc sine illa pticula. Scitu3 esse tale: potest substineri re
gula: qz illud pole est dignu3 admitti: et si nõ a te salte ab
alio. Sed tutius est illam pticula3 addere: quã etia3 po/
nit Stro. in suis obligationib⁹. ¶ Notãter et additur:
nõ repugnãs: qz vbi ego ponerẽ tibi hãc: tu curris: et stã
te obligatione tali ponerẽ deinde hãc aliã: tu nõ curris:
tunc illa: tu nõ curris: lz sit possis: nõ tñ est admittẽda: qz
repugnat illi posite ppositioni. s. tu curris: et p hoc p3 q
qñ Pau. exẽplariter dicit q si ponatur illa: tu es: q illa
est admittẽda: et si ponat suum ꝯdictoriũ. s. tu nõ es illud
est admittẽdũ: vt p3: dico q illud ẽ intelligẽdũ: nõ in eo/
dem tẽpore obligationis. Sed in diuersis ꝛc. ¶ Circa se
cunda3 regula3: nota q illa ẽ sic supplẽda: oẽ tibi positũ
et recte a te admissũ intra tps obligatiõis: sub debita for
ma ppositũ: est a te cõcedẽdũ. ¶ Notãter dr recte admis
sum: qz si ponerem tibi hanc: hõ est asinus: et tu illa3 ad/
mitteres non ex hoc illa esset ꝯcedẽda: qz illa esset male
admissa. ¶ Additur ẽt notanter sub debita forma pro/
positũ: qz si ponerẽ tibi hanc copulatiua3: aliquis hõ cur
rit: et tu es ille: tunc illius vtraqz pars esset posita. Si tñ
illa3 partem tibi positam: tu es ille pponerem sine alia:
non esset illa ꝯcedẽda: qz non est intelligibilis sine añte:
hoc autem est: qz non sub debita forma pponitur: tñ nam
cum ponitur: ly ille refert añs aliqõ: et intelligit eius si/
gnificatum: qñ aũt pponitur: tunc nõ est relatiuum illõ
intelligibile: qz sine añte pponitur: ẽt in alio casu vbi po
natur illa reliquũ istoꝝ est hõ: demõstrando so. et asinũ:
qua admissa: si pponatur: hõ istoꝝ est hõ demonstrando
so. est ꝯcedẽda. Si deinde proponatur: reliquũ istorum
est hõ: illa est neganda: cũ nõ possit vificari nisi p asino: et
tñ illa est posita et bñ admissa: hoc aũt puenit: qz nõ sub
debita forma pponitur: qñ. n. ponitur illa propositio: ly
reliquũ: tenetur partitiue: qñ aũt pponitur ly reliquũ te
netur relatiue ꝛc. Ista omnia patẽt recte intelligenti ꝛc.
¶ Quantu3 aũt duret tps obligationis a Pau. declara
tur in textu ꝛc. et ẽt a Strodo in suis oblĩonibus. caplo
primo ꝛc. ¶ Circa tertia3 regula3. nota q illa fundatur
super regula generali habita in cõsequẽtijs Strodi. s. si
aliqua ꝯña est bona et cõcedẽda: et antecedẽs est conce/
dendum: ꝯñs est cõcedendum. Si ergo aliquid sequatur
ex posito et bene admisso cũ tale sit ꝯcedendũ: et illud se/
quens est ꝯcedẽdũ: nõ tamẽ dĩ q si aliquid antecedit ad
positu3 q illud sit ꝯcedẽdũ: qz nulla est regula que velit
q si ꝯsequẽs est cõcedẽdũ: q añs sit concedendũ: huius
enim p3 oppositu3 in tali ꝯña: homo est asinus: ergo hõ
est aial: in qua ꝯñs est ꝯcedẽdũ: et añs nõ. ¶ Pro qua re/
gula nota q Pau. illam diminute pbat. Sed illa põt sic
pbari oia que repugnãt: aut cõtrarie repugnãt: aut con
tradictorie: et nõ. n. que sunt simul vera: aut põt esse simul
vera repugnant: qz veꝝ non repugnat võ: neqz pole re/
pugnat cõpossibiliũ: q aũt possunt esse simul vera sunt cõ/
possibilia: ideo ꝛc. Si ergo aliqua repugnant illa sic se
habẽt q non põt esse simul vera. Sed aliqz simul falsa: et
illa dicunt ꝯrie repugnare: aut sic repugnat q nõ põt es/
se simul vera: neqz simul falsa: et sic ꝯdictorie repugnant:
cũ ergo duo cõtrarie nũqz aut ꝯdictorie repugnãtia non
sint simul cõcedenda: ideo si vnum illoꝝ est cõcedendu3
aliud est negandũ. Et iõ omne repugnans posito vel cõ/
cesso ꝛc. cũ talis sint cõcedẽda: est negandũ: et sic p3 veri/
tas regule. Tunc regule q sequuntur satis euidentes sũt
vsqz ad vltimã: et si qua sunt declaranda circa eas pate/
bunt in caplo sequẽti in quo adducuntur argumẽta con
tra tales regulas. ¶ Nota tñ spãliter circa octaua3 re/
gulam quãdo ponitur distinctio de necessario: et ponitur
regula: q omnis ppositio vera de preterito in terminis
simplicib⁹ nõ depẽdẽs a futuro ẽ necessaria: q illa h3 sic

intelligi: oĩs ppositio vera affirmatiua de pterito in ter/
minis simplicib⁹. i. nõ distributiuis: cõparatiuis: implica
tiuis: nõ depẽdẽs a futuro est necessaria. ¶ Dĩ primo ve
ra: qz ppositio de pterito falsa: nõ est necessaria: sicut ne/
qz alia falsa. ¶ Dĩ secũdo affirmatiua: qz illa: antixps nõ
fuit: lz sit vã de preterito ꝛc. nõ tñ est necessaria: cũ aliqñ
erit falsa: dato q ipsa erit: et etia3 antixpõ erit. ¶ Dĩ ter/
tio in terminis simplicibus. i. non distributiuis ꝛc. qz il/
la ppositio. so. fuit ois hõ in istis scholis: in casu est vã
et tñ non est necessaria: ponat. n. q so. fuerit in istis scho
lis: et nihil de specie humana fuerit in istis scholis pter
so. aut eius partes. Tũc pdicta ppõ est vera: q autẽ nõ
sit necessaria p3: potest enim illa esse falsa: vt posito q ela
pso illo instanti: erunt multi hoies in istis scholis preter
so. dicitur etia3 in terminis nõ cõparatiuis: et presertim
respectu duplicis cõparationis: qz illa ppõ. so. fuit tan/
tus qntus fuit plato. in casu est vã: et tamẽ non est necessa
ria: ponatur q so. et pla. continue vsqz ad hoc instãs fue
rint equales: et cum hoc pla. augeatur in hora futura re
manente so. non aucto. Ita q pla. habebit maiorẽ qñtita
tem: qñ habebit so. In casu illo est illa vera. so. fuit ꝛc.
non tñ est necessaria: qz suum significatũ aliqñ erit falsũ:
cum elapso illo instanti. et aucto. platone. ad maiorẽ quã
titatem: erit illa falsa: vt p3: dicitur etiam in terminis non
implicatiuis: qz dicendo tu fuisti homo qui non fuit al/
bus: illa in casu est vã: ponendo q continue fueris niger
non tñ est necessaria: cum possit esse falsa: vt ponẽdo q in
hora sequẽti eris albus. ¶ Dicitur vltimo nõ dependẽs
a futuro. i. cuius veritas nõ dependet a futuro: qz illa p/
positio: deus sciuit antixpm fore: in casu cõi de antixpo
ponẽdo. s. q contingenter erit est illa vera. et tñ nõ est ne/
cessaria: cũ antixps poterit non esse ex quo contingenter
erit: vt ponit: hoc autem prouenit: quia vitas illius ppõ
nis dependet a tpe futuro. vbi tñ ille cõditiones oẽs ad/
sint regula h3 veritatẽ: oia illa declarantur diffuse a Tis
bero in 3° sophismate et in pluribus alijs locis. et hoc est
fere idẽ fm oẽs logicos ꝛc. ¶ Circa vltimã regulã ad/
uerte q multi tenent oppositum regule. s. q non si cõces/
sa est qlibz pars copulatiue: qõ pp hoc cõcedẽda sit to/
ta copulatiua: qz dicũt q lz cõcessa sit qlibz ps tñ ille vni
te mediãte copula faciunt totam copuliuã negandam. Et si
petat ab eis pro qua pte copulatiua sit neganda. dñt q
p nulla pte. Sed tota catbe. oz negari. et apud istos non
est incõueniẽs copulatiuã eẽ negãdã: et pro nulla parte.
Silr disiũctiuã esse cõcedẽdã puta cõtradictoriã copula
tiue pcedentis et pro nulla parte. Et pro istis põt addu/
ci silitudo de copulatiua hñte vtrãqz partẽ dubiã que tñ
in casu aliquo oz neganda et pro nulla sui pte: vt asserit
Strodus in vltio caplo ꝯñsorũ et multi alij logici. ¶ Hec
opio nõ põt demõstratiue impugnari vt alias declarant
si nõ intelligat vt vba opionis predñt. et nõ plus adiũga
tur. Sed qz nõ est cõis opinio et debile h3 fundamẽtum:
lz vt dixi nõ demõstratiue possit ipugnari. Iõ illã si teneo
sicut et illã cõiter nõ acceptãt logici: psertim Strodus in
3° cap. suarum obligationũ. vbi ponit opionẽ alioꝝ: et in
eodẽ tractatu. in cap. illo in quo arguit cõtra pmã ꝯnez.
Teneat ergo cũ Pau. ve. q recte cõcessa qualibet parte
copulatiue cõcedẽda est tota. ¶ Cõtra tñ sic itellectã ar/
guit: ponat q ille due ppões deus est. et hõ est aial. con
uertantur cum illo impossibili hõ est asinus. Tũc si ille
due proponantur. concedantur. et recte. quia impositio ta
lis non facit illas esse impossibiles. Sed adhuc remanẽt
necessarie: vt declarabitur in sequentibus. et etiam poni
tur a Stro. in illo cap. vbi facit mentionem de impositio
ne concessis ergo illis duobus stante casu formetur co/
pulatiua ex ambabus illis. Tunc non est dicendũ q illa

sit

sit concedēda:qa ex casu sequitur ꝙ illa sit impossibilis. ⁊ tamē q̄libꝫ eius pars est recte concessa.vt pꝫ.ꝑ hoc ha bes ḡ ꝯtra regulā. ¶ Sꝫ illud argumētum nullo modo ꝓcedat contra regulam.pro cuius solutione habꝫ nota/ ri vnum qđ multū deseruit in mā illa.ꝙ.s.est differētia inter ꝓpositionē esse concedēdam : ⁊ concedē illam esse concedēdam. Aliqua.n.est propositio que est ꝯcedēda. ⁊ tamē nō oꝫ concedi esse concedēda.vt si ponat̄ tibi illa tu non es. Tunc vbi illa proponat̄ tibi illa est concedē/ da.qꝛ posita ⁊ bñ admissa non tamen habes concedē ꝙ sit concedēda a te.quia si concederes illam esse concedē dam a te.seq̄ret̄ te esse:quod repugnat casui. Similr̄ ali qua conceditur esse concedēda.q̄ tamē non est concedē/ da in rei v̄itate. Et ideo cōceditur esse concedēda ꝓpter casum gratia exēpli. Similr̄ si ponatur ꝙ illa ꝓpositio. homo est asinus.conuertat̄ cum illa necessaria deus est. Tunc si proponatur illa in tali casu concedit̄ esse conce/ dēda.qꝛ ex casu sequit̄ illam esse necessariam:⁊ nō de fa cto est ꝯcedēda.qꝛ de facto est impossibilis qꝛ lꝫ ipositu/ ris illam esse necessariam.non tamē ex hoc sequit̄ illam esse talē vt patebit.illo p̄supposito.rñdeo formaliter ad argumētum.dicēdo ꝙ in casu illo ille due ꝓpositiōes.de us est homo est animal.sunt concedēde.⁊ concedunt̄ re cte vbi proponat̄. Et dicitur vlterius ꝙ copulatiua ex il lis duabus formata est concedēda. Et ad argumentum quādo dicit̄ in casu illo.nō est concedēda ꝙ sit concedē/ da.quia seq̄tur illam esse impossibilē.ergo non est conce dēda.dicatur negando consequētiam:qꝛ lꝫ sit cōcedēda. nō tamē ꝯcedēdum est ꝙ sit ꝯcedēda.⁊ hoc nō est incō/ ueniēs:vt est p̄missum. Sicut ēt oꝫ de illis duab' propō nib' ꝙ ille sint cōcedēde:⁊ non est cōcedēdum ꝙ sint cō/ cedēde.illa omnia ēt rectius intelligētur ex dicēdis.

In secundo capitulo nota in argumēto facto contra p̄mā regulam quādo dicit̄ in solutio eiusdē ꝙ non valꝫ argumētum hoc pono tibi omne possibile: ⁊ tu non admittis omne possibile ergo nō omne possibile est ad te admittendum.ꝙ causa istius est.qꝛ arguitur aliquo modo a sensu composito ad sen/ sum diuisum. Nam ly omne positum a parte p̄dicati fa/ cit sensum compositum.positum autē a parte subiecti in ꝓposito facit sensum diuisum. Similis modus composi tionis ⁊ diuisionis etiam habet̄ a Tisbero. in solutione secundi argumēti p̄ncipalis p̄mi sophismatis. Et alia est causa:qꝛ quādo dicit̄ pono tibi omne possibile.includit̄ in ly.pono.q̄dam suppositio determiata respectu deter/ minate propositiōis.significat ergo ꝙ vnica determina/ ta positione pono tibi omne possibile.quod est impossi/ bile.vt ꝓbatur ibidē.ideo ⁊c̄. Quando autē dicit̄.omne possibile est a te admittēdū.supponit ly admittēdum cō fuse tm̄.⁊ nō sign̄at illa ꝓpositio ꝙ omne possibile est ad mittendum a te vnica determinata admissione. Sed illa vel illa ⁊c̄. disiunctim descēdēdo.vt pꝫ itelligēti. ¶ No ta vlterius ꝙ poterat breuior ⁊ facilior dari solutio.s.ꝙ quādo dicitur pono tibi omne possibile.non admitten/ do casum.ꝓpter hoc in illa mā est notādum ꝙ ad hoc ꝙ aliqua debeat fieri obligatio.opꝫ ꝙ illud qđ sequitur ly pono.vel depono.dēpto tali signo remaneat ꝓpositio in tegra.aut equiualēs ꝓpositioni.in ꝓposito autem nō sic est.qꝛ dēpto illo signo.pono.dđo.pono tibi omne possi/ bile.illud qđ remanet nō est ꝓpositio.neqꝫ equalēs pro positioni vere.vt pꝫ. ¶ Notanter dico remaneat ꝓposi/ tio.vel equiualēs propositiōi.qꝛ ponēdo ꝙ a sit illa pro positio.tu curris. Tūc si dicam pono tibi a.ꝓpositionē. casus est admittēdus a te.qa ly a.ꝓpositionē.qđ sequit̄ equiualet isti.tu curris hoc notādum est de mēte Stro. in 4° cap. suarum obligationū arguēdo contra supposi/

tionē p̄mā illius tractatus.⁊ hāc etiā opinionē insequit̄ Pau.ꝑgulē.in sua logica. ¶ Pro solōne argumēti ꝯtra scđam regulam nota ꝙ ponēdo hanc tu es rome est tibi positū.ꝙ ly tu es rome.in rei v̄itate nō est illud qđ poni tur. Sed est hoc totū.tu es rome est tibi positū. cuius to tius ly.tu es rome.est subm.⁊ iō cum illa.tu es rome.nō sit posita.nō ꝓp hoc debes illā ꝯcedē.cū sit falsa ⁊ impti/ nēs.⁊ nō illa de facto est negāda:lꝫ ꝑ casum oporteat di/ cē illā esse ꝯcedēdā. Aliud.n.est ꝓpōnē esse negandā.⁊ aliud ꝯcedē illam esse negādam : vt suo modo dixi circa vltimā regulā p̄cedētis capituli de eē concedēdum.⁊ cō cedē esse concedēdum. Dicatur ḡ sicut dicit etiā Pau.in illo loco dino p̄ter qꝫ i hoc qñ negat ꝯñaꝫ hāc illa ꝓpō. tu es rome:est a te ꝯcedēda:⁊ tu negas eā.ḡ male rñdes dicit.n.ipse ꝙ nō valet ꝯña. Sꝫ ꝙ opꝫ addē in añte.⁊ tu nō es obligatus.⁊ assignat ipse fundamētū ꝙ nō valꝫ.si cut nō valꝫ ista.tu ꝯcedis a.ꝓpōnē ⁊ illa est falsa.ḡ male rñdes.que ꝓculdubio nō valꝫ.vt vbi illa cōcedatur.qꝛ posita:lꝫ sit falsa. ¶ Contra hanc determinationē teneo ꝙ p̄dicta ꝯñtia valeat absqꝫ hoc ꝙ in añte addatur illa pars.⁊ tu nō es obligat'. Et rō istius est.qꝛ isti termini. concedēdum.dubitandum. negādum ⁊c̄. includūt in se rñsionē q̄ debem' vti.puta dđo.a. ꝓpō est ꝯcedēda.sig̃t ꝙ a.ꝓpō est digna cōcedi. Si ergo aliqđ est ꝯcedēdum .i.dignū ꝯcedi.ꝙ nō ꝯcedat̄. Sed ad illud respondeatur responsione opposita concessioni.illa responsio nō est cō/ ueniēs.qꝛ nō datur illa que eēt digna ⁊ cōueniēs:sed op posita. Neqꝫ similitudo adducta obstat:qꝛ lꝫ non valeat argumētū.tu ꝯcedis falsum.ḡ male rñdes non tamē ex hoc sequit̄ ꝙ nō valeat.tu negas concedendum.ergo tu male respōdes. Et causa diuersitatis est.qa isti termini. verū ⁊ falsum.nō includūt in se rñsionem qua debemus vti.sicut faciunt illi termini supius notati.ꝯcedēdum: ne gandum ⁊c̄. ¶ Dicatur ḡ ꝓpter hāc cām ꝙ illa ꝯseq̄n tia valꝫ. Ista est ꝯcedēda.tu es rome.⁊ tu negas eam.er go male rñdes.⁊ si p̄mo loco proponatur añs illud con cedat̄.si deinde ꝓponat̄ consequēs.s.male respondes cō cedat̄ illud consequēter.neqꝫ incōueniēs est in tempore obligationis concedē se male respondere.nō pro v̄o sed pro sequēti. Istud tamē eēt incōueniēs si cessante tēpore obligationis ꝓbarē ꝙ in tēpore male respond.bas. Sꝫ in ꝓposito non sic est.qꝛ extra tēpus obligationis nō cō/ cederes te male respōdisse in tēpore ⁊c̄. Sꝫ concederes te concessisse te male respondisse pro sequēti ex aliis cō/ cessis. Ex quo tamē nō sequit̄ ꝙ male responderis. Ali/ ud.n.est male respondē.⁊ concedē te male respondē. vt patet intelligēti materiā hanc. Si tñ concessa illa conse/ quētia p̄ma p̄mo loco.ꝓbatur consequēs. s.tu male re/ spondes:negetur illud.⁊ si vlterius ꝓponat̄. añs neget̄ etiam illud pro illa parte.⁊ tu negas eaꝫ. non ꝙ falsa sit sed qꝛ repugnans aliis ⁊c̄. hanc eandē determinationeꝫ tꝫ Stro. in suis obligationibus in plerisqꝫ locis. ¶ Pro solutione argumēti contra tertiam regulam aduerte ꝙ argumētum illud duobus modis format̄. p̄mo sic.pono tibi istam copulatiuā.tu curris.⁊ tu non curris.est con/ cedēdum a te.in quo casu non sit mētio de contradictio/ ne inter illas ꝓpōnes.tu curris.⁊ tu non curris.⁊ ille ca sus soluitur a Pau. p̄mo loco ⁊ bene. Alius ⁊ secundus casus est.pono tibi illam copulatiuaꝫ.tu curris.⁊ illa tu non curris eius cōtradictoria est concedēda a te.in quo casu non pōt dici ꝙ quelibet illarum sit concedēda quia tūc oporteret dicē ꝙ duo contradictoria essent concedē/ da vt pꝫ in casu. Casus autē ꝓbatur esse possibilis:sicut possibile est ꝙ tu curras.⁊ ꝙ tibi currēti ponat̄ illa pro/ positio.tu non curris.que recte admittatur licꝫ de facto tu sedeas.possibile tamen est ꝙ tibi sedenti ponatur illa

tu non sedeo: vt satis patet: casus est possibilis. ergo est
admittēdus. quo admisso Pau. respondet cōcedēdo hāc
tu curris. et bene. eo q illa. tu curris. est altera pars prin/
cipalis copulatiue admisse. Sed cum copulatiua aliquis
est posita. et quelibet pars principalis est posita: vt satis
p3. et vlterius dicit q illa (tu curris est a te cōcedenda) nō
est concedenda: eo q per casum op3 concedere q illa. tu
non curris est cōcedenda. vt p3. et non plus dicit nisi q
adhuc incidit in errorem superius tactum. s. q non va/
leat argumentum: tu curris. non est a te concedēdum. et
tu concedis. ergo male respondes: ergo rc. Dico ego vt
prius q consequentia valet. et si proponatur primo loco
antecedens illud est concedendum. Si deinde propona
tur cōsequēs. s. tu male respondes. Illud etiam est conce/
dendum. non tanq verū: sed tanq sequēs. Si autem pri
mo loco proponatur cōsequēs illius consequentie. s. tu
male respondes. illud negetur q2 falsum et impertinens.
Si deinde proponatur antecedens illud ēt neget pro il/
la parte. et tu concedis eam. neq3 inconueniēs est q con/
cedas aliquid. et negas te cōcessisse illud. Sicut patebit
in solutione argumēti contra quartam regulam. et ēt ex
imediate dicētis. iō rc. ¶ Respondeo ad principalem ca
sum. et dico illum esse possibilem: vt probaui. Dico vl/
terius Pau. illum diminute soluere: ideo habes notare
primo q quādo ponitur ille copulatiua. tu curris. et illa
tu non curris eius cōtradictoria est a te cōcedenda. Ista
copulatiua que ponitur habet duas pncipales partes:
quarum pma est illa. tu curris. Alia autem est hec. et illa
tu non curris eius contradictoria est a te cōcedēda. que
partes ponuntur: q2 ponitur tota copulatiua. ita q illa
tu non curris. non est tibi posita: sed est pars vnius posi
te ppositionis illius. s. tu nō curris eius ꝯtradictoria rc.
et ideo cum illa. tu curris sit vna principalis pars posite
illa est concedenda de facto. cum autem illa propositio.
tu nō curris nō sit posita. Sed pars posite ppositionis.
ideo ex hoc illa nō est cōcedēda. immo neganda. q2 repu
gnans illi posite. tu curris. Sed l3 illa. tu curris. sit cōce/
denda. nō tamē est concedēdum q sit cōcedēda. et l3 illa
tu non curris. sit neganda. non tamē oportet dicere q sit
neganda. vnde vt superius patuit. Aliud est propositio/
nem esse cōcedendam. Aliud autem concedere illam eē
cōcedendam. Et sic suo modo dico de propositione negā
da. Causa autem talis responsionis in casu principali est.
q2 l3 illa. tu non curris. de facto sit neganda. q2 tamē per
casum ponitur q sit cōcedenda. Ideo op3 illud concede
re. s. q est cōcedenda. Ita q illa cōceditur esse conceden/
da non pro vero: sed pro sequēti. q2 ponitur q illa tu nō
curris. sit contradictoria illius. tu curris: ideo licet illa
affirmatiua. tu curris. sit concedenda. non tñ op3 dicere
illam esse cōcedendam. ne cōcedantur duo contradicto/
ria esse cōcedenda. iam enim cōcessum est et recte q illa.
tu non curris. est concedenda. ¶ Et si arguas probādo
q illa tu curris debeat concedi. esse cōcedēda. presuppo
nendo q omne sequēs ex posito sit cōcedēdū. vt p3 i hac
tertia regula. quo psupposito arguit sic. Ista tu curris:
sequitur ex posito et bene admisso. ideo rc. antecedēs p/
batur sic arguendo. tu curris et tu non curris eius con/
tradictorium est a te concedendum. ergo tu curris. Ista
sequentia est bona q2 arguitur a copulatiua ad alteram
eius partem principalem: et antecedens est concedendū
q2 positum et admissum. ergo et cōsequens est conceden
dum qd est illud tu curris. Cum ergo habeas cōcedere
q añs est concedēdum: q2 habes cōcedere q est positū.
ergo habes etiam concedere q ꝯñs est concedendum. s.
tu curris: quod tamē dixi esse negandū. ¶ Sed pro so/
lutione istius habes notare pro vno fundamēto istius ma

terie. q negare positum: et negare sequens ex posito et ne
gare cōcedēdū rc. est maximū incōueniēs. Similiter cō/
cedere repugnās posito et negare qdcūq3 est icōueniēs.
Sed negare positum esse positum: aut negare illud qd ē
ꝯcedendū de facto nō esse cōcedēdū. nō est inconueniēs.
Et sic dicas de ly negandum q dicere illud quod est ne/
gandum non esse negandum: sed concedendum. non est
inconueniens. vnde superius dictum est q illa proposi/
tio. tu non curris. est neganda. et tamē cōceditur esse con
cedenda. similiter illa. tu curris. est cōcedenda. et tñ dicit
esse neganda. vt patuit superius. ¶ Istis omnibus pre/
suppositis. Respondeo formaliter ad argumentum: q̄ñ
sic arguis. tu curris. et illa tu non curris. eius cōtradicto
ria est a te cōcedenda. ergo tu curris. conceditur ꝯñtia. et
q̄ñ vlterius dicit q añs est cōcedendū. q2 positū. negat
q illud sit positū. et ēt q sit cōcedēdū. non q2 hoc sit fal/
sum. immo de facto est ita q est positum et conceden/
dum. Sed quia repugnant illa illud est concedendum. et
hanc. tu nō curris. esse cōcedēdā. nā si tota copulatiua ē
posita. et cōcedēda. ergo etiā illa pars pncipalis est posi
ta. et cōcedēda. s. tu curris. et ex alia pte. illa tu nō curris.
per casum est cōcedēda. que est sua ꝯdictoria: et ergo duo
cōtradictoria essent ꝯcedēda. ¶ Negato ergo q añs sit
positum. cōsequenter est negādum q illa. tu curris. seq̄/
tur ex posito. q2 l3 de facto sequatur. hoc tamē non est cō
cedendum: q2 repugnās rc. etiā3 l3 de facto sit cōcedēda
q2 de facto sequēs sit. nō tamē hoc est cōcedēdum: q2 re/
pugnans vt superius patuit. Et per hoc p3 solutio istius
argumēti. ¶ Etiā3 ad hūc casū3 si ponas hanc proposi/
tionem. nihil est tibi positum. est tibi positum. et a te ad/
missum. Ita q illa propositio. nihil est tibi positum. non
sit posita. sed sit subiectū propositionis posite. tūc enim
op3 dicere q ista. nihil est tibi positum. est cōcedēda. q2
sequitur per casum q sit posita. hoc tamē est falsum. Im
mo illa est neganda de facto. et est cōcedēda h. aliquid ē
tibi positum. na3 si illa ppositio. nihil est tibi positu3 rc.
est tibi posita. cum ipsa sit aliquid. ergo aliquid est tibi
positum. Sed per casum op3 dicere q illa. nihil est tibi
positum (que de facto est neganda) est cōcedenda. et illa
aliqd est tibi positu3 (que de facto est cōcedenda) dicitur
esse neganda. ¶ Et si arguas sic. illa aliqd est tibi positū
sequitur ex posito q2 val3 argumētū. nihil est tibi positū
est tibi positū rc. ergo aliqd est tibi positū. et añs est posi
tum. ergo ꝯñs sequitur ex posito. et p cōsequēs ipsum est
cōcedēdū. ¶ Dicit cōcedēdo cōsequētiā: et negādo q an
tecedēs sit positum: q2 hoc est repugnās: q2 si cōcederet
q illa esset posita. tūc oporteret dicere illa duo ꝯdictoria
esse cōcedēda: nihil est tibi positum: et aliquid est tibi po/
situm: vt p3 consideranti. Et per illa poteris soluere infini
tas alias cōsimiles instātias. cōsidera omnia rc. ¶ Pro
solutiōe argumēti cōtra q̄rtam regula3 habes aduerte/
re q in illa materia generalr est tenēdu3 q oē repugnās
posito aut bñ cōcesso rc. est negandū. et ideo vbi accidat
q positio et actus obligādi repugnet posito. sustinēdū
est positu3. et neganda est positio et actus ponēdi. Cā sūt
istius est. q2 q̄ñ dicitur pono tibi hanc. tu curris. nō obli/
garis tu ad sustinendū hoc. pono tibi rc. Sed solum ad
sustinendum illam tu curris. cōuenientius enim est susti
nere illud quod est obligatum. q̄3 obligationem et posi/
tionem ipsam. cum illa non sit obligatum ipsu3. sed me/
diante illa aliquid est obligatu3. ¶ Si ergo ponatur vt
in argumēto illo cōtra quarta3 cōclusionē q nihil sit tibi
positum. Tunc cum casus sit possibilis debet admitti. et
cū proponitur illa. nihil est tibi positū. debet concedi. Et
si proponatur: ego pono tibi illam vel posui rc. d3 nega
ri. q2 positio talis repugnat posito. repugnat enim illa

q nihil sit tibi positum. et posuerim tibi illam &c. ¶ Aduerte scdo vt supius notaui sepius q aliud est negare positum et aliud negare positum esse positū. Similr aliud est negare ꝯcedēdum. et aliud negare concedendum esse ꝯcedēdum. vnde licet negare positum: aut concedē sit incōueniēs. negare tamē positum esse positum aut concedēdum esse concedēdum. nō est incōueniēs. hoc et si pateat p supradicta declaratur tamē in ꝓposito cum ponitur illa. nihil est tibi positum. et proponit eadē illa est cōcedēda. qr de facto. est posita et bñ admissa. omne autē bñ admissum est concedēdum. nō tamē est concedēdum in casu q illa sit tibi posita et a te concedēda. qa tunc seq̄retur q aliquid esset tibi positū. qd est repugnās ipsi posito. vnde licet regula dicat q oē recte positum sit concedēdum et oē sequēs. nulla tamē regula vult q omne positum sit concedēdum esse concedēdum. aut omne sequens sit cōcedēdum esse sequēs. ¶ Et p hoc p3 q si probet illa. aliquid est tibi positum esse concedēdum. qa val3 argumētū. illa propō. nihil est tibi positū. est tibi posita. ergo aliquid est tibi positum. et añcedēs est tibi positum. g &c.

¶ Dicat concedēdo cōsequētiam. et negando q añs sit tibi positum: qa de facto nō est tibi positum totum illud añs. Sed solum illa pars. nihil est tibi positum. de qua parte sic arguis dicēdo q val3 argumētum. nihil est tibi positum. ergo aliquid est tibi positum. Dicat negādo cōseq̄ntiam. vt satis p3. ¶ Ulterius habes aduertē: vt etiā notauit. Pau. in textu. q vbi ponat tibi illa. tu nō es. licet in casu positam illā ꝓpositionē habes concedē. non tamē habes concedē. q illam concedas. quia tūc sequeret te esse. q repugnat posito. ¶ Ex illo loco habes q nō est incōueniēs in aliquo casu negare ꝓprium actum. Nam vt p3 in exēplo posito: licet concedas illam. negas tamē te cōcedē. et p conseq̄ns tuū actum concedendi. ¶ Habes tamē notare in vtroq3 casu. q si petatur tibi causa quare negas q aliqd tibi posueri3. nō habes dicē q hoc sit: qa repugnās posito. qa tunc seq̄ret aliquid esse positu3. non etiam habes dicē cedat tēpus obligationis et scies causam: quia ex eo seq̄retur aliquā esse obligationē. S3 potius dicatur. q illa negatur: qa falsa. ¶ Pro argumēto cōtra qntam regulam habes notare q nō conceditur vt vba sonāt q admisso vno cōtingēti falso q sit quodlibet aliud falsum ꝯtingēs concedēdum. qa tūc seq̄ret q vbi ponam tibi hanc. tu curris postq̄3 admissa et cōcessa est. vbi ponam. tu es episcopus. illa esset concedenda. q nō ꝯuenit. vt patet. Sed sic intelligitur q admisso falso ꝯtingēti a te potes deinde deducē scdm aliquē modorum ꝓponēdi positum a Pau. in textu. ad concedēdū quodcūq3 volueris aliud falsum contingēs. non tamē omne simul et semel. Sed quocūq3 dato illud potest aliq modo deduci in certo casu. ¶ Et notāter dicitur admisso falso contingēti. qa admisso vero nō ex hoc falsum esset concedēdum qdcunq3 ꝓponeret. vt p3. ¶ Etiam notanē dicitur. est qdcūq3 aliud falsum contingēs concedendum. qa falsum impoƚe nunq̄3 est ꝯcedēdum. Similr nō qdlibet verum eēt concedēdum admisso illo cōtingēti falso. S3 solum illud qd est sequēs aut impꝑtinēs. ¶ Cōtra illam particulam. Impossibile nō est ꝯcedendum. arguit probando q admisso falso contingēti. sit falsu3 ipoƚe cōcedēdum. et pono tibi istam. tu curris. p3 q est admittēda: qa possibilis &c. deinde pono. tu curris. et hō non est asinus. p3 q est negāda. qa falsa pro pma parte et impꝑtinēs pro scda. nā nō sequit. tu curris. g homo nō ē asinꝰ.

¶ Breuiter dr q illa copulatiua est concedēda qa q̄lib3 pars sequit ex posito. Seqt. n. tu curris. ergo tu curris: ab eodē ad idē. Silr sequit. tu curris. g homo nō est asinus. qa hoc ꝯseq̄ns est neciūm. g &c. ¶ Pro argumento ꝯtra sextā regulā. nota q etiā alia ponit rñsio q̄ ad illa3 positā. Rex sedet. nō alr rñdet nisi nescio. vtru3 rex sedet aut nō. ita q vadit ad significatū ꝓpōnis et nō rñdet ad ꝓpōnē istā. et nō h3 pro inconueniēti q aliqua sit ꝓpō q̄ neq3 sit cōcedēda neq3 negāda. Jmmo ad quā nullo modo est rñdēdum: qd etia3 potest deduci in multis aliis casibus. vt p3 erudito ex dialectica. Tutior tamē est rñsio quā ponit Pau. in textu. et quā etiam ponit. Strod. scdo loco pro solutiōe argumēti cōsimilis &c. ¶ Pro mā argumēti ꝯ septimā regulā aduerte q impꝑtinēs de quo loquimur in ꝓposito est illud qd neq3 sequitur neq3 repugnat. licet alio mō sumat impꝑtinēs in alia mā de quo facit mētionē in sequētibus. Cum g pro ꝯclōne teneat in illa mā qd falsum impꝑtinēs &c. sit negādu3. Jō cum ponit in casu q tu sis rome. et post illā ꝓpositā et ꝯcessam. ꝓponitur. tu es rome in illo instāti. demōstrādo instans p̄sens. cu3 illa sit falsa. et etiā impꝑtinēs. g negāda. q sit falsa supponit. q sit impꝑtinēs probat. pmo non repugnat. quia stant illa simul. q sis rome. et sis rome in hoc istāti. et vbi repugnaret eēt negāda. qd est intētum. nō etiā est seq̄ns. qa nō valet argumētū. tu es rome. ergo tu es rome in illo instāti. demōstrando instās p̄sens. qa stat in aliquo tēpore eē añcedēs verum. et tamē conseq̄ns pro tūc eēt falsum. vt satis notum est. Ual3 tamē ille alius modus arguēdi. tu es rome. g tu es rome in instāti p̄senti: qa ly instanti pñti. licet supponat nūc pro hoc instāti. q demōstratur. poterit tamē supponē pro aliquo instāti: q nec ē nec erit. hoc. vt p3. Negat g illa. tu es rome i hoc istāti. et cōcedit illa. tu es rome in instāti p̄senti. nō tanq̄3 vera. S3 tāq̄3 seq̄ns. et non sequens de forma. sed solum de mā. qa licet valeat argumētum. tu es rome. g tu es rome in istāti p̄senti. nō tamē valet nisi per hoc medium neciūm. s. aliqd tēpus est: qa vbi ad imaginationē nullum tēpus eēt. cōsequētia nō valeret. ¶ Nota etia3 q ex quo scdm talē modum rñdēdi. negat illa. tu es rome in hoc instāti. et cōcedit illa. tu es rome in istāti pñti. tāquā seq̄ns ex aliis &c. vt ēt ponit Pau. in textu. Caueas tamē ne hanc aliā concedas. q aliud est instās ab hoc. qd demōstrat. qa si illa cōcederet. cum ly aliud requirat exigētiam extremorū. ideo oporteret q hoc instās et aliud instans simul eēnt. qd est impoƚe. ¶ Aduerte vlterius q licet scdm istum modū ꝓponēdi ꝓpositionē in tali casu. quē etiā seruat Pau. illa ꝓpositio neget. tu es rome in h instāti. Scdm tamen aliū modū ꝓponēdi posset illa concedi. vt si admisso illo casu. tu es rome. et eodē concesso. imediate ꝓponeret. h instās qd demōstrat est pñs. Tunc illa esset concedēda: qr vā et impꝑtinēs. vt p3. qua ꝯcessa. si postea proponat. tu es rome in hoc istāti. eadē eēt concedenda. qa si tu es rome. tu es rome in istāti p̄senti. et hoc istās quod demōstratur est instās pñs per ꝯcessum. ergo tu es rome in h instāti. Jsta patēt de se p fundamētum habitum supius: q nō valeat illa consequētia. tu es rome in instāti p̄senti. ergo tu es rome in hoc instāti demōstrando instās pñs. ¶ Habes etiā ex hoc possibilitatē multaru3 ꝓnum que pmo aspectu videtur false et ipossibiles. puta q sor. currit. et nūc vel in hoc instāti nō habet pedes: demōstrādo istās qd est pñs. Similr q antixp̄s disputat. et tamē nūc nō est genitus. Similr q plato loquit. et tamē nunc non habet linguā. et q cicero audit. et tamē nūc nō habet aures. q iste ꝓnes sint possibiles ꝓbat nam respectu pme nō valet argumētū. sor. currit. g sor. nūc nō hēt pedes. qr ponēdo q sor. nō sit. s3 erit hinc ad dece3 annos. post qd tēpus curret. tūc admisso casu aliquādo post decē ānos erit ita sicut significat p ꝯseq̄ns. qa instās qd demonstratur p ly nūc vel p ly hoc nunq̄3 amplius erit. vt satis p3. Si ergo consequētia nō vale. oppositu3 conseq̄ntis stat

cum antecedēte. ⁊ facit totam copulatiuam possibilē: illam. s. que posita est: ⁊ sic suo modo probo alias arguendo a prima parte ad oppositum scđe. ⁊ probādo cōseq̄ntiam nō valē. ⁊ pro ea sumēdo oppositū ꝯseq̄ntis stans cum añcedēte ⁊ faciēdo copulatiuam possibilē. ℭ Nota tamē pro istis ꝙ cōclusiones nō essent possibiles nisi ponerentur eas demōstratas a ly. tūc. nunc. ⁊c. illa enim est impossibilis. sor. currit. ⁊ nō habꝫ pedes. nō sumēdo terminū demōstratiuū in illa. Similr̄ illa est impossibilis. sor. currit. ⁊ in instanti p̄senti nō habꝫ pedes. qa ly instāti p̄senti. lꝫ nūc supponat pro hoc istāti. poterit tamē supponē pro instanti qđ nō erit. ⁊ qđ non est hoc. illa omnia declarant̄ a Stro. satis diffuse in capitulo illo obligationum: in quo arguit cōtra quartam cōclusionē p̄me partis illius tractatus. pro illo vide etiam Pau. vene. in sexto argumēto principali p̄mi dubij quadrature. ℭ Pro solutione argumēti cōtra octauam regulam aduerte ꝙ vbi casus sic simplicit̄ ponatur. pono tibi istaꝫ. homo est asinus. est tibi positum. ⁊ a te admissum. ꝙ ex hoc non sequit̄ ꝙ illa. homo est asinus. sit ꝯcedēda: quia dato ꝙ sit admissa. stat tamē ꝙ illa sit male admissa. ⁊ ideo nō seq̄t̄ ꝙ sit concedēda. vñ regula dicit ꝙ omne positum ⁊ bene admissum est a te cōcedēdum. si autē ponatur in casu ꝙ sit bñ positum. Respōde omnino vt respōdet Pau. in textu. hec omnia dicas ꝓm opinionē cōmunē quā etiam sequit̄ strodus in illa materia. Nam Pe. Man. diceret ꝙ omne positum ⁊ admissum est bñ admissum ⁊c. ℭ Pro materia argumētorum cōtra vltimam regulam aduerte ꝙ in primo casu admisso in ꝓpositiōe. tu es rome. ⁊ tu es homo. ꝙ quelibꝫ pars sequitur ex posito. de prima notū est. qa eadē cum posito. secunda etiam sequitur de materia. qa valꝫ argumētuꝫ. tu es rome. ergo tu es hō. arguēdo a primo ad vltimum: vt solet cōmunit̄ argui. Uerum tamē est ꝙ illa nō sequitur de forma: vt satis patet.

In capitulo in quo fit mētio de conuertibilitate ꝓpositionuꝫ aduerte primo ꝙ ꝓpositiōes debēt ꝓprie loq̄ndo poni esse conuertibiles mediante illo signo impono. nam vt etiam dicit Stro. illo signo impono. spālr̄ vtimur quādo volumus variare significationē alicuius complexi vel incōplexi: vel quando lr̄am vel dictionē nihil significātē aliqd imponimus significare: vel qñ aliqd ꝑ terminum demōstratiuum demōstramus. ℭ Aduerte 2°. ꝙ oīa est int̄ impōnē taliuꝫ terminorū. Si. n. iponas terminū aliqd sigñantē ꝑ ipositionē spālē aliqd sigr̄e distictū a suo sigato. Ita ꝙ varies sigñatū illius. tunc tua impō nō est autēticā quo ad ꝯcedē vel negare. Si talis terminus fuerit ꝓpō ꝓpter impōnē talē non debet variari rñsio. Sꝫ debꝫ hēri aduertēria ad suum significatū autēticum. Sꝫ si imponas terminū demōstratiuū: aut lr̄am. aut dictionē nihil significātē ex impōne. tunc talis impositio est autētica: eo ꝙ respectu illorum nullū est significatū nisi ꝑ nouam impōnē. vel demōstrationē: que etiaꝫ est noua impositio. ⁊ iō habes tu rationē p̄mi ipositoris. ⁊ illius fungeris officio. Ista omnia diffuse ponunt̄ a Stro. in materia propria de ipōne. ℭ Pau. ergo in maiori parte sequēs strodum in mā illa recte dicit ꝙ si ponantur due ꝓpōnes esse ꝯuertibiles ꝙ q̄ ad ꝯcedē vel negare illas ⁊ dubitare ⁊c. Rñdēdum est ꝓm sui qualitatē. s. q̄ ad ꝯcedē vel negare ⁊c. illas esse cōcedēdas. negandas: dubitandas. veras. falsas. poles. impossibiles. nec̄ias. ꝯtingētes. Rñdēdum est ad vnā sicut ad aliā. ℭ Tisber tamē in scđo p̄ncipali. p̄mi sophismatꝫ discrepat a strodo ⁊ etiā a Pau. in hoc: qa vult ꝙ vbi ponatur ꝙ illa. deus est cōuertatur cum illa ipoli. hō est asinus. nō concederet ipse ꝙ illa. deus est. sit negādo. ⁊ vbi ꝯuerso poneret̄ ꝙ illa. hō est asin⁹. conuerteret̄ cum illa nec̄ia deus est: nō diceret ex h ꝙ illa est concedēda. hō est asin⁹. qa apud ipsum eē concedēdum aut negandum vel dubitandū. respiciunt significatum autēticum. nō autem significatum de nouo impositum ⁊c. vñ apud ipsum noua impositio habet solum vim quo ad v̄itatem ⁊ falsitatē. ⁊ alias hmōi qualitates. intrisecas ꝓpositiōis. nō autē quo ad esse cōcedēdum. negādum ⁊c. que sunt extrinseca ꝓpōnis. ℭ Stro. v̄o tenet ꝙ nō solum q̄ ad esse v̄as vel falsas habeat impositio noua vim. Sꝫ etiam q̄ ad esse concedēdas. negādas ⁊c. Et hanc opinionē cōmunit̄ insequit̄ Pau. in illo loco. ℭ Cōclusiōes posite a Paul. in textu de se note sunt vsq₃ ad quartā: circa quaꝫ aduerte ꝙ quādo Pau. dicit intelligit̄ de contradictorie repugnantibus: ⁊ nō cōtrarie. qa si contrarie repugnarēt haberet admitti casus. Nota dico circa hoc 2m ꝙ illud vniuersalr̄ intellectū nō est verum. nam si ponant̄ ille due. q̄libet homo est aīal: nullus homo est animal. sic adequate significādo conuerti adiuicē. nō deberet casus admitti. qa non est possibile ambas illas esse simul veras. aut simul falsas. cōcedendas. aut negandas ⁊c. ⁊ tamen ille cōtradictorie repugnant. declarādo tamē illam partem ꝓm eum. ꝙ. s. illa dicuntur repugnare contrarie que p̄nt esse simul falsa. ⁊ non simul v̄a. tunc posset illa pars vniuersalr̄ sic intellecta sustineri. Sꝫ rectius est dicere ꝙ si. ponant̄ duo conuerti adinuicem sic adequate significando que cōtrarie repugnant. ⁊ que p̄nt eē simul falsa. casus oꝫ admitti. ℭ Circa quintō regulam nota ꝙ illa habet debile fundamētū. nā ex illa sequit̄ ꝙ vbi ponam ꝙ ille due conuertant̄ sic adequate significando. tu curris. ⁊ tu es alb⁹. ꝙ tūc casus debet admitti. Sꝫ contra. q̄ illa ꝯñā eēt concedenda. tu curris. ḡ tu es albus. qa in casu arguit̄ ab vno conuertibili ad aliud. qđ si cōcedatur. cōcedēdum est deinde ꝙ cōsequēs significat ꝑ casum te eē album. ⁊ antecedēs te currere. ꝙ sis albus. ⁊ ꝙ nō possibile est te nō esse album: qđ significatum est ꝑ oppositū cōsequētis. ⁊ te curre. qđ est significatum añtis: que tamē si cōcederet̄ dissona videret̄ vnicuiq₃ sane mētis. ℭ Si ḡ Pau. intelligit regulam de v̄a cōuertibilitate largo mō dicta pōt sustineri. vñ conuertibilitas ꝓprie dicta aliq̄rū ꝓpōnum est quādo si vna est v̄a etiā alia. si vna ꝯcedēda etiam alia. ⁊ sic de alijs hmōi. ⁊ cū hoc est mutua illatio inter tales propōnes. ℭ Ad conuertibilitatē largo modo dictam sufficit ꝙ aut ambe sint v̄e. aut false. aut cōcedēde. aut negande ⁊c. non autē requiritur ꝙ ab vna ad aliam argumētum sit bonū. Si ergo loquit̄ de conuertibilitate secūdo modo dicta potest sustineri. negando tamē consequētiam p̄mo factā. ℭ Circa sextam regulam aduerte ꝙ Pau. non est sustinēdus de virtute sermonis qñ dicit ꝙ si ponant̄ due propositiones conuerti non faciendo mētionē de adequato significato admisso casu q̄ ad concedere ⁊ negare. Respōdendū est ad p̄maꝫ ita ad intra tempus obligationis: sicut extra. Nam si ponas illas duas ꝯuerti. tu es homo. ⁊ tu es obligat⁹. ⁊ casu admisso proponas hāc. tu es obligatus. illa est ꝯcedenda. qa vera per casum ⁊ nō repugnās que tamē si extra tēpus obligationis proponeret̄. negaret̄. qa falsa. modo ⁊c. Sꝫ Pau. est sic intelligēdus ꝙ est respondēduꝫ intra tempus obligatiōis sicut extra: sed ꝓm sui qualitatem. ℭ Aduerte etiam ꝙ vbi ponas illas duas conuerti. de⁹ est. ⁊ homo est asinus. non faciendo mētionē de adequato significato casus est admittendus. si fuerit in voce aut in scripto. qa possibile est illas. cum significēt ad placitū imponi ad significandum idē. vbi autē fiat mentio de talibus mētalibus casus nō admitteret̄: qa mentales propositiōes significant naturalit̄. ⁊ nō possunt variari in significādo a suo significato. Admisso ergo casu p̄oni in voce aut

ee aut i scripto. habes predicta aduertē. Sicut etiā supe rius est dictū. ꝙ iste tñ nō adhuc de facto ambe sunt con cedēde aut negāde. qa tua impositio nō tollit significatū autēticū illarū. ꝛ iō vna remanet cōcedēda ꝛ alia negan da. verum hoc tñ est ſm doctrinam. Stro. lȝ Tis. aliter sentiat vt ṗus notaui ꝙ ꝑ casum ꝯcedēdū est ꝙ ambe sint cōcedēde aut ambe negāde. nō qꝛ hoc sit verū. sed qꝛ se quēs. ꝛ iō non mirū si semp illa deus est. ꝯcedit cum ꝓpo nat: qa de facto est cōcedenda. ꝛ illa. homo est asinus. negatur. qa de facto est negāda. iō non mirū si illa cuȝ ꝓ ponit negatur. Silr hule est omnino vbi arguas in casu ab vna ad reliquā. nā de facto est neganda talis ꝯña ꝛ iō negat. qa tñ ex casu seqt. qa arguit ab vno ꝯuertibili ad aliud. iō opȝ ꝯcedē tanq̄ seq̄ns ex casu. ꝛ ꝯseqoentia est bona. i. necīa ꝛ ꝯcedēda. ꝛ ꝙ semp valȝ. illa aūt nō con ceduntur pro veris sȝ pro seqoētib⁹ ex casu. Et hec conside rande etiam sunt respectu aliorum casuum.

Pro materia similium ꝛ dissimiliū ꝓpositio nuȝ habes aduertere ṗmo ſm Strodū ꝙ non est vā obligatio illa q̄ est respectu taliuȝ. vñ dicit ipse ꝙ si ponat. tu curris. ꝛ postea ꝓponat. ille sunt similia. tu curris. ꝛ tu es asinus tu male rñdes. vult ipse hoc esse concedēdum tanq̄ verum. ꝛ si addat in ca su sic ṗcise ꝛ adequate significando. ꝛ iō lȝ cōsideret hāc. tu curris eē verani. qa positam. ꝛ cum hoc positum est il lam sic ṗcise ꝛc̄. alias tamē duas diceret eē falsas. negli git ergo talē modum obligādi. ❡ Ut cōmunit teneṫ ha bes notare ṗmo ꝙ similitudo attēdit penes v̄itatem aut falsitatē. non autē penes eē ꝯcedēda aut negāda: aut du bitanda ꝛc̄. Dissimilitudo etiam penes ṗdictas q̄litates attēdit: ꝛ nō penes alias ꝛ ꝑ hoc differt materia similiuȝ a mā conuertibiliū. lȝ etiā ꝑ alia differāt. vt pȝ ꝯsiderāti. ❡ Ulterius aduerte ꝙ si ponant alique ꝓpositiões esse siles. non faciēdo mētionē de adeq̄to significato. semp dȝ admitti talis casus. qꝛ ad nullū incōueniēs pōt qs deduci. ꝓp hoc qꝛ pōt semp fingē dicēdo hāc ꝓpōnē nō signifi care sic. vel sic: sed alio modo. ꝛ admisso casu quo ad cō cedē: vel negare: vel distinguē: vel dubitare. rñdēduȝ est ſm sui qualitatē. nō autē dico sicut dicit Pau. ad intra si cut ad extra ꝓpter causāȝ assignatā in ṗcedēti capitulo. si enim ponātur ille due esse similes. tu es obligatus. ꝛ tu curris. illa tu es obligatus. ꝓposita in tēpore obligatio nis est concedēda. extra autē est negāda: vt satis pȝ. Cau sam nota qoare ad vtrāq̄ respondeatur ſm sui qualita tē modo ṗdicto: vt ṗos notaui. ꝛ est qꝛ similitudo in se de qua loquoꝛ in proposito nō hēt attēdi penes ṗdictas q̄ litates. Si v̄o vt notat. Pau. in scōa regula ponantur vt ṗus due ꝓpositiones esse similes nō faciēdo mētionē de adequato significato ad ṗmā esse verā vel falsam. rñden dū est ſm sui q̄litatē: eo ꝙ ipsa est imptinēs. penes. n. ta les q̄litates hēt similitudo attēdi vt ṗus. Si tamē ponā tur doe ꝓpōnes esse similes. faciēdo mētionē de adequa to sigñato. nō solū qoo ad esse veras vel falsas. respōdē dū est similitudo ad vtrāq̄. Sed etiaȝ quo ad ꝯcedē vel negare vel dubitare ꝛc̄. Rō aūt istios est nā si ponantur gratia exēpli ille due esse siles. sic ṗcise ꝛ adeq̄te sigñan do. tu curris. ꝛ tu es rome. ꝛ ꝓponat ṗ⁹ loco illa est fal sa. tu curris. hec dȝ concedi vt pȝ. Si vlteri⁹ ꝓponat ip sa absolute. ipsa etiā est negāda. ꝛ similr dico ꝯ illa alia. tu es rome hoc autē est: qa cum iā sit concessuȝ ꝙ illa est falsa. tu curris. ꝛ illa ꝑ casum sigñat ṗcise ṗmariete cur rere. Seqtur ꝙ tu nō curris. valȝ. n. argm̄. illa est falsa q̄ significat ꝛc̄. te currē. ǧ tu non curris. cuius ꝯñtie añs est concedēdū a te in casu. ergo ꝛ ꝯñs. ergo oppositum con sequētis est negādū. ❡ Circa quartā regulā est aduertē dū ꝙ illa de virtute sermonis est falsa posito. n. ꝙ ille due

sint siles. tu es risibilis. ꝛ tu non es hō sic adeq̄te sigñan do. casus eēt admittēdus. cū vna vel q̄libet seqoat ꝯdi ctionē alteri⁹. vt pȝ. ꝛ tñ si casus admittat. sequit mani feste ꝯdictio. vt pȝ. dȝ ǧ regula sic itelligi. qñcūq̄ ponūt ꝛc̄. q̄rū vna seqt ad ꝯdictorium. ꝛ nō eꝯ. ita ꝙ si a. sequit ad ꝯdictoriū b. ꝛ ꝙ b. nō seqoat ad ꝯdictoriū ipsius a. ꝛ ꝑ hoc tollit argm̄ iam factū. Tollit etiā argm̄: si ponat ꝙ ille due sint siles sic adeq̄te sigñando. s. tu es hō. ꝛ tu nō es aial. ꝛ iō qñ in regula dicit vna q̄libet sequit ꝛc̄. dehȝ tolli illa pars disiūcti vel q̄libet. ꝛ dȝ regula itelligi mo do declarato. Cām nota q̄re in regula ponat sic adeq̄te sigñando ex exṗssis supius. ꝛ iō nō mirū si ambe sint ꝯce dēde. ꝛ nō solum ꝯcedēde esse v̄e. ❡ Quinta regula etiā hȝ limitari mō ꝯsili. ꝛ qñ dī qñcūq̄ ponūt ꝛc̄. ex q̄rū vna seqt oppositū alteri⁹. ille sunt siles in falsitate. dico ꝙ dȝ limitari: dūmō non eꝯ fiat: puta ꝙ si a. seqoit ad ꝯdicto riū b. ꝙ b. nō sequit ad ꝯdictoriū a. ꝛ breuit ꝙ nō sit mu tua seq̄la illaꝝ ꝓpositionū ex ꝯdictorijs: q̄ ꝓpōnes ponū tur esse siles. nisi enim addat illa particula. si ponerent il le due esse. siles. sic adeq̄te sigñando. tu es hō. ꝛ tu nō es risibilis. vel ille due alie. tu es hō. ꝛ tu nō es aial. vel bru nellus est asin⁹. ꝛ brunellos nō est rudibilis. casus esset admittēdus ꝑ regulā absolute intellectā. quo admisso se queret manifeste ꝯdictio vt itelligēti facile est reducē. li mitat ǧ regula vt ṗus. alie particule posite in regula sūt manifeste ex ṗdictis. ❡ Cōtra 6m̄ regulā pōt argui sic. po nant iste due eē siles. aliq̄s hō currit. aliq̄s hō nō currit. sic adeq̄te sigñando. Et pȝ ꝙ ꝑ regulā intellectaȝ vt v̄ba iacēt casus est admittēdus. Est. n. q̄libȝ illarū alteri imp tinēs ꝛ tñ supposito cū toto casu ꝙ nullus hō currat. ei⁹ ꝯdictoria dȝ concedi ꝑ regulas. Et vlteri⁹ etiam dȝ con cedi ꝙ illa est falsa. aliq̄s hō non currit. Sȝ ꝯtra. si illa ṗ loco ꝓposita. aliq̄s hō currit. ꝯcedit esse falsa: ꝛ ista null⁹ homo currit. ei⁹ ꝯtradictoria dȝ concedi esse vera. sic ṗ cise significādo ꝛc̄. ꝛ tūc si illa est v̄a. null⁹ homo currit. ǧ ēt illa. aliq̄s homo non currit. erit v̄a sic adeq̄te significā do: qd̄ tamē est ꝯ rñsionē datā. ꝛ etiam ꝯtra regulas oēs ꝯñe: ꝑȝ supposito ꝙ q̄libet ꝓpō talis hēat ꝯtradictoriū. ❡ Silr si ponant ille due eē siles sic adeq̄te significādo. tu es rome. ꝛ aliq̄ ꝓpositiones sunt in rerū nā. videt ſm regulā ꝙ casus sit admittēdus. ꝛ ſm eandē illa. tu es ro me. ṗmo loco proposita dȝ concedi esse falsa alia autē si milr cōcedēda est esse falsa. cum scōo loco ꝓponit. ꝛ tam hoc est ꝯtra casum valȝ. n. argm̄. ille sūt siles. ǧ aliq̄ ꝓpo sitiōes sunt in rerū nā. ꝛ sigñant ṗcise ṗmarie vt termini ṗ tēdunt ꝛc̄. ergo illa dȝ concedi esse v̄a. ꝛ non falsa. totum eni sequitur ex añte concedēdo in casu: vt satis constat. ❡ Pro istis ǧ omnib⁹ habes aduertē ꝙ in illa materia largi⁹ dicuntur ꝓpositiones esse ptinētes vel imptinen tes. q̄ȝ in materia simplicis ꝓpositiōis. Ita ꝙ in materia similiū si ponant due ꝓpōnes eē similes: quarum nulla alteri repugnat: dūmodo vna sequatur ad contradicto riū alteri⁹. ille ꝓpōnes dicunt eē ptinētes. Similr cū po nunt due eē siles. ꝛ ille sint adinuicē iptinētes. ꝛ cū h̄ vna illarū vel q̄libȝ sit ptinēs casui q̄ sunt posite eē siles non debēt absolute dici iptinētes: lȝ sint tales adinuicē. limi tet ǧ ꝛ intelligat sic regula. Qñcūq̄ ponunt due ꝓposi tiones eē similes ꝛc̄. q̄rū q̄libȝ est alteri impertinens. ꝛ nō solum talis: sed ēt casui. ꝛ ēt nulla illarum sequit ad ꝯ dictoriū alteri⁹ ꝛc̄. Ita ꝙ breuit sint imptinētes mō ṗdi cto dȝ admitti casus. ꝛ dȝ dici vt docet reīa. ꝛ ꝑ illa pȝ ꝙ ṗma instātia nō ꝓcedit. qꝛ vna sequit ad ꝯdictoriuȝ alte ri⁹. 2ª ēt nō valȝ. qꝛ non q̄libet illaꝝ est imptinēs casui.

Pro materia dissiliuȝ sunt notanda oīa ea q̄ posita sunt i ṗn⁹ ṗcedēt capli. ꝛ vltra h̄ intelligēdus est Pa. q̄ ad illā ꝑticulam (rñdeat

ad intra tp̄s obligatiōis sicut ad ex͞tmō tacto ē͞t circa p̄di/cta. ¶ Circa regulā nota ꝙ oēs ille ꝓpōnes in ꝓposito dn̄r ꝯuertibiles qn̄ int͞ eas est mutua illatio siue h͞ sit de forma siue de mā. ⁊ iō ille due dicūt͞ ꝯuerti. tu es hō. ⁊ tu es aial. iꝫ ex illa. tu es aial. sequat͞ de mā illa. tu es hō. ⁊ de istis oib⁹ intelli͞r regula. ¶ Quinta regula patit͞ istan tiā de v͞tute sermonis. si ponant͞ ille due eē sil͞es sic adeq̄ te sign̄ando. deus est. ⁊ aliq̄ ꝓpō est. tūc p̱ regulā casus videt͞ admittēdus. ⁊ illa aliqua ꝓpō est. q̄ est ꝯtingens. est negāda. ⁊ ꝯcedēda eē falsa. ⁊ tn̄ illa. aliq̄ propō est vi det͞ seq ex casu. vꝫ. n. arg͞m. ille sunt dissil͞es. g͞ aliq̄ propō est. vt satis pꝫ. ⁊ iō regula est supplēda: dūmō talis con/tingēs sit imp̱tinēs casui. ita ꝙ ex illo nō sequat͞. ¶ Re/gula etiā quādo facit mētionē de imposs̄ dꝫ itelligi de ꝓ/pōne q̄ est talis rōne significati. Et iō si ponant͞ ille due esse dissil͞es sic adeq̄te significādo deus est. ⁊ hec ꝓposi/tio est impossibilis seipsa demōstrata sic p̄cise sign̄ando. ⁊ admittat͞ casus. tūc illa. hec propō ⁊c͞. est negāda. sed tūc sic arguat͞. hec ꝓpō est negāda. ⁊ illa sign̄at seipsam esse ipol͞em. g͞ negandum est illam eē ipol͞em. ⁊ si ꝓponeret͞ illaꝫ eē pol͞em. oporteret illud ꝯcedē. ex quo facile est de ducē ꝯ̈dictionē. vt sepi⁹ notatū est in p̄cedētib⁹. Dicat͞ g͞ ꝙ regula nō intelligit de tale imposs̄ p̱ reflexionē. huius aūt significatū dꝫ eē necium. aut nō pol͞e ꝯtingēs. distin/guēdo ꝯtingēs ꝯ necium. regula aūt respicit sign̄atum ⁊ nō ꝓpōnē. hoc idē etiā est notatū in capl͞is p̄cedētib⁹ qn̄ fit mētio de imposs̄: de necio nō loquor. cuꝫ tenuerim su/pius nullam neciam dari p̱ reflexionē. ¶ Contra regu/lā arguit͞ sic. ponat͞ ꝙ ille due sint dissil͞es sic adequate si gnificādo. aliqua ꝓpō est v̄a. ⁊ aliq̄ ꝓpō est. tunc p̱ regu lā casus est admittēdus. vtraq̄ .n. est ꝯtingēs. ⁊ p̄ ānce/dit ad reliquā ⁊ non eꝯ̈. vt satis pꝫ: admisso g͞ casu fm̄ re gulā p̄ma dꝫ negari: ⁊ ꝯcedi esse falsa. Sꝫ ꝯ̈ ista est falsa aliqua ꝓpō est v̄a g͞ sua ꝯ̈dictoria est v̄a. s. nulla ꝓpō est v̄a: ex qua sequit͞ ꝙ nulle due ꝓpōnes sunt dissil͞es: cū ad dissimilitudinē requirat͞ ꝙ vna sit v̄a ⁊ alia falsa: h͞ tamē ꝯ̈is vltimū est ꝯ casum: vt pꝫ. ¶ Dicat͞ ergo ꝙ regula i/telligit͞ dūmodo ille sint imp̱tinentes casui ⁊c͞. in summa ꝙ sint imp̱tinētes imp̱tinētia de qua locuti sum⁹. ¶ Cir ca sextā ⁊ vltimā regulā: nota primo ꝙ qn̄ dicit͞ quarū q̄libet est alteri imp̱tinēs: ꝙ illud itelligitur dūmodo sit imp̱tinēs re͞a casus. ¶ Nota 2° qn̄ dꝫ ꝙ est r̄ndendum ad p̄mā ad intra tēpus sicut ad ex͞t: ꝙ illud h͞et intelligi fm̄ sui qualitatē: q̄ꝫ modo declaratum est supius in p̄cedētibus.

Pro materia

scd̄e sp̄ei oblōnis q̄ est depositio h͞es notare ꝙ depositio est sp̄es oblōnis opposita pōni: vn̄ sicut mediante illo v͞bo pono: obligat͞ admittēs ad ꝯcedēdū positū. Ita mediāte illo v͞bo. depono. obligat͞ admittēs ad negā͞m depositū: ⁊ p̱ h͞ funda͞m pōt de facili p̱tractari illa mā: cognita iā vna sp̄e oblōnis q̄ est positio. Nā deponē vnā ꝓpōnē non est aliud v͞tualr͞ q̄ꝫ ponē suū ꝯ̈dicto͞m: cū duoꝝ ꝯ̈dictorioꝝ si vnū est ꝯcedēdū aliud est. negādū: ⁊ eꝯ̈. vt pꝫ. Sūmatim g͞ p̱tractando de illa mā: dicat͞ p̄ ꝙ sicut vitium est ex p̱te obligātis ponē ꝓpōnē neciam. Ita vitiū est deponē ꝓ pōnē ipossibilē: cū frustra obligemur ad id qd̄ sine obli/gatiōe tenemur facē. Impossibili⁹ ꝓpō q̄cunq̄ mō est ne gāda: vitiū tamē h͞ nō fꝫ ex p̱te obligati admittētis ⁊c͞. ¶ Aduerte vlteri⁹ ꝙ in p̄ regula fit mētio de necia ⁊ im poss̄ ꝓpōnib⁹: q̄ sunt tales rōne sign̄atoꝝ mō aūt ob aliā cām. Cā huius pꝫ ex p̄dictis in alijs capl͞is vbi fit mētio ex his: que sunt tales ꝓpterea ꝙ negare necium p̱ acci/dēs aut ꝯcedē ipossibile p̱ accidēs nō est icōueniēs: vt se pi⁹ patuit. ¶ Pro intell͞u scd̄e regule est aduertēdum ꝙ alio mō dꝫ ꝓpō imp̱tinēs in ista mā: ⁊ alio mō re͞a prime sp̄ei obligationis: q̄ est positio: vn̄ supius dc̄m est ꝙ p̱ti/nēs est illud qd̄ sequit͞ ex posito: vel ex posito vel ꝯcesso: vel dꝫ ⁊c͞. vel dꝫ 2° mō p̱tinēs: q̄ repugnās ⁊c͞. in ꝓposito aūt non dꝫ ꝓpō p̱tinēs: saltē q̄ ad ꝯcedē vel negare ⁊c͞. q̄ seq͞t ex deposito. Depo͞m .n. est negādū: modo nulla est re gula q̄ velit ꝙ si aliq̄ ꝯn̄a ē bona: ⁊ āns est negādū: ꝙ ē͞t ꝯn̄s sit negādū. vt satis pꝫ. ¶ Nulla g͞ ꝓpō seq̄ns ex po sito: vt sequēs est: dꝫ esse p̱tinēs ad itell͞m exp̄ssuꝫ. ¶ No tant͞ dico: vt sequēs est: q̄ staret ꝙ aliq̄ eēt ꝓpōi q̄ eēt se quēs: ⁊ cum h͞ eēt āns respcū eiusdē: ⁊ tūc diceret͞ eē p̱ti/nēs. ¶ Dicat͞ g͞ ꝙ cuꝫ vna regula sit q̄ vult ꝙ si aliq̄ ꝯn̄a est bona: ⁊ ꝙ ꝯn̄s est negandū: ꝙ etiā āns est negādum que ꝓpō āns in illa mā dꝫ p̱tinēs ꝓpō: q̄ est repugnās ꝯ̈/dictioni vel sequēs ex tali repugnāti cū ꝯcesso vel ꝯces/sis ⁊c͞. ¶ Circa tertiā regulā aduerte ꝙ ista de v͞tute ser monis est falsa: qn̄ dꝫ de repugnās ꝓposito est ꝯcedēdū: deposita .n. illa ꝓpōne tu curris illa. hō est asinus: est re/pugnās: cū ipol͞e cuilibet repugnet. Simil͞r ista. tu es ro me. q̄ seq͞t de mā ex tali imposs̄ repugnāti non est ꝯceden da: vt satis pꝫ. Dicat͞ ergo ꝙ regula intelli͞r de repugnan te ꝯ̈dictorie. i. de ꝯ̈dictorio depositi ⁊c͞. ¶ Pro vltima re gula aduerte ꝙ a Pau. ve. ꝓpō sequēs dꝫ eē p̱tinens de/positio. Pro quo est no͞m ꝙ ꝓpō sequens ⁊ vt sequēs nō ē p̱tinēs: intelli͞r qd̄ nō est talis q̄ ad r̄nsionē ⁊c͞. ¶ Ulteri⁹ est aduertēdum ꝙ quādo dꝫ in regula ꝙ ad oēm propo/sitionē sequētē r̄ndēdum est fm̄ sui qualitatē: ꝙ illud di/ctum h͞et sic limitari. dūmō ex tali que est sequēs nō seq̄/tur depositū: ita ꝙ talis asiecdat ad depositū. vn̄ deposi/ta tibi illa ꝓpōne tu es homo: ⁊ eadeꝫ negata ⁊ ꝓposita deinde illa: tu es risibilis: que sequit͞ ex illo deposito: il/la iꝫ sit v̄a est tamē negāda: ⁊ rō est: q̄ iꝫ sit sequēs est tn̄ etiā āns: vt satis cōstat: ⁊ sic dicat͞ de oibus alijs ꝯn̄ibus. ¶ Ultimo loco qn̄ in fine capl͞i dicit r̄ndēdum est ad im p̱tinēs ad intra sicut ad ex͞t: illud dictū h͞et itelligi fm̄ sui q̄litatē: vt sepi⁹ declaratū est. ¶ Pro clariori r̄nsione ar/gumētoꝝ q̄ p̄nt adduci fm̄ istā mām h͞es notare vnum qd̄ etiam supi⁹ tactum est: vel saltē ei⁹ simile: ꝙ. s. conce/dē depositū est incōueniēs. Simil͞r ꝯcedē antecedēs: aut negare ꝯ̈dictoriū depositi est magnū inconueniens: con/cedē tamē illud quod de facto est dep͞m non eē depo͞m vel antecedēs non esse āns ad depositū: nō est inconueniēs. Hec notaui pro solutiōe multoꝝ argumētoꝝ q̄ adducū tur a Strodo in illo capl͞o ꝓprio: q̄ videas loco allega/to. Pau. tn̄ nō adducit argumēta pro quibus deseruiat p̄missum tactum adducit tn̄ vltimū arg͞m: qd̄ etiā ponit͞ a Stro. loco allegato: ⁊ eius solutio est ibidē manifesta.

Circa mām isolubiliū aduertēdū est p̄ ꝙ nō recte vꝫ assignata diffō inso lubilis a Pau. p̄ q̄ sign̄ata ista ꝓpōne. Hec ꝓpō est v̄a ⁊ falsa: seipsa demr̄ata. nō asser tiue sign̄at seipsam esse falsam: ⁊ tn̄ nō est in solubilis: vt ꝯstat: ponēdo .n. illā ē͞t sic p̄cise sign̄ando eē falsam nulla sequit͞ ꝯ̈dictio: vt pꝫ volenti deducē. ¶ Se cūdo videt͞ pati instātiā: q̄ petit͞ qd Pau. intellexerit p̱ assertiue sig͞re ⁊c͞. potuit .n. vel͞r intelligē aliq̄ illoꝝ modo rū: aut ꝙ termini illi⁹ ꝓpōnis sign̄arent imediate ipsam/met ꝓpōnē esse falsam. Sꝫ hoc nō: cū aliq̄ sit ꝓpō insolu bilis non icludēs in se aliquē terminū sign̄antē imedia te falsitatē: vt de illa pꝫ: in certo casu. Sor. nō p̱trāsibit a pontē. vel sor. nō h͞ebit denariū ⁊c͞. scd̄o potuit intelligē: ꝙ ex ipsa ꝓpōne imediate sequat͞ ipsammet esse falsam. Sꝫ hoc nō: q̄ illa in certo casu: dꝫ ꝓpō est falsa: est in solubilis ⁊ imediate nō seq͞t ipsammet esse falsaꝫ. Aut 3° intelligit ꝙ certo casu admisso cum vno medio vel plu/rib⁹ sequit͞ illam esse falsam. Sꝫ hoc nō: q̄ a sibi ꝯclude/rē illā esse falsam: homo est asinus: sic p̄cise significando: pōt .n. ꝯcludi rōne sui significati p̄mari illā esse falsaꝫ: vt ꝯstat.

ƺstat. iō vr̄ q̄ p̄dicta diffō nō sit secura. ¶ Gaie. tñ circa mām insolubiliū Tis. vr̄ intelligere iiiā p̄ticulam assertiue isto mō hoc est p se esse falsum. Sed re vera nōdū recte tollit diffinitem si q̄s recte īspiciat. ¶ Dicat̄ ergo alr̄ in ista mā ⁊ p̄supponat̄ vnuz q̄ nulla ē ppō insolubilis nisi illa de qua fit mētio in casu: q̄ si ponat̄ esse talis vl̄ talis: sequr opp̄m ⁊ eƺ. Et pp̄ h̄ vr̄ ƺ multos q̄ illa ppō. h̄ ppō est impossis. seipsa demr̄ata. ēt addendo sic p̄cise significādo: nō est īsolubilis: qr ponēdo illā esse pos̄ez: nō seqtur ƺdictio: lz vbi ponat̄ q̄ sit possis implicet ƺdictionē. Silr̄ illa ppō: h̄ ppō est tibi dubia: seipsa dm̄rata ⁊c̄. nō p̄prie est īsolubilis: qr ponēdo illā nō eē dubiā: sz negādā: nō seqtur icōueniēs. Silr̄ ista ppō. h̄ ppō ē necessaria: nō seqtur ƺdictio. Silr̄ dicat̄ de multis alijs: etiam vbi ponant̄: q̄ ēt sic p̄cise significent ⁊c̄. q̄ nō p̄prie sunt insolubiles: pp̄ cāz assignatā supius. Solū. n. ex vna pte sequit̄ ƺdictio: ⁊ nō ex vtraq̄. ¶ Et iō sigs est tenens cū Pau. q̄ oporteat supplere diffōnē datā ab eo isto mō. s. q̄ asserat seipsaz esse falsaz: vel ipos̄em: vel necessariā vl̄ pos̄em ⁊c̄. Dicat̄ nullo mō esse nec̄ia talis additio posita ab istis vbi h̄ dicat̄ pp̄ p̄dictas ppōnes aut eis ƺsil̄es.

¶ Tis. ergo pp̄ fundamētū p̄babitū alio mō diffinit insolubile: dicēs q̄ īsolubile ē ppō de qua fit mētio in casu q̄ si cū casu illo ponat̄ significare p̄cise sicut termini eius p̄tēdūt ad ipsam eē verā seq̄t ipsaz eē falsaz. ⁊ eƺ. ¶ Circa quā diffōnē cadūt multe diffinites quas videas loco suo tactas a Gaie. ¶ Preter has aduerte circa has al's ipos̄e est eē: aut h̄ ppō significat sicut nō pos̄e est eē q̄ parū differt a p̄ori: ⁊ sic de alijs casib⁹ vtrū sint īsolubiles: ⁊ dato q̄ sint insolubiles vtrū sint tales q̄ ad ipsas eē veras sequat̄ ipsas esse falsas: ⁊ eƺ. aut ob aliā cāz. ¶ Pro qua dubitatiōe aduerte q̄ lz pri⁹ sit dcm̄ q̄ illa ppō: hec ppō est impossis: seipsa demōstrata sic p̄cise significādo nō sit insolubilis: tñ nō sic ē dōm de illa: h̄ ppō significat sicut impos̄e est eē diuersitas est: qr p̄ma est talis p reflexionē ⁊ nō rōne significati: scd̄a vō nō est hmōi p reflexionē: ⁊ iō si ponat̄ scd̄a sigficare p̄cise sequit̄ ƺdictio. Si. n. dr̄ q̄ est possibilis. ƺ illa nō hz reflexionē in se: ergo suuz sigficatū est pos̄e. Sed significatuz suum est ipsam significare sicut ipos̄e est esse: ergo hoc tale significatū est pos̄e quo posito ex eo sequitur tale significatuz esse impos̄e: ⁊ ēt ƺñs erit impos̄e: ⁊ nō pos̄e. ¶ Et si dicatur a p̄n⁹ q̄ sit impossis. arguit̄ q̄ nō: qr tūc suū significatū est impos̄e: per ƺñs impos̄e est ipsam significare sicut impos̄e est eēr ergo nō erit impossis: ⁊ quocūq̄ mō sequet̄ ƺdictio: ⁊ sic de alijs silibus: dr̄: ⁊ non est aliqd̄ īsolubile ad qd̄ est ƺdictio quo ad esse pos̄e vel impos̄e: ⁊ sic de alijs: non ergo dānant p̄ores, ponētes p̄dictas qualitates terminorū eorum significatū nisi quo ad p̄mas ppōnes p̄mo loco assignatas: quare autē Tis. nō faciat de his mentionē est: qr p veritatem ⁊ falsitatē intelligit alias qualitates: vel qr etiā p̄dicte ppōnes implicāt quo ad esse veras vel falsas: vt pz cōsideranti. ¶ Notandū est insup q̄ qñ Pau. ponit dr̄iam inter asserere ipsas esse falsas: vr̄ ibidē soluz facere mētionē de his insolubilibus: q̄ sunt ⁊ apparent talia: nō autem de his que non apparēt: cuiusmodi sunt talia soz. nō pertransibit a pontē. soz. nō bēbit a denariū: sm̄ Tis. tñ sub diffōne insolubilis cōp̄rehēdunt̄: oia huiusmodi vt pz intelligenti. ¶ Aduerte vlterius q̄ qñ fit diuisio insolubilis sic q̄ insolubiliū aliqd̄ ē oriēs ex actu nostro: aliqd̄ autē ex p̄prietate vocis: q̄ illa diuisio non euacuat totuz diuisuz. Ista. n. soz. non pertrāsibit. a. pontem in aliquo casu est insolubilis: ⁊ tamē non est talis ex actu nostro: vt pz: non ēt est talis ex p̄prietate vocis: cuz nulla sit vox ibidē que significet falsuz: aut ex proprietate sua faciat ppōnem insolubilem. ¶ Cōsiderandum est ēt q̄ p actum nr̄m debem⁹ intelligere aliquā opationez: puta aut locutionē: aut crudelitatē: aut cognitionez: aut dceptionē: aut aliquē ƺsil̄ez actū: nō āt p actū vr̄ itelligere Pau. p̄trāsitionē: aut al's hmōi opatiōes: vt satis ƺstat.

¶ Per oriri ex p̄prietate vocis: vr̄ pau. itelligere d̄ ppōnibus illis in q̄bus est termin⁹ significās falsitatē aut veritatē aut aliqd̄ sil̄e: dūmō ibidē nō sit act⁹ nr̄ respiciēs tales termios significātes: vñ illa soz. dicit falsū: est īsolubilis ex actu nr̄o: ⁊ in ipsa ē termin⁹ significās imediate falsitatē. ¶ Circa scd̄am diuisionē aduerte q̄ re vā inter insolubile simplr̄: ⁊ s̄z qd̄ vel iter casum respectu illoz nō dz poni dr̄ia p̄prie loq̄ndo de insolubilibus: q̄ p insolubile simplr̄ ponit̄ ppō significare p̄cise: p̄ īsolubile autē sm̄ qd̄ nō ponit̄ illa p̄ticula p̄cise: ita q̄ casus de īsolubili dz eē q̄ vbi addat̄ illa vnica p̄ticula: q̄. s. ppō sic significet p̄cise ⁊c̄. q̄ tūc sit īsolubile simplr̄. Pau. tñ nō vr̄ ita asserere vl̄r: vt clarius patebit de insolubili hypothetico. ¶ Cōsidera ēt q̄ insolubile simplr̄: iō dr̄ tale simplr̄: eo q̄ nullo mō s̄z verā opionē possit solui. Insolubile āt sm̄ qd̄ iō dr̄ tale eo q̄ nō est absolute cū illō possit solui. Ita q̄ nō vr̄ ilie modus arguēdi eē totū hoc: ē īsolubile sm̄ qd̄: ergo ē insolubile ⁊c̄. ¶ Circa p̄mā regulā aduerte q̄ qñ Pau. vult ad hoc q̄ fiat īsolubile singulare simplr̄ regrant̄ tres ƺditōes: q̄ p̄ re vā p̄⁹ nō ē nec̄ia cū ille terminus. soz. sit terminus discret⁹: ⁊ alij ƺsil̄es: neq̄ pos̄e est pos̄es esse soz. nisi equoce. ¶ Notāter aūt dicit Pau. dūmō tale insolubile sit singulare siue p̄noie demōstratiuo: qr de talibus: ego dico falsum: aut ille hō credit alr̄ q̄z est: non est intelligēda illa p̄ticula q̄ vna talis sit ois zalis: vt satis pz. ¶ Aduertēdū est ēt q̄ lz in oi insolubili vt supra regrant̄ tres ƺditiōes cōputando p̄mam modo Pau. nō tñ ille sunt semper sufficientes. In certo. n. casu illo soz. dicit q̄ alr̄ est q̄z dicit: p̄ter ƺditiōes p̄dictas ad h̄ q̄ fiat insolubilis simplr̄ opz addere aliqd̄ aliud: puta q̄ illam dicat: ⁊ nullā aliā. Soz. dicit verū sic p̄cise significādo ⁊c̄. Pau. ergo voluit absolute q̄ ilie conditiones sufficerent: ⁊ q̄ ille sint necessarie in oi casu. Pro scd̄a regula est cōsiderandū id totū qd̄ est dictū in p̄⁹ regula. ¶ Circa tertiaz regulam aduertēdū est q̄ non est vex absolute q̄ solū modo due ƺditiones requirant̄ ad hoc q̄ īsolubile singulare oriens ex actu nr̄o fiat insolubile simplr̄: posito. n. q̄ soz. dicat q̄ copulatiua dcā a soz. est falsa: ⁊ q̄ plato sit: ad hoc q̄ fiat insolubile opz ponere q̄ h̄ copulatiua sit ois copulatiua dicta a soz. ⁊ q̄ ipsa significet p̄cise ⁊c̄. ⁊ q̄ plato sit: q̄ cōditiones plures sunt duab⁹. Silr̄ posito q̄ ego dicam q̄ aliter q̄z plato dicat: ⁊ nullā aliaz dicā: q̄ p̄cise significet ⁊c̄. Ad huc p̄pter hoc non est ilia ppositio insolubilis nisi aliud addat̄: puta q̄ plato dicat q̄ ita est sicut ille hō dicit: me demonstrando: ⁊ soluz mō dicat illaz ⁊ nullaz aliā p̄cise significare ⁊c̄. ¶ Diceret tñ forte Pau. q̄ intelligit de insolubili cathegorico: qd̄ non est in p̄posito ⁊ de insolubili p̄ fectu iusmodi nō est hoc factuz p duos actus ipoztatos per diuersas ppōnes ⁊c̄. Et exemplū qd̄ adducit̄ de insolubili non singulari nō recte ponit̄: hoc. s. falsuz dr̄: dicit. n. q̄ non opz ponere q̄ aliqs sic dicat illam: ita q̄ nullā aliā: nam posito q̄ nihil dicat̄ ⁊ ponēdo alias particulas positas a Pau. non est insolubilis aliquo mō. est. n. falsa. ⁊ nō implicans: ex hoc tñ nō dico q̄ p̄pter hoc regrantur in illo casu plures particule duabus: cū possit poni q̄ illa ppositio: si ois ppō: que dr̄ ⁊ q̄ significat ⁊c̄. ¶ Quarta ēt regula vr̄ pati instāciā aliqd̄. n. est insolubile oriens ex p̄prietate vocis qd̄ ad hoc q̄ fiat insolubile exigit plures cōditiones duab⁹: puta illa: tu es ⁊ nulla copulatiua est vera. Fit insolubilis simplr̄ ponēdo te esse: ⁊ ipsaz eē oēm copulatiuā: ⁊ sigāt p̄cise ⁊c̄. vbi pz q̄ tres ƺditiōes regrunt̄. ¶ Diceret for/

te Pau. ꝙ in his regulis solū itelligit de insolubili cathe gorico ⁊ nō hypothetico ⁊c̄. ¶ Circa q̄ntā regulam ad uerte ꝙ per illā particulam/cōditione reqsita. Pau. in/ telligit requisita ad hoc ꝙ sit insolubilis: ⁊ vlterius q̄n dicit ꝙ illud est penitus dubitabile: ꝙ illud nō est absolu te verū nisi tale sit ante casum dubitabile: stat. n. in certo casu ꝙ illud sit absolute negādum: puta vbi ego videaꝫ sor. oīno tacentē: ⁊ ponā ego ꝙ illa ꝓpositio. sor. dicit fal sum: significet precise vt termini ꝑtendunt: ⁊ non ponam illam aliā particulam: ꝙ sor. dicat illam: ⁊ non aliam: di/ missa alia pticula: est neganda illa. vt pꝫ per casum. etiā stat ꝙ sit cōcedenda: dimissa aliqua particula: puta vbi rei veritas sit ꝙ sor. dicat ꝙ hō est asinus: ⁊ dicat ēt ꝙ ip se dicit falsum sic precise significādo ⁊c̄. dimissa illa parti cula que est. sor. dicit falsum: sit oīs ꝓpositio quā ipse di/ cit: tunc talis ꝓpositio est cōcedēda: vt satis pꝫ: recti⁹ er/ go eēt itelligere regulā ꝙ est ad ipsuꝫ r̄ndendū ſꝫ sui exi gentiā. ¶ Aduerte insup ꝙ Pau. asserit ꝙ aliqđ sit inso/ lubile sine casu: qđ est contra opinionem Tis. ⁊ distīnctionē datam ab eo: ⁊ contra veritatē: non. n. veruꝫ est ꝙ illa sit insolubilis sine casu: dīs ꝓpositio est falsa: opꝫ. n. ponere ꝙ illa significet precise sicut termini eius pretendunt ad hoc ꝙ sit insolubilis simplr̄: ⁊ ad hoc ꝙ sit insolubilis ſꝫ q̄d: opꝫ ēt addere ꝙ illa sit ꝓpō: ⁊ ꝙ significet sicut termi ni eius ꝑtendunt: non ponēdo ly precise: possem. n. dice/ re: non positis illis particulis ꝙ illa non significat aliq̄d per modū significādi cōpetentē ꝓpōni: ⁊ ꝑ ꝯñs ꝙ nō es/ set ꝓpō ⁊c̄. ¶ Nō ēt illa (hoc est falsum) seipsā demōstra ta est insolubilis nisi addat̄ aliqua pticula: vt pꝫ per con simile fundamentū. ¶ Est insuper per sil'e fundamentuꝫ dōm ꝙ nullū est insolubile cathegoricuꝫ in mente: eo ꝙ ad minus opꝫ eē duas ꝓpōnes mētales correspondētes duo bus significatis hypothetice iportatis ⁊c̄. hoc totum pꝫ diligenter cōsiderāti. ¶ Pau. ergo q̄n facit mentionem de insolubili vł: aut alio mō cathe⁹ intelligit de his i vo/ ce: aut in scripto: mō aūt in mēte. ¶ Notandū est ēt ꝙ in illa mā vbi ponat̄ casus a quo trahit originē isolubile ſꝫ q̄d: ita ꝙ ponat̄ ꝓpōnē signare sicut termini ei⁹ ꝑtēdunt nō ponēdo ꝑcise: ⁊ nō fiat mētio ꝙ aliud signatū oꝫ signi ficari ꝑ talē ꝓpōnē: semꝑ insolubile est ꝯcedēdū: eo ꝙ il/ lud seq̄tur ex casu: vñ si ponat̄ ꝙ sor. dicat istaꝫ ⁊ nullam aliā. sor. dicit falsum: signātē ⁊c̄. seq̄t̄ ꝙ sor. dicit falsuꝫ: hoc aūt facile est deducere. Si. n. sor. dicit hāc: ⁊ q̄ sic ꝑcise signat ⁊c̄. ergo dicit falsū: sil'i mō dicat̄ ꝯ alijs. ¶ Notāt̄ dixi: dūmō nō fiat mētio in casu de alio signato q̄d oꝫ si/ gnificari ꝑ insolubile: eo ꝙ si poneret̄ insolubile signare sicut termini ꝑtēdūt: ⁊ cū hoc disiūctiōe: sic vel sic: ⁊ ad/ mitteret̄ casus: tūc isolubile eēt negādū: vt deducā mai/ feste paulopost. ¶ Nota insup ꝙ lꝫ ita sit: nō tñ cōcedē/ duꝫ ē isolubile eē veꝝ. Sꝫ aliq̄n oꝫ ꝯcedere ipm eē falsū: vñ aduertēdū ē ꝙ isolubile cathego. pt iponi ad signan/ dū duobus modis: hypothetice. s. copulatiue vł disiun/ ctiue: cū vō ponit̄ signare copulatiue ⁊ admittat̄ casus ꝯcedēdū est ipsuꝫ esse falsuꝫ: cū vō ponit̄ ipm signare dis iunctiue: ꝯcedēdū est esse verū. Cā ꝑmi ē: q: cū ad vitatē copulatiue req̄rat̄ vtrāq ꝑtē eē verā: si ꝯcederet̄ isolubi le signans copulatiue eē veꝝ opꝫ dicere vtrūq signatuꝫ eē veꝝ: ⁊ ꝑ ꝯñs illō qđ termini ei⁹ ꝑtendūt: mō vt sup no notaui: nūq pōt cōcedi isolubile eē veꝝ vel falsuꝫ rōne il lius significati qđ termini ꝑtēdūt: q: tunc seq̄ret̄ ꝯdictio: vbi. n. ponat̄ i cōi casu ꝙ illa ꝓpō isolubilis: sor. dicit fal sum: significet vt termini ꝑtēdūt: ⁊ cū hoc sor. eē rome: ⁊ cū h ꝯcederet̄ illā eē verā: oporteret dicere h signatū sor. dicere falsuꝫ (qđ termini ꝑtēdūt) eē verū: ⁊ ꝑ ꝯñs haberet̄ ꝯ/ dictio: si vō diceret̄ ꝙ illō isolubile sit sīm rōne cuiusdaꝫ signati: seq̄ret̄ idē icōuenies: cū vō ad falsitatē copulati/ ue sufficiat vnā ꝑtē eē falsaꝫ: ideirco pt ꝯcedi insolubile sic copulatiue signans eē falsū rōne signati qđ nō ꝑtēdūt ter mini. ¶ Cā vō q̄re isolubile cathegoricū (qđ pōit̄ signa re disiūctiue) sit ꝯcedēdū eē veꝝ ē: q: si ꝯcederet̄ eē falsū: oporteret ꝯcedere vtrūq signatū eē falsuꝫ. Ad falsitateꝫ n. disiūctiue sufficit vnā ꝑtē ꝑncipalē eē falsam: cū vō ad vitatē ei⁹ sufficiat vnā ꝑtē eē verā: idō pt ipm ꝯcedi eē veꝝ ⁊ dicere ꝙ ē tale rōne signati qđ nō ꝑtēdūt termini eius. ¶ Notāter dcm̄ est in his oīb⁹: dūmō admittat̄ casus: stat. n. ꝙ ponat̄ isolubile cathegoricū signare hypotheti ce: ⁊ casus nō sit admittēdus: ⁊ ē cū illō signatū qđ nō ꝑ/ tēdūt termini significari copulatiue ⁊c̄. ē tale: q: ei⁹ op^m nō stat cū illo signato: qđ ꝑtēdūt termini: vt si ponat̄ ꝙ il la ꝓpō. sor. dicit falsuꝫ: q̄ in casu cōi sit insolubilis vt ter/ mini ꝑtēdūt cū hoc copulatiue. sor. loq̄t̄: casus nō est ad/ mittēdus: ⁊ rō ē: q: cū oporteat dicere insolubile esse fal sum: rōne illi⁹ significati. sor. loq. vt ꝑus notaui: necesse ē dicere qđ suū opp^m (qđ est. sor. nō loq.) sit veꝝ: ex quo se q̄tur manifeste hoc aliud significatū qđ ꝑtēdūt t'mini eē falsum: vꝫ. n. argm̄: ē ita ꝙ sor. nō loq̄t̄: ergo non est ita ꝙ sor. dicat falsum: ꝙ si cōcedat̄: manifeste seq̄tur ꝯdictio: vt est supius dictū: sil'e eēt si poneret̄ ꝙ illa ꝓpō: hoc est fal sum: significaret vt termini eius ꝑtēdūt: ⁊ cū hoc copula tiue deū esse vel hoiem esse aial: vł aliqđ eiusmodi necīū. ¶ De disiūcto vō significato: mō ē admittēdus casus: q̄ñ illud significatū qđ nō termini ꝑtēdūt: ponitur significa/ ri ꝑ insolubile qđ est tale ꝙ ipꝫ nō pōt stare cū alio signi/ ficato: vt si ponat̄ ꝙ illa ꝓpō. sor. dicit falsuꝫ: significet vt ꝑtēdūt termini: ⁊ cū hoc disiūctiue: sor. nō loq. casus nō est admittēdus: ⁊ rō ē: q: cū isolubile significās disiūctiue sit ꝯcedēdū eē veꝝ rōne illi⁹ scđi significati: vt ꝑus ē nota tū: oporteret dicere ꝙ hoc significatū. sor. nō loq ē verū: ex quo sequit̄ eē falsuꝫ sor. dicere falsuꝫ: qđ si ꝯcederetur tūc sequeret̄ ꝯdictio: vt ꝑus est ꝺclaratū: ponēdo. n. signi ficatū qđ ꝑtēdūt termini esse falsū: seq̄tur incōueniēs: vt pau. añ dixi. ¶ Et si ꝯ illa oīa arguas: eo ꝙ pau. vult qđ libet isolubile cathegoricū significare copulatiue: ⁊ nū/ q̄ facit mētionē de significato disiuncto. ¶ Dico ꝙ illud fundamētū nō est bonū: ⁊ si itelligit̄ ꝙ nō possit disiūcti/ ue significare: q: ipse vult sīm significatū semꝑ eē vel. a. es se veꝝ vł sor. dicere veꝝ. vł aliđ ꝯsil'e iportatū ꝑ termios idō sic vī innuere solū ꝯ copulato significato ⁊ nō disiūcto Sed re vā pōt poni ꝙ aliud significet disiūctiue vł copu latiue: dūmō seruētur ꝯdōnes ꝑus notate supi⁹. ¶ Etiā est notādū ꝙ insolubile significās copulatiue ē ꝯcedēdū ⁊ significās disiūctiue est negādū. Cā ꝑmi est: q: cū isolu/ bile significās copulatiue sit ꝯcedēdū est falsum: ⁊ vna ē pars q̄ mediate vel imediate significat hoc tale insolubi le esse falsum: idō ipsuꝫ est ꝯcedēdū: hoc tñ pꝫ ponēdo ali/ quē casuꝫ ex supioribus. ¶ Cā vō q̄re insolubile signifi/ cans disiūctiue est negādū est: q: cū ipsuꝫ sit ꝯcedendū es se verū: ⁊ ipsuꝫ vt termini ꝑtendunt mediate vel imedia te significat seipsum esse falsum: idō ipm est negādū: puta vbi illa. sor. dicit falsuꝫ ponat̄ significare: vt termini ꝑtē/ dunt: ⁊ cū hoc disiūctiue sor. loqui. sequit̄ manifeste ipꝫ esse negādū: ⁊ cū ex casu sequat̄ ipm eē veꝝ: nō repugnās ⁊c̄. h oīa diffuse notaui: vt intelligant̄ oīa q̄ ponūt̄ a Tis he. loco proprio sīm opiōnē suā: nō. n. assignat fundamē ta ꝑdictorum: lꝫ illa possint elici in tota mā de insolubili cathegorico. ¶ Pau. ꝯcedit ꝯñtias q̄ sunt: ⁊ negat illas esse bonas. Cā istius est illa q̄ sepius est notata in mā ob ligationuꝫ. s. ꝙ ad cōcedere vel negare ꝑꝑ impositionem factam non est varianda r̄nsio: quo tamen ad concedere esse bonam vel negare ⁊c̄. oꝫ vel pōt variari r̄nsio.

Pro materia insolubilis hypothetici copu/ latiui aduertendum est primo

ꝙ fundamẽtum prime regule est illud qd̓ supius notaui
s. ꝙ qd̓libet insolubile significãs copulatiue: est ꝯceden/
dum esse falsuȝ: ⁊ cũ nõ possumus ꝯcedere insolubile eẽ
falsum rõne illius significati ꝙ asserit talẽ copulatiuã eẽ
falsaȝ: vt ex p̄dictis possȝ d̓duci: iõ opȝ alterã ptẽ esse ta/
leȝ ꝙ rõne illius possit ꝯcedi copulatiuã eẽ falsaȝ: vbi sit
esset necessaria p se sic p̄cise significãdo: nõ possȝ hoc dici
vbi tñ nõ poneret̃ talis copulatiua significare p̄cise: possȝ
euadi de facili ꝯdictio: vt est satis manifestum. ¶ Notã
ter etiã in regula dĩ de necũo p se: qꝛ si essȝ altera pars ne
cessaria p accidẽs: nõ eẽt incõueniẽs illã i certo casu ne/
gare ⁊ ꝯcedere eandẽ esse falsaȝ: vt est notatũ in mã obli/
gationũ. ¶ Circa scd̓aȝ regulã eiusdẽ mãe est notãdũ ꝙ
illa peccat in multis: p̄mo. n. falsuȝ est absolute: ꝙ vbi al
tera pars sit ꝯtingẽs: ꝙ casus est admittẽdus: vt pȝ de il
la. soꝛ. loquit̃. ⁊ h̓ copulatiua dicta a soꝛ. est falsa ipsamet
demonstrata: vbi. n. ponat̃ ꝙ tota illa copulatiua ⁊ q̇li/
bet eius ps significet precise: tũc casus est admittendus:
nam admisso casu: petitur ꝑ qua parte copulatiua sit fal
sa nõ est dicẽdũ ꝑ scd̓a parte vt pȝ p p̄dicta: ergo erit fal/
sa pro illa parte. soꝛ. loquit̃: ⁊ h̓ est ps copulatiue. s. h̓ co/
pulatiua dicta a soꝛ. ẽ falsa sic p̄cise sigñando: ⁊ ḡ ẽt illa est
falsa: ex quo postea deducit̃ ꝯdictio: vt est manifestũ: ⁊ h̓
ꝯuenit pp fundamẽtũ qd̓ est supius positũ. s. ꝙ qñ inso/
lubile significet copulatiue ipsuȝ ⁊ alteꝝ sigñasũ: ⁊ sit ta
le ꝙ eius opp^m: stet cũ alio rõne cui⁹ p̄ncipaliter dĩ ꝓpo
sitio insolubilis est falsum. ¶ Patit̃ secũdo instãtiaȝ fun
damẽtũ eiusdẽ: nã ad hoc ꝙ aliqd̓ sit insolubile fm qd:
fm veritatẽ reqrit̃ ꝙ ad hoc ꝙ fiat insolubile simplr̃: ad/
datur illa pticula sic p̄cise sigñando: ⁊ p hoc qd̓libȝ inso
lubile fm qd põt fieri insolubile simplr̃: addẽdo p̄dictaȝ
pticulã: nõ fm fundamẽtũ regule aliqd̓ est insolubile fȝ
qd: posita p̄dicta pticula p̄cise: vt pȝ intuenti. ¶ Tertio
vĩ pati instãtiã: eo ꝙ vt superius patuit de mẽte Tis. qd̓/
libet isolubile sigñans copulatiue: eẽ ꝯcedẽdũ: ⁊ iõ capta
illa copulatiua: hõ est asin⁹: ⁊ hec copulatiua ẽ falsa: ipsa
met demõstrata sic p̄cise sigñando: illa p regulã est insolubi/
lis fm qd sigñans copulatiue: ḡ p fundamẽtũ p̄habitũ ẽ
ꝯcedẽda: tũc sic arguit̃: hõ est asin⁹ vel illa copulatiua ẽ
falsa: ḡ hõ ẽ asin⁹: tȝ ꝯña a tota copulatiua ad ptẽ: ⁊ añs
est cõcedẽdũ p p̄habita. ḡ ẽt ꝯñs. ¶ Quarto vĩ pati in/
stãtiã rl̃a illa quo ad exẽ^m p^m positũ a pau. cũ. n. admittit̃
casum de illa copulatiua: tu es hõ: ⁊ h̓ copulatiua est fla
nõ vĩ ꝙ illa ps tu es hõ: sit negãda: est. n. ṽa scita eẽ talis
⁊ impertinens casui: ḡ est ꝯcedẽda: ⁊ nõ negãda: q̇ ꝯcessoꝛ
cũ sit altera ẽt ps copulatiue cõcedẽda: ⁊ cũ eadẽ etiaȝ fm
Pau. sequat̃ ex casu ⁊ p ꝯñs: opȝ dicere totã copulatiuã
esse ꝯcedẽdã: ⁊ nõ esse ꝯcedẽdã esse falsaȝ rõne illius ptis
tu es hõ: vt pȝ p p̄cedens arg^m. ¶ Pau. tñ ve. negaret te
nẽdo hãc regulã ꝙ oẽ insolubile fm qd p pticulã illã sic
p̄cise sigñando: possit fieri insolubile simplr̃: ⁊ p hoc tol/
litur instãtia scd̓a. ¶ Negaret ẽt ꝙ qd̓libet insolubile si/
gnificans copulatiue sit ꝯcedẽdũ: qꝛ lȝ hoc forte sit verũ
respectu isolubilis hypothetici nõ ita est oĩm vlr̃: ⁊ p h̓
tollit̃ 3ª instantia. ¶ Diceret 3° ꝙ lȝ illa ꝓpõ tu es hõ: sit
ṽa cũ tñ ex aliis pticulis casus admissa sequit̃ ꝯdictio: ⁊
ponẽdo hãc eẽ falsaȝ: tu es hõ: nõ seq̇t̃ ꝯdictio: nõ ad vi/
tãdũ mai⁹ incõueniẽs dĩ ꝙ illa est falsa: tu es hõ: ⁊ ꝯcedi
tur ꝙ illa est aliquo mõ casui ptinẽs. ¶ Pau. tñ ve. mõ/
lo nõ põt euitare p̄mã instãtiã nisi limitauerit regulam.
Ponat̃ ergo regula sic limitata. Insolubile copulatiuuȝ
cuius altera ps est talis ꝙ eius opp^m stat cũ pte illa. 2° di/
cimus copulatiuã illã eẽ insolubilẽ addẽdo eidẽ oẽs cõ
ditiones cũ nota exclusiõis sit insolubile fm qd: ⁊ p hoc
tollit̃ instãtia p̄ma: nõ. n. opp^m illius. soꝛ. loqtur: stat cum
altera pte: vt satis pȝ. ¶ Sed re ṽa ẽt sic limitata non vĩ
h̓re bonũ fundamẽtũ pp instantias alias adductas lȝ il
la: vt p̄us dixi possit aliquo mõ colorari. ¶ Pro 3ª reglã
cõsidera ꝙ illa vlr̃ itellecta nõ vĩ secura: capta. n. illa: tu
es hõ: ⁊ h̓ copulatiua nõ est ṽa: ponẽdo ꝙ significet sicut
termini eius p̄tẽdũt nõ addẽdo p̄cise: nõ meret̃ dici isolu
bilis: aliquo mõ: addẽdo. n. illã pticulã: p̄cise nulla seq̇t̃
ꝯdictio: ꝙ forte nõ h̓ret ꝓ incõueniẽti Pau. vt patuit su
perius in scd̓a rl̃a. ¶ Sȝ fȝ veꝝ fun^m nulla talis dȝ poni
isolubilis aliq̇ mõ vt pȝ p ea q̄ notaui circa p̄n^m isti⁹ tra/
ctatus. Negaret tñ h̓ pau. ve. volũtarie ⁊ absq̧ ratione.

Pro materia insolubilis disiunctiui: aduerte
p̊ ꝙ fundamẽtuȝ p̄me regule ẽ
illud qd̓ supius est deductũ diffuse: cũ. n. ꝓpõ disiũctiua
q̄ ponit̃ insolubilis nõ possit cõcedi eẽ ṽa vel rõne signifi
cati qd̓ p̄ncipalr̃ facit disiũctiuaȝ eẽ insolubilẽ: opȝ alte/
rã ptẽ ꝯcedi esse talẽ: ꝙ rõne illi⁹ possit talis disiũctiua eẽ
ṽa: nõ. n. põt isolubile disiũctiuũ (de quo admittit̃ casus)
esse falsuȝ: qꝛ oporteret tũc q̇ȝlibet ptẽ eẽ verã: ⁊ tũc seq̄/
ret̃ ꝯdictio rõne p̄ncipalioris ptis: ⁊ vbi altera ps sit isolu
bilis p se nõ seruaret: ꝙ dictũ ẽ: si tñ eẽt alio mõ insolubi
lis: nõ esset incõueniẽs in certo casu dicere ꝙ tale isolu/
bile est admittẽdũ. Immo i certo casu nõ eẽt talis disiũ/
ctiua insolubilis merito appellãda: vt eẽt si talis ps esset
ipossibilis p reflexionẽ: posset. n. ꝯcedi talis ps esse ṽa: ⁊ per
ꝯñs tota disiũctiua: ẽt sic p̄cise significãdo: ⁊ nullũ seq̇tur
incõueniẽs. ¶ Circa scd̓am regulã aduerte ꝙ illa est fla
de virtute sermonis: capta. n. illa disiunctiua. soꝛ. non lo/
quitur vel illa disiũctiua dicta a soꝛ. est falsa: ponẽdo ꝙ
p̄cise significet ⁊c. casus nõ est admittẽdus: admisso. n. il/
lo oporteret dicere disiũctiuaȝ esse verã rõne illius ptis.
soꝛ. non loquit̃: ergo nulla disiũctiua dicta a soꝛ. est falsa.
Capit̃. n. ly dictũ ꝓ eo qd̓ actu dĩ: si ṽo ꝯcedat̃ talẽ ptem
esse veraȝ. s. scd̓am ptẽ disiũctiue p̄ncipalis: seq̇t̃ mani
feste ꝯdictio: vt pȝ p casuȝ ⁊ p ea q̄ dicta sunt supius: non
ergo admittenda est talis disiũctiua: ⁊ tñ illius altera ps
est cõtingens: ergo ꝯ regulã. ¶ Sil̓e est iudiciuȝ de illa:
nulla ꝓpõ est: vel hec disiũctiua nõ est ṽa: ipsamet demõ
strata: nõ. n. pari rõne est admittenda. Pau. tñ ve. diceret
ꝙ regula ẽ sic limitãda. Insolubile disiũctiuũ cui⁹ altera
ps ẽ cõtingẽs: ⁊ cuȝ hoc est talis ꝙ est cõpossibilis alteri pti.
ponẽdo ⁊c. admittẽdũ est: hoc aũt nõ est disiũctũ: tale: vt
satis pȝ: nã illa. soꝛ. non loqtur: nõ stat cũ alia pte: non ẽt
illa nulla ꝓpõ est stat cũ alia pte: vt est manifestũ. ¶ No
tanter ẽt dĩ in regula ꝙ tale est insolubile apparẽs eo ꝙ
cũ ponat̃ id significare p̄cise: non sequit̃ ꝯdictio: qd̓ opȝ
fm verũ fundamẽtũ in illa mã vt dictũ est in p̄ncipio tra
ctatus: lȝ hoc negaret Pau. vt patuit in secũda regula d̓
insolubili copulatiuo: neq̧ dico ego ꝙ non sit verum in/
solubile: eo ꝙ oporteat cõcedere illud esse verũ. Non. n.
habeo pro incõueniẽti ꝙ aliquod insolubile sit cõcedẽ/
dum esse verũ vt patuit superius. Immo de quolibȝ in/
solubili significante disiũctiue. ¶ Nota ꝙ qñ admittitur
casus opȝ ita dicere vt declaraui in p̄cedentibus. ¶ No
ta etiam ꝓ exposito ꝙ vbi ponat̃ in casu te esse: tũc talis
disiunctiua fieret insolubilis simplr̃ vt facile est deduce/
re: ⁊ iõ non esset casus admittẽdus. ¶ Pro argumento
vltimo loco adducto Pau. ve. contra totum fundamen/
tum insolubilium: aduerte ꝙ aliud est insolubile esse cõ/
cedendũ: ⁊ cõcedendum illud esse falsum vel verũ ⁊c. vt ẽ
declaratũ in mã obligationũ: ⁊ iõ ꝓpter impositioneȝ fa
ctam nõ est varianda rñsio quo ad cõcedere vel negare:
vt si ex casu sequat̃ tale insolubile: ideo de facto ipsuȝ est
cõcedendũ: nõ tamẽ concedẽdum est illud esse verũ: ma/
xime sic significãs copulatiue: qꝛ p casum opȝ dicere illd̓
significare aliquod significatũ qd̓ nõ p̄tendunt terminis
⁊ iõ ꝓpter impositionẽ factã implicite non est inconue/

niens variare rñsionem quo ad cōcedere vel negare esse verum vel falsum:lz p eandem non varietur quo ad cōcedere vel negare absolute:ꝛ ideo cum admittatur insolubile ſm quid(q: in casu illius includitur noua impositio que nō variat concedere vel negare)ideo adhuc tale insolubile significans copulatiue remanet concedēdum: lz non cōcedēdū esse verum. Et simile est sicut si imponeretur illam:deus est:significare hoiem esse asinū : adhuc de facto illa esset concedenda:ꝛ proposita concederet lz non esset cōcedēda esse vā vel necessaria ꝛc̄. ¶ Est insup aduertendum ꝙ in materia illa est tenēdum pro fundamento ꝙ nunq̄ insolubile ſm quid debeat concedi esse verum vel falsum ratione alicuius significati quod imponitur vel dicitur ꝯiter significare per talem propositionem:hoc autem declaratur facillime in isto exemplo: hoc est falsum:seipsa demonstrata que ponatur significare:sicut termini pretendunt nō ponendo precise:tamen nō potest dici ꝙ sit falsa propter suum principale significatum:q: cū illud sit ipsammet esse falsam sequitur ꝙ non esset falsa.non etiam potest poni esse vera ratione eiusdē significati.q: cū illud sit ipsammat esse falsam:vt supra: sequeretur ꝙ esset falsa:ꝛ quomodocūq̄ habet contradictio.ꝛ qđ dicitur de illa ita de quacūq̄ isolubili alia ꝛc̄. ¶ Ulterius est aduertēdum ꝙ isolubile ſm quid.ſm vocem est cathegoricum.ꝛ virtualiter hypotheticum:hypothetice.n.significat vt conceditur:ideo quo ad terminos ipsos videtur cathegoricum.quo vero ad significatum est hypotheticum ꝛc̄.

¶ Expliciunt annotationes eximij artium ꝛ medicine doctoris.D.magistri Manfredi de medicis super logicam paruam Pauli Ueneti:vbi multa adducuntur ex Tisbero Strodo ꝛ Petro Mantuano valde vtilia.que omnia fuerunt diligenter recognita.

¶ Uenetijs Impēsis nobilis viri Luceantonij de giunta florentini Anno a natiuitate domini 1520.die.ij.mensis ianuarij.

Registrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z ꝛ ꝯ ꝶ

y est quinternu: r ꝯ ꝶ sunt terna Cetera omnia sunt quaterna.